

၁၉၄၂

စုံရွေး

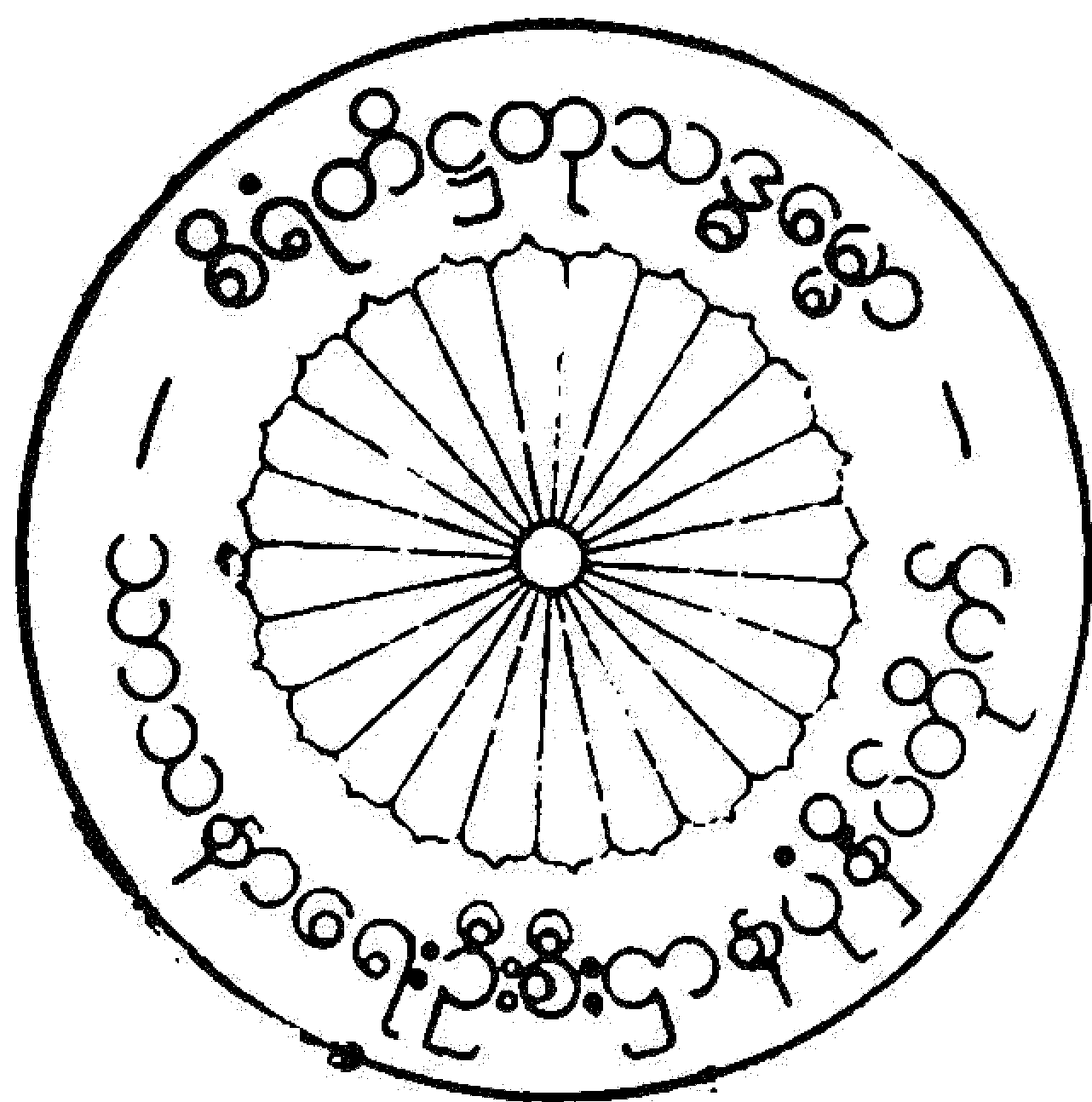
ဇောတဝန် ဆရာတော်ဘုရားကြီး

သည်

စုံရွှာ အရှင်သီရိမာဗောဏိ အမေးတို့ကို

ဖြေကြားတော်မူအပ်သော

သမန္တစကျဒပန္တကျမ်း တမ္မာ

ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်
သာသနာရေးဦးစီးဌာနပုံနှိပ်တိုက်၌ရိုက်နှိပ်သည်။

၁၉၄၃

ရန်ကင်းမြို့၊ ကမ္ဘာအေး၊ သာသနာရေးဦးစီးဌာန ပုံနှိပ်တိုက်တွင်
ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးမြင့်မောင်
(မှတ်ပုံတင်အမှတ်-၀၂၄၀၅/၀၂၂၂)က ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။

မုံရွေးဇေတဝန်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ထေရပုတ္တိကထာ

အကျဉ်းချုပ်

ရတနတ္ထယံ အဟံ ဝန္တာမိ သဗ္ဗဒါ။ ။ကောဇာသက္ကရာဇံ ၁၁၂၈-ခု ဖုဿန္တံ နယုန်လဆန်း ၄-ရက် တနင်္ဂနွေနေ့ မွန်းတိမ် ၁၆-ပဝါးပြည့် ၃-ချက်တီးကျော် နှစ်နာရီ နှစ်ပါဒါ၊ ဆယ်မိဇနာ လေးပြန်ခရာ၊ ပြိဿ-တနင်္ဂနွေ၊ ဗုဒ္ဓဟူး၊ စနေ၊ မေထုန်-တနင်းလာ၊ ကရကဋ်-ကြာသပတေး၊ တူး-လင်၊ မကာရ-အင်္ဂါ၊ ကုံ-ရာဟု၊ မိန်-သောကြာ အခါတွင် ကြေးမုံမြို့၊ သူကြီး “ဦးဇေယျ” သူကြီးကတော် “မမင်းလှ”၏ သန္ဓေတိုက်ခန်းမှ ရှင်လန်းကြည်သာ သားရတနာကို ဖွားမြင်၍လာသည်။

ဘေတာပုံ

<div style="display: flex; justify-content: space-between; align-items: center;"> ၂ ၁၄၀ </div>		<div style="display: flex; justify-content: space-between; align-items: center;"> ၆ ၈ </div>
၅	၁	၃
	၈	

မိဘနှစ်ဦးတို့ မှည့်ခေါ်သော ငယ်နာမည်ကား “မောင်အောင်မြ” ဟု မှည့်ခေါ်၏။ ၎င်းမောင်အောင်မြ ငါးနှစ်သားအရွယ်သို့ရောက်လျှင် မုံရွေး မြို့ရွှေတောင်မင်းကျောင်းဟူ၍ လည်းကောင်း၊ အောင်မြေတုလွတ်ကျောင်း၊ ကလျာဏီရွှေကျောင်း၊ ဆင်ဖြူကျောင်းဟူ၍ လည်းကောင်း အမည်လေးမျိုးဖြင့် ကျော်စောထင်ရှားသော ကျောင်းတိုက်ကြီး၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူသော “ဝိစိတ္တာလင်္ကာရ သာသနဓရ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု” တံဆိပ်တော်ရ မဟာဝိစိတ္တ ဆရာတော်ဘုရားကြီးအထံတော်မှာ အပ်နှင်းသဖြင့် သူငယ်တို့ သင်သင့် သင်ထိုက် တတ်သင့် တတ်ထိုက်သော လောကုတ္တရာဘက်ဆိုင်ရာ သင်ပုန်းကြီး၊ မင်္ဂလသုတ်ပါဌ် အနက်၊ နမက္ကာရဘုရားရှိခိုး၊ သုတဝန္တာဘုရားရှိခိုး၊ ငါးပါးသီလခံယူနည်းပါဌ် အနက်၊ ဇာတ်တော်ကြီးဆယ်စောင်၊ ပရိတ်ကြီး၊ အတွင်းအောင်ခြင်း၊ အပြင်အောင်ခြင်း စသည်တို့နှင့် လောကီ

ဘက်ဆိုင်ရာ ဗေဒင်နက္ခတ် ဓာတ်ဗိဇ္ဇာ စသည်များကို သင်ကြား၍ပေးသဖြင့် အသက် ခုနစ်နှစ်မျှရှိလျှင် ပြဆိုခဲ့ပြီးသော အရပ်ရပ်တို့ကို သေချာကျနစွာ တတ်မြောက်သဖြင့် ကလေးသူငယ်နှင့် မလိုက်အောင် အပြောအဆို အနေအထိုင် အစားအသောက် အသွား အလာမှစ၍ အလွန် လိမ္မာတော်မူသတည်း။

မောင်အောင်မြ အသက်ရှစ်နှစ်အရွယ်ရောက်လျှင် မဟာဝိစိတ္တ ဆရာတော်ဘုရားကြီး ထံမှာပင် ရှင်သာမဏေဖြစ်သဖြင့် ဆရာတော်ဘုရားကြီး မှည့်ခေါ်တော်မူသော ဘွဲ့တော် ကား ကိုရင်အာဒိစ္စဟူ၍ ဖြစ်လေသည်။ ၎င်းရှင်အာဒိစ္စ၏ ဆရာဖြစ်သော “ဝိစိတ္တာ- လင်္ကာရ သာသနဓရ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု” တံဆိပ်တော်ခံ မဟာဝိစိတ္တ ဆရာတော်ဘုရား သည် ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ကလျာဏီ ရွှေကျောင်းကြီးနှင့် မဟာဇေတဝန် ကျောင်းကြီး နှစ်ကျောင်းကို များစွာသော ရဟန်းသံဃာတော် အခြံအရံနောက်ပါနှင့် တလှည့်စီ သီတင်း သုံးတော်မူ၍ ပရိယတ် ပဋိပတ် သာသနာတော်ကြီး၏ အကျိုးစီးပွားတို့ကို ဆောင်ရွက် တော်မူစဉ် ဆရာတော်ဘုရားကြီး သီတင်းသုံးတော်မူရာ ကျောင်းသို့ ရှင်အာဒိစ္စအမြဲမကွာ လိုက်ပါစေ၍ ပညာသင်ပေးသဖြင့် အသက်ကိုးနှစ်အရွယ်ကပင် သဒ္ဓါ၊ သင်္ဂြိုဟ်၊ အဘိဓာန်၊ ဆန်း၊ အလင်္ကာ၊ သဒ္ဓါဘက်ဆိုင်ရာ သဒ္ဓါငယ်၊ ရူပသိဒ္ဓိ၊ နျာသာသဒ္ဓါနိတိ၊ မောဂ္ဂလာန်စသည်၊ အဘိဓမ္မာဘက်ဆိုင်ရာ ဋီကာ အစောင်စောင် ပါဠိ အဋ္ဌကထာ၊ ဝိနည်းဘက်ဆိုင်ရာ ပါဠိ အဋ္ဌကထာ ဋီကာအဆုံးအဖြတ်၊ ဂဏ္ဍိ ဂန္ထန္တရ၊ သုတ်ဘက်ဆိုင်ရာ ပါဠိ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာမှ စ၍ ကျမ်းသေးဖြစ်သော ပျို့၊ ကဗျာ၊ လင်္ကာ၊ ရတု၊ ရကန်၊ အဲ၊ အန်၊ လူးတား၊ သတ်ပုံ၊ သတ်ညွှန်း၊ အပင့်၊ အရစ်မှမကျန် လောကီလောကုတ္တရာတို့ကို စာစပ်ကျမ်းရိုးနှင့်တကွ တတ်မြောက်တော်မူသဖြင့် ကိုးနှစ်အရွယ်ကပင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး လက်ထောက်စာချ အဖြစ်ဖြင့် ရဟန်းရှင်လူတို့ကို ချပို့သင်ကြား ပြသဆုံးမ၍ နေတော်မူသည်။ တနေလျှင် ၁၂-ကြောင်းပေကိုပါးစပ်နှင့်တကွ ကျက်၍ရသည်ဟု အစဉ်ဆက် လူကြီးများ၏ပြောသံ ကို ကြားရဖူးပေသည်။ အသက် ၁၂-နှစ်မှာ အာဒါသမုခပျို့ ၊ မဟာသီလဝပျို့ တို့ကိုစပ်ဆိုတော် မူသည်။ ထိုမှတစ်ပါး ဆိုင်ရာ ရတု လူးတား ပျို့ ကဗျာများကိုလည်း စပ်ဆိုတော်မူသည်။

ဤကဲ့သို့ စာပေချပို့ခြင်း ဟောပြောခြင်း ရေးသားခြင်းနှင့်ပင် အသက် ၂၀-သို့ ဝင်ရောက် လာသဖြင့် မဟာဝိစိတ္တ ဆရာတော်ဘုရား အထံတော်မှာပင် ပဗ္ဗဇိတဒုလ္လဘကို ရတော်မူ ပြီးသည့်နောက် ၃-ဝါအရတွင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက အထူးအမိန့်ရှိတော်မူသည်မှာ “မောင် အာဒိစ္စ ပညာသင်သောသူတို့သည် ဆရာတစ်ဦးတည်းအထံမှ ပညာ အခြေအနေပြည့်စုံခိုင်လုံ သည်ရှိသော် ၎င်းကျမ်းဂန် ခက်ရာခက်ဆစ်တို့၌ ယူပုံဆပုံ ဆရာအမျိုးမျိုးတို့ အထံ လှည့် လည်၍နည်းခဦးမှသာလျှင် မိမိ၏ဉာဏ်ပညာသည်ပဒေသာကဲ့သို့ ထွေထွေရာရာတို့ကိုနှိုင်းချိန်၍ ယူဆနိုင်သည်။ သို့အတွက် ငါ့အထံမှထွက်ခွာ၍ ကျမ်းဂန်တတ်မြောက်သောအခြားဆရာတော် များထံ ရှာကြံ၍ နည်းခံချေဦး”ဟု အမိန့်ပေးတော်မူသောကြောင့် မုံရွေးမြို့၏အနောက် မြန်မာခရီး လေးတိုင်ခွဲခန့်ဝေးကွာ၍ သလ္လာဝတီမြစ် ခြားလျက်နေသော ဆားထုံးဆရာတော်

ဘုရားအထံမှာ ၃-နှစ်၊ မုံရွာမြို့အရှေ့ မုံရွေးမြို့၏မြောက် ခရီး ၃-တိုင်ခန့်ဝေးကွာသော လယ်ဇင်ရွာ သက်ငယ်ကျောင်း ဆရာတော် အရှင်ပညာသာမိ အထံတော်မှာ ၃-နှစ်၊ ၎င်းဆရာတော် ဘုရားအများအထံတော်မှာ နေစဉ်ကလည်း အမျိုးမျိုးသော လောကီလောကုတ္တရာနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ပျို့၊ ကဗျာ လင်္ကာ မော်ကွန်း ရတုပိုဒ်စုံလူးတား ချောင်း အဲ ဒေန် စသည်တို့ကို ရေးသားတော်မူသည်။

ယခု မုံရွေးဆရာတော်-မုံရွေးဆရာတော်-ဟု ထင်ပေါ်၍ နာမည်ကြီးခြင်း ကောင်းသတင်း ဖြစ်၍ နေရန်သော မုံရွေးဆရာတော်ဘုရားသည် မည်သည့်စာမျိုးကိုမဆို ပါဠိ မြန်မာ နှစ်ဘာသာလုံးကိုပင် ပေရွက်ထန်းရွက် ပုရပိုက်တို့၏ အပေါ်၌ ကညစ်မတူနဲ့ ကန့်ကူဆံမတူနဲ့ ရပြီးသားစာကို ရေးသကဲ့သို့ လျင်မြန်စွာ ရေးသားသိကုံးနိုင်သော ဇဝနဉာဏ်၊ ဂမ္ဘီရဉာဏ်၊ တိက္ခဉာဏ်တို့ဖြင့် ပေါ်ပေါ်လွင်လွင်ကြီး ရေးသားတော်မူနိုင်သဖြင့် များစွာသောကျမ်းဂန် တတ် မထေရ်ကြီးများ၏ အချီးအမြှောက်ကို ငယ်စဉ်ကပင် အကြိမ်ကြိမ် ခံယူတော်မူခဲ့ရလေ သည်။

ရဟန်းတော်အရှင်အာဒိစ္စသည် လယ်ဇင်ဆရာတော်ဘုရားအထံမှ ငယ်ဆရာ မုံရွေး မဟာဝိစိတ္တ ဆရာတော်အထံသို့ ရဟန်းဝါ ၉-ဝါအရ ပြန်၍နေပြီး ထပ်မံကာ သင်္သကဋိက ဘင်္ဂလီ နာဂရီ ဆန်း ကလာပ် ဝိဒဂ်စသော ဘာသန္တရကျမ်းများကို သင်ကြားတော်မူသည်။

သက္ကရာဇ် ၁၁၂၂-ခုနှစ် နန်းတက်တော်မူသော နောင်တော်ကြီးမင်း လှူဒါန်းဆက်ကပ်ခြင်းခံရသော “ဝိစိတ္တာလင်္ကာရ သာသနဓရမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု” ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ခံ မဟာဝိစိတ္တ ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် သက္ကရာဇ် ၁၁၄၃-ခုနှစ် နန်းတက်သော “သိရိပဝရ ဝိဇယာနန္ဒယသင်္ကြာဝနာဒိတျာဓိပတိ ပဏ္ဍိတ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇာ” ဘွဲ့ခံ ဘိုးတော်ဘုရား ပဒုံမင်း ဦးဝိုင်းလက်ထက် သက္ကရာဇ် ၁၁၆၄-ခုနှစ်၌ မရဏနတ်ထံက အပင့်သန်လှသဖြင့် မငြင်းဆဲသော လိုက်ပါတော်မူလေသတည်း။

၎င်းကျေးဇူးတော်အရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဘဝနတ်ထံ လိုက်စံတော်မူသောနှစ်၌ပင် အရှင်အာဒိစ္စသည် သက်တော် ၃၆-နှစ် ရဟန်းဝါ(၁၇)ဝါအရ အမည်လေးခုရသော ကလျာဏီ ရွှေကျောင်းတိုက်ကြီးနှင့် မဟာဇေတဝန် ရွှေကျောင်းတိုက်ကြီး နှစ်ခုတို့ကိုဆက်ခံတော် မူပြီးလျှင် ပရိယတ္တိ ပဋိပတ္တိတည်းဟူသော သာသနာ့ဝန်ကြီးကို ထမ်းဆောင်တော်မူသည်။

အရှင်အာဒိစ္စသည် ငယ်စဉ်ကစ၍ အသက်ထက်ဆုံး နံနက် အရုဏ်မတက်မီ စောစောထ၍ နိသင်၊ ရုက္ခမူ၊ ဝိနည်း တိစိဝရိတ် စုတင်တို့ကို အမြဲဆောက်တည်ပြီးလျှင် ညဉ့်နံနက်ဘုရား ဝတ်တက် ဝတ်ကပ်ပြုခြင်း ကုသိုလ်ပြုတိုင်း ဝိရိယာဓိက ဘုရားဆုပန်ဆင်တော်မူခြင်း၊ နံနက် ဆွမ်းစားအပြီးနှင့် ညဝတ်တက်အပြီးတို့၌ နေ့ဝါညဝါချပို့ခြင်း၊ နေ့ဆွမ်းစားအပြီး ၁၂-နာရီ အချိန်မှ နာရီပြန်တချက်အတွင်း အစာကြေစေခြင်းငှါ ကျိန်းစက်တော်မူခြင်း၊ နာရီပြန် ၂-ချက်အတွင်းမှာ စာကြည့်ခြင်း၊ ၃-နာရီမှ ၄-နာရီအတွင်း စာရေးခြင်း ၄-နာရီမှ ၅-နာရီ

အတွင်း အရပ်ရပ်မှ အမေးပုစ္ဆာများကို ဖြေရှင်းတော်မူခြင်း ညဝါချအပြီး ၁၀-နာရီအတွင်း သမထဝိပဿနာကို အားထုတ်တော်မူခြင်း ဤဝတ်များကို ကျန်းမာတော်မူက အမြဲဝတ် ထားတော်မူသည်။

အရပ်ရပ်မှ ရဟန်းရှင်လူတို့သည် လောကဓမ္မနှစ်ဌာနလုံးပင် အားထားရလေသောကြောင့် အနီးအဝေးမှ လာရောက်၍ တရားစာပေသင်ခြင်း နာခံမှတ်သားခြင်း လာ၍ပင့်ဖိတ်ခြင်း တို့ကြောင့် များစွာထင်ပေါ်ပြီးလျှင် ငယ်နာမည်ပျောက်၍မုံရွေးဆရာတော်—မုံရွေးဆရာတော် ဟု ကျော်စောတော် မူလေသတည်း။ ထိုစဉ်အခိုက်တွင် မုံရွာမြို့ သိရိမာလာ ပညာရှိ ရဟန်းတော်အရှင်မြတ် အထပ်ထပ်အခါခါ အမျိုးမျိုးမေးလျှောက်သမျှတို့ကို ဖြေကြားတော် မူရာဖြစ်သော ဤသမန္တစက္ခုဒီပနီမည်သော ကျမ်းစာကြီးကို ၁၁၇၃-ခုနှစ် တပေါင်းလပြည့် အင်္ဂါနေ့တွင် ပြုစုပြီးစီးတော်မူခဲ့သတည်း။ ထို့ပြင်လည်း ကြီးကြား အားလပ်တော်မူတိုင်း ကျမ်းပေါင်းများစွာ ရေးသားတော်မူသတည်း။

“ပန်းသတင်း လေညှင်းဆောင် လူသတင်း လူချင်းဆောင်” ဆိုသော ပေါရာဏ စကားပုံ နှင့်အညီ မုံရွေးဆရာတော်၏ ဂုဏ်သတင်း ကျော်စောခြင်းသည် ဘုရင့်ရွှေနားတော်ထိ ကြားသိလေသောကြောင့် သက္ကရာဇ် ၁၁၈၁-ခုနှစ် အဝမြို့ စတုတ္ထမြို့တည်နန်းတည် ဖြစ်သော “တြိဘဝနာဒိတျာဓိပတိ ပဝရပဏ္ဍိတ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇာ” ဘွဲ့ခံ ဘကြီးတော် မင်းတရား ကြီးလက်ထက် သက်တော် (၅၃)နှစ်၊ ဝါတော်(၃၄)ဝါ၊ ကျောင်းထိုင် (၁၇)နှစ်မြောက်၌ ဘကြီးတော်မင်းတရားကြီးက မှူးကြီးမတ်ရာ သေနာပတိ ဝန်ရှင်တော်မင်းကြီးများ စောင့် ကြပ်စေ၍ ရတနာ(၇)ပါးဖြင့် စီခြယ်အပ်သော ရွှေဝေါကြီးဖြင့် ရွှေထီးတို့ကို မိုးကာစေလျက် အရိယဝံသ အာဒိစ္စရံသီ မည်သော မုံရွေးမဟာဇေတဝန်ဆရာတော်ဘုရားကြီးကို နေပြည်တော် သို့ ပင့်၍ နန်းတော်သို့ ရောက်တော်မူသောအခါ မူလကပင် ဆရာတော်၏ ဂုဏ်သတင်းကို ရွှေ နားတော်ကြားသိပြီးဖြစ်သည့်အတိုင်း အထူးထူးသော ရာဇဓမ္မ မင်းနှင့်စပ်ဆိုင်ရာတို့ကို မေး လျှောက်သောအခါ လောကီကျမ်း လောကုတ္တရာကျမ်း အကိုးအကား စုံလင်စွာ အမျိုးမျိုး သော ဥပမာ ဥပမေယျ ထုံးပုံသက်သေ သာဓကတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်လျက် ဘုရင်၏နှလုံး၌ တရွှင်ရွှင်တပြုံးပြုံးနားထောင်လို့ မမှန်းနိုင်အောင် ဟောဖော်ပြသဆုံးမတော်မူနိုင်သောဂမ္ဘီရ ဇဝန တိက္ခဏာတို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူခြင်းစသောအကြောင်းတို့ကို ကြည်ညိုလှသောကြောင့်—

“ဣန္ဒဝဇိရာဘိလင်္ကာရ သိရိမဟာဓမ္မ ရာဇာဓိရာဇဂုရု” ဟူသော တံဆိပ်တော်ကို ပဌမ အကြိမ်လှူဒါန်းဆက်ကပ်၍ မင်းဆရာတော် တင်မြောက်ပြီးသည့်နောက် မင်းတရားကြီး တောင်းပန်သဖြင့် ရတနာစုံ စီခြယ်အပ်သော မှန်နန်းတော်ကြီး အတွင်း၌ မဟာရာဇဝင် တော်ကြီးကို စီရင်ခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်တော်မူသော နာနာဂန္ထန္တရ ဗဟုသုတနှင့် ပြည့်စုံတော် မူသော ဂုဏ်တော်တို့ကို ကြည်ညိုမြတ်နိုးတော်မူပြန်သဖြင့် ထပ်မံကာ “ဣန္ဒဝဇိရာဘိလင်္ကာရ

သိရီဇေမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုဗ္ဗ” ဟူသော ဒုတိယတဖန် တံဆိပ်တော်နှင့်တကွ ရွာတနာစုံစီခြယ်
သော ဝေါ-ယာဉ်-ရွှေထီး-ရွှေကျိုင်း-ဝေါ-ယာဉ် ထမ်းမည့်သူ ရွှေထီးရွှေကျိုင်း မိုးကာမည်သူ
များပါ လှူတော်မူသတည်း။

ထို့နောက်၊ အင်းဝမြို့ ထီးလှိုင်ဘုရား၏ အရှေ့မြောက်နားတွင် ပြာသာဒ်ကျောင်းအမည်
နှင့် ကျောင်းကြီးဆောက်လုပ်၍ လှူဒါန်းဆက်ကပ်သဖြင့် ၎င်းကျောင်း၌ သီတင်းသုံးတော်
မူစဉ် ပြာသာဒ်ကျောင်းဘွဲ့မော်ကွန်းနှင့် ဘုရင်မင်း တောင်းပန်ချက်အရ ကုသပျို ကိုလည်း
ရေးသားတော်မူသတည်း။

မုံရွေး မဟာဇေတဝန် ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် သက်တော်(၆၀) ဝါတော် (၄၁) ဝါ
ရရှိတော်မူသောအခါ မုံရွေးမြို့ အရှေ့ခရီး ၃-မိုင်ကွာ ရွှေမြင်တင်တောင်၏ ပတ်ဝန်းကျင်
လေးမျက်နှာတာပေါင်း (၈၀၀၀) ရှစ်ထောင်အတွင်း များစွာသော သတ္တဝါတို့ကို မည်သူမျှ
မသတ် မဖြတ်ရစေခြင်း ဇီဝိတ အဘယဒါန အလို့ငှါ ဘုရင်မင်းမြတ်အထံ ခွင့်ပန်အလှူခံ၍
မုံရွေးနွားထိန်းသား ရွှေတိုက်အတွင်းဝန်ကြီးနှင့် မဟာသက်တော်ရှည် အမတ်ကြီးများပါ
တိုင်ပင်ပြီးလျှင် ကျောက်တိုင်ရှစ်ချက် စိုက်တော်မူသတည်း။

ကျောက်တိုင်ရှစ်ချက်ကား။

- (၁) အတုလရန်အောင် “ရွှေမြင်တင်” ဘုရားမှ အရှေ့မြောက်ထောင့် တာ(၁၅၀၀) ကွာ “ရာဇသုခပဗ္ဗတ” တောင်ထက် ကြေးမုံရွာက စိုက်သော “ဇေယမင်္ဂလာ” ကျောက်တိုင်။
- (၂) ဘုရားမှ အရှေ့တာ(၁၀၀၀) ကွာ “သေတဟတ္ထိ” တောင်ထက် ကြေးမုံရွာကပင် စိုက်သည့် “သုမင်္ဂလာ” ကျောက်တိုင်။
- (၃) ဘုရားမှ အရှေ့တောင်ထောင့်တာ(၁၀၀၀) ကွာ “သီတဂူဟ” တောင်ထက် ခင်မုန်မြို့ က စိုက်သည့် “သီတမင်္ဂလာ” ကျောက်တိုင်။
- (၄) တောင် မျက်နှာ တာ(၁၀၀၀) ကွာ “သိရီမင်္ဂလာ” အရပ်၌ ကြာပိုင်ရွာက စိုက်သည့် “ရွှေပြည်ရတနာ” ကျောက်တိုင်။
- (၅) အနောက် တောင်ထောင့် တာ(၁၅၀၀) ကွာ “သိရီဝဇုန” အရပ်၌ နွားထိန်းရွာက စိုက်သည့် “ကြံတိုင်းအောင်” ကျောက်တိုင်။
- (၆) အနောက်မျက်နှာ တာ(၁၀၀၀) ကွာ “သီလဝဇုန” အရပ်၌ ရဟန်းသံဃာတော်တို့ စိုက်သည့် “ရန်မျိုးအောင်” ကျောက်တိုင်။
- (၇) အနောက်မြောက်ထောင့် တာ (၁၅၀၀) ကွာ “မနောသုခ” အရပ်၌ မုံရွေးမြို့က စိုက်သည့် “ရန်ကြီးအောင်” ကျောက်တိုင်။
- (၈) မြောက်မျက်နှာ တာ (၁၀၀၀) ကွာ “မနောသန္တ” အရပ်၌ မုံရွေးမြို့ကပင်စိုက်သည့် “ရွှေပြည်မင်္ဂလာ” ကျောက်တိုင်။

ဤကျောက်တိုင်တို့သည် ယခုတိုင် အထင်အရှားရှိသေးသည်။ အထက်ပါ ကျောက်တိုင် များစိုက်ကြောင်း ပြထားသော “မဟာဇေတဝန်” ကျောင်းတိုက်အတွင်း ကမ္ဘည်း ကျောက်စာကြီး၌ အောက်ပါ သံပိုင်းလင်္ကာဖြင့် နိဂုံးချုပ်၍ပြထားသည်။

သံပိုင်း

မင်္ဂလာရောင်လျှံ ။ ။မြကျောက်ခံသား၊ မင်းဝံတောင်ညွန့်၊ မိုးရှည်ကွန်လျက်၊
ညာကျွန်ကျက်သရေ၊ သန်လျက်ဗေထက်၊ မှန်ရွှေပြုံးပြောင်၊ လနေရောင်သို့၊ ဆောင်
အဆန်းဆန်း၊ မြနန်းစံလွတ်၊ ပြာသာဒ် ဘုံသာ၊ ရတနာပုရ၊ ရှေ့မြို့ကြီး၊ တိုင်းလုံး
ထီးကို၊ အပြီးရောက်အောင်၊ တည်ထောင်စတုတ္ထ၊ နန်းရိုးချသား၊ နရထိပ်ညွန့်၊
ဆဒ္ဒန်သာမိ၊ ဓိပတိခေါင်ချာ၊ စိုးအုပ်ခါတွင်၊ ရာဇာပဝရ၊ လှူဆက်သသား၊
ဣန္ဒဝဇီရာ၊ ဘိလင်္ကာရာ၊ သိရိဓဇ၊ မဟာဓမ္မ၊ ရာဇာဓိရာဇဂုရု၊ မျက်ရှုခတ်နှိပ်၊
တံဆိပ်ရွှေစာ၊ လက်မကွာနှင့်၊ ဝိပဿနာဓုရ၊ ကြိုးလုံလလျက်၊ လောကစက္ခု၊
ဇမ္ဗူ့ရန်နှိပ်၊ မင်းဆယ်ကျိပ်၏၊ ဦးထိပ်ဥက္ကဋ္ဌ၊ မနွတ်စက္က၊ သာကီယဇာတိ၊
သိရိဥတ္တမ၊ စောသီဟကို၊ စန်းလမသေ၊ တက်နေတူနှုန်း၊ ဘုန်းကျက်သရေ၊ မြုတေ
တိုးလျက်၊ ရာသက်ရှည်ကြောင်း၊ မေတ္တာဟောင်းတွင်၊ သွန်းလောင်းထပ်ဆင့်၊
နှိုးဆော်ပင့်သား၊ ဘုရင့်ဆရာ၊ စီကုံးမှာသည်။ ။ကမ္ဘာတည်စိမ့် သံပိုင်းတည်း။

[ဆရာတော်သည် မဟာသီလဝပျို့၊ ပဉ္စာဝုဓပျို့၊ ကုသပျို့သစ်၊ ပါရမီတော်ခန်း
ပျို့ အဖြေ စသော ပျို့ပေါင်း ခုနစ်စောင်ကို ရေးသားတော်မူသည်။ ထိုပျို့များ
အနက် မဟာသီလဝပျို့နှင့် ပဉ္စာဝုဓပျို့များသည် ဆရာတော်၏ အကောင်းဆုံး
လက်ရာဟုဆိုရပေမည်။ မဟာသီလဝပျို့တွင် ဆရာတော်သည် ရာဇကြောင်းကိုနှယ်၍
ရေးသား၏။ ပဉ္စာဝုဓပျို့၌လည်း ထိုကဲ့သို့ပင် ရာဇကြောင်းဆို အသားပေးကာ
ရေးသားထားရကား ဆရာတော်သည် ရာဇကြောင်းကို ပိုမိုနိုင်နင်းသည်ဟု
ဆိုရပေမည်။ စစ်ဆင် စစ်တက်နှင့်ဆိုင်သော သေနင်္ဂဗျူဟာကျမ်းကိုလည်း နိုင်နင်း
လှသည့်အလျောက် မဟာသီလဝပျို့တွင် စစ်ဗိုလ်မှူးတို့ သိသင့်သိထိုက်သော
သေနင်္ဂဗျူဟာကျမ်းပါ အချက်အလက်များကို ပေါ်လွင်ထင်ရှားအောင် အကျဉ်း
ရှုံး၍ ပြခဲ့လေသည်။ ဆရာတော်သည် ဖွဲ့ဆိုလိုသည်ကို ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း
ပေါ်အောင် ဖွဲ့တတ်၏။ တခါတရံ အဖွဲ့အနွဲ့ထဲတွင် ဥပမာ ဥပမေယျများကို ညှပ်၍
ဆိုလိုရင်းသဘောကို ထင်ရှားစွာသိနိုင်ရန် သုံးခဲ့၏။ လူတို့၏စိတ်ကို ကြောက်ရွံ့ရမည့်
နေရာ၌ ကြောက်ရွံ့စေလျက် ကရုဏာဖြစ်ပေါ်ရမည့်နေရာ၌ လှိုက်လှိုက်လှဲလှဲ
ကြင်နာစိတ်များ ပေါ်ထွက်လာအောင် ထင်ရှားသော ဥပမာများ ဆောင်ကာ
ရေးသားနိုင်၏။ ရာဇကြောင်းဘက်၌ ဗဟုသုတကြွယ်ဝသဖြင့် အခြားဆရာ
များထက် စုံလင်စွာ ဗဟုသုတဖြစ်ဖွယ် အခန်းများကို ရေးသားနိုင်သည်။
မြန်မာ့စွယ်စုံကျမ်း ၉၊ ၃၄၀]

အရိယဝံသ အာဒိစ္စရံသီ၊ အမည်တော်ရှိသော မုံရွေးဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် အထူးထူး အထွေထွေ အံ့ဩ၍မကုန်အောင် ပေါ်များလှသော ဂုဏ်ထူးဝိသေသ ပုဂ္ဂိုလ်ထူး ပုဂ္ဂိုလ်မြတ် ကြီးပင် ဖြစ်ရငြားသော်လည်း ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်တို့သော်မှ မလွဲမရှောင်သာသော မရဏနိုင်ငံသို့ သက္ကရာဇ် ၁၁၉၆-ခုနှစ် သက်တော်(၆၉)နှစ် ဝါတော်(၅၀)အရတွင် ရတနာပုရ အဝနေပြည်တော် ပြာသာဒ်ကျောင်းကြီးမှာပင် နတ်ဗြဟ္မာတို့ပင့်ဆောင်သဖြင့် လိုက်ပါတော် မူလေသတည်း။

မုံရွေးဆရာတော် ရေးသားတော်မူခဲ့သော ကျမ်းတို့ကား—

- ၁။ မဟာရာဇဝင်တော်ကြီး အင်္ဂါ ၁၂၀-ကျော်။
- ၂။ မဟာရာဇဝင်သံခိပ်။
- ၃။ သမန္တစက္ခုဒီပနီကျမ်း။
- ၄။ သာသနဝံသဒီပနီကျမ်း။
- ၅။ ရွှေလင်းတပျို့။
- ၆။ ဝစနာလင်္ကာကျမ်း။
- ၇။ ဟိတလက္ခဏာကျမ်း။
- ၈။ လက္ခဏရာမ ရာဇဝင်။
- ၉။ မဟာသမုဒ္ဒဂမ္ဘီရဒီပနီ။
- ၁၀။ အဿ လက္ခဏာကျမ်း။
- ၁၁။ ဝစနမာလာကျမ်း။
- ၁၂။ သီဟဠဝတ္ထု။
- ၁၃။ ပေါရာဏကထာကျမ်း။
- ၁၄။ ဥတိန္ဒပျို့။
- ၁၅။ ကုသပျို့။
- ၁၆။ ၎င်းဖတ်စာ။ (၁)
- ၁၇။ နာနာဆန္ဒပျို့။
- ၁၈။ ၎င်းဝါဆိုစဉ်ပျို့။
- ၁၉။ မဟာနာရဒပျို့။
- ၂၀။ ပဉ္စာဝုပျို့။
- ၂၁။ ၎င်းဖတ်စာ။
- ၂၂။ ဟာသဇဝနိယဉာဏမဉ္ဇရီ။
- ၂၃။ ရာဇောဝါဒမေတ္တာစာကိုယ်။
- ၂၄။ ၎င်းအဖြေ။
- ၂၅။ မေတ္တာစာအမျိုးမျိုးညွှန်ပေါင်းချုပ်။

- ၂၆။ ရတု ကေပိဒ်နှင့် ပိဒ်စုံအမျိုးမျိုး။
- ၂၇။ သင်္ဂါယနာတင် လူးတား။
- ၂၈။ ၄၄-ပုစ္ဆာလင်္ကာ။
- ၂၉။ ရွှေလင်္ကာ (၁)။
- ၃၀။ ကဝိမဏ္ဍနိ သတ်ပုံကြီး။
- ၃၁။ သတ်ပုံလင်္ကာ။
- ၃၂။ သတ်ညွှန်းနှင့် သတ်ထူး။
- ၃၃။ မင်းအဆုံးအဖြတ်။
- ၃၄။ ကေသဇာတုဝင် နိဿယ။
- ၃၅။ အာကာသသျှကြပျို။
- ၃၆။ အာဒါသမုခပျို။
- ၃၇။ မဏိသျှကြကျမ်း။
- ၃၈။ ပြာသာဒ်ကျောင်းဘွဲ့။
- ၃၉။ သြဝါဒဝိနိစ္ဆယကျမ်း။
- ၄၀။ မဟာသီလဝပျို။
- ၄၁။ မင်္ဂလသုတ်ပျို။
- ၄၂။ အာကာသစာရီပျို။
- ၄၃။ ပါရမီအဖြေ။
- ၄၄။ ကောက်နုတ်ချက် ဇာတ်ဝတ္ထုများ။
- ၄၅။ ဂမ္ဘီရကထာကျမ်း။
- ၄၆။ ရတနာကြေးမုံကျမ်း။
- ၄၇။ မုံရွေးမှတ်စု။

ဤပြဆိုခဲ့သော ကျမ်းများအပြင် အမြောက်အများ ရှိသေးသော်လည်း မူစုံအောင် ရှာ၍မတွေ့သဖြင့် တွေ့ရှိသောစာမူများနှင့် ဆရာတော်ရေးကြောင်း ပြထားသော ကျမ်းစာရင်းအမည်မျှလောက်ကိုသာ ဖော်ပြလိုက်ရပါကြောင်း။

မုံရွေးမဟာဇေတဝန်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ထေရုပ္ပတ္တိကထာအကျဉ်းချုပ် ပြီးပြီ။

(ဤထေရုပ္ပတ္တိကထာ အကျဉ်းချုပ်ကို ၁၂၉၂-ခု၊ တပို့တွဲလဆန်း ၁၄-ရက်နေ့ မုံရွေး ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ မြေးတပည့် ဦးဥတ္တမဗုဒ္ဓိ ရေးသားတော်မူပါသည်။)

ဆိုလည်းဆိုသင့်ပေသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် - ဤကျမ်း၌ပါရှိသော တရား
ခြောက်ဆယ် ကျော်မျှသော အမေးပုစ္ဆာ ပြဿနာတို့သည် ပုစ္ဆာမည်ကာမျှမဟုတ်၊ တိမ်မြုပ်
နက်နဲ ဖြေနိုင်ခဲ့သည့် ဖျက်ခွဲမလွယ် သမုဒ္ဒရာပင်လယ်ကြီး၏ အောက်ခြေတွင် တည်နေသော
ရွှေငွေရတနာ အဖြာဖြာအမျိုးမျိုးတို့ကို ငုပ်လျှိုးဖော်ယူရန် မလွယ်ကူဘဲသကဲ့သို့ ပညာရှိ
သာမန်တို့နှင့် မဆက်ဆံသော မေးခွန်း ပုစ္ဆာ ပြဿနာများ ဖြစ်သောကြောင့်ပင်တည်း။

အမေးနှင့်အဖြေ နှစ်ချက် အလွယ်နှင့်အခက်

ဤသမန္တစက္ခုဒီပနိကျမ်းကြီး အကြောင်းကို မဖော်ပြမီ ဤကျမ်းကြီးအလား များစွာ
သော အမေးအဖြေဆိုင်ရာ သိမှတ်ဖွယ်ရာတို့ကို စာလာပေလာအတိုင်း အနည်းငယ်မျှ ဖော်
ပြပါဦးမည်။

“အမေးကျွဲကျောင်း အဖြေဘုရားလောင်း” ဟုရှေးဟောင်းစကားတရပ်ရှိပေရာ ကျွဲကျောင်း
သားသူငယ်ကလွယ်လွယ်ကူကူပင် မေးမြန်းသင့်ကစား ဘုရားလောင်းဉာဏ်ဖြင့်သာအဖြေမှန်
အဖြေကောင်းကို ပေးနိုင်သည်ဟု ဆိုလိုပေသည်။ အမှန်အားဖြင့်လည်း မေးလိုသောသူသည်
မိမိအတွေ့အကြုံအရ ကြံဆ၍လည်းကောင်း၊ သူတပါးအထံမှ မှတ်သားကြားနာ၍လည်း
ကောင်း နည်းခံသင်ကြား၍ လည်းကောင်း” ရအပ်သော အနက်သဘောကို မေးရသော
ကြောင့် ဝန်လေးသည် ခဲယဉ်းသည်မဟုတ်၊ ဖြေသောသူသည်သာလျှင် ဥပမာ ဥပမေယျ
သာကေယုတို့ကို နှိုင်းညှိဖြေဆိုရသောကြောင့် ခဲယဉ်းလှသည်ဖြစ်ပေ၏။

စွယ်စုံကျော်ထင်ကျမ်းတွင် ကျွဲကျောင်းသားတယောက်သည် ခလောက်ဆွဲလျက် မြက်
စားသောကျွဲ၏ ‘ဗျုပ်ပြောင်း’ မြည်သော ခလောက်သံကို မှတ်ပြီးလျှင် ပညာရှိ ရဟန်းတပါး
အား အရှင်ဘုရား ‘ဗျုပ်ပြောင်း’ သဒ္ဒါသည် အဘယ်ကို ဟောပါသနည်း ဟုမေးလျှင်ထိုအရှင်
သည် ကျမ်းဂန်တွင် တွေးမျှော်၍ မြင်တော်မမူနိုင်ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ပုဂံပြည်၌ ဗိုင်း
ထုပ်များကိုရွက်လာသော ရက်ကန်းသည်မတဦးသည် ကျမ်းတတ်ဆရာတော်တပါးထံသို့ ကပ်
၍ အရှင်မြတ် ပြဿနာတခုကို ဒါယိကာမအား မေးခွင့်ပြုပါ၊ ‘ဗုဒ္ဓေသဒ္ဒါ ဗုဒ္ဓေါသဒ္ဒါ ဗုဒ္ဓံသဒ္ဒါ’
တို့သည် ဘုရားသခင်ကို ဟော၏ဟူပြီ၊ ‘ဗုဒ္ဓိုင်း’ သဒ္ဒါကား အဘယ်အနက်ကို ဟောပါသနည်း
ဟု (ယင်းရွက်လာသော ဗိုင်းထုပ်များကို ရည်၍) မေးလျှင် ထိုကျမ်းတတ်အရှင်သည်
ဆင်ခြင်၍ မရနိုင် ဟူ၍လည်းကောင်း အဖြေခက်ခဲကြောင်း သာကေယျားကို ပြဆိုထားလေ
သည်။

ဤအမေးအဖြေနှင့် ပတ်သက်၍ ရထဝိနိတသုတ်အဋ္ဌကထာ၌ -

“ကိ” ပဉ္စဿ ပုစ္ဆနံ ဘာရိယံ ဥဒါဟု ဝိဿဇ္ဇနန္တိ၊
ဥဂ္ဂဟေတွာ ပုစ္ဆနံ နော ဘာရိယံ၊ ဝိဿဇ္ဇနံ ပန ဘာရိယံ၊
သဟေတုကံ ဝါ သကာရဏံ ကတွာ ပုစ္ဆနမ္ပိ ဝိဿဇ္ဇနမ္ပိ ဘာရိယမေဝ”။^၁

၁။ မ ၅၂၊ ၆၅

ဟု ဖွင့်ဆိုထား၏။ အဓိပ္ပာယ်မှာ ပြဿနာကို မေးခြင်းနှင့် ဖြေခြင်းတို့သည် အဘယ်ကခက် သနည်းဆိုလျှင် သင်ကြားမှတ်သား၍ မေးခြင်းမျိုးသည် မခက်ခဲ၊ ဖြေခြင်းသည်သာ ခက်ခဲ သည်ဟု ဆိုသင့်၏။ တနည်းကား အကြောင်းအကျိုးနှင့် မေးလျှင် အမေးရော အဖြေပါ မလွယ်ကူဟု ဆိုလိုသည်။

အမေးလွယ်၏ အဖြေခက်သည်-ဟူသောရှေးစကားသာလျှင် များစွာသော ဇာတ်နိပါတ် ဝတ္ထုသက်သေတို့နှင့် ညီသည်။ အဘယ်သို့နည်းဟူမူ မဟာဥမင်ဇာတ်၌ မဟောသဓာသုခမိန် ၏ ပညာရှိမရှိကို စမ်းခြင်းငှါ တဆယ့်လေးရပ်သော ပြဿနာကို ပညာသင့်ရုံရှိသော သိန်း၊ ဒေဝိန်း၊ ကာမိန်း၊ ပက္ကသ်တို့ပင် ပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။ တဦးလုပ်သော ပြဿနာကို တဦးဖြေ ခြင်းငှာ မတတ်နိုင်ရာ၊ ဘုရားလောင်းသုခမိန်သာလျှင် မေးလာသမျှ ပုစ္ဆာ၏အနက်တို့ကို ပြက်ပြက်ထင်ထင် သိမြင်နိုင်သည်ဟု စွယ်စုံကျော်ထင်ကျမ်းတွင် ကျီးသဲလေးထပ်ဆရာတော် မိန့်ဆို၏။

မိလိန္ဒပဉ္စာတွင်လည်း ပုထုဇဉ်ပညာရှိဖြစ်သော မိလိန္ဒမင်းကြီးမေးသော ပုစ္ဆာကို ပဋိ- သမ္ဘိဒါပတ္တ တိပိဋကဓရ ဖြစ်သော အာယုပါလမထေရ်စသော ရဟန္တာအရှင်တို့သော်မှ ဖြေဆိုခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ကြသောကြောင့် ယောနကတိုင်းမှ ရှောင်ခွာ၍ ဟိမဝန္တာအစပ်၌ နေကြရသည်။ ရှေးပါရမီ ဝိသေသကြီးမြတ်လှသော နာဂသေနမထေရ် ရောက်လာမှ ရဟန္တာ အပေါင်းတို့သည် သာဂလမြို့သို့ ပြန်လာကြရသည်။ (ခု ၁၁၊ မိလိန္ဒပဉ္စာ၁၇)

[ကြိုတွင် ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တ ရဟန္တာဖြစ်လျက် ပုထုဇဉ်၏ အမေးကိုမျှ မဖြေနိုင်ဟု ဆိုသောစကားသည် ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်ထက်ပင် လောကီပညာက သာလွန်သလောဟု စောဒနာဖွယ်ဖြစ်ရာ၏။ အမှန်အားဖြင့် ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်ထက် လောကီဉာဏ်က သာ လွန်သည်မဟုတ် “အထခေါပဉ္စသတာ ယောနကာ ရာဇာနံ မိလိန္ဒံ တေဒဝေါစုံ ပဏ္ဍိ- တော မဟာရာဇံ ထေရော၊ အပိစခေါ၊ အဝိသာရဒေါ နကိဉ္စိ ပဋိဘာသတိ”တိ (ခု ၁၁၊ ၁၉) ဟူသောစကားအရ ပညာရှိသော်လည်း ရဲရင့်ခြင်းမရှိ၍ တစုံတရာ စကားတုံမပြုခြင်းသာဟု မှတ်သားကြရာ၏။

သဗ္ဗညုထွတ်ထား မြတ်စွာဘုရား သက်တော်ထင်ရှားရှိစဉ်ကလည်း အနာဂါမ်ဖြစ်သော ဝိသာခသူကြွယ်ကြီးသည် ရဟန္တာမဖြစ်သော အရှင်မဓမ္မဒိန္နာအား... လောကုတ္တရာရေးရာ ပြဿနာပေါင်အမြောက်မြားစွာမေးရာ ဓမ္မဒိန္နာထေရီမကြီးက ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်းအမြင်ရှင်း အောင် ဖြေဖြည့်ခဲ့ပေသည်။ (စူဠဝေဒလ္လသုတ်၊ မ ၁-၃၇၃) ထို့အတူ ပါယာသိ မြို့စား မင်းက သူ၏ လိပ်ခဲတည်းလည်း မရှင်းမလင်း ဖြစ်နေသော ဝိညာဉ်ပြဿနာ အဖြာဖြာကို စိတြကထိက၊ စောဒဂ်ရ ရဟန္တာအရှင် ကုမာရကဿပအား မေးမြန်းသဖြင့် အရှင်ကုမာရ ကဿပက သာဓကဥပမာ အဖြာဖြာဖြင့် ကောင်းစွာ ဖြေကြားတော်မူခဲ့ရပေသည်။ (ပါယာ သိသုတ္တံ၊ ဒီ ၂-၂၅၃)။

မြန်မာစာပေနယ်မှ အမေးအဖြေ စုံတွဲများ

မြန်မာနိုင်ငံ သာသနာဝင်တင်လည်း -

- ၁။ စတုရင်္ဂအမတ်နှင့် ပုဂံဆရာတော်၊
- ၂။ သာလွန်မင်းတရားနှင့် တောင်ဘီလာဆရာတော်၊
- ၃။ အလောင်းမင်းတရားနှင့် အတုလသသဆရာတော်၊
- ၄။ လက်ဝဲနော်ရထာနှင့် တောင်တွင်းဆရာတော်၊
- ၅။ ပဒုံမင်းခေါ် ဘိုးတော်မင်းတရားနှင့် မောင်းထောင်သာသနာပိုင်၊

တို့လည်း အမေး အဖြေနယ်တွင် ထင်ရှားခဲ့ပေ၏။ ထိုမင်း အမတ်တို့နှင့် ဆရာတော် ဘုရားကြီးတို့၏ အမေးအဖြေဆိုင်ရာ ရတုကဗျာများနှင့် အမေးတော် ဖြေကျမ်း များမှာ မြန်မာ့သာသနာနှင့် မြန်မာစာပေနယ်ပယ်တွင် ထင်ရှားကျန်ရှိနေခဲ့ကြပေသည်။ မေးသူ ဖြေသူ အဆူဆူသောပညာရှင်တို့၏ ကျေးဇူးကား ကြီးမားလှပေစွာ။

ထိုမှနောက် ဘိုးတော်မင်းတရားကြီး နတ်ထီးစံပျော် လွန်တော်မူပြီးသောအခါ နန်းတက် တော်မူသော ဘကြီးတော်ဘုရား (၁၁၈၁-၁၁၉၂) လက်ထက်တွင် မင်းဆရာတော်အဖြစ် ထင်ရှား ကျော်ကြားတော်မူခဲ့သော အရိယဝံသ အာဒိစ္စရံသီ ဘွဲ့တော်ရင်းရှိသည့် မုံရွေး ဇေတဝန်ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည်လည်း အမေးတော်အဖြေအရာ၌ များစွာပင် ထင်ရှား တော်မူခဲ့ပေသည် (ထေရုပ္ပတ္တိကို သီးခြားဖော်ပြထားပါသည်)။

မုံရွေးဆရာတော်ဘုရား၏ ထူးခြားသောပညာရည်

အထူးအားဖြင့်ဆရာတော်သည် ဘကြီးတော်မင်းတရားကြီး၏ မင်းမှုရေးရာ အဖြာဖြာ၌ မေးလာသမျှ ကိစ္စအဝဝတို့ကို ဖြေကြားတော်မူရလေ့ရှိသည်။ ရာဇကြောင်းဆိုင်ရာ ဗဟုသုတ အရာတွင် များစွာပွမ်းတီးတော်မူသည့်အလျောက် နန်းတွင်း၌ဖြစ်ပေါ်သမျှ ကိစ္စအဝဝတို့ကို လည်း အချိန်များစွာယူ၍ ဖြေရှင်းရလေ့ ရှိသည်။ ထို့ ကြောင့်ပင် ထိုစဉ်က လောကရေးရာ မဝင်မပါလေ့ ရှိသော ဆရာတော်ဦးဗုဒ္ဓက မုံရွေးဆရာတော်ဘုရားကြီး မင်းရေးစိုးခွင့် ဝင်ရောက်နေရသည်ကို ရည်ရွယ်၍ “ရှေးအခါက ဟူးရားဖြူ ဟူးရားညို ဟူ၍သာ ရှိသည်။ ယခု ဟူးရားဝါများလည်းရှိသည်” ဟု ကျီစယ်တော်မူလေ့ရှိသောဟူ၏။ (မုံရွေးဇေတဝန်ဆရာတော် သည် ၁၁၂၈-ခုနှစ်၊ ဆရာတော်ဦးဗုဒ္ဓက ၁၁၄၉-ခုနှစ် အသက် ၂၁-နှစ်ခန့် ကွာသော်လည်း ပညာရှင်အချင်းချင်း ရင်းနှီးခင်မင် တိုင်ပင်ပြောဆိုလေ့ ရှိသည်ဟု ဆိုပေသည်။ ထို့ ကြောင့် လည်း ရင်းနှီးသူချင်းဖြစ်၍ ကျီစယ်ခြင်းဖြစ်၏။ မုံရွေးဇေတဝန် ဆရာတော်ဘုရားက ဇာတ် နိပါတ်တော်များကို ပျို့ ကဗျာစီကုံးတော်မူလေ့ရှိရာ ယင်းကိုလည်း ဆရာတော်ဦးဗုဒ္ဓက ဘွဲ့ရာနေရာ၌ “ဇာတ်ဆရာကြီး ဘယ်ဇာတ်ကနေပါသတုံး” ဟုလည်း မေးလေ့ ရှိသည် ဟူ၏)။

ရာဇောဝါဒ ကျမ်း အကြောင်း

မုံရွေးဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် မင်းဆရာတော်အဖြစ်ဖြင့် နေပြည်တော်တွင် နေရသည် ထက် တောရပ်တောရွာ၌သာ မွေ့ လျော်တော်မူသည်။ မိမိနေရာ မုံရွေးသို့ပြန်ရန် ခွင့်တောင်း စာဖြစ်သော “ဣန္ဒဝဇိရာဘိလင်္ကာရသီရိဇေမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု တံဆိပ်တော်ခံ သဏ္ဍာဝတီ သီတာယုက်ရုံ အလုံမြို့ကျေး မုံရွေးဇေတဝန်ဆရာ အရိယဝံသ အာဒိစ္စရံသီ ပုဂ္ဂိုလ်ထေရ် မြတ် မပြတ်ဆွန်းလောင်းအပ်သော ဩဓိသစေတနာနှင့် မေတ္တာစာ ဆက်သွင်းပါသည် သာသနာ့ဒါယကာ မဟာဓမ္မရာဇ် တရားမင်းမြတ်” ချီ မေတ္တာစာတပုဒ်ကို ဘကြီးတော်မင်း တရားထံ ဆက်သွင်းခဲ့သည်။ ထိုမေတ္တာစာမှာ လောကီလောကုတ္တရာ ဗဟုသုတအဖြာဖြာကို ကောင်းစွာအကျဉ်းချုံးထားသည့်ပမာ များစွာအနှစ်သာရနှင့် ပြည့်စုံလှပေရာ ရတနာပူရ မြို့တော်အတွင်း ရွှေစည်းခုံထံရင်း စံကျောင်းတော်၌ သီတင်းသုံးတော်မူသော “မုနိန္ဒာဘိဝံသ ဓမ္မသေနာပတိ သီရိသဒ္ဓမ္မပါလ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု” တံဆိပ်တော်ရ ဓမ္မသေနာပတိ ဖြစ်တော်မူသော စလင်းသာသနာပိုင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက မုံရွေးဆရာတော်ပင် အဖြေ ရေးသားပါရန် တိုက်တွန်းတော်မူသဖြင့် သရုပ်အဓိပ္ပာယ် မကျယ်မကျဉ်း ရေးသားတော် မူရသည်။ ယင်းမေတ္တာစာနှင့် အဖြေလွှာမှာ ရာဇောဝါဒကျမ်းဟူသော အမည်ဖြင့် ထင်ရှား လေသည်။ ယင်းရာဇောဝါဒကျမ်းမှာ မဇ္ဈိမဒေသရာဇဝင် မြန်မာရာဇဝင်တို့သာမက ဇာတ် နိပါတ်များစွာ သက္ကတမာဂကျမ်းစာလာ မှတ်သားစရာအဖြာဖြာ ပြည့်စုံလှစွာဖြင့် မြန်မာ စာပေနယ်တွင် ပထမတန်း မေတ္တာစာကြီးဖြစ်ခဲ့ပေသည်။ ယင်းရာဇောဝါဒကျမ်းသည်လည်း အမှန်အားဖြင့်သော် မေတ္တာစာကဗျာအကျဉ်းကို အလင်းပြသဖွယ် အကျယ်ဖြေဆိုထား သဖြင့် အဖြေကျမ်းဟူ၍ပင် ဆိုသင့်ပေသည်။ ယင်းရာဇောဝါဒကျမ်းမှာ ဤခေတ်တွင်သာမက သူ့ခေတ်မှာပင် ပြိုင်ဖက်မဲ့ ဗဟုသုတပဒေသာကျမ်းကြီးဖြစ်ခဲ့သဖြင့် မုံရွေး၏အရည်အချင်းကို သိလိုလျှင် ရာဇောဝါဒကိုကြည့်ဟု ခေတ်ပြိုင်ပညာရှင်များက ညွှန်းခဲ့ရသည်ဟု အဆိုရှိသည်။

ကျမ်းမပြုပဲ ကျမ်းစုပေါ်လာ ဤကျမ်းစာ

ဤရာဇောဝါဒကျမ်းနှင့် အလားတူပင် မုံရွေးဇေတဝန်ဆရာတော်၏ ဂုဏ်ရည်ကို ထိပ် တန်းသို့ပို့ဆောင်ပေးထားသော ကျမ်းတကျမ်းမှာ “သမန္တစက္ခုဒီပနီကျမ်း” ပင်ဖြစ်၏။ ဤ ကျမ်း၏အမည်ကိုဤစာရွှေပိုင်းတွင်ဖွင့်ဆိုဖော်ပြခဲ့ပါ၏။ သို့သော်ဤကျမ်းသည်ကျမ်းပြုပုဂ္ဂိုလ် (မုံရွေးဇေတဝန်ဆရာတော်)က ကျမ်းတကျမ်းအဖြစ် ဖွဲ့စည်းရေးသားခဲ့ခြင်း မဟုတ်သကဲ့သို့ ဤကျမ်း၏ အမည်ကိုလည်း ကျမ်းပြုပုဂ္ဂိုလ်က ပေးခဲ့ခြင်း ဟုတ်ဟန်မတူပေ။

ကျမ်းပြုပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း တူညီသော အပြုအမူမှာ ကျမ်းမရေးသားမီ ပဏာမ ပုဗ္ဗကဂန္ဓာရမ္မ ပြုမြဲတည်း။ ယင်းတွင်လည်း မိမိပြုမည့်ကျမ်း၏ အမည်ကိုဖော်ထုတ်မြဲဖြစ်ရာ ဤသမန္တစက္ခု ဒီပနီတွင်ကား ရိုးရိုးပဏာမဂါထာ နှစ်ပုဒ်မှလွဲ၍ ကျမ်းစာအကြောင်း လုံးဝမပါခဲ့ပေ။ ထို့ပြင် ကျမ်းနိဂုံးတွင် “ပုဗ္ဗာပရံ-ရှေ့နှင့်နောက်ကို။ အသံကိဏ္ဍံ-မရောယုက်အောင်။ ကတော၊ ပြု၍။ တဿ

ဂရုနော - ထိုအရိယဝံသ အာဒိစ္စရံသီ အမည်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သူမြတ်၏။ အန္တောဝါသိကေန - တပည့်လည်းဖြစ်ထသော။ သိရိသဒ္ဓမ္မနာမေန - သိရိသဒ္ဓမ္မ အမည်ရှိသော။ မယာ၊ ငါပဉ္စင်း သစ်သည်။ လိခိတော - ရေး၍။ ဌပိတော - ထားအပ်၏” ဟု ပါရှိသဖြင့် မုံရွာသိရိမာလာ၏ အမေးတို့ကို ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဖြေကြားခဲ့သမျှ ကူးယူစီစဉ်၍ အရှင်သိရိသဒ္ဓမ္မက ကျမ်း စာအနေပြုလုပ်၍ ထားခဲ့ပေသဖြင့် စာပေလောကတွင် ကျမ်းစာတစောင်တဖွဲ့ ဖြစ်ပေါ်လာ ခဲ့ရသည်ဟု သိရပေသည်။

ဤသို့ ကျမ်းစာတစောင်တဖွဲ့ အသွင် စီစဉ်ပြုလုပ်ပြီးနောက်မှ ကျမ်း၏အမည်ကို ထို သိရိသဒ္ဓမ္မ ပဉ္စင်းသစ်ကပင် “သမန္တတော၊ ထင်ဝန်းကျင်မှ။ စက္ခုဒီပကာရကော၊ ပညာ မျက်စိတည်းဟူသော ဆီမီးရောင်ဖြင့် ပြောင်ပြောင်တောက်ပခြင်းကို ပြုတတ်ထသော။ သမန္တစက္ခုဒီပနီ နာမ၊ သမန္တစက္ခုဒီပနီအမည်ရှိသော။ အယံ ဂန္ဓော၊ ဤကျမ်းသည်” ဟု ဆိုသဖြင့် အရှင်သိရိသဒ္ဓမ္မသည် အမေးအဖြေတို့ကို စုပေါင်းရေးကူး၍ “သမန္တစက္ခုဒီပနီ ကျမ်း” ဟု ကမ္မည်းတပ်ကာ ကျမ်းမြတ်တဆူပြုခဲ့သည်ဟု မှတ်သားသင့်ပေတော့၏။ (မုံရွေး ဆရာတော်ပြုစုသော ကျမ်းစာစာရင်းကို ဆက်တွဲဖော်ပြထားသော “ထေရုပ္ပတ္တိကထာ” တွင် ကြည့်ရှုပါကုန်)။

သိရိမာလာပုဂ္ဂိုလ် ဟူသည်

ဤတွင် ကြားဖြတ်၍ ဤသမန္တစက္ခုဒီပနီကျမ်းကြီး ဖြစ်ပေါ်လာရာ၌ ပဓာနပုဂ္ဂိုလ်ဟု ဆိုအပ်သော မုံရွာ သိရိမာလာခေါ်ဆို ရဟန်းပျို၏ အခန်းကဏ္ဍသည် ပါဝင်သင့်သည်ဖြစ်၍ ဖော်ပြပါဦးမည်။

“တပည့်တော် သိရိမာလာ၊ လျှောက်ထားပါသည် ဇေတဝန်ဆရာတော်ဘုရား” ဟု အစ ထား၍ ခက်ခဲနက်နဲသော ပုစ္ဆာပြဿနာတို့ကို မေးလျှောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကား သာမန် ပုဂ္ဂိုလ်မဟုတ်ပေ။ “သဟေတုကံ ဝါ သကာရဏံ ကတွာ ပုစ္ဆနမ္ပိ ဘာရိယမေဝ” ဟူသော စကားအတိုင်း အကြောင်းအကျိုးပြု၍ ပိဋကတ်တော်လာ ခဲရာခက်ဆစ်အဖြာဖြာတို့ကို ဖွေရှာ ကြံတွေး၍ အမေးပုစ္ဆာပြုလုပ်တတ်သည်ကို ကြည့်ရှုလျှင် ဤသိရိမာလာပုဂ္ဂိုလ်သည် မည်မျှ ကျမ်းဂန်နွဲ့စပ်သည်ကို သိနိုင်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကား နောင်တွင် လှေသင်း အတွင်းဝန်မင်းကြီး ဗြာဟ္မဇေယသင်္ခယာ ဘွဲ့ခံ ဦးချိန်ဖြစ်သာမည့် ပုဂ္ဂိုလ်ပင်ဖြစ်၏။ မုံရွာမြို့တွင် ၁၁၅၈-ခုနှစ်တွင် ဖွားမြင်၍ ငယ်မည်မှာ မောင်ချိန်ဖြစ်ကာ အရွယ်ရောက်သျှင် အရိယဝံသအာဒိစ္စရံသီမည်သော မုံရွေး ဇေတဝန်ဆရာတော်ဘုရားကြီးအထံ “ဂရုပဒေသ နယဂ္ဂါဟ နိဿသာစရိယအဖြစ် အထူးလေးမြတ် ရှိသေခြင်းတို့ဖြင့် သင်ရိုးကျမ်းဂန်များကို အခွန်ရှည်ညောင်း နှစ်ပေါင်း များစွာ နည်းနာခံ လေ့ကျက် သင်ကြား စွမ်းအားလောက်လုံ ကိုယ်ယုံတင်းကြမ်း ဉာဏ်စွမ်း

ပြောင်မြောက် ရဲရဲတောက်သော သဗ္ဗတ္တက ဗဟုသုတဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံ” ခဲ့သည်ဟု (မန္တလေး မြန်မာ့ဘာသာသတင်းစာတိုက်မှ ၁၈၉၉-ခုနှစ် ရိုက်သော ဝေါဟာရတ္ထဒီပနီကျမ်း အတ္ထုပ္ပတ္တိ စာတမ်းတွင်) ဖော်ပြခဲ့ပေသည်။

ထိုသိရှိမာလာ ပဉ္စင်းပျိုသည် ဤသမန္တစက္ခုဒီပနီကျမ်း နောက်ဆုံးမေးမြေစကားအရ ပုစ္ဆာ ၁၆၅-ချက်ကို နှစ်သက်ဖွယ်ရာ အဖြေလွှာရပြီးသည့်နောက်တွင် မိဘလုပ်ကျွေးရန်ဟု ဆိုကာ သာသနာ့ဘောင်မှ လူ့ဘောင်သို့ ဆင်းသက်သွားလေသည်။ ထို့နောက် အရည်အချင်းအရ ရတနာပူရစတုတ္ထနန်းစံ ဘကြီးတော်မင်းတရားကြီး လက်ထက် မဟာဇေယသင်္ခယာဘွဲ့နှင့် သံတော်ဆင့်ကြီးအရာ ကောင်းစွာ ထမ်းရွက်လျက် အမရပူရ ဒုတိယနန်းစံ ရွှေဘိုမင်းတရားလက်ထက် ဆက်လက်ထမ်းဆောင်ကာ မန္တလေးရတနာပုံ မြို့တည် နန်းတည် ပဉ္စမသင်္ဂါယနာတင် မင်းတရားကြီး လက်ထက်တွင် “အတွင်းမဟာသေနာပတိလှေသင်းဝန်” အရာ မင်းကြီးမဟာဇေယသင်္ခယာဘွဲ့ထူးဖြင့် ချီးကျူးမြှောက်စားခြင်း ခံရလေသည်။

လှေသင်းအတွင်းဝန်မင်းကြီး မဟာဇေယသင်္ခယာဘွဲ့ခံ ဦးချိန်သည် လောကုတ်လောကီ အလီလီတို့၌ သုတေသီစစ် ဖြစ်ခဲ့သည့်အတိုင်း ငယ်စဉ်ကသင်ကြားခဲ့ရင်းတွင် တိုးတက်လေ့လာ ကောင်းစွာ ပြုမိတီးခဲ့သည့်အားလျော်စွာ မြန်မာစာပေနယ်တွင် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် နေရာယူထားနိုင်သော “ဝေါဟာရလိနတ္ထဒီပနီ” ကျမ်းကြီးကိုလည်းကောင်း၊ တစ္ဆေဘုတ်ပြိတ်တို့၏ အကြောင်းကိုထုံး ဟောင်းပိဋကတ်အရပ်ရပ် ရာဇဝင်တို့မှ စုံစုံလင်လင်ထုတ်ပြု၍ “တဇ္ဇတ္ထဒီပနီ” ကျမ်းကိုလည်းကောင်း၊ မာဂဓအဘိဓာန်ကျမ်း၏ ခက်ဆစ် ဖုထစ်ထုတ်နှင့် သုတ်သင်ရာ ဖြစ်သော “အဘိဓာနတ္ထဝိသောဓနီ” ကျမ်းကိုလည်းကောင်း စီရင်ရေးသား ခဲ့လေသည်။

ဤကဲ့သို့ အရည်အချင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တဦးက ထူးထူးခြားခြား မှတ်သားဖွယ်ရာ မေးခွန်းပုစ္ဆာများ ပြုလုပ်၍ လောကုတ်လောကီ အဆီအနှစ် ပြည့်ဝသော ကျမ်းဂန်ကြီးတဆူပေါ်ပေါက်လာရခြင်း ဖြစ်သဖြင့် သမန္တစက္ခုဒီပနီ ဟူသောအမည်နှင့် လျော်ညီစွာ မြန်မာစာပေနယ်တွင် ပတ်ဝန်းကျင် ပညာမျက်စိဖြင့် သိဖွယ်ဟူသမျှ မကျန်ရအောင် အလင်းပြနေသော ကျမ်းမြတ်ကြီး တဆူ ဖြစ်ကြောင်း အထူးဆိုဖွယ်မလိုတော့ပါချေ။ အမှန်အားဖြင့် ဘုရားသာသနာ့နောက်ပိုင်းတွင် ခိုင်းနှိုင်းသင့်သမျှ ခိုင်းနှိုင်းရပါမူ သမန္တစက္ခု သဗ္ဗညု မြတ်စွာဘုရားတပါး ပွင့်ပေါ်ဘော်မူနေသည့်အလား များပြားသော တရားဓမ္မဆိုင်ရာ လောကုတ်လောကီ ဗဟုသုတအဖြာဖြာတို့ကို ကောင်းစွာဖတ်ကြား မှတ်သားတေးကြံ၍ အသိဉာဏ်ပွားရပေတော့သည်။

သမန္တစက္ခုဒီပနီကျမ်း၏ အခန်းကဏ္ဍများ

ဤကျမ်းကြီးသည် အတွဲ (အပိုင်းကဏ္ဍ)အားဖြင့် ၉-တွဲ (၉-ကဏ္ဍ)ရှိ၍ ပုစ္ဆာ ဝိသဇ္ဇနာအားဖြင့် ၁၆၅-ပုစ္ဆာ ဝိသဇ္ဇနာရှိပေသည်။ ထို ၁၆၅-ပါးသော ပုစ္ဆာ ဝိသဇ္ဇနာတို့ကား “ပါဠိ အဋ္ဌကထာ ဋီကာ အနု မဓု ဒီပနီ အမှီယောဇနာ များစွာသော အခြံအရံရှိသော သမန္တစက္ခု (ခ) ပ၊မ၊သ၊စ

လေးပါးသော နက်နဲခြင်း၊ သုံးပါးသောကောင်းခြင်း၊ သုံးပါးသောသမ္ပတ္တိတို့နှင့်ပြည့်စုံလျက် မြတ်သော ဝိမုတ္တိရသင်္ကေတရုံသော ပိဋကတ်သုံးပုံတည်းဟူသော မဟာသမုဒ္ဒရာအတွင်း၌ တည်သော အထူးထူးသော နည်းနာနာ ဝိနိစ္ဆယ ဂဏ္ဍိဌာနတို့ကို နုတ်ယူ၍ အထူးထူး အပြားပြားသော သုတ္တ သုတ္တာနုလောမ အာစရိယဝါဒလဒ္ဓေါပဒေသ အတ္တနောမတိ သကဝါဒ ပရဝါဒတို့နှင့်တကွ ဖော်ပြလျက် လောကီဓမ္မ လောကုတ္တရာဓမ္မ သဒ္ဓနယ အတ္တနယတည်း ဟူသော ထက်ဝန်းကျင်သော ဓမ္မနယ” တို့နှင့် ပြည့်စုံလင်လှပေသည်။

အနည်းငယ်မျှ သိသာရုံ ထုတ်ဖော်ပြရသော်—

ပထမတွဲတွင် ပုစ္ဆာ ၂၆-ရပ်ရှိရာတွင် ယခုလူတို့အလွန်သိလိုကြသော ရှင်ဥပဂုတ်ရဟန္တာ တောင်သမုဒ္ဒရာ၌ ကြေးပြာသာဒ်နှင့် နေမနေ အတ္ထုပ္ပတ္တိဆိုင်ရာအကြောင်းအရာ၊ မနုဿိဟ ဟူသည် ဘုရားပွင့်တော်မူချိန်မှ ပေါ်စည်ဟူသောစကားနှင့် ယင်းမနုဿိဟသည် မည်သည့် ခြင်္သေ့ အမျိုးအစား၌ ပါဝင်မည်ဆိုသောအမေးကို ရှင်းလင်းဖြေကြားချက်များ၊ မိုးကြိုး ဓာတ်သည် ရှေ့ငွေ့ကြေးနီ မည်သည့်ဓာတ်ဖြစ်ကြောင်း၊ ဗိုလ်တထောင်လေးဟူသည် မည် သည့်ပုံသဏ္ဍာန်ရှိကြောင်း၊ မိန်းမဘဝ တခါရလျှင် မည်သည့်အခါမျှ ယောက်ျားပြန်မဖြစ်ဟူ သောစကား၊ ခြင်္သေ့သည် အင်အားကြီးသော်ငြားလည်း ကိုယ်အနေအထားအားဖြင့် ခွေးထက် ငယ်သည် ဟူသော အယူအဆ၊ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံရာ၌ မြောက်သို့ဦးခေါင်း ပြုသည် သို့မဟုတ် မျက်နှာပြုသည် ဝါဒနှစ်မျိုး စသော အချက်ပေါင်းများစွာကို တိကျ စွာ ဆုံးဖြတ်ပြဆိုထားလေသည်။

ဒုတိယတွဲတွင် ပုစ္ဆာပေါင်း ၂၄-ပုစ္ဆာပါရှိရာ အလွန်မှတ်သားစရာကောင်းသော ကိုယ် စောင့်နတ်ရုံမရှိနှင့် လူသေလျှင် ကိုယ်စောင့်နတ် သေမသေ၊ မြတ်စွာဘုရားကို ဖွားတော်မူ သောအခါ မယ်တော်မာယာအသက် ငါးဆယ်ခြောက်နှစ်ကျော်ပြီ ဟူသောစကားမှန်မမှန် နှင့် မယ်တော်မာယာ အသက်တွက်နည်း၊ ရသေ့ပရိက္ခရာများတွင် ပါသော လျှော်တေ သစ်နက်ရေ ဆံကျစ် စသည်တို့အကြောင်း သိမှတ်ဖွယ်ရာ အဖြာဖြာတို့ကို ကောင်းစွာဖြေဆို ရှင်းလင်းထားပေသည်။

တတိယတွဲတွင် ပုစ္ဆာ ၂၁-ပုစ္ဆာပါရှိရာ၌ ဈာန်ရပုဂ္ဂိုလ်များ လောကီအဘိညာဉ်၏အစွမ်း ဖြင့်သာ ဒိဗ္ဗစက္ခု ဒိဗ္ဗသောတများ ရရှိမြင်ကြားနိုင်သလို နတ်များလည်း ယင်းဒိဗ္ဗစက္ခု ဒိဗ္ဗသောတတို့ကို အဘိညာဉ်ဖြင့် မြင်ရကြားရခြင်း ဟုတ်မဟုတ်၊ အိပ်မက်အကြောင်း သိမှတ် ဖွယ်ရာ အဖြာဖြာ၊ ဘုရားလောင်းတောထွက်သောအခါ ဗြဟ္မာလှူသော သပိတ်သည် မြေ သပိတ်လော သံသပိတ်လော ဟူသော ပြဿနာ၊ စကြာမင်းကြီးနေသော မြို့ရွာသည် အဘယ်မြို့ရွာဖြစ်သည် ဟူသော အမေးနှင့် မဇ္ဈသကနတ်ပန်း အဗ္ဘန္တရ သရက်သီးစသည့် အကြောင်းမျိုးစုံ သိမှတ်စရာ အဖုံဖုံတို့ကို စုံစုံလင်လင် ဖြေရှင်းရေးသားထားပေ၏။

စတုတ္ထတွဲတွင် မြတ်စွာဘုရား၏ လက္ခဏာတော်ကြီးငယ် အသွယ်သွယ်အကြောင်း ကြည်ညိုဖွယ်ရာ ဖော်ပြချက်များ၊ ဓမ္မတာသုံးဆယ် အကြောင်းများ၊ ရောင်ခြည်တော် ခြောက်သွယ် ကုန်မြူးပုံ စုံစုံလင်လင်၊ မြင်းမိုရ် သတ္တရဗ္ဗန် သီဒါခုနစ်ဘန် အယူအဆများ စသော ကြည်ညိုဖွယ်ရာ အံ့ဩဖွယ်ရာ အဖြာဖြာတို့ကို သေချာစေ့စပ်စွာ ဆုံးဖြတ်ရှင်းလင်းပြ ထားသည်။

ပဉ္စမတွဲတွင် မြန်မာရာဇဝင် များစွာတွင် လာရှိသည့် မဇ္ဈိမဒေသမင်းဆက်-တကောင်း ပျူရွာ- သရေခေတ္တရာ-ပုဂံ- မြင်းစိုင်း-စစ်ကိုင်း- ပင်းယ- အင်းဝ- ကုန်းဘောင် မင်းဆက် အကျဉ်း လင်္ကာ ရာဇဝင် သံခိပ်၊ တရုတ်ပြည်တွင် မြတ်စွာဘုရား၏ စွယ်တော်စစ်ရှိမရှိ အဆုံး အဖြတ်နှင့် အခြားဓာတ်တော်မေ့တော်များအကြောင်း၊ ရဟန္တာ ဓာတ်တော်များအလား မိမိဆရာသမား၏ အရိုးဓာတ်ကို စေတီတည်ရန် ထိုက်မထိုက်၊ ဘုရားရုပ်တုတော်နှင့် ရုပ်တု တော်များတွင် နားရွက်တော်ရှည်ခြင်း မကိုင်တန်ဆာဆင်ခြင်း ပြုသင့်မပြုသင့်စသော ဗုဒ္ဓ ဘာသာဝင်တိုင်း သိသင့်သောအကြောင်းအရာများကို ပြတ်ပြတ်သားသား ဆုံးဖြတ် ရေး သားထားသည်ကို ဖတ်ရှုရမည်ဖြစ်သည်။

ဆဋ္ဌတွဲတွင် ယခုခေတ်တွင် ထင်ရှားနေသောဒက္ခိဏသာခါ ရုပ်ပွားတော်များအကြောင်း နှင့် ထိုရုပ်ပွားတော်များ မြန်မာပြည်တွင် မည်သို့ ပြန့်ပွားလာပုံအကြောင်း၊ မယ်တော် မာ ယာသည် ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာတွင် ပွင့်သည့်ဘုရားငါးဆူ၏မယ်တော်ဖြစ်မဖြစ်၊ ဓမ္မက္ခန္ဓာရှစ်သောင်း လေးထောင် ရေတွက်ပုံ ရေတွက်နည်း၊ ရှင်သီဝလိ ကိုးကွယ်သင့် မကိုးကွယ်သင့်၊ ပြဒါးသေ တပြည်ဝဟူသော စကားနှင့် ၎င်းတို့ဆိုင်ရာ ဝိဇ္ဇာဇော်ဂျီ များအကြောင်း စသည့် လောကီ လောကုတ္တရာ သိမှတ်ဖွယ်ရာ များကို ရှင်းလင်းရေးသားထားပေသည်။

သတ္တမတွဲတွင် ဗုဒ္ဓဘာသာတိုင်း သိမထားလျှင် မဖြစ်သော ကုသိုလ်အကုသိုလ်အကျိုး ပေးခြင်းနှင့်စပ်သည့် သမ္မတ္တိ ဝိပတ္တိအကြောင်းအရာများပါရှိရာ ကုသိုလ်ကောင်းမှုပြုပါလျက် အကျိုးမပေးပုံ အကုသိုလ်ပြုလျက် ကြီးပွားချမ်းသာနေရပုံများကို နားရှင်းကြဖို့ပင် ဖြစ်၏။ ထိုမှတစ်ပါး အလွန်တွေ့ရခဲသော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဝတ္ထုများကို ကျယ်ကျယ်ဝန်းဝန်းဖော်ပြထားရာ အလွန်ဖတ်ရှု၍ ကောင်းသော အပိုင်းပင်ဖြစ်လေသည်။

အဋ္ဌမတွဲတွင် ရန်ကုန်ရွှေတိဂုံသမိုင်းနှင့် စပ်သော တပုထု ဘလ္လိကတို့ ပင့်ဆောင်လာ သည့် ဆံတော်ဓာတ်နှင့် ဥက္ကလာပမြို့ရွာများ စစ်တမ်းကြီး၊ ဥက္ကာပျံ-ကြယ်ပျံများအကြောင်း၊ စာနှင့်ဇာ အရေးအသား အဆုံးအဖြတ်နှင့် လူတိုင်းမသိကြသော စာမရီကောင်အကြောင်း စသည့် ဖတ်စရာ မှတ်စရာများစွာ ပါဝင်ပေသည်။

ဤ သမန္တစက္ခုဒီပနီကျမ်း၏ နောက်ဆုံး ကဏ္ဍဖြစ်သော နဝမတွဲတွင်မူ ဓူဝံကြယ် အကြောင်း ဓူဝံကြယ်သည် တာဝတိံသာမှ ဝေဇယန္တာပြာသာဒ်၏ အထွတ်စိန်ဖူးဟုတ်မဟုတ် ရှင်းလင်းချက်၊ ရုပ်တုတော်ကို အသစ်ပြင်လို၍ ဖျက်ရာ၌ အပြစ်လွတ်မလွတ်အကြောင်း၊ ဘုရား

ထီးဟောင်းကို ချသင့် မချသင့် ပြဿနာ၊ သူယောင်တောနှင့် သူယောင်မယ်များနှင့် ကောဇာ ဂေါဇာ ရေးထုံးနှစ်ဖြာကို ဝေဖန်၍ပြခြင်းများ စသည် သိသင့်သိထိုက်သော ပြဿနာမြောက်မြားစွာကို အကိုးအထောက် သာဓကပြည့်ပြည့်ဝဝဖြင့် တင်ပြထားပေရာ ပညာရှင်တိုင်း လက်မလွှတ်နိုင်သော အခန်းတခန်းပင် ဖြစ်ပါချေ၏။

ဤသို့ အမြွက်မျှလောက် ထုတ်ပြထားသော အကြောင်းအရာများအပြင် ဘုရား တရား သံဃာ ရတနာသုံးပါးနှင့် ဆက်ဆံသော သိစရာ မှတ်စရာအဖြာဖြာတို့ဖြင့် လေ့လာ၍ မကုန်နိုင်အောင် ပါဝင်သောကြောင့်ပင် ဤကျမ်းကြီးသည် အစဉ်အဆက် အထက်ကျော် ကာလကပင် 'ပညာရှိတို့မျက်ရှု သမန္တစက္ခု'ဟု မှတ်တမ်းပြုထားရသော ကျမ်းကြီးတကျမ်း ဖြစ်ပေသည်။

ပြန်လည် ပုံနှိပ်ခြင်း

ဤ သမန္တစက္ခုဒီပနိကျမ်းကြီးကို ရှေးသခရာအခါက ပေမူအားဖြင့် လေ့လာကြည့်ရှု နေကြရာမှ သာသနာနှစ် ၂၄၇၀၊ မြန်မာ့ဝေါဟာ ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၂၈၈-ခုနှစ်တွင်မန္တလေး မြို့ ဟံသာဝတီပိဋကတ်ပုံနှိပ်တိုက်မှစ၍ ရှေးငါးတွဲကို ပထမအုပ်၊ နောက်လေးတွဲကို ဒုတိယ အုပ် ပြုလုပ်စီစဉ်၍ စက်တင်ပုံနှိပ်ခဲ့ပြီးနောက် ရန်ကုန်မြို့ သုဓမ္မဝတီပုံနှိပ်တိုက်၊ ဂန္ဓမာပုံနှိပ် တိုက် စသည်တို့မှ ဆက်လက်ရိုက်နှိပ်ခဲ့ရာ မြန်မာ့သာသနာနှင့် မြန်မာ့စာပေနယ်ပယ်တွင် တွင် ကျယ်ထင်ရှား၍ လူသိများခဲ့ရုံမျှမက ထင်ရှားသော ဗဟုသုတပေါင်းချုပ်ကျမ်းကြီး တကျမ်း အဖြစ် အလေးဂရု အရေးပြုလျက် ကြည့်ရှုလေ့လာခဲ့ကြရပေ၏။

ယခုအခါတွင် ထိုအကြိမ်ကြိမ် ရိုက်နှိပ်ခဲ့သော ကျမ်းစာတို့မှာလည်း ခေတ်ကာလ အလျောက် ထပ်မံမရိုက်နှိပ်နိုင်၍ ရှားပါး၍နေကာ အလိုရှိသူတို့ လိုက်လံရှာဖွေ၍မရ ရပြန် သော်လည်း နှစ်တွဲခွဲ၍ ပုံနှိပ်ခဲ့သဖြင့် ပထမအုပ်ရလျက် ဒုတိယအုပ်မရခြင်း ဒုတိယအုပ်သာ ရ၍ ပထမအုပ်မရှိခြင်း စသော အခက်အခဲတို့ကြောင့် ဤကျမ်းကြီးကို တအုပ်တည်းနှင့်အပြီး သာသနာရေးဦးစီးဌာန ပုံနှိပ်တိုက်မှ ရိုက်နှိပ်ပေးပါရန် ဗဟုသုတရှာဖွေသူ ရဟန်းရှင်လူတို့၏ တိုက်တွန်းတောင်းပန်ချက်ကို အလေးအနက်ခံယူ၍ -

- (၁) မူလကျမ်းရင်းပါ စာပိုဒ်ရှည်ကြီးများကို သင့်လျော်အောင် ခွဲခြားပေးခြင်း၊
- (၂) စာခေါင်းများကို စာလုံးမဲဖြင့် ထင်ရှားအောင်ပြုလုပ်ပေးခြင်း၊
- (၃) ကျမ်းဦးမှတ်ဖွယ် နိဒါန်းသွယ်၍ သုတနယ်ပယ်ကို ခွဲထွင်ပေးခြင်း၊
- (၄) ရှာဖွေ၍ လွယ်ကူစေရန် 'အက္ခရာစဉ်အညွှန်း' ထည့်သွင်းပေးခြင်း၊
- (၅) မာတိကာအကျယ်ဖြင့် သိလွယ်အောင် ဖော်ပြပေးခြင်း၊
- (၆) စက္ကူဖြူ စက္ကူချောဖြင့် ရိုက်နှိပ်ထားခြင်း၊
- (၇) စာလုံးကောင်း မင်ကျမင်နကောင်းဖြင့် ဖတ်ရှုချင်စဖွယ် စီစဉ်ခြင်း၊

- (ဂ) ခန့်ညားသော ဆိုက်အရွယ်ဖြင့် စာပေနယ်ပယ်တွင် တင့်တယ်စေခြင်း၊
- (ဃ) အမှားအယွင်း အကျအပေါက် နည်းနိုင်သမျှနည်းအောင် အထပ်ထပ်တည်းဖြတ် ပြင်ဆင်ထားခြင်း၊

တို့ဖြင့် သာသနာရေးဦးစီးဌာနရှိ ပညာရှင်ပေါင်းများစွာ ကာလကြာရှည်စွာ ပူပေါင်းအားထုတ်၍ မဟုသာဟကြီးစွာဖြင့် ဤသမန္တစက္ခုဒီပနီဘွဲ့ချီသမုတ် ဗဟုသုတပေါင်း ချုပ် ကျမ်းစာအုပ်ကြီးကို တအုပ်တည်းနှင့် အပြီး ဗဟုသုတရှာမှီးသူ ရဟန်းရှင်လူတို့၏ လက်တွင်းသို့အရောက် ဝမ်းမြောက်ဖွယ်ရာ ပေးဆက်နိုင်ခဲ့ပြီ ဖြစ်သဖြင့် -

သုတပညာ အရာရာ၌ လိမ္မာထူးချွန် သူ့ထက်လွန်၍ ပညာဝန်တဆူ ပြုလိုသူအပေါင်း တို့သည် သုတပညာ ပွားရာပွားကြောင်း ကျမ်းကောင်း ကျမ်းမြတ်အစစ် ကော်ပြန်ဖြစ်သော ဤ“သမန္တစက္ခုဒီပနီ”ကျမ်းကို ကြိုးပမ်းအားထုတ် မဟုသာဟ လွန်မင်းသော သမ္မာဆန္ဒဖြင့် နေ့ညမပြတ်အထပ်ထပ် ကြည့်ရှုလျက် ဗာဟုသစ္စမင်္ဂလာကို အခါခါပွားများနိုင်ကြပါစေ သတည်း။

သာသနာရေးဦးစီးဌာန
 ကမ္ဘာအေးကုန်းမြေ
 ရန်ကုန်မြို့။

၁၃၄၇-ခု၊ နယုန်လ

သမန္တစက္ခုဒီပနိကျမ်း

ပထမတွဲမာတိကာ

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	မျက်နှာနံပါတ်
	ကျမ်းဦးပဏာမ
	အရှင်သီရိမာလာ၏လျှောက်ထားလွှာ	၃
၁။	ကဏ္ဍာဇိန်မင်းသမီး ဇာလီမင်းသားတို့ကို ဇူဇကာပုဏ္ဏား ရိုက်နှက်ရာ၌ ဇူဇကာပုဏ္ဏားအပြစ် လိုက် မထိုက်အကြောင်း	၃
၂။	ပျို ကဗျာတို့တွင် သစ်သီး သစ်လန် ပန်းမှန် ဖိုမဟု စပ်ဆိုရာ၌ သစ်သီးနှင့် သစ်လန်၊ ပန်းနှင့် မှန် အခွဲကြောင်း	၅
၃။	ဇမ္ဗူ သပြေသီး ကြွေကျရာ၌ ရေသတ္တဝါ၊ ကုန်းသတ္တဝါဖြစ် မဖြစ်အကြောင်း	၈
၄။	ရှင်ဥပဂုတ် ရဟန္တာ တောင်သမုဒ္ဒရာ၌ ကြေးပြာသားနှင့် နေသည်ဟူသော စကားအကြောင်း	၁၀
၅။	ဘုရားပွင့်တော်မူမှ ပေါ်သည်ဆိုသော မနုသီဟ ခြင်္သေ့သည် ခြင်္သေ့မျိုး ၄-ပါးတွင် မည်သည့်အမျိုးက ဖြစ်သည်၊ သံသေဒဇမျိုးဖြစ်သည်အကြောင်း	၁၁
၆။	သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော မဟာပုရိသလက္ခဏာတော်ကြီးအကြောင်း	၁၃
၇။	ခပ်သိမ်းသောဘုရားရှင်တို့ မစွန့်အပ်သော အရပ်လေးပါးအကြောင်း	၁၇
၈။	မိုးကြိုးမျိုးတို့သည် ပထဝီဓာတ် ဖြစ်မည်၊ ဝါယောဓာတ်သက်သက်ဖြစ်မည်၊ ဥတုသမုဋ္ဌာန်ဖြစ်မည်၊ နတ်လက်နက်ဖြစ်မည်အကြောင်း	၁၈
၉။	ပါရမီရှိလျက် မဂ်ဖိုလ်မရရာသည် သုံးပါးဟူသော စကားအကြောင်း	၂၁
၁၀။	ရန်အောင်ရာသည် အင်္ဂါလေးပါးအကြောင်း	၂၃
၁၁။	စွန့်ထိုက်သော မိန်းမအပြားငါးပါး အကြောင်း	၂၄
၁၂။	မျက်ကြုတ်ထွက်ရာသည် ဆယ်ပါးအကြောင်း	၂၅
၁၃။	မယ်တော်မာယာ၏ ဆွေတော်စဉ်တွင် မောင်တော်သုပ္ပဗုဒ္ဓနှင့် ခမည်းတော် မဟာသုပ္ပဗုဒ္ဓတို့၏ အထူးအကြောင်း	၂၆
၁၄။	တကျိပ်ကိုးယောက်သောမိန်းမတို့ ရေချိုးသွားရာ တယောက်ကို မိကျောင်း ယူ၏၊ နှစ်ကျိပ်ပြန်လာ၏ဟူသော ပဟေဠိပုစ္ဆာစကား၏အကြောင်း	၃၀
၁၅။	ယောက်ျား ဗိုလ်တထောင် တင်လေး၊ ချိန်ဝင်ပိုလ်တထောင်တင် လေးတို့၏အကြောင်း	၃၁
၁၆။	မြတ်စွာဘုရား ဆံတော်ပယ်ရာတွင် ဆံတော် လက်လေးသစ်ကြွင်းသည်၊ လက်ရှစ်သစ် ကြွင်းသည်ဟူသော စကားအကြောင်း	၃၄
၁၇။	မဂ်ရဇကန်၊ သောတာပန်၊ တိရစ္ဆာန် ဘယ်ကြောင့်မည်သနည်း ဟူသော ပုစ္ဆာစကား၏အကြောင်း	၃၅

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	မျက်နှာနံပါတ်
၁၈။	ပါရမီခန်းပျို့တွင် စပ်ဆိုသည့် သာဝိတ္တိဆန်းအကြောင်း ၃၈
၁၉။	ပါရမီတွင် စပ်ဆိုသည့် ဣတ္ထိဘော်ဟု ခေါ်ဝေါ်စင်စစ် မိန်းမ ဖြစ်၍- ဟူသော စကားအဓိပ္ပာယ်၊ မိန်းမသည်ယောက်ျား မဖြစ်ဟူသောစကား၊ သောရေယျထေရ် ဝတ္ထု၊ ဘုရားလောင်း၊ ယသောဓရာဒေဝီတို့ ယောက်ျား အဖြစ်၊ မိန်းမအဖြစ် မြဲ မြဲအကြောင်း ၄၀
၂၀။	သားရရာသည် အင်္ဂါသုံးပါး အကြောင်းအားဖြင့် ဟူသော စကားအရ မိန်းမတို့ သားရရာသည် အင်္ဂါသုံးပါး၊ ရှစ်ပါး အကြောင်း ၅၇
၂၁။	မရှိအံ့သည်၊ တမည်သာလျှင်၊ ကြည့်က မြင်သို့ ဟူသော ပါရမီလင်္ကာအရ ဘုရားရှင်တို့ မမြင် မသိကောင်းသော တရားရှိ မရှိ၊ သံသရာ၏ အစကို မြင် မမြင်အကြောင်း ၅၈
၂၂။	ခြင်္သေ့တို့၏ အကြီးအငယ် ပမာဏအကြောင်း ၆၇
၂၃။	သတ္တဌာန စေတီတော်တို့၏ ဗောဓိပင်နှင့် ကွာဝေးပုံအကြောင်း ၆၈
၂၄။	ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၏ အမြင့်အရပ် ဘုံဆင့်ဘုံထပ် ဘယ်မျှရှိသည် အကြောင်း ၆၉
၂၅။	မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် စံယူတော်မူသည့်ကာလ ဦးခေါင်းတော်ပြုရာ အရပ်အကြောင်း ၇၃
၂၆။	တေဇောဓာတ်လောင်သည့် နေ့အကြောင်း ၇၅

ပထမတွဲမာတိကာ ပြီး၏။

ဒုတိယတွဲမာတိကာ

၂၇။	စတုဓာတုဝဝဋ္ဌာန် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းပုံအကြောင်း ၇၇
၂၈။	လူတို့ကိုယ်တွင် ကိုယ်စောင့်နတ် ရှိ မရှိအကြောင်း ၈၁
၂၉။	လူနှင့် ကိုယ်စောင့်နတ်တို့ တပြိုင်နက်တည်း စုတေ့ကြရမည်၊ ရှေ့နောက် စုတေ့မည်အကြောင်း ၈၅
၃၀။	ယခုရှိသော သိကြားလက်ထက် အသုရာနှင့် စစ်ဝိုက် မတိုက်အကြောင်း ၈၇
၃၁။	ရေနေနဂါး၊ မြေနေနဂါး၊ တောင်နေနဂါးတို့၏ အကြောင်း ၉၁
၃၂။	မိတ္တေယျ ဘုရားအလောင်းတော် ယခုအဘယ်ဘုံမှာ ရှိသည်အကြောင်း.... ၉၅
၃၃။	နမော တဿ ပဏာမကို နတ် ၅-ယောက်တို့ အသီးအသီး ရွတ်ကြသည်ကို စုရုံး၍ထားသည် ဆိုသောစကား ဟုတ် မဟုတ်အကြောင်း ၉၆
၃၄။	ခပ်သိမ်းသော စိတ်တို့သည် တခုယုတ်ကိုးဆယ် ဖြစ်မည်။ သို့မဟုတ် ကိုးဆယ်တပါး ဖြစ်မည်အကြောင်း ၉၈
၃၅။	မြတ်စွာဘုရား၏ ပဋိသန္ဓေ စိတ်တော်သည် သောမနဿဖြစ်မည်၊ ဥပေက္ခာ ဖြစ်မည်အကြောင်း ၁၀၀

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	မျက်နှာနံပါတ်
၃၆။	မြတ်စွာဘုရား၏ ပဋိသန္ဓေစိတ်တော်သည် ကံ၊ ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ် တို့တွင် အဘယ်ကို အာရုံပြုသည်အကြောင်း	၁၀၁
၃၇။	သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်နှင့်တူသော အာရုံရှိသော စိတ်တခုသည် ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့၌ ရှိ၏ဟူသော စကားအကြောင်း	၁၀၂
၃၈။	ဆပညာသင်္ခါးမာသဝယ်၊ သုံးရက်ပယ်၊ အကယ်မယွက်၊ မယ်တော်သက်။ နှစ်နှင့်ရက်ဝယ်၊ ဧကသတ်ပယ်၊ လဝယ်ဒေစွက်၊ သန္ဓေသက်- ဟူသော ကဗျာ၏အရာ၊ မယ်တော်မာယာ၏ အသက်ကို တွက်စစ်ပုံအကြောင်း	၁၀၃
၃၉။	အဘိဓမ္မတ္ထ သင်္ဂဟကျမ်းလာ ကံမျိုးတဆယ့်ခြောက်ပါး၊ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် ပါဠိတော်လာ ကံမျိုး တဆယ့်နှစ်ပါးတို့၏ ကွဲပြားပုံအကြောင်း	၁၀၆
၄၀။	ဒိဋ္ဌိအပြား ခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါးအကြောင်း	၁၀၉
၄၁။	သက္ကာယဒိဋ္ဌိ နှစ်ဆယ်အကြောင်း	၁၁၈
၄၂။	အနုလောမ ခန္တိဉာဏ် လေးဆယ်၌ ဝိပဿနာဉာဏ် နှစ်ရာပွားများ ဝေဖန်ပုံအကြောင်း	၁၂၀
၄၃။	ဆုတောင်းခန်းတွင် “သိကြားသုံးစွဲ၊ ချိုမြဲစင်စစ်၊ ကောင်းကင်ဖြစ်သည်၊ နတ်မြစ် မန္တာကိနိတည်း” ဟု စပ်ဆိုသောကဗျာအရာ နတ်ပြည်၌ မြစ်ရှိ မရှိ အကြောင်း	၁၂၁
၄၄။	ရသေ့ပရိပိုဇ်၊ ပဏ္ဍရင်္ဂ၊ အစေလက၊ နိဂဏ္ဏ တိတ္ထိတို့၏ အဝတ်အစား အသုံးအဆောင် အယူဝါဒများအကြောင်း	၁၂၂
၄၅။	ရသေ့တို့ ပရိက္ခရာတွင် လျော်တေ၏ အကြောင်း	၁၃၄
၄၆။	သစ်နက်ရေဟူသည်၊ သစ်ပင်ကခွာသည် သစ်ခေါက်သစ်ခွံ ဖြစ်မည်။ သစ်နက်မည်သော သားမျိုး၏ အရေဖြစ်မည်အကြောင်း	၁၃၅
၄၇။	ရသေ့တို့မှာ သစ်နက်ရေကို ဆောင်စမှတ်ပြုခြင်းအကြောင်း	၁၃၈
၄၈။	ရသေ့တို့ ဆံကျစ်ဟူသည် ပကတိဆံပင်ကို ကျစ်သည့် ဆံကျစ်ဖြစ်မည်။ အခြားပင် ရှိဦးမည်အကြောင်း	၁၃၈
၄၉။	ပိုးမျိုး ရှစ်ဆယ်တို့၏ အမည်နာမ သရုပ် သင်္ချာ နေရာ ဌာနများ အကြောင်း	၁၄၀
၅၀။	မြတ်စွာဘုရား ပါရမီတော်ဖြည့်စဉ်၊ ကောင်းကင်ပြင်၌ ကြယ်ကို နည်းစေ လျက် မျက်လုံးတော်ကို ထုတ်၍ လှူသည်များ အကြောင်း စသည်ဖြင့် ပြောဆိုကြသော စကားများ ကျမ်းဂန်လာ မလာအကြောင်း	၁၄၂

ဒုတိယတွဲ မာတိကာ ပြီး၏။

တတိယတွဲမာတိကာ

၅၁။	မြတ်စွာဘုရားသည် အလုံးစုံသော အရာတို့၌ ရဲရင့်ခြင်းသို့ ရောက်ပါ လျက် စတုဝေသာရဇ္ဇ၊ ရဲရင့်ခြင်းလေးပါးဟု ကန့်သတ်ခြင်းအကြောင်း....	၁၅၀
-----	---	-----

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	မျက်နှာနံပါတ်
၅၂။	အိပ်မက် မြင်မက်ခြင်းသည် ပဉ္စဒါရဖြင့် မြင်မက်သည်၊ သို့မဟုတ် မနောဒါရဖြင့် မြင်မက်သည်၊ ဘဝင်စိတ်ဖြင့် မြင်မက်သည်၊ သို့မဟုတ် ဝီထိစိတ်ဖြင့် မြင်မက်သည်အကြောင်း	၁၅၃
၅၃။	ဈာန်သမာပတ်ရသော သူတို့မှာ ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ်၏ အစွမ်းဖြင့် သိမ်မွေ့သော အာရုံကို ယူနိုင်သကဲ့သို့၊ ဆကာမာဝစရ နတ်တို့မှာ အဘိညာဉ်၏ အစွမ်းဖြင့် ယူနိုင်ခြင်း ဖြစ်မည်၊ သို့မဟုတ်၊ ပကတိသဘောအားဖြင့် ယူနိုင်ခြင်းဖြစ်မည်အကြောင်း	၁၆၁
၅၄။	ဘုရားလောင်း ပဋိသန္ဓေယူသည်နှင့် တပြိုင်နက်၊ မယ်တော် သိရိမဟာမာယာ မြင်မက်သော အိပ်မက်၏အကြောင်း	၁၆၃
၅၅။	အလောင်းတော် သိဒ္ဓတ်မင်းသား ဘုရားဖြစ်အံ့သော နေ့၌ မြင်မက်သော အိပ်မက်ကြီး ငါးပါးအကြောင်း	၁၆၄
၅၆။	ပသေနဒီ ကောသလမင်းကြီး မြင်မက်သော အိပ်မက်ကြီး ၁၆-ချက်အကြောင်း	၁၆၅
၅၇။	ပါရမီတွင် “အာဒိစ္စဝင်၊ မင်းစင်ရှစ်သောင်း၊ သုံးပြည်ပေါင်းကို” ဟူသော အစပ်စကားအရာကိုးခန်းပျို့ တွင်၊ “မိဘနွယ်ပေါင်း၊ သိန်းခြောက်သောင်းလျှင်” ဟု စပ်ဆိုသော စကားအရာ ဆွေတော် မျိုးတော် ရှစ်သောင်း ဖြစ်မည်၊ သိန်းခြောက်သောင်း ဖြစ်မည် အကြောင်း	၁၇၃
၅၈။	မဇ္ဈိမဒေသသည် တိတိခတ်သော် ယူဇနာခုနစ်ရာ့ရှစ်ဆယ်၊ အပြင်ခတ်သော် ယူဇနာ ကိုးရာရှိ၏ ဟူသော မဏိကုဏ္ဍလဝတ္ထု စကားအရာ တိတိခတ်ဟန်၊ အပြင်ခတ်ဟန်အကြောင်း	၁၇၅
၅၉။	တောထွက်တော်မူသောကာလ ဗြဟ္မာလှူသော သပိတ်တော်သည် မြေသပိတ်ဖြစ်မည်၊ သံသပိတ်ဖြစ်မည်၊ ကျောက်သပိတ် ဖြစ်မည် အကြောင်း....	၁၇၆
၆၀။	မြတ်စွာဘုရား ဝတ်ရုံတော်မူသော သင်္ကန်းတော်၏ အလျား အနံအတိုင်းအထွာ ပမာဏအကြောင်း	၁၇၈
၆၁။	ငါးရာနွားကို၊ ကြိမ်များဖန်ဖန်၊ ချေပြန်တိုက်ပြီး၊ မကားကြီးတည့်-ဟူသော ပါရမီပျို့ လာ အဓိပ္ပါယ်အရာ နွားမငါးရာယူပုံအကြောင်း	၁၇၉
၆၂။	ဘုရားဖြစ်တော်မူမည့်နေ့ ညနေချမ်းတွင် မာရ်နတ်စစ်ရောက်၍ ဘုရားလောင်းက သက်သေညွှန်လှိုင် ဝသုန္ဒရီနတ်သမီး ဆံရေညှစ်၍ သက်သေခံသည်ဆိုသော စကားဟုတ် မဟုတ်၊ အရုပ်ထုလုပ်၍ ကုသိုလ်ရ မရအကြောင်း	၁၈၂
၆၃။	စကြဝတေးမင်းတို့ ဘယ်တိုင်း၊ ဘယ်ပြည်၊ ဘယ်မြို့က ဖြစ်ထွန်းပေါ်ပေါက်သည်အကြောင်း	၁၈၄
၆၄။	စကြဝတေးမင်းအလောင်းတို့ စကြာရတနာ ဆိုက်ရာသော ကျင့်ဝတ် သုံးပါး၊ ဆယ်ပါး၊ တဆယ့်နှစ်ပါးအကြောင်း	၁၈၅

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	မျက်နှာနံပါတ်
၆၅။	စကြာမင်းတို့အား ရတနာခုနစ်ပါးတွင် စကြာရတနာ အလှင်ရောက်မည်၊ ဆင်ရတနာ အလှင်ရောက်မည် အကြောင်း	၁၈၈
၆၆။	စကြာမင်းတို့အား ရတနာခုနစ်ပါး အစဉ်ရောက်ပုံ အခြင်းအရာ သရုပ် ဓာတ် အကျယ်စကားအကြောင်း	၁၈၉
၆၇။	စကြာမင်း မရှိသည့်နောက်၌ စကြာရတနာကွယ်ဟန် အကြောင်း	၁၉၃
၆၈။	မနုဿဇာ လျှောက်ထိုးခေါ် မဟာရာဇသတ်ကြီးစကား၊ ပန်းတွင် မဇ္ဈချီ၊ နီလာရောင်ခြည်ချီ၊ မဏိဂူဟာချီ ကဗျာလင်္ကာစကားများအရ၊ မဇ္ဈသက ပန်းပင်နှင့် အဗ္ဘန္တရသရက်ပင် ထွေးထွေးယှက်ယှက် ရှိသည်ကို ရှင်းလင်း ကောက်ယူခြင်း၊ မဇ္ဈသကပန်းပင် အမြင့်ယူဇနာ တရာရှိ မရှိ၊ ကုမ္ဘဏ် ရှစ်သောင်းလေးထောင် စောင့် မစောင့် အကြောင်း	၁၉၃
၆၉။	ကိုးခန်းပျို့ လာ သြဇဝန္တချီ ကဗျာလင်္ကာ၏အရ၊ ကာမာဝစရကုသိုလ်စိတ် တဆောင်းငါးထောင် တရားနှစ်ဆယ် ပွားများရေတွက်ပုံအကြောင်း	၂၀၈
၇၀။	ဘုရားတကာတို့ ပြည့်စုံမြဲဖြစ်သော ဓမ္မတာသုံးဆယ် အကြောင်း	၂၁၀
၇၁။	ဘုရားသခင်တို့ ဂုဏ်တော်အနန္တ ဖြစ်ပါလျက် အဋ္ဌာရသ ဗုဒ္ဓဓမ္မ၊ ဘုရား ကျေးဇူး တဆယ်ရှစ်ပါးဟူ၍ ကန့်သတ်ခြင်း အကြောင်း	၂၁၂

တတိယတွဲမာတိကာပြီး၏။

စတုတ္ထတွဲ မာတိကာ

၇၂။	ဟတ္ထိပါလပျို့၊ ဟတ္ထိပါလ၊ ဣသိန္ဒြဟု ချီသောပိုဒ်၌၊ ဓမ္မတာ သုံးဆယ်ကို ဆိုရာ၊ “ဘိက္ခုသံဃာ၊ သာဝကတို့၊ ဝါလကျွတ်သော်၊ အပေါ်မလင့်၊ သွားခွင့်လည်းပန်၊ အမှန်အောက်မေ့”ဟု စပ်ဆိုသော စကားအရ၊ ဘုရား ကိစ္စဖြစ်သင့်၊ သာဝကတို့ ကိစ္စဖြစ်သင့် အကြောင်း	၂၁၆
၇၃။	အသိတာနု ဗျဉ္ဇနဓရ၏အရ၊ လက္ခဏာတော်ငယ် ရှစ်ဆယ်၏ အကျယ် စကား	၂၂၀
၇၄။	မင်္ဂလာစေတီမော်ကွန်း၌ “သုံးဆယ်နှစ်ပါး၊ ထင်ရှား လက္ခဏာ၊ အင်္ဂါ ရှစ်ဆယ်၊ ရောင်ခြောက်သွယ်ဖြင့်”ဟု စပ်ဆိုရာ၌ အင်္ဂါရှစ်ဆယ်-ဟူသည် လက္ခဏာတော်ငယ် ရှစ်ဆယ်ပင် ဖြစ်ကြောင်း	၂၃၀
၇၅။	ကိုးခန်းပျို့ ၌ ဓမ္မတာသုံးဆယ်ကို စပ်ဆိုရာတွင် ဝတ္ထုအကြောင်းဖြစ်သည် ရှိသော် သိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်ခြင်း ဓမ္မတာမပါ ကြွင်းလျှင်လျှင် ကြွင်းကျန်ပုံ အကြောင်း	၂၃၅
၇၆။	လက္ခဏာတော်ငယ် ရှစ်ဆယ်အဝင် ပျာမပ္ပဘာလက္ခဏာ ရောင်ခြည်တော် အသိတိ နိစ္စလဋ္ဌိတိ ရောင်ခြည်တော်၊ အနန္တဒဿ ဒိသာပရဏ ရောင်ခြည် တော်တို့၏ အကျယ်စကား	၂၄၆
၇၇။	မောရသုတ်ပရိတ်တော်သည် ဂါထာဖြစ်မည်၊ စုံဏ္ဍိယဖြစ်မည် အကြောင်း	၂၄၄

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	မျက်နှာနံပါတ်
၇၈။	ဘုရားသခင်၏ နောင်ခြည်တော် ခြောက်ပါးတို့ ကိုယ်တော်မှ အသီးအသီး ထွက်ရာဌာန၊ ထွက်ပုံအခြင်းအရာများ အကြောင်း	၂၄၇
၇၉။	ကိုးခန်းပျို့တွင် လေးကျွန်းထိပ်ဝယ်၊ ဘုန်းရိပ်လွှမ်းခြုံ၊ သဗ္ဗဘုံသို့ဟူ၍ စပ်ရာ၌ သဗ္ဗဘုံဟူသည့် စကြာမင်းကို ဆိုသည့်အကြောင်း	၂၅၅
၈၀။	ကိုးခန်းပျို့တွင် ခါးတောက်မြစ်ယုက်၊ စိုက်ရောဖက်သား၊ သရက်ပင်မင်း၊ သီးချိုကင်းသို့ဟူ၍ စပ်ဆိုသည့်ကဗျာလင်္ကာ၏ အဓိပ္ပါယ်	၂၅၈
၈၁။	မြင်းမိုရ်တောင်သည် ရွှေ၊ ဓဋ၊ မြ၊ ဖန်၊ ရတနာလေးပါးဖြင့် ပြီးသည်၊ ရွှေအတိသာ ပြီးသည်အကြောင်း	၂၆၄
၈၂။	မြင်းမိုရ်ဟောင်ကို ရံသော တောင်စဉ် ခုနစ်ထပ်ဘို့၏ အဘယ်ရတနာဖြင့် ပြီးသည်အကြောင်း	၂၆၆
၈၃။	ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာန်ဒေသနာတော်နည်းအားဖြင့် သာမညအလှူ၏ အကျိုးငါးပါး၊ ဓမ္မာဓိဋ္ဌာန် ဒေသနာတော်နည်းအားဖြင့် ယာဂု၊ ဆွမ်း၊ သင်္ကန်းစသော ဝိသေသ အလှူမျိုးတို့၏ အကျိုးတရားများ အကြောင်း	၂၆၇

စတုတ္ထတွဲ မာတိကာပြီး၏။

ပဉ္စမတွဲ-မာတိကာ

၈၄။	သရေခေတ္တရာပြည် မြို့သက် အနှစ်ငါးရာတည်သည်၊ ခြောက်ရာတည်သည် ဟူသော စကားများအရ ညှိနှိုင်းတွက်စစ်ပုံအကြောင်း	၃၁၇
၈၅။	မဇ္ဈိမဒေသ၊ တကောင်း၊ သရေခေတ္တရာ၊ ပုဂံ၊ မြင်းစိုင်း၊ ပင်းယ၊ စစ်ကိုင်း၊ အဝ၊ အမရပူရမြို့တည် နန်းတည်၊ မင်းစဉ် မင်းဆက်၊ နန်းတက် သက္ကရာဇ်၊ သက္ကရာဇ် ဖြိုခြင်းအကြောင်းအရာများ	၃၁၈
၈၆။	မြတ်စွာဘုရားသာသနာတော် အစဉ်ရောက်ပုံအကြောင်း	၃၂၉
၈၇။	နီဖလံစသော ရွှေမျိုးဆယ်ပါးဟူသည့် ကျမ်းဂန်လာ မလာ အကြောင်းနှင့် လောကီကျမ်း၊ သာသနာတော်ကျမ်းအထွက် အလာ ရွှေအမျိုးမျိုးတို့၏ အကျယ်စကား	၃၃၀
၈၈။	တဆယ့်နှစ်ရာသီဖြစ်သောလတို့တွင် သစ်ဆင်းလဟူသည့် အဘယ်လကို ခေါ်သည်အကြောင်း....	၃၃၃
၈၉။	ဘုရားသခင်၏ စွယ်တော် ဓာတ်မြတ် တည်ရှိရာ ဂန္ဓာရတိုင်းဟူသည် ယခု ဂန္ဓာရတိုင်းဟု ခေါ်ဝေါ်ကြသော တရုတ်ပြည်ဟုတ်မဟုတ် အကြောင်း	၃၃၄
၉၀။	ဘုရားသခင်၏ လက်ယာညှပ်ရိုးတော်သည် တာဝတိံသာမှသည် သီဟိုဠ်ကျွန်းသို့ အဘယ်အခါရောက်သည်အကြောင်း	၃၃၆

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	မျက်နှာနံပါတ်
၉၁။	လက်ဝဲညှပ်ရိုးတော်သည် အဘယ်အရပ် ဌာန၌ တည်သည် အကြောင်း:	၃၃၈
၉၂။	မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူရာ အလောင်းတော်ကို ရွှေတလား၌ သွင်းသည်။ ရွှေကျင်း၌ သွင်းသည်ဟူသော စကားများအကြောင်း	၃၄၂
၉၃။	ဘုရားလောင်းကို ဖွားတော်မူသောကာလ၊ မယ်တော်မာယာ မိထွေးတော်ကို ကိုင်သည်ဟူသောစကား ကျမ်းဂန်လာ မလာ အကြောင်း:	၃၄၆
၉၄။	ဘုရားသခင်တို့မှာ ပညာဓိက၊ သဒ္ဓါဓိက၊ ဝီရိယာဓိက ရှိသကဲ့သို့ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့မှာ ရှိ မရှိအကြောင်း:	၃၄၇
၉၅။	ပုထုဇဉ်ရဟန်းတို့၏ သရီရဓာတ်ကို စေတီတည်အပ်၊ မတည်အပ် အကြောင်း:	၃၄၈
၉၆။	ဥဒ္ဓိသကစေတီဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရား၏ ရုပ်ပွားရုပ်တုတော်ကို ကိုးကွယ်အပ်သည်ကို ကျမ်းဂန်လာ မလာအကြောင်း:	၃၅၀
၉၇။	ဓာတုစေတီ၊ ဓမ္မစေတီ၊ ဥဒ္ဓိသကစေတီ၊ တည်းဟူသော စေတီ သုံးပါးကို မည်သည့်ကျမ်းဂန်ကလာသည်အကြောင်း:	၃၅၂
၉၈။	ကောသလမင်းကြီး ထုလုပ်ကိုးကွယ်သည့် စန္ဒကူးနှစ်ရုပ်တုဟူသည် သင်္ဂါယနာဝင်ကျမ်းထွက်စကား ဟုတ် မဟုတ်အကြောင်း:	၃၅၃
၉၉။	ဥဒ္ဓိသကစေတီဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရား၏ ရုပ်ပွားရုပ်တုတော်ကို ဘုရား သခင် ထင်ရှားရှိစဉ် ကိုးကွယ်ဖူးသည် မကိုးကွယ်ဖူးသည် အကြောင်း:....	၃၅၄
၁၀၀။	ဘုရားရုပ်တုတော်များမှာ နားရွက်တော်ရှည်၊ လက်ချ၊ လက်ပိုက်၊ လက်ကန်တော့တင်၊ ခြေဖော်၊ မကိုဋ်တန်ဆာဆောင်း ထုလုပ်ကြခြင်း အကြောင်း:	၃၅၈

ပဉ္စမတွဲ မာတိကာ ပြီး၏။

ဆဋ္ဌတွဲမာတိကာ

၁၀၁။	ဒက္ခိဏသာခါအကြောင်း:	၃၉၀
၁၀၂။	အနဝတတ်အိုင် တောင်ငါးလုံး ရံနေပုံအကြောင်း:....	၄၀၅
၁၀၃။	ဘုရားငါးဆူ မယ်တော်အကြောင်း:	၄၀၅
၁၀၄။	မယ်တော်မာယာနတ်သားအကြောင်း:....	၄၁၃
၁၀၅။	အဘယ်မျှလောက် အတိုင်းအရှည်ရှိသော တရားစုကိုဓမ္မက္ခန္ဓာတပါး ဖွဲ့ရမည်အကြောင်း:	၄၁၅
၁၀၆။	သုတ်၊ ဝိနည်း၊ အဘိဓမ္မာ၊ ပိဋကတ်သုံးပုံ၌ ဓမ္မက္ခန္ဓာ ရေတွက်ပုံအကြောင်း:	၄၁၅

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	မျက်နှာနံပါတ်
✓ ၁၀၇။	ရှင်သီဝလိ ရုပ်ပွားတော်၊ ဓာတ်တော်တို့ကို ကိုးကွယ် ဆောင်ရွက်သော သူတို့အား လာဘ်လာဘ ပေါ်များမည်... မပေါများမည်အကြောင်း ၄၁၈
၁၀၈။	ပြဒါးသေသော် တပြည့်ဝသည်၊ စိန်သေသော် တဆွေဝသည် ဟူသော စကားဟောင်းအရ၊ ပြဒါး စိန်တို့ကြောင့် ရွှေငွေဖြစ်၊ မဖြစ်အကြောင်း... ၄၃၂
၁၀၉။	ဆေးမြစ် ဆေးရွက်တို့ကြောင့် ရုပ်သဏ္ဍာန် ပျောက်၊ မပျောက်အကြောင်း	၄၃၇
၁၁၀။	ဝိဇ္ဇာဓိရ်တို့ ကောင်းကင်သို့ ပျံနိုင်သည်ဆိုသောစကား မှန်မည်၊ မမှန်မည်အကြောင်း ၄၃၉
၁၁၁။	ဝိဇ္ဇာဓိရ်တို့ နေရာအရပ်အကြောင်း ၄၄၄
၁၁၂။	ပတ္တမြားတန်ခိုးကြောင့် လူတို့ကောင်းကင်သို့ပျံနိုင်မည်၊ မပျံနိုင်မည်အကြောင်း ၄၄၄
၁၁၃။	ဘုရားတဆူ တဆူသည် နှစ်ဆယ့်လေးသင်္ချေနှင့် ကုဋေခြောက်ဆယ် ဗိုလ်ခြေတသိန်းချွတ်သည်ဟူသောစကား ကျမ်းဂန်လာ၊ မလာကြောင်း... ၄၄၅
၁၁၄။	အမေးသုံးပါး၊ အဖြေသုံးပါးကောက်ယူပုံအကြောင်း ၄၄၆
၁၁၅။	၎င်းပျို့၌ ဝိဒဂ်မသင်၊ နားမဝင်၊ ပုံ၌ မှတ်ပိုက်ထုပ်ဆိုသော... စကားအဓိပ္ပာယ်အကြောင်း ၄၅၀
၁၁၆။	၎င်းပျို့၌၊ မင်းဘုန်းရောက်လာ၊ ဤသည်စာ၊ လူ ရှာမတိမ်မြုပ် ဆိုသော စကားအရ ဘယ်မင်းဘုန်းကြောင့် ဘယ်မြို့သို့ ကိုးခန်းပျို့ ရောက်လာသည်အကြောင်း ၄၅၂
၁၁၇။	ယခုကာလ မြန်မာ့တိုင်းနိုင်ငံတွင် သုံးစွဲကြသော အလေးတောင်း တင်းနှင့် ကျမ်းဂန်ထွက် အလေးတောင်းတင်း ညီမျှသည် မညီမျှသည်၊ မညီမမျှက အပြစ်ရှိမည်၊ မရှိမည်အကြောင်း ၄၅၈

ဆဋ္ဌတုံမာတိကာပြီး၏။

သတ္တမတွဲမာတိကာ

၁၁၈။	ဘုရားလောင်းသုံးပါးတို့၏ ပါရမီဖြည့်ပုံအကြောင်း ၄၇၃
၁၁၉။	ကံ အကျိုးပေးဟန်နှင့် သမ္ပတ္တိ ၄-ပါး၊ ဝိပတ္တိ ၄-ပါးအကြောင်း ၄၇၄
၁၂၀။	ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၏ အဘိနိဟာရနှင့် ဝတ္ထုတော်များအကြောင်း ၄၉၂

သတ္တမတွဲမာတိကာပြီး၏

အဋ္ဌမတွဲမာတိကာ

၁၂၁။	မြတ်စွာဘုရား စက်တော်ရာချရန် တောင်းပန်သည်မှာ သစ္စဗန္ဓမုဆိုးဖြစ်မည် ရသေ့ဖြစ်မည်အကြောင်း ၅၄၀
------	--	------------------

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	မျက်နှာနံပါတ်
၁၂၂။	မိန်းမတို့မှာ ဆယ်ပါးသီလဆောက်တည်အပ်, မအပ်အကြောင်း ၅၄၇
၁၂၃။	ပဉ္စာနန္ဒရိယကံအကြောင်း ၅၅၀
၁၂၄။	နိယတ. မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကံအကြောင်း ၅၆၅
၁၂၅။	ဇမ္ဗူဒီပါကျွန်းသည် တောနေသုံးထောင်၊ လူနေသုံးထောင် ရေနေလေးထောင်ရှိသည်ဆိုသော စကားအကြောင်း ၅၇၁
၁၂၆။	ဝေဇယန္တာပြာသာဒ်ပမာဏအကြောင်း ၅၇၃
၁၂၇။	ဒုဿစေတီတော် အဘယ်ဘုံမှာရှိသည်၊ အဘယ်မျှမြင့်သည် အကြောင်း.... ၅၇၄
၁၂၈။	စူဠာမဏိစေတီတော် အဘယ်မျှကြီးမြင့်သည်အကြောင်း ၅၇၅
၁၂၉။	တပုဿ၊ ဘလိကတို့ ဆောင်ယူသည့် ဆံတော်ဓာတ်တည်ရာ မြို့အကြောင်း ၅၇၆
၁၃၀။	ဗြဟ္မာတို့မှာ သာနာဒိတ္တယံနတ္ထိဆိုသော စကားအကြောင်း ၅၇၈
၁၃၁။	နေ, လ, နက္ခတ်, တာရာတို့၏ ပမာဏ သွားလာပုံများအကြောင်း ၅၈၂
၁၃၂။	ဥဘာပုံနှင့် ကြယ်ပုံသည် ဥဘာကျသည်ဆိုသောစကားများနှင့် ဥဘာဟူသည် တိမ်တိုက်ချင်း ခတ်မိရာက ဖြစ်, မဖြစ်အကြောင်း ၅၈၃
၁၃၃။	ဗျာဒိတ်ခံပြီးသော ဘုရားလောင်းတို့ ငုံးအောက် ငယ်သော တိရစ္ဆာန်ဖြစ်, မဖြစ်အကြောင်း ၅၈၇
၁၃၄။	(စာ-ဇာ)ဟူသော အရေးသား နှစ်မျိုးတွင် မည်သည့် အရေးအသားက သင့်မည်အကြောင်း ၅၉၀
၁၃၅။	သဟမ္ပတိဗြဟ္မာသည် ပထမဈာန်ဘုံသားဖြစ်မည် သုဒ္ဓါဝါသ ဘုံသားဖြစ်မည်အကြောင်း ၅၉၂
၁၃၆။	သဟမ္ပတိ ဗြဟ္မာ၊ မြတ်စွာဘုရားအား တရားဟောရန် တောင်းပန်ရာ၌ သမ္မာဝါစာဖြစ်, မဖြစ်အကြောင်း ၅၉၃
၁၃၇။	မြတ်စွာဘုရား၏ စွယ်တော်ဓာတ် အကြီးအရှည် ပမာဏအကြောင်း ၅၉၉
၁၃၈။	မြတ်စွာဘုရား၏ စွယ်တော်ဓာတ် မည်သည့်မြို့ရွာ၌ တည်သည်အကြောင်း ၅၉၉
၁၃၉။	ကမ္ဘာ့တန်ဆာ အကွရာရှိ, မရှိအကြောင်း.... ၆၀၀
၁၄၀။	ဘုရားမပွင့်သော သုညကမ္ဘာ၌ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ စကြဝတေးမင်းတို့ ဖြစ်, မဖြစ်အကြောင်း ၆၁၁
၁၄၁။	စာမရီ သတ္တဝါအကြောင်း ၆၁၇
၁၄၂။	ဝရဇိန်တင်, အက္ခရာ၊ ဆင်ဦးကင်းတင် အက္ခရာများအကြောင်း ၆၁၉

အဋ္ဌမတုံမာတိကာပြီး၏။

နဝမတုံမာတိကာ

၁၄၃။	ဦးရစ်ပေါင်းသောသူကို တရားဟောအပ်, မဟောအပ်အကြောင်း ၆၂၁
၁၄၄။	ဓူဝံကြယ်အကြောင်း ၆၂၂

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	မျက်နှာနံပါတ်
၁၄၅။	မြတ်စွာဘုရားသခင် ရေငတ်တော်မူခြင်းဟူသော စကားအကြောင်း	၆၂၉
၁၄၆။	ရုပ်တုတော်စသည်ကို အသစ်ပြုပြင်လို၍ ဖျက်ဆီးရာ၌ အပြစ်လွတ်၊ မလွတ်အကြောင်း	၆၃၂
၁၄၇။	မြင့်ရာအရပ်သို့ရောက်လေပြီးသောထီးတော်စသည်ကိုအသစ်ပြုပြင်လိုသော် လည်း နိမ့်ရာအရပ်သို့ မချကောင်းဟု ပြောဆိုကြသော စကားအကြောင်း	၆၃၈
၁၄၈။	အသိတိ မဟာသာဝကတို့၏ ဘွဲ့အမည်တော် အသိတိရှစ်ကျိပ် ရေတွက်ပုံအကြောင်း	၆၃၉
၁၄၉။	စေတီတဆူသို့ပြောင်း၍ လှူသင့်၊ မလှူသင့်အကြောင်း	၆၄၅
၁၅၀။	ပုဂ္ဂိုလ်ပြောင်း၍ လှူအပ်၊ မလှူအပ်အကြောင်း	၆၄၈
၁၅၁။	ကိုယ်မချီသော် မိဘသားကို မကယ်နိုင် ဆိုသောစကားသည် ကျမ်းဂန်ထွက် စကားဖြစ်မည် နှုတ်မဆိတ်ပြောဆိုသော စကားဖြစ်မည် အကြောင်း	၆၅၀
၁၅၂။	မဏိကုဏ္ဍလ၌ ယုံတမ်းစကားအကြောင်း	၆၅၄
၁၅၃။	ဘုရားရှင်တို့၏ ဝေမတ္တရှစ်ပါးအကြောင်း	၆၅၇
၁၅၄။	မြတ်စွာဘုရားသခင် ပလ္လင်တော်သည် အမြင့်အရပ် ရှိ၊ မရှိ အကြောင်း....	၆၆၁
၁၅၅။	ဟိမဝန္တာဝယ် သူယောင်တော ရှိသည်ဆိုသောစကား ကျမ်းဂန်လာ၊ မလာအကြောင်း	၆၇၀
၁၅၆။	ကောဇာ၊ ဂေါဇာ၊ ကလိယုဂ်အကြောင်း....	၆၇၁
၁၅၇။	မြင်းမိုရ်တောင်နှင့် ကမ္ဘာရေမြုပ်အကြောင်း	၆၇၈
၁၅၈။	ခြင်္သေ့လေးမျိုးအကြောင်း	၆၈၁
၁၅၉။	မြစ်ကြီးငါးသွယ် မြစ်ငယ်ငါးရာ အကြောင်း	၆၈၄
၁၆၀။	မုသာဝါဒအကြောင်း	၆၈၉
၁၆၁။	မိဘတို့၏ပရိယာယ်အကြောင်း	၆၉၁
၁၆၂။	စိန္တိတံ သတ္တသင်္ချေယုံအကြောင်း	၆၉၃
၁၆၃။	ဘုရားအလောင်းနှင့် တိရစ္ဆာန်မျိုးအကြောင်း	၇၀၁
၁၆၄။	ဝါဆိုစဉ်ဌာနအကြောင်း	၇၀၇
၁၆၅။	မိဘကို လုပ်ကျွေးခြင်းအကြောင်း	၇၁၂

နဝမတွဲ မာတိကာ ပြီး၏။

မာတိကာပြီး၏။

သမန္တစကျဒိပနိကျမ်း

ပထမတွဲ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သပ္ပာသမ္ပုဒ္ဓဿ။

ကျမ်းဦးပဏာမ

အနန္တကရုဏာဓာရံ၊ ရိတခေမံ ဝိရံ ဓီရံ။

ယာနတျမုခဒေသေန္တံ၊ ဝဏ္ဏိတံ ပုဂံဝံ သီဝံ။

(ဤဂါထာကား- ဒုတိယပါဒတွင်-ဓီရံ။ စတုတ္ထပါဒတွင်-သီဝံ-ဟူ၍ ဒီသနှင့် ရှိလျှင် နုဋ္ဌက္ခရေသု ပါဒေသု။ သဒ္ဓိမ္မာ ယောဏ္ဏဝါ ဝတ္တံ-ဟူသော ဆန်းကျမ်းသုတ်လက္ခဏာနှင့်အညီ လေးလုံးနောင် ယ-ဂိုဏ်းကြိုက်သော ဝတ္တဂါထာ။ ဓီရံ၊ သီဝံဟု ဣရဿနှင့် ရှိလျှင် သမေသု သိန္ဓုတော ဇေန၊ ပထျှာဝတ္တံ ပကိတ္တိတံ- ဟူသော သုတ်လက္ခဏာနှင့်အညီ ဝိသမဋ္ဌိ လေးလုံးနောင် ယ-ဂိုဏ်း။ သမဋ္ဌိ လေးလုံးနောင် ဇ-ဂိုဏ်း ကြိုက်သော ပထျှာဝတ္တဂါထာ။)

သသဒ္ဓမ္မဂဏ္ဍတမံ၊ ဇာတိပုညာဒိသမ္ပန္နံ။

ပေသုညဝိဂတံ ဇိနံ၊ သောဘမာနံ ဝန္ဓေ သေဋ္ဌံ။

ဤဂါထာကား-ဩဇေသု ဇေန သိန္ဓုတော။ တမေဝ ဝိပရိတာဒိ-ဟူသော သုတ် လက္ခဏာနှင့်အညီ ဝိသမဋ္ဌိ လေးလုံးနောင် ဇ-ဂိုဏ်း။ သမဋ္ဌိ လေးလုံးနောင် ယ-ဂိုဏ်း ကြိုက်သော ဝိပရိတပထျှာဝတ္တဂါထာ။

အဟံ၊ ငါသည်။ အနန္တကရုဏာဓာရံ၊ အဆုံးမရှိသော အာရုံရှိသော မဟာကရုဏာ သမာပတ္တိဉာဏ်တော်၏ တည်ရာဖြစ်တော်မူထသော။ ရိတခေမံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် အာရုံပြုသောအားဖြင့် ရောက်အပ်သော နိဗ္ဗာန်လည်းရှိတော်မူထသော။ ဝိရံ၊ သမ္မာဝါယာမ မဂ္ဂင်ဟု ဆိုအပ်သော ကြီးသောလုံ့လရှိတော်မူထသော။ ဓီရံ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်ဟုဆိုအပ် သော ပညာလည်းရှိတော်မူထသော။ ယာနတျမုခဒေသေန္တံ၊ ဝိပဿနာ ယာဉ်သုံးပါးကို အမှူးထား၍ ဟောကြားတတ်သော ဒေသနာဉာဏ်တော်လည်း ရှိတော်မူထသော။ ဝဏ္ဏိတံ၊

ချီးမွမ်းအပ်သော သီလက္ခန္ဓာသော သုံးပါးသော ခန္ဓဂုဏ်လည်း ရှိတော်မူထသော။ ပုဂံဝံ၊ လူနတ်တို့၏ အမှုလည်းဖြစ်တော်မူထသော။ သီဝံ၊ ကိလေသမာရ်မှလည်း ငြိမ်းတော်မူပြီး ထသော။ သသဒ္ဓမ္မဂဏုတ္တမံ၊ သူတော်ကောင်းတို့၏တရား မြတ်သော ဂိုဏ်းနှင့်တကွ ဖြစ်တော်မူထသော။ ဇာတိပုညာဒိသမ္ပန္နံ၊ ဇာတိမဟတ္တ ပုညမဟတ္တစသော မဟတ္တဂုဏ်သုံးပါး နှင့်လည်း ပြည့်စုံတော်မူထသော။ ပေသုညဝိဂတံ၊ မိမိသို့သာ နှစ်သက်စေခြင်း၊ သူ့အချစ်ကို ပျက်စေလိုခြင်းတည်းဟူသော လက္ခဏာနှစ်ပါးရှိသော ကုန်းစကားမှလည်း ကင်းစင်တော်မူပြီးထသော။ သောဘမာနံ၊ ကောင်းသောအရောင်လည်း ရှိတော်မူထသော။ သေဠံ၊ အထူးသဖြင့် ချီးမွမ်းအပ်တော်မူထသော။ ဇိနံ၊ ငါးမာရ်အောင်မြင် မြတ်ချစ်ရှင်ကို။ ဝန္ဒေ-ဝန္ဒာမိ၊ ရှိခိုးပါ၏။

(ဤဂါထာတို့သည်ကား - သုဗောဓာလင်္ကာရစသော ကျမ်းတို့၌လာသော ယမက မျိုးဂါထာ။ ဇိနာလင်္ကာရစသော ကျမ်းတို့၌လာသော ဧကက္ခရာ၊ ဧကဋ္ဌာနုမျိုးဂါထာ။ ဝိဒက်ကျမ်း၊ ဝိစိတ္တာလင်္ကာရကျမ်း၊ ဒဏ္ဍိကျမ်း၊ ကောသဇစသော ကျမ်းတို့၌လာသော ကာကောပဒစသောဂါထာ။ ထိုမှတစ်ပါး အနောတတ္တော ဒကာဝဇ္ဇနယ၊ စတုဒီပ-စက္ကာဝဇ္ဇနယ၊ သီဟနိဝတ္တနနယ၊ ဗိဇနိနယ၊ ခဂ္ဂနယ၊ သင်္ခလိကာဗဒ္ဓနယ၊ ဆတြနယ၊ ပဒုမစက္ကနယ၊ ရထစက္ကနယ၊ မေရုပလ္လင်္ကံ၊ မုတ္တာဟာရ၊ ဇေကေတု၊ အနုလောမ ပဋိလောမ၊ ဒွိယာဝဇ္ဇ၊ တိယာဝဇ္ဇ၊ ဂေါမုတြ၊ ဂတလစ္စာဂတစသော ဂါထာမျိုးတို့ကို၊ မယုမုဗ္ဗိ၊ ဝဇိရတ္ထသင်္ဂဟစာကိုယ်၊ ၎င်းဋီကာကျမ်းတို့၌လာသော၊ အာဒိသံကေတ၊ အန္တသံကေတ၊ အာဒျန္တသံကေတ သုံးပါးတို့တွင်-

စတကဿာဒိ စီရေန၊ ဌပိတာ စတုအက္ခရာ။
 ဧကေကေနေကပါဒန္တု၊ ကတံ ဒွေ စတုရောပိဝါ။

စဇဒုဇ္ဇန သံသဂ္ဂံ၊ ဘဇသာဓုသမာဂမံ။
 ကရပုည မဟောရတ္တံ၊ သရဘရာဟိနိစ္စတံ။

စသောဂါထာတို့ကဲ့သို့ အစဖြစ်သော အက္ခရာကိုမှတ်၍ ဖွဲ့အပ်သော အာဒိသံကေတ ဂါထာတည်း။

တနည်းကား။ ။ဣဒံသံ။ဣဒံဝါ။ ဣဒံနိ။ ဣဒံအ-ဟူသောနေတ္တိပါဠိတော်။ ။သံဝါ။ နိအ-အစရှိသော နေတ္တိ အဋ္ဌကထာ။ ဒု၊ သ၊ န၊ သော။ ဟူသော ဓမ္မပဒဂါထာ။ ။မ။ဝိ။ ဝါ။ စိ။ ဥ-ဟူသော ကဝိသာရစသော ဆန်းဋီကာတို့၌လာသောသညာ။ ။ဝိသုဒ္ဓိမဂ်-ပါရာဇိက၏ အဋ္ဌကထာ။ ပရိတ်ဋီကာစသည်တို့၌လာသော ဘဂဝါ-ဟူသောပုဒ်။ မေခလော-ဟူသောပုဒ်။ လောကဝေါဟာရအားဖြင့် ဣသွာ သု။ ပု ဒိ အာ-သု စိ ပု ဘာ။ ဝိ လိ မုတ္တော။ အစရှိသော ပုဗ္ဗာစရိယဂါထာ။ ဟိ ရမ္မတိ ပင်။ ဟင် ရမ္မတိ ပေါက်။ စသော လောကနိတိ ကျမ်းတို့၌လာသော ဂါထာတို့ကဲ့သို့။ အာဒျေ ကက္ခရသညာဖြင့် ဖွဲ့အပ်သော ဂါထာဗန္ဓသိလောကမည်၏။)

တပည့်သိရိမာလာ၏ လျှောက်လွှာ

တပည့်တော် သိရိမာလာ လျှောက်ပါသည် ဇေတဝန်ဆရာတော်ဘုရား။

ကိစ္စော မနုဿ ပဋိလာဘော၊ ကိစ္ဆံ မစ္စာန ဇီဝိတံ။

ကိစ္ဆံ သဒ္ဓမ္မသဝနံ၊ ကိစ္စော ဗုဒ္ဓါနုမ္ပပါဒေါ။

ဟူ၍ဟောတော်မူအပ်သော ဒေသနာတော်၌ လူတို့၏အဖြစ်ကိုရခဲခြင်း၊ လူတို့၏ အသက် ရှည်ခဲခြင်း၊ သူတော်တရားကို ကြားနာရခဲခြင်း၊ ဘုရားဖြစ်တော်မူသော ခေတ္တ ကာလ ဥပ္ပါဒ် ကို ရခဲခြင်းဟူ၍ လေးဌာနကို ပြတော်မူသည်တွင် လူ၏အဖြစ်၊ လူ၏အသက်နှင့်တည်သော အဖြစ်၊ ဘုရားဖြစ်တော်မူသော ခေတ္တ ကာလ ဥပ္ပါဒ်ကို တွေ့ကြိမ်ရပေသည်။ သဒ္ဓမ္မသာနု ဒုလ္လဘကိုမူကား တရားတော်မြတ်သည် စတုဂ္ဂမ္ဘီရ ဒုဒ္ဓသဖြစ်၍ အလွန်နက်နဲ သိမ်မွေ့သော ကြောင့် မသိမမြင်နိုင်ဖြစ်ပါသည်။ သပ္ပုရိသုပနိဿယ၊ အတ္တသမ္မာပဏိဓိ၊ သီလ၊ အဝိပုဋ္ဌိ- သာရ၊ ပါမောဇ္ဇ၊ ပီတိ၊ ပဿဒ္ဓိ၊ သုခ၊ သမာဓိ၊ ယထာဘူတဉာဏဒဿန၊ နိဗ္ဗိဒါ၊ ဝိရာဂ၊ ဝိမုတ္တိ၊ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနတို့တွင် သပ္ပုရိသုပနိဿယသည် အရင်းမူလဖြစ်၏။ နှလုံးသွင်းမိပါသဖြင့် သူတော်ကောင်းတို့ကို ယှဉ်တွဲ မှီဝဲ ဆည်းကပ်ပါသည်။

သပ္ပိရေဝ သမာသေထ၊ သပ္ပိ ကုဗ္ဗေထ သန္တဝံ၊
သဘံသဒ္ဓမ္မမညာယ၊ သေယျော ဟောတိ န ပါပိယော။

ဟု ဟောတော်မူသည့် ဒေသနာတော်နှင့်အညီ၊ သူတော်ကောင်းတို့နှင့် ပေါင်းဖော်မှီဝဲ ခြင်းသည် "သူတော်ကောင်းတို့ တရားကို သိအံ့သောအကြောင်း၊ သူတော်ကောင်းတို့ တရားကို သိခြင်းသည် မယုတ်မာအံ့သော အကြောင်းဖြစ်သည် ဟု မှတ်ယူပါသည်။

၁-ပုစ္ဆာ။ ။ဝေဿန္တရာမင်းကြီးသည် ကဏှာဇိန်မင်းသမီး ဇာလီမင်းသား တို့ကို ဇူဇကာပုဏ္ဏားအား လှူလျှင် နှောင်ဖွဲ့၍ ကျွဲနွားကဲ့သို့ ရိုက်ပုတ်ရာ၌ ဇူဇကာ ပုဏ္ဏားအား အပြစ်ထိုက်မည် မထိုက်မည်ကို သိလိုပါသည်။

သက္ကရာဇ် ၁၁၇၀-ပြည့် နယုန်လဆန်း ၁-ရက်၊ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့တွင် မုံရွာသိရိမာလာက လျှောက် လာရာတွင် ဖြေဆိုလိုက်သည်ကား။

၁-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ဝေဿန္တရာမင်းကြီးသည် ကဏှာဇိန်မင်းသမီး၊ ဇာလီမင်းသားတို့ ကို ဇူဇကာပုဏ္ဏားအား လှူလျှင် နှောင်ဖွဲ့၍ ကျွဲ နွားကဲ့သို့ ဇူဇကာပုဏ္ဏား ရိုက်နှက်ရာ အပြစ်ထိုက်မည် မထိုက်မည်ကိုမေးရာ၌-

သုခကာမာနိ ဘူတာနိ၊ ယော ဒဏ္ဍေန ဝိဟိံသတိ၊
အတ္တနော သုခမသာနော၊ ပေစ္စ သော န လဘတေ သုခံ။

ဘော၊ အိုအချင်းတို့။ ယော၊ အကြင် သူသည်။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ သုခံ၊ ချမ်းသာကို။ သောနော၊ ရှားမိုးသည်ဖြစ်၍။ သုခကာမာနိ၊ ချမ်းသာကို အလိုရှိကုန်သော။ ဘူတာနိ၊ သတ္တဝါတို့ကို။ ဒဏ္ဍေန၊ တုတ်လှံတံစသည်ဖြင့်။ ဝိဟိံသတိ၊ ရိုက်ပုတ်ညှဉ်းဆဲ၏။ သော၊ ထိုသူသည်။ ပေစ္စ၊ တမလွန်ဘဝ၌။ သုခံ၊ ချမ်းသာကို။ န လဘတေ၊ မရရာ။

ဟူ၍ဓမ္မပဒကျမ်း ဒဏ္ဍဝင်တွင် ဟောတော်မူသည်။

သူ့ကို ညှဉ်းဆဲ ရိုက်နှက် နှိပ်စက်ပြုသောသူသည် တမလွန်ဘဝ၌ ချမ်းသာမရကြောင်းကို ပြတော်မူသည်။

ယော ဒဏ္ဍေန အဒဏ္ဍေသု၊ အပ္ပဒုဋ္ဌေသု ဒုဿတိ၊
ဒသန္နညတရံ ဌာနံ၊ ခိပ္ပမေဝ နိဂစ္ဆတိ။

ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ယော၊ အကြင် သူသည်။ ဒဏ္ဍေန၊ တုတ်လှံတံစသည်ဖြင့်။ အဒဏ္ဍေသု၊ ဒဏ်မထိုက်ကုန်သော။ အပ္ပဒုဋ္ဌေသု၊ မပြစ်မှားထိုက်ကုန်သော သူတို့၌။ ဒုဿတိ၊ ပြစ်မှား၏။ သော၊ ထိုသူသည်။ ဒသန္နံ၊ ဆယ်ပါးကုန်သော ဒဏ်တို့တွင်။ အညတရံ၊ တပါးပါးသော။ ဌာနံ၊ အရာသို့။ ခိပ္ပမေဝ၊ လျင်စွာသာလျှင်။ နိဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။

ဟူ၍ မျက်မှောက်သောကိုယ်၏ အဖြစ်၌ ဒဏ်ဆယ်ပါးတို့တွင် တပါးတပါးသော ဒဏ်သို့ ရောက်ရာသော အဖြစ်ကိုလည်း ဓမ္မပဒကျမ်းတွင်ပင် ဟောတော်မူသည်။

ထိုကြောင့် သုဝဏ္ဏသာမပ္ပိ၌ သူ့ကိုတရံ၊ ယင်းရှိ ကြံသော်၊ ကိုယ်ထံမျက်မှောက်၊ ဆင်ရှိရောက်၏။ ဟူ၍စပ်တော်မူသည်။

မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ ဓမ္မာ၊ မနောသေဋ္ဌာ မနောမယာ။
မနသာ စေ ပဒုဋ္ဌေန၊ ဘာသတိ ဝါ ကရောတိ ဝါ။
တတော နံ ဒုက္ခမဒန္တတိ၊ စက္ကံ ဝဟတော ပဒံ။ ဟူ၍လည်းကောင်း။

ယော အပ္ပဒုဋ္ဌဿ နရဿ ဒုဿတိ၊ သုဒ္ဓဿ ပေါသဿ အနင်္ဂဏဿ။
တဒမဝ ဗာလံ ဗစ္စေတိ ပါပံ၊ သုဒုမော ရဇော ပဋိဝါတံ ခိတ္တော။

ဟူ၍လည်းကောင်း။ ဓမ္မပဒကျမ်း၌ ဟောတော်မူသည်များကို ထောက်၍ ဇူဇကာပုဏ္ဏား အပြစ်မလွတ်၊ အပြစ်ထိုက်၏ဟု မှတ်ရမည်။

၂-ပုစ္ဆာ။ ။ပျိုကဗျာတို့တွင်လည်း သစ်သီး သစ်လန်၊ ပန်းမှန် ဖိုမ ဟူ၍ စပ်တော်မူသည်။ သစ်သီးမည်သို့၊ သစ်လန်မည်သို့၊ ပန်းမည်သို့၊ မှန်မည်သို့ကိုလည်း ခြားနား၍ သိလိုပါသည်။

၂-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။သစ်သီး သစ်လန်၊ ပန်းမှန် ဖိုမဟူ၍ စပ်တော်မူရာ၌လည်း- သစ်သီး မည်သို့၊ သစ်လန်မည်သို့၊ ပန်းမည်သို့၊ မှန်မည်သို့ ဖြစ်ကြောင်းများကို ခြားနား၍ သိလို ပါသည် ဟူရာ၌-

သစ်သီးဟူသည်ကား။ ဥဒ္ဓံ ဝုဗ္ဗိံ ဝိရုဠိံ ဒဝတိ ဂစ္ဆတိတိ ဒုမော- ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့် အညီ သရက် ပိန္နဲ စသည်တို့ကဲ့သို့ အထက်သို့ ရှေးရှုကြီးမြင့် ပွားတက်တတ်သော အပင်သည် သစ်ပင်မည်၏။

သစ်လန်ဟူသည်ကား။ ဝလ္လံ-ဆိုလိုသည်။ ဝလ္လံ-ဟူသည်ကား ဝလ္လံ-ဆိုလိုသည်။ ဝလ္လံ-ဟူသည် ကား ဝလ္လတိ အလ္လဘာဝေန ဘဝတိတိ ဝလ္လံ-ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ အချင်းချင်း ပေါင်းရှက်၍ နွယ်တတ်သော သတ္တိရှိသော ကျီးအာ၊ ကင်းပုံ၊ မိချောင်းနွယ်၊ ခွေးတောက် စသော အပင်သည် ဝလ္လံမည်၏။ ထို့ကြောင့် ရုက္ခသဒ္ဒါ၊ ဒုမသဒ္ဒါတို့ ဟောအပ်သော အနက်ဖြစ်သော အပင်သည် သစ်ပင်မည်၏။ အဘိဓာန်တွင်လည်း-

ပါဒပေါ ဝိဋ္ဌပိ ရုက္ခော၊ အဂေါ သာလော မဟိရုဟော။

ဒုမော တရု ကုဇော သာခိ။ ဟူ၍သစ်ပင်၏ပရိယာယ်ကို ဆယ်ပါးပြတော်မူသည်။

နွယ်ကိုမူကား။ ဝလ္လိတု ကထိတာ လတာ-ဟူ၍ ပရိယာယ်နှစ်ပါး ပြတော်မူသည်။

ထိုရုက္ခ၏ အကြောင်းကို သုတ္တနိပါတ်အဋ္ဌကထာ ပထမသုတ်၏ အဖွင့်၌-

ပထဝိတလံ အဓိဋ္ဌာယ ပထဝိရသဉ္စ အာပေါရသဉ္စ နိဿာယ တပုစ္စယာ မူလန္ဓေ သာဓပ္ပသာဓ ပတ္တာလ္လဝပလာသ ပုပ္ဖုလေဟိ ဝဗ္ဗိဘ္ဘာ နဘံ ပူရေတွာ ယာဝ ကပ္ပိဝသာနံ ဗီဇပရမ္မရာယ ရုက္ခပဝေဏိ သန္တာနေန တိဋ္ဌတိ။

ဟု မြေအပြင်၌ဟည်လျက် ပထဝီရသ၊ အာပေါရသကိုမှီ၍ ထိုမြေ ရေအရသာလျှင် အကြောင်းရှိကုန်သော အမြစ်၊ ပင်စည်၊ ခက်ကြီး၊ ခက်ငယ်၊ ရွက်ကြီး၊ ရွက်ငယ်၊ ရွက်ဖူး၊ အပွင့်၊ အသီးတို့သည် ပွားကုန်၍ ကောင်းကင်ပြင်ကို ပြည့်စေလျက် ကမ္ဘာဆုံးအောင် မျိုးစေ့အဆက်ဆက်ဖြင့် သစ်ပင်၏ အစဉ်အဆက်တို့သည် တည်ကုန်၏ဟု ပင်စည်၊ အကိုင်း၊ အခက်၊ ရွက်ကြီး၊ ရွက်လတ်၊ ရွက်ဖူးတို့နှင့် ပြည့်စုံသည်ကို ရုက္ခမည်ကြောင်းကို လာသည်။

ဝလ္လံ ဟူသည်ကား။ တုပ်အပ်၊ ချည်အပ်၊ နှောင်ဖွဲ့အပ်သော သတ္တိနှင့် မကင်း။ တုပ်၍၊ ချည်၍၊ နှောင်ဖွဲ့၍ သုံးဆောင်ရသောကိစ္စ သတ္တိရှိသောနွယ်ဟု ဆိုလိုသည်။ ထို့ကြောင့် မူလပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ၊ မဟာဟတ္ထိ ဒေါပမသုတ် အဖွင့်၌ ဝလ္လိတိ အာဗန္ဓနဝလ္လံ-ဟူ၍ ဆိုလေသည်။ ဗူးနွယ်သည် မြက်ပင်၌လည်းကောင်း၊ သစ်သားသစ်ပင်၌လည်းကောင်း၊

အနွယ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ နှာမောင်းတို့ဖြင့်လည်းကောင်း ဆွဲ၍ ထိုမြက်ပင် သစ်သားသစ်ပင် တို့၏ အထက်၌ ကြီးတတ်ပွားတတ်သော သတ္တိရှိသည်ဟူ၏။ ထို့ကြောင့် မိလိန္ဒပဉ္စာ၌-

ယထာ လာဗုလတာ နာမ၊ တိဏေ ကဠေ လတာယ ဝါ။
အာလမ္ပိတာ သောဏ္ဍိကာဟိ၊ တတော ဝဇုတိ ဥပရိ။
ဟု အရှင်သာရိပုတ္တရာ ဟောတော်မူကြောင်းကို လာသည်။

စတုဓမ္မသာရ၌လည်း- ချောမြေ့ပြင်ပါ၊ လုံးယပ်လှသည်၊ ရုက္ခမည်သာ၊ သစ်ပမာသို့- ဟူ၍ အပင်မျိုးကိုပင် ရုက္ခမည်ကြောင်းကို စပ်တော်မူသည်။ ။ ကျီးအာ၊ ကင်းပုံ၊ စသည် တို့သည် နွယ်တတ်သောသတ္တိရှိ၍ နွယ်မျိုးမည်ကြောင်းကိုလည်း ဥတိန္ဒပျို့တွင်-

ကျီးအာကင်းပုံ၊ ဂုံနှင့် မိကျောင်း၊ နွယ်စုံပေါင်း၍၊ မကောင်းဖြစ်စေ၊ ကောင်းဖြစ်စေ- ဟူ၍ စာစပ်ရှိသည်။

ထို့ကြောင့် အပင်နှင့်အနွယ်ကို အခြားမှတ်ပြီးမှ အပင်မှသီးသည်ကို သစ်သီး၊ အနွယ်မှသီးသည်ကို ဝလ္လံ-ဟု ခေါ်ဝေါ်ယူရမည်။ ။ ပဏ္ဏာသနိပါတ် နိလိနီဇာတ်တွင်လည်း ရုက္ခဖလာစ ရုက္ခဝလ္လိမူလာစ ဗဟုကာ-ဟူ၍ရှိသည်။ ရှေးသူဟောင်းတို့လည်း သစ်သီးဝလ္လံ၊ ပန်းနှင့်မှန် ဟူ၍ ပြောထုံးဆိုထုံးရှိသည်။ ဝလ္လံ-ကိုပင် သစ်လန်ဟူ၍ စပ်လေသည်။

ဤစကားသည် နှုတ်မဆိုတ်ပြေလည်ရုံ၊ စကားလှ၊ စကားပြေဖြင့်သာ ဖြေဆိုလိုက်သော စကားဟူ၍ မမှတ်လင့်။ ဝိနည်းစူဠဝါပါဠိတော် သေနာသနက္ခန္ဓက၌-

တိဏိတုလာနိ ရုက္ခတုလံ လတတုလံ ပေါဋ္ဌကိတုလန္တိ ဟူ၍လည်းကောင်း၊
၎င်းပါဠိတော်၏ အဖွင့်ဖြစ်သော အဋ္ဌကထာ၌လည်း -

ရုက္ခတုလန္တိ သိမ္မုသိရုက္ခာဒိနံ ယေသံ ကေသဉ္စိ ရုက္ခာနံ တုလံ။ လတာတုလန္တိ
ခိရဝလ္လိအာဒိနံ ယေသံ ကေသဉ္စိ ဝလ္လိနံ တုလံ။ ပေါဋ္ဌကိတုလန္တိ ပေါဋ္ဌကိ တိဏာဒိနံ ယေသံ
ကေသဉ္စိ တိဏဇာတိကာနံ အန္တမသော ဥစ္ဆုနာဋ္ဌိကာဒိနံ တုလံ-

ဟူ၍ လဲမျိုးသုံးပါး အပြားရှိကြောင်းကို ဟောတော်မူရာ၌ လက်ပံ၊ မြိုင်ဝါး စသည် တို့မှ ဖြစ်သောလဲကို ရုက္ခတုလ၊ သစ်ပင်လဲ၊ ဂုံ၊ ခွေးတောက်စသည်တို့မှ ဖြစ်သောလဲကို လတာတုလ၊ နွယ်မျိုးလဲ၊ ကိုင်း၊ ဖောင်းပင်မှ ဖြစ်သောလဲကို ပေါဋ္ဌကိတုလ၊ ဖောင်းပင်လဲ ဟူ၍ ဘုရားဟောပါဠိတော်ကပင် အပင်နှင့်အနွယ် ခြားနား၍ ဟောတော်မူသော နည်းရှိ၍ လည်းကောင်း။

လတာဝါ ယဒိဝါ ရုက္ခာ၊ ဖလဓာရာ ဟောန္တိ တာဝဒေ။
တေ ပဇ္ဇ ဖလိတာ သဗ္ဗေ၊ ဓုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ။

ဟူသော ဗုဒ္ဓဝင်ပါဠိတော်ကို နည်းမှီ၍လည်းကောင်း ဖြေဆိုလိုက်သော စကားဖြစ်သည်။

ပန်းမာလ် ဆိုသည်တွင်- ပုပ္ဖသဒ္ဒါ၊ ပသဝသဒ္ဒါ၊ ကုသုမသဒ္ဒါတို့သည် ဟောအပ်သော အပွင့်ကို ပန်းဟူ၍ ယူရမည်။ ပွင့်တတ်သော သတ္တိရှိသော ပန်းကို ပုပ္ဖသဒ္ဒါဟောကြောင်း ကိုလည်း ဗုဒ္ဓဝင်ပါဠိတော်၌-

ထလဇာ ဇလဇာ ပုပ္ဖါ၊ သဗ္ဗေ ပုပ္ဖန္တိ တာဝဒေ။
တေပဇ္ဇ ပုပ္ဖိတာ သဗ္ဗေ၊ ဓုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ။

ဟူ၍လည်းကောင်း။

ယထာပိ သမယေ ပက္ခေ၊ ပုပ္ဖန္တိ ပုပ္ဖိမာ ဒုမာ။
တထေဝ တံ မဟာဝီရ၊ ဗုဒ္ဓဉာဏေန ပုပ္ဖသု။

ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဟောတော်မူသော နည်းကိုမိ၍ဆိုသည်။

မာလ်ဆိုရာမှာ- မာလာသဒ္ဒါ ဟောအပ်သော အပွင့်ဖြစ်စေ၊ အညွန့်ဖြစ်စေ၊ အခက်ဖြစ်စေ၊ အရွက်ဖြစ်စေ မာလ်မည်၏ဟု ယူရမည်။ ထေရဂါထာ ဒသနိပါတ် ကပ္ပတ္ထေရသုတ်အဖွင့်တွင်-

နာနာဝိရာဂဝဏ္ဏ ဝိစိတ္တေဟိ ဝတ္တေဟိ အနေကဝိစေဟိ အာဘရဏေဟိ နာနာ-
ဝိဓေဟိ မဏိရတနေဟိ ဗဟုဝိဓေဟိ ပုပ္ဖဒါမ မာလာဒါမာဒိဟိစ ကပ္ပရုက္ခာနာမ
အလင်္ကရိတွာ တေန သတ္ထုထူပံ ပူဇေသိ-

ဟု ပုပ္ဖမည်သော ပန်းဆိုင်း၊ မာလာမည်သော ပန်းဆိုင်း စသည်တို့ဖြင့် ပဒေသာပင်ပြု၍ ပူဇော်ကြောင်းကို ဟောရာ၌ ပုပ္ဖနှင့် မာလာ အခြားခွဲ၍ ဆိုသည်။ ပုပ္ဖသဒ္ဒါ အ.ရ.ကျဉ်း သည်။ မာလာသဒ္ဒါ အရာကျယ်သည်။ မာလာဆိုလျှင် ပုပ္ဖသဒ္ဒါရော၍ များသောအားဖြင့် ပါသင့်သည်။ ပုဂ္ဂလပညတ် အဋ္ဌကထာတွင်လည်း မာလာဒိသု မာလာတိ ယံကိဉ္စိပုပ္ဖံ။ ။ ထေရဂါထာ သတ္တနိပါတ် သုန္ဒရ သမုဒ္ဒတ္ထေရသုတ် အဖွင့်တွင် အလင်္ကတာသုဇနာ မာလာဘာရီ ဝိဘူသိဘာ-စသောဂါထာ၌-

မာလာဘာရီတိ မာလာဓာရီနိ ပိဋန္တနပုပ္ဖဒါမာနိ။
ဝိဘူသိတာတိ ဦနဋ္ဌာနဿပူရဏဝသေန အစရှိသည်ဖြင့် ဖွင့်သည်။

မာလာသဒ္ဒါသာ ပန်းကို ဟောသည်မဟုတ်။ မာလျသဒ္ဒါလည်း ပန်းပွင့် ပန်းကုံး တို့ကို ဟော၏။

အဘိဓာန်၌-

မာလျန္တု ပုပ္ဖေတဒ္ဒါမေ။

မာလျန္တု၊ မာလျသဒ္ဒါသည်ကား။ ပုပ္ဖေ၊ ပန်းပွင့်၌လည်းကောင်း။ တဒ္ဒါမေ၊ ပန်းကုံး၌ လည်းကောင်း။ ဘဝေ၊ ဖြစ်၏ဟုဆိုလေသည်။

ထို့ကြောင့် မာလာ ဂန္ဓ ဝိလေပန ဓာရဏ မဏ္ဍန ဝိဘူသနဋ္ဌာနာ ဝေရမဏိ သိက္ခာပုဒ် အဖွင့်၌ အညွန့်၊ အခက်၊ အရွက်၊ ရွှေပန်း၊ ငွေပန်းကစ၍ အလုံးစုံကို ပန်ဆင်ခြင်းမှ ကြဉ်ရှောင်ရသည်။ အယုတ်သဖြင့် ဝါချည် ပိုးချည်စသည်ဖြင့် တန်ဆာဆင်ယင်ခြင်း အကျိုးငှါ ပြုလုပ်သိကုံးအပ်သော ပန်းတို့ကို မာလာဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ ထို့ကြောင့် ပိနယာလင်္ကာရဋီကာ၌-

မာလာတိ ဗန္ဓ ဗန္ဓဝါ ပုပ္ဖံ၊ အန္တမသော သုတ္တာဒိမယမ္ပိ အလင်္ကာရတ္ထာယ ပိဋ္ဌန္တိယမာနံ မာလာတောဝ ဝုစ္စတိ။ ဟူ၍ဆိုသည်။

မာလာသဒ္ဓါအဟောကို ရည်၍ မြန်မာမှု၌ မာလ်ဟူ၍ ယူရမည်။ မာလ်ဟူ၍ မဆိုပဲ လျက် မှန်ဟူ၍ ဆိုထုံး ရေးထုံးရှိသည်ကား။ ဗိမာနသဒ္ဓါ၊ ဝိမာနသဒ္ဓါ ဟောအပ်သည်ကို ဗိမာန်ဟူ၍ ရေးထုံးရေးနည်းရှိလျက် ယခုအခါ ဗိမာန်ဟူ၍ ဟသံယုဂ်နှင့် ရှိလေသကဲ့သို့ တည်း။ ယင်းသို့ဖြစ်၍ ပန်းမှန်ဆိုခြင်း ဖြစ်လေသည်။

ဤတွင် ရွှေကား ပုပ္ဖသဒ္ဓါ မာလာသဒ္ဓါနှစ်ပါးတို့သည် အရာထူးသည်ဖြစ်၍ ပုပ္ဖသဒ္ဓါကြောင့် ပန်း၊ မာလာသဒ္ဓါကြောင့် မာလ်တွင်ဟန်၊ မာလ်ကို မှန်ဟူ၍ ခေါ်တွင်ဟန်ကို ပြပေသည်။ တကြောင်းမှာလည်း အနက်အဓိပ္ပါယ်အထူးမကြံရာပြီ။ ပန်းနှင့်မာလ်သည် အတူတူပင် ဖြစ်ပေသည်ဟု ယူသင့်၏ ထင်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် -

ရွှေမင်းဘုန်း မော်ကွန်းတွင်လည်း - နွေလဂိမှာန်၊ ပူရိန်ထန်သား၊ ပန်းမာလ်စုံစီ၊ ပွင့်မျိုးညီသော်၊ ရာသီမေထုန်၊ လနယုန်၌-ဟူ၍ လည်းကောင်း။

ဘုံခန်းတွင်လည်း - ရွှင်ရင့်လျောသျက်၊ ရွှင်ကျောနုလှန်၊ ရွှင်သစ်ပြန်သည့်၊ ပန်းမာလ်ငုံကင်း၊ သုတ်လေညင်းနှင့်-ဟူ၍လည်းကောင်း။

ပန်းနှင့် မာလ်ကို အခြားမယူ အတူတူသာ အစပ်ရှိ၍ အတူတူသာ ယူအပ်သည်။ သီးခြား၍ မယူအပ်ပြီ အထင်ရှိသည်။

၃-ပုစ္ဆာ။ ။ဇမ္ပူ သပြေသီး ကျကြောသော ကာလ ရေသို့ရောက်လျှင် ရွှေ၊ ငွေ၊ လိပ်၊ ငါး၊ မကန်း။ ကြည်းကုန်းသို့ကျလျှင် ယုန်၊ ဒရယ်၊ သမင်၊ စိုင်း၊ ဆတ် စသော တိရစ္ဆာန်ဖြစ်ကြောင်းများကို ပြောဆိုကြပါသည်။ ထိုစကားမှန်လျှင်လည်း အကြားအလယ်သို့ ကျချေက ရေသားတပိုင်း၊ ကြည်းကုန်းသားတပိုင်း ဖြစ်ရာသော အကြောင်းပင် ရှိရာပါသည်။ ကျမ်းဂန်ထွက် ဆိုရာကိုလည်း သိမှတ်လိုပါသည်။

၃-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ဇမ္ဗူ့သပြေသီး ကျကြွသောကာလ ရေသို့ရောက်လျှင် ရွှေ၊ ငွေ၊ လိပ်၊ ငါး၊ မကန်း။ ကြည်းကုန်းသို့ကျလျှင် ယုန်၊ ဒရယ်စသော တိရစ္ဆာန်မျိုး ဖြစ်ကြောင်း များကို ပြောဆိုကြပါသည်။ ထိုစကားမှန်လျှင် အကြားအလယ်သို့ ကျချေက ရေသား တပိုင်း၊ ကြည်းကုန်းသားတပိုင်း ဖြစ်ရာသော အကြောင်းပင်ရှိရာပါသည်။ ကျမ်းဂန်ထွက်ဆိုရာ များကိုလည်း နားလည်သာအောင် သိမှတ်လိုပါသည် ဟူရာ၌-

ဇမ္ဗူပက္ကာနံ ပတိတဋ္ဌာနေ သုဝဏ္ဏကုရု ဥဋ္ဌဟန္တိ။ တေန နဒိဒကေန ဝုယုမာနာ အနု-
ပုဗ္ဗေန မဟာသမုဒ္ဒံ ပဝိသန္တိ။ တတောယေဝ ဇမ္ဗုနဒိယံ နိဗ္ဗတ္တတာ ဇမ္ဗုနဒန္တိ တံသုဝဏ္ဏံ
ဝုစန္တိ။

ဇမ္ဗူပက္ကာနံ၊ ဇမ္ဗူ့သပြေသီးမှည့်တို့၏။ ပတိတဋ္ဌာနေ၊ ကျရာအရပ်၌။ သုဝဏ္ဏကုရု၊
ရွှေအညွန့်တို့သည်။ (ရွှေပင်တို့သည်လည်း ဟူ၏)။ ဥဋ္ဌဟန္တိ၊ ပေါက်ကုန်၏။ တေနနဒိဒကေန၊
ထိုသပြေပင်မှကျသောမြစ်ရေဖြင့်။ ဝုယုမာနာ၊ မျောလေကုန်သော ရွှေညွန့်ရွှေငင်တို့သည်။
အနုပုဗ္ဗေန၊ အစဉ်သဖြင့်။ မဟာသမုဒ္ဒံ၊ မဟာသမုဒ္ဒရာသို့။ ပဝိသန္တိ၊ စီးဝင်ကုန်၏။
တတောယေဝ၊ ထိုကြောင့်သာလျှင်။ ဇမ္ဗုနဒိယံ၊ ဇမ္ဗုနဒိမြစ်၌။ နိဗ္ဗတ္တတာ၊ ဖြစ်လေသည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ ဇမ္ဗုနဒန္တိ၊ ဇမ္ဗုနဒဟူ၍။ (ဇမ္ဗူ့ထုဇ်ရွှေဟူ၍လည်းပေး)။ တံ သုဝဏ္ဏံ၊
ထိုရွှေကို။ ဝုစန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။

ဤသို့ သာရတ္ထသင်္ဂဟကျမ်း၊ မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ ဥပရိပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ စသည်တို့၌
လည်းကောင်း။

ဇမ္ဗောနဒန္တိ မဟာဇမ္ဗုသာခါယ ပဝတ္တနဒိယံ နိဗ္ဗတ္တံ။ တံ ကိရဋ္ဌာနံ ရတ္တသုဝဏ္ဏာ ကဏှော၊
မဟာဇမ္ဗုဖလရသေဝါ ပထဝိယံ ပဝိဋ္ဌေ သုဝဏ္ဏကုရု ဥဋ္ဌဟန္တိ။

တိကနိပါတ်အင်္ဂုတ္တရဒီကာကြီး၊ ကိုးကြောင်းစာ၊ စိအင်္ဂါ၌လည်းကောင်း။

အဘိဓာန်စာကိုယ်တွင်လည်း-

တပနိယံ ဟိရညန္တု-ဗ္ဗေဒါစာမိကရမ္ပိ စ။
သာတကုမ္ပံ တထာဇမ္ဗု-၊ နဒိ သိဂီ စ နာရိယံ။

ဟုလာသော ဂါထာကို ဖွင့်သောဒီကာ၌လည်း-

စာမီနာမ ကောပုပ္ဖဇာတိ၊ တံ ကရတ္တာ စာမိကရံ။
သာတကုမ္ပံ ပဒ္ဒကေ သရဝဏ္ဏံ၊ တဗ္ဗဏ္ဏသဒိသတ္တာ သာတကုမ္ပံ-

ဟုဆိုသည့် အသို့သော်ကား- စာမီမည်သော ပန်းပွင့်ဖြင့်ပြုသောရွှေသည် စာမိကရရွှေ
မည်၏။ ပဒုမာဝတ်ဆံနှင့်တူသောရွှေသည် သာတကုမ္ပရွှေမည်၏ဟု ဆိုပြီးမှ-

ဒေဝရက္ခဘူတာသ မဟာဇမ္ဗုယာ ပတိဋ္ဌိတဋ္ဌာနေ နဒီ ဇမ္ဗုဒီ။ တသံ ပတိတေ မဟာဇေယမာဏာနံ ကုမ္ဘပုမာဏာနံ ဝါ ဖလာနံ ဗိဇေဟိ ဇာတံ သုဝဏ္ဏံ ဇမ္ဗုဒီ။ ဣဒမ္ပန သုဝဏ္ဏံ အနုလပွဘံ ဒေဝါလင်္ကာရမတုလံ ဇာယတေ-

ဟုဖွင့်သည့် အဘိဓာန်ဋီကာပါဌ်၌လည်း နတ်သစ်ပင်ဖြစ်သော သပြေပင်ကြီး၏ တည်ရာ ၌ဖြစ်သော မြစ်သည် ဇမ္ဗုဒီမြစ်မည်၏။ ထိုမြစ်၌ကျကုန်သော ဆင်ပြောင်ကြီးပမာဏ အိုးစရည်းကြီး၊ ပမာဏရှိကုန်သော၊ အသီးတို့၏၊ အစေ့မှဖြစ်သော၊ ရွှေသည် ဇမ္ဗုဒီ ရွှေမည်၏။ ဤရွှေသည် မီးနှင့်တူသော အရောင်ရှိ၏။ နတ်တန်ဆာဖြင့် မတူနိုင်ဖြစ်၏ဟူ၍ ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် ဘူရိဒတ်ဇာတ်ပေါင်း၌-

ဤမှတဆန်း၊ ငါတို့ကျွန်း၌၊ မြင့်သွန်းယူဇနာ၊ တရာမျှလောက်၊ ဖြူဖြူရောက်သား၊ ပင် အောက်သပြေ၊ အသီးကြွေသော်၊ ရွှေတိဖြစ်ရှောင်း၊ ထိုအကြောင်းဖြင့်၊ လူပေါင်းယခု၊ သမိုက်ပြုသား၊ ဇမ္ဗုဒီ၊ ဟိရညဟု- ဟူ၍စပ်တော်မူသည်။

ထို့ကြောင့် ဇမ္ဗုသပြေသီးကျကြွေလျှင် ငါး၊ လိပ်၊ မကန်း၊ ယုန်၊ ဒရယ် စသောသတ္တဝါ မဖြစ် ရွှေသာဖြစ်လေတော့သည်ဟု မှတ်အပ်၏။

၄ - ပုစ္ဆာ။ ။ အရှင်ဥပဂုတ်သည် တောင်သမုဒ္ဒရာ၌ ကြေးပြာသာဒ်နှင့် နေ- ကြောင်းအတ္ထုပ္ပတ္တိများကိုလည်း သိလိုပါသည်။ သမုဒ္ဒရာထဲတွင် ရှိသည်မှန်က ငါးကြီး လိပ်ကြီးဘို့ မြူးတူးရာတွင် လှိုင်းတံပိုးထ၍ ပြာသာဒ်မှ တည်မရပေနိုင် ရှိရာပါသည်။

၄ - ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ အရှင်ဥပဂုတ်သည် တောင်သမုဒ္ဒရာ၌ ကြေးပြာသာဒ်နှင့်နေကြောင်း ကို ဆိုသော အတ္ထုပ္ပတ္တိ ကို သိလိုပါသည်ဟူရာ၌လည်း-

ရာဇဝံသကျမ်း၌ သိရိဓမ္မာသောကမင်းကြီးသည် ဧတီ ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့ကို အနုမောဒနာပြုသောကာလ မာရ်နတ်ကို ဆုံးမကြောင်း သဒ္ဓါကစွည်းကျမ်း၊ သဒ္ဓါနိတိ ကျမ်းတွင် ဥပဂုတ္တေန မာရော ဗန္ဓော-ဟု ဥဒါဟချက်သာကေထုတ်ဖော်ကြောင်း မိလိန္ဒပဉ္စာ တွင်-

ယထာ မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿတ္ထေရဥပဂုတ္တတ္ထေရာဒယော နိဒ္ဒိသတိ၊ ဧဝံ ဧတေပိ နိဒ္ဒိသတိ မယိ ပရိနိဗ္ဗုတေ ပဉ္စာဿသတေကာလေ ဧတေ ဥပုဇ္ဇိယန္တိ-

စသည်ဖြင့် အရှင်မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿမထေရ်၊ အရှင်ဥပဂုတ္တထေရ် စသည်တို့သည် တရား ညွှန်ပြသကဲ့သို့၊ ထိုအတူ မိလိန္ဒမင်း၊ ရှင်နာဂသိန်တို့သည် ငါတို့ရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီးနောက် အနှစ်ငါးရာ တိုင်သော် ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့၊ တရားညွှန်ပြကုန်လတ္တံ့ဟု ဗျာဒိတ် ထားတော်မူ ကြောင်းများကိုသာ တွေ့ဘူးချေသည်။

ထိုမှတပါး၊ အရှင်ဥပဂုတ်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိ ဝတ္ထုထုံးစံများကို ခိုင်ခိုင်ခံ့ခံ့ ဒဠိကမ္မဉာပက ပြု၍ မှတ်သားလောက်အောင် ကျမ်းဂန်မတွေ့ဘူးချေ။ သမုဒ္ဒရာထဲတွင် ရှိသည်မှန်အံ့။

ငါးကြီး လိပ်ကြီးတို့ မြူးတူးရာတွင် လှိုင်းတံပိုးထ၍ ပြာသာဒ်မှ မတည်မရပ်နိုင် ရှိရာပါသည် ဆိုရာ၌လည်း အရှင်ဥပဂုတ် ရှိသည်မှန်လျှင် တန်ခိုးအရာဖြစ်၍ ဣဒ္ဓိဝိသယော အစိန္တိယော-ဟု ဟောတော်မူသည်။ တန်ခိုးအရာကို မကြံအပ် မကြံရာပြီဖြစ်သည်။ ဝံစိတ္တာလင်္ကာရကျမ်း တွင်လည်း—

အစိန္တိယံ အစိန္တေယျ၊ အပတ္တေယျံ အပတ္တယေ။ အကထေယျံ အကထေယျ၊
အသဇ္ဇေယျံ အသဇ္ဇယေ။ ဟူ၍လည်းကောင်း။

စတ္တာရိမာနိ ဘိက္ခဝေ အစိန္တေယျာနိ န စိန္တေတဗ္ဗာနိ။ ဟူ၍လည်းကောင်း ဟောတော် မူသည်များကို နှလုံးသွင်း၍ တန်ခိုးအရာကို မကြံအပ် မကြံရာ မှတ်ရမည်။

၅-ပုစ္ဆာ။ ။ပဏ္ဏုခြသေံ၊ ကာဠုခြသေံ၊ တိဏုခြသေံ၊ ကေသရာဇာခြသေံ၊ ဟူသော ခြသေံမျိုး လေးပါးမှ တပါး။ မနုသီဟခြသေံသည် ဘုရားပွင့်တော် မူမှသာ ပေါ်သည်ဆိုကြပါသည်။ ဘုရားပွင့်တော်မူမှသာ ပေါ်ချေလျှင်လည်း ခြသေံမျိုး လေးပါးတွင် မည်သည့်ခြသေံမျိုးမှ ပေါက်ဖွား၍ဖြစ်မည်။ သံသေဒဇ မျိုးက ဖြစ်မည်ကို သေချာစွာ သိလိုပါသည်။

၅-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ပဏ္ဏုခြသေံ၊ ကာဠုခြသေံ၊ တိဏုခြသေံ၊ ကေသရာဇာခြသေံ၊ ဟူသော ခြသေံမျိုး လေးပါးမှ တပါး မနုသီဟခြသေံသည် ဘုရားပွင့်တော်မူမှသာ ပေါ်သည်ဟု ဆိုကြ သည်။ ဘုရားပွင့်မှသာ ပေါ်ချေလျှင်လည်း ခြသေံမျိုး လေးပါးတွင် မည်သည့်ခြသေံမျိုးက ပေါက်ဖွား၍ဖြစ်မည်။ သံသေဒဇမျိုးက ဖြစ်မည်ကို သိမှတ်လိုပါသည်ဟု လျှောက်ရာ၌—

မနုသီဟမျိုး၏ အစုကို ရှာကြံ၍ မေးသောအရာဖြစ်သည်။ အစုကို ရှာကြံသော် မနုသီဟမျိုး၏ အစုကိုသာ ရှာကြံအပ်တော့သည်မဟုတ်။ သားနွှဲဖြစ်စေကို ရှာကြံလျှင် ခြသေံမျိုး လေးပါးလုံးကိုလည်းကောင်း။ တပါးသော တိရစ္ဆာန်တို့ကိုလည်းကောင်း ရှာကြံ အပ်သည်ပင် ဖြစ်သည်။ တပါးသော တိရစ္ဆာန်မျိုး ခြသေံမျိုးတို့သည် ကမ္ဘာဦးကလက ပေါက်ဖွားရာ၌ အမိ အဖ အစွဲအလမ်း မရှိကောင်း။ သြပပါဏိက ယောနိ ဥပပတ် ပဋိ- သဒ္ဓမ္မာဖြစ်၍ အချို့လည်း သံသေဒဇဌာန စိမ်းစိုပုပ်ညှီသော အရပ်ကိုဖွဲ့၍ သံသေဒဇ ဖြစ်၏။ ထိုသူတို့ကိုဖွဲ့၍ နောက်ကာလ ဇလာဗုဇယောနိ၊ အဏ္ဏဇယောနိတို့၌ ဖြစ်၏။ ထိုသို့ ဖြေဆိုခြင်းသည်ကား—

ဝေံ ယက္ခာပိ စတုပ္ပဒပက္ခိကဇာတိ ဒိဃဇာတိ အာဒယောပိ သဗ္ဗေ စတုယောနိကာ-
ယေဝ။

ဝေ၊ ဤသို့၊ ယက္ခာပိ၊ ဘိလူးတို့သည်လည်းကောင်း၊ စတုပ္ပဒပက္ခိကဇာတိ ဒီဃဇာတိ-
အာဒယောပံ၊ အခြေလေးခုရှိသော တိရစ္ဆာန်မျိုး၊ ငှက်မျိုး၊ မြွေ၊ ငါး အစရှိကုန်သော။
သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော တိရစ္ဆာန်တို့သည်။ စတုယောနိကာ ယေဝ၊ ပဋိသန္ဓေအမျိုး
လေးပါး ရှိကုန်သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဟူ၍ သာရတ္ထသင်္ဂဟ စသော ကျမ်းတို့၌
ဆိုသောကြောင့် လည်းကောင်း -

ဘုမ္မဝဇ္ဇေသု ဒေဝေသု၊ ပေတေနိဇ္ဈာမတဏှိကေ၊
နိရယေသု စ သမ္ဘောတိ၊ ယောနေကော ဝေါပပါတိကော။

ဘုမ္မဒေဝ မနုဿေသု၊ တိရစ္ဆာနေ ပရေတထာ။
ပေတေသုစာဝ သေသေသု၊ စတဿောပိစ ယောနိသော။

ဘုမ္မဝဇ္ဇေသု၊ ဘုမ္မစိုးနတ်သည် ကြည်အပ်ကုန်သော။ ဒေဝေသု စ၊ နတ်တို့၌လည်းကောင်း။
နိဇ္ဈာမတဏှိကေ၊ နိဇ္ဈာမတဏှိက ဖြစ်သော။ ပေတေစ၊ ပြိတ္တာ၌လည်းကောင်း။ နိရယေသု စ၊
ငရဲတို့၌လည်းကောင်း။ ဧကော၊ တခုသော။ ဩပပါတိကော၊ ဩပပါတိကဖြစ်သော။ ယောနိ၊
ယောနိသည်။ သမ္ဘောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဘုမ္မဒေဝမနုဿေသု၊ ဘုမ္မစိုးနတ်၊ လူတို့၌လည်းကောင်း။ တထာ၊ ထိုမှတပါး။ အပရေ၊
တပါးသော။ တိရစ္ဆာနေ၊ တိရစ္ဆာန်၌လည်းကောင်း။ အဝသေသေသု၊ နိဇ္ဈာမတဏှိက
ပြိတ္တာမှကြွင်းကုန်သော။ ပေတေသု စ၊ ပြိတ္တာတို့၌လည်းကောင်း။ စတဿော၊ လေးပါး
ကုန်သော၊ ယောနိယော၊ ယောနိတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဤသို့ စသည်၌ ပရမတ္ထဝိနိစ္ဆယ စသော လက်သန်းအဋ္ဌကထာ ဋီကာကျမ်းတို့၌
လာသောကြောင့်လည်းကောင်း။ တိရစ္ဆာန်တို့သည် လေးပါးသော ယောနိတို့ကို ရအပ်ကုန်၏။

လျှောက်စာတွင်မှာမူကား ကေသရာဇာခြင်္သေ့ ဟူ၍ ဇာ-အက္ခရာ ပိုလျှံလျက် ပါလာသည်။
မပါသင့်၊ ကေသရခြင်္သေ့ ဟူ၍သာ ဆိုသင့်၏။ အဘိဓာန်စာကိုယ်၌လည်း မိဂိန္ဒော ကေသရီ
သီဟော၊ ဟူ၍ ခြင်္သေ့ပရိယာယ်သုံးပုဒ်ကို ပြသည်။ အဘိဓာန်ဋီကာ၌လည်း တိကံ သီဟော၊
ကေသရာဇာ ဇဋ္ဌာ၊ တံ ယောဂါ၊ ဤ၊ ကေသရီ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ သာရတ္ထသင်္ဂဟကျမ်း
တွင်လည်း -

သီဟာ စ စတုပ္ပိဓာ ဟောန္တိ တိဏသီဟော၊ ကာဠသီဟော၊ ပဏ္ဍုသီဟော၊ ကေသရ-
သီဟောတိ-ဟူ၍လည်းကောင်း။ အပဒါန်ပါဠိတော်၌လည်း -

တိဏသီဟော၊ ကာဠသီဟော၊ ပဏ္ဍုသီဟောစ ကေသရီ၊
တေသံ စတုန္တံ သီဟာနံ၊ ကေသရီ အဂ္ဂတံ ဂတော-ဟူ၍လည်းကောင်း။

ရဋ္ဌစက်အင်းပုံတွင် ဆရာပြုအင်းဆန်ဂါထာ၌လည်း-

သု ကိတ္တိမာ သုဘာစာရော၊ သုသီလဝါ သုဘာဂတော။

ယသသိမာဝစေ ဝီရော၊ ကေသရောဝ အစ္ဆမ္ဘိတော-

ဟူ၍ လည်းကောင်း။ ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာကျမ်းများတွင် ကေသရဟူ၍သည်ကို ထောက်၍ ပါရမီခန်း၌လည်း-

ခုန်ပုံကျဝဲ၊ နေရာမြဲသို့၊ မစဲမိခင်၊ ရောက်ပြန်လျင်သည်၊ စွမ်းအင်ထကြွ၊ တတ်စွမ်း လှသည်၊ သီဟရာဇာ၊ ကေသရာဟု၊ သင်္ချာသုံးထောင်၊ တောတောင်သေဌ်နှင်း၊ ခြင်္သေ့မင်း ဟူ၍လည်းကောင်း။

ပဏ္ဍုကာဠ၊ ကေသရနှင့်၊ တိဏဟူသည်၊ လေးဆူအရိုး၊ ခြင်္သေ့မျိုးတွင်၊ အစိုးရစင်၊ တောတခွင်၌၊ ကောင်းကင်ပျံတတ်၊ သိန္ဓောမြတ်လည်း၊ မလွတ်ရသေ၊ လိုက်နည်းဖွေသား၊ ကေသရာသီ၊ ခေါ်တွင်ညီလျက်-ဟူ၍လည်းကောင်း။

သံဝရပျိုတွင်လည်း - လေးမည်နှယ်ရိုး၊ ခြင်္သေ့မျိုးတွင်၊ တန်ခိုးကြီးစွာ၊ ကေသရာ၏၊ နိဝါသန၊ ရွှေဂူသို့-ဟူ၍လည်းကောင်း။

ပုံတောင်ဖွဲ့တွင်လည်း - ရွှေဦးလက်ထား၊ ပွဲဖျားမြီးရွက်၊ နှစ်ဘက်ခြေကန်၊ ကြန်သင့်ဖန်၍၊ ဟေဝန်တောမှာ၊ ကေသရာသို့-ဟူ၍ လည်းကောင်း။

ဤသို့စသည်ဖြင့် အာဂုံသာဓကတို့၌ ကေသရ ဟူ၍သာ ရှိသည်။ ကေသရာဇာဟူ၍ မရှိ သောကြောင့် ကေသရ ခြင်္သေ့ဟူ၍သာ ရေးမှတ်သင့်သည်။

၆-ပုစ္ဆာ။ ။သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော မဟာပုရိသ လက္ခဏာတော်ကို သိလိုပါသည်။

သက္ကရာဇ် ၁၁၇၀-ပြည့် ဝါဆိုလဆန်း ၁ ရက်၊ ကြာသပတေးနေ့ မုံရွာ သိရိမာလာက လျှောက်လာရာတွင် ဖြေဆိုလိုက်သည်ကား။

၆-ဝိသဇ္ဇနာ - သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော မဟာပုရိသလက္ခဏာတော်ကိုသိလိုပါသည်ဟူရာ၌- မဟာပုရိသလက္ခဏာတော်၌-

ကတမာနိ တာနိ ဘိက္ခဝေ ဒုတ္တိံ သမဟာပုရိသဿ မဟာပုရိသလက္ခဏာနိ။ ယေဟိ သမန္နာဂတဿ မဟာပုရိသဿ ဒေဂတိယော ဘဝန္တိ အနညာ။ သစေ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ၊ ရာဇာ ဟောတိ စက္ကဝတ္တိ။လ။ သစေ ခေါ ပန အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇတိ၊ အရဟံ ဟောတိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဝိဇ္ဇန္တဒေါ-စသည်ဖြင့် လာသော ပါထေယျဝဂ် လက္ခဏသုတ်။

သမန္တာဂတောစ သော ဘဝံ ဂေါတမော ဒုတ္တိံ သ မဟာပုရိသလက္ခဏေဟိ။ သုပ္ပတိဋ္ဌိတ-
ပါဒေါ ခေါ ပန သော ဘဝံ ဂေါတမော။ ဣဒမ္ပိ တဿ ဘောတော ဂေါတမဿ
မဟာပုရိသလက္ခဏံ ဟောတိ—စသည်ဖြင့် လာသော မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသကျမ်း၊ ဗြဟ္မာယုသုတ်။

ထိုကဲ့သို့ အထိုက်အလျောက်လာသော သေလသုတ်။ သီလက္ခဏ်ကျမ်းတွင်လာသော
အဗ္ဗဋ္ဌသုတ်။ မဟာဝဂ္ဂကျမ်းတွင် လာသော မဟာပဒါနသုတ်၊ မဟာသုဒဿနသုတ်။
သုတ္တနိပါတ်ကျမ်းတွင်လာသော ပါရာယနသုတ် စသည်တို့၌လည်းကောင်း။ ထိုထိုသို့သော
သုတ်တို့၏ အဋ္ဌကထာ။ မဟာသုဒဿနသုတ် ဋီကာ၊ ကစ္စာယနဘေဒ ဋီကာကြီး၊ အနာ-
ဂတဝင်ဋီကာ၊ ပရိတ်ကြီး ဋီကာ၊ ဇိနလက္ခဏဒီပနီ၊ အဋ္ဌသာလိနိဂဏ္ဌိ၊ ဗုဒ္ဓေါနိဂြောဓဓိဓမ္မော၊
စသော မဟာနမက္ကာရဂါထာ၊ မဟာပဏာမကြီးဂါထာ။

သု စ အာ ဒိ မု ဇာ ဥ ဧ၊ ဌိ ကော သု သု ဧ ဥ မြ သ။
သဓိ နိ သ ရ သိ သ စ၊ အ သု ဗ မြ အ ဂေါ ဥ ဥ။

ဟူသော အာဒိသင်္ကေတဂါထာ။

ဤသို့စသည်ဖြင့် များစွာ ဆရာတို့ အကျဉ်းအကျယ် ဆုံးဖြတ်လျက် ရှိကြကုန်ပြီဖြစ်၍
အကျယ် မပြုသာပြီ။ အကျဉ်းမှတ်သားရုံ ဂါထာစီအံ—

စ သု ဒိ ဥ မု ဒိ ဇာ ဧ၊ ကော နိ မြ သိ သ အံ သု က။
လော ဥ ထော တိ ဝ သိ စ သ၊ အ သြ ထု မြ နိ တမ္မ ဥ။

ဤဂါထာကား။ ၃၂-လုံး အဋ္ဌကဗျာဖွဲ့ချိုး။ ဝုတ္တိသုံးပါးတွင် ဝိသမဝုတ္တိ၊ ပထျာဝတ္တ
ဂါထာ။ ။ကော နိ မြ တွင် သင်္ဂိုဏ်းမှ လွတ်အောင် ဆန္ဒာနုရက္ခဏအလို့ငှါ မြ ဟု
နိဂ္ဂဟိတန္တနှင့်ရွတ်။ တတိယပါဒတွင် ဝသိ စသ၌ စသဟု၊ သ သံယုတ်နှင့်ရွတ်။ စတုတ္ထ
ပါဒတွင်လည်း နိတမ္မ ဥ ၌ တံ ဟု နိဂ္ဂဟိတန္တနှင့်ရွတ်။

အနက်ကား။ ။စ။ စက္ကေနိတပါဒေါ၊ စကြာရဟနာဖြင့် မှတ်အပ်သော ခြေတော်
လည်း ရှိတော်မူ၏။

သု။ သုပ္ပတိဋ္ဌိတပါဒေါ၊ ရွှေခြေနင်းကဲ့သို့ ညီညွတ်စွာ တည်သော ခြေတော်လည်း
ရှိတော်မူ၏။ ။(ဖဝါးတော်၌ လက္ခဏာတော် နှစ်ပါး)။

ဒိ။ ဒိဿပဏ္ဍိ၊ မြတ်စွာဘုရား အထွာတော်ဖြင့် တထွာနှင့် သုံးသစ်။ မဇ္ဈိမအထွာဖြင့်
တတောင်နှင့် ကိုးသစ်။ ပကတိ အထွာဖြင့် နှစ်တောင်တထွာနှင့် ခုနစ်သစ် တမုယော
ရှိသော အပြင်အလျား၌ ရှိသော ခြေဖဝါးတော်ကို လေးစုစု၍ နှစ်စုကား ဖဝါးဦး၊
တစုကား ဖမ္ပက်မြင်းခေါင်း၏ တည်ရာ၊ တစုကား ရွှေကျင်ဖုကဲ့သို့ အလျားရှည်သော
ဖနောင့်တော်လည်း ရှိတော်မူ၏။ (ဖနောင့်တော်၌ လက္ခဏာတော်တပါး)။

၂။ ဥဿခံပါဒေါ၊ ဖမိုးမှသည် လေးသစ်တက်၍ အထက်၌ တည်သော မြင့်သော ဖမုက်တော်လည်း ရှိတော်မူ၏။ (ဖမုက်တော်၌ လက္ခဏာတော်တပါး)။

မု။ မုဒုကရစရဏော၊ နူးညံ့သိမ်မွေ့သော လက်ဖဝါးတော်၊ ခြေဖဝါးတော်လည်း ရှိတော်မူ၏။

ဒီ။ ဒီသင်္ဂုလိ၊ ရှည်သော လက်ချောင်းတော်လည်း ရှိတော်မူ၏။

ဇာ။ ဇာလိကပ္ပါဒဟတ္ထော၊ လေသွန်တံခါး၌ စိထားအပ်သော ရှေ့ပွတ်လုံးကဲ့သို့ ညီညွတ်စွာသော ခြေချောင်းတော် လက်ချောင်းတော်လည်း ရှိတော်မူ၏။ (လက်ခြေ ရောရာ၌ လက္ခဏာတော်သုံးပါး)။

ဧ။ ဧကီဇယော၊ ဧကီမည်သောသား၏ မြင်းခေါင်းနှင့်တူသော ထက်ဝန်းကျင် ပြည့်ဖြိုး စွာ တက်သော မြင်းခေါင်းတော်လည်း ရှိတော်မူ၏။ (မြင်းခေါင် တော်၌ လက္ခဏာတော် တပါး)။

ကော။ ကောသတ္ထာဒင်္ဂီဇာတော၊ ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်း၏ နိမိတ်ကဲ့သို့ အအိမ်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ် သော ကျစ်လျစ်လှစွာသော သောကျားမြတ်၏ နိမိတ်တော်လည်း ရှိတော်မူ၏။ (နိမိတ်တော်၌ လက္ခဏာတော်တပါး)။

နိ။ နိဂြောဓဗိဓ္မော၊ ပညောင်ပင်၏ အဝန်းကဲ့သို့ဝန်းသော လက်သစ်နှင့်အထွာ၊ အထွာ နှင့်အတောင်၊ အတောင်နှင့်အလံ၊ အလံနှင့်အရပ်မျှသော ကိုယ်တော်လည်း ရှိတော်မူ၏။

ဗြု။ ဗြဟ္မဇုဂတ္ထော၊ ဗြဟ္မာမင်း၏ ကိုယ်ကဲ့သို့ သုံးပါးသောအရပ်၌ ပြောင့်မတ်သော ကိုယ်တော်လည်း ရှိတော်မူ၏။

သီ။ သီဟပုဗ္ဗခုကာယော၊ ခြေသံ့မင်း၏ ရှေ့ထက်ဝက်သော ကိုယ်နှင့်တူသော ပြည့်ဖြိုး သော ကိုယ်တော်လည်း ရှိတော်မူ၏။

သ။ သတ္တပီဏော၊ လက်ဖမိုးတော်နှစ်ဘက်၊ ခြေဖမိုးတော်နှစ်ဘက်၊ ပခုံးတော်နှစ်ဘက် လည်ကုပ်တော်ဟုဆိုအပ်သော ခုနစ်ပါးသောအရပ်တို့၌ ပြည့်ဖြိုးသော အသားတော်လည်း ရှိတော်မူ၏။

(တနည်း) ရင်၊ ညှပ်ရိုး၊ ပခုံး၊ လက်ခုံးတော်တည်းဟူသော ခုနစ်ပါးသော အရပ်တို့၌ ပြည့်ဖြိုးသော အသားတော်လည်း ရှိတော်မူ၏။

နောက်နည်းမှာ။ ပီဏောရက္ခံသဗာဟု၊ ဟူ၍ လာသော သဒ္ဒါကစွည်းကျမ်းကိုမှီ၍ ဆိုလိုက်သည်။

အံ။ အန္တရံသပ္ပပီဏော၊ ရေစီးကြောင်းမထင် တပြင်တည်းပြည့်သော ကျောက်တော်လည်း ရှိတော်မူ၏။ (များသောအားဖြင့် ကိုယ်တော်အလုံး၌ တည်သော လက္ခဏာတော်ငါးပါး)။

သု။ သုခုမာမလစ္ဆဝိ၊ သိမ်မွေ့နူးညံ့သော အညစ်အကြေးမထင် သန့်ရှင်းစင်ကြယ်စွာသော အရေတော်လည်း ရှိတော်မူ၏။

က။ ကနကသမတ္တစော၊ သိင်္ဂီနိက္ခရွှေစင်အဆင်းနှင့်တူသော အရေတော်လည်း ရှိတော်မူ၏။ (အရေတော်၌ လက္ခဏာတော်နှစ်ပါး)။

လော။ လောမက္ခပေကလောမော၊ တခုတခုသော မွှေးတွင်းတော်၌ တချောင်းတချောင်းစီ ရောက်သော မွှေးညှင်းတော်လည်း ရှိတော်မူ၏။

ဥ။ ဥဒ္ဓုဂ္ဂလောမော၊ ညှိသောအဆင်းရှိသော မျက်နှာတော်ကို ရှုလိုဘိသကဲ့သို့ အထက်သို့ အဖျား ကော်ရရော့တက်သော လက်ယာရစ်လည်သော မွှေးညှင်းတော်လည်း ရှိတော်မူ၏။ (မွှေးညှင်းတော်၌ လက္ခဏာတော်နှစ်ပါး)။

ထော။ ထောမျရသဂ္ဂသဂ္ဂိ၊ အနည်းငယ်မျှသော အရသာကိုသော်လည်း ဆောင်ယူခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သော ခုနစ်ဆောင်သော လည်၌စပ်ကုန်သော ချီးမွမ်းအပ်မြတ်သော အကြောတော်လည်း ရှိတော်မူ၏။ (အကြောတော်၌ လက္ခဏာတော်တပါး)။

တိ။ တိဋ္ဌန္တနောနမန္တဇာဏုကာမသန္တော၊ ရပ်တော်မူလျက် မကိုင်းမညွတ် လက်တော်ဖြင့် ပုဆစ်တော်ကို သုံးသပ်တော်မူနိုင်၏။ (လက်ရုံးတော်၌ လက္ခဏာတော်တပါး)။

ဝ။ ဝဇ္ဇက္ခန္ဓော၊ မုရိုးစည်ငယ်ကို ထောင်ထားဘိသကဲ့သို့ ညီညွတ်စွာ လုံးသော စည်းကြပ်သော လည်တော်လည်း ရှိတော်မူ၏။ (လည်တော်၌ လက္ခဏာတော်တပါး)။

သံ။ သီဟဟနုကော၊ ခြင်္သေ့မင်း၏မေးနှင့်တူသော တိဝန်းသော မေးတော်လည်း ရှိတော်မူ၏။ (မေးတော်၌ လက္ခဏာတော်တပါး)။

စ။ စတ္တာလီသဂ္ဂဒန္တော၊ အထက်နှစ်ဆယ်၊ အောက်နှစ်ဆယ်၊ အမျှလေးဆယ်သော သွားတော်လည်း ရှိတော်မူ၏။

သ။ သမကလပနဇော၊ ခရုသင်း ပွတ်သစ်ကဲ့သို့ သန့်ရှင်း ဖြူစင်စွာ ညီညွတ်သော သွားတော်လည်း ရှိတော်မူ၏။

အ။ အဝိရဋ္ဌဒသနော၊ မခေါ်မကျဲ ရှဲ့စီဘိသကဲ့သို့ ညီညွတ်သော သွားတော်လည်း ရှိတော်မူ၏။

ဩ။ ဩဒါတဒါဋ္ဌော၊ ပွတ်သစ်သော ခရုသင်းကဲ့သို့ ဖြူစင်စွာသော လေးချောင်းသော စွယ်တော်လည်း ရှိတော်မူ၏။ (သွားတော်၌ လက္ခဏာတော်လေးပါး)။

ထူ။ ထူလဇိဝေ၊ ကြီးပြန်သော လျှာတော်လည်း ရှိတော်မူ၏။ (လျှာတော်၌ လက္ခဏာတော်တပါး)။

ဗြီ။ ဗြဟ္မာသောသော၊ ဗြဟ္မာမင်း၏ အသံကဲ့သို့ အင်္ဂါရှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော အသံ တော်လည်း ရှိတော်မူ၏။ (အသံတော်၌ လက္ခဏာတော်တပါး)။

နီ။ နီလက္ခိ၊ အလွန်ညိုသော မျက်လုံးတော်လည်း ရှိတော်မူ၏။ (မျက်လုံးတော်၌ လက္ခဏာတော်တပါး)။

တ။ တရုဏပခုမကော၊ ယနေ့သာ ဖွားသစ်သော နွားသူငယ်နှင့်အတူ နုပျိုသော မျက်မှေးတော်လည်း ရှိတော်မူ၏။ (မျက်မှေးတော်၌ လက္ခဏာတော်တပါး)။

မု။ မုဒေါဒါတုဏ္ဏလောမော၊ နူးညံ့ဖြူစင်စွာသော မျက်မှောင်တော်နှစ်ဘက်အကြား နဖူးအလယ်၌ လက်ယာရစ်လည်သော အထက်သို့အဖျားတက်သော တလံခွဲသော ဥဏ္ဏလုံ တော်လည်း ရှိတော်မူ၏။ (ဥဏ္ဏလုံတော်၌ လက္ခဏာတော်တပါး)။

ဥ။ ဥဏ္ဏိသသိသော၊ လက်ယာနားပန်းတော်မှသည် လက်ဝဲနားပန်းတော်တိုင်အောင် တက်သော အသားတော်အလွှာဟု ဆိုအပ်သော သင်းကျစ်တော်လည်း ရှိတော်မူ၏။ (သင်းကျစ်တော်၌လည်း လက္ခဏာတော်တပါး)။

ဣတိဂုဏသဟိတံ၊ ဤသို့သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော ယောက်ျားမြတ်တို့၏ လက္ခဏာတော်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော။ မဟေသိံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ နမာမိ၊ ရှိခိုးပါ၏။

ဤဂါထာကား ဝဇီရတ္ထသင်္ဂဟကျမ်းတွင်လာသော နည်းကိုမှီ၍ စီကုံးအပ်သော အာဒိ သ္မကေတ ဂါထာမည်၏။

၇-ပုစ္ဆာ။ ။မစွန့်အပ်သော အရပ်လေးပါးကို သိလိုပါသည်။

၇-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။မစွန့်အပ်သော အရပ်လေးပါးကို မေးလျှောက်ရာ၌-

သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ ဟိ ဗောဓိပလ္လင်္ကော အဝိဇဟိတော၊ ကေသို့ညေဝဌာနေ အဟောသိ။ ဓမ္မ- စက္ကပ္ပဝတ္တနံ ဣဿိပတနေ မိဂဒါယေ အဝိဇဟိတမေဝ ဟောတိ၊ ဒေဝေါ ရောဟဏကာလေ သင်္ကဿနဂရေ ပဌမပါဒဌာနံ အဝိဇဟိတမေဝ ဟောတိ။ ဇေတဝနေ ဂန္ဓကုဋိယံ စတ္တာရိ မဉ္ဇပါဒဌာနာနိ အဝိဇဟိတာ နေဝ ဟောန္တိ။ ဝိဟာရော ပန ခုဒ္ဒကောပိ မဟန္တေသိ ဟောတိ။ ဝိဟာရောပိ န ဝိဇဟတိ။ နဂရမ္ပန ဝိဇဟတိ။

ဟူ၍ ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ လာသည်နှင့်အညီ ဗောဓိပလ္လင်အရပ်၊ ဓမ္မစကြာတရား ဟောရာအရပ်၊ နတ်ပြည်ကသက်သောကာလ သင်္ကံသမ္ဘိဒ္ဓိ ပဌမခြေတော်ချရာအရပ်၊ ဇေတဝန်ကျောင်းတော် ဂန္ဓကုဋ်၌ လေးခုသော ညောင်စောင်းခြေ ချရာအရပ်တို့သည် မပြောင်းမရွှေ့ကုန်။ ကျောင်းတော်သည် ကြီးသည်လည်းကောင်း ငယ်သည်လည်းကောင်း ရှိကုန်၏။ ကျောင်းတော်ရာလည်း မပြောင်းကုန်။ သာဝတ္ထိပြည်မူကား နေရာအမြဲမရှိ၊ ပြောင်းရွှေ့၏ဟူလိုသည်။

၈-ပုစ္ဆာ။ ။မိုးကြိုးမျိုးတို့သည် ပထဝီဓာတ်၊ ရွှေ၊ ငွေ၊ ကြေးနီ စသည်ဖြင့် လုံးလုံးခဲခဲလော၊ အလုံးအခဲမရကောင်း၊ ဝါယောဓာတ်မျှသာ ဖြစ်မည်လော၊ နတ် လက်နက်လော၊ နတ်လက်နက်မှန်ချေကလည်း မတော်မမှန်သော သူတို့ကိုသာ ကျရောက်ရပါသည်။ စေတီ၊ ဂူ၊ ကျောင်းသို့ မကျရောက်ရာပါ။ ယခုကျရောက်၍ ရှိခဲပါသည်ကို သိလိုပါသည်။

၈-ဝိသုဇ္ဇနာ။ ။မိုးကြိုးမျိုးတို့သည်။ ပထဝီဓာတ်၊ ရွှေ၊ ငွေ၊ ကြေးနီစသည်ဖြင့် လုံးလုံး ခဲခဲလော၊ အလုံးအခဲ မရကောင်း၊ ဝါယောဓာတ်မျှသာ ဖြစ်မည်လော ဟူရာ၌-

အသနိယော ပန နဝဝိဓာ ဟောန္တိ၊ အသညာ၊ ဝိစက္ကာ၊ သတေရာ၊ ဂဂ္ဂရာ၊ ကပိသိသာ မစ္ဆဝိလောဋ္ဌိကာ၊ ကုက္ကုဋ္ဌကာ၊ ဒဏ္ဍမဏိကာ၊ သုက္ခာသနီ။

ဟူသောပါဌ်နှင့်အညီ၊ အသံမပြုပဲ ကျသောမိုးကြိုး၊ တဘက်သွားမိုးကြိုး၊ ရည်သကဲ့သို့ ကျသောမိုးကြိုး၊ ဂျက်ဂျက်မြည်လျက် ကျသော မိုးကြိုး၊ မျောက်မျက်နှာ မော်သကဲ့သို့ ကျသော မိုးကြိုး၊ ငါးမြူးသကဲ့သို့ ကျသော မိုးကြိုး၊ ကြက်တောင်ဖြန့်သကဲ့သို့ ကျသော မိုးကြိုး၊ ထွန်တုံးကဲ့သို့ ကျသော မိုးကြိုး၊ လောင်မီးမိုးကြိုးဟူ၍ ကိုးပါးအပြားရှိ၏။

ပထဝီဓာတ် လုံးလုံးခဲခဲ ဟူ၍ အထူးမဆိုသော်လည်း ဝိစက္ကာ ဧကံ စက္ကံ ကရောတိ ဟူ၍လည်းကောင်း။ ဧကံစက္ကန္တိ ဧကံမဏ္ဍလံ ဟူ၍လည်းကောင်း။ သုတ်မဟာဝါပရိနိဗ္ဗာန သုတ် အဋ္ဌကထာ၊ ၎င်းဋီကာတို့တွင် အသွားတဘက်သာရှိသော မိုးကြိုးသည် ဝိစက္ကမည်၏ ဟု ဆိုသည်။ ဝိစက္ကမည်သောမိုးကြိုး၌ အသွားတဘက်ရှိလျှင် အနှောင့်အမင်း တဘက်က ရှိရာသည်။ အသွားအနှောင့် အစုံရှိသည်ဖြစ်၍ တူးရွင်း၊ ပုဆိန်၊ ပဲခုပ်သွားကဲ့သို့ ရှိဟန်ကို ထောက်လျှင် ရွှေ၊ ငွေ၊ ကြေးနီ၊ သံ၊ ကျောက် စသော တခုခု လုံးလုံးခဲခဲ ပထဝီဓာတ်ပင် ဖြစ်သည်ဟု ယူရန်ရှိ၏။ တပါးသော ဓာတ်လည်း ရှိရာ၏။

သုက္ခာသနီပတိတဋ္ဌာနံ သမုဋ္ဌါဋီတိ၊ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဒေဝေဝဿန္တေပိ သဇော တိဘူတတယ ဥဒကေန အတေမေတဗ္ဗတော သုက္ခာသနီတိ ဝုတ္တော၊ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ လာသော သုတ်မဟာဝါ အဋ္ဌကထာ ဋီကာပါဌ်တို့နှင့်အညီ မိုးပင်ရွာသော်လည်း အလျှံနှင့် တကွဖြစ်၍ မေ့မစွတ်သော မိုးကြိုးကို သုက္ခာသနီ လောင်မီးမိုးကြိုးမည်၏ဟု ဆိုသည်ကို ထောက်လျှင် တေဇောဓာတ် မီးလျှံမီးခဲလည်း ရှိဆူ၏။ ယခုအခါ ကျရောက်ရာသစ်ပင်၊ ကျောင်း၊ စေတီ၊ ဘုရားစသည်တို့၌ အရေးအသားမထင်။ ပြင်းစွာသော လေတို့သည် ခတ်ရိုက်ဘိသကဲ့သို့ ကျိုးပဲ့ကြေမှုသည်များကိုသာ တွေ့မြင်ရသဖြင့်လည်း ဝါယောဓာတ်မျှသာ ဟူ၍လည်း ယူသင့်၏။ ဝါယောဓာတ်မျှသာ ဖြစ်ကောင်းသည်ကို ကျမ်းဂန်တို့၌ တိုက်ရိုက်မထင်။

နတ်လက်နက်ပင် လောဟူရာ၌လည်း- အသနီ ဒွိသု ကုလိသံ၊ ဝဇီရံ ပုန္နပုံသကေ- ဟု မိုးကြိုး၏ ပရိယာယ်သုံးပါးကို အသနီ၊ ကုလိသ၊ ဝဇီရ ဟူ၍ အဘိဓာန်စာကိုယ်၌ ပြသည်။ ၎င်းဋီကာ၌လည်း။ ။အသနျာဒိတ္တယံ တဿ သက္ကဿယုဓံ- ဟူ၍လည်းကောင်း။ ကုလိမ္ပိ သက္ကဿ ဟတ္ထေ သေတိ တိဋ္ဌတီတိ ကုလိသော။ ဟူ၍လည်းကောင်း။

ဝိနည်းမဟာဝါအဋ္ဌကထာ ပဗ္ဗဇ္ဇက္ခန္ဓကတွင်လည်း-

အထဿ အာရဒ္ဒပ္ပဝတ္တကမ္မဋ္ဌာနမနသိကာရေ ဣန္ဒာသနီဝိယ ပဗ္ဗတေ ကိလေသပဗ္ဗတေ စုဏ္ဏိယမာနံယေဝ ဉာဏံ ပဝတ္တတိ-

ဟု ဥပမာပြရာ၌ အသနီသာ မဆိုမူ၍ ဣန္ဒာသနီဟူ၍လည်းကောင်း၊ သက္ကဿယုဓံ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ လာသည်နှင့်အညီ သိကြားလက်နက် ဟူ၍လည်းဆိုသင့်၏။ အပဒါန် အဋ္ဌကထာ၊ ဌိတဉ္ဇလိယထေရအပဒါန်တွင်-

အသနီပါတောတိ အာသမန္တတော သနန္တော ဂဇ္ဇန္တော ပတတိတိ အသနီပါတော။ အသန္တိ အသနိယာ ပါတော ပတနံ အသနီပါတော ဒေဝဒဏ္ဍောတိ အတ္ထော။

ဟူ၍ လာသည်နှင့်အညီ နတ်လက်နက် ဟူ၍လည်း ဆိုသင့်၏။ ဤသို့၊ သက္က၊ ဣန္ဒ၊ ဒေဝ ဆိုသည်ကိုထောက်လျှင် မိုးကြိုးကို ဖြစ်စေနိုင်သော သိကြား၊ နဂါး၊ ဘီလူးတို့၏ အာနုဘော်ကြောင့် ဖြစ်သော လက်နက်ဟူ၍လည်း ဆိုအပ်၏။ ဘေးဘယရောက်သောသူတို့၏ ကံကို အရင်းပြုသဖြင့် ကမ္မပစ္စယ ဥတုဇကြောင့်လည်း ဖြစ်၏ဟု မှတ်အပ်၏။

နတ်လက်နက် မှန်ချေကလည်း မတော်မမှန်သော သူကိုသာ ကျရောက်ရပါမည်။ စေတီ၊ ဂူကျောင်း၊ ဘုရားသို့ မကျမရောက်ကောင်းပါ။ ယခုကျရောက်၍ ရှိခဲ့သည်ဆိုရာ၌ ကေနိပါတ်၊ ဒုတိယဝဂ်၊ မတကာဘတ္တဇာတ်၌ ဆိတ်ငယ်တခုကို တက္ကသိုလ်ဆရာ မသတ်ပဲ တောဝယ် လွတ်

စေသည်ရှိသော် ထိုဆိတ်ငယ်၏ အကုသိုလ်ကံကြောင့် အခါမဲ့မိုးကြိုး ကျောက်ဖျာကြိုးထက် ကျ၍ ကျောက်လွှာကွာ၍ ဆိတ်ငယ်၏ လည်ထက် ကျဖူးကြောင်း။

ဒုကနိပါတ် စူဠနန္ဒိယဇာတ်တွင် -

အထဿ ပါပပုရိဿဿ ဂေဟေ အသနိ ပတိတော ဘရိယဉ္ဇ ဒွေ ဒါရကေ ဂေဟေနေဝ သဒ္ဓိံ ဈာပေသိ။

ဟုနန္ဒိယညီနောင် အမိကိုသတ်သော မုဆိုး၏ သားငယ်နှစ်ယောက် မယားတယောက်ကို မိုးကြိုးကျကြောင်း။

အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်ကို ခိုးသားငါးရာနှင့်တကွ တိတ္ထိ ငါးရာတို့ပြစ်မှားရာ ဆယ်ပါးသော ဌာနသို့ ကျရောက်ကြောင်းကို ဟောတော်မူရာ၌ “အဂါရာနိ အဂ္ဂိဉ္စယတိ” ဟူသော ပါဠိတော်ကို ဖွင့်သော ဓမ္မပဒ အဋ္ဌကထာ၌ -

အဂ္ဂိဉ္စယတိတိ ဧကံ သံဝစ္ဆရံ ဒုတ္တိက္ခတ္တု အညသ္မိံ ဉာဟကေ အဝိဇ္ဇမာနေပိ အသနိ အဂ္ဂိဝါ ပတိတော ဉာဟတိ။

တပါးသောမီးသည် မရှိသည်ရှိသော် မိုးကြိုးလောင်မီးသော်လည်း ကျ၍လောင်ရာ၏ဟု ဖွင့်တော်မူကြောင်းများကို ထောက်၍ မတော်မမှန်သောသူတို့ကိုလည်း ကျ၏။ ။လောကတွင် မတော်မမှန် ပြုတတ်သောသူတို့အား မိုးကြိုးလောင်မီး ကျရာ၏ဟု ဆိုထုံးရှိသည်။ ထိုစကားလည်း ဓမ္မပဒဘိက္ခုဝဂ်၊ သောဏထေရဝတ္ထုတွင် “ဝေရူပါယ ဣတ္ထိယာ သန္တကံ ဟရန္တာနံ အသနိပတိတော မတ္ထကံ ဘိန္ဒေယျ” ဟုလာသည်နှင့်လျော်သောစကားပင်ဖြစ်သည်။

စေတီ၊ ဂူ၊ ကျောင်း၊ ဘုရားသို့ကျသည် ဆိုရာမှာ ဥတုဇသက်သက်ကြောင့် ဖြစ်သော မိုးကြိုးဖြစ်လျှင် ဆိုရန်မရှိပြီ။ နတ်နဂါးတို့ကြောင့်ဖြစ်လျှင် ရတနာသုံးပါးတို့၌ သဒ္ဓါတရားနည်းသောနတ်နဂါးတို့လည်း ရှိရာသည်။ သဒ္ဓါတရားနည်းကလည်း ရတနာသုံးပါးဟူ၍ ရှိသေရှောင်ရှားတော့မည် မဟုတ်ပြီ။

မာရ်နတ်သား၊ အာဠဝကဘီလူး၊ ဥရုဝေလ နဂါးတို့သည် သက်တော်ထင်ရှားရှိသော ဘုရားသခင်ကိုလျက်လည်း လက်နက်ကိရိယာတို့ဖြင့် ပြစ်မှားခြင်းကို ပြုတော့သည်။ မာရ်နတ်လည်း ဘုရားသခင်ကိုယ်တော်ကိုပင် မိုးကြိုးချကြောင်းကို ဇိနာလင်္ကာရစာကိုယ်တွင် -

ဇလန္တံ နဝဝိဓံ ဝဿံ၊ ဝဿာပေသိ အနပ္ပကံ၊
ဓူမန္တကာရံ ကတောန၊ ပါတေသိ အသနိံ ဗဟံ။ ဟုလာ၏။

အနက်ကား။ ။ဇလန္တံ၊ ရဲရဲညီသော။ နဝဝိဓံ၊ ကိုးပါးအပြားရှိသော။ ဝဿံ၊ မိုဗ်းကို။ ဝဿာပေသိ၊ ရွာစေ၏။ အနပ္ပကံ၊ အတိုင်းမသိသော။ ဓူမန္တကာရံ၊ မီးခိုးအမှိုက်တိုက်ကို။ ကတောန၊ ပြု၍။ ဗဟံ၊ များစွာ။ အသနိံ၊ မိုးကြိုးကို။ ပါတေသိ၊ ကျစေ၏-ဟု ဆိုသည်။

က၊ ဟိံ၊ ဝ၊ မ၊ ယော၊ ဟိ၊ သု၊ သီ-ဟု ဆိုအပ်သော သာသနာပြုကိုးရပ်တွင်။ က၏အရ။ ကသ္မိရဂန္ဓာရတိုင်း၌ မဇ္ဈန္တိက မထေရ်ကို နဂါးမင်း အမျက်ထွက်၍ ကြောက်မက်ဖွယ် ဖန်ဆင်းသည်တို့ကို ဝိနည်းအဋ္ဌကထာတို့၌။ ။တတောတတော၊ ထိုထိုသို့သော အရပ်မှ။ ဘုသာဝါတာ၊ ပြင်းစွာသောလေတို့သည်။ ဝါယန္တိ၊ လာကုန်၏။ ရုက္ခာ၊ သစ်ပင်တို့သည်။ ဘိဇ္ဇန္တိ၊ ကျိုးကုန်၏။ ပဗ္ဗတကုဋ္ဌာနိ၊ တောင်ထွတ်တို့သည်။ ပတန္တိ၊ ကျကုန်၏။ မေသော၊ မိုးတို့ သည်။ ဂဇ္ဇန္တိ၊ ကျိုးကုန်၏။ ဝိဇ္ဇုလတာနိ၊ လျှပ်စစ်နွယ်တို့သည်။ နိစ္ဆရန္တိ၊ ပြက်ကုန်၏။ အသနိယော၊ မိုးကြိုးတို့သည်။ ဖလန္တိ၊ ကွဲကုန်၏။

၎င်းနည်းတူ မဟာဝင်ကျမ်း၌လည်း။

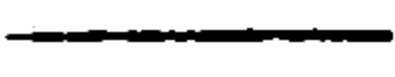
နာဂရာဇာပဒုဋ္ဌောသော၊ ဝိဝိဓာဘိံ သကာ ကရိ။
ဝါတာ မဟန္တာ ဝါယန္တိ၊ မေသော ဂဇ္ဇတိ ဝဿတိ။

ဖလန္တိ အသနိ ဝိဇ္ဇု။ နိစ္ဆရန္တိ တတော တတော။
မဟိရုမာ ပဗ္ဗတာနံ၊ ကုဋ္ဌာနိ ပပတန္တိစ။

ဝိရူပရူပါ နာဂါစ၊ ဘိံ သာပေန္တိ သမန္တတော။
သယံ ဓူမာယတိ ဇလတိ၊ အက္ခောသန္တော အနေကဓာ။

ဟူ၍ အထူးထူးကြောက်မက်ဖွယ်ကိုပြုကြောင်း။ ကြီးစွာသောလေကို လာစေကြောင်း၊ မိုးကိုကျိုးစေကြောင်း၊ ရွာစေကြောင်း၊ မိုးကြိုးတို့ကို ကျစေကြောင်း၊ လျှပ်စစ်တို့ကို ပြက် စေကြောင်း၊ သစ်ပင်တောင်ထွတ်တို့ဖြင့် ချကြောင်းများကိုဆိုသည်။

ဤသို့စသည်ဖြင့် ဘုရားသခင် ရဟန္တာ အရှင်မြတ်တို့ကို သော်လည်း မိုးကြိုးချကြောင်း များကို ဆိုသဖြင့် သဒ္ဒါဂါရဝ နည်းသော နတ်နဂါးတို့သည် ချသည်ဖြစ်ရာ၏ဟု ယူရန် ရှိသည်။

၉-ပုစ္ဆာ။ ။ပါရမီရှိလျက် မဂ်ဖိုလ်မရရာသည် သုံးပါးကို သိလိုပါသည်။

၉-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ ပါရမီရှိလျက် မဂ်ဖိုလ်မရရာသည် သုံးပါးကို မေးလျှောက်ရာ၌-

ယထာရုတ တိုက်ခိုက်ဟောတော်မူသည်ကို မမှတ်မိ။ အာဠာရ၊ ဥဒကာ၊ အဇာတသတ် ဟူ၍ ယူသော် သင့်မည်ထင်၏။ဓမ္မပဒကျမ်းတွင် ဗာရာဏသီ သဌေးသားသည် ပထမအရွယ် က ရဟန်းပြုလျှင် ရဟန္တာ ဖြစ်လတ္တံ့။ ဥစ္စာပစ္စည်းကို သိမ်းဆည်းလျှင် သဌေးကြီးဖြစ်လတ္တံ့ စသည်ဖြင့် မိန့်ပြီး၍-

ဣဒါနိ ပနေသ ဂိဟိဘောဂါပိ ပရိဟီနော၊ သာမညတောပိ ပရိဟာယိတွာစ ပန သုက္ခပလ္လကေ ကောဉ္ဇသကုဏော ဝိယ ဈာယတိ။

ဟူ၍ ရဟန်းမပြုသောကြောင့်လည်း ရဟန်းကျေးဇူးမှ ယုတ်လေ၏။ ဥစ္စာစည်းစိမ်ကို မသိမ်းဆည်းသောကြောင့်လည်း လူ၏စည်းစိမ်မှ ယုတ်လေ၏ဟု ဟောတော်မူသည်ကို ထောက်၍ ဤသူကိုထည့်သွင်းလျှင်လည်း လေးယောက်ပင်ဖြစ်ကောင်းရ၏။

မဂ်ဖိုလ်၏ အန္တရာယ်ဖြစ်ရာသည် ငါးပါးမှာမူကား - မဇ္ဈိမနိကာယ် အလဂဒ္ဒသုတ်အဋ္ဌကထာ၌ -

အန္တရာယိကာ ကမ္မကိလေသ ဝိပါက ဥပဝါဒ အာဏာတိက္ကမဝသေန ပဉ္စဝိဓာ-

စသည်ဖြင့် လာသောပါဌ်နှင့်အညီ ကမ္မန္တရာယိကာ၊ ကိလေသန္တရာယိကာ၊ ဝိပါကန္တရာယိကာ၊ ဥပဝါဒန္တရာယိကာ၊ အာဏာတိက္ကန္တရာယိကာ ဟူ၍ငါးပါးတို့တွင် ပဉ္စာနန္တရိယကံ ငါးပါးတွင် တပါးပါးမျှ ထိုက်စေ ကမ္မန္တရာယိကာမည်၏။ (ဘိက္ခုနီဒုသကကံသည် မဂ်ဖိုလ်၏ အန္တရာယ်ကိုသာပြု၍ နတ်ပြည်၏ အန္တရာယ်ကိုမပြု)။

နိယတဒိစ္စာဒိဋ္ဌိကံသည် ကိလေသန္တရာယိကာမည်၏။ ပဏ္ဍုက်၊ ဥဘတောဗျည်း၊ တိရစ္ဆာန် တို့၏ ပဋိသန္ဓေသည် ဝိပါကန္တရာယိကာမည်၏။ အရိယာတို့အား စွပ်စွဲသောကံသည် ဥပဝါဒန္တရာယိကာမည်၏။ အာပတ်ခုနစ်ဖုံဘုံကို စေတနာနှင့်တကွ လွန်ကျူး၍ကျင့်ခြင်းသည် အာဏာတိက္ကမန္တရာယိကာမည်၏။ ဤငါးပါးသောကံတို့သည် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်၏ အန္တရာယ် မည်ကုန်၏။ ဤအန္တရာယိကာ ကံငါးပါးကိုပင် ပါရမီရှိလျက် မဂ်ဖိုလ်မရထိုက်သည် ဆိုဟန်ရှိ၏။

ကေနိပါတ် ပန္နရသမ ကကဏုကဝဂ် ဒသမမြောက်၊ သဉ္စိဝဇာတ်တွင်-

သစာယံ ဘိက္ခဝေ ရာဇာ ဣဿရိယဿ ကာရဏာ ပိတရံ ဓမ္မိကံ ဓမ္မရာဇာနံ ဇီဝိတာန ဝေါရောပေဿထ။ ဣမသ္မိယေဝ အာသနေ ဝိရဇံ ဝိတမလံ ဓမ္မစက္ခု ဥပ္ပဇ္ဇိဿထ။ ဒေဝဒတ္တဗ္ဗန အသန္တံ ပဂ္ဂဟံ ကတွာ သောတာပတ္တိဖလာ ပရိဟီနောတိ အာဟ-

ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်နှင့်အညီ အဇာတသတ်မင်းသည် အကယ်၍ တရားစောင့်သော အဖကို မပြစ်မှားသည် ဖြစ်အံ့၊ သာမညဖလသုတ်ကို ဟောတော်မူသည်၏ အဆုံး၌ပင် မဂ်ဖိုလ် ရလတ္တံ့။ ဒေဝဒတ်တည်းဟူသော မသူတော်ကို မှီဝဲခြင်းကြောင့် သောတာပတ္တိဖိုလ်မှ ယုတ်လေ၏ဟု ဟောတော်မူသည်။

သောတာပန်တည်ပြီးသော ရဟန်းငယ်တဦးသည် ရဟန္တာဖြစ်သော ရဟန်းအား ပြစ်မှားခြင်းကိုပြုရာတွင်-

တေနဟိ အာဂုသော ဥပရိမဂ္ဂတ္ထာယ ဝါယာမံ မာအကာသိ။ ခိဏာသဝေါ တယာ ဥပဝဒိတော-

စသည်ဖြင့် အထက်မဂ် အလို့ငှာ လုံ့လမပြုလင့်။ သင်သည် ရဟန္တာကို စွပ်စွဲ၏ဟု မိန့်တော်မူရာတွင် ကန်တော့၍ ကံငြိမ်းစေသည်။ မကန်တော့လျှင် အထက်မဂ်ဖိုလ်ကို မရ ရာပြီဆိုလိုသည်။ ဤစကားများကို ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၊ သာရတ္ထသင်္ဂဟ စသောကျမ်းတို့၌ ဆိုသည်ကိုထောက်သော် ဤကံများရှိချေလျှင် ပါရမီရှိကာမျှကို မဆိုလင့်ဦး အောက်မဂ် အောက်ဖိုလ်ကို ရပြီးသောသူမှ အထက်မဂ် အထက်ဖိုလ်တို့ကို မရနိုင်ချေဟု မှတ်သင့်သည်။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်တွင်-

ဘာရိယံ ကမ္မံ အာနန္တရိယသဒိသံ။ သဂ္ဂါဝရဏဉ္စ မဂ္ဂါဝရဏဉ္စ-
ဟုဆိုသောကြောင့်တည်း။

ဤအရာတွင် ဥပရိမဂ္ဂတ္ထာယ ဝါယာမံ မာ အကာသိ၊ ခိဏာသဝေါ တယာ ဥပဝဒိတော-

ဟူသောပါဠိ၌ သင်သည် အထက်မဂ် အကျိုးငှာ လုံ့လမပြုဘိသနည်း ရဟန္တာကို သင်သည် စွပ်စွဲ၏ဟု လုံ့လပြုစိမ့်သောငှါ တိုက်တွန်းရုံမျှသာဖြစ်သည်။ လုံ့လ မပြုလင့် လောဟု မြစ်တားခြင်းမဟုတ်ဟူ၍လည်း အဓိပ္ပာယ်ကိုယူအပ်၏။ ထိုသို့ယူသော် အောက် မဂ်ကို ရပြီးသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ကား အထက်မဂ်၏ အန္တရာယ်မဖြစ်ရာပြီဟု မှတ်သင့်၏ သုံးပါးဆိုရာမှာ မတွေ့ဖူးချေ။ ဤကံငါးပါးကိုသာ တွေ့ဖူးပေသည်။

၁၀ - ပုစ္ဆာ။ ။ရန်အောင်ရာသည် လေးပါးကို သိလိုပါသည်။

၁၀ - ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ရန်အောင်ရာသည် လေးပါးကိုမေးရာ၌-
ယဿေတေ စတုရော ဓမ္မာ၊ ဝါနရိန္ဒောဝ ကုမ္ဘိလံ။
သစ္စံ ဓမ္မော ဓိတိံ စာဂေါ၊ ဒိဋ္ဌံ သော အတိဝတ္တတိ။

ယဿ၊ အကြင်သူအား။ သစ္စံ၊ မှန်သောစကား သည်လည်းကောင်း။ ဓမ္မော၊ ဆင်ခြင် တတ်သော ပညာသည်လည်းကောင်း။ ဓိတိံ၊ မပြတ်ပြုသော လုံ့လသည်လည်းကောင်း။ စာဂေါ၊ အသက်ကိုစွန့်ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ တေစတုရောဓမ္မာ၊ ဤလေးပါးသော ကျေးဇူးတို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ သော၊ ထိုသူသည်။ ကုမ္ဘိလံ၊ မိချောင်းကို။ ဝါနရိန္ဒော၊ မျောက်မင်းသည်။ အတိဝတ္တတိ၊ လွန်နိုင်သကဲ့သို့။ ဒိဋ္ဌံ၊ ရန်သူကို။ အတိပတ္တတိ၊ လွန် နိုင်၏။

ပါဠိဇာတ်၊ နရိန္ဒဇာတ်ကျမ်းတွင် လာသည့်ဂါထာ။ ။သစ္စန္တိ ဝစီသစ္စံ-ဟု ဖွင့်သည်။ မုသာဝါဒမှ ကြဉ်ခြင်း။ ဓမ္မောတိ ဝိစာရဏပညာဟု ဖွင့်သောကြောင့် ဓမ္မကို ဆင်ခြင်တတ်သော ပညာ။ ဓိတီတိ အဗ္ဗောဓိန္ဒြီဝီရိယံ ဝုစ္စတိ ဟုဖွင့်သောကြောင့် ဓိတီကိုမပြတ် ပြုသော ဝီရိယ။ ။စာဂေါကို။ စာဂေါတိ အတ္တပရိစ္စာဂေါ၊ တံ အတ္တာနံ ပရိစ္စဇိတံ မမသန္တိကံ အာဂတော-ဟုဖွင့်သောကြောင့် စာဂကို အတ္တစာဂ-အသက်ကိုစွန့်ခြင်းယူရမည်။ ဥစ္စာပစ္စည်းပေးကမ်းခြင်းကို မလိုအပ်။

သံဝရပျိုတွင်မူကား—သစ္စံ ဓမ္မော၊ ဓိတိကျော်သည်၊ စာဂေါ ဇယ၊ ငါ့ကိုမ၍၊ အပစောင့်သည်၊ ငါတို့ပြည်-ဟူ၍ စပ်ပြီးလျှင်—

သစ္စံဓမ္မ၊ ဝီရိယနှင့်၊ စာဂဟူသည်၊ ရန်သူအောင်မှု၊ ကြောင်းလေးခုဖြင့်၊ သတ္တုမဒန၊ ကိစ္စပြီးကုန်၊ ကိုယ်ပင်ယုံ၍၊ ရဲခုံတည်လောက်၊ ခြင်္သေ့ဟောက်သို့၊ အားမြောက်သံပါ၊ ကြိမ်းတတ်လှသည်၊ ပြည်မှတမုတ်၊ နရထွတ်၊ နောင်လတ်နောင်ကြီး၊ တို့တည်းနီးလျက်၊ အပြီးစကား၊ မဆိုအားခွဲ၊ အကြားရွှေနေ၊ နှစ်ဘက်ပြေဖြင့်၊ ရေလည်မနောက်၊ ကြာမရှောက်သို့၊ သာလျောက်ချစ်ပြန်၊ ကျွန်ုပ်ကြံအံ့-ဟု စပ်ပြန်၍—

အမေဥစ္စာဘို့ကို နောင်တော်တို့အား ပေးဝေရကြောင်းကို ပြသည့်အလိုကား စာဂအရကို ဥစ္စာပစ္စည်းပေးကမ်းခြင်းသည် ရန်အောင်ရာသော အကြောင်းပင်ဟူ၍ ရည်မှတ်တော်မူဟန်ရှိသည်။

ဘေဒေါ ဒဏ္ဍော သာမ ဒါနာ၊ နျုပါယာ စတုရော ဣမေ

ဟု အဘိဓာန်၌လာသော သုံးပါးအပြားရှိသော ဘေဒဥပါယ်၊ သုံးပါးအပြားရှိသော ဒဏ္ဍဥပါယ်၊ ငါးပါးအပြားရှိသော သာမဥပါယ်၊ ငါးပါးအပြားရှိသော ဒါနဥပါယ်၊ ဤလေးပါးကို ရန်အောင်ရာသည် လေးပါးဟူ၍ ဆိုကြကုန်၏။

အကျယ်စကားကို သိမှတ်လိုမှုကား-- ရာဇိန္ဒရာဇနာမာဘိဓေယျ ဒီပနီ၌လည်းကောင်း။ ၎င်းကျမ်း၏ ဝိသောဓနဖြစ်သော နာမာလင်္ကာရကျမ်း၌လည်းကောင်း။ ရာဇနာမတ္တပကာသနီ၌လည်းကောင်း။ ရာဇာဘိဓာနသုဒနီ ရာဇနီတိကျမ်းတို့၌လည်းကောင်း။ ရန်အောင်ရာသည် ဥပါယ်လေးပါးကို ဆင်ခြင်ရှုကြည့်လေအပ်၏။

၁၁-ပုစ္ဆာ။ ။မိန်းမတို့အား စွန့်ထိုက်သည် ငါးပါးကို သိလိုပါသည်။
 ၁၁-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။စွန့်ထိုက်သော မိန်းမအပြားငါးပါးကို မေးလျှောက်ရာ၌—

ကျမ်းဂန်တို့၌ နှလုံးမပိုက်မိ။ မနုဿာရဓမ္မသတ်တွင်မူကား—

ဝဉ္စိတ္ထိလဒ္ဓပုတ္တိစ၊ ကုဋ္ဌရောဂီ အနာစာရီ။

အနိစ္ဆန္တိ သပုရိသေ၊ ဆဋ္ဌေတဗ္ဗာဝ ပဉ္စိမာ။

ဆဋ္ဌေတဗ္ဗာ၊ ဖုန်အပ်သော မယားတို့သည်။ ဝဉ္စိတ္ထိ၊ မြုံသော မိန်းမလည်းတယောက်။ လဒ္ဓပုတ္တိစ၊ သားမိန်းမသာမေးသော မိန်းမလည်းတယောက်။ ကုဋ္ဌရောဂီ၊ နှုနာရှိသော မိန်းမလည်းတယောက်။ အနာစာရီ၊ လင်ကိုမရိုမသေပြုကျင့်သော မိန်းမလည်းတယောက်။ သပုရိသေ၊ မိမိလင်၌။ အနိစ္ဆန္တိ၊ အလိုမရှိသော မိန်းမလည်းတယောက်။ ဣမာဝပဉ္စ၊ ဤ ငါးယောက်သော မိန်းမတို့လျှင်တည်း-ဟူ၍ ဆိုသည်။

လောကနီတိတွင်မူကား—

ဝိဝါဒသီလီ ဥဿုယျာ၊ ပဿန္တတဏှိကာဂတာ။

အမိတာ ဘုဉ္ဇနာ နိဒ္ဒါ၊ သတပုတ္တမ္ပိ တံ ဇဟေ။

ယာဣတ္ထိ၊ အကြင်မိန်းမသည်။ ဝိဝါဒသီလီ၊ လင်၏စကားကိုငြင်းခုံတတ်သော အလေ့ ရှိ၏။ ဥဿုယျာ၊ ငြူစူစောင်းမြောင်းတတ်၏။ ပဿန္တတဏှိကာ၊ မြင်တိုင်းကို လိုချင်မက် မောတတ်၏။ ဂတာ၊ သူတပါးအိမ်သို့ သွားလာလှည့်ပတ်တတ်၏။ အမိတာ၊ နှိုင်းရှည်ခြင်း ကင်းလျက်။ ဘုဉ္ဇနာ၊ များစွာချက်၍စားတတ်၏။ နိဒ္ဒါ၊ အိပ်ကျူး၏။ တံ၊ ထိုမိန်းမကို။ သတပုတ္တမ္ပိ၊ သားတရာပင်မြင်သော်လည်း။ ဇဟေ၊ စွန့်ရာ၏။

ဤသို့ ဓမ္မနီတိ၊ လောကနီတိ၊ မဟာရဟနီတိတို့၌လာသည်ကို ထောက်လျှင် စွန့်အပ် စွန့်ရာသည့် ခြောက်ပါးဟူ၍ ဆိုသင့်မည်ထင်သည်။

၁၂-ပုစ္ဆာ။ ။မျက်ကြွတ် ထွက်ရာသည် ဆယ်ပါးတို့ကို သိလိုပါသည်။

ခပ်သိမ်းဒါန၊ အနန္တကို၊ ဓမ္မအလှူ။ အောင်သောဟူ၍လည်း အရှင်မဟာရဋ္ဌ သာရ စပ်တော်မူသည်။ သည်အချက်များကို သေသေချာချာ မှတ်သားပါရအောင် ကယ်ပါမည်အကြောင်းကို လျှောက်ထားပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

၁၂-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။အမျက်ထွက်ရာသည် ဆယ်ပါးကို မေးလျှောက်ရာ၌—

နဝအာသာတဝတ္ထု၊ ငါ၏အကျိုးမဲ့ကို ပြုလေပြီ၊ ပြုဆဲ၊ ပြုလတ္တံ့ ၊ ငါ့အဆွေခင်ပွန်းတို့၏ အကျိုးမဲ့ကို ပြုလေပြီ၊ ပြုဆဲ၊ ပြုလတ္တံ့။ ။ ငါ့ရန်သူ၏ အကျိုးစီးပွားကို ပြုလေပြီ၊ ပြုဆဲ၊ ပြုလတ္တံ့။ ။ ဤသို့စသည်ဖြင့် သုတ်ပါထေယျတွင် လာသော ဤကိုးပါးတွင် အရာမဟုတ်သည် ၌ အမျက်ထွက်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော အဋ္ဌာနကောပကို လောင်းစွက်၍ ဆယ်ပါးဖြစ်သတည်း။

ဤစကားတို့ကို အင်္ဂုတ္တရဒသကနိပါတ်၊ သမ္မောဟဝိနောဒနိ၊ ပရိဝါစသော အဋ္ဌကထာ ကျမ်းတို့၌ လာသည်။

အဋ္ဌာနကောပ ဟူသည်ကား- မိုးအလွန်ရွာ၏ဟု အမျက်ထွက်၏။ မိုးမရွာဟု အမျက်ထွက်၏။ နေပူလွန်း၏ဟူ၍လည်းကောင်း၊ နေမပူဟူ၍လည်းကောင်းအမျက်ထွက်၏။ လေလာလွန်းသော်လည်းကောင်း၊ မလာပြန်သော်လည်းကောင်း အမျက်ထွက်၏။ တံမြက်လှည်းခြင်းငှာ မတတ်နိုင်၍ ဗောဓိရွက်ကို အမျက်ထွက်၏။ သင်္ကန်းရုံခြင်းငှာ မစွမ်းသော် သင်္ကန်းအား အမျက်ထွက်၏။ ချော်၍လဲသော် သစ်ငုတ်အား အမျက်ထွက်၏။ နဝအာသာတကား သတ္တဝါတို့ကို အာရုံပြု၍ဖြစ်သောကြောင့် ကမ္မပထပျက်၏။ အဋ္ဌာနကောပကား သင်္ခါရတို့၌ ဖြစ်သောကြောင့် ကမ္မပထမပျက်ဟု အဋ္ဌသာလိနိဋ္ဌိ ဆို၏။

၁၃-ပုစ္ဆာ။ ။ကပိလဝတ်ပြည်၌၊ ဇေယသေနမင်း၏ သားတော် သီဟဟနု သမီးတော် ယသောဓရာ။ ။ဒေဝဒဟပြည် ဒေဝဒဟမင်းနှင့် ဇေယသေနမင်းသည် သားတော် သမီးတော်တို့ကို မောင်နှံ စုံဖက်ကြသည်။ ။ဒေဝဒဟမင်း၏ သားတော် အဉ္ဇန၊ သမီးတော် ကစ္စနာ။ ။သီဟဟနုမင်းနှင့် ကစ္စနာ စုံဖက်ရာတွင် သားတော် သုဒ္ဓေါဒန၊ သုက္ကောဒန၊ သက္ကောဒန၊ ဓောတောဒန၊ အမိတောဒန၊ သမီးတော် အမိတာ၊ ပါလိကာ၊ သားတော် ငါးယောက်၊ သမီးတော် နှစ်ယောက်၊ ပေါင်း ခုနစ်ယောက်။ ဇေယသေနမင်း သမီးတော် ယသောဓရာနှင့် အဉ္ဇန စုံဖက်ရာတွင်၊ သိရိမဟာမာယာ၊ ပဇာပတိဂေါတမီ၊ သမီးတော် နှစ်ယောက်။ ဒဏ္ဍပါဏိ၊ သုပ္ပဗုဒ္ဓ သားတော်နှစ်ယောက်၊ ပေါင်း လေးယောက်။ သုဒ္ဓေါဒနနှင့် သိရိမဟာမာယာ၊ ပဇာပတိ ဂေါတမီတို့ကိုစုံဖက်ရာတွင်၊ မာယာမိဖုရား၌ ဘုရားလောင်း သိဒ္ဓတ်မင်းသား၊ ဂေါတမီ၌ နန္ဒသတို့သားနှင့် ဇနပဒကလျာဏီကို မြင်သည်။ ။ အမိတာနှင့် သုပ္ပဗုဒ္ဓစုံဖက်ရာတွင် သမီးတော် ဘဒ္ဒကစ္စာနာနှင့်သားတော် ဒေဝဒတ်ကို မြင်သည်။ ။ဤသို့ ဆွေတော်စဉ်ဆက်၍ ရှာကြံသော် ဘုရားလောင်း၏အမိ မယ်တော်မာယာ၏အမိကား ယသောဓရာ၊ ခမည်းတော် အဉ္ဇနတည်း။ မောင်တော်ကား ဒဏ္ဍပါဏိနှင့် သုပ္ပဗုဒ္ဓတည်း။ ။သုပ္ပဗုဒ္ဓမင်းကား မယ်တော်မာယာကမောင်၊ တော်သည်၊ ဘုရားလောင်းကဖြစ်လျှင် ဦးရီးတော်သည်၊ ဘဒ္ဒကစ္စာနာမည်သော ယသောဓရာကဖြစ်လျှင် အဖတော်သည်၊ ယသောဓရာကထောက်လျှင် ဘုရားလောင်းက ယောက္ခမတော်သည်။ ။သို့သာ တော်ရပါမည်ကို ဘူရိဒတ် ဇာတ်ပေါင်း၌-

သမုဒ္ဒဇာ၊ ထိုခါလို့ကျော်၊ ငါ့မယ်တော်ကား၊ မျက်မြော်လောက၊ ဤကာလ၌၊ ဒေဝဒဟ၊ ပြည်မအင်စိုး၊ မျိုးရိုးမြတ်စွာ၊ တွင်မည်သာဖြင့်၊ မဟာသုပ္ပ၊ ဗုဒ္ဓဟူသည်၊ ရိပ်ဖြူတစင်း၊ မင်း၏ရင်သွေး၊ အထွေးအကြီး၊ ညီးရရီးသား၊ သမီးစစ်တွင်၊ လက်ဦးမြင်သည့်၊ မိခင်မာယာ၊ ဖြစ်တုံလှာသည်။

ဟူ၍စပ်တော်မူရာ၌၊ သုပ္ပဗုဒ္ဓကို အဖပြု၍ စပ်တော်မူခဲ့သည်။ ။ဘူရိဒတ်အဖြေမှာ သိသာရှင်းလင်းစွာ မဆို၍ နားမရှင်းလင်းနိုင် ရှိပါသည်။ ရှင်းလင်းတော်မူပါ။

“လူရည်ကြုံးကြုံး၊ ပြည်ပခုံး၌၊ လက်ရုံးအားယူ၊ ဆန့်သမူဖြင့်၊ လိုသူလာစေ၊ ပါဌ်မပြေလည်း၊ ဖြေအံ့ဟူသည်၊ ဉာဏ်ဝတ်တည်လျက်၊ ကျိုးကျည်အာသံ၊ အလာ ခံသည်” ဟူ၍ ရှင်မဟာသီလဝံသ စပ်တော်မူပါသည်ဘုရား။

သက္ကရာဇ် ၁၁၇၀-ပြည့် ဝါခေါင်လဆန်း ၁-ရက်၊စနေနေ့။မုံရွာသီရိမာလာ လျှောက်လာရာတွင် ဖြေဆိုလိုက်သည်ကား။

၁၃-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။မယ်တော် မာယာ၏ အဆွေတော်စဉ်ကို မေးရာ၌-

မယ်တော် သီရိမဟာမာယာ၏မောင် ယသောဓရာ ဒေဝဒတ်တို့၏ အဖကား သုပ္ပဗုဒ္ဓ သာတောင်သည်။ မယ်တော်မာယာ၏ အဖကား မဟာသုပ္ပဗုဒ္ဓဟု တွင်သည်။ အဉ္ဇနဟူ၍လည်း တွင်သည်။ ဘုရားသခင်၏ ဆွေတော်ကို ရာဇဝင် မဟာဝင်စသော ကျမ်းတို့၌-

အဉ္ဇနောတထာ ကစ္စာနာ၊ အာသံ တဿ သုတာဒုဝေ။
မဟေသီပိ စ ကစ္စာနာ၊ ရညောသီဟ ဟနုဿသာ။

အာသံ အဉ္ဇန သက္ကဿ မဟေသီယာ ယသောဓရာ။
အဉ္ဇနဿ ဒုဝေမီတာ၊ မာယာစာထ ပဇာပတိ။

ဟု လာသည်နှင့်အညီ အဉ္ဇနဟု တွင်သည်ကိုသာ ဆိုကြသည်။ မဟာသုပ္ပဗုဒ္ဓဟု တွင်သည်ကို မဆိုကြသောကြောင့် အမည်နှစ်ပါးရှိကြောင်းကို အတွေ့အမြင် အသိနည်း၍ နားရှုပ် ကြလေသည်။

အမှောက် သတ္တု နိဗ္ဗတ္တိတော ပုရေတရမေဝ ဒေဝဒဟနဂရေ မဟာသုပ္ပဗုဒ္ဓဿ ဂေဟေ ပဋိသန္ဓံ ဂဏှိ။ ဂေါတမီ တိဿာ နာမံ အကံသု။ မဟာမာယာယ ကနိဋ္ဌဘဂီနီ ဟောတိ။

ကေနိပါတ် အင်္ဂုတ္တိုရ်အဋ္ဌကထာ၊ မိထွေးတော် ဂေါတမီ၏ တေဒဂ်ပိုင်း၊ ကိုးကြောင်း စာ၊ ‘ဋေ’ အင်္ဂါတွင် ရှိသည်။

အမှောက်၊ ငါတို့၏။ သတ္တု၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ နိဗ္ဗတ္တိတော၊ ဖြစ်တော်မူသည်မှ။ ပုရေတရမေဝ၊ ရှေးဦးစွာကပင်လျှင်။ ဒေဝဒဟနဂရေ၊ ဒေဝဒဟပြည်၌။ မဟာသုပ္ပဗုဒ္ဓဿ၊ မဟာသုပ္ပ ဗုဒ္ဓမင်း၏။ ဂေဟေ၊ အိမ်၌။ ပဋိသန္ဓံ ၊ ပဋိသန္ဓေကို။ ဂဏှိ၊ ယူ၏။ ဇာတကာလေ၊ ဖွားသောအခါ၌။ အဿာ၊ ထိုမင်းသမီး၏။ နာမံ၊ အမည်ကို။ ဂေါတမီတိ၊ ဂေါတမီဟူ၍။ အကံသု၊ မှည့်ကုန်၏။ မဟာမာယာယ၊ မဟာမာယာမင်းသမီး၏။ ကနိဋ္ဌဘဂီနီ၊ ညီမငယ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဤသို့ ကျမ်းလာသည်ကို ရည်၍ “ဒေဝဒဟ၊ ပြည်မအုပ်စိုး၊ မျိုးရိုးမြတ်စွာ၊ တွင်မည် သာဖြင့်၊ မဟာသုပ္ပ၊ ဗုဒ္ဓဟူသည်၊ ရိပ်ဖြူတစင်း၊ မင်း၏ရင်သွေး၊ အထွေးအကြီး၊ ညီးရရီးသား၊ သမီးစစ်တွင်၊ လက်ဦးမြင်သည်၊ မိခင်မာယာ၊ ဖြစ်တုံလှာသည်” ဟု စပ်တော်မူသည်။

ဟတ္ထိပါလပျို၌လည်း “ထိုရော်ထွတ်ထား၊ မိဖုရားကား၊ သီးခြား သာကိယ၊ တည်ထောင်ကြသား၊ ဒေဝဒဟ၊ ပြည်မသခင်၊ နတ်ရှင်သားလှ၊ ကစွာနမောင်၊ မင်းခေါင်အဇ္ဇန၊ နရိန္ဒာကို၊ သီဟကျော်ဟိုး၊ ငါ့ဘိုးနုမ၊ မည်ရယသော်၊ ငါ့ဘွားတော်နှင့်၊ တဖော်ယှဉ်မှီး၊ ဆောက် နှင်းပြီးသော်၊ သမီးနှစ်ပါး၊ သားလည်းထိုမျှ၊ မြင်ကြရှေးနှောင်း၊ လေးယောက်ပေါင်းတွင်” - ဟု စပ်တော်မူသည်။

မယ်တော်မာယာ၏ အဖ အဇ္ဇနမင်းကြီးကား မဟာသုပ္ပဗုဒ္ဓ အမည်တချက်၊ အဇ္ဇန အမည်တချက်၊ နှစ်ချက်တွင်မည်။ ထို့ကြောင့် ပါရမီခန်း၌ “အမိမျိုးမှ၊ အဘိုးအဇ္ဇန” ဟု စပ်တော်မူသည်။

“ဘေးစောလှကား၊ ဒေဝနရိန်၊ ဇေယသိန်ဟု၊ ကျော်ရှိန်လှံပြင်း၊ ထိုသည့်မင်း၏၊ သည်းရင်း ရင်သွေး၊ သိကြားပေးသည်၊ ချစ်မြေးလှဘိ၊ သိရိမဟာ၊ စောမာယာနှင့်၊ ပဇာပတိ၊ ဘုန်းရှိ နှစ်ယောက်” ဟု စပ်သည်၌လည်း။ ဇေယသေနမင်းကြီး၏သား သီဟဟနု သမီးတော်ယသော ဓရာ။ ယသောဓရာမင်းသမီး၏သမီး သိရိမဟာမာယာ။ သိရိမဟာမာယာ၏ သား သိဒ္ဓတ် မင်းသား၊ သိဒ္ဓတ်မင်း၏ မယ်တော်ကား သိရိမဟာမာယာဒေဝီဖြစ်၍ အမိမျိုးမှအဘိုး အဇ္ဇန-ဟု စပ်သည်။

ဘေးစောလှကား၊ ဒေဝနရိန်၊ ဇေယသိန်ဟူရာ၌ သိဒ္ဓတ်မင်းသား၏ မယ်တော် သိရိမဟာမာယာဒေဝီ။ သိရိမဟာမာယာဒေဝီ၏ မယ်တော် ယသောဓရာဒေဝီ၊ ယသောဓရာ ဒေဝီ၏ ခမည်းတော် ဇေယသိန်မင်းကြီးတည်း။ ထို့ကြောင့် အမိမျိုးမှ၊ အဘိုးအဇ္ဇနတွင် တခန်း။ ဘေးစောလှကား ဒေဝနရိန်၊ ဇေယသိန်တွင် တခန်းယူမှ ဆွေစဉ်မျိုးဆက် မှန်သည်။

ကပိလဝတ္ထုနဂရေ ဩက္ကာက ကုလဝံသေ သီဟဟနုရာဇာ ရဇ္ဇံ ကာရေတွာ တသ္မိံ ဒိဝင်္ဂံတေ တဿ ပုတ္တော သုဒ္ဓေါဒနော နာမ မဟာရာဇာ ရဇ္ဇာဘိသေကံ ပါပုဏိ။ တဒါ အတ္တနော မာတုလော မဟာသုပ္ပဗုဒ္ဓေါ နာမ ရာဇာ ဒေဝဒဟနဂရေ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ- တဿ ဒွေမိတာ အဟေသံ၊ မဟာမာယာစ ပဇာပတိ ဂေါတမီစာတိ။ မဟာမာယာပန အတ္တ- နော ပုညဝိသေသေန အတိဝိယ မနောဟရ ရူပသောဘာဓညပုညလက္ခဏသမ္ပန္နာ အဘိရူပါ ဒဿနီယာ ပါသာဒိကာသဗ္ဗရတနာလင်္ကာတဝိယ၊ မဟာမာယာဒေဝီ ရူပဝိဘူတိယာ ဇနဿ အက္ခမာနုရူပါ နိဗ္ဗန္ဓကုသလမူလာ မဟာသုပ္ပဗုဒ္ဓရညော အဂ္ဂမဟေသိယာ ကုစ္ဆိမိ နိဗ္ဗတ္တိ။ တဿာ ပဒသာ ဂမနကာလေ ဒေဝီ ဂေါတမီနာမ မိတရံ ဝိဇာယိ။

ဒသဝတ္ထု ဆယ်ကြောင်းစာ၊ ‘ငေ’အင်္ဂါတွင်ရှိသည်။

အနက်ကား။ ။ကပိလဝတ္ထုနဂရ၊ ကပိလဝတ်ပြည်၌။ သြက္ကာက ကုလဝံလေ၊
 သြက္ကာကရာဇ်မင်း၏အမျိုး၌။ သီဟဟနုရာဇာ၊ သီဟဟနုမင်းသည်။ ရဇ္ဇံ၊ ပြည်ကို။ ကာရေ-
 တွာ၊ မင်းပြု၍။ တသ္မိံ၊ ထိုသီဟဟနုမင်းသည်။ ဒိဝင်္ဂံတေ၊ နတ်ရွာလားသည်ရှိသော်။
 တဿ၊ ထိုသီဟဟနုမင်း၏။ ပုတ္တော၊ သားဖြစ်သော၊ သုဒ္ဓေါဒနောနာမ မဟာရာဇာ၊ သုဒ္ဓေါ
 ဒန အမည်ရှိသော မင်းကြီးသည်။ ရဇ္ဇာဘိသေကံ၊ ရဇ္ဇာဘိသေကသို့။ ပါပုဏိ၊ ရောက်၏။
 တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဝါ၊ သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီး၏။ မာတုလော၊ ဦးရီးဖြစ်
 သော။ မဟာသုပ္ပဗုဒ္ဓေါနာမ၊ မဟာသုပ္ပဗုဒ္ဓ အမည်ရှိသော။ ရာဇာ၊ မင်းသည်။ ဒေဝဒဟ-
 နဂရ၊ ဒေဝဒဟပြည်၌။ ရဇ္ဇံရာဇဘာဝံ၊ မင်းအဖြစ်ကို။ ကာရေသိ၊ မင်းပြု၏။ တဿ၊
 ထိုမဟာသုပ္ပဗုဒ္ဓမင်းအား။ ဒွေမိတာ၊ သမီးနှစ်ယောက်တို့သည်။ အဟေသံ၊ ရှိသည်ဖြစ်ကုန်၏။
 မဟာမာယာ၊ မဟာမာယာမည်သော မင်းသမီးသည်လည်းကောင်း။ မဟာပဇာပတိ
 ဂေါတမိ၊ မဟာပဇာပတိဂေါတမိမည်သော မင်းသမီးသည် လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။
 ဒွေမိတာ၊ သမီးနှစ်ယောက်တို့သည်။ အဟေသံ၊ ရှိသည်ဖြစ်ကုန်၏။ တာသု၊ ထိုသမီး
 နှစ်ယောက်တို့တွင်။ မဟာမာယာ ပန၊ မဟာမာယာမင်းသမီးသည်ကား။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။
 ပုညဝိသေသေန၊ ကောင်းမှုအထူးကြောင့်။ အတိဝိယ၊ အလွန်လျှင်။ မနောဟရဏ္ဍပသေဘာ
 ဓညပုညလက္ခဏသမ္ပန္နာ၊ သူတပါး၏ နှလုံးကို ဆောင်တတ်သောအဆင်း၏ တင့်တယ်ခြင်း
 ဘုန်းရှိသောသူတို့၏ ဘုန်းကြောင့်ဖြစ်သော လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံ၏။ အဘိရူပါ၊ အလွန်အဆင်း
 လှ၏။ ဒဿနိယာ၊ ရှုချင်ဖွယ်ရှိ၏။ သဗ္ဗရတနာလင်္ကာတာဝိယ၊ ခပ်သိမ်းသော ရတနာတို့ဖြင့်
 တန်ဆာ ဆင်ယင်ကုန်ဘိသကဲ့သို့။ ပါသာဒိကာ၊ ကြည်ညိုဖွယ်ရှိ၏။ မဟာမာယာဒေဝီ၊ မဟာ-
 မာယာ မိဖုရားသည်။ ရူပဝိဘူတိယာ၊ အဆင်းအင်္ဂါလက္ခဏာ၏ ပြည့်စုံခြင်းကြောင့်။ ဇနဿ၊
 လူအပေါင်းအား။ အက္ခမာနုရူပါ၊ မတည်တံ့နိုင်သော သဘောရှိ၏။ နိပ္ပန္နကုသလမူလာ၊ ပြီးပြည့်
 စုံသော ကုသိုလ်ဟူသော အရင်းရှိသည်ဖြစ်၍။ မဟာသုပ္ပဗုဒ္ဓရညော၊ မဟာသုပ္ပဗုဒ္ဓမင်း
 ကြီး၏။ အဂ္ဂမဟေသိယာ၊ မိဖုရားကြီး၏။ ကုစ္ဆိမ္မိ၊ ဝမ်း၌။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ဖြစ်၏။ တဿ၊
 ထိုသိရိမဟာမာယာမင်းသမီး၏။ ပဒသ၊ ခြေဖြင့်။ ဂမနကာလေ၊ သွားတတ်သောအခါ၌။
 ဒေဝီ၊ မိဖုရားကြီးသည်။ ဂေါတမိနာမမိတရံ၊ ဂေါတမိမည်သော မင်းသမီးကို။ ဝိဇာယိ၊
 ဖွား၏။

ဤသို့ အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်ကျမ်း၊ ဒသဝတ္ထုကျမ်း၌ မယ်တော်မာယာသည် မဟာသုပ္ပဗုဒ္ဓ
 မင်းကြီး၏ သမီးဖြစ်ကြောင်းကိုလာသောကြောင့်—

အရှင်မဟာရဋ္ဌသာရဆရာသည် “မဟာသုပ္ပ၊ ဗုဒ္ဓဟူသည်။ ရိပ်ဖြူတစင်း၊ မင်း၏ရင်သွေး၊
 အထွေးအကြီး၊ ညီရရိုးသား၊ သမီးစစ်တွင်၊ လက်ဦးမြင်သည်။ မိခင်မာယာ၊ ဖြစ်တုံလှာသည်”
 ဟူ၍စပ်တော်မူသည်။

မဟာဝင်စသောကျမ်းတို့၌ အဉ္စနမင်းကြီး၏သမီးဟုလာသောကြောင့် “မင်းခေါင်အဉ္စန၊ နရိန္ဒကို၊ သီဟကျော်ဟိုး၊ ငါ့ဘိုးနှမ၊ မည်ရယဘော်၊ ငါ့ဘွားတော်နှင့်၊ တဖော်ယှဉ်မှီး၊ ဆောက်နှင်းပြီးသော်၊ သမီးနှစ်ပါး၊ သားလည်းထိုမျှ၊ မြင်ကြရှေးနှောင်း၊ လေးယောက် ပေါင်းတွင်၊ ဆုတောင်းမဆွ၊ ဝိသေသကြောင့်၊ ဗုဒ္ဓမာတာ၊ ဖြစ်ချင်စွာဟု၊ ကမ္ဘာတသိန်းပြည့်” စသည်ဖြင့်လည်းကောင်း။

ပါရမီခန်း၌လည်း “အမိမျိုးမှ၊ အဘိုးအဉ္စန” စသည်ဖြင့်လည်းကောင်း စပ်တော်မူသည်။

မယ်တော်မာယာ၏ အဖမှာ မဟာသုပ္ပဗုဒ္ဓ . တွင်သည်။ ။ ထို့ကြောင့် “မဟာသုပ္ပဗုဒ္ဓဟူသည်” စသည်ဖြင့် စပ်တော်မူသည်။

ယသောဓရာ၊ ဒေဝဒတ်တို့၏အဖမှာ မဟာသဒ္ဓါမပါ၊ သုပ္ပဗုဒ္ဓဟူ၍သာ တွင်သည်။ ဤသို့ မဟာသုပ္ပဗုဒ္ဓနှင့် သုပ္ပဗုဒ္ဓတို့၏ အမည်အထူးကို မှတ်ရမည်။

၁၄— ပုစ္ဆာ။ ။ တကျိပ်ကိုးယောက်သော မိန်းမတို့သည် ရေချိုးအံ့သောငှါ မြစ်ဆိပ်သို့ သွားလေ၏။ တယောက်သော မိန်းမကို မိကျောင်းဖမ်းယူလေ၏။ နှစ်ကျိပ်သော မိန်းမတို့သည် အိမ်သို့ပြန်လာကုန်၏ဟု ဆိုသောစကားသည် အဘယ်ကို ရည်မှတ်၍ဆိုသည်။ အဘယ်သို့သော အဓိပ္ပာယ်ကို မှတ်သား ရပါမည်ကိုလည်း သိလိုပါသည်။ ယုတ္တိသဘောမရှိလျှင်လည်း ဤစကားသည် လောကတွင် ထင်ရှားစွာ မဖြစ်ကောင်းထင်ပါသည်။

‘သူ့အားဝေငှ၊ ဉာဏသဌေး၊ ဉာဏ်လှူပေးသည်’ ဟူ၍လည်း အရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ စပ်တော်မူပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

သက္ကရာဇ် ၁၁၇၀- ပြည့်၊ ဘော်သလင်းလဆန်း ၁-ရက်။ တနင်္ဂနွေနေ့၊ မုံရွာသီရိမာလာက လျှောက်ရာတွင် ဖြေဆိုလိုက်သည်ကား။

၁၄— ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ တကျိပ်ကိုးယောက်သော မိန်းမတို့သည် ရေချိုးအံ့သောငှါ မြစ်ဆိပ်သို့ သွားလေ၏ဟူသော စကားသည် အလွတ်သက်သက်ဖြစ်လာသော စကားမဟုတ်။ ဝဇီရတ္ထသင်္ဂဟ ကျမ်းတွင် လာသော တဆယ့်ခြောက်ပါးသော ပဟေဠိကို ပြသော ဉာဏ ဥဒါဟရုဏ်ဂါထာက ထွက်သောစကားတည်း။

ကျေနုဝိသတိ နာရီ၊ နဟာနာယ နဒိ ဂတာ။

တာသ္မေကံ ကုမ္ပိလော ဂဏ္ဍိ၊ ဝိသတိ ဃရမာဂတာ။

ဟု လာသော ဂါထာပါဌ်-

အနက်ကား။ ။ကေ့နဝီသတိ နာရီ၊ တကျိပ် ကိုးယောက်သော မိန်းမတို့သည်။ နဟာနာယ၊ ရေချိုးအံ့သောငှါ။ နဒိံ၊ မြစ်သို့။ ဂတာ၊ သွားလေကုန်၏။ တာသုနာရီသု၊ ထိုတကျိပ်ကိုးယောက်သော မိန်းမတို့တွင်။ ကေံနာရီ၊ တယောက်သောမိန်းမကို။ ကုမ္ဘိလော၊ မိကျောင်းသည်။ ဂဏှိ၊ ဖမ်းယူလေ၏။ ဝီသတိ၊ နှစ်ကျိပ်ကုန်သော။ နာရီယော၊ မိန်းမတို့သည်။ သရံ၊ အိမ်သို့။ အာဂတာ၊ ပြန်ခဲ့ကုန်၏။

ဤသို့ ယောဇနာအပ်သော အနက်ကိုမိမ့်၍ ဖြစ်သော စကားသာဖြစ်သည်။ ဤအနက်ကား မလိုအပ်သော အနက်သာတည်း။

အလိုရှိအပ်သောအနက်၊ အသင့်ဖြစ်သော အနက်၊ ဝီသတိ၊ နှစ်ကျိပ်ကုန်သော။ နာရီယော၊ မိန်းမတို့သည်။ နဟာနာယ- နဟာနတ္တံ၊ ရေချိုးအံ့သောငှါ။ နဒိံ၊ မြစ်သို့။ ဂတာ၊ သွားလေ ကုန်၏။ တာသုနာရီသု၊ ထိုနှစ်ကျိပ်သော မိန်းမတို့တွင်။ ကေံနာရီ၊ တယောက်သောမိန်းမ ကို။ ကုမ္ဘိလော၊ မိကျောင်းသည်။ ဂဏှိ၊ ဖမ်းယူလေ၏။ ကေ့နဝီသတိ၊ တကျိပ်ကိုးယောက် ကုန်သော။ နာရီယော၊ မိန်းမတို့သည်။ သရံ၊ အိမ်သို့။ အာဂတာ၊ ပြန်ခဲ့ကုန်၏။

ဤသို့ ယောဇနာသော အနက်ကိုသာ အလိုရှိအပ် သင့်မြတ်သော အနက်ဟူ၍ မှတ်အပ်၏။

အဓိပ္ပါယ်ကား။ နှစ်ကျိပ်သွား၏။ တယောက်ကို မိကျောင်းဖမ်းယူ၏။ တကျိပ်ကိုးယောက် သာ ပြန်လာ၏ ဟူလိုသည်။ နှစ်ကျိပ်သွား၍ တယောက်ပျောက်သော် တကျိပ်ကိုးယောက်သာ ပြန်လာသည် ဆိုရကား အနက်ဖြောင့်ပင် ဖြစ်သည်။ အထူး တပါးသော အနက်ကို မကြံသင့် ပြီ။ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌-

ဝီသတိနာရီ နဟာနာယ နဟာနတ္တံ နဒိံ ဂတာ။ တာသု နာရီသု ကေံ နာရီံ ကုမ္ဘိလော ဂဏှိ။ ကေ့နဝီသတိ နာရီ သရံ အာဂတာ။ အယမုက္ကန္တာ နာမ ပဟေဠိကာ-ဟု ဖွင့်သည်ကို ထောက်၍ သိအပ်၏။

၁၅-ပုစ္ဆာ။ ။သဟဿထာမဓနု-ဟု ဆိုအပ်သော ဗိုလ်တထောင်တင်သော လေးဆိုသည်ကား။ အချို့လည်း ယောက်ျား ဗိုလ်တထောင် တင်နိုင်သော လေးကို ဆိုသည်ဟု ဆိုကြပါသည်။ အချို့လည်း ချိန်ဝန် ပိုလ်တထောင် ရှိသော ဝန်ကို ရှက်ဆောင်နိုင်သော လေးသည် ဗိုလ်တထောင်တင်သော လေးဟု ဆိုကြပါသည်။

သက္ကရာဇ် ၁၁၇၀-ပြည့်၊ သီတင်းကျွတ်လဆန်း ၁-ရက် အင်္ဂါနေ့။ မုံရွာ သိရိမာလာက လျှောက်လာရာတွင် ဖြေဆိုလိုက်သည်ကား။

၁၅-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။သဟဿထာမဓနု-ဟု ဆိုအပ်သော လေးကို၊ မေးလျှောက်ရာ၌-
ယောကျ်ားတထောင်တင်မှ တင်နိုင်ကောင်းသော လေးသည် သဟဿထာမဓနုမည်၏ဟု
ဆိုသောစကားလည်းသင့်၏။ ကောကျ်ားတထောင်ဆောင်မှ ပါကောင်းသော ချိန်ဝန်ဘာရ
ကို ဆောင်နိုင်သော လေးသည်လည်း သင့်၏။

ထို့ကြောင့် အင်္ဂုတ္တရတိကနိပါတ် အဋ္ဌကထာ၌-

တံ ဓနံ ပုရိသသဟဿံ အာရောပေတိ ပုရိသသဟဿံ ဩရောပေတိ။ ဟူ၍လည်းကောင်း-

အင်္ဂုတ္တရ တိကနိပါတ် ဒုကိာ၌လည်း-

သဟဿထာမန္တိ ပုရိသသဟဿ ဗလံ ပုရိသ သဟဿေန ဝဟိတဘာရ သဟဿံ-ဟူ၍
လည်းကောင်း၊

ဗုဒ္ဓဝင် အဋ္ဌကထာ၌လည်း-

သဟဿထာမဓနံ အာရောပေတံ ဝဇ္ဇတိ။ တထာဟိ။ပ။ တံ ဓနံ ပုရိသသဟဿံ အာရော
ပေတိ ဟူ၍ -လည်းကောင်း၊

ဤသို့စသည်ဖြင့် အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ လာသည်ကိုထောက်၍ ပုရိသသဟဿဟူ၍ ဆိုသော
ကြောင့် လူရေ ဗိုလ်တထောင် တင်မှ ချမှ ဖြစ်ကောင်းသော လေးကိုလည်း ယူအပ်၏။
ချိန်ဝန်ကို ဆိုသည်ဖြစ်မှုကား ချိန်ဝန်တထောင်ကိုသာ နိုင်သောလေးကို သဟဿထာမဓနု
ဆိုသည် ဖြစ်တန်ရာ၏။ ချိန်ဝန်ကိုမူကား ဒွိသဟဿ-သာ တွေ့ဘူးသည်။

ဒဠ္ဇဓနုနာမ ဒွိသဟဿထာမံ ဝုစ္စတိ။ ဒွိသဟဿထာမံနာမ ယဿ အာရောပိတဿ ဇိယာ
ဗန္ဓော လောဟသီသာဒိနံ ဘာရော ဒဏ္ဍေ-ဂဟေတွာ ယာဝ ကဏ္ဍပုမာဏာ ဥက္ခိတ္တဿ
ပထဝိတော မုစ္စတိ။

မူလပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ၊ သဠာယတနသံယုတ်အဋ္ဌကထာ၊ အင်္ဂုတ္တရ နဝကနိပါတ် အဋ္ဌ-
ကထာ၊ ဝိမာနဝတ္ထု အဋ္ဌကထာ၊ သာရတ္ထသင်္ဂဟ၊ အဘိဓမ္မာ အနုဋီကာ စသောကျမ်းတို့၌
ထိုနှင့်တူစွာ ယထာနုရူပ လာသည်ကိုလည်းကောင်း အဘိဓာန်နိဿယ၊ သင်္ချာပကာသန
စသည်တို့၌ လည်းကောင်း-

ဒဏ္ဍေတိ ဓနုဒဏ္ဍေ၊ ယာဝကဏ္ဍပုမာဏာတိ ဒီသသော ယတ္တကံ ကဏ္ဍဿ ပမာဏံ၊ တတ္တကေ
ဓနုဒဏ္ဍေ ဥက္ခိတ္တမတ္တေ အရောပေသု ယေဝ၊ ဇိယာဒဏ္ဍေသု သောစ ဘာရော ပထဝိတော
မုစ္စတိ။ ဣဒံ ဒွိသဟဿထာမံ နာမ ဓနုတိ ဒဠ္ဇဗ္ဗံ။

ဟူသော မူလပဏ္ဏာသဒ္ဓါကာ၊ အင်္ဂုတ္တရနဝကနိပါတ် ဋီကာ၊ သဗ္ဗာယတနသံယုတ် ဋီကာ စသည်တို့၌ ဒွိသဟဿဘာရကိုသာ လာသည်။

ဒွိသဟဿထာမံ၊ ပိုလ်နှစ်ထောင်အားရှိသော လေးကို။ ဒဠ္ဇဓနုနာမ၊ ခိုင်မာကြမ်းခက်သောလေးမည်၏ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်၏။ ဒဏ္ဍေ၊ လေးကိုင်း၌။ ဂဟေတွာ၊ ကိုင်၍။ ယာဝကဏ္ဍပုမာဏာ၊ မြားတင်လောက်သော အတိုင်းအရှည် တိုင်အောင်။ ဥက္ခိတ္တဿ၊ လေးကိုချီကြစဉ်။ အာရောပိတဿ၊ တင်ပြီးသော။ ယဿ၊ အကြင်လေး၏။ ဇိယာဗန္ဓော၊ ညှိအလယ်၌ဖွဲ့သော။ လောဟသိသာဒီနံ၊ ကြေးသံလွဲအစရှိသည်တို့၏။ ဘာရော၊ ဘာရအခန့်ရှိသော ချိန်ဝန်သည်။ ပထဝိတော၊ မြေမှ။ မုစ္စတိ၊ လွတ်၏။ တံဓနု၊ ထိုလေးသည်။ ဒွိသဟဿထာမံ နာမ၊ ပိုလ်နှစ်ထောင်အားရှိသော လေးမည်၏။

ဤသို့ပိုလ်ချိန် နှစ်ထောင်တင်သောလေးကိုသာ ဒဠ္ဇဓနုဒွိသဟဿထာမ ဟူ၍ တွေ့ဖူးချေသည်။ သဟဿထာမမှာ လူပိုလ်အရေအတွက် တထောင်လည်းတချက်။ လူတထောင်ဆောင်အပ်သော ဝန်ကို ဆောင်နိုင်သည်လည်း တချက်။ နှစ်နည်းလာသည်။

ဒဠ္ဇဓနုအရာ၌ -

ဒဠ္ဇဓနုနာမ တိသဟဿ ထာမံ ဝုစ္စတိ။ တိသဟဿ ထာမန္တိ ဇိယာယ အာရောပိတယ ဇိယာဗန္ဓော လောဟသိသာဒီနံ ဘာရော ဒဏ္ဍေ ဂဟေတွာ ကဏ္ဍပုမာဏံ ဥက္ခိတ္တဿ ပထဝိတော မုစ္စတိ။

ဟူ၍ ထေရဂါထာ၊ ဝင်္ဂီသအဋ္ဌကထာတွင် ဖွင့်သည်။ ချိန်ဝန်သုံးထောင် နိုင်သောလေးဆိုလိုသည်။ ကျပ်ချိန်ပိုလ်ဘထောင်မှာ ယထာရုတ တိုက်ရိုက်မတွေ့။ ကျပ်ချိန်ပိုလ် နှစ်ထောင်ကိုသာ တိုက်ရိုက်မှတ်မိပေသည်။ ထိုထာမပိုလ်နှစ်ထောင်အား ရှိသောလေး၊ ထာမသုံးထောင်အားရှိသော လေးသည် ဒဠ္ဇဓနု၏ ဝိနိစ္ဆယသာဖြစ်သည်။ သဟဿထာမဓနု၏ ဝိနိစ္ဆယမဟုတ် ထင်ပေသည်။

ယသဝစုနဝတ္ထု သတ္တမပိုင်း သံကိစ္စဇာတ်တွင် -

အတိကာယော မဟိဿာသော၊ အဇ္ဇုနောကေတကာမိပေါ။
သဟဿဗာဟု အစ္စန္ဒော၊ ဣသိမာ တဇ္ဇဂေါတမံ။

ဟူဘော ဂါထာ၏အဓိပ္ပါယ်၌ ကေတကတိုင်းကို အစိုးရသော အဇ္ဇုနမင်းသည်ကား အလွန်အားကြီး၏။ လေးအရာ၌ အလွန်တတ်စွာ၏။ ငါးရာသော လေးသမားတို့သည် လက်ရုံးတထောင်ဖြင့် တင်မှတင်နိုင်သော လေးကို တင်နိုင်သောကြောင့် လက်ရုံးတထောင်ဟုဆိုသည်။ ဤအရာ၌ သဟဿဗာဟုအရသည် ယောကျ်ားငါးရာသာဖြစ်သည်။ လက်ရုံး တထောင်သာဆိုသည်။ ကျပ်ချိန်ပိုလ်တထောင် မဟုတ်သေးဖြစ်သည်။

သမန္တစက္ခုဒီပနီကျမ်း ပထမတွဲ

အရှင်မဟာအရိယဝံသ အကျော်ပြုတော်မူသည့် ဒသဇာတက ဝိသောဓနကျမ်း၌ကား ဤလေးတို့သည် လင်းလေး၊ လက်ငင်လေးသာဖြစ်သည်ဟူ၍ ဆို၏။ အချိုလည်း ရှေးအခါ ဒူးလေး မရှိ ဟူ၍ဆို၏။

ဝိနည်းပါစိတ်ပါဠိတော် သေခံယတွင် အာဝုဓံ နာမ စာပေါ၊ ကောဒဏ္ဍော-ကို စာပေါ၊ လက်ငင် လေး၊ ကောဒဏ္ဍော၊ ဒူးလေးဟူ၍ ရွှေဥမင်ဆရာတော် သမ္ဗန်တော်မူ၏။

သဟဿထာမ၌ လူဗိုလ်တထောင်ဆိုရာကား ဗလဟူ၍ ဗ၌ တတိယအက္ခရာနှင့်ရှိသင့်၏။ ဒွိသဟဿထာမ၌ ဗလဟု ပထမက္ခရာ ပနှင့် ချိန်ဝန်ပိုလ်နှစ်ထောင်ဟု ရှိရာ၏။ ဗလဟူသော ချိန်ဝန်ပိုလ်၌ ပလံ နာမ ဒသဓရဏံ ဆိုသောအရာကို တပိဿာဟု ရွှေဥမင် ဆရာတော် ဆိုတော်မူ၏ဟု ကင်္ခါဂဏ္ဍိ၌မှာ၏။

၁၆-ပုစ္ဆာ။ ။တချက်လည်း မြတ်စွာဘုရားသည် ဆံတော်မြတ်ကို အနော်မာ မြစ်ကမ်းယံတွင် ဖြတ်တော်မူသော ကာလ ဆံတော်သည် လက်လေးသစ်ကြွင်းရစ် သည်။ တချို့ကလည်း ဆံတော်သည် လက်ရှစ်သစ်ကြွင်းရစ်သည်ဟု အတည်မကျ အသီးသီး ပြောဆိုကြပါသည်။ အတပ်သိလိုပါသည်။

၁၆-ဝိသဇ္ဇနာ။ ဘုရားသခင် ဆံတော်သည် လက်လေးသစ်မှန်မည်၊ ရှစ်သစ်မှန် မည်ကို မေးလျှောက်ရာ၌ -

ဒက္ခိဏေနဟတ္ထေန ပရမနိသိတမသိဝရံ ဂဟေတွာ ဝါမဟတ္ထေန မောဠိယာ သဒ္ဓိံ စူဠံ ဂဟေတွာ ဆိန္ဒိ။ ကေသာ ဒွင်္ဂုလိမတ္တာ ဟုတွာ ဒက္ခိဏတော အာဝဇ္ဇမာနာ သိသံ အလ္လိယိံ သု။ တေသမ္ပန ကေသာနံ ယာဝဇီဝံ တဒေဝ ပမာဏံ အဟောသိ။ ပုန ကေသမဿု- ဩဟာယနာ န ဟောတိ။

ဒက္ခိဏေနဟတ္ထေန၊ လက်ယာလက်တော်ဖြင့်။ ပရမနိသိတံ၊ မြတ်သောလက်စွဲတော် ဖြစ်သော။ အသိဝရံ၊ သန်လျက်တော်ကို။ ဟေတွာ၊ ယူ၍။ ဝါမဟတ္ထေန၊ လက်ဝဲလက်တော်ဖြင့်။ မောဠိယာ၊ မကိုဋ်တော်နှင့်။ သဒ္ဓိံ ၊ တက္ခ။ စူဠံ၊ ဦးသျှောင်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ကိုင်၍။ ဆိန္ဒိ၊ ဖြတ်တော်မူ၏။ ကေသာ၊ ဆံတော်တို့သည်။ ဒွင်္ဂုလိမတ္တာ၊ လက်နှစ်သစ်မျှ။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ ဒက္ခိဏတော၊ လက်ယာရစ်အားဖြင့်။ အာဝဇ္ဇမာနာ၊ လည်ကုန်လျက်။ သိသံ-သိသော ဦးခေါင်း တော်၌။ အလ္လိယိံ သု၊ ကပ်ကုန်၏။ တေသမ္ပနကေသာနံ၊ ထိုဆံတော်တို့၏။ ယာဝဇီဝံ၊ အသက် ထက်ဆုံး။ တဒေဝ ပမာဏံ၊ ထိုနှစ်သစ်သော ပမာဏသည်သာလျှင်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်၏။ ပုန၊ တဖန်။ ကေသမတ္တံ ဩဟာယနာ၊ ဆံမုတ်ဆိတ်ကို ရိတ်ချရခြင်းသည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။

ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဗုဒ္ဓဝင် အဋ္ဌကထာစသော ကျမ်းတို့၌ လာသောကြောင့် လက်နှစ် သစ်တည်ရစ်ကြောင်းကို သိအပ်၏။ ဘုရားသခင် လက်နှစ်သစ်တော်သည် မဇ္ဈိမပုရိသတို့၌ ခြောက်သစ်။ ပကတိပုရိသတို့၌ ကိုးသစ်ဖြစ်ရကား ဆံတော်ကို ခြောက်သစ်ဆိုသော်လည်း သင့်၏။ ကိုးသစ်ဆိုသော်လည်းသင့်၏။ အရာဌာနသို့ လိုက်၍ ချင့်တုတ်ရမည်။ သဗ္ဗညုဘုရား သခင်တို့မှသာ ဆံတော် လက်နှစ်သစ် ရှိသည်မဟုတ်၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့မှာလည်း ဆံမုတ်ဆိတ် တော် လက်နှစ်သစ်ရှိသည်ဟု ဆိုသည်။

ထို့ကြောင့် အပဒါန် အဋ္ဌကထာ၊ ခဂ္ဂဝိသာဏသုတ်အဖွင့်တွင် -

ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ နာမ ဒွင်္ဂုလကေသမဿု အဋ္ဌပရိက္ခာရ ယုတ္တာ ဘဝန္တိ။ ဟုဆိုသည်။

ရဟန်းတို့မှာလည်း ရှည်စွာ အဆုံး လက်နှစ်သစ်မျှသာ ဆံကိုထားအပ်ကြောင်း၊ ထိုထက် အလွန် မထားအပ်ကြောင်းကို ပညတ်တော်မူ၏။ လေးသစ်ဆိုသည်မှာ ကျမ်းဂန်နှင့်လည်း မညီ၊ အမြောက်အပွား အတိုးအတက် မရလှန်း။

၁၇-ပုစ္ဆာ။ ။တကြောင်းလည်း သောတာပန် ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည် အပါယ်လေးပါး တံခါးပိတ်ကြောင်းများကို ရတနသုတ္တန် ဒေသနာတော်တွင် စတူဟပါယေဟိစ ဝိပ္ပမုတ္တော ဟူ၍ ဟောတော်မူပါသည်။

အဘိဓမ္မတ္ထ သင်္ဂဟလက်သန်း အဋ္ဌကထာတွင်လည်း -

သောတာပတ္တိမဂ္ဂံ ဘာဝေတွာ ဒိဋ္ဌိဝိစိ.က္ခိစ္ဆာပဟာနေန ပဟိနာပါယဂမနော သတ္တက္ခတ္တု ပရမော သောတာပန္နော နာမ-ဟူ၍ဆိုပါသည်ကိုလျက်-

မဂ်ရဏေန၊ သောတာပန်၊ တိရစ္ဆာန်ဘယ့်ကြောင့်ဖြစ်သနည်း-

ဟု အမေးပုစ္ဆာပြု၍ မေးဆိုကြပြန်ခဲ့သည်။ တိရစ္ဆာန်သည် အပါယ်လေးပါးတွင် ပါဝင်သူပင် ဖြစ်ပါသည်။ သဘောယုတ္တိ မရှိလျှင် ဤစကားကို ရှာကြံ၍ မဆိုတန်ရာ ဖြစ်ပါသည်။ သဘောယုတ္တိ အာဂုံသာဓက ရှာကြံတော်မူပါ။

ထိုစဉ်ခဏ၊ အမြက်ပြုကာ မဟာ စ သာ၊ ထုံးနည်းနာကို၊ မကြာဖြေမှု၊ နှုတ်ဝယ်လုသို့၊ တခုမထား၊ သူ့ကိုကြားသည်-

ဟု အရှင်မဟာသီလဝံသ စပ်ဆိုတော်မူပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

၁၇-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် တိရစ္ဆာန်ဖြစ်သည်ဟုဆိုသော စကားကို မေးလျှောက်ရာ၌-

စတုဟပါယေဟိ စ ဝိပုမုတ္တော-ဟု ဟောတော်မူအပ်သော ဒေသနာတော်သည် နိတတ္ထဒေသနာတော်နည်းဖြစ်၍ မုချဆတ်ဆတ်မှန်သော အနက်ရှိသော စကားတော်ပင် ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် သုတ်မဟာဝါပါဠိတော် မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်တွင်-

ယေန အရိယသာဝကော အာကခံမာနော အတ္တနာဝ အတ္တာနံ ဗျာကရေယျ ခိဏနိရယောမ္ပိ၊ ခိဏတိရစ္ဆာနယောနိယော၊ ခိဏပေတ္တိဝိသယော၊ ခိဏာပါယဒုဂ္ဂတိ ဝိနိ-
ပါတော၊ သောတာပန္နောဟမသ္မိ၊ အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္မောဓိပရာယနောတိ-ဟူ၍ လည်းကောင်း။

ပုဂ္ဂလပညတ် ပါဠိတော်၌လည်း-

ကတမော ပုဂ္ဂလော သတ္တက္ခတ္တုပရမော။ ဣဓေကစ္စော ပုဂ္ဂလော တိဏ္ဏံ သညော ဇနာနံ ပရိက္ခယာ သောတာပန္နော နာမ ဟောတိ အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္မောဓိ ပရာယနော-ဟူ၍လည်းကောင်း။

ကံတမော ပုဂ္ဂလော ကောလံကောလော သောတာပန္နော။ ဣဓေ ကစ္စော ပုဂ္ဂလော တိဏ္ဏံ သညောဇနာနံ ပရိက္ခယာ သောတာပန္နော ဟောတိ အဝိနိပါတဓမ္မော-ဟူ၍ လည်းကောင်း။

ကဘမော ပုဂ္ဂလော ဧကဗီဇိသောတာပန္နော။ ဣဓေ ကစ္စောပုဂ္ဂလော တိဏ္ဏံ သညော-
ဇနာနံ ပရိက္ခယာ သောတာပန္နော ဟောတိ အဝိနိပါတဓမ္မော-ဟူ၍လည်းကောင်း။

ဤသို့ စသည်ဖြင့် သုံးပါးသော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုပင် အဝိနိပါတဓမ္မ၊ အပါယ် လေးပါး မလားကြောင်းကို ဟောတော်မူသော မုချဆတ်ဆတ်သော ပရမတ္ထ ဒေသနာတော် ဖြစ်သည်ဟု မှတ်အပ်၏။

ထိုသို့ ဟောတော်မူသော ဒေသနာတော်ရှိလျက် သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် တိရစ္ဆာန် အဘယ့်ကြောင့် ဖြစ်သနည်း ဟူရာ၌-

မြတ်စွာဘုရားလက်ထက် တခုသော နဂါးသည် လူ့အယောင်ဖြင့် ရဟန်းပြုရာ၌-

တိရစ္ဆာန်ဂတော ဘိက္ခဝေ အနုပသမ္ပန္နော န ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော။ ဥပသမ္ပန္နော နာသေတဗ္ဗော-

ဟူ၍ ဟောတော်မူသော ဝိနည်းမဟာဝါ ပါဠိတော်၌ တိရစ္ဆာန်ကို ရဟန်းမပြုစေ အပ်ဟု ပညတ်တော်မူသည်ကို ဤအရာ၌ ဗုဒ္ဓမတညုမထေရ်မြတ်တို့သည်

တိရစ္ဆာန်ဂုဏ်တော ဘိက္ခုဝေတိ ဧတ္ထ နာဂေါဝါ ဟောတု သုပဏ္ဏမာဏဝကာဒိနံ အညတဇော၊ အန္တမသော သက္ကံ ဒေဝရာဇာနံ ဥပါဒါယ ယော ကောစိ န မနုဿဇာတိယော သဗ္ဗောဝ ဣမသ္မိံ အတ္ထ တိရစ္ဆာန်ဂုဏ်တောထိ ဝေဒိတဗျော-ဟူ၍ ဖွင့်တော်မူသည်။

တိရစ္ဆာန်ဆိုသည်ကား- ဤအရာ၌ နဂါးဖြစ်စေ၊ ဂဠုန်ဖြစ်စေ၊ အထူးသဖြင့် သိကြားမင်း ကိုအစပြု၍ တရုတ်ယောက် လူစင်စစ် မဟုတ်သမျှကိုပင် တိရစ္ဆာန်ဟု မှတ်ရမည်။

ထိုသို့ အဋ္ဌကထာဖွင့်သည်ကို ထောက်၍ ဝဇီရတ္တသင်္ဂဟကျမ်း၌-

ဗြဟ္မာနော ဟောန္တိ ဧကေစ္စ အဟေတုကပ္ပဋိသန္ဓိကာ တိရစ္ဆာန်ဂုဏ်တော ဧကေစ္စ မဂ္ဂံ ဖလံ လဘန္တိတိ။

ဧကေစ္စ၊ အချို့ကုန်သော။ ဗြဟ္မာနော၊ ဗြဟ္မာတို့သည်။ အဟေတုကပ္ပဋိသန္ဓိကာ၊ အဟိတ် ပဋိသန္ဓေရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဧကေစ္စ၊ အချို့ကုန်သော။ တိရစ္ဆာန်ဂုဏ်တော၊ တိရစ္ဆာန်ဖြစ်ကုန်သော သူတို့သည်။ မဂ္ဂံ အရိယမဂ္ဂဉ္စ၊ အရိယမဂ်ကိုလည်းကောင်း။ ဖလံ သာမညဖလဉ္စ၊ သာမညဖိုလ်ကိုလည်းကောင်း။ လဘန္တိ၊ ရကုန်၏ -

ဟုဆိုသော စကား၌ ဗြဟ္မာဖြစ်လျက် အဟိတ်ဆိုသည်ကား ရုပ်ဖြင့် ပဋိသန္ဓေနေသော အညသတ် ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရည်၍ ဆိုသည်။ တိရစ္ဆာန်ဖြစ်လျက် မဂ်ဖိုလ်ရ၏ဆိုသည်ကား ဝိနည်း ဒေသနာတော်အားဖြင့် သိအပ်သော သိကြားမင်းကိုဆိုသည်။

ထို့ကြောင့် ဝဇီရဋီကာ၌-

ဧကေစ္စ ဗြဟ္မာနော အဟေတုကပ္ပဋိသန္ဓိကာ ဟောန္တိတိ ဣဒံ အညသတ္ထေ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ တေဟိ ရူပပဋိသန္ဓိကာ ဟောန္တိ။ ရူပဉ္စ အဟေတုကံ။ သဗ္ဗံ ရူပံ နဟေတုကမေဝါတိ ဝုတ္တံ။ တိရစ္ဆာန်ဂုဏ်တော ဧကေစ္စ မဂ္ဂံ ဖလံ လဘန္တိတိ အရိယမဂ္ဂဉ္စ သာမညဖလဉ္စ လဘတိ ဝေ။ ဣဒဉ္စ သန္ဓာယဘာသိတဝသေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တထာဟိ တိရစ္ဆာန်ဂုဏ်တော ဘိက္ခုဝေ နပဗ္ဗာဇေတဗျော နပဥပသမ္ပာဒေတဗျောတိ ဧတ္ထ သက္ကော ဒေဝရာဇာ တိရစ္ဆာန်ဂုဏ်တောတိ ဝုစ္စတိ။ သော ပန မဂ္ဂဖလာနိ လဘတေဝ။

ဟုလာသော ဋီကာပါဠိကိုထောက်၍ သိအပ်၏။

ထို့ကြောင့်မဂ်ရပြီးသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် တိရစ္ဆာန်ဖြစ်၏ဟူသောစကားသည် တိရစ္ဆာန်
ဘုံ၌ အဟိတ် ပဋိသန္ဓေ နေ၍ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရည်၍ မေးသည်မဟုတ်၊ ဝိနည်းအားဖြင့်
ရဟန်းမပြုရခြင်း တစိတ်တူသည်ကိုရည်၍ လောကီဖွယ်ရာ၊ ပညာပွား၊ စကားရရုံ ဆရာတို့
ပြဿနာစီကုံးရေးသားထားလေသည်ဟု မှတ်ရမည်။

၁၈-ပုစ္ဆာ။ ။နှစ်ဆယ့်လေးလုံး၊ စွဲသုံးအက္ခရာ၊ သရဏာဟု၊ ဦးစွာရွတ်ဘိ၊
သာဝတ္ထိဖြင့်၊ သိဒ္ဓံမဂ်လာ၊ သင်ပြီးစွာသား၊ ရံကာထေရ်ပေါင်း၊ ရှင်ရှစ်သောင်းတွင်၊
အကြောင်းသိချင်၊ တောင်းပန်ကျင်သည်၊ နားဝင်နည်းနာ၊ သာရိပုတြာ-
ဟူ၍ ပါရမီခန်းတွင် စပ်တော်မူသည်၌-

‘ဦးစွာရွတ်ဘိ။ သာဝတ္ထိဖြင့်’ဆိုသောစကားကို သာဝတ္ထိပြည်ဟု ယူချေသော်။
‘၌’ ဟူ၍ ဆိုရပါမည်။ ‘ဖြင့်’ဟူ၍ဆိုခဲ့သည်။ ‘ဖြင့်’ဟူ၍ ကရိုဏ်း ယူချေကလည်း
ကရိုဏ်း၏အရ သာဝတ္ထိသည် အဘယ်ကိုဆိုသည် မသိနိုင်ပါ။ ‘၌’ ဟူ၍ အာဇာရ
ဆိုချေသော်လည်း အာဇာရ ဖြစ်သော သာဝတ္ထိပြည်၌ အရှင်သာရိပုတြာကိုတင်၍
ရဟန်းပြုသည်မဟုတ်။ ပါရမီခန်းအဖြေ၌လည်း နှစ်လိုဝမ်းမြောက်စွာ သိဒ္ဓိတင်သည်
ဟူ၍ ဆိုပါသည်။ သာဝတ္ထိဖြစ်သော် ပဌမက္ခရာ ‘တ္ထိ’ ဖြစ်မည်။ ဒုတိယက္ခရာ
‘တ္ထိ’ ဖြစ်မည်။ သာဝတ္ထိ၊ သာဝတ္ထိနှစ်ပါးကို မညွှန် ဆိုလိုမည်ကို သိလိုပါသည်။

အသက်ခန္ဓာ၊ ဆုံးသောခါမှ၊ ဆိုရာသတတ်၊ မှတ်သည်လေးတွဲ၊ နက်ထုံးဖွဲ့လည်း၊
ကြွင်းမဲ့ငါပြုသပြီတည်း။ ဟူ၍အရှင်မဟာရဋ္ဌသား ရစပ်တော်မူသည် ဆရာတော်ဘုရား။

သက္ကရာဇ် ၁၁၇၀-ပြည့် တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း ၁-ရက် ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ ပုဂ္ဂံ သိရိမဒလဒက
လျှောက်လာရာတွင် ဖြေဆိုလိုက်သည်ကား-

၁၈-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ပါရမီခန်းအရကို မေးလျှောက်ရာ၌ သာဝတ္ထိ၊ သာဝတ္ထိ၊ အက္ခရာ
ရှိသည်ကို မေးသည်လည်းတချက်။ သာဝတ္ထိပြည်ဟု နှလုံးပိုက်၍ မေးသည်လည်းတချက်။
ဤအက္ခရာတို့သည် ပါရမီခန်းကိုပြုတော်မူသော ကျမ်းဆရာ၏ မနသိကာရ၊ မနသိဌာနသို့ပင်
မကျချေ။ နောက်သားတို့ အရေးအကူး များသောကြောင့် စာစောင်ကပင် အက္ခရာ
တိမ်းယိမ်းချေ၍ အမှန်မကျရှိလေသည်။ သာဝတ္ထိဟူ၍ပင် မဖတ်ရေးသင့်ချေ။ သာဝိတ္ထိဟူ၍
သာ၊ ဝ-၌ ဣသရတင်၍။ ဝိ-ဟူ၍ ရှိမှ သင့်ချေသည်။ သာဝိတ္ထိဟူသည်ကား ပြည်၏ အမည်
မဟုတ် ဆန်း၏အမည်တည်း။

အဂ္ဂိဟုတမုခံ ယညာ၊ သာဝတ္ထိ ဆန္ဒသော မုခံ။
ရာဇာမုခံ မနုဿာနံ၊ နဒိနံ သာဂရောမုခံ။

နက္ခတ္တာနံ မုခံ စန္ဒော၊ အာဒိစ္စော တပတံ မုခံ။
ပုညံ အာကမ်မာနာနံ၊ သံဃော ဝေ ယဇတံ မုခံ။

ဟု သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော် သေလသုတ်တွင် လာသည်။

ယညာ၊ ယဇ်ပူဇော်ခြင်းသည်။ အဂ္ဂိဟုတမုခံ၊ မီးပူဇော်ခြင်းလျှင် အကြီးအကဲရှိ၏။
သာဝိတ္တိ၊ သာဝိတ္တိ မည်သော ဆန်းသည်။ ဆန္ဒသော၊ ဆန်းကျမ်း၏။ မုခံ၊ အကြီးအကဲဖြစ်၏။
ရာဇာ၊ မင်းသည်။ မနုဿာနံ၊ လူတို့၏။ မုခံ၊ အကြီးအကဲဖြစ်၏။ သာဂရော၊ သမုဒ္ဒရာသည်။
နဒီနံ၊ မြစ်တို့၏။ မုခံ၊ အကြီးအကဲဖြစ်၏။

စန္ဒော၊ လသည်။ နက္ခတ္တာနံ၊ နက္ခတ်တို့၏။ မုခံ၊ အကြီးအကဲဖြစ်၏။ အာဒိစ္စော၊
နေသည်။ တပတံ၊ အရောင်အဝါ ထွန်းလင်းသမျှ ဝတ္ထုတို့၏။ မုခံ၊ အကြီးအကဲဖြစ်၏။
သံဃော၊ သံဃာသည်။ ပုညံ၊ ကောင်းမှုကို။ အာကမ်မာနာနံ၊ အလိုရှိကုန်သော။ ယဇတံ၊
ပူဇော်ကုန်သော သူတို့၏။ ဝေ၊ စင်စစ်။ မုခံ၊ အကြီးအကဲဖြစ်၏။

ဤသို့သေလသုတ်တွင် လာသည်လည်း တကြောင်း၊ ဝိနည်းစူဠဝါ ပါဠိတော်။ မဇ္ဈိမ
ပဏ္ဏာသပါဠိတော်၌လာသော ကေနိယဝတ္ထုအဆုံးတွင်လည်း ၎င်းနည်းတူ ဘုရားဟောတော်
မူသည်။

သုတ္တနိပါတ် အဋ္ဌကထာ၌လည်း -

ဗေဒေသဇ္ဈာယန္တေ ဟိ ပဌမံ သဇ္ဈာယိတဗ္ဗတော သာဝိတ္တိ ဆန္ဒသော မုခန္တိ
ဝုတ္တံ -

ဟူ၍ ဖွင့်သည် ထိုသို့ ဟောတော်မူသည်နှင့်အညီ သာဝိတ္တိဟူ၍ ဆန်းအမည်ကိုမှတ်အပ်၏
ထိုသာဝိတ္တိမည်သော ဆန်းသည် နှစ်ဆယ့်လေးလုံးအက္ခရာရှိသည်။ သုံးပဒလည်းရှိသည်။
ဗေဒင်ကျမ်း၏ အစဦးလည်းဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် အဘိဓာန်၌၊ စတုရီသက္ခရန္တယံ ဝေဒါနမာဒိဘူတံသာ၊ သာဝိတ္တိတိ ပဒံသိယာ။

ယံ၊ အကြင်ဆန်းသည်။ စတုရီသက္ခရံ၊ အက္ခရာနှစ်ဆယ့်လေးလုံးရှိ၏။ ဝေဒါနံ၊ ဗေဒင်ကျမ်း
တို့၏။ အာဒိဘူတံ၊ အစဖြစ်၍ဖြစ်၏။ သာ၊ ထိုဆန်းသည်။ သာဝိတ္တိ၊ သာဝိတ္တိမည်၏။
တိပဒံ၊ သုံးပဒရှိသည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာဟု ဆိုသည်။

သာဝိတ္တိဆန်းကား သရဏဂုံ သုံးပါးပင်ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် အဘိဓာန်ဋီကာ၌ -

ယထာ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။ ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။ သံဃံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိတိ။ သဝိတုဿ
ဣသိနော အယံဝါစာ သာဝိတ္တိ။ ဣဏ် -

ဟူ၍ဆိုသောကြောင့်။ သရဏဂုံ သုံးပါးသည် သုံးပဒလည်းရှိသည်။ နှစ်ဆဲ့လေးလုံးလည်း ရှိသည်ဖြစ်၍ သာဝိတ္တိဂါထာ မည်သည်၊ ဗေဒင်ကျမ်းတို့၏ အစအဦး ဖြစ်သောကြောင့် “သာဝိတ္တိ ဆန္ဒသော မုခံ” ဟူ၍လည်းကောင်း။ “ဝေဒါန မာဒိဘူတံ သာ” ဟူ၍လည်းကောင်း။ ဆိုသည်ကိုပင် “ဦးစွာရွတ်ဘိ၊ သာဝိတ္တိ” ဟူ၍စပ်တော်မူသည်။

ထို့ကြောင့် “နှစ်ဆဲ့လေးလုံး၊ စွဲသုံးအက္ခရာ၊ သရဏာဟု၊ ဦးစွာရွတ်ဘိ၊ သာဝိတ္တိဖြင့်၊ သိဒ္ဓိမင်္ဂလာ၊ တင်ပြီးစွာသား၊ ရံကာထေရ်ပေါင်း၊ ရှင်ရှစ်သောင်းတွင်၊ အကြောင်းသိချင်၊ တောင်းပန်ကျင်သည်၊ နားဝင်နည်းနာ၊ သာရိပုတြာ”-ဟု စပ်တော်မူသည်။

ထို့ကြောင့် သာဝတ္တိ ဟူ၍လည်း မဖတ်လေအပ်။ သာဝတ္တိ ဟူ၍လည်း မမှတ်လေအပ်။

၁၉-ပုဒ္ဓါ။ ။ပါရမီတွင်၊ ဣတ္ထိဘော် ဟု၊ ခေါ်ဝေါ် စင်စစ်၊ မိန်းမဖြစ်၍၊ နှစ်ဆစ်တရာ၊ ကမ္ဘာရှည်လျား၊ ကျင်လည်ငြားလည်း၊ ယောက်ျားတရံ၊ မဆံဘူးလေ၊ မီးယပ်နေသား၊ အသေတတန်၊ ကိုယ်ဝန်လည်းစွဲ၊ ဆင်းရဲတိုင်ထိ၊ သားသည်မိတို့၊ ဟူ၍ စပ်တော်မူသော ကဗျာကို မှီ၍ မိန်းမတို့သည် ယောက်ျား မဖြစ်စဘူးလေ။ ယောက်ျားတို့လည်း မိန်းမ မဖြစ်စဘူး-ဟူ၍ ယူသူ တို့လည်း အများရှိပါသည်။ မိန်းမကား ယောက်ျားမဖြစ်၊ ယောက်ျားကား မိန်းမရံဖန်ဖြစ်၏ဟု ယူသူတို့လည်း ရှိကြပါသည်။ အချို့လည်း မိန်းမ အဖြစ်လည်း အမြဲမရှိ၊ ယောက်ျားအဖြစ်လည်း အမြဲမရှိဟု သောရေယျဝတ္ထုကိုဆောင်၍ ပြောဆိုကြပါသည်။ အချို့လည်း ယသောဓရာဒေဝီသည် အမြဲပင် မိန်းမဖြစ်သသူ၊ ဘုရားလောင်းသည် အမြဲပင် ယောက်ျားဖြစ်သသူဟု ပြောဆိုကြပါသည်။ သို့အသီး အသီး ဆိုကြ ယူကြသော စကားမှန်လျှင် “ယောက်ျားတရံ၊ မဆံဘူးလေ၊ မီးယပ် နေသား”ဟု စပ်ဆိုသောစကားသည် ပျက်အံ့ ထင်ပါသည်။ သောရေယျဝတ္ထုစကား၊ ယသောဓရာစကား၊ ဘုရားလောင်း စကားတို့နှင့် “ယောက်ျားတရံ၊ မဆံဘူးလေ” စပ်ဆိုသော စကားတို့ကိုသိလိုပါသည်။

သက္ကရာဇ် ၁၁၇၀-ပြည့် နတ်တော်လဆန်း ၁-ရက်၊ သောကြာနေ့၊ မုံရွာ သိရိမာလာက လျှောက်လာရာတွင် ဖြေဆိုလိုက်သည်ကား။

၁၉-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ပါရမီခန်းကဗျာကို အမှီပြု၍ မိန်းမတို့သည် ယောက်ျားမဖြစ်စဖူးလေ။ ယောက်ျားတို့လည်း မိန်းမ မဖြစ်စဖူးလေဟု ယူကြပါသည် ဟူ၍ မေးလျှောက်ရာ၌—

သံသရာ၌ ကျင်လည်သော သတ္တဝါတို့သည် မြဲသောသဘောမရှိ။ ဖောက်ပြန်တတ်၏။ ထို့ကြောင့် မိန်းမလည်း ယောက်ျားဖြစ်၏။ ယောက်ျားလည်း မိန်းမဖြစ်၏ဟု အကျဉ်း အားဖြင့် သန္နိဋ္ဌာန်ကျ မှတ်အပ်၏။ ထို့ကြောင့် ဣန္ဒြိယယမိုက်ပါဠိတော်၊ ဥပ္ပါဒဝါရ၊ ပစ္စုပ္ပန္နာတိတဝါရတွင် ဣတ္ထိန္ဒြိယမူ ပုရိသိန္ဒြိယမူလိ၌ အနုလောမဝယ်—

ယဿ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ တဿပုရိသိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇိတာတိ အာမန္တာ။

ပဋိလောမဉ္စလည်း -

ယဿဝါပန ပုရိသိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ တဿ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ နဣတ္ထိနံ ဥပ္ပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ ပုရိသိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ။ နောစတေသံ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဣတ္ထိနံ ဥပ္ပပဇ္ဇန္တိနံ တေသံ ပုရိသိန္ဒြိယဉ္စ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ။ ဣတ္ထိန္ဒြိယဉ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

အနက်ကား။ ။ယဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ၊ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ဆဲ။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား။ ပုရိသိန္ဒြိယံ၊ ပုရိသိန္ဒြိယံ။ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ၊ ဖြစ်ဖူးလေပြီလော။ ဣတိပုစ္ဆာယံ၊ ဤသို့သော အမေးသည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ အာမန္တာ၊ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ ဖြစ်ဆဲသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ပုရိသိန္ဒြိယံ ဖြစ်ဖူးလေပြီ။ ဣတိအယံ၊ ဤသည်လျှင်။ ဝိသဇ္ဇနာ၊ အဖြေတည်း။ ဤကား အနုလောမပါဌ်၏အနက်။

ယဿဝါပန၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အားကား။ ပုရိသိန္ဒြိယံ၊ ပုရိသိန္ဒြိယံ။ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ၊ ဖြစ်ဖူးလေပြီ။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ၊ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ဆဲလော။ ဣတိပုစ္ဆာယံ၊ ဤသို့သောအမေးသည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ သဗ္ဗေသံ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ စဝန္တာနံ၊ စုတေဆဲဖြစ်ကုန်သော။ နဣတ္ထိနံ၊ ဣတ္ထိမဟုတ်ကုန်သော။ ဥပ္ပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဋိသန္ဓေ နေဆဲဖြစ်ကုန်သော။ တေသံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ ပုရိသိန္ဒြိယံ၊ ပုရိသိန္ဒြိယံ။ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ၊ ဖြစ်ဖူးလေပြီ။ တေသံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ၊ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ။ နောစဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ဆဲမဟုတ်။ ဣတ္ထိနံ၊ ဣတ္ထိတော၌ တည်ကုန်သော၊ ဥပ္ပပဇ္ဇန္တိနံ၊ ပဋိသန္ဓေနေဆဲဖြစ်ကုန်သော။ တေသံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ ပုရိသိန္ဒြိယဉ္စ၊ ပုရိသိန္ဒြိယံ ဖြစ်သည်လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ၊ ဖြစ်ဖူးလေပြီ။ ဣတ္ထိန္ဒြိယဉ္စ၊ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ ဖြစ်သည်လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ဆဲ။ ဣတိအယံ၊ ဤသည်လျှင်။ ဝိသဇ္ဇနာ၊ အဖြေတည်း။ ။ဤကား ပဋိလောမပါဌ်၏အနက်။

အနုလောမပုစ္ဆာ၌ ဣတ္ထိန္ဒြိယံဖြစ်ဆဲသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ပုရိသိန္ဒြိယံဖြစ်ဖူးလေပြီ။

ပဋိလောမပုစ္ဆာ၌ ခပ်သိမ်းသော စဝန္တပုဂ္ဂိုလ်၊ ဣတ္ထိ မဟုတ်သော ဥပ္ပပဇ္ဇန္တ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပုရိသိန္ဒြိယံ ဖြစ်ဖူးလှလေပြီ။ ဣတ္ထိန္ဒြိယံလည်းဖြစ်ဆဲဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။ ဤသို့ တိုက်ရိုက် ယထာရုတ၊ နိတတ္ထ၊ ပရမတ္ထဒေသနာတော်ဖြင့် တစုံတယောက်သော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ သာဝကတို့သည် ပစ်ပယ်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်သော သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်ဖြင့်သာ ဟောတော်မူခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သော ဒေသနာတော်ဖြင့် သိသာစွာပြတော်မူပြီးသည်ကို ဖောက်ပြန်၍ မယူအပ်။ မိန်းမလည်း ယောက်ျား ဖြစ်ဖူးလှလေပြီ။ ယောက်ျားလည်း မိန်းမဖြစ်ဖူးလှလေပြီဟူ၍သာ အမြဲမှတ်အပ်၏။

မိန်းမကား ယောက်ျားမဖြစ်။ ယောက်ျားကား မိန်းမ ရံဖန်ဖြစ်၏ဟု ယူကြပါသည် ဆိုသောစကားကို မေးလျှောက်ရာ၌—

ဤစကားသည် ယထာရူတ တိုက်ရိုက်ဆိုသောစကားမဟုတ်၊ အနုမာနကြံဆ၍ ဆိုသော စကားသာဖြစ်ချေသည်။

အဘယ်သို့ ကြံဆသနည်းဟူမူကား—

အကြင်မိန်းမတို့သည် ဣတ္ထိဘဝကိုရလျှင် ဘဝတဏှာ လွှမ်းမိုးခြင်းကြောင့် မိန်းမတို့၏ သဏ္ဍာန်လက္ခဏာ တင့်တယ်၏။ အထုံးအမြတ်လည်း ရှုဖွယ်ရှိ၏။ အဝတ်အစားလည်း ချစ်ဖွယ်ရှိ၏။ ဤသို့စသည်ဖြင့် ဘဝတဏှာကို ပြင်းစွာဖြစ်စေ၍ သား၌တပ်ခြင်းတဏှာ လင်၌တပ်ခြင်းတဏှာ၊ ယောက်ျားတပါး၌ တပ်ခြင်းတဏှာတို့သည် နှိပ်စက်ခြင်းကြောင့် အလှူပေးသော်လည်းကောင်း။ သီတင်းသီလဆောက်တည်သော်လည်းကောင်း။ ဣတ္ထိဘဝမှ ထွက်မြောက်ခြင်းကိုအလိုမရှိ၊ ဖြစ်လေတိုင်းသော ဘဝတို့၌ပင် ဤလင်၊ ဤသား၊ ဤသမီး တို့နှင့်သာ တွေ့ရပါစေ၊ ကြုံရပါစေ၊ အတူတကွဖြစ်ရပါစေဟု နောက်နောက်သော ဘဝ တိုင်အောင်ပင် တပ်ခြင်းတဏှာရာဂကို ပွားများစေ၍ အားကြီးစွာသော ဆန္ဒ၊ ရာဂ၊ ဥပါဒါန်၊ အာလယကိုဖြစ်စေ၍ ဣတ္ထိဘာဝတည်းဟူသော မိန်းမအဖြစ်ကိုသာ အလိုရှိတတ်ချေသည်။ ဣတ္ထိဘာဝကိုသာ အလိုရှိသော မိန်းမတို့သည်ကား ယောက်ျားအဖြစ်ကို ရနိုင်ခဲ့ချေသည်။ ဤသို့သောစကားကို ရည်ရွယ်၍ မိန်းမကား ယောက်ျားမဖြစ် ဟူ၍ ဆိုလေသည်။

စင်စစ်အားဖြင့်ကား မိန်းမသည် ယောက်ျားမဖြစ်ကောင်းသောကြောင့် ဆိုသည်မဟုတ်။ ယုတ္တိရှာကြံ၍ ဆိုသောစကားသာ ဖြစ်သည်။ ယုတ္တိရှာကြံ၍ ဆိုသောစကားဖြစ်သော် လည်း တပ်ခြင်းတဏှာ ရာဂကို မစွန့်ချေသောကြောင့်ဆိုသော စကားသည် အတိယုတ္တတရ ဖြစ်သော စကားပင်ဖြစ်တော့သည်။ ထိုသို့မိမိတို့ ဣတ္ထိဘာဝ၌ ပြင်းစွာတပ်သော မိန်းမ တို့အား မိန်းမဘဝမှ ဘဝပြောင်းကာမျှကို မဆိုလင့်ဦး၊ ကမ္ဘာပင် ပြောင်းလှည့် ငြားသော် လည်း ခွာနိုင်ခဲ့ချေ၏။

ထို့ကြောင့် သုတ်ပါထေယျအဂ္ဂညသုတ် ပါဠိတော်၌—

ဣတ္ထိယာစ ဣတ္ထိလိဂံ ပါတုရဟောသိ၊ ပုရိသဿစ ပုရိသလိဂံ ဟူ၍လည်းကောင်း—

ထိုပါဠိတော်၏ အဖွင့်ဖြစ်သော အဋ္ဌကထာ၌လည်း—

ဣတ္ထိယာစာတိ ယာ ပုဗ္ဗေ မနုဿကာလေ ဣတ္ထိ တဿာ ဣတ္ထိလိဂံ ပါတုဘဝတိ၊ ပုဗ္ဗေ ပုရိသဿ ပုရိသလိဂံ ဟူ၍လာသော အဋ္ဌကထာပါဠိ၊

ဇိနာလင်္ကာရဋီကာ၌—

ပုရိမကပ္ပေ ပုရိသာနံ ပုရိသလိဂံ မေဝ၊ ဣတ္ထိနံ ဣတ္ထိလိဂံမေဝ ပါတုရဟောသိ—

ဟုလာဟောပါဠိတို့ကိုမြင်၍ ထိုကြံဆ၍ ဆိုသောစကားသည် သင့်သောစကားပင် ဖြစ်ပေ သည်ဟု ဆိုသတည်း။

ရှေးကမ္ဘာဟောင်းက မိန်းမဖြစ်သောသူသည် ယခုကမ္ဘာဦး၌ မိန်းမဖြစ်၏။ ရှေးကမ္ဘာဟောင်းက ယောက်ျားဖြစ်သော သူသည်လည်း ယခုကမ္ဘာဦး၌ ယောက်ျားဖြစ်၏ဟူရာ၌-
ကမ္ဘာဦး၌ မိန်းမတည်း ရှေးဦးစွာဖြစ်သလော၊ ယောက်ျားတည်း ရှေးဦးစွာဖြစ်သလောဟူအံ့။

အသီတိနိပါတ်၊ မဟာဟံသဇာတ်၌-

မဟာဘူတိတ္ထိယော နာမ လောကသ္မိံ ဥပ္ပဇ္ဇိံ သု-ဟူသောပါဠိ၊

ဥပ္ပဇ္ဇိံ သူတိ ပဌမကပ္ပကာလေ ဣတ္ထိလိင်္ဂဿေဝ ပဌမံ ပါတုဘူတတ္တာ ပဌမံ နိဗ္ဗတ္တတ္တာတိ အတ္ထော-

ဟူသော အဋ္ဌကထာ လာသောကြောင့် မိန်းမသည် ရှေးဦးစွာ ဖြစ်၏ဟု သိအပ်၏။

ဤသို့ သာဓကပါဌတို့ကို ဆောင်၍ ဆိုခြင်းသည် မိန်းမသည် ဣတ္ထိဘဝသို့ရောက်လျှင် ယောက်ျားဖြစ်ခဲ့ကြောင်းကိုသာ ဆိုပေသည်။ စင်စစ်ယောက်ျားမဖြစ်ကောင်းကြောင်းကို ဆိုသည်ကား မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် မိန်းမလည်းယောက်ျားဖြစ်၏။ ယောက်ျားလည်း မိန်းမဖြစ်၏ဟုယခင်ပြသော ယမိုက်ပါဠိတော်တို့ကို ထောက်၍ အမြဲသန္နိဋ္ဌာန်ကျမှတ်အပ်၏။

ယောက်ျားလည်း မိန်းမ ရံဖန်ဖြစ်၏ဟု မေးလျှောက်ရာ၌-

ယောက်ျားလည်း မိန်းမဖြစ်၏၊ မိန်းမလည်း ယောက်ျားဖြစ်၏၊ အမြဲမရှိကြဟူ၍ ယခင်ပြသော ယမိုက်ပါဠိတော်ကိုတကြောင်း-

ပုရိသာနံ မာတုဂါမကာလော မာတုဂါမာနဉ္စ ပုရိသကာလောအတ္ထိ။ ဣမမှာ စက္ကဝါဠာသတ္တာ ပရစက္ကဝါဠံ ပရစက္ကဝါဠာစ ဣမံစက္ကဝါဠံ သံသဒန္တိ။ တေသု ဣမသ္မိံ စက္ကဝါဠေ မာတုဂါမကာလေယေဝ ဌပေတွာ နာနာနာမံ ကေနာမိကာယ မနုဿမာတုယာ ကုစ္ဆိယံ နိဗ္ဗတ္တကာလေ ကေန ပီတထညံ စတုသု မဟာသမုဒ္ဒေသု ဥဒကတော ဗဟုတရံ-

ဟုလာသော သံယုတ္တနိက္ခာယ်၊ အနမတဂ္ဂသုတ် အဋ္ဌကထာပါဌ်-

ပုရိသာဟိ ဣတ္ထိယော ဣတ္ထိယောစ ပုရိသာ အဘူတပုဗ္ဗာနာမ နတ္ထိ-

ဟူသောဓမ္မပဒ အဋ္ဌကထာ သောရေယျသုတ် အဖွင့်တွင်လာသောပါဌ်-

ဤသို့ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာပါဌ်တို့ကို ယုံကြည်သဖြင့် ယောက်ျားလည်း မိန်းမဖြစ်၏။ မိန်းမလည်း ယောက်ျားဖြစ်၏ဟု အမြဲမှတ်အပ်၏။

အချိုလည်း မိန်းမအဖြစ်လည်း အမြဲမရှိ၊ ယောက်ျားအဖြစ်လည်း အမြဲမရှိဟု သောရေ-
ယျဝတ္ထုကို ဆောင်၍ ပြောဆိုကြပါသည် ဟူရာ၌လည်း၊ အမြဲမရှိကြောင်းကို ယခင်ပြခဲ့ပြီး
သော ပါဠိတော် - အဋ္ဌကထာပါဠိတို့နှင့် ညီသောကြောင့် လည်းကောင်း။ သောရေယျဝတ္ထု
ကို ဆောင်၍ ပြောဆိုပေသောကြောင့် လည်းကောင်း။ သောရေယျဝတ္ထုသည်လည်း ဓမ္မပဒ-
အဋ္ဌကထာ၊ စိတ္တဝဂ်တွင်လာသော ဝတ္ထုဖြစ်သောကြောင့် လည်းကောင်း သင့်သော
ပြောဆိုခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

သင့်ကြောင်းသာဓက အာဂုံကား—

ပုမိတ္ထိ ပရိဝတ္တနန္တိ ပုရိသာနံ ဣတ္ထိဘာဝုပဂမနေနဣတ္ထိနံ ပုရိသဘာဝုပဂမနေနပရိဝတ္တနံ -
ဟုလာသော သာရတ္ထသင်္ဂဟပါဠိ -

တေနခေါ ပန သမယေန အညတရဏ ဘိက္ခုနော ဣတ္ထိလိင်္ဂံ ပါတုဘူတံ ဟောတိ။
တေနခေါ ပန သမယေန အညတရာယ ဘိက္ခုနိယာ ပုရိသလိင်္ဂံ ပါတုဘူတံ ဟောတိ -
ဟုလာသော ပါရာဇိကဏ် ပါဠိတော်တို့ကို ထောက်၍ သင့်ကြောင်းကို သိရသည်။

ယခုပြသော သာရတ္ထသင်္ဂဟပါဠိ ပါရာဇိကဏ် ပါဠိတော်တို့သည်ကား- ပဝတ္ထိအခါ လိင်
ပြန်ခြင်းကို ပြသော စကားဖြစ်သည်။

စောဒကပုဂ္ဂိုလ်၏ အဘော်ကား ပဋိသန္ဓေ ဘဝပြောင်းကိုသာ မေးသည် မဟုတ်တုံ
လောဟူအံ့။ ပဝတ္ထိအခါ လိင်ပြန်ခြင်းကို လည်းကောင်း။ ပဋိသန္ဓေအခါ လိင်ပြန်ခြင်းကို
လည်းကောင်း နှစ်ပါးစုံတို့၌ပင်မိန်းမသည် ယောက်ျားဖြစ်ခြင်း ယောက်ျားသည် မိန်းမဖြစ်
ခြင်းတို့၌ ဖောက်ပြန်၍ ဖြစ်မဖြစ်ကို သိလို၍ မေးသည်ဖြစ်သောကြောင့် ဤသာဓကပါဠိတို့ကို
ဆောင်သည်။

ထိုပါဠိတို့တွင် ပဌမပါဠိ၏ အဓိပ္ပာယ်ကား- ပုမိတ္ထိ ပရိဝတ္တန ဟူသည်ကား ယောက်ျားတို့
သည် မိန်းမအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်း မိန်းမတို့သည် ယောက်ျားအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်း ပရိဝတ္တန
မည်၏။

ဒုတိယပါဠိ၌ မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်၌ တပါးသောအခါ ရဟန်းယောက်ျား
တယောက်သည် ဣတ္ထိလိင်ထင်ရှားဖြစ်၏ ဟုလိုသည်။

တတိယပါဠိ၌ ရဟန်း မိန်းမ တယောက်သည် ပုရိသလိင်ထင်ရှားဖြစ်၏ ဟုလိုသည်။
ထို့ကြောင့် ရဟန်းယောက်ျားအား ဣတ္ထိလိင် ထင်ရှားဖြစ်ဖူးလေသည်ကို လည်းကောင်း။
ရဟန်းမိန်းမအား ပုရိသလိင် ထင်ရှား ဖြစ်ဖူးလေသည်ကို လည်းကောင်း။ ထောက်၍
ပဝတ္ထိဘွင်ပင် အဖြစ် မမြဲကြောင်းကို သာဓကယူ၍ ရှည်စွာသော သံသရာ၌ကား မိန်းမဖြစ်တုံ
ယောက်ျားဖြစ်တုံ ဟူ၍သာ မှတ်အပ်၏။

ယသောဓရာဒေဝီသည် မိန်းမအမြဲဖြစ်သသူဟု ပြောဆိုကြပါသည်ဟူ၍ မေးလျှောက်ရာ၌ မိန်းမအမြဲဖြစ်သသူဟု မရှိကြောင်းကို ရှေးပြုပြီးသော ပါဠိတော်ရှိပြီးဖြစ်သည်။

တကြောင်းလည်း- ဣန္ဒြိယ ယမိုက်တွင်ပင်-

ယဿဣတ္တိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ။ တဿပုရိသိန္ဒြိယံ နုပ္ပဇ္ဇိတ္တာတိ။ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ။

ယဿ၊ အကြံပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဣတ္တိန္ဒြိယံ၊ ဣတ္တိန္ဒြိယသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ၊ ဖြစ်ဖူးလေပြီ။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား။ ပုရိသိန္ဒြိယံ၊ ပုရိသိန္ဒြိယသည်။ နုပ္ပဇ္ဇိတ္ထ၊ မဖြစ်ဖူးလေပြီလော။ ဣတိပုစ္ဆာယံ၊ ဤသို့သော အခမးသည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ၊ ဖြစ်ဖူးလေပြီ။ ဣတိဝိသဇ္ဇနာ၊ ဤသို့သော အဖြေသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

မိန်းမဖြစ်ဖူးသောသူသည် ယောကျ်ားဖြစ်ဖူးလေပြီဟု ဟောတော်မူသည်။ ယင်းသို့ ဖြစ်သောကြောင့် ယသောဓရာဒေဝီကိုလည်း ယောကျ်ားဖြစ်ဖူးလှလေပြီ ဟူ၍သာ မှတ်အပ် ၏။ ယသောဓရာဒေဝီကို အမြဲမိန်းမ ဖြစ်သသူဟူ၍သာ ထင်ကြလေသည်ကား တန်ရုံမျှသော သူကို မဆိုလင့်ဦး။ ကျမ်းဂန် အင်တန်ကျမ်းသိလိမ္မာသည့် သူများပင်လည်း ထင်မိယူမိချေ သည်။ ထင်မိကြောင်းကား ငါးရဲ့ငါးဆယ်သော ဇာတ်တော်ဝယ် အမရာ မဒ္ဒိ စန္ဒကိန္နရီ တို့မှစ၍ ပါလာလျှင် ယေဘုယျအားဖြင့် ယခုအခါ ရာဟုလမာတာ ဖြစ်၏ဟု ဇာတ်ကျမ်း တို့၌ ဇာတ်ပေါင်းတော် မူသည်ကို အမှီပြု၍ ဆိုမိထင်မိလေသည်။ ငါးရဲ့ငါးဆယ်ဇာတ် ဆိုသည်လည်း ယခုဘဒ္ဒကပ် ကမ္ဘာထဲတွင် ဖြစ်ကြောင်းကို သိစေလို၍ အတီတေဟု သာမည ချီ၍ ဟောတော်မူသော ဇာတ်သာများသည်။ သေရိဝဂါဏိဇဇာတ်။ လောမဟံသနဇာတ် စသည်တို့ကဲ့သို့ ရှေးငါးကမ္ဘာထက်ဖြစ်ကြောင်း၊ ရှေးကိုးဆယ့်တကမ္ဘာထက် ဖြစ်ကြောင်းများ ကို သိစေလို၍ ဣတော ပဉ္စကပ္ပေ ဣတော ဧကနဝုတိ ကပ္ပေ စသည်ဖြင့် ဣတောဟု ဝိသေသချီ ၍ ဟောတော်မူမြဲတွင် အတီတေဟု သာမညချီ၍ ဟောတော်မူသော ဇာတ်သာများသည်။ ထို့ကြောင့် ယသောဓရာဒေဝီသည် မိန်းမသာ ဖြစ်လျက်ရှိသည်ကို ဤကမ္ဘာမျှတွင်သာဟု ဇာတ်ကျမ်းကိုထောက်၍ ယူရမည်။ ယသောဓရာဒေဝီသည် မိန်းမဆုကို တောင်းသည်ကား ဤကမ္ဘာတွင်မှသာမဟုတ်။ လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်းထက်ကပင် ဒီပင်္ကရာ မြတ်စွာဘုရား ရှေ့တော်၌ ဆုတောင်းကြောင်းကို-

ပဉ္စဟတ္တာ တဝ ဟောန္တု၊ တယော ဟောန္တု မမဏ္ဍသေ။
တေနသဒ္ဓံ သမာဟောန္တု၊ ဗောဓတ္တာယ တဝဏ္ဍသေ။

ဣသိဂဟေတွာ ပုပ္ဖါနိ၊ အာဂစ္ဆန္တံ မဟာယသံ။
ပူဇေသိ ဇနသံမဇ္ဈေ၊ ဗောဓတ္တာယ မဟာဣသိ။

ပဿိတွာ ဇနသံမဇ္ဈေ၊ ဒီပင်္ကရ မဟာမုနိ။
ဝိယာကာသိ မဟာဝီရော၊ ဣသိမုဂ္ဂတမာနသံ။

အပရိမေယျေ ဣတောကပေ၊ ဒီပင်္ကရ မဟာမုနိ။
မမ ကမ္ပံ ဝိယာကာသိ၊ ဥဇုဘာဝံ မဟာမုနိ -

စသည်ဖြင့် လာသောဘိက္ခုနီ အပဒါန် ပါဠိတော် ကိုးကြောင်းစာ။ ‘ဓား’အင်္ဂါတွင်- ဒီပင်္ကရမြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်ကပင် ကြာငါးလက် ကြာသုံးလက်ကို လှူ၍ ဆုတောင်းကြောင်းကို လာသောကြောင့် ကာလ အလွန်ရှည်လျားလှလေပြီ မှတ်သင့်သည်။ ထိုထက်အလွန် ရှည်ဝေးစွာကပင် ဆုတောင်းကြောင်းကို ၎င်းအပဒါန်ကျမ်း၌ ဂါထာ အများပင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် မိန်းမဖြစ်ခဲ့သော အစ ရှည်လျားလှလေပြီဟု မှတ်သင့်သည်။ ရှည်လျားလှသော်လည်း အစ မထင် သံသရာအဆက်ဆက်က ရှည်လျားလှသည့် ကာလကို ထောက်ပြန်ချေသော် လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်းမျှသော ကာလသည် အနည်းငယ်မျှသာ မှတ်ရမည်။ ယင်းသို့ဖြစ်၍ ထိုထက်ရှေးအလွန်ကာလက ယသောဓရာဒေဝီ အလောင်းသည် မိန်းမချည်းသည် ဖြစ်တော့သည်မဟုတ်။ ယောကျ်ားလည်း ဖြစ်ဘူးလှလေပြီ ထို့ကြောင့် “ယဿ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ ဥပုဇ္ဇတိ၊ တဿ ပုရိသိန္ဒြိယံ ဥပုဇ္ဇိတ္တာတိ အာမန္တာ” စသည်ဖြင့်ဟောတော် မူသော ယမိုက်ပါဠိတော်နှင့်အညီ ယသောဓရာဒေဝီလည်း ယောကျ်ားဖြစ်ဖူးလှလေပြီဟူ၍ သန္နိဋ္ဌာန်ကျမှတ်အပ်၏။ ယသောဓရာဒေဝီသည် မိန်းမသာ အမြဲဖြစ်၏ဟူ၍ မမှတ်လေလင့်။

ဘုရားအလောင်းတော်သည် အမြဲယောကျ်ား ဖြစ်သသူဟူ၍ ဆိုကြပါသည်ဟု မေးလျှောက်ရာ၌လည်း -

လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်းထက် ပျာဒိတ် ခံတော်မူသည်မှစ၍ ကိုသာ ယူအပ်သည်။ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူကား -

ယော တေ ကတာဘိနီဟာရာနံ ဗောဓိသတ္တာနံ အာနိသံသာ ဝဏ္ဏိတာ။လ။ ဣတ္ထိဘာဝံ နဂစ္ဆန္တိ၊ ဥဘတောဗျဉ္ဇနပဏ္ဏကာ။

ဟုလာသော ဓမ္မသင်္ဂဏီအဋ္ဌကထာ၊ အပဒါန်အဋ္ဌကထာတို့၌ ပျာဒိတ်ခံပြီးသော ကာလ ကိုသာရည်၍ ဆိုသောကြောင့် ပါရမီခန်းတွင်လည်း -

“ပျာဒိတ်ရေဖြင့်၊ ပြောက်ချေမဲ့ကပ်၊ ဆယ့်ရှစ်ရပ်သား၊ မအပ်ကျိုးနည်း၊ မြူအထည်းကို၊ သုတ်လှည်းလျှော်ဖြူ၊ ရှင်သော်မူကား” ဟူ၍လည်းကောင်း -

ဓမ္မရာသီပျို့တွင်လည်း။ “အောင်မြင်ဆုတောင်း၊ ရသည့်နှောင်းမှ၊ အလောင်းတကာ၊ မဖြစ်ရာကို၊ တခါဖွင့်ထွေ၊ ဆိုပြန်ပေအံ့” စသည်ဖြင့်လည်းကောင်း စပ်တော်မူသည်နှင့်အညီ ဗျာဒိတ်ခံပြီးသော ကာလမှစ၍သာ ဘုရားလောင်းတို့သည် မိန်းမ မဖြစ်၊ ယောက်ျား အမြဲဖြစ် သသူဟု ဆိုသော စကားကို ယူသင့်သည်။ ထို့ထက်အလွန် အစမထင် သံသရာမှာမူကား ယောက်ျားချည်းသာ ဖြစ်တော့သည်မဟုတ်၊ မိန်းမလည်းဖြစ်ဖူးလှလေပြီ။ ထို့ကြောင့်-

ယဿ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ နုပုဇ္ဇိတ္ထံ။ တဿ ပုရိသိန္ဒြိယံ ဥပုဇ္ဇိဿတီတိ။ နတ္ထိ။ ယဿဝါပန ပုရိသိန္ဒြိယံ နုပုဇ္ဇိဿတီ။ တဿ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ နုပုဇ္ဇိတ္တာတီ။ ဥပုဇ္ဇိတ္ထံ-

ဟုဟောတော်မူသော ယမိုက်ပါဠိတော်နှင့်အညီ ဘုရားအလောင်းတို့လည်း မိန်းမ ဖြစ် ဖူးလှလေပြီ ဟူ၍မှတ်အပ်၏။

ဗျာဒိတ်ရပြီးသောသူတို့ မိန်းမ မဖြစ်ဟူရာ၌ ဘုရားလောင်းကိုသာ မုချ ယူအပ်သည်။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ သာဝကအလောင်းတို့မှာ မိန်းမဖြစ်တုံယောက်ျားဖြစ်တုံဟူ၍သာ မှတ်သင့်သည်။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအလောင်း မိန်းမဖြစ်ဖူးဟန်ကား အပဒါန်ကျမ်း ပဉ္စမဂါထာ အဖွင့်တွင်-

ဧကော ကိရ ဘိက္ခု ကဿပ ဘဂဝတော သာသနေ ယောဂါဝစရော ကာလံ ကတွာ ဗရာဏသိယံ သေဋ္ဌိကုလေ ဥပုဇ္ဇော အဇေ မဟဒ္ဒနေ မဟာဘောဂေ သုဘဝေါ အဟောသိ။ ပရဒါရိကော ဟုတွာ တတ္ထ ကာလင်္ဂတော နိရယေ နိဗ္ဗတ္တော။ တတ္ထ ပစိတွာ ဝိပါကာဝသေ- သေန သေဋ္ဌိဘရိယာယကုစ္ဆိမိ ဣတ္ထိ ပဋိသန္ဓိ* အဂ္ဂဟေသိ၊ စသည်ဖြင့်လာသည်။

အဓိပ္ပါယ်ကား။ ။ ကဿပမြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်၌ တယောက်သော ယောဂါ ဝစရ ရဟန်းသည်သေ၍ ဗရာဏသီပြည်၌ ဥစ္စာစည်းစိမ်ဖြင့် ကြွယ်ဝသော သဌေးအမျိုး၌ ဖြစ်၏။ ပရဒါရကံကို ပြု၍သေသော် ခရဲ၌ဖြစ်၏။ ကြွင်းသော အကျိုးဆက်ကြောင့် သဌေးသမီး ဖြစ်ပြန်လေ၏။ လင်၏အိမ်သို့ရောက်သည်ရှိသော် လင်သည် မချစ်မခင်ရှိလေ၏။ တနေ့သ၌ လင်ဆည်နက္ခတ်သဘင် ကစားမည် သွားလေသော်မခေါ်ပဲ သွားလေ၏။ နောက်မှ ဓိုက်လေသော် လမ်းခရီးအကြား၌ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါကိုတွေ့၍ သပိတ်တော်ကို ယူပြီးလျှင်၊ စားဖွယ် ခဲဖွယ်တို့ဖြင့် ပြည့်စေလျက်၊ သပိတ်ကို ကြာပွင့်ဖြင့် ဖုံးလျက် ကြာပန်းစည်းကို လက်ဖြင့်ကိုင်လျက် ဆုပန်လေ၏။ ဤပန်းကဲ့သို့ ဖြစ်လေတိုင်းသော ဘဝတို့၌ လူများချစ်ခင် ခြင်း၊ ကြာပန်း၌ ပဋိသန္ဓေ နေရခြင်း၊ ယေဘုကျားသာလျှင် ဖြစ်ရခြင်း၊ နိဗ္ဗာန်ကိုရခြင်း၊

ကြာ၏ အဆင်းအနံ့နှင့်တူသော အဆင်းအနံ့ရှိခြင်းတို့နှင့် ပြည့်စုံပါလိမ့်ဟု ဆုပန်၏။ နောင်လည်း လင်သည် အလွန်ချစ်ခင် လေးမြတ်လေ၏။ အစဉ်အတိုင်း ခံစားပြီး၍ သေသည် ရှိသော် နတ်ပြည်၌ ကြာပန်း၌ ပဋိသန္ဓေနေ၍ ပဒုမဒေဝ နတ်သားဟုတွင်၏။ နတ်ပြည် ခြောက်ထပ်၌ အနုလောမ ပဋိလောမခံစံပြီး၍ လူ့ပြည်၌တဖန် ပဒုမာကြာတိုက်တွင် ပဋိသန္ဓေနေ၍ ဗာရာဏသီမင်းကြီးသည် ယူ၍မွေး၏။ အရွယ်သို့ရောက်လျှင် ခေတ္တဇဟု အမည် တွင်၏။ ကြီးသောကာလ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဖြစ်လေ၏။ ဤသို့လာသော အကြောင်းကိုထောက်၍ ဗျာဒိတ်ရပြီးသော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အလောင်းတို့သည် မိန်းမဖြစ်ပြန်၏ဟု သိရာသည်။ သာဝကအလောင်းတို့ မိန်းမဖြစ်ဟန်မှာ အရှင်အာနန္ဒာ၊ အရှင်သောရေယျ မထေရ်မြတ် တို့ကို ထောက်၍ သိရာသည်။

ဤစကားနှစ်ရပ်တွင် ယောကျ်ားလည်း မိန်းမဖြစ်၏။ မိန်းမလည်း ယောကျ်ားဖြစ်၏ဟု ဆိုရာ၌ အဘယ်အကြောင်းကြောင့် ဤသို့ဖြစ်သနည်းဟူမူကား -

ပုရိသော ဣတ္ထိဘာဝံ လဘန္တော ကာမေသုမိစ္ဆာစာရံ နိဿာယ လဘတိ-

ဟူသော သုတ်ပါထေယျ အဋ္ဌကထာပါဠိကိုလည်းကောင်း၊

ပုရိသာ ဟိ ပရဿဒါရေ အတိစရိတွာ ကာလံ ကတွာ ဗဟူနိ ဝဿသတသဟဿာနိ နိရယေ ပစိတွာ မနုဿဇာတိံ အာဂစ္ဆန္တိ အတ္တဘာဝသတေ ဣတ္ထိဘာဝံ အာပဇ္ဇန္တိ -

ဟူသော သာရတ္ထသင်္ဂဟပါဠိ၊ ၎င်းနည်းတူလာသော ဓမ္မပဒ အဋ္ဌကထာပါဠိ၊ ဤသို့ လာသော အာဂုံသာဓက၊ ပါဠိ အဋ္ဌကထာ ပါဠိတို့နှင့်အညီ ယောကျ်ားတို့သည် ပရဒါရ၊ ကာမေသု မိစ္ဆာစာရ ကံကိုကျင့်၍ သေလျှင် အနှစ်အသိန်းမျှသော ကာလပတ်လုံး ငရဲ၌ ကျက်၍ လူဖြစ်သောကာလ ဘဝအရာမျှလောက် မိန်းမအဖြစ်သို့ ရောက်ရကုန်၏။

ပရဒါရကံကို ပြုသောသူတို့သည် အနှစ်အသိန်းမျှသော ကာလပတ်လုံး ငရဲ၌ ခံရ၏ဟု သည်ကား ယေဘုယျသို့လိုက်၍ ဆိုသည်ဖြစ်ရာ၏။ ။ဒု၊ သ၊ န၊ သော ဟူသော အာဒိ သင်္ကေတဖြင့် မှတ်အပ်သော ဂါထာကို ရှုတ်သော သဌေးသား လေးယောက်တို့သည် ကဿပမြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်က ပရဒါရကံကို ကျင့်၍ လောဟကုမ္ဘီငရဲ၌ ငုပ်သောကာလ အနှစ်သုံးသောင်း၊ ပေါ်ဆဲကာလ အနှစ်သုံးသောင်း အနှစ်ခြောက်သောင်း ရှိမှ တကြိမ်တခါသာ ပေါ်လျက် မြေတယူဇနာ တက်သည့်တိုင်အောင်မျှ ငရဲကမလွတ်နိုင် ကြောင်းကို ပြဆိုတော်မူသော ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာပါဠိကို ထောက်၍ သိရာသည်။ ဝတ္ထုသာ ဓကအစားဖြင့်ကား -

အာနန္ဒတ္ထေရာဟိ ကပ္ပသတသဟဏံ ပုရိတပါရမီ အရိယသာဝကောပိ သံသာရေ သံသရန္တော ကေသိံ အတ္တဘာဝေ ကမ္မာရကုလေ နိဗ္ဗတ္တော ပရဒါရိကကမ္မံ ကတာ နိရယေ ပစိတာ ပက္ခာဝသေသေန အကုသလေန စုဒ္ဒသသု အတ္တဘာဝေသု ပရဿ ပါဒစာရိကာ ဣတ္ထိ အဟောသိ။ သတ္တသု အတ္တဘာဝေသု ဗီဇုဒ္ဓါရဏံ ပါပုဏိ-

ဟူသော သာရတ္ထသင်္ဂဟပါဠိ ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာပါဠိတို့နှင့်အညီ အရှင်အာနန္ဒာထေရ် အလောင်းသည် ပန်းထိမ်သည် အမျိုးဖြစ်သောကာလ ပရဒါရိကကို ပြုမိသောကြောင့် ငရဲ၌ ကျက်၍ ထိုမကောင်းမှုကံ အကြွင်းအားဖြင့် တဆယ့်လေးကြိမ် မိန်းမဖြစ်သည်။ ခုနစ်ကြိမ် အစေ့ထုတ်ခံရသော အမျိုးဖြစ်သည်။

နာရဒကဿပဇာတ်တော်၌လည်း - ရာဇဂဟနဂရေ သုဝဏ္ဏကာရပုတ္တော ဟုတွာ ပါပမိတ္တ သံသဂ္ဂေန-အစရှိသည်ဖြင့် လာသောပါဠိနှင့်အညီ ရွှေပန်းထိမ်သည်၏သား ဖြစ်သောကာလ ယုတ်မာသော အဆွေခင်ပွန်းကို ပေါင်းဖော်မှီဝဲသဖြင့် ပရဒါရိကကို ပြု၍ ရောဂွေ ငရဲကြီး၌ ရှည်မြင့်စွာကျက်ပြီးမှ ဆိတ်၊ မျောက်၊ နွားအမျိုး၌ ဖြစ်သောကာလ အစေ့ထုတ်သော ဆင်းရဲကို ခံခဲ့၍ ဝဇ္ဇီတိုင်း၌ နပုံးတကြိမ်ဖြစ်၍ တာဝတိံသာ၌ သိကြားမင်း၏ မိဖုရား လေးကြိမ်ဖြစ်၍ ဇဝနနတ်သား၏ မိဖုရားကြီးဖြစ်ပြီးမှ မိမိလာပြည်၌ အင်္ဂတိမင်းကြီး သမီး ရှုစာဟူ၍ ဖြစ်၏။ နောက်တာဝတိံသာ နတ်ပြည်၌ နတ်သားဖြစ်၍ မကောင်းမှုမှ လွတ်၏ ဟုလိုသည်။

သောရေယျ သဌေးသားသည်ကား အရှင်မဟာကစ္စည်းထေရ်ကို မြင်လျှင်-

အဟောဝတာယံ ထေရော မမ ဘရိယာ ဘဝေယျ၊ မမ ဝါ ဘရိယာယ သရီရဝဏ္ဏော တေဿ သရီရဝဏ္ဏော ဝိယ ဘဝေယျာတိ။ တဿ စိန္တိတက္ခဏေဝေ ပုရိသလိင်္ဂံ အန္တရဓာယိ။ ဣတ္ထိလိင်္ဂံ ပါတုရဟောသိ-

ဟူသော ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာပါဠိနှင့်အညီ ဤမထေရ်သည် နေ့ဖွယ်ရှိစွာ ငါ၏မယားဖြစ်ပါ သော်မှဟူ၍လည်းကောင်း၊ ငါ၏မယားကိုယ် အဆင်းသည် ဤမထေရ်၏ အဆင်းကဲ့သို့ ဖြစ်ပါလေသော်မှ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ကြံသောခဏ၌ပင်လျှင် ပုရိသလိင်္ဂကွယ်၍ ဣတ္ထိလိင်္ဂ ထင်ရှားဖြစ်လေ၏ ဟူသတည်း။ ထို့ကြောင့်-

အယမ္ပန သေဠိပုတ္တော ထေရေ အယောနိသော မနသိကာရေန စိတ္တံ ဥပ္ပါဒေတွာ ဣမသ္မိံ ယေဝ အတ္တဘာဝေ ဣတ္ထိဘာဝံ ပဋိလဘတိ-

ဟူ၍ ၎င်းအဋ္ဌကထာ၌ ဆိုသည်။ ဤသို့ပရဒါရိကကို ပြုခြင်း၊ မြတ်သောသူတို့၌ မသင့် မတင့်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း အကုသိုလ်စေတနာဖြင့်။ တနည်းကား။ အကုသိုလ် စေတနာကြောင့် အကြင်အကြင်သို့သော ကာလ ဘဝတို့၌ အကြင်အကြင် ယိုယွင်း

မှားဖောက်ခဲ့သော ကြမ္မာ အကုသိုလ်စေတနာ တို့သည်ရှိကုန်၏။ ထိုထိုသို့သော ဇာတိဘဝသို့ ထောက်သောကာလ ထိုသို့သို့သော အကုသိုလ်စေတနာ အကျိုးပေးချိန် ကြိုက်သော ကာလ ဣတ္ထိဘာဝဟု ခေါ်ဝေါ်အပ်သော မိန်းမဖြစ်ရလေသည်ကို ရည်တော်မူ၍ ပါရမီခန်း၌ -

“အကြင်ရောခါ ကြမ္မာယွင်းယို၊ အကုသိုလ်ဖြင့်၊ ထိုထိုဇာတိ၊ ကြိုက်လတ်ဘိသော်၊ ဣတ္ထိဘော်ဟု၊ ခေါ်ဝေါ်စင်စစ်၊ မိန်းမဖြစ်လျက်” ဟူ၍ စပ်တော်မူလေသည်။

ဤတွင်ရွှေကား ယောက်ျားသည် မိန်းမဖြစ်ရကြောင်း မိန်းမဖြစ်ဖူးကြောင်းကိုဆိုသော စကားတည်း။

မိန်းမသည် ယောက်ျားအဘယ်ကြောင့် ဖြစ်ရသနည်းဟူမူကား -

ဣတ္ထိယောပန ဒါနာဒီနိ ပုညာနိ ကတော ဣတ္ထိဘာဝေ ဆန္ဒံ ဝိရာဇေတွာ ဣဒံ နော ပုညံ ပုရိသတ္တဘာဝံ ပဋိလာဘာယ သံဝတ္တတူတံ စိတ္တံ အဓိဋ္ဌဟိတွာ ကာလံ ကတော ပုရိသတ္တဘာဝံ ပဋိလာဘန္တိ၊ ပတိဒေဝတာဝေ ဟုတွာ သာမိကေ သမ္မာပဋိပတ္တိ ဝသေနာပိ ပုရိသတ္တဘာဝံ ပဋိလာဘန္တေ -

ဟုလာသော ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာပါဌ် သာရတ္ထသင်္ဂဟပါဌ်နှင့်အညီ မိန်းမတို့သည် အလှူ စသောကောင်းမှုကိုပြု၍ မိန်းမအဖြစ်၌ တပ်ခြင်းရာကို ကင်းစေလျက် ငါတို့ပြုအပ်သော ဤကောင်းမှု၏ အကျိုးသည်ကား နောင်သောအခါ ယောက်ျားအဖြစ်ကို ရခြင်းငှာ ဖြစ်စေသတည်းဟု စိတ်နှလုံးသွင်း၍ သေခြင်း ကိုပြု၍ ယောက်ျားအဖြစ်ကို ရကုန်၏။ လင်ကို နတ်ကဲ့သို့ဖြစ်စေ၍ လင်၌ကောင်းစွာ ကျင့်သောအစွမ်းအားဖြင့်လည်း ယောက်ျားအဖြစ်ကို ရကုန်၏။ ထို့ကြောင့် သုတ်ပါထေယျအဂ္ဂညသုတ် အဋ္ဌကထာ၌လည်း -

မာတုဂါမောဟိ ပုရိသတ္တဘာဝံ လာဘန္တော အနုပုဗ္ဗေန ပုရိသတ္တပစ္စယဓမ္မေ ပူရေတွာ ပဋိလာဘတိ -

ဟုလာသည်နှင့်အညီ မိန်းမတို့သည် ယောက်ျားအဖြစ်ကို ရခြင်းသည် အစဉ်သဖြင့် ယောက်ျားအဖြစ်ကို ထောက်ပံ့တတ်သော တရားတို့ကို ဖြည့်၍ရ၏ ဟုလိုသည်။

တနည်းလည်း - ယဒါ ပဝတ္တိယံ ဗြဟ္မစရိယဝါ သမိစ္ဆာစာရပဋိဝိရတိဝသေန ပုရိသတ္တ ပတ္တနာဝသေနဝါ ကတူပစိတဗလဝကုသလ ကမ္မေန အာယူဟိတသာမတ္ထိယံ ပုရိသိန္ဒိယုပ္ပါဒ- နသမတ္ထံ ဣတ္ထိန္ဒိယံ အနုပ္ပါဒေတွာ အတ္တနော သာမတ္ထိသာနုဇ္ဈပံ ပုရိသိန္ဒိယံ ဥပ္ပါဒေတိ။

ဟုလာသော သာရတ္ထသင်္ဂဟပါဌ်နှင့်အညီ၊ ဥပုသ်သီတင်းစောင့်ခြင်း၊ မိစ္ဆာစာရမှ ကြဉ်ခြင်း ပဋိဝိရတိ၏ အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း။ ယောက်ျားအဖြစ်ကို တောင့်တခြင်း အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း ပြုအပ်ဆည်းပူးအပ်သော ကုသိုလ်စေတနာသည် ပုရိသိန္ဒိယကို ဖြစ်စေနိုင်၏ ဟုလိုသည်။

ယာဇ္ဇန္တေ ပုရိသော ဟောတုံ၊ ဇာတိ ဇာတိ ပုနပ္ပုနံ။
ပရဒါရံ ဝိဝဇ္ဇေယျ၊ ဓောတပါဒေါ ဣဒ္ဓမံ။

ယာ ဇ္ဇန္တေ ပုရိသော ဟောတုံ၊ ဇာတိ ဇာတိ ပုနပ္ပုနံ၊
သမိကံ အပစာယေယျ၊ ဣဒ္ဓံ ပါရိစာရိကာ။

ဟုလာသော နာရဒဇာတ် ပါဠိတော်၊ ၎င်းနည်းတူလာသော လောကနီတိ၊ ဓမ္မနီတိပါဠိ တို့၌ အဖန်တလဲလဲ ယောက်ျားအဖြစ်ကို အလိုရှိသော ယောက်ျားသည် ခြေဆေးပြီးသော သူသည် ညွှန်ကြိုကြည့်ဘိသကဲ့သို့ ပရဒါရကံကို ကြည့်ရ၏။ အကြင်မိန်းမတို့သည် အဖန်တလဲလဲ ယောက်ျားအဖြစ်ကို အလိုရှိအံ့၊ သိကြားမင်း၏ မိဖုရားသည် သိကြားမင်းကို ရှိသေစွာ လုပ်ကျွေးသကဲ့သို့ မိမိလင်ကို လုပ်ကျွေးရ၏ ဟုလိုသည်။

တနည်းလည်း - မာတုဂါမနပုံသကဉာတောဗျဉ္ဇနကာနံ ဟိ မနုဿ ဇာတိယံ ဌိတာနုမ္မိ ပဏိဓိ န သမိဇ္ဈတိ။ တတ္ထ ဌိတေန ပန ဗုဒ္ဓတ္တံ ပတ္ထေန္တေန ဒါနာဒီနိ ကတွာ ပုရိသဘာဝေါယေဝ ပတ္ထေတဗ္ဗော - ဟုလာသော သုတ္တနိပါတ် အဋ္ဌကထာပါဠိ၊

အနက်ကား။ ။ ဟိသစ္စံ၊ ထိုစကားသည်မှန်၏။ မနုဿဇာတိယံ၊ လူ့အဖြစ်၌၊ ဌိတာနံ၊ တည်ကုန်သော။ မာတုဂါမနပုံသကဉာတောဗျဉ္ဇနကာနုမ္မိ၊ မိန်းမ၊ နပုံး၊ ဉာတောဗျဉ္ဇနတို့အားလည်း။ ပဏိဓိ၊ ဘုရားဆုကို တောင်းခြင်းသည်။ န သမိဇ္ဈတိ။ မပြည့်စုံချေသေး။ တတ္ထ၊ ထိုလူ့အဖြစ်၌။ ဌိတေန ပန၊ တည်သည်ဖြစ်၍ကား။ ဗုဒ္ဓတ္တံ၊ ဘုရားအဖြစ်ကို။ ပတ္ထေန္တေန၊ တောင့်တသဖြင့်။ ဒါနာဒီနိ၊ အလှူအစရှိသည်တို့ကို။ ကတွာ၊ ပြု၍။ ပုရိသဘာဝေါယေဝ၊ ယောက်ျားအဖြစ်ကိုသာလျှင်။ ပတ္ထေတဗ္ဗော၊ တောင့်တအပ်၏။ ဝေံ၊ ဤသို့တောင့်တသည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ သမိဇ္ဈတိ၊ ပြည့်စုံ၏။

လူ၏အဖြစ်၌ တည်ကုန်သော၊ မိန်းမ၊ နပုံး၊ ဉာတောဗျဉ္ဇနတို့အား ဘုရားဆုကို တောင့်တခြင်းသည် မပြည့်စုံချေသေး။ အလှူကောင်းမှုကိုပြု၍ ဆုတောင်းသည်ရှိသော် ယောက်ျားအဖြစ်ကို ရရ၏။ ယောက်ျားဖြစ်ပြီးမှ ဘုရားဆုကို တောင်းသည်ရှိသော် ပြည့်စုံရ၏ ဟုသတည်း။ ဝတ္ထုသာဓကကား သုတ်မဟာဝါပါဠိတော် သက္ကပဉ္စာသုတ်တွင် -

ဣဓေ ဘန္တေ ကပိလဝတ္ထုသ္မိံ ဂေါပိကာနာမ သကျဓိတာ အဟောသိ၊ ဗုဒ္ဓေပသန္တာ ဓမ္မေပသန္တာ သံဃေပသန္တာ သီလေသု ပရိပူရကာရိနိ။ သာ ဣတ္ထိတ္တံ ဝိရာဇေဟွာ ပုရိသတ္တံ ဘာဝေတွာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရမ္မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပယန္တာ ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ သဟဗျတံ အမှာကံ ပုတ္တတ္တံ အဇ္ဈုပဂတာ တတြပိ၊ နံ ဝေံ ဇာနန္တိ ဂေါပကော ဒေဝပုတ္တော ဂေါပကော ဒေဝပုတ္တောဘိ -

အစရှိသည်ဖြင့် လာသောပါဌ်နှင့်အညီ ကပိလဝတ်ပြည်၌ ဂေါပိကာမည်သော သာကီဝင် မင်းသမီးသည် ရတနာသုံးပါးတို့၌ အလွန်ကြည်ညို၏။ သီလကို ဖြည့်လေ့ရှိ၏။ ထိုသို့သမီး သည် မိန်းမအဖြစ်၌ တပ်ခြင်းကင်း၍ ယောက်ျားအဖြစ်ကို တောင့်တ၍ သေလျှင် တာဝတိံ သာနတ်ပြည်၌ သိကြားမင်း၏သားဖြစ်၍ ဂေါပကနတ်သားဟု ထင်ရှားစွာ ဖြစ်၏။ ထိုအခါ ရဟန်းသုံးပါးတို့သည် မြတ်စွာဘုရား အထံ၌ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်၍ သေသော် ယုတ်သော ဂန္ဓဗ္ဗ အမျိုး၌ ဖြစ်၏။ သိကြားမင်းကို ခစားအံ့သောငှါ လာသော် ဂေါပက နတ်သားက စောဒနာ၏။

အမောင်တို့၊ သင်တို့သည်ကား အဘယ်ကို မျက်နှာပြု၍ မြတ်စွာဘုရား တရားတော်ကို နာဘိသနည်း။ တပါးကို နှလုံးသွင်း၍ နာလေသလော။ ထိုမှ ဤမှ ကြည့်ရှု၍ နာရှာ လေသလော။ အိပ်၍ပင် နာရှာ လေသလော။ ငါသည် မိန်းမဖြစ်စဉ်ကာလ ထိုမိန်းမအဖြစ်၌ စိတ်တပ်ခြင်း ရာဂတဏှာကို ကင်းစေ၍ ယောက်ျား၏အဖြစ်၌ စိတ်တပ်ခြင်းကို ပွားစေ၍ သိကြားမင်း၏ သားဖြစ်၏။ သင်တို့သည်မူကား မြတ်စွာဘုရား အထံတော်တွင် ကျင့်ပါလျက် ယုတ်သောဂန္ဓဗ္ဗအမျိုး၌ ဖြစ်ကြကုန်၏။ မကောင်းသဖြင့် မြင်ရခြင်းကို မြင်ခဲ့၏ တကားဟု စောဒနာလျှင် နတ်သားနှစ်ယောက်တို့သည် သတိရ၍ ပဌမဈာန်ကို အခြေပြုလျက် သင်္ခါရ တရားတို့ကို သုံးသပ်ဆင်ခြင်သည်ရှိသော် အနာဂါမိဖိုလ် တည်လေကုန်၏။ ထိုဘုံမှ စုတေ၍ ဗြဟ္မပုရောဟိတာ ဘုံ၌ တည်လေကုန်၏။ တယောက်သော နတ်သားသည်ကား နိကန္တီကို ပယ်ဖြတ်အံ့သောငှါ မစွမ်းနိုင်ရကား ကာမဘုံ၌သာ နေရပ်လေ၏။ ထို့ ကြောင့် နိဂုံးဂါထာ၌-

ဣတ္ထိ ဟုတော သုဇ္ဇပုမောဒ္ဓိ ဒေဝေါ။
ဒိဗ္ဗေဟိ ကာမေဟိ သမင်္ဂီဘူတော- ဟူ၍ ဆိုလေသည်။

သောရေယျ သဌေးသားသည် အရှင်မဟာကစ္ဆာဦးထေရ်ကို ကန်တော့၍ သည်းခံစေ ပြီးလျှင် “ထေရော ခမာမိတိ ဝုတ္တမတ္တေဝေ ဣတ္ထိလိဂံ အန္တရခာယိ၊ ပုရိသလိဂံ ပါတုဘဝိ” ဟုလာသော အဋ္ဌကထာပါဌ်နှင့်အညီ ကန်တော့သော ခဏ၌ပင်လျှင် ဣတ္ထိလိင်ကွယ်၍ ပုရိသ လိင် ထင်ရှားဖြစ်၏ ဟု ဉာဏ ဥဒါဟရုဏ်တို့ကြောင့် သိအပ်၏။

ဤတွင် ရွှေကား မိန်းမတို့သည် ဣတ္ထိဘာဝ၌ တပ်ခြင်းကင်းသဖြင့် လည်းကောင်း။ ဥပုသ်သီတင်းသီလ ဆောက်တည်သဖြင့် လည်းကောင်း။ ပရဒါရကံမှ ကြဉ်သဖြင့် လည်း ကောင်း။ လင်၌ ကောင်းမွန်ရှိသောစွာ လုပ်ကျွေးသဖြင့် လည်းကောင်း။ မိန်းမအဖြစ်က ကုသိုလ်ကောင်းမှုပြု၍ ယောက်ျားအဖြစ်ကို ဆုတောင်းပတ္တနာပြုသဖြင့် လည်းကောင်း။ ကန်ခကာပူဇော်ထိုက်သောသူ၊ အပြစ်ပြုမိသော သူတို့အား ပူဇော်ကန်တော့သဖြင့် လည်း ကောင်း။ ဤသို့ ပြုသဖြင့် မိန်းမဘဝမှကင်း၍ ယောက်ျားဖြစ်ရကြောင်းကို ပြသောအပိုင်း တည်း။

ယခု ဣတ္ထိဖြစ်ဆဲသောသူသည် ပုရိသ ဖြစ်ပြန်လတ္တံ့ လောဟုမူ။ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်-

ယဿ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ ပုရိသိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇိယတိတိ။ ပစ္စိမဘဝိကာနံ ဣတ္ထိနံ ဥပပဇ္ဇန္တိနံ ယာစ ရူပါဝစရံ အရူပါဝစရံ ဥပပဇ္ဇိ တာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ။ ယာစ ဣတ္ထိယော တေနေဝ ဘာဝေန ကတိစိဘဝေ ဒဿေတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ။ တာသံ ဥပပဇ္ဇန္တိနံ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇိယတိ။ ဣတရာသံ ဣတ္ထိနံ ဥပပဇ္ဇန္တိနံ တာသံ ဣတ္ထိန္ဒြိယဉ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ပုရိသိန္ဒြိယဉ္စ ဥပ္ပဇ္ဇိယတိ - ဟု လာသော ဣန္ဒြိယယမိုက်ပါဠိတော် ပုဂ္ဂလဝါရ။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။ပစ္စိမဘဝိက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော တိဟိတ် ပုထုဇဉ် အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ယောက်၊ ဣတ္ထိအဖြစ်ဖြင့် တဘဝ နှစ်ဘဝ စသည်ဖြင့်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော ဣတ္ထိကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ယောက်၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဣတ္ထိဖြစ်ဆဲ ရ၏။ ပုရိသ မဖြစ်လတ္တံ့။

ပုရိသိန္ဒြိယဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ဣတ္ထိကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဣတ္ထိလည်းဖြစ်ဆဲ၊ ပုရိသလည်းဖြစ်လတ္တံ့ ဟုလိုသည်။ ဤကား ပုဂ္ဂလဝါရတည်း။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ၌လည်း-

ယဿ ယတ္ထ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တဿ တတ္ထ ပုရိသိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇိယတိတိ။ ပစ္စိမဘဝိကာနံ ဣတ္ထိနံ ဥပပဇ္ဇန္တိနံ ယာစ ဣတ္ထိယော တေနေဝ ဘာဝေန ကတိစိဘဝေ ဒဿေတွာ ကာမာဝစရံ ဥပပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ။ ဥပပဇ္ဇန္တိနံ တာသံ တတ္ထ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ နောစ တာသံ တတ္ထ ပုရိသိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇိယတိ။ ဣတရာသံ ဣတ္ထိနံ ဥပပဇ္ဇန္တိနံ တာသံ တတ္ထ ဣတ္ထိန္ဒြိယဉ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ပုရိသိန္ဒြိယဉ္စ ဥပ္ပဇ္ဇိယတိ။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။ပစ္စိမဘဝိက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် နှစ်ယောက်၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ၊ မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ကာမာဝစရဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် နှစ်ယောက်၊ ဣတ္ထိဘောဖြင့် တဘဝ နှစ်ဘဝ အစရှိသည်ဖြစ်၍ ပရိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ် တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် နှစ်ယောက်၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ၊ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ပုရိသိန္ဒြိယ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ဣတ္ထိကာမာဝစရဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် နှစ်ယောက်တို့အား ကာမတဆယ့် တဘုံ ရ၏။ ဤကား ဘုံနှင့်တကွ ဣတ္ထိဖြစ်ဆဲ၊ ပုရိသ မဖြစ်လတ္တံ့ ရသည်ကိုပြသည်။

မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ပုရိသိန္ဒြိယ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ဣတ္ထိကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ယောက်တို့အား ကာမတဆယ့်တဘုံ ရ၏။ ဤကား ဘုံနှင့်တကွ ဣတ္ထိလည်းဖြစ်ဆဲ။ ပုရိသလည်း ဖြစ်လတ္တံ့ ရသည်ကိုပြသည်။

ဤစကားတွင် ထန်းတပင်ဆရာတော်ကား အရိယာဖြစ်သော ပုရိသသည် ဣတ္ထိ မဖြစ်ရာ ပြီဟု ဣန္ဒြိယယမိုက် ပစ္စုပ္ပန်နာဂတဝါရ ဣတ္ထိနှင့်ပုရိသ အတွဲ ပုဂ္ဂလဝါရ ပစ္စုပ္ပန်အကောက် တွင် မိန်းမိုပြီးမှ အရိယာဖြစ်သော မိန်းမတို့သည် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုခါနီး၌ ပုရိသလိင်ပြန်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုကုန်၏ဟူ၍ ဆရာမြတ်တို့ မိန့်တော်မူကုန်၏ဟု ဆိုပြန်သည်။ ဤစကားတွင် ပုစ္ဆာ ဝိသဇ္ဇနာဆရာ ယမကသာရဆရာတို့မူကား ယခင် ယမိုက်ပါဠိတော်ကို-

ပစ္စိမဘဝိကာနံ၊ အဆုံးစွန်သောဘဝရှိကုန်သော။ ယာ ဣတ္ထိယော၊ အကြင်မိန်းမတို့သည်။ ခေတနေဝ ဘာဝေန၊ ဤသို့သောမိန်းမအဖြစ်ဖြင့်။ ကတိစိဘဝေ ပစ္စိမဘဝေ၊ တကြိမ်သော အဆုံးစွန်သောဘဝကို။ ဒဿေတွာ၊ ပြုပြီး၍။ ပရိနိဗ္ဗာယိသန္တိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုကုန်လတ္တံ့။ တာသံ၊ ထိုမိန်းမဘို့အား။ တတ္ထ၊ ထိုကာမဘုံ၌။ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ၊ ဣတ္ထိန္ဒြေသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ဆဲ။ တာသံ၊ ထိုမိန်းမဘို့အား။ ပုရိသိန္ဒြိယံ၊ ပုရိသိန္ဒြေသည်။ နော စ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ မဖြစ်လတ္တံ့။ ဟူ၍ အနက်သမ္ပန်တော်မူကြပါသည်။

ပါဠိတော်မှာ ထောက်သော် အနက်မခဖြောင့်လွန်းသကဲ့သို့ ထင်သည်။ ပစ္စိမဘဝိကမိန်းမ တို့သည် ကာမဘုံ၌သာ ဣတ္ထိဖြစ်ဆဲ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသောအခါကား ပုရိသဖြစ်ပြန်လတ္တံ့ ဆိုသည်။

နော စ ဥပ္ပဇ္ဇတိကိုလည်း ပဋိသန္ဓေ အသစ်ဖြစ်နေသည်ကိုသာ ရည်၍ ဟောတော်မူသည်။ ယခုဘဝ၌ ပုရိသလိင်ပြန်သည်ကို မြင်တော်မမူဟူသည်။

နော စ တာသံ ပုရိသိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိကိုလည်း -

နဟိဘာသံ သဗ္ဗာသံ တသ္မိဘဝေ ပဝတ္တေ ပုရိသိန္ဒြိယံ န ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ လိင်ပရိဝတ္တိ- သဗ္ဗာဝါ။ ဘန္တရေ ပန အာဒိ ဥပ္ပါဒဿ အဘာဝံ သန္ဓာယ နော စ တာသံ ပုရိသိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိတိ ဝုတ္တံ -

ဟုလာသော ဇီကာပါဠိကိုဆောင်ပြီးလျှင် ရဟန္တာမိန်းမတို့သည် ပရိနိဗ္ဗာန်စံသောကာလ ပုရိသလိင် ပြန်မြဲဟုဆိုသည်။ ယမကသာရဝတ္ထု၊ ပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနာဝတ္ထုတို့ရှိ၍ ရှေ့နောက် နှော၍ ယူသင့်သည်။

ရတနာကရ ဆရာတော်မူကား သူကရိဝတ္ထုတွင် ရဟန္တာမိန်းမတို့သည် ပရိနိဗ္ဗာန် စံခါနီးကာလ ပုရိသလိင်မပြန်ဆိုသည်။ မိန်းမလည်း ယောက်ျား ဖြစ်၏။ ယောက်ျားလည်း မိန်းမဖြစ်၏ဟု ဆိုသော စကားကိုမူကားပြ၏။ ထိုကြောင့် ပါရမီဆရာလည်း -

“အကြင်ဈေးခါ၊ ကြမ္မာယွင်းယို၊ အကုသိုလ်ဖြင့်၊ ထိုသို့ဒာတိ၊ ကြိုက်လတ်ဘိသော်၊ ဣတ္ထိဘော်ဟု၊ ခေါ်ဝေါ်စင်စစ်၊ မိန်းမဖြစ်၍” -ဟု စပ်တော်မူသည်။

“နုစိဆစ်ဘရာ၊ ကမ္မာရှည်လျား၊ ကျင်လည်ငြားလည်း၊ ယောက်ျားတရံ၊ မဆံဘူးလေ၊ မိယပ်နေသား၊ အသေတတန်၊ ကိုယ်ဝန်လည်းစွဲ၊ ဆင်းရဲတိုင်ထိ၊ သားသည်မိကို” -ဟူ၍ စပ်တော်မူသော ကဗျာကို အဘယ်သို့ယူမည်နည်း။

ဤကဗျာ၌ မိန်းမတို့သည် ကမ္ဘာရှည်လျားစွာ ကာလပတ်လုံး ယောက်ျား မဖြစ်ကြောင်းကို စပ်သည်မဟုတ်လော။

ပါရမီအဖြေတွင်လည်း—“မိန်းမတို့သည် တရံတဆစ်မျှ ယောက်ျားမဖြစ်ဖူးလေ” ဟူ၍ အဖြေရှိသည်မဟုတ်လော။

ရှင်လူအများပင်လည်း ဤကဗျာကို အမှီပြု၍ မိန်းမတို့သည် ယောက်ျားမဖြစ်ဖူးကြောင်းကို ပြောဆိုကြသည် မဟုတ်လော။ ယင်းသို့ဖြစ်၍ ဤကဗျာကို ဘယ်ဒေါသမရောက် ယူမည်နည်းဟူမူကား—ဤကဗျာဆရာသည် မိန်းမတို့ယောက်ျား မဖြစ်ကြောင်းကို စပ်တော်မူပေသည်လည်းမဟုတ်။ ကဗျာအဓိပ္ပါယ်တွင် စကားလည်း မိန်းမတို့သည် ယောက်ျားမဖြစ်စဖူးလေ။ မဖြစ်ဖူးကြောင်းကို ပါပေသည်လည်းမဟုတ်။ ထို့ကြောင့် ကဗျာ၌ ပဒဒေါသ၊ ဝါကျဒေါသ၊ ပဒတ္တ ဒေါသတို့တွင် တစုံတခုမျှ ဆိုရန်မရှိ။ ထိုသို့ဆိုရန်မရှိသော် မိန်းမတို့သည် ယောက်ျားမဖြစ်ကြောင်းကို အဓိပ္ပာယ်ပါသည် မဟုတ်လောဟူမူ မပါချေ။ အခြားအလွတ်ပင် ဖြစ်ချေသည်။ အလွတ်ကိုပင် စပ်တော်မူပေသည်။ အဘယ်သို့သော အဓိပ္ပာယ်ကိုရည်၍ စပ်တော်မူလေသနည်း ဟူမူကား— ကမ္ဘာရှည်လျား ကျင်လည်ငြားသော်လည်း ယောက်ျားတို့နှင့် မဆက်ဆံသော အာဝေဏိကဖြစ်သော မီးယပ်နေခြင်းဆင်းရဲ၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ခြင်းဆင်းရဲ၊ သားဖွားရခြင်း ဆင်းရဲတို့ကို မိန်းမဖြစ်သော သူတို့သာ ခံရချေသည်ဟု စပ်တော်မူပေသည်။ ယောက်ျားဘဝ မဖြစ်ဖူးသောအကြောင်းကိုရည်၍ စပ်တော်မူသည်မဟုတ်ပေ။
ထို့ကြောင့်—

ပုနစ ပရံ ဘိက္ခဝေ မာတုဂါမော ဂဗ္ဘိနီ ဟောတိ၊ ဣဒံ ဘိက္ခဝေ မာတုဂါမဿ တတိယံ အာဝေဏိကံ ဒုက္ခံ ယံ မာတုဂါမော ပစ္စနုဘောတိ အညတြေဝ ပုရိသေဟိ။ ပုနစ ပရံ ဘိက္ခဝေ မာတုဂါမော ဝိဇာယတိ၊ ဣဒံ ဘိက္ခဝေ မာတုဂါမဿ စတုတ္ထံ အာဝေဏိကံ ဒုက္ခံ၊ ယံ မာတုဂါမော ပစ္စနုဘောတိ အညတြေဝ ပုရိသေဟိ။ ပုနစ ပရံ ဘိက္ခဝေ မာတုဂါမော ပုရိသဿ ပါရိစရိယံ ဥပေတိ၊ ဣဒံ ဘိက္ခဝေ မာတုဂါမဿ ပဉ္စမံ အာဝေဏိကံ ဒုက္ခံ၊ ယံ မာတုဂါမော ပစ္စနုဘောတိ အညတြေဝ ပုရိသေဟိ။ ဣမာနိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ မာတုဂါမဿ အာဝေဏိကာနိ ဒုက္ခာနိ ယာနိ မာတုဂါမော ပစ္စနုဘောတိ အညတြေဝ ပုရိသေဟိတိ။ ဟူ၍ သံယုတ္တနိကာယ် အဝင် သဠာယဘန သံယုတ်ကျမ်း မာတုဂါမသံယုတ် ရှစ်ကြောင်းစာ၊ ‘ထဲ’ အင်္ဂါတွင် လာသည်။

အနက်ကား။ ။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ပုနစပရံ၊ တပါးတို့။ မာတုဂါမော၊ မာတုဂါမသည်။ ဂဗ္ဘိနီ၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ရသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဣဒံ၊ ဤကိုယ်ဝန်ဆောင်ရခြင်းသည်။ မာတုဂါမဿ၊ မာတုဂါမအား။ တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သော။ အာဝေဏိကံ၊ ယောက်ျားတို့နှင့်မဆက်ဆံသော။ ယံဒုက္ခံ၊ အကြင်ဆင်းရဲသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တံဒုက္ခံ၊ ထိုဆင်းရဲကို။

ပုရိသေဟိ၊ ယောကျ်ားတို့မှ။ အညတြေ၊ ကြည်၍သာလျှင်။ မာတုဂါမော၊ မာတုဂါမသည်။
 ပစ္စနုဘောတိ၊ ခံရ၏။ ဤကား တတိယဖို့။ စတုတ္ထ၌-မာတုဂါမော၊ မာတုဂါမသည်။ ဝိဇာယတိ၊
 သားဖွားရ၏။ ပဉ္စမ၌-မာတုဂါမော၊ မာတုဂါမသည်။ ပုရိသဿ၊ ယောကျ်ား၏။ ပါရိစရိယံ၊
 အလုပ်အကျွေးအဖြစ်သို့။ ဥပေတိ၊ ရောက်ရ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဣမာနိခေါ ပဉ္စ၊
 ဤငါးပါးတို့သည်။ မာတုဂါမဿ၊ မာတုဂါမအား။ အာဝေဏိကာ၊ အသီးအခြား ဖြစ်ကုန်သော
 ယောကျ်ားတို့နှင့် မဆက်ဆံကုန်သော။ ယာနိဒုက္ခာနိ၊ အကြင် ဆင်းရဲတို့သည်။ ဟောန္တိ၊
 ဖြစ်ကုန်၏။ တာနိ ဒုက္ခာနိ၊ ထိုဆင်းရဲတို့ကို။ ပုရိသေဟိ၊ ယောကျ်ားတို့မှ။ အညတြေ၊
 ကြည်၍သာလျှင်။ မာတုဂါမော၊ မာတုဂါမသည်။ ပစ္စနုဘောတိ၊ ခံရ၏။

ဤသို့စသည်ဖြင့် သင်္ဂါယနာ သုံးတန်တင်သော ကျမ်းတို့၌ တိုက်ရိုက်လာသည်လည်း
 တချက်။

လောကနီတိတွင်လည်း -

ပတိကုလင်္ဂတာဉာတိ၊ ဝိယောဂါစ ဒဟရီဝ။
 ဥတုနိ ဂဗ္ဘိနိ ဇာယိ၊ သာဒရံ ပါရိစရိယာ။
 ပုရိသေဟိ အညတြေ၊ ဒုက္ခာ မာတုဂါမဿိမေ- ဟူ၍လာသည်။

အနက်ကား။ ။ဒဟရီဝ၊ အငယ်ကတည်းကလျှင်။ ပတိကုလင်္ဂတာ၊ လင်၏အိမ်သို့ လိုက်ရ
 ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း။ ဉာတိဝိဇောဂါစ၊ ဆွေမျိုးတို့နှင့် ကွေကွင်းရခြင်းကြောင့်လည်း
 ကောင်း။ ဥတုနိ၊ ဥတုဟူသော အညစ်အကြေးတို့ကို ဆောင်ရခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း။
 ဂဗ္ဘိနိ၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ရခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း။ ဇာယိ၊ သားဖွားရခြင်းကြောင့်
 လည်းကောင်း။ သာဒရံ၊ ရိုသေစွာ။ ပါရိစရိယာ၊ လင်ကိုလုပ်ကျွေးရခြင်း လည်းကောင်း။
 မာတုဂါမဿ၊ မာတုဂါမအား။ ဣမေဒုက္ခာ၊ ဤဆင်းရဲတို့သည်။ ပုရိသေဟိ၊ ယောကျ်ားတို့မှ။
 အညတြေ၊ ကြည်၍သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဤသို့စသည်ဖြင့် ကျမ်းဂန်တို့၌ ဆိုသောကြောင့် မီးယပ်နေသောဆင်းရဲကိုယ်ဝန်ဆောင်ရ
 သော ဆင်းရဲတို့ကို နှစ်ဆစ်တရာ ကမ္ဘာရှည်လျားသော်လည်း ယောကျ်ားတို့နှင့် မဆက်ဆံ၊
 မိန်းမတို့သာ ခံရသည်ကို ရည်တော်မူ၍ -

“နှစ်ဆစ်တရာ၊ ကမ္ဘာရှည်လျား၊ ကျင်လည်ငြားလည်း၊ ယောကျ်ားတရံ၊ မဆံဘူးလေ၊
 မီးယပ်နေသား၊ အသေတတန်၊ ကိုယ်ဝန်လည်းစွဲ၊ ဆင်းရဲတိုင်ထိ၊ သားသည်မိတို့” ဟု စပ်တော်မူ
 သည် မှတ်ရမည်။ ဤပျို့၌ နှစ်ဆစ် ဟူသည် တဖန်ဆိုလိုသည်၊ အဖန်တရာ အဖန်တထောင်
 ကမ္ဘာရှည်လျားစွာ ကျင်လည်ငြားသော်လည်း ယောကျ်ားတို့နှင့် တရံတဆစ်မျှ မဆက်ဆံ
 ဟူလိုသည်။ နှစ်ဆစ်ကား ရှေးစကားဖြစ်သည်။

ထုံးကား။ ။ “ပါရမီတွင်၊ နှံထောင်မိရင်၊ မကြင်နှစ်ဆစ်၊ နှင့်မူညစ်ဟု၊ အပြစ်ရှိကြိုက်” ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဆုတောင်းခန်းတွင်လည်း- “ပေါင်းခြင်းအပြစ်၊ အမူညစ်ကြောင့်၊ နှစ်ဆစ်လူမှ၊ မပြုလှာတည့်” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ လောကသာရပျို့တွင်- “မလာနှစ်ဆစ်၊ မိုးကြိုးပစ်သို့၊ ရန်စစ်တို့ကို၊ ဖျောက်လွှင့်ဖြိုလျက်” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ “မဝံ့နှစ်ဆစ်၊ ကြိမ်ဖန်စစ်၍၊ အပြစ် အလျောက်၊ သုံးကြိမ်မြောက်မှ” ဟူ၍လည်းကောင်း စပ်ထုံးရှိသည်။ တိုင်ထိ ဟူသည်လည်း ခရီးစကားဖြစ်သည်။ ဆင်းရဲဒုက္ခဆိုလိုသည်။ ထို့ကြောင့် ရွှေဟင်္သာပျို့တွင်- “တိုင်ထိနှစ်လုံး၊ ဆုံးခဲပြီးသော်” ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ပုံတောင်နိုင်ဖွဲ့တွင်လည်း “ရပ်စွန့်ပြည်နား၊ မွှေ ချောက်ချားသည်၊ လူများနှစ်လုံးတိုင်ထိတည်း” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဆုတောင်းခန်းတွင်- “တိုင်ထိထိုမှ၊ တွင်းဆုံကျသို့၊ ကြောင့်ကြဆယ်ကြိမ်၊ စိုးရိမ်များဖန်၊ ကြောက်ကြိုက်သန်လျက်၊ ယူပြန်မသာ၊ စိုက်ခေါ်ကာနှင့်”-ဟူ၍လည်းကောင်း စပ်ထုံးရှိသည်။

၂၀-ပုစ္ဆာ။ ။ သားရရာသည် အင်္ဂါသုံးပါး၊ အကြောင်းအားဖြင့် -ဟုစပ်ဆိုတော် မူသည်ကိုလည်း သားရရာသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးပင် ရှိသေးသည်ဟု ဆိုကြပါသည်။ သုံးပါး ရှစ်ပါးကိုပင် သိလိုပါသည်။

သဗ္ဗဒါနံ ဓမ္မဒါနံ ဇိနာတိ-ဟူ၍ ဟောတော် မူပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

၂၀-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ သားရရာသည် အင်္ဂါသုံးပါး၊ ရှစ်ပါးကို သိလိုပါသည်ဟု မေးလျှောက်ရာ၌-

မိဘတို့၏ စည်းဝေးခြင်း ဥတုလာခိုက်ကြိုက်ခြင်း ဖြစ်ထိုက်သောသတ္တဝါတို့ စုတေ့ခိုက် ကြိုက်ခြင်း၊ ဤသုံးပါးကိုပင်ဆိုသည်။

အင်္ဂါရှစ်ပါးမှာမူကား။ ။ အမိ ဥတုလာခိုက် ကြိုက်ခြင်း သတ္တဝါတို့စုတေ့ခိုက် ကြိုက်ခြင်း၊ ဤနှစ်ပါးကို လွတ်ပြီးမှ မိဘတို့ အဇ္ဈာစာရဖြင့် စည်းဝေးသည်ဖြစ်စေ၊ ကာယသံသဂ္ဂ၊ ကိုယ် လက်နှီးနှောသည်ဖြစ်စေ၊ ပုဆိုးကို စုပ်သည်ဖြစ်စေ၊ သုက်ကိုသောက်သည်ဖြစ်စေ၊ ချက်ကိုသုံး သပ်သည်ဖြစ်စေ၊ အဆင်းကိုရှုသည်ဖြစ်စေ၊ အသံကိုကြားနာသည်ဖြစ်စေ၊ အနံ့ကိုရှုသည် ဖြစ်စေ ဤအကြောင်းတို့ကြောင့် ကိုယ်ဝန်တည်ရာ ယူရာသည်။ ကျမ်းဂန်တွင်မူကား အကြောင်းသုံးပါးကိုလည်းတခြား၊ နောက်ခုနစ်ပါးကိုလည်း တခြား သီးသန့်၍ လာသည်။ ဤစကားများကို ဝိနည်းပါဠိတော် အဋ္ဌကထာ သာရတ္ထသင်္ဂဟစသော ကျမ်းတို့၌လည်းကောင်း ထောက်၍ သိရာသည်။

၂၁-ပုစ္ဆာ။ ။ပါရမီတွင်၊ မရှိအံ့သည်၊ တမည်သာလျှင်၊ ကြည့်ကမြင်သို့-ဟူ၍ စပ်တော်မူချက်တွင် မြတ်စွာဘုရား မသိကောင်းသော အရာမည်သည် မရှိရာပြီဟု ယူသင့်ပါသည်။ ‘ပုဗ္ဗကောဋ္ဌိ န ပညာယတိ’ စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူသော ပါဠိ တော်၌လည်း သံသရာ၏အစကို မသိမမြင်ကြောင်းကို ပါလာပြန်ပါသည်။ အဘယ်ကြောင့် သံသရာ၏ အစကို မသိ မမြင် ရှိရလေသနည်း။ “သဗ္ဗဓမ္မံ ဇာနုနသီလောဟိ သဗ္ဗညူ” ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ သဗ္ဗညူတဉာဏ်တော်သည် အလုံးစုံသော တရားတို့ကို သိကတ်သည်ဖြစ်ပါလျက် သံသရာ၏ အစကို မသိမထင် ဆိုခြင်းကို မဆင်ခြင်နိုင်ပါ။

မဆင်ရာရာ၊ ပုစ္ဆာနက်လေး၊ ခဲခက်မေး၍၊ နှေးနှေးညောင်းစောက်၊ ဆရာ့ မှောက်၌၊ သောက်တုံရင်နှို၊ ခစားစို့လျက်၊ ကိုယ်ဖို့ပညာ၊ ပျိုးရစာကို၊ ရှာသော်လည်း ကောင်း-ဟူ၍ စပ်တော်မူသောကြောင့် အသနားခံ လျှောက်ပါသည်ဘုရား။

သက္ကရာဇ် ၁၁၇၀-ပြည့်၊ ပြာသိုလဆန်း ၁ရက် စနေနေ့၊ မုံရွာ သိရိမာလာက မေးလျှောက် လာရာတွင် ဖြေဆိုလိုက်သည်ကား။

၂၂-ဝိသဇ္ဇနာ။ လေးပါးအမိုက်၊ သုံးခန်းတိုက်၌၊ ဆောက်စိုက်တန်ဆောင်၊ ညှိထွန်း ထောင်က၊ ရိပ်မှောင်စိုးစိ၊ မမှေးငြိသည်၊ မရှိအံ့သည်၊ တမည်သာလျှင်၊ ကြည့်ကမြင်သို့-ဟူ၍စပ်တော်မူသော ကဗျာ၌ အဓိပ္ပါယ်ကား-

စတုဒ္ဒသိ၊ တိထိသက္ကယ်၊ ညဉ့်လယ်သန်းခေါင်၊ တိမ်တောင်ပိတ်ဆိုင်း၊ တောအုပ်မှိုင်းဟု- ဆိုအပ်သော အင်္ဂါလေးပါး အမိုက်ရှိသော သုံးခန်းသောတိုက်တို့၌ တန်ဆောင်ဆီမီးဖြင့် ညှိထွန်းသည်ရှိသော် တစိုးတစိ၊ မငြိမမှေး၊ အရိပ်မှောင်ကင်း၍ မရှိအံ့သည်ကိုသာ ထား၍ ထင်ရှားရှိသမျှကို မြင်လေသကဲ့သို့၊ ဤကား တန်ဆောင်ဆီမီးဖြစ်သော ဥပမာကိုသာ ဆိုလိုသည်။ ဥပမေယျဖြစ်သော တေဝိဇ္ဇာဉာဏ်တော်၊ အနာဂတံသဉာဏ်တော်တို့ကို မဆိုလို။ ထို့ကြောင့် “မရှိအံ့သည် တမည်သာလျှင်” စကားကိုဥပမေယျဖြစ်သော ဉာဏ်တော်ကိုမယူအပ်။ ဥပမာဖြစ်သော ဆီမီးတန်ဆောင်ကိုသာ ယူအပ်၏။ ဥပမာဖြစ်သော တန်ဆောင်ဆီမီးပင် မရှိအံ့သော ဝတ္ထုကိုထား၍ ရှိကောင်းသမျှကို မြင်စေတတ်တပြီးကား ဉာဏ်တော်သည် အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာရှိအံ့နည်း။ မရှိသောဝတ္ထုကိုသာထား၍ ရှိကောင်းသမျှကို မြင်တတ်၏ဟု ဥပမာ-ဥပမေယျ ဟပ်၍ယူသော်ကား သဒိဿပစာရအားဖြင့် ယူကောင်းပေ၏ဟု ငါတို့ ဉာဏ်ထင်ပေသည်။

အနုမတဂ္ဂါယံ ဘိက္ခဝေ သံသာဓရာ ပုဗ္ဗကောဋ္ဌိ န ပညာယတိ အဝိဇ္ဇာ နိဝရဏာနံ သတ္တာနံ တဏှာသံယောဇနာနံ သန္ဓာဝတံ သံသရတံ-

ဟူ၍ဟောတော်မူသော ပါဠိတော်သည် သံယုတ္တနိကာယ်အဝင် နိဒါနဝဂ္ဂ သံယုတ်တွင် သင်္ဂါယနာဟင်အပ်သော အနုမတဂ္ဂသုတ်ဖြစ်သည်။

ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့။ အယံသံသာဓရာ၊ ဤခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်တို့၏ အစဉ်မပြတ် ဖြစ်ခြင်းသည်။ အနမတဂ္ဂေါ၊ မသိအပ်သောအစရှိ၏။ အဝိဇ္ဇာ နိဝရဏာနံ၊ အဝိဇ္ဇာနိဝရဏရှိ ကုန်သော။ တဏှာသံယောဇနာနံ၊ တဏှာတည်းဟူသော ကြီးဖြင့် ဖွဲ့အပ်ကုန်သော။ သန္ဓာဝတံ၊ ဤဘဝမှသည် ထိုဘဝသို့ ပြေးကုန်သော။ သံသရတံ၊ ဤဘဝမှသည် ထိုဘဝသို့ပြောင်း ကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ သတ္တဝါတို့၏။ ပုဗ္ဗကောဋိ၊ ရှေးဖြစ်သော အစွန်းသည်။ န ပညာယတံ၊ မထင်မသိ။

ဤဒေသနာကို ကျမ်းဂန်သိမြင်ကုန်သော အချို့သော ဆရာတို့လည်း မသိအပ်သော အစရှိသော ဟူ၍သာ ဟောတော်မူသည်။ စင်စစ် မရှိဟူ၍ ဟောတော်မူသည်မဟုတ်။ န ပညာယတံ ဟူ၍သာ ဟောတော်မူသည်။ နတ္ထိ ကိရိယာ နတ္ထိ ပရိယာယ် မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် သံသရာ၏အစသည် ရှိ၏၊ ရှိကောင်း၏၊ ငှဲတန်လေရာ၏။ ဘုရားသခင် ဉာဏ်တော်သည် သိ၏၊ သိကောင်း၏၊ သိတန်လေရာ၏ဟူ၍ ဆိုကြကုန်၏။ ထိုစကားကို ယုတ္တိနှင့်သာဆိုသည်။ အစရှိကြောင်းကို အာဂုံနှင့်မဆို။

ယခု မေးလျှောက်ရာ၌လည်း မြတ်စွာဘုရားသည် န ပညာယတံ-ဟူ၍ ဟောတော်မူတိုင်း သံသရာ၏အစ သတ္တဝါတို့၏ ဖြစ်စကို သိအံ့လော၊ မသိအံ့လော၊ အဘယ်ကြောင့် မသိရှိလေ သနည်းဟူရာ၌ သိသည် မသိသည် နှစ်ဌာနတွင် မသိဟူ၍သာလျှင် မှတ်အပ်၏။

ဘုရားဖြစ်လျက် အဘယ်ကြောင့် မမြင်မသိရှိရပြန်လေသနည်းဟူမူကား ဘုရားဖြစ်လျက် ပင် ဤကဲ့သို့ မသိကောင်း မမြင်ကောင်းသော အရာသည် အများပင်တည်း။

အဘယ်သို့များသနည်း-အသညသတ်ဘုံ၌ နာမ်တရားရှိ၏ဟူ၍ မြင်တော်မမူ၊ အရူပဘုံ၌ ရုပ်တရားရှိ၏ဟူ၍ မြင်တော်မမူ၊ သုဒ္ဓါဝါသင်းဘုံ၌ ပုထုဇဉ်၊ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်ရှိ၏ဟူ၍ မြင်တော်မမူ၊ အရူပဘုံ၌ သောတာပတ္တိ မဂ်ပုဂ္ဂိုလ်ရှိ၏ဟူ၍ မြင်တော်မမူ၊ အဝိစိ၌ ဘုရားလောင်းရှိ၏ဟူ၍ မြင်တော်မမူ၊ တပါးသော စကြဝဠာ၌ ဗျာဒိတ်ရပြီးသော ဘုရားလောင်းတို့ ရှိသည်ကို မြင်တော်မမူ၊ မိန်းမတို့သည် ရှစ်ပါးသော သမာပတ်ကိုရ၍ သေသော်လည်း ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇာဘုံမှတစ်ပါး ရှေးဦးစွာကျော်ခွန်၍ အထက် ဗြဟ္မာ့ပြည်၌ ဖြစ်သည်ကို မြင်တော်မမူ၊ ဗျင်းအမျိုး၌ အဖိုရှိသည်ကို မြင်တော်မမူ၊ နတ်ပြည် ၌ တိရစ္ဆာန်ရှိသည်ကို မြင်တော်မမူ၊ အဝိဇ္ဇာ တဏှာမှတစ်ပါး မူလဖြစ်ထိုက်သော ပဋိစ္စ- သမုပ္ပါဒ်တရားကို မြင်တော်မမူ၊ အာရမ္မဏပစ္စည်း မထိုက်သော ပရမတ္ထတရားကို မြင်တော်မမူ၊ အနန္တရာ၊ သမနန္တရာ၊ အနန္တရူပ၊ နတ္ထိ၊ ဝိဂတပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန် ထိုက်သော ရုပ်တရားကို မြင်တော်မမူ၊ အာရမ္မဏ၊ ဥပနိဿယ၊ ကမ္မ၊ အတ္ထိ။ ဤ ပစ္စည်းဘို့၌ မဝင်သော ပဋ္ဌာန်းပစ္စည်းကို မြင်တော်မမူ၊ တဆယ့်ခြောက်ပါးသော ဟာရာ

ငါးပါးသောနယ၊ သောဠသဝိဓ သုတ္တန္တ၊ အဋ္ဌဝိသ သာသနပုဋ္ဌာန-ဟု ဆိုအပ်သော နေတ္တိ
 ပေဋကောပဒေသနည်းတို့မှ ကင်းကောင်းသော ဓမ္မဒေသနာတော်ကို မြင်တော်မမူ၊ ငိပတ္တိ
 သုံးပါး၊ နာနတ္တလေးပါး၊ ဌာနရှစ်ပါးဟု ဆိုအပ်သော မဟာနိဒ္ဒေသနည်းတို့မှ ကင်းကောင်း
 သော ဒေသနာနည်းကိုလည်း မြင်တော်မမူ။ ဤမှတစ်ပါးလည်း အများပင် ရှိသင့်သေးသည်။
 ဤကဲ့သို့ မြင်တော်မမူခြင်းသည်ကား သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်သည် အရာကျဉ်းသောကြောင့်
 မြင်တော်မမူသည် မဟုတ်။ အသညသတ်ဘုံ၌ နာမ်တရားလည်း ထင်ရှားမရှိ၊ အရူပဘုံ၌
 ရုပ်တရားလည်း ထင်ရှားမရှိသောကြောင့်သာ မမြင်လေသည်။ ကောင်းကင်ပြင်၌ အရေးသား
 သော်လည်း ထိုအရေးကိုမမြင်ရခြင်းသည်ကား အရေးသည်ပင် ထင်ရှားမရှိသောကြောင့်သာ
 မမြင်ရသကဲ့သို့၊ အသညသတ်ဘုံ၌ နာမ်တရား၊ အရူပဘုံ၌ ရုပ်တရားတို့ကို မြင်တော်မမူခြင်း
 သည် ထိုဘုံတို့၌ ထိုတရားတို့သည် ထင်ရှားမရှိသောကြောင့်သာ မြင်တော်မမူဟု သိအပ်၏။
 ထိုအတူလည်းကောင်း။ သံသရာ၏ အစကို မသိအပ်၊ သံသရာစက်၏ ရှေ့အစွန်းကိုမြင်တော်
 မမူ၍ ဟောတော်မူခြင်းသည်ကား သံသရာဝဋ်၏အစ သတ္တဝါတို့၏ ဖြစ်စေမရှိ။ ဤသို့မရှိ
 သောကြောင့်သာ မမြင်ဟူ၍ မှတ်အပ်သည်။ သံသရာ၏ဖြစ်စေ၊ သတ္တဝါတို့၏ဖြစ်စေ၊ ဝဋ်တရား
 တို့၏ဖြစ်စေသည် အကယ်၍ ကာလအခွန် အပိုင်းအခြား ထင်ရှားရှိသည်ဖြစ်အံ့။ သဗ္ဗညုတဉာဏ်
 တော်သည် မမြင်နိုင်သည်ဟူ၍ မရှိစေ။ မြင်နိုင်သည်သာလျှင်တည်းဟု မှတ်ရမည်။

“မရှိအံ့သည်၊ တမည်သာလျှင်၊ ကြည့်ကမြင်သို့” ဆိုသောစကားမှာလည်း မရှိဟူသော
 တမည်ကိုသာလျှင် မမြင်ဟူသော စကားတရပ်။ ထိုမှတစ်ပါး၊ ထင်ရှား ရှိသည်ဟူသမျှကို
 ကြည့်က မြင်လေသည်ချည်းဟူသော စကားတရပ်။ ဤနှစ်ရပ်ကိုခွဲ၍ အဓိပ္ပာယ်ယူရမည်။
 ခပ်သိမ်းသောသတ္တဝါတို့၏ စိတ် စေတသိက်ဟု ဆိုအပ်သော အာရမ္မဏိက ပစ္စယုပ္ပန်တရား
 တို့သည် အာရုံခြောက်ပါး တရားဟု ဆိုအပ်သော အာရမ္မဏ ပစ္စည်းတရားကိုသာ အာရုံ
 ပြုနိုင်သည်။ ထိုကြောင့် ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော် ပစ္စယုပ္ပန်သဒ္ဓါ-

ရူပါယတနံ စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အာရမ္မဏပစ္စယေန
 ပစ္စယော။ သဒ္ဓါယတနံ သောတဝိညာဏဓာတုယာ။ ဂန္ဓာယတနံ သာနဝိညာဏဓာတုယာ။
 ရသာယတနံ ဇိဝှိဝိညာဏဓာတုယာ။ ဖောဠဗ္ဗာယတနံ ကာယဝိညာဏဓာတုယာ။ ရူပါယတနံ
 သဒ္ဓါယတနံ၊ ဂန္ဓာယတနံ၊ ရသာယတနံ၊ ဖောဠဗ္ဗာယတနံ မနောဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တ
 ကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အာရမ္မဏ ပစ္စယေနပစ္စယော။ သဗ္ဗေဓမ္မာ မနောဝိညာဏဓာတုယာ တံ
 သမ္ပယုတ္တကာနဉ္စဓမ္မာနံ အာရမ္မဏ ပစ္စယေနပစ္စယော။ ယံ ယံ ဓမ္မံ အာရမ္မ ယေ ယေ ဓမ္မာ
 ဥပ္ပဒန္တိ စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ။ တေ ဘေ ဓမ္မာ တေသံ တေသံ ဓမ္မာနံ အာရမ္မဏ ပစ္စယေန
 ပစ္စယော-ဟူ၍ လည်းကောင်း။ ပဋ္ဌာန်း အဋ္ဌကထာ၌လည်း သဗ္ဗေသမ္ပိ စိတ္တစေတသိကာနံ
 ဓမ္မာနံ အာရမ္မဏဘူတာဓမ္မာ အာရမ္မဏ ပစ္စယေနပစ္စယော တံ ဝေဒိတဗျော-ဟူ၍ဆိုသည်။

အာရုံခြောက်ပါးတရား ထင်ရှားရှိမှ အာရမ္မဏိကဖြစ်သော စိတ် စေတသိက် တရားတို့ သည် အာရုံပြုနိုင်သည်။ မြတ်စွာဘုရား၏ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏ်တော် သည်လည်း ရှေးအတိတ်၌ သံသရာ၏ဖြစ်စ ထင်ရှားရှိမှ အာရုံပြုနိုင်ရာသည်။ သံသရ၏ အစမရှိဟူသော် အဘိဓမ္မာ မူလဋီကာ၌ အနမတဂ္ဂေါတိ အညာတဂ္ဂေါဟုဖွင့်သည် မဟုတ်လော။ နတ္ထိကိရိယာနှင့် မဖွင့်တကားဟူအံ့။ မူလဋီကာဆရာ ဖွင့်ခြင်းသည်ကား သံသရာ၏ အစရှိသောကြောင့် နတ္ထိကိရိယာနှင့် မဖွင့်သည်မဟုတ်။ မူလဋီကာဆရာမှာ အနမတဂ္ဂပုဒ်၏ အနက်ကိုသာ သိစေလို၍ အညာတဂ္ဂေါဟု ဖွင့်လေသည်။ ဝဋ္ဋအာဒိပရိစ္ဆေဒ သံသာရပုဗ္ဗကောဋိ ဝိနိစ္ဆယကိုဖွင့်သည် မဟုတ် မှတ်ရမည်။ တကြောင်းမှာလည်း အနမတဂ္ဂေါတိ ဟူသော သံဝဏ္ဏတဗ္ဗပုဒ်ကို ဖွင့်သော သံဝဏ္ဏနာပုဒ်ဖြစ်၍ သံဝဏ္ဏတဗ္ဗ ပုဒ်ကပင် အစမရှိကြောင်းကို ဟောတော်မူသော ပါဠိဖြစ်ရကား အညာတဂ္ဂေါ ကိုလည်း အစမရှိဟူသော အနက်ကိုသာ ယူရမည်။ သံသရာ၏ အစမရှိကြောင်းကို အဘယ်သို့သိအပ်သနည်း ဟူမူကား—

သံသာရသာဂရောနာမ၊ ခန္ဓာနဉ္စ ပဋိပါဋိ၊ ဓာတုအာယတနာနစ။
 အဗ္ဗောဓိန္ဒံ ဝတ္တမာနာ၊ သံသာရောတိ ပဝုစ္စတီတိ။

ဝေ ဝုတ္တံ သံသာရဝဋ်၊ သွာယံ ယသ္မာ ဣမေသံ သတ္တာနံ ဥပ္ပတ္တိယာ ပုရိမာကောဋိ န ပညာယတိ။ တွေကာနဉ္စ ဝဿသတာနံဝါ ဝဿသဟဿာနံဝါ ဝဿသတသဟဿာနံဝါ ကပ္ပသတာနံဝါ ကပ္ပသဟဿာနံဝါ ကပ္ပသတသဟဿာနံဝါ ဖတ္တကေ သတ္တာ ဥပ္ပန္နာ တတော ပုဗ္ဗေ နာဟေသုန္တိဝါ အသုကဿနာမရညော ကာလေ ဥပ္ပန္နာ၊ အသုကဿ နာမ ဗုဒ္ဓဿ ကာလေ ဥပ္ပန္နာ၊ တတော ပုဗ္ဗေ နာဟေသုန္တိဝါ အယံ ပရိစ္ဆေဒေါ နတ္ထိ။ ပုရိမာ ဘိက္ခဝေ ကောဋိနပညာယတိ အဝိဇ္ဇာယ ဣတော ပုဗ္ဗေ အဝိဇ္ဇာ နာဟောသိ၊ အထပစ္ဆာ သမဘဝီတိ။ ဣမိနာ ပန နယေန အယံ သံသာရ သာဂရော အနမတဂ္ဂေါ။

အနက်ကား။ ။ သံသာရသာဂရောနာမ၊ သံသာရသာဂရမည်သည်ကား။ ခန္ဓာနဉ္စ ပဋိပါဋိ၊ ဓာတု အာယတနာနစ။ အဗ္ဗောဓိန္ဒံ ဝတ္တမာနာ။ သံသာရောတိ ပဝုစ္စတီတိ။ ခန္ဓာနဉ္စ ။လ။ ပဝုစ္စတိဟူ၍။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ သံသာရဝဋ်၊ သံသရာဝဋ်သည်။ သံသာရသာဂရောနာမ၊ သံသာရသာဂရမည်၏။ ခန္ဓာနဉ္စ၊ ခန္ဓာတို့၏လည်းကောင်း၊ ဓာတုအာယတနာနဉ္စ၊ ဓာတ်အာယတနတို့၏ လည်းကောင်း။ အဗ္ဗောဓိန္ဒံ၊ မပြတ်။ ဝတ္တမာနာ၊ ဖြစ်သော။ ပဋိပါဋိ၊ အစဉ်ကို။ သံသာရောတိ၊ သံသရာဟူ၍။ ပဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ သွာယံ-သောအယံ သံသာရော၊ ထိုသံသရာဝဋ်သည်။ ယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။ ဣမေသံ သတ္တာနံ၊ ဤသတ္တဝါတို့၏။ ဥပ္ပတ္တိယာ၊ ဖြစ်ခြင်း၏။ ပုရိမာ၊ ရှေးဖြစ်သော။ ကောဋိ၊ အစွန်းသည်။ နပညာယတိ၊ မထင်။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ သံသာရသာဂရောနာမ၊ မည်၏။ ဟိ၊ ချဲ့ဦးအံ့။ တွေကာနံ၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ ဝဿသတာနံဝါ၊ အနှစ်တရာတို့၏ လည်းကောင်း။

ဝဿသဟဿာနံဝါ၊ အနှစ်တထောင်တို့၏ လည်းကောင်း၊ ဝဿသတသဟဿာနံဝါ၊ အနှစ်
 တသိန်းတို့၏ လည်းကောင်း၊ ကပ္ပသတာနံဝါ၊ ကမ္ဘာအရာတို့၏ လည်းကောင်း၊ ကပ္ပ-
 သဟဿာနံဝါ၊ ကမ္ဘာအထောင်တို့၏လည်းကောင်း၊ ကပ္ပသတသဟဿာနံဝါ၊ ကမ္ဘာအသိန်းတို့၏
 လည်းကောင်း။ မတ္တကေ၊ အထက်၌။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တတော၊
 ထိုကာလမှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးကာလ၌။ နာဟေသံ၊ မဖြစ်ဖူးကုန်။ ဣတိဝါ၊ ဤသို့ လည်းကောင်း။
 အသုကဿနာမ၊ ဤအမည်ရှိသော။ ရညော၊ မင်း၏။ ကာလေ၊ လက်ထက်၌။ ဥပ္ပန္နာ၊
 ဖြစ်ကုန်၏။ အသုကဿနာမ၊ ဤအမည်ရှိသော။ ဗုဒ္ဓဿ၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ကာလေ၊
 လက်ထက်တော်၌။ ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တတော၊ ထိုကာလမှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးကာလ၌။
 နာဟေသံ၊ မဖြစ်ဖူးကုန်။ ဣတိဝါ၊ ဤသို့လည်းကောင်း။ အယံပရိစ္ဆေဒေါ၊ ဤသို့သော
 အပိုင်းအခြားသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

ဘုရားပါဠိတော်-ပုရိမာ ဘိက္ခဝေ-စသောပါဠိကိုလည်း သာဓကဆောင်၏။

အနက်ကား။ ။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဣတော၊ ဤကာလမှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးကာလ၌။
 အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာသည်။ နာဟေသံ၊ မဖြစ်ဖူးလေ။ အထပစ္စာ၊ ထိုမှနောက်၌။ သမဘဝိ၊
 ဖြစ်ဖူးလေပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဝိဇ္ဇာယ၊ အဝိဇ္ဇာ၏။ ပုရိမာ၊ ရှေးဖြစ်သော။ ကောဋိ၊
 အစွန်းသည်။ န ပညာယတိ၊ မထင်။ ဣမိနာ ပန နယေန၊ ဤသို့သောနည်းဖြင့်။ အယံ
 သံသာရသာဂဓော၊ ဤသံသာရသာဂရသည်။ အနမတဂ္ဂေါ၊ မသိအပ်သော အစရှိသလျှင်
 ကတည်း။

ဤသို့ အဋ္ဌသာလိနီကျမ်း၌။ အယံပရိစ္ဆေဒေါ နတ္ထိ-ဟူ၍ တိုက်ရိုက် နတ္ထိကိရိယာနှင့်
 ပြုပြီးလျှင်။ ပုရိမာ သိက္ခဝေ ကောဋိ န ပညာယတိ၊ ဟူသော သာဓကပါဠိကိုပြသည်။
 ထို့ကြောင့်။ နပညာယတိ၏ အနက်သည် နတ္ထိကိရိယာပင်ဖြစ်သည်။ ဇိနာလင်္ကာရဋီကာ
 တွင်လည်း -

အဋ္ဌာနမေတံ ဘိက္ခဝေ အနဝကာသော၊ သွာယံ၊ အဝိဇ္ဇာ ဣတော ပုဗ္ဗေ န သံဝိဇ္ဇ-
 တီတိ နိမိတ္တံ ဘိက္ခဝေ န သမနုပဿာမိတိ ဝုတ္တတ္တာ အဝိဇ္ဇာဒိနိ ဒွါဒသပဋိစ္စသမုပ္ပါဒင်္ဂါနိ-
 ယမေကံ ကပ္ပံ ဂဟေတွာ ဣတော ပဋ္ဌာယ ဣမေဓမ္မာ ဥပ္ပန္နာ၊ တတော ပုဗ္ဗေ နာဟေသန္တိ
 တာဒိသံ ကာရဏံ နတ္ထိ။ အာဒိကောဋိယေဝ နတ္ထိဘာဝေနေဝ အနမတဂ္ဂါယံ ဘိက္ခဝေ
 သံသာရေတိ ဝုတ္တံ။ ဧဝံ ပုရိမကောဋိယာ အဘာဝေန- ဟူ၍ နတ္ထိကိရိယာနှင့်ပင် ဆိုသည်။

နေတ္ထိအဋ္ဌကထာ နန္ဒိယာဝဋ္ဌနည်းအဖွင့်တွင်လည်း- တတ္ထ ပုဗ္ဗကောဋိ န ပညာယတိ
 အသုကဿနာမ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော အသုကဿ ဝါ စက္ကဝတ္တိနော ကာလေ အဝိဇ္ဇာဘဝ
 တဏှာစ ဥပ္ပန္နာ၊ တတော ပုဗ္ဗေနာဟေသိတိ ဧဝံ အဝိဇ္ဇာ ဘဝတဏှာနံ န တာဝ
 ပုရိမာပုရိမာ မရိယာဒါ ဥပလဗ္ဘတိ။ တသ္မာ အနမတဂ္ဂတ္တာ သံသာရဿ န ဥပလဗ္ဘတိ-ဟူ၍
 န ဥပလဗ္ဘတိ ကိရိယာနှင့်ဆိုသည်။

ပါရာဇိကဏ် အဋ္ဌကသာ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်စသော ကျမ်းတို့၌-အရဟံ အပွင့်တွင်- တိဘဝရထေ သမာယောဇိတံ အနာဒိကာလပ္ပဝတ္တံ သံသာရစက္ကံ- ဟူ၍လည်းကောင်း။

ဝိမတိဝိနောဒနိတွင်လည်း-အနမတဂ္ဂန္တိ အနုအနု အနမတဂ္ဂံ။ သဗ္ဗထာ အနုဂစ္ဆန္တေတိ။ အညာတကောဋိကန္တိ အတ္ထော-ဟူ၍လည်းကောင်း။

ဇိနာလင်္ကာရတွင်လည်း-အနာဒိကာလဂတာနာမရူပီနံ၊ ယထာသကံ ဟေတုဖလဝတ္တိနံ၊ တဗ္ဘာဝ ဘာဝတ္တဘိသမ္ဘူဏန္တာ နာနာ ဝိပလ္လာသမနုပ္ပဝိဋ္ဌာနံ-ဟူ၍လည်းကောင်း မိန့်ရကား သံသရာ၏ အစမရှိဟူ၍သာ မှတ်အပ်သည်။

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟကျမ်း၌၊ တေဘူမိက မနာဒိကံ- ဟူသော ပါဠိကိုလည်း-ဣစ္စေဝံ ယထာ- ဝုတ္တနယေန၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့်။ အာဗန္ဓံ၊ လည်သော။ အနာ- ဒိကံ၊ အစကင်းသော။ (တနည်းကား)။ မသိအပ်သော အစရှိသော။ တေဘူမိကံ၊ သုံးပါး သောဘုံ၌ အကျုံးဝင်သော။ ဝဇ္ဇံ၊ သုံးပါးသောဝဋ်ကို ဟူ၍ နန်းကျောင်းချရိုး၊ ဒက္ခိဏဝန် ချရိုး၊ ဆားလင်းကြီးချရိုးတို့၌ ယောဇနာကုန်သည်။

အာဗန္ဓံ အဝိစ္ဆိနံ။ အနာဒိကံ အာဒိရဟိတံ- ဟူ၍လည်း အဘိဓမ္မတ္ထဝိဘာဝိနိဋ္ဌိကာ၌ ဖွင့်တော်မူသည်။

အာဒိရဟိတံ၌ အစကင်းသည်ဆိုလျှင် အစမရှိဟူ၍သာ မှတ်အပ်သည်။ ထိုသို့ အစကင်း သောကြောင့် သံသရာ၏ အစသည်အဘယ်ကစ၍ ဖြစ်သနည်းဟု မေးသည်ရှိသော် ထိုအမေး ကို မဖြေအပ်ဟူ၍ ပြုလုံးသာကြောင့် နေတ္တိပါဠိတော် အဋ္ဌဝိသသုတ္တန္တသာသနပုဋ္ဌာန အဝိဿဇ္ဇနိယ အရာတွင်-

ပုဗ္ဗကောဋိနုပညာယတိ အဝိဇ္ဇာနိဝရဏာနံ သတ္တာနံ တဏှာ သံယောဇနာနံ သကိံ နိရယံ သကိံ တိရစ္ဆာနယောနိံ သကိံ ပေတ္တိဝိသယံ သကိံ အသုရယောနိံ သကိံ ဒေဝေ သကိံ မနုဿေ သန္ဓာဝိတံ သံသရိတံ။ ကတမာ ပုဗ္ဗကောဋိတိ အဝိဿဇ္ဇနိယံ။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဝိဇ္ဇာ နိဝရဏာနံ၊ အဝိဇ္ဇာ၊ နိဝရဏရှိကုန်သော။ တဏှာသံယောဇနာနံ၊ တဏှာသံယောဇဉ်ရှိကုန်သော။ သကိံ၊ တကြိမ်။ နိရယံ၊ ငရဲသို့။ သကိံ၊ တကြိမ်။ တိရစ္ဆာ- နယောနိံ၊ တိရစ္ဆာန်ဘုံသို့။ သကိံ၊ တကြိမ်။ ပေတ္တိဝိသယံ၊ ပြိတ္တာဘုံသို့။ သကိံ၊ တကြိမ်။ အသုရ ယောနိံ၊ အသုရာဘုံသို့။ သကိံ၊ တကြိမ်။ ဒေဝေ၊ နတ်ပြည်သို့။ သကိံ၊ တကြိမ်။ မနုဿေ၊ လူ့ပြည်သို့။ သန္ဓာဝိတံ၊ ပြေးကုန်သော။ သံသရိတံ၊ အဖန်တလဲလဲ ကျင်လည် ကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ သတ္တဝါတို့၏။ ပုဗ္ဗကောဋိ၊ ရှေ့ဖြစ်သောအစွန်းသည်။ နုပညာယတိ၊ မထင်မသိ။ သာပုဗ္ဗကောဋိ၊ ထိုရှေ့အစွန်းသည်။ ကတမာ၊ အဘယ်နည်း။ ဣတိပုစ္ဆနံ၊ ဤသို့ တစုံတယောက်သောသူ၏ အမေးကို။ အဝိဿဇ္ဇနိယံ၊ မဖြေအပ်။

ဤနေ့ထို့ပါဠိတော်၌ အစကို မေးသည်ရှိသော် မဖြေအပ်ဟု ပြပြီးလျှင်။ န ပညာယတိ ဟူသော ဒေသနာသည် သာဝကတို့ ဉာဏ်ကိုသာရသည်။ ဘုရားဉာဏ်မှာ မထင် မသိဟူ၍ မရှိပြီဟု “န ပညာယတိတိ သာဝကာနံ ဉာဏဝေကလ္လေန” ဟူ၍ တက်ပြန်သည်။

သာဝကာနံ၊ တို့၏။ ဉာဏဝေကလ္လေန၊ ဉာဏ်ချိုခြင်းကြောင့်။ န ပညာယတိတိဒေသနာ၊ န ပညာယတိ-ဟူသော ဒေသနာကို။ ကတာ ပြုအပ်၏။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဉာဏဝေကလ္လေန၊ ကြောင့်။ န ပညာယတိတိဒေသနာ၊ န ပညာယတိဟူသော ဒေသနာကို။ န ကတာ၊ မပြုအပ်။

ဤသို့ဆိုပြီးမှ ဘုရားဒေသနာတော်သည် မိမိကိုကပ်၍ ညွှန်ခြင်းရှိသော ဒေသနာ၊ သူတပါးကိုကပ်၍ ညွှန်ခြင်းရှိသော ဒေသနာဟု နှစ်ပါးရှိကြောင်းကို ပြလို၍-

ဒုဝိဓာ ဘဂဝန္တာနံ ဒေသနာ အတ္တုပနာယိကာစ ပရူပနာယိကာစ။ န ပညာယတိတိ ပရူပနာယိကာ။ နတ္ထိ ဗုဒ္ဓါနံ ဘဂဝန္တာနံ အဝိဇာနနာတိ အတ္တုပနာယိကာ-ဟူ၍ တက်ပြန်သည်။

န ပညာယတိ-ဟူသော ဒေသနာကား သူတပါးကို ကပ်၍ ညွှန်ခြင်းရှိသောဒေသနာတည်း။ နတ္ထိ ဗုဒ္ဓါနံ ဘဂဝန္တာနံ အဝိဇာနနာ-ဟူသော ဒေသနာကား ကိုယ်တော်ကို ကပ်၍ ညွှန်ခြင်းရှိသော ဒေသနာမည်၏ ဟူသတည်း။

ဤသို့ဒေသနာ နှစ်ပါးရှိသည်တွင် သာဝကတို့ကိုသာရည်၍ န ပညာယတိ ဟူသော ဒေသနာကိုပြ၏။ ကိုယ်တော်ကို ရည်၏ မပြဆိုသော စကားသည် တိုက်ရိုက်အားဖြင့် ယူသော် သူတပါးသာ မသိသည်။ ဘုရားဖြစ်လျှင် သံသရာ၏ဖြစ်စ၊ အဝိဇ္ဇာတဏှာ၏ဖြစ်စ၊ သတ္တဝါတို့၏ ပုဗ္ဗကောဋိကိုသိ၏ ထင်၏ ဟူသော အနက်သည်ရောက်၏။ ထိုသို့ ရောက်သော်လည်း နေ့ထိုဋီကာ၌ နယသမုဋ္ဌာန အဖွင့်တွင်- ပုဗ္ဗကောဋိ န ပညာယတိတိတ္ထေ ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ။ တံ ပရတော ပဋ္ဌာနကထာယံ အာဝိဘဝိဿတိ။ ဟု သာမညဆို၍ ဋီကာတွင် စင်ကြယ်စွာမဖွင့်ခဲ့၊ ထိုသို့မဖွင့်သော အလိုကား အဋ္ဌကထာက ဖွင့်သောအတိုင်း စကားငြိမ်သက်ပြီဟူ၍ မဖွင့်လေသည် ဟု ယူရန်ရှိသည်။

အဋ္ဌကထာတွင်ကား-ကတမာ ပုရိမာကောဋိတိ အဝိဿဇ္ဇနိယန္တိ ကတမာ ပုဗ္ဗကောဋိတိ ကေနစိ ကတံ ပုစ္ဆနံ အဝိဿဇ္ဇနိယံ-ဟူ၍ ဆိုသည့်အလိုကား- ကတမာ ပုရိမာ ကောဋိတိ အဝိဿဇ္ဇနိယံ ဟူ၍ ပါဠိတော် လာသည်ကား- ပုဗ္ဗကောဋိသည် အဘယ်နည်း ဟူ၍ တစုံတယောက်သော သူ၏ မေးမြန်းခြင်းကို မဖြေအပ်ဟူလိုသည်။

အရှင် အဋ္ဌကထာဆရာ ပါဠိတော်၌ အရှင်မဟာကစွည်းမထေရ်သည် သံသရာ၏အစ ပုဗ္ဗကောဋိကို မေးသည်ရှိသော် မဖြေအပ်ဟူ၍ ဆို၏။ ဖြေသည်ရှိသော် ဝစီဒုစရိုက်စသည်ဖြစ်အံ့သော အကြောင်းကြောင့်လော၊ အာဖြစ်ဦး ထင်ရှားရှိလျက် သတ္တဝါတို့ မသိစကောင်းသောကြောင့်လော၊ ဤသို့ စုဒ်ထုတ်ဖွယ် ရှိ၍-

ကသွာ သံသာရဿ ပုရိမာယ ကောဋိယာ အဘာဝတော-ဟူသောပါဌ်ကို မိန့်သတည်း။

ကသွာ၊ အဘယံကြောင့်။ အဝိဿဗ္ဗနိယံ၊ မပြေအပ်သနည်း ဟူမူကား။ သံသာရဿ၊ သံသရာ၏။ ပုရိမာယ၊ ရှေ့ဖြစ်သော။ ကောဋိယာ၊ အစွန်း၏။ အဘာဝတော၊ မရှိသော ကြောင့်တည်း။

ထို့နောင်မှ ရှေ့အစွန်းမရှိကြောင်းကို သာဓကဆောင်လျှ်ပြန်သောကြောင့် “တေနေဝါဟ ပုရိမာ ဘိက္ခဝေ ကောဋိ န ပညာယတိ” တိဟူ၍ ဆိုသတည်း။ ထိုသာဓကပါဌ်၌ န ပညာယတိ သဒ္ဒါကို မသိရုံ မမြင်ရုံမျှကိုသာ ယူရမည်လော ဟူမူကား- တတ္ထ န ပညာယတိတိ န ဒိဿတိ နဥပလဗ္ဗတိတိ အတ္ထော- ဟူသောပါဌ်ကိုမိန့်သတည်း။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။နပညာယတိ ဆိုသည်ကား အစကိုပင် မရကောင်း မရအပ်။ အယံ ပရိစ္ဆေဒေါ နတ္ထိ- ဟူသော ဓမ္မသင်္ဂဏီ အဋ္ဌကထာပါဌ်နှင့်အညီ အပိုင်းအခြားပင်မရှိ ဆိုလို သတည်း။

ဤသို့ နေတ္တိ အဋ္ဌကထာဆရာ ဓမ္မသင်္ဂဏီ အဋ္ဌကထာဆရာ နှစ်ပါးပင် အစမရှိကြောင်း၊ အစ မရအပ်ကြောင်းကို ပြတိုင်းမှတ်၍ သန္နိဋ္ဌာန်ချရမည်။

ယင်းသို့သော် ယခင် နေတ္တိ ပါဠိတော်၌ သာဝကတို့အား ဉာဏဝေကလ္လ ဖြစ်သောကြောင့် န ပညာယတိ ဟု ဟောတော်မူသည် ဟူ၍ ဆိုသည် မဟုတ်လော၊ အရှင် အဋ္ဌကထာဆရာ န ပညာယတိကား အဘယ်အဓိပ္ပာယ်ကို ပြလိုသနည်း ဟူမူ-

န ပညာယတိတိ အညဿ ဉာဏဝိသယော န ဟောတိတိ ပန အတ္ထံ သန္ဓာယ န ပညာ- ယတိတိ သာဝကာနံ ဉာဏဝေကလ္လေနာတိ- ဟု မိန့်သတည်း။

န ပညာယတိ- ဟူသော ပါဠိတော်ကို သာဝကတို့ ဉာဏ်ချို့တဲ့သောကြောင့် တပါးသော သူတို့၏ ဉာဏ်အရာ မဟုတ်လေ။ ဤအနက်ကိုရည်၍ န ပညာယတိ-ဟူ၍ ဟောတော်မူသည် ဆိုလိုသည်။

သာဝကတို့၏ ဉာဏဝေကလ္လ ဖြစ်သောကြောင့် အရာမဟုတ်၍ မသိလျှင် ရှိတန်စေ။ ဘုရား သခင်သည် မသိကောင်းသော တရားရှိလေသေးသလောဟု စုဒ္ဓိရှိရကား-

နတ္ထိ ဗုဒ္ဓါနံ ဘဂဝန္တာနံ အဝိဇာနနာတိ၊ ဟူသော ပါဠိကိုတက်သတည်း။ ဘုရားတို့ကား မသိသော တရားမည်သည် အဘယ်မှာ ရှိတော့မည်နည်း။ သိလေ မြင်လေသည်ချည်းသာ တည်း ဟူလိုသတည်း။

မသိသောမည်သည်မရှိ ဆိုပြီ၊ သံသရာ၏ အစကို သိပါသလော။ သာဝကတို့မှာ ဉာဏ ဝေကလ္လဖြစ်သည် ဘုရားတို့မှာ ဉာဏဝေကလ္လမဟုတ်။ န ပညာယတိ-ဟူသော ဒေသနာတော် သည်လည်း အတ္တုပနာယိက ဒေသနာမဟုတ်ဟူ၍ ပါဠိတော်၌ဆိုသည်။ ဘုရားသခင်မှာ သိသကဲ့သို့ အနက်ရောက်သည်။ ဘုရားသခင် သိပါ၏လော စဉ်ရှိရကား -

ပုရိမာယ ကောဋိယာ အဘာဝတော ဝေ န ပညာယတိ၊ န တတ္ထ ဉာဏဿ ပဋိဗ္ဗာ-
တောတိ ဒဿေတိ။ တမ္ပန အတ္တိ တံ အညေသံ အပ္ပမေယျမိ ဘဂဝတော န အပ္ပမေယျန္တိ
ဘဂဝတော သဗ္ဗတ္ထ အပ္ပဋိဟတဉာဏံ-ဟူ၍ မိန့်သတည်း။

ပုရိမာယကောဋိယာ၊ ရှေ့အစွန်း၏။ အဘာဝတော ဝေ၊ မရှိသောကြောင့်သာလျှင်။ န
ပညာယတိ၊ မထင်နိုင်။ တတ္ထ၊ ထိုမထင်နိုင်ရာ၌။ ဉာဏဿ၊ ဉာဏ်တော်အား။ ပဋိဗ္ဗာတော၊
တားမြစ်ခြင်းသည်။ န၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဿေတိ၊ ပြ၏။ ယမ္ပန၊ အကြင်တရားသည်ကား။
အတ္တိ၊ ရှိ၏။ တံ၊ ထိုတရားကို။ အညေသံ၊ တပါးသော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ သာဝကတို့အား။
အပ္ပမေယျမိ၊ မနှိုင်းယှဉ်နိုင်သော်လည်း။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရားအား။ အပ္ပမေယျမ္ပိ၊
မနှိုင်းယှဉ်နိုင်သည်။ န၊ မဟုတ်။ ပမေယျမေဝ၊ နှိုင်းယှဉ်နိုင်သလျှင်ကတည်း။ ဘဂဝတော၊
အား။ သဗ္ဗတ္ထ၊ ခပ်သိမ်းသောတရား၌။ အပ္ပဋိဟတဉာဏံ၊ မပိတ်မပင်သော ဉာဏ်သည်။ အတ္တိ၊
ရှိ၏။

ရှေ့အစွန်းဟူသော အာရုံသည် ထင်ရှားမရှိသောကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် မသိချေ။
ထိုသို့ မသိခြင်း၌ ဉာဏ်တော်အား ပိတ်ပင်သည် မဟုတ်ဟူသော အနက်ကိုပြ၏။ အကြင်
တရားသည် ထင်ရှားရှိ၏။ ထိုတရားကို သူတပါးတို့သည် မနှိုင်းယှဉ်နိုင်သော်လည်း မြတ်စွာ
ဘုရားကား နှိုင်းယှဉ်နိုင်၏။ ခပ်သိမ်းသော တရား၌ မြတ်စွာဘုရားအား မပိတ်မပင်သော
ဉာဏ်တော်သည် ရှိ၏ဟူလိုသတည်း။

ထို့ ကြောင့် ဘုရားမသိဆိုသော်လည်း ဉာဏ်တော်အရာကျဉ်းသောကြောင့် မဟုတ်၊ သံသ
ရာဝဋ်ကပင်အစရှာ၍ ရစကောင်းသော အရာမဟုတ်၊ သံသရာဝဋ်၏ အစကပင် ထင်ရှားရှိသည်
မဟုတ်သောကြောင့် ကောင်းကင်ပြင်၌ အရေးအသားကိုရှာ၍ မရကောင်းသကဲ့သို့ ပရိနိဗ္ဗာန်
စံတော်မူလေကုန်သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ လားရာဂတိကို ရှာ၍ မရကောင်းသကဲ့သို့၊
စကြဝဠာ အနန္တ၏ အဆုံးအစကိုရှာ၍ မရကောင်းသကဲ့သို့ဖြစ်၍ ဉာဏ်တော်ဖြင့် မမြင်နိုင်
မှတ်ရမည်။

၂၂-ပုံစွာ။ ။ခြင်္သေ့တို့၏ အကြီးအငယ် ရုပ်သဏ္ဍာန်တို့သည် အဘယ် တိရစ္ဆာန်ပမာဏ ရှိမည်ကို သိလိုပါသည်။

သက္ကရာဇ် ၁၁၇၀- ပြည့်၊ တပို့တွဲလဆန်း ၁ ရက်၊ တနင်းလာနေ့၊ မုံရွာ သိရိမာလာက လျှောက်လာရာတွင် ပြောဆိုလိုက်သည်ကား။

၂၂-ဝိဇ္ဇသနာ။ ။ခြင်္သေ့တို့၏ အကြီးအငယ် ရုပ်သဏ္ဍာန် ပမာဏတို့သည် အဘယ် တိရစ္ဆာန်ပမာဏရှိမည်ကို သိလိုပါသည်ဆိုရာ၌—

ဟံသာ ကောဉ္ဇာ မယူရာစ၊ ဟတ္ထိယော ပသဒါ မိဂါ။
သဗ္ဗေပိ သီဟဿ ဘဝေ ယန္တိ၊ နတ္ထိ ကာယသ္မိံ တုလျတာ။
ဟူ၍ ဒုကနိပါတ် ကေဠိသီလဇာတ်တွင် ဟောတော်မူသည်။

နတ္ထိ ကာယသ္မိံ တုလျတာတိ သရီရေ ပမာဏံ နာမ နတ္ထိ။ ယဒိ ဘဝေယျ၊ မဟာသရီရာ ဟတ္ထိနောစေဝ ပသဒါမိဂါစ သီဟံ မာရေယျ။ သီဟောစ ဟံသာဒယော ခုဒ္ဒကသရီရေယေဝ မာရေယျ၊ ယဒိ ဧဝံ ခုဒ္ဒကာယေဝ သီဟဿ ဘာယေယျ။ န မဟန္တာ၊ ယသ္မာ ပနေတံ နတ္ထိ၊ တသ္မာ သဗ္ဗေပိ တေ သီဟဿ ဘာယန္တိ။ ၎င်းဇာတ် အဋ္ဌကထာ။

ဟံသာစ၊ ဟင်္သာတို့သည်လည်းကောင်း။ ကောဉ္ဇာစ၊ ကြီးကြာတို့သည် လည်းကောင်း။ မယူရာစ၊ ဥဒေါင်းတို့သည်လည်းကောင်း။ ဟတ္ထိယောစ၊ ဆင်တို့သည်လည်းကောင်း။ ပသဒါစ၊ ချေတို့သည်လည်းကောင်း။ မိဂါစ၊ ကြွင်းသောသားတို့သည် လည်းကောင်း။ သဗ္ဗေပိ၊ ခပ်သိမ်းသော သားတို့သည်လည်း။ သီဟဿ၊ ခြင်္သေ့မှ။ ဘာယန္တိ၊ ကြောက်ကုန်၏။ ကာယသ္မိံ၊ ကိုယ်၌။ တုလျတာ၊ ပမာဏအဖြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ

နတ္ထိ ကာယသ္မိံ တုလျတာတိ၊ နတ္ထိ ကာယသ္မိံ တုလျတာ-ဟူသည်ကား။ သရီရေ၊ ကိုယ်၌။ ပမာဏံနာမ၊ ပမာဏမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ယဒိ ဘဝေယျ၊ ကိုယ်၌သာ ပမာဏ ဖြစ်ငြားအံ့။ မဟာသရီရာ၊ ကြီးသောကိုယ်ရှိကုန်သော။ ဟတ္ထိနောစ၊ ဆင်တို့သည် လည်းကောင်း။ ပသဒါစ၊ ချေတို့သည်လည်းကောင်း။ မိဂါစ၊ ကြွင်းသောသားတို့သည် လည်းကောင်း။ သီဟံ၊ ခြင်္သေ့ကို။ မာရေယျ၊ သတ်ကုန်ရာ၏။ သီဟောစ၊ ခြင်္သေ့သည်လည်း။ ဟံသာဒယော၊ ဟင်္သာအစရှိကုန်သော။ ခုဒ္ဒကသရီရေယေဝ၊ ငယ်သောကိုယ်ရှိသော တိရစ္ဆာန် တို့ကိုသာလျှင်။ မာရေယျ၊ သတ်ရာ၏။ ယဒိဧဝံ၊ အကယ်၍ ဤသို့သတ်သည်ရှိသော်။ ခုဒ္ဒ- ကာယေဝ၊ ငယ်သောတိရစ္ဆာန်တို့ သည်သာလျှင်။ သီဟဿ၊ ခြင်္သေ့မှ။ ဘာယေယျ၊ ကြောက်ကုန်ရာ၏။ မဟန္တာ၊ ကြီးသောသားတို့သည်။ နဘာယေယျ၊ မကြောက်ကုန်ရာ။ ယသ္မာပန၊ အကြင့်ကြောင့်ကား။ သရီရေ၊ ကိုယ်၌။ ဧတံ၊ ထိုပမာဏသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ တေပိ၊ ထိုသားတို့သည်လည်း။ သီဟဿ၊ ခြင်္သေ့မှ။ ဘာယန္တိ၊ ကြောက်ကုန်၏။ ဟူ၍လာသည်။

နိဒါနဝဂ္ဂ သံယုတ်ပါဠိတော်တွင်လည်း —

ဟံသာ ကောဉ္ဇာ မယူရာစ၊ ဟတ္ထိယော ပသဒါမိဂါ။
သဗ္ဗေ သီဟဿ ဘာယန္တိ၊ နတ္ထိ ကာယသ္မိံ တုလျတာ။

ဝေမေဝ မနုဿေသု၊ ဒဟရော စေပိ ပညဝါ။
သော ဟိ တတ္ထ မဟာ ဟောတိ၊ နေဝဗာလော သရီရဝါတိ။ ဟူ၍ ၎င်းနည်းတူလာသည်။

ဤသို့ ပါဠိအဋ္ဌကထာတို့၌ ဆင်၊ ချေ၊ သမင် စသော သားမျိုးတို့သည် ခြင်္သေ့ထက် ကြီးကုန်၏။ ဟင်္သာစသော တိရစ္ဆာန်တို့သည် ခြင်္သေ့အောက်ငယ်ကုန်၏ဟု ဆိုသဖြင့် ယခုအခါ ‘ချေ’ ဟု ခေါ်ဝေါ်သော သားမျိုးတို့အောက် ငယ်ကုန်၏ဟု သိအပ်၏။

၂၃-ပိုဒ်စွာ။ ။ သတ္တဌာန စေတီတော်တို့၏ မဟာဗောဓိမှ အကွာ အဝေးတို့ သည် တဆယ့်ကိုးလံကွာသည်။ လေးဆယ့်ငါးလံ ကွာသည်ဆိုသည့် အရာများသည် ညီညီညွတ်ညွတ်မရှိပါ။ ဝေးလျှင် ဝေးချင်း၊ နီးလျှင် နီးချင်းသာရှိရပါမည်။ ကျမ်းဂန် ထွက်ဆိုသည့် အကွာ အဝေးကိုလည်း သိလိုပါသည်။

၂၃-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ သတ္တဌာန စေတီတို့သည် ဗောဓိမှ အကွာအဝေး တဆယ့်ကိုးလံ ကွာသည်။ လေးဆယ့်ငါးလံ ကွာသည်ဆိုကြသည့် အရာသည် ညီညီညွတ်ညွတ်မရှိပါ။ ဝေးလျှင် ဝေးချင်း၊ နီးလျှင် နီးချင်း ရှိရပါမည်ဆိုရာ၌—

ဝေံ ဗောဓိသမိပေယေဝ စတ္တာရိ သတ္တာဟာနိ ဝိတိနာမေတွာ ပဉ္စမေ သတ္တာဟေ ဗောဓိရက္ခမူလာ ယေန အဇပါလနိဂြောဓော၊ တေနုပသင်္ကမိ။

စိနည်းမဟာဝါအဋ္ဌကထာ။ ၎င်းနည်းတူ ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ၊ အပဒါန်အဋ္ဌကထာတို့၌ လာသည်နှင့်အညီ— ပလ္လင်္ဂသတ္တာဟ၊ အနိမိသသတ္တာဟ၊ စင်္ဂမသတ္တာဟ၊ ရတနာသရသတ္တာဟ၊ ဤလေးပါးတို့သည် ဗောဓိပင်နှင့် နီးသည်ဟုဆိုသည်။ ဤလေးပါးမှ ကြွင်းသော သုံးဌာန သတ္တာဟတို့သည် မဟာဗောဓိပင်နှင့် ဝေးသည်ဟူ၍ ဗျတိရေက လှန်သောအားဖြင့် သိသာ သည်။

သည်ကိုရည်၍ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးချီသော တန်တားဦးတည်တွင်— “လေးပါးဌာန၊ ဤတည်မျှ ကား၊ ချက်မအောင်မြေ၊ ဗုဒ္ဓဟေမှ၊ သမိပဟု၊ ဆောင်ထကျမ်းလာ၊ မှတ်အပ်စွာသည်” ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ “သုံးပါးပြညွန်၊ ဤမျှဌာန်ကား၊ ကျမ်းဂန်ဆိုထ၊ စကားကျဖြင့်၊ ဇေယပလ္လင်၊ အောင်မြေပြင်မှ၊ ဒူရဟူဖွယ်၊ နားဝင်လွယ်သည်” ဟူ၍လည်းကောင်း စပ်တော်မူသည်များကို

ထောက်၍ ပထမလေးပါးသော ဌာနသည် ဗောဓိပင်နှင့်နီး၏။ နောက်သုံးပါးသည် ဝေး၏ ဟူ၍သာ မှတ်ရာသည်။ တဆယ့်ကိုးလံကွာသည် လေးဆယ့်ငါးလံကွာသည် ဆိုသည်မှာ ကျမ်းဂန်မတွေ့ပေ။

၂၄-ပုစ္ဆာ။ ။မြတ်စွာဘုရား စံနေတော်မူသော ဇေတဝန်ကျောင်းသည် ရှစ်မင်းပယ်စားခန့်ကျယ်သည်ကို သိရပါသည်။ အမြင့်အရပ် ဘယ်မျှရှိမည်။ ဘုံဆင့် ဘယ်နှစ်ထပ် ရှိမည်ကို သိလိုပါသည်။

လေးပါးဓီရ၊ ပဏ္ဍိတစစ်၊ အနှစ်ပြည့်စွာ၊ ဆရာကောင်းထံ၊ ကျိုးနွံဆည်းကပ်၊ အပ် မအပ်ကို၊ တပ်တပ်သိမှု၊ ပုစ္ဆာပြု၍၊ ဗာဟုသစ္စ၊ သုတစိန္တာ၊ ဘာဝနာဖြင့်၊ သုံးဖြာဉာဏ်ထူး၊ တတ်ဖူးရှေးခါ၊ ဝါသနာကြောင့်၊ ဖြစ်လာတော်ငြား၊ ဂုဏ်မြောက် မြားဟု၊ တရားလမ်းကြီး၊ ခရီးသိတတ်၊ ရှေးညွှန်မှတ်သည်။ ။မပြတ် ပေါင်းယှဉ်တွဲ သတည်း။ ဟူ၍ စပ်တော်မူသည်ကို နှလုံးသွင်းမိပါသဖြင့် လျှောက်ဝံ့ပါသည် ဆရာ တော်ဘုရား။

၂၄-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ဇေတဝန် ကျောင်းတော်သည် ရှစ်မင်းပယ်စားခန့် ကျယ်သည် ဆိုသည်ကို သိရပါသည်။ အမြင့်အရပ် ဘယ်မျှရှိမည်၊ ဘုံဆင့် ဘယ်နှစ်ထပ် ရှိမည်ကို သိလို ပါသည်ဆိုရာ၌—

ဇေတဝနေ ကောဋိသန္တရေန အဋ္ဌာရသ ဟိရညကောဋိဟိ ကိနိတွာ နဝကမ္ပံ ပဋ္ဌပေသိ။ သော မဇ္ဈေ ဒသဗလဿ ဂန္ဓကုဋိ ကာရေသိ။ တံ ပရိဝါရေတွာ အသီတိမဟာထေရာနံ ပါဠိ-ယေက္ကံ ကေသန္နိဝေသနအာဝါသေ ကေကုဋိက ဟံသ ဝဇ္ဇက ဒီဃမာလ မဏ္ဍပါဒိဝသေန သေနာသနာနိ ပေါက္ခရဏိစကံမန ရတ္တိဌာန ဒိဝါဌာနာနိ စာတိ အဋ္ဌာရသကောဋိပရိစ္စာဂေန ရမ္မဏိယေ ဘူမိဘာဂေ ဝိဟာရံ ကာရာပေတွာ ဒသဗလဿ အာဂမနတ္ထာယ ဒုတံ ပေသေသိ-ဟူ၍ အပဒါန် အဋ္ဌကထာ၌လာသည်။

ဇေတမင်းသား၏ ဥယျာဉ်၌ တဆယ့်ရှစ်ကုဋေသော ရွှေအသပြာကိုခင်း၍ ဝယ်ပြီးလျှင် အမှုကိုပြုစေ၍ ထိုသဌေးသည် ဥယျာဉ်အလယ်၌ မြတ်စွာဘုရား၏ ဂန္ဓကုဋိကို ပြုစေ၏။ ဂန္ဓကုဋိကိုရံ၍ အသီတိမဟာထေရ်တို့၏ အသီးအသီး တယောက်စီကိန်းရာ ကျောင်းတို့ကို တခုသော တိုက်ရှိသော ဟင်္သာတောင် အမှန်းရှိသော ရှည်သော တန်ဆောင်းမဏ္ဍပ် စသော အစွမ်းအားဖြင့် ကြွင်းသော ကျောင်းတို့ကို လည်းကောင်း၊ ရေကန်၊ စင်္ကြံ၊ ညဉ့်သန့်ရာ၊ နေသန့်ရာတို့ကို လည်းကောင်း၊ တဆယ့်ရှစ်ကုဋေသော ဥစ္စာတို့ကို စွန့်သဖြင့်

မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိသော မြေအဖို့၌ ကျောင်းကိုပြီးစေ၏။ ကိုးလဖြင့် ကျောင်းပူဇော်ခြင်း ကျောင်းလွတ်သဘင်ကို ပြီးစေ၏။ ကျောင်းပူဇော်ရာ၌ တဆယ့်ရှစ်ကုဋေကုန်၏။ ဤသို့ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌ ငါးဆယ့်လေးကုဋေသော ဥစ္စာတို့ကို စွန့်၏။

ဤသို့ဆိုသော သာမညစကားကို ထောက်လျှင် ယခုကာလ ဆောက်လုပ်သော ဘုံအမိုး သုံးဆင့်၊ ဘုံလေးဆင့်၊ ဘုံငါးဆင့်ထပ်သော တခဲနက်သော ကျောင်းကဲ့သို့ ရှစ်မင်းပယ်ခန့် အလျားအနံကျယ်သော ဘုံအမိုး သုံးထပ်၊ လေးထပ်၊ ငါးထပ်ရှိသော ထိုရှစ်မင်းပယ်နှင့် လျော်သော အမြင့်အစောက်ရှိသော ကျောင်းဟုယူရန်ရှိ၏။ ယူလည်းယူကြ၏။ အချိုလည်း အသက်ရှည်သော ကာလဖြစ်၍ သစ်ဝါးကြိမ်နွယ်တို့သည် ကြီး၏။ ထို့ကြောင့် ကျောင်းလည်း ရှစ်မင်းပယ်ခန့်၊ တဆယ့်ခြောက်မင်းပယ်ခန့်၊ ဂါဝုတ်ခန့်စသည်ဖြင့် ကြီး၏ဟူ၍ ဆိုကြ၏။ အချိုလည်း ဇေတဝန်ကျောင်းတော်သည် ဘုံသုံးထပ် အမိုးရှိ၏။ အကျယ် ရှစ်မင်းပယ်ခန့် ကျယ်၏ဟု ပြောဆိုကြ၏။ ငါတို့ဆရာတို့ အယူမူကား မင်း၏ပယ်တော်ဖြင့် ရှစ်ပယ်ကျယ်၏ ဟူသောစကားကို ပကတိနေရာ သုဂတာလယ သေနာသနဝိဟာရကို မယူလို။ သံဃာရာမ သံဃာ့အရံ ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက် ပရိဝေဏကိုသာ ယူလို၏။ ယူလိုကြောင်းလည်း—

အတိတေ ပန ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော ကာလေ ပုနဗ္ဗသုမိတ္တောနာမသေဋ္ဌိ သုဝဏ္ဏိဋ္ဌက သန္တရေန ကိဏိတော တသ္မိံ ယေဝဌာနေ ယောဇနပ္ပမာဏံ သံဃာရာမံ ကာရာပေသိ။

သိခိဿ ဘဂဝတောကာလေ သိရိဝစုနောနာမသေဋ္ဌိ သုဝဏ္ဏဖာလသန္တရေန ကိဏိတော တသ္မိံ ယေဝ ဌာနေ တိဂါဝုတပ္ပမာဏံ သံဃာရာမံ ကာရာပေသိ။

ဝေဿဘုဿ ဘဂဝတော ကာလေ သောတ္ထိယောနာမ သေဋ္ဌိ သုဝဏ္ဏဟတ္ထိဝရသန္တရေန ကိဏိတော တသ္မိံ ယေဝ ဌာနေ အစုယောဇနပ္ပမာဏံ သံဃာရာမံ ကာရာပေသိ။

ကကုသန္ဓဿ ဘဂဝတော ကာလေ အစူတောနာမသေဋ္ဌိ သုဝဏ္ဏိဋ္ဌကသန္တရေန ကိဏိတော တသ္မိံ ယေဝဌာနေ ဂါဝုတပ္ပမာဏံ သံဃာရာမံ ကာရာပေသိ။

ကောဏာဂမနဿ ဘဂဝတော ကာလေ ဥဂ္ဂေါနာမသေဋ္ဌိ သုဝဏ္ဏကစ္ဆပ သန္တရေန ကိဏိတော တသ္မိံ ယေဝဌာနေ အစုဂါဝုတပ္ပမာဏံ သံဃာရာမံ ကာရာပေသိ။

ကဿပဿ ဘဂဝတော ကာလေ ဒုသုနောနာမသေဋ္ဌိ သုဝဏ္ဏိဋ္ဌကသန္တရေန ကိဏိတော တသ္မိံ ယေဝဌာနေ သောဋ္ဌသ ကရိသပ္ပမာဏံ သံဃာရာမံ ကာရာပေသိ။

အမှာကံ ပန ဘဂဝတော ကာလေ အနာထပိဏ္ဍိကောသေဋ္ဌိ ကဟာပဏကောဋ္ဌိ သန္တရေန ကိဏိတော တသ္မိံ ယေဝဌာနေ အဋ္ဌကရိသပ္ပမာဏံ သံဃာရာမံ ကာရာပေသိ။ ဣဒံ ကိရဌာနံ သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ အဝိဗဟိတဌာနမေဝ—

ဟုလာသော အပဒါန် အဋ္ဌကထာ၊ ၎င်းနည်းတူ ဝိနည်းစူဠဝါ အဋ္ဌကထာ၊ သုတ်မဟာဝါ အဋ္ဌကထာတို့၌လာသည်။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။ဝိပဿီဘုရားလက်ထက် ပုနဗ္ဗသုမိတ္တ သူကြွယ် ရွှေအုတ်ခင်း၍ ဝယ်ပြီးလျှင် တယူဇနာရှိသော သံဃာ့ အရံကို ပြုစေ၏။

သိခီဘုရားလက်ထက် သိရိဝဇ္ဇန သူကြွယ် ရွှေထွန်သွားခင်း၍ ဝယ်ပြီးလျှင် သုံးဂါဝုတ် ရှိသော သံဃာ့အရံကို ပြုစေ၏။

ဝေဿဘူဘုရားလက်ထက် သောတ္တိယသူကြွယ် ရွှေဆင်ရုပ်ခင်း၍ ဝယ်ပြီးလျှင် ယူဇနာ ခွဲရှိသော သံဃာ့အရံကို ပြုစေ၏။

ကကုသန် ဘုရားလက်ထက် အစူတသူကြွယ် ရွှေအုတ်ခင်း၍ ဝယ်ပြီးလျှင် တဂါဝုတ် ပမာဏရှိသော သံဃာ့အရံကို ပြုစေ၏။

ကောဏဂုံ ဘုရားလက်ထက် ဥဂ္ဂသဌေး ရွှေလိပ်ရုပ်ခင်း၍ ဝယ်ပြီးလျှင် ဂါဝုတ်ခွဲပမာဏ ရှိသော သံဃာ့အရံကိုပြုစေ၏။

ကဿပမြတ်စွာဘုရားလက်ထက် သုမနသဌေး ရွှေအုတ်ခင်း၍ ဝယ်ပြီးလျှင် တဆယ့် ခြောက်ပယ် ပမာဏရှိသော သံဃာ့အရံကို ပြုစေ၏။

ငါတို့ဘုရားလက်ထက် အနာထပိဏ်သဌေး အသပြာစွန်းခြင်း ထိစေလျက် ရွှေငွေကို ခင်း၍ ဝယ်ပြီးလျှင် မင်း၏ပယ်တော် ရှစ်ပယ်ခန့်ရှိသော သံဃာ့အရံကို ပြုစေ၏။

ဝိနည်းစူဠဝါ အဋ္ဌကထာတွင်၊ ဝိပဿီဘုရားလက်ထက် ရွှေအုတ်၊ သိခီဘုရားလက်ထက် ရွှေလှံတံ၊ ဝေဿဘူဘုရားလက်ထက် ရွှေထွန်သွား၊ ကကုသန်ဘုရားလက်ထက် ရွှေဆင်ခြေ၊ ကောဏဂုံဘုရားလက်ထက် ရွှေအုတ်၊ ကဿပဘုရားလက်ထက် ရွှေလိပ်ရုပ်၊ ငါတို့ဘုရား လက်ထက် ရွှေအသပြာခင်း၍ ဝယ်သည်ဆိုသည်ကို ထောက်၍ ကျောင်းတိုက်အရံဟူ၍သာ မှတ်ရာသည်။

အမြင့် အရပ် ဘယ်မျှရှိမည်၊ ဘုံဆင့် ဘယ်နှစ်ထပ် ရှိမည်ဟု မေးရာ၌ ဇေတဝန် ကျောင်းတိုက် အရံတွင်း၌ မြတ်စွာဘုရား နေတော်မူသော ကျောင်းဟူ၍ အသီးအခြားမရှိ။ ဇေတဝန်ကျောင်းအရံတွင်း၌ မြတ်စွာဘုရား နေတော်မူသော အနာထပိဏ်သဌေး ပြုသော တသိန်းစီထိုက်သော ဂန္ဓကုဋီ၊ ကရေရိကုဋီ၊ ကောသမ္မကကုဋီ၊ ပသေနဒီကောသလမင်းပြုသော အသပြာ တသိန်းထိုက်သော သလဠာဂါရကုဋီဟူ၍ လေးရပ်ရှိကြောင်းကို သုတ်မဟာဝါ အဋ္ဌကထာ မဟာပဒါနသုတ်အဖွင့်တွင်—

အန္တော ဇေတဝနေ ကိရ ကရေရိကုဒ္ဓိ ကောသမ္ပကကုဒ္ဓိ ဂန္ဓကုဒ္ဓိ သလဠာဂါရန္တိ စတ္တာရိ မဟာဂေဟာနိ။ ဧကေကံ သတသဟဿပရိစ္စာဂေန နိပ္ပန္နံ။ တေသု သလဠာဂါရိရညာ ပသေနဒိနာ ကာရိတံ၊ သေသာနိ အနာထပိဏ္ဍိကေန ကာရိတာနိ—

ဟုလာသည်။ ကုဒ္ဓိလေးရပ်တွင် ဂန္ဓကုဒ္ဓိ၌ မြတ်စွာဘုရား များသောအားဖြင့် နေတော်မူသည်။

ဇေတဝနေ ဂန္ဓကုဒ္ဓိယာ စတ္တာရိ မဉ္ဇပါဒဋ္ဌာနာနိ အဝိဇဟိတာနေဝ ဟောန္တိ - ဟူ၍ ဗုဒ္ဓဝင် အဋ္ဌကထာတို့၌ ဆိုသောကြောင့် ဂန္ဓကုဒ္ဓိ၌ ညောင်စောင်း ခြေထုလေးရပ်တို့သာ မစွန့်ကုန်ဆိုသည်ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရား နေတော်မူသော ကျောင်းဟူသည်ကား ဂန္ဓကုဒ္ဓိစသော ကုဒ္ဓိလေးရပ်တို့သည် ဘုရားကျောင်းတော်ပင် ဖြစ်တော့သည်။

ဇိနဿဝါသဘဝနမိတ္ထိ-ဂန္ဓကုဒ္ဓိပျထ။ ဟူ၍အဘိဓာန်ဆိုသည်။

ဇိနဿ၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ဝါသဘဝနံ၊ နေတော်မူရာကျောင်းသည်။ ဂန္ဓကုဒ္ဓိ၊ ဂန္ဓကုဒ္ဓိ မည်၏။

အမြင့်အရပ် ဘုံဆင့် ဘုံထပ်မှာ ဂန္ဓကုဒ္ဓိမှတစ်ပါး ဇေတဝန်ကျောင်းဟုပင် အထူးအထည် နှင့် မရှိသည့်အရာကို ဘုံဘယ်မျှရှိ၏ဟူ၍ ကျမ်းဂန်ရှိရတော့သည် မဟုတ်။ ပုဗ္ဗာရာမကျောင်း မှာသာ ဘုံနှစ်ထပ်ရှိကြောင်းကို—

ဒွေ ဘူမိယံ ပါသာဒံ ကရိံသု။ ဟေဋ္ဌာ ဘူမိယံ ပဉ္စဂဗ္ဘသတာနိ။ ဥပရိ ဘူမိယံ ပဉ္စဂဗ္ဘသတာနိတိ ဂဗ္ဘသဟဿပုဋ္ဌိမဏ္ဍိတော ပါသာဒေါ အဟောသိ။ အဋ္ဌကရီသေ ဘူမိ ဘာဂေ ပါသာဒံ ကာရေသိ—

စသည်ဖြင့် ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ ပုပ္ဖဝင် ဝိသာခသုတ်တွင် ဆိုသောကြောင့် ပြာသာဒ်ဘုံ နှစ်ထပ်ရှိသည်။ အောက်ဘုံ၌ တိုက်ခန်းငါးရာ၊ အထက်ဘုံ၌ တိုက်ခန်းငါးရာ ပေါင်းတိုက်ခန်း တထောင်ရှိသည်။ ပဓာနဝတ်ကျောင်းငါးရာ။ ပြာသာဒ်ငါးရာ။ ဇရပ်ရှည် ငါးရာရံသည်ဆို သည်။ အချိုသောသူတို့ကား ဇေတဝန်ကျောင်းတော်သည် အလံတရာ မြင့်သည်။ အလံ နှစ်ရာ အနံ့ရှိသည်။ အလံသုံးရာ အလျားရှိသည်။ ကုန်းစင်သစ်လုံးရေတရာ။ သည်လည်- သည်မ - နှစ်ရာ။ သည်ထွေး- သည်ရံလေးရာရှိသည်။ တိုက်ခန်းရှစ်ဆယ်ရှိသည်။ ရွှေဖြင့်မိုးသည် ဘုံသုံးထပ်ရှိသည်ဟု ပါဠိပဒရွတ်၍ ပြောဆိုကြကုန်၏။ ဤပါဠိပဒတို့ကို ကျမ်းကြီးကျမ်းမတို့၌ မတွေ့ဖူးချေဟူ၍ ကျမ်းဂန် သိမြင်သော ဆရာကြီးတို့ မိန့်ကုန်၏။ ဝိနည်း စူဠဝါပါဠိတော် သေနာသနက္ခန္ဓကတွင်ကား—

ဇေတဝနေ ဝိဟာရေ ကာရာပေသိ၊ ပရိဝေဏာနိ ကာရာပေသိ၊ ကောဋ္ဌကေ၊ ဥပဋ္ဌာန- သာလာယော၊ အဂ္ဂိသာလာယော၊ ကပ္ပိယကုဒ္ဓိယော၊ ဝစ္စကုဒ္ဓိယော၊ ပဿာဝ ကုဒ္ဓိယော၊ စင်္ကမေ၊ စင်္ကမန သာလာယော၊ ဥဒပါနေ၊ ဥဒပါန သာလာယော၊ ဇန္တုဿရေ ဇန္တုဿရ သာလာယော၊ ပေါက္ခရဏိယော၊ မဏ္ဍပေ ကာရာပေသိ။

ဟူ၍ ဇေတဝန် ကျောင်းတော်တို့ကို ပြုစေ၏။ ပရိဝုဏ်တို့ကိုလည်းကောင်း။ တံခါးမုခ်၊ စည်းဝေးစရာဇရပ်၊ မီးတင်းကုပ်၊ ကပိယကုဋီ၊ ဝစ္စကုဋီ၊ ပဿာဝကုဋီ၊ စကြံဇရပ်၊ ရေတွင်း၊ ရေတွင်းဇရပ်၊ ဇရုံးအိမ်၊ ဇရုံးအိမ်ဇရပ်၊ ရေကန်၊ မဏ္ဍပ်တို့ကို ပြုစေရာ၏ဟု ဆိုသည်။ အဋ္ဌကထာ တွင်လည်း-

အဋ္ဌာရသဟိ ကောဋီဟိ ဧတေ ဝိဟာရာဒယော ကာရာပေသိ အဋ္ဌကရိသပ္ပမာဏာယ ဘူမိယာ-ဟူ၍သာဆိုသည်။ ပထမ တောင်ဘီလာ တိပိဋကလင်္ကာရ ဆရာတော် တော် မူသည့် ဝိဟာရာနုမောဒနာတွင်လည်း ဝိနည်းပါဠိတော်၏ အဓိပ္ပာယ် လာတိုင်းကိုသာ စကားပြေရေးတော်မူသည်။ ထိုနည်းတူ ဝါဆိုစဉ်ဝတ္ထု၊ တထာဂတုပ္ပတ္တိ၊ မာလာလင်္ကာရ တို့တွင်လည်းဆိုကုန်သည်။ ဤအရာတွင် အချို့သောကျမ်းတို့၌ ဝိဟာရံပါဝိသိ-ဟူ၍ ရှိပါ၏ တကားဟူအံ့။ ဝိဟာရံဟူ၍ ဆိုသော်လည်း ဂန္ဓကုဋီကိုပင်ရည်၍ ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် မဇ္ဈိမ ပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ၊ ဓမ္မစေတီယသုတ်အဖွင့်တွင် ဝိဟာရာတိ ဂန္ဓကုဋီ သန္ဓာယာဟံသု-ဟု ဖွင့်သောနည်းကို ထောက်သင့်သည်။

ဒုကနိပါတ်ကျမ်း အဋ္ဌမဝဂ်ပဌမပလာယိတဇာတ်တွင် ပရိပိုဇ်ရဟန်းတယောက်သည်ဇေတ မင်းသားကို ကုဋေသော ဥစ္စာစွန့်၍ ပြုလုပ်သော တံခါးမုခ်ကိုမြင်လျှင် ရဟန်းဂေါတမ နေသော ပြာသာဒ်လောဟု လူများကိုမေး၏။ တံခါးမုခ်သာတည်းဟု ပြောကြ၏။ တံခါး မုခ်မျှ ဤကဲ့သို့ရှိသော် ဘုရားစံနေတော်မူသော ဝသနဂေဟသည် အဘယ်သို့ဖြစ်လတ္တံ့ နည်း ဟု မေးသောကာလ၌လည်း “ဂန္ဓကုဋီနာမ အပ္ပမေယျာတိ” ဟု “ဂန္ဓကုဋီသည် မနှိုင်းယှဉ် အပ်”ဟု ဂန္ဓကုဋီကိုသာ စံနေတော်မူသောကျောင်းဟူ၍ ပြောဆိုကြသည်များကို ထောက် သော်လည်းကောင်း၊ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်သည် ဘုံသုံးထပ်ရှိသည်၊ အလံတရာမြင့်သည် အလံနှစ်ရာ အနံ့ရှိသည်၊ အလံသုံးရာ အလျားရှိသည်ဟူသော စကားတို့သည် ခိုင်ခံ့သော ကျမ်းကြီး ကျမ်းမတို့က ထွက်သည်မှန်လျှင် သုတ်မဟာဝါ အဋ္ဌကထာ၊ ဝိနည်းစူဠဝါပါဠိ တော်အဋ္ဌကထာ၊ ဝိဟာရာနုမောဒနာစသော ကျမ်းတို့တွင် အရိပ်အမြှက် ပါသင့်လျက် မပါ ချေသောကြောင့်လည်းကောင်း ခိုင်ခံ့သော ပါဠိပဒ မဟုတ်လွန်းသကဲ့သို့ထင်သည်။

၂၅-ပုစ္ဆာ။ ။မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူသောကာလ မြောက်သို့ ဦးခေါင်းပြု၍ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူသည်ဟူ၍ အစဉ်ရှည်စွာ စကားဥဒါန်း ရှိပါ သည်ကို အချို့က မြတ်စွာဘုရားသည် အရှေ့သို့ ဦးခေါင်းပြု၍ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူ သည်။ အရှေ့သို့ ဦးခေါင်းပြု၍ ပရိနိဗ္ဗာန် စံယူတော် မူသည့် ကာလ လက်ယာနံ တောင်းဖြင့် လျောင်းတော်မူလျှင် မြောက်သို့ မျက်နှာမူလျက် ရှိသည်ကို ရည်၍ သာ မြောက်သို့ ဦးခေါင်းပြုသည်ဟု ဆိုကြကုန်သည်။ “ဥတ္တရသီသာဘိမုခ” ဟူသော

ပါဌ်ကိုလည်း၊ ဥတ္တရတပုဒ်၊ သီသတပုဒ် အဘိမုခ တပုဒ်ခွဲရမည်။ သီသသဒ္ဒါ၏ အနက်သည်လည်း မျက်နှာသည် ဦးခေါင်းပင်ဖြစ်တော့သည်။ ထို့ကြောင့် ဥတ္တရ- သီသဘိမုခကို မြောက်သို့ မျက်နှာပြု၍ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူသည် အနက် ယောဇနာ ရမည်ဟု ကျမ်းဂန် အရိပ်ခို၍ ပြောဆိုကြပါသည်။ ရှင်းလင်းအောင် သိလိုပါသည်။

သက္ကရာဇ် ၁၁၇၀-ပြည့်။ တပေါင်းလဆန်း ၁-ရက်။ အင်္ဂါနေ့။ မုံရွာ သီရိမာလာက လျှောက် လာရာတွင် ပြေဆိုလိုက်သည်ကား။

၂၅-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။မြတ်စွာဘုရားသည် ပရိနိဗ္ဗာန် စံယူတော်မူသောကာလ ဦးခေါင်း တော်ပြုရာ အရပ်ကိုမေးရာ၌-

ဣဿ် မေ တံ အာနန္ဒ အန္တရေန ယမကသာလာနံ ဥတ္တရသီသကံ မဇ္ဇကံ ပညာပေဟိ။ ကိလန္တောသ္မိ အာနန္ဒ နိပဇ္ဇိဿာမိတိ။

အာနန္ဒ၊ ချစ်သားအာနန္ဒာ။ မေ၊ ငါဘုရားသည်။ ဣဿ်၊ တိုက်တွန်း၏။ တံ၊ သင်သည်။ ယမကသာလာနံ၊ အစုံသော အင်ကြင်းပင်တို့၏။ အန္တရေန၊ အကြား၌။ ဥတ္တရသီသကံ၊ မြောက်သို့ဦးခေါင်းရှိသော။ မဇ္ဇကံ၊ ညောင်စောင်းကို။ ပညာပေဟိ၊ ခင်းလော့။ ကိလန္တော၊ ပင်ပန်းတော်မူသည်။ အသ္မိ၊ ဖြစ်၏။ အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ နိပဇ္ဇိဿာမိ၊ ငါလျောင်းအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဝေါ၊ မိန့်တော်မူ၏။

အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပဋိဿုတွာ အန္တရေန ယမကသာလာနံ ဥတ္တရ သီသကံ မဇ္ဇကံ ပညာပေသိ။

အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ အရှင်အာနန္ဒာသည်။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ပဋိဿုတွာ၊ စကားတော်ကို။ ပဋိဿုတွာ၊ ဝန်ခံ၍။ ယမကသာလာနံ၊ အစုံသော အင်ကြင်းပင်တို့၏။ အန္တရေန၊ အကြား၌။ ဥတ္တရသီသကံ၊ မြောက်သို့ ဦးခေါင်းရှိသော။ မဇ္ဇကံ၊ ညောင်စောင်း ကို။ ပညာပေသိ၊ ခင်း၏။

ချစ်သားအာနန္ဒာ ငါတိုက်တွန်း၏။ သင်သည် အင်ကြင်းပင်စုံတို့၏အကြား၌ မြောက်သို့ ဦးခေါင်းရှိသော ညောင်စောင်းကို ခင်းလော့ဟု မိန့်တော်မူ၏။ အရှင်အာနန္ဒာလည်း မြောက်သို့ ဦးခေါင်းရှိသော ညောင်စောင်းကို ခင်း၏ဟု ဆိုလိုသည်။

ဤသို့ ယောဇနာသော အနက်တွင် မြောက်သို့ ဦးခေါင်းရှိသော ညောင်စောင်း ကိုခင်း၏ဟူသော စကားကို ဆရာတို့ များစွာအနက်ဆိုကြသည်။ တောင်ဘီလဆရာတော်တို့ စီရင်တော်မူကြသည့် ရာဇမဏိစူဠာဇာတ် ကမ္ပည်းတွင်လည်း၊ အရှင်အာနန္ဒာကို ခေါ်၍

ညောင်စောင်းကို ဦးခေါင်းရင်း မြောက်သို့ပြု၍ ခင်းဟု မိန့်တော်မူသည်ဟူ၍ စာတမ်းရှိ သည်များကို ထောက်သော် မြောက်သို့ ဦးခေါင်းပြု၍ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူသည်ဟု ယူရန် ရှိသည်။ မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် အဋ္ဌကထာ၌လည်း—

“အန္တရေန ယမက သာလာနံ ဥတ္တရသိသကန္တိ တဿ ကိရ မဉ္ဇကဿ ကော သာလပန္တိ သိသဘာဂေ ဟောတိ၊ ကောပါဒ ဘာဂေ” ဟူ၍ ညောင်စောင်း၏ ဦးခေါင်းရင်းက တပင်၊ ခြေရင်းကတပင်၊ အင်ကြင်းပင်ရှိကြောင်းကိုသာ ဖွင့်၍ ဥတ္တရ၏အရ ဒိသာဘာဂ ဖြစ်ကြောင်းကို မဖွင့်၊ နလာဠာတုဝင်တုဝင်လည်းဤကဲ့သို့ သာမညဆိုသည်။ ဥတ္တရသိသာဘိ- မုခကို ဥတ္တရတပုဒ်၊ သိသတပုဒ်၊ အဘိမုခ တပုဒ်ခွဲ၍ အနက်ကြံရမည့် အကြောင်းများမှာ ကျန်းဂန် မတွေ့ဖူးပေ။

၂၆-ပုစ္ဆာ။ ။ကဆုန်လပြည့် အင်္ဂါနေ့ မလ္လာမင်းတို့၏ အင်ကြင်းပင်စုံ၌ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူသည်။ အင်ကြင်းပင်စုံတွင် ခုနစ်ရက်ထားသည်။ စန္ဒကူးထင်းပုံ ထက်တွင် ခုနစ်ရက်ထားပြီးမှတေဇောဓာတ်လောင်သည် ဆိုပါသည်။ ခုနစ်ရက်နှစ်လီ ဖြစ်လျှင်လည်း တနင်းလာနေ့ တေဇောဓာတ် လောင်ရပါမည်ကို “ရဝိဝါရေ အဂ္ဂိ တေဇော”ဟု တနင်္ဂနွေနေ့ တေဇောဓာတ် လောင်ကြောင်းကို ဆိုပြန်ခဲ့ပါသည်။ ရှင်းလင်းစွာ သိလိုပါသည်။

ရှင်လူပုဏ္ဏား၊ ကြယ်ရှားယုတ်မြတ်၊ ပညာတတ်နှင့်၊ ပူးပွတ်မကင်း၊ ဆိုသွင်းမိန့်သံ၊ နားပါးခံ၍၊ ကထံကံထိ၊ သင်္ကာရိသား စွန်းငြိ စေးညော်၊ ဂုဏ်သရော်ကို၊ ချဉ်ပေါ် ရေထိ၊ ကြေးနီ ညှိသို့၊ မရှိစေရာ၊ ဖျောက်များကလျှင်၊ ချာမဦးကိုင်၊ လိုရာတိုင်သည်။ ဟုစပ်ဆိုသည်များကို မှတ်မိပါသဖြင့် မေးလျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

၂၆-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ကဆုန်လပြည့် အင်္ဂါနေ့ ပရိနိဗ္ဗာန်စံ၍ ခုနစ်ရက်နှစ်လီမြောက် တနင်းလာနေ့ တေဇောဓာတ် လောင်ရပါမည် ဆိုရာမှာ-

နိဒ္ဒါဝသေန ပန တံ ရတ္ထိံ ဘဂဝတော ဘဝင်္ဂဿ ဩကာသောယေဝ နာဟောသိ။ ပဋ္ဌမယာမသ္မိဉ္စိ မလ္လာနံ ဓမ္မဒေသနာ အဟောသိ။ မဇ္ဈိမယာမေ သုဘဒ္ဒဿ၊ ပစ္ဆိမယာမေ ဘိက္ခုသံသံ ဩဝဒတိ။ ဗလဝပစ္စုသေ ပရိနိဗ္ဗာယိ။ ဟူသော ပရိနိဗ္ဗာနသုတ်အဋ္ဌကထာ။

ဝိသာခါပုဏ္ဏမဒိဝေသ ပစ္စုသသမယေ အနုပါဒိသေသယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဘဂဝတိ လောကနာထေ။ ဟူသော ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာတို့နှင့်အညီ-

ကဆုန်လပြည့်နေ့ည အိပ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့် ဘဝင်၏အခွင့်သည် မရှိရပြီ။ ညဉ့်ဦးယံ၌ မလ္လာမင်းတို့ကို တရားဟောတော်မူသည်။ သန်းခေါင်ယံ၌ သုဘဒ်ပရိပိုဇ်ကို ဆုံးမတော်မူသည်။ ပစ္ဆိမယံ၌ ရဟန်းအပေါင်းတို့ကို ဆုံးမ၍ မိုးသောက်ထ၌ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူသည်။ မိုးသောက်ယံဖြစ်သော်လည်း ကဆုန်လပြည့် အင်္ဂါနေ့ဟူ၍ပင် ယူရမည်။ ယင်းသို့ယူလျှင် လပြည့်ကျော် ခြောက်ရက် တနင်းလာနေ့သည် ပရိနိဗ္ဗာန်စံသောနေ့မှ ခုနစ်ရက်မြောက်သော သာဓုကီဠနသတ္တာဟ၊ ပထမသတ္တာဟသည် စေတီ။ ထိုနေ့၌ပင် အလောင်းတော်ကိုဆောင်၍ မြို့မြောက်တံခါးဖြင့်သွင်း၍ မြို့လယ်ဖြင့်ဆောင်၍ မြို့အရှေ့ တံခါးမှ ထုတ်၍ မကုဋ္ဌဗန္ဓန ဥယျာဉ်၌ အမြင့် အတောင် တရားနှစ်ဆယ်ရှိသော စန္ဒကူးထင်းပုံထက် တင်ထား၏။ ထိုနေ့ပင် သင်္ဂြိုဟ်အံ့သောငှာ လုံ့လပြုသော်လည်း အပြီးမမြောက်၍ စန္ဒကူးထင်းပုံထက်တွင် ခြောက်ရက် တနင်းလာနေ့မှစ၍ ထားသော် လပြည့်ကျော် တဆယ့်နှစ်ရက် တနင်္ဂနွေနေ့သို့ ရောက်သောကာလ ခုနစ်ရက်မြောက်လေ၏။ စိတကသတ္တာဟ - ဒုတိယသတ္တာဟစေတီ။ ထိုနေ့ တေဇောဓာတ်လောင်၏။ ထို့ကြောင့် “အင်္ဂါဝါရေ ပရိနိဗ္ဗုတိ။ ရဝိဝါရေ အဂ္ဂိတေဇော” ဟု ဆိုလေသတည်း။

ယခင် သာဓုကီဠနသတ္တာဟ၊ စိတကသတ္တာဟနောက်၊ ဓာတ်တော်ကို ပူဇော်သည်။ ရှစ်ပြည့်ထောင်သော မင်းတို့ကို ဒေါဏပုဏ္ဏားဝေသည်တိုင်အောင် ခုနစ်ရက်ကို ဓာတုပူဇာသတ္တာဟဆိုသည်။ ဓာတုပူဇာသတ္တာဟသည် နယုန်လဆန်း လေးရက် တနင်္ဂနွေနေ့သို့ ရောက်၏။ ဤသတ္တာဟသုံးပါးတို့ကို ရွှေဥမင်ဆရာတော် ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာနိဿယတွင် ပြဆိုတော်မူသည်။

သမန္တစက္ခုဒီပနီကျမ်း - ပထမတွဲပြီး၏။

သမန္တစကျေဒီပနီကျမ်း

ဒုတိယတွဲ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

တပည့်တော် သိရိမာလာလျှောက်ပါသည် ဇေတဝန်ဆရာတော်ဘုရား။

၂၇-ပုဒ်။ ။အဘိဓမ္မတ္ထ သင်္ဂြိုဟ်ကျမ်းတွင် “စတုဓာတုဝဝတ္ထာနံ ကေဝဝတ္ထာနံ” ဟူ၍ ဆိုသည့်အရာ၌ တခုသော ဝဝတ္ထာန်ကိုမှတ်၍ စီးဖြန်းရမည်ဆိုသော အရာသည် အဘယ်သို့ စီးဖြန်းရမည်ကို သိလိုပါသည်။

သက္ကရာဇ် ၁၁၇၀-ပြည့်၊ တန်ခူးလဆန်း ၁-ရက်။ ကြာသပတေးနေ့ မုံရွာ သိရိမာလာက လျှောက်လာရာတွင် ဖြေဆိုလိုက်သည်ကား။

၂၇-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။တခုသော ဝဝတ္ထာန်ကို မှတ်သား၍ စီးဖြန်းရမည်ဆိုသော အရာသည် ဘယ်သို့မှတ်သား၍ စီးဖြန်းရမည်ဟူရာ၌—

သမထဘာဝနာ၊ ဝိပဿနာဘာဝနာ နှစ်ပါးတို့တွင် သမထဘာဝနာအဝင် လေးပါးသော ဓာတ်တို့ကို မှတ်သား၍ စီးဖြန်းရာသည်ကိုပင် ကေဝဝတ္ထာန်ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့်—

ဝဝတ္ထာနန္တိ သဘာဝုပလက္ခဏဝသေန သန္နိဋ္ဌာနံ စတုန္ဒံ ဓာတုနံ ဝဝတ္ထာနံ စတုဓာတု ဝဝတ္ထာနံ။ ဓာတုမနသိကာရော ဓာတုကမ္မဋ္ဌာနံ စတုဓာတု ဝဝတ္ထာနန္တိ အတ္ထတော ဧကံ။ ဟူ၍ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်တွင်ဆိုသည်။

ထိုကမ္မဋ္ဌာန်းသည် အကျယ် စီးဖြန်းခြင်း၊ အကျဉ်း စီးဖြန်းခြင်း နှစ်ပါးရှိသည်တွင် အကျဉ်းကား မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်၌လာသည်။ အကျယ်ကား မဟာဟတ္ထိပဒေါပမသုတ်၊ ရာဟုလောဝါဒသုတ်၊ ဓာတုဝိဘင်းတို့၌လာသည်။ ဤအလုံးစုံကိုပေါင်း၍ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်တွင် ကျယ်ဝန်းစွာဆိုသည်။ နေတ္တိပါဠိတော်တွင်လည်း မကျယ်လွန်း မကျဉ်းလွန်းလာသည်။ ဓမ္မ ရာသီတွင်လည်း စပ်ဆိုလျက်ရှိပေသည်။ ကမ္မဋ္ဌာန်းလေးဆယ်ဟူသော ဝတ္ထုဓမ္မဒီပနီဝိသုဒ္ဓိမဂ် ဒီပနီတို့၌လည်း အသီးအသီး ရှိကြပေကုန်သည်။ ကျယ်ဝန်းလှသည်ဖြစ်၍ အကျဉ်းမှတ်သားရုံ သစ္စသင်္ခေပုကျမ်းမှ ထုတ်၍ပြပေအံ့။

ကေသာဒီမတ္ထလုဂ်န္တာ၊ ပထဝံသာတိ ဝိသတိ။
ပိတ္တာဒီ မုတ္တကန္တာတေ၊ ဇလံသာဒွါဒသိရိတာ။

ယေန သန္တပုနံယေန၊ ဇီရဏံ ဒဟနံ တထာ။
ယေနာသိတာဒိပါကောတိ၊ စတုရံသာ နလာမိကာ။

ဥဒ္ဓါဓောဂမက္ခန္ဓိဋ္ဌာ၊ ကောဋ္ဌာသေယျဂံသာရီစ။
အဿာသောပိစ ဝိညေယျာ၊ ဆလံသာ ဝါယုနိဿိတာ။

ပုဗ္ဗမုတ္တ ကရိသဉ္ဇု- ဒရိယံ စတုရောတုဇာ။
ကမ္မာပါစဂ္ဂိ စိတ္တမ္ဘာ- သာသောတိ ဆပိ ကေဇာ။

သေဒ သိဃံာဏိကာယုစ၊ ခေဋ္ဌော စိတ္တောတု သမ္ဘဝါ။
ဒ္ဓိဇာ ဗာတ္တိ သ ကောဋ္ဌာသာ၊ သေသာ ဝေ စတုဗ္ဗဝါ။

ကေသာဒီ၊ ဆံအစရိကုန်သော။ မတ္ထလုဂ်န္တာ၊ ဦးနှောက်အဆုံးရိကုန်သော။ ဝိသတိ၊
နှစ်ဆယ်သောအစုတို့ကို။ ပထဝံသာတိ၊ ပထဝီဓာတ်လွန်သော အစုတို့ဟူ၍။ ဤရိတာ၊
ဟောအပ်ကုန်၏။ ပိတ္တာဒီ၊ သည်းခြေအစရိကုန်သော။ မုတ္တကန္တာ၊ ကျင်ငယ်အဆုံးရိကုန်
သော။ ဒွါဒသ၊ တဆယ့်နှစ်ပါးကုန်သော။ တေ၊ ထိုအစုတို့ကို။ ဇလံသာ၊ အာပေါဓာတ်လွန်
သော အစုတို့ဟူ၍။ ဤရိတာ၊ ဟောအပ်ကုန်၏။

ယေန၊ အကြင်တေဇောဓာတ် လွန်သောအစုဖြင့်။ သန္တပုနံ၊ ဖျားခြင်းသည်။ ဟောတိ၊
ဖြစ်၏။ သောစ၊ ထိုအစုသည်လည်းကောင်း။ ယေန၊ ဖြင့်။ ဇီရဏံ၊ အိုခြင်းသည်။ 'ဟောတိ၊
ဖြစ်၏။ သောစ၊ သည်လည်းကောင်း။ ယေန၊ ဖြင့်။ ဒဟနံ၊ ပူလောင်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊
၏။ တထာ၊ ထိုအဘူ။ ယေန၊ ဖြင့်။ အသိတာဒိပါကော၊ စားသော အစာစသည်တို့၏
ကျက်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သောစ၊ သည်လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စတုရံသာ။
လေးပါးသောအစုတို့သည်။ အနာလာမိကာ၊ တေဇောဓာတ်လွန်ကုန်၏။

ဥဒ္ဓါဓောဂမက္ခန္ဓိဋ္ဌာ၊ အထက်သို့ဆန်သောလေ၊ အောက်သို့စုန်သောလေ၊ ဝမ်း၌တည်
သောလေလည်းကောင်း။ ကောဋ္ဌာသေယျဂံသာရီစ၊ အအူတွင်း၌ကိန်းသောလေ၊ လက်ခြေ
စသောအင်္ဂါသို့ လျှောက်သောလေလည်းကောင်း။ အဿာသောစ၊ ထွက်သက် ဝင်သက်
လေလည်းကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဆလံသာ၊ ခြောက်ပါးသောအစုတို့ကို။ ဝါယုနိဿိတာ၊
လေဓာတ်လွန်သောအစုတို့ဟူ၍။ ဝိညေယျာ၊ သိအပ်ကုန်၏။

ပုဗ္ဗမုတ္တကရီသဉ္စ၊ ပြည် ကျင်ငယ် ကျင်ကြီး လည်းကောင်း။ ဥဒရိယံ၊ အစာသစ် လည်းကောင်း။ စတုရော၊ လေးပါးတို့သည်။ ဥတုဇာ၊ ဥတုကြောင့်ဖြစ်ကုန်၏။ ပါစဂ္ဂိ၊ ဝမ်းမီးသည်။ ကမ္မာ၊ ကံကြောင့်။ သမုဋ္ဌာတိ၊ ဖြစ်၏။ အဿာသော၊ ထွက်သက်ဝင်သက် သည်ကား။ စိတ္တမှာ၊ စိတ်ကြောင့်။ သမုဋ္ဌာတိ၊ ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဆပိ၊ ခြောက်ပါးတို့ သည်လည်း။ ဧကဇာ၊ တခုသောအကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ကုန်၏။

သေဒသိဗ္ဗာဏိကာယုစ၊ ချွေး နှုပ် မျက်ရည်သည်လည်းကောင်း။ ခေဋ္ဌော၊ တံတွေးသည် လည်းကောင်း။ စိတ္တောတုသမ္ဘဝါ၊ စိတ်ဥတုကြောင့်ဖြစ်ကုန်၏။ ဒွိဇာ၊ အကြောင်းနှစ်ပါး ကြောင့်ဖြစ်ကုန်၏။ သေသာ၊ ကြွင်းကုန်သော။ ဗာတ္ထိံသ ကောဋ္ဌာသာ၊ သုံးဆယ့်နှစ်ပါး သော အစုတို့သည်။ စတုဗ္ဘဝါဝေ၊ လေးပါးသောအကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ကုန်သည်သာလျှင် တည်း။

အဓိပ္ပါယ်ကား။ ။ကေသာ၊ လောမာ၊ နခါ၊ ဒန္တာ၊ တစော။ မံသံ၊ နှာရ၊ အဋ္ဌိ၊ အဋ္ဌိမိဉ္ဇံ၊ ဝက္ကံ၊ ဟဒယံ၊ ယကနံ၊ ကိလောမကံ၊ ပိဟကံ၊ ပပ္ပာသံ၊ အန္တံ၊ အန္တဂုဏံ ဥဒရိယံ၊ ကရီသံ၊ မတ္ထလုဂံ ၊ ဤနှစ်ဆယ်သော အစုသည် ပထဝီဓာတ်လွန်သောအစု မည်၏။

ပိတ္တံ၊ သေမှံ၊ ပုဗ္ဗော၊ လောဘိတံ၊ သေဒေါ၊ မေဒေါ၊ အဿု၊ ဝသာ၊ ခေဋ္ဌော၊ သိဗ္ဗာ- ဏိကာ၊ လသိကာ၊ မုတ္တံ၊ ဤတဆယ့်နှစ်ပါးသည် အာပေါဓာတ် လွန်သောအစုမည်၏။

ဣန္ဒြေ၊ မူလေ၊ ဝါဒေါ၊

ဖျားခြင်း၊ အိုခြင်း၊ အစာကြေခြင်း။ ဤလေးပါးသော ကောဋ္ဌာသသည်။ တေဇော ဓာတ် လွန်သော အစုမည်၏။

ကြို့ ထိုးခြင်း စသော အထက်သို့ ဆန်သောလေ၊ ကျင်ကြီး ကျင်ငယ်ကို ဆောင်ခြင်း စသော အောက်သို့စုန်သောလေ၊ အအူ၏ အပ၌ ဖြစ်သော ဝမ်း၌ တည်သောလေ၊ အအူ၏ အတွင်း၌ဖြစ်သော ကောဋ္ဌာသ၌ ကိန်းသောလေ၊ လက် ခြေ စသော အင်္ဂါသို့ လျှောက်သော လေ၊ ထွက်သက် ဝင်သက်လေ။ ဤခြောက်ပါးသောအစုသည် ဓါယောဓာတ် လွန်သော အစုမည်၏။

ဤသို့ ပထဝီဓာတ် နှစ်ဆယ်၊ အာပေါဓာတ် တဆယ့်နှစ်ပါး၊ တေဇောဓာတ် လေးပါး၊ ဝါယောဓာတ် ခြောက်ပါး အားဖြင့် လေးဆယ့်နှစ်ပါး ဖြစ်၏။ ထိုတွင် ပြည်၊ ကျင်ကြီး၊ ကျင်ငယ်၊ အစာသစ်၊ ဤလေးပါးသည် ဥတုကြောင့်ဖြစ်၏။ ပါစဂ္ဂိ-ဟူသော ဝမ်းမီးသည် ကံကြောင့်ဖြစ်၏။ ထွက်သက်ဝင်သက်သည် စိတ်ကြောင့်ဖြစ်၏။ ဤခြောက်ပါးသောအစု သည်၊ အကြောင်း တပါးစီသာ ဖြစ်သောကြောင့် ဧကဇမည်၏။ ချွေး၊ နှုပ်၊ မျက်ရည်၊ တံတွေး၊ ဤလေးပါးသည် စိတ်ဥတုကြောင့် ဖြစ်သောကြောင့် ဒွိဇမည်၏။ ကြွင်းသော

သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသည် ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရဟူသော လေးပါးသောအကြောင်းကြောင့် ဖြစ်၏။ ဤလေးပါးသောဓာတ်တို့တွင် ပထဝီဓာတ်နှစ်ဆယ်တွင်ပင် ကေသာစသော တခု တခုသော သဘော၌ ဓာတ်လေးပါးတို့သည် ရှိကုန်၏။ ရှိကုန်သော်လည်း ပထဝီဓာတ်ကဲလွန် ၏။ ကြွင်းသော ၃-ပါးသော ဓာတ်တို့သည် အားနည်းကုန်၏။

အာပေါဓာတ်တဆယ့်နှစ်ပါးတို့၌လည်း မိမိဓာတ်ကားကဲလွန်၏။ ကြွင်းသောဓာတ်သုံးပါး၊ ကား အားနည်း၏။ တေဇောဓာတ် ဝါယောဓာတ်တို့၌လည်း ဤကဲ့သို့မှတ်အပ်၏။ ပမာ အားဖြင့် ပထဝီဓာတ်၌ ပထဝီသည် တစိတ်ခန့်ရှိ၏။ ကြွင်းသော သုံးပါးသော ဓာတ်တို့သည် ထက်ဝက်ခန့်ရှိကုန်၏။ တနည်းကား-ပထဝီဓာတ်သည် တဒေါဏခန့်ရှိ၏။ ကြွင်းသော သုံးပါး သောဓာတ်တို့သည် ဥပခုပမာဏ ရှိကုန်၏။ ဤကဲ့သို့ ကဲလွန်သည်ကိုသာရည်၍ ပထဝီဓာတ် ဟုဆိုသည်။ သုံးပါးသောဓာတ်တို့သည် မကင်းကုန်ဟု မှတ်အပ်၏။ ဤသို့ သဘောလက္ခဏာ ကို မှတ်သား၍ ဆိတ်ငြိမ်စွာနေပြီးသော်—

အတ္ထိ ဣမသ္မိံ ကာယေ ပထဝီဓာတု အာပေါဓာတု တေဇောဓာတု ဝါယောဓာတု။
ဣမသ္မိံ ကာယေ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်ရှိသော ဤကိုယ်ခန္ဓာအစ၌။ ပထဝီဓာတု၊ ခက်ထန်ကြမ်းတမ်း သော လက္ခဏာရှိသော၊ တည်တံ့သော ရသရှိသော ခံလင့်တတ်သော ပစ္စုပဋ္ဌာန်ရှိသော၊ မြေတည်းဟူသော ပထဝီဓာတ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

အာပေါဓာတု၊ ဖွဲ့တတ်ယိုစီးတတ်သော လက္ခဏာရှိသော၊ ပေါင်းတတ်သော ရသရှိသော၊ သင်္ဂြိုဟ်တတ်သော ပစ္စုပဋ္ဌာန်ရှိသော၊ ရေတည်းဟူသော အာပေါဓာတ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

တေဇောဓာတု၊ ပူတတ်သော လက္ခဏာရှိသော၊ ရင့်စေတတ်သော ရသရှိသော၊ ပျော့ ပျောင်းစေတတ်သော ပစ္စုပဋ္ဌာန်ရှိသော၊ မီးတည်းဟူသော တေဇောဓာတ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ဝါယောဓာတု၊ ချောက်ချားတတ်သော လက္ခဏာရှိသော၊ လှုပ်တတ်သော ရသရှိသော ရှေးရှုဆောင်တတ်သော ပစ္စုပဋ္ဌာန်ရှိသော၊ လေတည်းဟူသော ဝါယောဓာတ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ဤသို့ အဖန်တလဲလဲ စီးဖြန်းရာ၏။ စီးဖြန်းသောသူအား ဥပစာရ သမာဓိသည် ဖြစ်၏။ သတ္တဝါ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊ ငါ့ကိုယ်၊ ငါ့မယား၊ ငါ့သား၊ ငါ့မြေး၊ ငါ့ဥစ္စာ၊ ငါ့လယ်၊ ငါ့ယာ၊ ငါ့ပရိက္ခရာ ဟုမှတ်သော သညာကိုလည်း ပယ်နိုင်၏။ ဓာတ်လေးပါးသာ ဖြစ်၍လည်း မှတ်အပ်၏။ ကြောက်လန့်ခြင်း ဘေးရန်မှလည်းကင်း၏။ ကြီးသောပညာရှိသည်လည်းဖြစ်၏။ အပါယ် ဂတိမှလွတ်၍ သုဂတိဘဝကိုလည်း ရနိုင်၏။ နိဗ္ဗာန်အဆုံးရှိသော အကျိုးကိုလည်း ရ၏။ ဓာတ်လေးပါးတွင် တခုခုသော ဓာတ်ကို ထင်သော်လည်း ထိုဓာတ်၌ပင် အဖန်တလဲလဲ လုံ့လပြုသောသူအား ဆိုခဲ့ပြီးသော အကျိုးတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌—

ကောသလ မုခေမု ဓာတုဿာပါကဋ္ဌာ ဟောန္တိ။ တာသု ပုနပုနံ အာဝဇ္ဇတော မနသိကရောတော ဝုတ္တနယေနော ဥပစာရသမာဓိ ဥပဇ္ဇတိ- ဟု ဆိုသည်။

ဤကမ္မဋ္ဌာန်းကို စီးဖြန်း၍ အရိယမဂ်ဖိုလ် တရားကို ရရာ၏။ ရှေးရှေးသော ဘဝက အလေ့အလာ နည်းချေသောကြောင့် မဂ်ဖိုလ် တရားကိုပင် မရသေးသော်လည်း ဥပစာရ သမာဓိကိုရသဖြင့် အပါယ်လေးပါးမှ လွတ်နိုင်၏။ ထို့ကြောင့်-

ဥပစာရ သမာဓိ ဘာဝနာပိ ကာမသုဂတိဘဝဝိသေသံ အာဝဟတိယေဝ- ဟု ဆိုသည်နှင့် အညီ အပါယ်လေးပါးမှ လွတ်လျှင်ပင် သာသနာတော်တွင်း၌ လူ၏အဖြစ်ကို ရကျိုးရှိလှတော့ သည်။ လောက၌ ယောက်ျားကောင်းပြီလှတော့သည်။ မြတ်စွာဘုရားသည် လွန်စွာသော ပါရမီကို ဖြည့်တော်မူခြင်းသည်လည်း သတ္တဝါတို့ကို ကယ်တော်မူလို၍ ဖြည့်တော်မူပေသည်။ ငါတို့သုဂတိဘဝကို ရလေက ဘုရားသခင်လည်း ပါရမီဖြည့်ကျိုး ရှိလှပေစွာ။ ငါတို့လည်း ဘုရားဆုံးမတော်မူတိုင်းကို ခံကျိုးရှိလှပေစွာ နှလုံးပိုက်၍ ဘုရားသခင်၌ ရိုသေလေးမြတ် ခြင်းကိုပြု၍ လူသော်လည်းကောင်း၊ ရှင်သော်လည်းကောင်း၊ မမေ့မလျော့ စီးဖြန်းအပ်၏။ တခုခုသော ကမ္မဋ္ဌာန်းကို မစွဲလမ်းမီ အချည်းနှီးသက်သက် နေ့ရက်ကုန်စေ၍ လူတို့ပြည်တွင် အသက်တရာ ရှည်ပါသော်လည်း တနေ့တရက်သာ အသက်ရှည်သော သူတော်ကောင်းတို့၏ တနေ့တရက်ကိုမျှ မမီမူ၍ မရှိစေအပ်။ လုံ့ လပြုအပ်၏။

ဤသို့ စီးဖြန်းအပ်သော အခြင်းအရာတို့ကို စတုဓာတုဝတ္ထာန် ကမ္မဋ္ဌာန်းဟု ဆိုသည်မှတ် ရမည်။

၂၈-ပုစ္ဆာ။ ။လူတို့ကိုယ်တွင် ကိုယ်စောင့်နတ် ရှိသည်ဟူ၍ အများပင် ပြောကြပါသည်။ ကျမ်းဂန်ထွက်ဆိုမည် မထွက်ဆိုမည်ကို သိလိုပါသည်။

၂၈-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။လူတို့ကိုယ်တွင် ကိုယ်စောင့်နတ် ရှိမရှိကို မေးရာ၌-

ကိုယ်စောင့်နတ်သည် ဦးခေါင်းကို စောင့်သောနတ်။ ကိုယ်ကိုစောင့်သောနတ်။ ခြေကို စောင့်သောနတ်ဟူ၍ သုံးပါးအပြားရှိသည်။ ဦးခေါင်းကို စောင့်သောနတ်သည် နံနက်အခါ ကြည့်ရှုမစသည်။ နံနက်အခါ ဦးခေါင်းကို စင်ကြယ်သန့်ရှင်းစွာ ပြုလေ့ရှိသောသူကို နှစ်လို သည်။ ကိုယ်ကို စောင့်သောနတ်သည် နေ့အခါ ကိုယ်ကို သန့်ရှင်းစင်ကြယ်စွာ ပြုလေ့ရှိသော သူကို စောင့်ရှောက်သည်။ ခြေကို စောင့်သောနတ်သည် ညဉ့်အခါ ခြေကို စင်ကြယ်စွာ ဆေးကြော၍ အိပ်ရာသို့ ဝင်လေ့ရှိသောသူကို စောင့်ရှောက်သည်။ ဦးခေါင်းကို စောင့်သော နတ်သည်၊ ကြိုးတန်း၊ ကြိမ်တန်း၊ လှေကား၊ တံတား၊ အိမ်အောက် ပုဆိုးအဝတ်အောက်၊

လျှိုးဝင်ခြင်းကို အလိုမရှိ။ ကိုယ်ကို စောင့်သောနတ်သည် မိမိဝတ်ပြီးသော အဝတ်ကို အောက်အထက်ပြန်၍ ဝတ်ခြင်းကိုအလိုမရှိ။ ခြေကို စောင့်သောနတ်သည် ခြေကို မစင်မကြယ် မသန့်မရှင်း ပြု၍ အိပ်လေ့ရှိသောသူကို အလိုမရှိ ဟူလိုသည်။

ဤသို့သော စကားများနှင့် ရှေးသူဟောင်းတို့သည် နံနက်အခါ ဦးခေါင်းမှာ ကျက်သရေ နေသည်။ နေ့အခါ ကိုယ်တွင် ကျက်သရေနေသည်။ ညဉ့်အခါ ခြေ၌ ကျက်သရေနေသည်။ အခါကိုလိုက်၍ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်စေရမည်။ ဆုံးမဩဝါဒ ပေးရမည်ဟူ၍ ငါတို့ဓမ္မာစရိယ၊ ဥပဇ္ဈာစရိယ ဖြစ်တော်မူသော ပထမ ဇေတဝန်တိုက်တည် ဆရာမြတ် မိန့်တော်မူလေ့ရှိသည့် စကားလည်း တချက်။

မင်းရာဇာလျှောက်ပုံတွင် — သိရီသုံးပါး ဟူသည်ကား— ကြိုးတန်း၊ ကြိမ်တန်းအောက် မလျှိုးရာ။ ခါးဝတ်ပုဆိုးကို အောက်အထက်ပြန်၍ မဝတ်ရာ။ ခြေမဆေးပဲ အိပ်ရာသို့မငင်ရာ။ ဤသုံးပါးကို သိရီသုံးပါးဟု ဆိုသည်။

ဘောဇ္ဇရောဇ်ကေတု ဝတ္ထုတွင်လည်း ခါးဝတ်ပုဆိုးကို ဦးခေါင်းထက်သို့ မတင်ရာဟု ပညာရှိသူတော်ကောင်းတို့ ဆိုသည်ဟူ၍ လာသည်များကို ထောက်သော် လျော်သကဲ့သို့ ရှိမည်ထင်သည်။ အဘယ့်ကြောင့် လျော်သကဲ့သို့ ရှိမည်ထင်သည်ဟု အထင်နှင့်သာ ဆိုလေ သနည်းဟူမူ—ဤနတ်သား သုံးယောက်တို့၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိကိုကျမ်းဂန် မတွေ့ဖူးပေ။ သုတပညာ နှင့် ပြည့်စုံသော သူ့ဟောင်းတို့ ပြောဆိုသည်ကို ကြားဖူးရုံသာဖြစ်၍ အထင်ယုတ္တိနှင့်သာ ဆိုရပေသည်။

တကြောင်းလည်း ပညာကို စောင့်သောနတ်၊ ကျက်သရေကို စောင့်သောနတ်၊ ဥစ္စာကို စောင့်သောနတ်ဟူ၍ သုံးပါးအပြားရှိသည်ဟု စာစောင်ငယ် မှတ်စုတို့တွင် တွေ့ဖူးသည်။ လောကီရာမကျမ်း၊ သဗ္ဗကျမ်း၊ ဒဏ္ဍီကျမ်းများတွင် သူရဿတီ နတ်သမီးသည် စကားတတ် သည်၊ ပညာကို စောင့်ရှောက်သည်ဟု ဆိုသည်။

သုတ်သီလက္ခန်ပါဠိတော် ဗြဟ္မဇာလသုတ် မဟာသီလကိုပြုရာတွင် သိရိဝါယနံ-ဟူသောပုဒ် ကို ၎င်းအဋ္ဌကထာ၌—

သိရိဝါယနန္တိ ဧဟိ မယံ သရီရေ ပဘိဋ္ဌာဟိတိ ဧဝံ သိရေန သိရိယာ အဝါယနံ။

သိရိဝါယနန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ သိရိ၊ အိုကျက်သရေ။ ဧဟိ၊ လာပါလော့။ မယံ၊ ငါတို့၏။ သရီရေ၊ ကိုယ်၌။ ပဘိဋ္ဌာဟိ၊ ရပ်တည်ဘိလော့။ ဣတိဧဝံ၊ ဤသို့။ သိရေန၊ ဦးခေါင်းဖြင့်။ သိရိယာ၊ ကျက်သရေကို။ အဝါယနံ၊ ခေါ်ခြင်းသည်။ သိရိဝါယနံ၊ မည်၏။ ဆိုသည်များကို ထောက်လျှင် ကျက်သရေစောင့်နတ်ကို ခေါ်သကဲ့သို့ပင် စကားရောက်သည်။

လောကီကျမ်းတို့တွင် တနင်္ဂနွေနေ့ ဦးခေါင်း၌ ကျက်သရေနေသည်။ တနင်းလာနေ့ ပခုံး၌နေသည်။ အင်္ဂါနေ့ ကျောက်ကုန်း၌နေသည်။ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ နှာခေါင်း၌နေသည်။ ကြာသပတေးနေ့ လက်ရုံး၌နေသည်။ သောကြာနေ့ ဣန္ဒြေ၌နေသည်။ စနေနေ့ ကိုယ်လုံး ပြည့်အောင်နေသည်။ နေ့ရက်ကိုစွဲ၍ ကျက်သရေနေသည်ဟု ဆိုသည်။ ဤအရာ၌ ကျက်သရေ စောင့်နတ်ကိုပင် ဆိုဟန်ရှိသည်။ အရှင်မဟာသီလဝံသ တံတားဦးတည်တွင်—

“ကျက်သရေဆောင်တတ်၊ သိရိနတ်လျှင်၊ စောထွတ်ကြငှန်း၊ မကိုဋ်စွန်း၌၊ မြန်ခန်းရွှေပြည်၊ စိုးစိမ့်သည်ဟု၊ နေတည် ကျကျ၊ စောင့်ပြီးမှတည့်” ဟူ၍စပ်ရာ၌လည်း ကျက်သရေစောင့်နတ်ကိုပင် စပ်သကဲ့သို့ရှိသည်။

အနာထပိဏ်သဋ္ဌေး၏အိမ်၌ စတုတ္ထတံခါးတွင်စောင့်နေသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ နတ်သည် အနာထပိဏ်သဋ္ဌေး၏ ဥစ္စာပစ္စည်းတို့ကို ကွယ်အောင်ပြုသည်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဖြစ်သောကာလ ဥစ္စာပစ္စည်းတို့ကို ရအောင်ပြု၍ တည်စေပြန်သည်ဟု ဆိုသည်။ ဤနတ်တို့ကဲ့သို့ ဥစ္စာပစ္စည်းတို့ကို ကွယ်အောင် ရအောင် စောင့်သောနတ်လည်း ရှိရချေသည်ဟုထောက်၍ နတ်သုံးယောက် ကိုယ်တွင်ရှိသည်ဆိုသော စာစောင်ငယ်များတွင် လာသောစကားလည်းယုတ္တိရှိပြန်သကဲ့သို့ပင် ထင်သည်။

ပေါရာဏကထာ စကားဟောင်း ဘောဇ္ဇရောင်ကေတုဝတ္ထုတွင်လည်း- မင်းတယောက်ကို စန္ဒကူရမည်သော ကိုယ်စောင့်နတ်စကားပြောသည်။ နဖူးတွင် စာရေးသည်ဟူ၍ဆိုသည်။ ဗျာသပုံလေးရပ်တို့တွင်လည်းသတို့သမီး သတို့သားတို့ကို မိမိကို ကိုယ်တွင် စောင့်သောနတ်တို့ စောင့်ရှောက်၍ လှည့်ပတ်ကြသည် ဆိုသည်။ ပုဏ္ဏားတို့စာများတွင်လည်း ကိုယ်စောင့်နတ် တကျိပ်တယောက်ပင် ရှိသည်ဟုဆိုသည်။ တကျိပ်တယောက်၏သရုပ်ကား—

သတ္တဘာဂနတ်သည် နဖူးစာကို ရေးမှတ်သည်။ သူရဿတီနတ်ကား ပညာကို ပွားစေတတ်သည်။ သကျနတ်ကား စည်းစိမ်ဥစ္စာကိုပေးတတ်သည်။ မဟိရာဇနတ်ကား အိပ်မက်ကိုပေးတတ်သည်။ ဝါမသူရနတ်ကား နိမိတ်ပြုသည်။ ဇနသူရနတ်ကား အလှူပေးသည်ကို မှတ်သည်။ ကရဝါနတ်ကား ကာမသုခကိုပေးတတ်သည်။ ယောတကနတ်ကား သွားလေရာရာသို့လို ခြံ၍စောင်မသည်။ ကလျာဏမိတ္တနတ်ကားကောင်းသောစကားကိုမှတ်သားသည်။ စန္ဒာဒေဝီနတ်ကား ကျက်သရေကိုစောင့်သည်။ နရိန္ဒာဒေဝီနတ်ကား အိပ်သောအခါဦးခေါင်းရင်းက စောင့်ရှောက်သည်ဟု သရုပ်ဖော်၍ ဆိုသည်။ ဤသည်များကိုထောက်၍ ကိုယ်စောင့်နတ်ရှိ၏ဟူ၍ မှတ်သင့်သည်။

ဤသို့မှတ်သင့်သော်လည်း ပြခဲ့သမျှသော စကားစုတို့သည် လောကီပဏ္ဏာသ ဒန္တသီရဝတ္ထု ကြမ္မဒိတ်၊ ဗျာသ၊ ရာမ၊ မနုဿတ္ထု သုံးဆယ်တို့ကဲ့သို့ ပုရာဝတ္ထုပဗ္ဗ ဣတိဟာသ ပုရာဏကထာ မျှသာဖြစ်၍ ဟုတ်တန်ရာ၏ မဟုတ်တန်ရာ၏တကား၊ စကားနှစ်ခု ဒွိဟရိရာပေသည်။ မှတ်သင့်သော ကျမ်းဂန်တွင် တွေ့မြင်ဖူးသည်ကား အဘိဓာန်စာကိုယ်တွင်—

ဇီဝေါတု ပူရိသောတ္တာထ၊ ဟူ၍ဆိုသည်။ ဇီဝေါ၊ ရှင်စေတတ်သော နတ်။ ပူရိသော၊ အလိုကို ပြည့်စေတတ်သော နတ်။ အတ္တာ၊ မြဲမြံ ခိုင်ခံ့ခြင်းသို့ ရောက်စေတတ်သောနတ်။ ကိုယ်ကို စီရင်သောနတ်၏ ပရိယာယ်သုံးပုဒ်ပြသည် ၎င်းအဘိဓာန်ဋီကာ တွင်လည်း—

တိ.ကံသရီရာမိပတိ ဒေဝေ။ ဇီဝန္တိ သတ္တာ အနေနာတိ ဇီဝေါ။ ပူရေတိ နိဿယဿာဘိ. လာသန္တိ ပူရိသော။ ဣသော။ အတန္တိ သတတံ ဂစ္ဆန္တိ သတ္တာ အနေနာတိ အတ္တာ ဟူ၍ ဖွင့်သည်။

ပါရာဇိကဏ် ပါဠိတော် ဒုဠုလ္လဝါစာ သိက္ခာပုဒ်တွင်လည်း- ကဒါ တေ ဒေဝတာယော ပသီဒိဿန္တိ။ ဟူ၍လည်းကောင်း။

ပါရာဇိကဏ် အဋ္ဌကထာ သုဒ္ဓိန္ဒကဏ္ဍတွင်လည်း—

သဗ္ဗ ပဌမံဟိဿ တံပါပံ အတ္တနာ ဇာနာတိ။ တတော အာရက္ခ ဒေဝတာ။ အထညာပိ ပရစိတ္တဝိဒ္ဓနိယော ဒေဝတာ-ဟုဆိုသည်။ မကောင်းမှုကို ပြုသောအားဖြင့် ခပ်သိမ်းသော သူတို့၏ ရှေးဦးစွာ မိမိသိ၏။ ထို့နောက် မိမိကိုယ်ကို စောင့်သောနတ် သိ၏။ ထို့နောက် သူတပါးစိတ်ကို သိဘတ်သောနတ်တို့သည် သိကုန်၏ဟူ၍ဆိုသည်။

သုတ်မဟာဝါ အဋ္ဌက.ထာ မဟာပဒါနသုတ်အဖွင့်တွင်လည်း—

ယဒါ ရာဇာနော အဓမ္မိကာ ဟောန္တိ။ တဒါ ဥပရာဇာနော သေနာပတိ သေဋ္ဌိ သကလ နဂရံ သကလဗုဋ္ဌံ အဓမ္မိကမေဝ ဟောတိ။ အထ တေသံ အာရက္ခဒေဝတာ။ တာသံ ဒေဝတာနံ မိတ္တာဘူမဋ္ဌဒေဝတာ။ စသည်ဖြင့်ဆိုသည်။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။အကြင်အခါ မင်းတို့သည် တရားမစောင့်ကုန်၊ ထိုအခါ အိမ်ရှေ့မင်း အမတ် စစ်သူကြီး သဌေး သူကြွယ် အလုံးစုံသောမြို့သူ အလုံးစုံသော တိုင်းသူတို့သည် တရား မစောင့်ကုန်။ ထိုအခါ ထိုသူတို့ကို စောင့်ကုန်သော ကိုယ်စောင့်နတ်တို့သည်တရားမစောင့်ကုန်။ ထိုနတ်တို့၏ အဆွေခင်ပွန်းဖြစ်သော မြေ၌ တည်သောနတ်။ ကောင်းကင်၌ တည်သော နတ်။ ဥဏှဝလာကမည်သောနတ်။ အဗ္ဘာဝလာဟကမည်သောနတ်။ သီတဝလာဟကမည်သော နတ်။ ဝဿဝလာဟကမည်သောနတ်။ စတုမဟာရာဇ်မှစ၍ နတ်ပြည်ခြောက်ထပ်။ အထက် ဘဝဂ် တိုင်အောင်၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ထား၍ ခပ်သိမ်းသော နတ်ဗြဟ္မာ ပရိသတ်တို့သည် တရားမစောင့်သည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်၏။

ဇာတ်ပေါင်းတွင်လည်း—

ကောင်းကင်ရုက္ခ၊ ဘုမ္မမလ္လတ်၊ ကိုယ်စောင့်နတ်တို့၊ ရိညုတ်သဒ္ဓါ၊ တရားနာ၍၊ ဒိဗ္ဗာရမ္မ- ဏ၊ မြင်ကစင်ဖြူ၊ နှလုံးဟူသား၊ မုန်ဆူမုန်ခြောင်း၊ ဆင်မကောင်းကို၊ ချွန်းတောင်း ဉာဏ်ဟုန် ထိမ်းလင့်ကုန်။ ဟူ၍လည်းကောင်း။

ပါရမီခန်းတွင်လည်း။ လူတို့စီးပွား၊ ကျင့်တတ်အားသည်၊ သိကြားမာတလိ၊ မဏိမေခလာ၊
ဗြဟ္မာသုယံ၊ ဝိသုကံနှင့်၊ အရံလည်းဖြစ်၊ မဟာရာဇ်က၊ စသည်တရား၊ အိမ်စိုးကိုယ်စောင့်၊
မှောင့်လည်းဖျက်တတ်၊ ဘုတ်ခတ်သံဘက်၊ ဟူ၍လည်းကောင်း။ စပ်တော်မူချက်ရှိသည်။
ဤသို့ဖြစ်၍ ကိုယ်တွင် ကိုယ်စောင့်နတ်ရှိကြောင်းကို မှတ်အပ်သည်။

၂၉-ပုစ္ဆာ။ ။လူတို့စုတေ့လျှင် ကိုယ်စောင့်နတ်လည်း စုတေ့မည်၊ မစုတေ့
မည်။ ကိုယ်စောင့်နတ် စုတေ့သော် လူတို့စုတေ့မည်၊ မစုတေ့မည်များကို သိလို
ပါသည်။

သဟဿမပိ စေ ဝါစာ၊ အနတ္တ ပဒသဗ္ဗိတာ။
ဧကံ အတ္တပဒံ သေယျော၊ ယံ သုတွာ ဥပသမ္ပတိ။ ဟူသောပါဠိ၌-

များစွာသော စကားကို ကြားသိရသော်လည်း အကျိုးမရှိသော စကားနှင့်ငြား
ချေက ယုတ်မာရာသော အကြောင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။ တလုံးတပါဒမျှ အကျိုးရှိ
သောစကားကို ကြားသိရပါသဖြင့်၊ ချမ်းသာမြတ်မှုန်၊ နိဗ္ဗာန်ခရီး၊ နီးပါးမည့်
အကြောင်းကိုရည်မှတ်၍ လျှောက်ထားပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

၂၉-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။လူစုတေ့လျှင် ကိုစောင့်နတ်လည်း စုတေ့မည် မစုတေ့မည်၊ ကိုယ်
စောင့်နတ်စုတေ့သော် လူစုတေ့မည်၊ မစုတေ့မည်ကိုမေးရာ၌-

သတ္တဝါတို့၏ စုတေ့ခြင်းကား ရှေ့နောက်လည်းရှိရာ၏။ တပြိုင်နက် ကြုံသည်လည်း
ရှိရာ၏။ ဤအရာ၌ အမြဲမဆိုသာသော အရာဖြစ်သည်။ တေမိမင်းသားနတ်ပြည်က စုတေ့
လာသော ကာလ။ စုတေ့အပ်သော သဘောရှိသော ငါးရာသောနတ်သားတို့သည် လူ့ပြည်
သို့ တပြိုင်နက်ပင် စုတေ့လာကြောင်း။ ဝေဿန္တရာမင်းကြီး နတ်ပြည်က စုတေ့လာသော
ကာလ နတ်သားမြောက်သောင်းအတူ စုတေ့လာကြောင်းကိုဆိုသည်။ လူ့ပြည်က စုတေ့ကြ
သော ကာလ တပြိုင်နက်ဟူ၍ မရှိပြီ။ ဘုရားရှင်နှင့် ဖွားဖက်တော် ခုနစ်ယောက်တို့သည်
တပြိုင်နက်ဖွားကြကုန်၏။ စုတေ့သောကာလ အတူတကွ မဟုတ်ကြပြီ။ ပဒုမဒေဝီ မိဖုရား
သားတော် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ငါးရာတို့သည် ဖွားသောကာလလည်း တနေ့တည်း တပြိုင်နက်ပင်၊
ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဖြစ်သော ကာလလည်း တနေ့တည်း တပြိုင်နက်ပင်၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံသောကာလလည်း
တနေ့တည်း တပြိုင်နက်ပင် ကြုံကြိုက်ကြ လေကုန်သည်။ ဤကဲ့သို့ပင် ပြိုင်မိသည်လည်း
ရှိရာ၏။ မပြိုင်မိသည်လည်းရှိရာ၏။

ဥပမာကား၊ ။သစ်ပင်၌စောင့်သော နတ်တို့သည် သစ်ပင်ကို သူတို့နုတ်ဖြတ်လေသည်
ဟူ၍လည်း မသေ မစုတေ့ ကြွင်းကျန်သဖြင့် သစ်ပင်သို့ပြောင်း၍ နေကာမတ္တပင်
ရှိသကဲ့သို့၊ မိမိတို့ မှီဝဲသောသူ သေလွန်သည်ဟူ၍လည်း ကိုယ်စောင့်နတ် သေမည်မဟုတ်

ရာပြီ။ တပါးသောသူသို့ ပြောင်းရွှေ့ရာတော့သည်။ နတ်သေသည်ဟူ၍လည်း သစ်ပင်သေ
ရာသော အကြောင်းမရှိပြီ။ ဟိမဝန္တာသီရိသကကုက္ကိုပင် ရောက်သောတော၌ အရှင်ဂဝဗ္ဗတ်
အလောင်းနတ်ဖြစ်သည်။ ဘဝပြောင်း၍ နောက် နတ်သားအသစ် ဖြစ်တော့သည်။
နတ်သေသည်ဟူ၍ ကုက္ကိုပင်သေသည်မဟုတ်၊ ထိုကဲ့သို့လည်း ရှိရာကောင်းတော့သည်။

စတုက္ကနိပါတ် စူဠကလိင်္ဂဇာတ်တွင်လည်း ကလိင်္ဂမင်းနှင့် အသကမင်း စစ်ပြိုင်ကြသော
ကာလ ကလိင်္ဂမင်း၏ကိုယ်စောင့်နတ်သည် ကိုယ်လုံးဖြူသော နွားလားဥသဘာအယောင်၊
အသကမင်း၏ကိုယ်စောင့်နတ်သည် ကိုယ်လုံးမည်းသော နွားလားဥသဘာအယောင်ဆောင်၍
နှစ်ဦးသောနွားလားတို့ ဝှေ့တိုက်ကြသောကာလ တပါးသောသူတို့မမြင်ကုန်။ မင်းနှစ်ပါး
သာမြင်သည်။ ထိုအခါ နန္ဒိသေနအမတ် ဥပဒေသပေး၍ အသကမင်း သူရဲတထောင်နှင့်
တကွ ကလိင်္ဂမင်း၏ ကိုယ်စောင့်နတ်ဖြစ်သော နွားလားဥသဘာကို လက်နက် အချက်ကျ
အောင် တိုးကြလေသော် ကလိင်္ဂမင်း၏ ကိုယ်စောင့်နတ် သေဆုံးချေ၏။ ကိုယ်စောင့်နတ်
သေဆုံးလျှင် ကလိင်္ဂမင်းလည်း ထိတ်လန့်၍ စစ်ပျက်ချေ၏။ ဤစကားကို ဇာတ်ကျမ်းတွင်။-

အာရက္ခဒေဝတာ တတ္ထေဝ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပုဏိ၊ တာဒေဝကလိင်္ဂေါ ပရာဇိတော ပလာယိ
ဟူ၍လာသည်။

ဤဇာတ်တော်၌ ကလိင်္ဂမင်း၏ ကိုယ်စောင့်နတ်သာသေ၍ ကလိင်္ဂမင်းမသေ ရှိသည်။

ပါစိတ်အဋ္ဌကထာ ဘူတဂါမသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်၌ ဇေတဝန်ကျောင်း အင်္ဂုတွင် သစ်တပင်၌
နတ်သားတယောက် သေသည်။ သစ်ပင်မသေ၍ နတ်သမီးတယောက်ကို မြတ်စွာဘုရားက
ပေးအပ်၍နေရသည်ဟု ဆိုသည်။ ထို့အတူ၊ ကိုယ်စောင့်နတ်တယောက် သေသော်လည်း
နတ်တယောက်စွဲမို့၍ နေကောင်းသည်ပင် ဖြစ်တော့သည်။

အသိတိနိပါတ် မဟာကုဏ္ဍာလဇာတ် တွင်လည်း ကောသလမင်းကြီးသေ၍ မိဖုရားကို
ဗာရာဏသီမင်းယူ၍ မိဖုရားမြှောက်၏။ မိဖုရားတွင်မူကား ကောသလမင်းကိုစွဲ၍ ပဋိသန္ဓေနှင့်
ပါလေ၏။ ကောသလမင်းသေလျှင် မိမိသားငယ်၌ ကိုယ်စောင့်နတ်ဖြစ်လေ၏။ ထိုသားငယ်
တဆယ့်ခြောက်နှစ်မြောက်သောကာလ၊ ကုရုင်္ဂဒေဝီမည်သော မင်းသမီးနှင့် ယဉ်ပါးသည်ကို
သိ၍ သတ်မည်ပြုသောကာလ၊ အဖဖြစ်သောကိုယ်စောင့်နတ်သည် မင်းသားငယ်၌ စောင့်
ရှောက်၊မ၊စ၊၍ ချမ်းသာရစေ၏။ ထို့ကြောင့်-

တသ္မိံ ခဏေ ကုမာရဿ ပိတာ အာရက္ခဒေဝဘာ တသေဝကုမာရဿ မာတု သရီဒုရံ
အဓိမုစ္ဆံတွာ သာ ဒေဝတာနုဘာဝေန ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ-စသည်ဖြင့်ဆိုသည်။

ဤဇာတ်ဝတ္ထုများ၌ မင်းသားငယ်၏ဖြစ်စ ပွားစနှင့် အဖဖြစ်သောကာလ ရှေ့နောက်
မည်သည်ကို ထောက်လျှင် စုတေ့သောကာလလည်း ရှေ့နောက်ရှိရာချေသည်။

၃၀-ပုစ္ဆာ။ ။ရှေးကာလ မာသလုလင်ဖြစ်သော ဘုရားလောင်း သိကြားသည်၊ အသုရာ၏ သမီး သုဇာတာကိုလည်း ယူသည်၊ ပြည်ကိုလည်းယူသည်၊ ထို့ကြောင့် ထိုကုသ၌ ရန်ကြီးစွာဖြစ်၏၊ နောက်ကာလ ထိုသိကြားလည်း မဟုတ်ပြီဖြစ်၍ စစ်တိုက်ခြင်း ခိုက်ရန်ဒေါသမဖြစ်ကြပြီဟူ၍ ကပ္ပဝဏ္ဏနာဝဏ္ဏတောင် ဆိုပါသည်။

ဘုံခန်းတွင်လည်း၊ “ပြည်နှင့်သမီး၊ ရန်ကြီးနှစ်ပါး” ဟူ၍ စပ်ပါသည်။

ဇေဂ္ဂသုတ်တွင်လည်း “ဘူတပုဗ္ဗံ ဘိက္ခဝေ ဒေဝါ သုရသင်္ဂါမော သမ္မာပျံဇ္ဇော အဟောသိ” ဟူ၍ ရှေးကာလကိုရည်၍ ဟောတော်မူပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ရှေးကာလ မာသလုလင်ဖြစ်သော သိကြားသာ စစ်မက်ခိုက်ရန်ရှိရမည်။ ယခုကာလ သိကြား တို့သည်ကား စစ်ဘိုက်ဖွယ် မရှိရာကုန်ပြီဟု ဆိုသင့်ပါသည်ကို အချို့က အစဉ်မပြတ် ကမ္ဘာပတ်လုံးပင် ခိုက်ရန် မကင်းဖြစ်၍ နောက်ဆက်ခံသောသိကြား၊ ယခု ရှိဆဲ သောသိကြားတို့သည်လည်း သခွတ်ပွင့်သည်ရှိသော် အသုရာနှင့် မပြတ်ပင် စစ်မက် မကင်းဟူ၍ ဆိုကြပါသည်။ ပျို့ ကဗျာများတွင်လည်း အစဉ်မပြတ် ရန်စစ်တိုက်ခိုက် ၍ နေရဟန်များကို စပ်ဆိုကြပါသည်။

သက္ကရာဇ် ၁၁၇၁-ခု ကဆုန်လဆန်း ၁ ရက်၊ သောကြာနေ့၊ မုံရွာ သီရိမာလာက လျှောက် လာရာတွင် ဖြေဆိုလိုက်သည်ကား။

၃၀-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။သိကြား အသုရာတို့ စစ်တိုက်မည် မတိုက်မည်ကို မေးရာ၌-

ရှေးကာလ မာသလုလင်ဖြစ်သော ဘုရားလောင်း သိကြားမင်း လက်ထက်လည်း တိုက်၏။ နောက်ဆက် သိကြားတို့ လက်ထက်လည်း တိုက်ကုန်၏။ ယခုရှိသော သောတာပန် သိကြားလက်ထက်လည်း တိုက်၏ဟု မှတ်သင့်၏။ ထိုစကားသုံးရပ်တွင် ဘုရားလောင်း သိကြားလက်ထက် တိုက်ကြောင်းမှာ ထင်ရှားလေပြီ။ နောက်ဆက် သိကြားတို့ လက်ထက် တိုက်ကြောင်းမှာ တိကနိပါတ်၊ ဒုတိယဝဂ်၊ ကက္ကဋ္ဌဇာတ်၌ ကုဋီရအိုင်၏ အနီးတွင် ဘုရားလောင်း ဆင်မင်းဖြစ်သောကာလ ကောက်နယ်တလင်း ရှိလောက်သော ပုစွန်ကို ဘုရားလောင်းသည် ဆင်မနှင့်အတူ နင်းချိုး၏။ တက်မ နှစ်ချောင်း တို့သည် မြစ်သို့ကျလေ၏။ တချောင်းသည် သမုဒ္ဒရာသို့ရောက်လျှင် အသုရာတို့ ရလေ၍ စည် ကြီးပြု၏။ သိကြားနှင့်စစ်တိုက်သော ကာလ နတ်စစ်မြေ၌ရှုံးလေရကား ပစ်ထားခဲ့သည်ကို သိကြားမင်းကရလေ၏။ တက်မတချောင်းလည်း မြစ်တခုသို့ပါလေသဖြင့် ရှည်လျားသော ကာလ လူတို့အရပ်သို့ နောက်လေ၍၊ ဝါသုဒေဝ စသော ဒေသဘာတိက မင်းညီနောင်တို့ ရသေသဖြင့်၊ အာလိဂျုံ မည်သော မုဒိန်းစည် ပြုလေကုန်၏။ ထို့ကြောင့်-

သမုဒ္ဒံ ပဝိဋ္ဌမ္ပန အသုရာ ဂဟေတွာ အာလမ္ပရံ နာမ ဘေရိမကရိံသု။ တေ အပရ-
ဘာဂေ သက္ကေန သင်္ဂါမေ ပရာဇိတာ တံ ဆဇ္ဇေတွာ ပလာယိံသု။ အထ နံ သက္ကော
အတ္တနော အတ္ထာယ ဂဏှာပေသိ။ အာလမ္ပရာ မေသောဝိယ ထနတိ၊ ဟူ၍လာသည်။

ဇာတ်ပေါင်းတွင် - ရှေးဖျားမဆွ၊ ကုဋ္ဌီရဘု၊ ကန်လှ၌ဝယ်၊ ကြောက်မက်ဖွယ်တည့်၊
ကောက်နယ်တလင်း၊ မြေခင်းရှိလောက်၊ ကြီးမြောက်စွာလှ၊ ကက္ကဋ္ဌကို၊ ပုပ္ဖသမ္ဘာ၊ ဖူးငုံ
အာသား၊ ပွင့်လာဘုန်းရှိ၊ ဆင်ဟတ္ထိလျှင်၊ နင်းဘိအားကိုး၊ ရွပ်ရွပ်ချိုးသော်၊ စဉ်ကျိုးဘိန္န၊
မြစ်သို့ကျ၍၊ တက်မအစုံ၊ မျောလေတုံ၏၊ ကြိုက်ကြုံကြမ္မာ၊ အသုရာတို့၊ မဟာသမုဒ်၊
ဝေဝုဇ်ရေကြောင်း၊ ဝင်လေရှောင်းသား၊ တချောင်းအကြွ၊ ဆယ်ရလေ၍၊ မြည်ထွေသာလှ၊
ဝှန်ပေါက်ပြလျက်၊ စည်မ စည်ကြီး၊ စည်ဘေရီဟု၊ ပြုပြီးဆုံးမ၊ ဝါသဝနှင့်၊ တွေ့ကြ ရန်မေ့
နတ်စစ်မြေ၌၊ ရှုံးလေရကား၊ ပစ်စွန့်သွားသော်၊ သိကြားဝကြဘူ၊ ယူလေတုံလျှင်း၊ မိုးအုန်း
အင်းတည့်၊ ထုတ်ချင်းအသံ၊ ဝေးရပ်ပုံသား၊ အာလမ္ပရာ၊ တွင်ထမည်ခေါ်၊ ထိုစည်ကျော်
ကား။ ။ ထွန်းပေါ်တန်ခိုး ပျံ၏တည်း - ဟူ၍ စပ်တော်မူသည်။

တက်မတချောင်းမှာ ဇာတ်တော်တွင် မင်းညီနောင်တကျိပ်တို့ ရလေကြောင်းကို သာမန်
ဆိုသော်လည်း ရက္ခဝိဋ္ဌရာဇဝံသ မဟာရာဇဝံသနှစ်ရပ်တွင် မဟာရာဇဝံသ၌ ဒွါရတီပြည်ကို
စိုးအုပ်သော ဝါသုဒေဝစသော မင်းညီနောင်တကျိပ်တို့ ရကြောင်းကို အထူးဆိုသည်။ ဤသို့
ကက္ကဋ္ဌဇာတ်၌ မာသလုလင်ဖြစ်သော ဘုရားလောင်းသိကြားမင်းသည် နတ်အဖြစ်မှ စုတေ
ကာမတ္တဟူ၍ မဆိုသာ။ ဘဝအရာ ခြားအံ့လည်းမသိ။ ဘဝအထောင် ခြားအံ့လည်းမသိ၊
ခြားပြီးမှ ဆင်မင်းဖြစ်၍နေမှပင် နောက်သိကြားတို့လက်ထက် စစ်တိုက်၍ အသုရာ
ရှုံးကြောင်းကို လာသောကြောင့်။ နောက်ဆက်ခံသော သိကြားတို့ လက်ထက်လည်း
စစ်တိုက်ကြောင်းကို သိသာသည်။ ယခုရှိသော သိကြားလက်ထက် စစ်တိုက်ကြောင်းမှာ
မြတ်စွာဘုရားက သိကြားမင်းကို ငါတရားဟောသည်မှ ရှေး ဘာလ၌ နှစ်လိုခြင်း ဝေဒပရိ-
လာဘ၊ ဝမ်းမြောက်ခြင်း သောမနဿပဋိလာဘကို ရဖူး၏လောဟု မေးသောကာလ၊
ရဖူးကြောင်းကို ပြလို၍ -

ဘူတပုဗ္ဗံ ဘန္တေ ဒေဝါသုရသင်္ဂါမော သမုပဗျူဠော အဟောသိ။ တသ္မိံ ခေါ ပန
ဘန္တေ သင်္ဂါမေ ဒေဝါ ဇိနိံသု။ အသုရာ ပရာဇယိံသု။ တဿ မယံ ဘန္တေ တံ သင်္ဂါမံ
အဘိဝိဇိနိတွာ ဝိဇိတသင်္ဂါမဿ တေဒဟောသိ။

ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား။ ဘူတပုဗ္ဗံ၊ ရှေး၌ဖြစ်ဖူး၏။ ကိံ ဘူတပုဗ္ဗံ၊ အဘယ်သို့ရှေး၌ဖြစ်
ဖူးသနည်း ဟူမှုကား။ ဒေဝါသုရသင်္ဂါမော၊ နတ်-အသုရာတို့၏ စစ်ထိုးခြင်းသည်။ သမု-
ပဗျူဠော၊ တပြိုင်နက်ရောက်သည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်၏။ ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား။ တသ္မိံ
ခေါ ပန သင်္ဂါမေ၊ ထိုနတ်-အသုရာတို့စစ်ထိုးရာ၌။ ဒေဝါ၊ နတ်တို့သည်။ ဇိနိံသု၊
အောင်ကျန်၏။ အသုရာ၊ အသုရာတို့သည်။ ပရာဇယိံသု၊ ရှုံးကုန်၏။ ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား။

တံသင်္ဂါမံ၊ ထိုစစ်ထိုးခြင်းကို။ အဘိဝိဇ္ဇိနိတော၊ အောင်မြင်ပြီး၍။ ဝိဇိတသင်္ဂါမဿ၊ အောင်မြင်ပြီးသော စစ်ထိုးခြင်းရှိသော။ တဿ မယံ၊ ထိုအကျွန်ုပ်အား၊ ဧတံ ဧသော ပရိဝိတက္ကော၊ ဤသို့သော အကြံသည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်၏။ ကိံ အဟောသိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း ဟူမူကား။ ဣဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ ယာစေဝဩဇာ၊ အကြင်ဩဇာသည်။ ဒိဗ္ဗာ၊ နတ်၌ဖြစ်၏။ ယာစဩဇာ၊ အကြင်ဩဇာသည်လည်း။ အသုရာ၊ အသုရာပြည်၌ဖြစ်၏။ ဧတံဥာယံ၊ ထိုနှစ်ပါးစုံသောဩဇာကို။ ဒေဝါ၊ နတ်တို့သည်။ ပရိဘုဉ္ဇိဿန္တိ၊ သုံးဆောင်ရကုန်လတ္တံ့။ ဣတိပရိဝိတက္ကော၊ ဤသို့သောအကြံသည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်၏။ ဤသို့စသည်ဖြင့် သိကြားမင်းသည်။ -

- ၁။ ဣဿာမစ္ဆရိယပဉ္စာ။
- ၂။ ပိယာပိယပဉ္စာ။
- ၃။ ဆန္ဒပဉ္စာ။
- ၄။ ဝိတက္ကပဉ္စာ။
- ၅။ ပပဉ္စပဉ္စာ။
- ၆။ သောမနဿပဉ္စာ။
- ၇။ ဒေါမနဿပဉ္စာ။
- ၈။ ဥပေက္ခာပဉ္စာ။
- ၉။ ကာယသမာစာရပဉ္စာ။
- ၁၀။ ဝစီသမာစာရပဉ္စာ။
- ၁၁။ ပရိယေသနပဉ္စာ။
- ၁၂။ ပါတိမောက္ခသံဝရပဉ္စာ။
- ၁၃။ ဣန္ဒြိယသံဝရပဉ္စာ။
- ၁၄။ ဧကန္တပဉ္စာ။

ဤတဆယ့်လေးပါးသော ပြဿနာတို့တွင် ငါးခုမြောက်သော ပပဉ္စပဉ္စာ၏ အဆုံး၌ သောတာပန်ဖြစ်ခြင်း။ သိကြားအဖြစ်မှ စုတေ၍ သိကြားသစ် ဖြစ်ပြန်ခြင်းကြောင့် ဝမ်းမြောက်သောအဖြစ်ကို ပြလို၍ လျှောက်သောစကားတွင် အသုရာတို့နှင့် စစ်ထိုးကြောင်း ကိုလာသည်။

ဒေဝါသုရသင်္ဂါမေတိ ဒေဝါနဉ္စ အသုရာနဉ္စ သင်္ဂါမေ။ သမုပဗျူဇ္ဇောတိ သမာပန္နော။ စသည်ဖြင့် သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ၌လာသည်။ ဤသို့ သုတ်မဟာဝါ သက္ကပဉ္စသုတ်ကို မဟောမိက စစ်ထိုးကြောင်းကို လာသောကြောင့် သောတာပန်မတည်မီက စစ်တိုက်သည် ဟူ၍ ယူသင့်သည်။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာ၊ ဇိနာလင်္ကာရဋီကာတို့၌-

သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီး၏ ဆရာဖြစ်သော ကာဠုဒေဝိလရသေ့သည် တာဝတိံသာနတ်ပြည် ၌ နေသန့်စင်တော်မူ၍ နေသောကာလ၌ နတ်တို့သည် ဘုရားလောင်းဖွား၍ နှစ်လို့ ဝမ်းမြောက်စွာ ကစားကုန်သည်တို့ကိုမြင်၍ ကာဠုဒေဝိလရသေ့ မေးသောအခါ-

ယဒါ အဟောသိ အသုရသင်္ဂါမေ၊
ဇယော သုရာနံ အသုရာပရာဇိတာ။
တဒါပိ နေ တာဒိသော လောမဟံသနော၊
ကိမဗ္ဗုတံ တုဠမနာ ပမောဒိတာ-

ဟု စစ်မြေ့သို့ သက်သောကာလ နတ်တို့သည် အောင်ကုန်၏။ အသုရာတို့ရှုံးကုန်၏။ ထိုအခါသော်လည်း ထိုသို့သဘောရှိသော ရှင်လန်းခြင်းတို့သည် မဖြစ်စဖူးလေ။ အကြောင်း အသို့ရှိသနည်းဟု မေးရာ၌ ယခုနတ်တို့သည် စစ်တိုက်သည်ရှိသော် မမေးရာပြီ၊ စစ်တိုက် ကုန်သောကြောင့်သာလျှင် ဤသို့ မေးသောစကား၌ အရိပ်အမြက် ပါလေသည်ဟု ယူသင့် သည်။

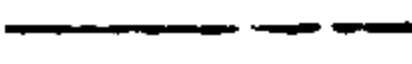
တကြောင်းမှာလည်း။ ရှေးအခါ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်မှထွက်၍ တယောက်သော ယောက်ျား သည် သုမာဂဓမည်သော ရေကန်နား၌ နေစဉ် ဆင်စီး၊ မြင်းစီး၊ ရထားစီး၊ ခြေသည်သူရဲတို့ ပြေးလာကုန်၍ ကြာရိုးပေါက်၏ အတွင်း ဝင်ပြေးကြလေကုန်သည်တို့ကို မြင်၍ မမြင်ဖူး သည်ကို ငါမြင်ရတိ၏။ ငါသည်ရှူးချေပြီဟု မြို့တွင်းသို့ဝင်၍ လူများကိုပြော၏။ လူများတို့ လည်း ယခုသင်မြင်ခဲ့သော အခြင်းအရာသည် လောက၌မရှိရာ။ သင်သည် ရှူးလေပြီ။ သင်၏ စိတ်သည် ပျံ့လွင့်ချေပြီဟု ဆိုကြ၏။ မြတ်စွာဘုရားလည်း၊ ဤစကားကို ဖော်၍ ဟောတော် မူ၏။ ရဟန်းတို့က ထိုသူမြင်ခဲ့သော အခြင်းအရာသည် မှန်မည် မမှန်မည်ကို လျှောက်ထား ကြလေကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားက ချစ်သားတို့ ဤစကားသည် မှန်၏။ နတ်အသုရာတို့သည် စစ်တိုက်ကြကုန်၏။ ထိုအစည်းအဝေး နတ်မြေ့၌ နတ်တို့သည် နိုင်ကုန်၏။ အသုရာတို့သည် ရှုံးကုန်၏။ အသုရာတို့ ကြောက်လန့်ကုန်သောကြောင့် ကြာရိုး၏အပေါက်တွင်းသို့ ပြေးဝင် ကုန်၏။ နတ်သာကြွင်းရစ်ကုန်၏ဟု ဟောတော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်၌-

သော ပုရိသော သုမာဂဓာယ ပေါက္ခရဏိယာ တီရေ စတု၊ ဂိနိသေနံဘိသမုဠာလံ ပဝိသန္တံဒိသ္မာနဿ တေဒဟောသိ-

အစရှိသည်ဖြင့် လာသည်ဖြစ်၍ နောက်လည်း အစဉ်မပြတ်ပင် စစ်ထိုး စစ်တိုက်လျက် နေသည်ဟု မှတ်သင့်သည်။ ဇေဂ္ဂသုတ်၌ ဘူဂပုဗ္ဗံဆိုသည်မှာ မည်သည့်သိကြားဟု အထူးမဆို သောကြောင့် မာဃလုလင်ဖြစ်သော သိကြားဘူ၍သာ မယူသင့်။ ရှေးရှေးကာလ စစ်တိုက် သမျှ သိကြားကိုပင် ယူသင့်သည်။ ဋီကာ၌လည်း-

ဘူတပုဗ္ဗန္တိ ပုဗ္ဗေဇာတံ၊ ဒေဝါသုရသင်္ဂါမောတိ တာဝတိံသာ ဒေဝါစ တပုဋိပက္ခဘူတာ အသုရာစ တေသံ သမ္ပဟာရေ-ဟု ဤမည်သော သိကြားလက်ထက်ဟူ၍ အထူးမဆိုပဲ သာမညသာဆိုသည်။

ပြည်နှင့်သမီး ရန်ကြီးနှစ်ပါး ဆိုရာမှာကား ရှေးမာဃလုလင်ဖြစ်သော သိကြားကို ရည်၍ ဆိုလေသည်ဟု ယူရန်ရှိ၏။ ဤသို့ဇာတ်နိပါတ် သုတ်မဟာဝါဒီကာ စသည်တို့၌ လာသောကြောင့် ရှေးရှေးသိကြားတို့လည်း စစ်ထိုးကြကုန်၏။ နောက်နောက်သိကြား တို့လည်း စစ်ထိုးကြကုန်၏။ ယခုသိကြားလည်း သောတာပန်မတည်မီ စစ်ထိုး၏ဟု မှတ်သင့်သည်။

၃၁ - ပုဗ္ဗာ။ ။နဂါးဟူက ရေမျိုး ရေနတ်ဟူ၍ ဆိုရိုးရှိပါသည်။ သမုဒ္ဒရာထဲ တွင်သာ နေရပါမည်ကို မြေထဲတွင်လည်း မြေနဂါး၊ မြင်းမိုရ်တောင် ခြေရင်း တွင်လည်း တောင်နေနဂါး ရှိသည်ဆိုကြပြန်ပါသည်။ တောင်နေနဂါးမှာ ထင်ရှားသည် ဖြစ်ပါတော့သည်။ မြေထဲတွင်ဆိုသောအရာသည် သမုဒ္ဒရာ၌နေသည့်သူတို့ကိုပင်ဆိုမည် လော။ အခြားအမျိုးပင် ရှိပြန်မည်လောဟု သံသယရှိပါသည်။

၃၁ - ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ရေနေနဂါး၊ မြေနေနဂါး၊ တောင်နေနဂါးမျိုးတို့တွင်မြင်းမိုရ်တောင်နေ နဂါးတို့မှာ ထင်ရှားပါပြီ။ မြေထဲတွင် နေသည့်နဂါး ဆိုသည့်အရာသည် သမုဒ္ဒရာမှာနေသည် ကိုပင်ဆိုသလော၊ အခြားပင်ရှိသေးသလောဟူရာ၌—

နဂါးအမျိုးတို့သည် တထောင့်နှစ်ဆယ့်လေးပါးပြားသည်။

ဝိသာပန စတုဗ္ဗိဓာ ဟောတိ၊ ကဋ္ဌမုခေါ ပုတိမုခေါ အဂ္ဂိမုခေါ သတ္ထမုခေါတိ စသော သာရတ္ထသင်္ဂဟပါဌ်နှင့်အညီ ကဋ္ဌမုခ၊ ပုတိမုခ၊ သတ္ထမုခဟူ၍ လေးပါး။ ထိုလေးပါးကို ဒဋ္ဌ-ဝိသ၊ ဒိဋ္ဌဝိသ၊ ဖုဋ္ဌဝိသ၊ ဝါတဝိသ၊ ဤအဆိပ်လေးပါးနှင့် မြောက်၊ တဆယ့်ခြောက်ပါး ဖြစ်၏။ ထိုတဆယ့်ခြောက်ပါးကို အာဂဒဝိသနောသောရဝိသ၊ နောအာဂဒဝိသသောရဝိသ၊ အာဂဒဝိသစသောရဝိသစ၊ နေဝအာဂဒဝိသ နစသောရဝိသ လေးပါးနှင့် မြောက်သော် ခြောက်ဆယ့်လေးပါးဖြစ်၏။ ထိုခြောက်ဆယ့်လေးပါးကို အဏ္ဏဇ၊ ဇလာဗုဇ၊ သံသေဒဇ၊ ဩပပါတိက ယောနိလေးပါးနှင့်မြောက်၊ နှစ်ရဲ့ငါးဆယ့်ခြောက်ဖြစ်၏။ ထိုနှစ်ရဲ့ငါးဆယ့် ခြောက်ကို ရေနေ၊ ကြည်းနေနှစ်ပါးနှင့်မြောက်၊ ငါးရဲ့ငါးဆယ့်နှစ်ဖြစ်၏။ ထိုငါးရဲ့ငါးဆယ့် နှစ်ကို၊ ကာမဂ္ဂပီ၊ အကာမဂ္ဂပီဟု ဆိုအပ်သော စည်းစိမ်ရှိမရှိ နှစ်ပါးနှင့်မြောက်၊ တထောင့် နှစ်ဆယ့်လေးပါးဖြစ်၏။ ဤသို့ခွဲဝေရာ၌လည်း ရေနေ ကြည်းနေ နှစ်ပါးရှိသည်။

ဥရေန ဂစ္ဆတီတိ ဥရဂေါ၊ သပ္ပဿေတံနာမံ၊ သော ဒုဝိဓော ကာမရူပီ အကာမရူပီ စာတိ။ ကာမရူပီ ဒုဝိဓော ဇလဇထလဇော။ ဇလဇော ဇလေဟေဝ ကာမရူပီ လဗ္ဘတိ၊ န ထလေ၊ သင်္ခပါလ ဇာတကေ သင်္ခပါလရာဇာဝိယ ထလဇော ထလေယေဝ၊ န ဇလေ-ဟု လာသော ပါဠိလည်း—

ကာမရူပီ၊ အကာမရူပီ နှစ်ပါးတို့တွင် ကာမရူပီလည်း ရေနေ ကြည်းနေ ရှိသည်။ ရေနေ နဂါးသည် ရေ၌သာလျှင် စည်းစိမ်ချမ်းသာကို ရ၏၊ ကြည်း၌မရ၊ သင်္ခပါလ နဂါးမင်းကဲ့သို့ ကြည်း၌ဖြစ်သော နဂါးသည် ကြည်း၌သာလျှင် စည်းစိမ်ချမ်းသာကို ရ၏၊ ရေ၌မရဆိုသည်။ ဤသို့ရေနေ ကြည်းနေ ကိုခွဲ၍ အခြားသန့်သန့်ပင် ဆိုချေသောကြောင့် သမုဒ္ဒရာနဂါးတို့သည် ရေနေမျိုး၊ သင်္ခပါလ နဂါးမင်းကို ဥပမာပြု၍ ပြချေသောကြောင့် သင်္ခပါလနဂါးမင်းတို့ကဲ့သို့ မြေထဲတွင် နေသည်ကို ကြည်းနေမျိုးဟု မှတ်ရမည်။ မြေထဲတွင်နေသော ဘူရိဒတ် နဂါးမင်း ကဲ့သို့သော နဂါးကိုယူရာ၏။ မြေထဲတွင် နဂါးတို့နေကြောင်းလည်း ပါရာဇိကဏ် အဋ္ဌကထာ၊ စတုတ္ထပါရာဇိက တပေါဒါ ဝတ္ထုအဖွင့်တွင်—

ဝေဘာရပဗ္ဗဘာဏ ကိရ ဟေဋ္ဌာ ဘူမဋ္ဌကနာဂါနံ ပဉ္စယောဇနသတိကံ နာဂဘဝနံ ဒေဝလောကသဒိသံ ရမဏီယေန တလေန အာရာမုယျာနေဟိ သမန္တာဂတံ—

စသည်ဖြင့် ဝေဘာရ တောင်၏အောက်၌ မြေနေနဂါးတို့၏ ယူဇနာငါးရာရှိသော နဂါး ပြည်သည် နတ်ပြည်နှင့်တူ၏။ မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိသော မြေအပြင်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ အရံ ဥယျာဉ်တို့ဖြင့် လည်းကောင်း ပြည့်စုံ၏။ ထိုနဂါးပြည်၌ နဂါးတို့၏ ပျော်ပါးရာဖြစ်သော ရေအိုင်သည် ကြည်သောရေ၊ အေးသောရေ၊ မြိန်မြတ်သောရေ၊ စင်ကြယ်သောရေ ရှိ၏။ မှော်သေးမှော်ညိုမရှိ။ ကောင်းမြတ်သော ရေဆိပ် ရှိ၏။ မွေ့လျော်ဖွယ်ကို ဖြစ်စေတတ်၏။ လှည်းဘီးဝန်း ပမာဏရှိသော ပဒုမ္မာကြာတို့သည် ပွင့်ကုန်၏။ များစွာသော ငါး လိပ်တို့ ရှိကုန်၏။ ထိုအိုင်မှထွက်ခဲ့သော တပေါဒါမြစ်သည် နှစ်ခုသော ငရဲကြီးတို့၏ အကြားမှ စီးခဲ့၍ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်ကို လှည့်လည်၍ စီး၏။ များစွာသော ပြိတ္တာဘို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုအရပ်၌ နှစ်ခု သော လောဟကုမ္ဘီ ငရဲကြီးတို့၏ အကြားဖြင့် လာသောကြောင့် တပေါဒါမည်သောမြစ်သည် ကျိုက်ကျိုက်ဆူလျက် စီး၏ဟုဆိုသည်။ ဤသို့ မြေတွင်း၌ နဂါးတို့ရှိကြောင်းကို လာသည်။

ဟိမဝန္တာတော ဒဒ္ဒရ တောင်ခြေရင်း၌လည်း နဂါးပြည်ရှိ၏။ ထိုနဂါးတို့ကိုလည်း မြေနေ နဂါးပင်ဆိုရမည်။ ထိုနဂါးတို့ပြည် ရှိကြောင်းကိုလည်း စတုက္ကနိပါတ် ဒဒ္ဒရဇာတ်၌—

ဟိမဝန္တပုဒေသ ဒဒ္ဒရပဗ္ဗတပါဒေ နာဂဘဝနံ နာမ အတ္ထိ။ ဟူ၍ လာသည်။

တိ သနိပါတ် ပဏ္ဍရင်္ဂနာဂရာဇာတ်၌ လာသော ပဏ္ဍရင်္ဂနဂါးတို့ကဲ့သို့ အင်္ဂုတ္တိရ် ကေ နိပါတ် အဋ္ဌကထာ၌လာသော အရှင်ရာဟုသာအလောင်း၊ ပထဝီသန္တရ နဂါးမင်းတို့ကဲ့သို့၊ သမုဒ္ဒရာထဲတွင် နေသည်ကို ရေနေနဂါးဆိုလိုသည်။ ထိုအကြောင်းကိုလည်း သာမုတ္တသင်္ဂဟ၌ ယောနာဂါ မဟာသမုဒ္ဒေ ဥိမိပိဋ္ဌေပိ ပဋိဝသန္တိ- စသည်ဖြင့် ဆိုသည်။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။အကြင်နဂါးတို့သည် မဟာသမုဒ္ဒရာ၏ တံပိုးအပြင်၌ နေကုန်၏။ ထိုနဂါးတို့တွင် နဂါးမတို့သည် ဥတုလာသောကာလ တည်သောကိုယ်ဝန်ကို စောင့်အံ့သောငှါ အကယ်၍ငါတို့သည် ဤသမုဒ္ဒရာ၌ သားကိုဖွားမြင်ကုန်အံ့။ ငါတို့၏သားငယ် သမီးငယ်တို့သည် လှိုင်းတံပိုး၏ အဟုန်ကိုလည်းကောင်း၊ ပျံ၍လာသော ဂဠုန်တို့၏ အဟုန်ကိုလည်းကောင်း သည်းခံခြင်းငှါ မတတ်နိုင်ကုန်လတ္တံ့ ဟုကြံပြိုး၍ ထိုနဂါးမတို့သည် သမုဒ္ဒရာ၌ငုပ်၍ သမုဒ္ဒရာ၏ ခံတွင်းဝသို့သက်၍ ငါးစင်းသော မြစ်ကြီးတို့သို့ ရောက်လျှင် ဟိမဝန္တာသို့ ဝင်ကြလေကုန်၏။ ဟိမဝန္တာဝယ် ဂဠုန်တို့သည် မပျံမရောက်နိုင်သော ရွှေဂူ၊ ငွေဂူ၊ ပတ္တမြားဂူတို့၌ နေကုန်လျက် ဖွားမြင်ကုန်၏။ နဂါးငယ်တို့သည် ရှေးဦးစွာ ဖမုက်စသော ပမာဏရှိသော ရေတို့၌သက်၍ ရေကူးသင်ကုန်၏။ ထို့နောက် အကြင်အခါ၌ အစဉ်သဖြင့် ထိုနဂါးငယ်တို့သည် ဂင်္ဂါစသည် တို့၌ ဤမှာဘက်ကမ်းမှသည် ထိုမှာဘက်ကမ်းသို့၊ ထိုမှာဘက်ကမ်းမှသည် ဤမှာဘက်ကမ်း သို့ ကူးသန်းခြင်းကို ပြုခြင်းငှါ တတ်နိုင်ကုန်၏။ ထိုအခါ ငါတို့သားငယ်တို့သည် လှိုင်းတံပိုး ၏ အဟုန်ကိုလည်းကောင်း၊ ဂဠုန်တို့၏ အဟုန်ကိုလည်းကောင်း သည်းခံခြင်းငှါ တတ်နိုင် လတ္တံ့ ဟုသိ၍ မိမိတို့၏ အာနုဘော်ဖြင့် ကြီးစွာသော မိုးကိုဖြစ်စေ၍ ဟိမဝန္တာကို တပြိုင်နက် ရေအိုင်ကြီးကဲ့သို့ ပြု၍ မိုးကို ရွာစေလျက် ရွှေ၊ ငွေ စသည်ဖြင့်ပြီးသော လှေကို ဖန်ဆင်း၍ အထက်၌ ရွှေကြယ်ဖြင့် ဆန်းကြယ်သော တပေါင်းတည်းသော နံ့သာဆိုင်း ပန်းဆိုင်း ပုဆိုး ဗိတာန်တို့ကို ဖွဲ့၍ သေ၊ ထမင်း၊ စည် စောင်းငြင်း စသည်တို့ကိုယူ၍ ထိုလှေတို့ဖြင့် ငါးစင်း သော မြစ်ကြီးတို့သို့ သက်၍ မဟာသမုဒ္ဒရာသို့ နောက်လေကုန်၏။ ထိုလေးပါးကုန်သော နဂါး တို့သည် အလံတရာပမာဏ၊ အလံတထောင် ပမာဏကြီးခြင်း ပြန့်ပြောခြင်းသို့ ရောက်လေ ကုန်၏ ဟူလိုသည်။ ဤသို့လျှင် သမုဒ္ဒရာ၌ နဂါးတို့နေကြောင်းကို လာသည်။ ဤသို့စသည်ဖြင့် မြေထဲနေ နဂါး ရေထဲနေ နဂါးတို့ကို ခြားနားစွာ လာသောကြောင့် အသီးအခြားမှတ်ရာ၏။

ထိုသို့ အသီးအခြားဖြစ်လျက် နဂါးဟူက ရေမျိုးဟူ၍ အဘယ့်ကြောင့် ဆိုကြသနည်းဟူမူ နဂါးတို့သည် ရေ၌ ပျော်ပါးတတ်သည်၊ ရေ၌ ကစားတတ်ကြသည်။

ဘူရိဒတ်ဇာတ်၌ နဂါးမသည် ဗြဟ္မဒတ်မင်းကို မှာရာ၌လည်း -

ဣမေသု၊ ဤသားငယ်တို့၌။ အပုမတ္တော၊ မမေ့မလျော့။ ဘဝ၊ ဖြစ်တော်မူလေလော့။ ခေါ ပန၊ စင်စစ်သဖြင့်။ ဣမေ၊ ဤသားငယ်တို့ကား။ ဥဒက ဗီဇကာ၊ ရေ၌ဖြစ်သော အမျိုးတို့ တည်း။ သုခုမာလာ၊ သိမ်မွေ့ကြကုန်၏။

အကျွန်ုပ်တို့ နဂါးမျိုးသည် ရေကိုသာ အလိုရှိပါသည်။ ပြည်တော်သို့ ပြန်သောကာလ ကြီးစွာသောလေ့၌ ရေကိုသွင်း၍ သာဂရမင်းသား သမီးတော် သမုဒ္ဒဇာတို့ကို ကစားစေ လျက် လိုက်တော်မူပါစေ။ နေပြည်တော်သို့ ရောက်ကာလလည်း ရေကန်ကြီးစွာတူး၍ ရေ၌ ကစားပါစေဟူ၍ ဗျာလိုက်ကြောင်းကို ဟောတော်မူသည်။

ဇိနာလင်္ကာရဋီကာ၊ လောကဒိပနိ ကျမ်းတို့၌လည်း—

သိနေရပဗ္ဗတဿ ဟေဋ္ဌာ တိက္ကဋ္ဌာနံ မဇ္ဈေ ပံသုပထဝီ အတ္ထိယေဝ၊ ပံသုပထဝီယံ ရတန ဝါလိကပိဋ္ဌေ ဒသယောဇနသဟဿံ အသုရပုရံ အဟောသိ။ တိက္ကဋ္ဌတော ဗဟံ ပံသုပထဝီ မတ္ထကေ ရတနာဝါလိကာ ပုဏ္ဏာ။ တသ္မိံ နာဂါ ဝသန္တိ။ အသုရာနဉ္စ နာဂါနဉ္စ ဂမနာ ဂမန ကာလေ တေသံ ဣဒ္ဓါနုဘာဓေန ဥဒကေပိ မဂ္ဂံ ပညာယတိ။ တတ္ထ ဥဒကံ စတုရာသီဘိ သဟဿဂမ္ဘီရံ— ဟုလာသည်။

မြင်းမိုရ်တောင်၏ အောက်၌ သုံးခုသော အထွတ်တို့၏ အလယ်၌ ပံသုပထဝီရှိ၏။ ပံသုပထဝီ အသက်အပြင် ရတနာသဲစု၌ ယူဇနာတသောင်းရှိသော အသုရာပြည်သည်ရှိ၏။ သုံးခုသော အထွတ်မှပြင် ပံသုပထဝီထိပ်၌ ရတနာသဲစုဖြင့် ပြည့်၏။ ထိုသဲစု၌ နဂါးတို့သည်နေကုန်၏။ အသုရာတို့သည်လည်းကောင်း၊ နဂါးတို့သည်လည်းကောင်း သွားလာသော ကာလ၌ ထိုအသုရာ နတ်နဂါးတို့၏အာနုဘော်ကြောင့်ရေ၌ခရီးလမ်းတို့သည် ထင်ကုန်၏။ ထိုရေသည် ယူဇနာ ရှစ်သောင်းလေးထောင်နက်၏ဟုဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် မြင်းမိုရ်တောင်ခြေရင်း၌ နဂါးတို့သည် သီဒါရေထဲ၌နေသည်ဟုသိသာသည်။ သာရတ္ထသင်္ဂဟကျမ်းတွင်လည်း—

တတ္ထ နာဂါ ဥဒကေ ဗလဝါတိ သိနေရဿ ပဌမာလိန္ဒေ ဧတေသံ အာရက္ခာ။ ဟုလာသော ပါဌနှင့်အညီ—

မြင်းမိုရ်တောင်၏ အာလိန် ငါးရပ်တွင်လည်း နဂါးတို့သည် ရေ၌ အားကြီးသောကြောင့် ပဌမအာလိန်၌ အစောင့်အရှောက် ထားကြောင်းကိုဆိုသည်။

ဓမ္မပဒကျမ်းတွင်လည်း အနဝတတ်အိုင်၌ ပဏ္ဏက နဂါးမင်းနေကြောင်း၊ မုစလိန္ဒအိုင်၌ မုစလိန္ဒနဂါးနေကြောင်း၊ ဥရုဝေလမြစ်၌ ဥရုဝေလနဂါးနေကြောင်း၊ ဂယာမြစ်၌ အဂ္ဂိဒခု နဂါးနေကြောင်း၊ ဂင်္ဂါမြစ်၌ ဘုရားသခင်ကူးတော်မူသောအခါ နဂါးတို့ လှေဖန်ဆင်း၍ ပို့လိုက်ကြောင်း၊ နဂါးပြည်သို့ ဘုရားသခင်ကို ပင့်၍သွားကြောင်း၊ နမ္မဒါမြစ်၌ နမ္မဒါ နဂါးနေကြောင်း၊ ဘုရားသခင်ကို နဂါးပြည်သို့ပင့်၍ သွားကြောင်း သင်္ဃမိတ္တာထေရီသည် ဗောဓိပင်ကိုဆောင်၍ သမုဒ္ဒရာကို ကူးသောအခါ နဂါးတို့ ရေကနေ၍ မိမိတို့ပြည်သို့ ပင့်၍ သွားကြောင်း၊ ဧရာပထနဂါး ဂင်္ဂါမြစ်ထဲကပေါ်လာကြောင်း၊ မဏိကဏ္ဍနဂါး ရေထဲကပေါ်လာကြောင်းတို့ကိုဆိုသည်။ သို့ဖြစ်၍ နဂါးတို့ကို ရေနတ်မျိုးဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်ကြလေသည်။

၃၂-ပုစ္ဆာ။ တခါကြောင်းလည်း၊ မေတ္တေယျဘုရားကို ဖူးမြင်ရပါလိမ့်ဟု အများ
ပင် ဆုပန်ကြပါသည်။ မေတ္တေယျဘုရားလောင်း ဘယ်ဘုံမှာရှိမည်ကို သိလိုပါသည်။

၃၂-ဝိသဇ္ဇနာ။ မေတ္တေယျ ဘုရားလောင်း ဘယ်မှာရှိသည်ကို သိလိုပါသည်ဆိုရာ၌ -
မေတ္တေယျ ဘုရားလောင်း ဤကမ္ဘာ၌ ပွင့်လတ္တံ့ဟူ၍ -

အဟမေတရဟိ သမ္ပုဒ္ဓေါ၊ မေတ္တေယျောနာမ ဟေဿတိ-ဟူသော ဗုဒ္ဓဝင် ပါဠိတော်။

အသီတိ ဝဏ္ဏသဟဿာယုကေသု ဘိက္ခဝေ မနုဿေသု မေတ္တေယျော နာမ ဘဂဝါ
လောကေ ဥပုဇ္ဈိဿတိ -

စသည်ဖြင့် ပါထေယျဝဂ် အဂ္ဂညသုတ် ပါဠိတော် ၎င်းအဋ္ဌကထာ တို့၌လာသည်။ ယခု
အဘယ်ဘုံမှာ ရှိသည်ဖြစ်မည်ကို ပါဠိအဋ္ဌကထာ ကျမ်းဂန်တို့၌ နှစ်လုံးမသွင်းမိ။ သီဟိုဠ်
ကျမ်း၌ ဒုဋ္ဌဂါမဏိမင်းကြီး သေအံ့သောအခါ နီးလတ်သော် ရဟန်းတို့ကို ပင့်စေ၍
တရားတော် ပရိတ်တော်တို့ကို ရွတ်စေ၏။ ထိုအခါ နတ်ပြည်ခြောက်ထပ်မှ ရထားခြောက်
ဆူနှင့် နတ်သား ခြောက်ယောက်တို့ကို တင်စီမံသောငှါ စေလိုက်၏။ နတ်သားတို့လည်း -

ယာစုံ ဝိသုံ ဝိသုံ ဒေဝါ၊ ရာဇာနံ တေ ရထေ ဌိတာ။
အမှာကဉ္စ ဒေဝလောကံ၊ ဧဟိ ရာဇ မနောရမံ -

ဟု ငါတို့ နတ်ပြည်သည် နှလုံးမွေ့လျော် ပျော်ဖွယ်ရှိပါသည်။ ငါတို့ရထား၌ စီး၍လိုက်
တော်မူပါလော့ဟု အသီးသီးလျှောက်ကြကုန်၏။ မင်းကြီးလည်း ထိုနတ်သားတို့၏စကားကို
ကြား၍ တရားနာဦးမည်၊ ငံဦးလောဟု လက်ပြသော အခြင်းအရာဖြင့်တား၏။ ရဟန်း
တို့လည်း ငါတို့ကိုတားသည်ဟု ရပ်ကြကုန်၏။ မင်းကြီးလည်းရပ်ကြောင်းကိုမေး၏။ ရဟန်း
တို့လည်း မင်းကြီး တားမြစ်သောကြောင့် ရပ်ကြောင်းကိုပြော၏။ မင်းကြီးလည်း
နတ်ပြည်ခြောက်ထပ်က ရထားနှင့် တင်လာကြောင်းကိုပြော၏။ လူများလည်း မင်းကြီး
သည် သေဘေးမှကြောက်၍ မြည်တမ်းယောင်ယမ်းသည်ဟု မှတ်ကြကုန်၏။ ထိုအခါမင်းကြီး
ဝယ် ယုံမှားခြင်းကို ပျောက်စိမ့်သောငှါ အဘယမထေရ်လည်း ယုံမှားခြင်းကို ဖျောက်ပါ
လော့ဟု မိန့်လျှင် ကောင်းကင်သို့ ပန်းကုံးကို ပစ်စေသော် ရထားစွန်း၌ ငြိ၍ နေသည်ကို
မြင်မှ ယုံကြည်ကြကုန်၏။ မင်းကြီးလည်း နတ်ပြည် ခြောက်ထပ်တွင် အဘယ်နတ်ပြည်သည်
မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိသနည်းဟု မေးသောကာလ အဘယမထေရ်သည် -

ဗုဒ္ဓဘာဝါယ သမယံ၊ ဩလောကန္တော မဟာဒယော။
မေတ္တေယျော ဗောဓိသတ္တောဟိ၊ ဝသတေ တုသိတေ ပုရေ။

ဟူ၍ မေတ္တေယျဘုရားလောင်း၏ နေတော်မူရာ တုသိတာနတ်ပြည်သည် သာယာမေ့လျော် ဖွယ်ရှိကြောင်း၊ မင်းကြီးလည်း စုတေ့လျှင် တုသိတာ နတ်ရထား၌ နတ်သားဖြစ်ကြောင်း တုသိတာနတ်ပြည်သို့ သွားကြောင်း၊ နောင်အခါ လက်ယာရံဖြစ်အံ့သော အကြောင်း၊ မင်း၏အဖသည် ဘုရား၏ခမည်းတော်၊ မင်း၏မယ်တော်သည် ဘုရား၏မယ်တော်၊ ညီတော် သဒ္ဓါတိဿသည် လက်ဝဲရံ၊ သာလိမင်းသားသည် ဘုရားသားတော် ဖြစ်အံ့သောအကြောင်း တို့ကို မဟာဝင် ကျမ်းတို့တွင် ဆိုသည်။

မဓုရရသဝါဟိနီမည်သော သီဟဠဝတ္ထု၊ မာလယအတ္ထုပုတ္တိ၌ အရှင်မာလယ မထေရ် နှင့် ဥပါသကာတယောက်သည် တာဝတိံသာသို့ ရောက်သောကာလ၊ မေတ္တေယျဘုရား လောင်း တုသိတာဘုံမှသည် စူဠာမဏိ စေတီတော်သို့ လာကြောင်းကို-

ယော သောဠသ အသင်္ချေယံ၊ ပါရမိယော ပရိပူရော၊ ဓမ္မံ ဒေသေတိ သတ္တာနံ- စသောပါဌံ၊

လောကေ၊ လူ၌။ ယေသတ္တာ၊ အကြင်သတ္တဝါတို့သည်။ ပုညံ၊ ဧကောင်းမှုကို။ ကတ္တာ၊ ပြုကြကုန်၍။ တုသိတေ၊ တုသိတာမည်သော။ ပုရေ၊ နတ်ပြည်၌။ ဇာယထ၊ ဖြစ်ကြကုန်၏။ တေသံသတ္တာနံ၊ ထိုသတ္တဝါတို့အား။ သောဠသအသင်္ချေယံ၊ တဆယ့်ခြောက် သင်္ချေပတ်လုံး။ ပါရမိယော၊ ပါရမီတို့ကို။ ပရိပူရော၊ ဖြည့်တော်မူပြီးထသော။ ယော ဗုဒ္ဓကုရော၊ အကြင်ဘုရားအလောင်းတော်သည်။ ဓမ္မံ၊ တရားတော်ကို၊ ဒေသေတိ၊ ဟောတော် မှုတတ်၏။ သောမေတ္တေယျော၊ ထိုမေတ္တေယျဘုရားအလောင်းသည်။ အယမေဝ၊ ဤနတ် မင်းပင်တည်း။

ဤသို့စသည်ဖြင့် တုသိတာနတ်ပြည်မှ လာကြောင်းကိုဆိုသည်။ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးချီသော တံတားဦးတည်၌လည်း “သမ္ဘာရင့်ညောင်း၊ မိတ္တလောင်းလျှင်၊ နတ်ပေါင်းရံထပ်၊ နှောင်း ဆုံးကွပ်၍၊ နတ်ရပ်သာစွာ၊ တုသိတာက၊ လက်ယာစွယ်ရှင်၊ ဖူးလာသွင်သို့၊ မမြင်ပါရ၊ တောင့် တသသူ၊ လူခပ်သိမ်းအား၊ နတ်ပြည်သွားလည်း၊ တပါးမလာ၊ သည့်နှယ်သာဘု၊ ခြင်းရာသိ ထေ၊ ပြည့်နိုးပေသို့” ဟူ၍စပ်တော်မူသည်။

ထို့ကြောင့် မေတ္တေယျ ဘုရားအလောင်းယခု တုသိတာနတ်ပြည်မှာ ရှိ၏ဟူ၍ မှတ်သင့် သည်။

၃၃ - ပုစ္ဆာ။ ။နမောတဿ ပဏာမကိုလည်း သာတာဂိရိနတ်၊ အသူရိန်နတ် မဟာရာဇ်နတ်၊ သိကြား၊ ဗြဟ္မာ၊ နတ်ငါးယောက်တို့ အသီးသီး ကိုယ်စီပဏာမပြု၍ ရွတ်ကြ သည်ဟု ဂါသာဗန္ဓုဖွဲ့၍ ပြောဆိုကြပါသည်။ နတ်ငါးယောက်တို့ ရွတ်သည်ကို ဘယ်ကျမ်း မှာဆိုသည် ဘယ်ကာလရွတ်သည် ဘယ်ရဟန္တာတို့ စုရုံး၍ ထားသည်ကို သိလိုပါသည်။

၃၃-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။နမော တဿကို နတ်သားငါးယောက်တို့ ပဏာမပြု၍အသီး
အသီး ရွတ်ကြသည်ဟူ၍ ဂါထာဗန္ဓုမဲ့၍ ဆိုကြပါသည်။ ဘယ်ကျမ်းတွင် လာသည်၊
ဘယ်ကာလရွတ်သည်၊ ဘယ်ရဟန္တာတို့ စုရုံး၍ ထားသည် ဟု သိလိုပါသည်ဆိုရာ၌-

သာတာဂိရိ နမော ယက္ခော၊ တဿစ အသုရိန္ဒကော။
ဘဂဝတော မဟာရာဇော၊ သက္ကော အရဟတော တထာ။
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿဗြဟ္မာ၊ ဧတေ ပဉ္စ ပတိဋ္ဌိတာ

ဟူ၍လည်းကောင်း။ ဧတေ ပဉ္စ နမသန္တိ-ဟူ၍လည်းကောင်း ရှိကြကုန်သည်။ သဒ္ဓဗျူဟာ
ဟူသော သဒ္ဓါငယ်ကျမ်းနက်၌လည်း ပါသည်။ သဟယပုစ္ဆာတွင်လည်း ရှိသည်။
ယိုးဒယားနိုင် မော်ကွန်းတွင်လည်းပါသည်။ ကစွာယနဘေဒ ဋီကာသစ်တွင်လည်း “တထာ
ဟိ သာတာဂိရိ နမောယက္ခော၊ နမော နမောတိ ဝန္ဒနံ ကဗျောတိ”-စသည်ဖြင့် ဆိုသည်။

ဤစကားများသည် တပါးသော ပါဠိ အဋ္ဌကထာတို့တွင် သာတာဂိရိနတ်သည် ‘နမော’
ဟူ၍ ရှိခိုးကြောင်း။ အသုရိန်နတ်သည် ‘တဿ’ဟူ၍သာ။ မဟာရာဇ်နတ်သည် ‘ဘဂဝတော’
ဟူ၍သာ သိကြားသည် ‘အရဟတော’ဟူ၍သာ။ ဗြဟ္မာသည် ‘သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ’ ဟူ၍သာ ရှိခိုး
ကြောင်း၊ ဘယ်ကာလ၌ ရှိခိုးကြောင်း။ ဘယ်ရဟန္တာတို့စုရုံး၍ ထားကြောင်းကို
တိုက်ရိုက်မတွေ့။ သဘောလည်း ဟုတ်အံ့သကဲ့သို့မထင်။ သုတ်မဟာဝါ ပါဠိတော် သက္က
ပဉ္စာသုတ်တွင် -

အထခေါ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ပါဏိနာ ပထဝီ* ပရာမသိတွာ တိက္ခတ္တံ ဥဒါနံ
ဥဒါနေသိ နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။ နမော တဿ။ လ။
သမ္ဗုဒ္ဓဿ။ နမော တဿ။ လ။ သမ္ဗုဒ္ဓဿာတိ။

ဟူ၍ သိကြားမင်းပင် မြေကိုလက်ဖြင့် သုံးသပ်၍ သုံးကြိမ်တိုင်တိုင်၊ နမော တဿ
စသောဥဒါန်းကို ရွတ်ဖူးကြောင်းကိုဆိုသည်။ ဤကဲ့သို့ပင် မဇ္ဈိမနိကာယ် မဇ္ဈိမပဏ္ဍာသပါဠိ
တော် ဗြဟ္မာယုသုတ်၌လည်း

ဗြဟ္မာယုဗြဟ္မာနာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဧကံသံ ဥတ္တရာသံဂံ ကရိတွာ ယေန အဉ္စလိ*
ပဏာမေတွာ တိက္ခတ္တံ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ။ နမောတဿ။ လ။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿာတိ။

ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဤနည်းအတူလာသော သဂါရဝသုတ်၌လည်းကောင်း၊ အင်္ဂုတ္တိုရ်
ပါဠိတော်တို့၌ အာရာမဒဏ္ဍိပုဏ္ဏား ပညာရှိတို့ ရွတ်ဖူးကြောင်းများပါသည်ကို ထောက်သော်
ဤဥဒါန်းသည် ပေါရာဏ ဥဒါနပဏာမ တချက်တည်းပင် ယူသင့်သည်။ ဤနမောတဿ
ပဏာမကို ပေါရာဏ ဥဒါနပဏာမဟု ဆိုခြင်းသည်လည်း ဤကမ္ဘာတွင်သာမဟုတ်။
ဤကမ္ဘာမှပြန်၍ ရေသည်ရှိသော် ကိုးဆယ်နှစ်ကမ္ဘာထက် ဖုံသမြတ်စွာဘုရား လက်ထက်

ဘုရားခမည်းတော် မဟိန္ဒမင်းကြီးသည် သုံးကြိမ်ပင် ဤဥဒါန်းကိုရွက်၍ လျှောက်ဖူးကြောင်း ကို ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ အသာရေ သာမုတိနော စသော သုတ်အဖွင့်တွင်လာသည်။ နတ် ငါးယောက်တို့ အသီးအသီး တပါဒစီ ရွတ်ကြသည်ဆိုသော စကားသည် ယုတ္တိမရှိလွန်းသကဲ့ သို့ ထင်သည်။

၃၄-ပုစ္ဆာ။ ။ခပ်သိမ်းသော စိတ်တို့သည်၊ ဇာတိဘေဒ၊ ဘူမိဘေဒ အပြားအားဖြင့် အကျဉ်း တခုယုတ်ကိုးဆယ်၊ အကျယ် တခုနှစ်ဆယ်တပါးရှိ ကြောင်းကို အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟကျမ်း၊ နိပုဏသာရတ္ထသင်္ဂဟကျမ်းတို့တွင် ဆိုသည် ကို အချို့က စိတ်အကျဉ်း ကိုးဆယ်တခု ဖြစ်သည်ဟူ၍ ကျမ်းဂန်ရိပ်ရှိကြောင်းကို ဆိုပြန်ပါသည်။ တခုယုတ်ကိုးဆယ်သော စိတ်ကိုပင် အနက်ယောဇနာ ချွတ်၍ လည်းကောင်း၊ အမှတ်မှား၍လည်းကောင်း ရှိသလော၊ အကျယ် တခုနှစ်ဆယ် တပါးသောစိတ်တို့တွင် အသောဘဏစိတ် သုံးဆယ်ကို နှုတ်ပယ်၍ အကြွင်း သောဘဏ ကိုးဆယ်တခုသောစိတ်ကိုပင် ဆိုသလော၊ အခြားသက်သက်ပင် ကိုးဆယ် တခု ရှိသေးသလော ရှင်းလင်းစွာသိလိုပါသည်။

သက္ကရာဇ် ၁၁၇၁-ခု၊ နယုန်လဆန်း ၁-ရက်၊ တနင်္ဂနွေနေ့၊ မုံရွာသိရိမာလာကလျောက်လာ ရာတွင် ဖြေဆိုလိုက်သည်ကား။

၃၄-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ခပ်သိမ်းသောစိတ်တို့သည် တခုယုတ်ကိုးဆယ်လော၊ ကိုးဆယ်တခု လောဟူရာ၌-

စိတ်အပေါင်းတို့ကို ဇာတိဘေဒ၊ ဘူမိဘေဒဖြင့် အကျဉ်းတခုယုတ်ကိုးဆယ် အကျယ် တခုနှစ်ဆယ်တပါး ရှိကြောင်းကိုပြလို၍ -

ဣတ္ထမေက္ခနနုတိ၊ ပဘေဒံပန မာနသံ။
ကေဝီသသတံဝါထ၊ ဝိဘဇန္တိ ဝိစက္ခဏာ။

ဟူသော ဝုတ္တာဝုတ္တသင်္ဂဟဂါထာကို အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ ကျမ်း၌ မိန့်၏။ ထိုဂါထာဖြင့် စိတ်တခုယုတ်ကိုးဆယ်ရှိကြောင်း၊ အကျယ် တခုနှစ်ဆယ်တပါးရှိကြောင်းကို မှတ်အပ်၏။

တနည်းကား။ ။စိတ်အကျဉ်း ကိုးဆယ်တခုရှိကြောင်းကို ပြလို၍ အဘိဓမ္မတ္ထ သင်္ဂဟ ကျမ်း၌ပင်-

ပဉ္စဝီသ ပရိတ္တမ္ပိ၊ ဆစိတ္တာနိ မဟဂ္ဂတေ၊
ကေဝီသတိ ဝေါဟာရေ၊ အဋ္ဌ နိဗ္ဗာန ဂေါစရေ။

ဝိသာနုတ္တရ မုတ္တမိ၊ အဂ္ဂမဂ္ဂ ဖလုဇ္ဈိတေ။

ပဉ္စ သဗ္ဗတ္ထ ဆစ္စေတိ၊ သတ္တဝါ တတ္ထ သင်္ဂဟော။ ဟူ၍မိန့်သည်။

ထိုဂါထာ၏ အဓိပ္ပါယ်ကား ကာမတရားကို အာရုံပြုတတ်သော၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း ကြည်သော အဟိတ်စိတ် ၁၇-ခု။ မဟာဝိပါတ်စိတ် ၈-ခု။ ပေါင်း ၂၅-ခု တရပ်။

မဟဂ္ဂုတ်တရားကို အာရုံပြုတတ်သော ဝိညာဏဉာယတနစိတ် ၃-ခု၊ နေဝသညာ နာသညာယတနစိတ် ၃-ခု။ ပေါင်း ၆-ခု တရပ်။

ကသိုဏ်း စသော ပညတ်တရားကို အာရုံပြုတတ်သော ရူပစိတ် ၁၅-ခု၊ အာကာသာ နဉာယတန စိတ် ၃-ခု။ အာကိဉ္ဇညာယတနစိတ် ၃-ခု၊ ပေါင်း ၂၁-ခု တရပ်။

နိဗ္ဗာန်ကိုအာရုံပြုသော လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု တရပ်။

လောကုတ္တရာ ကိုးပါးကြည်သော ပရိတ္တ၊ မဟဂ္ဂတ၊ ဝေါဟာရတရားကို အာရုံပြုတတ် သော အကုသိုလ်စိတ် ၁၂-ခု၊ မဟာကုသိုလ် ဉာဏဝိပ္ပယုတ်စိတ် ၄-ခု။ မဟာကြိယာ ဉာဏ ဝိပ္ပယုတ်စိတ် ၄-ခု၊ ပေါင်း ၂၀-ခု တရပ်။

အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ် ကြည်သော ပရိတ္တ၊ မဟဂ္ဂတ၊ ဝေါဟာရ၊ အနုတ္တရ တရားကို အာရုံပြုတတ်သော မဟာကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ် ၄-ခု။ ပဉ္စမဈာန်ဟုဆို အပ်သော အဘိညာဉ်ကိစ္စတပ်သော ကုသိုလ်စိတ် ၁-ခု။ ပေါင်း ၅-ခု တရပ်။

ခပ်သိမ်းသော ပရိတ္တ၊ မဟဂ္ဂတ၊ ဝေါဟာရ၊ အနုတ္တရ နိဗ္ဗာန်တရားကို အာရုံပြုတတ်သော မဟာကြိယာဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ် ၄-ခု၊ ကြိယာအဘိညာဉ် ၁-ခု ဝုဋ္ဌောစိတ် ၁-ခု ပေါင်း ၆-ခု တရပ်။

ဤခုနှစ်ရပ်ကို ပေါင်းသော် စိတ်ပေါင်း ကိုးဆယ့်တခု ဖြစ်သတည်း။

ဤသို့ အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟကျမ်း၌ပင် တခုယုတ်ကိုးဆယ်သောစိတ်၊ ကိုးဆယ့်တခုသော စိတ်၊ တရားနှစ်ဆယ့်တခုသော စိတ်တို့ကို ပြပေသည်။

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟကျမ်း၌သာ ပြပေသည်မဟုတ်၊ အရှင်အနုရုဒ္ဓါ ဆရာပြုတော်မူသော ပရမတ္ထဝိနိစ္ဆယ၌လည်း—

စိတ္တမေက္ကနနုတိ၊ ဝိဓံ တတ္ထ ဝိဘာဝယေ။

ကေနုတိဝိဓံဝါ၊ ကေဝိသသတံပိ ဝါ။

တတ္ထ၊ ထိုလေးပါးသော ပရမတ္ထတို့တွင်။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ကေနုနုတိဝိဓံ၊ တခုယုတ် ကိုးဆယ်အပြားရှိ၏။ ဝါ၊ တနည်းကား။ ကေနုတိဝိဓံ၊ ကိုးဆယ့်တပါး အပြားရှိ၏။ ဝါ၊ တကြောင်းကား။ ကေဝိသသတံပိ၊ တရားနှစ်ဆယ့်တပါးအပြားရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝိဘာဝယေ၊ ပြရာ၏။

ဟုဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် ကိုးဆယ့်တခုသော စိတ်ရှိသည်ဆိုသော စကားသည် ကျမ်းလာ စကားပင်ဖြစ်သည်။

၃၅-ပုစ္ဆာ။ ။မြတ်စွာဘုရား အဘယ်စိတ်နှင့် ပဋိသန္ဓေ နေတော်မူသည်ကို သိလိုပါသည်။

၃၅-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။မြတ်စွာဘုရားသည် အဘယ်စိတ်ဖြင့် ပဋိသန္ဓေ နေတော်မူသနည်း ဟူရာ၌ -

သဗ္ဗေပိ သဗ္ဗညုဗောဓိသတ္တာ ပစ္ဆိမပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏကာလေ ပဌမေန သောမနဿသဟဂတ တိဟေတုက အသင်္ခါရိကမဟာဝိပါကစိတ္တေန ပဋိသန္ဓိံ ဂဏ္ဍန္တိ။ တမ္ပန မေတ္တာ ပုဗ္ဗဘာဂ- စိတ္တဿ ဝိပါကံ ဟောတိ။ တေန ဒိန္နာယ ပဋိသန္ဓိယာ အသင်္ခေယျာယုကကာလဝသေန ပန ပရိဏမတိ။

ဟူ၍ အဋ္ဌသာလိနီ အဗျာကဘမဟာဝိပါက အဖွင့်တွင်ဆိုသည်။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ အလုံးစုံသော သဗ္ဗညုဘုရားလောင်းတို့သည် အဆုံးစွန် ပဋိသန္ဓေကို ယူသောအခါ၌ ပထမဖြစ်သော သောမနဿသဟဂုတ်၊ တိဟိတ် အသင်္ခါရိက မဟာဝိပါက စိတ်ဖြင့် ပဋိသန္ဓေကို ယူကုန်၏။ ထိုမဟာဝိပါကစိတ်သည်ကား မေတ္တာရှေးအဖို့၌ရှိသော ကုသိုလ်စိတ်၏အကျိုးဖြစ်၏။ ထိုမေတ္တာရှေးအဖို့၌ရှိသော ကုသိုလ်စိတ်သည် ပေးအပ်သော ပဋိသန္ဓေဖြင့် အသင်္ခေယျအသက်ရှည်သောကာလ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ရင့်၍တည်၏ ဟူလို သည်။

မဟာသိဝ ထေရ်သည်ကား သောမနဿသဟဂုတ် ဥပက္ခာသဟဂုတ်သည် အားရှိမြတ်၏။ ထိုဥပက္ခာသဟဂုတ်ဖြင့် ဘုရားလောင်းတို့သည်ပဋိသန္ဓေကို ယူကုန်၏။ အဘယ်ကြောင့်နည်း ဟူမူကား။ ဥပက္ခာသဟဂုတ်ဖြင့်ယူအပ်သော ပဋိသန္ဓေရှိကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မြတ်သော အလိုဆန္ဒ ရှိကုန်၏။ နတ်ပြည်၌ဖြစ်သော အာရုံတို့၌သော်လည်း တပ်သောစိတ်ရှိသည် မဖြစ်ကုန်။ ထို့ကြောင့် ဥပက္ခာသဟဂုတ်ဖြင့် ပဋိသန္ဓေကို ယူကုန်၏။ အဘယ်ကဲ့သို့နည်း ဟူမူကား တိပိဋကစူဠနာဂထေရ် အစရှိသည်တို့ကဲ့သို့တည်းဟု ဆို၏။

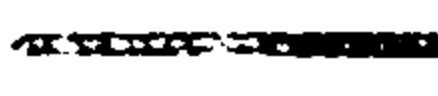
အဋ္ဌကထာ၌ကား။ ဤအယူသည် မဟာသိဝထေရ်၏ နှလုံးအလိုသာတည်း။ ဤ အကြောင်းသည် မရှိဟုပယ်၍ ဘုရားလောင်းတို့အား သတ္တဝါတို့၏ အစီးအပွားအလို့ငှါ ကျင့်ခြင်းသည်အားကြီး၏။ ထို့ကြောင့် မေတ္တာရှေးအဖို့၌ရှိသော ကာမာဝစရကုသိုလ်၏ အကျိုးဖြစ်သော၊ သောမနဿသဟဂုတ်၊ တိဟိတ် အသင်္ခါရိက စိတ်ဖြင့် ပဋိသန္ဓေကိုယူကုန် ၏ ဟူလိုသည်။ သုတ်မဟာဝါ အဋ္ဌကထာ၊ မဟာပဒါနသုတ္တန္တရာဇ အဖွင့်တွင်လည်း -

မေတ္တာပုဗ္ဗဘာဂဿ သောမနဿသဟဂတဉာဏသမ္ပယုတ္တ အသင်္ခါရိကကုသလစိတ္တဿ သဒိသမဟာဝိပါကစိတ္တေန ပဋိသန္ဓိံ ဂဏိ။ မဟာသိဝထေရ်ရော ပန ဥပေက္ခာသဟဂတေနာတိ အာဟ-ဟု ဆိုသည်။

မေတ္တာရှေ့အဖို့၌ရှိသော သောမနဿသဟဂုတ်၊ ဉာဏသမ္ပယုတ် အသင်္ခါရိက ကုသိုလ် စိတ်နှင့်တူသော မဟာဝိပါကစိတ်ဖြင့် ပဋိသန္ဓေယူ၏။ မဟာသိဝထေရ်သည်ကား ဥပေက္ခာ သဟဂုတ်ဖြင့် ပဋိသန္ဓေနေ၏ ဆိုသည်ဟု ပြသည်။ မဟာသိဝထေရ်၏ အယူကို အဋ္ဌသာလိနီ တွင် ထိုမထေရ်၏ အယူမျှသာဟု ဆိုပြီးဖြစ်၍လည်းကောင်း၊ တချက်လည်း မဏိဒီပတွင်-

ပဋိသန္ဓိံ ဂဟေတွာတိ စ သတော သမ္ပဇာနော ဟုတွာ ဧကေနဝိသတိယာပိ ပဋိသန္ဓိစိတ္တေ-
သု မေတ္တာ ပုဗ္ဗဘာဂဿ သောမနဿသဟဂတဉာဏသမ္ပယုတ္တအသင်္ခါရိကကုသလစိတ္တဿ
သဒိသမဟာဝိပါက စိတ္တေန အာသဠိပုဏ္ဏမာယ ဥတ္တရာသဠနက္ခတ္တေနဝ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏိတွာ-
တိ အတ္ထော။ ဧကစိ ပန ဗုဒ္ဓါ ဘဂဝန္တော ဂမ္ဘီရပုကတိကာ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ ဥပေက္ခာ-
သဟဂတဉာဏသမ္ပယုတ္တ အသင်္ခါရိကကုသလစိတ္တဿ သဒိသ မဟာဝိပါကစိတ္တေန ပဋိသန္ဓိံ
ဂဏန္တိတိ ဝဒန္တိ၊ တံ အဋ္ဌကထာယံ ဗုဒ္ဓါနံဟိတူပစာရော ဗလံဝါ ဟောတိ၊ တသ္မာ အယုတ္တန္တိ
ပဋိက္ခိတ္တံ၊ ဟူ၍ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဇိနာလင်္ကာရဋီကာ၌-

တုသိတာဘဝနတော စဝိတွာ မာတုကုစ္ဆိယံ မေတ္တာပုဗ္ဗဘာဂဿ သောမနဿသဟဂတ
ဉာဏသမ္ပယုတ္တဿ အသင်္ခါရိက ကုသလစိတ္တဿ ဝိပါကဘူတေန တေန သမေန မဟာဝိပါက
စိတ္တေန ပဋိသန္ဓိံ ဂဏယ တသ္မိံ ယေဝ ခဏေ ဗာတ္တိံ သ ပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ ပါတုရဟေသံ-ဟူ၍
ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း။ သောမနဿစိတ်ဟူ၍သာ မှတ်အပ်၏။

၃၆-ပုစ္ဆာ။ ။မြတ်စွာဘုရား၏ ပဋိသန္ဓေ စိတ်တော်သည် ကံ၊ ကမ္မနိမိတ်
ဂတိနိမိတ် သုံးပါးတွင် အဘယ်ကို အာရုံပြုသည်ဟု သိလိုပါသည်။

၃၆-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ပဋိသန္ဓေစိတ်တော်သည် ကံ၊ ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ် သုံးပါးတွင်
အဘယ်ကို အာရုံပြုသနည်း ဟူရာ၌-

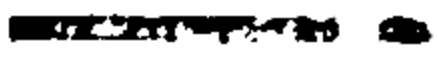
အထ မဟာသတ္ထော တာသံ ဒေဝတာနံ ပဋိညံ အဒတွာဝ ကာလ ဒီပ ဒေသ ကုလ
ဇနေတ္တိ အာယုပရိစ္ဆေဒ ဝသေနဉ္စ မဟာဝိလောကနံနာမ ဝိလောကေသိ။

ဟူသော သုတ်မဟာဝါ အဋ္ဌကထာပါဌ်၊ ထိုနည်းတူလာသော ဓမ္မပဒ အဋ္ဌကထာပါဌ်၊
အပဒါန် အဋ္ဌကထာပါဌ်တို့နှင့် အညီ ဘုရားလောင်းတို့သည် ကာလ၊ ဒီပ၊ ဒေသ၊ ကုလ
ဇနေတ္တိ အာယု ပရိစ္ဆေဒဟူသော ပဉ္စမဟာဝိလောကနကို ဆင်ခြင်၍ ပဋိသန္ဓေနေကြောင်းကို
ပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာအရပ်ရပ်တို့၌ လာသည်ကိုထောက်သော် ကံ၊ ကမ္မနိမိတ်၊ ဂံ၊

နိမိတ်သုံးပါးတွင် ဂတိနိမိတ်ကိုအာရုံပြု၍ ပဋိသန္ဓေနေ့တော်မူ၏ဟု ယူသင့်သည်။ ဤစကား ကိုမူကား ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာဆုံးဖြတ်သည်ကို မတွေ့ဖူးပေ။ ပန်းယစတုရင်္ဂဗလအမတ်က ရှေ့ဖဝါးတော်အောက် အစချီ၍ မေးသောအမေးတွင် ပုဂံဆရာတော်က အထွေထွေချီ၍ ဖြေသော ကဗျာတို့၌—

လူနတ်ဗြဟ္မာ၊ အာကာမိုးပြင်၊ ကောင်းကင်မဆုံး၊ ပူဇော်အံ့ဟု၊ အလွံ့ ရံပတ်၊ တို့စော-
ထွတ်လျှင်၊ မချွတ်နိဗ္ဗာ၊ ဝင်သောခါ၌၊ အနိစ္စဒုက္ခ၊ အနတ္တသာ၊ ဈာန်အင်္ဂါကို၊ ပစ္စဝေက္ခဏာ
သဘာ၊ လျင်လျင်ဇောမှ၊ တီတောအောင်ထွန်၊ မစ္စုမာရ်ကို၊ လွန်ခဲ့ကျော်ဘိ၊ စုတိတော်စိတ်၊
အတိတ်နှင့်နှင့်၊ သုံးပါးတွင်မူ၊ ထင်၏တစ်၊ ဂတိနိမိတ်၊ တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေ၊ ယူနေသောခါ၊
တုသိတာမှ၊ ပဉ္စာလောကန၊ ကြည့်ပြီးမှလျှင်၊ ဘဝပြောင်းလာ၊ ဤကြောင်းခြာကို၊ ပညာ
ရှိတွေ၊ ကြံမိစေလော့၊ သန္ဓေဘဝင်၊ သုံးအင်စုတိ၊ တုဘိအာရုံ၊ ပြုတုံမချွတ်၊ ပရမတ်သည်။ ။
ဟောမှတ် ကေနိသာ တမ္ဗံ—

ဟူ၍ တွေ့မြင်ဖူးသည်ကို နယဂ္ဂါဟပြု၍လည်းကောင်း၊ ကိုယ့်ဉာဏ်ကပင် သဘောယုတ္တိ
သင့်အံ့သကဲ့သို့ ထင်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ကျမ်းကြီးကျမ်းငယ်ကပင် ဘုရားလောင်း
တို့သည် မဟာဝိလောကန ငါးပါးကို ကြည့်ရှုတော်မူမြဲဟု ပြသောကြောင့် လည်းကောင်း
ဆိုသည်။

၃၇-ပုံစွာ။ ။သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်နှင့် တူသော အာရုံရှိသော စိတ်တခုသည်
ခပ်သိမ်းသော စိတ်ရှိသော သတ္တဝါအပေါင်းတို့၌ပင် ရှိသည်ဆိုကြပါသည်။ မှန်မည်
မမှန်မည်ကို သိလိုပါသည်။

၃၇-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။သဗ္ဗညုတဉာဏ်နှင့်တူသော အာရုံရှိသော စိတ်တခုသည် ခပ်သိမ်း
သော စိတ်ရှိသော သတ္တဝါအပေါင်းတို့၌ပင် ရှိသည်ဆိုသည် မှန်မည် မမှန်မည်ကို သိလိုပါသည်
ဟူရာ၌—

ဣဒံ စိတ္တံ တီသု ဘဝေသု သဗ္ဗေသံ သစိတ္တကသတ္တာနံ သာဓာရဏံ၊ န ကဿစိ၊
သစိတ္တကဿ န ဥပ္ပဇ္ဇတိနာမ။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနမ္ပန ပဉ္စဒ္ဓါရေ ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနံ ဟောတိ၊ မနောဒွါရေ
အာဝဇ္ဇနံ။ ဆအသာဓာရဏဉာဏာနိပိ ဣမိနာဂဟိတာရမ္မဏမေဝ ဂဏ္ဍန္တိ။ မဟာဂဇံ နာမေတံ
စိတ္တံ ဣမဿ အနာရမ္မဏံနာမ နတ္ထိ။ အသဗ္ဗညုတဉာဏမ္ပိ သဗ္ဗညုတဉာဏဂတိကံနာမ
ကတမန္တိ ဝုတ္တေ ဣဒန္တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။

ဣဒံ စိတ္တံ၊ ဤမနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းစိတ်သည်။ တီသု၊ သုံးပါးကုန်သော၊ ဘဝေသု၊ ဘုံတို့၌။
သဗ္ဗေသံ၊ အသုံးစုံကုန်သော။ သစိတ္တကသတ္တာနံ၊ စိတ်ရှိကုန်သောသတ္တဝါတို့အား။ သာဓာရဏံ၊
ဆွက်ဆွဲ၏။ ကဿစိ၊ တစ်စုံတယောက်သော။ သစိတ္တကဿ၊ စိတ်ရှိသော သတ္တဝါအား။

န ဥပ္ပဇ္ဇတိ နာမ၊ မဖြစ်သောမည်သည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ ပန၊ ဖြစ်သော်ကား။ ပဉ္စဒွါရေ၊ ပဉ္စဒွါရ၌။ ဝေါဠုပ္ပနံ၊ ဝုဠောသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ မနောဒွါရေ၊ မနောဒွါရ၌။ အာဝဇ္ဇနံ၊ အာဝဇ္ဇန်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဆအသာဓာရဏဉာဏာနိပိ၊ ခြောက်ပါးကုန်သော အသာဓာရဏဉာဏ်တို့သည်လည်း။ ဣမိနာ၊ ဤမနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းစိတ်သည်။ ဂဟိတာရမ္မဏမေဝ၊ ယူအပ်ပြီးသော အာရုံကိုသာလျှင်။ ဂဏန္တိ၊ ယူကုန်၏။

ဆအသာဓာရဏဉာဏ်ဟူသည်ကား။

- ၁။ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တိဉာဏ်။
 - ၂။ အာသယာနုသယဉာဏ်။
 - ၃။ သဗ္ဗညုတဉာဏ်။
 - ၄။ အနာဝရဏဉာဏ်။
 - ၅။ ယမကပါဒ္ဓိဟာရိယဉာဏ်။
 - ၆။ မဟာကရုဏာ သမာပတ္တိဉာဏ်။
- ဤခြောက်ပါးတည်း။

တေံ စိတ္တံ၊ ထိုမနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းသည်။ မဟာဂဇံနာမ၊ ဆင်ပြောင်ကြီးနှင့်တူသော စိတ်မည်၏။ ဣမဿ၊ ဤမနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းစိတ်၏။ အနာရမ္မဏံနာမ၊ အာရုံမဟုတ်သောတရားမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ အသဗ္ဗညုတဉာဏမ္ပိ၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်မဟုတ်သော်လည်း။ သဗ္ဗညုတဉာဏဂတိကံ၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်နှင့် အလားတူသောစိတ်သည်။ ကတမံနာမ၊ အဘယ်စိတ်နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တေ၊ သော်။ ဣဒံနာမ၊ ဤမနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းစိတ်ပင်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝတ္တမ္ပံ၊ ဆိုအပ်၏။

ဤသို့ အဋ္ဌသာလိနီ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ အဆုံးတွင် မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းစိတ်သည် စိတ်ရှိလေသမျှသော သတ္တဝါတို့၌ရှိကြောင်း၊ ဘုံသုံးပါး၌ပင်ရှိကြောင်း၊ ဆအသာဓာရဏ ဉာဏ်ပင်သော်လည်း မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းစိတ်၏ ယူပြီးသော အာရုံကိုသာ ယူရကြောင်း၊ ဆင်ပြောင်ကြီးနှင့်တူကြောင်း၊ ခပ်သိမ်းသောတရားတို့သည် မိမိ၏အာရုံသာဖြစ်ရကြောင်း၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်စစ်ပင် မဟုတ်သော်လည်း သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်နှင့် အလားတူကြောင်းကို ဆိုသည်ဖြစ်၍ ကျမ်းဂန်လာသော စကားအမှန် ဖြစ်သည်ဟူ၍မှတ်အပ်၏။

၃၈-ပုစ္ဆာ။ ။မယ်တော်မာယာ၏ အသက်ကိုလည်း -

ဆပညာသ၊ ငါးမာသဝယ်၊ သုံးရက်ပယ်၊ အကယ်မယွက်၊ မယ်တော်သက်။

နှစ်နှင့်ရက်ဝယ်၊ ဧကသတ်ပယ်၊ လဝယ်ဒွေးစွက်၊ သန္ဓေသက်။

ဟု ဆိုသော ကဗျာ၏ အဓိပ္ပါယ်ကိုလည်း ကျမ်းဂန်လာတိုင်း မှန်မမှန်ကို သိလိုပါသည်။

၃၈-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ မယ်တော်မာယာအသက်၌—

ဆပညာသ၊ ငါးမာသဝယ်၊ သုံးရက်ပယ်၊ အကယ်မယွက်၊ မယ်တော်သက်—

ဟူရာ၌- ဆပညာသမှာ ငါးဆယ့်ခြောက်နှစ်ယူ။ ငါးမာသဝယ်၊ သုံးရက်ပယ် ဟူရာ၌၊ လေးလနှင့် နှစ်ဆယ့်ခုနစ်ရက်သာ အသက်ရှည်သည်ဟု ဆိုလိုသည်။ နှစ်နှင့်ရက်ဝယ်၊ ဧကံသတ်ပယ်၊ လဝယ်ဒွေးစွက်၊ သန္ဓေသက်၊ ဟူရာ၌လည်း၊ ဆပညာသငါးဆယ့်ခြောက်နှစ်ဝယ်၊ ဧကံပယ်သော် ငါးဆယ့်ငါးနှစ်သာရှိ၏။ ရှေ့လေးလတွင် ဒွေးစွက်သော် ခြောက်လဖြစ်၏။ နှစ်ဆယ့်ခုနစ်ရက်ဝယ် သတ်ပယ်သော် အရက်နှစ်ဆယ်သာရ၏။ မယ်တော်သည် ငါးဆယ့်ငါးနှစ်ခြောက်လ အရက်နှစ်ဆယ် ရှိသောကာလ ဘုရားလောင်းကို သန္ဓေ စွဲယူတော်မူ၏ ဟုလိုသည်။

ဤသို့ဆိုတိုင်း ကျမ်းဂန်ထွက်ဆိုမည် မဆိုမည်ကို မေးရာ၌—

ဗောဓိသတ္တမာတာပိ ပဌမဝယေ သမ္ပတ္တိံ အနုဘဝိတွာ မဇ္ဈိမဝယဿ တတိယေ ကောဋ္ဌာသေ ဝိဇာယိတွာ ကာလံ ကရောတိတိ အယမေတ္ထ ဓမ္မတာ။

ဟူ၍ သုတ်မဟာဘိ အဋ္ဌကထာ၊ ဥပရိပဏ္ဍာသ အဋ္ဌကထာ။ ၎င်းဋီကာ။ သိရိမဟာမာယာ ကျမ်းတို့၌ လာသည်။

ဗောဓိသတ္တမာတာပိ၊ ဘုရားလောင်း မယ်တော်သည်လည်း၊ ပထမဝယေ၊ ပဌမအရွယ်၌။ သမ္ပတ္တိံ ၊ စည်းစိမ်ကို။ အနုဘဝိတွာ၊ ခံစား၍။ မဇ္ဈိမဝယဿ၊ မဇ္ဈိမအရွယ်၏။ တတိယေ၊ သုံးခုမြောက်သော။ ကောဋ္ဌာသေ၊ အစု၌။ ဝိဇာယိတွာ၊ ဖွား၍။ ကာလံ၊ သေခြင်းကို။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ ဣတိအယံ၊ ဤသည်လျှင်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ဓမ္မတာ၊ သဘောတည်း။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။ တရာတမ်းတွင် သုံးစုပြုသော် ပထမအရွယ် သုံးဆယ့်သုံးနှစ် လေးလ၊ မဇ္ဈိမအရွယ် သုံးဆယ့်သုံးနှစ်လေးလ၊ ပဋိမအရွယ် သုံးဆယ့်သုံးနှစ်လေးလရှိသည်တွင် ပဌမအရွယ် သုံးဆယ့်သုံးနှစ် လေးလ စည်းစိမ်ခံစား၍ မဇ္ဈိမအရွယ် သုံးဆယ့်သုံးနှစ် လေးလကို သုံးစုပြုသော် ပဌမအစု တဆယ့်တနှစ်တလနှင့်ဆယ်ရက်။ ဒုတိယအစု တဆယ့်တနှစ်တလနှင့် ဆယ်ရက်၊ တတိယအစုတဆယ့်တနှစ်တလနှင့်ဆယ်ရက်ရသည်တွင် ပဌမအစုတဆယ့်တနှစ်တလ ဆယ်ရက်။ ဒုတိယအစု တဆယ့်တနှစ် တလဆယ်ရက်၊ ပေါင်းသော် နှစ်ဆယ့်နှစ်နှင့် နှစ်လ အရက်နှစ်ဆယ် ရသည်။ ထိုကို ပဌမအရွယ် သုံးဆယ့်သုံးနှစ် လေးလနှင့် ပေါင်းပြန်သော် ငါးဆယ့်ငါးနှစ်နှင့်ခြောက်လ အရက်နှစ်ဆယ်ရ၏။ ထိုအခါ ဘုရားလောင်းကို ပဋိသန္ဓေယူ၏။ ထို့ကြောင့် နှစ်နှင့်ရက်ဝယ်၊ ဧကံသတ်ပယ်၊ လဝယ်ဒွေးစွက်၊ သန္ဓေသက်ဟု ဆိုလေသတည်း။

ဤငါးဆယ့်ငါးနှစ် ခြောက်လ အရက်နှစ်ဆယ်ထဲတွင် ဆယ်လလည်း လောင်းစွက်၊ ဖွားပြီး ခုနစ်ရက်ကိုလည်း လောင်းစွက်သော် ငါးဆယ့်ခြောက်နှစ်နှင့်လေးလ အရက်နှစ်ဆယ်နှင့် ခုနစ်ရက်ရှိသည်ကို ရည်၍ “ဆပညာသ၊ ငါးမာသဝယ်၊ သုံးရက်ပယ်၊ အကယ်မယွက် မယ်တော်သက်” ဟူ၍ ဆိုလေသည်။

“ယွက်သည်” ဟူသော စကားသည် ပေါရာဏကထာ ရှေးစကားဖြစ်သည်။ ယွင်းသည် ယိုသည်၊ ပိုသည်၊ လျှံသည် ဆိုလိုသည်။ မယွက်ဆိုသည်ကား၊ မယွင်းမယို မပိုမလျှံ ဆိုလိုသည်။

ဆိုထုံးကား၊ ပါရမီဘွင် - ရှင်ချစ်နှုတ်နက်၊ အကျိုးဆက်လည်း၊ မယွက်စေရာ။

ကိုးခန်းတွင် - မပြောင့်မတန်း၊ ကောက်ယွန်းမကြံ၊ တဆံမယွက်၊ တည့်တည့်ထွက်၏။

သဌေးခန်းတွင် - သတိမရွက်၊ ငါ့ကိုဖက်လျှင်၊ ယွက်လေဘိခြင်း။

သစ္စာခန်းတွင် - သွေးသားခန်းလျက်၊ ကျန်းကျန်းမာခက်၊ စိတ်မယွက်လျှင်၊ ယှဉ်ဘက် မကင်း။

ငရဲခန်းတွင် - စွမ်းအားအန်နှင့်၊ ကျေးကျွန်ရံသီး၊ စည်းစိမ်ကြီးက၊ မီးလည်းမယွက်၊ လူပျက်လူချော်၊ ကျင့်မိသော်လျှင်။

ဘုံခန်းတွင် - နှုတ်လွတ်ဟုန်းလျက်၊ ကြုံးသံထွက်မှု၊ ယွက်ယွက်ယိမ်းယိမ်း၊ တိမ်းတိမ်းနွဲ့နွဲ့၊ ချဲ့ချဲ့တုန်အောင်၊ နတ်ပေါင်းရှောင်အံ့။

ဗုဒ္ဓုပ္ပတ္တိတွင် - မချွတ်မှန်ချက်၊ ခုနစ်ရက်လျှင်၊ မယွက်စကြာ၊ ရောက်တုံလှာအံ့၊ ဘစာ သွားရေး၊ ရှိလေသေးဟု။

မနုသာရဘွင် - မိခထူးသည်းအူ၊ အောက်သားမူကား၊ ခံယူနှစ်ဆ၊ မိဘခွန်နက်၊ နှစ်ပါး သက်ဖြင့်၊ မယွက်စုံစေ၊ စစ်မေး၍လျှင်။

သံဝရတွင် - ကျွမ်းဝင်ကြလျက်၊ မေတ္တာယွက်၍၊ သူပျက်မှတ်ထေ့။

တရာသက်ဝယ်ချီတွင် - တဆယ့်နှစ်ဖြာ၊ ချွန်းခင်းရာနှင့်၊ ပမာငါးချက်၊ မယွက်စေငှါ။

ပြောင်မွန်ဖွဲ့တွင် - ကျွန်ုပ်ဆသည်၊ မှီပမှန်ဆက်၊ တီမှာယွက်လိမ့်။

ဗျိုဟပ်လင်္ကာတွင် - မူလသက္ကရာဇ်၊ တည်တုံလစ်၍၊ ထိုနှစ်မယွက်၊ ရောက်သည်သက်နှင့်။

တောင်ငူမင်းဆို လွတ်ဦးသဘင်ချီ၌ - အသစ်သစ်လျှင်၊ မရစ်စုံမက်၊ မေတ္တာယွက်၍ မျှသက်ဝေမြဲ၊ မဝေပဲနှင့်။

တဆယ့်နှစ်ခွင်ချီတွင်လည်း - မဖွဲ့ချစ်ခင်၊ မယ့်ပလျှင်လည်း၊ ပြင်တပါးသို့၊ နည်းများမထွက်၊ စိတ်မယွက်တည့်၊ မရွက်မြီညွန်။

တဆယ့်နှစ်ခွေချီတွင် - မဖွဲ့ချစ်နေ၊ မယ့်မှာပေတည့်၊ လျှောက်ပြေတပါး၊ သူ့ပြင်သားသို့၊ နည်းများခွဲဝက်၊ တီမှာယွက်လိမ့်။

အာကာဘသွန်ချီတွင် - ယူယူဆုတ်ဆုတ်၊ ဆိုချက်ထင်သောင်၊ တန်အောင်တားခက်၊ မယွက် စေကြောင်းဟူ၍ စပ်ဆိုသောထုံးများကို ထောက်၍ သိသာသည်။

၃၉-ပုစ္ဆာ။ ။အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟကျမ်းတွင် ကမ္မစတုက္ကကိုပြရာ၌ ကိစ္စ၏အစွမ်း အားဖြင့် ကံမျိုးလေးပါး၊ ပါကဒါနကံမျိုးလေးပါး၊ ပါကကာလကံမျိုးလေးပါး ပါကဌာနကံမျိုးလေးပါး ဟူ၍ ပြဆိုပါသည်။

ကံမျိုးတဆယ့်နှစ်ပါး ရှိပြန်ကြောင်းကိုလည်း ပြဆိုကြပါသည်။ တဆယ့်နှစ်ပါး ရှိမည် မရှိမည်၊ ရှိလျှင်လည်း၊ ပါဠိအဓိပ္ပာယ်နှင့်တကွ မှတ်သားလွယ်အောင် ရေး၍ သနားတော်မူပါ ဆရာတော်ဘုရား။

၃၉-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ကံအပြားကိုမေးလျှောက်ရာ၌ တဆယ့်နှစ်ပါးသော ကံသည် အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟကျမ်း၌ ဆိုသောနည်းပင် မဟုတ်၊ နည်းထူးနည်းခြားပင် ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် သာရတ္ထသင်္ဂဟကျမ်း၌-

ယာနိစ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂ ပရိယာယေန အဟောသိကမ္မံ အဟောသိကမ္မဝိပါကော၊ အဟော- သိကမ္မံနာဟောသိ ကမ္မဝိပါကောတိ အဒိနာနယေန ဒွါဒသကမ္မာနိ ဝိဘတ္တာနိ၊ တာနိသဗ္ဗာနိ အတ္တနော ဌာနံ ဩပက္ကမိတာ သုတ္တန္တိက ပရိယာယေန ဝုတ္တာ။ ဟု ဆိုသည်။

ခုဒ္ဒကနိကာယ်အဝင်။ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် ပါဠိတော် ကမ္မကထာတွင်-

- (၁) အဟောသိ ကမ္မံ။ အဟောသိ ကမ္မဝိပါကော။
- (၂) အဟောသိ ကမ္မံ။ နာဟောသိ ကမ္မဝိပါကော။
- (၃) အဟောသိကမ္မံ။ အတ္တိ ကမ္မဝိပါကော။
- (၄) အဟောသိ ကမ္မံ။ နတ္တိ ကမ္မဝိပါကော။
- (၅) အဟောသိ ကမ္မံ။ ဘဝိဿတိ ကမ္မဝိပါကော။
- (၆) အဟောသိ ကမ္မံ။ န ဘဝိဿတိ ကမ္မဝိပါကော။
- (၇) အတ္တိ ကမ္မံ။ အတ္တိ ကမ္မ ဝိပါကော။
- (၈) အတ္တိ ကမ္မံ။ နတ္တိ ကမ္မဝိပါကော။
- (၉) အတ္တိ ကမ္မံ။ ဘဝိဿတိ ကမ္မဝိပါကော။
- (၁၀) အတ္တိ ကမ္မံ။ န ဘဝိဿတိ ကမ္မဝိပါကော။
- (၁၁) ဘဝိဿတိ ကမ္မံ။ ဘဝိဿတိ ကမ္မဝိပါကော။
- (၁၂) ဘဝိဿတိ ကမ္မံ။ န ဘဝိဿတိ ကမ္မဝိပါကော။

ဟူ၍ တဆယ့်နှစ်ပါးအပြားဖြင့် ကံကို သာမည ပိုင်းခြား၍ ဟောတော်မူ၏။

ဝိသေသ အားဖြင့်ကား။ ။ကုသိုလ်၌ တဆယ့်နှစ်ပါး၊ အကုသိုလ်၌တဆယ့်နှစ်ပါး၊ သာဝဇ္ဇ၌ တဆယ့်နှစ်ပါး၊ အနဝဇ္ဇ၌တဆယ့်နှစ်ပါး၊ ကဏ္ဍ၌ တဆယ့်နှစ်ပါး၊ သုက္က၌တဆယ့်နှစ်ပါး၊ သုခိန္ဒြိယ၌ တဆယ့်နှစ်ပါး၊ ဒုက္ခိန္ဒြိယ၌ တဆယ့်နှစ်ပါး၊ သုခဝိပါက၌ တဆယ့်နှစ်ပါး၊ ဒုက္ခဝိပါက၌ တဆယ့်နှစ်ပါးတို့ကိုလည်း ဟောတော်မူ၏။

ထိုတဆယ့်နှစ်ပါးသော ကံတို့တွင်—

(၁) အတိတ်၌ပြုအပ်သော ကံတို့တွင် အကြင်ကံသည် ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယကံ ဖြစ်လျှင် ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယကံ အလျောက်။ ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယကံဖြစ်လျှင် ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယကံအလျောက် အပရာပရိယဝေဒနီယကံ ဖြစ်လျှင် အပရာပရိယဝေဒနီယကံအလျောက် အတိတ်ကာလ၌ အကျိုးကိုပေးလေ၏။ ထိုကံကိုရည်၍ အဟောသိ ကမ္မံ၊ အဟောသိကမ္မဝိပါကော-ကံဖြစ်လေပြီ။ ကံ၏ အကျိုးလည်း ဖြစ်လေပြီ ဟူလိုသည်။ (၁)

(၂) ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယကံကို များစွာပြုသော်လည်း ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယကံ တခုသာလျှင် အကျိုးပေး၏။ ကြွင်းသော ဒိဋ္ဌဓမ္မ ဝေဒနီယကံတို့သည် အကျိုးမပေးကုန်။

များစွာသော ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယကံကို ပြုသော်လည်း တခုသော ဥပပဇ္ဇ ဝေဒနီယကံသာ အနန္တရာဘဝ၌ ပဋိသန္ဓေဟူသော အကျိုးကိုပေး၏။ ကြွင်းသော ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယကံတို့သည် အကျိုးကို မပေးကုန်။

များစွာသော အာနန္တရိယကံကို ပြုသော်လည်း အားကြီးသော အာနန္တရိယကံ တခုသာလျှင် ပဋိသန္ဓေဟူသော အကျိုးကို ပေး၏။ ကြွင်းသော အာနန္တရိယကံတို့သည် ပဋိသန္ဓေဟူသော အကျိုးကို မပေးကုန်။

သမာပတ်ရှစ်ပါးကို ရငြားသော်လည်း တခုသောသမာပတ်စေတနာသာလျှင် ဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ ဖြစ်စေ၏။ ကြွင်းသော သမာပတ် စေတနာတို့သည် အကျိုးမပေးကုန်။

ထိုသို့အတိတ်ကာလ၌ အကျိုးမပေးကုန်သော ကံတခုကို ရည်၍လည်းကောင်း၊ အကြင်သူသည် များစွာသော ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကိုပြု၍ အဆွေခင်ပွန်းကောင်းကိုမှီ၍ ထိုကုသိုလ် အကုသိုလ်သည် အကျိုးမပေးမီ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်၏။ ထိုရဟန္တာကံကို ရည်၍လည်းကောင်း။ အဟောသိ ကမ္မံ၊ နာဟောသိ ကမ္မ ဝိပါကော။ ကံဖြစ်ပြီ။ ကံ၏ အကျိုးကား မဖြစ်လေ ဟူလိုသည်။ (၂)

(၃) အတိတ်၌ ပြုအပ်သော ကံသည် အတိတ်၌ အကျိုးကို မပေးမူ၍ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ အကျိုးကို ပေး၏။ ထိုကံကိုရည်၍ အဟောသိ ကမ္မံ အတ္ထိ ကမ္မ ဝိပါကော။ ကံဖြစ်လေပြီ။ ကံ၏အကျိုးလည်း ရှိ၏ ဟူလိုသည်။ (၃)

(၄) အတိတ်၌ ပြုအပ်သော ကံသည်။ အတိတ်၌လည်းကောင်း၊ ပစ္စုပ္ပန်၌လည်းကောင်း အကျိုးပေးခွင့်ကို မရသောကြောင့် အကျိုးမပေးမူ၍ အဟောသိကံ ဖြစ်သော်လည်းကောင်း၊ ရဟန္တာဖြစ်၍ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သော်လည်းကောင်း၊ အဟောသိ ကမ္မနတ္ထိ ကမ္မ ဝိပါကော။ ကံကား ဖြစ်လေပြီ။ ကံ၏အကျိုးကား မရှိဟူလိုသည်။ (၄)။

(၅) အတိတ်၌ပြုအပ်သော ကံသည် အတိတ်၌လည်းကောင်း၊ ပစ္စုပ္ပန်၌လည်းကောင်း အကျိုးမပေးမူ၍ အနာဂတ်ကာလ၌ အကျိုးပေးလတ္တံ့။ ထိုကံကိုရည်၍ အဟောသိ ကမ္မ ဘဝိဿတိ ကမ္မဝိပါကော၊ ကံဖြစ်လေပြီ။ အကျိုးကား ဖြစ်လတ္တံ့ ဟူလိုသည်။ (၅)

(၆) အတိတ်၌ ပြုအပ်သောကံသည် ကာလလွန်၍လည်းကောင်း၊ အနာဂတ်ဘဝ၌ အကျိုးမပေးမီ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့ ဖြစ်၍လည်းကောင်း ထိုကံကိုရည်၍ အဟောသိကမ္မ၊ န ဘဝိဿတိ ကမ္မဝိပါကော။ ကံကားဖြစ်လေပြီ။ အကျိုးကားမဖြစ်လတ္တံ့။ (၆)

ဤသို့ အတိတ်၌ဖြစ်သော ကံသည် အတိတ်၌အကျိုးပေးသည် မပေးသည် နှစ်ပါး။ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးပေးသည် မပေးသည် နှစ်ပါး။ အနာဂတ်၌ အကျိုးပေးသည် မပေးသည် နှစ်ပါးအားဖြင့် ပေါင်းခြောက်ပါး။

(၇) ပစ္စုပ္ပန်၌ပြုအပ်သော ပစ္စုပ္ပန်တွင် အကျိုးပေးသော ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယကံသည်။ အတ္ထိ ကမ္မ အတ္ထိ ကမ္မဝိပါကော။ ကံလည်းရှိ၏။ ကံ၏အကျိုးလည်း ရှိ၏။ (၁)

(၈) ပစ္စုပ္ပန်တွင်ပြုအပ်သော ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယကံမှ တပါးသောကံသည် အတ္ထိကမ္မနတ္ထိ ကမ္မဝိပါကော။ ပစ္စုပ္ပန်တွင် ကံကားရှိ၏။ ပစ္စုပ္ပန်တွင် ကံ၏အကျိုးကားမရှိ။ (၂)

(၉) ပစ္စုပ္ပန်တွင် ပြုအပ်သော အနာဂတ်မှာ အကျိုးပေးလတ္တံ့သော ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယကံ၊ အပရာပရိယကံသည် အတ္ထိကမ္မ ဘဝိဿတိ ကမ္မဝိပါကော။ ကံကားရှိ၏။ အကျိုးလည်းဖြစ်လတ္တံ့။ (၃)

(၁၀) ပစ္စုပ္ပန်တွင် ပြုအပ်သော ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယ ကံသည် အံ့ခွင့်ကိုမရ၍ အကျိုးမပေးသော်လည်းကောင်း၊ အပရာပရိယ ကံသည် အကျိုးမပေးမီ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော်လည်းကောင်း၊ အတ္ထိ ကမ္မ န ဘဝိဿတိ ကမ္မဝိပါကော။ ကံကားရှိ၏။ အကျိုးကား မဖြစ်လတ္တံ့။ (၄)

ဤသို့ ပစ္စုပ္ပန်၌ဖြစ်သော ကံသည် ပစ္စုပ္ပန်၌ အကျိုးပေးသည်၊ မပေးသည်၊ အနာဂတ်၌ အကျိုးပေးလတ္တံ့သည်၊ မပေးလတ္တံ့သည်အားဖြင့် လေးပါး။

(၁၁) အနာဂတ်၌ ပြုလတ္တံ့သော အကျိုးပေးလတ္တံ့သော ကံသည် ဘဝိဿတိ ကမ္မဘဝိဿတိ ကမ္မဝိပါကော၊ ကံလည်းဖြစ်လတ္တံ့၊ အကျိုးလည်းဖြစ်လတ္တံ့။ (၁)

(၁၂) အနာဂတ်ဘဝ၌ ပြုလတ္တံ့သော အကြောင်းခြား၍ လည်းကောင်း၊ အကျိုးပေးအံ့သော ကာလလွန်၍ လည်းကောင်း၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု၍လည်းကောင်း၊ အကျိုး မပေးရလတ္တံ့သော ကံသည် ဘဝိဿတိ ကမ္မံ န ဘဝိဿတိ ကမ္မဝိပါကော။ ကံကားဖြစ်လတ္တံ့၊ အကျိုးကားမဖြစ်လတ္တံ့။ (၂)

ဤသို့ အနာဂတ်၌ဖြစ်လတ္တံ့သောကံသည်၊ အကျိုးပေးလတ္တံ့၊ မပေးလတ္တံ့သောအားဖြင့် ပေါင်းနှစ်ပါး။

ဤသို့ အတိတ်၌ဖြစ်သော ကံသည်၊ အတိတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ အနာဂတ်၌အကျိုးပေး၊ မပေးအားဖြင့်ခြောက်ပါး။ ပစ္စုပ္ပန်တွင် ပြုသောကံသည် ပစ္စုပ္ပန်အနာဂတ်၌ အကျိုးပေး၊ မပေးအားဖြင့်လေးပါး။ အနာဂတ်၌ပြုအပ်သောကံသည်၊ အနာဂတ်၌ အကျိုးပေး၊ မပေးအားဖြင့်နှစ်ပါး။

ဤသို့လျှင် ကံသည် သာမညအားဖြင့် တဆယ့်နှစ်ပါးဖြစ်၏။ ဤသို့ ကံတဆယ့်နှစ်ပါးကို ခွဲဝေသောအရာသည် အလွန်နက်နဲ သိမ်မွေ့သည်ကို နှလုံးပိုက်၍ အဖန်တလဲလဲ နှလုံးသွင်းရာ၏။

၄၀-ပုစ္ဆာ။ ။ခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါးသော ဒိဋ္ဌိဝါဒဟူ၍ ဆိုသည်များကို ကြားသိရုံမျှဖြစ်ပါသည် သရုပ်သဘောကို မသိရပါ။ သိလိုပါသည်။

သက္ကရာဇ် ၁၁၇၁-ခု၊ ဝါဆိုလဆန်း ၁-ရက်၊ တနင်းလာနေ့၊ မုံရွာ သီရိမာလာက လျှောက်လာရာတွင် ဖြေဆိုလိုက်သည်ကား။

၄၀-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါးသော ဒိဋ္ဌိဝါဒကို သိလိုပါသည် ဟူရာ၌-

ခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါးသော ဒိဋ္ဌိဝါဒအပြားကို ဒီဃနိကာယ် သုတ်သီလက္ခန္ဓာ ဗြဟ္မဇာလသုတ်ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာတို့၌ အကျယ်ဟောတော်မူသည်။ သုတ်သီလက္ခန္ဓာ ဋီကာဟောင်း၊ သာဓုဇနဝိလာသိနီမည်သော သုတ်သီလက္ခန္ဓာဋီကာသစ်တို့၌ အကျယ်အားဖြင့် ဆိုတော်မူကြကုန်သည်။ အကျဉ်းအားဖြင့်ကား-

ကတမေစ ပန တေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ ဂမ္ဘီရာ ဒုဒ္ဒသာ ဒုရနုဗောဓာ သန္တာ ပဏီတာ အတ္တကာဝစရာ နိပုဏာ ပဏ္ဍိတဝေဒနီယာ။ ယေ တထာဂတော သယံ အဘိညာ သစ္စိကတွာ ပဝေဒေတိ။ စသော ကထေတုကမ္ပတာပုစ္ဆာ၏ အဖြေဖြစ်သော။ သန္တိဘိက္ခဝေ ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ပုဗ္ဗန္တကပ္ပိကာ ပုဗ္ဗန္တာနုဒိဋ္ဌိနော ပုဗ္ဗန္တံ အာရဗ္ဘ အနေကဝိဟိတာနိ အဓိမုတ္တိံဒါနိ အဘိဝဒန္တိ အဋ္ဌာရသဟိ ဝတ္ထုဟိ။ စသော ဝိသဇ္ဇနာ ဒေသနာတော်ကို ဟောတော်မူ၍ ပုဗ္ဗန္တာနုဒိဋ္ဌိ ၁၈-ပါး၊ အပရန္တာနုဒိဋ္ဌိ ၄၄-ပါးတို့တွင် ပုဗ္ဗန္တာနုဒိဋ္ဌိကို ရှေးဦးစွာ ခွဲဝေတော်မူ၏။

(က) ပုဗ္ဗန္ဓာနုဒိဋ္ဌိ ၁၈-ပါး

ထိုပုဗ္ဗန္ဓာနုဒိဋ္ဌိသည်၊ သဿတဝတ္ထု ၄-ပါး၊ ကေစွသဿတဝတ္ထု ၄-ပါး။ အန္ဓာနန္တိက
ဝတ္ထု ၄-ပါး။ အမရာဝိက္ခေပဝတ္ထု ၄-ပါး။ အဓိစွသမုပ္ပန္နဝတ္ထု ၂-ပါး။ ပေါင်း ၁၈-ပါး
တို့တင်-

သဿတဝတ္ထု ၄-ပါး

ခန္ဓာငါးပါးကို အတ္တဟူ၍လည်းကောင်း၊ လောကဟူ၍လည်းကောင်း၊ အမှားယူ၍အမြဲ
တည်၏။ သတ္တဝါတို့သည် တဘဝမှသည် တဘဝသို့ ရွှေ့ရကုန်၏ဟု ယူသော သဿတ
ဒိဋ္ဌိသည် ၄-ပါးဖြစ်၏။

(၁) ဘဝတသိန်းမျှသာမြင်သော အဘိညာလာဘီတိတ္ထိသည် မိမိမြင်တိုင်း ခန္ဓာကိုယ်
သည် မြဲ၏ဟု ယူ၏။

(၂) ဆယ်ကမ္ဘာတိုင်အောင် မြင်သောသူသည် မိမိမြင်တိုင်းသာ ခန္ဓာကိုယ်သည်မြဲ၏
ဟု ယူ၏။

(၃) ကမ္ဘာလေးဆယ်တိုင်အောင် မြင်သောသူသည် မိမိမြင်တိုင်းသာ မြဲ၏ဟု ယူ၏။

(၄) လှံတံတောင်ဝှေးဖြင့် ရေကိုစုံစမ်း၍ သက်ဆင်းသကဲ့သို့ ဆင်ခြင်တွေးဆ၍ မိစ္ဆာ
အယူကို ယူကုန်သော အနုဿတိက တက္ကိ၊ ဇာတိဿရတက္ကိ၊ ဈာနဘိညာလာဘီ
တက္ကိ။ သုဒ္ဓတက္ကိတို့၏ တွေးဆ၍ယူသော အယူ။ ဤကား သဿတဝတ္ထု ၄-ပါး။

ကေစွသဿတဝတ္ထု ၄-ပါး

အချို့သော သတ္တဝါ သင်္ခါရသည် မြဲ၏။ အချို့သော သတ္တဝါ သင်္ခါရသည် မမြဲဟူသော
အယူကိုယူသော ကေစွသဿတဒိဋ္ဌိသည် ၄-ပါး ဖြစ်၏။

(၁) ကမ္ဘာ ပျက်သည်ရှိသော် သတ္တဝါတို့သည် များသောအားဖြင့် အဘာဿရဘုံ၌
ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုဗြဟ္မာတို့သည် ကမ္ဘာတည်ပြန်လတ်သော် အောက်ဘုံ၌ ရှေးဦးစွာ ဖြစ်လာ
သော ဗြဟ္မာသည် တယောက်တည်း ငြီးငွေ့သည်ဖြစ်၍။ ငါနှင့်အတူ ဖြစ်လှာစေချင်၏ဟု
တောင့်တသောအခါ တယောက်သော ဗြဟ္မာဖြစ်လှာ၏။ နောက်မှဖြစ်လှာသော ဗြဟ္မာသည်
ထိုဘုံမှစုတေ့ပြန်၍ လူ့ ဘုံ၌ဖြစ်ပြန်လေ၏။ ဈာန်အဘိညာဉ်ရ၍ ဆင်ခြင်သည်ရှိသော် မိမိ၏
အမြဲမတည်ခြင်း ဗြဟ္မာကြီး၏ တည်ရစ်ခြင်းကိုမြင်၍ အချို့ကား မြဲ၏ဟု မိစ္ဆာအယူကို ယူ၏။

(၂) မြူးထူးခြင်းလွန်၍ စုတေ့သော ခိဉ္စာပဒေါသိကနတ်တို့ လူ့ ဘုံ၌ဖြစ်၍ ဈာန်
အဘိညာဉ်ရ၍ ဆင်ခြင်သော် မိမိ၏ အမြဲမတည်ခြင်း၊ အဖော်ပြင်သော နတ်တို့၏ အမြဲ
တည်ရစ်ခြင်းကိုမြင်၍ အချို့ကား မမြဲ၊ အချို့ကား မြဲ၏ဟု မိစ္ဆာအယူကို ယူ၏။

(၃) အချင်းချင်း အမျက်ထွက်၍ စုတေ့သော မနောပဒေါသိကနတ်တို့သည် ထို့အတူ လူ့ ဘုံ၌ဖြစ်၍ ဈာန်အဘိညာဉ်ရ၍ ဆင်ခြင်သော် မိမိ၏ အမြဲမတည်ခြင်း၊ အဖော်ဖြစ်သော နတ်တို့၏ အမြဲမတည်ခြင်းကိုမြင်၍ အချိုကား မမြဲ၊ အချိုကားမြဲ၏ဟု မိစ္ဆာအယူကို ယူ၏။

(၄) ရုပ်နာမ်တရားကို ဆင်ခြင်သော ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ရုပ်၏ပျက်ခြင်းကိုသာ မြင်၍ စိတ်စေတသိက်တို့၏ ပျက်ခြင်းကို မမြင်ကုန်သည်ရှိသော် ငှက်တို့သည် သစ်တပင်ကို စွန့်၍ သစ်တပင်၌ နားကုန်သကဲ့သို့ ရုပ်တရားပျက်သည်ရှိသော် စိတ်စေတသိက်တို့သည် တပါးသို့ ပြောင်းလေကုန်၏။ ရုပ်ကား မမြဲ၊ နာမ်ကားမြဲ၏ဟု မိစ္ဆာအယူကို ယူ၏။ ဤကား ဧကေသသထဝတ္ထု ၄-ပါး။

အန္တနန္တိက ဝတ္ထု ၄-ပါး

အပိုင်းအခြား အဆုံးရှိသည်၊ မရှိသည်ကိုစွဲ၍ယူသော အန္တနန္တိကဒိဋ္ဌိ ၄-ပါး ဖြစ်ဟန် ကား။

(၁) ကသိုဏ်းပဋိဘာဂနိမိတ်ကို စကြဝဠာအဆုံးတိုင်အောင် မပွားစေမူ၍ အပိုင်း အခြားဖြင့်သာလျှင် ပွားစေ၍ ငါပွားစေအပ်သော ပဋိဘာဂနိမိတ်သည် အဆုံးရှိ၏ဟု ယူ၏။

(၂) စကြဝဠာ အဆုံးတိုင်အောင် ပဋိဘာဂနိမိတ်ကို ပွားစေ၍ အပိုင်းအခြားမရှိသော ဘာဝနာဖြင့် အတ္တလောကသည် အဆုံးမရှိဟု ယူ၏။

(၃) အထက်အောက်ကို အပိုင်းအခြားဖြင့် ပွားစေ၍ ဖီလာကား အပိုင်းအခြား မရှိ၊ ကြီးစွာသော ကသိုဏ်းဘာဝနာကိုသာ အားထုတ်၍ အတ္တလောကသည် အဆုံးလည်းရှိ၏၊ အဆုံးလည်းမရှိဟု ယူ၏။

(၄) စုံစမ်းဆင်ခြင်သော နှလုံးဖြင့်သာ အတ္တလောကသည် အဆုံးရှိသည်လည်းမဟုတ်၊ မရှိသည်လည်း မဟုတ်ဟု ပညတ်သော တက္ကဝီမံသအယူကို ယူ၏။ ဤကား အန္တနန္တိကဝတ္ထု ၄-ပါး။

အမရာဝိက္ခေပိကဝတ္ထု ၄-ပါး

ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ သဿတ၊ ဥစ္ဆေဒတို့ကို မေးသည်ရှိသော် အတပ်မဆိုနိုင်ခြင်း ကြောင့် အတပ်မဆိုပဲ ပျံ့လွင့်သော ငါးကဲ့သို့ယူ၍ဆိုသော အမရာဝိက္ခေပ ၄-ပါး ဖြစ်ဟန် ကား-

(၁) အကြင်ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်ကို အမှန်မသိပဲလျက် ပြောချေ သော် မုသာဝါဒဖြစ်၍ နတ်ရွာမဂ်ဖိုလ်၏ အန္တရာယ်ဖြစ်ရာချေ၏ဟု ထိတ်လန့်ခြင်းကြောင့် ကုသိုလ်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အကုသိုလ်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ငါမဆိုဟု ပျံ့လွင့်သောစကားကို ဆိုခြင်းဟူသော ပထမအယူ။

(၂) ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်ကို မေးသည်ရှိသော် ဟုတ်တိုင်းဖြေမိသော် သူတပါးချီးမွမ်းသဖြင့် ဆန္ဒရာဂ ဖြစ်ရာ၏။ မဟုတ်သဖြင့် ကဲ့ရဲ့သောကာလ ဒေါသပဋိသာတ ငါ၌ဖြစ်ရာ၏ဟု စက်ဆုပ်၍ ပျံ့လွင့်သော စကားကို ဆိုခြင်း ဟူသော ဒုတိယအယူ။

(၃) ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်ကိုမေး၍ ဖြေသည်ရှိသော် ပညာရှိဘို့ စိစစ်၍ မေးသောကာလ ငါမစွမ်းနိုင်ရာ၊ မစွမ်းနိုင်သဖြင့် ဆင်းရဲခြင်း ဝိသာတဝိပုဋိသာရီဖြစ်က နတ်ရွာမဂ်ဖိုလ်၏ အန္တရာယ်ဖြစ်ရာ၏ဟု စက်ဆုပ်၍ အတည်မရှိ ဆိုခြင်းဟူသော တတိယအယူ။

(၄) ပရလောက ရှိသလော၊ မရှိသလောဟု မေးသော် အတတ်မသိခြင်းကြောင့် ရှိ၏ဟူ၍လည်း ငါမဆို၊ မရှိဟူ၍လည်း ငါမဆိုဟု၊ ပျံ့လွင့်သော အလွန်မိုက်မဲသော စတုတ္ထအယူ။ ဤကား အမရာဝိက္ခေပိက ဝတ္ထု ၄- ပါး။

အဓိစွသမုပ္ပန္နဝတ္ထု ၂- ပါး

အတ္တလောကသည် အကြောင်းကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်မရှိပဲပင် ဖြစ်၏ဟူသော အဓိစွသမုပ္ပန္န ၂-ပါးဖြစ်ဟန်ကား-

(၁) အသည်သတ်ဘုံမှစတော့၍ လူ့ ဘုံ၌ဖြစ်၍ သမာပတ်ရှစ်ပါးကိုရ၍ အောက်မေ့ဆင်ခြင်သော် အသည်သတ်ဘုံ၌ဖြစ်သည်ကိုလည်းကောင်း ထို့ထက်အလွန်ရှေ့ရှေ့ကိုလည်းကောင်း မမြင်၍ အကြောင်းကင်းသဖြင့် အတ္တလောကသည် ဖြစ်၏ဟူသော ပထမဌာန။

(၂) စုံစမ်းဆင်ခြင်သော တက္ကပ္ပဂိုဏ်းတို့သည် အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရတို့ကြောင့် ဖြစ်ခြင်းကို မသိ၍၊ အတ္တလောကသည် အကြောင်းမရှိ။ အလိုလိုပင်ဖြစ်၏ ဟူသော ဒုတိယဌာန။ ဤကား အဓိစွသမုပ္ပန္နဝတ္ထု ၂-ပါး။ ဤ၂-ပါးတွင် ပထမဌာန၌ အသည်သတ်ကိုသာ ဒေသနာသိသပဓာနပြု၍ ဥပလက္ခဏနည်းဖြင့် ဟောတော်မူသည်။ ရှေးဘဝ၌ ခန္ဓာအစဉ်ကို အောက်မေ့၍ မမြင်ကုန်သော သူတို့ကိုလည်း ယူအပ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ “အသည်သတ္တာတိ ဒေသနာသိသမတ္တန္တိ” ဟု ဆိုသတည်း။ ဤသို့လျှင် ပုဗ္ဗန္တာနုဒိဋ္ဌိသည် ဌာနဟူသော ဝတ္ထု အားဖြင့် ၁၈- ပါးတည်း။

(ခ) အပရန္တာနုဒိဋ္ဌိ ၄၄- ပါး

အပရန္တာနုဒိဋ္ဌိ ၄၄- ပါးကို ပြလို၍။ သန္တိ ဘိက္ခဝေ ဧကေ သမဏ ပြာဟ္မဏာ အပရန္တကပ္ပိကာ အပရန္တာနုဒိဋ္ဌိနော အပရန္တံ အာရပ္ပ အနေကဝိဟိတာနိ အဓိမုတ္တိပဒါနိ အဘိဝဒန္တိ စတုစတ္တာရိသာယ ဝတ္ထုဟိ- စသော ဒေသနာကို ဟောတော်မူသည်။ အနာဂတ်၌ ဖြစ်သော အဖို့ကို အစဉ်လျှောက်၍ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအမြင်သည် အပရန္တာနုဒိဋ္ဌိမည်၏။ ထိုအယူသည် ဥဒ္ဓမာဗာတနိကသညီဝါဒ ၁၆- ပါး။ အသညီဝါဒ ၈- ပါး။ နေဝသညီ နာသညီဝါဒ ၈- ပါး။ ဥစ္ဆေဒဝါဒ ၇- ပါး။ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒ ၅- ပါး။ ပေါင်း ၄၄- ပါးတည်း။

သညီဝါဒ ၁၆-ပါး

စုတေ့သည်မှ နောက်၌ မြဲ၏။ မသေ၊ သညာရှိ၏ဟု ယူခြင်းဖြစ်သော သညီဝါဒ ၁၆-ပါး ဟူသော်ကား။

(၁) ဒိဗ္ဗစက္ခုနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကသိုဏ်းရုပ်ကို အတ္တဟု ယူ၍ ကသိုဏ်းရုပ်၌ဖြစ်သော သညာကိုလည်း သညာဟုယူ၍ အတ္တသညာရုပ်ရှိ၏။ စုတေ့သည်မှ အထက်၌ မြဲ၏ဟု အတ္တကို ပညတ်ကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏လည်းကောင်း၊ ကြံဆ၍သာ မိမိ အထင်မျှဖြင့် သေသည်၏ အထက်၌ မြဲ၏။ သညာရှိ၏ဟု ပညတ်ကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ လည်းကောင်း ရူပီသညီဝါဒ။

(၂) အရူပသမာပတ်ကို အတ္တဟု ယူ၍ ထိုသမာပတ်၌ဖြစ်သော သညာကိုလည်း သညာ ဟု ယူ၍ သေသည်၏ အထက်၌ အတ္တသညာသည် မြဲ၏။ ရုပ်မရှိ၊ သညာရှိ၏ဟု အတ္တကို ပညတ်ကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏လည်းကောင်း၊ ကြံဆ၍သာ ထို့ အတူ အတ္တကို ပညတ်ကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏လည်းကောင်း အရူပီသညီဝါဒ။

(၃) အတ္တသည် ရုပ်လည်းမရှိ။ သညာလည်းမရှိ။ သေသည်မှ အထက်၌ မြဲ၏ဟု ပညတ် သော ရူပီစအရူပီစသညီဝါဒ။

(၄) ကြံဆ၍ ရုပ်ရှိသည်လည်း မဟုတ်၊ မရှိသည်လည်း မဟုတ် သေသည်၏ နောက်၌ မြဲ၏ဟု ပညတ်ကုန်သော နေဝရူပီနာရူပီသညီဝါဒ။

(၅) အောက်အန္တာနန္ဒိကဝါဒ၌ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့် အဆုံး အပိုင်းအခြားရှိ၏။ သေသည်မှ အထက်၌ မြဲ၏ဟု ပညတ်ကုန်သော သူတို့၏ အန္တဝါသညီဝါဒ။

(၆) အဆုံးအပိုင်းအခြားမရှိ သေသည်မှ အထက်၌ မြဲ၏။ သညာရှိ ၏ဟု ပညတ် ကုန်သောသူတို့၏ အနန္တဝါသညီဝါဒ။

(၇) အဆုံးအပိုင်းအခြားလည်း ရှိ၏။ အဆုံးလည်းမရှိ၊ သေသည်လည်း မဟုတ်မြဲ၏။ သညာလည်း ရှိ၏ဟု ပညတ်ကုန်သော သူတို့၏ အန္တဝါအနန္တဝါသညီဝါဒ။

(၈) အဆုံးအပိုင်းအခြား ရှိသည် မရှိသည် မဟုတ်၊ သေသည်လည်း မဟုတ်၊ မြဲ၏။ သညာလည်း ရှိ၏ဟု ပညတ်ကုန်သော သူတို့၏ နေဝန္တဝါနာနန္တဝါသညီဝါဒ။

(၉) သမာပတ်ဝင်သောအားဖြင့် တခုတည်းသော သညာရှိသော အတ္တသည်ဖြစ်၏။ သေသည်မှ အထက်၌ မြဲ၏ဟု အတ္တကို ပညတ်ကုန်သော သူတို့၏ ဧကတ္တသညီဝါဒ။

(၁၀) သမာပတ် မဝင်သောအားဖြင့် အထူးထူးသော သညာရှိသော အတ္တသည် ဖြစ်၏။ သေသည်မှ နောက်၌ မြဲ၏ဟု အတ္တကို ပညတ်ကုန်သော သူတို့၏ နာနတ္တသညီဝါဒ။

(၁၁) ငယ်သော ကသိုဏ်း၏ အစွမ်းအားဖြင့် ငယ်သော နည်းသော သညာရှိသော အတ္တသည် ဖြစ်၏ဟု ပညတ်ကုန်သော သူတို့၏ ပရိတ္တသည်ဝါဒ။

(၁၂) ကြီးသော ကသိုဏ်း၏ အစွမ်းအားဖြင့် ကြီးသောများသော သညာရှိသော အတ္တသည် ဖြစ်၏ဟု ပညတ်ကုန်သော သူတို့၏ အပုမာဏသည်ဝါဒ။

(၁၃) ဒိဗ္ဗစက္ခုဖြင့် စတုတ္ထဈာန် အဆုံးရှိသောဈာန်၌ သုခဟူသော အင်္ဂါရှိသောကြောင့် ထိုဘုံ၌ဖြစ်သော သတ္တဝါတို့ကို မြင်၍ စင်စစ် ချမ်းသာသော အတ္တသည်ဖြစ်၏။ သေသည်မှ အထက်၌ မြဲ၏ဟု ပညတ်ကုန်သော သူတို့၏ ဧကန္တသုခီသည်ဝါဒ။

(၁၄) ဒိဗ္ဗစက္ခုဖြင့် ငရဲ၌ဖြစ်သော သတ္တဝါတို့ကို မြင်၍ စင်စစ်ဆင်းရဲသော အတ္တသည် ဖြစ်၏။ သေသည်မှ အထက်၌ မြဲ၏ဟု ပညတ်ကုန်သော သူတို့၏ ဧကန္တကိသည်ဝါဒ။

(၁၅) ဒိဗ္ဗစက္ခုဖြင့် မနုဿဘုံ၌ဖြစ်သော သတ္တဝါတို့ကိုမြင်၍ စင်စစ် ချမ်းသာဆင်းရဲ နှစ်ပါးရှိသော အတ္တသည်ထင်၏ သေသည်၏ အထက်၌ မြဲ၏။ သညာရှိ၏ဟု ပညတ်ကုန်သော သူတို့၏ သုခဒုက္ခီသည်ဝါဒ။

(၁၆) ဝေဟပ္ပိုလ်ဘုံ၌ ဥပေက္ခာဖြင့် ပဋိသန္ဓေဖြစ်သောကြောင့် ထိုဘုံ၌ ဖြစ်သောသတ္တဝါ တို့ကို မြင်၍ ဆင်းရဲချမ်းသာ မဟုတ်သော အတ္တသည် ထင်၏။ သေသည်မှ အထက်၌မြဲ၏။ သညာရှိ၏ဟု ပညတ်ကုန်သော သူတို့၏ အဒုက္ခမသုခီသည်ဝါဒ။ ဤသို့သည်ဝါဒ ၁၆-ပါး ဖြစ်သတည်း။

အသည်ဝါဒ ၈-ပါး

အသည်ဝါဒ ၈-ပါး ဟူသည်ကား သေသည်၏ အထက်၌ အတ္တသည် မြဲ၏။ သညာမရှိ ဟူသော ယူခြင်းဖြစ်သော အသည်ဝါဒသည် ၈-ပါးတည်း။။

(၁) သေသည်မှ နောက်၌ အတ္တလောကသည် ရှိ၏။ သညာမရှိဟု ပညတ်ကုန်သော သူတို့၏ ရုပ်ရှိ၏။ သညာမရှိဟူသော ရူပီအသည်ဝါဒ။

(၂) အတ္တသည်ရုပ်မရှိ၊ နာမ်ရှိ၏။ ထိုအတ္တသည်မြဲ၏။ သညာမရှိဟူသော အရူပီအသည်ဝါဒ။

(၃) ရုပ်ရှိသည်လည်းဖြစ်သော ရုပ်မရှိသည်လည်းဖြစ်သော အတ္တသည်ရှိ၏။ ထိုအတ္တ သည် မြဲ၏။ သညာမရှိဟူသော ရူပီစအရူပီစအသည်ဝါဒ။

(၄) ရုပ်ရှိသည်လည်းမဟုတ်၊ ရုပ်မရှိသည်လည်း မဟုတ်သော အတ္တသည် ရှိ၏။ ထိုအတ္တ သည် မြဲ၏။ သညာမရှိဟူသော နေဝရူပီနာရူပီအသည်ဝါဒ။

(၅) အဆုံးအပိုင်းအခြားရှိသော အတ္တသည်ရှိ၏။ ထိုအတ္တသည်မြဲ၏။ သညာမရှိသော အန္တဝါအသည်ဝါဒ။

(၆) အပိုင်းအခြားအဆုံးမရှိသော အတ္တသည်ရှိ၏။ ထိုအတ္တသည် မြဲ၏။ သညာမရှိဟူသော အနန္တဝါ အသည်ဝါဒ။

(၇) အဆုံးရှိသည်လည်း ဖြစ်သော အဆုံးမရှိသည်လည်း ဖြစ်သော အတ္တသည် ရှိ၏။ ထိုအတ္တသည် မြဲ၏။ သညာမရှိဟူသော အန္တဝါအနန္တဝါအသည်ဝါဒ။

(၈) အဆုံးရှိသည်လည်းမဟုတ်၊ မရှိသည်လည်းမဟုတ်သော အတ္တသည်ရှိ၏။ ထိုအတ္တသည် မြဲ၏။ သညာမရှိဟူသော နေဝန္တဝါ နာဝန္တဝါ အသည်ဝါဒ။ ပေါင်း အသည်ဝါဒ ၈-ပါး။

နေဝသည်နာသည်ဝါဒ ၈-ပါး

နေဝသည် နာသည် ဝါဒ ၈-ပါး ဟူသည်ကား သေသည်မှ နောက်ကာလ၌ အတ္တလောကသည် ရှိ၏။ မြဲ၏။ အတ္တလောက၏ သညာရှိသည်လည်းမဟုတ်။ မရှိသည်လည်း မဟုတ်ဟု မှားသောအားဖြင့် ယူခြင်းတည်းဟူသော ဝါဒတည်း။

- (၁) ထိုဝါဒသည် အသည်၌ဆိုခဲ့ပြီးသော နည်းဖြင့် ရူပီအတ္တ နေဝသည် နာသည်။
- (၂) အရူပီ နေဝသည် နာသည်။
- (၃) ရူပီစ အရူပီစ နေဝသည် နာသည်။
- (၄) နေဝရူပီ နာရူပီ နေဝသည် နာသည်။
- (၅) အန္တဝါ နေဝသည် နာသည်။
- (၆) အနန္တဝါ နေဝသည် နာသည်။
- (၇) အန္တဝါစ အနန္တဝါစ နေဝသည် နာသည်။
- (၈) နေဝန္တဝါ နာနန္တဝါ နေဝသည် နာသည်။ ပေါင်း နေဝသည် နာသည်ဝါဒ ၈-ပါး။

ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ ၇-ပါး

ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိဟူသည်ကား-ဒိဗ္ဗစက္ခုဖြင့် အတ္တဘောကို ကြည့်သည်ရှိသော် စုတိမျှကိုသာ မြင်၍ စုတိနောင် ပဋိသန္ဓေကိုမြင်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်သောကြောင့် ခန္ဓာပြောင်းသည်ရှိသော် သတ္တဝါတို့သည် ပြတ်၏ဟူ၍လည်းကောင်း ရုပ်နာမ်သဘောကို စုံစမ်းကြံစည်လေ့ရှိသော တက္ကီပုဂ္ဂိုလ်သည် သစ်ပင်မှကြွေကျသော သစ်ရွက်တို့သည် တဖန် မရောက်မရှင်ပြီ။ ပျက်စီးသကဲ့သို့ သတ္တဝါတို့ သေသည်ရှိသော် နောက်၌ မဖြစ်ပြီ။ ပြတ်လေကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်း ပညတ်လေကုန်၏။ ထိုနှစ်ယောက်သော သူတို့၏ မိစ္ဆာအယူတည်း။

(၁) ထိုဥစ္ဆေဒ ဝါဒသည် လူ့ ဘုံ၌ အမိအဘတို့၏ သုက်သွေးကြောင့် ဖြစ်သော အတ္တဘောသည် စုတေသည်ရှိသော် ပျောက်၏။ ပြတ်၏ဟု ယူသော မာတာပေတ္တိက သမ္ဘဝရူပီ။

(၂) နတ်ပြည် ခြောက်ထပ်၌ဖြစ်သော အာဟာရလျှင် အစာရှိသော အတ္တဘောသည် သေလျှင် ပြတ်၏ဟူသော ဒိဗ္ဗကဗဠိကာရာဟာရ ဘက္ခရူပီ။

(၃) ရူပဘုံ၌ ဈာန်စိတ်ဖြင့်ပြီးသော အင်္ဂါကြီးငယ်နှင့် ပြည့်စုံသော အတ္တဘောသည် သေသည်ရှိသော် ပြတ်၏ဟူသော မနောမယ အဟိနိန္ဒြိယရူပီ။

(၄) အာကာသာနဉာယတနဘုံ၌ ဈာန်စိတ်ဖြင့်ပြီးသော ကောင်းကင်ပညတ်လျှင် အာရုံရှိသော ရုပ်မရှိ၊ နာမ်မျှသာဖြစ်သော အတ္တဘောသည် သေသော် ပြတ်၏ဟူသော အာကာသာနဉာယတနဥစ္စေဒ။

(၅) ဝိညာဏဉာယတနဘုံ၌ဖြစ်သော အတ္တဘောသည် သေသော် ပြတ်၏ဟူသော ဝိညာဏဉာယတနဥစ္စေဒ။

(၆) အာကိဉ္ဇညာယတနဘုံ၌ဖြစ်သော အတ္တဘောသည် သေသော် ပြတ်၏ဟူသော အာကိဉ္ဇညာယတနဥစ္စေဒ။

(၇) နေဝသညာနာသညာယတနဘုံ၌ဖြစ်သော အတ္တဘောသည် သေသော် ပြတ်၏ဟူသော နေဝသညာနာသညာယတနဥစ္စေဒ ပေါင်း ဥစ္စေဒ ၇-ပါး။

ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒ ၅- ပါး

ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒ ဟူသည်ကား - မျက်မှောက်၌ ဒုက္ခငြိမ်းခြင်းသည် နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာမည်၏ ဟု ယူသော မိစ္ဆာအယူတည်း။ ထိုအယူသည် -

(၁) ကာမဘုံ၌ ကာမဂုဏ် စည်းစိမ်ကို ခံစားလျက် ကိုယ်စိတ်၏ ချမ်းသာခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ထိုသူသည် မျက်မှောက်သော အတ္တဘော၌ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်၏ဟု ယူသော ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒ။

(၂) ထို့ထက် ပဌမဈာန်နှင့် ပြည့်စုံသော အတ္တဘောသည် ဒုက္ခငြိမ်းသော နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်၏ဟု ယူသောဝါဒ။

(၃) ထို့ထက် ဒုတိယဈာန်နှင့် ပြည့်စုံသော အတ္တဘောသည် ငြိမ်း၏ဟု ယူသောဝါဒ။

(၄) ထို့ထက် တတိယဈာန်နှင့် ပြည့်စုံသော အတ္တဘောသည် ငြိမ်းချမ်း၏ဟု ယူသောဝါဒ။

(၅) ထို့ထက် စတုတ္ထဈာန်နှင့် ပြည့်စုံသော အတ္တဘောသည် ငြိမ်းချမ်း၏ဟု ယူသောဝါဒ။ ပေါင်း ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒ ၅- ပါး။

ဤသို့လျှင် သညီဝါဒ ၁၆- ပါး၊ အသညီဝါဒ ၈- ပါး၊ နေဝသညီ နာသညီဝါဒ ၈- ပါး၊ ဥစ္စေဒဝါဒ ၇-ပါး၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒ ၅- ပါး အားဖြင့် အပရန္တာနုဒိဋ္ဌိ ၄၄- ပါး ဖြစ်သတည်း။

ပေါင်း ပုဗ္ဗန္တာနုဒိဋ္ဌိ ၁၈-ပါး၊ အပရန္တာနုဒိဋ္ဌိ ၄၄-ပါး အားဖြင့် ဒိဋ္ဌိဝါဒ ၆၂-ပါး ဖြစ်သတည်း။ ထို ၆၂-ပါး တို့တွင် သဿတဒိဋ္ဌိ၊ အဓိစွာသမုပ္ပန္နဒိဋ္ဌိ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိတို့၌ ယထာရဟ အကျုံးဝင်သော “ကရောတောန ကရိယတံ ပါပံ” ဟူ၍ ပါဏာတိပါတစသောမကောင်းမှုကံသည် မရှိ၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကံလည်း မရှိဟု ကံကိုမြစ်သော ပုရဏကဿပ စသောသူ၊ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်ကံတို့၏ အကျိုးသည် မရှိ၊ သေလျှင် သတ္တဝါတို့သည် ပျောက်၏ဟူသော ဥစ္ဆေဒ အယူရှိသော အဓိတကေသကမ္မလစသောသူ၊ ကံကိုလည်းကောင်း၊ ကံ၏အကျိုးကိုလည်းကောင်း မြစ်သော မက္ခလိဂေါသာလစသော သူတို့၏ အဟေတုကဝါဒ၊ အကိရိယဝါဒ၊ နတ္ထိကဝါဒသည် ကမ္မပထဖြစ်၏။ ကြီးသော အပြစ်ရှိ၏။

ထို့ကြောင့် သုတ်သီလက္ခန္ဓာအဋ္ဌကထာ သာမညဖလသုတ် အဖွင့်တွင်—

တတ္ထ ပုရဏော ကရောတော န ကရိယတံ ပါပန္နိ ဝဒန္တော ကမ္မံ ပဋိဗာဟတိ။ အဓိတော ကာယဿ ဘေဒါ ဥစ္စိဇ္ဇတိတံ ဝဒန္တော ဝိပါကံ ပဋိဗာဟတိ။ မက္ခလိ နတ္ထိဟေတုတံ ဝဒန္တော ဥဘယမ္ပိ ပဋိဗာဟတိ။ အတ္ထ ကမ္မံ ပဋိဗာဟန္တေနာပိ ဝိပါကော ပဋိဗာဟိတော ဟောတိ။ ဝိပါကံ ပဋိဗာဟန္တေနာပိ ကမ္မံ ပဋိဗာဟိတံ ဟောတိ။ ဣတိ သဗ္ဗေပေတေ အတ္ထတော ဥဘယပုဋိဗာဟကာ အဟေတုကဝါဒါစေဝ၊ အကိရိယဝါဒါစ၊ နတ္ထိကဝါဒါစ ဟောန္တိ ဟု မိန့်သတည်း။

အဘိဓမ္မတ္ထဝိဘာဝိနိဋ္ဌိကာ၌—

နတ္ထိဒိန္နန္တိ အာဒိနာနယေန ဝိပရိတဒဿနံ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ။ ဧတ္ထပန နတ္ထိကာဟေတုက အကိ- ရိယ ဒိဋ္ဌိဟိယေဝ ကမ္မပထဘေဒေါ—ဟူ၍ သုံးပါးသော ဒိဋ္ဌိတို့၏ ကမ္မပထသို့ ရောက်ကြောင်း ကို လည်းကောင်း၊

မူလဋီကာ၌လည်း—

နတ္ထိကဒိဋ္ဌာဒယော ဧဝ ဟိ ကမ္မပထပတ္တာ ဘာန္တိ-ဟူ၍ လည်းကောင်း။

ပုဂ္ဂလပညတ် ပါဠိတော်၌လည်း—

ဣဓေကစ္စော ပုဂ္ဂလော သမန္နာဂတော ဟောတိ၊ ကေန္တကာဠကေဟိ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ။ ဧဝံ ပုဂ္ဂလော သကိံ နိမုဂ္ဂေါဝ ဟောတိ- ဟူ၍လည်းကောင်း။

ပုဂ္ဂလပညတ် အဋ္ဌကထာလည်း—

ကေန္တကာဠကေဟိတိ နတ္ထိကဝါဒ အဟေတုကဝါဒ အကိရိယဝါဒ သင်္ခါတေဟိ နိယတံ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော-ဟု မိန့်သတည်း။

ထို့ကြောင့် ဤသုံးပါးကို နိယတ ယူသည်ဖြစ်အံ့။ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ မည်ကုန်၏။ သာမဏေ တို့ကို လိင်ပြန်ရာသော အင်္ဂါကို ဟောတော်မူရာ၌ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အယူသည်ကား။

သဿတဒိဋ္ဌိ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ နှစ်ပါးတို့တွင် တပါးပါးကိုယူ၍ မစွန့်လိုသောသူကို ရည်၍ ဟောတော်မူသည်။ ထို့ကြောင့် ဝိနည်းမဟာဝါ အဋ္ဌကထာ၌—

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကေပိ ဒေသဝနယော။ သဿတုစ္ဆေဒါနဉ္စိ အညတရဒိဋ္ဌိကော ။လ။ အပ္ပဋ္ဌိ- နိဿဇ္ဇန္တော နာသေတဗ္ဗောတိ။ ဟူ၍ မိန့်လေသည်။ ဤသို့လျှင် ခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါးသော ဒိဋ္ဌိအပြားကို အကျဉ်းအားဖြင့် သိအပ်၏။

၄၁-ပုစ္ဆာ။ ။သက္ကာယဒိဋ္ဌိ နှစ်ဆယ်ကို သိလိုပါသည်။

၄၁-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။သက္ကာယဒိဋ္ဌိ နှစ်ဆယ်ကို မေးရာ၌—

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ ဘိက္ခဝေ သမန္နာဂတာ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရမ္မရဏာ အပါယံဒုဂ္ဂတိ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ၊ မှားသော အယူနှင့်။ သမန္နာဂတာ၊ ပြည့်စုံကုန်သော။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ ကာယဿ၊ ကိုယ်၏။ ဘေဒါ၊ ပျက်ခြင်းကြောင့်။ မရဏာ၊ သေသည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ နိရယံ၊ ချမ်းသာကင်းသော။ ဝိနိပါတံ၊ ပျက်စီးရာဖြစ်သော။ ဒုဂ္ဂတိံ၊ မသူတော်တို့၏လားရာဖြစ်သော။ အပါယံ၊ အပါယ်လေးဘုံ၌။ ဥပပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဤပါဠိတော်၌ အဟေတုကဝါဒ၊ အကိရိယဝါဒ၊ နတ္ထိကဝါဒ တို့ကိုသာလျှင် အယူမှားသည်ဟု မယူအပ်။ ခန္ဓာငါးပါးကို မိမိကိုယ်ဟုယူမှတ်ခြင်း သက္ကာယဒိဋ္ဌိ နှစ်ဆယ်ကိုလည်း အယူမှားသည်ဟု မှတ်အပ်သည်သာလျှင်တည်းဟု ပြခြင်းငှာ အင်္ဂုတ္တိရ်အဋ္ဌကထာ၌—

ဣမသ္မိံ သုတ္တေ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ ဘိက္ခဝေ သမန္နာဂတောတိ ဝစနတော အန္တမသော ဝိသတိ ဝတ္ထုကံ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဥပါဒါယ ဒိဋ္ဌိနာမ သဂ္ဂံ ဥပနေတုံ သမတ္တာ နတ္ထိ။ ကေန္တံ နိရယသ္မိံ ယေဝ နိမုဇ္ဇာပေတိတိ ဝုတ္တံ- ဟု မိန့်တော်မူသည်။

ဣမသ္မိံ သုတ္တေ၊ ဤအင်္ဂုတ္တိရ်ပါဠိတော်၌။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ သမန္နာဂတောတိ ဝစနတော၊ မှားသောအယူနှင့် ပြည့်စုံသောသူဟူ၍ သာမညသာ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ အန္တမသော၊ အယုတ်သဖြင့်။ ဝိသတိဝတ္ထုကံ၊ နှစ်ဆယ်အပြားရှိသော။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ ကိုယ်ရှိ၏ဟူသော အယူကို။ ဥပါဒါယ၊ အစပြု၍။ သဂ္ဂံ၊ သုဂတိဘုံသို့။ ဥပနေတုံ၊ ဆောင်ခြင်းငှာ။ သမတ္တာ၊ စွမ်းနိုင်သော။ ဒိဋ္ဌိနာမ၊ မှားသောအယူမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ကေန္တံ၊ စင်စစ်။ နိရယသ္မိံ ယေဝ၊ ငရဲစသော အပါယ်၌သာလျှင်။ နိမုဇ္ဇာပေတိ၊ နှစ်မွန်းစေတတ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။

အယူမှားသည်ဆိုသည်ကား ငါ့ကိုယ်ဟု ယူမှတ်သော သက္ကာယဒိဋ္ဌိမျှသော်လည်း သုဂတိ သို့ မပေါ်စေနိုင်။ ရဲစသော အပါယ်၌သာလျှင် နှစ်မွန်းစေတတ်၏ ဟူလိုသည်။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အပြားနှစ်ဆယ် ဟူသော်ကား-

ရူပံ အတ္တတော သမနုပဿတိ။ ရူပဝန္တံ ဝါ အတ္တာနံ အတ္တနိဝါ ရူပံ ရူပသ္မိံ ဝါ အတ္တာနံ။

ရူပံ၊ ရူပံကို။ အတ္တတော၊ မိမိကိုယ်အားဖြင့်။ သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ အတ္တာနံ၊ မိမိကိုယ်ကို။ ရူပဝန္တံ ဝါ၊ ရုပ်ရှိ၏ဟူ၍လည်း။ သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ အတ္တနိဝါ၊ မိမိ၌မူလည်း။ ရူပံ၊ ရုပ်ရှိ၏ ဟူ၍။ သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ ရူပသ္မိံ ဝါ၊ ရုပ်၌မူလည်း။ အတ္တာနံ၊ မိမိကိုယ်ရှိ၏ဟူ၍။ သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ ရူပက္ခန္ဓာ၌ အခြင်းအရာ ၄-ပါး။

ဝေဒနံ အတ္တတော သမနုပဿတိ။ ဝေဒနာဝန္တံ ဝါ အတ္တာနံ။ အတ္တနိ ဝါ ဝေဒနံ။ ဝေဒနာယ ဝါ အတ္တာနံ။ အနက်ရှေးနည်းတူ။

ဝေဒနာကို မိမိကိုယ်အားဖြင့် ရှု၍ မိမိကိုယ်ကို ဝေဒနာရှိ၏ဟူ၍ ရှု၏။ မိမိကိုယ်၌မူလည်း ဝေဒနာရှိ၏ဟူ၍ ရှု၏။ ဝေဒနာ၌မူလည်း မိမိကိုယ်ရှိ၏ဟူ၍ ရှု၏။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၌ ၄-ပါး။

သညံ အတ္တတော သမနုပဿတိ။ သညာဝန္တံ ဝါ အတ္တာနံ။ အတ္တနိ ဝါ သညံ။ သညာယ ဝါ အတ္တာနံ။ သညာက္ခန္ဓာ၌ ၄-ပါး။

သင်္ခါရေ အတ္တတော သမနုပဿတိ။ သင်္ခါရဝန္တံ ဝါ အတ္တာနံ။ အတ္တနိ ဝါ သင်္ခါရေ။ သင်္ခါရေသု ဝါ အတ္တာနံ။ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၌ ၄-ပါး။

ဝိညာဏံ အတ္တတော သမနုပဿတိ။ ဝိညာဏဝန္တံ ဝါ အတ္တာနံ။ အတ္တနိ ဝါ ဝိညာဏံ။ ဝိညာဏသ္မိံ ဝါ အတ္တာနံ။ ဝိညာ ဏက္ခန္ဓာ၌ ၄-ပါး။

ဤသို့လျှင် ခန္ဓာငါးပါးတွင် တပါးတပါး၌ လေးပါးလေးပါးစီဖြစ်၍ အခြင်းအရာနှစ်ဆယ် ရှိကုန်၏။ ထိုနှစ်ဆယ်တို့တွင် တပါးပါးဖြင့် ခန္ဓာငါးပါးကို ငါ့ကိုယ်ဟူ၍ ယူမှတ်ခြင်းသည် သက္ကာယဒိဋ္ဌိမည်၏။ ထိုသက္ကာယဒိဋ္ဌိရှိသော သူတို့အား ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၏ အခြားမဲ့၌ သုဂတိဘဝကို မရနိုင်ရာဟု ဟောတော်မူသည်ဖြစ်၍ ငါ့ကိုယ်မဟုတ်၊ ခန္ဓာ အစုမျှသာဟူသော အနတ္တ သညာကို ပွားစေသဖြင့် ကိုယ်ဟူသောယူမှတ်ခြင်း သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို မမေ့မလျော့ ပယ်အပ်၏။ အနတ္တသညာကိုလည်း အဖန်တလဲလဲ ပွားစေအပ်၏။ ထိုအနတ္တသညာသည်လည်း သာသနာတိုင်း၌သာ ရှိသည်။ သာသနာ ပ,သောကာလ၌ မရှိခြင်းကို သမ္မောဟဝိနောဒနီဒ္ဓိကာ၌ -

အနတ္တလက္ခဏံ ဝိနာ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒါ န ပညာယတိ။ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေယေဝ ပညာယတိ။

အနတ္တလက္ခဏံ၊ အနတ္တလက္ခဏာသည်။ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒါ၊ ဘုရားဖြစ်ရာ သာသနာတော်တိုင်းမှ။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ န ပညာယတိ၊ မထင်နိုင်။ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေယေဝ၊ ဘုရားပွင့်တော်မူရာ သာသနာတော်တိုင်း၌သာလျှင်။ ပညာယတိ၊ ထင်နိုင်၏။ ဟူ၍ မိန့်သည်ကို နှလုံးသွင်း၍ သက္ကာယဒိဋ္ဌိမှကင်းအောင် အနတ္တသညာကို နှလုံးသွင်းရာသည်။

ဤ သက္ကာယဒိဋ္ဌိနှင့် ခြောက်ဆဲ့နှစ်ပါးသော ဒိဋ္ဌိကို ပေါင်းသည်ရှိသော် တေသဒ္ဓိဒိဋ္ဌိဟု ဆိုသည်။

ထို့ကြောင့် သုတ္တနိပါတ် အဋ္ဌကထာ သဘိယ ဝိသတိပုစ္ဆာတွင်—

သက္ကာယဒိဋ္ဌိယာ သဟ ဗြဟ္မဇာလေ ဝုတ္တဒ္ဓါသဒ္ဓိဒိဋ္ဌိ ဂတာနိ ဂဟေတုာ တေသဒ္ဓိ ဟောန္တိ-ဟု ဆိုလေသည်။

၄၂-ပုစ္ဆာ။ ။အနုလောမခန္တိ ဉာဏ်လေးဆယ်၌ ဝိပဿနာပွားများ ဝေဖန်ဟန်ကို သိသာအောင် ပြတော်မူပါ။

၄၂-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။အနုလောမခန္တိဉာဏ် လေးဆယ်၌ ဝိပဿနာဉာဏ် နှစ်ရာပွားများ ဝေဖန်ဟန်ကို သိလိုပါသည် ဆိုရာ၌—

ထိုလေးဆယ်၏ အကြောင်းအရာကို ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ကျမ်း ဝိပဿနာကထာတွင်—

သော ဝတ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ကိဉ္ဇိသင်္ခါရံ အနိစ္စတော အနုပဿန္တော အနုလောမိကာယ ခန္တိယာ သမန္နာဂတော ဘဝိဿတိ။ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိတိ—

စသည်ဖြင့် အနိစ္စဟူ၍ခြင်း၌ အနုလောမ သမန္တနိယာမသို့ မရောက် စသည်ဖြင့် အကျယ် ဟာတော်မူသည်။ မဟာနိဒ္ဒေသကျမ်း၌လည်း ဟောတော်မူသည်။ ထိုသို့ ဟောတော်မူတိုင်း အနုလောမခန္တိဉာဏ်လေးဆယ် ဝေဖန်ခဲ့စိတ်ခြင်းကို ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျမ်းတွင် ကျယ်ဝန်းစွာ ဆိုသည်ကို၊ ပါဠိအနက်အဓိပ္ပာယ်နှင့်ဆိုလျှင် အလွန်ကျယ်ဝန်းရာသည် ဖြစ်၍၊ သိသာရုံမျှသာ ပြပေအံ့။

အနိစ္စတော၊ ဒုက္ခတော၊ ရောဂတော၊ ဂဏ္ဍတော၊ သလ္လ တော၊ အသတော၊ အာဗာဓတော၊ ပရတော၊ ပလောကတော၊ ဤတိတော၊ (၁၀)။

ဥပဒ္ဒဝတော၊ ဘယတော၊ ဥပသဂ္ဂတော၊ စလတော၊ ပဘင်္ဂတော၊ အဒ္ဓါဝတော၊ အတာဏတော၊ အလေဏတော၊ အသရဏတော၊ ရိတ္တတော၊ (၂၀)။

တုစ္ဆတော၊ သုညတော၊ အနတ္တတော၊ အာဒိနဝတော၊ ဝိပရိဏာမ ဓမ္မတော၊ အသာရ- ဂတော၊ အသမူလတော၊ ဝဓကတော၊ ဝိဘဝတော၊ သာသဝတော၊ (၃၀)။

သင်္ခတတော၊ မာရာမိသတော၊ ဇာတိဓမ္မတော၊ ဇရာဓမ္မတော၊ ဗျာဓိဓမ္မတော၊ မရဏဓမ္မတော၊ သောကဓမ္မတော၊ ပရိဒေဝဓမ္မတော၊ ဥပါယာသဓမ္မတော၊ သံကိလေသိကဓမ္မတော၊ (၄၀)။

ပဉ္စကုဋ္ဌေ အနိစ္စတော ပဿန္တော အနုလောမိကံ ခန္တိံ ပဋိလဘတိ။ ပေါင်းလေးဆယ်တွင် အနိစ္စတော၊ ပလောကတော၊ စလတော၊ ပဘဂုံတော၊ အဒ္ဓါဝတော၊ ဝိပရိဏာမဓမ္မတော၊ အသာရကတော၊ ဝိဘဝတော၊ သင်္ခတတော၊ မရဏဓမ္မတော - ဟူ၍ ခန္ဓာငါးပါးတွင် တပါးတပါး၌ ဆယ်ခုဆယ်ခုပြု၍ ငါးဆယ်သော အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ် ဖြစ်၏။

ပရတော၊ ရိတ္တတော၊ တုစ္ဆတော၊ သုညတော၊ အနတ္တတော - ဟူ၍ ငါးပါးသောခန္ဓာတွင် တပါးတပါး၌ ငါးပါးငါးပါးစီပြု၍ စီးဖြန်းခြင်းသည် နှစ်ဆဲ့ငါးပါးသော အနတ္တာနုပဿနာဉာဏ်ဖြစ်၏။ ကြွင်းကုန်သော ဒုက္ခတော၊ ရောဂတော၊ အစရှိသော နှစ်ဆဲ့ငါးပါးသော အခြင်းအရာဖြင့် ခန္ဓာငါးပါးတွင် တပါးတပါး၌ နှစ်ဆဲ့ငါးပါးစီပြု၍ စီးဖြန်းခြင်းဖြင့် တရားနှစ်ဆယ်ငါးပါးသော ဒုက္ခာနုပဿနာဉာဏ် ဖြစ်၏။ ဤအလုံးစုံကိုပင် အနုလောမခန္တိဉာဏ်လေးဆယ်ဟူ၍ ဆိုသည်။ ဤလေးဆယ်သော အခြင်းအရာကိုပင် ရှေးဆရာတို့လည်း ထုတ်နုတ်၍ ဘာဝနာလေးဆယ်ဟု သမုတ်၍ လေ့ကျက်ကြကုန်၏။ ဤလေးဆယ်တွင် ခန္ဓာငါးပါးဖြင့် မြောက်ပွား၍ အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ် ငါးဆယ်။ အနတ္တာနုပဿနာဉာဏ် နှစ်ဆယ်ငါးပါး။ ဒုက္ခာနုပဿနာဉာဏ် တရာနှစ်ဆယ်ငါးပါး။ ပေါင်းသော် ဝိပဿနာဉာဏ် နှစ်ရာဖြစ်၏ဟုမှတ်ရာ၏။

၄၃ - ပုစ္ဆာ။ ။ တကြောင်းလည်း ဆုတောင်းခန်းတွင်။ ။ “သိကြားသုံးစွဲ၊ ချိုမြဲစင်စစ်၊ ကောင်းကင်ဖြစ်သည်၊ နတ်မြစ်မနွာ ကိနိတည်း”။ ဟူ၍ စပ်ပါသည်။ ဤထိုနတ်မြစ်များသည် ကျမ်းဂန်တွင်ပါသောကြောင့်ပင် စပ်ချေသလော။ နတ်ပြည်မှာ ရှိကောင်းချေအံ့လော ဆိုသည်များကို သိလိုပါသည်။

၄၃ - ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ ဆုတောင်းခန်းတွင်။ ။ “သိကြားသုံးစွဲ၊ ချိုမြဲ စင်စစ်၊ ကောင်းကင်ဖြစ်သည်၊ နတ်မြစ်မနွာကိနိတည်း” ဟူ၍ စပ်တော်မူသည်။ ဤနတ်မြစ်များသည် ကျမ်းဂန်တွင် ပါမည် မပါမည်ကို သိလိုပါသည် ဆိုရာ၌ -

မနွာကိနိ တထာကာသ-ဂင်္ဂါသုရနဒီပျထ။ အဘိဓာန်စာကိုယ်။

အာကာသဝါဟိဂင်္ဂါယံ မေရုသိင်္ဂေါဗ္ဗဝါယံ မနွာကိချာဒိနာမတ္တယံ။ မနွမကိတုံ သီလမဿာတိ မနွာကိနိ။ အာကာသေ သန္ဓမာနာ ဂင်္ဂါ အာကာသဂင်္ဂါ။ သုရာနိ ဒေဝါနံ နဒီသုရနဒီ။ ။ အဘိဓာန်ဋီကာ။

မနွာကိနိ၊ မနွာကိနိမည်သောမြစ်။ တထာ၊ ထိုမှတပါး။ အာကာသဂင်္ဂါ၊ အာကာသဂင်္ဂါမည်သောမြစ်။ အုပိ၊ စင်စစ်။ အုထ၊ ထိုမှတပါး။ သုရနဒီ၊ နတ်မြစ်။

နတ်မြစ်ပရိယာယ် သုံးပါးရှိကြောင်းကို အဘိဓာန်ကျမ်းလာသော စကားရပ်တွင် အာကာသဂင်္ဂါကိုရည်၍ ကောင်းကင်ဖြစ်သည်ဆိုသည်။ သုရနဒီကိုရည်၍ နတ်မြစ်ဟူ၍ ဆိုသည်။ မန္ဒာကိနီကို ရည်၍ မန္ဒာကိနီတည်းဟု ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့်-ကောင်းကင်ဖြစ်သည်။ နတ်မြစ် မန္ဒာကိနီတည်းဟူ၍ စပ်တော်မူသည်။

နတ်ပြည်၌ မြစ်ရှိကောင်းသည် မရှိကောင်းသည်ကို သိလိုပါသည်ဆိုရာ၌-

နေမိဇာတ်တွင်-အန္ဓပါနေဟိစ၊ ထမင်းအဖျော်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဥဘယံ ဥဘယေဟိ၊ နှစ်ပါးတို့နှင့်။ ဥပေတိ၊ ပြည့်စုံ၏။ နာနာပုပ္ဖဒုမာယုတော၊ အထူးထူးသော ပန်းသစ်ပင် တို့နှင့်ယှဉ်သော။ နဇ္ဇောစ၊ မြစ်သည်လည်း။ အနုပရိယာယတိ၊ ရစ်၍စီး၏။ ပါဠိတော်။

တတ္ထ တာသုဂါထာသု၊ ထိုဂါထာတို့၌။ နဇ္ဇောတိ သောသဒ္ဓေါ၊ နဇ္ဇောဟူသော ဤသဒ္ဓါ သည်။ ဝစနဝိပလ္လာသော၊ ကေတုစံ သိ-ကို ဗဟုတုစံ ယော-ပြန်သော ဝစနဝိပလ္လာသတည်း ကော၊ တခုသော။ နဒီ၊ မြစ်သည်။ တံ ဝိမာနံ၊ ထိုဗိမာန်ကို။ ပရိက္ခိပိတု၊ ရံ၍။ ဂတာ၊ စီး၏။ ဣတိအယံ၊ ဤသည်လျှင်။ အတ္ထော၊ အနက်တည်း။

ဤသို့ ပါဠိဇာတ်ပါဠိ အဋ္ဌကထာတို့၌လာသည်ကို ထောက်၍ ကောင်းကင်၌ နတ်တို့၏ ကုသိုလ်ကံနှင့်လျော်စွာ ဗိမာန် ဥယျာဉ် ရေကန်တို့သည် ဖြစ်ရဘိသကဲ့သို့ မြစ်တို့သည်လည်း ရှိကုန်၏ဟု မှတ်ရာ၏။

၄၄-ပုစ္ဆာ။ ။ရသေ့၊ ပရိဗိုဇ်၊ ပဏ္ဍရဂံ၊ အစေလက၊ နိဂဏ္ဌ၊ တိတ္ထိတို့၏ အကဲ့အပြား အဝတ်အစား အသုံးအဆောင် အယူဝါဒတို့ကို သိလိုပါသည်။

သက္ကရာဇ် ၁၁၇၁-ခု ဝါခေါင်လဆန်း ၁-ရက်၊ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့။ မုံရွာ သိရိမာလာက မေးလျှောက် လာရာတွင် ဖြေဆိုလိုက်သည်ကား။

၄၄-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ရသေ့တို့ကိုမေးရာ၌၊ ရသေ့ပရိယာယ်ကို ဇဋ္ဌိလောတု ဇဋ္ဌာဓရော။ ဟု အဘိဓာန်စာကိုယ်၌ လာသည်။ ဒွယံ ဇဋ္ဌာဝတီ။ ဇဋ္ဌိ ယဿတ္ထိ ဇဋ္ဌိလော။ ဣလော။ ဇဋ္ဌိ-ဓာရေတိတိ ဇဋ္ဌာဓရော။ဟု အဘိဓာန် ဋီကာ၌လာသည်။ ဇဋ္ဌိလော၊ ရသေ့ (တနည်းကား)။ ဆံကျစ်ရှိသောသူ။တု၊ထိုမှတစ်ပါး။ ဇဋ္ဌာဓရော၊ ရသေ့။(တနည်းကား)။ ဆံကျစ်ကို ဆောင်းသောသူ။ရသေ့ပရိယာယ် နှစ်ပါးကိုပြသည်။ ထို့ကြောင့် ရသေ့ဟူသည်ကား ဆံကျစ် ရှိသောသူဟု မှတ်အပ်၏။

ပရိဗိုဇ် ရဟန်းဟူသည်ကား။

သော ဗြာဟ္မဏာနု ဗြာဟ္မဏဇာတိယပါသဏ္ဍာနံ ပဏ္ဍရဂံ ပရိဗ္ဗာဇကောဒိနံ သဋ္ဌိသဟဿ မတ္တာနံ နိစ္စာက္ကံ ပဋ္ဌပေသိ။ ပါရာဇိကဏ် အဋ္ဌကထာ။

သောဗိန္ဒုသာရောရာဇာ၊ ထိုဗိန္ဒုသာရမင်းသည်။ ပြာဟ္မဏာနဉ္စ၊ ပုဏ္ဏားတို့အား
လည်းကောင်း၊ ပြာဟ္မဏဇာတိယပါသဏ္ဍာနံ၊ ပုဏ္ဏာမျိုးဖြစ်သော ပါသဏ္ဍာအယူရှိကုန်သော။
ပဏ္ဍရဂ်ပရိဗ္ဗာဇကောဒီနံ၊ ပုဆိုးဖြူဝတ်သော တက္ကတုန်း၊ ရဟန်းအယောင် သင်္ကန်းဝတ်သော
တက္ကတုန်းအစရှိကုန်သော။ သဠိသဟဿမတ္တာနံ၊ ခြောက်သောင်း အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော
သူတို့အား။ နိစ္စဘတ္တံ၊ ကျွေးမြဲဝတ်ကို။ ပဠပေသိ၊ ဆောက်တည်၏။

ပဏ္ဍရဂ်ပရိဗ္ဗာဇကောဒီနံ- ဟူသောစကား၌ အထူးကား ပုဆိုးဖြူကိုပင် သင်္ကန်းယောင်ဝတ်
သော တိတ္ထိကား ပဏ္ဍရဂ်မည်၏။

ဦးခေါင်းပြည်းလျက် ရဟန်းယောင် သင်္ကန်းဝတ်သည်ကား ပရိဗ္ဗာဇကမည်၏။

ကိုယ်၌ အဝတ်မကပ် အချည်းစည်းနေသော တိတ္ထိကား အာဇီဝကမည်၏။

ငါတို့အားကိလေသာ ဟူသော ထုံးနှောင်ဖွဲ့ခြင်းကားမရှိပြီ။ သံသရာ၌ ကြောင့်ကြခြင်း
မရှိ။ လယ်ယာ သားမယား သိမ်းဆည်းခြင်းဟူသော ဓာဂစသောကိလေသာတို့၏ အာရုံကား
ငါတို့၌မရှိပြီ။ ငါတို့ကား ရဟန္တာတည်းဟု ဝန်ခံလျက် တပါးသော အသွင်အမူ ပရိက္ခရာတို့ကို
ဆောင်သော တိတ္ထိတို့ကား နိဂဏ္ဍမည်၏ဟူ၍ ပါရာဇိကဏ် အဋ္ဌကထာ နိဿယ၌ ဆိုသည်။

ဗိန္ဒုသာရမင်းကြီးသည် ပုဏ္ဏားတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ပုဏ္ဏားတို့၏ အမျိုးဖြစ်သောပါသဏ္ဍ
အယူရှိကုန်သော ပုဆိုးကို သင်္ကန်းအယောင် ဝတ်သော ပဏ္ဍရဂ်တိတ္ထိ။ ဦးခေါင်းပြည်းစည်း
ရဟန်းအယောင်သင်္ကန်းဝတ်သော ပရိဗ္ဗာဇကတိတ္ထိ။ ကိုယ်၌အဝတ်မဝတ်ပဲ အချည်းစည်း
နေသော အစေလ ကာတိတ္ထိ။ ငါတို့အားကိလေသာ နှောင်ဖွဲ့ခြင်း မရှိပြီ။ သံသရာ၌ကြောင့်
ကြခြင်း တည်းဟူသော ဒုက္ခမရှိပြီ။ ငါတို့ကား ရဟန္တာဟု ဝန်ခံလျက် တပါးသောသူတို့၏
ပရိက္ခရာကိုဆောင်ယူတတ်သော နိဂဏ္ဍတိတ္ထိ။ ဤသို့အပြားအားဖြင့် ခြောက်သောင်းအတိုင်း
အရှည်ရှိသော တက္ကတုန်းတို့အား မပြတ်သော ကျွေးမြဲဝတ်ကို ကျွေးတော်မူ၏ဟု ရာဇဝံသ၌
ဆိုသည်။

ဝိနည်းနိဿယ ရာဇဝံသတို့၌ ဆိုသောစကားတို့သည် ခိုင်မခိုင် ယုတ္တိအာဂုံ ရှာကြံသော်
ပရိပိုင် ရဟန်းတို့သည် ဦးခေါင်းပြည်းကြောင်းကို မဟာဥမင်္ဂဇာတ်၌ ဘေရီပရိပိုင်မက
ဦးခေါင်းကို လက်ဖြင့်သုံးသပ်၍ ငါကဲ့သို့ ရဟန်းပြုလောဟု ဆိုသည်ကိုထောက်၍ သိအပ်၏။

သင်္ကန်းဝတ်ကြောင်းကား ပါရာဇိကဏ် ပါဠိတော် ကယဝိက္ကယ သိက္ခာ ပုဒ်၌—

အထခေါ သော ပရိဗ္ဗာဇကော သံဃာဒိ'ပါရူပိတွာ ပရိဗ္ဗာဇကောရာမံ အဂမာသိ။

အထခေါ၊ ထိုအခါ၌။ သော ပရိဗ္ဗာဇကော၊ ထိုပရိပိုင်သည်။ သံဃာဒိ'၊ အရှင်ဥပနုန်၏
ဝတ်ရုံသော ဒုက္ခကို။ ပါရူပိတွာ၊ ငုံ့၍။ ပရိဗ္ဗာဇကောရာမံ၊ ပရိပိုင်တို့၏အရံသို့။ အဂမာသိ၊
သွားလေ၏။ ဟူ၍ အရှင် ဥပနုန်၏သင်္ကန်းကို ဝတ်ရုံကြောင်းကိုလာသည်။

ဝိနည်းပါစိတ်ပါဠိတော်၌လည်း-တေန ခေါပန သမယေန သမ္ပဟုလံာစ ဘိက္ခု ပရိဗ္ဗာ-
ဇကာစ သာကေတာ သာဝတ္ထိ အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပုဋိပန္နာ ဟောန္တိ။

စသည်ဖြင့် ရဟန်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ ပရိဗိုဇ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ သာကေတပြည်
မှသည် သာဝတ္ထိပြည်သို့ သွားကြသောကာလ၊ လမ်းခရီးတွင် ခိုးသူတို့ လုယူ၍ နောက်မှ
ရပြန်လျှင် ရဟန်းတို့ သင်္ကန်းနှင့် ပရိဗိုဇ်တို့အဝတ် မကွဲမပြား၍ အထူးမသိရာတွင် ကပ္ပ
ဗိန္ဒု ထိုးမှတ်ရကြောင်းကို လည်းကောင်း၊ မဟာဗောဓိ ပရိဗ္ဗာဇကဇာတ်၌ ဘုရားလောင်း
မဟာဗောဓိပရိဗိုဇ်၏ သင်္ကန်းစွန်းနားကို နန်းတွင်း၌မွှေးသော ကောလေယျ ခွေးငယ်သည်
ကိုက်ဆွဲ၍ထားသဖြင့် ရပ်စေသည်လည်းကောင်း ဆိုသည်ဖြစ်၍ ပရိဗိုဇ်တို့သည် ဦးခေါင်း
ပြည်းလျက် ရဟန်းအယောင် သင်္ကန်းဝတ်သည်ဟု သိရာ၏။ ရသေ့မှာ ဆံကျစ်ထိုးသည်၊
ပရိဗိုဇ်မှာ ဦးခေါင်းပြည်းသည်။

ရသေ့မှာ သစ်ခေါက် လျှော်တေကိုဝတ်သည်။ သစ်နက်ရေကို ပခုံးထင်သည်။ ပရိဗိုဇ်မှာ
ပိုးချည် ဝါချည် စသည်ဖြင့် ပြီးသည်ကို အဝါဆိုး၍ဝတ်သည်။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကသာ၌-

သုဘဒ္ဒေါ ဆန္ဒပရိဗ္ဗာဇကော။ သုဘဒ္ဒေါ၊ သုဘဒ်သည်။ ဆန္ဒပရိဗ္ဗာဇကော၊ အဝတ်ဝတ်
သော ပရိဗိုဇ်ဟုဆိုသည်။ ဝိသတိနိပါတ်မာတင်္ဂဇာတ်၌ ဘုရားလောင်း မာတင်္ဂလုလင်သည်
ရဟန်းပြုရာ၌ “သမဏပဗ္ဗဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ” ဟူသောပါဠိကို ပရိဗ္ဗာဇကဝေသံ-ဟု ဋီကာဖွင့်သည်။
ပရိဗိုဇ် ရဟန်းအသွင်ကိုယူ၍ ရဟန်းပြု၏ဟုလိုသည်။ အဝတ်အရုံကို ဆိုသောကာလ၌-

ဒုပဋ္ဌံ နိဝါသေတွာ ကာယဗန္ဓနံ ဗန္ဓိတွာ ပံသုကူလသံသာဋီ ပါရူပိတွာ မတ္တိကာပတ္တံ
အာဒါယ အကာသေန ဂန္ဓာ။

ဟုလာသည်၌ နှစ်ထပ်သောသင်းပိုင်ကို ဝတ်၍ ခါးပန်းစည်း၍ ပံသုကူသင်္ကန်း
ဖြစ်သော ဒုကုဋ်ကိုရုံ၍ မြေသပိတ်ကိုယူ၍ ကောင်းကင်ဖြင့်သွား၏ ဟု ဆိုသည်ကို ထောက်၍
ပရိဗိုဇ်ရဟန်းတို့သည် သာသနာဝင်ရဟန်းတို့ကဲ့သို့ သင်းပိုင် ခါးပန်းနှင့် သင်္ကန်းရုံကြောင်း၊
မြေသပိတ်ဆောင်ကြောင်းများကို အတပ်သိသာသည်။

ပဏ္ဍရင်္ဂံမှာ အဝတ်ဖြူဝတ်သည်။ အဝတ်ဖြူ ဝတ်သူတို့သည် ကဿပမြတ်စွာဘုရား သာသ-
နာတော်ကစ၍ ယခုတိုင်အောင်ပင် အစဉ်ရှိသည်စွာ ရှိသည်ဟု သာရတ္ထသင်္ဂဟကျမ်းတွင်
ဆိုသည်။

အစေလကတို့မှာ အဝတ်မဆောင်သောအမျိုးတည်း။ ထို့ကြောင့် အဘိဓာန်ဋီကာ၌
နတ္ထိ စေလံ ဝတ္ထမေတဿ။ သမာသန္ဓေကော-ဟု ဝစနတ္ထကို ပြသည်။

နိဂဏ္ဌဆိုသည်ကား ငါတို့၌ ကိလေသာဟူသော နှောင်ဖွဲ့ခြင်း မရှိပြီဆိုသည်ဟု ဝိနည်း အဋ္ဌကထာနိဿယတွင် ဆို၏။ အဘိဓာန်ဋီကာတွင်ကား။ “စတုဟိ ဂန္ဓေဟိ ဗန္ဓနိယတ္တာ နိဂဏ္ဌော။ နိသဒ္ဓေါ ဗန္ဓနေ” ဟု လေးပါးသောဂန္ဓတို့ဖြင့် နှောင်ဖွဲ့အပ်သောကြောင့် နိဂဏ္ဌဟု တွင်သည်။ နိ-ဟူသော ဥပသာရပုဒ်ကားနှောင်ဖွဲ့ခြင်း အနက်ဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။ ဒိဂမ္မရဆိုခြင်း၊ အစေလကဆိုခြင်း၊ နိဂဏ္ဌဆိုခြင်းသည် တက္ကတုန်းတို့ ပရိယာယ်သာဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အဘိဓာန်၌ “ဒိဂမ္မရော အစေလကော နိဂဏ္ဌေ စ” ဟုဆိုသည်။ ဋီကာ၌လည်း “ဒုယမစေလကေ” ဟု ရှိ၏။ နိဿယ၌ကား “တယမစေလကေ၊ တိကမစေလကေ” ရှိရမည်ဆို၏။

အာဇီဝကဆိုသည်လည်း အဝတ်မဆောင်သော ဦးခေါင်းရိတ်သော သူကိုပင် ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် ပါရာဇိကဏ်ပါဠိတော် အစ္ဆိန္ဒစီရသိက္ခာပုဒ်၌ ရဟန်းတို့ကို ခိုးသူလု၍ အဝတ် မကပ်လာခဲ့၍ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်သို့ ရောက်လျှင် ရဟန်းတို့ကို ရှိခိုးသော် ရဟန်းတို့က တက္ကတုန်းမှတ်၍ “သုန္ဒရာခေါ ဣမေ အာဝုသော အာဇီဝကာ၊ ယေ ဣမေ ဘိက္ခုသု အဘိဝါဒေန္တိ” အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ ဣမေအာဇီဝကာ၊ ဤတက္ကတုန်းတို့သည်။ သုန္ဒရာခေါ၊ ကောင်းပေစွာ။ ယေ ဣမေ အာဇီဝကာ၊ အကြင် တက္ကတုန်းတို့သည်။ ဘိက္ခုသု၊ ရဟန်းတို့ကို။ အဘိဝါဒေန္တိ၊ ရှိခိုးကုန်၏။ ဟူ၍လည်းကောင်း။ ဝိနည်း စူဠဝါပါဠိတော်၌ ဝိသာခါ၏ အဋ္ဌဝရယာစနဝတ္ထုတွင် ရဟန်းတို့ ဖွားမြဲတိုင်းသောကိုယ်ဖြင့် မိုးရေခံချိုးသည်ကို စေသူမြင်လျှင် ကျောင်း၌ရဟန်းပရိ၊ အာဇီဝကသာရှိကုန်သည်ဟု ဆိုဖူးသည်ဟု ဆိုသည်ကို ထောက်၍ သိအပ်၏။

တိတ္ထိဘူ၏ အကဲ့အပြား အဘ်အစား အသုံးအဆောင် အယူဝါဒကို သိလိုပါသည်ဆိုရာ၌ -

သာသနာတော်တွင်း၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ကြီးစွာသော ဘုရားဘုရားတော်ဖြင့်အာဏာ ထားတော် မူ၍ သိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်တော်မူသောကြောင့် ဘုရားတပည့်သားသံဃာတော်တို့၌ အထူးအကဲ့ မရှိစေရ။ ဧကုဒ္ဓေသ၊ ဧကကမ္မ၊ ဧကသိက္ခာဖြစ်ကြ၍ နာနာကုလ၊ နာနာ နာမ၊ နာနာဇစ္စ၊ နာနာဂေါတ္တမှလာကြကုန်သော အမျိုးသား အပေါင်းတို့သည် တူသောဆန္ဒ ရှိကြကုန်သည်ဖြစ်၍ မြစ်ကြီးငါးသွယ် မြစ်ငယ်ငါးရာတို့သည် မဟာသမုဒ္ဒရာသို့ ရောက်သောကာလ အမျိုးအမည်ကိုစွန့်၍ မဟာသမုဒ္ဒရာဟု ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသို့ ရောက်သကဲ့သို့ သာကီဝင်မင်းမျိုး ဟူသော ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသို့သာ ရောက်ရလေတော့သည်။ သာသနာတော်ပသော ကာလ၌မူကား မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်မျှ ဤကဲ့သို့ တပေါင်းတည်း၊ တနွယ်တည်း၊ တကျင့်တည်းရှိအောင် ဆုံးမနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့သည် မရှိခြင်းကြောင့် နာနာဆန္ဒ၊ နာနာရူပီ၊ အနေကဝိဓ အဓိမုတ္တိကဖြင့် နှလုံးသွင်းမိ ခုရာ သွင်းကြ၍ ကျင့်ကြလေသောကြောင့် တပေါင်းတည်း၊ တနွယ်တည်း၊ တယူတည်း၊ တကျင့်တည်း မရှိပြီဖြစ်၍ အနေကဲ့၊ အကြံကဲ့၊ အယူကဲ့ ကဲ့လေသည်ကား လူမျိုး တရားတပါးထက်သော် တိတ္ထိမျိုးတို့သည် ကဲ့ပြားချက် များလေသည်ဖြစ်၍ အဝတ်အစား အသုံးအဆောင်တို့သည် အလွန်ပင် များလေကုန်သည်။

အချိုလည်း အဝတ် မဝတ်ကုန်၊ အချိုလည်း သမန်းမြက်ကို ဝတ်ကုန်သည်။ ဖြူဆံမြက်ကို ဝတ်ကုန်သည်၊ ပြိတ်မြက်ကို၊ ဆံချည်ကို၊ ငှက်ပျောချည်ကို၊ ပျဉ်ပြားကို ဝတ်ကုန်သည်၊ လင်းနို့ နှင့်တူသော အကျင့်ကို ကျင့်ကုန်သည်၊ ခွေးနှင့်တူသော အကျင့်ကို ကျင့်ကုန်သည်၊ နွားနှင့်တူသော အကျင့်ကို ကျင့်ကုန်သည်၊ အပူငါးပါးရှိသော အကျင့်ကို ကျင့်ကုန်သည်။ လောမဟံသဇာတ်၊ ဥဒ္ဒါလကဇာတ်၊ မဟာဗောဓိဇာတ်၊ သေတကေတုဇာတ်၊ ဥရုဝေလကဿပ ဝတ္ထု စသည်တို့၌လည်း အထူးထူးအပြာပြား များစွာပင် လာသည်။

အကျဉ်းအားဖြင့်ကား။ ဝိနယသင်္ဂဟကျမ်း တိတ္ထိယပက္ကန္တကတွင် တကြာယံ ဝိနိစ္ဆယော၊ ဥပသမ္ပန္နော ဘိက္ခုတိတ္ထိယော ဘဝိဿာမိတိ။ စသောပါဌ်၌ အဓိပ္ပာယ်ကား ရဟန်းဖြစ်သော သူသည် တိတ္ထိဖြစ်အံ့ဟူ၍ ရဟန်းအသွင်ဖြင့် တိတ္ထိတို့ ကျောင်းသို့ သွား၏။ ဖဝါးလှမ်းတိုင်း ဖဝါးလှမ်းတိုင်း ဒုက္ကဋ်သင့်၏။ တိတ္ထိတို့အသွင်ကို ယူကာ မတ္တဖြင့် တိတ္ထိယပက္ကန္တက ဖြစ်၏။ မိမိတို့ အလိုလိုပင် တိတ္ထိပြုအံ့ဟု သမန်းမြက်သင်္ကန်း စသည်ကို ဝတ်၍ တိတ္ထိယပက္ကန္တက ဖြစ်၏။ အကြင်သူသည် အချည်းနှီး ရေချိုးသော မိမိကိုယ်ကို ကြည့်၍ ငါ့အား အာဇီဝက အဖြစ်သည် တင့်တယ်စွာ။ အာဇီဝက ဖြစ်ပုံဟု သင်္ကန်းကို မယူမူ၍ အချည်းနှီး တက္ကတန်းတို့ ကျောင်းသို့ သွား၏။ ခြေလှမ်းတိုင်း ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်၏။ ခရီးအကြား၌ အရှက်အကြောက် ဖြစ်အံ့။ ဒုက္ကဋ်ကို ဒေသနာကြား၍ လွတ်၏။ တိတ္ထိတို့ကျောင်းသို့ ရောက်၍ ထိုတိတ္ထိတို့က သြဝါဒပေး၍ လည်းကောင်း၊ မိမိဘာသာပင် လည်းကောင်း၊ တိတ္ထိတို့အဖြစ်၏ ဆင်းရဲသည် ကို မြင်၍ ပြန်ခဲ့အံ့။ လွတ်၏။ တိတ္ထိတို့ အကျင့်ကိုမေး၍ ဆံမုတ်ဆိတ်တို့ကို နုတ်ခြင်းစသည် ကို ဆို၍ ဆံတပင်မျှကို နုတ်စေ၏။ ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်၍ တောင်းခြင်း စသည်တို့ကို လည်းကောင်း၊ အဝတ်စသည်တို့ကို ယူ၍ ဥဒေါင်းရင်မွှေး စသည်တို့ကို ဝတ်၏။ ထိုတိတ္ထိတို့ အသွင်ကို ယူ၍ ဤတိတ္ထိတို့ အဖြစ်သည် မြတ်စွာဟု ယူ၏။ အာပတ်လည်းမလွတ်၊ တိတ္ထိယ ပက္ကန္တက ဖြစ်၏။ အကယ်၍ တိတ္ထိတို့၏အဖြစ်သည် တင့်တယ်၏လော၊ မတင့်တယ်၏လောဟု စုံစမ်းအံ့သောငှာ သမန်းမြက်သင်္ကန်းကို ဝတ်၏။ ဆံကျစ်ကိုသော်လည်း ထုံး၏။ ပြာစစ်ထမ်းမိုး ကိုသော်လည်း ဆောင်၏။ အကြင်မျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး ဝန်မခံ။ ထိုမျှလောက် စောင့်သေး၏။ ဝန်ခံသောခဏ၌ပင် တိတ္ထိယပက္ကန္တက ဖြစ်၏ဟုဆိုသည်များကိုလည်းကောင်း ၊

သုတ်သီလက္ခန္ဓာ မဟာသီဟနာဒသုတ်တွင်-

အစေလကော ဧပိ ကဿပ ဟောတိ မုတ္တာစာရော ဟတ္တာပ လေခနော ။ပ။ သာယ တတိယကမ္ပိ ဥဒကောရောဟဏာနုယောဂမနုယုတ္တော ဝိဟရတိ။ တဿစာယံ သီလသမ္ပဒါ စိတ္တသမ္ပဒါ ပညာသမ္ပဒါ အဘာဝိတာ ဟောတိ အသစ္စိကတာ။ အထ ခေါ သော အာရကာဝ သာမညာ အာရကာဝ ပြာဟုညာ။ စသော ပါဠိတော်။

သုတ်ပါထေယျ ဥဒုမ္မရသုတ်တွင်လည်း-

ဣဓ နိဂြောဓ တပဿိ အစေလကော ဟောတိ မုတ္တာစာရော။ စသော ပါဠိတော်။

ပုဂ္ဂလပညတ်ကျမ်း စတုတ္ထရာသီတွင်-

ကထဉ္စ ပုဂ္ဂလော အတ္တန္တပေါစ ဟောတိ အတ္တပရိတာပနာနုယောဂ မနုယုတ္တော။
ဣဓေကစ္စော ပုဂ္ဂလော အစေလကော ဟောတိ မုတ္တာစာရော။စသည်ဖြင့်လာသောပါဠိတော်။

မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသကျမ်း ကန္ဓရကသုတ်၌ လာသော ပါဠိတော်။ အင်္ဂုတ္တိုရ် စတုက္ကနိပါတ်၌
လာသော ပါဠိတော်တို့၏ အနက်ဖြင့်လည်း သိအပ်၏။

အနက်ကား။ ။ကဿပါငါ့ရှင်ကဿပ။အစေလကောပိ။အဝတ်မဝတ်သည်လည်း။ဟောတိ။
ဖြစ်၏။မုတ္တာစာရောပိ။ ရပ်လျက် ကျင်ကြီးသွားသည်လည်း။ ဟောတိ။ ဖြစ်၏။ ဟတ္ထာပလေ-
ခနော၊ လက်ဟူသော ကနုတံဖြင့် မစင်သုတ်သည်လည်း။ ဟောတိ။ ဖြစ်၏။ ဧဟိဘဒန္တိကော၊
အရှင်ကောင်း ဆွမ်းခံခြင်းငှာ လာလှည့်ဟူသော သူ၏ဆွမ်းကိုလည်း။ န ပဋိဂ္ဂဏှတိ။ မခံ။
တိဋ္ဌဘဒန္တိကော၊ အရှင် ရပ်လင့်ဦးဟူသော သူ၏ဆွမ်းကိုလည်း။ န ပဋိဂ္ဂဏှတိ။ မခံ။အဘိဟဋ္ဌ၊
ရှေးရှုဆောင်သော သူ၏ဆွမ်းကိုလည်း။ ဥဒ္ဓိဿကတံ၊ ရည်၍ ပြုသော သူ၏ဆွမ်းကိုလည်း။
နိမန္တနံ၊ ဖိတ်သော သူ၏ဆွမ်းကိုလည်း။ န အာဒိယတိ။ မသာယာ။ န ပဋိဂ္ဂဏှတိ။ မခံ။ သော၊
ထိုသူသည်။ ကုမ္ပိမုခါ၊ အိုးမှူး၍လှူသော ဆွမ်းကိုလည်း။ န ပဋိဂ္ဂဏှတိ။ မခံ။ ကဋ္ဌောပိ-
မုခါ၊ ခြင်းတောင်းမှူးသော ဆွမ်းကိုလည်း။ ဋ္ဌေကမန္တရံ၊ တံခါးခံခြား၍ လှူသောဆွမ်းကို
လည်း။ ဒဏ္ဍမန္တရံ၊ လှံတံခြား၍ လှူသောဆွမ်းကိုလည်း။ မုသလမန္တရံ၊ ကျည်ပွေ့ကိုကျော်၍
လှူသောဆွမ်းကိုလည်း။ ဒိန္နံ၊ နှစ်ယောက်ကုန်သော သူတို့၏။ ဘုဉ္ဇမာနံ၊ စားစဉ်လှူသော
ဆွမ်းကိုလည်း။ ဂဗ္ဘိနိယာ၊ ကိုယ်ဝန်ရှိသောသူ၏ ဆွမ်းကိုလည်း။ ပါယမာနာယ၊ သူငယ်နှို
စို့ခိုက် လှူသောဆွမ်းကိုလည်း။ ပုရိသန္တရဂတာယ၊ ယောက်ျားတပါးနှင့် မွေ့လျော်သော
သူ၏ ဆွမ်းကိုလည်း။ (တနည်းကား) မျောက်မထားသောသူ၏ ဆွမ်းကိုလည်း။ သံကိတ္တိသု၊
ညီညွတ်သောသူ၏ဆွမ်းကိုလည်း။ န ပဋိဂ္ဂဏှတိ။ မခံ။ ယတ္ထ၊ အကြင်အရပ်၌။ သာ၊ ခွေးသည်။
ဥပဋ္ဌိတော၊ အနီး၌ရပ်၍နေသည်။ ဟောတိ။ ဖြစ်၏။ တတ္ထ၊ ထိုအရပ်၌။ န ပဋိဂ္ဂဏှတိ။ မခံ။
ယတ္ထ၊ အကြင်ရပ်၌။ မက္ခိကာ၊ ယင်တို့သည်။ သဏ္ဍသဏ္ဍစာရိရိ၊ အစုအစုပျံ့ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ၌။
အာဘဋ္ဌ၊ ဆောင်ခဲ့သောဆွမ်းကို။ န ပဋိဂ္ဂဏှတိ။ မခံ။ မစ္ဆမ္ပိ၊ ငါးကိုလည်း။ မံသမ္ပိ၊
အမဲတို့လည်း။ န ခါဒတိ၊ မစား။ သုရံ၊ သေကို။ မေရယံ၊ အရက်ကို။ ထုသောဒကံ၊ ခပ်သိမ်း
သော စပါးဖြင့် စိမ်သော သောဝီရကမည်သော ဆေးကို။ (တနည်းကား) ဖွဲ့ဖြင့် ရောသော
ရေကို။ န ပိဝတိ၊ မသောက်။ သော၊ ထိုသူသည်။ ဧကာဂါရိကောဝ၊ တအိမ်တည်း၌သာ
ဆွမ်းခံသည်လည်း။ ဟောတိ။ ၏။ ကောလောပိကော ဝါ၊ တလုတ်တည်းသာ စားသည်
လည်း။ ဟောတိ။ ၏။ ဒွါဂါရိကော ဝါ၊ နှစ်အိမ်သာ ဆွမ်းခံသည်လည်း။ ဒွါလောပိကော ဝါ၊

နှစ်လုတ်မျှသာ စားသည်လည်း။ သတ္တာဂါရိကောဝါ၊ ခုနစ်အိမ်သာ ဆွမ်းခံသည်လည်း။ သတ္တာကောပိ လောဝါ၊ ခုနစ်လုတ်သာ စားသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဧ။ ကေဝိယာဒတ္တိယာပိ၊ ခွက်ငယ်တခုမျှဖြင့်။ ယာပေတိ၊ မျှ၏။ ဒွိဟိဒတ္တိဟိပိ၊ ခွက်ငယ်နှစ်ခုတို့ဖြင့်လည်း။ ယာပေတိ၊ မျှ၏။ ကောဟံကမ္ပိတရက်ချန်လည်း။ အာဟာရံ၊ အစာကို။ အာဟာရေတိ၊ မျှ၏။ ဒွိဟိကမ္ပိ၊ နှစ်ရက် ချန်လည်း။ အာဟာရံ၊ အစာကို။ အာဟာရေတိ၊ မျှ၏။ လ။ သတ္တာဟိကမ္ပိ၊ ခုနစ်ရက် ချန်လည်း။ အာဟာရံ၊ ကို။ အာဟာရေတိ၊ မျှ၏။ အစုမာသိကပရိယာယံ၊ လခွဲတကြိမ်။ ဘတ္တဘောဇနာနုယောဂမနုယုတ္တော၊ ထမင်းစားခြင်းနှင့်ယှဉ်သည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ သာကဘက္ခော ဝါ၊ ဟင်းရွက်ဖတ်ကိုသာ စားသည်။ သာမကဘက္ခောဝါ၊ နတ်ကောက်ဆန်ကိုသာ စားသည်။ နိဝါရဘက္ခော ဝါ၊ နတ်ကြိတ်ဆန်ကိုသာ စားသည်။ (တနည်းကား) အလိုလိုရောက်သော သလေးဆန်ကိုသာ စားသည်။ ဒဒ္ဒုလဘက္ခော ဝါ၊ သားရေဖုတ်ကိုသာ စားသည်။ (သန်ပြည်ကိုသာ စားသည်လည်းဟူ၏)။ ဟဋ္ဌဘက္ခော ဝါ၊ မုန့်ကိုသာ စားသည်။ ကဏဘက္ခော ဝါ၊ ဖွဲ့ညက်ကိုသာ စားသည်။ အာစာမဘက္ခော ဝါ၊ ထမင်းချိုးကိုသာ စားသည်။ ပိညာကဘက္ခောဝါ၊ ငှက်ပျောပတ်ကိုသာ စားသည်။ တိဏဘက္ခော ဝါ၊ မြက်ကိုသာစားသည်။ ဂေါမယဘက္ခော ဝါ၊ နွားချေးကိုသာ စားသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ နဝမူလဖလောပိဟာရော၊ တောသစ်မြစ် တောသစ်သီးလျှင် အစာရှိသည်ဖြစ်၍။ ယာပေတိ၊ မျှ၏။ ပဝတ္တဖလဘောဇီ၊ အညွှာမှကြွသော သစ်သီးလျှင် အစာရှိသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သာဏာနိပိ၊ ပိုက်ဆန်လျှော်မျှင်ဖြင့် ရက်သော ပုဆိုးတို့ကိုလည်း။ ဓာရေတိ၊ ဆောင်၏။ မသာဏာနိပိ၊ ပိုက်ဆန်လျှော်ဆန်ဖြင့် ရော၍ရက်သော ပုဆိုးကိုလည်းကောင်း။ ဆဝဒုဿာနိပိ၊ သူကောင်ပစ်သော ပုဆိုးတို့ကို လည်းကောင်း။ ပံသုကူလာနိပိ၊ ပံသုကူပုဆိုးတို့ကိုလည်းကောင်း။ တိရိဋ္ဌာနိပိ၊ သစ်ခွံ ပုဆိုးတို့ကိုလည်းကောင်း။ အဇိနာမိပိ၊ သစ်နက်ရေတို့ကိုလည်းကောင်း။ အဇိနိက္ခိပမ္ပိ၊ ခွာနှင့်တကွသော သစ်နက်ရေတို့ကိုလည်းကောင်း။ ကုသစီရံပိ၊ သမန်းမြက်ဖြင့်ကျစ်သော သင်္ကန်းကိုလည်းကောင်း။ ဝါကစီရံပိ၊ လျှော်တေဖြင့်ရက်သော ပုဆိုးကိုလည်းကောင်း။ ဖလကစီရံပိ၊ ပျဉ်ပြားစီသော သင်္ကန်းကိုလည်းကောင်း။ ကေသကမ္ပလမ္ပိ၊ ဆံခြည်ကမ္ပလာကိုလည်းကောင်း။ ဝါလ ကမ္ပလမ္ပိ၊ သားမြီးဖြင့်ရက်သော လမ္ပလာကိုလည်းကောင်း။ ဥလူကပက္ခိကမ္ပိ၊ ခင်ပုပ်မွှေးဖြင့်ရက်သော ပုဆိုးကိုလည်းကောင်း။ ဓာရေတိ၊ ဆောင်၏။ ကေသမဿုလောစကောပိ၊ ဆံမုတ်ဆိတ်ကို နုတ်ခြင်းသည် လည်းကောင်း။ ကေသမဿုလောစနာနုယောဂမနုယုတ္တော၊ ဆံမုတ်ဆိတ်ကို နုတ်ခြင်းနှင့် ယှဉ်သည်ဖြစ်၍။ ဥဗ္ဘုဋ္ဌိကောပိ၊ ခုန်၍ သွားသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အာသနပဋိက္ခိတော၊ နေရာကိုပယ်၍။ ဥက္ကုဋ္ဌိကောပိ၊ ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဥက္ကုဋ္ဌိကပဓာနမနုယုတ္တော၊ ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်၍ သွားခြင်းနှင့် ယှဉ်သည်ဖြစ်၍။ ကဏုကာသယိကောပိ၊ ဆူး၌အိပ်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ကဏုကာပဿယေ၊ ဆူးရှိသောတံကဲ၌။ သေယျမ္ပိ၊ အိပ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း။ ဖလကသေယျမ္ပိ၊ ပျဉ်ပြား၌အိပ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း။ တဏှိလသေယျမ္ပိ၊ မြင့်သောမြေအရပ်၌သာ အိပ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း။ ကပေတိ၊ ပြု၏။

ကေပသယိကောပိ၊ နံပါးတဘက်တည်းဖြင့်သာ အိပ်သည်လည်းကောင်း။ ရဇောဇလ္လဓရော၊ မြို့ဟူသော ရေကိုသာဆောင်၏။ အဗ္ဗောကဿိကောပိ၊ လွင်၌သာ နေသည်လည်းကောင်း။ ယသာသန္တတိကောပိ၊ ခင်းဘိုင်းသောနေရာ၌သာ နေလေ့ရှိသည်လည်းကောင်း။ ဝေကဋ္ဌိကောပိ၊ ဘင်ကိုသာ စားလေ့ရှိသည်လည်းကောင်း။ ဝိကဋ္ဌဘောဇနာနုယောဂမနုယုတ္တော၊ ဘင်ကိုသာ စားခြင်းနှင့် ယှဉ်သည်ဖြစ်၍။ အနုပါနကောပိ။ ပျစ်သော ချမ်းသောရေကိုသာ သောက်သည့် လည်းကောင်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အနုပါနကတ္တမနုယုတ္တော၊ ပျစ်သောချမ်းသော ရေကို သောက်ခြင်းနှင့် ယှဉ်သည်ဖြစ်၍။ သာယတတိယကမ္ပိ၊ တနေ့သုံးကြိမ် လျှင်။ ဥဒကောရောဟဏာနုယောဂမနုယုတ္တော၊ မကောင်းမှုကို လျှော်အံ့ဟူ၍ ရေ၌ ငုပ်ခြင်းလုံ့ လနှင့်ယှဉ်သည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ တဿ၊ ထိုသူ၏။ အယံ၊ ဤအကျင့် သည်။ သီလသမ္ပဒါစ၊ သီလ၏ ပြည့်စုံခြင်းကိုလည်းကောင်း။ စိတ္တသမ္ပဒါစ၊ သမာဓိ၏ပြည့်စုံခြင်းကိုလည်းကောင်း။ ပညာသမ္ပဒါစ၊ ပညာ၏ပြည့်စုံခြင်းကိုလည်းကောင်း။ အဘာဝိတာ၊ မပွားစေအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အသစ္စိကတာ၊ မျက်မှောက်မပြုအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အထခေါ၊ စင်စစ်မှုကား။ သေဒ၊ ထိုသူသည်။ သာမညာစ၊ ရဟန်းအဖြစ်မှလည်း။ အာရကာ၊ ဝေး၏။ ဗြဟ္မညာစ၊ မြတ်သောအကျင့်မှလည်း။ အာရကာ၊ ဝေး၏။ ။ဤသို့ အစရှိသော အယူအကျင့်တို့သည်လည်း ထိုတိတ္ထိတို့၏ အယူအကျင့်ပင် ဖြစ်တော့သည်။

အင်္ဂုတ္တရနိကာယ် တိကနိပါတ်ကျမ်း၌ ဥပုသ်သုံးပါးကို ပြရာတွင် နိဂဏ္ဌဥပုသ် ဟူသည် ကား တိတ္ထိတို့သည် ဥပုသ်ဆောက်တည်သည်ရှိသော် ယူဇနာတရာ အပဉ္စိရှိသော သတ္တဝါ တို့ကို ငါမသတ်ပြီ၊ ယူဇနာတရာအတွင်း၌ရှိသော သတ္တဝါတို့ကိုသာ သတ်မည်။ ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့် ဆောက်တည်သော ဥပုသ်သည် တိတ္ထိတို့၏ဥပုသ်ဖြစ်သောကြောင့် နိဂဏ္ဌဥပုသ် မည်၏။ ထိုနိဂဏ္ဌဥပုသ်သည်ကား အကျိုးမရှိ ဆိုသည်။ဤကဲ့သို့ အယူရှိ၍ ကျင့်သောသူတို့၏ အယူသည် တိတ္ထိတို့၏ ဝါဒဖြစ်တော့သည်။

ဝိနည်း မဟာဝါ ပါဠိတော် ပဝါရဏက္ခန္ဓကဉ္စလည်း-တဝါတွင်း ကာလပတ်လုံး စကား မဆိုသောကျင့်ဝတ်ကို ကျင့်ကြကုန်သော ရဟန်းတို့ ကို တိတ္ထိတို့၏ဆောက်တည်ခြင်းဖြစ်သည်၊ မကျင့်အပ်ဟုပယ်တော်မူ၍ “န ဘိက္ခဝေ မုခဗ္ဗတံ တိတ္ထိယ သမာဒါနံ သမာဒပေတဗ္ဗံ။ ယော သမာဒပေယျ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿ” ဟူ၍ သိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်တော်မူသည်ဖြစ်၍ စကား မပြောမဆိုနေကြသော ကျင့်ဝတ်သည် တိတ္ထိတို့၏ အကျင့်ပင်ဖြစ်သည်။ ဤမှတစ်ပါးလည်း အများပင် ရှိကောင်းသေးသည်။ ဤအရာတွင် အမြင်အယူကို ဆိုသောကာလ။ပရမတ္ထသဘော တဆူးအားဖြင့် ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ် လေးခု၌ ရှိသော ဒိဋ္ဌိစေတသိက်ကို ရသင့်သည်ဖြစ်၍ ဒိဋ္ဌိဟု ရေးသင့် ရှိသင့်သည်။ ထိုမှားသောအယူသည် ဒိဋ္ဌိမည်၏။ ထိုအယူနှင့်ယှဉ်သော ပုဂ္ဂိုလ် ကို ဆိုသောကာလ တိတ္ထိယဟု ရှိသင့်သည်။

ရသေ့တို့ ပရိက္ခရာကို မေးရာ၌ ရသေ့တို့၏ အပြားလည်း အများပင် ရှိသည်ဖြစ်၍ မိမိတို့ပရိက္ခရာလည်း အထူးထူး အပြားပြား အများပင် ရှိရာပေသည်။ ရသေ့တို့ အပြား များကြောင်းကိုလည်း သုတ္တနိပါတ် အဋ္ဌကထာ၊ သုတ်သီလက္ခန္ဓာ အဋ္ဌကထာ၊ သာရသိဒ္ဓိက ကျမ်းတို့တွင် ဆိုသည်။ ဆိုဟန်ကား—

ထိုရသေ့တို့၏ အပြားကား။ တတ္ထ အဋ္ဌဝိဓာ တာပသာ၊ သပုတ္တဘရိယ၊ ဥဉ္ဇာစာ ရိကာ၊ တံပတ္တကာလိကာ၊ အနဂ္ဂိပက္ကိကာ၊ အယမုဋ္ဌိကာ၊ ဒန္တလူရတာ၊ ပဝတ္တပလိကာ၊ ဝဏ္ဏမုတ္တိကာ ဟူသည်တည်း။

ထိုရှစ်ပါးသော ရသေ့တို့တွင်—

၁။ သပုတ္တဘရိယ ရသေ့ကား သားမယားနှင့်တကွ ရသေ့ပြု၍ လယ်လုပ် ကုန်သွယ်ခြင်း စသည်တို့ဖြင့် အသက်မွေးခြင်းကိုပြုသော ကေနိယရသေ့ စသည်တို့ ကဲ့သို့သော ရသေ့တည်း။

၂။ ဥဉ္ဇာစာရိကရသေ့ ဟူသည်ကား မြို့ရွာ တံခါး၌ အရိပ်သင်္ခမ်းပြု၍ ထိုမြို့ရွာ၌ မင်း ပုဏ္ဏား သား သူငယ် စသည်တို့အား အတတ်ပညာ စသည်တို့ သင်စေ၍ ရွှေ ငွေကို ပယ်၍ နှမ်းဆန်စသော ကပ္ပိယဘဏ္ဍာတို့ကိုသာ သိမ်းခံကုန်၏။ ထိုရသေ့ တို့သည် သပုတ္တဘရိယ ရသေ့တို့ထက် မြတ်ကုန်၏။

၃။ တံပတ္တကာလိကရသေ့ ဟူသည်ကား ဆွမ်းစားသောအခါ၌ အာဟာရကို ခံ၍ သုံးဆောင်ကုန်၏။ ထိုရသေ့တို့သည် ဥဉ္ဇာစာရ ရသေ့တို့ထက်မြတ်ကုန်၏။

၄။ အနဂ္ဂိပက္ကိကရသေ့ ဟူသည်ကား မီးဖြင့် မချက်သော သစ်သီးတို့ကို ခဲ၍ မျှတကုန်၏။ ထိုရသေ့တို့သည် တံပတ္တကာလိက ရသေ့တို့ထက် မြတ်ကုန်၏။

၅။ အယမုဋ္ဌိကရသေ့ ဟူသည်ကား ဆောက်ပုတ် ကျောက်ခဲ စသည်တို့ကို ယူ၍ အမှတ်မရှိသောအရပ်သို့ သွားကုန်၏။ အကြင်အခါ မှတ်သိပ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ထိုအခါ ရောက်လေရာရာအရပ်၌ သစ်ပင်အခေါက်အခွံကို ထုခွာ၍သာ စားကုန်၏။ ဥပုသ် အင်္ဂါကို ဆောက်တည်ကုန်၏။ လေးပါးသော ဗြဟ္မဝိဟာရ တို့ကို ပွားစေ ကုန်၏။ ထိုရသေ့တို့သည် အနဂ္ဂိပက္ကိက ရသေ့တို့ထက် မြတ်ကုန်၏။

၆။ ဒန္တလူရတာရသေ့ ဟူသည်ကား ဆောက်ပုတ် ကျောက်ခဲ စသည်တို့ကိုမယူ မှု၍ သွားကုန်၏။ မှတ်သိပ်သောကာလ၌ မိမိတို့ရောက်သော သစ်ပင်မှ သွားတို့ဖြင့် ခွာကိုက်ပြီးလျှင် သစ်ခေါက်ကိုသာ ခဲ၍ ဥပုသ်အင်္ဂါတို့ကို ဆောက်တည်၍ ဗြဟ္မ-ဝိဟာရတို့ကို ပွားစေ၏။ ထိုရသေ့တို့သည် အယမုဋ္ဌိက ရသေ့တို့ထက်မြတ်ကုန်၏။

၇။ ပဝတ္တဖလိကရသေ့ ဟူသည်ကား ဇာတဿရ အိုင်ကို လည်းကောင်း၊ တောအုပ်ကိုလည်းကောင်း မှီ၍ နေကုန်၏။ ထိုရသေ့တို့သည် ထိုအိုင်တို့၌ ကြာရိုး ကြာစွယ် စသည်တို့ကိုလည်းကောင်း ထိုတော၌ ပွင့်သောကာလ သစ်ပွင့်၊ သီးသော ကာလ သစ်သီးတို့ကိုသာ လည်းကောင်း ခဲကုန်၏။ အပွင့်အသီး မရှိသောကာလ အယုတ်သဖြင့် သစ်ခွံကိုမျှ ခဲ၍သာ နေကုန်၏။ အာဟာရအလို့ငှာ အရပ်တပါးသို့ မသွားကုန်၊ ဥပုသ်အင်္ဂါတို့ကို ဆောက်တည်ကုန်၍ ဗြဟ္မဝိဟာရတို့ကို ပွားစေခြင်း တို့ကိုသာ အမြဲပြုကုန်၏။ ထိုရသေ့တို့သည် ဒန္တလူရတာ ရသေ့တို့ထက် မြတ်ကုန်၏။

၈။ “ဝဏ္ဏ မုတ္တိက ရသေ့ ဟူသည်ကား မြေ၌ကျသော သစ်ရွက်တို့ကို ခဲကုန်၏။ အာဟာရအလို့ငှာ အရပ်တပါးသို့ မသွားကုန်၊ ဥပုသ်အင်္ဂါကို ဆောက်တည်ကုန်၏။ ဗြဟ္မဝိဟာရတို့ကို ပွားစေခြင်းကို အမြဲပြုကုန်၏။ ထိုရသေ့တို့သည် အလုံးစုံသော ရသေ့တို့ထက် မြတ်ကုန်၏ဟု သုတ္တနိပါတ်အဋ္ဌကထာ ဟိရိသုတ်အဖွင့်တွင် လာသည်။

တနည်းလည်း - သုတ်သီလက္ခန္ဓာ အဋ္ဌကထာ အဗ္ဗုဒ္ဓသုတ်အဖွင့်တွင် လာသည့်ရသေ့တို့၏ အပြားကား -

အဋ္ဌဝိဓာ တာပသာ၊ သပုတ္တဘရိယာ၊ ဥဉ္ဇာစရိယာ၊ အနဂ္ဂိပက္ကိကာ၊ အသာမပါကာ၊ အယမုဋ္ဌိကာ၊ ဒန္တဝက္ကလိကာ၊ ပဝတ္တဖလဘောဇနာ၊ ပဏ္ဍုပလာသိကာတိ။ စသည်ဖြင့် လာသည်။

အဓိပ္ပာယ်ကား၊ သပုတ္တဘရိယ၊ ဥဉ္ဇာစရိယ၊ အနဂ္ဂိပက္ကိကာ၊ အသာမပါကာ၊ အယမုဋ္ဌိကာ၊ ဒန္တဝက္ကလိကာ၊ ပဝတ္တဖလဘောဇနာ၊ ပဏ္ဍုပလာသိကာ ဟူ၍ ရသေ့မျိုးရှစ်ပါးရှိသည်။

ထိုတွင် -

၁။ အကြင်ရသေ့တို့သည် ကေနိယ ရသေ့တို့ကဲ့သို့ ဥစ္စာကို သိမ်းဆည်းလျက် သားမယားနှင့်တကွ နေကုန်၏။ ထိုရသေ့တို့သည် သပုတ္တဘရိယ မည်ကုန်၏။

၂။ အကြင်သူတို့သည်ကား သပုတ္တဘရိယ အဖြစ်မည်သည်ကား ရသေ့တို့အား မလျှောက်ပတ်ဟု နှလုံးပြု၍ ရိတ်စာ နယ်ရာအရပ်တို့၌ ကောက်ပဲနှမ်း စသည် တို့ကိုသာ ခံ၍ သုံးဆောင်ကုန်၏။ ထိုရသေ့တို့သည် ဥဉ္ဇာစရိယ ရသေ့ မည်ကုန်၏။

၃။ အကြင်သူတို့သည် တလင်းတခုမှသည် တလင်းတခုသို့ သွား၍ ကောက်ပဲ စသည်တို့ကို ခံ၍ ထောင်းဖွပ်၍ သုံးဆောင်ခြင်း မည်သည်ကား ရသေ့တို့အား မလျှောက်ပတ်ဟု နှလုံးပြု၍ ရွာနိဂုံးတို့၌ ဆန်ဆွမ်း၊ ပဲဆွမ်းခံ၍ ချက်၍ သုံးဆောင် ကုန်၏။ ထို ရသေ့တို့သည် အနဂ္ဂိပက္ကိကာ ရသေ့မည်ကုန်၏။

၄။ အကြင်သူတို့သည် ရသေ့တို့အား ကိုယ်တိုင် ချက်ပြုတ်၍ စားခြင်းဖြင့် အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်းဟု ရွာသို့ဝင်၍ ကျက်ပြီးသော ဆွမ်းတို့ကိုသာလျှင် ခံကုန်၏။ ထို ရသေ့တို့သည် အသာမပါက ရသေ့မည်ကုန်၏။

၅။ အကြင်သူတို့သည်ကား နေ့တိုင်း နေ့တိုင်း ဆွမ်းရှာမှီးရခြင်း မည်သည်ကား ရသေ့တို့အား ဆင်းရဲစွာ၏ဟု ဆောက်ပုတ် ကျောက် လက်စွဲကုန်လျက် ဝေးပင် စသည်တို့ အခေါက်ကို ခွာထု၍ ခဲကုန်၏။ ထိုရသေ့တို့သည် အယမုဋ်က ရသေ့ မည်ကုန်၏။

၆။ အကြင်သူတို့ကား ကျောက်ဖြင့် သစ်ခေါက်ကို ခွာထု၍စားခြင်း မည်သည် ကား ဆင်းရဲကုန်၏ဟု သွားတို့ဖြင့်သာလျှင် ခွာ၍ ခဲကုန်၏။ ထိုရသေ့ တို့သည် ဒန္တဝက္ကလိက ရသေ့မည်ကုန်၏။

၇။ အကြင် သူတို့သည် သွားဖြင့် ကိုက်ခွာ၍ စားခြင်းမည်သည်ကား ရသေ့ တို့အား ဆင်းရဲကုန်၏ဟု ခဲ လှင်ကန်စသည်တို့ဖြင့် ပုတ်ခတ်၍ ကျသောသစ်သီး ကိုသာ သုံးဆောင်ကုန်၏။ ထိုရသေ့တို့သည် ပဝတ္တဖလ ဘောဇန ရသေ့မည်ကုန်၏။

၈။ အကြင်သူတို့ကား ခဲ လှင်ကန်စသည်တို့ဖြင့် ပုတ်ခတ်၍ ကျသော သစ်သီး တို့ကိုသုံးဆောင်ခြင်း မည်သည်ကား ရသေ့ တို့အား မလျောက်ပတ်ဟု အလိုလို ကြွေကျသော အပွင့် အသီး သစ်ရွက်ရော် စသည်တို့ကိုသာ ခဲ၍ မျှတကုန်၏။ ထိုရသေ့ တို့သည် ပဏ္ဍုပလာသိက ရသေ့မည်ကုန်၏။

ထိုပဏ္ဍုပလာသိက ရသေ့တို့သည် ဥက္ကဋ္ဌ၊ မဇ္ဈိမ၊ မုဒုကဟူ၍ သုံးပါးပြားကုန်၏။ ထိုသုံးပါး တို့တွင် အကြင်ရသေ့တို့သည် နေရာအရပ်မှ မထမူ၍ လက်ဖြင့် မိသောအရပ်၌သာလျှင် ကျသည်ကို ကောက်၍ခဲကုန်၏။ ထိုရသေ့တို့သည် ဥက္ကဋ္ဌမည်ကုန်၏။

အကြင်ရသေ့တို့သည် တခုသောသစ်ပင်မှ တပါးသော သစ်ပင်ကို မသွားကုန်။ ထိုရသေ့ တို့သည် မဇ္ဈိမ မည်ကုန်၏။

အကြင်ရသေ့တို့သည် ထိုသို့သော သစ်ပင်ရင်းကို ကပ်ပြီးလျှင် ရှာမှီး၍ ခဲကုန်၏။ ထိုရသေ့တို့သည် မုဒုက မည်ကုန်၏။ ထိုရှစ်ပါးသော ရသေ့တို့သည် လေးပါးသော ရေတွက်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။

ထိုရှစ်ပါးသော ရသေ့တို့တွင် သပုတ္တဘရိယ ဥဇ္ဇာစရိယ ဤရသေ့နှစ်ပါးတို့သည် အဂါရိက၌ ရေတွက်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ အိမ်ရာထောင်၍ နေသောလူနှင့်အတူသာ ဟူလိုသည်။

အနဂ္ဂိပက္ကိက၊ အသာမပါက ဤရသေ့နှစ်ပါးတို့သည် အဂျာဂါရ မည်ကုန်၏။ မီးတင်းကုပ် ဖြင့် ချက်ပြုတ်၍ စားသောသူ ဟူလိုသည်။

အယမုဋ်က၊ ဒန္တဝက္ကလီက ဤရသေ့နှစ်ပါးတို့သည် ကန္တမူလဖလ ဘောဇနသို့ ပေါင်းအပ်
ရေတွက်အပ်သောသူ မည်ကုန်၏။ သစ်ဥ၊ သစ်မြစ်၊ သစ်သီးစား ဟူလိုသည်။

ပဝတ္တဖလဘောဇန၊ ပဏ္ဍုပလာသိက ဤရသေ့နှစ်ပါးတို့သည် ပဝတ္တဖလဘောဇန
မည်ကုန်၏။ အလိုလိုကြေကျသော သစ်သီးစား ဟူလိုသည်။

ဤသို့လျှင် ရှစ်ပါးသော ရသေ့တို့သည် လေးပါးသော အပြားသို့ ပေါင်းတွက်ခြင်းသို့
ရောက်ကုန်၏။ ဤသို့လျှင် ရှစ်ပါးသော ရသေ့ လေးပါးသော ရသေ့တို့၏ အပြားရှိကြောင်း
ကို ဆိုသည်။

ဤသို့ စသည်ဖြင့် ရသေ့တို့သည် များသော အပြားရှိသောကြောင့် ပရိက္ခရာလည်း
အများပင် ကွဲပြား၍ ရှိရာချေသည်။ ထိုရသေ့တို့၏ များသောပရိက္ခရာကိုမူကား အထူး
ကျမ်းဂန်တွင် စေ့စုံစွာ မဆို၊ သုမေဓာရှင်ရသေ့၏ ပရိက္ခရာကိုသာ အပဒါန် အဋ္ဌကထာ။
ဓမ္မသင်္ဂဟအဋ္ဌကထာ၊ ဇာတတ္ထကီ နိဒါန်း၊ ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ၊ ဗောဓိဝင်၊ နုလာဋ္ဌဓာတုဝင်
စသည်တို့၌ လာသည်ကို တွေ့ဖူးသည်ကား-

အန္တောပဏ္ဍသာလာယံ ဇဋ္ဌာမဏ္ဍလ ဝါကစီရ တိဒဏ္ဍကုဏ္ဍိကာဒိကေ တာပသ ပရိက္ခာ-
ရေ မဏ္ဍပေ ပါနိယဿဋ္ဌ ပါနိယသင်္ခ ပါနိယသရာဝါနိ အဂ္ဂိသာလာယံ ၊ အင်္ဂါရကပလ္လဒါ-
ရုအာဒိနိတိ ဝေ ယံယံ ပဗ္ဗဇိတာနံ ဥပကာရာယ သံဝတ္တတိ။

အန္တော ပဏ္ဍသာလာယံ၊ သစ်ရွက်မိုးသော ဇရပ်၏အတွင်း၌။ ဇဋ္ဌာမဏ္ဍလ ဝါကစီရ-
တိဒဏ္ဍကုဏ္ဍိကာဒိကေ၊ ဆံကျစ်ဝန်း၊ လျှော်တေသင်္ကန်း၊ သစ်သားသုံးခွ၊ ကရားအစရှိကုန်
သော။ တာပသပရိက္ခာရေ၊ ရသေ့တို့၏ ပရိက္ခရာတို့သည်လည်းကောင်း။ မဏ္ဍပေ၊ မဏ္ဍပ်၌။
ပါနိယဿဋ္ဌ ပါနိယသင်္ခ ပါနိယသရာဝါနိ၊ ရေအိုး၊ ရေသောက်ခရုသင်း၊ ရေသောက်ခွက်တို့
သည်လည်းကောင်း။ အဂ္ဂိသာလာယံ၊ မီးတင်းကုပ်၌။ အင်္ဂါရကပလ္လဒါရုအာဒိနိစ၊ မီးအိုးကင်း
ထင်းအစရှိသည်တို့သည် လည်းကောင်း။ ဣတိဝေ၊ ဤသို့။ ယံ ယံဥပကာရာယံ၊ အကြင်
အကြင် အဆောက်အဦသည်။ ပဗ္ဗဇိတာနံ၊ ရသေ့ရဟန်းတို့အား။ ဥပကာရာယ၊ ကျေးဇူး
ပြုခြင်းငှာ။ သံဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။

ဤသို့ဆိုသော အခြင်းအရာတို့သည် ရသေ့တို့၏ ပရိက္ခရာပင်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်
ဆုတောင်းခန်း၌- “နေနား သန့်ရှင်း၊ စင်ကြယ်တင်း၌၊ အဆင်းပဲနောက်၊ မြကျောက်ဆောင်
ပန်း၊ အင်းပျဉ်ဝန်းနှင့်၊ ဦးစွန်းဆံကျစ်၊ သရစ်ပွင့်ရွှေ၊ ဝတ်ပန်းကြေသို့၊ သုံးထွေဝတ်စား၊
ကရားပြတို့၊ ထိုမြို့တုံပြီ၊ တရိသူလီ၊ ဇော်ဂီပုဏ္ဏား၊ သုံးစွဲထားသည်၊ သစ်သားသုံးခွ၊
တိဒဏ္ဍနှင့်၊ ကိုင်ထဆောင်နေ၊ သုံးထွေငေါက်လောက်၊ ကောက်သည်ထမ်းပိုး၊ ဝါးရိုးခွံနှွေး။

တောင်ဝှေးလက်ကူ၊ တံချူချွန်းတောင်း၊ ခြင်းတောင်းဆိုင်းကြီး၊ သစ်သီးထည့်ပွာ၊ အညာ
ခမိုး၊ ခပ်အိုးအင်တံ၊ ကျည်ထဲပတောက်၊ ရေသောက်ခရု၊ ဆွမ်းခံပြုသား၊ ဆီတုရောင်ဖိတ်၊
သပိတ်မြေဖြစ်၊ ပြာစစ်အိမ်ဗူး၊ မယ်ဖျူးမီးလှုံ၊ ပွတ်ခုံပွတ်ကျေ၊ မီးမွေယောက်မ၊ ထိုမျှစုံ
စေ၊ အပ်သရွေ့ကို၊ ရသေ့သဖွယ်” ဟူ၍ စပ်တော်မူသည်များသည် ရသေ့ပရိက္ခရာပင်ဖြစ်
တော့သည်။

ဤပျို့၌ တရိသုလီ- ဟူသည်တွင် တရိ ဟူသည်ကား သုံးခုဆိုလိုသည်၊ သူလီဟူသည်
ကား တံကျင်ဟူလိုသည်၊ သစ်သားတံကျင် သုံးချောင်းရှိသည့် ပရိက္ခရာဆိုလိုသည်။

သူလီ သဒ္ဒါလည်း တံကျင်ကိုပင်ဟော၏။ ကျမ်းဂန်၌ မာဂဓဘာသာဖြင့် တိဒဏ္ဍဟူ၍ပင်
ပါ၌ရှိ၏။ မြန်မာဘာသာ၌လည်း ဆရာအဆက်ဆက် တံကျင်သုံးခု မခေါ်မူ၍ တိဒဏ္ဍပင်
ခေါ်ပြန်သည်။ ဤခေါ်ရိုးနှင့်တကွ အဓိပ္ပါယ်ကို ပြလို၍ “တရိသုလီ၊ ဇော်ဂီပုဏ္ဏား၊ သုံးစွဲ
ထားသည်၊ သစ်သားသုံးခု၊ တိဒဏ္ဍနှင့်” ဟူ၍ ဖော်လှယ် စပ်လေသည်။

မဟာဗောဓိပရိဗ္ဗာဇကဇာတ်တွင် မဟာဗောဓိပရိဗိုဇ်သည် မြက်ခြေနင်း ထီး စသည်တို့
ကို ပြင်၍နေကြောင်း ရာမပဏ္ဍိတဇာတ်တွင် ရာမပဏ္ဍိတရသေ့က မြက်ခြေနင်းကို တရား
ဆင်ရာ ထားစိမ့်သောငှာ ပေးလိုက်ကြောင်းများကို ဇာတ်ကျမ်းတွင်ဆိုသည်ဖြစ်၍ မြက်ခြေ
နင်းသည်လည်း ရသေ့တို့ ပရိက္ခရာပင် ဖြစ်တော့သည်။

၄၅-ပုစ္ဆာ။ ။ရသေ့တို့ ပရိက္ခရာတွင် လျှော်တေဆိုသည်ကား အဘယ်
ဖြစ်မည်ကို သိလိုပါသည်။

သက္ကရာဇ် ၁၁၇၁-ခု၊ တော်သလင်းလဆန်း ၁-ရက်၊ ကြာသပတေးနေ့၊ မုံရွာသိရိမာလာက
လျှောက်လာရာတွင် ဖြေဆိုလိုက်သည်ကား။

၄၅-ဝိသုဇ္ဇနာ။ ။ရသေ့တို့ လျှော်တေကို မေးရာ၌-

ဝက္ကလော ဝါ တိရီဋကံဟု အဘိဓာန်စာကိုယ်တွင် ဆိုသည်။ ကစွည်းကျမ်း သဒ္ဒါဥဏာဒ်
တွင်လည်း ဝက္ကေ ရုက္ခတ္တစေ အလန္တိ ဝက္ကလံ-ဟု ဝစနတ္ထကို ပြသည်။ ယောဇနာပြတွင်
လည်း သစ်ခုံတိ ဝက္ကလံ ဝုတ္တံ၊ သပေဝုစ္စတိ ဝက္ကလံ-ဟု ဂါထာရှိသည်ဖြစ်၍ ဝက္ကလ၊ တိရီဋက
တို့ဖြင့် ပြအပ်သော လျှော်တေကို သစ်ပင်က ထုခွာ၍ ယူသည့် သစ်ခုံ သစ်ခေါက်ဟု
ယူသင့်သည်။

သစ်ခုံ သစ်ခေါက် ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း ဆုတောင်းခန်းတွင်- “တလ္လညီငေါက်၊ လူနံ
ဖျောက်လျက်၊ သစ်ခေါက်လည်းပတ်၊ လဲချွတ်အမွှေး၊ လူ့ညစ်ကြေးကို၊ လျှော်ဆေးမှုထား၊
လူ့ဝတ်စားလည်း။ ။ငါ့အားပယ်ရပြီးသတည်း” ဟု စပ်တော်မူသည်။ ရသေ့တို့သည် ဝါချည်
ပုဆိုး ဝါချည်သင်္ကန်းတို့ကို ဝတ်ရုံခြင်း၌ အရာမဟုတ်၊ ကိုးပါးသော အပြစ်ရောက်သည် ဆို
လိုသည်။ ထိုစကားကို ပြလို၍ ဆုတောင်းခန်း၌-

“ရသေ့မည်သည်၊ ဝါချည်အမျိုး၊ ပုဆိုးသင်္ကန်း၊ မရာလွန်းခဲ့” ဟူ၍လည်းကောင်း။
“အပေါင်းကိုးမည်၊ ဤသို့တည်သော်၊ ဝါချည်အမျိုး၊ လူ့ပုဆိုး၌၊ ကြီးဘို့လည်းထွေး၊ အပြစ်
သေးကို၊ ဆွေးနွေးရှင့်ဘ၊ ပုဏ္ဏားလှကား၊ ဆုန်းဆကြံ့နှိုက်သတည်း” ဟူ၍လည်းကောင်း
စပ်လေသည်။ သုမေဓာရှင်ရသေ့ လျှော်တေမှာကား သစ်ခေါက် သစ်ခွံ မဟုတ်ချေ။

မုဉ္ဇတိဏံ ဟိရံဟိရံ ကတော ဂန္ဓေတော ကတံ ဝါကစီရံ နိဝါသနပါရပနတ္ထာယ
အာဒိယိန္တိ အတ္ထော-ဟူ၍ အဋ္ဌသာလိနိ အဋ္ဌကထာတွင် ဆိုသည်။

မုဉ္ဇတိဏံ၊ ဖြူဆံမြက်ကို။ ဟိရံဟိရံ ကတော၊ အမျှင်အမျှင်ပြု၍။ ဂန္ဓေတော၊ ဖွဲ့၍။
အတ္တနာ၊ မိမိသည်။ ကတံ၊ ပြုအပ်သော။ ဝါကစီရံ၊ လျှော်တေသင်္ကန်းကို။ နိဝါသနပါရပ-
နတ္ထာယ၊ ဝတ်ခါနီး၌၊ ကောင်းချီးထွေငေါ်၊ ငါ့အားလျော်သည်။ သူတော်မွေးရေ ဤ
လျှော်တေကား။ ဟူ၍ စပ်တော်မူသည်များကိုထောက်၍ ဖြူဆံမြက်ကို အမျှင်အမျှင်ပြု၍
ရက်သည့် ထုံးသည့် အဝတ်မှတ်ရာသည်။

ဆုတောင်းခန်းတွင်လည်း - “ချုပ်တည့် ချောမော၊ ဖြူဆံကျောတည့်။ ကုံးစော
လတိမ်၊ ကျစ်ကာလိမ်သည့်၊ မွေ့သိမ်တင့်ဆန်း၊ လျှော်နားစွန်းကို၊ သင်္ကန်းသင်းပိုင်၊ မှတ်၍
ကိုင်ပြီး၊ ဝတ်ခါနီး၌၊ ကောင်းချီးထွေငေါ်၊ ငါ့အားလျော်သည်။ သူတော်မွေးရေ ဤ
လျှော်တေကား။ ဟူ၍ စပ်တော်မူသည်များကိုထောက်၍ ဖြူဆံမြက်ကို အမျှင်အမျှင်ပြု၍
ရက်သည့် ထုံးသည့် အဝတ်မှတ်ရာသည်။

၄၆-ပုစ္ဆာ။ ။သစ်နက်ရေဆိုသည်ကား သစ်ပင်ကခွာအပ်သော သစ်ခေါက်
သစ်ခွံဖြစ်မည်။ သစ်မည်သော 'သားမျိုးဇာတိ၊ တိရစ္ဆာန်၏ အရေဖြစ်မည်ကို
အတပ်သိလိုပါသည်။

၄၆-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။သစ်နက်ရေ ဆိုသည်ကား သစ်ပင်က ခွာအပ်သော သစ်ခေါက်
သစ်ခွံ ဖြစ်မည်' သစ်မည်သော သားမျိုးဇာတိ တိရစ္ဆာန်၏ အရေဖြစ်မည်ကို အတပ်သိလို
ပါသည် ဆိုရာ၌-

စမ္ပန္တု အဇိနံ ပျထ။ စမ္ပံ၊ သစ်နက်ရေ။ အဇိနံ၊ သစ်နက်ရေဟူ၍ အဘိဓာန်တွင်
ဆိုသည်။ ။ဝိနယသင်္ဂဟအဋ္ဌကထာတွင်လည်း အဇိနပုဝေဏီတိ အဇိနစမ္ပေဟိ မဉ္ဇပုမာ-
ဏေန သိပ္ပိတော ကတပဝေဏီ-ဟူ၍လည်းကောင်း။

တိကနိပါတ် အင်္ဂုတ္တိုရ်ဒီကာကြီး ကိုးကြောင်းစာ မိ အင်္ဂါတွင်လည်း-

အဇိနစမ္ပေဟိတိ အဇိနမိဂစမ္ပေဟိ။ တာနိ ကိရ စမ္ပာနိ သုခုမတရာနိ။ တသ္မာ ဒုပဇ္ဇ
တိပဇ္ဇာနိ ကတော သိဗ္ဗန္တိ။

ဟူ၍ ပြဆိုသောကြောင့် သစ်ပင်မဟုတ်ချေ၊ သစ်နက်မည်သော သားမျိုး၊ အဇိနမိဂ
 တို့၏ အရေဖြစ်ချေသည်။ ထိုအရေသည် မည်ကားမတ္တ အရေမဟုတ်၊ သိမ်မွေ့ညွှံ့လှသည်။
 နှစ်ထပ်သုံးထပ်ပြု၍ ချုပ်ကုန်သည်။ ထို့ကြောင့် အင်္ဂုတ္တိုရ်ဒီကာကြီးတွင် “တာနိ ကိရ စမ္မာနိ
 သုခုမတရာနိ။ တသ္မာ ဒုပဋ္ဌ တိပဋ္ဌာနိ ကတွာ သိပ္ပန္နိ” ဟူ၍ လာချေသည်။ ။ ထိုသားမျိုး
 လည်း သစ်မည်ကားမတ္တ မဟုတ်၊ ခွာလေးဘက်ရှိသော နက်ကျောသိမ်မွေ့သော အရေ အမွှေး
 ရှိသော သုခုမတရ သားမျိုးအထူး ဖြစ်သည်။ မဟာသယန နေရာကြီးနှစ်ဆယ်တွင် သွင်း၍
 ရေတွက်သည်။ မဟာသယန နေရာကြီးသို့ရောက်အောင် ပြုပြင်သောကာလ ဥပုသ်သီတင်း
 ဆောက်တည်သော ဥပါသကာ၊ ဥပါသိကာ၊ သာမဏေ၊ ရဟန်းတို့ မအိပ်မနေရချေ။
 ဘုရားလောင်းဖွားသော ကာလလည်း စတုမဟာရာဇ် နတ်လေးယောက်တို့သည် လောက၌
 မင်္ဂလာဟုသမုတ်အပ်သော သစ်နက်ရေဖြင့် ခံလင့်ကြောင်းကိုဆိုသည်။ ဝေဿန္တရုဇာတ်တွင်
 ကဏှာဇိန်မင်းသမီး ဖွားသောကာလလည်း သစ်နက်ရေဖြင့်ခံကြောင်းကို ဆိုသည်။ ထိုသစ်နက်
 ရေသည် ဝေးသော တိုင်းပြည်မြို့ရွာတွင်သာ ရှိဟန်ထင်သည်။ ။ ပုတကေကုလရာဇဝံသပ-
 ဝေဏီတွင်လည်း ဤလိမာဒေကဟ ဒေရာ ခေါ်သည့်ကျွန်း၌ စပျစ်ရည် အများရသည်။
 သစ်နက်အများ ရသည်ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် ထိုသစ်နက်မည်သော တိရစ္ဆာန်သည် ငါတို့
 မြန်မာတိုင်းနိုင်ငံတွင်လည်းကောင်း၊ တရုပ်တရက်၊ ယုန်း၊ လူး၊ လင်းဇင်း၊ အကျော်၊ လဝိုက်
 မျက်နှာမည်း၊ ယိုးဒယား၊ ရက္ခိုင့်၊ စစ်တကောင်း၊ ပန်းဝါ၊ အက္ကပတ်၊ ကသည်း၊ တက်ခေါင်၊
 ဒါကာ၊ ဒီလီ၊ ဝိလပ်၊ ကုမ္ဘီလာ၊ ကလ္လကတ္တာ၊ မုတ်၊ သူဇာ၊ ပတ်၊ ဝီလစ်၊ မုံဂရာဇ်၊ ဇရဗတ်၊
 ပတနာ၊ ဗဏာရပ်စသော အနီးအပါး မြို့ရွာတိုင်းပြည်များတွင် ရှိကြောင်းများကို စာဟောင်း
 စာစောင် အထွက်အဆိုမတွေ့ဖူးချေ။ ဤလိမာဒေကဟ ဒေရာကျွန်းတွင် ရှိကြောင်းကိုသာ
 တွေ့ဖူးရချေသည်။ ။ ထိုသစ်နက်ရေ အထူးကိုလည်း အဋ္ဌသာလိနီအဋ္ဌကထာ၌ပင် “ပုန္နာဂပုပ္ဖ
 သန္တရသဒိသံ၊ ပုန်းညက်ပွင့်အခင်းနှင့်တူသော။ သခုရံ၊ ခွာနှင့်တကွသော။ အဇိနစမ္မံ၊ သစ်နက်
 ရေကို။ ဧကံသ၊ ပခုံးတဘက်၌။ ကတွာ၊ စာင်၍။” ဟုဆိုသည်။ ထိုအတူ အပဒါန်အဋ္ဌကထာ
 ဇာတတ္ထကီနိဒါန်းတို့တွင်လည်းကောင်း၊ ဝိနည်းအဋ္ဌကထာတို့တွင်လည်းကောင်း ဆိုသည်။ ။
 သုဝဏ္ဏသာမ သဋ္ဌေးခန်းတွင်လည်း “အခြေစုံစွာ၊ ခွာလည်းလေးဘက်၊ ကိုယ်မပျက်သား၊
 သစ်နက်ရေစင်၊ ပခုံးတင်၍” ဟု စပ်တော်မူသည်။ ။ ပခုံးတင်၍ဟုဆိုသော်လည်း ပခုံးတင်
 ရုံမျှသာ မဟုတ်။ ပခုံးဘဘက်၌ ရုံသောအဝတ်ပင် မှတ်သင့်သည်။ ထို့ကြောင့် စတုက္ကနိပါတ်
 တတိယဝဂ် ဂေါဇာတ်တွင်လည်း “အဇိနံ အာဒိယတိ ဧကံသံ ကတွာ ပါရူပိတေန အဇိနစမ္မေန”
 ဟု လာသောကြောင့်တည်း။

ဆရာမြတ်တို့ကား ခွာလေးလုံးရှိသော ဤသစ်နက်သည် မဇ္ဈိမဒေသ ဟိမဝန္တာစသော
 တောတို၌သာ ရှိသည်။ ငါတို့ တိုင်းနိုင်ငံများတွင်မရှိသော သားမျိုးဖြစ်သည်ဟု ဆိုကုန်သည်။
 အဘိဓာန်တွင် - ကရဇော တု နခေါ နိတ္ထိ။ ကရဇော၊ လက်သည်း။ နခေါ၊ လက်သည်း။ နိတ္ထိ၊
 ပုံးလိင် နပုံးလိင်တည်း။ လက်သည်း၏ ပရိယာယ်နှစ်ပါးကို ပြုပြီးလျှင် “ခုရော၊ သဖံ” ဟူ၍

ဆိုသည်။ ခုရော၊ ခွာ။ သံ၊ ခွာ။ ခွာပရိယာယ်နှစ်ပုဒ်ကို ပြုပြန်သည်ဖြစ်၍ ခွာနှင့်လက်သည်းကို အခြားသန့်သန့်ခွဲ၍ ယူသင့်သည်။ ဝိနည်းအဋ္ဌကထာတွင် -

နခေန ကပ္ပိယံ ကရောန္တေန ပူတိနခေန နကာတဗ္ဗံ မနုဿာနံ ပန သီဟဗျုဉ္ဇိဒီပိ မက္က-
ဋ္ဌာနံ သကုန္တာနဉ္စ နခါ တိခိဏာ ဟောန္တိ။ တေဟိ ကာတဗ္ဗံ။ အဿ မဟိံသ သူကရ
မိဂ ဂေါ ရူပါဒီနံ ခုရာ အတိခိဏာ။ တေဟိ နကာတဗ္ဗံ။ ကတံပိ အကတံဝ ဟောတိ။ ဟတ္ထိ
နခါ ပန ခုရာ န ဟောန္တိ။ တေဟိ စ ဝဋ္ဋတိ။

ဟု သမဏ ကပ္ပိယကာရ ငါးပါးတွင် လက်သည်းဖြင့် ကပ္ပိခြင်း၌ ပုပ်ဆွေးသော လက်သည်းဖြင့် မပြုအပ်။ လူတို့၏ လည်းကောင်း။ ခြင်္သေ့၊ ကျား၊ သစ်၊ မျောက်၊ ငှက်တို့၏ လည်းကောင်း။ လက်သည်းသည်ထက်ကုန်၏။ ထိုလက်သည်းတို့ဖြင့် ပြုအပ်၏။ မြင်း၊ ကျွဲ၊ နွား၊ ဝက်၊ သမင်၊ စိုင့်တို့၏ခွာသည် မထက်ကုန်။ ထိုခွာတို့ဖြင့် ကပ္ပိခြင်းကို မပြုအပ်။ ပြုသော် လည်း ပြုရာမရောက်။ ဆင်တို့၏ လက်သည်းသည် ခွာမဟုတ်။ ထိုဆင်တို့၏ လက်သည်းဖြင့် ပြုသော်ကား အပ်၏ဟု ဝိနည်းအဋ္ဌကထာ၊ ဝိနယသင်္ဂဟအဋ္ဌကထာ စသောကျမ်းတို့၌ ဆိုသည်များကို ထောက်သော် ခုရသဒ္ဓါနှင့် နခါသဒ္ဓါ အလွန်ကွာသည်။ သစ်မျိုး ကျားမျိုးကို လည်း လက်သည်းရှိ တိရစ္ဆာန်မျိုးဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။ သစ်နက်မျိုးမှာ ခုရဇာတိဟုဆိုသည်။ အနောက်ပြည်ကြီးက ရောက်လာသော ဇော်ဂီခေါ်သော သူတို့တွင် ပါလာသည်မှာလည်း နက်ကျောသော အဆင်းရှိသည်။ ပါးသောအရေရှိသည်။ ခွာနှင့်တကွဖြစ်သည်။ သို့အသီးအခြား ဆိုလျက် ဆုတောင်းခန်းတွင် “ပွင့်ကြီးအေးမြက်၊ ပုန်းညက်သဖွယ်၊ ပန်းပေါင်းခြယ်သို့၊ သပ္ပာယ်လှစွာ၊ ခြေသည်းမြွာတည့်၊ အရာမပျက်၊ သစ်နက်အရေ၊ ဆောင်စနေကို၊ ပြေပြေ ဖြစ်ဖြစ်၊ ခေါက်စနစ်လျက်၊” ဟူ၍စပ်လေသည့်မှာ ယခုငါတို့ တိုင်းနိုင်ငံ၌ရှိသော ဒီပိသဒ္ဓါ ဟောသော သစ်ပြောက်ကို ရည်၍စပ်တော်မူချေသည်။ ဒီပိမည်သော သစ်ပြောက်နှင့် အဇိနမည်သော သစ်နက်သည် အတူတူပင် ဖြစ်လေသလော ဟူငြားအံ့။

န ဒီပိ စမ္ပ ပရိက္ခဋ္ဌာ ဥပါဟနာ ဓာရေတဗ္ဗာ။ န အဇိနစမ္ပပရိက္ခဋ္ဌာ ဥပါဟနာ ဓာရေ တဗ္ဗာ။ ဟု သစ်ပြောက်ရေဖြင့် လည်းကောင်း။ သစ်နက်ရေဖြင့် လည်းကောင်း ကွပ်သော ဖိနပ်တို့ကို မဆောင်အပ်ဟု ခြား၍ ဝိနည်းမဟာဝါတွင် ဟောတော် မူသောကြောင့် အတူတူ မဟုတ်ဟု မှတ်အပ်၏။ ဒီပိကို သစ်ပြောက်ဟု အဘယ်ကြောင့် သိအပ်သနည်း ဟူမူကား။ စိကြော သေယျထာပိ ဒီပိစ္ဆာပေါ၊ ဟု ပြောက်ကျားသော သစ်ငယ်ကို ပမာပြု၍ ဝိနည်း မဟာဝါတွင်ပင် လာသောကြောင့် ဒီပိသဒ္ဓါကား သစ်ပြောက်ကိုဟောသည်ဟု သိသင့်သည်။ သို့ကိုလျက် သစ်နက်ရေကို မစပ်။ ခြေသည်းရှိသော သစ်ပြောက်ကို စပ်လေသည်ကား ထို သစ်ပြောက်၏ အရေကိုလည်း ရသေ့တို့ သုံးဆောင်အပ်သည်ပင်ဟု ရည်မှတ်၍ စပ်တော်မူ လေသည်ဟု ယူရန်ရှိ၏။

၄၇-ပုစ္ဆာ။ ။အဘယ်ကြောင့် ရသေ့တို့သည် သစ်နက်ရေကို ဆောင်စမှတ်ပြုသည်ကို သိလိုပါသည်။

၄၇-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။အဘယ်ကြောင့် ရသေ့တို့သစ်နက်ရေကို ဆောင်စမှတ်ပြုသနည်း ဟု မေးရာ၌ ဆရာတို့ အသီးသီး ဝါဒကွဲကြ၏။ ဇာတတ္တကီနိဒါန်းနိဿယတွင် သစ်နက်တို့သည် ရာဂနည်းသည်။ တသက်အဖို့တွင် တကြိမ်သာ မေထုန်မှီဝဲခြင်းကိုပြုသည်။ ထိုသစ်နက်တို့ကဲ့သို့ ရာဂခေါင်းပါးအောင် ကျင့်အပ်၏ဟု ဆောင်စမှတ် ပြုသည်ဟု ဆိုသည်။ အနောက်ပြည်ကြီးက ရောက်လာသော ဇော်ဂီခေါ်သည့်သူတို့လည်း ထိုအတူပင်ပြောဆိုသည်။ အချို့ဆရာတို့သည် သစ်နက်တို့သည် အစာကို ခုပ်စားသောကာလ လက်ယာဘက်သို့ ကျသော အစာကိုသာ စားသည်။ လက်ဝဲဘက်ကို ကျသောအစာကို မစားလေသကဲ့သို့ ထိုအတူ ငါတို့သည် ရသေ့ ရဟန်းပြုသည့်နေ့မှစ၍ မတရားသဖြင့်ရသော အစာကိုမစား၊ တရားသဖြင့်ရသော အစာကို သာ စားမည်ဟု အဓိဋ္ဌာန်ထား၍ သစ်နက်ရေကို ဆောင်သည်ဟုဆိုသည်။ အချို့သောဆရာ တို့လည်း သစ်နက်မျိုးတို့သည် တောချုံပုပွောင်းက အောင်းနေ၍ အစာကို ရှာသကဲ့သို့၊ သစ်နက်ရေကို ဆရာပြု၍ ငါတို့ရသေ့သည်လည်း တောချုံ တောကျောင်း အောင်းနေ၍ စျာန်သမာပတ်ကို ရှာရာ၏ဟု ပမာပြု၍ သစ်နက်ရေကို ဆောင်စမှတ် ပြုသည်ဟု ဆိုကြ ကုန်၏။

၄၈-ပုစ္ဆာ။ ။ရသေ့တို့ ဆံကျစ်ဆိုသော အရာ၌လည်း ဆံပင်ကို ဆံကျစ် ဆိုမည်။ အခြားကိုပင် ဆံကျစ်ဆိုမည်ကို သိလိုပါသည်။

၄၈-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ရသေ့တို့၏ ဆံကျစ်ဆိုရာ၌လည်း ဆံပင်ကို ကျစ်သည်ကိုပင် ဆံကျစ် ဆိုသည်။ အခြားကို ဆံကျစ်ဆိုသည်ကို သိလိုပါသည် မေးရာ၌-

ကေသစယေ တာပသာနံ တဟိံ ဇဋ္ဌာ။ ။တဟိံ ကေသစယေ၊ ထိုဆံစုအပေါင်း၌။ တာပသာနံ၊ ရသေ့တို့အား။ ဇဋ္ဌာ၊ ဆံကျစ်မည်၏ဟု အဘိဓာန်တွင်လာသည်။ အရဟတ္တမဂ် တည်းဟူသော ထီးလှိုင်ငှက်ကို ထောင်လိုသောငှာ ဆံကျစ်တည်းဟူသော ကျော့ကွင်း ဦးချောင်းကို ပြသည်ဟူ၍ စတုဓမ္မသာရတွင် အစပ်အဆိုရှိသည်။

ကေသေ မုဉ္ဇိတူဟံ တတ္ထ၊ ဝါကစီရဉ္စ ဓမ္မကံ။
ကလလေ ပတ္ထရိတူာန၊ အဝကုဇ္ဇော နိပဇ္ဇဟံ။

ဟူ၍လာသော ဗုဒ္ဓဝင် ပါဠိတော်တို့ကို ထောက်၍ ပကတိ ဆံကိုကျစ်၍ ထုံးသည်ကို လည်း ဆံကျစ်ဟုဆိုအပ်၏။

အန္တော ပဏ္ဏသာလာယံ ဇဋ္ဌာမဏ္ဍလဝါကစီရတိဒဏ္ဍကုဏ္ဍိကာဒိကေ တာပသပရိက္ခာရေ။

အန္တောပဏ္ဏသာလာယံ၊ သစ်ရွက်မိုးသောကျောင်း၏ အတွင်း၌။ ဇဋ္ဌာမဏ္ဍလ ဝါကစီရ တိဒဏ္ဍကုဏ္ဍိကာဒိကေ၊ ဆံကျစ်ဝန်း၊ လျှော်တေသင်္ကန်း၊ သစ်သားသုံးခွ၊ ကရားအစရှိကုန်သော။ တာပသပရိက္ခာရေ၊ ရသေ့တို့၏ ပရိက္ခရာတို့ကို။ ဟူ၍ ဆံကျစ်ဝန်းကို ဝိသုကံနတ် ဖန်ဆင်း ကြောင်းကို ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း။

ဇဋ္ဌာမဏ္ဍလံ ပဋိမုဉ္ဇိတော စူလာယ သဒ္ဓိံ နိစ္စလဘာဝကရဏတ္ထံ သာရသုစိံ ပဝေသေတော။

ဇဋ္ဌာမဏ္ဍလံ၊ ဆံကျစ်ဝန်းကို။ ပဋိမုဉ္ဇိတော၊ စုပ်၍။ စူလာယ၊ ဦးသျှောင်နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ နိစ္စလဘာဝကရဏတ္ထံ၊ မြဲမြံသောအဖြစ်ကိုပြုအံ့သောငှာ။ သာရသုစိံ၊ အနှစ်ရှိသောတံကျင်ကို။ ပဝေသေတော၊ သွင်း၍။ နတ်တို့ဖန်ဆင်းအပ်သောဆံကျစ်ဝန်းသို့စုပ်၍ ဦးသျှောင်နှင့်တကွ မြဲမြံ သော အဖြစ်ကို ပြုအံ့သောငှာ အနှစ်ရှိသော ကန့်လန့်တံကျင်ကိုထိုး၍ ထားကြောင်းကို ဆိုသောကြောင့် ဆုတောင်းခန်း၌လည်း—

“နေနားသန်ရှင်း၊ စကြံတွင်း၌၊ အဆင်းပဲ့နောက်၊ မြကျောက် ဆောင်ပန်း၊ အင်းပျဉ်ဝန်း နှင့်၊ ဦးစွန်း ဆံကျစ်” ဟူ၍ နတ်ဖန်ဆင်းကြောင်းကို စပ်သည်လည်း တချက်။

“ပြုပြင်ဦးရစ်၊ ဆံကျစ်လည်းစုပ်၊ သျှောင်ကျင်တပ်မှ၊ တင့်အပ်ကိုယ်ဝယ်” ဟူ၍ ဦးသျှောင် တွင် ဆံကျစ်စုပ်၍ တံကျင်ထိုးတပ်ရကြောင်းကို ဆိုသည်လည်း တချက်။

ဝိနည်းမဟာဝါ ပါဠိတော် ဥရုဝေလဘာဓကဝါရတွင်လည်း—

အထ ခေါ တေဇဋ္ဌိလာ ကေသမိဿံ ဇဋ္ဌာမိဿံ ခါရိကာဇမိဿံ အဂ္ဂိဟုတမိဿံ ဥဒကေ ပဝါဟေတော။

အထခေါ၊ ထိုအခါ၌။ တေ ဇဋ္ဌိလာ၊ ထိုရသေ့တို့သည်။ ကေသမိဿံ၊ ဆံဖြင့်ရောထသော။ ဇဋ္ဌာမိဿံ၊ ဆံကျစ်ဖြင့်ရောထသော။ ခါရိကာဇမိဿံ၊ ပြာစစ်ထမ်းပိုးဖြင့် ရောထသော။ အဂ္ဂိ-ဟုတမိဿံ၊ မီးပူဇော်ခြင်းဖြင့် ရောထသော။ ပရိက္ခာရံ၊ ပရိက္ခရာကို ။ ဥဒကေ၊ ရေ၌။ ပဝါဟေတော၊ မျှောလိုက်၍။

ဟူ၍ ဆံကျစ်ကိုရေစယ်မျှောလိုက်ကြောင်းကို ဆိုသည်လည်း တချက်။

ဤသို့လာသော နည်းနာနယ ဥပဒေသတို့ကိုထောက်၍ ဆံကျစ်ဆိုသည်ကား ဆံမှအခြား ဖြစ်ကြောင်းကို သိသာသည်။ ဂန္ဓာရဇာတ်တွင် ဆားထုပ်ကို ဆံကျစ်ကြားတွင် ချပ်၍ ထားသည်ကို ဆိုသည်။ ၊ ဘူရိဒတ်ဇာတ်တွင်လည်း ရသေ့အယောင်ဆောင်သော နောင် တော်သုဒဿန၏ ဆံကျစ်ကြားတွင် ဖားအယောင် ဆောင်သော အဇမုခိ နှမငယ်ကိုချပ်၍ ဆောင်ယူခဲ့ကြောင်းကို ဆိုသည်။ ဤသို့ဆိုသည်များသည်လည်း ကေသန္တရမဆို။ ဇဋ္ဌန္တရဟု

ဆိုသည်ဖြစ်၍ သုမေဓာ ရှင်ရသေ့၏ နတ်ပေးသော ဆံကျစ် ကဲ့သို့ပင် ဆံမှအခြား ဆံကျစ်ဟု ယူသင့်သည်။ ဆရာမြတ်တို့ကား ယခုအခါ ဒေါက်ချာဟု ခေါ်ဝေါ်သော သိသာလင်္ကာရပင် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုကြကုန်၏။

၄၉-ပုစ္ဆာ။ ။ပိုးမျိုးရှစ်ဆယ် တို့၏ အမည်နာမ နေရပ်ဌာနတို့ကို သိလို ပါသည်။

၄၉-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ပိုးမျိုးရှစ်ဆယ်တို့၏ အမည်နာမ နေရပ်ဌာနတို့ကို သိလိုပါသည် မေးရာ၌-

ပိုးမျိုးရှစ်ဆယ်တို့၏ အမည်နာမ နေရပ်ဌာနကို ကျမ်းဂန်တို့၌ စေ့စေ့စုံစုံ ကုန်စင်အောင် မတွေ့ဖူးပေ။ တွေ့ဖူးသမျှမှာလည်း မစေ့စုံလွန်းရှိသည်။ တွေ့ဖူးသည့် ကျမ်းဂန်တို့တွင် မူလပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ ဝမ္ဘိက သုတ်အဖွင့်၌-

ဆဝိ နိဿိတာ ပါဏာ စမ္ပုနိဿိတာပါဏာ မံသနိဿိတာပါဏာ နှာရုနိဿိတာပါဏာ အဋ္ဌိနိဿိတာပါဏာ အဋ္ဌိမိဉ္ဇနိဿိတာပါဏာတိ ဝေံ ကုလဂဏနာယ အသီတိမတ္တာနိ ကိမိ- ကုလသဟဿာနိ အန္တောကာယသ္မိံ ယေဝ ဇာယန္တိ။ ဥစ္စာရပဿာဝံ ကရောန္တိ။ ဂေလညေန အာတုရိတာနိ သယန္တိ။ မတာ နိပတန္တိ။ ဣတိ အယံပိ တေသံ ပါဏာနိ သူတိသရဝစ္စကုဋိ- ဂိလာနသာလာ သုသာနဉ္စ ဟောတီတိ ဝမ္ဘိကေဝ သင်္ခံ ဂတော။ ဟူ၍လာသည်။

အဓိပ္ပါယ်ကား။ ။ပြင်အရေကို မှီသောပိုး၊ အတွင်းအရေကို မှီသောပိုး၊ အသားကိုမှီသော ပိုး၊ အကြောကိုမှီသောပိုး၊ အရိုးကိုမှီသောပိုး၊ ရိုးတွင်း ခြင်ဆီကို မှီသောပိုး၊ ဤသို့အမျိုး တို့၏ အရေအတွက်အားဖြင့် ရှစ်သောင်းမျှသော ပိုးအပေါင်းတို့သည် ကိုယ်တွင်း၌သာလျှင် ဖြစ်ကုန်၏။ ကျင်ကြီးကျင်ငယ် ပြုကုန်၏။ သူနာအိမ်ကို ပြုကုန်၏။ သုသာန သင်္ချိုင်းကို ပြုကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ဤစာတုမဟာဘူတိက ကာယသည် ဝမ္ဘိကဟု ဆိုအပ်သော တောင်ပို့ ဟူသော ခေါ်ဝေါ်ရေတွက်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏ ဟူလိုသည်။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ၌လည်း မရဏသတိနိဒ္ဒေသတွင် ကာယဗဟုသာဓာရဏ အဇ္ဈတ္တိက ကထာဝယ်-

အသီတိယာ တာဝ ကိမိကုလာနံ သာဓာရဏော။ ဇတ္ထ ဆဝိနိဿိတာပါဏာ ဆဝိ ခါဒန္တိ။ စမ္ပုနိဿိတာ စမ္ပု ခါဒန္တိ။ မံသ နိဿိတာ မံသံ ခါဒန္တိ။ နှာရုနိဿိတာ နှာရုံ ခါဒန္တိ။ အဋ္ဌိနိဿိတာ အဋ္ဌိ ခါဒန္တိ။ မိဉ္ဇနိဿိတာ မိဉ္ဇံ ခါဒန္တိ။ တတ္ထေဝ ဇာယန္တိ ဇိယုန္တိ မိယုန္တိ ဥစ္စာရပဿာဝံ ကရောန္တိ။ ကာရောဝ နေသံ ပသူတိသရဉ္စေဝ ဂိလာနသာလာ သုသာနဉ္စ ဝစ္စကုဋိစ ပဿာဝဒေါဏိကာစ။ သွာယံ တေသံ ကိမိကုလာနံ ပကောပေန မရဏံ နိဂစ္ဆတိ ယေဝ။ ဟူ၍လာသည်။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။ ဤကိုယ်သည် ရှစ်ဆယ်သောပိုးမီးတို့နှင့် ဆက်ဆံ၏။ ထိုကိုယ်၌ ပြင်ရေကိုမို့သော ပိုးတို့သည် ပြင်ရေကိုစားကုန်၏။ အတွင်းရေကိုမို့သော ပိုးတို့သည် အတွင်းရေကို စားကုန်၏။ အသားကိုမို့သော ပိုးတို့သည် အသားကို စားကုန်၏။ အကြောကိုမို့သော ပိုးတို့သည် အကြောကို စားကုန်၏။ အရိုးကိုမို့သော ပိုးတို့သည် အရိုးကိုစားကုန်၏။ ခြင်ဆီကိုမို့သော ပိုးတို့သည် ခြင်ဆီကိုစားကုန်၏။ ထိုအရပ်၌ပင်လျှင် ဖြစ်လည်းဖြစ်ကုန်၏။ အိုကုန်၏။ သေကုန်၏။ ကျင်ကြီးကျင်ငယ်ကို ပြုကုန်၏။ ကိုယ်သည်သာလျှင် ထိုပိုးတို့၏ သားဖွားရာ အိမ်လည်းဖြစ်၏။ သူနာဇရပ်လည်းဖြစ်၏။ သုသာန်သင်္ချိုင်းလည်း ဖြစ်၏။ ကျင်ကြီးအိမ်လည်း ဖြစ်၏။ ကျင်ငယ်မြောင်းလည်းဖြစ်၏။ ထိုကိုယ်သည် ထိုပိုးမီးတို့၏ ပျက်ခြင်းဖြင့် သေခြင်းသို့ရောက်ရ၏ဟု ဆိုလိုသည်။ ကာယဂတာသတိ နိဒ္ဒေသ၌လည်း-

ယတ္ထ တက္ကောဋ္ဌကာ ဂဏ္ဍုပါဒကာ တာလဟီရကာ သူစိမုခကာ ပဋ္ဌတန္တသုတ္တကာ ဣစ္စေ-
 ဝမာဒိ ဒ္ဒတ္တိံ သ ကုသလပုဘေဒ၊ ကိမယော အာကုလဗျာကုလာ သဏ္ဍသဏ္ဍစာရိနော ဟုတူာ
 နိဝသန္တိ။ စသည်ဖြင့် လာသည်။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။ ထိုအစာဟောင်း၌ တက္ကောဋ္ဌကမည်သောပိုး၊ ဂဏ္ဍုပါဒကမည်သော ပိုး၊ တာလဟီရကမည်သောပိုး၊ သူစိမုခက မည်သောပိုး၊ ပဋ္ဌတန္တသုတ္တကမည်သောပိုး၊ ဤသို့ စသော သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော အမျိုးအပြားရှိကုန်သော ပိုးတို့သည် ထိုမှ ဤမှ လူးလဲကုန်လျက် အထူးသဖြင့် နှောင့်ရှက်ကုန်လျက် အစုစု သွားလာကုန်သည်ဖြစ်၍ နေကုန်၏။ အကြင် ပိုးတို့သည် သောက်အပ် စားအပ်သော အစာတို့သည် မရှိကုန်သည်ရှိသော် ခုန်၍ မြည်တမ်းကုန်လျက် နှစ်လုံးသားကို ကိုက်ကုန်၏။ သောက်အပ် စားအပ်သော အစာ စသည်တို့ကို မျှိုသောကာလ၌လည်း အထက်သို့ ခံတွင်းဟလျက် ရှေးဦးစွာ မျှိုသော နှစ်လုပ် သုံးလုပ် သော ထမင်းတို့ကို အဆောတလျှင် လုကြကုန်၏။ ဤကိုယ်သည် ထိုပိုးတို့၏ သားဖွားအိမ်၊ ဝစ္စကုဋီ၊ ဂိလာနဇရပ်၊ သုသာန်အရပ်သာ ဖြစ်၏ ဟုလိုသည်။

တကြောင်းမှာလည်း- စားအပ်သော အစာ စသည်တို့သည် ငါးစု ဝေဖန်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ တစုကို ပိုးတို့သည် ခဲလေကုန်၏။ တစုကို ဝမ်းမီးလောင်လေသည်။ တစုကား ကျင်ငယ် ဖြစ်လေ၏။ တစုကား အစာဟောင်းဖြစ်လေ၏။ တစုကား ရသအဖြစ်သို့ ရောက်၍ အသွေး အသား စသည်တို့ကို ပွားစေ၏ဟု ဆိုသည်။ ဤမျှသာ ဆိုသည်တို့ကို တွေ့မိ မှတ်မိ ရှိချေသည်။ နေရပ် ဌာနနှင့် တကွ စေ့စေ့စုံစုံကိုကား မတွေ့ မမှတ်မိပေ။ မဟာသတိပဋ္ဌာန- သုတ် အဖွင့် သုတ်မဟာဝါ အဋ္ဌကထာ၊ မူလပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ စသည်တို့၌လည်း စေ့စေ့ စုံစုံ လာစကောင်း၏ပင်ထင်သည်။ မလာမရှိခဲ့ဖြစ်သည်။ မူလကမ္မဋ္ဌာန်းဆိုသော စာစောင်ငယ် ၌သာ စေ့စေ့စုံစုံဆိုသည်ကို တွေ့ဖူးချေသည်။ ဤမူလကမ္မဋ္ဌာန်းကိုလည်း ပါဠိတော်စသော ကျမ်းတို့တွင် မတွေ့မမြင်မိ၊ နှလုံးလည်း မသွင်းမိ၊ ဆရာမြတ်တို့ကို မေးမြန်း လျှောက်ထား

သော်လည်း မနှစ်သက်လွန်းသကဲ့သို့ ထင်သည်ဟု ဆိုကြသည်ဖြစ်၍ ယုံအပ် မယုံအပ်ဟု နှလုံးခွဲဟရှိသည်နှင့် စိတ်သန္တိဋ္ဌာန် မကျလွန်းသေးသောကြောင့် နောက်နောင်လည်း ဝိဋ္ဌာန-
ဂတိ ရှိပလေတော့မည် အောက်မေ့၍ မခရမ်းမဖြေလိုက်သည်။ အလိုရှိမှုကား ထိုမူလကမ္မဋ္ဌာန်း-
ဆိုသောစာကို လေ့ကျက်သော် သိအံ့သည်။

၅၀-ပုစ္ဆာ။ ။ဘုရားသခင်၏ ပါရမီဖြည့်တော်မူသမျှကို ထုံးသာဓကပြု၍
ကျင့်ရစ် မှတ်ရစ်ကြစေခြင်းငှာ ဇာတ်နိပါတ်ကျမ်း၊ စရိယာပိဋကတ်ကျမ်းတို့ကို
ဟောတော်မူပါသည်။ ၎င်းကျမ်းတို့တွင်လည်း မျက်လုံးတော်ကိုထုတ်၍ လှူသည်။
ဦးခေါင်းတော်ကိုဖြတ်၍ လှူသည်။ အသွေးတော်ကိုထုတ်၍ လှူသည်။ အသားကို
လှီး၍ လှူသည်ဟု ထုံးသာဓက ထင်ရှားစွာ မဟော မလာပါ။ သို့ကိုလျက်
ကောင်းကင်ပြင်၌ ကြယ်ကိုနည်းစေလျက် မြက်လုံးတော်ကိုထုတ်၍ လှူသည်များ
ကြောင်း၊ မြင်းမိုရ်တောင်ထက် ဦးခေါင်းတော်ကို ဖြတ်၍လှူသည် များကြောင်း။
သမုဒ္ဒရာရေကို နည်းစေလျက် အသွေးတော်ကို ထုတ်၍ လှူသည်များကြောင်း။
မြေကြီးအထူထက် အသားတော်ကို လှီး၍ လှူသည် များကြောင်း များကိုဥဒါန်း
ပြု၍ ပြောဆိုကြပါသည်။ ထိုစကားသည် ကျမ်းဂန်အာဂုံ သာဓက ရထိုက်သော
စကားပင် ဖြစ်မည်။ ဘုရားကျေးဇူးတော်ကို ချီးမွမ်းသော်လည်း လွန်ကျူးနိုင်မည်
မဟုတ်ဟူ၍သာ ချီးမွမ်းပြောဆိုသော ဥဒါန်းဝေါဟာရမျှသာ ဖြစ်မည်ကို သိလို
ပါသည်။ လောကီပဏ္ဏာသဇာတ်တို့ကဲ့သို့ ဘုရားကျေးဇူးတော်ကို ချီးမွမ်း ပြောဆို
သော်လည်း စကားလက္ခဏာ မခိုင်မခံ့လွန်းလျှင် ချီးမွမ်းအား မတက်ပါသေး။
မခိုင်မခံ့သော ချီးမွမ်းပြောဆိုခြင်းထက် ခိုင်ခံ့သော ကျမ်းဂန်ပါဠိ လာဦးသော
စကားဖြင့် ချီးမွမ်းရခြင်း ဖြစ်ပါလျှင် အတိမဓုရ၊ အတိ ဂမ္ဘီရ ဖြစ်အံ့သော
အကြောင်း ဖြစ်ပါအံ့ထင်၍ အတပ်သိမှတ်ရအောင် လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်
ဘုရား။

သက္ကရာဇ် ၁၁၇၁-ခု၊ သီတင်းကျွတ်လဆန်း ၁-ရက် စနေနေ့၊ မုံရွာ သီရိမာလာက
လျှောက်လာရာတွင် ဖြေဆိုလိုက်သည်ကား။

၅၀ - ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ဘုရားသခင်၏ ပါရမီဖြည့်ရကြောင်းကို မေးရာ၌-

ခပ်သိမ်းသော ရှင်လူအများပင် ဘုရားသခင်၏ ပါရမီတော် ဖြည့်ကြောင်းများကို
ချီးမွမ်းပြောဆိုကြလျှင် ငါးရဲ့ငါးဆယ် ဇာတ်တော်တွင် ပါသောစကားကို အခိုင်အခံ့ယူ၍
ပြောဆိုကြရသည်။ မပါချေလျှင် ဟောတော်မူသော ဒေသနာတော်မရှိသောကြောင့် မခိုင်
မခံ့ပင် ထင်ရချေသည်မှာ အမှန်ပင်ဖြစ်တော့သည်။ ထိုသို့သော်လည်း ငါးရဲ့ငါးဆယ် ဇာတ်

ဆိုသည်မှာလည်း ပါရမီဖြည့်တော်မူလေသမျှ ဘဝအကုန်ဖော်ပြ၍ ဟောတော်မူသည်မဟုတ်
ချေသေး။ စကားအလျဉ်းသင့်၍ ဟောခွင့်ကြိုက်သော ကာလအခိုက်တွင် ဟောတော်မူလိုက်
သမျှသာ ဖြစ်ချေသေးသည်။ ငါးရဲ့ငါးဆယ် ဇာတ်တော်သာမဟုတ်။ သုတ္တန် ဝိနည်း ပိဋကတ်
အပေါင်းတို့ကိုလည်း အတ္ထုပ္ပတ္တိအကြောင်း လေးပါးတွင် တပါးပါးရှိမှ ဟောတော်မူချေ
သည်။

ထို့ကြောင့် မနောရထပူရဏီမည်သော အင်္ဂုတ္တရနိကာယ် ဧကနိပါတ် အဋ္ဌကထာ၌ -

စတ္တာရော ဟိ နိက္ခေပါ အတ္တဇ္ဈာသယော ပရဇ္ဈာသယော ပုစ္ဆာဝသိက္ခော အတ္ထုပ္ပတ္တိ-
ကောတိ။ ဟူ၍ဆိုသည်။

၎င်းနည်းတူ ဒီဃနိကာယ်အဋ္ဌကထာ၊ မဇ္ဈိမနိကာယ် အဋ္ဌကထာစသည်တို့၌လည်းဆိုသည်။

ဇာတ်တော်ကိုလည်း အနုဋီကာတွင် -

တတ္ထကာနု ဝေသနာ အတ္ထုပ္ပတ္တိဝေသန ဝေဒိတဗ္ဗာ။

တတ္ထကာနု၊ ထိုငါးရဲ့ငါးဆယ် သောဇာတ်တို့ကို။ ဝေသနာ စ၊ ဟောခြင်းကိုလည်း။
အတ္ထုပ္ပတ္တိဝေသန၊ စကားစပ် ဝတ္ထုဖြစ်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သိအပ်ကုန်၏
ဟူ၍ဆိုသည်။

ယင်းသို့ဖြစ်၍ ဇာတ်တော် ငါးရဲ့လေးဆယ့်ခုနစ် ဇာတ်တို့မှာ အတ္ထုပ္ပတ္တိ ရှိသည်ကိုသာ
စွဲ၍ ဟောတော်မူလေသည်။ ပါရမီဖြည့်ရသော ဘဝမှာ ထိုမျှသာမမှတ်ရာ။ ထို့ကြောင့်
အင်္ဂုတ္တရနိကာယ် အဋ္ဌကထာတွင် သံသုမာရဂိရိပြည်၌နေသော နကုလပိတာသည် ဘဝမခြား
ငါးရာတိုင်တိုင် ဘုရားအဘ ဖြစ်ဖူးသည်။ ဘထွေးအဖြစ်လည်း ငါးရာ၊ ဘကြီးအဖြစ်လည်း
ငါးရာ၊ ဝရီးအဖြစ်လည်း ငါးရာ ဖြစ်ဘူးသည်။ ဘဝပေါင်း နှစ်ထောင်ရှိသည်။ နကုလမာ-
တာသည်လည်း ဘဝမခြား ငါးရာတိုင်တိုင် ဘုရားအမိ ဖြစ်ဖူးသည်။ မိထွေးအဖြစ်လည်း
ငါးရာ၊ မိကြီးအဖြစ်လည်း ငါးရာ၊ အရီးအဖြစ်လည်း ငါးရာဖြစ်ဖူးသည်။ ဘဝပေါင်း နှစ်
ထောင်ရှိသည်။ နှစ်ရပ်ပေါင်းသော် ဘဝလေးထောင်ရှိကြောင်းကို အင်္ဂုတ္တရနိကာယ် ဧကနိ
ပါတ်အဋ္ဌကထာ၌ -

အယံ ကိရ နကုလပိတာဂဟမတိ ပုဗ္ဗေ ပုစ္ဆာတိသတာနိ ဒသဗလဿပိတာ အဟောသိ။
ပုစ္ဆာတိသတာနိ စူဠပိတာ ပုစ္ဆာတိသတာနိမဟာပိတာ။ စသည်ဖြင့်ဆိုသည်။

သာကေတမြို့နေ မဟာလ္လက ပုဏ္ဏား၊ ပုဏ္ဏားမ လင်မယား နှစ်ယောက်တို့တွင်။ ပုဏ္ဏား
သည် ငါးရာတိုင်တိုင် အဖ၊ ဘဝငါးရာဘထွေး၊ ဘဝငါးရာဘကြီး၊ ပေါင်း တထောင်ငါးရာ ။
ပုဏ္ဏားမသည်လည်း ဘဝမခြား ငါးရာတိုင်တိုင် အမိ၊ ဘဝငါးရာဘထွေး၊ ဘဝငါးရာ မိကြီး၊
ပေါင်းတထောင်ငါးရာ။ နှစ်ရပ်ပေါင်းသော် ဘဝသုံးထောင်ရှိသည်ဟု ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့်
ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ၌ -

ဝေါဟံ ဒိယခုဇာတိသဟဿံ ဗြာဟ္မဏဿ ဟတ္ထေ သံဝဇော၊ ဒိယခုဇာတိသဟဿံ ဗြာဟ္မဏိယာ ဟတ္ထေ သံဝဇောတိ တိဏိ ဇာနိသဟဿာနိ ဟူ၍လည်းကောင်း။ ဇာတ်အဋ္ဌကထာ ဌ်လည်း -

အတိတေ ဘိက္ခဝေ အယံ ဗြာဟ္မဏော နိရန္တရံ ပဉ္စဇာတိသတာနိ မယံ ပိတာ အဟောသိ၊ ပဉ္စဇာတိသတာနိ စူဠပိတာ၊ ပဉ္စဇာတိသတာနိ မဟာပိတာ။ သောပိ ဗြာဟ္မဏိ နိရန္တရမေဝ ပဉ္စဇာတိသတာနိ မာတာ အဟောသိ၊ ပဉ္စဇာတိသတာနိ စူဠမာတာ၊ ပဉ္စဇာတိသတာနိ မဟာမာတာတိ ဝေါဟံ ဒိယခုဇာတိသဟဿံ ဗြာဟ္မဏဿ ဟတ္ထေ သံဝဇော၊ ဒိယခုဇာတိသဟဿံ ဗြာဟ္မဏိယာ ဟတ္ထေ သံဝဇောတိ တိဏိ ဇာတိသဟဿာနိ။ ဟူ၍လာသည်ကို ထောက်၍ သိသာသည်။

ဘဝခြား၍လည်း ထိုကဲ့သို့သော နည်းဖြင့် များစွာပင် ဖြစ်ရာသော အကြောင်းရှိသည်။ ပေါင်းသော် နကုလပိတာ နကုလမာတာတို့၌ ဘဝပေါင်း လေးထောင်။ မဟလ္လက သာကေတပုဏ္ဏားတို့မှာလည်း ဘဝပေါင်း သုံးထောင်ရှိသည်။ ဘဝပေါင်း ခုနစ်ထောင်ရှိသည်များကို ထောက်၍လည်း ဘဝခြား ဇာတ်တော်ပေါင်း ငါးရာ့လေးဆယ့်ခုနစ်ဇာတ် မျှဖြင့်သာ ပါရမီကို ဖြည့်ရသည်ဟု မမှတ်သာ။ ဘုရားရှင်ကို မဆိုလင့်ဦး။ ရှင်သာရိပုတြာ ရှင်မောဂ္ဂလာန်တို့ပင်လည်း ဘဝခြား ငါးရာတိုင်တိုင် ရသေ့ ရဟန်းပြု၍ ပါရမီကို ဖြည့်ရသည်။ ဘဝခြားလျက် ရသေ့ရဟန်းပြု၍ ပါရမီကို ဖြည့်ရသော အဖြစ်သည်ကား များစွာ ရှိသေး၏။ လူဖြစ်၍ ပါရမီကို ဖြည့်ရသောဘဝကား မရေတွက်နိုင် ရှိသည်ဟု မဟာဝဂ္ဂသံယုတ် အဋ္ဌကထာတွင် ဆိုသည်။

ရှင်သာရိပုတြာ၊ ရှင်မောဂ္ဂလာန်တို့ကို မဆိုလင့်ဦး၊ ရှင်မဟာကဿပပင် ဘဝငါးရာ ရသေ့ ပြု၍ ပါရမီဖြည့်ရသည်ဟု အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်၊ ကေနိပါတ် အဋ္ဌကထာတွင် ဆိုသည်။ အနာထပိဏ်သဋ္ဌေး၏ ညီရင်းဖြစ်သော အရှင်သုဘူတိမထေရ်ပင်သော်လည်း ဘဝငါးရာ ရသေ့ ရဟန်းပြု၍ ပါရမီ ဖြည့်ရသည်ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် အပဒါန် အဋ္ဌကထာ၌ - “အပရာနိ ပဉ္စဇာတိသတာနိ ပဗ္ဗဇိတွာ အာရညိကော အဟောသိ” ဟူ၍ဆိုသည်။

ရှင်မဟာကဿပ၊ ရှင်သုဘူတိမထေရ်တို့ကို မဆိုလင့်ဦး၊ ယသောဓရာဒေဝီတို့ပင်လည်း -

ပဉ္စကောဋိသတာ ဗုဒ္ဓါ၊ နဝကောဋိ သတာနိစ။
ဧတေသံ ဒေဝဒေဝါနံ၊ မဟာဒါနံ ပဝတ္တယိ - ဟူသော ပဌမဂါထာ။
ကောဒသ ကောဋိသတာနိ၊ ချီသော ဒုတိယဂါထာ။

ဝိသကောဋိသတာ ဗုဒ္ဓါ၊ တိံသကောဋိ သတာနိစ။ ချိသောဂါထာ။
 စတ္တာလီသကောဋိသတာ၊ ပဉ္စကောဋိသတာနိစ။ ဂါထာ။
 သဋ္ဌိကောဋိ သတာဗုဒ္ဓါ၊ သတ္တတိကောဋိ သတာနိစ။ ဂါထာ။
 အသီတိ ကောဋိသတာဗုဒ္ဓါ၊ နဝုတိ ကောဋိသတာနိစ။ ဂါထာ။
 ကောဋိသတသဟဿာနိ၊ ဟောန္တိ လောကဂ္ဂနာယကာ။ ဂါထာ။
 နဝကောဋိသဟဿာနိ၊ အပရေ လောကဂ္ဂနာယကာ။ ဂါထာ။
 ကောဋိသတသဟဿာနိ၊ ပဉ္စာသီတိ မဟေသိနံ။ ဂါထာ။
 ပဉ္စာသီတိ ကောဋိသတာ၊ သတ္တတိံသ ဟိကောဋိယော။
 ဧတေသံ ဒေဝဒေဝါနံ၊ မဟာဒါနံ ပဝတ္ထယိံ။

ဟူသော ဂါထာတို့၌ဆိုသော ကုဋေ အသိန်းအသန်း မကသော ဘုရားတို့အထံ၌ အလှူကြီးကိုပေး၍ ပါရမီဖြည့်ရကြောင်း။

ဗြဟ္မဒေဝဉ္စ သမ္ပုဒ္ဓါ ဂေါတမံလောကနာယကံ။

အညေသံ လောကနာထာနံ၊ သင်္ကမန္တေ ဗဟုံမယာ။

ဟူသော ဂါထာဖြင့် ဗြဟ္မဒေဝဘုရားတို့မှ တပါးသော ဘုရားတို့၏ အထံ၌ ပါရမီ ဖြည့်ရကြောင်းတို့ကို ဘိက္ခုနီအပဒါနံ၊ ယသောဓရာဝတ္ထု စသည်တို့၌ ဆိုသည်။ မဟန္တဂုဏ ကျမ်း၌လည်း ယသောဓရာသည် လေးသင်္ချေအထက်၊ ရှေးရှေးသင်္ချေကာလကပင် ဘုရား လောင်းမယားဖြစ်၍ ဒီပင်္ကရာဘုရားနှင့် တွေ့သောအခါလည်း သုမေဓာမယား နောင်ခါ ဖြစ်ရလိမ့် ဆုတောင်း၏။ တောင်းသည့် အတိုင်းလည်း ဒီပင်္ကရာဘုရား ဗျာဒိတ် ကြားတော် မူ၏ ဟူ၍လာသည်။ ဘုရားလောင်း၏ မယားဖြစ်ရလိမ့်ဟု ဆုတောင်း၍ လှူအပ်သော အလှူကိုခံတော်မူသော အလှူခံမြတ်တို့၏ အရေအတွက်ကိုကား -

ခိဏာသဝါ အသင်္ချေယျာ၊ ပေစ္စကာ စတုသဋ္ဌိ ကောဋိယော။

သမ္မာသမ္ပုဒ္ဓါ ဒွိလက္ခံ ဆန္ဒဝုတိစ၊ တိအသီတိ သတ္တကောဋိယော။

ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးအလောင်းဖြစ်သော အခါ၌။ ထေရီယာ၊ ယသောဓရာ ထေရီ၏။ ဒီန္ဒပု ဋိဂ္ဂါဟကာ၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့သည်ကား။ ခိဏာသဝါ၊ ရဟန္တာတို့သည်။ အသင်္ချေယျာ၊ အသင်္ချေတို့လည်းကောင်း။ ပေစ္စကာ၊ ပေစ္စကဗုဒ္ဓါတို့သည်။ စတုသဋ္ဌိကောဋိယော၊ ခြောက် ဆယ့်လေးကုဋေတို့လည်းကောင်း။ သမ္မာသမ္ပုဒ္ဓါ၊ မြတ်စွာ ဘုရားတို့သည်။ ဒွိလက္ခံ၊ ကုဋေ နှစ်သိန်းတို့လည်းကောင်း။ ဆန္ဒဝုတိစ၊ ကုဋေ ကိုးသောင်းခြောက်ထောင်တို့လည်းကောင်း။

တိစ၊ ကုဋေသုံးရာတို့လည်းကောင်း။ အသီတိစ၊ ကုဋေရှစ်ဆယ်တို့လည်းကောင်း။ သတ္တကော
ဋီယော၊ ကုဋေခုနစ်ဆယ်တို့လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့၊ ဂဏနာ၊ အရေအတွက်ရှိကုန်သည်။
ပေ၊ ဝေ၊ ဖြစ်ကုန်။

ရဟန္တာတသင်္ချေ။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ခြောက်ဆယ့်လေးကုဋေ။ ဘုရားပေါင်း ကုဋေ
နှစ်သိန်း ကိုးသောင်း ခြောက်ထောင် သုံးရာရှစ်ဆယ့်ခုနစ်ကုဋေတို့တည်း။ ဤမျှ အရေ
အတွက်ရှိသော သာဝက၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ သဗ္ဗညုဘုရားရှင်တို့ အထံ၌ အလှူကောင်းမှုပြု၍
ငါတို့ဘုရားလောင်းမယား ဖြစ်လို၏ဟု ဆုတောင်းကြောင်းကို ဆိုသည်။

ဒီပနီရာဘုရားလက်ထက် သုမိတ္တာမည်သော ပုဏ္ဏားသမီးနှင့်အတူ ဘုရားလောင်း
သုမေဓာ၏မယား နောင်အခါဖြစ်ရပါလို၏ ဆုတောင်းသော ပုဏ္ဏားသမီးသည်လည်း နှစ်
သောင်းရှစ်ထောင်ရှိသည်။ တောင်းသည့်အတိုင်း ပြည့်စုံ၍ ငါတို့ဘုရားလက်ထက် ရဟန္တာ
မိန်းမချည်းဖြစ်၍ နိဗ္ဗာန်ယူကုန်သည်ဟူ၍ ထေရီအပဒါန်၌လာကြောင်းကို မဟန္တဂုဏ်ကျမ်း
၌ဆိုသည်။ ယသောဓရာဒေဝီ၏ အခြံအရံဖြစ်သော မောင်းမငယ်တို့မျှ ဤရွှေလောက်စဉ်
ပါရမီဖြည့်ရတပြီးကား ဘုရားသခင်၏ ပါရမီဖြည့်တော်မူခြင်းကား အဘယ်မှာလျှင် ရေတွက်
ခြင်းငှာ တတ်နိုင်ကောင်းတော့အံ့နည်း။ မတတ်နိုင်သည်သာလျှင်တည်း။ -ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓဝင်
ကျမ်း၌-

ဧတေသံဓမ္မရာဇ္ဇနံ အညေသံ နေကကောဋီနံ။
အာစိက္ခိတံနာ တံမဂ္ဂံ၊ နိဗ္ဗုတာ တေ သသာဝကော။

ဧတေသံ၊ ထိုနှစ်ကျိပ်ခုနစ်ဆူကုန်သော။ ဓမ္မရာဇ္ဇနံ၊ တရားမင်းတို့၏ လည်းကောင်း။
အညေသံ၊ တပါးကုန်သော။ အနေကကောဋီနံ၊ အကုဋေမကကုန်သော။ ဓမ္မရာဇ္ဇနံ၊ တရား
မင်းတို့၏လည်းကောင်း။ တံမဂ္ဂံ၊ ထိုသို့ ဖြစ်တော်မူကုန်သောအကြောင်း အတ္ထုပ္ပတ္တိ ဗုဒ္ဓဝင်
အစဉ်ကို။ အာစိက္ခိတံနာ၊ ဟောကြားတော်မူပြီး၍။ သသာဝကော၊ တပည့်သားတော်တို့နှင့်
တကွကုန်သော။ တေ၊ ထိုဘုရားသခင်တို့သည်။ နိဗ္ဗုတာ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူကုန်ပြီ။

ဟူ၍ အကုဋေမကကုန်သော ဘုရားသခင်တို့ထံ ပါရမီဖြည့်ရကြောင်း ဗုဒ္ဓဝံသကို
ဟောတော်မူကြောင်းကို ဆိုသည်။ ထိုသို့ဆိုသည်နှင့် အားလျော်စွာ ပါရမီဖြည့်ရသည်
များကြောင်းကိုလည်း -

ပါရမိယော ပူရိတတ္တဘဝါနံ ပရိမာဏံနာမ နတ္ထိ။
ပါရမိယော၊ ပါရမီတို့ကို။ ပူရိတတ္တဘဝါနံ၊ ဖြည့်တော်မူသော ကိုယ်တော်၏ အဖြစ်တို့၏
ပရိမာဏံနာမ၊ နှိုင်းရှည့်ခြင်းမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိပြီ။

ဟူ၍ စရိယပိဋက အဋ္ဌကထာ၊ ဇိနာလင်္ကာရဋီကာ စသည်တို့၌ ဆိုသည်ဖြစ်၍ ငါးရာ့
 လေးဆယ့်ခုနစ်ဇာတ်တို့၌ လာသည်တို့သာ ပါရမီဖြည့်ဘဝဟု မယူသင့်။ မပါသေးသော
 မနှိုင်းရှည့်အပ်သောဘဝ၊ မနှိုင်းရှည့်အပ်သော ကမ္ဘာတို့ပင် အလွန်များသေးသည်။ ငါးရာ့
 သေးဆယ့်ခုနစ်ဇာတ်တို့သည်လည်း မရေမတွက်နိုင်သော ကမ္ဘာဟူသမျှက မဟုတ်ချေသေး။
 ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာတွင်သာ ဖြစ်တော်မူသော ဇာတ်တော်များချေသည်။ ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာတွင်း၌
 ဖြစ်ကြောင်း၊ တပါးသော ကမ္ဘာ၌ ဖြစ်ကြောင်းကို အဘယ့်ကြောင့် သိရသနည်း ဟူအံ့။
 အတီတေဟု သာမညချီလျှင် ဤကမ္ဘာ၌သာဖြစ်သည်။ ဣတော ပဉ္စကပေ။ ဣတော ဧကုန
 နဝုတိကပေဟု ကာလ အပဒါန်ဖြင့် ဝိသေသပြု၍ချီလျှင် တပါးသော ကမ္ဘာကဟု သိသာ
 သည်။ ထိုနှစ်ပါးတွင်လည်း အတီတေဟု သာမညချီသည့် ဇာတ်တော်သာများသည် ဣတော
 ပဉ္စကပေဟု ချီသော ဧကနိပါတ်၌ သေရိဝဂါဏိဇဇာတ်၊ ဣတော ဧကုနနဝုတိကပေဟု
 ချီသော လောမဟံသနဇာတ်၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် တဇာတ်နှစ်ဇာတ်မျှသာ ပါသည်။ ဒုကနိပါတ်
 တွင် အရကဇာတ်သည်ကား အတီတေပင်ချီသည်။ ထိုသို့ချီသော်လည်း ဇာတ်နိဒါန်းတွင် -

ပေါရာဏပဏ္ဍိတပိ သတ္တဝဿာနိ မေတ္တံ ကတော သတ္တသံဝဇ္ဇဝိဝဇ္ဇကပေ ဗြဟ္မလောက-
 သို့ညေဝ ဝသံ သု။ ဟူ၍လည်းကောင်း။

နိဂုံးသို့ရောက်သော ကာလ၌လည်း—

အပရိဟိနဇ္ဈာနော ဗြဟ္မလောကေ နိဗ္ဗတ္တိတော သတ္တသံဝဇ္ဇဝိဝဇ္ဇကပေ ဣမံလောကံ
 နအဂမာသိ။ ဟူ၍လည်းကောင်း။

အရကရှင်ရသေ့သည် မေတ္တာဈာန်ကို ပွားခဲ့၍ ခုနစ်ခုသော သံဝဇ္ဇဝိဝဇ္ဇကပတ်လုံး
 ဗြဟ္မာ့ပြည်၌ဖြစ်၍ ယခု၌လောကသို့ ရောက်လာသည် ဆိုသည်ဖြစ်၍ ခုနစ်ကမ္ဘာထက်က
 ဖြစ်သောဇာတ်ဟု ယူဖွယ်ရှိ၏။ သုတ္တနိပါတ်တွင် ဗကဗြဟ္မာဇာတ်ကိုလည်း ရှေးကမ္ဘာက
 ဖြစ်သောဇာတ်ဟူ၍ ဆိုဖွယ်ရှိ၏။ ဤသို့စသည်ဖြင့် ရှေးကမ္ဘာ၌ဖြစ်သောဇာတ်သည် အနည်း
 ငယ်သာပါသည်။ ဤကမ္ဘာတွင်ဖြစ်သော ဇာတ်သာများသည်။ ဤကမ္ဘာတွင်မျှလည်း ဘဝ
 အကုန်မှမဟုတ်ချေသေး။ မဟောသေးသော ဇာတ်အဖြစ်တော်သည် အလွန်ပင် များပြား
 ချေသေးသည်။ ယင်းသို့ဖြစ်၍ ဟောတော်မူပြီးသော ဇာတ်ကော်တွင် မျက်လုံးတော်ကို
 ထုတ်သောဇာတ်၊ ဦးခေါင်းကို ဖြတ်သောဇာတ် များစွာမလာသော်လည်း မဟောသေးသော
 ဇာတ်တော်ဘဝက ဖြည့်လေသမျှသော ပါရမီတော်ကိုရည်၍ ကျမ်းဂန်တွင် ဆိုလေသည်။
 ဆိုသောကျမ်းကား။ အဋ္ဌသာလိနီ၊ အပဒါန်အဋ္ဌကထာတို့တွင် -

အသင်္ကတသီသမ္ပန ဆိန္ဒိတော အဋ္ဌိတက္ခိနိ ဥပ္ပါဋေတော ဟဒယမံသံ ဥပ္ပါဋေတော ဒိန္န-
 ကာလေ ဗောဓိသတ္တာနံ စာဂံ နိဿာယ တုဋ္ဌိနာမ ဟောတိ။

အလင်္ကာတသိသံ၊ တန်ဆာဆင်ပြီးသော ဦးခေါင်းကို။ ဆန္ဒိတော၊ ဖြတ်၍။ အဋ္ဌိတက္ခိနိ၊ ညှိသောမျက်လုံးတော်တို့ကို။ ဥပ္ပါဋေတော၊ ထုတ်နုတ်၍။ ဟဒယမံသံ၊ နှလုံးသားကို။ ဥပ္ပါဋေတော၊ ထုတ်နုတ်၍။ ဒိန္နကာလေ၊ လှူတော်မူသော ကာလ၌။ ဗောဓိသတ္တာနံ၊ တို့အား။ စာဂံ၊ အလှူကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ တုဋ္ဌိနာမ၊ ရောင့်ရဲခြင်းမည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဓမ္မပဒ အဋ္ဌကထာတွင်လည်း—

အဟဉ္စိ ကပ္ပသတသဟဿာဓိကာနိ စတ္တာရိအသင်္ချေယျာနိ အလင်္ကာတပုဋ္ဌိယတ္တံ အတ္တနော သိသံ ဆိန္ဒိတော အက္ခိနိ ဥပ္ပါဋေတော ဟဒယမံသံ ဥပ္ပါဋေတော ပါဏသမံ ပုတ္တဒါရံ ပရိစ္စဇိတော ပါရမိယော ပူရေန္တော ပရေသံ ဓမ္မဒေသနတ္ထမေဝ ပူရေသိံ ။

အဟဉ္စိ၊ ငါဘုရားသည်ကား။ ကပ္ပသတသဟဿာဓိကာနိ၊ ကမ္ဘာတသိန်းအလွန်ရှိ ကုန်သော။ စတ္တာရိ အသင်္ချေယျာနိ၊ လေးအသင်္ချေတို့ပတ်လုံး။ အလင်္ကာတပုဋ္ဌိယတ္တံ၊ တန်ဆာ ဆင်ခြင်းနှင့်စပ်သော။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ သိသံ၊ ဦးခေါင်းတော်ကို။ ဆိန္ဒိတော၊ ဖြတ်၍။ အက္ခိနိ၊ တို့ကို။ ဥပ္ပါဋေတော၊ ထုတ်နုတ်၍။ ဟဒယမံသံ၊ ကို။ ဥပ္ပါဋေတော၊ ထုတ်နုတ်၍။ ပါဏသမံ၊ အသက်နှင့်တူသော။ ပုတ္တဒါရံ၊ သားမယားကို။ ပရိစ္စဇိတော၊ စွန့်၍။ ပါရမိယော၊ တို့ကို။ ပူရေန္တော၊ ဖြည့်တော်မူသော ငါဘုရားသည်။ ပရေသံ၊ သူတပါးတို့အား။ ဓမ္မံ၊ တရား တော်ကို။ ဒေသနတ္ထမေဝ၊ ဟောလိုသောကြောင့်သာလျှင်။ ပူရေသိံ ၊ ဖြည့်တော်မူ၏။ ဇိနာလင်္ကာရစာကိုယ်တွင်လည်း—

သော သာဂရေ ဇလာဓိကံ ရဟိရံ အဒါသိ၊
ဘူမိံ ပရာဇိယသမံ သမဒါသိဒါနံ။
မေရုပ္ပမာဏမဓိကဉ္စ သမောဋ္ဌိသိသံ၊
ခေ တာရကာဓိကတရံ နယနံ အဒါသိ။ (ဝသန္တတိလက-ဂါထာ) ။

သော၊ ထိုဘုရားလောင်းသည်။ သာဂရေ၊ သမုဒ္ဒရာ၌။ ဇလာဓိကံ၊ ရေထက် လွန်သော။ ရဟိရံ၊ သွေးကို။ အဒါသိ၊ လှူ၏။ ဘူမိံ ၊ မြေကို။ ပရာဇိယ၊ ရှုံးစေ၍။ သမံသံ၊ အသားတည်းဟူသော။ ဒါနံ၊ ကို။ အဒါသိ၊ ၏။ မေရုပ္ပမာဏံ၊ မြင်းမိုင်ရံတောင်နှင့် မျှသော။ အဓိကဉ္စ၊ လွန်ထသော။ သမောဋ္ဌိသိသံ၊ ဦးညှောင်နှင့်တကွသော ဦးခေါင်းတော်ကို။ အဒါသိ၊ ၏။ ခေ၊ ကောင်းကင်ပြင်၌။ တာရကာဓိကတရံ၊ ကြယ်ထက်လွန်သော။ နယနံ၊ မျက်စိတော် ကို။ အဒါသိ၊ လှူတော်မူ၏။

ဤသို့ စသည်ဖြင့်။ ကျမ်းဂန်တို့၌ တိုက်ရိုက်ပင် ဦးခေါင်းတော်ကိုဖြတ်၍ လှူဖူး ကြောင်း။ မျက်လုံးတော် စသည်တို့ကိုထုတ်၍ လှူဖူးကြောင်းများကို ဆိုသည်။ ဤသို့ ဆိုခြင်းသည်လည်း ငါးရာ့လေးဆယ်ခုနစ်ဇာတ်တော်တွင် ဖြစ်သမျှကိုရည်၍မဆို။ ဒီပနီရာ မြတ်စွာဘုရားထံ ဗျာဒိတ် ခံတော်မူသည်မှစ၍ ဝေဿန္တရာမင်း အဖြစ်သို့ ရောက်သည်တိုင် အောင်သော ကာလကိုရည်၍ ဆိုသောစကားဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဇိနာလင်္ကာရကျမ်း၌—

ယဒါ ဘိနိဟာရကော သုမေဓော၊ ယဒါစ မဒ္ဒိံ အဒဒါ သိဝိန္ဒော။
ဧတ္ထန္တရေ ဇာတိသု ကိဉ္ဇိပေကံ၊ နိရတ္ထကံ နော အဂမာသိတဿ။ (ဥပဇာတိ)။

မဟာသမုဒ္ဒေ ဇလဗိန္ဒုတောပိ၊ တဒန္တရေ ဇာတိ အနုပ္ပကာဝ။
နိရန္တရံ ပူရိတပါရမိနံ၊ ကထံ ပမာဏံ ဥပမာကုဟိံ ဝါ။ (ဥပေန္ဒဝဇီရာဂါထာ)။

ယဒါ၊ အကြင်အခါ၌။ သုမေဓော၊ သုမေဓာ ရှင်ရသေ့သည်။ အဘိနိဟာရံ၊ ဒီပင်္ကရာဘုရားထံ၌၊ သုတောင်းခြင်းကို။ အကာ၊ ပြု၏။ ယဒါစ၊ အကြင်အခါ၌ကား။ သိဝိန္ဒော၊ ဝေဿန္တရာမင်းသည်။ မဒ္ဒိံ၊ မဒ္ဒိမိဖုရားကို။ အဒဒါ၊ ပေးလှူ၏။ ဧတ္ထန္တရေ၊ ဤနှစ်ပါး၏ အကြား၌။ ဇာတိသု၊ အဖြစ်တို့တွင်။ ကေပိ၊ တဖြစ်သည်မျှလည်း။ ကိဉ္ဇိ၊ စိုးစဉ်းငယ်မျှ။ တဿ၊ ထိုဘုရားလောင်းအား။ နိရတ္ထကံ၊ အကျိုးမရှိသည်ဖြစ်၍။ နော အဂမာသိ၊ သွားတော်မမူ။ (တနည်းကား)။ နော အဂမာသိ၊ ဖြစ်တော်မမူ။

တဒန္တရေ၊ ထိုနှစ်ပါး၏အတွင်း၌။ ဇတိ၊ အဖြစ်တော်သည်။ မဟာ သမုဒ္ဒေ၊ မဟာသမုဒ္ဒရာ၌၊ ဇလဗိန္ဒုတောပိ၊ ရေပေါက်ထက်လည်း။ အနုပ္ပကာဝ၊ အတိုင်းမသိ သလျှင်ကတည်း။ နိရန္တရံ၊ အခြားမဲ့ ။ ပူရိတပါရမိနံ၊ ဖြည့်တော်မူသော ပါရမီတော်တို့၏။ ပမာဏံဝါ၊ အတိုင်းအရှည်သည်လည်းကောင်း။ ကထံဝါ၊ ဆိုသောစကားသည်လည်းကောင်း။ ဥပမံဝါ၊ နှိုင်းရှည့်ရာသည်လည်းကောင်း။ ကုဟိံ အတ္ထိ၊ အတိမှာရှိအံ့နည်း။

ဟူ၍လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်းအတွင်း၌ ဖြည့်လေသမျှ သိမ်း၍ဆိုလေသည် ဖြစ်သောကြောင့် ဇာတ်တော်တွင် ထွက်သည်ဖြစ်စေ မထွက်သည်ဖြစ်စေ သဘောယုတ္တိကျမ်းဂန်လာရှိ၊ အတိထိရ၊ အလွန်ခိုင်ခံ့လှသော စကားဟောင်းပင် ဖြစ်ပေသည်ဟု မှတ်ရာ၏။

သမန္တစက္ခုဒီပနိကျမ်း-ဒုတိယတွဲ ပြီး၏။

သမန္တဝိပနိကျမ်း

တတိယတွဲ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

တပည့်တော် သိရိမာလာ လျှောက်ပါသည် ဇေတဝန်ဆရာတော်ဘုရား။

၅၁-ပုစ္ဆာ။ ။ပရိတ်ကြီးပါဠိတော်၌-

သဗ္ဗေ ဒဿလူပေတာ၊ ဝေသာရဇ္ဇေဟုပါဂတာ။

သဗ္ဗေ တေ ပဋိဇာနန္တိ၊ အာသဘံ ဌာနမုတ္တမံ။

ဟူ၍ လာသည်တွင်-လေးပါးသော ဝေသာရဇ္ဇညဏ်ဖြင့် ထင်ရှားရှိကုန်၏၊ ရဲရင့်ကုန်၏ ဟူသည်၌ ဘုရားသခင်သည် အလုံးစုံသောဂုဏ်ကျေးဇူးတို့ဖြင့် ရဲရင့်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ရှံရှာခြင်း ကင်းပါသည်။ ဘုရားလောင်းဖြစ်သည့် ကာလကလည်း အထူးထူးသော ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့ဖြင့်ပင် ထင်ရှားပါသည်။ ရဲရင့်ခြင်းရှိပါသည်။ ရှံရှာခြင်းကင်းပါသည်။ သို့ကိုလျက် ဘုရားဖြစ်တော်မူမှ စတုဝေသာရဇ္ဇညဏ်လေးပါးဟူ၍ ရဲရင့်ခြင်းအရာ၌ ကန့်သတ်ပြန်ပါသည်။ လေးပါးသော အရာဌာနသည် ဘယ်အရာဖြစ်၍ ကန့်သတ်ပါသည်ကိုသိလိုပါသည်။

သက္ကရာဇ် ၁၁၇၁-ခုနှစ်၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း ၁-ရက်၊ တနင်္ဂနွေနေ့၊ မုံရွာသိရိမာလာက လျှောက်လာရာတွင် ဖြေဆိုလိုက်သည်ကား။

၅၁-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။စတုဝေသာရဇ္ဇ၊ ရဲရင့်ခြင်းအရာကို မေးရာ၌။

ရဲရင့်ခြင်းသည် မေးသောပုစ္ဆာအတိုင်း အများပင်ဖြစ်သင့်သည်။ ထို့ကြောင့် ပရိတ်ပါဠိ တော်၌ပင် လေးပါးဟု သာမညမဆိုမူ၍-

ယေစာပိ နိဗ္ဗုတာလောကေ၊ ယတာဘူတံ ဝိပဿိသုံ။

တေဇနာ အပိသုဏာထ၊ မဟန္တာဝီတသာရဒါ။

ဟိတံ ဒေဝ မနုဿာနံ၊ ယံ နမဿန္တိ ဂေါတမံ။

ဝိဇ္ဇာစရဏသဒ္ဓန္တံ၊ မဟန္တံ ဝီတသာရဒံ။

လောကေ ဤ။ နိဗ္ဗုတာ၊ ငြိမ်းလေကုန်ပြီးထသော။ ယေစာပိဇိနာ၊ အကြင်မြတ်စွာဘုရား
တို့သည်လည်း။ (တနည်းကား) ယေစာပိဇိနာ၊ အကြင်ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း။ ယထာ
ဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း။ ဝိပဿိသုံ၊ သိမြင်တော်မူကြကုန်၏။ တေဇိနာ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား
တို့သည်။ (တနည်းကား)။ တေဇိနာ၊ ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ (ဤအရာ၌။ အချို့
ဆရာတို့က ဘုရားဟောသဒ္ဓါဖြစ်သည်၊ ဇိနာရှိရမည်ဟူ၏၊ အချို့သော ဆရာတို့ကလည်း
ရဟန္တာဟောဖြစ်သည်။ ဇိနာရှိရမည်ဟူ၏)။ ။ အပိသုဏာ၊ ချောပင်သောစကားကို မဆို
ကုန်။ အထ၊ ထိုမှတစ်ပါးတို့။ မဟန္တာ၊ မြတ်ကုန်၏။ ဝိတသာရဒါ၊ ကင်းသော ရွံရှာခြင်းရှိကုန်၏။

ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နံ၊ ဝိဇ္ဇာရှစ်ပါး၊ ဝိဇ္ဇာသုံးပါး၊ စရဏ တဆယ့်ငါးပါး တရားနှင့် ပြည့်စုံထ
သော။ မဟန္တံ၊ မြတ်စွာထသော။ ဝိတသာရဒံ၊ ကင်းသော ရွံရှာခြင်းရှိထသော။ ဒေဝ-
မနုဿာနံ၊ နတ်လူတို့၏။ ဟိတံ၊ အစီးအပွားလည်းဖြစ်ထသော။ ဂေါတမံ၊ ဂေါတမအမျိုးလည်း
ဖြစ်ထသော။ ဗုဒ္ဓံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ ပဏ္ဍိတာ၊ ပညာရှိကုန်သော။ ဒေဝမနုဿာ၊ နတ်လူ
တို့သည်။ နမဿန္တံ၊ ရှိခိုးကုန်၏

ယံ နမဿန္တိတိတ္ထေ ယန္တိနိပါတမတ္တံ၊ ဟူ၍ သုတ်ပါထေယျ အဋ္ဌကထာ၌ဆိုသောကြောင့်
ယံ ကား နိပါတ်ပုဒ်မျှသာ၊ အနက်မရှိဟုဆို၏။ ဤသို့မဟန္တံ ဝိတသာရဒံဟူ၍ သာမညဖြင့် ရွံရှာ
ခြင်းကင်းကုန်သောဟု ဂုဏ်ကျေးဇူးအပေါင်းတို့ကို သိမ်း၍ဆိုလေသည်။ ကင်းသောရွံရှာခြင်း
ရှိသည်ဟု ဆိုသည်လည်း သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်၏ အာနုဘော်ကြောင့်ပင်ဖြစ်သည်။ သဗ္ဗညုတ
ဉာဏ်ကို ရကလည်း အလုံးစုံသော ဂုဏ်ကျေးဇူးအပေါင်းကိုပင် ရသည်ဖြစ်တော့သည်။
ဝေသာရဇ္ဇဂုဏ်သည် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်၏အစွမ်းကြောင့် ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း မဏိဒီပ
ကျမ်း၌—

သဗ္ဗညုတဉာဏာနုဘာဝေန ဝိဂတော သာရဒေ၊ တေဿာတိ ဝိသာရဒေါ။ ဘဂဝါ၊ ဝိသာရ-
ဒဿ ဘာဝေါ ဝေသာရဇ္ဇံ။ ဗုဒ္ဓတ္တနိယျာန အန္တရာယာသဝက္ခယသင်္ခါတေသု စတုသု ဌာနေ
သု ဝေသာရဇ္ဇညာဏုပုတ္တိကာရဏေသု ဝေသာရဇ္ဇံ စတုဝေသာရဇ္ဇံ။ တမေဝဉာဏံ စတုဝေသာရဇ္ဇ-
ညာဏံ။ ဟူ၍လာသည်။

သို့ကိုလျက် စတုဝေသာရဇ္ဇညာဏ်ဟူ၍ သင်္ချာသတ်၍ ဆိုပြန်ခြင်းသည်ကား ဘုရား
သခင်ကပင် လေးပါးသော အရာ၌ အထူးပြု၍ဟောတော်မူသော ပါဠိတော်ကိုမူ၍
သင်္ချာသတ်၍ ဆိုပြန်လေသည်။

ထို့ကြောင့် အင်္ဂုတ္တရနိကာယ် စတုက္ကနိပါတ် ကျမ်း၌—

စတ္တာရိမာနိ ဘိက္ခဝေ တထာဂတဿ ဝေသာရဇ္ဇာနိ၊ ယေဟိ ဝေသာရဇ္ဇေဟိ သမန္နာ-
ဂတော တထာဂတော အာသဘံ ဌာနံ ပဋိဇာနာတိ။ ပရိသာသု သိဟနာဒံ နဒတိ၊
ဗြဟ္မစက္ကံ ပဝတ္ထေတိ။ ကတမာနိ စတ္တာရိ။ သမ္မာသမ္ပုဒ္ဓဿ တေ ပဋိဇာနတော ဣမေဓမ္မာ

အနဘိသမ္ပုဒ္ဓါတိ။ တတြ ဝတ မံ သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏောဝါ ဒေဝေါ ဝါ မာရော ဝါ ဗြဟ္မာ ဝါ ကောစိ ဝါ လောကသ္မိံ သဟဓမ္မေန ပဋိစောဒေသတိတိ နိမိတ္တမေတံ ဘိက္ခဝေ န သမနုပဿာမိ။ တေမဟံ ဘိက္ခဝေ နိမိတ္တံ အသမနုပဿန္တော ခေမပုတ္တော အဘယပုတ္တော ဝေသာရဇ္ဇပုတ္တော ဝိဟရာမိ။

ခိဏသဝဿ တေ ပဋိဇာနတော ဣမေ အာသဝါ အပရိက္ခိဏာတိ။ တတြ ဝတ မံ သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဒေဝေါ ဝါ မာရော ဝါ ဗြဟ္မာ ဝါ ကောစိ ဝါ လောကသ္မိံ သဟဓမ္မေန ပဋိစောဒေသတိတိ နိမိတ္တမေတံ ဘိက္ခဝေ န သမနုပဿာမိ။ တေမဟံ ဘိက္ခဝေ နိမိတ္တံ အသမနုပဿန္တော ခေမပုတ္တော အဘယပုတ္တော ဝေသာရဇ္ဇပုတ္တော ဝိဟရာမိ။

ယေခေါ ပန တေ အန္တရာယိကာ ဓမ္မော ဝုတ္တာ တေ ပဋိသေဝတော နာလံ အန္တရာ ယာယာတိ။ တတြ ဝတ မံ သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဒေဝေါ ဝါ မာရော ဝါ ဗြဟ္မာ ဝါ ကောစိ ဝါ လောကသ္မိံ သဟဓမ္မေန ပဋိစောဒေသတိတိ နိမိတ္တမေတံ ဘိက္ခဝေ န သမနုပဿာမိ။ တေမဟံ ဘိက္ခဝေ နိမိတ္တံ အသမနုပဿန္တော ခေမပုတ္တော အဘယပုတ္တော ဝေသာရဇ္ဇပုတ္တောဝိဟရာမိ။

ယဿ ခေါ ပန တေ အတ္ထာယ ဓမ္မော ဒေသိတော သော န နိယျာတိ၊ တက္ကရဿ သမ္မာဒုက္ခက္ခယာယာတိ။ တတြ ဝတ မံ သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဒေဝေါ ဝါ မာရော ဝါ ဗြဟ္မာ ဝါ ကောစိ ဝါ လောကသ္မိံ သဟဓမ္မေန ပဋိစောဒေသတိတိ နိမိတ္တမေတံ ဘိက္ခဝေ န သမနုပဿာမိ။ တေမဟံ ဘိက္ခဝေ နိမိတ္တံ အသမနုပဿန္တော ခေမပုတ္တော အဘယပုတ္တော၊ ဝေသာရဇ္ဇပုတ္တော ဝိဟရာမိ။

ဣမာနိ ခေါ ဘိက္ခဝေ စတ္တာရိ တထာဂတဿ ဝေသာရဇ္ဇာနိ၊ ယေဟိ ဝေသာရဇ္ဇေဟိ သမန္နာဂတော တထာဂတော အာသဘံ ဌာနံ ပဋိဇာနာတိ၊ ပရိသာသု သိဟနာဒံ နဒတိ၊ ဗြဟ္မစက္ကံ ပဝတ္တေတိတိ။

ယေ ကေစိမေ ဝါဒပထာ ပုထုသိတာ၊ ယံ နိသိတာ သမဏ ဗြာဟ္မဏာစ။ တထာဂတံ ပတွာ န တေ ဘဝန္တိ၊ ဝိသာရဒံ ဝါဒပထာတိ ဝုတ္တံ။

ယော ဓမ္မစက္ကံ အဘိဘုယျ ကေဝလံ၊ ပဝတ္တယိ သဗ္ဗဘူတာနုကမ္ပိ။ တံ တာဒိသံ ဒေဝမနုဿသေဌံ၊ သတ္တာ နမဿန္တိ ဘဝဿပါရဂုန္တိ။ ဟူ၍ ဟောတော် မူသည်။

အဓိပ္ပာယ်အကျဉ်းကား။ ချစ်သားရဟန်းတို့ လေးပါးသော အရာ၌ ငါဘုရားသည် ရှိရာခြင်း ကင်းတော်မူ၏။

လေးပါးဟူသော်ကား။ သစ္စာလေးပါးကို သိ၏ဟု ငါဝန်ခံ၏။

အာသဝေါတရားကုန်၏ဟု ငါဝန်ခံ၏။

ပါရာဇိကစသော မကောင်းမှုသည် စျာန်မဂ်ဖိုလ်၏ အန္တရာယ်ဖြစ်၏ဟု ငါဘုရားဟော တော်မူ၏။

အကျင့်သီလစသော တရားသည် သံသရာမှ ထွက်မြောက်ကြောင်းဟူ၍ ငါဘုရား ဟောတော်မူ၏။

ဤလေးပါးသော အရာ၌ တစုံတယောက်သော ရဟန်း၊ ပုဏ္ဏား နတ်၊ မာရ်၊ ဗြဟ္မာ တို့သည် မဟုတ်လေတကားဟု စောဒနာလတ္တံ့ ဟူ၍ မမြင်သောကြောင့် ရဲရင့်ခြင်းသို့ ရောက်တော်မူ၏ ဟူလိုသည်။ ထို့ကြောင့် ဆရာတို့လည်း။

အန္တရာယေ နိယျာနေစ၊ ဗုဒ္ဓတ္ထေ အာသဝယေ။

သဗ္ဗဒါ စတုဋ္ဌာနေသု၊ ပတ္တံ ဝိသာရဒံ နမေ။

ဟူ၍ ဆိုတော်မူကုန်သည်။ ဤသို့ ဆိုသောစကားနှင့်အညီ ရဲရင့်ခြင်းလေးပါးဟူ၍ သင်္ချာ သတ်၍ ဆိုလေသည်။

၅၂-ပုစ္ဆာ။ ။အိပ်၍ပျော်သောသူသည် ဘဝင်သို့ သက်သော စိတ်ရှိသည် ဆိုပါသည်။ ဘဝင်စိတ်တို့သည် ကံ၊ ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ်မှတစ်ပါး အာရုံငါးပါးတို့ကို မယူတတ်ဟု ဆိုပါသည်။ သို့ကိုးသျှက် အိပ်ပျော်သောကာလ အာရုံငါးပါးနှင့် မကင်း သော အထူးထူးဆောအဆင်းသဏ္ဍာန်ကို မြင်ရခြင်း ဖြစ်ပြန်ပါသည်။ ။သမုဒ္ဒဇာ မိဖုရား မဒ္ဒိမိဖုရားတို့၏ မြင်မက်သောအိပ်မက်သည် ရူပါရုံကိုမြင်သောအိပ်မက်၊ ခေမာမိဖုရားတို့သည် ရှေ့ဥဒေါင်းမင်း၊ ရှေ့ဟင်္သာမင်း၊ ရှေ့သမင်မင်းတို့ ဟော တော်မူသော တရားကို ဟောကြားခြင်းသည် သဒ္ဓါရုံကိုကြားသော အိပ်မက်၊ ဤမှ တစ်ပါး အများပင် ဝိညာဉ်ငါးပါး၊ အာရုံငါးပါး၊ ထိပါး၍၊ ဝီထိငါးရပ်နှင့် ဆက်ဆံ သော အာရုံငါးပါးတို့ကို မြင်ရ ကြားတွေ့ရသည် ဟူ၍ အများပင် ရှိသင့်ပါသည်။ ဝိညာဉ်ငါးရပ်ကိုပင် ယူရမည်။ သို့မဟုတ် မနောဝိညာဉ်ကိုသာ ယူရမည်ကိုလည်း သိလိုပါသည်။

၅၂-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။အိပ်မက်ခြင်း၏ အခြင်းအရာကို မေးရာ၌-

အိပ်မက်၏ အကြောင်းအရာကို ဝိဘင်း အဋ္ဌကထာ၊ အင်္ဂုတ္တရနိကာယ် ပဉ္စကနိပါတ် အဋ္ဌကထာ၊ မဟာသုပိနဇာတ်၏ အဖွင့် ဇာတ်အဋ္ဌကထာ၊ ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာ သံဃာ ဒိသိသ် သိက္ခာပုဒ်အဖွင့်၊ မိလိန္ဒပဉ္စာ၊ သာရတ္ထသင်္ဂဟ၊ သာရတ္ထဒီပနီ ဋီကာစသော ကျမ်းတို့၌ ဆုံးဖြတ်သည့်အရာသည် အလွန်ကျယ်ဝန်း များပြားသောကြောင့် မေးသူ၏ဆန္ဒလည်း ပြေလည်ရုံ၊ ထိုကျမ်းတို့၌ ဆိုသောစကားလည်း သိသာရုံ၊ ပြဿနာပုစ္ဆာစဉ်ထုတ်၍ ဆိုပေအံ့။

- (၁) အိပ်မက်၏ဆိုပြီ ထိုအိပ်မက်ကို အာရုံကို ယူတတ်သော ပဉ္စဒွါရ မနောဒွါရ တို့တွင် အဘယ်ဒွါရစိတ်ဖြင့် မက်သနည်း၊
- (၂) အိပ်မက်ခြင်း၏ အပြားကား အဘယ်မျှပြားသနည်း။
- (၃) မက်သော အိပ်မက်သည် မက်တိုင်း မှန်မည်လော၊ မမှန်မည်လော။
- (၄) ထိုအိပ်မက်ကို ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အရိယာရှစ်ယောက်အားဖြင့် အလုံးစုံ တကျိပ်နှစ်ယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်မက်အပ်သနည်း။
- (၅) နိုးလျက်တည်း မက်သလော၊ အိပ်ပျော်လျက်တည်း မက်သလော။
- (၆) ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ အဗျာကတ သုံးပါးတို့တွင် အဘယ်တရားနည်း။
- (၇) အိပ်မက်မြင်ခြင်း၌ ကောင်းကျိုး မကောင်းကျိုးတို့သည် ဖြစ်ရာသလော။

ဤကား အမေးပုစ္ဆာ ခုနစ်ပါးတည်း၊ ဤခုနစ်ပါးသော အမေးပုစ္ဆာ ပြဿနာတို့ကို ထုတ်ဦးရာ၏။

ထိုခုနစ်ပါးသော အမေးပုစ္ဆာတို့တွင်—

(၁) ပဉ္စဒွါရ၊ မနောဒွါရ စိတ်တို့တွင် အဘယ်ဒွါရစိတ်ဖြင့် မက်သနည်း ဟူသော ပထမအမေး၌—

သုပိနံ ပဿန္တော မနောဒွါရေ နေဝ ပဿတိ။ န ပဉ္စဒွါရိကေန။

ဟူသော ပါဠိနှင့်အညီ အိပ်မက် မြင်မက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မနောဒွါရဖြင့်သာ မြင်မက် ၏။ ပဉ္စဒွါရဖြင့် မမြင်မက်ဟူ၍ မှတ်ရမည်။

(၂) အိပ်မက်အပြားကား အဘယ်မျှ ပြားသနည်းဟူသော ဒုတိယအမေး၌—

တဉ္စ ပနေတံ သုပိနံ ပဿန္တော စတူဟိ ကာရဏေဟိ ပဿတိ၊ ဓာတုက္ခောဘတော ဝါ အနုဘူတပုဗ္ဗတော ဝါ ဒေဝတော ပသံဟာရတော ဝါ ပုဗ္ဗနိမိတ္တတော ဝါ တိ။

ဟူသောပါဠိနှင့်အညီ အိပ်မက်၏အပြားသည် လေးပါး အပြားရှိ၏။

လေးပါးဟူသော်ကား။ ဓာတုက္ခောဘ မက်ခြင်းလည်း တပါး၊

အနုဘူတပုဗ္ဗမက်ခြင်းလည်းတပါး၊

ဒေဝတော ပသံဟာရ မက်ခြင်းလည်းတပါး၊

ပုဗ္ဗနိမိတ္တ မက်ခြင်းလည်းတပါး။ ဤသို့အားဖြင့် လေးပါး အပြားရှိ၏။

ထိုလေးပါးတို့တွင်-ကမ်းပါးတောင်တက်မှ ကျခြင်း စသည်လည်းကောင်း။ တောင်ဖျား သစ်ပင် ကောင်းကင်သို့ တက်မက်ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ဆင်၊ မြင်း၊ ခိုးသူ၊ မြွေ၊ ခွေး ဘီလူးတို့လိုက် စသည်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း မြင်မက်ခြင်းသည် ဓာတုက္ခောဘ မက်ခြင်းမည် ၏။ သလိပ်၊ သွေး၊ လေ၊ သည်းခြေ စသော ဓာတ် မငြိမ်မဝပ် လှုပ်ချောက်ချား၍ မြင် မက်သည် ဆိုလိုသည်။

ရှေးနေခဲ့ဖူးသော အရပ်ဌာနတို့၌ ရှေးက လေ့ကျက်ခဲ့ဖူးသော အမှုအရာတို့ကို ရှေးကဲ့ သို့အတိုင်း ပြောမက်၊ ဆိုမက်၊ ပြုမက်ခြင်းသည် အနုဘူတ မက်ခြင်းမည်၏။ ရှေးက လေ့ ကျက်ခဲ့ဖူး၍ မက်သည် ဆိုလိုသည်။

မိမိအဆွေခင်ပွန်းနတ်၊ရန်သူဖြစ်ခဲ့ဘူးသောနတ်တို့သည်အကျိုးပြုလိုခြင်း၊အပြစ်ပြုလိုခြင်း ငှာ အထူးထူးသော နှစ်သက်ဖွယ်ရှိသော အာရုံ၊ အထူးထူးသော ကြောက်မက်ဖွယ်ရှိသော အာရုံတို့ကို ဆောင်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ထိုအာရုံတို့ကို နတ်တို့၏ အာနုဘော်ကြောင့် မြင်မက် ကုန်၏။ ထိုသို့မြင်မက်ခြင်းသည် ဒေဝတောပသံဟာရ မက်ခြင်းမည်၏။ နတ်တို့လှည့်ဖြား၍ မက်သည်ဆိုလိုသည်။

မိမိပြုအပ်သောကောင်းမှုကံ၊ မကောင်းမှုကံတို့၏ အကျိုးအပြစ်တို့သည် ဖြစ်လို၍ဘုရား အလောင်းတော် သိဒ္ဓတ်မင်းသား၏ ငါးပါးသောအိပ်မက်တို့ကို မြင်မက်ခြင်း ကောသလ မင်းကြီး၏ တဆယ့်ခြောက်ချက်သော အိပ်မက်တို့ကို မြင်မက်ခြင်း၊ မယ်တော်မာယာ၏ ဘုရားလောင်း ပဋိသန္ဓေ နေလတ္တံ့သော အကြောင်းနိမိတ်ဖြစ်မည်ကို မြင်မက်ခြင်းကဲ့သို့ မြင်မက်ခြင်းသည် ပုဗ္ဗနိမိတ္တမက်ခြင်းမည်၏။ အကျိုးအပြစ်မဖြစ်မီ နိမိတ်ထင်သည် ဆိုလိုသည်။

အကျဉ်းအဓိပ္ပါယ်ကား။ အိပ်မက်မြင်မက်ခြင်းသည်။ ဓာတ်ချောက်ချား၍လည်း မြင် မက်သည်။ ရှေး၌လေ့ကျက်ခဲ့ဖူးသောကြောင့်လည်း မြင်မက်သည်။ နတ်တို့လှည့်ဖြား၍လည်း မြင်မက်သည်။ ပုဗ္ဗနိမိတ်ဖြစ်လို၍လည်း မြင်မက်သည်။ ဤလေးပါးတည်းဟု မှတ်ရမည်။

(၃) ထိုသို့မြင်မက်သော အိပ်မက်တို့သည်။ မှန်မည်လော၊ မမှန်မည်လော ဟူသော တတိယအမေး၌—

တတ္ထ ယံ ဓာတုက္ခောဘတောစ အနုဘူတပုဗ္ဗတောစ သုပိနံ ပဿတိ။ န တံ သစ္စံ ဟောတိ။ ဟူသော ပါဠိနှင့်အညီ—

ထိုလေးပါးသော မြင်မက်ခြင်းတို့တွင် ဓာတ်ချောက်ချား၍ မြင်မက်ခြင်း၊ ရှေး၌ လေ့ကျက်ခဲ့ဘူးသည်ကို မြင်မက်ခြင်း ဤနှစ်ပါးတို့သည် အလျဉ်းပင် မမှန်ကုန်ဟူလိုသည်။

ယံ ဒေဝတော ပသံဟာရဟော ပဿတိ။ တံ သစ္စံဝါ ဟောတိ အလိကံဝါ။

ဟူသော ပါဠိနှင့်အညီ နတ်တို့လှည့်ဖြား၍ မက်ခြင်းသည် မိမိတို့ပြုအပ်သော ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံတို့၏ ဗလဝ၊ ဒုဗ္ဗလသို့လိုက်၍ ရံခါလည်းမှန်၏၊ ရံခါလည်းမမှန်၊ အမြဲမရှိ။ ထို

စကားသည်လျှင် သင့်မြတ်စွာ။ သီဟိုဠ်ကျွန်း ရောဟဏဇနပုဒ် မဟာနာဂဝိဟာရ၌ မထေရ်တဦး
 သည် ရဟန်းအပေါင်းတို့ကို မပန်ကြားမူ၍ တခုသော ကံကော်ပင်ကို ဖြတ်စေ၏။ သစ်ပင်
 စောင့်နတ်သည် မထေရ်အား အမျက်ထွက်၍ ရှေးဦးစွာ အိပ်မက်ဖြင့် ဖြားယောင်းလှည့်ပတ်
 ၏။ နောက်အခါ ဤနေ့မှ ခုနစ်ရက်မြောက်သော နေ့၌ သင်တို့၏ အလုပ်အကျွေးဖြစ်သော
 တကာမင်းသည် သေလတ္တံ့ဟု အိပ်မက်၌ ကြားလေ၏။ မထေရ်လည်း ထိုစကားကိုဆောင်
 ၍ မင်း၏ မောင်းမတို့အားကြား၏။ မောင်းမအပေါင်းတို့သည် တပြိုင်နက်လျှင် ကြီးစွာ
 ငိုကြွေးကြကုန်၏။ ထိုအခါ မင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟု မေး၏။ မောင်းမတို့လည်း
 မထေရ်ဆိုကြောင်း အလုံးစုံကိုပင် ကြားပေကုန်၏။ မင်းလည်း နေ့ကိုရေတွက်စေ၍ ခုနစ်
 ရက်လွန်သောကာလ ဆိုတိုင်းမမှန်သောကြောင့် မထေရ်၏ လက်ခြေတို့ကို ဖြတ်စေ၏
 ဟူသတည်း။

ယံ ပန ပုဗ္ဗနိမိတ္တတော ပဿတိ။ တံ ဧကန္တသစ္စမေဝ ဟောတိ။

ဟူသောပါဌ်နှင့်အညီ။ ပုဗ္ဗနိမိတ်ဖြစ်လို၍ မြင်မက်ခြင်းသည်လျှင် ဧကန္တမှန်သည်ဟုမှတ်ရ
 မည်။

(၄) ထိုအိပ်မက်ကို၊ ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အရိယာရှစ်ယောက်အားဖြင့်၊ အလုံးစုံ
 တကျိပ်နှစ်ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် မက်အပ်သနည်း ဟူသော
 စတုတ္ထအမေး၌ -

တံ ပနေတံစတုဗ္ဗိဓံ သူပိနံ ပဿန္တော သေက္ခ ပုထုဇနာဝ ပဿန္တိ အပ္ပဟိနဝိပလ္လာသတ္တာ။
 အသေက္ခာ န ပဿန္တိ ပဟိနဝိပလ္လာသတ္တာ။ ဟူသော ပါဌ်နှင့်အညီ -

ထိုလေးပါးသော အိပ်မက်တို့ကို မပယ်အပ်သေးသော ဝိပလ္လာသရှိကုန်သော သေက္ခ၊
 ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သာ မက်ကုန်၏။ ပယ်အပ်ပြီးသော ဝိပလ္လာသရှိကုန်သော အသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့
 သည် မမက်ကုန်။ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့ မက်၏ဟုဆိုသော်လည်း သေက္ခခုနစ်ယောက်တို့တွင်
 မဂ္ဂဋ္ဌာန်လေးယောက်တို့သည် မမက်ကုန်။ သုံးယောက်သော အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့
 သာ မက်ကုန်၏ဟု မှတ်ရာ၏။

(၅) ဘဝင်ကင်း၍ နိုးစဉ်ကာလ ဇောဝါရ၌ မက်သလော။ ဘဝင်ကျ၍ အိပ်ပျော်စဉ်
 ကာလ၌ မက်သလောဟူသော ပဉ္စမအမေး၌ -

အိပ်မက်သောသူတို့အား ဘဝင်ကင်း၍ နိုးစဉ်ကာလ ဇောဝါရ၌ မက်၏ဟူ၍လည်း
 မယူသင့်။ ဘဝင်ကျ၍ အိပ်ပျော်စဉ်ကာလ မက်၏ဟူ၍လည်း မယူသင့်။ အဘယ့်ကြောင့်
 နည်း ဟူမကား။

ယဒိ တာဝ သုတ္တော ပဿတိ။ အဘိဓမ္မ ဝိရောဓော အာပဇ္ဇတိ။

ဟူသော ပါဠိနှင့်အညီ အကယ်၍ အိပ်ပျော်သောကာလ မက်သည်ဟု ယူငြားအံ့။ အဘိဓမ္မာဒေသနာနှင့် ဆန့်ကျင်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ အဘယ်သို့ ဆန့်ကျင်သနည်း ဟူငြားအံ့။ ဘဝင်္ဂစိတ္တေ န ဟိ သုပတိ။ ဟူသော ပါဠိနှင့်အညီ အိပ်ပျော်သောသူတို့သည် ဘဝင်္ဂစိတ် ဖြင့်သာ အိပ်၏။ တံ ရူပနိမိတ္တာဒိအာရမ္မဏံ ရာဂါဒိသမ္ပယုတ္တံဝါ န ဟောတိ။ ဟူသော ပါဠိနှင့်အညီ ထိုဘဝင်္ဂစိတ် သဘောသည်လည်း ရူပါရုံ အစရှိသည်ကို ယူခြင်း၊ ရာဂ အစရှိသူတို့နှင့် ယှဉ်ခြင်းသည် မဖြစ်ကုန်။ အိပ်မက်သော သူတို့သည်ကား ရူပါရုံ အစရှိသည် ကို စွဲလမ်းခြင်း၊ ရာဂစသည်တို့နှင့် ယှဉ်ခြင်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် အဘိဓမ္မာ ဒေသနာနှင့်မညီ ဆန့်ကျင်၏။ ဆန့်ကျင်သောကြောင့် မယူအပ်။

အဘယံကြောင့် နိုးစဉ်မက်သည်ဟု မယူအပ်သနည်း ဟူငြားအံ့။

အထ ပဋိဗုဒ္ဓေါ ပဿတိ၊ ဝိနယဝိရောဓော အာပဇ္ဇတိ။ ဟူသော ပါဠိနှင့်အညီ အကယ်၍ နိုးစဉ်ကာလ မက်သည်ဟုယူအံ့။ ဝိနည်းဒေသနာနှင့်မညီ ဆန့်ကျင်ခြင်းသို့ ရောက်၏။

အဘယ်သို့ ဆန့်ကျင်ခြင်းသို့ ရောက်သနည်း ယူငြားအံ့။

ယဉ္ဇိ ပဋိဗုဒ္ဓေါပဿတိ၊ သံဝေါဟာရိကစိတ္တေန ပဿတိ။

ဟူသောပါဠိနှင့် အညီ နိုးစဉ်ကာလ မက်သည်ဖြစ်အံ့။ ရဟန်းတို့အား အာပတ်၊ လူတို့အား အပြစ်ထိုက်လျောက်သော ပကတိသော စိတ်ဖြင့် မက်ရာ၏။ ပကတိစိတ်ဖြင့် မက်လျှင်လည်း -

သံဝေါဟာရိကစိတ္တေနစ ကတေ ဝိတိက္ကမေနာပတ္တိနာမ နတ္ထိ။ ဟူသောပါဠိနှင့်အညီ-

ပကတိသောစိတ်ဖြင့် လွန်ကျူးမိသော် ရဟန်းတို့အား အာပတ်မသင့်သော မည်သည်မရှိ၊ သင့်သည်ချည်း၊ လူတို့အား အပြစ်မရောက်သော မည်သည်မရှိ၊ ရောက်သည်ချည်းဖြစ်ခဲ့။ သို့သော်-အိပ်ပျော်သောကာလ၊ သူ၏အသက်ကိုသတ်၊ သူ၏ဥစ္စာကို ခိုးမက်သော ရဟန်းတို့ အား ပါရာဇိက အာပတ်၊ ထုလွှစွည်းစသော အာပတ်တို့သည် ဝတ္ထုအလျောက် သင့်ရာ ၏။ လူတို့အား သူ၏အသက်သတ်ခြင်းကို ပြုမက်သော် ပါဏာတိပါတ စသော အပါယဂမနိယ အပါယ်သို့လားစေတတ်သော ကံတို့သည် ထိုက်ကုန်ရာ၏။ စင်စစ်အားဖြင့်ကား “အညတြ သုပိနန္ဒာ” ဟူ၍ ဟောတော်မူသော ပါဠိတော် -

သုပိနံ ပဿန္တေန ပန ကတေ ဝိတိက္ကမေ ကေန္တမနာပတ္တိဝေ။ ဟူသော အဋ္ဌကထာပါဠိ တို့နှင့်အညီ။ အိပ်မက်၌ သူ့ အသက်ကိုသတ်ခြင်း၊ သူ့ ဥစ္စာကို ခိုးယူခြင်းစသည်ကို ပြုမက် သော ရဟန်းတို့အား အာပတ်အပြစ်တို့သည် မသင့်မထိုက်ကုန်။ ထို့ကြောင့် နိုးလျက်ပင်

မက်၏ဟု ယူလျှင် ဝိနည်းဒေသနာနှင့်မညီ၊ ဆန့်ကျင်ခြင်းသို့ရောက်၏။ ထို့ကြောင့် မယူအပ်။ ဘဝင်ကျ၍ အိပ်ပျော်စဉ်ကာလ မက်၏ဟူ၍လည်း မယူသင့်။ ဘဝင်ကင်း၍ နိုးစဉ်ကာလ ဇောဝါရ၌မက်၏ ဟူ၍လည်း မယူသင့်ဟုဆိုသော် အဘယ်ကာလ၌ မက်သနည်းဟူသြားအံ့။

ကပိမိဒ္ဓပရေတော ခေါ မဟာရာဇ သုပိနံပဿတိ။ ဟူသောပါဌ် -

ကပိမိဒ္ဓပရေတောတိ မက္ကဋ္ဌဒ္ဓါယ သုက္ခော။ ဟူသောပါဌ်တို့နှင့်အညီ သြက္ကန္တနိဒ္ဓါဟုဆိုအပ်သော ဘဝင်ကျသော အိပ်ခြင်း၊ ပဋိပုဒ္ဓဟု ဆိုအပ်သော နိုးကြားခြင်းကိုပယ်၍ မျောက်တို့၏ အိပ်ခြင်းကဲ့သို့ ကပိမိဒ္ဓပရေတ-ဟု ဆိုအပ်သော လျင်သော အပြန်ရှိသော အိပ်ခြင်းသည် အနန္တလဲလဲ ကုသိုလ်စသောစိတ်နှင့် ရောနှောခြင်းလည်းရှိ၏။ ထိုအိပ်ခြင်းဖြင့် အိပ်သောသူသည် အိပ်မက်ကိုမြင်မက်၏ ဟူသတည်း။

အဓိပ္ပာယ်အကျဉ်းကား။ ဘဝင်ချည်းသက်သက်လည်း မဟုတ်တတ်၊ ကုသိုလ်စသော ဇောဝါရသက်သက်ပြီပြီသား နိုးသည်လည်း မဟုတ်တတ်၊ စိတ္တဝေါကိဏ္ဍအပိုင်းတွင်သာ မက်၏ဟုလိုသည်။

ဤသို့ စိတ္တဝေါကိဏ္ဍဖြစ်သော မျောက်တို့၏ အိပ်မျဉ်းခြင်းကဲ့သို့ အိပ်မျဉ်းခြင်းကို လောက ဝေါဟာရအားဖြင့် မျောက်မျဉ်း ဟူ၍ ဆို၏။ ထို့ကြောင့် ပါရမီ၌ “မျောက်မျဉ်း ခါ၌၊ မင်းလျှာအိပ်မက်၊ မြင်သောထက်လည်း၊ ဆတက်အရာ၊ ရှင့်ဘဝါလျှင်၊ ထိုခါလွန် ဝမ်းမြောက်၏တည်း” ဟူ၍ စပ်ဆိုတော်မူလေသည်။ ဤပျို့၌ မျောက်အိပ်ခါ မဆိုမူ၍ မျောက်မျဉ်းခါဟု ဆိုလေသည်ကား- မျဉ်းသည်ဆိုသော စကားလည်း အိပ်သည်ကိုပင်ဆိုသည်၊ ရှေးစကားဖြစ်သည်။

ဆိုထုံးကား ဇာတ်ပေါင်းတွင် “နာနာဖျားဖျား၊ အိပ်သောလားသို့၊ ရေသားဖိန်းဖိန်း၊ မျဉ်းမျဉ်းမှိန်းသည်၊ စက်ကိန်းတပြောင်းပြောင်းသတည်း။”

ဘူရိဒတ်လင်္ကာတွင် “ပျော်ပါးလှည့်ကာ၊ ပန်းအိပ်ရာထက်၊ သာယာမျဉ်းခွေ၊ ကိန်းစက်၍လျှင်” -

သဌေးခန်းတွင် “ရှည်ကြာနေရက်၊ အိမ်ဝယ်ဘက်လျှင်၊ ကိန်းစက်မျဉ်းလျောင်း၊ မနေကောင်းခဲ”

ဝိဓူရတွင် “တိမ်းညွတ်ငဲ့စောင်း၊ မပြန်ပြောင်းခဲ၊ မျဉ်းလျောင်းစက်ရာ၊ ရှင်သက်သာအောင်၊ ဆင်းဝါကိုယ်ပြင်” -

ဗုဒ္ဓပုတ္တိတွင် “စက်မွေ့ ရာ၌၊ အသာလျောင်းလျှင်၊ မျဉ်းပျော်ချင်သည်၊ ဘဝင်ချည်းဇော မတတ်တည်း” -

စံမြောက်ဘက်ကွေ့ချီရတုတွင် “နန်းရွှေဘုံကို၊ အာရုံမကွက်၊ မျဉ်းကိန်းစက်သော်၊ အိပ်မက်တည့်မှန်၊ နတ်တို့ဖန်သို့” ။ ဤသို့စသည်ဖြင့် စပ်ကုန်သော ထုံးသာဓကတို့ကို ထောက်၍ သိရာ၏။

(၆) အိပ်မက်ခြင်းသည် ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ အဗျာကတ သုံးပါးတို့တွင် အဘယ် နည်းဟူသော ဆဋ္ဌအမေး၌ -

တေနာယံ သုပိနော ကုသလောပိ ဟောတိ အကုသလောပိ အဗျာကတောပိ။ ဟူသော ပါဠိနှင့်အညီ ကပိမိဒ္ဓပရေတ ဟု ဆိုအပ်သော လဟုပရိဝတ္တ လျင်သော အပြန်ရှိခြင်းကြောင့် ထိုအိပ်မက်သည် တရားဟောခြင်းစသည်ကို မြင်မက်သော သူတို့အား ကုသိုလ်၊ သူ့ အသက် ကိုသတ်ခြင်း၊ သူ့ ဥစ္စာကိုခိုးခြင်းစသည်ကို မြင်မက်သောသူတို့အား အကုသိုလ်၊ ထိုနှစ်ပါး မှ လွတ်သော အာဝဇ္ဇန်း၊ တဒါရုံခဏ၌ဖြစ်သော သူတို့အား အဗျာကတဖြစ်သည်ဟု ကျမ်းဂန် လာသောကြောင့် ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ အဗျာကတ သုံးပါးပင် ရှိသည်ဟု မှတ်ရာသည်။

(၇) အကျိုးရမည် မရမည်၊ အပြစ်ဖြစ်မည် မဖြစ်မည်ဟူသော သုတ္တမအမေး၌ -

သွာယံ ဒုဗ္ဗလဝတ္ထုကတ္တာ စေတနာယ ပဋိသန္ဓိံ အာကမ္မိတံ အသမတ္ထော။ ဟူသော ပါဠိနှင့်အညီ အိပ်မက်၌ဖြစ်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ် စေတနာသည် ဒုဗ္ဗလဝတ္ထုကဖြစ်၍ ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာ ကဋတ္တာရုပ်ကို အကျိုးမပေးသည်ကိုရည်၍ အိပ်မက်၌ လွန်ကျူးသော ရဟန်းတို့အားအာပတ်မသင့်။ အညတြံ သုပိနန္တာဟု ဟောတော်မူသည်။ ထိုပဋိသန္ဓေအကျိုးကို မပေးဆိုသော် အိပ်မက်၌ဖြစ်သော ဗုဒ္ဓါရမ္မဏ ဓမ္မာရမ္မဏဟု ဆိုအပ်သော ဘုရားကိုပူဇော် ခြင်း၊ တရားနာခြင်းစသော ကုသိုလ်စေတနာ။ ပါဏာတိပါတစသော အကုသိုလ်စေတနာ တို့သည် အကျိုးမခံရ၊ အဟောသိကံဖြစ်မည်လောဟူအံ့၊ အဟောသိကံလည်းမဖြစ်၊ အဘယ့် ကြောင့်နည်းဟူမူကား။

ပဝတ္ထေပန အညေဟိ ကုသလာကုသလေဟိ ဥပတ္တမ္ဘိတော ဝိပါကံ ဒေတိ။ ဟူသော ပါဠိနှင့်အညီ ပဝတ္ထိအခါ၌သော်ကား တပါးကုန်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ်စေတနာတို့သည် အထောက်အပံ့အမှီရသည်ရှိသော် အင်တန်မတန် ပဝတ္ထိအကျိုးကို ပေးစွမ်းနိုင်၏။ အဟော- သိကံ မဖြစ် မှတ်ရမည်။

ထိုအိပ်မက်သည် နေ့အခါမြင်မက်သည်ရှိသော် မညီ မမှန်တတ်၊ ညဉ့်ဦးယံ၊ သန်းခေါင် ယံ၌လည်း မညီ မမှန်တတ်၊ လင်းအားကြီး မိုးသောက်ထအခါ၌သော်ကား စားအပ်၊ သောက် အပ်၊ ခဲအပ်သော အာဟာရ တို့သည် ကောင်းစွာကြေခြင်းသို့ ရောက်သောကိုယ်၌ သြဇာ တည်ခြင်းကြောင့်၊ အရုဏ်တက်သောကာလ၌ မြင်မက်သော အိပ်မက်သည် ညီညွတ်မှန်ကန် သည်။ ကောင်းသော ဣဋ္ဌာရုံကို မြင်သောသူသည် ဣဋ္ဌာရုံကိုရ၏။ အနိဋ္ဌာရုံကို မြင်သော သူသည် အနိဋ္ဌာရုံကိုရ၏ ဟူလိုသည်၊ သာရတ္ထသင်္ဂဟစသော ဓမ္မကံကျမ်း၌ ထွက်သည်။

လောကီကျမ်း၌ကား။ စနေနေ့ မိုးသောက်ယံ၌ မြင်သော အိပ်မက်သည် မှန်တတ် သည်။ ဘုန်းကံရှိသောသူ ဖတ်သည်ရှိသော် ထိုသူ့ ဘုန်းကံကိုမှီ၍ လွန်၍မှန်တတ်သည် ဟူ၏။ ဤအရာ၌ ကျမ်းကြီးကျမ်းခိုင် မဟုတ်လေသော်လည်း မှန်ရာဇဝင်၌ လာသော ဓမ္မစေတီ မင်းတို့ဆိုသော စကားအစဉ်ဖြင့် မှတ်ရာ၏။

ယခင်အမေး၌ အိပ်မက်ကို ပဉ္စဒါရဖြင့်မမြင်မက်၊ မနောဒါရဖြင့်သာ မြင်၏ဟူ၍ကား ဆို၏။ မဒ္ဒိမိဖုရားတို့၏ မြင်မက်ခြင်းကဲ့သို့ ရူပါရုံ၊ ခေမာမိဖုရားတို့၏ တရားနာခြင်းကဲ့သို့ သဒ္ဒါရုံစသည်တို့ကို ပဉ္စဒါရမဟုတ် ဆိုသည်ရှိသော် မနောဒါရဖြင့် ရူပါရုံစသည်တို့ကို မြင်နိုင် အံ့လော ဟူငြားအံ့၊ မြင်နိုင်၏။ ထို့ကြောင့် အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟကျမ်း၌-

“မနောဒါရိက စိတ္တာနုပ္ပန္န ဆဗ္ဗိဓမ္မိ ပစ္စုပ္ပန္နမဘိတံ အနာဂတံ ကာလဝိမုတ္တဉ္စ ယထာ- ရဟမာလမ္မဏံ ဟောတိ” ဟူ၍ မနောဒါရ၌ဖြစ်သော ခြောက်ဆယ့်ခုနစ်ခုသော စိတ်တို့သည်၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ အတိတ်၊ အနာဂတ် အားဖြင့် ကာလသုံးပါး၌ ဖြစ်သော စိတ်ရှစ်ဆယ့်လေးခု၊ စေတသိက်ဒွေပညာသ၊ ရုပ်အဋ္ဌဝီသ၊ ကာလဝိမုတ်၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ်ဟုဆိုအပ်သော အာရုံ ခြောက်ပါးကို ယထာရဟ အာရုံပြုကုန်၏ဟု ဆိုသည်။ ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်၌လည်း-

သဗ္ဗေဓမ္မာ မနောဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော။ ဟု အာရုံခြောက်ပါးလုံးပင် မနောဝိညာဏ ဓာတ်အား အာရမ္မဏပစ္စယ သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်၏ဟု ဟောတော်မူသည်။ ထိုသို့ ဟောတော်မူသည်နှင့်လျော်စွာ မနောဒါရ၌ ဝိသယပွဲဝတ္တိကို ခွဲဝေသည်ရှိသော် ဝိဘူတာရုံ အဝိဘူတာရုံဟူ၍ နှစ်ပါးတည်း။

ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် ဝိဘူတာရုံဝိထိသည် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်၍ သတ္တရသာယုက ဖြစ်ကောင်းသော အာရုံခြောက်ပါး၌ အကျုံးဝင်သော ဝိညတ်ဒွေ၊ လက္ခဏရုပ်လေးခု ကြည့်သော ရုပ်ဗာဝိသ တို့တွင် တပါးပါးကို အာရုံပြု၍ ငါးဝိထိ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်၍ သတ္တရသာယုက မဖြစ်ကောင်းသော ဓမ္မာရုံ၌ အကျုံးဝင်သော ဝိညတ်ဒွေ၊ လက္ခဏရုပ်လေးခု၊ ကာမစိတ်စတုပညာသ၊ စေတသိက် ဒွေပညာသတို့တွင် တပါးပါးကိုအာရုံပြု၍ တဝိထိ၊ အတိတ်အနာဂတ်ဖြစ်၍ သတ္တရသာယုက မဖြစ်ကောင်းသော အာရုံခြောက်ပါး၌ အကျုံးဝင်သော ရုပ်အဋ္ဌဝီသ၊ ကာမစိတ် စတုပညာသ စေတသိက် ဒွေပညာသတို့တွင် တပါးပါးကို အာရုံပြု၍ တဝိထိ၊ ဤသို့လျှင် ခုနစ်ဝိထိ ဖြစ်သတည်း။

အဝိဘူတာရုံဝိထိ၌လည်း ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်၍ သတ္တရသာယုက ဖြစ်ကောင်းသော အာရုံ ခြောက်ပါး၌ အကျုံးဝင်သော ဝိညတ်ဒွေ၊ လက္ခဏရုပ် လေးခုကြည့်သော ရုပ်ဗာဝိသတို့တွင် တပါးပါးကို အာရုံပြု၍ နှစ်ဝိထိ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်၍ သတ္တရသာယုက မဖြစ်ကောင်းသော ဓမ္မာရုံ၌ အကျုံးဝင်သော ဝိညတ်ဒွေ၊ လက္ခဏရုပ်လေးခု၊ စိတ်ရှစ်ဆယ့်ကိုးခု၊ စေတသိက်ဒွေပညာသ တို့တွင် တပါးပါးကို အာရုံပြု၍ တဝိထိ၊ အတိတ်အနာဂတ် ဖြစ်၍ သတ္တရသာယုက မဖြစ် ကောင်းသော အာရုံခြောက်ပါး၌ အကျုံးဝင်သော ရုပ်အဋ္ဌဝီသ၊ စိတ်တခုယုတ်ကိုးဆယ်၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ကာလဝိမုတ်၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ်တို့တွင် တပါးပါးကိုအာရုံပြု၍ တဝိထိ၊ ဤသို့လျှင် လေးဝိထိ ဖြစ်သတည်း။

ဤတဆယ့်တဝီထိတို့တွင် အကြောင်းနှင့်လျော်စွာ တခုခုသော ဝီထိဖြင့် မြင်မက်၏ ဟူ၍ ယူရာ၏။ ဤသို့ဆိုခဲ့သော စကားတို့ကို ယုံမှားကင်းစေလို၍ -

သတ္တာနံ ဂမနာဒိ ဣရိယာပထကမ္ပနံ ကာယကမ္မ ဝစီကမ္မ သမုဋ္ဌာပနံ ကုသလာ-
ကုသလ ဓမ္မသမာဒါနံ လောကီယ လောကုတ္တရာသမာဓိသမာပဇ္ဇနံ တတော ဝုဋ္ဌာနံ စုတူပပတ္တိ-
စာတိ သဗ္ဗာကုသလာကုသလဓမ္မပ္ပဋိဇာနနာဒိ ဇဝနပရိယောသာနကိစ္စံ မနောဒွါရိကစိတ္တေ
နေဝ ဟောတိ။ နပဉ္စဒွါရိကေန။ တထာ နိဒ္ဒေါက္ကမနပဋိဗုဇ္ဈန သုပိန ဒဿနာ။

စသော ပါဠိတို့ဖြင့် သတ္တဝါတို့၏ သွားခြင်း စသော ဣရိယာပုထ်ကို လှုပ်ခြင်း။
ကာယကံ ဝစီကံတို့ကို ဖြစ်စေခြင်း။ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဓမ္မကို ဆောက်တည်ခြင်း၊ လောကီ
လောကုတ္တရာ သမာဓိကို ဝင်စားခြင်း၊ ထခြင်း၊ စုတိခြင်း၊ ပဋိသန္ဓေကို ဖြစ်စေခြင်း၊ အလုံးစုံ
သော ကုသိုလ်အကုသိုလ်ဓမ္မကို သိခြင်းစသော ဇောအဆုံးရှိသော ကိစ္စသည် မနောဒွါရဖြင့်
သာ ဖြစ်၏။ ပဉ္စဒွါရိကစိတ်ဖြင့်မဟုတ်။ ထို့အတူအိပ်ခြင်းသို့သက်ခြင်း၊ နိုးကြားခြင်း၊ အိပ်မက်
မြင်မက်ခြင်းတို့သည်လည်း မနောဒွါရိကစိတ်ဖြင့် မဖြစ်ဟူလိုသည်။

ဤသို့ဆိုခဲ့ပြီးသော စကားစုတို့သည်၊ သာရတ္ထသင်္ဂဟ ကျမ်းဆရာ၊ မိလိန္ဒပဉ္စာဆရာတို့၏
ဝါဒဖြင့် ပြအပ်သော စကားတည်း။

ဤအိပ်မက်ကို ဆုံးဖြတ်ရာ၌ပရမတ္ထသဘော၊ ဇော၊ တဒါရမ္မဏ၊ ဘဝင်၊ အာဝဇ္ဇန်း၊ ဒွါရ
နှင့် ယှဉ်သော အရာဖြစ်၍ အလွန်တရာ နက်နဲသိမ်မွေ့ စွာသည်၊ ဝတ်ထည်ကောင်းကို အပ်
ချည် ကောင်းနှင့် ချုပ်မှလျော်ချေသည်ဟူ၍ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ဆရာကျော်၊ ရွှေဥမင်ဆရာကျော်တို့
မိန့်တော်မူသကဲ့သို့ အဓိပ္ပာယ်နက် သဘောခက်သည်ကိုလည်း ဉာဏ်ထက်မြက်မှ သိနိုင်ရာချေ
သည်။

၅၃-ပုစ္ဆာ။ ။ဈာန်သမာပတ် ရသောသူတို့မှာ ဒိဗ္ဗစက္ခု ဒိဗ္ဗသောတကို ဘာ
ဝနာစီးဖြန်း၍ အဘိညာဉ်၏အစွမ်းဖြင့် ရသည်ကို သိသာပါ၏။ ဆကာမာဝစရ နတ်
တို့မှာ ဈာန်သမာပတ်ကိုရမှပင် ဒိဗ္ဗစက္ခု ဒိဗ္ဗသောတကိုရ၍ ဝေးသောအရပ် တိုက်
နံရံတို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းသောအရပ်၌ သိမ်မွေ့နူးညံ့သော အာရုံကို သိသည်ဖြစ်မည်။
ဈာန်သမာပတ် မရပဲပင် ပကတိ သိသည်ဖြစ်မည်ကို သိလိုပါသည်။

၅၃ - ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ဈာန်သမာပတ် ရသောသူတို့သည် ဒိဗ္ဗစက္ခု ဒိဗ္ဗသောတကို ဘာဝနာ
စီးဖြန်း၍ အဘိညာဉ်အစွမ်းအားဖြင့် ရသည်ကို သိသာပါ၏။ ဆကာမာဝစရ နတ်တို့မှာ
ဈာန်သမာပတ်တို့ကို ရမှပင် ဒိဗ္ဗစက္ခု ဒိဗ္ဗသောတကို ရ၍ ဝေးသောအရပ်၊ တိုက်နံရံတို့ဖြင့်
ဖုံးလွှမ်းသောအရပ်၌ သိမ်မွေ့ နူးညံ့သော အာရုံကို သိသည်ဖြစ်မည်။ ဈာန်သမာပတ် မရ
ပဲပင် ပကတိ သိသည်ဖြစ်မည်ကို သိလိုပါသည် ဟူရာ၌ -

ဒေဝတာနဉ္စိ သုစရိတကမ္မနိဗ္ဗတ္တံ ပိတ္တ သေမ္ပ ရူဟိရာဒီဟိ အပလိဗုဒ္ဓံ ဥပက္ကိလေသ ဝိမုတ္တတာယ ဒူရေပိ အာရမ္မဏံ သမ္ပုဋ္ဌန္တန သမတ္တံ ဒိဗ္ဗပသာဒစက္ခုဟောတိ။ ဟူ၍ နေတ္တိ အဋ္ဌကထာ၌လည်းကောင်း ပါရာဇိကဏ် အဋ္ဌကထာ ဝေရဉ္စကဏ္ဍ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဖွင့်တွင် လည်းကောင်း ဆိုသည်။

ဟိ သစ္စံ၊ မှန်၏။ ဒေဝတာနံ၊ နတ်တို့အား။ သုစရိတကမ္မ နိဗ္ဗတ္တံ၊ ကောင်းစွာကျင့်အပ်သော ကံကြောင့်ဖြစ်သော။ ပိတ္တ သေမ္ပ ရူဟိရာဒီဟိ၊ သည်းခြေ၊ သလိပ်၊ သွေးအစရှိသည်တို့ဖြင့်။ အပလိဗုဒ္ဓံ၊ မလိမ်းကျံသော။ ဥပက္ကိလေသ ဝိမုတ္တတာယ၊ ညစ်ညူးခြင်းမှ လွတ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ ဒူရေပိ အာရမ္မဏံ၊ အဝေး၌ ဖြစ်သောအာရုံကိုလည်း။ သမ္ပုဋ္ဌန္တန သမတ္တံ၊ ခံခြင်း ငှာစွမ်းနိုင်သော။ ဒိဗ္ဗပသာဒစက္ခု၊ နတ်၌ဖြစ်သော ပသာဒစက္ခုသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဤကား အနက်။

နတ်တို့၏ ဝေးသောအရပ်၌ အာရုံကို မြင်ခြင်းသည် အဘိညာဉ်စက္ခုမဟုတ်၊ ဒိဗ္ဗပသာဒ စက္ခုဖြင့်သာ မြင်သည်ဟုဆိုသည်။ အဘိညာဉ်စက္ခုကိုကား။

ဣဒဉ္စာပိ ဝီရိယဘာဝနာဗလ နိဗ္ဗတ္တံ၊ ဉာဏစက္ခု တာဒိသမေဝ။ ၎င်းဝိနည်း အဋ္ဌကထာ ပါဠိ။

ဝီရိယဘာဝနာ ဗလ နိဗ္ဗတ္တံ၊ ဝီရိယဘာဝနာ၏ အစွမ်းကြောင့်ဖြစ်သော။ ဣဒဉ္စာပိ ဉာဏ စက္ခု၊ ဤသို့သဘောရှိသော အဘိညာဉ်စက္ခုသည်လည်း။ တာဒိသမေဝ၊ ထိုနတ်၌ဖြစ်သော ပသာဒစက္ခုနှင့်တူသလျှင်ကတည်း။ ဤသည်ကားအနက်။

နတ်တို့၏ ပသာဒစက္ခုကဲ့သို့ အဘိညာဉ်စက္ခုဖြစ်သည်ကို ဆိုသတည်း။ ဒိဗ္ဗသောတ၌ လည်း ဤအတူပင် မှတ်ရာသည်။

အကျဉ်းကား။ နတ်တို့မှာ ပသာဒစက္ခုဖြင့်သာမြင်သည်။ ပသာဒ သောတဖြင့်သာကြား သည်။ ရသေ့ ရဟန်းတို့မှာ အဘိညာဉ် စက္ခုဖြင့်သာ မြင်သည်။ အဘိညာဉ်သောတဖြင့်သာ ကြားသည် ဟူလိုသတည်း။ ဤဒိဗ္ဗစက္ခုဟူသော ပါဠိ၌ ဒိဗ္ဗဟူ၍ ပဌမက္ခရာ ပ-နှင့်မလို။ ဒိဝါ ဒိတောယော-ဟူသော သုတ်လက္ခဏာကို ထောက်၍ ဒိဗ္ဗဟု တတိယက္ခရာ ဗ-နှင့် လိုသည်။ နတ်တို့မှာ သည်းခြေ သလိပ် သွေး စသည်တို့ဖြင့် မလိမ်းကျံ၊ ညစ်ညူးခြင်းမှ ကင်းသော ကြောင့် ဝေးသောအရပ်၌ အာရုံကို ယူနိုင်သည်။ လင်းတငှက်တို့သည် ယူဇနာတရာ ကွာ သောအရပ်၌ အစာကိုမြင်သည်ဆိုသော်လည်း ထိုငှက်တို့၏ ပသာဒရုပ်သည် အလွန်စင်ကြယ် သန့်ရှင်းလှဟန် ရှိသည် ထင်မိပေသည်။

၅၄-ပုစ္ဆာ။ ။မယ်တော် သိရိမဟာမာယာ မြင်မက်သောအိပ်မက်ကို သိလိုပါသည်။

သက္ကရာဇ် ၁၁၇၁-ခု နတ်တော်လဆန်း ၁-ရက်၊ အင်္ဂါနေ့၊ မုံရွာ သိရိမာလာက မေးလျှောက်လာရာတွင် ဖြေဆိုလိုက်သည်ကား။

၅၄-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။မယ်တော်မာယာ၏ မြင်မက်သော အိပ်မက်ကို မေးရာ၌-

တဒါ ကိရ ကပိလဝတ္ထု နဂဓေ အာသဠိနက္ခတ္တံ သံသုဠံ အဟောသိ။ မဟာဇနော နက္ခတ္တံ ကိဠတိ။

အစရှိသည်ဖြင့် အပဒါန် အဋ္ဌကထာ၊ ဗုဒ္ဓဝံသ အဋ္ဌကထာ၊ ဇာတတ္ထကီနိဒါန်း။ သာရတ္ထသင်္ဂဟ၊ ဇိနာလင်္ကာရဋီကာ စသော ကျမ်းတို့၌ လာသည်။

အဓိပ္ပါယ်ကား။ ။ကပိလဝတ်ပြည်၌ ဝါဆိုလပြည့် သဘင်သည်ဖြစ်၏။ သေသောက်ခြင်းကင်းသော ပန်းနံသာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော သဘင်ကို ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး ဘုရားလောင်း မယ်တော်သည် သဘင်ခံ၍ ဝါဆိုလပြည့်နေ့ နံနက်ကထ၍ လေးသိန်းသော ဥစ္စာတို့ကို ပေးလှူစွန့်ကြဲ၍ နံသာရည်ချိုး၍ မြတ်သော အစာကိုစား၍ ဥပုသ်ဆောက်တည်၍ ညဉ့်အိပ်ပျော်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ ဘုရားလောင်း ပဋိသန္ဓေ နေတော်မူမည့် အခါ၌လျှင် ဤသို့သော အိပ်မက်ကို မြင်၏။

အိပ်မက်ကား။ စတုမဟာရာဇ် နတ်မင်းကြီး လေးယောက်တို့သည် မိဖုရားကို အိပ်ရာနှင့် တကွ ချီလေ၍ ဟိမဝန္တာတောသို့ ဆောင်ယူပြီးလျှင် ယူဇနာခြောက်ဆယ်ရှိသော ဆေးဒန်း မြင်းသီလာ ကျောက်ဖျာအပြင်၌ ခုနစ်ယူဇနာရှိသော အင်ကြင်းပင်ကြီးအောက်၌ ထား၍ တင့်တယ်စွာရပ်ကုန်၏။ ထိုအခါ ထိုနတ်မင်းကြီးတို့၏ နတ်မိဖုရားတို့သည် လာ၍ မာယာမိဖုရားကို အနဝတတ်အိုင်သို့ ဆောင်၍ လူတို့၏အနံ့ကို ဖျောက်ခြင်းငှါ ရေချိုးစေ၍ နတ်တို့၏ အဝတ်တန်ဆာတို့ကို ဝတ်ဆင်စေ၍ နတ်တို့၏နံသာတို့ဖြင့် လိမ်းစေ၍ နတ်တို့၏ ပန်းကို ပန်စေ၍ နတ်တို့၏တန်ဆာကို ဆင်ယင်စေ၍ အနဝတတ်အိုင်၏ အနီး၌ ငွေတောင်သည် ရှိ၏။ ထိုငွေတောင်အတွင်း ရွှေဗိမာန်သည် ရှိ၏။ ထိုဗိမာန်၌ အရှေ့သို့ ဦးခေါင်းပြု၍ နတ်တို့အိပ်ရာကို ခင်း၍ သိပ်ကုန်၏။ ထိုအခါ ဆင်ဖြူသည် ထိုငွေတောင်၏ အနီး၌ ရွှေတောင်တတောင်ရှိ၏။ ထိုရွှေတောင်သို့ သွားဦး၍ ရွှေတောင်မှသက်၍ ငွေတောင်သို့တက်၍ မြောက်မျက်နှာမှလာ၍ ငွေပန်းဆိုင်းနှင့်တူသော နှာမောင်းဖြင့် ဖြူသောကြာကို ယူ၍ ကြိုးကြာသံကဲ့သို့ မြည်၍ ရွှေဗိမာန်သို့ဝင်ပြီးလျှင် မိဖုရားအိပ်ရာကို သုံးကြိမ် လက်ယာရစ်လှည့်၍ လက်ယာနံတောင်းကို ခဲ့၍ ဝင်သည်နှင့်အတူဖြစ်၏။ ထိုသို့မြင်မက်သော အခါ၌ပင် ဘုရားလောင်းသည် စုတေတော်မူ၍ သတိနှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ အဆင်အခြင်နှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ ဥတ္တရာသဠိနက္ခတ်နှင့် ယှဉ်သောအခါ၌ ပဋိသန္ဓေ နေတော်မူ၏ ဟူလိုသည်။ ဤကား မယ်တော်မာယာ မြင်မက်သော အိပ်မက်တည်း။

၅၅-ပုစ္ဆာ။ ။ဘုရားအလောင်း ဘုရားဖြစ်အံ့သောနေ့ မြင်မက်သော အိပ်မက်ကို သိလိုပါသည်။

၅၅-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ဘုရားအလောင်း မြင်တော်မူသော အိပ်မက်ကို မေးရာ၌လည်း - မက်ဟန်အကြောင်းကား -

တထာဂတဿ ဘိက္ခဝေ အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ပုဗ္ဗေ သမ္မောဓိံ အနဘိသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဗောဓိသတ္တဿမေဝ မဟာသုပိနာ ပါတုရဟေသုံ။ အစရှိသည်ဖြင့် အင်္ဂုတ္တရနိကာယ် ပဉ္စကနိပါတ်၊ မဟာသုပိနသုတ်၌ လာသည်။

အဓိပ္ပါယ်ကား။ ။ဘုရားဖြစ်တော်မူသော ကဆုန်လပြည့်နေ့ မိုးသောက်ထ၌ စကြဝဠာ မြေအပြင်သည် မြတ်သော အသရေရှိသော အိပ်ရာဖြစ်၍ ယူဇနာငါးရာ အစောက်မြင့်သော ဟိမဝန္တာတောင်မင်းသည် ခေါင်းအုံးဖြစ်၍ အရှေ့သမုဒ္ဒရာထိပ်ဖြင့် သွားလေသော လက်ဝဲလက်ကို အရှေ့စကြဝဠာ တောင်ထိပ်၌တင်၍ အနောက်သမုဒ္ဒရာထိပ်ဖြင့် သွားလေသော လက်ယာလက်ကို အနောက်စကြဝဠာ တောင်ထိပ်၌တင်၍ တောင်သမုဒ္ဒရာထိပ်ဖြင့် သွားသော ခြေတော်အစုံကို တောင်စကြဝဠာ တောင်ထိပ်၌တင်၍ ပက်လက်အိပ်တော် မူရသည် ဟု မြင်မက်တော်မူသည်။ ဤပဌမအိပ်မက်ခြင်းကား အတုမရှိသော သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို သိခြင်း၏ ပုဗ္ဗနိမိတ်တည်း။

ဒုတိယမြင်မက်ခြင်းကား။ တိရိယမည်သော နေဇာမြက်သည် ထွန်းတုံးရှိ နီလုစွာသော အရိုးဖြင့် ချက်တော်မှရောက်၍ တထွာ၊ တထောင်၊ အလံ၊ တတာ၊ တဂါဝုတ်၊ တယူဇနာ အစရှိသည်ဖြင့် ကြီးတည့်၍ ယူဇနာအသိန်းမကသော ကောင်းကင်အလုံး၌ နှံ့၍ တည်၏ဟု မြင်မက်တော်မူ၏။ ဤဒုတိယမြင်မက်ခြင်း၌ မြတ်သော အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော မဂ်တရားကို နတ်လူအပေါင်းတို့၌ ပြရခြင်း၏ ပုဗ္ဗနိမိတ်တည်း။

တတိယမြင်မက်ခြင်းကား။ ဖြူလှစွာသောကိုယ် မည်းလှစွာသော ဦးခေါင်းရှိသော ပိုးမျိုးတို့သည် ခြေတော်ဖျားမှစ၍ ပုဆစ်ဒူးတိုင်အောင်တက်၏။ ခြေတော်အစုံကို ဖုံးမိ၏ဟု မြင်မက်တော်မူ၏။ ဤတတိယမြင်မက်ခြင်း၌ များစွာဩဝါဒ၌ တည်ကုန်သော ကြည်ညိုကုန်သော သူတို့သည်ဘုရားသခင်သို့ကပ်၍ သရဏဂုံယူခြင်း၏ ပုဗ္ဗနိမိတ်တည်း။

စတုတ္ထမြင်မက်ခြင်းကား။ ညိုသောအဆင်း ရွှေသောအဆင်း နီသောအဆင်း ဖြော့တော့သော အဆင်းရှိသော လေးပါးသောငှက်မျိုးတို့သည် အရပ်လေးမျက်နှာမှလာ၍ ရှေ့တော်သို့ရောက်လျှင် ဖြူထွားစင်ကြယ်စွာ ဖြစ်၏ဟု မြင်မက်တော်မူ၏ ဤစတုတ္ထမြင်မက်ခြင်း၌ မင်းအစရှိသော လေးပါးသော အမျိုးသားတို့သည် မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်သော သာသနာတော်၌ လူ၏ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်၌ ရဟန်းပြု၍ အတုမရှိသော မဂ်ဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်း၏ ပုဗ္ဗနိမိတ်တည်း။

ပဉ္စမမြင်မက်ခြင်းကား။ မသန့်စင်သော တောင်ထိပ်၌ မလိမ်းမကျံသည်ဖြစ်၍ စကြံ သွားတော်မူသည်ကိုမြင်မက်တော်မူ၏။ ဤပဉ္စမမြင်မက်ခြင်း၌ ပစ္စည်းလေးပါးကို ရတော်မူ ငြားသော်လည်း မလိမ်းမကျံသော စိတ်ရှိတော်မူခြင်း၏ ပုဗ္ဗနိမိတ်တည်း။

ဘကြောင်းလည်း-စကြဝဠာ မြေကြီးတို့သည် အသရေရှိသော အိပ်ရာဖြစ်ခြင်းကို မြင်မက်ခြင်းသည်ကား ဘုရားဖြစ်အံ့သော ပုဗ္ဗနိမိတ်တည်း။ ဟိမဝန္တာတောင်မင်းကို ဦးခေါင်းအုံး မက်ခြင်းသည်ကား သဗ္ဗညုတဉာဏ်တည်း ဟူသော အဆောက်အဦကို ရခြင်း ၏ ပုဗ္ဗနိမိတ်တည်း။ လေးပါးသော လက်ခြေတို့သည် သမုဒ္ဒရာ အထက်ဖြင့် သွားလေ၍ စကြဝဠာအထိပ်၌ တည်ခြင်းကို မြင်မက်ခြင်းသည်ကား ဓမ္မစကြာ တရားတော်ကို ဟောရ အံ့၏ ပုဗ္ဗနိမိတ်တည်း။ ပက်လက်အိပ်တော်မူခြင်းကို မြင်မက်ခြင်းသည်ကား သုံးပါးသော ဘဝ၌ မှောက်လျက်တည်သော သတ္တဝါတို့ကို ပက်လက်ဖြစ်စေခြင်း၏ ပုဗ္ဗနိမိတ်တည်း။ မျက်စိကိုမှိတ်လျက် မျက်စိမြင်သောသူကဲ့သို့ မြင်မက်ခြင်းသည်ကား ဒိဗ္ဗစက္ခုကိုရခြင်း၏ ပုဗ္ဗနိမိတ်တည်းဟူလိုသည်။ ဤကားဘုရားလောင်း၏အိပ်မက်တည်း။

၅၆-ပုစ္ဆာ။ ။ပသေနဒီကောသလမင်းကြီး မြင်မက်သောအိပ်မက်တို့ကို မည် သည့် ကျမ်းကလာသည်ကို သိလိုပါသည်။ အဓိပ္ပာယ်ကိုလည်း မကျဉ်းမကျယ် မှတ်သားလိုပါသည် စကားပြေထုတ်နုတ်တော်မူပါ။

၅၆-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ကောသလမင်းကြီး၏ အိပ်မက်ကို မေးရာ၌-

ထိုအိပ်မက်တို့ကို ပစ္စုပ္ပန် အတိတ် ဇာတ်တော်နှင့်တကွ ခုဒ္ဒကနိကာယ်အဝင် ဧကနိပါတ် ဇာတ်ကျမ်း အဋ္ဌမပိုင်း ဝရုဏဝဂ်တွင် သတ္တမမြောက်ဖြစ်သော မဟာသုပိနဇာတ်၌ သင်္ဂါယနာတင်သည်။ တင်သောဂါထာတို့ကား-

ဥသဘာ ရုက္ခာ ဂါဝိယော ဂဝါစ၊
အဿော ကံသော သင်္ဂါလိကာစ ကုမ္ဘော။

ပေါက္ခရဏီစ အပါကံစန္ဒနံ။
လာဗူ နိသီဒန္တိ သိလာပ္ပဝန္တိ၊

မဏ္ဍုကိယော ကဏ္ဍသပေ ဝိလန္တိ။
ကာကံ သုပဏ္ဍာ ပရိဝါရယန္တိ၊
တသာဝကာ ဇေဋ္ဌကာနံ ဘယာဟိတိ။ ဟူသတည်း။

ဤဂါထာတို့တွင် ဥသဘာအစ၊ စန္ဒနံ အဆုံးရှိအောင် အဋ္ဌကထာ၌တင်သည်။ လာဗူ နိသီဒန္တိအစရှိသော လေးပါးတို့ကို ဧကနိပါတ် ပါဠိဇာတ်၌တင်သည်။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌ- ဝါထာ၌-

ပရိနိဗ္ဗာတေ ပန ဘဂဝတိ သင်္ဂီတိကာရကာ ဥသဘာဒီနိ အဋ္ဌကထံ အာရောပေတွာ လာဗူ နိသီဒန္တိတိ အာဒီနိ စတ္တာရိပဒါနိ ကေဂါထံ ကဘွာ ကေနိပါတေ ပါဠိ အာရောပေသံ။ ဟူ၍ဆိုသည်။

ထိုအိပ်မက်ကို မေးရာ၌ဖြေအံ့သောစကားသည် အလွန်ကျယ်ဝန်းမည် ဖြစ်သောကြောင့် ချုံး၍သာဖြေဆိုပေအံ့။

ကောသံလမင်းကြီးသည် တဆယ့်ခြောက်ပါးသော အိပ်မက်တို့ကို မြင်မက်၍ပူဏ္ဏားတို့ကို မေးသည်ရှိသော် အန္တရာယ်သုံးပါးသည် ဖြစ်လတ္တံ့၊ သဗ္ဗစတုက္ကယဇ်ကိုသာ စီရင်လော့ဟုဆို၍ မြို့၏အပ၌ ယဇ်တွင်းကိုပြု၍ များစွာသော အခြေလေးခုရှိသော သားအပေါင်း ငှက်အပေါင်းတို့ကို ရုံးစု၏။ ထိုအခါ မလ္လိကာဒေဝီသည် အဘယ့်ကြောင့် ဤသို့ပြုဘိသနည်း၊ ဘုရားသခင်ကိုသာ မေးလော့ဟုဆို၍ ကျောင်းတော်သို့ခေါ်၍ သွားလေ၏။ ဘုရားသခင်လည်း လာကြောင်းကိုမေးလင့်၏။ အိပ်မက်မြင်မက်ကြောင်း၊ ပူဏ္ဏားတို့ဆိုကြောင်း အိပ်မက်၏ဖြစ်ကြောင်းလုံးစုံကို ဖြေတော်မူပါဟု လျှောက်၏။ မင်းကြီး နတ်နှင့်တကွသော လောက၌ ငါဘုရားကိုထား၍ တစုံတယောက်သောသူမျှ ထိုအိပ်မက်တို့၏ အန္တရာယ်ဖြစ်ခြင်းကို သိနိုင်မြင်နိုင်သောသူ မည်သည်မရှိ၊ ငါဟောအံ့၊ သင်မြင်သော အိပ်မက်ကိုဆိုလော့ဟု မိန့်တော်မူ၏။ အရှင်ဘုရား ကောင်းပြီဟုဆို၍ မြင်သောအိပ်မက်တို့ကို ဆိုအံ့သောငှာ “ဥသဘာ ရုက္ခာ ဂါဝိယော ဂဝါစ အစရှိသော မာတိကာ ဂါထာတို့ကို ဆို၏။

(၁) ရှေးဦးစွာမြင်မက်သည်ကား။ ။အရှင်ဘုရား လေးခုသော မျက်စဉ်းအဆင်းရှိသောညိုသောနွားလားတို့သည် အရပ်လေးမျက်နှာမှ မင်းယင်ပြင်သို့ လာလတ်၍ဧေသည်ကို ရွှေကုန်အံ့ဟု လူများတို့ စည်းဝေးကုန်စဉ် ဧေအံ့သောအခြင်းအရာတို့ကို ပြု၍ မြည်တုန်ဟိန်းဟည်းလျက် မဓေပဲ ဖဲကြလေကုန်သည်ကို မြင်မက်၏ဟု လျှောက်၏။

မင်းကြီး၊ ဤအိပ်မက်သည်ကား မင်းကြီးလက်ထက်၌ ဖြစ်မည်မဟုတ်၊ နောင်အခါ အဓမ္မိကမင်း၊ အဓမ္မိကလူတို့လက်ထက်၌ ဖောက်ပြန်၍ ကုသိုလ်တရား ကျလျော့၍ အကုသိုလ်တရား ပြန့်ပြောသောကာလ၌ ဖြစ်လတ္တံ့။ ထိုအခါ မိုးတို့လည်း ကောင်းစွာ မရွာလတ္တံ့၊ မိုးရေတို့သည် ပြတ်လတ္တံ့၊ ကောက်ပဲတို့သည် ညှိုးကုန်လတ္တံ့၊ ငတ်မွတ်ကုန်လတ္တံ့၊ ရွာလိုဘိသကဲ့သို့ အရပ်လေးမျက်နှာမှ တိမ်တောင်တို့သည် တက်လတ်၍ မိန်းမတို့သည် နေပူ၌ လှန်းထားအပ်သော စပါးတို့ကို စုပ်အံ့စိုး၍ အတွင်းသို့သွင်းစဉ်ကာလ၌ ယောက်ျားတို့လည်း ပေါက်တူးခြင်းတောင်း လက်စွဲကုန်လျက် ကန်သင်းကန်ပိုင်းဖွဲ့အံ့သောငှာ ထွက်စဉ် ရွာအံ့သော အခြင်းအရာတို့ကိုပြု၍ ခြိမ်းမဲလျက် လျှပ်စစ်နွယ်တို့ကိုပြု၍ မရွာပဲသာ ပြေလတ္တံ့ဟု မိန့်တော်မူ၏။

(၂) ဒုတိယမြင်မက်သည်ကား။ ။အရှင်ဘုရားငယ်သော သစ်ပင်ချုပ်ပင်တို့သည် မြေကို ဖောက်ထွင်း၍ တထွာ တတောင် တက်ကာမျှဖြင့် ပွင့်ကုန်သီးကုန်သည်တို့ကို မြင်မက်၏ဟု လျှောက်၏။

မင်းကြီး၊ ဤအိပ်မက်အလိုကား လောကသည် ဆုတ်ယုတ်သောအခါ လူတို့အသက် တမ်း ယုတ်သောကာလ၌ ဖြစ်လတ္တံ့ နောင်အခါ သတ္တဝါတို့သည် ထက်သော ရာဂရှိကုန်သည် ဖြစ်၍ အရွယ်မရောက်သေးသော သတို့သမီးငယ်တို့သည် ယောက်ျားသို့သွား၍။ ဥတု လာခြင်း၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ခြင်း၊ သားသမီးပွားစီးခြင်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့ဟု မိန့်တော် မူ၏။

(၃) တတိယမြင်မက်သည်ကား။ ။အရှင်ဘုရား နွားမကြီးတို့သည် ယနေ့ဖွားသစ် သော နွားငယ်တို့၏ နို့ကို စိုက်ကုန်သည်တို့ကို မြင်မက်၏ဟု လျှောက်၏။

မင်းကြီး ဤအိပ်မက်၏အလိုကား နောင်အခါ လူတို့တွင် ကြီးသောသူတို့အား အရို အသေအလေးအမြတ်ပြုခြင်း ကင်းသောကာလ၌ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည် အမိအဘ တို့၌ လည်းကောင်း၊ ယောက်ျားမယောက်ျားသူ ယောက်ျားမိန်းမသူတို့၌လည်းကောင်း ရှက်ခြင်း ကင်းကုန်သည်ဖြစ်၍ မိမိအလိုလိုပင် ဥစ္စာစည်းစိမ်တို့ကို စီရင်လျက် ငတ်ရာစားရာကိုမျှ ကြီး သောသူတို့အား ပေးလိုမှသာ ပေးလတ္တံ့၊ မပေးလိုသည်ရှိသော် မပေးလတ္တံ့၊ သက်ကြီး မိဘတို့သည် ကိုးကွယ်ရာမဲ့သည်ဖြစ်၍ အလိုအတိုင်း မပြည့်စုံသဖြင့် ငယ်သောသားသမီး ချွေးမတို့ကိုသာ အလိုသို့လိုက်၍ အသက်ရှည်ရလတ္တံ့ဟု မိန့်တော်မူ၏။

(၄) စတုတ္ထမြင်မက်သည်ကား။ ။အရှင်ဘုရား၊ ဝန်ကိုရွက်ဆောင်နိုင်သော ခွန်အား ဗလနှင့်ပြည့်စုံသော နွားကြီးအဆက်ဆက်တို့ကို မကမူ၍ နွားငယ်တို့ကိုသာ ကကုန်၏၊ ဝန်ကိုရွက်ဆောင်ခြင်းငှာ မတတ်နိုင်၍ စွန့်လျက်ရပ်ကုန်သည်ကို မြင်မက်၏ဟု လျှောက်၏။

မင်းကြီး၊ ဤအိပ်မက်အလိုကား နောင်အခါ အဓမ္မကမင်းတို့လက်ထက်၌ ဖြစ်ကုန် လတ္တံ့၊ အဓမ္မကမင်းတို့သည် ပညာရှိကုန်သော အစဉ်အဆက်၌ လိမ္မာကုန်သော အမှုကို ဆောင်ရွက်ခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သော အမတ်ကြီးတို့အား စည်းစိမ်ဥစ္စာကို မပေးလတ္တံ့၊ တရားစီရင်ရာအရပ်၌လည်း၊ ပညာရှိကုန်သော၊ စီရင်ခြင်းငှာစွမ်းနိုင်ကုန်သော၊ ကြီးရင့် သော အမတ်တို့ကို မထားကုန်လတ္တံ့၊ ငယ်သော၊ ပညာမရှိသော၊ အစဉ်အဆက်၌မလိမ္မာ သော အမှုကို မဆောင်ရွက်နိုင်သော အမတ်ငယ်တို့ကိုသာ စည်းစိမ်ချမ်းသာတို့ကို ပေး ကုန်လတ္တံ့၊ တရားစီရင်ရာ၌လည်း ပညာမရှိကုန်သော၊ စီရင်ခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်သော၊ ငယ် နုကုန်သော သူတို့ကိုသာ ထားကုန်လတ္တံ့၊ ထိုအမတ်မိုက် တရားသူကြီးမိုက်တို့သည် မင်းမှု ကိုလည်းကောင်း၊ လျော် မလျော်ကိုလည်းကောင်း မသိကုန်သည်ဖြစ်၍ စည်းစိမ်ချမ်းသာတို့ ကို ထားအံ့သောငှာ မတတ်နိုင်၍ မင်း၏အမှုကို ပြီးစီးစိမ့်သောငှာလည်း မတတ်နိုင်၍

အမှုကို စွန့်ကုန်လတ္တံ့၊ ပညာရှိသော အမတ်တို့သည်လည်း စည်းစိမ်ချမ်းသာကို မရသောကြောင့် ကိစ္စကိုပြီးစိမ့်သောငှာ တတ်နိုင် သော်လည်း ငါတို့အား ထိုအမှုမှ အပဖြစ်ကုန်၏။ အမတ်ငယ်တို့သာ သိကုန်လတ္တံ့၊ ဖြစ်လေသမျှတို့ကို စောင့်ရှောက်ကုန်လတ္တံ့ဟု ထိုမင်းလှိုအား ပယ်စွန့်ကုန်လတ္တံ့ဟု မိန့်တော်မူ၏။

(၅) ပဉ္စမ မြင်မက်သည်ကား။ ။အရှင်ဘုရား၊ ခံတွင်းနှစ်ခုရှိသော မြင်းသည် နံပါးနှစ်ဘက်၌ မုယောကို ပေးကုန်သော် နှစ်ခုသောခံတွင်းဖြင့် စားသည်ကို မြင်မက်၏ဟု လျှောက်၏။

မင်းကြီး၊ ဤအိပ်မက်အလိုကား၊ နောင်အခါ အဓမ္မိကမင်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့၊ ထိုအခါ၊ အဓမ္မိကဗာလရာဇာတို့သည် တရားမစောင့်၊ လျှပ်ပေါ်သောသူတို့ကို တရားစီရင်ရာ၌ ထားလတ္တံ့။ ထိုအခါထိုတရားသူကြီးမိုက်တို့သည် ကောင်းမှုမကောင်းမှု၌ မခံမကြောက်သည်ဖြစ်၍ နှစ်ဘက်သားတို့၏ တစိုးကိုစား၍ တရားစီရင်ကုန်လတ္တံ့ဟု မိန့်တော်မူ၏။

(၆) ဆဋ္ဌ မြင်မက်သည်ကား။ ။အရှင်ဘုရား၊ လူတို့သည် အဖိုးတသိန်းထိုက်သော ရွှေခွက်ကို သုတ်သင်၍ ဤရွှေခွက်၌ ကျင်ငယ်ကိုစွန့်ပါလော့ဟု မြေခွေးတခုအား ဆောင်၍ ကပ်၏။ ထိုရွှေခွက်၌ မြေခွေး ကျင်ငယ်စွန့်သည်ကို မြင်မက်၏ဟု လျှောက်၏။

မင်းကြီး၊ ဤအိပ်မက်အလိုကား နောင်အခါ တရားမစောင့်သော အဓမ္မိကရာဇာမင်းတို့သည် အမျိုးကောင်းသားတို့အား ရံရှာသဖြင့် စည်းစိမ်ကို မပေးလတ္တံ့၊ အမျိုးကောင်းသားတို့သည် ဆင်းရဲကုန်လတ္တံ့၊ အမျိုးယုတ်သော သူတို့သည် အစဉ်အစိုးရ ကုန်သည်ဖြစ်၍ အမျိုးကောင်းသားတို့သည် ငါတို့သည် အမျိုးယုတ်သောသူတို့အား မှီ၍ အသက်မွေးရတော့မည်ဟု သမီးကို ပေးကုန်လတ္တံ့၊ အမျိုးကောင်းသမီးတို့၏ အမျိုးယုတ်သောသူတို့နှင့် ပေါင်းဖော်ရခြင်းသည် ရွှေခွက်၌ မြေခွေး ကျင်ငယ်စွန့်သည်နှင့် တူလတ္တံ့ဟု မိန့်တော်မူ၏။

(၇) သတ္တမမြင်မက်သည်ကား။ ။အရှင်ဘုရား၊ ယောက်ျားတယောက်သည် ကြိုးကို ကျစ်၍ ခြေရင်း၌ထား၏။ ထိုယောက်ျားနေသော အင်းပျဉ်အောက်၌ အိပ်သော မြေခွေးမငယ် တခုသည် ထိုသူမမြင်စဉ် စားသည်ကို မြင်မက်၏ဟု လျှောက်၏။

မင်းကြီး၊ နောင်သောအခါ မိန်းမတို့သည် ယောက်ျားတို့၌ လျှပ်ပေါ်သော ပုရိသလောလ၊ သေသောက်ခြင်း၌ လျှပ်ပေါ်သော သုရာလောလ၊ တန်ဆာဆင်ခြင်း၌ လျှပ်ပေါ်သော အလင်္ကာရလောလ၊ ခရီးသွားခြင်း၌ လျှပ်ပေါ်သော ဝိသိခါလောလ၊ အစား၌ လျှပ်ပေါ်သော အာမိသလောလတို့သည် ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့၊ သီလ သီတင်းမဲ့ကုန်သည်ဖြစ်၍ လင်သည် လယ်လုပ် ကုန်သွယ်၍ ဆင်းရဲငြိုငြင်စွာ ရသော ဥစ္စာတို့ကို သယောက် လင်ငယ်တို့နှင့်တကွ

သေသောက်ကုန်လျက် ပန်းနံ့သာ နံ့သာပြောင်းတို့ဖြင့် ဆင်၍ အမှုကြီးငယ်ကိုမျှ မပြုပဲ၊ အိမ်ထရံ၏ အထက်အဖို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ အပေါက်ရှိရာ အရပ်တို့ဖြင့် လည်းကောင်း သယောက်လင်ငယ်ကိုဆောင်၍ နက်ဖြန်ပျိုးအံ့သောမျိုးကိုမျှသော်လည်း ထောင်း၍ ယာဂု ထမင်း ခဲဖွယ်စသည်တို့ကို စားသောက်၍ ပျက်စီးလတ္တံ့ဟု မိန့်တော်မူ၏။

(ဂ) အဋ္ဌမမြင်မက်သည်ကား။ ။အရှင်ဘုရား၊ အိမ်တံခါး၌ အချည်းနှီးသော များစွာသော အိုးတို့ဖြင့် ရံအပ်သော ရေပြည့်သော အိုးတလုံးရှိ၏။ အမျိုးလေးပါးတို့သည် အရပ်ရှင်မျက်နှာမှ ရေကိုဆောင်၍ ပြည့်သောအိုးကြီး၌သာ ပြည့်စေကုန်၏။ လျှံ၍ စီးစေ ကုန်၏။ အဖန်တလဲလဲ ထိုအိုး၌သာလျှင် ရေကိုလောင်းကြကုန်၏။ အချည်းနှီးသော အိုး၌ ကား ကြည့်သသမျှ မရှိသည်ကို မြင်မက်၏ဟုလျှောက်၏။

မင်းကြီး၊ နောင်အခါ လူတို့သည် ယုတ်ကုန်အံ့၊ တိုင်းပြည်မြို့ရွာတို့သည် ဩဇာမရှိ ကုန်လတ္တံ့၊ မင်းတို့သည် ဆင်းရဲကုန်လတ္တံ့၊ ထိုမင်းတို့၏ ဘဏ္ဍာတိုက်တို့၌ တသိန်းမျှသော အသပြာသာလျှင် ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့၊ ဤသို့ဆင်းရဲသော မင်းတို့သည် ခပ်သိမ်းသော ဇနပုဒ်တို့ကို မင်းမှုကိုသာ ပြုစေကုန်လတ္တံ့၊ ဇနပုဒ်သားတို့လည်း မင်းမှုဖြင့် နှိပ်စက်ကုန် သောကြောင့် မိမိတို့အမှုကို မပြုရကုန်လတ္တံ့၊ မိမိတို့အမှုကိုစွန့်၍ မင်းမှုကိုသာပြုကြကုန်လတ္တံ့၊ မင်း၏အကျိုး ငှာသာလျှင် ကောက်ပဲတို့ကို စိုက်ပျိုးစေလျက် စောင့်ကုန်၊ ရိတ်ကုန်၊ နယ်ကုန်လျက် ကြံခင်း ကိုပြုသော သူတို့သည် ယန္တရားကို ပြုကုန်၍ တင်လဲ စသည်တို့ကို ချက်ကုန်လျက် ပန်းခင်း စသည်တို့ကိုပြုကုန်၍ ထိုပန်းခင်းမှဖြစ်ကုန်သော ပန်းတို့ကို ဆောင်ကုန်၍ မင်း၏ကျီကြံ၌သာ လျှင် ပြည့်စေကုန်လတ္တံ့၊ မိမိတို့အိမ်၌ အချည်းနှီးသော ကျီကြံတို့ကို ကြည့်ကုန်သော သူတို့ သည် မဖြစ်ကုန်လတ္တံ့ဟု မိန့်တော်မူ၏။

(ဇ) နဝမမြင်မက်သည်ကား။ ။အရှင်ဘုရား၊ ကြာမျိုးငါးပါးဖြင့် ဖုံးလွှမ်းသော နက်သော ထက်ဝန်းကျင်မှ ရေဆိပ်ရှိသော ရေကန်တခု၌ ထက်ဝန်းကျင်မှ အခြေနှစ်ခု အခြေလေးခု ရှိသော သတ္တဝါ အပေါင်းတို့သည် သက်၍သောက်ကုန်၏။ ထိုရေကန်၌လည်း အလယ်၌နက်သော ရေသည် နောက်၍၊ အနားဝန်းကျင် အခြေနှစ်ခု အခြေလေးခုရှိသော သတ္တဝါတို့၏ နင်းရာ သက်ရာအရပ်၌ ကြည်သည်ကို မြင်မက်၏ဟု လျှောက်၏။

မင်းကြီး၊ နောင်သောအခါ မင်းတို့သည် တရားမစောင့်ကုန်၊ ဆန္ဒအစရှိသော အဂတိသို့လိုက်ကုန်လျက် မင်းပြုကုန်လတ္တံ့၊ တရားနှင့်ညီစွာ စီရင်ဆုံးမခြင်းသည် မရှိလတ္တံ့။ တံစိုးစား၍ ဥစ္စာ၌ မက်မော၍ တိုင်းသူပြည်သူတို့၌ ခန္တိမေတ္တာမရှိ၊ ရုန့်ရင်းကြမ်းတမ်းစွာ ကြံညစ်ယန္တရား၌ ကြံကိုကဲ့သို့ နှိပ်စက်၍ အထူးထူးသော အခွန်အတုတ်တို့ကို ဖြစ်စေကုန်

လတ္တံ့။ ထိုသူတို့သည် အခွန်အတုတ် မပေးနိုင်ကုန်သည် ဖြစ်၍၊ ရွာနိဂုံး ဇနပုဒ်တို့ကို စွန့်၍ ရွာစွန့်၍သာနေကုန်လတ္တံ့။ တိုင်းလယ်ပြည်လယ် ရွာကြီးရွာငယ်တို့သည် ဆိတ်ညံ့၍ ရွာစွန့် ရွာနား စည်ပင်လတ္တံ့ဟု မိန့်တော်မူ၏။

(၁၀) ဒသမမြင်မက်သည်ကား။ ။အရှင်ဘုရား၊ တအိုးတည်းသာ ချက်သော ထမင်းသည်သုံးစုထားသကဲ့သို့ တစုကားနှင့်၍ တစုကားဆတ်၍ တစုကား ကောင်းစွာကျက် သည်ကို မြင်မက်၏ဟု လျှောက်၏။

မင်းကြီး၊ နောင်သောအခါ မင်းတို့သည် မတရားသည်ဖြစ်လတ္တံ့။ မင်းတို့မတရားသည်ရှိ သော် အမတ်၊ ပုဏ္ဏား၊ သူကြွယ်၊ နိဂုံး ဇနပုဒ်သားတို့သည်လည်း တရားမစောင့်ကုန်လတ္တံ့။ ထိုလူတို့ကို စောင့်ကုန်သောနတ်၊ အပူဇော်ကို ခံကုန်သောနတ်၊ အာကာသဌနတ်၊ ရုက္ခစိုး နတ်တို့သည်လည်း တရားမစောင့်ကုန်သည် ဖြစ်လတ္တံ့။ တရားမစောင့်ကုန်သော ထိုမင်းတို့ လက်ထက် ပြည်ရွာတိုင်းကားတို့၌ လေတို့သည် မညီမညွတ် ပြင်းစွာ လာကုန်လတ္တံ့။ အာကာ သဌနတ်ဗိမာန်တို့သည် တုန်လှုပ်ကုန်လတ္တံ့။ ထိုသို့တုန်လှုပ်သည်ရှိသော် နတ်တို့သည် အမျက် ထွက်၍ မိုးကို မရွာစေကုန်လတ္တံ့။ ရွာသော်လည်း အနွံ မရွာ၊ အလုံးစုံ အနွံပင် ရွာသော် လည်း စိုက်ခြင်းကြဲခြင်း၏ ကျေးဇူးဖြစ်အောင်မရွာ၊ တိုင်းတခု၌လည်းကောင်း ရွာတခု၌ လည်းကောင်း၊ တဘက်သည် ကန်တခု၌ လည်းကောင်း၊ အိုင်တခု၌လည်းကောင်း တပြိုင်နက် မရွာ၊ တဘက်သည်ကန်၏အထက်အဖို့၌ ရွာသည်ရှိသော် အောက်အဖို့၌ မရွာ၊ အောက်၌ ရွာသော် အထက်၌မရွာ၊ တခုသောအရပ်၌ အလွန်ရွာလွန်းသဖြင့် ကောက်ပဲပျက်၏၊ တခုသောအရပ်၌ မရွာသဖြင့် ညှိုးငယ် သေပျောက်၏၊ တခုသော အရပ်၌ ကောင်းစွာရွာ ၍ ပြည့်စုံခြင်းဖြစ်လတ္တံ့ဟု မိန့်တော်မူ၏။

(၁၁) ကောဒသမမြင်မက်သည်ကား။ ။အရှင်ဘုရား၊ အဖိုးတသိန်းထိုက်သော စန္ဒကူး နှစ်ကို ရက်တက်ရည်ဖြင့် ရောင်းဝယ်သည်ကို မြင်မက်၏ဟု လျှောက်၏။

မင်းကြီး၊ နောင်သောအခါ ငါဘုရား၏ သာသနာတော် လျောကျသောအခါ၌ ပစ္စည်း လေးပါးတို့ကို မက်မောကုန်သော အလဇ္ဇီ ရဟန်းတို့သည် ပစ္စည်းဟူသော အကြောင်း ကြောင့်သာလျှင် တရားဟောကုန်လတ္တံ့။ ပစ္စည်း လေးပါးမှလွတ်၍ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက် စိမ့်သောငှာ နိဿရပက္ခ၌တည်၍ နိဗ္ဗာန်သို့ ရှေးရှုပြု၍ တရားဟောခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်လတ္တံ့ ဟု မိန့်တော်မူ၏။

(၁၂) ဒွါဒသမ မြင်မက်သည်ကား။ ။အရှင်ဘုရား၊ အချည်းနှီးသော ပူးတောင်းသည် ရေ၌ နစ်သည်ကို မြင်မက်၏ဟုလျှောက်၏။

မင်းကြီး၊ နောင်သောအခါ အဓမ္မိကမင်းတို့လက်ထက် လောကသည် ဖောက်ပြန်၍၊ မင်းတို့သည် အမျိုးကောင်းသားတို့အား စည်းစိမ်ကို မပေးမူ၍၊ အမျိုးယုတ်သောသူတို့ကိုသာ စည်းစိမ်ပေး၍ အစိုးရသည် ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့ ၊ ထိုအမျိုးကောင်းသားတို့သည် ဆင်းရဲကုန်သောကြောင့် ထိုသူတို့၏ စကားသည်။ မင်း၏ရှေ့မှောက် အမတ်၏ ရှေ့မှောက် တရားဆုံးဖြတ်ရာတို့၌ မတည်လတ္တံ့ ၊ ဗူးတောင်းနစ်လေသကဲ့သို့ အမျိုးကောင်းသားတို့သည် နစ်၍ အမျိုးယုတ်သော သူတို့၏ စကားသာလျှင် ပေါ်၍တည်လတ္တံ့ ၊ ရဟန်းသံဃာတို့၏ အစည်းအဝေး အမှုကြီးငယ်ပြုရာ၊ ဝိနည်းတရား ဆုံးဖြတ်ရာအရပ်တို့၌လည်း ဒုဿီလပါပပုဂ္ဂိုလ်တို့၏စကားသာလျှင်တည်ရလတ္တံ့ ၊ လဇ္ဇီသူမြတ်ရဟန်း၊ အမျိုးကောင်းသားတို့၏ စကားသည် မတည်ရလတ္တံ့ ၊ ဟု မိန့်တော်မူ၏။

(၁၃) တေရသမ မြင်မက်သည်ကား။ ။ အရှင်ဘုရား၊ ကြီးစွာသော စုလစ်မွန်းချွန်ပမာဏ ရှိသော တခဲနက်သော ကျောက်သည် လှေကဲ့သို့ ရေဝယ် ပေါလောပေါ်သည်ကို မြင်မက်၏ဟု လျှောက်၏။

မင်းကြီး၊ နောင်သောအခါ အဓမ္မိကရာဇာ မင်းတို့သည် အမျိုးယုတ်သောသူတို့အား စည်းစိမ်ကို ပေး၍ အမျိုးမြတ်သောသူတို့သည် ဆင်းရဲကုန်၏။ ထိုအမျိုးမြတ်သော သူတို့၌ တစ်တယောက်သော သူတို့သည် ရှိသေခြင်းကို မပြုကုန်လတ္တံ့ ၊ မင်း၏ရှေ့မှောက် စသည်တို့၌ သူမြတ်တို့၏ စကားသည် သက်ဝင်၍ မတည်နိုင်ကုန်လတ္တံ့ ၊ ဆိုပါသော်လည်း ပြက်ရယ်မူပြုသည်သာ ဖြစ်လတ္တံ့ ၊ သံဃာ့အစည်းအဝေး၌လည်း သီလရှိသော ရဟန်းတို့ကို အရိုအသေပြုအပ်၏ဟု မအောက်မေ့ကုန်လတ္တံ့ ၊ ထိုလဇ္ဇီသူတော်ကောင်း ရဟန်းတို့စကားသည် သက်ဝင်၍ မတည်နိုင်လတ္တံ့ ၊ ဟု မိန့်တော်မူ၏။

(၁၄) စုဒ္ဒသမ မြင်မက်သည်ကား။ ။ အရှင်ဘုရား၊ သစ်မည်စည်ပွင့်မျှသော ဖားမငယ်တို့သည် ကြီးစွာသော လျှင်သော အဆိပ်ရှိသောမြေကို လျှင်စွာလိုက်၍ ကြားရိုးကဲ့သို့ ဖြတ်၍ အသားကိုစား၍မျှ ကုန်သည်တို့ကို မြင်မက်၏ဟု လျှောက်၏။

မင်းကြီး၊ နောင်သောအခါ လောက၌ လူတို့သည် ကိလေသာ ထူပြောကုန်သည် ဖြစ်၍ ကိလေသာ၏ အလိုသို့ လိုက်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ငယ်ကုန်သော၊ အလွန်ငယ်ကုန်သော မယားတို့၏ အလိုသို့ လိုက်ကုန်လတ္တံ့ ၊ အိမ်၌ အမှုလုပ်သောသူ၊ ရွှေငွေ၊ အလုံးစုံကို ထိုမယားငယ်တို့အားသာလျှင် ဆောက်နှင်းကုန်လတ္တံ့ ၊ ရွှေငွေတို့၏ အချင့်အချိန် အရပ်တို့ကို သိလို၍ အဘယ်နည်းဟု မေးသည်ရှိသော်၊ များလို့များ၊ နည်းလို့နည်း၊ သင့်အား ဤလုံ့လဖြင့်ဘယ်အတွက်ရှိအံ့နည်း၊ သင်သည် ငါ၏အိမ်၌ ရှိသည် မရှိသည်ကို သိချင်သေးသလော ဟုဆို၍ အထူးထူး အပြားပြား ဆဲရေး၊ နှုတ်လုံ့ထိုးခြင်းဖြင့် သိပ်နယ်၍ ကျွန်သားပေါက် ကဲ့သို့ အလိုအတိုင်းပြု၍ မိမိ၏ အစိုးရခြင်းကို ဖြစ်စေလတ္တံ့ဟု မိန့်တော်မူ၏။

(၁၅) ပန္နရသမမြင်မက်သည်ကား။ ။အရှင်ဘုရား၊ ဆယ်ပါးသော မသူတော်တရားတို့ နှင့်ပြည့်စုံသော ရွာ၌ ကျက်စားသော ကျီးကို ရွှေဟင်္သာတို့ ခြံရံသည်ကို မြင်မက်၏ ဟု လျှောက်၏။

မင်းကြီး၊ နောင်သောအခါ မင်းတို့သည်ဆင်အတတ် အစရှိသည်တို့၌ မလိမ္မာကုန်၊စစ်ထိုး ခြင်း၌ မရဲရင့်ကုန်၊ ထိုမင်းတို့သည် မိမိအား မင်းအဖြစ်မှ ပျက်စီးခြင်းကို ရွံရှာသည်ဖြစ်၍ အမျိုးမြတ်သော သူတို့အား စည်းစိမ်ချမ်းသာကို မပေးမူ၍ မိမိ၏ ခြေရင်းစောင့် ဖြစ်ကုန် သော ဆတ္တာသည် အစရှိကုန်သော ယုတ်သောသူတို့အားသာ စည်းစိမ်ချမ်းသာကို ပေးကုန် လတ္တံ့ ၊ အမျိုးအနွယ်မြတ်သောသူတို့သည် မင်း၏အိမ်၌ တည်ရာကိုမရသည်ဖြစ်၍ အသက်ကို မွေးပါစိမ့်သောငှါ အမျိုးယုတ်သော သူတို့ထံမှာ ခြံရံစား ရကုန်လတ္တံ့ ဟု မိန့်တော်မူ၏။

(ဤအရာ၌၊ အန္တေဟိ ဒသဟိ အသဒ္ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတံ ဂါမဂေါစရံ ကာကံ ကဉ္စန ဝဏ္ဏတာယ သုဝဏ္ဏန္တိ လဒ္ဓနာမကေ သုဝဏ္ဏရာဇဟံသေ ပရိဝါရေန္တေ အဒ္ဓသံ။ ဟူ၍လည်း ကောင်း။

သုဝဏ္ဏရာဇဟံသေဟိ ကာကဿ ပရိဝါရိတကာလောဝိယ ဘဝိဿတိ။ ဟူ၍လည်းကောင်း ဇာတ် အဋ္ဌကထာတို့၌ ဆိုသောကြောင့် သုဝဏ္ဏကို ရွှေဟင်္သာငှက်ဟူ၍ အဓိပ္ပာယ်ဆိုသည်။

ဝိမာနဝတ္ထု အဋ္ဌကထာ၌ကား၊ ကာကံ သုဝဏ္ဏာ ပရိဝါယန္တိတိ အာဒိသု ဂရုဋ္ဌေ- ဟုဖွင့်ရကား။ ဝိမာနဝတ္ထု အဋ္ဌကထာဆရာ အလိုအားဖြင့် ဂဠုန်ငှက်ဟူ၍ အဓိပ္ပာယ်ယူ သင့်၏။)

(၁၆) သောဠသမမြင်မက်သည်ကား။ ။အရှင်ဘုရား၊ သစ်တို့သည် ဆိတ်တို့ကို စားကုန်၏၊ ယခုအခါကား ဆိတ်တို့သည် သစ်တို့ကိုလိုက်၍ ရှုပ်ရှုပ်ဝါး၍ စားသည်ကိုလည်း မြင်မက် ၏။ ထိုမှတစ်ပါး - သစ်တို့သည် ဆိတ်တို့ကို အဝေးကမြင်၍ ကြောက်လန့်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ချုပ်ပိတ်ပေါင်းတို့သို့ လျှိုးဝင်၍ ပုန်းသည်ကိုလည်း မြင်မက်၏ဟု လျှောက်၏။

မင်းကြီး နောင်သောအခါ အဓမ္မကမင်းတို့ လက်ထက် အမျိုးယုတ်တို့သည် မင်းနှင့် အကျွမ်းဝင်၍ အစိုးရသည် ဖြစ်ကုန်အံ့၊ အမျိုးကောင်း သားတို့ကား ဆင်းရဲကုန်လတ္တံ့ ၊ အမျိုးယုတ်တို့သည် မင်းနှင့်အကျွမ်းဝင်သည်ဖြစ်၍ မင်းကို မိမိတို့စကားကို ယူစေ၍ တရား ဆုံးဖြတ်ရာ စသည်တို့၌ အားရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ အမျိုးမြတ်တို့အား အစဉ်အဆက်မှလာသော လယ်ယာ စသည်တို့ကို ငါတို့၏ ဥစ္စာတည်းဟု တရားပြု၍၊ အမျိုးမြတ်သော သူတို့ သည်လည်း သင်တို့၏ ဥစ္စာမဟုတ်ဟု တရားပြိုင်ဆိုသည်ရှိသော် ကြိမ်နွယ်တို့ဖြင့် ပုတ်ခတ် စေ၍၊ လည်၌ကိုင်၍ ထုတ်စေ၏။ ကိုယ်နှင့် တန်မတန်ကိုလည်း မသိ၊ ငါတို့နှင့်တကွ ငြင်း

ခုံရာသလော၊ ယခုပင် မင်းကိုလျှောက်၍ လက်ခြေဖြတ်ခြင်းစသည်တို့ကို ပြုစေအံ့ဟုခြိမ်း
ခြောက်၏။ အမျိုးမြတ်သောသူတို့သည် ထိုသူတို့အား ကြောက်သော အားဖြင့် ကိုယ်၏
ဥစ္စာဖြစ်သော လယ်ယာတို့ကို ယူတော်မူပါလော့ဟု ဆောက်နှင်းခဲ့၍ မိမိအိမ်၌ ကြောက်
လန့်သဖြင့်သာ အိပ်နေရကုန်၏။ ယုတ်မာသော အလဇ္ဇီရဟန်းတို့သည်လည်း သီလရှိသော
ရဟန်းတို့ကို အလိုအတိုင်း နှိပ်စက်ကုန်လတ္တံ့ ။ သီလရှိသော ရဟန်းတို့သည် ကိုးကွယ်ရာမရ
သဖြင့် တောသို့ဝင်၍ ချုပ်ပိတ်ပေါင်းရှိသော အရပ်တို့၌သာ ပုန်းရှောင်၍ နေရကုန်လတ္တံ့
ဟု မိန့်တော်မူ၏။

ဤသို့မိန့်တော်မူပြီးလျှင် ယခုအခါ၌သာ သင်မင်းကြီးသည်သာ ဤအိပ်မက်ကို မြင်မက်
သည်မဟုတ်၊ ရှေးမင်းတို့သည်လည်း ဤကဲ့သို့ပင် မြင်မက်ဖူးကုန်၏ဟု မိန့်တော်မူပြီးလျှင်
အတိတ်ကို ဆောင်တော်မူ၏။

ထိုဇာတ်၌ ဗာရာဏသီမင်းသည် အိပ်မက်တဆယ့်ခြောက်ပါးတို့ကို မြင်မက်၍ ပုဏ္ဏားတို့
ကို မေးသော် မဖြေနိုင်၍ အန္တရာယ်ကြီးစွာ ဖြစ်လတ္တံ့ ။ သတ္တဝါတို့ကို သတ်၍ ယဇ်နတ်တင်
လော့ဟု ဆို၏။ မင်းလည်း ထိုစကားများကို ယုံ၍ သတ္တဝါတို့ကို သတ်မည်ပြု၏။ လုလင်
တယောက်သည် ဤအမှုသည် မဟုတ်တန်ရာဟု ပညာရှိရှိရာ၌ ထိုအခါ ငါတို့ဘုရားလောင်း
ရသေ့ကိုတွေ့၏။ မင်းနှင့်လုလင်သည် ဘုရားလောင်း ရသေ့ထံသို့ကပ်၍ အိပ်မက်၏ အခြင်း
အရာအကြောင်းတို့ကို မေးလျှောက်၏။ ရသေ့လည်း ဘုရားသခင်ဖြေသကဲ့သို့ ဖြေပေ၏။
သတ္တဝါတို့သည် ချမ်းသာရာကို ရကြကုန်၏။ အိပ်မက်မြင်မက်သောမင်းကား အာနန္ဒာ၊
လုလင်ကား သာရိပုတြာ၊ အိပ်မက်ဖြေသော ရသေ့ကား ငါဘုရား ဖြစ်တော်မူ၏ဟု ဇာတ်
ကို ပေါင်းတော်မူ၏။

စကားပြေလည် လှအောင် ဆိုသော် ကျယ်အံ့စိုး၍ စကားအလျဉ် မပျက်ရုံသာ
ကောက်ကာခုန်ကာ ဆိုလိုက်ပေသည်။ ဤကား ကောသလမင်းကြီး မြင်မက်သော
အိပ်မက်တည်း။

၅၇-ပုံစွာ။ ပါရမီတွင်။ “ကောင်းကင်ထွတ်မှ၊ စက်မြတ်တေဇ၊ သုံးကျွန်း
ငှသို့၊ အာဒိစ္စဝင်၊ မင်းစင်ရှစ်သောင်း၊ သုံးပြည်ခပါင်းကို၊ အုပ်ဆောင်းခဲ့မြောက်၊
ရောက်အံ့ရက်စေ၊ ခုနစ်နေ့တွင်၊ စက်ရှင်ရဲရဲ၊ ပေါ်လုဆဲ၌။” ဟု ဘုရားသခင်၏၊
ဆွေတော် မျိုးတော်တို့ကို ရှစ်သောင်းဟူ၍ စပ်တော်မူပါသည်။

ကိုးခန်းပျို့တွင်လည်း- “မိဘနွယ်ပေါင်း၊ သိန်းခြောက်သောင်းလျှင်၊ မင်းကောင်း
စဉ်ရိုး၊ ကျော်လွံ့ဟိုးလျက်” ဟု တသိန်းခြောက်သောင်းရှိကြောင်းကို စပ်ဆိုပြန်ပါ
သည်။ စကားနှစ်ရပ်တွင် မည်သည့်ပျို့ ဆရာစကား ယုတ္တိသဘော ရှိမည်ကိုလည်း
သိလိုပါသည်။

၅၇-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ပါရမီ၌ ဆွေတော်မျိုးတော်တို့ကို ရှစ်သောင်းဟူ၍ စပ်ရာ၌—

အပဒါန် အဋ္ဌကထာတွင် ပုဏ္ဏားရှစ်ယောက်တို့ လက္ခဏာ ဖတ်သောနေ့၌ စည်းဝေး
လာကုန်သော ဆွေတော်မျိုးတော်တို့ဆိုသော စကားရပ်တို့တွင်—

တံ ဒိဝသဉ္စ ပန မင်္ဂလဋ္ဌာနေ သန္နိပတိတေသု အသီတိယာ ဉာတိကုလသဟဿေသု
ကေမေကော ကေမေကံ ပုတ္တံ ပဋိဇာနိံ သု အယံ ဗုဒ္ဓေါ ဝါ ဟောတု ရာဇာ ဝါ၊ မယံ
ကေမေကံ ပုတ္တံ ဒဿာမ။

သစေပိ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတိ၊ ခတ္တိယ သမဏေဟေဝ ပုရေက္ခိတပရိဝါရိတော ဝိစရိဿတိ။
သစေရာဇာ ဘဝိဿတိ၊ ခတ္တိယ ကုမာရေဟေဝ ပုရေက္ခိတပရိဝါရိတော ဝိစရိဿတိတိ။

ရာဇာပိ ဗောဓိသတ္တဿ ဉတ္တမရူပသမ္ပန္နာ ဝိဂတသဗ္ဗဒေါသ ဓာတိယော ပစ္စုပဋ္ဌာပေသိ။
ဗောဓိသတ္တော အနန္တေန ပရိဝါရေန မဟန္တေန သိရိသောဘဂ္ဂေန စစုတိ။ ဟူ၍ဆိုသည်။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။ထိုအမည်မှည့်အံ့သော မင်္ဂလာနေ့၌ စည်းဝေးလာကုန်သော
ရှစ်သောင်းသော ဆွေတော်မျိုးတော်တို့တွင် တယောက်တယောက်သော မင်းတို့သည်
ဘုရားဖြစ်လည်း ဖြစ်သောအလျောက် အခြံအရံဖြစ်ပစေ၊ စကြဝတေးမင်းလည်း ဖြစ်သော
အလျောက် အခြံအရံဖြစ်ပစေ ငါတို့သည် တယောက်တယောက်သော သားတို့ကို ပေးကုန်
အံ့၊ အကယ်၍ ဘုရားဖြစ်အံ့၊ မင်းမျိုးဖြစ်သောရဟန်းတို့ဖြင့် ထက်ဝန်းကျင်ခြံရံ၍ သွားစေ
အံ့၊ အကယ်၍ စကြဝတေးမင်းဖြစ်အံ့၊ မင်းမျိုးဖြစ်သောလုလင်တို့ဖြင့် ထက်ဝန်းကျင်ခြံရံ၍
သွားစေအံ့ဟုကြံ၍ ဝန်ခံကုန်၏။ ခမည်းတော်ဖြစ်သော မင်းကြီးသည်လည်း ဘုရားလောင်း
အား မြတ်သော အဆင်းအင်္ဂါ လက္ခဏာနှင့်ပြည့်စုံသော ခပ်သိမ်းသောအပြစ်မှ ကင်းသော
နို့ထိန်းတို့ကိုပေး၏။ ဘုရားလောင်းသည်လည်း အဆုံးမရှိသောအခြံအရံ၊ ကြီးစွာသော
ဘုန်းကျက်သရေ အတင့်အတယ်တို့ဖြင့်သာလျှင် ကြီးတော်မူ၏ ဟူလိုသည်။

ကိံ မေ ဣမာယ ဒုက္ကရကိရိယာယ ယောဟံ ဆဗ္ဗဿာနိ ဝေ ဒုက္ကရံ ကရောန္တောပိ
ဗောဓိဉာဏံ န လဘာမိ။ ဟန္တာဟံ မမ ဂေဟံ ဂန္ဓာ ယသောဓရာဒေဝိပုမုခါနိ စတ္တာလီသ-
နာဋကိတ္တိသဟဿာနိ ဇီဝမာနမာတာပိတရော အသီတိ ဉာတိကုလသဟဿာနိ ပဿိတွာ
ဒိဗ္ဗဘောဇနသဒိသံ သုဘောဇနံ ဘုဉ္ဇမာနာ ဝရသယနေ သယေယုန္တိ ကေစိတ္တမ္ပိ
နာဟောသိ။ ဟူ၍ ဇိနာလင်္ကာရဋီကာ၌ ဆိုသည်။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။ဘုရားလောင်းသည် ငါ့အား ခဲယဉ်းစွာသော အကျင့်ကိုကျင့်
ခြင်းဖြင့် အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း။ အကြင် ငါသည် ခြောက်နှစ်ပတ်လုံး ဤသို့ ပြုခဲ့စွာ
သော အကျင့်ကို ကျင့်ငြားသော်လည်း သမ္မောဓိဉာဏ်ကို မရနိုင်။ ယခုငါသည် ရှေ့နန်း
တော်သို့ပြန်၍ ယသောဓရာဒေဝီ အမှူးရှိသော လေးသောင်းသော မောင်းမတို့ကို

လည်းကောင်း၊ မယ်တော် ခမည်းတော်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ရှစ်သောင်းသော ဆွေတော် မျိုးတော်တို့ကိုလည်းကောင်း ရှု၍ နတ်ဘောဇဉ်နှင့် တူသော မြတ်သော ဘောဇဉ်ကို စား၍ မြတ်သောအိပ်ရာ၌ အိပ်နေတော့အံ့ ဟူ၍ တကြိမ်သော စိတ်၏ ဥပဒ်ခြင်းမျှ ဖြစ် တော်မမူလေ ဟုလိုသည်။

ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဆွေတော် မျိုးတော် ရှစ်သောင်းရှိကြောင်းကို ကျမ်းဂန်လာသည် အများပင်ဖြစ်၍ ပါရမီတွင် “အာဒိစ္စဝင်၊ မင်းစင်ရှစ်သောင်း၊ သုံးပြည်ပေါင်းကို၊ အုပ်ဆောင်းခဲ့မြောက်” ဟု စပ်တော်မူသော အရာသည် အခိုင်ပင် ဖြစ်ပေသည်။ သုတ္တ နိပါတ် အဋ္ဌကထာတွင်လည်း—

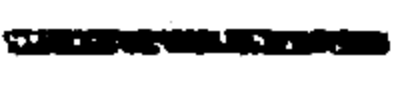
ဘဂဝတော ဟိ ဒွေ အသီတိ သဟဿသင်္ခါယ သကျကုလိယရာဇာနော ဉာတယော။ ဟူ၍ လာသည်လည်း တချက်။

ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ ပဌမဝတ္ထုနိဒါန်းတွင် ဘုရားသခင်သည် အမိအမျိုးမှ ရှစ်သောင်း၊ အဖအမျိုးမှ ရှစ်သောင်း၊ နှစ်ပါးပေါင်းသော် တသိန်းခြောက်သောင်း ရှိသည်ဟုဆိုသော စကား၌—

တထာဂတော ဟိ မာတုယာ ပက္ခတော အသီတိယာ ပိတုယာ ပက္ခတော အသီတိ- ယာတိ ဒွေ အသီတိ ဉာတိကုလ သဟဿေဟိ ကာရိတေ ဝိဟာရေ ဝေမေဝ ဝဿာဝါသံ ဝသိ။ စသည်ဖြင့် ဆိုသည်ဖြစ်၍လည်းကောင်း။

တကြောင်းလည်း ဝိနည်းပါစိတ် အဋ္ဌကထာတွင်—

ဗုဒ္ဓကာလေ ကိရ သကျကုလတော အသီတိ ပုရိသသဟဿာနိ ပဗ္ဗဇိံ သု-ဟု ဆိုသည် နှင့်အညီ ရဟန်းပြုသော သာကီဝင် မင်းမျိုးပင် ရှစ်သောင်းရှိသည်ဟု ဆိုသည်ကိုထောက် ၍ ကိုးခန်းပျို့တွင်- “မိဘန္ဓယ်ပေါင်း၊ သိန်းခြောက်သောင်းလျှင်၊ မင်းကောင်းစဉ်ရိုး၊ ကျော်လွံ့ဟိုးလျက်-” ဟုစပ်တော်မူသော အရာသည်လည်း အခိုင်ပင် ဖြစ်ပေသည်။

၅၈-ပုစ္ဆာ။ ။မဏိကုဏ္ဍလဝတ္ထုတွင် မဇ္ဈိမဒေသ ပရိစ္ဆေဒကို ပိုင်းခြားရာ၌ တိတိခတ်သော် ယူဇနာ ခုနစ်ရာ့တဆယ်ရှိသည်။ အပြင်ခတ်သော် ယူဇနာ ကိုးရာ။ ရှိသည် ဆိုပါသည်။ တိတိခတ်ဟန် အပြင်ခတ်ဟန်တို့ကို သိလိုပါသည်။

၅၈-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။မဏိကုဏ္ဍလဝတ္ထုတွင် မဇ္ဈိမဒေသ အပိုင်းအခြားကို မေးရာ၌—

မဇ္ဈိမ ပရိစ္ဆေဒ အားဖြင့်သော်ကား၊ အရှေ့မှအလားကား ဂဇင်္ဂလနိဂုံး၊ ထိုနိဂုံး၌ အင်ကြင်းပင်ကြီး၊အရှေ့တောင်ထောင့်မှ အလားကား သလ္လာဝတီမြစ်၊တောင်မှအလားကား သေတကဏ္ဍိကနိဂုံး၊အနောက်မှ အလားကား ဓနုမည်သော ပြာဟ္မဏဂါမ၊ မြောက်မှ အလား ကား ဥသိရဒ္ဓဇပဗ္ဗတ တည်းဟူသော ငါးပါးသော အရပ်တို့ဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော မုရိုးစည်

သဏ္ဍာန်ကဲ့သို့ တည်သော အချိုအချိုသော အစွန်အရပ်တို့၌ ယူဇနာရှစ်ဆယ်၊ ကိုးဆယ်၊ တရာ ရှိသော၊ အလယ်ချက်မ၌ အလျားယူဇနာ သုံးရာ၊ အနံယူဇနာ နှစ်ရာငါးဆယ် တိတိခတ် သော အဝန်းယူဇနာ ခုနစ်ရာတဆယ်၊ အပြင်ခတ်သော အဝန်းယူဇနာ ကိုးရာရှိသော မဇ္ဈိမဒေသသည် လျှောက်ပတ်သော အရပ်မည်၏။ ထိုအရပ်၌ နေရခြင်းသည် လျှောက်ပတ် သော အရပ်၌ နေရခြင်းမည်၏ ဟူလိုသည်။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။ ဥပမာအားဖြင့်ဆိုသော် ကြက်ဆူရွက်သည် အဝင်အထွက် အထောင့် အစွန်းရှိသကဲ့သို့ မဇ္ဈိမဒေသသည် အဝင်အထွက် အထောင့်အစွန်း ရှိ၏။ ပြင်သို့ထွက်သော အထောင့်အစွန်းတို့သည် ယူဇနာရှစ်ဆယ်၊ ကိုးဆယ်၊ တရာရှိ၏။ ပြင်သို့ ဤမျှစင်ရှိရကား အတွင်းသို့လည်း ဤမျှလောက်ပင် ဝင်ရာ၏ဟု ယူရာ၏။ ယင်းသို့ ဖြစ်ရကား-ကြက်ဆူရွက် ၏ အညွန့်အစွန်း ထွက်ဝင်ခြင်းကို မရေတွက်မူ၍ ကြပတေ့အသား သတိရကောင်းရာကို ဖက်ဝန်းလှီးဖြတ်သကဲ့သို့၊ အစွန်းအနား အဝင်အထွက်ကို မရေတွက်ပဲ တိတိဖြတ်အသား သတိရကောင်းရာကိုသာ ရေတွက်သော် အဝန်း ခုနစ်ရာတဆယ် ရှိသည်ကို ရေတွက်၍ တိတိခတ်သော် အဝန်းယူဇနာ ခုနစ်ရာတဆယ်ရှိ၏ဟု ဆိုသည်။ ကြက်ဆူရွက်၏ အနား ရှိတိုင်း တိုင်းထွာသကဲ့သို့ အစွန်းအနားရှိတိုင်း အနားဖြင့်လိုက်၍ တိုင်းထွာသော် အဝန်း ကိုးရာရှိသည်ကိုရည်၍ အပြင်ခတ်သော အဝန်းယူဇနာ ကိုးရာရှိ၏ဟု ဆိုသည်။ ဤ တိတိခတ် ဟူသောစကားသည် ရှေးစကားဖြစ်သည်။ အလွန်အယုတ် အဆုတ်အဘက်မရှိဟု ဆိုလိုသည်။ သည်ကိုရည်၍ ဆုတောင်းခန်း၌။ “စတုရံသာ၊ ပန်းလည်ချ၍၊ အမျှခတ်ခတ်၊ အဝန်း ပတ်သော်၊ သေသတ်ဆစ်ချက်၊ ဆုတ်ဘက်မဲ့အောင်၊ ကျုံးသုံးမြှောင်နှင့်” ဟူ၍ စပ်လေသည်။

၅၉-ပုစ္ဆာ။ ။ တောထွက်တော်မူသော ကာလ ဗြဟ္မာလှူသော သပိတ်တော် သည် မြေသပိတ်ဖြစ်မည်၊ သံသပိတ်ဖြစ်မည်၊ ကျောက်သပိတ်ဖြစ်မည်ကို သိလိုပါသည်။

သက္ကရာဇ် ၁၁၇၁-ခု၊ ပြာသိုလဆန်း ၁-ရက်၊ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့၊ မုံရွာ သိရိမာလာက လျှောက်လာရာ တွင် ဖြေဆိုလိုက်သည်ကား။

၅၉-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ ဗြဟ္မာလှူသော သပိတ်တော်သည် မြေသပိတ်ဖြစ်မည်၊ သံသပိတ် ဖြစ်မည်၊ ကျောက်သပိတ်ဖြစ်မည်ကို သိလိုပါသည်ဟု မေးရာ၌-

အပဒါန် အဋ္ဌကထာ ဗြဟ္မာလှူသော အခန်းတွင်-

တိစိဝရဉ္စ ပတ္တောစ၊ ဝါသိ သူစိစ ဗန္ဓနံ။
ပရိသာဝနေန အဋ္ဌေတေ၊ ယုတ္တယောဂဿ ဘိက္ခုနောတိ။
ဣမေ အဋ္ဌ ပရိက္ခာရေ အာဟရိတူာ။

ဟူ၍ သာမညဖြင့်သာ သုံးထည်သောသင်္ကန်း၊ သပိတ်၊ ပဲခွပ်၊ အပ်၊ ခါးပန်း၊ ရေစစ် ဟူ၍ ဆိုသည်။ သုံးထည်သော သင်္ကန်းမှာလည်း ခေါမ၊ ကပ္ပိသိက၊ ကောသေယျ-စသော ဇာတ်မျိုးတွင် အဘယ်ဇာတ်မျိုးဟူ၍မဆို၊ သပိတ်မှာလည်း မြေသပိတ်၊ သံသပိတ်၊ ကျောက် သပိတ်တို့တွင် မည်သည့်သပိတ်ဟု အထူးမဆို၊ ထိုသို့မဆိုသော်လည်း သုဇာတာသဌေးသမီး သနာဆွမ်းကို လှူသောကာလ ဆိုပြန်သည်ကား။

သဒ္ဓိကာရ မဟာဗြဟ္မာနာ ဒိန္နော မတ္တိကာပတ္တော ဧတ္တကံ ကာလံ ဗောဓိသတ္တံ အဝိဇ- ဟိတွာ တသ္မိံ ခဏေ အဒဿနံ ဂတော။ ဟူ၍လာသည်။

အဓိပ္ပါယ်ကား။ ။သဒ္ဓိကာရဗြဟ္မာကြီး လှူအပ်သော မြေဖြင့်ပြီးသောသပိတ်တော်သည် ဤမျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး ဘုရားလောင်းကို မစွန့်လေ၊ သုဇာတာ သဌေးသမီး လှူသော ကာလ၌သာလျှင် မမြင်ခြင်းသို့ရောက်လေ၏။ ကွယ်လေ၏ဟု ဆိုသည်ဖြစ်၍ ဗြဟ္မာ လှူသော သပိတ်တော်ကို မြေသပိတ်ဟူ၍ သိသင့်သည်။

စတ္တာဒရာ မဟာရာဇာနော ဣန္ဒနီလမဏိမယေ ပတ္တေ ဥပနာမေသုံ။ ဘဂဝါ တေ ပဋိက္ခိပိ။ ပုန မုဂ္ဂဝဏ္ဏသိလာမယေ စတ္တာရောပတ္တေ ဥပနာမေသုံ။ ဘဂဝါ စတုန္ဒမိ ဒေဝပုတ္တာနံ အနု- ကမ္ပာယ စတ္တာရောပိ ပတ္တေ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ။

စသည်ဖြင့် ရာဇာယတန၌ နေတော်မူသောအခါ စတုမဟာရာဇ် နတ်မင်းတို့သည် ဣန္ဒ- နီလာမြေဖြင့် ပြီးသောသပိတ်ကို ကပ်ကုန်၏။ ဘုရားသခင်လည်း ပယ်တော်မူ၏။ တဖန် ပဲနောက်အဆင်းနှင့်တူသော ကျောက်ဖြင့်ပြီးသော သပိတ်တို့ကို ကပ်ကုန်၏။ ဘုရားသခင် လည်း နတ်သားတို့အား သနားတော်မူ၍ လေးလုံးသော သပိတ်တို့ကို ခံတော်မူ၍။ အဆင့်ဆင့် ထားတော်မူပြီးလျှင် တလုံးတည်း ဖြစ်စေတည်းဟု မိဋ္ဌာန်၍ နှိပ်တော်မူ သောကြောင့် လေးလုံးသော သပိတ်တို့သည် လေးခုသော အရေးအကြောင်းထင်၍ မကြီးလွန်းမငယ်လွန်း၊ အလတ်သော ပမာဏရှိသော တလုံးတည်းသော သပိတ်၏အဖြစ်သို့ ရောက်လေကုန်၏ဟု ဆိုသည်ဖြစ်၍ တပုဿ ဘလ္လိကကုန်သည်ညီနောင်တို့ ပျားဆုပ်လှူသော ကာလ ခံတော်မူသော သပိတ်တော်မူကား ပဲနောက်အဆင်းနှင့်တူသော ကျောက်ဖြင့်ပြီး သောသပိတ်ဟူ၍ မှတ်သင့်သည်။

တကြောင်းလည်း သုတ္တနိပါတ်အဋ္ဌကထာ၊ ဘာရဒွါဇသုတ်အဖွင့်တွင် -

ဘဂဝတော ကိရ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသိတုကာမဿ ဘမရော ဝိယ ဝိကသိတ ပဒုမ ဒုယမဇ္ဈံ ဣန္ဒနီလ မဏိဝဏ္ဏံ သေလမယံပတ္တံ ဟတ္တဒုယမဇ္ဈံ အာဂစ္ဆတိ။

ဆွမ်းခံဝင်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ ပွင့်သစ်သော ပဒုမာနှစ်ခိုင်၏ အလယ်သို့ ဝင်၍လာသော ပျားပိတုန်းကဲ့သို့ ညှိသော မြအဆင်းရှိသော ကျောက်ဖြင့် ပြီးသော သပိတ်တော်သည် လက်တော်နှစ်ဘက် အတွင်းသို့ ရောက်လှာ၏ဟု ဆိုသောကြောင့်

ကျောက်ဖြင့်ပြီးသော သပိတ်တော်ဟု သိရာသည်။ ဘုရားသခင် ကိုယ်တော်မြတ်သည်။ သံသပိတ် သုံးဆောင်တော်မူသည်ကို ကျမ်းဂန်မတွေ့၊ ရဟန်းတို့မူကား မတ္တိကာပတ္တ၊ အယောပတ္တဟူ၍ မြေသပိတ်၊ သံသပိတ် နှစ်ပါးကိုပင် သုံးဆောင်စီမ့်သောငှါ ခွင့်ပြုတော်မူ၏။

၆၀-ပုစ္ဆာ။ ။ကိုယ်တော်မြတ်သည် လောကသယမ္ဘူ ဘုရားကြီး၌ မြတ်စွာဘုရား သင်္ကန်းတော်ပမာဏ သင်္ကန်းချုပ်၍ လှူဖူးကြောင်းကို မိန့်တော်မူဖူးပါသည်။ မြတ်စွာဘုရား သင်္ကန်းတော် ပမာဏ အရှည်၊ အလျား၊ အနံ အဘယ်မျှ ချုပ်လုပ်မှ အတိုင်းအထွာ မိမည်ကိုလည်း သိလိုပါသည်။

၆၀-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။မြတ်စွာဘုရား သင်္ကန်းတော်ပမာဏကို သိလိုပါသည် ဟူရာ၌—

ဣဒါနိ မဇ္ဈိမဿ ပုရိသဿ တိဿော ဝိဒတ္ထိယော ဧကောသုဂတဝိဒတ္ထိ၊ တာယ သုဂတဝိဒတ္ထိယာ ဒီဃသော နဝဝိဒတ္ထိယော သုဂတစိဝရပုမာဏံ၊ တိရိယံ ဆဝိဒတ္ထိယော၊ တမ္ပန ဝခုကိ ဟတ္ထေန ဒီဃသော တေရသဟတ္တာ ဧကောစ ဝိဒတ္ထိ၊ တိရိယတော နဝဟတ္တာ ဟောန္တိ။ ဟူ၍ ခုဒ္ဒသိက္ခာဋီကာ၌ လာ၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။မြတ်စွာဘုရား သင်္ကန်းတော်သည် မြတ်စွာဘုရား အထွာတော်ဖြင့် အလျားကိုးထွာ၊ အနံခြောက်ထွာရှိ၏။ မဇ္ဈိမပုရိသ အတောင်ဖြင့်ကား သုံးဆတက် ဖြစ်၍ အလျားတဆယ့်သုံးတောင်ထွာ၊ အနံ ကိုးတောင်ရှိ၏။ ပကတိ လူတို့အတောင်ဖြင့်ကား မဇ္ဈိမပုရိသ အတောင်တွင် တခုခွဲတက်ပြန်၍ အလျား အတောင်နှစ်ဆယ့်နှင့် ခြောက်သစ်၊ အနံ သုံးတောင်ထွာဖြစ်၏ ဟူလိုသည်။ ဤအရာတွင် ဘုရားသခင် အတောင်တက်နည်း မဇ္ဈိမပုရိသ အတောင်တက်နည်း ပကတိလူတို့ အတောင်တက်နည်းဟူ၍ သုံးရပ်ရှိသည်။

တနည်းလည်း—ဘုရားသခင်အတောင် လက်သမားအတောင် ပကတိလူတို့ အတောင် တွက်နည်းဟူ၍ သုံးရပ်ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ကျမ်းဂန်၌ပင် နှစ်ဌာနဆိုလျက်ရှိသည်။ အတိုင်း အထွာ အရှည်အတို တက်ဟန်ကား—

မဇ္ဈိမဿ ပုရိသဿ တိဿော အင်္ဂုလိယော သတ္ထုဿ ဧကောအင်္ဂုလိ၊ သတ္ထုဿ အဋ္ဌအင်္ဂုလိယော မဇ္ဈိမဿ ပုရိသဿ စတုဝိသတိ အင်္ဂုလိယော ဟောန္တိ။ ဟူ၍ ဥပေါသထသုတ် ဋီကာ၌ လာ၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။မဇ္ဈိမပုရိသ သုံးသစ်သည် မြတ်စွာဘုရား တသစ်ရှိ၏။ မြတ်စွာဘုရား ရှစ်သစ်သည် သုံးထမ်းပိုး တက်ရသောကြောင့် မဇ္ဈိမပုရိသ၏ နှစ်ဆဲ့လေးသစ် ဖြစ်၏ ဟူလိုသည်။

မဇ္ဈိမပုရိသဿ ဟတ္ထေန ယဿ ဒါနိ ဝဇုကီဟတ္ထောတိ သမညာတိ ဝုတ္တံ။ ယသ္မာ ပန ပကတိ ပုရိသဿ ဒိယဇုနံလိဟောတိ၊ မဇ္ဈိမဿ ပုရိသဿ အင်္ဂုလိဟောတိ၊ တထာ ဝိဒတ္ထိ- ရတနံ ဗာဟုဗျာမောစ။ တသ္မာ မဇ္ဈိမဿ ပုရိသဿ မုဋ္ဌိရတနံ ပကတိပုရိသဿ ဝိဒတ္ထာမိက မုဋ္ဌိရတနံ ဟောတိတိ နိဋ္ဌမေတ္ထ ဂန္တဗ္ဗံ။ ဟူ၍ ဗြဟ္မဇာလသုတ်ဋီကာ၌လာ၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။မဇ္ဈိမပုရိသ အတောင်ကို ယခုအခါ လက်သမား အတောင်ဟု ခေါ်ဝေါ်သမုတ်ကြကုန်၏။ ပကတိလူတို့ တသစ်ခွဲသည် မဇ္ဈိမပုရိသ၏ တသစ်ဖြစ်၏။ ထို့ အတူ တတောင်ထွာကို တတောင်။ တလံခွဲကို တလံတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် မဇ္ဈိမ ပုရိသ၏ တောင်ဆုပ်သည် ပကတိသောလူတို့၏ တထွာ အလွန်ရှိသော တောင်ဆုပ်သည် ဖြစ်၏ ဟုလိုသည်။ ဤဗြဟ္မဇာလသုတ် ဋီကာ၌ မဇ္ဈိမပုရိသနှင့် လက်သမားတောင်ကို ဝေါဟာရကွဲသည်။ သဘောမကွဲဟု ပြသည်ဖြစ်၍ ပကတိအတောင်ထက်မဇ္ဈိမပုရိသအတောင် လက်သမားအတောင် တခုခွဲတက်၍ ရှည်၏။ မဇ္ဈိမပုရိသအတောင် လက်သမားအတောင် ထက် ဘုရားသခင်အတောင်သည် သုံးဆတက်၍ ရှည်၏ဟု မှတ်ရမည်။

ဤသို့ ကျမ်းဂန်လာသည်နှင့် ထောက်စာသည်ရှိသော် ရှေးအခါ ပကတိအတောင်လည်း ငယ်လွန်းသည်။ ဘုရားသခင်အတောင်တော်သည်လည်း ရှည်လွန်းသည်။ မဇ္ဈိမပုရိသ အတောင်ကိုများသောအားဖြင့် ကမ္ဘာတန်ဆာတမျိုးတွင် သုံးစွဲသည်များကဲ့သို့ထောက်၍ ယခု အခါ ခမ်းကြီးနားကြီးများတွင် သံတောင်ဟူ၍ သုံးဆောင်ကြသော အရာသည် မဇ္ဈိမပုရိသ အတောင် လက်သမားအတောင်သို့ မီအောင် တခုခွဲတက်၍ သုံးသင့်မည်ထင်သည်။

ဆင်တောင်ဆိုသော အရာ၌လည်း ကျမ်းဂန်များတွင် မတွေ့မရှိဖြစ်၍ ဆဒ္ဒန္တဇာတ်တွင် ဆင်မင်းကို တိုင်းတာ ခန့်တွက်ရာ၌လည်း ဆင်တောင်ဖြင့် တိုင်းတာရသည် ဟူ၍မလာ။ ပကတိအတောင်ဖြင့်သာ တိုင်းတာရေတွက်သည်ကို လာသည်ဖြစ်၍ နောက်ကာလမှ အသစ် သုံးစွဲကြသော အတောင်သာ ဖြစ်ရာမည် ထင်သည်။

၆၁-ပုစ္ဆာ။ ။ပါရမီတွင် “ငါးရာနွားကို၊ ကြိမ်များဖန်ဖန်၊ ရေပြန်တိုက်ပြီး၊ မကားကြီးတည့်၊ သင်းသီးရှစ်ခု၊ နို့နပ်ပြု၍”ဟု စပ်ဆိုပါသည်ကို အချို့က တထောင် သောနွားဟူ၍ ဆိုပြန်ခဲ့ကြပါသည်။ ငါးရာဖြစ်မည် တထောင်ဖြစ်မည်ကိုလည်း သိ လိုပါသည်။ ငါးရာဖြစ်စေ၊ တထောင်ဖြစ်စေ၊ အပြန်ပြန် ညှစ်ဟန် ခွဲဟန်ကို အညီ အမျှ မရပါ။ ခွဲနည်း ခွဲထုံးကို သိလိုပါသည်။

၆၁- ဝိသဇ္ဇနာ။ ။နို့ညှစ်နှားမကို မေးရာ၌-

အပဒါန် အဋ္ဌကထာတွင်-

မဟာသတ္တဿ ဒုက္ကရကာရိကံ ကရောန္တဿ ဆဋ္ဌေဝဿေ ပရိပုဏ္ဏေ ဝိသာခါပုဏ္ဏမာယ ဗလိကမ္ပံ ကာတုကာမာ ဟုတွာ ပုရေတရံယေဝ ဓေနုသဟဿံ လဋ္ဌိမဓုကဝနေ စရာပေတွာ တာသံ ခီရံ ပဉ္စဓေနုသတာနိ ပါယေတွာ တာသံ ခီရံ အခုတိယာနန္တိ ဝေ ယာဝသောဋ္ဌသန္တံ ဓေနုနံ ခီရံ အဋ္ဌဓေနုယော ပိဝန္တိ။ တာဝ ခီရဿ ဗလဝန္တဉ္စ သြဇဝန္တဉ္စ ပတ္တယမာနာ ခီရ- ပရိဝတ္တနံ နာမ အကာသိ။ ဟု ဆိုသည်။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။ဘုရားလောင်းသည် ပြုခဲ့စွာသော အမှုကိုပြုစဉ် ခြောက်နှစ်မြောက် ကဆုန်လပြည့်နေ့၌ ပူဇော်ခြင်းကို ပြုလိုသည်ဖြစ်၍ ရှေးဦးစွာကပင်လျှင် တထောင်သော နှားမတို့ကို နှယ်ချိုတော၌ ကျောင်းစား၍ ထိုတထောင်သော နှားမတို့မှ ညှစ်၍ရသော နို့ရည်ကို ငါးရာသော နှားမတို့ကို သောက်စေ၍ ထိုငါးရာသော နှားမတို့၏ နို့ရည်ကို နှစ်ရာ့ ငါးဆယ်သော နှားမတို့ကို သောက်စေ၍ ဤသို့သောနည်းဖြင့် တဆယ့်ခြောက်ခုသော နှားမတို့၏ နို့ရည်ကို ရှစ်ခုသော နှားမတို့ကို သောက်စေ၍ ရှေးဦးစွာ နို့ရည်ခဲသောအဖြစ်၊ မြိန်မြတ်သောအဖြစ်၊ သြဇာရှိသောအဖြစ်ကို အလိုရှိသဖြင့် နို့ရည်ကို အကြိမ်များစွာပြန်၍ ပြု၏ ဟုလိုသည်။

တထောင်ဖြစ်စေ၊ ငါးရာဖြစ်စေ၊ အပြန်ပြန် ညှစ်ဟန်ခွဲဟန်သည် အညီအမျှမရပါ။ ခွဲထုံး နည်းကို သိလိုပါသည်ဟု မေးရာ၌- မဏိကုဏ္ဍလဇာတက သမောဓာနပရိစ္ဆေဒ၌- တထောင် သောနှားမတို့ကို နှယ်ချိုတော၌ ကျောင်းစား၍ ထိုတထောင်သော နှားမတို့မှ ညှစ်၍ရ သော နို့ရည်ကို ငါးရာသော နှားမတို့ကို သောက်စေ၍ ဤသို့သောနည်းဖြင့် ငါးရာသော နှားမတို့၏ နို့ရည်ကိုညှစ်၍ နှစ်ရာ့ငါးဆယ်သော နှားမတို့ကို သောက်စေ၏။ နှစ်ရာ့ငါးဆယ် သော နှားမတို့၏ နို့ရည်ကို တရာ့နှစ်ဆယ့်ငါးခုသော နှားမတို့ကို၊ တရာ့နှစ်ဆယ့်ငါးခုသော နှားမတို့၏ နို့ရည်ကို ခြောက်ဆယ့်လေးခုသော နှားမတို့ကို၊ ခြောက်ဆယ့်လေးခုသော နှားမတို့၏ နို့ရည်ကို သုံးဆယ့်နှစ်ခုသော နှားမတို့ကို၊ သုံးဆယ့်နှစ်ခုသော နှားမတို့၏ နို့ရည်ကို တဆယ့်ခြောက်ခုသော နှားမတို့ကို၊ တဆယ့်ခြောက်ခုသော နှားမတို့၏ နို့ရည်ကို ရှစ်ခုသောနှားမတို့ကို သောက်စေ၍ ချိုမြိန်ချွန်ခြင်း၊ လေးဖင့်မြိန်ရှက်ခြင်း၊ အရသာ သြဇာနှင့်ပြည့်စုံခြင်းကို အလိုရှိသဖြင့် နို့ရည်ပြန်ခြင်းကို ပြု၏ဟုဆိုသည်။ ဤမဏိကုဏ္ဍလ ဆရာတော်သည် တရာ့နှစ်ဆယ့်ငါးခုသော နှားမကိုခွဲရာ၌ ခြောက်ဆယ့်လေးခုဟု ခွဲဝေခဲ့ သော် တခုသောနှားမသည် ခွဲဝေရာ မပါလေတကား ဟူငြားအံ့၊ ကျမ်းဂန်တွင် ပါသော စကားတို့မည်သည် အနည်းငယ် လွန်လေသော်လည်းကောင်း၊ အနည်းငယ်လျော့လေသော် လည်းကောင်း ဤသို့သောအရာတို့ကို အပြစ်မယူအပ်၊ ထို့ကြောင့်သာရတ္ထဒီပနီ၊ မဏိဒီပ စသော ကျမ်းတို့၌-

အပ္ပကဉ္စိ ဥဒ္ဓိမဓိကံဝါ ဂဏန္တပဂံ န ဟောတိ၊ ဟူ၍ဆိုသည်။

ဟိသစ္စံ၊ ထိုစကားသင့်စွ။ အပ္ပကံ၊ အနည်းငယ်။ ဥဒ္ဓိဝါ၊ ယုတ်သည်ကိုလည်းကောင်း။ အဓိကံဝါ၊ လွန်သည်ကိုလည်းကောင်း။ ဂဏန္တပဂံ၊ ရေတွက်ပြောဆိုအပ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။

အနည်းငယ်ယုတ်၍ တည်သည်ကိုလည်း ယင်းစကားသည် ယုတ်လျော့လျက်ကိုပင် အပြည့်အစုံ ဆိုလေသည်။ မသင့်ပါတကားဟူ၍ လည်းကောင်း။ အနည်းငယ် ပိုလျှံလျက် နေသည်ကို အပိုအလျှံသို့ မလိုက် ဆိုမြဲတမ်းတွင်သာ ဆိုလေသည်။ မသင့်ပါတကားဟူ၍ လည်းကောင်း မဆိုအပ်ပြီ ဟုလိုသည်။

အဘယ်ကဲ့သို့နည်းဟူမကား။

ဒိန္နံ အဂ္ဂသာဝကောနံ ဧကံ အသင်္ချေယျံ ကပ္ပသတသဟာဏဉ္စ၊ အသီတိမဟာသာဝကောနံ ကပ္ပသတသဟာဏံ။

အစရှိသည်ဖြင့် လာကုန်သော များစွသော အဋ္ဌကထာပါဌ်တို့၌ အသီတိရှစ်ကျိပ်ဟူသည် ကား ရှင်သာရိပုတြာ ရှင်မောဂ္ဂလာန်တို့နှင့်တကွ ရှစ်ကျိပ်ဟူ၍ ဇာတ်ဋီကာ အင်္ဂုတ္တိရိဒ္ဓိကာ ကြီးတို့၌ ရေတွက်၏။ ထိုအရေအတွက်တွင်ပင် ရှင်သာရိပုတြာ၊ ရှင်မောဂ္ဂလာန်တို့သည် အဂ္ဂသာဝကနှစ်ပါးဖြစ်၍ တသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်း ပါရမီဖြည့်ရ၏ ဆိုပြီးမှ အသီတိမဟာသာဝကတို့အား ကမ္ဘာတသိန်းဖြည့်ရ၏ဟု ဆိုပြန်သည်။ အဂ္ဂသာဝကနှစ်ပါးကို နုတ်သော် အသီတိ မပြည့်ပါတကားဟု ဆိုရန်ရှိ၏။ ထိုစကားလည်း မဆိုရပြီ။

တကြောင်းလည်း - ပါရမီတွင် “သမ္မာဗုဒ္ဓ၊ ရကုန်အမည်၊ သီထိထေရ်လည်း၊ အရှည်မြင်ခြင်း၊ မတန်ပြင်း၍၊ လက်ရင်းငါ့အောက်၊ အကြီးမြောက်သည်၊ လျှံတောက်ပညာ၊ သာရိပုတြာ” ဟု စပ်ရာ၌လည်း အရှင်သာရိပုတြာနှင့် တကွမှသာလျှင် အသီတိပြည့်သည်ကို အရှင်သာရိပုတြာ ကိုလွှတ်၍ အသီတိထေရ်ဟုစပ်ရာ၌ ရှစ်ကျိပ်မပြည့်ပဲကို အသီတိဟု စပ်သင့်သလောဟု ဆိုရန် ရှိ၏။ သို့သော်လည်း တပါးတန်သည် နှစ်ပါးတန်သည် လျော့လေးငြားသော်လည်း မဆိုရပြီ။ ထို့အဘူ ကျမ်းဂန်တို့၌ တပါး နှစ်ပါးလျော့သောအရာ၊ တပါးနှစ်ပါး လွန်သောအရာတို့ကို ကျမ်းဂန်ဆရာတို့ဒေါသမဆိုကုန်။ ဇာတ်တော်ပေါင်း ငါးရာလေးဆယ့်ခုနစ်ဇာတ်သာရှိသည်ကို ငါးရာငါးဆယ်ဇာတ်ဟူ၍လည်းကောင်း အများပင်ခေါ် ကုန်၏။ ကျမ်းတွင်ဆိုသောစကားနှင့် ပျို့တွင်ဆိုသောစကားကို ညှိပေးအံ့။

အစတူက တထောင်သော နို့ညှစ်နွားမတို့ကို နွယ်ချိုတောတွင် ကျောင်းသည်ဟုဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် ကျမ်းတွင် ‘ဓေနုသဟာဏံ လဋ္ဌိမဓုကဝနေ စရာပေတွာ’ ဟု ပုဗ္ဗကာလ ကိရိယာနှင့် ဆိုသည်။ သည်ကိုရည်၍ ‘နွယ်ချိုတောကောင်း၊ စာဝကျောင်း၌’ ဟု ပုဗ္ဗကာလကိရိယာ ဝိသေသနနှင့်ပင် စပ်တော်မူသည်။ ထိုပျို့၌ လဋ္ဌိမဓုကဝနေ စရာပေတွာပါဌ်တွင်သာ ကောက်၍ စပ်သောကြောင့် ဓေနုသဟာဏံ အရ မပါ။ ပုဗ္ဗကာလကြိယာအတွင်း ငုပ်သော ဓေနုသဟာဏံ-

အရကို မဖော်နိုင် လေလျှင်။ ငါးရာနွားကိုသာ နွယ်ချိုတော၌ ကျောင်းသည်ဟု အပရ
 ကာလကိရိယာမှာ လှမ်း၍ယူလေသောကြောင့် ကျမ်းဂန်နှင့်ပျို မညီကြသကဲ့သို့ ထင်ကြလေ
 သည်။ ထိုတထောင်သော နွားမတို့ကိုနို့ညှစ်၍ ငါးရာသောနွားမတို့ကို သောက်စေ၏ဟုဆိုသည်။
 ထို့ကြောင့် ကျမ်းဂန်တွင် “တာသံ ခီရံ ပဉ္စဓေနုသတာနိ ပါယေတွာ” ဟု ကိရိယာတခန်း ဆိုပြန်
 သည်။ သည်ကိုရည်၍ “နှစ်ထောင်းအင်ခြိုက်၊ ရေမတိုက်တည့်၊ မရွိုက်ကိုယ်အား၊ ငါးရာနွား
 ကို” ဟု ဆိုပြန်သည်။ ထိုငါးရာသော နွားမတို့ကို နို့ ညှစ်၍ နှစ်ရာငါးဆယ်တွင် တကြိမ်၊
 တရာနှစ်ဆယ်ငါးတွင် တကြိမ်၊ ခြောက်ဆယ်လေးခုတွင် တကြိမ်၊ သုံးဆယ်နှစ်ခုတွင် တကြိမ်၊
 တဆယ်ခြောက်ခုတွင် တကြိမ်၊ ဤသို့အကြိမ်ကြိမ် အဖန်ဖန် နို့ ရည်ကိုတိုက်သည် ဆိုသည်။
 ထို့ကြောင့် ကျမ်းဂန်တွင် “တာသံ ခီရံ အစုတိယာနန္တိ ဝေ ယာဝ သောဠသန္တံ ဓေနနံ ခီရံ” ဟု
 တခန်းဆိုပြန်သည်။ သည်ကိုရည်၍ ‘ကြိမ်များဖန်ဖန်၊ ရည်ပြန်တိုက်ပြီး’ ဟု စပ်လေသည်။
 အဆုံးရှစ်ခုသို့ ရောက်မှ နို့ ရည်ကို ယူသည်ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့်ကျမ်းဂန်တွင် “အဋ္ဌဓေနယော
 ပိဝန္တိ” ဟု ဆိုသည်။ သည်ကိုရည်၍ ‘မကားကြီးတည့်၊ သင်းသီးရှစ်ခု၊ နို့ နပ်ပြု၍’ ဟု
 စပ်ဆိုလေသည်။ ဤအဋ္ဌကထာပါဌ်နှင့် ကဗျာကို ညှိသော် ညီညွတ်ပေ၏ဟု ငါတို့
 ထင်ပေသည်။

၆၂-ပုစ္ဆာ။ ။ဗောဓိပလ္လင်၌ မာရ်နတ်သားကို သိစေလို၍ ဘုရားသခင်က
 သက်သေညွှန်သောအခါဝသုန္ဒရီနတ်မိန်းမသည် ဆံရေညှစ်၍သက်သေခံသောကာလ။
 ဆံကရေသည်မြစ်ကြီးငါးသွယ်ဖြစ်၍ မာရ်နတ်သား စစ်သည်တို့သည် ရေ၌မေျောပါး
 ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ရာတွင်မှ ဘုရားသခင်လည်း အောင်မြင်ခြင်းသို့ ရောက်လေ
 သည်။ မာရ်နတ်သားလည်း ရှုံးခြင်းသို့ရောက်လေသည်ဟု သူဟောင်းတို့ အစဉ်ပင်
 ပြောဆိုကြပါသည်။ ရှေးဘုရား၊ ပုထိုး၊ စေတီ၊ ဂူ ကျောင်းတို့၌လည်း ရွှေငွေ
 ခြယ်လှယ်၍ အစဉ်သမ္ပုတိ မှတ်သားရအောင် စရိတ်ကြေးငွေ အကုန်ခံ၍
 ရှေးသူဟောင်း အဆက်ဆက်တို့ အရုပ်ထုလုပ်၍ ထားကြပါသည်။ အချို့လည်း
 ဤအရုပ်ကို ကြည့်ရှု၍မိစ္ဆာဉာဏ်သို့ သက်ရာသည်။ နောက်နောင် အစဉ် အမှတ်မှား
 လေအောင် နတ်ရုပ်ထုလုပ်၍ မကိုးကွယ်အပ်ဟု ဆိုကြပါသည်။ ဤစကားတွင် စရိတ်
 ကြေးငွေအကုန်ခံ၍ လုပ်ခြင်းသည်ကား နတ်ရွာ နိဗ္ဗာန် အလို့ငှာသာ လုပ်ပါသည်ကို
 အမြင်မှား အမှတ်မှားအောင် နတ်ရုပ်ကို ထုလုပ်မိသဖြင့် မကောင်းမှုပင် ရှိရာအံ့သို့
 စကားရောက်ပါသည်။ ဝသုန္ဒရီ ဆံရေ ခါသည်၊ မခါသည်ကိုလည်း သိလိုပါသည်။

၆၂-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ဝသုန္ဒရီနတ်မိန်းမ သက်သေခံ မခံကို မေးရာ၌ - အပဒါန်အဋ္ဌကထာ၌ -
 မယံ ပန ဣမသ္မိံ ဌာနေ သစေတနော ကောစိ သက္ခိနာမ နတ္ထိ။ တိဋ္ဌတု တာဝ မေ
 အဝသေသေသု အတ္တဘာဝေသု ဒိန္နဒါနံ။ ဝေသန္တရတ္တဘာဝေပန ဌတော သတ္တသတ္တက မဟာ-
 ဒါနဿ ဒိန္နဘာဝေ အယံ အစေတနာပိ သနမဟာပထဝီ သက္ခိတိ စိဝရဗန္တရတော ဒက္ခိဏ

ဟတ္ထံ အဘိနိဟရိတံ ဝေဿန္တရတ္တဘာဝေ ဌတံ မယံ သတ္တသတ္တက မဟာဒါနဿ ဒိန္န-
ဘာဝေ တံ သက္ခိ န သက္ခိတိ မဟာပထဝိယာဘိမုခံ ဟတ္ထံ ပသာရေသိ။ မဟာပထဝီ အဟံ
တေ တဒါ သက္ခိတိ ရဝသဟဿေန ရဝသတသဟဿေန မာရဗလံ အဝတ္ထရမာနာ ဝိယ
ဥန္နာဒံ နဒန္တော မဟာပုရိသံ ဒိန္နံ တေ သိဒ္ဓတ္ထ မဟာဒါနံ ဥတ္တမဒါနန္တိ ဝေဿန္တရဒါနေ
သမ္ပသန္တေ ဒိယစုယောဇနသတိကော ဂိရိမေခလာ ဟတ္ထိ ဇဏ္ဍုကေဟိ ပတိဋ္ဌာသိ။ မာရ-
ပရိသာ ဒိသာ ပလာယိံ သူ။ ဒွေ ဧကမဂ္ဂေန ဂတာနာမ နတ္ထိ။ သိသာဘရဏာနိစေဝ၊
နိဝတ္ထဝသနာနိစ ပဟာယ သမ္ပုခသမ္ပုခါဒိသာယေဝ ပလာယိံ သူ။

ဟူ၍လာသောပါဠိ၏ အဓိပ္ပာယ်ကား။

အချင်းမာရ်နတ်သား၊ ဤအရပ်၌ စိတ်စေတနာရှိသော တစုံတယောက်သော သက်သေ
သည်မရှိ။ ဝေဿန္တရာဘဝမှ ကြွင်းသော ဘဝတို့၌ ပေးအပ်သော အလှူကို ထားဘိဦး
ဝေဿန္တရာဖြစ်၍ သတ္တသတ္တက မဟာဒါနကို ပေးသော ငါ၏အဖြစ်၌ စိတ်စေတနာမရှိသော
ဤတခဲနက်သော မဟာပထဝီသည် ငါ၏သက်သေတည်းဟု သက်န်းတော်၏ အကြားမှ
လက်ယာလက်ရုံးတော်ကို ထုတ်ဖော်တော်မူ၍။ ဝေဿန္တရာဖြစ်သောအခါ သတ္တသတ္တက
မဟာဒါနကို သင်သိသလော မသိသလောဟု မဟာပထဝီသို့ ရှေးရှုလက်ညှိုး ညွှန်တော်မူလျှင်
မြေကြီးသည် ငါကား သင်၏ သက်သေတည်းဟု အထောင်သောမြည်ခြင်း၊ အသိန်း
သော မြည်ခြင်းတို့ဖြင့် မြည်၍၊ မာန်၏ စစ်သည်ကို လှမ်းမိုးဘိသကဲ့သို့ ယောက်ျားမြတ်
ဖြစ်တော်မူသော အသင်သိဒ္ဓတ်၊ သင်လှူအပ်သော အလှူသည် မြတ်သောအလှူ တည်းဟု
ပဲ့တင်ထပ်မျှမြည်၏။ ဤသို့ ဝေဿန္တရာ အလှူကို သုံးသပ်သည် ရှိသော်၊ ယူဇနာ တရား
ငါးဆယ်ရှိသော ဂိရိမေခလာ ဆင်သည် ပုဆစ်တုပ်၍ ဝပ်၏။ မာရ်နတ်၏ ပရိသတ်
အပေါင်းတို့သည်လည်း ပြေးကုန်၏။ နှစ်ယောက်သော သူတို့သည် တခရီးတို့တည်း ပြေး
သော မည်သည် မရှိ။ ဦးခေါင်း၌ ဆင်သောတန်ဆာ ခါးဝတ် ပုဆိုးတို့ကို စွန့်၍ မျက်နှာ
ရှေးရှု မှုမိရာမှ အရပ်သို့သာလျှင် ပြေးကြကုန်၏ ဟူလိုသည်။

မူလပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ ပါသရာသိသုတ် အဖွင့်တွင်လည်း—

မဟာသတ္တော မယံ ဒသပါရမိယော ပူရေန္တဿ အညော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော
ဝါ ဒေဝေါ ဝါ မာရော ဝါ ဗြဟ္မာ ဝါ သက္ခိ နတ္ထိ။ စသည်ဖြင့် ပါရမီကို ဖြည့်တော်မူ
သော ငါ့အား အစုံတယောက်သော ရဟန်း ပုဏ္ဏား လူ နတ်ဗြဟ္မာဖြစ်သော သက်သေ
သည် မရှိပြီဟု ကြံ၍ မြေကို လက်ညှိုးညွှန်လျှင်—

မဟာပထဝီ တာဝဒေဝ အလေဒဏ္ဍေန ပဟတံ ကံသတာဋ္ဌိဝိယ ရဝသတံ ရဝသဟဿံ
မုဇ္ဇမာနာ ဝိရပိတံ။ ဟု မြေကြီးသည်သာလျှင် ပြင်းပြစွာ မြည်ကြောင်းကိုဆိုသည်။

ဤသို့မြေကြီးသာ သက်သေခံ၍ မြည်ကြောင်းကိုဆိုသည်။ ဝသုန္ဒရီနတ်သမီးသည် ဆံရေ ခါ၍ သက်သေခံလာကြောင်းကိုမဆို၊ ဆံက ရေလျှော၍ မြစ်ကြီး မြစ်ငယ်ဖြစ်၍ စီးသွား ရာတွင် မာရ်နတ်သား စစ်သည်တို့ မျှောပါး၍ ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်းကိုလည်း မဆိုဖြစ်သည်။ ရာဇမဏိစူဠာဇာတကမ္ပည်း၊ မဏိကုဏ္ဍလစသော ဝတ္ထုတို့တွင်လည်း မြေကြီး ကောင်းကင် မြည်ဟိန်းကြောင်းများကိုသာဆိုသည်။ ။မနောသာရ ဥမင်တွင် ဝသုန္ဒရီ နတ်ရုပ်ရေးသောကာလ။ တိပိဋကကလင်္ကာရဆရာတော်က၊ ကျမ်းဂန်မလာ၊ ဖျက်ဘိဟု မိန့်တော် မူ၍ ဖျက်ရကြောင်းကိုလည်း ထုံးစံဝတ္ထုများတွင် ဆိုလျက် ရှိတော့သည်။

အရုပ်ထုလုပ်ရာမှာ ကုသိုလ် ရမည်-မရမည်မေးရာ၌-

အစဉ်အဆက် ကောင်းမှုကုသိုလ် ဖြစ်ပါလိမ့်မည် အထင်နှင့် လုပ်ကြပေသည့် အရာကို ကုသိုလ်မဖြစ်ရာဟု ဆိုရမည်မှာလည်း အလွန်ပင် ခက်တော့သည်။ နတ်ရွာ နိဗ္ဗာန် အကျိုး ငှာ ကုသိုလ် ပွားများအံ့သော အခြင်းအရာနှင့် ရှာကြံလျှင်လည်း ကုသလ ကမ္မပထသို့ ဝင်အောင်သွင်းရမည်လည်း တချက်။ ကျမ်းဂန် မလာ မရှိသည်ကို ကြံဆ၍ ပရိကပ္ပပြုကြ သော အရာသာ ဖြစ်၍လည်း နတ်ရွာနိဗ္ဗာန်ရရာ၏ဟု ဆိုရမည်လည်းတချက်၊ ရှေးရှေးသော ဘုရားသခင်တို့ လက်ထက် ဝသုန္ဒရီနတ်ရုပ် ထုလုပ်၍ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် ရောက်ဖူးကြောင်း ထုံး သာဓက မတွေ့ဖူးသည်လည်းတချက်၊ ဤသို့ အချက်ချက်သော စကားရပ်တို့ကို ထောက် သော် ခွဲခက်သော အရာဖြစ်၍ ကုသိုလ်ရ၏ဟူ၍လည်း မဆုံးဖြတ်နိုင် ရှိချေသည်။ ကျမ်းဂန် မလာ မရှိသည့်အရာ မယုံကြည်အပ်သော စကားဖြစ်၍ မထုမလုပ်ခြင်းသည်သာလျှင် သင့် မည်ထင်သည်။

၆၃-ပုစ္ဆာ။ ။စကြဝတေး မင်းတို့သည် ဇမ္ဗူဒီပါကျွန်းတွင် ဘယ်တိုင်း ဘယ်ပြည် ဘယ်မြို့ကသာ ဖြစ်သည်ကို သိလိုပါသည်။

သက္ကရာဇ် ၁၁၇၁-ခု၊ တပို့တွဲလဆန်း ၁-ရက် သောကြာနေ့။ မုံရွာ သိရိမာလာက လျှောက်လာ ရာတွင် ဖြေဆိုလိုက်သည်ကား။

၆၃-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။စကြဝတေး မင်းတို့သည် ဘယ်တိုင်း ဘယ်ပြည် ဘယ်မြို့ကသာ ဖြစ်သည်ကို သိလိုပါသည်ဟု မေးရာ၌-

သော အာယာမတော တီဏိ ယောဇနသတာနိ ဝိတ္တာရတော အခုတေယျာနိ ပရိက္ခေ- ပတော နဝယောဇနသတာနိတိ တေသ္မိံ ပဒေသေ ဗုဒ္ဓါ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အဂ္ဂသာဝကော အသီတိမဟာသာဝကော စက္ကဝတ္တိရာဇာနော အညေစ မဟေသက္ခာ ခတ္တိယဗြာဟ္မဏ ဂဟ- မတိ မဟာသာလာ ဥပုဇ္ဇန္တိ။ ဟူ၍ အပဒါန်အဋ္ဌကထာ မဟာဝိလောကနပိုင်းတွင် ဆိုသည်။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။မဇ္ဈိမဒေသ အရပ်သည်ကား၊ အလျားအားဖြင့် ယူဇနာ သုံးရာ၊ အနံအားဖြင့် ယူဇနာ နှစ်ရာ့ငါးဆယ်၊ အဝန်းအားဖြင့် ယူဇနာကိုးရာ ရှိ၏။ ထိုအရပ်၌ ဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ အဂ္ဂသာဝက၊ အသီတိ မဟာသာဝက၊ စကြဝတေးမင်း၊ တန်ခိုးကြီး ကုန်သော ခတ္တိယမဟာသာလ၊ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလ၊ ဂဟပတိ မဟာသာလတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏ဟု ဆိုသည်နှင့်အညီ၊ စကြဝတေးမင်းတို့သည် မဇ္ဈိမဒေသ အရပ်၌သာ ဖြစ်ကုန် ၏။ ပစ္စန္ဒဒေသအရပ်တို့၌ မဖြစ်ကုန်။ ထိုမဇ္ဈိမဒေသတို့တွင် မည်သည့်အရပ်၌သာ ဖြစ်၏ဟု မဆိုရကား၊ အရပ်တိုင်းကပင် ဖြစ်၏ဟု ယူသင့်၏။

မဟာသုဒဿန ဇာတ်၌-မလ္လတိုင်း၊ ကုသဝတီပြည် ကလိင်္ဂဗောဓိဇာတ်၌ ကလိင်္ဂတိုင်း၊ ဒန္တပူရပြည်၊ မန္ဒာတုဇာတ်၌ မဂဇတိုင်း၊ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်တို့၌ ဖြစ်ကြောင်းကို လာသည်။ ဗာရာဏသီပြည်သည် နောင်အခါကေတုမတီပြည်တွင်၍ သင်္ခစကြာမင်းဖြစ်လတ္တံ့ ဟူ၍လည်း ကောဝတ္တိသုတ်၌ လာသည်။

၆၄-ပုစ္ဆာ။ ။ပါရမီတွင် - “ကိုယ်ဘို့ပြည့်စုံ၊ ကျင့်ဝတ်ကုလျက်၊ ရကြုံ နေ့ရေ၊ ရောက်စေခလို၊ မညိုစကြာ၊ ရတနာဟု၊ သဒ္ဓါဖြောင့်ကြည်၊ ပုသ်ဆောက်တည်၍၊ သုံးသည်သီတင်း၊ မြဲစင်းလျင်းဖြင့်၊ ကိုယ်ဘုန်းကိုယ်ပ၊ စောင့်နိုင်မှတည့်၊ လုံ့လ ရှည်ကြီး၊ ဘုန်းသစ်နှိုး၍၊ စိုးမိုးစကြာ၊ ပိုင်သရာသား” ဟု စပ်တော်မူရာ၌။ စကြာမင်းလောင်းတို့သည် ဥပုသ်ဆောက်တည်မှ စကြာရတနာ ရကြောင်းကို ဆိုပါသည်။ သို့ကိုလျက် စကြဝတေးမင်းတို့ကျင့်ရာသောဝတ် ဆယ်ပါးရှိကြောင်း။ တဆယ့်နှစ်ပါးရှိကြောင်းကို စာငယ်ပျို့ တို့၌။

“မန္ဒာတ်စကြာ၊ မင်းတို့သာလျှင်၊ ကျင့်ရာဆယ်ခင်း၊ တရားရင်းမူ၊ အတွင်းတော် နေ၊ များဗိုလ်ခြေနှင့်၊ မင်းဆွေစိုးနိုး၊ မှူးကြီးမတ်ဖျား၊ ပုဏ္ဏားသူကြွယ်၊ ပေါယယ် ဖြီးရုံ၊ နိဂုံဇနပုဒ်၊ ဝိမုတ်ရည်မှန်း၊ ရဟန်းသူမွန်၊ တိရစ္ဆာန်သားငှက်၊ ရေတွက်မှတ် သား၊ ခုနစ်ပါးကို၊ တရားသဖြင့်၊ စောင့်ရှောက်ကျင့်၏။ မသင့်ယွင်းမှား၊ မတရား ကို၊ ပယ်ရှားစွန့်ခွါ၊ ဥစ္စာမဲ့လူ၊ သူတို့အားလည်း၊ ပြန်သွားပေးကမ်း၊ မဂ်ဖိုလ်လှမ်း သား၊ ပြည့်လျှမ်းကုံထံ၊ သူတော်ထံသို့၊ မြဲမြံဆည်းကပ်၊ အပ်မအပ်ကို၊ စေ့စပ် သေချာ၊ မေးလျှောက်ရာဟု၊ ဆယ်ဖြာအကျင့်၊ ကျမ်းရိုးဖွင့်၏။ ယခင်လျှောက်ထား၊ ကျင့်ဆယ်ပါးတွင်၊ ပုဏ္ဏားတသွယ်၊ သူကြွယ်တပါး၊ ငှက်နှင့်သားကို၊ ခြား၍လည်း ကောင်း၊ အကြောင်းယုတ်လှ၊ အဓမ္မနှင့်၊ ဝိသမဟု၊ လောဘနှစ်သွယ်၊ ပယ်၍လည်း ကောင်း၊ စကြာဆောင်းသား၊ မင်းလောင်းကျင့်ရန်၊ ဆယ့်နှစ်တန်ဟု၊ ကျမ်းဂန်ပေ စာထုံးနည်းဖြာသည်။ ပြည်ရွာစည်အံ့သိုက်ဝှမ်းတည်း” ဟု ဆိုပါသည်။ ဤဆယ်ပါး၏ အရာ၊ ဆယ့်နှစ်ပါး၏အရာ၊ အဓိပ္ပာယ်ကိုထုတ်၍ ပါရမီနှင့်ညီအောင် ပြသတော်မူပါ။

၆၄-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။စကြဝဒတားမင်း၏ ကျင့်ဝတ်ကိုမေးရာ၌-

စက္ကဝတ္တိ ကျင့်ဝတ်သည်၊ ဒါန၊ ဒမ၊ သံယမ-ဟူ၍ ဤသုံးပါးကို ကျင့်ရကြောင်းကိုဆိုသည်။ ။ဒါန-သည် အလှူပေးခြင်း၊ ဒမ-သည် ဣန္ဒြေကိုဆုံးမခြင်း၊ သံယမ-သည် ငါးပါးသောသီလ ရှစ်ပါးသီလတို့ကို ဆောက်တည်ခြင်း။ တနည်းကား၊ သံယမ-သည် ကိုယ်နှုတ်တို့ကို စောင့်စည်းခြင်း။ ဤသုံးပါးတည်း၊ ဤကျင့်ဝတ်သုံးပါးကို မဟာသုဒဿနသုတ် စသည်တို့၌ ဟောတော်မူသည်။

တနည်းလည်း။ စက္ကဝတ္တိ ကျင့်ဝတ်ဆန်းပါး၊ တသန္တံနှစ်ပါး ရှိကြောင်းကိုကား-ဒီသနီ ဘယ် ပါသေယျဝဂ် စက္ကဝတ္တိသုတ် အဖွင့်တွင်-

အန္တောဇနသ္မိံ ဗလကာသေတိ ဧကံ၊ ခတ္တိယေသု ဧကံ၊ အနုယုတ္တေသု ဧကံ၊ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကေသု ဧကံ၊ နေဂမဇနပဒေသု ဧကံ၊ သမဏဗြာဟ္မဏေသု ဧကံ မိဂပက္ခိသုဧကံ၊ အဓမ္မကာရပ္ပုဋိက္ခေပေါ ဧကံ၊ အနာနံနာနုပ္ပဒါနံ ဧကံ၊ သမဏဗြာဟ္မဏေ ဥပသင်္ကမိတာ ပဉ္စာယုတ္တံ ဧကန္တိ ဝေမေတံ ဒသဝိဓံ ဟောတိ။ ဂဟပတိကေ ပန ပက္ခိဇာဟေစ ဝိသုံ ကတာ ဂဏေန္တဿ ဒွါဒသဝိဓံ ဟောတိ။ ပုဗ္ဗေ အဝုတ္တံ ဂဏေန္တေန အဓမ္မရာဂဿစ ဝိသမလောဘဿစ ပဟာနဝသေန ဒွါဒသဝိဓံ ဝေဒိတဗျံ၊ ဣဒံ ခေါ တန္တိ ဣဒံ ဒသဝိဓံ ဒွါဒသဝိဓဉ္စ အရိယစက္ကဝတ္တိ ဝတ္တံနာမ။ ဟူ၍ဆိုသည်။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ အန္တောဇနဟူသည်ကား။ သားမယားတို့ကို သီလ၌တည်စေခြင်း၊ အဝတ်ပုဆိုး နံသာပန်းစသည်တို့ကို ပေးခြင်း၊ ဘေးဥပဒ်မရှိအောင် စောင့်ရှောက်ခြင်း

ဗလကာယဟူသည်ကား။ ဗိုလ်ပါစသည်တို့၌ ကာလကို မလွန်စေမူ၍ မျိုးရိက္ခာပေးခြင်း။ ဤလည်းတပါး။

ခတ္တိယေသုဟူသည်ကား။ အဘိသိ န်ခံလေ့ပြီးသော မင်းတို့အား မြည်း မြင်း အဿ၊ ဇာနေယျစသော ရတနာတို့ကိုပေးခြင်းဖြင့် ချီးမြှောက်ခြင်း။ ဤလည်းတပါး။

အနုယုတ္တေသုဟူသည်ကား။ မိမိထံ၌နေကုန်သော မင်းတို့အား ထိုက်သည်နှင့်လျော်စွာ ယာဉ်သံလျင်း ပေးခြင်းဖြင့် နှစ်သက်စေခြင်း။ ဤလည်းတပါး။

ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကေသု ဟူသည်ကား။ ပုဏ္ဏားတို့အား ထမင်းအဖျော် ပုဆိုးစသော လှူဖွယ်ဝတ္ထုကို သူကြွယ်ဘို့အား ထမင်းမျိုးစေ့ ထွန်တုံး ထွန်သွား နွားလားစသည်တို့ကို ပေးခြင်း။ ဤလည်းတပါး။

နေဂမဇနပဒေသုဟူသည်ကား။ ထို့အဘူ နိဂုံး ဇနုဒ် နေသုတို့အား ထမင်း မျိုးစေ့ ရိက္ခာ ထွန်တုံး ထွန်သွား ကျွဲ နွားစသည်ကိုပေးခြင်း။ ဤလည်းတပါး

သမဏဗြာဟ္မဏေသု ဟူသည်ကား။ ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့အား ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့နှင့် လျော်
သော ပရိက္ခရာဖြင့် လှူဒါန်းပူဇော်၍ အရိုအသေပြုခြင်း။ ဤလည်းတပါး။

မိဂပက္ခိသု ဟူသည်ကား။ သားတို့အားလည်းကောင်း၊ ငှက်တို့အားလည်းကောင်း၊
ဘေးမဲ့ပေးသဖြင့် သက်သာရာကိုရစေခြင်း။ ဤလည်းတပါး။

အဓမ္မကာရပုဋ္ဌိက္ခေပ ဟူသည်ကား။ မတရားသော အမှုအရာတို့ကို မပြုစေခြင်း။
ဤလည်းတပါး။

အနောနံ ဓနာနုပ္ပဒါနံ ဟူသည်ကား။ ဥစ္စာမရှိသော သူတို့အား ဥစ္စာပေးခြင်း။
ဤလည်းတပါး။

သမဏဗြာဟ္မဏေ ဥပသင်္ကမိတော ပဉ္စာပုစ္ဆန်ဟူသည်ကား။ ရဟန်း ပုဏ္ဏားတို့သို့ကပ်
၍ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ သာဝဇ္ဇာ၊ အနဝဇ္ဇာ၊ သေဝိတဗ္ဗ၊ အသေဝိတဗ္ဗစသော တရားတို့ကို
မေး၍ အကုသိုလ်ကိုပယ်၍ ကုသိုလ်ကိုဆောက်တည်စေခြင်း။ ဤလည်းတပါး။ ဤသို့လျှင်
ဆယ်ပါးဖြစ်သတည်း။

ဤဆယ်ပါးတွင် လေးခုမြောက်သော ကျင့်ဝတ်တပါး၌ ဗြာဟ္မဏနှင့်ဂဟပတိကို နှစ်ကဲ့။
ခုနစ်ခုမြောက်သော ကျင့်ဝတ်တပါး၌ မိဂနှင့်ပက္ခိကို နှစ်ကဲ့။ ဤသို့ခွဲ၍ယူသော် တဆယ့်
နှစ်ပါးဖြစ်၏။ တနည်းလည်း။ ယခင်ဆယ်ပါးတွင် အဓမ္မရာဂပဟာနု ကျင့်ဝတ်။ ဝိသမ-
လောဘပဟာနုကျင့်ဝတ် နှစ်ပါးကိုလောင်းသော် တဆယ့်နှစ်ပါးဖြစ်၏ ဟူလိုသည်။

အဓမ္မရာဂပဟာနု၊ ဝိသမလောဘ ပဟာနုဟူသည်ကား အဓမ္မရာဂေါတိမာတာမာတုစ္ဆာ
ပိတာ ပိတုစ္ဆာ မာတုလာဒိအာဒိကေ အယုတ္တာနေ ရာဂေါ။ ဝိသမလောဘောတိ ပရိဘောဂ
ယုတ္တေသုပိ ဌာနေသု အတိဗလဝ လောဘော။ မိစ္ဆာဓမ္မောတိ ပုရိသဘံနုပုရိသေသု ဣတ္ထိနဉ္စ
ဣတ္ထိသု ဆန္ဒရာဂေါ။

ဟူ၍လာသော စက္ကဝတ္တိသုတ် အဋ္ဌကထာနှင့်အညီ အမိ၊ မိထွေး၊ အဘ၊ ဘထွေး၊
အရီးစသော မသင့်သော အရာ၌ တပ်သော ရာဂသည် အဓမ္မရာဂမည်၏။ ။သုံးဆောင်
ခြင်းငှာ ထိုက်သောအရာ၌လည်း အလွန်အကဲတပ်သော လောဘသည် ဝိသမလောဘ
မည်၏။ ယောက်ျားသည် ယောက်ျားချင်း၊ မိန်းမသည် မိန်းမချင်း တပ်ခြင်းသည် မိစ္ဆာ-
ဓမ္မမည်၏။ ဤသုံးပါးအနက်က၊ အဓမ္မရာဂ၊ဝိသမလောဘ နှစ်ပါးကို လောင်း၍ တဆယ့်
နှစ်ပါးဖြစ်၏ ဟူလိုသည်။

ပါရမီတွင်-“သဒ္ဓါဖြောင့်ကြည်၊ ပုသ်ဆောက်တည်၍၊ သုံးသည်သီတင်း၊ မြစင်းလျင်း-
ဖြင့်၊” ဟူသောစကားဖြင့်-

တဒဟုပေါသထေ ပန္နရသေ သီသံ နှာတဿ ဥပေါသထိကဿ ဥပရိပါသာဒဝရ-
တဿ စက္ကရတနံ ပါတုရဟောသိ။

ဟူ၍ လာသော (မဟာသုဒဿနသုတ်နှင့်အညီ စကြာမင်းတို့သည် ဥပုသ်သီတင်း
ဆောက်တည်မှ စကြာရတနာရကြောင်းကို ပြ၏။ “ကိုယ်တွင်းကိုယ်ပါ စောင့်နိုင်မှတည့်၊
လုံ့လရှည်ကြီး၊ ဘုန်းသစ်နှိုး၍။” ဟူသော စကားဖြင့်။ အန္တောဇနသ္မိ ဗလကာယေ-စသည်
ဖြင့် လာသောပါဌ်နှင့်အညီ။ အတွင်းသား အပြင်သားတို့၌ ကျင့်ရာသော တဆယ့်နှစ်ပါး
သော ဝတ်ကိုပြ၏။ ပါရမီတွင် လင်္ကာနှင့် ယခင် မင်းကျင့်လင်္ကာသည် လည်းကောင်း၊
ကျမ်းထွက်စကားတို့သည်လည်းကောင်း၊ ညီညွတ်၏ပင် ထင်ပေသည်။

၆၅-ပုစ္ဆာ။ ။စကြာမင်းတို့၌ ရတနာခုနစ်ပါးတွင် စကြာရတနာ ရှေးဦးစွာ
ရောက်လာသည်ဟူ၍ ပြေဆိုကြပါသည်။ သို့ကိုလျက် တချို့က ရတနာပြောင်မွန်
မော်ကွန်းတွင်—

“စကြာရွှေတည်၊ လာလတ်မည်ဟု၊ နတ်ပြည်စိုးရာ၊ မိန့်ဟမှာမြက်၊ နှုတ်တော်
နက်ကြောင့်၊ ရွှေစက်ထုတ်ခေါင်၊ တင်ရအောင်လျှင်၊ ပေါက်ပြောင် ရတနာ၊ မြတ်ရာဇာ
ဝယ်၊ မင်္ဂလာမကိုဋ်၊ သည်မှာထိုက်ဟု၊ နှစ်ခြိုက်သောလျောက်” ။ ဟူ၍လည်းကောင်း။

“စကြာရောက်မည်၊ ဗျာဒိတ်ရည်ကြောင့်၊ ရွှေတည်လက်ဆောင်၊ သည်နတ်
ပြောင်ကို၊ သုံးထောင်ဝန္တာ၊ ပတ်မျှရှာ၍၊ ငါပင်ပိုလစ်” ။ ဟူ၍လည်းကောင်း။

“တွန်းလှစ် စက်ရှင်၊ တင်လျက်ပင်သာ၊ စကြာရွှေမှောက်၊ ဆက်လှာရောက်အံ့” ။
ဟူ၍လည်းကောင်း။

“ကျွန်ုပ်တို့ကျွန်၊ ကျမ်းဂန်ပေစာ၊ တွေဖူးပါသည်၊ ရတနာစက်ရှင်၊ ရောက်လို
လျှင်မူ၊ မာတင်ဇာနည်၊ ရွှေလျှင်တည်မှ၊ မှတ်သည်တူပြီ၊ ယခုညီခဲ” ။ ဟူ၍လည်း
ကောင်း။

“ထက်ပြည်ဘုံနတ်၊ အာကာပတ်သည်၊ မန္တာတ်စကြာ၊ ရောက်မည်ခါ၌၊ လွန်လာ
ရွှေလျှင်၊ ပြောင်မာတင်ကို၊ ကျမ်းပင်ဆတ်ဆတ်၊ တွေဘူးမှတ်ရှင့်၊ ညီညွတ်
သင့်လျော်” ။ ဟူ၍လည်းကောင်း စပ်ဆိုချက် ရှိသည်။ ဆင်ရတနာသာ ရှေးဦးစွာ
ရောက်သည်ဟု ဆိုကြပါသည်။ စကြာရတနာ ရှေးဦးစွာ ရောက်မည်။ ဆင်ရတနာ
ရှေးဦးစွာ ရောက်မည်ကိုလည်း သိလိုပါသည်။

၆၅-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။စကြာရတနာ ရှေးဦးစွာ ရောက်မည်။ ဆင်ရတနာ ရှေးဦးစွာ ရောက်မည်ကို သိလိုပါသည်ဟု မေးရာ၌-

သုတံ ခေါ ပနေတံ ယဿ ရညော ခတ္တိယဿ မုဒ္ဒါဝသိတ္တဿ တဒဟုပေါသထေ ပန္နရသေ သိသံနာတဿ ဥပေါသထိကဿ ဥပရိပါသာဒဝရဂတဿ ဒိဗ္ဗံ စက္ကရတနံ ပါတုရဟောသိ၊ ဟူ၍ လည်းကောင်း၊

ပုနစ ပရံ အာနန္ဒာ ရညော မဟာသုဒဿနဿ ဟတ္ထိ ရတနံ ပါတုရဟောသိ။ ဟူ၍ လည်းကောင်း လာသော မဟာသုဒဿနသုတ်။

တဿိမာနိ သတ္တရတနာနိ ဘဝန္တိ။ သေယျထိဒံ။ စက္ကရတနံ၊ ဟတ္ထိရတနံ၊ အဿရတနံ၊ မဏိရတနံ၊ ဣတ္ထိရတနံ၊ ဂဟပတိရတနံ၊ ပရိဏာယကရတနမေဝသတ္တမံ။ ဟူ၍လည်းကောင်း လာသော မဟာပဒါနသုတ်။ ၎င်းနည်းတူလာသော စက္ကဝတ္ထိသုတ်။

အထဿ ပန္နရသေ ဥပေါသထဒိဝသေ စက္ကဒဟတော စက္ကရတနံ ဥပေါသထ ကုလတော ဟတ္ထိရတနံ ဝလာဟက ကုလတော အဿရတနံ ဝေပုလ္လပဗ္ဗတတော မဏိရတနံ အာဂမိ။ ဥတ္တရကုရုတော ဣတ္ထိရတနံ ပရိဏာယက ရတနာနိ ပါတုဘဝန္တိ။ ဟူ၍လာသော ကလိင်္ဂဇာတ် ပါဠိတော်တို့နှင့်အညီ ရတနာခုနစ်ပါးတွင် စကြာရတနာသာ ရှေးဦးစွာ ရောက်သော အကြောင်းကို သိအပ်၏။

၆၆ - ပုစ္ဆာ။ ။စကြာရတနာ ဆင်ရတနာတို့ကိုသာ မဟုတ်။ ရတနာခုနစ်ပါး တို့၏ သရုပ်ကိုပင် ကျမ်းဂန်တွင် အစဉ်အတိုင်း ဆိုဟန် အခြင်းအရာ အလုံးစုံကို သိလိုပါသည်။

၆၆ - ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ရတနာခုနစ်ပါးတို့၏ သရုပ်သင်္ချာ အခြင်းအရာ အလုံးစုံကိုပင် သိလိုပါသည်ဟု မေးရာ၌-

ရတနာခုနစ်ပါးတို့၏ ခေါင်းစဉ် အကျဉ်းမှတ်ဖွယ်ကား -

- (၁) စက်၊
- (၂) ဆင်၊
- (၃) မြင်း၊
- (၄) မြ၊
- (၅) မိ၊
- (၆) ကြွယ်၊
- (၇) သား၊ ဟူ၍ မှတ်အပ်၏။

ထိုခုနစ်ပါးတို့တွင်

(၁) စကြာရတန၏ အကြောင်းကား။ ။ဒိဗ္ဗ စက္ခုရတနံ ပါတု ဘဝတိ၊ သဟဿာရံ သနေမိကံ သနာဘိကံ သဗ္ဗာကာရပရိပူရံ - ဟူ၍ လာသော မဟာသုဒဿနသုတ် ပါဠိတော်နှင့် အညီ။ နတ်တို့၏အာနုဘော်နှင့် ယှဉ်သောကြောင့် ဒိဗ္ဗမည်၏။ တထောင် အကန်ရှိသော ကြောင့် သဟဿာရ မည်၏။ အကွပ်ရှိသောကြောင့် သနေမိက မည်၏။ ပုံတောင်း ရှိသော ကြောင့် သနာဘိက မည်၏။ ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာနှင့်ပြည့်စုံသောကြောင့် သဗ္ဗာကာရ ပရိပူရမည်၏။ တစုံတယောက်သောသူသည် မဆီးမတားနိုင်သဖြင့် သွားတတ်သောကြောင့် စကြာ မည်၏။ မွေ့လျော်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သောကြောင့် ရတနာမည်၏။ တနည်းကား။ အရိုအသေပြုအပ်သောကြောင့်လည်းကောင်း။ အဖိုးကြီးမြတ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ အတုမရှိသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ မယုတ်မာသောသူ၏ သုံးရာဖြစ်သောကြောင့် လည်းကောင်း ရတနာမည်၏။ ထိုစကြာရတနာသည် အကန်များစွာတပ်၍ စီရင်အပ်သော လှည်းဘီးသဏ္ဍာန်တည်း။

ပုံတောင်း သည်ကား - ဣန္ဒနီလာအတိပြီး၏။ ပုံတောင်း၏ အလယ်၌ တမူကား ငွေဖြင့် ပြီးသောကျည် ရှိ၏။ အလယ်၌အပေါက်ရှိသော အဝန်းကဲ့သို့ တင့်တယ်၏။ နှစ်ဘက်သော ပုံတောင်း၏ အပြင်အရပ်၌ ငွေပြားအရံပတ် ရှိ၏။ ငွေပြားအပတ်၌ အပိုင်းအခြားဖြစ်သော အရေးအသားတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ တထောင်သောအကန်တို့သည် ခုနစ်ပါးသော ရတနာမျိုး တို့ဖြင့်ပြီး၏။ နေရောင်ကဲ့သို့ အရောင်အဝါနှင့် ပြည့်စုံ၏။ အကန်တို့၌ ကြာသွတ်အိုး ကက္ကုသီး ရွဲလုံး ရွဲသေး အရေးအသား တို့သည် ရှိကုန်၏။ အကွပ်ကား တက်သစ်သော နေရောင်ခြည် အပေါင်းတို့၏ အသရေကို ပြက်ရယ်မှု ပြုဘိသကဲ့သို့ ကောင်းစွာ တည်လျက် ရှိကုန်၏။ အကွပ် နား၌ ဆယ်ချောင်းဆယ်ချောင်းသော အကန်တို့၏အကြား၌ မှုတ်အပ်သော နဲ့ ပလေဝါးကဲ့သို့ အတွင်း၌အခေါင်းရှိသော အပေါက်ငယ် အပေါင်းတို့ဖြင့် စီအပ်သော လေကိုယူတတ်သော သန္တာရိုး သန္တာတိုင်တို့သည် ရှိကုန်၏။ လေခတ်သောကာလ သန္တာရိုးတို့၏ အသံသည် စည် စောင်းငြင်း၏ အသံကဲ့သို့ သာယာစွာ မြည်၏။ သန္တာရိုး သန္တာတိုင်၏ အထက်၌ ထီးဖြူရှိ၏။ ထိုထီးဖြူ၏ နံပါး နှစ်ဘက်၌ နှစ်သွယ် နှစ်သွယ်သော ပန်းကုံးတို့သည်ဆွဲကုန်၏။ ပုံတောင်းငွေကျည်ဝ၏ အတွင်း လှည်းဘီး၌ နားပန်းစွန်း ထွက်သကဲ့သို့ နှစ်ခုသော ခြင်္သေ့ခံတွင်းတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုခြင်္သေ့ခံတွင်းမှ ထန်းလုံးမျှလောက် ရှိသော နှစ်သွယ် သော ပုလဲဆိုင်းတို့သည် ဆွဲကုန်၏။ ထိုပုလဲဆိုင်းတို့သည်ကား စကြာလည်သောကာလ စကြာ နှင့်တကွ လည်ကုန်၏။ ပုံတောင်းလည်း လည်၏။ စကြာလည်းလည်၏။ ပုလဲဆိုင်းလည်းလည်၏။ သုံးခုတို့သည် တပြိုင်နက် လည်ကြကုန်၏။ (ဤကား စကြာရတနာ၏ အခြင်းအရာတည်း။)

(၂) ဆင်ရတနာ၏ အကြောင်းကား။ ။ အလုံးစုံ စင်ကြယ်စွာသော ခုနစ်ပါးသော မြေသို့ထိခြင်းရှိသော ကောင်းကင်သို့သွားတတ်သော ဥပေါဒ္ဒဟ ဆင်မင်းသည် ရောက်လာ၏။ အကြောင်းသော်ကား စကြာရတနာ ရောက်ပြီးသော မင်းကြီးအား အမတ်တို့သည် ပကတိ

မင်္ဂလာ ဆင်တော်နေရာ အရပ်ကို ရတနာအတိ ဆန်းကြယ်သော နတ်ဗိမာန် ကဲ့သို့ စီရင်၍ အရှင်မင်းကြီး ဆင်ရတနာ၏လာခြင်းကို အောက်မေ့လော့ဟု လျှောက်၏။ မင်းကြီးလည်း အလှူပေး၍ သီလ ဆောက်တည်၍ ကောင်းမှုကို အောက်မေ့လျက် နေ၏။ ထိုအခါ ဆဒ္ဒန် အမျိုးမှ လည်းကောင်း၊ ဥပေါသထအမျိုးမှ လည်းကောင်း တက်သစ်သော နေဝန်းကဲ့သို့ အလွန်နီသော ခြေလေးဘက်၊ လည်၊ မျက်နှာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်ဖြူထွားသော ခြေလေးဘက်၊ အမြီးတံစပ်၊ နှာမောင်းဟူသော မြေသို့ထိသောအင်္ဂါ လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသော ပဒုမာကြာနီနှင့် တူသော နှစ်လှိုဖွယ်သော မျက်နှာ ရှိသော ကောင်းကင်သို့ သွားခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သော မြင်းသီလာမှုန်ဖြင့် စွန်းသကဲ့သို့သော အစုံသော အစွယ်ရှိသော ငွေတောင်ထွတ်ကဲ့သို့ မြတ်သော ဆင်ရတနာသည် ကောင်းစွာစီရင်အပ်သော တန်ဆောင်း၌ တည်လာ၏။ ဆဒ္ဒန်ဆင်မျိုးမှ လာသည်ရှိသော် အလုံးစုံအောက် ငယ်သော ဆင်သည် လာ၏။ ဥပေါသထဆင်မျိုးမှ လာသည်ရှိသော် အလုံးစုံထက်ကြီးသော ဆင်သည် လာ၏။ ပါဠိတော်၌ကား ဥပေါသထ ဆင်မင်း လာ၏ဟု ဆို၏။ ကလိဂံဗေဓိဇာတ်တွင်လည်း ဥပေါသထဆင်မင်း လာကြောင်းကို ဆိုသည်။ အဋ္ဌကထာ၌ကား ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းသည် တစုံ တယောက်သော သူတို့၏ သုံးရာ မဖြစ်ကောင်းသောကြောင့် အငယ်သာ လာ၏ဟု ဆို၏။ (ဤကား ဆင်ရတနာ၏ အကြောင်းတည်း။)

(၃) မြင်းရတနာ၏ အကြောင်းကား။ ။ကိုယ်လုံးဖြူသော၊ ကျီးကဲ့သို့ မည်းနက်သော ဦးခေါင်းရှိသော၊ ဖြူဆံမြက် ကဲ့သို့သော လည်ဆံရှိသော ကောင်းကင်သို့ ပျံသွားတတ်သော ဝလာဟက မြင်းရတနာ၏ ရောက်လာသော အကြောင်းကား။ ။ဆင်ရတနာ ရှိပြီးသော မင်းကြီးအား အမတ်တို့သည် မင်္ဂလာမြင်း၏ နေရာကို ပြုပြင်၍ မြင်းရတနာ၏ လာခြင်းကို အောက်မေ့လော့ဟု လျှောက်၏။ မင်းကြီးလည်း အလှူပေး၍ သီလဆောက်တည်၍ကောင်းမှု ကို အောက်မေ့လျက် နေ၏။ ထိုအခါ သိန္ဓောအမျိုးမှ လျှပ်စစ်နှယ်ဖြင့် မြေးသော၊ တန်ဆောင်မုန်းလအခါ၌ ဖြစ်သော တိမ်ဖြူနှင့်တူသော အသရေရှိသော နီသောခြေ၊ နီသော နှုတ်သီးရှိသော၊ လရောင်အဆင်းနှင့် တူသော စင်ကြယ်သိမ်မွေ့သော တခဲနက်သောကိုယ် ရှိသော၊ ကျီးတို့၏ လည်ကဲ့သို့ လည်းကောင်း။ ဣန္ဒနီလာကျောက် ကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ မည်းသော ဦးခေါင်းရှိသော၊ ဖြူဆံမြက်နှင့်တူသော လည်ဆံရှိသော ဝလာဟက မည်သော မြင်းမင်းသည် လာလတ်၍ ကောင်းစွာစီရင်အပ်သော ရတနာတန်ဆောင်း၌ တည်လာ၏။ (ဤကား မြင်းရတနာ၏ အကြောင်းတည်း။)

(၄) မျက်မြတ် ရတနာ၏ အကြောင်းကား။ ။တနှစ်မြောက်သော ဝါးညှို့အဆင်း နှင့်တူသော ဝေဠုရိယဟု ဆိုအပ်သော မြဇာတိ ဖြစ်၏။ ရှစ်မြောင့်ရှိ၏။ တင့်တယ်၍အမျိုး မြတ်၏။ ကောင်းစွာ၏။ အလွန်စင်ကြယ်၏။ ခပ်သိမ်းသောအခြင်းအရာတို့နှင့်ပြည့်စုံ၏။ အရောင် လည်း ထက်ဝန်းကျင်မှ တယူဇနာ တိုင်အောင်ထွန်း၏။ အလျားလေးတောင် လုံးပတ် လှည်းပုံတောင်းခန့်ရှိ၏။ နှစ်ဘက်သော အစွန်းတို့၌ အလယ်ချက်မမှထွက်သော စင်ကြယ်

စွာသော ပုလဲဆိုင်းနှစ် ပွင့်သောပဒုမာကြာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်သော မျက်မြတ် ရတနာ သည် ရှစ်သောင်း လေးထောင်သော မျက်မြတ်တို့ဖြင့် ခြံရံလျက် ကြယ်အပေါင်းတို့ဖြင့် ခြံရံ သော လပြည့်ဝန်း၏ အသရေကိုလွှမ်းဘိသကဲ့သို့ ဝေပုလ္လတောင်မှ လာလတ်၏။ ထိုမျက် မြတ်ရတနာကို ပုလဲကွန်ရက်၌ထား၍ ဝါးအဆက်ဆက်ဖြင့် အတောင်ခြောက်ဆယ်မျှလောက် သော အရပ်သို့ တင်သည်ရှိသော်၊ ညဉ့်အဖို့၌ ထက်ဝန်းကျင် တယူဇနာသော အရပ်ကို အရောင်သည်နှံ၏။ လူအပေါင်းတို့သည် အရုဏ်တက်သော အခါကဲ့သို့ ထင်ကုန်၏။ ဤကား မြရတနာ၏ အကြောင်းတည်း။ ။(ဤမြရတနာကိုပင် ပတ္တမြားရတနာဟု ခေါ်ကြကုန်၏။ ယခုကာလ ခေါ် ဝေါ် သုံးဆောင်ကြသော ပတ္တမြား ရတနာသည်ကား ဝါးညိုအဆင်း မဟုတ်၊ လယ်ခေါင်ရန်းရောင်၏ အဆင်းဖြစ်ခဲ့၏။ သဘောမညီ)။

(၅) မိဖုရားရတနာ၏ အကြောင်းကား။ ။အလွန်အဆင်းလှ၏။ ရှုချင်ဖွယ်ရှိ၏။ ကြည် ညိုဖွယ်ရှိ၏။ လွန်မြတ်သောအဆင်း၏ ကောင်းခြင်းနှင့်ပြည့်စုံ၏။ မြင့်ခြင်း၊ နိမ့်ခြင်း၊ ကြုံခြင်း ဆူခြင်း၊ မည်းလွန်းခြင်း၊ ဖြူလွန်းခြင်းဟူသော ခြောက်ပါးသောအပြစ်တို့မှကင်း၏။ လူတို့၏ အဆင်းကိုလွန်၍ နတ်တို့၏အဆင်းသို့လည်း မရောက်တတ်ရှိ၏။ ချမ်းသောကာလ ပူ၏။ ပူသောကာလ ချမ်း၏။ ကိုယ်အနံ့ကား စန္ဒကူးနံ့၊ ခံတွင်းအနံ့ကား ကြာညိုပွင့်အနံ့လှိုင်၏။ ကိုယ်ရောင်လည်း တဆယ့်နှစ်တောင်ရှိသောအရပ်ကို ထွန်းလင်းနိုင်၏။ ထိုမိဖုရားရတနာသည် မဒ္ဒတိုင်းမင်းမျိုးမှလည်း ရ၏။ ဥတ္တရကုရုကျွန်းမှသော်လည်း ရောက်၏။ ။(ဤကား မိဖုရား ရတနာ၏ အကြောင်းတည်း။)

(၆) သဌေးရတနာ၏ အကြောင်းကား။ ။သဌေးကြီး ရတနာသည် မြေကြီး အတွင်း တယူဇနာတိုင်တိုင် မိမိမျက်စိဖြင့် အရှင်ရှိမြှုပ်၍ ထားသော ဥစ္စာ၊ အရှင်မဲ့မြှုပ်၍ ထားသော ဥစ္စာတို့ကို မြင်နိုင်၏။ စကြာမင်းသည် စုံစမ်းလိုသောကြောင့် လှေစီး၍ ဂင်္ဂါမြစ် ၏ အလယ်သို့သွား၍ ငါသည်ရွှေငွေ ရတနာတို့ကို လို၏ဟုဆိုလျှင် နှစ်ဘက်သောလက်တို့ဖြင့် ရေကိုသုံးသပ်၍ အသပြာရွှေငွေဖြင့်ပြည့်သော အိုးတို့ကိုထုတ်၍ပေး၏။ ကြပတေပုင်လျှင် ဥစ္စာ စည်းစိမ်များ၏။ ။(ဤကားသဌေးကြီး ရတနာ၏ အကြောင်းတည်း။)

(၇) သားကြီးရတနာ၏ အကြောင်းကား။ ။စစ်သူကြီးဖြစ်သော သားကြီးရတနာ သည် ပညာရှိ၏။ လိမ္မာ၏ အဆင်အခြင်နှင့်ပြည့်စုံ၏။ တပါးသော သူတို့၏ အကြံအစည်ကို သိနိုင်၏။ တဆယ့်နှစ်ယူဇနာရှိသော မင်း၏ ပရိသတ်၌ စိတ်အကြံအစည်ကို သိ၍ ချီးမြှောက် အပ်သသူကို ချီးမြှောက်၏။ ရှုတ်ချအပ်သသူကို ရှုတ်ချ၏။ ။(ဤကား သားကြီးရတနာ၏ အကြောင်းတည်း။)

ဤသည်သာလျှင် ရတနာ ခုနစ်ပါး၏ အကြောင်းတည်း။
ထိုရတနာ ခုနစ်ပါးကို ဆိုသော စကား၌လည်း ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာတို့၌ ကျယ်ဝန်းစွာဆို၏။ ဤ၌ သိသာရုံမျှသာ ချုံး၍ ဆိုလိုက်ပေသည်။

၆၇-ပုစ္ဆာ။ ။စကြာမင်းတို့ မရှိသောကာလ စကြာရတနာကွယ်သည် ဆို ပါသည်။ မိမိနေရာ အရှေ့သမုဒ္ဒရာသို့ ပျံသွားသည်ဖြစ်မည်။ နေမြဲအရပ်တွင်ပင် ပျောက်သည် ဖြစ်မည်ကိုလည်း သိလိုပါသည်။

၆၇-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။စကြာမင်းတို့မရှိသောကာလ၊ စကြာရတနာ ကွယ်ပျောက်သည် ဆိုသည်ကား မိမိအရှေ့သမုဒ္ဒရာသို့ ပျံလေသည်ဖြစ်မည်။ ဤအရပ်တွင်ပင် ပျောက်လေသည် ဖြစ်မည်ကို သိလိုပါသည်ဟု မေးရာ၌-

စကြာရတနာသည်ကား သမုဒ္ဒရာသို့ ပျံသွားသည်မဆို၊ ကွယ်လေသည်သာ ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် ဒီသနိကာယ် ပါထေယျဝဂ် စက္ကဝတ္တိသုတ်အဖွင့်တွင်-

အန္တရဓာယိတိ အန္တရဟိတံ နိဗ္ဗုတ ဒီပသိခါ ဝိယ အဘာဝံ ဥပဂတံ- ဟုဆိုသည်။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။ကွယ်လေ၏ ဟူသည်ကား ဆီမီးတောက်သည် ပျောက်လေသကဲ့သို့ ပျောက်ခြင်း မရှိခြင်းသို့ရောက်လေ၏ ဟူသတည်း။

စကြာဝတေးမင်း၏ အာနုဘော်မည်သည်ကား၊ သေလွန်သောမင်းအား လွန်၍ ခုနစ်ရက် မြောက်သောနေ့၌ ကွယ်လေ၏။ ရဟန်းပြုသောမင်းအား ခုနစ်ရက်မြောက်သောနေ့၌ ကွယ် လေ၏။ မဟာသုဒဿနမင်းကြီး၏တမူကား လွန်တော်မူသည်မှ ခုနစ်ရက်မြောက်သောနေ့၌ ခုနစ်ထပ်သော တံတိုင်း၊ ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော ရေကန်၊ ဓမ္မပြာသာဒ်၊ ဓမ္မရေကန်၊ စကြာရတနာတို့သည်လည်းကောင်း အလုံးစုံတို့သည် ကွယ်လေကုန်၏။ ဆင်အစရှိသည်တို့ တွင် ကုန်ပြီးသော အသက်ရှိသောသတ္တဝါတို့သည် တကွလျှင် စုတေ့ကုန်၏။ အသက်ကြွင်း သော ဆင်ရတနာ မြင်းရတနာတို့သည် မိမိအမျိုးတို့သို့ အသီးသီးကပ်ကြလေကုန်၏။ မျက်မြတ်ရတနာသည် ဝေပုလ္လတောင်သို့ သွားလေ၏။ မိဖုရားသည် တန်ခိုးအာနုဘော် ဖြင့် ကွယ်လေ၏။ သဌေး၏ မျက်စိလည်း ကြပတေ့သာ ဖြစ်လေ၏။ သားကြီး၏ ဉာဏ် ပညာသည်လည်း ပကတိသာ ရှိလေ၏ ဟုလိုသည်။

၆၈ - ပုစ္ဆာ။ ။မဟာရာဇသတ်ကြီးဟု ခေါ်ဝေါ်သမုတ်ကြသော မနုရဇာ လျှောက်ထိုးတွင်-“အထူးထူးသော သီးမျိုး ပွင့်မျိုးတို့ဖြင့် အကြွင်းမဲ့လှိုင်ကုန် ပြည့်ကုန် စုံလှစွာသော အဗ္ဗန္တရမဇ္ဈိမသက သရက်ပင်မင်းသည် ပတ္တမြားဂူ၏အနီး ဖြစ်သော တောင်ဖျား၌ ရောက်သောကြောင့် ထိုသစ်ပင်ကို အဗ္ဗန္တရမဇ္ဈိမသက သရက်ပင်မင်း”ဟု ဆိုအပ်၏ဟု ပါပါသည်။ ထိုစကားအရသော်ကား။ မဇ္ဈိမသက ပန်းပင်ကိုပင် အဗ္ဗန္တရ သရက်ပင်မင်းဟု ဆိုသံထွက်ပါသည်။ မဇ္ဈိမသက ပန်းပင် ဆိုသည်နှင့် အဗ္ဗန္တရသရက်ပင် ဆိုသည်ကား သဘောမပြား တချက်တည်း။ နီလပ္ပလပန်းပင်၊ လောဟိတစန္ဒန နံသာပင်ကဲ့သို့ ကမ္မဓာရည်းသမာဿယုရမည်လော။

မဇ္ဈိမသက ပန်းပင်တခြား၊ အဗ္ဘန္တရသရက်ပင် တခြားဟူ၍ အဿတ္တကပီတနံ၊ ဥသီရဗီရဏံ၊ သာလိယဝံ တို့ကဲ့သို့၊ ဒွန်သမသယူရမည်လော။

တကြောင်းလည်း -

“ပင်းတွင်မဇ္ဈိမ၊ ကျွန်ုပ်ဟူသား၊ လှိုင်ကြွနံသာ၊ ဂန္ဓမာဟု၊ တောင်သာထိပ်-
ပြင်၊ လိုက်မြတ်ရှင်၌၊ ဣစင်အချင့်၊ ပြူးပြူးမြင့်သား၊ မြင့်နှိုင်းအင်၊ ထိုသစ်ပင်ကို၊
မြင်လျှင်မချွတ်၊ အာရုံမှတ်၍၊ မပြတ်သို့ပင်၊ ဖန်စီရင်သို့၊ ရေတွင်ကြည်းပန်း၊
ညွတ်၍ဝန်းသည်။ ။နတ်ပန်းမဇ္ဈိမသတကား။”

ဟူ၍ဆိုသော စာ၌လည်း အချင့်အမြင့် ယူဇနာတရာရှိဟန် အသံထွက် ပါသည်။ ဇမ္ဗူ့ သပြေပင်၊ ပဒေသာပင်၊ ကုက္ကိုပင်၊ ထိန်ပင်ဟု ဆိုအပ်သော ကျွန်း ဦးရောက် သစ်ပင်တို့ကိုသာ ယူဇနာတရာရှိကြောင်းကို မှတ်ရဖူးပါသည်။ သို့ကို လျက် မဇ္ဈိမသကပန်းပင်သည် ယူဇနာတရာ အချင့်အမြင့်ရှိဟန် ဆိုပါသည်။ ဤ အရာကိုလည်း သိလိုပါသည်။

တကြောင်းလည်း -

နီလာရောင်ခြည်၊ လျှံပြည့်လည်သား၊ မြရည်မယွန်း၊ ရေကြည်ဝန်း၌၊ ပေါ်ထွန်း
ဇမ္ဗူ၊ သောင်းယူဇနာ၊ မြေမျက်နှာထက်၊ ငါးရာမြင့်သွန်း၊ အဝန်းကိုးထောင်၊
ဟေဝန်ချောင်ဝယ်၊ လေးထောင်ရှစ်သောင်း၊ အထွတ်ပေါင်းသား၊ မြင့်ဆောင်း
နှစ်ရာ၊ ဂန္ဓမာ၏၊ လိုက်သာပတ္တမြား၊ မုခ်ဝပါးဝယ်၊ ပျံ့ရှားလှတင့်၊ မဇ္ဈိပွင့်ကို၊
မျက်ပွင့်ဖျော်လောက်၊ ခြောက်ဆင့်မြောက်သား၊ သုံးယောက်လှထွတ်၊ ပန်ဘိုမှတ်
သည်၊ လူနတ်ကိုထား၊ ပိတုန်းများမှာ၊ တန်နားမဝံ၊ ဖြည်းပျံ့လေမျှ၊ မသိမ်းရတည့်၊
ထက်မှတခွင်၊ ဝန်းကျင်ထောင်သောင်း၊ ဗိုလ်ပေါင်းထေ့လည်၊ နတ်စစ်သည်တို့၊
လှံရှည်ထားတန်း၊ ရံဆီးဝန်းသည်။ ။တောင်နန်း ဟေမဝန်ကသော။”

ဟူ၍ ဆိုသော စာ၌လည်း အထောင်အသောင်းမကသော နတ်စစ်သည်တို့ သည် စောင့်ရှောက်ဝန်းရံ ဆီးချောင်းဝပ်စောင့်နေရဟန် အသံထွက်ပါသည်။ အချို့ကလည်း အဗ္ဘန္တရသရက်ပင်မှာ များစွာသောနတ်တို့စောင့်ရှောက်ကြောင်း ကို ဆိုပါသည်။ ဤသို့သော စကားနှစ်ရပ်ကို စပ်ဟပ်၍ ယူပြန်သော်။ မဇ္ဈိ- သက ပန်းပင်နှင့် အဗ္ဘန္တရ သရက်ပင်မင်း အတူတူပင် ဖြစ်သကဲ့သို့ရှိပြန်ပါသည်။ အချို့ကလည်း မဇ္ဈိသကပန်းပင်မှာ နတ်ဘီလူး ကုမ္ဘဏ် ရက္ခိုသ်တို့ မစောင့် မရှောက်ရ။ အဗ္ဘန္တရ သရက်ပင်မင်းမှာသာ နတ်ဘီလူး ကုမ္ဘဏ် ရက္ခိုသ်တို့ စောင့်ရှောက်ကြောင်းကို ပြောဆိုကြပါသည်။ သို့ကိုလျက် အရှင်မဟာသီလဝံသ စာဟူ၍ အမှတ်လိပ်ညွှန်း ကမ္ပည်းတပ်လျက်ပါသောစာ တွေဖူးပါသည်။

စကား။ ။“မဏိဂူဟာ၊ ရတနာ၏၊ မျက်နှာဆီသင့်၊ ပန်းစုံပွင့်ကို၊ သခင့်
ဖို့ရည်၊ တိမ်ကြားလည်မှ၊ ဇာနည်အထ၊ သိန္ဓဝဟု၊ ကသည်ရထား၊ ဖြူထွားစက်
ဝန်း၊ လိုက်နန်းကြပ်ပြင်၊ ပြာသာဒ်ရှင်နှင့်၊ ကောင်းကင်မျှလောက်၊ တံခွန်ဆောက်
မှ၊ ရွှေနောက်သံကာ၊ တထွာနှင့်နှင့်၊ အထုတင်လျက်၊ ကိုယ်တွင်မိန်ညို၊ မောက်
တိုသံချပ်၊ ဝတ်တတ်ကြဲသေး၊ ကိုင်လေးလက်စွဲ၊ မြားမာခဲ၍၊ ရဲရဲစွယ်ချန်၊ ကုမ္ဘာ
ရှစ်သောင်း၊ လေးထောင်ပေါင်းကို၊ ပုံတောင်းကျန်စစ်၊ မိုးကြိုးထစ်သို့၊ မပစ်မိခင်၊
ရန်လုံးစင်သော်၊ အပင်ရောက်တိုင်၊ မဇ္ဈိမခိုင်ကို၊ ပျံ့ကြိုင်ကောင်းစွာ၊ ရွေးချယ်ရှာ၍၊
သုံးဖြာမှန်ကူ၊ ဆင်ထိုက်သူကား၊ စိတ်ဖြူသန့်ကြည်၊ သီလတည်၏၊ နတ်ပြည်ငါးဆင့်၊
ဘုံထက်မြင့်သည်။ ။မာရ်မင့် လက်ကဲ့သို့တကား။” အရှင်မဟာသီလဝံသ ဆိုတော်
မူသော စာဟူ၍ တွေ့ဖူးပါသည်။

ပတ္တမြားဂူ၏ အနီးတွင် ပန်းစုံပွင့်သော မဇ္ဈိမသက ပန်းပင်ကိုပင် ကုမ္ဘာ
ရှစ်သောင်းလေးထောင် စောင့်ရှောက်နေရဟန် အသံထွက်ပါသည်။ ဤသို့ အရပ်ရပ်
စကားကို နှိုင်းယှဉ်သော် မဇ္ဈိမသက ပန်းပင်ကိုမျှ အသီးအသီး ရွေးပညာရှိတို့ ပြဆို
ခဲ့သမျှသည် ရွှေနောက် အထွက်အဝင်ရှိခဲ့ရကား - တပါးသောစိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ်၊
နာမ်နှင့်စပ်သမျှ စကားများမှာ ညီညွတ်နိုင်တော့မည် မဟုတ်၊ မညီမညွတ်နိုင်က
လည်း နောက်သားတို့မှတ်၍ မှန်နိုင်တော့မည် မဟုတ် ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းသို့ဖြစ်၍
ပျိုကဗျာဆိုကြသော အရာတို့ကို မှတ်သားရသည်ထက် ပါဠိပဒနှင့် မှတ်သားရပါမှ
အသေအချာ ခိုင်ခံ့ရာသည် ထင်ပါသည်။ ပါဠိပဒဆောင်၍ ပြတော်မူပါ ဆရာတော်
ဘုရား။

သက္ကရာဇ် ၁၁၇၁-ခု၊ တပေါင်းလဆန်း ၁-ရက်၊ စနေနေ့၊ မုံရွာ သိရိမာလာက လျှောက်လာ
ရာတွင် ပြေဆိုလိုက်သည်ကား။

၆၈-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။မဇ္ဈိမသကပန်းပင်၏ အကြီးအမြင့် အဗ္ဗန္တရ သရက်ပင်နှင့်အထူး
အခြား ရှိမည် မရှိမည်ကို မေးရာ၌ -

မဇ္ဈိမသကပန်းပင်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိကား သာရတ္ထသင်္ဂဟကျမ်း၌ -

ဂန္ဓမာဒနက္ခန္ဓံ သာနုမယံ၊ အဗ္ဗန္တရေ မဂ္ဂဝဏ္ဏံ၊ ကာဠာနုသာရိယာဒိ မူလဂန္ဓော-
စန္ဒနာဒိ သာရဂန္ဓော။ သရလဒိ ဖေဂ္ဂဂန္ဓော။ လဝင်္ဂါဒိ တစဂန္ဓော။ ကပိတ္တာဒိ ပပ္ပဋိက-
ဂန္ဓော။ သဇ္ဇာဒိ ရသဂန္ဓော။ တမ္ပုလာဒိ ပတ္တဂန္ဓော။ နာဂကုက္ကံမာဒိ ပုပ္ဖဂန္ဓော။ ဇာတိ-
ဖလာဒိ ဖလဂန္ဓော။ သဗ္ဗထာဂန္ဓကာသာဝကာဒိ ခန္ဓဂန္ဓော။ ဣမေဟိ ဒဿဟိ ဂန္ဓေဟိ
ဥဿန္တံ နာနပ္ပကာရ ဩသဓေဉ္စန္ဒံ ကာဠပက္ခေ ဥပေါသထဒိဝသေ အာဒိတ္တမိဝ အင်္ဂါရံ
ဇလန္တံ တိဋ္ဌတိ။

တတ္ထေဝ နန္ဒမူလပဗ္ဗာရံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ ဝသနောကာသော တိဿော ဂုဟာယော သုဝဏ္ဏဂုဟာ မဏိဂုဟာ ရဇတဂုဟာတိ။ တတ္ထ မဏိဂုဟာဒွါရေ မဉ္ဇူသကော နာမ ရုက္ခော ယောဇနုဗေဓေန ယောဇနဝိတ္တာရေန ယော ယတ္တကာနိ ဥဒကေဝါ ထလေဝါ ပုပ္ဖာနိ သဗ္ဗာနိ ပုပ္ဖန္တိ။

ဝိသေသေန ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဂမနဒိဝသေ တဿ ပုရတော သဗ္ဗရတနမာဠော ဟောတိ။ တတ္ထ သမ္မုဇ္ဇနိကဝါတော ကစဝရံ ဆဋ္ဌေတိ။ သမကရဏဝါတော သဗ္ဗရတနမယံ ဝါလိကံ ဘေရိတလမိဝ ကရေတိ။ သိဉ္ဇနကဝါတော ဥဒကံ အာနေတွာ သိဉ္ဇတိ။ သုဂန္ဓကရဏဝါတော သဗ္ဗေသံ သုဂန္ဓရုက္ခာနံ ဂန္ဓေ အာနေတိ။ ဩစိနကဝါတော ပုပ္ဖာနိ ဩစိနိတွာ ပါတေတိ။ သန္တရဏကဝါတော သဗ္ဗတ္ထ သန္တရတိ။ သဒါ ပညတ္တာနေဝ စေတ္ထ အာသနာနိ ဟောန္တိ။ ယေသု ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒဒိဝသေ ဥပေါသထဒိဝသေ စ သဗ္ဗေ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ သန္တိပတိတွာ နိသီဒန္တိ။ အယံ တတ္ထ ပါကတိ။

အဘိသမ္ပုဒ္ဓါ တတ္ထ ဂန္ဓာ ပညတ္တာသနေ နိသီဒန္တိ။ တတော သစေ တသ္မိံ ကာလေ အညေပိ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါသံဝိဇ္ဇန္တိ။ တေပိ တခံဏညေဝ သန္တိပတိတွာ ပညတ္တာသနေ နိသီဒန္တိ။ နိသီဒိတွာ ကိဉ္ဇဒေဝ သမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇိတွာ ဝုဠဟန္တိ။ တတော သံသတ္ထေရေ အရုနာဂတံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓံ အနုမောဒနတ္ထာယ ကထမဓိဂတန္တိ ကမ္မဋ္ဌာနံ ပုစ္ဆိ။ တဒါ သော အတ္တနော ဥဒါနဗျာကရဏဂါထံ အဘာသိ၊ တေ ဝေမိဒံ ဂန္ဓမာဒနက္ကုဋံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ နိဝါသနဋ္ဌာနံ ဟောတိတိ ဝေဒိတဗျော။ ဟူ၍ဆိုသည်။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။ဂန္ဓမာဒနတောင်သည် နံသာမျိုးတို့ဖြင့် ပြီး၏။ အတွင်းကား ပဲနောက်အဆင်းနှင့်တူသော ကျောက်ဖြင့်ပြီး၏။ ကာလာနုသာရိစသော အမြစ်နံသာ၊ စန္ဒကူး စသော အနှစ်နံသာ၊ ထင်းရှူးစသော အကာနံသာ၊ သစ်ကြံပိုးစသော အခေါက်နံသာ၊ သီး စသော အလွှာနံသာ၊ ပွဲရက်စသော အရည်နံသာ၊ ကွမ်းစသော အရွက်နံသာ၊ ကံကော်၊ မာလာ ကျိကျူစသော အပွင့်နံသာ၊ ဇာတိပွိုလ်စသော အသီးနံသာ၊ အလုံးစုံအနံနှင့် ပြည့်စုံသော သက်န်းစသော ပင်စည်နံသာ၊ ဤဆယ်ပါးသော နံသာတို့ဖြင့် ပြန်ပြောကုန်၏။ အထူးထူး အပြားပြားရှိသော ဆေးပင်တို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းကုန်၏။ လဆုတ်ပက္ခဥပုသ်နေ့တို့၌ ပြောင်ပြောင် တောက်သောမီးကဲ့သို့ ထွန်းလျက်တည်၏။ ထိုဂန္ဓမာဒနတောင်၌ပင်လျှင် နန္ဒမူလမည်သော တောင်ဝှမ်း၌ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၏နေရာဖြစ်သော သုံးခုသော ရွှေဂူ၊ ပတ္တမြားဂူ၊ ငွေဂူ တို့သည်ရှိကုန် ၏။ ထိုသုံးခုသော လိုက်ဂူတို့တွင် ပတ္တမြားဂူ၌ မဉ္ဇူသကမည်သော သစ်ပင်သည် အမြင့်အား ဖြင့် တယူဇနာ၊ အချင်းအားဖြင့် တယူဇနာရှိ၏။ ရေပန်းကြည်းပန်းတို့သည် ပွင့်ကုန်၏။ အထူး သဖြင့် အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့ လာတော်မူသောနေ့၌ ထိုမဉ္ဇူသကမည်သော သစ်ပင်၏ရွှေမှ ခပ်သိမ်းသော ရတနာတို့ဖြင့်ပြီးသော မဏ္ဍပ်သည်ဖြစ်၏။ ထိုမဉ္ဇူသကပန်းပင်၌ တံမြက် လှည်းတတ်သော လေသည် ပန်းမှိုက်တို့ကို စွန့်လေ၏။ အညီအညွတ် ပြုတတ်သောလေသည်

ခပ်သိမ်းသော ရတနာတို့ဖြင့် ပြီးသောသဲကို စည်မျက်နှာကဲ့သို့ အညီအညွတ်ပြုလေ၏။ ရေကို သွန်းတတ်သော လေသည် အနုဝတတ်အိုင်မှ ရေကိုဆောင်၍ သွန်းလေ၏။ ကောင်းသော အနံ့ကိုပြုတတ်သော လေသည် ခပ်သိမ်းစုံကောင်းသော အနံ့ရှိသော သစ်ပင်တို့၏ အနံ့ကို ဆောင်၏။ ပန်းကိုဆွတ်တတ်သော လေသည် ပန်းတို့ကို ဆွတ်၍ ချလေ၏။ နေရာခင်းတတ်သောလေသည် ခပ်သိမ်းသော အရပ်တို့၌ နေရာခင်းလေ၏။ အခါခပ်သိမ်းလျှင် ထိုသစ်ပင်၏ အနီး၌ နေရာတို့သည် မရှိကုန်၊ အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဖြစ်သောနေ့၌လည်းကောင်း၊ ဥပုသ်နေ့၌ လည်းကောင်း ခပ်သိမ်းသော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည် စည်းဝေးကုန်သည်ဖြစ်၍ ခပ်သိမ်းသော နေရာ၌ နေတော်မူကုန်၏။ ဤသည်ကား ထိုမဇ္ဈိမသက သစ်ပင်၏ ပကတိသောသဘောတည်း။

အသစ်ဖြစ်သော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ တို့သည်ကား ထိုသစ်ပင်သို့ ကြွတော် မူကုန်သည်ဖြစ်၍ ခင်းသောနေရာ၌ နေတော်မူကုန်၏။ ထို့နောင်မှ အကယ်၍ ထိုအခါ၌ တပါးသောအရှင် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည်လည်း ထိုခဏ၌ပင်လျှင် စည်းဝေးတော် မူကုန်သည်ဖြစ်၍ ခင်းသောနေရာ၌ နေကုန်၍ တစုံတခုသော သမာပတ်ကို ဝင်စားတော် မူကုန်၍ သမာပတ်မှ ထကုန်၏။ ထို့နောင်မှ သံသာထေရ်ဖြစ်သော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါသည် ရောက် လာသော အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါသစ်ကို ခပ်သိမ်းသောသူတို့အား ဝမ်းမြောက်စေခြင်းငှာ အဘယ့် ကြောင့် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအဖြစ်ကို ရလေသနည်းဟူ၍ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို မေးလေ၏။ ထိုအခါ အသစ် သော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါသည် မိမိဥဒါန်းကျူးသော ဂါထာကို ဆိုလေ၏။ ဤသို့လျှင် ဂန္ဓမာဒန တောင်သည် အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၏ နေရာဟူ၍ မှတ်အပ်သတည်း။ ဤကား သာရတ္ထသင်္ဂဟ ကျမ်းတွင် လာသော စကားတည်း။

ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အပဒါန်အဋ္ဌကထာ၌ကား—

ဂန္ဓမာဒနော နာမ ဟိမဝတိ စူဠကာဠပဗ္ဗတံ မဟာကာလပဗ္ဗတံ နာဂပလိဝေဠနံ စန္ဒဂဗ္ဘိ- သူရိယဂဗ္ဘိ သုဝဏ္ဏမယံ ဟိမဝန္တာပဗ္ဗတန္တိ သတ္တပဗ္ဗတံ အတိက္ကမံ ဟောတိ။ တတ္ထ စ နန္ဒမူလ- ပဗ္ဗာရံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ ဝသနောကာသော တိဿော စ ဂုဟာယော သုဝဏ္ဏဂုဟာ မဏိဂုဟာ ရဇတဂုဟာ။ တတ္ထ မဏိဂုဟာဒွါရေ မဇ္ဈိမသကရုက္ခော ယောဇနံ ဥဗ္ဗေဓေန ယောဇနံ ဝိတ္တာ- ရေန။ သော ယတ္ထကာနိ ဥဒကေ ဝါ ထလေ ဝါ ပုပ္ဖါနိ ပုပ္ဖန္တိ။ အစရှိသည်ဖြင့်လာသည်။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။ဂန္ဓမာဒနမည်သော တောင်သည် ဟိမဝန္တာ၌ စူဠကာဠတောင်၊ မဟာ ကာဠတောင်၊ နာဂပလိဝေဠတောင်၊ စန္ဒဂဗ္ဘတောင်၊ သူရိယဂဗ္ဘတောင်၊ သုဝဏ္ဏမယတောင်၊ ဟိမဝန္တာတောင် ဟူ၍ ခုနစ်ထပ်သောတောင်ကို လွန်၍ တည်၏။ ထိုတောင်၌ နန္ဒမူလ မည်သော တောင်ဝှမ်းတွင် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၏ နေရာဖြစ်သော ရွှေဂူ၊ ပတ္တမြားဂူ၊ ငွေဂူဟု ဆိုအပ်သော သုံးလုံးသောဂူတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုသုံးလုံးတို့တွင် ပတ္တမြားဂူ၌ မဇ္ဈိမသကပန်း ပင်သည် အမြင့်အားဖြင့် တယူဇနာ အချင်းအားဖြင့် တယူဇနာရှိ၏။ ထိုပန်းပင်သည် အကြင်

မျှလောက် ကုန်သော ရေ၌ ဖြစ်ကုန်သောပန်း၊ ကြည်း၌ဖြစ်ကုန်သောပန်းတို့သည် ပွင့်ကုန်၏ ဟူသတည်း။ ကြွင်းသောစကားတို့သည်ကား ယခင်ပြဆိုခဲ့သော သာရတ္ထသင်္ဂဟ ကျမ်းစကား နှင့်တူ၏။

ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော စကားနှင့်အညီ မင်္ဂလာစေတီမော်ကွန်း၌ “နန္ဒမူလ၊ ပဗ္ဗာရ၌၊ မဏိ သုဝဏ္ဏ၊ ရတတဖြင့်၊ တောက်ပထွန်းငြား၊ လိုဏ်သုံးပါးတွင်၊ ပတ္တမြားဂူဝ၊ မုခ်ဒွါရဝယ်၊ မြင့်လှ တက်ဝါ၊ အချင့်တာသော်၊ တယူဇနာ၊ အံ့အာသရဲ၊ ဝှံ့ပင်ထီး၊ ရောက်လတ်ပြီးမှ၊ ဖြင်ညီး ပေါ့ပည်း၊ တစုတည်းလျှင်၊ ရေကြီးပန်းမျိုး၊ မှမ်းပြည့်ဖြိုးသား၊ တောစိုးရုက္ခ၊ မဉ္ဇူသသို့။” ဟူ၍စပ်လေသည်။

အဗ္ဘန္တရသရက်ပင်၏ အကြောင်းအတ္ထုပ္ပတ္တိကို ခုဒ္ဒကနိကာယ်အဝင် တိကနိပါတ်ကျမ်း စတုတ္ထဝဂ် ပထမဖြစ်သော အဗ္ဘန္တရဇာတ်ကို ထောက်၍ သိရာ၏။

အတီတေ ဗာရာဏသိယံ ပြဟုဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ကာသိကဂါမေ ပြာဟုဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတံ။ အစရှိသည်ဖြင့်လာသည်။

နိဒါန်းနှင့်တကွ အဓိပ္ပာယ်သော်ကား။ ။ ငါတို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ကောသလတိုင်း သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌ နေတော်မူသောအခါ ဤဝတ္ထုကို ဟောတော်မူ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဓမ္မစကြာတရားကို ဖြစ်စေတော်မူပြီးသော် ဝေသာလီပြည် တန်ဆောင်း ဝန်း၌ နေတော်မူစဉ် မိထွေးတော်ဖြစ်သော မဟာပဇာပတိဂေါတမီသည် သာကီဝင်မင်းသမီး ငါးရာတို့ကိုခေါ်၍ သွားလေ၏။ ရဟန်းပဉ္စင်းအဖြစ်ကိုရပြီးသော် နန္ဒကဩဝါဒသုတ်ကိုကြား၍ ရဟန္တာဖြစ်ကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည်ကြီး၌ နေတော်မူသည်ရှိသော် ယသော ဓရာဒေဝီသည် ငါ၏အရှင်ဖြစ်သော သိဒ္ဓတ်မင်းသားသည် ရဟန်းပြု၍ ဘုရားအဖြစ်သို့ရောက် ၏။ ငါ့သားရာဟုလာသည်လည်း ရဟန်းပြု၍ ဘုရားအထံ၌ နေ၏ ငါတယောက်တည်း လူ၏ဘောင်၌နေ၍ အဘယ်ပြုအံ့နည်း၊ ရဟန်းပြုပြီး၍ သာဝတ္ထိပြည်သို့သွား၍ ဘုရားကို လည်းကောင်း၊ ငါ့သား ရာဟုလာကိုလည်းကောင်း မပြတ်ရှု၍ နေအံ့ဟု အကြံဖြစ်ပြီးလျှင် ရဟန်းမိန်းမတို့၏အထံ၌ ရဟန်းပြုလေပြီး၍ ဆရာဥပဇ္ဈာယ်တို့နှင့်တကွ သာဝတ္ထိပြည်သို့သွား ၍ ဘုရားရှင်ကိုလည်းကောင်း ချစ်အပ်သော သားတော်ရာဟုလာကိုလည်းကောင်း ရှုလျက် ဘိက္ခုနီမတို့ကျောင်း၌ နေ၏။

ရာဟုလာသည်လည်း မယ်တော်ထံသို့ သွား၍ ဖူးမြင်၏။ တနေ့သ၌ မထေရ်မ၏ ဝမ်းလေ သည်ပျက်၏။ မထေရ်မသည် ဖူးမြင်အံ့သောငှာ လာသော သားတော်ကို နှုတ်ဆက်ခြင်းငှာ ပြင်သို့ထွက်ခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်၍ မကျန်းသောအဖြစ်ကို ကြားသည့်ရှိသော် ရာဟုလာ သာမဏေသည် အဘယ်ကိုရသော် လွတ်မည်နည်းဟုမေး၏။ သကာရသော် သရက်အဖျော်

ရသော် လွတ်မည်ဟု ဆိုသည်ရှိသော် သားတော်ရာဟုလာသည် ဥပဇ္ဈာယ်ဖြစ်သော အရှင်သာရိပုတြာထံသို့သွား၍ အကြောင်းကို ပြန်ပေးသော် နက်ဖြန်နေ၌ ရာဟုလာကို ခေါ်၍ သာဝတ္ထိမြို့သို့ ဝင်လေ၏။ ရာဟုလာကို ဇရပ်၌နေနှင့်စေ၍ မင်းအိမ်တံခါးသို့ သွားလေ၏။

ကောသလမင်းကြီးသည် အရှင်သာရိပုတြာကို တင့်အပ်ရာ၌ နေစေ၏။ ထိုခဏ၌ ဥယျာဉ်စောင့်သည် ချိုမြိန်သော သရက်သီးမှည့်ကို ဆက်လာ၏။ မင်းကြီးသည် သရက်သီးမှည့်ကို သကာနှင့် ဖျော်၍ မင်းလက်ဖြင့်နယ်၍ သပိတ်ပြည့်လှူ၏။ အရှင်သာရိပုတြာသည် လည်းမင်းအိမ်မှထွက်၍ ဇရပ်၌နေသော ရာဟုလာကိုပေး၏။ ရာဟုလာသည်လည်း ဆောင်ခဲ့၍ မယ်တော်အား ပေး၍ ဘုဉ်းပေးလျှင် ဝမ်းလေသည် ငြိမ်း၏။ မင်းလည်း အရှင်သာရိပုတြာသည် မဘုဉ်းပေးပဲ ယူ၍ သွားသည်ကို စုံစမ်းလတ်သော် အကြောင်းကိုသိ၍ မြတ်စွာဘုရားသည် အကယ်၍ ရဟန်းမပြုသည်ရှိသော် စကြာဝတေးမင်း ဖြစ်အံ့သည်။ သားတော်ရာဟုလာသည် သားကြီးရတနာ ဖြစ်ပေအံ့သည်။ ဤမထေရ်မလည်း မိဖုရားကြီး ရတနာဖြစ်ပေအံ့သည်။ အလုံးစုံသော စကြာဝဠာတိုက်၌ တိုင်းပြည်သည် ဤသူတို့ တိုင်းပြည်ဖြစ်အံ့သည်။ ငါတို့ လုပ်ကျွေးရချေအံ့သည်။ ယခုမူ ရဟန်းပြု၍ ငါတို့ပြည်ကို မှီ၍နေလျက် ငါတို့မေ့လျော့၍ နေခြင်းသည် မသင့် တကားဟု ဤသို့အောက်မေ့၍ ထိုနေ့မှစ၍ ဗိမ္မာထေရီမအား မပြတ်လျှင် သရက် အရသာကို လှူစေ၏။ အရှင်သာရိပုတြာသည် ဗိမ္မာထေရီမအား သရက်အဖျော်ပေး၍ ဝမ်းလေနာ လွတ်သည်ကို တပည့်သားတော်တို့ ပြောဟော၍ နေ့စဉ် မြတ်စွာဘုရားသည် လာတော်မူ၍ မေးတော်မူ၏။ ထိုအကြောင်းကို ပြန်ပေးသော် အခုအခါ၌သာလျှင် သာရိပုတြာသည် ဗိမ္မာထေရီမအား သရက်အဖျော်ဖြင့် ရောင့်ရဲစေသည်မဟုတ်၊ ရှေးအဖြစ်၌လည်း ရောင့်ရဲစေသည်သာတည်းဟု အတိတ်ကိုဆောင်၍ မိန့်တော်မူပေ၏။

လွန်လေပြီးသောအခါ၊ ကာသိကတိုင်း ဗာရာဏသီပြည်၌ ဗြဟ္မဒတ်မင်း မင်းပြုသော အခါ ငါဘုရားလောင်းသည် ကာသိကရွာ၌ ပုဏ္ဏားမျိုးဖြစ်၍ အရွယ်သို့ရောက်သော် တက္ကသိုလ်ပြည်၌ အတတ်ပညာ သင်ချေ၍ လူ၏ဘောင်၌နေပြီးသော် အမိအဖတို့ သေလွန်သဖြင့် ရသေ့ပြု၍ ဟိမဝန္တာတောအရပ်၌ အဘိညာဉ် သမာပတ်တို့ကို ဖြစ်စေ၍ ရသေ့အပေါင်းခြံရံလျက် ချဉ်ဆားမှီးအံ့သောငှာ ဗာရာဏသီပြည်သို့သွား၍ ရောက်လတ်သောအခါ မင်း၏ ဥယျာဉ်၌နေ၏။ ထိုရသေ့အပေါင်းတို့၏ သီလတန်ခိုးကြောင့် သိကြားမင်း၏ နေရာ တုန်လှုပ်လတ်သော် ထိုအကြောင်းအရာတို့ကိုသိ၍ နေရာကွယ်အောင်ပြုလျှင် ချမ်းသာသည် ဖြစ်အံ့ဟု ကြံ၍ သန်းခေါင်ယံ အခြားမဲ့၌ မိဖုရား၏ အသရေရှိသော တိုက်သို့ဝင်၍ ကောင်းကင်၌ရပ်လျက် မိဖုရား သင်သည် အဗ္ဗန္တရ သရက်သီးကို စားရအံ့။ စကြာဝတေး အလောင်းဖြစ်သော သားကို ရအံ့ဟု ကြားသည် ရှိသော် မိဖုရားလည်း မင်းကြီးအား ကြား၍ သရက်သီး အလို့ငှာ ဥယျာဉ်သို့ စေလတ္တံ့။ စေသည် ရှိသော် သရက်သီးတို့ကို ကွယ်စေအံ့။

စေအပ်သော မင်းချင်းတို့လည်း သရက်သီးမရှိဟု မင်းကြီးအားကြား၍ အသူစားကုန်သနည်း
ဟု မင်းကြီးဆိုလတ်သော် ရသေ့တို့စားကုန်၏ဟု လျှောက်လတ်ကုန်အံ့။ ထိုစကားကို ကြား၍
ရသေ့တို့ကို နှင်ထုတ်လတ်သည်ရှိသော် ငါ့အလို ပြည့်မည်ဟု ကြံ၍ ထိုကြံသောအတိုင်း
သန်းခေါင်ယံ၌ သက်လတ်၍ သိကြားအဖြစ်ကို မိဖုရားအား သိစေပြီး၍ -

အဗ္ဗန္တရံနာမ ဒုမော၊ ယဿဒိဗ္ဗမိဒံ ဖလံ။
ဘုတောဒေါဟဠိနိ နာရိ၊ စက္ကဝတ္တိံ အဇာယတိ။

တံပိ ဘဒ္ဒေ မဟေသီစ၊ သာဝါသီ ပတိနော သိယာ။
အာဟာရိဿတိ တေ ရာဇာ၊ ဣဒံ အဗ္ဗန္တရံ ဖလံ။ ဟူသော ဂါထာကို ဆို၏။

ဘဒ္ဒေ၊ မိဖုရား။ ယဿ၊ အကြင်သစ်ပင်၏။ ဣဒံဖလံ၊ ဤအသီးသည်။ ဒိဗ္ဗ၊ နတ်တို့စား
ခြင်းငှာ ထိုက်၏။ သောဒုမော၊ ထိုသစ်ပင်သည်ကား။ အဗ္ဗန္တရံနာမ၊ အဗ္ဗန္တရမည်၏။ တံ၊
ထိုသစ်သီးကို။ ဒေါဟဠိနိ၊ ချင်ခြင်းရှိသော။ နာရိ၊ မိန်းမသည်။ ဘုတော၊ စားရ၍။ စက္ကဝတ္တိံ၊
စကြဝတေး အလောင်းကို။ အဇာယတိ၊ ဖွားလတ်အံ့။ တံ၊ သင်မိဖုရားသည် မဟေသီစ၊
မြတ်သောမိဖုရားသည်လည်း။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ပတိနော၊ လင်ဖြစ်သော မင်းကြီး၏။ သာဝါ-
သီစ၊ အတူနေသည်လည်း။ သိယာ၊ ၏။ အဗ္ဗန္တရံ၊ အဗ္ဗန္တရ အမည်ရှိသော သရက်ပင်၏။
ဣဒံ-ဖလံ၊ ဤသရက်သီးကို။ တေ၊ သင်မိဖုရားအား။ ရာဇာ၊ မင်းသည်။ အာဟာရိဿတိ၊
ဆောင်ပေလတ္တံ့။

ဤဂါထာ၌ အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။ နတ်တို့သည် စားခြင်းငှာထိုက်သော အဗ္ဗန္တရ သရက်
သီးကို မိဖုရား စားချင်သည်ဖြစ်၍ မင်းကြီးရှာ၍ ပေးသော် မိဖုရားစားမှုကား စကြဝတေး
အလောင်း သားကောင်းအံ့။ တခသောင်း ခြောက်ထောင်သော မိဖုရားတို့ထက်လည်း
မြတ်သော မိဖုရားဖြစ်အံ့ ဟူလိုသည်။

ဤသို့လျှင် သိကြားသည် မမေ့လျော့စေနှင့်။ မင်းကြီးအား ကြားပေဟု မှာပြီး၍
နတ်ပြည်သို့ ပြန်လေ၏။ မိဖုရားလည်း နာဟန်ပြု၍ မောင်းမတို့ကို နှုတ်ထည့်၍ အိပ်၏။
မင်းကြီးမေးလက်သော် နာ၏ဟူ၍ လျှောက်ပေသည် ရှိသော် မိဖုရား၏ အထံသို့လာ၍
အဘယ် မသာယာသနည်းဟု မေးသည်ရှိသော် အဗ္ဗန္တရသရက်သီးကိုစားချင်သည်၊ မစား
ရမှုကား ခန္ဓာမရှည်အံ့ဟု ဆိုသည်ရှိသော် အမတ်တို့ကိုခေါ်၍ မေးမြန်းလေလျှင် သရက်
နှစ်ပင်တို့အကြား၌ရောက်သော သရက်ပင်သည် အဗ္ဗန္တရမည်၏။ ထိုအသီးကို ဆောင်ချေ
စေ၍ မိဖုရားအား ပေးလော့ဟု အမတ်တို့ကို လျှောက်ဆိုသည်ဖြစ်၍ ဥယျာဉ်သို့သွား၍

ရှာချေစေသော် သိကြားသည် ကွယ်စေဘိရကား တလုံးမျှ မရခဲ့သော အကြောင်းကိုဆို
၏။ အဘယ့်ကြောင့် မရခဲ့သနည်းဟု မင်းကြီးမေးသော် ဥယျာဉ်၌နေသော ရသေ့တို့သည်
စား၍ သရက်သီးမှည့် ကုန်လေသည်ဟု လျှောက်သည်ရှိသော် ပုတ်ခတ်၍ ရသေ့တို့ကို
နှင်ထုတ်စေကုန်၏။ သိကြား၏ ကြံတိုင်းကား ပြည့်စုံ၏။

မိဖုရားသော်ကား သရက်သီးအလို့ငှာ မပြတ်အိပ်သည်ရှိသော် မင်းကြီးသည် အမတ်
ပုဏ္ဏားတို့ကို စည်းဝေးစေ၍ အဗ္ဘန္တရ သရက်သီးရှိသောအဖြစ်ကို သိကုန်သလောဟုမေး၏။
ပုဏ္ဏားတို့သည် အဗ္ဘန္တရသရက်မည်သည်ကား နတ်တို့သာ ပရိဘုတ်၏။ ဟိမဝန္တာတောင်
ရွှေဂူ၌ ရှိ၏။ ဤသို့လျှင် ကျွန်ုပ်တို့ကြားဖူး၏ဟု လျှောက်၏။ မင်းကြီးသည် အသူဆောင်
အံ့သောငှာ စွမ်းနိုင်အံ့နည်းဟု မေးသည်ရှိသော် လူတို့ကား မရောက်နိုင်။ ကျေးသားတစ်ခုကို
စေအပ်၏ဟု ပုဏ္ဏားတို့လျှောက်၏။ ထိုအခါ မင်းအိမ်တော်၌ ကြီးသောသူငယ်တို့၏
ယာဉ် လှည်းပုံတောင်းအချက် အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ ခွန်အားအစွမ်းနှင့်ပြည့်စုံသော၊
ပညာရှိသော ဥပါယ်တံမျဉ်၌ လိမ္မာသော တစ်ခုသော ကျေးသားသည်ရှိ၏။ ထိုကျေးသား
ကို ဆောင်ချေစေ၍ ရောက်သော် ငါ့သား ကျေးမြတ် ငါသည် ကျေးမြတ်ကို ကျေးဇူးပြု
ခြင်းကြီး၏။ ရွှေချိုင့်၌နေစေ၍ ရွှေသန္ဓေ၌ ပျားနှင့်နယ်သော ပေါက်ပေါက်ကိုသာ စားစေ
၏။ သကာ အဖျော်ကိုသာ စားစေ၏။ ငါ၏ တစ်ခုသော ကိစ္စကို ထမ်းဆောင်အံ့သောငှာ
အပ်၏ဟုဆို၏။ ကျေးသားလည်း “အရှင်မင်းကြီး ထိုကိစ္စကို ဆိုတော်မူလော့ဟု ဆိုသော်
ချစ်သားကျေးမြတ် ငါ၏မိဖုရား ချင်ခြင်းဖြစ်သော သရက်သီးသည် ဟိမဝန္တာတောင်
ရွှေတောင်အကြား၌ရှိ၏။ နတ်တို့စားခြင်းငှာဖြစ်၏။ လူမရောက်သာရကား ကျေးသား
ဆောင်ချေလော့ဟုဆိုသော်—

အရှင်မင်းကြီး၊ ကောင်းစွာ ဆောင်အံ့ဟု ကျေးသားဆို၏။ ထို့ နောင်မှ ကျေးသားကို
ရွှေသန္ဓေ၌ ပျားနှင့်နယ်သော ပေါက်ပေါက်ကို စားစေ၍ သကာနှင့် ဖျော်သောရေကို
သောက်စေ၍ အဖန်တရာချက်ပြီးသောဆီဖြင့် အတောင်ကြားကိုသုတ်၍ လက်နှစ်ဘက်တို့
ဖြင့်ကိုင်၍ ခြင်္သေ့ခံသော လေသာနန်းတံခါးဝ၌ တည်၍ ကောင်းကင်သို့လွှတ်လိုက်၏။
ထိုကျေးသားသည် မင်းကြီးအား တုပ်ဝပ်သည်ကို ပြု၍ ကောင်းကင်သို့ ပျံလေ၏။ လူတို့
၏ ခရီးကိုလွန်၍ ဟိမဝန္တာတောင်၌ ရှေးဦးစွာသော တောင်၏အတွင်း၌ နေကုန်သော
ကျေးသားတို့၏အထံသို့ရောက်လေ၏။ ထိုကျေးသားတို့ကို သရက်သီးရှိရာအရပ်ကိုမေးသည်
ရှိသော် ငါတို့ မသိကုန်ဟုဆို၏။ ထိုအရပ်မှ ပျံလေ၍ နှစ်ခုမြောက်သော တောင်စဉ်၏
အတွင်းသို့ရောက်၍ ထို၌လည်း မသိရကား သုံးခုမြောက်သော တောင်စဉ်၏ အတွင်းသို့
ပျံလေ၏။ ထို၌လည်း မသိရကား လေးခုမြောက်သော တောင်စဉ်၏အတွင်းသို့ပျံလေ၏။
ထို၌လည်း မသိရကား။ ငါးခုမြောက်သော တောင်စဉ်၏အတွင်းသို့ ပျံလေ၏။ ထို၌လည်း
မသိရကား ခြောက်ခုမြောက်သော တောင်စဉ်၏အတွင်းသို့ ပျံလေ၏။ ထိုတောင်၌ ကျေး-

သားတို့လည်း ငါတို့ကား မသိကုန်။ ခုနစ်ခုမြောက်သော တောင်စဉ်၏အတွင်း၌နေသော ကျေးသားတို့သည် သိကုန်၏ဟု ဆိုကုန်၏။ ထိုကျေးသားသည်လည်း ခုနစ်ခုမြောက်သော တောင်စဉ်၏အတွင်းသို့ ပျံလေ၍ မေးသည်ရှိသော် ဤမည်သောအရပ်၌ ရွှေတောင်၏ အကြား၌ရှိ၏ဟု ဆို၏။

ကျေးသားလည်း ထိုသရက်သီးအလို့ငှာ ရောက်ပါသည်။ ထိုအရပ်သို့ဆောင်၍ တလုံး သောသရက်သီးကိုပေးပါလော့ဟုဆိုသော် ထိုသရက်သီးသည်ကား ဝေဿဝဏနတ်မင်းကြီး ပရိဘုတ်သဘည်း။ အလုံးစုံ အပင်ရင်းမှစ၍ ခုနစ်ထပ်သော သံကွန်ရက်ဖြင့်ရံ၏။ များစွာ သော အကုဋေမကသော ကုမ္ဘာတို့သည် စောင့်ကုန်၏။ ထိုကုမ္ဘာတို့ မြင်လေသည်ရှိ သော် အသက်မရှိလေပြီ။ ကမ္ဘာပျက်မီး အဝီစိအရပ်နှင့်တူသောအရပ်ကို မတောင့်တလင့် ဟု ထိုကျေးသားတို့ကဆို၏။ ကျေးသားတို့ မလိုက်ဝံ့ပါသော် ထိုအရပ်ကို ငါအား ညွှန်းပါ လော့ဟု ကျေးသားဆိုသည်ရှိသော် ဤမည်သောအရပ်ဖြင့် သွားလေဟုညွှန်းသည်ရှိသော် သရက်ပင်ရှိရာအရပ်သို့ ရောက်လေ၍ နေ၌ကိုယ်ကိုမပြုမူ၍ သန်းခေါင်ယံ၌ ရက္ခိုသ်ဘီလူး တို့အိပ်စဉ် သရက်ပင်၏အနီးသို့သွား၍ အမြစ်ကြားဖြင့် အသာအယာ တက်ခြင်းငှာ အားထုတ်သည်ရှိသော် သံကွန်ရက်သည် ချင်ချင် အသံ မြည်ဘိရကား ရက္ခိုသ် ဘီလူးတို့နိုး၍ ဖမ်းမိလေ၍ နှိပ်စက်ခြင်းကို စီရင်လေကုန်၏။ တယောက်သောဘီလူး သည်ကား ဤကျေးသားကို ခံတွင်း၌ ထည့်၍ မျှီအံ့ဟု ဆို၏။ တယောက်သော ဘီလူးသည်ကား နယ်၍ကြောစေအံ့ဟု ဆို၏။ တယောက်သော ဘီလူးသည်ကား ရင်ကိုခွဲ၍ မီး၌ကင်အံ့ဟု ဆို၏။ ထိုသို့ဆိုသောစကားကို ကျေးသားကြားလျှင် မလန့်သည် ဖြစ်၍ ထို သရက်ပင်စောင့်ဘီလူးက မေး၍ အိုရက္ခိုသ်ဘီလူးမင်းတို့ အစ်ကိုတို့သည် အသူ ကျွန်တို့နည်း ဟု မေး၏။ ငါတို့ကား ဝေဿဝဏ နတ်မင်းကြီး၏ ကျွန်တို့တည်းဟု ဆိုကုန်၏။ ရက္ခိုသ်တို့ လည်း ဝေဿဝဏနတ်မင်းကြီး၏ ကျွန်တော်၊ ငါလည်း ဗာရာဏသီမင်းကြီး၏ ကျွန်တော်ပင် တည်း။ မင်း၏ ကျွန်ချင်းအတူတူပင်တကား။ ကျွန်ချင်းတူပါကုန်သော် အစ်ကိုတို့လည်း အသက်ကိုစွန့်၍ အရှင်အမှုကို ထမ်းရမည်။ ငါလည်း အသက်ကိုစွန့်၍ အရှင်အမှုကို ထမ်းရ မည်။ ငါအား တမူကား အရှင်ဖြစ်သော ဗာရာဏသီမင်းကြီးသည် အဗ္ဘန္တရ သရက်သီးအလို့ ငှာ စေအပ်၏။ ထိုစေသောအခါ၌ ငါသည် ခမည်းတော်မင်းကြီးအား အသက်ကိုနှင်းခဲ့၍ ငါလာခဲ့သည်။ အကြင်သူသည် အမိအဖတို့၏လည်းကောင်း၊ အရှင်၏ လည်းကောင်း ကိစ္စ အလို့ငှာ အသက်ကိုစွန့်၏။ ထိုသူကား ရန်မာန်ကို လွန်နိုင်ရာ၏။ သေသော်လည်း နတ်သား ဖြစ်၏။ ဤသို့သော အကြောင်း အရာကြောင့် ငါမလန့်သည်။ မောင်ရက္ခိုသ်ဘီလူးတို့လွတ် ပါလျှင်လည်း ငါလွတ်မည်။ မလွတ်၍ သတ်သော်လည်း တိရစ္ဆာန်ဖြစ်သော ကျေးသားအဖြစ် မှလွတ်၍ နတ်ပြည်ဆုကို ပြည့်လေအံ့သည်ဟု ဆိုပြီး၍ -

ဘတ္တု ရထေ ပရက္ကန္တော၊ ယံဌာန မဓိဂစ္ဆတိ။
သူရော အတ္တပရိစ္စာဂီ၊ လဘမာနော ဘဝါမဟံ။ ဟူသော ဂါထာကိုဆို၏။

ဘောရက္ခသ၊ အိုရက္ခိသ်ဘီလူးတို့။ ဘတ္တု၊ အမိအဖ အရှင်ခပ်သိမ်း၏။ အတ္ထေ၊ အကျိုး
ငှါ။ ပရက္ကန္တော၊ လုံ့လပြုသောကျွန်သည်။ ယံဌာနံ၊ အကြင်အခြေအရံ လာဘ်စည်းစိမ်
ချမ်းသာကို။ အဓိဂစ္ဆတိ၊ ရ၏။ သူရော၊ ရဲရင့်သည်ဖြစ်၍။ ဘတ္တု၊ အမိအဖ အရှင်သခင်၏။
အတ္ထေ၊ အကျိုးငှါ။ အတ္တပရိစ္စာဂီ၊ ကိုယ့်အသက်ကို စွန့်သောသူသည်။ ယံဌာနံ၊ အကြင် လူ့
စည်းစိမ် နတ်စည်းစိမ်ကို။ အဓိဂစ္ဆတိ၊ ရရာ၏။ အဟံပိ၊ ငါသည်လည်း။ တံ၊ ထိုသို့သော
အခြေအရံလာဘ် စည်းစိမ်ချမ်းသာနှင့် ပြည့်စုံခြင်း၊ နတ်လူ၌ဖြစ်သော စည်းစိမ်ချမ်းသာ၏
ပြည့်စုံခြင်းကို။ လဘမာနော၊ ရသည်။ ဘဝါမိ၊ ဖြစ်အံ့။

ဤဂါထာ၏ အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။အမိအဖ အရှင်သခင်တို့၏ အမှုကိစ္စကို ထမ်းရွက်
ဆောင်ကြဉ်းသော သား သမီး ကျေးကျွန်တို့သည် ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ အခြေအရံ စည်းစိမ်ဥစ္စာ
ချမ်းသာကို ရကုန်မြဲ။ ထိုအမိအဖ အရှင်သခင်တို့၏ အမှုကိစ္စ၌ ကိုယ့်အသက်ကိုစွန့်၍
ဆောင်ရွက်သောသူတို့သည် နတ်စည်းစိမ် လူ့စည်းစိမ်တို့ကို ရကုန်မြဲ။ ငါလည်း အသက်ကို
စွန့်၍ အရှင်အမှုကို ဆောင်ရွက်ခြင်းကြောင့် အသက်မသေသည်ရှိသော် ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌
အခြေအရံ လာဘ်စည်းစိမ်ကို ရလတ်မည်။ သေလေသော်လည်း လူကောင်း နတ်ကောင်း
ဖြစ်လိမ့်မည်။ ဤသို့သော အကြောင်းကြောင့် မလန့်သောငါ့ကို ဘီလူးတို့သည် အဘယ့်
ကြောင့် ချောက်ဘိသနည်း။ ဘီလူးတို့ချောက်၍ ငါမကြောက် ဟူလိုသည်။

ဤသို့လျှင် ဘီလူးတို့သည် ကျေးသား၏ တရားစကားကို ကြားသည်ရှိသော် ကြည်ညို
သည်ဖြစ်၍ အရှင်ကျေးသား၊ ချမ်းသာသဖြင့် သွားလေတော့ဟု လှုတ်၏။ ကျေးသားလည်း
ငါအသက်ကို စွန့်၍လာပါသည်။ အကျိုးအချည်းနှီး မရှိပါစေလင့်။ တလုံးသော သရက်သီး
ကို ပေးလိုက်ပါဟု တောင်းသည်ရှိသော် ငါတို့သရက်သီးတလုံးမျှ ပေးအံ့သောငှါ မဝံ့လေ။
ဤသရက်သီးတို့ကို ရေတွက်၍ ထားအပ်ကုန်၏။ တလုံးမျှပျောက်သည်ရှိသော် ငါတို့အသက်
မရှိပြီ။ ဝေဿဝဏနတ်မင်း အမျှက်ထွက်၍ ကြည့်သည်ရှိသော် အိုးကင်းပူ၌ ထည့်သောဆား
ကဲ့သို့ များစွာသော ကုမ္ဘဏ် ဘီလူးတို့သည် ပျက်စီး၍ ဖရိုဖရဲ သေကုန်အံ့။ ထို့ကြောင့်
ငါတို့မပေးသာ၊ ရရာကိုကား ညွှန်းကုန်အံ့ဟုဆိုပြီးသော် တခုသောရွှေတောင် ကွန်ရက်အကြား
၌ ဇောတိရသ အမည်ရှိသော ရသေ့သည် မီးကိုပူဇော်လျက် ကဉ္စနပတ္တ အမည်ရှိသော
သင်္ခမ်း၌နေ၏။ ဝေဿဝဏ နတ်မင်းကြီး၏ ဆရာတည်း။ ထိုဆရာထံသွား၍ တောင်းပါလေ
ဟု ဆိုလိုက်ကုန်၏။ ကျေးသားလည်း ကောင်းပြီဟုဝန်ခံ၍ ရသေ့အထံသို့ သွားလေ၏။
ရသေ့မေးသည်ရှိသော် ဗာရာဏသီမင်းကြီးစေသော အလုံးစုံသော အကြောင်းမျိုးတို့ကို
ပြန်ကြားပြီး၍ အရှင်ရသေ့အထံမှာမှ အဗ္ဗန္တရသရက်သီး ရအံ့သောအကြောင်းကို ဆိုပေ
၏။ ထိုအခိုက်၌ ဝေဿဝဏနတ်မင်းသည် လေးလုံးသော သရက်သီးတို့ကို ရှင်ရသေ့အား
ပို့လာစေသည်ရှိသော် နှစ်လုံးကိုမူကား ရှင်ရသေ့ပရိဘုတ်၏၊ တလုံးကိုကား ကျေးသားကို

စားစေ၏။ တလုံးကိုကား ဆိုင်းငယ်၌ထည့်၍ ကျေးသား၏လည်၌ဆွဲ၍ လွှတ်လိုက်၏။ ကျေးသားလည်း ထိုသရက်သီးကို ဆောင်ယူ၍ မိဖုရားအားပေး၍ စားသော် ချင်ခြင်းကား ပျောက်လေ၏။ သားကောင်းကိုကား မရချေ။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဤဓမ္မဒေသနာကို ဆောင်တော်မူပြီး၍ ထိုအခါ မိဖုရားကား ယသောဓရာဒေဝီ ဖြစ်လာ၏။ ထိုအခါ ကျေးသားသည် ယခုအာနန္ဒာ ဖြစ်လာ၏။ ထိုအခါ ဇောတိရသ ရသေ့သည် ယခုအခါ သာရိပုတြာ ဖြစ်လာ၏။ ထိုအခါ ဥယျာဉ်၌နေသော ရသေ့အကြီးသည်ကား ယခုအခါ ငါဘုရား ဖြစ်လာ၏ဟု ဇာတ်ကို ပေါင်းတော်မူ၏။

ဤအဗ္ဘန္တရဇာတ်ကိုထောက်၍ အဗ္ဘန္တရသရက်ပင်မှာ ဘိလူးရက္ခိသံတို့ စောင့်နေရကြောင်းကိုသိသာသည်။ မဇ္ဈသက ပန်းပင်အခြား၊ အဗ္ဘန္တရသရက်ပင်လည်း အခြားဖြစ်ကြောင်းကိုသိသင့်သည်။

ယင်းသို့ကိုလျက် မဏိဂုဟာချီသော စာ၌ ပတ္တမြားလိုက်၏ အနီး ပန်းစုံပွင့်သော၊ ကုမ္ဘဏ်အပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင် စောင့်သော မဇ္ဈသက ပန်းပင်ဟူ၍ ဆိုလေသည်ကား အဘယ်အကြောင်းကြောင့် ဆိုအပ်သနည်းဟူမူကား -

ထိုပျိုသည် ယခုရေးဖြေ ပြဆိုခဲ့သော မဇ္ဈသက ပန်းပင်စစ်ကို ဆိုသည်မဟုတ်၊ ထိုပျိုသည် နီတတ္ထ၊ သဘာဝတ္ထ၊ မုချတ္ထ ပုစ္ဆာမဟုတ်၊ နေယျတ္ထ၊ ဝက်ဝုတ္တိ၊ ဥပစာရတ္ထ ပုစ္ဆာသာ ဖြစ်သည်။ သေဒမောစနုဠိပဟေဠိမျိုး ဟူ၍ မှတ်အပ်၏။ နေယျတ္ထ၊ ဝက်ဝုတ္တိ၊ ဥပစာရတ္ထပုစ္ဆာ ဖြစ်ကြောင်းကို အမေး အဖြေနှင့်တကွ ပြဦးအံ့။

မဏိဂုဟာ၊ ရတနာ၏၊ မျက်နှာဆီသင့်၊ ပန်းစုံပွင့်ကို၊ သခင့်ဘို့ရည်၊ တိမ်ကြားလည်မှ၊ ဇာနည်အဿ၊ သိန္ဓဝဟု၊ က၊သည်ရထား၊ ဖြူထွားစက်ဝန်း၊ လိုက်နန်းကြပ်ပြင်၊ ပြာသာဒ်ရှင်နှင့်၊ ကောင်းကင်မျှလောက်၊ တံခွန်ဆောက်မှ၊ ရွှေနောက်သံကာ၊ တထွာနှင့်နှင့်၊ အထုတင်လျက်၊ ကိုယ်တွင်မိန်ညို၊ မှောက်တိုသံချပ်၊ ဝတ်ထပ်ကြဲသေး၊ ကိုင်လေးလက်စွဲ၊ မြားမှာခဲ၍၊ ရဲရဲစွယ်ချန်၊ ကုမ္ဘဏ်ရှစ်သောင်း၊ လေးထောင်ပေါင်းကို၊ ပုံတောင်းကျန်စစ်၊ မိုးကြိုးထစ်သို့၊ မပစ်မိခင်၊ ရန်လုံးစင်သော်၊ အပင်ရောက်တိုင်၊ မဇ္ဈခိုင်ကို၊ ပျံလှိုင်ကောင်းစွာ၊ ရွေးချယ်ရှာ၍၊ သုံးဖြာမှန်ကူ၊ ဆင်ထိုက်သူကား၊ စိတ်ဖြူသန်ကြည်၊ သီလတည်၏၊ နတ်ပြည်ငါးဆင့်၊ ဘုံထက်မြင့်သည်။ ။မာရ်မင်း လကဲ့သို့ တကား။ ။(အရှင်မဟာသီလဝံသ မေးတော်မူသည့် အမေး)။

၎င်းစာကို အမေးချင်းလိုက်သည့် စာကား။

ဂုဟာမဏိ၊ ရည်ညိုထွန်းဝါ၊ ရတနာ၏၊ လိုက်သာဆီလျှင်၊ မျက်နှာပြင်ဝယ်၊ ခက်ရှင်ညွန့်လန်း၊ မဇ္ဈပန်းကို၊ လေးကျွန်းမင်းရန်၊ တိမ်စွန်နင်းသွား၊ လျင်လျားအဿ၊ သိန္ဓဝဟု၊ က၊သည်ရထား၊ ဖြူထွားစက်လည်၊ ညီသည်အဝန်း၊ လိုက်နန်းတင်မှုန်၊ လေသွန်နန်းမြင့်၊

သံကျူးဆင့်၍၊ ဆောက်လှူတိမ်ဖျား၊ တံခွန်လွှားလျက်၊ မခြားနောက်ရွှေ၊ ချောမြေတညီ၊
 စီလျဉ်စဉ်ကာ၊ ချင့်တာအစု၊ သံထုနှင်နှင်၊ တောင်ထုတင်မှ၊ ကိုယ်တွင်ဝတ်လေ၊ ရှင်စေချပ်
 ဝါ၊ ပါးကာလေးနီ၊ ယှဉ်မိလျှံတက်၊ မာကျက်မှောက်တို၊ မိန်ညိုရွှေချပ်၊ ဝတ်တပ်ကြဲသေး၊
 ကိုင်လေးလေးချက်၊ ထားဝှက်နံ့မြောင်၊ တောင်လောက်စည်ရှင်၊ အသာတင်မှ၊ သံမှင်ရဲရဲ၊
 အံ့အဲမနိုင်၊ နှိုင်းပြိုင်မတန်၊ ကုမ္ဘာရှစ်သောင်း၊ လေးထောင်ပေါင်းကို၊ ပုံတောင်းနှစ်ကျံ၊
 မိုဗ်းကြိုးသံသို့၊ ဆံမျှမစစ်၊ လက်တသစ်မျှ၊ မပစ်မိလေ၊ ရန်လုံးကြွေ၍၊ အမွေမမြင်၊ နောင်
 စွမ်းအင်ဖြင့်၊ အပင်တိုင်ရောက်၊ တင်လျှောက်ပင်ရင်း၊ မကြွင်းအဖျား၊ မထားမချန်၊
 မကျန်စေရ၊ မဇ္ဈိမကို၊ ယုယဖွေရှာ၊ ဆုတ်ခဲလာသော်၊ သုံးဖြာမှန်ကင်း၊ ဆင်လျှင်းမည်သူ၊
 လှမှန်ကူကား၊ စိတ်ဖြူကြည်လင်၊ သီလစင်၏၊ ထက်ခွင်ငါးတန်၊ သားမျိုးလွန်သား၊ ဗိမာန်
 စဉ်သင့်၊ ဘုံထက်မြင့်သည်။ ။မာရ်မင့် နေကဲ့သို့တကား။ (အရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ အမေး
 ချင်းလိုက်၍ ဆိုတော်မူသည့်စာ။)

အဖြေကား။ ။တရှိတူစွာ။ လိုက်ဂုဟာကား၊ သစ္စာလေးမည်၊ လိုက်နန်းတည်၍၊
 စံရည်မှန်စွာ၊ ရတနာမူ၊ လျှံဝါထွန်းညို၊ သတိဗောဇ္ဈင်၊ စုံအင်အပြား၊ ခုနစ်ပါးတည့်၊ မမှား
 တူစွာ၊ မျက်နှာဆီသင့်၊ ပန်းစုံပွင့်ကား၊ လှတင့်တုလွတ်၊ အရဟတ္တ၊ ဖလဟူသည်၊ ပန်းစုံ
 မည်၏။ တတည်နှိုင်းသင့်၊ နတ်ရှင်ဘို့ရည်၊ တိမ်ကြားလည်မှု၊ ရောင်ခြည်ခြောက်ဖြာ၊ ကိုယ်
 တော်ခွာ၍၊ လူ့ရွာနတ်ခွင်၊ ရထားရှင်ကား၊ သန့်စင်ဖြူစွာ၊ လက္ခဏာရေး၊ ရစ်မြွေးမြဲစွာ၊
 ထီးဝန်းကာ၍၊ ရှစ်ဖြာမဂ္ဂင်၊ ပြာသာဒ်ရှင်တည့်၊ ကောင်းကင်တံခွန်၊ ဆောက်သောဟန်ကား၊
 ငါးတန်ဥယျ၊ ဗုဒ္ဓဉာဏ်သည်၊ တံခွန်မည်၏။ တတည်တူစွာ၊ တထွာနှင်နှင်၊ အထုတင်သား၊
 တအင်မချတ်၊ သမာပတ်တည့်၊ တုလွတ်နှိုင်းအင်၊ ကိုယ်တွင်မိန်ညို၊ မှောက်တိုကြဲသေး၊ ထို
 အရေးမူ၊ ကြိုင်မွေးပျံ့လှောင်း၊ သတင်းပေါင်းသည်၊ မိန်ချပ်မည်၏။ နှိုင်းရည်တူဘိ၊ ဝိသုဒ္ဓိမူ၊
 မောက်တိုဟူ၏။ ကိုင်ယူလေးစွဲ၊ အမြဲမှန်လှ၊ ဒသဗလော်၊ အားတော်ကားလေး။ နှိုင်းသွေး
 တူဘိ၊ သတိလက်နက်၊ အချက်မြဲလှ၊ ကိုင်ပြီးမှလျှင်၊ ထွန်းပနုဘော်၊ မြားတော်အလျင်၊
 မလွတ်ခင်ဝယ်၊ ကောင်းကင် အောက်ထက်၊ မာရ်စစ်ပျက်၍၊ ရဲမက်စွယ်ချန်၊ ကုမ္ဘာ
 ရှစ်သောင်း၊ လေးထောင်ပေါင်းကား၊ အကြောင်းမှန်စွာ၊ အဝိဇ္ဇာနှင့်၊ တဏှာကိလေ၊
 အနေရုံးပေါင်း၊ ရှစ်သောင်းလေးထောင်၊ မြားမြောင်ရံကာ၊ ရှင်းရှင်းကွာ၍၊ လေးဖြာ
 တူဒွါပါဒ်၊ ပုံတောင်းခတ်ထက်၊ မတ်မတ်စီးနင်း၊ သုံးလူ့မင်းလျှင်၊ မဇ္ဈိမပင်တည့်၊ ရောင်ထင်
 ထွန်းပ၊ မာရ်မင်းလလျှင်၊ မုချဆတ်ဆတ်၊ ဘုရားမှတ်လော့။ တုလွတ်ဆင်တန်၊ နိဗ္ဗာန်ပွင့်ဖြူ၊
 ပန်းမဇ္ဈိမကို၊ သုံးလူ့ဆရာ၊ ဘုရားသာလျှင်၊ အမြဲဆင်မှ၊ သုံးခွင်ဘုံသား၊ ဆင်သူအားကို၊
 မြတ်ဖျားဘုန်းထူ၊ ရွေးချယ်ယူ၍၊ မဇ္ဈိမနိဗ္ဗာန်၊ ပေးသည်မှန်ဟု၊ ကေနိပြတ်ပြတ်၊ အမြဲ
 မှတ်လော့။ တမုတ်စံတင်၊ ဘုရားရှင်လျှင်၊ သုံးခွင် ဘုံဆင့်၊ လွန်၍တင့်သည်။ ။ဈာန်နှင့်
 ကသဖွယ်တူကား။ (မဏိဂုဟာချီသည့်ပျို့ကို အရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ လိုက်၍ဖြေတော်မူသည်
 ဟူ၏။)

တနည်းတွေဖူးသည့် စာကား -

ကြံ့ခက်အင်။ ။ ဉာဏ်ဖြင့်ထွင်၍၊ သိမြင်စိပ်စေး၊ ဖြေစိမ့်မေးသည်၊ နက်လေးခဲကျ၊ မဏိ
ဂုဟာ၊ ဤပုစ္ဆာကို၊ ဖေ့ရှာကျမ်းဂန်၊ ဂန္ဓန္တရ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဒွိကာအနု၊ ဧရာရုံးပြွမ်း၊ သုံးပုံ
ကျမ်း၌၊ စုံစမ်းနှိုက်နှဲ၊ မရှာပဲကို၊ လှီးလဲ့လွယ်ကာ၊ မရသာတည့်၊ ပညာကားမြို့၊ မချိုလုံ့လ၊
သူရဲစသား၊ ဩတ္တပ္ပရဲလောင်း၊ ကျိုးမြောင်းဟိရိ၊ ရဲဘိတံခါးစောင့်၊ သတိဖြောင့်မှ၊ ဆူးငြောင့်
ပမာ၊ ငြိသင်္ကာကို၊ ပညာခေါင်ဝင်း၊ ဉာဏ်စက်နင်း၍၊ မကြွင်းပါငှပြေ၊ သိတိုင်းဖြေစိမ့်။ တထေ
မေးခင်း၊ စိုးစဉ်းကြွင်းမှ၊ မေးရင်းသသူ၊ ထောက်ပင့်ကူလော့၊ ရွယ်ချူအရာ၊ ဟုတ်နိုးလှ
သည်။ ။ တူကြသဖြင့် ညွှန်သင့်စွဟူစလိုသော။

ပျံ့ဘိဋ္ဌာန်သွင်။ ။ ဉာဏ်စက်ရှင်ဖြင့်၊ သိချင်စိပ်စေး၊ ဖြေစိမ့်မေးသည်၊ နက်လေးခဲကျ၊
မဏိဂုဟ၊ ဤအရကား၊ ဟဒယမည်၊ နှလုံးသည်တည့်၊ ဆီလည်တော်သင့်၊ ပန်းစုံပွင့်သည်၊
သိလင့်မနား၊ တရားမျက်ရှု၊ သဗ္ဗညုတ၊ ဉာဏ်တော်ရလျက်၊ ထိုမှတပါး၊ စိတ်ကားဇာနည်၊
မြင်းလျှင်မည်၏။ က၊ သည်ရထား၊ တပါးမဟုတ်၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်သာ၊ ကိုယ်ခန္ဓာတည့်၊ ဖြူစွာ
စက်ဝန်း၊ လိုက်နန်းကြပ်ပြင်၊ ပြာသာဒ်ရှင်ကား၊ မဂ္ဂင်လေးခု၊ ဖိုလ်လေးခုတည့်၊ နှိုင်းတုမပြိုင်၊
တံခွန်တိုင်မှ၊ ဘုန်းခိုင်သကျ၊ ဂေါတမလျှင်၊ ရ၏မချွတ်၊ နေကျမှတ်လော့၊ ဝန်းပတ်စကြဝဠာ၊
လေးဖြာကျွန်းလုံး၊ ဖုံးသည့်တေဇော်၊ ယသော်ကိတ္တိ၊ နှံ့သိဝှန်တက်၊ တံခွန်ရွက်မှ၊ နှိုင်းဘက်
တုကင်း၊ တရားမင်း၏၊ ရောင်ဆင်းသွင်တော်၊ မျက်နှာသော်ကား၊ စန္ဒော်ဘာသ၊ ပြည့်ဝန်း
ပသည်။ ။ ဖြူလှသဖြင့် မာရ်မင်းလတူစကိုသော။

လှံ့ဗုဒ္ဓစက်ရှင်။ ။ ဉာဏ်ဖြင့်ရင်၍၊ သံလျှင်ရှေ့နောက်၊ ထွာလောက်အတု၊ ငါးခုပလ၊ ပဉ္စ-
ဣန္ဒြိယာ၊ သံကာအလို၊ မိန်ညိုဗောဇ္ဈင်၊ မဂ္ဂင်မောက်တို့၊ ထိုမှတလတ်၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်ချပ်၊ စွပ်သည်
သဘိပဋ္ဌာန်၊ မြားချွန်သမထ၊ မြားမစဉ်းရှင်၊ အသာတင်က၊ ကောင်းကင်မြင်းမိုရ်၊ ထုတ်ချင်း
လျှိုလျှင်၊ အလိုပြီးတိုင်၊ ဖောက်ထွင်းနိုင်သို့၊ တူပြိုင်မတန်၊ ကုမ္ဘာဏိယကွ၊ ဂန္ဓဗ္ဗမှ၊ ဓမ္မခန္ဓာ
ပေါင်း၊ ရှစ်သောင်းလေးထောင်၊ ကျမ်းကုန်အောင်တည့်၊ သွေးဆောင်တချောင်း၊ ပုံတောင်း
တမှု၊ အယူသင့်လှ၊ ထဲမှဂလိုင်၊ ချက်တိုင်ရိုးဘော်၊ လည်ချောင်းတော်ကား၊ ထစ်ကြော်သံအိုင်၊
ဖြိုင်ဖြိုင်နှုတ်လွတ်၊ မုခပါငှကို၊ မိန်ရွတ်သွင်သွင်၊ မမြှက်ခင်က၊ ငါးအင်မာရ်ဆိုး၊ ရန်မျိုး
ကြေညက်၊ ထွားထွားပျက်သည်၊ သုံးချက်သရဏ၊ ပဉ္စသီလာ၊ ရှစ်ဖြာအဋ္ဌ၊ ဒသဆယ်ပါး၊
တရားပြည့်နှက်၊ တေဒဂ်လည်း၊ တချက်သော်ကား၊ ဘုရားသည်သာ၊ ပြုရာသလော၊ သဘော
ထောက်ပြီး၊ ငါးဆောင်ထီးလည်း၊ ဖြူကြီးဖြူလှ၊ ဖြူဆွဆွဟု၊ တုပကျင့်မှား၊ မိစ္ဆာငါးနှင့်၊
မာရ်နတ်သားကို၊ တရားမရ၊ ငြင်းခုံကြသည်။ ။ မြူမျှမသင့် လွန်တင့်မဖြူ မညိုသော။

(မဏိဂုဟာချီပျို့ကို သုံးပုဒ်လိုက်၍ ဖြေပြန်သည်။ စာဆိုလိပ်ကမ္ပည်း မှတ်စာမပါဖြစ်၍
ဆိုသူကိုမသိချေ။)

နီလာရောင်ခြည် ချီသောပျိုတောင်လည်း- ခြောက်ဆင့်မြောက်သား ဟူသည်ကား။ နဂါး၊ ဂဠုန်၊ ကုမ္ဘဏ်၊ ရက္ခိသ်၊ စတုမဟာရာဇ် ဤငါးဆင့်နှင့်သော် တာဝတိံသာသည် ခြောက်ဆင့် ဖြစ်၏။ သုံးယောက်အထွတ်၊ ပန်ဖိုမှတ်သည် ဟူသည်ကား။ သုဓမ္မာ၊ သုနန္ဒာ၊ သုစိတ္တာတို့၏ အကြီးသုဇာတာ ပန်ဖို ဟူလိုသည်။

မဏိဂုဟာချီသော ပျို၏ အဓိပ္ပာယ်ကား။ ပတ္တမြားဂူ၏အနီး ပန်းစုံပွင့်သော မဉ္ဇူသက ပန်းပင်ကို တိမ်တိုက်ကွန်မြူးသော အဿဇာနည် သိန္ဓောမြင်း ကသော ရထားစက်ထက် ပြာသာဒ်တင်၍ ကောင်းကင်ထိခန့်ရှိသော ရဲတံခွန်ကို ရွှေနေောက်ထူလျက် တထွာတိတိ အထူ ရှိသော သံသားမိန်ညို မောက်တိုသံချပ် တန်ဆာတို့ကို ဝတ်ခြုံလျက် လေးမြားကို ကိုင်၍ ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော ဘီလူးရက္ခိသ်အပေါင်းတို့ကို ပုံတောင်းကျံနစ်၊ မိုးကြိုးထစ် သကဲ့သို့ မပစ်ရပဲပင် ဘေးရန်စင်၍ ပန်းပင်ကြီးသို့ ရောက်လေသဖြင့် မဉ္ဇူသကပန်းကို ဆွတ်ယူခဲ့မှ ရှင်လန်းသဒ္ဓါ ဆင်ထိုက်ရာကို ရှာ၍ဆက်၏။ ဆင်ထိုက်သူကား၊ စိတ်ဖြူဆွဆွ၊ သီလ သမာဓိနှင့်ပြည့်စုံ၏။ နတ်ပြည်ခြောက်ဆင့်၊ မာရ်နတ်တို့၏ ကိုင်းညွတ်ရာ၊ တာရကရာဇာ စန္ဒာလမင်းကဲ့သို့သော သူပင်တည်း ဟူသတည်း။

(ဂုဟာမဏိချီသောပျို၌ စကားသာ အချို့ပိုလျှံတော့သည်၊ ယခင်ပြဆိုခဲ့သော အဓိပ္ပာယ် ပင်ဖြစ်သည်၊ သဘောမကွဲလွန်းပြီဖြစ်၍ မကောက်ခဲ့သည်။)

တရို့တူစွာချီသော အဖြေပျို၏ အဓိပ္ပာယ်ကား။ ပတ္တမြားဂူဟူသည်ကား သစ္စာလေးပါး ပင်တည်း၊ ရတနာဟူသည်ကား ဗောဇ္ဈင် ခုနစ်ပါးဟူသတည်း။ မျက်နှာဆီသင့်၊ ပန်းစုံပွင့်ဟူ သည်ကား အရဟတ္တဖိုလ်တည်း၊ နတ်ရှင်ဖိုရည်၊ တိမ်ကြားလည် ဟူသည်ကား ရောင်ခြည်တော် ခြောက်ပါးသည် လူ့ပြည် နတ်ပြည်သို့ လည်ခြင်းတည်း၊ မြင်းဟူသည်ကားစိတ်တော်တည်း၊ ရထားဟူသည်ကား ခန္ဓာငါးပါးတည်း၊ ဖြူထွား စက်ဝန်းဟူသည်ကား လက္ခဏာယာဉ် သုံးပါးတည်းဟူသော ထီးဝန်းတည်း၊ ပြာသာဒ်ရှင်ဟူသည်ကား မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတည်း၊ ကောင်းကင် တံခွန်ဟူသည်ကား ဧေယျဓမ္မဉာဏ်တည်း။ တထွာအထူဟူသည်ကား သံမာပတ်ဈာန်တည်း၊ ကိုယ်တွင်မိန်ညို၊ မောက်တိုကြဲသေးဟူသည်ကား မိန်ညိုကားသီလ၊ မောက်တိုကား ဝိသုဒ္ဓိ၊ ကြဲသေးကား စစ်ဝတ်တန်ဆာတည်း။

ထို့ကြောင့် အက္ခရသမ္မောတောင် ကြဲသေးစစ်ဝတ်တိ ဉာယန္တေဟု ဆိုလေသတည်း။ ကဝိလက္ခဏာဆရာအလိုသော် ကြဲသေးဟူသည်ကား မောက်တိုဟုဆိုရိပ်ရှိ၏။ “နေပူကျဲကျဲ တို့ထပ်ထဲ၊ ကြဲသေးခေါင်ထက်လွှား။” ဟူ၍ ပါလာသောကြောင့်တည်း။ ကိုင်လေးဟူသည်၊ ကား ဒသဗလ အားတော်တည်း။ မြားမာဟူသည်ကား သတိတရားတည်း။ ရှစ်သောင်း လေးထောင်သော ကုမ္ဘဏ်ဘီလူး ဟူသည်ကား ကိလေသမာရ်ပျက်၍ အဝိဇ္ဇာ တဏှာအစ ရှိသော အခြံအရံအပေါင်းတို့ကိုအောင်တော်မူသည်ဟူလိုသည်။ အပင်သို့ရောက်၏ဟူသည်ကား

သဗ္ဗညုတဉာဏ်သို့ ရောက်၏ဟူလိုသည်။ မဇ္ဈခိုင်ကို ဆွတ်၏ ဟူသည်ကား နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသောပန်းတည်း။ သုံးဖြာမှန်ကု၊ ဆင်ထိုက်သူဟူသည်ကား သုံးခွင်ဘုံသားတို့အား ရှေးချယ်၍ ပေးဝေတော်မူ၏။ ဆင်ရသောသူတို့လည်း သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံလေ၏ ဟူလိုသတည်း။

မာရ်မင်းလက်သို့ဟူသည်ကား ဘုရားရတနာပင်တည်း။ အဝယဝ အစိတ်စိတ် ဖြေဆိုလျှင် ကျယ်ဝန်းမည်စိုး၍ ချိုးကာ ချိုးကာ ကောက်လိုက်ပေသည်။ ဤပျို၏ အဓိပ္ပာယ်အရကား ဘုရားသခင်ကိုသာရသည်။ မဇ္ဈသကပန်းပင်ကိုမရအပ်။ မဇ္ဈသကပန်းကား ဥပမာသာ ဖြစ်သည်။ ဘုရားသခင်ကား ဥပမေယျဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် မဇ္ဈသကပန်းကို မယူအပ်ဟု သိအပ်၏။

၆၉-ပုစ္ဆာ။ ။ ကိုးခင်းပျိုတွင် - “ဩဇဝန္တ၊ မြတ်ဒေသ၌၊ ပျိုးချရောက်မှန်၊ မျိုးနွယ်သန်လျက်၊ အစွန်တရာ၊ နှစ်ဆယ်ပါသား၊ ကာမာဝစရ၊ ကုသလဟု၊ သုခပွားဆောင်၊ သောင်းငါးထောင်လျှင်၊ မြားမြောင်နှီးရင်း၊ ကိုယ်ခြင်းဖြင့်၊ နှောင်းကြွင်းယခု၊ ကျွတ်ဆုမီးယှဉ်၊ ပုထုဇဉ်နှင့်၊ ဖဲကြဉ်အပါယ်၊ မနွယ်လူ့ရပ်၊ မကပ်နတ်ဘုံ၊ ဇာတိမြို့သည်၊ လေးစုံရှစ်ဖော်၊ သားသူတော်တို့။ ဟူ၍စပ်ဆိုပါသည်။

ကာမာဝစရ မဟာကုသိုလ်စိတ်သည် ရှစ်ပါးဟူ၍ ဆိုပါသည်။ တကြောင်းလည်း ကာမာဝစရသောဘဏစိတ်သည် နှစ်ဆယ့်လေးပါးဟူ၍ဆိုပါသည်။ တကြောင်းလည်း ကာမာဝစရစိတ်သည် ငါးဆယ့်လေးပါးဟူ၍သာ အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟကျမ်းတို့၌ ဆိုပါသည်။ ယင်းသို့ ဆိုပါလျက်။ တသောင်းငါးထောင် တရားနှစ်ဆယ် စပ်ဆိုပြန်ပါသည်။ ဤအရာကိုလည်း သိလိုပါသည်။

သက္ကရာဇ် ၁၁၇၁-ခု၊ တပေါင်းလဆန်း ၁-ရက်၊ တနင်းလာနေ့၊ မုံရွာ သီရိမာလာက လျှောက်လာရာတွင် ဖြေဆိုလိုက်သည်ကား။

၆၉-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ ကာမာဝစရ ကုသိုလ်စိတ်ကိုမေးရာ၌-

ကာမာဝစရသာမညစိတ်သည် ငါးဆယ့်လေးပါး။ ထိုစိတ်တို့တွင် ကာမာဝစရသောဘဏစိတ်သည် ငါးဆယ့်လေးပါး။ ထိုစိတ်တို့တွင်ပင် ကာမာဝစရ ကုသိုလ်စိတ်သည် ရှစ်ပါးရှိသည်။ ထိုရှစ်ပါးသော စိတ်တို့သည်ကား ဇာတိသဘာဝအားဖြင့်သာ ရှစ်ပါးရှိသည်။ ပုညကြိယာဝတ္ထုအစရှိသော အားဖြင့်ကား အများပင်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟကျမ်း၌ အဋ္ဌဟုမဆိုမူ၍ အဋ္ဌပိဟု ပိ သဒ္ဒါဖြင့် အထူးပြု၍ ဆိုလေသည် ထို့ကြောင့်-

သဒ္ဓါမိကေ သတိ အတ္တာမိကော ဂဟေတဗ္ဗော။

သဒ္ဓါမိကေ၊ သဒ္ဓါလွန်သည်။ သတိရှိသော်။ အတ္တာမိကော၊ လွန်သော အနက်ကို။ ဂဟေတဗ္ဗော၊ ယူအပ်၏။ ။ဟူ၍ ဆရာတို့ဆိုသည်။ အဘိဓမ္မတ္ထဝိဘာဝိနီ ဌလည်း။

အဋ္ဌပီတိ ပိသဒ္ဓေန ဒသပုညကိရိယာဒိဝသေန အနေကဝိဓတံ သမ္ပိဏ္ဏတိ။

အဋ္ဌပီတိတ္ထေ၊ အဋ္ဌပိဟူသောပုဒ်၌။ ပိသဒ္ဓေန၊ ပိသဒ္ဓါဖြင့်။ ဒသပုညကိရိယာဒိဝသေန၊ ဆယ်ပါးသော ပုညကိရိယာ အစရှိသော အစွမ်းဖြင့်။ အနေကဝိဓတံ၊ များသော အပြား ရှိသောအဖြစ်ကို။ သမ္ပိဏ္ဏတိ၊ ပေါင်း၏ဟူ၍ဆိုသည်။ များသောအပြားကို ပြုလိ၍ -

ကမေန ပုည ဝတ္ထုဟိ၊ ဂေါစရာဓိပတိဟိစ။
ကမ္မဟိနာဒိ တောစေဝ၊ ဂဏေယျ နယကောဝိဒေါတိ။

ဟူသော ဂါထာကို မိန့်ပြန်၏။

အနက်ကား။ ။ပုညဝတ္ထုဟိစ၊ ပုညကိရိယဝတ္ထု ဆယ်ပါးတို့ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဂေါစရာဓိပတိဟိစ၊ အာရုံခြောက်ပါး၊ အဓိပတိတရားကိုယ် သုံးပါး လေးပါးတို့ဖြင့်လည်း ကောင်း။ ကမ္မဟိနာဒိတောစေဝ၊ ကံသုံးပါး၊ ဟိနအစရှိသည် တို့ဖြင့်လည်းကောင်း။ ကမေန၊ အစဉ်အတိုင်း။ နယကောဝိဒေါ၊ နည်း၌လိမ္မာသောသူသည်။ ဂဏေယျ၊ ရေတွက်ရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။ကာမာဝရ ကုသိုလ်စိတ်ရှစ်ခုကို ပုညကိရိယဝတ္ထုဆယ်ပါးဖြင့်မြှောက် ရှစ်ဆယ်ဖြစ်၏။ ထိုရှစ်ဆယ်ကို အာရုံခြောက်ပါးဖြင့်မြှောက်၊ လေးရာရှစ်ဆယ်ဖြစ်၏။ ထိုလေးရာရှစ်ဆယ်ကို နှစ်စုခွဲသော် တစုလျှင် နှစ်ရာလေးဆယ်စီရ၏။ ထိုတွင် တစုကို ဉာဏဝိပ္ပယုတ်ကို ရည်၍ အဓိပတိတရားကိုယ် သုံးပါးနှင့်မြှောက်၊ ခုနစ်ရာနှစ်ဆယ် ရ၏။ တစု နှစ်ရာလေးဆယ်ကို ဉာဏသမ္ပယုတ်ကိုရည်၍ အဓိပတိတရားကိုယ်လေးပါးဖြင့်မြှောက်၊ ကိုးရာခြောက်ဆယ်ရ၏။ အဓိပတိတရားကိုယ်ဖြင့် မြှောက်ပြီးသော သင်္ချာနှစ်ပါးကိုပေါင်း သော် တထောင့် ခြောက်ရာ ရှစ်ဆယ်ရ၏။ ထိုတထောင့် ခြောက်ရာ ရှစ်ဆယ်ကို ကံသုံးပါးဖြင့်မြှောက်၊ ငါးထောင့် လေးဆယ်ရ၏။ ထိုငါးထောင့်လေးဆယ်ကို အယုတ်၊ အလတ်၊ အမြတ်သုံးပါးဖြင့်မြှောက်၊ တသောင်း ငါးထောင့် တရာနှစ်ဆယ်ရ၏။ ထို့ကြောင့်-

ဣမာနိ ဟိ အဋ္ဌစိတ္တာနိ ဒသပုညကြိယဝတ္ထုဝသေန ပဝတ္တနတော ပစေကံ ဒသဒသာတိ ကတွာ အသိတိ စိတ္တာနိ ဟောန္တိ။ လ။ ဟိန မဇ္ဈိမ ပဏိတ ဘေဒတော တိဂုဏိတာနိ ဝိသသတာဓိက ပန္နရသသဟဿာနိ ဟောန္တိ။ ဟူ၍ အဘိဓမ္မတ္ထဝိဘာဝိနီဋီကာကျော် ဆရာ မိန့်၏။

ယင်းစကားကို ရည်၍ -

“ဩဇာဝန္တ၊ မြတ်ဒေသ၌၊ ပျိုးချရောက်မှန်၊ မျိုးနွယ်သန်လျက်၊ အစွန်တရာ၊ နှစ်ဆယ် ပါသား၊ ကာမာဝစရာ၊ ကုသလဟု၊ သုခပွားဆောင်၊ သောင်းငါးထောင်လျှင်” ဟူ၍ မိန့်လေသည်။

၇၀ - ပုစ္ဆာ။ ။ပါရမီခန်းတွင်လည်း။ “ဓမ္မတာအပြား၊ သုံးဆယ်အားဖြင့်၊ ဘုရား ဟူက၊ ပြည့်စုံကြသည်၊ မမျှမရှိ၊ ကုံသောတံတည်း။ ပါဠိဖြင့်အား၊ ဆိုဖွယ်များကို၊ ကြိုးကြားသာမျှ၊ မြှက်ကာပြအံ့” ဟု စပ်ဆိုသည်တွင် ဓမ္မတာအပြားသုံးဆယ်ကို ဘုရားတကာပင် ရသင့်သည်။ ပါဠိအားဖြင့် ဆိုဖွယ်များသော်လည်း ကြိုးကြား မျှဖြင့် အမြက်ပြအံ့ဟူ၍သာ စကားရပ်လေသည်ဖြစ်၍ ပဋိညာကရဏကိုသာပြု၍ ပဋိညာတဗ္ဗကိုမပြုခြင်းကြောင့် ဓမ္မတာအပြားကိုလည်း စိုးစဉ်းမျှမသိရပါ၍ ဓမ္မတာ သုံးဆယ်ကိုလည်း ထုတ်နုတ်၍ ပြတော်မူပါ။

၇၀ - ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ဓမ္မတာအပြားသုံးဆယ်ကို မေးရာ၌လည်း ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ၌ -

သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ သမတိံသ ဓမ္မတာ။ သေယျထိဒံ၊ ပစ္စိမဘဝိကဿ ဗောဓိသတ္တဿသမ္ပ-
ဇာနနဿ မာတုကုစ္ဆိသ္မိံ ဩက္ကမနံ။ မာတုကုစ္ဆိယံ ပလ္လင်္ကေန နိသီဒိတှာ ဗဟိမုခံ
ဩလောကနံ။ ဌိတာယ ဗောဓိသတ္တဿ မာတုဝိဇာယနံ။ အရညေယေဝ မာတုကုစ္ဆိတော
နိက္ခမနံ။ ကဉ္စနပတ္တေ သုပုတိဋ္ဌိတပါဒနံ ဥတ္တရာဘိမုခံ သတ္တပဒဝိတိဟာရံ ဂန္ဓာ စတုဒ္ဓိသံ
ဩလောကေတွာ သီဟနာဒံ နဒနံ။ စတ္တာရိ နိမိတ္တာနိ ဒိသှာ ဇာတပုတ္တာနံ မဟာဘိနိက္ခမနံ။
အရဟတ္တဒ္ဓဇံ သမာဒါယ ပဗ္ဗဇိတွာ သဗ္ဗန္တိမေန ပရိစ္ဆေဒေန သတ္တာဟံ ပဓာနစရိယံ။
သမ္မောဓိပါပုဏန ဒိဝသေ ပါယာသ ဘောဇနံ။ တိဏသန္တရေ နိသီဒိတွာ သဗ္ဗညုတ
ဉာဏာဓိဂမော။ (၁၀)။

အာနာပါန ကမ္မဋ္ဌာန ပရိကမ္ပံ မာရဗလ ဝိဓံသနံ။ ဗောဓိပလ္လင်္ကေယေဝ တိဿော
ဝိဇ္ဇာ အာဒိံကတွာ အသာဓာရဏ ဉာဏပုဋိလာဘော။ သတ္တသတ္တာဟံ ဗောဓိသမိပေ-
ယေဝ ဝိတိနာမနံ။ မဟာဗြဟ္မုနာ ဓမ္မဒေသနတ္ထာယ အာယာစနံ။ ဣသိပတနေ မိဂဒါယေ
ဓမ္မစက္ကပဂတ္တနံ။ မာသပုဏ္ဏမာယံ စတုရဂီက သန္နိပါတေ ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသော။ ဇေတ
ဝနေ နိဗဒ္ဓဝါသော။ သာဝတ္ထိနဂရေ ယမကပါဠိဟာရိယ ကရဏံ။ တာဝတိံသာဘဝနေ
အဘိဓမ္မဒေသနံ။ သင်္ကံဿ နာဂရဒ္ဓါရေ ဒေဝလောကတော ဩတရဏံ။ (၂၀)

သတ္တာဟံ ဖလသမာပတ္တိ သမာပဇ္ဇနံ။ ဒွိသု ဌာနေသု ဝေနေယျ ဇနာဝလောကနံ။
ဥပ္ပန္နဝတ္ထုသ္မိံ သိက္ခာပဒပညာပနံ။ ဥပ္ပန္နာယ အတ္ထုပ္ပတ္တိယာ ဇာတက ကထနံ။ ဉာတိသမာဂမေ
ဗုဒ္ဓဝိသ ကထနံ။ အာဂန္တုကေဟိ ဘိက္ခုဟိ ပဋိသန္ဓာရ ကထနံ။ နိမန္တိတာနံ ဝုတ္ထဝဿာနံ

နာပုစ္ဆန ဂမနံ။ ဒိဝသေ ဒိဝသေ ပုရေဘတ္တ ပစ္ဆာဘတ္တ ပဌမ မဇ္ဈိမ ပစ္ဆိမယာမေ ကိစ္စက-
ရဏီယံ။ ပရိနိဗ္ဗာန ဒိဝသေ မံသရသဘောဇနံ။ စတုဝီသတိကောဋိသတသဟဿ သမာပတ္တိ-
ယော သမာပတ္တိတော ပရိနိဗ္ဗာနန္တိ ဣမာ သမတိံ သ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓါနံ ဓမ္မတာ။(၃၀)

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။ခပ်သိမ်းသောဘုရားသခင်တို့အား သုံးဆယ်သော ဓမ္မတာတို့သည် ရှိကုန်၏။

သုံးဆယ်ဟူသည်ကား။

- ၁။ အဆုံးစွန်သော ဘုရားလောင်းတို့အား အဆင်အခြင် သတိပညာနှင့် ပြည့်စုံသည် ဖြစ်၍ မယ်တော်ဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေနေတော်မူခြင်း။
- ၂။ မယ်တော်ဝမ်း၌ ထက်ဝယ် ပလ္လင်ဖြင့်နေ၍ပြင် သို့မျက်နှာပြုသဖြင့် နေတော်မူခြင်း။
- ၃။ ဘုရားလောင်းကို မယ်တော်ရပ်လျက် ဖွားတော်မူခြင်း။
- ၄။ တောအရပ်၌သာ ဖွားတော်မူခြင်း။
- ၅။ ဖွားတော်မူပြီးသော ဘုရားလောင်းသည် ရွှေပြားထက်တွင် နင်းတော်မူခြင်း။
- ၆။ မြောက်သို့ရှေးရှု ခုနစ်ဖပါး လှမ်းတော်မူပြီးလျှင် အရပ်လေးမျက်နှာကို ကြည့် တော်မူ၍ ရဲရင့်သောအသံဖြင့် ကြိမ်းပတော်မူခြင်း။
- ၇။ လေးပါးသော နိမိတ်ကိုမြင်တော်မူ၍ သားတယောက်မြင်မှ တောထွက်တော် မူခြင်း။
- ၈။ ရဟန္တာတို့၏ တံခွန်ဖြစ်သော သင်္ကန်းကိုယူ၍ ရဟန်းပြုတော်မူပြီးလျှင် အလုံးစုံ အောက် ဟေဋ္ဌိမပရိစ္ဆေဒအားဖြင့် ခုနစ်ရက်သော ကာလပတ်လုံး ပြုနိုင်ခဲ့သော အကျင့်ကိုကျင့်ရခြင်း။
- ၉။ ဘုရားအဖြစ်သို့ရောက်သောနေ့၌ ပါယာသဘတ်ဆွမ်းကို သုံးဆောင်ရခြင်း။
- ၁၀။ မျက်ခင်းနေရာ၌နေ၍ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကိုရခြင်း။

ပေါင်း ပထမဆယ်ပါး။

- ၁။ အာနာပါန ကမ္မဋ္ဌာန်းကို စီးဖြန်းတော်မူ၍ မာရ်စစ်သည်အပေါင်းကို အောင် တော်မူခြင်း။
- ၂။ ဗောဓိပလ္လင်၌သာလျှင် သုံးပါးသော ဝိဇ္ဇာကို အစပြု၍ အသာဓာရဏဉာဏ်စသော ကျေးဇူးကိုရခြင်း။
- ၃။ ခုနစ်ရက် ခုနစ်လီ ဗောဓိပင်၏ အနီး၌သာလျှင် လွန်စေခြင်း။

၄။ မဟာဗြဟ္မာသည် တရားဟောစိမ့်သောငှာ တောင်းပန်ခြင်း။

၅။ မိာဒါဝုန်သော၌ ဓမ္မစကြာတရား ဟောတော်မူခြင်း။

၆။ တပို့တွဲ လပြည့်နေ့ အင်္ဂါလေးပါးရှိသော အစည်းအဝေး၌ သြဝါဒပါတိမောက်ကို ပြခြင်း။

၇။ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌သာ အမြဲနေတော်မူခြင်း။

၈။ သာဝတ္ထိပြည် မြို့တံခါး၌ ရေခီးအစုံ တန်ခိုးပြာဋိဟာကို ပြခြင်း။

၉။ တာဝတိံသာ နတ်ပြည်၌ အဘိဓမ္မာတရားကိုဟောခြင်း။

၁၀။ သင်္ကဿမြို့ တံခါး၌ နတ်ပြည်မှသက်ခြင်း။
ပေါင်းဒုတိယတဆယ်။

၁။ ခုနစ်ရက် ဘတ်လုံး ဖလသမာပတ်ကိုဝင်စားခြင်း။

၂။ နံနက်ဘကြိမ် ညတကြိမ် ဝေနေယျတို့ကို ကြည့်တော်မူခြင်း။

၃။ ဝတ္ထု ဖြစ်သည်ရှိသော် သိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်ခြင်း။

၄။ အတ္ထုပ္ပတ္တိဖြစ်သည်ရှိသော် ဇာတ်ကို ဟောခြင်း။

၅။ ဆွေတော်မျိုးတော်တို့ အစည်းအဝေး၌ ဗုဒ္ဓဝင်ကို ဟောတော်မူခြင်း။

၆။ အာဂန္တုကရဟန်းတို့နှင့် အပြေအပြစ် ပြောဟောတော်မူခြင်း။

၇။ ဝါကျွတ်သော် ဝါဆိုဖိတ်သော ဒကာကို ပန်ကြား၍သာ ကြံသွားတော်မူခြင်း။

၈။ နေ့တိုင်းနေ့တိုင်း ပုရေဘတ္တ၊ ပစ္စာဘတ္တ၊ ပဌမယံ၊ မဇ္ဈိမယံ ပစ္ဆိမယံတို့၌ ကိစ္စ ငါးပါးကို ပြုတော်မူခြင်း။

၉။ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူအံ့သော နေ့၌ သားပြွမ်းဆွမ်းကို ဘုဉ်းပေးတော်မူခြင်း။

၁၀။ ကုဋေ နှစ်သန်းလေးသိန်းစသော သမာပတ်တို့ကို ဝင်စားတော်မူ၍ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော် မူခြင်း။

ပေါင်း တတိယ တဆယ်။ ဤသည်လျှင် ဘုရားတကာတို့၏ ဓမ္မတာသုံးဆယ်တည်း။

၇၁-ပုစ္ဆာ။ ။ တခန်းလည်း ပရိတ်ကြီးပါဠိတော်တွင် အဋ္ဌာရသဟိ ဗုဒ္ဓိဂုံဏေဟိ- ဟု လာပါသည်။ ဘုရားသခင် ဂုဏ်တော်သည် အနန္တဂုဏ် ဖြစ်ပါသည်ကို တဆယ့် ရှစ်ပါးသော အရားသခင်ဂုဏ်ကိုဆိုပြန်ပါသည်။ တဆယ့်ရှစ်ပါးအရသည် ဂုဏ်တော် အထူး ဘယ်သို့ဖြစ်မည်ကိုလည်း သိလိုပါသည်။

သဗ္ဗဒါနံ ဓမ္မဒါနံ ဇိနာတိ-ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်ကို နှလုံးပိုက်တော်မူပါ ဆရာတော်ဘုရား။

၇၁-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ဘုရားသခင်၏ ဂုဏ်တော်သည် အနန္တ ဖြစ်ပါလျက် အဋ္ဌာရသ ဗုဒ္ဓဓမ္မ- ဟုဆိုသည်ကို သိလိုပါသည် ဟူရာ၌-

ဗုဒ္ဓဓမ္မဟိ အဋ္ဌာရသဟိတိ အတိတံသေ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော အပ္ပုဋ္ဌိဟတဉာဏံ တထာ အနာဂတ ပစ္စုပ္ပန္နေသု၊ ဣမေဟိ တိဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတဿ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော သဗ္ဗံ ကာယကမ္မံ ဉာဏပုဗ္ဗင်္ဂမံ ဉာဏာနုပရိဝတ္တံ၊ တထာ သဗ္ဗာနိ ဝစီ မနော ကမ္မာနိ၊ ဣမေဟိ ဆဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတဿ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော နတ္ထိ ဆန္ဒဿ ဟာနိ၊ တထာ ဝီရိယ သတိ သမာဓိ ပညာ ဝိမုတ္တိနံ။ ဣမေဟိ ဒွါဒသဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတဿ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော နတ္ထိ ဒဝါ၊ နတ္ထိရဝါ၊ နတ္ထိ အပ္ပုဋ္ဌံ၊ နတ္ထိ ဝေဂါယိတတ္ထံ၊ နတ္ထိ အဗျာ ဝဋ္ဌမနော၊ နတ္ထိ အပ္ပုဋ္ဌိသင်္ခါ နုပေက္ခာတိ ဣမေဟိ အဋ္ဌာရသဟိ အာဝေဏိက ဗုဒ္ဓဂုဏေဟိ နာယကာ နိဗ္ဗာနာနယန္တာ ဗုဒ္ဓါ ဥပေတာ သမ္ပန္နာ။

ထိုပါဠိ၏ အနက်ကား။ ။ဗုဒ္ဓဓမ္မဟိ အဋ္ဌာရသဟိတိ၊ ဗုဒ္ဓဓမ္မဟိ၊ အဋ္ဌာရသဟိ-ဟူသည် သည်ကား။ အတိတံသေ၊ အတိတ်၌။ ဘဂဝတော၊ ကြီးသော ဘုန်းရှိတော်မူထသော။ ဗုဒ္ဓဿ၊ မြတ်စွာဘုရားအား။ အပ္ပုဋ္ဌိဟတဉာဏံ၊ မပိတ်ပင်သော ဉာဏ်တော် လည်းကောင်း၊ တထာ၊ ထိုအတူ။ အနာဂတပစ္စုပ္ပန္နေသု၊ အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်တို့၌။ အပ္ပုဋ္ဌိဟတဉာဏံ၊ မပိတ်ပင်သော ဉာဏ်တော်လည်းကောင်း။ ဣမေဟိ တိဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ဤသုံးပါးသော တရားတို့နှင့်။ သမန္နာဂတဿ၊ ပြည့်စုံတော်မူထသော။ ဘဂဝတော၊ ကြီးသော ဘုန်းရှိ တော်မူထသော။ ဗုဒ္ဓဿ၊ မြတ်စွာဘုရားအား။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ ကာယကမ္မံ၊ ကာယကံသည်။ ဉာဏပုဗ္ဗင်္ဂမံ၊ ဉာဏ်တော်လျှင် ပြဋ္ဌာန်း၏။ ဉာဏာနုပရိဝတ္တံ၊ ဉာဏ်တော်သို့ အစဉ်လိုက်၏။ သဗ္ဗာနိ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ ဝစီ မနောကမ္မာနိ၊ ဝစီကံ မနောကံတို့သည်။ တထာ၊ ထိုအတူ။ ဉာဏပုဗ္ဗင်္ဂမံ၊ ဉာဏ်တော်လျှင် ပြဋ္ဌာန်း၏။ ဉာဏာနု- ပရိဝတ္တံ၊ ဉာဏ်တော်သို့ အစဉ်လိုက်၏။ ဣမေဟိ ဆဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ဤခြောက်ပါးသော တရား တို့နှင့်။ သမန္နာဂတဿ၊ ပြည့်စုံတော်မူသော။ ဘဂဝတော၊ ကြီးသော ဘုန်းရှိတော်မူထသော။ တဿ ဗုဒ္ဓဿ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားအား။ ဆန္ဒဿ၊ အလိုတော်၏။ ဟာနိ၊ ယုတ်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တထာ၊ ထို အတူ။ ဝီရိယသတိ သမာဓိ ပညာ ဝိမုတ္တိနံ၊ ဝီရိယ၊ သတိ၊ သမာဓိ၊ မညာ၊ ဝိမုတ္တိတို့၏။ ဟာနိ၊ ယုတ်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣမေဟိ ဒွါဒသဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ဤတဆယ့်ရှစ်ပါးသော တရားတို့နှင့်။ သမန္နာဂတဿ၊ ပြည့်စုံသော။ ဘဂဝတော၊ ဘုန်းတော် ကြီးသော။ ဗုဒ္ဓဿ၊ မြတ်စွာဘုရားအား။ ဒဝါ၊ မြူးတူးခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ရဝါ၊ မြူးတူး လိုသော စကားသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိပြီ။ အပ္ပုဋ္ဌံ၊ ချွတ်ယှင်းခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဝေဂါယိတတ္ထံ၊ အဆောတလျင်ပြုသော အဖြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ အဗျာဝဋ္ဌမနော၊ ကြောင့်ကြသော နှလုံး

တော်သည်။ နတ္ထိ၊ မဂ္ဂိ၊ အပ္ပဋ္ဌိသင်္ခါနုပေက္ခာ၊ မစူးစမ်းမဆင်ခြင်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မဂ္ဂိ၊ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဋ္ဌာရသဟိ၊ တဆယ့်ရှစ်ပါးကုန်သော။ ဣမေဟိ အာဝေဏိက ဗုဒ္ဓဂုဏေဟိ၊ ဤသို့ သဘောအသီးအသီးဖြစ်သော ဘုရားကျေးဇူးတော်တို့နှင့်။ နာယကာ နိဗ္ဗာနာနာယန္တော၊ နိဗ္ဗာန် သို့ ပို့ဆောင်တတ်ကုန်သော။ ဗုဒ္ဓါ၊ ဘုရားသခင်တို့သည်။ ဥပေတာ သမ္ပန္နာ၊ ပြည့်စုံကုန်၏။ ဟူ၍ ပရိတ်ကြီးဋီကာတွင် ဆိုသည်။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။အတိတ်၊ အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်တို့၌ မပိတ်မပင်သော ဉာဏ်ရှိတော် မူသည် သုံးပါး။ ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံတို့သည် ဉာဏ်တော်လျှင် ပြဋ္ဌာန်း၏။ ဉာဏ်တော် သို့ အစဉ်လိုက်၏ သုံးပါးပေါင်းသော် ခြောက်ပါး။ ဆန္ဒ၊ ဝီရိယ၊ သတိ၊ သမာဓိ၊ ပညာ၊ ဝိမုတ္တိ တို့၏ ယုတ်ခြင်းမရှိ။ ပေါင်းသော်တဆယ့်ရှစ်ပါး။ မြူးတူးခြင်းမရှိ၊ မြူးတူးလိုသော စကား မရှိ။ ချွက်ယှင်းသည်မရှိ၊ အဆောတလျှင် ပြုသောအမှုမရှိ၊ ကြောင့်ကြခြင်းမရှိ၊ မစူးစမ်း မဆင်ခြင်မှု၍ ပြုခြင်းမရှိ။ ပေါင်းသော်တဆယ့်ရှစ်ပါးရှိ၏။ ဤကား ပရိတ်ကြီးဋီကာ အလို ဝည်း။ ၎င်းနည်းတူ—အဋ္ဌာရသ အာဝေဏိကဓမ္မာနာမ အတိတံသေ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော အပ္ပဋ္ဌိဟတ ဉာဏံ၊ အနာဂတံသေ အပ္ပဋ္ဌိဟတ ဉာဏံ။ စသည်ဖြင့် ဇိနာလင်္ကာရဋီကာ၌ လာသည်။

အစိန္တေယျဝတ္ထု၌ကား—

ဥပေတာ ဗုဒ္ဓဓမ္မေဟိ၊ အဋ္ဌာသရဟိ နာယကာ။
ဗာတ္ထိံ သ လက္ခဏူပေတာ။ သီတာနုဗျူဉာ ဓရာ။
ဗျာမပ္ပဘာယ သုပဘာ၊ သဗ္ဗေတေ မုနိကုဉာရာ။

ဟူ၍ ဟောတော်မူသော တရားတော်၌ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ရဟန္တာတို့နှင့် မဆက်ဆံကုန်သော ဘုရားသဗ္ဗညုတို့အားသာ ဖြစ်သော၊ အံ့ဖွယ်အထူး ကျေးဇူးတော်တို့သည် ရှိ၏။ အဘယ်သို့ အံ့ဖွယ်အထူး ရှိသနည်း ဟူမူကား။

ဝတ်တော်မူသော သင်္ကန်းတော်သည် ဖွပ်ဆိုးခြင်း၊ နယ်ခြင်း၊ နှမ်းရီခြင်းမရှိသည်လည်း တပါး။

ဆံတော်သည် တောထွက်တော်မူသောအခါ ဖြတ်တော်မူသည့်အတိုင်း မရှည်မတို လက် နှစ်သစ်မျှသော အသက်တော် ပတ်လုံး တည်သည်လည်း တပါး။

ကိုယ်ဝတ်၊ ဒုကုဋ်၊ သင်းပိုင်၊ ခါးပန်း၊ အပ်၊ သပိတ်၊ ရေစစ်၊ ဓမ္မကရိဏ်ဟူသော ပရိက္ခရာ တော်တို့ကို ဆောင်တော်မူသော်လည်း ကိုယ်တော်နှင့် မထိ၊ လက်လေးသစ်မျှ ခြားသည် လည်း တပါး။

သပိတ်တော်ကိုဆေးလျှင် လက်တော် စင်နှင့်လေ၏၊ လက်တော်ကို ဆေးလျှင် သပိတ် တော် စင်နှင့်လေ၏။ ဤလည်း တပါး။

မုန်ညှင်းသီးခွံ တည်းဟူသော ကြိုတ်ထဲသို့ဝင်တော်မူနိုင်သည်လည်း တပါး။

ခြောက်ပါးသော ရောင်ခြည်တော်တို့ကို လွှတ်တော်မူသည်ရှိသော် အရပ် ဆယ်မျက်နှာ တိုင်အောင် နှံ့နိုင်သည်လည်း တပါး။

တန်ခိုးတော်ဖြင့် ဝေနေယျသတ္တဝါ အလိုသို့လိုက်၍ ကိုယ်တော်ကို အသိန်းအသန်း ဖန်ဆင်းတော်မူ၍ ချွတ်တော်မူသည်လည်း တပါး။

ဇာတိခေတ်၊ အာဏာခေတ်၊ ဝိသယခေတ် တည်းဟူသော ခေတ်သုံးပါး၌ အမိုက်ကို လည်းကောင်း၊ အလင်းကိုလည်းကောင်း ဖန်ဆင်းနိုင်သည်လည်း တပါး။

ကိုယ်တော်ကို အထက်ကောင်းကင်ပြင်သို့ ရောက်အောင် လဝန်းပေါ်သကဲ့သို့ မြင့်တော် မူနိုင်သည်လည်း တပါး။

သန့်ရှင်းသော၊ သာယာသော၊ သိလွယ်သော၊ နာချင်ဖွယ်သော၊ ပျံ့သော၊ လုံးသော၊ နက်နဲသော၊ ပဲ့တင်ထပ်သော၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော အသံခတ်ဖြင့် ဟောတော် သော တရားတော်သည် ပရိသတ်ရှိလေရာရာ ကြားနိုင်သည်လည်း တပါး။

လူနတ်တို့၏ စိတ်ကိုသိနိုင်သော အာသယာနုသယ ဉာဏ်တော်လည်းတပါး။

ကျွတ်အံ့သော သတ္တဝါတို့ကို သိတော်မူနိုင်သော မဟာကရုဏာ သမာပတ္တိ ဉာဏ်တော် လည်းတပါး။

ဤသူကား နက်ဖြန်ကျွတ်လတ္တံ့၊ ဤသူကား သန်ဘက်ကျွတ်လတ္တံ့ စသည်ဖြင့် သိနိုင်သော ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တိ ဉာဏ်တော်လည်းတပါး။

သင်္ခါရ၊ ဝိကာရ၊ လက္ခဏ၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ် ဤဉာဏ်တရား ငါးပါး၌ အံ့ဖွယ်ငါးပါး၊ ပေါင်းတဆယ့်ရှစ်ပါးတည်း။

ထိုတဆယ့်ရှစ်ပါးတို့သည် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ရဟန္တာတို့၌မဖြစ်၊ ဘုရားတို့၌သာဖြစ်သောကြောင့် အံ့ဖွယ်အထူးလျှင် ဖြစ်သတည်းဟုဆိုသည်။

ဤနှစ်နည်း၏ အဓိပ္ပာယ်အရသည် သဒ္ဓါသင်္ချာအားဖြင့်သာ တဆယ့်ရှစ်ပါးဖြစ်၍ အရာ ကျဉ်းသည်။ အနက်သင်္ချာအားဖြင့် အလုံးစုံသော ဘုရားကျေးဇူးတော်ကိုပင် သိမ်း၍ဆိုသော အရာဖြစ်၍ ဘုရားဂုဏ်တော်သည် အနန္တဂုဏ် ဆိုသည်နှင့်အညီပင် ဖြစ်သင့်သည်။ အဘယ် ကဲ့သို့နည်းဟူသော် ဘုရားဂုဏ်တော်သည် အနန္တဂုဏ်ပင်ဖြစ်လျက် နဝဂုဏ်ဟုဆိုလေသကဲ့သို့ တည်း၊ နဝဂုဏ်ဆိုသော သဒ္ဓါ၏ အတွင်းသရုပ်အနက်၌ကား အနန္တဖြစ်သော ကျေးဇူးတော် သည် ဝင်လေသကဲ့သို့ အနန္တဖြစ်သော ကျေးဇူးတော်တို့သည် တဆယ့်ရှစ်ပါးသော ဂုဏ်တော် ၏ အတွင်းသို့ ဝင်လေသည်ချည်း မှတ်သင့်သည်။

သမန္တစက္ခုဒီပနိကျမ်း တတိယတွဲ ပြီး၏။

သမန္တစက္ခုဒိပနိကျမ်း

စတုတ္ထတွဲ

နမောတဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

တပည့်တော် သိရိမာလာလျှောက်ပါသည် ဇေတဝန် ဆရာတော်ဘုရား။

၇၂-ပုစ္ဆာ။ ။ဟတ္ထိပါလပျို၌။ “ဟတ္ထိပါလ၊ ဣသိန္ဒဟု၊ ထွန်းပထိုရော်၊ ရသေ့ကျော်ကား”။ ချီသောပိုင်တွင် ဓမ္မတာသုံးဆယ်ကို စေ့စုံစွာဆိုသည်၌-

“အနုရူပ၊ ကြောင်းစလျဉ်းသော်၊ ဟောဖော်ဇာတ်ရိုး၊ နှယ်မျိုးဆွေဘောင်
ဟောဆောင်ဗုဒ္ဓဝင်၊ ထိပ်တင်ဂိုပန်း၊ ရဟန်းတသွန်၊ အာဂန္တုက၊ ဟူသမျှနှင့်၊ တက္ခ
ဖူးတွေ၊ မြေမြေ ကျင့်မှု၊ ဘိက္ခုသံဃ၊ သာဝကတို့၊ ဝါလကျွတ်သော်၊ အခေါ်မလင့်၊
သွားခွင့်လည်းပန်၊ အမှန်အောက်မေ့၊ ညဉ့်နေ့မချန်၊ ငါးတန်ကိစ္စ၊ ပြုထစင်းလျင်း”။

ဟူ၍ စပ်ဆိုရာ၌အကြောင်းရှိသော် ဇာတ်တော်ကိုဟောခြင်း၊ ဆွေတော်မျိုးတော်
အစည်းအဝေး၌ ဗုဒ္ဓဝင် ကျမ်းကိုဟောခြင်း၊ အာဂန္တုက ရဟန်းတို့နှင့် နှုတ်ခွန်း
ဆက်၍ မေးမြန်းတော်မူခြင်း၊ ဘိက္ခုသံဃ သာဝကတို့သည် ဝါကျွတ်သည်ရှိသော်
အပင့်အခေါ်မခံ သွားလာခြင်း၊ ကိစ္စငါးတန်ကိုပြုခြင်းဟု အနက်သဘော ရသင့်
ပါသည်။ တပည့်ရဟန်း သံဃာတို့သည် မြတ်စွာဘုရားထံ ဝါကျွတ်သော ကာလ
မဆောက်ခြင်းသည် ဘုရားသခင်၏ ကိစ္စဓမ္မတာ မဖြစ်သင့်ပါ။ သာဝကတို့၏ ကိစ္စသာ
ဖြစ်သင့်ပါသည်။ သို့ကိုလျက် ဓမ္မတာသုံးဆယ်မှာ သွင်း၍မစပ်သင့်ပါ။ နိမန္တိတာနံ
ဝုတ္တဝဿာနံ အနာပုစ္ဆနဂမနံ၊ ဟူ၍သာ ပါဠိဆိုပါသည်။ ဤအရာကိုလည်း စေ့စေ့လုံး
သွင်း၍ မိန့်တော်မူပါ။

ပဉ္စဿ ပုစ္ဆနံ ဥဒါဟု ဝိသဇ္ဇနန္တိ။ ဥဂ္ဂဟေတွာ ပုစ္ဆနံ နောဘာရိယံ။ ဝိဿဇ္ဇနမ္ပန
ဘာရိယံ။

ဟုမေးသောတပည့်နှင့် ဖြေသောဆရာ နှစ်ဦးတို့တွင် မေးသောသူကား
ဝန်မလေး၊ ဖြေသောသူသာ ဝန်လေးရာသည်ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်နှင့်အညီ
ကိုယ်တော်မြတ်မှာ ဖြေတော်မူရသည်တွင် ကြံစည်တော် မူရသည့် အရာကို လည်း
ကောင်း၊ ရေးမှတ်တော် မူရသည်တွင် အညောင်းအညာရှိရာသည်ကို လည်းကောင်း
အလွန်ပင် အားနာခြင်း ရှိပါ၏။

သက္ကရာဇ် ၁၁၇၂-ခု ကဆုန်လဆန်း ၁-ရက်၊ အင်္ဂါနေ့၊ မုံရွာ သိရိမာလာက မေးလျှောက် လာရာတွင် ဖြေဆိုလိုက်သည်ကား။

၇၂-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ပျို့ ကဗျာ ဖွဲ့ဆိုသော ဆရာတို့သည်ကား၊ အချို့လည်း ကျမ်းဂန် တတ်သိ၍ပင် ဆိုနိုင်သည်၊ အချို့လည်း ကျမ်းဂန်မသိပဲလျက် ကြည့်ရှု၍သာ ဆိုသည်၊ အချို့ လည်း မေးမြန်းနှိုးနှော၍ ရသမျှကိုသာဆိုနိုင်သည်၊ အချို့လည်း ဆရာသမားတို့ ပြောစဉ် ဆိုစဉ်ကိုလည်းကောင်း၊ ကျမ်းဂန်မလာပဲလျက် သမ္မုတိဝေါဟာရ ထင်ရှားရှိသည်နှင့် ကျမ်းထွက်လာဟန်ထင်၍လည်းကောင်း ဆိုမိသည်လည်းရှိသည်။

ဝိဓုရဇာတ်၌-ဂဠုန်၊ နဂါး သိကြား၊ ကောရဗျ မင်းတို့၏ သီလကထာဝိနိစ္ဆယ၌ တံခွန် လေးခု စိုက်ထူရကြောင်းကို ပြောစဉ် သမ္မုတိရှိသည်၊ ပြောရာသို့လိုက်၍ ပျို့ သုံးဆောင်တွင် နှစ်စောင်ပျို့ ၌ စပ်ဆိုချေသည်။ မဟာဉာဏချီသောပျို့ ၌သာ မစပ်မဆိုရှိသည်။ တောထွက် ခန်းပျို့ ၊ ကမ္ဘာပျက်သောအပိုင်း၌လည်းပဌမဈာန်သုံးဘုံမျှကိုသာ မီးဖျက်ကြောင်း ခြောက် ဘုံရေဖျက်ကြောင်း၊ ကိုးဘုံလေဖျက်ကြောင်းကိုသာ ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာအရပ်ရပ်လာ ပါလျက်-ပဉ္စဘူမိနဋ္ဌာအဂ္ဂိ အစရှိသော ဂါထာကိုကျမ်းလာဂါထာမှတ်၍ ငါးဘုံဖျက်ကြောင်း၊ ရှစ်ဘုံရေဖျက်ကြောင်းကို စပ်ဆိုလေသည်။ မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် ပါဠိ အဋ္ဌကထာတို့၌ တပါးသော စကြဝဠာတို့၌ ဝါသနာဖြစ်ရုံမျှ ဟောပြောခဲ့သည်၊ ဟောပြောစဉ်လည်း ငါတို့ မင်းသည် ထူးမြတ်သော စကားကိုယနေ့ဆိုသည်။ လူလော၊ နတ်လောဟု တွေးတော၍ ရှိရစ်ကြသည်ဟု ဆိုသည်။

အနာဂတဝင် အဋ္ဌကထာ၌လည်း “တတောဒုရေပိ ပရစက္ကဝါဠေဗြဟ္မလောကာဒယောပိ” ဟူ၍ တပါးသော စကြဝဠာတို့သို့ ကြွသွားတော် မူကြောင်းကို ဆိုသည်။ အကျွတ်တရား ရကြောင်းကို မဆို။

မင်္ဂလာစေတီ မော်ကွန်းတွင်လည်း-“တို့ဘုရားကား၊ ကိုယ်ပွားဆောင်ဆောင်၊ သိန်းရာ ထောင်ဖြင့်၊ စေ့အောင်ဣဒ္ဓိပါဒ်၊ တန်ခိုးလွှတ်၍၊ အကျွတ်ရစာ၊ တိုက်ဝေးမှလည်း၊ ဝါသနာ ဖြစ်စေ၊ သင်္ဂြိုဟ်ပေ၏။” ဟူ၍စပ်တော်မူသည်။

သို့ကိုလျက်၊ ပါရမီတွင်-“ငါနှင့်ကွာက၊ ချမ်းသာသုံးထပ်၊ မရလပ်အံ့၊ ကိုယ်ကြပ်ရောက် ပေါက်၊ ငါသွားလောက်ဟု၊ ဝေးမြောက်စကြဝဠာ၊ ခြားရာမှာလည်း၊ မကြာမားမား၊ ကိုယ်တိုင်သွား၍၊ တရားညွတ်နူး၊ ချွတ်ဖူးသည်ချည်း၊ သင်္ချေပည်း၏” ဟူ၍ စပ်ဆိုသည့် အရာ၌ ကိုယ်ကြပ်ရောက်ပေါက်အောင် ကိုယ်တိုင်သွား၍ ချွတ်ဖူးကြောင်းများကို စပ် ဆိုပြန်သည့် အရာသည် ကျမ်းဂန်လည်း အထွက်အဆို မရှိမတွေ့ဖြစ်၍လည်း မည်သည့် ကျမ်းဂန်ကပင် သည်စကားလာတော့သည်ဟု အခိုင်မပြုနိုင်ကြ ရှိတော့သည်။ ယင်းသို့ဖြစ်

သော်လည်း ပုဂ္ဂိုလ်အရည်ကိုထောက်၍ ကျမ်းဂန်ကိုညှိနှိုင်း၍ ညီသော်ကား ယူရဘော့သည်။ မညီသော်ကား အပြစ်မဆိုရပြီ၊ ကျမ်းဂန်သိမြင်လှသော ဆရာဖြစ်၍လည်း တစုံတခုအကြောင်း မှီရာ ရှိတန်ရာချေသည် ဟူ၍သာ ဆိုကြကုန်သည်။ ကိုးခန်းဆရာလည်း ကျမ်းဂန် သိမြင်လှ သော ဆရာဖြစ်၍ တစုံတခုအကြောင်းအမှီ ရှိရာချေသည်ဟူ၍သာ ဆိုရန်ရှိတော့သည်။ ဓမ္မတာသုံးဆယ်ကို ကျမ်းဂန်ပြရာ၌ -

နိမန္တိတာနံ ဝုတ္တဝဿာနံ အနာပုစ္ဆနဂမနံ-ဟူ၍သာ ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ၊ သာရတ္ထသင်္ဂဟ ကျမ်းတို့တွင် ဆိုသည်ကို တွေ့ဖူးပေသည်။ “ဘိက္ခုသံဃာ၊ သာဝကတို့ ဝါလကျွတ်သော်၊ အခေါ်မလင့်၊ သွားခွင့်လည်းပန်။” ဟု စပ်ရာ၌။ ဘိက္ခုသံဃာသာဝကတို့အား ပန်ကြားခဲ့ သည်ဟု ယူသော်လည်း ယူရ၏။ သာဘာမခိလ္လုန်းထင်သည်။ ဘိက္ခုသံဃာသာဝကတို့ကိုပန်ခဲ့ စေသည် ဟူ၍သော်လည်း ယူရ၏။ မသင့်လွန်းချေပင် ထင်ပြန်ပါသည်။ အကြောင်းကို သောက်စာ ရှာဖွေသည်ရှိသော် သမန္တပါသာဒိက ဝိနည်းအဋ္ဌကထာ၌ ဗုဒ္ဓါစိဏ္ဏ၊ သာဝကာ- စိဏ္ဏ နှစ်ပါးကို ပြရာ၌ -

အာစိဏ္ဏန္တိ စရိတံ ဝတ္တံ အနုဓမ္မတာ။ တံခေါပနေတံ အာစိဏ္ဏဒုဝိဓံ ဟောတိ ဗုဒ္ဓါ- စိဏ္ဏံ သာဝကာစိဏ္ဏန္တိ။ ကတမံ ဗုဒ္ဓါစိဏ္ဏံ၊ ဣဒံ တာဝ ကေ၊ ယေ ဟိ နိမန္တိတာ ဝဿံ ဝသန္တိ နတေ အနပလောကေတွာ အနာပုစ္ဆိတွာ ဇနပဒစာရိကံ ပက္ကမန္တိ။ သာဝကာပန အပလော- ကေတွာ အနပလောကေတွာ ယထာသုခံ ပက္ကမန္တိ။ အစရှိသည်ဖြင့်လာသည်။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။ အာစိဏ္ဏဟူသည်ကား - အကျင့်တော်၊ ဝတ်တော်၊ ဓမ္မတာတော်ဟူ၏။ ထိုအကျင့်ဝတ်ဓမ္မတာတော်သည်ကား ဘုရားသခင်တို့၏ ဓမ္မတာအာစိဏ္ဏကျင့်ဝတ်၊ သာဝက- တို့၏ ဓမ္မတာအာစိဏ္ဏ ကျင့်ဝတ်ဟူ၍ နှစ်ပါးတည်း။ ထိုတွင် ဘုရားသခင်တို့၏ ဓမ္မတာအာ- စိဏ္ဏ ကျင့်ဝတ်ဟူသော်ကား ဤဆိုလတ္တံ့ သော စကားသည် တပါးပင်တည်း။ အကြင် ဒါယကာတို့သည် ဖိတ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ဝါဆိုကုန်၏။ ထိုဒါယကာတို့ကို အကြောင်းကြား၍ သာလျှင် ဒေသစာရီ ကြွတော်မူ၏။ သာဝကတို့သည်ကား အကြောင်းကြား၍လည်းကောင်း။ အကြောင်းမကြားမူ၍လည်းကောင်း အလိုရှိရာသွားကုန်၏။

ထိုမှတပါးလည်း ဘုရားသခင်တို့သည် ဝါကျွတ် ပဝါရဏာပြုပြီး၍ လူတို့ကို သင်္ဂြိုဟ်အံ့ သောငှာ ဒေသစာရီ သွားကုန်၏။ ဒေသစာရီ သွားကုန်သော်ကား မဟာမဏ္ဍလ၊ မဇ္ဈိမ- မဏ္ဍလ၊ အန္တိမမဏ္ဍလ ဤသုံးပါးသော မဏ္ဍလတို့တွင် တပါးပါး၌ သွားကုန်၏။

ထိုသုံးပါးတို့တွင်—မဟာမဏ္ဍလသည် ယူဇနာကိုးရာ။ မဇ္ဈိမ မဏ္ဍလသည် ယူဇနာ ခြောက်ရာ။ အန္တိမ မဏ္ဍလသည် ယူဇနာသုံးရာ။ အကြင်အခါ မဟာမဏ္ဍလ၌ ဒေသစာရီ သွားလိုကုန်၏။ မဟာပဝါရဏာနေ၌ ပဝါရဏာပြု၍ အထွက်တရက်နေ၌ များစွာသော

ရဟန်းအပေါင်းခြံရံလျက် ထွက်တော်မူ၍ ရွာနိဂုံးစသည်၌ လူအပေါင်းတို့ကိုအာမိသပဋိဂ္ဂဟ ဖြင့် ချီးမြှောက်တော်မူလျက် ဓမ္မဒါနဖြင့် လူအပေါင်းတို့အား ဝိဝဇ္ဇာပုဂ္ဂိုလ်တို့ ကုသိုလ်ကို ပွားစေလျက် ကိုးလတို့ဖြင့် ဒေသစာရီ ကြခြင်းကို ပြီးစေကုန်၏။

အကယ်၍ ဝါတွင်း၌ ရဟန်းတို့၏ သမထ ဝိပဿနာနုကုန်အံ့။ မဟာပဝါရဏာနေ၌ ပဝါရဏာ မပြုသေးမူ၍ ပဝါရဏာ သင်္ဂဟကို ပေး၍ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့၌ပဝါရဏာ ပြု၍ တန်ဆောင်မုန်း လပြည့်ကျော် တရက်ဟု ဆိုအပ်သော နတ်တော်လဆန်း တရက်နေ့ ဟု ဆိုအပ်သော ပဌမနေ့၌ များစွာသော ရဟန်းသံဃာ အပေါင်း ခြံရံလျက် ထွက်ခဲ့၍ ဆိုခဲ့ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင် မဇ္ဈိမ မဏ္ဍလ၌ ရှစ်လတို့ဖြင့် ဒေသစာရီကြခြင်းကို ပြီးစေကုန်၏။

အကယ်၍ကား ဝါဆိုကုန်သော ရဟန်းတို့အား မရင့်သေးသော ဣန္ဒြေရှိကုန်သော ဝေနေယျ သတ္တဝါတို့သည်ဖြစ်ကုန်အံ့။ ထိုရဟန်းတို့၏ ဣန္ဒြေရင့်ခြင်းကိုလင့်တော်မူ၍ နတ်တော် လ တလလုံး ထိုအရပ်၌နေတော်မူ၍ နတ်တော်လပြည့်ကျော် တရက်ဟု ဆိုအပ်သော ဖုဿမာသဖြစ်သော ပြာသိုလဆန်းတရက်နေ့၌ များစွာသော ရဟန်းသံဃာအပေါင်း ခြံရံ လျက် ထွက်ခဲ့၍ ဆိုခဲ့ပြီးသော နည်းဖြင့် အန္တိမ မဏ္ဍလ၌ ခုနစ်လတို့ဖြင့် ဒေသစာရီကြခြင်း ကို ပြီးစေကုန်၏။

ထိုသုံးပါးသော မဏ္ဍလတို့တွင်တစုံတခုသော အရပ်၌ ဒေသစာရီကြကုန်သော်ထိုထိုသို့သော သတ္တဝါတို့ကိုကိလေသာတို့မှကင်းစေလျက်၊ သောတာပတ္တိဖိုလ် စသည်တို့၌ယှဉ်စေ၍ ဝေနေယျ တို့၏အစွမ်းဖြင့် အထူးထူးသော အဆင်းရှိကုန်သော ပန်းတို့ကိုဆုတ်ဘိသကဲ့သို့ သွားတော် မူကုန်၏။

ထိုမှတပါးလည်း ဘုရားရှင်တို့၏ အာစိဏ္ဍကား နေ့တိုင်းနေ့တိုင်း မိုးသောက်ထ၌ ငြိမ်းသော ချမ်းသော နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုလျက် ဖလသမာပတ်ကို ဝင်စားတော်မူခြင်း၊ ဖလသမာပတ်မှ ထတော်မူ၍ နေ့တိုင်းနေ့တိုင်း မဟာကရုဏာ သမာပတ်ကိုဝင်စားပြန် ခြင်း၊ မဟာကရုဏာသမာပတ်မှ ထတော်မူ၍ တသောင်းသော စကြဝဠာ၌ ကျွတ်ထိုက် သော သတ္တဝါတို့ကို ရှုတော်မူခြင်း၊ ထိုမှတပါးလည်း အာစိဏ္ဍတော်သည်ကား၊ အာဂန္တုက ရဟန်းတို့နှင့် ရှေးဦးစွာ ပဋိသန္ဓာရ ပြုခြင်း။ အတ္ထုပ္ပတ္တိ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဓမ္မဒေသနာ တော်ပြုခြင်း။ အပြစ်သို့သက်သော ကာလ သိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်ခြင်း ဤသည်ကား ဗုဒ္ဓါစိဏ္ဍတော်တည်း။

သာဝကာစိဏ္ဍဟူသည်ကား-ဘုရားသခင်လက်ထက်တော်၌ နှစ်ကြိမ်စည်းဝေးခြင်းသည် ဖြစ်ကုန်၏။ ဝါမဆိုမိ ဝါဆိုအံ့သောငှါ ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုယူအံ့သောငှါ ဝါကျွတ်သော ရဟန်း တို့သည်လည်း မိမိရသော ဂုဏ်ကျေးဇူးကို လျှောက်အံ့သောငှါ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း ယူပြန်အံ့သော ငှါ စည်းဝေးလာကုန်၏။ ဤသည်ကား သာဝကာစိဏ္ဍတည်း။

ဤအာစိဏ္ဏ တို့တွင် သာဝကတို့သည် ဝါကျွတ်သောကာလ ဘုရားထံမှ မခေါ် မပင့်
ရောက်လာမြဲ ဖြစ်သည်ကို သွတ်သွင်း၍ပင် စပ်ရှာလေသလောဟု တွေးတောရန်ရှိ၏။
အကြောင်းမှာမူကား မဆိုင်လွန်းချေ။ အကြောင်းတပါးရှာ၍ အထူးအပြား တော်လျော်
အောင်ကြံစည်နိုင်သော ပညာရှိတပါးတို့နှင့် နှီးနှော၍ယူသော်ကား သင့်လိမ့်မည်ထင်သည်။

၇၃-ပုစ္ဆာ။ ။အသိတာနုဗျဉ္ဇနာဓရ၏အရ လက္ခဏာတော်ငယ် ရှစ်ဆယ်ကို
လည်း အကျဉ်းထုတ်၍ လက္ခဏာတော်ကြီးမှာကဲ့သို့ သနားတော်မူပါ။

၇၃-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။လက္ခဏာတော်ငယ်ရှစ်ဆယ်ကို မေးရာ၌။ လက္ခဏာတော်ငယ်
ရှစ်ဆယ်ကား။

အသိတာနုဗျဉ္ဇနာဓရတိ-

၁။ စိတင်္ဂုလိတာ။ ၂။ အနုပုဗ္ဗင်္ဂုလိတာ။ ၃။ ဝဇ္ဇင်္ဂုလိတာ။ ၄။ တမ္မနုခတာ။ ၅။ တုဂ်-
နုခတာ။ ၆။ သိနိန္ဒနုခတာ။ ၇။ နိဂုဠဂေါပုတာ။ ၈။ သမပါဒတာ။ ၉။ ရာဇ
သမာနုက္ကမတာ။ ၁၀။ သီဟသမာနုက္ကမတာ။

၁၁။ ဟံသ သမာနုက္ကမတာ။ ၁၂။ ဥသဘသမာနုက္ကမတာ။ ၁၃။ ဒက္ခိဏာဝဇ္ဇဂတိတာ။
၁၄။ သမန္တတော စာရုဇဏ္ဍမဏ္ဍလတာ။ ၁၅။ ပရိပုဏ္ဏပုရိသဗျဉ္ဇနတာ။ ၁၆။ အတ္ထိဒ္ဓနာဘိတာ။
၁၇။ ဂမ္ဘီရနာဘိတာ။ ၁၈။ ဒက္ခိဏာဝဇ္ဇနာဘိတာ။ ၁၉။ ဒွိရာဇကရသဒိသဉ္စိရုဘုဇတာ။ ၂၀။
သုဝိဘတ္တဂတ္တတာ။

၂၁။ အနုပုဗ္ဗဂတ္တတာ။ ၂၂။ မဋ္ဌဂတ္တတာ။ ၂၃။ အနုနာနုဏ္ဏတသဒ္ဓ ဂတ္တတာ။ ၂၄။ အလိ-
နဂတ္တတာ။ ၂၅။ တိလကာဒိဝိရဟိတဂတ္တတာ။ ၂၆။ အနုပုဗ္ဗရူစိရ ဂတ္တတာ။ ၂၇။ သုဝိသုဒ္ဓ-
ဂတ္တတာ။ ၂၈။ ကောဋိသဟဿ ဟတ္ထိဗလဓာရဏတာ။ ၂၉။ သုဝဏ္ဏတုဂ် နာသတာ။
၃၀။ ရတ္တဒ္ဓိဇမုခတာ။

၃၁။ သုဒ္ဓဒန္တတာ။ ၃၂။ သိနိဒ္ဓဒန္တတာ။ ၃၃။ ဝိသုဒ္ဓိန္ဒြိယတာ။ ၃၄။ ဝဇ္ဇဒါဌတာ။
၃၅။ ဝဇ္ဇောဌတာ။ ၃၆။ အာယတ ဝဒနိတာ။ ၃၇။ ဂမ္ဘီရပါဏိလေခတာ။ ၃၈။ အာယတလေခ-
တာ။ ၃၉။ ဥဇုကလေခတာ။ ၄၀။ သုရုစိသဏ္ဍာနလေခတာ။

၄၁။ ပရိမဏ္ဍလ ကာယပ္ပဘာဝန္တတာ။ ၄၂။ ပရိပုဏ္ဏကပေါလတာ။ ၄၃။ အာယတဝိသာ-
လ နေတ္တတာ။ သည်တွင်နှစ်ပါးယူဖွယ်ရှိ၏ ကျမ်းတွင်မယူကြ။ ၄၄။ ပဉ္စပ္ပသာဒ ဝန္တနုတ္တ-
တာ။ ၄၅။ အာကုဉ္စိတဂူပခုမတာ။ ၄၆-၄၇။ မုဒုတနုကရတ္တဇိဂုတာ။ သည်တွင် လက္ခဏာ
နှစ်ပါးယူကြ၏။ သုံးပါးပင်သော်လည်း ယူသင့်ဖွယ်ရှိ၏။ မယူကြ။ ၄၈-၄၉။ အာယတရူစိ-
ကဏ္ဍတာ။ သည်တွင်နှစ်ပါးယူကြသည် ၅၀-နိဂဏ္ဍသိရတာ။

၅၁။ နိရုဋ္ဌသိရတာ။ ၅၂။ ဝိစိန္တိဒ္ဓနိရဝါသိရတာ။ ၅၃။ အာယတ ပုထုလ နလာဋ္ဌသောဘတာ။
သည်တွင်လည်းနှစ်ပါးယူရန်ရှိ၏။ ၅၄။ သုသဏ္ဍာန ဘမုကတာ။ ၅၅။ သုသဏ္ဍာနဟရဘမုကတာ။
၅၆။ အနုလောမဘမုကတာ။ ၅၇။ သုခမာလဂတ္တတာ။ ၅၈။ အတိဝိယသောဘဂတ္တတာ။
၅၉။ အတိဝိယဥဇ္ဇလိတဂတ္တတာ။ ၆၀။ ဝိမလဂတ္တတာ။

၆၁။ ကောမလဂတ္တတာ။ ၆၂။ သိနိဒ္ဓဂတ္တတာ။ ၆၃။ သုဂန္ဓတနုကတာ။ ၆၄။ သမ-
လောမတာ။ ၆၅။ ကောမလလောမတာ။ ၆၆။ ဒက္ခိဏာဝဋ္ဋလောမတာ။ ၆၇။ ဘိန္ဒကဉ္စန
နဂသိရိနိလ လောမတာ။ ၆၈။ ဝဋ္ဋလောမတာ။ ၆၉။ သိနိဒ္ဓလောမတာ။ ၇၀။ အတိ-
သုခမ အသာသပသာသခာရဏတာ။

၇၁။ သုဂန္ဓမုဒ္ဓတာ။ ၇၂။ သုနီလကေသတာ။ ၇၃။ ဒက္ခိဏာဝဋ္ဋကေသတာ။
၇၄။ သုသဏ္ဍာနကေသတာ။ ၇၅။ သိနိဒ္ဓကေသတာ။ ၇၆။ သဏ္ဍာနကေသတာ။ ၇၇-
အလုလိတကေသတာ။ ၇၈။ သမကေသတာ။ ၇၉။ ကောမလကေသတာ။ ၈၀။ ကေတု-
မာလာ ရတုဝိစိတ္တတာတိ ဣမေဟိ တေသံ ပရိဝါရေဟိ အသီတိ အနုဗျဉ္စနလက္ခဏေဟိ
သမ္ပန္နာ။

ဟူ၍ ပရိတ်ကြီးဋီကာ၌လာသည်။ ၎င်းနည်းတူ မဟာသုဒဿနသုတ်ဋီကာ၊ စက္ကဝတ္တိ
သုတ်ဋီကာ၊ ကစ္စာယနဘေဒဋီကာ၊ ဇိနာလင်္ကာရဋီကာ၊ အနာဂတဝင်ဋီကာတို့၌ လာကုန်
သည်။

ထိုမှတစ်ပါး ဇိနလက္ခဏဒီပနီ၊ စက္ကဝိနိစ္ဆယ၊ မဟာပဏာမကြီး၊ အဋ္ဌသာလိနိဂဏ္ဍိပဗ္ဗ၊
စတုရင်္ဂဗလ ဖွဲ့ဆိုသည်ဂါထာ စသည်တို့၌လည်း လာကုန်သည်။ ထိုသို့ပင် လာကုန်သော်လည်း
ထိုကျမ်းတို့၌ လက္ခဏာနုဗျဉ္စနဝိနိစ္ဆယတို့သည် မစေ့ မစုံ ရှိသည့်အရာလည်း ရှိသည်။ အစေ့
အစုံပင် ပါပါသော်လည်း မတူကြသော အရာလည်းရှိသည်။ အက္ခရာပဒ တိမ်းယိမ်းကြသော
အရာလည်း ရှိသည်။ ယင်းသို့ဖြစ်၍ ယခုပြဆိုသော အက္ခရာပဒ အနက်အဓိပ္ပာယ်တို့ကို
အလွန်သင့်လျော် ဟူ၍ မမှတ်ပါလင့်။

သဒ္ဓါကျမ်း၊ သဒ္ဓနိတိဓာတုမာလာကျမ်း၊ မြန်မာအဘိဓာန်၊ ၎င်းဋီကာ၊ သင်္သကရိုက်၊
အဘိဓာန်နှစ်ကျမ်း၊ ဤကျမ်းတို့၏ဋီကာ၊ ကေက္ခရကောသ၊ ရတနကောသ၊ အမရကောသ၊
နာနတ္ထမဉ္ဇရီကျမ်း၊ ထိုကျမ်းတို့၏ဋီကာ၊ ဤမှတစ်ပါးသော ပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာကျမ်း။
လောကီ လက္ခဏာကျမ်းတို့နှင့် တိုက်ဆိုင်ညှိနှိုင်း၊ နှိုင်းရှည့်ယူငင်၊ ဆင်ခြင်မေးမြန်း၍
ဆင့်ဆည်ထင်မှ ယူပါလေ။ ကြံပါလေ။ ပြင်ပါလေကုန်။

ယခင်ပါဌ်၏ အနက်ကား။ ။အသိတာနုဗျဉ္ဇနာဓရာတိ၊ အသိတာနုဗျဉ္ဇနာဓရာ ဟူသည်ကား။ ၁။ စိတဂုံလိတာ၊ စေ့စပ်သော လက်ချောင်း ခြေချောင်းတော်ရှိသော အဖြစ်။ ၂။ အနုပုဗ္ဗဂုံလိတာ၊ အဖျားငယ်၍ အစဉ်အတိုင်း သွယ်သော လက်ချောင်း ခြေချောင်းတော်ရှိသောအဖြစ်။ ၃။ ဝဋ္ဋဂုံလိတာ၊ လုံးသော လက်ချောင်း ခြေချောင်း တော်ရှိသောအဖြစ်။ ၄။ တမ္ဗနခတာ၊ နိသောလက်သည်းတော် ခြေသည်းတော်ရှိသော အဖြစ်။ ၅။ တုဂ်နခတာ၊ မြင့်သော ချွန်းသော ညှတ်သော လက်သည်းတော် ခြေသည်းတော် ရှိသောအဖြစ်။ ။(ဤ၌ တုဂ်သဒ္ဓါသည် အမြင့်ကို ဟော၏)။ ၆။ သိနိဗ္ဗနခတာ၊ သိမ်မွေ့ ပြေပြစ်သော လက်သည်းတော် ခြေသည်းတော်ရှိသော အဖြစ်။ ၇။ နိဂုဠဂေါပုတာ၊ မရှိက် မပက်သော ဖျက်တော် ရှိသောအဖြစ်။ ၈။ သမပါဒတာ၊ ဆယ်ချောင်းလုံး ညီညွတ်သော ခြေချောင်းတော်ရှိသော အဖြစ်။ ၉။ ဣဇသမာနက္ကမတာ၊ မင်း၏ သွားခြင်းနှင့်တူသော စံပယ်လျက် သွားခြင်းရှိသော အဖြစ်။ ။(ဤအရာ၌ ဂဏ္ဍိ၊ ဇိနာလင်္ကာရဋီကာတို့တွင် ဂဇသမာနက္ကမတာ၊ ဆင်၏သွားခြင်းဟု ရှိ၏)။ ၁၀။ သီဟသမာနက္ကမတာ၊ ခြင်္သေ့မင်း၏ သွားခြင်းနှင့်တူသော သွားခြင်းရှိသောအဖြစ်။

၁၁။ ဟံသသမာနက္ကမတာ၊ ဟင်္သာမင်း၏ သွားခြင်းနှင့်တူသော သွားခြင်းရှိသော အဖြစ်။ ၁၂။ ဥသဘသမာနက္ကမတာ၊ နွားလားဥသဘ၏ သွားခြင်းနှင့်တူသော သွားခြင်း ရှိသောအဖြစ်။ ၁၃။ ဒက္ခိဏာဝဋ္ဋဂတိတာ၊ လက်ယာရစ်လည်၍ သွားတော်မူတတ်သော အဖြစ်။ ၁၄။ သမန္တတော စာရုဇဏ္ဍမဏ္ဍလတာ၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ ရှုချင်ဖွယ်ရှိသော ပုဆစ် တော်ဝန်းရှိသော အဖြစ်။ ၁၅။ ပရိပုဏ္ဏပုရိသဗျဉ္ဇနတာ၊ ပြည့်စုံသော ယောက်ျားမြတ်၏ လက္ခဏာရှိသောအဖြစ်။ ၁၆။ အစ္ဆိဒ္ဓနာဘိတာ၊ မပေါက်မပြတ်သော ချက်တော်ရှိသော အဖြစ်။(ဂဏ္ဍိတွင် အဘိန္ဒုဟု ရှိ၏)။ ၁၇။ ဂမ္ဘီရနာဘိတာ၊ နက်သောချက်တော်ရှိသောအဖြစ်။ ၁၈။ ဒက္ခိဏာဝဋ္ဋနာဘိတာ၊ လက်ယာရစ်လည်သော ချက်တော်ရှိသောအဖြစ်။ ၁၉။ ဒွိရာဇကရသဒိသဉ္စီရုဘုဇာ၊ ပိုးနသန်ခွေနှင့် တူသော ပေါင်တော်နှစ်ဘက် ထက်ဝယ်ခွေခြင်း ရှိသောအဖြစ်။(ဤအရာ၌ ဂဏ္ဍိတွင်၊ ဣဘကရသဒိသဉ္စီရုဘုဇတာ၊ ဆင်နှာမောင်းနှင့်တူသော ပေါင်တော် လက်ရုံးတော်ရှိသောအဖြစ်ဟု ဆို၏။ အချို့ဆရာလည်း ဒွိရဒပင်လိုသည်။ ဒွိရဒ- သဒ္ဓါဆင်ကို ဟောသည်ဟု ဆို၏။ ဇိနာလင်္ကာရဋီကာတွင် ဒွိဇဟု ဆို၏)။ ၂၀။ သုဝိဘတ္တ- ဂတ္တတာ၊ ကောင်းစွာ ဝေဖန်အပ်သော ကိုယ်တော်ရှိသောအဖြစ်။ (ဤ၌လည်း ဂဏ္ဍိတွင်၊ သုဝိဂတ္တတာ၊ ဖြူစင်သောကိုယ်ဟု ဆို၏)။

၂၁။ အနုပုဗ္ဗဂတ္တတာ၊ အစဉ်အတိုင်းတက်သော ကိုယ်တော်ရှိသော အဖြစ်။(ဂဏ္ဍိ- တွင်၊ အနုပုဗ္ဗစာရဂတ္တတာ၊ အစဉ်အတိုင်းတင့်တယ်သော ကိုယ်ရှိသော အဖြစ်ဟူ၍ဆို၏) ၂၂။ မဋ္ဌဂတ္တတာ၊ ပြေပြစ်သော ကိုယ်တော်ရှိသော အဖြစ်။ (ဂဏ္ဍိတွင် မုဒုဂတ္တ၊ သုပရိ- ပဋ္ဌဟု။ အချက်ချက်ပင်ရှိသည်ဟူ၏)။ ၂၃။ အနုနာနုဏ္ဏတ သမဂတ္တတာ၊ မရှိက်မမိုးသော

ကိုယ်ရှိသောအဖြစ်။ ၂၄။ အလိနဂတ္တတာ၊ မတုန်မလိမ်သော ကိုယ်ရှိသောအဖြစ်။
 ၂၅။ တိလကာဒိ ဝိရဟိတဂတ္တတာ၊ ချေမဲ့ စသည်မှ ကင်းသော ကိုယ်ရှိသော အဖြစ် (ချေဆို
 သည်ကား မဲ့ ဆိုလိုသည်။ နေမိဘုံခန်းတွင် “အာစပ်ဝင်းရွှေ၊ ချေလည်းမပြောက်၊
 ကြန်လျှောက်နှာယောင်” ။ ဟုစပ်သည်ကိုရှု။ မဲ့ ကိုချေဆိုကြောင်းကိုလည်း။ ပါရမီပျို၏
 ဋီကာကိုစီရင်သော ကာလမှ ဆိုရတော့မည်)။ ၂၆။ အနုပုဗ္ဗရူစိရဂတ္တတာ၊ အစဉ်အတိုင်း
 ပြုံးပြုံးပြက်သော ကိုယ်တော်ရှိသောအဖြစ်။ ၂၇။ သုဝိသုဒ္ဓဂတ္တတာ၊ အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်
 သော ကိုယ်တော်ရှိသောအဖြစ်။ ၂၈။ ကောဋ္ဌိ သဟဿ ဟတ္ထိဗလဓာရဏတာ၊ ကုဋေ
 တထောင်သော ကာလဝက ဆင်မျိုး၏ အားကိုဆောင်နိုင်သော အားတော်ရှိသောအဖြစ်။
 ၂၉။ သုဝဏ္ဏ တုဂ်နာသဘာ၊ ရွှေချွန်းနှင့်တူသော တက်သောနှာခေါင်းတော်ရှိသော အဖြစ်။
 (တုဂ်သဒ္ဓါအမြင့်ကို ဟောသည်)။ ၃၀။ ရတ္တဒ္ဓိဇမုခတာ၊ နံသော နှုတ်ခမ်းတော်ရှိသော
 အဖြစ်။ (ဂဏ္ဍိတွင် ရတ္တောဋ္ဌဟူရှိ၏။)

၃၁။ သုဒ္ဓဒန္တတာ၊ စင်ကြယ်သော သွားတော်ရှိသောအဖြစ်။ (ဂဏ္ဍိတွင်၊ ဝိသုဒ္ဓဒါဋ္ဌ
 စင်ကြယ်သောစွယ်တော်ဟူ၏)။ ၃၂။ သိနိဒ္ဓဒန္တတာ၊ သိမ်မွေ့ပြေပြစ်သော သွားတော်ရှိ
 သောအဖြစ်။ ၃၃။ ဝိသုဒ္ဓိန္ဒြိယတာ၊ အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော စက္ခုစသော ဣန္ဒြေရှိသော
 အဖြစ်။ (ဤနှစ်ပါးကို ဂဏ္ဍိတွင်မသွင်း)။ ၃၄။ ဝဇ္ဇဒါဋ္ဌတာ၊ လုံးသော စွယ်တော်ရှိသော
 အဖြစ်။ ၃၅။ ဝဇ္ဇောဋ္ဌတာ၊ လုံးသော နှုတ်ခမ်းတော်ရှိသော အဖြစ်။ (ဤတွင် ဂဏ္ဍိပဗ္ဗ၌
 တိက္ခဒါဋ္ဌတာ၊ ထက်သော စွယ်တော်ရှိသော အဖြစ်။ သုက္ကဒန္တတာ၊ ဖြူစင်သော သွား
 တော်ရှိသောအဖြစ် ဤနှစ်ပါးကို သွင်းပြန်သည်။ ရှေ့နှစ်ပါးကို နှုတ်၍၊ နောက်နှစ်ပါးကို
 လောင်းပြန်သော် သင်္ချာမတိုးပြီ။ ပေါင်း၍ယူသော်ကား တိုးပွားရာ၏)။ ၃၆။ အာယတဝ-
 ဒနိတာ၊ ရှည်သော နှုတ်သီးတော်ရှိသောအဖြစ်။ ၃၇။ ဂမ္ဘီရပါဏိလေခတာ၊ နက်သောလက်
 ခြား အရေးတော်ရှိသောအဖြစ်။ ၃၈။ အာယတ လေခတာ၊ ရှည်သောလက်ခြား အရေး
 တော်ရှိသောအဖြစ်။ ၃၉။ ဥဇုက လေခတာ၊ ဖြောင့်သော လက်ခြားအရေးတော်ရှိသော
 အဖြစ်။ ၄၀။ သုရူစိသဏ္ဌာန လေခတာ၊ နှစ်လို့ဖွယ်သော သဏ္ဌာန်ရှိသော အရေးတော်ရှိ
 သောအဖြစ်။

၄၁။ ပရိမဏ္ဍလ ကာယပုဘာဝန္တတာ၊ အဝန်းညီသော တလံမျှသော ကိုယ်တော်အရောင်ရှိ
 သောအဖြစ်။ ၄၂။ ပရိပုဏ္ဏ ကပေါလတာ၊ ပြည့်သော ပါးတော်ရှိသောအဖြစ်။ ၄၃။ အာယ
 တ ဝိသာလ နေတ္တတာ၊ ရှည်သော ကျယ်သော မျက်ကွင်းတော်ရှိသော အဖြစ်။
 (ဤ၌လည်း နှစ်ပါးရကောင်း၏။ ဆရာတို့မူကား တပါးသာရေတွက်သည်)။ ၄၄။ ပဉ္စပု-
 သာဒဝန္တနေတ္တတာ၊ ငါးပါးသော အဆင်းရှိသော ကြည်ညိုဖွယ်သော မျက်စိတော်ရှိသော
 အဖြစ်။ ၄၅။ အာကုစ္ဆိတဂ္ဂ ဘမုကတာ၊ ညွတ်ညွတ်တက်သော မျက်မှောင်တော်ရှိသော
 အဖြစ်။ (ဤကုစ္ဆိတ သဒ္ဓါကား ကုဋိလသဒ္ဓါ၏ ပရိယာယ်တည်း)။ ၄၆-၄၇။ မုဒု တနုက

ရတ္တဇိဝုတာ၊ နူးညံ့ပါးလွှာသော နီသော လျှာတော်ရှိသော အဖြစ်။ (ဤ၌ ဆရာတို့ကား လက္ခဏာနှစ်ပါးယူသည်။ ငါတို့အယူကား မုဒုတချက်။ တနုကတချက်။ ရတ္တ တချက် သုံးပါးပင်ရကောင်းထင်သည်။ ကျမ်းဆရာတို့ကားမယူပေ။ ဂဏ္ဍိတွင်လည်း နှစ်ပါးခွဲ၍ပင် ဆိုပေသည်။) ၄၈-၄၉။ အာယတ ရုစိကဏ္ဍတာ၊ ရှည်သော နှစ်လို့ဖွယ်သော နားတော် ရှိသောအဖြစ်။ (ဤ၌လည်း လက္ခဏာတော် နှစ်ပါးယူသည်။) ၅၀။ နိဂဏ္ဍသိရတာ၊ ထုတ် သဖြတ်ကင်းသော ဦးခေါင်းတော်ရှိသော အဖြစ်။

၅၁။ နိဂုဠသိရတာ၊ မ၍က်မပက်သော ဦးခေါင်းတော်ရှိသော အဖြစ်။ ၅၂။ ဝိစ္ဆိဒ္ဓ- နိဝါသိရတာ၊ အစုတ်အတွင်း ကင်းသော ဦးခေါင်းတော်ရှိသောအဖြစ်။ (ဂဏ္ဍိတွင် ဆတ္တနိဘစာရသိရတာ၊ ထီးဝန်းနှင့်တူသော တင့်တယ်သော နှစ်လို့ဖွယ်သော ဦးခေါင်း တော်ရှိသော အဖြစ်ဟူ၍ဆို၏။) ၅၃။ အာယတ ပုထုလ နလာဠ သောဘတာ၊ ရှည်သောကျယ်သော နဖူးပြင်၏ တင့်တယ်သော အဖြစ်။ ၅၄။ သုသဏ္ဍာန ဘမုကတာ၊ ကောင်းသော သဏ္ဍာန်ရှိသော မျက်မှောင်တော်ရှိသော အဖြစ်။ (ဂဏ္ဍိတွင် သုသဏ္ဍိတာ၊ ကောင်းစွာတည်သော ဟုဆိုသည်။) ၅၅။ သုသဏ္ဍာန ဟရ ဘမုကတာ၊ ကောင်းသော သဏ္ဍာန်ကိုဆောင်တတ်သော မျက်မှောင်တော်ရှိသောအဖြစ်။ (ဂဏ္ဍိတွင် သဏ္ဍလောမ- ဟရတာ၊ ကောင်းသော အမွှေးကို ဆောင်သောဟု ဆို၏။)

၅၆။ အနုလောမဘမုကတာ၊ ညွတ်ညွတ် တက်သော မျက်မှောင်တော်ရှိသော အဖြစ်။ ၅၇။ သုခုမာလဂတ္တတာ၊ သိမ်မွေ့ သော ကိုယ်တော်ရှိသော အဖြစ်။ (ဂဏ္ဍိတွင် သုခုမာရ၊ သုကုမာရ-ဟူ၍လည်း ပါဠိရှိ၏ဟု ဆိုသည်။) ၅၈။ အတိဝိယ သောဘဂတ္တတာ၊ အလွန် ငြိမ်းချမ်းသော ကောင်းသော ကိုယ်တော်ရှိသောအဖြစ်။ (ဂဏ္ဍိတွင် သောမဟုရှိ၏။) ၅၉။ အတိဝိယ ဥဇ္ဇလိတဂတ္တတာ၊ အလွန် ထွန်းပသော ကိုယ်တော် ရှိသော အဖြစ်။ ၆၀။ ဝိမလဂတ္တတာ၊ အညစ်အကြေးကင်းသော ကိုယ်တော်ရှိသော အဖြစ်။ (ဂဏ္ဍိတွင် မလဝိရဟိတဟု ရှိ၏။)

၆၁။ ကောမလဂတ္တတာ၊ မစေးသော ကိုယ်တော်ရှိသောအဖြစ်။ ၆၂။ သိနဒ္ဓဂတ္တတာ၊ သိမ်မွေ့ ဖြေပြစ်သော ကိုယ်တော်ရှိသောအဖြစ်။ (ဤနှစ်ချက် ဂဏ္ဍိတွင် မပါ။) ၆၃။ သုဂန္ဓ- တနုကတာ၊ မွှေးသော ကိုယ်တော်ရှိသော အဖြစ်။ ၆၄။ သမလောမတာ၊ ညီညွတ်သော မွှေးညင်းတော် ရှိသောအဖြစ်။ ၆၅။ ကောမလလောမတာ၊ မစေးသော မွှေးညင်းတော် ရှိသောအဖြစ်။ (ဂဏ္ဍိတွင် ကောမဠလောမ၊ သိမ်မွေ့သော မွှေးညင်းဟုဆို၏။) ၆၆။ ဒက္ခိဏာ- ဝဇ္ဇဇလာမတာ၊ လက်ယာရစ်လည်သော မွှေးညင်းတော် ရှိသော အဖြစ်။ ၆၇။ ဘိန္နကဉ္စန- နဂသိရိ နီလလောမတာ၊ ပေါက်သော ရွှေတေးခင် အသရေကဲ့သို့ ဦးခေါင်းတော်၌ရောက်သော

ညိုသော မွေးညင်းတော်ရှိသော အဖြစ်။ (ဂဏ္ဍိတောင်၊ ဘိဒ္ဓန္တန၊ ပေါက်သော မျက်စဉ်းတောင်ဟု ဆို၏)။ ၆၈။ ဝဋ္ဋလောမတာ၊ လုံးသော မွေးညင်းတော်ရှိသောအဖြစ်။ ၆၉။ သိနိဒ္ဓလောမတာ၊ သိမ်မွေ့သော မွေးညင်းတော် ရှိသောအဖြစ်။ ၇၀။ အတိသုခုမ အဿာသ ပဿာသ- ဓာရဏတာ၊ အလွန်သိမ်မွေ့သော ထွက်သက် ဝင်သက်ကို ဆောင်သော ကိုယ်တော်ရှိသော အဖြစ်။

၇၁။ သုဂန္ဓမုဒ္ဒတာ၊ အလွန်မွှေးသော ထိပ်တော်ရှိသော အဖြစ်။ (ဂဏ္ဍိတောင်၊ သုဂန္ဓမုခ၊ မွှေးသော ခံတွင်းဟု ဆို၏)။ ၇၂။ သုနိလကေသတာ၊ ကောင်းစွာ မည်းနက်သော ဆံတော် ရှိသော အဖြစ်။ ၇၃။ ဒက္ခိဏာဝဋ္ဋကေသတာ၊ လက်ယာရစ်လည်သော ဆံတော်ရှိသည်၏ အဖြစ်။ ၇၄။ သုသဏ္ဍာနကေသတာ၊ ကောင်းသောသဏ္ဍာန်ရှိသော ဆံတော်ရှိသည်၏ အဖြစ်။ ၇၅။ သိနိဒ္ဓကေသတာ၊ သိမ်မွေ့သော ဆံတော်ရှိသည်၏ အဖြစ်။ ၇၆။ သဏ္ဍာနကေသတာ၊ ကောင်းစွာတည်သော ဆံတော်ရှိသည်၏ အဖြစ်။ (ဂဏ္ဍိတောင်၊ သဏ္ဍ၊ သိမ်မွေ့ သည်ဟုဆို၏)။ ၇၇။ အလုလိတကေသတာ၊ မရောယှက်သော ဆံတော်ရှိသည်၏ အဖြစ်။ ၇၈။ သမကေသတာ၊ ညီညွတ်သော ဆံတော်ရှိသည်၏ အဖြစ်။ ၇၉။ ကောမလ ကေသတာ၊ မစေးသော ဆံတော်ရှိသည်၏ အဖြစ်။ (သည်တောင် ဂဏ္ဍိ၌၊ နာနာဠိတ ကေသတာ၊ အသီးသီး တည်သော ဆံတော်ရှိသော အဖြစ်ဟု ပါ၏)။ ၈၀။ ကေတုမာလာရတုဝိစိတ္တတာ၊ ထိပ်တော်၌ အရောင် စုဟု ဆိုအပ်သော ကေတုမာလာဖြင့် ဆန်းကြယ်သော အဖြစ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တေသံ၊ ထိုသုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော လက္ခဏာတော်ကြီးတို့၏။ ပရိဝါရေဟိ၊ အခြံအရံ ဖြစ်ကုန်သော။ ဣမေဟိ အသီတိ အနုဗျဉ္ဇန လက္ခဏေဟိ၊ ဤရှစ်ဆယ်သော လက္ခဏာတော်ငယ်တို့နှင့်။ သမ္ပန္နာ၊ ပြည့်စုံတော်မူကုန်၏။

ဤတွင် ဂါထာစီကုံး၍ ဆိုသော်ကား -

တံ တုံ သိ ဝ စိ အ နိ သ၊ ဂ သီ ဟံ ဥ ဒ စာ ဣ ပ။
အဂံ ဒ သု အ အ မု အ၊ အ တိ ဝိ သု ဥ မ သိ သု။
ကော ရ ရ ဝ ဝိ တိ သု အာ၊ ရ မု အာ သု တုံ ဂံ အာ ဥ။
ရူ ပ ပ အာ ပ အာ သု သံ၊ အာ အာ အ အာ သု နိ နိ ဆ။
သ ကော ဒ ဘိ သိ သု နိ ဒ၊ သု သိ သံ အ သ ကော နာ ကေ။
အသိတာနု ဗျဉ္ဇနဋ္ဌံ၊ အစိန္တေယျံ ဇိနံ နမေ။

ဤဂါထာတို့သည်ကား အပဒါန် စသော ဘုရားပါဠိတော်တို့၌ လာသော အချို့သော ဂါထာ၊ ဥဘတောဝိဘင်းပါဠိ၊ ခန္ဓကပါဠိ၊ ပရိဝါပါဠိတော်တို့၌ သင်္ဂါယနာတင် ဆရာမြတ်တို့ ထားအပ်သော ဥဒါန်းဂါထာတို့၌ သဂိုဏ်း၊ နဂိုဏ်းကို မကြဉ်မူ၍ ပါသဖြင့် လည်းကောင်း။

နဒိဿတေတ္ထ ယံ ဆန္ဒံ၊ ပယောဂေ ဒိဿတေ ယဒိ။
ဝိသမက္ခရပါဒံ တံ၊ ဂါထာ သာမညနာမတော။

ဟူသော ဝုတ္တောဒယသုတ် လက္ခဏာကို မှီ၍လည်းကောင်း။ သဂိုဏ်း၊ နဂိုဏ်း၊ ကြည်ခြင်း
တို့ကို မငဲ့မူ၍—

တ မေ သ ဒီ ကော မ သု ရေ၊ သော အ ပ နာ ပ သု သု ပိ။
အ ခံ သ တိ ဖု ဝိ သိ ဝေ၊ က ကော က ဂေါ နမာမဟံ။

ဟူသော အာဒိသင်္ကေတဂါထာတို့ကဲ့သို့ အစအက္ခရာတလုံးကိုယူ၍ ဖွဲ့ဆိုသော အာဒိ
သင်္ကေတဝံသ အဋ္ဌကုဏ္ဍ ဂါထာသာမညတည်း။

အနက်ကား။ ။တံ-တမ္ပနခတာ၊ နိသော ခြေသည်း လက်သည်းတော်ရှိသောအဖြစ်၊
တုံ-တုဂ်နခတာ၊ မြင့်သော ခြေသည်း လက်သည်းတော် ရှိသောအဖြစ်။ သိ-သိနိဒ္ဓနခတာ-
သိမ်မွေ့သော ပြေပြစ်သော ခြေသည်း လက်သည်းတော် ရှိသောအဖြစ်။ (ခြေသည်း
လက်သည်းတော်၌ လက္ခဏာတော်သုံးပါး)။ ။ဝ-ဝဋ္ဋဂိုလိတာ၊ လုံးသော ခြေချောင်းလက်
ချောင်းတော် ရှိသော အဖြစ်။ ။စိ-စိတဂိုလိတာ၊ စေ့စပ်သော ခြေချောင်းလက်ချောင်း
တော် ရှိသောအဖြစ်။ ။အ-အနုပုဗ္ဗဂိုလိတာ၊ အစဉ်အားလျော်စွာ ညီညွတ်သော ခြေ
ချောင်း လက်ချောင်းတော်ရှိသောအဖြစ်။ (ခြေချောင်းလက်ချောင်းတော်၌ လက္ခဏာတော်
သုံးပါး)။ ။နိ-နိဂုဠဂေါပုတာ၊ မထင်သော ဖမ္ပက်တော်ရှိသော အဖြစ်။ ။(ဖမ္ပက်တော်၌
လက္ခဏာတော်တပါး)။ ။သ-သမပါဒတာ၊ ညီညွတ်စွာသော ငါးချောင်းသော ခြေချောင်း
တော်ရှိသော အဖြစ်။ (ခြေချောင်းတော်၌ လက္ခဏာတော်တပါး)။ ။ဂ-ဂဇသမာနက္က
မတာ၊ ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းနှင့်တူသော ခြေတော်ဖြန့်သွားခြင်း ရှိတော်မူသည်၏ အဖြစ်။ ။
သီ-သီဟသမာနက္ကမတာ၊ ခြင်္သေ့မင်းနှင့် တူသော ခြေတော် ဖြန့်သွားခြင်း ရှိတော်မူ
သည်၏အဖြစ်။ ။ဟံ-ဟံသသမာနက္ကမတာ၊ ရွှေဟင်္သာမင်းနှင့်တူသော ခြေတော်ဖြန့်
သွားခြင်း ရှိတော်မူသည်၏ အဖြစ်။ ။ဥ-ဥသဘသမာနက္ကမတာ၊ ဥသဘနွားမင်းနှင့်
တူသော ခြေတော်ဖြန့်သွားခြင်း ရှိတော်မူသည်၏အဖြစ်။ ။ဒ-ဒက္ခိဏာဝဋ္ဋဂတိတာ၊
လက်ယာသို့လည်၍ ကြွတော်မူလေ့ ရှိသောအဖြစ်။ (သွားတော်မူခြင်း၌ လက္ခဏာတော်
ငါးပါး)။ ။စာ-စာရုဇဏ္ဍမဏ္ဍလတာ၊ ထက်ဝန်းကျင် ပုဆစ်တော် အဝန်း၏ တင့်တယ်
သောအဖြစ်။ (ပုဆစ်တော်၌ လက္ခဏာတော်တပါး)။ ။ဣ-ဣဘကရသဒိသ ဥဇု ဘုဇတာ၊
ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်း၏နှာမောင်းနှင့်တူသော မောင်းလက်ရုံးရှိသောအဖြစ်။ (မောင်းလက်ရုံးတော်
၌ လက္ခဏာတော်တပါး)။ ။ဤအရာတွင် ဒွိရဒကရသဒိသ ဟူ၍ လည်းကောင်း။ ကဒလိသဒိသ
ဟူ၍လည်းကောင်း၊ သဒ္ဓါကဲ့အနက်ရှိကြ၏။ ။ပ-ပရိပုဏ္ဏ ပုရိသဗျဉ္ဇနတာ၊ ထက်ဝန်းကျင်
ပြည့်သော မြတ်သော အင်္ဂါတော်ရှိသည်၏အဖြစ်။ (နိမိတ်တော်၌ လက္ခဏာတော်တပါး)။ ။
အ-အဘိန္နနာဘိတာ၊ မပြတ်မပွဲသော ချက်တော်ရှိသည်၏ အဖြစ်။ ။ဂံ-ဂမ္ဘီရနာဘိတာ

နက်သော ချက်တော်ရှိသည်၏ အဖြစ်။ ။၅-ဒက္ခိဏာဝဋ္ဋနာဘိတာ၊ လက်ယာရစ်လည်
 သော ချက်တော်ရှိသည်၏ အဖြစ်။ (ချက်တော်၌ လက္ခဏာတော်သုံးပါး)။ သု-သုဝိဘတ္တသဗ္ဗ-
 ဂတ္တတာ၊ ကောင်းစွာ ဝေဖန် အပ်သော အလုံးစုံသော ကိုယ်တော်ရှိသည်၏ အဖြစ်။
 အနုပုဗ္ဗစာရဂတာ၊ အစဉ်အားလျော်စွာ တင့်တယ်သော ကိုယ်တော်ရှိသည်၏အဖြစ်။ ။
 အ-အနုပုဗ္ဗရုစိရဂတ္တတာ၊ အစဉ်အားလျော်စွာ ပြုံးပြုံးပြက်သော ကိုယ်တော် ရှိသည်၏
 အဖြစ်။ မု-မုဒုဂတ္တတာ၊ နူးညံ့သော ကိုယ်တော်ရှိသည်၏အဖြစ်။ ။အ-အနုဿန္နာနော
 သန္နသမဂတ္တတာ၊ ပါးထိုက်သော အရာ၌မမိုး၊ ဖြိုးထိုက်သောအရာ၌ မကြုံသော ကိုယ်တော်
 ရှိသည်၏အဖြစ်။ ။အ-အလိနဂတ္တတာ၊ မတုန်မလိမ်သော ကိုယ်တော်ရှိသည်၏ အဖြစ်။
 တိ-တိလကာဒိရဟိတ ဂတ္တတာ၊ ချေမ့မည်းစသည်မှ ကင်းသောကိုယ်တော်ရှိသည်၏
 အဖြစ်။ ဝိ-ဝိသုဒ္ဓဂတ္တတာ၊ စင်ကြယ်သော ကိုယ်တော်ရှိသည်အဖြစ်။ ။သု-သုခု
 မာလဂတ္တတာ၊ နူးညံ့သိမ်မွေ့သော ကိုယ်တော်ရှိသည်၏ အဖြစ်။ ။ဥ-ဥဇ္ဇလိတသော
 မဂတ္တတာ၊ အလွန်ထွန်းတောက်ပသော ငြိမ်းချမ်းသော ကိုယ်တော်ရှိသည်၏ အဖြစ်။ ။
 မ-မလဝိရဟိတဂတ္တတာ၊ အညစ်အကြေးကင်းသော ကိုယ်တော်ရှိသည်၏အဖြစ်။ ။သိ-
 သိနိဒ္ဓဂတ္တတာ၊ ပြေပြစ်သောကိုယ်တော်ရှိသည်၏ အဖြစ်။ ။သု-သုဂန္ဓတနုကတာ၊ အလွန်
 မွှေးသောကိုယ်တော်ရှိသည်၏ အဖြစ်။ (ကိုယ်တော်၌လက္ခဏာတော် တဆယ့်သုံးပါး)။ (ပထမ
 ဂါထာ သုံးဆယ့်နှစ်လုံး အနက်ပြီးပြီ။)

ကော-ကောဋိသဟဿ ဟတ္ထိဗလ ဓာရဏဘာ၊ ကုဋေတထောင်သော ဆင်ပြောင်
 အားကို ဆောင်နိုင်သော အားတော်ရှိသည်၏အဖြစ်။ (အားတော်၌ လက္ခဏာတော်သုံးပါး။
 ဤအားတော်သည် ကာယဗလ ဖြစ်သည် ဟူလို။ ကိုယ်တော်၏ လက္ခဏာ၌ သွင်း၍လည်း
 ရေတွက်ကြ၏။) ။ရ-ရဲတ္တာဋ္ဌတာ၊ နီသောနှုတ်ခမ်းတော် ရှိသည်၏ အဖြစ်။ (နှုတ်
 ခမ်းတော်၌ လက္ခဏာတော်တပါး)။ ။ရ-ရတ္တဒ္ဓိဇမံသတာ၊ နီသောသွားဖုံးတော်ရှိသည်၏
 အဖြစ်။ ။ဝ-ဝဋ္ဋဒါဋ္ဌတာ၊ လုံးသော စွယ်တော် ရှိသည်၏ အဖြစ်။ ။ဝိ-ဝိသုဒ္ဓဒါဋ္ဌ-
 တာ၊ စင်ကြယ်သော (စွယ်တော်ရှိသည်၏ အဖြစ်။ ။တိ-တိက္ခဒါဋ္ဌတာ၊ ထက်သောစွယ်တော်
 ရှိသည်၏အဖြစ်။ သု-သုက္ကဒါဋ္ဌတာ၊ ဖြူစင်သော စွယ်တော်ရှိသည်၏ အဖြစ်။ ။(စွယ်တော်
 ၌ လက္ခဏာတော်လေးပါး)။ ဤလေးပါးတို့တွင် ဝိသုဒ္ဓဒါဋ္ဌတာ၌ ဝိသုဒ္ဓဒန္တတာဟု အချို့
 စာရှိ၏။ ဝိသုဒ္ဓဒန္တတာဟုရှိလျှင် အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော သွားတော်ရှိသည်၏ အဖြစ်
 ဟု ဆိုရမည်။ ဤသို့ယူလျှင် စွယ်တော်၌ လက္ခဏာသုံးပါး။ အလုံးစုံသော သွားတော်
 သာမည၌ လက္ခဏာတော်တပါးဟု ခွဲ၍ယူသင့်၏။ ။အာ-အာယတဝဒနိယာ၊ ရှည်
 လျားသော နှုတ်သီးတော် ရှိသည်၏အဖြစ်။ (နှုတ်သီးတော်၌ လက္ခဏာတော်တပါး)။
 ရ-ရတ္တဇိဝုတာ၊ နီသော လျှာတော်ရှိသည်၏အဖြစ်။ ။မု-မုဒုတနုကဇိဝုတာ၊ နူးညံ့သော
 ပါးသောလျှာတော်ရှိသည်၏အဖြစ်။ ။အာ-အာယဘဇိဝုတာ၊ ရှည်သော လျှာတော်ရှိသည်၏
 အဖြစ်။ (လျှာတော်၌ လက္ခဏာတော်သုံးပါး)။ ။သု-သုဂန္ဓမုခတာ၊ မွှေးသောခံတုင်း

တော်ရှိသည်၏အဖြစ်။ ။(ခံတွင်းတော်၌ လက္ခဏာတော်တပါး)။ ။တုံ-တုံနာသတာ၊ မြင့်သောနာယောင်တော် ရှိသည်၏ အဖြစ်။ ။(နာယောင်တော်၌ လက္ခဏာတော် တပါး)။ ။ဂ-ဂမ္ဘီရပါဏိလေခတာ၊ နက်သော လက်ခြားရေးတော် ရှိသည်၏အဖြစ်။ ။အာ- အာယတလေခတာ၊ ရှည်လျားသော လက်ခြားရေးတော်ရှိသည်၏အဖြစ်။ ။ဥ-ဥဗ္ဗလေခတာ၊ ဖြောင့်သော လက်ရေးတော်ရှိသည်၏အဖြစ်။ ။ရ-ရုစိသဏ္ဌာနလေခတာ၊ နှစ်လို့ဖွယ်သော သဏ္ဌာန်ရှိသော အရေးအသား ရှိသည်၏အဖြစ်။ ။(အရေးအသား၌ လက္ခဏာတော် လေးပါး)။ ။ပ-ပရိမဏ္ဍလပုဘာဝန္တတာ၊ ထက်ဝန်းကျင် တလံမျှလောက်သောကိုယ်တော် ရောင်ရှိသည်၏အဖြစ်။ ။(ဗျာမပုဘာမည်သော ဇာတိပါ ကိုယ်ရောင်၌ လက္ခဏာတော် တပါး)။ ။ပ-ပရိပုဏ္ဏကပေါလတာ၊ ထက်ဝန်းကျင်ပြည့်သော ပါးပြင်တော်ရှိသောအဖြစ်။ (ပါးပြင်တော်၌ လက္ခဏာတော်တပါး)။ ။အာ-အာယတဝိသာလနေတ္တတာ၊ ရှည်လျား သော ကျယ်သော မျက်စိတော်ရှိသောအဖြစ်။ ပ-ပဉ္စပုသာဒဝန္တနေတ္တတာ၊ ကြည်ညို ဖွယ်ရှိသော ငါးပါးသော အဆင်းနှင့်ပြည့်စုံသော မျက်စိတော်ရှိသောအဖြစ်။ ။(မျက်စိ တော်၌ လက္ခဏာတော်နှစ်ပါး)။ ။အာ-အာကုဉ္စိတဂ္ဂုပခုမတာ၊ မကောက်သော အဖျား ရှိသော မျက်မှူး မျက်တောင်တော် ရှိသောအဖြစ်။ ။(မျက်တောင်တော်၌ လက္ခဏာ တော် တပါး)။ ။သု-သုသဏ္ဌိတဘမုကတာ၊ ကောင်းသော သဏ္ဌာန်ရှိသော မျက်မှောင် ရိပ်တော်ရှိသောအဖြစ်။ ။သံ-သဏ္ဍလောမ ဘမုကတာ၊ သိမ်မွေ့သော မျက်မှောင်မှူး တော် ရှိသောအဖြစ်။ အာ-အာယတဘမုကတာ၊ အလျားရှည်သော မျက်မှောင်တော် ရှိသောအဖြစ်။ (မျက်မှောင်တော်ရိပ်၊ မျက်မှောင်မှူးတော်၌ လက္ခဏာတော်သုံးပါး။ ဤမျက်တောင်တော်နှင့် မျက်မှောင်တော်ကိုဆိုရာ၌ သဘောအတူတူထင်မိသည်)။ ။ အာ-အာယတကဏ္ဍတာ၊ ရှည်သောလျားသောနားရွက်တော်ရှိသောအဖြစ်။ (ဤသို့လာသော အာယတကဏ္ဍ လက္ခဏာတော်ကိုရည်၍ ပညာရှိ အဆက်ဆက်တို့သည် ရုပ်တုဆင်းတု တော် ထုလုပ်ရာ၌ နားရွက်တော်ကို အထွာတော်နှင့်ဖွဲ့၍အရှည်အလျား ထုလုပ်လေသည်။ ရှေးစာတမ်းဟောင်းတို့၌ကားနားရွက်တော်ကို ပခုံးတော်သို့ မထိစေနှင့် အမှာရှိသည်။ ယခု ငါတို့လက်ထက်၌မူကားနားရွက်တော်ကို ပခုံးတော်သို့ ထိစေလျက် ထုလုပ်ကြသည်)။ ။အ- အနုနာရုစိကဏ္ဍတာ၊ စဉ်းငယ်ညွတ်သော နှစ်လို့ဖွယ်ရှိသော နားရွက်တော်ရှိသောအဖြစ်။ (နားရွက်တော်၌ လက္ခဏာတော် နှစ်ပါး)။ ။အာ-အာယတပုထုလနုလာဋ္ဌတာ၊ ရှည်သော အသားဟူသော နဖူးပြင်ရှိတော်မူသည်၏အဖြစ်။ (နဖူးပြင်၌ လက္ခဏာတော်တပါး)။ သု- သုဂန္ဓမုဒ္ဒတာ၊ မွှေးလှစွာသော မဏိတော်ဦးထိပ်ပြင်တော်ရှိသောအဖြစ်။ (ဦးထိပ်ပြင်တော် ၌လက္ခဏာတော်တပါး)။ ။နိ-နိဂဏ္ဌသိရတာ၊ ထွတ်မြင်းအမာရာကင်းသော ဦးခေါင်းတော် ရှိသောအဖြစ်။ ။နိ-နိဂုဠသိရတာ၊ ရှိုက်ပက်နိမ့်ဝှမ်းခြင်းကင်းသော ဦးခေါင်းတော်ရှိသော အဖြစ်။ ။ဆ-ဆတ္တနိဘစာရသိရတာ၊ ရွှေထီးဝန်းနှင့်တူသော နှစ်လို့ဖွယ်သော မတိမချွန်း စက်လှစွာသော ဦးခေါင်းတော်ရှိသော အဖြစ်။ (ဦးခေါင်းတော် လက္ခဏာတော်သုံးပါး)။ ဒုတိယဂါထာ အနက်ပြီးပြီ။ (ဤတွင်လက္ခဏာတော်ငယ် ခြောက်ဆယ်လေးပါးရှိပြီ။)

သ-သမလောမတာ၊ ညီညွတ်သော မွေးညင်းတော်ရှိသော အဖြစ်။ ကော-ကောမလ
လောမတာ၊ သိမ်မွေ့သော မွေးညင်းတော်ရှိသော အဖြစ်။ ။ဒ-ဒက္ခိဏာဝဋ္ဋလောမတာ၊
လက်ယာရစ်လည်သော မွေးညင်းတော်ရှိသောအဖြစ်။ ။ဘိ-ဘိဒဉ္စန နဂသဒိသလောမတာ၊
ပြတ်သော တိသော မျက်စဉ်းတောင်နှင့် တူသော ညီသော မွေးညင်းတော်ရှိသောအဖြစ်။
(ဤအရာ၌ မျက်စဉ်းတောင်ကို ဥပမာပြုခြင်းသည် ညီသည်ကို ရည်၍သာပြုသည်။ လက္ခ-
ဏာတော်ငယ်၌ မဝင်သင့်။ ဤလက္ခဏာတော်ငယ်၌ကား- မျက်စဉ်းတောင်၏ တိတိပြတ်
သော ဥပမာနှင့်တူသော မွေးညင်းတော်၏ အညီအညွတ်၊ မရှည်လွန်း၊ မတိုလွန်း၊ အဖျား
အညွန့်တိတိ ညီညွတ်ခြင်းကိုသာ လက္ခဏာတော်ငယ်၌ ဝင်သင့်မည်ထင်သည်။ တပါးသော
သူတို့၏ မွေးညင်းသည် ရှည်တုံ တိုတုံ မညီမညွတ်ရှိသည်။ ဘုရားသခင်တို့မှာ ဤကဲ့သို့
အတိုအရှည်မရှိ။ ညီညီညွတ်ညွတ် ရှိမည်ဟုထင်သည်။ ညီရောင်ထွက်သော အဆင်းနှင့်
တကွ အထက်သို့ အဖျားတက်ခြင်းကား မဟာပုရိသလက္ခဏာတော်ကြီး အဝင်ဖြစ်သည်။
အသိတာနုဗျဉ္စန လက္ခဏာတော်ငယ် မဟုတ်။ ထို့ကြောင့်၊ လက္ခဏာတော်ကြီးရှိခိုး
မဟာနမက္ကရဂါသာ မဟာပဏာမကြီး ဂါထာတို့၌ နိလမုဒ္ဒဂ္ဂလောမော ဟု ဆိုသည်။
စင်စစ်အားဖြင့်ကား လက္ခဏသုတ်ပါဠိတော်၌ ဥဒ္ဒဂ္ဂလောမတာကိုသာ လာ၏။ နိလသဒ္ဓါ
ကား မပါပေ။ မပါသော်လည်း လက္ခဏာတော်ငယ်၌လည်း နိလလက္ခဏာတော် မပါသော
ကြောင့် နမက္ကာရဆရာတို့လည်း လက္ခဏာတော်ကြီး၌ သွင်းလေပြီဖြစ်၍ ညီသောအဆင်း
တော်ကို လက္ခဏာတော်ကြီး အဝင်ဟု ဆိုလိုက်ပေသည်။)။ သိ-သိနိဒ္ဒလောမတာ၊ သိမ်မွေ့
ပြေပြစ်သော မွေးညင်းတော် ရှိသောအဖြစ်။ (မွေးညင်းတော်၌ လက္ခဏာတော်ငါးပါး)။ ။
သု-သုဗ္ဗမအဿာသ ပဿာသ ဓာရဏတာ၊ သိမ်မွေ့သော ထွက်သက်ဝင်သက်ကို ဆောင်သည်
၏အဖြစ်။ (ထွက်သက် ဝင်သက်တော်၌ လက္ခဏာတော် တပါး)။ နိ-နိလကေသတာ၊ မည်းနက်
သော ဆံတော်ရှိသောအဖြစ်။ ဒ-ဒက္ခိဏာဝဋ္ဋ ကေသတာ၊ လက်ယာရစ်လည်၍ တည်သော
ဆံတော်ရှိသောအဖြစ်။ သု-သုသဏ္ဌာန ကေသတာ၊ ကောင်းသော ဆံတော်ရှိသောအဖြစ်။
သိ-သိနိဒ္ဒကေသတာ၊ ပြေပြစ်သော ဆံတော်ရှိသောအဖြစ်။ သံ-သဏ္ဌကေသတာ၊ သိမ်မွေ့သော
ဆံတော်ရှိသောအဖြစ်။ အ-အလုလိတ ကေသတာ၊ မထွေးမယှက်သော ဆံတော်ရှိသော
အဖြစ်။ သ-သမကေသတာ၊ ညီညွတ်သော ဆံတော်ရှိသောအဖြစ်။ ။ကော-ကောမလ
ကေသတာ၊ နူးညံ့သော ဆံတော်ရှိသောအဖြစ်။ ။နာ-နာနာဌိတ ဧကသတာ၊ အသီးအသီး
တည်သော ဆံတော်ရှိသောအဖြစ်။ (ဆံတော်၌ လက္ခဏာတော် ကိုးပါး)။ ကေ-ကေတု-
မာလာဝိနဒ္ဓတာ၊ ဦးထိပ်တော်၌ အရောင်စုဟု ဆိုအပ်သော ကေတုမာလာ ရောင်လျှံတော်
ဖြင့်မြွေးယှက်အပ်သည်၏ အဖြစ်။ (ရောင်လျှံတော်၌ လက္ခဏာတော်တပါး)။ ။ ဣတိ၊ ဤသို့။
အသိတာနုဗျဉ္စန၊ ရှစ်ဆယ်သော လက္ခဏာတော်ငယ်တို့၏ တည်ရာလည်းဖြစ်တော်မူထသော။
အစိန္တေယျံ၊ မကြံစည်အပ် မကြံစည်နိုင်သော ဣဒ္ဓိ၊ ဝါစ၊ ရူပ၊ ဉာဏဟု ဆိုအပ်သော ဂုဏ်တော်
အပေါင်းနှင့်လည်း ပြည့်စုံတော်မူထသော။ ဇိနံ၊ သုံးလူ ထွတ်ခေါင် ငါးမာရ်အောင်ကို။ အဟံ၊
ငါသည်။ နမေ-နမာမိ၊ ရှိခိုးပါ၏။

ဤတွင်ရှေ့ကား-ခြေသည်း လက်သည်းတော်၌ လက္ခဏာတော်သုံးပါး၊ ခြေချောင်း လက်ချောင်းတော်၌ လက္ခဏာတော်သုံးပါး၊ ဖမ္ပက်တော်၌ လက္ခဏာတော်တပါး၊ ခြေချောင်း တော်၌ လက္ခဏာတော် တပါး၊ သွားတော်မူခြင်း၌ လက္ခဏာတော် ငါးပါး၊ ပုဆစ်တော်၌ လက္ခဏာတော်တပါး၊ ပေါင်၊ လက်ရုံးတော်၌ လက္ခဏာတော် တပါး၊ နိမိတ်တော်၌ လက္ခဏာ တော်တပါး၊ ချက်တော်၌ လက္ခဏာတော်သုံးပါး၊ ကိုယ်တော်၌ လက္ခဏာတော်တဆယ့်သုံးပါး၊ အားတော်၌ လက္ခဏာတော်တပါး၊ နှုတ်ခမ်းတော်၌ လက္ခဏာတော်တပါး၊ သွားဖုံးတော်၌ လက္ခဏာတော်တပါး၊ စွယ်တော်၌ လက္ခဏာတော် သုံးပါး၊ သွားတော်၌ လက္ခဏာတော် တပါး၊ နှုတ်သီးတော်၌ လက္ခဏာတော်တပါး၊ လျှာတော်၌ လက္ခဏာတော် သုံးပါး၊ ခံတွင်း တော်၌ လက္ခဏာတော် တပါး၊ နှာယောင်ဟော်၌ လက္ခဏာတော်တပါး၊ အရေအသားတော်၌ လက္ခဏာတော်လေးပါး၊ ကိုယ်ရောင်တော်၌ လက္ခဏာတော် တပါး၊ ပါးတော်၌ လက္ခဏာတော် တပါး၊ မျက်စိတော်၌ လက္ခဏာတော်နှစ်ပါး၊ မျက်မွှေး မျက်တောင်တော်၌ လက္ခဏာတော် တပါး၊ မျက်မှောင်တော်၌ လက္ခဏာတော် သုံးပါး၊ နားရှက်တော်၌ လက္ခဏာတော် နှစ်ပါး၊ နဖူးပြင်တော်၌ လက္ခဏာတော် တပါး၊ ဦးထိပ်ပြင်တော်၌ လက္ခဏာတော်တပါး၊ ဦးခေါင်း တော်၌ လက္ခဏာတော်သုံးပါး၊ မွှေးညင်းတော်၌ လက္ခဏာတော်ငါးပါး၊ ထွက်သက်ဝင်သက် တော်၌ လက္ခဏာတော် တပါး၊ ဆံတော်၌ လက္ခဏာတော် ကိုးပါး၊ ရောင်လျှံတော်၌ လက္ခဏာတော် တပါးအားဖြင့် ပေါင်း ရှစ်ဆယ် ဖြစ်သတည်း။

၇၄-ပုစ္ဆာ။ ။ တကြောင်းလည်း- “သုံးဆယ့်နှစ်ပါး၊ ထင်ရှား လက္ခဏာ၊ အင်္ဂါရှစ်ဆယ်၊ ရောင်ခြောက်သွယ်ဖြင့်၊ လျှပ်နယ် တောက်ရှိမ်း၊ နှောင့်ယှက်ငြိမ်း လျက်၊ ခပ်သိမ်းလက္ခဏာ၊ မဟာဝိသယ၊ ဉာဏခိပတိ၊ ဂုဏ်ထူးရှိသား၊ မုနိကုဉ္ဇရ၊ သမ္ပဒ္ဒနှင့်၊ ဓမ္မသံဃာ၊ ရတနာအား၊ ဦးထိပ်ဖျား၌၊ မှန်ထားဝန္ဒနာ၊ ရှိညွတ်စွာသည်၊ သဒ္ဓါနှလုံးကြည်ပြီး၍” ဟု မင်္ဂလာစေတီမော်ကွန်းတွင် စပ်တော်မူသည်၌ သုံးဆယ့် နှစ်ပါး ထင်ရှားလက္ခဏာဆိုသည်မှာ မဟာပုရိသလက္ခဏာတော်ကြီး သုံးဆယ့်နှစ်ပါး ကိုဆိုသည်ဟု အတပ်သိရပါတော့သည်။ အင်္ဂါရှစ်ဆယ်၊ ရောင်ခြောက်သွယ်ဖြင့် ဆိုရာ၌- အင်္ဂါရှစ်ဆယ်ပင် အထူးရှိဦးမည် လက္ခဏာတော် ရှစ်ဆယ်ကိုပင် အင်္ဂါ ရှစ်ဆယ်ဆိုသည် ဖြစ်မည်ကို သိလိုပါသည်။

၇၄-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ သုံးဆယ့်နှစ်ပါး၊ ထင်ရှားလက္ခဏာ၊ အင်္ဂါရှစ်ဆယ်၊ ရောင်ခြောက် သွယ်ဖြင့်၊ လျှပ်နယ်တောက်ရှိမ်း၊ နှောင့်ယှက်ငြိမ်းလျက်၊ စသည်ဖြင့်စပ်သော ပျို့တွင် အင်္ဂါ ရှစ်ဆယ်၊ ရောင်ခြောက်သွယ်ဖြင့်ဆိုရာ၌ အင်္ဂါပင်ရှစ်ဆယ် အထူးရှိဦးမည်၊ လက္ခဏာတော်ငယ် ရှစ်ဆယ်ကိုပင် ဆိုသည်ဖြစ်မည်ကို သိလိုပါသည် ဟုရာ၌-

ဘုရားဂုဏ်ကျေးဇူးတော်တို့ကို ဆိုရာ ချီးမွမ်းရာတို့၌ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော လက္ခဏာတော်ကြီး၏ အခြားမဲ့၌ အသိတိ အင်္ဂသမ္ပန္န ဖြစ်သော အကြောင်းတို့ကို ကျမ်းဂန်တို့၌မဆို၊ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော လက္ခဏာတော်တို့ကို ဆိုလျှင် အဝိနာဘာဝနည်း။ နာနန္ဒရိက နည်းအားဖြင့် လက္ခဏာတော်ငယ် ရှစ်ဆယ်တို့ကိုသာ ဆိုကုန်သည်။ ထို့ကြောင့် မဟာဝင်ကျမ်း၌—

ဒုတ္တိံ သ လက္ခဏူ ပေတံ၊ အသိတိ ဗျဉ္ဇနုဇ္ဇလံ။
ဗျာမပ္ပဘာ ပရိက္ခိတ္တံ၊ ကေတုမာလာဘိ သောဘိတံ။
ဟူသောပါဌ်၊ သမန္တပါသာဒိက ဝိနည်းအဋ္ဌကထာ၌—

အသိတာနုဗျဉ္ဇနပုဋိမဏ္ဍိတံ ဒုတ္တိံ သ မဟာပုရိသလက္ခဏသသိရိကတာယ ဝိကသိတ-
နိလုပ္ပလပုဏ္ဏရိကပုဋိမဏ္ဍိတမိဝ သလိလတလံ။

စသည်ဖြင့် လာသောပါဌ်။ အဋ္ဌသာလိနိ မည်သော အဘိဓမ္မာအဋ္ဌကထာ၌လည်း။

သရီရေ ကင်္ခမာနော ဒုတ္တိံ သဝရလက္ခဏပုဋိမဏ္ဍိတံ နာမ သရီရံ အတ္ထိနုခေါ နတ္ထိတိ ကင်္ခတိ။ ဂုဏေ ကင်္ခမာနော အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နဇာနနသမတ္ထံ သဗ္ဗညုတဉာဏံ အတ္ထိနုခေါ နတ္ထိတိ ကင်္ခတိ။ ဥဘယတ္ထ ကင်္ခမာနော အသိတိ အနုဗျဉ္ဇနဗျာမပ္ပဘာနုရဉ္စိတာယ သဉ္စိတာယ သရီရနိဗ္ဗတ္တိယာ သမန္တာဂတော သဗ္ဗညေယျဇာနနသမတ္ထံ သဗ္ဗညုတဉာဏံ ပဋိဝိဇ္ဈိတွာ ဌိတော လောကတာရကော ဗုဒ္ဓေါ နာမ အတ္ထိ နုခေါ နတ္ထိတိ ကင်္ခတိ။

စသည်ဖြင့် လာသောပါဌ်၊ မနောရထပူရဏီမည်သော အင်္ဂုတ္တရနိကာယ် အဋ္ဌကထာ။ သမ္မောဟဝိနောဒနိ မည်သော ဝိဘင်းအဋ္ဌကထာ၊ သုမင်္ဂလဝိလာသိနိမည်သော ပါထေယျဝဂ် အဋ္ဌကထာတို့၌ လာသော—

သဗ္ဗဓာတုယော ဗောဓိမဏ္ဍေ သန္နိပတိတွာ ဗုဒ္ဓရူပံ ဂဟေတွာ ဗောဓိမဏ္ဍေ ပလ္လင်္ကေန ဗုဒ္ဓသရီရသိရိံ ဒဿိဿန္တိ။ ဒုတ္တိံ သမဟာပုရိသလက္ခဏာနိ အသိတိ အနုဗျဉ္ဇနာနိ ဗျာမပ္ပဘာတိ သဗ္ဗံ ပရိပုဏ္ဏမေဝ ဟောတိ။ တတော ယမကံ ပါဠိဟာရိယသဒိသံဝိယ ပါဠိဟာရိယံ ကရိဿန္တိ။ ဆဗ္ဗဏ္ဍရသ္မိယော ဝိဿဇ္ဇေဿန္တိ။

အစရှိသောပါဌ်။

ဥပေတာ ဗုဒ္ဓဓမ္မဟိ၊ အဋ္ဌာရသဟိ နာယကာ။
ဗာတ္ထိံ သလက္ခဏပေတာ၊ သိတာနုဗျဉ္ဇနာဓရာ။

ဟူ၍ လာသောပရိတ်ကြီးပါဠိတော်တို့၌လည်း သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော မဟာပုရိသလက္ခဏာတော်ကြီးနှင့် ရှစ်ဆယ်သော လက္ခဏာတော်ငယ်တို့သည် အတူမကွာလာသည်။ ထို့ကြောင့် အင်္ဂါရှစ်ဆယ်ဟူသည်ကား လက္ခဏာတော်ငယ် ရှစ်ဆယ်ကိုသာ ယူသင့်သည်။ တကြောင်းလည်း သဒ္ဒါကျမ်းတို့၌—

သံယောဂဝိပူယောဂဉ္စ၊ သဟစရိယ ဝိရောဓတော။
သဒ္ဓန္တရဝသေနာပိ၊ သဒ္ဓေါ ဝိသေသ ဝါစကော။

သံယောဂဝိပူယောဂဉ္စ- သမ္ပယောဂဝိပူယောဂတော စ၊ သမ္ပယောဂ ဝိပူယောဂအားဖြင့်
လည်းကောင်း။ သဟစရိယဝိရောဓတော စ၊ သဟစရိယဝိရောဓအားဖြင့် လည်းကောင်း။
သဒ္ဓန္တရဝသေနာပိ၊ သဒ္ဓါထူးသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်းကောင်း။ သဒ္ဓေါ၊ သဒ္ဓါသည်။
ဝိသေသဝါစကော၊ ထူးသောအနက်ကို ဟော၏။

သဒ္ဓါတို့သည် သမ္ပယောဂကိုမြင်သဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝိပူယောဂကိုမြင်သဖြင့် လည်း
ကောင်း၊ သဟစရိယကို မြင်သဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝိရောဓကို မြင်သဖြင့်လည်းကောင်း၊
သဒ္ဓါ၏ ထူးသောအစွမ်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ထူးပြားသော အနက်ကိုဟောသည်ဟု
ဆိုအပ်သည်နှင့်အညီ သမ္ပယောဂ အားဖြင့် ကြံသည်ရှိသော် သဝတ္ထ ဓေနုမာနေဟိ ဟုဆိုလျှင်
သားငယ်ရှိစကောင်းသော နွားမကို သိအပ်သည်။ မြည်းမကို မသိအပ်။ အဝတ္ထံ ဓေနုမာ
နေဟိ- ဟုဆိုလျှင် မြည်းမကို သိအပ်၏။ နွားမကို မသိအပ်ဟု ဆိုသော ပရိဘာသာနှင့် အညီ
အသီတိ အနုဗျဉ္ဇန ကျမ်းလာပါဌ်တို့ကိုမှီ၍ ရှစ်ဆယ်ဆိုလျှင် လက္ခဏာတော်ငယ်ကိုသာ
သိအပ်၏။

တကြောင်းလည်း ဝိပူယောဂအားဖြင့် ကြံသော် သာရိပုတ္တော မောဂ္ဂလ္လာနောဟု
ဆိုလျှင် တက္ကကျင်လည်ဖော်ဖြစ်သော မောဂ္ဂလာန သဒ္ဓါနှင့်တက္ကဖြစ်သောကြောင့် အဂ္ဂ
သာဓက ဖြစ်သော အရှင်သာရိပုတြာကိုသာ သိအပ်၏။ ဟတ္ထကဖြစ်သော သာရိပုတြာကို
မသိအပ်ဟု ဆိုသော ပရိဘာသာနှင့်အညီ သုံးဆယ်နှစ်ပါး ထင်ရှားလက္ခဏာ၊ ဟူသော
သဟစရိယနှင့်တက္က ဖြစ်သောကြောင့် ရှစ်ဆယ်အင်္ဂါဟူသော ပဒ၌ လက္ခဏာတော်ငယ်
ရှစ်ဆယ်ကိုသာ သိအပ်၏။

ယင်းသို့ တပြီးကား လက္ခဏာတော်ငယ် ရှစ်ဆယ်ဟူ၍ပင် စပ်သင့်ပါ၏တကား။ ယုံမှား
ဖွယ်ရှိအောင် အင်္ဂါရှစ်ဆယ်ဟု အဘယ်ကြောင့် ဆိုသနည်းဟူငြားအံ့။ ကဗျာဖြစ်၍ အက္ခရာတူ
အသံတူ နီးခဲ့သော် ဒေါသရောက်သည်ဟု သုဗောဓာလင်္ကာရကျမ်းတို့၌ ဆိုသောကြောင့်
မစပ်လေသည်။ ပုံကား - ဝါကျဒေါသ ကိုးပါးတို့တွင် တခုသောအနက်ကို အဖန်ဖန်
အထပ်ထပ် ဆိုသော ဧကတ္ထ ဒေါသသည် သဒ္ဓါ အားဖြင့်လည်း ဒေါသတပါး။
အနက်အားဖြင့်လည်း ဒေါသတပါး၊ ဤသို့နှစ်ပါးပြားသတည်း။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် - သဒ္ဓါ
အားဖြင့် ဧကတ္ထ ဒေါသနှင့်ဆိုင်သော ပျို့ကား - “နုတ်စံပယ်ကို၊ နားငယ်သို့ပင်၊ ခုခုတင်
၍၊ အိမ်ရှင်မွေးမိ၊ မြော်မိမိတည့်။” ဟူ၍ ဆိုရာ၌။ တပုဒ်မျှ မခြားပဲ မိအက္ခရာ ထပ်မံ
လေသည်။ “ပျောင်းရိညှိုးမြန်း၊ စစ်တဲခန်းက၊ လွမ်းမြန်းတရူ၊ အဘယ်သူလျှင်၊ ပန်းတူနား၌၊
ဆင်မကြိုက်လိမ့်။” ဟူသော အရာ၌လည်း တပုဒ်ခြားကာမျှဖြင့်သာ မြန်းအက္ခရာ ထပ်မံ
လေသည်။ ပြုယုဂ်၌ - ဝါရိဒေါ ဝါရိဒေါမ္မရံ - ဟူသော ပြုယုဂ်နှင့်အညီ။ သဒ္ဓါအားဖြင့်

ကေတ္တဒေါသရောက်သင့်သည်။ ၎င်းနည်းတူ ကေတ္တဒေါသရောက်ရာသော အကြောင်း ရှိသောကြောင့် “သုံးဆယ်နှစ်ပါး၊ ထင်ရှား လက္ခဏာ၊ လက္ခဏာ ရှစ်ဆယ်၊ ရောင်ခြောက်သွယ်ဖြင့်” ဟု မစပ်မူ၍ “အင်္ဂါရှစ်ဆယ်၊ ရောင်ခြောက်သွယ်ဖြင့်” ဟူ၍ စပ်လေသည်။

အလင်္ကာရဒေါသ ကင်းစိမ့်သောငှာ လက္ခဏာဆို ရမည့်အရာကို အင်္ဂါဟု ဆိုမိချေသော် အနက်သဘော မဖောက်ပြန်ပြီလော ဟူငြားအံ့၊ မဖောက်ပြန်ပြီ။ ထို့ကြောင့် အဘိဓာန် အနေကတ္ထဝဂ်တွင် သဘာဝကော်သု လက္ခဏံ။ လက္ခဏံ၊ လက္ခဏသဒ္ဒါသည်။ သဘာဝကော်သု၊ သဘောဟူသောအနက်၊ အမှတ်ဟူသော အနက်တို့၌။ ဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ဟူ၍ဆိုသည်။

ဤအရာတွင် လက္ခဏာတော် ဆိုသည်လည်း ကိုယ်တွင်မှတ်ကြောင်းဖြစ်သည်။ အင်္ဂါဆိုသည်လည်း ကိုယ်တွင်ရှိသောအင်္ဂါဖြစ်သည်။ အဘိဓာန် အနေကတ္ထ ဝဂ်၌လည်း - အင်္ဂါဒေသေ ဗဟုမှဂ် ၊ တထာဝယဝ ဟေတုသု။ အင်္ဂါ၊ ပုလ္လင်ဖြစ်သော အင်္ဂါသဒ္ဒါသည်။ ဒေသေ၊ အင်္ဂါတိုင်း၌လည်းကောင်း။ ဗဟုမှိ စ၊ များသောအနက်၌လည်းကောင်း။ ဘဝေ၊ ဖြစ်၏။ တထာ၊ ထိုမှတပါး။ အင်္ဂါ၊ နုပုလ္လင် အင်္ဂါသည်။ အဝ-ယဝဟေတုသု၊ အစိတ်ဟူသောအနက် အကြောင်းဟူသော အနက်တို့၌။ ဘဝေ၊ ဖြစ်၏။ ဟူ၍ဆိုသည်။

အစိတ်ဆိုသည်မှာလည်း ကိုယ်၌ဖြစ်လျှင် ရူပကာယဖြစ်သော လက်ခြေစသော အင်္ဂါသည်ပင် အစိတ်မည်သည်။ ထို့ကြောင့် ပါရာဇိကဏ် အဋ္ဌကထာ၊ ဘဂဝါဂုဏ်တော် အဖွင့်တွင် - ရူပကာယဒဿနဗျာဝဋ္ဌဇနနယနပုသာဒဇနနသမတ္တာ သဗ္ဗာကာရပရိပူရာ သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂသိရီ။ ဟူ၍ ပြရာ၌ - သိရီ၏အရဖြစ်သော သဗ္ဗာကာရပရိပူရဖြစ်သော အင်္ဂါကြီးငယ်သည် လက္ခဏာတော် ကြီးငယ်နှစ်မျိုးကိုပင် ယူသင့်သည်။ ယူသင့်သောကြောင့်လည်း သာရတ္ထဒိပနီဋီကာတွင် -

သဗ္ဗာကာရပရိပူရာတိ အနဝသေသ လက္ခဏာနုဗျဉ္ဇနာဒိသမ္ပတ္တိယာ သဗ္ဗာကာရေဟိ ပရိပူရကာ၊ သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂသိရီ သဗ္ဗေသံ အင်္ဂပစ္စင်္ဂါနံ သောဘာ။

ဟု ဖွင့်သောကြောင့် အလုံးစုံသော လက္ခဏာကြီးငယ်စသော ပြည့်စုံခြင်းကိုပင် သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂဟူ၍ လာစောကြောင့်တည်း။ ယင်းသို့ဖြစ်၍ “အင်္ဂါရှစ်ဆယ်၊ ရောင်ခြောက်သွယ်ဖြင့်” ဟူ၍ စပ်သောအရာ၌ လက္ခဏာတော်ငယ် ရှစ်ဆယ်ကိုသာ စပ်ဆိုတော်မူသည်ဟု မှတ်ရ၏။

လက္ခဏာကို အင်္ဂါဟု ဆိုဖူးသည့်ထုံးကား ရှိပါ၏လောဟု ငြားအံ့။ ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် သုဝဏ္ဏသာမပျို့တွင် -

“ရူပကာယ၊ ဗာတ္ထိံ သဟု၊ ဝရလက္ခဏာ၊ အင်္ဂါအံဖွယ်၊ ပြည့်ဖြိုးကယ်လျက်၊ ရှစ်ဆယ်
မကင်း၊ စုံသောခြင်းဖြင့်၊ ဝင်းဝင်းပြောင်ပြောင်၊ လူနတ်ဘောင်၌၊ ကိုယ်ရောင်ထွန်းညီ၊
လျှပ်ခြည်စီးလျက်၊ မီးကျိုးထပ်တူ၊ နိတုံဟူသား၊ ဇမ္ဗူမှည့်ကြော၊ ဆယ်မီးရွှေနှင့်၊ နှိုင်းထွေ
မပြား၊ သုံးလူဖျားလျှင်” ဟူ၍လည်းကောင်း။

ဓမ္မရာသီပျို့တွင် -

“ရောင်လျှံထွန်းပ၊ နှစ်ရာ့ဆယ့်ခြောက်၊ စုံမြောက်နှစ်ဖက်၊ ခြေတော်စက်ကား၊ ထီး
ရွက်သဖွယ်၊ ရှစ်ဆယ်အင်္ဂါ၊ လက္ခဏာစစ်၊ သုံးဆယ့်နှစ်ဖြင့်၊ စနစ်ထုတ်ဖော်၊ ကိုယ်တော်
ထီးချက်၊ နှိုင်းဖက်ယှဉ်မှီး၊ ညီးညီးပြောင်ပြောင်၊ အရောင်ဖြိုးဟုံ၊ ခပ်သိမ်းစုံသား၊ အာရုံ
ကောင်းစွာ၊ ထီးစကြာကို” ဟူ၍လည်းကောင်း။

စနစ်ထုနည်းလင်္ကာတွင်လည်း - “မုနိထွတ်ထား၊ မြတ်ဘုရားတို့၊ ထင်ရှားလက္ခဏာ၊
ဒွတ္တိံ သာနှင့်၊ အင်္ဂါသီတိ၊ ထွန်းညီလျှံပြောင်၊ ခြောက်သွယ်ရောင်သို့” ဟူ၍လည်းကောင်း
လက္ခဏာကိုပင် အင်္ဂါဟူ၍ ဆိုဖူးသည့်ထုံး ရှိသည်ဖြစ်တော့သည်။

မဟာကရုဏာ၊ အနန္တာရုံ၊ ဉာဏ်ပေါင်းစုံလျက်၊ သုံးအံ့ရိညွတ်၊ ဝိသုဒ္ဓိနတ်၏၊ ရုပ်ဓာတ်
အင်္ဂါ၊ လက္ခဏာကြီးငယ်၊ အသွယ်သွယ်ကို၊ မိုးလယ်အာကာ၊ ကျယ်ဝန်းစွာလျက်၊ တောင်
ထွာ လက်သစ်၊ စနစ်မှတ်သား၊ တိုင်းတာငြားလည်း၊ ရိရှားပန်းကာ၊ မှန်စွာစိစိ၊ သိအံ့ခဲယဉ်း၊
ပမာလျဉ်းသော်။ ကပ်ချည်းမကွာ၊ ငါမျှသာသည်၊ ပညာအနည်း၊ ဆိတ်စာတည်းဖြင့်၊
နိဿရည်းသေချာ၊ မှန်ကန်စွာအောင်၊ ကျမ်းလာချက်ချက်၊ ဆိုမည်ခက်၏၊ ရွှေငှက်ဂဠုန်၊
တောင်ဟုန်ခတ်ကာ၊ ပုံလေရာကို၊ နည်းနာမှီလျက်၊ နှံ့စုတ်ငှက်သည်၊ တုဖက်လေယောင်၊
လူ့ဘောင်ဆိုရေး၊ ပြစ်ရှုပ်ထွေးကို၊ မျှော်တွေးလိုက်လျှင်၊ ကိုယ်၌မြင်လည်း၊ သိချင်သသူ၊
ချင်ခြင်းဟူသား၊ အပူရောဂါ၊ ဝေဒနာသည်၊ အာသာပျောက်ခွင့်၊ ဉာဏ်ဆေးလွင့်၍၊ ပြေနှင့်
ရုံမျှ၊ ရုံးကာပြုရှင့်၊ မုချကေန်၊ သည်သာမှန်ဟု၊ ကျမ်းဂန်ဖြောင့်ယူ၊ သိလိုမှုကား၊ ငါးဆူ
နိကာယ်၊ ပင်လယ်ကူးတို့၊ ကူးသန်းပို့သား၊ မြင်းမိုရ်၊ ပမာ၊ ဂုဏ်ပညာနှင့်၊ မြို့ရွာတိုင်းသူ၊
ရှင်လူမင်းမတ်၊ ရှိခညွတ်လျက်၊ တုလွတ်-ကျော်စော၊ ကျေးဇူးပြောသား၊ ဇိနောရသ၊
ပေါက်ပြုန်ဝါ၊ ထေရ်ဆရာကို၊ ပဒေသာပင်၊ ဆွတ်သောသွင်သို့၊ ယူငင်စိတ်ဖြာ၊ လျှောက်လေ
ရာ၏၊ မဟာသမုဒ္ဓါ၊ ဝဲဝုတ်လှိုင်းလိပ်၊ တောင်နှယ်ရိပ်လည်း၊ ကမ်းထိပ်ရောက်ခါ၊ ပျောက်ပျက်
ကာသို့၊ နှိုင်းရာတူမျှ၊ ဖြစ်လေရလိမ့်၊ စကြာ့သေဌ်နှင့်၊ မင်းတို့ထိုက်တန်၊ ဝဿဝဏ်သို့၊
ကဲလွန်ကျက်သရေ၊ မြူတေထိန်ထိန်၊ ဉာဏ်ခြွေ၊ ရေမြေလေထု၊ မေရုဂိုရိန်၊ စက်ရဝိန်သည်။ ။
ဝရဇိန်မိပတိ ဉာဏ်တော်သော်။

ဤကဗျာ၌ ငါတို့ဆရာတော်သည်ဗန်ကျီတိုက် ဆားလင်းကြီးအရပ်၌ဗုဒ္ဓရက္ခိတခံ
ပရမသိရိမဟာသာမိထေရ်၊ ဓမ္မရက္ခိတခံ ဒီပါလင်္ကာရ မဟာသာမိထေရ်၊ သံဃ-
ရက္ခိတခံ ဇိနောရသ မဟာသာမိထေရ်၊ ထိုအရှင်သုံးပါးတို့၏ အထံ၌ ရှည်မြင့်စွာ

နည်းနာနာယခံတော်မူငြားသော်လည်း သိရိမာလာကပုစ္ဆာပြဿနာ မေးလျှောက်
သောကာလ၊ ဗုဒ္ဓရက္ခိတမဟာသာမိ၊ ဓမ္မရက္ခိတမဟာသာမိထေရ်မြတ် နှစ်ပါးတို့သည်
မရှိကြပြီဖြစ်၍ သံသရက္ခိတ မဟာသာမိထေရ်သို့သာ ဆည်းကပ်၍ ယုံမှားသင်္ကာ
ရှိလျှင် မေးလျှောက်ပါလေဟူ၍ ဥပဒေသပြခဲ့၍ စပ်ဆိုသော ကဗျာဖြစ်သည်။
ဤအမှာကို အကျွန်ုပ်သိရိသဒ္ဓမ္မ ရေးသွင်းလိုက်ပေသည်။

တပည့်ဘော် သိရိမာလာ လျှောက်ဝံ့ပါသည် ဇေတဝန်ဆရာတော်ဘုရား -

၇၅-ပုစ္ဆာ။ ။သုံးဆယ်သော ဓမ္မတာတို့တွင် နံနက်တကြိမ်၊ ညဉ့်တကြိမ်။
ဝေနေယျတို့ကို ကြည့်တော်မူခြင်း။ ဝတ္ထုဖြစ်သည်ရှိသော် သိက္ခာပုဒ်တို့ကို ပညတ်
တော်မူခြင်း။ အတ္တုပုတ္တိ ရှိသည်ရှိသော် ဇာတ်တော်ကိုဟောခြင်း။ ဆွေတော်မျိုး
တော်တို့ အစည်းအဝေး၌ ဗုဒ္ဓဝင်တရားကို ဟောတော်မူခြင်း။ ဤသို့ အစဉ်ကိုဆို
ပါသည်။

ကိုးခန်းပျို့တွင်။ ။“ဝေနေသတ္တဝါ၊ ရှိရာရာကို၊ နှစ်ခါမျှော်ရှု၊ အနုရူပါ
ကြောင်းစလျဉ်းသော် ဟောဖော်ဇာတ်ရိုး၊ နှယ်မျိုးဆွေဘောင်၊ ဟောဆောင်ဗုဒ္ဓဝင်”
ဟုစပ်ဆိုတော်မူပါသည်။ အကြောင်းဖြစ်သည်ရှိသော် သိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်တော်
မူခြင်းကို စပ်တော်မူပါ။ သိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်တော်မူခြင်းသည် ဓမ္မတာသုံးဆယ်
တွင် မဝင်ထိုက်သောကြောင့် ခြွင်းလေသည်ဖြစ်မည်။ ဝင်ထိုက်လျက်၊ အနုရူပါ
ကြောင်းစလျဉ်းသော်၊ ဟောဖော်ဇာတ်ရိုး။ ဟု စပ်ဆိုရာ၌ ဝင်ထိုက်လေပြီဟု
နှလုံးသွင်း၍ ခြွင်းလေသည်ဖြစ်မည်ကို သိသာအောင် မိန့်တော်မူပါ။

သက္ကရာဇ် ၁၁၇၂-ခု၊ နယုန်လဆန်း ၁ ရက်၊ ကြာသပတေးနေ့၊ မုံရွာ သိရိမာလာက လျှောက်
လာရာတွင် ဖြေဆိုလိုက်သည်ကား။

၇၅-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ဓမ္မတာသုံးဆယ်တို့တွင်။ အကြောင်းဝတ္ထု ဖြစ်သည်ရှိသော် သိက္ခာ
ပုဒ်ကို ပညတ်တော်မူခြင်းသည် ဓမ္မတာ၌ ဝင်မဝင်ကိုမေးရာ၌ -

ဥပဇ္ဇာဝတ္ထုသို့ သိက္ခာပဒ ပညာပနံ။ ဟူ၍ ဗုဒ္ဓဝင် အဋ္ဌကထာ။ သာရတ္ထသင်္ဂဟ
ကျမ်းတို့၌ လာသောကြောင့် အကြောင်းဖြစ်သည်ရှိသော် သိက္ခာပုဒ်ကို ထားတော်မူခြင်း
သည် ဧကန်ဓမ္မတာဝင်၏။ ပျို့တွင် စပ်တော်မူပါ။ သိက္ခာပုဒ် ပညတ်တော်မူခြင်းကို
“အနုရူပါ ကြောင်းစလျဉ်းသော်၊ ဟောဖော်ဇာတ်ရိုး” ဟု စပ်ရာ၌ ဝင်ထိုက်လေပြီဟု
ခြွင်းလေသည်ဖြစ်မည်လော ဟု မေးရာ၌ ဇာတ်ကို ဟောတော်မူခြင်းမှလည်း “ဥပဇ္ဇာယ

အတ္ထုပ္ပတ္တိယာ ဇာတက ကထာနံ” ဟူ၍ အခြားပင် သီးသန့်၍ လာသောကြောင့် မသွင်း ထိုက်ချေ။ ပျိုမှာ မပါမရှိဆိုရာမှာ စာစောင် အရေးအကူးများ၍ ကျရစ်သည်ဖြစ်မည်။ ယင်းသို့မဟုတ် စပ်တော်မူရင်းကပင် မပါလေသည် ဖြစ်မည်ကိုသာ စုံစမ်းသင့်သေးသည်။ သိက္ခာပုဒ်ထားခြင်း၊ ဇာတ်ကို ဟောခြင်းတို့မှာ မေ့တာစင်စစ်ဖြစ်၍ နှစ်ပါးပင်ဖြစ်သည်။ တပါးတည်းပေါင်း၍ တခုသာဟု မရေတွက်အပ်။

၇၆-ပုစ္ဆာ။ ။လက္ခဏာတော်ငယ် ရှစ်ဆယ်၌လည်း တလံမ္ပလောက်သော ရောင်ခြည်တော်ရှိကြောင်းကို ပါလာပါသည်။ တလံမ္ပလောက်သော ရောင်ခြည် တော်သည် လက္ခဏာတော်ငယ် အဝင်ဖြစ်ကလည်း ဖွားတော်မူစဉ် ကာလကပင် ပါသင့်ပါသည်။ သို့ပါခဲ့လျှင်လည်း ထိုတလံမ္ပလောက်သော ရောင်ခြည်တော်ကို ဘုရားသခင် အလံတော်ယူလျှင် တလံသော် လေးတောင်ဖွဲ့၍ ဘုရားသခင် တတောင်သည် ပကတိလူတို့ လေးတောင်ဆိုသည်နှင့်တူကံသော် တဆယ့်ခြောက် တောင် ရ၏။ ထိုတဆယ့်ခြောက်တောင်ကို အရပ်ငါးမျက်နှာဖြစ်၍ ငါးခုဖြင့် မြှောက်သော် အတောင်ရှစ်ဆယ်ဖြစ်၏။ အတောင်ရှစ်ဆယ် အမှန်အတိုက်ရပါသည်။ အများပင်လည်း အရောင်တော် အတောင်ရှစ်ဆယ် ရှိကြောင်းကို ပြောဆိုကြပါ သည်။ သို့ကိုလျက် ပဋ္ဌာန်းတရားကို ဆင်ခြင်တော်မူရာတွင်မှသာ အတောင် ရှစ်ဆယ်မျှ ရောင်ခြည်တော် ထွက်ကြောင်းကို ဆိုကြပြန်ပါသည်။ သည်အရာကိုလည်း ခြားနား၍ သိလိုပါသည်။

၇၆-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။တလံမ္ပလောက်သော ရောင်ခြည်တော်သည် လက္ခဏာတော်အဝင် ဖြစ်ကလည်း ဖွားတော်မူစဉ် ကာလကပင် ပါသင့်ပါသည် စသည်ဖြင့် မေးရာ၌-

မြတ်စွာဘုရား၏ ရောင်ခြည်တော်သည် လက္ခဏာရောင်ခြည်တော်၊ အသီတိ နိစ္စလဠိတိ ရောင်ခြည်တော်၊ အနန္တဒဿဒိသာဖရဏ ဖြစ်သော ရောင်ခြည်တော်ဟူ၍ သုံးပါးရှိသည်တွင် လက္ခဏာ ရောင်ခြည်တော်သည်ကား ဖွားမြင်တော်မူစဉ် ကာလကပင် ကနကသမတ္တစ၊ ရှေ့အဆင်းနှင့်တူသော ကိုယ်တော်ရှိသည်ဖြစ်၍ ပရိသမန္တ ပဘာဝန္တဖြစ်သော ထက်ဝန်းကျင် တလံမ္ပလောက်သော ရောင်ခြည်တော်သည် တောက်ပလျက် တည်သည်။ မဟာပဏာမကြီး စသည်တို့၌လည်း ဗျာမပပုဘာဝန္တဗောဓိကော-ဟူသော စကားကိုလည်း လက္ခဏာတော် အဝင်ဖြစ်၍ပင် ဆိုသည်။

ဘုရားလောင်းသည် လူသားစင်စစ် ပုထုဇဉ်သာ ဖြစ်တော်မူသေးသည်။ အရိယာ အဖြစ်သို့ မရောက်သေးပဲလျက် တလံမ္ပလောက်သော ရောင်ခြည်တော်တို့သည် မထွန်းပ တန်ရာ။ ဘုရားဖြစ်မှသာထွန်းပတန်ရာ၏ တကားဟု ဆိုငြားအံ့။ ဘုရားလောင်း မဟာ-

ပုရိသကို မဆိုလင့်ဦး၊ ယသောဓရာဒေဝီ တို့ပင်သော်လည်း တဆယ့်နှစ်တောင်ရှိသော တိုက်ခန်းအတွင်း၌ ဆီမီးမထွန်းရ ဇာတိပါကိုယ်ရောင်မျှဖြင့်သာ တောက်ပသည်ဆိုသည်။ ယသောဓရာ အပဒါန်၌လည်း ယသောဓရာဒေဝီသည် ကာမဓာတ်၌ ဘုရားသခင်ကိုထား၍ အကျွန်ုပ်နှင့်တူသော အရောင်အဆင်းနှင့် ပြည့်စုံသော သူမရှိဟု လျှောက်လိုသောကြောင့်—

ကာမဓာတုံ အတိက္ကန္တာ၊ သဏ္ဍိတာ ရူပဓာတုယာ။
ရူပေန မံ သမော နတ္ထိ၊ ဌပေတွာ လောကနာယကံ။

မဟာမုနိ၊ သခင်ဘုရား။ ကာမဓာတုံ၊ ကာမဓာတ်ကို။ အတိက္ကန္တာ၊ လွန်ခဲ့၍။ ရူပဓာတု-
ယာ၊ ရူပဓာတ်၌။ သဏ္ဍိတာ၊ တည်ကုန်၏။ လောကနာယကံ၊ မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်ကို။
ဌပေတွာ၊ ထားဦး၍။ ရူပေန၊ အဆင်းဖြင့်။ မံ၊ အကျွန်ုပ်နှင့်။ သမော၊ တူသောသူသည်
နတ္ထိ၊ မရှိဟူ၍ဆိုသည်။

ယသောဓရာဒေဝီကို မဆိုထားလင့်ဦး၊ ပဘာဝတိမင်းသမီး၊ ဘဒ္ဒကာပိလာနီတို့ပင်သော်
လည်း လေးတောင်ရှိသော တိုက်ခန်းတွင်း၌ ဆီမီးမထွန်းရ ကိုယ်ရောင်ဖြင့်သာ ထွန်းလင်း
နိုင်သည်ဟုဆိုသည်။ အသီတိ သာဝကအဝင် အရှင်ဝက္ကလိမထေရ်သည်လည်း—

အမှောက် သတ္တုနော ကာလေ သာဝတ္ထိယံ ပြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိ။ တဿ ဝက္ကလိတံ
နာမံ ကရိံသု။ တတ္ထ ကလီတိ အပရာဓော။ တိလကာဠကာဒိ ဒေါသရဟိတတ္တာ နိဒ္ဒန္တ
သုဝဏ္ဏ ပိဏ္ဏသဒိသတာယ ဗျာမပ္ပဘာ ကလီတိ ကကာရာဂမံ ကတွာ ဝက္ကလိတိဝုစ္စတိ။

ဟူ၍ တလံမျှလောက်သော အရောင် ထွန်းပကြောင်းကို ဝက္ကလိထေရ် အပဒါန်တွင်
လာသည်။

ယင်းသို့ဖြစ်၍ ပစ္ဆိမဘဝိက မဟာပုရိသာဇာနေယျ ဖြစ်တော်မူသော သိဒ္ဓတ်မင်းသား
မြတ်သည် လူသားဖြစ်လျက် တလံမျှလောက်သော ကိုယ်ရောင်တော်သည် မထွန်းပတန်ရာ
ဟု မအောက်မေ့သင့် မဆိုသင့်၊ ရောင်ခြည်တော်သုံးပါးတွင် လက္ခဏာရောင်ခြည်တော်သည်
ထက်ဝန်းကျင် တလံပမာဏမျှထွန်း၏။ ထိုတလံမျှလောက်သော ရောင်ခြည်တော်သည်
လက္ခဏာရောင်ရှစ်ဆယ် အဝင်ဖြစ်သောကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီဋီကာ၌ အန္တရာယ် မပြုနိုင်သည်
လေးပါးကိုဖွင့်ရာတွင်—

ဗျာမပ္ပဘာယာတိ သမန္တတော ဗျာမမတ္တာယ ပဘာယ။ ဧတ္ထ အနုဗျဉ္ဇနာနံ ဗျာမပ္ပ-
ဘာယစ။ ဟူ၍လည်းကောင်း။

အနုဗျဉ္ဇနာနံ ဗျာမပ္ပဘာ ဧကာ ဗဒ္ဒတ္တာ ဝုတ္တံ အနုဗျဉ္ဇန ဗျာမပ္ပဘာပဒေသံ ပတွာတိ။
ဟူ၍ လည်းကောင်း။

ဖွင့်ဆိုသည် ဖြစ်သောကြောင့် တလံမျှလောက်သော ရောင်ခြည်တော်ကို လက္ခဏာ တော်ငယ် အဝင်ဟူ၍သာမှတ်အပ်သည်။

အသိတိ နိစ္စလဋ္ဌိတိ ရောင်ခြည်တော်ဟူသည်ကား၊ အဋ္ဌသာလိနီအဋ္ဌကထာ ကျမ်း၌ အသိတိဟတ္ထမတ္တေ ပဒေသေ နိစ္စလောဝ အဋ္ဌာသိ။ ဟူသော ပါဠိနှင့်အညီ တန်ခိုးတော် ဖြင့် မဖန်ဆင်းမှု၍ ပကတိ နေ့ညဉ့်မပြတ် အတောင် ရှစ်ဆယ်မျှလောက်သော အရပ်၌ တည်လေ၏ဟု ဆိုသည်ကို ထောက်၍ လည်းကောင်း။

သုတ္တနိပါတ်အဋ္ဌကထာ သုဒ္ဓဋ္ဌကသုတ် အဖွင့်တွင် -

ဗုဒ္ဓဿ ဟိ သမိပေ အသိတိ ဟတ္ထဗ္ဗန္တရတော အညော အာလောကော နာဟောသိ။

ဟူသောပါဠိဖြင့် ဘုရားသခင်၏အနီး အတောင်ရှစ်ဆယ်အတွင်း၌ ဟစုံတခု တပါးသော အလင်းသည် မထွန်းပနိုင်ရာဆိုသည်ကို ထောက်၍လည်းကောင်း။ အသိတိ နိစ္စလဋ္ဌိတိ ရောင်ခြည်တော်ကို သိအပ်၏။

အနန္တဒသဒိသာ ဖရဏ ရောင်ခြည်တော်သည်ကား -

တာဆဗ္ဗဏ္ဏရသ္မိယော နိက္ခမိတွာ ဘနမဟာပထဝိံ ဂဏ္ဍိံ သု။ စဘုနဟုတာမိကဝိသ ယောဇန သတသဟဿဗဟလာ မဟာပထဝိံ နိဒ္ဒန္တ သုဝဏ္ဏပိဏ္ဍိဝိယ အဟောသိ။

အစရှိသော ပါဠိနှင့်အညီ အောက်သို့ပြေးလေ ဖောက်ထွင်းလေသော ရောင်ခြည်တော် သည် နှစ်သိန်းလေးသောင်း အထူရှိသော တခဲနက်သော မြေကြီးကို မြှေးယှက်၍ ရွှေစိုင်းတုံး ကဲ့သို့ ဖြစ်စေပြီး၍၊ ထိုမြေကြီးချင်းဖောက်၍ အောက်၌ရှိသော လေးသိန်းရှစ်သောင်းသော ရေအထူကို ရွှေရည်ဖြင့် ပြည့်သော အိုးတို့မှ မောက်သွန်လိုက်သော ကြည်လင်စွာသော ရွှေပျောင်းကဲ့သို့ ဖြစ်စေပြီး၍၊ ထိုရေကို ဖောက်ထွင်းပြန်၍၊ ကိုးသိန်း ခြောက်သောင်း အထူရှိသောလေကို ကောင်းစွာ စိုက်ထူအပ်သော ရွှေသည်တိုင်ကဲ့သို့ ဖြစ်စေ၍၊ ထိုလေ အထူကို ချင်းဖောက်၍၊ အောက်ဖြစ်သော အနှောင့်အယှက် မရှိသော ကောင်းကင်ပြင်သို့ ပြေးလေ၏။

အထက်အဖို့ဖြင့် ပျံတက်လေသော ရောင်ခြည်တော်တို့သည် နတ်ပြည်ခြောက်ရွာ၊ မြဟ္မာ့ပြည်အဆက်ဆက် ဘဝင်တိုင်အောင် တက်ပြီး၍ အထက်ကောင်းကင်သို့ ပြေးဝင် လေ၏။

ဖိလာအားဖြင့်ကား အဆုံးမရှိသော စကြဝဠာ အရပ်ရှစ်မျက်နှာတို့သို့ ပြေးလေ၏။ ထို အရပ်ဆယ်မျက်နှာတို့၏အတွင်း၌ လ၏အရောင်၊ နေ၏အရောင်၊ နက္ခတ်တာရာတို့၏အရောင်၊ နတ်တို့၏ ဥယျာဉ် ရေကန် ဗိမာန် ပဒေသာပင်တို့၏အရောင်၊ နတ်တို့၏ကိုယ်ရောင်၊ ဝတ်ဆင်

သော ဘယက်တန်ဆာ ရထနာတို့၏ အရောင်တို့သည် မရှိနိုင်ပြီ၊ ကုဋေတသိန်းသော လောကဓာတ်တို့ကို ကိုယ်ရောင်ဖြင့် နှံ့စေခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သော ဗြဟ္မာကြီးတို့ စဉ်လျက်လည်း နေဝန်းတက်သောအခါ ပိုးစုန်းကြူးအရောင် ကဲ့သို့သာ ဖြစ်လေ၏။ နေ လ တာရာ နက္ခတ် ဥယျာဉ် ဗိမာန် ပဒေသာပင်တို့၏ အပိုင်းအခြားမျှသာလျှင် ထင်ကုန်၏။

တ္ထကံ ဌာနံ ဗုဒ္ဓရသ္မိဟိယေဝ အဇ္ဈောတ္ထဋံ အဟောသိ။

ဤမျှလောက်သော လောကဓာတ်ကို မြတ်စွာဘုရား ရောင်ခြည်တော်တို့ဖြင့်သာ လွှမ်းမိုး လေ၏ဟူလိုသည်။

ဤအနန္တဒသဒိသာ ဖရဏဖြစ်သော ရောင်ခြည်တော်၊ အသီတိ နိစ္စလဋ္ဌိတိဖြစ်သော ရောင်ခြည်တော်တို့သည်ကား ဘုရားဖြစ်တော်မူမှသာ ဖြစ်သည်၊ လက္ခဏာရောင်ခြည်တော် သည် ဖွားတော်မူစကပင် ပါလာသည်ဟု မှတ်အပ်၏။

ကထာဝတ္ထုကျမ်း၌လည်း -

ယထာ ဗောဓိသတ္တဿ ပကတိကာယော သမန္တာ ဗျာမံ သြဘာသတိ။ ဝေမေဝ စက္က-
ဝတ္တိသတ္တဿ ပကတိကာယော သမန္တာဗျာမံ သြဘာသတိတိ။ နဟေဝံ ဝတ္တဗေဗ္ဗ။ ဟူ၍ လာသည်။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ဘုရားလောင်း၏ ပကတိသော ကိုယ်ရောင်သည် ထက်ဝန်းကျင် တလံမျှ ထွန်းပတိသကဲ့သို့ စကြဝတေးလောင်းတို့အား ပကတိသော ကိုယ်ရောင်သည် ထက်ဝန်းကျင် တလံမျှ ပမာဏထွန်းပမည်လော ဟူငြားအံ့၊ မထွန်းပရာဟု ဆိုသည်ကို ထောက်၍ ဘုရားလောင်းတို့မှာ ဖွားတော်မူစကပင် ပကတိသော ရောင်ခြည်သည်ရှိလေပြီဟု မှတ်သင့် သည်။

အနန္တဒသဒိသာ ဖရဏဖြစ်သော ရောင်ခြည်တော်၊ အသီတိ နိစ္စလဋ္ဌိတိဖြစ်သော ရောင်ခြည်တော်တို့သည်ကား ဘုရားသခင်၏ အဓိဋ္ဌာန်တန်ခိုးကြောင့်လည်း မဟုတ်၊ ဘာဝနာ ကြောင့်ဖြစ်သော အဘိညာဉ်တန်ခိုးကြောင့်လည်း မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် -

အယဉ္ဇ နေဝ ဗုဒ္ဓါနံ အဓိဋ္ဌာန ဣဒ္ဓိ၊ န ဘာဝနာမယာ ဣဒ္ဓိ။ သဏှသုခမဓမ္မမှန် သမ္မသတော လောကနာထဿ လောဟိတံ ပသီဒိ။ ဝတ္ထုရူပံ ပသီဒိ။ ဆဝိဝဏ္ဏော ပသီဒိ။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာ ဝဏ္ဏဓာတု သမန္တာ အသီတိ ဟတ္ထ မတ္တေ ပဒေသေ နိစ္စလောဝ အဋ္ဌာသိ။ ဟု ဆိုသည်။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ဤရောင်ခြည်တော်တို့သည် ဘုရားသခင်တို့၏ တန်ခိုးတော်ကြောင့် လည်းမဟုတ်။ ဘာဝနာဖြင့်ပြီးသော တန်ခိုးကြောင့်လည်း မဟုတ်။ သိမ်မွေ့နူးညံ့သော ပဋ္ဌာန်း တရားတော်ကို သုံးသပ်တော်မူသော ဘုရားသခင်၏ အသွေးတော်သည် ကြည်လင် ၏။ ဟဒယဝတ္ထုသည် ကြည်လင်၏။ အရေအဆင်းတော်သည် ကြည်လင်၏ စိတ်လျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိသော ဥတုသမုဋ္ဌာနိကဝဏ္ဏဓာတ်သည် ထက်ဝန်းကျင် အတောင်ရှစ်ဆယ်မျှ လောက်သော အရပ်၌ အမြဲလျှင်တည်လေ၏ ဟူလိုသည်။

ဤသို့လျှင် ဖွားတော်မူသော ကာလက ပါသော လက္ခဏာရောင်ခြည်တော် ဘုရားဖြစ်တော် မူမှရသော အမြဲတည်သော အသိတိနိစ္စလုဋ္ဌိတိ ရောင်ခြည်တော်၊ အနန္တဒဿဒိသာဖရဏ ရောင်ခြည်တော်တို့ကို ခြားနား၍ သိအပ်၏။ သုတ္တနိပါတ် အဋ္ဌကထာ ပုရာဇောဒသုတ် အဖွင့်တွင် - ဗျာမ၊ အသိတိ၊ အနန္တပု ဘာယတ္တာ ဟောန္တိ။ ဟူ၍ ဗျာမ၊ အသိတိ၊ အနန္တ ရောင်ခြည်တော် သုံးပါးကို ဆိုပြီးလျှင် တတ္ထ ဗျာမပုဘာဟိ အသိတိပုဘာစ သဗ္ဗေသံ သမာနာ။ ဟု ဗျာမမည်သော လက္ခဏာရောင်ခြည်၊ အသိတိ ရောင်ခြည်တို့သည် ဘုရားတကာ တူကြ၏။ အနန္တ ရောင်ခြည်တော်မှာ အတောင်ရှစ်ဆယ်ထက်လွန်၍ ထွန်းပ သမျှသော ရောင်ခြည်တော်ကိုပင် သွင်းလိုသည် ထို့ကြောင့် -

အနန္တပုဘာပန ဒုရံဂါပိ ဂစ္ဆတိ အာသန္တံ ဧကဂါဂုတံ ယောဇနံ အနေကယောဇနံ စက္က ဝါဠုပရိယန္တမ္ပိ။ ဟူ၍ဆိုသည်။

မင်္ဂလမြတ်စွာဘုရား၏ တသောင်းသော စကြဝဠာသို့ သွားသောရောင်ခြည်တော်ကိုလည်း အနန္တရောင်ခြည်တော် ဟူ၍ပင် ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် မင်္ဂလဿ ပန ဗုဒ္ဓဿ သရီရပုဘာ ဒဿသဟဿ စက္ကဝါဠု အဂမာသိ။ ဟူ၍ဆိုသည်။ ထိုရောင်ခြည်တော်သည် လူတို့စိတ်နှင့် အလိုရှိတိုင်းပင်သော်လည်း ထွန်း၏။ ဘုရားသခင်တို့၏ စိတ်တော် အလိုရှိတိုင်းပင်လည်း ရောက်နိုင်၏ဟု ပြခြင်းငှာ။ ။ဧဝံ သန္တေပိ မနုဿာနံ စိန္တာယတ္တာစ သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံယေဝ ယဿ ယတ္တကံ ဣစ္ဆတိ၊ တဿ တတ္တကံ ဂစ္ဆတိ။ အယံ ရသ္မိဝေမတ္တတာ။ ဟူ၍ ဆိုလေသည်။

တလံမျှလောက်သော ရောင်ခြည်တော်ကို ဘုရားသခင်အလံ ဟူ၍ ယူလျှင် တလံသော် လေးတောင်ဖွဲ့၍ ဘုရားသခင် တတောင်သော် ပကတိလူတို့ လေးတောင် ဆိုသည်နှင့် တွက် သော် တဆယ့်ခြောက်တောင်ရ၏။ ထိုတဆယ့်ခြောက်တောင်ကို အရပ် ငါးမျက်နှာဖြစ်၍ ငါးခုမြောက်သော် အတောင်ရှစ်ဆယ် အမှန်အတွက်ရပါသည်။ သို့ကိုပင် ပဋ္ဌာန်းတရားကို ဆင် ခြင်တော်မူရာတွင်မှ အတောင် ရှစ်ဆယ် ထွက်ကြောင်းကို ဆိုပြန်ပါသည်။ သည်အရာကို ခြားနား၍ သိလိုပါသည် ဟူရာ၌ -

ဗျာမပုဘာယာတိ ဥဗ္ဗေဓေတာ နိဂြောဓပုမာဏာယ၊ သမန္တတောပန ပကတိပုရိသဿ အသိတိ ရတနပုမာဏာယ ပဘာယ သုဠု သြဘာသန္တိ။ သာဟိ ဘဂဝတော ဧကရတနံ မဇ္ဈိမပုရိသဿ တိရတနံ ဟောတိ။ မဇ္ဈိမပုရိသဿ ဧကရတနံ ပကတိပုရိသဿ အဋ္ဌဂုံလာ-

မိက ရတနံ။ တသ္မာ ဘဂဝတော ဧတုရတနဘူတံ ဗျာမံ ပကတိပုရိသဿ သောဠသရတနံ ဟောတိ။ တေန စတုဒိသာ ဥပရိဒ္ဓသာတိ ပဉ္စသု ဒိသာသု သောဠသသောဠသာတိ ကတော သမန္တာ အသီတိ ဟတ္ထရတနပုမာဏာတိ။ ဟူ၍ ပရိတ်ကြီး ဋီကာသစ်၌လာသည်။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ တလံမျှလောက်သောရောင်ခြည်တော်သည် အမြင့်အားဖြင့် ပညောင်ပင် ပမာဏ၊ ထက်ဝန်းကျင်အားဖြင့် ပကတိသော လူ့ဘို့၏ အတောင်ရှစ်ဆယ် ပမာဏ အတိုင်း အရှည်ကောင်းစွာ ထွန်းပကုန်၏။ ထိုအတောင်ရှစ်ဆယ် ယူဟန်ကား မြတ်စွာဘုရား၏ တတောင်သည် မဇ္ဈိမပုရိသ၏ သုံးတောင်၊ မဇ္ဈိမပုရိသ၏ တတောင်သည် ပကတိပုရိသ၏ တတောင်နှင့် ရှစ်သစ်ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ဘုရားသခင်၏ လေးတောင်ဖြစ်သော တလံသည် ပကတိ ပုရိသ၏ တဆယ့်ခြောက်တောင်တည်း။ ထိုတဆယ့်ခြောက်တောင်ဖြင့် အထက်၊ လက်ဝဲ၊ လက်ယာ၊ ရှေ့၊ နောက်ဟူသော အရပ်ငါးပါးနှင့် မြှောက်ပွားသည် ရှိသော် ထက်ဝန်း ကျင် အတောင်ရှစ်ဆယ် အတိုင်းအရှည် ဖြစ်၏ ဟူလိုသည်။

ဤပရိတ်ကြီး ဋီကာသစ် ဆရာသည် ဗျာမပုဘာမည်သော လက္ခဏာ ရောင်ခြည် တော်ကို အဋ္ဌသာလိနိအဋ္ဌကထာ၌ အသီတိနိစူလဋ္ဌိတိဝိနိစ္ဆယနှင့် နှော၍ တော်လျော်အောင် ဆိုလေသည်။ ယင်းသို့ဆိုလေသော်လည်း ဘုရားသခင် တတောင်ကို မဇ္ဈိမပုရိသ သုံးဆတက်၊ မဇ္ဈိမပုရိသတတောင်ကို ပကတိပုရိသ အတောင်တခုခွဲတက်ဆိုသည့် အဋ္ဌကထာ ဋီကာတို့နှင့် မညီရကား မသင့်။ ဘယ်သို့မညီသနည်း ဟူငြားအံ့ ပရိတ်ကြီး ဋီကာမှာ မဇ္ဈိမပုရိသဿ ကေရတနံ ပကတိပုရိသဿ အဋ္ဌဂုံလာဓိကရတနံ ဟူ၍ မဇ္ဈိမပုရိသတတောင်ကို ပကတိ ပုရိသက တတောင်နှင့် ရှစ်သစ်လိုက်ရမည်ဆိုသည်၊ အဋ္ဌကထာ ဋီကာတို့၌ကား။

သုဂတဝိဒတ္တံ နာမ ဣဒါနိ မဇ္ဈိမပုရိသဿ တိဿော ဝိဒတ္တိယော၊ ဝဇုကိဟတ္ထေန ဒိယဗုဟတ္ထော ဟောတိ။ ဟူ၍လာသော ကင်္ဂါဝိကရဏီ အဋ္ဌကထာပါဌ်။

ယသ္မာ ပန ပကတိပုရိသဿ ဒိယဗုဂုံလိ မဇ္ဈိမဿ ကော အဂုံလိ ဟောတိ။ တထာ ဝိဒတ္တိ- ရတနံ ဗာဟာ ဗျာမော စ။ တသ္မာ မဇ္ဈိမဿ မုဋ္ဌိရတနံ ပကတိပုရိသဿ ဝိဒတ္တာဓိကမုဋ္ဌိ- ရတနံ ဟောတိတိ။ နိဋ္ဌမေတ္ထ ဂန္ထဗ္ဗံ။ ဟူ၍လာသော မင်္ဂလဒီပနီပါဌ်။

မဇ္ဈိမဿ ပုရိသဿဟတ္ထေန ယဿ ဒါနိ ဝဇုကိဟတ္ထောတိ သမညာတန္တိ ဝုတ္တံ။ ယသ္မာ ပန ပကတိပုရိသဿ ဒိယဗုဂုံလိ မဇ္ဈိမဿ ပုရိသဿ ကေဂုံလိ ဟောတိ။ တထာ ဝိဒတ္တိရတနံ ဗာဟာ ဗျာမော စ။ တသ္မာ မဇ္ဈိမဿ ပုရိသဿ မုဋ္ဌိရတနံ ပကတိပုရိသဿ ဝိဒတ္တာဓိက- မုဋ္ဌိရတနံ ဟောတိတိ နိဋ္ဌမေတ္ထ ဂန္ထဗ္ဗံ။

ဟူ၍လာသော သီလုက္ခန်ဗြဟ္မဇာလသုတ်ဋီကာ၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် လာသော အဋ္ဌကထာ ဋီကာပါဌ်တို့နှင့်အညီ ဘုရားသခင်၏တတောင်ကို မဇ္ဈိမပုရိသ သုံးဆတက်၍ သုံးတောင်ရှိရ မည်။ မဇ္ဈိမပုရိသတွင် ပကတိပုရိသ တခုခွဲတက်ဖြစ်၍ လေးတောင်ထွာရှိရမည်။ ဤသို့တုက်

နည်းနှင့်တူကံသော်၊ ဘုရားသခင်၏ တလံကို ပကတိပုရိသအတောင်နှင့် တဆယ့်ရှစ်တောင် ရှိသင့်သည်။ တဆယ့်ခြောက်တောင်မရှိသင့်။ ဘုရားသခင်အရပ်တော်လည်း အလံတော်နှင့် တလံပင်ရှိသည်။ ပကတိပုရိသ အတောင်နှင့်တူကံသော် တဆယ့်ခြောက်တောင်မဟုတ်၊ တဆယ့်ရှစ်တောင်အတက် ရသည်။ ထို့ကြောင့် ဆရာတို့လည်း အဋ္ဌာရသဟတ္ထုဗေဓော ဂေါတမောဟု ဆိုလေသည်။

ပရိတ်ကြီးဋီကာစကားနှင့် အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာစကား မညီဟူသော် ပရိတ်ကြီးဋီကာတွင် လည်း ထက်ဝန်းကျင်လှည့်၍ အတောင်ရှစ်ဆယ်ရှိအောင်ဆိုသည်။ အဋ္ဌသာလိနီ အဋ္ဌကထာ တွင်လည်း သမန္တာ အသိတိ ဟတ္ထမတ္တပုဒေသေ နိစ္စလောဝ အဋ္ဌာသိ။ ဟူ၍ပင်ဆိုသည် ညီပေစတကားဟု ဆိုငြားအံ့။ မညီချေ။ ပရိတ်ကြီးဋီကာတွင်မူကား ပဉ္စသု ဒိသာသု သောဋ္ဌသသောဋ္ဌသတိ ကတာ သမန္တာ အသိတိဟတ္ထရတနပုမာဏာတိ။ ဟူ၍။ တမျက်နှာ တမျက်နှာ၌ တဆယ့်ခြောက်တောင်စီရှိစေ၍ ငါးရပ်ကိုပေါင်းသော် ထက်ဝန်း ကျင် အတောင်ရှစ်ဆယ်ပြည့်စေသည်။ အဋ္ဌသာလိနီအဋ္ဌကထာတွင်မူကား ဤကဲ့သို့မယူလို အရပ်ခြောက်မျက်နှာတွင် တမျက်နှာ တမျက်နှာ၌ပင် အတောင်ရှစ်ဆယ်စေစီမယူလိုသည် ထို့ကြောင့် သမန္တာ အသိတိ ဟတ္ထမတ္တပုဒေသေ နိစ္စလောဝ အဋ္ဌာသိ။ ဟူ၍ဆိုလေသည်။

သုတ္တနိပါတ် အဋ္ဌကထာတွင်လည်း သမန္တတော အသိတိဟတ္ထပရိမာဏံ တာယ အဇ္ဈောတ္တရိတတ္တာ။ ဟူ၍ဆိုသည် သုတ်သီလုက္ခန် အဋ္ဌကထာ၌လည်း -

တသ္မိံ ကိရ သမယေ ဒသဗလဿ သရီရတော နိက္ခမိတော ဆဗ္ဗဏ္ဏရသ္မိယော သမန္တာ အသိတိဟတ္ထပုမာဏေ ပဒေသေ အာဓာဝန္တိ ဝိဓာဝန္တိ။ ဟူ၍ဆိုသည်။

အဘယ့်ကြောင့် တမျက်နှာ တမျက်နှာ၌ပင် အတောင်ရှစ်ဆယ်ပြည့် ယူသင့်ကြောင်းကို သိသနည်းဟူမူကား - ထိုအဋ္ဌသာလိနီ အဋ္ဌကထာ၊ သုတ္တနိပါတ်အဋ္ဌကထာ သုတ်သီလုက္ခန် အဋ္ဌကထာကျမ်းတို့ကို ပြုသော ဆရာသည်ပင် သုတ်ပါထေယျသင်္ဂီတိသုတ်အဖွင့်၌ ဤသို့ ဆိုသည်။

သမန္တပါသာဒိကော သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော အဘိရူပေါ ဒဿနီယော။ ပုရတ္ထိမကာယတော သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာ ရသ္မိ ဥဋ္ဌဟိတော ဂဂနတလေ အသိတိဟတ္ထဋ္ဌာနံ ဂဏှာတိ။ ပစ္ဆိမကာယတော၊ ဒက္ခိဏဟတ္ထတော၊ ဝါမဟတ္ထတော သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာ ရသ္မိ ဥဋ္ဌဟိတော အသိတိဟတ္ထဋ္ဌာနံ ဂဏှာတိ။ ဥပရိ ကေသန္တတော ပဋ္ဌာယ သဗ္ဗကေသာဝဇ္ဇေဟိ မောရဂီဝ ဝဏ္ဏာရသ္မိ ဥဋ္ဌဟိတော ဂဂနတလေ အသိတိ ဟတ္ထဋ္ဌာနံ ဂဏှာတိ။ ဟေဋ္ဌာ ပါဒတလေဟိ ပဝါဠဝဏ္ဏာ ရသ္မိဥဋ္ဌဟိတော ဥဿန္တသနပထဝိယံ အသိတိဟတ္ထဋ္ဌာနံ ဂဏှာတိ။ ဧဝံ သမန္တာ အသိတိဟတ္ထမတ္တံ ဋ္ဌာနံ ဆဗ္ဗဏ္ဏရသ္မိယော ဝိဇ္ဇောတမာနာ ဝိပ္ပန္နမာနာ ဝိဓာဝန္တိ။ ဟူ၍လာသည်။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။မြတ်စွာဘုရားရှေ့ ကိုယ်တော်မှ ရွှေအရောင်တို့သည် တက်လတ်၍ ကောင်းကင်ပြင်၌ အတောင်ရှစ်ဆယ်ရှိသော အရပ်ကို စွဲငြိလေ၏။ နောက်ဖြစ်သော ကိုယ်တော် လက်ယာကိုယ်တော် လက်ဝဲကိုယ်တော်မှ ထွက်သော ရွှေအရောင်တို့သည် အတောင်ရှစ်ဆယ်တိုင်တိုင် ထွန်းလေ၏။ အထက်ဖြစ်သော ဆံတော်မှစ၍ ဆံတော်အလျဉ်မှ ရွှေဥဒေါင်း၏ လည်ဆံရောင်နှင့်တူသော စိမ်းမြည့်မိုင်းသောရောင်ခြည်တော်သည် အတောင် ရှစ်ဆယ်နှင့်နှင့် ကောင်းကင်၌တည်လေ၏။ ခြေတော်အပြင်တို့မှလည်း သန္တာရောင်အဆင်းနှင့် တူသော နီသော ရောင်ခြည်တော်သည် ထွက်လတ်၍ တခဲနက်သောမြေ၌ အတောင်ရှစ် ဆယ်ရှိသော အရပ်သို့ ရောက်စေ၍ ထွန်းတောက်ပလျက် တည်လေ၏။ ဤသို့လျှင် ခြောက်မျက်နှာဖြစ်သော ထက်ဝန်းကျင် ပတ်လည်နွံအောင် အတောင်ရှစ်ဆယ်စီ ခြောက် လီသော ရောင်ခြည်တော်တို့သည် ထွန်းပလျက် စဉ်လွင့်လျက် ပြေးလေကုန်၏ ဟူလိုသည်။

ဤနည်းအတူပင် မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ၊ သဠာယတနသံယုတ် အဋ္ဌကထာတို့၌လည်း-

အထဿပုရတ္ထိမကာယတော သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာရသ္မိ ဥဠဟိတော အသီတိဟတ္ထဋ္ဌာနံ အဂ္ဂဟေသိ။
ပစ္စိမကာယတော၊ ဒက္ခိဏဟတ္ထတော၊ ဝါမဟတ္ထတော သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာရသ္မိ ဥဠဟိတော
အသီတိဟတ္ထဋ္ဌာနံ အဂ္ဂဟေသိ စသည်ဖြင့်လာလည်း။

ဤသို့လျှင် ပရိတ်ကြီးဋီကာ၌ အရပ်ငါးမျက်နှာကိုပေါင်းမှ အတောင်ရှစ်ဆယ်ပြည့်သည် ဆိုသည်။ သုတ်ပါထေယျအဋ္ဌကထာ စသည်တို့မှာ အရပ်ခြောက်မျက်နှာတွင် တမျက်နှာ တမျက်နှာ၌ပင် အတောင်ရှစ်ဆယ်ပြည့်သည်ဆိုသည်။ ဤသို့ခြားနားသည်ကိုလည်း သိသင့် သည်။

ဤစကားရပ်တို့တွင် ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ၌ ရံသိဝေမတ္တ-ကို ပြရာဝယ် မင်္ဂလမြတ်စွာဘုရား ရောင်ခြည်တော်သည် လောကဓာတ်တသောင်းနွံ၏။ ပဒုမုတ္တရဘုရား တဆယ့်နှစ်ယူဇနာ၊ ဝိပဿီဘုရား ခုနစ်ယူဇနာ၊ သိခီဘုရား သုံးယူဇနာ၊ ကကုသန်ဘုရား၊ ဆယ်ယူဇနာနှင့်သည် ဟု ဆိုပြီးမှ-

အမှာကမ္ပန ဘဂဝတော သမန္တတော ဗျာမပုမာဏာ ဝုတ္တာ။ သေသာနံ အနိယတာ
အဟောသိ။

ဟု ငါတို့မြတ်စွာဘုရား ရောင်ခြည်တော်ကား တလံပမာဏသာ ထွန်းပ၏ဟူ၍ဆိုသည်။ သုတ်မဟာဝါ အဋ္ဌကထာတွင်လည်း ၎င်းနည်းတူပင်ဆိုသည်။ ဤစကားအလိုသော် ငါတို့ မြတ်စွာဘုရားမှာ ပကတိလက္ခဏာ ဗျာမရောင်ခြည်တော်ထက် လွန်၍မထွက်လေပြီဟု ယူရန်ရှိ၏။ ထိုသို့ရှိသော်လည်း သုတ္တနိပါတ် အဋ္ဌကထာ၌ ရံသိဝေမတ္တကို ပြသောကာလ။ ဗျာမပုဘာဟိ အသီတိပုဘာ စ သဗ္ဗေသံ သမာနာဟု ဆိုပြန်သည်ဖြစ်သောကြောင့် ဗျာမပု- ဘာမည်သော လက္ခဏာရောင်ခြည်တော်၊ ဘုရားဖြစ်တော်မူသော ကာလမှထွက်သော

အသီတိပုဘာ ရောင်ခြည်တော်တို့သည် ဘုရားတကာတို့ပင် တူမြဲရှိမြဲဟူ၍ ဆိုသောကြောင့် ငါတို့မြတ်စွာဘုရားမှလည်း တလံသောရောင်ခြည်တော်လည်းရှိ၏။ အတောင်ရှစ်ဆယ်သော ရောင်ခြည်တော်လည်း ရှိ၏ဟူ၍ပင် ယူသင့်သည်။

ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာတွင် ပဒုမုတ္တရမြတ်စွာဘုရား၏ နိစ္စလဋ္ဌိတိရောင်ခြည်တော်သည် တဆယ့်နှစ်ယူဇနာနံ့သည်ဟုဆိုသည်။ သို့ကိုလျက် အပဒါန်ပါဠိ ပုပ္ဖထူပိယသုတ်တွင် -

ဗုဒ္ဓေါလောကေ သမပ္ပန္နော၊ တံ ဝိဇာနာထ နော ဘဝံ။
အသီတိ ဗျဉ္ဇနာနာဿ၊ ဗာတ္ထိံသ ဝရလက္ခဏာ။
ဗျာမပ္ပဘော ဇိနဝရော၊ အာဒိစ္စောဝ ဝိရောစတိ။

စသောဂါထာဖြင့် တလံမျှလောက်သော ရောင်ခြည်တော် ရှိမည် မရှိမည်ကို ကြည့်ရှုချေ ဟုစေ၍ ရှိကြောင်းကို တပည့်ငါးထောင်တို့ ပြန်ပြောလျှင် မန္တပါရဂူ ပုဏ္ဏားကြီးသည် သွား၍ ပန်းစေတီဖြင့် ပူဇော်ခဲ့ဖူး၍ ကမ္ဘာတသိန်းအပါယ်မလားကြောင်း၊ ကမ္ဘာလေးထောင်၊ ကမ္ဘာနှစ်ထောင်တို့၌ စကြာမင်းဖြစ်ခဲ့ဖူးကြောင်းကို ဆိုသည်။ ထိုစကား၌ ပဒုမုတ္တရ မြတ်စွာဘုရား၌ တလံသောရောင်ခြည်တော်လည်း ရှိ၏။ တဆယ့်နှစ်ယူဇနာထွန်းသော ရောင် ခြည်တော်လည်း ရှိ၏ဟု သိရသကဲ့သို့ ငါတို့ဘုရားမှလည်း တလံသောရောင်ခြည်တော် လည်း ရှိ၏။ အတောင်ရှစ်ဆယ်သော ရောင်ခြည်တော်လည်း ရှိ၏ဟူ၍ပင် ယူသင့်သည်။ ဤသို့ ယူသည်ရှိသော် အဋ္ဌသာလိနီကျမ်း၌ အသီတိဟတ္ထမတ္တေ ပဒေသ နိစ္စလောဝ အဋ္ဌာသိ-ဟူသော ပါဠိနှင့် ညီရာ၏ဟု ထင်ပေသည်။

၇၇-ပုစ္ဆာ။ ။ မောရသုတ် ပရိတ်တော်သည် ဂါထာဖြစ်မည်၊ စုက္ကိယဖြစ် မည်ကို သိလိုပါသည်။

၇၇-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ မောရသုတ်ပရိတ်တော်သည် ဂါထာဖြစ်မည်။ စုက္ကိယဖြစ်မည်ကို သိလို ပါသည်ဟုရာ၌ -

ဥဒေတယံ စက္ခုမာ စသော ပါဠိသည် ပါဠိဇာတ်၊ ဒုကနိပါတ်ဇာတ်၌ သင်္ဂါယနာတင် အပ်သော ပါဠိဖြစ်သည်။ ထိုပါဠိဇာတ်ကျမ်းအလုံးသည် ခုဒ္ဒကနိကာယ်အဝင် ဂါထာကျမ်း ဖြစ်သည်။ အဋ္ဌကထာတွင်လည်း -

ဥဒေတယံ စက္ခုမာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ ဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခု အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

ဟု ဂါထာဖြစ်ကြောင်းကို ပြ၍ ဂန္ဓာရမ္မသုံးပါးတွင် ဝတ္ထုပုဗ္ဗက ဂန္ဓာရမ္မကို ချီသည်။

ဇာတ်တွင်လည်း-

သော ပဘာ တာယ ရတ္တိယာ ပဗ္ဗတမတ္ထကေ နိသိန္ဓော သူရိယံ ဥဂ္ဂစ္ဆန္တံ သြလော-
ကေန္တော အတ္တနော ဂေါစရဘူမိယံ ရက္ခာဝရဏတ္တာယ ပြဟ္မမန္တံ ဗန္ဓန္တော ဥဒေတယန္တိ
အာဒိမာဟ။ ဥဒေတယံ စက္ခုမာ။လ။ ဝိဟရေမူတိ ဧဝံ ဗောဓိသတ္တော ဣမာယ
ဂါထာယ သူရိယံ နမဿိတံ ဒုတိယဂါထာယ အတိတေ ပရိနိဗ္ဗုတေ အတိတေ
ဗုဒ္ဓေစေဝ ဗုဒ္ဓဂုဏေ စ နမဿတိ၊ ယေ ပြာဟ္မဏာ ဝေဒဂူ။ လ။မောရောစရတိ သေနာတိ။
ဟူ၍လဲာသည်။

ဤသို့ ဇာတ်ကျမ်းတွင်ပင် ပထမဂါထာ၊ ဒုတိယဂါထာဟု ဆိုသောကြောင့် ဂါထာဟူ
၍သာ မှတ်သင့်သည်။

ဥဒေတယံ စက္ခုမာ ကေရာဇာ၊
ဟရိဿဝဏ္ဏော ပထဝိပ္ပဘာသော။
တံ တံ နမဿာမိ ဟရိဿဝဏ္ဏံ ပထဝိပ္ပဘာသံ၊
တယာဇ္ဇ ဂုတ္တာ ဝိဟရေမု ဒိဝသံ။

ယေ ပြာဟ္မဏာ ဝေဒဂူ သဗ္ဗဓမ္မေ။
တေ မေ နမော တေ စ မံ ပါလယန္တု။
နမတ္တု ဗုဒ္ဓါနံ နမတ္တု ဗောဓိယာ၊
နမော ဝိမုတ္တာနံ နမော ဝိမုတ္တိယာ။
ဣမံ သော ပရိတ္တံ ကတံ၊ မောရော စရတိ သေနာ။

အပေတယံ စက္ခုမာ ကေရာဇာ၊
ဟရိဿဝဏ္ဏော ပထဝိပ္ပဘာသော။
တံ တံ နမဿာမိ ဟရိဿဝဏ္ဏံ ပထဝိပ္ပဘာသံ၊
တယာဇ္ဇ ဂုတ္တာ ဝိဟရေမု ရတ္တိံ။

ယေ ပြာဟ္မဏာ ဝေဒဂူ သဗ္ဗဓမ္မေ၊
တေ မေ နမော တေ စ မံ ပါလယန္တု။
နမတ္တု ဗုဒ္ဓါနံ နမတ္တု ဗောဓိယာ၊

နမော ဝိမုတ္တာနံ နမော ဝိမုတ္တိယာ။

ဣမံ သော ပရိတ္တံ ကတာ၊ မောရောဝါသ မကပ္ပယံ။

ဤမောရသုတ်ပရိတ်တော်၌ ဘုရားအလောင်းရွှေဥဒေါင်းမင်းသည် နံနက်အခါ ရွတ်သည့် နှစ်ဂါထာ။ နမော ဝိမုတ္တိယာ-တိုင်ရုံသာတည်း။ ဣမံ သော ပရိတ္တံ ကတာ- နှစ်ပါဒကား ဘုရားဖြစ်တော်မူမှ ဟောတော်မူသော ဂါထာဝက် နှစ်ပါဒတည်း။

ညအခါလည်း၊ အပေတယံ- အစ။ နမော ဝိမုတ္တိယာ တိုင်ရုံသာ ရွတ်တော်မူသည်။ ဣမံ သော ပရိတ္တံ ကတာ- စသည့် နှစ်ပါဒကား၊ ဘုရားဖြစ်တော်မူမှ ဟောတော်မူသော ဂါထာ ဝက် နှစ်ပါဒတည်း။ နံနက်ရွတ်သည် နှစ်ဂါထာ၊ ညရွတ်သည် နှစ်ဂါထာဖြစ်၍ လေးဂါထာ ဖြစ်ရကား၊ စတုက္ကနိပါတ် ဇာတ်ကျမ်းတွင် သင်္ဂါယနာ တင်ကောင်းလျက် ဒုကနိပါတ်ကျမ်း၌ တင်လေသည်ကား။ ဒေသနာ ဂမ္ဘီရဖြစ်သည်ကို သိစေလို၍ တင်လေသတည်း။ ဤအရာတွင် ဒေသနာ ဂမ္ဘီရဖြစ်သည်ကို သိစေလို၍ တင်လေသည်ဟု ဆိုလိုက်သည်ကား ကိုယ်၏ဉာဏ် သက်သော အရာကိုသာလိုက်၍ ဆိုလိုက်ပေသည်။ မုချသိသောကြောင့် မဆိုရပေ။ အဘယ့် ကြောင့်နည်း ဟူငြားအံ့။ ဤပရိတ်တော်ကဲ့သို့ ဂါထာအများဖြစ်လျက်ပင် ဒုကနိပါတ်ကျမ်း၌ သင်္ဂါယနာ တင်လေသည်ကား ခန္ဓဇာတ်၌ ဝိရူပက္ခေ ချီသော ပထမဂါထာ၊ အပါဒကေ ချီသော ဒုတိယဂါထာ၊ မာ မံ အပါဒကော ချီသော ဂါထာ၊ သဗ္ဗေသတ္တာ ချီသောဂါထာ၊ အပ္ပမာဏော ချီသော သုံးပါဒ။ ပမာဏဝန္တာနံ ချီသောပါဌ်။ ကတာ မေ ရက္ခာ ချီသောဂါထာ တို့ကို ဒုကနိပါတ်ကျမ်း၌ သင်္ဂါယနာတင်လျက် အဋ္ဌကထာ၌—

အာဒိတော ပန ဒွိဟိ ဂါထာဟိ စတုသု အဟိ ရာဇကုလေသု မေတ္တာ သြဓိသကာနောဓိ- သကဝသေန။ ဒိန္နံ မေတ္တာ ဘာဝနာနံ ဒဿိတတ္တာ ဣမံ ပရိတ္တံ ဣဓ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ အညထာ ကာရဏံ ပရိယေသိတဗ္ဗံ။

ဟူ၍ အစနှစ် ဂါထာကို သြဓိသ အနောဓိသ အစွမ်းဖြင့် ဤကျမ်း၌ ဆို၏ဟု မိန့်ပြီးမှ ဤမှတစ်ပါးသော အကြောင်းကိုလည်း ရှာအပ်၏ဟု ဆိုပြန်သည်ဖြစ်၍ ဒေသနာဂမ္ဘီရအဖြစ်ကို မုချမဆိုဝံ့ရှိသည်။ ဤကဲ့သို့သော အရာများသည် ဗုဒ္ဓဝိသယဖြစ်တော့သည်။

ဥဒေဘယံ- ဟု ရှိသည်ကား ပါဌ်ဟောင်း။ ဥဒေတိယံ-ဟု ရှိသည်ကား ပါဌ်သစ်ဟူ၍ ပရိတ်ကြီး ဒုကာဆရာ ယူဟန်ရှိ၏။

ဥဒေတိယန္တိပိ ပါဌော။ ဝါပရော အသရူပိတိ ဝိသယော၊ သောယေဝတ္ထော၊ ဟုဆိုအပ်၏။

ဥဒေတယံ၌၊ ပထမဒုတိယပါဒ ဥပေန္ဒဝဇီရာ။ တတိယပါဒ ဣန္ဒဝဇီရာ။ စတုတ္ထပါဒ ဝံသဋ္ဌ။ ပဌမပါဒ၌ ဂိုဏ်းတခုမမှန်၊ စက္ခုမဟု မ-တွင် အရဿနှင့် ရှိမူမှန်၏။ မှန်ငြားသော်လည်း။ ပါဌ်၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဒုကာ အစောင်စောင် တညီတည်း ပုဒ်နေအတိုင်း စက္ခုမဟု မာ-တွင်

အာဒိဗန္ဒသံ ရှိရကား မပြင်သင့်ပြီ။ ဂိုဏ်းမှန်စိမ့်သောငှာ ဟရိသဝဏ္ဏောဟု သံယုဂ်
နှင့်ရှိသည်။ ဟရိသံတပုဒ်။ သဝဏ္ဏောတပုဒ်ခွဲ၍ ရှုတ်။ သဝိဘတ်ကဲ့သို့၊ ဟရိသ- ဟု မရှုတ်လင့်။
သမာနကို သ- ပြုသည်။ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌—

ပသတ္ထဿ သောစာတိ ဧတ္ထ စဂ္ဂဟဏေန ယောဂဝိဘာဂေန ဝါ သမာနသဒ္ဒဿ သာဒေသံ
ကတွာ သဝဏ္ဏပဒသိဒ္ဓိ ဉတဗ္ဗာ။ ဟူ၍ဆိုသည်။

ဝိဟရေမု-၌။ ယျောမ- ဝိဘတ်ကို၊ မေ- ရေးသည်။ ဝိဟာ-ဟု၊ အာဒိဗန္ဒလည်းရှိ၏။
ဂိုဏ်းမတော်၊ သဒ္ဓါရေလည်းမသင့်၊ ဒီ ဝသံဟု ဒီ-တွင် ဤဒိဗန္ဒနှင့် ရှုတ်မှု ဂိုဏ်းသင့်
သော်လည်း မပြင်သင့်။ တတိယပါဒ၊ ပထဝိပုဘာသံ၌ ခြောက်လုံးလွန်သည်။ ဥပဇာတိဝံသဋ္ဌ
ဂါထာသာမညတည်း။ ယေ ဗြဟ္မဏာ ဝေဒဂူ-၌။ ပထမ၊ ဒုတိယပါဒ ဣန္ဒြဝဇီရာ။ တတိယ၊
စတုတ္ထပါဒကား ဝံသဋ္ဌ။ ပဉ္စမ၊ ဆဋ္ဌပါဒကား ရှစ်လုံးဖွဲ့ ပထျာဝတ္တလက္ခဏာ။ ဥပဇာတိမျိုး
ဂါထာသာမည။ လေးပါဒလုံး ဂိုဏ်းတချက်စီ ပျက်သည်။ ဝေဒဂူဟု ဂူ-၌ ဥရဿ။ တေစ
မ။ ဗုဒ္ဓါ န။ ဝိမုတ္တာန ဟု။ နိဂ္ဂဟိတ်သုံးရပ်ကိုချေလျှင် ဂိုဏ်းမှန်သော်လည်း စာစောင်ဟူသမျှ
၌ပင် ပုဒ်နေအတိုင်းသာ ရှိရကား မချေသင့်။ အပေတယံ ၌လည်း ဥဒေတယံနှင့်တူ၏။ စတုတ္ထ
ပါဒ ဥပေန္ဒဝဇီရာ နေသည်သာ ထူးသည်။ ယေဗြဟ္မဏာလည်း ချွေးနှစ်ဂါထာနှင့်တူ၏။

၇၈ - ပုစ္ဆာ။ ။ဘုရားသခင်၏ ရောင်ခြည်တော်ခြောက်ပါးထွက်ဟန်ကို ပြေပြေ
လည်လည် သိုက်သိုက်ဝန်းဝန်း အချီအငေါ် ကတ္တား၊ ကံ၊ ဥပမာ၊ ဥပမေယျနှင့် အဟော
အပြော သင့်လျော်အောင် ထုတ်နုတ်၍ သနားတော်မူပါ။

သက္ကရာဇ် ၁၁၇၂-ခု။ ပထမဝါဆိုလဆန်း ၁-ရက်၊ သောကြာနေ့။ မုံရွာသိရိမာလာက
လျှောက်လာရာတွင် ဖြေဆိုလိုက်သည်ကား။

၇၈ - ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ ဘုရားသခင် ရောင်ခြည်တော် ခြောက်ပါးကိုမေးရာ၌—

ပထဝိယာ အလံ ဘူသနဘာဝေန ကရေတိ၊ ပထဝိယာ ဝါ အလင်္ကာရော၊ ပထဗျာ ဝါ
အလင်္ကာတော သောဘဏောတိ ပလ္လင်္ကော။ သုဒ္ဓိယေန တိဏဟာရကေန ဒိန္နံ အဋ္ဌ
တိဏမုဋ္ဌိံ ဂဟေတွာ ပုဗ္ဗုတ္တရဒိသာဘာဂေ ဌိတော တာနိ အဂ္ဂေ ဂဟေတွာ စာလေန္တက္ခဏေ
အနေကကပေါပစိတပါရမိတာနုဘာဝေန ပထဗျာ ဥဋ္ဌိတော သဗ္ဗရတနမယော စုဒ္ဒသဟတ္ထုစ-
ဝိတ္တာရော တဒနုကူလာယာမော ဘူမိကဏ္ဍိကော အပရာဇိတော ပလ္လင်္ကော ဗောဓိသမိပေ
ဝိဒတ္တာဓိက စတုဟတ္ထန္တရေ ဌာနေ ပဝတ္တော ပလ္လင်္ကော ဗောဓိပလ္လင်္ကော။

ဟူသော ပါဠိနှင့်အညီ ဇမ္ဗူဒီပါ ယူဇနာသောင်းခွင် မြေအပြင်၌ ညွှန်ရှင်ဖူးမြင့် မှန်ကင်း ဆင့်သကဲ့သို့ အတင့်အတယ် အံ့ဖွယ်လျောက်ပတ် မြင့်မြတ်ခြင်းကို ဖွဲ့တတ်သော သတ္တိကြောင့် လည်းကောင်း၊ နှစ်သိန်းလေးသောင်း အထူပေါင်းသား တသောင်းယူဇနာ မြေချာထိပ်ပြင် မြရှင်ရောင်ဝေ မြေဦးထိပ်ဘွင် ဆင်အပ်သောတန်ဆာ မင်္ဂလာဆန်းကြယ် တင့်တယ်ခြင်း အစစ် ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ သုဒ္ဓိယလုလင်သည် ကြည်လင်သဖြင့် ချီးမြင့်ဆက်ကပ် လှူဒါန်းအပ်သော ဥဒေါင်းရင်ဖုံး မြတုံးမြဆိုင်နှစ်ကဲ့သို့ ရှစ်ဆုပ်သော မြက်စည်းကို သိမ်းဆည်းမြဲမြံ ခံစော့မှုပြီး၍၊

မဟာဗောဓိ သိရီရိပ်ဝေ အောင်မြေ ချမ်းမြေ့ အရှေ့မြောက်ယွန်း သေနံစွန်း၌ရပ်တော် မူလျက် ထိုမြက်ညွှန်ကို ကွက်ကန်ဆန်းကြယ်သော ရွှေကြာကွန်ရက် လက္ခဏာတော် အစုံ ရှိသော ရွှေလက်တော်ဖြင့် ခါတုတ်ဖြန့်ကြဲတော်မူလျှင် အဆူဆူသော ကမ္ဘာတို့၌ များစွာ ဆည်းပူးတော် မူအပ်သော ဒါန သီလတော်အထူးထူး ပြုတော်မူဖူးသော ပါရမီသမ္ဘာရ ဓမ္မတာနုဘာဝကြောင့်၊ ဝိဝဇ္ဇဌာယီ၊ ဤကမ္ဘာ၏ကြက်သရေ၊ မြေဦးထိပ်ဆံညောက်၌ ပေါက် လာသော ဝရဇိန်ရတနာ မြရတနာ ကြောင်ရတနာ ပတ္တမြားရတနာ ပုလဲရတနာ ရွှေရတနာ၊ ငွေရတနာ၊ နီလာဂေါ်မုတ်၊ ဥဿဖယား ပြရိုးယားမျက်ရွဲ၊ အခဲအစိုင်ဖြင့်ပြီးသော စာဆယ့် လေးတောင်အစောက်ဆောင်သောထိုနှင့်သဏ္ဍာန်မကျူးလွန်သော၊ အနံ့အလျား၊ အပြားအထူ ရှိသော၊ ဘူမိကဏ္ဍာ၊ မြေတကာတို့၏ ချက်ချောမှန်ကင်း မြေမင်းဦးစွန်းဖြစ်သော ရန်သူတကာ တို့၏ညွတ်ပျပ်ရာ၊ အပရာဇိတ၊ ဌာနဇာတိ၊ သိဒ္ဓိဇေယျာ၊ မဟာဗုဒ္ဓဟေ အောင်မြေဘူမိ၊ သိရီရုက္ခ၊ ဒုမရာဇာ၊ များစွာသောပန်းပင်၊ သစ်ပင်အပေါင်းတို့သည်၊ ညွတ်ပြောင်း ဝန်းရံလျက်၊ ဝတ်ဆံ ရည်ပြည့်၊ သီးမှည့်အစိုင်၊ ပွင့်ဖူးခိုင်တို့ဖြင့်၊ ယိမ်းယိုင်ကော်ရော်၊ ပူဇော်ဆက်သရာ၊ သစ်ပင် တကာတို့၏ သေဌ်နင်း၊ သင်းကျစ်ဦးသျှောင်၊ ရွှေညောင်ပင်မင်း၏ အရှေ့မျက်နှာ လေး တောင်ထွာ၌ တည်သော ဗေဒျာပလ္လင် အောင်မြေပြင်၌ ဒေဝပုတ္တစသော ရန်မာရ်အပေါင်း တို့ကို အောင်တော်မူခြင်း တည်းဟူသော အောင်ပွဲသဘင် ရှိတော်မူသော အောင်သူတကာ တို့၏ သေဌ်နင်းတရားမင်းသည် ရတနာပလ္လင် ဗောဓိပင်၌ အရဟတ္တဖိုလ် တည်းဟူသော ရတနာထီးဖြူ စိုက်ထူဆောင်းမိုးတော်မူ၍ ဝိမုတ္တိရသဓမ္မတည်းဟူသော သမ္မာသမ္မောဓိ စည်း စိမ်ကို ခံစားတော်မူလျက် နေတော်မူသည် ခုနစ်ရက်။

မဟာဗောဓိပင် ရွှေပလ္လင်မှ ပြောင်းထရွှေ့ တော်မူပြီးလျှင် အရှေ့မြောက်ယွန်း သေနံ စွန်း၌ ရပ်တော်မူလျက်၊ ဗောဓိပင်နှင့် ရွှေပလ္လင်ကို အနိမိသစက္ခုဖြင့် ရှုတော်မူ၍ နေတော် မူသည် ခုနစ်ရက်။

ဗောဓိပင်မှ ဥတ္တရဒိသာ ခန်းဝါဌာန၌ ယမိုက်ပြာဋိဟာ အသီးအသီး ရေမီးအစုံအစုံ လွှတ်တော်မူလျက် ရတနာစင်္ကြံ၌ နေတော်မူသည် ခုနစ်ရက်။

မဟာဗောဓိမှ ပစ္စိမုတ္တရာ ဒိသာဘာဂဝယ် ရတနာသရ ဒေဝရိပ်ငြိမ် နတ်နန်းအိမ်၌ ကိန်းပိုက်တော်မူစဉ် ဓမ္မသင်္ဂဏီ၊ ဝိဘင်း၊ ဓာတုကထာ၊ ပုဂ္ဂလပညတ်၊ ကထာဝတ္ထု၊ ယမိုက်၊ ပဋ္ဌာန်း- ဤခုနစ်ရပ် ကျမ်းမြတ်တို့တွင် အောက်ကျမ်းခြောက်ရပ်တို့ကို သုံးသပ်ဆင်ခြင် တော်မူသောကာလ ကိုယ်တော်မှသည် ပြုံးပြက်ထိန်လည် ရောင်ခြည်တော်တခုမျှ မထွက်၊ အထက်စွန်ဖြစ်သော မဟာပကရဏ ပဋ္ဌာန်းကျမ်းမြတ်သို့ သက်ဝင်မျှော်ရှုလျက်၊ ဟေ. တု ပစ္စယော၊ အာရမ္မဏပစ္စယော၊ အဓိပတိပစ္စယော- စသော နည်းအစုစုဖြင့် စတုဝိသတိ သမန္တ မဟာပကရဏ ပဋ္ဌာန်းကျမ်းမြတ်သို့ သက်၍ သုံးသပ်ဆင်ခြင်သော ဘုရားသခင်၏ သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်သည် ယူဇနာရှစ်သောင်းလေးထောင် နက်ဝှမ်းဆောင်သော သမုဒ္ဒရာ၌သာ တိမ်ရ၊ တိမ်ဂံလ စသော ငါးကြီးတို့သည် ရှင်မြူးပျော်ပါးရာ ရတိသကဲ့သို့၊ သမန္တစက္ခု၊ သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်၏ ကေန္တအားဖြင့် သမန္တသမောဓာန မဟာပကရဏ ပဋ္ဌာန်းကျမ်းမြတ်၌သာ ရှင်မြူးပျော်ပါး မွေ့လျော်ရာကို ရလေသဖြင့် အလိုတော်ရှိရာ ယထာသုခဖြင့် အလွန် သိမ်မွေ့ ထူးပြားသော တရားဟောမြတ်ကို သုံးသပ် ဆင်ခြင်တော် မူသော ဘုရားသခင်၏ ရွှေကိုယ်တော်မှသည် နီလာ၊ ပီတ၊ လောဟိတ၊ သြဒါတ၊ မဇ္ဈိဋ္ဌ၊ ပာဏသရ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ခြောက်ပါးသောရောင်ခြည်တော်တို့သည် ထွက်ကုန်၏။

အဘယ်သို့သော အရပ်တော်မှ အဘယ်သို့သော ရောင်ခြည်တော်တို့သည် ထွက်လေကုန် သနည်းဟူမူကား။

ညိုသောရောင်ခြည်တော်တို့သည်—

ကေသမဿဟိစေဝ အက္ခိနဉ္စ နီလဋ္ဌာနေဟိ နီလရသ္မိယော နိက္ခမိံသု။ ယာသံ ဝသေန ဂဂနတလံ အဉ္စနုဏ္ဏံ သမောကိဏ္ဏံ ဝိယ ဥမ္မာရပုပ္ဖ နီလုပ္ပလ သဉ္စန္ဒံ ဝိယ ဝီတိပတန္တ မဏိတာလဂဏ္ဍံ ဝိယ သမ္ပသာရိတ မေစကပဋ္ဌံ ဝိယ အဟောသိ။

ဟူသော အဋ္ဌကထာပါဌ်နှင့်အညီ ပိုးမည်းတောင်ဇာအရောင်၊ ပိတုန်းတောင်အဆင်းနှင့် တူသော ဆံတော်မကြွင်း မွေးညင်းမှတ်ဆိတ်တော် မျက်စိမျက်တောင် မျက်မှောင်တော်ဟု ဆိုအပ်သော ညိုရာမှိုင်းရာ စိမ်းပြာမွှေးမှောင်သင့်သော အရပ်တို့မှ စိမ်းစိမ်းစိုစို ညိုသော မှိုင်းသော မွှေးသော မှောင်သော ပြာသော မည်းသော နက်သော ကျောသော ရောင်ခြည် တော်တို့သည် ထွက်ကုန် ပြန် ကုန်၏။

ထိုသို့ ညိုသော မှိုင်းသော မွှေးသော မှောင်သော ပြာသော မည်းသော နက်သော ကျောသော ရောင်ခြည်တော်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် ကောင်းကင်တိမ်ခြေ မိုးမြေအလုံးတို့သည် ဒုတ္တာသင်းတဲ မြဲနဂသ္မဲစသော ညိုသော အမှန်တို့ဖြင့် တထုံ တပိုင်းမျှမကြွင်း ကြဲခင်းဘိ သကဲ့သို့ ကတောက်ညိုမှိုင်း ပဒိုင်း ခတ္တာ အောင်မဲပြာ အောင်မဲညို ကြာညိုပန်းကုံး

တို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းဘိသကဲ့သို့ တယိုင်ယိုင် တနှံ့နှံ့ လဲ့၍လဲ့၍ ခပ်အပ်သော ဣန္ဒြေဓိလာ ရတနာ ယပ်ဝန်းကဲ့သို့ ကောင်းစွာဖြန့်အပ် ကြက်အပ်သော မော်ယော် ကျီးဥ ပုဆိုးနုကဲ့သို့ ရှုဖွယ် မငြီး ဖြစ်လေ၏။

ရွှေသောရောင်ခြည်တော်တို့သည်ကား-

ဆဝိတောစေတီ အက္ခိနဉ္စ ပိတဋ္ဌာနေဟိ ပိတရသ္မိယော နိက္ခမိံ သူ။ ယာသံ ဝသေန ဒိသာဘာဂါ သုဝဏ္ဏရသဓာရာနိ သိဉ္စမာနာ ဝိယ သုဝဏ္ဏပဋ္ဌပုသာရိတာ ဝိယ ကုက္ကုဋ္ဌစုဏ္ဏကဏိကာရ ပုပ္ဖသမ္ပရိကိဏ္ဍာ ဝိယ စ ဝိရောစိံ သူ။

ဟူသော အဋ္ဌကထာပါဌ်နှင့်အညီ နဖူးတော်ဖျားမှသည် ဖဝါးတော်ဦး အဆုံးတိုင်အောင် အလုံးစုံဟုဆိုအပ်သော ကိုယ်တော်၏အရေတော်၊ မျက်လုံး မျက်လွှာ မျက်နှာတော်မှစ၍ ရွှေသင့်ဝါသင့် လင်းပွင့်ပြောင်ရွန်း တောက်ထွန်းထိန်လင်း သင့်သော အရပ်တို့မှ ရွှေသော ဝါသော လင်းပွင့်ပြောင်ရွန်း တောက်ထွန်းထိန်လင်းသော ရောင်ခြည်တော်တို့သည် ထွက်ကုန်ပြွဲကုန်၏။ ထိုရွှေသော ဝါသော လင်းပွင့်ပြောင်ရွန်း တောက်ထွန်းလန်းသော ရောင်ခြည်တော်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် အရပ်ဆယ်မျက်နှာ ခန်းဝါအပေါင်းတို့သည် ရွှေရည် ရွှေပျောင်း ရွှေချောင်းမီးမီး စီးသောပမာဏ ရွှေမိုက်ခွက်၌ ကျိုချက်အပ်သော သွက်သွက် သွင်သွင် ကြည်လင်လှစွာသော ရွှေရည်ရွှေကောင်းတို့ဖြင့် သွန်းလောင်းဘိသကဲ့သို့ ရွှေမျက်ပါး အလွှာလွှာမှခါ၍ ယူအပ်သော ရွှေမုန်ရွှေညက်တို့ဖြင့် ကြဲပက်ဘိသကဲ့သို့ တတ်လှစွာသော ရွှေပန်းထိမ်သည် ငင်အပ်သော ရွှေနန်းမျှင်ဖြင့် ယှက်တင်၍ ခက်သော ရွှေကုန်ရက်၊ ရွှေဇာ ဖြင့်ယက်အပ်သောရွှေပုဆိုးပြားကိုဖြန့်ထားဘိသကဲ့သို့ မာလာကျိကျူ မဉ္ဇူနော်ဇာ ရွှေဇီဇဝါ ရွှေပဒုမ္မာ မဟာလေ့ကား စကားသဇင် ဂမုန်းအင် ထပ်တရာ ပန်းတို့ကို ရောပြွမ်းစီခြယ် ဘိသကဲ့သို့ တင့်တယ်ခြင်း စံပယ်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။

နီသောရောင်ခြည်တော်တို့သည်ကား-

မံသလောဘိတေဟိ စေတ အက္ခိနဉ္စ ရတ္တဋ္ဌာနေဟိ လောဟိတရသ္မိယော နိက္ခမိံ သူ။ ယာသံ ဝသေန ဒိသာဘာဂါ စိနပိဋ္ဌစုဏ္ဏရဉ္စိတာ ဝိယ သုပက္ကလာခါရသနိသိဉ္စမာနာ ဝိယ ရတ္တကမ္ပလပရိက္ခိတ္တာ ဝိယ ယေသုမနပါရိစ္ဆတ္တကဗန္ဓုဇီဝကကုသုမသမ္ပရိကိဏ္ဍာ ဝိယ စ ဝိရောစိံ သူ။

ဟူသော အဋ္ဌကထာပါဌ်နှင့်အညီ အသွေး အသား လက်ဖဝါး ခြေဖဝါးတော်တို့မှ လည်းကောင်း၊ လက်သည်းတော် ခြေသည်းတော်တို့မှ လည်းကောင်း၊ မျက်စိမျက်လွှာ လျှာတော်မကြွင်း ခံတွင်းနှုတ်ဖျား၊ သွားဖုံး နှုတ်ဖျား သွားဖုံးအာစပ် နီအပ်ရင့်အပ်သမျှသော အရပ်တို့မှလည်းကောင်း၊ နီသော တွေးသော ရင့်သော ပွင့်သော လျှပ်သော ရောင်ခြည် တော်တို့သည် ထွက်ကုန် ပြွဲကုန်၏။

ထိုနိသော တွေးသော ရင့်သော ပွင့်သော လျှပ်သော ရောင်ခြည်တော်တို့၏ အစွမ်း အားဖြင့် ဆယ်ပါးသောအရပ်မျက်နှာ ဒိသာဘာဂတို့သည် နာရဏီမည်သော ရှေ့၏အဆင်း၊ ရှေ့ခံကျင်းသော ဟင်္သာပြဒါး၊ ပတ္တမြား တောင်ကြီးသဏ္ဍာန် ပိုးပရန်၏ ကျောက်ကုန်း၊ ဆုန်းမုန့်ညက်ပမာ သန္တာပင်၏ အညွန့်အဖူး၊ စန္ဒကူးနီ စာမရီမည်သော သားမြီးယပ် သဏ္ဍာန်၊ ကေသရာမည်သော ခြင်္သေ့မင်း၏ လည်ဆံတို့ကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ကောင်းစွာ ချက်၍ ရှေ့ခွက်၌လောင်းစွက်သော ကြည်လှစွာသော ချိပ်ရည်၊ ဖန်ခွက်တွင် တည်သော ဝတ်ပန်းရည်တို့ဖြင့် သွန်းလောင်းဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ နီလှစွာသော သပြာသိန်းသန်း၊ မညွန်းထိုက်သော မင်းထိုက်ကမ္မလာ ကတ္တီပါဖြင့် ကာရံရစ်ဝိုင်းဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ လယ်ခေါင်ရန်းအစစ် ကသစ်မိုးဆွေ သပြေကြက်မောက် တောက်လှစွာသော တိမ်နီ၏ပမာ အရှေ့မျက်နှာမှ တက်လာပထွန်းသော နေဝန်း၊ တမိုးလုံးသန်းသော လျှပ်ပန်းလျှပ်နှယ်ဖြင့် စီခြယ်ဘိသကဲ့သို့ နှစ်လို့ဖွယ်အတိဖြင့် ထွန်းပကုန်၏။

ဖြူသောရောင်ခြည်တော်တို့သည်ကား -

အဋ္ဌိဟိ စေဝ ဒန္တေဟိ စ အက္ခိနန္ဒသေတဋ္ဌာနေဟိ ဩဒါတရသ္မိယော နိက္ခမိံ သူ။ ယာသံ ဝသေန ဒိသာဘာဂါ ရဇတဃဋ္ဌေဟိ အာသိဉ္စမာနခိရဓာရာ သမ္ပရိကိဏ္ဏာ ဝိယ သမ္ပသာရိတ- ရဇတပဋ္ဌဝိတာနာ ဝိယ ဝိတိပတန္တရဇတတာလဝဏ္ဏာ ဝိယ ကုန္ဒကုမုဒသိန္ဒ္ရဝါရ သုမနမလ္လိ- ကာဒိ ကုသုမသဉ္စန္ဒာ ဝိယ စ ဝိရောစိံ သူ။

ဟူသောအဋ္ဌကထာပါဌ်နှင့်အညီ မပါးမထိုက် မရှိက်မကော မာကျောပြည့်ဖြိုးသော အရိုးတော်တို့မှလည်းကောင်း၊ အထက်နှစ်ဆယ် အောက်နှစ်ဆယ်ပြည့်သော မခေါမကျဲ ရွဲစီဘိသကဲ့သို့ ညီညွတ်စွာသော လေးဆယ်အတိရှိသော သွားတော်တို့မှ လည်းကောင်း၊ လေးဆယ်သော သွားတော်တို့တွင် အကျုံးဝင်သော မတိမဝန်း ချွန်းလှစွာသော လေး ချောင်းသော စွယ်တော်၊ မျက်လုံး မျက်နှာတော်၏ အစွန်းနှစ်ဘက်၌ တဘက်စာချက်စီ အညီ ဖုံးသော မျက်လုံးတော်စွန်းတို့မှလည်းကောင်း၊ ဖြူသင့် ဖွေးသင့် မွှဲမည်း မရင့် မြူနည်မသင့်၊ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သင့်သော အရပ်ဟူသမျှတို့မှ လည်းကောင်း၊ ဖြူသော ဖွေးသော မွှဲမည်း မရင့်သော မြူနည်မသင့်သော သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော ရောင်ခြည်တော်တို့သည် ထွက်ကုန် ပြွဲကုန်၏။

ထိုဖြူသော ဖွေးသော မွှဲမည်း မရင့်သော မြူနည်မသင့်သော၊ သန့်ရှင်း စင်ကြယ်သော ရောင်ခြည်တော်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် အရှေ့၊ အနောက်၊ တောင်၊ မြောက်၊ အောက်၊ ထက်၊ ခြောက်မျက်နှာဟု ဆိုအပ်သော အရပ်ခြောက်ဖြာ ဒိသာဘာဂ အပေါင်းတို့သည် ငွေကောင်းအမျိုး၊ ငွေအိုး ငွေခွက်ဖြင့် ချက်၍လောင်းအပ်သော ငွေကောင်းရည်ဖြင့် ရစ်ခြည်ပြုမ်းဘိ သကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ဖွေးဖွေးဖြူလှုပ် ကြာရပ်ညောင်ရွက်နှင့် တကွ

ကြက်ထားအပ်သော ငွေပြားဗိတာန် ကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ တယိုင်ယိုင် တနဲ့နဲ့ နဲ့ကာ နဲ့ကာနေ၍ ယပ်အပ်သော သာခွါဖြူလှုပ် ငွေပြားယပ် ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ကုမုဒြာ ကြာဖြူသင်းခွေ ရေညှဲသဖွယ် စံပယ် ဇလပ် မြတ်လေး ကြက်ရိုး ငွေပန်းကုံးပမာ ကေလာ သင်္ဂီရီ ငွေတောင်ကြီး သဏ္ဍာန်၊ ယုဂန္ဓိရံ တောင်ဦးက ကွန်မြူးပထွန်းသော ငွေလဝန်း အညီ နာရကတ္တိအနှစ် စိန်စစ်ဖန်ခဲ ပုလဲဆိုင် သဖွယ်ကဲ့သို့ တင့်တယ်ပြောင်းရွှန်း ထွန်းပ ကုန်၏။

မောင်းသော မည်းသော ပြာချိပ်သော ညိုရိပ်သော မှိုင်းမှိတ်သော ရောင်ခြည်တော် ပြိုးပြိုးပြက် ရိုးရိုးရဲ တခဲနက်သော ရောင်ခြည်တော်တို့သည်ကား။

မဉ္ဇိဋ္ဌ ပဘဿရာ ပန တမှာ တမှာ သရီရပုဒေသာ နိက္ခမိံ သု။

ဟူသောအဋ္ဌကထာပါဌ် နှင့်အညီ အကန့် တထောင် ဆန်းကြယ်ဆောင်သော စကြာ ရတနာလျှင် ပဋ္ဌာနရှိသော တရားရှစ်ကွက် စက်မြတ်ရတနာတို့၏ တည်ရာ ဌာန ပဒေသ ဖြစ်သော သိမ်မွေ့ ညီညွတ် ချောမွတ်လှစွာသော ဖဝါးတော် အပြင်မှစ၍ တက်သော် အထက်ဆံဖျားတိုင်အောင် တဆယ့်ရှစ်တောင် အမြင့်ဆောင်သော ရွှေရောင် ချက်ချက် တခဲနက် တစိုင်နက် တလံက်လက် တဖိတ်ဖိတ် စိုသော ကိုယ်တော်အလုံး၌ ဆံလုံးမြူရှိ ပြစ်မ ငြိသော ထိုထိုသို့သော အရပ်တို့မှ မြတ်သော ကောင်းသော မောင်းသော မည်းသော ပြာချိပ်သော ညိုရိပ်သော မှိုင်းမှိတ်သော ပြိုးပြိုးပြက် တခဲနက်သော ရောင်ခြည်တော်တို့ သည် ထွက်ကုန် ပြွဲကုန်၏။

ထိုသို့ မြတ်သော ကောင်းသော မောင်းသော မည်းသော ပြာချိပ်သော ညိုရိပ်သော မှိုင်းမှိတ်သော ပြိုးပြိုးပြက်တခဲနက်သော ရောင်ခြည်တော်တို့၏အစွမ်းအားဖြင့် ဆယ်ပါးသော အရပ်မျက်နှာ ဒိသာဘာဂတို့သည် မီးခိုးပမာ တိမ်ပြာတိမ်လိပ် ချိပ်ရောင် မောင်းရောင် ခရမ်းပွင့်ရောင်ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ပြိုးပြိုးပြက် ရိုးရိုးရဲ တခဲနက် တစိုင်နက်သော ရောင်ခြည် တော်တို့သည် ဦးခေါင်းတော်ဖျား၌တင်ထားအပ်သော ပတ္တမြားကျင်ဖု ရွှေစင်စုနှင့်တူသော ကေတုမာလာ ရတနာရောင်လျှံတော်မှလည်းကောင်း၊ မျက်နှာတော်၏ မှန်ကင်း မျက်ကင်း တော်၏ကျက်သရေ၊ ရွှေကိုယ်တော်အလုံး၏မှန်ကူ၊ နတ်လူတကာတို့၏ သမန္တပါသာဒိကကြေးမုံ ဥဏ္ဍလုံမွှေးတော်မြတ်မှ လည်းကောင်း၊ နဖူးတော်အစဉ်၌ ဆံကျင်တော်တွင်ကပ်၍ ထားအပ် သော ပတ္တမြားစီကွပ် ရွှေသင်းကျစ်တော်နှင့်တူသော သိင်္ဂီနိက်အစစ် ဇမ္ဗူရစ်ကဲ့သို့သော သင်းကျစ်တော်မြတ်မှလည်းကောင်း၊ ထိုမှကြိုမှ များလှစွာသော အရပ်တို့မှ မိုးလယ်ဝန်းရစ် လျှပ်စစ်ကွန်မြူး သောက်ရွှေးကြယ်ပြောင် တန်ဆောင်နေလကဲ့သို့လည်းကောင်း ထွက်ကုန်၏၊ ပြွဲကုန်၏။

ဣတိ တာ ဆဗ္ဗဏ္ဍ ရသ္မိယော နိက္ခမိတာ သနမဟာပထဝီ ဂဏှိံ သု။ စတုနဟုတာဓိက- ဝီသယောဇနသတသဟဿဗဟလာမဟာပထဝီ နိဒ္ဒန္တသုဝဏ္ဏပိဏှိ ဝိယ အဟောသိ။

ဟူသော အဋ္ဌကထာပါဠိနှင့်အညီ ဤသို့လျှင် ခြောက်ပါးသောရောင်ခြည်တော်တို့သည် တပြိုင်နက်ထွက်လေကုန်၍ တခဲနက်သော မြေအပြင်၌ စွဲလေ၏။ နှစ်သိန်း လေးသောင်း အထူရှိသော ဤမဟာပထဝီမြေကြီးသည်လည်း ရွှေစိုင် ရွှေခဲအစစ်ကဲ့သို့ ဖြစ်လေ၏။ ထို့နောက် မြေကို ဖောက်ထွင်းပြန်လေ၍ မြေကိုခံသော ရေကို စွဲလေ၏။ လေးသိန်း ရှစ်သောင်း အထူရှိသော မြေကို ခံသောရေသည် ရွှေအိုး ရွှေခွက်တို့ဖြင့် သွန်းအပ်သော ညက်ညက်ကြေသော ရွှေဝတ်မှုန်ကဲ့သို့ ဖြစ်လေ၏။

ထို့နောက် ထိုရေကို ဖောက်ထွင်း၍လေကို စွဲပြန်လေ၏။ ယူဇနာ ကိုးသိန်း ခြောက်သောင်းအထူရှိသော ရေကိုခံသော လေသည် ကောင်းစွာ ထောင်စိုက်အပ်သော ရွှေသည် တိုင် ရွှေပုတ်တိုင် ရွှေစိုင်တုံးကဲ့သို့ ဖြစ်လေ၏။ ထို့နောက် ထိုလေကို ဖောက်ထွင်းပြန်၍ လေ၏ အောက်၌ တစုံတခု ငြိတယ်ရာဌာန မရစကောင်းသော အဇဋ္ဌာကာသ ကောင်းကင်ပြင်သို့ ပြေးလေ၏။ အထက်အဖို့ဖြင့် တက်၍ပျံလေသော ရောင်ခြည်တော်တို့သည် စတုမဟာရာဇ် နတ်ဘုံကို စွဲလေပြီး၍။ ထို့နောက် တာဝတိံသာ၊ ယာမာ၊ တုသိတာ၊ နိမ္မာနရတီ၊ ပရနိမ္မိတ ဝသဝတ္တိဘုံကို စွဲလေ၏။

ထို့နောက် ပဌမဈာန်သုံးဘုံ၊ ဒုတိယဈာန်သုံးဘုံ၊ တတိယဈာန်သုံးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ကိုးထပ်သော ဗြဟ္မာ့ပြည်ကို စွဲလေ၏။ ထို့နောက် ဝေဟပ္ဖိုလ်ဘုံ အသညသတ်ဘုံ၊ သုဒ္ဓါဝါသငါးဘုံ၊ ထို့နောက် အရူပလေးဘုံကို ဖောက်ထွင်း၍ အထက်ဖြစ်သော အဇဋ္ဌာကာသ ကောင်းကင်တိုင်အောင် ပြေးလေ၏။ ရှေ့၊ နောက်၊ လက်ဝဲ၊ လက်ယာ၊ ဖိသာအားဖြင့် အဆုံးမရှိသော လောကဓာတ်စကြဝဠာ အရပ်တို့ကို ပြေးလေ၏။

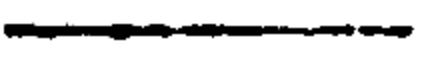
ဤမျှလောက်သော ဖိလာ၊ ရှေ့၊ နောက်၊ အောက် ထက်အရပ်တို့၌ လဗိမာန်အရောင် အဝါ နေဗိမာန် အရောင်အဝါတို့သည် မရှိလေကုန်ပြီ။ နက္ခတ်တာရာ ကြယ်အပေါင်းတို့၌ လည်း အရောင်အဝါ မရှိလေကုန်ပြီ။ နတ်တို့၏ ဥယျာဉ်၊ ရေကန်၊ ပန်းမန်၊ ရတနာ၊ ပဒေသာပင် တို့၌လည်းကောင်း၊ နတ်တို့၏ ကိုယ်၌လည်းကောင်း၊ ဘယက်တန်ဆာ ရတနာတို့၌လည်း ကောင်း အလုံးစုံသော အရောင်အဝါတို့သည် မရှိလေကုန်ပြီ။ ကုဋေ တသိန်းမျှလောက် သော လောကဓာတ်တို့ကို အရောင်အဝါဖြင့် နှံ့ခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သော ဗြဟ္မာကြီးတို့သည် လည်း နေဝန်းတက်သောအခါ ပိုးစိမ်းဝါ၏ အရောင်ကဲ့သို့သာ ဖြစ်ကုန်၏။ နေ၊ လ၊ နက္ခတ် တာရာတို့သည်လည်းကောင်း၊ နတ်တို့၏ ဥယျာဉ်၊ ရေကန်၊ ပန်းမန်၊ ရတနာ၊ ပဒေသာပင်တို့ သည်လည်းကောင်း အပိုင်းအခြားမျှသာ ထင်ကုန်၏။

ဤသို့ ဆိုခဲ့ပြီးသော နီလာ၊ ပီတာ၊ လောဟိတာ၊ ဩဒါတာ၊ မဉ္ဇိဋ္ဌ၊ ပဘဿရ တည်းဟူသော ခြောက်သွယ်သော အရောင်တို့ဖြင့် ထွန်းတောက်ပခြင်း ရှိသော၊ သုံးကျိပ်နှစ်ယောက်သော စကြဝတေးမင်း၊ သုံးကျိပ်နှစ်ယောက်သော သိကြားမင်း၊ သုံးကျိပ်နှစ်ယောက်သော ဗြဟ္မာ

မင်းတို့၏ အသရေကို အသရေတော်ဖြင့် နှိပ်နှင်းဘိသကဲ့သို့ ဗာတ္ထိံသ မဟာပုရိသ လက္ခဏ အသိတာနုဗျဉ္ဇနံ ရူပကာယ သောဘဂ္ဂသမ္ပတ္တိ၊ အဋ္ဌတ္တရသတစက္ကင်္ဂံ သမ္ပတ္တိ အစရှိသော တင့်တယ်ခြင်းနှင့် ပြည်စုံတော်မူသော လူနတ်၊ ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအပေါင်းတို့၏ မျက်စိတည်းဟူသော ပျား ပိတုန်း စိတ်နှလုံးတည်းဟူသော ကျေးဇူး အပေါင်းတို့၏ ဝဲရာ နားရာ၊ ပျော်ပါးရာလည်း ဖြစ်ထသော လေးကျန်းနွဲ့မွှေ စေ့ရွာသောမိုးမှ ထက်ဝန်းကျင် ပြက်သော လျှပ်စစ်နှယ်ကဲ့သို့သော ရွှေအိုးမှစီးသော ရွှေရည်ကဲ့သို့သော ညခင်းဆည်းဆာ နေဝင်ခါ၌ အရင်းအဖျားတိုင်အောင် ထိန်ထိန်လောင်သော ရွှေတန်ဆောင်တိုင်မှ ထွက်သော ဆီးမီးလျှံကဲ့သို့သော ရတနာ ဂူမှထွက်ပြုကုန်မြူးသော ရွှေခြင်္သေ့မင်းကဲ့သို့သော ဥဒည်းတောင်ထိပ်မှ ပေါ်ထွန်းသော နေလူလင်ကဲ့သို့သော တခဲနက်သော နီသော တိမ်တိုက် မှ ထွက်သော လပြည့်ဝန်းကဲ့သို့ ထက်ဝန်းကျင်မှ ကြည်ညိုဖွယ်ရှိသော ရွှေကိုယ်တော် နောက်ကိုယ်တော် လက်ဝဲကိုယ်တော် လက်ယာကိုယ်တော် အောက်ဖဝါးတော်အပြင် အထက်ဆံတော်ဖျားတည်းဟူသော ခြောက်ပါးသောအရပ်တို့မှ ထွက်သော ထက်ဝန်းကျင် အတောင်ရှစ်ဆယ်စီရှိသော အရပ်ကိုနွဲ့စေလျက် တည်သော ခြောက်ပါးသောရောင်ခြည် တော်တို့ဖြင့် ထွန်းပသော နီလှစွာသော ကြာတော၏ အလယ်၌ သွားသော ရွှေလှေကဲ့သို့ နီလှစွာသော ကမ္မလာဖြင့် ရစ်အပ်သော ရွှေတုံးကဲ့သို့ နီလှစွာသော သန္တာပုတ်တိုင်ဖြင့် ရံအပ်သော ရွှေပြာသာဒ်ကဲ့သို့ရှစ်သောင်းသော ဆင်ဖြူတို့ဖြင့်ခြံရံအပ်သော ဆဒ္ဒန္တနာဂရာဇာ ဆင်မင်းကဲ့သို့၊ ကိုးသောင်းသော ရွှေဟင်္သာအပေါင်းတို့ဖြင့် ခြံရံအပ်သော တေရဋ္ဌရွှေ ဟင်္သာမင်းကဲ့သို့၊ စစ်သည်အပေါင်းတို့ဖြင့် ခြံရံအပ်သော စကြာဝတေးမင်းကဲ့သို့၊ နတ်အပေါင်း တို့ဖြင့် ခြံရံအပ်သော သိကြားနတ်မင်းကဲ့သို့၊ ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့ဖြင့် ခြံရံအပ်သော ဟရိတ- ဗြဟ္မာမင်းကဲ့သို့၊ သတ္တရတန် တောင်စဉ်တို့ဖြင့် ခြံရံအပ်သော မြင်းမိုရ်တောင်မင်းကဲ့သို့၊ အံ့ချီး၍ မကုန်နိုင်သော၊ ညီးညီးပြောင်ရွန်း၊ ထွန်းတောက်ပသော ကျက်သရေ မြူတေ သိရိရှိတော်မူသော၊ အစိန္တေယျ လောကသေဌ်နှင်း၊ တရားမင်းသည် ဤသို့သော ဒေသနာ ကို ဟောတော်မူ၏။

- အဂ္ဂတော ဝေ ပသန္နာနံ၊ အဂ္ဂဓမ္မံ ဝိဇာနတံ။
- အဂ္ဂေ ဗုဒ္ဓေ ပသန္နာနံ၊ ဒက္ခိဏေယျေ အနုတ္တရေ။
- အဂ္ဂေ ဓမ္မေ ပသန္နာနံ၊ ဝိရာဂူပသမေ သုခေ။
- အဂ္ဂေ သံဃေ ပသန္နာနံ၊ ပုညက္ခေတ္တေ အနုတ္တရေ။
- အဂ္ဂသ္မိံ ဒါနံ ဒဒတံ၊ အဂ္ဂံ ပုညံ ပဝေဇတိ။
- အဂ္ဂံ အာယု စ ဝဏ္ဏော စ၊ ယသော ကိတ္တိံ သုခံ ဗလံ။
- အဂ္ဂဿ ဒါတာ မေဓာဝီ၊ အဂ္ဂဓမ္မံ သမာဟိတော။
- ဒေဝဘူတော မနုဿော ဝါ၊ အဂ္ဂပတ္တော ပမောဒတိ။

ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဝေ-ကေန္တေန၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ အဂ္ဂတော၊ မြတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဂ္ဂေ၊ မြတ်သော ရတနာသုံးပါး၌။ ပသန္နာနံ၊ ကြည်ညိုကုန်သောသူတို့ အား။ အဂ္ဂဓမ္မံ၊ မြတ်သောရတနာသုံးပါး၏ဂုဏ်ကို ဝိဇာနတံ- ဝိဇာနန္တာနံ၊ သိကုန်သော သူတို့အား။ အနုတ္တရေ၊ အတုမရှိသေး။ ဒက္ခိဏေယျေ၊ မြတ်သော အလှူဝတ္ထုကို ခံထိုက် သော။ အဂ္ဂေ၊ မြတ်သော။ ဗုဒ္ဓေ၊ မြတ်စွာဘုရား၌။ ပသန္နာနံ၊ ကြည်ညိုကုန်သော သူတို့အား။ သုခေ၊ ချမ်းသာသော။ ဝိရာဂပသမေ၊ ရာဂ၏ ကင်းရာဖြစ်သော ငြိမ်သက် သော။ အဂ္ဂေ၊ မြတ်သော။ ဓမ္မေ၊ တရားတော်၌။ ပသန္နာနံ၊ တို့အား။ အနုတ္တရေ၊ အတု မရှိသော။ ပုညက္ခေတ္တေ၊ ကောင်းမှုတည်းဟူသော မျိုးစေ့၏ စိုက်ပျိုးရာ လယ်မြေ သဖွယ်လည်း ဖြစ်ထသော။ အဂ္ဂေ၊ မြတ်သော။ သံသေ၊ သံဃာတော်၌။ ပသန္နာနံ၊ တို့ အား။ အဂ္ဂသ္မိံ၊ မြတ်သောရတနာသုံးပါး၌။ ဒါနံ၊ အလှူကို။ ဒဒတံ-ဒဒန္တာနံ၊ လှူကုန် သောသူတို့အား။ အဂ္ဂံ၊ မြတ်သော။ ပုညံ၊ ကောင်းမှုသည်။ ပဝဇုတိ၊ ပွား၏။ အဂ္ဂံ၊ မြတ်သော။ အာယု စ၊ အသက်ရှည်ခြင်းသည် လည်းကောင်း။ အဂ္ဂေ၊ မြတ်သော။ ဝဏ္ဏော စ၊ အဆင်းလှခြင်းသည်လည်းကောင်း။ အဂ္ဂေ၊ မြတ်သော။ ယသော စ၊ အခြွေအရံသည် လည်းကောင်း။ အဂ္ဂေ၊ မြတ်သော။ ကိတ္တိံ စ၊ ကျော်စောခြင်းသည်လည်းကောင်း။ အဂ္ဂံ၊ မြတ်သော။ သုခဉ္စ၊ ကိုယ်စိတ်၏ ချမ်းသာခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ဗလဉ္စ၊ ခွန်အားကြီး ခြင်း ပညာကြီးခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ပဝဇုတိ၊ ပြန့်ပွား၏။ အဂ္ဂဿ၊ မြတ်သောအလှူ ခံအား။ ဒါနံ၊ မြတ်သောအလှူဝတ္ထုကို။ ဒါတာ၊ ပေးတတ်သော။ မေဓာဝီ၊ ပညာရှိသော။ အဂ္ဂဓမ္မသမာဟိတော၊ မြတ်သော ပသာဒစေတနာ၊ မြတ်သောဒါနအစရှိသော ကောင်းမှု နှင့်ပြည့်စုံသော ဒါယကာသည်။ ဒေဝဘူတောဝါ၊ နတ်ဖြစ်၍သော်လည်းကောင်း။ မနုဿော ဝါ၊ လူဖြစ်၍သော်လည်းကောင်း။ အဂ္ဂပတ္တော၊ မြတ်သော လောကုတ္တရာမဂ်ဖိုလ်ကိုရသည် ဖြစ်၍။ ပမောဒတိ၊ အလွန်မွေ့လျော်ရ၏။ ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့် လျော်ရာဆက်သွင်း၍ ပြောဟောရမည်။

၇၉-ပုစ္ဆာ။ ။တချက်လည်း၊ ကိုးခန်းပျို့တွင်။ “တို့စည်းစိမ်ကား၊ ပျောက် တိမ်ရန်နိပ်၊ လေးကျွန်းထိပ်ဝယ်၊ ဘုန်းရိပ်လွှမ်းခြုံ၊ သိကြားဘုံသို့၊ အပုံအယင်၊ ဖြင်လင့်ကစား၊ သားနှင့်သမီး၊ မျိုးမသီးသော်၊ ချည်းနှီးပွင့်ဆန်း၊ စေမဲ့ထွန်းသည် မန်း၏သဖွယ်၊ ဆက်နွယ်နောင်ဘို့၊ စီးပွားချိုခဲ” ဟူ၍ စပ်တော်မူပါသည်။ “ဘုန်းရိပ်လွှမ်းခြုံ၊ သိကြားဘုံသို့” ဟူ၍လည်း စာရှိပါသည်။ “ဘုန်းရိပ်လွှမ်းခြုံ၊ သဗ္ဗဘုံ သို့” ဟူ၍လည်း စာရှိပါသည်။ အဘယ်စကားသင့်မည်။ သိကြားဘုံသို့ဆိုလျှင်သိလွယ် ပါ၏။ သဗ္ဗဘုံသို့ ဆိုသည်ကား ဘယ်ကိုဆိုသည်ကို သိလိုပါသည်။

၇၉-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ ကိုးခန်းပျို့ဝယ် လာသော သဗ္ဗဘုံစကားကို မေးရာ၌ -

သံသယနှစ်ချက်တွင် သိကြားဘုံသို့ ဆိုသောစကားသည် မသင့်၊ သဗ္ဗဘုံသို့ဆိုသောစကား သာသင့်သည်။ သဗ္ဗဘုံဆိုခြင်းသည်ကား စကြာမင်း၏ ပရိယာယ်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အဘိဓာန်စာကိုယ် စတုဗ္ဗဏ္ဍဝဂ်တွင် သဗ္ဗဘုမ္မော စက္ကဝတ္တိ ဟူ၍ ပရိယာယ်နှစ်ပုဒ်ပြသည်။ ၎င်းဒီကာ၌လည်း -

ဒွယံ စက္ကဝတ္တိနိ၊ သဗ္ဗဘူမိယာ ဣဿရော သဗ္ဗဘုမ္မော၊ ဧကျာ။ ပုညော ပနိတေန စက္ကရတနေန ဝတ္တတေ အသာဓုဒမနိကာဒိ ရာဇဝတ္တံ အနုတိဋ္ဌတိတိ စက္ကဝတ္တိ၊ ဣ။

စသောပါဠိကို ပြသည်နှင့်အညီ သဗ္ဗဘုံဆိုသည်ကား စကြာမင်းကို ဆိုသည်ဟု သိသာသည်။ သိကြားမင်းသည် လေးကျွန်းလုံးကို အစိုးရသည်မဆို၊ သဗ္ဗဘုမ္မသည်သော စကြာမင်းသာ လေးကျွန်းလုံးကို အစိုးရသည်ဟုဆိုသည်။ ယင်းသို့ဖြစ်၍ “ပျောက်တိမ်ရန်နှိပ်၊ လေးကျွန်းထိပ်ဝယ်၊ ဘုန်းရိပ်လွှမ်းခြုံ၊ သဗ္ဗဘုံသို့” ဟူ၍ စပ်လေသည်။

စကြာမင်းသည်သာ လေးကျွန်းလုံးကို အစိုးရကြောင်းကိုလည်း ပါရမီခန်းတွင် “သရုပ်အလျောက်၊ ငါးပါးမြောက်သား၊ မင်းမြောက်တန်ဆာ၊ ရံကာစမြဲ၊ ပေးလွန်ကဲသည့်၊ စက်ရဲဇောင်ထင်၊ လေးကျွန်းရှင်သို့” ဟူ၍လည်းကောင်း။ “ထိတ်ကြောက်အန္တရာယ်၊ ရှင်းရှင်းပယ်၍၊ မခြယ်စိုးစိ၊ မမှေးငြိတည့်၊ တိတိလက္ခဏာ၊ ကြန်ရစာဖြင့်၊ စကြာရှေးရိုး၊ လေကျွန်းစိုးသား၊ တန်ခိုးစုံပေါင်း၊ မင်းအလောင်းဟု၊ ချီးသောင်းဩဇာ၊ ထုံးပုံပြလျက်” ဟူ၍လည်းကောင်း။ “သတ္တရတနာ၊ စကြာကစ၊ စိုးမိုးရလျက်၊ ခွန်သလေးကျွန်း၊ စတုရန်း၌၊ ရစ်သန်းလက်ယာ၊ စက်ရာဇာသို့၊ ရတနာစစ်၊ အစုံဖြစ်သား၊ ခုနစ်ဗောဇ္ဈင်၊ ဗောဓိအင်ဖြင့်” ဟူ၍လည်းကောင်း စပ်တော်မူလေသည်။ ဤသို့လျှင် လေးကျွန်းထိပ် လေးကျွန်းရှင်၊ လေးကျွန်းစိုးသား၊ ခွန်သလေးကျွန်းဟူသော စကားများဖြင့် သိကြားမင်းကိုမဆို စကြာမင်းကိုသာဆိုကြောင်းကို အတပ်သိသာသည်။ ထို့ကြောင့် သုတ်မဟာဝါ စသော ပါဠိတော်တို့တွင်လည်း။

ရာဇာဟောတိ စက္ကဝတ္တိ ဓမ္မိကော ဓမ္မရာဇာ စာတုရန္တော ဝိဇိတာဝိ ဇာနပဒတ္တာဝရိယ ပတ္တော သတ္တရတနသမန္နာဂတော။

စသည်ဖြင့် စကြာမင်းသာ လေးကျွန်းလုံးကို အစိုးရကြောင်းကို ဟောတော်မူသည်။

တကြောင်းမှာလည်း သဗ္ဗဘုမ္မ ဟူသည်ကား စကြာမင်းကို ဆိုကြောင်းကိုလည်း သင်္သကရိုက် အဘိဓာန်ကျမ်း၌လာသည့် ဒိသာဂဇဆင်မျိုး တဆယ့်ခြောက်ပါးကို ပြရာတွင် -

ဧရာဝတ ပုဏ္ဏရိကော၊ ဗာမနံ ကုမုဒေါဉ္ဇနံ။
ပုပ္ဖိဒန္တ သဗ္ဗိဘော်မး၊ သုပြတိက ဒိဂါဂဇာ။

ကရိဏျော ကြမကပိလာ၊ ပိင်္ဂလာနုပမာကြမတ်။
တဗြကဏ္ဍီ ဂုဘဒန္တိ၊ အင်္ဂနာ အဉ္ဇနဝတီ။ ဟူသောပါဌ်။

မာဂဓ အဘိဓာန်ကျမ်း၌လာသော....

ရောဝဏော ပုဏ္ဏရီကော၊ ဝါမနော ကုမုဒေါဉ္ဇနော။
ပုပ္ဖဒန္တာ သဗ္ဗဘုမ္မော၊ သုပ္ပတီကော ဒိသာဂဇာ။

ဟူသော ပါဌ်တို့၏အနက်ကား—

ရောဝတ၊ ရောဝဏ်မည်သောဆင်။ ပုဏ္ဏရီကော၊ ပုဏ္ဏရီကမည်သောဆင်။ ဗာမနံ၊ ဗာမန မည်သောဆင်။ ကုမုဒေါ၊ ကုမုဒမည်သောဆင်။ အဉ္ဇနံ၊ အဉ္ဇနမည်သောဆင်။ ပုပ္ဖဒန္တာ၊ ပုပ္ဖဒန္တမည်သောဆင်။ သဗ္ဗဘုမ္မာ၊ သဗ္ဗဘုမ္မမည်သောဆင်။ သုပ္ပတီက၊ သုပ္ပတီက မည်သောဆင်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒိဂါဂဇာ၊ ဒိသာဂဇမည်သော ဆင်ပေါက်ရှစ်မျိုးတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

အကြမ၊ အဗ္ဘမုမည်သောဆင်။ ကပိလာ၊ ကပိလာမည်သောဆင်။ ပိင်္ဂလာ၊ ပိင်္ဂလာ မည်သောဆင်။ အနုပမာ၊ အနုပမာမည်သောဆင်။ တဗြကဏ္ဍီ၊ တဗြကဏ္ဍီမည်သောဆင်။ ဂုဘဒန္တိ၊ ဂုဘဒန္တိမည်သောဆင်။ အင်္ဂနာ၊ အင်္ဂနာမည်သောဆင်။ အဉ္ဇနဝတီ၊ အဉ္ဇနဝတီ မည်သောဆင်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ကြမာ၊ အစဉ်အတိုင်း။ ကရိဏျောဒိသာဂဇာ၊ ဆင်မရှစ်မျိုး တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဤသို့လာသော စကား၌ ရောဝဏ် မည်သောဆင်၊ ပုဏ္ဏရီကမည်သောဆင်၊ ဝါမန မည်သောဆင်၊ ကုမုဒမည်သောဆင်၊ အဉ္ဇနမည်သောဆင်၊ ပုပ္ဖဒန္တမည်သောဆင်၊ သဗ္ဗဘုမ္မ မည်သောဆင်၊ သုပ္ပတီကမည်သောဆင်ဟူ၍ ဒိသာဂဇဆင်ပေါက်မျိုး ရှစ်စီး။

အဗ္ဘမုမည်သောဆင်၊ ကပိလာမည်သောဆင်၊ ပိင်္ဂလာမည်သောဆင်၊ အနုပမာ မည်သောဆင်၊ တဗြကဏ္ဍီမည်သောဆင်၊ ဂုဘဒန္တိမည်သောဆင်၊ အင်္ဂနာမည်သောဆင်၊ အဉ္ဇနဝတီမည်သောဆင်၊ ဤသို့ အစဉ်အတိုင်း ဒိသာဂဇဆင်မမျိုး ရှစ်စီးတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။

ထိုတဆယ့်ခြောက်စီးသော ဆင်ပေါက် ဆင်မမျိုးတို့ကိုခွဲရာ၌ အလုံးစုံသော မြေအပြင်၌ ထင်ရှားသော မင်းမြတ်တို့နှင့် ထိုက်တန်သော ဥပေါသထ ဆဒ္ဒန်ဆင်သည် သဗ္ဗဘုမ္မ မည်ကြောင်းကို သင်္သကရိုက် အဘိဓာန်ဋီကာကျမ်းတွင် သဗ္ဗဘုမ္မာ ပိဒိတံ သဗ္ဗဘုမ္မာ။ ဟူ၍ဆိုသည်။ မာဂဓအဘိဓာန် ဋီကာတွင်လည်း—

သဗ္ဗဘုမ္မော ဝါ စက္ကဝတ္တိ၊ တဿာနုရူပတ္တာ သဗ္ဗဘုမ္မော။ ဟူ၍ဆိုသည်။
သမန္တစက္ခု ဝဂ္ဂ ပမသစ

အနက်ကား။ ။သဗ္ဗိဘူမေ၊ အလုံးစုံသော မြေအပြင်၌။ ဝိဒိတံ၊ ထင်ရှားသော ဆင်သည်။ သဗ္ဗိဘော်မး၊ သဗ္ဗဘူမ္မမည်၏။ စက္ကဝတ္တိ၊ စကြာမင်းသည်။ သဗ္ဗဘူမော၊ သဗ္ဗဘူမ္မ မည်၏။ တဿာနုရူပတ္တာ။ ထိုစကြာမင်းအား ထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သောပိ၊ ထို ဆင်သည်လည်း။ သဗ္ဗဘူမော၊ သဗ္ဗဘူမ္မမည်၏။ ဟူ၍ဆိုသည်။ ယင်းသို့ဖြစ်၍ သဗ္ဗဘုံဆိုသော စကားသည် စကြာမင်းကိုဆိုသည်ဟု မှတ်အပ်၏။ သိကြားမင်းကို မမှတ်အပ်။

၈၀-ပုစ္ဆာ။ ။တကြောင်းမှာလည်း “ခါးတောက်မြစ်ယှက်၊ စိုက်ရောဖက်သား သရက်ပင်မင်း၊ သီးချိုကင်းသို့” ဟု စပ်ဆိုသည်၌ အချို့က ခါးသောသစ်ပင်နှင့် ဖက်၍စိုက်သော သရက်ပင်သည် ချိုသောအသီးသာ သီးသာ ကင်းလာသည်။ ဟတ္ထိ- ပါလစသောမင်းသား ညီနောင်တို့သည် ဆင်ထိန်း မြင်းထိန်းစသည်တို့နှင့် ပေါင်း ဖော်သော်လည်း ကောင်းသော သဘောရှိ၍ တောထွက်ပြန်လေသည်ကို ဥပမာပြု သည် ဆိုကြပါသည်။ သူတချို့ကလည်း ချိုမြိန်သောအရသာမှ ကင်းကွာလေသကဲ့သို့ မင်းသားတို့သည် သူတော်ကောင်း သဘောမှ ကင်းကွာလေသည်ကို ဥပမာပြုသည် ဆိုကြပါသည်။ သိသာအောင် မိန့်တော်မူပါ ဆရာတော်ဘုရား။

၈၀-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။“ခါးတောက်မြစ်ယှက်၊ စိုက်ရောဖက်သား၊ သရက်ပင်မင်း၊ သီးချို ကင်းသို့” ။ စသည်ဖြင့်စပ်သော အဓိပ္ပာယ်ကိုမေးရာ၌ -

ခါးတောက်သော တမာ၊ ခွေးတောက်နှင့် ရောနှော၍စိုက်သော သစ်ပင်ဟူသည်ကား ဒဓိဝါဟနမင်း၏ သရက်ပင်ကိုရည်၍ စပ်တော်မူသော စကားဖြစ်သည်။ ထိုစကား၌ ခါးသော သစ်ပင်နှင့် ပေါင်းယှက်၍ သရက်ပင်မင်းသည် ချိုသောအရသာမှ ကင်းကွာသည့်အကြောင်း နှင့် ဟတ္ထိပါလစသော မင်းသားတို့သည် မကောင်းသောသူနှင့် ပေါင်းဖော်၍ ကောင်းသော သဘောမှ ကင်းကွာသည်ကိုသာ ယူသင့်သည်။ ချိုမြိန်သော အသီးကင်းလာ ရင့်လာသည်ကို မယူသင့်။ ဇာတ်ခတ်၌ အဓိပ္ပာယ် တိုက်ရိုက်အားဖြင့် မသူတော်နှင့်ပေါင်းဖော်၍ မသူတော် ဖြစ်ကြောင်းကိုပင် ဟောတော်မူလျက် ရှိပြီးဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

ဤအရာ၌ ဇာတ်ခတ်ကို ဤသို့သိအပ်၏။ ထိုဇာတ်ခတ်ကို ဒုကနိပါတ်ကျမ်း၌ သင်္ဂါ- ယနာတင်သည်။ အကြောင်းအတ္ထုပ္ပတ္တိကား -

မြတ်စွာဘုရားသည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ဝေဠုဝန် ကျောင်းတော်၌ နေတော်မူသောအခါ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော သူဘို့နှင့် ပေါင်းဖော်သော ရဟန်းကိုအကြောင်းပြု၍ ဝဏ္ဏ ဂန္ဓ ရသူ ပေတော၊ စသော ဂါထာပုဒ်ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော ဤဒဓိဝါဟနဇာတ်ကို ဟောတော် မူ၏။ ဘုရားသခင်သည် -

ဘိက္ခဝေ အသာဓုသန္နိဝါသော နာမ ပါပေါ အနတ္တကရော။ တတ္ထ မနုဿဘူတာနံ တာဝ ပါပသန္နိဝါသဿ အနတ္တကရတာယ ကိံကာတဗ္ဗံ။

စသည်ဖြင့်ချီ၍ ရဟန်းဘို့၊ မသူတော်ဘို့နှင့် ပေါင်းဖော်ခြင်းမည်သည်ကား ယုတ်မာသည် ဖြစ်၍ အကျိုးမဲ့ကိုသာ ပြုတတ်၏။ ထိုသို့ပေါင်းဖော်ရာ၌ လူဖြစ်သောသတ္တဝါတို့၏ ယုတ်မာသော သူကို ပေါင်းဖော်ရာ၌ အကျိုးမဲ့ကို ပြုခြင်းငှာမူကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာ ရှိအံ့နည်း။ ရှေးအခါ မသာယာအပ်သော မချိုမြက်သော တမာနှင့်တကွ ပေါင်းဖော်ခြင်းကိုစွဲ၍ ချိုမြက်သော နတ်တို့၏ အရသာအဖို့ရှိသော စိတ်မရှိသော သရက်ပင်သည်လည်း မမြိန်ရှက်သော ခါးသော အဖြစ်ရှိ၏ဟု မိန့်တော်မူ၍ လွန်လေပြီးသောအကြောင်းကို ဆောင်တော်မူ၏။

ရှေးသရောအခါ ဗာရာဏသီပြည်၌ ငြဟ္မဒတ်မင်းသည် မင်းပြုသည်ရှိသော် ကာသိ တိုင်း၌ လေးယောက်သော ညီနောင်ဖြစ်သော ပုဏ္ဏားတို့သည် ရသေ့ရဟန်းပြုပြီးလျှင် အစဉ် အတိုင်း သင်္ခမ်းပြု၍ နေကြကုန်၏။ ထိုလေးယောက်သော ရသေ့တို့တွင် အစ်ကိုအကြီး ရသေ့ သည် သေလွန်၍ သိကြားဖြစ်လေ၏။ ထိုအကြောင်းကိုသိ၍ ကြီးကြားကြီးကြား ခုနစ်ရက် ရှစ်ရက်လွန်သဖြင့် ထိုရသေ့ဘို့အား ခစားအံ့သောငှာလာ၏။ တနေ့သ၌ အကြီးဖြစ်သော ရသေ့အား ရှိခိုး၍ တင့်အပ်စွာနေပြီးလျှင် အရှင်ဘုရား၊ အဘယ်အလို ရှိသနည်းဟု မေး၏။ ဖြော့တော့သော ရောဂါရှိသော ငါ့အား မီးကို အလိုရှိ၏ဟု ဆို၏။ သိကြားမင်းလည်း ရသေ့ အား ပုဆိန်ကို လှူ၏။ ပုဆိန် မည်သည်ကား အခိုးတပ်သဖြင့် ပဲခွပ်ဖြစ်၏။ ရသေ့ ကလည်း ငါ့အား ဤပဲခွပ်ကိုပေး၍ ထင်းကို ဘယ်သူဆောင်ပေးလတ္တံ့ နည်းဟုဆိုသော် သိကြား မင်းသည် ဤသို့ဆို၏။ အရှင်ဘုရား ထင်းကို အကယ်၍ အလိုရှိအံ့။ ဤပဲခွပ်ကို လက်ဖြင့် သုံးသပ်၍ ထင်းကို ငါ့အားဆောင်၍ မီးကိုပြုလော့ဟု ဆိုသည်ရှိသော်၊ ထင်းကိုဆောင်၍ မီးကိုပြု၍ ပေးလတ္တံ့ ဟု ဆို၍ ပဲခွပ်ကိုလှူ၏။

ဒုတိယ ညီတော်ရသေ့သို့ ကပ်၍ အရှင်ဘုရား အဘယ်ဖြင့်အလိုရှိသနည်းဟု မေး၏။ ထိုရသေ့ သင်္ခမ်းသည် ဆင်တို့သွားလာရာ ခရီးဖြစ်၍ ဆင်တို့ကြောင့်ဖြစ်သော ဆင်းရဲသည် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဆင်တို့ကို အရပ်တပါးသို့ ပြေးစေလော့ဟု ဆို၏။ သိကြားလည်း ရသေ့ အား တခုသောစည်ကိုပေး၍ အရှင်ဘုရား စည်၏ ဤအပြင်ကို တီးသည်ရှိသော် အရှင်၏ ရန်သူသည် ပြေးလတ္တံ့။ ဤအပြင်ကို တီးသည်ရှိသော် ချစ်သောစိတ်ရှိ၍ အင်္ဂါလေးပါးရှိသော စစ်သည်တို့သည် ဝန်းရံကုန်လတ္တံ့ ဟုဆို၍ စည်ကိုလှူ၏။

တတိယညီငယ်ထံသို့သွား၍ အရှင်ဘုရား၊ အဘယ်အလို ရှိသနည်းဟု မေး၏။ ညီငယ် ရသေ့လည်း ငါသည် ဖြော့တော့သော ရောဂါရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ထောပတ်ကို အလိုရှိ၏ဟု ဆို၏။ သိကြားလည်း ရသေ့အား နို့ ဓမ်းအိုးတလုံးကို ပေး၍ အကယ်၍ အရှင်ဘုရားသည် ပြည်ကို အလိုရှိသည်ရှိသော် ဤအိုးကိုစောင်းလော့၊ ထိုအခါ အိုးမှ သည်းစွာသော ရေအလျဉ် ဖြင့် မြစ်ကြီးဖြစ်၍ အရှင်အားပြည်ကို ယူပေးခြင်းငှာသော်လည်း စွမ်းနိုင်၏ဟုဆို၍ သွားလေ

၏။ ဆိုနေမှစ၍ ပဲခုပ်သည် အစ်ကိုကြီးရသေ့အား မီးကိုပြု၍ ပေး၏။ ညီလတ်ရသေ့သည် လည်း စည်ကိုတီး၍ ဆင်တို့ကို ပြေးစေ၏။ ညီငယ်ရသေ့သည်လည်း နို့ဓမ်းကိုမပြတ် သုံးဆောင်ရ၏။

ထိုရောအခါ ဝက်တခုသည် ရွာဟောင်းရာ၌ ကျက်စားသည်ရှိသော် အာနုဘော်နှင့် ပြည့်စုံသော ပတ္တမြားတုံးကိုမြင်၍ ဝက်သည် ပတ္တမြားတုံးကို ခံတွင်းဖြင့် ကိုက်၍ ပတ္တမြား၏ အာနုဘော်ဖြင့် ကောင်းကင်သို့ပျံ၍ သမုဒ္ဒရာအလယ် တခုသော ကျွန်းသို့သွား၍ ဤကျွန်းတွင် ငါနေခြင်းငှါ အပ်၏ဟု သက်၍ ချမ်းသာသောအရပ်၌ တခုသော ရေသဖန်းပင်၏ အောက်၌ နေခြင်းကိုပြု၏။ ဝက်သည် တနေ့သ၌ သစ်ပင်ရင်းတွင် ပတ္တမြားကိုထား၍ အိပ်၏။

ထိုအခါ ကာသိကတိုင်း၌ နေသော လူတယောက်ကို ဤသူသည် ငါတို့ကျေးဇူးကို မပြုဟု မိဘတို့က အိမ်မှ နှင်ထုတ်လိုက်သောကြောင့် တခုသော သင်္ဘောဆိပ်သို့ သွား၍ သင်္ဘောသားတို့၏ အမှုကိုပြု၍ သင်္ဘောစီး၍ သမုဒ္ဒရာသို့ သွားရာ သမုဒ္ဒရာ၏ အလယ်၌ သင်္ဘောပျက်၍ သစ်ပျဉ် တခုကို တွယ်ပြီးလျှင် မျောလေသော် ထိုကျွန်းသို့ ရောက်လေ၏။ ထိုသူသည် သစ်သီးတို့ကို ရွာသည်ရှိသော် ဝက်အိပ်ပျော်သည်ကို မြင်၍ အသာအသာ သွားပြီးလျှင် ပတ္တမြားကို ယူ၍ ပတ္တမြား၏ အာနုဘော်ဖြင့် ကောင်းကင်သို့ပျံ၍ ရေသဖန်းပင်၌နေ၍ ကြံ၏။

ဤဝက်သည် ဤပတ္တမြား၏ အာနုဘော်ဖြင့် ကောင်းကင်သို့ သွား၍ ဤကျွန်း၌နေ၏။ ငါသည် ဤဝက်ကိုသတ်၍ အသားကို စားပြီးလျှင် သွားအံ့ဟု ကြံ၍ တခုသော လှံကန်ကို ချိုး၍ ဝက်၏ ဦးခေါင်း၌ ကျစေ၏။ ဝက်သည် နီး၍ ပတ္တမြားကို မမြင်သောကြောင့် ထိုမှ ဤမှ တုန်လှုပ်လျက်ပြေး၏။ သစ်ပင်ထက်၌ နေသော ယောက်ျားသည် ရယ်၏။ ဝက်သည် ကြည့်လတ်သော် ထိုသူကိုမြင်၍ သစ်ပင်ကို ဦးခေါင်းဖြင့် တိုက်၍ ထိုအရပ်၌ပင် သေလေ၏။ ထိုယောက်ျားသည် သစ်ပင်မှ သက်၍ မီးမွှေး၍ ဝက်သားကို ချက်၍ စားပြီးလျှင် ကောင်းကင်သို့ ပျံ၍ ဟိမဝန္တာထိပ်ဖြင့် သွား၍ အဿမပိဒ် သင်္ခမ်းကို မြင်၍ အစ်ကိုဖြစ်သော ရသေ့၏ သင်္ခမ်း၌သက်၍ နှစ်ရက်သုံးရက်နေ၏။

ထိုသူသည် ရသေ့အား ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်ကို ပြု၍ နေရာတွင် ပဲခုပ်၏ အာနုဘော်ကို မြင်၏။ ထိုအခါ ငါသည် ဤပဲခုပ်ကို ယူခြင်းငှာ အပ်၏ဟု ပတ္တမြား၏ အာနုဘော်ကို ရသေ့အားပြု၍ အရှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်၏ ပတ္တမြားကိုယူ၍ ပဲခုပ်ကို အကျွန်ုပ်အား ပေးလော့ဟုဆို၏။ ရသေ့သည် ကောင်းကင်ဖြင့် သွားလိုရကား ပတ္တမြားကို ယူ၍ ပဲခုပ်ကို ပေး၏။ ထိုသူသည် ပဲခုပ်ကို ယူ၍ အတန်ငယ်သွားပြီးလျှင် ပဲခုပ်ကို သုံးသပ်၍ အချင်းပဲခုပ်၊ ရသေ့၏ ဦးခေါင်းကိုဖြတ်၍ ငါ၏ ပတ္တမြားကို ဆောင်ချေလော့ဟုစေ၏။ ပဲခုပ်လည်းသွား၍ ရသေ့ဦးခေါင်းကို ဖြတ်ပြီးလျှင် ပတ္တမြားကို ဆောင်ခဲ့၏။ ထိုသူသည် ပဲခုပ်ကို ဖုံးကွယ်

ရာ အရပ်၌ ထားခဲ့၍ အလတ်ရသေ့ထံ သွား၍ တရက်နှစ်ရက်နေ၍ စည်၏ အာနုဘော်ကို မြင်လျှင် ပတ္တမြားကိုပေး၍ စည်ကိုယူ၍ ရှေးနည်းဖြင့် ရသေ့၏ ဦးခေါင်းကို ဖြတ်စေ၍၊ ညီငယ်ရသေ့ ထံသို့ကပ်၍ နို့ ဓမ်းအိုး၏ အာနုဘော်ကို မြင်၍ ပတ္တမြားကို ပေး၍ နို့ ဓမ်းအိုးကို ယူ၍ ရှေးနည်းဖြင့် ရသေ့၏ ဦးခေါင်းကို ဖြတ်စေ၍ ပတ္တမြား၊ ပဲခုပ်၊ စည်၊ နို့ ဓမ်းအိုးတို့ကိုယူ၍ ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် ပျံ၍ ဗာရာဏသီ မင်းအား စစ်သော်လည်း ထိုးမည်လော၊ ပြည်ကိုသော်လည်း ပေးမည်လောဟု ယောက်ျားတယောက်၏ လက်၌ ကမ္မည်းကို ရေးပေးလိုက်၏။

မင်းသည် စေသော သတင်းစကားကိုကြား၍ ခိုးသူကို ဖမ်းယူအံ့ဟု ပြည်မှ ထွက်၏။ ထိုယောက်ျားသည် စည်တဘက်ကိုပုတ်၍ လေးပါးသော အင်္ဂါရှိသောစစ်သည်တို့ကို ခြံရံစေ၍ နို့ ဓမ်းအိုးကို သွန်သည်ရှိသော် မြစ်ကြီးသည် ဖြစ်၏။ လူများတို့သည် နို့ ဓမ်းရည်၌ နှစ်၍ မထွက်နိုင်ကုန်၊ ပဲခုပ်ကို သုံးသပ်၍ အချင်းပဲခုပ်၊ သင်သည် မင်း၏ဦးခေါင်းကို ဆောင်ချေလော့ဟု ဆို၏။ ပဲခုပ်လည်းသွား၍ မင်း၏ ဦးခေါင်းကိုဆောင်၍ ခြေရင်း၌ ထား၏။ တယောက်သော သူမျှ လက်နက်ကို ချီအံ့သောငှာ မတတ်နိုင်၊ ထိုယောက်ျားသည် များစွာသော ဗိုလ်ပါခြံရံလျက် မြို့တွင်းသို့ဝင်ပြီးလျှင် အဘိသိက်ခံ၍ ဒဓိဝါဟန မည်သော မင်းဖြစ်၍ တရားသဖြင့် မင်းပြု၏။

တနေ့သ၌ ဂင်္ဂါမြစ်တွင် ပိုက်ကွန်တို့ဖြင့် တန်း၍ ရေသဘင် ကစားသည်ရှိသော် ကဏ္ဍမုဏ္ဍအိုင်မှ နတ်တို့သာ သုံးဆောင်ထိုက်သော တလုံးသော သရက်သီးမှည့်သည် မျောလာ၍ ပိုက်ကွန်၌ ငြိ၏။ ပိုက်ကွန်တို့ကို ချီလတ်သော် သရက်သီးကိုမြင်၍ မင်းအား ဆက်ကုန်၏။ ထိုသစ်သီးကား ကြီးစွာသော အိုးစရည်းပမာဏ အလုံးအဝန်း ရှိ၏။ ရွှေအဆင်းနှင့် တူသော အဆင်းရှိ၏။ မင်းသည် အဘယ်အသီးနည်းဟု မှုဆိုးတို့ကိုမေး၏။ သရက်သီးဟု ကြား၍ သုံးဆောင်၏။ သရက်စေ့ကိုလည်း မိမိဥယျာဉ်၌ စိုက်ခေ၍ နို့ ရည်ဖြင့်သွန်းစေ၏။ သစ်ပင်ဖြစ်၍ သုံးနှစ်မြောက်သော် သီး၏။ သရက်ပင်အား ပူဇော်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ နံ့သာကို လက်ငါးချောင်းရာ ထင်အောင်လိမ်းကုန်၏။ ပန်းဆိုင်တို့ဖြင့် ရံကုန်၏။ နံ့သာဆီတို့ဖြင့် ဆီမီးညှိကုန်၏။ တင်းတိမ်ကာရံခြင်းကို ပြုကုန်၏။ အသီးတို့သည် အလွန် ချိုကုန်၏။ ကောင်းသောအဆင်းရှိကုန်၏။ ဒဓိဝါဟနမင်းသည် တပါးသောမင်းတို့အား သရက်သီးလက်ဆောင် ပို့စေသော် အပင်ဖြစ်အံ့စိုး၍ အညွန့်ဖြစ်ရာ အရပ်ကို ဖားရိုးဖြင့်ထိုး၍ ပို့စေ၏။ တနည်းကား လိပ်ကျောက်ဆူးဖြင့်ထိုး၍ ပို့စေ၏။

(ဤအရာတွင် “မဏ္ဍုကကဏုကေန ဝိဇ္ဇိတော ပေသေသိ” ဟူ၍ ပါဠိရှိသည်။ အချို့သော ဆရာတို့သည် ဖားပေါင်ကျောက်ကုန်းရိုးဖြင့်ဟူ၍ အဓိပ္ပာယ်ဆိုကြ၏။ အချို့သောဆရာတို့လည်း လိပ်ကျောက်ဆူးဖြင့်ဟူ၍ အနက်ဆိုကြ၏။ ရွှေအဓိပ္ပာယ်အလိုရှိသော် မဏ္ဍုကသဒ္ဒါသည် ဖားဟောဖြစ်သည်။ နောက်အဓိပ္ပာယ်အလိုရှိသော်

မဏ္ဍုကသဒ္ဒါသည် လိပ်ကျောက်ဟော ဖြစ်သည်။ ကဏ္ဍကသဒ္ဒါသည် ဆူးဟော ဖြစ်သည်ဟု ဆိုရိပ်ရှိသည်။ ဤကိုထောက်သော် မဏ္ဍုကသဒ္ဒါသည် ဖားကိုလည်း ကောင်း၊ လိပ်ကျောက်ကိုလည်းကောင်း၊ အနက်နှစ်ပါးကိုပင် ယူဟန်ရှိသည်။ သုတ်သီလက္ခန်အဋ္ဌကထာ ဗြဟ္မဇာလသုတ်အဖွင့်တွင်လည်း -

တသ္မိံပိ ရုက္ခေ မဏ္ဍုကကဏ္ဍကဝိသသမ္ပဿံ အာဂမ္မ အနုပုဗ္ဗေန သုဿိ-
တွာ မတေ။

ဟူသော ပါဠိ၌ ကဏ္ဍကဟူသောသဒ္ဒါ၊ ဝိသဟူသောသဒ္ဒါတို့သည် ဆူးအဆိပ်ကို ဟောသည်ဖြစ်၍ လိပ်ကျောက်ဆူးဟု ဆိုသောစကားသည် သင့်မည်ကဲ့သို့ရှိ၏။)

ထိုမင်းတို့သည် သရက်သီးကိုစား၍ အစေ့ကို စိုက်သည်ရှိသော် မပေါက်ကုန်။ ထိုမင်း တို့သည် ဤအကြောင်းကား အသို့နည်းဟုမေးကုန်၍ အကြောင်းကို သိကုန်၏။ ဝ.ယောက် မင်းသည် ဥယျာဉ်စောင့်ကိုခေါ်၍ သင်သည် ဒဝေါဟနမင်း၏ သရက်သီးအရသာကို ပျက် စေ၍ ခါးသောအဖြစ်ကို ပြုခြင်းငှာ တတ်နိုင်လတ္တံ့လောဟု မေး၏။ တတ်နိုင်ပါ၏ဟု ဆိုလျှင် ထိုသို့တပြီးကား သွားချေဟု ဥစ္စာတထောင်ပေး၍ လွှတ်လိုက်လေ၏။ ဥယျာဉ် စောင့်သည် ဗာရာဏသီပြည်သို့သွားလေ၍ တယောက်သော ဥယျာဉ်စောင့်သည် ရောက် လာပါသည်ဟု မင်းအား ကြားစေ၏။ မင်းလည်းခေါ်မည်ဖြစ်၍ မင်းထံသို့ဝင်ပြီးလျှင် ရှိခိုး၍နေ၏။ သင်သည် ဥယျာဉ်စောင့်လောဟု မေးသည်ရှိသော် ဟုတ်ပါ၏ဟု ဆို၍ မိမိ၏အာနုဘော်ကို ချီးမွမ်း၍ မင်းသည် သင်သွားချေ၊ ငါ့ဥယျာဉ်စောင့်အထံ၌ နေလော့ ဟု ဆို၏။

ဥယျာဉ်စောင့်ဟောင်းလည်း အသစ်ရောက်လာသော ဥယျာဉ်စောင့်နှင့် တကွသာ လျှင် နှစ်ယောက်သော သူတို့သည် ဥယျာဉ်ကိုပြုပြင်ကြကုန်၏။ နောက်လာသော ဥယျာဉ် စောင့်သည် အခါမဟုတ်ပဲ ပန်းတို့ကို ပွင့်စေကုန်၏။ အခါမဟုတ်ပဲ သစ်သီးတို့ကို သီးစေ ကုန်၏။ ဥယျာဉ်ကို မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိအောင် ပြုလေသည်။ ထိုအခါ မင်းသည် နောက် ရောက်သော ဥယျာဉ်စောင့်ကို ကြည်ညို၍ ဥယျာဉ်စောင့် အဟောင်းကို ထုတ်၍ အသစ် ရောက်သောသူအားသာလျှင် ဥယျာဉ်ကိုပေး၏။ ဥယျာဉ်စောင့်သည် မိမိသို့ရောက်သော အဖြစ်ကိုသိ၍ သရက်ပင်ကိုရံ၍ တမာခွေးတောက်ပင်တို့ကို စိုက်၏။ အစဉ်အဖြင့် တမာ ခွေးတောက်ပင်တို့သည် ကြီးကုန်၍ အမြစ်တို့နှင့်အမြစ်တို့သည်၊ အခက်တို့နှင့် အခက်တို့သည် ရောနှောမြှေးယှက်ကုန်သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် မမြိန်ရှက်သောအရသာရှိသောသစ်ပင်နှင့် နှီးနှောခြင်းကြောင့် ချိုမြိန်သော အသီးရှိသော သရက်ပင်သည် ခါးသည်ဖြစ်၍ တမာ ရှက်နှင့်တူသော အရသာရှိ၏။ ဥယျာဉ်စောင့်သည် သရက်သီး၏ ခါးသောအဖြစ်ကို သိ၍ မိမိ၏ အရှင်ထံသို့ ပြန်၍ပြေးလေ၏။

ဒဓိဝါဟနမင်းသည် ဥယျာဉ်သို့သွား၍ သရက်သီးကိုစားအံ့သောငှာ ခံတွင်းသို့ သွင်းလျှင်ပင် သရက်သီး၏အရသာသည် တမာရွက်၏ အရသာကဲ့သို့ဖြစ်၍ မျိုအံ့သောငှာ မတတ်နိုင်သောကြောင့် ဟက်၍ ထွေးရလေ၏။ ထိုအခါ ဘုရားလောင်းသည် ထိုမင်း၏ အကျိုးအကြောင်းကို ဆုံးမတတ်သော အမတ်ဖြစ်၏။ မင်းသည် ဘုရားလောင်းကိုခေါ်၍ ပညာရှိ၊ ဤသစ်ပင်အား ရှေးဖြစ်သော ပူဇော်သက္ကာရတို့သည် ယုတ်သည် မရှိဖြစ်လျက် သရက်သီး၏ ခါးသောအရသာသည် ဖြစ်ခဲ့၏။ အကြောင်း အဘယ်သို့နည်းဟု မေးလို၍ -

ဝဏ္ဏ ဂန္ဓ ရသ္မပေတော၊ အမ္မောယံ အဟုဝါ ပုရေ။
တမေဝ ပူဇံ လဘမာနော၊ ကေနမ္မော ကဋ္ဌကပ္ပလော။ ။ဟူသောဂါထာကို ရွတ်၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။ပညာရှိ၊ အဆင်းအနံ့အရသာနှင့် ပြည့်စုံသော ဤသရက်ပင်သည် ရှေးအခါ ပူဇော်ခြင်းကို ရတိသကဲ့သို့၊ ယခုလည်း ပူဇော်ခြင်းကိုရပါလျက် အဘယ်ကြောင့် သရက်သီးသည် ခါးလေတိသနည်းဟူလိုသည်။ ဘုရားလောင်းအမတ်လည်း သရက်ပင်၏ အကြောင်းကိုကြားလို၍ -

ပုစိမန္တ ပရိဝါရော၊ အမ္မော တေ ဒဓိဝါဟန။
မူလံ မူလေန သံသဋ္ဌံ၊ သာခါ သာခံ နိသေဝရေ။
အသာတသန္နိဝါသေန၊ တေနမ္မော ကဋ္ဌကပ္ပလော။ ။ဟူသော ဒုတိယဂါထာကို ရွတ်၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။အရှင်မင်းကြီး ဒဓိဝါဟနမင်းကြီး၏ တမာပင်ဖြင့် ဝန်းရံအပ်သော သရက်ပင်သည် အမြစ်ကို အမြစ်ချင်း၊ အခက်ကို အခက်ချင်း နှီးနှောသဖြင့် မသာယာ အပ်သော တမာပင်နှင့်နှီးနှောခြင်းကြောင့် ခါးသော အသီးသည် သီးလာ၏ ဟူလိုသည်။

မင်းကြီးသည် ဘုရားလောင်း၏စကားကို ကြား၍ ခပ်သိမ်းကုန်သော တမာ ခွေးတောက် နွယ်တို့ကို ဖြတ်စေ၍ ထက်ဝန်းကျင်မှ မချိုမြက်သော မြေတို့ကို ထုတ်စေ၍ ချိုမြက်သော မြေတို့ကို ဖို့စေ၍ နို့ရည် သကာရည် နံသာရည်တို့ဖြင့် သွန်းစေ၍ သရက်ပင်သည် ချိုမြက်သောအရသာ ပေါင်းဖော်ရခြင်းကြောင့် တဖန် ချိုပြန်သည်လျှင် ဖြစ်၏။ ထိုအခါ ကြပဘေ့သော ဥယျာဉ်စောင့်အားသာလျှင် ဥယျာဉ်ကို ဆောက်နှင်း၍ အသက်ရှည် သမျှသော ကာလပတ်လုံး တည်၍ ကံအားလျော်စွာသွားကြလေ၏။

ဤဓမ္မဒေသနာကို ဆောင်တော်မူ၍ ထိုအခါပညာရှိသော အမတ်သည် ငါဘုရားဖြစ် လာ၏ဟု ဇာတ်ကိုပေါင်းတော်မူ၏။ (ဒဓိဝါဟနဇာတ်)။ ဤဒဓိဝါဟန ဇာတ်တော်ကို ရည်၍ စပ်တော်မူသည့် စကားဖြစ်သည်။

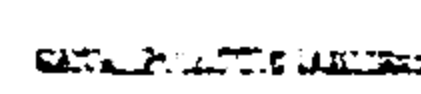
ဟတ္ထိပါလဇာတ်တွင်လည်း—

တေ ကုမာရာ အတိဖရုသာ အဟေသုံ။ ယာယ ဒိသာယ ဂစ္ဆန္တိ၊ တာယ ဒိသာယ အာဟရီယမာနံ ပဏ္ဏာကာရံ ဝိလုပ္ပန္တိ။ ဟူ၍ဆိုသည်။

အနက်ကား။ ။တေကုမာရာ၊ ထိုမင်းသားတို့သည်။ အတိဖရုသာ၊ အလွန်ကြမ်းကြုတ်ကုန်သည်။ အဟေသုံ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ယာယ ဒိသာယ၊ အကြင်အရပ်မျက်နှာဖြင့်။ ဂစ္ဆန္တိ၊ သွားကုန်၏။ တာယ ဒိသာယ၊ ထိုအရပ်မျက်နှာမှ။ အာဟရီယမာနံ၊ ဆောင်ခဲ့သော။ ပဏ္ဏာကာရံ၊ လက်ဆောင်ကို။ ဝိလုပ္ပန္တိ၊ လုယက်ကုန်၏။ ဟူ၍လာသည်။

ပျိုတွင်လည်း “လုလင်လေးယောက်၊ တာမ်းပေါက်လည်း၊ ခါးတောက်မြစ်ယှက်၊ စိုက်ရောဖက်သား၊ သရက်ပင်မင်း၊ သီးချိုကင်းသို့၊ ဆင်မြင်းနှားဆိတ်၊ အဟိတ်ထိန်းကျောင်း၊ သူမကောင်းနှင့်၊ ယှဉ်ပေါင်းသောအား၊ လားလေရာရာ၊ ရှစ်မျက်နှာ၌။ ကန္တာရကြီး၊ တဖျင်းစီးလျှင်၊ ခရီးလမ်းဘောင်၊ ရန်ဆူးထောင်၍၊ လက်ဆောင် လက်နား၊ သူ့ဆောင်ပါးကို၊ ပိုင်ကားလုယက်၊ ဆော့ကျွတ်ဖျက်သည်၊ မာန်ခက် ကြော့ကြော့ကြမ်းကြမ်းတည်း။” ဟူ၍ စပ်တော်မူသည်။

ယင်းသို့ဖြစ်၍ ချိုသောအရသာမှ ကင်းကွာကြောင်းကိုသာ စပ်တော်မူသည်ဟု ယူသင့်သည်။ ချိုသောအရသာရှိသော အသီးသည် သီးလာကင်းလာသည်ဟုမယူသင့် ဖြစ်သည်။

ဂဝ - ပုစ္ဆာ။ ။စာစောင်ငယ်တခု၌ “သီဒါတောင်လည်း၊ ခုနစ်မည်တည့်၊ တိုင်ချည်ကြိုးတန်း၊ စက်လှည့်ဝန်းသား၊ လေးကျွန်းမဏ္ဍိုင်၊ လေးစိုင်ရောင်ခြည်၊ သေးမည်ရပ်သား၊ နဂါးဂဠုန်၊ ကခုန်မြူးကွန်၊ ကုမ္ဘာဇီလူး၊ စားကြူးစိုးဆိုက်၊ မဟာရိုဇ်တို့၊ ငါးတိုက်ကျယ်ဘောင်၊ မြင်းမိုရ်တောင်၏၊ ထိပ်ခေါင်ရွှေမြေ၊ တောင်ချက်ဗွေ၌၊ လျှံစေ့ဝရတ်၊ စီမြောင်ခတ်သား” ဟူ၍ မြင်းမိုရ်တောင်၌ အရောင်လေး ဂါးရှိကြောင်းကို စပ်ဆိုပါသည်။ ဤကဲ့သို့ ပျိုဆရာတို့ စပ်ဆိုကြသည် အများပင်ဖြစ်ပါသည်။

သဟဿ ပုစ္ဆာကျမ်း၊ ပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနာကျမ်း တို့၌ကား မြင်းမိုရ်တောင်သည် အဘယ်ဖြင့် ပြီးသနည်းဟု အမေးဆို၍ ဝရကနကမယေ မေရုရာဇေ၊ ဟုကျမ်းလာသောကြောင့် မြင်းမိုရ်တောင်သည် ရွှေအတိသာ ပြီးသည်ဟု အဖြေပြဆိုပြန်ပါသည်။ ရတနာလေးပါးဖြင့် ပြီးသည်ဟုဆိုသည်ကို မှတ်ရမည်။ ရွှေအတိသာပြီးသည်ဟု ဆိုသည်ကို မှတ်ရမည်ကိုမိန့်တော်မူပါ။

သက္ကရာဇ် ၁၁၇၂-ခု ဒုတိယဝါဆိုလဆန်း ၁-ရက်။ တနင်္ဂနွေနေ့။ မုံရွာ သိရိမာလာက လျှောက်
လာရာတွင် ဖြေဆိုလိုက်သည်ကား။

က-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။မြင်းမိုရ်တောင်ကို မေးရာ၌- မြင်းမိုရ်တောင်သည် အရောင်လေး
ပါးဖြင့် ပြီးကြောင်းကို လောကဒီပနီကျမ်းတွင်-

ပါစိနပဿံ ရဇတံ၊ ဒက္ခိဏပဿံ ဣန္ဒနီလံ။ ပစ္ဆိမပဿံ ဖလိကံ၊ ဥတ္တရံ ကနကမယန္တိ။
သိခနရုဿ ယုဂန္ဓရပဗ္ဗတဿ ဥပရိဘာဂေန ပါစိနဒိသာဒိဟိ နိက္ခန္တရဇတာဒိရံသယော
သမုဒ္ဒပိဋ္ဌေန ဂန္ဓာ စက္ကဝါဠပဗ္ဗတံ အာဟစ္စ တိဠန္တိ။ တေသမ္ပန ရသိဗ္ဗိနံ အဗ္ဘန္တရေသု
မဟာသမုဒ္ဒါ ဟောန္တိ။ ဟူ၍လာသည်။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။မြင်းမိုရ်တောင်၏ အရှေ့နံပါးသည် ငွေဖြင့်ပြီး၏။ တောင်နံပါးသည်
ဣန္ဒနီလာ မြဖြင့်ပြီး၏။ အနောက်နံပါးသည် ဖန်စိမ်းဖြင့်ပြီး၏။ မြောက်နံပါးသည် ရွှေ
ဖြင့်ပြီး၏။ မြင်းမိုရ်တောင်၏ အရောင်သည် ယုဂန္ဓရ်တောင်၏ အထက်အဖို့ဖြင့် အရှေ့မျက်
နှာစသော အရပ်တို့မှထွက်သော ငွေအစရှိသော အရောင်တို့သည် သမုဒ္ဒရာထိပ်အပြင်ဖြင့်
ပြေးလေ၍ စကြဝဠာတောင်ကို ထိ၍တည်လေ၏။ ထိုအရောင်တို့၏ အတွင်း၌ လေး
စင်းသော မဟာသမုဒ္ဒရာတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏ဟူလိုသည်။ သာရတ္ထဒီပနီဋီကာတွင်လည်း
၎င်းနည်းတူပင်ဆိုသည်။

ထို့ကြောင့် မြင်းမိုရ်တောင်၌ အရောင်လေးပါး ရှိကြောင်းကို မှတ်သင့်သည်။ သို့ကို
လျက် ပရိတ်ကြီးနိဒါန်း၌ “ဝရကနကမယေ”ဟု ဆိုခြင်းသည်ကား ဥပလက္ခဏနည်းဖြင့်
မှတ်သင့်ရာကို ဆိုလေသည်။ တကြောင်းလည်း ပဋ္ဌာနနည်း ဖြင့်သာ ပြဋ္ဌာန်းရာကို
ကောက်၍ ဆိုလေသည်။

ထို့ကြောင့် ပရိတ်ကြီးဋီကာ၌-

ဝရကနကမယေတိ ဥတ္တမ သုဝဏ္ဏ ရဇတ ဣန္ဒနီလ ဖလိက နိဗ္ဗတ္တေ။ မေရုရာဇဿ ဟိ
စတ္တာရော ဝဏ္ဏာ ဟောန္တိ။ ပါစိနံ ရဇတံ၊ ဒက္ခိဏံ ဣန္ဒနီလံ၊ ပစ္ဆိမံ ဖလိကံ၊ ဥတ္တရံ သုဝဏ္ဏန္တိ
ဝုတ္တန္တိ။

ပါစိနပဿံ ရဇတံ၊ ဒက္ခိဏံ ဣန္ဒနီလကံ။
ပစ္ဆိမံ ဖလိကဉ္စေ၊ သုဝဏ္ဏံ ဥတ္တရံ ဒိသန္တိ။

ဥပလက္ခဏနယေန ဟိ ဝရကနကမယေတိ ဝုတ္တံ၊ ပဋ္ဌာန နယေန ဝါ။ တေနာဟ ဝရကန-
ကန္တိ။ ဟူ၍ဆိုသည်။

အနက်ကား။ ။ဝရကနကမယေတံ၊ ဝရကနကမယေ-ဟူသည်ကား။ ဥတ္တမ သုဝဏ္ဏ ရဇတ
 ဣန္ဒြနီလ ဖလိက နိဗ္ဗတ္တေ၊ မြတ်သော ရွှေစင် ငွေစင် မြည့် ဖန်စိမ်း အတိပြီးသော။ ဟိ-သစ္စံ၊
 အကယ်မှန်၏။ မေရုရာဇဿ၊ မြင်းမိုရ်တောင်မင်း၏။ စတ္တာရော၊ လေးပါးကုန်သော။ ဝဏ္ဏာ၊
 အဆင်းတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ပါစိနံ၊ အရှေ့မျက်နှာသည်။ ရဇတံ၊ ငွေဖြင့်ပြီး၏။
 ဒက္ခိဏံ၊ တောင်မျက်နှာသည်။ ဣန္ဒြနီလံ၊ မြည့်ဖြင့်ပြီး၏။ ပစ္ဆိမံ၊ အနောက်မျက်နှာသည်။
 ဖလိကံ၊ ဖန်စိမ်းဖြင့် ပြီး၏။ ဥတ္တရံ၊ မြောက်မျက်နှာသည်။ သုဝဏ္ဏံ၊ ရွှေဖြင့် ပြီး၏။ ဣတိ၊
 ဤသို့။ စတ္တာရော၊ လေးပါးကုန်သော။ ဝဏ္ဏာ၊ အဆင်းတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

ပါစိန ပဿံ ရဇတံ၊ ဒက္ခိဏံ ဣန္ဒြနီလကံ။ ပစ္ဆိမံ ဖလိကဉ္စေ၊ သုဝဏ္ဏံ ဥတ္တရံ ဒိသန္တိ။
 ပါစိနပဿံ ရဇတံ။လ။ ဥတ္တရံ ဒိသံဟူ၍။ ဝုတ္တဉ္စ ဝုတ္တံ ဝေ၊ မိန့်အပ်သလျှင် ကတည်း။ ဟိ-သစ္စံ၊
 ထိုစကားသည် သင့်မြတ်စွာ။ ဥပလက္ခဏနယေန၊ ဥပလက္ခဏနည်းဖြင့်။ ဝရကနကမယေတံ၊
 ဝရကနကမယေဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်၏။ဝါ၊ တနည်းကား။ ပဋ္ဌာနနယေန၊ ပဋ္ဌာနနည်းဖြင့်။
 ဝရကနကမယေတံ၊ ဝရကနကမယေဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဝရကနကန္တိ၊
 ဝရကနကဟူ၍။ အာဟ-အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူ၏။ ဤသို့ လာသည်ကို ထောက်၍မှတ်ရာသည်။

၈၂-ပုစ္ဆာ။ ။တကြောင်းလည်း မြင့်မိုရ်တောင်မှာ ရွှေရတနာဖြင့် ပြီးသည်
 ရတနာလေးပါးဖြင့် ပြီးသည်ဟု ဆိုကြသည်ကို ကြားသိရပါ၏။ တောင်စဉ်ခုနစ်ထပ်
 မှာ အဘယ်ရတနာဖြင့် ပြီးသည်ကို မသိရပါ။ သိလိုပါသည်။

၈၂-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။တောင်စဉ်ခုနစ်ထပ်မှာ အဘယ်ရတနာဖြင့် ပြီးသည်ကို မသိရပါ။
 သိလိုပါသည် ဟူရာ၌ - ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၊ ပါရာဇိကဏ် အဋ္ဌကထာစသော ပါဠိတို့၌ -

တတော ဥပဗျုပဗျေန၊ ပမာဏေန ယထာက္ကမံ၊
 အဇ္ဈောဂါဠုဂ္ဂတာ ဒိဗ္ဗာ၊ နာနာရတနဝိစိတ္တာ။

ယုဂန္ဓရော ဤသန္ဓရော၊ ကရဝီကော သုဒဿနော။
 နေမိန္ဒရော ဝိနတကော၊ အဿကုဏ္ဍော ဂိရိဗြဟာ။

ဧတေ သတ္တမဟာသေသာ၊ သိနေရုဿ သမန္တတော။
 မဟာရာဇာနမာဝါသာ၊ ဒေဝယက္ခ နိသေဝိတာ။

အနက်ကား။ ။တတော၊ ထိုမြင်းမိုရ်တောင်မင်းမှာ။ ဥပဗျုပဗျေန၊ ထက်ဝက်ထက်ဝက်
 သော။ပမာဏေန၊ အတိုင်းအရှည်ဖြင့်။ ယထာက္ကမံ၊ အစဉ်အတိုင်း။အဇ္ဈောဂါဠုဂ္ဂတာ၊ ရေသို့
 သက်ကုန် ရေပေါ်သို့ ပေါ်ကုန်သော။ ဒိဗ္ဗာ၊ နတ်၌ဖြစ်ကုန်သော။ နာနာရတနဝိစိတ္တာ၊

အထူးထူးသော ရတနာတို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်ကုန်ထသော။ ယုဂန္ဓရာ၊ ယုဂန္ဓိရ်တောင်။ ဤသန္ဓရာ၊ ဤသန္ဓရတောင်။ ကရဝီကော၊ ကရဝီကတောင်။ သုဒဿနော၊ သုဒဿနတောင်။ နေမိန္ဒရာ၊ နေမိန္ဒရတောင်။ ဝိနတကော၊ ဝိနတကတောင်။ အဿကဏ္ဍော၊ အဿကဏ်တောင်။ ဂိရိဗြဟာ၊ တောင်ကြီးတို့တည်း။ ဧတေ သတ္တမဟာသေလော၊ ထိုခနစ်လုံးသော တောင်ကြီးတို့သည်။ သီနေရဿ၊ မြင်းမိုရ်တောင်၏။ သမန္တတော၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ။ မဟာရာဇာနံ၊ မဟာရာဇ်နတ်မင်းကြီးတို့၏။ အာဝါသာ၊ နေရာဖြစ်၏။ ဒေဝယက္ခနိသေဝိတာ၊ နတ်ဘီလူးတို့၏ အမြဲမှီခဲရာဖြစ်၏။ ဟူ၍လာသည်။ ထို့ကြောင့် တောင်စဉ်ခနစ်ထပ်တို့သည် အထူးထူးသော ရတနာတို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်၏ဟု မှတ်ရာ၏။

၈၃-ပုစ္ဆာ။ ။တောင်ကြောင်းမှာလည်း အလှူမပေးသော ပုဂ္ဂိုလ်ထက် အလှူပေးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် နတ်၌ ဖြစ်သော်လည်းကောင်း၊ လူ၌ဖြစ်သော်လည်းကောင်း ငါးပါးသော အကျိုးတို့ဖြင့် သာလွန်လေသည်ဟု ဟောတော်မူပါသည်။ ပါရမီခန်းတွင်လည်း - “အာယုဝဏ္ဏာ၊ ချမ်းသာကျော်နှင့်၊ ဗလော်အားသန်၊ ပဋိဘာန်ဟု ငါးတန်လူရွာ၊ တွင်ကျယ်စွာသား၊ ပဉ္စာနိသင်၊ အကျိုးထင်ကို၊ နေချင်လူလှ၊ တောင်းသည်ဆုဖြင့်၊ ငါးခုသီတင်း၊ မကင်းသိပ်သည်း၊ ကိုယ်ချုပ်တည်း၍၊ ပစ္စည်းအတူ၊ ဆည်းပူးမူလျက်။” ဟူ၍လည်း စပ်ဆိုတော်မူပါသည်။

ယင်းသို့ဖြစ်၍ အလှူ၏အကျိုးသည် ငါးပါးသာ ဖြစ်သင့်ပါသည်။ သို့ကိုလျက် ထီးလှူသော အကျိုးရှစ်ပါး၊ ယပ်လှူသောအကျိုးရှစ်ပါး၊ ထိုမှတစ်ပါး ခုနစ်ပါး၊ ရှစ်ပါး၊ ကိုးပါး၊ ဆယ်ပါးစသည်ဖြင့် အလှူ၏ အကျိုးကို ခွဲစိတ်၍ ဆိုကြပြန်ပါသည်။ ဤအရာ မှန်သည်ဖြစ်လျှင် ယခင်ငါးပါးဆိုသော စကားတို့ မည်သို့မှတ်ယူရပါမည်။ ထိုမှတစ်ပါး၊ ငါးပါး၊ ခြောက်ပါး၊ ခုနစ်ပါး၊ ရှစ်ပါး၊ ကိုးပါး၊ ဆယ်ပါးဆိုသည်များကိုလည်း ကျမ်းဂန်မလာသော် မဆိုတန်ရာဟု ယုံမှားမရှိ မှတ်ပါသည်။ မည်သည့် ကျမ်းဂန်တို့က လာသည်ကို အတပ် အကြပ် သိလိုပါသည်။ ထုတ်နုတ်၍ ကျမ်းဂန်ညှိနှိုင်း၍ ပြတော်မူပါ။

ဣမေသံ ဒိန္နံ အနုဂ္ဂဟိတာနံ ပစ္စယာနုဂ္ဂဟတော ဓမ္မာနုဂ္ဂဟံ ပဏီတတရံ- ဟု ဟောတော်မူသည်ကို နှလုံးသွင်း၍ ဓမ္မာနုဂ္ဂဟပြုတော်မူပါ ဆရာကော်ဘုရား။

၈၃ - ဝိသဇ္ဇနာ။ ။အလှူပေးသော သူသည် အလှူမပေးသောသူထက် ငါးပါးသော အရာဖြင့် နတ်ဖြစ်သော် လည်းကောင်း၊ လူဖြစ်သော်လည်းကောင်း၊ သာလွန်လေသည် ဟောပြောကြပါသည်ဆိုရာ၌ -

ဘုရားသဗ္ဗညု ဟောသော ပါဠိဒေသနာတော်ကို အမှီပြု၍ ဟောပြောကြသော အရာဖြစ်၍ အမှန်အကန် ဟောပြောသော အရာပင်ဖြစ်တော့သည်။ ထိုစကားသည် အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်၊ ပဉ္စကနိပါတ်ကျမ်း၊ သုမနသုတ်တွင် လာသောစကားဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အကျယ်မဆိုပြီ။

သုမနမည်သော မင်းသမီးသည် မြတ်စွာဘုရားကိုလျှောက်ထားသည်ကား -

ဣဓဿု ဘန္တေ သာဝကော သမသဒ္ဓါ သမသီလာ သမပညာ၊ ဧကော ဒါယကော၊ ဧကော အဒါယကော၊ တေ ကာယဿဘေဒါ ပရမ္မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇေယျံ။ ဒေဝ- ဘူတာနံ ပန နေသံ ဘန္တေ သိယာ ဝိသေသော၊ သိယာ နာနာကရဏန္တိ-ဟူ၍ လျှောက်သည်။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။အရှင်ဘုရား၊လောက၌ တူသောသဒ္ဓါ၊ တူသောသီလာ၊ တူသောပညာ ရှိကုန်၏။ တယောက်ကား အလှူပေးတတ်၏။ တယောက်ကား အလှူမပေးတတ်။ ထိုသူ နှစ်ယောက်တို့သည် သေလွန်သောကာလ နတ်ပြည်၌ဖြစ်ကြကုန်အံ့။ ထိုသူနှစ်ယောက်တို့သည် ထူးကြကုန်မည်လော၊ တူမျှကြကုန်မည်လောဟု လျှောက်သည်ဟူလိုသည်။

မြတ်စွာဘုရားသည် ထူးကြကုန်ရာသည်၊ မတူမျှကုန်ရာဟု မိန့်တော်မူလို၍ -

ယော သော သုမနေ ဒါယကော။ သော အမုံ အဒါယကံ ဒေဝဘူတော သမာနော ပဉ္စဟိ ဌာနေဟိ အဓိဂဏှာတိ ဒိဗ္ဗေန အာယုနာ၊ ဒိဗ္ဗေန ဝဏ္ဏေန၊ ဒိဗ္ဗေန သုခေန၊ ဒိဗ္ဗေန ယသေန၊ ဒိဗ္ဗေန အဓိပတေယျေန၊ ယော သော သုမနေ ဒါယကော၊ သော အမုံ အဒါယကံ ဒေဝဘူတော သမာနော ဣမေဟိ ပဉ္စဟိ ဌာနေဟိ အဓိဂဏှာတိ- ဟူ၍ မိန့်တော်မူ၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။သုမနမင်းသမီး၊အကြင်သူသည် အလှူပေးတတ်၏။ ထိုသူသည် အလှူ မပေးတတ်သောသူတို့ထက် နတ်ဖြစ်သော်လည်း အသက်ရှည်ခြင်း၊ အဆင်းလှခြင်း၊ ချမ်းသာ ကြီးခြင်း၊ အခြံအရံများခြင်း၊ အစိုးရခြင်း၊ ဤငါးပါးသော အရာတို့ဖြင့် သာလွန်လေသည် ဟူလိုသည်။

အရှင်ဘုရား၊ နတ်ပြည်မှ စုတေ့ခဲ့၍ လူဖြစ်ပြန်သည်ရှိသော် ထူးကြကုန်မည်လော၊ တူမျှ ကြကုန်မည်လောဟု လျှောက်ပြန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း -

ယော သော သုမနေ ဒါယကော သော အမုံ အဒါယကံ မနုဿဘူတော သမာနော ပဉ္စဟိ ဌာနေဟိ အဓိဂဏှာတိ မာနုဿကေန အာယုနာ၊ မာနုဿကေန ဝဏ္ဏေန၊ မာနုဿကေန သုခေန၊ မာနုဿကေန ယသေန၊ မာနုဿကေန အဓိပတေယျေန၊ ယော သော သုမနေ ဒါယကော၊ သော အမုံ အဒါယကံ မနုဿဘူတော သမာနော ဣမေဟိ ပဉ္စဟိ ဌာနေဟိ အဓိဂဏှာတိ- ဟူ၍ မိန့်တော်မူ၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။ သုမနမင်းသမီး၊ အကြင်သူသည် အလှူပေး၏။ ထိုသူသည်မပေးမလှူ
သော သူတို့ထက် လူဖြစ်သော်လည်း အသက်ရှည်ခြင်း၊ အဆင်းလှခြင်း၊ ချမ်းသာကြီးခြင်း၊
အခြံအရံများခြင်း၊ အစိုးရခြင်း- ဤငါးပါးသော အရာတို့ဖြင့် သာလွန်လေ၏ ဟူလိုသည်။

တကြိမ်လည်း၊ အရှင်ဘုရား၊ ထိုသူနှစ်ယောက်တို့သည် ရဟန်းပြုကြကုန်အံ့။ ထူးပြားကြ
အံ့လော။ တူမျှကြအံ့လောဟု လျှောက်ပြန်၏။ ဘုရားသခင်လည်း ထူးပြားသောအကြောင်းကို
မိန့်တော်မူလို၍ -

ယော သော သုမနေ ဒါယကော၊ သော အမုံ အဒါယကံ ပဗ္ဗဇိတော သမာနော ပဉ္စဟိ
ဌာနေဟိ အဓိဂဏှာတိ။ ယာစိတောဝ ဗဟုလံ စိဝရံ ပရိဘူတိ၊ အပ္ပံ အယာစိတော။
ယာစိတောဝ ဗဟုလံ ပိဏ္ဍပါတံ ပရိဘူတိ၊ အပ္ပံ အယာစိတော ယာစိတောဝ ဗဟုလံ
သေနာသနံ ပရိဘူတိ၊ အပ္ပံ အယာစိတော။ ယာစိတောဝ ဗဟုလံ ဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇ-
ပရိက္ခာရံ ပရိဘူတိ၊ အပ္ပံ အယာစိတော။ ယေဟိ ခေါပန သဗြဟ္မစာရိဟိ သဒ္ဓိံ ဝိဟရတိ၊
တျဿ မနာပေနေဝ ဗဟုလံ ကာယကမ္မေန သမုဒါစရန္တိ၊ အပ္ပံ အမနာပေန။ မနာပေနေဝ
ဗဟုလံ ဝစီကမ္မေန သမုဒါစရန္တိ၊ အပ္ပံ အမနာပေန။ မနာပေနေဝ ဗဟုလံ မနောကမ္မေန
သမုဒါစရန္တိ၊ အပ္ပံ အမနာပေန။ မနာပညေဝ ဗဟုလံ ဥပကာရံ ဥပဟရန္တိ၊ အပ္ပံ အမနာပံ
ယော သော သုမနေ ဒါယကော၊ သော အမုံ အဒါယကံ ပဗ္ဗဇိတော သမာနော ဣမေဟိ
ပဉ္စဟိ ဌာနေဟိ အဓိဂဏှာဟိ။ ဟူ၍မိန့်တော်မူ၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။ သုမနမင်းသမီး၊ အကြင်ရဟန်းသည် အလှူပေးတတ်၏။ ထိုရဟန်း
သည် မပေးလှူတတ်သောသူ ထက် ငါးပါးသောအရာတို့ဖြင့် သာလွန်၏။ များစွာသော
သင်္ကန်း၊ များစွာသောဆွမ်း၊ များစွာသောကျောင်း၊ များစွာသော ဆေးတို့ကို သုံးဆောင်
ရ၏။ အကြင် သီတင်းသုံးဖော်ဖြစ်သော သူတို့နှင့် အတူတကွနေရ၏။ ထိုသီတင်းသုံးဖော်
တို့သည် ထိုရဟန်းအား နှစ်လိုသဖြင့်သာလျှင် များစွာသော ကာယကံဖြင့်လည်းကောင်း၊
ဝစီကံဖြင့် လည်းကောင်း၊ မနောကံဖြင့်လည်းကောင်း၊ လုပ်ဆောင် ခေါ်ဝေါ် ကုန်၏။ နှစ်လို
သဖြင့်သာလျှင် ကျေးဇူးကိုဆောင်ကုန်၏ ဟူလိုသည်။

တဖန်လည်း အရှင်ဘုရား၊ ထိုသူနှစ်ယောက်တို့သည် ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်ကြကုန်အံ့။
ထိုသူတို့သည် တူမျှကြအံ့လော။ ထူးပြားကြအံ့လောဟု လျှောက်ပြန်၏။ ဘုရားသခင်လည်း
ထူးပြားခြင်းမရှိ၊ တူမျှသောအဖြစ်ကို မိန့်တော်မူလို၍ -

တ္ထေ ခေါ ပနေသာဟံ သုမနေ န ကိဉ္စိ နာနာကာရဏံ ဝဒါမိ ယဒိဓံ ဝိမုတ္တိယာ ဝိမုတ္တိန္တိ။
ဟူ၍ မိန့်တော်မူ၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။ သုမနမင်းသမီး၊ ရဟန္တာဖြစ်သော အခါ၌ကား ဝိမုတ္တိရသဟု ဆိုအပ်
သော မဂ်ဖိုလ်တရားသည် ထူးပြားခြင်း မရှိပြီ။ တူမျှကြလေတော့သည် ဟူလိုသည်။

ထိုသို့မိန့်တော်မူလျှင် အရှင်ဘုရား အံ့ဖွယ်ရှိပေစွတကား။ အရှင်ဘုရား မဖြစ်ဖူးလေ
တကား။ အလှူပေးခြင်းငှာ အပ်သည်သာလျှင်တည်း။ ကောင်းမှုကို ပြုခြင်းငှာ သင့်သည်
သာလျှင်တည်း။ နတ်ဖြစ်သော်လည်းကောင်း၊ လူဖြစ်သော်လည်းကောင်း၊ ရဟန်း ဖြစ်သော်
လည်းကောင်း ကောင်းမှုကုသိုလ်တို့မည်သည်ကား ကျေးဇူးကို ပြုတတ်ကုန်၏ဟု လျှောက်၏။
ဘုရားသခင်လည်း -

ဝေမေတံ သုမနေ၊ အလမေဝ သုမနေ ဒါနာနိ ဒါတုံ၊ အလံ ပုညာနိ ကာတုံ၊ ဒေဝဘူ-
တဿာပိ ဥပကာရာနိ ပုညာနိ၊ မနုဿဘူတဿာပိ ဥပကာရာနိ ပုညာနိ၊ ပဗ္ဗဇိတဿာပိ
ဥပကာရာနိ ပုညာနိ။ ဟူ၍ ဟောတော်မူ၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။ သုမနမင်းသမီး၊ အလှူပေးခြင်းငှာ အပ်သည်သာလျှင်တည်း။
ကောင်းမှုတို့ကို ပြုခြင်းငှာ အပ်သည်သာလျှင်တည်း။ လူဖြစ်သောသူအားလည်း ကျေးဇူး
ထောက်ပံ့ခြင်းကို ပြုပေကုန်၏။ နတ်ဖြစ်သောသူအားလည်း ကျေးဇူးထောက်ပံ့ခြင်းကို ပြုပေ
ကုန်၏။ ရဟန်းဖြစ်သောသူအားလည်း ကျေးဇူးထောက်ပံ့ခြင်းကို ပြုပေကုန်၏ဟု မိန့်တော်မူ
ပြီး၍ ဤဂါထာကိုမိန့်တော်မူပြန်၏။

ယထာပိ စန္ဒော ဝိမလော၊ ဂစ္ဆံ အာကာသဓာတုယာ။
သဗ္ဗေ တာရဂဏေ လောကေ၊ အာဘာယ အတိရောစတိ။

တထေဝ သီလသမ္ပန္နော၊ သဒ္ဓေါ ပုရိသပုဂ္ဂလော။
သဗ္ဗေ မစ္ဆရိနော လောကေ၊ စာဂေန အတိရောစတိ။

ယထာပိ မေဃော ထနယံ၊ ဝိဇ္ဇမာလီသတက္ကကု။
ထလံ နိန္ဒဉ္စ ပုရေတိ၊ အဘိဝဿံ ဝသုန္ဓရံ။

ဇဝံ ဒဿနသမ္ပန္နော၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓသာဝကော။
မစ္ဆရိံ အဓိဂဏှာတိ၊ ပဉ္စဌာနေဟိ ပဏ္ဍိတော။

အာယုနာ ယသသာစေဝ၊ ဝဏ္ဏေန စ သုခေန စ။
သဝေ ဘောဂပရိဗျူဇ္ဇော၊ ပေစ္စ သဂ္ဂေ ပမောဒတိ။

အနက်ကား။ ။ ဝိမလော၊ အညစ်အကြေးကင်းထသော။ အာကာသဓာတုယာ၊
ကောင်းကင်ပြင်၌။ ဂစ္ဆန္တော၊ သွားသော။ စန္ဒော၊ လသည်။ သဗ္ဗေ တာရဂဏေ၊ ခပ်သိမ်းသော
ကြယ်အပေါင်းရှိသော။ လောကေ၊ ဩကာသလောက၌။ အာဘာယ၊ အရောင်ဖြင့်။ အတိရော-
စတိ ယထာ၊ လွန်၍ တင့်တယ်သကဲ့သို့။ တထေဝ၊ ထို့အတူလျှင်။ သီလသမ္ပန္နော၊ သီလနှင့်

ပြည့်စုံသော။ သဒ္ဓေါ၊ သဒ္ဓါတရားရှိသော။ ပုရိသပုဂ္ဂလော၊ ယောက်ျားမြတ်သည်။ သဗ္ဗေ၊
ခပ်သိမ်းသော။ မစ္ဆရိနော၊ ဝန်တိုခြင်းရှိသော။ လောကော၊ သတ္တလောက၌။ စာဂေန၊
ပေးလှူခြင်းဖြင့်။ အတိရောစတိ၊ လွန်၍ တင့်တယ်၏။

ဝိဇ္ဇုမာလီသတက္ကကု၊ လျှပ်စစ်ပန်းနှယ်ဖြင့် တင့်တယ်သော။ မေယော၊ မိုးကြီးသည်။
ထနယံ ထနယန္တော၊ ခြိမ်းမဲလျက်။ ထလဉ္စ၊ မြင့်ရာအရပ်ကို လည်းကောင်း။ နိန္ဒဉ္စ၊ နိမ့်ရာ
အရပ်ကိုလည်းကောင်း။ ဝသုန္ဓရံ၊ မြေအပြင်ကို။ အဘိဝသံ- အဘိဝသန္တော၊ ဆွတ်ဖျန်းလျက်။
ပူရေဘိ ယထာ၊ ပြည့်စေဘိသကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊ ထို့ အတူ။ ဒဿနသမ္ပန္နော၊ ဉာဏ်အမြင်နှင့်
ပြည့်စုံသော။ သမ္မာသမ္ပုဒ္ဓသာဝကော၊ မြတ်စွာဘုရားတပည့်သားဖြစ်သော။ ပဏ္ဍိတော၊ ပညာ
ရှိသည်။ မစ္ဆရိ၊ ဝန်တိုသောသူကို။ အာယုနာ စ၊ အသက်ရှည်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း။ ယသ-
သာ စ၊ အခြံအရံများခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း။ ဝဏ္ဏေန စ၊ အဆင်းဖြင့်လည်းကောင်း။ သုခေ-
န စ၊ ချမ်းသာခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း။ ဝေ၊ စင်စစ်။ ဘောဂပရိဗျူဇ္ဇော၊ အသုံးအဆောင်
ပေါများကြွယ်ဝလျက်။ ပဉ္စဟိ ဌာနေဟိ၊ ငါးပါးသောအရာတို့ဖြင့်။ အဓိဂဏှာတိ၊ ကဲလွန်၏။
သ-သော ပုဂ္ဂလော၊ ထိုအလှူပေးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပေစ္စ၊ တမလွန် ဘဝ၌။ သဂ္ဂေ၊ သုဂတိ
ဘဝ၌။ ပမောဒတိ၊ မွေ့လျော်ရ၏။

ဤသို့ ဟောတော်မူသော သုမနသုတ်နှင့်အညီ ပြောဟောကြသော အရာဖြစ်၍ ကျမ်း
ဂန်နှင့်အညီ ဟောပြောသော ဒေသနာစကား ဖြစ်သည်ဟု မှတ်သင့်သည်။ ပါရမီမှာ
စပ်သော စကားလည်း ဤသုတ္တန် ဒေသနာတော်နှင့်အညီ စပ်ဆိုတော်မူသော ပျို့ပင်ဖြစ်
ပေသည်။ ဤငါးပါးသော အကျိုးကို ဟောပြုချက်ရှိလျက် အလှူ၏အကျိုး ခြောက်ပါး၊
ခုနစ်ပါး၊ ရှစ်ပါး စသည်ကို ပြဆိုကြပြန်ပါသည်ဆိုရာမှာ၊ ဤသုမနသုတ်၌အလှူသာမညကိုသာ
ရည်၍ အလှူမပေးသော ပုဂ္ဂိုလ်ထက် အလှူပေးသော ပုဂ္ဂိုလ် သာလွန်ကြောင်းကို သိစေ
လို၍ ဘုရားသဗ္ဗညုသည် ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာန်ဒေသနာတော်နည်းဖြင့် ဟောတော်မူသော
သုတ်ဖြစ်သည်။ ဓမ္မာဓိဋ္ဌာန် ဒေသနာတော် နည်းဖြင့်ကား အလှူကိုဝိသေသပြု၍အလှူဝတ္ထု
အားလျော်စွာ အကျိုးများကြောင်းကို ပြတော်မူပြန်လို၍ ငါးပါးသောအကျိုး၊ ခြောက်ပါး
သော အကျိုးကို အထူးပြတော်မူပြန်သည်ဟု မှတ်သင့်သည်။ ထိုသို့မှတ်သင့်ရာတွင် များစွာ
သော အလှူဝတ္ထုသို့ လိုက်၍ ဟောတော်မူသော ဒေသနာကား အလွန်များသည်ဖြစ်၍
မှတ်သင့်မှတ်ရာ တော်ရုံမျှဖြင့်သာ ပြပေအံ့။

မာနုဿိကာ စ သမ္ပတ္တိ၊ ဒေဝလောကေ စ ယာ ရတိ။
ယာ စ နိဗ္ဗာနသမ္ပတ္တိ၊ သဗ္ဗမေတေန လဗ္ဘတိ။

မာနုဿိကာ၊ လူ၌ဖြစ်သော။ ယာ စ သမ္ပတ္တိ၊ အကြင်စည်းစိမ်သည်လည်းကောင်း။ ဒေဝ-
လောကေ၊ နတ်ပြည်၌။ ယာရတိ စ၊ အကြင်မေ့လျော် ခံစားရခြင်းသည်လည်းကောင်း။
ယာ နိဗ္ဗာနသမ္ပတ္တိ စ၊ အကြင် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသည်လည်းကောင်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သဗ္ဗံ၊ အလုံး
စုံသော စည်းစိမ် ချမ်းသာကို။ တေေန၊ ထိုဒါနဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ လဗ္ဘတံ၊ ရအပ်၏။

အလှူတခု၏ အကျိုးသည် ချမ်းသာသုံးပါးရကြောင်းကို ခုဒ္ဒကပါဌကျမ်း နိဓိကဏ္ဍ-
သုတ်တွင် ဟောတော်မူသည်။

ဆွမ်းအကျိုးငါးပါးကား။ ။ဘောဇနံ ဘိက္ခဝေ ဒဒမာနော ဒါယကော ပဋိဂ္ဂါဟကာ-
နံ ပဉ္စဌာနာနိ ဒေတိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ။ အာယံ ဒေတိ။ ဝဏ္ဏံ ဒေတိ။ သုခံ ဒေတိ။ ဗလံ ဒေတိ။
ပဋိဘာနံ ဒေတိ။ အာယံ ခေါပနဒတွာ အာယုဿ ဘာဂိ ဟောတိ ဒိဗ္ဗဿဝါ မနုဿဿဝါ။
ဝဏ္ဏံ ဒတွာ ဝဏ္ဏဿ ဘာဂိ ဟောတိ ဒိဗ္ဗဿဝါ မနုဿဿဝါ။ သုခံ ဒတွာ သုခဿဘာဂိ
ဟောတိ ဒိဗ္ဗဿဝါ မနုဿဿဝါ။ ဗလံ ဒတွာ ဗလဿ ဘာဂိ ဟောတိ ဒိဗ္ဗဿ ဝါ မနုဿဿ
ဝါ။ ပဋိဘာနံ ဒတွာ ပဋိဘာနဿ ဘာဂိ ဟောတိ ဒိဗ္ဗဿ ဝါ မနုဿဿ ဝါ။ ဘောဇနံ
ဘိက္ခဝေ ဒဒမာနော ဒါယကော ဝါ ပဋိဂ္ဂါဟကာနံ ဣမာနိ ပဉ္စဌာနာနိ ဒေတိတိ။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဘောဇနံ၊ ဘောဇဉ်ကို။ ပဋိဂ္ဂါဟကာနံ၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။
ဒဒမာနော၊ ပေးလှူသော။ ဒါယကော၊ ဒါယကာသည်။ ပဉ္စဌာနာနိ၊ ငါးပါးသောအရာ
တို့ကို။ ဒေတိ၊ ပေးလှူ၏။ ကတမာနိ ပဉ္စ၊ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း ဟူမူကား။ အာယံ၊
အသက်ရှည်ခြင်းကို။ ဒေတိ၊ ပေးလှူ၏။ ဝဏ္ဏံ၊ အဆင်းကို။ ဒေတိ၊ ပေးလှူ၏။ သုခံ၊
ချမ်းသာကို။ ဒေတိ၊ ပေးလှူ၏။ ဗလံ၊ ခွန်အားကို။ ဒေတိ၊ ပေးလှူ၏။ ပဋိဘာနံ၊ ပညာ
ကို။ ဒေတိ၊ ပေးလှူ၏။ ခေါပန၊ စင်စစ်အားဖြင့်ကား။ အာယံ၊ အသက်ရှည်ခြင်းကို။
ဒတွာ၊ ပေးလှူရသောကြောင့်။ ဒိဗ္ဗဿ ဝါ၊ နတ်၏လည်းကောင်း။ မနုဿဿ ဝါ၊ လူ၏လည်း
ကောင်း။ အာယုဿ၊ အသက်ရှည်ခြင်း၏။ ဘာဂိ၊ အဖို့သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝဏ္ဏံ၊
အဆင်းကို။ ဒတွာ၊ ပေးလှူရသောကြောင့်။ ဒိဗ္ဗဿ ဝါ၊ နတ်၏လည်းကောင်း။ မနုဿဿဝါ၊
လူ၏လည်းကောင်း။ ဝဏ္ဏဿ၊ အဆင်း၏ လှခြင်း၏။ ဘာဂိ၊ အဖို့သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
သုခံ၊ ချမ်းသာကို။ ဒတွာ၊ ပေးလှူရသောကြောင့်။ ဒိဗ္ဗဿ ဝါ၊ နတ်၏လည်းကောင်း။
မနုဿဿ ဝါ၊ လူ၏လည်းကောင်း။ သုခဿ၊ ချမ်းသာခြင်း၏။ ဘာဂိ၊ အဖို့သည်။ ဟောတိ၊
၏။ ဗလံ၊ ခွန်အားကို။ ဒတွာ၊ ပေးလှူရသောကြောင့်။ ဒိဗ္ဗဿ ဝါ၊ နတ်၏လည်းကောင်း။
မနုဿဿ ဝါ၊ လူ၏လည်းကောင်း။ ဗလဿ၊ ခွန်အားကြီးခြင်း၏။ ဘာဂိ၊ သည်။ ဟောတိ၊
ဖြစ်၏။ ပဋိဘာနံ၊ ပညာကို။ ဒတွာ၊ ပေးလှူရသောကြောင့်။ ဒိဗ္ဗဿ ဝါ၊ ၏လည်းကောင်း။
မနုဿဿ ဝါ၊ ၏လည်းကောင်း။ ပဋိဘာနဿ၊ ပညာကြီးခြင်း၏။ ဘာဂိ၊ သည်။ ဟောတိ၊
၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဘောဇနံ၊ ဘောဇဉ်ခဲဖွယ်ကို။ ပဋိဂ္ဂါဟကာနံ၊ အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။

ဒဒမာနော၊ ပေးလှူသော။ ဒါယကော၊ ဒါယကာသည်။ ဣမာနိ ပဉ္စဌာနာနိ၊ ဤငါးပါး
သော အရာတို့ကို။ ဒေတိနဒမ၊ ပေးလှူသည်မည်၏။ ဆွမ်းဘောဇဉ် အကျိုးငါးပါး။
(ပဉ္စကနိပါတ် အင်္ဂုတ္တိုရ်ထွက်။)

ဒသယိမေ ပြာဟ္မဏ အာနိသံသာ ယာဂုယာ ယာဂုံ ဒေန္တော အာယံ ဒေတိ။ ဝဏ္ဏံ
ဒေတိ။ သုခံ ဒေတိ။ ဗလံ ဒေတိ။ ပဋိဘာနံ ဒေတိ။ ယာဂု ပီတာ ခုဒ္ဒံ ပဋိဟနတိ။ ပိပါသံ
ပဋိဝိနောဒေတိ။ ဝါတံ အနုလောမေတိ။ ဝတ္ထိံ သောဓေတိ။ အာမာဝသေသံ ပါစေတိ။
ဣမေခေါ ပြာဟ္မဏ ဒသာနိသံသာ ယာဂုယာတိ။

ပြာဟ္မဏ၊ ပုဏ္ဏား။ ယာဂုယာ၊ ယာဂု၏။ အာနိသံသာ၊ အကျိုးတို့သည်။ ဣမေ ဒသ၊
ဤဆယ်ပါးတို့တည်း။ ယာဂုံ၊ လက်ဖြင့်ယူလျှင် အရာထင်ကောင်းသော ဘောဇဉ်ယာဂု၊
လက်ဖြင့်ယူလျှင် အရာမထင်ကောင်းသော အဘောဇဉ်ယာဂုကို။ ဒေန္တော၊ ပေးလှူသော
သူသည်။ အာယံ၊ အသက်ကို။ ဒေတိ၊ ပေးလှူ၏။ ဝဏ္ဏံ၊ အဆင်းကို။ ဒေတိ၊ ပေးလှူ၏။
သုခံ၊ ချမ်းသာကို။ ဒေတိ၊ ပေးလှူ၏။ ဗလံ၊ ခွန်အားကို။ ဒေတိ၊ ပေးလှူ၏။ ပဋိဘာနံ၊
ပညာကို။ ဒေတိ၊ ပေးလှူ၏။ ယာဂုပီတာ၊ ယာဂုကို သုံးဆောင်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ခုဒ္ဒံ၊
မှတ်ခြင်းကို။ ပဋိဟနတိ၊ ဖျောက်နိုင်၏။ ပိပါသံ၊ သိပ်ခြင်းကို။ ပဋိဝိနောဒေတိ၊ ပယ်နိုင်၏။
ဝါတံ၊ လေကို။ အနုလောမေတိ၊ စုန်စေ၏။ ဝတ္ထိံ၊ အစာအိမ်ကို။ သောဓေတိ၊ စင်ကြယ်
စေ၏။ အာမာဝသေသံ၊ အစာဟောင်းကို။ ပါစေတိ၊ ကျက်စေ၏။ ပြာဟ္မဏ၊ ပုဏ္ဏား။
ခေါ၊ စင်စစ်။ ယာဂုယာ၊ ယာဂု၏။ အာနိသံသာ၊ အကျိုးတို့သည်။ ဣမေ ဒသ၊ ဤဆယ်ပါး
တို့တည်း။

ဂါထာကား။ ။တသ္မာ ဟိ ယာဂုံ အလမေဝ ဒါတုံ၊
နိစ္စံ မနုဿေန သုခတ္ထိကေန။
ဒိဗ္ဗာ နိဒ္ဒါ ပတ္တယတာ သုခါနိ၊
မနုဿ သောဘဂျတ မိစ္ဆတာ ဝါတိ။

တသ္မာဟိ၊ ထို့ကြောင့်လျှင်။ သုခတ္ထိကေန၊ ချမ်းသာကိုအလိုရှိသော။ မနုဿေန
လူသည်။ ဒိဗ္ဗာနိ၊ နတ်၌ဖြစ်ကုန်သော။ သုခါနိ၊ ချမ်းသာတို့တို့။ ပတ္တယတာ ဝါ၊ တောင့်တ
သည်ဖြစ်၍လည်းကောင်း။ မနုဿသောဘဂျတံ၊ လူ၏တင့်တယ်ခြင်းကို။ မိစ္ဆတာ၊ အလိုရှိသည်
ဖြစ်၍လည်းကောင်း။ ယာဂုံ၊ ယာဂုကို။ နိစ္စံ၊ အမြဲ။ ဒါတုံ၊ ပေးလှူခြင်းငှါ။ အလမေဝ၊
သင့်မြတ်သလျှင်ကတည်း။ ယာဂုအကျိုးဆယ်ပါး။ (ဝိနည်းမဟာဝါ ဘေသဇ္ဇက္ခန္ဓကတွင်
လာသည်။)

ပဉ္စာ နိသံသာ သမ္မုဇ္ဇနိယာ၊ သကစိတ္တံ ပသီဒတိ။ ပရစိတ္တံ ပသာဒေတိ။ ဒေဝတာ
အတ္တမနာ ဟောန္တိ။ ပါသာဒိကသံဝတ္တနိကံ ပုညံ ဥပစိနာတိ။ ကာယဿ ဘေဒါ ပရမ္မရဏာ
သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ သမုဇ္ဇနိယာ၊ တံမြက်လှည်းခြင်း၌။ အာနိသံသာ၊ အကျိုးဆက်တို့သည်။
 ပဉ္စ၊ ငါးပါးတို့တည်း။ သကစိတ္တံ၊ မိမိစိတ်ကို။ ပဿိဒတိ၊ ကြည်လင်စေ၏။ ပရစိတ္တံ၊ သူတ
 ပါး၏စိတ်ကို။ ပသာဒေတိ၊ ကြည်လင်စေ၏။ ဒေဝတာ၊ နတ်တို့သည်လည်း။ အတ္တမနာ၊
 နှစ်လို့ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ပါသာဒိက သံဝတ္တနိကံ၊ အဆင်းလှခြင်း ကြည်ညို
 ဖွယ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော။ ပုညံ၊ ကောင်းမှုကို။ ဥပစိနာတိ၊ ဆည်းပူး၏။ ကာယဿ၊
 ကိုယ်၏။ ဘေဒါ၊ ပျက်သည်မှ။ ပရမ္မရဏာ၊ သေသည်၏ အခြားမဲ့၌။ သုဂတိံ၊ ကောင်း
 သောသူတို့၏ လားရာဖြစ်သော။ သဂ္ဂံ လောကံ၊ နတ်ပြည်သို့။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ရောက်ရ၏။
 တံမြက်လှည်းခြင်း၏ အကျိုးငါးပါး။ (ဝိနည်းပရိဝါ ပါဠိတော်တွင်လာသည်။)

ဟတ္ထိ အဿ ရထာပတ္တိ၊ သေနာ စ စတုရဂီနီ။
 ပရိဝါရိယန္တိ မံ နိစ္စံ၊ သဗ္ဗဒါနဿိဒံ ဖလံ။

ဟတ္ထိယာနံ အဿယာနံ၊ သိဝိကံ သန္ဓမာနိကံ။
 ဥပဋ္ဌိယန္တိ မံ နိစ္စံ၊ သဗ္ဗဒါနဿိဒံ ဖလံ။

သဋ္ဌိရထသဟဿာနိ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတာ။
 ပရိဝါရိယန္တိ မံ နိစ္စံ၊ သဗ္ဗဒါနဿိဒံ ဖလံ။

သဋ္ဌိတူရိယသဟဿာနိ၊ ဘေရိယော သမလင်္ကာတာ။
 ဝဇ္ဇယိယန္တိ မံ နိစ္စံ၊ သဗ္ဗဒါနဿိဒံ ဖလံ။

ဆဋ္ဌာသိတိ သဟဿာနိ၊ နာရိယော သမလင်္ကာတာ။
 ဝိစိတ္တဝတ္တာ ဘရဏာ၊ အာမုတ္တမဏိကုဏ္ဍလာ။

အာဠာရပမ္ပာ ဟသုဠာ၊ သုသညာ တနုမဇ္ဈိမာ။
 ပရိဝါရိယန္တိ မံ နိစ္စံ၊ သဗ္ဗဒါနဿိဒံ ဖလံ။

စတုရဂီနီ၊ လေးပါးသော အင်္ဂါရှိသော။ ဟတ္ထိအဿရထာပတ္တိသေနာ စ၊ ဆင် မြင်း
 ရထား ခြေသည်တည်းဟူသော စစ်သည်တို့သည်။ ဣမံ၊ ဤသူကို။ နိစ္စံ၊ အမြဲ။ ပရိဝါရိ-
 ယန္တိ၊ ခြံရံလတ်ကုန်အံ့သတည်း။ ဣဒံ၊ ဤအကျိုးသည်ကား။ သဗ္ဗဒါနဿ၊ ခပ်သိမ်းသော
 ပရိက္ခရာအလှူ၏။ ဖလံ၊ အကျိုးသည်။ ဟောဘိ၊ ဖြစ်၏။

ဟတ္ထိယာနံ၊ ဆင်ယာဉ်သည်လည်းကောင်း။ အဿယာနံ၊ မြင်းယာဉ်သည်လည်းကောင်း။
 သိဝိကံ၊ ထမ်းစင်သည်လည်းကောင်း။ သန္ဓမာနိကံ၊ သန်လျင်းယာဉ်သည် လည်းကောင်း။
 ဣမာနိ၊ ဤယာဉ်တို့သည်။ ဣမံ၊ ဤဒါယကာကို။ နိစ္စံ၊ အမြဲ။ ဥပဋ္ဌိယန္တိ၊ ကပ်၍တည်လတ်
 ကုန်အံ့သတည်း။ ဣဒံ၊ ဤအကျိုးသည်လည်း။ သဗ္ဗဒါနဿ၊ ခပ်သိမ်းသော ပရိက္ခရာ
 အလှူ၏။ ဖလံ၊ အကျိုးသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတာ၊ ခပ်သိမ်းသော တန်ဆာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်ကုန်ထသော။ သဗ္ဗိရထသဟဿာနိ၊ ခြောက်သောင်းသောရသားတို့သည်။ ဣမံ၊ ဤဒါယကာကို။ နိစ္စံ၊ အမြဲလျှင်။ ပရိဝါရိဿန္တိ၊ ခြံရံလတ်ကုန်အံ့သတည်း။ ဣဒံ၊ ဤအကျိုးသည်လည်း။ သဗ္ဗဒါနဿ၊ ခပ်သိမ်းသော ပရိက္ခရာအလှူ၏။ ဖလံ၊ အကျိုးသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

သမလင်္ကာတာ၊ ကောင်းစွာ တန်ဆာဆင်ကုန်ထသော။ သဗ္ဗိတူရိယသဟဿာနိ၊ ခြောက်သောင်းသော တူရိယာတို့သည်လည်းကောင်း။ ဘေရိယော စ၊ စည်တို့သည်လည်းကောင်း။ ဣမံ၊ ဤသူကို။ နိစ္စံ၊ အမြဲ။ ဝဇ္ဇယိဿန္တိ၊ တီးမှုတ် ဖျော်ဖြေကုန်လတ္တံ့။ ဣဒံ၊ ဤအကျိုးသည်။ သဗ္ဗဒါနဿ၊ ခပ်သိမ်းသော ပရိက္ခရာ အလှူ၏။ ဖလံ၊ အကျိုးသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

သမလင်္ကာတာ၊ ကောင်းစွာ တန်ဆာဆင်ကုန်ထသော။ ဝိစိတ္တဝတ္ထာဘရဏာ၊ ဆန်းကြယ်သော အဝတ်တန်ဆာ ဆင်ကုန်ထသော။ အာမုတ္တမဏိကုဏ္ဍလာ၊ ပတ္တမြားနားတောင်းလည်း ဝတ်ကုန်ထသော။ အာဠာရပမ္ပာ၊ ပွင့်လန်း ရှင်ပြသော မျက်နှာရှိကုန်ထသော။ ဟသုဠာ၊ ပြုံးခြင်း ရှေးရှိသော စကားကို ဆိုတတ်ကုန်ထသော။ သုသညာ၊ ကောင်းသော လက္ခဏာ ရှိကုန်ထသော။ တနုမဇ္ဈိမာ၊ ဝမ်းခင်ပတ်လျှင် ငယ်သောခါးလည်း ရှိကုန်ထသော။ ဆဠာသီတိ သဟဿာနိ၊ ရှစ်သောင်း ခြောက်ထောင် ကုန်သော။ နာရိယော၊ မိန်းမတို့သည်။ ဣမံ၊ ဤလူလင်ကို။ နိစ္စံ၊ အမြဲ။ ပရိဝါရိဿန္တိ၊ ခြံရံလတ်ကုန်အံ့သတည်း။ ဣဒံ၊ ဤအကျိုးသည်။ သဗ္ဗဒါနဿ၊ ခပ်သိမ်းသော ပရိက္ခရာအလှူ၏။ ဖလံ၊ အကျိုးသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ။
(ပရိက္ခရာစုံ အလှူ၏အကျိုး။)

ဆတ္တေ စ သုဂတေ ဒတွာ၊ သံဃေ ဂဏဝရုတ္တမေ။
အဠာနိသံဃေ အနုဘောမိ၊ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ မမ။

သီတံ ဥဏှံ န ဇာနာမိ၊ ရဇောဇလ္လံ နလိမ္ပတိ၊
အနုပဒ္ဒဝေါ အနီတိစ၊ ဟောမိ အပဝိတော သဒါ။

သုခုမစ္ဆဝိကော ဟောမိ၊ ဝိသဒံ ဟောမိ မာနသံ။
ဆတ္တသတသဟဿာနိ၊ ဘဝေ သံသရတော မမ။

သဗ္ဗာလင်္ကာရယုတ္တာနိ၊ တဿ ကမ္မဿ ဝါဟသ။
ဣမံ ဇာတိံ ဌပေတွာန၊ မတ္တကေ ဓာရယန္တိ မေ။

ကသ္မာ ဣမာယ ဇာတိယာ၊ နတ္ထံ မေ ဆတ္တဓာရဏာ။
မမ သမ္ပံ ကတံ ကမ္ပံ၊ ဝိမုတ္တိံ ဆတ္တ ပတ္တိယာ။

ဆတ္တေစ၊ ထီးတို့ကို တမူကား။ သုဂတေ-သုဂတဿ၊ မြတ်စွာဘုရားအားလည်း
ကောင်း။ ဂဏဝရုတ္တမေ-ဂဏဝရုတ္တမဿ၊ အလွန်မြတ်စွာသော အပေါင်းဖြစ်ထသော။
သံဃေ-သံဃဿ၊ သံဃာတော်အားလည်းကောင်း။ ဒတွာ၊ လှူရသောကြောင့်။ မမ၊ ငါ၏။
ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ၊ ကောင်းမှုကံအား လျှောက်ပတ်ကုန်သော။ အဋ္ဌာနိသံဃေ၊ ရှစ်ပါးသော
အကျိုးတို့ကို။ အနုဘောမိ၊ ခံစားရ၏။

သီတံ၊ အချမ်းကိုလည်းကောင်း။ ဥဏှံ၊ အပူကိုလည်းကောင်း။ န ဇာနာမိ၊ မသိ။
ရဇောဇလ္လံ၊ မြူကြေးညှင်းသည်။ နလိမ္ပတိ၊ မလိမ်းကျံ။ အနုပဒ္ဒဝေါ၊ ဘေးဥပဒ် မရှိသည်
လည်းကောင်း။ အနီတီစ၊ စိုးရိမ်ကြောင့်ကြ မရှိသည်လည်းကောင်း။ အပစိတော၊ သူတပါးတို့
ရိုသေအပ်သည်လည်းကောင်း။ သဒါ၊ ခပ်သိမ်းသော အခါ၌။ ဟောမိ၊ ဖြစ်၏။

သုခမစ္ဆဝိကော၊ သိမ်မွေ့နူးညံ့သော ကိုယ်ရှိသည်။ ဟောမိ၊ ၏။ မေ၊ ငါ၏။ မာနသံ၊
စိတ်နှလုံးသည်။ ဝိသဒံ၊ သန့်ရှင်းသည်။ ဟောမိ၊ ၏။ ဘဝေ၊ ဘဝ၌။ သံသရတော၊ ကျင်လည်
သော။ မမ၊ ငါ့အား။ ဣမံဇာတိံ၊ ဤအဖြစ်ကို။ ဌပေတွာန၊ ထားလတ်၍။ သဗ္ဗာလင်္ကာရ-
ယုတ္တာနိ၊ ခပ်သိမ်းသော တန်ဆာနှင့်ယှဉ်ကုန်ထသော။ ဆတ္တသတသဟဿာနိ၊ တသိန်းသော
ထီးတို့သည်။ တဿကမ္မဿ၊ ထိုထီးလှူသော ကောင်းမှု၏။ ဝါဟသာ၊ အဟုန်အားဖြင့်။ မေ၊
ငါ၏။ မတ္တကေ၊ ထိပ်ထက်၌။ ဓာရယန္တိ၊ ဆောင်းကုန်၏။

ကသ္မာ၊ အဘယ့်ကြောင့်။ ဣမာယ ဇာတိယာ၊ ဤအဖြစ်၌။ မေ၊ ငါ၏။ ဆတ္တ-
ဓာရဏာ၊ ထီးဆောင်းခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိသနည်း။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ ကတံ၊ ပြုအပ်သော။
ကမ္မံ၊ ကံသည်။ ဝိမုတ္တိဆတ္တပတ္တိယာ၊ အရဟတ္တဖိုလ်တည်းဟူသော ထီးကိုဆောင်းခြင်းငှာ။
ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣဒံ၊ ဤအကျိုးသည်။ ဆတ္တဒါနဿ၊
ထီးလှူရသည်၏။ ဖလံ၊ အကျိုးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

- အပူအချမ်း မရှိသည်လည်းတပါး။
- ကိုယ်၌ မြူကြေးညှင်းမတင် သန့်ရှင်းသည်လည်း တပါး။
- ဘေးဥပဒ် မရှိသည်လည်းတပါး။
- စိုးရိမ်ကြောင့်ကြ မရှိသည်လည်း တပါး။
- သူခပ်သိမ်းတို့ ရိုသေသည်လည်း တပါး။
- သိမ်မွေ့နူးညံ့သော အရေအဆင်းရှိသည်လည်း တပါး။
- စိတ်နှလုံးသန့်ရှင်းသည်လည်း တပါး။
- အရဟတ္တဖိုလ် ထီးဖြူကို ဆောင်းရသည်လည်းတပါး။ ။(ထီးအကျိုးရှစ်ပါး)

ဒုဿာနိ သုဂတေ ဒတွာ၊ သံဃေ ဂဏဝရုတ္တမေ။
အဋ္ဌာနိ သံဃေ အနုဘောမိ၊ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ မမ။

သုဝဏ္ဏ ဝဏ္ဏော ဝိရဇော၊ သပ္ပဘာသောပတာပဝါ၊
သိနိဒ္ဓံ ဟောမိ မေဂတ္တံ၊ ဘဝေ သံသရတော မမ။

ဒုဿသတသဟဿာနိ၊ သေတပီတာစ လောဟိတာ။
ဓာရေန္တိ မတ္တကေ မယံ၊ ဒုဿဒါနသိဒ္ဓံ ဖလံ။

ကောသေယျ ကမ္မလိယာနိ၊ ခေါမ ကပ္ပိသိကာနိစ။
သဗ္ဗတ္ထ ပဋိလဘာမိ၊ တေသံ နိဿန္တတော အဟံ။

သုဂတေ-သုဂတဿ၊ မြတ်စွာဘုရားအားလည်းကောင်း။ ဂဏဝရုတ္တမေ-ဂဏဝရုတ္တ-
မဿ၊ အလွန်မြတ်သော ဂိုဏ်းအပေါင်းဖြစ်ထသော။ သံဃေ-သံဃဿ၊ သံဃာတော်အား
လည်းကောင်း။ ဒုဿာနိ၊ အဝတ်သင်္ကန်းတို့ကို။ ဒတွာ၊ လှူရသောကြောင့်။ မမ၊ ငါ၏။
ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ၊ ကောင်းမှုကံအား လျှောက်ပတ်ကုန်သော။ အဋ္ဌာနိသံဃေ၊ ရှစ်ပါးသော
အကျိုးတို့ကို။ အနုဘောမိ၊ ခံစားရ၏။

ဘဝေ၊ဘဝ၌။ သံသရတော၊ ကျင်လည်သော။ မမ၊ ငါ့အား။ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော၊ ရွှေအဆင်းနှင့်
တူသောအဆင်းရှိသည်။ ဟောမိ၊၏။ ဝိရဇော၊ မြူကြေးညှင်းမတင်သည်။ ဟောမိ၊ ၏။ သပ္ပဘာ-
သော၊ အရောင်အဝါရှိသည်။ ဟောမိ၊ ၏။ ပတာပဝါ၊ တန်ခိုး အာနုဘော်ရှိသည်။ ဟောမိ၊ ၏။
မေ၊ ငါ၏။ ဂတ္တံ၊ ကိုယ်သည်။ သိနိဒ္ဓံ၊ သိမ်မွေ့ပြေပြစ်သည်။ ဟောမိ၊၏။

သေတာစ၊ ဖြူသော ပုဆိုးတို့သည်လည်းကောင်း။ ပီတာစ၊ ရွှေသော ပုဆိုးတို့သည်
လည်းကောင်း။ လောဟိတာစ၊ နီသောပုဆိုးတို့သည်လည်းကောင်း။ ဒုဿသတသဟဿာနိ၊
တသိန်းသော ပုဆိုးတို့သည်။ မယံ၊ ငါ၏။ မတ္တကေ၊ အထက်၌။ ဓာရေန္တိ၊ ဆောင်ကုန်၏။ ဣဒံ၊ ဤ
အကျိုးသည်။ ဒုဿဒါနဿ၊ အဝတ်သင်္ကန်းလှူရသည်၏။ ဖလံ၊ အကျိုးတည်း။

ကောသေယျ ကမ္မလိယာနိ၊ ပိုးချည်ပုဆိုး၊ ကမ္မလာ ပုဆိုးတို့ကိုလည်းကောင်း။ ခေါမကပ္ပိ-
သိကာနိစ၊ ခေါမပုဆိုး၊ ဝါချည်ပုဆိုးတို့ကိုလည်းကောင်း။ တေသံ၊ ထိုအဝတ်သင်္ကန်းအလှူတို့၏။
နိဿန္တတော၊ အကျိုးအားဖြင့်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ ခပ်သိမ်းသောအရပ်၌။ အဟံ၊ ငါသည်။ ပဋိလဘာမိ၊ ရ၏။

ရွှေအဆင်းနှင့် တူသော အဆင်းရှိသည်လည်းတပါး။
 ကိုယ်၌မြူကြေးညှင်းမတင် သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သည်လည်းတပါး။
 အရောင်အဝါနှင့်ပြည့်စုံသည်လည်း တပါး။
 ဘုန်းတန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးသည်လည်းတပါး။
 သိမ်မွေ့ညွှံ့သော ကိုယ်ရှိသည်လည်းတပါး။
 အလိုရှိလျှင် ပုဆိုးတသိန်းတို့ကို ရသည်လည်းတပါး။
 အထူးထူးသော ပုဆိုးတို့ကို ခေါင်းထက်၌ ဆောင်းရသည်တပါး။
 အထူးထူးသော အမျိုးရှိသော ပုဆိုးတို့ကို ရသည်လည်းတပါး။
 (အဝတ်သင်္ကန်းအကျိုးရှင်ပါး။)

ပတ္တေစ သုဂတေ ဒတွာ၊ သံဃေ ဂဏဝရုတ္တမေ။
 ဒသာနိသံဃေ အနုဘောမိ၊ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ မမ။
 သုဝဏ္ဏထာလေ မဏိထာလေ၊ ရဇတေပိစ ထာလကေ။
 လောဟိတကံမယေ ထာလေ၊ ပရိဘုဉ္ဇာမိ သဗ္ဗဒါ။
 အနုပဒ္ဒဝေါ အနိတိစ၊ ဟောမိ အပစိတော သဒါ။
 လာဘီ အနုဿ ပါနဿ၊ ဝတ္တဿ သယနဿစ။
 န ဝိနဿန္တိ မေ ဘောဂါ၊ ဌိတဗိတ္တော ဘဝါမဟံ။
 ဓမ္မကာမော သဒါ ဟောမိ၊ အပ္ပက္ခေသော အနာသဝေါ။
 ဒေဝလောကေ မနုသောဝါ၊ အနုဗန္ဓာ ဣမေဂုဏာ။
 ဆာယာ ယထာပိ ရုက္ခဿ၊ သဗ္ဗတ္ထ န ဇဟန္တိ မံ။

သုဂတေ-သုဂတဿ၊ မြတ်စွာဘုရားအားလည်းကောင်း။ ဂဏဝရုတ္တမေ- ဂဏဝရုတ္တမဿ၊
 အလွန်မြတ်သော ဂိုဏ်းအပေါင်းဖြစ်ထသော။ သံဃေ-သံဃဿ၊ သံဃာတော်အား
 လည်းကောင်း။ ပတ္တေစ၊ သပိတ်တို့ကို။ ဒတွာ၊ လှူရသောကြောင့်။ မမ၊ ငါ၏။ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ၊
 ကောင်းမှုကံအား လျှောက်ပတ်ကုန်သော။ ဒသာနိသံဃေ၊ ဆယ်ပါးသောအကျိုးတို့ကို။
 အနုဘောမိ၊ ခံစားရ၏။

သုဝဏ္ဏထာလေစ၊ ရွှေခွက်တို့ကိုလည်းကောင်း။ မဏိထာလေစ၊ မြခွက်တို့ကိုလည်းကောင်း။
 ရဇတေ၊ ငွေဖြင့်ပြီးကုန်သော။ ထာလကေပိစ၊ ခွက်တို့ကိုလည်းကောင်း။ လောဟိတကံမယေ၊
 ပတ္တမြားနီအတိ ပြီးကုန်ထသော။ ထာလေစ၊ ခွက်တို့ကိုလည်းကောင်း။ သဗ္ဗဒါ၊ ခပ်သိမ်း
 သောအခါ၌။ ပရိဘုဉ္ဇာမိ၊ သုံးဆောင်ရ၏။

အနုပဒ္ဒဝေါ၊ ဘေးဥပဒ်မရှိသည်လည်းကောင်း။ အနိတီစ၊ စိုးရိမ်ကြောင့်ကြ မရှိသည်
လည်းကောင်း။ အပစိတောစ၊ သူခပ်သိမ်းတို့ ရှိသေအပ်သည်လည်းကောင်း။ သဒါ၊ ခပ်သိမ်း
သောအခါ၌။ ဟောမိ၊ ၎င်း။ အန္ဓဿစ၊ ထမင်းကိုလည်းကောင်း။ ပါနဿစ၊ အဖျော်
ကို လည်းကောင်း။ ဝတ္ထဿစ၊ အဝတ်ကိုလည်းကောင်း။ သယနဿစ၊ အိပ်ရာကိုလည်း
ကောင်း။ လာဘီ၊ ရလွယ်သည်။ ဟောမိ၊ ၎င်း။

မေ၊ ငါ၏။ ဘောဂါ၊ စည်းစိမ်တို့သည်။ န ဝိနဿန္တိ၊ မပျောက်မပျက်ကုန်။ အဟံ၊ ငါကား။
ဌိတစိတ္တော၊ တည်ကြည်သောစိတ်ရှိသည်။ ဘဝါမိ၊ ဖြစ်၏။ သဒါ၊ အခါခပ်သိမ်း။ ဓမ္မကာမော၊
တရားကိုအလိုရှိသည်။ ဟောမိ၊ ၎င်း။ အပ္ပက္ကေသော၊ ခေါင်းပါးသော ကိလေသာရှိသည်။
အနာသဝေါ၊ အာသဝေါ မရှိသည်။ ဟောမိ၊ ၎င်း။

ဒေဝလောကေဝါ၊ နတ်ပြည်၌လည်းကောင်း။ မနုဿေဝါ၊ လူ့ပြည်၌လည်းကောင်း။ ဣမေ-
ဂုဏာ၊ ဤကျေးဇူးတို့သည်။ အနုဗန္ဓာ၊ အစဉ် လိုက်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ရုက္ခဿ၊
သစ်ပင်၏။ ဆာယာ ယထာပိ၊ အရိပ်ကဲ့သို့။ သဗ္ဗတ္ထ၊ ခပ်သိမ်းသောအရပ်တို့၌။ မံ၊ ငါ့ကို။
န ဇဟန္တိ၊ မစွန့်ကုန်။

- ရတနာတို့ဖြင့်ပြီးသော ခွက်ယောက်တို့ကို အခါခပ်သိမ်း သုံးဆောင်ရသည်လည်း တပါး။
- ဘေးဥပဒ်မရှိသည်လည်း တပါး။
- စိုးရိမ်ကြောင့်ကြ မရှိသည်လည်း တပါး။
- အခါခပ်သိမ်း သူတို့ရှိသေအပ်သည်လည်း တပါး။
- ထမင်းအဖျော် အိပ်ရာနေရာတို့ကို ရလွယ်သည်လည်း တပါး။
- စည်းစိမ်ချမ်းသာ မပျောက် မပျက် တည်သည်လည်း တပါး။
- တည်ကြည်သော စိတ်ရှိသည်လည်း တပါး။
- တရားကို အလိုရှိသည်လည်း တပါး။
- ကိလေသာ ခေါင်းပါးသည်လည်း တပါး။
- အာသဝ မရှိသည်လည်း တပါး။ ။(သပိတ်အလှူ အကျိုးဆယ်ပါး)

စိတ္တဗန္ဓန သမ္ဗန္ဓာ၊ သုကတာ ဝါသိယော ဗဟူ။
ဒတာန ဗုဒ္ဓသေဋ္ဌဿ၊ သံဃဿစ တထေဝဟံ။
အဋ္ဌာနိသံသေ အနုဘောမိ၊ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ မမ။
သုဇ္ဇေ ဟောမိ ဝိသာရီစ၊ ဝေသာရဇ္ဇေသု ပါရမီ။

ဓိတိ ဝီရိယ ဝါ ဟောမိ၊ ပဂ္ဂဟိတ မနော သဒါ။
ကိလေသစ္စေဒနံ ဉာဏံ၊ သုခုမံ အတုလံ သုစိံ ၊
သဗ္ဗတ္ထ ပဋိလဘာမိ၊ တဿ နိဿန္ဒတော မမ။

အဟံ၊ ငါသည်။ စိတ္တဗန္ဓနသမ္ပန္နာ၊ ဆန်းကြယ်သော ဖွဲ့ကြိုးတို့ဖြင့် ဖွဲ့အပ်ကုန်သော။
သုကတာ၊ ကောင်းစွာလုပ်အပ်ကုန်ထသော။ ဗဟူ၊ များစွာကုန်သော။ ဝါသိယော၊ ပဲခွပ်
တို့ကို။ ဗုဒ္ဓသေဋ္ဌဿ၊ မြတ်စွာဘုရားအားလည်းကောင်း။ တထေဝ၊ ထို့အတူလည်းကောင်း
လျှင်။ သံဃဿစ၊ သံဃာတော်အားလည်းကောင်း။ ဒတ္တာန၊ ပေးလှူရသောကြောင့်။
မမ၊ ငါ၏။ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ၊ ကောင်းမှုကံအား လျှောက်ပတ် ကုန်သော။ အဋ္ဌာနိသံသေ၊
ရှစ်ပါးသော အကျိုးတို့ကို။ အနုဘောမိ၊ ခံစားရ၏။

သုရောစ၊ ရဲရင့်သည်လည်းကောင်း။ ဝိသာရိစ၊ ရှုံရှာခြင်း ကင်းသည်လည်းကောင်း။
ဟောမိ၊ ၏။ ဝေသာရဇ္ဇေသု၊ ဝေသာရဇ္ဇဉာဏ်တို့၌။ ပါရမီ၊ ကမ်းတဘက်သို့ ရောက်သည်
လည်း။ ဟောမိ၊ ၏။ ဓိတိစ၊ တည်ကြည်သည်လည်းကောင်း။ ဝီရိယဝါစ၊ လုံ့လရှိသည်
လည်းကောင်း။ သဒါ၊ ခပ်သိမ်းသောအခါ၌။ ပဂ္ဂဟိတမနော၊ ချီးမြှောက်အပ်သော နှလုံး
ရှိသည်လည်းကောင်း။ ဟောမိ၊ ၏။

သုခုမံ၊ သိမ်မွေ့ထသော။ အတုလံ၊ အတုမရှိထသော။ သုစိံ ၊ စင်ကြယ်ခြင်းကို
လည်းကောင်း။ ကိလေသစ္စေဒနံ၊ ကိလေသာကို ဖြတ်တတ်သော။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်ကို
လည်းကောင်း။ သဗ္ဗတ္ထ၊ ခပ်သိမ်းသော အရပ်တို့၌။ တဿ၊ ထိုပဲခွပ်သင်ဇုန်း ဟူသောအလှူ။
၏။ နိဿန္ဒတော၊ အကျိုးအားဖြင့်။ မမ၊ ငါ့အား။ ပဋိလဘာမိ၊ ရ၏။

- ရဲရင့်သည်လည်းတပါး။
- ရှုံရှာခြင်းကင်းသည်လည်းတပါး။
- ဝေသာရဇ္ဇဉာဏ်ကို ရသည်လည်းတပါး။
- တည်ကြည်သည်လည်းတပါး။
- လုံ့လရှိသည်လည်းတပါး။
- အခါခပ်သိမ်း အားထုတ်သော စိတ်ရှိသည်လည်းတပါး။
- ကိလေသာကို ဖြတ်တတ်သော ဉာဏ်ကိုရသည်လည်း တပါး။
- သိမ်မွေ့သော အတုမရှိသော စင်ကြယ်ခြင်းကို ရသည်လည်းတပါး။ ။
- (ပဲခွပ်အကျိုးရှစ်ပါး)

၇၃-အလှူအကျိုးငါးပါးစသည်အကြောင်း

အကက္ကသေ အဖရုသေ၊ သုဇောတေ သတ္တကေ ဗဟူ။
ပသန္တ စိတ္တော ဒုတိယာ၊ ဗုဒ္ဓေ သံဃေ တထေဝစ။
ပဉ္စာနိသံသေ အနုဘောမိ၊ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ မမ။
ကလျာဏမိတ္တံ ဝီရိယံ၊ ခန္တိံ စ မေတ္တာ သတ္တကံ၊
တဏှာအလ္လဿ ဆိန္နတ္တာ၊ ပညာသတ္တံ အနုတ္တရံ။
ဝဇီရေန သမံ ဉာဏံ၊ တေသံ နိဿန္ဒတော လဘေ။

အကက္ကသေ၊ မချော်ကုန်ထသော။ အဖရုသေ၊ မကြမ်းကြုတ်ကုန်ထသော။ သုဇော-
တေ၊ ကောင်းစွာ သွေးအပ်ကုန်ထသော။ ဗဟူ၊ များစွာကုန်သော။ သတ္တကေ၊ ဓားတို့ကို။
ပသန္တစိတ္တော၊ ကြည်ညိုသောစိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဗုဒ္ဓေဗုဒ္ဓဿ၊ မြတ်စွာဘုရားအားလည်းကောင်း။
သံဃေ-သံဃဿ၊ သံဃာတော်အားလည်းကောင်း။ တထေဝ၊ ထို့ အတူလည်းကောင်းလျှင်။
ဒုတိယာ၊ ပေးလှူရသောကြောင့်။ မမ၊ ငါ၏။ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ၊ ကောင်းမှုကံအား
လျှောက်ပတ်ကုန်သော။ ပဉ္စာနိသံသေ၊ ငါးပါးသောအကျိုးတို့ကို။ အနုဘောမိ၊
ခံစားရ၏။

ကလျာဏမိတ္တံ၊ ကောင်းသော အဆွေခင်ပွန်းကိုလည်းကောင်း။ ဝီရိယံ၊ လုံ့လကို
လည်းကောင်း။ ခန္တိံ စ၊ သည်းခံခြင်းကိုလည်းကောင်း။ မေတ္တာသတ္တကံ၊ မေတ္တာတည်း
ဟူသော လက်နက်ကိုလည်းကောင်း။ တဏှာသလ္လဿ၊ တဏှာလောဘ တည်းဟူသောငြောင့်
ကို။ ဆိန္နတ္တာ၊ ဖြတ်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပညာသတ္တံ၊ ပညာလက်နက်ဟုဆိုအပ်
သော။ အနုတ္တရံ၊ အလွန်မရှိသော။ ဝဇီရေန၊ ဝရဇိန်နှင့်။ သမံ၊ တူသော။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်
ကိုလည်းကောင်း။ တေသံ၊ ထိုအလှူတို့၏။ နိဿန္ဒတော၊ အကျိုးအားဖြင့်။ လဘေ၊
ရ၏။

အဆွေခင်ပွန်း ကောင်းကို ရသည်လည်း တပါး။
သည်းခံခြင်းကို ရသည်လည်း တပါး။
လုံ့လကို ရသည်လည်း တပါး။
မေတ္တာကို ရသည်လည်းတပါး။
ပညာကို ရသည်လည်းတပါး။
(ဓားလှူသော အကျိုးငါးပါး)

သုစိယော သုဂတေ ဒုတိယာ၊ သံဃေ ဂဏဝရုတ္တမေ။
ပဉ္စာနိသံသေ အနုဘောမိ၊ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ မမ။

နမဿိယော ကင်္ခိန္ဒေဒေါ၊ အဘိရူပေါ စ ဘောဂဝါ။
တိက္ခပညော သဒါ ဟောမိ၊ သံသရန္တော ဘဝါဘဝေ။

ဂမ္ဘီရံ နိပုဏံ ဌာနံ၊ အတ္ထံ ဉာဏေန ပဿယိံ။
ဝဇီရဂ္ဂသမံ ဉာဏံ၊ ဟောမိ မေ တမဿာတနံ။

သုဂတေ-သုဂတဿ၊ မြတ်စွာဘုရားအားလည်းကောင်း။ ဂဏဝရုတ္တမေ-ဂဏဝရုတ္တမဿ၊ မြတ်သောဂိုဏ်းအပေါင်းဖြစ်သော။ သံဃေ-သံဃဿ၊ သံဃာအားလည်းကောင်း။ သူစိ-ယော၊ အပ်တို့ကို။ ဒတွာ၊ ပေးလှူရသောကြောင့်။ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ၊ ကောင်းမှုကံအား လျှောက်ပတ်ကုန်သော။ ပဉ္စာနိသံသေ၊ ငါးပါးသောအကျိုးတို့ကို။ မမ၊ ငါ့အား။ ။ အနု-ဘောမိ ဤ။

ဘဝါဘဝေ၊ ငယ်သောဘဝ ကြီးသောဘဝ၌။ သံသရန္တော၊ ကျင်လည်သော။ အဟံ၊ ငါသည်။ နမဿိယော၊ သူခပ်သိမ်းတို့ ရှိခိုးကို ခံထိုက်သည်လည်းကောင်း။ ကင်္ခိန္ဒေဒေါ၊ ယုံမှားခြင်းကို ဖျောက်တတ်သည်လည်းကောင်း။ အဘိရူပေါ၊ အဆင်းလှသည်လည်းကောင်း။ ဘောဂဝါ၊ စည်းစိမ် ရှိသည်လည်းကောင်း။ တိက္ခပညော၊ ထက်သောပညာ ရှိသည်လည်း ကောင်း။ သဒါ၊ ခပ်သိမ်းသောအခါ၌။ ဟောမိ၊ ဖြစ်၏။

ဂမ္ဘီရံ၊ နက်နဲထသော။ နိပုဏံဌာနံ၊ သိမ်မွေ့သောအရာဖြစ်ထသော။ အတ္ထံ၊ အနက်ကို။ ဉာဏေန၊ ဉာဏ်ဖြင့်။ ပဿယိံ၊ တွေ့မြင်နိုင်၏။ ဝဇီရဂ္ဂသမံ၊ ဝရဇိန်ဖျားနှင့်တူသော။ တမဿာတနံ၊ အမှိုက်ကို ဖျောက်တတ်သော။ မေ၊ ငါ၏။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ ဟောမိ၊ ဖြစ်၏။

သုတကာတို့ ရှိခိုးခံရသည်လည်းတပါး။
သုတကာတို့၏ ယုံမှားသင်္ကာရှိသည်ကို ဖျောက်နိုင်သည်လည်းတပါး။
အဆင်းလှသည်လည်းတပါး။
စည်းစိမ်ချမ်းသာ ရှိသည်လည်း တပါး။
ထက်မြက်သော ပညာရှိသည်လည်း တပါး။
(အပ်လှူသောအကျိုးငါးပါး)

နခစ္ဆေဒနေ သုဂတေ၊ ဒတွာ သံဃေ ဂဏုတ္တမေ။
ပဉ္စာနိသံသေ အနုဘောမိ၊ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ မမ။
ဒါသိ ဒါသ ဂဝဿေစ၊ ဘတကေ အာရဏေ ဗဟူ။
နာပိတေ နာဠကေ သူဒေ၊ သဗ္ဗတ္ထေဝ လဘာမဟံ။

သုဂတေ - သုဂတဿ၊ အားလည်းကောင်း။ ဂဏုတ္တမေ-ဂဏုတ္တမဿ၊ အလွန်မြတ်သောဂိုဏ်း အပေါင်းဖြစ်ထသော။ သံဃေ- သံဃဿ၊ အားလည်းကောင်း။ နခစ္ဆေဒနေ၊ လက်သည်းလှီး ဓားတို့ကို။ ဒတွာ၊ ပေးလှူရသောကြောင့်။ မမ၊ ငါ၏။ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ၊ ကောင်းမှု ကံအား လျှောက်ပတ်ကုန်သော။ ပဉ္စာနိသံသေ၊ ငါးပါးသော အကျိုးတို့ကို။ အနုဘောမိ၊ ခံစားရ၏။

ဒါသိ ဒါသ ဂဝဿေစ၊ ကျွန်မိန်းမ ကျွန်ယောက်ျား နှား မြင်းတို့ကိုလည်းကောင်း။ ဗဟူ၊ များစွာကုန်သော။ ဘတကေစ၊ သူ့စားတို့ကိုလည်းကောင်း။ အာရဏေစ၊ ရွှင်မှု သည်တို့ကိုလည်းကောင်း။ နှာပိတေစ၊ ဆတ္တာသည်တို့ကို လည်းကောင်း။ နာဠကေစ၊ ကချေသည်တို့ကိုလည်းကောင်း။ သုဒေစ၊ စဖို့သည်တို့ကိုလည်းကောင်း။ သဗ္ဗတ္ထေဝ၊ ခပ်သိမ်း သော အရပ်၌သာလျှင်။ အဟံ၊ သည်။ လဘာမိ၊ ရ၏။

ကျွန်မိန်းမ ကျွန်ယောက်ျား နှား မြင်းတို့ကို ရသည်လည်းတပါး။
များစွာသော သူ့စားတို့ကို ရသည်လည်းတပါး။
ဆတ္တာသည်တို့ကို ရသည်လည်းတပါး။
ကချေသည်တို့ကို ရသည်လည်းတပါး။
စဖို့သည်တို့ကို ရသည်လည်းတပါး။ (လက်သည်းလှီးဓားလှူသော အကျိုးငါးပါး။)

ဝိဇ္ဇုပနေ သုဂတေ ဒတွာ၊ တာလဝဏေစ သောဘဏေ။
အဋ္ဌာနိသံသေ အနုဘောမိ၊ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ မမ။
သိတံ ဥက္ကံ န ဇာနာမိ၊ ပရိဋ္ဌာဟော နဝိဇ္ဇတိ။
ဒရထံ နာဘိဇာနာမိ၊ စိတ္တသန္တာပနံ မမ။
ရာဂဂ္ဂိ ဒေါသ မောဟဂ္ဂိ၊ မာနဂ္ဂိ ဒိဋ္ဌိအဂ္ဂိ စ၊
သဗ္ဗဂ္ဂိ နိဗ္ဗုတာ မယံ၊ တဿ နိဿန္တတော မမ။

ဝိဇ္ဇုပနေ၊ ယပ်တို့ကိုလည်းကောင်း။ သောဘဏေ၊ ကောင်းမွန်ကုန်သော။ တာလဝဏေ စ၊ တာလပတ်တို့ကိုလည်းကောင်း။ သုဂတေ- သုဂတဿ၊ မြတ်စွာဘုရားအား။ ဒတွာ၊ ပေးလှူရသောကြောင့်။ မမ၊ ငါ၏။ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ၊ ကောင်းမှုကံအား လျှောက်ပတ် ကုန်သော။ အဋ္ဌာနိသံသေ၊ ရှစ်ပါးသော အကျိုးတို့ကို။ အနုဘောမိ၊ ခံစားရ၏။

သိတံ၊ အချမ်းကိုလည်းကောင်း။ ဥက္ကံ၊ အပူကိုလည်းကောင်း။ န ဇာနာမိ၊ မသိ။ ပရိဋ္ဌာ- ဟော၊ လောင်လင်ခြင်းသည်။ နဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ မမ၊ ၏။ စိတ္တသန္တာပနံ၊ စိတ်ကိုပူပန်စေ တတ်သော။ ဒရထံ၊ ပူပန်ခြင်းကို။ နာဘိဇာနာမိ၊ မသိစဘူး။

မမ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုကောင်းမှုကံ၏။ နိဿန္ဒတော၊ အကျိုးအားဖြင့်။ မယံ၊ ငါ့အား။
ရာဂဂ္ဂိ စ၊ ရာဂမီးသည်လည်းကောင်း။ ဒေါသ မောဟဂ္ဂိ စ၊ ဒေါသမီး မောဟမီးသည်
လည်းကောင်း။ မာနဂ္ဂိ စ၊ မာနမီးသည်လည်းကောင်း။ ဒိဋ္ဌိအဂ္ဂိစ၊ ဒိဋ္ဌိမီးသည်လည်းကောင်း။
သဗ္ဗဂ္ဂိ၊ ခပ်သိမ်းသောမီးတို့သည်။ နိဗ္ဗုတော၊ ငြိမ်းကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

အပူအချမ်း မရှိသည်လည်းတပါး။
စိတ်၏ လောင်လင်ခြင်း မရှိသည်လည်းတပါး။
စိတ်နှလုံး မပူပန်သည်လည်း တပါး။
ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိတည်းဟူသော မီးငါးပါးငြိမ်းသည်ကား ငါးပါး။
(ယပ်၊ တာလပတ်လှူသော အကျိုးရှစ်ပါး။)

မောရပတ္တေ စာမရိယော၊ ဒတွာ - သံဃေ ဂဏုတ္တမေ၊
ဥပသန္တ ကိလေသောဟံ၊ ဝိဟရာမိ အနဂံဏော။

မောရပတ္တေ စ၊ ဥဒေါင်း မြီးယပ်တို့ကိုလည်းကောင်း။ စာမရိယော စ၊ စာမရိသားမြီး
ယပ်တို့ကိုလည်းကောင်း။ ဂဏုတ္တမေ-ဂဏုတ္တမဿ၊ မြတ်သောဂိုဏ်းဖြစ်သော။ သံဃေ-သံဃဿ၊
သံဃာတော်အား။ ဒတွာ၊ ပေးလှူရသောကြောင့်။ အဟံ၊ ငါသည်။ ဥပသန္တကိလေသော၊
ငြိမ်းသောကိလေသာရှိသည်။ အနဂံဏော၊ ကိလေသာတည်းဟူသော အညစ်အကြေး
မရှိသည်။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍၊ ဝိဟရာမိ၊ နေရ၏။

ကိလေသာမရှိသည်ဖြစ်၍ အညစ်အကြေးမတင် သန့်ရှင်းစင်ကြယ် ခြင်းသည်လျှင်
(ဥဒေါင်းမြီးယပ်၊ သားမြီးယပ်လှူသော အကျိုးတပါး)

ပရိဿာဝနေ သုဂတေ ဒတွာ၊ သုကတေ ဓမ္မကရဏုတ္တမေ။
ပဉ္စာနိသံဃေ အနုဘောမိ၊ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ မမ။
သဗ္ဗေသံ သမတိက္ကမ္မ၊ ဒိဗ္ဗံ အာယံ လဘာမဟံ။
အပ္ပသယော သဒါဟောမိ၊ စောရပစ္စတ္တိကေဟိ စ။
သတ္တေနဝါ ဝိသေနဝါ၊ ဝိဟေသမ္ပိ န ကုဗ္ဗတေ။
အန္တရေ မရဏံ နတ္ထိ၊ တေသံ နိဿန္ဒတော မမ။

ပရိသာဝနေ စ၊ ရေစစ်တို့ကို လည်းကောင်း။ သုကတေ၊ ကောင်းစွာ လုပ်အပ်ကုန်၊ ထသော။ ဓမကရဏုတ္တမေ စ၊ မြတ်သောဓမကရိဏ်တို့ကို လည်းကောင်း။ သုဂတေ-သုဂတဿ၊ မြတ်စွာဘုရားအား။ ဒတွာ၊ ပေးလှူရသောကြောင့်။ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ၊ ကောင်းမှုကံအား လျှောက်ပတ်ကုန်သော။ ပဉ္စာနိသံသေ၊ ငါးပါးသောအကျိုးတို့ကို။ မမ၊ ငါ့အား။ အနုဘောမိ၊ ခံစားရ၏။

သဗ္ဗေသံ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော သူတို့၏။ အာယံ၊ အသက်ကို။ သမတိက္ကမ္မ၊ လွန်၍။ ဒိဗ္ဗံ၊ နတ်၌ဖြစ်သော။ အာယံ၊ အသက်ကို။ အဟံ၊ သည်။ လဘာမိ၊ ရ၏။ သဒါ၊ အခါ ခပ်သိမ်း။ စောရပစ္စတ္တိကေဟိ စ၊ ခိုးသူ ရန်သူတို့သည်။ အပ္ပသယော၊ အနိုင်အထက် မပြုနိုင် သည်။ ဟောမိ၊ ၏။

သတ္တေနဝါ၊ လက်နက်ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဝိသေန ဝါ၊ အဆိပ်ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဝိဟေသမ္ပိ၊ ညှဉ်းဆဲခြင်းကိုလည်း။ န ကုဗ္ဗတေ၊ မပြုနိုင်။ တေသံ၊ ထိုအလှူ ဝတ္ထုတို့၏။ နိဿန္နတော၊ အကျိုးအားဖြင့်။ မမ၊ ငါ့အား။ အန္တရေ၊ အကြား၌။ မရဏံ၊ သေခြင်း သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

သူတကာတို့ထက် လွန်၍အသက်ရှည်သည်လည်း တပါး။
ခိုးသူ ရန်သူတို့သည် အနိုင်အထက် မညှဉ်းဆဲနိုင်သည်လည်း တပါး။
လက်နက်မျိုးတို့ဖြင့် မညှဉ်းဆဲနိုင်သည်လည်း တပါး။
အဆိပ်မျိုးတို့ဖြင့် မညှဉ်းဆဲနိုင်သည်လည်း တပါး။
အသက်၏ အပိုင်းအခြားသို့ မရောက်မီအကြား၌ မသေသည်လည်း တပါး။
(ရေစစ် ဓမကရိဏ်လှူသော အကျိုးငါးပါး။)

တေလဓာရေ သုဂတေ ဒတွာ၊ သံဃေ ဂဏဝရုတ္တမေ။
ပဉ္စာနိသံသေ အနုဘောမိ၊ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ မမ။
သုတနုရူပေါ သုဂဒေါ၊ သုသမုဂ္ဂတ မာနသော။
အဝိက္ခိတ္တမနော ဟောမိ၊ သဗ္ဗာ ရက္ခေဟိ ရက္ခိတော။

သုဂတေ-သုဂတဿ၊ မြတ်စွာဘုရားအားလည်းကောင်း။ ဂဏဝရုတ္တမေ- ဂဏဝရုတ္တ- မဿ၊ အလွန်မြတ်သော ဂိုဏ်းအပေါင်းဖြစ်သော။ သံဃေ - သံဃဿ၊ သံဃာတော်အား လည်းကောင်း။ တေလဓာရေ၊ ဆီကျည်တို့ကို။ ဒတွာ၊ လှူရသောကြောင့်။ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ၊ ကောင်းမှုကံအား လျှောက်ပတ်ကုန်သော။ ပဉ္စာနိသံသေ၊ ငါးပါးသော အကျိုးတို့ကို။ မမ၊ ငါ့အား။ အနုဘောမိ၊ ခံစားရ၏။

သုတနုရူပေါ၊ ကောင်းသော ကိုယ်အဖြစ် ရှိသည်လည်း။ ဟောမိ၊ ဤ။ သုဂဒေါ၊
ကောင်းသောစကားကို ဆိုတတ်သည်လည်း။ ဟောမိ၊ ဤ။ သုသမ္ပုဂ္ဂတမာနသော၊ ကောင်း
သော နှလုံးရှိသည်လည်း။ ဟောမိ၊ ဤ။ အဝိက္ခိတ္တမနော၊ မပျံ့လွင့်သော နှလုံးရှိသည်လည်း။
ဟောမိ၊ ဤ။ သဗ္ဗာရက္ခေဟိ၊ ခပ်သိမ်းသော အစောင့်အရှောက်တို့သည်။ ရက္ခိတော၊ စောင့်
ရှောက်အပ်သည်လည်း။ ဟောမိ၊ ဤ။

ကောင်းသောကိုယ်အဖြစ် ရှိသည်လည်း တပါး။
ကောင်းသော စကားရှိသည်လည်း တပါး။
ကောင်းသော နှလုံးရှိသည်လည်း တပါး။
မပျံ့လွင့်သော စိတ်ရှိသည်လည်း တပါး။
ခပ်သိမ်းသော အစောင့်အရှောက်တို့ဖြင့် စောင့်ရှောက်သည်လည်း တပါး။
(ဆီကျည်လှူရသော အကျိုးငါးပါး။)

သုစိဿရေ သုဂတေ ဒတွာ၊ သံဃေ ဂဏဝရုတ္တမေ။
တိဏာနိ သံဃေ အနုဘောမိ၊ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ မမ။
စေတောသုခံ ကာယသုခံ၊ ဣရိယာ ပထဗံ သုခံ၊
ဣမေ ဂုဏေ ပဋိလဘိံ၊ တဿ နိဿန္ဒတော အဟံ။

သုစိဿရေ၊ အပ်ကျည်တို့ကို။ သုဂတေ-သုဂတဿ၊ မြတ်စွာဘုရားအားလည်းကောင်း။
ဂဏဝရုတ္တမေ- ဂဏဝရုတ္တမဿ၊ အလွန်မြတ်သော ဂိုဏ်းအပေါင်းဖြစ်သော။ သံဃေ-သံဃဿ၊
သံဃာတော်အားလည်းကောင်း။ ဒတွာ၊ ပေးလှူရသောကြောင့်။ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ၊
ကောင်းမှုကံအားလျောက်ပတ်ကုန်သော။ တိဏာနိသံဃေ၊ သုံးပါးသော အကျိုးတို့ကို။
မမ၊ ငါ့အား။ အနုဘောမိ၊ ဤ။

စေတောသုခံ၊ စိတ်၏ ချမ်းသာခြင်းကို လည်းကောင်း။ ကာယသုခံ၊ ကိုယ်၏ချမ်းသာ
ခြင်းကိုလည်းကောင်း။ ဣရိယာပထဗံ၊ ဣရိယာပုထ်ကြောင့် ဖြစ်သော။ သုခံ၊ ချမ်းသာခြင်း
ကိုလည်းကောင်း။ ဣမေဂုဏေ၊ ဤကျေးဇူးတို့ကို။ တဿ၊ ထိုအလှူဝတ္ထု၏။ နိဿန္ဒတော၊
အကျိုးအားဖြင့်။ အဟံ၊ ငါသည်။ ပဋိလဘိံ၊ ရ၏။

စိတ်၏ချမ်းသာခြင်းကို ရသည်လည်း တပါး။
ကိုယ်၏ ချမ်းသာခြင်းကို ရသည်လည်း တပါး။
ဣရိယာပုထ်ကြောင့်ဖြစ်သော ချမ်းသာခြင်းကို ရသည်လည်း တပါး။
(အပ်ကျည်လှူသော အကျိုးသုံးပါး)

ကာယဗန္ဓေ ဇိနော ဒတွာ၊ သံဃေ ဂဏဝရုတ္တမေ။

ဆာနိသံသေ အနုဘောမိ၊ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ မမ။

သမာဓိသု န ကမ္မာမိ၊ ဝသီဟောမိ သမာဓိသု။

အဘေဇ္ဇ ပရိသော ဟောမိ၊ အဒေယျ ဝစနော သဒါ။

ဥပဋ္ဌိတဿတိ ဟောမိ- တာသော မယံ နဝိဇ္ဇတိ။

ဒေဝလောကေ မနုဿေစ၊ အနုဗန္ဓာ ဣမေ ဂုဏာ။

ဇိနော-ဇိနဿ၊ မြတ်စွာဘုရားအား လည်းကောင်း။ ဂဏဝရုတ္တမေ-ဂဏဝရုတ္တမဿ၊ သော။ သံဃေ-သံဃဿ၊ အားလည်းကောင်း။ ကာယဗန္ဓေ ခါးပန်းတို့ကို။ ဒတွာ၊ ပေးလှူ ရသောကြောင့်။ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ၊ ကောင်းမှုကံအားလျှောက်ပတ်ကုန်သော။ ဆာနိသံသေ၊ ခြောက်ပါးသော အကျိုးတို့ကို။ မမ၊ ငါ့အား။ အနုဘောမိ၊ ခံစားရ၏။

သမာဓိသု၊ သမာဓိတရားတို့၌။ န ကမ္မာမိ၊ မတုန်မလှုပ်။ သမာဓိသု၊ သမာဓိတရား တို့၌။ ဝသီ၊ ဝသီဘော်သည်။ ဟောမိ၊ ၎င်း၏။ အဘေဇ္ဇပရိသော၊ မကွဲမပြိုသော ပရိသတ်ရှိသည်။ ဟောမိ၊ ၎င်း၏။ သဒါ၊ ခပ်သိမ်းသော အခါ၌။ အဒေယျ ဝစနော၊ သူ့ခပ်သိမ်းတို့ ယုံကြည် အပ်သော စကားရှိသည်။ ဟောမိ၊ ၎င်း၏။

ဥပဋ္ဌိတဿတိ၊ တည်ကြည်သော သတိရှိသည်။ ဟောမိ၊ ၎င်း၏။ မယံ၊ ငါ့အား။ တာသော၊ ထိတ်လန့်ခြင်းသည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ ဒေဝလောကေဝါ၊ နတ်ပြည်၌လည်းကောင်း။ မနုဿေဝါ၊ လူ့ပြည်၌လည်းကောင်း။ ဣမေဂုဏာ၊ ဤကျေးဇူးတို့သည်။ အနုဗန္ဓာ၊ အစဉ်လိုက်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဈာန်သမာပတ်တရားတို့၌ မတုန်မလှုပ်သည်လည်းတပါး။
ဈာန်သမာပတ်တရားတို့၌ ဝသီ လေ့ကျက်သည်လည်းတပါး။
သား မြေး ကျေးကျွန် ပရိသတ်တို့နှင့် မကွာမကွေ နေရသည်လည်းတပါး။
သူတကာတို့ ယုံကြည်အပ်သော စကားရှိသည်လည်းတပါး။
ခပ်သိမ်းသောအမှု၌ မမေ့တတ်သော သတိရှိသည်လည်းတပါး။
ထိတ်လန့်ခြင်းမရှိသည်လည်းတပါး။
(ဤပန်းကြိုးစု၍သောအကျိုးခြောက်ပါး။)

အာဓာရကေ ဇိနေ ဒတွာ၊ သံဃေ ဂဏဝရုတ္တမေ။
ပဉ္စဝဏ္ဏဟိ ဒါ ယာဒေါ၊ အစလော ဟောမိ ကေနစိ။

ယေကေစိ မေ သုတာ ဓမ္မာ၊ သတိ ဉာဏပုဗောဓနာ။
န ဇိတာ မေ ဝိနဿန္တိ၊ ဘဝန္တိ သုဝိနိစ္ဆိတာ။

ဇိနေ - ဇိနဿ၊ ဘုရားရှင်အားလည်းကောင်း။ ဂဏဝရုတ္တမေ - ဂဏဝရုတ္တမဿ၊
သော။ သံဃေ-သံဃဿ၊ အားလည်းကောင်း။ အာဓာရကေ၊ သပိတ်ခြေတို့ကို။ ဒတွာ၊
ပေးလှူရသောကြောင့်။ ပဉ္စဝဏ္ဏဟိ၊ ငါးပါးသောအကြောင်းတို့ဖြင့်။ ဒါယာဒေါ၊ အမွေ
ခံသည်။ ကေနစိ၊ တစုံတခုသော အကြောင်းဖြင့်။ အစလော၊ မတုန်လှုပ်သည်။ ဟောမိ၊
၏။

ယေကေစိ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ မေ-မယာ၊ ငါသည်။ သုတာ၊ ကြားအပ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊
တရားဘို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ တေ၊ ထိုဘုရားတို့သည်။ သတိ-
ဉာဏပုဗောဓနာ၊ သတိပညာဖြင့် နိုးစေအပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ မေ မယာ၊ သည်။
ဇိတာ၊ အောင်အပ်ကုန်သော တရားတို့သည်။ န ဝိနဿန္တိ၊ မပျောက်ကုန်။ သုဝိနိစ္ဆိတာ၊
ကောင်းစွာဆုံးဖြတ် အပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

တစုံတခုသောအကြောင်းဖြင့် မတုန်လှုပ်သည်လည်းတပါး၊
ကြားအပ်သော တရားတို့၌ သတိရှိသည် သတိနှင့်ပြည့်စုံသည်လည်းတပါး။
ပညာနှင့် ပြည့်စုံသည်လည်းတပါး။
အောင်အပ်သော တရားတို့သည် မပျောက်မပျက်ပဲ မြဲမြံသည်လည်းတပါး။
ကောင်းစွာဆုံးဖြတ်ခြင်း ရှိသည်လည်းတပါး။
(သပိတ်ခြေလှူသော အကျိုးငါးပါး။)

ဘာဇနေ ပရိဘောဂေ၊ ဒတွာ ဗုဒ္ဓေ ဂဏုတ္တမေ။
တိဏာနိသံသေ အနုဘောမိ၊ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ မမ။
သောက္ခမယေ မဏိမယေ၊ အထောပိ ဖလိကာမယေ။
လောဟိတိကံမယေစေ၊ လဘာမိ ဘာဇနေ အဟံ။

ဘရိယာ ဒါသဒါသိစ၊ ဟတ္ထဿ ရထပတ္တိကာ။
ဣတ္ထိ ပတိဗ္ဗတာစေ၊ ပရိဘောဂါနိ သဗ္ဗဒါ။
ဝိဇ္ဇာမန္တပဒေစေ၊ ဝိဝိဓေ အာဂမေ ဗဟူ။
သဗ္ဗံ သိပုံ နိသာမေမိ၊ ပရိဘောဂါနိ သဗ္ဗဒါ။

ပရိဘောဂေါ သုံးဆောင်ရာဖြစ်ကုန်သော။ ဘာဇနေ၊ အိုးခွက်တို့ကို။ ဗုဒ္ဓေ-ဗုဒ္ဓဿစ၊ ဘုရားရှင်အားလည်းကောင်း။ ဂဏုတ္တမေ-ဂဏုတ္တမဿစ၊ မြတ်သောအပေါင်းဖြစ်သော သံဃာ အားလည်းကောင်း။ ဒဟူ၊ ပေးလှူရသောကြောင့်။ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ၊ ကောင်းမှုကံအား လျှောက်ပတ်ကုန်သော။ တိဏာနိသံသေ၊ သုံးပါးသောအကျိုးတို့ကို။ မမ၊ ငါ့အား။ အနုဘောမိ၊ ခံစားရ၏။

သောဏ္ဏမယေစ၊ ရှေ့ဖြင့် ပြီးသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ မဏိမယေစ၊ မြဲဖြင့် ပြီးသည် လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ အထောပိ၊ ထိုမှတစ်ပါးလည်း။ ဖလိကာမယေ၊ ဖန်ဖြင့်ပြီးသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ လောဟိတကံမယေစေ၊ ပတ္တမြားနီဖြင့် ပြီးသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဘာဇနေ၊ ခွက်တို့ကို။ အဟံ၊ ငါသည်။ လဘာမိ၊ ရ၏။

ဘရိယာဒါသဒါသီစ၊ မယား ကျွန်ယောက်ျား၊ ကျွန်မိန်းမတို့သည်လည်းကောင်း။ ဟတ္ထဿ ရထ ပတ္တိကာ၊ ဆင် မြင်း ရထား ခြေသည်တို့သည်လည်းကောင်း။ ပတိဗ္ဗတာ၊ လင်ကို ကောင်းစွာလုပ်ကျွေးကုန်သော။ ဣတ္ထိစေ၊ မိန်းမတို့သည် လည်းကောင်း။ သဗ္ဗဒါ၊ ခပ်သိမ်း သော အခါ၌။ ပရိဘောဂါနိ၊ အသုံးအဆောင်တို့သည်။ ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဝိဇ္ဇာမန္တပဒေစေ၊ အတတ် မန္တရားပုဒ်တို့ကိုလည်းကောင်း။ ဝိဝိဓေ၊ အထူးထူးကုန်သော။ ဗဟူ၊ များကုန်သော။ အာဂမေစ၊ ကျမ်းဂန်တို့ကိုလည်းကောင်း။ သဗ္ဗံ၊ သော။ သိပ္ပံ၊ အတတ် ကို။ နိသာမေမိ၊ ကြားသိ၏။ သဗ္ဗဒါ၊ ခပ်သိမ်းသောအခါ၌။ ပရိဘောဂါနိ၊ အသုံးအဆောင်တို့ သည်။ ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ရတနာအတိ ပြီးသော အိုးခွက် အဆောင်အယောင်တို့ကို ရသည်လည်းတပါး။ စစ်အင်္ဂါလေးပါး၊ ကျွန်မိန်းမ၊ ကျွန်ယောက်ျား၊ မယားကောင်းတို့ကို ရသည်လည်း တပါး။
အတတ်ကျမ်းဂန် ဟူသမျှတို့ကို တတ်စွမ်းနိုင်သော ပညာရှိသည်လည်းတပါး။
(သုံးဆောင်ရာအိုးခွက်အလှူအကျိုးသုံးပါး။)

ထာလကေ သုဂတေ ဒဟူ၊ သံဃေ ဂဏဝရုတ္တမေ။
တိဏာနိသံသေ အနုဘောမိ၊ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ မမ။
သောဏ္ဏမယေ မဏိမယေ၊ အထောပိ ဖလိကာမယေ။
လောဟိတကံမယေ စေ၊ လဘာမိ ထာလကေ အဟံ။
အဿထကေ ဖလမယေ၊ အထော ပေါက္ခရပတ္တကေ၊
မဓုပါနကသင်္ခေ၊ လဘာမိ ထာလကေ အဟံ။

ဝတ္ထေ ဂုဏေ ပဋိပတ္တိံ ၊ အာစာရ ကိရိယာသု စ။
ဣမေ ဂုဏေ ပဋိလဘာ၊ တဿ နိဿန္ဒတော မမ။

သုဂတေ- သုဂတဿ၊ အားလည်းကောင်း။ ဂဏဝရုတ္တမေ-ဂဏဝရုတ္တမဿ၊ သော။ သံဃေ သံဃဿ၊ အားလည်းကောင်း။ ထာလကေ၊ ခွက်တို့ကို။ ဒတွာ၊ ပေးလှူ ရသောကြောင့်။ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ၊ ကောင်းမှုကံအား လျှောက်ပတ်ကုန်သော။ တီဏာနိသံသေ၊ သုံးပါးသော အကျိုးတို့ကို။ မမ၊ ငါ့အား။ အနုဘောမိ၊ ခံစားရ၏။

သောဏ္ဏမယေစ၊ ရှေ့ဖြင့်ပြီးသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ မဏိမယေ၊ မြဲဖြင့်ပြီးသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ အထောပိ၊ ထိုမှတစ်ပါးလည်း။ ဖလိကာမယေ၊ ဖန်ဖြင့် ပြီးသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ လောဟိတကံမယေ စေဝ၊ ပတ္တမြားနီဖြင့် ပြီးသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ထာလကေ၊ ခွက်တို့ကို။ အဟံ၊ ငါသည်။ လဘာမိ၊ ရ၏။

အဿတ္တကေ၊ ညောင်ဗုဒ္ဓဟေ ကဲ့သို့သော ခွက်တို့ကိုလည်းကောင်း။ ဖလမယေ၊ သစ်သီး ဖြင့် ပြီးသော ခွက်တို့ကိုလည်းကောင်း။ အထော၊ ထိုမှ။ ပေါက္ခရပတ္တကေ၊ ကြာရွက်ကဲ့သို့ သော ခွက်တို့ကို လည်းကောင်း။ မဓုပါနကသခေစ၊ ပျားသောက်စရာ ခရုသင်းတို့ကို လည်းကောင်း။ ထာလကေ၊ ခွက်တို့ကို။ အဟံ၊ ငါသည်။ လဘာမိ၊ ရ၏။

ဝတ္ထေ၊ နိစ္စဝတ်၌လည်းကောင်း။ ဂုဏေ၊ ဂုဏ်ကျေးဇူး၌ လည်းကောင်း။ အာစာရကိရိ- ယာသုစ၊ အကျင့်အမှုအရာတို့၌ လည်းကောင်း။ ပဋိပတ္တိံ ၊ အကျင့်ကို။ လဘာမိ၊ ရ၏။ စာဿ၊ ထိုကောင်းမှု၏။ နိဿန္ဒတော၊ အကျိုးအားဖြင့်။ ဣမေ ဂုဏေ၊ ဤကျေးဇူးတို့ကို။ မမ၊ ငါ့အား။ ပဋိလဘေ-ပဋိလဘာမိ၊ ရ၏။

ရတနာအတိပြီးသော စားခွက် စားယောက်တို့ကို သုံးဆောင်ရသည်လည်းတပါး။
ဗောဓိညောင်ရွက် အစရှိသည်ကဲ့သို့သော အထူးထူးသော အသုံးအဆောင်တို့ကို
သုံးဆောင်ရသည်လည်း တပါး။
ဝတ်ပဋိပတ်ဂုဏ်ကျေးဇူးအကျင့် အမှုအနုနှင့် ပြည့်စုံသည်လည်း တပါး။
(ဟင်းခွက် ဆွမ်းခွက် လှူသော အကျိုးသုံးပါး။)

ဘေသဇ္ဇံ သုဂတေ ဒတွာ၊ သံဃေ ဂဏဝရုတ္တမေ။
ဒသာနိသံသေ အနုဘောမိ၊ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ မမ။

အာယုဝါ ဗလဝါ ဓီရော၊ ဝဏ္ဏဝါ ယသဝါ သုခိ။
အနုပဒ္ဒဝေါ အနိတီစ၊ ဟောမိ အပစိတော သဒါ။
န မေဝိယ ဝိယောဂေါတ္ထိ၊ တဿ နိဿန္ဒတော မမ။

သုဂတေ-သုဂတဿ၊ အားလည်းကောင်း။ ဂဏဝရုတ္တမေ-ဂဏဝရုတ္တမဿ၊ မြတ်သော
ဂိုဏ်းအပေါင်းဖြစ်သော။ သံဃေ-သံဃဿ၊ သံဃာအားလည်းကောင်း။ ဘေသဇ္ဇံ၊ ဆေးကို။
ဒတွာ၊ ပေးလှူရသောကြောင့်။ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ၊ ကုန်သော။ ဒဿာနိသံသေ၊ ဆယ်ပါး
သော အကျိုးတို့ကို။ မမ၊ ငါ့အား။ အနုဘောမိ၊ ခံစားရ၏။

အာယုဝါ၊ ရှည်သောအသက်ရှိသည်လည်းကောင်း။ ဗလဝါ၊ ကြီးသော ခွန်အားရှိသည်
လည်းကောင်း။ ဓီရော၊ ပညာရှိသည်လည်းကောင်း။ ဝဏ္ဏဝါ၊ လှသော အဆင်းရှိသည်
လည်းကောင်း။ ယသဝါ၊ အခြံအရံ အကျော်အစော ရှိသည်လည်းကောင်း။ သုခိ၊ ကိုယ်၏
ချမ်းသာခြင်း စိတ်၏ ချမ်းသာခြင်း ရှိသည်လည်းကောင်း။ အနုပဒ္ဒဝေါ၊ ဘေးဥပဒ်မရှိသည်
လည်းကောင်း။ အနိတီစ၊ ကြောင့်ကြစိုးရိမ် မရှိသည် လည်းကောင်း။ သဒါ၊ ခပ်သိမ်းသော
အခါ၌။ အပစိတော၊ သူခပ်သိမ်းတို့ ရိုသေအပ်သည်လည်းကောင်း။ ဟောမိ၊ ၏။ မမ၊ ငါ၏။
တဿ၊ ထိုကောင်းမှု၏။ နိဿန္ဒတော၊ အကျိုးအားဖြင့်။ မေ၊ ငါ့အား။ ပိယဝိယောဂေါ၊
ချစ်သောသူနှင့် ကွေ့ကွင်းခြင်းသည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။

- အသက်ရှည်သည်လည်း တပါး။
- ခွန်အားကြီးသည်လည်း တပါး။
- ပညာကြီးသည်လည်း တပါး။
- အဆင်းလှသည်လည်း တပါး။
- အခြံအရံများသည်လည်း တပါး။
- ချမ်းသာရှိသည်လည်း တပါး။
- ဘေးဥပဒ်အန္တရာယ်မရှိသည်လည်း တပါး။
- ကြောင့်ကြစိုးရိမ်ခြင်း မရှိသည်လည်း တပါး။
- အခါခပ်သိမ်း သူတို့ ရိုသေအပ်သည်လည်း တပါး။
- ချစ်သော သူနှင့် ကွေ့ကွင်းခြင်း မရှိသည်လည်း တပါး။
- (ဆေးလှူသော အကျိုးဆယ်ပါး။)

ဥပါဟနေ ဇိနေ ဒတွာ၊ သံဃေ ဂဏဝရုတ္တမေ။
တိဏာနိသံသေ အနုဘောမိ၊ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ မမ။

ဟတ္ထိယာနံ အဿယာနံ၊ သိဝိကံ သန္ဓမာနိကံ။
သဠိ ရထသဟဿာနိ၊ ပရိဝါရေန္တိ မံ သဒါ။

မဏိမယာ ကမ္မလိကာ၊ သောဏ္ဏရဇတ ပါဒုကာ။
နိဗ္ဗတ္တန္တိ ပဒုဒ္ဓါရေ၊ ဘဝေ သံသရတော မမ။

နိယာမံ သတိဓာဝန္တိ၊ အာဂု အာစာရ သောဓနံ။
ဣမေ ဂုဏေ ပဋိလဘေ၊ တဿ နိဿန္ဓတော အဟံ။

ဇိနေ-ဇိနဿ၊ ဘုရားရှင်အားလည်းကောင်း။ ဂဏဝရုတ္တမေ-ဂဏဝရုတ္တမဿ၊ သော။
သံဃေ-သံဃဿ၊ အားလည်းကောင်း။ ဥပါဟနေ၊ ခြေနှင်းတို့ကို၊ ဒတွာ၊ ကြောင့်။ ကမ္မာ
နုတ္တဝိကေ၊ ကောင်းမှုကံအား လျှောက်ပတ်ကုန်သော။ တိဏာနိသံသေ၊ သုံးပါးသော အကျိုး
တို့ကို။ မမ၊ ငါ့အား။ အနုဘောမိ၊ ခံစားရ၏။

ဟတ္ထိယာနံ၊ ဆင်ယာဉ်သည်လည်းကောင်း။ အဿယာနံ၊ မြင်းယာဉ်သည်လည်းကောင်း။
သိဝိကံ၊ ထမ်းစင်သည်လည်းကောင်း။ သန္ဓမာနိကံ၊ သန်လျင်းသည်လည်းကောင်း။ သဠိ-
ရထသဟဿာနိ၊ ခြောက်သောင်းသော ရထားတို့သည်လည်းကောင်း။ မံ၊ ငါ့ကို။ သဒါ၊ ခပ်သိမ်း
သောအခါ၌။ ပရိဝါရေန္တိ၊ ခြံရံကုန်၏။

ဘဝေ၊ ဘဝ၌။ သံသရတော၊ ကျင်လည်သော။ မမ၊ ငါ၏။ ပဒုဒ္ဓါရေ၊ ခြေချီရာ၌။
မဏိမယာ၊ မြဲချက်ဖြင့် ပြီးသော ခြေနှင်းတို့သည်လည်းကောင်း။ ကမ္မလိကာ၊ ကမ္မလာဖြင့်
ပြီးသောခြေနှင်းတို့သည်လည်းကောင်း။ သောဏ္ဏရဇတပါဒုကာ၊ ရွှေခြေနှင်း ငွေခြေနှင်း
တို့သည်လည်းကောင်း။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

အာဂုအာစာရ သောဓနံ၊ မကောင်းသောအကျင့်ကို သုတ်သင်တတ်ထသော။ နိယာမံ၊
နိယာမသို့။ ဓာဝန္တိ၊ ပြေးသော။ သတိ၊ သတိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တဿ၊ ထိုကောင်း
မှု၏။ နိဿန္ဓတော၊ အကျိုးအားဖြင့်။ အဟံ၊ ငါသည်။ ဣမေ ဂုဏေ၊ ဤမကျေးဇူးတို့ကို။
ပဋိလဘေ-ပဋိလဘာမိ၊ ရ၏။

ဆင်ယာဉ် မြင်းယာဉ်တို့ကို ရသည်လည်း တပါး။
ဖဝါးချတိုင်း ရတနာခြေနှင်းဖြစ်သည်လည်း တပါး။
မကောင်းမှုကို သုတ်သင်ခြင်း၌ မြဲသော သတိရှိသည်လည်း တပါး။
(ခြေနှင်းလှူသော အကျိုးသုံးပါး။)

ပါဒုကေ သုဂတေ ဒတွာ၊ သံဃေ ဂဏဝရုတ္တမေ။
ဣဒ္ဓိပါဒုက မာရုယျ၊ ဝိဟရာမိ ယဒိစ္ဆကံ။

သုဂတေ-သုဂတဿ၊ အားလည်းကောင်း။ ဂဏဝရုတ္တမေ-ဂဏဝရုတ္တမဿ၊ သော။
သံဃေ-သံဃဿ၊ အားလည်းကောင်း။ ပါဒုကေ၊ ဖိနပ်တို့ကို။ ဒတွာ၊ ပေးလှူရသော
ကြောင့်။ ဣဒ္ဓိပါဒုကံ၊ တန်ခိုးတည်းဟူသော ဖိနပ်တို့ကို။ အာရုယျ၊ စီး၍။ ယဒိစ္ဆကံ၊
အလိုရှိတိုင်း။ ဝိဟရာမိ၊ နေရ၏။

တန်ခိုးတည်းဟူသော ဖိနပ်ကို ရသည်လျှင်
(ဖိ နပ်လှူသောအကျိုးတပါး)

(ပုဆိုးအစရှိသည်ဖြင့် ကောင်းမွန်စွာလုပ်သည်ကို ခြေနှင်း၊ ဖဝါးနှင်းစရာ သစ်သား
အစရှိသည်ဖြင့် အကြမ်းလုပ်သည်ကို ဖိနပ်ဟူ၍ဆိုသော စကားသည် မြန်မာဝေါဟာရ
အလျောက်သာဆိုသည်။ သဒ္ဒတ္တ အလျောက်သော်ကား ဥပါဟန ကို ဖိနပ်၊ ပါဒုက ကို
ခြေနှင်းဟူ၍ ဆိုလိုသည်။)

ဥဒပုဉ္ဇန စောဠေ စ၊ ဒတွာ ဗုဒ္ဓေ ဂဏုတ္တမေ။
ပဉ္ဇာနိသံဃေ အနုဘောမိ၊ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ မမ။

သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော ဝိရဇော၊ သပ္ပဘာသော ပတာပဝါ။
သိနိဒ္ဓံ ဟောမိ မေ ဂတ္တံ၊ ရဇော ဇလ္လံ နလိမ္ပတိ။
ဣမေ ဂုဏေ ပဋိလဘော၊ တဿ နိဿန္ဒတော အဟံ။

ဗုဒ္ဓေ-ဗုဒ္ဓဿ၊ ဘုရားရှင်အားလည်းကောင်း။ ဂဏုတ္တမေ-ဂဏုတ္တမဿ၊ မြတ်သော
အပေါင်းဖြစ်သော သံဃာအား လည်းကောင်း။ ဥဒပုဉ္ဇနစောဠေစ၊ ရေသုတ်ပုဆိုးတို့ကို။
ဒတွာ၊ ပေးလှူရသောကြောင့်။ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ၊ ကောင်းမှုကံအား လျှောက်ပတ်ကုန်
သော။ ပဉ္ဇာနိသံဃေ၊ ငါးပါးသောအကျိုးတို့ကို။ မမ၊ ငါ့အား။ အနုဘောမိ၊ ခံစားရ၏။

သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော၊ ရွှေအဆင်းနှင့်တူသော အဆင်းရှိသည်လည်းကောင်း။ ဝိရဇော၊
မြို့ကင်းသည်လည်းကောင်း။ သပ္ပဘာသော၊ အရောင်အဝါရှိသည်လည်းကောင်း။ ပတာ-
ပဝါ၊ တန်ခိုးအာနုဘော်ရှိသည်လည်းကောင်း။ ဟောမိ ၏။ မေ ၏။ ဂတ္တံ၊ ကိုယ်သည်။
သိနိဒ္ဓံ၊ သိမ်မွေ့သည်။ ဟောမိ ၏။ ရဇောဇလ္လံ၊ မြူအညစ်အကြေးသည်။ နလိမ္ပတိ၊
မလိမ်းကျံ။ တဿ၊ ထိုကောင်းမှုကို။ နိဿန္ဒတော၊ အကျိုးအားဖြင့်။ ဣမေဂုဏေ၊ ဤကျေးဇူး
တို့ကို။ အဟံ၊ သည်။ ပဋိလဘော-ပဋိလဘာမိ၊ ရ၏။

ရွှေအဆင်းနှင့်တူသော အဆင်းရှိသည်လည်း တပါး။
 မြူကင်းသည်လည်း တပါး။
 အရောင်အဝါ ရှိသည်လည်း တပါး။
 တန်ခိုးအာနုဘော် ရှိသည်လည်း တပါး။
 ကိုယ်သိမ်မွေ့ညွှံ့သည်လည်း တပါး။ ။
 (ရေသုတ်ပုဆိုးလှူသောအကျိုးငါးပါး။)

ကတ္တရဒဏ္ဍေ သုဂတေ ဒတွာ၊ သံဃေ ဂဏဝရုတ္တမေ။
 ဆာနိသံသေ အနုဘောမိ၊ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ မမ။
 ပုတ္တာ မယံ ဗဟူ ဟောန္တိ၊ တာသော မယံ န ဝိဇ္ဇတိ။
 အပ္ပသယော သဒါ ဟောမိ၊ သဗ္ဗာရက္ခေဟိ ရက္ခိတော။
 ခလိတံ မေ န ဇာနာမိ၊ အဖန္တံ မာနသံ မမ။

သုဂတေ- သုဂတဿ၊ အားလည်းကောင်း။ ဂဏဝရုတ္တမေ-ဂဏဝရုတ္တမဿ၊ သော။
 သံဃေ-သံဃဿ၊ အားလည်းကောင်း။ ကတ္တရဒဏ္ဍေ၊ တောင်ဌေးတို့ကို။ ဒတွာ၊ ပေးလှူ
 ရသောကြောင့်။ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ၊ ကောင်းမှုကံအား လျှောက်ပတ်ကုန်သော။ ဆာနိသံ-
 သေ၊ ခြောက်ပါးသောအကျိုးတို့ကို။ မမ၊ ငါ့အား အနုဘောမိ၊ ခံစားရ၏။

မယံ၊ ငါ့အား။ ပုတ္တာ၊ သားသမီးတို့သည်။ ဗဟူ၊ များကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်
 ၏။ မယံ၊ ငါ့အား။ တာသော၊ ထိတ်လန့်ခြင်းသည်။ နဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ သဒါ၊ ခပ်သိမ်း
 သောအခါ၌။ အပ္ပသယော၊ အနိုင်အထက် မပြုအပ်သည်။ ဟောမိ၊ ၏။ သဗ္ဗာရက္ခေဟိ၊
 ခပ်သိမ်းသော အစောင့်အရှောက်တို့ဖြင့်။ ရက္ခိတော။ စောင့်ရှောက်အပ်သည်။ ဟောမိ၊
 ၏။ မေ၊ အား။ ခလိတံ၊ ချော်ချွတ်ဖူးသည်ကို။ နဇာနာမိ၊ မသိ။ မမ၊ ငါ၏။ မာနသံ၊
 နှလုံးသည်။ အဖန္တံ၊ မတုန်လှုပ်သည်။ ဟောမိ၊ ၏။

သားသမီးများသည်လည်း တပါး။
 မထိတ်လန့်သည်လည်း တပါး။
 သူတပါးတို့ အနိုင်အထက် မပြုနိုင်သည်လည်း တပါး။
 ခပ်သိမ်းသော အစောင့်အရှောက် ရှိသည်လည်း တပါး။
 မချော်ချွတ်သည်လည်း တပါး။
 နှလုံးမတုန်လှုပ်သည်လည်း တပါး။။
 (တောင်ဌေးလှူသော အကျိုးခြောက်ပါး)

ဩသဓံ အဉ္စနံ ဒတွာ၊ ဗုဒ္ဓေ သံဗေ ဂဏုတ္တမေ။
အဋ္ဌာနိသံသေ အနုဘောမိ၊ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ မမ။

ဝိသာလနယနော ဟောမိ၊ သေတာ ပိတာစ လောဟိတာ။
အနာဝိလပသန္ဓက္ခော၊ သဗ္ဗရောဂ ဝိဝဇ္ဇိတော။

လဘာမိ ဒိဗ္ဗနယနံ၊ ပညာစက္ခံ အနုတ္တရံ။
ဣမေ ဂုဏေ ပဋိလဘော၊ တဿ နိဿန္ဒတော အဟံ။

ဗုဒ္ဓေ-ဗုဒ္ဓဿ၊ လည်းကောင်း။ ဂဏုတ္တမေ- ဂဏုတ္တမဿ၊ သော။ သံဗေ-သံဗဿ၊
လည်းကောင်း။ ဩသဓံ၊ ဆေးဖြစ်သော။ အဉ္စနံ၊ မျက်စဉ်းကို။ ဒတွာ၊ ကြောင့်။
ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ၊ ကုန်သော။ အဋ္ဌာနိသံသေ၊ ရှစ်ပါးသော အကျိုးတို့ကို။ မမ၊ အား။ အနု-
ဘောမိ၊ ခံစားရ၏။

ဝိသာလနယနော၊ ကျယ်သောမျက်စိရှိသည်။ ဟောမိ၊ ၏။ သေတာစ၊ ဖြူသောအဆင်း
တို့သည်လည်းကောင်း။ ပိတာစ၊ ရွှေသောအဆင်းတို့သည်လည်းကောင်း။ လောဟိတာစ၊
နီသောအဆင်းတို့သည်လည်းကောင်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ အနာဝိလပသန္ဓက္ခော၊ မနောက်
ကျ ကြည်လင်သော မျက်စိရှိသည် လည်းကောင်း။ ဟောမိ၊ ၏။ သဗ္ဗရောဂဝိဝဇ္ဇိတော၊
ခပ်သိမ်းသော အနာမှ ကြပ်အပ်သည်လည်း။ ဟောမိ၊ ၏။

ဒိဗ္ဗနယနံ၊ နတ်မျက်စိကို။ လဘာမိ၊ ရ၏။ အနုတ္တရံ၊ အတုမရှိသော။ ပညာစက္ခံ၊ ပညာ
စက္ခုကို။ လဘာမိ၊ ရ၏။ တဿ၊ ထိုကောင်းမှု၏။ နိဿန္ဒတော၊ အကျိုးအားဖြင့်။ ဣမေဂုဏေ၊
ဤကျေးဇူးတို့ကို။ အဟံ၊ ငါသည်။ ပဋိလဘေ-ပဋိလဘာမိ၊ ရ၏။

ကျယ်သောမျက်စိရှိသည်လည်းတပါး။
မျက်စိအမည်းချည်းသာ မရှိမူ၍ ဖြူသောအဆင်းရှိသည်လည်း တပါး။
ရွှေသောအဆင်းရှိသည်လည်း တပါး
နီသောအဆင်းရှိသည်လည်းတပါး။
မျက်စိမနောက်မကျ ကြည်လင်သည်လည်းတပါး။
ခပ်သိမ်းသော အနာမှ ကင်းသည်လည်းတပါး။
နတ်မျက်စိကို ရသည်လည်းတပါး။
ပညာမျက်စိကို ရသည်လည်းတပါး။
(ဆေးမျက်စဉ်းလှူသောအကျိုးရှစ်ပါး။)

ကုဉ္ဇိကေ သုဂတေ ဒတွာ၊ သံဃေ ဂဏဝရုတ္တမေ။
ဓမ္မဒွါရဝိဝရဏံ၊ လဘာမိ ဉာဏကုဉ္ဇိကံ။

သုဂတေ-သုဂတဿ၊ လည်းကောင်း။ ဂဏဝရုတ္တမေ-ဂဏဝရုတ္တမဿ၊ သော။ သံဃေ-သံဃဿ၊ လည်းကောင်း။ ကုဉ္ဇိကေ၊ သန်ကောက်တို့ကို။ ဒတွာ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မဒွါရဝိဝရဏံ၊ တရားတံခါးကို ဖွင့်ကြောင်းဖြစ်သော။ ဉာဏကုဉ္ဇိကံ၊ ပညာတည်းဟူသော သန်ကောက်ကို။ အဟံ၊ သည်။ လဘာမိ၊ ရ၏။

တဆူးတံခါးကို ဖွင့်ပြရာဖြစ်သော ပညာတည်းဟူသော သန်ကောက်ရသည်လျှင် (သံကောက်လှူသောအကျိုးတပါး)။

ကုဉ္ဇိကာနံ ဃရေ ဒတွာ၊ ဗုဒ္ဓေ သံဃေ ဂဏုတ္တမေ။
ဒွါနိသံဃေ အနုဘောမိ၊ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ မမ။
အပ္ပကောဓော အနာယာသော၊ သံသရန္တော ဘဝေ အဟံ။

ဗုဒ္ဓေ-ဗုဒ္ဓဿ၊ အားလည်းကောင်း။ ဂဏုတ္တမေ-ဂဏုတ္တမဿ၊ သော။ သံဃေ- သံဃဿ၊ အားလည်းကောင်း။ ကုဉ္ဇိကာနံ၊ သန်ကောက်တို့၏။ ဃရေ၊ အိမ်တို့ကို။ ဒတွာ၊ ကြောင့်။ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ၊ ကောင်းမှုကံအား လျှောက်ပတ်ကုန်သော။ ဒွါနိသံဃေ၊ နှစ်ပါးသော အကျိုးတို့ကို။ မမ၊ ငါ့အား။ အနုဘောမိ၊ ခံစားရ၏။

ဘဝေ၊ ဘဝ၌။ သံသရန္တော၊ ကျင်လည်သော။ အဟံ၊ သည်။ အပ္ပကောဓော၊ နည်းသော အမျက်ရှိသည် လည်းကောင်း။ အနာယာသော၊ ကြေကွဲပင်ပန်းခြင်းမရှိသည်လည်းကောင်း။ ဟောမိ၊ ၏။

အမျက် နည်းသည်လည်းတပါး။
ကြေကွဲပင်ပန်းခြင်း မရှိသည်လည်းတပါး။
(သန်ကောက်အိမ်လှူသော အကျိုးနှစ်ပါး။)

အာယောဂေ သုဂတေ ဒတွာ၊ သံဃေ ဂဏဝရုတ္တမေ။
ပဉ္စာနိသံဃေ အနုဘောမိ၊ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ မမ။
သမာဓိသု နကမ္မာမိ၊ ဝသီဟောမိ သမာဓိသု။
အဘေဇ္ဇ ပရိသော ဟောမိ၊ အာဒေယျ ဝစနော သဒါ။
ဇာယတိ ဘောဂသမ္ပတ္တိ၊ ဘဝေ သံသရတော မမ။

သုဂတေ- သုဂတဿ၊ လည်းကောင်း။ ဂဏဝရုတ္တမေ- ဂဏဝရုတ္တမဿ၊ သော။ သံဃေ- သံဃဿ၊ လည်းကောင်း။ အာယောဂေ၊ အပေါ်ရုံ အာယောဂပတ်တို့ကို။ ဒတွာ၊ ကြောင့်။ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ၊ ကုန်သော။ ပဉ္စာနိသံဃေ၊ တို့ကို။ မမ၊ အား။ အနုဘောမိ၊ ခံစားရ၏။

သမာဓိသု၊ သမာဓိတရားတို့၌။ န ကမ္မာမိ၊ မတုန်လှုပ်။ သမာဓိသု၊ သမာဓိတရားတို့၌။
ဝသီ၊ လေ့ကျက်ခြင်းသည်။ ဟောမိ၊ ၎င်း။ အဘေဇပရိသော၊ မကွဲသော ပရိသတ်ရှိသည်။
ဟောမိ၊ ၎င်း။ သဒါ၊ ခပ်သိမ်းသောအခါ၌။ အာဒေယျဝစနော၊ သူတပါးတို့ ယုံကြည်အပ်
သော စကားရှိသည်။ ဟောမိ၊ ၎င်း။ ဘဝေ၊ ဘဝ၌။ သံသရတော၊ ကျင်လည်သော။ မမ၊
ငါ့အား။ ဘောဂသမ္ပတ္တိ၊ စည်းစိမ်ချမ်းသာနှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည်။ ဇာယတိ၊ ဖြစ်၏။

ဈာန်သမာပတ် အစရှိသော သမာဓိတရားတို့၌ မတုန်မလှုပ်မြဲမြံသည်လည်းတပါး။
ထိုသမာဓိတရားတို့၌ ဝသီဘော်ငါးပါးဖြင့် လေ့ကျက်သည်လည်းတပါး။
သားမြေးကျေးကျွန် အစရှိသော ပရိသတ်တို့နှင့် မကွဲမပြိုသည်လည်းတပါး။
သူတပါးတို့ ယုံကြည်အပ်သော စကားရှိသည်လည်းတပါး။
စည်းစိမ်ချမ်းသာနှင့် ပြည့်စုံသည်လည်းတပါး။
(အပေါ်ရုံ အာယောဂပတ်လှူသော အကျိုးငါးပါး။)

ဓူမနေတ္ထေ သုဂတေ ဒတွာ၊ သံဃေ ဂဏဝရုတ္တမေ။
တိဏာနိသံသေ အနုဘောမိ၊ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ မမ။

သံတိမေ ဥဇုကာ ဟောတိ၊ သုသမ္ပန္နာစ နှာရဝေါ။
လဘာမိ ဒိဗ္ဗနယနံ၊ တဿ နိဿန္ဒတော အဟံ။

သုဂတေ-သုဂတဿ၊ လည်းကောင်း။ ဂဏဝရုတ္တမေ-ဂဏဝရုတ္တမဿ၊ သော။ သံဃေ-
သံဃဿ၊ လည်းကောင်း။ ဓူမနေတ္ထေ၊ အခိုးတံတို့ကို။ ဒတွာ၊ ပေးလှူရသောကြောင့်။
ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ၊ ကုန်သော။ တိဏာနိသံသေ၊ တို့ကို။ မမ၊ အား။ အနုဘောမိ၊ ၎င်း။

မေ၊ အား။ သတိ၊ သည်။ ဥဇုကာ၊ ဖြောင့်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ နှာရဝေါ၊ အကြော
တို့သည်။ သုသမ္ပန္နာစ၊ ကောင်းစွာ စပ်ကုန်သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တဿ၊
ထိုကောင်းမှု၏။ နိဿန္ဒတော၊ အကျိုးအားဖြင့်။ အဟံ၊ သည်။ ဒိဗ္ဗနယနံ၊ နတ်မျက်စိကို။
လဘာမိ၊ ရ၏။

ဖြောင့်သော သတိရှိသည်လည်း တပါး။
အကြောတို့သည် ကောင်းစွာစပ်ကုန်သည်လည်း တပါး။
နတ်မျက်စိကို ရသည်လည်း တပါး။
(အခိုးတံလှူသော အကျိုးသုံးပါး။)

ဒီပဌာနေ ဇိနေ ဒတွာ သံဃေ ဂဏဝရုတ္တမေ။
တိဏာနိသံဃေ အနုဘောမိ၊ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ မမ။

ဇာတိမာ အင်္ဂသမ္ပန္နော၊ ပညဝါ ဗုဒ္ဓိသမ္ပတော။
ဣမေ ဂုဏေ ပဋိလဘော၊ တဿ နိဿန္နတော အဟံ။

ဇိနေ-ဇိနဿ၊ အားလည်းကောင်း။ ဂဏဝရုတ္တမေ-ဂဏဝရုတ္တမဿ၊ သော။ သံဃေ-သံဃဿ၊
အားလည်းကောင်း။ ဒီပဌာနေ၊ မီးခွက် မီးအိမ်တို့ကို။ ဒတွာ၊ ကြောင့်။ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ၊
ကုန်သော။ တိဏာနိသံဃေ၊ တို့ကို။ မမ၊ အား။ အနုဘောမိ၊ ၏။

ဇာတိမာ၊ မြတ်သော ဇာတ်ရှိသည်လည်းကောင်း။ အင်္ဂသမ္ပန္နော၊ အင်္ဂါကြီးငယ်နှင့်
ပြည့်စုံသည်လည်းကောင်း။ ပညဝါ၊ ပညာရှိသည်ဖြစ်၍။ ဗုဒ္ဓိသမ္ပတော၊ ပညာရှိဟု သမုတ်
အပ်သည်လည်းကောင်း။ ဟောမိ၊ ၏။ တဿ၊ ၏။ နိဿန္နတော၊ ဖြင့်။ ဣမေဂုဏေ၊ ဤ
ကျေးဇူးတို့ကို။ အဟံ၊ သည်။ ပဋိလဘော-ပဋိလဘာမိ၊ ရံ၏။

အမျိုးမြတ်သည်လည်း တပါး။
အင်္ဂါကြီးငယ်နှင့်ပြည့်စုံသည်လည်း တပါး။
ပညာရှိသည်လည်း တပါး။
(မီးခွက်မီးအိမ်လှူသော အကျိုးသုံးပါး။)

တုမ္ပကေ ကရဏ္ဏေစေ၊ ဒတွာ ဗုဒ္ဓေ ဂဏုတ္တမေ။
ဒဿာနိသံဃေ အနုဘောမိ၊ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ မမ။

သဒါ ဂုတ္တော သုခသမင်္ဂီ၊ မဟာယသဝါ တထာ ဂတိ။
ဝိဘတ္တိ တတော သုခမာလော၊ သဗ္ဗိတိ ပရိဝဇ္ဇိတော။

ဝိပုလေစ ဂုဏေ လာဘီ။ သမာစ ဝရဏာ မမ။
သုဝဇ္ဇိတ ဥဗ္ဗေဂေါစ၊ တုမ္ပကေစ ကရဏ္ဏကေ။

လဘာမိ စတုရော ဝဏ္ဏေ၊ ဟတ္ထိဿ ရတနာနိစ။
တာနိ မေ န ဝိနဿန္တိ၊ တုမ္ပကာရေ ဣဒံ ဇလံ။

ဗုဒ္ဓေ-ဗုဒ္ဓဿ၊ လည်းကောင်း။ ဂဏုတ္တမေ - ဂဏုတ္တမဿ၊ လည်းကောင်း။ တုမ္ပကေစ၊
တုံတောင်းတို့ကိုလည်းကောင်း။ ကရဏ္ဏေစ၊ ကြုံတ်ခွက်ပူတာတို့ကိုလည်းကောင်း။ ဒတွာ၊
ကြောင့်။ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ၊ ကုန်သော။ ဒဿာနိသံဃေ၊ ဆယ်ပါးသောအကျိုးတို့ကို။ မမ၊
ငါ့အား။ အနုဘောမိ၊ ၏။

သဒါ၊ အခါခပ်သိမ်း။ ဂုဏ္ဍော၊ လုံခြုံသည်။ သုခသမင်္ဂီ၊ ချမ်းသာနှင့်ပြည့်စုံသည်။
ဟောမိ၊ ၎င်း။ မဟာယသဝါ၊ များသော အခြံအရံရှိသည်။ ဟောမိ၊ ၎င်း။ တထာ၊ ထို့အတူ။
ဂတိ၊ ပညာရှိသည်။ ဝိဘတ္တိ၊ ဝေဖန်ခြင်းရှိသည်။ ဟောမိ၊ ၎င်း။ တတော၊ ထို့နောင်မှ။ သုခ-
မာလော၊ သိမ်မွေ့သည်။ သဗ္ဗိတိပရိဝဇ္ဇိတော၊ ခပ်သိမ်းသော ကြောင့်ကြခြင်းမှ ကင်းသည်။
ဟောမိ၊ ၎င်း။

ဗဟုလော၊ များစွာကုန်သော။ ဝိပုလော၊ ပြန်ပြောကုန်သော။ ဂုဏော၊ ကျေးဇူးတို့ကို။
လာဘီ၊ ရသည်။ ဟောမိ၊ ၎င်း။ မမ၊ ငါ၏။ စရဏာ၊ ခြေတို့သည်။ သမာစ၊ ညီညွတ်ကုန်သည်
လည်း။ ဟောမိ၊ ကုန်၏။ သုဝိဝဇ္ဇိတဉ္စေဂေါ၊ ကောင်းစွာ ကြည့်အပ်သော ထိတ်လန့်ခြင်း
ရှိသည်။ ဟောမိ၊ ၎င်း။ စတုရောဝဏ္ဏော၊ လေးပါးသော အဆင်းရှိကုန်သော။ တုမ္မကေစ၊
တုံတောင်းပန်းတို့ကိုလည်းကောင်း။ ကရဏ္ဏဒကေစ၊ ကြွတ်ခွက်ပူတာတို့ကိုလည်းကောင်း။
ဟတ္ထိဿ ရတနာနိစ၊ ဆင်ရတနာ မြင်းရတနာတို့ကိုလည်းကောင်း။ လဘာမိ၊ ၎င်း။ မေ-မမ၊
၏။ တာနိ၊ ထိုရတနာတို့သည်။ န ဝိနဿန္တိ၊ မပျောက်ပျက်ကုန်။ ဣဒံ၊ ဤအကျိုးသည်။
တုမ္မကာရော၊ တုံတောင်းပန်း အလှူကို ပြုခြင်း၌။ ဖလံ၊ အကျိုးတည်း။

ခပ်သိမ်းသောအခါ၌ လုံခြုံသည်၊ ချမ်းသာခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသည်လည်း တမား။
များသော အခြံအရံကို ရသည်လည်း တမား။
ပညာဝေဖန်ခြင်းရှိသည်လည်း တမား။
သိမ်မွေ့ နူးညံ့သည်လည်း တမား။
ခပ်သိမ်းသော စိုးရိမ်ကြောင့်ကြခြင်း ကင်းသည်လည်း တမား။
များစွာစော ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့ကို ရသည်လည်း တမား။
ညီညွတ်သော ခြေဖဝါး ရှိသည်လည်း တမား။
ထိတ်လန့်ခြင်း ကင်းသည်လည်း တမား။
ရွှေ ငွေ မြ ဖန် ဟူသော အဆင်းလေးပါးရှိသော သုံးဆောင်စရာ တုံတောင်းပန်း
ကြွတ်ခွက် ပူတာ ဆင်ရတနာ မြင်းရတနာတို့ကို ရသည်လည်း တမား။
ထိုသို့ ရသော ရတနာတို့သည် မပျောက်မပျက်သည်လည်း တမား။
(တုံတောင်းပန်း ကြွတ်ခွက် ပူတာ လှူသော အကျိုးဆယ်ပါး။)

သဏ္ဍာသေ သုဂတေ ဒတွာ၊ သံဃေ ဂဏဝရုတ္တမေ။
ကိလေသ လုဉ္ဇနံ ဉာဏံ၊ လဘာမိ အတုလံ သုစိံ ။

သုဂတေ-သုဂတဿ၊ မြတ်စွာဘုရားအားလည်းကောင်း။ ဂဏဝရုတ္တမေ-ဂဏဝရုတ္တမဿ၊
မြတ်သော ဂိုဏ်းအပေါင်းဖြစ်သော။ သံဃေ- သံဃဿ၊ သံဃာတော်အား လည်းကောင်း။

သဏ္ဍာသေ၊ မွှေးညှပ်တို့ကို။ ဒတွာ၊ ပေးလှူရသောကြောင့်။ ကိလေသလုန့်၊ ကိလေသာကို နုတ်တတ်သော။ အတုလံ၊ အတုမရှိသော။ သုစိံ၊ စင်ကြယ်စွာသော။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်ကို။ လဘာမိ၊ ရ၏။

ကိလေသာကို နုတ်တတ်သော အတုမရှိ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော ဉာဏ်ကိုရသည်လျှင်။
(မွှေးညှပ်လှူသော အကျိုးတပါး။)

တနုဓာရေ သုနိသိတေ၊ သံဃေ ဒတွာန ပိပ္ပလေ။
ကိလေသကန္တနံ ဉာဏံ၊ လဘာမိ အတုလံ သုစိံ။

တနုဓာရေ၊ ပါးသော အလွှာရှိကုန်သော၊ သုနိသိတေ၊ ကောင်းစွာ သွေးအပ်ကုန်သော။ ပိပ္ပလေ၊ ဓားငယ်တို့ကို။ သံဃေ-သံဃဿ၊ အား။ ဒတွာန၊ ကြောင့်။ ကိလေသကန္တနံ၊ ကိလေသာကို ဖြတ်ကြောင်း ဖြစ်သော။ အတုလံ၊ အတုမရှိသော။ သုစိံ၊ သန့်ရှင်းစင်ကြယ် စွာသော။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်ကို။ လဘာမိ၊ ရ၏။

ကိလေသာကို ဖြတ်တတ်သော၊ အတုမရှိ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော ဉာဏ်ကို ရသည်လျှင်။
(ဓားငယ်လှူသော အကျိုးတပါး။)

ဟတ္ထလိလင်္ဂတေ ဒတွာ၊ ဗုဒ္ဓေ သံဃေ ဂဏုတ္တမေ။
ပဉ္စာနိသံသေ အနုဘောမိ၊ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ မမ။

သဗ္ဗလက္ခဏသမ္ပန္နော၊ အာယု ပညာ သမာဟိတော။
သဗ္ဗာယာသဝိနိမုတ္တော၊ ကာယော မေ ဟောမိ သဗ္ဗဒါ။

ဗုဒ္ဓေ-ဗုဒ္ဓဿ၊ အားလည်းကောင်း။ ဂဏုတ္တမေ-ဂဏုတ္တမဿ၊ သော။ သံဃေ-သံဃဿ၊ အားလည်းကောင်း။ ဟတ္ထလိလင်္ဂတေ၊ လက်ဆေးအင်တို့ကို။ ဒတွာ၊ ကြောင့်။ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ၊ ကုန်သော။ ပဉ္စာနိသံသေ၊ တို့ကို။ မမ၊ ငါ့အား။ အနုဘောမိ၊ ၎င်း။

သဗ္ဗလက္ခဏသမ္ပန္နော၊ ခပ်သိမ်းသောလက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသည်။ ဟောမိ၊ ၎င်း။ အာယုပညာ သမာဟိတော၊ အသက်ရှည်ခြင်း ပညာရှိခြင်း သမာဓိရှိခြင်းသည်။ ဟောမိ၊ ၎င်း။ သဗ္ဗဒါ၊ ခပ်သိမ်းသော အခါ၌။ မေ၊ ၎င်း။ ကာယော၊ ကိုယ်သည်။ သဗ္ဗာယာသဝိနိမုတ္တော၊ ခပ်သိမ်း သော ပင်ပန်းခြင်းမှ လွတ်သည်။ ဟောမိ၊ ၎င်း။

ခပ်သိမ်းသော လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသည်လည်း တပါး။
အသက်ရှည်သည်လည်းတပါး။
ပညာရှိသည်လည်း တပါး။
သမာဓိရှိသည်လည်း တပါး။
အခါခပ်သိမ်း ပင်ပန်းခြင်းမရှိသော ကိုယ်ရှိသည်လည်း တပါး။
(လက်ဆေးအင် လှူသော အကျိုးငါးပါး။)

နတ္ထုကေ သုဂတေ ဒတွာ၊ သံဃေ ဂဏဝရုတ္တမေ။
အဋ္ဌာနိသံဃေ အနုဘောမိ၊ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ မမ။

သဒ္ဓါ သီလ ဟိရီစာပိ၊ အထ ဩတ္တပ္ပိယံ ဂုဏံ။
သုတံ စာဂဉ္စ ခန္တီစ၊ ပညာမေ အဋ္ဌမံ ဂုဏံ။

သုဂတေ-သုဂတဿ၊ အားလည်းကောင်း။ ဂဏဝရုတ္တမေ- ဂဏဝရုတ္တမဿ၊ သော။ သံဃေ- သံဃဿ၊ အားလည်းကောင်း။ နတ္ထုကေ၊ နှာခေါင်း နှာနှုတ်ဆေးတို့ကို။ ဒတွာ၊ ကြောင့်။ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ၊ ကုန်သော။ အဋ္ဌာနိသံဃေ၊ ရှစ်ပါးသော အကျိုးတို့ကို။ မမ၊ အား။ အနု-ဘောမိ၊ ၎င်း။

သဒ္ဓါ သီလ ဟိရီ စာပိ၊ သဒ္ဓါ သီလ ဟိရီလည်းကောင်း။ အထ၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ဩတ္တပ္ပိယံ၊ ဩတ္တပ္ပတည်း ဟူသော။ ဂုဏံ၊ ဂုဏ်လည်းကောင်း။ သုတဉ္စ၊ သုတလည်းကောင်း။ စာဂဉ္စ၊ စာဂလည်းကောင်း။ ခန္တီစ၊ ခန္တီလည်းကောင်း။ မေ၊ ငါ့အား။ ပညာ၊ ပညာသည်။ အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သော။ ဂုဏံ၊ ကျေးဇူးသည် လည်းကောင်း။ ဟောမိ၊ ၎င်း။

သဒ္ဓါခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသည်လည်း တပါး။
သီလရှိသည်လည်းတပါး။
မကောင်းမှုမှ ရှက်ခြင်းဟိရီနှင့် ပြည့်စုံသည်လည်းတပါး။
မကောင်းမှုမှ ကြောက်လန့်ခြင်း ဩတ္တပ္ပနှင့် ပြည့်စုံသည်လည်း တပါး။
အကြားအမြင် များသည်လည်း တပါး။
အပေးအကမ်း စာဂရှိသည် လည်းတပါး။
သည်းခံခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသည်လည်း တပါး။
ပညာအမြော်အမြင်နှင့် ပြည့်စုံသည်လည်း တပါး။
(နှာခေါင်း နှာနှုတ်ဆေး လှူသော အကျိုး ရှစ်ပါး။)

ထဝိကေ သုဂတေ ဒတွာ၊ သံဃေ ဂဏဝရုတ္တမေ။
နဝါနိသံဃေ အနုဘောမိ၊ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ မမ။

ဥစ္စေ ကုလေ ပဇာယာမိ၊ မဟာဘောဂေါ ဘဝါမဟံ။
သဗ္ဗေ မံ အပစာယန္တိ၊ ကိတ္တိ အပ္ပဂ္ဂတာ မမ။

ကောဋ္ဌာဂါရဉ္စ ကောသဉ္စ၊ ထဝိကဉ္စာပိ မဉ္စူသံ။
သုဝဏ္ဏာဒိ မယံ နေကံ၊ လဘာမိ ထဝိကေဖလံ။

သုဂတေ- သုဂတဿ၊ လည်းကောင်း။ ဂဏဝရုတ္တမေ-ဂဏဝရုတ္တမဿ၊ သော။ သံဃေ- သံဃဿ၊ လည်းကောင်း။ ထဝိကေ၊ အိတ်တို့ကို။ ဒတွာ၊ ကြောင့်။ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ၊ ကုန်သော။ နဝါနိသံဃေ၊ ကိုးပါးသော အကျိုးတို့ကို။ မမ၊ အား။ အနုဘောမိ၊ ၎င်း။

ဥစ္စေ၊ မြင့်သော။ ကုလေ၊ အမျိုး၌။ ပဇာယာမိ၊ ဖြစ်၏။ အဟံ၊ သည်။ မဟာဘောဂေါ၊ များသောစည်းစိမ်ချမ်းသာရှိသည်။ ဘဝါမိ၊ ၏။ သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော သူတို့သည်။ မံ၊ ကို။ အပစာယန္တိ၊ အရှိအသေပြုကုန်၏။ မမ၊ ၏။ ကိတ္တိ၊ ကျော်စောခြင်းသည်။ အဗ္ဗဂ္ဂတာ၊ တက်သည်။ ဟောမိ၊ ၏။

ကောဋ္ဌာဂါရဉ္စ၊ ကျီကိုလည်းကောင်း။ ကောသဉ္စ၊ ကြကိုလည်းကောင်း။ ထဝိကဉ္စာပိ၊ အိတ်ကိုလည်းကောင်း။ မဉ္စုသံ၊ တံတင်းကိုလည်းကောင်း။ သုဝဏ္ဏာဒိမယံ၊ ရွှေအစရှိသည်ဖြင့် ပြီးသော။ အနေကံ၊ များစွာသော အသုံးအဆောင်ကိုလည်းကောင်း။ လဘာမိ၊ ရ၏။ ဣဒံ၊ ဤသည်ကား။ ထဝိကေ-ထဝိကဿ၊ အိတ်အလှူ၏။ ဖလံ၊ အကျိုးသည်။ ဟောမိ၊ ၏။

- မြင့်မြတ်သော အမျိုး၌ဖြစ်သည်လည်းတပါး။
- စည်းစိမ်ချမ်းသာ ရှိသည်လည်းတပါး။
- ခပ်သိမ်းသောသူတို့ ရှိသောသည်လည်းတပါး။
- ကျော်စောခြင်း ကိတ္တိရှိသည်လည်းတပါး။
- များစွာသောကျီတို့ကို ရသည်လည်းတပါး။
- များစွာသော ခန်းတိုက်တို့ကို ရသည်လည်းတပါး။
- အိတ်စလဲ အစရှိသော အထူးထူးသော အိတ်တို့ကို ရသည်လည်းတပါး။
- တံတင်းပူတာတို့ကို ရသည်လည်းတပါး။
- ရွှေအစရှိသော ရတနာဖြင့်ပြီးသော များစွာသော အသုံးအဆောင်တို့ကို ရသည်လည်းတပါး။
- (သပိတ်အိတ်လှူသော အကျိုးကိုးပါး။)

အာသန္ဓေ သုဂတေ ဒတွာ၊ သံဃေ ဂဏဝရုတ္တမေ။
ဒသာနိသံသေကာဓိကေ၊ လဘာနုစ္ဆဝိကေ အဟံ။
သုဝဏ္ဏမယံ ရူပိယမယံ၊ အာသန္ဓိံ သုကတံ ဗဟံ။
လောဟိတကံမယံ အည၊ ရတနေဟိ မယံ တထာ။
သုဝဏ္ဏာဒိမယံ သုကတံ၊ ကုဋ္ဌာဂါရဉ္စ ပါသာဒံ။
သုကတံ နာနာသယနံ၊ မဟာရဟံ မနောရမံ။
ဟတ္ထိယာနံ အဿယာနံ၊ သိဝိကံ သန္ဓမာနိကံ။
ဒါသိဂဏံ ဒါသဂဏံ၊ နာရိယော သမလကံတာ။
လုဘာမိ သဗ္ဗမေတမိ၊ အာသန္ဓသဣဒံ ဖလံ။

သုဂတေ-သုဂတဿ၊ လည်းကောင်း။ ဂဏဝရုတ္တမေ-ဂဏဝရုတ္တမဿ၊ သော။ သံသေ-
သံဃဿ၊ လည်းကောင်း။ အာသန္ဓေ၊ ခတင်တို့ကို။ ဒတှာ၊ ပေးလှူရသောကြောင့်။
အနုစ္ဆဝိကော၊ မိမိကောင်းမှုကံအား လျှောက်ပတ်ကုန်သော။ ကောဓိကော၊ တပါးအလွန်ရှိကုန်
သော။ ဒသာနိသံသေ၊ ဆယ်ပါးသောအကျိုးတို့ကို။ အဟံ၊ သည်။ လဘော-လဘာမိ၊ ဧ။

သုဝဏ္ဏမယံ၊ ရွှေဖြင့်ပြီးသည်လည်းဖြစ်သော။ ရူပိယမယံ၊ ငွေဖြင့်ပြီးသည်လည်းဖြစ်သော။
လောဟိတကံမယံ၊ ပတ္တမြားဖြင့်ပြီးသည်လည်းဖြစ်သော။ တဇာ၊ ထိုမှတပါး။ အညရတ-
နေဟိမယံ၊ တပါးသော ရတနာတို့ဖြင့် ပြီးသည်လည်းဖြစ်သော။ သုကတံ၊ ကောင်းစွာ
လုပ်အပ်သော။ ဗဟံ၊ များစွာသော။ အာသန္ဓိံ၊ ခတင်ကို။ လဘာမိ၊ ဧ။

သုဝဏ္ဏာဒီမယံ၊ ရွှေအစရှိသော ရတနာတို့ဖြင့် ပြီးသော။ သုကတံ၊ တင့်တယ်ထသော။
ကုဋ္ဌာဂါရဉ္စ၊ အိမ်တိုက်ကိုလည်းကောင်း။ ပါသာဒံ၊ ပြာသာဒ်ကိုလည်းကောင်း။ မဟာရဟံ၊
အဖိုးများစွာထိုက်ထသော။ သုကတံ၊ ကောင်းစွာပြုအပ်သော။ မနောရမံ၊ နှလုံးမွေ့လျော်
ဖွယ်ရှိသော။ နာနာသယနံ၊ အထူးထူးသော အိပ်ရာကိုလည်းကောင်း။ လဘာမိ၊ ရ၏။

ဟတ္ထိယာနံ၊ ဆင်ယာဉ်ကိုလည်းကောင်း။ အဿယာနံ၊ မြင်းယာဉ်ကိုလည်းကောင်း။
သိဝိကံ၊ ထမ်းစင်ကိုလည်းကောင်း။ သန္ဓမာနိကံ၊ သန်လျင်းကိုလည်းကောင်း။ ဒါသိဂဏံ၊
ကျွန်သမီး အပေါင်းကိုလည်းကောင်း။ ဒါသဂဏံ၊ ကျွန်ယောက်ျား အပေါင်းကိုလည်း
ကောင်း။ သမလကံတာ၊ ကောင်းစွာတန်ဆာဆင်ကုန်သော။ နာရိယောပိ၊ မိန်းမတို့ကို
လည်းကောင်း။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ တေမ္ပိ၊ ဤစည်းစိမ်ကိုလည်း။ လဘာမိ၊ ရ၏။
ဣဒံ၊ ဤသည်ကား။ အာသန္ဓဿ၊ ခတင်အလှူ၏။ ဖလံ၊ အကျိုးသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

- အထူးထူးသော ရတနာဖြင့် ပြီးသောခတင်ကို ရသည်လည်းတပါး။
- ရတနာဖြင့် ပြီးသော အိပ်ရာကို ရသည်လည်းတပါး။
- ရတနာဖြင့် ပြီးသော ပြာသာဒ်ကို ရသည်လည်း တပါး။
- အဖိုးထိုက်သော အိပ်ရာခင်းကို ရသည်လည်းတပါး။
- ဆင်ယာဉ်ကို ရသည်လည်းတပါး။
- မြင်းယာဉ်ကို ရသည်လည်းတပါး။
- ထမ်းစင်ကို ရသည်လည်းတပါး။
- သန်လျင်းကို ရသည်လည်းတပါး။
- ကျွန်သမီးအပေါင်းကို ရသည်လည်းတပါး။
- ကျွန်ယောက်ျားအပေါင်းကို ရသည်လည်းတပါး။
- တန်ဆာဆင်ပြီးသော မိန်းမတို့ကို ရသည်လည်းတပါး။
- (ခမြင်လှူသော အကျိုးတဆယ်တပါး။)

ပလ္လင်္ကေ သုဂတေ ဒတွာ၊ သံဃေ ဂဏဝရုတ္တမေ။
သောဠသာနိသံဃေ အနုဘောမိ၊ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ မမ။

အာသန္ဓေ ဝုတ္တဖလဉ္စ၊ အညဉ္စ ပဉ္စဟေတုကေ။
ဘဝေ နိဗ္ဗတ္တမာနမ္ပိ၊ လဘာမဟံ သုနိမ္ပိတေ။

ဥစ္စေ ကုလေ ပဇာယာမိ၊ မဟာဘောဂေါ ဘဝါ မဟံ။
သဗ္ဗသမ္ပတ္တိကော ဟောမိ၊ မစ္ဆေရံ မေ န ဝိဇ္ဇတိ။

ဂမနေ ပတ္တိတေ မယံ၊ ပလ္လင်္ကော ဥပတိဋ္ဌတေ။
သဟပလ္လင်္ကံ သေဠေန၊ ဂစ္ဆာမိ မမ ပတ္တိတံ။
တေန ပလ္လင်္ကံဒါနေန၊ တမံ သဗ္ဗံ ဝိနောဒယိ။

သုဂတေ-သုဂတဿ၊ လည်းကောင်း။ ဂဏဝရုတ္တမေ-ဂဏဝရုတ္တမဿ၊ သော။ သံဃေ-
သံဃဿ၊ လည်းကောင်း။ ပလ္လင်္ကေ၊ တို့ကို။ ဒတွာ၊ ကြောင့်။ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ၊ ကုန်သော။
သောဠသာနိသံဃေ၊ တဆယ့်ခြောက်ပါးသော အကျိုးတို့ကို။ မမ၊ ငါ့အား။ အနုဘောမိ၊ ၏။

အာသန္ဓေ၊ ခတင်လှူရာ၌။ ဝုတ္တဖလဉ္စ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အကျိုးကိုလည်းကောင်း။
အညဉ္စ၊ တပါးသော။ ပဉ္စဟေတုကေစ၊ ငါးပါးသော အကျိုးတို့ကိုလည်းကောင်း။ သုနိမ္ပိ-
တေ၊ ကောင်းစွာ ဖန်ဆင်းအပ်သော အကျိုးတို့ကို။ ဘဝေ၊ ဘဝ၌။ နိဗ္ဗတ္တမာနမ္ပိ၊ ဖြစ်
သည်ရှိသော်။ အဟံ၊ သည်။ လဘာမိ၊ ၏။

ဥစ္စေ၊ မြင့်သော။ ကုလေ၊ အမျိုး၌။ ပဇာယာမိ၊ ဖြစ်၏။ အဟံ၊ ငါကား။ မဟာ-
ဘောဂေါ၊ များစွာသော စည်းစိမ်ချမ်းသာရှိသည်။ ဘဝါမိ၊ ၏။ သဗ္ဗသမ္ပတ္တိကော၊
ခပ်သိမ်းသော စည်းစိမ်ချမ်းသာနှင့် ပြည့်စုံသည်။ ဟောမိ၊ ၏။ မေ၊ ငါ့အား။ မစ္ဆေရံ၊
ဝန်တိုခြင်းသည်။ နဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။

ဂမနေ၊ သွားခြင်းကို။ ပတ္တိတေ၊ တောင့်တလတ်သော်။ မယံ၊ ငါ့အား။ ပလ္လင်္ကော၊
ပလ္လင်သည်။ ဥပတိဋ္ဌတေ၊ တည်လာ၏။ ပလ္လင်္ကံသေဠေန၊ မြတ်သောပလ္လင်နှင့်။ သဟ၊ တကွ။
မမ၊ ၏။ ပတ္တိတံ၊ တောင့်တသောအရပ်သို့။ ဂစ္ဆာမိ၊ သွားရ၏။ တေနပလ္လင်္ကံဒါနေန၊
ထိုပလ္လင်အလှူဖြင့်။ သဗ္ဗံ၊ ခပ်သိမ်းစုံသော။ တမံ၊ အမှိုက်ကို။ ဝိနောဒယိ၊ ဖျောက်နိုင်၏။

အထူးထူးသော ရတနာဖြင့်ပြီးသော ပလ္လင်ကိုရသည်လည်းတပါး။
ရတနာဖြင့် ပြီးသော အိပ်ရာကို ရသည်လည်းတပါး။
ရတနာပြာသာဒ်ကို ရသည်လည်းတပါး။

အဖိုးထိုက်သော အခင်းကို ရသည်လည်းတပါး။

ဆင်ယာဉ်ကို ရသည်လည်းတပါး။

မြင်းယာဉ်ကို ရသည်လည်းတပါး

ရတနာ ထမ်းစဉ်ကို ရသည်လည်းတပါး။

ရတနာသန်လျင်းကို ရသည်လည်းတပါး။

ကျွန်သမီးအပေါင်းကို ရသည်လည်းတပါး။

ကျွန်ယောက်ျားအပေါင်းကို ရသည်လည်းတပါး။

တင့်တယ်စွာတန်ဆာဆင်ပြီးသော မိန်းမအပေါင်းကို ရသည်လည်းတပါး။

မြင့်မြတ်သော အမျိုး၌ ဖြစ်သည်လည်း တပါး။

စည်းစိမ်ချမ်းသာ ရှိသည်လည်းတပါး။

ခပ်သိမ်းသော ထူးမြတ်သော စည်းစိမ်ချမ်းသာကို ရသည်လည်းတပါး။

ဝန်တို့ခြင်း မရှိသည်လည်းတပါး။

သွားလိုသောစိတ်ရှိလျှင် ပလ္လင်ပေါက်သည်လည်းတပါး။

(ပလ္လင်လှူသော အကျိုးတဆယ်ခြောက်ပါး။)

ပိဋကေ သုဂတေ ဒတွာ၊ သံဃေ ဂဏဝရုတ္တမေ။

ပဉ္စာနိသံဃေ အနုဘောမိ၊ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ မမ။

ဥစ္စေ ကုလေ ပဇာယာမိ၊ မဟာဘောဂေါ ဘဝါမဟံ။

သဗ္ဗေ မံ အပစာယန္တိ၊ ကိတ္တိ အဗ္ဗုဂ္ဂတာ မမ။

ကပ္ပသတသဟဿာနိ၊ ပလ္လင်္ကာ စတုရဿကာ။

ပရိဝါရေန္တိ မံ နိစ္စံ၊ သံဝိဘာဂ ရတော အဟံ။

သုဂတေ-သုဂတဿ၊ လည်းကောင်း။ ဂဏဝရုတ္တမေ-ဂဏဝရုတ္တမဿ၊ သော။ သံဃေ-
သံဃဿ၊ လည်းကောင်း။ ပိဋကေ၊ အင်းပျဉ်တို့ကို။ ဒတွာ၊ ကြောင့်။ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ၊
ကုန်သော။ ပဉ္စာနိသံဃေ၊ တို့ကို။ မမ၊ အား။ အနုဘောမိ၊ ၏။

ဥစ္စေ၊ မြင့်သော။ ကုလေ၊ အမျိုး၌။ ပဇာယာမိ၊ ဖြစ်ရ၏။ အဟံ၊ သည်။ မဟာဘောဂေါ
များသောစည်းစိမ်ချမ်းသာရှိသည်။ ဘဝါမိ၊ ၏။ သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော သူတို့သည်။ မံ၊
ကို။ အပစာယန္တိ၊ ရှိသေကုန်၏။ မမ၊ ငါ၏။ ကိတ္တိ၊ ကျော်စောခြင်းသည်။ အဗ္ဗုဂ္ဂတာ၊
တက်သည်။ ဟောမိ၊ ၏။

ကပ္ပသတသဟဿာနိ၊ ကမ္ဘာတသိန်းကာလပတ်လုံး။ စတုရသကာ၊ လေးမျက်နှာရှိကုန်
သော။ ပလ္လင်္ကာ၊ ပလ္လင်တို့သည်။ မံ၊ ကို။ နိစ္စံ၊ အမြဲ။ ပရိဝါရေန္တိ၊ ခြံရံကုန်၏။ အဟံ၊ သည်။
သံဝိဘာဂရတော၊ ခွဲခြမ်းဝေဖန်ခြင်း၌ မွေ့လျော်သည်။ ဟောမိ၊ ၎င်း။

မြင့်မြတ်သော အမျိုး၌ ဖြစ်သည်လည်းတပါး
စည်းစိမ်ချမ်းသာ ရှိသည်လည်းတပါး။
ခပ်သိမ်းသောသူတို့ ရှိသောအပ်သည်လည်း တပါး
ကျော်စောခြင်းကိစ္စိ ရှိသည်လည်းတပါး
လေးမျက်နှာရှိသောပလ္လင်ကို ရသည်လည်းတပါး။
(အင်းပျဉ်လှူသောအကျိုးငါးပါး။)

ဘိသိယော သုဂတေ ဒတွံ၊ သံဃေ ဂဏဝရုတ္တမေ
ဆာနိသံသေ အနုဘောမိ၊ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ မမ။
သမသဂတ္တော ပစိတော၊ မုဒုကော စာရုဒဿနော။
လဘာမိ ဉာဏပရိဝါရံ၊ ဘိသိဒါနဿိဒံ ဖလံ။
တူလိကာ ဝိကတိ ကာယော၊ ကဋ္ဌိကာ စိတ္တကာ ဗဟူ။
ဝရပေါတ္တကေ ကမ္မလေစေဝ၊ လဘာမိ ဝိဝိဓေ အဟံ။
ပါဝါရိကေစ မုဒုကော၊ မုဒုကာ ဇိနပ္ပဝေဏိယော။
လဘာမိ ဝိဝိဓဋ္ဌာနေ၊ ဘိသိဒါနဿိဒံ ဖလံ။
ယတော သရာမိ အတ္တာနံ၊ ယတော ပတ္တောသ္မိ ဝိညုတံ။
အတုစ္ဆောစ္ဆန္ဒမဉ္ဇောမ္ပိ၊ ဘိသိဒါနဿိဒံ ဖလံ။

သုဂတေ- သုဂတဿ၊ လည်းကောင်း။ ဂဏဝရုတ္တမေ - ဂဏဝရုတ္တမဿ၊ သော။ သံဃေ-
သံဃဿ၊ လည်းကောင်း။ ဘိသိယော၊ မွေ့ရာတို့ကို။ ဒတွံ၊ ပေးလှူရသောကြောင့်။
ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ၊ ကုန်သော။ ဆာနိသံသေ၊ ခြောက်ပါးသော အကျိုးတို့ကို။ မမ၊ အား။
အနုဘောမိ၊ ၎င်း။

သမသဂတ္တော၊ ညီညွတ်သောကိုယ်ရှိသည်လည်းကောင်း။ အပစိတော၊ သူတပါးတို့ရှိသော
အပ်သည်လည်းကောင်း။ မုဒုကော၊ နူးညံ့သည်လည်းကောင်း။ စာရုဒဿနော၊ ရှုဖွယ်သော
ကိုယ်ရှိသည်လည်းကောင်း။ ဟောမိ၊ ၎င်း။ ဉာဏပရိဝါရံ၊ ဉာဏ်အခြံအရံကို။ အဟံ၊ ငါသည်။
လဘာမိ၊ ၎င်း။ ဣဒံ၊ ဤသည်ကား။ ဘိသိဒါနဿ၊ မွေ့ရာအလှူ၏။ ဖလံ၊ သည်။ ဟောတိ၊
ဖြစ်၏။

တူလိကာ၊ လဲဝါသွတ်သော မွေ့ရာတို့သည် လည်းကောင်း။ ဝိကတိကာယော၊ အရုပ်
တို့ဖြင့် အထူးထူးလုပ်သော အခင်းတို့သည် လည်းကောင်း။ ကဒ္ဒိကာ၊ ပိုးချည်ဖြင့်ပြုအပ်
သော အခင်းတို့သည်လည်းကောင်း။ စိတ္တကာ၊ ဆန်းကြယ်သော ကော်ဇောခင်းနှီးပြောက်
တို့သည်လည်းကောင်း။ ဗဟူ၊ များစွာကုန်၏။ ဝိဝိဓေ၊ အထူးထူးအပြားရှိကုန်သော။
ဝရပေါတ္တကေစေ၊ မြတ်သောသင်ပန်းဖြင့် ပြုအပ်သော အခင်းတို့ကိုလည်းကောင်း။
ကမ္မလေစေ၊ ကမ္မလာတို့ကိုလည်းကောင်း။ အဟံ၊ သည်။ လဘာမိ၊ ၎င်း။

မုဒုကေ၊ နူးညံ့ကုန်သော။ ပါဝါရိကေ၊ အပေါ်ရုံတို့ကို လည်းကောင်း။ မုဒုကာ၊
နူးညံ့ကုန်သော။ အဇိနပုဝေဏိယော၊ သစ်နက်ရေတို့ကိုလည်းကောင်း။ ဝိဝိဓောနေ၊
အထူးထူးသော အရပ်၌။ လဘာမိ၊ ၎င်း။ ဣဒံ၊ ဤသည်ကား။ ဘိသိဒါနဿ၊ မွေ့ရာအလှူ၏။
ဖလံ၊ အကျိုးတည်း။

ယတော၊ အကြင်အခါမှ။ အတ္တာနံ၊ မိမိကိုယ်ကို။ သရာမိ၊ အောက်မေ့၏။ ယတော၊
အကြင်အခါမှ။ ဝိညုတံ၊ သိကြားလိမ္မာသောအဖြစ်သို့။ ပတ္တော၊ ရောက်သည်။ အသ္မိ၊ ဖြစ်၏။
တတော၊ ထိုအခါမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ အတုစ္ဆောစ္ဆန္ဒမဉ္ဇော၊ အချည်းနှီး မဟုတ်သော
အခင်းနှင့်တကွသော ညောင်စောင်းရှိသည်။ အမှိ၊ ဖြစ်၏။ ဣဒံ၊ ကား။ ဘိသိဒါနဿ၊ မွေ့ရာ
အလှူ၏။ ဖလံ၊ အကျိုးတည်း။

ညီညွတ်သော ကိုယ်ရှိသည်လည်း တပါး။
သူတပါးတို့ ရိုသေအပ်သည်လည်း တပါး။
နူးညံ့သော ကိုယ်ရှိသည်လည်း တပါး။
ရှုချင်ဖွယ် ရှိသည်လည်း တပါး။
အခြံအရံကို ရသည်လည်း တပါး။
အထူးထူးအပြားပြား အခင်းအနှီး တန်ဆာတို့ကို ရသည်လည်း တပါး။
(မွေ့ရာလှူသောအကျိုးခြောက်ပါး)။

ဗိမ္ဗောဟနေ ဇိနေ ဒတွာ၊ သံဃေ ဂဏဝရုတ္တမေ။
ဆာနိသံသေ အနုဘောမိ၊ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ မမ။

ဥက္ကိကေ ပဒုမိကေ၊ အထော လောဟိတ စန္ဒနေ။
ဗိမ္ဗောဟနေ ဥပါဓေမိ၊ ဥတ္တမင်္ဂံ သဒါ မမ။

အဋ္ဌဂီကေ မဂ္ဂဝရေ၊ သာမညေ စတုရောဖလေ။
တေသု ဉာဏံ ဥပ္ပါဒေတွာ၊ ဝိဟရေ နိစ္စကာလိကံ။

ဒါနေ ဒမေ သံယမေစ၊ အပ္ပမညာသု ရူပိသု။
 တေသု ဉာဏံ ဥပ္ပါဒေတွာ၊ ဝိဟရေ သဗ္ဗကာလိကံ။
 ဝတ္တေဂုဏေစ ပဒီပေ၊ အာစာရကိရိယာသုစ။
 တေသု ဉာဏံ ဥပ္ပါဒေတွာ၊ ဝိဟရေ သဗ္ဗဒါ အဟံ။
 စင်္ဂမေဝါ ပဒါနေဝါ၊ ဝီရိယေ ဗောဓိပက္ခိကေ။
 တေသု ဉာဏံ ဥပ္ပါဒေတွာ၊ ဝိဟရာမိ ယဒိစ္ဆကံ။
 သီလံ သမာဓိ ပညာစ၊ ဝိမုတ္တိစ အနုတ္တရာ။
 တေသု ဉာဏံ ဥပ္ပါဒေတွာ၊ ဝိဟရာမိ သုခံ အဟံ။

ဇိနေ-ဇိနဿ၊ မြတ်စွာဘုရားအား လည်းကောင်း။ ဂဏဝရုတ္တမေ-ဂဏဝရုတ္တမဿ
 အလွန်မြတ်သော ဂိုဏ်းအပေါင်း ဖြစ်သော။ သံသေ-သံသဿ၊ အားလည်းကောင်း၊
 ဗိမ္မောဟနေ၊ အုံးတို့ကို။ ဒတွာ၊ ပေးလှူရသောကြောင့်။ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ၊ ကုန်သော။
 ဆာနိသံသေ၊ ခြောက်ပါးသော အကျိုးတို့ကို။ မမ၊ အား။ အနုဘောမိ၊ ၏။

ဥဏ္ဏိကေ၊ သားမွေးသွတ်သော အုံးတို့ကို လည်းကောင်း။ ပဒုမိကေ၊ ပဒုမ္မာကြာပွင့်
 သွတ်သော အုံးတို့ကိုလည်းကောင်း။ အထော၊ ထိုမြို့။ လောဟိတစန္ဒနေ၊ စန္ဒကူး နီသွတ်
 သော အုံးတို့ကိုလည်းကောင်း။ ဗိမ္မောဟနေ၊ အုံးတို့ကို။ မမ၊ ငါ၏။ ဥတ္တမင်္ဂံ၊ ဦးခေါင်း
 သည်။ သဒါ၊ ခပ်သိမ်းသောအခါ၌။ ဥပါဓေမိ၊ အုံးရ၏။

အဋ္ဌဂီကေ၊ ရှစ်ပါးသောအင်္ဂါရှိကုန်သော။ မဂ္ဂဝရေ၊ မြတ်သောမဂ်တို့ကိုလည်းကောင်း။
 သာမညေ၊ ကိလေသာကုန်ခြင်း၏ အကျိုးဖြစ်ကုန်သော။ စတုရော၊ လေးပါးကုန်သော။
 ဖလေ၊ ဖိုလ်တို့ကိုလည်းကောင်း။ အဟံ၊ ငါသည်။ ဥပ္ပါဒေမိ၊ ဖြစ်စေ၏။ တေသု၊ ထိုမဂ်ဖိုလ်
 ၌။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်ကို။ ဥပ္ပါဒေတွာ၊ ဖြစ်စေ၍။ နိစ္စကာလိကံ၊ မြဲသောကာလပတ်လုံး။
 ဝိဟရေ-ဝိဟရာမိ၊ နေရ၏။

ဒါနေ၊ အလှူပေးခြင်း၌လည်းကောင်း။ ဒမေစ၊ ဥပုသ်ဆောက်တည်ခြင်း၌လည်းကောင်း။
 သံယမေစ၊ သီလသီတင်းစောင့်သုံးခြင်း၌လည်းကောင်း။ အပ္ပမညာသုစ၊ အပ္ပမညာတရားတို့၌
 လည်းကောင်း။ ရူပီသုစ၊ ရူပါဝစရ ဈာန်တို့၌လည်းကောင်း။ တေသု၊ ထိုသို့သော ကုသိုလ်
 တရားတို့၌။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်ကို။ ဥပ္ပါဒေတွာ၊ ဖြစ်စေ၍။ သဗ္ဗကာလိကံ၊ ခပ်သိမ်းသော
 ကာလပတ်လုံး။ ဝိဟရေ-ဝိဟရာမိ၊ နေရ၏။

ဝတ္တေစ၊ ဝတ်၌လည်းကောင်း။ ဂုဏေစ၊ ဂုဏ်ကျေးဇူး၌လည်းကောင်း။ ပဒီပေ၊ ပညာ၌။
 လည်းကောင်း။ အာစာရကိရိယာသုစ၊ အကျင့်အမှုအရာတို့၌လည်းကောင်း။ တေသု၊ ထို
 တရားတို့၌။ ဉာဏံ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒေတွာ၊ ဖြစ်စေပြီး၍။ သဗ္ဗဒါ၊ ခပ်သိမ်းသောအခါ၌။ ဝိဟရေ-
 ဝိဟရာမိ၊ နေရ၏။

စင်္ဂါ၊ စင်္ဂါလည်းကောင်း။ ပဓာနော၊ အကျင့်၌လည်းကောင်း။ ဝိရိယော၊ လုံ့လ၌လည်းကောင်း။ ဗောဓိပက္ခိကော၊ ဗောဓိပက္ခိယတရား၌ လည်းကောင်း။ တေသု၊ ထိုတရားတို့၌။ ဉာဏံ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒေတွာ၊ ဖြစ်စေ၍။ ယဒိစ္ဆကံ၊ အလိုအလျောက်။ ဝိဟရာမိ၊ နေရ၏။

သီလံ၊ သီလတရားသည်လည်းကောင်း။ သမာဓိစ၊ သမာဓိတရားသည် လည်းကောင်း။ ပညာစ၊ ပညာတရားသည်လည်းကောင်း။ အနုတ္တရာ၊ လောကုတ္တရာဖြစ်သော။ ဝိမုတ္တိစ၊ ဝိမုတ္တိတရားသည်လည်းကောင်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တေသု၊ ထိုတရားတို့၌။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်ကို။ ဥပ္ပါဒေတွာ၊ ဖြစ်စေ၍။ အဟံ၊ ငါသည်။ သုခံ၊ ချမ်းသာစွာ။ ဝိဟရာမိ၊ နေရ၏။

အထူးထူးသောမြတ်သော အံ့တို့ကို အံ့ရသည်လည်း တပါး။
မဂ်လေးတန် ဖိုလ်လေးတန်တို့ကို ရသည်လည်း တပါး။
အလှူအစရှိသော ကုသိုလ်တရားတို့ကို ဖြစ်စေသည်လည်းတပါး။
ဝတ်အစရှိသော ကျေးဇူးနှင့် ပြည့်စုံသည်လည်းတပါး။
စင်္ကြံအစရှိသော မြတ်သောအကျင့်နှင့် ပြည့်စုံသည်လည်းတပါး။
သီလအစရှိသော ကျေးဇူးနှင့် ပြည့်စုံသည်လည်းတပါး။။
(ခေါင်းအံ့လှူသော အကျိုးခြောက်ပါး။)

ဖလပိဋေ ဇိနော ဒတွာ၊ သံဃေ ဂဏဝရုတ္တမေ။
ဒွါနိသံသေ အနုဘောမိ၊ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ မမ။
သောဏ္ဏမယေ မဏိမယေ၊ ဒန္တသာရ မယေ ဗဟူ။
ပလ္လင်္ဂသေဋ္ဌေ ဝိန္ဒာမိ၊ ဖလ ပိဋသိဒံ ဖလံ။

ဇိနော- ဇိနဿ၊ ဘုရားရှင်အားလည်းကောင်း။ ဂဏဝရုတ္တမေ- ဂဏဝရုတ္တမဿ၊ အလွန် မြတ်သော ဂိုဏ်းအပေါင်းဖြစ်သော။ သံဃေ- သံဃဿ၊ အားလည်းကောင်း။ ဖလပိဋေ၊ နေရာ ဖြစ်သော အင်းပျဉ်တို့ကို။ ဒတွာ၊ ပေးလှူ ရသောကြောင့်။ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ၊ ကုန်သော။ ဒွါနိသံသေ၊ နှစ်ပါးသော အကျိုးတို့ကို။ မမ၊ ငါ့အား။ အနုဘောမိ။ ခံစားရ၏။

သောဏ္ဏမယေ၊ ရှေ့ဖြင့်ပြီးသော ပလ္လင်တို့ကို လည်းကောင်း။ မဏိမယေ၊ မြကျောက် ရတနာဖြင့် ပြီးသော ပလ္လင်တို့ကိုလည်းကောင်း။ ဒန္တသာရမယေ၊ ဆင်စွယ်နှစ်ဖြင့်ပြီးသော ပလ္လင်တို့ကို လည်းဟောင်း။ (စန္ဒနသာရ၊ စန္ဒကူးနှစ် ပလ္လင်လည်းဟူ)။ ဗဟူ၊ များစွာကုန် သော။ ပလ္လင်္ဂသေဋ္ဌေ၊ မြတ်သောပလ္လင်တို့ကို။ ဝိန္ဒာမိ၊ ရ၏။ ဣဒံ၊ ဤအကျိုးသည်ကား။ ဖလပိဋဿ၊ အင်းပျဉ်အလှူ၏။ ဖလံ၊ အကျိုးတည်း။

ရတနာအတိပြီးသော ပလ္လင်ကို ရသည်လည်း တပါး။
ဆင်စွယ်၊ စန္ဒကူးနှစ်ကို ရသည်လည်း တပါး။
(အင်းပျဉ်လှူသော အကျိုးနှစ်ပါး။)

ပါဒပိဋေ ဇိနော ဒတွာ၊ သံဃေ ဂဏ ဝရုတ္တမေ။
ဒွါနိသံသေ အနုဘောမိ၊ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ မမ။

လဘာမိ ဗဟုကေ ယာနေ၊ ပါဒပိဋဿိဒံ ဖလံ။
ဒါသိဒါသ ဘရိယာစ၊ ယေစညေ အနုဇီဝိနော။
သမ္မာ ပရိစရန္တိ မံ၊ ပါဒ ပိဋဿိဒံဖလံ။

ဇိနော- ဇိနဿ၊ အားလည်းကောင်း။ ဂဏဝရုတ္တမေ-ဂဏဝရုတ္တမဿ၊ သော။ သံဃေ-
သံဃဿ၊ အားလည်းကောင်း။ ပါဒပိဋေ၊ ခြေဆေးအင်းပျဉ်တို့ကို။ ဒတွာ၊ ပေးလှူရသော
ကြောင့်။ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ၊ ကုန်သော။ ဒွါနိသံသေ၊ နှစ်ပါးသော အကျိုးတို့ကို။ မမ၊ ငါ့အား။
အနုဘောမိ၊ ခံစားရ၏။

ဗဟုကေ၊ များစွာကုန်သော။ ယာနေ၊ ယာဉ်တို့ကို။ လဘာမိ၊ ရ၏။ ဣဒံ၊ ကား။
ပါဒပိဋဿ၊ ခြေဆေးအင်းပျဉ် အလှူ၏။ ဖလံ၊ အကျိုးသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဒါသိဒါသ
ဘရိယာစ၊ ကျွန်မိန်းမ ကျွန်ယောက်ျား မယားကောင်း တို့သည် လည်းကောင်း။ အညေ၊
တပါးကုန်သော။ ယေအနုဇီဝိနော၊ အကြင် မှီ၍ အသက်မွေးကုန်သော သူတို့သည်
လည်းကောင်း။ မံ၊ ငါ့ကို။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ပရိစရန္တိ၊ လုပ်ကျွေးကုန်၏။ ဣဒံ၊ ဤသည်
ကား။ ပါဒပိဋဿ၊ ခြေဆေးအင်းပျဉ်အလှူ၏။ ဖလံ၊ အကျိုးသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဆင်ယာဉ် မြင်းယာဉ် အစရှိသော များစွာသော ယာဉ်တို့ကို ရသည်လည်း တပါး။
ကျွန်မိန်းမ၊ ကျွန်ယောက်ျား၊ မယားအစရှိသော သူတို့သည် ကောင်းစွာလုပ်ကျွေး
သည်လည်း တပါး။
(ခြေဆေးအင်းပျဉ်လှူသော အကျိုးနှစ်ပါး။)

တေလံ အပ္ပဉ္စနေ ဒတွာ၊ သံဃေ ဂဏဝရုတ္တမေ။
ပဉ္စာနိသံသေ အနုဘောမိ၊ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ မမ။

အဗျာဓိတာ ရူပဝတာ၊ ခိပ္ပံ ဓမ္မနိသန္တိတာ။
လာဘီ အနုဿ ပါနဿ၊ အာယု ပဉ္စမကံ မမ။

ဂဏဝရုတ္တမေ- ဂဏဝရုတ္တမဿ၊ သော။ သံဃေ- သံဃဿ၊ အား။ တေလံ၊ ဆီကို
လည်းကောင်း။ အပ္ပဉ္စနေ၊ နယ်ဆီတို့ကိုလည်းကောင်း။ ဒတွာ၊ ပေးလှူရသောကြောင့်။
ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ၊ ကုန်သော။ ပဉ္စာနိသံသေ၊ ငါးပါးသော အကျိုးတို့ကို။ မမ၊ အား။ အနု-
ဘောမိ၊ ခံစားရ၏။

အဗျာဓိတာ၊ အနာမရှိသောအဖြစ်သည် လည်းကောင်း။ ရူပဝတာ၊ မြတ်သောအဆင်း ရှိသော အဖြစ်သည်လည်းကောင်း။ ခိပ္ပံ၊ လျင်စွာ။ ဓမ္မနိသန္နိတာ၊ တရားကိုသိသော အဖြစ် သည်လည်းကောင်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အန္ဓဿ၊ ထမင်းကိုလည်းကောင်း။ ပါနဿ၊ အဖျော် ကိုလည်းကောင်း။ လာဘီ၊ ရလွယ်သည်။ ဟောမိ၊ ၏။ မမ၊ ငါ၏။ အာယု၊ အသက်ရှည် ခြင်းသည်။ ပဉ္စမကံ၊ ငါးခုမြောက်သော အကျိုးတည်း။

အနာမရှိ ကင်းစင်သည်လည်း တပါး။
အဆင်းလှသည်လည်း တပါး။
တရားကို လျင်စွာသိနိုင်သည်လည်း တပါး။
ထမင်းအဖျော်ကို ရလွယ်သည်လည်း တပါး။
အသက်ရှည်သည်လည်း တပါး။

(ဆီ၊ နယ်ဆီလှူသော အကျိုးငါးပါး။)

သပ္ပိံ တေလဉ္စ ဒတွာန၊ သံဃေ ဂဏဝရုတ္တမေ။
ပဉ္စာနိသံသေ အနုဘောမိ၊ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ မမ။
ထာမဝါ ရူပသမ္ပန္နော၊ ပဟဋ္ဌတနုဇော တဒါ။
အဗျာဓိ ဝိသဒါ ဟောမိ၊ သပ္ပိံ တေလသိဒံ ဖလံ။

ဂဏဝရုတ္တမေ·ဂဏဝရုတ္တမဿ၊ သော။ သံဃေ-သံဃဿ၊ အား။ သပ္ပိံ စ၊ ထော ပတ်ကိုလည်းကောင်း။ တေလဉ္စ၊ ဆီကိုလည်းကောင်း။ ဒတွာန၊ ပေးလှူရသောကြောင့်။ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ၊ ကုန်သော။ ပဉ္စာနိသံသေ၊ ငါးပါးသော အကျိုးတို့ကို။ မမ၊ အား။ အနုဘောမိ၊ ခံစားရ၏။

တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ ထာမဝါ၊ ခွန်အားရှိသည်လည်းကောင်း။ ရူပသမ္ပန္နော၊ အဆင်းနှင့် ပြည့်စုံသည်လည်းကောင်း။ ပဟဋ္ဌတနုဇော၊ အဖျားတက်သော ကိုယ်မွေးရှိသည်လည်း ကောင်း။ အဗျာဓိ၊ အနာမရှိသည်လည်းကောင်း။ ဝိသဒါ၊ သန့်ရှင်းသည် လည်းကောင်း။ ဟောမိ၊ ဖြစ်၏။ ဣဒံ၊ ကား။ သပ္ပိံတေလဿ၊ ထောပတ်ဆီလှူရသည်၏။ ဖလံ၊ အကျိုးတည်း။

ခွန်အားရှိသည်လည်းတပါး။
အဆင်းလှသည်လည်းတပါး။
မွေးဖျားအထက်သို့ ကော့ရရော့တက်၍ တည်သည်လည်းတပါး။
အနာမရှိသည်လည်းတပါး။
သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သည်လည်းတပါး။

(ထောပတ်ဆီလှူသော အကျိုးငါးပါး။)

မုခ သောဓနကေ ဒတွာ၊ ဗုဒ္ဓေ သံဃေ ဂဏုတ္တမေ။
 ပဉ္စာနိသံသေ အနုဘောမိ၊ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ မမ။
 ဝိသုဒ္ဓကဏ္ဍော မဓုဿရော၊ ကာသသာသ ဝိဝဇ္ဇိတော၊
 ဥပ္ပလဂန္ဓော မုခတော၊ ဥပဝါယတိ မေ သဒါ။

ဗုဒ္ဓေ-ဗုဒ္ဓဿ၊ အားလည်းကောင်း။ ဂဏုတ္တမေ-ဂဏုတ္တမဿ၊ သော။ သံဃေ-သံဃဿ၊
 အားလည်းကောင်း။ မုခသောဓနကေ၊ ဒန်ပူတို့ကို။ ဒတွာ၊ ကြောင့်။ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ၊ ကုန်
 သော။ ပဉ္စာနိသံသေ၊ ငါးပါးသော အကျိုးတို့ကို။ မမ၊ ငါ့အား။ အနုဘောမိ ၏။

ဝိသုဒ္ဓကဏ္ဍော၊ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော လည်ချောင်းရှိသည်။ ဟောမိ၊ ၏။ မဓုဿရော၊
 သာယာသော အသံရှိသည်။ ဟောမိ၊ ၏။ ကာသသာသ ဝိဝဇ္ဇိတော၊ ချောင်းဆိုး ကုတ်ဟီး
 နာ ကင်းသည်။ ဟောမိ၊ ဖြစ်၏။ သဒါ၊ ခပ်သိမ်းသော အခါ၌။ မေ၊ ၏။ မုခတော၊ ခံတွင်း
 မှ။ ဥပ္ပလဂန္ဓော၊ ကြာညှိပန်းအနံ့သည်။ ဥပဝါယတိ၊ လှိုင်၏။

သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော လည်ချောင်းရှိသည်လည်း တပါး။
 အသံ သာယာသည်လည်း တပါး။
 ချောင်းဆိုးအနာ မရှိသည်လည်း တပါး။
 ကုတ်ဟီးအနာမရှိသည်လည်း တပါး။
 ခံတွင်းမှ ကြာညှိပန်းအနံ့ လှိုင်သည်လည်း တပါး။
 (ဒန်ပူလှူသော အကျိုးငါးပါး။)

ဒဓိံ ဒတွာန သမ္ပန္နံ၊ ဗုဒ္ဓေ သံဃေ ဂဏုတ္တမေ။
 ဘုဉ္ဇာမိ အမတံ ဝိတ္တံ၊ ဝရံ ကာယဂတံ သတိံ ။

ဗုဒ္ဓေ-ဗုဒ္ဓဿ၊ လည်းကောင်း။ ဂဏုတ္တမေ-ဂဏုတ္တမဿ၊ သော။ သံဃေ-သံဃဿ၊ လည်း
 ကောင်း။ သမ္ပန္နံ၊ ပြည့်စုံသော။ ဒဓိံ ၊ နို့ဓမ်း ထောပတ်ကို။ ဒတွာန၊ ပေးလှူရသောကြောင့်။
 ဝရံ၊ မြတ်စွာထသော။ ကာယဂတံသတိံ၊ ကာယဂတာသတိဟု ဆိုအပ်သော။ အမတံ၊
 အမြိုက်ဖြစ်သော။ ဝိတ္တံ၊ စည်းစိမ်ကို။ ဘုဉ္ဇာမိ၊ ခံစားရ၏။

မသေကြောင်းဖြစ်သော အမတဟု ဆိုအပ်သော ကာယဂတာသတိကို ခံစားရသည်လျှင်
 (နို့ဓမ်းလှူသော အကျိုးတပါး။)

ဝဏ္ဏ ဂန္ဓ ရသောပေတံ၊ မရံ ဒတွာ ဇိနေ ဂဏေ။
 အနုပမံ အတုလိယံ၊ ပိဝေ မုတ္တိရသံ အဟံ။

ဇိနော-ဇိနဿ၊ အားလည်းကောင်း။ ဂဏေ-ဂဏဿ၊ အပေါင်းသံသာအားလည်းကောင်း။ ဝဏ္ဏဂန္ဓရသောပေတံ၊ အဆင်း အနံ့ အရသာနှင့်ပြည့်စုံသော။ မဓုံ၊ ပျားကို။ ဒတွာ၊ ကြောင့်။ အနုပမံ၊ မနှိုင်းရှည့်အပ်သော။ အတုလိယံ၊ မချိန်အပ်ထသော။ မုတ္တိရသံ၊ ဝိမုတ္တိအရသာကို။ အဟံ၊ သည်။ ပိဝေ-ပိဝါမိ၊ သောက်ရ၏။

ဝိမုတ္တိအရသာကို သောက်ရသည်လျှင် (ပျားလှူသော အကျိုးတပါး။)

ယထာဘူတံ ရသံ ဒတွာ၊ ဗုဒ္ဓေ သံဃေ ဂဏ္ဍတ္တမေ။
စတုရော ဖလေ အနုဘောမိ၊ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ မမ။

ဗုဒ္ဓေ-ဗုဒ္ဓဿ၊ အားလည်းကောင်း။ ဂဏ္ဍတ္တမေ-ဂဏ္ဍတ္တမဿ၊ သော။ သံဃေ-သံဃဿ၊ အားလည်းကောင်း။ ယထာဘူတံ၊ အကြင် အကြင်သို့သဘောရှိသော။ ရသံ၊ အရသာကို။ ဒတွာ၊ ကြောင့်။ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ၊ ကုန်သော။ စတုရော၊ လေးပါးကုန်သော။ ဖလေ၊ ဖိုလ်တို့ကို။ မမ၊ အား။ အနုဘောမိ၊ ၎င်း။

ဖိုလ်လေးတန်ကို ရသည်လျှင် (အရသာလှူသော အကျိုးလေးပါး။)

အနုပါနဉ္စ ဒတွာန၊ ဗုဒ္ဓေ သံဃေ ဂဏ္ဍတ္တမေ။
ဒသာနိသံသေ အနုဘောမိ၊ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ မမ။

အာယုဝါ ဗလဝါ ဝီရော၊ ဝဏ္ဏဝါ ယသဝါ သုခိ။
လာဘီ အန္ဓဿ ပါနဿ၊ သူရော ပညာဏဝါ သဒါ။
ဣမေ ဂုဏေ ပဋိလဘော၊ သံသရန္တော ဘဝေ အဟံ။

ဗုဒ္ဓေ-ဗုဒ္ဓဿ၊ အားလည်းကောင်း။ ဂဏ္ဍတ္တမေ-ဂဏ္ဍတ္တမဿ၊ သော။ သံဃေ-သံဃဿ၊ အားလည်းကောင်း။ အနုဉ္စ၊ ဆွမ်းကိုလည်းကောင်း။ ပါနဉ္စ၊ အဖျော်ကိုလည်းကောင်း။ ဒတွာန၊ ကြောင့်။ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ၊ ကုန်သော။ ဒသာနိသံသေ၊ ဆယ်ပါးသောအကျိုးတို့ကို။ မမ၊ အား။ အနုဘောမိ၊ ၎င်း။

အာယုဝါ၊ အသက်ရှည်သည်လည်းကောင်း။ ဗလဝါ၊ ခွန်အားရှိသည်လည်းကောင်း။ ဝီရော၊ လုံ့လရှိသည်လည်းကောင်း။ ဝဏ္ဏဝါ၊ ကောင်းသောအဆင်းရှိသည်လည်းကောင်း။ ယသဝါ၊ အခြံအရံများသည်လည်းကောင်း။ သုခိ၊ ချမ်းသာရှိသည်လည်းကောင်း။ ဟောမိ၊ ၎င်း။ အန္ဓဿ၊ ထမင်းကိုလည်းကောင်း။ ပါနဿ၊ အဖျော်ကိုလည်းကောင်း။ လာဘီ စ၊ ရလွယ်သည်လည်း။ ဟောမိ၊ ၎င်း။ သူရော စ၊ ရဲရင့်သည်လည်းကောင်း။ ပညာဏဝါ၊ ပညာရှိသည်လည်းကောင်း။ ဟောမိ၊ ၎င်း။ ဘဝေ၊ ဘဝကြီးငယ်၌။ သံသရန္တော၊ ကျင်လည်သော။ အဟံ၊ သည်။ ဣမေဂုဏေ၊ ဤကျေးဇူးတို့ကို။ သဒါ၊ အခါခပ်သိမ်း။ ပဋိလဘော-ပဋိလဘာမိ၊ ရ၏။

အသက်ရှည်သည်လည်း တပါး။
 ခုန်အားကြီးသည်လည်း တပါး။
 လုံ့လဝီရိယရှိသည်လည်း တပါး။
 အဆင်းလှသည်လည်း တပါး။
 အခြံအရံများသည်လည်း တပါး။
 ချမ်းသာခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသည်လည်း တပါး။
 ထမင်းကို ရလွယ်သည်လည်း တပါး။
 အဖျော်ကို ရလွယ်သည်လည်း တပါး။
 မကြောက်မရွံ့ ရဲရင့်သည်လည်း တပါး။
 ပညာကြီးသည်လည်း တပါး။
 (ဆွမ်းအဖျော်လှူသောအကျိုးဆယ်ပါး။)

ဓူပံ ဒတွာန သုဂတေ၊ သံဃေ ဂဏဝရုတ္တမေ။
 ဒသာနိသံဃေ အနုဘောမိ၊ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ မမ။

သုဂန္ဓဒေဟော ယသဝါ၊ သီဃပညော စ ကိတ္တိမာ။
 တိက္ခပညော ဘူရိပညော၊ ဟာသဂမ္ဘီရ ပညဝါ။

ဝေပုလ္လဇဝန ပညော၊ သံသရန္တော ဘဝါဘဝေ။
 တဿေဝ ဝဟသာ ဒါနိ၊ ပတ္တော သန္တိသုခံ သိဝံ။

သုဂတေ-သုဂတဿ၊ အားလည်းကောင်း။ ဂဏဝရုတ္တမေ-ဂဏဝရုတ္တမဿ၊ သော။ သံဃေ-
 သံဃဿ၊ အားလည်းကောင်း။ ဓူပံ၊ ထုံသင်းကို။ ဒတွာန၊ ကြောင့်။ ကမ္မာနုစ္ဆဝိကေ၊
 ကုန်သော။ ဒသာနိသံဃေ၊ ဆယ်ပါးသော အကျိုးတို့ကို။ မမ၊ ငါ့အား။ အနုဘောမိ၊ ခံစား
 ရ၏။

ဘဝါ-ဘဝေ၊ ဘဝကြီးငယ်၌။ သံသရန္တော၊ သော။ အဟံ၊ သည်။ သုဂန္ဓဒေဟော၊
 ကောင်းသော ကိုယ်အနံ့ရှိသည်လည်းကောင်း။ ယသဝါ၊ အခြံအရံရှိသည်လည်းကောင်း။
 သီဃပညော စ၊ လျင်သောပညာရှိသည်လည်းကောင်း။ ကိတ္တိမာ၊ ကျော်စောခြင်းရှိသည်
 လည်းကောင်း။ တိက္ခပညော၊ ထက်သောပညာ ရှိသည်လည်းကောင်း။ ဘူရိပညော စ၊
 မြေကြီးအထူနှင့်တူသော ပညာရှိသည်လည်းကောင်း။ ဟာသဂမ္ဘီရပညဝါ၊ ရှင်သောပညာ
 နက်နဲသောပညာရှိသည်လည်းကောင်း။ ဝေပုလ္လဇဝနပညော၊ ပြန်ပြောသောပညာ လျင်
 မြန်သော ပညာရှိသည်လည်းကောင်း။ ဘဝါမိ၊ ၏။ တဿေဝ၊ ထိုကောင်းမှု၏လျှင်။ ဝါဟ-
 သာ၊ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဒါနိ-ဣဒါနိ၊ ယခု။ သိဝံ၊ ချမ်းမြေ့စွာထသော။ သန္တိသုခံ၊ နိဗ္ဗာန်
 ချမ်းသာသို့။ ပတ္တော၊ ရောက်သည်။ အသ္မိ၊ ဖြစ်၏။

ကောင်းသောကိုယ်နဲ့ ရှိသည်လည်းတပါး။
 အခြံအရံများ သည်လည်းတပါး။
 လျင်သော ပညာရှိသည်လည်း တပါး။
 ကျော်စောခြင်း ကိတ္တိရှိသည်လည်း တပါး။
 ထက်သောပညာ ရှိသည်လည်းတပါး။
 မြေကြီးအထူးနှင့် တူသော ပညာရှိသည်လည်းတပါး။
 ရှင်သော ပညာရှိသည်လည်းတပါး။
 နက်နဲသော ပညာရှိသည်လည်းတပါး။
 ပြန့်ပြောသော ပညာရှိသည်လည်းတပါး။
 လျင်မြန်သော ပညာရှိသည်လည်းတပါး။

(ထုံသင်းလှူသော အကျိုးဆယ်ပါး။)

ဤသို့ ပြဆိုအပ်သော အနေကနိသံသ ဂါထာတို့သည်ကား အပဒါန်ကျမ်း၊ ပိလိန္ဒဝစ္ဆ-
 ထေရသုတ်တွင်လာသည်။ ဒီဃနိကာယ်မဟာဝဂ္ဂကျမ်း၊ မဟာသုဒဿနသုတ်တွင်လာသော
 ဒါနာနိသံသကား ပြည်တော်ရှစ်သောင်းလေးထောင်။ ပြာသာဒ်ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့
 သည်ကား ကျောင်းသင်္ခမ်းတန်ဆောင်း၏ အကျိုးအားဖြင့် ဖြစ်ကုန်၏။

ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော ပလ္လင်တို့သည်ကား ကိန်းအိပ်ရာ ညောင်စောင်းတို့၏
 အကျိုးအားဖြင့် ဖြစ်ကုန်၏။

ဆင်တော်ရှစ်သောင်းလေးထောင်၊ မြင်းတော်ရှစ်သောင်းလေးထောင်၊ ရထားတော်
 ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည်ကား နေရာအင်းပျဉ်လှူသော အကျိုးအားဖြင့် ဖြစ်ကုန်၏။

ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော မျက်မြတ်ရတနာတို့သည်ကား ဆီမီးတခွက်၏အကျိုး
 အားဖြင့် ဖြစ်ကုန်၏။

မောင်းမရှစ်သောင်းလေးထောင်၊ သားတော်ရှစ်သောင်းလေးထောင်၊ သဌေး သူကြွယ်
 ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည်ကား သုံးဆောင်စရာ သပိတ်၊ ခွက်၊ ဓမကရိုဏ်၊ ရေစစ်၊
 ဓားမောက်၊ ဓားငယ်၊ လက်သည်းလှီး၊ သော့သံကောက်၊ နားဖာချိတ်၊ ခြေပွတ်၊ ခြေ
 နင်း၊ ဖိနပ်၊ အပ်၊ ယပ်၊ တောင်ဌေး၊ သပိတ်ခြေ၊ သပိတ်ဖုံး၊ ခါးပန်း၊ အင်းပျဉ်၊ နယ်ဆီ၊
 ဆီ၊ ထောပတ်၊ နို့မီး၊ ပျား၊ တင်လဲ အလှူတို့၏ အကျိုးအားဖြင့် ဖြစ်ကုန်၏။

နို့ညှစ်နှားမ ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည်ကား နှားနို့ အရသာ အလှူ၏ အကျိုး
 အားဖြင့် ဖြစ်ကုန်၏။

ပုဆိုး ကုဋေ ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည်ကား ဝတ်စရာ ရုံစရာ သင်္ကန်းစုံ၏ အကျိုးအားဖြင့် ဖြစ်ကုန်၏။

စားတော်ချက် အိုးတော် ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည်ကား ဆွမ်းဝတ်လှူသော အကျိုးအားဖြင့် ဖြစ်ကုန်၏။

ရေကန် ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည်ကား တခုသော ရေကန်၏ အကျိုးအားဖြင့် ဖြစ်ကုန်၏။

ရတနာတံတိုင်း ခုနစ်ထပ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ နန်းတော်ပြာသာဒ်ကို ရံသော ပွတ်တိုင် တို့သည်လည်းကောင်း ကျောင်းသင်္ခမ်းကို ရံသော စောင်ရန်း၏ အကျိုးအားဖြင့် ဖြစ် ကုန်၏။

ရတနာထန်းပင်စဉ် ခုနစ်ထပ်တို့သည်ကား စောင်ရန်းနား၌ စိုက်ကုန်သော ထန်းပင် စဉ်တို့၏ အကျိုးအားဖြင့် ဖြစ်ကုန်၏။

ရတနာရေကန်တို့ကို ရံသော ရတနာပွတ်တိုင်၊ ရတနာထန်းပင်စဉ်တို့သည်ကား ထိုရော အခါ၌ ရေကန်ကိုရံသော ဆူးစောင်းရန်း အလှိုဠာ ထန်းပင်စဉ်တို့ကိုစိုက်သော အကျိုး အားဖြင့် ဖြစ်ကုန်၏။

ဤကား ဒီသနိကာယ်၊ မဟာဝဂ္ဂကျမ်း၊ မဟာသုဒဿနသုတ် ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာတို့တွင် လာသော အလှူ၏ အကျိုးတည်း။

ထိုမှတစ်ပါး အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ သံယုတ္တနိကာယ်ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ မဇ္ဈိမ နိကာယ်ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ခုဒ္ဒကနိကာယ်ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာစသော နိကာယ်ကျမ်းကြီး ကျမ်း ခိုင် အရပ်ရပ်တို့၌ ဒါနာနိသံသ၏ အကျိုးတို့ကို ပြသည်ကား များစွာပင် ရှိသေး၏။ အလွန်ကျယ်ဝန်းအံ့စိုး၍ မနုတ်မဆိုလိုက်ပေသည်။

သမန္တစက္ခုဒီပနီ-စတုတ္ထတွဲပြီး၏။

သမန္တကုဒ္ဒိပနိကျမ်း

ပဉ္စမတွဲ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

တပည့်တော် သိရိမာလာ လျှောက်ပါသည် ဇေတဝန် ဆရာတော်ဘုရား။

၈၄-ပုစ္ဆာ။ ။မင်းရာဇာ လျှောက်ပုံ၌-မြတ်စွာဘုရားသည် အမြိုက်တည်း ဟူသော နိဗ္ဗာန်ကို ယူတော်မူသည့်နောက် အနှစ်တရာပြည့်သောအခါ သရေခေတ္တရာ ပြည်ကြီးသည် ဖြစ်၏။ ထိုပြည်၌ကား ဒုတ္တဘောင်အစ၊ သုပညာနဂရဆိန္ဒမင်းလျှင် အဆုံးတည်း။ မင်းဆက်ပေါင်းကား နှစ်ကျိပ်ငါးတည်း။ မြို့သက်ကား အနှစ် ခြောက်ရာတည်း၏ ဟု ဆိုပါသည်။ ဤသို့ဆိုသည့် အလိုကား မြို့မတည်မီ အနှစ်တရာ၊ မြို့သက်ခြောက်ရာနှင့်ပေါင်းသော် သာသနာတော်နှစ်ပေါင်း ခုနစ်ရာ ရသင့်ပါသည်။

ရတနာထွတ်ခေါင် ချီသော မင်းဆက်လင်္ကာတွင်လည်း -

နှယ်ဆက်နှစ်ပါး၊ နှစ်ကျိပ်ငါးလျှင်၊ ဘုရားသာသနာ၊ ခုနစ်ရာက၊ သင်္ချာပြည့်ဖြိုး၊
သုံးဆယ့်ကိုးတွင်၊ လေဆိုးမြောက်လွင့်၊ စကောလွင့်၍၊ တဖျင့်တကွဲ၊ သုံးစုကွဲသား၊
ပျက်မြဲဓမ္မတာ၊ မလွဲသာသည်။ ။ကြမ္မာသည်တွင် ဆုံးခန်းတည်း။ ဟု အစပ်အဆို တွေ့ပါသည်။

ယင်းသို့စပ်ဆိုသည့်စကားနှင့် မင်းရာဇာပုံတွင်ဆိုသောစကားသည် မတိမ်းမယိမ်း အညီအညွတ်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ သို့ကိုလျက် အချို့ဆရာက သရေခေတ္တရာမြို့သက်ငါးရာ သာတည်သည်။ ဘုရားသာသနာတော် ခြောက်ရာသုံးဆယ့်ရှစ်ခုတွင် တိမ်းယိမ်းသည် ဆိုခဲ့ပြန်ပါသည်။ ဤစကားနှစ်ရပ်ကိုလည်း ညှိနှိုင်းတော်မူပါ။ သင့်ရာမှတ်လိုပါသည်။

သက္ကရာဇ် ၁၁၇၂-ခု၊ ဝါခေါင်လဆန်း ၁-ရက်။ အင်္ဂါနေ့။ မုံရွာ သိရိမာလာက လျှောက်လာ ရာတွင် ဖြေဆိုလိုက်သည်ကား။

၈၄-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ဘုရားသခင် မရှိသည့်နောက် အနှစ် ၁၀၁-ခု။ တန်ခူးလဆန်း ၁-ရက်၊ တနင်္ဂနွေနေ့ နံနက် နက္ခတ် ၂၆-လုံးတွင် အစပြု၍ သရေခေတ္တရာပြည်ကြီးကို ရသေ့၊ သိကြားစသော ခုနစ်ယောက်တို့ တည်ထောင်ကြောင်းကို အရပ်ရပ်သော ရာဇဝင်ဟောင်း၊ ကျောက်စာဟောင်း၊ မော်ကွန်း၊ သံပိုင်း၊ ချောင်းစသည်တို့၌ ထွက်ဆိုသည်၊ ၎င်းထွက်ဆိုသည် နှင့်အညီ တွက်ချက်နိုင်နည်းသည်ရှိသော် -

သုမုန္တရီမင်းလက်ထက်၊ သာသနာတော် သက္ကရာဇ် ၆၂၄-ခုတွင် ၂-နှစ်ခုအကြားထားပြီး လျှင်၊ ၆၂၂-ခုကို ဖြိုဖျက်၍ ဒေါဒေါရသင်္ကန်းဟု သမုတ်သည်။ ထိုအခါ သရေခေတ္တရာမြို့ သက် ၅၂၄-နှစ် ရှိသင့်လေပြီ။ ဖြိုပြီးနောက် ကိန်းပြုစ သက္ကရာဇ် ၂-ခုတွင် သားတော် အာဒိတျာ မင်းပြုသည်။ စည်းစိမ်သုံးနှစ်၊ သက္ကရာဇ် ၅-ခုတွင် သုပညာနဂရဆိန္ဒ မင်းပြုသည်။ စည်းစိမ် ၁၁-နှစ်။ သက္ကရာဇ် ၁၆-ခုတွင် သရေခေတ္တရာပြည် တိမ်းယိမ်းသည်။ ဖြိုပြီးမြို့သက် ၁၄-နှစ် ရှိသည်။ နှစ်ရပ်ကို ပေါင်းသည်ရှိသော် သက္ကရာဇ် မဖြိုမီမြို့သက် ၅၂၄-နှစ်၊ ဖြိုပြီး နောက် မြို့သက် ၁၄-နှစ်ဖြစ်၍ ၅၃၈-နှစ်ခန့်သာ အတွက်ရသည်။ ထို့ကြောင့် မြို့သက်ငါးရာ ကျော်တည်၏ဟု ဆိုသော် သင့်ရာ၏။ ခြောက်ရာဆိုသော် မသင့်လွန်းချေ။

သာသနာတော်နှစ်မှာလည်း မြို့မတည်မီ ၁၀၁-ခု။ မြို့တည်ပြီး မြို့သက် ၅၃၈-နှစ်နှင့် ပေါင်းသော် ၆၃၉-နှစ်ဆိုသော် သင့်၏။ “ခုနှစ်ရာနှင့်၊ စွန်းပါပြည့်ဖြိုး၊ သုံးဆယ့်ကိုး” ဆိုသော် မသင့်လွန်းချေ ထင်ပေသည်။

ဤနေရာ၌ အတွက်အချက် ရကောင်းသည်ကိုသာ စိစစ်၍ဆိုလိုက်ရပေသည်။ သူကင်္ဂါက စာပေ ရေးသားပြုစုကြသည် ဆိုသမျှသော ပညာရှိအပေါင်းတို့သည် ဉာဏ်ပညာသတိ ယွင်း ယို၍လည်းကောင်း၊ သဘောနှလုံး မတွေးတောမိ၊ မဆင်ခြင်မိ၊ ဆင်ခြင်မိသော်လည်း သဘောမသက်သေးဟူ၍ သော်လည်းကောင်း၊ ရှေးသဘောသက်နှင့်ရင်းပင် ရှိသော်လည်း စီကုံးရေးသား ပြုစုဆဲသောကာလ အရေးအမှတ် ယွင်းယို၍လည်းကောင်း၊ နောက်သားတို့ ရေးကူးမှတ်သားရာတွင် ယိုယွင်းပြန်၍လည်းကောင်း အတိမ်းအယိမ်းရှိမြဲပင် ဖြစ်တော့ သည်။

၈၅- ပုစ္ဆာ။ ။နန်းတက် သက္ကရာဇ် စည်းစိမ် နှစ်- လ နှင့် မည်သည့်မင်း လက်ထက် သက္ကရာဇ် ဖြိုကြောင်းကိုလည်း အကျဉ်းမှတ်လွယ်အောင် စီကုံးရုံးစုတော် မူပါ။ လေ့ကျက်လိုပါသည်။

၈၅- ဝိသဇ္ဇနာ။ ။နန်းတက်သက္ကရာဇ် စည်းစိမ် နှစ်- လ နှင့်တကွ မည်သည့်မင်း လက်ထက် သက္ကရာဇ် ဖြိုကြောင်းကိုလည်း အကျဉ်းမှတ်လွယ်အောင် စီကုံး ရုံးစုတော်မူပါ ဆိုရာ၌—

ဤစကားသည် လျှောက်သူကကျဉ်း၏၊ ဖြေသူက အကျဉ်းဆိုရမည့်အရာ အလွန်ခဲ၏ ကျယ်၏ထင်သည်။ အကျယ်ကို အကျဉ်းဆိုနိုင်သောဉာဏ်၊ အကျဉ်းကို အကျယ်ဆိုနိုင်သော ဉာဏ်တို့သည်ကား မည်ကားမတ္တသော ပုထုဇဉ်တို့၏ အရာမဟုတ် ဟူ၍ပင် ထင်ပေသည်။

မဟောသောသည် အမရာဒေဝီနှင့် ပြောဆိုကြသော ဆန္ဒပထပဉ္စာ။ ဘေရီပရိပိုင်မနှင့် ပြောဆိုကြသော ပဉ္စာတို့သည် သူတပါးတို့ အလွယ်တကူ မသိနိုင်ရာ၊ သဗ္ဗညု ဘုရားလောင်း ဖြစ်၍သာ သိနိုင်လေသည်။

ဤအရာ၌ မေးသူကလွယ်၏။ ဖြေသူက အလွန်ခက်သော အရာဖြစ်သည်။ အကျယ်ကို အကျဉ်းရုံးချဉ်းရာ၌ အဘိဓမ္မာဒေသနာကို မြတ်စွာဘုရားသည် ဝိတ္တာရအားဖြင့် ဟောတော် မူပြီးမှ အရှင်သာရိပုတြာကို သင်ပေးအားဖြင့် ဟောတော်မူသည်။

သုဘလုလင် မေးလျှောက်သောကာလ၊ အကျယ် ဖြေပြုရမည်ကို အကျဉ်းဖြေတော် မူသည်ဟု ဆိုသည်။ ဤအရာကား ဘုရားဖြစ်၍သာ အကျယ်ကို အကျဉ်းရုံးနိုင်လေသည်။ အကျဉ်းကို အကျယ်ခွဲနိုင်လေသည်ကား အရှင်သာရိပုတြာသည် လင်းနို့ သားဖြစ်ခဲ့ဖူးသော ငါးရာသော ရဟန်းတို့ကို အဘိဓမ္မာဒေသနာတော်ကို အကျယ်ခွဲ၍ ဟောတော်မူနိုင်ပြန်သည်။

အရှင် ကစ္စည်းထေရ်သည် သဒ္ဒါကျမ်း၊ နိရုတ္တိကျမ်း၊ ပေဋကောပဒေသ ကျမ်းတို့ကို လည်းကောင်း။ မဇ္ဈိမသုတ်၊ ကစ္စာယန ပေယျာလ၊ ပါရာယန သုတ်တို့ကိုလည်းကောင်း အကျယ်ခွဲနိုင်သည်ကား ရဟန္တာဖြစ်၍သာ ခွဲနိုင်လေသည်။ အကျဉ်းချုံးခြင်း၊ အကျယ်ခွဲ ခြင်းတို့သည် ခဲလှသော အရာသာဟု ထင်ပေသည်။

တကြောင်းလည်း၊ ယခု လျှောက်သားသော အရာတို့သည် လောကီ သက်သက် လောကုတ်ကြောင်းဖြစ်၍ ခိုင်ခိုင်ခံ့ခံ့ ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ ကိုးစားစရာမရှိ။ သက္ကရာဇ် အစွဲအမှတ်လည်း မညီမညွတ်ဖြစ်ခဲ့သည်။ ရာဇဝင်များတွင် ထွက်သည့် သက္ကရာဇ်များနှင့် ကျောက်စာချောင်းများတွင် ပါသည့်သက္ကရာဇ်၊ ကလျာစီကျောက်စာတွင် စိုးစဉ်းပါလာသည့် သက္ကရာဇ်များသည် မညီမညွတ်ရှိခဲ့သည်။ ယင်းသို့ဖြစ်၍ အမှန်အကန်ဆိုရမည့် အရာသည် လွယ်ယောင်နှင့် ခက်ခဲသကဲ့သို့ ဖြစ်၍နေသည်။ ထိုသို့ဖြစ်သော်လည်း သိလို မှတ်လိုသူ၏ အာသာဆန္ဒပြေရုံမျှဖြင့် ကျွန်းဦး၌ဆောက်သော သပြေသီးကို တောင့်တသူသည် ထိုသပြေ သီးကို မရသာ၍ လူ့ပြည်တွင်ရှိသော သပြေသီးကိုပေး၍ ချင်ရဲပြေစေရသကဲ့သို့ မြင်းမိုရ် စကြာဝဠာ တည်ဟန်ကို လူ့ပြည်သို့တည်၍ မပြနိုင်သဖြင့် ပုံစံရေး၍ ပြသရတိသကဲ့သို့ အင်တန်အင်မျှ မှတ်သားနှင့် ရရှိဖြင့်သာ ပြပေအံ့။

ပြုလတ္တံ့သော သက္ကရာဇ်သင်္ချာတို့သည် ရှင်ဝဇီရပုဂ္ဂိုလ်ရေးထားခဲ့သော ရာဇဝံသပါဌ၊ ငှက်ပစ်တောင် ပဌမအထက် ဂေါဓာဝရဆရာတော် ရေးထားခဲ့သော ရာဇဝံသ၊ အရှင်မဟာ သီလဝံသ ရေးထားခဲ့သော ရာဇဝံသ၊ ဟံသာဝတီ ဆင်ဖြူများရှင် အရေးတော်ပုံ၊ သမိုင်း တော်အကျယ်၊ ပုဏ္ဏားရာဇဝင်၊ သက္ကရာဇ်ပုံ အင်းစောက်ချ၊ မောင်ကုလားရေးထားခဲ့သည့် ရာဇဝံသအကျယ်၊ အလတ်၊ အချုပ်သုံးစောင်ထွက်၊ ရှင်သူရဲဆို ထိပ်ဗေဒခေါင်ချာချီ သခင် ထွေးချောင်း၊ လှော်ကား သုံးထောင်မှူးဆို စကြာဝဠာချီ တပင်ရွှေထီးချောင်း၊ ၎င်းလှော်ကား သုံးထောင်မှူးပင်ဆို တဝေးမပြားချီ တပင်ရွှေထီး နားတော်သွင်းခေါ်သည့် ဆွေတော်စဉ် ချောင်း၊ နဝဒေးဆို မဟာမုနိနွဲ့ချီ မင်းတရားမယ်တော်ချောင်း၊ ဆီးကိုင်းစားဆို ဇမ္ဗူဒီပါချီ နတ်ရှင်မယ်တော်၊ ချောင်း၊ ၎င်းဆီးကိုင်းစားပင်ဆို မြတ်ညွှန်းမင်္ဂလာချီ ရခိုင်ပါမိဖုရားချောင်း။

တလုပ်မြို့စား သင်္ခယာဆို မင်္ဂလာညွန့်ရှင်ချီ ဟံသာဝတီ မဟာဥပရာဇာကြီး ချင်း၊ ၎င်းသင်္ခယာပင်ဆိုသောင်းထိုက်စကြဝဠာချီ ရတနာပုရ မဟာဥပရာဇာငယ် တွင်သည့် မင်းရဲကျော်စွာ စုန်ချင်း၊ နဝဒေးဆို တမ္ဘတ် ရတနာချီ ဘုရင့်နှမတော် ချင်း၊ ပါယ်သငယ်စားဆို မာန်အောင်ရတနာချီ သခင်ကြီးချင်း၊ ရှင်သံခိုဆို မင်္ဂလာမဏ္ဍိုင်ချီ မင်းရဲဒိဗ္ဗချင်း၊ ဇေယရန္တ မိတ်ဆို မင်္ဂလာမဇ္ဈချီ မင်းရဲနရာချင်း၊ အဒ္ဓမင်းညိုဆို ဇေလျက် ပျံပျူးချီ ရခိုင်မင်းသမီး ချင်း၊ မြေစွန်ဝန် ရာဇသုရခံ မြအိုဆို အောင်ပန်းညွန့်လူချီ၊ မာန်အောင်ရတနာ ဒါယကာခံ မင်းသက်ရှည်ချင်း၊ ဟံသာဝတီရောက်မင်းတရားငယ်ဆိုရာ အိမ်ရှေ့ကျောင်းနေ ရှင်ဗုဒ္ဓကံရဆို မင်္ဂလာ အခေါင်ချီ ငစဉ်ကူးမင်း ချင်း၊ စာဆိုငယ် မင်းကျော်ထင်ဆို မြေတူးမင်း သမီး ချင်း၊ မင်းရဲမင်းလှကျော်ထင်ခံ ပဒေသရာဇာဆို တိုးတက်မင်္ဂလာချီ မင်း ထိပ်ဦးနေ ချင်း၊ ၎င်းပဒေသရာဇာဆို။ မင်္ဂလာပင်စည်ချီ မင်းထိပ်ပန်းလည်တွင်သည့် မင်း ရတနာချင်း၊ ဘုန်းလူလူညွန့်လင်း ဝေချီ လူတားသံနားတော်သွင်းချင်း၊ စိန္တကျော်သူဆို မင်္ဂလာဖူးခိုင်ချီ ပင်းတလဲမင်းချင်း၊ ၎င်းစိန္တကျော်သူပင်ဆို မင်္ဂလာသရဖူချီ အိမ်ရှေ့စံ မင်းသမီးချင်း၊ ပလိပ်စားမင်းရာဇာခံ မောင်ဖျော်ဆို မင်္ဂလာချက်ဗေုချီ ရတနာသိမ် ဆွေ တော်စဉ်တွင်သည့် ငစဉ်ကူးမင်းနားတော်သွင်း ချင်း၊ လက်ဝဲသုန္ဒရဆို တမ္ဘတ်မင်္ဂလာချီ ချင်း၊ ဇေယျကျော်သူခံ မောင်တိုးဆို မင်္ဂလာမောင်ချေချီ ရိုးတော်ယူ မြေးတော် အိမ်ရှေ့ မင်းချင်း၊ တွင်းသင်းဝန် မဟာစည်သူဆို အဒ္ဓကမ္ဘာချီ မျိုးတော်စဉ်ချင်း၊ နန္ဒသူရဆို မင်္ဂလာမြုတေချီ ဆင်ဖြူရှင် မယ်တော်ချင်း၊ မြာတောစား နန္ဒကျော်ထင်ကြီးဆို မင်း ဆက်လက်၊ စိန္တကျော်သူဆို မင်းဆက်လက်၊ မြင်းခွါစား မင်းရာဇာဆို ဘုန်းပွင့်ဝေဆာ ချီ ဆွေတော်စဉ် သမိုင်းတို့နှင့်တကွ ချင်းစု အရပ်ရပ်၊ မျက်ခမှောက်လက်ထက် ရေးထားခဲ့ သည့် ကျောက်စာကမ္ပည်း အရပ်ရပ် အထွက်အဆိုတို့နှင့် ညှိနှိုင်း၍ညီသော် ယူရာ၏။ မညီ သော် မယူရာ၊ ပယ်စွန့်ရာ၏။

တနင်္ဂနွေနံ အက္ခရာကို -၁။ တနင်းလာနံ-အက္ခရာကို ၂။ အင်္ဂါနံ အက္ခရာကို -၃။ ဗုဒ္ဓဟူးနံ အက္ခရာ(လ)နှင့်(ဝ)ကို -၄။ ကြာသပတေးနံ အက္ခရာကို -၅။ သောကြာနံအက္ခရာကို -၆။ (န)ငယ်မှတပါး စနေနံကို-၇။ ရာဟုနံ(ယ)နှင့်(ရ)ကို -၈။ (နော)နှင့်(ကိုး)ပါလျှင် ၉- ခု။ (န)ငယ်သက်သက်ကို သုညယူ။ သင်္ချာအရမှာလည်း ယထာက္ကမနည်းယူမှသင့်မည်ဖြစ်သည်။

ဦးရေ

မင်းအမည်နှင့် အကြောင်းအရာ

နန်းတက်
သက္ကရာဇ်

မဇ္ဈိမဒေသမင်းဆက်

ဇယတု၊ မှတ်စုနံသင့်ညွန့်။

မြတ်မုန်ဇိန၊ ထွတ်သကျ၊ ပြောင်းကြွပြည်နိဗ္ဗာန်။

၁ နှစ်ဆယ့်လေးမှတ်၊ ဇာတသတ်၊ မင်းမြတ်စည်းစိမ်မှန်။

၂ ခါလွန်၊ ဥဒယ ၂၄

၃ လနေ၊ နုရုဒ္ဓါ ၄၀

၄ လေလၢ၊ မုဏ္ဍ ၄၄

၅ ဝေရာ၊ နာဂဒါ ၄၈

၆ တိက္ကာ၊ သုသု ၇၂

၇ နောနု၊ ကာလံသော ၉၀

၈ ဥဩရာ၊ သားတကျိပ် ၁၁၈

၉ အိမ်လုံးနှိပ်၊ နန်ကိုးဦး ၁၄၀

၁၀ အသံကူး၊ စန္ဒဂုတ် ၁၆၂

၁၁ အရသုတ်၊ ဗိန္ဒုသာ ၁၈၆

၁၂ ကြာအလှ၊ သောကမင်း ၂၁၄

ကြာဖြူအင်း၊ မင်းရိုးသုဉ်း၊ ထုံးနည်းမှတ်ယူရာ။ ၂၅၁

တကောင်းမင်းဆက်

၁ မြတ်သာသနာ၊ နှစ်ဆယ်မှာမူ၊ မဟာသတိုးစစ် ၂၀

၂ သုံးဆယ့်နှစ်၊ အိမ်ရွှေပျော် ၃၂

လေးဆယ်သော်၊ ဝက်လိုက်လာ ၄၀

၎င်းနှစ်ပင်ဖွား၊ ကျင်သားနန်းလျှာ ၄၀

ပဉ္စာနော၊ ပြည်မှနှင့် ၅၉

ဦးရေ	မင်းအမည်နှင့် အကြောင်းအရာ	နန်းတက် သက္ကရာဇ်
------	---------------------------	---------------------

ပြုရွာမင်း ၂-ပါး

၁	ခြောက်ဆယ်လျှင်၊ ပြုရွာတွင်၊ မဟာသမ္ဘဝ	၆၀
၂	သောဆ၊ စူဠသမ္ဘဝါ	၆၆

သရေခေတ္တရာမင်းဆက်

၁	အနှင့်အာ၊ ဒုတ္တဘောင်	၁၀၁
၂	အိမ်ထောင်ဦး၊ ဒုတ္တရန်	၁၇၁
၃	အင်နောစံ၊ ရန်ဘောင်ခါ	၁၉၃
၄	ကြိုင်လှစွာ၊ ရန်ဘန်ပိုင်	၂၄၃
၅	ကြာကိုးဆိုင်၊ ရက္ခိုင်ဖြစ်	၂၉၃
၆	စစ်ကြီးလာ၊ ခံလောင်းခေါ်	၃၂၄
၇	စည်သူကျော်၊ လက်ခိုင်စိုး	၃၆၂
၈	ဆယ်ကိုးသာ၊ သီရိခံ	၃၉၆
၉	ဝေးကွာလံ၊ သီရိရာဇ်	၄၂၄
၁၀	ဝေးစင်စစ်၊ ငတပါး	၄၃၃
၁၁	ဝေးရပ်လား၊ ပါပိယံ	၄၈၄
၁၂	မြဲမြဲနေ၊ ရံမုက္ခ	၅၅၀
၁၃	ပြည်သာမှ၊ သိခံဆက်	၅၆၅
၁၄	ပြည်သူရက်၊ မုဉ္ဇလိန်	၅၆၈
၁၅	မြရွှေစိန်၊ ဘေရိန္ဒ	၅၈၃
၁၆	ပဉ္စာနောပဉ္စ၊ မုဉ္ဇလရာဇာ	၅၉၅
၁၇	ခြောက်ရာမြည်၊ ညီပုဏ္ဏ	၆၀၀
၁၈	ခြောက်ရာသုံး၊ သာခရောက်	၆၀၃
၁၉	ခြောက်ရာခြောက်၊ သာသိစိုး	၆၀၆
၂၀	ခြောက်ရာကိုး၊ ညီကန္တ	၆၀၉
၂၁	ခြောက်ရာဆယ်၊ နောင်ကံတက်	၆၁၀
၂၂	သာစေက်၊ နောင်ဘိဇ္ဇ	၆၁၃
၂၃	သာထေ၊ မုဉ္ဇရီ	၆၁၇

နန်းစံသတ္တ၊ ရောက်ကာလတွင်၊ ဒေါဒေါရသ၊ ဒွေသေသနှင့်၊ မူလထောင်ဖြူပြီ။

ဦးရေ

မင်းအမည်နှင့် အကြောင်းအရာ

နန်းတက်
သက္ကရာဇ်

သက္ကရာဇ် ၆၁၇-ခုတွင် သုမုန္တရီမင်း မင်းပြုသည်။ နန်းစံ ၇-နှစ်။
 သက္ကရာဇ် ၆၂၄-ခုတွင် ၆၂၂-ခုကို ဖြိုသည်။ အကြောင်း ၂-ခုထားသည်။
 ဖြိုလေပြီးသောကိန်းဟောင်းကို ဒေါဒေါရသကိန်းဟု ခေါ်သည်။

၂၄	ကီ၊ အဒိတျာ	၂
၂၅	ပါ၊ ပညာနဂရ	၅
	သောဠသ၊ ပြည်ကြီးညှိုး	၁၆
	တဆယ့်ကိုးတွင် တောင်ညိုပျက်၍ပြား	၁၉
	နှစ်ဆယ့်ငါးမှာ သက်သာပန်းတောင်းတိမ်း	၂၅
	အဋ္ဌဝီသကိန်းတွင် မင်းတုန်းကျိုး	၂၈

ပုဂံမင်းဆက်

၁	နှစ်ဆယ့်ကိုးတွင်၊ ဆယ့်ကိုးရွာကို၊ မဟာသမုဒ္ဒရာဇ်ဖွဲ့	၂၉
၂	ခုနှစ်ဆယ့်လေးနှစ်၊ ရသေ့ကြောင်မင်းဖြစ်	၇၄
၃	ရှစ်ဆယ့်ကိုး၊ ဥမျိုးမင်း	၈၉
၄	အသစ်လင်း၊ ထီးမင်းယိုင်	၁၆၄
၅	ခြံမြံခြံမြံအိုင်၊ ယဉ်မင်းပိုက်	၂၂၁
၆	ခါလိုက်သင့်၊ ပိုက်သေဉ်လည်	၂၄၆
၇	ခါသင့်သည်၊ သေဉ်လည်ကြောင်	၂၆၆
၈	ညီနောင်ကိုး၊ ကြောင်တူရစ်	၃၀၉
၉	စင်စစ်လှ၊ သည်ဆံမင်း	၃၃၄
၁၀	စေသူအင်း၊ မုက္ခမန်	၃၆၁
၁၁	သုံးလခွဲသော်၊ သူရဲမင်းပြုပြန်	၃၆၁
၁၂	လေးအားသန်၊ ရမုန်ဖျား	၄၁၆
၁၃	လေညာယား၊ သိုက်တိုင်တည်	၄၃၈
၁၄	လေလာများ၊ သားသေဉ်လည်	၄၄၅
၁၅	လေဗေလည်၊ သေဉ်လည်ပိုက်	၄၅၄
၁၆	လေသိုက်ကိုး၊ ခဲလောင်းခါ	၄၆၉

ဦးရေ	မင်းအမည်နှင့် အကြောင်းအရာ	နန်းတက် သက္ကရာဇ်
၁၇	လေတာနော၊ ညီခဲလတ်	၄၇၉
၁၈	လေနောအပ်၊ သားထွန်တိုက်	၄၉၁
၁၉	မြို့နန်းစိုက်၊ ထွန်ပစ်ဆက်	၅၀၃
၂၀	မြို့ကျုံးနက်၊ ထွန်ခြစ်ရှင်	၅၂၀
၂၁	ပန်းညီပင်၊ စောရဟန်း....	၅၃၅

သတ္တဗိသာ၊ ရောက်သောအခါတွင်၊ သေသာဒ္ဒယ၊ အကြွင်းချ၍၊ ခ ဆ ပဉ္စာ၊
ကောဇာထောင်ဖြိုပြန်။

ပုပ္ပါးစောရဟန်းမင်းသည် ၅၃၅-ခုနှစ်တွင် မင်းပြုသည်။ နန်းစံ ၂၇-နှစ်။
သက္ကရာဇ် ၅၆၂-ခု ရောက်သောအခါ သေသအကြွင်း ၂-ခုထား၍ ၅၆၀-ကို
ဖြိုပြန်သည်။ ဖြိုပြီးသော ကိန်းဟောင်းကို ခ ဆ ပဉ္စာကိန်းဟုခေါ်သည်။

၂၂	ကံ၊ ရွှေအုန်းသီးစိုးစံ	၂
၂၃	အောင်လံ၊ ပိတ်သို့	၁၄
၂၄	ကြာငုံ၊ ပိတ်တောင်	၂၂
၂၅	ထွတ်ခေါင်၊ ငခွေး	၇၂
၂၆	ထွန်းရောင်၊ မြင်းကျေး	၇၈
၂၇	ရွှေရေး၊ သိမ်	၈၈
၂၈	နောဆ သိန်းခွန်	၉၆
၂၉	အနက်သန်၊ ရွှေလောင်းစိုး	၁၀၆
၃၀	အင်းအိုင်ဖြိုး၊ ထွန်တွင်းရ	၁၁၅
၃၁	အကြူးလှ၊ ရွှေမှောက်ယူ	၁၂၄
၃၂	အောင်လံထူ၊ ထွန်လွတ်ဝင်	၁၄၇
၃၃	အသာလွင်၊ စောခင်နှစ်	၁၆၄
၃၄	နောကော်၊ ခဲလူးတွင်	၁၉၁
၃၅	ကြိုင်နံ့ရှင်၊ ပျဉ်ပြားမင်း	၂၀၈
၃၆	ကြပ်ကြပ်မင်း၊ မင်းတံနက်	၂၂၀
၃၇	ကြာညိုရွက်၊ စလေသား	၂၃၈
၃၈	ကြာသီးစား၊ သိန်းခိုမှတ်	၂၆၃
၃၉	ဒွေသတ်နော၊ တောင်သူခေါ်	၂၇၉
၄၀	စံအကျော်၊ ကွမ်းဆော်တက်	၃၁၂

ဦးရေ	မင်းအမည်နှင့် အကြောင်းအရာ				နန်းတက် သက္ကရာဇ်
၄၁	စိုးစံဆက်၊ ကြည်စိုးစိုး	၃၃၃
၄၂	သုံးရဲသုံးဆယ့်ကိုး၊ စုက္ကတေး	၃၃၉
၄၃	ဆိမ့်သာလေး၊ နော်ရထာ	၃၆၄
၄၄	တြိန်းနောသတ္တာ၊ ဥပရာစောလူး	၃၉၇
၄၅	ဝိက်ကြီးညွန့်၊ ကျန်စစ်မှတ်	၄၂၃
၄၆	လူများနတ်၊ စည်သူလောင်း	—	၄၅၀
၄၇	မြင့်ကြာနှောင်း၊ ရှင်စောရ	၅၂၀
၄၈	၎င်းရက်ပင် ကုလားကျ	၅၂၀
၄၉	ပွင့်ငုံစ၊ နရသိခံရာဇ်	၅၂၃
၅၀	ပွင့်ငုံသစ်၊ နရပတိစိုး	၅၂၆
၅၁	ငါးရဲငါးဆယ့်ကိုး၊ ထီးလှိုင်မင်း	၅၅၉
၅၂	မရင်းအင်း၊ မင်းကျစွာ	၅၈၁
၅၃	ပည်းနောသတ်မှာ၊ ဥဇနာသားတော်	—	၅၉၇
၅၄	သွပ်နှမ်းခေါ်၊ သားမြာဘ	၆၀၂
၅၅	သောဇ္ဇာ၊ ကျော်စွာပိုင်	၆၄၆
၅၆	သင်းသင်းကြိုင်၊ စောနစ်ခန့်	၆၆၂
၅၇	သာယာလွန်၊ စောမွန်နစ်၊ နွယ်စစ်မပြား၊ စိုးပိုင်စား	၆၈၄
	တကားနော၊ စောကဲလက်ထက်၊ ပုဂံပျက်၊ မင်းဆက်အကျဉ်းချုပ်	၇၂၉

မြင်စိုင်း၊ မက္ခရာ၊ ပင်လယ်၊ သုံးမြို့တည်။

၁	သံသော့ငုတ်၊ အဟုတ်မြင်စိုင်းမှာ၊ ရာဇသင်္ကြံ၊ နန်းစံစိုးပိုင်သ	၆၆၂
၁	၎င်းနှစ်တွင်၊ အသင်္ခယာ၊ မက္ခရာဝယ်တဌာန	၆၆၂
၁	၎င်းနှစ်ပင်၊ ပင်လယ်တွင်၊ တစီးရှင်သီဟသူ၊ စိုးယူထီးနန်းရ	၆၆၂

ဦးရေ

မင်းအမည်နှင့်အကြောင်းအရာ

နန်းတက်
သက္ကရာဇ်

.... ပင်းယမင်းဆက်

၁	သော်တာလ၊ ပင်းယတည်သည် တစီးရှင်	၆၇၄
၂	သာရွှင်လှ၊ ဥဇနာ	၆၈၄
၃	ထွန်းနေဝါ၊ ငါးစီးရှင်	၄၀၄
၄	ထင်အံစာ၊ ကျော်စွာငယ်	၇၁၃
၅	တယ်ကြူးစ၊ နရသူ	၇၂၃
၆	ထူကျော်သောင်း၊ ခြေပြောင်ဥဇနာ၊ မင်းခြောက်ဆက်၊ တည်လျက်ပင်းယမှာ။	၇၂၆

စစ်ကိုင်းမင်းဆက်

၁	သာယာဝိုင်း၊ စစ်ကိုင်းတည်သည့်သခံယာ	၆၈၄
၂	သာကိုးကျော်၊ နောင်တော်တရဖျား	၆၉၂
၃	သားကိုးရောင်၊ ရွှေတောင်တက်	၆၉၈
၄	တက်နေဝါ၊ ကျစွာပေ	၇၀၄
၅	တက်နေသဲ၊ မင်းရဲကြီး	၇၀၆
၆	ထီးအလှ၊ တရဖျား	၇၁၄
၇	တိုက်အားသွင်း၊ မင်းဖျောက်ခံ	၇၁၆
	ထွန်းကျော်သောင်း၊ ထောင်းထောင်းညက်ညက်၊ စစ်ကိုင်း ပင်းယ၊ နှစ်ဌာနကို၊ ရှမ်းကဖျက်၊ မင်းဆက်ခြမ်းခြမ်းကျိုး	၇၂၆

ပဌမအင်းဝမင်းဆက်

၁	ထိန်ကျော်ဟိုး၊ သတိုးဖျား	၇၂၆
၂	တကားနော၊ စောက်မှတ်	၇၂၉
၃	တပ်သာချ၊ တရဖျား	၇၆၂
၄	နှစ်-မခြားခင် မင်းခေါင်ကြီး	၇၆၂
၅	ထီးရှစ်လီ၊ သီဟသူ	၇၈၄
၆	ထူရွှေတွင်း၊ မင်းလှငယ်	၇၈၇
၇	တယ်ရွှေထွေး၊ ကျေးတောင်ညို၊ လကိုဆို၊ ပေါင်းသတ္တ	၇၈၇
၈	ဒါရုရ၊ မိုးညှင်းဖြစ်	၇၈၈

ဦးရေ	မင်းအမည်နှင့်အကြောင်းအရာ	နန်းတက် သက္ကရာဇ်
၉	ရှားနှစ်အဲ၊ ရဲကျော်စွာ	၈၀၁
၁၀	ရွှေနန်းလော၊ ထူပါရုံဒါယကာ နရပတိကြီး	၈၀၄
၁၁	ရွှင်စံနိုး၊ မင်းကြီးမဟာသိဟသူရ	၈၃၀
၁၂	ရံဝန်းခ၊ ဒုတိယမင်းခေါင်ခါ	၈၄၂
၁၃	ရွှင်သာစံ၊ နန်းကြော့ရှင်	၈၆၃
၁၄	ရွှေရင်ရံ၊ သိုဟံပွား	၈၈၈
၁၅	ကိုးနတ်စား၊ ခိုမိုင်းစိုး	၉၀၃
၁၆	ကိုးနတ်ရဲ၊ မိုးပြဲနရပတိခံ	၉၀၈
၁၇	နောအင်းစံ၊ စည်သူကျော်ထင်ခါ	၉၁၃
၁၈	နောအံသာ၊ သတိုးစော	၉၁၆
	နောလေမြင့်၊ ပြည်ကခွါ	၉၄၅
၁၉	လက်ယာစောင့်၊ တိဝဿော	၉၄၅
၂၀	နောလေရဲ၊ ရဲကျော်စွာ	၉၄၈
	နောပဇ္ဇာပဇ္ဇ၊ ပြည်သို့စုန်၊ တောချိုဖြစ်သည်လေးနှစ်မျှ	၉၅၅

တောင်ငူနှင့် ဟံသာဝတီ

	နည်းတဝ၊ တောင်ငူ ပြည်၊	
	ရွှေဝတည်ခြားနားစ	
၁	ရွှင်သာလှ၊ ပိုင်သဇေယသူ	၈၆၄
၂	ရင်ကိုးငူ၊ ရွှေထီးစိုး	၈၉၂
၃	ကိုးအချင့်၊ ဘုရင့်နောင်	၉၁၂
၄	နောလေးဆောင်၊ တောင်ငူရောက်	၉၄၃
	နောသောအောက်၊ ပျက်စီးပြန်	၉၆၁

ပြည်မြို့

၁	ရွှေလှေလှံ၊ ပြည်စံသတိုးစော	၈၄၄
၂	ရွှေရောင်ရော၊ ဘုရင်ထွေး	၈၈၈
၃	ရွှစ်ကိုးလေး၊ နရပတိကြီး	၈၉၄
၄	ကိုးနှင့်နိုး၊ ညီမင်းခေါင်	၉၀၀
	ကိုးနေလောင်၊ တပင်ရွှေထီးဖျက်၊ သတိုးနန်းစောင်ဆက်၊	
	ပြည်မြို့ဖြန်းဖြန်းပျက်	၉၀၄

ဦးရေ

မင်းအမည်နှင့် အကြောင်းအရာ

နန်းတက်
သက္ကရာဇ်

တောင်ငူ နောက်ဆက်

၁	နောစေက်၊ နောက်ဆက်တောင်ငူ၊ ညီတော်မင်းခေါင်ယူ	၉၁၃
၂	နောဝိုက်သူ၊ သည်ဦးဘုန်း၊ ရွှေနန်းတည်စံတုန်း	၉၄၆
၃	နောထန်းအုန်း၊ နတ်ရှင်နောင်	၉၇၁
	နောထွတ်ခေါင်၊ တောင်ငူပျက်	၉၇၂

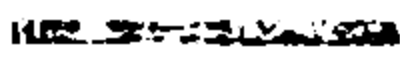
ဒုတိယအင်းဝမင်းဆက်

၁	တချက်အင်းဝမှာ၊ နောပဉ္စာနဝ၊ ညောင်ရမ်းရောက်	၉၅၉
၂	နောသောထောက်၊ နောက်ဘက်လွန်	၉၆၇
၃	နောနောနံ၊ မင်းဒိဗ္ဗ	၉၉၀
၄	နောနောအ၊ သာလွန်မင်း	၉၉၁
၅	အင်းနှင့်အနီး၊ ငါးထပ်ကြီး	၁၀၁၀
၆	အနီးကျော်စွာ၊ ပြည်မင်းခါ	၁၀၂၃
၇	အာဏာစက်ဝင်း၊ ဆယ့်တလနှင့် ပြောင်းသည့် အိမ်ရွှေမင်း	၁၀၃၄
၈	၎င်းနှစ်ပင်၊ အင်္ဂါမင်း	၁၀၃၄
၉	အင်းနှင့်သာနေ၊ မင်းစနေ	၁၀၆၀
၁၀	ဧနီတောသား၊ တနင်္ဂနွေမင်းတရား	၁၀၇၆
၁၁	အနားကိုးမြွာ၊ နံဇိဝှါ	၁၀၉၅
	အာဏုဥစော၊ နန်းကလျော	၁၁၁၃

ကုန်းဘောင်ဆက်

၁	ဥဩဥလာ၊ ကုန်းဘောင်လောင်းရာဇာ	၁၁၁၄
၂	အအာကံ့ကော်၊ သားဦးစစ်ကိုင်းပျော်	၁၁၂၂
၃	အံအော်ကြာဖြူ၊ သာလတ်ရွှေနန်းယူ	၁၁၂၅
၄	ဥဦဇေယာ၊ ငါးထပ်ဒါယကာ	၁၁၃၈
၅	ဧလှိုင်စွာ၊ ဇိဝှါမင်းဖောင်းကား	၁၁၄၃
၆	ရက်ကားသတ္တ၊ ရောက်လက၊ အမရပြည်ကြီးပိုင်	၁၁၄၃
	အင်းအိုင်ဝိုက်လည်၊ မြို့ကြီးတည်၊ မြို့မည် အမရ၊ သာမောလှ၊ မှတ်ကြမင်းစဉ်စာ	၁၁၄၄

ဤသို့ဆိုခဲ့ပြီးသော ဥပဒေသ နည်းတို့ဖြင့် မှတ်သားသည် ရှိသော် ဓလျှောက်ရင်းတိုင်း နန်းစံ သက္ကရာဇ်ကိုလည်း သိရာ၏။ နန်းစံသက္ကရာဇ်ကို သိသဖြင့် စည်းစိမ် နှစ်-လ-ကိုလည်း သိရာ၏။ သက္ကရာဇ် လ-နေ့ ပွား၍လာသဖြင့်၊ ဒေါဒါရသကိန်း။ ခ ဆ ပဉ္စာ' ကိန်း နှစ်ရပ် တို့ကိုလည်း သိရာ၏။

၈၆-ပုစ္ဆာ။ ။ဘုရားသခင်သည် မဟာသမ္မတ မင်းမှစ၍ မန္တာတ် စကြာမင်း တိုင်အောင် မင်းစဉ်မပြတ် ပြုကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ မဟာသမ္မတ မင်းမှစ၍ စေတီယမင်းတိုင်အောင် မင်းစဉ်မပြတ်ပြုကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ မဂ္ဂဒေဝမင်း မှစ၍ နေမိမင်းကြီးတိုင်အောင် တယောက်ဖြင့် ယုတ်သော ရှစ်သောင်းလေးထောင် သော မင်းတို့သည် မင်းစဉ်မပြတ်ပြုကြောင်းကို လည်းကောင်း၊ ဥက္ကာမုခမင်းမှစ၍ ကိုယ်တော်တိုင်အောင် ရှစ်သောင်းနှစ်ထောင် တကျိပ်သုံးယောက်သော မင်းတို့သည် အသမ္ဘိန္ဒူဝတ္တိယနွယ်စစ် ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ အကြောင်းဆိုင်ရာ သိလို နှာလိုသော သတ္တဝါတို့ကို သိသာမှတ်သားစေခြင်းငှါ ဟောတော်မူပါသည်။

သာသနာတော်၌ လာသော အစဉ်ကိုလည်း သိစေလိုသော သမ္မာဆန္ဒ ရှိတော် မူသော မဟာဝင်ဆရာ၊ ဒီပဝင်ဆရာမြတ်တို့သည် မဟာသမ္မတမင်းမှ စ၍ သုံးသိန်း သုံးသောင်း လေးထောင် ငါးရာ့ ခြောက်ကျိပ် ကိုးယောက်သော မင်းတို့ကိုလည်း ကောင်း၊ သီဟဗာဟုမင်းမှစ၍ လင်္ကာဒီပကျွန်း၌ ဖြစ်ကုန်သော ဝိဇယဗာဟု အစရှိ ကုန်သော ခြောက်ကျိပ်ခြောက်ယောက်သော မင်းတို့ကိုလည်းကောင်း ပြဆိုပါသည်။ ဗိမ္ဗိသာရမင်း အဇာတသတ်မင်းတို့မှစ၍ သုံးကျိပ်မျှလောက်သော မင်းတို့၏ အစဉ် အဆက်ကိုလည်း ဗုဒ္ဓဘောသဆရာပင် အဋ္ဌကထာကျမ်းတို့၌ ပြဆိုပါသည်။

ကလျာဏီ ကျောက်စာတွင်းလည်း ရာမညဒေသ၌ ဖြစ်ကုန်သော အစဉ်အဆက် ဖြစ်သော သာသနာစောင့်မင်းတို့ကို ပြသရေးထားခဲ့ပါသည်။ ထိုသို့ ပြဆိုခဲ့သော သဗ္ဗညုဘုရားသခင် ထုံးကိုလည်းကောင်း၊ ကျမ်းပြုဆရာမြတ်တို့၏ ထုံးကိုလည်း ကောင်း နှစ်လုံးသွင်းတော်မူ၍ သာသနာတော် အစဉ်ရောက်ဟန်ကို အလွယ်တကူ သိပါရအောင် ပြတော်မူပါ။

၈၆-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။သာသနာတော် အစဉ်ရောက်ဟန်ကို သိလိုပါသည်ဟု မေး လျှောက်ရာ၌ -

သာသနာတော်သည် ဘုရားသခင်၏ ဓမ္မစက်၊ သာသနာပြုမင်း၏ အာဏာစက်နှစ်ပါးကို အမှီတံကဲ သဟဲပြုရမှ တိုးတက်ပြန့်ပွား စည်ကားထွန်းလင်းနိုင်ရာသည်။ မဇ္ဈိမဒေသ၊ သီဟိုဠ်၊

သရေခေတ္တရာ၊ ပုဂံ၊ မြင်စိုင်း၊ စစ်ကိုင်း၊ ပင်းယ၊ အင်းဝ၊ မန္တလေးအစရှိသော တိုင်းကြီး ပြည်ကြီး ထီးဆောင်းနန်းနေ သာသနဒါယကာ သာသနာပြုမင်းတို့၏ တည်ရာ အရပ်၌ သာ သာသနာတော် အစဉ်ရောက်သည်ဖြစ်၍ အထက်ပြခဲ့သော ရာဇဝင်လာ၊ သာသနာပြု မင်းစဉ်အတိုင်း သာသနာတော် ဆောက်ဟန်တည်ဟန်ကို အကျဉ်းအားဖြင့် မှတ်ယူသင့်သည်။

၇၇-ပုစ္ဆာ။ ။နိဖလံ၊ နာရဏီ၊ နာရဝေါအစရှိသော ရွှေတို့၏ အမျိုးတို့သည် ဆယ်ပါးရှိကြောင်းကို ပြောဆိုကြပါသည်။ အချို့ကလည်း ရွှေမျိုးတို့ကို ကျမ်းဂန် မထွက်မဆိုဟု ပြောပြန်ခဲ့ပါသည်။

ဘုံခဏ်းပျို့ တွင်လည်း “နာလိမုတ္တာ၊ မည်ထုတ်စသည်၊ ကမ္ဘာ့ကျက်သရေ၊ ဆယ်ပါး ရွှေဖြင့်” ဟူ၍ စပ်ဆိုပြန်ပါသည်။ ကျမ်းဂန်လာကြောင်း မလာကြောင်းကို သိလို ပါသည်။

၇၇-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။နိဖလံ၊ နာရဏီ၊ နာရဝေါ အစရှိသော ရွှေမျိုးဆယ်ပါးတို့ကို ကျမ်း ဂန်လာ မလာကို မေးရာ၌-

သုဝဏ္ဏံ ကနကံ ဇာတ-ရူပံ သောဏ္ဏဉ္စ ကဉ္စနံ။
သတ္ထုဝဏ္ဏော ဟရိံ ကမ္ပု၊ စာရု၊ ဟေမဉ္စ ဟာဠကံ။
တပနီယံ ဟိရညံတ-ဗြေဒါ၊ စာမိကရမ္ပိစ။
သာတကုမ္ဘံ တထာ ဇမ္ပု၊ နဒံသိဂီစ နာရိယံ။
ဟူ၍ အဘိဓာန်တွင်လာသည်။

သုဝဏ္ဏံ၊ ရှေ့။ ကနကံ၊ ရှေ့။ ဇာတရူပံ၊ ရှေ့။ သောဏ္ဏံ၊ ရှေ့။ ကဉ္စနံ၊ ရှေ့။ သတ္ထုဝဏ္ဏော ရှေ့။ ဟရိံ၊ ရှေ့။ ကမ္ပု၊ ရှေ့။ စာရု၊ ရှေ့။ ဟေမံ၊ ရှေ့။ ဟာဠကံ၊ ရှေ့။ ဟိရညံ၊ ရှေ့။ ။ ရှေ့ပရိ ယာယ် တဆယ့်သုံးပုဒ်။

စာမိကရံ၊ ဂီဝါရှေ့။ သာတကုမ္ဘံ၊ နိတုံရှေ့။ (နိဋ္ဌုန်ရှေ့ဟူ၍လည်း ရာဇမဏိစူဠာ ကျောက်စာတွင် ရေးသည်)။ တထာ၊ ထိုမှတပါး။ ဇမ္ပု၊ နဒံ၊ ဇမ္ပု၊ ရာဇံရှေ့။ သိဂီ၊ သိဂီနိကံရှေ့။ ဣမေ၊ ဤရွှေတို့ကား။ တဗြေဒါ၊ ထိုရွှေအထူးတို့တည်း။ အယံ၊ ဤသိဂီသဒ္ဒါသည်။ နာရိယံ၊ ဣတ္ထိလိင်တည်း။

ဋီကာ၌လည်း - စာမိကရာဒယော စတ္တာရော တဗြေဒါ တဿ သုဝဏ္ဏဿ ဝိသေ- သာ။ ဟူ၍ ဂီဝါရှေ့၊ နိတုံရှေ့၊ ဇမ္ပု၊ ရာဇံရှေ့၊ သိဂီနိကံရှေ့ဟူ၍ ရွှေမျိုးလေးပါးရှိကြောင်း ကို ဆိုသည်။

ထိုလေးပါးတို့တွင် စာမိမည်သော ပန်းပွင့်မှ ဖြစ်သော ရှေ့သည် စာမိကရရှေ့ မည်၏။ ပဒုမ္မာဝတ်ဆံဝတ်မှုန်နှင့်တူသော ရှေ့သည် သာတကုမ္မရှေ့မည်၏။ 'ဇမ္ဗူ့သပြေသီးမှဖြစ်သော ရှေ့သည် ဇမ္ဗူ့နဒရှေ့မည်၏။ သိဂီမည်သော ငါး၏ အဆင်းနှင့်တူသော ရှေ့သည် လည်းကောင်း၊ ထိုငါးနှင့်တူသော ကျောက်စိုင်မှ ဖြစ်သော ရှေ့သည်လည်းကောင်း သိဂီရှေ့မည်၏ ဟူလိုသည်။

အမရကောသဋ္ဌိကား-စာမိကရ စသောရှေ့တို့သည် ရှေ့သာမညမည်၏။ သိဂီရှေ့ကား ဝိသေသတည်းဟုဆိုသည်။ ဤသို့ အဘိဓာန်စာကိုယ်၊ ဋီကာ၊ အမရကောသကျမ်းတို့၏ အလိုအားဖြင့် ရှေ့မျိုးလေးပါးရှိသည်ကို သိသာသည်။

အင်္ဂုတ္တိုရ် အဋ္ဌကနိပါတ် ဥပေါသထဝဂ်တွင် -

သိဂီ သုဝဏ္ဏံ အထဝါပိ ကဉ္စနံ၊
ယံ ဇာတရူပံ သာတကန္တိ ဝုစ္စတိ။

သိဂီ၊ ရှေ့။ သုဝဏ္ဏံ၊ ရှေ့။ ကဉ္စနံ၊ ရှေ့။ ဇာတရူပံ၊ ရှေ့။ သာတကံ၊ ရှေ့ဟူ၍ ရှေ့မျိုးတို့ကို သာမညဆိုသည်။

ဝိမာနဝတ္ထုအဋ္ဌကထာဋ္ဌိကား။

ယထေဝ ဟိ မနုဿ ပရိဘောဂသုဝဏ္ဏေသု ယုတ္တကတော ဒသဝိဓံ သေဋ္ဌံ။ ဒသဝိဓတော။ ဩက္ကရုပ္ပန္နံ။ တတော ယံကိဉ္စိ ဒိဗ္ဗသေဋ္ဌံ။ ဧဝံ ဒိဗ္ဗသုဝဏ္ဏေပိ စာမိကရတော သာတကုမ္မံ သာတကုမ္မတော ဇမ္ဗုနဒံ။ ဇမ္ဗုနဒတော သိဂီသုဝဏ္ဏံ။ တံဟိ သဗ္ဗသေဋ္ဌံ။ ဟူ၍လာသည်။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။လူတို့သုံးဆောင်သော ရှေ့တို့တွင် ယုတ္တကရှေ့ထက် ဒသဝိဓရှေ့သည် မြတ်၏။ ဒသဝိဓရှေ့ထက် ဩက္ကရုပ္ပန္နရှေ့သည် မြတ်၏။ ထို့ထက် အလုံးစုံသော နတ်တို့၏ ရှေ့သည် မြတ်၏။ နတ်တို့၏ရှေ့တွင်လည်း စာမိကရရှေ့ထက် သာတကုမ္မရှေ့သည် မြတ်၏။ သာတကုမ္မရှေ့ထက် ဇမ္ဗုနဒရှေ့သည် မြတ်၏။ ဇမ္ဗုနဒရှေ့ထက် သိဂီရှေ့သည် မြတ်၏။ ထိုသိဂီရှေ့သည် ခပ်သိမ်းသော ရှေ့ကိုထက် မြတ်၏ဟူလိုသည်။

ဤရှေ့မျိုးတို့တွင် ဒသဝိဓရှေ့ ဟူသည်ကား ဆယ်ပါးအပြားရှိသော ရှေ့ပင်ဖြစ်သည်ဟု ဆိုကြကုန်၏။ ဤသို့ဆိုသည့်အလိုကို ထောက်သော် ရှေ့မျိုးဆယ်ပါးသည် ကျမ်းထွက်စကား ပင် ဖြစ်သည်ဟု ယူရန်ရှိ၏။ သရုပ်မူကား ကျမ်းဂန်မတွေ့။ ဒသဝိဓဟူသည် ရှေ့မျိုးအထူး အခြားပင် ရှိသေးသည်ဖြစ်မှုကား ဆယ်ပါးသောရှေ့ပင် မဟုတ်ချေသေး ယူသင့်သည်။ ကျမ်းဂန်တို့သည်ကား များပြားလှသည်။ အလုံးစုံသော ကျမ်းဂန်တို့ကို စေ့စေ့စုံစုံမတွေ့ရ ၍ အပြည့်အစုံ အကုန်အစင် မဆိုနိုင်သည့်။ ကျမ်းဂန်သိမြင်ပြီးသော ဆရာတို့ကား နိဗ္ဗာန်၊ နာရဏီ၊ နာရဝေါစသော ဝေါဟာရရှေ့တို့သည် ကျမ်းကြီး ကျမ်းခိုင်ထွက်သောစကားမဟုတ်။ နောက်မှ သမုတ်ခေါ်ခေါ်သော စကားသာဖြစ်သည်ဟု မိန့်ကုန်သည်။

မနုဿာရ စကားပြေ အကျယ် လောကီ ပရိဘောဂ စာငယ် ကျမ်းငယ်တို့၌ တွေ့မြင် ဖူးသည်မှာ ရွှေမျိုးအပါး နှစ်ဆယ်တည်း။

နှစ်ဆယ်ဟူသော်ကား—

အရမတ်၊ အညမတ်၊ အဉ္စမတ်၊ နိရမတ်၊ နာရဏီ၊ နာရကာ၊ နာရမုတ္တာ၊ နာလာရေ၊ အတ္တရဏီ၊ ဥရဏီ၊ ဥရကုတ်၊ ဥတဝါ၊ သုဝဏ္ဏသာရ၊ သုဝဏ္ဏရာဂီ၊ သုဝဏ္ဏမဏီ၊ သုဝဏ္ဏရသံ၊ ဇမ္ဗုနဒ၊ ဇာတရူပ၊ သိင်္ဂီနိက္ခ၊ ဝိဟနက၊ ဤသည်လျှင် အပါး နှစ်ဆယ်တည်း။

အရမတ်၊ အညမတ်၊ အဉ္စမတ်၊ နိရမတ်။ ဤလေးပါးကား ငွေကထွက်သည့်ရွှေတည်း။

နာရဏီ၊ နာရကာ၊ နာရမုတ္တာ၊ နာလာရေ။ ဤလေးပါးကား နဂါးကထွက်သည့် ရွှေ တည်း။

အတ္တရဏီ၊ ဥရဏီ၊ ဥရကုတ်၊ ဥတဝါ၊ ဤလေးပါးကား မြေကထွက်သည့် ရွှေတည်း။

ဥတဝါရွှေကို ဥချည်နှင့် လှော်လျှင် သုဝဏ္ဏသာရ ဖြစ်၏။ သုဝဏ္ဏသာရကို ရာဂီငါးပါး နှင့် လှော်လျှင် သုဝဏ္ဏရာဂီ ဖြစ်၏။ သုဝဏ္ဏရာဂီကို ကျောက်မျိုးတဆယ့်နှစ်ပါးနှင့် လှော် လျှင် သုဝဏ္ဏမဏီဖြစ်၏။ သုဝဏ္ဏမဏီကို ပြဒါးနှင့်လှော်လျှင် သုဝဏ္ဏရသံဖြစ်၏။ ဤလေး ပါးကား ဇော်ဂီကဖြစ်သော ရွှေတည်း။

ဇမ္ဗုနဒ၊ ဇာတရူပ၊ သိင်္ဂီနိက္ခ၊ ဝိဟနက။ ဤလေးပါးသည် ကမ္ဘာမြေက ဖြစ်သော ရွှေတည်း။

တနည်း။ ။ရွှေမျိုးကား တဆယ့်နှစ်ပါးတည်း။

တဆယ့်နှစ်ပါးဟူသော်ကား။

နိဖလံ၊ နာရဏီ၊ နာရဝေါ၊ နာလိကာ၊ နာလိမုတ္တာ၊ အဉ္စနီ၊ အဉ္စနီမုတ္တာ၊ အဇတဝနီ၊ ဇာတရူပ၊ ဥရဏီတာ၊ သိင်္ဂီနိက်၊ ဇမ္ဗုရာဇ်။ ဤသည်လျှင် ရွှေမျိုးတဆယ့်နှစ်ပါးတည်း။

နိဖလံရွှေရှစ်ဆယ်ကို ခြောက်ဆယ်တင်အောင် လှော်မှ နာရဏီဖြစ်သည်။ နာရဏီခြောက် ဆယ်ကို လေးဆယ့်ငါးကျပ် တင်အောင် လှော်မှ နာရဝေါဖြစ်သည်။ နာရဝေါရွှေ လေး ဆယ့်ငါးကျပ်ကို သုံးဆယ့်သုံးကျပ် ခုနှစ်မူး တပဲနှစ်ရွေး တင်အောင်လှော်မှ နာလိကာ ဖြစ်သည်။ နာလိကာရွှေသုံးဆယ့်သုံးကျပ် ခုနှစ်မူးတပဲနှစ်ရွေးကို နှစ်ဆယ့်ငါးကျပ် သုံးမူး နှစ်ရွေးတင်အောင်လှော်မှ နာလိမုတ္တာဖြစ်သည်။ နာလိမုတ္တာရွှေ နှစ်ဆယ့်ငါးကျပ် သုံးမူးနှစ် ရွေးကို တဆယ့်ကိုးကျပ်နှစ်ရွေးနှစ်ဆန်တင်အောင်လှော်မှ အဉ္စနီဖြစ်သည်။ အဉ္စနီရွှေတဆယ့် ကိုးကျပ် နှစ်ရွေးနှစ်ဆန်ကို တဆယ့်လေးကျပ် နှစ်မူးတပဲ နှစ်နှမ်းတင်အောင် လှော်မှ အဉ္စနီမုတ္တာဖြစ်သည်။ အဉ္စနီမုတ္တာရွှေ တဆယ့်လေးကျပ် နှစ်မူးတပဲ နှစ်နှမ်းကို တဆယ့် ခြောက်မူးတပဲလေးရွေး တဆန်တနှမ်း သုံးမုန်ညင်း နှစ်သန်းခေါင်း တင်အောင်လှော်မှ အဇတဝနီရွှေဖြစ်သည်။ အဇတဝနီရွှေ တဆယ့်ခြောက်မူး တပဲ လေးရွေး တဆန် တနှမ်း

သုံးမုန်ညင်း နှစ်သန်းခေါင်းကို ရှစ်ကျပ် တရွေးသုံးနှမ်း နှစ်မုန်ညင်း တသန်းခေါင်း သုံးကညစ်
 ချေးတင်အောင် လှော်မှ ဇာတရူပရွှေဖြစ်သည်။ ဇာတရူပရွှေရှစ်ကျပ် တရွေး သုံးနှမ်း
 နှစ်မုန်ညင်း တသန်း ခေါင်း သုံးကညစ်ချေးကို ခြောက်ကျပ် သုံးဆန် သုံးနှမ်း လေးသန်း
 ခေါင်း လေးကညစ်ချေး တင်အောင် လှော်မှ ဥရဏီတာရွှေဖြစ်သည်။ ဥရဏီတာရွှေ
 ခြောက်ကျပ် သုံးဆန် သုံးနှမ်း လေးသန်းခေါင်း လေးကညစ်ချေးကို လေးကျပ် နှစ်
 မတ် နှစ်ဆန် သုံးနှမ်း တမုန်ညင်း ခြောက်သန်းခေါင်း နှစ်ကညစ်ချေးတင်အောင် လှော်မှ
 သိင်္ဂီနိက်ရွှေဖြစ်သည်။ သိင်္ဂီနိက်ရွှေ လေးကျပ် နှစ်မတ် နှစ်ဆန် သုံးနှမ်း တမုန်ညင်း
 ခြောက်သန်းခေါင်း နှစ်ကညစ်ချေးကို သုံးကျပ် သုံးမူးတပဲ လေးရွေး နှစ်ဆန် နှစ်နှမ်း
 သုံးသန်းခေါင်း နှစ်ကညစ်ချေးတင်အောင် လှော်မှ ဇမ္ဗူရာဇ်ရွှေဖြစ်သည်။ ဤသို့ဆိုသည်
 များကိုသာ တွေ့ဖူးပေသည်။ ရွှေမျိုးဆယ်ပါးဟူ၍ သင်္ချာတို့ကို ဆိုစဉ်ပြောစဉ်ကိုသာ
 ကြားရသည်။ သရုပ်သင်္ချေကို တိုက်ရိုက်မတွေ့မီ မမှတ်မိရှိသည်။

ဂဂ-ပုစ္ဆာ။ ။ တဆယ့်နှစ်ရာသီ ဖြစ်သော လတို့တွင် သစ်ဆင်းလ
 ဆိုသည်မှာ အဘယ်လကိုဆိုသည်ဟု သိလိုပါသည်။

ဂဂ-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ တဆယ့်နှစ်ရာသီဖြစ်သော လတို့တွင် သစ်ဆင်းလ ဆိုသည်ကို
 မေးရာ၌-

သစ်ဆင်းလဆိုသည်ကား တော်သလင်းလဆိုလိုသည်။ သစ်ဆင်းသဘင် ဆိုသည်လည်း
 တော်သလင်းလ ရေပဲ့သဘင်ကိုပင် ဆိုလိုသည်။ ထို့ကြောင့် သသခါရိက ဉာဏသမ္ပယော
 ဂေါ၊ အစချီသော ရှင်ရဋ္ဌသာရ အခါတော်ပေး မေတ္တာစာ၌-

“ခါကောင်းတည်၍၊ ရွှေပြည်ကြငှန်း၊ မင်းဝံ့စွန်းထက်၊ သိုက်ညှန်းပင်ဆောက်၊ ဆောက်
 တုံအစ၊ လကဆုန်တွင်၊ နယုန်နှယ်ဘာ၊ နံကာရေပြင်း၊ တော်သလင်းဟု၊ သစ်ဆင်းသဘင်၊
 မရောက်ခင်၌၊ ပြီးလျှင်သောအား၊ သိကြားကြန်နက်၊ နန်းသစ်တက်အံ့။

သုဝဏ္ဏသာမ သဌေးခန်းတွင်လည်း- ဝါဆိုဝါခေါင်၊ ယဉ်ဘောင်သစ်ဆင်း၊ တော်သလင်း
 နှင့်၊ သီတင်းကျွတ်သော်။

နဝဒဒေဆို-အံ့မူးပေဆု အစချီရတုတွင်- သစ်ဆင်းရင်သော်ဟု စပ်သည်။ ဤအရာ၌
 ရင်ဟူသည်ကား စီရင်ခန့်ရန်သည်ဟုလိုသည်။

ဟံသာဝတီဖွဲ့ ရာဇဌာနီ အစချီရတုတွင်လည်း- တန်ခူးကဆုန်၊ နယုန်နှယ်ဘာ၊ နံကာ
 ပန်းလှ၊ ရတုသစ်ဆင်း၊ တော်သလင်းဟု၊ သီတင်းကျွတ်ခါ၊ လွတ်တော်မှာ၌၊ ပွဲတော်ကြိုက်
 ၍၊ တဖြိုက်ပြကာ။

ဘဒ္ဒကမ္ဘာ အစချီ စစ်ကိုင်းမင်း ဆွေတော်စဉ်၌လည်း - ဇေယသိခံ၊ နာမထေ့သာ၊ ဥဇ နာဟု၊ သညာဆန်းပြား၊ နန်းတောင်းများလျှင်၊ ငါ့ရဲ့ခုနစ်ဆယ်၊ စွန်းဆွယ်သုံးခု၊ ရတု ဝဿ၊ ကာလသစ်ဆင်း၊ တော်သလင်း၌၊ နန်းခင်းရိပ်ကျယ်၊ ဘုံသာလယ်၌။

မင်းရဲကျော်စွာ စုန်ချောင်း၌လည်း- အာဏာဘုန်းထင်၊ ချောင်းသစ်တွင်မူ၊ သဘင် ပန်းလှ၊ ခါရတုဖြင့်၊ ပျော်မှုစံခင်း၊ တော်သလင်းဟု၊ သစ်ဆင်းအခါ၊ ပျော်ဖွယ်သာတည့်၊ ဗိုလ်ပါတွေ့ဖိုး၊ သဘင်ကြီး၍၊ မငြီးရှုရာ။

မဟာမြတ်မုနိ ကျောက်စာတွင်လည်း- သက္ကရာဇ်သင်္ချာ၊ ကိုးရာခြောက်ဆယ်၊ စွန်းဆွယ် လေးခု၊ ရတုဝဿ၊ ကာလသစ်ဆင်း၊ တော်သလင်းရောက်ခါ။

မင်းရဲနရာချောင်းတွင်လည်း- ကျူးငံကျူးခုန်၊ စက်သံဘုန်ဖြင့်၊ ပဇ္ဇန်မြဲ၊ ခွင့်ရေးနှံ့ သော်၊ မြူးမြဲသစ်ဆင်း၊ တော်သလင်းဟု၊ ငါးစင်းရော၊ ဆက်ကဖြာသား။

ဆီသည်ရွာစားဆို ဒွါဒရာသီဖွဲ့၌- မြစ်ရေကမ်းပြည့်၊ ပန်းလည်းမှည့်၍၊ စည့်စည့်မိုးလ၊ ဘဒ္ဒရနှင့်၊ ပြည့်စအညီ၊ ကန်ရာသီဘု၊ အာနိမြဲခိုင်၊ ရင့်မာသိုင်က၊ မွှေးကြိုင်ပျံ့ရှင်း၊ တော် သလင်းကား၊ မြစ်တွင်းရတု၊ ပန်းလှသဘင်၊ သစ်ဆင်းယင်လျက်။

ဗုဒ္ဓပုတ္တိပျို့တွင်-တောင်လေသန်းလျှင်၊ ပွင့်လန်းရင့်မာ၊ ပေါ်သောခါလည်း၊ ဖေ့ရှာ မျှော်ကိုး၊ လာနိုးနိုးလျှင်၊ တီးတိုးဆိုယှင်း၊ တော်သလင်းဟု၊ သစ်ဆန်းပန်းလှ၊ ရှင်ရေးပြု က၊ သားဦးဘခင်၊ မြော်ချင်တောင့်တ။ ဟူ၍ စပ်တော်မူကြသည်နှင့်အညီ သစ်ဆင်းလ ဆိုသည်ကား တော်သလင်းလကိုဆိုလိုသည်။ သစ်ဆင်းသဘင်ဟူသည်ကား လှေပွဲသဘင် ဆိုသည်ဟု မှတ်သင့်သည်။

၈၉ - ပုစ္ဆာ။ ။ အသမ္ဘိန္ဒဓာတ်တော် ခုနစ်ပါးတွင် စွယ်တော်လေးချောင်း တည်ရာကိုပြုရာ၌ - ဂန္ဓာရတိုင်းဆိုသည်ကား၊ တရုပ်ပြည်ပင် ဖြစ်သည်ဆိုကြပါသည်။ တရုပ်ပြည်သည် ဂန္ဓာရတိုင်း မှန်မည် မမှန်မည်ကိုလည်း သိလိုပါသည်။

သက္ကရာဇ် ၁၁၇၂ ခု၊ တော်သလင်းလဆန်း ၁-ရက်၊ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့။ မုံရွာသီရိမာလာက လျှောက် လာရာတွင် ဖြေဆိုလိုက်သည်ကား။

၈၉ - ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ စွယ်တော်၏ တည်ရာ ဂန္ဓာရတိုင်းကို မေးရာ၌ - တိုင်းကြီးပြည်ကြီးတို့၏ အကြောင်းအရာကို အင်္ဂုတ္တိုရ် အဋ္ဌကနိပါတ်၊ ဥပေါသထဝဂ်၊ သံခိတ္တသုတ်၊ သုဝဇာတ်စသော ဇာတ်နိပါတ်ကျမ်းတို့၌ လာသည်ကား။

(၁)အင်္ဂတိုင်း၊ (၂)မဂဓတိုင်း၊ (၃)ကာသိတိုင်း၊ (၄)ကောသလတိုင်း၊ (၅)ဝဇ္ဇီတိုင်း၊ (၆)မလ္လတိုင်း၊ (၇)စေတိယတိုင်း၊ (၈)ဝံသတိုင်း၊ (၉)ကုရုတိုင်း၊ (၁၀)ပဉ္စာလတိုင်း၊ (၁၁)မဇ္ဇတိုင်း၊ (၁၂)သုရသေနတိုင်း၊ (၁၃)အသကတိုင်း၊ (၁၄)အဝန္တိတိုင်း၊ (၁၅)ဂန္ဓာရတိုင်း၊ (၁၆)ကမ္ဘောဇတိုင်းဟူ၍ တိုင်းကြီးတဆယ့်ခြောက်တိုင်းရှိကြောင်းကို ဆိုသည်။

ထိုတိုင်းကြီး တဆယ့်ခြောက်တိုင်းတို့တွင် ဂန္ဓာရတိုင်း၌ တက္ကသိုလ်ပြည် ရှိကြောင်းကို “ဂန္ဓာရ ရဋ္ဌေ တက္ကသီလ နဂရေ ဒိသာပါမောက္ခဿ အာစရိယဿ သန္တိကေ” စသည်ဖြင့် ပဉ္စာဝုဓ ဇာတ်စသော ဇာတ်နိပါတ်ကျမ်းတို့၌ များစွာဆိုသည်။

ထိုဂန္ဓာရတိုင်း တက္ကသိုလ်ပြည်၌ ပက္ကသတိမင်း မင်းပြုသောကာလ။ မဇ္ဈိမဒေသမဂဓတိုင်း ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ဗိမ္ဗိသာရမင်းနှင့် ရာဇမဟာမိတ်ဖွဲ့ကြသည်။ ပက္ကသတိမင်းကြီး ရဟန်းပြု၍လာခဲ့သော်။ ရှစ်ယူဇနာဖြင့် ယုတ်သော ယူဇနာနှစ်ရာရှိသော ခရီးဖြင့်သွား၍ သာဝတ္ထိပြည်သို့ရောက်သည်။ သာဝတ္ထိပြည်မှ သည် “လေးဆယ့်ငါးယူဇနာ ကွာသောခရီးဖြင့် သွား၍ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်သို့ ရောက်သည်ဟူ၍ အဋ္ဌဟိ ဦးနကာနိ ဒွေယာဇနသတာနိ ဂတော” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ “ပဉ္စစတ္တာလိသ ယောဇနမတ္တံ မဂ္ဂံ အတိက္ကန္တော” ဟူ၍လည်းကောင်း ဥပရိပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ၌ဆိုသည်။

“မဂဓရဋ္ဌေ ဥရုဝေလာယံ မဟာဗောဓိယင်္ဂဏံ သမ္ပဇ္ဇိတော” ဟူ၍ ကလျာဏီကျောက်စာ တို့တွင် ဆိုသည်နှင့် အညီ ဇမ္ဗူဒီပါကျွန်း၏ အလယ် မဂဓဘိုင်း၏ အတွင်း ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၏ အနီး ဥရုဝေလ တောအုပ်တွင် မဟာဗောဓိပင်ရောက်သည်။ ဇမ္ဗူဒီပါကျွန်း၌ အချင်း ယူဇနာ တသောင်း၏ အလယ်ပိုင်းတွင် ဗောဓိပင်တည်သည်။ ဗောဓိပင်၏ ထိုမှဤမှ ထက်ဝန်းကျင် ယူဇနာငါးထောင်ခန့်တွင် မဟာသမုဒ္ဒရာဝန်းလျက် တည်သည်။ မဟာ သမုဒ္ဒရာ၏အနီးအပါးတွင် တရုတ်ဥတည်မင်း နေသော ပီကျုပြ်မြို့ရှိသည်။ နန်းကျိန်မြို့၊ မိုးကျိန် မြို့၊ တောစိုမြို့တို့တွင်လည်း နေ၏။ ပီကျုပြ်မြို့မှ ကျေးလက်အနီး ဗိုလ်မှူးစုံတို့ နေသော ကွမ်းရွှံမြို့၊ ပါပိလွန်မြို့၊ ရဝေမြို့၊ ပေယျမာဝေလင်မြို့၊ သေဉ်လံမြို့ ကျိန်ကျုပြ်မြို့၊ ကူစည်စဉ် မြို့၊ ကန္ဓဇာမြို့၊ ပါရိနာမြို့တို့လည်း ရှိကုန်သည်။ သင်္ဘောဆိပ်ပင် ဖြစ်သည်ဟူ၍ ဇမ္ဗူဒီပါ ကျွန်းပုံများတို့တွင်ဆိုသည်။ မဟာဗောဓိမှ တာကြီးတိုင်းတာသည်ရှိသော် တရုတ်ပြည် ရောက် မဟာသမုဒ္ဒရာနှင့် ထောက်၍ အနည်းအများ အယုတ်အလွန်အားဖြင့် ယူဇနာ ငါးထောင်ခန့်ရှိသင့်သည်။

တက္ကသိုလ်ပြည် ဂန္ဓာရတိုင်းကား ပက္ကသတိမင်း သွားသောခရီး အတိုင်းအတာကို ဆိုသော မဇ္ဈိမနိကာယ် အဋ္ဌကထာကျမ်းထွက် စကားနှင့်ထောက်၍ တွက်ဆေးသော် မဟာ ဗောဓိမှသည် လေးဆယ့်ငါးယူဇနာ တရပ်၊ တရားကိုးဆယ့်နှစ်ယူဇနာ တရပ်၊ နှစ်စုပေါင်းသော်

နှစ်ရာသုံးဆယ့်ခုနစ်ယူဇနာသာ အတွက် သင့်ကျသည်။ ဤသို့ဆိုသော စကားနှစ်ရပ်သည် ယူဇနာခရီး အနီးအဝေးမတူ။ အတွက်အစားမခံဖြစ်၍ တရုတ်ပြည်ကို ဂန္ဓာရတိုင်းစစ် မဟုတ် ရာဟု မှတ်သင့်သည်။

စွယ်တော်ကား ကျမ်းဂန်တွင် ဂန္ဓာရတိုင်း၌ တည်သည်ဆိုသည်။ ဤသို့ဆိုသော စကား နှစ်ရပ်ရှိသည့်အတိုင်း ကျမ်းဂန်အတွက် အစားရသော တက္ကသိုလ်ပြည် ဂန္ဓာရတိုင်းကိုသာ ကျမ်းဂန်တတ်သော ဆရာမြတ်တို့ ယုံကြည် ကုန်သည်။

၉၀ - ပုစ္ဆာ။ ။ ညှပ်ရိုးတော် နှစ်ချောင်းတွင် လက်ယာ ညှပ်ရိုးတော်သည် တာဝတိံသာမှသည် လင်္ကာဒီပကျွန်း ထူပါရာမစေတီ၌တည်သည် ဆိုပါသည်။ အဘယ်ကလေး၌ ဤကျွန်းသို့ ရောက်ကြောင်းကို သိလိုပါသည်။

၉၀ - ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ လက်ယာညှပ်ရိုးတော်သည် အဘယ်ကလေး၌ တာဝတိံသာမှသည် လင်္ကာဒီပကျွန်းသို့ ရောက်ကြောင်းကို သိလိုပါသည် ဟူရာ၌။

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ပရိနိဗ္ဗာနတော ဒိန္နံ ဝဿသတာနံ ဥပရိ ဆတ္တိံ သတိမေဝေဿ ဣမသ္မိံ ဒီပေ ပတိဋ္ဌဟိတိ။ ဟူ၍ ဝိနည်းပါရာဇိကဏ် အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုသည်။

ဝုတ္တဝသော ပဝါရေတွာ၊ ကတ္တိကေ ပုဏ္ဏမာသိယံ။
အဝေါစေတံ မဟာရာဇံ၊ မဟာထေရော မဟာမဟိံ။

စိရံ ဒိဋ္ဌော ဟိ သမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ သတ္တာ နော မနုဇာဓိပ။
အနာထဝါသံ ဝသိမ္မ၊ နတ္ထိနော ပူဇိယံ ဣဓ။

စသည်ဖြင့် မဟာဝင်ကျမ်းတွင် ဆိုသည်။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူသည်မှ အနှစ်နှစ်ရာသုံးဆယ့် ခြောက်နှစ် ရောက်သောကာလ အရှင်မဟိန္ဒကို လင်္ကာဒီပကျွန်းသို့ ရောက်တော်မူ၍ ဝါကပ်တော်မူသည်။ ဝါကျွတ်ပြီး ကတ္တိကပုဏ္ဏမိ ဥပုသ်နေ၌ ဒေဝါနိပိယတိဿမင်းကို မိန့် တော်မူ၏။ ငါတို့သည် ဇမ္ဗူဒီပါသို့ သွားလိုပြီ။ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးခြင်း ပူဇော်ခြင်းကို မပြုရဟုဆိုလျှင် ဘုရားနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီ မဟုတ်လောဟု လျှောက်လျှင် စံတော်မူပြီ။ သရီရဓာတ်တော်တို့ကား ရှိသေး၏ဟု မိန့်တော်မူလျှင် စေတီတည်စေလိုခြင်းကို သိ၍ ဓာတ်တော် အဘယ်မှာ ရနိုင်ပါအံ့နည်းဟု လျှောက်ပြန်၏။ သုမနသာမဏေနှင့် တိုင်ပင် လေလော့ဟု ဆို၍ သုမနသာမဏေကို လျှောက်လျှင် မင်းကြီး၊ ခရီးကိုသာ သုတ်သင်လော့ ဟု မိန့်တော်မူ၏။ သာမဏေလည်း ကောင်းကင်သို့ ပျံတက်၍ ပါဠိပုတ်ပြည် သီရိဓမ္မာ-

သောကမင်းသို့ ကပ်၍ အကြောင်းကို ကြားလျှင် သီရိဓမ္မာသောကမင်းလည်း သပိတ်ကို နံသာရေတို့ဖြင့် ပွတ်၍ မြတ်သော ပုလဲအဆင်းနှင့်တူသော ဓာတ်တော်တို့ဖြင့် ပြည့်စေ၍ ပေးလိုက်၏။ တာဝတိံသာကို သွားပြန်၍ သိကြားမင်းသို့ ကပ်ပြီးလျှင် သင်၏လက်၌ လက်ယာစွယ်တော်တဆူ၊ လက်ယာညှပ်ရိုးတော် တဆူရှိ၏။ ဤနှစ်ဆူသော ဓာတ်တော်တို့တွင် ညှပ်ရိုးတော်ကို ပေးလော့ဟု ဆိုလျှင် သိကြားမင်းလည်း ယူဇနာ ပမာဏရှိသော ပတ္တမြား စေတီကို လှစ်ပြီးလျှင် ညှပ်ရိုးတော်ကို ထုတ်၍ ပေးလိုက်၏။ ဤကား ဝိနည်းအဋ္ဌကထာ အလိုတည်း။

မဟာဝင်္ဍကား

စူဠာမဏိစေတီယမှာ ဂဟေတွာ ဒက္ခိဏက္ခကံ သာမဏေရဿ ပါဒါသိ၊ သက္ကော ဒေဝါ-
နမိဿရေ-

ဟူ၍ စူဠာမဏိစေတီတော်မှ ထုတ်ယူသည်ဟု ဝိသေသဆိုသည်။ ညှပ်ရိုးတော်ကို ယူပြီး လျှင် စေတီယတောင်သို့ ပြန်လာ၏။ ထိုအခါ ရှင်မဟိန္ဒ အမှူးရှိသော ရဟန္တာကြီးတို့သည် အသောကမင်းက ပေးလိုက်သော ဓာတ်တော်တို့ကို စေတီယတောင်၌ တည်စေ၍ ညှပ်ရိုး တော်ကို ယူ၍ ညချမ်းအခါ၌ မဟာနာဂဝန် ဥယျာဉ်သို့ သွားကြကုန်၏။ မင်းသည်လည်း မင်္ဂလာရှိသော ဆင်ဦးခေါင်းထက် ထီးဖြူ ဆောင်းလျက် ဥယျာဉ်သို့ လာ၏။

အကယ်၍ “ဘုရားသခင် ဓာတ်တော်မှန်အံ့၊ ထီးဖြူသည် ညွတ်စေသတည်း၊ ဆင်သည် ပုဆစ်တုပ်စေသတည်း၊ ဓာတ်တော် ပန်းတောင်းသည် ငါ၏ ဦးခေါင်း၌ တည်စေသတည်း ဟု စိတ်ဥပဒ်သည်နှင့် တကွနက် ထီးဖြူသည်လည်း ညွတ်၏။ ဆင်သည်လည်း ပုဆစ် တုပ်၏။ ဓာတ်တော် ပန်းတောင်းသည်လည်း မင်း၏ ဦးခေါင်းထက်၌ တည်၏။ မင်းသည် အမြိုက်ဖြင့် သွန်းသော ကိုယ်ကဲ့သို့ မြတ်သော နှစ်လှိုင်း ရှိသည် ဖြစ်၍ ဓာတ်တော်ကို ဘယ်သို့ ပြုရမည်နည်းဟု မေးလျှင် ဆင်ဦးခေါင်းထက်၌ ထားဦးလော့ဟု ဆို၍ ဆင်ဦးခေါင်း ထက်၌ ထား၏။ ဆင်လည်း ကြီးကြာသံကဲ့သို့ မြည်၏။

ကြီးစွာသော မိုးတိမ်သည် တက်လတ်၍ ကြာတော၌ ရွာသော မိုးကဲ့သို့သော မိုးသည် ရွာ၏။ ရေသို့ရောက်အောင် မြေလှုပ်၏။ နတ်လူတို့ ဝမ်းမြောက်ကုန်၏။ ဤနေ့ သည်ကား တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်တည်း။ ဆင်သည် မြို့သို့ အရှေ့တံခါးဖြင့် ဝင်၍ တောင် တံခါးမှ ထွက်ပြီးလျှင် ထူပါရာမစေတီအနောက်၊ မဟေဇဝတ္ထု အရပ်သို့ သွား၍ ပြန်ခဲ့မှ ထူပါရာမစေတီသို့ ရှေးရှုရပ်၏။ ထိုအရပ်သည် ကကုသန်မြတ်စွာဘုရား၏ ရေစစ်တော်ကို သွင်း၍ ပဋိယာရာမစေတီ၊ ကောဏာဂုံမြတ်စွာဘုရား လက်ထက် ခါးပန်းတော်၊ ကဿပ မြတ်စွာဘုရားလက်ထက် ရေသနပ်တော်ကို သွင်း၍ စေတီတည်ရာ အရပ်တည်း။ ဆင်ဦး

ခေါင်း၌ရှိသော ဓာတ်တော်တို့ကို ချသော် အချမခံ။ ဆင်ဦးခေါင်းနှင့် အမျှ မြေကိုဖို့၍ အုတ်စီပြီးလျှင် ချအံ့သော အခါ၌ ထန်းခုနစ်ချားခန့် ကောင်းကင်သို့ ပျံတက်၍ ယမိုက် ပြာဋိဟာကို ပြ၏။ ပြာဋိဟာပြပြီး၍ မင်း၏ ဦးခေါင်း၌ တည်လာ၏။ မင်းလည်း ထိုဓာတ် တော်ကို စေတီကြီးစွာ တည်၍ ဌာပနာသောအခါ ကြီးစွာသော မြေတုန်လှုပ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ။ ဤသည်လျှင် လက်ယာညှပ်ရိုးတော် လက်ဝဲဒီပ သီဟိုဠ်ကျန်းသို့ ရောက်ကြောင်း တည်း။

၉၁-ပုစ္ဆာ။ ။ လက်ဝဲ ညှပ်ရိုးတော်သည် အဘယ်အရပ်ဒေသ၌ တည်သည် ကိုလည်း သိလိုပါသည်။

၉၁-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ လက်ဝဲ ညှပ်ရိုးတော်၏ အကြောင်းကား-သုတ်မဟာဝါ အဋ္ဌကထာ၊ ဓာတုဝင်၊ နုလာဋ္ဌဓာတုဝင် စသောကျမ်းတို့၌ မဆိုခြင်းကြောင့် နောက်လာ ဆရာမြတ် တို့သည် ဓာတ်တော်ဝေခန်းကို ပြသစီရင်ကြသော်လည်း မပါမရှိ၍ မထင်ရှားသည် မှန်၏။ ရာဇမဏိစူဠာဇာတ် ကမ္ပည်းမှာလည်း တပါးသောဓာတ်တော်တို့ကိုသာ စေ့စုံစွာ ရေးသား ၍ ညှပ်ရိုးတော်ဓာတ်ကို မရေးချေ။ ယခင်ကျမ်းတို့တွင် မဆိုမရေးသော်လည်း ဗုဒ္ဓဝင်ပါဠိ တော်တွင် လာသောစကားဖြင့် ပြမည်ဖြစ်၍ အမှန်မှတ်သင့်၏။ ဗုဒ္ဓဝင် ပါဠိတော်တွင် လာသည်ကား။

မဟာဂေါဘမော ဇိနဝရော၊ ကုသိနာရမိ နိဗ္ဗုတော။
ဓာတုဝိတ္တာရိကံ အာသိ၊ တေသုတေသု ပဒေသတော။
ဧကော အဇာတ သတ္တုဿ၊ ဧကော ဝေသာလိယာ ပုရေ။
ဧကော ကပိလဝတ္ထုမိ၊ ဧကောစ အလ္လကပ္ပကေ။
ဧကော စ ရာမဂါမမိ၊ ဧကောစ ဝေဠုဒီပကေ။
ဧကော ပါဝေယျကေ မလ္လေ၊ ဧကော စ ကုသိနာရကေ။
ကုမ္ဘဿထူပံ ကာရေသိ၊ ပြာဟ္မဏော ဒေါဏသဝုယော။
အင်္ဂါရံ ထူပံ ကာရေသံ၊ မောရိယာ တုဠမာနုဿ။
အဠသာရီရိကာ ထူပါ၊ နဝမော ကုမ္ဘစေတိယော။
အင်္ဂါရထူပေါ ဒသမော၊ တဒါယေဝ ပတိဋ္ဌိတော။
ဥက္ကံသံ စတုရော ဒါဌာ၊ အက္ခကာ ဒေစ ဓာတုယော။
အသမ္ဘိန္ဒာ ဣမာ သတ္တု၊ သေသာ ဘိန္ဒာဝ ဓာတုယော။

မဟန္တာ မဂ္ဂမာသာစ၊ မဇ္ဈိမာ ဘိန္နတဏှုလာ။
ခုဒ္ဒကာ သာသပမတ္တာစ၊ နာနာဝဏှာစ ဓာတုယော။

မဟန္တာ သုဝဏှဝဏှာ၊ မုတ္တဝဏှာစ မဇ္ဈိမာ။
ခုဒ္ဒကာ ဗကုလဝဏှာစ၊ သောဠသ ဒေါဏမတ္တိကာ။

မဟန္တာ ပဉ္စနာဠိယော၊ နာဠိယော ပဉ္စ မဇ္ဈိမာ။
ခုဒ္ဒကာ ဆနာဠိစေဝ၊ တောသဗ္ဗာပိ ဓာတုယော။

ဥဏှိသံ သီဟဠေ ဒီပေ၊ ဗြဟ္မလောကေစ ဝါမက္ခံ။
သီဟဠေ ဒက္ခိဏက္ခန္ဓ၊ သဗ္ဗာပေတာ ပတိဠိတာ။

ကောဒါဌာ တိဒသေ ပုရေ၊ ကောနာဂပုရေ အဟု။
ကော ဂန္ဓာရ ဝိသယေ၊ ကော ကလိဂ်ရာဇိနော။

စတ္တာလီသ သမာဒန္တာ၊ ကေသာ လောမာစ သဗ္ဗသော။
ဒေဝါ ဟရိံ သု ကေကံ၊ စက္ကဝါဠ ပရမ္ပရာ။

ဝဇီရာယံ ဘဂဝတော၊ ပတ္တော ဒဏှုဉ္စ စိဝရံ။
နိဝါသနံ ကုလသရေ၊ ပစ္စတ္တရဏံ သီလဝုယေ။

ပါဠုလိပုတ္တပုရမ္ပိ၊ ကရံဏံ ကာယဗန္ဓနံ။
စမ္မာယုဒက သာဠိကာ၊ ဥဏှာလောမဉ္စ ကောသလေ။

ကာသာဝဉ္စ ဗြဟ္မလောကေ၊ ဝေဠုနံ တိဒသေ ပုရေ။
နိသီဒနံ အဝန္တိသု၊ ဒေဝရဠေ အတ္တရဏံ။

အရဏီစ မိမိလာယံ၊ ဝေဒေဟေ ပရိသာဝနံ။
ဝါသိ သူစိ သရဉ္စာပိ၊ ဣန္ဒပတ္တေ ပုရေ တဒါ။

ပရိက္ခာရံ အဝသေသံ၊ ဇနပဒေ အပရန္တကေ။
ပရိဘုတ္တာနိ မုနိနာ၊ မဟိံ သု မနုဇာ တဒါ။

ဓာတုဝိတ္တာရိကံ အာသိ၊ ဂေါတမဿ မဟေသိနော။
ပါဏိနံ အနုကမ္ပာယ၊ အဟု ပေါရာဏိကံ တဒါတိ။

ဟူ၍ လာသည်။

ဇိနဝရော၊ ဒေဝပုတ္တမာရ်၊ ကိလေသမာရ်၊ အဘိသင်္ခါရမာရ်၊ မစ္စုမာရ်၊ ခန္ဓမာရ် တည်းဟူသော ငါးပါးသော မာရ်တို့ကို အောင်တော်မူဘတ် မြတ်စွာထသော။ မဟာဂေါတမော၊ မဟာဂေါတမ အမည်ဘော်ရှိသော ရှင်တော်မြတ်ဘုရားသည်။ ကုသိနာရမ္ပိ၊ ကုသိနာရုံပြည်၌။ နိဗ္ဗုတော၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူ၏။ ဓာတု၊ ဓာတ်တော်သည်။ တေသုတေသု၊ ထိုထိုသို့သော အရပ်တို့၌။ ပဒေသတော၊ အစုအားဖြင့်။ ဝိတ္တာရိကံ၊ ပြန်သည်။ အာသိ၊ ဖြစ်၏။

ကော၊ တစိတ်သော ဓာတ်တော်သည်။ အဇာတသတ္တုဿ၊ အဇာတသတ်မင်း၏။ ပုရေ၊ ပြည်၌။ ပတိဋ္ဌိတော၊ တည်တော်မူ၏။ ကော၊ တစိတ်သော ဓာတ်တော်သည်။ ဝေသာလိယာပုရေ၊ ဝေသာလီပြည်၌။ ပတိဋ္ဌိတော၊ တည်တော်မူ၏။ ကော၊ တစိတ်သော ဓာတ်တော်သည်။ ကပိလဝတ္ထုမှ၊ ကပိလဝတ်ပြည်၌။ ပတိဋ္ဌိတော၊ တည်တော်မူ၏။ ကော၊ တစိတ်သော ဓာတ်တော်သည်။ အလ္လကပ္ပကေ၊ အလ္လကပ္ပပြည်၌။ ပတိဋ္ဌိတော၊ တည်တော်မူ၏။

ကော၊ တစိတ်သော ဓာတ်တော်သည်။ ရာမဂါမမှ၊ ရာမရွာ၌။ ပတိဋ္ဌိတော၊ တည်တော်မူ၏။ ကော၊ တစိတ်သော ဓာတ်တော်သည်။ ဝေဋ္ဌဒီပကေ၊ ဝေဋ္ဌဒီပကပြည်၌။ ပတိဋ္ဌိတော၊ တည်တော်မူ၏။ ကော၊ တစိတ်သော ဓာတ်တော်သည်။ ပါဝေယျကေ၊ ပါဝေယျက အမည်ရှိသော။ မလ္လေ၊ မလ္လာမင်းတို့ပြည်၌။ ပတိဋ္ဌိတော၊ တည်တော်မူ၏။ ကော၊ တစိတ်သော ဓာတ်တော်သည်။ ကုသိနာရကေ၊ ကုသိနာရံပြည်၌။ ပတိဋ္ဌိတော၊ တည်တော်မူ၏။

ဒေါဏသဂ္ဂယော၊ ဒေါဏအမည်ရှိသော။ ဗြာဟ္မဏော၊ ပုဏ္ဏားသည်။ ကုမ္ဘဿ၊ ဓာတ်တော်ခြင်သောအိုးကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ထူပံ၊ စေတီကို။ ကာရေသံ၊ တည်လေ၏။ မောရိယာ၊ မောရိယမင်းတို့သည်ကား။ တုဋ္ဌမာနသာ၊ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ။ အင်္ဂါရံ၊ မီးသွေးကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ထူပံ၊ စေတီတော်ကို။ ကာရေသံ၊ တည်လေကုန်၏။

အဋ္ဌ၊ ရှစ်ဆူသော စေတီတို့သည်။ သာရီရိကာ၊ ကိုယ်တော်မှဖြစ်ကုန်သော။ ထူပေါ၊ စေတီတို့တည်း။ နဝမော၊ ကိုးဆူမြောက်သော စေတီကား။ ကုမ္ဘစေတိယော၊ ဓာတ်ခြင်အိုး စေတီတည်း။ ဒသမော၊ ဆယ်ဆူမြောက်သော စေတီကား။ အင်္ဂါရထူပေါ၊ မီးသွေးစေတီတည်း။ ဣတိဣမေ၊ ဤစေတီတို့သည်။ တဒါယေဝ၊ ထိုအခါ၌ပင်လျှင်။ ပတိဋ္ဌိတော၊ တည်လေကုန်၏။

ဥက္ကံသံ၊ နဖူးသင်းကျစ်တော်လည်းကောင်း။ စတုရော၊ လေးချောင်းကုန်သော။ ဒါဌာစ၊ စွယ်တော်တို့လည်းကောင်း။ ဒွေ၊ နှစ်ချောင်းကုန်သော။ အက္ခကာဓာတုယောစ၊ ညှပ်ရိုးဓာတ်တော်တို့လည်းကောင်း။ သတ္ထု၊ ခုနစ်ပါးကုန်သော။ ဣမာ၊ ဤဓာတ်တော်တို့သည်။ အသမ္ဘိန္ဒာ၊ မကွဲမပြိုကုန်။ သေသ၊ ကြွင်းကုန်သော။ ဓာတုယော၊ ဓာတ်တော်တို့သည်ကား။ ဘိန္နာဝ၊ ကွဲပြိုကုန်သလျှင်ကတည်း။

မဟန္တာ၊ အကြီးဖြစ်ကုန်သော ဓာတ်တော်တို့သည်။ မဂ္ဂမာသာ၊ ပဲနောက်စေ့ပမာဏရှိကုန်၏။ မဇ္ဈိမာ၊ အလတ်ဖြစ်သော ဓာတ်တော်တို့သည်။ ဘိန္နတဏှုလာ၊ ဆန်ကျိုးပမာဏရှိကုန်၏။ ခုဒ္ဒကာ၊ အငယ်ဖြစ်သော ဓာတ်တော်တို့သည်။ သာသပမတ္တာ၊ မုန်ညင်းစေ့ပမာဏရှိကုန်၏။ ဓာတုယော၊ အရွယ်သုံးပါးပြားသော ထိုဓာတ်တော်တို့သည်။ နာနာဝဏ္ဏာစ၊ အသီးအသီး မတူသော အဆင်းရှိကြကုန်၏။

မဟန္တာ၊ အကြီးဖြစ်ကုန်သော ဓာတ်တော်တို့သည်။ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာ၊ ရွှေအဆင်းရှိကုန်၏။ မဇ္ဈိမာ၊ အလတ်ဖြစ်သော ဓာတ်တော်တို့သည်။ မုတ္တဝဏ္ဏာ၊ ပုလဲအဆင်းရှိကုန်၏။ ခုဒ္ဒကာ၊ အငယ်ဖြစ်သော ဓာတ်တော်တို့သည်။ ဗကုလဝဏ္ဏာ၊ ချယားငုံအဆင်းရှိကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဓာတုယော၊ အရွယ်သုံးပါးပြားကုန်သော ထိုဓာတ်တော်တို့သည်။ နာနာဝဏ္ဏာ၊ အသီးအသီး မတူသော အဆင်းရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်၏။

မဟန္တာ၊ ကြီးကုန်သော ဓာတ်တော်တို့သည်။ ပဉ္စနာဠိယော၊ ငါးကွမ်းစားရှိကုန်၏။ မဇ္ဈိမာ၊ အလတ်ဖြစ်သော ဓာတ်တော်တို့သည်။ ပဉ္စနာဠိယော၊ ငါးကွမ်းစားပင်ရှိကုန်၏။ ခုဒ္ဒကာ၊ အငယ်ဖြစ်သော ဓာတ်တော်တို့သည်။ ဆနာဠိယော၊ ခြောက်ကွမ်းစားရှိကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သဗ္ဗာပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တော ဓာတုယော၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား ဓာတ်တော်တို့သည်။ သောဠသဒေါဏမတ္တိကာ၊ တဆယ့်ခြောက်ဒေါဏ အကိုင်းအရှည်ရှိ ကုန်၏။

ဥက္ကိသံ၊ နဖူးသင်းကျစ်တော်သည်။ သီဟဠေဒိပေ၊ သီဟိုဠ်ကျွန်း၌။ ပတိဠိတော၊ တည်တော်မူ၏။ ဝါမက္ခန္ဓ၊ လက်ဝဲညှပ်ရိုးတော် ဓာတ်သည်ကား။ ဗြဟ္မလောကေ၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်၌။ ပတိဠိတော၊ တည်တော်မူ၏။ ဒက္ခိဏက္ခန္ဓ၊ လက်ယာညှပ်ရိုးတော် ဓာတ်သည်ကား။ သီဟဠေ၊ သီဟိုဠ်ကျွန်း၌။ ပတိဠိတော၊ တည်တော်မူ၏။ သဗ္ဗာ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ တောပိ၊ ဤဓာတ်တော်တို့သည်ကား။ ပတိဠိတော၊ တည်တော်မူကုန်၏။

ကော၊ တချောင်းသော။ ဒါဌာ၊ စွယ်တော်သည်။ တိဒသေပုရေ၊ တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌။ ပတိဠိတော၊ တည်တော်မူ၏။ ကော၊ တချောင်းသော။ ဒါဌာ၊ စွယ်တော်သည်။ နာဂပုရေ၊ နဂါးပြည်၌။ ပတိဠိတော၊ တည်တော်မူသည်။ အဟု၊ ဖြစ်၏။ ကော၊ တချောင်းသော။ ဒါဌာ၊ စွယ်တော်သည်။ ဂန္ဓာရဝိသယေ၊ ဂန္ဓာရအရပ်၌။ ပတိဠိတော၊ တည်တော်မူ၏။ ကော၊ တချောင်းသော။ ဒါဌာ၊ စွယ်တော်သည်။ ကလိဂ်ရာဇိနော၊ ကလိဂ်ရာဇ်မင်း၏။ ပုရေ၊ ပြည်၌။ ပတိဠိတော၊ တည်တော်မူ၏။

စတ္တာလီသသမာဒန္တာ၊ အမျှလေးဆယ်သော သွားတော်တို့ကိုလည်းကောင်း။ သဗ္ဗသေ၊ အချင်းခပ်သိမ်းသော။ ကေသာလောမာစ၊ ဆံတော် အမွှေးဒတ်တို့ကိုလည်းကောင်း။ ကေကံ၊ တချောင်းတချောင်းစီ။ စက္ကဝါဠပရမ္ပရာ၊ စကြဝဠာတပါးတို့သို့။ ဒေဝါ၊ နတ်တို့သည်။ ဟရိံသု၊ ဆောင်လေကုန်၏။

ဘဂဝတော၊ ဂေါတမရှင်တော်ဘုရား၏။ ပတ္တာစ၊ သပိတ်တော်သည်လည်းကောင်း။ ဒဏ္ဍုဉ္ဇ၊ တောင်ဓားတော်သည်လည်းကောင်း။ စီဝရဉ္ဇ၊ သင်္ကန်းတော်သည်လည်းကောင်း။ ဝဇိရာယံ၊ ဝဇိရပြည်၌။ ပတိဠိတံ၊ တည်တော်မူ၏။ နိဝါသနံ၊ သင်းပိုင်တော်သည်။ ကုလသရေ၊ ကုလသရပြည်၌။ ပတိဠိတံ၊ တည်တော်မူ၏။ ပစ္စတ္ထရဏံ၊ အပေါ်အခင်းတော်သည်။ သီလဝုယေ၊ သီလအမည်ရှိသောပြည်၌။ ပတိဠိတံ၊ တည်တော်မူ၏။

ကရဏဉ္စ၊ ဓမကရိုဏ်တော်သည်လည်းကောင်း။ ကာယဗန္ဓနဉ္စ၊ ခါးပန်းတော်သည်လည်းကောင်း။ ပါဠိလိပုတ္တပုရမ္ပိ၊ ပါဠိလိပုတ်ပြည်၌။ ပတိဋ္ဌိတံ၊ တည်တော်မူ၏။ ဥဒကသာဋ္ဌိကာ၊ ရေသနပ်တော်သည်။ စမ္ပာယံ၊ စမ္ပာပြည်၌။ ပတိဋ္ဌိတာ၊ တည်တော်မူ၏။ ဥဏ္ဍာလောမံ၊ ဥဏ္ဍာလုံမွေးရှင်တော်သည်။ ဧကောသလေ၊ ဧကောသလတိုင်း၌။ ပတိဋ္ဌိတံ၊ တည်တော်မူ၏။

ကာသာပဉ္စ၊ သင်္ကန်းတော်သည်။ ဗြဟ္မလောကေ၊ ဗြဟ္မာပြည်၌။ ပတိဋ္ဌိတံ၊ ၏။ ဝေဠုနံ၊ ဦးရစ်တော်သည်။ တိဒသေပုရေ၊ တာဝတိံသာ နတ်ပြည်၌။ ပတိဋ္ဌိတံ၊ ၏။ နိသီဒနံ၊ နိသီဒိုင်တော်သည်။ အဝန္တိသု၊ အဝန္တိတိုင်းတို့၌။ ပတိဋ္ဌိတံ၊ ၏။ အတ္ထရဏံ၊ မြေခင်းနှီးတော်သည်။ ဒေဝရဋ္ဌေ၊ ဒေဝတိုင်း၌။ ပတိဋ္ဌိတံ၊ ၏။

အရဏီစ၊ မီးပွတ်တော်သည်။ မိဓိလာယံ၊ မိဓိလာပြည်၌။ ပတိဋ္ဌိတံ၊ ၏။ ပရိသာဝနံ၊ ရေစစ်တော်သည်။ ဝေဒေဟေ၊ ဝေဒေဟတိုင်း၌။ ပတိဋ္ဌိတံ၊ ၏။ ဝါသိစ၊ ပဲခွပ်တော်သည်လည်းကောင်း။ သူစိဗာရဉ္စာပိ၊ အပ်ကျည်တော်သည်လည်းကောင်း။ တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ ဣန္ဒပတ္တေ၊ ဣန္ဒပတ္တအမည်ရှိသော။ ပုရေ၊ ပြည်၌။ ပတိဋ္ဌိတံ၊ ၏။

အဝသေသံ၊ ကြွင်းကုန်သော။ ပရိက္ခာရံ၊ ပရိက္ခရာတော်သည်။ အပရန္တကေ၊ အပရန္တအမည်ရှိသော။ ဇနပဒေ၊ ဇနပုဒ်၌။ ပတိဋ္ဌိတံ၊ တည်တော်မူ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မုနိနာ၊ ရှင်တော်ဘုရားသည်။ ပရိဘုတ္တာနိ၊ သုံးဆောင်တော်မူသော ပရိက္ခရာတို့ကို။ တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ မနုဇာ၊ လူတို့သည်။ မဟိံသု၊ ပူဇော်ကုန်၏။

ဂေါတမဿ၊ ဂေါတမအမည်တော်ရှိသော။ မဟေသိနော၊ ဘုရားရှင်၏။ ဓာတု၊ ဓာတ်တော်သည်။ ပါဏီနံ၊ သတ္တဝါတို့ကို။ အနုကမ္ပာယ၊ အစဉ်သနားတော်မူသဖြင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝိတ္တာရိကံ၊ ပြန့်နှံ့သည်။ အာသိ၊ ဖြစ်၏။ တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ ပေါရာဏိကံ၊ အဟောင်းဖြစ်သော စေတီတော်သည်။ အဟု၊ ဖြစ်ပြီ။

ဤသို့ ဗုဒ္ဓဝင်ပါဠိတော်လာသည်နှင့်အညီ ဘုရားသခင် ဓာတ်တော်တို့၏ တည်ရာဌာနကို သိအပ်၏။ လက်ဝဲညှပ်ရိုးတော်သည် ဗြဟ္မာပြည်၌ တည်တော်မူကြောင်းကိုလည်း သိအပ်၏။

၉၂-ပုစ္ဆာ။ ။ဘုရားသခင် အလောင်းတော်ကို ရှေ့တလား၌ သွင်းသည့် မသွင်းသည်ကို ဆိုရာ၌လည်း အချို့ဆရာတို့က ရှေ့တလားမဟုတ်၊ ရှေ့ကျင်း၌သာ ကည့်သွင်းသည်ဆိုပါသည်။ ရှေ့တလားရှိ မရှိကိုလည်း သိလိုပါသည်။

၉၂-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ဘုရားသခင်၏ အလောင်းတော်ကို ရှေ့တလား၌ သွင်းသည် မသွင်းသည်ကို မေးရာ၌၊

မြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်ကို ကုတ်ခြင်း ထားခြင်းကို မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုက်၌ လာသည်ကား -

အထခေါ ကောသိနာရကာ မလ္လာ ဘဂဝတော သရီရံ အဟတေန ဝတ္ထေန ဝေဋ္ဌေတွာ ဝိဟတေန ကပ္ပာသေန ဝေဋ္ဌေသုံ။ ဝိဟတေန ကပ္ပာသေန ဝေဋ္ဌေတွာ အဟတေန ဝတ္ထေန ဝေဋ္ဌေသုံ။ တေနုပါယေန ပဉ္စဟိ ယုဂဒတေဟိ ဘဂဝတော သရီရံ ဝေဋ္ဌေတွာ အယသယ တေလဒေါဏိယာ ပက္ခိပိတွာ အညိဿာ အယသယ ဒေါဏိယာ ပဋိကုဋိတွာ သဗ္ဗဂန္ဓာနံ စိတကံ ကရိတွာ ဘဂဝတော သရီရံ စိဘကံ အာရောပေသုံ။ ဟူ၍ဆိုသည်။

အဓိပ္ပာယ်ကား၊ ။ထိုအခါ ကောသိနာရ တိုင်းသား မလ္လာမင်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်၏ အလောင်းကို အသစ်စက်စက်သော ပုဆိုးနှင့်ရစ်၍ ညက်လှစွာ ဖတ်ပြီးသော ဝါဂွမ်းစိုင်ဘို့ဖြင့် ရစ်ပတ်ကုန်၏။ ဝါဂွမ်းစိုင်ဖြင့် ရစ်ပတ်ပြီးသော ကာလအသစ်သော ပုဆိုးဖြင့် ရစ်ပြန်ကုန်၏။ ဤသို့သောနည်းဖြင့်ငါးရာငါးရာစီသော ပုဆိုးစုံ ဝါဂွမ်းတို့ဖြင့် ဘုရားသခင်ကိုယ်တော်ကို ရစ်၍ ရွှေဖြင့်ပြီးသော ဆီဖြင့်ပြည့်သော တလား၌ သွင်း၍ တပါးသော ရွှေဖြင့် ပြီးသော အဖုံးဖြင့်ပိတ်၍ အလုံးစုံသော နံသာထင်းပုံကိုပြု၍ မြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်ကို ထင်းပုံထက်သို့ တင်ကုန်၏ ဟူလိုသည်။ ။ဤကား ပါဠိတော်၌လာသော အဓိပ္ပာယ်တည်း။

အဋ္ဌကထာ၌ အရှင်အာနန္ဒာ လျှောက်သော အခန်းတွင် ဖွင့်သည်ကား။

အဟတေန ဝတ္ထေနာဟိ နဝေန ကာသိကဝတ္ထေန-ဟူရကား။ အဟတ-ဆိုသည်ကား၊ အသစ်သော ကာသိကရာဇ်တိုင်းဖြစ် ပုဆိုးဟူလိုသည်။

ဝိဟတေန ကပ္ပာသေနာတိ သုပေါထိတေန ကပ္ပာသေန ဟူရကား။ ဝိဟတ-ဟူသည် ကောင်းစွာဖတ်အပ်ပြီးသော ဝါဂွမ်းဟူလိုသည်။ ကာသိကပုဆိုးသည် နူးညံ့ သိမ်မွေ့လှသော ကြောင့် ဆီကိုမယူတတ်။ ဝါဂွမ်းမူကား ဆီကို စွဲယူတတ်၏ ဆိုလိုသည်။

အယသကို ဖွင့်သည်ကား-အယသယာတိ သောဝဏ္ဏာယ သောဝဏ္ဏံ ဣမ အယသန္တိ အဓိပေတံ။

အယသ-ဟူသည်ကား ရွှေကိုအလိုရှိအပ်၏ ဟူလိုသည်။ အရှင်မဟာကဿပ ရောက်သောကာလ ခြေတော်စုံကို ဦးတိုက်သော စကားတွင်-

တတော ပါဒါနံ သမိပေ ဌတွာ အဘိညာပါဒကံ စတုတ္ထဈာနံ သမာပဇ္ဇိတွာ ဝုဋ္ဌာယ အရာ သဟဿပုဋိမဏ္ဍိဘစက္ကလက္ခဏပုတိဋ္ဌိတာ ဒသဗလဿ ပါဒါ သဒ္ဓိံ ကပ္ပိသပဋုလေဟိ ပဉ္စ ဒုဿယုဂသတာနိ သုဝဏ္ဏဒေါဏိံ စန္ဒနစိတကဉ္စ ဒွေဓာ ကတွာ မယံ မတ္တကေ သိရသ္မိံ ပတိဋ္ဌဟန္တူတိ အဓိဋ္ဌာသိ။ ဟူ၍ လာရာ၌လည်း-

မြတ်စွာဘုရား ခြေတော်ရင်း၌ အဘိညာဉ်၏ အခြေဖြစ်သော စတုတ္ထဈာန်ကို ဝင်စား၍ ထပြီးမှ အကန်တသောင်ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော စက်လက္ခဏာ၏ တည်ရာဖြစ်သော ခြေတော်စုံတို့သည် တကွနက်သော ဝါဂွမ်းစိုင် ငါးရာ၊ ပုဆိုးအစုံ အသပ်ငါးရာတို့ကိုလည်း

ကောင်း၊ ရွှေတလားကိုလည်းကောင်း၊ စန္ဒကူး ထင်းပုံကိုလည်းကောင်း နှစ်ဖြာပြု၍ ငါ၏ ဦးခေါင်းထိပ်၌ တည်စေသတည်းဟု ဤသို့ ခိဋ္ဌာန်တော်မူ၏ ဟူလိုသည်။

နုလာဋ္ဌဓာတုဝင်တွင် လာသည်ကား-

ဘဂဝတိ ပရိနိဗ္ဗာတေ ဝိသုက္ခမ္မ ဒေဝပုတ္တော တထာဂတဿ သရီရပုမာဏံ ဝရဒေါဏိံ ရတနေဟိ မာပေတွာ ဝိသုဒ္ဓကပ္ပိယေဟိ တထာဂတဿ သရီရ ဝေဋ္ဌေတွာ ရတနဒေါဏိယံ ပံက္ခိပိတွာ ဂန္ဓတေလဟိ ပူရာပေတွာ အပရာယ ဒေါဏိယာ ပိဒဟိတွာ။ ဤသို့ လာသည်။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူသည်ရှိသော် ဝိသကြုံနတ်သား သည်ဘုရားသခင် ကိုယ်တော် ပမာဏရှိသော ရတနာအတိပြီးသော တလားကို ဖန်ဆင်း၍ စင်ကြယ်စွာသော ဝါဂုမ်းစိုင့်တို့ဖြင့် ရစ်၍ ရတနာတလား၌ သွင်းပြီးလျှင် ဆီနံ့သာဖြင့် ပြည့်စေ၍ ဘခုသော ရွှေတလားဖြင့် ဖုံးပိတ်၏ ဟူလိုသည်။

ဤအရာ၌ ဒေါဏိသဒ္ဓါကို ရွှေတလားဟူ၍ အဓိပ္ပာယ်ဆိုခြင်းသည်ကား ဒေါဏိသဒ္ဓါသည် တပါးသော အရာတို့၌ ကျင်းကိုဟောသည် မဟုတ်လော ဟူအံ့။ ဟော၏။ ဟောသော် လည်း အရာဆုသို့လိုက်၍ ဟောသည်ဟု ယူသင့်၏။ ဒေါဏိသဒ္ဓါသည် လျှော့၍ဖြစ်သော ကာလ ပက်ခွံကို ဟောသည်လည်းရှိ၏။ မြေ၌ဖြစ်သောကာလ ကျင်းကိုဟောသည်လည်း ရှိ၏။ ဤအရာ၌ကား ကျင်းပက်ခွံတို့နှင့် မဆိုင်လေကောင်း ဖြစ်သောကြောင့် မဟောသင့်။ ထို့ကြောင့် ကလာပ်ကျမ်းတို့၌ လောကောပစာရဂြဟဏ သိဒ္ဓိ-ဟူသော ပရိဘာသာနှင့် အညီ အနက်ရုပ်သဒ္ဓါတို့၏ ပြီးခြင်းသည် လောကဥပစာရ ဝေါဟာရသို့ လိုက်၍ ပြီးသင့် သည်ဟု ဆိုလေသတည်း။

အကြောင်းလည်း သဒ္ဓါငယ်ကျမ်းတို့၌ -

အတ္ထာ ပကရဏာ လိင်္ဂါ၊ ဩစိဘျာ ကာလဒေသတော။
သဒ္ဓတ္ထာ ဝိဘဇိယန္တိ၊ န သဒ္ဓါယေဝ ကေဝလာ။

အတ္ထာ၊ အနက်အားဖြင့်လည်းကောင်း။ ပကရဏာ၊ အရာအားဖြင့်လည်းကောင်း။ လိင်္ဂါ၊ လိင်အားဖြင့်လည်းကောင်း။ ဩစိဘျာ၊ အသင့်အားဖြင့်လည်းကောင်း။ ကာလဒေ သတော၊ ကာလဒေသအားဖြင့် လည်းကောင်း။ သဒ္ဓတ္ထာ၊ သဒ္ဓါ၏အနက်တို့ကို။ ဝိဘဇိယန္တိ၊ ဝေဖန်အပ်ကုန်၏။ ကေဝလာ၊ သက်သက်။ သဒ္ဓါယော၊ ကြားကာမျှသော သဒ္ဓါတို့ကိုသာ လျှင်။ နဝိဘဇိယန္တိ၊ မဝေဖန်အပ်ကုန်။ ဟူ၍ဆိုသည်နှင့်အညီ -

ပကရဏအားဖြင့်လည်းကောင်း။ သြစိတျာ အားဖြင့်လည်းကောင်း။ ဒေါဏိသဒ္ဓါသည် ကျင်းဟူသောအနက်၊ ပက်ခုံဟူသော အနက်တို့နှင့် မဆက်ဆံသောကြောင့် တလား ဟူသော အနက်ကိုသာ သိအပ်သည်။ ထို့ကြောင့်-

သြစိတျ လောကတော ဧဥယျံ၊ ပုဗ္ဗာပရာ ဝိရောဓိတံ။

သြစိတျ၊ အသင့်ကို။ လောကတော၊ လောကဝေါဟာရအားဖြင့်။ ပုဗ္ဗာပရာဝိရောဓိတံ၊ ရှေ့နောက် မဆန့်ကျင်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဧဥယျံ၊ သိအပ်၏။ ဟု ဆိုသတည်း။ ရှေ့နောက် မဆန့်ကျင်မှ အနက်သင့်ရာ၏ ဟုလိုသည်။

ယင်းသို့တပြားကား၊ ရှေးဆရာတို့သည် တလားဟူ၍ ဆိုဖူးပါ၏လောဟု အံ။ ပရိနိဗ္ဗာန ပျို့တွင်-

“မင်းများမင်္ဂလာ၊ ဆောင်တုံရာဟု၊ သာယာသန့်ရှင်း၊ ဥယျာဉ်တွင်းသို့၊ ရောက်လျှင်း ခါမူ၊ ဆောင်ခဲ့ယူ၍၊ အတူရှေ့သွား၊ ရွှေတလားကို၊ တည်ထားသင့်ရာ၊ ချပြီးစွာမှ၊ နှံသာ ဆီပေါင်း၊ နတ်တို့လောင်း၍၊ ရှင်ကောင်းကိုယ်တော်၊ သန်လျင်းပေါ်တွင်၊ မျှော်မဆုံးနိုင်၊ ရှေ့တုံးစိုင့်ကို၊ ချီကိုင်မစ၊ ဝန်းလျားချ၍၊ ယုယသာဖြား၊ ရွှေတလား၌၊ မင်းဖျားသွင်း ဆုံး၊ ရွှေပျဉ်ဖုံး၍၊ ချိုးချိုးအုတ်သဲ၊ ရှေးထက်ကဲ၍” ။ ဟူ၍လည်းကောင်း။

“ဤမြေမင်းသား၊ မိုးသိကြားနှင့်၊ နတ်များဗြဟ္မာ၊ ညီညွတ်စွာလျှင်၊ မဟာပူဇာ၊ ဝိသေသဖြင့် လောကထွတ်ထား၊ ရွှေတလားကို၊ ညွတ်တူးရိုကျိုး၊ ရှိလျှင်ခိုး၍” ဟူ၍လည်းကောင်း။

“ထိုသို့မင်းဖျား၊ ရွှေတလားကို၊ ပျံ့ရှားနှံသာ၊ ထင်းပုံမှာထက်၊ ညီညာအုံအုံ၊ တင်ပြီး တုံသော်” ။ ဟူ၍လည်းကောင်း။

“ထိပ်ထက်လက်ထား၊ ရွှေတလားကို၊ ညွတ်တူးပူဇာ၊ လှည့်လက်ယာဖြင့်၊ သုံးခါ လည်ပြီး၊ တပည့်ကြီးကား” ။ ဟူ၍လည်းကောင်း။

“ရတနာစီထား၊ ရွှေတလားမှ၊ ရွှေသားအဆင်း၊ ထွက်လာလျှင်း၍။ ရှင်ရင်းမြတ်လှ၊ ကဿပ၏” ။ ဟူ၍လည်းကောင်း။ မင်းခန်းတော် နှစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးတွင် ကွမ်းကျပ်တော် သည်လည်း တလားနှင့်တူသောကြောင့် ရှေးအခါ ကွမ်းတလားဟု ခေါ်၏။

မင်္ဂလာစေတီမော်ကွန်းတွင် - “ကွမ်းလောင်းကွမ်းခွက်၊ လက်ဖက်စီရင်၊ သောက်ရေ တင်နှင့်၊ ရှေ့စင်အိုးပျစ်၊ ရှေ့စင်ထင်ရှား၊ ကွမ်းတလားက၊ စသည်ထွေးခံ၊ ထွန်းလျှံမီးတူ၊ ရောင်ယူပွတ်ချော၊ မုနောလင်ပန်း၊ ယောက်ဇွန်းစလောင်း” စသည်ဖြင့် တလားဟူသော ဝေါဟာရကို ရည်၍စပ်သည်။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် စပ်ချက်ထုံး ဥပဒေသလည်း ရှိသည်။

ဓာတုဘာဇနီဝတ္ထု၌လည်း အနံ့ရှစ်တောင် အလျားအတောင်နှစ်ဆယ်ရှိသော ရွှေတလား နှင့် သွင်းထားကြောင်းကို ဆိုသည်။ ။ရာမညရာဇပဝေဏီ၌လည်း သတ္တဝါအပေါင်းတို့၏ မကိုဋ်သရဖူဖြစ်ကော်မူသော ဘုရားရှင်သည် ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူလျှင် လူ၊ နတ်၊ နဂါး၊ သိကြား၊ ဗြဟ္မာ အပေါင်းတို့သည် ရွှေမျိုးကျောက်မျိုးတို့ဖြင့်ပြီးသော အဖုံးပျဉ်တလားကို လုပ်ဆောင် ခြယ်လှယ်၍ သုံးဆယ့်နှစ်ယူဇနာရှိသော ပြည်သူအပေါင်းတို့လည်း မကြားမမြင်ဖူးသော ပွဲသဘင်တို့နှင့် တင့်တယ်စွာ သင်္ဂြိုဟ်ကုန်သည်ဟု ဆိုသည်။ ဤကား ပုဗ္ဗာစရိယတို့၏ ဝါဒ နယူပဒေသကို ပြသည်။

ငါတို့ဆံ့ဆုတော်သည်ကား ဒေါဏိသဒ္ဓါသည် ကျင်းကိုဟောသည် မှန်၏။ ဤအရာ၌ကား ကျင်းကို မယူသင့်။ ရှေးအခါ ဒေါဏိသဒ္ဓါကို ထောက်၍ ဒဏား ဆိုလေကုန်သည်။ ကာလ ရှည်ကြာပြန်သဖြင့် ဝေါဟာရရွှေ့လျောပြန်၍ တဏားဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်ကြပြန်သည်။ ငါတို့ ငယ်ရွယ်စဉ် ကာလကလည်း တဏားဟူ၍ပင် ခေါ်ဝေါ်ကြသည်ဟု မိန့်တော်မူသည်။

ရာဇမဏိစူဠာ အရေးတော်ပုံတွင်လည်း ပကတိမရေးမူ၍ စန္ဒကူးထင်းပုံသဏ္ဌာန်၊ ရွှေ အတိပြီးသော တလားရုပ်သဏ္ဌာန်၊ အင်ကြင်းပင်ပျိုလေးပင် အဟန်ကို သိသာစွာရေးထုံးရှိ သည်ကို မြင်ရသည်။ ထို့ကြောင့် ဒေါဏိဟူသောစကား၊ ရွှေကျင်းဟူသော စကားတို့ကို ကာလဒေသ ဝေါဟာရသို့ လိုက်၍ ရွှေတလားကိုပင် ဆိုသောစကားဖြစ်သည်ဟု မှတ်သင့်သည်။

၉၃ - ပုစ္ဆာ။ ။ဘုရားလောင်းကို ဖွားတော်မူသည့်ကာလ။ လက်ယာလက်က အင်ကြင်းခက်ကို ကိုင်လျက်၊ လက်ဝဲလက်က မိထွေးတော်ဂေါတမီကို ကိုင်လျက် မယ်တော်မာယာဖွားသည်ဟု အများပင် ဆိုထုံး ပြောထုံး ရှိပါသည်။ ရှေးဌာပနာ သွင်းရိုး သွင်းထုံးများမှာလည်း ရွှေ၊ ငွေ၊ ကြေး၊ သလွဲ စသည်တို့ကို ထုလုပ်သွင်း ကြပါသည်။ သို့ကိုလျက် မိထွေးတော်ကို ကိုင်လျက်ဖွားသည်ဟု ကျမ်းဂန်တွင် မလာ ဆိုပြန်ပါသည်။ ဤအရာကိုလည်း အတတ်သိလိုပါသည်။

၉၃ - ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ဘုရားလောင်းကို ဖွားတော်မူသော ကာလ၊ မိထွေးတော်ကို မယ်တော်မာယာ လက်ကိုင်သည် မကိုင်သည်ကို မေးရာ၌ -

အမစွာဒေဝိံ ဂဟေတွာ သာလဝနံ ပဝိသိံ သု၊ သာ မင်္ဂလသာလမူလံ ဂန္ဓာ သာလ သာခံ ဂဏိတုကာမာ အဟောသိ။ သာလသာခါ သုသေဝိတတ္တဂုံဝိယ ဩနုမိတွာ ဒေဝိယာ ဟတ္ထကံ ဥပဂစ္ဆိ။ သာ ဟတ္ထံ ပသာရေတွာ သာခံ အဂ္ဂဟေသိ။ တာဝစဿာ ကမ္မဇဝါတာ စလိံ သု။ အထ သာဏိံ ပရိက္ခိပါပေတွာ မဟာဇနော ပဋိက္ကမိ။ သာလသာခံ ဂဟေတွာ တိဋ္ဌမာနာယ ဝေစဿာ ဂဗ္ဘဝုဋ္ဌာနံ အဟောသိ။ -ဟူ၍ အပဒါန်အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုသည်။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။အမတ်တို့သည် မယ်တော်မာယာဒေဝီကိုယူ၍ အင်ကြင်းတောသို့ ဝင်ကုန်၏။မယ်တော်မာယာဒေဝီသည် မင်္ဂလာရှိသော အင်ကြင်းပင်ရင်းသို့သွား၍ အင်ကြင်း ခက်ကို ကိုင်လို၏ဟု စိတ်ဥပဒ်သော ကာလ၌လျှင် အင်ကြင်းခက်သည် မီးဖြင့်ပျော့သော ကြိမ်ညွန့်ညောင်ကဲ့သို့ ညွတ်၍ မိဖုရားလက်သို့ ကပ်လာ၏။ မယ်တော်သည် လက်ကိုဆန့်၍ အင်ကြင်းခက်ကို ကိုင်၏။ ထိုခဏ၌ ကမ္မဇလေတို့သည် လှုပ်ကုန်၏။ ထိုအခါ တင်းတိမ်ဖြင့် ရံစေပြီးလျှင် လူများသည် ဖဲလေ၏။ မိဖုရားသည် အင်ကြင်းခက်ကို ကိုင်၍ ရပ်စဉ်ပင်လျှင် ဖွားတော်မူ၏ဟု ဆိုသည်။ မိထွေးတော်ကို ကိုင်ရကြောင်းကို မဆိုဖြစ်သည်။ ဌာပနာသွင်းရိုး လုပ်ရိုးရှိ၍ လုပ်လေသည်မှာလည်း လူများသည် ဖဲလေ၏ဟု ဆိုသော်လည်း အမ၊ အစ အထိန်းအချီ ရှိလေရာသည်။ အမ၊ အစပြုသော သူတို့တွင်လည်း မိထွေးတော်သည် အရင်း ဖြစ်၍ မိထွေးတော် အမ၊ အစရှိသည်ဟု ယူရန်ရှိသည်။

၉၄-ပုစ္ဆာ။ ။ဘုရားသခင်တို့မှာ ပညာဓိက၊ သဒ္ဓါဓိက၊ ဝီရိယာဓိက ရှိကြောင်းကိုအများပင် ပြောဆိုကြပါသည်။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့မှာ ပညာဓိက၊ သဒ္ဓါဓိက၊ ဝီရိယာဓိက ရှိ မရှိကိုလည်း သိလိုပါသည်။ ကျမ်းဂန်နှိုင်းရှည့်၍ ပြသတော်မူပါ ဆရာတော်ဘုရား။

၉၄-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ဘုရားသခင်တို့မှာ ပညာဓိက၊ သဒ္ဓါဓိက၊ ဝီရိယာဓိက ရှိကြောင်းကို အများပင် ပြောဆိုကြပါသည်။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့မှာ ပညာဓိက၊ သဒ္ဓါဓိက၊ ဝီရိယာဓိက ရှိ-မရှိကို သိလိုပါသည် ဟူရာ၌-

ယထာ မဟာဗောဓိ သတ္တာနံ၊ န ဧဝံ ပစ္စေကဗောဓိသတ္တာနံ။ တေသံ ဟိ သတိပိ ပညာဓိကဘာဝေ ဒွေအသင်္ချေယျာနိ ကပ္ပသတသဟယဉ္စ ဗောဓိသမ္ဘာရသမ္ဘရဏံ ဣစ္ဆိတံ။ န တတော သြရံ။ သဒ္ဓါဓိက ဝီရိယာဓိကပိ ဝုတ္တပရိစ္ဆေဒတော ပရံ ကတိပယေဝေ ကပ္ပေ အတိက္ကမိတော သမ္မောဓိံ အဘိသမ္ပုဇ္ဈန္တိ၊ န တတိယံ အသင်္ချေယျန္တိ။ ဟူ၍ ထေရ အဋ္ဌကထာပါဠိ ဆယ်ကြောင်းပေ ကံ-အင်္ဂါတွင်လာသည်။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။သဗ္ဗညုဘုရားလောင်းတို့အား တသိန်းအလွန်ရှိသော လေးသင်္ချေ၊ ရှစ်သင်္ချေ၊ တဆယ့်ခြောက်သင်္ချေကဲ့၍ ရှိဘိသကဲ့သို့၊ ထို့ အတူ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အလောင်းတို့ အား မရှိသင့်ပြီ။ ထိုစကားသည် သင့်မြတ်စွာ။

ချဲ့ဦးအံ့၊ ထိုပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အလောင်းတို့အား ပညာဓိက၊ သဒ္ဓါဓိက၊ ဝီရိယာဓိက အဖြစ် သည် ရှိသော်လည်း နှစ်သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်းမျှသာ ဗောဓိသမ္ဘာရ ဆုကိုရည်၍ ဆည်း ပူးရခြင်းကိုသာ မှတ်အပ်၏။ ပညာဓိကပင်ဖြစ်သော်လည်း ထိုနှစ်သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်း အောက် ယုတ်ခြင်းမရှိရာပြီ။ သဒ္ဓါဓိက ဝီရိယာဓိက တို့သည်လည်း ဆိုခဲ့ပြီးသော အပိုင်းအခြား

ထက် ကဲလွန်၍ တကမ္ဘာ၊ နှစ်ကမ္ဘာ၊ ကမ္ဘာတဆယ်၊ ကမ္ဘာနှစ်ဆယ်၊ ကမ္ဘာတရာ၊ ကမ္ဘာနှစ်ရာ၊ ကမ္ဘာတထောင်၊ ကမ္ဘာနှစ်ထောင်ဟုဆိုအပ်သော ကတိပယပင် သာလွန်လေ၍ ပစ္စေကဗောဓိ ဉာဏ်ထိုးထွင်း၍ သံကုန်ရာ၏။ ထိုသို့ပင် သာလွန်သော်လည်း တတိယအသင်္ချေယျသို့ မတိုင် ရောက်ရာပြီ ဟုလိုသည်။

ဤသို့ဆိုသော အလိုသော်ကား - ပညာဓိက ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အလောင်းပင် ဖြစ်သော်လည်း နှစ်သင်္ချေ ကမ္ဘာတသိန်းအောက် မယုတ်ရာပြီ။ သဒ္ဓါဓိက ဝီရိယာဓိကပင် ဖြစ်သော်လည်း ကတိပယဟု ဆိုအပ်သော တကမ္ဘာ၊ နှစ်ကမ္ဘာပင် သာလွန်လေသော်လည်း အနည်းငယ် သာလွန် နိုင်သည်။ တသင်္ချေလုံးလုံး သာလွန်၍ သုံးသင်္ချေသို့ မရောက်ရာပြီ ဆိုသည်နှင့် အညီ၊ ပညာဓိက၊ သဒ္ဓါဓိက၊ ဝီရိယာဓိက၊ သုံးပါးအပြားရှိကြောင်းကို သိသင့်သည်။ သုံး သင်္ချေတိုင် မဖြည့်ရသောကြောင့်သာ ပညာဓိက၊ သဒ္ဓါဓိက၊ ဝီရိယာဓိကဟူ၍ မထင်ရှားရှိလေ သည် မှတ်သင့်သည်။

၉၅ - ပုစ္ဆာ။ ။ စေတီထိုက်သည်ကို ပြရာ၌ ဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ ရဟန္တာ စကြာဝတေးမင်းတို့သည် စေတီထိုက်ကြောင်းကို ဟောတော်မူသည် ဆိုပါသည်။ ပုထုဇဉ် ရဟန်းတို့ကိုလည်း စေတီပြုသော် ပြုအပ်မည် မပြုအပ်မည်ကို အတတ် သိလိုပါသည်။

သက္ကရာဇ် ၁၁၇၂-ခု သီတင်းကျွတ်လဆန်း ၁-ရက်၊ သောကြာနေ့၊ မုံရွာသီရိမာလောက မေးလျှောက်လာရာတွင် ဖြေဆိုလိုက်သည်ကား။

၉၅ - ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ ပုထုဇဉ် ရဟန်းတို့အား စေတီထိုက် မထိုက်ကို မေးရာ၌ -

စတ္တာ ရောမေ အာနန္ဒထူပါရဟာ၊ ကတမေ စတ္တာရော၊ တထာဂတော အရဟံ သမ္မာ- သမ္ဗုဒ္ဓေါ ထူပါရဟော။ ပစ္စေကသမ္ဗုဒ္ဓေါ ထူပါရဟော။ တထာဂတဿ သာဝကော ထူပါ- ရဟော။ ရာဇာ စက္ကဝတ္တိ ထူပါရဟော။ ဟူ၍ သုတ်မဟာဝါပါဠိတော်၌ ထူပါရဟာကို ပြတော်မူ ပြီး၍ “ဣမေခေါ အာနန္ဒစတ္တာရော ထူပါရဟာတိ” ဟူ၍ စေတီထိုက်သည့်အရာ၌ လေးပါး ကို သင်္ချာသတ်၍ ဟောတော်မူပြန်သည်။ ပုထုဇဉ်ရဟန်းနှင့် ငါးပါးဟူ၍ ဟောတော်မမူချေ။ အဋ္ဌကထာ၌ကား၊

ရာဇာ စက္ကဝတ္တိတိ ဧတ္ထ ကဿ ဘဂဝါ အဂါရမဇ္ဈေ ဝသိတွာ ကာလကံတဿ ရညော ထူပကရဏံ အနုဘာနာသိ၊ န သီလဝတော ပုထုဇဉဿ ဘိက္ခုဿာတိ၊ အနုစ္စရိယတ္တာ။

ဟူသောပါဌ်ဖြင့် အဘယ့်ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် လူ၏ဘောင်၌ နေ၍ သေလေ သော စကြာမင်းအား စေတီပြုခြင်းကို ခွင့်ပြုလေသနည်း။ ပုထုဇဉ် သီလဝန္တ ရဟန်းကို ခွင့်မပြုလေသနည်းဟု ပုစ္ဆာကို မိန့်ပြီး၍ “အနုစ္စရိယတ္တာ” ဟု ဟိတ်ဖြင့် ဖြေသည်။ အံဖွယ် မရှိသောကြောင့် ခွင့်မပြုသည်ဟု ဆိုသည်။ အံဖွယ်မရှိကြောင်းကို ပြပြန်လို၍လည်း -

ပုထုဇဉ်ဘိက္ခုနီ ဟူ၍ ထူပေ အနုညာယမာနေ တမ္ပပဏ္ဍိဒီပေ တာဝ ထူပါနံ ဩကာ-
သော န ဘဝေယျ၊ တဘာ အညညသု ဌာဝနသု၊ တသ္မာ အနစ္စရိယာ ဘဝိဿန္တိတိ
နာနုဇာနာတိ။

ဟု ပုထုဇဉ် ရဟန်းတို့အား စေတီကို ခွင့်ပြုသည်ရှိသော် သီဟိုဠ်ကျွန်း၌ စေတီ၏
တည်ရာအရပ်သည် မဆံ့သည်သာ ဖြစ်လတ္တံ့။ ထို့အတူ တပါးသော ကျွန်းအရပ်တို့၌လည်း
မလောက်သည်သာ ဖြစ်လတ္တံ့။ ထို့ကြောင့် အံ့ဖွယ်မရှိသည်သာ ဖြစ်လတ္တံ့သောကြောင့်
ခွင့်မပြုဟူလိုသည်။

စကြာမင်းကို ပြပြန်လို၍ -

ရာဇာစက္ကဝတ္တိ ဧကော နိဗ္ဗတ္တဘိ။ တေနဿ ထူပေါ အစ္စရိယော ဟောတိ။

ဟူသောပါဌ်ဖြင့် စကြာမင်းသည်ကား တပါးတယောက်တည်းသာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်
ထိုမင်း၏ စေတီသည် အံ့ဖွယ်ရှိသည်ဖြစ်၏ ဟူလိုသည်။

ပုထုဇဉ် ရဟန်းတို့ကိုကား -

ပုထုဇဉ် သီလာတောပန ပရိနိဗ္ဗုတဘိက္ခုနော ဝိယ မဟန္တံပိ သက္ကာရံ ကာတံ
ဝဋ္ဋတိယေဝ။

ဟူသောပါဌ်ဖြင့် သီလဝန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်ရဟန်းတို့ကိုကား ပရိနိဗ္ဗာန်စံသော
ရဟန္တာတို့အား ပူဇော်သက္ကာရကို ပြုသကဲ့သို့ ကြီးစွာသော ပူဇော်သက္ကာရကို ပြုခြင်းငှါ
ကား အပ်သည်သာလျှင်တည်း ဟူလိုသည်။

ထိုပါဌ်၏ နေယျတ္ထ အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။စေတီပြုခြင်းငှာကား မအပ်လေ။ ချီးမြှောက်
ခြင်း ပူဇော်ခြင်းကို ပြုခြင်းငှါမူကား ပရိနိဗ္ဗာန် ယူလေပြီးသော ရဟန္တာကို ချီးမြှောက်
သကဲ့သို့ ချီးမြှောက်ခြင်းကို ပြုအပ်၏။ ပရိနိဗ္ဗာန်စံသော ရဟန္တာတို့ကို ချီးမြှောက်ခြင်း
ကို ပြုဖူးသည့်ထုံးကား-ရှင်အညာတကောဏ္ဍညထေရ်ကို နတ်တို့သည် ကိုးယူဇနာမျှရှိသော
ရတနာပြာသာဒ်ဖြင့် ချီးမြှောက်ပူဇော်ခြင်း၊ အရှင်သာရိပုတြာကို မယ်တော်က ရွှေအတိပြီး
သော စုလစ်မွန်းချွန်တပ်သော ဘုံဆင့်ကျောင်းဆောင်ငါးရာ၊ ရတနာပြာသာဒ်ငါးရာ
သိကြားမင်းက ဝိသင်္ကြံနတ်သားကိုစေ၍ ဖန်ဆင်းစေသည့် စုလစ်မွန်းချွန် တပ်သော
ဘုံဆင့်ကျောင်းဆောင်ငါးရာ၊ ရတနာပြာသာဒ်ငါးရာ ဤနှစ်ထောင်သော ရတနာကျောင်း
ဆောင်၊ ရတနာပြာသာဒ်တို့ဖြင့် ချီးမြှောက်သက္ကာရပြုဖူးခြင်း။ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်ကို
ကိုးဆယ့်ကိုးတောင်အမြင့်ရှိသော နံ့သာထင်းပုံထက်သို့တင်၍ ပူဇော်သက္ကာရပြုခြင်း၊ အရှင်
အာနန္ဒာကို လေးလတိုင်တိုင်ထား၍ ပူဇော်သက္ကာရကို ပြုခြင်း၊ မိထွေးတော် ဂေါတမီကို
လူမင်းနတ်မင်းတို့သည် ရတနာဆီမီးဖြင့် ညှိ၍ပူဇော်ခြင်း ဤသို့စသည်တို့ဖြင့် ပူဇော်သက္ကာရ
ပြုဘိသကဲ့သို့ပြုလိုသော်လည်း ပြုအပ်သည်သာလျှင်တည်း ဟူလိုသည်။

၉၆-ပုစ္ဆာ။ ။တကြောင်းလည်း ဘုရားသခင် ဓာတ်တော်တို့ကိုသာ စေတီ ပြု၍ ကိုးကွယ်သင့်သည် ထင်ပါသည်။ ဟောတော်မူသော ဒေသနာတော်ဟူ၍ ကြားသိရသည်မှာလည်း -

ယော စ ပူဇေယျ သမ္ပုဒ္ဓါ တိဋ္ဌန္တံ လောကနာယကံ။
ဓာတုံ သာသပမတ္တမ္ပိ နိဗ္ဗုတဿာပိ ပူဇေယ။
သမေ စိတ္တပုသာဒမ္ပိ သမံ ပုညံ မဟဂ္ဂတံ။
တဿှာ ထူပံ ကရိတုာနာ ပူဇေဟိ ဇိနဓာတုယော။

ဟုလာသော ပစ္စုပဋ္ဌာနသညကထေရဝတ္ထု ဟူ၍ တွေ့ဖူးပါသည်။ ၎င်းနည်းတူ -

ပရိနိဗ္ဗုတေ ဘဂဝတိ၊ အတ္တဒဿီ နရုတ္တမေ။
ဆတ္တာတိ ဆတ္တံ ကတုာနာ၊ ထူပမ္ပိ အဘိဓောပယိ။

စသောဂါထာတို့ဖြင့် အတိဆတ္တိယသေရ ဝတ္ထု၌လည်း အတ္တဒဿီမြတ်စွာဘုရား အားပရိနိဗ္ဗာန် စံယူတော်မူသည့်နောက် သရီရဓာတ်တော် ဌာပနာရာ ဖြစ်သော စေတီ တော်၌ ထီးတင်ခဲ့ဖူးသော အကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ “ဖုဿဿ ခေါ ဘဂဝတော၊ ထူပပါ အာသိ မဟာာနေ။” စသော ဂါထာတို့ဖြင့် ခဏ္ဍုလိယ ထေရဝတ္ထု၌လည်း ဖုဿမြတ်စွာဘုရား၏ ဓာတ်တော် ဌာပနာရာ စေတီဟောင်းကို ပြုပြင်ခဲ့ဖူးသော အကြောင်းကိုလည်းကောင်း တွေ့ဖူးပါသည်။ ထို့ကြောင့် စေတီဟူသည်ကား ဓာတ် တော်ကိုသာ ဆိုသင့်ပါသည်။ ဘုရားသခင် ရုပ်တုတော်ဟုဆိုအပ်သော ဥဒ္ဓိသကစေတီ တော်ကို ကိုးကွယ်အပ်ကြောင်းကို မတွေ့ဖူးပါ။ ဘုရားဟောတော်မူသော ပါဠိ တော်၌ ရှိ-မရှိကို သိလိုပါသည်။

၉၆-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ဘုရားသခင် ဓာတ်တော်ကိုသာ စေတီပြုအပ်သည်ဟု ထင်ပါသည်။ ဂါထာဗန္ဓတို့၌လည်း ဓာတ်တော်ကိုသာ ဟောတော်မူသည်ကို တွေ့ဖူးပါသည်။ ဥဒ္ဓိသက စေတီဟု ဆိုအပ်သော ရုပ်တုတော်ကို ကိုးကွယ်သည်ကို မတွေ့ဖူးပါ။ ဘုရားဟောတော် မူသော ပါဠိ၊ ပါဠိဒေသနာ ရှိ-မရှိကို သိလိုပါသည် ဆိုရာ၌ -

ဓာတ်တော်ကို စေတီပြု၍ ချမ်းသာသုံးပါးကို ရဖူးလေသော မထေရ်တို့သည် ဟောတော် မူသော ဒေသနာ၊ ဓာတ်တော်ကို ပူဇော်ကိုးကွယ်လိုသော ဝေနေယျတို့ကို မျှော်ထောက်၍ ဟောတော်မူသော ဒေသနာတော်ဖြစ်၍ ဓာတ်တော်ကို အထူးပြု၍ ပါဠိတော်ကျမ်းတို့၌ ရှိလေသည်။ ရုပ်တုတော်ကို မကိုးကွယ်အပ်သောကြောင့် ဟောတော် မမူသည်ကား မဟုတ်။ ပါဠိတော် ရှိ-မရှိကို သိလိုပါသည် ဟူရာ၌ ခုဒ္ဒကနိကာယ် အဝင် တေရသ နိပါတ်၊ ဆဋ္ဌမြောက် ကလိဂ်ဗောဓိနိဒါန်း၌ ဟောတော်မူသည်။ ၎င်းဇာတ် နိဒါန်း၌ပင် သင်္ဂါယနာတင်သည်။

ထိုဇာတ်၏ အကြောင်းဖြစ်ဟန်ကား - လူသုံးပါး၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော သဗ္ဗညု မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌ နေတော်မူသောအခါ “ရာဇာ ကသိင်္ဂေါ စက္ကဝတ္တိ” အစရှိသော တဆယ့်သုံးပါးသော ဂါထာပုဒ်တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော ဤကင်္ဂလိဗောဓိ ဇာတ်ကို ဟောတော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဝေနေယျတို့ကို သင်္ဂြိုဟ်တော်မူခြင်းငှာ ဇနပုဒ်မြို့ ရွာ တိုင်း ပြည်များ သို့ ဒေသစာရီ ကြွတော်မူလတ်သော် သာဝတ္ထိပြည်သူတို့သည် နံသာပန်းစသည်တို့ကို လက်စွဲ ကုန်လျက် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်သို့ လာကုန်၏။ တစုံတခုသော ပူဇော်အပ်သော အရပ်ကို မရခြင်းကြောင့် ပန်းနံသာတို့ကို ဂန္ဓကုဋိတံခါး၌ ချခဲ့ကြ၍သာ ပြန်လေကုန်၏။

ထိုအခါ ဒါယကာတို့သည် မြတ်သော ဝမ်းမြောက်ခြင်း မရှိသည် ဖြစ်ကုန်၏။ ထို အကြောင်းကိုသိ၍ အနာထပိဏ်သဌေးသည် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်သို့ လာသောအခါ အရှင်အာနန္ဒာ အထံသို့သွား၍ အရှင်ဘုရား ဤကျောင်းတော်သည်ကား ဘုရားသခင် ဒေသစာရီ ကြွတော်မူလေသော် အထောက်အပံ့မရှိ။ လူတို့သည် နံသာပန်းစသည်တို့ဖြင့် ပူဇော်ရာ အရပ်သည် မရှိခဲ့။ အရှင်ဘုရားသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤအကြောင်းကို လျှောက်၍ တစုံတခု ပူဇော်ရာအရပ်၊ အရိုအသေ ပြုအပ်သော အဖြစ်ကို ပြုတော်မူပါလော့ ဟု လျှောက်၏။ အရှင်အာနန္ဒာလည်း ကောင်းပြီဟု ဝန်ခံ၍ မြတ်စွာဘုရားကို လျှောက်၏။ အရှင်ဘုရား စေတီတို့သည် အဘယ်မျှ အပြားရှိကုန်သနည်းဟု လျှောက်၏။ “တီဏိအာနန္ဒ” ဟူ၍ - ညီချစ်အာနန္ဒာ စေတီတို့သည် သုံးပါးအပြား ရှိကုန်၏ဟု မိန့်တော်မူ၏။ သုံးပါး အဘယ်နည်းဟု လျှောက်ပြန်၏။ “တီဏိ သာရီရိကံ ပရိဘောဂိကံ ဥဒ္ဓိသကန္တိ” ဟူ၍ သာရီရိက စေတီလည်းတပါး၊ ငါဘုရားသုံးဆောင်တော်မူသော ပရိဘောဂစေတီလည်း တပါး၊ ရုပ်တုတော် ဖြစ်သော ဥဒ္ဓိသက စေတီလည်း တပါး၊ ဤသို့လျှင် သုံးပါးအပြား ရှိကုန်၏ဟူ၍ ဟော တော်မူ၏။

သက္ကာ ပန ဘန္တေ တုမေယု ဓရန္တေယု တေသံ ကာတုံ-ဟူ၍ အရှင်ဘုရား ကိုယ်တော် မြတ်သည် သက်တော်ထင်ရှား ရှိစဉ်ကပင်လျှင် ထိုစေတီ သုံးပါးတို့ကို ပြုလုပ်ကိုးကွယ်ခြင်း ငှာ တတ်ကောင်းပါအံ့လော့ဟု လျှောက်ပြန်၏။

- အာနန္ဒ သာရီရိကံ န သက္ကာ ကာတုံ။
- တံ ဟိ ဗုဒ္ဓါနံ ပရိနိဗ္ဗာနကာလေ ကာတုံ သက္ကာ။
- ဥဒ္ဓိသကံ ပရိဘောဂိကဉ္စ သက္ကာ ဟောတိ။
- ဗုဒ္ဓေဟိ ပရိဘုတ္တော မဟာဗောဓိရုက္ခော ဗုဒ္ဓေယု ဓရန္တေယုပိ စေတိယ မေဝါတိ။ ဟူ၍-

ညီချစ် အာနန္ဒာ၊ သာရိရိကဖြစ်သော ဓာတ်တော်စေတီကိုကား ငါဘုရားထင်ရှားရှိစဉ် ပြုခြင်းငှာ မတတ်ကောင်း၊ ထိုစကားသည် သင့်မြတ်စွာ၊ သို့မဟုတ်စေတီကိုကား မြတ်စွာဘုရား ဟို့ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူပြီး နောက်ကာလ၌သာလျှင် ပြုခြင်းငှာ တတ်ကောင်း၏။ ရုပ်တု တော်ဖြစ်သော ဥဒ္ဓိသကစေတီ၊ ပရိဘောဂစေတီ နှစ်ပါးတို့ကိုကား ပြုလုပ်ကိုးကွယ်ခြင်းငှာ အပ်၏။ ဘုရားသခင်တို့သည် သုံးဆောင်တော်မူပြီးသော မဟာဗောဓိပင်သည် ဘုရားသခင်တို့ ထင်ရှားရှိစဉ်လည်း စေတီမည်သည်သာလျှင်တည်းဟု မိန့်တော်မူ၏။

ဤအရာ၌ စကားချပ်၍ ဆိုအံ့- စေတီသုံးပါးတို့တွင် သာရိရိကစေတီကိုသာ ဘုရားကိုယ်တော် ထင်ရှားရှိတော်မူစဉ် စေတီပြုလုပ်ကိုးကွယ်ခြင်းငှာ မတတ် ကောင်း ဆိုသည်။ ဥဒ္ဓိသကစေတီ၊ ပရိဘောဂစေတီတော် နှစ်ပါးကိုမူကား ဘုရား ကိုယ်တော် ထင်ရှားရှိတော်မူစဉ်ကပင် စေတီပြုလုပ်ကိုးကွယ်သော်လည်း အပ်၏ဟု မိန့်တော်မူသည်နှင့်အညီ။ ဘုရားကိုယ်တော် ထင်ရှားရှိတော် မူစဉ်ပင် ကိုးကွယ်အပ် ၏ ဟူရကား သဒ္ဓါပသန္န ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဘုရားရှိစဉ်ကပင် ထုလုပ်ကိုးကွယ်ရာ၏။ ဤကား စကားချပ်တည်း။

ထိုအခါ အရှင်အာနန္ဒက လျှောက်သည်ကား။

အရှင်ဘုရား၊ ကိုယ်တော်မြတ်သည် ဒေသစာရိ ကြွတော်မူသည်ရှိသော် ဇေတဝန် ကျောင်းတော်၌ ကိုးကွယ်ရာမရှိပါ။ လူ့ချားတို့သည်လည်း ပူဇော်ရာအရပ်ကို မရပါ။ မဟာဗောဓိပင်မှ အစေ့ကို ဆောင်၍ ဇေတဝန်မှခံတံခါး၌ စိုက်ပျိုးလိုပါသည်ဟု လျှောက် ပြန်၏။

ညီချစ်အာနန္ဒာ၊ ကောင်းစွာ သင့်မြတ်စွာ ဤသို့စိုက်ပျိုးသည်ရှိသော် ငါဘုရားသည် အမြဲ နေဘိသကဲ့သို့ ဖြစ်လတ္တံ့ဟူ၍ မိန့်တော်မူ၏။

အရှင်အာနန္ဒာသည် အနာထပိဏ်သဌေး၊ ဝိသာခါ ဒါယိကာမ၊ ပဒေသနဒီကောသလမင်း ဟို့အား ကြားတော်မူပြီးလျှင် ဇေတဝန် ကျောင်းတော် တံခါးဝ၊ ဗောဓိပင်စိုက်ရာ အရပ်၌ တွင်းကိုတူးစေ၍ အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်ကို လျှောက်၏။

အရှင်ဘုရား၊ အကျွန်ုပ်အာနန္ဒာသည် ဇေတဝန်ကျောင်းတော် တံခါးဝ၌ ဗောဓိပင်ကို စိုက်ပျိုးလိုပါသည်။ မဟာဗောဓိပင်မှ ဗောဓိသီးကို အကျွန်ုပ်အကျိုးငှာ ဆောင်တော်မူပါဟု လျှောက်၏။

အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်ထေရ်လည်း ကောင်းပြီဟု ဝန်ခံ၍ ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် ဗောဓိမချိုင့် သို့ ကြွသွားတော်မူ၍ အညာမှ ကြွဆဲဖြစ်သော ဗောဓိသီးကို မြေသို့မရောက်မီပင် သင်္ကန်းတော်ဖြင့် ကောင်းစွာခံ၍ ဆောင်တော်မူခဲ့ပြီးလျှင် အရှင်အာနန္ဒာအား အပ်၏။

ဗောဓိဇရာပနအပိုင်း

အရှင်အာနန္ဒာသည်လည်း ယနေ့သည်ကား ဗောဓိပင်ကို စိုက်ပေအံ့ဟု ကောသလမင်း အား ကြားစေ၏။ မင်းသည်လည်း ညချမ်းသောအခါ၌ များစွာသော အခြံအရံနှင့်တကွ အလုံးစုံသော အဆောက်အဦတို့ကို ယူခဲ့၍ လာ၏။ အနာထပိဏ်သဌေးသည်လည်းကောင်း၊ ဝိသာခါဒါယိကာမသည်လည်းကောင်း၊ များစွာသော လူတို့သည်လည်းကောင်း၊ ရဟန္တာကြီး တို့သည်လည်းကောင်း လာကြကုန်၏။ မဟာဗောဓိ စိုက်ပျိုးရာ အရပ်၌ ကြီးစွာသော ရွှေဖျဉ်းအိုးတို့ကိုထားစေ၍ အောက်၌ အပေါက်ကိုပြုစေ၍ နံသာပျောင်းဖြင့် ပြည့်စေ၍ မြတ်သောမင်းကြီး၊ ဤရွှေအိုး၌ ဗောဓိသီးကို စိုက်ပျိုးလော့ဟု မင်းအားပေး၏။ မင်းသည် လည်း ဤသို့ကြံပြန်၏။ ငါတို့မင်းမည်သည်ကား အခါခပ်သိမ်း မတတ်နိုင်ရာ။ မေ့လျော့ရာ ၏။ ဗောဓိပင်ကို အနာထပိဏ်သဌေး 'စိုက်ပျိုးခြင်းငှာ သင့်၏ဟု ဗောဓိသီးကို သဌေးကြီး အား ပေး၏။ အနာထပိဏ်သဌေးသည်လည်း နံသာညွှန်ပျောင်းကို ယက်၍ ထိုယက်ရာ၌ ချ၏။ ထိုအခါ လက်မှ လွတ်ကာမျှ၌သာလျှင် ခပ်သိမ်းသောသူတို့ မြင်စဉ်ဆဲဆဲ၌ပင်လျှင် ထွန်းတုံးပမာဏ ပင်စည်လုံးပတ်ရှိသော အတောင်ငါးဆယ် အရပ်မြင့်သော ဗောဓိပင်သည် ပေါက်၏။ အရပ်လေးမျက်နှာတို့၌လည်း ပြန့်နှံ့ခြင်းရှိ၏။ ခက်မကြီး ငါးရပ်တို့သည်လည်း အတောင်ငါးဆယ်စီ ထွက်ကုန်ပြွဲကုန်၏။ ဗောဓိပင်သည် တခဏချင်းဖြင့်သာလျှင် သစ်ပင် တကာတို့၏ အဓိပတိ၊ သစ်ပင်တကာတို့၏ အကြီးအမှူးဖြစ်၏။ ကောသလ မင်းကြီးသည် လည်း တဆယ့်ရှစ်တောင်စီရှိသော ရွှေအိုး ငွေအိုးတို့၌ နံသာရေဖြင့် ပြည့်စေ၍ ကြာညို ကြာဖြူစသော ပန်းဆိုင်းတို့ဖြင့် မဟာဗောဓိကို ရံစေ၏။ ရေဖြင့်ပြည့်သော အိုးတို့ကိုစီ၍ တည်စေ၏။ ရတနာခုနစ်ပါးဖြင့်ပြီးသော ပွတ်လုံးပွတ်တိုင်တို့ကိုလည်း စိုက်စေ၏။ ရွှေမှုန်နှင့် ရောနှောသော သဲတို့ကို ကြဲစေ၏။ တံတိုင်း မီးတားဖြင့် ရံခြင်းကို ပြုစေ၏။ ရတနာခုနစ်ပါး တို့ဖြင့် ပြီးသော တခါးမုခ်ကိုလည်း ပြုစေ၏။ ကြီးစွာသော ပူဇော်သက္ကာရကို ဖြစ်စေ၏။

ဤတွင်ရွှေ ကား။ အရှင်အာနန္ဒာ ဗောဓိပင် စိုက်ပျိုးသော ဗောဓိဇရာပနအပိုင်းတည်း။

အရှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားသို့ကပ်၍ အရှင်ဘုရားသည် မြတ်သော မဟာဗောဓိပင် ရင်း၌ကောင်းစွာ ဝင်စားအပ်သော သမာပတ်တရားရှိတော်မူ၏။ အကျွန်ုပ်ယခုစိုက်ပျိုးအပ် သော ဗောဓိပင်ရင်း၌ နေတော်မူ၍ များစွာသော လူနတ်တို့၏ စီးပွားခြင်းငှာ သမာပတ် တရားကို ဝင်စားတော်မူပါလော့ဟု လျှောက်၏။

ဘုရားသခင်လည်း ညီချစ်အာနန္ဒာ၊ အသို့ဆိုဘိသနည်း။ ငါဘုရားသည် ဗောဓိပင်ရင်း၌ ရောက်အပ်ပြီးသော သမာပတ်တရားတို့ကို ဝင်စား၍ နေပြန်သည်ရှိသော် တပါးသော အရပ် တို့သည် တည်တံ့ခြင်းငှာ မတတ်နိုင်ရာဟု မိန့်တော်မူ၏။

အရှင်ဘုရား၊ များစွာသော လူနတ်တို့၏ စီးပွားချမ်းသာဖြစ်စေခြင်းငှါ ဤသို့ သဘော ရှိသောဘူမိပဒေသအား မြဲသော သမာပတ္တိသုခဖြင့် ထိုးဗာဓိပင်ရင်းကို သုံးဆောင်တော်မူပါ ဦးလော့ဟု လျှောက်ပြန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း တညဉ့်ပတ်လုံး သမာပတ်ချမ်းသာ ဖြင့် ခံစားတော်မူ၍ နေ၏။

အရှင်အာနန္ဒာသည်လည်း ကောသလမင်း စသည်တို့ကို ကြားစေ၍ ဗောဓိပင် ပူဇော် ခြင်းကို တနည်းကား။ ဗောဓိပင် သာဓု အနုမောဒနာခေါ်ခြင်းကို ပြုစေ၏။ ထိုဗောဓိ ပင်သည်ကား အာနန္ဒာ မထေရ် စိုက်ပျိုးစေအပ်သော ဗောဓိပင်ဖြစ်သောကြောင့် အာနန္ဒာ ဗောဓိဟူ၍သာလျှင် ထင်ရှားလေ၏။

ထိုရောအခါ တရားသဘင်၌ စကားပြောဟောခြင်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ဖြစ်ဟန်ကား။ အရှင်မြတ်တို့၊ သက်တော်ရှည်သော တရားရွှေတိုက်စိုးဖြစ်တော်မူသော မထေရ်မြတ်အာနန္ဒာ သည် သက်တော်ထင်ရှား ဘုရားရှိတော်မူစဉ်ပင်လျှင် ဗောဓိပင်မြတ်ကို စိုက်စေ၍ ကြီးစွာ သော ပူဇော်သက္ကာရကိုပြုစေ၏။ အရှင်အာနန္ဒာသည် အံ့ဩဖွယ်သာပါတကား၊ အရှင်အာနန္ဒာ သည် ကြီးစွာသော ဂုဏ်ကျေးဇူးရှိပေစွ တကားဟူ၍ ချီးမွမ်းအံ့ဩ ပြောဟောကုန်လျက် နေကြကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသခင်သည်လည်း လာတော်မူလတ်၍ သံသရာဘေးကို ရှုလေ့ ရှိသော ငါ၏ချစ်သားတို့၊ ငါဘုရားသည် ရွှေစက်တော်ညွန့် မကွန့်မဖြန့်မီကာလ အဘယ် စကားကို ပြောဟောကြကုန်သနည်း။ ငါဘုရား လာတော်မူသည့်ကာလ အပြီးသို့မရောက် လေသည်ကား အဘယ်စကားတို့ နည်းဟု မေးတော်မူ၏။

ရဟန်းတော် အပေါင်းတို့သည်လည်း လက်သည်းဆယ်ပွင့်ရှိသော လက်အုပ်နှစ်ဘက်ကို ထိပ်ထက်တင်၍ အရှင်ဘုရားမလာမီက ဤစကားသာဖြစ်ပါသည်။ လာတော်မူသော ကာလ လက်စမသိမ်းခသးသည်လည်း ဤစကားပင် ဖြစ်ပါသည်။ သုံးဆယ်နှစ်မည် အရှည်စီးပွား မပြန့်သောစကားကို တရားသဘင်ဝယ် ရှင်မြူးပျော်ပါးလို၍ ပြောဆိုကြသည် မဟုတ်ပါဟု နားတော်လျှောက်၏။ လျှောက်သည်၏ အဆုံး၌ပင်လျှင် မြတ်စွာဘုရားလည်း အဘယ်နံ့ သောကာလ ဤကလိဂ်ဗောဓိဇာတ် အတ္ထုပ္ပတ္တိရှိသည်ဖြစ်၍ အမြင်အရင်း အကြွင်းမထား ဟောကြားပါရမည်နည်းမသိ စိတ်ရှိတော်မူသည့်နှင့် နေရောင်သင့်၍ ပွင့်လိုသော ပဒုမ္မာပန်း ကဲ့သို့ ဒေသနာဉာဏ်တော် တည်းဟူသော ပဒုမ္မာပန်းသည် လန်းလန်းထပ်ဆင့် ပွင့်ချိန်ပွင့် ထောက် ရောက်လတ်ပြီဖြစ်၍ 'ကာလေန ဝက္ခာမိ' စသော အင်္ဂါငါးရပ် ကပ်ပြီဖြစ်၍ ဟော တော်မူလိုသောကြောင့် ဗြဟ္မာမင်း၏ အသံနှင့်တူသောအသံတော်ဖြင့် ဤသို့ မြက်တော်မူ၏။

ချစ်သားတို့ ယခုအခါသာ အာနန္ဒာငါ့ညီမြတ်သည် အထွတ် ခေါင်ထိ ဗောဓိပင်တော်ကို ပူဇော်စေတတ်သည် မဟုတ်လေသေး။ ရှေးရှေးအခါ၌လည်း ကျွန်းငယ်နှစ်ထောင် အရံ ဆောင်သော ကျွန်းကြီးလေးကျွန်း၌ နေကုန်သော လူအပေါင်းတို့ကို ခေါ်ယူပြီးလျှင်

များစွာသော နံသာပန်းတို့ကို ဆောင်ယူစေ၍ မဟာဗောဓိမဏ္ဍိုင်၌ ဗောဓိပူဇော်ခြင်းကို ပြုစေဖူးသည်သာလျှင်တည်းဟု အကျဉ်းစကား သားတော်မူပြီးမှ အတိတ်စကားကို အကျယ်သိသာအောင် ဆောင်တော်မူပြန်၏။

ဤတွင်ရှေ့ကား ဇာတ်တော်ကိုဟောခြင်း၏ အကြောင်းကို ဆိုရာဖြစ်သော ဇာတက နိဒါနအပိုင်းတည်း။

ချစ်သားရဟန်းတို့ လွန်လေပြီးသောအခါ အလွန် ကျယ်ဝန်းလှစွာသော ကလိင်္ဂတိုင်း၌ နှလုံးမွေ့လျော် ပျော်ဖွယ်ရှိသော ဒန္တပုရမဟာနဂရ၌ ကလိင်္ဂမင်းသည် တရားသဖြင့်မင်းပြု ၏။ ထိုမင်းအား မဟာကလိင်္ဂမည်သော သားကြီးလည်းတယောက်၊ စူဠကလိင်္ဂမည်သော သားငယ်လည်းတယောက် ပေါင်း နှစ်ယောက်သောသားတို့သည် စန္ဒကူးနံသာပင်ကြီး အောက်၌ ပေါက်လာသော စန္ဒကူးပင်ငယ် နှစ်ပင်ကဲ့သို့၊ ရှေ့ပင်ကြီးအောက်၌ ပေါက်လာ သော ရှေ့ပင်ငယ် နှစ်ပင်ကဲ့သို့ရှိကုန်၏။ ထိုသားတော် နှစ်ယောက်တို့ကို နိမိတ်လက္ခဏာ ၌ လိမ္မာကုန်သော ပညာရှိတို့သည် သားကြီး ရတနာကား အဖနတ်ထံ စံယူသဖြင့် ထီးဖြူဆောင်းခြင်း မင်းလျှင် ဖြစ်လတ္တံ့ ။ သားတော်အငယ်ကား တောဖျားပျော်မွေ့ ရသေ့ ရဟန်းဖြစ်လတ္တံ့ ။ သားတော်ငယ်၏ သားတမူကား လေးကျွန်းသေဌ်နင်း စကြာ- မင်းလျှင် ဖြစ်လတ္တံ့ ဟူ၍ လက္ခဏာ ဖတ်ကြကုန်၏။

နောက်သောအခါ အဖဖြစ်သော မင်းကြီးသည်လည်း လူ့ပြည်ငြီး၍ နတ်ပြည် မိုးခဲ သဖြင့် သားကြီး ရတနာသည် အဘ၏ အချိက် အရာဖြစ်သော မင်း၏အဖြစ်သို့ရောက်လေ ၏။ ညီကိုမူကား အိမ်ရှေ့အရာ နန်းလျှာထား၏။ အိမ်ရှေ့မင်းသားတမူကား။ ငါ၏သားသည် စကြာသေဌ်နင်း မင်းလျှင်ဖြစ်လတ္တံ့ ဟု ကြားဆိုအပ်သော သားမြတ်ရတနာ စကြာမင်း၏ ဂုဏ်ကိုမိ၍ တုပခိုက်ရန် ငြင်းဆန်ခြင်းကိုပြု၏။ နောင်တော်မင်းလည်း ညီအိမ်ရှေ့မင်းကို ဆုံးမသမှု ပြုလိုသောကြောင့် စီးပွား ဆောင်တတ်သော အမတ်တယောက်ကို အိမ်ရှေ့မင်း ကို ဖမ်းယူချေဟု စေခိုင်း၏။ ထိုအမတ်လည်း အိမ်ရှေ့မင်းထံသွား၍ အရှင်မင်းသားကို နောင်တော်မင်းသည် အမျက်ဝင်ချေ၏။ အရှင်မင်းသားအား ဖမ်းယူလိုချေသည်။ အသက် ရှည်ကြောင်းကို စောင့်ရှောက်တော်မူပါဦးလော့ဟု ဆို၏။ အိမ်ရှေ့မင်းလည်း မိမိ၏ တံဆိပ် အမှတ်ရှိသော လက်စွပ်ရတနာ၊ သိမ်မွေ့စွာသော ကမ္မလဒါ၊ ရတနာသန်လျက် ဤသုံးချက် တို့ကို ထိုအမတ်အား ပြ၍ ဤအမှတ်ဖြင့် ငါ၏သားအား မင်းအဖြစ်ကို ပေးဘိလော့။ ငါတမူကား အသက်ရှည်စွာ တောသို့ခွာ၍ နေဦးမည်ဟု မှာထားခဲ့ပြီးမှ တောသို့ဝင်၍ နှလုံးမွေ့လျော် ပျော်ဖွယ်ရှိသော ဘူမိဘာဂအရပ်၌ အဿမပိဒ်သင်္ခမ်းကို ဖန်ဆင်း၍ ရသေ့ ရဟန်းပြုပြီးလျှင် မြစ်ကမ်းယံတွင် နေလေ၏။

ဤတွင်ရှေ့ကား စူဠကလိင်္ဂ အိမ်ရှေ့မင်း တောသို့ဝင်သော အရညပဝေသနအပိုင်းတည်း။

ကျယ်ဝန်း ပြန့်ပြောစွာသော မဒ္ဒတိုင်း၌ ခပ်သိမ်းသော အင်္ဂါအပေါင်းနှင့်ပြည့်စုံသော သာဂလ နဂရပြည်၌ မဒ္ဒရာဇ် မင်းကြီးသည် တဆူးနှင့်လျော်စွာ မင်းပြုတော်မူ၏။ ထိုမင်းကြီး၏သီလသီတင်းနှင့်ပြည့်စုံစွာသော အဂ္ဂမဟေသီသည် တရံရောအခါအဆင်းအင်္ဂါလက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံစွာသော သတို့သမီးကို ဖွား၏။ ထိုသတို့သမီးကို နိမိတ်လက္ခဏာတတ်ကုန်သော ပညာရှိတို့သည် ဤသတို့သမီးကား တောအရပ်သို့ ဝင်ပြီးလျှင် ရသေ့ရဟန်းပြု၍ နေရလတ္တံ့ ။ ထိုသတို့သမီး၏ သားတော်တမူကား လေးကျွန်း ခွန်သ စကြာ့သေဌ်နင်း မင်းလျှင် စင်စစ် ဖြစ်လတ္တံ့ ဟု ဖတ်ကြကုန်၏။ ဇမ္ဗူဒီပါ ကျွန်းအပြင်၌ နေကုန်သော ထီးဖြူဆောင်းခြင်း မင်းအပေါင်းတို့သည် ထိုအကြောင်းအရာတို့ကို ကြားသိကုန်သည်ဖြစ်၍ သမီးတော်ကို တောင်းအံ့သောငှာ တပြိုင်နက်လျှင် ရောက်လာကုန်၍ သာဂလမြို့ကို ဝန်းရံကုန်လျက် စစ်မက်ပြိုင်ကြကုန်၏။ ထိုအခါ မဒ္ဒရာဇ်မင်းကြီးအား ဤသို့သော အကြံသည်ဖြစ်၏။ ငါသည် အကယ်၍ တယောက်သော မင်းကိုသာ ငါ၏သမီးကို ပေးဘိမူကား ကြွင်းသောမင်းတို့သည် ငါ့အား အမျက်ရှိကုန်ရာ၏။ ငါ၏သမီးကို စောင့်အံ့သောငှာ သင့်၏ဟု ကြံ၍ သတို့သမီးကိုလည်းကောင်း မိဖုရားကိုလည်းကောင်း ယူ၍ မထင်မရှား နှမ်းပါးသော အသွင်ဖြင့် ပြည်မှခွါထွက်၍ တောသို့ဝင်သဖြင့် စူဠကလိင်္ဂမင်းသား၏ နေရာသခံမ်းမှ အညာဖြစ်သော ဥပရိဘာဂ၌ အဿမပိုင်နေရာ သခံမ်းကို ဖန်ဆင်း၍ ရသေ့ရဟန်းပြုပြီးလျှင် သစ်သီး သစ်ရင်း ရှာမှီးခြင်းဖြင့် အက်မွေးလျက်နေလေ၏။

ဤတွင်ရှေ့ကား မဒ္ဒရာဇ်မင်း မိဖုရားတို့သည် ပြည်မှခွါထွက်ရသော နဂရရာနိက္ခမနအပိုင်း တည်း။

ထိုမိခင် ဖခင်တို့သည် သမီးကို စောင့်အံ့ဟူ၍ နေရာသခံမ်း၌သာ နေရစ်စေလျက် သစ်သီးကြီးငယ် ရှာမှီးအံ့သောငှာ သွားလေကုန်၏။ သတို့သမီးငယ်သည်လည်း ခမည်းတော် မယ်တော်ဖြစ်သော မင်းမိဖုရား နှစ်ပါးတို့ သွားလေကုန်သည်ရှိသော် အထူးထူးသော ပန်းတို့ကို ဆွတ်ယူ၍ ပုပ္ဖစုမ္ပိတဟုဆိုအပ်သော ပန်းကုံးပန်းသွယ်တို့ကို တနေ့ပတ်လုံး သီကုံးစီတန်း၍ မြစ်ကမ်းယံ၌ချထားလေ၏။ မြစ်ကမ်းယံ၌လည်း စောင်းတန်းလှေကား ထားဘိသကဲ့သို့ နှစ်လို့ဖွယ်ရှိသော ကောင်းစွာပွင့်သော ပန်းရှိသော သရက်ပင်ပျိုသည်ရှိ၏။ ထိုသရက်ပင်ထက်သို့ တက်၍ ကစားပျော်မြူးလျက် ထိုပန်းကုံး ပန်းသွယ်တို့ကို ရေ၌ ချမျောလိုက်၏။ ထိုပန်းကုံး ပန်းသွယ်တို့သည် တနေ့ပတ်လုံး မျောလေ၍။ တနည်းကား တနေ့သ၌ မျောလေ၍ ဂင်္ဂါအကြော၌ ရေချိုးသော စူဠကလိင်္ဂမင်းသား၏ ဦးခေါင်း၌ ငြိတင်လျက်နေ၏။ မင်းသားသည် ပန်းကုံးပန်းသွယ်ကို ကြည့်၍ ဤပန်းကုံး ပန်းသွယ်သည်ကား ဝ.ယောက်သော ပျိုနုငယ်မျစ်သော သတို့သမီးသာဖြစ်သော မိန်းမသည် ပြုအပ် ကုံးအပ် စီမံအပ်သော ပန်းကုံးပန်းသွယ်သာ ဖြစ်ရာ၏။ ကြီးရင့်ပြီးသော မင်းမိန်းမတို့ ပြုအပ် ကုံးအပ် စီမံအပ်သော ပန်းကုံး ပန်းသွယ်မဟုတ်ရာ။ စုံစမ်းဆင်ခြင်ဦးအံ့ဟု ကိလေသာ၏ အစွမ်းအားဖြင့် မြစ်ညာကမ်းယံသို့ အစဉ်လျှောက်၍ သွားလေ၏။

သရက်ပင်ထက်၌ နေလျက် သာယာချိုမြိန် နှစ်သက်ဖွယ်ရှိသော မစုရသ အသံဖြင့် သီချင်းကို သီလျက်နေသော ထိုမင်းသမီး၏ အသံကို ကြားလေ၍ သရက်ပင်ရင်းသို့ကပ် ပြီးမှ ထိုမင်းသမီးကိုမြင်၍ ကောင်းသော သဘောရှိသော သတို့သမီး သင်သည်ကား အဘယ်သူပေနည်း၊ အဘယ်အမျိုးအနွယ်နည်း၊ နတ်တည်းဖြစ်ပေသလော၊ နတ်မဟုတ်မူ လူပင်ဖြစ်သလောဟု မေး၏။

အရှင် အကျွန်ုပ်ကား လူမိန်းမပင်ဖြစ်ပေသည်။ နတ်ကား မဟုတ်ပေဟု ဆို၏။ လူသား စင်စစ်ဖြစ်တပြီကား သစ်ပင်ထက်မှ အောက်သို့ သက်ဘိလော့ဟုဆို၏။

မင်းသမီးလည်း အရှင်၊ အကျွန်ုပ်ကား သက်ခြင်းငှါမတတ်ကောင်း၊ သက်၍မသင့်မတော် ချေတည်း၊ လူမျိုးမည်ကာ မဟုတ်ပါတည်း၊ ရေမြေ သေဌ်နင်း မင်းမျိုးမင်းနွယ်၏ သမီး တည်းဟု ဆို၏။

ကောင်းသောအခြင်းအရာရှိသော မင်းသမီး၊ ငါတမူလည်း လူတန်းစေ့ကာ မဟုတ်ရှာ တည့် ရေမြေသေဌ်နင်း မင်းမျိုးမင်းနွယ်ဖြစ်သော ခတ္တိယဝံသ၊ ကလိင်္ဂမင်းကြီး၏ သား တော်ရင်နှစ် အမှန်တည်း၊ ငါ၏ မိဘ ဘေး ဘိုး ဆွေမျိုးညာတိတို့၏ ဇာတိနေရာကား အချင်းယူဇနာ ကျယ်ဝန်းစွာသော မဟာကလိင်္ဂတိုင်းလျှင်တည်း၊ ချက်သိုမြုပ်ရာ အရပ် သာကား ထိုတိုင်းကြီး၏ အခွန် ဆက်သရာ ခပ်သိမ်းသော ရတနာတို့နှင့်တကွ မြို့၏အစာ မြို့၏အင်္ဂါလက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံစွာလျက် သာယာဝပြော စည်ပင်လှသော ဒန္တပုရပြည်လျှင် တည်း၊ ငါ၏အဖမူကား ထိုပြည်သေဌ်နင်း မင်းမင်းတကာတို့၏ ဦးထိပ် ရန်ညွန့်နှိပ်လျက် ဘုန်းဆိပ်ထန်သော မဟာကလိင်္ဂမင်းလျှင်တည်း၊ ငါ့နောင်တော်လည်း။ မြေပေါ်ဇမ္ဗူ သူမတူသော ထီးဖြူဆောင်းချင်း အမင်းမင်းတို့ကို ခြေရင်းထုတ်ချောက် ကြို့ရောက်စေနိုင် သော ရန်မာန်နှိပ်နင်း မင်းတယောက်ပေတည်း၊ ငါတမူလည်း ထီးဖြူဆောင်းမည်၊ အရည် အခြင်း၊ မင်းမင်းတကာ၊ တတ်စရာသား၊ အဋ္ဌာရသ၊ သိပ္ပလောက်လော့၊ ဂုဏ်ကြွေကြွေ နှင့်၊ အိမ်ရှေ့နန်းလျာ၊ ဥပရာတည်း၊ စကြာမင်းဘ၊ ခံရလတ္တံ့၊ နိမိတ်ညွန့်ကြောင့်၊ ကျန်း မာန်အလိုက်၊ အမှုဆိုက်၍၊ တော၌နေလာရသတည်း။ ထို့ကြောင့် ငါ့စကားကို မှတ်သား ယုံကြည်ကြသဖြင့် အောက်သို့သက်ကာ မူဘိလော့ဟု ဆို၏။

အရှင်၊ လူတို့ပြည်တွင် မင်းလျှင်အစစ် ဖြစ်ခဲလှစွာ၏။ စကားဆိုကာမျှဖြင့် မင်းမျိုး ကေန် မှန်ခဲလှစွာ၏။ အကယ်၍ မင်းမျိုးစင်စစ် ဖြစ်သည်မှန်အံ့၊ မင်းမင်းတကာ တပ်အပ်စွာသော ခတ္တိယမာယာကို ပြောဆိုပါဦးလော့ဟု ဆို၏။ မင်းသားသည်လည်း ခတ္တိယမာယာ လိမ္မာတတ်သိသမျှကို ပြော၏။ မင်းသမီးသည်လည်း ခတ္တိယမာယာ လိမ္မာ ကျမ်းသိသမျှကိုပြော၏။ ထိုမင်းသား မင်းသမီး နှစ်ယောက်တို့သည် အချင်းချင်း ခတ္တိယ မာယာကို ပြောဆိုကြကုန်၏။ ထို့နောင်မှ မင်းသမီးသည် သရက်ပင်မှသက်၍ နေရာသခံမ်းသို့

လာခဲ့ကြ၏။ ထိုမင်းသမီးသည်လည်း မိခင်ဖခင်တို့ တောမှလာရောက်ကုန်သည် ရှိသော် ထိုမင်းသားသည် ကလိဂ်မင်းကြီး၏ သားတော်ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ တောသို့ဝင်၍ နေလာရသော အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ အကျယ်အားဖြင့် ခမည်းတော် မယ်တော်တို့အား ပြောလေ၏။ ခမည်းတော် မယ်တော်ဖြစ်သော မင်းမိဖုရားတို့သည်လည်း ဝမ်းမြောက်ကြ ကုန်သည်ဖြစ်၍ မင်းသား၏ စကားကို ဝန်ခံပြီးလျှင် မင်းသမီးကို မင်းသားအား အပ်နှင်း လေ့ကုန်၏။

ဤတွင် ရွှေကား မင်းသား မင်းသမီးနှစ်ဦးတို့၏ တွေ့မြင်ကြိုက်ကြုံ၍ ချစ်ခင်လေးမြတ် စွာ ပေါင်းယှဉ်မိသော ဂေဟသိတ သံယောဂ အပိုင်းတည်း။

ထိုမင်းသား မင်းသမီးတို့သည် ချစ်ခင်လေးမြတ်ခြင်း ရှည်လျားလတ်သော်၊ တရံရော အခါ မင်းသမီးသည် မင်းသားကိုစွဲ၍ ဆယ်လလွန်သဖြင့် ဘုန်းသမ္ဘာရ ရှိကုန်သော သူတို့၏ ကုသိုလ်အစွမ်းကြောင့်ဖြစ်သော ဘုန်းလက္ခဏာ အင်္ဂါအထူးနှင့် ပြည့်စုံသော သားမြတ်ရတနာကို ဖွားမြင်လေ၏။ ဘိုးတော်၏ အမည်၊ ဘကြီးတော်၏ အမည်၊ ခမည်းတော်၏အမည်၊ တိုင်းပြည်၏အမည်၊ ထိုအမည်တို့ကို စွဲယူဘိသကဲ့သို့၊ ထိုအမည်နှင့် တူသော ကလိဂ်ဟူသော အမည်ကို မှည့်ကြကုန်၏။ ထိုကလိဂ်မင်းသားငယ်သည် အရွယ်သို့ ရောက်သည်ရှိသော် အဖ၏လည်းကောင်း၊ အဘိုး၏လည်းကောင်း၊ နှစ်ပါးစုံတို့၏ အထံမှ ခပ်သိမ်းကုန်သော အတတ်တို့ကိုသင်၍ တတ်မြောက် ပြီးစီးခြင်းသို့ ရောက်လေ၏။

တရံရောအခါဝယ် ယိုကလိဂ်မင်းသား၏အဖသည် ကောင်းကင်ပြင်သို့ ကြည့်သည်ရှိသော် နက္ခတ်နှင့်ယှဉ်သော အစွမ်းအားဖြင့် နောင်တော်မင်းကြီး၏ ဘဝပြောင်းလေသော အဖြစ် ကိုသိ၍ သားဖြစ်သော စကြာမင်းအလောင်းကိုခေါ်၍ ချစ်လှစွာသောသားမြတ်၊ သင်သည် တောတွင်မနေလင့်၊ ပြည်သို့ပြန်လော့၊ သင်၏ဘကြီးတော်ဖြစ်သော မဟာကလိဂ်မင်းကြီး သည် ဘဝပြောင်းလေပြီ။ ဒန္တပုရ မင်းနေမြို့သို့ သွားလေ၍ ဘေး ဘိုး ဆွေမျိုးတို့နှင့်အမေ့ ဥစ္စာဖြစ်သောပြည်ကို သိမ်းယူချေလော့ဟု ဆိုပြီးလျှင် မိမိပြည်မှလာသောအခါ ဆောင်ယူ ခဲ့သော တံဆိပ်လက်ရာ မှတ်စာမှတ်ချက်ရှိသော လက်စွပ်ရတနာ၊ သိမ်မွေ့လှစွာသော ကမ္မလာ၊ ရတနာသန်လျက်တို့ကို ပေးအပ်၍ ချစ်သား၊ ဒန္တပုရမြို့၌ ဤအမည်ရှိသော ခရီး လမ်းမအကွက်၌ ငါတို့အကျိုးစီးပွားကို ဆောင်တတ်သော အမတ်ကြီး၏အိမ်သည် ရှိလေ၏။ ထိုအမတ်ကြီး၏အိမ်၌ ကျက်သရေရှိသော အိပ်ရာ၏ အလယ်သို့တက်၍ ဤသုံးပါးသော ရတနာမြတ်တို့ကို ထိုအမတ်ကြီးအားပြ၍ ငါ၏သားရင်း အစစ်ဖြစ်သော အကြောင်းကို ကြားလော့။ ထိုအမတ်သည် အမောင်ချစ်သားအား အဘိသိက်သွန်းခြင်း၊ မင်း၏အဖြစ်၌ တည်စေလတ္တံ့ ၊ ဤသို့ အပြည့်အစုံ မှာထားပြီးမှ လွတ်လိုက်လေ၏။

ထိုကလိဂ်မင်းသားငယ်သည် အမိအဖတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဘိုးတော် ဘွားတော်တို့ကို လည်းကောင်း၊ ရှိသေလေးမြတ်စွာ ရှိခိုးပြီး၍ ကောင်းမှုကံသည် ဖြစ်စေအပ်သော ကြီးစွာသော

ဘန်ခိုးကြောင့် ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် သွားလေ၍ အမတ်ကြီး၏ အိပ်ရာဖြစ်သော အင်းပျဉ် ထက်၌လျှင် သက်လေ၏။ အမတ်ကြီးလည်း သင်သည်ကား အဘယ်သို့သော သူပေနည်းဟု မေး၏။

အမတ်ကြီး၊ အကျွန်ုပ်ကား စူဠကလိဂ်မည်သော အိမ်ရှေ့မင်း၏ သားတော်တည်းဟု ကြားလေ၏။ လက်စွပ်ရတနာ၊ သိမ်မွေ့လှစွာသော ကမ္မလာ၊ ရတနာသန်လျက်ဟု ဆိုအပ်သော သုံးပါးသော ရတနာတို့ကိုလည်း ပြလေ၏။ အမတ်ကြီးသည်လည်း မင်းမှူးမတ် ရာဇပရိသတ်ပြု ကုန်သောသူတို့အား ကြားလေ၏။ အမတ်အပေါင်းတို့သည်လည်း တပြိုင်နက် ဝမ်းမြောက်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ဒန္တပုရမြို့ကို တန်ဆာဆင်ယင်စေပြီးလျှင် ထိုကလိဂ်မင်းသား ငယ်ကို ထီးဖြူအပ်နှင်း၍ အဘိသိက်သွန်းခြင်း၊ မင်းအဖြစ်ကို ဖြစ်စေကုန်၏။

ဤတွင်ရှေ့ ကား။ ကလိဂ်မင်းသားသည် မြတ်သော အဘိသိက်သွန်းခြင်း၊ မင်း၏အဖြစ် ဟုဆိုအပ်သော အဘိသိသေကမင်္ဂလာ၊ နန်းတက် နန်းသိမ်းမင်္ဂလာ၊ ထီးဆောင်းမင်္ဂလာ၊ ရာဇပလ္လင်ဥကင်ဖွင့်ခြင်း မင်္ဂလာသို့ရောက်သော မဟာရဇ္ဇာဘိသေက မင်္ဂလာအပိုင်းတည်း။

ထိုကလိဂ်မင်းသားငယ်သည် မင်းအဖြစ်သို့ ရောက်သောအခါ ထိုကလိဂ်မင်း၏ များသော အကျိုးစီးပွားကို ဆောင်တင်သော အမတ်သည်ကား ဘာရဒွါဇအမည် ရှိသတတ်။ ထိုအခါ ဘာရဒွါဇအမတ်သည် ကလိဂ်မင်းမြတ်အား ဒါန၊ ဒမ၊ သံယမ ဟု ဆိုအပ်သော သုံးပါး အပြားရှိသော စက္ကဝတ္တိကျင့်ဝတ်။

တနည်ကား-

- အန္တောဇနသ္မိံ ဗလကာယေတိ ဧကံ။
- ခတ္ထိယေသု ဧကံ။
- အနုယုတ္တေသု ဧကံ။
- ဗြာဟ္မဏ ဂဟပတိဧကေသု ဧကံ။
- နေဂမဇာနပဒေသု ဧကံ။
- သမဏဗြာဟ္မဏေသု ဧကံ။
- မိဂပက္ခိသု ဧကံ။
- အဓမ္မကာရပုဋိက္ခေပေါ ဧကံ။
- အဓနာနံ ဓနာနုပုဒါနံ ဧကံ။
- သမဏဗြာဟ္မဏေ ဥပသင်္ကမိတွာ ပဉ္စာပုစ္ဆံ ဧကံ။
- ဝေမေတံ ဒသဂိဓံ ဟောတိ။
- ဟူ၍ ဆိုအပ်သော ဆယ်ပါးအပြားရှိသော စက္ကဝတ္တိကျင့်ဝတ်။

ဤဆယ်ပါးတွင်ပင် ဗြာဟ္မဏနှင့် ဂဟပတိကို၊ မိဂနှင့်ပက္ခိကို အသီးအသီးခွဲပြန်၍ တဆယ့်နှစ်ပါးသော စက္ကဝတ္တိကျင့်ဝတ်။

တနည်းကား။ ။ရှေ့ဆယ်ပါးတွင် အဓမ္မရာဂကိုပယ်ရှောင်ခြင်း၊ ဝိသမလောဘကို ပယ်ရှောင်ခြင်းအားဖြင့် တဆယ့်နှစ်ပါးအပြားရှိသော စက္ကဝတ္တိကျင့်ဝတ်တို့ကို သင်ကြားလေ၏။

ထိုကျင့်ဝတ်တို့တွင် -

ဒါနဟူသည်ကား အလှူပေးခြင်း၊ ဒမဟူသည်ကား စက္ခုစသော ဣန္ဒြေတို့ကိုဆုံးမခြင်း၊ သံမယဟူသည်ကား ကိုယ်နှုတ်ကို စောင့်စည်းခြင်း။ ဤသို့လျှင် သုံးပါးတည်း။

(၁) တနည်းကား။ ။အန္တောဇန- ဟူသည်ကား သားမယားတို့ကို သီလ၌တည်စေခြင်း၊ အဝတ်ပုဆိုး နံသာပန်း စသည်တို့ကို ပေးခြင်း၊ ဘေးဥပဒ်မရှိအောင် စောင့်ရှောက်ခြင်း။

ဗလကာယ- ဟူသည်ကား ဗိုလ်ပါစသည်တို့၌ ကာလကို မလွန်စေမူ၍ မျိုးရိက္ခာပေးခြင်း ဤလည်းတပါး။

(၂) ခတ္တိယေသု- ဟူသည်ကား။ အဘိသိက်ခံလေပြီးသော မင်းတို့အား မြည်း၊ မြင်းအသေ ဇာနည် စသော ရတနာတို့ကို ပေးခြင်းဖြင့် ချီးမြှောက်ခြင်းလည်းတပါး။

(၃) အနုယုတ္တေသု- ဟူသည်ကား မိမိထံ၌နေကုန်သော မင်းမှူးမတ်တို့အား ထိုက်သည့်အားလျော်စွာ ယာဉ် သန်လျင်းပေးခြင်းဖြင့် နှစ်သက် စေခြင်းလည်းတပါး။

(၄) ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကေသု- ဟူသည်ကား ပုဏ္ဏားတို့အား ထမင်းအဖျော် ပုဆိုးစသော ဝတ္ထုတို့ကို သူကြွယ်တို့အား ထမင်း မျိုးစေ့ ထွန်တုံး ထွန်သွား နွားလား စသည်တို့ကို ပေးခြင်းလည်းတပါး။

(၅) နေဂမ ဇာနပဒေသု- ဟူသည်ကား နိဂုံးဇနပုဒ်သူတို့အား ထမင်း မျိုးစေ့ ထွန်တုံး ထွန်သွား ကျွဲ နွားစသည်တို့ကို ပေးခြင်းလည်းတပါး။

(၆) သမဏဗြာဟ္မဏေသု- ဟူသည်ကား ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့အား ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့၏ ပရိက္ခရာဖြင့် လှူဒါန်းပူဇော်၍ အရိအသေပြုခြင်းလည်းတပါး။

(၇) မိဂပက္ခိသု- ဟူသည်ကား သားတို့အားလည်းကောင်း၊ ငှက်တို့အားလည်းကောင်း ဘေးမဲ့ပေးသဖြင့် သက်သာရာကို ရစေခြင်းလည်းတပါး။

(၈) အဓမ္မကာရပုဋိက္ခေပ- ဟူသည်ကား မတရားသော အမှုအရာတို့ကို မပြုစေခြင်းလည်းတပါး။

(၉) အစနာနံ ဓနာနုပ္ပဒါနံ- ဟူသည်ကား ဥစ္စာမရှိသောသူတို့အား ဥစ္စာကို ပေးခြင်းလည်းတပါး။

(၁၀) သမဏဗြာဟ္မဏေ ဥပသင်္ကမိတွာ ပဉ္စာပုစ္ဆနံ- ဟူသည်ကား ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့ကို ကပ်၍ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ သာဝဇ္ဇ၊ အနဝဇ္ဇ၊ သေဝိတဗျ၊ အသေဝိတဗျစသောတရားတို့ကို မေး၍ အကုသိုလ်ကို ပယ်ခြင်း၊ ကုသိုလ်ကို ဆောက်တည်ခြင်းလည်းတပါး။

ဤသို့လျှင် ဆယ်ပါးသော ကျင့်ဝတ်တို့တွင် လေးခုမြောက်ဖြစ်သော ကျင့်ဝတ်တပါး၌ ဗြာဟ္မဏနှင့် ဂဟပတိကို နှစ်ကွဲ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သော ကျင့်ဝတ်တပါး၌ မိဂနှင့် ပက္ခိကို နှစ်ကွဲခွဲ၍ ယူသော် တဆယ့်နှစ်ပါးဖြစ်၏။

တနည်းလည်း။ ယခင်ဆယ်ပါးတွင် အဓမ္မရာဂပဟာနကျင့်ဝတ်။ ဝိသမလောဘ ပဟာနကျင့်ဝတ် ဤနှစ်ပါးကို လောင်းသော် တဆယ့်နှစ်ပါးဖြစ်၏။ အဓမ္မရာဂ ပဟာန ဟူသည်ကား။ အမိ၊ မိထွေး၊ အဖ၊ ဘထွေး အရီးစသော မသင့်မတင့်သောအရာ၌ တပ်သောရာဂသည် အဓမ္မရာဂမည်၏။ ထိုရာဂကို ပယ်ခြင်းသည် ပဟာနမည်၏။ သုံးဆောင်ခြင်းငှာ ထိုက်သော အရာ၌သော်လည်း အလွန်အကဲတပ်သော လောဘသည် ဝိသမလောဘမည်၏။ ထိုလောဘကို ပယ်ခြင်းသည် ပဟာနမည်၏။ ဤနှစ်ပါးကိုပေါင်း၍ တဆယ့်နှစ်ပါးဖြစ်၏။ ဤတဆယ့်နှစ်ပါးသော စက္ကဝတ္တိ ကျင့်ဝတ်တို့ကို သင်ကြားလေ၏။ ထိုကလိင်္ဂ မင်းကြီးသည်လည်း ထိုကျင့်ဝတ်တို့ကို ပြည့်ကျင့်တော်မူလေ၏။

(၁) ထိုရောအခါ၊ ထိုကလိင်္ဂမင်းကြီးအား တဆယ့်ငါးရက် ပြည့်သောဥပုသ်နေ့၌ အရှေ့သမုဒ္ဒရာဟု ဆိုအပ်သော စကြာအိုင်မှ နတ်တို့၏ အာနုဘော်နှင့် ယှဉ်သောကြောင့် ဒိဗ္ဗမည်သော၊ တထောင်သော အကန်ရှိသောကြောင့် သဟဿာရမည်သော အကွပ်ရှိသောကြောင့် သနေမိကဖြစ်သော၊ အလယ်ချက်မ၌ ပုံတောင်းရှိသောကြောင့် သနာဘိကမည်သော၊ ခပ်သိမ်းသော အချင်းအရာနှင့် ပြည့်စုံသောကြောင့် သဗ္ဗာကာရ ပရိပူရမည်သော၊ တစုံတယောက်သောသူသည် မဆီးမတားနိုင်သဖြင့် သွားတတ်သောကြောင့် စကြာမည်သော မွေ့လျော်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ အရှိအသေပြုအပ်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ အတုမရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ မယုတ်မာသော သတ္တဝါတို့၏ သုံးဆောင်ရာဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ရတနာမည်သော စကြာရတနာသည် ငွေခြည်ပုံတောင်း၊ နှစ်ခုသော ခြင်္သေ့ခံတွင်း၊ နှစ်သွယ်သောပုလဲဆိုင်၊ တရာသောသန္တာပွတ်တိုင် တရာသောထီးဖြူ၊ နှစ်ရာသောပန်းဆိုင်၊ တထောင်သော အကန်နှင့်စာကွ တက်သစ်သော နေလုလင်၏ ရောင်ခြည်အပေါင်းတို့၏ အသရေကို ပြက်ရယ်စေ ပြုဘိသကဲ့သို့ အလွန်တင့်တယ်လှစွာသော ကျက်သရေအပေါင်းနှင့် တကွသော စကြာရတနာသည် ရှေးဦးစွာ ရောက်လာ၏။

(၂) စကြာရတနာ ရောက်ပြီးသော မင်းကြီးအား ဥပေါသထ အမျိုးမှ တက်သစ်သော နေဝန်းကဲ့သို့ အလွန်နီသော အခြေလေးဘက်၊ လည်ဆံ၊ မျက်နှာတို့ဖြင့် တင့်တယ်သော အထူးသဖြင့် စင်ကြယ် ဖြူထွားသော ကိုယ်ရှိသော၊ အခြေလေးဘက်၊ အမြီးတံစပ်၊ နှာမောင်း တည်းဟူသော ခုနစ်ပါးသော မြေသို့ထိသော အင်္ဂါလက္ခဏာနှင့်ပြည့်စုံသော။ ပဒုမ္မာကြာနီ နှင့်တူသော နှစ်လှိုဖွယ်သော မျက်နှာရှိသော၊ ကောင်းကင်သို့ သွားခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သော၊ ဆေးဒန်းမြင်းသီလာမှုနှင့်ဖြင့် စွန်းငြိတပ်သော၊ အစုံသော အစွယ်ရှိသော၊ ငွေတောင်ထုတ် ကဲ့သို့ မြတ်သော ဆင်ရတနာသည်လည်း ရောက်လာ၏။

(၃) မြင်းရတနာရောက်သော စကားရပ်တွင် သုတ်မဟာဝါ မဟာသုဒဿနသုတ် ပါဠိ တော်၌ကား မြင်းရတနာ၏ အမျိုးကို အထူးမဆို။ အဋ္ဌကထာ၌သာ—

အထဿ ပုညာနုဘာဝ စောဒိတော သိန္ဓဝ ကုလတော ဝိဇ္ဇုလတာ ဝိနဒ္ဒ သရဒကာလ သေဟဝလာဟကရာသိ သဿိရိကော။ လ။ ဝလာဟကောနာမ အဿရာဇာ အာဂန္ဓာ တသ္မိ ဌာနေ ပတိဋ္ဌတိ။

ဟူ၍ သိန္ဓဝအမျိုးမှ ဝလာဟကမည်သော မြင်းမင်းလည်း ရောက်လာ၏ဟုဆိုသည်။

ဤကလိဂ် ဇာတ်၌ကား—

ဝလာဟက ကုလတော အဿရတနံ။ ဟူ၍ ဝလာဟကအမျိုးမှ မြင်းရတနာ လာ၏ဟု ဆိုသည်။

အဘိဓာန်၌ကား—

ဟယော တုရဂေါ တုရဂေါ၊ ဝါဟော အသောစ သိန္ဓဝေါ။ ဟူ၍ဆိုသည်ကို ဋီကာ၌ ပါဒ ဒွယ မဿ-ဟူ၍ ဖွင့်သည်။ ဟယ၊ တုရဂံ၊ တုရဂ၊ ဝါဟ၊ အဿ၊ သိန္ဓဝ။ ဤခြောက် ပုဒ်တို့သည် မြင်းသာမညကို ဟော၏ဟု ဆိုသည်ကို ထောက်သော် သိန္ဓဝ-သဒ္ဒါသည် မြင်း သာမညကို ဟော၏။ သုတ်မဟာဝါ အဋ္ဌကထာ အလိုသော် သိန္ဓဝအမျိုး ဟူ၍လည်း ကုလဝိသေသ ရှိသေး၏ဟု မှတ်သင့်၏။

ယခုအခါ ဤဇာတ်တော်၏ အဓိပ္ပာယ် ဇာတ်တော်ကလာသော အမျိုးကိုသာပြပေအံ့။ ဆင်ရတနာ ရောက်ပြီးသော မင်းကြီးအာ ဝလာဟကအမျိုးမှ လျှပ်စစ်နှုတ်မြှေးသောတန် ဆောင်မုန်းလအခါ၌ဖြစ်သောတိမ်ဖြူနှင့်တူသောအသရေရှိသော၊ လရောင်နှင့်တူသောအဆင်း ရှိသော၊ စင်ကြယ်သိမ်မွေ့သော၊ တစ်နက်သော ကျီးနက်တို့၏ လည်ကဲ့သို့၊ ဣန္ဒာနီလာ ကျောက်ကဲ့သို့ မည်းနက်ကျောသော ဦးခေါင်းရှိသော၊ ဖြူဆံမြက်နှင့်တူသော လည်ဆံ ရှိသော၊ ဝလာဟကမည်သော မြင်းရတနာသည်လည်း ရောက်လာ၏။

(၄) မြ၊မြတ်ရတနာသည်လည်း တနှစ်မြောက်သော ဝါးညိုအဆင်းနှင့်တူသော ဝေဠုရိယဟုဆိုအပ်သော မြမျိုးဇာတိ ဖြစ်သော တင့်တယ်သော၊ အမျိုးမြတ်သော၊ ကောင်းသော အလွန်စင်ကြယ်သော၊ ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာနှင့် ပြည့်စုံသော၊ အရောင်အဝါဖြင့် ထက်ဝန်းကျင်မှ တယူဇနာတိုင်တိုင် ထွန်းတောက်ပနိုင်သော၊ အလျားအားဖြင့် လေးတောင် လုံးပတ်အားဖြင့် ရထားလှည်း စက်ပုံတောင်းချက်ခန့်ရှိသော၊ နှစ်ဘက်သော အစွန်အဖျား ဝယ် အလယ်ချက်မ တည့်တည့်မှထွက်သော စင်ကြယ်စွာသော ပုလဲဆိုင်နှစ်ပွင့်နှင့်တူသော ပဒုမ္မာကြာညိုတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်သော မြ၊မြတ်ရတနာသည် ရှစ်သောင်းလေးထောင် သော မြ၊မြတ်ရတနာတို့ဖြင့် ခြံရံလျက် ကြယ်နက္ခတ် အပေါင်းတို့ဖြင့် ခြံရံသော လပြည့် ဝန်း၏ အသရေကို လှမ်းဘိသကဲ့သို့ ဝေပူလတောင်မှ ရောက်လာ၏။

ဤအရာ၌၊ သုတ်မဟာဝါ မဟာသုဒဿနသုတ်တွင် “မဟာသုဒဿနသရညော မဏိရတနံ ပါတုရ ဟောသိ။” ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။ မဏိသဒ္ဒါကို များစွာကုန်သော ဆရာမြတ် အဆက်ဆက်တို့သည် ပတ္တမြားကျောက် ဟူ၍ အနက်မြန်မာ ပြန်ဆိုကြကုန်၏။ ယခုအခါ ကား။ ကေရာဇ်မင်းမှစ၍ မှူးမတ် ရာပြတ် သဌေးသူကြွယ် ရွှေပန်းထိမ်အပေါင်းတို့သည် နိသောကျောက်ကို ပတ္တမြားဟုခေါ်ဝေါ် ကုန်၏။ စိမ်းသောကျောက်ကို မြဟုခေါ်ဝေါ် ကုန်၏။

မဏိသုတြကျမ်း၌လည်း- စိဝရက္ခန္ဓာ၊ ဂေါမူလာ၊ ကွမ်းပြင်ရေ၊ မံသခံ၊ ဇောလီ၊ သိန်းခို ဟူ၍ ခြောက်ပါး ပြားရာတွင် စိဝရက္ခန္ဓာကား ချင်းချင်းနီကာသာ၊ ဂေါမူလာကား ခရမ်း ပွင့်ကဲ့သို့ နီရောင်ရှိသည်။ ကွမ်းပြင်ရေကား ကွမ်းသွေး အဆင်းရှိသည်။ မံသခံကား ဟင်းမျိုးသားတစ်ကဲ့သို့ အဆင်းရှိသည်။ ဇောလီကား နီလည်းမနီလွန်း၊ ခပ်မဲ့မဲ့ရှိသည်။ သိန်းခိုကား နီနီတွေးတွေး၊ ချင်းချင်း ပြောင်ပြောင် ထိပ်ဝယ်ရှိသည်ဟု ဆိုသည်။

မြမျိုးကား၊ ဓူလီ၊ ဓူလာ၊ ကုတ္တရာ၊ သွာခါ၊ ကာလာ၊ ဝံသဝတ်၊ မီးသွေး ကိတ္တိကတ်၊ ခံဖြူဟူ၍ ရှစ်ပါးရှိသည်။

ထိုရှစ်ပါးတို့တွင် ဓူလီကား စိမ်းချက်မဲ့ရောင်ရှိသည်။ ဓူလာကား စိမ်းချက်အလွန် မဲ့သည်။ ကုတ္တရာကား သခွားခွံကဲ့သို့ စိမ်းသည်။ သွာခါကား ကျေးမြီး ကျေးတောင် ကဲ့သို့ စိမ်းသည်။ ကာလာကား စိမ်းသော အရောင်၏ အတွင်းဝယ် တခါတခါ အမည်း အနက် စိုးစဉ်းပြောက်သည်။ ဝံသဝတ်ကား ဝါးကျောအဆင်းကဲ့သို့ စိမ်းသည်။ မီးသွေးကိတ္တိကတ်ကား ပိုးမည်းတောင်စာ၏ လည်ကုပ် ကျောက်ကုန်း အရောင် ကဲ့သို့ စိမ်းသည်။ ခံဖြူကား ပိုးရည်မြူးရောင်ကဲ့သို့ စိမ်းစိမ်းဝါဝါ ထင်သည်ဟူ၍ဆိုသည်။ ဤသို့နိသော အဆင်းရှိသော ကျောက်ကို ပတ္တမြားဟူ၍ခေါ်သည် စိမ်းသောအဆင်းရှိသော ကျောက်ကို မြဟူ၍ခေါ်သည်။

မဏိသဒ္ဓါသည် စိမ်းသော အနက်ကိုဟောသည်။ နီသော အနက်ကိုမဟော။ ထို့ကြောင့် ပရိတ်ကြီးနိဒါန်း၌လည်း မဏိသပ္ပာ၊ မြွေနီဟူ၍ မဆို၊ မြွေစိမ်းဟူ၍သာ ဆိုသည်။ ယင်းသို့ ဖြစ်သောကြောင့် မဏိသဒ္ဓါကို ကျောက်နီဖြစ်သော ပတ္တမြားဟု အနက် မြန်မာ မပြန်ဆိုသင့်။ စိမ်းသောမြက်သာ အနက်မြန်မာ ပြန်ဆိုသင့်သည်။ သဘောယုတ္တိ သင့်မသင့်ကိုရှာပြန်သော် အဋ္ဌကထာလိနီ အဋ္ဌကထာတွင် ညှိသော ရောင်ခြည်တော်ကို ပမာပြရာ၌။

ကေသမဿဟိစေဝ အက္ခိနဉ္စ နိလဋ္ဌာနေဟိ နိလရသ္မိယော နိက္ခမိံ သု။ ယာသံ ဝသေန ဂဂနတလံ အဉ္စနုစက္ကသမေကိဏ္ဍံ ဝိယ ဥမ္မာပုပ္ဖနီလုပ္ပလ ဒလာသဉ္စန္ဒံ ဝိယ ဝိတိပတန္တ မဏိတာလဝဏ္ဏံ ဝိယ သမ္ပသာရိတ မေစကပဋိဝိယစ အဟောသိ။

ဟု ညှိစိမ်းသော ရောင်ခြည်တော်ကို မျက်စဉ်းမှန်ကို တချက်။ အောက်မည်းညှိပွင့် ကြာညှိပွင့်ကိုတချက်။ မြစိမ်းရပ်ဝန်းကို တချက်။ ကျီးဥရောင် မော်ယော်ပုဆိုးကို တချက်။ ဥပမာ လေးချက် ပြဆိုသည်။ မဏိတာလဝဏ္ဏံကို ပတ္တမြားယပ်ဟု ဆိုချေသော် ရောင်ခြည် တော်ကမူ အညှိအစိမ်းဖြစ်ခဲ့၊ ပတ္တမြားကမူ အနီဖြစ်ခဲ့၊ ဥပမေယျနှင့် ဥပမာ ဆန့်ကျင်၍ ဝိရောဓိဒေါသရောက်ရာသည်။ မဏိတာလဝဏ္ဏံ မြစိမ်းယပ်ဝန်း ယူသော်ကား ဥပမေယျနှင့် ဥပမာ နှီးနှောမိရာသည်။

သုပ္ပါရကဇာတ်၌လည်း -

ယထာ ကုသောဝ သဿောဝ၊ သမုဒ္ဓေါ ပဋိဒိဿတိ။

သုပ္ပါရကံ တံ ပုစ္ဆာမ၊ သမုဒ္ဓေါ ကတမော အယံ။

ဟူသော ဂါထာ၏ အရာ၊ ကုသမာလိသမုဒ္ဓရာ၌ သမန်းမြက် ကောက်ပင်တို့ကို ဥပမာ ပြုရာ၌လည်း မဏိသဒ္ဓါသည် မြစိမ်းဟော ဖြစ်မှ သင့်ရာသည်။ ထို့ကြောင့် တသို့ ပန သမုဒ္ဓေ နိလမဏိရတနံ ဥဿန္တံ အဟောသိ။ ဟူ၍ နိလသဒ္ဓါဖြင့် မဏိသဒ္ဓါကို ဝိသေသပြု၍ ဟောတော်မူသည်။

မဟာသုဒဿနသုတ် ပါဠိတော်တွင်လည်း - သော အဟောသိ မဏိဝေဠုရိယော သုဘော ဇာတိမာ အဋ္ဌသော-စသည်ဖြင့် လာသည်။ ဝေဠုရိယသဒ္ဓါကိုလည်း ဝိမာနဝတ္ထု အဋ္ဌကထာ၌ သိမ်မွေ့နုနယ်သော ဝါးညှိရွက် အဆင်းနှင့်တူသည်ဟု ဆိုသည်။

တောင်ဘီလာဆရာတော် စီရင်ပြုစုတော်မူသော မဟာသုဒဿနဝတ္ထု၌လည်း တနှစ် မြောက်သော ဝါးညှိအဆင်းနှင့်တူသောကြောင့် ဝေဠုရိယဟု ဆိုအပ်သော မျက်မြတ် ဇာတိသည် ဖြစ်၏ဟု ဆိုသည်။

သာရတ္ထသင်္ဂကျမ်း၌လည်း ရတနာဆယ်ပါးကိုပြရာတွင် -

မုတ္တံ မဏိ ဝေဠုရိယဉ္စ သင်္ခံ၊ သိသံ ပဝါဒံ ရဇတံ သုဝဏ္ဏံ။
မသာရဂလ္လမ္ပိစ လောဟိတကံ၊ ဒသပ္ပကာရံ ရတနံ ဝဒန္တိ။

မဏိကို မြကျောက် လောဟိတကံကို ကျောက်နီဖြစ်သော ပတ္တမြားဟူ၍ ဆယ်ပါးအစေ့ အစုံပြသည်။ မဏိကို ကျောက်နီပတ္တမြား၊ လောဟိတကံကိုလည်း ကျောက်နီ ပတ္တမြားဟု ယူအံ့။ အဓိပ္ပာယ်လည်း ထပ်ရာ၏၊ မြလည်းမပါရာပြီ။

နန်းကျောင်းဆရာ စီရင်တော်မူသော သဒ္ဒါနိဿယကာကောတင်

မဏိနာ မေ အတ္တော။ မဏိနာ၊ မြဖြင့်။ မေ၊ ငါသည်။ အတ္တော၊ အလိုရှိ၏-ဟူ၍ အနက် သမ္ပုတော်မူသည်။

ကဏ္ဍဇာတ်တွင်လည်း ဘုရားလောင်း ကဏ္ဍ လုလင်သည် ငယ်စဉ်ကာလ မည်းညိုသော အဆင်းရှိသည့် ဖြစ်၍ ကဏ္ဍဟူ၍တွင်သည်။ ကြီးသောကာလ စိမ်းညိုသောအဆင်းရှိသည် ဆိုရာ၌လည်း* သောဠသဝဿကာလေ မဏိပဋိမာ ဝိယ သောဘဂ္ဂပတ္တော-ဟူ၍ မြအဆင်းနှင့် တူသော အဆင်းရှိသည်ဟု ဆိုသည်။

မူလပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ၊ ပါသရာသိ သုတ်၏ အဖွင့်တွင်-

သန္ဓမာနဉ္စ မဏိက္ခန္ဓသဒ္ဓိသံ ဝိမလံ နီလံ သီတလံ နေရဉ္စရံ နဒိံ အဒ္ဓသ။ အလျဉ်တေတေ စီးသော မြခဲနှင့်တူသော အညစ်အကြေးကင်းသော ညိုသော အေးမြစွာသော ရေရှိသော နေရဉ္စရာမြစ်ကို မြင်တော်မူ၏ ဟူရာ၌လည်း။ ညိုသော ရေနှင့် စိမ်းညိုသော မြခဲသာ ဥပမာ ဥပမေယျ ဟပ်ခိရာသည်။ ဤသို့ အရပ်ရပ်ကို ထောက်၍ မဏိသဒ္ဓါကို စိမ်းသော အဆင်းရှိသော မြကျောက်ကိုသာ မြန်မာပြန်ဆိုခြင်း၊ လောဟိတကံသဒ္ဓါကိုသာ နီသော အဆင်းရှိသော ပတ္တမြားကို မြန်မာပြန်ဆိုခြင်းသည် သင့်မည်ထင်သည်။ တောင်ဘီလာ ဆရာတော်လည်း စကြာမင်း၏ ကျောက်ရတနာကို ဆိုရာ၌ ပတ္တမြားဟု မဆိုမူ၍ မျက်မြတ် ရတနာဟူ၍ပင် ဆိုတော်မူလေသည်။

(၅) မြရတနာရောက်ပြီးသော မင်းကြီးအား မိဖုရားရတနာသည် အလွန် အဆင်း လှ၏၊ ရှုချင်ဖွယ်ရှိ၏၊ ကြည့်ညိုဖွယ်ရှိ၏၊ လွန်မြတ်သော အဆင်းရှိ၏၊ ကောင်းခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏၊ မြင့်ခြင်း၊ နိမ့်ခြင်း၊ ကြုံခြင်း၊ ဆူခြင်း၊ မည်းလွန်းခြင်း၊ ဖြူလွန်းခြင်းဟူသော ခြောက်ပါး သော အပြစ်တို့မှ ကင်း၏၊ လူတို့အဆင်းကိုလွန်၍ နတ်တို့၏ အဆင်းသို့ မရောက်တတ် ရှိ၏၊ ချမ်းသော ကာလပူ၏၊ ပူသော ကာလချမ်း၏၊ ကိုယ်ကားစန္ဒကူးအနံ့ခံတွင်းကားကြာညိုပန်းအနံ့ လှိုင်၏။ ကိုယ်ရောင်သည် တဆယ့်နှစ်တောင်ရှိသော အရပ်ကို ထွန်းလင်းနိုင်၏။ ထိုမိဖုရား ရတနာသည် ရောက်လာ၏။

(၆) မိဖုရားရတနာ ရောက်ပြီးသော မင်းကြီးအား သဌေးရတနာသည် မိမိမျက်စိဖြင့် အရှင်ရှိ မြှုပ်၍ထားသောဥစ္စာ၊ အရှင်မရှိ မြှုပ်၍ထားသော ဥစ္စာတို့ကို မြင်နိုင်၏။ ဂင်္ဂါမြစ်၏ အလယ်၌သော်လည်း စကြာမင်းက ငါသည် ရှေ့ငွေရတနာတို့ကို လို၏ဟုဆိုလျှင် လက်နှစ် ဘက်ဖြင့် ရေကိုသုံးသပ်၍ အသပြာရှေ့ငွေရတနာတို့ဖြင့် ပြည့်သောအိုးတို့ကို ထုတ်၍ပေးနိုင်၏။ ကြပတေ့ပင်လျှင်လည်း ဥစ္စာစည်းစိမ် များလှစွာ၏။ ထိုသဌေးရတနာသည် ထင်ရှားဖြစ် လာ၏။

(၇) သဌေးရတနာ ရောက်ပြီးသော မင်းကြီးအား စစ်သူကြီးဖြစ်သော သားကြီး ရတနာသည် ပညာရှိ၏။ လိမ္မာ၏။ အဆင်အခြင်နှင့် ပြည့်စုံ၏။ တပါးသော သူတို့၏ အကြံ အစည်ကို သိစွမ်းနိုင်၏။ တဆယ့်နှစ်ယူဇနာရှိသော မင်း၏ ပရိသတ်၌ စိတ်၏အကြံအစည်ကို သိ၍ ချီးမြှောက်အပ်သသူကို ချီးမြှောက်၏။ ရှုတ်ချအပ်သသူကို ရှုတ်ချ၏။ ဤသို့သော ဂုဏ်ကျေးဇူးရှိသော သားကြီးရတနာသည် ဖြစ်လာ၏။

ဤတွင်ရှေ့ ကား ရတနာခုနစ်ပါးတို့၏ ထင်ရှားဖြစ်ကြောင်းကို ဆိုရာဖြစ်သော သတ္တ- ရတနာပါတုဘဝန အပိုင်းတည်း။

ထိုကလိဂ်မင်းကြီးအား ရတနာခုနစ်ပါးတို့သည် ထင်ရှားဖြစ်၍ အလုံးစုံသော စကြဝဠာ တိုက် အတွင်း၌ မင်းအဖြစ်ကို ပြုပြီး၍၊ တနေ့သ၌ သုံးဆယ့်ခြောက် ယူဇနာရှိသော ပရိသတ်ဖြင့် ခြံရံလျက် အလုံးစုံ ဖြူသော ကေလာသတောင်ထွတ်၏ အဖို့ရှိသော ဥပေါသထ ဆင်မင်းထက်သို့ တက်စီး၍ များစွာသော မင်း၏ကျက်သရေတို့ဖြင့် တင့်တယ် စံပယ်လျက် မယ်တော် ခမည်းတော်တို့၏ အထံသို့ သွားလေ၏။ ထိုအခါ ခပ်သိမ်းကုန်သော ဘုရားသခင်တို့၏ မာရ်ငါးပါးကို အောင်မြင်ရာဖြစ်သော အောင်မြေဌာန ဇေယပလ္လင် ဖြစ်သော မြေ၏အချက်အချာ မဟာဗောဓိမဏ္ဍိုင်၏ အထက်အဖို့၌ ဥပေါသထမည်သော ဆင်မင်းသည် သွားခြင်းငှာ မဝံ့သည်ဖြစ်၍ ရပ်၏။ ကလိဂ်စကြာမင်းသည် အကြိမ်ကြိမ် တိုက်တန်း၏။ ဆင်မင်းသည်လည်း သွားခြင်းငှာ မဝံ့သည်သာတည်း။ ထိုအကြောင်းကို ထင်ရှားပြတော် မှုတတ်သော တရားတည်းဟူသော စကြာရတနာကို လည်စေတတ်သော ဓမ္မရာဇာဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသခင်သည် ဤဇာတ်ကျမ်း၌ ရှေးဦးစွာဖြစ်သော -

ရာဇာ ကလိဂေါ စက္ကဝတ္တိ၊ ဓမ္မေန ပထဝိ* အနုသာသိ။
အဂမာသိ ဗောဓိသမိပံ၊ နာဂေန မဟာနုဘာဝေန။
ဟူသော ဂါထာကို ဟောတော်မူ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ ချစ်သားရဟန်းတို့။ စက္ကဝတ္တိ၊ စကြာရတနာကို လည်စေတတ်သော။ ကလိဂေါ၊ ကလိဂ်ဘိုင်းကို အစိုးရသော။ ရာဇာ၊ မင်းမြတ်သည်။ ဓမ္မေန၊ တရားသဖြင့်။ ပထဝိ*၊ မြေ

အပြင်၌နေသော လူအပေါင်းကို။ အနုသာသိ၊ ဆုံးမ၏။ သောရာဇာ၊ ထိုမင်းသည်။ မဟာ-
နုဘာဝေန၊ ကြီးသော အာနုဘော်ရှိသော။ နာဂေန၊ ဆင်ဖြင့်။ ဗောဓိသမိပံ၊ ဗောဓိပင်၏
အနီးသို့။ အဂမာသိ၊ ရောက်လေ၏။

ထိုအခါ စကြာမင်း၏ ပုရောဟိတ်သည် စကြာမင်းနှင့် အတူတကွ သွားသည်ရှိသော်
ကောင်းကင်ပြင်၌ အပိတ် အပင် အဆီး အတား မရှိပဲလျက် စကြာမင်းသည် ဆင်ကိုနှင့်
ခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်လေ။ အကြောင်းအသို့ ရှိသနည်း စုံစမ်းအံ့ဟု ကောင်းကင်မှသက်၍
ကြည့်သည်ရှိသော် ခပ်သိမ်းသော ဘုရားသခင်တို့၏ အောင်ချာပလ္လင်၊ မြေအပြင်၏
အချက်အချာဖြစ်သော ဗောဓိမဏ္ဍိုင်၏တည်ရာ မြေမျက်နှာအဖို့ကို မြင်လေ၏။ အကြင်
မြေအရပ်သည်ကား၊ သုံးဆယ့်ငါးတာသည် မင်း၏ ပယ်တော်မည်၏။ ထိုမင်း၏ ပယ်တော်
ဖြင့် ရှစ်ပယ်ခန့်သော အရပ်၌ ဆံမုတ်ဆိတ်မျှလောက်သော မြက်သစ်ပင်ငယ်မျှမရှိ။ ငွေ
အဆင်းနှင့်တူသော သဲမှုန်တို့ဖြင့် ထိုမှ ဤမှ ကြဲဖြန့်ကုန်၏။ ထိုမျှလောက်သော အရပ်၌
ထက်ဝန်းကျင်မှ မြက်သစ်ပင်နွယ်တို့သည် သစ်ပင်တကာတို့၏ အဓိပတိဖြစ်သော ဗောဓိ
မဏ္ဍိုင်ကိုသာ လက်ယာရစ်လည်လျက် တည်ကုန်၏။ ထိုအရပ်ကိုမြင်၍ ဤအရပ်သည်ကား
ခပ်သိမ်းကုန်သော သဗ္ဗညုဘုရားရှင်တို့၏ အလုံးစုံသော ကိလေသာကို ပယ်ခွာရာ ဌာနတည်း။
ဤဌာန၏ အထက်အဖို့၌ သိကြား ဗြဟ္မာတို့သော်လည်း လူးလာပြန်လှန် ကူးသန်းခြင်းငှာ
မထိုက်ကောင်းသော ဗောဓိမဏ္ဍိုင် အရပ်ဖြစ်မည်ဟု ကြံပြီးမှ၊ ဣလိဂ်မည်သော စကြာမင်း
၏ အထံသို့ကပ်၍ ဗောဓိမဏ္ဍိုင်၏ ဈေးဇူးဂုဏ်ကိုပြောဆိုပြသပြီးလျှင် စကြာမင်းကို မြေသို့
သက်စေ၏။

ထိုအကြောင်းကို ထင်ရှားပြတော်မူလိုသော လူသုံးပါးတို့၏ သေဌ်နင်း တရားမင်းမြတ်
သည်-

ကလိဂေါ ဘာရဒွါဇော၊ ရာဇာနံကလိဂံ သမဏ ကောလညံ။
စက္ကဝတ္တယတော ပရိဂ္ဂဟေတွာ၊ အဇ္ဇလီ ဣဒမဝေါစ။

ဟူ၍ဟောတော်မူ၏။ ချစ်သားရဟန်းတို့၊ ကလိဂံတိုင်း၌တည်သော ဘာရဒွါဇအမတ်
သည် သမဏကောလညဖြစ်သော ကလိဂံစကြာမင်းကိုခေါ်၍ ချီသော လက်အုပ်ရှိလျက် ဤ
သို့သော စကားဖြင့် နားတော် လျှောက်၏။ လျှောက်လေသော ဂါထာတို့ကား -

ပစ္စောရောဟ မဟာရာဇ၊ ဘူမိဘာဂေါ ယထာ သမနုဂ္ဂတော။
အစရှိသော ငါးဂါထာကိုရွတ်၍ လျှောက်၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။လူတို့သေဌ်နင်းဖြစ်တော်မူသော မင်းမြတ်၊ အောက်သို့ သက်တော်
မူလော့။ ဤမြေအပြင်သည်ကား အစဉ်အတိုင်း ကောင်းစွာတက်၏။ ဤအရပ်သည် တုဖက်
ကင်းလွတ်ရာဖြစ်သော သဗ္ဗညုမြတ်စွာဘုရားသခင်တို့သည် သစ္စာလေးပါးတို့ကို ဆရာမရှိ
သိတော်မူရာအရပ်ဖြစ်၍ ထွန်းတောက်ပကုန်၏။ လက်ယာရစ်လည်သောအားဖြင့် မြက်ပင်

နွယ်ပင်တို့၏ မြေတကာတို့၏ အချက်အချာဖြစ်သော ထိုဗောဓိမဏ္ဍိုင် အရပ်ကို လည်၍ပေါက် ကုန်၏။ သမုဒ္ဒရာအဆုံးရှိကုန်သော ခပ်သိမ်းသော မြေအပြင်၌ ကြည်ညိုဖွယ်ရှိသောကြောင့် မဏ္ဍမည်၏။ မြတ်သောကြောင့် သာရလည်းမည်၏။ ပုံတောင်းချက်မ ဖြစ်သောကြောင့် နာဘိ ဘူတလည်း မည်၏။ ဘုရားဘကာတို့ မပြောင်းပရွေ့သောကြောင့် အစလဌာနလည်းမည်၏။ ကမ္ဘာတည်သောကာလ ရှေးဦးစွာ တည်၏။ ပျက်သောကာလနောက်မှ ပျက်လေ၏။ ဤသို့ အကျွန်ုပ်တို့၏ လက္ခဏာမန္တန်၏အစွမ်းဖြင့် ကြားသိဖူးပါသည်။ ထိုအရပ်သို့ သက်တော်မူ၍ ရှိခိုးပူဇော်ခြင်းကို ပြုတော်မူလော့။ အလွန်မြတ်သော အမျိုး၌ဖြစ်သော ဂေါစရိယာ အစရှိ သော ရှစ်ပါးသော အမျိုးကိုလွန်၍ တည်သော ဥပေါသထအမျိုး၌ဖြစ်သော ကုဉ္ဇရမည်သော ဆင်မင်းသည် ဤအရပ်သို့ မကပ်ဝံ့ရာ။

ဤသို့စသည်ဖြင့် လျှောက်သ ဉ်ရှိသော် စကြာမင်းသည်လည်း ထိုဆင်ပြောင်ကို ဝရဇိန် ချန်းဖြင့် တိုက်တုန်း၍ သွားစေ၏။ ဆင်မင်းသည်လည်း ကြိုးကြာငှက်၏ အသံကဲ့သို့သော အသံ ကို ဟစ်၍ဖဲ၏။ နှာမောင်းကိုချီလျက်၊ လည်ကိုဆန့်ချီ၊ ပြင်းစွာသောအသံဖြင့်ပဲ့တင်ထပ် စေလျက်၊ လေးသောဝန်ကို ရွက်ဆောင်ခြင်းငှာ မတတ်နိုင် သကဲ့သို့ ကောင်းကင်၌သာလျှင် ခပ်၍နေလေ၏။ ထိုကလိင်္ဂ စကြာမင်းသည်လည်း အဖန်တလဲလဲတိုက်တုန်းသည်ရှိသော်ဝေဒနာ ကို သည်းခံအံ့သောငှါ မတတ်နိုင်သည်ဖြစ်၍ သေလေ၏။ မင်းသည် ဆင်သေသောအဖြစ်ကို မသိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ကျောက်ကုန်း၌ပင် နေလေ၏။ ထိုအခါ ဘာရဒွါဇအမတ်သည် မြတ် သောမင်းကြီး၊ အရှင်မင်းကြီး၏ ဆင်တော်သည် သေလွန်ချေပြီ၊ တပါးသောဆင်သို့ ပြောင်း တော်မူလော့ဟု လျှောက်၏။

ဤအကြောင်းကို ထင်ရှားပြတော်မူလိုသော သုံးလူ ဆရာ မြတ်စွာဘုရားသည် ဆယ်ခု မြောက်ဖြစ်သော ကလိင်္ဂါ ဘာရဒွါဇော စသော ဂါထာကို ဟောတော်မူ၏။

ချစ်သားရဟန်းတို့၊ ကလိင်္ဂမည်သော ဘာဒွါရဇအမတ်သည် ဆင်မင်း၏ အသက်ကုန် သော အဖြစ်ကိုသိ၍ ကလိင်္ဂမင်းကြီးကို အရှင်မင်းကြီး၊ အဆောတ ျှင် တပါးသောဆင်သို့ ပြောင်းတော်မူလော့။ အရှင်မင်းကြီး၏ ဆင်မြတ်သည် အသက်ကုန်ချေပြီဟုဆို၏။ ထို အခါစကြာမင်း၏ တန်ခိုးအာနုဘော်ကြောင့် တပါးသော ဥပေါသထ ဆင်မျိုးဖြစ်သော ဆင် မြတ်တစီးသည် လာလတ်ပြန်၍ ကျောက်ကုန်းကိုညွတ်၏။ မင်းကြီးသည်လည်း ထိုဆင်မင်း၏ ကျောက်ကုန်းသို့ ပြောင်းလေ၏။ ထိုခဏ၌ သေလေပြီးသောဆင်ဖြူရတနာသည် မြေသို့ ကျလေ၏။ ထိုအကြောင်းကို ထင်ရှားပြလိုသော မြတ်စွာဘုရားသည်။

တံ သုတွာ ကလိင်္ဂါ တရမာနော၊ သင်္ဂမိ နာဂံ သင်္ဂန္ဓေန ရညာ။
 နာဂေါ တစ္ဆေဝ ပတတျဘူမျာ၊ ဝေယျဉ္ဇနိက ဝစောယထာ တထာ အဟု နာဂေါ။
 ဟူသော ဂါထာကို ဟောတော်မူ၏။

ချစ်သားတို့၊ ဘာရဒွါဇအမတ်၏ စကားကို ကြား၍ ကလိဂ်မင်းကြီးသည် အဆောတလျှင် တပါးသော ဆင်သို့ပြောင်း၏။ သေလေသောဆင်သည်လည်း မြေသို့ကျလေ၏ ဟူလိုသည်။

ဤတွင် ရွှေကား စကြာမင်းသည် မဟာဗောဓိပင်သို့ ရောက်သည်ကို ဆိုသော မဟာဗောဓိ သမာဂမအပိုင်းတည်း။

ထိုအခါ ကလိဂ်စကြာမင်းသည် ကောင်းကင်မှမြေသို့သက်၍ မဟာဗောဓိမဏ္ဍိုင်ကို ကြည့်သည်ရှိသော် တန်ခိုးပြာဋိဟာကိုမြင်၍ ဘာရဒွါဇအမတ်အား ချီးမွမ်းခြင်းကို ပြုလိုသောကြောင့်။

ကလိဂ်၊ ဘာရဒွါဇ ကလိဂ် ၊ ဗြာဟ္မဏံ ဣဒ မဝေါစ။
တုမေဝါသိ သဗ္ဗဒွေ၊ သဗ္ဗညုသဗ္ဗဒဿာဝီ။

ဟူသောဂါထာကို ရွတ်၍ ချီးမွမ်း၏။ ကလိဂ်မင်းသည် ဘာရဒွါဇကလိဂ်အမတ်ကို ဤသို့ဆို၏။ သင်သည် သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို သိတော်မူပြီးသော သဗ္ဗညုအမြင်ဖြင့် မြင်၏။ သင်သည်ပင်လျှင် ခပ်သိမ်းသောတရားတို့ကို သိသော သဗ္ဗညုဘုရားလေလောဟု ဆို၏။ ပုဏ္ဏားသည်လည်း မိမိကိုယ်ကို နိမ့်သောအရာ၌ထားလျက် သဗ္ဗညုဘုရားသခင်ကိုသာလျှင် ချီးမြှောက် ချီးမွမ်းလေ၏။ ထိုအကြောင်းကို ပြတော်မူလိုသော မြတ်စွာဘုရားသည်၊ တံအနုဓိဝါသေန္တော၊ စသော ဂါထာကို ဟောတော်မူ၏။

ချစ်သားရဟန်းတို့၊ ကလိဂ် ပုဏ္ဏားသည် ဤသို့ဆို၏။ မြတ်သောမင်းကြီး၊ အကျွန်ုပ်သည် သဗ္ဗညုဘုရားမဟုတ်ပါ။ သဗ္ဗညုဖြစ်တော်မူသော ဘုရားသခင်တို့သည် ခပ်သိမ်းသော တရားတို့ကို သိတော်မူသည်ကား နိမိတ်လက္ခဏာ တတ်သောအားဖြင့် မသိကုန်။ မဂ်ဉာဏ်၏ အစွမ်းဖြင့်သာ သိတော်မူကုန်သည်။ မြတ်သောမင်းကြီး၊ အကျွန်ုပ်တို့သည်ကား နိမိတ်လက္ခဏာကိုမြင်၍ ကြားခြင်းကို စွမ်းနိုင်သောကြောင့် သုတ-ဗုဒ္ဓမည်ပါသည်။ သဗ္ဗညုဘုရားသခင်တို့သည် ခပ်သိမ်းသော တရားအပေါင်းကို သိတော်မူ၏။ အတိတ်အစရှိသည်ဖြင့် ပြားသော တရားအပေါင်းတို့ကိုလည်း သိတော်မူ၏။ မြင်လည်း မြင်တော်မူ၏။ ထိုသို့ သိမြင်တော်မူခြင်းသည် သဗ္ဗညုတဉာဏ်ဖြင့် သိမြင်ခြင်းမည်၏။ နိမိတ်လက္ခဏာဖြင့် သိမြင်ခြင်း မဟုတ်ပါ။ အကျွန်ုပ်တို့မကား မဂ်ဉာဏ်၏ အစွမ်းဖြင့် မမြင်ပါ။ မိမိ၏အတတ်အစွမ်းဖြင့်သာ မြင်နိုင်ပါသည်။ ထိုသို့သိမြင်ခြင်းသည်လည်း တစိတ်တဒေသမျှ ကိုသာ မြင်နိုင်ပါသည်။ သဗ္ဗညုဘုရားသခင်တို့မှာမူကား အကြွင်းမဲ့အလုံးစုံကို မြင်နိုင်ပါသည်ဟု လျှောက်၏။ မင်းကြီးသည်လည်း ဘုရားသခင် ဂုဏ်ကျေးဇူးတော်ကို ကြားသိရ၍ အလွန်ဝမ်းမြောက်ခြင်းသို့ ရောက်သည်ဖြစ်၍ စကြာဝဠာတိုက်အလုံးစုံ၌ နေကုန်သော သူတို့အား များစွာသော နုံသာပန်းစသည်တို့ကို ဆောင်ယူစေ၍ မဟာဗောဓိမဏ္ဍိုင်၌ ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး ဗောဓိပင်ပူဇော်ခြင်းကို ပြုစေ၏။ ထိုအကြောင်းကို ပြတော်မူလိုသောမြတ်စွာဘုရားသည် -

မမာယိတွာန တံ ဗောဓိံ၊ နာနာတူရိယေဟိ ဝဇ္ဇမာနေဟိ။
မာလာဝိလေပနံ အဘိဟရာပေတွာ၊ အထ ရာဇာမပါယာသိ။

သဠိဝါဟသဟဿာနံ၊ ပုပ္ဖါနံ သန္နိပါတယိ။
ပူဇေသိ ရာဇာ ကလိဂေါ၊ ဗောဓိမဏ္ဍမနုတ္တရံ။
ဟူ၍ ဟောတော်မူ၏။

ချစ်သားရဟန်းတို့၊ ကလိဂ်စကြာမင်းသည် ထိုဗောဓိမဏ္ဍိုင်၌ ပြတ်နိုးလှသည်ဖြစ်၍ အထူးထူးသော စည်းစောင်းငြင်းတို့ကို တီးမှုတ်စေခြင်းတို့ဖြင့်လည်းကောင်း။ ထင်ရှားရှိကုန်သော ပန်းနံသာ နံသာပြောင်းတို့ကိုလည်းကောင်း ဆောင်ယူစေ၍ ပူဇော်လေ၏။ ဝါဟခြောက်သန်း ရှိကုန်သော ပန်းတို့ကို စုဝေးစေ၍ အတုမရှိသော မဟာဗောဓိမဏ္ဍိုင်ကို ပူဇော်လေ၏ ဟူလိုသည်။

ထိုစကြာမင်းသည် မဟာဗောဓိမဏ္ဍိုင်၌ ဟဆယ့်ရှစ်တောင်ရှိသော ရွှေသည်တိုင်တို့ကို စိုက်စေ၏။ ရတနာအတိပြီးသော ပွတ်လုံးပွတ်တိုင်ကို ပြုစေ၏။ ရတနာဖြင့် ရောနှောသော သဲကိုကြဲစေ၏။ တံတိုင်းမီးတား အရံအကာတို့ကို ပြုစေ၏။ ခုနစ်ပါးသော ရတနာတို့ဖြင့်ပြီးသော တံခါးမုခ်ကို ပြုစေ၏။ နေတိုင်းနေတိုင်း ဝါဟ ခြောက်သန်းရှိသော ပန်းတို့ကို ပူဇော်စေ၏။ ထိုသို့မဟာဗောဓိပူဇော်ခြင်းကို ပြုပြီး၍ မယ်တော်၊ ခမည်းတော်၊ ဘိုးတော်၊ ဘွားတော်တို့ထံသို့ သွား၍ မယ်တော်၊ ခမည်းတော်၊ ဘိုးတော်၊ ဘွားတော်တို့ကို နေပြည်တော်ဟောင်း ဖြစ်သော ဒန္တပူရပြည်သို့ ဆောင်တော်မူခဲ့၍ ဒါန သီလ အစရှိသော ကောင်းမှုတို့ကို ပြု၍ အသက်၏ အဆုံး၌ တာဝတိံသာ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်လေ၏။

(ဤစကားတွင် ဝါဟ ခြောက်သန်းဟူ၍ ဆိုသည်ကား -

ပုပ္ဖါနံ သဠိဝါဟသဟဿာနံ သန္နိပါတယိ၊ ဧဝံ ဗောဓိမဏ္ဍံ ပူဇေသိ။
ပါဠိပန သဠိဝါဟသဟဿာနံ ပုပ္ဖာနန္တိ ဧတ္တကမေဝ အာဂတံ-ဟူ၍ အဋ္ဌကထာ ဆိုသည်။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။ဝါဟပေါင်း ခြောက်သန်းဟူလိုသည်။ ပါဠိတော်၌ကား ဝါဟခြောက်သောင်းဟူ၍ လာ၏ ဟူလိုသည်။

တဝါဟ-ဟူသည်ကား။ လေးဆုပ်ကို တကုချုံ တလက်ခုပ်မည်၏။ လေးကုချုံ လေးလက်ခုပ်ကို တကွမ်းစား တစလယ်။ လေးကွမ်းစား လေးစလယ်ကို တပြည်တတုံ။ လေးပြည် လေးတုံကို တစိတ်။ လေးစိတ်ကို တတင်း။ လေးတင်းကို တတို့ဟု ခေါ်သည်။ ထိုတို့နှစ်ဆယ်သည် တဝါဟ၊ တဝါဟကို လှည်းဟစီးတိုက်ဟု သုတ္တနိပါတ် စသောကျမ်းတို့၌ဆိုသည်။ ယခုသုံးဆောင်ကြသောတင်းဖြင့်မူကား အတင်းလေးဆယ်

ရှိလေ၏။ အတင်းရှစ်ဆယ်ဟူ၍လည်း ဆိုကြ၏။ ဓမ္မာသောကမင်းအား ဆက်သော လှည်းကိုးထောင်ကို ယခု သုံးဆောင်ကြသော တင်းလေးဆယ်ဖြင့် တွက်သော် သုံးသိန်းခြောက်သောင်းရှိ၏။ တင်းရှစ်ဆယ်ဖြင့် တွက်သော် ခုနစ်သိန်း နှစ်သောင်း ရှိ၏။

တလက်ဖက်သည် တကုဉ့်။ လေးကုဉ့်သည် တကွမ်းစား။ လေးကွမ်းစား သည် တအာဠကဟု ဆိုအပ်သော တတုံ။ လေးတုံသည် ဒေါဏဟု ဆိုအပ်သော တစိတ်။ လေးစိတ်သည် တတင်း။ လေးတင်းသည် တခါရီ။ နှစ်ခါရီနှစ်ဆယ်သည် တဝါဟ။ တဝါဟသည် လှည်းတစီးတိုက် မည်၏ဟု အဘိဓာန်၌ ဆိုသည်။

ဝီသဘိ ခါရီကောတိ မာဂဓိကေန ပတ္တေန စတ္တာရော ပတ္တာ ကောသလရဋ္ဌေ ကော ပတ္တာ ဟောတိ။ တေန ပတ္တေန စတ္တာရော ပတ္တာ အာဠကံ။ စတ္တာရိ အာဠကာနိ ဒေါဏံ။ စတုဒေါဏာ မာဏိကာ။ စတုမာဏိကာ ခါရီ။ တာယ ခါရီယာ ဝီသတိခါရီကော တိလဝါဟော။ တိလဝါဟောတိ သကဋံ။ ဟူ၍ နေတ္တိ အဋ္ဌကထာတွင် ဆိုသည်။

မဂဓတိုင်း၌ စလယ် ကွမ်းစားဖြင့် လေးစလယ်၊ လေးကွမ်းစားသည် ကောသလတိုင်း၌ တစလယ် တကွမ်းစားဖြစ်၏။ ထိုလေးကွမ်းစားသည် တအာ ဠက တတုံတပြည် မည်၏။ လေးတုံလေးပြည်သည် ဒေါဏမည်သော တစိတ်ဖြစ် ၏။ လေးစိတ်သည် မာဏိကမည်သော တတင်း ဖြစ်၏။ လေးတင်းသည် ခါရီ မည်သော တို့တောင်း ဖြစ်၏။ ခါရီမည်သော တို့တောင်းနှစ်ဆယ်သည် တဝါဟ မည်၏ ဟူသတည်း။

သာရတ္ထဒီပနီဋီကာတွင်မူကား။ ခြောက်ကုဉ့်သည် တကွမ်းစားမည်၏။ တချက် လည်း ရှစ်ကုဉ့်သည် တကွမ်းစားမည်၏ဟု နှစ်ကွဲပြသည်။ သည်မှ ဝေပါးလည်း ကွမ်းစားအခြင်အတွယ်ကို ကျမ်းဂန်တို့၌ အယူဝါဒ များပြား၏။ အကျယ်အားဖြင့် သိလိုမူ သင်္ချာပကာသကစာကိုယ်၊ ဋီကာတို့ကိုရှု၍ သိလွယ်ရာသည်။

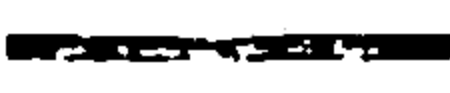
ဤကလိင်္ဂဇာတ်၌ ဝါဟခြောက်သန်းကို သုတ္တနိပါတ်ကျမ်းထွက်ကို မှီ၍ ယခု သုံးဆောင်ကြသော အတင်းလေးဆယ်ကျနှင့် တွက်သော်။ တနေ့တနေ့၌ ပူဇော် လေသည်ကား တင်းပေါင်း နှစ်ဆယ့်လေးကုဋေ ရှိ၏။ ရှစ်ဆယ်ဖြင့် တွက်သော် လေးဆယ့်ရှစ်ကုဋေရှိ၏။ ခုနစ်ရက်ကိုသော် တင်းပေါင်းတရားခြောက်ဆယ့်ရှစ်ကုဋေ ရှိ၏။ တင်းရှစ်ဆယ်နှင့်တွက်လျှင် ခုနစ်ရက်သော် သုံးရာသုံးဆယ့်ခြောက်ကုဋေရှိ၏။

ဘုရားသခင်တို့သည် ဇာတ်နိပါတ်ကို ဟောတော်မူသည်ရှိသော် ရှေးနိဒါန်း စကားရင်း နှင့် နိဂုံးစကားကို စပ်၍သာ ဟောတော်မူမြဲ ဖြစ်သောကြောင့် အနုသန္ဓေကိုစပ်၍ ဇာတ်ကို သိမ်းတော်မူလိုသော မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့သော ဓမ္မဒေသနာကို ဆောင်တော်မူပြီး၍ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

ငါ၏ ချစ်သားရဟန်းတို့၊ ယခုအခါ၌သာ ငါ့ညီအာနန္ဒာသည် ဗောဓိပင်ကို ပူဇော် တတ်သည် မဟုတ်၊ ရှေးအခါ၌လည်း ကလိင်္ဂစကြမင်းဖြစ်၍ မဟာဗောဓိ ပူဇော်ခြင်းကို ပြုဖူးသည်သာလျှင်တည်းဟု မိန့်တော်မူပြီး၍ ဇာတ်ကို ပေါင်းတော်မူလိုသောကြောင့် ချစ်သား ရဟန်းတို့၊ ထိုအခါ မာဏစကလိင်္ဂ စကြဝတေးမင်းသည် ယခုအခါ အာနန္ဒာ ဖြစ်လာ၏။ ကလိင်္ဂဘာရဒွါဇ အမတ်ပညာရှိသည် ယခုအခါ ငါဘုရားဖြစ်လာ၏ဟု ဇာတ်ကို ပေါင်းတော်မူ၏။

ဤတွင်ရှေ့ကား မဟာဗောဓိပူဇော်ခြင်းကို ဆိုရာဖြစ်သောမဟာဗောဓိပူဇက အပိုင်း တည်း။

ဤဇာတ်တော်ကို အင်တန်အင်မျှ မဟာသုဒဿနသုတ် ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ စသော ကျမ်းတို့ကိုမီ၍ ချဲ့ထွင်ဖော်ထုတ်၍ ဆိုလိုက်သည်ကား - ပျို့ကဗျာ စပ်ဆိုလိုသော သူမြတ် ဉာဏ်ရှိ ကဝိပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အလွယ်တကူ နည်းယူမှီဝဲနိုင်စေခြင်းငှာ ဆိုလိုက်ပေသည်။ ဤ ဇာတ်တော် နိဒါန်း၌ ဟောအပ်သော ပါဠိကိုမီ၍ ဥဒ္ဓိသကစေတီကို ဘုရားဟော ကျမ်းဂန် တွင် လာရှိကြောင်းကို သိသင့်သည်။ ဤမှတစ်ပါးလည်း အများပင် ရှိသေးသည်။

၉၇-ပုစ္ဆာ။ ။ ဓာတုစေတီ၊ ဓမ္မစေတီ၊ ဥဒ္ဓိသကစေတီဟူ၍ စေတီသုံးပါး ရှိကြောင်းကို ဆိုသည်လည်း ပဉ္စာကထာနဝတ္ထုသုံးပါးစု စသော စာစောင်ငယ်တို့၌ ဝိနည်းဋီကာ၌ လာသည်ဟူ၍သာ အမှာရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ဘုရားဟော ပါဠိတော် စသောကျမ်းတို့၌ လာကြောင်းကို အမှာမရှိပါ။

၉၇-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ စေတီသုံးပါးကို ဝိနည်းဋီကာ၌ လာသည်ဆိုရာမှာ ဋီကာတွင်သာ လာသည်မဟုတ်၊ သာရတ္ထသင်္ဂဟကျမ်း၌လည်း-

တိဝိဓံ ဟိ စေတီယံ၊ ပရိဘောဂ စေတီယံ၊ ဓာတုစေတီယံ၊ ဓမ္မစေတီယန္တိ။ တတ္ထ ဘဂဝ-
တော ပရိဘုတ္တုပကရဏာနိ နိဒဟိတွာ ကတံ စေတီယံ ပရိဘောဂစေတီယံ နာမ။ ဓာတုယော
နိဒဟိတွာ ကတံ စေတီယံ ဓာတုစေတီယံ နာမ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒါဒိ လိခိတပေါတ္ထကံ နိဒဟိတွာ
ကတံ ဓမ္မစေတီယံ နာမ။ ဟူ၍ လာသည်။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။ပရိဘောဂစေတီ၊ ဓာတုစေတီ၊ ဓမ္မစေတီဟူ၍ သုံးပါးတွင် မြတ်စွာ ဘုရား အသုံးအဆောင်တို့ကို ဌာပနာ၍ ပြုသောစေတီသည် ပရိဘောဂစေတီမည်၏။ ဓာတ်တော်ကို ဌာပနာ၍ပြုသော စေတီသည် ဓာတုစေတီမည်၏။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် စသည်တို့ကို ရွှေပြား ငွေပြား ပေရွက် စသည်တို့၌ရေး၍ ဌာပနာသော စေတီသည် ဓမ္မစေတီမည်၏။

တနည်းလည်း—

သာရီရိကံ ပရိဘောဂိကံ ဥဒ္ဓိသကန္တိ ဝေမ္ပိ စေတိယံ တိပွဘောဒံ ဟောတိ။ အယံ ပဘော- ဒေါ ပဋိမာရူပကဿာတိ ဥဒ္ဓိသက စေတိယေနော သင်္ဂဟိတတ္တာ သုဋ္ဌတရံ ယုဇ္ဇတိ။ ဟူ၍ ဝိနည်း ဋီကာ၌ လာကြောင်းကို ဆိုသည်။

သာရီရိက စေတီဟူသည်ကား ဓာတုစေတီပင်တည်း။ ပရိဘောဂစေတီ ဟူသည်ကား ယခင်ပြဆိုသော ပရိဘောဂစေတီပင်တည်း။ ဘုရားသခင်ကိုရည်၍ အတုအစား ပြုအပ်သော ဆင်းတုတော်သည် ဥဒ္ဓိသကစေတီမည်၏ ဟု ဆိုသည်။

ရုပ်တုတော်သည် ဥဒ္ဓိသကစေတီ မည်ကြောင်းကိုလည်း ပုံတောင်နိုင် မော်ကွန်းတွင်—

“ထွန်းပေါ်ခိုမှီ၊ ပူဇော်ညီသား၊ စေတီထင်ရှား၊ မြတ်သုံးပါးတွင်၊ ဘုရားမည်ရာ၊ ဥဒ္ဓိသဟု၊ ရှေးကရှင်တော်၊ ပေါ်လသောနည်း၊ တောင်မည်းမည်း၌” ဟူ၍ စပ်တော်မူချက် ရှိသည်။

ဝိနည်းဋီကာလာသော စကားသည်လည်း ဘုရားစကားတော်ပင် ဖြစ်သည်ဟု ယူသင့် သည်။ ပါဠိတော်၏ အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာဆရာ ပြသည်။ အဋ္ဌကထာ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ဋီကာဆရာပြသည်။ ထို့ကြောင့် ဋီကာလာသော စကားကိုလည်း အမှန်အကန်ပင် ယူသင့်သည်။

၉၈-ပုစ္ဆာ။ ။တကြောင်းလည်း ကောသလမင်းကြီး ထုလုပ်သော စန္ဒကူး ရုပ်တု ဆိုသည်မှာ သင်္ဂါယနာဝင်ကျမ်းတို့က မလာသော စကားဖြစ်သည်ဟု ဆိုကြ ပြန်ပါသည်။ သင်္ဂါယနာဝင်ကျမ်းတို့က မလာသော် အဘယ်ကျမ်းတို့က လာသော စကားဖြစ်မည်ကို သိလိုပါသည်။

၉၈-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ကောသလမင်းကြီး ထုလုပ်သော စန္ဒကူးရုပ်တု ဆိုသည်မှာလည်း သင်္ဂါယနာတင် ကျမ်းတို့က လာသော စကားမဟုတ် ဖြစ်သည်ဟူ၍ ဆိုကြပြန်ပါသည်။ သင်္ဂါယနာတင် ကျမ်းတို့က မလာသော် အဘယ်ကျမ်းတို့က လာသည့်စကားဖြစ်မည်ကို သိလိုပါသည်ဟုရာ၌—

ထိုစကားသည် ဝဇ္ဇင်္ဂုလိ ရာဇဇာတ်၌လာသော စကားဖြစ်သည်။ ထိုဇာတ်သည်ကား ငါးရာ ငါးဆယ်မှ အလွတ်ဖြစ်သော လောကီယုန်းပဏ္ဏာသဇာတ်ကျမ်းမှ လာသော ဇာတ်ဖြစ်သည်။ ထိုပဏ္ဏာသ ဇာတ်ကျမ်းကို သင်္ဂါယနာတင် ကျမ်းမျိုးတို့တွင် အရေအတွက် မဝင်သော

ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ယွန်းတို့တိုင်းပြည်မှ ဖြစ်သောကျမ်းဟူ၍ ဆရာ အစဉ်အဆက်တို့ ပြောဆိုကြသောကြောင့်လည်းကောင်း သဘောယူတို့ တန်မတန်ကို ချင့်မိ၍လည်းကောင်း၊ ပညာရှိတို့သည် အမြတ်တနိုး မပြုကုန်။ ပျို့ ကဗျာကို လေ့လာသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သာ ကြိုက်နိုး ရာရာကို ထုတ်နုတ်၍ ဇာတ်ငါးဆယ်ငါးတွင် နရဇီဝဇာတ်၊ အရိန္ဒမဇာတ်၊ သုမ္ဘမိတ္တဇာတ်၊ သမုဒ္ဒသောသဇာတ်၊ သင်္ခပတ္တဇာတ်၊ မနောဟရိဇာတ်၊ ဝေပုလ္လယသင်္ကတိဇာတ်၊ သတ္တဓနုဇာတ်၊ ရတနပဇ္ဇောတဇာတ်ကို ပျို့ ကဗျာစပ်လေသဖြင့် ယခုတိုင်အောင် ပေါ်ထင်၍နေ သည်။ ပေါ်ထင်လေသည်ဖြစ်၍လည်း အချို့သောသူတို့သည် အခိုင်အခံပင်ပြောဆိုကြ မှတ် သားကြကုန်သည်။ အချို့ ဆရာတို့သည်လည်း ကျမ်းဂန်တတ်သိ ကျမ်းကျင်လျက်ပင် ဂရုပြု ထိုက်သောအရာ လဟုပြုထိုက်သောအရာတို့ကို မရွေးမချယ်မူ၍ ပျို့ ကဗျာ စပ်ဆိုလေလျှင်ပင် ပုဂ္ဂိုလ်အရည်ကိုထောက်၍ နောက်နောက်တိုင်သောကာလ အခိုင်အခံ ထင်မှတ်၍ ရှိကြလေ သော အနုလည်း အများပင် ရှိချေသည်။

ခုနစ်သင်္ချေအတွင်း၊ ကိုးသင်္ချေအတွင်း၌ ပွင့်တော်မူသည်ကို ရေတွက်သော ဘုရား အပေါင်းတို့ကိုလည်း သင်္ဂါယနာဝင်ကျမ်းတို့က မလာမရှိသည်ဖြစ်ကြလျက် ဆုတောင်းခန်း ပျို့၌လည်းကောင်း၊ သင်္ချေနှစ်ဆယ် ဘုရားဆု ဖြည့်ရကြောင်းလည်း သင်္ဂါယနာဝင် ကျမ်းတို့က မလာမရှိသည် ဖြစ်လျက် ရတနဗိမာန်ကျောက်စာ၌ လည်းကောင်း၊ ဓမ္မရာသီ ပျို့၌လည်းကောင်း စပ်ဆိုလေသောကြောင့် နောက်သားတို့သည် ဘုရားဟောတော်မူသော ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ ရှိသကဲ့သို့ ထင်ကြလေကုန်သည်။ ဝတ္ထု ပျို့ ကဗျာပင်တွေ့သော်လည်း အပေါ့အပါး မှတ်သားထိုက်သော အရာသို့ရောက်သော ကာလ၌ကား ပညာပွား စကား ပြောဆိုရုံမူကား မှတ်သားအပ်၏။ အလေးပြုအပ်သော ကာလသို့ရောက်သော အခါ၌ကား ခိုင်ခံ့လှသော ကျမ်းဂန်လာသော စကားကို ရှာကြံ၍ ချောဆိုမှတ်သားအပ်၏။

ယခု ပြုဆိုလတ္တံ့ သည်မူကား ယွန်းပဏ္ဍာသ ဇာတ်ကျမ်းကို အခိုင်အခံ ထင်မှတ်သော ကြောင့် ပြုဆိုသည်မဟုတ်။ စန္ဒကူးဆင်းတုတော်ကို ပြုလုပ်ခြင်းသည် အဘယ်ကျမ်းက လာ သနည်းဟု မေးလျှောက်သောကြောင့်သာ ဤကျမ်းက လာသည်ဟု ပြလို၍သာ ထုတ်နုတ် လိုက်သည်။ ရှေ့နောက်ဆင်ခြင်၍ မှတ်သားရာ၏။

ယော့ နရော ပဏ္ဍိတော ဘောဇ္ဇော-စသည်ဖြင့် တန်ဆာ ဆင်အပ်သော ဤဝဋ္ဋင်္ဂလိရာဇ ဇာတ်ကို ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌ နေဟော်မူလျက် ဟောတော်မူ၏။ တနေ့သောနေ့၌ ဘုရားသခင်သည် ဒေသစာရိကြံတော်မူသည်ရှိသော် ကောသလမင်းကြီးသည် ဘုရားသခင်ကို ဖူးမြင်အံ့သောငှါ ပန်းနံ့သာကို ယူလျက် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်သို့လာ၏။ ဘုရားသခင် နေရာတော်ကိုသာ မြင်၍ ထိတ်လန့်ခြင်းသည်ဖြစ်၏။ လောက၌ ကိုးကွယ်ရာမရှိဟု နေရာတော် ကိုပူဇော်၍ ပြန်လေ၏။ မြတ်စွာဘုရားရောက်တော်မူသောကာလ ကျောင်းတော်သို့ လာ၍ လျှောက်၏။ အရှင်ဘုရား ကိုယ်တော်မြတ်သည် ပရိနိဗ္ဗာန်စံယူတော်မူသည်ရှိသော် ကိုးကွယ်

ရာမရှိပါ။ ကိုယ်တော်မြတ်၏ အရုပ်တော်ကို ပြုခြင်းငှါ ခွင့်ပြုတော်မူပါဟု လျှောက်၏။ မင်းကြီး အကြင်သူသည် အားနှင့်လျော်စွာ မြေစိုင်းစသော တစ်တစ်ခုသော ဝတ္ထုဖြင့် အငယ် အကြီးပြုအပ်သည်ချည်းဟု မိန့်တော်မူပြီး၍ ရှေးပညာရှိတို့သည်လည်း ပြုဖူးကုန်၏ဟု အတိတ်ကို ပြတော်မူ၏။

ရှေးသောအခါ အင်္ဂုတီမြို့၌ ဘုရားလောင်းသည် ဗန္ဓုလုလင်ဟုဖြစ်လေ၏။ ထိုဗန္ဓုလုလင် သည် ကြီးစွာသော လှေကိုပြု၍ သမုဒ္ဒရာကို ကူးသည်ရှိသော် ကျွန်းတခုသို့ရောက်၍ အရံ တခုသို့ဝင်၍ ကြည့်ရှုသည်ရှိသော် လက်ညှိုးတော်ပြတ်သော ရုပ်တုကိုမြင်၍ပြတ်သော လက် ညှိုးတော်ကိုယူ၍ မြေညက်ဖြင့် ကြိတ်၍ပကတိရှိစေ၏။

ဣမိနာ မေ ပုညကမ္မေန၊ ဘန္တေ အဟံ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓေါ။
ဇိနော စ အတုလော လောကေ၊ ဘဝိဿာမိ အနာဂတေ။

စသော သုံးဂါထာဖြင့် ဆုတောင်း၏။ ထို့နောက် ဘဝပြောင်း၍ နတ်ပြည်၌ဖြစ်ပြီးမှ တဖန် ဗာရာဏသီပြည်၌ မင်းသားဖြစ်၏။ ဘုရားလောင်း လက်ညှိုးကို ချီသည်ရှိသော် လူအပေါင်းတို့သည် တည်တံ့ခြင်းငှာ မတတ်နိုင်ကုန်။ ထိုမင်းသားသည် ဝဋ္ဋနုလီမည်၏။ အဖသေလွန်သော ကာလ မင်းပြု၏။ ထိုအခါ တရားတယောက်သော မင်းတို့ အထံသို့ တမန်စေလွှတ်၍ သားသမီးတို့ကို လည်းကောင်း၊ လက်ဆောင်ပဏ္ဏာကို လည်းကောင်း၊ ဆက်သလာကုန်ဟု စေလိုက်၏။ မင်းအပေါင်းတို့သည် အမျက်ထွက်ကုန်၍ စစ်ပြိုင်လာ ကုန်၏။ စစ်သည်ဗိုလ်ပါ တဆယ့်ရှစ်ခေါက်ရှိ၏။ ထိုအခါ မင်းသားသည် တချောင်းသော လက်ညှိုးကို ချီ၏။ မင်းအပေါင်းတို့သည် ကြောက်လန့်သဖြင့် ပြေးလေကုန်၏။ ထိုဝဋ္ဋနုလီ မင်းသည် သင်တို့ မကြောက်လန့်ကုန်ဟု ဘေးမဲ့ပေး၍ ထိုမင်းတို့ကို သိလသိတင်း ပေးပြီးမှ လွှတ်လိုက်၏။ ဤသို့သော ဇာတ်ကို အကျယ်ဟောပြီးမှ ဤဂါထာကို ဟောတော်မူ၏ -

ယေ စ နရာ မဟာရာဇ၊ ကရောန္တိ ကာရာပေန္တိ ဝါ။
မမ ရူပံ သဒါ ရော၊ သာသနံ မေ စိရံ ဌိတံ။

စသော ခုနစ်ဂါထာကို ဟော၏။ ထို့နောင်မှ -
သဒ္ဓေါ နရာ မဟာရာဇ၊ မမ ဗိမ္မဉ္စ ကရေယျ။
မတ္တိကာဒိမယံ စေဝ၊ သုဝဏ္ဏာဒိမယံ သဒါ။
ဒီသံ ရဿဉ္စ မဟန္တံ၊ ခုဒ္ဒကဉ္စ ယထာ ဗလံ။
ကေနစိ ဝါ မမ ရူပံ၊ ကာထဗ္ဗမေဝ သဗ္ဗဒါ။

စသော သုံးဂါထာကို ဟောပြီးမှ နောက်အံ့ဖွယ်ရှိသော လေးဂါထာကို ဟောပြန်၏။ ထိုအခါ ကောသလမင်းကြီးသည် ဘုရားသခင်အထံတော်မှပြန်ခဲ့၍ စန္ဒကူးနှစ်ကိုရုပ်တုပြု၏။ သစ်စေးဟင်းသပဒါးတို့ဖြင့် မှမ်းမံပြီးလျှင် ချိပ်ရည် အဆင်းနှင့် တူသော သင်္ကန်းဖြင့် ရံ၍ ထား၏။ ရတနာမဏ္ဍပ်ကို ပြု၏။ ဘုရားရှင်လည်း ရတနာမဏ္ဍပ်သို့ ကြွလာတော်မူလျှင် ထမည့်အဟန် ခြေတဘက်ကိုချ၏။ ဘုရားရှင်လည်း ရပ်လော့ဟု မိန့်၏။ ထို့နောင် “ယေ ဇနာ မမ ဗိဗ္ဗံ ကရောန္တိ” စသော ဂါထာတို့ကို ဟောတော်မူ၏။ ထို့နောင် ကောသလ မင်းကြီးသည်လည်း—

ဣတိ မေ ကတပုညေန၊ ဒါန ရတော အဟံ ဘန္တေ။
ပါရမိံ ပူရတော သဒါ၊ ဗုဒ္ဓေါ အမိ အနာဂတေ။

စသော ဂါထာဖြင့် ဘုရားဆုကို တောင်းသော ဟူ၏။
ဘုရားသခင်လည်း—

သော တံ လောကေ အနုတ္တရော၊ ဗုဒ္ဓေါ ဟောမိ အနာဂတေ။

စသော ဂါထာဖြင့် သင်သည် နောင်သောအခါ ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့ဟု ဗျာဒိတ်ထား သည်ဟူ၏။ ဤသို့ စတုတ္ထဂါထာသတ္တမဇာတ်တွင် ဆိုသည်။

ပဉ္စမဝဂ်၊ စတုတ္ထမြောက် ဝဇုနရာဇဇာတ်တွင်လည်း အရှင်ဘုရား ရုပ်တုပြုသောသူ တို့အား အကျိုးဘယ်မျှ ရပါသနည်းဟု မေးလျှောက်ပြန်၏။ ပြန်ပြောစွာသော ကောင်းမှု ကို ရ၏ဟု မိန့်တော်မူပြီး၍ အတိတ်ကို ဆောင်တော်မူ၏။

ရှေးသောအခါ အင်္ဂတိမြို့တွင် ကုန်သည်အမျိုး၌ ဘုရားလောင်းသည် ဖြစ်၍ ဝဇုန မည်၏။ မယားကား ကလျာဏီမည်၏။ သားကား ဝရပိယမည်၏။ သမုဒ္ဒရာကို ကူး၍ ကုန်ပြု၏။ ကျွန်းတခု၌ လက်တော်ပြတ်သော ရုပ်တုကိုဆက်၏။ ထို့နောင် ပြန်ခဲ့၏။ နဂါးလည်း ရတနာတို့ကို လှေဝယ်ပြည့်စေ၍ မြစ်ကမ်းဆိပ်တိုင်အောင် ပို့လိုက်၍ ရွာသို့ ရောက်လျှင် ရုပ်တုတဆူကို ပြုပြန်၏။ သိကြားမင်းလည်း ရုပ်တုအကျိုးကို ဟောပြီးမှ ရတနာမိုးတို့ကို ရွာစေ၏။ ထို့နောက် ဘုရားသခင်သည် “ယော ခေါ ဇနော မဟာရာဇ” စသော ဂါထာကို ဟောသည် ဟူ၏။ ဤသို့စသည်ဖြင့် အကျယ်ပြု၏။ ။(ဤကား လောကီယုန်းပဏ္ဏာသဇာတ်တွင် ဆိုသောစကားတည်း)။

ထိုမှတစ်ပါး သာသနအာယု ကျမ်းတွင်လည်း ပသေနဒီကောသလမင်းသည် စန္ဒကူးရုပ်တု ကိုပြု၏။ ဝတ်မိုးဝတ်မြေနယ် အာရာမိကအရံစောင့် များစွာလှူ၏ဟု ပါဠိပဒနှင့်အကျယ် ဆို၏။

ဤတွင်ရှေ့ကား။ စန္ဒကူးရုပ်တုကို အဘယ်ကျမ်းတို့ကဆိုသနည်းဟု မေးသည်ကိုဖြေဆို သော စကားတည်း။

ဤကျမ်းတို့သည်ကား ကျမ်းခိုင်မဟုတ်၊ သင်္ဂါယနာဝင် ကျမ်းစုအရေအတွက်တွင်လည်း မဝင်သော ကျမ်းမျိုးသာ ဖြစ်ချေသည်။ ဤကျမ်းများသည် သင်္ဂါယနာဝင် ကျမ်းစုပင် မဟုတ်သော်လည်း ဘုရားကျေးဇူးတော် ဂုဏ်တော်နှင့်စပ်၍ အလေးအမြတ် ပြုအပ် သော အရာဌာနသို့ ရောက်သောကာလ အလေးအမြတ် ပူဇော်သက္ကာရ ပြုသင့်သည်ပင် ဖြစ်၍ နောက်နောင်သောကာလ ဘုရားကျေးဇူးတော် ဂုဏ်တော်နှင့်စပ်သည်ကို အရို အသေ အလေးအမြတ် ပူဇော်သက္ကာရ ဖြစ်ရစ်စေခြင်းငှာသာ ရေးလိုက်သည်။ ခိုင်ခိုင် ခံ့ခံ့နှင့် ကျမ်းဂန်မလာမရှိသော်လည်း ဘုရားကျေးဇူးတော် ဂုဏ်တော်တို့ကို နေ့ညဉ့်မပြတ် ချီးမွမ်းပြောဆို၍ အရိုအသေ အလေးအမြတ် ပူဇော်သက္ကာရ ပြုသင့်သည်။

၉၉-ပုစ္ဆာ။ ။ဥဒ္ဓိသကစေတီဖြစ်သော ဘုရားရုပ်တုတော်ကို ဘုရားဟော တော်မူသည်ရှိသော် ဘုရားသခင် လက်ထက်တော်ကပင် ထုလုပ်၍ ကိုးကွယ်ဖူးမည် မကိုးကွယ်ဖူးမည်ကိုလည်း သိလိုပါသည်။

၉၉-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ဥဒ္ဓိသက စေတီဖြစ်သော ရုပ်တုတော်ကို ဘုရားဟောတော်မူသည် ရှိသော် ဘုရားသခင် လက်ထက်တော်ကပင် ထုလုပ်ကိုးကွယ်ဖူးမည်၊ မကိုးကွယ်ဖူးမည်ကို သိလိုပါသည် ဟူရာ၌—

မြတ်စွာဘုရားသည် ဝေဠုဝန်ကျောင်းတော်၌ နေတော်မူစဉ် အရှင်အနုရုဒ္ဓါ၊ အရှင် သောဘိတ၊ အရှင်ပဒုမုတ္တရာ၊ အရှင်ဂုဏသာရာ၊ အရှင်ညာဏပဏ္ဍိတ၊ အရှင်ရေဝတ၊ ဤရဟန္တာ ခြောက်ပါးတို့သည် ဆံတော်ကိုတောင်း၍ ခြောက်ဆူသော ဆံတော်တို့ကို ပေးလိုက်၏။ ဘုရားအထံတော်မှ သွားသည်ရှိသော် သမုဒ္ဒရာကမ်းအနီး တခုသော ပစ္စန္ဒရွာသို့ ရောက်၏။ စေတီထုကို ရှာ၍ရလျှင်အလုပ်အကျွေးကို တောင်းတ၏။ ထိုအခါ သိကြားမင်းသည် လာ၏။ သင်သည် ဆံတော်ဓာတ်၏ ဒါယကာဖြစ်ဘိလော့ဟု မိန့်၏။ သိကြားမင်းလည်း ကောင်းပါပြီ ဟု ဝန်ခံ၍ အရှင်အနုရုဒ္ဓါလက်မှ ဆံတော်ကိုယူ၍ ဦးခေါင်း၌ ထား၏။ တန်ခိုးဖြင့် တွင်းကို ဖန်ဆင်း၍ ထိုတွင်း၌ ရွှေဖြင့်ပြီးသော အသိတိ ရုပ်တု၊ ဘုရားသခင်၏ မယ်တော် ခမည်းတော် တို့၏ အရုပ်တို့ကို တန်ခိုးဖြင့် ဖန်ဆင်း၍ ဘုရားသခင်၏ အရုပ်ကိုလည်း ဖန်ဆင်း၏။ ထို အကြောင်းကိုလည်း—

ဣဒ္ဓိယာ အာဝါဠံ မာပေတွာ တတ္ထ အသိတိသာဇကာနံ ရူပံ ဗုဒ္ဓ ပိတုနော ရူပံ အနုပမဿ ဒသံဗလဿ ရူပံ သုဝဏ္ဏမယံ မာပေတွာ မဇ္ဈေ သတ္တရတနရာသိံ ကတွာ သမန္တတော သုဝဏ္ဏဇာလံ ပရိက္ခိပိတွာ သေတစ္ဆတ္တံ ဥဿာပေတွာ တဿ ဟေဠာ နာနာရတနသမုဇ္ဇလံ

ပလ္လင်္ကံ မာပေတွာ ဒသဗလဿ ဓာတုံ သိသတော ဩရောပယိတွာ သက္ကဘိကာရောဒကေန နှာပေတွာ ဘန္တေ ဘဂဝါ ဣမသ္မိံ ဌာနေ သကလဇနဟိတတ္ထံ ပဉ္စဝဿသဟဿပုမာဏံ တိဋ္ဌတူတိ ပဋ္ဌပေသိ။ ဟူသောပါဌ်။

အနုပမဿ၊ မနှိုင်းရှုည့်အပ်သော။ ဒသဗလဿ၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ရူပဉ္စ၊ အရုပ်တော် ကိုလည်း။ မာပေတွာ၊ ဖန်ဆင်း၍။ မဇ္ဈေ၊ အလယ်၌။ သတ္တရတနဓာသိ၊ ရတနာခုနစ်ပါး အစုကို။ ကတွာ၊ ပြု၍။ သမန္တတော၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ။ သုဝဏ္ဏဇာလံ၊ ရွှေကွန်ရက်ကို။ ပရိက္ခိပိတွာ၊ ရံ၍။ သေတစ္ဆတ္ထံ၊ ထီးဖြူကို။ ဥဿာပေတွာ၊ ဆောက်စေ၍။ တဿ၊ ထိုထီးဖြူ၏။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ နာနာရတနသမုဇ္ဇလံ၊ အထူးထူးသော ရတနာတို့ဖြင့် ကောင်းစွာ တောက်ပထသော။ ပလ္လင်္ကံ၊ ပလ္လင်ကို။ မာပေတွာ၊ ဖန်ဆင်း၍။ ဤသို့ လာသည်။

သိကြားမင်းသည် ဘုရားသခင်ရုပ်တုတော်ကို ဖန်ဆင်း၍ ဌာပနာသွင်းထားကြောင်းကို ဆိုသည်။ (ဤကား အရှင်အနုရုဒ္ဓါ သက္ကထူပဝံသ အပိုင်းတွင် လာသည်)။

အရှင်သောဘိတ အခန်းတွင်လည်း။ တသ္မိံ ခဏေ၊ ထိုခဏ၌။ ပဇ္ဇေ၊ ပဇ္ဇာမည်သော။ မဟာရာဇာ၊ မြတ်သော နတ်မင်းသည်။ ဣဒ္ဓိယာ၊ တန်ခိုးဖြင့်။ ဧကံ၊ တခုသော။ အာဝါဠံ၊ တွင်းကို။ ကရိတွာ၊ ပြု၍။ တတ္ထ၊ ထိုတွင်း၌။ ဓာတုဂဗ္ဘံ၊ ဓာတ်တော်တို့ကို။ မာပေတွာ၊ ဖန်ဆင်း၍။ တသ္မိံ၊ ထိုတို့ကို။ သတ္တရတနမယံ၊ ရတနာခုနစ်ပါးဖြင့် ပြီးသော။ အာသနံ၊ နေရာကို။ ပညာပေတွာ၊ ခင်း၍။ ဝုတ္တပ္ပကာရံ၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အပြားရှိသော။ သုဝဏ္ဏမယံ၊ ရွှေဖြင့်ပြီးသော။ မဟာသာဝကာနံ၊ မဟာသာဝကတို့၏။ ရူပဉ္စ၊ ဆင်းတုကိုလည်း ကောင်း။ ဗုဒ္ဓရူပဉ္စ၊ ဘုရားဆင်းတုကိုလည်းကောင်း။ ဗုဒ္ဓမာတာပိတူနံ၊ ဘုရားမယ်တော် ခမည်းတော်တို့၏။ ဗိမ္ဗုဉ္စ၊ အရုပ်ကိုလည်းကောင်း။ အဘိသင်္ခရိ၊ ဖန်ဆင်း၏-ဟူ၍ ဆိုသည်။

ဆဋ္ဌစေတီ၌လည်း ၎င်းနည်းတူပင် ဆိုသည်။ ဤသို့ ဘုရားရုပ်တုလုပ်၍ ဌာပနာသွင်း ထားကြောင်းကို ဆိုသည်။ ဤကား ကေသဓာတုဝင်တွင် လာသော စကားတည်း။ လောက- ပညတ္တိ၊ ဆဂတိဒီပနီ ကျမ်းတို့၌လည်း ဟာရိနိမည်သော နတ်မိဖုရားနှင့် မဟေသရမည်သော ပရမေသုရာဘုမ္မစိုးနတ်မင်းသည် ဘုရားသခင်ရှိစဉ် ဟိမဝန္တာ မန္တာဂိရိတောင်၌ ရတနာအတိ ပြီးသော ဘုရားသခင်နှင့်တူသော ရုပ်တုတော်ကို ဖန်ဆင်း၍ အစဉ်မပြတ် ကိုးကွယ်ကြောင်း ကို ဆိုသည်။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဘုရားရုပ်တုတော်ကို ဘုရားကိုယ်တော် ထင်ရှားရှိစဉ်ကပင် လုပ်ဆောင် ကိုးကွယ်ကြောင်းကို သိသာသည်။

၁၀၀—ပုစ္ဆာ။ ။ဘုရားသခင်ရုပ်တုတော်များမှာ အဘယ်အကြောင်းကြောင့် နားရွက်တော်ကို အလွန်ရှည်လျားစွာ ထုလုပ်လေသည်။ လက်တော်ချခြင်း၊ ပိုက်ခြင်း၊ လက်ကတော့ တင်ခြင်း၊ ခြေတော်ကို ဖော်၍ထားခြင်းတို့ကို အဘယ်ကြောင့်

လုပ်လေသည်။ ဘယက်တန်ဆာဆင်ဟန်၊ နရတင်း မကိုဋ်တန်ဆာ ဆောင်းဟန်တို့ကို အဘယ်ကြောင့် လုပ်လေသည်။ ဤအခြင်းအရာများကိုလည်း စေ့စုံစွာ သိလိုပါသည်။ မိန့်တော်မူပါ ဆရာတော်ဘုရား။

၁၀၀—ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ဘုရားသခင် ရုပ်တုတော်များမှာ အဘယ်အကြောင်းကြောင့် နားရွက်တော်ကို အလွန်ရှည်လျားစွာ ထုလုပ်လေသနည်းဟူ၍ မေးရာ၌—

သက်တော်ထင်ရှားရှိသော ဘုရားကိုယ်တော်စစ်ကပင် နားရွက်တော်ရှည်သော အဖြစ်ကို အသိတာနုဗျဉ္ဇန လက္ခဏာတော်အရာ၌ အာယတာ ရုစိကဏ္ဍ၊ ရှည်သောနား၊ နှစ်လုံးဖွယ်သော နားရှိသော အဖြစ်ဟု ဆိုသည်။ ဤသို့ဆိုသောလက္ခဏာတော်ကိုထောက်၍ ရုပ်တုတော်မှာ လည်း ကျမ်းဂန်နှင့်ညီအောင် နားရွက်တော်ကို အရှည်ထား၍ ထုလုပ်လေသည်။

ဤလက္ခဏာကော်သည် ဘုရားသခင်တို့မှာသာ ပါလာသည်မဟုတ်၊ စကြာမင်းတို့မှာ လည်း ပါလာသည်ဖြစ်၍ စကြာမင်း၏ အရုပ်ကို ထုလုပ်သော ကာလလည်း ရှည်သော နားရွက်နှင့်ပင် ထုလုပ်ခြင်းသည် သင့်ရာသည်။ လက်တော်ချခြင်း၊ ပိုက်ခြင်း၊ လက်ကတော့ တင်ခြင်း၊ ခြေတော်ကိုဖော်ပြ၍ ထားခြင်းတို့မှာ ကျမ်းဂန် ဆတ်ဆတ်အားဖြင့် မတွေ့ပေ။ ပုဗ္ဗာစရိယ ဝါစနာမဂ္ဂကို ကြားသိရဘူးသည်မှာ ဘုရားသခင်ကိုယ်တော် ထင်ရှားရှိတော်မူ သောကာလ ဗုဒ္ဓလက္ခဏာကို တတ်သိကုန်သော ရသေ့ပညာရှိ ပုဏ္ဏားပညာရှိတို့က အောက် မေ့ ကြံ့သည်ကား ရှင်ဂေါတမသည် ဘုရားဟု ဝန်ခံ၏။ ဘုရားလက္ခဏာရှိမှ ဘုရားမှန်ရာ သည်၊ ဘုရားလက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံအံ့လောဟု မပြတ်လာ၍လည်းကောင်း၊ တပါးသောသူတို့ကို စေလွှတ်၍ လည်းကောင်း ကြည့်ရှုစေသည်။ ဘုရားသခင်လည်း ဤသို့သော ဝေနေယျတို့ ကို ချီးမြှောက်လိုသဖြင့် မိမိတို့၏ ယုံမှားခြင်းကို ပျောက်စေလို၍ လက်တော်၌ရှိသော လက္ခဏာ၊ ခြေတော်၌ရှိသော လက္ခဏာစသည်တို့ကို မြင်စေလို၍ ယခုထုလုပ်ကြသော ရုပ်တု ကဲ့သို့ နေတော်မူသည်ဟူ၏။

လက်ဖမိုးတော်၏ ပြည့်ဖြိုးသောအဖြစ်၊ ရှည်သော လုံးသော လက်ချောင်းတော်ရှိသော အဖြစ်၊ နီသော လက်သည်းတော်ရှိသောအဖြစ်၊ ဤသို့ပြည့်စုံသော လက္ခဏာတော်တို့ကို မြင် စေလိုသောကြောင့် လက်တော်ကိုချ၍ လက်ဖမိုးတော်ကိုပြလျက် နေတော်မူသည်။ လက် ဝါးတော်အပြင်၌ နူးညံ့သောအဖြစ်၊ သန့်ရှင်းသောအဖြစ်ကို သိစေလို၍ လက်ဝါးတော်တဘက် ကိုပြလျက် နေတော်မူသည်။ ဧကီမည်သော သားကဲ့သို့ မြင်းခေါင်းတော်၏ ပြည့်ဖြိုးသော အဖြစ်၊ ဖမ္ပက်တော်၏ မြင့်သောအဖြစ်ကို သိစေလို၍ ခြေတော်ကိုတင်လျက် နေတော်မူ သည်။ စက်ဖြင့်မှတ်အပ်သော ခြေတော်ရှိသည်၏အဖြစ်၊ ရွှေခြေနင်းကဲ့သို့ ညီညွတ်သော အပြင်ရှိသည်၏အဖြစ် စသည်တို့ကိုမြင်စေလို၍ ဖဝါးကိုပြလျက် နေတော်မူသည်။ ရင်၊ ညှပ်ရိုး၊ ပခုံး၊ လက်ရုံး တည်းဟူသော ခုနစ်ပါးသောအရပ်၌ ပြည့်ဖြိုးသောအဖြစ်ကို မြင်စေလို၍ လက်ကတော့တင်လျက် နေတော်မူသည်။ ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်း၏ နှာမောင်းနှင့်တူသော လက်ရုံး

တော် ရှိသောအဖြစ်ကို မြင်စေလို၍ လက်ရုံးတော်ကိုဆန့်လျက် နေတော်မူသည်။ ဤသို့ စသည်ဘို့ကို မြင်ကုန်သောသူတို့သည် လက္ခဏာတော်နှင့် ပြည့်စုံသောအဖြစ်ကို သိလေသည်။ သိလေသဖြင့်လည်း ကြည်ညိုခြင်းသို့ရောက်လေသည်ဟူ၏။

ထိုစကားရပ်တို့ကို ပုဗ္ဗာစရိယတို့သည် ကြံဆ၍ ပြောလေသလော၊ ကျမ်းဂန်တွင်ပင် အရိပ်အမြက်သင်ပါ၏လော ဟူငြားအံ့။ ထင်၏၊ ထင်ကြောင်းကား။ ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏား သည် အဗ္ဗုဒ္ဓလုလင်ကိုစေ၍ ကြည့်စေသည်။ နောက်အခါ ဆရာပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားသည် ကိုယ်တိုင်လာ၍ကြည့်ရှုလာသည်။ လက္ခဏာတော်အစုံကိုမြင်ရလျှင် ပေါက္ခရသာတိ ပုဏ္ဏား သည် ကြည်ညိုလှ၍ ဘုရားရှင်အထံတော်၌ သရဏဂုံယူလေ၏။ နောက် သောတာပန်ဖြစ် လေ၏။ ။သေလပုဏ္ဏားသည်လည်း တပည့်သုံးရာနှင့် ကိုယ်တိုင်လာ၍ ကြည့်ရှုလာသည်။ နောက်အခါ ကြည်ညိုလှ၍ ဘုရားရှင်အထံတော်၌ ရဟန်းပြုလျှင် ရဟန္တာဖြစ်လေ၏။ ဗာစရိရသေ့ကလည်း အဇိတအမှူးရှိသော တပည့်ကြီးခြောက်ယောက်၊ တပည့်ငယ်ရသေ့ ပေါင်းတသောင်းခြောက်ထောင်တို့ကို စေလွှတ်၍ကြည့်စေ၏။ နောက်အခါ ဟေိဘိက္ခုရဟန္တာ ချည်း ဖြစ်ကြလေ၏။

ဗြဟ္မာယုပုဏ္ဏားကလည်း ဥတ္တရလုလင်ကို စေလွှတ်ကြည့်ရှုစေသည်တွင် ဥတ္တရလုလင်သည် ခုနစ်လတိုင်တိုင်စောင့်နေ၍ ကြည့်ရှုသည်။ နောက်အခါ ကိုယ်တိုင်လာ၍ ကြည့်ပြန်သည်တွင် မြတ်စွာဘုရား၏ ရုပ်လက္ခဏာတော်ကိုမြင်လျှင် ကြည်ညိုလှသောကြောင့် ခြေမတော်ကို ခံတွင်းဖြင့်ငုံ၍ သရဏဂုံယူသည်။ ဩရမ္ဘာဂိယသံယောဇဉ် ငါးပါးကိုပယ်၍ အနာဂါမိဖိုလ်၌ တည်လေ၏။ အသက်တရာနှင့်ဆယ်ပြည့်တွင် သေ၍ အထက်ဗြဟ္မာ့ပြည်တွင် ဖြစ်လေ၏။ ထိုသူသည် ကြည့်ရှုကြသော်လည်း နှစ်ပါးသော လက္ခဏာမှတစ်ပါး၊ ကြွင်းသောလက္ခဏာတော် တို့ကိုသာ မြင်ရ၏။ နှစ်ပါးသော လက္ခဏာကိုမူကား မမြင်ရ။ လျှာတော်ကို ယုံမှားခြင်းရှိ သည်တွင် ရှည်သော လျှာတော်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကိုမြင်စေလို၍ နားတော်တွင်းသို့ သွတ်သွင်း တော်မူ၏။ နူးညံ့သော လျှာတော်ရှိသည်၏အဖြစ်ကို သိစေလို၍ နှာခေါင်းတွင်းသို့ သွတ်သွင်း တော်မူသည်။ ပြန်သောအဖြစ်ကို သိစေလို၍ နဖူးတော်ကိုအုပ်တော်မူသည်။ ထို့ကြောင့် -

အထခေါ ဘဂဝါ ဇိဝံ နိန္ဒာမေတွာ ဥဘောပိ ကဏ္ဍသောတာနိ အနုမသိ ပဋိမသိ။
ဥဘောပိ နာသိကသောတာနိ အနုမသိ ပဋိမသိ။ ကေဝလမ္ပိ နလာဋ္ဌမဏ္ဍလံ ဇိဝံ ဂါယ
ဆာဒေသိ။ ဟူ၍ဆိုသည်။

နိမိတ်တော်ကို သိစေလို၍ တန်ခိုးတော်ဖြင့် ဖန်ဆင်းတော်မူ၍ ပြရသည်။ ထို့ကြောင့်
အထ ခေါ ဘဂဝါ တထာရူပံ ဣဒ္ဓါဘိသင်္ခါရံ အဘိသင်္ခရိ။

ဤသို့စသည်ဖြင့် ဒီဃနိကာယ် အဗ္ဗုဒ္ဓသုတ်၊ မဇ္ဈိမနိကာယ် သေလသုတ်၊ ဗြဟ္မာယုသုတ် စသော ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာတို့၌ လာသည်ကား အများပင်ဖြစ်၍ ဆရာမြတ်တို့လည်း အတ္တ- နောမတိ မဟုတ်။ ပရမ္မရာဘတ ဝါစနာမဂ္ဂကောလည၊ ပရမ္မရာဘတ ဝိနိစ္ဆယညူ ဖြစ်သော

ဆရာတို့၏ လဒ္ဒေါပဒေသပင် ဖြစ်ရာသောကြောင့် ယမုနာနှင့် ဂင်္ဂါရေသည် မခြားမပြား သကဲ့သို့ ကျမ်းဂန်လာ စကားနှင့် ဆရာမြတ်တို့၏ စကားသည် အလွန်ညီလှ၏ဟု မှတ်သင့် သည်။

တကြောင်းလည်း ဘုရားရုပ်တုတော်မှာ နားရွက်တော်ကို ရှည်လျားစွာ ထုလုပ်သည် မှာ ရှေးအစဉ် ရှည်လျားစွာသော ကာလကပင် သဏ္ဍာန်လက္ခဏာ အနေအထိုင်ကို သိကုန် သောပညာရှိတို့သည် ထားခဲ့သောစနစ်ဥပဒေသရှိ၍ လုပ်ဆောင်လေသည်ဟူ၍လည်း မှတ် သင့်သည်။ ရှေးပညာရှိတို့ထားခဲ့သော ဥပဒေသကား ဤသို့တည်း။

ပဉ္စဒီသာ ပဉ္စဟတ္တာ၊ ဒွါဝိသဉ္စ ဝိဒတ္ထိယော။
တရိယော ဒသမုဋ္ဌိစ၊ အင်္ဂုလံ အဋ္ဌတာလီသံ။

ပဉ္စဒသ ယဝေါစာတိ၊ အဋ္ဌတ္တရသတံ ယထာ။
ဧဝံ ဗုဒ္ဓရူပေ စနတံ၊ ပဏ္ဍိတေဟိ တထာမိတံ။

ပဉ္စဒီသာ၊ တထောင့်ထွာဖြစ်သော ထက်ဝယ်တော်နှင့်တိုင်းရာသည် အရှည်ငါးပါး လည်းကောင်း။ ပဉ္စဟတ္တာ၊ အတောင်နှင့်တိုင်းရာသည် အရှည်ငါးပါးလည်းကောင်း။ ဒွါဝိ သဉ္စဝိဒတ္ထိယော၊ အထွာနှင့် တိုင်းရာသည် နှစ်ဆယ့်နှစ်ပါးလည်းကောင်း။ တရိယောဒသမုဋ္ဌိ စ၊ မုဋ္ဌနှင့်တိုင်းရာသည် တဆယ့်သုံးပါးလည်းကောင်း။ အင်္ဂုလံ အဋ္ဌတာလီသံ၊ လက်သစ်နှင့် တိုင်းရာသည် လေးဆယ့်ရှစ်ပါးလည်းကောင်း။ ပဉ္စဒသ ယဝေါစ၊ မုယောနှင့်တိုင်းရာသည် တဆယ့်ငါးပါးလည်းကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဗုဒ္ဓရူပေ၊ ဘုရားသခင် ရုပ်တုတော်၌။ ယထာ အကြင် အခြင်းဖြင့်။ အဋ္ဌတ္တရသတံ၊ တရား ရှစ်ပါးသော။ စနတံ၊ စနစ်အတိုင်းသည်။ ဟောတိ၊ ရှိသည်ဖြစ်၏။ တထာ၊ ထိုအခြင်းဖြင့်။ ပဏ္ဍိတေဟိ၊ တို့သည်။ စနတံ၊ စနစ် အတိုင်းအရှည်ကို။ မိတာ၊ တိုင်းတာနှိုင်းရှည့်အပ်ကုန်၏။ (ဤသို့ စနစ်ကျမ်းလာ၏။)

ထိုတွင် အရှည်တစ်ထောင့်ထွာနှင့် တိုင်းရာသည် ငါးပါးဟူသည်ကား -

ရွှေထက်ဝယ် တထောင့်ထွာ၊ ထက်ဝယ်တော်နှင့် နှာခေါင်းတော် တထောင့်ထွာ၊ နောက် ဆံလျှင်တော် တထောင့်ထွာ၊ ခါးတော်လုံးပတ် တထောင့်ထွာ။ ခေါင်းတော်လုံးပတ် တထောင့်ထွာ၊ ဤသည်လျှင် အရှည်နှင့် တိုင်းရာသည် ငါးပါးတည်း။

အတောင်နှင့် တိုင်းရာသည် ငါးပါးဟူသော်ကား -

ရင်ဝတော် တတောင်။ တင်ဆုံကပုဆစ် တဘက်တတောင်။ ပုဆစ်က ဖဝါးရွှေ တဘက် တတောင်။ ဤသည်လျှင် ငါးပါးတည်း။

အထွာနှင့် တိုင်းရာသည် နှစ်ဆယ့်နှစ်ပါး ဟူသော်ကား -

ထက်ဝယ်က ချက်ရွှေ ဟဘက်တယှာ။ ချက်တော်ကနို့နှစ်ဘက်ကြားတထွာ။ နို့နှစ်ဘက်
 ကြားမှ နှာဖျားရွှေကထွာ။ နှာဖျားမှ မုနိဋ္ဌေတထွာ။ ခေါင်းတော် အကန့် တထွာ။ အချင်း
 တထွာ။ နို့နှစ်ဘက်ကြား တထွာ။ နို့ မှပဉ်းဖျား တဘက် တထွာ။ လက်ကတီး ကြားမှ
 လက်မောင်း တထောင်ဆစ်ရွှေ တဘက် တထွာ။ တထောင်ဆစ်က လက်ကောက်ဝတ်
 တော်ရွှေ တဘက်တထွာ။ လက်ကောက်ဝက်က လက်ဖျားတထွာ။ နောက်ဆံလျှင်တော်
 ကသည် ခါးအချင်း ကထွာ။ အကန့် တထွာ။ ခါးတော်မှ တင်ပါးတဘက် တထွာ။
 မေးဖျားတော်က ဆံလျှင်တော်အကန့် တထွာ။ နောက်မုနိတော်ရွှေ တထွာ။ ဤသည်
 လျှင် အထွာနှင့် တိုင်းရာသည် နှစ်ဆယ့်နှစ်ပါးတည်း။

မုဋ်နှင့်တိုင်းရာသည် တဆယ့်သုံးပါး ဟူသော်ကား -

နှာခေါင်းတော်က လက်ယာ လက်ဝဲနားတော်ရွှေ ဟဘက်တမုဋ်။ နားတော်မှလည်တော်
 အကန့် တဘက်တမုဋ်။ လည်တော်မှပခုံးတော် တဘက်တမုဋ်။ နို့တော်မှသည် မောင်းတော်
 ရွှေ တဘက် တမုဋ်။ လည်တော်တမုဋ်။ ရင်ကြားကသည် လက်မောင်းတော်ရွှေတဘက်
 တမုဋ်။ ပေါင်တော် နှစ်ဘက်ထု တမုဋ်စီ။ ဤသည်လျှင် မုဋ်နှင့်တိုင်းရာသည် တဆယ့်
 သုံးပါးတည်း။

လက်သစ်နှင့် တိုင်းရာသည် လေးဆယ့်ရှစ်ပါး ဟူသော်ကား -

မေးတော်က နှာခေါင်းတော်ဖျားရွှေ လေးသစ်။ နှာခေါင်းတော်ဖျားကသည် မျက်မှောင်
 တော်ကြားရွှေ လေးသစ်။ မျက်မှောင်တော်ကြားကသည် ဆံလျှင်တော်ရွှေ လေးသစ်။ သင်း
 ကျစ်ဆံလျှင်တော် နှစ်သစ်။ ဆံလျှင်တော်ကသည် ခေါင်းတော်အဆုံး နှစ်သစ်၊ ရေပွက်ကဲ့သို့
 မုနိတော်အဆုံးနှစ်သစ်၊ ဆဗ္ဗဏ္ဍရံသီပတိဋ္ဌာပန၊ ရောင်ခြည်တော် ခြောက်ပါးတို့၏ စုဝေးရာ
 တည့်ရာဖြစ်သော၊ ဝိမလကေတုဟူသော အညစ်အကြေးကင်းသော မှန်ကင်းတော်လေး
 သစ်၊ မျက်မှောင်တော် အလျား တဘက်ငါးသစ်၊ မျက်မှောင်တော်မှ မျက်ခုံးတော်
 ရွှေ တဘက်နှစ်သစ်၊ မျက်စိတော်မှ နားတော်ရွှေ တဘက်လေးသစ်၊ မျက်ကွင်းတော်
 အလျား တဘက်သုံးသစ်၊ နားခွက်တော် တဘက်သုံးသစ်၊ နားသား တဘက်သုံးသစ်
 လည်ရေးတော် သုံးဆင့် တသစ်ခွဲစီ၊ လက်တော်ထု တဘက်လေးသစ်၊ လက်မောင်းတော်
 အလျားတဘက် တဆယ့်ခြောက်သစ် လက်မောင်းတော်လုံးပတ် တဘက် တဆယ့်ခြောက်
 သစ်စီ၊ လက်ကောက်ဝတ်တော် လုံးပတ်တဆယ့်တသစ်၊ လက်ဝါးတော်သား အလျားခြောက်
 သစ်စီ၊ လက်ညှိုး လက်ငယ် ခြောက်သစ်စီ လက်ဖဝါးတော် ပြက် တဘက်ငါးသစ်စီ၊
 ဖဝါးတော် အလျားတဘက် တဆယ့်တသစ်၊ ဖဝါးဦးတော် ခြောက်သစ်၊ ဖနောင့်တော်
 တဘက်ငါးသစ်၊ ခြေမခြေညှိုးတော်တို့ကို ဖဝါး၏ လေးစုတစုယူ၊ ခြေမသည်းတော်
 အလျား အနံတသစ်စီ၊ ဤသည်လျှင် လက်သစ်နှင့် တိုင်းရာသည် လေးဆယ့်ရှစ်ပါးတည်း။

မုယောနှင့်တိုင်းရာသည် တဆယ့်ငါးပါးဟူသော်ကား။ မျက်မှောင်တော်မြက် သုံးမုယော
စီ၊ မျက်ပွင့်တော် တဘက် သုံးမုယောစီ၊ မျက်ခွံတော် တဘက် သုံးမုယောစီ၊ မျက်တောင်
တော် တဘက် နှစ်မုယောစီ၊ ခံတွင်းတော် တမုယော၊ အောက်နှုတ်ခမ်း တမုယော၊ လဆန်း
ငါးရက် သဏ္ဍာန်ရှိစေ၊ နားသား နားကွင်း အလျားတဘက် နှစ်မုယောစီ၊ နှာခေါင်းတော်
တွင်း တဘက် နှစ်မုယောစီ၊ နှာခေါင်းဝအကြား တမုယော၊ ဤသည်လျှင် မုယောနှင့်
တိုင်းရာသည် တဆယ့်ငါးပါးတည်း။

မျက်လုံးတော်နှစ်ဘက်ဖြိုးစေ၊ ပခုံးတော်လည်ကုပ်တော်ဖြိုးစေ၊ ဖမိုးတော်ကား အလုပ်မှာ
မဝင်။ နဖူးတော်လေးသစ်၊ ဆံလျှင်တော် တိုင်ရုံ ဖြိုးဖြိုးပြည့်ပြည့်ကြံ့ကြံ့ရှိစေ။ စလုံရိုက်
တဘက်မရှိစေနှင့်။ အောက်နှုတ်ခမ်း လဆန်းငါးရက် သဏ္ဍာန်ရှိစေ။ သားမြတ်တော်နှား
လားဥသဘ နဖူးကဲ့သို့ရှိစေ။ ဝမ်းတော် နှားလား ဥသဘ နှာခေါင်းကဲ့သို့ရှိစေ၊ ရင်အုပ်တော်
ခြင်္သေ့မင်း၏ ရင်အုပ်ကဲ့သို့ရှိစေ၊ ရင်ဝတော် နှားလားဥသဘ နဖူးကဲ့သို့ ရှိစေ၊ ဤသည်လျှင်
ဘုရားဆင်းတုတော်၏ လက္ခဏာတည်း။

တနည်းကား။ ။ဆင်းတုတော်၏ ဆံလျှင်တော်ကသည် မေးဖျားက သားမြတ်ရင်ကြား
ရွှေ၊ ရင်ကြားကချက်ရွှေ၊ ချက်ကသည် ထက်ဝယ်ရွှေ၊ ဤလေးပါးကား ပြုသောဆင်း
တုတော်၏ တဆယ့်နှစ်သစ်စီ၊ မုနိတော်ကို အသီးတည်း။ ဆိပ်တော်မှသည် ဆံလျှင်တော်၊
ဆံလျှင်တော်မှသည် မျက်မှောင်တော်နှစ်ဘက်ကြား၊ မျက်မှောင်တော်နှစ်ဘက်ကြားမှသည်
နှာခေါင်းတော်ဖျား၊ နှာခေါင်းတော်ဖျားမှသည်။ မေးတော်ဖျား၊ ဤလေးပါးကား
လေးသစ်စီ။ နှာခေါင်းတော်ဖျားအကြားကို သုံးစုစု၊ အောက်နှစ်စု၊ အထက်တစု၊ အလယ်
တွင် ခံတွင်းတော် အလျားလေးသစ်၊ ခေါင်းတော် လုံးပတ် သုံးဆယ့်ခြောက်သစ်၊
တတောင်ထွာတည်း။ ခေါင်းတော်လုံးပတ်ကို လေးစုစု၊ လက်မောင်းတော်နှစ်ဘက်၊ တဘက်
တစု ဖြစ်စေ လည်တော်အချင်းလည်း တခုဖြစ်စေ၊ နားတော်အလျားငါးသစ်၊ မြက်
နှစ်သစ်ခွဲ၊ နဖူးတော် အပြင်လေးသစ်၊ မျက်မှောင်တော် နှစ်ဘက်အကြား တသစ်၊
မျက်တောင်နှစ်ဘက်အကြားသုံးသစ် နှာခေါင်းတော် နှစ်သစ်ခွဲ၊ လက်ရိုးတော် လုံးပတ်
တဆယ့်သုံးသစ်၊ ထိုကို လေးစုစု သုံးစုလက်ကောက်ဝတ်လုံးပတ်။ လက်တော်အသားငါးသစ်၊
လက်ချောင်းတော် ငါးသစ်၊ ဖဝါးတော်အသား တဆယ့်နှစ်သစ်၊ ထက်ဝယ်တော် အလျား
ကို လေးစုစု၊ သုံးစုထက်ဝယ်တော်အချင်း၊ ထိုကိုလေးစုစု တစုအစောက်ဖြစ်စေ။ ဤထက်
ဝယ်တော် အလျားကို လေးစုစု၊ သုံးစုပလ္လင်တော် အစောက်ဖြစ်စေ။ ဤသည်လျှင်
ဘုရားရှင်ရုပ်တုတော်၏ စနစ်တည်း။ ဤသို့သော ထုံးဥပဒေသရှိ၍ ထုလုပ်သည်ဟူ၍လည်း
မှတ်သင့်၏။

နည်းတကြောင်းလည်း။ နားရွက်တော် အရှည်ထုလုပ်ကြောင်းမှာ ဤစနစ်နည်းကို
မှီး၍ လုပ်လေသည် ဟူ၍လည်းမှတ်သင့်၏။ စနစ်လုပ်နည်းတကြောင်းကား ဤသို့တည်း။
တောင်၊ ထွာ၊ မိုက်၊ လက်သစ်၊ မုယော၊ ထက်ဝယ်တော် တည်လျှင် ထက်ဝယ်တော်သုံးစု

တစုသည် ထွာဖြစ်၏။ ထွာကိုသုံးစုစု၊ တစုလေး သစ်ဖြစ်၏။ လေးသစ်နှစ်ပြန်သည် မိုက်ဖြစ်၏။ လက်သစ်ကိုလေးစုစု၊ တစုသည် မုယော ဖြစ်၏။ ဤသို့ထက်ဝယ်တော်ကို တောင်၊ ထွာ၊ မိုက် လက်သစ်၊ မုယောပြုပြီးမှ ဆင်းတုတော်တို့ကို တိုင်းထွာသုပ်ကိုင်ရာသည်။ ထက်ဝယ်တော် အတိုင်းအထွာတို့ကိုယူ၍။ ပလ္လင်တော်ကသည် နှာခေါင်းတော်ဖျားတပြန်။ ခေါင်းတော်လုံး ပတ်တပြန်။ ခါးဘော်လုံးပတ်တပြန်။ တင်ဆုံကသည် ပုဆစ်ဒူးတဘက်တပြန်။ ဤကား အရှည်ငါးပါး။

ရင်ဝပတ်တတောင် ပုဆစ်ဒူးကသည် တင်ဆုံထိ တဘက်တတောင်စီ ပုဆစ်ဒူးကသည် တငါးရွေ့ပြောက် တတောင်စီ။ ဤကား တောင်နှင့်တိုင်းရာသည် ငါးပါး။

ပလ္လင်ကသည် ချက်ရွေ့တထွာ၊ ချက်ကသည် နို့ရွေ့တထွာ နို့ကသည် နှာခေါင်းဖျား ရွေ့တထွာ၊ နှာခေါင်းဖျားကသည် ခေါင်းတော်အဆုံးတထွာ၊ ခေါင်းတော်အကန့်တထွာ မျက်နှာဘော်အလျားတထွာ၊ နို့နှစ်ဘက်အကြားတထွာ၊ နို့ကသည် ပခုံးဖျားရွေ့ တဘက်တထွာ၊ လက်ကဘီးကြားကသည် တတောင်ဆစ်ကွေးတထွာ၊ တတောင် ဆစ်ကွေးကသည် လက်ကောက်ဝတ်ရွေ့ တထွာ၊ လက်ကောက်ဝတ်ကသည် လက်ဖျားရွေ့ တထွာ၊ ဝမ်းတော်အထု တထွာ၊ အကန့်တထွာ၊ နှာခေါင်းတော် အဆုံးကသည် နောက်ဆံ လျှင်ရွေ့ တထွာ၊ တင်သီးတော် အကန့်တထွာ၊ ဤကား အထွာနှင့်တိုင်းရာသည် နှစ်ဆယ့် နှစ်ပါးတည်း။

နှာခေါင်းဘော်ကသည် နားတော်ရွေ့ တဘက်တမိုက်၊ နားတော်ကသည် လည်တော် အကန့် တဘက်တမိုက်၊ လည်တော်ကသည် ပခုံးတော် တဘက်တမိုက်၊ ရင်ကြားကသည် လက်မောင်းတော်ရွေ့ တဘက်တမိုက်၊ လည်တော် တမိုက်၊ ပေါင်တော်အထု တဘက် တမိုက်စီ၊ ဤကား မိုက်နှင့်တိုင်းရာသည် တဆယ့်နှစ်ပါးတည်း။

ခေးတော်ကသည် နှာခေါင်းဖျားရွေ့ လေးသစ်၊ နှာခေါင်းဖျားကသည် မျက်မှောင် တော်ရွေ့ လေးသစ်၊ မျက်မှောင်တော်ကြားကသည် ဆံလျှင်တော်ရွေ့ လေးသစ်ခွဲ၊ သင်း ကျစ်တော်တသစ်ခွဲ၊ ဆံလျှင်တော်ကသည် ခေါင်းတော်အဆုံး ရွေ့ နှစ်သစ်၊ အညစ်အကြေး ကင်းသော ဖောင်လျှံတော် လေးသစ်၊ မျက်မှောင်တော်အလျား ငါးသစ်စီ။ မျက်မှောင် တော်မှသည် မျက်ခုံးတော်ရွေ့ တဘက်နှစ်သစ်စီ၊ မျက်စိတော်မှ နားတော်ရွေ့ တဘက် လေးသစ်စီ၊ မျက်ကွင်းတော်အလျား တဘက်သုံးသစ်စီ၊ နားခွက်တော် တဖက်သုံးသစ်စီ၊ နားသားတဖက် နှစ်သစ်စီ၊ လည်ချေးတော်သုံးဆင့် တသစ်ခွဲစီ၊ လက်မောင်းတော်အလျား၊ တဖက်တဆယ့်ခြောက်သစ်စီ၊ လက်မောင်းတော်လုံးပတ် တဆယ့်ခြောက်သစ်စီ၊ လက်ကောက် ဝတ်လုံးပတ် တဆယ့်တသစ်စီ၊ လက်ဝါးတော်အလျား ခြောက်သစ်စီ၊ လက်ညှိုးငယ်ခြောက် သစ်၊ လက်ဝါးတော်မြက် ငါးသစ်စီ၊ ဖဝါးတော် တဆယ့်တသစ်စီ၊ ဖမိုးတော် အလျား

လေးသစ်၊ ခြေမတော်အလျား နှစ်သစ်၊ နှုတ်ခမ်းတော်အလျား လေးသစ်၊ ဤကား လက်သစ် နှင့် တိုင်းရာသည် နှစ်ဆယ့်လေးပါးတည်း။

မျက်မှောင်တော်ပြက် နှစ်မုယော၊ လဆန်းကဲ့သို့ရှိစေ၊ မျက်စိအပွင့် နှစ်မုယော၊ မျက်နှက်အလျား နှစ်မုယော၊ မျက်တောင် နှစ်မုယော၊ နှာခေါင်းတော် နှစ်မုယော နှုတ်ခမ်း အလျား လေးသစ် အဆုံးယွင် ပြုံးတော်မူဟန် တဘက်တမုယောစီ၊ အောက်နှုတ်ခမ်း တမုယော၊ အစောက်တမုယော၊ လဆန်း သဏ္ဍာန်ရှိစေ။ ဤကား မုယောနှင့် တိုင်းရာသည် တဆယ့်ငါးပါးတည်း။

အဖြိုးခုနစ်ပါးကား။ ဖမိုးနှစ်ဘက်၊ ပခုံးနှစ်ဘက်၊ မျက်မိုးတော်နှစ်ဘက်၊ လည်ကုပ်တော်၊ ဤခုနစ်ပါးတည်း။

ဖြိုးသောလက္ခဏာ လေးဆယ်ဟူသော်ကား။ မေးတော်ကား ခြင်္သေ့မင်း၏ မေးကဲ့သို့ တိတိဝန်းဝန်းဖြိုးသော လက္ခဏာ ရှိစေ၊ ပါးစောင်တော် မေးတော်က နားခင်းတိုင်အောင် လဆန်းတဆယ့်နှစ်ရက်လ၏ သဏ္ဍာန်ရှိစေ၊ တိတိဝန်းသော လက္ခဏာတော်ရှိစေ၊ နဖူးတော် လည်တော်ကား မုရိုးစည်သဏ္ဍာန်ရှိစေ၊ အကန်ကိုသုံးစုစု၍ တစုသည် အလျားလည်ရေး သုံးတန်းဖြိုးသော လက္ခဏာရှိစေ၊ လည်တော်ကိုလည်း ခြင်္သေ့မင်း၏ ရင်ကဲ့သို့ ဖြိုးသော လက္ခဏာရှိစေ။ ရင်အုပ်ဘီးရင်ပြင်ကား နှားလားဥသဘ မျက်စိကဲ့သို့ရှိစေ၊ ရင်ကြားအပြင် ဖြိုးဖြိုးရှိစေ၊ နှုတ်သီးတော်လည်း နှားလားဥသဘ မျက်လုံးဘော်ကဲ့သို့ရှိစေ၊ ဝမ်းလည်း နှားလားဥသဘ နှာခေါင်းကဲ့သို့ ဖြိုးဖြိုးရှိစေ၊ ခါးဆစ်လည်း နှားလားဥသဘ နှာခေါင်းကဲ့သို့ ရှိစေ၏။ ပေါင်တော်နှစ်ဘက် ဖြောင့်ဖြောင့်စင်းစင်း မရှိစေနှင့်၊ ဝန်းဝန်းဖြိုးဖြိုး ရှိစေ၊ လက် မောင်းတော်လည်း ဆွန်ဆင်မင်း၏ နှာမောင်းကဲ့သို့ လက်ကောက်ဝတ်တိုင်အောင် လုံးလုံး ဖြိုးဖြိုးရှိစေ၊ လက်ဖမိုးတော်လည်း ဖြိုးသောလက္ခဏာရှိစေ၊ ဖဝါးတော်နှစ်ဘက်လည်း ဖြိုးဖြိုး ရှိစေ၊ လက်တော်ဆယ်ချောင်းလည်း ဖြိုးဖြိုးရှိစေ၊ ခြေမညှိုး ခြေချောင်းလည်း ဖြိုးဖြိုး ရှိစေ။ ဤကား ဖြိုးသော လက္ခဏာတော် လေးဆယ်တည်း။

ထက်ဝယ် ပုဆစ်တော်အဖျားနှင့် ဆံလျှင်တော် အရှည်၊ နဖူးတော်ကား ခြူးရုပ် လက်လေးသစ်၊ နှာသောင်နှာခေါင်းတော် အဖျားကလည်း လက်လေးသစ်၊ နှာခေါင်း တော်အဖျားနှင့် မေးတော်အဖျားလည်း လက်လေးသစ်၊ လေးသစ်ကို သုံးစုစု၊ အောက် နှစ်စု၊ အထက် တစု၊ အလယ်တွင် တံခါးတော် လက်လေးသစ်၊ ဆံလျှင်တော်နှင့်မေးတော်၊ မေးတော်နှင့် ရင်ခေါင်းတော်၊ ရင်ခေါင်းတော်နှင့် ချက်တော်၊ ချက်တော်နှင့် အင်္ဂါဇာတ် တော်၊ ရင်ဝတော်နှင့် အရှည်၊ ဆံလျှင်တော်နှင့် ပိန္နဲဆူးစိုက်သရွေ့ အရှည်၊ နားတော် အထက်ကား မျက်မှောင်တော်နှင့် အရှည်၊ အောက်ကား ပခုံးတော်မ-ထိကာပြု၊ နား အလျားကို သုံးစုစု၊ တစုကားပြက်၊ တဝက်ကား နားပြက်၊ တဝက်ကား နားသား၊

ဆံလျှင်တော်နားမူ၍ တိုင်တဘက် တဘက်သည် အမျှပြု၊ ရင်ဝတော်နှင့် ခေါင်းတော်လုံးပတ် အမျှပြု၊ ရင်ဝတော်ကို သုံးစုစု၊ တစုကို ခေါင်းလုံးပတ်တော်ပြု။ ခြူးစနစ်ပြီး၏။

အတိုင်းမသိ၊ ကျေးဇူးရှိသည်၊ သိရီပဝရာ၊ ဂုဏဂ္ဂလျှင်၊ ဗုဒ္ဓရူပံ၊ သဏ္ဍာန်ကြည့်ပျော်၊ ဆင်းရပ်တော်ကို၊ ရှုမျှော်ထောက်ထား၊ လက်သမားတို့၊ တည်ထားလုပ်ငှါ၊ ကောင်းမွန်စွာ လျှင်၊ အခါကောင်းမြတ်၊ နေ့နက္ခတ်က၊ အမြိတ္တနှင့်၊ ဝရလဘံ၊ စုတ်သန်လှစွာ လုပ်ပေရာ သား၊ တောင်ထွာမှိုက်က၊ လက်သစ်စသည်၊ မှန်လှမုယော၊ စစ်ဆေးကြော၍၊ သဘော ကြည်ဖြူ၊ မြင်သူတို့အား၊ တက်ပွားပီတိ၊ ဇောဝီထိဖြင့်၊ မုနိထွတ်ထား၊ မြတ်ဘုရားကို၊ ထင်ရှားလက္ခဏာ၊ ဒွတ္တိံသာနှင့်၊ အင်္ဂါသီတိ၊ ထွန်းညီလျှံပြောင်၊ ခြောက်သွယ်ရောင်သို့၊ တင့်ခေါင်သပ္ပာယ်၊ ကြီးငယ်ရွယ်လတ်၊ ယှဉ်မှတ်ဝမ်းက၊ ပမာဏကို၊ နေကျမှတ်လျှင်း၊ မျဉ်းလျှင်ခင်းမှ၊ အချင်းရှုမျှော်၊ ထက်ဝယ်တော်ကို၊ တိုင်းသော်မှန်စွာ၊ ရပြီးခါမှ၊ သုံးစုစုသော်၊ တစုကားထွာ၊ ဖွဲ့သင့်ရာ၏။ ထွာကိုတဖန်၊ စုတံပြန်မှု၊ သုံးပါးပြုသော်၊ တစုကော်၊ လေးသစ်မှန်၏။ နှစ်ပြန်လေးသစ်၊ တမှိုက်ဖြစ်၏။ လက်တသစ်ကား၊ လေးစုထားမှ၊ စပါး မုယော၊ မှန်လှမောသည်။ ။ရှင်စောတောင်ထွာ လက်သစ်တည်း။

တောင်ထွာလက်သစ်၊ မှန်စီစစ်၍၊ ကံထစ်နေဘု၊ ထက်ဝယ်ရမှု၊ ထောက်ဆရှုမျှော်၊ ပလ္လင်တော်မှ၊ တိုင်းသော်မမှား၊ နှာခေါင်းဖျားတည့်၊ ခါးနှင့်ခေါင်းမှ၊ လုံးပတ်ယူမှ၊ ပုဆစ် ကသည်၊ နေကျနှစ်ဘက်၊ တင်ဆုံသက်လျှင်၊ ငါးချက်အညီ၊ တပြန်စီဟု၊ ရှုဤမမှား၊ တံတိုင်း ထားသည်။ ။ပါးပါးအရှည် မှန်စွာတည်း။

ပဉ္စဟတ္ထာ၊ ရှည်ရာငါးပါး၊ တိုင်းမှတ်သားမှ၊ တခြား၍မှ၊ ကောဟတ္ထ၊ တောင်တော် မှကား၊ ရင်ဝကိုမှ၊ တထောင်ယူမှ၊ ဒွေးမှမှန်လှ၊ တင်သီးကတည့်၊ နေကျပုဆစ်၊ တတောင် ဖြစ်၏။ ပုဆစ်နှစ်ပါး၊ ဖဝါးတိုင်လဲ၊ မလွဲမှန်စွာ၊ တတောင်သာဟု၊ ကျမ်းလာမမှား၊ ကော် ကြားသည်။ ။တောင်ကားပဉ္စဟတ္ထာတည်း။

ပဉ္စဟတ္ထာ၊ တိုင်းပြီးခါမှ၊ ဝိဒတ္တဟု၊ ဘုရားထွာတော်၊ ပလ္လင်ပေါ်က၊ နေကျချက်မှ၊ တထွာလည်းကောင်း၊ ထိုနှောင်းချက်မှ၊ နို့ကညတည့်၊ နို့ကတဖန်၊ ထွာပြန်တုံငြား၊ နှာခေါင်းဖျားမှ၊ ထိုသည်ကသော်၊ ခေါင်းတော်အဆုံး၊ ခေါင်းလုံးအပြန်၊ အကန်အထု၊ စုလော့ ထွာစီ၊ ကြန်ညီလက္ခဏာ၊ မျက်နှာတော်လျား၊ တထွာခြားမှ၊ နို့ကြားနည်းတူ၊ ထွာပင် ယူမှ၊ နို့သီးကသည်၊ အံသအဆုံး၊ ပခုံးနှစ်ဘက်၊ ထွာနှစ်ဘက်လျှင်၊ လက်ကတီးကြား၊ မမှားတိုင်းရေး၊ တတောင်ကွေးက၊ စသည်လက်ကောက်ဝတ်၊ အလွတ်လက်ဖျား၊ ထွာစီ ထားမှ၊ ခါးစောင်းကိုယ်လက်၊ တဘက်တထွာ၊ ဝမ်းမှာကန်လှ၊ ထွာနှင့်ပြုမှ၊ ခေါင်းဆုံး ကသည်၊ နောက်ကျဆံလျှင်၊ ထွာနှင့်ယှဉ်မှ၊ တင်သီးကမှ၊ ကန်ထတထွာ၊ ဤသို့သာလျှင်၊ ဗုဒ္ဓါမည်ရာ၊ ဝိဒတ္တကို၊ နေကျမှမှား၊ တိုင်းမှတ်သားသည်။ ။ထွာကား ဗာဇီသလျှင်တည်း။

ဘုရားထက်ဝယ်တော်ကို တိုင်း၍ရလျှင် ပလ္လင်တော်တပြန်၊ ပလ္လင်တော်ကသည် ခံတွင်း
တော်ရွှေ့တပြန်၊ ခံတွင်းတော်ကသည် နရတင်းရွှေ့ တပြန်၊ စိန်ထောင်အဝန်းထက်ဝက်၊
စိန်ဖျားနှင့် ကေတုမာလာအဖူးနှင့်မျှစေ၊ နရတင်းစိန်ဖျားနှင့် ထက်ဝက် လက်တလုံးသာစေ၊
နရတင်းပြက်နှင့် ထက်ဝက်နှင့်မျှစေ။ ။ဤကား တန်ဆာဆောင်းလုပ်နည်းတည်း။ ဤသို့
သော စနစ် ဥပဒေသရှိ၍ လုပ်ဆောင်လေသည်ဟူ၍လည်း မှတ်သင့်သည်။

ဘုရားရုပ်တုတော်ကို တန်ဆာဆောင်းနရတင်းဆင်၍ ပြုလုပ်ကိုးကွယ်သည့် အရာများ
ကို ကျမ်းဂန်လာသည် မလာသည်ကို သိမှတ်လိုပါသည် ဟူရာ၌

ဒီသနိကာယ် မဟာဝဂ္ဂပါဠိတော် မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်၌။

အဘိဇာနာမိ ခေါ ပနာဟံ အာနန္ဒ အနေကသတံ ခတ္တိယ ပရိသံ ဥပသက်မိတွာ တတြပိ
မယာသန္နိသိန္နာ ပုဗ္ဗဇ္ဇေဝ သလ္လပိတ ပုဗ္ဗဇ္ဇ သာကစ္ဆာစ သမာပဇ္ဇိတပုဗ္ဗာ။ တတ္ထယာဒိသကော
တေသံ ဝဏ္ဏော ဟောတိ၊ တာဒိသကော မယံ ဝဏ္ဏော ဟောတိ၊ ယာဒိသကော တေသံ
သရော ဟောတိ၊ တာဒိသကော မယံ သရော ဟောတိ။ ဓမ္မိယာစ ကထာယ သန္ဓသေမိ
သမာဒပေမိ သမုတ္တေဇေမိသမ္ပဟံသေမိ။ ဘာသမာနဉ္စ မံ နဇာနန္တိ ကောနုခေါ အယံ ဘာ-
သတိ ဒေဝေါဝါ မနုဿောဝါတိ။ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဓသေတွာ သမာဒပေတွာ သမုတ္တေ-
ဇေတွာ သမ္ပဟံ သေတွာ အန္တရဓာယာမိ။ အန္တရဟိတဉ္စ မံ နဇာနန္တိ ကောနုခေါ အယံ
အန္တရဟိတော ဒေဝေါဝါ မနုဿောဝါတိ။ ဟူ၍လာသည်။

အဓိပ္ပါယ်ကား။ ။အာနန္ဒာ၊ ငါဘုရားသည် များကုန်သောမင်းတို့၏ ပရိသတ်သို့
ကပ်၍ နေခဲ့ဖူး၏။ စကားပြောဟော၍လည်း နေခဲ့ဖူး၏။ ဆွေးနွေးခဲ့ဖူး၏။ ထိုမင်းတို့၏
ပရိသတ်၌ အကြင်သို့သဘောရှိသော သူတို့၏ အဆင်းသည်ရှိ၏။ ထိုနှင့်တူသောငါ၏ အဆင်း
သည်လည်းဖြစ်၏။ အကြင်သို့သဘောရှိသောသူတို့၏ အသံသည်ရှိ၏။ ထိုနှင့်တူသော ငါဘုရား၏
အသံသည်လည်းဖြစ်၏။ တရားစကားကို ကောင်းစွာပြ၏။ ကောင်းစွာ ဆောက်တည်စေ၏။
ကောင်းစွာ ထက်စေ၏။ ကောင်းစွာ ရှင်စေ၏။ စကားဆိုသော ငါ့တမူကား ဤတရား
စကားကို ဆိုသောသူသည် လူလော နတ်လောဟု မသိလေကုန်။ တရားစကားကိုပြ၍ လာခဲ့
သော ငါဘုရားကိုနတ်လော လူလောဟူ၍ မသိလေကုန်ဟုလိုသည်။

ပါဠိတော်၏အဖွင့် အဋ္ဌကထာ၌လည်း။ ။အညေသု စက္ကဝါဠေသု လဗ္ဘတေဝ-ဟုဖွင့်၏။
တပါးသော စကြဝဠာတို့၌ ရအပ်၏ ဟူသတည်း။

ယာဒိ သကော တေသံ ဝဏ္ဏောတိ တေ သြဒါတာပိ ဟောန္တိ ကာဠာပိ မဂ္ဂံရစ္ဆဝိပိ။
သတ္တာ သုဝဏ္ဏ ဝဏ္ဏောဝ။ ဣဒံပန သဏ္ဌာနံ ပဋိစ္စ ကထိတံ။ သဏ္ဌာနမ္ပိစ ကေဝလံ တေသံ

ပညာဟတိယေဝ။ န ပန ဘဂဝါ မိလက္ခံ သဒိသော ဟောတိ။ နာပိ အာမုတ္တ မဏိကုဏ္ဍလော ဗုဒ္ဓဝေသေနော နိသီဒတံ။ တေ ပန အတ္တနော သမာန သဏ္ဍာနမေဝ ပဿန္တိ။ ယာဒိသကော ဟေသံ သရောတိ တေ ဆိန္ဒုဿရာပိ ဟောန္တိ ဂဂ္ဂရဿရာပိ ဟောန္တိ ကာလဿရာပိ။ သတ္တာ ဗြဟ္မဿးရာဝ။ ဣဒံပန ဘာသန္တရံ သန္ဓာယ ကထိတံ။ သလေပိ ဟိ သတ္တာ ရာဇာသနေ နိသီန္ဓော ကထေသိ။ အဇ္ဇ ရာဇာ မဓုရေန သခရန ကထေဘိဘိ တေသံ ဟောတိ။ ကထေတွာ ပက္ကန္ဓေပန ဘဂဝဘ် ပုဗ္ဗဏာသုဒ္ဓာနံ အာဂတံ ဒိဿာ ကောနုခေါ အယန္တိ ဝိမံသာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တတ္ထ ကောနုခေါ အယန္တိ ဣမသ္မိံ ဌာနေ ဣဒါနေဝ မာဂဓာဘာယ သိဟဋ္ဌ ဘာသာယ မဓုရေန သရေန ကထေန္ဓော ကောနုခေါ အယံ အန္တရဟိတော၊ ကိံ ဒေဝေါ ဥဒါဟု မနုဿောတိ၊ ဧဝံ ဝိမံသန္တာပိ န ဇာနန္တိတိ အတ္ထော။ ကိမတ္ထံ ပနေဝံ အဇာနန္တာနံ ဓမ္မံ ဒေသေဘိတိ။ ဝါသနတ္ထာယ။ ဧဝံ သုတောပိ ဟိ ဓမ္မော အနာဂတေပစ္စယော ဟောတိ ယေဝါတိ အနာဂတံ ပဋိစ္စ ဒေသေထိ။ ။ ဟူ၍ အဋ္ဌကထာ၌ ဖွင့်သည်။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။ တပါးသော စကြဝဠာသားတို့သည် ဖြူကုန်၏။ မည်းကုန်၏။ ကြမ်းပိုးကျောက်ကုန်းအဆင်းရှိကုန်၏။ ဘုရားသခင်ကား ရှေ့အဆင်းနှင့် တူသော အဆင်းသာရှိ၏။ ထိုသူတို့သည် သဏ္ဍာန်ကို စွဲ၍ သဏ္ဍာန်သည်လည်း ထိုသူတို့ကပင် ထင်လေကုန်၏။ ဘုရားသခင်သော်မူကား တောသားစောင့်သူ အရိုင်းအစိုင်းနှင့် တူသည်မဖြစ်။ လည်ရဲ့တန်ဆာ ဆင်ယင်ခြင်းလည်းမရှိ။ မြမုက်ရတနာ နားတောင်းဆင်ယင်ခြင်းလည်းမရှိ။ ဘုရားအသွင် ဖြင့်သာ နေတော်မူ၏။ ထိုသူတို့တမူကား မိမိတို့နှင့်တူသော သဏ္ဍာန်ကိုသာ ထင်လေကုန်၏။ အကြင်သို့သော သဘောရှိသော ထိုသူတို့၏ အသံသည် ပြတ်သောအသံ၊ ကွဲသောအသံ ကျီးအသံနှင့် တူသော အသံသည် ရှိကုန်၏။ ဘုရားသခင်မူကား ဗြဟ္မာမင်း၏ အသံနှင့် တူသောအသံသာလျှင် ရှိသည် ဖြစ်၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် မင်း၏ နေရာ၌နေ၍ စကားကိုဆိုတော်မူ၏။ ယနေ့ကား ငါတို့ မင်းသည် သာယာသဖြင့် စကားဆိုဘိ၏တကားဟု ထိုသူတို့၏ စိတ်အကြံသည်ဖြစ်၏။ ဤသို့ဆိုပြီး၍ မြတ်စွာဘုရားသည် ဖဲခဲသည်ရှိသော် ရှေးမင်းတို့၏ လာသော အဖြစ်ကို မြင်၍ ဤသူကား အဘယ်သူနည်းဟု စုံစမ်းဆင်ခြင်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ဤအရပ်၌ မာဂဓ ဘာသာ သိဟဋ္ဌဘာသာဖြင့် သာယာစွာသော အခြင်းအရာဖြင့် ဧဟာတော်မူ၍ ကွယ်လေသည်ကား အဘယ်သူနည်း။ နတ်လော လူလောဟူ၍ စုံစမ်းသော်လည်း မသိနိုင်ကုန်။ ထိုသို့မသိသည်ရှိသော်လည်း အဘယ်အကြောင်းကြောင့် တရားဟောပြန်လေသနည်းဟုအံ့။ ဝါသနာပါရုံမျှ အကျိုးငှာ ဧဟာတော်မူလည်း ဤသို့တရားကို ကြားသည်ရှိသော် နောင်သောအခါ၌ အထောက်အပံ့ရှိသည်၊ ဖြစ်လတ္တံ့ ဟု အနာဂတ်ကို စွဲ၍ ဧဟာတော်မူသည် ဟုလိသည်။

သမန္တစကျိဒီပနိကျမ်း

ဆဋ္ဌမတွဲ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

တပည့်တော် သိရိမာလာ လျှောက်ဝံ့ပါသည် ဇေတဝန် ဆရာတော်ဘုရား။

၁၀၁-ပုစ္ဆာ။ ။ယခုအခါ ဒက္ခိဏသာခါ ဘုရားသခင် ရုပ်တုတော်ဟူ၍ အမြတ် တနိုး ကိုးကွယ် ပူဇော်ကြပါသည်။ ဒက္ခိဏသာခါ၏အဖြစ် အမြစ်ရင်းသည် ဘယ်ကို စွဲ၍ ခေါ်ဝေါ်သမုတ်သည်ကို သိလိုပါသည်။

သက္ကရာဇ် ၁၁၇၂-ခု တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း ၁-ရက်စနေနေ့ မုံရွာသိရိမာလာက လျှောက်လာ တွင် ဖြေဆိုလိုက်သည်ကား။

၁၀၁-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ဒက္ခိဏသာခါ ဘုရားရုပ်တုတော်၏အကြောင်းမှာ သမန္တပါသာဒိက ဝိနည်း အဋ္ဌကထာ နိဒါန်း၌-

တသ္မိခေါပန သမယေ အနုဋ္ဌာဒေဝီ ပဗ္ဗဇိတုကာမာ ဟုတွာ ရညော အာရောစေသိ။
အစရှိသည်ဖြင့် လည်းကောင်း မဟာဝင်ကျမ်း၌လည်း -

မဟာဗောဓိဉ္စ ဝေရိဉ္စ အာဏာပေတုမဟိပတိ။
သေရေနဝုတ္တဝစနံ၊ သရမာနော သကေပုရေ။
အစရှိသည်ဖြင့်လည်းကောင်း ကျယ်ဝန်းစွာလာ၏။

အကျဉ်းအားဖြင့် အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။အခါတပါး၌ ဒေဝါနံပိယတိဿမင်း၏ ညီတော်ဖြစ် သော မဟာနာဂမည်းသာ အိမ်ရှေ့မင်း၏ မိဖုရားဖြစ်သော အနုဋ္ဌာဒေဝီသည် ရဟန်းပြု လိုသည်ဖြစ်၍ မင်းအားကြား၏။ မင်းသည် မိဖုရား အနုဋ္ဌာဒေဝီ ရဟန်းပြုလိုသော အကြောင်းကို အရှင်မဟိန္ဒထေရ်ကို လျှောက်၏။

မင်းကြီး ငါတို့သည် မာတုဂါမတို့ကို ရဟန်းပြုအံ့သောငှါ မအပ်ကုန်။ ပါဠိလိပုတ် ပြည်၌ကား ငါ၏နမတော်ဖြစ်သော သဗ္ဗမိတ္တာ ထေရီမသည်ရှိ၏။ ထိုသဗ္ဗမိတ္တာထေရီမကို ပင့်လော့။ ဤကျန်း၌လည်း ရှေးသုံးဆူသော ဘုရားရှင်တို့၏ ဗောဓိပင်တို့သည် တည်ပူ၏။

ငါတို့ဘုရားရှင်၏ ရောင်ခြည်တော် ကုန်ရက်ကို စွတ်တတ်သော မဟာဗောဓိသည်လည်း ဤကျန်း၌တည်အပ်၏။ ထို့ကြောင့် သတင်းစကားကို စေတီလော့ သင်္ခမိတ္တာထေရီသည် မဟာဗောဓိကိုယူ၍ လာလတ္တံ့ဟု မိန့်တော်မူ၏။

မင်းသည်လည်း ကောင်းပြီဟု ဝန်ခံ၍ အမတ်တို့နှင့် တိုင်ပင်ပြီးလျှင် တူရင်းဖြစ်သော အရိဋ္ဌအမတ်ကို ငါ့တူ သင်သည် ပါဠိပုတ်ပြည်သို့ သွား၍ မဟာဗောဓိပင်နှင့်တကွ ရှင်မသင်္ခမိတ္တာ ကို ပင့်နိုင်အံ့လော့ဟု မေး၏။ အရှင်မင်းကြီး ရဟန်းပြုရပါလျှင် တတ်နိုင်ပါ လတ္တံ့ဟု လျှောက်၏။ ချစ်သား ထေရီကို ပင့်ဆောင်ပြီးသောကာလ ရဟန်းပြုလော့ဟုမိန့်၏။ အရိဋ္ဌအမတ်လည်း မင်းကြီး၏လည်းကောင်း၊ အရှင်မဟိန္ဒ၏ လည်းကောင်း သတင်း စကားကို ယူ၍သွား၏။ မထေရ်၏ အဓိဋ္ဌာန် တန်ခိုးအာနုဘော် အစွမ်းကြောင့် တနေ့ကည်း ဖြင့်လျှင် ဗမ္မကောဋ္ဌအိပ်သို့ ရောက်လေ၍ လှေသို့သက်ပြီးလျှင် သမုဒ္ဒရာကို လွန်၍ ပါဠိပုတ်ပြည်သို့ ရောက်၏။

အနုဋ္ဌာဒေဝီသည် ငါးရာသော သဘိုသမီးတို့နှင့်လည်းကောင်း၊ အတွင်းစေ ငါးရာတို့နှင့် လည်းကောင်း ဆယ်ပါးသော သီလကို ဆောက်တည်၍ ဖန်ရသ်ဆိုးသောအဝတ်ကို ဝတ် ပြီးလျှင် မြို့၏တခုသော အရပ်၌ ကျောင်းကိုပြုစေ၍ နေလင့်၏။ အရိဋ္ဌအမတ်သည်လည်း ဓမ္မာသောက မင်းအား သားတော် အရှင်မဟိန္ဒထေရ် အဆုတ်တော် ဒေဝီနိပိယတိဿမင်း၏ အကြောင်းနှင့်တကွ ညီတော် မိဖုရား အနုဋ္ဌာဒေဝီတို့ ရဟန်း ပြုလိုပါသည်။ သမီးတော် သင်္ခမိတ္တာ ထေရီကို မဟာဗောဓိနှင့်တကွ စေတော်မူလိုက်ပါဟု မှာသော သတင်းစကား ကိုကြားပေ၏။ သင်္ခမိတ္တာထေရီသို့ ကပ်၍လည်း အရှင်မ၏ မောင်တော် အရှင်မဟိန္ဒထေရ် သည်သင့်ထံသို့ စေလိုက်ကြောင်းကို ပြောဆိုသောအခါ သင်္ခမိတ္တာထေရီသည်လည်းခမည်း တော်မင်းကြီး၏ အထံသို့ဝင်၍ မင်းကြီးသားတော် အရှင်မဟိန္ဒထေရ် မှာလိုက်ကြောင်းကို ပြော၏။ မင်းကြီးသည်လည်း အမိ ငါ၏ သားတော် မဟိန္ဒထေရ်သည်လည်းကောင်း၊ မြေးတော် သုမန သာမဏေသည် လည်းကောင်း ငါ၏ လင်ကို ဖြတ်ဘိသကဲ့သို့ ပြုလျက် သီဟိုဠ်ကျွန်းသို့ သွားလေပြီ ထိုသူတို့ကိုမမြင်ရသဖြင့် ဖြစ်သော သောကသည် သင့်မျက် နှာကိုမြင်ရသဖြင့် ငြိမ်း၏ ချစ်သမီး မသွားပါလင့်ဟု ဆို၏။ အရှင်မင်းကြီး မောင်တော် မှာသော စကားလည်း အလွန်ဝန်လေးလှ၏။ တထောင်သော အရံသတို့သမီးနှင့်တကွ အနုဋ္ဌာဒေဝီသည် ရဟန်းပြုလို၍ ငံလျက်နေ၏။ ငါသွားအံ့ဟုဆို၏။ ထိုသို့တပြားကား ချစ်သမီး မဟာဗောဓိကို ယူ၍သွားလော့ဟု ဆို၏။

ထိုမဟာဗောဓိအကြောင်းကား။ ရှေးသုမနသာမဏေ ဓာတ်တော် မတောင်းမီ ကပင် သီဟိုဠ်ကျွန်းသို့ ဗောဓိပင်ကိုပို့လို၍ မဟာဗေဝ' အမတ်ကို မေး၏။ အမတ်လည်း အရှင်မင်းကြီး ပညာရှိသော ရဟန်းတို့သည် များကုန်၏ဟုဆို၏။ မင်းလည်း ရဟန်းတို့ကို မေး၏။ ရဟန်းတို့လည်း ခေဂ္ဂလိပုတ္တတိဿ မထေရ်ကို ပြောစေ၏။ မင်းကြီးမဟာဗောဓိ

သည့် လင်္ကာဒီပကျန်းသို့ ရောက်ခြင်းငှါအပ်၏။ ဘုရားသခင်သည် ငါးပါးသော ဓိဋ္ဌာန် ခြင်းကိုပြု၏။ ဘုရားသခင်သည် ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူရာ ညောင်စောင်း၌ သျှောင်သောအခါ-

- ၁။ သီဟိုဠ်ကျန်း၌ မဟာဗောဓိတည်၍သောငှါ အာသောက မင်းသည် မဟာဗောဓိ ကို ယူအံ့သောငှါ သွားလတ္တံ့ထိုအခါ တောင်ကိုင်းသည် အလိုလိုပြတ်၍ ရွှေဖျဉ်း ၌ တည်စေသတည်း။
- ၂။ ထိုသို့ တည်သောကာလ မဟာဗောဓိသည် ဆီးနှင်းတိမ်တိုက်သို့ဝင်၍ ခုနစ်ရက် ပတ်လုံး တည်စေသတည်း။
- ၃။ ခုနစ်ရက်တိုင်သောအခါ ဆီးနှင်း တိမ်တိုက်မှ သက်၍ ရွှေဖျဉ်း၌ တည်လျက် အရွက်တို့မှ လည်းကောင်း အလီးတို့မှလည်းကောင်း ခြောက်ပါးသော ရောင်ခြည် တို့ကို လွှတ်စေသတည်း။
- ၄။ ထူပါရာမ၌ လက်ယာ ညှပ်ရိုးဘော်ဓာတ်သည် စေတီတည်သောနေ့၌ ယမိုက်ပြာဋိ ဟာကို ပြုစေသတည်း။
- ၅။ လင်္ကာဒီပကျန်း၌ ငါ၏ တဒေါဏမ္ပသော ဓာတ်တော်တို့သည် မဟာစေတီ၌ တည်သောကာလ ဘုရားအသွင်ကိုယူ၍ ကောင်းကင်သို့တက်၍ ယမိုက်ပြာဋိဟာကို ပြုစေသတည်း။

ဤငါးပါးကို ဓိဋ္ဌာန်တော်မူခဲ့သည်ဟု အမိန့်ရှိသည်ကို ကြားလျှင် အလွန်ကြည် သော စိတ်ရှိသော မင်းကြီးသည် ပါဠိလိပုတ် ပြည်မှ မဟာဗောဓိတိုင်အောင် ခရီးလမ်းကို သုတ်သင်စေ၍ ရွှေဖျဉ်း အလိုငှါပျားစွာသော ရွှေတို့ကိုလုပ်စေ၍ ထိုအခါ ဝိသုကံ နတ်သွား လည်း ရွှေပန်းထိမ်၏ အသွင်ဖြင့်လာ၍ မင်းကြီး ရွှေဖျဉ်းကိုပြုအံ့ဟု ရွှေကိုယူ၍ မိမိ၏ အာနုဘော်ဖြင့် လက်ဘို့ဖြင့် နယ်၍ဖန်ဆင်း၏။ ထိုရွှေဖျဉ်းသည် အဝန်းကိုးတောင်၊ အမြင့် ငါးတောင်၊ အချင်းသုံးတောင်၊ ထုပက်ရှစ်သစ်၊ ဆင့်နှာမောင်းပမာဏ နှုတ်ခမ်းနားရှိ၏။ မင်းလည်း ခုနစ်ယူဇနာ ခလျား၊ သုံးယူဇနာ အနံ့ရှိသော များသောစစ်သည်ဖြင့် ပါဠိလိ ပုတ်ပြည်မှထွက်၏။ အရိသာသံသာဘို့ကိုလည်း ပင့်ယူ၍သွားလေ၏။ စစ်သည်တို့လည်း ဆောင်းအပ်သော တံခွန်ကုက္ကား မုလေးပွား အထူးထူးသော ရတနာတို့ဖြင့် ဆန်းကျယ်သော များစွာသော တန်ဆာတို့ဖြင့် ပန်ဆာဆင်သော အထူးထူးသော ပန်းဆိုင်၊ ပန်းသွယ် တို့ဖြင့် ပြားသော များစွာသော တူရိယာတို့ဖြင့် ကောင်းစွာ ကြွေးကြော်ကုန်လျက် မဟာ ဗောဓိကိုရံကုန်၏။ မင်းကြီးသည်လည်း တထောင်သော ဂိုဏ်းအကြီးဖြစ်သော မဟာထေရ် တို့ကို ယူ၍ အသုံးငုံသော ဇမ္ဗူဒီပ၌ အဘိသိက်သွန်းပြီးသော မင်းတသောင်းတို့ဖြင့် ခြံရံ လျက် မိမိကိုယ်သည် မဟာဗောဓိပင်ကိုရံ၍ အရင်း၌ရပ်လျက် ကြည့်၏။

ထိုအခါ ဗောဓိပင်၏ ပင်စည်ကိုလည်းကောင်း တောင်ခက်မ၏ လေးတောင်သော ပမာဏကို လည်းကောင်း ထား၍ ကြွင်းသမျှကို မမြင်ကုန်၊ မင်းကြီးသည်လည်း ထိုတန်ခိုးပြာဋိဟာကိုမြင်၍ဖြစ်သော ပီတိပါမောဇ္ဇရှိ၍ အရှင်ဘုရားတို့ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့သော တန်ခိုးပြာဋိဟာကို မြင်သည်ဖြစ်၍ နှစ်သက်၏။ မဟာဗောဓိကို အလုံးစုံသောကျွန်း၌ မင်း၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော အခွန်အတုပ်ဖြင့် ပူဇော်ပါ၏ဟု ရဟန်းအပေါင်းတို့ကိုဆို၍ အဘိသိက်ကိုပေး၏။ ပန်းနံသာစသည်တို့ဖြင့် ပူဇော်၍ သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် လက်ယာ ရစ်လှည့်၍ ရှစ်ပါးသော အရပ်တို့၌ ရှိခိုးပြီးမှ ထ၍ လက်အုပ်ကိုချီလျက် ရပ်၏။ ဗောဓိပင်ကို ယူလို၍ မြေမှ တောင်ခက်မတိုင်အောင် အမြင့်ပြု၍ ထားအပ်သော ခပ်သိမ်းသော ရတနာတို့ဖြင့် ပြီးသော အင်းပျဉ်၏ အထက်၌ ရွှေဖျဉ်းကိုထား၍ ရတနာအင်းပျဉ် ထက်သို့ တက်၍ ရွှေစုတ်ကို ကိုင်ယူပြီးလျှင် ဆေးဒန်းမြင်းသီလာဖြင့်ပြီးသော အရေးကိုထား၏။

အကယ်၍ မဟာဗောဓိသည် လင်္ကာဒီပကျွန်း၌ တည်သည်ဖြစ်အံ့။ အကယ်၍လည်း ငါသည် ဘုရားသာသနာ၌ ယုံမှားခြင်း မရှိသည်ဖြစ်အံ့။ မဟာဗောဓိသည် မိမိအလိုလို ရွှေဖျဉ်း၌ သက်၍ တည်စေသတည်းဟု သစ္စာပြု၏။ သစ္စာပြုသည်နှင့်တကွနက် မဟာဗောဓိခက်သည် ဆေးဒန်းမြင်းသီလာ ပိုင်းခြားရာ ဒေရပ်၌ ပြက်၍ နံသာပျောင်းဖြင့် ပြည့်သော ရွှေဖျဉ်း၏ အထက်၌ တည်၏။ အရပ်သယ်တောင်ရှိသော ပင်စည်သည် ဖြစ်၏။ လေးတောင်ရှိသော ခက်မငါးဖြာတို့သည် ငါးခုသောအသီးတို့ဖြင့် တန်ဆာ ဆင်အပ်၏။ ငယ်သောအခက်တို့သည် တထောင်ရှိကုန်၏။

ထိုအခါ မင်းသည် အလျင်အရေး၏ အထက် လက်သုံးသစ် အရပ်၌ တပါးသော အရေးကို သားပြန်၏။ ထိုအရေးမှ ထိုခဏ၌ပင်လျှင် အဖုတို့သည်ဖြစ်၍ ဆယ်ခုသော မြစ်မတို့သည် ထွက်ကုန်၏။ တဖန် အထက်၌ လက်သုံးသစ် သုံးသစ်သော အရပ်တို့၌ တခုတခုသော ကိုးဆင့်သော အရေးတို့ကို ရေးကုန်၏။ ဆယ်ခု ဆယ်ခုကုန်သော အဖုတို့သည် ထကုန်၍ ကိုးဆယ်သော အခြစ်တို့သည် ထွက်ကုန်၏။ ဆယ်ခုသော မြစ်မတို့သည် လက်လေးသစ်ခန့် ထွက်ကုန်၏။ ဤမှတပါးသော မြစ်ငယ်တို့သည်လည်း နွားနွားရှုပ် ထည့်သော ကွန်ရက်နှင့်အတူ အစဉ်အတိုင်း လှမ်းခွံကုန်လျက် ထွက်ကုန်၏။ ဤမျှသော ပြာဋိဟာကို မင်းသည် ရတနာအင်းပျဉ်ထက်၌ ရပ်လျက်သာလျှင် မြင်၍ လက်အုပ်ချီပြီးလျှင် သည်းစွာသောအသံကို ဟစ်၏။

အထောင်မကသော ရဟန်းတို့သည်လည်း ကောင်းချီးသံကို ပြုကုန်၏။ အလုံးစုံသော မင်း၏ စစ်သည်တို့သည် ပဲ့တင်ထပ်သော အသံကို ဖြစ်စေကုန်၏။ တသိန်းသော ဦးရစ်ပစ်ခြင်းတို့ကို ဖြစ်စေကုန်၏။ မြေ၌တည်သော နက်တို့ကို အစပြု၍ ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင် နတ်တို့သည် ကောင်းချီးသံကို ဖြစ်စေကုန်၏။ ပြာဋိဟာကိုမြင်သော မင်းကြီးအား ပီတိဖြင့် အခြားမရှိ တွေ့အပ်သော ကိုယ်ရှိသည် ဖြစ်၍ လက်အုပ်ချီလျက် ရပ်စဉ်ပင်လျှင် မဟာဗောဓိလည်း တရာသော အမြစ်ဖြင့် ရွှေဖျဉ်း၌ တည်လေ၏။ ဆယ်ခုသော မြစ်မတို့သည် ရွှေဖျဉ်းအပြင်

ကို ထိ၍တည်ကုန်၏။ ကြွင်းကုန်သော ကိုးဆယ်သော မြစ်ငယ်တို့သည် အစဉ်အတိုင်း ပွား
ကုန်၍ နုံသာညွှန်ပျောင်း၍သက်၍ တည်၏။

ဤသို့ ရွှေဖျဉ်း၌ တည်ကာမတ္တဖြင့် မြေကြီးသည်လှုပ်၏။ ကောင်းကင် မိုးချုန်းသံတို့သည်
ဖြစ်ကုန်၏။ တောနတ်တို့၏ ကခြင်း သီခြင်းတို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ နတ်တို့၏ သာဓုကာရ
ပြုခြင်းတို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဘီလူးတို့၏ ကျူးရင့်သံတို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ အသူရာတို့၏
ချီးမွမ်းသံတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဗြဟ္မာတို့၏ လက်ပန်းပေါက်သံတို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ မိုး
တို့၏ ခြိမ်းသော အသံတို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ အခြေလေးခုရှိသော သားမျိုးတို့ မြည်တုန်
သော အသံတို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ငှက်တို့၏ တွန်ကျူးရင့်အေးသံတို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊
အလုံးစုံသော မောင်းကြေးနင်းတို့ကို တီးမှုတ်သော အသံတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ မြေအပြင်မှ
သည် ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင် တပြိုင်နက် အုတ်အုတ်ကျက်ကျက် တခဲနက် ပဲ့တင်ထပ်မျှသော
အသံတို့သည် ဖြစ်လေ၏။

ငါးခုသော ခက်မတို့၏ အသီးမှ ခြောက်ပါးသော ရောင်ခြည်တို့သည် ထွက်လာ၏။
အလုံးစုံသော စကြဝဠာ တိုက်တို့ကို အမိုးအခြင်ဖြင့် မြှေးရှက်ဘိသကဲ့သို့ သနားစုံမက်
နှစ်သက်ဖွယ်ဖြင့် ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင် နှံ့၍တက်ကုန်၏။ ထိုခဏမှစ၍ ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး
မဟာဗောဓိသည် ဆီးနှင်း တိမ်တိုက်သို့ဝင်၍ တည်လေ၏။ တစုံတယောက်သောသူသည် မမြင်၊
အသောကမင်းသည် ရတနာ အင်းပျဉ်မှသက်၍ ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး မဟာဗောဓိကို ပူဇော်
ခြင်းကိုပြု၏။ ခုနစ်ရက်မြောက်သောအခါ အလုံးစုံသောအရပ်တို့၌ ဆီးနှင်းတို့သည်
လည်းကောင်း၊ ရောင်ခြည်တော်တို့သည်လည်းကောင်း ပြန်နှစ်၍ မဟာဗောဓိသို့သာ ဝင်ကုန်
၏။ ကင်းသော ဆီးနှင်းတိမ်တိုက်ရှိသော အစူးသဖြင့် ကြည်ညိုဖွယ်ရှိသော စကြဝဠာ
တိုက်၌ မဟာဗောဓိသည် ပြည့်စုံသော ခက်မ ခက်သေးရှိသော ငါးလုံးသောအသီးတို့ဖြင့်
တန်ဆာဆင်လျက် ရွှေဖျဉ်း၌ တည်လျက်သာ၍ ထင်ရှားကုန်၏။

မင်းသည် ဗောဓိပင်ကိုမြင်၍ ထိုပြာဒိုဟာတို့ကြောင့် ကောင်းစွာသော ပီတိပါမောဇ္ဇဖြစ်၍
အလုံးစုံသော ဇမ္ဗူဒီပါကျွန်း၌ မင်း၏ အခွန်အတုတ်ဖြင့် ပူဇော်အံ့ဟု အဘိသိက်ကိုပေး၍
ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး ဗောဓိပင်ရှိရာ အရပ်၌သာလျှင်တည်၏။

ဗောဓိပင်သည် ပုဗ္ဗကတ္တိက ပဝါရဏာနေ့ဟု ဆိုအပ်သော သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့၌
ရှေးဦးစွာ ရွှေဖျဉ်း၌တည်၏။ ထို့နောင် ဟိမဂဗ္ဘ သတ္တာဟ-ဆီးနှင်း၌ နေသည် ခုနစ်ရက်၊
အဘိသေကသတ္တာဟ- အဘိသိက်သွန်း၍ ထားသည် ခုနစ်ရက်တို့ကို လွန်စေ၍ လဆုတ်
ပက္ခဖြစ်သော ဥပုသ်နေ့၌ မင်းသည် တနေ့တည်းဖြင့် ပါဠိလိပုတ်ပြည်သို့ဝင်၍ တန်ဆောင်
မုန်း လဆန်းပက္ခ၏ အသွက်တရက်နေ့တွင် မဟာဗောဓိကို မြို့အရှေ့ အင်ကြင်းပင်ရင်း၌
ထား၏။ ရွှေဖျဉ်း၌ထားသောနေ့မှစ၍ တဆယ့်ခုနစ်ရက်မြောက်သောနေ့၌ အသစ်သော

အညွန့်တို့သည် ပေါက်ကုန်၏။ ထိုအညွန့်တို့ကို မြင်သောမင်းကြီးသည် တဖန် ဗောဓိပင်ကို ပြည်စည်းစိမ်ဖြင့် ပူဇော်လို၍ အလုံးစုံသော ဇမ္ဗူဒီပါကျွန်းဖြင့် အဘိသိက်သွန်း၏။

သုမန သာမဏေသည် တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့ ဓာတ်တော် ယူအံ့သောငှာလာ၏။ မဟာဗောဓိအား ကတ္တိကာ နက္ခတ်သဘင်ဖြင့် ပူဇော်ခြင်းကို မြင်လေ၏။ ဤသို့ မဟာဗောဓိ မဏ္ဍိုင်မှ ဆောင်၍ ပါဠိလိပုတ်ပြည်၌ထားသော ဗောဓိပင်ကို ရည်၍ပင် “တေန ဟိ အဗ္ဗမဟာဗောဓိ” ဂဟေတွာ ယာဟိ” ဟု ဆိုလေသည်။ ။ချစ်သမီး၊ သင်သွားလိုသည် ရှိသော် မဟာဗောဓိကို ယူ၍ သွားလေလော့ဟု ဆိုလေသည် ဟူလိုသည်။

သင်္ဃမိတ္တာထေရီသည်လည်း ကောင်းပြီ ဘုရားခံ၍ မင်းသည်လည်း ဗောဓိပင်ကို စောင့်စိမ့်သောငှာ တကျိပ်ရှစ်ယောက်သော ဒေဝမုနိ၊ ရှစ်ယောက်သော အမစ္စမုနိ၊ ရှစ်ယောက်သော ဗြာဟ္မဏမုနိ၊ ရှစ်ယောက်သော ကုဋ္ဌမ္ဗိကမုနိ၊ ရှစ်ယောက်သော ဂေါပကမုနိ၊ ရှစ်ယောက်သော တရစ္ဆမုနိ၊ ရှစ်ယောက်သော ကလိင်္ဂမုနိတို့ကိုလှူ၏။ ရေသွန်းစိမ့်သော ငှာ ရှစ်လုံးသော ရွှေအိုး၊ ရှစ်လုံးသော ငွေအိုးတို့ကိုလည်းလှူ၏။

ဤသို့သော အခြံအရံဖြင့် မဟာဗောဓိကို ဂင်္ဂါမြစ်၌ လှေထက်တင်၍ မင်း၏ကိုယ်သည် လည်း မြို့မှထွက်၍ တောအုပ်ကိုလွန်စေ၍ အစဉ်သဖြင့် ခုနစ်ရက်တို့ဖြင့် တာမလိတ္ထိဆိပ်သို့ ရောက်၏။ ခရီးအကြား၌ နတ်နဂါးလူတို့သည် မြတ်သော ပူဇော်ခြင်းကို ပြုကုန်၏။ မင်းသည်သမုဒ္ဒရာနား၌ ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး ဗောဓိပင်ကိုထား၍ အလုံးစုံသော ဇမ္ဗူဒီပါကျွန်း၌ မင်း၏စည်းစိမ်ဖြင့် ပူဇော်၏။ ဤကားသုံးကြိမ်မြောက် ပူဇော်ခြင်းတည်း။

ဤသို့ မဟာဗောဓိကို ပူဇော်ပြီး၍ တန်ဆောင်မုန်း လပြည့်ကျော် တရက်ဟု ဆိုအပ်သော မိဂသိရမာသ၏ လဆန်းတရက်ဖြစ်သော ပဌမ ပါဠိပဒနေ့ အသောကမင်းသည် ဗောဓိပင်ကိုချီ၍ လည်ရှိပမာဏနက်သော ရေသို့သက်၍ လှေ၌ တင်စေ၏။ သင်္ဃမိတ္တာထေရီသည် အခြံအရံနှင့်တကွ လှေသို့ တက်ပြီးလျှင် အရိဋ္ဌအမတ်ကို “အမောင်၊ ငါသည် ဗောဓိပင်ကို သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် ဇမ္ဗူဒီမင်း၏ စည်းစိမ်ဖြင့်ပူဇော်၍ လည်ရှိသော ရေသို့သက်၍ ငါ၏အဆွေအား ပို့စေ၏။ အဆွေသည်လည်း ငါ့အတူ ပူဇော်ပါစေသတည်း” ဟု သတင်းစကားကို မှာကြားပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားရှင်၏ ရောင်ခြည်တော် ကွန်ရက်ကို လွှတ်တတ်သော ဗောဓိပင်ကို ရှိခိုး၍ လက်အုပ်ချီလျက် မျက်ရည်စက်စက်ယိုလျက် ရပ်၏။

ဗောဓိတင်သော ထိုလှေသည် အသောကမင်းကြီး၏ ကြည့်စဉ်ဆဲဆဲ၌ သမုဒ္ဒရာအပြင်သို့ ပြေးလေ၏။ ထက်ဝန်းကျင် တယူဇနာ မျှလောက်သော အရပ်က လှိုင်းတံပိုးတို့သည် ငြိမ်ကုန်၏။ ငါးပါးသော အဆင်းရှိသော ကြာတို့သည် ပွင့်ကုန်၏။ ကောင်းကင်ပြင်၌နတ်တို့၏ စည်စောင်းငြင်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ကောင်းကင်မှ ရေကြည်းသစ်ပင် စသည်တို့၌မို့၍ နေကုန်သော နတ်တို့သည် ဖြစ်စေအပ်ကုန်သော အလွန်အကဲသော မြတ်သော ပူဇော်

သက္ကာရတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ နဂါးတို့သည်လည်း များစွာသော ပူဇော်သက္ကာရဖြင့် မိမိထို့ ပြည်သို့ ဆောင်အံ့သော အခြင်းအရာကို ပြုကုန်၏။ ထိုအခါ သင်္ဃာတော်ထံသို့လည်း ဝဋ္ဋုန်၏ အသွင်ဖြင့် နဂါးတို့ကို လန့်စေ၏။ နဂါးတို့သည်လည်း ထိတ်လန့်ကုန်သည်ဖြစ် ၍ လာလတ်ပြီးမှ ဗောဓိပင်၏ တင့်တယ်ခြင်းကို ဖူးမြင်ကုန်လျက် ထေရီကို တောင်းပန် ပြီးလျှင် နဂါးပြည်သို့ ဆောင်၍ ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး နဂါးတို့သည် ပြည်စည်းစိမ်ဖြင့် ပူဇော် ၍ တဖန် လှေ၌ထားလာပြန်၏။ ထိုနေ့၌ပင်လျှင် လှေသည် ဇမ္ဗူကောဠဆိပ်သို့ ရောက် လေ၏။

ဒေဝါနံပိယတိဿမင်း သည်လည်း သုမန သာမဏေ၏ စကားဖြင့် နတ်တော်လဆန်း တရက်နေ့ကို အစပြု၍ မြောက်တံခါးမှစ၍ ဇမ္ဗူကောဠဆိပ်သို့ ရောက်အောင် ခရီးလမ်း ကို သုတ်သင်စေ၍ တန်ဆာဆင်စေလျက် မြို့မှထွက်သောနေ့၌ မြောက်တံခါးအနီး သမုဒ္ဒ သာလ အရပ်၌ရပ်၍ ထိုသို့တင့်တယ်ခြင်းဖြင့် လာလတ်သော ဗောဓိကို မထေရ်၏ အာနု ဘော်ဖြင့်မြင်၍ နှစ်သက်သော စိတ်ရှိသော မင်းကြီးသည် ထွက်ခဲ့၍ အလုံးစုံသော ခရီးကို ငါးပါးသော အဆင်းရှိသော ပန်းတို့ဖြင့် ကြဲစေ၍ အကြားအကြား၌ ပန်းတောင် ဆီမီးတိုင် တို့ကိုထားလျက် တရက်ထည်းဖြင့်လျှင် ဇမ္ဗူကောဠဆိပ်သို့ အရောက်သွား၍ ခပ်သိမ်းသော စည်စောင့်ငြင်း မောင်းကြေးနင်းတို့ဖြင့် ခြံရံ၍ ပန်းနံ့သာ အခိုးအထုံတို့ဖြင့် ပူဇော်လျက် လည်ရှိသောရေသို့ သက်၍ “အိုအချင်းတို့ မြတ်စွာဘုရား၏ ရောင်ခြည်တော်ကို လွှတ်တတ် သော ဗောဓိပင်မင်းသည် ရောက်လာပေပြီတကား” ဟု ဆိုမြှောက်လျက် ကြည်လှစွာသော စိတ်ရှိသော မင်းသည် ဗောဓိကိုချီ၍ ဦးခေါင်းငုံ့၍ ဗောဓိကို ခြံရံ၍ လာကုန်သော တဆယ့်ခြောက်ပါးသော အမျိုးနှင့် ပြည်စုံသော အမတ်တို့နှင့်တကွ သမုဒ္ဒရာမှတင်၍ ကမ်း ထိပ်၌ထားပြီးလျှင် သုံးရက်ပတ်လုံး အလုံးစုံသော လင်္ကာဒီပကျန်း၌ ပြည်စည်းစိမ်ဖြင့် ပူဇော် ၍။ တဆယ့်ခြောက်ပါးသော ဇာတိသမုဒ္ဒအမတ်တို့သာ ပြည်ကို စီရင်ရ၏။

ထိုအခါလေးရက်မြောက်သောနေ့၌ ဗောဓိပင်ကိုယူ၍ မြတ်သော ပူဇော်ခြင်းကိုပြုလျက် အစဉ်အတိုင်း အနုရာဇပြည်သို့ ရောက်၏။ ထိုပြည်၌ ကြီးစွာသော ပူဇော်ခြင်းကိုပြု၍ တဆယ့် လေးရက်မြောက်သောနေ့၌ ညချမ်းသော အခါ၌ မဟာဗောဓိကို မြောက်တံခါးဖြင့် သွင်း၍ မြို့လယ်သို့ ရောက်ပြီးလျှင် တောင်တံခါးဖြင့် ထွက်၍ ကုလလေးတာ အပြန်ငါးရာရှိသော အရပ်၌ထား၏။

ထိုအရပ်သည်ကား ငါတို့ အရှင်ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားသည် နိရောဓသမာပတ်ကို ဝင်စား ၍ နေတော်မူဖူး၏။ ရှေးသုံးဆူသော ဘုရားရှင်တို့သည်လည်း ငင်စား၍ နေတော်မူဖူး၏။ ကကုသန်မြတ်စွာဘုရား၏ကုက္ကိုဗောဓိ၊ ကောဏာဂုံမြတ်စွာဘုရား၏ ရေသဖန်းဗောဓိ၊ ကဿပ မြတ်စွာဘုရား၏ ပညောင်ဗောဓိ၊ ဤသုံးပါးတို့၏ တည်ရာဖြစ်၏။ ထိုအရပ်သည် မဟာမေဃ ဝန်ဥယျာဉ်၏ မှန်ကူသဖွယ်သော အရပ်တည်း။

ထိုအရပ်၌ သုမနသာမဏေ၏ စကားဖြင့် မဆွကပင်လျှင် ပြုပြင်အပ်ပြီးသော ပရိကံ ရှိသော ဓုဇေဏ္ဍု တံခါးမုခ်အရပ်၌ ဗောဓိပင်ကို တည်စေ၏။

အဘယ်သို့ တည်သနည်းဟူမူကား-ဗောဓိပင်ကိုခြံရံ၍ လာကုန်သော တဆယ်ခြောက်ပါး သော ဇာတိသမ္ပန္နုဖြစ်သော အမျိုးတို့သည် မင်းရှုဖန်ဆင်း၍ မင်းမှားကား တံခါးစောင့်၏ အသွင်ဖန်ဆင်း၏။ တကျိပ်ခြောက်ပါးသော အမျိုးတို့သည် ဗောဓိပင်ကို ဆောင်ခဲ့၍ချ၏။ မဟာဗောဓိသည်လည်း ထိုသူ ချီ၏လက်မှ လွတ်သည်၏ အခြားမဲ့၌ အတောင်ရှစ်ဆယ်ရှိသော ကောင်းကင်သို့ ပျံ့ဘက်၍ ခြောက်ပါးသော ရောင်ခြည်တော်တို့ကိုလွှတ်၏။ ရောင်ခြည်တော် အပေါင်းတို့သည် အလုံးစုံသောကျွန်းကို နှံ့စေလျက် အထက်ဗြဟ္မာ့ပြည်ကိုထိ၍ တည်လေ၏။

ဤသို့သောတန်ခိုး ပြာဒိုဟာကို မြင်၍ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာခြင်း ပီတိပါမောဇ္ဇဖြစ်၍ တေးထင်သော သောကျားတို့သည် အပဉ်အတိုင်း ဝိပဿနာကိုဖြစ်စေ၍ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်၍ ရဟန်းပြုကြကုန်၏။ မဟာဗောဓိသည် နေဝင်သည်တိုင်အောင် ကောင်းကင်၌တည် ၏။ နေပင်မသာအခါ ရောဟဏီ နက္ခတ်နှင့် ယှဉ်သည်နှင့်တပြိုင်နက် မြေသို့ရောက်၏။ မြေသို့ရောက်သည်နှင့် တပြိုင်နက် ရေတိုင်အောင် မြေကြီးသည်လှုပ်၏။ တည်ပြီး၍ကား မဟာဗောဓိသည် ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး ဆီးနှင့်တိမ်တိုက်၌တည်၏။ လူတို့သည် မမြင်နိုင်ကြကုန်။ ခုနစ်ရက်မြောက်သောနေ့၌ ကင်းသော တိမ်တိုက်ရှိသော ကောင်းကင်သည် ဖြစ်၏။ ခြောက် ပါးသော ရောင်ခြည်တော်တို့သည် ထွန်းတောက်ပကုန်လျက် အထူးသဖြင့် ပြည့်ကုန်လျက် ထွက်ကုန်၏။

မဟာဗောဓိပင်၏ ဝင်စည်သည်လည်းကောင်း၊ အကိုင်းအခက်တို့သည် လည်းကောင်း၊ ငါးလုံးသော အသီးတို့သည်လည်းကောင်း ထင်ကုန်၏။ မဟိန္ဒမထေရ်သည် လည်းကောင်း၊ သဿမိတ္တာထေရ်သည်လည်းကောင်း၊ မင်းသည်လည်းကောင်း အခြံအရံနှင့်တကွ မဟာဗောဓိ သို့သာသွားကြကုန်၏။ များသောအားဖြင့် အလုံးစုံသော ကျွန်းသူအပေါင်းတို့သည် စည်ဝေး ကြကုန်၍ ထိုသူ၏ ကြည့်ရှုစဉ်ပင်လျှင် မြောက်ကိုင်းမှ တလုံးသော အသီးသည် မှည့်၍ အခက်မှ ကြွ၏။ အရှင်မဟိန္ဒထေရ်လည်း လက်တော်ကိုညွှတ်၍ခံ၏။ အသီးသည် မထေရ်၏ လက်တော်၌ တည်လာ၏။ မထေရ်သည် ထိုအသီးကို မင်းမြတ်စိုက်လော့ဟု မင်းအားပေး ၏။ မင်းလည်းလှမ်း၍ယူပြီးလျှင် ရွှေဖျဉ်း၌ ကောင်းသော မြေမှုန့်ကိုထည့်၍နံ့သာပျောင်းဖြင့် ပြည့်စေ၍ စိုက်ပျိုးမှ မဟာသနအရပ်၌ထားအပ်၏။ အလုံးစုံသောသူ မြင်စဉ်ပင်လျှင် လေးတောင်မြင့်သော ရှစ်ပင်သော ဗောဓိပင်ငယ်တို့သည် ပေါက်လာကုန်၏။ မင်းသည်လည်း ထိုအံ့ဖွယ်ကို မြင်ပြန်လတ်သော် ထိုဗောဓိပင်ငယ်တို့ကို ထီးဖြူဖြင့် ပူဇော်၍ အဘိသိက်ကို သွန်း၏။

ထို့နောင် တပင်သော ဗောဓိပင်ငယ်ကို လာခဲ့သော ကာလ ဗောဓိပင်၏ ရှေးဦးစွာ တည်ရာအရပ် ဇမ္ဗူကောဠုဆိပ်၌ စိုက်စေ၏။ တပင်ကို တဝက္ကပူဇွားရွာတံခါး၌၊ တပင်ကို

ထူပါရုံ၌၊ တပင်ကိုဣဿရနိမ္မာနကျောင်း၌၊ တပင်ကို ပထမခေတိယ၌၊ တပင်ကိုခေတိယ
တောင်၌၊ တပင်ကိုရောဂါဇနပုဒ် ကောဇဉာ၌၊ တပင်ကို ရောဂါဇနပုဒ်၌ပင်လျှင်
စန္ဒနုဉ္စာ၌စိုက်စေ၏။ ဤ၌ကားသော ပေးလုံးသော အသီးတို့မှ သုံးဆယ့်နှစ်ပင်သော
ဗောဓိပင်ငယ်တို့ကို ယူဇနာစီခြားသော အရပ်တို့၌ စိုက်စေကုန်၏။

ဤသို့လျှင် သားတော် မြေးတော် မြစ်တော်အစဉ်အဆက်၊ ထက်ဝန်း ကျင်သော သီဟိုဠ်
ကျွန်းသူ လူအပေါင်းတို့၏ စီးပွားချမ်းသာ အလို့ငှာ တရားတည်းဟူသော တံခွန်ရှိတော်
မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ ဗောဓိပင်တည်သည်ရှိသော် သင်္ဃမိတ္တာထေရီအထံ၌ တထောင်
သော အခြံအရံ မာတုဂါမနှင့်တကွ အနုဋ္ဌာဒေဝီ မိဖုရားသည် ရဟန်းပြု၍ မမြင့်မီပင်လျှင်
အခြံအရံနှင့်တကွ ရဟန္တာဖြစ်ကုန်၏။ ဟူတော်ဖြစ်သော အရိဋ္ဌအမတ်သည်လည်း ငါးရာ
သော ယောက်ျားတို့နှင့်တကွ မဟိန္ဒထေရ်၏ အထံ၌ ရဟန်းပြု၍ မမြင့်မီပင်လျှင် ရဟန္တာ
ဖြစ်လေကုန်၏။ ဤကားဝိနည်းအဋ္ဌကထာနိဒါန်း၊ မဟာဝင်ကျမ်းတို့၌ လာသောစကားတည်း။

ဤသို့ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော လင်္ကာဒီပ ကျွန်း၌ကည်သော မဟာဗောဓိပင်သည် ငါတို့ဇမ္ဗူ
ဒီပါကျွန်း၌ တည်သော ဒုမရာဇာ အဿတ္တာရဟဖြစ်သော မဟာဗောဓိပင်၏ တောင်ကိုင်း
ဖြစ်၍ ဒက္ခိကသာခါ မဟာဗောဓိဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်ကုန်သည်။ ထိုဒက္ခိကသာခါ မဟာဗောဓိ
၏ ငါးလုံးသော အသီးတို့မှ ရှစ်ပင်စီခါက်သည်ဖြစ်၍ လင်္ကာဒီပ ကျွန်း၌ အပင်လေးဆယ်
ပွားလေသည်။ ဆောင်ယူခဲ့ရင်း ခက်မအပင်နှင့်သော် လေးဆယ့်တပင်ရှိသည်။ ထိုလေးဆယ်
တပင်တို့သည် သင်္ခါရဘုရားချည်းသာဖြစ်၍ အမြဲမတည်လေ။ အချို့သောအပင်တို့သည်
ရှည်လျားသဖြင့် သေပျောက်ခြင်းသို့ ရောက်လေသည်ဟု ဆရာတို့ ပြောဆိုကြလေသည်။

ဟံသာဝတီမြို့၌ကလျာဏီသိမ် သမုတ်သော ကာလလည်း၊ ယိုယွင်းဟန်ရှိကြောင်းကို
သိသာသည်။ သိသာဟန်ကား၊ ထိုသိမ်ကျောက်စာ၌-

ဗာဝိသ ဗောဓိရုက္ခ ပူဇနတ္ထာယ နာနာဝဏ္ဏာနိ ပဉ္စသီတိဝိဋ္ဌာနိ သုဝဏ္ဏ
လိမ္မိတာနိစ သုဝဏ္ဏလိမ္မိတေ မဓုသိတ္တကမယေ ပညာသပ္ပဒိပေစ အဘိသင်္ခရိ-

ဟု နှစ်ဆယ့်နှစ်ပင်ရှိသော ဗောဓိပင်တို့ကို ပူဇော်ရန် လှူလိုက်သည်ဆိုသည်။

ရတနာပူရမြို့ကို တတိယမြောက် တည်တောင်သော နောင်တော် ဆင်ဖြူရှင်
မင်းတရားလက်ထက် သီဟိုဠ်ရောက် သာရလင်္ကာရ သူမြတ် နှုတ်ထွက်စာတမ်းတွင်လည်း
အစောင့်အိမ်ခြေတခုနှင့် သင်္ဃမိတ္တာဆောင်ယူခဲ့သည့် ဗောဓိပင်သာ တွေ့မြင်ခဲ့ကြောင်းကို
ဆိုသည်များနှင့် ထောက်သော် အချို့ သေပျောက်လျော့ယွင်းသည် ဆိုသောစကားသည်
မှန်မည်ကဲ့သို့ရှိ၏။ ထိုဒက္ခိကသာခါ မဟာဗောဓိသားတို့ကို အခက်မှစ၍ ပြည်သူတို့သည်
ဘုရားရုပ်တု ထုလုပ်၍ ကိုးကွယ်ကုန်သည်။ ရဟန်းသံဃာတို့လည်း မြတ်ထွတ်လှသော
သစ်ပင်ဖြစ်သည်ဟူ၍ ထိုရုပ်တုကို အမြတ်တနိုး ကိုးကွယ်ကြကုန်သည်။

ထိုရုပ်တုတော်တို့သည် သက္ကရာဇ် ခုနှစ်ရာ့ရှစ်ဆယ့်ရှစ်ခု။ ရတနာပုရ၌ ရွှေနန်းတက်တော် မူသော မိုးညှင်းမင်းတရားလက်ထက်၊ အကြီးအငယ် အဆူသုံးရာကျော် ရောက်လာသည်။ မင်းမှူးမတ်မှစ၍ ပြည်သူ့လူရဟန်းတို့သည် အမြတ်တနိုး ကိုးကွယ်ကြကုန်သည်ဟူ၍ ဒက္ခိဏသင်္ခါ ရောက်ကြောင်းကိုဆိုသော မှတ်စုသမိုင်း စာတမ်းတို့၌ ပါသည်။ သက်တော် မျှည်သော အစဉ်ပဝေဏီ ကထာကို မှတ်သားပြောဆိုလေ့ရှိသော ဆရာတို့သည်လည်း မိုးညှင်းမင်းတရား သားတော်မင်းရဲကျော်စွာ၊ ညီတော် ထူပါရုံဒါယကာ နရပတိကြီး၊ သားတော် မင်းကြီးမဟာသီဟသူရတို့ လက်ထက် အစဉ်မပြတ် ရောက်ပေါက်လျက်ရှိ သည်ဟု ပြောစမှတ်ပြုကြကုန်သည်။ ထိုစကားသည် ယုတ္တိရှိသော စကားနှင့်ပင်တူ၏။

အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူ မိုးညှင်းမင်းတရားတို့ လက်ထက် သီဟိုဠ်ကျွန်းက ရဟန်း သံဃာတို့ သာသနာပြု မပြတ်မပြတ်ပင် ရောက်လာသည်ဟု ပြောစဉ် စကားလည်းရှိသည်။

အရိယဝံသဇေ ပြုစုသည့်ရာဇဝင်တွင်လည်း -

သက္ကရာဇ် ခုနှစ်ရာ့ကိုးဆယ့်တစ်ခုတွင် လင်္ကာဒီပ သီဟိုဠ်ကျွန်းက အရှင်သီရိသဒ္ဓမ္မာ လင်္ကာရာ၊ အရှင်သီရိသီဟဋ္ဌမဟာသာမိ အမည်တော်ရှိသော မဟာထေရ်တို့ သရီရဓာတ်တော် ငါးဆူကို ပင့်ဆောင်ခဲ့သည်။ သင်္ဘောနှင့် ပုသိမ်သို့ရောက်လာသည်။ တလိုင်းမင်း ဗညားရန်က ချုပ်သော်လည်း နေတော်မမူ သာယာစွာ ဖောင်နှင့် တလိုင်းမင်း ဗညားရန်က ပြည်မြို့သို့ ပို့လာရသည်ဟု ကြားတော်မူလျှင် ပြည်မြို့တိုင်အောင် ဆီးကြို၍ ပင့်ဆောင်ရသည်။ ဆန်တက် လာလျှင် မောင်းမမိသံ မှူးတော်မတ်တော်အပေါင်း ခြံရံလျက် ရွှေဖောင်တော်နှင့်ကြိုသည်။ ရတနာပုရမြို့တော်သို့ ဆောက်လျှင် မြေကြီးငလျင် ပဲ့တင်ထပ်မျှ လှုပ်သည်။

မင်းကြီးလည်း သရီရဓာတ်တော်ငါးဆူကို ဌာပနာသွင်း၍ စစ်ကိုင်းအနောက်ဘက်တွင် သက္ကရာဇ် ခုနှစ်ရာ့ကိုးဆယ့်ခုနှစ်ခု၊ တပေါင်းလဆန်း နှစ်ရက်၊ စနေနေ့ ဆင်များရှင်တွင်သော ရတနာစေတီကို တည်သည်။ အုတ်ရွှေကျောင်း ကျက်သရေ သုံးတိုက်နှင့်ပြတင်းတရာရှိတည်၍ လှူတော်မူသည်ဟု ဆိုသည်။

စစ်ကိုင်းမြို့တွင် စောကြက်ထောင့်ဘုရား အနောက်မြောက်ထောင့်၊ ဗဟန်းဝါတောင်တွင် မုဋ္ဌောစေတီဟောင်းကို ပထမ သီဟိုဠ်ရောက် ဘုန်းတော်ကြီး ထပ်မံပြင်လုပ်သည့် လမ်းဦး ဘုရားတဆူ လမ်းဦးဘုရားအရှေ့မြောက်၊ လမ်းလွဲအရပ်တွင် ပထမသီဟိုဠ်ရောက် ဘုန်းတော် ကြီးတည်သည့် နန္ဒမူလ ဘုရားကြီးတဆူ၊ ဝောင်ထိပ်တွင် ဘုရားကိုလည်း သီဟိုဠ်ရောက် ဘုန်းတော်ကြီးတည်တော်မူသည့် ဆံတော်ရှင် ခေါ်ဝေါ်ကြသည် တဆူ၊ ဤဘုရားတို့ကို တည်တော်မူခဲ့သည်ဟူ၏။

နန္ဒမူလဘုရားအနောက်၊ ဒါနောဘီလူး နေသည့်အရပ်တွင် ပထမသီဟိုဠ်ရောက်
 ဘုန်းတော်ကြီးနေသည့် ကျောင်းရာ၌ စစ်ကိုင်းသားတို့ စေတီတည်သည်ဖြစ်၍ သီဟိုဠ်ရောက်
 တွင်သော ဘုရားတဆူ၊ ဤဘုရားများလည်း ကမ္ပည်းကျောက်စာ အလှူတော် စာတမ်း
 များနှင့် ရှိသည်ဖြစ်သည်။ ပတူးကြီးသံသရာဇာ တည်ထားပြုစုသော ဥမင်သုံးဆယ်မြောက်
 ကောင်ထိပ်၌ မိုးညှင်းမင်းတရား ကောင်းမှု၊ ရှေးနဂပတိ ကောင်းမှုဟောင်း ငှက်မြတ်နား
 ဘုရားအနောက် ဇင်္ဂအဆင်းတောင်က တံတိုင်းနားတွင် သိမ်ကိုလည်း ပထမသီဟိုဠ်ရောက်
 ဘုန်းတော်ကြီးသည် ကိုယ်နှင့်ရည်တူမှတ်သော သံဃာရဟန်းကောင်းတို့ကို ရွေးချယ်၍
 သမုတ်တော်မူခဲ့သည်ဟု ဝိနယာလင်္ကာရဋီကာနှင့်ဘက္ခ သမိုင်းဟောင်း စာတမ်းတို့၌
 ထွက်ဆိုသည်။

ယင်းသို့ဖြစ်၍ မိုးညှင်းမင်းတရားလက်ထက် ဒက္ခိဏသာခါ သီဟိုဠ်ရုပ်တု ရောက်လာသည်
 ဆိုသောစကားသည် ရဟန်းသံဃာတို့ ရောက်လျက်ဖြစ်သောကြောင့် ရဟန်းတို့မည်သည်
 ဘုရားသခင်ကို အသွန်လေးမြတ်မြဲ၊ လောက၌ ပညာကြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်မည်သည်လည်း
 ဘုရားသခင်ကို အသွန်လေးမြတ်မြဲဖြစ်၍ ဘုရားသခင်ကိုလေးမြတ်သည်နှင့်အညီရုပ်တုတော်ကို
 အသွန်လေးမြတ်ခြင်းဖြစ်၍ ယူဆောင်ခဲ့ရာသည်။ ထို့ကြောင့် မိုးညှင်းမင်းတရားလက်ထက်
 ရောက်သည်ဆိုသော စကားသည် မှန်ကန်ရာသည်ဟု ထင်ပေသည်။

တကြောင်းမှာလည်း။ ။ သက္ကရာဇ် ခြောက်ရာ့ရှစ်ဆယ့်လေးခု၊ ပန်းယဉ်မင်းပြုသော
 ဥဇနာမင်းလက်ထက်၊ ပင်းကျားအရပ်၌ စကားကျောင်းမကို တည်သည်။ ကျောင်းရံ
 ခြောက်ကျောင်း ဆောက်သည်။ တောင်နားကျောင်းကို တောင်စွန်ရွှေကျောင်း သမုတ်၍
 အဘိဓမ္မာတတ် အရှင်သီရိပုညာဿိ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုတင်လှူသည်။ ၎င်းမြောက်ကျောင်းကို
 ဝေဠုဝန်သမုတ်၍ အဘိဓမ္မာတတ် အရှင်ညာဏတေဇပုဂ္ဂိုလ်ကို တင်လှူသည်။ ၎င်းမြောက်
 ကျောင်းကို ကုလားကျောင်းသမုတ်၍ ဝိနည်းတတ် အရှင် အာဒိစ္စရံသီ ပုဂ္ဂိုလ်ကို တင်
 လှူသည်။ ၎င်းမြောက်ကျောင်းကြီးကို ဇမ္ဗူက ကျောင်းမတော်ကြီး သမုတ်၍ ပုဂံ
 စာချီအမတ် စောသင်ကား အရှင်သုဓမ္မမဟာသာမိကို တင်လှူသည်။ ကျောင်းမတော်
 ကြီးဆရာ သက်တော် ကိုးဆယ့်ငါးနှစ်၊ ဓနုလင် ဓနုစန်း မွေးနံဂြိုဟ်မှသည် ကြာသ-
 ပတေးဂြိုဟ်ရောက် အသက် ရှည်တော်မူသည်။ ၎င်းမြောက် အိမ်နိမ့်ကျောင်းကို သက်ပိုင်
 မြင်စိုင်းအရပ်၌ သီတင်းသုံးနေသော အသက် ရှစ်ဆယ့်နှစ်နှစ် ရှိသော ဆန်းအလင်္ကာ
 သဒ္ဒါတတ်သော အရှင် ပရမတ္ထကို တင်လှူသည်။ ၎င်းအရှေ့ ဇေတဝန် ကျောင်းကို
 ဝိနည်းတတ် အရှင်ဂုဏာဘိရာမကို တင်လှူတော်မူသည်။ ၎င်းမြောက်နားမြောက်စွန် ရွှေ
 ကျောင်းကို သုတ္တန်တတ် အရှင်သုဓမ္မာလင်္ကာရကို တင်လှူသည်။ သံဃာနေကျောင်းပေါင်း

ကြီးငယ် သုံးဆူကျော်ရှိ၏ဟု ဆိုသည်။ သာသနာစိုး ခန့်တော်မူသည်ကား ဆရာယော်ကြီး သုဓမ္မမဟာသာမိဘူ အရှင်မဟာမဟိန်ကို ခန့်တော်မူသည်။ ကြာသပတေးသား မိန်လပ် မိန်စန်း ကြာသပတေးနှင့်အတူ ကိုးဆယ်ကိုးနှစ်ခြောက်လ အသက်ရှည်တော်မူ၏။ ငါးစီး ရှင်လက်သက်လည်း စကားကျောင်းတော် အင်္ဂုက္ခန်းတွင် ကျောင်းခောက်ပြီးလျှင် ဇေယျဝန်ကျောင်းသမုတ်၍ အရှင်အရိယဝံသ ပုဂ္ဂိုလ်ကို တင်လှူသည်။ ငါးစီးရှင်ကျော်စွာ ယောက်ခမတော် ရှိရှားမြို့စားမိဖုရားက ကျောင်းတော်အနီးတွင် ကျောင်းတည်သည်။ နိဂြောဓာရုံသမုတ်၍ ဆရာတော်ကြီး၏ မြေးတော်သူ အရှင်မဟာနာမိကို တင်လှူသည်။ အသက်တရာ ရှည်တော်မူသည်။

ငါးစီးရှင်ကျော်စွာသား ကျော်စွာငယ်လက်ထက် မိဖုရား ဥပ္ပာဒန္တိက ရှိရှားမိဖုရား ကျောင်းတော်ရင်းတွင် ကျောင်းတည်သည်။ မေဃဝန် သမုတ်၍ အရှင်မဟာမဟိန်ကို တင်လှူသည်။ ငါးစီးရှင်သား ကျော်စွာငယ်လက်ထက် စိုးမင်းကိုယ်တော်ကြီးက မောင်နှင့် နှမ ဖြစ်ပါသည်။ ခမည်းတော် ဘကြီးကော်တို့လက်ထက် လူကြီးချင်းအခဲဆတ်ကြ၍ မသင့် ရှိလေသည်။ ကျွန်ုပ်တို့မောင်နှမ မသင့်မရှိ သင့်ပါစေရာတွင် ကျော်စွာငယ်က အလှူကောင်းမှု ပြုရာတွင် သာဓုဒေါပါလှည့် မှာသောကြောင့် လင် သတိုးဆင်ထိန်း၊ သား သတိုးမင်းဖျား၊ စိုးမင်းကိုယ်တော်ကြီးတို့သုံးယောက် တကောင်းမြို့က စုန်ခွဲ၍ရောက်လျှင် ဒုဠာဝတီမြစ်ငယ်ဝ တွင် ဆိုက်၍နေကြ၏။ ထိုအခါ ရတနာပုရမြို့ကြီး မကည်မီ ထီးသိုင်ရှင် ရှေ့စာတီအရင်တွင် အဝဟူးသာ ရွာရှိ၏။ တကောင်းသား တကောင်းသူတို့လည်း ဆိုင်ခင်း၍ ဈေးစည်ပင်စွာ နောင်းဝယ်ကြ၏။ ထိုဈေးကို တကောင်းဈေးဟု တွင်စေခဲ့၏။

တထုံးလည်း၊ ဘားမဲ့ဆရာတော်က ကိုးဌာနချရာတွင် ဤအရပ်၌ တကောင်းရောင်းစေ ဟု ဆို၍ ညောင်ရမ်းမင်းလက်ထက်သို့ ရောက်မှ တကောင်းဈေးတွင်လေသည် ဟူ၍ စာဟောင်းစာဘမ်း တွေဘူး၏။ တောင်ပလူအရပ်၌ သီတင်းသုံးတော်မူသော အရှင် အရှေ့ ပရက္ကမ၊ အနောက်ပရက္ကမတို့လည်း ထိုအရပ်ကို ဆွမ်းခံ အခိုပြုတော်မူကြ၏။ စိုးမင်း ကိုယ်တော်ကြီးတို့ ဆိုက်ရောက်လျှင် မောင်တော်ကောင်းမှု အနီးအပါးတွင် ကျောင်းတည် ပါရစေဆို၍ အနီးတွင် ကျောင်းတည်သည်။ ပုဗ္ဗာရုံကျောင်းသမုတ်၍ ဆရာတော်ကြီး တပည့်ရင်း အရှင်အဂ္ဂဗေဒါကို တင်လှူသည်။ လင်သတိုးဆင်ထိန်းလည်း အရှင်ဗိဗ္ဗစက် သိမ်ရင်းတွင် မြောက်သို့ပူပူစား ကား၍ ဘုရားကည်သည်။ ကျွန်သီးတော် ငါးဆယ်လှူခဲ့သည်။ အရှင်မဟာမဟိန် မရှိနောက် အရှင်မဟာနာမိ သာသနာကို စီရင်သည်။ ထိုကာလစာသင် ကမ္မလေ့ လေးရာရှိသောဟူ၏။ အရှင်မဟာနာမိမရှိနောက် အရှင်ခေင်သီလ သာသနာတော် ကို စီရင်သည်။ ထိုကာလ ရခိုင်မြို့က စာသင်ကျမ်းတတ် နှစ်ကျိပ်ကိုးပါး စာသင်ရောက်လာ သည်။ သီဟိုဠ်ကလည်း အများပင် ရောက်ပေါက်လာသည်။ သက်တော် အလွန်ရှည်တော် မူသည်။

အရှင်အရိယဝံသအကျော်လည်း ပန်းယ စကားကျောင်းတော်၌ပင် ပါဠိ၊ အဗ္ဗကထာ ဋီကာ၊ ကျမ်းတို့ကို သင်တော်မူသည်ဟု ဆိုသည်။

ထူပါရုံဘုရားရှင် ထီးတော်တင်သောကာလ ပင့်၍ ကြွလာသည့် မထေရ်ခြောက်ရာ သံဃာတော်ငယ်ရှစ်ရာ သံဃာကြီးတထောင်ပါသည်။ တရပတ်ဖြူထမ်း၍ချည်း သံဃာထို့ လိုက်ရာ၊ ဆင်များရှင် ရွှေကျောင်းသို့ ရွှေဖျားသံဃာ ရောက်သောကာလ စကားကျောင်းမှ ဆရာတော်ကြီး ထီးဖြူနှစ်ချက် ဆောင်းလျက် အရှေ့တံခါး မော်ကွန်းတိုင်စိုက် တံခါးဝသို့ ရောက်ကာသာ ရှိသေးသည်။

ထိုအခါလည်း သီဟိုဠ်ရဟန်းသံဃာ အများပင်ပါသည် ဆိုသည်။ ရာဇဝင်တွင်လည်း ထူပါရုံဘုရား ထီးတော်တင်သောကာလ သီဟိုဠ်ကျွန်းတိုင်အောင် ရဟန်းသံဃာအများ ပင့်တော်မူသည်ဟုလာသည်။ ၎င်းထူပါရုံဒါယကာ မင်းနရပတိကြီး၊ မင်းကြီးမဟာသိဟသူရ နှင့် မင်းပြိုင်ပြိုင်သော သရေခေတ္တရာ ပြည်မြို့၌ ဆင်ဖြူရှင် သတိုးမင်းစေတီ လက်ထက်လည်း သီဟိုဠ်ကျွန်းက မဟာဝိဟာရဝါသီ အရှင်သဒ္ဓမ္မစာရီ ပြည်မြို့သို့ ရောက်လာကြောင်းကို တောင်ဘီလာဆရာတော် တိပိဋကလင်္ကာရ ရေးမှတ်ခဲ့သော အနုက္ကမတွင် ဆိုသည်။ ပုဂံ သဒ္ဓမ္မဇောတိပါလ ဆရာထံသို့လည်း သီဟိုဠ်ကျွန်းက စာသင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အများပင်ရောက်ပေါက် လာကြ၏ဟု ဆိုသည်။ နိဒ္ဒေသကျမ်းတွင်လည်း -

လင်္ကာဒီပဇမ္ပဒီပဝါသီနံ သောတုဇနာနံ ပရိယတ္တိံ ပရိယာပုဏန္တေန ဆပ္ပဇ္ဇောတိ
ဝိဿုတေန-ဟူ၍ ဆိုပါချေသည်။

ဤစကားရပ်တို့ကို ထောက်သော် ထူပါရုံဒါယကာ မင်းနရပတိကြီးလက်ထက် သီဟိုဠ် ကျွန်းက ရဟန်းသံဃာတို့ မပြတ် ရောက်ပေါက်လျက် ရှိဟန်ရှိသည်။ ငါတို့တိုင်းနိုင်ငံများ ကလည်း သီဟိုဠ်ကျွန်းသို့ မပြတ်ကူးသန်းလျက် စာပေသင်ကြား၍ နေဟန်ရှိသည်။ အရှင် ဝရစက္ကပါလလည်း သီဟိုဠ်ကျွန်းသို့ ကူး၍ စာပေသင်ကြောင်းကို ဇာတ်ပေါင်း၌ -

ဝရစက္က၊ ပါလဟူသည်၊ အမည်လိုက်လျော၊ ခံထိုက်သောဟု၊ ဆဘောထင်ပြု၊ သုပိနဋ္ဌ၊
ကမ္မရှေ့ညွှန်၊ နတ်တို့ဖန်သား၊ နွဲ့ဝှန်သိမ္ပျော်၊ ငါ့နောင်တော်လည်း၊ တစ်ခေါ်စလောက်၊
ပုဂ္ဂိုလ်မြောက်၍၊ လှိုင်ပေါက်ကြေညာ၊ အဝှန်ဝါသား၊ ဆရာကောင်းချည်း၊ ပေးသည့်နည်း
တိမိုးဖျားထိမ္ပ၊ အကျီအခဲ၊ နှလုံးထဲဝယ်၊ အမြဲဆည်းပူး၊ အထူးထူးသား၊ ကျေးဇူးချင်းတ၊
ပြည့်စုံလှလျက်၊ မူလသိန်းသိဋ္ဌ၊ မြတ်သည့် နိယံဖြင့်၊ မဂ်ဖိုလ်ပစ္စည်း၊ တယောက်ထည်းသာ၊
စူးစူးရှာသာ၊ သမ္ဘာရင့်ညောင်း၊ ဗောဓိလောင်းတိ။ ။ဟူ၍လည်းကောင်း။

ဘူရိဒတ်လင်္ကာရတွင်လည်း - ကျေးဇူးဟူသည်၊ ရောင်ဖြူပဝန်း၊ သော်တာထွန်းသို့၊ တကျွန်း
သိန်းသိဋ္ဌ၊ မညိုပြန်ခေါက်၊ ရောက်တုံပြီးမှ၊ ရပ်သီးခန်းဝါ၊ ကြေညာသောနှင့်၊ ရတနာပုရ၊
လောကသေဋ္ဌနင်း၊ မင်းတို့တကာ၊ ရှိသေရာဖြင့်၊ သာသနာငါးထောင်၊ ထမ်းဆောင်နေတိုင်း၊
ကြီးနယ်ဆိုင်းသား၊ စစ်ကိုင်းဟူသည်၊ ရွှေပြည်မြောက်ပါး၊ မြိုင်တောဖျားဝယ်၊ တရားဓမ္မလျော်၊
ကုသိုလ်ပျော်သည်၊ သူတော်ထေရ်ကောင်း၊ ဗောဓိလောင်း၏၊ အပေါင်းထင်ရှား၊ တပည့်များ

တောင်၊ တွက်ကျုံးဝင်သာ၊ မည်ပင်ရဋ္ဌ၊ သာရဒေဝစင်၊ ဆယ့်ခြောက်နှစ်လျှင်၊ တက်သစ်အရွယ်၊ လူငယ်သော်ကား” ဟူ၍လည်းကောင်း၊

စပ်တော်မူသောကြောင့်၊ နောင်တော်ဖြစ်သော ဆရာစက္ကပါလသည် သီဟိုဠ်ကျွန်းသို့ ကူး၍ စာပေသင်ကြောင်းကို သိသာသည်။ အရှင်ရဋ္ဌသာရသည် နောင်တော်ထံ စာသင်၍ အခြေရမှ တပါးသီဟိုဠ်က ပြန်ရောက်သော ဆရာတို့ထံသင်၍၊ တတ်မြောက်သောပုဂ္ဂိုလ်ကြီး မသေရံကြီးတို့တွင် သင်ပြန်ကြောင်းကိုလည်း ဇာတ်ပေါင်းပျို့၌-

ရဋ္ဌသာရ၊ လဒ္ဒသရော၊ နန္ဒတ္ထခေါ်သာ၊ သူတော်သွေရည်၊ ငါတုံသည်လည်း၊ ပြောင့်ကြည်သဒ္ဓါ၊ နောင်ဆရာလျှင်၊ သမ္ဘာရဋ္ဌလှည့်၊ ညီတပည့်ဟု၊ မပြည့်ပေါ်ငင်၊ တဝမ်းတွင်က၊ ချစ်ချင်တမူ၊ မဟူစသာ၊ နည်းနာသင်ထွေ၊ အခြေရမြောက်၊ ကြံ့ကြံ့ထောက်၍၊ ပြန်ရောက်သိန်းသိဋ္ဌ၊ ကျေးဇူးကိုသား၊ ပုဂ္ဂိုလ်မည်သီး၊ ထေရ်ဘုန်းကြီးဝယ်၊ မိုးခဲလက်လွတ်၊ ကြွင်းမဲ့တတ်သား၊ ထေမြရ်တို့ထံ၊ ထုံးစံရမီ၊ အပြည့်ကျိလျက် ဟူ၍လည်းကောင်း။

ဟတ္ထိပါပတွင်လည်း-

စစ်ကိုင်းချောက်၌၊ မပျောက်အာပတ်၊ ပိဋကတ်တတ်စွာ။ သုဒ္ဓါစာရ၊ သီလဂုဏဝန်၊ ထေရ်မှန်ပုဂ္ဂိုလ်၊ သိန်းသိဋ္ဌရောက်ကြီး၊ သံဃာထီးကို၊ ယှဉ်မိုးငြမ်းထောက်၊ ထိပ်ထက်ဆောက်မှ။ ဟူ၍လည်းကောင်း စပ်တော်မူသည်။

ယှဉ်မိုးဟူသည်ကား - သံဃာထီးကိုမှီဝဲဆည်းကပ်သည်။ ငြမ်းထောက်ဟူသည်ကား လက်ထောက်လည်သည် ဟူလိုသည်။ ထိပ်ထက်ဆောက်ဟူသည်ကား၊ ထိုသိန်းသိဋ္ဌရောက်ဆရာ၏ ငြမ်းလက်ထောက် ဆရာကို ထိပ်ထက်တင်၏ ဟူလိုသည်။ ထိပ်ဦး၌ တင်သော ပန်းကို ဦးဆောက်ပန်း ဆိုဘိသကဲ့သို့၊ ထိပ်ထက်ဆောက် ဆိုသည်ကား ထိပ်ထက်တင်၏ ဟူလိုသည် ဤအရာတွင် အချို့ဆရာတို့လည်း သံဃာထီးကို၊ ဆီးမီးဉာဏ်ထောက်၊ ထိပ်ထက် ဆောက်မှ ဟူသည်ကား။ ပထမသိန်းသိဋ္ဌရောက် ဆရာကြီးကိုပင် ယှဉ်တဲ၍ ဉာဏ်တည်းဟူသော ဆီမီးတောက်ကို ထိပ်ထက်ဆောက် သည်ဟူ၍လည်း ယူကြ၏။

အရှင်မာဘာရဋ္ဌသာရတို့လက်ထက် ငါဘို့တိုင်းနိုင်ငံကလည်း ကူးသွား၍ သိန်းသိဋ္ဌကျွန်းမှာ စာပေသင်ကြ၏ ၊ သိန်းသိဋ္ဌကျွန်းကလည်း ကူးလာ၍ စာပေသင်ကြ၏။ အရှင်မဟာရဋ္ဌသာရတို့ ကျေးဇူးအရည်အသွား ဂုဏ်သတင်းကိုလည်း သိန်းသိဋ္ဌကျွန်းမှာ ပြောဟောပြသကြ၍ အလွန်ကျော်စော ထင်ရှားလေ၏ဟုဆိုသည်။

ဟတ္ထိပါလပျို့ နိဂုံးတွင်လည်း-

ကံကျေးဝတ္ထု၊ ဤကျမ်းပြုသား၊ ဂရုမြောက်ရည်၊ မဟာထေရ်ကို၊ မြန်ပြည်မဆန်၊ ကျော်နှံသတင်း၊ သိန်းသိဋ္ဌချင်းသည်၊ မည်ရင်းအဘယ်သညာနည်း။ ဟုအစပ်ရှိသည်။

ရာဇဝင်တွင်လည်း ထူပါရုံ ဒါယကာမင်း နရပတိကြီးလက်ထက် တကြိမ်။ ရတနာမြစည်းခုံ ဒါယကာမင်းကြီး မဟာသီဟသူရ လက်ထက်လည်း တကြိမ်။ ရာဇဗလ စိတ္တဒူတ

ရာဇတမန်တို့ကို စေလွှတ်၍ သိန်းသိင်္ဃကျန်း စွယ်တော် စက်တော်ရာ မဟာဇေတီ မဟာ-
ဗောဓိတို့ကို အလှူတော်သွား၍ လှူရကြောင်းကို နှစ်ကြိမ်ပင်ဆိုသည်။

ပုဂံမြို့ ဆပွဒေါသဥမင်၌ သီတင်းသုံးနေသော ကျမ်းပြုဆရာ အရှင်သဒ္ဓမ္မဇောတိပါလ
ဆရာသည် သီဟိုဠ် ကျန်းကို ကူးလေသည်ကာလ သာသနာတော် တထောင့်ကိုးရားကိုးဆယ်
တွင် အရိမဒ္ဓနာပြည်မှ ကူးသွားကြောင်းကို သုတ္တနိဒ္ဓေသစသောကျမ်းတို့၌ -

ပုဏ္ဏေ ဒသေ နဝ နဝတိ ဂုဏေ စ ဝသေ ဝသေ သဟဿဂဏနေ ဝိနနိဗျတမှာ -

စသည်ဖြင့်ဆိုသည်။ ထိုသာသနာတော်တထောင့်ကိုးရားကိုးဆယ်တွင် ခွေအဋ္ဌကေကောဖြင့်
နုတ်သည်ရှိသော် သက္ကရာဇ် ရှစ်ရာ့ရှစ်ခု အကြွင်းရသည်။ ထိုရှစ်ရာ့ရှစ်ခုသည် ထူပါရုံ
ဒါယကာမင်း နရပတိရွှေနန်းတက်၍ နန်းစံလေးနှစ် ထူပါရုံတည်ဆဲ နှစ်နှစ်တွင်းတွင်ပင်
အတွက်ရသည်။ မင်းနရပတိကြီးသည်ကား သက္ကရာဇ် ရှစ်ရာ့လေးခုတွင် နန်းတက်သည်။
သက္ကရာဇ် ရှစ်ရာ့ခြောက်ခု တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း တဆယ့်သုံးရက် သောကြာနေ့ နေဝန်း
ထွက်သည်နှင့်တပြိုင်နက် မိသ၌ စန်း ဖာဟု၊ မေထုန်၌စနေ၊ ကရကင်၌ ကြာသပတေး၊
တူ၌တနင်္ဂနွေ ဗုဒ္ဓဟူး သောကြာ လင်္ဂ၊ ခန့်၌အင်္ဂါ၊ ထိုအခါ၌ ထူပါရုံကို တည်တော်မူသည်။
ယင်းသို့ဖြစ်၍ နန်းတက်၍ နန်းစံလေးနှစ် ထူပါရုံတည်၍ နှစ်နှစ်ခန့်တွင် အတွက်ရသည်။

ထို့ကြောင့် မိုးညှင်းမင်းတရား ၎င်းသားတော် မင်းရဲကျော်စွာ ညီတော်မင်းနရပတိကြီး
သားတော်မင်းကြီး မဟာသီဟသူရတို့လက်ထက် သီဟိုဠ်ကျန်းကငါတို့တိုင်းပြည်သို့ရောက်လာ
ကုန်သည်လည်း အများပင်ဖြစ်သည်။ ငါတို့တိုင်းပြည် နိုင်ငံကလည်း သီဟိုဠ်ကျန်းသို့
သွားကြသည်လည်း အများပင်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ကူးလာကြသောကာလ ပင့်ဆောင်ခဲ့၍
အမြှောင် ပြန်သည်ရှိရာသည်။

ထို့ကားအရပ်ရပ်ဘို့ကို သောက်၍ မိုးညှင်းမင်းတရား သားတော် မင်းရဲကျော်စွာ
ညီတော်မင်းနရပတိကြီးသားတော်မင်းကြီးမဟာသီဟသူရတို့ လက်ထက်လည်းဒက္ခိဏသာခါ
မဟာဗေဓိသား ရုပ်တုတော်တို့ ရောက်လာ၏ ဟု ယူသော်လည်း မှန်ရာသည်ပင်
ဖြစ်တော့သည်။ မုချကား မှန်၏ဟူ၍ မဆိုနိုင်၊ ငါတို့သည် အသက်အရွယ်လည်း ငယ်သည်၊
အစီအစဉ်ကိုလည်း မမီလှက်၊ ဗဟုသုတ အကြားအမြင်လည်း နည်းသည်၊ စာဟောင်း
ထုံးဟောင်းများကိုလည်း စုံစုံစေ့စေ့ မတွေ့ရ၊ အစဉ်မီသော အသက် သိက္ခာကြီးသော
ဗဟုသုတ ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့သာလျှင် အမှန်အကန် သိတန်ရာသည်။

သို့ရာတွင် ငါတို့အယူသော်ကား ထိုစကားသည် မှန်သည်ဖြစ်စေ မမှန်သည်ဖြစ်စေ
ဒက္ခိဏသာခါ မဟာဗေဓိသား မှန်သည်ဖြစ်စေ၊ မမှန်သည်ဖြစ်စေ၊ ငါတို့တိုင်းနိုင်ငံ၌ရှိသော
ဂါမပူဇိတ ရွာပူဇော်သော။ နိဂမပူဇိတ နိဂုံးပူဇော်သော။ နဂရပူဇိတ၊ မြို့ပူဇော်သော။ ရဋ္ဌ-
ပူဇိတ၊ ဟိုင်းပြည်ပူဇော်သော။ စေတီယရုက္ခ၊ စေတီသစ်ပင်ဟူ၍မှတ်သော ဗောဓိပင်
မှန် သည်ဖြစ်စေ မမှန်သည်ဖြစ်စေ စန္ဒာ ကူး သရက္ခန် မှန်သည်ဖြစ်စေ မမှန်သည်ဖြစ်စေ ကျန်း၊

ယမနေ၊ ရေသဖန်း၊ သစ်သင်္ကန်း၊ ကရင်စသော သစ်ထူးသစ်မြတ် မှန်သည်ဖြစ်စေ မမှန်သည် ဖြစ်စေ အရှည်ခိုင်ခံ့ သန့်ပြန်ချောမွတ်သော သစ်ဟူသမျှကို အစွမ်းအလျောက် လျှောက်ပတ် တင့်တယ်စွာ ထုလုပ်ရလျှင် ဗုဒ္ဓရူပ ဗုဒ္ဓပဋိမာ ဗုဒ္ဓဗိမ္ဗ ဗုဒ္ဓသဒိသချည်းပင် ဖြစ်တော့သည်။

ဗုဒ္ဓရူပ ဗုဒ္ဓပဋိမာ ဗုဒ္ဓဗိမ္ဗ ဗုဒ္ဓသဒိသ ဖြစ်ကလည်း ဥဒ္ဓိဿက စေတီချည်းပင်ဖြစ်တော့သည်။ ဥဒ္ဓိဿကစေတီ ဖြစ်ကလည်း ကိုးကွယ် ပူဇော်လေသမျှသော နတ်သူဒေဝေါင်းတို့သည် ပစ္စုပ္ပန်၌လည်းကောင်း၊ သံသရာ၌လည်းကောင်း လူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာ နှစ်ပါးကိုရ၍ အဆုံး၌ ဝိမုတ္တိရသကို ရကြမည်ချည်း ဖြစ်တော့သည်။ ဝိမုတ္တိရသကို ရကြလျှင်လည်း ပြုအပ် ပြီးသော ကိစ္စရှိလေတော့သည်ဟု နှလုံးပိုက်ယူမိသည်ဖြစ်၍ ဒက္ခိဏသာခါ ရုပ်တု မှန်သည် မမှန်သည်တို့ကို အထူးမစိစစ်လိုပြီဟု အထင်ရှိပေသည်။

ဤသို့လျှင် ရုပ်တုတော်တို့ကို ဒက္ခိဏသာခါ ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသည်ကား ဖြစ်ရင်းဗောဓိပင်ကို စွဲ၍ ခေါ်ဝေါ်လေသည်။

၁၀၂-ပုစ္ဆာ။ ။အနဝတတ်အိုင်ဝယ် တောင်ငါးလုံးတို့သည် အဘယ်ကနေသည် ကိုလည်း သိလိုပါသည်။

၁၀၂-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။အနဝတတ်အိုင်ဝယ် တောင်ငါးလုံးနေဟန်ကို သိလိုပါသည်ဟူရာ၌- ကပ္ပသာရတွင် ကေလာသတောင်သည် အနောက်မြောက်ယွန်း၌ တည်၏။ သုဒဿန တောင်သည် အရှေ့မြောက်ယွန်း၌ တည်၏။ စိတြတောင်သည် အရှေ့တောင်ယွန်း၌ တည်၏။ ကာဠာဂိရိတောင်သည် တောင်တူရှု၌ တည်၏။ ဂန္ဓမာဒနတောင်သည် အနောက်တောင်ယွန်း၌ တည်၏။ အဝန်းအစောက်အမျှစီအားဖြင့် ငါးလုံးသောတောင်တို့သည် အနဝတတ်အိုင်ကို လည်၍ တည်၏။ အနဝတတ်အိုင် အရှေ့မျက်နှာမှ ရေသည် အရှေ့မျက်နှာ စိတြတောင်ယံကို ထွင်း၍ ထွက်သည်။ အနောက်မျက်နှာမှ ရေသည် ဂန္ဓမာဒနတောင်ယံကို ထွင်း၍ ထွက်သည်။ မြောက်မျက်နှာမှ ရေသည် သုဒဿနတောင်ကို ထွင်း၍ ထွက်သည်။ တောင်မျက်နှာမှ ရေသည် ကာဠာဂိရိတောင်ကို ထွင်း၍ထွက်သည်ဟူ၍ တောင်နေရာ ပြန်လေးရပ်တို့သည် တောင်လေးလုံးကို ထွင်း၍ထွက်ဟန်တို့ကို ကပ္ပသာရတွင် ဆိုသည်။

၁၀၃-ပုစ္ဆာ။ ။ဘုရားသခင် မယ်တော်ဖြစ်သော သီရိမဟာမာယာဒေဝီသည် ဘုရားငါးဆူ မယ်တော်ခံရလတ္တံ့ ဟု ပြောဆိုကြပါသည်။ ဘုရားငါးဆူ မယ်တော် ခံရမည်မှန်လျှင်လည်း မေတ္တေယျဘုရားသခင် မယ်တော်ဖြစ်ရပြန်ဦးမည်။ မေတ္တေယျ ဘုရားသခင်မယ်တော် ဖြစ်ပြန်ကလည်း လူ့ပြည်၌ ပဋိသန္ဓေနေပြန်ရဦးမည်။ နေပြန် ရကလည်း ဥဒ္ဓံသောတ သောတာပန်ဖြစ်၍ အထက်ဘုံသို့တက်ရမည် ဆိုသောစကား တို့ မညီနိုင်ရာသော သဘောရှိခဲ့ရာပါသည်။ ဘုရားငါးဆူမယ်တော်ဖြစ်မည် မဖြစ်

မည်တချက်။ ဥဒ္ဓံသောတ သောတာပန် မှန်မည် မမှန်မည် တချက်။ ဤနှစ်ချက် ကိုလည်း ခြားနား၍ သိလိုပါသည်။

သက္ကရာဇ် ၁၁၇၂-ခု၊ တော်သလင်းလဆန်း ၁-ရက်၊ တနင်းလာနေ့။ မုံရွာ သီရိမာလာက လျှောက်လာရာတွင် ဖြေဆိုလိုက်သည်ကား။

၁၀၃-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။မယ်တော်မာယာဒေဝီသည် ဘုရားငါးဆူ၏ မယ်တော်ဖြစ်သင့် မဖြစ်သင့်ကို မေးရာ၌-

ရှေးဘုရားတဆူ၏ မယ်တော်ဖြစ်ပြီးသော သူတို့သည် နောက်ဘုရားတဆူ၏ မယ် တော် မဖြစ်သင့်ပြီဟု မှတ်သင့်သည်။ မှတ်သင့်ကြောင်းကား ဗုဒ္ဓဝင်ပါဠိတော်၌-

ဗြာဟ္မဏော အဂ္ဂိဒတ္တော စ၊ အာသိ ဗုဒ္ဓဿ သော ပိတာ။

ဝိသာခါ နာမ ဇနိကာ၊ ကကုသန္ဓဿ မဟေသိနော။

ဗြာဟ္မဏော ယညဒတ္တော မ၊ အာသိ ဗုဒ္ဓဿ သော ပိတာ။

ဥတ္တရာ နာမ ဇနိကာ၊ ကောဏာဂမနဿ သတ္ထုနော။

ဗြာဟ္မဏော ဗြဟ္မဒတ္တော စ၊ အာသိ ဗုဒ္ဓဿ သော ပိတာ။

ဓနဝတီ နာမ ဇနိကာ၊ ကဿပဿ မဟေသိနော။

ဟုလာသည်။ ကကုသန်မြတ်စွာဘုရား၏ ခမည်းတော် ပုဏ္ဏားမျိုး အဂ္ဂိဒတ္တ၊ မယ်တော် ကား ဝိသာခါ။

ကောဏာဂုံမြတ်စွာဘုရား၏ ခမည်းတော် ပုဏ္ဏားမျိုး ယညဒတ္တ၊ မယ်တော်ကား ဥတ္တရာ။

ကဿပမြတ်စွာဘုရား၏ ခမည်းတော် ပုဏ္ဏားမျိုး ဗြဟ္မဒတ္တ၊ မယ်တော်ကား ဓနဝတီ အမည်တွင်သည်ဟု ဆိုသည်။

ဤသို့အမည်နာမ အသီးအသီး ခမည်းတော် မယ်တော်တို့ကို ဆိုသည်။ ဘုရားတဆူ ကိန်းပြီးသော မယ်တော် ဝမ်းတိုက်သည်လည်း စေတီကိန်းသော ကုဋ်တိုက်နှင့် တူသည်။ တပါးသောသူတို့ သုံးဆောင်ခြင်းငှာ မဆိုက်ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် သုတ်မဟာဝါ အဋ္ဌကထာ မဟာပဒါနသုတ်အဖွင့်တွင်-

ဗောဓိသတ္တေန ဝသိတဋ္ဌာနဉ္စ စေတိယသဒိသံ ဟောတိ၊ န အညေသံ ပရိဘောဂါရဟံ။
ဟုဆိုသည်နှင့်အညီ။

ကကုသန်ဘုရား ကိန်းပြီးသော စေတီတိုက်သည် ကောဏာဂုံ ကဿပဘုရား စသည်တို့၏ ကိန်းဝပ်ရာမဟုတ် မှတ်ရာသည်။ ဤသို့ယုတ္တိအားဖြင့်လည်း မှတ်ရာသည်။

တကြောင်းမှာလည်း— ဣတော ကေနုတိကပ္ပေ ဝိပဿီ နာမ သတ္တာ လောကေ ဥဒပါဒီ။ တသ္မိံ ဗဒ္ဒုမတိနဂရံ နိဿာယ ခေမေ မိဂဒါယေ ဝိဟရန္တော။ အစရှိသည်ဖြင့် ဝေဿန္တရာ ဇာတ်၌လာသည်။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။ဤကမ္ဘာမှ ပြန်၍ရေသော် ကိုးဆယ့်တကမ္ဘာထက်၌ ဝိပဿိ
 ဘုရားသခင်သည် ဗန္ဓုမတီပြည်ကိုမှီ၍ ခေမာမည်သော ဘေးမဲ့တော၌ နေတော်မူစဉ်
 တယောက်သောမင်းသည် ဗန္ဓုမမင်းအား အဖိုးများစွာ ထိုက်သော စန္ဒကူးနှစ်နှင့်တကွ
 တသိန်းထိုက်သော ရွှေပန်းခိုင်ကို ဆက်၏။ ဗန္ဓုမမင်းသည် စန္ဒကူးနှစ်ကို သမီးအကြီးအား
 ပေး၏။ ရွှေပန်းခိုင်ကို သမီးအငယ်အား ပေး၏။ နှစ်ယောက်သော မင်းသမီးတို့သည် ငါတို့
 ကိုယ်တိုင် မဆင်ပြီ မြတ်စွာဘုရားကို ပူဇော်အံ့ဟုကြံ၍ သမီးအကြီးသည် စန္ဒကူးနှစ်ကို
 သိမ်မွေ့ လှစွာ အမှုန်ပြု၍ ရွှေကြုတ်တွင်သွင်း၍ သမီးအငယ်သည် ရွှေပန်းခိုင်ကို ရင်လွမ်း
 တန်ဆာပြု၍ ရွှေကြုတ်တွင်သွင်း၍ ကျောင်းတော် သို့သွားပြီး ပျင် သမီးအကြီးသည် စန္ဒကူး
 မှုန်ဖြင့် မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်တော်ကို ပူဇော်၏။ ကြွင်းသောအမှုန်တို့ကို ဂန္ဓကုဋ်၌ကြဲ၍
 အရှင်ဘုရား နောင်သောအခါ ကိုယ်တော်ကဲ့သို့သော ဘုရားသခင်၏ အမိဖြစ်ရပါလင့်၏ဟု
 ယုတောင်း၏။

ညီမငယ်သည်လည်း ဘုရားသခင် ကိုယ်တော်ကို ရွှေပန်းဖြင့် ပြုအပ်သော ရင်လွမ်း
 ဖြင့် ပူဇော်၍ အရှင်ဘုရား နောင်သောအခါ နိဗ္ဗာန်မရမီ ကာလပတ်လုံး ဤတန်ဆာ
 သည် အကျွန်ုပ်ကိုယ်မှ မကွာသည်သာ ဖြစ်စေသောဟု ဆုပန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည်
 လည်း ထိုပူတို့အား အနုမောဒနာကို ပြုဘော်မူ၏။ ထိုနှစ်ယောက်သောသူတို့သည် အသက်
 ထက်ဆုံး တည်၍ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုနှစ်ယောက်တို့တွင် သမီးအကြီးသည် နတ်ပြည်
 လူ့ပြည် လူးလာစုန်ဆန် ခံစား၍ ကိုးဆယ့်တကမ္ဘာ၏အဆုံး၌ ငါဘုရားသခင် မယ်တော်
 မဟာမာယာဒေဝီ ဖြစ်လာ၏။

သမီးအငယ်သည်ကား ထို့အဘူ ကျင်လည်ခဲ့ပြီး၍ ကဿပမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်
 ကိကီမင်း၏ သမီးဖြစ်လာ၏။ ပန်းချီ ဆေးရုပ်ဖြင့် ရေးဘိသကဲ့သို့ ရင်လွမ်းပန်းဖြင့်
 တန်ဆာဆင်ရသောကြောင့် ဥရစ္ဆဒါ အမည်ရှိ၏။ တဆယ့်ခြောက်နှစ်မြောက်သောကာလ
 ကဿပ မြတ်စွာဘုရား၏ ဆွမ်းအနုမောဒနာ တရားတော်မြတ်ကို နာရ၍ သောတာပတ္တိ
 ဖိုလ်၌ တည်လေ၏။ နောင်သောအခါ ဆွမ်းအနုမောဒနာကိုပင် နာစဉ် အဖသည်
 သောတာပတ္တိဖိုလ်၌ တည်သောနေ့၌ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ရောက်၍ ရဟန်းပြု၍ ပရိနိဗ္ဗာန်
 ယူလေ၏။

ကိကီမင်းကြီးအား တပါးကုန်သော သမီးခုနစ်ယောက်တို့ကိုလည်းရ၏-
 သမဏီ သမဏဂုတ္တာ စ၊ ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုဒါယိကာ။
 ဓမ္မာစေဝ သုဓမ္မာ စ၊ သံသဒါယီ စ သတ္တမီတိ။
 ခေမာ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ စ၊ ပဋ္ဌာစာရီ စ ဂေါတမီ။
 ဓမ္မဒိန္နာ မဟာမာယာ၊ ဝိသာခါတိ စ သတ္တမီတိ။

ထိုသမီးခုနစ်ယောက်တို့တွင် သမကီသည် ယခုအခါ ခေမာဖြစ်လာ၏။ သမဏဂုတ္တာ သည် ဥပ္ပလင်္ဂဖြစ်၏။ ဆိက္ခာနီသည် ပဋ္ဌာစင်ဒါ၊ ဘိက္ခုဒါယိကာသည် ဂေါတမီ၊ ဓမ္မာ သည် ဓမ္မဒိန္နာ၊ သုဓမ္မာသည် မဟာမာယာ၊ သံသဒါယိသည် ဝိသာခါဖြစ်လာ၏။

ကဿပဘုရားလက်ထက် သုဓမ္မာသည် ဝိပဿီဘုရားလက်ထက် စန္ဒကူးမှန်ဖြင့် ပူဇော် ခဲ့ဖူးလောကြောင့် ဝေဿန္တရုဇင်း မယ်တော် စန္ဒကူးနီဖြင့် လိမ်းကျလျက် တည်သော ဖုဿတီမိဖုရားပင်တည်း။ ဖုဿတီမိဖုရားသည် ငါထို့ဘုရားလက်ထက် မယ်တော်မာယာ ပင်တည်းဟု ဝေဿန္တရုဇာတ်တွင်ဆိုသည်။ ဤသို့လာသော သာဓကဋ္ဌလည်း မယ်တော် မာယာအလောင်းသည် ကဿပဘုရားမယ်တော် ဖြစ်၍ ညီဖွန်အံ့။ ဘုရားမယ်တော်ထို့ သည် ဘုရားအလောင်းကိုဖွား၍ ခုနစ်ရက်လည်ရုံမျှသာတည်၍ တုသိသာနတ်ပြည်မှာ ဖြစ်မြဲဆိုသည်။ တုသိသာနတ်ပြည်မှာသာ ရှိလေရာသည်။

မယ်တော်မာယာအလောင်းကား ကိကီမင်းကြီးသမီးဟွင် မြောက်ယောက်မြောက် ငြစ်သော သုဓမ္မာဖြစ်သည်ဆိုသည်။ ယင်းသို့ အာဂုံသာဓကနှင့် ယောက်သော်လည်း မသင့် ဖြစ်ပြန်သည်။ တုသိသာနတ်ပြည်မှာ ဖြစ်သည်မှန်၏။ ကမ္မက္ခယစသည်တို့တွင် ဂပီးပီး ကြိတ်၍ စုတေခွဲပြီးလျှင် လူ့ပြည်မှာ ဖြစ်ပြန်လေအံ့လောဟူအံ့။ ပါရမီသမ္ဘာရနှင့် အလွန် ပြည့်စုံသော ကဿပမယ်တော်ဖြစ်သောနတ်သည် ကမ္မက္ခယစသော စုတေခြင်းဖြင့် လည်း မစုတေရာ။

မဟာဝင်ကျမ်း၊ ထူပဝင်ကျမ်းတို့တွင်လည်း သိက္ခိန္ဒကျမ်း၌ ကာကဝဏ္ဏမင်းသည် မေတ္တေ ယျဘုရားခမည်းတော် သုဗြဟ္မာ၊ မိဖုရား ဝိဘာရဒဒဝီသည် မယ်တော်ဗြဟ္မာဘီ၊ သားကြီး ဒုဋ္ဌဂါမဏိမင်းကြီးသည် လက်ယာရံ၊ သားတော်အငယ် သဒ္ဓါတိဿသည် လက်ဝဲရံ၊ ဒုဋ္ဌ ဂါမဏိမင်းကြီး၏ မိဖုရားကြီး အနုဋ္ဌာဒဒဝီသည် မေတ္တေယျဘုရားမောင်း၏ အဂ္ဂမဟေသီ၊ သာလိမင်းသားသည် ဘုရားသားတော်၊ မင်း၏ဘဏ္ဍာစိုးသစ်မစွသည် အလုပ်အကျွေး ယောဟျား၊ ထူပဝင်တွင် ထိုအမတ်၏ မသားသည် အလုပ်အကျွေးမိန်းမ၊ မဟာဝင်တွင် ဗုဒ္ဓမောင်၏သမီးသည် အလုပ်အကျွေးမိန်းမဖြစ်အံ့ဟူ၍ အမည် အမျိုး အခြားသီးသန့်၍ ဆိုသည်။

ဝေ တေ သဗ္ဗေပိ ကတောဓိကာရာ ဖေတုသဗ္ဗန္တာ မေတ္တေယျဿ ဘဂဝတော ဥပ္ပန္နိ ကာလေ တဿ သန္တိကေ မွေ သုတ္တာ ဒုက္ခဿန္တိ ကင်္ဂဿန္တိ။ အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန ဓေတုပဝ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ။

လိ ဝုတ္တိဿ သိ ဝိဝင် ဂျိဒေသာ သုကောင်းခြင်း ရှိ ကုန်၏။ အကြောင်းနှင့် ပြည့်စုံကုန်၏။ မေတ္တေယျကတော၌ တထူးနာ၍ ဒုက္ခ၏အ ဓက ပြုကုန်လတ္တံ့။ အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန ဝာသ်ဖြင့် ရှိနိဗ္ဗာန် ပြုကုန်လတ္တံ့ဟူ၍ ထူပဝင်တွင် ဆိုသည်။ မယ်တော်မာယာပင် တဖန် ဖြစ်လာပြန် ဟူ၍ မဆိုမလော။ ကရံကခုဒေသာ ဟူ၍ တွင်မှားသော်လည်း ချေးဘုရားတို့

မယ်တော်သည် နောက်ဘုရားတဆူအမိ ဖြစ်ပြန်ရသည်ဟုမရှိ။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အနာဂတံသညာဏ် အဖွင့်တွင် -

အနာဂတေ မေတ္တေယျော နာမ ဘဂဝါ ဥဒ္ဓန္ဓိဿတိ။ သုဗြဟ္မာ နာမဿ ဗြာဟ္မဏော၊ ပိတာ ဘဝိဿတိ။ ဗြဟ္မဝတိ နာမ ဗြာဟ္မဏိ မာတာတိ။

ဟူ၍ အဖကား သုဗြဟ္မာ ပုဏ္ဏား။ အမိကား ဗြဟ္မဝတိ ပုဏ္ဏားမဖြစ်မည်ဟူ၍သာ ဆိုသည်။ မယ်တော်မာယာကပင် ဖြစ်မည်ဟူ၍ အထူးမဆုံဖြစ်၍ အရာမဟုတ်သည်၌ ကူးသန်း ၍ မကြံမမေးအပ်၊ မပြောအပ်သော အရာဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ကကုသန် ကောဏာဂုံ ကဿပဘုရားတို့၏ မယ်တော် ဖြစ်ဖူးလေပြီဟု ယူသော သံသယကို ပယ်အပ်၏။ မေတ္တေယျဘုရားသခင်၏ မယ်တော်ဖြစ်လတ္တံ့ ဟု ယူသော ဝိမတိကိုလည်း ပယ်အပ်၏။

တချက်လည်း - မယ်တော်မာယာဒေဝီကိုပင် ဥဒ္ဓန္ဓိသောတ သောတာပန်ဟူသော မနသိ- ကာရနှင့် မေးသည်။ မေးသောအလိုကား။ ဥဒ္ဓန္ဓိသောတဆိုသည်ကား သောတာပန်ဖြစ် သည်။ သောတာပန်ဆိုသည်ကား ဥဒ္ဓန္ဓိသောတဖြစ်သည်ဟု ထင်မှတ်မိသော မနသိကာရ ရှေးရှိသည်။ ဤအရာလည်း မဟုတ်ပင်ဖြစ်၍ ဤမနသိကာရကိုလည်း ပယ်အပ်သည်။ ပယ် ရာသော အကြောင်းကား - သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း ဥဒ္ဓန္ဓိသောတမဟုတ်၊ ဥဒ္ဓန္ဓိ- သောတ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း သောတာပန်မဟုတ် ဖြစ်သည်။

သောတာပန်မျိုးကား -

သတ္တက္ခတ္တု ပရဒေဝါ၊ ဣဓေကဇ္ဇော ပုဂ္ဂလော တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ သောတာ- ပဇ္ဇော ဟောတိ။ စသည်ဖြင့်လည်းကောင်း။

ကောလံကောလော၊ ဣဓေကဇ္ဇော ပုဂ္ဂလော တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ သောတာ- ပဇ္ဇော ဟောတိ။ စသည်ဖြင့်လည်းကောင်း။

ကေဗီဇီ၊ ဣဓေကဇ္ဇော ပုဂ္ဂလော တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ သောတာပဇ္ဇော ဟောတိ။ စသည်ဖြင့်လည်းကောင်း။

သံယောဇဉ် သုံးပါးကို ပယ်နိုင်သော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။

၁။ သတ္တက္ခတ္တု။ ၂။ ကောလံကောလ။ ၃။ ကေဗီဇီဟု သုံးပါး ကဲ့ပြားကြောင်းကို ပုဂ္ဂလပညတ်ကျမ်းတွင် ဆိုသည်။ ဥဒ္ဓန္ဓိသောတပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ မဆို။ ထို့ကြောင့် သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဥဒ္ဓန္ဓိသောတမဟုတ်ဟု မှတ်ရာသည်။

သကဒါဂါမ်သို့ ရောက်သောကာလလည်း -

ကတမော ပုဂ္ဂလော သကဒါဂါမီ။ ဣဓေကဇ္ဇော ပုဂ္ဂလော တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ရာဂ ဒေါသ မောဟာနံ တနုတ္တာ သကဒါဂါမီ ဟောတိ။

ဟု သံယောဇဉ်သုံးပါးကို ပယ်ကြောင်း၊ ရာဂ ဒေါသ မောဟတို့ကို ခေါင်းပါးစေကြောင်း၊ တကြိမ်သာ ဤကာမလောကသို့ လာမည့်အကြောင်းကို ဟောတော်မူသည်။

အနာဂါမ်သို့ ရောက်သောကာလကား -

- (၁) သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေ၏ အခြားမဲ့၌ ရဟန္တာဖြစ်သူလည်း တယောက်။
အသက်အလယ်ပိုင်းသို့ မရောက်မီ ရဟန္တာဖြစ်သူလည်း တယောက်။
အသက်အလယ်ပိုင်းသို့ ရောက်မှ ရဟန္တာဖြစ်သူလည်း တယောက်။
ဤသို့သုံးပါးပြားသော အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ ပုဂ္ဂိုလ်တယောက်။
- (၂) အသက်တမ်း အလယ်ပိုင်းကို လွန်၍လည်းကောင်း၊ အသက်အပိုင်းအဆုံးသို့ ရောက်၍လည်းကောင်း ရဟန္တာဖြစ်သော နှစ်ပါးအပြားရှိသော ဥပဟုစ္စပရိနိဗ္ဗာယီ ပုဂ္ဂိုလ်တယောက်။
- (၃) ပြင်းစွာလုံ့လ မပြုရသော ကိလေသပရိနိဗ္ဗာန်သို့ရောက်သော အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ ပုဂ္ဂိုလ်တယောက်။
- (၄) ပြင်းစွာ အားထုတ်၍ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သော သင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ ပုဂ္ဂိုလ်တယောက်။

ဤလေးရပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုပြုပြီးမှ ဥဒ္ဓံသောတကိုပြုလို၍ -

ကတမော ပုဂ္ဂလော ဥဒ္ဓံသောတော အကနိဋ္ဌဂါမီ။ ဣဓေကစောပုဂ္ဂလော ပဉ္စန္ဒံ သြဓမ္မာ-
ဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ သြပပါတိကော ဟောတံ။ပ။ အင်္ဂဟာ စုတော အတပံ
အာဂစ္ဆတိ။ အတပံ။ပ။ သုဒဿံ။ပ။ သုဒဿိံ။ပ။ အကနိဋ္ဌံ အာဂစ္ဆတိ။ အကနိဋ္ဌေ အရိယ-
မဂ္ဂံ သဉ္စနေတိ ဥပရိမာနံ သံယောဇနာနံ ပဟာနာယ။ အယံ ဝုစ္ဆတိ ပုဂ္ဂလော ဥဒ္ဓံသော တော
အကနိဋ္ဌဂါမီ။

ဟူ၍ အနာဂါမ်သို့ရောက်မှ ဥဒ္ဓံသောတ အကြောင်းကို အကျယ် ဟောတော်မူသည်။
ထို့ကြောင့် ဥဒ္ဓံသောတသည်လည်း သောတာပန်မဟုတ် မှတ်ရာသည်။ သောတာပန်
သည်လည်း ဥဒ္ဓံသောတပုဂ္ဂိုလ်မဟုတ် မှတ်ရာသည်။

ဥဒ္ဓံသောတတွင်လည်း -

- (၁) ဥဒ္ဓံသောတသာဖြစ်၍ အကနိဋ္ဌဂါမီ မဟုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တယောက်။
- (၂) အကနိဋ္ဌဂါမီသာဖြစ်၍ ဥဒ္ဓံသောတ မဟုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တယောက်။
- (၃) ဥဒ္ဓံသောတလည်းမဟုတ်၊ အကနိဋ္ဌဂါမီလည်း မဟုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တယောက်။
- (၄) ဥဒ္ဓံသောတလည်းဖြစ် အကနိဋ္ဌဂါမီလည်းဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တယောက်။ ။ ဟူ၍
လေးပါးအပြားရှိ၏။

ထိုလေးပါးတို့တွင် -

- (၁) အဝိဟာဘုံမှသည် သုဒဿိဘုံတိုင်အောင် တက်၍ ရဟန္တာဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် အထက်သို့တက်သော တဏှာအယဉ် ဝဋ်အယဉ် ရှိသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ အထက်သို့သွား၍ ရအပ်သော မဂ်ရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဥဒ္ဓံသောတမည် သည်၊ အကနိဋ္ဌဂါမိသာမမည်။
- (၂) အကနိဋ္ဌဘုံ၌သာ ရဟန္တာဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ယူသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အကနိဋ္ဌဂါမိသာ မည်သည်။ ဥဒ္ဓံသောတ မမည်။
- (၃) အောက်လေးဘုံတွင် တဘုံဘုံ၌သာဖြစ်၍ အထက်ဘုံသို့မကူး၊ မိမိဖြစ်သောဘုံ၌သာ ရဟန္တာဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ယူသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဥဒ္ဓံသောတလည်း မမည် အကနိဋ္ဌ ဂါမိလည်း မမည်။
- (၄) အောက်ဘုံ၌ ရှေးဦးစွာဖြစ်ပြီးမှ အကနိဋ္ဌဘုံတိုင်အောင် ရောက်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ယူ သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဥဒ္ဓံသောတလည်းဖြစ် အကနိဋ္ဌဂါမိလည်း ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ် မည်၏။

ဤသို့ ပုဂ္ဂလပညတ်ပါဠိ အဋ္ဌကထာ နေတ္ထိအဋ္ဌကထာ သော ကျမ်းတို့၌ အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်ကိုသာ ဥဒ္ဓံသောတအရာ၌ အကျယ် ခွဲပေးသည်ဖြစ်၍ ဥဒ္ဓံသောတဟူသည်ကား သောတာပန်မဟုတ် မှတ်ရာသည်။

ယင်းသို့ သောတာပန်သည် ဥဒ္ဓံသောတမဟုတ်သော် မယ်တော် မာဟာဇေဝီကား သောတာပန်သာ ဖြစ်လျက် အဘယ်ကြောင့် ပညာရှိပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် -

“တဝါလုံးလုံး၊ ယူကျုံးရုပ်နာမ်၊ ငါဟောသံကို၊ နာခံမှန်စွာ၊ စိပ်စိပ်နာသော်၊ ကင်္ခါဒိဋ္ဌိ၊ မစွန်းငြိတည့်၊ အာဒိဗ ဟ၊ ဖိုလ်အစကို၊ ရလေတုံလျှင်း၊ တုပ်နှောင်ကင်းသည်။ မိမင်းဘဝ ညာဆန်တည်း။”

ဟု ဇာတ်ပေါင်းပျို့၌ ဆိုလေသနည်း ဟူအံ့၊ ဤအရာ၌ ဥဒ္ဓံသောတပုဂ္ဂိုလ်ကိုရည်၍ စပ်ဆိုသော အရာမဟုတ်၊ ကင်္ခါနှင့် ဒိဋ္ဌိကိုသာခွဲသည်၊ အာဒိဗလကို ရသည့်ဆိုသဖြင့် အနာဂါမ်ကိုလည်းမစပ်၊ သောတာပန်ကိုသာ ရည်၍စပ်သည်မှန်၏။ သောတာပန်မှန်သော် လည်း သောတာပန်ပင် ဥဒ္ဓံသောတ ဖြစ်သင့်သောကြောင့် စပ်သည်မဟုတ်၊ အနုသောတ ဂါမိပုဂ္ဂိုလ်၊ ပဋိသောတဂါမိပုဂ္ဂိုလ် နှစ်ရပ်တွင် ပဋိသောတဂါမိ အညာသို့ ဆန်လတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်ဟု စပ်လေသည်။

လောကအားဖြင့်ကား ဘဝသုံးပါးသို့ ကျလတ္တံ့သောပုဂ္ဂိုလ်သည် အောက်သို့စုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။ နိဗ္ဗာန်သို့တက်လိုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဆန်သောပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။ နိဗ္ဗာန်ကို အညာ ဆိုလိုသည်။ သံဝရပွင်လည်း -

“အညာနိဗ္ဗာန်၊ ရှေ့ပြည်မှန်သို့၊ ဆန်အံ့ရင်းတည်၊ စူးစူးရည်၍၊ မလည်မသုန်၊ မဟာဂုဏ်
တို့” ဟု စပ်ဆိုထုံးရှိသည်။

ယုတ်ရာသို့ မဆုတ်ရာပြီ၊ အပါယ်သို့ မသက်ရာပြီ ဟူလိုသည်။ ကျမ်းဂန်တွင်လည်း—

သောတာပန္နော အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္မောဓိပရာယနော။

ဟုဟောတော်မူရာ၌ အဝိနိပါတဓမ္မောဟူသော ပါဠိဖြင့် အောက်သို့ မစုန်ကြောင်း
သမ္မောဓိပရာယနော ဟူသောပါဠိဖြင့် အညာသို့ဆန်ကြောင်းကို အဓိပ္ပာယ် ရသည်ဖြစ်၍
မိမင်းဘဝ ညာဆန်စပ်ရာ၌ ဘဝအားဖြင့် အဆန်ကိုသာ ယူသင့်သည်။ ဥဒ္ဓံသောဘကဲ့သို့
ဘုံအားဖြင့် အဆန်မယူသင့် ဖြစ်သည်။

ယင်းသို့ သောတာပန်ကို ဥဒ္ဓံသောတ မယူသင့်သော် အနာထပိဏ်သဋ္ဌေး၊ ဝိသာခါ၊
နာဂဒတ္တ၊ စူဠရဋ္ဌ၊ မဟာရဋ္ဌ၊ အနေကဏ္ဍ၊ သိကြားမင်းတို့ကဲ့သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဥဒ္ဓံ-
သောတ မဟုတ်လော ဟူပြန်အံ့၊ ဥဒ္ဓံသောတပင်မဟုတ်၊ ယခင်ခုနစ်ယောက်မှာ ဝဋ္ဋဇ္ဈာသယ
ဝဋ္ဋဘိရတ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး ဆိုလိုသည်။ သောတာပန်သည် ဥဒ္ဓံသောတ မဟုတ်သော်
သိကြားမင်းသည် သောတာပန်ဖြစ်လျက် အဘယ့်ကြောင့် ဥဒ္ဓံသောတ ဖြစ်သနည်းဟူမူ
သိကြားမင်းလည်း ယခုဘဝ သောတာပန်အဖြစ်ဖြင့် ဥဒ္ဓံသောတ မဆိုလို ယခုဘဝ၌
အနာဂါမ်တည်၍ စုတုပ္ပါယ်မှ သုဒ္ဓါဝါသ ငါးဘုံအဝင် အဝိဟာဘုံ၌ဖြစ်၍ အထက်သို့ ဆန်
လတ္တံ့ သော ဥဒ္ဓံသောတဆိုလိုသည် ထို့ကြောင့် သုတ်မဟာဝါ သက္ကပဉ္စ သုတ် အဖွင့်အဋ္ဌကထာ
၃၃၂-၌—

အယံ ကိရ တတော သက္ကတ္တဘာဝတော ဇုတော တသ္မိံ အတ္တဘာဝေ အနာဂါမိမဂ္ဂဿ
ပဋိလဒ္ဓတ္တာ ဥဒ္ဓံသောတော အကနိဋ္ဌဂါမိ ဟုတွာ အဝိဟာဒီသု နိဗ္ဗတ္တေန္တော အဝသာနေ
အကနိဋ္ဌ နိဗ္ဗတ္တိဿတိ တံ သန္ဓာယ ဝေမာဟ။ သေ ကိရ အဝိဟေသု ကပ္ပသဟဿံ
ဝသီဿတိ အတပေသု ဒွေ ကပ္ပသဟဿာနိ သုဒဿေသု စတ္တာရိကပ္ပသဟဿာနိ
သုဒဿိသု အဋ္ဌအကနိဋ္ဌေသု သောဋ္ဌသာတိ ကေတိံ သကပ္ပသဟဿာနိ ဗြဟ္မာအာယု
အနုဘဝိဿတိ သက္ကော ဒေဝရာဇာ အနာထပိဏ္ဍိကော ဂဟပတိ ဝိသာခါ မဟာ-
ဥပါသိကာတိ တယောပိ ဟိ ဣမေ ကေပ္ပမာဏအာယုကာ ဝေ ဝဋ္ဋဘိရတသတ္တာ နာမ
ဇေတဟိ သဒိသာ သုခဘာဂိနော နာမ နတ္ထိ။ ။ဟူ၍ဆိုသည်။

ဆိုပါဠိ၏ အဓိပ္ပာယ်ကား— သိကြားမင်းသည် ထိုအတ္တဘော၏အဖြစ်၌ အနာဂါမ်ဖြစ်ပြီး၍
ဥဒ္ဓံသောတ အကနိဋ္ဌဂါမိဖြစ်၍ အဝိဟာစသော ဘုံတို့၌ဖြစ်၍ အဆုံး၌ အကနိဋ္ဌဘုံ၌
ဖြစ်လတ္တံ့ ။ အဝိဟာ၌တထောင်၊ အတပျီ၌နှစ်ထောင်၊ သုဒဿာ၌ လေးထောင်၊ သုဒဿိ၌
ရှစ်ထောင်၊ အကနိဋ္ဌ၌ တသောင်းခြောက်ထောင်၊ ပေါင်းကမ္ဘာ သုံးသောင်းတထောင်
ဗြဟ္မာအသက်ဖြစ်လတ္တံ့ ။ အနာထပိဏ်သဋ္ဌေး ဝိသာခါတို့သည်လည်း တူသောအသက် ပမာဏ
ရှိလတ္တံ့ ။ ဝဋ္ဋဘိရတ သတ္တဝါမည်ကုန်၏။ ထိုသူတို့နှင့်တူ၍ ချမ်းသာသော အဖို့ရှိသော သတ္တဝါ

မည်သည် မရှိဟူလိုသည်။ ဤသို့သိသာစွာ သကြားကိုအနာဂါမ်ဖြစ်ပြီးမှ အဝိဟာဘုံမှာ ဥဒ္ဓံ-
သောတဖြစ်မည်ကို အတပ်ဆိုသောကြောင့် သောတာပန်အဖြစ်တွင် ဥဒ္ဓံသောတဟု မမှတ်ရာ
အနာဂါမ်အဖြစ်ဖြင့် ဥဒ္ဓံသောတဟု မှတ်ရာ၏။

သာရတ္ထပကာသနီမည်သော သံယုတ္တနိကာယ် မဟာဝဂ္ဂသံယုတ် အဋ္ဌကထာ၌ကား-

ကေစော ဟိ သောတာပန္နော ဝဋ္ဋဇ္ဈာသယော ဝဋ္ဋဘိရတော ဝဋ္ဋသ္မိယော ဝိစရတံ
ပဗ္ဗိဿတိ အနာထဝိက္ခိကော သေဋ္ဌိ ဝိသာခါ ဥပါသိကာ စူဠရဋ္ဌမဟာရဋ္ဌဒေဝပုတ္တာ အနေက-
ဝဏ္ဏော ဒေဝပုတ္တော သက္ကော ဒေဝရာဇော နာဂဒတ္တော ဒေဝပုတ္တောတိ ဣမေဟိ တွေကာ
ဇနာ ဝဋ္ဋဇ္ဈာသယာ ဝဋ္ဋဘိရတာ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ဆ ဒေဝလောကေ သောဓေတွာ
အကနိဋ္ဌေ ဌတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ။

ဟုဆိုသည်။ နေတ္တိအဋ္ဌကထာ ပုဂ္ဂလပညတ် အဋ္ဌကထာတွင်လည်း ၎င်းနည်းတူပင်ဆိုသည်။
ဤသို့ဆိုသည့်အလိုကား နတ်ပြည်ခြောက်ထပ်၌ သုတ်သင်ပြီးမှ အကနိဋ္ဌတုံ၌တည်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်
ပြုလတ္တံ့ ဟု ခုနစ်ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို အထူးရေတွက်၍ဆိုသည်။

ဤစကားရပ်တို့တွင် သံယုတ်အဋ္ဌကထာ နေတ္တိအဋ္ဌကထာတို့က ဘဒေဝလောကေ
သောဓေတွာ အကနိဋ္ဌေ ဌတွာ-ဟု ပုဗ္ဗကာလကြိယာ အပရကာလကြိယာနှစ်ပါးကို စပ်၍
နတ်ပြည်ခြောက်ထပ်ကသည် အကနိဋ္ဌသို့ ရောက်လတ္တံ့ ကဲ့သို့ ဆိုသော်လည်း အဝိဟာဒီသု
နိဗ္ဗတ္တေန္တော အဝသာနေ အကနိဋ္ဌေ နိဗ္ဗတ္တိဿတိ-ဟု သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ၌ ဆိုသော
ကြောင့် အဝိဟာကစ၍ ဖြစ်သိမ့်မည်ဟု မှတ်ရာသည်။

မယ်တော်မာယာဒေဝီသည် ဤပုဂ္ဂိုလ်ခုနစ်ယောက်တို့ အဝင်လည်း မဟုတ်ဖြစ်၍ ဝဋ္ဋာ-
ဘိရတ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌လည်း မဆိုသင့်ဖြစ်သည်။

၁၀၄-ပုစ္ဆာ။ ။ယခု မယ်တော်မာယာဒေဝီသည် တုသိတာနတ်ပြည်၌ နတ်သား
ဖြစ်လေသည် နတ်သမီးဖြစ်လေသည်ကိုလည်း သိလိုပါသည်။

၁၀၄-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။မယ်တော်မာယာဒေဝီသည် နတ်သားဖြစ်သည် နတ်သမီးဖြစ်သည်
ကို မေးရာ၌-

တတ္ထ မာတရန္တိ ပုဗ္ဗေ မနုဿလောကေ မာတုဘူတံ ဒေဝပုတ္တန္တိ အတ္တောယေဝ
ဂဟေတဗ္ဗော န ဒေဝဓိတရန္တိ- ဟု မဏိဒီပ ဝိသတိဝဏ္ဏနာအဖွင့်တွင် ဆိုသည်-

အဓိပ္ပါယ်ကား- အဘိဓမ္မာတရားကို ဟောသော ကာလက အမိကိုရှေးရှု၍ ဟောသည်
ဟု အဘိဓမ္မာအဋ္ဌကထာတွင်ဆိုရာ၌ အမိဘောမာတရသဒ္ဓါသည် ရှေးလူ့ပြည်၌ အမိဖြစ်ဖူး
သော နတ်သားကို ဆိုလိုသည် နတ်သမီးမဟုတ် ဟူလိုသည်။

အကျယ်ပြုပြန်လို့၍=သိရိမဟာမာယာ ဟိ ဗောဓိသတ္တံ ဝိဇာယိတွာ သတ္တာဟမတ္ထံ
ဌတွာ ဣတော စဝိတွာ တုသိဘဘဝနေ ပုရိသဘာဝေန နိဗ္ဗတ္တိ န ဣတ္ထိဘာဝေနာတိ

အယဉ် ဓမ္မတာ-ဟု တက်ပြန်သည်။ မဟာမာယာဒေဝီသည် ဘုရားလောင်းကိုဖွား၍ ခုနစ်
 ရက်မျှသာတည်ပြီးလျှင် လူ့ပြည်မှ စုတေ့၍ တုသိတာ နတ်ပြည်၌ ယောက်ျားအဖြစ်ဖြင့်ဖြစ်
 လေ၏။ မိန်းမမဖြစ်ပေ။ ဤသည်ကား ဓမ္မကာဆောင် ဟူလိုသည်။ ဓမ္မတာအကြောင်းကို
 ပြပြန်လို၍လည်း “သဗ္ဗဒုဒ္ဓါနံ မာတုနံ ဗောဓိသတ္တံ ဝိဇာယိတွာ သတ္တာဟမတ္တံ
 ဌတွာ ဣဒတာ စ စဝိတွာ တုသိတဘာနေ ပုရိသဘာဝေနေဝ နိဗ္ဗတ္တိ န ဣတ္ထိဘာဝေ-
 နာတိ”

ဟု ခပ်သိမ်းသော ဘုရားတို့၏ အမိသည် ဘုရားလောင်းကို ဖွား၍ ခုနစ်ရက်မျှ
 တည်ပြီးလျှင် ဤအရပ်မှ စုတေ့၍ တုသိတာ နတ်ပြည်၌ ယောက်ျားအဖြစ်ဖြင့်သာ
 ဖြစ်လေ၏။ မိန်းမ မဖြစ်လေဟူသတည်း။

ထိုစကားကို ခိုင်စေလို၍ - ထေရဂါထာယံ ဒသနိပါတေ အာဂတာနံ သုဒ္ဓေါဒနော နာမ
 ပိတာ မဟေသိဒနာ၊ ဗုဒ္ဓဿ မာကာ ပန မာယာ နာမဿ ဗောဓိသတ္တံ ပရိဟရိယ-
 ကုစ္ဆိနာ ကာယဿ ဘေဒါ တိဒိဝသ္မိ မောဒတိ။ သာ ဂေါတမိ ကာလင်္ကာတာ ဣတော
 စုတာ ဒိဗ္ဗေဟိ ကာမေဟိ သမင်္ဂိဘူတာ သာ မောဒတိ ကာမဂုဏေဟိ ပဉ္စဟိ ပရိဝါ-
 ရိတာ ဒေဝဂဏေဟိ တေ နံတိ။ ဣမာသံ ဂါထာနံ ဝဏ္ဏနာယ သာတိ စ ပရိဝါရိတာတိ စ
 ဣတ္ထိလိင်္ဂနိဒ္ဒေသော ပုရိမတ္တဘာဝသိဒ္ဓံ ဣတ္ထိဘာဝံ သန္ဓာယ ကတော။ ဒေဝုပပတ္တိ
 ပန ပုရိသဘာဝေနေဝ ဇာတာတိ ဝုတ္တံ။ ဟု မိန့်ပြန်သည်။

သုဒ္ဓေါဒနော နာမ စသော ထေရဂါထာတို့၏ အဖွင့်၌သာဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပရိဝါရိ-
 တာ ဟူ၍လည်းကောင်း ဣတ္ထိလိင်္ဂကို ညွှန်ခြင်းသည် ရှေးဖြစ်သော မိန်းမအဖြစ်ကိုသာ
 ရည်၍ပြသည်။ နတ်ပြည်၌ မိန်းမဖြစ်သည်ကို ရည်၍မပြ။ နတ်ပြည်၌ကား ယောက်ျား
 သာဖြစ်၏ဟု အဋ္ဌကထာ၌ဆိုသည်ဟူလိုသည်။ ဤသို့ထေရဂါထာအဋ္ဌကထာကိုထောက်၍
 မဏိဒီပဆရာမိန့် သည်ကိုလည်းကောင်း။ သိရိမဟာမာယာကျမ်း၌လည်း -

သိရိမဟာမာယာဒေဝီပိ သတ္တဒိဝသေယေဝ ဝသိတွာ ကာလင်္ကာတွာ အတ္တနော ပုညာ-
 နုဘာဝေန တုသိတဘာနေ ဒေဝပုဒတ္တာ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။

သိရိမဟာမာယာဒေဝီပိ၊ သိရိမဟာမာယာဒေဝီမိဖုရားသည်လည်း။ သတ္တဒိဝသေယေဝ၊
 ခုနစ်ရက်သာလျှင်။ ဝသိတွာ၊ နေ၍။ ကာလင်္ကာတွာ၊ သေခဲ့၍။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။
 ပုညာနုဘာဝေန၊ ကောင်းမှုအာနုဘော်ဖြင့်။ တုသိတဘာဝေန၊ တုသိတာနတ်ပြည်၌။ ဒေဝ-
 ပုတ္တော၊ နတ်သားသည်။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ဖြစ်လေ၏။ ဟုဆိုသည်။ ဇာတ်ဋီကာ
 ၌လည်း - ဒေဝေါရောဟဏေတိ မာတုဒေဝပုတ္တဿ တေမာသံ အဘိဓမ္မပိဋကံ ဒေသေတွာ
 ဒေဝေါရောဟဏကာလေ-ဟု ဖွင့်သည်။

ထို့ကြောင့် တုသိတာနတ်ပြည်၌ နတ်သားဖြစ်သည်ဟု မှတ်သင့်သည်။

၁၀၅-ပုစ္ဆာ။ ။ဓမ္မက္ခန္ဓာ ရှစ်သောင်း လေးထောင် ဆိုပါသည်။ ဓမ္မက္ခန္ဓာ ဆိုသည်ကား အဘယ်မျှလောက် ကြီးကျယ်သော တရားစုကိုမူ ဓမ္မက္ခန္ဓာ တပါး မည်သင့်သည်ကိုလည်း သိလိုပါသည်။

၁၀၅-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ဓမ္မက္ခန္ဓာမည်ရာကိုမေးရာ၌-
ဝိနည်းပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာ၌-

ကောနုသန္ဓိကံ သုတ္တံ ကော ဓမ္မက္ခန္ဓော။ ယံ အနေကာနုသန္ဓိကံ၊ တတ္ထာနုသန္ဓိ-
ဝသေန ဓမ္မက္ခန္ဓာဂဏနာ။ ဂါထာဗန္ဓေသု ပဉ္စာ ပုစ္ဆံ ကော ဓမ္မက္ခန္ဓော။ ဝိသဇ္ဇနံ
ကော။ အဘိဓမ္မေ ကေမေကံ တိကဒုကဘာဇနံ ကေမေကဉ္စ၊ စိတ္တဝါရဘာဇနံ ကေ-
မေကော ဓမ္မက္ခန္ဓော။ ဝိနယေ အတ္ထိ ဝတ္ထု၊ အတ္ထိ မာတိကာ၊ အတ္ထိ ပဒဘာဇနံ အတ္ထိ
အန္တရာပတ္တိ အတ္ထိ အာပတ္တိ၊ အတ္ထိ အနာပတ္တိ၊ အတ္ထိ တိကဇစ္ဆဒေါ။ တတ္ထ ကေမေကော
ကောဋ္ဌာသေ၊ ကေမေကော ဓမ္မက္ခန္ဓောတိ ဝေဒိတဗျော။ ဧဝံ ဓမ္မက္ခန္ဓဝသေန စတုရာ-
သီတိသဟဿာတိ ဝိမံ-ဟု ဆိုသည်။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။သုတ္တန်၌ အနုသန္ဓေ တခုရှိသော သုတ်သည် တခုသော ဓမ္မက္ခန္ဓာ
မည်၏။ အနုသန္ဓေ များသောသုတ်၌ အနုသန္ဓေ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဓမ္မက္ခန္ဓာအရေ
အတွက် သိအပ်၏။ ဂါထာဗန္ဓတို့၌ အမေးသည် တခုသော ဓမ္မက္ခန္ဓာ အဖြေသည်
တခုသော ဓမ္မက္ခန္ဓာတည်း။ အဘိဓမ္မာ၌ တခုတခုသော တိက် ဒုက်တို့ကို ဝေဖန်ခြင်းသည်
လည်းကောင်း၊ တခုတခုသော စိတ်အစုကို ဝေဖန်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ တခုတခုသော
ဓမ္မက္ခန္ဓာမည်၏။ ဝိနည်း၌ ဝတ္ထုရှိ၏။ မာတိကာရှိ၏။ ပဒဘာဇနီရှိ၏။ အန္တရာပတ္တိရှိ၏။
အာပတ္တိပါရှိ၏။ အနာပတ္တိပါရှိ၏။ တိက်ကိုပိုင်းခြားခြင်းသည်ရှိ၏။ ထိုအရာ၌ တခုခု
သော အစုသည် တခုခုသော ဓမ္မက္ခန္ဓာမည်၏။ ဤသို့ဓမ္မက္ခန္ဓာ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ရှစ်
သောင်းလေးထောင် အပြားရှိ၏ဟု ဝိနည်းအဋ္ဌကထာ စသည်တို့၌ ဆိုသည်။

၁၀၆-ပုစ္ဆာ။ ။သုတ္တန်၊ ဝိနည်း၊ အဘိဓမ္မာတို့တွင်လည်း တပါးတပါးသော
ပိဋကတ်၌ ဓမ္မက္ခန္ဓာအဘယ်မျှလောက် အရေအတွက် ရှိမည်ကိုလည်း သိလိုပါသည်
ဆရာတော်ဘုရား။

၁၀၆-ဝိသဇ္ဇနာ ။ ။သုတ္တန်၊ ဝိနည်း၊ အဘိဓမ္မာပိဋကတ်တို့တွင် တပုံတပုံသော
ပိဋကတ်အစ၌ ဓမ္မက္ခန္ဓာ အဘယ်မျှလောက် အရေအတွက်ရှိမည်ကို မေးရာ၌-
ဝိရတ္ထသင်္ဂဟကျမ်းတွင်-

အနုညကဓိ နာ နူ၊ ရဝေနာနူ၊ ကာရိနာ၊
နူ ဝါဟာ ဝရာ ဝုတ္တာ၊ ခန္ဓာ တိပိဋကေ ဝရေ။

အနညကခါ ဝိနည်းပိဋက၌၊ ဓမ္မက္ခန္ဓာနှစ်သောင်းတထောင်။ နာနုနရဝေ၊ အဘိဓမ္မာ-
ပိဋက၌ ဓမ္မက္ခန္ဓာ လေးသောင်းနှစ်ထောင်။ နာနုနကာရိ၊ သုတ္တန်ပိဋက၌ ဓမ္မက္ခန္ဓာ
နှစ်သောင်းတထောင်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဇရာ၊ မြတ်သော။ တိပိဋကေ၊ ပိဋကတ်သုံးပုံ၌။
နာနုဂါဟာ၊ ရှစ်သောင်းလေးထောင်ကုန်သော။ ဝရာ၊ မြတ်ကုန်သော။ ဓမ္မက္ခန္ဓာ၊ ဓမ္မက္ခန္ဓာ
တို့ကို၊ ဝတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်၏။ ဟုဆိုသည်။

ကေဝိသတိသဟဿာနိ၊ ခန္ဓာ ငါနယပိဋကေ။
ကေဝိသင်္ဂါသဟဿာနိ၊ တထာ သုတ္တန္တပိဋကေ။
ဒွါစတ္တာလီသသဟဿာနိ၊ ခန္ဓာ အဘိဓမ္မပိဋကေ။
ဣတိတံ စတုရာသီတိ၊ သဟဿံ ခန္ဓတော နမေ။

ဝိနယပိဋကေ၊ ဝိနည်းပိဋက၌။ ခန္ဓာ၊ ဓမ္မက္ခန္ဓာတို့သည်။ ကေဝိသတိသဟဿာနိ၊
နှစ်သောင်းတထောင်တို့တည်း။ တထာ၊ ထို့အတူ။ သုတ္တန္တပိဋကေ၊ သုတ္တန္တပိဋကတ်၌။ ခန္ဓာ၊
ဓမ္မက္ခန္ဓာတို့သည်။ ကေဝိသတိ သဟဿာနိ၊ နှစ်သောင်း တထောင်တို့တည်း။ အဘိဓမ္မပိဋကေ၊
အဘိဓမ္မာပိဋက၌။ ခန္ဓာ၊ ဓမ္မက္ခန္ဓာတို့သည်။ ဒွါစတ္တာလီသသဟဿာနိ၊ လေးသောင်း
နှစ်ထောင်တို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ခန္ဓတော၊ ဓမ္မက္ခန္ဓာအားဖြင့်။ စတုရာသီတိ သဟဿံ၊
ရှစ်သောင်းလေးထောင် အရေအတွက်ရှိသော။ တံ၊ ထိုပရိယတ္တိတရားတော်မြတ်ကို။ အဟံ၊
ငါသည်။ နမေ နမာမိ၊ ရှိခိုးပါ၏။ ဟု ဝဇရာတ္တသင်္ဂဟဋီကာတွင်ဆိုသည်။

ဗုဒ္ဓဃောသုပ္ပတ္တိတွင်လည်း - ၎င်းနည်းတူပင် ဆိုသည်။ ဆရာမြတ်တို့သည်လည်း
ဝိနယေ နှုန အာကာရာ၊ စသောပဏာမဂါထာကို စီကုံးလေသတည်း။ ယင်းသို့ဖြစ်၍ ယခုပြ
ဆိုခဲ့ပြီးသော ကျမ်းပြုဆရာမြတ်တို့နည်းကို ယူ၍ ဝိနည်း၊ သုတ္တန်၊ အဘိဓမ္မာတို့၌လာသော
ဓမ္မက္ခန္ဓာတို့ကို အရေအတွက်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ မှတ်သားသော်လည်း အာစရိယဝါဒဖြစ်၍
မှတ်သင့်သည်ပင် ဖြစ်တော့သည်။

တကြောင်းမှလည်း - ဝိနည်းအဋ္ဌကထာ၊ သုတ္တန် အဋ္ဌကထာ၊ အဘိဓမ္မာ အဋ္ဌကထာ
ကျမ်းဦးတို့၌ ဓမ္မက္ခန္ဓာတို့ကိုခွဲဝေ၍ ဆိုသည်ချည်းပင်ဖြစ်တော့သည်။ ခွဲဝေသော်လည်း ဝိနည်း
၌ကား ဤမျှ၊ သုတ္တန်၌ကား ဤမျှ၊ အဘိဓမ္မာ၌ကား ဤမျှရှိ၏ ဟူ၍ မခွဲဝေလေ။ ၎င်း
ကျမ်းတို့၏ ဋီကာ၊ အနု၊ မဓု၊ ဂဏ္ဍိစသော ကျမ်းကြီးတို့၌ ခွဲဝေ၍ ပြသင့်ကောင်းလျက်
မခွဲမခေမပြဖြစ်၍ အရေအတွက် အပိုင်းအခြားကို မပြုမူ၍၊ ပါဠိ အဋ္ဌကထာ ဋီကာကျမ်း
တို့၌ သာမညဖြင့်သာ ဓမ္မက္ခန္ဓာ ရှစ်သောင်းလေးထောင်ဟု ဆိုသည့်အတိုင်းကိုသာ မှတ်
သားသော်လည်း မှတ်သင့်သည်ပင် ဖြစ်တော့သည်။ မှတ်သင့်ကြောင်းကိုကား အဋ္ဌသာလိနီ
အဋ္ဌကထာတွင် -

အဘိဓမ္မေ ဝါစနာမဂ္ဂေါ နာမ သာရိပုတ္တတ္ထေရပ္ပဘဝေါ။ မဟာပကရဏေ ဂဏနစာ-
ဇရာပိ ထေရေနေဝ ဌပိတော။ ထေဇရာ ဟိ ဣမိနာ နိဟာရေန ဓမ္မန္တရံ အမက္ခေတွာဝ သုခံ
ဂဟေတုံ ဓာရေတုံ ပရိယာယုဏိတုံ ဝါစေတုံ ပဟောတိတိ ဂဏနစာရံ ဌပေသိ။

ဟု အဘိဓမ္မာ၌ သင်ရိုးအစဉ်မည်သည်ကား အရှင်သာရိပုတ္တရာထေရ်မှ ရှေးဦးစွာ အစ အဦးအမှန်ဖြစ်၏။ ပဋ္ဌာန်းကျမ်း၌ ရေတွက်သော အစဉ်ကိုလည်း အရှင်သာရိပုတ္တရာ သာလျှင် ထားတော်မူ၏။ အရှင်သာရိပုတ္တရာသည် ဤသို့သော အကြောင်းဖြင့် တရား အထူးကို မချော်စေမူ၍ ယူလွယ်စိမ့်သောငှါလည်းကောင်း၊ ဆောင်လွယ်စိမ့်သောငှါ လည်းကောင်း ကိုယ်လည်း သင်လွယ်စိမ့်သောငှါလည်းကောင်း၊ သူ့ကို သင်လွယ်စိမ့် သောငှါလည်းကောင်း၊ စွမ်းနိုင်ရာ၏ဟု အရေအတွက် သင်္ချာတို့ကို ထားတော်မူ၏ ဟူသ တည်း။

အရှင်သာရိပုတ္တရာသည် စန္ဒကူးတော၌ ရှေးဦးစွာ နာခံရသည်။ အရှင်သာရိပုတ္တရာမှသာ အဘိဓမ္မာသည် ရှေးဦးစွာဖြစ်သည် ဆိုသည်။ အကယ်၍ အဘိဓမ္မာ၌ ဓမ္မက္ခန္ဓာလေးသောင်း နှစ်ထောင် ရှိသည်မှန်အံ့။ အဋ္ဌကထာကျမ်းကြီးတို့၌ ခွဲဝေရာ၏။ မခွဲဝေလေ။ ၎င်းကျမ်းကြီး တို့၏ ဋီကာ၌ ခွဲဝေရာ၏။ မခွဲဝေလေ။

အရှင်အာနန္ဒာကို ဂေါပကပုဏ္ဏား မေးလျှောက်သည်ကား၊ အရှင်အာနန္ဒာ အရှင် အာနန္ဒာသည် များသော အကြားအမြင်ရှိ၏ဟု ဆိုသည်။ အဘယ်မျှလောက် သင်ကြား လေ့ကျက် ဆောင်ရွက်လေသနည်းဟု မေးလျှောက်သောကာလ၌—

ဒွါသီတိ ဗုဒ္ဓတော ဂဏှိံ ၊ ဒွေသဟဿာနိ ဘိက္ခုတော။
စတုရာသီတိ သဟဿာနိ၊ ယေ မေ ဓမ္မာ ပဝတ္တိနော။

ဗြာဟ္မဏ၊ ဂေါပက မောဂ္ဂလ္လာနမည်သောပုဏ္ဏား။ ဒွါသီတိ သဟဿာနိ၊ ရှစ်သောင်း နှစ်ထောင်ကုန်သော ဓမ္မက္ခန္ဓာတို့ကို။ ဗုဒ္ဓတော၊ ဘုရားသခင်ထံမှ။ ဂဏှိံ ၊ သင်ယူ၏။ ဒွေသဟဿာနိ၊ နှစ်ထောင်သော ဓမ္မက္ခန္ဓာတို့ကို။ ဘိက္ခုတော၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာထံသော ရဟန်းတို့ထံမှ။ ဂဏှိံ ၊ သင်ယူ၏။ စတုရာသီတိ သဟဿာနိ၊ ရှစ်သောင်းလေးထောင်ကုန် သော။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင်တရားတို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ တေ ဓမ္မာ၊ ထိုတရားတို့ကို။ မေ၊ ငါ၏။ ဟဒယေ၊ နှလုံး၌။ ဇိဝ္ဗဂ္ဂေ၊ လျှာဖျား၌။ ပဝတ္တိနော၊ ဖြစ်စေအပ်ကုန်၏ဟု ဆိုသည်။

ဘုရားသခင်ထံမှ ရှစ်သောင်းနှစ်ထောင် အရှင်သာရိပုတ္တရာထံသော ရဟန်းတို့ထံမှ နှစ်ထောင်ကိုသာ သင်သည် ဆိုသည်။ အကယ်၍ အဘိဓမ္မာ၌ လေးသောင်းနှစ်ထောင် ဓမ္မက္ခန္ဓာရှိသည်မှန်အံ့။ တပါးသော သုတ္တန်တို့ကို မဆိုလင့်ဦး၊ အဘိဓမ္မာကို ထောက်၍သော် လည်း လေးသောင်းနှစ်ထောင် အရှင်သာရိပုတ္တရာထံမှ သင်၏ဟုဆိုအပ်လျက် နှစ်ထောင် သာ သင်သည်ဟု ဆိုသည်ကိုထောက်သော်၊ အဘိဓမ္မာ၌ လေးသောင်းနှစ်ထောင်ဆိုသော စကားကို ဆင်ခြင်စုံစမ်းရန် ရှိချေ၏ ထင်မိသည်။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာကျမ်းတို့တွင် သာမညဆိုတိုင်း မှတ်သော်လည်း သင့်ရာသည်ပင် ဖြစ်တော့သည်။

၁၀၇—ပုစ္ဆာ။ ။ယခုအခါ အရှင်သီဝလိံ ဂါထာဟူ၍ ရွတ်အံသရဇ္ဈာယ်ကြပါသည်။ အရှင်သီဝလိံအတု အရှင်ဆင်းတု ပြု၍ကိုးကွယ်ကြပါသည်။ ဓာတ်တော်ကို ရကြောင်းရှာ၍ ကိုးကွယ်ကြပါသည်။ ကိုးကွယ်ဆောင်ရွက် ပူဇော်သက္ကာရ ပြုကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အာဘောဂ မနသိကာရကား အရှင်သီဝလိံကို နတ်တို့ ချစ်ခင်လေးမြတ်သည်။ လာဘ်လာဘ ပေါများသည်။ ဘုရားသခင်လည်း လာဘ်လာဘ ပေါများသောအရာ၌ တေဒဂ်တင်သည်။ ငါတို့အားလည်း နတ်တို့ ချစ်ခင်လေးမြတ်ရ၏။ လာဘ်လာဘ ပေါများသည် ဖြစ်ရ၏ဟု မှတ်ကြပါသည်။ အရှင်သီဝလိံမှာ မူကား ပါရမီဆုတောင်းခြင်း အရင်းရှိသည်ဖြစ်၍ လာဘ်လာဘပေါများရာပါ၏။ ဆောင်ရွက်ကိုးကွယ်သော သူတို့မှာမူကား ပါရမီဆုတောင်းခြင်း အရင်းမရှိပဲကို ပေါများရာသော အကြောင်းမရှိဟု ဆိုကြပါသည်။ ဟုတ်တန် မဟုတ်တန်ကို သိသာစွာ မှတ်သားရအောင် မိန့်တော်မူပါ ဆရာတော်ဘုရား။

သက္ကရာဇ် ၁၁၇၂-ခု၊ ပြာသိုလဆန်း ၁-ရက်။ အင်္ဂါနေ့၊ မုံရွာ သီရိမာလာက လျှောက်လာရာတွင် ဖြေဆိုလိုက်သည်ကား။

၁၀၇—ဝိသဇ္ဇနာ။ ။အရှင်မဟာသီဝလိံကို တေဒဂ်တင်သော ဒေသနာကို အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်၊ ကေနိပါတ်ကျမ်းတို့တွင် သင်္ဂါယနာတင်သည်။ အတ္ထုပ္ပတ္တိကိုမူကား အဋ္ဌကထာတွင် တင်သည်။ အဋ္ဌကထာ (၁၉၀)တွင်လာသည်ကား—

အယမနုပုပ္ဖိကထာ၊ အယမ္ပိ အတီတေ ပဒုမုတ္တရ ဗုဒ္ဓကာလေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝိဟာရံ ဂန္ဓာ ပရိသပရိယန္တေ ဌိတော ဓမ္မံ သုဏန္တော သတ္တာရံ ဧကံ ဘိက္ခုံ လာဘီနံ အဂ္ဂဋ္ဌာနေ ဌပေန္တံ ဒိသ္မာ “မယာပိ အနာဂတေ ဝေရူပေန ဘဝိတုံ ဝနုတိ” တိ။ စသည်ဖြင့် လာသည်။

အဓိပ္ပာယ်ကား - ဤဆိုလတ္တံ့ သည်ကား အစဉ်သော စကားတည်း။ အရှင်သီဝလိံသည် လွန်လေပြီးသောအခါ ပဒုမုတ္တရဘုရားသခင် လက်ထက်တော်၌ ကျောင်းသို့သွားပြီးလျှင် ပရိသတ်၏အစွန်အနား၌နေ၍ တရားနာစဉ် မြတ်စွာဘုရားသည် တပါးသော ရဟန်းကို လာဘ်လာဘများသော အရာ၌ တေဒဂ် ထားတော်မူသည်ကို မြင်၍ ငါလည်း နောင်သောအခါ ဤကဲ့သို့ ဖြစ်ရလို၏ဟုကြံ၍ ဘုရားသခင်ကို ဖိတ်၍ ခုနစ်ရက် ပတ်လုံး ကြီးစွာသောအလှူကို ပေး၏။ အရှင်ဘုရား ဤကောင်းမှုကြောင့် နောင်သောအခါ ဘုရားတဆူ၏ သာသနာတော်၌ အကျွန်ုပ်သည်လည်း လာဘ်လာဘ များသောအရာ၌ တေဒဂ်ရသည် ဖြစ်ရပါလို၏ဟု ဆုတောင်းခြင်းကို ပြု၏။ ဘုရားသခင်လည်း ထိုသူအား အန္တရာယ်မရှိအံ့သည်ကိုမြင်၍ သင်သည် နောင်ဂေါတမ ဘုရားလက်ထက် ပြည့်စုံလတ္တံ့ ဟု ဗျာဒိတ်ကြားတော်မူ၏။

ထိုအမျိုးသားသည် အသက်ရှည်သမျှ ကာလပတ်လုံး ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို ပြု၍ နတ်ပြည် လူ့ပြည်၌ ကျင်လည်လတ်သော် ဝိပဿီဘုရားရှင်လက်ထက် ဗန္ဓုမတီပြည်မှ မနီး

မဝေးသော အရပ်၌တခုသောရွာတွင်ဖြစ်၍ ဗန္ဓုမတိမြို့သားတို့သည် မင်းနှင့်တကွ အလှူပေးကြကုန်၏။ တနေ့သ၌ အလုံးစုံသော ပြည်သူတို့သည် ငါတို့အလှူပေးရာ၌ အဘယ်အလှူဝတ်သည် မရှိသနည်းဟု ကြံလတ်သော် ပျား တင်လဲ နို့ဓမ္မိတို့သည် မရှိကုန်၊ ပျား တင်လဲ နို့ဓမ္မိတို့ကို အဘယ်မှာ ရပါအံ့နည်းဟု ကြံ၍ ဇနပုဒ်မှ မြို့သို့ဝင်ရာ ခရီး၌ ယောက်ျားတယောက်ကို အစောင့်ထားကုန်၏။

ထိုအခါ တယောက်သောအမျိုးသားသည် မိမိရွာမှ တင်လဲ နို့ဓမ္မိအိုးတို့ကိုယူခဲ့၍ တစုံတခုသောအမှုကို ဆောင်အံ့ဟု မြို့သို့သွား၏။ မျက်နှာလက်ခြေတို့ကို ဆေးကြော၍ ဝင်အံ့ဟု သန့်ရှင်းသောအရပ်ကို ကြည့်လတ်သော် လှံတံခိုးရှိ ပျားကောင်မရှိသော စွဲတံနှင့် တကွ ပျားကိုမြင်၍ ငါ့အား ကောင်းမှုကြောင့် ဖြစ်၏ဟု ယူ၍ ဝင်သွားလေ၏။ ခရီး၌ အစောင့်ထားသော ယောက်ျားသည်မြင်၍ အမောင် ယောက်ျားမြတ် ဤပျားစသည်တို့ကို အဘယ်သူအား ပို့အံ့နည်းဟုမေး၏။ ရောင်းရန် ယူခဲ့သည်ဟုဆို၏။ ထိုသို့တပြီးကား ဤတသပြာကိုယူ၍ ပျား နို့ဓမ္မိအိုးကို ပေးလော့ဟုဆို၏။ ထိုသူသည် ကြံ၏ တကြိမ်တည်းဖြင့် များစွာသော အဖိုးတို့ကိုပေး၏။ စုံစမ်းခြင်းငှာ အပ်စွဲဟု ငါမပေးဟူ၍ ဆို၏။ တဆယ်ယူလော့။ ငါမပေး၊ တရာယူလော့၊ ငါမပေးဟူ၍ ဆို၏။

ဤသို့သောနည်းဖြင့် ပွားတက်၍ တထောင် တိုင်အောင် ရောက်လေ၏။ ထိုပျားရှင်သည် ကြံပြန်သည်ကား အလွန်ပွားတက်၍ ပေးခြင်းငှာ မအပ်ပဲလျက် ပွားတက်၍ပေးဘိ၏။ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို မေးဦးအံ့ဟု သင်သည် အဖိုးမထိုက်ပဲလျက် များစွာပေးဘိ၏။ အဘယ်အမှုပြုရန် ရှိသနည်းဟုဆို၏။ အမောင် ပြည်သူတို့သည်ကား ဘုရားသခင်အား အလှူကြီးပေးသည်ရှိသော် ဤနှစ်ပါးသည် အလှူတင်းကပ်၌ မရှိသောကြောင့် ရှာရချေသည်။ အကယ်၍ ဤနှစ်ပါး မရချေမူ ပြည်သူတို့က ရှုံးချေအံ့သည်။ ထို့ကြောင့် တထောင်ပေး၍ ယူလိုပါသည်ဟုဆို၏။ ငါကား အဖိုးဖြင့် မပေးပြီ၊ မိမိလက်ဖြင့်သာ လှူဒါန်းလိုပါသည်ဟု ဆို၏။ ပြည်သူတို့လည်းအခွင့်ပေး၍ နို့ဓမ္မိခဲ၌ ပျားသလက်ကို နှစ်၍ ငါးပါးသောအစပ်မှုန့်ဖြင့် နယ်ပြီးလျှင် ကြာရွက်၌ထည့်၍ မြတ်စွာဘုရားအနီး၌နေ၍ လူများသည် ဆောင်ခဲ့အပ်သော လှူဖွယ်ဝတ္ထုတို့နှင့် ပူဇော်သက္ကာရပြုစဉ်လျှင် မိမိ၏အလှည့်ကိုကြည့်၍ အခွင့်ကိုသိပြီးလျှင် ဘုရားသခင်အထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ အရှင်ဘုရား ဤအလှူကား အကျွန်ုပ်၏ ဆင်းရဲစွာသော အလှူဖြစ်ပါသည်။ အစဉ်သနားသည်ကိုစွဲ၍ သုံးဆောင်တော်မူပါလော့ဟု လျှောက်၏။

-မြတ်စွာဘုရားလည်း သပိတ်တော်ဖြင့်ခံ၍ ခြောက်သန်းရှစ်သိန်းသော ရဟန်းတို့အား ပေးသော်လည်း မကုန်စေသတည်းဟု အဓိဋ္ဌာန်တော်မူ၏။ အဓိဋ္ဌာန်တော် မူသည့်အတိုင်း ခပ်သိမ်းသော ရဟန်းတို့အား လှူသော်လည်း မကုန်လေ။ ထိုအခါ ဆုပန်သည်ကား ဤကောင်းမှုကြောင့် ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်းသော ဘဝတို့၌ လာဘ်လာဘအခြံအရံတို့ဖြင့် ကဲလွန်သည်သာ ဖြစ်စေသောဟု ပတ္တနာပြု၏။ မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း ကောင်းသည့်အတိုင်း ပြည့်စေသတည်းဟု အနုမောဒနာပြုတော်မူ၏။

ထိုအမျိုးသားသည် အသက်ရှည်သမျှကာလပတ်လုံး ကောင်းမှုကုသိုလ်ကိုပြု၍ လူ့
 ပြည် နတ်ပြည်၌ ကျင်လည်သည်ရှိသော် ငါတို့ဘုရားသခင် ဖြစ်တော်မူသောကာလ သုပ္ပဝါသာ
 မင်းသမီး၏ ဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေယူလေ၏။ ပဋိသန္ဓေယူသောကာလမှစ၍ များစွာသောပဏ္ဏာ
 ကာရတို့သည် ရောက်လာကုန်၏။ သုပ္ပဝါသာသည်လည်း စည်းစိမ်ချမ်းသာနှင့် ပြည့်စုံ၏။
 ထိုအခါ ကောင်းမှုကို စုံစမ်းအံ့သောငှာ လက်ဖြင့် မျိုးစေ့တောင်းကို ထိစေလျက်ကြ၏။
 တစေ့တစေ့သောမျိုးစေ့မှ အနှံ့အရာ အနှံ့အထောင်တို့သည် သီးကုန်၏။ တပယ်ခန့်သော
 လယ်သည် လှည်းအစီး ငါးဆယ် ခြောက်ဆယ်တိုက်ဖြစ်ကုန်၏။

ကျိဉ်းသွင်းသော ကာလလည်း ကျိတံခါးကို လက်ဖြင့်ထိစေ၏။ မင်းသမီးဘုန်းကြောင့်
 ယူတိုင်းယူတိုင်း တဖန်ပြည့်ပြန်၏ ပြည့်သောထမင်းအိုးမှလည်း မင်းသမီး၏ ဘုန်းကံ
 တည်းဟုဆို၍ တစုံတယောက်သောသူအား ပေးသည်ရှိသော်လည်း အကြင်မျှလောက်
 မထလေ။ ထိုမျှလောက်သောကာလသည် မကုန်နိုင်လေ။ ထိုသို့တို့သားငယ်သည် အမိဝမ်း၌
 သာလျှင် ခုနစ်နှစ် ခုနစ်လပတ်လုံး လွန်လေ၍ရင့်သောကာလ ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး ကြီးစွာ
 သော ဆင်းရဲကိုခံရ၏။

ထိုသို့သမီးသည် မိမိလင်ကုန်ခေါ်၍ ငါသည် သေရအံ့မည်လည်းမသိ၊ မသေမီအသက်
 ရှင်စဉ် အလှူပေးလိုသည်ဘုရားသခင်အထံသို့ သွားပါချေဟုစေလိုက်၏။ အကျွန်ုပ်အကြောင်း
 ကိုလည်း ကြားပါလေ မြတ်စွာဘုရားကိုဖိတ်၍ ဘုရားသခင် မိန့်ဆိုလိုက်သော စကားကို
 မှတ်၍ပြောဆိုပါလှည့်ဟုမှာ၏။ ထိုအခါ လင်သည် သွား၍ ဘုရားသခင်အား လျှောက်၏။
 ဘုရားသခင်လည်း ကောလိယမင်း၏ သမီးဖြစ်သော သုပ္ပဝါသာသည် ချမ်းသာစေသတည်း။
 ချမ်းသာစေသော အနာကင်းသော သားကို ဖွားစေသတည်းဟု မိန့်တော်မူ၏။

လင်လည်း ထိုစကားကိုကြား၍ မိမိအိမ်သို့ပြန်ခဲ့၏။ ထိုသူမရောက်မီပင်လျှင် သုပ္ပဝါသာ
 မင်းသမီး၏ ဝမ်းမှ ဓမ္မကရိုဏ်မှ ရေကဲ့သို့ ကိုယ်ဝန်သည်ဖွား၏။ မင်းသမီးကို ခြံရံ၍နေသော
 ယိုသောမျက်ရည်ရှိသော လူများတို့သည် ရှင်ခြင်းငှါ အားထုတ်ကုန်၏။ ဝမ်းမြောက်ခြင်းသို့
 ရောက်သော လူများတို့သည် မင်းအား သတင်းစကား ကြားအံ့သောငှါ သွားလေ၏။
 မင်းသည် ထိုသူတို့၏ လာသောအဖြစ်ကိုမြင်၍ မြတ်စွာဘုရားဆိုတော်မူသော စကားသည်
 ပြည့်စုံသည်ဖြစ်လတ္တံ့ ဟုကြံလျက်သွား၍ ဘုရားသခင်စကားကို မင်းသမီးအား ကြားလေ၏။
 မင်းသမီးလည်း ထိုသို့ဖိတ်သော ဇီဝိတဘတ်သည် မင်္ဂလာဘတ်ဖြစ်လတ္တံ့။ သွား၍ ခုနစ်ရက်
 ပတ်လုံး ဖိတ်ချေဦးဟုစေပြန်၏။ မင်းလည်းဆိုတိုင်းဖိတ်၏။ ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး ဘုရားအမှူး
 ရှိသော သံဃာတော်တို့အား အလှူကြီးကိုဖြစ်စေကုန်၏။ သူငယ်သည် ခမ်သိမ်းသော
 ဆွေမျိုးတို့၏ ငြိမ်းသောစိတ်ကိုဖြစ်စေလျက် ဖွားသောကြောင့် သီဝလီဟု၍ မှည့်ကုန်၏။

သီဝလီသည် ခုနစ်နှစ် ခုနစ်လ အမိဝမ်း၌ နေရသောကြောင့် ဖွားသောကာလမှစ၍
 ခမ်သိမ်းသောအမှုတို့၌ ခံသည်ဖြစ်၍ အရှင်သာရိပုတ္တရာသည် ခုနစ်ရက်မြောက်သောနေ့၌
 ထိုသူငယ်နှင့် ပြောဟောခြင်းကို ပြုတော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရားလည်း ဓမ္မပဒ၌—

ယောမံ ပလိပထံ ဒုဂ္ဂံ၊ သံသာရံ မောဟမစ္စဂါ
တိဏ္ဍော ပါရဂံတောဈာယံ၊ အနေဇော အကထံကထီ
အနုပါဒါယ နိဗ္ဗုတော၊ တ မဟံ ဗြူမိ ဗြာဟ္မဏံ။

ဟူသောဂါထာကိုဟောတော်မူ၏။ ထိုအခါ အရှင်သာရိပုတ္တရာသည် သင်ကား ဤသို့ သဘောရှိသော ဆင်းရဲအစုကို ခံရလျက် အဘယ်ကြောင့် ရဟန်းမပြုဘိသနည်း။ ရဟန်း ပြုခြင်းငှါအပ်သည်မဟုတ်လောဟုမိန့်၏။ ပြုရပါသည်ရှိသော်ပြုချင်ပါ၏ဟုလျှောက်၏။ ထိုအခါ သုပ္ပဝါသာသည် မထေရ်နှင့် စကားပြောသည်ကိုမြင်၍ အသို့နည်း ငါ၏သားသည် တရား စစ်သူကြီးနှင့်တကွ ပြောဟောကြသည်လောဟု အနီးသို့ကပ်၍မေးလျှောက်၏။ မိမိခံရသော ဝမ်းဗွဲနေရသော ဆင်းရဲသော စကားကိုဆို၍ သင်တို့သည် ခွင့်ပြုပါမူကား ရဟန်းပြုပါမည် ဆိုသည်ဟု မိန့်တော်မူ၏။

အရှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ၊ ရဟန်းပြုတော်မူပါလော့ဟု အမိကလျှောက်၏။ မထေရ်လည်း ကျောင်းသို့ဆောင်၍ တစပဉ္စက ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုပေး၍ သာမဏေပြုသည်ရှိသော် သီဝလိ သင်အား တပါးသော သြဝါဒသည် မရှိပြီ သင်သည် ခုနစ်နှစ် ခုနစ်လ ခံရသော ဒုက္ခကိုသာ ဆင်ခြင်လောဟု မိန့်တော်မူ၏။

အရှင်ဘုရား သာမဏေပြုခြင်းသည်သာ ကိုယ်တော်၏ ဝန်ဖြစ်သည်။ ထိုဒုက္ခကို သိခြင်း သည်ကား အကျွန်ုပ်၏ ဝန်ပေတည်းဟုဆို၏ သီဝလိလည်း ဆံအဝန်းကိုချစဉ် ခဏ၌လျှင် သောတာပတ္တိဖိုလ်၌ တည်လေ၏။ ဒုတိယ ချသောကာလ သကဒါဂါမိဖိုလ်၊ တတိယချသော ကာလ အနာဂါမိဖိုလ်၊ အလုံးစုံဆံချပြီးသောကာလနှင့် အရဟတ္တဖိုလ်၌ တည်ခြင်းသည် မရှေးမနှောင်းဖြစ်လေ၏။

ဤစကားရပ်တွင် ဖွားပြီးလျှင်ပင် ရဟန်းပြုတည့်သကဲ့သို့ အင်္ဂုတ္တိုရ်စသော ကျမ်းတို့တွင် ဆိုသည်။ အသာတရူပ ဇာတ်တွင်ကား စိုးစဉ်းချမ်းသာပါ၏လောဟု မေး၏။ ကုတော မေ သုခံ၊ အဘယ်မှာ ချမ်းသာရပါအံ့နည်းဟု ပြောလျှောက်၏။ ထို့နောင် ဘုရားသခင်သည် ဥဒါန်းရွတ်ဟန်ကို “ဥဒါနံ ဥဒါနေတွာ အနုမောဒနံ ကရိတွာ ပက္ကမိ”ဟု တရားဟော ပြီးလျှင် ကြွတော်မူဟန်ကိုဆိုသည်။

သီဝလိကုမာဗျေပိ ခေါ သတ္တဝသိကကာလေယေဝ သာသနေ ဥရံ ဒတွာ ပဗ္ဗဇိတွာ ပရိပုဏ္ဏဝသော ဥပသမ္ပဒံ ဟုတွာ-

ဟု ခုနစ်နှစ် အရွယ်ရောက်မှ သာမဏေပြု၍ အသက် နှစ်ဆယ်စေ့မှ ရဟန်းပြုသည် ဆိုသည်ဖြစ်၍ အရှင်သာရိပုတ္တရာတိုက်တွန်းတော်မူသည်ကား အသက် ခုနစ်နှစ်အရွယ် ရောက်မှ တိုက်တွန်းတော်မူသည်ဟု မှတ်ရာသည်။

သီဝလိသည် ရဟန်းပြုသောကာလမှစ၍ ရဟန်းအပေါင်းအား လေးပါးသောပစ္စည်းတို့ သည် အလိဂ်တိုင်း ဖြစ်ကုန်၏။ နောက်အခါ ဘုရားသခင်သည် သာဝတ္ထိပြည်သို့ သွား လေ၏။ မထေရ်သည်လည်း မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုး၍ အရှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်၏ ကောင်းမှု ကို စုံစမ်းပါအံ့၊ ငါးရာသောရဟန်းတို့ကို ပေးတော်မူပါဟု လျှောက်၏။ သီဝလိ ယူလေ လော့ဟု ခွင့်ပြုတော်မူ၍ ရှေးဦးစွာ နိဂြောဓအရပ်သို့ ကြွ၏။ ပညောင်စောင်နတ်တို့သည် ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး အလှူပေး၏။ ဒုတိယ၌ ပဏ္ဍဝတောင်၊ သုံးကြိမ်မြောက် အစီရဝတီမြစ်၊ လေးကြိမ်မြောက် သမုဒ္ဒရာ၊ ငါးကြိမ်မြောက် ဟိမဝန္တာ၊ ခြောက်ကြိမ်မြောက် ဆဒ္ဒန်အိုင်၊ ခုနစ်ကြိမ်မြောက် ဂန္ဓမာဒနတောင်၊ ရှစ်ကြိမ်မြောက် အရှင်ရေဝတထံသို့ ကြွတော်မူ၏။

ခပ်သိမ်းသောအရပ်၌ပင် ခုနစ်ရက် ခုနစ်ရက်စီ နတ်တို့သည် အလှူပေးကုန်၏။ ဂန္ဓမာဒနတောင်၌ကား နာဂဒတ္တနဂါးမင်းသည် ခုနစ်ရက်တို့တွင် တနေ့သ၌ နို့ရည်ဆွမ်း၊ တနေ့သ၌ ထောပတ်ဆွမ်းကို လှူ၏။ ရဟန်းတို့သည် ဆိုကြကုန်၏။ အရှင်မြတ်တို့ ဤနတ်မင်းအား နွားမတို့သည်လည်း မထင်ကုန်၊ နို့ရည်ညှစ်ခြင်းတို့သည်လည်း မထင် ကုန်။ အဘယ်မှာလျှင် ရံလေကုန်သနည်းဟု ဆိုကြကုန်၏။ နတ်မင်းလည်း ဤသို့လျှောက်၏။

အရှင်ဘုရားတို့ ကဿပဘုရားသခင် လက်ထက် နို့ရည်ဆွမ်း လှူခဲ့ဖူးသော ကောင်းမှု အကျိုးကြောင့်တည်းဟု လျှောက်၏။

တရံရောအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရှားတောနေ ရှင်ရေဝတထံသို့ ကြွတော်မူ၍ ပြန်သောကာလ စကားစပ်တွင် ရှင်သီဝလိကို သာသနာတော်၌ လာဘ်များသော သူတို့ တွင် ကဲလွန်သော အရာ၌-

တေဒဂုံ ဘိက္ခဝေ မမသာဝကာနံ ဘိက္ခုနံ လာဘီနံ ယဒိဒံ သီဝလိ-

ဟူ၍ တေဒဂ်ထားတော်မူ၏။ ဤကား အရှင်သီဝလိ၏ အကြောင်းတည်း။

ဓမ္မပဒ အင်္ဂုတ္တိုရ် သီဝလိသုတ် အဖွင့်တွင် အရှင် သီဝလိသည် ခုနစ်နှစ် ခုနစ်လ ပဋိသန္ဓေနေရဟန်းကို ဆိုသည်။ အင်္ဂုတ္တိုရ် ရေဝတဝတ္ထု ပြီးကာနီးတွင်ကား-

သီဝလိတ္ထေရော သတ္တဒိဝသာနိ သတ္တမာသာဓိကာနိ သတ္တဝဿာနိ မာတုကုဏ္ဍိယံ ဝသိ-ဟူ၍လည်းကောင်း။ သဟဿဝတ္ထုတွင်-

သတ္တသံဝစ္ဆရ သတ္တမာသ သတ္တဒိဝသာနိ မာတုကုဏ္ဍိမိ ဝသိ၊ သတ္တဒိဝသေ မုဠဂဗ္ဘော အဟောသိ၊ ဟူ၍လည်းကောင်း လာပြန်သည်ဖြစ်၍ (ခုနစ်နှစ် ခုနစ်လ ခုနစ်ရက် ဟူ၍ မှတ်စု၏)။ အရှင်သီဝလိ အကြောင်းကို ဓမ္မပဒစသော ကျမ်းတို့၌ များစွာလာကုန်၏။

အရှင်သီဝလိဂါထာဟူ၍ ရွတ်အံ့ကြကုန်သည်ကား-

လာဘီန မုတ္တမော ထေရော၊ သီဝလိ ဣတိ ဝိဿုတော သော ရဟော ပစ္စယာဒီနံ၊ သဒါ သောတ္ထိံ ကရေတု မေ။

ယော ထေရော၊ အကြင်မထေရ်သည်။ လာဘီနံ၊ လာဘ်များသောသူတို့ထက်။ ဥတ္တမော၊ ကဲလွန်တော်မူ၏။ သီဝလိဣတိ၊ သီဝလိဟူ၍လည်း။ ဝိဿုတော၊ ကျော်စောတော်မူ၏။ ပစ္စယာဒီနံ၊ ပစ္စည်းလေးပါး ရှိခိုးပူဇော်ခြင်းစသည်တို့ကို။ ရဟော၊ ခံတော်မူထိုက်၏။ သော ထေရော၊ ထိုမထေရ်သည်။ သဒါ၊ အခါခပ်သိမ်း။ မေ၊ အကျွန်ုပ်အား။ သောတ္ထိံ၊ ချမ်းသာခြင်းကို။ ကရောတု၊ ပြုပါစေသတည်း။

ဤကား ဥပ္ပါတသန္တိ၌ လာသော သီဝလိဂါထာဟူ၍ ရွတ်အံကြသော ထောမနာ အာသီသဂါထာတည်း။

အရှင်သီဝလိဂါထာဟူ၍ ရွတ်အံသရဇ္ဈာယ်ကြပါသည်။ ရုပ်တုတော် ပြု၍လည်း ကိုးကွယ်ကြပါသည်။ ဓာတ်တော်ကိုလည်း ကိုးကွယ်ကြပါသည်။ ဆောင်ရွက်ကိုးကွယ်သော သူတို့မှာ လာဘ်လာဘ များရာသည် ထင်မှတ်၍ ကိုးကွယ်ကြပါသည်။ ပေါများမည် မပေါများမည်ကို မေးရာ၌ -

ကမ္ဘာဟာသိန်းစင် ဖြ ည့်အပ်ဆည်းပူးအပ်သော ပါရမီသမ္ဘာရ မျိုးစေ့ရှိသော အဆူဆူသော ဘုရားသခင်တို့ထံ ဆုပန်ခြင်း ဆည်းကပ်ခြင်းရှိသောရဟန္တာ အရှင်မြတ်ဖြစ်ပေသည်။ ကိုးကွယ်ရွက်ဆောင်ပေသော သူတို့လည်း အရှင်မြတ်၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ယုံကြည်လေးမြတ်ခြင်း၊ ကြည်ညိုခြင်း၊ သဒ္ဓါစေတနာရှိလှ၍သာ ထုလုပ်ဆောင်ရွက် ကိုးကွယ်ခြင်းကို ပြုလေကုန်သည်ဖြစ်၍ မထေရ်မြတ်၏ဂုဏ် ပါရမီတော် အစွမ်း ထိုသို့ကိုးကွယ်သော သူတို့၏ ဟဒယဝတ္ထု၌တည်သော သဒ္ဓါစေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုသိုလ်စိတ်၏ အစွမ်းတို့ကြောင့် လာဘ်လာဘ အထူးဝံသေသရခြင်း စသောအကျိုးသည်ရှိပေရာ၏။

အကြောင်းဆိုင်ရာ ရှာကြံသည်ရှိသော် အနောမဒဿိ မြတ်စွာဘုရား၏ ဉာဏ်တော်ကို သမုဒ္ဒရာကဲ့သို့ နက်နဲကြောင်း၊ မြေကြီးအထုကဲ့သို့ အထူထူကြောင်း၊ ကောင်းကင်ပြင်ကဲ့သို့ ကျယ်ဝန်းကြောင်းတို့ကို ချီးမွမ်းထောမနာ ပသံသပြုခဲ့ဘူး၍ အရှင်သာရိပုတ္တရာသည် ကြီးမြင့်သောပညာ နက်နဲသောပညာ၊ ကျယ်ဝန်းသောပညာတို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူလေသည် ဟု ပါရာယန စသော ဝတ္ထု ကျမ်းဂန်တို့တွင် ဆိုသည်။

၎င်းနည်းကဲ့သို့ အရှင်သီဝလိသည် လာဘ်လာဘများကြောင်းကို ထောမနာသော ဂါထာဗန္ဓတို့ဖြင့် ချီးမွမ်းရွတ်အံသောသူသည် လာဘ်လာဘပေါများရာပေသည်ပင်။

(တောအရပ် ထင်းခုတ်ရာ၌ လှည်းအောက်တွင် အိပ်ပျော်၍ လန့်နိုးသောခဏ၌ ဘုရားဂုဏ်ကျေးဇူးကို အထူးမသိ၊ ယောင်ယမ်း၍သာ “နမောဗုဒ္ဓဿ” ဟု ဆိုသောသူငယ်ကို နတ်ဘီလူးတို့ပူဇော်ကြောင်း၊ ဗိမ္ဗိသာရမင်း ချမ်းသာပေးကြောင်း၊ ဘုရားသခင်ထံ မေးလျှောက်ပြန်သောအခါ ရတနာသုံးပါးဂုဏ်ကျေးဇူးတို့သည် ယောင်ယမ်းကာမတ္တပင် ဖြစ်သော်လည်း အကျိုးများစွာရှိကြောင်းကို ဟောတော်မူလျှင် သားအဖပင် သောတာပန် တည်ကြောင်း များကို ကျမ်းဂန်လာချေသည်။)

အရှင်သီဝလိ ရုပ်တုပြုလုပ်၍ ကိုးကွယ်သော သူတို့ကိုမေးရာ၌-အရှင်မြတ်သည် ရဟန္တာ ဖြစ်သည်။ စေတီထိုက်သူလည်း ဖြစ်သည်။ ရုပ်တုတော်ဆိုသည်လည်း ဥဒ္ဓိသကစေတီပင်ဖြစ် သည်။ အရှင်မြတ်နှင့် အတူတကွ ကြွရာ သွားရာ ပါရနေရတိသကဲ့သို့ ဖြစ်ပါစေသောဟု စိတ်ကထင်မှတ်စွဲကပ်၍ ပြုလုပ်ကိုးကွယ်ခြင်းဖြစ်သည်။ အရှင်မြတ်ကား လောကုတ္တရာရတနာ အဝင်ပင် ဖြစ်တော့သည်။ လောကီရတနာဖြစ်သော ကျောက်ထူး ကျောက်မြတ်တို့ကို ဆောင်ရွက်ကြသော သူတို့မှ သော်လည်း လာဘ်လာဘရခြင်း။ သူတပါးတို့သည် သားကဲ့သို့ လွန်၍ချစ်ခင်ခြင်း၊ လေးမြတ်ခြင်း၊ ကျွဲနွားဥစ္စာရခြင်း၊ ဥစ္စာသားသမီးရခြင်း၊ အနာကင်း ခြင်း၊ ချမ်းသာကြီးခြင်း စသောအကျိုးတို့ကို ခံရသည်ဟုဆိုသည်။

ခံရကြောင်းကား။ ။မဏိကဏ္ဍ ဇာတ်တွင် မဏိကဏ္ဍ နဂါးမင်းသည် မြကျောက်ကို ဆောင်၍သွားသဖြင့် ပြန်ပြောသော ထမင်းဟင်းအဖျော်စသည် အကဲအလွန်ပြည့်စုံခြင်းကို-

မမန္တပါနံ ဝိပုလံ ဥဠာရံ၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ မဿမဏိဿဟေတု။

မေမမ၊ ငါ၏။ အဿမဏိဿ၊ ထိုမြကျောက်၏။ ဟေတု၊ အကြောင်းကြောင့်။ မမ၊ ငါ့အား။ ဝိပုလံ၊ ပြန်ပြောစွာသော။ အန္တပါနံ၊ ထမင်းဟင်းအဖျော်သည်။ ဥဠာရံ၊ အကဲ အလွန်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏ ဟုဆိုသည်။

မဟာဥမင်္ဂဇာတ်တွင်လည်း-ဒေဝိန်း အမတ်သည် မြကျောက်ရတနာဖြင့် အသရေသွင်း ခြင်းကို ပြု၏။ မင်းဥစ္စာဖြစ်သော သကြားမင်းသည် ကုသမင်းအား ပေးအပ်သော သိရိ ပဝေသန မင်္ဂလာဖြစ်သော မြကျောက်ရတနာကို ခိုးပြီးလျှင် အမိအားပေး၍ ထား၏။ အမိ သည်လည်း တစုံတယောက်သောသူကိုမျှ မသိစေပဲ သိမ်း၍ထား၏။ မင်းအိမ်သို့ ဝင်သော ကာလမှ သားအားပေးလိုက်၏။ ထိုမြကျောက်ဖြင့် အသရေကို သွင်း၍ မင်းအိမ်သို့သွား၏။ မင်းသည်လည်း ရှေးဦးစွာ စကားပြောဆို၍ နေ့တိုင်းနေ့တိုင်း ရှစ်သပြာ၊ တဆယ့်ခြောက် သပြာ၊ သုံးဆယ့်နှစ်သပြာ ခြောက်ဆယ့်သပြာသော ဥစ္စာတို့ကို အကျွန်ုပ်အား မျိုးရိက္ခာ အလို့ငှါ ပေးလိုက်သည်ဟု ဆိုကြောင်းကို-

ရညော သန္တကံ သက္ကေန ကုသရညော ဒိန္နံ သိရိပဝေသနမင်္ဂလမဏိရတနံ ထေနေတော မာတုယာ ဒိန္နံ၊ သကိဉ္စိ အဇာနာပေတွာ မမ ရာဇကုလံ ပဝိသနကာလေ တံ မယံ ဒေတိ အဟံ တေန မဏိနာ သိရိ ပဝေသေဘွာ ရာဇနိဝေသနံ ဂစ္ဆာမိ၊ ရာဇ တုမေဟိ သဒ္ဓိ အကထေတွာ ပဌမတရံ မယာ သဒ္ဓိ ကထေသိ၊ ဒေဝသိကံ အဋ္ဌ သောဠသ ဒ္ဓတ္တိ သ စတုသဋ္ဌိ ကဟာပဏေ၊ မမ ပရိဗ္ဗယတ္ထာယ ဒေတိ။ ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

ဘူရိဒတ် ဇာတ်တွင်လည်း ဘူရိဒတ် နဂါးမင်း၏ ပတ္တမြားရတနာကို ဆောင်ရသော သူတို့သည်လည်း ကျွဲ နွား သား သမီးကိုရခြင်း၊ အနာကင်းခြင်း၊ ချမ်းသာခြင်းတို့ကို ဖြစ်စေ တတ်ကြောင်း အလိုခပ်သိမ်းကို ပေးတတ်သောကြောင့် သဗ္ဗကာမဒဒမည်ကြောင်းကို-

ဓာရိယံ မဏိ ဒိဗ္ဗံ၊ ပသံပုတ္တေစ ဝိန္ဒတိ
အရောဂေါ သုခိတော ဟောတိ၊ ဂစ္ဆေဝါ ဒါယဗြာဟ္မဏ။

ဗြာဟ္မဏ၊ ပုဏ္ဏား။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ ဒိဗ္ဗံ၊ နတ်၌ဖြစ်သော။ ဣမံမဏိံ၊ သဗ္ဗကာမ
ဒဒမည်သော ဤပတ္တမြားကို။ ဓာရိယ၊ ဆောင်ရမှုကား။ သော၊ ထိုသူသည်။ ပသံစ၊ ကျွ
နွားကိုလည်းကောင်း။ ပုတ္တေစ၊ သားသမီးတို့ကိုလည်းကောင်း။ ဝိန္ဒတိ၊ ရ၏။ အရောဂေါ၊
အနာကင်းသည်။ သုခိတော၊ ချမ်းသာကြီးသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အာဒါယဂေ၊ ယူ၍သာ
လျှင်။ ဂစ္ဆ၊ သွားလေလော့။

ဟု ဘူရိဒတ်နဂါးမင်းက နေသာဒပုဏ္ဏားအား ပေးလိုက်ကြောင်း ဆိုပြောမှာလိုက်
ကြောင်းကို ဘူရိဒတ်ဇာတ်တွင်လာသည်။

သင်္ခါလဇာတ်တွင်လည်း သင်္ခါလနဂါးမင်းသည် ပတ္တမြားကို ဆောင်ယူသွားရလျှင်
လာဘ်လာဘများခြင်း၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာများခြင်း စသည်တို့ကို ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် -

မဏိမမံ ဝိဇ္ဇတိ လောဟိတကော၊
ဓနာဟရော မဏိရတနံဥဠာရံ။
အာဒါယ တံ ဂစ္ဆ သကံ နိကေတံ၊
လဒ္ဓါဓနံ တံ မဏိမောဿဇဿု။ ဟုဆိုလေသည်။

ဤကဲ့သို့ ကျောက်ရတနာကြောင့် ကုသမင်း အဆင်းလှခြင်း၊ ဒဓိဝါဟနမင်း
ကောင်းကင်သို့ ပျံနိုင်ခြင်း၊ စကြဝတေးမင်း၏ ဝေဠုရိယဟု ဆိုအပ်သော မြကျောက်ရတနာ
သည် နောက်လှစွာသော ရေကို ကြည်စေတတ်ခြင်း၊ မဏိဇောတိရသ် ကျောက်မြတ်သည်
အလိုခပ်သိမ်းကို ပေးနိုင်ခြင်း စသည်တို့သည် အများပင်ရှိသည်။

လောကီကျမ်းများတွင်လည်း တနင်္ဂနွေသားပတ္တမြား၊ တနင်းလာသား ပုလဲ၊ အင်္ဂါ
သား သန္တာ၊ ဗုဒ္ဓဟူးသား မြ၊ ကြာသပတေးသား ဥဿဖယား၊ သောကြာသားစိန်၊ စနေ
သား နီလာ၊ ရာဟုသား ဂေါမိတ်၊ ကိတ်ဂြိုဟ်သား ကြောင်ကို ဆောင်ရာသည်။ ဆောင်သော်
အကျိုးများရာသည်ဟု ဆိုချေသည်။

(ဤအရာတွင် မေးရင်းပုစ္ဆာအဖြေ မဆိုလွန်းသော်လည်း စကားချပ်လိုက်ပေဦး
အံ့။ ရာဟုရက်၊ ကိတ်ရက်ဟူ၍ မရှိပါတကားဟူအံ့။ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့မွန်းတိမ်းသော် ရာဟု၊ တနင်း
လာနေ့ မွန်းတိမ်းသော် ကိတ်၊ ကြာသပတေးနေ့ မွန်းတိမ်းသော် မိတ္တူဟု ဂြဟဇာပွင့် အဆုံး
အဖြတ်များနှင့် ထောက်လေအပ်၏။)

ဇာတ်တော်ကို ကိုးကွယ်သည် ဆောင်ရွက်သည် ဆိုရာမှာလည်း အရှင်သီဝလိသည်
မဟာသာဝကဖြစ်၏။ စေတီထိုက်သော အရိယာသာဝကပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် တဿ
သာဝကော ထူပါရဟောဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။ စေတီထိုက်လျှင်လည်း စေတီတည်၍ထား

မှ စေတီဖြစ်သည်မဟုတ်။ ဓာတ်တော်သည်လည်းကောင်း၊ ထားရာသို့ရာ ရွှေကြုတ် ငွေကြုတ် တို့သည်လည်းကောင်း စေတီပင်ဖြစ်တော့သည်။

မြတ်စွာဘုရား သင်းကျစ်တော် ဓာတ်ကိုလည်း ရှေးအခါ စေတီတည်သည်မဟုတ်။ အဆင့်ဆင့် တဦးလက်မှသည် တဦးလက်သို့ ရောက်၍သာ ကိုးကွယ်ကြတော့သည်။ ကိုးကွယ် ကြဟန်ကား - ကုသိနာရုံပြည်၌ ဓာတ်တော်ဝေကြသော ကာလ မလ္လာမင်းတို့က အာဒါသ မဏ္ဍလ ပမာဏရှိသော သင်းကျစ်တော်ကို ရလေသည်ကို အရှင်မဟာကဿပ တောင်း၍ တပည့်တို့အားပေး၏။ တပည့်ဖြစ်သော မဟာနန္ဒထေရ်သည် ဝေသာလီပြည် မဟာဝုန်တော ကုဋ္ဌာဂါရကျောင်းတိုက် ဂန္ဓကုဋီ၌ထား၍ ကိုးကွယ်တော်မူသည်။ အရှင်မဟာနန္ဒထေရ် ပရိ နိဗ္ဗာန်စံယူတော်မူလျှင် တပည့်ဖြစ်သော စန္ဒဂုတ္တထေရ် ပင့်ယူ၍ သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန် ကျောင်းတိုက် ဂန္ဓကုဋီတွင်ထား၍ ကိုးကွယ်တော်မူသည်။

အရှင်စန္ဒဂုတ္တ ပရိနိဗ္ဗာန်စံယူတော်မူလျှင် တပည့်ဖြစ်သော ဘဒ္ဒသေနထေရ် ပင့်ယူ၍ ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် ကြွတော်မူပြီးလျှင် ဗာရာဏသီပြည် ဣသိပတန မိဂဒါဝုန်တော မြတ်စွာ ဘုရားနေတော်မူသော ဂန္ဓကုဋီ၌ထား၍ ကိုးကွယ်တော်မူသည်။

ဘဒ္ဒသေနထေရ် ပရိနိဗ္ဗာန် စံယူတော်မူလျှင် တပည့်ဖြစ်သော ရှင်ဇယသေနထေရ် ပင့်ယူ၍ ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ဝေဠုဝန်ကျောင်း ဂန္ဓကုဋီ၌ထား၍ ကိုးကွယ်တော်မူသည်။

ဇယသေနထေရ် ပရိနိဗ္ဗာန် စံယူတော်မူလျှင် တပည့်ဖြစ်သော သင်္ခရက္ခိတထေရ် ပင့်ယူ၍ ကောသမ္မိပြည် ဘောသိတာရုံကျောင်း ဂန္ဓကုဋီ၌ထား၍ ကိုးကွယ်တော်မူသည်။

ရှင်သင်္ခရက္ခိတထေရ် ပရိနိဗ္ဗာန်စံယူတော်မူလျှင် တပည့်ဖြစ်သော မဟာဒေဝထေရ် ပင့်၍ ဒေဝါနံပိယတိဿမင်း၏ ညီတော် မဟာနာဂအိမ်ရှေ့မင်းသည် မဟာဂါမ၌ မင်းပြုသော အခါ သိန်းသိင်္ဃကျွန်းသို့ ရောက်၍ ကိုးကွယ်၏။ ထိုမင်းသား ဃန္ဒုလာယက ထိုမင်းသား ဂေါဋ္ဌာဘယအဆက် ထိုမင်းသား ကာကဝဏ္ဏမင်းလက်ထက် သိန်းသိင်္ဃကျွန်း၊ ရောဟဏဇန ပုဒါ မဟာဂါမရွာ၊ မဟာဝါလုကဂင်္ဂါ၏ တောင်မျက်နှာအဖို့၌ သေရမည်သော အိုင်၏ အဆုံး ဝရဘယမည်သော ထုံးအိုင်၏အထက် မဟာနာဂဝိဟာရတိုက်၌ တည်သော မဏိပါသာဏမင်္ဂလာစေတီတော်၌ ဌာပနာလေသည်ဟု နလာဋ္ဌဓာတုဝင်တွင်ဆိုသည်။

မြတ်စွာဘုရားစွယ်တော်ဓာတ်လည်း ရှေးဦးစွာ ဇမ္ဗူဒီပါကျွန်း ကလိင်္ဂတိုင်း၌တည်သည်။ သာသနာတော် ရှစ်ရာသုံးဆယ့်ငါးနှစ် ငါတို့တိုင်းနိုင်ငံ၌ ပုဂံပြည်ဝယ် ထီးမင်းယဉ် မင်းပြု၍ နန်းစံလေးဆယ့်ကိုးနှစ် သိန်းသိင်္ဃကျွန်း၌ကိတ္တိသိရိမေဿမင်း မင်းပြု၍ နန်းစံကိုးနှစ်ရှိသည်တွင် ဟေမမာလာမင်းသမီးနှင့်ဒဏ္ဍမင်းသားတို့ဆောင်ယူလေ၍ သိန်းသိင်္ဃကျွန်းသို့ရောက်လေသည်။ ယခုထက်တိုင်အောင် စေတီမတည် ကိုးကွယ်၍သာ ရှိကြောင်းကို စာဟောင်းစာတမ်း အရပ်ရပ် ထွက်ဆိုလျက် ရှိတော့သည်။

ဤကဲ့သို့ပင် သီဝလိဓာတ်တို့ကို လိုရာပင့်ဆောင်၍ ကိုးကွယ်သော်လည်း ကိုးကွယ် အပ်တော့သည်ပင်ဖြစ်၍ သီဝလိဂါထာ၊ သီဝလိရုပ်တု၊ သီဝလိဓာတ်စသည်တို့ကို ကိုးကွယ်သော သူတို့သည် ရတနာသုံးပါး ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့ကို ယုံကြည်၍ ကိုးကွယ်ကြသော သူပင်ဖြစ်၍ စိတ်နှလုံးက အရိယာ သံဃာတော်ဟူ၍ အောက်မေ့ခြင်းရှိရာသည် စိတ်ကအောက်မေ့ကာ မတ္တဖြစ်သော်လည်း ကြီးမြတ်သော အကျိုးပင်ရှိရာသည်။ မြတ်စွာဘုရားလည်း—

ဝေ ဗုဒ္ဓံ သရန္တာနံ၊ ဓမ္မံသံဃဉ္စ ဘိက္ခုဝေါ။

ဘယံဝါ ဆမ္ဘိ တတ္တံဝါ၊ လောမဟံသော နဟေဿတိ။ ။ဟူ၍ဟောတော်မူသည်နှင့် လည်းညီသည်။

လင်္ကာဒီပကျမ်း၌၊ မဟာစေတီကို တည်သောအခါ ရဟန်းငယ်တပါးသည် စေတီဖျားက ကျသောကာလကောင်းကင်ခရီး၌ “ဇေဂ္ဂပရိတ္တံ မံ ရက္ခတု” ဟု အောက်မေ့ကာမတ္တဖြင့် စေတီမှ အုတ်နှစ်ချပ် ထွက်၍ ခံလင့်သဖြင့် တည်ရာရပ်ရာကို ရလေသည်ဟူ၍လည်း သဂါထာဝဂ္ဂ သံယုတ် အဋ္ဌကထာတွင်ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် ဘုရားဂုဏ် သံဃာ့ဂုဏ်တို့ကို ကိုးကွယ်သောသူ တို့သည် အကျိုးမဲ့ မရှိရာမှတ်ရာသည်။

အရှင်သီဝလိမှာသာ ပါရမီတော်၏ အလျောက် လာဘ်လာဘ ပေါများရာသည်။ ဆောင်ရွက် ကိုးကွယ်သော သူတို့မှာ ပါရမီဆုတောင်းခြင်း အလျင်းမရှိပဲလျက် ပေါများ ရာသော အကြောင်းမရှိပါဆိုရာ၌—

ဆဒ္ဒန် ဆင်မင်းမှာသာ အစွယ်၏ အာနုဘော်ကို ခံစားသင့်လျက် အစွယ်ကိုယူဆောင်၍ သွားသောမုဆိုးမှာလည်း ခုနစ်နှစ် ခုနစ်လ ခုနစ်ရက်သွား မှုရောက်နိုင်သော ရှည်ဝေးစွာသော ခရီးအခွန်ကို ခုနစ်ရက် အတွင်း၌ပင် ရောက်နိုင်မည်ကိုမြင်၍ ဘုရားလောင်းက-

ဣမေသံ ဒန္တာနံ အာနုဘာဝေန သတ္တဒိဝသဗ္ဗန္တရေယေဝ ဗာရာဏသိံ ပါပုဏိဿတိ။ ဟု ဆို၍ ပေးလိုက်သည်။ ထောက်လည်း ထောက်နိုင်လေသည်ဟု ဆဒ္ဒန္တ ဇာတ်တွင်ဆိုသည်။

ကေနိပါတ်၊ ပဉ္စမဝဂ်၊ လောသကတိဿဇာတ်တွင် ကောသလတိုင်း၌ တယောက်သော အမျိုးပျက်သော တံငါ၏သားဖြစ်သော နည်းသော လာဘ်လာဘရှိသော တယောက်သော ရဟန်းသည် ရှိသတတ်။ ထိုရဟန်း၏ အကြောင်းကား-ဘဝဟောင်းမှ ရွှေ့ခဲ့၍ ကောသလ တိုင်း၌ အမျိုးတထောင်နေသော တံငါရွာ၌ တယောက်သော တံငါမ၏ဝမ်းဝယ် ပဋိသန္ဓေယူ လေ၏။ ထိုသူ ပဋိသန္ဓေယူသော နေ့မှစ၍ အမျိုးတထောင်တို့သည် ငါးအလိုငှါ မြစ်၌ လည်းကောင်း၊ တဘက်ဆည်ကန် စသည်တို့၌လည်းကောင်း ငါးတို့ကို ရှာကုန်သည်ရှိသော် တခုသောငါးကိုမျှ မရကုန်။ ထိုအခါမှစ၍ ထိုတံငါအမျိုးတို့သည် စီးပွားချမ်းသာ ယုတ်ကုန်၏။

ထိုသူ ပဋိသန္ဓေနေသောကာလမှစ၍ ခုနစ်ကြိမ် မီးလောင်၏။ ခုနစ်ကြိမ် မင်းဘေးသင့်၏။ အစဉ်သဖြင့် ဆင်းရဲခြင်းဖြစ်ကြလေကုန်၏။

ထိုသူတို့ ကြံကြကုန်သည်ကား ရှေးအခါ ငါတို့ရွာ၌ ဤသို့မရှိစဖူး၊ ယခုအခါ ယုတ်မာကြကုန်၏။ ငါတို့အတွင်းတွင် တယောက်သော သူယုတ်သည်ရှိသတတ် နှစ်စု ခွဲကြကုန်အံ့ဟု ငါးရာစီခွဲလေကုန်၏။ အကြင်အစု၌ ထိုသူယုတ်၏ အမိအဖသည် ပါ၏။ ထိုအစုသည် ယုတ်၏ မပါသော အစုသည် စီးပွားဖြစ်ကုန်၏။ ထိုသို့သောနည်းဖြင့် အစဉ်အတိုင်း နှစ်စုနှစ်စုစီ ခွဲ၍ တအိမ်တည်းသာ ဖြစ်လေ၏။ ထိုရွာသူတို့သည် ဆင်ခြင်မိသဖြင့် ထိုသူတို့၏ ယုတ်သော အဖြစ်ကိုသိ၍ ပုတ်ခတ်၍ နှင်လိုက်ကုန်၏ မိဘတို့သည် ငြိုငြင်သဖြင့် အသက်ရှည်ကုန်လျက် ရင့်သော ကိုယ်ဝန်ရှိသည် ဖြစ်၍ တခုသော အရပ်၌ဖွား၏။

ပစ္ဆိမဘဝိက ဖြစ်သော သတ္တဝါကို ဖျက်စီးအံ့သောငှါ မတတ်နိုင်။ အိမ်အတွင်း၌ ဆီမီးကဲ့သို့ ထိုသူ၏ ဟဒယဝတ္ထု၌ အရဟတ္တဖိုလ်၏ ဥပနိဿယသည် ထွန်းတောက်၏။ ထိုသူ၏အမိသည် သူငယ်ကို လုပ်ကျွေးမွေးမြူ၍ ပြေးသွားတတ်သောကာလ တခုသော ခွက်ကိုပေး၍ ချစ်သား ဤမည်သော အိမ်သို့ဝင်ချေလော့ဟု စေ၍ ပြေးလေကုန်၏။ ထိုသူငယ်သည် ထိုနေ့မှစ၍ တယောက်အထီးတည်းဖြစ်၍ ထိုထိုသို့သောအရပ်၌ ထမင်းကိုရှာ၍တခုသော အရပ်၌ အိပ်လေ၏။ ရေကိုလည်းမချိုး၊ ကိုယ်ကိုလည်းမသုတ်သင်၊ မြေဘုတ်ဘီလူးကဲ့သို့ ငြိုငြင်သဖြင့် အသက်မွေးခြင်းကို ပြုရ၏။ အစဉ်အတိုင်းကြီးသဖြင့် ခုနစ်နှစ်ရှိသောကာလ တခုသောအိမ်တံခါး၌ ထမင်းအိုးကိုဆေး၍ စွန့်သောအရပ်၌ ကျီးတို့ကဲ့သို့ တလုံးတလုံးသောထမင်းကို ရှေးကောက်၍စား၏။

ထိုအခါ အရှင်သာဒိပုတ္တရာသည် သာဝတ္ထိပြည်သို့ဆွမ်းခံဝင်စဉ်မြင်၍ ဤသတ္တဝါသည် အလွန် သနားဖွယ်သို့ရောက်၏။ အဘယ်ရွာကလာလေသနည်းဟု ထိုသူငယ်၌ သနားသော စိတ်ကိုပွားစေ၍ အချင်းလာခဲ့လော့ဟု မိန့်၏။ သူငယ်သည်လာလတ်ပြီးလျှင် မထေရ်ကို ရှိခိုးလျက်ရပ်၏။ သင်ကား အဘယ်ရွာသားနည်း၊ သင့် အမိ အဖတို့ကား အဘယ်သူတို့ ပေနည်းဟု မေးတော်မူ၏။

အရှင် ဘုရား၊ အကျွန်ုပ်၏မိဘတို့သည် သင့်ကိုမှီ၍ ငါတို့ပင်ပန်းလှလေပြီဟု စွန့်ပစ်၍ ပြေးလေကုန်ပြီဟု လျှောက်၏။ သင်ရဟန်းပြုလို၏လော့ဟု မေး၏။ အရှင်ဘုရား၊ အကျွန်ုပ် မျှကို အဘယ်သူ ရဟန်းပြုပါအံ့နည်း။ အကျွန်ုပ်ကဲ့သို့ အထီးကျန်သောသူကို ရဟန်းပြုသူ ရှိပါအံ့၊ ရဟန်းပြုလိုပါ၏ဟု လျှောက်၏။ ကောင်းပြီ၊ ရဟန်းပြုလော့ဟု မိန့်တော်မူ၍ မထေရ်လည်း ထိုသူငယ်အား ခဲဖွယ် စားဖွယ်တို့ကိုပေး၍ ကျောင်းသို့ဆောင်ခဲ့ပြီးလျှင် မိမိ လက်ဖြင့်သာ ရေချိုးစေ၍ ရှင်ပြုစေ၏။

အနှစ်နှစ်ဆယ် ပြည့်သောကာလ ပဉ္စင်းခံစေ၏။ ထိုသူသည် ကြီးသောကာလ လောသကတိဿ မထေရ်ဟူ၍ ထင်ရှား၏။ ဘုန်းအာနုဘော်နည်း၏။ နည်းသော

လာဘ်လာဘရှိ၏။ အသဒိသ အလှူပေးသော ကာလ၌သော်လည်း ဝမ်းပြည့်အောင်မစားရ ဖူးလေ။ အသက်မီရုံသာ စားရချေ၏။ ထိုသူ၏သပိတ်၌ တဇွန်မျှလောက်သော ယာဂုဟင်း တို့ကို လှူသည်ရှိသော် သပိတ်၌ အပြည့်သာလျှင် ထင်ကုန်၏။ လူတို့သည်လည်း ဤရဟန်း၏ သပိတ်သည် ပြည့်လေပြီဟုထင်၍ အောက်ရဟန်းတို့ကိုသာလျှင် လှူလေကုန်၏။ ထိုသူ၏ သပိတ်၌ ယာဂုလှူသောကာလလည်း လူတို့၏လက်၌ ကွယ်လေကုန်၏။ ခဲဘွယ်စသည်တို့၌ လည်း ဤနည်းသာလျှင် ဖြစ်ကုန်၏။ တပါးသောအခါ၌ ဝိပဿနာကို ပွားစေလျက် ရဟန္တာဖြစ်သော်လည်း နည်းသောလာဘ်လာဘရှိ၏။ အစဉ်သဖြင့် အာယုသင်္ခါရကုန်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ယူအံ့သောနေ့သို့ ရောက်လေ၏။

အရှင်သာရိပုတ္တရာသည် ဆင်ခြင်သည်ရှိသော် ထိုသူ၏ ပရိနိဗ္ဗာန်စံယူလတ္တံ့သော အကြောင်းကိုသိ၍ ယနေ့ ငါသည် ထိုသူ၏အလိုတိုင်း အာဟာရကို ပေးအံ့သောငှါအပ်၏ဟု မထေရ်ကိုခေါ်၍ သာဝတ္ထိပြည်သို့ ဆွမ်းခံဝင်လေ၏။ အရှင်သာရိပုတ္တရာသည် ထိုသူကိုမိ၍ များစွာသောသူတို့သည် သာဝတ္ထိပြည်မှ မောင်းမဲခြင်းကိုသာပြု၏။ ရှိခိုးခြင်းကိုမျှ မရချေ။ ထိုအခါ ထိုမထေရ်ကို ငါ့ရှင် သွားလေ၊ အိမ်ဈေးဇရပ်၌ နေလင့်လော့ဟု လွှတ်လိုက်၏။ လောသကတိဿ သွားလေလျှင်ပင် လူတို့သည် အရှင်မြတ်လာတော်မူ၏ဟု နေဆုခင်း၍ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးစေ၏။ မထေရ်လည်း ဤဆွမ်းကို လောသကတိဿအား ပေးချေလော့ဟု စေလိုက်၏။ ဆွမ်းကိုဆောင်ယူ၍ သွားသောသူတို့သည် မေ့လျော့၍ လမ်းခရီးတွင် မိမိတို့သာ စားကုန်၏။ အရှင်သာရိပုတ္တရာလည်း ထ၍ ကျောင်းသို့သွားသောကာလ၌ လောသကတိဿထေရ်သည်လည်း သွားလေ၍ အရှင်သာရိပုတ္တရာကို ရှိခိုး၏။ မထေရ်လည်း ပြန်၍ရပ်လျက် ငါ့ရှင် သင်သည် ဆွမ်းရပါပြီလော့ဟု မေး၏။ မရပါဟုဆို၏။ မထေရ်လည်း ထိတ်လန့်ခြင်းသို့ ရောက်လေ၏။ အခါကိုကြည့်သည်ရှိသော် အခါသည်လွန်ခဲ့၏။

မထေရ်လည်း ငါ့ရှင် အတန်ငယ် ဤအရပ်၌ထိုင်ဦးလော့ဟု လောသကတိဿကို အိမ်ဈေးအရပ်၌ ထိုင်စေ၏။ မထေရ်လည်း ကောသလမင်း၏ နန်းတော်သို့သွား၏။ မင်းသည် သပိတ်တော်ကိုလှမ်း၍ ဤအခါသည် ဆွမ်း၏အခါမဟုတ်ပြီဟု သပိတ်ပြည့်အောင် စတုမဇ္ဇကို လှူစေ၏။ မထေရ်လည်း စတုမဇ္ဇကိုယူ၍ ကြွတော်မူခဲ့၏။ ငါ့ရှင်လောသကတိဿ၊ ဤစတုမဇ္ဇကို သုံးဆောင်လော့ဟုဆို၍ သပိတ်ကိုကိုင်၍ရပ်၏။ လောသကတိဿသည် မထေရ်၌ ရိုသေသဖြင့် ရှက်ကြောက်စနိုး၍ မသုံးဆောင်ရကား မထေရ်သည် ငါ့ရှင် လောသကတိဿ၊ ငါသည် ဤသပိတ်ကို ကိုင်၍သာလျှင်ပေးအံ့သည်၊ သင်နေ၍ ဘုဉ်းပေးလော့။ အကယ်၍ ငါသည် သပိတ်ကိုလက်မှလွှတ်ငြားအံ့ သုံးဆောင်ခြင်းကိစ္စသည် မဖြစ်ရာပြီဟုမိန့်၏။

ထိုအခါ လောသကတိဿအား အဂ္ဂသာဝက ဓမ္မသေနာပတိသည် သပိတ်ကိုကိုင်၍ တည်စဉ် စတုမဇ္ဇကို သုံးဆောင်ရ၏။ ထိုစတုမဇ္ဇသည် မထေရ်၏တန်ခိုးအစွမ်းကြောင့် ကုန်ခြင်းသို့ မရောက်နိုင်။ ထိုအခါ လောသကတိဿသည် အလိုအတိုင်း ဝမ်းပြည့်အောင်

သုံးဆောင်ရ၏။ ထိုနေ့၌ပင်လျှင် အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာနဓာတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန် ဝံယူတော်မူလေ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း ပရိနိဗ္ဗာန်ယူရာသို့ ကြွတော်မူလာ၍ အကောင်ချင်းကိစ္စကို ပြုတော်မူ၏။ ဓာတ်တော်ကို ယူ၍ စေတီတည်ခြင်းကို ပြုတော်မူ၏။

ဤဝတ္ထု၌ လောသကတိဿကို ခေါ်၍သွားသောကာလ အရှင်သာရိပုတ္တရာကိုပင်လည်း ခောင်းမဲခြင်းကိုသာပြု၏ ရှိခိုးခြင်းကိုမူ မရချေဟုဆိုသည်။ လောသကတိဿ၏ ကံအစွမ်းကြောင့် အရှင်သာရိပုတ္တရာတိုင် တန်ခိုးညစ်နွမ်းခြင်းရှိရသည်ကိုထောက်၍လည်းကောင်း၊ လောသကတိဿ၏ အကုသိုလ်ကံရှိငြားသော်လည်း စတုမဓူကို သုံးဆောင်သောကာလ အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ တန်ခိုးကြောင့် မကွယ်မပျောက် ၊ ကုန်ခြင်းသို့ မရောက်နိုင်ဆိုသည်ကိုထောက်၍လည်းကောင်း၊ ကောကာလိကကို မြေမျိုထိုက်သော အကုသိုလ်ကံရှိငြားသော်လည်း မြတ်စွာဘုရား ရှေ့တော်၌ အကျိုးမပေးနိုင် ၊ ဘုရားသခင်မြင်ကောင်းသော အရပ်ကို လွန်သောအခါ၌သာ အကျိုးပေးနိုင်၏။ ထို့ကြောင့် သုတ္တနိပါတ်အဋ္ဌကထာ၊ (၅) ကောကာလိကသုတ်အဖွင့် (၁၉၆)တွင် -

ဗုဒ္ဓါနုဘာဝေန တထာရူပံ ကမ္မံ ဗုဒ္ဓါနံ သမ္မုခိဘာဝေ ဝိပါကံ နဒေတိ၊ ဒဿန္တပစာရေ ပန ဝိဇဟိတ မတ္တေယေဝ ဒေတိ။

ဟုဆိုသည်ကိုထောက်၍လည်းကောင်း၊ ထိုနှင့်အတူ အရှင်သီဝလိဓာတ်တော်ကိုဆောင်သွားသည်ရှိသော် ဓာတ်တော်သည် အရှင်သီဝလိပင် ဖြစ်တော့သည်။ အရှင်သီဝလိတန်ခိုးကြောင့် လာဘ်လာဘ ထူပြောပေါ်များရာသည်ဟု ယူသင့်သည်။

ဓာတ်တော်ကိုဆောင်၍ ပစ္စက္ခတွင်အကျိုးရှိမည် မရှိမည်ကို မေးရာ၌ -

လင်္ကာဒီပသီဟိဋ္ဌိကျွန်း အနုရာဓမ္မိဋ္ဌိ ညှပ်ရိုးတော်ဓာတ်ကို ဌာပနာရာဖြစ်သော ဒေဝါနံပိယတိဿမင်းကြီး၏ ကောင်းမှု ထူပါရာမကျောင်းအာရာမ၌ အသိဂါဟက အမတ်ကျောင်း၌နေသော စူဠနာဂမထေရ်မြတ်သည် ဆွမ်းခံရွာဖြစ်သော စန္ဒဝင်္ဂရွာခရီး၌ ခွေးမတခုသည် သားငယ်တို့ကို မွေးဖွား၍ ငတ်မွတ်စွာ၏။ ထိုခွေးမကို မြင်လျှင်ခံတွင်းမှ အစာကို အန်၍ပေး၏။ စင်သေ့ရေကို သောက်စေ၏။ ပဌမဇောစေတနာ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ထိုနေ့ညချမ်းအခါ၌ပင် ထောင်ရာမကသော ဥပါသကာဘို့သည် ထောပတ် တင်လဲ သကာလက်စွဲကုန်လျက် မထေရ်မြတ်ကို ကပ်လာကြကုန်၏။ ထိုနေ့၌ပင် ထောင်ရာမကသော ရဟန်းတို့ကိုလှူပြန်လေ၏။ ထို့နောင် ဆွေမျိုးအပေါင်းတို့သည် လာပြန်၍ ရဟန်းတို့အားလှူပြန်လေ၏။

ထိုည၌ နတ်တို့သည် စန္ဒဝင်္ဂရွာ၌ လှည့်ပတ်၍ မထေရ်အား အလှူကိုပေးလေကုန်ဟူ၍ ကြွေးကြော်ကုန်၏။ ရွာသူတို့သည် သလေးဆွမ်းစသည်တို့ကို လှူကုန်၏။ သုံးသောင်းသောရဟန်းတို့သည် သုံးဆောင်ရကုန်၏။ ထိုမထေရ် ဆွမ်းခံအံ့သောငှာ ထွက်သည်ရှိသော်

တံခါးမုခ်၌ နတ်တို့သည် သပိတ်ကိုယူ၍ လှည်းတပ်ဖန်ဆင်း၍လှူ၏။ မထေရ်မြတ် အမှူးရှိသော သုံးသောင်းသော သံဃာတို့သည် လာဘ်ဖြင့်ပြန်ပြောကုန်၏။ အလှည့် အလည် အလှူပေးကြသော တကာတို့သည် သုံးဆယ့်နှစ်နှစ်တိုင်မှ အစွန်သောအိမ်သို့ အလှည့်ရောက်၏။ နတ်လူတို့၏ ဗစ္စည်းကို မှီစဲ၍ နောက်အခါ ရဟန္တာအဖြစ်သို့ရောက်၏။

နောက်အခါ ထိုရဟန်းတို့သည် မဟာဗောဓိကို ဖူးမြင်လိုကုန်၍ ထိုမထေရ်လိုက်ပါ သည်ရှိသော် ငါတို့သည် ဆွမ်းစသည်တို့ဖြင့် မပင်ပန်းကုန်လတ္တံ့ဟု ငါးရာသော ရဟန်းတို့သည် တောင်းပန်ကုန်၏။ ငါလည်း အတူလိုက်ပါအံ့ဟု ငါးရာသောရဟန်းတို့ ခြံရံလျက် ထူပါရာမကျောင်းမှ မဟာဗောဓိသင်္ဘောဆိပ်သို့ သွားလေသဖြင့် ရောက်၏။ မထေရ်မြတ်၏ ဘုန်းတန်ခိုးကိုမှီ၍ ငါးရာသောရဟန်းတို့သည် ပစ္စည်းလေးပါးဖြင့် မပင်ပန်းကုန်။ သင်္ဘောလှေစီး၍ သွားသည်ရှိသော် နတ်နဂါးတို့၏ ပူဇော်ခြင်းကို ခံခတ်မှု၍ သုံးလ လွန်သဖြင့် ဇမ္ဗူဒိပ်ဆိပ်သို့ရောက်၍ ထိုဆိပ်မှသည် ဗောဓိမဏ္ဍိုင်သို့ရောက်၏။ ရောက်လေရာရာအရပ်တို့၌ လူနတ်တို့သည် ပူဇော်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ပစ္စည်းလေးပါးတို့သည် ပြန်ပြောကုန်၏။ ပူဇော်ကန်တော့ပြီးမှ ပြန်ခဲ့ကြ၍ ခရီးအကြား၌ မထေရ်သည် မကျန်းမမာရှိလေသော် ရဟန်းတို့သည် ညှိုးငယ်ကြကုန်၏။

သင်တို့အဘယ့်ကြောင့် ညှိုးငယ်ကြကုန်သနည်းဟု မေးသော် အရှင်တည်း မရှိလတ်သော် ကျွန်ုပ်တို့ ပစ္စည်းဖြင့် ခေါင်းပါးရာ၏ဟု လျှောက်သောကာလ၊ မစိုးရိမ်ပင့်၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံသောသင်္ချိုင်းကို ပူဇော်၍ ငါ၏ ဓာတ်တော်ကို ယူဆောင်ပြီးလျှင် ရေစစ်ထဲ၌ ဖွဲ့ချီ၍ ရွာသို့ ဝင်သောကာလ သပိတ်၌ချည်၍ ရှေးဦးစွာ သံဃာထေရ်သည် ရွာသို့ဝင်လေတော့သင်တို့အား ပစ္စည်းလေးပါးဖြင့် မပင်ပန်းသည် ဖြစ်လတ္တံ့ဟု မှာခဲ့၍ ပရိနိဗ္ဗာန်စံယူလေ၏။ ရဟန်းတို့လည်း အလောင်းတော်ကို သင်္ဂြိုဟ်၍ ဓာတ်တော်ကို ယူဆောင်၍ သွားကြသည် ရှိသော် ဓာတ်တော်ကြောင့် သက်တော်ထင်ရှားရှိသော် အခါကဲ့သို့ပင် ပစ္စည်းလေးပါးတို့ဖြင့် မပင်ပန်းချမ်းသာစွာ ငါးရာသော ရဟန်းတို့သည် မိမိတို့နေရာ လက်ခံပသီဟိုဠ်ကျွန်းသို့ရောက်လေကြကုန်၏ဟု မဓုရသဝါဂီနိကျမ်း စူဠနာဂဝတ္ထု တွင် ဆိုသည်။

(သဟဿဝတ္ထုတွင်လည်း- တုမေဟိ မာဝိန္ဒယိတ္ထ၊ မယံ ပရိနိဗ္ဗုတကာလေ အာဠဟဏံ သက္ကာရံကတွာ ဓာတုယော ဂဟေတွာ ပရိဿာဝနေ ပက္ခိပိတွာ အန္တောဂါမံ ပဝိသနကာလေ ဓာတုံ ဂဟေတွာ သံဃထေရဿ ပတ္တေ ဗဇ္ဈိတွာ ဘိက္ခာယ စရဏာတိ ဝတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိ။ တေ တထာ အကံသု တေသံ ဘိက္ခုနံ ပန လာဘသက္ကာရော ထေရဿ ဓရမာနကာလောဝိယ အဟောသိ။ ဟူ၍ စူဠနာဂဝတ္ထေရ ဝတ္ထုတွင်လာသည်။)

ဤသည်များကို ထောက်လျှင် သီလိဓာတ်ကို ဆောင်သောသူတို့မှာလည်း လာဘ်လာဘပေါများခြင်း အကျိုးဖြစ်ကောင်းဖြစ်၏ဟု ထင်ပေသည်။

တယောက်ပြုသော ကုသိုလ်ကံသည် တယောက်သို့ မကူးရာ ဆိုရာ၌လည်း အမှန်ပင်ဖြစ်တော့သည်။ သီရိစောရဇာတ်၊ နိဂြောဇာတ်စသည် တို့တွင် ကြက်သားကို စားရ၍ မင်း

ဖြစ်သည် ဆိုရာ၌ ရှေးကံဟူသော ပကတူပနိဿယ ပစ္စည်းခံ၍လည်း ကြက်သားကို စားရသည်။ ကြက်သားကိုစားရခြင်းဟူသော ပကတူပနိဿယ ပစ္စည်းခံ၍ မင်းဖြစ်သည်ဟု ဆိုသင့်လျက် ကြက်သားကိုစား၍ မင်းဖြစ်သည်ဟု ဆိုသကဲ့သို့ ရှေးကံဟူသော ပကတူပနိဿယပစ္စည်းခံ၍ အရှင်သီဝလိဘတ်ကို ကိုးကွယ်ရသည်။ ဓာတ်တော်ကို ကိုးကွယ်ရခြင်း တည်းဟူသော ပကတူပနိဿယ ပစ္စည်းခံ၍ လာဘ်လာဘရသည်။ ဤသို့ အတိတ်၌ ဖြစ်သော ပကတူပ, ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော ပကတူပ နှစ်ချက်ရ ကြံ၍ ယူသော် ရှေးကံကလည်း အရင်းရှိနှင့် သည်တွင် ထူးမြတ်သော ပါရမီရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို မှီဝဲရပြန်သဖြင့် ထူးမြတ်သော အကျိုးတို့ကို ခံရရာသည် ဖြစ်ကောင်း၏ ဟုထင်ပေသည်။

၁၀၈-ပုစ္ဆာ။ ။ပြဒါးသေသော် တပြည်ဝသည် စိန်သေသော် တဆွေဝသည် ဆိုကြပါသည်။ ပြဒါးစိန်စသောဓာတ်၊ မူယပတ္တဖြစ်သော ဆေးမြစ် ဆေးရွက်တို့သည် ရွှေ ငွေကို ဖြစ်စေတတ်သည်ဟု အများဆိုကြပါသည်။ ပြဒါးစိန်တို့ကြောင့် ရွှေငွေ ဖြစ်သင့် မဖြစ်သင့် ကျမ်းဂန်လာမည် မလာမည်ကို သိလိုပါသည်။

သက္ကရာဇ် ၁၁၇၂ ခုနှစ် တပို့တွဲလဆန်း ၁-ရက် ကြာသပတေးနေ့၊ မုံရွာသီရိမာလာက လျှောက်လာရာတွင် ဖြေဆိုလိုက်သည်ကား။

၁၀၈-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ပြဒါးစိန်ဆေးရွက်၊ ဆေးမြစ်တို့ကြောင့်၊ ရွှေ ငွေ ဖြစ်သင့် မဖြစ်သင့်ကို မေးရာ၌-

အဘိဓာန် ကျမ်း စတုဗ္ဗဏ္ဍဝင်တွင် ပါရဒေါ ရသော ဟု ပြဒါးဗုံ၊ ပရိယာယ် နှစ်ပါးရှိကြောင်းကို ြသည်။

ပါရယဘိ သက္ကဘိ သဗ္ဗလောဟံ ကဉ္ဇနံ ကာတုမိတံ ပါရဒေါ အဂ္ဂိမ္မိ ပက္ခိတ္တေရသတိတိ ရသော၊ စပလော၊ သုတော။ ဟု ဗိုကာဝစနတ္ထကို ပြသည်။

သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ လောဟံ၊ သံကို။ (တနည်းကား) လောဟံ၊ ကြေးကို။ (တနည်းကား) လောဟံ၊ လောဟမျိုးကို။ ကဉ္ဇနံ၊ ဝတ္ထုကို။ ကာတု၊ ပြုခြင်းငှါ။ ပါရယဘိ-သက္ကဘိ၊ စွမ်းနိုင်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ပါရဒေါ၊ ပါရဒမည်၏။ ပါရဒေါ၊ ပြဒါး။ အဂ္ဂိမ္မိ၊ မီး၌။ ပက္ခိတ္တေ၊ ပစ်ချသည်ရှိသော်။ ရသတိ၊ သဒ္ဓိကဏေတိ၊ အသံကိုပြုတတ်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ရသော၊ ရသမည်၏။ ရသော၊ ပြဒါး။ စပလော၊ ပြဒါး။ သုတော၊ ပြဒါး။

ဟူ၍ ဗိုကာ၌ စပလောနှင့် သုတော ပရိယာယ် နှစ်ပါးလောင်းပြန်၍ ပြဆိုသည်။

ပြဒါးသည် အလုံးစုံသောသံကို၊ တနည်းကား ကြေးကို၊ လောဟမျိုးကို ရွှေဖြစ်စေတတ်သည် ဆိုသော အရာ၌ သဗ္ဗလောဟ၏ အရကား-သမ္မောဟဝိနောဒနီ အဋ္ဌကထာ၌

လာသော ကာဠလောဟ၊ သံမည်း။ ထိုမှတစ်ပါးလည်း ဇာတိလောဟ၊ သံဇာတ်။ ဝိဇာတိလောဟ၊ ထယ်သံ။ ကိတ္တိမလောဟ၊ ကြေးဖြူအစရှိသည်နှင့် ရော၍ ဖြူသောသံ။ ပိသာစလောဟ၊ သံချည်။ လောဟမျိုးလေးပါး။

အယော၊ သံတော့။ သဇ္ဈ၊ ငွေ။ သုဝဏ္ဏ၊ ရွှေ။ တိပု၊ သလဲ့စင်။ သီသံ၊ သလဲ့မည်း။ တမ္ဗလောဟ၊ ကြေးနီ။ ဝေကန္တကလောဟ၊ သံမဏိ။ ဇာတိလောဟမျိုးခုနစ်ပါး။

နာဂနာသိကလောဟ၊ ထယ်မည်သောသံ။ ဝိဇာတိလောဟမျိုးတစ်ပါး။

ကံသလောဟ၊ ကြေးဖြူ။ ဝဋ္ဌလောဟ၊ တေး။ အာရကုဋ္ဌ၊ ခပ်ပြာ။ ကိတ္တိမလောဟ မျိုးသုံးပါး။

လောဟရက္ခက၊ သံကြောင်။ ပုဇုက၊ သံကြွပ်။ မလိနက၊ သံမှတ်။ စပလက၊ သွတ်မည်သောသံ။ သေလက၊ သံကျောက်မျိုး။ အာဠလ၊ သံလိုက်။ အလ္လက၊ သံခဲ။ ဒုသိလောဟ၊ သံချည်။ ပိသာစလောဟမျိုးရှစ်ပါး။

ဤသို့ပြအပ်သော လောဟမျိုး၊ ဇာတိလောဟမျိုး၊ ဝိဇာတိလောဟမျိုး၊ ကိတ္တိမ လောဟမျိုး၊ ပိသာစလောဟမျိုးမှစ၍ လောဟသဒ္ဓါနှင့် ဆိုင်ရာအကြောင်းဆင့်သမျှသော လောဟတို့ကို ယူအပ်၏။

တနည်းကား။ ။လောဟသဒ္ဓါသည် ကြေးနီ၊ ကြေးဖြူ၊ ကြေးမည်း၊ သလဲ့၊ ဘင်၊ နာစသောဒန်မျိုးသံမျိုး အလုံးစုံကိုပင် ရသင့်၏ဟု ထင်သည်။ ရတနာခုနစ်ပါးကိုလည်း လောဟသဒ္ဓါသည် ဟောနိုင်၏ဟု ယူရန်ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် မဟာဥမင်ဇာတ်၌ “လောဟ- ဝိဇာတိ လောဟသိပ္ပေါ”ဟု အဋ္ဌကထာ၌ဖွင့်သည်။ ဋီကာ၌ကား “လောဟဝိဇာတိ သတ္တ- ရတနမယာ”ဟု ဖွင့်သောကြောင့်တည်း။

တနည်းကား။ ။အလုံးစုံသောသံ၏ အရကား ထယ်သံ၊ တည်သံ၊ ပရွက်ဥသံ၊ ပေသံ၊ ထန်းသံ၊ အုန်းသံ (ကွမ်းသီးသံ၊ ခြသံ၊ တောင်ပို့သံ) ချောင်သံ၊ အနန္တလောဟသံ၊ မြေသံ၊ ရေသံ၊ ကျောက်သံ၊ သစ်ထဲသံ၊ ဝါးထဲသံ၊ ငှက်ဖျောသံ၊ သယံဇာတသံ စသည် တို့ပင် ဖြစ်တော့သည်။

ပြဒါးကား ပကတိပင်ဖြစ်သည်၊ သေမှဖြစ်သည်၊ ခဲ၍သေမှဖြစ်သည်၊ ပြာကျ၍ သေမှဖြစ်သည်ဟု အထူးမဆိုရကား ပကတိပင်လည်းကောင်း သေ၍ ခဲ၍ ပြာကျ၍လည်း ကောင်း ဖြစ်သည်ချည်းပင် ယူသင့်သည်။

(ဒဗ္ဗဂုဏပုကာသကျမ်း၌ကား ဒေါသကင်းမှ အကျိုးစီးပွားရှိသည်ဆိုချေသည်။)
ပြဒါးသည် ရွှေဖြစ်ကလည်း စိန်သည်လည်း ရွှေဖြစ်သင့်သည်ဟု ယူသင့်သည်။

သာရတ္ထဒီပနီဝိနည်းဋီကာ၊ သာရတ္ထသင်္ဂဟကျမ်း၌လည်း-

တိပုတဗ္ဗေ မိဿေတွာ ကတံ ကံသလောဟံ နာမ။

သီသတဗ္ဗေ မိဿေတွာ ကတံ ဝဋ္ဋလောဟံ နာမ။

တေနေဝ ကာရဏေန နိဗ္ဗတ္တံ ကိတ္တိမလောဟန္တိ ဝုစ္စတိ။ ဟုလာသည်။

သလ္လံစင်နှင့် ကြေးနီကိုရော၍ ပြုသည်ရှိသော် ကံသလောဟ၊ ကြေးဖြူဖြစ်၏။ သလ္လံ မည်းနှင့် ကြေးနီကိုရော၍ပြုသော်၊ ဝဋ္ဋလောဟတေး ဖြစ်၏။ ပြဒါးနှင့်ကြေးနီကိုရော၍ပြုသော် အာရက္ခဖြစ်၏ဟု ဆိုသည်။

ဝိနယာလင်္ကာရဋီကာတွင်-ရသတုဋ္ဌေဟိ ရခွိတံ တမ္ပံ ဟာရက္ခလောဟံ နာမ။ ဟု ဆိုသည်။

ပြဒါး ဒုတ္တာတို့ဖြင့် ဆိုးအပ်သော ကြေးနီသည် ဟာရက္ခ လောဟမည်၏ဟု ဆိုသည် ကို ထောက်သော် တပါးသောအာနုဘော်ရှိသော ဆေးတို့နှင့် ရောယှက်ပြန်သော် ထို့ထက် အကဲအလွန် ငွေ၊ ရွှေ၊ ဖြစ်ရာကောင်း၏ပင် အထင်ရှိပေသည်။

ရွှေမျိုးအပါးနှစ်ဆယ်ကို ဆုံးဖြတ်ရာ၌လည်း စတုတ္ထ စတုက္ကဝယ် ဥတဝါရွှေကို ဥချည်နှင့်လှော်လျှင် သုဝဏ္ဏသာရဖြစ်၏။ သုဝဏ္ဏသားရကို ထုဂီငါးပါးနှင့် လှော်လျှင် သုဝဏ္ဏထုဂီဖြစ်၏။ သုဝဏ္ဏထုဂီကို ကျောက်မျိုး တဆယ်နှစ်ပါးနှင့်လှော်လျှင် သုဝဏ္ဏမဏိဖြစ်၏။ သုဝဏ္ဏမဏိကို ပြဒါးနှင့် လှော်လျှင် သုဝဏ္ဏရသ်ဖြစ်၏။ သည်လေးပါးသည် ဇော်ဂီကဖြစ်သည့် ရွှေတည်းဟု ဆိုသည်။

ဤစကားတွင်လည်း ဥချည်၊ ထုဂီ၊ ကျောက်မျိုး၊ ပြဒါးတို့သည် ရွှေကိုထောက်ပံ့ တတ်သော သတ္တိရှိကုန်သည်။ ဇော်ဂီတို့သည် ပြုပြင်ကတ် ပြုပြင်နိုင်စွမ်းသော သတ္တိရှိချေ သည်ဟု သိသာသည်။ ပြဒါးတွင်သာ ပကတိဖြစ်၍လည်းကောင်း၊ ပကတိအရည်သာ သေ၍ လည်းကောင်း၊ ပြော့ပျဉ်းလျက် သေ၍လည်းကောင်း၊ ခဲလျက်သေ၍လည်းကောင်း၊ ပြာကျ မှ သေ၍လည်းကောင်း အထူးမဆို၍သာ သတ္တိအပိုင်းကို မသိသာလွန်းရှိသည်။

ဆေးမြစ်ဆေးရွက်တို့ဖြင့် ရွှေငွေ ဖြစ်မဖြစ်ကို မေးရာ၌-

စာမိ နာမ ကော ပုပ္ဖဇာတိ၊ တံကရတ္တာ စာမိကရံ။

အထ ဝါ၊ စာမိ နာမ အဂ္ဂိ၊ စမု အဒနေ ။ဏိ။ တက္ကရတ္တာ စာမိကရံ။

ဟု အဘိဓာန်ဋီကာ၌ဆိုသည့် အလိုကား စာမိကရရွှေဟူသည် စာမိမည်သော ပန်းပွင့် မျိုးရှိ၏။ ထိုစာမိမည်သော ပန်းပွင့်ဖြင့် ပြုသောကြောင့် စာမိကရရွှေဟု တွင်သည်။

တနည်းလည်း။ ။စာမိမည်သည်ကား မီးတည်း။ မီးဖြင့်ပြုသောကြောင့် စာမိကရရွှေ ဟု တွင်သည်ဟု ဆိုသည်။ ဤအလိုကား ရွှေကိုအပွင့်ဖြင့်ပြု၍ ဖြစ်သည်ဆိုရကား အပွင့်ဖြင့်

ပြု၍ ရွှေဖြစ်လျှင် အမြစ်ဖြင့်ပြု၍လည်း ရွှေဖြစ်ရာသည်မင် ရွှေကိုပြဒါးဖြင့် လည်းကောင်း၊ အပွင့်ဖြင့် လည်းကောင်း ပြုလုပ်၍ ဖြစ်လေကလည်း ငွေကိုလည်းပြုလုပ်၍ ဖြစ်ရာသည်ပင် ဖြစ်သည်။

ရှေးအခါ တောင်တွင်းပွင့်လှဦး သီဟပတေ့သည် ကုလားတယောက်ကို သမီးပေး၍ ငွေချက်သောအတတ်ကို သင်သည်။ ငွေချက်သော အတတ်ကို တတ်လျှင် ကုလားကိုသတ်၍ သမီးကိုသိမ်းယူပေတော့ဟု အမတ်တို့ဆိုကြသည်ကို ဤမင်းမျိုးသည် သူတပါးကိုလှည့်ပတ် ၍သာ အဘတ်ပညာကို ယူတတ်သောသူ၏ အမျိုးဟူ၍ နောက်နောင် သူတပါးတို့ အပြစ် တင်စရာ ဖြစ်လေတော့မည် မချွတ်ဟု ကုလားကိုလည်းမသတ်၊ သမီးကိုလည်း မယူလေ။ ကြီးကျယ်စွာသော အခမ်းအနား စည်းစိမ်ချမ်းသာကို ပေး၍ သူကောင်း ဖြစ်စေသည်။ အမျိုးကတိကို စောင့်လေသည်ဟု ရာဇဝင်တွင်ဆိုသည်။

ငွေချက်အတတ်ကို သင်၍ ငါ၏မြေးတော်ကို ကုလားသို့ ပေးရမည်လောဟု ယောက္ခမ တော်ဖြစ်သော ပုဂံတရုတ်ပြေးမင်းက အမျက်ကြီးစွာရှိ၍ ချခေါ်သည်။ နောင်မျက်နှာကို မြင်သောကာလ အမျက်ပြေ၍ အသက်စည်းစိမ် ချမ်းသာစွာ နေရသည်။ တောင်တွင်းမြို့က သည် ပုဂံမြို့သို့ ချခေါ်၍ သွားသောကာလ ရွှေငွေကို လှည်းအများနှင့်တင်ယူ၍ သွားလေ သည်။ ခရီးလမ်းစဉ်တလျှောက် ကုန်း ကျင်း သစ်ပင်မြင်တိုင်း ချမ်းသာစွာ ပြန်ရနေရပါလျှင် ရေတွင်း၊ ရေကန်၊ ကျောင်း၊ ဘုရားများစွာ ပြုစုပါမည် အဓိဋ္ဌာန်ရှိ သွားလေသည်။ ချမ်းသာစွာ ပြန်လည်ရသဖြင့် အဓိဋ္ဌာန်ဆုအရပ် ဟူသမျှပင် ရေဘုန်း၊ ရေကန်၊ကျောင်း၊ ဘုရားများစွာ ပြုလေသည် ဟူ၍လည်း တောင်တွင်းမြို့သမိုင်း မင်းစဉ် ရာဇဝင်တွင် ဆိုသည်။

ဤထုံးများကို ထောက်သော် မီးနေ၊ မီးရပ်၊ တတ်မှတ် လိမ္မာသောသူတို့သည် ဓာတ်နု ဓာတ်ရင့်ကို ချင့်စာ ထောက်ထား၍ အစွမ်းရှိသော ဆေးမြစ် ဆေးရွက်တို့ကို ရလျှင် အဖြူး၊ အခံ၊ အသွန်၊ အစိမ် လိမ္မာပေက ရွှေ ငွေပြုလုပ်၍ ဖြစ်ရာကောင်းချေ၏ ထင်ပေသည်။

လျှောက်ရင်း စကားဟောင်းကပင် ပြဒါးသေသော် တပြည်ဝ၏ ဟူသော ပေါရာဏ စကား၌ ပြဒါးမသေသော် မဝ၊ သေသော်ဝ၏ဟု ယူရန်ရှိချေသည်။ ပြဒါးသေပူးကြောင်းကို ပုဂံတရုတ်ပြေးမင်းလက်ထက် တရုတ်စစ်သည် ရောက်လာသောကာလ ငဆောင်ချမ်းတပ်တွင် အမတ်ကြီး ရာဇသင်္ကြံသား အနန္တပစ္စည်း ရန္တပစ္စည်းတို့သည် ပြဒါးသေကိုငုံ၍ ကောင်းကင် သို့ တဆယ့်ငါးတောင် တဆယ့်ခြောက်တောင်မြောက် ခုန်၍ တိုက်ခံသည်ဟု ရာဇဝင်တွင် ဆိုသည်။

ဘုရားဟော ကျမ်းတွင်လည်း နိဗ္ဗာန်သာ မြဲသည် ဆိုသည်။ ကလာပ် ကျမ်းကလည်း ကောင်းကင်သာ မြဲသည်ဟု ဆိုသည်။ နိဗ္ဗာန်ကောင်းကင်မှတပါး မြဲသည်မရှိ။ ဖောက်ပြန် တတ်သည်ချည်း။ ပြုပြင်ရလျှင် ဖောက်ပြန်သည်ချည်း ဖြစ်၍ ရှေးအခါ ပြဒါးသေလေပူး

ကလည်း နောင်အခါ ဆေးဝါးပယောဂ အပြုအလုပ် မီးရပ်မီးနေသင့်လျှင် သေရာကောင်း ပေသည်။ ပြဒါးသေကလည်း သံလည်းသေ၏။ စိန်လည်းသေ၏ ဟူ၍ပင် မှတ်သင့်သည်။

သံသေဟန်ကို အဘယ်ကြောင့် သိအပ်သနည်းဟူအံ့—

အရဟန္တာနံ ဝဋ္ဋဒုက္ခသမုစ္ဆေဒသင်္ခါတံ သမုစ္ဆေဒမရဏံ၊ သင်္ခါရာနံ ခဏဘင်္ဂသင်္ခါတံ ခဏိကမရဏံ ရုက္ခော မတော လောဟံ မတန္တိ အာဒိသု သမ္ပုတိမရဏဉ္စ။

ဟု ရဟန္တာတို့၏ ဝဋ္ဋဆင်းရဲ ပြတ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော သေခြင်းသည် သမုစ္ဆေဒ-မရဏတည်း။ သင်္ခါရတို့၏ ခဏအားဖြင့် ပျက်ခြင်းဟုဆိုအပ်သောသေခြင်းသည် ခဏိကမရဏ တည်း။ သစ်ပင်သေ၏။ သံသေ၏။ ဤသို့အစရှိသော သေခြင်းသည် သမ္ပုတိမရဏတည်းဟု ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မရဏာနုဿတိနိဒ္ဒေသ အဖွင့်တွင် လာသည်ကို ထောက်သော် သံစသောကြေး မျိုးတို့သည် ဝေါဟာရအလိုက်သေ၏။ ဖောက်ပြန်၏။ ဇာတ်ဟောင်းကို စွန့်၏။ ပေါ်ရာဏ-ကသာစကားဟောင်းများကလည်း သံသေသော် အနန္တဟူ၍ပင် ဆိုထုံးရှိသည်။ အာဒိသဒ္ဓါ ၏ အစွမ်းဖြင့် စိန်ကြွပ် သွန်စီ စသည်တို့လည်း သေ၏ဟူ၍ပင် မှတ်သင့်၏။

သရဘဂူ စာများတွင်လည်း ဓာတ်လေးပါး ဓာတ်ရှစ်ပါးတို့ကို ကောင်းစွာ စီရင်သဖြင့် သေကြောင်း၊ ခဲကြောင်း၊ ရပ်နေကြောင်းများကို များစွာပင်ဆိုသည်။ မှုလညှန်း ဓာတ် ညှန်းများကိုလည်း စာဟောင်းအစောင်စောင် အရပ်ရပ်တို့တွင် တန်ခိုးအာနုဘော် ရှိကြောင်း ကာယသိဒ္ဓိ ဓနသိဒ္ဓိတို့ကို ပြဆိုလျက်ရှိသည်။ (သိရိရာဇိန္ဒရရှင်ရသေ့ပြုသော ဒဗ္ဗဂုဏပကာသ ကျမ်း ဆဋ္ဌပိုင်းတွင် -

မုစ္ဆိတော ဟရတော ဗျာဓိ၊ မတော ဇီဝယတိ သယံ။

ဗဒ္ဓါ ခေ စရတာ ကုရုတေ၊ ရသော စ ဝါယု စ ရဝိ။

ရဝိ၊ အံဩဖွယ်ရှိသော။ ရသော စ၊ ပြဒါးသည်လည်းကောင်း။ ဝါယု စ၊ ဝါယောဓာတ် သည်လည်းကောင်း။ ဗျာဓိ၊ အနာကို။ မုစ္ဆိတော၊ တွေ့ဝေစေသည်။ ဟရတော၊ ပယ်သည် ဖြစ်၍။ သယံ မတော၊ မိမိကားသေလျက်။ ဇီဝယတိ၊ သူတပါးကို အသက်ရှင်စေတတ်၏။ ဗဒ္ဓါ၊ မိမိကို ဖွဲ့မိသည်ဖြစ်လျက်။ ခေ စရတာ၊ သူတပါးတို့အား ကောင်းကင်သို့ပျံနိုင်ခြင်းကို။ ကုရုတေ၊ ပြုတတ်၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။ အံဩဖွယ်ရှိသော ပြဒါးသည်လည်းကောင်း၊ ဝါယောသည်လည်း ကောင်း၊ အနာကိုတွေ့ဝေစေသည် ပယ်ဖျောက်နိုင်သည်။ ပြဒါးသည် မိမိသေလျက် သူတပါးကို အသက်ရှင်စေနိုင်သည်။ မိမိကိုဖွဲ့မိလျက် သူတပါးတို့အား ကောင်းကင်သို့ပျံနိုင်ခြင်းကို ပြုနိုင် လေသည်ဟူ၏။ ထို့ကြောင့် ပြဒါးသည် အနာကိုပယ်နိုင်သည် အသက်ကို ရှည်စေနိုင်သည်။

ကောင်းကင်သို့ ပျံစေနိုင်သည်။ ဤသတ္တိ သုံးပါးရှိသည်ကိုလည်း သိရသည်။ သေတတ်သော သဘောရှိကြောင်းကိုလည်း သိရသည်။

ပြဒါးအပြားကိုလည်း ဘူမိ အာကာသ ဝိဇယ-ဟု သုံးပါးပြားကြောင်း ဣတ္ထိ ပုရိသ နပုံသက သုံးပါးပြားကြောင်း မြေအောင်း အပုပ်စား အပွင့်စား သုံးပါးပြားကြောင်းများကို ဆိုသည်။ (ရုက္ခနိဗ္ဗာန် ကျမ်းကား ဆေးပင်တို့၏ အမည်ကိုဆိုသည် ရှေးကုမာရ နိဗ္ဗာန် ကျမ်းကား ဆေးပင်တို့၏ ဂုဏ်ကျေးဇူး အာနုဘော်ကိုဆိုသည်။) အဘိဓာန်မျိုးတွင် အမရ-ကောသ၊ ရတနကောသ၊ နှစ်တို့ရှိသည်။ အမရကောသမှာ ဋီကာ ဒီပနီအစရှိသည်များက လည်း အသီးသီး သစ်ပင်တို့၏ ဂုဏ်ကျေးဇူး အထွေထွေပင်ပါသည် အဂ္ဂိရတ်ကျမ်းမျိုးကလည်း ကာမာရတနကျမ်း၊ ဓာတုပြသံသကျမ်း နှစ်တို့ရှိသည် ဤကျမ်းများကလည်း ပြဒါးဒုတ္တာ စသည်တို့ကို စီရင်၍ ရှေ့ငွေဖြစ်ကြောင်းများ များစွာပါသည်။

သာရကောမုဒိကျမ်း ဒဗ္ဗဂုဏဆေးကျမ်းတို့ကလည်း ဆေးကို၏ အာနုဘော်ကို များစွာဆို သည်။ ဤသို့အထူးထူး အထွေထွေအားဖြင့် လောကီကျမ်းများတွင် နာ၊ ဘင်၊ စိန်၊ သံ၊ ဒန်၊ ခပ်ပြာ၊ ကြွပ်၊ ကျောက်၊ သူဇနီ၊ ဖွယ်၊ ကြေး၊ တေး၊ သတိုးစု သုတအမျိုးမျိုးတို့၏ လုပ်ရိုး လုပ်ခန်း တို့သည် အများပင်ရှိချေသည် အသင့်အတင့်ချင့်စားစီရင်နိုင်လျှင် အလိုရှိရာ ဖြစ်ရာကောင်း ချေ၏ပင် အထင်ရှိပေသည်။

၁၀၉-ပုစ္ဆာ။ ။ ဆေးမြစ်၊ ဆေးရွက်တို့၏ တန်ခိုးအာနုဘော်ကြောင့် လူတို့သည် ရှိန်းအံ့ ဆာယာပြီး၍ ကိုယ်ရုပ် သဏ္ဍာန်ပျောက်နိုင်သည် ဆိုသော စကားများသည် ကျမ်းဂန်ထွက်ဆိုမည် မဆိုမည်ကို သိလိုပါသည်။

၁၀၉-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ အမြစ်အရွက်စသော ဆေးတို့၏ အာနုဘော်ကြောင့် လူတို့၏ရုပ် သဏ္ဍာန် ကွယ်ပျောက်ရာ မပျောက်ရာကို မေးရာ၌ -

လောကကြောင်း၌ မင်းရဲကျော်စွာသည် ဒုဗတောင် ပြည်အရေးကို လုပ်ကြံသောကာလ ရှာ၍ အတွေ့နိုင်သည် နှောင်ကြိုးတန်းနှင့်ကိုက်၍ ရှာမှရသည်ဆိုသည် မိလိန္ဒပဉ္စာ၌လည်း အကြင်ယောက်ျားသည် မမြင်ကောင်းသော ကျေးဇူးကား ယောက်ျား၏ ကျေးဇူးမဟုတ် ဆေးမြစ်၏ ကျေးဇူးတည်းဟု အရှင်နာဂသိန် ဖြေတော်မူသည် အယောသရဇာတ်တွင် -

ဝိဇ္ဇာဓရာ သောရ မဓိယမာနာ၊
အဒဿနံ ဩသဓေတိ ဝဇန္တိ။
နမစ္စုဇာဇယ ဝဇန္တိ အဒဿနံ၊
တံ မေ မတိ ဟောတိ စရာမိ ဓမ္မံ။

ဝိဇ္ဇာဓရာ၊ ဝိဇ္ဇာဓိရ်လုလင်တို့သည်။ သောရံ၊ သောရမည်သော အတတ် ဂန္ဓာရီမည်သော အတတ်ကို။ အဓိယမာနာ၊ သင်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ မောစေန္တိ၊ ရန်သူလက်မှ လွတ်နိုင်ကုန်၏။

သောရံ၊ သောရမည်သောအတတ် ဂန္ဓာရိမည်သော အတတ်ကို။ သာဓေတွာ၊ ပြီးစေ၍။
ဩသဓေဘိ၊ ဆေးတို့ဖြင့်။ ပစ္စတ္တိကာနံ၊ ရန်သူတို့၏။ အဒဿနံ၊ မမြင်ခြင်းသို့။ ဝဇန္တိ၊
ရောက်နိုင်ကုန်၏။ မစ္စုရာဇဿ၊ သေမင်း၏။ အဒဿနံ၊ မမြင်ခြင်းသို့။ န ဝဇန္တိ၊ မရောက်နိုင်
ကုန်။ တံ တေန ကာရဏေန၊ ထိုအကြောင်းကြောင့်။ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ ရဟန်းပြုအံ့။ ဓမ္မံ၊ တရား
ကို။ စရာမိ၊ ကျင့်အံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မောငါ၏။ မတိ၊ စိတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဤသို့စသည်ဖြင့် လာသောကြောင့် မန္တာန်ဆေးမြစ်တို့ကြောင့် ရန်သူတို့သည် မမြင်နိုင်
ကြောင်းကို အတတ်သိသာသည်။

ဇယဒိသဇာတ်၌လည်း စူဠပေါရိသာဒကို မွေးစားသော အမိဘီလူးမသည် စူဠ-
ပေါရိသာဒအား ဆေးမြစ်ကိုပေးသည်။ ထိုဆေးမြစ်ကိုကိုင်၍ သွားသည်ရှိသော် ဆေး၏
အာနုဘော်ကြောင့် လူတို့မမြင်ကုန်။ ကာလရှည်သဖြင့် မေ့လျော့၍ ဆေးမြစ်ပျောက်လျှင်
သူကောင်ကိုစားသောကာလ လူတို့မြင်လေကုန်သည်ဖြစ်၍ ဘီလူးသည် ကိုယ်ထင်ပြု၍
သုသာန်တောင် လူသားကိုစားသည်ဟူ၍ လူ့ပြည်အလုံး သိလေကုန်သည်ဟု-

ယက္ခိနိပုတ္တော သ္မိတိ မညာယတိ။ သော အတ္တဘာဝံ ဇဟိတွာ အန္တရဓာယိတုံ
န သက္ကောတိ။ အထဿ သာ အန္တရဓာယနတ္ထာယ ဧကံ မူလံ အဒါသိ။ သော မူလာနုဘာ ဝေန
အန္တရဓာယိ။ ဟူ၍လည်းကောင်း။

အပရဘာဂေ ပမာဒေန တံ မူလံ နာသေတွာ အန္တရဓာယိတုံ အသက္ကောန္တော
ဒိဿမာနရူပေါ သုသာနေ မနုဿမံသံ ခါဒတိ-ဟူ၍ လည်းကောင်း တိ သနိပါတ်၊ ဇယဒိသ
ဇာတ်တွင် ဆိုသည်။

ဆေးမြစ်ကိုကိုင်၍ သွားသဖြင့် ကိုယ်ပျောက်ခြင်းဖြစ်သည်ကား လူသာမဟုတ်၊
မြေဘုတ်ဘီလူး စသည်တို့သည်လည်း ဆေးမြစ်ကြောင့် ကိုယ်ပျောက်ခြင်းဖြစ်သည်။
ထို့ကြောင့် သာရတ္ထသင်္ဂဟကျမ်း၌-

ပံသုပိသာစကာ နာမ အသုစိဋ္ဌာနေ နိဗ္ဗတ္တပိသာစကာ။ တေ ကိရ ဧကံ မူလံ
ဂဟေတွာ အဒိဿမာနကာယာ ဟောန္တိ။

ပံသုပိသာစကာ နာမ၊ မြေဘုတ်ဘီလူးတို့မည်သည်ကား။ အသုစိဋ္ဌာနေ၊ မသန့်သော
အရပ်၌။ နိဗ္ဗတ္တပိသာစကာ၊ ဖြစ်သောဘီလူးတို့တည်း။ တေ၊ ထိုဘီလူးတို့သည်။ ဧကံ မူလံ၊
ဆေးမြစ်တခုကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ အဒိဿမာနကာယာ၊ မထင်သောကိုယ်ရှိကုန်သည်။
ဟောန္တိ ကိရ၊ ဖြစ်ကုန်သတတ်။ ဟူ၍ဆိုသည်။

ကော ကိရ ယက္ခိနိ ဒွေ ဒါရကေ ထူပါရာမဒွါရေ နိသိဒါပေတွာ။

စသော ပါဠိ၏ အဓိပ္ပာယ်ကား-တယောက်သော ဘီလူးမသည် သားငယ်နှစ်ယောက်
တို့ကို ထူပါရုံတံခါး၌ နေစေ၍ အစာရှာအံ့သောငှာ မြို့သို့သွားလေ၏။ သားငယ်တို့သည်

တယောက်သော ပိဏ္ဏပတ်ဆောက်တည်သော ရဟန်းကိုမြင်၍ အရှင်ဘုရား ကျွန်ုပ်တို့၏ အမိသည် မြို့တွင်းသို့ ဝင်ပါလေ၏။ ထိုအမိအားဆုံပါလေ။ ဟုတ်ဟုတ်ငြားငြား ရတတ် သရွေ့ကို ယူခဲ့၍ လျင်လျင်ပြန်ခဲ့ပါ။ သင်၏သားငယ် နှစ်ယောက်တို့သည် ငတ်မှုတ်ခြင်းကို သည်းခံအံ့သောငှာ မတတ်နိုင်ဟု ဆိုတော်မူပါလေဟု မှာလိုက်၏။ သင်တို့၏ အမိကို အဘယ် သို့ပြု၍ မြင်နိုင်ပါအံ့နည်းဟု မိန့်တော်မူ၏။

အရှင်ဘုရား၊ ဤတခုသော ဆေးမြစ်တုံးကို ယူ၍သွားပါလေဟု မှာလိုက်၏။ ဆေးမြစ်ကို ကိုင်မိလျှင် မထေရ်အား အထောင်မကသော ဘီလူးတို့သည် ထင်ကုန်၏။ ထိုမထေရ်သည်လည်း သူငယ်တို့ပေးလိုက်သော အမှတ်ဖြင့် အဆင်းလည်းမလှ တခုသော ခရီး၌ ကိုယ်ခံအညစ်အကြေးကို တောင်တဖျားဖွေလျက် နေသည်ကို မြင်လေ၏။ မြင်ပြီးလျှင် ထိုသို့မှာလိုက်တိုင်းဆို၏။ အရှင်ဘုရား၊ သင်သည် ငါ့ကို အဘယ်ကြောင့် မြင်သနည်းဟု ဆိုသော် ဆေးမြစ်ပိုင်းကိုပြုလေ၏။ ထိုဘီလူးမသည် ဆေးမြစ်ကို လှ၍ယူလေ၏။

ဤသို့သောအကြောင်းတို့ကြောင့် မြေဘုတ်ဘီလူးတို့သည် တခုသောဆေးမြစ်ပိုင်းကို ယူ၍သွားသဖြင့် မမြင်နိုင်သောသဘောရှိကုန်၏ ဟူ၍ မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ မဇ္ဈိမပဏ္ဍာသ အဋ္ဌကထာ- စူဠကလုဒါယီသုတ်အဖွင့်တွင် ဆိုသည်။ ၎င်းနည်းတူ ဒိသနိကာယ်၊ ပါထိကဝဂ်၊ အာဠာနာဠိယသုတ်အဖွင့် အဋ္ဌကထာတွင်ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် တန်ခိုးရှိသော ဆေးမြစ် တို့ကြောင့် ကိုယ်ရုပ်သဏ္ဍာန် ပျောက်ကွယ်ခြင်းကို ဖြစ်စေနိုင်၏ဟု မှတ်သင့်သည်။

၁၁၀-ပုစ္ဆာ။ ။ဝိဇ္ဇာဓိရိလုလင်တို့သည် လူသားဖြစ်လျက် ကောင်းကင်သို့ ပျံနိုင်သည်ဆိုသောစကား မှန်မည် မမှန်မည်ကို သိလိုပါသည်။

၁၁၀-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ဝိဇ္ဇာဓိရိတို့သည် လူသားဖြစ်လျက် ကောင်းကင်သို့ ပျံနိုင်သည် ဆိုသောစကားသည် မှန်မည် မမှန်မည်ကို မေးရာ၌-

ဝိဇ္ဇံ ဓရတိတိ ဝိဇ္ဇာဓရော။ ဝိဇ္ဇံ၊ အတတ်ကို။ ဓရတိ၊ ဆောင်တတ်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝိဇ္ဇာဓရော၊ ဝိဇ္ဇာဓရမည်၏။ ဝိဇ္ဇာဓရော၊ ဝိဇ္ဇာဓိရိ။ ဝိနယဓရော၊ ဝိနည်းဓိရိ ဆိုဘိသကဲ့သို့ ဝိဇ္ဇာဓိရိခေါ်သည်။ အဘယ်အတတ်ပညာဖြင့် အဘယ်သို့ ပြုပြင်စီရင်၍ ကောင်းကင်သို့ သွားနိုင်ကြောင်းကိုမူကား ကျမ်းဂန်၌ သိသာထင်ရှားအောင်မပါ။

ဆန်းကျမ်းတွင်မူကား- ဣဒံ ဝုတ္တောဒယံ နာမ လောကီယစ္ဆန္ဒနိဿိတံ-ဟူသော ဂါထာကို ဋီကာဖြစ်သော ကဝိသာရကျမ်း၌-

လောကီယစ္ဆန္ဒနိဿိတံ၊ န ဝေဒိကစ္ဆန္ဒနိဿိတံ။
ဒုဝိဓဉ္စိ ဆန္ဒံ လောကီယစ္ဆန္ဒဝေဒိကစ္ဆန္ဒဘေဒေန။
တတ္ထ လောကီယံ နာမ ဆန္ဒံ နက္ခတ္တပါဠိကံ။
ဝေဒိကံ နာမ ဝိဇ္ဇာဗလေန အာကာသဂမနာဒိကံ။ ။ဟုဖွင့်သည်။

ဆန်းကျမ်းသည် လောကီယဆန်းကျမ်း၊ ဝေဒိကဆန်းကျမ်းဟု နှစ်ပါးရှိသည်တွင် လောကီယဆန်းကျမ်းသည် နက္ခတ်ဟောစသည်ကိုဆိုသည်။ ဝေဒိကဆန်းကျမ်းသည် အတတ်၏ အစွမ်းဖြင့် ကောင်းကင်၌သွားခြင်း စသည်တို့ကို ဆိုသည်ဟုဖွင့်သည်။ ဤသို့ဖွင့်သည့် အလိုကား ဝိဇ္ဇာဓိရ်တို့၏ ကောင်းကင်သွားခြင်းကို ဝေဒိကဆန်းကျမ်း၌ ဆိုဟန်ရှိသည်။ ကောင်းကင်သို့ သွားနိုင်ခြင်း၌ မန္တန်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဆေးကြောင့်လည်းကောင်း၊ အနည်းနည်းကြောင့်ပင်လည်းကောင်း သွားနိုင်ဟန်ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် အဘိဓာန်ဒီကာ၌။ ဝိဇ္ဇာဂုဠိကာနဉ္စ မန္တာဒိကံ ဓရတိတိ ဝိဇ္ဇာဓရော။ ဟူ၍လည်းကောင်း။

ဥတ္တရတ္ထေရအပဒါန်အဋ္ဌကထာတွင်လည်း-ဗာဟိရမန္တာဒိဝိဇ္ဇာ သိဒ္ဓိယာ အကာသဂါမိ သမတ္ထော ဟုတွာ စရဏဝသေန တံ ဝိဇ္ဇံ ရက္ခိတွာ အဝိနာသေတွာ ပရိဟရဏဝသေန ဝိဇ္ဇာဓရော ဟောန္တိတိ အတ္ထော။ ဟူ၍လာသည်။

ထိုပါ၌ မန္တာဒိဟု အာဒိသဒ္ဓါနှင့် ဆိုသောကြောင့် မန္တန်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဆေးကြောင့်လည်းကောင်း သွားနိုင်သည်ဟုယူသင့်သည်။ ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ အပဒါန် အဋ္ဌကထာ ကျမ်းတို့တွင်လည်း -

သော အနုပ္ပန္နေယေဝ အမှာကံ ဘဂဝတိ သာဝတ္ထိယံ ဗြာဟ္မဏဂေဟေ နိဗ္ဗတ္တိ။လ။ စူဠဂန္ဓာရံနာမ ဝိဇ္ဇံ သာဓေတွာ တာယ ဝိဇ္ဇာယ အာကာသံ တရီ။ ပရစိတ္တဝိဒု ဟုတွာ ဖုဇဂဟေ လာဘဂ္ဂယသဂ္ဂပတ္ထော ပဋိဝသတိ။

သာဝတ္ထိပြည်တွင် ပိလိန္ဒဝစ္စထေရ် အလောင်းသည် ဘုရားသခင်နှင့် မတွေ့မီ စူဠဂန္ဓာရ မည်သော အတတ်ကို တတ်၏။ ထိုအတတ်ဖြင့် ကောင်းကင်သို့ ပျံနိုင်၏။ သူတပါးတို့၏ စိတ်ကို သိနိုင်၏။ ဖုဇဂြိုဟ်ပြည်၌ နေ၏ဟုဆို၏။ မဟာဂန္ဓာရ မန္တန်လည်း ထို့ထက်ပင် တန်ခိုးကြီးသည်ဆိုသည်။

မြတ်စွာဘုရားလည်း နာဠန္ဒမြို့ ပါဝါရိကသဌေး၏ သရက်ဥယျာဉ်၌ နေတော်မူစဉ် ကောဋုမည်သော သူကြွယ်သားသည် လျှောက်၏။ အရှင်ဘုရား၊ ရဟန်းတပါးကို တန်ခိုး ဖန်ဆင်းခြင်းကို ပြုပါစေလော့။ ဒကာတို့သည် အလွန်ကြည်ညိုပါကုန်လတ္တံ့ဟု လျှောက်၏။ မြတ်စွာဘုရားလည်း ရဟန်းတို့ကို တန်ခိုးမပြုလင့်ဟု ငါမြစ်တော်မူသည်ဟု မိန့်တော်၏။ အရှင်ဘုရား၊ တန်ခိုးပြသည်ရှိသော် နာဠန္ဒမြို့သားတို့သည် အကိုင်းထက်အလွန် ကြည်ညိုထုတ်ကုန်၏ ဟု လျှောက်ပြန်၏။

အချင်းကေဝဋု၊ အကယ်၍ တန်ခိုးပြအံ့။ ထိုရဟန်းကိုရည်၍ သဒ္ဓါသောသူတို့သည် ချီးမွမ်းရာ၏။ ထိုသဒ္ဓါသောသူကို မသဒ္ဓါသောသူတို့သည် ဆိုပြန်ရာ၏။ အိုလူများတို့၊ ဂန္ဓာရမည်သော ရသေ့၏အတတ်သည်ရှိ၏။ ထိုဂန္ဓာရမန္တာန်အတတ်ဖြင့် ထိုရဟန်းသည် များစွာသော တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းကို ဖြစ်စေအပ်၏။ တယောက်တည်းလျက်လည်း များစွာသော ကိုယ်ကို ဖြစ်စေတတ်၏။ အများဖြစ်လျက်လည်း တယောက်တည်း ဖြစ်စေနိုင်၏။ ထင်ရှား

သော ကိုယ်ရှိသော အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ကွယ်ပျောက်သော ကိုယ်ရှိသော အဖြစ်ကိုလည်းကောင်းပြုနိုင်၏။ တိုက်ခြားရာ အရပ်သို့လည်းကောင်း၊ တံတိုင်းခြားရာ အရပ်သို့လည်းကောင်း၊ တောင်ခြားဆီးရာ အရပ်သို့လည်းကောင်း၊ ကောင်းကင်ပြင်ကဲ့သို့ မငြိမရှောက်သွားနိုင်၏။ မြေအပြင်၌လည်း ရေ၌ကဲ့သို့ ငုတ်ခြင်းပေါ်ခြင်းကိုပြုနိုင်၏။ ရေ၌သော်လည်း မြေအပြင်၌ကဲ့သို့ မပျက်စေပဲသွားနိုင်၏။ ကောင်းကင်ပြင်၌လည်း ထက်ဝယ်ပလ္လင်ဖြင့် အတောင်ရှိသောငှက်ကဲ့သို့ ပျံနိုင်၏။ တန်ခိုးအာနုဘော်ကြီးသော လဝန်းကိုလည်းကောင်း၊ နေဝန်းကိုလည်းကောင်း လက်ဖြင့် သုံးသပ်နိုင်၏။ ဆုပ်နယ်နိုင်၏။ ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင်သော်လည်း ကိုယ်ဖြင့် အလိုသို့ပါစေနိုင်၏။ ဤသို့ ဂန္ဓာရမန္တန်ကို ချီးမွမ်း၍ ဆိုရာ၏။

ဤသို့ မသဒ္ဓါသောသူတို့သည် သဒ္ဓါသောသူကို သိုရာအံ့လောဟု မေးတော်မူ၏။ ဆိုရာသော သဘောရှိချေ၏ဟု လျှောက်၏။ ထို့ကြောင့် ကေဝလ၊ ဤအဖြစ်ကိုမြင်၍ ငါဘုရားသည် တန်ခိုးပြခြင်းကို အလိုမရှိဟုမိန့်တော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် သုတ်သီလက္ခန္ဓာ ကေဝလသုတ်ပါဠိတော်၌-

အတ္ထိ ခေါ ဘော ဂန္ဓာရိ နာမ ဝိဇ္ဇာ။ တာယ သော ဘိက္ခု အနေကဝိဟိတံ ဣဒ္ဓိဝိဓံ ပစ္စန္ဒဘောတိ။လ။ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာပိ ကာယေန ဝသံ ဝတ္ထေသိတိ။ ဟုဟောတော်မူသည်။

ထိုမန္တန်သည် ဂန္ဓာရအမည်တွင်ကြောင်းကား ဂန္ဓာရမည်သော ရသေ့သည် ပြုအပ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဂန္ဓာရတိုင်း၌ ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဂန္ဓာရတွင်လေသည်။ ဂန္ဓာရတိုင်း၌ များစွာသော ရသေ့တို့သည် နေကုန်၏။ ထိုသူတို့တွင် တယောက်သောရသေ့သည် ပြုခဲ့သတည်းဟု ဆိုသည်။

ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌-

ဂန္ဓာရိကိ ဂန္ဓာရေန နာမ ဣသိနာ ကတာ၊ ဂန္ဓာရရဋ္ဌေ ဝါ ဥပ္ပန္နဝိဇ္ဇာ။ တတ္ထ ကိရ ဗဟု ဣသယော ဝသိ သု။ ကေသု ကေန ကတာ ဝိဇ္ဇာတိ အဓိပ္ပာယော။ ဟု လာသည်။

ထို့ကြောင့် ဂန္ဓာရမန္တန်သည် အထူးထူးသော အရုပ်အဆင်း တန်ခိုးပြာဋိဟာကို ပြုနိုင်ခြင်း၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင် ပျံသွားနိုင်ခြင်း အစွမ်းရှိတော့သည်။ ဤကဲ့သို့သော မန္တန်တို့ကို ဝိဇ္ဇာဓိရ်တို့တတ်၍ ပျံနိုင်သည်ဟု မှတ်ရာ၏။

တနည်းလည်း - မန္တန်လည်းတတ် ဆေးလည်းတတ် နှစ်ပါးစုံတတ်မှပင် ဝိဇ္ဇာဓိရ်မြောက်သည်ဟု ယူသင့်သည်။ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟုအံ့။ အဘိဓာန်ဋီကာ၌ “ဂုဠိကာနဉ္စ မန္တာဒိကံ” ဟူ၍ အာဒိကသဒ္ဓါဖြင့် ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း။

အပဒါန်အဋ္ဌကထာ၌ “ဗာဟိရမန္တာဒိ” ဟူ၍ အာဒိသဒ္ဓါဖြင့် ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ အယောသရဇာတ်၌ “ဝိဇ္ဇာဓေ ဘောရ မဓိယမာနာ။ အဒဿနံ သြသဓေဝိ ဝဇန္တိ” ဟူ၍လည်းကောင်း။

“ဩသဓေတိတိ ဘောရံ ဝိဇ္ဇံဝါ ဂန္ဓာရိဝိဇ္ဇံ ဝါ သာဓေတွာ ဩသဓာနိ အာဒါယ တေဟိ ဩသဓေဟိ ပစ္စတ္ထိကာနံ အဒဿနံ ဝဇန္တိ” ဟု အဋ္ဌကထာ၌လာသောကြောင့်လည်းကောင်း။

ဘောရမည်သောမန္တန်၊ ဂန္ဓာရိမည်သော မန္တန်၊ ထိုနှင့်လျော်သော ဂုဠိကာမည်သော ဆေး၊ ဤမန္တန်ဆေးနှစ်ပါးစုံဘတ်မှု ပြီးမြောက်ခြင်းသို့ရောက်၏ဟု ယူရန်ရှိသည်။

ကောင်းကင်သို့ ပျံနိုင်ကြောင်းကိုလည်း ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ပါဠိတော်၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၊ ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာစသောကျမ်းတို့၌ တန်ခိုးဆယ်ပါးကို ခွဲဝေရာတွင် ဝိဇ္ဇာဓရာဒီနံ ဝေဟာသဂမနာဒိကာ ပန ဝိဇ္ဇာမယာ ဣဒ္ဓိဟုဆိုသည်။ ဝိဇ္ဇာဓိရ်စသည်တို့၏ ကောင်းကင်၌သွားနိုင်ခြင်းစသည်ကား ဝိဇ္ဇာမယတန်ခိုးပည်၏ဟု ဆိုသည်။ သာဓကပါဌ်ကား - “ကတမာ ဝိဇ္ဇာမယာ ဣဒ္ဓိ။ ဝိဇ္ဇာဓရာ ဝိဇ္ဇံ ပရိဝေတ္တော ဝေဟာသံ ဂစ္ဆန္တိ။ အာကာသေ အန္တလိက္ခေ စ ဟပ္ပိမ္မိ ဒဿေန္တိ။ပ။ ဝိဝိဓမ္မိ သေနာဗျူဟံ ဒဿေန္တိ” တ်-စသည်ဖြင့်လာသည်။

အဓိပ္ပါယ်ကား - ဝိဇ္ဇာမယဣဒ္ဓိသည် မန္တန်ကိုရွတ်၍ ကောင်းကင်သို့ သွားနိုင်၏။ ဟင်းလင်းသော ကောင်းကင်ပြင်၌ ဆင်မြင်းကိုပြုနိုင်၏။ အထူးထူးသော စစ်ပွဲခင်းကျင်းဟန် သကဋဗျူဟာ၊ စက္ကဗျူဟာ၊ ပဒုမဗျူဟာစသော စစ်သည်ခင်းကျင်းဟန်ကိုလည်း ပြုနိုင်၏ ဟူ၍သတည်း။

ကောင်းကင်သို့ ပျံနိုင်ဘူးသည်မှာ - ဓမ္မပဒကျမ်းတွင် ဇဋ္ဌိလသဌေးဝတ္ထု၌ ကောင်းကင်က ဝိဇ္ဇာဓိရ်ပျံ၍ ပြာသာဒ်ဘုံခုနှစ်ဆင့်တွင်ထားသော သဌေးသမီးထံသို့ လာရောက်ကြောင်းကို ဆိုသည်။

အပဒါန်ကျမ်းတွင်လည်း - သုမေဓာဘုရားလက်ထက်အရှင်ကစ္စည်းထေရ်အလောင်းဝိဇ္ဇာဓိရ်ဖြစ်၍ မဟာလောကားပွင့်ကိုယူခဲ့၍ ကောင်းကင်သို့ ခရီးသွားစဉ် ဘုရားသခင်ကိုတွေ့၍ ပူဇော်လိုက်သည်ဆိုသည်။

၎င်းအပဒါန်တွင်ပင် ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌ ဥတ္တရသာမဏေ အလောင်းသည် သုမေဓာဘုရားလက်ထက် ဝိဇ္ဇာဓိရ်လုလင်ဖြစ်၍ကောင်းကင်ပျံသွားစဉ် ဘုရားသခင်ကိုမြင်၍ ပန်းထီးပူဇော်လိုက်ကြောင်းကိုဆိုသည်။

ဇာတ်နိပါတ်ကျမ်းတွင် - ဆက္ကနိပါတ်ပဗ္ဗဇိတဝိဟေဋ္ဌကဇာတ်၌ ဗာရာဏသီပြည် ဗြဟ္မဒတ်မင်း၏မိဖုရား ဝိဇ္ဇာဓိရ်ဝင်ထွက်၍ မိဖုရားမှတ်လိုက်သော အမှတ်ဖြင့် ရှာဖွေသော် ကောင်းကင်သို့ ပျံသွားကြောင်းကို “ဝိဇ္ဇံ ပရိဝေတ္တော အာကာသေန ဥပ္ပတိတွာ ဂတော” ဟူ၍ ဆိုသည်။

နဝကနိပါတ် သမုဂ္ဂဇာတ်၌လည်း - ကောင်းကင်ကလာသောဝါယဿပုတ္တအမည်ရှိသော ဝိဇ္ဇာဓိရ်သည် ကြျတ်တွင်ထားသော မိန်းမငယ်ထံရောက်သည်။ ဒါနဝဘီလူးလာသော ကာလ မသိ၍ ဝိဇ္ဇာဓိရ်နှင့် တကွ ကြျတ်ကိုငုံ၍ သွားသည်။ ခံတွင်းက ထုတ်၍

ကြုတ်ကိုဖွင့်လျှင် ဝိဇ္ဇာဓိရိလုလင်သည် မန္တန်စိပ်၍ သန်လျက်ကိုပိုက်၍ ပျံသွားလေသည် ဆိုသည်။

နာရဒဇာတ်၌ ဘုရားလောင်း ဗြဟ္မဒတ်မင်း ဆုံးမမည်လာ၍ ကောင်းကင်ပြင်၌ ရပ်နေ သည်ကို အင်္ဂတိမင်းကြီးက ဝိဇ္ဇာဓိရိတို့သည် ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် သွားနိုင်၏။ ယခုလာသူ သည် ဝိဇ္ဇာဓိရိပင်ဖြစ်သလောဟု အတေးရှိ၍ ရှိမင်းကြောင်းကိုလည်း “ကုတော နှုတ် ကစွံ နှ ခေါ ဝိဇ္ဇာဓိရော ဘဝေယျာတိ မညမာနော အဝန္တိတာ ဝေ ပုစ္ဆိ” ဟုလာသည်။

ရာဇဝင်အကြောင်းတွင်လည်း - ရာမညတိုင်း၌ သုဝဏ္ဏဘူမိပြည် မတည်မီ ဝိဇ္ဇာဓိရိလုလင် နှင့် နဂါးမ သင့်နေသည်။ နောက်အခါ နဂါးမ-ဟုအတတ်သိလျှင် ကောင်းကင်သို့ ပျံသွားလေ ကြောင်းကို ရာမညရာဇဝင်သတင်းဆိုသည်။

ရက္ခဂံရာဇဝင်သတင်းလည်း - တောင်ကြီးတခုထက် ဝိဇ္ဇာဓိရိနေ၍ နေရာကသာ ရေဗူးကို လွှတ်လိုက်လေသည်။ ရေဗူးလည်း အလိုလိုသွားလေ၍ မြစ်သို့ရောက်လျှင် ရေသို့သက်၍ ငုပ်၏။ ဗူးဝယ်ရေပြည့်သောကာလ ရေမှအလိုလိုပေါ်၍ တောင်ပေါ်သို့ တက်သွားလေ သည်ကို စိတ္တနာရဒဟူသော ရှင်ကြီးရှင်ငယ်တို့ တွေ့လေလျှင် လိုက်၍ကြည့်ရာ ဝိဇ္ဇာဓိရိကို တွေ့လျှင် အစဉ်မပြတ် လှုပ်ကျွေးပြုစု၍စားသဖြင့် အတတ်ပညာကိုပေး၍ နောင်သော် ရှင်ကြီး ရှင်ငယ်တို့ပင် ရက္ခဂံပြည်၌ မင်းကိုလုပ်ကြံခြင်းကို ပြုကြလေသည်ဟု ဆိုသည်။

သုဓမ္မပုရပြည်၌ ဝိဇ္ဇာဓိရိသေသောအကောင်ကို တောအရပ်က ရခဲ၍ သုဓမ္မပုရမင်း ၏ ဆရာယူခဲ့သည်။ ဝိဇ္ဇာဓိရိတို့သည် ဇမ္ဗူ့ သပြေပင်သို့ သွား၍ အသီးကိုစားရသော ကြောင့်သေသော အကောင်သည် မပုပ်မညှီရှိသည်။ နောင်အခါ ကုလားညီနောင် နှစ်ယောက်တို့ အသားကိုစားလေသဖြင့် ခွန်အားဗလနှင့် ပြည့်စုံသည်။ ပေါ့ပါးလျှင်မြန် သည်ဟူ၍ သုဓမ္မပုရရာဇဝင်သတင်း ဆိုသည်။

ရတနာပုရတွင်လည်း - ဆင်ဖြူရှင်တရဖျား မင်းမူသောကာလ ကောင်းကင်ပျံ ဝိဇ္ဇာဓိရိ လုလင်ကို တွေ့ကြောင်းကိုဆိုသည်။ ဟံသာဝတီဆင်ဖြူများရှင်လက်ထက် ဟံသာဝတီကျုံးတူး သောကာလ မြေထဲ၌အောင်း၍နေသော မြေအောင်းဝိဇ္ဇာဓိရိကိုတွေ့သည်။ အကျွေးအမွေး မကောင်း၍ သေလေသည်ဆိုသည်။

ဤသို့ ကျမ်းဂန် ရာဇဝင်စသည်တို့၌ ကောင်းကင်သို့ပျံသွားကြောင်း၊ မြေ၌အောင်း ဝင်၍ နေကြောင်းတို့ကို ထုံးသာကေလာသောကြောင့် ဝိဇ္ဇာဓိရိသည် လူသားပင်ဖြစ်သော် လည်း လောကီပညာ ဝိဇ္ဇာမယအတတ်၏ အစွမ်းကြောင့် ကောင်းကင်သို့ ပျံသွားနိုင်ရာ၏ ဟု မှတ်ရာသည်။

၁၁၁ - ပုစ္ဆာ။ ။ဝိဇ္ဇာဓိရ်တို့သည် အဘယ်အရပ်မှာ နေသည်ကိုလည်း သိလိုပါသည်။

၁၁၁ - ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ဝိဇ္ဇာဓိရ်တို့သည် အဘယ်မှာ နေသည်ကို သိလိုပါသည်ဟူရာ၌ - ဝိဇ္ဇာဓိရ်တို့သည် များသောအားဖြင့် ဟိမဝန္တာ၌ နေကုန်၏။ လူတို့အရပ်သို့လည်း ရံဖန်ရောက်လာကုန်၏။

အသီကိနိပါတ် မဟာကုဏ္ဍလဇာတ်၌ ဝိဇ္ဇာဓရ သိဒ္ဓိမယ သမဏ တာပသ ဂဏာဓိ ဝုတ္တေ ဝရ ဒေဝ ယက္ခ ရက္ခသ ဒါနဝ ဂန္ဓဗ္ဗ ကိန္နရ နာဂ သမာကိဏ္ဍပုဒေသေ ဝေရူပေ ရမ္မဏိယေ” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဂဏာဒိဝုတ္တေတိ တေသံ ဝိဇ္ဇာဓရာဒိနံ ဂဏေဟိ အဓိဝုတ္တေ” ဟူ၍လည်းကောင်း။

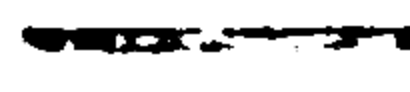
ဝေဿန္တရာဇာတ်၌ “ဟိမဝန္တေ စ နာမ ဗဟူ ဝနစရကတာပသဝိဇ္ဇာဓရာဒယော ဝိစရန္တိ” ဟူ၍လည်းကောင်း

ဗောဓိပင်၌ “ဒေဝဒါနဝသံဒ္ဓိ ဝိဇ္ဇာဓရာဒိနာနာဘူတနိသေဝိတံ” ဟူ၍လည်းကောင်း။

တိသနိပါတ် သမ္ဘူလဇာတ်၌လည်း “ဟိမဝန္တေ ဟိ ဗဟူဝနစရကတာပသဝိဇ္ဇာဓရာဒယော သန္တိ” ဟူ၍လည်းကောင်း လာသောကြောင့် ဟိမဝန္တာတော၌ နေကုန်၏ဟု ဆိုတာတည်း။

လူတို့ပြည်သို့ ရံဖန်ရောက်လာ ကုန်၏ဆိုသည်၌လည်း ပဗ္ဗဇိတ ဝိဟေသကဇာတ်၌ ဗာရာဏသီမင်းကြီး နန်းတော်သို့ ရောက်လာသည်။ ဇဋ္ဌိလ သဌေးဝတ္ထုတွင် သဌေးသမီးထံသို့ ရောက်လာသည်ဆိုသည်။

ဒုတ္တပေါင်မင်းကြီးထံသို့လည်း ဝိဇ္ဇာဓိရ်နှစ်ယောက် ခရမ်း၍ အလိုရှိသောအမှုကို ထမ်းရွက်လာကြောင်းကို ဒုတ္တပေါင်မင်းကြီးသမိုင်းတော်၌ လာသည်။ ဤသည်များကို ထောက်၍ သိသာသည်။

၁၁၂ - ပုစ္ဆာ။ ။ရာဇဝင်ကြောင်းတွင်လည်း ပဋိက္ကယား ကုလားပြည်က မင်းသားတဦးသည် ပုဂံပြည်ဝယ် ရွှေအိမ်သည်အထံသို့ ပတ္တမြားပျံငံ၍ လာသည်ဆိုပါသည်။ ပတ္တမြားတန်ခိုးကြောင့် လူပျံနိုင်သည်ဆိုသောစကားသည် မှန်မည် မမှန်မည်ကို သိလိုပါသည်။

၁၁၂ - ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ပတ္တမြား၏တန်ခိုးကြောင့် လူပျံနိုင်မည် မပျံနိုင်မည်ကိုမေးရာ၌ - ဒဒိဝါဟနဇာတ်၌ ဝက်တခုသည် ပတ္တမြားကိုငံ၍ ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် ပျံသွား၍ သမုဒ္ဒရာကျွန်း၏ အလယ်၌ အိပ်နေကြောင်း။ ဒဒိဝါဟနမင်းကြီးပတ္တမြားကိုငံ၍ ကောင်း

ကင်ခရီးဖြင့် ဟိမဝန္တာတောင်အောင် ပျံသွားကြောင်းကို ဆိုသောကြောင့် ပတ္တမြား၏ တန်ခိုးကြောင့် လူပျံသွားနိုင်သည်ဆိုသော စကားသည် အမှန်ပင်ဖြစ်သည်။

ပဋိက္ခယားမင်းသား ပျံ၍လာသည်ဆိုသော စကားသည် ကျမ်းဂန်နှင့်ဆီလျော်သော စကားပင်ဖြစ်သည်။ ပုလဲမျိုးရှစ်ပါးတွင် ဝလာဟကဆိုသောပုလဲသည် တိမ်တိုက်ကဖြစ်သည် ဆိုသည်။ ထိုပုလဲကို ရသောသူတို့သည်လည်း ပျံနိုင်ရာတန်၏ ထင်သည်။ ပုလဲမှ ကြွင်းသော ရတနာတို့သည်လည်း ကောင်းကင်သို့ ပျံနိုင်ကောင်း၏ပင် ထင်သည်။ ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ၌ “အာကာသဋ္ဌာ စ ဘူမဋ္ဌာတိ အာကာသဂတာ စ ဘူမိဂတာ စ၊ ရတနာနိတိ မုတ္တာဒိရ- တနာနိ” ဟူ၍ လှာသောကြောင့်တည်း။

၁၁၃-ပုစ္ဆာ။ ။ဘုရားတဆူသည် နှစ်ဆယ့်လေးသင်္ချေနှင့် ကုဋေ ခြောက်ဆယ် ဗိုလ်ခြေတသိန်း ချွတ်သည် ဆိုသောစကားလည်း ကျမ်းဂန်အခိုင်အခံ ထွက်ဆို သည် မဆိုသည်ကို သိလိုပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

၁၁၃-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ဘုရားတဆူတဆူသည် နှစ်ဆယ့်လေးသင်္ချေနှင့် ကုဋေခြောက်ဆယ် (ဗိုလ်ခြေတသိန်း) ချွတ်သည်ဟု ဆိုသောစကားကို မေးရာ၌ -

စတုဝိသတာ သင်္ချေယျော၊ သဋ္ဌိယော ကောဋ္ဌိယောစေဝ ပါဏာနိ သတသဟဿာနိ၊ ကော ဗုဒ္ဓေါ ပမောစယိ။

စတုဝိသတာသင်္ချေယျော၊ နှစ်ဆယ့်လေးသင်္ချေကုန်သော။ ပါဏာနိ စ၊ ဝေနေယျသတ္တဝါ တို့ကိုလည်းကောင်း။ သဋ္ဌိယောကောဋ္ဌိယောစေဝ၊ ကုဋေခြောက်ဆယ်ကုန်သော။ ပါဏာနိ စ၊ ဝေနေယျသတ္တဝါတို့ကို လည်းကောင်း။ သတသဟဿာနိ၊ တသိန်းကုန်သော။ ပါဏာနိ စ၊ ဝေနေယျသတ္တဝါတို့ကို လည်းကောင်း။ ကော၊ တဆူသော။ ဗုဒ္ဓေါ၊ ဘုရားသခင်သည်။ ပမောစယိ၊ ကျွတ်စေတော်မူ၏။ ဟူ၍တထာဂတုပ္ပတ္တိကျမ်းတွင် ဆိုသည်။

သဗ္ဗညုတံ ပတွာ စတုဝိသတိအသင်္ချေယျပုရိမာဏေ သတ္တေ ဝိမုတ္တိရသံ ပါယေသိ၊ ဟူ၍ လည်း ဇိနာလင်္ကာရဋီကာတွင် နှစ်ဆယ့်လေးသင်္ချေ ပမာဏ ချွတ်ကြောင်းကို ဆိုသည်။

ဤစကားတို့ကို ပါဠိတော်ကျမ်း၊ အဋ္ဌကထာကျမ်းကြီးတို့၌ မဒက္ခမလာသည် ဖြစ်၍ လည်းကောင်း။ ဓမ္မပဒကျမ်းတို့၌ တဂါထာ တဂါထာတို့ကို ဟောတော်မူလျှင် ကျွတ်လေသော ဝေနေယျတို့ကား အလွန်များကုန်သည် ဖြစ်၍လည်းကောင်း။ ထို့ အတူ အကျွတ်များကုန် သော သုတ္တန်ဒေသနာတော်တို့သည် အများပင် ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ လည်းကောင်း။

အင်္ဂုတ္တရနိကာယ် ကေနိပါတ်အဋ္ဌကထာ၌ “မဟာသမယသုတ္တန္တေ မင်္ဂလသုတ္တန္တေ စူဠရာဟု လောဝါဒေ သမဂ္ဂိတ္တပဋိပဒါယာတိ ဣမေသု စတုသု ဌာနေသု အဘိသမယပတ္တသတ္တာနမ္ပိ ပရိစ္ဆေဒေါ နတ္ထိ” ဟူ၍ လာသည်နှင့်အညီ မဟာသမယသုတ် မင်္ဂလသုတ်၊ စူဠရာဟုလော

ဝါဒသုတ်၊ သမစိတ္တပဋိပဒါသုတ်၊ ဤလေးသုတ်တို့ဖြင့် တရားရကုန်သော သတ္တဝါတို့၏လည်း အပိုင်းအခြား မရှိဟူ၍ ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း။

သုတ္တနိပါတ်အဋ္ဌကထာ ပရာဘဝသုတ်၏ အဖွင့်၌—“မဟာသမယသုတ္တန္တေ ၈၊ အထော မင်္ဂလသုတ္တကေ၊

သမဝိတ္တေ ဣဟုလောဝါဒေ၊ ဓမ္မစက္ကေ ပရာဘဝေ။
ဒေဝတာသမိတိ တတ္ထ၊ အပ္ပမေယျော အသင်္ချေပျော။

ဟု မဟာသမယသုတ်၊ မင်္ဂလသုတ်၊ သမစိတ္တသုတ်၊ ဣဟုလောဝါဒသုတ်၊ ဓမ္မစက္ကသုတ်၊ ပရာဘဝသုတ်ကို ဟောသောကာလ စည်းဝေးလာကုန်သော နတ်တို့သည် အပ္ပမေယျ အသင်္ချေယျ ရှိကုန်၏။ တရားရသော နတ်တို့သည် မရေတွက်နိုင် ဆိုသောကြောင့် လည်းကောင်း။

အရှင်မဟိန္ဒထေရ် သီဟိုဠ်ကျွန်းသို့ ရောက်သည့်နေ့ သမဝိတ္တသုတ်ကို ဟောသည့်အဆုံး၌ မရေတွက်နိုင်ကောင်းသော နတ်အပေါင်းတို့ တရားရကုန်သည်။ များစွာသော နဂါး ဂဠုန် တို့ သရဏဂုံ တည်ကုန်သည်ဟု “ကသာပရိယောသာနေ အသင်္ချေယျာနံ ဒေဝတာနံ ဓမ္မာ- ဘိသမယော အဟောသိ။ ဗဟူနာဂါ စ သုပဏ္ဏာ စ သရဏေသု ပတိဋ္ဌဟိ သု” ဟု ဝိနည်း အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း။ ကျမ်းဂန်ကို သိမြင်ကုန်သော ဆရာတို့သည် ဝန်မခံကုန်။

၁၁၄-ပုစ္ဆာ။ ။ကိုးခဏ်းပျို တွင်—
သုံးတန်ဖြေထ၊ ဣအဋ္ဌ၊ သာရပုဒ်ခွဲလုပ်။
အနှောင်းအာကျေ၊ ရကပ်လေ၊ စပ်လေသန္တိရုပ်။
အမေးသုံးထွေ၊ စဉ်တိုင်းဖြေ၊ ပါဌ်ပြေ မတွန့်ရုပ်။
ရဋ္ဌသာရ၊ တပဒလုံး၊ နှောင်းဆုံး ဖြေတအုပ်။
ဝိဒဂ်မသင်၊ နားမဝင်၊ ပုံပြင် မှတ်ပိုက်ထုပ်။
သည်နည်းကြံလေ၊ အထွေထွေ၊ တတ်ခြေ နည်းမှန်တုပ်။
မင်းဘုန်းရောက်လှာ၊ ဤသည်စာ၊ လူ့ရွာ မတိမ်မြုပ်။

ဟူ၍ စပ်တော်မူသည်တွင် သုံးတန်ဖြေထ၊ ဣအဋ္ဌဆိုသည်မှာ မေးပိမ့်စေလော့ ချီသော ပုဒ်တို့က မေးသည်ကိုဆိုသော စကားဟူ၍ ဆိုကြပါသည်။ ယင်းသို့ ဆိုသော စကားမှန်လျှင်လည်း မေးပိမ့်ဖြေလော့ ချီသည်တပုဒ်။ လောဘဒေါသ ချီသည်တပုဒ်။ ချောမြေ့ ပြင်ပ ချီသည်တပုဒ်။ ဟိရိကျောငွေ ချီသည်တပုဒ်။ ပေါင်း လေးပုဒ်။ အမေးလေးရပ်ဖြစ်ပါသည်။ သုံးတန်မေးထွေ မဆိုသင့်ပါ။ အမေးလေးရပ်

ဖြစ်၍ လေးတန်မေးထွေ ဆိုသင့်ပါသည်။ ။အမေးလေးရပ်ကို အဖြေသုံးရပ်ဖြစ်
အောင် ဘယ်သို့ယူရမည်ကို သိလိုပါသည်။

သက္ကရာဇ် ၁၁၇၂ ခု၊ တပေါင်းလဆန်း ၁-ရက်၊ သောကြာနေ့၊ မုံရွာသိရိမာလာက လျှောက်လာ
ရာတွင် ဖြေဆိုလိုက်သည်ကား—

၁၁၄-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။မေးပိမ့်ဖြေလော့ ချီသည်တပုဒ်။ လောဘဒေါသ ချီသည်တပုဒ်။
ချောမြေ့ပြင်ပ ချီသည်တပုဒ်။ ဟိရိကျောငွေချီသည်တပုဒ်။ ပေါင်းလေးပုဒ်ဖြစ်၍ အမေး
လေးရပ်ပင်မှန်သည်။ မှန်သော်လည်း ရှေးသုံးပိုဒ်ကို ဖြေ၍ပြေလျှင် လေးပိုဒ်လုံးအမေး၏
အဖြေပြီးတော့သည်ကိုရည်၍ “သုံးတန်ဖြေထ။ရာအဋ္ဌ။သာရပုဒ်ခွဲလုပ်” ဟူ၍လည်းကောင်း၊
“အမေးသုံးထွေ စဉ်တိုင်းဖြေ ပါဌ်ဖြေမတုန်ရှုပ်” ဟူ၍လည်းကောင်း ဆိုလေသည်ဟု
ယူရာ၏။

တကြောင်းမှာလည်း— သုံးတန်မေးထွေ ဆိုသည်မှာ ရာတပုဒ်။အဋ္ဌတပုဒ်။ သာရတပုဒ်သာ
ဖြစ်၍၊ အစိတ်အစိတ်မေးသော သုံးတန် အမေးမျှကိုသာဖြေလျှင် ပြေလေပြီဟု ဆိုလိုသည်။
ဟိရိကျောငွေချီနှင့် ပုဒ်လုံးပြည့်ဖြေသည်မှာ ရဋ္ဌသာရ ဟူသော နောက်ပုဒ်တွင်မှ ပုဒ်လုံး
ပြည့်ဖြေသည်။ အမေးလေးပါးပင်ဖြေ၏ ဟု သိစေခြင်းငှါ “ရဋ္ဌသာရ တပဒလုံး၊ နှောင်းဆုံး
ဖြေတအုပ်” ။ ဟုစပ်တော်မူသည် ယူကလည်း သင့်လေစွပင် ထင်ပေသည်။

ဤစကားကို သိသာအောင်မူကား— အကျယ်ဆိုမှ သိသာမည်ဖြစ်၍ အမေးနှင့်တကွ
ဆိုဦးအံ့။

မေးပိမ့်ဖြေလော့၊ လေးထွေဗေဒင်၊ သင်္ကရိုက်၊ ပိုဒ်၏ဖွင့်နည်း၊ သရဗျည်းနှင့်၊ သိမ်း
ဆည်းအနက်၊ ဂါထာမြွက်သား၊ ကေက္ခရာ၊ ကောသကျမ်းလာ၊ အဝဂ်ရာဝယ်၊ ဥစ္စာဝါစက၊
တတ်စွမ်းလှ၍၊ အတ္ထပြု၊ ပြု၊ ဟောထွင်ခဲ့သည်။ ။ဘက်မဲ့အဘယ်သဒ္ဒါနည်း။

အမေး။ ။ဤပဌမအမေး၌ ကေက္ခရာကောသကျမ်း၌ လာသောသရဗျည်းအနက်တို့တွင်
ပဌမဝဂ်၊ ဒုတိယဝဂ်၊ တတိယဝဂ်၊ စတုတ္ထဝဂ်၊ ပဉ္စမဝဂ်တို့တွင် အနက်မလို။ အဝဂ်တွင်
ရအက္ခရာ၏အစုတွင်သော်လည်း ရအက္ခရာ၏အနက်တွင် ရာ တု သောဏ္ဏေ ဓနေ သဒ္ဒေ၊
အာဒါနေ ဓာတုယံပိ စ-ဟူသော ဂါထာနှင့်အညီ ရာသဒ္ဒါသည် ရှေ့ဟူသောအနက်၊ ဥစ္စာ
ဟူသော အနက်၊ စသည်တို့ကိုဟောသည်။ ဤအနက်စုတို့တွင် ဥစ္စာဟူသော အနက်ကို
ဟောသော သဒ္ဒါကား အဘယ်သဒ္ဒါနည်းဟူလိုသည်။

အဖြေကား။ ။ဥစ္စာဟူသောအနက်ကို ဟောတတ်သည်ကား ရာသဒ္ဒါဟူလိုသည်။

အမေးကား။ ။လောဘ ဒေါသ မောဟ ကင်္ခါ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ အဟိရိက၊ နောတ္တပ္ပနှင့်၊
ထိနမာန၊ ဥဒ္ဒစ္စဟု၊ ဒသကိလေ၊ လေးကြိမ်ချွေမှ၊ လေးထွေမဂ္ဂ၊ လေးဖိုလ်ရသား၊ သံစာ-
ရတနာ၊ အရိယာကို၊ မြတ်စွာဘုရား၊ သမိုက်ထားသည်။ ။အပြားတည်မျှသင်္ချာနည်း။
အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်အပြား ဘယ်မျှရှိသနည်းဟု မေးသည်။

အဖြေကား။ ။ရှစ်ယောက်ဖြစ်၍ ထိုသင်္ချာကို ဟောသောသဒ္ဒါကား အဋ္ဌဟူလိုသည်။

အမေး။ ။ ချောမြေ့ ပြင်ပလုံးရပ်လှလျက်၊ ရုက္ခမည်သာ၊ သစ်ပဲမာလျှင်၊ ပညာရှိယောင်၊
လွှားထောင်ပေါ်ကျော့၊ ထဲသော့သော့နှင့်၊ စိတ်ပေါ့ပေါင်းပျစ်၊ အိုအောင်ချစ်လည်း၊ အနှစ်
မရ၊ ပင်ပန်းကြအံ့၊ မြန်မာ့အမှု၊ မှတ်တခုဖြင့်၊ ဖေဂ္ဂပြန်ဘက်၊ ထိုအနက်ကို၊ ပြက်ပြက်သိလွယ်၊
ဝေါဟာသွယ်သည်။ အဘယ်ပါဠိဘာသာနည်း။

ဤအပိုဒ်၏အရ အမေး၌ကား။ ။ ဖေဂ္ဂဟူသည်ကား အကာဆိုလိုသည်။ အကာမှပြန်သော်
အနှစ်ဟူလိုသည် အနှစ်ဟူသောအနက်ကို ပါဠိအားဖြင့်ကား ဘယ်သို့နည်းဟု မေးသည်။

အဖြေကား။ ။ ပါဠိဘာသာအားဖြင့် 'သာရ' ဟူလိုသည်။ သုံးပိုဒ်၏အရကပင် ရာတပုဒ်။
အဋ္ဌတပုဒ်။ သာရတပုဒ်။ သုံးပုဒ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သုံးတန်ဖြေထ။ ရာအဋ္ဌ။ သာရပုဒ်ခွဲလုပ်ဟု
ဆိုသည်။ ။ အ-နှောင်း အာကျေ။ ရ-ကပ်လေ။ စပ်နေသန္တိရုပ်ဟူရာ၌။ ရာ-အဋ္ဌ-သာရ-ဟု
တည်ပြီးလျှင် ရကိုခွင်း၍ သရာသရေလောပံ ဟူသော ကစွည်းသုတ်။ သရလောပံ ပပေါ့နှိ
သရေ-ဟူသော သဒ္ဒနီတိသုတ်တို့ဖြင့် အ- နှောင်းသောကြောင့် ရ အစိတ် အာ-ကိုချေ။
နယေ ပရံ ယုတ္တေ စသောသုတ်တို့ဖြင့် ရ-ကို နောက်-အ-သို့ကပ်လေ၍ သန္တိရုပ်ပြီး၏။

သုံးတန်းမေးထွေ၊ စဉ်တိုင်းဖြေ၊ ပါဠိပြေမတွန့်ရှုပ်။ ဆိုသည်လည်း ဤရုပ်စီရင်၍ပြီးသော
ကာလ အမေးသုံးထွေပြေလေတော့သည် ဟူလိုသည်။

အမေး။ ။ ဟိရိကျောဇော၊ ဩတ္တပ္ပရွေနှင့်၊ နှံ့မွေကြားမုံ၊ ခက်ရုံသန္တာ၊ သဒ္ဓါမုက်မြ၊
သီလပုလဲ၊ စွန့်ကြဲဒါန၊ စာဂမဏိ၊ ဗုဒ္ဓိဝရဇိန်၊ သောက်ထိန်ခုနစ်ပါး၊ ဥစ္စာများကို၊ သူ့အားဝေငှ၊
ဉာဏသဌေး၊ ဉာဏ်လှူပေး၍၊ ကံကျေးဝတ္ထု၊ ဤကျမ်းပြုသား၊ ဂုရုမြောက်ရည်၊ မဟာထေရ်ကို၊
မြန်ပြည်မဆံ့၊ ကျော်နှံ့သတင်း၊ သိန်းသိင်္ဃုချင်းသည်။ မည်ရင်းအဘယ်သညာနည်း။

အဖြေ။ ။ သုဝဏ္ဏံ ရတံ မုတ္တာ၊ မဏိဝေဠုရိယာပိ စ။
ဝဇီရဉ္စ ပဝါဠန္တိ၊ သတ္တာဟု ရတနာနိမေ။

ဟူသော သာရတ္ထသင်္ဂဟ ကျမ်း၌လာသော ဂါထာနှင့်အညီ လောကီရတနာနှင့်ဖက်၍
လောကုတ္တရာ ရတနာတို့ကိုစပ်ရာ၌ ဟိရိနှင့်ကျောဇော၊ ဩတ္တပ္ပနှင့်ရွေ၊ သုတနှင့် သန္တာ၊
သဒ္ဓါနှင့်မြ၊ သီလနှင့်ပုလဲ၊ စာဂနှင့်ပတ္တမြား၊ ပညာနှင့် ဝရဇိန်ကို ဟပ်၍စပ်သည်။ သုတ-
ကား တိုက်ရိုက်အားဖြင့် မလာသော်လည်း နှံ့မွေကြားမုံ ဟူသည်ကား အနှံ့အပြား သိမြင်
နိုင်သော အကြားအမြင်ကို ရည်၍ စပ်သည်ဖြစ်သောကြောင့် သုတကို သန္တာန်နှင့်ဟပ်၍
ယူသင့်သည်။ ဤဝေဠုတော်ဥစ္စာ ခုနစ်ပါးကို ပေးတတ်သော ဤကျမ်းပြုသော ဆရာကား
အဘယ်သူနည်း။ စတုတ္ထပိုဒ် အမေး၌လည်း ဤကျမ်းကို ပြုသောဆရာသည် ရဋ္ဌသာရပင်
ဖြစ်သည်။ အခြားပုဂ္ဂိုလ် မဟုတ်ပြီ ဖြစ်၍ ရှေးအမေးသုံးထွေ၏ အဖြေလည်း ရဋ္ဌသာရ
ပင်ဖြစ်၍ စတုတ္ထအမေးအဖြေဟူ၍ အခြားမရှိခဲ့ရကား သုံးတန်မေးထွေ၊ စဉ်တိုင်းဖြေ၊ ပါဠိ
ပြေမတွန့်ရှုပ်။ ရဋ္ဌသာရ ကပဒသုံး၊ နှောင်းဆုံး ဖြေတအုပ်၊ ဟူ၍စပ်ဆိုလေသည်။

ဤစကားစုတွင် သုံးတန်မေးထေ့ဟူ၍ လည်းကောင်း သုံးတန်ဖြေထဟူ၍ လည်းကောင်း စာစောင် အရပ်ရှိသောကြောင့် အမေးသုံးပါး၊ အဖြေသုံးပါးဟုဖြေလိုက်ရချေသည်။

စင်စစ်အားဖြင့်သော်ကား ရာဉ္စိတမေး အဋ္ဌဉ္စိတမေး၊ သာရဉ္စိတမေး၊ ရဋ္ဌဉ္စိတမေးဖြစ်၍ အမေးလေးပါး ဥစ္စာအမေး၌ ‘ရာ’။ အရိယာသင်္ချာအမေး၌ ‘အဋ္ဌ’။ အနှစ်အမေး၌ ‘သာရ’ ကျမ်းပြု ပုဂ္ဂိုလ်ကို မေးရာ၌ ရဋ္ဌသာရဟု လေးချက်စေ ဖြေရမည် ဖြစ်၍အဖြေ လေးပါးပင်ဆိုသင့်သည်။ ဤကဲ့သို့သောအရာကို လေးပါးဟု ယူမှလည်း ဝိဒဂ်ဋီကာ၊ ဝိစိတ္တာ လင်္ကာကျမ်းတို့၌ လာသောနည်းတို့ဖြင့် ညီညွတ်မည်ဖြစ်၍ ရဋ္ဌသာရ၊ တပဒလုံး၊ နှောင်းဆုံး ဖြေတအုပ်- ဟူသော စကားလည်း အဖြေတပုဒ်ပင် ဖြစ်သည်ဟု ထင်မိပေသည်။

သူ့စာ၌လည်း နှောဆုံးဖြေတအုပ် ဟူ၍ပင် နိမိတ်အရိပ် ဖော်လျက် ပါပေသည်၊ ထို့ကြောင့်အမေးက လေးပါး၊ အဖြေသုံးပါးဟူ၍ မမှတ်သင့် အမေးလည်းလေးပါး အဖြေလည်းလေးပါးဟူ၍သာ မှတ်သင့်သည်။

ဝိဒဂ်မသင် နားမဝင် ပုံပြင်မှတ်ပိုက်ထုပ်ဆိုရာ၌-

ဝိဒဂ်ကျမ်းကိုမသင်ဘူး၍ နားမဝင်သည်ရှိသော် ဤပုံပြင် ဥဒါဟရုဏ်ကိုသာ မှတ်လေ လော့ဟူ၍ဆိုသည်။ ဤနည်းကဲ့သို့ကြံလေသည်ရှိသော် အစိတ် အစိတ်ခွဲ၍မေးခြင်း အပေါင်း ပြု၍မေးခြင်း အစိတ်အစိတ်ခွဲ၍ ဖြေခြင်း၊ အပေါင်းကိုဖြေခြင်းတို့၌ တတ်အံ့သောငှာ အခြေ အလက် ခဲခက်လှသော နည်းနာကို ရလိမ့်မည် ဟုလိုသည်။ ထို့ကြောင့် “သည်နည်းကြံလေ၊ အထွေထွေ၊ တတ်ခြေနည်းမှန်တုပ်” ဟု ဆိုလေသည်။

မှန်တုပ်ဟူသည်ကား ရှေးစကား ဖြစ်သည်။ လျှို့ဝှက် ခဲခက်လှသော အတတ်၊ ဆရာတို့ တွင် လက်စွဲ လက်ဆုပ်ပြု၍ တပည့်မြင်တိုင်း မပြောမပြထားသော အတတ်၊ အကာလဖလ- ဇာတ်၌ အကာလဖလမန္တန်၊ သဗ္ဗဒါဠိကဇာတ်၌ ပထဝီဇယမန္တန်၊ ပဒကုသလ ဇာတ်၌ စိန္တာမဏိမန္တန်တို့ကဲ့သို့ အသက်ခန္ဓာ ဆုံးသောကာလမှ ဆိုရာ ပြောရာသော အတတ်၊ ဤကဲ့သို့ အလွန်လျှို့ဝှက်ခဲခက်လှသော အတတ်ကို၊ လျှို့ဝှက်၍ ထားသည်ကို မှန်တုပ်ဟုလို သည်။

ထို့ကြောင့် ကိုးခန်းပါ၊ ပုဏ္ဏားခန်း၌ -

ဆရာလက်ဆုပ်၊ မှန်တုပ် လျှို့ဝှက်၊ သူသိခက်ဟု၊ အသက်ခန္ဓာ၊ ဆုံးသော ခါမှ၊ ဆိုရာ သတတ်၊ မှတ်သည်လေးတို့၊ နက်ထိုးဖွဲ့သည်။ ဟူ၍လည်းကောင်း။

မှန်စီရွှေကျောင်း ဒုတိယနေ ဆရာတော် သတ်ပုံ၌။ ဆရာလက်ဆုပ်၊ ချိန်မှန်တုပ်၊ သရုပ်သိမ့်သိမ့်ရှင်း။ ဟူ၍လည်းကောင်း။

ကဝိလက္ခဏာတွင်လည်း။ ဆရာ့လက်ဆုပ်၊ မပြချုပ်၊ မှန်တုပ်မချနိုင်။ ဟူ၍ လည်းကောင်း စပ်သည်။ ဤကား ရှင်ရဋ္ဌသာရ မှန်စီဆရာတော်တို့ နည်းကိုသာ ယူ၍ ဆိုရမည်။

တပါးသော ဆရာတို့ကား မှန်တုပ်ဟူသည်ကား အနေအထားကျသည် ဟူလိုသည်။

ဗုဒ္ဓပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်လည်း။ တပါးမဟုတ်၊ ရွှေစင်ခုတ်သို့၊ မှန်တုပ်နေကျ ဟူ၍လည်းကောင်း။

နဝရတ်ပျိုတွင်လည်း - လူဗိုလ်ဝန်းကို၊ သိမ်းမြန်းပိုက်ထုပ်၊ ဘုန်းဖြင့်အုပ်သည်၊ မှန်တုပ် နေကျ၊ လူများဘ။ ဟူ၍ လည်းကောင်း။

ကျင့်ရန်စီးပွား၊ ကျိုးကြောင်းများကို၊ တခြားတခြား၊ မှတ်သားပိုက်ထုပ်၊ တအုပ် တအုပ်၊ နိဂုံးချုပ်မှ၊ သရုပ်သရုပ်၊ မှန်တုပ်ချနက်၊ မြဲစေလျက်လျှင်။ ဟူ၍လည်းကောင်း။

ရန်ညွှန်ငင်ရုန်း၊ အားသွန်သုံး၍၊ နိဂုံးအချုပ် ဘုန်းဖြင့်အုပ်သည်၊ မှန်တုပ်ချဝား၊ နရ ဖျား။ ဟူ၍လည်းကောင်း စပ်ဆိုချက်ရှိသည်။

ဗုဒ္ဓပုဂ္ဂိုလ်ဆရာ၊ နဝရတ်ဆရာတို့မှာ အမှန်အကန် အနေအထားကျသည်ကို မှန်တုပ်ခေါ် ဟန် ရှိချေသည်။ ကိုးခန်း၊ မှန်စီ၊ နဝရတ်တို့မှာ ပသပ်စပ်သည်။ ဗုဒ္ဓပုဂ္ဂိုလ်မှာ တသတ်စပ်သည်။

၁၁၅-ပုစ္ဆာ။ “ဝိဒဂ်မသင်၊ နားမဝင်၊ ပုံပြင်မှတ်ပိုက်ထုပ်” ဆိုသော စကား၌ လည်း ဝိဒဂ်ကျမ်းကို မသင်ပဲ နားမဝင်ရာသည့် အခြင်းအရာ၊ ဝိဒဂ်ကျမ်းကိုသင်လျှင် နားဝင်ရာသည့် အခြင်းအရာကို သိလိုပါသည်။

၁၁၅-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ဝိဒဂ်ကျမ်းကို မသင်ပဲ နားမဝင်ရာသည့် အခြင်းအရာ။ ဝိဒဂ်ကျမ်းကို သင်လျှင် နားဝင်ရာသည့် အခြင်းအရာကို သိလိုပါသည်ဟူရာ၌ -

ပြားဟု ဗျိညံ သမာဿဉ္ဇ၊ ဒွိဗျညံ ဒွိသမာဿကမ်။

တဘ ဗျညသမာဿဉ္ဇ၊ ဒွိဗျညေက သမဿကမ်။

စသော ဥဒ္ဓေသ ဂါထာတို့နှင့်အညီ ဝိဒဂ္ဂမုခမဏ္ဍန ကျမ်း၌ ဗျည၊ သမာဿ၊ ဒွိဗျည။ ဒွိသမာဿ၊ ဗျညသမာဿ၊ ဒွိဗျည ဒွိသမဿ၊ ဒွိဗျညေက သမာဿ၊ ဒွိသမာ ညေက ဗျည ရှစ်ပါး။

လိင်္ဂံပိပတ္တိ စသော ခုနစ်ပါးသော ပဘိနုနှင့်ပေါင်းသော် ပထမပိုင်း၌ ကိုးပါး။

ဘေဒ၊ ဘေဒျ၊ ဩဇတျ၊ သိသာလင်္ကာရ စသော ဒုတိယပိုင်း၌ နှစ်ဆယ်။

သိလောက၊ ခဏ္ဍောတြ၊ ပါဒေါတြ၊ စက္က၊ ပဒုမ၊ ကာကနယ၊ ဂေါမုတြ၊ သဗ္ဗတောဘဒြ စသောအားဖြင့် တတိယပိုင်း၌ တဆယ့်လေးပါး။

ပဟေဠိ၊ ဟဇ္ဇ၊ ဂုဠ၊ ထုဘိ၊ နိန္ဒာ၊ ဒုတ္တစသောအားဖြင့် စတုတ္ထပိုင်း၌ တဆယ်။

ဤသို့ ကျယ်ဝန်းစွာ သင်္သကရိုက်ကျမ်း၌ လာသည်။ မြန်မာဝိဒဂ်ခေါ်သော သီရိဝိစိတ္တာ လင်္ကာရကျမ်းတို့၌ကား။ တတိယပိုင်းတွင် သဒ္ဒဘဒ၊ ဂတာဂတနှစ်ပါး၊ စတုတ္ထပိုင်းဝယ် ဂုဠ တွင် ဗုဒ္ဓ၊ ဓမ္မ၊ သံသ သုံးပါး။ ထုတုဇာတိ၊ ပဉ္စမပိုင်းတွင် ပဏ္ဍလိက္ခာငါးပါးတို့သည် ထူး၍ လာပြန်သည်။

ဝိဒဂ်တွင်ကား မာတိကာ ငါးဆယ့်လေးပါးရသင့်သည်။ ဝိဘင်္ဂပုဗ္ဗေဒအပြား ပွားပြန် သည်နှင့်သော်ကား ခုနစ်ဆယ့်လေးပါး ရှိပြန်သေးသည်။ ထို့ကြောင့် ဝိဒဂ်ဝိဒိကာ၌ စတုသတ္တ တိပုဗ္ဗေဒေါ ဥဒ္ဓေသောနာမ ဟူ၍ဆိုလေသည်။

ဝိစိတ္တာလင်္ကာရတွင်ကား မာတိကာ ခြောက်ဆယ့်ငါးပါးရှိသည်။ ဤသို့ကျယ်ဝန်းလှသည် ဖြစ်၍ အကျဉ်းအားဖြင့် သိသာရုံသာ။ ဝိစိတ္တာလင်္ကာရမည်သော မြန်မာဝိဒဂ်မှလာသော နည်းကိုမိ၍ မေးသော အမေးကို ပြပေအံ့။ အမေးတို့တွင် ကိုးခန်းအမေးကား ဒွိသမာတ္တ ဇာတိတွင် ဆိုသည် ဆိုဟန်ကား။

အမေး-၁။ ။ပက္ခိသေဠသခိပဘူ၊ ဆမာဝဒန္တိကေဝဒ၊
ဇေဠမာသိဂတာ သောသံ၊ ကိဒိသိ ပဇလာဘူမိ။

အဖြေ-၁။ ။ပက္ခိသေဠသခိပဘူဆမာ၊ ပက္ခိသဒ္ဓါ၊ သေဠသဒ္ဓါ၊ သခိသဒ္ဓါ၊ ပဘူသဒ္ဓါ ဆမာ သဒ္ဓါတို့ကို။ ကေ၊ အဘယ်သဒ္ဓါတို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ဟောတတ်ကုန်သနည်း။ ဝဒ၊ ဆိုလော့။

အမေး-၂။ ။ဝိဝရာလိနကုဠိရာ။

အဖြေ-၂။ ။ဝိဝရာလိနကုဠိရာ၊ ဝိသဒ္ဓါ၊ ဝရသဒ္ဓါ၊ အလိသဒ္ဓါ၊ နကုလိသဒ္ဓါ၊ ဣရာသဒ္ဓါတို့ သည်။ ဝဒန္တိ၊ ဟောတတ်ကုန်၏။ အစိတ်အစိတ်ပြု၍ ဖြေသည်တချက်။

အမေး-၃။ ။ဇေဠမာသိ၊ နယုန်လ၌။ သောသံ၊ ခြောက်ကပ်ခြင်းသို့။ ဂတာ၊ ဆောက် သော။ ပဇလာ၊ ရေမရှိသော။ ဘူမိ၊ မြေသည်။ ကိဒိသိ၊ အဘယ်သို့ သဘောရှိသနည်း။

အဖြေ-၃။ ။ဝိဝရာလိနကုဠိရာ၊ မြေပပ်ကြား၌ ပုန်းအောင်းသော ပုစွန်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝိဝရာလိနကုဠိရာ-ပုဒ်လုံးပြု၍ ဖြေသည်တချက်။ ဤနှစ်ချက်တွင် ရှေ့အဖြေ ကား ဝိ-တပုဒ်၊ ဝရ-တပုဒ်၊ အလိ-တပုဒ်၊ နကုလိ-တပုဒ်၊ ဣရ-တပုဒ်၊ အစိတ်အစိတ် ငါးပုဒ်ပြု ဖြေသည်။ နောက်အဖြေကား ဝိဝရာလိနကုဠိရာဟု ပုဒ်လုံးပြု၍ ဖြေသည်။

အမေး-၄။ ။ဇဂတုပြလမ္မာယုဓ၊ ဝိဟိမာနုသံသယာ၊
ကထံဝဇ္ဇာ ဘဝန္တေတေ၊ ဒိနာဒေါဝိကသန္တိကေ။

အဖြေ-၄။ ။ဇဂတုပြလမ္မာယုဓ ဝိဟိမာနုသံသယာ၊ မြေကြီး။ အသုရာ၏လက်နက်၊ စပါး၊ လူ့အောင်ခြင်းဟူကုန်သော။ ဇေတေ၊ ထိုအနက် ရှိကို၊ ကထံ၊ အဘယ်သဒ္ဓါတို့သည်။ ဝဇ္ဇာ၊ ဟောကုန်သည်။ ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်သနည်း။

အမေး-၅။ ။ကု ဝလ ယဝ နရာ ဇယော။

အဖြေ-၅။ ။ကု ဝလ ယဝ နရာ ဇယော၊ ကုသဒ္ဓါ၊ ဝလသဒ္ဓါ၊ ယဝသဒ္ဓါ၊ နရာသဒ္ဓါ၊ ဇယသဒ္ဓါတို့သည်။ ဝဇ္ဇာ၊ ဟောကုန်သည်။ ဘဝန္တိ ဖြစ်ကုန်၏။

အမေး-၆။ ။ကော အဘယ်ဝတ္ထုတို့သည်။ ဒိနာဒေါ၊ နံနက်အခါ၌။ ဝိကဿန္တိ၊ ပွင့်ကုန်သနည်း။

အဖြေ-၆။ ။ကု ဝလ ယဝ နရာ ဇယော၊ ကြာခေါင်းလောင်းတော အရေးတို့သည်။ ဝိကဿန္တိ၊ ပွင့်ကုန်၏။

အမေး-၇။ ။ရှေ့အမေးတွင် ကု-တပုဒ်၊ ဝလ-တပုဒ်၊ ယဝ-တပုဒ်၊ နရာ-တပုဒ်၊ ဇယ-တပုဒ်၊ ငါးပုဒ်ပြု၍ ဖြေသည်တချက်။ နောက်အမေးထွင် ကု ဝလ ယဝ နရာ ဇယောဟု ပုဒ်လုံးပြု၍ ဖြေသည်လည်း တချက်။ ။ဤကဲ့သို့ ပုဒ်လုံးပြု၍ မှန်ကန်စွာ ဖြေဆိုပေးရန် မှန်ကန်စွာ ပုဒ်တို့ကိုလည်း သိအပ်၏။

ဤသို့ ဒွိသမာတ္တဇာတိတွင် လာသောနည်းကဲ့သို့ အစိတ်အစိတ်မေး၍ ရာ-တပုဒ်၊ အဋ္ဌ-တပုဒ်၊ သာရ-တပုဒ်၊ အစိတ်အစိတ်ခွဲ၍ဖြေသည် တချက်။ ပုဒ်လုံးအရနှင့်မေး၍ ရာအဋ္ဌသာရတွင် အာအက္ခရာကိုချေ၍ ရဋ္ဌသာရဟု ပုဒ်လုံးပြု၍ ဖြေသည်လည်းတချက်။ ဤသို့သောအရာကိုပင် “ဝိဒဂ်မသင်၊ နားမဝင်၊ ပုံပြင်မှတ်ပိုက်ထုပ်”ဟု စပ်ဆိုလေသည်။

၁၁၆-ပုစ္ဆာ။ ။မင်းဘုန်းရောက်လာ၊ ဤသည့်စာ ဆိုရာ၌လည်း၊ ဘယ်မင်းဘုန်းကြောင့် ဘယ်မြို့သို့ရောက်လာသည်ကို သိလိုပါသည်။

သည်မှတစ်ပါး ယခုမေးလျှောက်သော အရာတို့၌ သင့်မသင့်ကို ဆင်ခြင်တော်မူ၍ မသင့်သည့်အရာကို ပြင်ဆင်လောင်းစွက်၍ သိသာအောင် မိန့်တော်မူပါ ဆရာတော်ဘုရား။

၁၁၆-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။မင်းဘုန်းရောက်လာ၊ ဤသည့်စာ၊ ဆိုသည်၌လည်း၊ ဘယ်မင်းဘုန်းကြောင့် ဘယ်မြို့သို့ရောက်လာသည်ကို သိလိုပါသည်။

သည်မှတစ်ပါးလည်း ယခုမေးလျှောက်သော အမေးတို့၌ သင့်မသင့်ကို စုံစမ်းဆင်ခြင်တော်မူ၍ မသင့်သည့်အရာ၌ ပြင်ဆင်လောင်းစွက်၍ သိသာအောင် ဖြေဆိုတော်မူပါဟူရာ၌-

ကိုးခန်းပျို့တွင် ကလေးမိုးညှင်း ချီသောပိုဒ်၌ “ပဲခူးတဝက်၊ လက်နက်သိမ်းဆောင်၊ မင်းခေါင်ရင်နှစ်”ဆိုရာ၌ မင်းကြီးစွာစောက် သားတော်ငယ် အရဗျား၏ ညှိတော်ဖြစ်သော ပထမမင်းခေါင်ကြီးကိုဆိုသည်။

သိကြားရည်တူ၊ ဆင်ဖြူရှင်ထံ၊ ဘိသိက်ခံမှ-ဆိုသည်ကား မင်းခေါင်ကြီး သားဖြစ်သော ဆင်ဖြူရှင်သီဟသူသို့ မောင်ဖြစ်သော ဗညားရန်က တလိုင်းမြို့တွင် ရှင်စောပုကို ဆက်ရ သည်ဖြစ်၍ “ဆင်ဖြူရှင်ထံ၊ ဘိသိက်ခံမှ” ဟုဆိုသည်။

ရှင်စောပုဆိုသည်မှာ ဟံသာဝတီ ရာဇာဓိရာဇ် မိဖုရားသုဒ္ဓမာယာတွင်မြင်သောသမီးတော် ဝိသုဒ္ဓိရာဇဒေဝီခံ တလိုင်းပြည်၌ တဆယ့်ခုနစ်နှစ် မင်းပြုသည့် ရှင်စောပုကို ဆိုသည်။

“ရှင်စောပုတူ၊ လှိုက်ဆူကျော်ရှိန်၊ ပုသိမ်မင်းမြေး၊ စဉ်ရှေးအရိုး” ဆိုသည်မှာ ရှင်စောပု၌ မောင်တော်သူ ဗညားဓမ္မရာဇာတယောက်၊ ဗညားရန်တယောက် နှစ်ယောက်ရှိသည်။ ဗညားဓမ္မရာဇာသည် အဖရာဇာဓိရာဇ် မရှိနောက် ဟံသာဝတီတွင် မင်းပြု၍နေသည်။ ညီဗညားရန်သည် ဒလ၊ ဒဂုံ၊ ပုသိမ်တို့ကို စိုးပိုင်လျက် မင်းခြားပြု၍နေသည်။ ဗညားရန် သား ဗညားအိမ်သည် ပုသိမ်ကိုစား၍ မင်းယော်ပြု၍နေသည်။ ထိုဗညားအိမ်ကို ရှင်စောပုက တူတော်သည်။

(တူပုသိမ်မင်းဆိုလိုသည်။ သမက်ပင်ဖြစ်သည်။ ထူပါရုံကျောက်မှာ၌ ရှေးပုသိမ်မြောင်းမြေကို မင်းမှူသည့် လောက်ဖျားကြီးကို အထူး၎င်း၊ မိဖုရား ရှင်စောပု သမီး သမက်တို့သည် ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဆိုသည်ကိုထောက်၍ သမက်ပင်ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ရာသည်။)

ရှင်စောပုတူ၊ ပုသိမ်မင်း၊ ထိုပုသိမ်မင်း၏မြေးသည် ရှင်ရဋ္ဌသာရ၏ အဖပင်ဖြစ်သည်။ ဤသည်ကား အဖရိုးဟူလိုသည်။

ထို့ကြောင့် “ရှင်စောပုတူ၊ လှိုက်ဆူကျော်ရှိန်၊ ပုသိမ်မင်းမြေး၊ စဉ်ရှေးအရိုး” ဟုစပ်ဆို လေသည်။ အချို့စာမှာလည်း၊ စဉ်ရှေးဘရိုး ဟူ၍ပင်ရှိ၏။ အဓိပ္ပါယ် အတူတူပင်ဖြစ်သည်။

“တို့မိမျိုးကား၊ သတိုးမင်းဖျား၊ တရားစောင့်သုံး” ဆိုသည်မှာ အဝမြို့တည် သတိုးမင်းဖျား ကိုဆိုသည်။ ဦးရီးမြစ်ရင်းဆိုသည်မှာ သတိုးမင်းဖျား၏ မယ်တော်စိုးမင်း ကိုယ်တော် ကြီးတည်း။ သတိုးမင်းဖျား၏ ဦးရီးကား အသင်္ခယာစောယွန်း၏ သားကြီးကျစွာ၊ သား လတ်မင်းရဲကြီး၊ သားငယ်တရဖျားတို့သည် ဦးရီးတည်း။ (အရီးမြစ်ရင်းဟု အချို့စာရှိ၏။) အရီးရှိသောစာမှန်သော် သတိုးမင်းဖျား၏ အဖကား တကောင်းစား သတိုးဆင်ထိန်းတည်း။ ထို သတိုးဆင်ထိန်း၏နမကို ယူသင့်သည်။ ထိုနမ၏အကြောင်းကို စာဘမ်းစာဟောင်းမထွက် မဆို။

(အချို့လည်း ‘သမီးရင်းဖြစ်သည်။ သတိုးဖျားကား သမီးတော်၏မြစ်ဖြစ်သည်ဟုဆိုကြ၏)

“မင်းခေါင်ဒုတိယ၊ တို့မွေးဘ” ဆိုသည်မှာ မင်္ဂလာစေတီ ဒါယကာဖြစ်သော ဒုတိယ မင်းခေါင်ကို ဆိုသည်။ “နန်းတက်သမီး၊ စောင့်သီးသီလ၊ ဒါနဖြည့်ဆည်း၊ ရှစ်နှစ်တည်းက၊ ခမည်းတော်မင်း၊ မယ်တော်နှင်းသည်၊ အရင်းအချာ၊ ငါ့တကာနှင့်” ဟုရာ၌ ဒုတိယမင်းခေါင် ကိုပင် ဆိုသည်။ ထိုအကြောင်းကား။ ထူပါရုံဒါယကာ နရပတိကြီး သမီးတော် တွင်းသင်းမင်း

ရွှေအိမ်သည်နှင့် မိဖုရားမောင်တော် ပုခန်းစား သီဟပတေ့ကြီးသား သီဟပတေ့ငယ်။ ထို သီဟပတေ့ငယ်ကို ရတနာဗိမာန် ကျောက်စာတွင် ဥဇနာဟုပါသည်။ ထိုဥဇနာနှင့် စုံဖက် ရာတွင် မြင်သည့် သမီးတော်ကို ရှစ်နှစ်ရွယ်ကပင် ဘိုးတော် နရပတိကြီးသည် မြေးတော် နှစ်ပါးကို စုံဖက်တော်မူသည်။ နော်ရထာဟူသော အမည်ကို ပေးတော်မူ၏။

အိမ်ရှေ့စံသောကာလ မဟာသီဟသူရ အမည်ရှိသော ဘွဲ့ကိုခံ၏။ သုံးဆယ့်နှစ်ပါး၊ တံတားဦးတည်တွင်၊ “မဟာသီဟ၊ ရှေးပဒကို၊ ကမ္မဓာရည်း၊ သမာသ်နည်းဖြင့်၊ စီရင်လင့်မှ” ဟု စပ်သည်လည်း အိမ်ရှေ့စံအဖြစ်က ခံသည့် အမည်ကို ရည်၍ စပ်လေသည်။

နောက်မင်းခေါင်ဟူသော အမည်ကို ခံသည်။ သံဝရတွင်- “ရတနာပုရ၊ ရွှေဝ တန်ဆောင်၊ မော်ကွန်းထောင်သို့၊ မင်းခေါင်လက်ထက်၊ ငယ်ရွယ်သက်က” ဟု စပ်လေသည်။

မင်းဖြစ်သောကာလ သိရိသုဓမ္မာ ရာဇာဓိပတိ ဟူသော အမည်ကို ခံသည်။ ကြားပိမ့်ကြက်သရေချီ၊ တံတားဦးတည်၌၊ “သိရိသုခံ၊ နံစံသာယာ၊ နောက်ပုဒ်မှာမူ၊ ရာဇာ ဓိပတိ၊ ကျွန်းလုံးသိမျှ” ဟု စပ်လေသည်လည်း မင်းဖြစ်သောကာလ ခံသော တံဆိပ်အမည် ကိုပင် စပ်လေသည်။ မိဖုရားမှာ အတုလ သိရိမဟာဒေဝီ ဟူသော အမည်နှင့် အဘိသိက် ခံသည်။ သားတော်အကြီးယင်းသောအခါ သက်တော် ခုနစ်နှစ်အရွယ်သာရှိသောသူကို သိရိမဟာသီဟသူရ ဟူသောအမည်နှင့် အိမ်ရှေ့အရာ နှင်းတော်မူ၏။

ထို့ကြောင့် တံတားဦးတည်တွင် “ထပ်မျှတူလျော်၊ မျိုးရိုးသော်ကား၊ မယ်တော် သားချင်း၊ ဦးရီးမင်းနှင့်၊ ဘမင်းနှမ၊ တကွမင်းဖြစ်၊ အရီးဖစ်၏၊ ရင်နှစ်သမီး၊ ပြည့်ပြီး သမ္ဘာ၊ ခင်ပွန်းစာဖြင့်၊ အိမ်ရာထောင်ထောင်၊ နန်းရွှေတောင်ထက်၊ ကောင်းဘက်တူလှ၊ သမ္ဘူလသို့၊ မွေးဘရာနေ၊ သားမြူတေနှင့်၊ ရဲဆွေမကင်း၊ စိုးမင်းဘွားစော၊ ချောရယောတိ၊ လှမောဆင်းရွယ်၊ သားကောင်းမယ်ဟု၊ ပြိုင်ဆွယ်ခိုင်းထောက်၊ မစွန်းပျောက်တည်း။ ထွန်းတောက်လက္ခဏာ၊ အင်ညီစွာလျက်၊ ပညာကျေးဇူး၊ ထူးသသူကို၊ မိတူမြတ်နိုး၊ သားနှယ် ပျိုးမှ၊ အကျိုးအကြောင်း။ ရှေးနှောင်းဆင်ခြင်၊ လေးဖင်သိမ်းဆည်း၊ ထိုင်းတည်းစာနာ၊ နက်လိမ္မာဖြင့်၊ အတုလာသိရိ မဟာဒေဝီ၊ သညီထင်ပေါ်၊ ဟိုးဟိုးကျော်သား၊ ဖွားတော် မည်သာ၊ ခံထိုက်စွာ၍၊ မြန်ချာစီးပွား၊ ဆောင်တတ် ဘားသည်၊ မိဖုရားရတနာနှင့်လည်း ပြည့်စုံထသော” ဟု ဆိုသည်။

ဘဒ္ဒကမ္ဘာ ချီသော မျိုးတော်စဉ်၌လည်း - သည်းအူမင်းခေါင်၊ မင်းများနောင်လျှင်၊ ရစ်နှောင်မကွေ၊ မြဲကြစေဟု၊ ရဘေဘုံလယ်၊ မှစ်နှစ်ရွယ်က၊ စံပယ်ကျစ်လျစ်၊ မျိုးချင်းဖြစ်၍၊ ဘိုးချစ်ဘွားခင်၊ ဖေစင်သတ်ဖျန်း၊ လက်သပ်မှန်းသား၊ ရွှေနန်းတန်ဆောင်၊ လူ့ထွတ်ခေါင် လျှင်၊ ရွှေတောင်သိပ်ဗဟူ။ စိုးနှိပ်စေလျက်၊ မင်းဆွေမြတ်နောင်၊ သားကြီးမောင်ကို၊ ချစ်ခေါင်လုံ့ပျား၊ မင်းပြိုင်ထားလျက်” ဟု စပ်လေသည်။

မင်းရဲကျော်စွာ စုန်ချောင်း၌- “အဋ္ဌာရသာ၊ သိပ္ပမကြွင်း၊ အိမ်ရှေ့မင်းလျှင်၊ ပွင့်လင်း ရွှေတောင်၊ မုနောဆောင်၍၊ မင်းခေါင်ဟူသည်၊ မင်းမြတ်မည်နှင့်၊ ဘုန်းစည်တီးဖြန်း၊ နိုင်ငံ မြန်းက၊ မကျန်းတသောက်၊ ထံအောက်ကျိုးနွံ၊ လက်ဝေခံ၏” ဟူ၍လည်းကောင်း။ “သတိ တည်စွာ၊ မင်းပညာဖြင့်၊ မဟာသီဟသူရ၊ နွံမျှကျော်ချီး၊ သားတော်ကြီးကို၊ အပြီး မျက်မှောက်၊ မင်းမြိုင်မြောက်သည်။” ဟူ၍လည်းကောင်း စပ်ဆိုလေသည်။

“မင်းစိုးဆွေစုံ၊ လူ့ဘုံပျော်ညောင်း၊ ဗိမာန်ပြောင်းလည်း၊ ဇာတ်ပေါင်းပြီးချုပ်၊ စာကိုးအုပ်ဖြင့်၊ ထုပ်ထုပ်ပိုက်ပိုက်၊ သင်္ဂြိုဟ်လိုက်၏။ တိုက်ရိုက်နတ်နား၊ ကြားပါလေ၍၊ နာစေခလို၊ တောင့်တဆိုသည်။ ။ကုသိုလ်ဝေငှထပ်လောင်းတည်း” ဟူရာ၌- ထိုဒုတိယ မင်းခေါင်နှင့် အတူလသိရိမဟာဒေဝီ နှစ်ပါးကိုပင် မင်းစိုးဆွေစုံဟု ဆိုသည်။

“လူ့ဘုံပျော်ညောင်း၊ ဗိမာန်ပြောင်းလည်း” ဟူရာ၌- ဒုတိယမင်းခေါင်ကား သက္ကရာဇ် ရှစ်ရာ့ခြောက်ဆယ့်သုံးခုကို တက်လုဆဲဆဲ တန့်ခူးလပြည့်ကျော် ငါးရက်နေ့ကပင် အနိစ္စရောက် လေသည်။ သက္ကရာဇ် ရှစ်ရာ့ရှစ်ဆယ့်ငါးခုမှ ကိုးခန်းပျို့ကို စပ်ဆိုလေသည်။ ၎င်းနောက် သုံးနှစ်စေ့ ရှစ်ရာ့ရှစ်ဆယ့် ရှစ်ခုတွင် ပြည်၌သို့ရောက်မှ ဒုတိယမင်းခေါင်မရှိ နောက် နှစ်ဆယ့်ငါးနှစ်ရှိမှ နိဂုံးကို အပြီးအုပ်ချုပ်ရသည်ဖြစ်၍ ဒုတိယမင်းခေါင်ကို တောင့်တသော အားဖြင့် “မင်းစိုးဆွေစုံ၊ လူ့ဘုံပျော်ညောင်း၊ ဗိမာန်ပြောင်းလည်း ဇာတ်ပေါင်းပြီးချုပ်၊ စာကိုးအုပ်ဖြင့်၊ ထုပ်ထုပ်ပိုက်ပိုက်၊ သင်္ဂြိုဟ်လိုက်၏။ တိုက်ရိုက်နတ်နား၊ ကြားပါလေ၍၊ နာခစေလို၊ တောင့်တဆိုသည်။ ။ကုသိုလ်ဝေငှထပ်လောင်းတည်း။” ဟု စပ်ဆိုလေသည်။

“အစွန်းငါးခု၊ ပဿူအဋ္ဌ၊ ဒီသသက္ကရာဇ်၊ ရောက်လစ်သောခါ” ချီသောပိုဒ်၌- သက္ကရာဇ် ရှစ်ရာ့ရှစ်ဆယ့်ငါးခု တပို့တွဲလဆန်း တဆယ့်နှစ်ရက်၊ စနေနေ့ မကာရလင် ပြိဿစန်း တိထိ ဆယ်လုံး၊ နက္ခတ်လေးလုံးဟွင် စာကိုဆို၍ ပြီးသည်။ ထိုနှစ်ပင် ရွှေနန်းကြော့ရှင် နရပတိကို မိုးညှင်းစလုံကြီးတိုက်ဖျက်၍ အရှေ့ဆင်ခေါင်းသို့ဆုတ်၍ နေရသောနှစ်တည်း။ ပြည်ဘုရင် ဆင်ဖြူရှင် သတိုးမင်းစောကိုလည်း အဝတွင် နန်းတင်လေ၏။ သုံးရက်ရှိလျှင် စလုံကြီးတို့ ပြန်လေ၏။ ပြည်ဘုရင်လည်း မိုးညှင်းစလုံကြီးတို့ပြန်လေလျှင် အဝတွင်ရှိသော လူကြီး သူကြီးတို့ကိုသိမ်းယူ၍ ပြည်သို့ပြန်လေ၏။ ရှင်ရဋ္ဌသာရ ဘုန်းတော်ကြီးကိုလည်း ပင့်ယူ တော်မူ၏။ ရှင်ရဋ္ဌသာရ ဘုန်းတော်ကြီးလည်း ပြည်သို့ရောက်မှ စတုဓမ္မသာမ ကိုးခန်းပျို့ ကို အပြီးသတ်တော်မူလေသည်။ သံဝရပျို့ ကိုလည်း ပြည်သို့ရောက်မှ စပ်တော်မူသည်။

ထို့ကြောင့် သံဝရပျို့တွင် - “ပညတ်သိုက်တိုင်း၊ ကိန်းခန်းပိုင်းဖြင့်၊ စစ်ကိုင်အဝ၊ မြို့ပြ ကျိုးမြောင်း၊ ကုန်းကြောင်းဆောင်တွေ၊ မွန်းတည့်နေသို့၊ ရိုသေအပ်စွာ၊ ဆရာသမား၊ ရှောင် ရှားမရှိ၊ တိုင်းပူတိလည်း၊ မထိမပါး၊ တပည့်များနှင့်၊ တရားဘာဝနာ၊ ငြိမ်းချမ်းသာ၏။ အညာကသဉ်၊ ဤရွှေပြည်သို့၊ အကြည်ဆောက်အောင်၊ သာဆောင်သိမ်းပြု၊ သားနှယ်ယု လျက်၊ ဆင်ဖြူ သခင်၊ နတ်ရှင်မင်းစိုး၊ လွန်မြတ်နိုး၏။” ဟူ၍ စပ်ဆိုလေသည်။

ဗုဒ္ဓသောသ၊ ဆရာထေရ်မြတ် ချီသောပိုဒ်၌၊ “ဤစာဇာတ်ပေါင်း၊ သုံးနှစ်အောင်းမှ၊ အကြောင်းမသိ၊ ပျောက်ဖွယ်ရှိလည်း” ဟူရာ၌ သက္ကရာဇ်ရှစ်ရာ့ရှစ်ဆယ့်ငါးခုတွင် ပြည်သို့ ဆင်ဖြူရှင် သတိုးမင်းစော ပင့်ယူခဲ့၍ သုံးနှစ်ကြာမှ ရှစ်ရာ့ရှစ်ဆယ့်ရှစ်ခု တန်ခူးလဆန်းတဆယ့်နှစ်ရက် အတာစားသည့်နေ့ ဘုရင်နရပတိ ဆုံးလေသည့်နောက် မိုးညှင်းစလုံသား သိုဟန်ဘွား အဝရွှေနန်းကိုတက်၍ မင်းပြုမှု ပြည်မင်း တောင်ငူမင်းတို့သည် ခန့်ညား၍ပန္နာကာရ ပို့သကြ၍ အချစ်ကိုတူပြုကြကုန်၏။ ထိုသို့သောကာလမှ သြဇဝန္တချီသောပိုဒ်မှစ၍ နောက်ဇာတ်ပေါင်းစု အလုံးစုံရေးသော ပုရပိုက်သည် စစ်ကိုင်းမြို့တွင် တပည့်တို့လက်ဝယ် ရှိရစ်သည်ကို မပျက်မစီးရပြန်၍ စပ်ရှက်မိပြန်သည်ဟူ၏။ ရပြန်သော ကာလကား ပြည်မြို့တွင် ဆင်ဖြူရှင် သတိုးမင်းစောလက်ထက် ထိုမင်း၏ နားတန်ဆာအလို့ငှါ ရပြန်သည်ဟူလို၏။

ထို့ကြောင့်၊ “ဤစာဇာတ်ပေါင်း၊ သုံးနှစ်အောင်းမှ၊ အကြောင်းမသိ၊ ပျောက်ဖွယ်ရှိလည်း၊ ဇာတိရိုက်ရာ၊ နန်းပွင့်ခါ၌၊ ကြုံရာချိန်သင့်၊ လင့်သောကြိုက်ဝယ်၊ တတိုက်စကြဝဠာ၊ ကျန်းချာနှိပ်နင်း၊ မင်းတို့စီးတန်၊ မှန်သားလက္ခဏာ၊ အင်္ဂါကြန်ရုံ၊ စွယ်စုံပျိုလူး၊ ဝေဠုရဲမာန်၊ လျင်မြန် သန်ကြွား၊ စွမ်းအားခြင်သော်၊ လှမြေ့ ဆင်းရောင်။ ငွေတောင်အတူ၊ ဆင်ဖြူပေါက်ကြီး၊ ရမြောက်ပြီးသော်၊ ဝေးနီးပြောင်ပြောင်၊ တန်ခိုးရောင်ဖြင့်၊ ရန်မှောင်ဖျောက်ပယ်၊ ပင်လယ်ချောက်မှု၊ သရေခေတ္တရာ၊ မြစ်ညာအဝ၊ မြန်မာ့တိုင်းလုံး၊ ယူကျုံးနိုင်ငံ၊ နေလစံသို့၊ မောင်နှံလွမ်းမိုး၊ နှစ်ပြည်စိုးသား” ဟူရာ၌ သရေခေတ္တရာပြည် ရတနာပုရပြည် နှစ်ပြည်ကို စိုးစံရသည်ကိုပင်ဆိုသည်။

“မင်းရိုးမင်းပျား၊ မင်းတရား၏၊ ရွှေနားတန်ဆာ၊ ရတနာဟု၊ သဒ္ဓါနှိုးဆော်၊ နတ်တို့ဖော်ဆည်း။ ။ဘုန်းတော် အတုမဲ့တောင်းတည်း” ဟူရာ၌လည်း ထိုနှစ်ပြည်ကို အစိုးရသော ပြည်မြို့ ဆင်ဖြူရှင် သတိုးမင်းစောကိုပင် ဆိုသည်။

သံဝရပျို့တွင်လည်း၊ “ခမည်းတော်ရင်း၊ နှစ်ပြည်မင်းလျှင်” ဟူရာ၌လည်း ဤနှစ်ပြည်ကို အစိုးရသော သတိုးမင်းစောကိုပင်ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် “မင်းဘုန်းရောက်လာ၊ ဤသည်စာ၊ လူ့ရွာမတိမ်မြုပ်” ဟူသောစကားကို ထူပါရုံဒါယကာ နရပတိကြီး သားတော်ငယ်ဖြစ်သော သာယာဝတီမင်းသည် ပြည်ကိုစား၍ ဒုတိယမင်းခေါင်လက်ထက် သက္ကရာဇ် ရှစ်ရာ့လေးဆယ့်လေးခုတွင် မင်းထီးမင်းခြားပြုသော ဆင်ဖြူရှင် သတိုးမင်းစောကို ယူသင့်သည်။

သံဝရပျို့တွင်—“ခမည်းတော်ရင်း၊ နှစ်ပြည်မင်းလျှင်” ချီသောပိုဒ်၌၊ “ခမည်းတော်ရင်း၊ နှစ်ပြည်မင်းလျှင်” ဟူသည်ကား ဆင်ဖြူရှင်သတိုးမင်းစောကိုဆိုသည်။ “ဘုန်းလှိုင်သားတော်၊ လှိုပြည့်သော်တုံ၊ ကော်ဖော်နှစ်သက်၊ ငါ့လက်ထက်လည်း၊ တိုးတက်မည်သာ၊ ငါ့ဆရာ” ဟုဆိုသည်ကား၊ သတိုးမင်းစောသား၊ ရှစ်ရာ့ ရှစ်ဆယ့် ရှစ်ခုတွင် မင်းပြုသည့် ဘုရင်ထွေးကိုဆိုသည်။ ဘုရင်ထွေးမင်းပြု၍ နန်းတက်စည်းစိမ် တနှစ်တွင် အဝမြို့တွင်လည်း စလုံငယ်သိုဟန်

ဘွား နန်းတက်၍ စည်းစိမ်တနှစ်ရှိသောကာလ သက္ကရာဇ် ရှစ်ရာ့ရှစ်ဆယ်ကိုးခုတွင် အရှင် အဂ္ဂသမာဓိ သုဝဏ္ဏသာမ သဌေးခန်းကို ဆို၍ပြီးသည်။

ထို့ကြောင့် ၎င်းသုဝဏ္ဏသာမ သဌေးခန်းပျို့တွင် - “ပြီးတုံသနစ်၊ သက္ကရာဇ်လည်း၊ ရှစ်ရာ့ရှစ်ဆယ်၊ ကိုးခုဆယ်လျက်၊ မိုးလယ်လှည့်ပတ်၊ နက္ခတ်တာရာ၊ ကောင်းစွာလကြိုက်၊ ဇနပိုင်တိုင်းကား၊ အများတကာ၊ မတ်ဗိုလ်ပါနှင့်၊ နရာသဘော်၊ မင်းမြတ်ကျော်လည်း၊ ပျော်ပျော်မွေ့မွေ့၊ နန်းတော်ရွှေဝယ်၊ လက်ဝှေ့ကျွမ်းသတ်၊ သီတင်းကျွတ်ဟု၊ ထိမ်းမှတ်ခေါ်လျက်၊ ဆန်းသုံးရက်လျှင်၊ ခန့်တက်စေ့စေ့၊ ရက်နေ့သောကြာ၊ သူရိယာလည်း၊ ပြုဗွာတူရူ၊ ထွက်ပြုကြိုက်ရုံ၊ ပြီးမြောက်ဆုံး၏” ဟုဆိုလေသည်။

ဘုရင်ထွေးနန်းတက်၍ သုံးနှစ်ပြည့် သက္ကရာဇ် ရှစ်ရာ့ကိုးဆယ်တခု၊ စိတြနှစ် ဝါဆိုလပြည့် ဗုဒ္ဓဟူးနေ့။ သိဟ်လက်။ တူစန်း။ ပုဏ္ဏာတိထိ နက္ခတ် တဆယ့်ငါးလုံးတွင် သံဝရပျို့ကို ဆို၍ပြီးသည်။ ထို့ကြောင့် ၎င်းပျို့တွင် - “စိတြနှစ်တွင်၊ သက္ကရာဇ်သင်္ချာ၊ ရှစ်ရာအစ၊ နဝအလယ်၊ နောက်ဆွယ်ကေ၊ လကားကသဠ၊ နေ့မွန်ဗုဒ္ဓါ၊ ပုဏ္ဏာပြည့်ညီ၊ တိထိထွန်းတက်၊ ဆယ့်ငါးရက်တွင်၊ သိဟ်လက်တူစန်း၊ စေ့ချဉ်းမိတ်ဖော်၊ ဝါယော်အဂ္ဂိ၊ ကျော်မျိုးရှိသား၊ သွာဒိနက္ခတ်၊ ရက်မြတ်မင်္ဂလာ၊ ကောင်းသောခါတွင်၊ တကာမင်းဘုန်း၊ ချိန်ဆုန်းနာထိုက်၊ ငါ့ကိုတိုက်၏၊ ငါ၌မေတ္တာ၊ ကရုဏာလည်း၊ ငါ့မှာမဖုံ၊ နှိုးတုံသောအား၊ တိုင်းကားပြည်ရွာ၊ ချမ်းသာမျှော်ရူ၊ ပြီးအောင်ပြု၍၊ ဆင်ဖြူ ရှင်သား၊ မင်းတရားကို၊ စိတ်ဖြားလိမ္မာ၊ ပွားစိမ့်ငှာလျှင်။ ။ဤစာကျေးဇူးဆပ်သတည်း။” ဟုဆိုလေသည်။

ဘုရိဒတ် ဇာတ်ပေါင်းတွင် - “မင်းခေါင်မင်းဖျား၊ မင်းနှစ်ပါးတို့၊ မှတ်သားယုံကြုံ၊ မြတ်နိုးတုံသည်။ ။ပုလက်သုံး တောင်ဝှေးတည်း။” ဟူ၍ ဒုတိယမင်းခေါင်နှင့် သားကြီးရွှေနန်းပြိုင်သည်ကိုဆိုသည်။ အချိုသောသူတို့ကား။ ဒုတိယမင်းခေါင်နှင့် ရွှေနန်းကျော့ရှင် နရပတိကိုဆိုသည်ဟု ပြောဆိုကြ၏။ ထိုစကားသည် မသင့်သတည်း၊ အကြောင်းမူကား။ ဒုတိယမင်းခေါင်သည် သက္ကရာဇ် ရှစ်ရာ့လေးဆယ်နှစ်ခု သက္ကရာဇ်တို့ လေးဆယ့်လေးခုတွင် နန်းတက်သည်။ နန်းစံတဆယ့်လေးနှစ်။ သက္ကရာဇ်ရှည် ရှစ်ရာ့ငါးဆယ်ခြောက်ခု။ သက္ကရာဇ်တို့ ငါးဆယ်ရှစ်နှစ်တွင် ဇာတ်ပေါင်းစာကို ဆို၍ပြီးသည်။ ထို့ကြောင့် “အတိုသက္ကရာဇ်၊ ငါးဆယ်ရှစ်၊ ပြီးလစ်၍သည့်စာ” ဟုဆိုသည်။

ယင်းသို့ဖြစ်၍ မင်းခေါင် မင်းဖျား။ မင်းနှစ်ပါးတို့ ဆိုသည်ကို ဒုတိယမင်းခေါင်နှင့် ရွှေနန်းပြိုင်ကိုသာယူသော်သင့်သည်။ စာဆို၍ ပြီးသည်မှ ခုနစ်နှစ်ရှိ၍ သက္ကရာဇ်ရှည် ရှစ်ရာ့ခြောက်ဆယ်သုံးခု။ သက္ကရာဇ်တို့ ခြောက်ဆယ့်ငါးခုနှစ်သို့ရောက်မှ ရွှေနန်းကြော့ရှင် နရပတိမင်းဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ဖြစ်၍ ရွှေနန်းကြော့ရှင် နရပတိကိုသွင်း၍ မင်းနှစ်ပါးယူသော် မသင့်ဖြစ်သည်။

သံဝရပျို၌-ရွှေဝတန်ဆောင်၊ တံခွန်ထောင်သား၊ မင်းခေါင်လက်ထက်၊ ဆိုသည် မှာ ဒုတိယမင်းခေါင်၊ ဘုန်းသန်နရပတိ၊ ထွတ်တိုင်ပြီလည်း၊ ဆိုသည်ကို ရွှေနန်းကြော့ရှင် မင်းဆွေ နရပတိယူသော် သင့်မည် ထင်ပေသည်။

၁၁၇-ပုစ္ဆာ။ ။မြန်မာတိုင်းနိုင်ငံတွင် ယခုကာလ သုံးစွဲကြသည့် တောင်း တင်း အလေးတို့တွင် အလေးအချိန်ကို ဆိုရာ၌ တကျပ်လျှင် ရွေးတရားခြောက် ဆယ်၊ ပဲနှစ်ဆယ်။ မူးတဆယ်။လေးမတ်ရှိသည်။ ရှစ်ရွေးလျှင်တပဲ။ တဆယ်ခြောက် ရွေးလျှင် တမူး။ ရွေးနှစ်ဆယ်လျှင် တမူးထီး။ ရွေးလေးဆယ်တွင် တမတ်ရှိသည်။ နှစ်ပဲလျှင် တမူး။ နှစ်ပဲလေးရွေးလျှင် တမူးထီး။ ငါးပဲလျှင်တမတ်။ နှစ်မူးထီးလျှင် တမတ်။ လေးမတ်လျှင် တကျပ်ရှိသည်။ ဤသို့ အစဉ် သုံးစွဲသော အခြင်းအရာသည် အခွန်ရှည်စွာကပင် ဖြစ်သည် ထင်ပါသည်။ အခွန်ရှည်စွာက ဖြစ်လျှင်လည်း ကျမ်းဂန်ထွက်ဆိုသော စကားကို မှီ၍ပင် သုံးစွဲခေါ်ဝေါ်သော အခြင်းအရာကို ရှေးရှေးသောမင်းတို့သည် ညှိနှိုင်း၍ ပြဋ္ဌာန်း သမုတ်ထားရာ ပါသည်။ သို့ကိုလျက် ကျမ်းဂန်တွင် ထွက်ဆိုသည့်အချိန်အလေးတို့နှင့် မညီမမျှသေးဖြစ်သည်ဟူ၍ ပြော ဆိုကြပြန်ပါသည်။

တောင်းတင်း အချင့်မှားလည်း ယခု သုံးစွဲခေါ်ဝေါ်ကြသည့် ပမာဏနှင့် ကျမ်း ဂန်တွင် ထွက်ဆိုသည့် ပမာဏသည် မတူမမျှသေးပင် ဖြစ်သည် ဟူ၍လည်း ပြောဆိုကြပြန်ပါသည်။ မညီသောအခြင်းအရာကား အဘယ်ကြောင့်ဖြစ်သည်၊ ကျမ်းဂန်တွင်ကား ဘယ်သို့ထွက်သည်ကျမ်းဂန်ထွက်ဆိုသည်နှင့် မညီမမျှသော် အပြစ် ရှိသင့်မည် မရှိသင့်မည်များကို သိလိုပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

သက္ကရာဇ် ၁၁၇၂-ခု၊ တန်ခူးလဆန်း ၁-ရက်၊ တနင်္ဂနွေနေ့၊ မုံရွာ သီရိမာလာက လျှောက် လာရာတွင် ဖြေဆိုလိုက်သည်ကား။

၁၁၇-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။အလေး တောင်းတင်းကို မေးရာ၌-

ငါတို့ မြန်မာတိုင်းနိုင်ငံတွင် အလေးတောင်းတင်းနှင့် ကျမ်းဂန်တွင်ထွက်ဆိုသည့် အလေး တောင်းတင်းပမာဏသည် မညီမညွတ် မတူမမျှကြဆိုသည်မှာ အမှန်ပင် ဖြစ်တော့သည်။ သို့မညီညွတ်သော်လည်း ငါတို့တိုင်းနိုင်ငံမှာ ငါတို့တိုင်းနိုင်ငံသားအလျောက်။ တပါးသော တိုင်းနိုင်ငံမှာလည်း တပါးသော တိုင်းနိုင်ငံသားအလျောက် အသင့်အတင့် စိတ်သဘောညီမျှ ကြ၍ ပေးသူ ယူသူ၊ ရောင်းသူ ဝယ်သူ၊ မြီစားမြီရှင် နှစ်ဦးသားတို့ ကျေနပ်ကြ ချမ်းပြေကြ လျှင် တော်သင့်သည်ပင် ဖြစ်တော့သည်။

မညီမမျှကြဆိုရာ၌ အဘယ်ကြောင့်အညီအမျှ ရှိနိုင်တော့အံ့နည်း၊ မညီမမျှ ရှိသောအရာ သည် အလေး တောင်း တင်းမှာသာ မဟုတ်၊ တပါးသော အသုံးအဆောင် များမှာလည်း

ကျမ်းဂန်နှင့်ညီမျှကြသော အရာလည်း အများပင်ရှိကောင်း၏။ မညီမမျှကြသော အရာလည်း အများပင်ရှိကောင်း၏။ လောကဝတ် သက်သက်ကိုဲ့ဲ့ရှ် ရှေးအစဉ် ပဝေဏီသို့လိုက်၍ ထီးစဉ် နန်းဆက်၊ ဒိဋ္ဌာနဂတိ၊ မိရိုးဖလာ၊ ရပ်ရွာဒေသအလိုက်၊ သုံးဆောင်ကြသော အရာပင် ဖြစ်သော်လည်း ကျမ်းဂန်နှင့် ညီညွတ်သည်လည်းရှိရာ၏။ မညီညွတ်သော အရာလည်း ရှိ၏။ ဓမ္မဝတ်သက်သက် ကျမ်းဂန်ကိုဲ့ဲ့ရှ် သုံးစွဲထိုက်သော အရာဖြစ်မှုကား အညီအညွတ်သာ ရှိကောင်းသည်။ မညီမညွတ်သော အရာ မရှိလေကောင်း၊ ညီညွတ်မှသင့်သည် မညီမညွတ် သော် မသင့်၊ မညီမညွတ်လေသော် အပြစ် ဖြစ်ကောင်းသော အရာဖြစ်လျှင် အပြစ် အလျောက် ဒေါသရှိရာချေသည်။

ကျမ်းဂန်နှင့် မညီညွတ်သော်လည်း အပြစ်ဒေါသ လွတ်ကောင်းသော အရာဖြစ်လျှင် လည်း မညီဟူ၍သာ ဆိုရန်ရှိသည်။ ဒေါသရှိ၏ဟု မဆိုသင့်ပြီ။ မညီ၍ အပြစ်ဖြစ်သည့်အရာ လည်းတချက်၊ မညီ၍ အပြစ်မဖြစ်ထိုက်သည့်အရာလည်းတချက်၊ ညီညွတ်၍ အကျိုးရှိရာသည့် အရာလည်း တချက်၊ ညီညွတ်လျက် အကျိုးများစွာမရှိမှ သည့် အရာလည်းတချက် ရှိကောင်း သည်။

လောကဓမ္မနှစ်ပါးပင် အကျိုး ရှိ မရှိ အပြစ် ရှိ မရှိကို ရွေးချယ် ဆင်ခြင်စဉ်းစား၍ သုံး ဆောင် ပြောဆိုခြင်းသည် ပညာရှိတို့သဘောလက္ခဏာဖြစ်ပေသော့သည်။

ထို့ကြောင့်

ဒိဋ္ဌေဓမ္မေစ ယော အတ္ထော၊
ယောစတ္ထော သမ္ပဇယိကော၊
အတ္တာဘိသမယာ ဓီရော၊
ပဏ္ဍိတောတိ ပဝုစ္စတိ။

ဟု ဟောတော်မူလျက်ရှိလေပြီ။ အလေး တောင်း တင်း မညီညွတ်ကြသော အရာမှာ ဇမ္ဗူဒီပါကျွန်းအလုံး၌ ရံခါလည်း မဟာသမ္မတမင်း၊ ဒိသမ္မတိမင်း၊ မနောဇမင်း၊ သီရိဓမ္မာ သောကမင်း စသည်ဘို့ကဲ့သို့ တယောက်တည်းသော အဖြစ်ဖြင့် မင်းမူသော ကာလလည်း ထိုမင်းတို့၏အာဏာဖြင့် အညီအညွတ် ပြဋ္ဌာန်းလျှင် အညီအညွတ်ပင် ရှိလေကောင်းသည်။ စေတိယမင်း သားတော် ငါးယောက်တို့ အသီးသီးပြည်ထောင်ကြ၍ မင်းပြုကြသည်။ မဟာ ဂေါဝိန္ဒ ဘုရားလောင်းလက်ထက်၊ ဒိသမ္မတိမင်းကြီးသားတော် ခုနစ်ယောက်တို့သည် ဇမ္ဗူ ဒီပါကျွန်းကို ခုနစ်ပိုင်းခွဲ၍ မင်းပြုကြသည်။ ဝါသုဒေဝ စသောမင်းတို့လက်ထက်တကျွန်းလုံး ကို ဆယ်စုပိုင်း၍ မင်းပြုကြကုန်သည်။

ဤသို့စသည်ဖြင့် အသီးအသီး တိုင်းနိုင်ငံ ကွဲပြားသော ကာလလည်း အလေး တောင်း တင်း အချိန်အချင့်မှစ၍ အသုံးအဆောင် အပြောအဆိုဟူသမျှတိုင်းပင် ကွဲပြားရချေသည်။

ငါတို့ တိုင်းနိုင်ငံအနီးအပါးတွင်ပင်လည်း အလေး တောင်း တင်း အချိန် အချင့်မှစ၍ အသုံး အဆောင် အပြောအဆို ဟူသမျှတိုင်းပင် ကွဲပြားလျက် ရှိတော့သည်။

အလေး တောင်း တင်းကို မူကား ရှေးအခါ မညီမညွတ်ရှိလေသည်ကို ပုဂံအလောင်းစည် သူမင်းကြီး လက်ထက်လည်းတကြိမ်၊ ဟံသာဝတီ ဆင်ဖြူရှင် လက်ထက်တွင်လည်းတကြိမ်၊ တအုပ်တချုပ်တည်းဖြစ်သောကာလ အညီအမျှသာ ထားရကြောင်းကို စာဟောင်းစာတမ်း တို့တွင်ဆိုသည်။ ယင်းသို့ဖြစ်၍ ငါတို့မြန်မာတို့ အချိန်အချင့်နှင့် ကျမ်းဂန်မှာ ထွက်ဆိုသည့် အချိန်အချင့် မညီဆိုရာမှာ အဘယ်မှာညီနိုင်ပါအံ့နည်း။ မညီနိုင်ရာချေသည် သာလျှင်တည်း။ ကျမ်းဂန်တွင်ပင် မဇ္ဈိမဒေသအတွင်း မဂဓတိုင်းနှင့်၊ ကောသလတိုင်း မညီကြောင်း၊ ရာဇဂဟ ကဟာပဏနှင့် ဒုဒြဒါမ ကဟာပဏ မညီကြောင်း၊ သီဟဠမင်းတို့နှင့် ဒမိလမင်းတို့ အချိန် အချင့် မညီကြောင်း၊ မဟာအဋ္ဌကထာထွက်နှင့် အဋ္ဌကအဋ္ဌကထာထွက် အချိန်အချင့် မညီကြောင်းများကိုဆိုသည်။ အချိန်အချင့်သာမဟုတ် တောင်၊ ဓာ၊ ကောသ၊ ဥသဘ၊ ဂါဝုတ် ဖွဲ့ခြင်း၊ ကုဋေဖွဲ့ခြင်း၊ အက္ခောဘိဏီဖွဲ့ခြင်း၊ အသင်္ချေဖွဲ့ခြင်း၊ ဗိုလ်တထောင်လေးကို ဆုံးဖြတ်ခြင်း စသည်တို့သည်လည်း အညီအမျှမရှိပင် ဖြစ်တော့သည်။ ။ ထို့ကြောင့် ကျမ်းဂန်တွင်ဆိုသော အချိန်အချင့်နှင့် မြန်မာတို့ အချိန်အချင့် မညီမမျှသောအရာလည်း ရှိရာကောင်းချေတော့ သည်။

ကျမ်းဂန်တွင်ဆိုသော အချိန်အချင့်တို့ကား။ ။ ပါရာဇိကဏ်ပါဠိတော်၌ -
တေန ခေါ ပန သမယေန ရာဇဂဟေ ပဉ္စမာသကော ပါဒေါ ဟောတိ။

တေန ခေါ ပန သမယေန၊ ထိုအဒိန္နာဒါန် သိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်တော်မူသောအခါ၌။ ရာဇဂဟေ၊ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌။ ပဉ္စမာသကော၊ ငါးပဲသည်။ ပါဒေါ၊ တမတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ပါရာဇိကဏ် အဋ္ဌကထာ၌ -

တဒါ ဟိ ရာဇဂဟေ ဝိသတိမာသကော ကဟာပဏော ဟောတိ။ တသ္မာ ပဉ္စမာ- သကော ပါဒေါ။ ဧတေန လက္ခဏေန သဗ္ဗဇနပဒေသု ကဟာပဏဿ စတုတ္ထော ဘာဂေါ- ပါဒေါတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သော စ ခေါ ပေါရာဏဿ နိလကဟာပဏဿ ဝသေန။ န ဣတရေသံ ဒုဒြဒါမကာဒိနံ။ တေနဟိပါဒေန အတိတဗုဒ္ဓါပိ ပါရာဇိကံ ပညပေသု။ အနာဂတာပိ ပည- ပေဿန္တိ။ သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ ဟိ ပါရာဇိကဝတ္ထုမ္ပိ ဝါ ပါရာဇိကေ ဝါ နာနတ္တံနတ္ထိ။

တဒါ၊ ထိုသိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်တော်မူသော အခါ၌။ ရာဇဂဟေ၊ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌။ ဝိသတိမာသကော၊ ပဲနှစ်ဆယ်သည်။ ကဟာပဏော၊ တကျပ်သည်။ ဟိ ယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ပဉ္စမာသကော၊ ငါးပဲသည်။ ပါဒေါ၊ တမတ်တည်း။ ဧတေနလက္ခဏေန၊ ထိုလက္ခဏာဖြင့်။ သဗ္ဗဇနပဒေသု၊ ခပ်သိမ်းသော ဇနပုဒ်တို့၌။ ကဟာ- ပုဏဿ၊ တသပြာဟု ဆိုအပ်သောကျပ်၏။ စတုတ္ထောဘာဂေါ၊ လေးဖွဲ့တဖွဲ့သည်။ ပါဒေါ၊

တမတ်မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိအပ်၏။ သော စ ခေါ၊ ထိုတမတ်ကိုလည်း။ ပေါရာဏဿ၊ ရှေး၌ဖြစ်သော။ နီလ ကဟာပဏဿ၊ နီလ ကဟာပဏ၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သိအပ်၏။ ဣတရေသံ၊ နီလ ကဟာပဏမှ တပါးကုန်သော။ ဒုဒြဒါမကောဒိနံ၊ ဒုဒြဒါမမင်းသည်။ ဖြစ်စေအပ်သောကျပ် စသည်တို့၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ န ဝေဒိတဗ္ဗော၊ မသိအပ်။ ဟံ သစ္စံ၊ မှန်၏။ တေန ပါဒေန၊ ထိုနီလ ကဟာပဏ၏ လေးဖွဲ့တဖွဲ့ဖြစ်သောမတ်ဖြင့်။ အတိတဗုဒ္ဓါပိ၊ လွန်ကုန်ပြီးသော ဘုရားရှင်တို့သည်လည်း။ ပါရာဇိကံ၊ ပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ်ကို။ ပညာပသံ၊ ပညတ်တော်မူကုန်ပြီ။ အနာဂတာပိ၊ နောင်လာလတ္တံ့ သော ဘုရားရှင်တို့သည်လည်း။ ပညာပေဿန္တိ၊ ပညတ်တော်မူကုန်လတ္တံ့ ။ ဟံ ယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။ သဗ္ဗ ဗုဒ္ဓါနံ၊ ခပ်သိမ်းသော ဘုရားရှင်တို့၏။ ပါရာဇိကဝတ္ထုမိ ဝါ၊ ပါရာဇိကဝတ္ထု၌လည်းကောင်း။ ပါရာဇိကေ ဝါ၊ ပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်၌လည်းကောင်း။ နာနတ္ထံ၊ ထူးသောအဖြစ်သည် နတ္ထံ၊ မရှိပြီ။ ဟုဆိုသည်။

နေယျတ္ထ အဝယဝတ္ထအဓိပ္ပါယ်ကား။ ။ဘုရားသခင်ရှိတော်မူစဉ် ဒုတိယပါရာဇိကကို ပညတ်တော်မူသောအခါ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌ ပဲနစ်ဆယ်ကို တကျပ်၊ ငါးပဲကို တမတ်၊ လေးမတ်ကို တကျပ်ခေါ်သည်။ ထိုလက္ခဏာဖြင့် ခပ်သိမ်းသောဇနပုဒ်တို့၌ပင် တကျပ်၏ လေးဖွဲ့တဖွဲ့ကို တမတ်ဟူ၍ခေါ်သည်။ ထိုတမတ်ကိုလည်း ရှေးမင်းတို့လက်ထက်၌ဖြစ်သော နီလ ကဟာပဏ ၏ အစွမ်းဖြင့် သိအပ်သည်။ နီလ ကဟာပဏမှ တပါးသော ဒုဒြဒါမမင်းသည် ဖြစ်စေအပ် သော ကျပ်အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် မသိအပ်။ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူအံ့။ ထိုနီလ ကဟာပဏ၏ လေးဖွဲ့တဖွဲ့ဖြစ်သောမတ်ဖြင့်သာ လွန်လေကုန်ပြီးသော ဘုရားရှင်တို့သည်လည်း ပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်တော်မူကုန်ပြီ။ လာလတ္တံ့ သော ဘုရားရှင်တို့သည်လည်း ပညတ်တော်မူကုန်လတ္တံ့ ။ အကြင်ကြောင့် ခပ်သိမ်းသော ဘုရားရှင်တို့၏ ပါရာဇိက ဝတ္ထု၌ လည်းကောင်း၊ ပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ်၌လည်းကောင်း ထူးထွေသည်ဟူ၍ မရှိပြီဟုဆိုသည်။

ဤအရာ၌ ရာဇ ဂဟ ကဟာပဏ၊ ပေါရာဏ နီလ ကဟာပဏ။ သိက္ခာပဒ ပညတ္တာရဟ ကဟာပဏတို့သည် တူမျှကြကုန်၏။ ထိုကဟာပဏတို့၌ ပဲနစ်ဆယ်သည် တကျပ်။ ငါးပဲသည် တမတ်။ လေးမတ်သည်တကျပ်ရှိသည်။ ငါတို့နိုင်ငံတွင်လည်း ပဲနစ်ဆယ်သည်တကျပ်။ ငါးပဲ သည်တမတ်။ လေးမတ်သည် တကျပ်ခေါ်ဝေါ်သည့် အခြင်းအရာသည် ညီမျှကုန်၏။ ထိုကျပ် ၏ လေးဖွဲ့ တဖွဲ့ဖြစ်သော မတ်ဖြင့်သာ ခပ်သိမ်းသော ဘုရားရှင်တို့သည် သိက္ခာပုဒ်ကိုပညတ် တော်မူကုန်၏ဟု ဆိုသည်ကို ထောက်သော် ခပ်သိမ်းသော ဘုရားရှင်တို့၏ လက်ထက်တော် ၌ သုံးဆောင်လေသမျှသော ပဲ၊ မတ်၊ ကျပ်တို့နှင့်လည်း ညီ၏ဟု ယူရန်ရှိသည်။ ပဲကသည် အောက်သို့ဆုတ်၍ ရွေးဟု ခေါ်ဝေါ်ခြင်း။ မတ်ကအောက်သို့ ဆုတ်လျှင် မူးဟု ခေါ်ဝေါ် ခြင်းတို့ကား တိုက်ရိုက်မလာသောကြောင့် မြဲသောခေါ်ဝေါ်ခြင်းဟူ၍ မသိသာလွန်းရှိသည်။

နီလ ကဟာပဏဟူ ဘည် အဘယ်မျှရှိသနည်းဟူမူကား။ ဝဇိရဗုဒ္ဓိဒီကာ၌-

ဒုဒြဒါမကောနာမ ဒုဒြဒါမနာမကာဒီဟိ ဥပ္ပါဒိတော။ တေသံ ကိရ တိဘာဂံ အဂ္ဂတိ ဒုဒြဒါမကော။

ဒုဒြဒါမကောနာမ၊ ဒုဒြဒါမကမည်သည်ကား။ ဒုဒြဒါမ နာမကာဒီဟိ၊ ဒုဒြဒါမမင်း စသည်တို့သည်။ ဥပ္ပါဒိတော၊ ဖြစ်စေအပ်သော ကျပ်သည်။ ဒုဒြဒါမကောနာမ၊ ဒုဒြဒါမက ကဟာပဏမည်၏။ ဒုဒြဒါမကော၊ ဒုဒြဒါမက ကဟာပဏသည်။ တေသံ၊ ထိုနီလ ကဟာပဏ တို့၏။ တိဘာဂံ၊ သုံးဖို့ကို။ အဂ္ဂတိကိရ၊ ထိုက်သတတ်။

သာရတ္ထဒီပနီဒီကာ၌လည်း-

ဒုဒြဒါမေန ဥပ္ပါဒိတော ဒုဒြဒါမကော။ သော ကိရ နီလ ကဟာပဏဿ တိဘာဂံ အဂ္ဂတိ။

ဒုဒြဒါမေန၊ ဒုဒြဒါမမည်သော မင်းသည်။ ဥပ္ပါဒိတော၊ ဖြစ်စေအပ်သော ကျပ်သည်။ ဒုဒြဒါမကော၊ ဒုဒြဒါမက ကဟာပဏမည်၏။ သော၊ ထိုဒုဒြဒါမက ကဟာပဏသည်။ နီလ-ကဟာပဏဿ၊ နီလကဟာပဏ၏။ တိဘာဂံ၊ သုံးဖို့ကို။ အဂ္ဂတိ ကိရ၊ ထိုက်သတတ်။

ဝိမတိဝိနောဒနိ၌လည်း-

ဒုဒြဒါမ နာမကေန ဥပ္ပါဒိတော ဒုဒြဒါမကော။

သော ကိရ နီလ ကဟာပဏဿ တိဘာဂံ အဂ္ဂတိ။ ဟူ၍ ၎င်းနည်းတူ လာသည်။ ထို့ကြောင့် ဒုဒြဒါမကျပ်သပြာသည် နီလကဟာပဏကို လေးဖို့စုသည်ရှိသော် သုံးဖို့သာ ရှိရကား သုံးမတ်မျှသာ အချိန်ရှိ၏။ သုံးမတ်သာရှိသော အသပြာကိုလည်း ငါတို့တိုင်းနိုင်ငံ တွင် ကျပ်ဟူသော အမှတ်ဖြင့် မသုံးဆောင်ကြကုန်၊ ဘုံဘာသာ၊ ဘာရဝါ၊ ကျီလဝါ၊ သုကတ္တရာ၊ ဇာပံ၊ ဇာဝါ၊ ဝိလိယာ၊ ဂိုဝါ၊ သံမာဘရာ၊ ဤသာပတ္တံ၊ တာပရိပံ၊ ဓမ္မဒိဝို၊ တရနတ်တိတို၊ သုံဆံ၊ ကလည်ဘို၊ မကော်၊ တီမိုး၊ ဂါလီ၊ သံဝို၊ ကနိယံဘို၊ လူကိုနီရာ၊ ဘာဝိမံလိနာ၊ အန္တေလာ၊ အိုရကာလံ၊ ရေစံ၊ ကာမူလံ၊ ဇာပနာပတ္တံ၊ ကာပိုမရံ၊ သံကို ရင်သူ၊ မိုရတူသံဘူ၊ တာပိုဝေရ၊ ဒုမိုလူကာ၊ ကာနရိန်၊ တလိန်၊ ကာမာလိန်၊ မေလိန္ဒာ၊ ဗာရာစရာ၊ ဇုတာ၊ မော်တာ၊ လက္ခန္ဓာ၊ အစိရိပြာ၊ ဝိရာပံ စသော အရံကျွန်းငယ် ကျွန်း စွန့်တို့၌သာ သုံးဆောင်ကြသော ဒင်္ဂါးဟူသော အသပြာသည် ခြောက်မူးသုံးမတ်သာရှိသည် ဆိုသည်။ ထိုခြောက်မူး သုံးမတ်ရှိသော ဒင်္ဂါးသပြာသည် ဒုဒြဒါမမင်း၏ သပြာနှင့်တူသော အချိန်ရှိ၏။ ဒုဒြဒါမသပြာ၏ လေးဖို့တဖို့ဖြစ်သော တမတ်သော ဥစ္စာတို့ကား ဘုရားသခင် သည် ပါရာဇိကအရာ၌ သိက္ခာပုဒ်ကို ထားတော်မမူ။ အဘယ်ကြောင့် ထားတော်မမူ သနည်း ဟူအံ့။

ဒုဒြဒါမမင်း၏သပြာကို၊ နီလ ကဟာပဏမတ်ဖြင့် ခွဲစိတ်သည်ရှိသော် တဆယ့်ငါးပဲ သာရှိရာသည်။ လေးစုခွဲ ပါဒကိုလည်း ပဲပြုပြန်သည်ရှိသော် သုံးပဲနှင့် ခြောက်ရွေးသာ ရသင့်

သည်။ တပါဒသည် သုံးပဲနှင့်ခြောက်ရွေးသာရှိရကား ဘုရားအဆက်ဆက် သိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်တော်မူသည့်ပါဒမှာ ငါးပဲရှိမှ ပညတ်တော်မူမြဲဖြစ်၍ ဒုဒြဒါမင်း၏ သပြာပါဒဖြင့် သိက္ခာပုဒ်ကို ထားတော်မမူရှိလေသည်။

ထိုမှတစ်ပါးလည်း ငါတို့တိုင်းနိုင်ငံတို့၌ ရွေး၊ ပဲ၊ မူး၊ မတ်၊ ကျပ်တို့ကိုသာ ချင့်တုက် သည်။ စပါးကစ၍ ချင့်တုက်သည်ဟူ၍မရှိ။ ကျမ်းဂန်တို့တွင်ကား စပါးလုံးကစ၍ ချင့်တုက် ခြင်းရှိပြန်သည်။ ရှိဟန်ကား၊ တိပိဋကဂဏ္ဍိပုဒ်၌—

စတ္တာဇောဝီဟယော ဂုဉ္ဇာ၊ ဒွေ ဂုဉ္ဇာ မာသကောဘဝေ။

မာသကာ ပန ပဉ္စေတေ၊ ပါဒဂ္ဂန္တိ ပဝုစ္စတိ။

စတ္တာဇော ဝီဟယော၊ စပါးလေးလုံးတို့သည်။ ဂုဉ္ဇာ၊ တချင်းရွေးဖြစ်၏။ ဒွေဂုဉ္ဇာ၊ နှစ်ချင်းရွေးတို့သည်။ မာသကော၊ တပဲသည်။ ဘဝေ၊ ဖြစ်၏။ ဧတေပဉ္စမာသကာပန၊ ထိုငါးပဲတို့သည်ကား။ ပါဒဂ္ဂန္တိ၊ တမတ်ထိုက်၏ဟူ၍။ ပဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ဟူသည်၌ စပါးလေးလုံးလျှင် တချင်းရွေး၊ နှစ်ချင်းရွေးလျှင်တပဲ၊ ငါးပဲလျှင်တမတ်၊ လေးမတ်လျှင် တကျပ် ဖြစ်သင့်သောကြောင့် တပဲလျှင် ရှစ်စပါး၊ တမတ်လျှင် စပါးလေး ဆယ်၊ တကျပ်လျှင် စပါးတရာ့ခြောက်ဆယ်ဆိုရာ၌ ငါတို့တိုင်းနိုင်ငံတွင် အသုံးနှင့်ချင့် တုက်သော် တပဲလျှင် ရှစ်စပါးဆိုသည်မှာ ရွေးငယ်နှစ်လုံး ရှိလေရာ၏။ နှစ်ချင်းရွေးလျှင်တပဲ ဆိုရာမှာလည်း ရွေးငယ်လေးလုံး အမျှရှိသော ရွေးကြီးနှစ်လုံးဖြစ်ရာ၏။ သို့ဖြစ်၍ တပဲလျှင် နှစ်ချင်းရွေးဆိုလေသည်ဟု မှတ်ရာ၏။ တမတ်လျှင် စပါးလေးဆယ်ဆိုရာမှာလည်း ရွေးငယ် လေးဆယ်ရှိရာ၏။ ရွေးကြီး ဆယ်ရွေးရှိရာ၏။ ဤသို့ယူသော် တကျပ်လျှင် ရွေးငယ်တရာ့ ခြောက်ဆယ်၊ ရွေးကြီးလေးဆယ်၊ ပဲနှစ်ဆယ်၊ မတ်လေးမတ်ရှိရာ၏။

ဂဏ္ဍိပုဒ်စကား၌ တကျပ်လျှင် စပါး တရာ့ခြောက်ဆယ် ဆိုသည်။ မြန်မာတို့မှာ တကျပ်လျှင် ရွေးတရာ့ခြောက်ဆယ်ဆိုသည်။ အမျှအညီ အရေအတွက် ရသည်ဖြစ်၍ စပါး တလုံးအချိန်နှင့် ရွေးငယ်တလုံးအချိန် မျှသည်ဟု မှတ်လေအပ်၏။ အဘိဓာန်မှာလည်း စပါး လေးလုံးကစ၍ပင် ချင့်တုက်ပေသည်။

အဘိဓာန်ကျမ်းတွင် စပါးလေးလုံးမှစ၍ ချင့်တုက်ဟန်ကား—

စတ္တာဇောဝီဟယော ဂုဉ္ဇာ၊ ဒွေ ဂုဉ္ဇာ မာသကောဘဝေ။

ဒွေအက္ခာ မာသကာပဉ္ဇာ- ကွာနံ ဓရဏ မဋ္ဌကံ။

သုဝဏ္ဏော ပဉ္စဓရဏံ၊ နိက္ခန္တုနိတ္တံပဉ္စေတေ။

ပါဒေါဘာဂေ စတုတ္ထေထ၊ ဓရဏာနိ ပလံဒသ။

တုလာပလ သတဉ္ဇာထ။ ဘာဇော ဝီသတိ တာတုလာ။

စတ္တာဇောဝီဟယော၊ စပါးလေးဆယ်တို့သည်။ ဂုဉ္ဇာ၊ တချင်းရွေးဖြစ်၏။ ဒွေဂုဉ္ဇာ၊ နှစ်ချင်းရွေးတို့သည်။ မာသကော၊ တပဲသည်။ ဘဝေ၊ ဖြစ်၏။ ဒွေပဉ္စမာသကာ၊ ပဲတဆယ်

တို့သည်။ အက္ခ၊ တအက္ခာဖြစ်၏။ အက္ခာနံ၊ အက္ခတို့၏။ အဋ္ဌကံ၊ ရှစ်ခုသည်။ ခရဏံ၊ ခရဏဘခုဖြစ်၏။ ပဉ္စခရဏံ၊ ခရဏငါးခုသည်။ သုဝဏ္ဏော၊ သုဝဏ္ဏတခုဖြစ်၏။ ဧတေပဉ္စသုဝဏ္ဏာတု၊ ထိုငါးသုဝဏ္ဏတို့သည်ကား။ နိက္ခံ၊ နိက္ခတခုဖြစ်၏။ နိတ္ထိံ၊ ပုလ္လိင် နပုလ္လိင်တည်း။

ဤနိက္ခသဒ္ဓါသည် ပုလ္လိင် နပုလ္လိင် နှစ်ပါးဆံ၏ ဟူလိုသည်။

ပါဒေါ၊ တမတ်ဟုဆိုအပ်သော ပါဒသည်။ စတုတ္ထဘာဂေ၊ အမှတ်မရှိသောဝတ္ထု၏ လေးဖွဲ့တဖွဲ့။ ဝတ္တတံ၊ ဖြစ်၏။ (ကနည်းကား)။ စတုတ္ထဘာဂေ၊ တကျပ်၏လေးဖွဲ့တဖွဲ့။ ဝတ္တတံ၊ ဖြစ်၏။ အထ၊ ထိုမှတပါး။ ဒသခရဏာနိ၊ ခရဏဆယ်ခုတို့သည်။ ပလံ၊ ပိုလ်တခုဖြစ်၏။ ပလသဘဉ္စ၊ ပိုလ်တရာသည်ကား။ တုလာ၊ တချိန်ဖြစ်၏။ အထ၊ ထိုမှတပါး။ တာဝိသတိဘုလာ၊ ထိုအချိန်နှစ်ဆယ် ဘို့သည်။ ဘာရော၊ ဘာရတခုဖြစ်၏။

ဤစကား၌ ယခင်နည်းအဓိပ္ပါယ်ကို မှီ၍ဆိုသည်မှ တော်လျော်အံ့ ထင်၍ နည်းမှီ သဖြင့် ဆိုပေအံ့။

ချင်ရွေးငယ်အလေးရှိ စပါးလေးလုံးသည် ချင်ရွေးကြီးတလုံးဖြစ်၏။ ရွေးကြီးနှစ်လုံးသည် တပဲဖြစ်၏။ ထိုပဲ၌ ရွေးငယ်နှစ်လုံး ရွေးကြီးကနှစ်လုံးရှိ၏။ ပဲတဆယ်သည် အက္ခဖြစ်၏။ မြန်မာတို့အလို ငါးမူးရှိ၏။ ရွေးသူးဟောင်းတို့ကား ငါးမူးကို ခွဲဟုခေါ်၏။ အက္ခရှစ်ခုသည် ခရဏဖြစ်၏။ မြန်မာတို့အလို နှစ်အက္ခသည် တကျပ်ဖြစ်၍ ခရဏဘခုသည် လေးကျပ်ရှိ၏။ ငါးခရဏသည် သုဝဏ္ဏတခုဖြစ်၏။ ခရဏတခုသည် လေးကျပ်ဖြစ်၍ သုဝဏ္ဏတခုသည်အကျပ်နှစ်ဆယ်ရှိ၏။ သုဝဏ္ဏငါးခုသည်နိက္ခတခုဖြစ်၏။ သုဝဏ္ဏတခုသည် အကျပ်နှစ်ဆယ်ဖြစ်၍ နိက္ခတခုသည် အကျပ်တခုရှိ၏။ ယခုအခါ တပိဿာဖြစ်၏။ ရွေးအခါ ပိဿာကို တချက်ဟုခေါ်၏။ ခရဏဆယ်ခုသည် ပိုလ်ဖြစ်၏။ ခရဏဘခုသည် လေးကျပ်ဖြစ်၍ တပိုလ်သည် အကျပ်လေးဆယ်ဖြစ်၏။ ပိုလ်တခုသည် တချိန်ဖြစ်၏။ တပိုလ်သည် အကျပ်လေးဆယ်ဖြစ်၍ တချိန်သည် အကျပ်လေးထောင်ရှိ၏။ ပိဿာအားဖြင့် လေးဆယ်ရှိ၏။ အခွက်လေးဆယ်ဟုခေါ်၏။ ပိုလ်တထောင်သော် အကျပ်လေးသောင်း၊ ပိဿာအားဖြင့် လေးရာရှိ၏။ ပိုလ်တထောင်တင်သောလေးဟု ခေါ်ဝေါ်သောအရာတို့၌ ပိဿာလေးရာရှိ၏။ အချိန်နှစ်ဆယ်သည် ဘာရတခုဖြစ်၏။ တချိန်သည် ပိဿာလေးဆယ်ဖြစ်၍ ဘာရတခုသည် အကျပ်ရှစ်သောင်း၊ ပိဿာအားဖြင့် ရှစ်ရာရှိ၏။

စပါးလုံးရေဖြင့် ချင့်တွက်ဟန် တကြောင်းလာပြန်သည်မှာ ဝိနယဝိနိစ္ဆယဒီကာ၊ ဥတ္တရသိဉ္စည်းဒီကာတို့၌ -

ဥပသမ္ပန္နာနံ ပန သုဝဏ္ဏဿ ဝိသတိဝိဟိမတ္တေန။ တံ ပန သုဝဏ္ဏမာသကဝသေန အခုတိယမာသကံ ဟောတိ။

ဥပသမ္ပန္နာနံ ပန၊ ရဟန်းတို့အားကား၊ သုဝဏ္ဏဿ၊ ရွှေ၏။ ဝိသတိဝိဟိမတ္တေန၊ စပါးလုံးရေနှစ်ဆယ်အချိန်ရှိကို ခိုးကာမျှဖြင့်။ ပါဠာဇိကော၊ ပါဠာဇိကသင့်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

တံပန၊ ထိုဝတ္ထုသည်ကား။ သုဝဏ္ဏမာသကဝသေန၊ ရွှေဖြင့် ပြုအပ်သော ပဲ၏အစွမ်းဖြင့်။ အစုတိယမာသကံ၊ နှစ်ပဲခွဲထိုက်သည်။ (တနည်းကား)။ တမတ်ဝက်ထိုက်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဤစကား၌ စပါးလုံးရေနှစ်ဆယ် အချိန်ရှိသော ရွှေစသောဝတ္ထုသည် နှစ်ပဲခွဲဖြစ်၏။ တမတ်ဝက်ဖြစ်၏ ဆိုရာ၏။ ယခင်နည်း စပါးတလုံးကို မြန်မာတို့ ရွေးငယ်တလုံးယူလျှင် နှစ်ပဲခွဲသော် ရွေးငယ်နှစ်ဆယ်ရှိ၏။ ငါးပဲဖြစ်သောမတ်၌ ရွေးငယ်လေးဆယ်ရှိ၏။ တကျပ်သော် ရွေးတရားခြောက်ဆယ်ရှိ၏။ တိပိဋကဏ္ဍပုဒ်၌ကား။

သုဝဏ္ဏဝိသတိ ဝိဟတ္ထံ၊ ပါဒဂ္ဂန္တိ ပဝုစ္စတိ။

သုဝဏ္ဏ ဝိသတိ ဝိဟတ္ထံ၊ စပါးလုံးရေနှစ်ဆယ် အချိန်ရှိသောရွှေထိုက်သောဝတ္ထုကို။ ပါဒဂ္ဂန္တိ၊ တမတ်ထိုက်သောဝတ္ထုဟူ၍။ ပဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ဤစကား၌ကား-စပါးလုံးရေနှစ်ဆယ် အချိန်ရှိသော ရွှေထိုက်သောဝတ္ထုသည် တမတ်ထိုက်သော ဝတ္ထုဟုဆိုလေသည်ကား။ စပါးတလုံးအလေးရှိသော ရွေးငယ်နှင့် နှစ်ဆယ်ကို အချိန်မတ်ပြည့်ဟု မဆိုလို။ ရွေးငယ်နှစ်ဆယ် အချိန်ရှိသော မတ်ဝက်ဖြစ်သော တမူးရှိသော ရွှေတည်း။ ထိုရွှေဖြင့် မတ်ဝက်မူးပြည့်ထိုက်သော ဝတ္ထုကိုသာ ရဟန်းတို့အား သိက္ခာပုဒ်ကို ဆုံးဖြတ်ရာ၌၊ တမတ်ထိုက်သော ဝတ္ထုဟူ၍ ဆုံးဖြတ်ရာ၏ဟူလိုသည်။

ရွှေဖြင့် ရွေးနှစ်ဆယ်ရှိသော မတ်ဝက်ထိုက်သော ဝတ္ထုသည် ငွေစင်ငွေကောင်း အပြစ်မဲ့သော နီလကဟာပဏ၏လေးဖို ဟူ၍ဖြစ်၍ ပါဒဟုဆိုအပ်သော တမတ်ထိုက်သောဝတ္ထု ဖြစ်၏ ဆိုလိုသည်။

ဤသို့ဆိုခဲ့အပ်သမျှသော စကားရပ်တို့၌ ဝိဟိနှင့် ဂုဇတို့တွင် ဝိဟိ၏အရ စပါးလုံးကို ရွေးငယ်ပမာ အချိန်၊ ဂုဇကိုရွေးကြီးပမာဏ အချိန်ဖြစ်သင့်သည်ဟု ဆိုရာ၌ ငါတို့မြန်မာတို့ တိုင်းနိုင်ငံအလေး ရွေးတရားခြောက်ဆယ်၊ ပဲနှစ်ဆယ်၊ မူးတဆယ်၊ လေးမတ်သည်တကျပ် ဖြစ်၏ဟု သုံးဆောင်ကြသည်နှင့်ညီစေလို၍ ဝိဟိအရကို ရွေးငယ်၊ ဂုဇအရကို ရွေးကြီးဟု ခေါ်ဝေါ်ရေတွက်ပေသည်။ ဝိဟိကို စပါးလုံး၊ ဂုဇကို ချင်ရွေးငယ်ဟု ယူသော်လည်း မြန်မာတို့ အသုံးနှင့် မညီသည်မျှသာဆိုရန်ရှိသည်ဖြစ်၍ တကျပ်သော် စပါးလုံးရေ တရားခြောက်ဆယ်၊ ပဲနှစ်ဆယ်၊ မူးတဆယ်၊ လေးမတ်ဟု ခေါ်ဝေါ်သော်လည်း ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်ပင် ဖြစ်တော့သည်။

အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူအံ့။ ရွေးငယ်၊ ရွေးကြီး၊ ပဲ၊ မူး၊ မတ်ဟူ၍လည်းကောင်း ခေါ်ဝေါ်ခြင်းတို့ကား သစ်သီး သစ်စေ့တို့၏ အမည်နာမကိုစွဲ၍ ခေါ်ဝေါ်အပ်သော ဝေါဟာရသာကဲ့သည်။ အချိန်အလေးမကွဲပြားကြပြီဖြစ်၍ မြန်မာတို့အလို ရွေးငယ်တရားခြောက်ဆယ်။ ကျမ်းဂန်အလို စပါးလုံးရေ တရားခြောက်ဆယ်ဟု ဝေါဟာရသာကဲ့သည် ဖြစ်၍ အထူးမရှိသောကြောင့် ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်ပင် ဖြစ်တော့သည်။

တကြောင်းလည်း-

တိသာသပါ တိလာဥေ ယျာ၊ တိဏာစတ္တာရိ တဏှာလံ။

တဏှာလာစတ္တာရော ဂုဇ္ဇော၊ ဆဂ္ဂံ ကေမာသကံ။

ဟူ၍ ဂဏန်းကျမ်းတွင် လာသောဂါထာ၌ မုန်ညှင်းသုံးလုံးသည် နှမ်းတလုံး၊ နှမ်းလေးလုံးသည် ဆန်တလုံး။ ဆန်လေးလုံးသည် တချင်ရွေး။ ချင်ရွေးခြောက်လုံးသည် တပဲဟူရာ၌ တပါးသောကျမ်း၌ စပါးကိုဆိုသည်။ ဤကျမ်း၌ ဆန်ကိုဆိုသည်။

စပါးရှစ်လုံး ဆန်ရှစ်လုံးသည် ရွေးငယ်နှင့် အမျှပင်ဖြစ်သည်ဟူ၍ ရွေးမင်းအဆက်ဆက် တို့သည် ရွေးငယ်ရှစ်လုံးကို ပဲဖွဲ၍ ပဲနှစ်ဆယ်သည် ကျပ်ဖြစ်၍ တကျပ်သည် ရွေးငယ်တရား ခြောက်ဆယ်ဟု ဖွဲဆိုသုံးဆောင်လေသည် ယူသော်လည်း သင့်ရာပေသည်ဟု ထင်မိပေသည်။

စပါး၊ ဆန်၊ ချင်ရွေးတို့သည် မညီမမျှတန်ရာသည်ဟူငြားအံ့။ စပါးကလည်း ရွေးငယ် ပြည့်ထိုက်သောစပါး၊ ဆန်ကလည်း ရွေးငယ်ပြည့်ထိုက်သောဆန်၊ ရွေးကလည်း စပါးဆန်တို့ နှင့် မျှထိုက်သော ချင်ရွေးဟုယူသော် မညီမညွတ်မဆိုတန်ရာ ရှိသင့်၏ ထင်မိသည်။

တောင်း တင်း အချင့်ပမာဏကိုပေးရာ၌ အလေး တောင်း တင်း စကားလည်း တိုင်းနိုင်ငံ အရပ်ဒေသတို့သို့လိုက်၍ အသီး အသီး အခြား အခြား ယခုပင်ရှိတော့သည်။ ယခုရှိက ရွေးကလည်း ဤကဲ့သို့ပင် ရှိရာတန်သည်ဖြစ်၍ ကျမ်းဂန်မှလည်း အရပ်ဌာနကာလဒေသသို့ လိုက်၍ အထူးထူး အထွေထွေ မညီမမျှ ရှိကောင်းပေသည်ပင် ဖြစ်တော့သည်။ ရှိဟန် ကား။ ဝိမတိဋ္ဌိကာ၌။

- စတသောမုဋ္ဌိယော ဧကော ကုဉ္စဝေါ။
- စတ္တာရောကုဉ္စဝါ ဧကောပတ္တော။
- စတ္တာရောပတ္တာ ဧကော အာဠကော။
- စတ္တာရော အာဠကာ ဧကံဒေါဏံ။
- စတ္တာရိဒေါဏာနိ ဧကောမာဏိကာ။
- စတသောမာဏိကာ ဧကောခါရိ၊
- ဝိသတိခါရိကာ ဧကောဝါဟော၊
- တဒေဝ ဧကံသကဋ္ဌန္တိ၊ ဟူ၍လည်းကောင်း။
- သာရတ္ထဒီပနီ ဋီကာ ကျမ်း၌လည်း -
- စတသောမုဋ္ဌိယော ဧကောကုဉ္စဝေါ။
- စတ္တာရော ကုဉ္စဝါ ဧကောပတ္တော။ပ။

ဝိသတိခါရိကာ ကောဝါဟော။
 တဒေဝ ကေသကဋ္ဌန္တိ။ ။ဟူ၍လည်းကောင်း။ ။အဘိဓာန်၌-
 ကုဉ္ဇဝေါ ပသတော ကော၊ ပတ္တော တေစတုရော သိယံ
 အာဠကော စတုရောပတ္တော၊ ဒေါဏ်ဝါ စတုရောဠကံ။
 မာဏိကာ စတုရောဒေါဏာ၊ ခါရိထိ စတုမာဏိကံ။
 ခါရိယော ဝိသ ဝါဟော ထ၊ သိယာ ကုမ္ဘော ဒသမ္မဏံ။
 ဟူ၍လည်းကောင်းလာသည်။
 ဝိမတိနှင့် သာရတ္ထဒီပနီ အနက်ကား—

စတသောမုဋ္ဌိယော၊ လေးဆုပ်တို့သည်။ ကောကုဉ္ဇဝေါ၊ တကုဉ္ဇုတလက်ခုပ်မည်၏။
 စတ္တာရောကုဉ္ဇဝါ၊ လေးကုဉ္ဇုလေးလက်ခုပ်တို့သည်။ ကောပတ္တော၊ တကွမ်းစား တစလယ်
 မည်၏။ စတ္တာရောပတ္တာ၊ လေးကွမ်းစား လေးစလယ်တို့သည်။ ကော အာဠကော၊ တအာ
 ဠကမည်၏။ စတ္တာရော အာဠကော၊ လေးအာဠက လေးပြည်တို့သည်။ ကေဒေါဏ်၊ တဒေါ
 ဏ တစိတ်မည်၏။ စတ္တာရိဒေါဏာနိ၊ လေးဒေါဏ လေးစိတ်တို့သည်။ ကောမာနိကာ၊
 တမာဏိက တတင်းမည်၏။ စတသောမာဏိကာ၊ လေးမာဏိက လေးတင်းတို့သည်။
 ကောခါရိ၊ တခါရိ တတို့မည်၏။ ဝိသတိခါရိယော၊ ခါရိနှစ်ဆယ် တို့နှစ်ဆယ်တို့သည်။
 ကောဝါဟော၊ တဝါဟမည်၏။ တဒေဝ၊ ထိုတဝါဟသည်ပင်လျှင်။ ကေသကဋ္ဌံ၊
 တလှည်းမည်၏။

အဘိဓာန်ပါဠိ၏အနက်ကား—

ကောပသတော၊ တလက်ဘက်သည်၊ သဒ္ဓါနက်၊ တနည်းကား။ ကောပသတော၊
 လေးဆုပ်ရှိသော တလက်ဘက်သည်၊ အဓိပ္ပါယ်နက်။ ကုဉ္ဇဝေါ၊ တကုဉ္ဇုတလက်ခုပ်မည်၏။

(လေးဆုပ်ကို ပသတ။ လေးဆုပ်ကို တကုဉ္ဇုဆိုသည်ကိုထောက်၍ ပသတနှင့် ကုဉ္ဇုကို
 အဘူတူဟူ၍ ရှင်းလင်းစွာမှတ်)

တေစတုရော၊ ထိုလေးကုဉ္ဇုလေးလက်ခုပ်တို့သည်။ ပတ္တော၊ တကွမ်းစား တစလယ်
 သည်။ သိယံ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ စတုရောပတ္တာ၊ လေးကွမ်းစား လေးစလယ်တို့သည်။ အာဠ
 ကော၊ တုံ ဟုဆိုအပ်သော အာဠကပြည်မည်၏။ စတုရောဠကံ၊ လေးတုံ လေးအာဠက
 လေးပြည်တို့သည်။ ဒေါဏ်၊ ဒေါဏမည်၏။ ဒေါဏ်၊ စိတ်။ ဝါ၊ ဒေါဏောဟုပုလ္လိင်လည်းရှိ၏။
 စတုရောဒေါဏာ၊ လေးဒေါဏ လေးစိတ်တို့သည်။ မာဏိကာ၊ မာဏိကမည်၏။ တတင်း
 လည်းဟူ၏။ စတုမာဏိကံ၊ လေးမာဏိက လေးတင်းသည်။ ခါရိ၊ တို့ခါရိမည်၏။ ထိ၊ ဣတ္ထိ
 လိင်တည်း။ ဝိသခါရိယော၊ ခါရိနှစ်ဆယ် တို့နှစ်ဆယ်တို့သည်။ ဝါဟော၊ တလှည်းတိုက်
 ဟုဆိုအပ်သော ဝါဟမည်၏။ အထ၊ ထိုမှတပါး။ ဒသမ္မဏံ၊ ဆယ်အမွေကသည်။ တနည်းကား။

ဒသမ္မဏံ၊ တဆယံတစိတ်လျှင် တအမ္မဏဖြစ်၍ စိတ်ပေါင်း တရဒုတဆယ်ဟုဆိုအပ်
သော ဆယ်အမ္မဏသည်။ ကုမ္ဘော၊ တကုမ္ဘမည်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။ဝိနည်းဋီကာ၌ လေးဆုပ်သည် ကုဉ်မည်၏ဟု ဆိုသတည်း။
အဘိဓာန်၌ တလက်ဘက်သည် တကုဉ်မည်၏ဟုဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် လေးဆုပ်နှင့်
တလက်ဘက်ကို အတူတူဟူ၍ မှတ်ရာ၏။

(ကုဉ်ဝေါပသတောဧကော ဟူ၍ အဘိဓာန်၌ဆိုသောကြောင့်၊ သဒ္ဒါအားဖြင့် ပါဠိ
အားဖြင့် ကုဉ် ပသတ ကို တူတူပင် မှတ်ရာ၏။ လေးဆုပ်ကို တလက်ဘက် လေးဆုပ်ကို
တလက်ခုပ်၊ ဤသို့ လက်ဘက်နှင့်လက်ခုပ် ဆိုသည်မှာလည်း ဝေါဟာရသာကွဲသည် ကုဉ်
ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပသတဟူ၍လည်းကောင်း တူကြသည်မှတ်ရမည်)။

လေးကုဉ်သည် တကွမ်းစား တစလယ်မည်၏။ လေးကွမ်းစား လေးစလယ်သည်
တုံဟုဆိုအပ်သော အာဠကမည်၏။ လေးတုံ လေးအာဠက လေးပြည်သည် ဒေါဏမည်သော
စိတ်ဖြစ်၏။ ဒေါဏကား ကျော်အောင်စံထား ဆရာတော်က စိတ်၊ ရှေ့မင်၊ နန်းကျောင်း
ဒက္ခိဏဝန်ဆရာတို့က စရွတ်ဟူ၏။ ။လေးဒေါဏ လေးစိတ်သည် တမာဏိက မည်၏။
တင်းဟူ၍လည်း မြန်မာပြန်ကြ၏။ လေးမာဏိက လေးတင်းသည် ခါရီဟူသော တို့မည်၏။
ခါရီနှစ်ဆယ် တို့နှစ်ဆယ်သည် လှည်းတစီးတိုက်ဝါဟမည်၏။

ဝါဟော တု သကဋော စေကော၊ ဒသဒေါဏာတု အမ္မဏံ” ဟု အဘိဓာန်စာကိုယ်၊
“အမ္မဏမေကာ ဒသဒေါဏမတ္တံ” ဟု အဘိဓာန်ဋီကာ၌ ဆိုသည်နှင့်အညီ တဆယံတစိတ်
သည် အမ္မဏမည်၏။ စိတ်ပေါင်းတရဒုတဆယ်ရှိသော အမ္မဏ ဆယ်ခုသည် ကုမ္ဘမည်၏။
တအမ္မဏသည် နှစ်တင်းသုံးစိတ်ရှိ၏။ ဆယ်အမ္မဏဖြစ်သော ကုမ္ဘသည် နှစ်ဆယ့်ခုနစ်တင်း
နှင့်စိတ်၌၏။

တချက်လည်း ဝိနည်းဋီကာအလို လေးဆုပ်၊ အဘိဓာန်အလို တလက်ဘက်ဟုဆိုအပ်
သော ကုဉ်သည် တလက်ခုပ်မည်၏။ လေးကုဉ် လေးလက်ခုပ်သည် ပတ္တဟုဆိုအပ်သော
ကွမ်းစားစလယ်မည်၏။ တယောက်စားလည်း ဟူ၏။ တစလယ်လည်း မည်၏။ ပတ္တသဒ္ဒါ၊
နာဠိသဒ္ဒါတို့သည် ကွမ်းစားကိုဟော၏။

ပတ္တော တု နာဠိ နာရိယံ။ ပတ္တော၊ တကွမ်းစား။ တု၊ ထိုမှတပါး။ နာဠိ၊ တကွမ်း
စား။ နာရိယံ၊ နာဠိသဒ္ဒါကား ဣတ္ထိလိင်၌ဖြစ်၏။ ပတ္တနှင့် နာဠိကို ကွမ်းစားအနက်တူ
ကြောင်းကိုပြသည်။

ပတ္တသဒ္ဒါသည် တယောက်စာအနက်ကို ဟောကြောင်းကား ပါရာဇိကဏ်ပါဠိတော်၌
“ပတ္တပတ္တမူလကံ ပညတ္တံ ဟောတိ”ဟူ၍လည်းကောင်း။ အဋ္ဌကထာ၌ “ပတ္တော နာမ နာဠိမတ္တံ
ဟောတိ၊ ဧကဿ ပုရိသဿ အလံ ယာပနာယ”ဟုဆိုသည်။

တကွမ်းစား တကွမ်းစားမျှသော မုယောဆန်ရင်းကို တပါးတပါးသော ရဟန်းအား ဆွမ်းဝတ်တည်သည်။ တကွမ်းစားသည် တယောက်စာမျှလောက်၏ဟု လာသည်။

သုခဘောဇနဇာတ်၌ “ပတ္တောဒနော နာလမယံ ဒုဝိန္ဒံ” တကွမ်းစားကိုချက် သောထမင်းသည် နှစ်ယောက်စားလောက်၊ တယောက်မျှသာ စားလောက်သည်ဆိုသည်။

မဟာသုဒဿန သုတ်၌လည်း စကြာမင်းသည် တကွမ်းစားချက်သော ထမင်းဖြင့်သာ ရောင့်ရဲတော်မူသည်ဟုဆိုသည်။

ဆုတောင်းခန်းတွင် “ရိက္ခာဖြင့်အား၊ ဆန်ကွမ်းစားတည့်၊ အလွှားလေးတောင်၊ တထည်ဆောင်က၊ ကုန်အောင်မနည်း၊ လောက်သည်ချည်းကို”ဟု တယောက်စာကိုရည်၍ စပ်သည်။ တစလယ်သောဆန်သည်လည်း တယောက်စာပင်ဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် ပတ္တသဒ္ဓါဟောအပ်သော လေးကုဉ့် လေးလက်ခုပ်သည် တစလယ် မည်၏။ လေးကွမ်းစား လေးစလယ်သည် အာဠကဟုဆိုအပ်သောတို့၊ ပြည်မည်၏။

အဘိဓာန်၌ အာဠကော နိတ္ထိယံ တုမ္မော။ အာဠကော၊ ပြည်။ တုမ္မော၊ ပြည်။ နိတ္ထိယံ၊ ပုလိင် နပုလိင်တည်း ဟု တုံ့နှင့်ပြည်ကို အတူဆိုသည်ဖြစ်၍ တုံ့နှင့် ပြည်တူ၏။ လေးတုံ၊ လေးအာဠက၊ လေးပြည်သည် ဒေါဏဟု ဆိုအပ်သော စိတ် မည်၏။ လေးဒေါဏ၊ လေးစိတ်သည် မာဏိကဟု ဆိုအပ်သော တတင်းမည်၏။ လေးပြည်သည် တဒေါဏ၊ လေးဒေါဏသည် တတင်းဆိုသည်နှင့် ထောက်သော် ဒေါဏသဒ္ဓါကို စိတ်ဟူ၍ ပေးသောအနက်သည် သင့်မြတ်သည်ထင်သည်။ မြတ်စွာဘုရား ဓာတ်တော်သည် ရှစ်ဒေါဏရှိသည်။ စလယ်အားဖြင့် တရဒုနှစ်ဆယ်ရှစ်စလယ်ရှိသည်။ တခု သောဒေါဏသည် တဆယ်ခြောက်စလယ်ရှိမှ နှစ်တင်းဖြစ်သော ရှစ်ဒေါဏသည် စလယ်တရဒု နှစ်ဆယ် ရှစ်စလယ်အတွက်ရသည်။ ထို့ ကြောင့် ဒေါဏကို စိတ်ဟူ၍ ယောဇနာသောအနက် သည် သင့်မြတ်သည်။ ဓာတ်တော်သည် ရှစ်ဒေါဏ ရှစ်စိတ်ရှိကြောင်း၊ တရဒုနှစ်ဆယ် ရှစ် စလယ်ရှိကြောင်းကိုလည်း နုလာဋ္ဌဓာတုဝင်ကျမ်းတွင်-

“စက္ခုမန္တဿ ဘဂဝတော သရီရဓာတု အဋ္ဌဒေါဏမတ္တံ သုဝဏ္ဏနာဠိယာ ကေသတအဋ္ဌဝိသတိနာဠိကာ အဟောသိ”ဟူ၍လာသည်။

လေးမာဏိက လေးတင်းသည် ခါရီဟုဆိုအပ်သောတို့မည်၏။ ခါရီနှစ်ဆယ်၊ တို့နှစ် ဆယ်သည် လှည်းတစီးတိုက် ဝါဟမည်၏။ ကေသကဋုလည်းမည်၏။ တဝါဟသည် အတင်း ရှစ်ဆယ်ရှိ၏။ ကွမ်းစားကိုဆိုခဲ့ရာ၌ ကွမ်းစားဖွဲ့ခြင်းသည် ညီမျှကြသည်မရှိ၊ ဝိနည်းအဋ္ဌ ကသာ၌-

သီဟဋ္ဌဒီပေ ပကတိ နာဠိ မဟန္တာ၊ ဒမိလနာဠိ ခုဒ္ဒကာ၊ မဂဓနာဠိ ပမာဏယုတ္တာ။ တာယနာဠိယာ ဒိယခုနာဠိ ကော သီဟဋ္ဌနာဠိ ဟောတိ။

သိဟဋ္ဌဒီပေါ၊ သိဟိဋ္ဌိကျန်း၌။ ပကတိနာဋ္ဌိ၊ ပြုကတေသော ကွမ်းစားသည်။
 (တနည်းကား) ပြုကတေသော စလယ်သည်။ မဟန္တာ၊ ကြီး၏။ ဒမိလနာဋ္ဌိ၊ ဒမိလကွမ်းစား
 သည်။ (တနည်းကား)။ ဒမိလစလယ်သည်။ ခုဒ္ဒကာ၊ ငယ်၏။ မဂဓနာဋ္ဌိ၊ မဂဓကွမ်းစားသည်။
 (တနည်းကား)။ မဂဓစလယ်သည်။ ပမာဏယုတ္တာ၊ အတိုင်းအရှည်နှင့်ယှဉ်၏။ တာယ နာဋ္ဌိ-
 ယာ၊ ထိုမဂဓကွမ်းစားဖြင့်။ (တနည်းကား)။ ထိုမဂဓစလယ်ဖြင့်။ ဒိယနာဋ္ဌိ၊ ကွမ်းစားခွဲ
 သည်။ (တနည်းကား)။ တစလယ်ခွဲသည်။ ကောသိဟဋ္ဌနာဋ္ဌိ၊ သိဟိဋ္ဌိတကွမ်းစားသည်။
 (တနည်းကား)။ သိဟိဋ္ဌိတစလယ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

(၈.၆၈) မူလ

ဤသို့သော သိဟိဋ္ဌိကွမ်းစားလည်း ကြီးလွန်းသည်။ ဒမိလမည်သော ကျည်းလူမျိုးတို့
 ၏ ကွမ်းစားသည်လည်းငယ်လွန်းသည်။ မဂဓကွမ်းစားသည် အတိုင်းအရှည်နှင့်ယှဉ်သည်။
 ထိုမဂဓကွမ်းစားထက် တခုခွဲတက်၍ သိဟိဋ္ဌိကွမ်းစားသည်ကြီးသည်ဟူ၏။

သုတ္တနိပါတ် အဋ္ဌကထာ၊ ကောကာလိကသုတ်၏အဖွင့်တွင် -

မဂဓပတ္တေန စတ္တာရော ပတ္တာ ကောသလရဋ္ဌေ ဧကော ပတ္တာ ဟောတိ၊

မဂဓပတ္တေန၊ မဂဓကွမ်းစားဖြင့်။ (တနည်းကား)။ မဂဓစလယ်ဖြင့်။ စတ္တာရော
 ပတ္တာ၊ လေးကွမ်းစားတို့သည်။ (တနည်းကား)။ လေးစလယ် တို့သည်။ ကောသလရဋ္ဌေ၊
 ကောသလ တိုင်း၌။ ဧကော ပတ္တာ၊ တကွမ်းစားသည်။ (တနည်းကား)။ တစလယ်သည်။
 ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

မဂဓကွမ်းစားဖြင့် လေးကွမ်းစား လေးစလယ်သည် ကောသလတိုင်း၌ တကွမ်းစား
 တစလယ်သာဖြစ်၏ဟု ဆိုသဖြင့် မဂဓကွမ်းစား စလယ်ထက် ကောသလကွမ်းစား စလယ်
 သည် ကြီးသည်ဟု သိသာသည်။ မဂဓတိုင်း၌ လေးစလယ်ပြည့်၍ တပြည်ရှိမှ ကောသလ
 တိုင်း၌ တစလယ် တကွမ်းစား ခေါ်ကြသည်ဟူ၏။

ဤသို့ စသည်ဖြင့် သိဟိဋ္ဌိကွမ်းစား၊ ဒမိလကွမ်းစားတို့သည် ကြီးငယ်မမျှကြောင်း။
 မဂဓကွမ်းစားနှင့် ကောသလကွမ်းစား ကြီးငယ်မမျှကြောင်း။ ဒမိလစလယ် ငယ်ကြောင်း။
 မဂဓစလယ် အလတ်ဖြစ်ကြောင်း။ မဂဓစလယ်ထက် သိဟိဋ္ဌိစလယ် တခုခွဲတက်ကြောင်း။
 မဂဓစလယ်ထက် ကောသလစလယ် လေးဆတက်ကြီးကြောင်းတို့ကို ကျမ်းဂန်တို့၌ အထူး
 ထူး အထွေထွေဆိုသဖြင့် ကျမ်းဂန်နှင့် ငါတို့တိုင်းနိုင်ငံမှာ သုံးဆောင်သော အချိန်အချင့်တို့
 သည် အဘယ်မှာ တညီတညွတ် ဖြစ်နိုင်အံ့နည်း။ မညီညွတ်နိုင်ရာသည်သာလျှင်တည်း။

ကျမ်းဂန်တွင်ပင် တကျမ်းနှင့်တကျမ်းလည်း မညီမမျှ ဆိုကြရာမှာ ကျမ်းဂန်တို့၏
 ဖြစ်ရာအရပ်။ အလေး တောင်း တင်းကို ပြဋ္ဌာန်းဖန်ဆင်းရာ အရပ်တို့၌ ဖြစ်သော မင်းတို့
 သည် တမင်းပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပြီးသော အာဏာကို တမင်းပြင်၍ မပြဋ္ဌာန်းသော အသုံးအဆောင်
 လည်း ရှိရာသည်။ နောက်တမင်း ပြင်၍ ပြဋ္ဌာန်း ဖန်ဆင်းသဖြင့် ရှေးအသုံးအဆောင်နှင့်
 မတူ ကွဲလွဲကြပြန်သောအရာလည်း ရှိသည်။

ဇာတ် နိပါတ်စသော ကျမ်းတို့တွင် နန္ဒိယမင်းလက်ထက် ဖုဏ္ဏရထား ဆိုက်ရောက် ထုအရပ် ဥယျာဉ်အတွင်း ရတနာပုံထက် အဘိသိက်သွန်းသည်ဟု ဆိုသည်။ အယောသရ ဇာတ်၌ ရတနာပုံထက် ထား၍ သုံးလုံးသော ခရုသင်းတို့ဖြင့် အဘိသိက်သွန်းသည်ဟု ဆို သည်။ ထို့အတူ သုံးလုံးသော ခရုသင်းတို့ဖြင့် ရတနာပုံထက် အဘိသိက်ခံသော မင်းတို့ သည်လည်း အများပင် ရှိသည်။

တစ္ဆက သူကရ ဇာတ်၌ကား။ ရေသဖန်းတုံးထက် အဘိသိက်သွန်းသည်ဟု ဆိုသည်။ ထိုကဲ့သို့ ရေသဖန်းပျဉ်ထက် အဘိသိက်ခံသော မင်းတို့သည်လည်း အများအပြားပင်ရှိရာ သည်။

(“တိဟိ အဘိသေကေဟိ အဘိသေကဉ္စ အဒံသု” ဟု သာရတ္ထသင်္ဂဟ၌ မဟာ သမ္မတမင်းကို သုံးကြိမ် အဘိသိက် သွန်းသကဲ့သို့ သုံးကြိမ် အဘိသိက်ခံသော မင်းလည်း အများရှိရာသည်။ ခဏ္ဍဟာလ ဇာတ်၌ စန္ဒ မင်းသားကို မင်း ပရိသတ်တို့ ခရုသင်းသုံးလုံးနှင့် တကြိမ်၊ မင်းသမီးတို့ တကြိမ်၊ သိကြားမင်း ဝိဇယတ္ထရ ခရုသင်းနှင့်တကြိမ်၊ သုဇိတာနတ် သမီးတို့တကြိမ်၊ လေးကြိမ် သွန်းသကဲ့သို့ သိကြားရုပ်၊ နတ်သမီးရုပ်တို့နှင့် လေးကြိမ်ခံသည် လည်းရှိရာသည်။)

ဒေဝါနံပိယဘိဏ္ဍ မင်းသည် ရေသဖန်းသား အခြေအပေါင် လေးချောင်းရှိသော ကြိမ်ဖြင့်ခက်သောဖတိုင်၌ ရေသဖန်း မဏ္ဍပ် ဆောက်၍ အဘိသိက်ခံသည်ဟု သာရတ္ထ- ဒီပနိကျမ်း၌ ဆိုသည်။ ထိုမင်းတို့ကဲ့သို့ အဘိသိက်ခံသောမင်းလည်း အများပင်ရှိရာသည်။

ရှေးအခါ မှူးမတ်တို့သည် ဗောင်းစွပ်ရကြောင်းကို မဆို။ မဟော်ဇာတ်၌ သိန်း- ဒေဝိန်းတို့တွင် စ၍ ဗောင်းထုပ်စွပ်ရသည်။ ဤနည်းကဲ့မို့၍ ဗောင်းထုပ်စွပ်ရကြောင်းကို ဆိုသည်။

(ရှေးအခါ မောင်နှင့်နှမ အိမ်ထုထောင်ခြင်းကို မပြု။ ဥက္ကာမုခမင်းတို့လက်ထက် တွင်မှ စ၍ အိမ်ထောင်ကြသည်ကို ခမည်းတော်က တတ်နိုင်လေစွ တကားဟု သကျာဝတ ဘောကုမာရာဟုဆိုသည်။ နောက်အခါ သာကီဝင်မင်းတို့ အလေ့ပါ၍ အစဉ်လိုက်ကြလေ တော့သည်ဟု ဆိုသည်။)

သည်များကိုထောက်၍ ထုံးသာဓကတို့မည်သည် ရှေးကဖြစ်သော ထုံးသာဓက လည်းရှိရာသည်။ နောက်မင်းတို့ ပြဋ္ဌာန်း၍ အသစ် အရိုးထွင်သော ထုံးလည်းရှိရာချေသည်။ ဝေသာလီပြည်၌ လိစ္ဆဝိမင်းတို့မှကား ရှေးမင်းတို့ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည်ကိုလည်း မဖျက်။ အသစ် လည်း မပြဋ္ဌာန်းပြီဟု ဆိုသည်။ တပါးသောမင်းတို့မှာ အသစ်ပြဋ္ဌာန်းရာရောက်ချေသည်။

ထို့ကြောင့် အလေး တောင်း တင်း မညီမမျှ ဆိုရာမှာလည်း နောက်နောက် အစိုးရ သော မင်းတို့သည် အကြီးအငယ် လိုရာ ပြဋ္ဌာန်းပြန်၍ မညီရှိရာသည်။ ပြဋ္ဌာန်းရာလိုက်၍ ဆိုသောကျမ်းကလည်း မညီရှိလေသည်ဟု ယူရာသည်။

ဓမ္မသတ်ကျမ်းများလည်း မညီမညွတ်ရှိလေသော အရာများလည်း ဤကဲ့သို့ပင် နောက် မင်းတို့လက်ထက် ပြင်ဆင်ပြန်၍လည်းကောင်း၊ နောက်ဓမ္မသတ်ကျမ်းကို ပြုစုသောသူတို့ ပြင်ဆင်ပြန်၍လည်းကောင်း မညီမညွတ်ရှိဟန်ရှိသည်။

ကျမ်းဂန်မှာဆိုသည့် အလေးနှင့် ငါတို့တိုင်းနိုင်ငံတွင် အလေး တောင်း တင်း မညီ ဆိုသည်မှာ ကျမ်းဂန်တွင်လာသော စကားစု ဒ. ရပ်ရပ်ကိုပင် များသောအားဖြင့် မဇ္ဈိမဒေသ စသောတိုင်းပြည်၊ သီဟိုဠ်ကျွန်းစသော ကျွန်းငယ်တို့က ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲသော ဝေါဟာရ လက္ခဏာသာ ပါသည်များသည်။

မဇ္ဈိမဒေသစသော တိုင်းပြည်၊ သီဟိုဠ်ကျွန်းစသော ကျွန်းငယ်တို့က အသုံးအစွဲကို မဆိုလင့်ဦး။ ငါတို့တိုင်းနိုင်ငံတွင်ပင် ကမင်းလက်ထက်နှင့် တမင်းလက်ထက် အလေးတင်း တောင်းတို့သည် မညီ၊ ကြီးတုံငယ်တုံဖြစ်တော့သည်။

ငါတို့ဇယုမှာ ကျမ်းဂန်ထွက်ဆိုသည့် အလေး တောင်း တင်းနှင့် ယခုကာလသုံးစွဲကြ သော အလေး တောင်း တင်းသည် တူကြမူကြသည် မတူကြမမူကြသည်မှာ သံသရာပစ္စုပ္ပန် အပြစ်ရှိကြသင့်သည်မဟုတ်ကြပြီ။ ရှေးကာလ လူတို့နှင့် ရှေးကာလအလေး တောင်းတင်း အလိုက် ယခုကာလလူတို့နှင့်ယခုကာလ အလေးတောင်းတင်းအလိုက် ပေးသူ ယူသူ ရောင်းသူ ဝယ်သူ မြီစားမြီရှင် အတိုးရင်းပွား ကတိမှတ်စာ ရှိတိုင်း ပေးထိုက်သမျှ၊ ရထိုက်သမျှ နှစ်ဦး သား စိတ်သဘော ချမ်းမြေ့ ကြေနပ်ကြလျှင် သင့်လေတော့သည်သာ။ သူ့မြီကင်းပေတော့ သည်သာ၊ မင်းတို့အား ဒဿမဘာဂ ပေးဆက်ခြင်းမှာလည်း အဂ္ဂညသုတ်တွင် လာသော အတိုင်း မဟာသမ္မတမင်းမှစ၍ နောက်လာဖြစ်သော မင်းအဆက်ဆက်တို့အား ဆယ်ပွင့်တပွင့် ဆယ်လုံးတလုံး ဆယ်တင်းကတင်း ဆက်သလျှင် မင်းခွန်ပြေလေတော့သည်သာ။ မင်းတို့ ကလည်း ပြည်သူတို့အား ထောက်ပံ့ခြင်းသည် သဿမေဓ ဆယ်ခိုင်တခိုင် မြေဆီမြေခွန်ကို အမှန်ယူခြင်း၊ သမ္မာပါသ၊ သုံးနှစ်လည်မှ အရင်းအတိုင်း အမှန်ခံယူခြင်း သင်္ဂဟဓမ္မနှင့် အညီ ထောက်ပံ့သဂြိုဟ်လျှင် ရာဇဓမ္မပြေလည်တော့သည်သာ အယူရှိပေသည်။

သမန္တစက္ခုဒီပနီကျမ်း ဆဋ္ဌမတွဲပြီး၏။

သမန္တစက္ခုဒိပနိကျမ်း

သတ္တမတွဲ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

တပည့်တော် သိရိမာလာ လျှောက်ပါသည် ဇေတဝန် ဆရာတော်ဘုရား။

၁၀၈ ပုစ္ဆာ။ ။ပညာဓိက၊ သဒ္ဓါဓိက၊ ဝီရိယာဓိက ဟူ၍ ဘုရားလောင်း သုံးပါး တို့သည် အရှည်ကာလ ဘယ်လောက်ပါရမိဖြည့်မှ သဗ္ဗညုတအဖြစ်သို့ ရောက်သည်ကို သိလို ပါသည်။

သက္ကရာဇ် ၁၁၇၃-ခု၊ ကဆုန်လဆန်း ၁-ရက်။ တနင်းလာနေ့။ မုံရွာ သိရိမာလာက လျှောက် လာရာတွင် ဖြေဆိုလိုက်သည်ကား။

၁၁၈-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ဘုရားလောင်း သုံးပါးတို့၏ ပါရမီဖြည့်ရသည့်ကာလကို မေးရာ၌ အပဒါန်အဋ္ဌကထာ ခဂ္ဂဝိသာဏသုတ် အပွင့်တွင် -

ဗုဒ္ဓါနံ အာနန္ဒ ဟေဋ္ဌိမ ပရိစ္ဆေဒေန စတ္တာရိအသင်္ချေယျာနိ ကပ္ပသတသဟဿဉ္စ၊ မဇ္ဈိမ ပရိစ္ဆေဒေန အဋ္ဌအသင်္ချေယျာနိ ကပ္ပသတသဟဿဉ္စ။ ဥပရိမ ပရိစ္ဆေဒေန၊ သောဠဿ အသင်္ချေယျာနိ၊ ကပ္ပသတသဟဿဉ္စ။ ဧတေ ဂေါစရဘေဒါ ပညာဓိက သဒ္ဓါဓိက ဝီရိယာဓိက- ဝသေန ဉာတဗ္ဗာ။ အစရှိသည်ဖြင့် လာသည်။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။ချစ်သားအာနန္ဒာ ဘုရားတို့အား ပါရမီသမ္ဘာရဖြည့်ကျင့်ဆည်းပူး ရခြင်းသည် နည်းစွာသော အပိုင်းအခြားအားဖြင့် လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်း။ အလတ် ဖြစ်သော အပိုင်းအခြားဖြင့် ရှစ်သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်း အလွန်ဖြစ်သော အပိုင်းအခြား အားဖြင့် တဆယ့်ခြောက်သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်း။ ဤသုံးပါးတို့သည် ဂေါစရဘေဒ မည်ကုန်၏။ ပညာဓိက၊ သဒ္ဓါဓိက၊ ဝီရိယာဓိကအစွမ်းဖြင့် သိအပ်ကုန်၏။ ထို့တွင် ပညာဓိက တို့အား သဒ္ဓါနဲ့၏။ ပညာထက်၏။ သဒ္ဓါဓိကတို့အား ပညာအလတ်ဖြစ်၏။ ဝီရိယာဓိကတို့ အား သဒ္ဓါနဲ့၏။ လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်းသို့ မရောက်မှီ၍ နေ့တိုင်းနေ့တိုင်း ဝေဿန္တရာ၏ အလှူနှင့်တူသော အလှူကြီးကို ပေးသော်လည်းကောင်း၊ ထိုနှင့်လျော်သော ပါရမီကျင့်ဝတ် ကို ကျင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့လော ဟူအံ့၊ ဖြစ်ကြောင်းမရှိ။ အဘယ်

ကြောင့်နည်းဟူမူ ဉာဏ်ကိုမယူနိုင်သေး၊ ပြန်ပြောခြင်းသို့ မထောက်နိုင်သေးဖြစ်၍ ဘုရားမဖြစ်နိုင်ရာ။ ထို့ကြောင့် ဆိုခဲ့ပြီးသော ကာလပတ်လုံး ဉာဏ်ရင့်စိမ့်သောငှာ ပါရမီဖြည့်ခြင်းကို ပြုအပ်၏ ဟူလိုသည်။

ဤသို့ဆိုသည်ကို ထောက်၍ ပညာဓိကသည် လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်း၊ သဒ္ဓါဓိကသည် ရှစ်သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်း၊ ဝီရိယာဓိကသည် တဆယ့်ခြောက်သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်း ဟူ၍လည်း မှတ်အပ်၏။

တနည်းလည်း - ၎င်းအပဒါန် အဋ္ဌကထာ ကျေနပညာသတ် ဒုတိယအပဒါန် အဖွင့်၌။

စတုရာသင်္ချေယျ သောဠသအသင်္ချေယျ အဋ္ဌရသအသင်္ချေယျ ကပ္ပသတသဟဿ ပါရမိယော ပူရေတွာဗုဒ္ဓဘာဝတော ဒုလ္လဘံ လောကနာယကန္တိ သမ္ပန္နော။ ဟူ၍လာသည်။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်း။ တဆယ့်ခြောက်သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်း။ တဆယ့်ရှစ်သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်း ပါရမီတို့ကို ဖြည့်၍ ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်သောကြောင့် ရခဲလှ၏ ဆိုလိုသည်။ ဤသို့ဆိုသည်ကို ထောက်၍ ပညာဓိကမှာ လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်း။ သဒ္ဓါဓိကမှာ တဆယ့်ခြောက်သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်း။ ဝီရိယာဓိကမှာ တဆယ့်ရှစ်သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်း ပါရမီကိုဖြည့်ရသည်ဟူ၍လည်း မှတ်သင့်၏။ ဤစကားကား။ ကျမ်းကြီးကျမ်းခိုင်တို့ကလာသော စကားရပ်တည်း။

အနာဂတဝင် အဋ္ဌကထာ၌ကား။ မိတ္တေယျ ဘုရားအလောင်းကိုဆိုရာ၌ ကပ္ပသတသဟဿာဓိကသောဠသအသင်္ချေယျ ပါရမိပူရတော သဒ္ဓါဓိကောနေယျဗောဓိသတ္တော ဟုတွာဟူ၍ နေယျသဒ္ဓါဓိက ဘုရားလောင်းကို တဆယ့်ခြောက်သင်္ချေ ဟူ၍လာသည်။ ပညာရှိတို့ စုံစမ်းရာသော စကားဖြစ်သည်။

(ငါတို့အလိုသော်ကား။ သဒ္ဓါဓိကတို့တွင် ခိပ္ပါဘိညကရှစ်သင်္ချေ။ ဒန္တာဘိညက တဆယ့်ခြောက်သင်္ချေ။ ဝီရိယာဓိက တို့တွင်လည်း ခိပ္ပါဘိညက တဆယ့်ခြောက်သင်္ချေ။ ဒန္တာဘိညက တဆယ့်ရှစ်သင်္ချေ။ ဤသို့ ယူလျှင် မိတ္တေယျဘုရားမှာလည်း ဒန္တာဘိညသဒ္ဓါဓိကဖြစ်၍ တဆယ့်ခြောက်သင်္ချေဖြည့်ရချေသည်။ နေယျ ဗောဓိသတ္တမျိုး ဖြစ်ရချေသည်ဟု ယူသော် သဒ္ဓါဓိကော နေယျ ဗောဓိသတ္တော ဟုတွာ ဟူသောပါဌ်နှင့် ညီရာသော အကြောင်းရှိ၏ ထင်ပေသည်)။

၃၁၉ - ပုစ္ဆာ။ ။တကြောင်းလည်း ကုသိုလ်ကောင်းမှုပြုလျှင် မဟာကုသိုလ်ဇော ခုနစ်ချက်စောသည်။ ပဌမဇော စေတနာသည် ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယကံဖြစ်၍ မျက်မှောက်သော ကိုယ်၏အဖြစ်၌ အခွင့်ကို ရသည်ရှိသော် အကျိုးကိုပေးသည်။ သတ္တမဇော စေတနာသည် ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယကံဖြစ်၍ အခြားမဲ့သော ကိုယ်၏အဖြစ်၌

အခွင့်ကိုရသည်ရှိသော် အကျိုးကိုပေးသည်။ အလယ်ဇော ငါးချက် စေတနာ သည် အပရာပရိယ ဝေဒနီယကံဖြစ်၍ အခွင့်ကို ရသည်ရှိသော် အဆက်ဆက်သော ကိုယ်၏အဖြစ်၌ တိရစ္ဆာန်ကို ပေးလှူရသည်ရှိသော် တိရစ္ဆာန်၏အလျောက်။ ဒုဿီလကိုပေးလှူရသည်ရှိသော် ဒုဿီလ၏အလျောက်။ သုသီလကို ပေးလှူရသည် ရှိသော် သုသီလ၏အလျောက်။ အထက်သို့ ဘုရားတိုင်အောင်တက်၍ အဆအရာ၊ အဆအထောင် မှစ၍ မရေမတွက်နိုင်သော အဆက်ဆက်တိုင်အောင် အကျိုးပေး သည် ဆိုပါသည်။

ယခုကာလ အကျိုးပေးသည်ကိုထင်ရှားစွာ မသိမမြင်ရပါ ဆိုသည်တွင် သမ္ပတ္တိ ကာလဖြစ်၍ အကျိုးပေးနိုင်ရာသည်။ ဝိပတ္တိကာလဖြစ်သော်အကျိုးကိုမပေးနိုင်ရာ ဆိုကြပါသည်။ ဤလောက၌ လုံ့လဝီရိယ၏ အစွမ်းလေးပါး၊ ဗေဒင်မန္တရား အစွမ်း၊ နတ်ဗြဟ္မာစသည်တို့၏ ဟန်ခိုးအား ဉာဏ်ပညာ စသောအစွမ်း၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် များစွာရှိကုန်သည်။ ထိုအစွမ်းဟူသမျှတို့ထက် ကံဟူသော အစွမ်းသည် ကဲလွန်စွာသော အစွမ်းဖြစ်ပါသည်။ ထိုကံတို့တွင်လည်း အကုသိုလ်ကံထက် ကုသိုလ် ကံသည် အလွန်ထက်အလွန် ကဲလွန်စွာသော အစွမ်းပင်ဖြစ်ပါသည်။ သို့ကိုလျက် ထိုကုသိုလ်ကံသည် သမ္ပတ္တိကာလဖြစ်မှအကျိုးကိုပေးနိုင်သည်။ ဝိပတ္တိကာလ ဖြစ်သော် အကျိုးမပေးနိုင် ရှိရချေသော် အကြင်သူတယောက်သည် ကုသိုလ်ကံကားပြု၏။ သမ္ပတ္တိကာလနှင့်မကြုံ။ ဝိပတ္တိကာလနှင့်သာ ကြုံချေအံ့။ ထိုကုသိုလ်ကံတို့သည်။ အဟောသိကံသာဖြစ်၍ နေရာသော အကြောင်းရှိချေသည်။ ထိုစကားမှန် ကလည်း ကုသိုလ်ကိုပင်ပြုသော်လည်း သမ္ပတ္တိကာလကို တွေ့ပါစေဟူ၍ အမြဲ ဆုတောင်းနိုင်ချေမှပင် ကုသိုလ်ကံအကျိုးခံရရာသော အကြောင်းရှိချေသည် ထင်ပါ သည်။ သဘောသက်ရာကိုသာ စကားရောက်သင့်သည်အလျောက် လျှောက်ပါသည်။ မသင့်လျှင်လည်း ပြင်တော်မူပါ။

သမ္ပတ္တိကာလကား အဘယ်သို့ရှိမှ သမ္ပတ္တိဖြစ်သည်။ ဝိပတ္တိကာလကား အဘယ် သို့ရှိမှ ဝိပတ္တိဖြစ်သည်။ ဤနှစ်ပါးကိုလည်း ခွဲတော်မူပါ။ သမ္ပတ္တိအပြား၊ ဝိပတ္တိအပြား ဘယ်မျှရှိသည်။ အကျိုးပေးဖူးဟန် အကျိုးမပေးဖူးဟန်ကိုလည်း ဥပမာ သာဓက ထုတ်၍ ပြသတော်မူပါ ဆရာတော်ဘုရား။

၁၁၉-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ဒိဋ္ဌဓမ္မ ဝေဒနီယကံ။ ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယကံ။ အပရာပရိယ ဝေဒ နီယကံတို့၏ အကျိုးပေးဟန်၊ အကျိုးမပေးဟန်၊ သမ္ပတ္တိ၊ ဝိပတ္တိတို့၏ အပြားကိုမေးရာ၌-

သမ္ပတ္တိကိုမိ၍ ကုသိုလ်ကံ အကျိုးပေးခွင့်ကိုရ၍ အကျိုးပေးခြင်း။ ။ဝိပတ္တိကိုမိ၍ ကုသိုလ်ကံ အကျိုးမပေးခြင်း။ ဝိပတ္တိကိုမိ၍ အကုသိုလ်ကံ အကျိုးပေးခွင့်ကိုရ၍ အကျိုး ပေးခြင်း။ ။သမ္ပတ္တိကိုမိ၍ အကုသိုလ်ကံ အကျိုးမပေးခြင်းသည် အမှန်ပင်ဖြစ်တော့သည်။

ထိုသမ္ပတ္တိသည်

- (၁) ဂတိသမ္ပတ္တိ။
- (၂) ဥပဓိသမ္ပတ္တိ။
- (၃) ကာလသမ္ပတ္တိ။
- (၄) ပယောဂသမ္ပတ္တိ ဟူ၍ ၄-ပါး။

ဝိပတ္တိသည်လည်း

- (၁) ဂတိဝိပတ္တိ။
- (၂) ဥပဓိဝိပတ္တိ။
- (၃) ကာလဝိပတ္တိ။
- (၄) ပယောဂဝိပတ္တိ ဟူ၍ ၄-ပါး အပြားရှိသည်။

ထို ၄-ပါးတို့၏ အပြားကိုလည်းကောင်း။ အကျိုးပေးဟန်၊ အကျိုးမပေးဟန်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝိဘင်းပါဠိကော်၌ တဆယ့်မြောက်ခုမြောက်သော ဉာဏဝိဘင်း၊ ဒသမမြောက်သော ဒသဝိဗျာဓိဗတ္တု နိဒ္ဒေသယေ ဒုတိယဗလနိဒ္ဒေသကိုပြုရာ၌ ဟောတော်မူသည်။ အဋ္ဌကထာ၌လည်း ဒုတိယဗလ နိဒ္ဒေသတွင်ပင် ဖွင့်ဟော်မူသည်။ ဖွင့်ဟန်ကား -

ဂတိသမ္ပတ္တိ ပဋိဗ္ဗာဠာနီတိ ဂတိသမ္ပတ္တိယာ ပဋိဗ္ဗာဟိတာနိ နိဝါရိတာနိ ပဋိသေမိတာနိ၊ သေသပဒေသုပိ သေဝနယော၊ ဧတ္ထစ ဂတိသမ္ပတ္တိတိ သမ္ပန္နာဂတိ၊ ဒေဝလောကောစ မနုဿလောကောစ-ဟု ဖွင့်သောကြောင့် ဂတိသမ္ပတ္တိပဋိဗ္ဗာဠာနီ ဟူသည်ကား ဂတိသမ္ပတ္တိဖြင့် တားမြစ်ခြင်းတည်း။ ဤဂတိသမ္ပတ္တိဟူသည်ကား ပြည့်စုံသော အလားရှိသည်။ နတ်ပြည်လူ့ပြည်သည် ဂတိသမ္ပတ္တိမည်၏ဟူလိုသည်။

ဂတိဝိပတ္တိတိ ဝိပန္နာဂတိ၊ စတ္တာဖေ အပါယာ-ဟူရကား အပါယ်လေးဘုံသည် ဂတိဝိပတ္တိမည်၏။

ဥပဓိသမ္ပတ္တိတိ အတ္တဘာဝသမိဒ္ဓိ-ဟူရကား အတ္တဘော၏ ပြည့်စုံခြင်းသည် ဥပဓိသမ္ပတ္တိမည်၏။

ဥပဓိဝိပတ္တိတိ ဟိနအတ္တဘာဝတာ- ဟူရကား အတ္တဘော၏ မပြည့်စုံခြင်းသည် ဥပဓိဝိပတ္တိမည်၏။

ကာလသမ္ပတ္တိတိ သုရာဇ သုမနုဿ ကာလ သင်္ခါတော သမ္ပန္နကာလော-ဟူရကား ကောင်းသောမင်း၊ ကောင်းသောလူတို့၏ လက်တက်ဟုဆိုအပ်သော ပြည့်စုံသောကာလသည် ကာလသမ္ပတ္တိမည်၏။

ကာလဝိပတ္တိတိ ဒုရာဇမနုဿ ကာလသင်္ခါတော ဝိပန္နကာလော-ဟူရကား
မကောင်းသောမင်း၊ မကောင်းသောလူတို့၏ လက်ထက်ဟုဆိုအပ်သော မပြည့်စုံသော
ကာလသည် ကာလဝိပတ္တိမည်၏။

ပယောဂ သမ္ပတ္တိတိ သမ္မာပယောဂေါ-ဟူရကား ကောင်းသောလုံ့လသည် ပယောဂ
သမ္ပတ္တိမည်၏။ ပယောဂဝိပတ္တိတိ မိစ္ဆာပယောဂေါဟူရကား မကောင်းသော လုံ့လသည်
ပယောဂဝိပတ္တိမည်၏။

ထို ၄-ပါးသော သမ္ပတ္တိ ဝိပတ္တိတို့တွင် အကုသိုလ်ကံသည် သမ္ပတ္တိစက် ၄-ပါး၌ တည်
စဉ် အကျိုးမပေးနိုင်သည်ကို ပြသော။

ပဌမစတုက္က

အကုသလမူလ၊ သမ္ပတ္တိမူလံ

၁-ဂတိသမ္ပတ္တိ

တစုံတယောက်သောသူအား များစွာသော အကုသိုလ်ကံတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုကံတို့
သည် ဂတိဝိပတ္တိ၌ တည်စဉ်သာ အကျိုးကိုပေးနိုင်ကုန်၏။ ထိုသတ္တဝါသည်ပင် တခုသော
ကောင်းမှုကြောင့် ဂတိသမ္ပတ္တိ၌တည်စဉ် လူ၌လည်းကောင်း၊ နတ်၌လည်းကောင်း ဖြစ်
လေ၏။ ထိုသို့ဖြစ်ရာ၌ အကုသိုလ်၏အလှည့်သည် မရှိရာပြီ၊ ကုသိုလ်၏ အလှည့်သာလျှင်ရှိရာ
တော့သည်။

၂-ဥပဓိသမ္ပတ္တိ

တယောက်သောသူအားလည်း များစွာကုန်သော အကုသိုလ်ကံတို့သည် ရှိကုန်၏။
ထိုကံတို့သည် ဥပဓိဝိပတ္တိ၌တည်စဉ်သာ အကျိုးကိုပေးနိုင်ကုန်၏။ ထိုသူသည်ပင် တခုသော
ကောင်းမှုကြောင့် ဥပဓိသမ္ပတ္တိ၌တည်သည်ဖြစ်၍ ကောင်းသောသဏ္ဍာန်ရှိသော အင်္ဂါကြီး
ငယ်ရှိ၏။ အဆင်းလှ၏၊ ရှုဖွယ်ရှိ၏၊ ဗြဟ္မာလုလင်နှင့်တူ၏၊ အကယ်၍ ကျွန်မဝမ်းဝယ်တည်၍
ကျွန်ုပ်ငြစ်ငြားသော်လည်း ဤသို့အဆင်းအင်္ဂါ လက္ခဏာရှိသောသူသည် ညစ်ညူးသော
အမှုနှင့် မလျှောက်ပတ်လေဟု ဆင်မြင်း စောင့်ထိန်းခြင်း စသောအမှုကို မပြုစေကုန်၊ သိမ်မွေ့
သော အဝတ်ပုဆိုးတို့ကိုဝတ်စေ၍ ဘဏ္ဍာစိုးအရာ စသော အမှုကိုသာ ပြုစေကုန်၏။ အကယ်၍
မိန်းမဖြစ်အံ့၊ ထမင်းဟင်းချက်ခြင်း စသော အမှုကို မပြုစေကုန်မူ၍ အဝတ်တန်ဆာ
တို့ကို ဆင်ယင်ဝတ်စားစေ၍ အိပ်ရာခန်းစောင့်အရာ၌သာလည်းကောင်း ပြုစေကုန်ရာ၏။
ထိုမိန်းမကို မိဖုရားကဲ့သို့ အကျွမ်းဝင်သောအရာ၌သာ လည်းကောင်း ထားလေကုန်ရာ၏။

ဘာဘိကမင်းလက်ထက် နွားသားစားကုန်သော များစွာကုန်သော သူတို့ကို ယူခဲ့၍
မင်းအားဆက်ပြုကုန်၏။ ထိုသူတို့ကို ပေးလျှော်အံ့သောငှါ တတ်နိုင်ကုန်အံ့လောဟု မင်းက
ဖမ်းလတ်သော် မတတ်နိုင်ကုန်ဟု ဆိုကြကုန်၏။ ယင်းသို့တပြီးကား ထိုသူတို့ကို မင်း

ရင်ပြင်၌ သုတ်သင်ခြင်းကို ပြုစေကုန်ဟုဆို၏။ ထိုသူတို့တွင် တယောက်သော ထတို့သမီးသည် အလွန်အဆင်းလှ၏။ ထိုသူကိုမြင်၍ အတွင်းတော်သို့ဆောင်၍ အကျမ်းဝင်သောအရာ၌ ထား၏။ ကြွင်းသောဆွေမျိုးတို့သည်လည်း ထိုသူ၏အာနုဘော်ကြောင့် ချမ်းသာစွာအဆက် မွေးရကုန်၏။ ထိုသို့သဘောရှိသော ကိုယ်အင်္ဂါလက္ခဏာနှင့်ပြည့်စုံသောအဖြစ်၌ မကောင်းမှုတို့သည် အကျိုးပေးခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ကုန်။

၃-ကာလသမ္ပတ္တိ

တယောက်သောသူအား များစွာသော မကောင်းမှုကံတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုကံတို့သည် ကာလဝိပတ္တိ၌တည်စဉ်သာ မကောင်းသော အကျိုးကို ပေးနိုင်ကုန်၏။ ။ထိုသူသည်ပင် တခုသော ကောင်းမှုကံကြောင့် ကမ္ဘာဦး၌လည်းကောင်း၊ စကြာဝတေးမင်း၊ ဘုရားသခင်တို့၏ဖြစ်စဉ်၌လည်းကောင်း၊ ကောင်းသောမင်း၊ ကောင်းသောလူတို့၏ လက်ထက်၌ လည်းကောင်း ဖြစ်လေ၏။ ထိုသို့သော ကာလသမ္ပတ္တိ၌ ဖြစ်သည်ရှိသော် အကုသိုလ်ကံသည် အကျိုးပေးခြင်းငှါ အခွင့်မရှိ၊ စင်စစ်ကုသိုလ်၏ အခွင့်သာလျှင်ဖြစ်၏။

၄-ပယောဂသမ္ပတ္တိ

တယောက်သောသူအား များစွာကုန်သော မကောင်းမှုကံတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုကံတို့သည် ပယောဂဝိပတ္တိ၌ တည်စဉ်သာလျှင် အကျိုးကိုပေးနိုင်ကုန်၏။ ။ထိုသူသည်ပင် တခုသော ကောင်းမှုကံကြောင့် ပယောဂသမ္ပတ္တိ၌တည်၏။ ပါဏာတိပါတစသည်မှ ကြဉ်၏။ ကာယ၊ ဝစီ မနော သုစရိုက်တို့ကိုဖြည့်၏။ ထိုသို့သောအရာ၌ အကုသိုလ်၏ အကျိုးပေးခွင့်သည်မရှိ။ စင်စစ်ကုသိုလ်၏သာလျှင် အကျိုးပေးခွင့်ရှိသည်ဖြစ်၏။

ဤလေးဝါရတို့သည် ဝိပတ္တိလေးပါးကိုနှိပ်၍ သမ္ပတ္တိလေးပါးကို အမှီရ၍ အကုသိုလ်ကံတို့သည် အကျိုးမပေးနိုင်သော အဖြစ်ကို ပြု၍ ဟောတော်မူအပ်သော ပဌမစတုက္ကမည်၏။

ဤပဌမစတုက္က၌ တမ္မဒါဌိက၊ အရှင်အင်္ဂုလိမာလ၊ ဟရိတစ ရှင်ရသေ့၊ အရိယာမည်သော တံငါတို့၏ ဝတ္ထုတို့ကို မှီ၍သိရာ၏။

အကုသိုလ်ကံသည် ဝိပတ္တိ စက်လေးပါးတည်စဉ်

အကျိုးပေးနိုင်သည်ကိုပြသော ဒုတိယစတုက္က

အကုသလမူလ၊ ဝိပတ္တိမူလီ

၁-ဂတိဝိပတ္တိ

တယောက်သောသူအား များစွာသော မကောင်းမှုကံတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုကံတို့သည် ဂတိသမ္ပတ္တိ၌တည်စဉ် အကျိုးမပေးနိုင်ကုန်။ ထိုသူသည်ပင် တခုသော မကောင်းမှုကံကြောင့် ဂတိဝိပတ္တိ၌ ဖြစ်၏။ ထိုဂတိဝိပတ္တိ၌ ထိုသူအား ထိုမကောင်းမှု ကံတို့သည် ကပ်လာ

ကုန်၍ အလှည့်အလည်အားဖြင့် အကျိုးပေးကုန်၏။ ရံခါရဲ၌၊ ရံခါတိရစ္ဆာန်၌၊ ရံခါပြိတ္တာ၌ ရံခါအသုရကာယ်ဘုံ၌ ဖြစ်စေကုန်၏။ ရှည်စွာသော ကာလပတ်လုံး အပါယ်ဘုံမှ ဦးခေါင်း ချီစိမ့်သောငှါ အခွင့်မပေးကုန်။

၂-ဥပဓိပတ္တိ

တယောက်သောသူအား များစွာသော မကောင်းမှု ကံတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုကံတို့သည် ဥပဓိသမ္ပတ္တိ၌တည်စဉ် အကျိုးမပေးနိုင်ကုန်။ ထိုသူသည် တခုသော မကောင်းမှုကံဖြင့် ဥပဓိပတ္တိ၌တည်၏။ အဆင်းမလှ၊ သဏ္ဍာန်မလှ၊ အင်္ဂါချို့တဲ့၏။ မြေဘုတ်ဘီလူးနှင့် တူသည်ဖြစ်၍ ကြောက်မက်ဖွယ်ရှိ၏။ ထိုသူသည် အကယ်၍ ကျွန်မဝမ်း၌ တည်၍ကျန်ဖြစ်၏။ ထိုသူအား ဤအမှုသည် လျှောက်ပတ်၏ဟု ယုတ်သော အပိုင်းအခြားအားဖြင့် ဘင်ကျုံး စသော အလုံးစုံသော ညစ်ညူးသောအမှုတို့ကို ပြုစေကုန်၏။ အကယ်၍ မိန်းမဖြစ်အံ့၊ ထိုမိန်းမအား ဤအမှုသည် လျှောက်ပတ်၏ဟု ထိုမိန်းမအား အလုံးစုံသော ညစ်ညူးသော အမှုတို့ကို ပြုစေကုန်၏။ အမျိုးကောင်းအိမ်၌ ဖြစ်သော်လည်း အခွန်အတုတ်ဖြင့် နှိပ်စက်၍ မင်းချင်းတို့သည် အိမ်ကျန်မ အမှတ်ဖြင့် နှောင်ဖွဲ့၍ သွားလေကုန်၏။ ကောတလဝါပိရွာ၌ သဌေးကြီး မယားကဲ့သို့တည်း။

၃-ကာလဝိပတ္တိ

တယောက်သောသူအား များစွာသော မကောင်းမှုကံတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုကံတို့သည် ကာလသမ္ပတ္တိ၌ ဖြစ်သောသူအား အကျိုးမပေးနိုင်ကုန်။ ထိုသူသည် တခုသော မကောင်းမှု ကံကြောင့် ကာလဝိပတ္တိဖြစ်သော မကောင်းသောမင်း၊ မကောင်းသော လူတို့လက်ထက်၌ လည်းကောင်း၊ ဆုတ်သောအာယုကပ် ဆယ်နှစ်တမ်းကာလ၌လည်းကောင်းဖြစ်၏။ အကြင်အခါ ငါးပါးသော နွားနို့ အရသာတို့သည် ပြတ်ကုန်၏။ လူထမင်းမျှသည်လျှင် မြတ်သောစောဇဉ် ဖြစ်၏။ အကယ်၍ လူ့ပြည့်၌ဖြစ်သော်လည်း သမင် ကျွဲနွားနှင့်တူသော အသက်မွေးခြင်းဖြင့် အသက်မွေးရသည်ဖြစ်၏။ ထိုသို့သောကာလ၌ ကုသိုလ်ကံ၏အကျိုးပေးခွင့်သည်မရှိ။ စင်စစ် အားဖြင့် အကုသိုလ်ကံ၏ အကျိုးပေးခွင့်သည်သာလျှင် ဖြစ်၏။

၄-ပယောဂဝိပတ္တိ

တယောက်သောသူအား များစွာသောမကောင်းမှုကံတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုကံတို့သည် ပယောဂသမ္ပတ္တိ၌ တည်သောသူအား အကျိုးမပေးနိုင်ကုန်။ ထိုသူသည် ပယောဂဝိပတ္တိ၌တည် ၍ ပါဏာတိပါတစသော ဆယ်ပါးသော အကုသိုလ်ကံတို့ကိုပြု၏။ ထိုသူအား အပြစ်နှင့် တကွ ဖမ်းယူ၍ မင်းအားပြုကုန်၏။ မင်းသည် များစွာကုန်သော ကမ္မကရဏထို့ကို ပြုစေ၍ သတ်စေ၏။

ဤသို့ လေးပါးသော သမ္ပတ္တိတို့ဖြင့် ပိတ်ပင်တားမြစ်အပ်သော အကုသိုလ်ကံသည် အကျိုးမပေးမူ၍ လေးပါးသော ဝိပတ္တိကိုစွဲ၍ အကျိုးပေး၏။

ဥပမာကား။ ။တယောက်သောယောက်ျားမိုက်သည် တစုံတခုသော အမှုဖြင့် မင်းအား နှစ်သက်စေရာ၏။ ထိုသူ့ အား မင်းသည် အရာအထူး၌ထား၍ ကျေးရွာပေး၍ ရွာစားခန့်ရာ ၏။ ထိုသူသည် ထိုအရာကို ကောင်းစွာ မစောင့်ရှောက် မသုံးဆောင်နိုင်မူ၍ တောမျောက် ရသော ထမင်းထုပ်ကိုကဲ့သို့ ပရမ်းပတာ ဖျက်ဆီးရာ၏။ သူ့စည်းစိမ်ကို ဗလက္ကာရနိပ်စက် ညှဉ်းဆဲ၍ ယူရာ၏။ ကျေးရွာသားဘို့သည် ဤသူကား မင်းကျွမ်းဝင်သော သူတည်းဟု တစိုး တစီမံဆိုခြင်းငှာ မတတ်နိုင်ကုန်။ ထိုရွာစားမိုက်သည် တဦးသော အထူးသဖြင့် မင်းကျွမ်း ဝင်သော အမတ်ကြီးအား ပြစ်မှားပြန်လေ၏။ ထိုမင်းကျွမ်းဝင်သော အမတ်ကြီးသည် ရွာစားကိုဖမ်း၍ ပုတ်ခတ်ပြီးလျှင် မြေ၌ ကျောက်ကုန်းဖြင့် ပုတ်တိုက်စေလျက် ဆွဲငင်ခဲ့ စေ၍ မင်းထံကပ်ပြီးလျှင် ဤရွာစားသည် အရှင်မင်းကြီး၏ ကျေးရွာကို ဖျက်ဆီးသော သူတည်းဟု လျှောက်၏။ မင်းလည်း နှောင်အိမ်၌ ထားစေ၍ ဤရွာစားသည် အဘယ်သူ၏ ဥစ္စာကို ဆောင်ယူသနည်းဟု မြို့ရွာ၌ စည်လည်စေသည်ရှိသော် လူတို့သည် လာကုန်၍ အကျွန်ုပ်၏ ဤဥစ္စာကို ယူပါသည်၊ အကျွန်ုပ်၏ ဤဥစ္စာကို ယူပါသည်ဟု ကြွေးကြော်ကုန် ရာ၏။ မင်းလည်းရှေးထက်အလွန် အမျက်ထွက်ပြန်၍ အထူးထူးအပြားပြားဖြင့် နှောင်အိမ် ၌ ပင်ပန်းစေ၍ သုသာန်သို့ဆောင်ပြီးလျှင် သတ်လောဟု ဆိုရာ၏။

ဥပမာ၌ ထိုရွာစားအား တစုံတခုသော အမှုဖြင့် မင်းကိုနှစ်သက်စေ၍ အရာအထူးကို ရသော အခါကဲ့သို့ ပုထုဇဉ်အားလည်း တစုံတခုသော ကောင်းမှုကံကြောင့် နတ်ပြည်၌ ဖြစ်သောအခါကို မှတ်အပ်၏။ ထိုရွာစားသည် ကျေးရွာကို ဖျက်ဆီး၍ လူတို့၏ ဥစ္စာကို လုယူသော်လည်း တယောက်သောသူမျှ ဆိုခြင်းငှာမဝံ့သော အခါကဲ့သို့ ထိုနတ်ပြည်၌ဖြစ်စဉ် အကုသိုလ်ကံ၏ အကျိုးပေးခွင့် မရသောအခါကို သိအပ်၏။ ထိုရွာစားသည် တနေ့သ၌ မင်းကျွမ်းဝင်သော အမတ်ကြီးအား ပြစ်မှား၍ ထိုမင်းကျွမ်းဝင်သော အမတ်ကြီးသည် အမျက်ထွက်သဖြင့် ပုတ်ခတ်ပြီးလျှင် မင်းအားကြားစေ၍ နှောင်အိမ်၌ နှောင်ဖွဲ့သော အခါကဲ့သို့ ဤသူ့ အား နတ်ပြည်မှ စုတေခဲ့၍ ငရဲ၌ဖြစ်သောအခါကို မှတ်အပ်၏။ လူတို့ သည် အကျွန်ုပ်၏ ဤဥစ္စာကို ယူပါသည်၊ အကျွန်ုပ်၏ ဤဥစ္စာကို ယူပါသည်ဟု ကြွေးကြော် သောအခါကဲ့သို့ ထိုငရဲ၌ဖြစ်စဉ် ခပ်သိမ်းသော အကုသိုလ်ကံတို့သည် ပေါင်းဆုံစည်းဝေး၍ ယူသောအခါကို မှတ်အပ်၏။ သုသာန်၌ပစ်စွန့်သောအခါကဲ့သို့ တခုတခုသောကံသည် ကုန် သည်ရှိသော် တပါးတပါးသောကံသည် အကျိုးကိုပေးပြန်သဖြင့် ငရဲမှ ဦးခေါင်းမချီမူ၍ တကမ္ဘာပတ်လုံးလည်း ငရဲ၌သာ ကျက်ရခံရသောအခါကို မှတ်အပ်၏။

တကမ္ဘာပတ်လုံး ခံထိုက်သော ကပ္ပဋ္ဌိတိကံကို မပြုပါပဲလျက် တကမ္ဘာပတ်လုံး ငရဲ၌ ကျက်ရ ခံရသော သတ္တဝါတို့သည် တယောက်မျှသာလည်း မဟုတ်ကုန်။ နှစ်ယောက်မျှသာ လည်းကောင်း။ တရာမျှသာလည်းကောင်း။ တထောင်မျှသာ လည်းကောင်းမဟုတ်ကုန်။

ဤသို့လျှင် တကမ္ဘာပတ်လုံး ငရဲ၌ခံထိုက်သော ကပ္ပဋ္ဌိတိကံကိုမပြုပါပဲလျှင် တကမ္ဘာပတ်လုံး ငရဲ၌ ခံရ ကျက်ရသော သတ္တဝါတို့သည် ဤရွှေဤမျှရှိ၏ဟု မရေမတွက်နိုင်၊ အရေအတွက်ကို လွန်ကြကုန်၏။

ဤလေးဝါရသည် သမ္ပတ္တိလေးပါးကိုနှိပ်၍ ဝိပတ္တိလေးပါးကို အမှီရ၍ အကုသိုလ်ကံတို့ သည် အကျိုးပေးနိုင်သော အဖြစ်ကိုပြု၍ ဟောတော်မူအပ်သော ဒုတိယစတုက္ကနည်း မည်၏။

ဤဒုတိယ စတုက္ကန့် မတကဘတ္တဇာတ်တွင်လာသောဆိတ်ငယ်၊ ဓမ္မဒိန္နာမိဖုရားအလောင်း ဆိတ်မငယ်၊ ဗိမ္ဗိသာရမင်း၏ ဆွေမျိုးဖြစ်သော တိရောကုဋ္ဌုပ္ပိတ္တာ၊ သူစိလောမပြုတ္တာ၊ ကပိ လငါး၊ မလ္လိကာမိဖုရားစသည်တို့၏ ဝတ္ထုကိုမှီ၍ သိရ၏။

ကုသိုလ်ကံသည် ဝိပတ္တိစက် ၄-ပါး၌တည်စဉ်

အကျိုးပေးနိုင်သည်ကိုပြသော

တတိယစတုက္က

ကုသလဝိပတ္တိမူလ

၁-ဂတိဝိပတ္တိ

ဤလောက၌ အချို့သောသူအား များစွာသော ကောင်းမှုကံတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထို ကံတို့သည် ဂတိသမ္ပတ္တိ၌တည်သောသူအားသာလျှင် အကျိုးကိုပေးနိုင်ကုန်၏။ ထိုသူသည်ပင် တခုသော မကောင်းမှုကံဖြင့် ဂတိဝိပတ္တိဖြစ်သောငရဲ၌လည်းကောင်း၊ အသုရကာယ်၌လည်း ကောင်း ဖြစ်လေ၏။ ထိုသို့သဘာရှိသောအရပ်၌ ကုသိုလ်ကံသည် အကျိုးပေးခြင်းငှါ မတတ်နိုင်ရာ။ စင်စစ်အားဖြင့် အကုသိုလ်သည်သာလျှင် အကျိုးပေးခြင်းငှါ တတ်နိုင်ရာ၏။

၂-ဥပဓိဝိပတ္တိ

တယောက်သောသူအားလည်း များစွာသော ကောင်းမှုကံတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုကံ တို့သည် ဥပဓိသမ္ပတ္တိ၌ တည်စဉ်သာ အကျိုးပေးနိုင်ကုန်ရာ၏။ ထိုသူသည်ပင် တခုသော မကောင်းမှုကံကြောင့် ဥပဓိဝိပတ္တိ၌တည်၍ အဆင်းအင်္ဂါမလှ၊ မြေဘုတ်ဘီလူးနှင့်တူ၏။ ထိုသူသည် အကယ်၍မင်းမျိုး၌ဖြစ်သော်လည်း အဖသေလွန်သဖြင့် ဤသို့ အသရေမရှိ သောသူအား မင်းပြုစေသဖြင့် အဘယ်မူ စအံ့နည်းဟု ပယ်လေခြင်းကြောင့် မင်းအဖြစ်ကို မရရာ။ စစ်သူကြီးအိမ်စသည်တို့၌ ဖြစ်သောသူသည်လည်း စစ်သူကြီးအရာစသည်တို့ကို မရရာ။ သဌေးအိမ်၌ ဖြစ်သော်လည်း သဌေးအရာကို မရရာ။ ဤသို့သောအနက်ကို ထင်စွာပြု အံ့သောငှါ ဒီပရာဝတ္ထုကိုဆိုအပ်၏။

မင်းကြီးသည် ဒီပရာဇာမင်းသား ဖွားသောအခါ၌ မိဖုရားအားကြည်ညို၍ ဆုကိုပေး၏။ မိဖုရားလည်း ဆုကိုယူ၍ထား၏။ မင်းသားသည် ခုနစ်နှစ် ရှစ်နှစ်အရွယ်သို့ ရောက်သော ကာလ မင်းသားတကာတို့ မကျင့်ရာသော ကြက်တိုက် အန်ခတ်အမှုကို ကြိုက်တတ်သည်ဖြစ်၍ မင်းရင်ပြင်၌ ကြက်တိုက်စေ၏။ ကြက်တခုသည် ပြန်ဆုတ်၍ မင်းသား၏ မျက်စိရှိရာသို့ လာသဖြင့် မျက်စိပျက်လေ၏။ မယ်တော်မိဖုရားသည် မင်းသား၏ တဆယ့်ခြောက်နှစ်ရွယ်သို့ ရောက်သောကာလ ပြည်ကိုဆောင်စေအံ့ဟု မင်းထံကပ်၍ အရှင်မင်းကြီး၊ သားဖွားစသော ကာလ ဆုပေးတော်မူ၏။ အကျွန်ုပ်လည်း ထိုဆုကိုယူ၍ထား၏။ ယခုအခါ ထိုဆုကို လိုပါ၏ဟုဆို၏။ မိဖုရားမြတ်၊ ယူလော့ဟု မိန့်တော်မူ၏။

အရှင်မင်းကြီး၊ အကျွန်ုပ်သည် အရှင်မင်းကြီးအထံမှ တစုံတခုမျှ မရသောမည်သည် မရှိပေ။ ယခုအခါ၌ကား အကျွန်ုပ်သားအား မင်း၏အဖြစ်သို့ ပေးတော်မူလော့ဟုဆို၏။ ရှင်မိဖုရား၊ သင်သားသည်ကား စက္ခုမစုံ အင်္ဂါမြို့သောသူတည်း။ ပြည်နှင့်မတန်ဆိုရန်ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ပြည်စည်းစိမ်ကို မပေးလိုပြီဟုမိန့်၏။ မိဖုရားသည် အရှင်မင်းကြီး သင်မင်းကြီးတို့သည် အကျွန်ုပ်နှစ်သက်သောဆုကို ပေးအံ့သောငှါ မတတ်နိုင်ပဲလျက် အဘယ့်ကြောင့် ဆုကိုပေးတော်မူကုန်သနည်းဟုဆို၏။ မင်းကြီးသည် အဖန်တလဲလဲ တောင်းကြိမ်များလှ၍ သင့်သားကန်းအား အလုံးစုံသော လင်္ကာဒီပကျွန်းအပြင်၌ မင်းအဖြစ်ကိုပေးအံ့သောငှါ အလိုတော်မရှိ။ နာဂဒီပကျွန်းအရံ၌သာ ထီးဖြူကျင်း၍ မင်းပြုစေလော့ဟု ပေးလေ၏။ ထိုမင်းသားအား ဒီပရာဇာဟူသော အမည်သည်ဖြစ်၏။ အကယ်၍တည်း စက္ခုမမဲ့ မချိုတဲ့ သည်ဖြစ်အံ့။ ယူနာသုံးရာ အဝန်းရှိသော အလုံးစုံသော သီဟိုဠ်ကျွန်း၌ ခပ်သိမ်းသော စည်းစိမ်ချမ်းသာကို အခြံအရံရှိသော မင်းအဖြစ်ကိုရရာ၏။

ဤသို့ဥပဓိဝိပတ္တိသည် ကုသိုလ်ကံ၏အခွင့်ကို တားမြစ်၍ အကျိုးမပေးနိုင်ရာသည်ကို သိရာ၏။

၃-ကာလဝိပတ္တိ

တယောက်သော သူအား များစွာသော ကောင်းမှုကံတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုကံတို့သည် ကာလသမ္ပတ္တိ၌ တည်သောသူအားသာလျှင် အကျိုးပေးနိုင်ကုန်၏။ ထိုသူသည်ပင် တခုသော မကောင်းမှုကံကြောင့် ကာလဝိပတ္တိဖြစ်သော မကောင်းသောမင်း၊ မကောင်းသော လူတို့လက်ထက်၌လည်းကောင်း၊ ဆုတ်ကပ်ဖြစ်သော နှစ်ဆန်း၌လည်းကောင်း ဖြစ်လေ၏။ ထိုသို့သဘောရှိသောအခါ၌ ကောင်းမှုကံသည် အကျိုးပေးခြင်းငှါ မတတ်နိုင်ရာ။

၄-ပယောဂဝိပတ္တိ

တယောက်သောသူအား များစွာသော ကောင်းမှုကံတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုကံတို့သည် ပယောဂသမ္ပတ္တိ၌တည်သော သူအားသာလျှင် အကျိုးပေးနိုင်ကုန်ရာ၏။ အကြင်သူသည်

ပယောဂ ဝိပတ္တိ၌တည်လျက် သူ့ အသက်ကို သတ်တတ်၏။ မကောင်းသောအကျင့်ကိုသာ ကျင့်၏။ ထို့ကြောင့် အမျိုးတူသော သူတို့သော်လည်း ထိုသူနှင့် အိမ်ရာသိမ်းဆည်းခြင်းကို မပြုလိုကုန်။ ဤသူကား ဣတ္ထိဓုတ္တ၊ သုရာဓုတ္တ၊ အက္ခဓုတ္တတည်း။ ဤသူကား ယောက်ျား ယုတ်တည်းဟူ၍ ဝေးစွာ ဖဲကြဉ်ကုန်၏။ ကောင်းမှုကံတို့သည်လည်း အကျိုးပေးခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ကုန်။ ဤသို့လျှင် လေးပါးသော သမ္ပတ္တိကိုစွဲ၍ အကျိုးပေးတတ်သော ကောင်းမှုကံ တို့သည် လေးပါးသော ဝိပတ္တိတို့သည် တားမြစ်ခြင်းကြောင့် အကျိုးမပေးနိုင်ကုန်။

ဤလေးဝါးသည် သမ္ပတ္တိ လေးပါးကိုနှိပ်၍ ဝိပတ္တိ လေးပါးသည် အဓိကပြု၍ ကုသိုလ်ကံတို့သည် အကျိုးမပေးနိုင်သောအဖြစ်ကိုပြု၍ ဟောတော်မူအပ်သော တတိယ စတုက္က၌ အလွန်ကုသိုလ်ကံရှိလျက် ငရဲခံရသော တေမိမင်းသား၊ အရှင်ဒေဝဒတ်၊ အရှင် လောသကတိဿ၊ ဧကပတ္တနဂါးမင်းတို့ ဝတ္ထုကိုမိ၍ သိရ၏။

ကုသိုလ်ကံသည် သမ္ပတ္တိစက် ၄-ပါး၌တည်စဉ်
အကျိုးပေးနိုင်သည်ကိုပြသော စတုတ္ထစတုက္က
ကုသလမူလ သမ္ပတ္တိမူလ
၁-ဂတိသမ္ပတ္တိ

တယောက်သောသူအားလည်း များစွာသော ကောင်းမှုကံတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုကံတို့သည် ဂတိဝိပတ္တိ၌တည်သောသူအား အကျိုးကိုမပေးနိုင်ကုန်။ ထိုသူသည်ပင် တခုသော ကောင်းမှုကံကြောင့် ဂတိသမ္ပတ္တိ၌သာလျှင်ဖြစ်၏။ ထိုအခါ ထိုသူအား ထိုကံတို့ သည် ကပ်လာ၍ အလှည့်အလည်အားဖြင့် အကျိုးပေးကုန်၏။ ရံခါ လူ့ ပြည်၌ ရံခါ နတ်ပြည် ၌ ဖြစ်စေကုန်၏။

၂-ဥပဓိသမ္ပတ္တိ

တယောက်သောသူအားလည်း များစွာသော ကောင်းမှုကံတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုကံတို့ သည် ဥပဓိဝိပတ္တိ၌ တည်သောသူအား အကျိုးမပေးနိုင်ကုန်။ ထိုသူသည်ပင် တခုသော ကောင်းမှုကံကြောင့် ဥပဓိသမ္ပတ္တိ၌တည်၏။ အလွန်အဆင်းလှ၏။ ဗြဟ္မာငယ်နှင့်တူ၏။ ထိုသူအား ဥပဓိသမ္ပတ္တိ၌တည်သောကြောင့် ကောင်းမှုကံတို့သည် အကျိုးပေးကုန်၏။ အကယ်၍ မင်းမျိုး၌ဖြစ်အံ့၊ တပါးကုန်သောအစ်ကိုကြီးတို့သည် ရှိကုန်ငြားသော်လည်း ဤသူသည် အဆင်းအင်္ဂါလက္ခဏာနှင့်ပြည့်စုံ၏။ ဤသူအား ထီးဖြူဆောင်းစေရသည်ရှိသော် လူများအား ချမ်းသာခြင်းဖြစ်လတ္တံ့ ဟု ထိုသူကိုသာလျှင် မင်းအဖြစ်၌ အဘိသိက်သွန်း ကုန်၏။ အိမ်ရှေ့မင်းအိမ်စသည်တို့၌ ဖြစ်သည်ရှိသော် အဖသေလွန်သဖြင့် အိမ်ရှေ့မင်းအရာ စသည်တို့ကိုရ၏။

၃.ကာလသမ္ပတ္တိ

တယောက်သောသူအားလည်း များစွာသော ကောင်းမှုကံတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုကံတို့သည် ကာလဝိပတ္တိ၌ တည်သောသူအား အကျိုးမပေးနိုင်ကုန်။ ထိုသူသည်ပင် တခုသော ကောင်းမှုကံကြောင့် ကာလသမ္ပတ္တိ၌ ဖြစ်၏။ ကောင်းသောမင်း ကောင်းသောလူတို့ လက်ထက် ကာလသမ္ပတ္တိ၌ဖြစ်သောသူအား ကောင်းမှုကံတို့သည် အကျိုးပေးကုန်၏။

ဤအရာ၌ မဟာသောဏထေရ်ဝတ္ထုကို ဆိုအပ်၏။ တရံဗေဒအခါ ပြာဟ္မဏတိဿ ခိုးသူဘေးကြောင့် စိတ္တလပဗ္ဗတ၌ တသောင်းနှစ်ထောင်သော ရဟန်းတို့သည် နေကုန်၏။ ထိုအတူ တိဿမဟာဝိဟာရ၌လည်း တသောင်း နှစ်ထောင်သော ရဟန်းတို့သည် နေကုန်၏။ ကျောင်းနှစ်ရပ်၌ သုံးနှစ်စာဖြစ်သော ရိက္ခာတို့ကို တည၌တည်းဖြင့် ကြွက်ကြီးတို့သည် ခဲကုန်၏။ ဖွဲ့မျှသာကြွင်းကုန်၏။ စိတ္တလပဗ္ဗတ၌နေသော ရဟန်းတို့သည် တိဿမဟာဝိဟာရ၌ မျိုးရိက္ခာရှိလတ္တံ့။ ထိုအရပ်သို့သွား၍ ဝါဆိုကုန်အံ့ဟု ကျောင်းမှ ထွက်ခဲ့ကြကုန်၏။ တိဿမဟာဝိဟာရ၌ ဧနသော ရဟန်းတို့သည်လည်း စိတ္တလတောင်၌ မျိုးရိက္ခာရှိလတ္တံ့။ ထိုအရပ်သို့ သွား၍ ဝါဆိုကုန်လတ္တံ့ဟု ကျောင်းမှ ထွက်ခဲ့ကုန်၏။ ထိုနှစ်ပါးစုံတို့သည်တခုသော ဂမ္ဘီရတော ချောက်ကမ်းနား၌ တွေ့ကြလေ၍ မေးကြသဖြင့် ရိက္ခာကုန်သော အဖြစ်ကိုသိ၍ ဤအရပ်သို့သွား၍ အဘယ်ပြုအံ့နည်းဟု နှစ်သောင်းလေးထောင်သော ရဟန်းတို့သည် ဂမ္ဘီရချောက်တောသို့ဝင်၍ နေမြဲကျောင်း၌ပင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံယူကုန်၏။ နောင်အခါ ဘေးငြိမ်းလတ်သော် ရဟန်း အပေါင်းတို့သည် သိကြားမင်းကို ယူစေ၍ ဓာတ်တော်ကို စုရုံးပြီးလျှင် စေတီပြုစေ၏။

ပြာဟ္မဏတိဿ ခိုးသူသည်လည်း ဇနပုဒ်ကျေးရွာတို့ကို ဖျက်စီး၏။ ရဟန်းအပေါင်းတို့သည် စုရုံးတိုင်ပင်၍ ခိုးသူကို ငြိမ်းစေလော့ဟု သိကြားမင်းထံသို့ ရှစ်ယောက်သော မထေရ်တို့ကို စေလိုက်၏။ သိကြားမင်းလည်း ခိုးသူကားများ၏။ မြစ်အံ့သောငှါ မတတ်နိုင်။ ရဟန်းအပေါင်းတို့သည် သမုဒ္ဒရာတဘက်သို့ ကြွတော်မူလော့။ အကျွန်ုပ်သည် သမုဒ္ဒရာအစောင့်ကို ပြုအံ့ဟုဆို၏။ ရဟန်းတို့သည် ခပ်သိမ်းသော အရပ်တို့မှ နာဂဒီပကျွန်းသို့ သွား၍ ဇမ္ဗူကောဠဆိပ်၌ ဘုံသုံးဆင့်ရှိသော ဖောင်ကို ဖွဲ့စေ၏။ တထပ်သော ဘုံသည်ရေ၌ နှစ်၏။ တထပ်သော ဘုံ၌ ရဟန်းသံဃာသည်နေ၏။ တထပ်သောဘုံ၌ သပိတ်သင်္ကန်းတို့ကို ထားလေကုန်၏။

သံယုတ္တနိကာယ်ကို ဆောင်သော စူဠသီဝထေရ်၊ ဣသိဒတ္တထေရ်၊ မဟာသောဏထေရ် ဤသုံးပါးသော ထေရ်တို့သည် ထိုပရိသတ်တွင် အကြီးဖြစ်ကုန်၏။ ထိုသုံးပါးတို့တွင် နှစ်ပါးသော မထေရ်တို့သည် ငါ့ရှင်မဟာသောဏ၊ ဖောင်သို့တက်လော့ဟု ဆိုကုန်၏။ အရှင်ဘုရားတို့သာ တက်ကုန်လော့ဟုဆို၏။ ငါ့ရှင်သောဏ ရေ၌သေရခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ကြည်း၌ သေရခြင်းသည်လည်းကောင်း အဘူတူပင်တည်း။ ငါတို့ကား မကူးလိုကုန်ပြီ၊ သင့်ကိုမှီ၍ကား နောင်အခါ သာသနာအဆက်သည် တည်ထွန်းရစ်လတ္တံ့။ ငါ့ရှင်သောဏ၊ သင်သာကူးပါလော့

ဟု ဆိုကုန်၏။ အရှင်ဘုရားတို့ အကျွန်ုပ်တို့ကား အရှင်ဘုရားတို့ မကူးလိုသည်ရှိသော် မကူး ပါပြီဟု သုံးကြိမ်မြောက်တိုင်အောင်ဆို၍လည်း သောဏထေရ်ကို တက်စိမ့်သောငှါ မတတ်နိုင် ၍ ပြန်ခဲ့ကြကုန်၏။

ထိုအခါ စူဠသီဝထေရ်သည် ဣသိဒတ္တထေရ်ကိုဆို၏။ ငါ့ရှင်ဣသိဒတ္တ နောင်အခါ မဟာ သောဏထေရ်ကိုမှီ၍ သာသနာ အရှည်တည်ရစ်လတ္တံ့။ ထိုမထေရ်ကို လက်မလွှတ်ပါလင့်ဟု ဆို၏။ အရှင်ဘုရားတို့ အဘယ်သို့ သွားမည်နည်းဟုဆိုသော် စူဠသီဝထေရ်လည်း ငါမူကား မဟာစေတီကို ရှိခိုးခြံမည်ဟုဆို၍ မထေရ်နှစ်ပါးကို ဆုံးမဩဝါဒပေးပြီးလျှင် အစဉ်သဖြင့် ဒေသစာရိကြွသည်ရှိသော် မဟာဝိဟာရသို့ ရောက်လေ၏။ ထိုအခါ မဟာဝိဟာရတိုက်သည် လူမရှိဆိတ်၏။ စေတီတော် ရင်ပြင်၌ ကြက်ဆူပင်တို့သည် ရောက်ကုန်၏။ စေတီကို ချုံတို့ ဖုံးလွှမ်းကုန်၏။ မှော်ပင်ဖြင့် မြှေးရှက်၏။ စူဠသီဝထေရ်သည် သက်တော်ထင်ရှားရှိသော ဘုရားအားရိုသေခြင်းကို ပြုဘိသကဲ့သို့ မဟာစေတီကိုရှိခိုး၍ အနောက်မျက်နှာ၌ ဇရပ်သို့ဝင်၍ ကြည့်ပြန်လတ်သော် ဤသို့ သဘောရှိသော လာဘ်ပူဇော်သက္ကာရဖြင့် ကျော်စောခြင်းသို့ ရောက်ပြီးသော သရီရဓာတုစေတီ၏ တည်ရာဌာနသည် ကိုးကွယ်သူမဲ့လျက် ရှိရဘိ၏ တကားဟု အဖန်တလဲလဲ ကြေကွဲတော်မူလျက် နားနေတော်မူ၏။

ထိုအခါ အနီးဖြစ်သော သစ်ပင်၌ စောင့်သောနတ်သည် ခရီးသွားသော ယောက်ျား အဟန်ဖြင့် ဆန်တတုံကိုလည်းကောင်း တင်လဲစိုင့်ကိုလည်းကောင်း ဆောင်ခဲ့၍ စူဠ သီဝထေရ်၏ အထံသို့လာ၍ အရှင်ဘုရားသည် အဘယ်အရပ်သို့ ကြွမည်နည်းဟု မေး၏။ ဥပါသကာ ငါကား တောင်အရပ်သို့ သွားလို၏ဟု မိန့်၏။ အကျွန်ုပ်လည်း ထို့အတူပင် သွားလိုပါသည်။ အတူတကွ သွားကြပါအံ့ဟု လျှောက်၏။

ဥပါသကာ ငါကားအားနည်း၏။ သင်နှင့်အတူ သွားခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ရာ။ သင်သာရှေ့ သွားလော့ဟုမိန့်၏ အကျွန်ုပ်သည် အရှင်ဘုရား၏ သွားတိုင်းဖြင့်သာ သွားပါအံ့ဟုလျှောက်၍ မထေရ်၏ သပိတ် သင်္ကန်းကို ဆောင်၏။ တိဿဝါပိအရပ်သို့ ရောက်သောကာလ၌လည်း သပိတ်ကိုဆောင်၍ အဖျော်ပြု၍ ကပ်၏။ မထေရ်အား သောက်ကာမျှ၌လျှင် အားနှင့် ပြည့်စုံခြင်းသို့ရောက်၍ တည်တံ့နိုင်၏။ နတ်သည်မြေကိုချုံ့စေ၍ ဝေဏုမြစ်အနီး၌ ရဟန်းတို့ စွန့်အပ်သော တခုသောကျောင်းသို့ရောက်လျှင် မထေရ်အား နေရာကိုသုတ်သင်၍ပေး၏။ မိုးသောက်လျှင် မထေရ်မျက်နှာဆေးစဉ်၌ ယာဂုချက်၍ကပ်၏။ ယာဂုသောက်စဉ် ဆွမ်းချက်၍ ကပ်၏။ မထေရ်သည် သင့်အဖို့ ခြင်းဦးလောဟု သပိတ်ကိုလက်ဖြင့်ပိတ်၏။ ငါကား အဝေးသို့ မသွားပြီဟု မထေရ်မိန့်လတ်သော် နတ်သည် သပိတ်၌ဆွမ်းကိုထည့်၍ မထေရ်ဆွမ်းစား ပြီးသော် သပိတ်သင်္ကန်းကိုယူ၍ ခရီးသွားကြပြန်သော် မြေကိုချုံ့စေ၍ ဇေရမြစ်အနီးသို့ ဆောင်၍ အရှင်ဘုရား ဤအရပ်သည်ကား သစ်ရွက်ကိုစားသော လူတို့၏ နေရာအရပ်တည်း။ အဇ္ဇေ အခိုးသည်လည်း ထင်မြင်လတ်ပြီ။ အကျွန်ုပ်သည် ရှေ့သို့သွားနှင့်တော့အံ့ဟု ဆို၍ မထေရ်ကိုရှိခိုးပြီးမှ မိမိနေရာသို့ ပြန်လေ၏။ မထေရ်လည်း ဘေးရှိသမျှသော ကာလ

ပတ်လုံး သစ်ရွက်စားသောလူတို့ကို မှီ၍ နေတော်မူ၏။ ဤကား စူဠသီဝထေရ် အကြောင်း တည်း။

ဣသိဒတ္တထေရ်လည်း မဟာသောဏထေရ်နှင့်တကွ အစဉ်သဖြင့် ဒေသစာရီကြွတော် မူသည်ရှိသော် အဋ္ဌဇနပုဒ်သို့ရောက်၏။ ထိုအရပ်၌ လူတို့သည် စိမ်းသော သစ်မည်စည်သီး တို့ကိုခွဲ၍ အစေ့ကိုယူ၍ အခွံကိုစွန့်ကုန်၏။ အရှင်ဣသိဒတ္တမထေရ်လည်း ငါ့ရှင်မဟာသောဏ၊ ဆွမ်းခံရာသည်ထင်၏ဟုဆို၍ သင်္ကန်းရုံတော်မူပြီးလျှင် သပိတ်ကို ထုတ်၍ ရပ်၏။ သူငယ် တို့သည် မထေရ်ရပ်သည်ကိုမြင်၍ ဤဝတ္ထုဖြင့် တခုသော အကျိုးရှိသည်ဖြစ်လတ္တံ့ဟု မြေမှုန့် တို့ကိုခါ၍ သစ်မည်စည်သီးခွံကို သပိတ်၌ ထည့်လိုက်ကုန်၏။ မထေရ်တို့လည်း ဘုဉ်းပေး ကုန်၏။ ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး ထိုအခွံသည်လျှင် အာဟာရဖြစ်၏။

အစဉ်သဖြင့် သွားကြပြန်သည်ရှိသော် စောရိယအိုင်သို့ ရောက်ကြကုန်၏။ လူတို့သည် ကြာစွယ်ကိုယူ၍ ကြာရိုးတို့ကို စွန့်ကုန်၏။ အရှင်ဣသိဒတ္တ မထေရ်လည်း ငါ့ရှင်သောဏ ဆွမ်းခံရာသည် ထင်၏ဟု သင်္ကန်းကိုရုံပြီးလျှင် သပိတ်ကိုထုတ်၍ ရပ်၏။ သူငယ်တို့သည် ကြာရိုးကို သုတ်သင်၍ သပိတ်၌ လောင်းလိုက်ကုန်၏။ မထေရ်တို့သည် ဘုဉ်းပေးကုန်၏။ ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး ထိုကြာရိုးသည်သာ အာဟာရဖြစ်၏။ အစဉ်သဖြင့် သွားကြကုန်သည် ရှိသော် ဟင်းရွက်စားသော လူတို့နေရာ ရွာတံခါးသို့ ရောက်ကြကုန်၏။ ထိုအရပ်၌ တယောက် သော သတို့သမီး၏ မိဘတို့သည် တောသို့ သွားလိုကုန်၍ ချစ်သမီး၊ အကယ်၍ အရှင် ကောင်းတို့သည် ကြွလာကုန်အံ့၊ တပါးသို့ မသွားပါစေလင့်၊ အရှင်မြတ်တို့ နေရာဌာနကို လည်း မေးလိုက်ပါဟု မှာခဲ့၏။ ထိုသတို့သမီးသည် မထေရ်တို့ကိုမြင်၍ သပိတ်ကိုယူပြီးလျှင် နေရာ၌ နေစေ၏။ အိမ်၌မူကား ဆန်စပါးမည်သည် မရှိ၊ ပဲခွပ်ကိုယူ၍သာ တောငှက်ပျော၊ သစ်ခေါက်ကို ချင်ရွေးနွယ်ရွက်တို့နှင့်တကွ ထောင်း၍ သုံးခုသောအဆုပ်ကိုပြု၍ တဆုပ်ကို ဣသိဒတ္တမထေရ်၏ တဆုပ်ကို မဟာသောဏမထေရ်၏ သပိတ်၌ထည့်၍ ပိုသောတဆုပ်ကို ဣသိဒတ္တထေရ်သပိတ်၌ ထည့်ပေးအံ့ဟု လက်ကိုဆန့်၏။ လက်သည် ပြန်လည်၍ မဟာသောဏ မထေရ် သပိတ်၌ တည်စေ၏။

မထေရ်တို့သည် သစ်ရွက်ဆုပ်ကို ဘုဉ်းပေး၍ နေရာအရပ်ကို သတို့သမီးအား ကြားပြီး လျှင် ပြန်သွားကြကုန်၏။ ထိုသတို့သမီးသည် တောမှလာသော မိဘတို့အား မထေရ်နှစ်ပါး တို့ ကြွလာကုန်၍ ထိုမထေရ်တို့၏ နေရာကိုကြားခဲ့သောအဖြစ်ကိုပြော၏။ ထိုမိဘနှစ်ယောက် တို့သည် မထေရ်တို့၏အထံသို့ သွား၍ ရှိခိုး၍၊ အရှင်ဘုရားတို့၊ အကျွန်ုပ်တို့သည် အကြင်သို့ သော အာဟာရကို ရကုန်၏။ ထိုအာဟာရဖြင့် လုပ်ကျွေးပါအံ့၊ ဤအရပ်၌ပင် နေတော်မူ ပါကုန်ဟု လျှောက်၏။ မထေရ်တို့သည် အလုံးစုံ ဘေးရန်ကင်းသောကာလ၌ ထိုသူတို့ကို မှီ၍သာ နေကုန်၏။ ဗြာဟ္မဏတိဿ ခိုးသူတို့သည် ငြိမ်းသောအခါ ပိတုမဟာရာဇာကို ထီးဖြူဆောင်းစေ၏။ ဘေးသည် ငြိမ်းပြီ။ တိုင်းပြည်သည် ပြည့်စုံပြီဟု ကြား၍ သမုဒ္ဒရာ တဘက်သို့ သွားသော ရဟန်း သံဃာတို့သည် လှေဖြင့် မဟာတိတ္ထ၌သက်၍ မဟာသောဏ

ထေရ်သည် အဘယ်မှာနည်းဟု မေး၍ မထေရ်ထံသို့ ရောက်လာကြကုန်၏။ မထေရ်လည်း ရဟန်းငါးရာ အခြံအရံရှိ၍ ကာလကရွာ၌ မဏ္ဍလာရာမကျောင်းသို့ရောက်၏။

ထိုအခါ ကာလကရွာ၌ ခုနစ်ရာသောအမျိုးတို့သည် နေကုန်၏။ ညဉ့်အခါ၌ နတ်တို့သည် လှည့်လည်၍ မဟာသောဏထေရ်သည် ငါးရာသော ရဟန်း အခြံအရံရှိလျက် မဏ္ဍလာရာမကျောင်းသို့ ရောက်၏။ တယောက် တယောက်သောသူသည် ကိုးတောင် ကိုးတောင်သော သင်္ကန်းလျာနှင့် တကွ တသပြာ တသပြာစီ ထိုက်သော ဆွမ်းကို လှူကုန်လော့ဟု လူတို့ကိုဆို၏။ မိုးသောက်သောနေ့၌ မထေရ်တို့သည် ကာလကရွာသို့ ဆွမ်းအလှံငှာ ဝင်ကုန်၏။ လူတို့သည်ထိုင်စေ၍ ယာဂုကိုလှူ၏။ ထိုအခါ မဏ္ဍလာရာမကျောင်း၌ နေသော တိဿဘူတိထေရ်သည် သံဃာထေရ်အကြီး ဖြစ်၍ထိုင်၏။ တယောက်သော ဥပါသကာအကြီးသည် တိဿဘူတိထေရ်ကို ရှိခိုး၍ အရှင်ဘုရား၊ မဟာသောဏထေရ်ကား အဘယ်သူနည်းဟု မေး၏။ ထိုအခါ မဟာသောဏထေရ်သည် အငယ်သာဖြစ်၍ အစွန်၌နေ၏။ တိဿဘူတိထေရ်သည် လက်ကိုဆန့်၍ မဟာသောဏထေရ်ဟူသည်ကား ဤမထေရ်ပင်တည်းဟု မိန့်၏။

ဥပါသကာလည်း မဟာသောဏထေရ်ကိုရှိခိုး၍ သပိတ်ကိုယူ၏။ မထေရ်လည်း ပေးတော်မမူ။ တိဿဘူတိထေရ်လည်း ငါ့ရှင်သောဏ၊ အကြင်အခြင်းဖြင့် သင်မသိရှာလေ၊ ငါမူကား သိ၏။ ဘုန်းရှိသောသူတို့အား နတ်တို့သည် ဆွမ်းကိုကျက်စေကုန်၏။ သပိတ်ကိုပေးဘိလော့။ သီတင်းသုံးဖော်တို့အား သင်္ဂြိုဟ်ခြင်းကို ပြုဘိလော့ဟုမိန့်တော်မူ၏။ သောဏထေရ်လည်း သပိတ်ကိုပေး၏။ အကြီးဖြစ်သော ဥပါသကာသည် သပိတ်ကိုယူ၍ တသပြာထိုက်သော ဆွမ်းဖြင့် ပြည့်စေ၍ ကိုးတောင်ရှိသော ပုဆိုးကို သပိတ်ခံပြု၍ မထေရ်၏လက်၌ထား၏။ တယောက်သော ဥပါသကာသည်လည်း အရှင်ဘုရားအား လှူပါ၏ဟု ဆို၍ထား၏။

ထို့အတူ လှူကုန်သဖြင့် ခုနစ်ရာသောပုဆိုးတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ခုနစ်ရာသောဆွမ်းတို့ကိုလည်းကောင်း မဟာသောဏထေရ် အားသာလျှင် လှူကြကုန်၏။ မထေရ်လည်း ရဟန်းအပေါင်းတို့အား ဝေဖန်၍သုံးဆောင်၏။ အစဉ်သဖြင့် ကြာသွားသည်ရှိသော် မဟာဝိဟာရသို့ ရောက်လျှင် မဟာဗောဓိကိုလည်းကောင်း၊ မဟာစေတီကိုလည်းကောင်း ရှိခိုး၍ ထူပါရာမ၌ ရပ်လျက် သင်္ကန်းရံ၍ ရဟန်းအပေါင်း ခြံရံလျက် တောင်ကံခါးဖြင့် မြို့သို့ဝင်၏။ တံခါးမှစ၍ နေမြေဇရပ်တိုင်အောင်သော ထိုအတွင်း၌ အသပြာခြောက်ဆယ်ထိုက်သော ဆွမ်းအပူဇော်ကို ခံရ၏။ ထိုနေ့မှစ၍ ပူဇော်သက္ကာရ၏ အတိုင်းအရှည်ပမာဏသည် မရှိပြီ။

ဤသို့ကာလဝိပတ္တိ၌ သစ်မည်စည်သီး အခွံမျှကိုလည်းကောင်း၊ ကြာရိုးမျှကိုလည်းကောင်း ရခဲသည်သာ ဖြစ်၏။ ကာလသမ္ပတ္တိ၌ ဤသို့သဘောရှိသော များစွာသော လာဘ်သည် ထင်ရှားစွာဖြစ်၏။

ဝတ္တဗ္ဗကနိဂြောဓ မထေရ်သည်လည်း သာမဏေဖြစ်စဉ်၌ ဗြာဟ္မဏတိဿခိုးသူဘေးသည် ထင်ရှားပြစ်၏။ သာမဏေသည် လည်းကောင်း၊ ဥပဇ္ဈာယ်သည် လည်းကောင်း သမုဒ္ဒရာ တဘက်သို့မသွားကုန်။ သစ်ရွက်စားသော လူတို့ကို မှီ၍နေကုန်အံ့ဟု ပစ္စန္ဒအရပ်သို့ ရှေးရှု သွားကြကုန်၏။ သာမဏေသည် ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး အာဟာရ ကင်းလျက် တခုသောရွာ ဟောင်းရာတွင် ထန်းတပင်၌ အသီးမှည့်ကိုမြင်၍ ဥပဇ္ဈာယ်ကို အတန်ငယ် ငုံ့တော်မူပါ။ ထန်းသီးမှည့်ကို ချအံ့ဟု ဆို၏။ သာမဏေ၊ သင်သည် ခုနစ်အားနည်း၏။ မတက်လေလင့်ဟု မိန့်၏။ အကျွန်ုပ်တက်အံ့ဟု ဆို၍ ပဲခုပ်ငယ်ကိုကိုင်လျက် တက်ပြီးလျှင် ထန်းသီးခိုင်ကို ဖြတ်အံ့ သောငှာ အားထုတ်၏။ ပဲခုပ်သွားသည် ကျွတ်၍ မြေ၌ကျလေ၏။ မထေရ်လည်း သာမဏေ သည် ပင်ပန်းလျက်တက်၏။ ယခုအသို့ ပြုရပါအံ့နည်းဟု ကြံ၏။ သာမဏေလည်း ထန်းရွက် ကို အစိတ်အစိတ်ခွဲ၍ ဆက်ပြီးသော် ပဲခုပ်ရိုး၌ ချည်၍ မြေသို့ထိအောင် ချလိုက်ပြီးလျှင် အရှင်ဘုရား၊ ပဲခုပ်သွားကို အရိုး၌သွင်းလိုက်ပါမူကား ကောင်းလေစွတကားဟု လျှောက်၏။ မထေရ်လည်း သာမဏေသည် ဥပါယ်တံမျဉ်၌ လိမ္မာစွဟု ပဲခုပ်သွားကို အရိုး၌ သွင်း၍ ပေးလိုက်၏။

သာမဏေလည်း ပဲခုပ်ကိုချည်၍ ထန်းသီးကိုချ၏။ မထေရ်လည်း ပဲခုပ်ကိုချစေ၍ လိမ့်၍ သွားသော ထန်းသီးကို ဖြတ်၍ သာမဏေဆင်းသောကာလ၌ သင်သည် အားနည်း၏။ ဤထန်းသီးကို ရှေးဦးစွာခဲလော့ဟုဆို၏။ အရှင်ဘုရား မခဲသည်ရှိသော် အကျွန်ုပ် မခဲပြီဟု ပဲခုပ်ကိုယူ၍ ထန်းသီးတို့ကို ခွဲပြီးလျှင် သပိတ်၌ အဆန်ကိုထည့်၍ မထေရ်အား ကပ်ပြီးမှ မိမိခဲ၏။ ထန်းသီးရှိသမျှ ကာလပတ်လုံး ထိုအရပ်၌သာနေ၍ ထန်းသီးကုန်သောကာလ အစဉ်သဖြင့် သစ်ရွက်ကိုသာ ခဲရသော လူတို့နေရပ်၌ လူစွန့်သော ကျောင်းသို့ဝင်ကြကုန်၏။ သာမဏေလည်း မထေရ်၏ နေရာအရပ်ကို သုတ်သင်၏။ မထေရ်လည်း သာမဏေအား ဩဝါဒကို ပေး၍ ကျောင်းသို့ဝင်၏။ သာမဏေလည်း နေရာမရခြင်းကြောင့် ပျက်ကုန်သော အတ္တဘောတို့ ၏ ရေတုက်ခြင်း ပမာဏသည်မရှိ၊ ဘုရားတို့အာ၊ လုပ်ကျွေးခြင်းကိစ္စကို ပြုဦးအံ့ဟု စေတီပြင် သို့သွား၍ မြက်သစ်ပင်သုတ်သင်ခြင်းကိုပြု၏။ ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး အာဟာရကင်းသောကြောင့် မူးဝေ၍လည်းလေ၏။ သာမဏေလည်း လျောင်းလျက်သာလျှင် မြက်ကိုသုတ်သင်၏။ အချို့ သောသူတို့သည် တော၌ လှည့်လည်လတ်သည်ရှိသော် ပျားရခဲ၍ ထင်းတို့ကိုလည်းကောင်း၊ သစ်ရွက်တို့ကိုလည်းကောင်း ယူခဲ၍လာစဉ် မြက်ပင်လှုပ်သော အမှတ်ဖြင့် ဤသည်ကား သမင်ဖြစ်လေသလောဟု သာမဏေ၏အထံသို့သွား၍ ကြည့်ပြီးမှ အဘယ်ပြုသနည်းဟု မေး ကြကုန်၏။ မြက်သုတ်သင်ကြောင်းကိုပြောမှ အရှင်ဘုရားမှတစ်ပါး တစုံတယောက်သော ရဟန်း သည် ရှိသေးသလောဟုမေးလျှင် ရှိသေး၏။ ငါ၏ဥပဇ္ဈာယ်သည် တိုက်တင်း၌နေတော်မူ၏ ဟု ဆိုလျှင် မထေရ်အားပေး၍ ခဲတော်မူကြပါလော့ဟု သာမဏေအား ပျားကိုလှူခဲ၍ မိမိတို့နေရပ်ကို ကြားခဲပြီးမှ အကျွန်ုပ်တို့သည် သစ်ခက်ချိုးခြင်းကိုပြု၍ သွားကုန်အံ့၊ ထို အမှတ်ဖြင့် မထေရ်ကို ပင့်ခဲ၍ ကြွခဲ့ပါလော့ဟု မှာ၍သွားကြလေကုန်၏။

သာမဏေလည်း ပျားကိုယူခဲ့၍ မထေရ်၏အထံသို့ သွား၍ အပဋိရပ်လျက် အရှင်ဘုရား၊ ရှိခိုးပါ၏ဟု ဆို၏။ မထေရ်လည်း သာမဏေသည် ငတ်မွတ်သောကြောင့် ပူပန်လျက် လာသည်ဖြစ်လတ္တံ့ဟု ဆိတ်ဆိတ်နေ၏။ သာမဏေလည်း တကြိမ် ရှိခိုးပါ၏ဟု ဆိုပြန်၏။ သာမဏေ အဘယ်ကြောင့် အားနည်းသော ရဟန်းကို ချမ်းသာစွာ အိပ်စိမ့်သောငှာ မပေးဘိသနည်းဟုမိန့်၏။

အရှင်ဘုရား၊ တံခါးကို ဖွင့်အံ့သောငှာ လျှောက်ပတ်ပါပြီဟုဆိုမှ မထေရ်သည် တံခါးကို ဖွင့်၍ သာမဏေ သင်သည် အဘယ်ဝတ္ထုကို ရခဲ့သနည်းဟု မေး၏။ လူတို့သည် လှူခဲ့သော ပျားကို နှစ်ပါး ခဲခြင်းငှာ လျှောက်ပတ်ရုံ ရခဲ့ပါသည်ဟု လျှောက်၏။ သာမဏေ ပျားကို ရခဲ့တိုင်း ခဲလတ်သော် ပင်ပန်းကုန်အံ့၊ အဖျော်သောက်ကြကုန်အံ့ဟု မိန့်၏။ သာမဏေလည်း အဖျော်ပြု၍ ကပ်၏။ ထိုအခါ မထေရ်သည် သာမဏေကို လူတို့၏ နေရာငှာနကို မေးလိုက် ၏လောဟု မိန့်၏။ အရှင်ဘုရား အရပ်ကို ကြားခဲ့ပါ၏ဟု ဆိုလျှင် သာမဏေ နံနက်အခါမှ သွားကြသည်ရှိသော် ပင်ပန်းအံ့၊ ယခုပင် သွားကြကုန်အံ့ဟု သာမဏေကို သပိတ် သင်္ကန်း ထို့ကို ယူစေပြီးလျှင် ထွက်ကြကုန်၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့သည် သွားကြ၍ လူတို့နေရာအရပ်၏ အနီး၌ အိပ်ကြကုန်၏။

သာမဏေသည် ညဉ့်အခါ၌ ကြံပြန်၏။ ငါသည် သာမဏေ ဖြစ်သောအခါမှစ၍ ရွာနီး ကျောင်း၌ အရုဏ်တက်ရဖူးသည် မရှိဟု သပိတ်ကိုယူ၍ တော၌ အရုဏ်တက်စိမ့်သောငှာ သွားလေ၏။ မထေရ်လည်း သာမဏေကို လျှောင်းရာအရပ်၌ မမြင်လျှင် လူသား စားသော သူတို့သည် ဖမ်းယူသည် ဖြစ်လတ္တံ့သတည်းဟု ကြံ၏။ သာမဏေသည် တော၌ အရုဏ်ကို တက်စေ၍ သပိတ်ဖြင့် ရေကိုလည်းကောင်း၊ ဒန်ပူကိုလည်းကောင်း ယူ၍လာ၏။ သာမဏေ အဘယ်သို့ သွားသနည်း၊ ကြီးပြီးသော ရဟန်းတို့အား သင်သည် ဝိတက်ကို ဖြစ်စေ၏။ ဒဏ်အမှုကို ဆောင်လော့ဟု ဆို၏။ ဆောင်ပါအံ့ဟု ဆို၏။

မထေရ်လည်း မျက်နှာဆေးပြီးသောကာလ သင်္ကန်းရုံ၌ လူတို့နေရာသို့ သွားကြကုန်၏။ လူတို့သည်လည်း မိမိတို့ သုံးဆောင်သော သစ်ဖု သစ်မြစ် အသီး အရွက်ကို လှူ၏။ မထေရ် တို့လည်း ဘုဉ်းပေး၍ ကျောင်းသို့ သွား၏။ သာမဏေသည် ရေကို ဆောင်၍ ခြေကိုဆေးအံ့ ဟု ဆို၏။ သာမဏေ သင်သည် ညဉ့်၌ အဘယ်သို့ သွားသနည်း၊ ငါတို့အား အကြံဝိတက်ကို ဖြစ်စေ၏ဟု ဆို၏။ အရှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် သာမဏေ ဖြစ်သည်ကစ၍ ရွာနီးကျောင်း၌ အရုဏ်မတက်စေဖူးပါ။ အရုဏ်ခံအံ့သောငှာ တောသို့ သွားပါသည်ဟု ဆို၏။ သင့်အား ဒဏ်အမှုသည် မလျော်ပေ၊ ငါ့အားသာလျှင် လျော်ပေ၏ဟု ဆို၍ မထေရ်လည်း ထိုအရပ်၌ သာလျှင် နေလေ၏။ သာမဏေအားလည်း အမှတ်ကိုပေး၏။ ငါသည် အသက်အရွယ်ကြီးပြီ၊ ဘယ်သို့ ဖြစ်လတ္တံ့ဟု မသိနိုင်၊ သင်သည် ကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်ပါလောဟု ဆို၏။ မထေရ် ကား အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တည်း၊ နောင်အခါ လူသားစားသော သူတို့သည် မထေရ်ကိုစားလေ ကုန်၏။ သာမဏေသည် မိမိကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်၍ ဘေးငြိမ်းသည်ရှိသော် လျှောက်ပတ်

သောအရပ်၌ ဥပဇ္ဈာယ်ယူ၍ ပဉ္စင်းဖြစ်လျှင် ဘုရားစကားတော် သင်ယူ၍ ပိဋကတ်သုံးပုံကို ဆောင်သော ဝတ္တဗ္ဗကနိဂြောဓမထေရ်ဟု ထင်ရှားကျော်စောလေ၏။

ထိုအခါ ပိတုမဟာရာဇာသည် မင်းအဖြစ်သို့ ရောက်၏။ သမုဒ္ဒရာတဘက်မှ လာကုန်သော ရဟန်းတို့သည် ဝတ္တဗ္ဗကနိဂြောဓမထေရ်သည် အဘယ်မှာ ရှိသနည်းဟု မေးကုန်၍ မထေရ်၏ အထံသို့ သွားကြကုန်၏။ များစွာကုန်သော ရဟန်းအပေါင်းတို့သည် မထေရ်ကို ခြံရံကုန်၏။ မထေရ်သည် များစွာသော ရဟန်းအပေါင်း ခြံရံလျက် အစဉ်သဖြင့် မဟာဝိဟာရသို့ရောက်၍ မဟာဗောဓိ၊ မဟာစေတီ၊ ထူပါရုံစေတီတို့ကို ရှိခိုး၍ မြို့သို့ဝင်၏။ တောင်တံခါးတိုင်အောင် သွားစဉ်ပင်လျှင် ကိုးပါးသော ဌာနတို့၌ သုံးထည်သောသင်္ကန်းကိုရ၏။ မြို့တွင်းသို့ ဝင်သော ကာလမှစ၍ ကြီးစွာသော ပူဇော်သက္ကာရသည်ဖြစ်၏။

ဤသို့လျှင် ကာလဝိပတ္တိ၌ ထန်းသီး၊ သစ်ဥ၊ သစ်ရွက်မျှသော်လည်း ရခဲသည်ဖြစ်၏။ ကာလသမ္ပတ္တိ ဖြစ်လတ်သော် ဤသို့သဘောရှိသော များစွာသော လာဘ်သည် ဖြစ်၏။

၄-ပယောဂသမ္ပတ္တိ

တယောက်သောသူအား များစွာသော ကောင်းမှုကံတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုကံတို့သည် ပယောဂဝိပတ္တိ၌တည်သောသူအား အကျိုးမပေးနိုင်ကုန်၊ ထိုသူသည်ပင် တခုသောကောင်းမှု ကံကြောင့် သမ္မာပယောဂ၌တည်လျက် သုစရိုက်သုံးပါးတို့ကိုဖြည့်၏။ ငါးပါးသောသီလ၊ ဆယ်ပါးသောသီလတို့ကိုစောင့်၏။ အမျိုး၏ ပြည့်စုံခြင်း၌ ဖြစ်သောသူအား မင်းတို့သည် ခပ်သိမ်းသောတန်ဆာဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်ကုန်သောမင်းသမီးတို့ကို ထိုသူအား လျှောက်ပတ် ကုန်၏ဟူ၍ ပေးကုန်၏။

ဆင်ယာဉ်၊ မြင်းယာဉ်၊ ကျောက်သံ ရွှေငွေအသပြာအစရှိသော ထိုသို့သောပဏ္ဏာကာရတို့ကို ထိုသူအား လျှောက်ပတ်၏ဟု ပို့ကုန်၏။ ရဟန်းပြုသောသူသည် များစွာသော အခြံအရံ ကြီးသော အာနုဘော်ရှိ၏။ ဤဆိုလတ္တံ့ သည်ကား သာဓကဖြစ်၏။

တရံရောအခါ ကုဋိကဏ္ဍမင်းသည် ဂိရိဂါမကဏ္ဍိ အရပ်၌နေသော စူဠသုဓမ္မထေရ်ကို မြတ်နိုးလှ၏။ ထိုမင်းသည် ဥပ္ပလဝါပိဋ္ဌနေလျက် မထေရ်ကို ပင့်စေ၏။ မထေရ်ကြွလာ၍ မာလာရာမကျောင်း၌နေ၏။ မင်းသည် မထေရ်၏ အမိကံ မထေရ်သည် အဘယ်ကို ကြိုက် သနည်းဟုမေး၏။ မြတ်သောမင်းကြီး၊ သစ်ဥကိုကြိုက်ပါ၏ ဟုဆို၏။ မင်းလည်းကြိုက်တော် မူသည့် သစ်ဥကိုယူစေပြီးလျှင် ကျောင်းသို့သွား၍ မထေရ်အား ပေးသည်ရှိသော် မျက်နှာကို ရှုအံ့သောငှါမဝံ့။ ထိုမင်းသည် ထွက်ခဲ့၍ ပရိဝုဏ်၏ အပဉ္စရပ်လျက် မိဖုရားကိုမထေရ်သည် အသို့ရှိသနည်းဟုမေး၏။ သင်မင်းကြီးသည် မင်းယောက်ျား ဖြစ်ပါလျက်မျှ ကြည့်အံ့သောငှါ မဝံ့ပါ။ အကျွန်ုပ်ကား မိန်းမမျှပါတကား၊ အသို့ကြည့်ဝံ့ပါအံ့နည်း၊ အကျွန်ုပ်သည် အသို့အဆင်း ရှိသည်ကို မသိခဲ့ပါဟု လျှောက်၏။ မင်းကြီးလည်း ငါ၏ နိုင်ငံ၌ အခွန်အတုတ်ယူရာဖြစ်သော

သူကြွယ်သားမျှကို ရှုခြင်းငှါမစွဲချေ။ အိုလူများတို့ ဘုရားသာသနာတော် မည်သည်ကား မြတ်လှပေစွတကားဟု လက်ပန်းပေါက်ခတ်၏။

တိပိဋကစူဠနာဂထေရ်ကိုလည်း မြတ်နိုး၏။ ထိုမထေရ်၏ လက်ညှိုး၌ အိုင်းအနာသည် ထ၏။ မင်းသည် မထေရ်ကိုဖူးအံ့ဟု ကျောင်းသို့သွား၍ ကြီးစွာသော ချစ်ခြင်းဖြင့် လက်ညှိုးကို ခံတွင်းဖြင့်စုတ်၏။ ခံတွင်း၌လျှင် အိုင်းအနာသည်ကွဲ၏။ သွေးပြည်ကို မထွေးရက်မူ၍ မထေရ်၌ ချစ်ခြင်းအလွန် ပြင်းစွာဖြစ်သဖြင့် အမြိုက်ဩဇာကဲ့သို့ပင် မျိုလိုက်၏။ ထိုမထေရ် သည် နောင်အခါ သေအံ့သော ညောင်စောင်း၌ လျောင်း၏။ မင်းလည်းလာ၍ ထိုမထေရ် ၏ မသန့်စင်သောဝတ္ထုထည့်သော အိုးကို ဦးခေါင်း၌ထား၍ ပိဋကတ်လှည်း၏ ဝင်ရိုးသည် ကျိုးချေတော့အံ့သည်ကားဟု ငိုယို မြည်တမ်းလျက် ထိုမှဤမှသွား၏။ မြေရေကို အစိုးရ သောမင်း၏ဦးခေါင်း၌ မထေရ်၏မသန့်သော ဝတ္ထုသွင်းရာဖြစ်သော အိုးကိုရှက်၍သွားရခြင်း သည်ကား အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ သမ္မာပယောဂ၏ အကြောင်းသာတည်း။

ဤသို့လေးပါးသောဝိပတ္တိတို့ဖြင့် ဟားမြစ်အပ်သော ကောင်းမှုကံသည် အကျိုးမပေးမူ၍ လေးပါးသော သမ္မတ္တိတို့ကိုစွဲ၍ ပေးပြန်၏။

ထိုစကား၌ ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား ထင်သောအနက်ကိုပြု၍ ပြအပ်သော ဥပမာတည်း။

တယောက်သောမင်းသည် တယောက်သော အမတ်အား အနည်းငယ်သော အပြစ် ဖြင့် အမျက်ထွက်၍ နှောင်အိမ်သို့ သွင်းစေ၏။ ထိုသူ၏ဆွေမျိုးတို့သည် မင်း အမျက်ထွက်သော အပြစ်ကို သိ၍ တစိုးတစိမျှသော စကားကို မဆိုမူ၍ အမျက် ပြေသောအခါ၌ အမတ်၏ အပြစ်ကင်းသော အပြစ်ကို မင်းအားလျှောက်ကုန်၏။ မင်း သည် လွတ်စေ၍ အရာအထူး၌ တဖန် ပြုကတော့ပြုပြန်၏။ ထိုအခါ ထိုအမတ်အား ထိုထို သောအရပ်မှ ရောက်လာကုန်သော ပဏ္ဏာကာရတို့၏ ပမာဏမည်သည်မရှိ။ လူတို့သည် လက်ဆောင်ကို သိမ်းယူအံ့သောငှါ မတတ်နိုင်ကုန်သည်သာလျှင်တည်း။

ထိုစကား၌ မင်းသည် အနည်းငယ်သော အပြစ်ဖြင့် အမျက်ထွက်၍ ထိုအမတ်အား နှောင် အိမ်သွင်းထားသောအခါကဲ့သို့ ပုထုဇဉ်အား ငရဲ၌ဖြစ်သောအခါကို မှတ်အပ်၏။ ထိုအမတ်၏ ဆွေမျိုးတို့သည် မင်းအားသိစေ၍ ပကတိရှိပြန်သောအခါကဲ့သို့ ထိုသူ၏နတ်ပြည်၌ ဖြစ်သော အခါကို မှတ်အပ်၏။ ပဏ္ဏာကာရ ပို့သလာသော အခါကဲ့သို့ လေးပါးသော သမ္မတ္တိတို့ကို စွဲ၍ ကောင်းမှုကံတို့သည် နတ်မှသည် လူသို့၊ လူမှသည် နတ်သို့၊ ဤသို့ချမ်းသာသော အရပ်မှသည် ချမ်းသာသောအရပ်သို့သာလျှင် ဆောင်၍ ကမ္ဘာတသိန်းသော်လည်းကောင်း ချမ်းသာသော အကျိုးကိုပေး၍ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်စေခြင်းကို သိအပ်၏။

ဤလေးဝါရတို့သည် ဝိပတ္တိလေးပါးကိုနှိပ်၍ သမ္မတ္တိလေးပါးကို အမှီရ၍ ကုသိုလ်ကံတို့ သည် အကျိုးပေးနိုင်သော အပြစ်ကိုပြု၍ ဟောတော်မူအပ်သော စတုတ္ထ စတုက္ကမည်၏။

ဤစတုတ္ထ စတုက္က၌ မဟာသုဒဿန၊ မန္တာတုစကြာမင်းတို့လက်ထက် လူအပေါင်းတို့သည် ချမ်းသာစွာနေရခြင်း၊ နန္ဒိယမင်းလက်ထက် လူအပေါင်းတို့ ပဒေသာပင်မှ ဖြစ်သော အဝတ် အစားတန်ဆာတို့ကို သုံးဆောင်ရခြင်း၊ မဟာပနာဒမင်းသည် နှစ်ဆယ့်ငါးယူဇနာ ရှိသော ရတနာပြာသာဒ်၌ စံနေရခြင်း၊ ဇောတိကသဌေး၊ ယသကုမာရ၊ သောဏကုမာရ စသော လူလင်တို့ စံနေရခြင်းစသော ဝတ္ထုတို့ကိုမှီ၍ သိအပ်၏။

ဤစကားရပ်တို့တွင် အကုသလဓမ္မ၌ ဂတိ၊ ဥပဓိ၊ ကာလ၊ ပယောဂလေးပါး ခွဲဝေပြီးမှ ဝိပတ္တိသမ္ပတ္တိအစုံ ဝိပတ္တိကိုအစတည်၍ အနုလောမခွဲဝေသည်ဖြစ်၍ ပဌမစတုက္က၌ ရှစ်ဌာန။

၎င်းအကုသလဓမ္မကို ဂတိ၊ ဥပဓိ၊ ကာလ၊ ပယောဂလေးပါး ခွဲဝေပြီးမှ သမ္ပတ္တိ ဝိပတ္တိအစုံ သမ္ပတ္တိကိုအစတည်၍ ပဋိလောမ ခွဲဝေပြန်သည်ဖြစ်၍၊ ဒုတိယစတုက္က၌ ရှစ်ဌာန။

ကုသလဓမ္မ၌လည်း ဂတိ၊ ဥပဓိ၊ ကာလ၊ ပယောဂလေးပါး ခွဲဝေပြီးမှ သမ္ပတ္တိဝိပတ္တိအစုံ သမ္ပတ္တိကိုအစတည်၍ အနုလောမ ခွဲဝေသည်ဖြစ်၍ တတိယစတုက္က၌ ရှစ်ဌာန။

၎င်းကုသလဓမ္မကိုပင် ဂတိ၊ ဥပဓိ၊ ကာလ၊ ပယောဂလေးပါးခွဲဝေပြီးမှ ဝိပတ္တိ သမ္ပတ္တိအစုံ ဝိပတ္တိအစတည်၍ ပဋိလောမ ခွဲဝေပြန်သည်ဖြစ်၍၊ စတုတ္ထစတုက္က၌ ရှစ်ဌာနရှိရကား၊ အကုသလ၊ ကုသလဟု ဓမ္မဘေဒအားဖြင့် နှစ်ပါး၊ စတုက္ကရာသီအားဖြင့်ရှစ်ပါး ဂတိ၊ ဥပဓိ၊ ကာလ၊ ပယောဂ-ဟု အာကာရ ဘေဒအားဖြင့် လေးပါးလေးလီဖြစ်၍ တဆယ့်ခြောက်ပါး၊ သမ္ပတ္တိ ဝိပတ္တိ-ဟု ယုဂဋ္ဌဘေဒအားဖြင့် အစုံသုံးဆယ့်နှစ်ပါးပြား၏။ ထိုသုံးဆယ့်နှစ်ပါးတို့ကို ခွဲစိတ်၍ အဓိပ္ပာယ်ရသင့်တိုင်း မကူးမယှက် အဋ္ဌကထာဖွင့်တော်မူသည်။ ဖွင့်တော်မူသော အတိုင်းသာ နုတ်ယူသည်ဖြစ်၍ ယခုပြဆိုအပ်သော စကားရပ်တို့သည် အကူးအယှက်ရှိသည် မဟုတ်၊ တစုံတခုမျှ အကူးအယှက် မရှိသည်သာဟုတ်၏။ စေ့စေ့နှလုံးမသွင်းလျှင်သာ အရှုပ်ရှုပ် အထွေးထွေး အထပ်ထပ်ဆိုပြီးသော စကားကို တဖန်လု၍ ဆိုပြန်ဘိသကဲ့သို့ ထင်ရာသည်။ စေ့စေ့နှလုံးသွင်းလျှင် အရှုပ်ရှုပ် အထွေးထွေး အထပ်ထပ် မဆိုချေဟု ထင်မြင်ရာသည်။

ဝေပူလပဗ္ဗတ၌ စကြာဝတေး ရှေးမင်းအပေါင်းတို့ ကျောက်ကောင်းမျက်မြတ်ဟု စွဲမှတ်ကြသော ဝေဠုရိယ မျက်မှန်ရတနာကို ပုဏ္ဏကနတ်သားယူခဲ့၍ လူအပေါင်းတို့အား ပြုပါသော်လည်း တေဇောတိ ဂုဏ်သတ္တိကို မသိကြ၍ အပထင်ပြီးမှ တဖန်ကျောက်ကျေးဇူးကို ချီးကျူးပြုသရာတွင်မှ တပြည်လုံး ထိုကျောက်အကြောင်းကို လူအပေါင်းတို့သိ၍ ပီတိသောမနဿ ဖြစ်ကြသကဲ့သို့ ဤကဲ့သို့ ခဲခက်သည်ဟု ထင်သောအရာ၌ ဆရာကောင်းထံကပ်၍ စွဲမှတ်မိအောင် မေး၍ သဘော သဘာဝ ကျေနသောအခါ ဓမ္မရသကို သိ၍ ပီတိသေ မနဿ ဉာဏ သမ္ပယုတ္တဇော တက်ပြော၍ ဇောဝီထိ အတန်တန်ပွားရန်ရှိသည်။

၁၂၁-ပုစ္ဆာ။ ။ မြတ်စွာဘုရားနှင့်၊ ရဟန္တာအရှင်တို့ကို အသီးအသီး ပညာဓိက၊ စသည်ဖြင့် သုံးပါးပြားကြောင်း၊ အဂ္ဂသာဝက၊ မဟာသာဝက၊ ပကတိသာဝက

သုံးပါးပြားကြောင်း၊ တေဒဂ်ရကြောင်း၊ လက်ဝဲရံလေးကျိပ်၊ လက်ယာရံလေးကျိပ် ရှိကြောင်း၊ မည်သည့်ရဟန္တာ၊ မည်သည့်ကျေးဇူးပညာ အာဏာတန်ခိုးရှိကြောင်း၊ သက်တော်ရှည်ကြောင်း၊ အမျိုးမြတ်ကြောင်း စသည်တို့ဖြင့် ခံတွင်းမဆိတ် သူခပ်သိမ်းတို့ပင် ပြသ ပြောဟောသောကြောင့် နားမဆိတ် ကြားသိရပါ၏။

ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအရှင်တို့မှာကား ဘုရားသခင် အတ္ထုပ္ပတ္တိ၊ ရဟန္တာ အတ္ထုပ္ပတ္တိကဲ့သို့ ပြောဆိုရန် အတ္ထုပ္ပတ္တိပင် အထင်အရှား မရှိလေသလော၊ အထင်အရှားရှိပေလျက် နှင့်ပင် ပြောဟောပြသကြသော သူတို့ကသာ မပြောဟော မပြသသောကြောင့် မထင်မရှားရှိလေသလောဟု တွေးတော ကြံစည်မိပါသည်။ အထင်အရှား ပြော ဟောပြသရန်ရှိလျှင် မှတ်သားနာခံလိုပါသည်။ အတ္ထုပ္ပတ္တိ အကြောင်းအရာများကို ကျမ်းဂန်မှ ထုတ်နုတ်၍ သနားတော်မူပါ ဆရာတော်ဘုရား။

သက္ကရာဇ် ၁၁၇၃-ခု၊ နယုန်လဆန်း ၁-ရက်၊ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့၊ မုံရွာ သီရိမာလာက လျှောက်လာရာ တွင် ဖြေဆိုလိုက်သည်ကား။

၁၂၀ - ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို မေးရာ၌ -

ဘုရားသခင်မှာ တဆူတည်းဖြစ်၍ သာသနာတော်ကို ထားတော်မူခဲ့လျှင် သာသနာ တော်တွင် ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော ဓမ္မက္ခန္ဓာ တရားအပေါင်းတို့သည် ဘုရားသခင်ဂုဏ် ကျေးဇူးကိုသာ ဆိုသည့် စကားသာများသည်ဖြစ်၍ ဘုရားသခင်အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ဟောပြောပြသ သူ များရာသောအကြောင်းရှိချေသည်။ ရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့မှာလည်း ဘုရားသခင်ဂုဏ်ကိုမို့ ၍ ဂုဏ်ကျေးဇူးတော်တို့သည် အသီးသီးပေါ်ထင်လျက် ရှိကြကုန်သည်ဖြစ်၍ ပြောဟောပြ သသူများရာသည့် အကြောင်းပင်ရှိချေသည်။

ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အရှင်တို့မှာ သာသနာလည်းမရှိ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၏ ခေတ်လည်းမဟုတ်၊ ခေတ်ကြုံ၍ပင်ပွင့်သော်လည်း ဘုရားလောက် ဂုဏ်ကျေးဇူး ကျော်စောခြင်းမရှိရာ၊ တဆူ တည်းသာ ပွင့်သည်လည်းမဟုတ်၊ ရံခါရံခါ ကြုံကြိုက်မိသောကာလ အရာအထောင်မျှလောက် ပင် ပွင့်တော်မူကြလေကုန်သည်။ ပဒုမဒေဝီမိဖုရား၏သားတော် မဟာပဒုမပစ္စေကဗုဒ္ဓါပွင့် သောကာလ ငါးရာတပြိုင်နက်ကြုံသည်၊ ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းလက်ထက်လည်းငါးရာတပြိုင်နက်ကြုံ သည်၊ အရှင်ဘဒ္ဒဇိထေရ်အလောင်းပါရမီဖြည့်ဆဲကာလ ဗုဒ္ဓသုညခေတ်၌ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါငါးရာ တပြိုင်နက်ကြုံသည်။ မဟာကပ္ပိနမင်းဝတ္ထု၌လည်း တထောင်တပြိုင်နက်ကြုံသည်၊ သုသိမ ဇာတ်၌ အများတပြိုင်နက်ကြုံသည်၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် အများအပြားပွင့်သည်ဖြစ်၍ များလှ စွာသောကြောင့်လည်း ကျော်စောခြင်း မရှိနိုင်ရာဖြစ်ချေသည်။

ဤသို့ ကျော်စောခြင်းမရှိ အလုံးစုံ မပေါ်မထင်သည်ကား ယခုမှသာမဟုတ်၊ ဘုရား သခင် လက်ထက်တော်ကပင်လည်း ရှိဖူး၏၊ ရှိဖူးသောကြောင့် အရှင်အာနန္ဒာပင်လျှောက် ဖူး၏။ လျှောက်ဖူးကြောင်းကား -

သာဝတ္ထိပြည်၌ မြတ်စွာဘုရား နေတော်မူစဉ် အရှင်အာနန္ဒာအား ဤသို့သောအကြံ
သည်ဖြစ်၏။ ဘုရားတို့အား ပတ္တနာသည်လည်းကောင်း၊ အဘိနိဟာရသည်လည်းကောင်း
ထင်၏။ သာဝက၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့အား မထင်တကား ကြံမိသည်ဖြစ်၏။ ထိုသို့ကြံသော
အတိုင်း ထိုအနက်ကို မြတ်စွာဘုရားအား မေးလျှောက်၏။ ဘုရားသခင်သည်-

ပဉ္စိမေ အာနန္ဒ အာနိသံသာ ပုဗ္ဗယောဂါဝစရေ။ ဒိဋ္ဌေဝဓမ္မေ ပဋိကဇ္ဇေ အညံ အာ-
ရာဓေတိ၊ နောစေ ဒိဋ္ဌေဝဓမ္မေ ပဋိကဇ္ဇေ အညံ အာရာဓေတိ။ အထ မရဏကာလေ
အညံ အာရာဓေတိ၊ အထ ဒေဝပုတ္တော သမာနော အညံ အာရာဓေတိ၊ အထ ဗုဒ္ဓါနံ
သမ္ပုခိဘာဝေ ခိပ္ပါဘိညော ဟောတိ၊ အထ ပစ္ဆိမကာလေ ပစ္စေကသမ္ပုဒ္ဓါ ဟောတိ။ ။
ဟူ၍ မိန့်တော်မူ၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။အာနန္ဒာ ပုဗ္ဗယောဂါဝစရ၌ အကျိုးတို့သည် ငါးပါးရှိကုန်၏။
မျက်မှောက်၌ပင် ဆောစွာ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရသည်။ ဆောစွာမရအံ့၊ သေခါနီးကာလ၌
အရဟတ္တဖိုလ်ကိုရသည်၊ ထိုသို့မရအံ့၊ နတ်သားဖြစ်၍ အရဟတ္တဖိုလ်ကိုရသည်။ ထိုသို့ မရ
ငြားအံ့ နောက်ဘုရားတို့ထံ၌ ခိပ္ပါဘိည ဖြစ်ရာသည်၊ ထိုသို့ မဖြစ်ရအံ့၊ နောင်အခါ
ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဖြစ်ရာသည်ဟု ပုဗ္ဗယောဂါဝစရသုတ်ကို ဟောတော်မူသည်။

ဘုရားသခင်တို့သည် ဤသို့သောအကျင့်ကို ကျင့်သည်၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည် ဤသို့ကျင့်
သည်၊ ရဟန္တာတို့သည် ဤသို့ကျင့်သည်ဟု ရှေးအကြံကို ကြံစည်လေ့လာ ကျင်လည်ခြင်း
သည် ပုဗ္ဗယောဂါဝစရမည်၏။

ဤသို့ ဟောတော်မူပြီးလျှင် အာနန္ဒာ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ မည်သည်ကား အဘိနိဟာရနှင့်
ပြည့်စုံခြင်း ပုဗ္ဗယောဂါဝစရတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ သာဝက
တို့အား ပတ္တနာကို လည်းကောင်း၊ အဘိနိဟာရကို လည်းကောင်း အလိဂ္ဂိအပ္ပဟု မိန့်
တော်မူ၏။

အရှင်ဘုရား၊ ဘုရားတို့အား အဘယ်မျှကြာမှ ဖြစ်သနည်းဟု မေးလျှောက်ပြန်၏။
အာနန္ဒာ၊ ဘုရားတို့အား လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်း၊ ရှစ်သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်း
တဆယ့်ခြောက်သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်းကြာမှ ဉာဏ်ရင့်ရာသည်။ ဤမျှသောကာလဖြင့် ဘုရား၊
အဖြစ်ကို တောင်းသောသူအား အဘိနိဟာရအကြောင်း၌ ရှစ်ပါးသော သမ္ပတ္တိရှိမှ ရရာသည်။

မနုဿတ္တံ လိင်္ဂံသမ္ပတ္တိ၊ ဟေတု သတ္တာရဒဿနံ။
ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဂုဏသမ္ပတ္တိ၊ အဓိကာရေစ ဆန္ဒတာ။
အဋ္ဌဓမ္မ သမောဓာနာ၊ အဘိနိဟာရေ သမိဇ္ဈတိ။
အဘိနိဟာရ ဟူသည်ကား ပဌမဗျာဒိတ်ရခြင်းတည်း။

(၁) မနုဿတ္တကား လူစင်စစ်တည်း။ လူမှကင်း၍ ကြွင်းသောဇာတ်တို့၌ နတ်ပင်ဖြစ်
သော်လည်း မရရာ။ (လူ့အဖြစ်၌တည်၍ ဘုရားအဖြစ်ကို တောင့်တသဖြင့် ဒါနစသည်တို့ကို

ပြု၍ လူ့အဖြစ်ကိုသာလျှင် တောင်းအပ်၏။ လူ့အဖြစ်၌တည်၍ ဆုတောင်းခြင်းကိုပြုအပ်၏။ ဤသို့ပြုမှ ပြည့်စုံရာသည်။

(၂) လိင်္ဂသမ္ပတ္တိ ဟူသည်ကား ယောက်ျားအဖြစ်တည်း၊ လူ့ဖြစ်တုံသော်လည်း မိန်းမ၊ ဥဘတောဗျည်း၊ ပဏ္ဍုက်တို့အား ဆုတောင်းခြင်း မပြည့်စုံရာ။ ထိုမိန်းမ၊ ဥဘတောဗျည်း ပဏ္ဍုက်အဖြစ်၌ တည်လေသောသူသည်ကား ဘုရားအဖြစ်ကို တောင့်တသဖြင့် ဒါနစသည်တို့ ကိုပြု၍ ယောက်ျားအဖြစ်ကို တောင်းဦးရ၏။ ယောက်ျားဖြစ်ပြီးမှ ဘုရားဆုကိုတောင်း ရ၏။ ဤသို့တောင်းသော် ပြည့်စုံရ၏။

(၃) ဟေတုဟူသည်ကား အရဟတ္တဖိုလ်ရခြင်း ဥပနိဿယ၏ပြည့်စုံခြင်းတည်း။ အကြင် သူသည် ထိုကိုယ်၏အဖြစ်၌ လုံ့လပြုသည်ရှိသော် ရဟန္တာဖြစ်စိမ့်သောငှာ စွမ်းနိုင်ရ၏။ ထို သူ့အားသာ ပြည့်စုံရ၏။

(၄) သတ္တာရဒဿနဟူသည်ကား ဘုရားကို ဖူးတွေ့ရခြင်းတည်း။

(၅) ပဗ္ဗဇ္ဇ်ဟူသည်ကား သာသနာတော်၌ ရဟန်းအဖြစ်တည်း။ ကမ္မဝါဒ၊ ကြိယဝါဒ ဖြစ်သော ရသေ့ပရိပိုင်သည်လည်း သင့်၏။

(၆) ဂုဏသမ္ပတ္တိ ဟူသည်ကား ဈာန်စသော ဂုဏ်ကျေးဇူးကိုရခြင်းတည်း။

(၇) အဓိကာရ ဟူသည်ကား အသက်စသည်ကို စွန့်၍ ဆုတောင်းခြင်းတည်း။

(၈) ဆန္ဒတာ ဟူသည်ကား ပြုလိုသောအဖြစ်တည်း။ ထိုဆန္ဒသည် အကြင်သူအား အလွန်အားကြီး၏။ ထိုသူ့အားသာ ပြည့်စုံ၏။ ထိုအားကြီးသော ဆန္ဒဟူသည်ကား အကယ်၍ လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်းကာလပတ်လုံး ငရဲခံပြီးမှ ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့ဟု တစုံတယောက် သောသူသည် ဆိုငြားအံ့။ ထိုစကားကိုကြား၍ ငရဲခံမည့်သူကား ငါပင်တည်းဟူ၍ လည်း ကောင်း။ အလုံးစုံသော စကြဝဠာသည် မီးခဲအစုဖြင့် ပြည့်သည်ကို ဆင်း၍ ဘုရားဖြစ်အံ့။ အလုံးစုံသော စကြဝဠာသည် လှံသွားအတိပြုမ်းသည်ကို နင်း၍ ဘုရားဖြစ်အံ့။ အလုံးစုံသော စကြဝဠာ အနားရေးမျှအောင် ရေပြည့်သည်ကို ကူး၍ဘုရားဖြစ်အံ့။ အလုံးစုံသော စကြဝဠာ သည် အခြားမဲ့ဝါးချဲ့တို့ဖြင့် ပြည့်သည်ကိုနင်း၍ ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့ဟု အကယ်၍ တစုံတယောက် သောသူသည် ဆိုအံ့။ ငါပင်တည်းဟု ဆိုလျက် စွမ်းနိုင်အံ့။ ထိုသူ့အား ဆန္ဒအားကြီးသည် ဟု သိအပ်၏။

ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ ဒွေ အသင်္ချေယျာနိ ကပ္ပသတသဟဿာနိစ၊ တတော ဩရံ နသက္ကာ။

ဟု ဆိုသောကြောင့် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့အား နှစ်သင်္ချေနှင့်ကမ္ဘာကသိန်း ကျင့်အပ်၏။ ထို့အောက်ယုတ်သော် မတတ်ကောင်း။

မနုဿတ္တံ လိင်္ဂသမ္ပတ္တိ၊ ဝိဂတာသဝဒဿနံ။
အဓိကာရောစ ဆန္ဒတာ၊ ဧတေ အဘိနိဟာရကာရဏာ။

ဟု ဆိုသောကြောင့် အဘိနိဟာရ၏ အကြောင်းကား ငါးပါးတည်း။ ထိုငါးပါး တို့တွင်-

ဝိဂတာသဝ ဒဿနန္တိ ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓသာဝကာနံ ယဿ ကဿစိ ဒဿနန္တိ အတ္ထော။
(သုတ္တနိ၊ ဋ္ဌ၊ ၁။ ၄၉။)

ဟူ၍ ဆိုသောကြောင့် ဘုရား ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ သာဝကတို့တွင် တစုံတယောက်သောသူကို ဖူးတွေ့ရလျှင်ပင် ပြည့်စုံ၏ဟူလိုသည်။ မနုဿတ္တံ လိင်္ဂသမ္ပတ္တိ၊ အဓိကာရ၊ ဆန္ဒတာ။ ဤ လေးပါးမှာ ဘုရားနှင့်တူကုန်၏။

ဒိန္နံအဂ္ဂသာဝကာနံ ဧကံ အသင်္ချေယျံ ကပ္ပသတသဟဿဉ္စ။ အသီတိမဟာသာဝကာနံ ကပ္ပသတသဟဿံ တထာ ဗုဒ္ဓဿ မာတာပိတု ဥပဋ္ဌာကဿ ပုတ္တဿာတိ။

ဟူသည်နှင့်အညီ အဂ္ဂသာဝက နှစ်ပါးတို့မှာ တသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်း အသီတိမဟာ သာဝကာ ဘုရားမယ်တော် ခမည်းတော်၊ အလုပ်အကျွေး၊ သားတော်တို့မှာ ကမ္ဘာတသိန်း စီသာတည်း။

ဣမေသံ ပန သဗ္ဗေသံပိ အဓိကာရော ဆန္ဒတာတိစ ဒွင်္ဂသမ္ပန္နောယေဝ အဘိနိဟာရော ဟောတိ။

ဟူရကား ဤအဂ္ဂသာဝက မဟာသာဝကာ မယ်တော် ခမည်းတော် အလုပ်အကျွေး သားတော်တို့မှာ အဓိကာရ၊ ဆန္ဒတာ အင်္ဂါနှစ်ပါးနှင့်ပြည့်စုံလျှင် ဗျာဒိတ်ခံရခြင်း အဘိနိဟာရသည် ပြည့်စုံ၏။

ဘုရားတို့သည် ခတ္တိယကုလ ပြာဟုဏကုလ၌သာ ဖြစ်ကုန်၏။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည် ခတ္တိယ ပြာဟုဏ ဂဟပတိ သုံးပါး၌ ဖြစ်ကုန်၏။ အဂ္ဂသာဝကတို့သည် ခတ္တိယ၊ ပြာဟုဏ၊ ကုလနှစ်ပါး၌သာ ဖြစ်ကုန်၏။

ဘုရားတို့သည် ဝိဝဇ္ဇကပ်၌သာဖြစ်ကုန်၏။ သံဝိဝဇ္ဇကပ်၌မဖြစ်ကုန်။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည် ဘုရားဖြစ်တော်မမူသော အာယုကပ်ကာလ၌သာ ဖြစ်ကုန်၏။

ဘုရားတို့သည် မိမိလည်းသိကုန်၏။ သူ့ကိုလည်းသိစေကုန်၏။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည် မိမိသာ သိကုန်၏။ သူတပါးကို မသိစေနိုင်ကုန်၊ အတ္တရသကိုသာ ထိုးထွင်းနိုင်ကုန်၏။ ဓမ္မရသကို မထိုးထွင်းနိုင်ကုန်။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည် လောကုတ္တရာဓမ္မကို ပညတ်သို့တင်၍ မဟောနိုင်ကုန်။ အ-သောသူမြင်မက်သော အိပ်မက်ကဲ့သို့ တော၌နေသောသူသည် မြို့၌လျက်အပ်သောဟင်း၏ အရသာကို မသိသကဲ့သို့တည်း။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့ကား တရားရသည်ဖြစ်၍ အလုံးစုံသော တန်ခိုး၊ သမာပတ်၊ ပဋိသမ္ဘိဒါအပြားသို့ ရောက်ကုန်၏။ ဘုရားမှသော်အောက်၊ သာဝကတို့၏ အထက် ဖြစ်ကုန်၏။ တပါးသောသူတို့ကို ရဟန်းပြုစေ၍ အဘိသမာဓာရိကဝတ်ကို ကျင့်စေနိုင်ကုန်၏။

စိတ္တသလ္လေခကို ပြုအပ်၏။ ပျင်းရိ ညစ်ညူးခြင်းသို့ မရောက်စေအပ်။ (တနည်းကား လျော့သောလုံ့ လ ဝီရိယရှိသည် မဖြစ်စေအပ်။ တနည်းကား သင်္ခါရ၏ ဆုံးခြင်းသို့ ရောက်စေ အပ်၏ ဟူ၍) ဤသို့သော ဥဒ္ဓေသဖြင့် ဥပုသ်ကိုပြုကုန်၏။ ယနေ့ကား ဥပုသ်နေ့တည်းဟု ဆိုကာမတ္တဖြင့်လည်း ဥပုသ်ပြုကုန်၏။ ဂန္ဓမာဒနတောင် မဇ္ဈသကသစ်ပင်ရင်း ရတနာမဏ္ဍပ်၌ စည်းဝေး၍ပြုကြကုန်၏။

ဤသို့စသည်ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားသည် အာနန္ဒာအား ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၏ ခပ်သိမ်းသော ပစ္စနာကိုလည်းကောင်း၊ အဘိနိဟာရကို လည်းကောင်း ဟောတော်မူပြီး၍ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ တို့ကို ဟောတော်မူအံ့သောငှါ “သဗ္ဗေသု ဘူတေသု နိဓာယ ဒဏ္ဍံ” စသော ခဂ္ဂဝိသာဏသုတ် ကို ပြတော်မူ၏။

တဦးသောပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၏ အလောင်းသည် နှစ်သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်း ပါရမီကိုဖြည့်၍ ကဿပဘုရားသာသနာတော်၌ ရဟန်းပြုပြီးလျှင် တောကျောင်း၌နေ၍ ဂတ ပစ္စာဂတဝတ်ကို ဖြည့်လျက် ရဟန်းတရားကို ကျင့်၏။ ဤဝတ်ကိုမဖြည့်ခဲ့မူ၍ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဖြစ်သောသူ မည်သည် မရှိ။ သာသနာတော်၌ အချို့သောရဟန်းသည် အသွား၌သာဆောင်၍ ဂတဝတ်ကိုကျင့်၏။ အချို့သော ရဟန်းသည် အပြန်၌သာဆောင်၍ ပစ္စာဂတဝတ်ကို ကျင့်၏။ အချို့သောရဟန်း သည် အသွားအပြန်ပင် မဆောင်ယူ၍ ဂတပစ္စာဂတဝတ်ကို မကျင့်ကုန်။ အချို့သောရဟန်း သည် အသွားအပြန်ပင်ဆောင်၍ ဂတပစ္စာဂတဝတ်ကို ကျင့်ကုန်၏။

ဤပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အလောင်းသည်လည်း ဤဂတပစ္စာဂတ ဝတ်ကို ဖြည့်၍ သေခဲ့သော် ဆ ကာမာဝစရနတ်ပြည်၌ဖြစ်၍ စုတေခဲ့မှ ဗာရာဏသီမင်း၏ မိဖုရားဝမ်း၌ပဋိသန္ဓေနေလေ၏။ ဖွားမြင်လျှင်ခြောက်ကျိပ်ခြောက်ယောက်သော အထိန်းတို့သည်လုပ်ကျွေးရ၏။ တဆယ့်ခြောက် နှစ်မြောက်သောကာလ မင်း၏အဘိသိက်ဖြင့် အဘိသိက် သွန်း၏။ ဗြဟ္မဒတ်ဟူသော အမည် ရှိ၏။ ဇမ္ဗူဒိပ်၌ နှစ်သောင်းသော မြို့တို့သည်ရှိကုန်၏။ နှစ်သောင်းသောပြာသာဒ်၊ နှစ်သောင်း သောဆင်၊ နှစ်သောင်းသောမြင်း၊ နှစ်သောင်းသောရထား၊ နှစ်သောင်းသော ခြေသည်သူရဲ၊ နှစ်သောင်းသောမိဖုရား၊ နှစ်သောင်းသောမောင်းမ၊ နှစ်သောင်းသော ကချေသည်၊ နှစ်သောင်းသော အမတ်တို့သည်ရှိကုန်၏။ ထိုမင်းသည် တခုသော ကသိုဏ်းပရိကံကို ပြု၍ ငါးပါးသော အဘိညာဉ် ရှစ်ပါးသောသမာပတ်တို့ကို ဖြစ်စေ၏။

တနေ့သ၌ တရားဆုံးဖြတ်ရာ၌နေ၏။ ထိုအရပ်၌ များစွာသော အသံရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ထို အသံသည် သမာပတ်၏ ညစ်ညူးခြင်းအကြောင်းတည်းဟု ပြာသာဒ်ထက်သို့ တက်၍ သမာပတ် ကို ဝင်စားအံ့ဟု နေသည်ရှိသော် မဝင်စားနိုင်။ မင်း၏စည်းစိမ်ဖြင့် ပျံ့လွင့်၍ သမာပတ်မှ လျှော၏။ ထိုခဏ၌ ပြည်စည်းစိမ်ထက် သမဏသုခဓမ္မသည် မြတ်၏ဟုသိ၍ တယောက်သော အမတ်ကို ဤပြည်ကို တရားသဖြင့် ဆုံးမလောဟု အပ်ပြီးလျှင် ပြာသာဒ်ထက်သို့ တက်၍ သမာပတ်ချမ်းသာဖြင့် နေလေ၏။

စားတော်ကွမ်းရေ ဆက်သောသူတို့မှတစ်ပါး တယောက်သော သူမယုမကပ်ရ။ လ, ခွဲ လွန် လတ်သော် မိဖုရားသည် မင်းကြီးအား ဥယျာဉ်သွားခြင်းစသော အမှုသည် မထင်။ မင်းကြီး သည် အဘယ်သို့သွားသနည်းဟု အမတ်တို့ကိုမေး၏။ မိဖုရားအား အမတ်တို့သည် ထို အကြောင်းကို ကြားပေကုန်၏။ မိဖုရားသည် နောင်အခါပြည်ကို ဆောင်နှင်းသောအမတ်နှင့် ချွတ်ယှင်းလေ၏။ မင်းကြီးသည်လျှင် ထိုအမတ်ကို မိမိဥစ္စာကိုလည်းကောင်း၊ သားမယား တို့ကိုလည်းကောင်း ယူစေ၍ တိုင်းတပါးသို့သွားစေ၏။

ထိုတိုင်းတပါး၌နေသော မင်းလည်း အမတ်လာသော အဖြစ်ကို မေး၏။ အမတ်လည်း မင်းကြီးထံ ခစားခြင်းငှာ လာပါသည်ဟု လျှောက်၏။ မင်းလည်း ခစားစေ၏။ အမတ်လည်း နှစ်ရက် သုံးရက် လွန်သဖြင့် ရအပ်သော အကျမ်းဝင်ခြင်းလျှင် မင်းကြီးအား ဤသို့ လျှောက်၏။ အရှင်မင်းကြီး ပျားကောင်မရှိသော ပျားအံ့နှင့်တူသော ဗာရာဏသီပြည်ကို တိုက်ယူတော်မူလော့ဟု ဆို၏။ မင်းကြီးလည်း ယုံတော်မမူသော် လူတို့ကို စေတော်မူဟု ဆိုပြန်၏။ ပစ္စန္ဒမင်းလည်း လူတို့ကိုစေလွှတ်လိုက်၏။ လူတို့သည် စေတိုင်းသွား၍ ရေပြန် တူးဖောက်၍ မင်း၏နေရာနန်း၌ ထွက်ကုန်၏။ မင်းကြီးလည်းမြင်၍ ဘယ်သို့ ပြုကြသနည်း ဟု မေး၏။ ငါတို့ကား ခိုးသူတည်းဟုဆို၏။ မင်းကြီးလည်း ထိုသူတို့အား ဥစ္စာပေး၍ တဖန် ဤသို့မပြုလင့်ဟု ဆုံးမ၍ လွှတ်လိုက်၏။ ထိုသူတို့ လာရောက်၍ ပစ္စန္ဒမင်းအား ကြားလေ၏။

တဖန်လည်း နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ် ထို့အတူ စုံစမ်း၍ သီလရှိသောမင်းဟု သိ၍ စစ်အင်္ဂါ လေးပါး ရုံးစုပြီးလျှင် အပိုင်းအခြားဖြစ်သော တခုသောမြို့သို့ကပ်၍ ထိုမြို့၌အမတ်အား မြို့ကို တည်း ပေးမည်လော စစ်ကိုတည်း တိုက်မည်လောဟု မေးစေ၏။

ထိုမြို့စားအမတ်လည်း " ဗြဟ္မဒတ်မင်းအား အကြောင်းကိုကြားစေ၏။ မင်းကြီးလည်း မြို့ကိုပေးခဲ့၍ ငါ၏မြို့သို့ လာခဲ့လော့ဟုမှာလိုက်၏။ ထိုမြို့စားအမတ်လည်း မြို့ကိုပေးခဲ့၍ လာ၏။ ရန်သူမင်းလည်း ထိုမြို့ကိုယူ၍ ကြွင်း သောမြို့ ၌လည်း ထို့အတူစေ၏။ ထိုမြို့စား အမတ်တို့သည်လည်း ထို့အတူ မင်းကြီးအား ကြားစေပြန်၏။

မင်းကြီးလည်း စစ်မထိုးလင့် ငါ့မြို့သို့သာ လာခဲ့ကြလော့ဟု မှာလိုက်၏။ မြို့စားအမတ် တို့သည်လည်း မင်းကြီးရှိရာ လာခဲ့ကြ၏။ အမတ်ကြီးတို့သည် အရှင်မင်းကြီး စစ်ထိုးပါအံ့ဟု လျှောက်၏။ မင်းကြီးလည်း ပါဏာတိပါတဖြစ်လတ္တံ့ မထိုးကြနှင့်ဟု မြစ်၏။

အမတ်တို့လည်း ရန်သူမင်းကို အရှင်ဖမ်း၍ ဆက်ပါအံ့ဟု အထူးထူးသော အကြောင်းတို့ ဖြင့် မင်းကြီးကိုလျှောက်သော်လည်း လက်နက်ဖြင့် ထိုးပစ်ခြင်း, လုယက်ခြင်းအမှုကို မပြုကုန် လင့်ဟု မြစ်၏။ အမတ်တို့လည်း ထိုးပစ်လုယက်ခြင်းအမှုကိုကား မပြုပြီ။ ဘေးကိုပြု၍ ပြေးစေအံ့ဟုဆို၍ စစ်အင်္ဂါလေးပါးကို ရုံးစု၍ အိုးတွင်း၌ ဆီမီးကိုထည့်၍ သွားကြကုန်၏။ ရန်သူမင်းလည်း ထိုနေ့ ဗာရာဏသီပြည်အနီး မြို့တို့ကိုရပြီးဖြစ်၍ ယခုအခါ အဘယ်အတွက် ရှိတော့အံ့နည်းဟု ညဉ့်အခါ၌ ချပ်တန်ဆာတို့ကိုချွတ်၍ မေ့လျောသော အိပ်ခြင်းဖြင့် ဗိုလ်ပါ နှင့်တကွ အိပ်၍နေ၏။

ဗာရာဏသီမင်း၏အမတ်တို့သည်လည်း မင်းကိုယူ၍ ရန်သူမင်း၏ တပ်သို့သွား၍ ခပ်သိမ်း
သော အိုးတို့ဖြင့် ဆီမီးကိုဆောင်စေ၍ တပြိုင်နက် အလင်းဖြင့် စစ်သည်အသံကို ပြုစေ၏။
ရန်သူမင်း၏ အမတ်တို့သည်လည်း များစွာသော ဗိုလ်ပါတို့ကိုမြင်၍ ကြောက်သောကြောင့်
မိမိတို့မင်းထံသို့ ကပ်၍ ထလော့ဟု များစွာသောအသံကို ပြုကုန်၏။ ရန်သူမင်းလည်း နိုးလှင်
ကြောက်လန့်၍ ပျားကောင်မရှိသော ပျားအုံနှင့်တူ၏ဟု ဆိုသော သူတပါး၏ စကားကို
ယုံကြည်မိ၍ ရန်သူ့ လက်သို့ ရောက်ချေပြီဟု တညဉ့်ပတ်လုံး ငိုမြည်တမ်း၍ မိုးသောက်နေ၍
ကန်တော့အံ့ဟု ကြံ၍ မင်းကြီးထံသို့ ကပ်ပြီးလျှင် ပုဆစ်တုပ်၍ အကျွန်ုပ်၏ အပြစ်ကို
သည်းခံတော်မူပါဟု ကန်တော့၏။

မင်းကြီးလည်း ရန်သူမင်းကို ဆုံးမ၍ထလော့၊ သင်၏အပြစ်ကို ငါသည်းခံ၏ ဟု ဆိုသည်
နှင့်တပြိုင်နက် သက်သာခြင်း သို့ ရောက်၏။ ဗာရာဏသီမင်း၏ အနီး၌လျှင် ဇနပုဒ်မင်း
အပြစ်ကို ရ၏။ ထိုနှစ်ပါးသော မင်းတို့သည် မြတ်သော အဆွေခင်ပွန်းတို့သည် ဖြစ်ကြ
ကုန်၏။

ထိုအခါ ဗြဟ္မဒတ်မင်းသည် နှစ်ဦးသော စစ်သည်တို့သည် တကွနက် တည်သည်ကို မြင်၍
ငါ၏စိတ်ကို စောင့်ရှောက်ခြင်း ပည့်လည်း လူအပေါင်း၌ ယင်ငယ်တခုသောက်လောက်ရုံမျှ
သွေးပေါက်သည် မဖြစ်လေဟု ဝမ်းမြောက်သောကြောင့် -

“အဟောသဓု၊ အသောသုဠု။ သးဗ္ဗသတ္တာ သုခိတာ ဟောန္တု။ အဗျာပဇ္ဇာ ဟောန္တု
ဟု မေတ္တာဈာန်ကို ဖြစ်စေ၍ ထိုဈာန်ကို အခြေပြုပြီးလျှင် သင်္ခါရတရားတို့ကို သုံးသပ်၍
ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်ကို ရလေ၏။

ထိုမင်္ဂလသောဖြင့် ဆင်ကျောက်ကုန်း၌ နေစဉ် “မြတ်သော မင်းကြီး ပြန်ချိန်သင့်ပြီ၊
စစ်အောင်မြင်သော ဗိုလ်ပါတို့အား ပေးကမ်းခြင်းကို ပြုတော်မူလော့၊ စစ်ရှုံးသော ဗိုလ်ပါ
တို့အား မျိုးရိက္ခာ ပေးတော်မူလော့ ဟု လျှောက်ကြကုန်၏။

မင်းကြီးလည်း အချင်းတို့ ငါကား မင်းမဟုတ်။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတည်းဟု ဆို၏။ အရှင်
မင်းကြီး အသို့ဆိုသနည်း ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့ကား ဤသို့မဟုတ်ကုန်၊ နှစ်သစ်သော ဆံ မုတ်ဆိတ်
တို့သည် ရှိကုန်၏။ ရှစ်ပါးသော ပရိက္ခရာတို့နှင့် ယှဉ်ကုန်၏ဟု ဆိုကုန်၏။

ထိုအခါ မင်းကြီးသည် လက်ယာလက်ဖြင့် ဦးခေါင်းကို သုံးသပ်၏။ ထိုခဏ၌ လူ၏
အသွင်သည် ကွယ်လေ၏။ ရဟန်း၏ အသွင်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ နှစ်သစ်သော ဆံ မုတ်
ဆိတ် ရှိသည်ဖြစ်၍ ရှစ်ပါးသော ပရိက္ခရာတို့နှင့် ပြည့်စုံလျက် ဝါတရာရှိသော မထေရ်နှင့်
တူသည်ဖြစ်၏။ ထိုအခါ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါသည် စတုတ္ထဈာန်ကို ဝင်စား၍ ဆင်ကျောက်ကုန်းမှ
ကောင်းကင်သို့တက်၍ ကြာပွင့်၌ နေ၏။

အမတ်တို့သည် ရှိခိုးကုန်၍ အရှင်ဘုရား အဘယ်ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ရသနည်းဟု မေးကုန်၏။
ထိုပစ္စေကဗုဒ္ဓါသည် မေတ္တာဈာန်ကို ဖြစ်စေ၍ ထိုမေတ္တာဈာန်ကို ရှုသဖြင့် ရ၏။ ထို့ကြောင့်
ထိုအကြောင်းကို ပြလို၍ -

သဗ္ဗေသု ဘူတေသု နိဓာယ ဒဏ္ဍံ၊
အဝိဟေဋ္ဌဟံ အညတရမ္ပိ တေသံ။
န ပုတ္တမိစ္ဆေယျ ကုတော သဟာယံ၊
ကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပေျိ။

ဟူသော ဥဒါနဂါထာ ဗျာကရဏဂါထာကို လည်းကောင်း၊ တပါးသောဂါထာကို လည်း
ကောင်း ဟော၍ လူ့အပေါင်း၏ မြင်စဉ်ပင်လျှင် ကောင်းကင်၌ ပျံတက်၍ ဂန္ဓမာဒနတောင်
သို့ ကြွလေ၏။

ထိုတောင်၌ နန္ဒမူလတောင်ဝှမ်းသည် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၏ နေရာတည်း။ ရွှေဂူ ပတ္တမြားဂူ
ငွေဂူတည်းဟူသော သုံးလုံးသောဂူတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုသုံးဂူတွင် ပတ္တမြားဂူ၌ မဇ္ဈိသက
မည်သော သစ်ပင်သည် အမြင့်အကျယ် တယူဇနာ ရှိ၏။ ရေပန်း ကြည်းပန်းတို့သည် ပွင့်ကုန်
၏။ အထူးသဖြင့် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့ ရောက်လာသောနေ့၌ ထိုသစ်ပင်၏ နောက်၌ ခပ်သိမ်း
သော ရတနာတို့ဖြင့် ပြီးသော တန်ဆောင်းသည်ဖြစ်၏။ ထိုတန်ဆောင်း၌ သမ္ပဇနိကမည်
သော လေသည် အမှိုက်ကိုစွန့်၏။ သမကရဏမည်သော လေသည် ခပ်သိမ်းသော ရတနာ
ဖြင့် ပြီးသော သဲကို ညီညွတ်စွာ ပြု၏။ သိဉ္ဇနကလေသည် အနဝတတ်အိုင်မှဆောင်၍ ရေကို
သွန်း၏။ သုဂန္ဓကရဏလေသည် ဟိမဝန္တာမှ ခပ်သိမ်းသော နံသာပင်တို့၏ အနံ့ကို ဆောင်
၏။ ဩစိနကလေသည် ပန်းပွင့်တို့ကို ဆွတ်၍ ကျစေ၏။ သန္တရဏကလေသည် ခပ်သိမ်း
သော အရပ်၌ ခင်း၏။ အခါခပ်သိမ်း ခင်းအပ်သော အရပ်၌ နေရာတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။
ထိုအရပ်၌ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အသစ်ဖြစ်သော နေ့၌လည်းကောင်း၊ ဥပုသ်နေ့၌ လည်းကောင်း
ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည် စည်းဝေး၍ ထိုင်နေကြကုန်၏။ ဤကား ဓမ္မတာတည်း။

ထိုအသစ်ဖြစ်သော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါသည် ထိုအရပ်သို့ ကြွ၍ ခင်းအပ်သောနေရာ၌ နေ၏။
ထိုအခါ တပါးသော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည် ရှိကုန်အံ့။ ထိုပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည်လည်း စည်းဝေး
ကုန်၍ ခင်းသောနေရာ၌ နှစ်ပြားလျှင် တစိုးတစိသော သမာပတ်ကို ဝင်စား၍ ထကြကုန်၏။
ထို့နောင် အကြီးဖြစ်သော ထေရ်သည် အသစ်ဖြစ်သော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါကို ခပ်သိမ်းသောသူ
တို့အား ဝမ်းမြောက်စေလို၍ အဘယ်တရားကို နှလုံးသွင်းသနည်းဟု ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုမေး၏။
ထိုပစ္စေကဗုဒ္ဓါသည်လည်း မိမိ၏ ဥဒါနဗျာကရဏဂါထာကို ရွတ်လေ၏။

ဤဂါထာကား ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဖြစ်စတကြိမ်၊ မဇ္ဈိသကတန်ဆောင်းအစည်းအဝေး၌ သံဃာ
ထေရ်ကမေး၍ တကြိမ်၊ ဘုရားသခင်ထပ်၍ ဟောတော်မူသည်တကြိမ်၊ သင်္ဂါယနာတင်သော
ကာလ အရှင်အာနန္ဒာရွတ်သည် တကြိမ်၊ လေးကြိမ်ရွတ်သည် ဖြစ်၍ စတုက္ခတ္တုဘာသိတ
မည်၏။ ။ပဌမ။

တပါးသော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအလောင်းသည် ကဿပမြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၌ အနှစ်နှစ်သောင်းကာလပတ်လုံး ရဟန်းတရားကို ပြုကျင့်၍ အဆုံး၌ ကသိုဏ်းပရိကံကိုပြုလျှင် ပဌမဈာန်ကို ဖြစ်စေ၍ နာမ်ရုပ်ကိုမှတ်၍ လက္ခဏာရေးကိုပြု၍ အရိယမဂ်ကို မရ။ ဗြဟ္မာ့ ပြည်၌ ဖြစ်လေ၏။ ဗြဟ္မာ့ပြည်မှ စုတေ့ခဲ့၍ ဗာရာဏသီမင်း၏ မိဖုရားဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေနေ၍ ဖွား၍ ကြီးမြင့်ခြင်းသို့ ရောက်၏။

အကြင်အခါမှစ၍ ဤသူကား မိန်းမ ဤသူကား ယောက်ျားဟူ၍ အထူးကို မှတ်နိုင် ၏။ ထိုအကြောင်းကို စွဲ၍ မိန်းမတို့၏ လက်၌ မမွေ့လျော်၊ ကသယ်မှုန်ဖြင့် ပွတ်ခြင်း၊ ရေချိုးခြင်း၊ တန်ဆာဆင်ခြင်း စသည်မျှကိုလည်း မသာယာ၊ ထိုမင်းသားကို ယောက်ျား တို့သာ မွေးကျွေးရကုန်၏။ နို့စို့ သောကာလ၌ နို့ထိန်းတို့သည် သင်တိုင်းစွပ်၍ ယောက်ျား အသွင်ဖြင့် နို့တိုက်ရကုန်၏။ ထိုမင်းသားသည် မိန်းမတို့၏ အနံ့ကို နံ၍ အသံကိုကြား၍ ငို၏။ သိ၊ ကြား၊ လိမ္မာသောအဖြစ်သို့ ရောက်သောကာလလည်း မိန်းမတို့ကို မြင်ခြင်းငှာ အလိုမရှိ၊ ထို့ကြောင့် အနိတ္တိဂန္ဓဟူ၍ ထင်ရှား၏။

တဆယ့်ခြောက်နှစ်မြောက်သောကာလ မင်းနွယ်၌တည်စေအံ့ဟုအထူးထူးသောအမျိုးတို့ မှ ထိုသူအား လျှောက်ပတ်သောမိန်းမတို့ကိုဆောင်၍ တယောက်သောအမတ်ကို မင်းသားကို ဖြားယောင်းလော့ဟုစေ၏။ အမတ်လည်း ဥပါယ်တမျှဖြင့် ထိုမင်းသားကို မွေ့လျော်စေလို၍ မင်းသား၏ အနီး၌ တင်းတိမ်ရံပြီးလျှင် က-ချေသည်တို့ကို က-စေ၏။ မင်းသားလည်း တီးမှုတ်သံကိုကြား၍ အဘယ်သူ၏ အသံနည်းဟုမေး၏။ က-ချေသည်တို့၏ အသံတည်း။ ဘုန်းရှိသောသူတို့အား ဤသို့သော က-ချေသည်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ အရှင်သား မွေ့လျော် တော်မူလော့ဟု ဆို၏။ မင်းသားလည်း အမတ်ကို ဒဏ်ဖြင့်ခြိမ်း၍ ငင်ထုတ်စေ၏။ အမတ်လည်း မင်းကြီးအား ကြား၏။ မင်းကြီးလည်း မင်းသား၏အမိနှင့်တကွ သွား၍ မင်းသားကို သည်းခံစေ၍ တဖန် အမတ်ကိုတိုက်တွန်းပြန်၏။ မင်းသားလည်း မိဘတို့ အလွန်နှိပ်စက် သည်ရှိသော် မြတ်သောရွှေကိုယူ၍ ရွှေပန်းထိမ်သည်တို့ကို အလွန်လှသော မိန်းမရုပ်ကို ပြုကုန်လော့ဟုဆို၏။ ပန်းထိမ်သည်တို့သည် ဝိသုကံ ဖန်ဆင်းသည်နှင့်တူသော ခပ်သိမ်းသော တန်ဆာဆင်သော မိန်းမရုပ်ကို ပြုကုန်၏။ မင်းသားမြင်လျှင် အံ့ဩခြင်းဖြင့် ဦးခေါင်းကို လှုပ်၍ မိဘတို့သို့ ပို့ချေ၊ ဤသို့သောမိန်းမကို ရသည်ဖြစ်အံ့၊ ယူမည်ဟူ၍ စေလိုက်၏။ မိဘ တို့လည်း ငါတို့သားသည် ကြီးသောဘုန်းရှိ၏။ မချွတ် ထိုသူနှင့်တကွ ကောင်းမှုပြုဖက် တစုံတယောက်သော သတို့သမီးသည် လောက၌ ရှိသည်ဖြစ်လတ္တံ့ဟု ရွှေရုပ်ကို ရထား၌ တင်ပြီးလျှင် အမတ်တို့ကို သွားကြချေ၊ ဤသို့သော သတို့သမီးကို ရှာချေလော့ဟု စေလိုက်၏။ အမတ်တို့သည် ဆောင်ယူ၍ တဆယ့်ခြောက်ပြည်ထောင်တို့၌ သွားကုန်လျက် ထိုထိုသို့သော တိုင်းပြည်သို့ရောက်လျှင် ရေဆိပ်စသည်တို့တွင် အကြင် အကြင်အရပ်၌ လူအပေါင်းတို့သည် မြင်ကုန်၏။ ထိုထိုအရပ်တို့၌ နတ်ကဲ့သို့သော ရွှေရုပ်ကိုထား၍ အထူးထူးသော ပန်းအဝတ်တန်ဆာတို့ဖြင့် ဆင်ယင်လျက် ဗိတန်ဖွဲ့၍ တင့်အပ်ရာအရပ်၌

နေကုန်၏။ အကယ်၍ တစုံတယောက်သောသူသည် ဤသို့သောအရပ်ကို မြင်သည်ဖြစ်
လတ္တံ့၊ ထိုသူသည် စကားမြွက်လတ္တံ့ ဟု ထားကုန်၏။ ဤသို့သောနည်းဖြင့် မဒ္ဒတိုင်းမှ
တပါး ခပ်သိမ်းသောတိုင်းတို့၌ လှည့်လည်ခဲ့၍မရလျှင် တိုင်းနိုင်ငံအငယ်မျှသည် 'အဘယ်
ပြုအံ့နည်းဟု ထိုမဒ္ဒတိုင်းကို ရှောင်ဖယ်၍ ပြန်ခဲ့ကြကုန်၏။

ထို့နောင်မှ မင်းကတဖန် စေလိုက်ပြန်၍ မဒ္ဒတိုင်းသာဂလမြို့သို့ ရောက်လေကုန်၏။
သာဂလမြို့၌ မဒ္ဒဝမင်း၏ တယောက်သော သမီးသည် တဆယ့်ခြောက်နှစ်သာ ရှိ၏။ အလွန်
အဆင်းလှ၏။ ထိုမင်းသမီး ကျွန်မတို့သည် ရေချိုးအံ့သောငှါ ထိုအရပ်သို့ ရောက်ကုန်၏။
ထိုအရပ်၌ ရွှေရုပ်ကို အဝေးမှမြင်လျှင် ငါတို့ကို ရေအလို့ငှါ စေလိုက်၍ အရှင်သမီးသည်
မိမိကိုယ်တိုင်လာဘိ၏ဟု ဆို၍လာ၏။ အနီးသို့ရောက်လျှင် ဤသူကား ငါတို့၏အရှင်
မဟုတ်၊ ငါတို့အရှင်မကား ဤရွှေရုပ်ထက် လှသေးစွတကားဟု ဆိုကုန်၏။

အမတ်တို့သည် ထိုစကားကိုကြား၍ မင်းသို့ကပ်ပြီးလျှင် လျှောက်ပတ်စွာ သတို့သမီးကို
တောင်း၏။ မင်းလည်းပေး၏။ ထို့နောင်မှ ဗာရာဏသီမင်းအား သတို့သမီးရကြောင်းကို
စေလိုက်၏။ မင်းကြီးလည်း ငါတို့လာသည်ရှိသော် ပြည်သူတို့ဆင်းရဲလတ္တံ့ သင်တို့ပင်
ဆောင်ခဲ့ကုန်လော့ဟု စေလိုက်၏။ အမတ်တို့လည်း မင်းသမီးကိုဆောင်ခဲ့၍ မင်းသားထံ
မင်းသမီးရကြောင်းကို စေလိုက်၏။ မင်းသားလည်း ကြားကတည်းကလျှင် ဖုဂနိပိစက်၍
ပဌမဈာန်သည်လျှော၏။ ထိုမင်းသားလည်း ဟမန်အဆင့်ဆင့် လျှင်စွာရောက်စေဟု
စေလိုက်၏။ ထိုအခါ အမတ်တို့သည် ခပ်သိမ်းသောအရပ်တို့၌ တညဉ့်မျှသာနေခဲ့သဖြင့်
ဗာရာဏသီပြည်သို့ရောက်လျှင် မင်းအား စေလိုက်၏။ မင်းလည်း မြတ်သောမင်းမျိုးမှ
ဆောင်ခဲ့သော မင်းသမီးဖြစ်ပေသည်။ မင်္ဂလာကိရိယာပြု၍ ကြီးစွာသော အရိအသေဖြင့်
မြို့တွင်းသို့သွင်းပေအံ့။ ဥယျာဉ်သို့ ရှေးဦးစွာ ဆောင်လေဦးဟု စေလိုက်၏။ အမတ်တို့လည်း
ဥယျာဉ်၌ထားလေကုန်၏။ မင်းသမီးသည် စင်စစ်နူးညံ့သောသူဖြစ်၍ ပြင်းစွာသောခရီးသို့
လာရသည်နှင့် ပင်ပန်းသဖြင့် ဖြစ်သောအနာသည် နှိပ်စက်သောကြောင့် ညှိုးသော
ကြာကဲ့သို့ဖြစ်၍ ညဉ့်အခါ၌ပင်လျှင် သေလေ၏။

အမတ်တို့လည်း ကြီးစွာသောပူဇော်သက္ကာရမှ ယုတ်၏ဟူ၍ ငိုကြွေးကြကုန်၏။ မင်းကြီး
သည်လည်းကောင်း၊ ပြည်သူတို့သည်လည်းကောင်း၊ အမျိုးအနွယ်သည် ပြတ်ခဲ့ပြီဟူ၍ ငို
ကြွေးကြကုန်၏။ မြို့၌လည်း ကြီးစွာသော အုတ်အုတ်ကျက်ကျက်သည် ဖြစ်၏။ မင်းသား
အား ကြားကာမျှ၌လျှင် ကြီးစွာသော ပူပန်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ထို့နောင် မင်းသားသည်
သောက၏အပြစ်ကို နုတ်ခွာခြင်းငှာ အားထုတ်၏။ ဤသောက မည်သည်ကား ပဋိသန္ဓေ
မရှိသောသူအား မဖြစ်။ ပဋိသန္ဓေရှိသောသူအားသာလျှင်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဇာတိကိုစွဲ၍
သောကဖြစ်သည်၊ ဇာတိသည် အဘယ်ကိုစွဲ၍ ဖြစ်သနည်းဟု ကြံ၏။

ဤသို့ ရှေးက ဘာဝနာ၏ အာနုဘော်ဖြင့် အသင့်နှလုံးပြု၍ အနုလောမ ပဋိလောမ
ပဋိစွသမုပ္ပါဒ်ကိုမြင်၍ သင်္ခါရကို သုံးသပ်လျက် ထိုအရပ်၌ပင် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဖြစ်လေ၏။ မဂ်

ဖိုလ်ချမ်းသာဖြင့် ငြိမ်သက်စွာနေသည်ကို အမတ်တို့သည် အရှင့်သား စိုးရိမ်တော်မမူလင့်၊ ဇမ္ဗူဒီပါကျန်းသည် ကျယ်ဝန်း၏၊ တပါးသောသမီးကို ဆောင်ပါဦးအံ့ဟု ဆိုကုန်၏၊ မင်းသားလည်း ငါကား မစိုးရိမ်၊ ငါကား ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတည်းဟုဆို၍—

သံသဂ္ဂဇာတဿ ဘဝန္တိသ္မေဟာ၊
သ္မေဟန္တယံ ဒုက္ခမိဒံ ပဟောတိ။
အာဒိနဝံသ္မေဟဇံ ပေက္ခမာနော၊
ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပေါ။ ဟူသော ဂါထာကိုရွတ်၏။
ထိုမှကြွင်းသော အလုံးစုံသောစကားသည် ရှေးဂါထာနှင့် တူသည်သာလျှင်တည်း။
*ဒုတိယ။

တပါးသော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအလောင်းသည် ရှေးဂါထာ၌ ဆိုသောနည်းဖြင့် ရဟန်းပြု၍ ဗာရာဏသီပြည်၌ မင်းပြုသည်ရှိသော် ပထမဈာန်ကိုဖြစ်စေ၍ ရဟန်းတရားနှင့်မင်းအဖြစ်သည် အဘယ်လျှင် မြတ်မည်နည်းဟု စုံစမ်း၍ အမတ်တို့အား ပြည်ကိုနှင်း၍ သမဏဓမ္မကို ပြု၏။ အမတ်တို့သည် တံစိုးကိုယူ၍ ဥစ္စာရှင်ကို ရှုံးစေ၏၊ အခါတပါး မင်းနှင့်အကျွမ်းဝင်သောသူကို ရှုံးစေ၏၊ ရှုံးသောသူသည် အလုံးစုံကို မင်းအားကြားလျှောက်၏။

မင်းလည်း ခုနစ်ရက်မြောက်သော နေ့၌ တရားဆုံးဖြတ်ရာသို့ ထွက်၏၊ ထိုအခါလူအပေါင်းတို့သည် အမတ်တို့ အမှန်မပြုကြောင်းကို အသံပြုကြကုန်၏၊ ထိုအခါ မင်းလည်း တရားဆုံးဖြတ်ရာမှထ၍ ပြာသာဒ်သို့တက်၍ သမာပတ်ကို ဖြစ်စိမ့်သောငှါ နေသည်ရှိသော် အသံဖြင့်ပျံလွင့်သောစိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ မတတ်နိုင်၊ မင်းသည် ပြည်စည်းစိမ်ထက် ရဟန်းတရားသည်သာလျှင် မြတ်၏ဟု မင်း၏ချမ်းသာကိုပယ်၍ သမာပတ်ကို ဖြစ်စိမ့်သောငှါ ရှေး၌ဆိုခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့် ဝိပဿနာကိုရှု၍ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်ကို မျက်မှောက်ပြုလေ၏၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို မေးသည်ဖြစ်၍—

မိတ္တေ သုဟဇ္ဇေ အနုကမ္မမာနော၊
ဟာပေတိ အတ္တံ ပဋိဗန္ဓစိတ္တော။
ဧတံ ဘယံ သန္တဝေ ပေက္ခမာနော၊
ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပေါ။ ဟူသောဂါထာကိုရွတ်၏။ တတိယ။

ကဿပမြတ်စွာဘုရားသာသနာတော်၌ သုံးယောက်ကုန်သော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအလောင်းတို့သည် ရဟန်းပြုကုန်၍ စုတေ လျှင် နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ကြလေကုန်၏၊ နတ်ပြည်မှ စုတေ ခဲ့၍ အကြီးသည် ဗာရာဏသီမင်းမျိုး၌ဖြစ်၏။ နှစ်ယောက်သည် ပစ္စန္ဒမြို့တို့၌ ဖြစ်ကြကုန်၏၊ ထိုနှစ်ယောက်တို့သည် ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုသင်ပြီးလျှင် ပြည်ကိုစွန့်၍ ရဟန်းပြုကုန်၏၊ အစဉ်သဖြင့် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဖြစ်ကြလေကုန်၍ နန္ဒမူလတောင်ဝှမ်း၌နေကြကုန်၏။

တနေ့သ၌ သမာပတ်မှထ၍ ငါတို့သည် အဘယ်အမှုကိုပြု၍ လောကုတ္တရာသုခသို့ ရောက်သနည်းဟု ဆင်ခြင်လတ်သော် ကဿပဘုရားလက်ထက် မိမိတို့ကျင့်ခဲ့သောအကျင့်ကို မြင်ကြကုန်၏။ ထို့နောင်မှ တတိယပုဂ္ဂိုလ်သည် အဘယ်မှာ ရှိသနည်းဟု ဆင်ခြင်ပြန်လတ်သော် ဗာရာဏသီပြည်၌ မင်းပြုနေသောအဖြစ်ကို မြင်၍ ထိုသူ့ဂုဏ်၌ အောက်မေ့၍ ဗာရာဏသီမင်းသည် ဆည်းပကတိအားဖြင့်လျှင် အလိုနည်းခြင်းစသော ဂုဏ်ကျေးဇူးနှင့်ပြည့်စုံ၏။ ငါတို့အဆုံးအမ၌ တည်ရာ၏။ ဆိုလွယ်သော သဘောရှိ၏။ ဆိုခြင်းငှါခံ၏။ မကောင်းမှုကိုကဲ့ရဲ့တတ်၏။ ယခု ထိုမင်းအား အာရုံပြု၍ လွတ်စေအံ့ဟု အခွင့်ကိုရှာလျက် နေသည်ရှိသော် တနေ့သ၌ ခပ်သိမ်းသောတန်ဆာဖြင့် တန်ဆာဆင်လျက် ဥယျာဉ်သို့ထွက်သော မင်းကို မြင်၍ ကောင်းကင်ဖြင့်သွားပြီးလျှင် ဥယျာဉ်တံခါး၌ ဝါးရုံပင်ရင်း၌ ရပ်ကြကုန်၏။

မင်းကြီးလည်း ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့ကို မြင်လေ၏။ မြင်သည်နှင့် တပြိုင်နက်လျှင် ချစ်ခြင်းသည်ဖြစ်၏။ မင်းကြီးလည်း ဆင်ကျောက်ကုန်းမှသက်၍ အရှင်ဘုရားကို၊ အရှင်တို့အမည်ကား အဘယ်အမည်ရှိသနည်းဟုမေး၏။ မင်းကြီးငါတို့ကား အသဗ္ဗမာနမည်၏ဟု ဆိုကုန်၏။ အရှင်ဘုရားတို့ အသဗ္ဗမာန ဟူသောပုဒ်၏ အနက်ကား အဘယ်သို့နည်းဟု မေးပြန်၏။ မင်းကြီး မငြိတုယ်ခြင်းအနက်ရှိ၏ဟုဆို၏။

ထို့နောင်မှ ဝါးရုံပင်ကိုပြုလျက် မြတ်သော မင်းကြီး၊ ဤဝါးရုံချိုသည် အချင်းခပ်သိမ်းအားဖြင့် အမြစ်ပင်စည် အခက်တို့ဖြင့် ခြုံရုံလျက်တည်၏။ သန်လျက်စွဲသောယောက်ျားသည် အမြစ်ကိုဖြတ်ပြီးလျှင် မခြုံရုံစေမူ၍ ဖြတ်ခွါထုတ်အံ့သောငှါ တတ်နိုင်ရာ၏။ ထိုအတူ သင်မင်းကြီးသည်လည်း အတွင်းအပ၌ နှောင်ဖွဲ့ခြင်းမှ မငြိတုယ်သည်ဖြစ်ရာ၏။

ဥပမာကား—

ဝါးချို၏ အလယ်မှဝါးကိုဖြတ်၍ မငြိမတုယ်သော အခက်ရှိသည်ကို ပြုပြီးသောကာလ မငြိမတုယ်သည် ဖြစ်ရာ၏။ အဖျား၌လည်းကောင်း အရင်း၌လည်းကောင်း ဖြတ်၍ထုတ်ယူခြင်းငှါ တတ်နိုင်ရာ၏။ ထိုအတူ ငါတို့သည်လည်း တစုံတခုသောအာရုံ၌ မငြိမတုယ်သည်ဖြစ်၍ ခပ်သိမ်းသောအရပ်တို့သို့သွားနိုင်ကုန်၏ဟု ဆိုကုန်၏။ ထိုခဏ၌ပင်လျှင်ဈာန်ဝင်စား၍ မင်း၏ မြင်စဉ်လျှင် ကောင်းကင်လမ်းဖြင့် နန္ဒမူလတောင်ဝှမ်းသို့ သွားကြကုန်၏။

ထို့နောင် မင်းကြီးသည် အဘယ်နံ့ရောအခါ ငါသည်လည်း မငြိမတုယ်သည် ဖြစ်ရပါအံ့နည်းဟု ကြံ၍ ထိုအရပ်၌ပင်လျှင် ဝိပဿနာကို ပွားစေလျက် ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်ကို ရလေ၏။ ရှေးနည်းဖြင့်ကမ္မဋ္ဌာန်းကို မေးသည်ဖြစ်၍ -

ဝံသော ဝိသာလောစ ယထာ ဝိသတ္တော၊
 ပုတ္တေသု ဒါရေသု စ ယာ အပေက္ခာ။
 ဝံသက္ကဋ္ဌိရောစ အသဗ္ဗမာနော၊
 ကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပေါ။ ။ ဟူသောဂါထာကိုရွတ်၏။ ။စတုတ္ထ။

တပါးသော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အလောင်းသည် ကဿပမြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၌ ယောဂါဝစရ ရဟန်းဖြစ်၍သေလျှင် ဗာရာဏသီပြည်တွင် သဌေးအမျိုး၌ဖြစ်လေ၏။ ပရဒါရ-ကံကိုပြုမိ၍ သေလျှင် ငရဲ၌ ကျက်ပြီးမှ ကြွင်းသောအကျိုးဖြင့် သဌေးမယား ဝမ်း၌ဖြစ်၏။ ငရဲမှလာကုန်သော သူတို့၏ကိုယ်သည် ပူကုန်၏။

ထို့ကြောင့် သဌေးမယားသည် ပူလောင်လျက် ဆင်းရဲငြိုငြင်စွာ ကိုယ်ဝန်ဆောင် ပြီးမှ သတို့သမီးကိုဖွား၏။ အရွယ်သို့ရောက်သောကာလ သဌေးသား တယောက်အား ပေး၏။ သဌေးသားကား မချစ်ခင်လေ။ ထိုရွာ၌ နက္ခတ်သဘင်ကြုံသောကာလ သဌေးသား သည် ထိုသတို့သမီးနှင့် ကစားခြင်းငှါ အလိုမရှိသည်ဖြစ်၍ ပြည့်တန်ဆာမကိုဆောင်၍ ကစား လေ၏။ ထိုစကားကိုကြားလျှင် သဌေးသားသို့ကပ်လျက် အထူးထူး အပြားပြား တောင်းပန် ၍ အရှင့်သား မိန်းမတို့မည်သည်ကား အကယ်၍ ဆယ်ယောက်သောမင်းတို့၏ နှမပင်ဖြစ် စေကာမူ စကြာမင်း၏ သမီးပင်သော်လည်း ဖြစ်စေကာမူ လင်တည်းစင်စစ် မချစ်မှုကား အလုံ့လက်လက် တံကျင်ထက်တွင် တင်ဘိသကဲ့သို့ မဟာဒုက္ခ တွေ့ကြုံရမြဲ ဖြစ်ပါသည်။ အကယ်၍အကျွန်ုပ်ကို ချီးမြှောက်ခြင်းငှါ မထိုက်ပါသည်ဖြစ်အံ့ လွတ်တော်မူပါ။ မိဘတို့ထံ ပြန်လိုပါသည် ဟုဆို၏။

သဌေးသားက ထိုသို့တပြားကား မည်သည်ကိုမျှ မစိုးရိမ်လင့်၊ ကစားအံ့သောငှါ အစီအရင် ကိုသာ စီရင်လော့၊ သဘင်ကစားကုန်အံ့ဟုဆို၏။ သဌေးသမီးလည်း ထိုမျှလောက်သော ပြောဟောခြင်းမျှဖြင့် အားထုတ်ခြင်းသည်ဖြစ်၏။ နက်ဖြန် သဘင်ကစားအံ့ဟု များစွာသော ခဲဖွယ် စားဖွယ်တို့ကိုစီရင်၏။ သဌေးသားသည် မိုးသောက်သောနေ့၌ မခေါ်ပဲ ကစားရာ အရပ်သို့ သွားလေ၏။ သဌေးသမီးမူကား ခေါ်လာနိုးနိုး ခရီးကိုရွာလျက်နေ၏။ သဌေးသား သည် မခေါ်ပဲသွားလေသည်ကိုသိ၍ သဌေးသမီးလည်း အလုံးစုံစီရင်သော ခဲဖွယ် စားဖွယ် တို့ကိုယူ၍ ယာဉ်ထက်စီးလျက် ဥယျာဉ်သို့ထွက်လေ၏။

ထိုအခါနန္ဒမူလတောင်ဝှမ်း၌ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါသည် ခုနစ်ရက်မြောက်သောနေ့၌ နိရောဓသမာ ပတ်မှထ၍ အနဝတတ်အိုင်၌ နာဂလတာ ဒန်ပူကိုခဲ၍ မျက်နှာတော်ဆေးပြီးလျှင်ယနေ့အဘယ် သူ့ ဆွမ်းကိုခံရအံ့နည်းဟု ဆင်ခြင်လတ်သော် ထိုသဌေးသမီးကို မြင်၍ ဤသတို့သမီးသည် ငါ၌ကြည်ညိုသော အခြင်းအရာကိုပြု၍ ပြုအပ်ပြီးသော အကုသိုလ်ကံ၏ ကုန်ခြင်းသို့ ရောက်လတ္တံ့ဟုသိ၍ တောင်ဝှမ်း၏အနီး၌ ယူဇနာခြောက်ဆယ်ရှိသော မြင်းသီလာ ကျောက် ဇျာ အပြင်၌ရပ်လျက် သင်္ကန်းကို ဝတ်ရုံတော်မူပြီးလျှင် သပိတ်ကိုပိုက်လျက် အဘိညာဉ် ၏ အခြေဖြစ်သော သမာပတ်ကိုဝင်စား၍ ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် ကြွလာခဲ့ပြီးလျှင် သဌေး သမီး၏ ခရီးရင်ဆိုင်၌သက်၍ ဗာရာဏသီသို့ ရှေးရှုကြ၏။

ထိုပစ္စေကဗုဒ္ဓါကိုမြင်လျှင် ကျွန်မတို့သည် သဌေးသမီးအားကြားကုန်၏။ သဌေးသမီး လည်း ယာဉ်မှသက်၍ ရိုသေစွာ ရှိခိုးပြီးလျှင် သပိတ်၌ ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်တို့ဖြင့် ပြည့်စေပြီးမှ

ကြာပန်းဖြင့် ဖုံးအုပ်၍ အောက်မှလည်း ကြာပွင့်ဖြင့်ခံလျက် ကြာပန်းစည်းကို လက်ဖြင့် ကိုင်၍ အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါထံသို့ ကပ်၍ သပိတ်ကံကပ်ပြီးလျှင် ပန်းစည်းလက်စွဲလျက် အရှင် ဘုရား ဤကြာပန်းသည် လူ့အပေါင်းတို့၏ ချစ်ခင်နှစ်လိုခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ထို့အတူ အကျွန်ုပ်သည် အကြင်အကြင်ဘဝ၌ ဖြစ်၏။ ထိုထိုသို့သောဘဝ၌ လူ့အပေါင်းတို့၏ ချစ် ခင်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ နှစ်လိုခြင်းသည်လည်းကောင်း ဖြစ်ပါလိမ့်။...

‘အမိဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေနေရခြင်းသည် ဆင်းရဲ၏။ ပဒုမ္မာကြာပန်း၌သာလျှင် ပဋိသန္ဓေနေရ သည် ဖြစ်ပါလိမ့်။...

‘မာတုဂါမဖြစ်ရခြင်းသည်လည်း စက်ဆုပ်ဖွယ် ရှိ၏။ စကြဝတေးမင်း၏ သမီးဖြစ်လင့် ကစား တပါးသောသူ၏အလိုသို့ လိုက်ရချေ၏။...

အကျွန်ုပ်သည်ကား မိန်းမအဖြစ်သို့ မကပ်မှု၍ ယောက်ျားသာလျှင် ဖြစ်ပါလိမ့်။...

‘သံသရာဒုက္ခကို သွန်၍ အဆုံးစွန်သောကိုယ်၏အဖြစ်၌ အရှင်ဘုရားတို့သည် ရောက်အပ် သော နိဗ္ဗာန်ပြည်မြတ်သို့သာ ရောက်ပါလိမ့်။’

ဤလေးပါးသောဆုကိုတောင်း၍ ကြာပန်းစည်းကို ပူဇော်ပြီးလျှင် ငါးပါးသော ထိခြင်း ဖြင့် ရှိခိုး၍ ဤကြာပန်းသည် ကောင်းသောအနံ့ ကောင်းသော အဆင်းရှိ၏။ ထို့အတူလျှင် ကောင်းသောအနံ့ ကောင်းသောအဆင်း ရှိသည်သာ ဖြစ်ပါစေသတည်းဟု ငါးခုမြောက်သော ဆုကိုပြု၏။ ထို့နောင် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါသည် သပိတ်ကို လည်းကောင်း၊ ကြာပန်းစည်းကို လည်းကောင်းယူ၍ ကောင်းကင်၌ရပ်လျက် -

ဣစ္ဆိတံ ပတ္တိတံ တုယံ၊ ခိပ္ပမေဝ သမိဇ္ဈတု။
သဗ္ဗေပုရေန္တု သင်္ကပ္ပိ၊ စန္ဒော ပန္နရသော ယထာ။

ဟူသောဂါထာဖြင့် အနုမောဒနာပြု၍ ငါကြွသည်ကို သဌေးသမီး မြင်စေသတည်းဟု အဓိဋ္ဌာန်တော်မူပြီးလျှင် နန္ဒမူလတောင်ဝှမ်းသို့ ကြွတော်မူလေ၏။ သဌေးသမီးလည်းရပ်လျက် ထိုပစ္စေကဗုဒ္ဓါကြွတော်မူသည်ကို မြင်၍ ကြီးစွာသောပီတိသည်ဖြစ်၍ အတိတ်ဘဝ၌ ပြုအပ် သော အကုသိုလ်ကံသည် အကျိုးကိုပေးခြင်းငှာ ခွင့်မရခြင်းကြောင့် မန်ကျည်းချဉ်ဖြင့် ဆေးအပ်သော ကြေးနီခွက်၏ စင်ကြယ်ခြင်းဖြစ်သကဲ့သို့ ကုန်ခြင်းသို့ရောက်လေ၏။

ထိုခဏ၌ လင်၏အိမ်၌လည်းကောင်း၊ ဆွေမျိုးတို့၏ အိမ်၌လည်းကောင်း ခပ်သိမ်းသော လူများတို့သည် နှစ်လိုကုန်၏။ ချစ်ဖွယ်သော စကားကိုလည်းကောင်း၊ လက်ဆောင်ပဏ္ဏာတို့ ကိုလည်းကောင်း စေလိုက်၏။ သဌေးသားလည်း သဌေးသမီးကို လျှင်စွာ ဆောင်ခဲ့ကုန်လော့။ ငါသည် မေ့လျော့၍ လာမိသည်ဟု လူများတို့ကို စေလိုက်၏။ ထိုနေ့မှစ၍လည်း သဌေးသမီး ကို ရင်၌လိမ်းအပ်သော စန္ဒကူးကဲ့သို့၊ လည်၌ဆွဲအပ်သော ပုလဲသွယ်ကဲ့သို့၊ နား၌ပန်ဆင် အပ်သော ပန်းဆိုင်ကဲ့သို့ ချစ်လျက်သာ ဆောင်၏။

သဋ္ဌေးသမီးသည် အသက်ရှည်သမျှ ကာလဖတ်လုံး ဣဿရိယဘောဂသုခကို ခံစား၍သေ
ခဲ့သော် ယောက်ျားအဖြစ်ဖြင့် နတ်ပြည်ဝယ် ပဒုမ္မာကြာပန်း၌ ဖြစ်လေ၏။ ထိုနတ်သားသည်
သွားသောကာလ ပဒုမ္မာကြာတိုက်၌လျှင်သွား၏။ ရပ်သော်လည်းကောင်း၊ နေသော်လည်း
ကောင်း၊ ပဒုမ္မာကြာတိုက်၌သာ ရပ်ရနေရ၏။ မဟာပဒုမဒေဝပုတ္တ နတ်သားဟူ၍တွင်၏။

ဤသို့ နတ်သားသည် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၏ အာနုဘော်ကြောင့် အနုလောမ ပဋိလောမအားဖြင့်
ခြောက်ထပ်သော နတ်ပြည်၌ ကျင်လည်ရ၏။ ထိုအခါ ဗာရာဏသီမင်း၏ နှစ်သောင်းသော
မောင်းမတို့သည် ရှိကုန်၏။ ကယောက်သော မောင်းမသည်မျှလည်းသားသမီးမရကုန်၊ အမတ်
တို့သည် အရှင်မင်းကြီး အမျိုးအစဉ်ကို စောင့်တတ်သော သားကို အလိုရှိအပ်၏။ မိမိကိုယ်၌
ဖြစ်သောသားပင် မရှိသော်လည်း ကောက်၍ မွေးသော သားသည်ပင် အမျိုး၏အစဉ်ကို
စောင့်နိုင်ပါ၏ဟု လျှောက်ကုန်၏။

မင်းကြီးလည်း မိဖုရားကိုထား၍ ကြွင်းသော မောင်းမတို့ကို ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး ဓမ္မနာ-
ဋကကို ပြုကုန်လော့ဟု အလိုအတိုင်း ပြင်သို့သွားစေ၏။ ထိုအခြင်းဖြင့်လည်း သားမရကုန်။
တဖန် အမတ်တို့သည် မြတ်သောမင်းကြီး၊ မိဖုရားကြီးတို့ မည်သည်ကား ဘုန်းဖြင့်
လည်းကောင်း၊ ပညာဖြင့်လည်းကောင်း ခပ်သိမ်းသော မိန်းမတို့ထက်မြတ်၏။ စင်စစ်လျှင်
အရှင်မင်းကြီး၏ မိဖုရားကြီး၌ သားကိုရရာ၏။ မိဖုရားကြီးအား ထိုအကြောင်းကိုကြားတော်
မူပါဟု လျှောက်ကုန်၏။ မင်းကြီးလည်းကြားလေ၏။

မိဖုရားကြီးလည်း အရှင်မင်းကြီး၊ အကြင်မိန်းမသည်ကား မှန်သောစကားကိုသာဆိုလေ
ရှိ၏။ သီလရှိ၏။ ထိုမိန်းမသည်သာ သားကိုရရာ၏။ အရှက်အကြောက်ကင်းသော မိန်းမအား
အဘယ်မှာ သားရနိုင်အံ့နည်းဟုဆို၍ ပြာသာဒ်ထက်သို့တက်၍ ငါးပါးသီလကို ဆောက်တည်
ပြီးလျှင် သားဆုကို တောင်း၏။ စိတ်ကြံကာမ္မမတ္တ၌ သိကြားမင်း၏နေရာသည် တုန်လှုပ်၏။
ထိုအခါ သိကြားမင်းသည် ဆင်ခြင်လတ်သော် ထိုအကြောင်းကိုသိ၍ သီလရှိသော မိဖုရားအား
သားဆုကိုပေးအံ့ဟု ကောင်းကင်ဖြင့်လာ၍ မိဖုရား၏ မျက်မှောက်၌ရပ်၏။ “မိဖုရား၊ သင့်အား
သားကိုငါပေးအံ့” ဟုဆို၍ နတ်ပြည်သို့သွားလေ၍ ဆင်ခြင်လတ်သော် ဤပဒုမနတ်သားသည်
အသက်ထမ်းကုန်၍ အထက်နတ်ပြည်၌ ဖြစ်အံ့သည်ကိုသိ၍ နတ်သား၏ ဗိမာန်သို့သွားပြီးလျှင်
အချင်းနတ်သား လူ့ပြည်၌ဖြစ်ပါချေလော့ဟု ဆို၏။ နတ်သားလည်း သိကြားမင်း ဆိုတော်
မမူပါလင့်ဟု ဆို၏။

အချင်းနတ်သား သင်သည် လူ့ပြည်၌ကောင်းမှုပြု၍ ဤနတ်ပြည်၌ဖြစ်ရ၏။ ထို့အတူ
လူ့ပြည်၌ လည်၍ ပါရမီကို ဖြည့်အပ်၏ဟု ဆို၏။ မြတ်သော သိကြားမင်း၊ အမိဝမ်း၌
ပဋိသန္ဓေနေရခြင်းသည် ဆင်းရဲစွာ မစွမ်းနိုင်ဟုဆို၏။

အချင်းနတ်သား၊ သင်သည် ပဒုမ္မာ ကြာတိုက်၌သာလျှင် ဖြစ်ရလတ္တံ့၊ သင်သည်
လူ့ပြည်၌ဖြစ်ပါချေဟု အဖန်တလဲလဲဆိုဖန်များသဖြင့် ဝန်ခံရ၏။ ထို့နောင် နတ်သားသည်
စုတေ့ခဲ့၍ ဗာရာဏသီမင်း၏ ဥယျာဉ်၌ သီလာပတ္တရေကန်ဝယ် ပဒုမ္မာကြာတိုက်၌ ဖြစ်လေ၏။

မိဖုရားကြီးလည်း ထိုနေ့ည၌ မိုးသောက်ယံ၌ အိပ်မက်ဖြင့် မောင်းမနှစ်သောင်းခြံရံ လျက် ဥယျာဉ်သို့သွား၍ သိလာပတ္တရေကန်၌ ပဒုမ္မာကြာတိုက်၌ သားကိုရသကဲ့သို့မြင်၏။ မိဖုရားကြီးလည်း မိုးသောက်အခါ သီလကို စောင့်၍ ထိုရေကန်သို့ သွားလျှင် တပွင့်သော ကြာကို မြင်၏။ ထိုကြာသည် ရေတိမ်၌လည်းမဟုတ်၊ ရေနက်၌လည်းမဟုတ်၊ မြင်သည်နှင့် တပြိုင်နက်လျှင် သား၏ချစ်ခြင်းသည်ဖြစ်၏။ မိဖုရားကြီးလည်း မိမိသာလျှင် ရေကန်သို့ သက်၍ ကြာပန်းကိုကိုင်၏။ ကိုင်သည်နှင့် တပြိုင်နက်လျှင် ပွင့်ချပ်တို့သည် ပွင့်ကုန်၏။ သွန်းအပ်သော ရွှေဆင်းတုနှင့် တူသော သူငယ်ကိုမြင်လျှင် ငါသည် သားရပေပြီဟုအသံကို မြှောက်၏။ လူများသည်လည်း ကောင်းချီးတထောင်လွှတ်ကုန်၏။ မင်းကြီးလည်း သားရသော အခြင်းအရာကို ကြား၍ ဥယျာဉ်သည်လည်းကောင်း၊ ရေကန်သည်လည်းကောင်း ငါ၏ဥစ္စာ လျှင်တည်း။ ထို့ကြောင့် ငါ၏ခေတ္တ၌ဖြစ်သောကြောင့် ခေတ္တဇမည်သော သားတည်းဟု ဆို၍ မြို့သို့သွင်းပြီးလျှင် နှစ်သောင်းသော မောင်းမတို့အား အထိန်းကိစ္စကို ပြုစေ၏။

အကြင်အကြင်မိန်းမတို့သည် မင်းသားအားသိစေ၍ ခဲဖွယ်ကိုခဲစေ၏။ အလုံးစုံသော ဗာရာဏသီပြည်သည် တုန်လှုပ်လျက် ခပ်သိမ်းသောလူများသည် မင်းသားအား ပဏ္ဏာကာ ရအထောင်တို့ကို ပို့စေ၏။ မင်းသားသည် ထိုထိုသို့သော ဘောဇဉ်ခဲဖွယ်တို့ကို ဆောင်ခဲ၍ ဤခဲဖွယ်ကို ခဲပါလော့၊ ဤဘောဇဉ်ကို စားပါလော့ဟု ဆိုအပ်သောအစာဖြင့် နှိပ်စက်သော ကြောင့် ငြီးငွေ့သည်ဖြစ်၍ တံခါးမုခ်ဝ သွားပြီးလျှင် ကစားလျက် နေ၏။

ထိုအခါ တပါးသော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါသည် ဗာရာဏသီပြည်ကို အမှီပြု၍ ဣသိပတန၌နေ၏။ ထိုပစ္စေကဗုဒ္ဓါသည် စောစောထ၍ “ယနေ့အဘယ်သူ ဆွမ်းကို ခံရအံ့နည်း”ဟု ဆင်ခြင်လတ် သော် မင်းသား၏ ပြည့်စုံခြင်းကိုမြင်၍ ဤမင်းသားသည် ရှေးအခါ လေးပါးသော ဆုကို ပန်၏။ ဆုသုံးပါးသည် ပြည့်စုံပြီ၊ တပါးသောဆုကို ပြည့်စုံစေအံ့။ ထိုမင်းသားအား အာရုံကိုပြပေအံ့ဟု ကြံ၍ ဆွမ်းခံသောအသွင်ဖြင့် မင်းသားအထံသို့ ထောက်လာ၍ မင်းသား သည်မြင်၍ ဤရဟန်းသည် ငါ့အား ဤခဲဖွယ်ကို ခဲလော့၊ ဤဘောဇဉ်ကို စားလော့ဟု ဆိုရာ၏ဟု အမှတ်ရှိ၍ ရှင်ရဟန်း၊ ဤအရပ်၌ မရပ်လင့်ဟု တားမြစ်၏။

ပစ္စေကဗုဒ္ဓါလည်း တခွန်းတည်းသော စကားဖြင့် ထိုအရပ်မှနှစ်၍ နေတော်မူမြဲကျောင်း သို့ ဝင်လေ၏။ မင်းသားလည်း လူတို့ကို ခေါ်၍ ဤရဟန်းသည် ငါဆိုကာမတ္တဖြင့် နှစ်လေ ၏၊ ငါ့အား အမျက်ထွက်သလော့ဟု မေး၏။ လူများတို့လည်း အရှင်သား ရဟန်းတို့မည် သည်ကား အမျက်ထွက်ခြင်းမည်သည် မဖြစ်ကုန်။ သူတပါးသည် ကြည်ညိုသဖြင့် အကြင် ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်တို့ကို ပေး၏။ ထိုပေးသမျှဖြင့် မျှကုန်၏ဟု လျှောက်ကုန်၏။

ဤသို့ဆိုသော်လည်း ဤရဟန်းသည် အမျက်ထွက်သည်သာလျှင်တည်း၊ ထိုရဟန်းကို သည်းခံစေအံ့ဟု မိဘတို့အား မကြားမူ၍ ဆင်ထက်သို့တက်၍ များစွာသော မင်း၏ အာနု ဘော်ဖြင့် ဣသိပတနသို့သွား၍ သမင်အပေါင်းကိုမြင်လျှင် ဤသူတို့သည် အဘယ်သူနည်း ဟု မေးပြန်၏။ အရှင်သား သမင်ဖြစ်ပါသည်ဟု လျှောက်၏။

ဤသမင်တို့အား ဤခဲဖွယ်ကို ခဲလော့၊ ဤဘောဇဉ်ကို စားလော့၊ ဤလျက်ဖွယ်ကို လျက်လော့ဆို၍ လုပ်ကျွေးကုန်သောသူတို့သည် ရှိကုန်သလော့ဟု မေးပြန်၏။ အရှင်သား မရှိပါ။ အကြင်အရပ်၌ မြက် ရေ တို့ကို ရလွယ်၏။ ထိုအရပ်၌ နေကုန်၏ဟု လျှောက်၏။ မင်းသားလည်း ဤသမင်တို့သည် အစောင့်အရှောက် မရှိပဲ အကြင်အရပ်၌ အလိုရှိကုန် ၏။ ထိုအရပ်၌ နေကုန်၏။ အဘယ်နာအခါ ငါသည်လည်း ဤသမင်တို့ကဲ့သို့ နေရပါအံ့ နည်းဟု ဤသို့သော အာရုံကို ယူ၏။

ပစ္စေကဗုဒ္ဓါလည်း မင်းသား၏ လာသောအဖြစ်ကို သိ၍ ကျောင်းသို့သွားသောခရီးကို လည်းကောင်း၊ စင်္ကြံကိုလည်းကောင်း၊ တံမြက်လှည်း၍ တကြိမ် နှစ်ကြိမ် စင်္ကြံသွားပြီး လျှင် ခြေရာကိုပြု၍ နေ့နေရာကို လည်းကောင်း၊ သစ်ရွက်မိုးသောကျောင်းကိုလည်းကောင်း၊ တံမြက်လှည်း၍ ညီညွတ်စွာပြုလျက် ကျောင်းသို့ဝင်သော ဖဝါးရာကိုပြု၍ ထွက်သောခြေရာ ကို မပြုမူ၍ တပါးသောအရပ်သို့သွားလေ၏။ မင်းသားလည်း ထိုအရပ်တို့ကို တံမြက်လှည်း ၍ ပြေပြစ်စွာပြုသည်ကိုမြင်လျှင် ဤအရပ်၌ အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနေသည် ဖြစ်လိမ့်သတည်းဟု အခြံအရံတို့ဆိုသော စကားကိုကြား၍ နံနက်ကလည်း ထိုရဟန်းသည် အမျက်ထွက်၏။ ယခု လည်း ဆင်မြင်းစသည်တို့ဖြင့် မိမိနေရာကို နင်းသည်ကိုမြင်လျှင် အလွန် အမျက်ထွက်ပြန်ရာ ၏။ ဤအရပ်၌လျှင် သင်တို့ရပ်ကုန်လော့ဆို၍ ဆင်ကျောက်ကုန်းမှသက်၍ တယောက်အထီး တည်းဖြင့်လျှင် ကျောင်းသို့ဝင်၍ ဝတ်ကိုအရင်းပြုသဖြင့် ကောင်းစွာ ညီညွတ်သောအရပ်၌ ခြေရာကိုမြင်လျှင် ဤရဟန်းသည် ဤအရပ်၌ စင်္ကြံသွားလျက် ကုန်သွယ်ခြင်းစသော အမှု မျိုးကို မကြံ၊ မချွတ်လျှင် မိမိ၏ အစီးအပွားကိုသာ ကြံ၏တကားဟု ကြည်သောစိတ်ရှိလျက် စင်္ကြံသို့တက်၍ စင်္ကြံမှသက်ခဲပြီးလျှင် ကျောက်ဖျာအပြင်၌ နေသဖြင့် ကောင်းစွာတည် ကြည်ခြင်းသည်ဖြစ်၍ သခံမ်းတွင်းသို့ ဝင်ပြီးလျှင် ဝိပဿနာကိုရှုလျက် ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ် သို့ ထောက်၍ ရှေးနည်းဖြင့် ပုရောဟိတ်သည် ကမ္မဋ္ဌာန်းကို မေးသည်ရှိသော် ကောင်းကင် ပြင်၌ ရပ်လျက် -

မိဂေါ အရညမ္ပိ ယထာ အဗန္ဓော၊
ယေနိစ္ဆကံ ဂစ္ဆတိ ဂေါစရာယ။
ဝိည နရော သေရိတံ ပေက္ခမာနော၊
ကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏ ကပေါ။ ဟူသော ဂါထာကိုရွတ်၏ ။ ပဉ္စမ။

တပါးသော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအလောင်းဖြစ်သော ဗာရာဏသီမင်းအား အမတ်တို့သည် ခစား အံ့သောငှာ ကပ်ကုန်၏။ ထိုသူတို့တွင် တယောက်သောအမတ်သည် အရှင်မင်းကြီး ကြား အပ်သော စကားသည်ရှိ၏။ တခုသောအရပ်သို့ ကြွခြင်းကို တောင်းပန်၏ဟုဆိုလျှင် မင်းကြီး လည်း ထ၍သွားလေ၏။ တဖန် တယောက်သော အမတ်သည် များစွာသောသူတို့ ခစားရာ၌ နေခြင်းကို တောင်းပန်၏။

တယောက်သည် ဆင်ကျောက်ကုန်း၌နေခြင်းကို၊ တယောက်သည် မြင်းကျောက်ကုန်း၌
 နေခြင်းကို၊ တယောက်သည် ရွှေရထား၌နေခြင်းကို၊ တယောက်သည် ထမ်းစင်၌နေလျက်
 ဥယျာဉ်သို့သွားခြင်းကို တောင်းပန်၏။ မင်းကြီးလည်း ထိုအရပ်မှ သက်ခဲ၍ သွားလေ၏။
 တယောက်သောသူသည် ဇနပုဒ်သို့သွားခြင်းကို တောင်းပန်၏။ ထိုသူ၏ စကားကိုကြား၍
 ဆင်ကျောက်ကုန်းမှ သက်၍ တင့်အပ်ရာသို့သွား၍ ဆိတ်ငြိမ်ရာ၌နေ၏။ အမတ်တို့သည်
 စည်စိမ်ကြီး၏။ အမတ်တို့တွင် တယောက်သော အမတ်သည် မင်းကြီးအထံသို့သွား၍ ဤ
 မည်သော ဇနပုဒ်ကို အကျွန်ုပ်အားပေးပါလော့ဟု တောင်း၏။ မင်းကြီးလည်း ထိုအမတ်ကို
 ဤမည်သောဇနပုဒ်ကို စားလေလော့ဟု ဆိုလိုက်၏။

တယောက်သောအမတ်သည်လည်း မင်း၏စကားကို မယူမူ၍ ငါလည်း ထိုဇနပုဒ်ကို
 သွား၍ ယူအံ့ဟု သွားကြလေ၏။ ထိုအရပ်သို့သွားလေကုန်ပြီးလျှင် ငြင်းခုံခြင်းကိုပြု၍ တဖန်
 နှစ်ယောက်သော အမတ်တို့သည် မင်း၏အထံသို့လာပြန်၍ အချင်းချင်း အပြစ်ကိုလျှောက်
 ကြကုန်၏။ မင်းကြီးလည်း ဤအပြစ်ကို ငြိမ်းစိမ့်သောငှာ မတတ်နိုင်ရှိ၏။ ထိုသူတို့၏ အမျက်
 ၌ အပြစ်ကိုမြင်၍ ဝိပဿနာရှုလျှင် ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်သို့ရောက်၍ ရှေးနည်းဖြင့် -

အာမန္တနာ ဟောတိ သဟာယမဇ္ဈေ၊
 ဝါသေစ ဌာနေ ဂမနေ စာရိကာယ။
 နဘိဇ္ဈိတံ သေရိတံ ပေက္ခမာနော၊
 ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပေါ။ ဟူသောဂါထာကို ရွတ်၏။ ဆဋ္ဌ။

တပါးသော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါလောင်းဖြစ်သော ဗာရာဏသီပြည် ဗြဟ္မဒတ်မင်းအား
 တယောက်သော သားရှိသည်ဖြစ်၍ အသက်နှင့်ထပ်တူ ချစ်၏။ ခပ်သိမ်းသော ဣရိယာပုထ်
 တို့၌ သားကိုကိုင်း၍နေ၏။ ထိုမင်းသည် တံနေသ၌ သားကိုထားခဲ့၍ ဥယျာဉ်သို့သွား၏။
 မင်းသားလည်း ထိုနေ၌ တခဏခြင်းသေခဲ့၏။ အမတ်တို့သည် သား၌ချစ်ခြင်းဖြင့် မင်းကြီး
 သည် နှလုံး ကွဲရာ၏ဟု မင်းအားမကြားမူ၍ သင်္ဂြိုဟ်ကုန်၏။ မင်းကြီးလည်း ဥယျာဉ်၌
 သုရာယစ်သဖြင့် မေ့လျော့၍ သားကို မအောက်မေ့မိ။ ဒုတိယမြောက်သောနေ့၌ အထူးထူး
 သောဘောဇဉ်ကို စားပြီးသောအခါ အောက်မေ့မိ၍ သားကိုဆောင်ခဲ့လော့ဟုဆို၏။ ထို
 မင်းအားလျော်သော အထူးထူးသော အစီအရင်ဖြင့် ထိုအကြောင်းကိုကြား၏။ မင်းလည်း
 သောကဖြင့် နှိပ်စက်၍နေ၏။ နောင်အခါအသင့်အားဖြင့် နှလုံးသွင်းမိ၍ အဝိဇ္ဇာစသော
 တရားသည် ဖြစ်သည်ရှိသော် သင်္ခါရစသော တရားတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏ဟု အစဉ်သဖြင့်
 ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို သုံးသပ်သော မင်းကြီးသည် ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်သို့ရောက်၏။ -

. ခိဇ္ဇာရတိ ဟောတိ သဟာယမဇ္ဈေ၊
 ပုတ္တေသု စ ဝိပုလံ ဟောတိ ပေမံ။
 ပိယဝိပုယောဂံ ဝိဇိဂုစ္ဆမာနော၊
 ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပေါ။ ဟူသောဂါထာကိုရွတ်၏။ သတ္တမ။

ကဿပမြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၌ ငါးယောက်သော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအလောင်းတို့သည် ရဟန်းပြုကုန်၍ အနှစ် နှစ်သောင်းကာလပတ်လုံး ဂတပစ္စာဂတဝတ်ကို ဖြည့်၍ စုတေ့လျှင် နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ကြကုန်၏။ ထိုနတ်ပြည်မှ စုတေ့ခဲ့၍ ထိုသူတို့၏အကြီးသည် ဗာရာဏသီမင်း ဖြစ်၏။ ကြွင်းသောလေးယောက်တို့သည် ပကတိသော မင်းတို့သည် ဖြစ်ကြကုန်၏။ ထိုလေး ယောက်သော မင်းတို့သည် ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုသင်၍ ပြည်ကို စွန့်ပြီးလျှင် ရဟန်းပြု၍ အစဉ်သဖြင့် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဖြစ်၍ နန္ဒမူလပတ္တာရ၌ နေကြကုန်၏။ တနေ့သ၌ သမာပတ်မှထ၍ ဝံသကဋီရဂါထာ ၌ ဆိုသောနည်းဖြင့် မိမိကံကိုလည်းကောင်း၊ အဖော်ကိုလည်းကောင်း ဆင်ခြင်၍ ဗာရာဏသီမင်းအား ဥပါယ်တံမျှ၍ဖြင့် အာရုံကိုပြုခြင်းငှာ အခွင့်ကို ရှာကုန်၏။ ထိုမင်းလည်း သုံး ကြိမ်လှည့်၌ လန့်သဖြင့် ကြောက်၍ အသံကိုပြုမိ၏။ ပြာသာဒ်အပြင်၌ ပြေး၏။

ပုရောဟိတ်သည် စောစောဘ၍ ချမ်းသာစွာ စက်တော်ခေါ်ရပါ၏လောဟု မေးသော် ဆရာ-ငါ့အား အဘယ်မှာ ချမ်းသာစွာအိပ်ရပါအံ့နည်းဟုဆို၍ အလုံးစုံသော အကြောင်း မျိုးကိုကြား၏။ ပုရောဟိတ်လည်း ဤရောဂါကို တစုံတခုသော ဆေးအားဖြင့် ကုအံ့သော ငှာ မတတ်နိုင်ရာ၊ ငါ့အားလည်း စားသောက်ခြင်း၏ အကြောင်းထင်ပြီဟု ကြံ၍ မြတ်သော မင်းကြီး၊ ပြည်၏လည်းကောင်း အသက်၏လည်းကောင်း အန္တရာယ်စသည်တို့၏ ပုဗ္ဗနိမိတ် တည်းဟု ကြီးစွာသောထိတ်လန့်ခြင်းကို ဖြစ်စေ၍ ထိုအကြောင်း၌ ငြိမ်းစိမ့်သော ငှာ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော ဆင်မြင်းရထား စသည်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ရွှေငွေစသည်တို့ကို လည်းကောင်း အလှူပေး၍ ယဇ်ကိုစီရင်အပ်၏ဟု ယဇ်ပူဇော်ခြင်း၌ ဆောက်တည်စေ၏။

ထို့နောင် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည် များစွာသောသတ္တဝါတို့ကို ယဇ်အလို့ငှာ စုရုံးသည်ကို မြင် ကုန်၍ ထိုအမှုကို ပြုသည်ဆိုသော် တရားကို သိနိုင်ခဲ့ရာ၏။ ယခုပင် ထိုမင်းကို ရှေးဦးစွာက သွားကုန်၍ ချွတ်ကုန်အံ့ဟု ဝံသကဋီရဂါထာ၌ ဆိုသောနည်းဖြင့် ကြွလာ၍ ဆွမ်းခံသည် ရှိသော် မင်းရင်ပြင်၌ သွားကုန်၏။

မင်းကြီးလည်းခြင်သေ့ခံသော လေသွန်တံခါး၌ ရပ်လျက် မင်းရင်ပြင်ကို ကြည့်သည်ရှိ သော် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့ကို မြင်လေ၏။ မြင်သည်နှင့်တပြိုင်နက်လျှင် ချစ်ခြင်းသည် ဖြစ်လေ၏။ ထိုပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့ကို ခေါ်စေ၍ လွင်ပြင်၌ ခင်းအပ်သောနေရာ၌ နေစေ၍ ရိုသေစွာဆွမ်းလုပ် ကျွေးပြီးသောကာလ အရှင်တို့သည် အဘယ်အမည်ရှိကုန်သနည်းဟုလျှောက်၏။

မြတ်သောမင်းကြီး ငါတို့ကား စတုဒိသာ အမည်ရှိ၏ဟုမိန့်ကုန်၏။ အရှင်ဘုရားတို့ အရှင် တို့၏စတုဒိသာဟူသော ပုဒ်၏အနက်ကား အဘယ်နည်းဟု မေးလျှောက်၏။ အရပ်လေးမျက် နှာတို့တွင် တခုခုသော အရပ်တွင်မျှ တစုံတခုသော ဘေးသည်လည်းကောင်း၊ စိတ်၏လန့် ခြင်းသည်လည်းကောင်း ငါတို့အား မရှိကုန်ဟုဆို၏။ အရှင်ဘုရားတို့ အရှင်ဘုရားတို့အား လှူ ဘေးသည် အဘယ်ကြောင့် မရှိကုန်သနည်းဟု လျှောက်ပြန်၏။

မြတ်သောမင်းကြီး ငါတို့ကား ဗြဟ္မဝိဟာရတို့ကို ပွားစေကုန်သောကြောင့် ဘေးမရှိဟု မိန့်ပြီးလျှင် ထ၍ကြွလေကုန်၏။ မင်းကြီးလည်း ဤရဟန်းတို့သည် မေတ္တာစသည်တို့ကို ပွားစေခြင်းကြောင့် ဘေးမရှိကုန်ဟု ဆိုကုန်၏။ ပုဏ္ဏားလည်း ထိုအရာ အထောက်အကူ မကကုန်သော သတ္တဝါတို့ကိုသတ်ခြင်းကို ချီးမွမ်း၏။ ထိုစကားနှစ်ရပ်တို့တွင် အဘယ်စကားသည် မှန်မည်နည်းဟု ကြံသောကာလ ရဟန်းတို့ကား စင်သောရေဖြင့် စင်သောဝတ္ထုကို ဆေးကုန်၏။ ပုဏ္ဏားတို့သည်ကား မစင်သောရေဖြင့် စင်သောဝတ္ထုကို ဆေးကုန်၏။ မစင်သောရေဖြင့် စင်သောဝတ္ထုကို ဆေးခြင်းငှာ မတတ်နိုင်ကောင်းရာ။ ရဟန်းတို့၏ စကားသည်လျှင် မှန်ရာ၏ ဟု မင်းကြီးလည်း “သဗ္ဗေသတ္တာ သုခိတာဟောန္တ” စသောနည်းဖြင့် မေတ္တာစသော လေးပါးသော ဗြဟ္မဝိဟာရကို ပွားစေ၍ နှံ့သော မေတ္တာစိတ်ဖြင့် ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့ကို လွှတ်ကုန်လော့ဟု စေလိုက်၏။

ထို့နောင် မင်းကြီးသည် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၏ စကားဖြင့် မကောင်းမှုမှလွတ်၍ ထိုအရပ်၌ နေစဉ်ပင်လျှင် ဝိပဿနာကိုပွားစေ၍ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်သို့ရောက်၍ အမတ်တို့သည်လည်း စားတော်ခေါ်အံ့သောအခါ၌ မြတ်သောမင်းကြီး၊ စားတော်ခေါ်အံ့သောအခါ တန်ပါပြီဟု လျှောက်သောကာလ ငါကား မင်းမဟုတ်ဟုဆို၍ ရှေးနည်းဖြင့်အလုံးစုံကိုဆို၍။

စာတုဒ္ဓိသော အပ္ပဋိသော စ ဟောတိ၊
 သန္တုဿမာနော ဣတရိတရေန။
 ပရိဿယာနံ သဟိတာ အဆမ္ဘိ။
 ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပေါ၊ ဟူသော ဥဒါနဗျာကရဏကိုရွတ်၏။ အဋ္ဌမ။

ဗာရာဏသီမင်းကြီးအား မိဖုရားကြီးသည် သေလွန်လေ၏။ ထိုသောကသည် ငြိမ်းသော အခါ၌ အမတ်တို့သည် မင်းတို့မည်သည်ကား မိဖုရားကြီး ရှိစေအပ်သည် သာလျှင်တည်းဟု ကြံ၍ အရှင်မင်းကြီး၊ တယောက်သော မိဖုရားကို ထားတော်မူဦးလော့ဟု လျှောက်ကြကုန်၏။ မင်းကြီးလည်း အမတ်တို့ သင့်ရာရှာကြကုန်လော့ ဟုမိန့်၏။

ထိုသို့ရှာသောအခါ အနီးဖြစ်သောပြည်၌ မင်းကြီးသေလွန်၍ မိဖုရားသည်ပြည်၌မင်းပြုနေ၏။ ထိုမိဖုရားသည်ကိုယ်ဝန်ရှိ၏။ အမတ်တို့လည်း ထိုမိဖုရားသည် ငါတို့မင်းအား လျှောက်ပတ်၏ဟု တောင်းပန်ကုန်၏။ ထိုမိဖုရားလည်း ကိုယ်ဝန်ရှိသော မိန်းမတို့ကို လူတို့မနှစ်သက်ကုန်အကယ်၍ ငါ၌သားဖွားရုံငှာတော်မူဦးလော့ ထိုသို့ပင်ငှာစေကာမူ တယောက်သောမိဖုရား အခြားမထားသည်ဖြစ်အံ့ ဝန်ခံ၏ဟုဆို၏။

အမတ်တို့လည်း မင်းအားအကြောင်းကို ကြားကုန်၏။ မင်းကြီးလည်း ကိုယ်ဝန်ရှိစေကာမူ ဆောင်သာဆောင်ခဲ့လော့ဟုဆို၏။ အမတ်တို့လည်းဆောင်ခဲ့ကုန်၏။ မင်းကြီးလည်း ထိုမိဖုရားကို အဘိသိက်သွန်း၍ ခပ်သိမ်းသော မိဖုရားကြီး အရာကို ပေး၏။ ထိုမိဖုရားကြီးအား အခြံအရံတို့သည် အထူးသူးသော ပုဏ္ဏာကာရဖြင့် ဆက်သကြကုန်၏။ မိဖုရားကြီး

လည်း အခါတိုင်သဖြင့် သားကိုဖွား၏။ ထိုသားကိုလည်း မိမိသားကဲ့သို့ ခပ်သိမ်းသော ဣရိယာ ပုတ်တို့၌ ရင်ခွင်၌ထား၍နေ၏။

ထို့နောက်မိဖုရားအခြံအရံ တယောက်သည် ဤမင်းကြီးသည် အလွန်ချစ်ခင်၏။ ယခု အခါ ထိုမင်းကိုငါဖျက်အံ့ဟုကြံ၏။ ထိုနောက်မှမင်းသားကို သင်သည် ငါတို့မင်းကြီးသားတည်း။ ဤမင်းကြီး၏ သားစစ်မဟုတ်။ ဤမင်း၌ အလွန်အကျွမ်းဝင်ခြင်းကို မပြုလင့်ဟုဆို၏။ ထိုအခါ မင်းသားသည် ငါ့သားလာလော့ဟု မင်းကြီးဆိုသော်လည်းကောင်း၊ လက်၌ကိုင်၍ ငင်သော် လည်းကောင်း၊ ရှေး၌ကဲ့သို့ မလာပဲနေ၏။ မင်းကြီးလည်း ဤအကြောင်းကား အသို့နည်းဟု စုံစမ်းလတ်သော် အကြောင်းကိုသိ၍ အခါတပါး၌ ငါသည်ထိုသူကို ချီးမြှောက်ပါသော်လည်း ရှံရှာဖွယ်သည်သာဖြစ်၏ဟု ပြီးငွေ့၍ ပြည်ကိုစွန့်ပြီးလျှင် ရဟန်းပြုလေ၏။

အမတ်တို့သည်လည်း မင်းကြီးသည် ရဟန်းပြုပြီဟု များစွာသောလူတို့သည် လိုက်၍ရဟန်း ပြုကြကုန်၏။ အခြံအရံနှင့်တကွ မင်းကြီးသည် ရဟန်းပြုလေပြီဟူ၍ လူတို့သည် မှန်မြတ်သော ပစ္စည်းကို လှူကြကုန်၏။ မင်းကြီးလည်း မှန်မြတ်သောပစ္စည်းတို့ကို သီတင်းဝါစဉ် ကြီးငယ် အလျောက်ပေးဝေစေ၏။ ထိုသို့ပေးဝေရာ၌ အကြင်လူတို့သည် ကောင်းသည်ကိုရကုန်၏။ ထိုသူ တို့သည် နှစ်သက်ကုန်၏။ မကောင်းသည်ကို ရကုန်သောသူတို့သည် ကဲ့ရဲ့ကုန်၏။ ငါတို့သည် ပရိဝုဏ်ကို တံမြက်လှည်းခြင်းစသော ခပ်သိမ်းသော ကိစ္စတို့ကို ပြုကုန်လျက် ကြမ်းသော ဆွမ်းကိုလည်းကောင်း၊ ဆွေးမြည့်သော အာတ်ကိုလည်းကောင်း ရကုန်၏ဟု ရေရွတ်ကုန်၏။ ထိုစကားကို ကြားသိ၍ ပရိသတ်တို့ကိုသဂြိုဟ်နိုင်ခဲစွာ သပိတ်သင်္ကန်းကိုယူ၍ တယောက် အထီးတည်း တောသို့ဝင်၍ ဝိပဿနာကို အားထုတ်၍ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်ကို မျက်မှောက် ပြု၍ ထိုအရပ်သို့ လာရောက်သောသူတို့သည် ကမ္မဋ္ဌာန်းကို မေး၍ -

ဒုဿင်္ဂဟာ ပဗ္ဗဇိတာပိ ဧကေ၊
အထော ဂဟဋ္ဌာ သရမာစသန္တာ။
အပေါဿုက္ကော ပရပုတ္တေသု ဟုတု၊
ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပေါ။ ဟူသောဂါထာကိုရွတ်၏။ နဝမ။

ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအလောင်းဖြစ်သော ဗာရာဏသီပြည်၌ စာတုမာသိကမည်သော ဗြဟ္မဒတ် မင်းသည် ပထမဇွေလ၌ ဥယျာဉ်သို့သွား၍ ဥယျာဉ်၌ မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိသော မြေအဖို့၌ ညိုသော တခဲနက်သော အရွက်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းသော ပင်လယ် ကသစ်ပင်ကိုမြင်၍ ထိုသစ်ပင်ရင်း၌ ငါ၏ နေရာကို ခင်းလော့ဟု ဆို၍ ဥယျာဉ် ကစားပြီးလျှင် ညချမ်းသောအခါ၌ ထိုသစ်ပင်ရင်း၌ အိပ်၏။ တဖန် ဇွေလဥတု၏ အလယ်ဖြစ်သော ကာလ၌ ဥယျာဉ်သို့ထွက်၏။ ထိုအခါ ပင်လယ် ကသစ်ပင်သည် ပင်လုံးကျွတ်မျှပွင့်၏။ ထိုအခါလည်း ထိုသစ်ပင်ရင်း၌ အိပ်နေ ခြင်း ကိုပြု၏။ တဖန်လည်း ဇွေလ၏ အဆုံးဖြစ်သောလ၌ ဥယျာဉ်သို့ ထွက်၏။ ထိုအခါလည်း ပင်လယ် ကသစ်ပင်သည် အရွက်ကြွေသည်ဖြစ်၍ ခြောက်သော သစ်ပင်ကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ မင်းကြီး

သည် ထိုအပင်ကိုမြင်၍ ရှေး၌လေ့ကျင့်ခဲ့ဖူးသော အစဉ်ဖြင့် ထိုသစ်ပင်ရင်း၌လျှင် နေရာခင်းခြင်းကို ပြုစေ၏။ အမတ်တို့သည် သိငြားသော်လည်း မင်းကြီးနေစိမ့်သောငှါ နေရာကို ခင်းကြကုန်၏။ ဥယျာဉ်၌ ပျော်ပါးပြီးသော် ညချမ်းသောအခါ ထိုနေရာ၌ အိပ်ခြင်းကို ပြုသည်ရှိသော် ထိုသစ်ပင်ကိုမြင်၍ အမတ်တို့၊ ဤသစ်ပင်သည် ရှေးအခါ၌ ကောင်းစွာ ဖုံးလွှမ်းသော အရွက်ရှိ၏။ မြဖြင့်ပြီးသကဲ့သို့ အလွန်ရှုဖွယ်သော အဆင်းရှိ၏။ ထို့နောင် မြအဆင်းရှိသော အခက်ကြား၌ ထားအပ်သော သန္တာညွန့်နှင့် တူသော အပွင့်တို့ဖြင့် အသရေနှင့်တကွ ရှုဖွယ်ရှိ၏။ အောက်၌ ပုလဲအဆင်းနှင့်တူသော သဲမှုန်ဖြင့်ပြွမ်းသော မြေ အပြင်ရှိ၏။ နိသောကမ္မလာဖြင့် ခင်းဘိသကဲ့သို့ အညှာမှလွတ်သောအပွင့်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်၏။ ထိုသို့သဘောရှိသော သစ်ပင်သည် ယခုအခါ ခြောက်သော သစ်ပင်ကဲ့သို့ အခက်အလက်သာ ကြွင်းလျက် တည်၏တကား။ ငါတို့အားလည်း အိုခြင်းသည် ကပ်၍နှိပ်စက်စွတကားဟု ကြံ၍ အနုပါဒိဏ္ဍရုပ်မျှကိုသော်လည်း အိုခြင်းသည် နှိပ်စက်၏။ ဥပါဒိဏ္ဍရုပ်ကိုသော်ကား အဘယ် ဆိုဖွယ်ရာရှိအံ့နည်းဟု အနိစ္စသညာကို ရလေ၏။

ထိုတရားကို အစဉ်သဖြင့် ဆင်ခြင်လျှင် ခပ်သိမ်းသော သင်္ခါရတို့၌ ဒုက္ခတော အနတ္တ တော ဟူ၍ ဝိပဿနာကိုရှုလျက် ငါသည်လည်း ပြတ်သောအရွက်ရှိသော ပင်လယ် ကသစ်ပင် ကဲ့သို့ ကင်းသောလူ၏ အသွင်ရှိရမူကား ကောင်းလေစွတကားဟု တောင့်တလျက် အစဉ် သဖြင့် ထိုနေရာ၏အပြင်၌ လက်ယာနံတောင်းဖြင့် လျောင်းလျက်သာလျှင် ပစ္စေကဗောဓိ ဉာဏ်သို့ ထောက်၍ ထို့နောင်မှ သွားအံ့သောအခါ အမတ်တို့သည် အရှင်မင်းကြီး သွားခြင်းငှာ အခါတန်ပြီဟု ဆိုလတ်သော် ငါကား မင်းမဟုတ်ပြီ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတည်းဟုဆို၍ ရှေးနည်းဖြင့်—

ဩဇောပယိတွာ ဂိဟိဗျဉ္ဇနာနိ၊
 သဉ္ဇိန္ဒပတ္တော ယထာ ကောဝိဋ္ဌာဇော။
 ဆေတွာန ဝိဇော ဂိဟိဗန္ဓနာနိ၊
 ကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပေါ။။ ဟူသော ဂါထာကိုရွတ်၏။ ဒသမ။
 ပဌမဝဂ်ပြီး၏။

ကဿပမြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၌ နှစ်ပါးသော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အလောင်းတို့သည် ရဟန်းပြု၍ အနှစ်၊ နှစ်သောင်းကာလပတ်လုံး ဂတ ပစ္စာဂတဝတ်ကို ဖြည့်၍ စုတေ့လျှင် နတ်ပြည်၌ ဖြစ်လေကုန်၏။ နတ်ပြည်မှ စုတေ့ခဲ့လျှင် အကြီးကား ဗာရာဏသီမင်း၏သား၊ အငယ်ကား ပရောဟိတ်၏သားဖြစ်၏။

ထိုနှစ်ယောက်ကုန်သော သူတို့သည် တနေ့တည်းဖြင့်သာလျှင် ပဋိသန္ဓေ ယူကုန်၏။ တနေ့တည်းဖြင့်သာလျှင် ဖွားကုန်၍ တကွ ပြေမှုန်လူးလျက် ကစားဖက်ဖြစ်သော အဆွေ

ခင်ပွန်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ပုရောဟိတ်၏သားသည် ပညာရှိ၏။ ပုရောဟိတ်၏ သားသည် မင်းသားကို အဆွေ၊ သင်သည် အဖသေလွန်သဖြင့် ပြည်ကိုရလတ္တံ့ ။ ငါသည် ပုရောဟိတ် အရာကိုရလတ္တံ့ ။ ကောင်းစွာသင်သဖြင့် ချမ်းသာစွာ ပြည်ကိုဆုံးမအံ့သောငှာ အတတ် သင် ကုန်အံ့။ သင်သည်လည်း လိုက်ခဲ့ပါလော့ဟုဆို၍ နှစ်ယောက်သောသူတို့သည် အဝတ်ပူဇော် အံ့သောသူတို့၏ဆရာဖြစ်လျက် ရွာနိဂုံး စသည်တို့၌ ဆွမ်းခံကုန်လျက် အစွန်ပြစ်သောဇနပုဒ် ရွာသို့ ဖျောက်ကြလေကုန်၏။ ထိုရွာသို့လည်း ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည် ဆွမ်းခံသောဒ ခါ၌ ငင်လာ ကုန်၏။ လူတို့သည် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့ကိုမြင်၍ အားထုတ်ခြင်း ဖြစ်ကုန်လျက် နေရာတို့ကိုခင်း ကုန်၏။ မွန်မြတ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်တို့ကို ကပ်လှူကြကုန်၏။ ထိုမင်းသားတို့အား ဤသို့ သောအကြံသည် ဖြစ်ကုန်၏။

ငါတို့နှင့်တူသော မြတ်သောအမျိုးမည်သည် မရှိကုန်၊ ထိုသို့လျက် ဤလူတို့သည် မရွေး မချယ်မူ၍ ငါတို့ကိုလည်း လှူကုန်၏။ ဤရဟန်းတို့အားလည်း ဤသို့ဘောဇဉ်သော အရို့ အသေကို ပြုကုန်၏။ မချွတ်လျှင် ဤရဟန်းတို့သည် တစုံတခုသော အတတ်ပညာကို တတ် သည်ဖြစ်ကုန်၏။ ယခုထို သူတို့အထံ၌ အတတ်ကိုသင်ကုန်အံ့ဟုကြံ၍ လူများတို့သည် ဖဲကုန် လတ်သော် အခွင့်ကိုရ၍ အရှင်ဘုရားတို့သည် အကြင်အတတ်တို့ကို တတ်ကုန်၏။ ထိုအတတ်တို့ ကို အကျွန်ုပ်တို့အားလည်း သင်ပါကုန်လော့ဟု တောင်းပန်ကုန်၏။

ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအရှင်တို့သည် ရဟန်းမပြုသောသူတို့အား သင်ခြင်းငှာ မတတ်ကောင်းဟု မိန့် ကုန်၏။ မင်းသားတို့လည်း ရဟန်းအဖြစ်ကိုခံတောင်းပန်၍ ရဟန်းပြုကြကုန်၏။ ထို့ နောင် မင်းသားတို့အား ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့ သည် ဤသို့ဝတ်အပ်၏၊ ဤသို့ရုံအပ်၏၊ အစရှိသည်ဖြင့် အဘိ သမာစာရိကဝတ်ကို ကြားကုန်၏။ ဤသို့သဘောရှိသော အတတ်ကို တယောက်အထီးတည်း နေခြင်း၌ မွေ့လျော်သောသူအားသာ ဖြစ်စေနိုင်၏။ ထို့ကြောင့် တယောက်တည်းသာ နေ အပ်၏။ တယောက်တည်းသာ စင်္ကြံသွားအပ်၏၊ ရပ်အပ်၏၊ အိပ်အပ်၏ဟု ဆို၍ အသီးအသီး သင်ခမ်းသို့ ကြံသွားကြကုန်၏။

ထို့ နောင် မင်းသားတို့လည်း မိမိတို့၏ သင်ခမ်းသို့ ဝင်၍နေကြကုန်၏။ ပုရောဟိတ်သား လည်း နေသောကာလမှစ၍ စိတ်၏ တည်ကြည်ခြင်းကိုရ၏။ မင်းသားကား တခဏဖြင့်သာ လျှင် ဆန့်ကျင်၍ ပုရောဟိတ်သား အထံသို့ သွားလေ၏။ ပုရောဟိတ်သားသည် မင်းသား ကိုမြင်၍ အဘယ့်ကြောင့် အဆွေလာသနည်းဟု မေး၏။ အဆွေ ငါကား မမွေ့လျော်နိုင်ဟု ဆို၏။ ထိုသို့ တပြီးကား ဤအရပ်၌ နေလော့ဟု ဆို၏။

မင်းသားလည်း ထိုအရပ်၌ တမုဟုတ်မျှနေ၍ အဆွေ ပုရောဟိတ်သား၊ ဤအတတ်သည် တယောက်တည်း မွေ့လျော်သောသူအားသာ ပြည့်စုံသတတ်ဟု ဆို၏။ ပုရောဟိတ်သား သည် အဆွေမင်းသား ဩော်ဟုတ်သည်တည်း။ ထို့ကြောင့် သင်သည် မိမိနေရာ အရပ်သို့ သွားလေဦး၊ ငါကား ဤအတတ်၏ ပြီးခြင်းကို သင်အံ့ဟုဆို၍ မင်းသားသည် သွားပြန်၏။

တဖန်လည်း တမုဟုတ်မျှဖြင့်လျှင် ဆန့်ကျင်သည်ဖြစ်၍ ရှေးနည်းဖြင့် သုံးကြိမ်တိုင်အောင် လာ၏။ မင်းသား ကို ပုရောဟိတ်သားသည် ထိုအတူပင်လွတ်လိုက်၍ မင်းသားသွားသည်ရှိ သော် ကြံ၏။

ဤမင်းသည် မိမိအမှုကိုလည်း ယုတ်စေ၏။ ငါ့အားလည်း ယုတ်စေ၏။ ဤအချင်းသို့ မပြတ်လာ၏ဟု ပုရောဟိတ်သားသည် သင်္ခမ်းမှထွက်၍ တောသို့ဝင်လေ၏။ မင်းသားလည်း မိမိသင်္ခမ်း၌နေလျက် တဖန် တမုဟုတ်ဖြင့်လျှင် ဆန့်ကျင်ပြန်၍ ပုရောဟိတ်သား၏ သင်္ခမ်း သို့လာပြန်၍ ထိုမှဤမှ ရှာလျက်ကြံ၏။ ပုရောဟိတ်သားသည် လူဖြစ်သောကာလ၌ ပဏ္ဏာ ကာရကို ယူ၍လာသော်လည်း ငါ့အားမြင်ခြင်းကိုမရ၊ သို့ကိုလျက် ယခုငါလာပါသော်လည်း မြင်ခြင်းကိုမျှ မပြုလို၍ ဖွဲလေ၏။

အိုအချင်းတို့ စိတ်သည် မရှက်လေတကား လေးကြိမ်တိုင်တိုင် လာမိ၏။ ယခုအခါ တယောက်ထီးတည်းသာ နေတော့အံ့ဟု မိမိကျောင်းသို့ဝင်ပြီးလျှင် ဝိပဿနာကို အားထုတ် ၍ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်ကိုရ၍ ကောင်းကင်ဖြင့် နန္ဒမူလပဗ္ဗာရသို့ ကြွလေ၏။ ပုရောဟိတ် သားလည်း ဝိပဿနာကို အားထုတ်၍ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်ကိုရ၍ နန္ဒမူလပဗ္ဗာရသို့ကြွ တော်မူလေ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့သည် မြင်းသီလာကျောက်ဖျာအပြင်၌နေ၍ အသီးအသီးဥဒါန်း ဖြစ်သော—

သစေ လဘေထ နိပကံ သဟာယံ၊
သဒ္ဓိံ စရံ သာဓုဝိဟာရိံဓိရံ။
အဘိဘုယျ သဗ္ဗာနိ ပရိဿယာနိ၊
စရေယျ တေန'တ္တမနော သတိမာ။ ကောဒသမ။

နော စေ လဘေထ နိပကံ သဟာယံ၊
သဒ္ဓိံ စရံ သာဓု ဝိဟာရိံဓိရံ။
ရာဇာဝ ရဋ္ဌံ ဝိဇိတံ ပဟာယ၊
ကော စရေ မာတင်္ဂ'ရညေဝ နာဂေါ။ ဟူသော ဂါထာတို့ကို ရွတ်တော်မူကြ၏။
“ဒွါဒသမ။

တပါးသော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါသည် စတုဒိသာဂါထာ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိနှင့်တူသော ဖြစ်ကြောင်း ရှိ၏။ ဤဆိုလတ္တံ့ သည်ကား အထူးတည်း။

ဗာရာဏသီမင်းကြီးသည် မင်းရင်ပြင်သို့ ကြွလာသော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့ကို လှင်ပြင်၌ခင်း အပ်သော နေရာ၌နေစေ၍ အရှင်တို့ကား အဘယ်အမည်ရှိသနည်းဟု မေး၏။

မင်းကြီး၊ ငါတို့ကား အနဝဇ္ဇဘောဇီမည်၏ဟု မိန့်ကုန်၏။ အရှင်ဘုရားတို့ အနဝဇ္ဇဘော ဇီမည်သောပုဒ်၏ အနက်ကား အဘယ်သို့နည်းဟု မေး၏။ ကောင်းသည်ကိုလည်းကောင်း၊

မကောင်းသည်ကို သည်းကောင်း ရတိုင်းရတိုင်း ၊ အထူးမပြုမူ၍ သုံးဆောင်ကုန်၏ဟု မိန့်ကုန်၏။

မင်းကြီးလည်း ထိုစကားကိုကြား၍ ဤသို့သော အကြံသည်ရှိ၏။ ဤအရှင်တို့ကို စုံစမ်းအံ့။ ဆိုတိုင်း ညီသောသဘော ရှိမည်လော မရှိမည်လောဟု ထိုနေ့၌ ပုန်းရည်လျှင် ဟင်းရှိသော ဆန်ကဲ့ထမင်းဖြင့် လုပ်ကျွေး၏။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည် သုဒ္ဓါဘုတ်ကိုကဲ့သို့ ဘုဉ်းပေးကုန်၏။ မင်းကြီးလည်း ထိုသို့သုံးဆောင်သည်ဖြစ်စေဦး။ နက်ဖြန် မှန်မမှန်ကဲ့ သိရအံ့ဟု နက်ဖြန်အလို့ငှာ ဖိတ်ပြန်၏။

ဒုတိယမြောက်သောနေ့၌လည်း ထိုအတူသာလျှင်ကျွေး၏။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအရှင်တို့သည်လည်း ထိုအတူလည်းကောင်း ဘုဉ်းပေးကုန်၏။ မင်းကြီးလည်း တဖန် ကောင်းမွန်စွာ လှူ၍စုံစမ်းဦးအံ့ဟု ဖိတ်ပြန်၍ နှစ်ရက်သောနေ့၌ ပုန်းစွာသော အရိုအသေကိုပြု၍ မှန်မြတ်သော ခဲဖွယ်စားဖွယ်တို့ဖြင့် လုပ်ကျွေး၏။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့လည်း ဖောက်ပြန်ခြင်းကို မပြုမူ၍ သုံးဆောင်ပြီးလျှင် မင်းကြီးအား မင်္ဂလာကိုဆို၍ ဖဲကုန်၏။

မင်းကြီးလည်း ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့ဖဲ၍ မမြင့်မီ ဤအရှင်တို့သည် အပြစ်မရှိသော ဘောဇဉ်ကို သုံးဆောင်လေ့ရှိကုန်၏။ အံ့ဖွယ်ရှိစွာကား၊ ငါသည်လည်း အပြစ်မရှိသော အစားကို စားရသည်ဖြစ်မှကား ကောင်းလေစွာဟု ပြည်ကိုစွန့်ပြီးလျှင် ရဟန်းပြု၍ ဝိပဿနာကို အားထုတ်သည်ရှိသော် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဖြစ်၍ မဇ္ဈိမက သစ်ပင်ပုင်း၌ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၏ အလယ်တွင် မိမိအာရုံကို ထင်စွာပြုလို၍ -

အဒ္ဓါ ပသံသာမ သဟာယသမ္ပဒါ
သေဋ္ဌာ သမာ သေဝိတဗ္ဗာ သဟာယာ။
တေ အလဒ္ဓါ အနဝဇ္ဇဘောဇီ၊
ကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပေါ။ ဟူသောဂါထာကိုရွတ်၏။ တေချသမ။

ဗာရာဏသီမင်းကြီးသည် နွေလအခါ၌ နေ့နေခြင်းငှါတပ်၏။ မင်း၏ အနီး၌ မောင်းမယ် တယောက်သည် နွေကူး ကိုသွေး၏။ ထိုမောင်းမယ်၏လက်တဘက်၌ တချည်သော လက်ကောက်၊ လက်တဘက်၌ နှစ်ချည်သော လက်ကောက်တို့သည်ရှိကုန်၏။ ထိုနှစ်ချည်သော လက်ကောက်တို့သည် ထံကြကုန်၏။ တချည်တည်းသော လက်ကောက်ကား ထံဖွယ်မရှိဖြစ်၏။

မင်းသည် ထိုကောက်ကြောင်းကိုမြင်၍ ဤနှစ်ချည်သော လက်ကောက်နှင့်တူသော အပေါင်း အဖော်နှင့်နေသောသူသည် ထိပါးခြင်းဖြစ်ရာ၏တခုဟည်းသော လက်ကောက်ကဲ့သို့ တယောက်တည်း နသောသူအား ထိပါးခြင်းမရှိရာ၌ ဟုအဖန်တလဲလဲ မောင်းမယ်ကိုကြည့်လျက်ကြံ၏။

ထိုကခါ ခပ်သိမ်းသော တန်ဆာဖြင့် တန်ဆာဆင်ပြီးသော မိဖုရားကြီးသည် ယပ်ခပ်လျက် နေ၏။ မိဖုရားက မင်းကြီးသည် မောင်းမယ်၌ တပ်သော စိတ်ဖြင့် ရှု၏တကားဟု ကြံ၍ မောင်းမယ်ကို တာဝန်၍ မိမိသာလျှင် စန္ဒကူးကိုသွေး၏။ မိဖုရား၏ လက်နှစ်ဘက်တို့၌ များစွာကုန်

သော ရွှေလက်ကောက်တို့သည် ထိကြကုန်၍ များစွာသောအသံတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ မင်းကြီးလည်း ထိုအသံကိုကြား၍ လက်ယာနံတောင်းဖြင့် လျောင်းလျက်လျှင် ဝိပဿနာကို အားထုတ်၍ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်ကိုရ၏။

လောကုတ္တရာ ချမ်းသာဖြင့်နေသောမင်းကြီးကို စန္ဒကူးလက်၌ရှိလျက် မိဖုရားသည်ကပ်၍ မြတ်သောမင်းကြီး၊ လိမ်းကျံအံ့ဟုဆို၏။ မင်းကြီးလည်းဖယ်ရှားလေ။ မလိမ်းကျံလင့်ဟုမြစ်၏။ မိဖုရားလည်း အဘယ်သို့နည်းဟုမေး၏။ ငါကား မင်းမဟုတ်ဟုဆို၏။ ဤသို့လျှင် မင်းကြီးနှင့် မိဖုရားတို့ စကားပြောဟောခြင်းကို ကြား၍ အမတ်တို့လည်း ကပ်လာပြီးလျှင် မဟာရာဇဟူသော ခေါ်ဝေါ်ခြင်းဖြင့် ခေါ်ဝေါ်ကြကုန်၏။ အမတ်တို့၊ ငါကား မင်းမဟုတ်ဟုဆို၏။ အကြွင်းကား ပဌမဂါထာ၌ ဆိုပြီးသည်နှင့် တူသည်သာလျှင်တည်း။ အမတ်တို့အား ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုပြလို၍—

ဒိသွာ သုဝဏ္ဏဿ ပဘဿရာနိ၊
ကမ္မာရပုတ္တေန သုနိဋ္ဌိတာနိ။
သံသန္ဓမာနာနိ ဒုဝေ ဘုဇသ္မိံ၊
ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပေါ။ ဟူသောဂါထာကို ရွတ်၏။ စုဒ္ဒသမ။

ဗာရာဏသီမင်းကြီးသည် ငယ်စဉ်ကလျှင် ရဟန်းပြုလို၍ အမတ်တို့၊ မိဖုရားကိုယူ၍ပြည်ကို ဆောင်ကြကုန်လော့။ ငါကားရဟန်းပြုအံ့ဟု ဆို၏။ အမတ်တို့သည် ပြည်ကို မဆောင်လိုပါ။ မင်းမရှိသောပြည်ကို ဖော်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ရာ အနီးအပါးဖြစ်သော မင်းတို့လာလတ်၍ လုယက်ကုန်လတ္တံ့။ အကြွင်းမျှလောက် တယောက်သောသားသည် ဖြစ်ရာ၏။ ထိုမျှလောက် ငံတော်မူဦးလော့ဟု တောင်းပန်ကြကုန်၏။ နူးညံ့သော စိတ်ရှိသောမင်းသည် ဝန်ခံ၏။

ထိုအခါ မိဖုရားသည် ကိုယ်ဝန်ယူ၏။ မင်းလည်းတဖန်ဆိုပြန်၏။ မိဖုရားသည် ကိုယ်ဝန်တည်ပြုဖွားသောသားကို အဘိသိက်သွန်း၍ ပြည်ကိုဆောင်ကြကုန်လော့။ ငါမူကား ရဟန်းပြုအံ့ဟု ဆို၏။ အမတ်တို့လည်း မင်းကြီး မိဖုရားသည် သားယောက်ျား ဖွားလတ္တံ့လော့၊ သားမိန်းမ ဖွားလတ္တံ့လော့ဟု သိနိုင်ခဲ၏။ သားဖွားရုံ ငံတော်မူပါဦးဟု အဖန်တလဲလဲ တောင်းပန်ကြကုန်၏။ ထိုအခါ သားယောက်ျားဖွား၏။

မင်းလည်း အမတ်တို့ကိုစည်းဝေးစေ၍ မင်းသားသည် စွမ်းနိုင်ပြီ၊ အဘိသိက်သွန်း၍ မင်းပြုစေလော့ဟုဆိုပြီးလျှင် အမတ်တို့ အခွင့်မပေးမူ၍ အိမ်ဈေး၌ သပိတ်သင်္ကန်းပသော ပရိက္ခရာတို့ကို ဆောင်၍ နန်းတွင်း၌လျှင် ရဟန်းပြု၍ မဟာဇနကမင်းကဲ့သို့ ထွက်လေ၏။ ခပ်သိမ်းသောအခြံအရံတို့သည် အထူးထူးအပြားပြားဖြင့် ငိုကြွေးလျက် မင်းသို့အပ်လိုက်ကုန်၏။ မင်းကြီးလည်း အကြွင်းမျှလောက် အပိုင်းအခြားသည်ရှိ၏။ ထိုမျှလောက်သွားလေ၍ ဝါးတောင်ဝေးဖြင့် အရေးငင်၍ ဤအရေးကို မလွန်ကုန်လင့်ဟု မိန့်၏။

ပြည်သူများလည်း အရေး၌ ဦးတိုက်၍ မြေ၌ နေလျက် ငိုကြွေး မြည်တမ်းပြီးလျှင် အရှင်သား၊ သင့်ကိုအဘယ်သို့ပြုအံ့နည်းဟု မင်းသားကို အရေးငင်ရာကိုလွန်စေ၏။ မင်းသား သည်လည်း ခမည်းတော် ခမည်းတော်ဟုခေါ်လျက် ပြေးလာ၍ မင်းသို့လိုက်၏။ မင်းကြီးလည်း ငါသည် ဤလူများကို ဆောင်လျက် မင်းပြုသေး၏ရှင်၊ ယခုအခါ အဘယ်ကြောင့်ဤသူငယ်ကို ဆောင်ရွက်ခြင်းငှာ မတတ်နိုင်လတ္တံ့ နည်းဟု မင်းသားကိုယူ၍ တောသို့ဝင်လေ၏။ ထိုထော၌ ရှေးဖြစ်သော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည် နေဖူးသောသင်္ခမ်း၌ သားငယ်နှင့်တကွနေ၏။ မင်းသား ငယ်သည် မြတ်သောနေရာ စသည်တို့၌ လေ့ကျက်ဖူးသူဖြစ်၍ မြက်ခင်းနေရာ၌ နေသည် ရှိသော် ငိုကြွေးလေ၏။ အေးသောလေ စသည်တို့ဖြင့် ခတ်ရာ၌ အိပ်သည်ရှိသော် မွေးသည့် ဖခင် ချမ်းလှစွာ ပူသောအခါ ဖခင် ပူလှစွာ ဖခင် မှက်တို့သည် ခဲကုန်စွာ ဖခင် ထမင်းမုတ်စွာ ဖခင် ရေသိပ်စွာဟု ဆို၏။

မင်းကြီးသည် သားကိုချော့မော့၍သာ ညဉ့်ကိုကုန်စေ၏။ နေ့အခါ၌လည်း သားငယ်အလို ငှာ ဆွမ်းခံ၍ကျွေး၏။ အရောရောသော ဆွမ်းတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဆပ်၊ ပြောင်း၊ ပဲနောက် အစရှိသည်တို့ကိုလည်းကောင်း ပေးသည်ရှိသော် မင်းသားငယ်သည် ငတ်သည်ဖြစ်၍ စားရ ရှာလေ၏။ တရက် နှစ်ရက်လွန်လျှင်ပင် နေပူ၌ထားအပ်သော ပဒုမ္မာကဲ့သို့ ညှိုးလေ၏။ အဖ မှုကား ဆင်ခြင်နိုင်သော အစွမ်းဖြင့် ဖောက်ပြန်ခြင်းမရှိ စားနိုင်၏။ ထို့နောင်မှ သားငယ်ကို ဖျောင်းဖျလျက် ဆို၏။

ချစ်သား မြို့ရွာ၌ မှန်မြတ်သော အာဟာရကို ရရာ၏။ မြို့ရွာသို့ သွားကြကုန်အံ့ဟု ဆို၍ သားငယ်ကို ရှေ့ထားလျက် လာခဲ့သော ခရီးဖြင့်လျှင် ပြန်ခဲ့ကုန်၏။ မင်းသား မယ်တော် ဖြစ်သော မိဖုရားသည်လည်း မင်းကြီးသည် သားငယ်ကိုယူ၍ ရှည်မြင့်စွာမနေလတ္တံ့ ။ တရက် နှစ်ရက်ဖြင့်သာလျှင် ပြန်လာလတ္တံ့ဟု ကြံ၍ မင်းကြီး ဝါးတောင်ငွေဖြင့် အရေးသားခဲ့သော အရပ်၌လျှင် စည်းစောင်ရန်းကို ပြုစေလျက် စောင့်နေလင့်၏။ မင်းကြီးလည်း ထိုစောင့်ရန်း ၏ အနီး၌ရပ်၍ ချစ်သား၊ ဤအရပ်၌ သင့်အမိသည် နေ၏။ သွားလေလော့ဟု လွှတ်လိုက်၏။

အကြင်မျှလောက် မင်းသားသည် အမိနေရပ်သို့မရောက်။ ထိုမျှလောက် မင်းသားကို သူတပါးတို့ပုတ်ခတ်ခြင်းမှ လွတ်စေသတည်းဟု မျှော်ရှုလျက်နေ၏။ မင်းသားသည် အမိထံ သွားလေ၏။ အစောင့်အရှောက်တို့သည် မင်းသားကိုမြင်လျှင် မိဖုရားအား ကြားကုန်၏။ မိဖုရားလည်း နှစ်သောင်းသော မောင်းမခြံရံလျက် သွား၍ယူလေ၏။ မင်း၏အကြောင်းကို လည်းမေး၏။ မင်းသားလည်း မင်းကြီးနောက်က လာ၏ဟုပြောလေသော် လူတို့ကိုစေလိုက် ၏။ မင်းမှုကား မိမိနေရာသို့ ပြန်သွားလေ၏။ လူတို့လည်း မင်းကိုမမြင်၍ ပြန်ခဲ့ကုန်၏။ မိဖုရားလည်း တပ်ခြင်းကင်းသည်ဖြစ်၍ ပြည်၌ သားကို အဘိသိက်သွန်းလေ၏။ မင်းလည်း မိမိနေရာသို့ရောက်၍ ဝိပဿနာကို ပွားစေသည်ရှိသော် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဖြစ်၍ မဇ္ဈိမက သစ်ပင် ရင်း၌ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၏အလယ်၌-

ဝေံ ဒုတိယေန သဟာ မမဿ၊
 ဝါစာဘိလာပေါ အဘိသဇ္ဇနာ ဝါ။
 ဧတံ ဘယံ အာယတိံ ပေက္ခမာနော၊
 ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပ္ပေါ။ ဟူသောဂါထာကိုရွတ်၏။ ပန္နရသမ။

ဗာရာဏသီပြည်၌ သဌေးသားသည် ငယ်ကတည်းကပင် သဌေးအရာကို ရ၏။ ထိုသဌေး သားအား ဥတုသုံးပါးအား လျှောက်ပတ်သော သုံးဆောင်သော ပြာသာဒ်တို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုသဌေးသားသည် ခပ်သိမ်းသော စည်းစိမ်ချမ်းသာတို့ကို နတ်လုလင်ကဲ့သို့ ခံစား၏။ သဌေး သားသည် ငယ်ကတည်းကလျှင် ရဟန်းပြုအံ့ဟု မိဘတို့ကိုပန်၏။ မိဘတို့လည်းမြစ်၏။ သဌေး သားလည်း တကြိမ်ပန်ပြန်၏။

မိဘတို့သည် သင်ကား နူးညံ့သိမ်မွေ့သောကိုယ်ရှိ၏။ ရဟန်းအဖြစ်သည်ကား ပြုနိုင်ခဲ့၏။ သင်ဓုန်းသွား၏အထက်၌ စကြံသွားသည်နှင့်တူ၏။ ဤသို့စသည်ဖြင့် အထူးထူးအပြားပြား မြစ်ကုန်၏။ သဌေးသားလည်း ထို အတူပန်ပြန်၏။ မိဘတို့သည် အကယ်၍ သူငယ်သည် ရဟန်းပြုအံ့၊ ငါတို့အား နှလုံးမသာမယာဖြစ်ရာ၏။ အကယ်၍ သားကိုတားမြစ်အံ့၊ သားအား နှလုံးမသာမယာဖြစ်ရာ၏။ စင်စစ်သော်ကား ငါတို့အား နှလုံးမသာမယာခြင်းသည် ဖြစ်စေ လော့၊ သားအား နှလုံးမသာမယာခြင်းသည် မဖြစ်စေသတည်းဟု ခွင့်ပြုကြကုန်၏။

သားလည်း အလုံးစုံသော အခြံအရံတို့၏ ငိုကြွေးမြည်တမ်းသော စကားကို မယူမူ၍ ဣသိပတနသို့သွား၍ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၏ အထံ၌ ရဟန်းပြုလေ၏။ ထိုသူအား မြတ်သောနေရာ ကိုမရ။ ညောင်စောင်း၌ ကပ်ကိုခင်း၍ အိပ်၏။ သဌေးသားသည် မြတ်သောနေရာ၌သာ ကျင်လည်သောသူဖြစ်၍ တညဉ့်ပတ်လုံး အလွန်ဆင်းရဲသည် ဖြစ်၏။ မိုးသောက်သောအခါ ကိုယ်လက်သုတ်သင်ခြင်းကို ပြုပြီးလျှင် သပိတ်ကိုပိုက်၍ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့နှင့်တကွ ဆွမ်းခံအံ့ သောငှာ ဝင်လေ၏။ ထိုသို့ဝင်ရာ၌ သိက္ခာကြီးသောရဟန်းတို့သည် မြတ်သောနေရာကို လည်းကောင်း၊ မြတ်သောဆွမ်းကိုလည်းကောင်း ရကုန်၏။ ငယ်သောရဟန်းတို့သည်ကား အမှတ်မဲ့သော နေရာကိုလည်းလောင်း၊ ကြမ်းသောအစာကိုလည်းကောင်း ရကုန်၏။

သဌေးသားသည် ထိုကြမ်းသော အစာကြောင့်လည်း အလွန်ဆင်းရဲသည် ဖြစ်၏။ သဌေးသားသည် တရက်နှစ်ရက်ဖြင့်သာလျှင် ကြုံခြင်း၊ အဆင်းမလှခြင်းသို့ ရောက်သည်ဖြစ်၍ အိပ်၏။ အကြင်အခြင်းဖြင့် ဉာဏ်သည် မရင့်သေးဖြစ်၍ အမိအဖထံသို့ တမန်စေလိုက်၍ လှူပြု၏။ တရက်နှစ်ရက်ဖြင့်သာလျှင် အားအင်ဖြည့်၍ တဖန်ရဟန်းပြုပြန်၏။ တဖန်လည်းလှူပြု ပြန်၏။ သုံးကြိမ်မြောက်၌ ရဟန်းပြု၍ ကောင်းစွာကျင့်၍ ပစ္စေကဗေဒဓိဉာဏ်သို့ရောက်လေ၍ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၏ အလယ်၌နေလျက် -

ကာမာ ဟိ စိတြာ မဓုံရာ မနောရမာ။
ဝိရူပရူပေန မထေန္တိ စိတ္တံ။
အာဒိနဝံ ကာမဂုဏေသု ဒိသ္မာ၊
ကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပေ။
ဟူသောဂါထာကို ရွတ်၏။သောဠသမ။

ဗာရာဏသီမင်းကြီးအား အိုင်းအနာသည် ဖြစ်၏။ပြင်းစွာသော ဝေဒနာတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ဆေးသမားတို့သည်လည်း ထားစည်းခြင်းမှကင်း၍မချမ်းသာရာဟု ဆိုကုန်၏။ မင်းလည်း သမားတို့အား ဘေးမဲ့ပေး၍ ထားစည်းခြင်းကိုပြု၏။အိုင်းအနာသည် ငယ်လေ၏။ မင်းလည်း ချမ်းသာပြီဟုမှတ်၍ သိမ်မွေ့သော အာဟာရကိုသုံးဆောင်၏။ အနာသည်ထပြန်၏။ဤသို့လျှင် သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် ထားစည်းခြင်းကို ပြုစေ၍ သမားတို့သည် ငြိမ်းစေပြီးလျှင် ပြည်ကို စွန့်၍ ရဟန်းပြု၍ တော၌ ဝိပဿနာကို ပွားစေလျက် ခုနစ်နှစ်တို့ဖြင့် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဉာဏ်ကို ရ၍ ရှေးနည်းဖြင့်လျှင်—

ဤတီ စ ဂဏ္ဍောစ ဥပဒ္ဒဝေါ စ၊
ဧတေဂေါ စ သလ္လဉ္စ ဘယဉ္စ မေတံ။
တေ ဘယံ ကာမဂုဏေသု ဒိသ္မာ၊
ကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပေ။

ဟူသောဂါထာကို ရွတ်၍ နန္ဒမူလပဗ္ဗာရသို့ ကြွလေ၏။ သတ္တရသမ။

ဗာရာဏသီပြည်၌ သီတာလုကဗြဟ္မဒတ်မင်းသည် မင်းပြု၏။ ထိုမင်းသည် ရဟန်းပြု၍ တောကျောင်း၌နေ၏။ ထိုအရပ်သည် ချမ်းသောအခါ၌ ချမ်းအေးလှ၏။ ပူသောအခါ၌ပူလှ၏။ ရွာ၌ဆွမ်းခံရပ်သောအခါ၌လည်း မရ။ သောက်ရေလည်းရခဲ၏။ လေ နေပူ တံလှုပ် မြေကင်းတို့သည်လည်း နှိပ်စက်ကုန်၏။ ထိုမင်းသည်ဤသို့ကြံ၏။

ဤအရပ်မှ ယူဇနာခွဲမျှ၌ ပြည့်စုံသောအရပ်ရှိ၏။ ထိုအရပ်၌ အလုံးစုံသော ဘေးရန်တို့သည် မရှိကုန်။ အကယ်၍ ထိုအရပ်သို့ ငါသွားအံ့။ ချမ်းသာစွာ နေရသဖြင့် သည်းခံခြင်းငှာ တတ်နိုင်ရာ၏ဟုကြံ၏။ထိုမင်းအား တဖန်တုံ ရဟန်းတို့မည်သည်ကား ပစ္စည်းကိုရှာမှီးကုန်အံ့။ ဤသို့ရှာမှီးခြင်းသည် စိတ်၏အလိုသို့ လိုက်သည်မည်၏။ စိတ်အလိုသို့လိုက်၍ ငါမသွားပြီဟု ကြံပြန်၏။ ဤသို့ဆင်ခြင်၍ မသွားပဲနေလေ၏။ ဤသို့ သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် ဖြစ်သောစိတ်ကို ဆင်ခြင်၍ ထိုအရပ်၌ပင်လျှင် ခုနစ်နှစ်ပတ်လုံးနေ၍ ကောင်းစွာကျင့်သဖြင့် ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်သို့ရောက်၍—

သီတဉ္စ ဥဏ္ဍဉ္စ ခုဒ္ဒံ ပိပါသံ၊

ဝါတာတပေ ခုံသသရိသပေ စ။

သဗ္ဗာနိပေ'တာနိ အဘိသမ္ဘဝိတွာ၊

ကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပ္ပေ။ ဟူသောဂါထာကို ရွတ်၍ နန္ဒမူလပဗ္ဗာရသို့ ကြွတော်မူလေ၏။ သတ္တံ့ရသမ။

ဗာရာဏသီပြည်၌ တယောက်သောမင်းသည် အနှစ်နှစ်ဆယ်မင်းပြု၍ သေလေသော် ငရဲ၌ အနှစ်နှစ်ဆယ် ခံရပြီးမှ ဟိမဝန္တာ နံပါး၌ ဆင်ဖြစ်၍ ကြာပဒုမ္မာအဆင်းရှိသော မြတ်သော ဆင်တကာတို့၏ အကြီးဖြစ်၏။ ဆင်ငယ်တို့သည် စားအပ်ကုန်ပြီးသော သစ်ခက်တို့ကိုသာ စားရ၏။ ဆင်မတို့သည် ရွံညွှန်တို့ဖြင့် လူးကုန်၏။ အလုံးစုံသည် ပါလိလေယျက ဆင်အား ပြုသည်နှင့်တူကုန်၏။ ထိုဆင်သည် အပေါင်းမှခွာ၍ သွားလေ၏။ ထို့နောင် ဆင်အပေါင်းတို့သည် ဆင်မင်းခြေရာကို အစဉ်မှီးသဖြင့် လိုက်ကုန်၏။ သုံးကြိမ်မြောက်အောင် ဖဲသော်လည်း လိုက်လေသည်သာတည်း။

ထို့နောင်မှ ကြံပြန်သည်ကား ယခုအခါ ငါ၏မြေးသည် ဗာရာဏသီပြည်၌ မင်းပြု၏။ အကယ်၍ ငါသည် မိမိ၏ရှေး၌ ဖြစ်ဖူးသော ဥယျာဉ်သို့သွားအံ့၊ ထိုပြည်၌ မင်းသည် ငါ့ကို စောင့်ရှောက်လက်ကိုင် သတည်းဟု ကြံပြီးလျှင် တောမှညဉ့်အခါ၌ အပေါင်းကိုစွန့်၍ ဥယျာဉ်သို့ဝင်လေ၏။ ဥယျာဉ်စောင့်သည်မြင်၍ မင်းအားကြားသည်ရှိသော် မင်းလည်း ဆင်ကိုယူအံ့ဟု စစ်သည်အပေါင်းခြံရံလျက် ဥယျာဉ်သို့သွား၏။ ဆင်သည် မင်းကြီးသို့ ရှေးရှုလာ၏။ မင်းလည်း ဆင်ရှေးရှုလာသည်ကိုမြင်လျှင် မြားတင်၍ ရပ်လင့်၏။ ဆင်လည်း ဤမင်းသည် ငါ့ကိုပစ်ရာ၏ဟု လူတို့ဘာသာဖြင့် ဗြဟ္မဒတ်မင်း ငါ့ကိုမပစ်လင့် ငါကား သင်မင်းကြီး၏ ဘိုးတော်တည်းဟုဆို၏။ မင်းလည်း အသို့ဆိုသနည်းဟု အလုံးစုံကို မေး၏။

ဆင်သည် မင်း၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ငရဲခံရသောအဖြစ်ကို လည်းကောင်း၊ ဆင်ဖြစ်ရသော အကြောင်းကိုလည်းကောင်း ကြား၏။ မင်းလည်းတစုံတခုသော ဘေးရန်ကို မျှမကြောက်လင့်ဟု ဆို၍ဆင်၏ ဝတ်ကိုလည်းကောင်း၊ အစောင့်အရှောက်ကို လည်းကောင်း၊ ဆင်ထိန်းတို့ကို လည်းကောင်း ထား၍ လုပ်ကျွေးစေ၏။ တနေ့သ၌ မင်းသည် ဆင်ကျောက်ကုန်း၌ နေလျက် ဤဆင်သည် အနှစ် နှစ်ဆယ်သာမင်းပြု၍ ငရဲသို့ရောက်ရ၏။ အကျိုးဆက်၏ အကြွင်းဖြင့် တိရစ္ဆာန်အမျိုး၌ ဖြစ်ရပြန်၏။ ဆင်ဖြစ်သော်လည်း အပေါင်းအဖော်ထိပါးခြင်းကို သည်းမခံနိုင်၍ ဤအရပ်သို့ ရောက်ပြန်လာ၏။ အပေါင်းအဖော်နှင့် တကွ နေရခြင်းသည် ခင်းရဲစွာ။ တယောက်အထည်းတည်း နေရခြင်းသည် ချမ်းသာစွာဟု ကြံမိ၍ ထိုအရပ်၌ပင်လျှင် ဝိပဿနာကို အားထုတ်၍ ပစ္စေက ဗောဓိဉာဏ်သို့ ရောက်လေ၏။

လောကုတ္တရာ ချမ်းသာဖြင့် ချမ်းသာခံနေသော မင်းကြီးကို အမတ်တို့သည် ကပ်လတ်၍ အရှင်မင်းကြီး၊ သွားချိန်တန်ပြီဟု ဆိုကုန်၏။ ငါကား မင်းမဟုတ်ပြီဟု ဆို၍ ရှေးနည်းဖြင့်လျှင် -

နာဂေါဝ ယုထာနိ ဝိဝဇ္ဇယိတော
သဉ္ဇာတခန္ဓော ပဒုမိဥဋ္ဌာရော။
ယထာဘိရန္တံ ဝိဟရံ အရညေ၊
ဧကောစရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပေျါ။

ဟူသောဂါထာကိုရွတ်၍ နန္ဒမူလပဗ္ဗာရသို့ ကြွလေ၏။ ဧကေနဝိသတိမ။

ဗာရာဏသီမင်း၏ သားသည် ငယ်စဉ်ကပင်လျှင် ရဟန်းပြုလို၍ အမိအဖတို့အား ပန်၏။ မိဘတို့သည်လည်း မြစ်ကုန်၏။ သားသည် မြစ်ငြားသော်လည်း ရဟန်းပြုအံ့ဟု ကြံ၍သာ လျှင် ငြင်း၏။ ထို့နောင်မှ ရှေးဆိုခဲ့ပြီးသော သဌေးသား၌ကဲ့သို့ ခွင့်လွှတ်ကုန်၏။ ရဟန်းပြု၍လည်းကောင်း၊ လူထွက်ပြန်၍လည်းကောင်း၊ ဥယျာဉ်၌သာ နေအပ်၏ဟု ဝန်ခံစေကုန်၏။ မင်းသားလည်း ဥယျာဉ်၌နေ၏။

အမိသည် နှစ်သောင်းသော မောင်းမခြံရံလျက် ဥယျာဉ်သို့လာ၍ သားကိုယာဂုသောက်စေခြင်း၊ ခဲဖွယ်တို့ကို ခဲစေခြင်းစသည်တို့ကို ပြုစေ၍ နေ့မှန်းတည့်ကာနီးသည် တိုင်အောင် ပြောဟော၍ ပြည်သို့ဝင်လေ၏။ အဖမင်းကြီးသည်လည်း မှန်းတည့်သောအခါ၌ လာလတ်၍ သားကိုကျွေးမွေး၍ မိမိလည်းစားသောက်ပြီးလျှင် သားနှင့်တကွ ပြောဟောပြီးမှ ညချမ်းသောအခါ၌ အစောင့်အရှောက်တို့ကို ထားခဲ့၍ မြို့သို့ဝင်လေ၏။

မင်းသားသည် ဤသို့သောနည်းဖြင့် ညဉ့်နေပတ်လုံး မဆိတ်သည်ဖြစ်၍နေရ၏။ ထိုအခါ အာဒိစ္စဗန္ဓုမည်သော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါသည် နန္ဒမူလပဗ္ဗာရ၌နေ၏။ ထိုပစ္စေကဗုဒ္ဓါသည် ဆင်ခြင်လတ်သော် မင်းသားသည် ရဟန်းပြုအံ့သောငှာ မစွမ်းနိုင်သောအဖြစ်၊ ကိလေသာတို့ကို ဖြတ်ခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်သော အဖြစ်ကို မြင်၍ ထို့နောင် မိမိသဘောဖြင့် ငြီးငွေ့လတ္တံ့လောဟု ဆင်ခြင်သောကာလ မိမိသဘောဖြင့်သာလျှင် ငြီးငွေ့၍ မကြာမြင့်သည်သာ ဖြစ်လတ္တံ့ဟု သိ၍ မင်းသားအား အာရုံကိုပြအံ့ဟု ရှေးဆိုပြီးသော နည်းဖြင့်လျှင် မြင်းသီလာကျောက်ဖြာအပြင်မှ လာခဲ့၍ ဥယျာဉ်၌ရပ်၏။

မင်းချင်းတို့သည် မြင်၍ မင်းအားကြားကုန်၏။ မင်းကြီးလည်း ငါ့သားသည် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနှင့်တကွ မဆန့်ကျင်သည်ဖြစ်၍ နေလတ္တံ့သတည်းဟု ဝမ်းမြောက်သောကြောင့် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအရှင်ကို ရိုသေစွာ လုပ်ကျွေးပြီးလျှင် ထိုဥယျာဉ်၌ နေစိမ့်သောငှာ တောင်းပန်၍ ကျောင်းစင်္ကြံစသော အလုံးစုံကို ပြု၍နေစေ၏။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါလည်း ထိုအရပ်၌ နေလျက်လျှင် တနေ့သ၌ အခွင့်ကိုရ၍ မင်းသားကို သင်ကား အသုနည်းဟုမေး၏။ အကျွန်ုပ်ကား ရဟန်းတည်းဟု ဆို၏။ ရဟန်းတို့မည်သည့်ကား ဤသို့မဟုတ်ကုန်ဟုဆို၏။ အရှင်ဘုရား အဘယ်သို့သဘောရှိကုန်သနည်း၊ အကျွန်ုပ်ကား အသို့မလျှောက်ပတ်သနည်းဟု မေး၏။ သင်ကား

မိမိအား မလျှောက်ပတ်သည်ကို မရှု၊ သင်၏အမိသည် နှစ်သောင်း သော မိန်းမတို့နှင့်တကွ နံနက်အခါလာလတ်၍ ဥယျာဉ် မဆိတ်အောင်ပြု၏။ အဖလည်း များစွာသော ငိုလ်ပါ အပေါင်းနှင့် ညချမ်းသောအခါ လာလတ်၍ အစောင့်ယောက်ျားတို့သည် အလုံးစုံသော ညဉ့်ပတ်လုံး စောင့်ရှောက်ရကုန်၏။

ရဟန်းတို့မည်သည်ကား ဤသို့သဘောမရှိကုန်၊ ဤသို့သဘောရှိကုန်၏ဟုဆို၍ ထိုအရပ်၌ တည်သော မင်းသားအား ဟိမဝန္တာ၌ တခုသောကျောင်းကိုပြု၏။ မင်းသားသည် ထိုကျောင်း ၌ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည် တံကဲပျဉ်ကို မှီ၍ နေသည်ကိုလည်းကောင်း၊ စင်္ကြံသွားသည်ကို လည်း ကောင်း၊ သင်္ကန်းဆိုးသည်ကိုလည်းကောင်း၊ သင်္ကန်းချုပ်သည်ကို လည်းကောင်း မြင်၍ အရှင် ဘုရားတို့သည် ရဟန်းဖြစ်ကုန်၏ လောဟု မေးသောအခါ ငါတို့သည် ရဟန်းဟုတ်ကုန်၏။ ရဟန်းဖြစ်သောကာလမှ စ၍ မိမိ၏ ထွက်မြောက်ခြင်းကို ပြုအံ့သောငှါ အလိုရှိရာအရပ်သို့ သွားကုန်၏ဟု ဆို၍ ကောင်းကင်၌ ရပ်လျက်။

အဋ္ဌာန တံ သင်္ကဏိကာရတဿ၊

ယံ ဖဿယေ သာမယိကံ ဝိမုတ္တိံ ။ ဟူသော ထက်ဝက်သော ဂါထာကိုရွတ်၍ နန္ဒမူလပဗ္ဗာရသို့ ကြွလေ၏။

ပစ္စေကဗုဒ္ဓါကြွလေသော် မင်းသားသည် မိမိသင်္ခမ်းသို့ဝင်၍ အိပ်လေ၏။ စောင့်သော ယောက်ျားတို့သည် မင်းသားကား အိပ်လေပြီဟူ၍ အိပ်ကြလေကုန်၏။ မင်းသားလည်း ထိုသူတို့အိပ်ပျော်စဉ် တောသို့ဝင်ပြီးလျှင် ဝိပဿနာအားထုတ်၍ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်သို့ ရောက်၍ နန္ဒမူလပဗ္ဗာရသို့ ကြွတော်မူလေ၏။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၏ အထံသို့ ရောက်လေသော် ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုမေးကြသောကာလ အာဒိစ္စဗန္ဓု ပစ္စေကဗုဒ္ဓါမိန့်သော ထက်ဝက်သော ဂါထာကို ပြည့်စုံအောင်ပြု၍။

အဋ္ဌာန'တံ သင်္ကဏိကာရတဿ၊

ယံ ဖဿယေ သာမယိကံ ဝိမုတ္တိံ ။

အာဒိစ္စဗန္ဓုဿ ဝစော နိသမ္မ၊

ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပ္ပေါ။ ဟူသောဂါထာကိုရွတ်၏။ ဝိသတိမ။

ဗာရာဏသီပြည်၌ မင်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ ကပ်၍၊ အချမ်းစသည်တို့ကို ပယ်တတ် ကုန်သော အမှုတို့သည် ရှိကုန်သကဲ့သို့ ထိုအတူ ဝဋ်ကိုပယ်တတ်ကုန်သော ဝိဝဋ်တို့သည်ရှိရာ မည်လောဟုကြံ၍၊ အမတ်တို့ကို ဝိဝဋ်ကိုသိကြကုန်သလောဟု မေး၏။ အမတ်တို့လည်း အရှင်မင်းကြီး သိပါကုန်၏ဟုဆိုကြကုန်၏။ မင်းကြီးလည်း အဘယ်နည်းဟု မေးပြန်၏။ အမတ်တို့လည်း လောကသည် အဆုံးရှိ၏ အစရှိသည်ဖြင့် သဿတ ဥစ္ဆေဒစကားကို ဆိုကြကုန်၏။ မင်းကြီးလည်း ဤသူတို့သည် မသိကုန်၊ အလုံးစုံသောသူတို့သည် ဒိဋ္ဌိအယူရှိ ကုန်၏ဟု မိမိအလိုလိုသာလျှင် အမတ်တို့၏ မငြိမ်းတတ်သော မလျော်သည်ကိုလည်းကောင်း၊

မသင့်သည်ကိုလည်းကောင်း၊ မြင်၍ ဝဋ်တရားကိုပယ်တတ်သော ဝိဝဇ္ဇာတရားသည်ရှိမှတ်၊ ထိုဝိဝဇ္ဇာတရားကို ရှာအပ်၏ဟု ကြံပြီးလျှင် ပြည်ကိုစွန့်၍ ရဟန်းပြု၍ ဝိပဿနာကိုရှုလျှင် ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်သို့ ရောက်၍ -

ဒိဋ္ဌိဝိသုကာနိ ဥပါဟံဝတ္ထော၊

ပတ္ထော နိယာမံ ပဋိလဒ္ဓမဂ္ဂေါ။

ဥပ္ပန္နဉာဏောမိ အနညနေယျော၊

ကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပေါ။ ဟူသော ဥဒါနဗျာကရဏဂါထာကို ရွတ်၏။
ကေဝီသတိမ။

ဒုတိယဝဂ်ပြီး၏။

ဗာရာဏသီမင်း၏ စားတော်ကဲသည် ထူးသောထမင်းကိုချက်၍ ကောင်းသောအရသာကို ဆက်သော ငါ့အား မင်းသည် နှစ်လိုရာ၏ဟုဆက်၏။ 'မင်းသည် ရှေးဦးစွာသောထမင်း လုပ်ကို ခံတွင်း၌ထည့်ကာမျှလျှင် ခုနစ်ထောင်သောအကြောတို့သည် နှံ့ကုန်၏။ စားတော် ကဲလည်း ငါ့အား ဆုလာဘ် ပေးလတ္တံ့ ဟုကြံ၏။ မင်းလည်း စားတော်ကဲကို ဆုလာဘ်ပေး ခြင်းငှါ ထိုက်၏ဟုကြံ၏။ ကြံပြီး၍ အရသာကို သာယာ၍ဆုလာဘ်ပေးသော ငါ့ကို ယုတ်သော ကျော်စောခြင်းသည် နှိပ်စက်ရာ၏။ ဤမင်းကား လျှပ်ပေါ်၏။ အရသာ၌ အလေးပြုတတ်၏ဟု ဆိုရာ၏ဟု ကြံပြီးလျှင် တစုံတခုမျှမဆိုနေ၏။ အကြင်မျှလောက် စားတော်ခေါ်၍မပြီး၊ ထိုမျှလောက် စားတော်ကဲသည်လည်း ဆုလာဘ်ပေးလတ္တံ့ ဟုအောက် မှော်၏။

မင်းသည်လည်း မိမိအား ကျေးဇူးမဲ့ဆိုအံ့သောအပြစ်မှ ကြောက်သဖြင့် တစုံတခုကိုမျှ မဆိုနေ၏။ စားတော်ကဲလည်း ဤမင်းသည်ကား ဇိဝှါဝိညာဉ်မရှိဟု အောက်မှော်၍ ခုနစ်ရက်မြောက်သောနေ့၌ မကောင်းသောထမင်းကိုချက်၏။ မင်းလည်း စားတော်ခေါ် သည်ရှိသော် ယနေ့စားတော်ကဲသည် ဒဏ်ဖြင့်ခြိမ်းချောက်ခြင်းငှါ ထိုက်၏ဟုသိသော်လည်း ရှေး၌ကဲ့သို့ဆင်ခြင်၍ ကျေးဇူးမဲ့ဆိုအံ့သော အပြစ်မှကြောက်သဖြင့် တခွန်းသောစကား ကိုမျှ မဆိုနေ၏။

ထို့နောင် စားတော်ကဲသည် ဤမင်းကား ကောင်းသည် မကောင်းသည်ကို မသိဟု အလုံးစုံမျိုးခိုက္ခာပေးသမျှကို မိမိယူပြီးလျှင် ဖြစ်ဘတ်သမျှသာချက်၍ မင်းအားဆက်၏။ မင်းကြီးလည်း လောဘသည် ဩော်အံ့ဘွယ်ရှိစွာကား၊ ငါ၏ အနှစ် နှစ်သောင်းကာလ ပတ်လုံး ခံစားအပ်သောမင်း၏ စည်းစိမ်သည် ဤသူ၏လောဘ၌ မတပ်ရုံမျှကိုမရတကားဟု ပြည်ကိုစွန့်၍ ရဟန်းပြုပြီးလျှင် ဝိပဿနာကိုရှုလျက် ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်သို့ရောက်၍။

နိလ္လောလုပေါ နိက္ကဟော နိပိပါသော၊
 နိမ္မက္ခောနိဒ္ဒန္တကသာဝမောဟော။
 နိရာသယော သဗ္ဗလောကေ ဘဝိတွာ၊
 ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပေါ။ ဟူသော ဂါထာကိုရွတ်၏။ ဗာဝိသတိမ။

ဗာရာဏသီပြည်၌ တယောက်သောမင်းသည် မြတ်သောမင်း၏ အာနုဘော်ဖြင့် မြို့ကို လက်ယာရစ်ပြု၍ လှည့်၏။ လူတို့သည် ကျီကြမ္မာ ဟောင်းသောစပါးတို့ကို အပသို့ထုတ်သည်မြင် ၍ အချင်းတို့၊ ဤအမှုကား အဘယ်နည်းဟု အမတ်တို့ကိုမေး၏။ အမတ်တို့လည်း အရှင် မင်းကြီး ယခုအခါ စပါးသစ်တို့သည် ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့ ဟု ထိုစပါးသစ်တို့၏နေရာကို ပြုအံ့သော ငှါ ဤလူတို့သည် စပါးဟောင်းကို စွန့်ကုန်၏ဟု လျှောက်ကုန်၏။ မင်းကြီးလည်း အမတ်တို့ မောင်းမမိသံ ဗိုလ်ပါတို့ကား ပျိုးရိက္ခာသည် ပြည့်စုံပါ၏လောဟုဆို၏။ ပြည့်စုံပါ၏ဟုလျှောက် ကုန်၏။ ထိုသို့တပြီးကား အလှူပေးအံ့၊ မဏ္ဍပ်ကိုပြုကုန်လော့၊ ဤစပါးတို့သည် များကုန် ၏။ မပျက်စေလင့်ဟုဆို၏။

ထိုအခါ အမတ်တယောက်သည် မှားသောအယူရှိ၏။ ထိုအမတ်သည် အရှင်မင်းကြီးလှူ အပ်သောအကျိုးသည်မရှိ၊ မိုက်သောသူတို့သည်လည်းကောင်း၊ ပညာရှိသောသူတို့သည်လည်း ကောင်း၊ တပြောင်းပြန်ပြန် ကျင်လည်၍ ဆင်းရဲ၏အဆုံးကို ပြုကုန်လတ္တံ့ဟု ဆို၍ မြစ်၏။ ထိုအမတ်သည် နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ် ကျီကြကို တားမြစ်သည်ကိုမြင်၍ ထို အတူစေပြန်၏။ သုံးကြိမ်မြောက်၌ မြတ်သောမင်းကြီး၊ အလှူပေးခြင်းသည် တိတ္ထိတို့၏အယူသာတည်း စသည်ဖြင့်ဆို၍ တားမြစ်၏။ မင်းကြီးသည် ဟယ်အချင်းတို့၊ ငါသည် မိမိဥစ္စာကိုမျှအလှူ ပေးခြင်းငှါ မရတကား၊ ငါသည် ဤသို့သဘောရှိကုန်သော ယုတ်မာသော အပေါင်းတို့နှင့် အကျွမ်းဝင်သဖြင့် အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်းဟု ပြည်ကိုစွန့်၍ ရဟန်းပြုပြီးလျှင် ဝိပဿနာကို ရှုလျက် ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်ကိုရ၍ ထိုယုတ်မာသော အမတ်အပေါင်းတို့ကို ကဲ့ရဲ့လို၍ —

ပါပံ သဟာယံ ပရိဝဇ္ဇယေထ၊
 အနတ္ထဒဿိံ ဝိသမေ နိဝိဋ္ဌံ။
 သယံ န သေဝေ ပသုတံ ပမတ္တံ၊
 ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပေါ။

ဟူသော ဂါထာကိုရွတ်၏။ တေဝိသတိမ။

ကဿပမြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၌ ရှစ်ပါးသော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအလောင်းတို့သည် ရဟန်းပြုပြီးလျှင် ဂတပစ္စာဂတဝတ်ကိုဖြည့်၍ နတ်ပြည်၌ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုအလုံးစုံသည် အနဝဇ္ဇဘောဇီဂါထာ၌ ဆိုသည်နှင့်တူ၏။ ဤဆိုလတ္တံ့ သည်ကား အထူးတည်း။ မင်းကြီး သည် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့ကိုမြင်၍ သင်တို့ကား အဘယ်မည်သနည်းဟုမေး၏။ ငါတို့ကား ဗဟုဿုတမည်ကုန်၏ဟု မိန့်ကုန်၏။

ဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီးလည်း အမည်ကိုကြားကာမတ္တဖြင့် ရောင့်ရဲခြင်းသို့ မရောက်သော ကြောင့် ယခု ထိုသူတို့၏အထံ၌ ဆန်းကြယ်သောနည်းရှိသော ဓမ္မဒေသနာကို နာဦးအံ့ ဟု နှစ်လိုသည်ဖြစ်၏။ အလှူရေစက်ကိုပြု၍ ဆွမ်းလုပ်ကျွေးသည်၏အဆုံး၌ သံဃာ့ထေရ်၏ သပိတ်ကိုယူပြီးလျှင် ရှိခိုး၍နေလျက် တရားဟောပါဟု လျှောက်၏။ သံဃာ့ထေရ်လည်း သုခိတော ဟောတု မဟာရာဇ၊ ရာဂက္ခယော ဟောတု - ဟု ဆို၍ထ၏။

မင်းလည်း ဤရဟန်းက ဗဟုဿုတမဟုတ်သည်ဖြစ်လတ္တံ့ ဟု ဒုတိယထေရ်ကို နက်ဖြန် ဆွမ်းအလိုငှါ ဖိတ်၏။ ခပ်သိမ်းသော ထေရ်တို့သည်လည်း “ဒေါသက္ခယောဟောတု။ မောဟက္ခယော ဟောတု။ ယောဂက္ခယော၊ ဝဇ္ဇက္ခယော၊ ဥပဓိက္ခယော။ တဏှာက္ခယော-ဟောတု” ဤသို့ တပုဒ်စီထူးစေ၍ အကြွင်းကို ပထမနှင့်အတူသာလျှင်ဆို၍ ထကုန်၏။

ထို့နောင် မင်းသည် ဤအရှင်တို့သည် ငါတို့ကား ဗဟုဿုတမည်၏ဟု ဆိုကုန်၏။ ထိုသူ တို့၏ဂါထာကား ဝိစိတြမဟုတ်ကုန်။ ထိုဂါထာတို့ဖြင့် အဘယ်ကိုဆိုသနည်းဟု ထိုဂါထာ တို့၏ဝစနတ္ထကို စုံစမ်းအံ့သောငှါ အားထုတ်၏။

ထိုအခါ “ရာဂက္ခယော ဟောတု”ဟူသည်ကို စုံစမ်းဆင်ခြင်သော် ရာဂကုန်ရာ၌လည်း ကောင်း၊ ဒေါသကုန်ရာ၌လည်းကောင်း၊ မောဟကုန်ရာ၌လည်းကောင်း တပါးပါးကုန်ရာ၌ ကိလေသာကုန်လေသည်သာတည်းဟုသိ၍ နှစ်လိုခြင်းသည်ဖြစ်၏။ မုချအားဖြင့် ဤရဟန်း တို့သည် ဗဟုဿုတဖြစ်ပေကုန်၏။ ဥပမာကား အကြွင်းယောက်ျားသည် မြေကြီးကိုလည်း ကောင်း၊ ကောင်းကင်ကိုလည်းကောင်း၊ လက်ညှိုးဖြင့် ညွှန်ပြသည်ရှိသော် လက်ညှိုးဖြင့် မညွှန်ပြသော အရပ်သည်လည်း ပြသည်မည်သည်သာဖြစ်၏။ နည်းတကြောင်းမူကား မြေကြီးကောင်းကင် ပြကုန်သကဲ့သို့ ထိုအတူ ဤပုဒ်တို့ဖြင့် တပါးပါးသောအနက်ကို ညွှန်ပြ ခြင်းတို့ဖြင့် မနှိုင်းရှုညွှန်ကောင်းသော အနက်တို့ကိုပြကုန်သည်ဖြစ်ကုန်၏ဟု ဆင်ခြင်မိလေ၏။

ထို့နောင်မှ ထိုမင်းသည် အဘယ်အခါ၌ ငါသည်လည်း ဤသို့သော ဗဟုဿုတ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ် ပါအံ့နည်းဟု ကြံစည်ပြီးလျှင် ပြည်ကိုစွန့်၍ ရဟန်းပြုလျက် ဝိပဿနာကိုရှုလျှင် ပစ္စေက ဗောဓိဉာဏ်ကိုရ၍ ရှေးနည်းဖြင့်လျှင် -

ဗဟုဿုတံ ဓမ္မဓရံ ဘဇေထ၊
မိတ္တံ ဥဠာရံ ပဋိသာနဝန္တံ။
အညာယ အတ္တာနိ ဝိနိနေယျ ကင်္ခံ။
ကောစရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပေါ။ ဟူသောဂါထာကို ရွတ်၏။ စတုဝိသတိမ။

ဗာရာဏသီပြည်၌ ဝိဘူသက ဗြဟ္မဒတ်မင်းသည် နံနက်သောအခါ ယာဂုကိုလည်းကောင်း၊ ထမင်းကိုလည်းကောင်း၊ စားပြီး၍ အထူးထူးသော တန်ဆာတို့ဖြင့် ကိုယ်ကိုတန်ဆာဆင်ပြီး လျှင် ကြီးသော ကြေးမုံပြင်၌ အလုံးစုံသော ကိုယ်ကိုရှုလျက် အကြွင်း အလိုမရှိအပ်သော

အရာကို ပယ်၍ တပါးသောတန်ဆာဖြင့် တန်ဆာဆင်စေ၏။ ထိုမင်းသည် တနေ့သ၌ ဤသို့ပြုစဉ် ထမင်းစားသောအခါသည် မွန်းတည့်သော အခါသို့ရောက်၏။ ထိုအခါ၌သာလျှင် ပုဆိုးပြားဖြင့် ဦးခေါင်းကိုရစ်၍ စားသောက်ပြီးလျှင် နေ့နေရာသို့ကပ်၍ တဖန်လည်း ထပြန်၍ ထို့အတူ တန်ဆာဆင်စဉ်နေဝင်၏။ ဤသို့နည်းဖြင့် နှစ်ရက်မြောက်သော နေ့၌လည်းကောင်း သုံးရက်မြောက်သောနေ့၌လည်းကောင်း တန်ဆာဆင်ခြင်းကိုပြု၏။

ထိုအခါ တန်ဆာဆင်ခြင်းကိုသာ လုံ့ လပြုသော ထိုမင်းအား ကျောက်ကုန်းရောဂါသည် ဖြစ်၏။ ထိုမင်းအား ဤသို့သောအကြံသည်ဖြစ်၏ အချင်းတို့ ငါသည် အလုံးစုံသောအစွမ်းဖြင့် တန်ဆာဆင်သော်လည်း ရောင့်ရဲခြင်းမရှိသော လောဘကုံဖြစ်စေ၏။ ဤသို့သဘောရှိသော လောဘသည်လည်း အပါယ်သို့လားစေတတ်သောတရားတည်ဆဲအခါသည် လောဘကိုနှိပ်စက်အံ့ဟူ၍ ပြည်ကိုစွန့်ပြီးလျှင် ရဟန်းပြု၍ ဝိပဿနာကိုရှုလျှင်ပစ္စေက ဗောဓိဉာဏ်သို့ရောက်၍ -

ခိန္နုရတိ * ကာမသုခဉ္စ လောကေ၊
အနုလကံရိတွာ အနုပေက္ခမာနော၊
ဝိဘူသနဋ္ဌာနာ ဝိရတော သစ္စဝါဒီ၊
ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပ္ပေ။ ဟူသောဂါထာကိုရွတ်၏။ ပဉ္စဝိသတိမ။

ဗာရာဏသီမင်း၏သားသည် ငယ်သောကာလကပင် အဘိသိက် သွန်း၍မင်းပြု၏။ ထိုမင်းသည် ပဌမဂါသာ၌ဆိုအပ်သော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အလောင်းကဲ့သို့ အသရေကို ခံစားလျက် တနေ့သ၌ ကြံ၏။ အကယ်၍ငါသည်မင်းပြုသော်များစွာသောလူတို့၏ ဆင်းရဲကိုပြုမိ၏။ ထမင်းတနပ် အလို့ငှါ ဤသို့သော မကောင်းမှုကို ပြုသဖြင့် အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း။ ချမ်းသာကိုဖြစ်စေ အံ့ဟူကြံ၍ ပြည်ကိုစွန့်ပြီးလျှင် ရဟန်းပြု၍ ဝိပဿနာကို ရှုသည်ရှိသော် ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်သို့ ရောက်၍ -

ပုတ္တဉ္စ ဒါရံ ပိတရဉ္စ မာတရံ၊
နောနိ ဧညာနိ စ ဗန္ဓဝါနိ။
ဟိတွာန ကာမာနိ ယထောဓိကာနိ၊
ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပ္ပေ။ ဟူသော ဂါထာကို ရွတ်၏။ ဆဗ္ဗိသတိမ။

ဗာရာဏသီပြည်၌ ပါသာဒလောလ ဗြဟ္မဒတ်မင်းသည် နံနက်အခါ၌လျှင် ယာဂုထမင်းကို သောက်စား၍သုံးဆောင်သော ပြာသာဒ်၌ သုံးပါးသော အပြားရှိသော ကချေသည်တို့ကိုရှု၏။ ထိုမင်းသည်တနေ့သ၌နံနက်အခါကလျှင်ငယ်သောကချေသည်တို့၏ နေရာပြာသာဒ်သို့သွား၏။ ကချေသည်သမီးတို့သည်လည်း မင်းကြီးကို ရှုစေအံ့ဟု သိကြားမင်းအား နတ်သမီးတို့သည် လုံ့ လပြုကုန်သကဲ့သို့ အလွန်အကဲ နှလုံးကိုဆောင်တတ်သော က-ခြင်း၊ သီးခြင်း၊ တီးမှုတ်ခြင်းတို့ကို လုံ့ လပြုကုန်၏။ မင်းကြီးလည်း ထို ကချေသည်ငယ်တို့၏ က-ခြင်း၊ သီးခြင်း၊ တီးမှုတ်ခြင်းတို့သည် အံ့ဖွယ် မရှိတကားဟု ရောင့်ရဲခြင်းမဖြစ်မူ၍ အလတ်ဖြစ်သော ကချေသည်

တို့၏ နေရာပြာသာဒ်သို့ သွားပြန်လေ၏။ ထို က-ချေသည်အလတ်တို့သည်လည်း ထို့ အတူပင် အားထုတ်ခြင်းကို ပြုကုန်၏။ မင်းကြီးလည်း ထို က-ချေသည်တို့၏ အထံ၌လည်း ထို့အတူပင် မရောင့်ရဲပြန်သည်ဖြစ်၍ ကြီးကုန်သော က-ချေသည်တို့၏ နေရာပြာသာဒ်သို့ သွားပြန်လေ၏။ ထိုက-ချေသည်တို့သည်လည်း ထို့အတူပင် ပြုကြကုန်၏။

မင်းကြီးလည်း မင်းနှစ်ဆက် သုံးဆက်လွန်သော အခါ၌ကဲ့သို့ လွန်လေပြီးသော က-ချေ သည်တို့၏ ကြီးသောအဖြစ်ဖြင့် အရိုးစုသာ က-သကဲ့သို့ က-ခြင်းကိုမြင်၍ သီချင်းသံကို လည်း မချိုမြက်သော အသံကိုကြား၍ တဖန်လျှင် ငယ်သော က-ချေသည် ပြာသာဒ်တို့၏ နေရာပြာသာဒ်သို့ တဖန်အလတ်ဖြစ်သော က-ချေသည်တို့၏ နေရာပြာသာဒ်သို့ သွား၏။

ဤသို့ သွားလာ၍လည်း တစုံတခု၌မျှ မရောင့်ရဲသော မင်းကြီးသည် ကြံ၏။ ဤ က-ချေ သည်တို့သည် သိကြားမင်းကို နတ်သမီးတို့သည် မွေ့လျော်စေသကဲ့သို့ မွေ့လျော်စေကုန်သည် ဖြစ်၍ အလုံးစုံသော အစွမ်းဖြင့် က-ခြင်း၊ သိခြင်း၊ တီးမှုတ်ခြင်းကို လုံ့ လပြုကုန်၏။ တစုံတခု၌ မျှ မရောင့်ရဲသော ငါသည်သာလျှင် လောဘကို ပွားစေ၏။ ဤလောဘ မည်သည်လည်း အပါယ်သို့ လားစေတတ်သောတရားတည်း။ ယခုပင် ငါသည် လောဘကို နှိပ်အံ့ဟု ပြည်ကို စွန့်ပြီးလျှင် ဝိပဿနာကိုပွားစေလျက် ပစ္စေကဗေဒိ ဉာဏ်သို့ရောက်၍—

သင်္ဂေါဇသော ပရိတ္တမေတ္တ သောချ၊

အပ္ပဿာဒေါ ဒုက္ခမေတ္တ ဘိယျော။

ဂဠော ဇသော ဣတိ ဥတှာ မတိမာ၊

ကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပေါ။ ဟူသောဂါထာကို ရွတ်၏။ သတ္တဝီသတိမ။

ဗာရာဏသီပြည်၌ အနိဝတ္တိဗြဟ္မဒတ်မင်းသည် စစ်မြေ့သို့သက်၍ အောင်မြင်ပြီးလျှင် ကိစ္စတပါးကို အားထုတ်၏။ မပြီးပဲကို မပြန်တတ်။ ထို့ကြောင့် ထိုမင်းကို အနိဝတ္တိမင်း ဟူ၍ခေါ်ကုန်၏။ ထိုမင်းသည် တနေ့သ၌ ဥယျာဉ်သို့သွား၏။ ထိုအခါ တောမီးသည်ထ၏။ တောမီးတောက်သည် ခြောက်ကုန် စိုကုန်သော မြက်တို့ကို လောင်လျက် မဆုတ်မနစ်မှု၍ သွား၏။ မင်းသည် ထိုမီးကိုမြင်၍ ထိုမီး၌ ပဋိဘာဂနိမိတ်ကို ဖြစ်စေ၏။

ဤတောမီးကဲ့သို့ တဆယ့်တပါးသော မီးတို့သည် ခပ်သိမ်းသော မီးစာဖြစ်သော သတ္တဝါ တို့ကို လောင်လျက် မဆုတ်မနစ်မှု၍ သွား၏။ ကြီးစွာသော ဆင်းရဲကို ဖြစ်စေ၏။ အဘယ် နံရော အခါ၌ ငါသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ ဆုတ်နစ်ခြင်းအကျိုးငှာ ဤမီးသည် မဆုတ်မနစ်သကဲ့ သို့ အရိယမဂ်ဉာဏ်တည်းဟူသောမီးဖြင့် ကိလေသာတို့ကို လောင်စေလျက် မဆုတ်မနစ်မှု၍ သွားရပါအံ့နည်းဟုကြံ၍ ထိုအရပ်မှ မဟုတ္တသွား၍ တံငါတို့သည် မြစ်၌ငါးတို့ကို ယူလတ်သော် ကွန်ယက်တွင်းသို့ဝင်သော တခုသောငါးသည် ကွန်ယက်ကိုဖောက်၍ ပြေးလေ၏။ တံငါတို့ သည်လည်း ငါးတခုသည် ကွန်ယက်ကို ဖောက်၍ပြေးလေ၏ဟု ဟစ်ကြကုန်၏။ မင်းလည်း ဆိုစကားကို ကြားပြီး၍ ထိုငါး၌ ပဋိဘာဂနိမိတ်ကို ဖြစ်စေ၏။ ငါသည်လည်း အဘယ်

နံရောအခါ၌ အရိယမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် တဏှာဒိဋ္ဌိတည်းဟူသော ကွန်ယက်ကိုဖောက်၍ မငြိမတွယ် မှု၍ သွားရပါအံ့နည်းဟု ကြံ၍ ပြည်ကိုစွန့်ပြီးလျှင် ရဟန်းပြု၍ ဝိပဿနာကိုရှုလျှင် ပစ္စေက ဗောဓိဉာဏ်သို့ရောက်၍ ရှေးနည်းဖြင့်လျှင်—

သန္တာလယိတောန သံယောဇနာနိ၊

ဇာလံဝ ဘေတော သလိလမ္ပုစာရီ။

အဂ္ဂိဝ ဒမံ အနိဝတ္တမာနော၊

ကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပေ၊။ ဟူသော ဂါထာကိုရွတ်၏။ အဋ္ဌဝိသတိမ။

ဗာရာဏသီပြည်၌ စက္ခုလောလ ဗြဟ္မဒတ်မင်းသည် ပါသာဒလောလ ဗြဟ္မဒတ်မင်းကဲ့သို့ က-ချေသည်တို့ကို ရှုခြင်းငှာ လုံ့လပြု၏။ ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား အထူးတည်း။ ထိုမင်းသည် က-ချေသည်တို့ကိုရှုခြင်းငှာ မရောင့်ရဲသည်ဖြစ်၍ ထိုထိုသို့သော ပြာသာဒ်သို့သွား၏။ အလွန် တင့်တယ်သော က-ချေသည်ကိုမြင်၍ အလွန်နှစ်သက်၍ က-ချေသည်တို့ကို မပြတ်ရှုသဖြင့် တဏှာကို ပွားစေလျက် သွား၏။ ထိုမင်းသည် က-ချေသည်ကို ရှုအံ့သောငှာ လာသော တယောက်သော သူကြွယ်မယားကိုမြင်၍ တပ်ခြင်းရာကိုဖြစ်စေ၏။ ထို့ နောင် ထိတ်လန့် ခြင်းသို့ရောက်၍ ငါသည် တဏှာကိုပွားစေသော် အပါယ်၌ဖြစ်လတ္တံ့။ ယခု ထိုတဏှာကိုနှိပ်စက် အံ့ဟု ပြည်ကိုစွန့်ပြီးလျှင် ရဟန်းပြု၍ ဝိပဿနာကိုရှုလျှင် ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်သို့ ရောက်၍—

ဩက္ခိတ္တစက္ခု န စ ပါဒလောလော၊

ဂုတ္တိန္ဒိယော ရက္ခိတမာနသာနော။

အနဝဿုတော အပရိဗုယုမာနော၊

ကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပေ၊။ ဟူသောဂါထာကိုရွတ်၏။ ကေုနတိ သတိမ။

ဗာရာဏသီပြည်၌ တယောက်သော စာတုမာသိက ဗြဟ္မဒတ်မင်းသည် လေးလ လေးလ မြောက်၌ ဥယျာဉ် ကစားခြင်းငှာ သွား၏။ ထိုမင်းသည် တနေ့သ၌ နွေဥတု၏အလယ်ဖြစ် သော လ၌ ဥယျာဉ်သို့ ဝင်လတ်သော် ဥယျာဉ်တံခါး၌ အရွက်ဖြင့်ကောင်းစွာ ဖုံးလွှမ်းအပ် သော အပွင့်ဖြင့် တန်ဆာဆင်ခြင်းရှိသော ပင်လယ် ကသစ်ပင်ကိုမြင်၍ အပွင့်တခုကိုယူလေ ပြီးလျှင် ဥယျာဉ်သို့ဝင်လေ၏။ ထို့ နောင် မင်းသည် အပွင့်ဦးကို ယူလေပြီဟု တယောက် သော အမတ်သည် ဆင်ကျောက်ကုန်း၌ တည်လျက် တပွင့်သောပန်းကို ယူပြန်၏။

ဤသို့သောနည်းဖြင့် အလုံးစုံသော ဗိုလ်ပါအပေါင်းတို့သည်လည်း ယူလေကုန်၏။ အပွင့်ကိုမရသောသူတို့သည် အရွက်မျှကိုယူကုန်၏။ ထိုသစ်ပင်သည် အရွက်အပွင့်မရှိ ပင်စည်မျှသာဖြစ်လေ၏။ မင်းသည် ညဉ့်အခါ ဥယျာဉ်မှထွက်လတ်သော် ထိုသစ်ပင်ကိုမြင် ၍ ဤသစ်ပင်သည် အသို့ဖြစ်သနည်း ငါလာသောအခါ၌ မြအဆင်းရှိသော အခက်ကြား တို့၌ သန္တာအဆင်းနှင့်တူသော အပွင့်ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်၏။ ယခုအခါ၌ကား အရွက်

အပွင့်မရှိသည် ဖြစ်၏ဟု ကြံ၍ ထိုသစ်ပင်၏အနီး၌ အပွင့်မရှိသော ကသစ်ပင်ကို မြင်ပြန်၍ ဤသို့သော အကြံသည်ဖြစ်၏။

ဤသစ်ပင်သည် အပွင့်ရှိသောကြောင့် များစွာသောလူတို့၏ လောဘ အာရုံဖြစ်၍ အမုဟုတ်ခြင်းဖြင့်လျှင် ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်၏။ အပွင့်မရှိသောသစ်ပင်ကား လောဘ၏ အာရုံမဟုတ်သောကြောင့် ရှေးရှိမြဲတိုင်းတည်၏။ ဤမင်းအဖြစ်သည်လည်း ပွင့်သောသစ်ပင်ကဲ့သို့ လောဘအာရုံတည်း။ ရဟန်းအဖြစ်သည်ကား မပွင့်သောသစ်ပင်ကဲ့သို့ လောဘအာရုံမဟုတ်ပြီ။ ထို့ကြောင့် ရဟန်းပြုအံ့ဟုကြံ၍ ပြည်ကိုစွန့်ပြီးလျှင် ရဟန်းပြုပြီး ဝိပဿနာကို ရှုလျှင် ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်သို့ ရောက်၍—

ဩဟာရယိတွာ ဂိဟိဗျဉ္ဇနာနိ၊
သဉ္ဇန္တပတ္တော ယထာ ပါရိဆတ္တော၊
ကာသာယဝတ္တော အဘိနိက္ခမိတွာ၊
ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပေါ။ ဟူသောဂါထာကိုရွတ်၏။ တိံ သတိမ။

ဗာရာဏသီမင်းသည် ဥယျာဉ်၌ အမတ်တို့ဖြင့်ခြံရံလျက် သိလာဝဋ္ဌက ရေကန်၌ ကစား၏။ ထိုမင်း၏စားတော်ကဲလည်း ခပ်သိမ်းသောအသားတို့၏ အရသာကိုယူ၍ ကောင်းသော အဆီဖြင့် စီရင်အပ်သော နတ်ဩဇာနှင့်တူသော ထမင်းကိုချက်၍ ပွဲတော် တည်လာ၏။ မင်းလည်း ထိုအရသာ၌ တပ်ခြင်းသို့ရောက်၍ တစုံတယောက်သောသူအား စိုးစဉ်းမျှမပေး၊ မိမိသာ သုံးဆောင်၏။ ရေကစားသော်လည်း အလွန်ညှဉ့်နက်မှတက်၍ လျင်လျင်သာ သုံးဆောင်၏။ အကြင်သူတို့နှင့်တကွ ရှေးအခါ သုံးဆောင်၏။ ထိုသူတို့အား တစိုးတစိမျှ မအောက်မေ့၊ နောင်အခါ သတိကို ဖြစ်စေ၍ ဪ— ငါသည် မကောင်းသည်ကို ပြုမိ၏။ တပ်ခြင်းနှင့်တကွသော ရသတဏှာသည် အလွန်နှိပ်စက်၏။ ခပ်သိမ်းသော လူအပေါင်းကို မေ့လျော့၍ တယောက်တည်းသာ စားမိ၏။ ယခုပင် ထိုရသတဏှာကို နှိပ်စက်အံ့ဟု ပြည်ကို စွန့်ပြီးလျှင် ရဟန်းပြု၍ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်သို့ရောက်၍ မိမိ၏ရှေ့၌ အကျင့်ကို ကဲ့ရဲ့လျက် ပဋိပက္ခဂုဏ်ကို ပြတတ်သော—

ရသေသု ဂေဓံ အကရံ အလောလော၊
အနညပေါသီ သပဒါနစာရီ၊
ကုလေ ကုလေ အပ္ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော၊
ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပေါ။ ဟူသော ဂါထာကိုရွတ်၏။ ဧကတိ သတိမ။

တတိယဝဂ်ပြီး၏။

ဗာရာဏသီပြည်၌ မင်းကြီးသည် ပဌမဈာန်ကိုရ၏။ ထိုမင်းသည် ဈာန်ကိုစောင့်ခြင်းငှာ ပြည်ကိုစွန့်၍ ရဟန်းပြုပြီးလျှင် ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်သို့ရောက်၍ မိမိ၏ ပဋိပတ္တိ ပြည့်ခြင်းကို ပြသ၍ -

ပဟာယ ပဉ္စာဝရဏာနိ စေတသော၊
ဥပက္ကိလေသေ ဗျပနုဇ္ဇ သဗ္ဗေ။
အနိဿိတော ဆေတွာ သိနေဟဒေါသံ၊
ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပေါ။ ဟူသော ဂါထာကို ရွတ်၏။ ဗာတ္ထိံ သတိမ။

ဗာရာဏသီပြည်၌ မင်းကြီးသည် စတုတ္ထဈာန်ကိုရ၍ ဈာန်ကိုစောင့်ခြင်းငှာ ပြည်ကိုစွန့်ပြီး လျှင် ရဟန်းပြု၍ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်သို့ ရောက်၍ မိမိ၏ ပဋိပတ္တိကိုပြလို၍

ဝိပိဋ္ဌိကတွာန သုခံ ဒုခဉ္စ၊
ပုဗ္ဗေဝ စ သောမနဿ ဒေါမနဿံ၊
လဒ္ဓါနုပေက္ခံ သမထံ ဝိသုဒ္ဓံ၊
ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပေါ။ ဟူသောဂါထာကိုရွတ်၏။ တေတ္ထိံ သတိမ။

ပြည်တပြည်၌ တယောက်သော ပစ္စန္ဒမင်းသည် တထောင်သော သူရဲသာရှိ၏။ ပြည်လည်း ငယ်၏။ ပညာကားကြီး၏။ ထိုမင်းသည် တနေ့သ၌ အကယ်၍ ငါ၏ပြည်ကားငယ်၏။ ပညာ ရှိသောအားဖြင့် အလုံးစုံသော ဇမ္ဗူဒိပ်ကိုယူခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်ရာ၏ဟုကြံ၍ အနီးဖြစ်သော မင်းအား ခုနစ်ရက်အတွင်း၌ ပြည်ကိုတည်းပေးမည်လော၊ စစ်ကိုတည်းထိုးမည်လောဟု တမန် စေလို့က်ပြီး၍ မိမိ၏အမတ်တို့ကိုလည်း ရုံးစု၍ ငါသည် သင်တို့ကိုမပန်ပဲ ရှောင်တခင်သာ ဤမည်သော မင်းအား ဤသို့သောစကားကို စေလို့က်မိ၏။ အသို့ပြုရမည်နည်းဟု မိန့်၏။

အမတ်တို့လည်း အရှင်မင်းကြီး၊ စစ်ထိုး၍မတတ်နိုင်ရာ၊ တမန်ကိုပြန်စေလော့ဟု ဆိုကုန် ၏။ ပြန်စေခြင်းငှာ မတတ်နိုင်ရာပြီဟု မိန့်၏။ ထိုသို့တပြားကား တပါးသူ၏ လက်နက်ဖြင့် သေရခြင်းသည် ဆင်းရဲကုန်၏။ ယခုအခါ ငါတို့သည် အချင်းချင်းသတ်၍သေကုန်အံ့၊ မိမိ ကိုယ်ကို မိမိသတ်၍သေသော်လည်း သေကုန်အံ့၊ အဆိပ်ကိုသော်လည်း စားကုန်အံ့၊

ဤသို့လျှင် ထိုအမတ်တို့သည် တယောက်တသီးစီ သေခြင်းကိုသာ ချီးမွမ်းကြကုန်၏။ ထိုနောင်မှ မင်းသည် အလွတ်မဲ့သေ၍ အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း။ သင်တို့သည် သူရဲကောင်း မဟုတ်တုံလော့ဟု ဆိုလျှင် အရှင်မင်းကြီး အကျွန်ုပ်တို့ကား သူရဲကောင်းတည်းဟု ဆို၍ တထောင်သော သူရဲတို့သည် ထကုန်၏။

မင်းလည်း စုံစမ်းအံ့သောငှာ ကြီးစွာသောထင်းကိုစုစေ၍ မီးညှိ၍ အချင်းတို့ငါသည်ဤသို့ သဘောရှိသောရှောင်တခင် မပြုအပ်သော အမှုကိုပြုမိချေပြီ၊ ထိုအမှုကြောင့် ငါ့အား အမတ် တို့သည် အမျက်ဝင်ကုန်၏။ ငါသည် ဤမီးပုံသို့ဝင်တော့အံ့၊ အဘယ်သူသည်ငါနှင့်တကွမီးပုံသို့

ဝင်အံ့နည်း၊ အဘယ်သူသည် ငါ၌ အသက်ကို စွန့်မည်နည်းဟု ဆိုလျှင် ငါးရာသော သူရဲတို့သည် အရှင်မင်းကြီး၊ ငါတို့သည် ဝင်ကုန်အံ့ဟု ထကုန်၏။ ထို့နောင်မှ မင်းကြီးသည် ကြွင်းသော ငါးရာသော သူရဲတို့ကို သင်တို့ကား အဘယ်သို့ ပြုကုန်အံ့နည်းဟု ဆိုပြန်၏။

ထိုသူရဲတို့သည် မြတ်သောမင်းကြီး၊ ဤသူရဲတို့ကား ယောက်ျားတို့၏ အချင်းအရာမဟုတ်၊ မိန်းမတို့၏ အမူအရာမျှသာတည်း။ ငါတို့သည် မင်းကြီးနှင့်တကွ စစ်ထိုး၍ သေကုန်အံ့ဟု ဆိုကြကုန်၏။ မင်းကြီးလည်း သင်တို့သည် ငါ့အား အသက်ကို စွန့်ပေးပြီဟု မိန့်ပြီးလျှင် အင်္ဂါလေးပါးရှိသော စစ်သည်တို့ကို စုရုံး၍ ထိုတထောင်သော သူရဲတို့ဖြင့် ခြံရံလျက် မြို့မှထွက်၍ ပြည်၏ အပိုင်းအခြား၌ နေ၏။

တိုင်းတပါးမှမင်းသည် တမန်စေသော စကားကို ကြားလျှင် အချင်းတို့ ထိုမင်းငယ် မျှသည် ငါ၏ ကျွန်တို့အားကိုသော်လည်း အဖက်မလောက်ဟု စစ်ထိုးခြင်းကို နှစ်သက်၍ အလုံးစုံသော ဗိုလ်ပါကို ယူပြီးလျှင် ထွက်လာကုန်၍ ခုဒ္ဒကမင်းသည် ငါ့ကို စစ်ထိုးလော့ ဟု ဆို၏။ ထိုရန်သူမင်းကိုမြင်၍ ဗိုလ်ပါအပေါင်းတို့ကို ဆိုလင့်၏။ ချစ်သားတို့ကား မမျှား ကုန်၊ အလုံးစုံသော သူတို့သည် တပေါင်းတည်းပြုကုန်၍ သန်လျက်ကာကို ကိုင်၍ ဆော လျင်စွာ ရန်သူမင်း၏ ရွှေသို့ ဖြောင့်ဖြောင့်သာလျှင် သွားကြကုန်လော့ဟု ဆို၏။ သူရဲ တထောင်တို့သည်လည်း ဆိုတိုင်းပြုကုန်၏။

ထိုအခါ ရန်သူမင်း၏ စစ်သည်တို့သည် နှစ်ဖြားကဲ့၍ အကြားကို ပေးကုန်၏။ တထောင် သော သူရဲတို့သည်လည်း ရန်သူမင်းကို အရှင်ပမ်း၍ ယူကုန်၏။ ခုဒ္ဒကရာဇာမင်းသည် ရန်သူမင်းကို သတ်အံ့ဟု ရွှေသို့ပြေး၏။ ရန်သူမင်းသည်လည်း ထိုခုဒ္ဒကမင်းကို ဘေးမဲ့တောင်း ပန်၏။ ထိုနောင်မှ ဘေးမဲ့ပေး၍ ငြိမ်ဝပ်ခြင်းကို ပြုပြီးလျှင် မိမိ၏လူအဖြစ်ကို ပြုစေ၏။ ခုဒ္ဒကရာဇာ မင်းသည် ရန်သူမင်းနှင့်တကွ တပါးသော မင်းသို့ကပ်ပြန်၍ ထိုမင်း၏ ပြည် အပိုင်းအခြား၌ ရပ်၍ ပြည်ကိုတည်းပေးမည်လော၊ စစ်ကိုတည်း ထိုးမည်လောဟု စေပြန်၏။

ထိုမင်းတပါးသည် ငါကားတပြည်သောမင်းကိုမျှ မဝံ့တကားဟု ပြည်ကိုဆောက်နှင်း၏။ ဤသို့သောနည်းဖြင့် ခပ်သိမ်းသောမင်းတို့ကိုယူ၍ အဆုံး၌ ဗာရာဏသီမင်းကို ယူပြန်၏။

ထိုခုဒ္ဒက ရာဇာသည် တရားတပါးသောမင်းခြံရံလျက် အလုံးစုံသော ဇမ္ဗူဒီပါကျွန်း၌ ပြည်သူတို့ကို ဆုံးမလျက် ဤသို့ ကြံ၏။ ငါတမူကား ရှေးအခါ၌ မင်းအငယ်မျှသာဖြစ်၏။ ထိုငါသည် မိမိ၏ညက်အစွမ်းဖြင့် အလုံးစုံသော ဇမ္ဗူဒီပိအဝန်းကို အစိုးရသော မင်းဖြစ်၏။ ငါ၏ထိုညက်သည်ကား လောကီနှင့်ရောသော ဝိရိယသမ္ပယုတ္တမျှသာ ဖြစ်၏။ လောကုတ္တရာ သက်သက်ဖြစ်သော ဝိရိယသမ္ပယုတ္တညက်ကိုလည်း ဖြစ်စေအပ်၏ဟု ကြံပြီးလျှင် ဗာရာဏသီ မင်းအား ပြည်ကိုပေး၍ သားမယားကိုလည်း မိမိနေဟောင်းဌာနသို့ လွတ်လိုက်ပြီးလျှင် ရဟန်းပြု၍ ပစ္စေက ဗောဓိညက်သို့ ရောက်၍ မိမိ၏ ဝိရိယသမ္ပတ္တိကို ပြလို၍ -

အာရဒ္ဓဝီရိယော ပရမတ္ထပတ္တိယာ
 အလိနစိတ္တော အကုသိတဝုတ္တိ။
 ဒဠ္ဇနိက္ကမော ဣမဗလူပယန္ဓော
 ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပေါ။ ဟူသောဂါထာကိုရွတ်၏။ စတုတ္ထိံသတိမ။

ပဋိသလ္လာန စသောဂါထာ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိသည် အာဝရဏ ဂါထာ၌ ဆိုသည်နှင့် တူသည် သာတည်း။ တစုံတခုထူးသည်မရှိပြီ -

ပဋိသလ္လာနံ စျာနမရိဉ္ဇမာနော၊
 ဓမ္မေသု နိစ္စံ အနုဓမ္မစာရီ။
 အာဒိနဝံ သမ္ပသိတာ ဘဝေသု၊
 ဧကော စာရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပေါ။ ဟူသော ဂါထာကို ရွတ်၏။ ပဉ္စတိံသတိ မ။

ဗာရာဏသီမင်းကြီးသည် ကြီးစွာသောမင်း၏ အာနုဘော်ဖြင့် မြို့ကို လက်ယာရစ် လှည့် ၏။ ထိုမင်း၏ တင့်တယ်ခြင်းကို ရှုလိုကုန်သော လူတို့သည် ရှေ့မှသွားသော သူတို့သည် လည်း လှည့်၍ ပြန်၍သာ ကြည့်ကုန်၏။ နောက်မှလိုက်သော သူတို့သည်လည်း ထို့အတူပင် ကြည့်ကုန်၏။ ပကတိအားဖြင့်လည်း ဘုရားကို လည်းကောင်း၊ လပြည့်ဝန်းကိုလည်းကောင်း၊ သမုဒ္ဒရာကိုလည်းကောင်း၊ မင်းကိုလည်းကောင်း မြင်ရသဖြင့် လူတို့မရော့ဏ်ရဲနိုင်သည်သာ တည်း။

ထိုအခါ သူကြွယ်တယောက်၏ မယားသည် ပြာသာဒ်၏ အထက်ကနေလျက် ခြင်္သေ့ ခံသော လေသွန်တံခါးကို ဖွင့်လှစ်၍ ရှုလျက်နေ၏။ မင်းသည် ထိုမိန်းမကိုမြင်၍ တပ်သော စိတ်ရှိ၏။ အမတ်တယောက်ကို မင်းမတ်၊ ဤမိန်းမ၏ လင်ရှိ မရှိသောအဖြစ်ကို မေးမြန်း ချေလော့ဟု စေလိုက်၏။ အမတ်လည်း လင်ရှိသောအဖြစ်ကို သိပြီးသော် လျှောက်၏။

မင်းလည်း ကြံသည်ကား နှစ်သောင်းသောမောင်းမတို့သည် နတ်သမီးကဲ့သို့ တယောက် သော ငါ့ကိုသာလျှင် မွေ့လျော်စေ၏။ ငါသည် ထိုမောင်းမတို့ကိုလည်း မရောင့်ရဲမူ၍ သူတပါး၏မယား၌ တဏှာကိုဖြစ်စေ၏။ ထိုတဏှာသည် အပါယ်သို့သာလျှင် တွန်းတတ် ချတတ်၏ဟု တဏှာ၌ အပြစ်ကိုမြင်၍ ယခုပင် ထိုတဏှာကို နှိပ်အံ့ဟု ပြည်ကိုစွန့်ပြီးလျှင် ရဟန်းပြု၍ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်သို့ ရောက်၍ -

တဏှက္ခယံ ပတ္တယမပ္ပမတ္တော၊
 အနေဠမူဂေါ သုတဝါသတိမာ။
 သင်္ခါတဓမ္မော နိယတော ပဓာနဝါ၊
 ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပေါ။ ဟူသောဂါထာကိုရွတ်၏။ ဆတ္ထိံသတိမ။

ဗာရာဏသီမင်းအား ဝေးသောအရပ်၌ ဥယျာဉ်သည်ရှိ၏။ မင်းကြီးသည် စောစောထ၍ ဥယျာဉ်သို့သွားလေသော် ခရီးအကြား၌ ယာဉ်မှသက်၍ ရေရှိရာအရပ်သို့ မျက်နှာဆေး အံ့ဟု သွားလေ၏။ ထိုအရပ်၌ ကျက်စားအံ့သောငှါလာသော ခြင်္သေ့ငယ်တစ်ခုကို မင်းချင်း တို့သည် မြင်၍ အရှင်မင်းကြီး၊ ခြင်္သေ့ငယ်တစ်ခုတည်းဟု လျှောက်၏။ မင်းလည်း ခြင်္သေ့ သည် တစ်ခုတည်းမျှ မကြောက်ဟူသတတ်။ ထိုအခြင်းအရာကို စုံစမ်းအံ့ဟု စည်စသည်တို့ကို တီးစေ၏။ ခြင်္သေ့ငယ်သည် ထိုအသံကိုကြား၍ ထိုအရပ်၌ အိပ်၏။ မင်းလည်း သုံးကြိမ် မြောက်အောင် တီးစေ၏။ ခြင်္သေ့ငယ်သည် သုံးကြိမ်မြောက်၌ ဦးခေါင်းကိုထောင်၍ အလုံး စုံသော ပရိသတ်ကိုကြည့်၍ ထိုအရပ်၌ပင်လျှင် အိပ်ပြန်၏။

ထိုအခါ မင်းသည် အကြင်မျှလောက် ဤခြင်္သေ့ငယ်သည် မသွားလို၊ ထိုမျှလောက်သွား စေအံ့ဟုဆို၍ သွားစဉ်ပင်ကြံ၏။ ယခုသာ ဖွားသောခြင်္သေ့ငယ်သည် တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိ၊ ကြောက်လည်း မကြောက်တတ်၊ ငါလည်း အဘယ်အခါ တဏှာဒိဋ္ဌိတည်းဟူသော အရံ အတားကို၊ တနည်းကား၊ တဏှာဒိဋ္ဌိတည်းဟူသော ကာမအာသာကိုဖြတ်၍ မတုန်မလှုပ်သည် ဖြစ်စေရအံ့နည်း၊ မကြောက်လန့်သည် ဖြစ်စေရအံ့နည်းဟု ထိုအာရုံကိုယူ၍သွားလေ၏။

တဖန်တုံ၊ တံငါတို့သည် ငါးကိုဖမ်းအံ့သောငှါ သစ်ခက်စသည်တို့၌ နှောင်ဖွဲ့၍ ဖြန့်သော ကွန်ယက်၌ လေသည် မထိစေမူ၍ သွားသည်ကိုမြင်၍ နိမိတ်ကိုယူပြန်၏။ ငါသည် အဘယ် အခါ၌ တဏှာဒိဋ္ဌိတည်းဟူသော ကွန်ယက်ကိုဖောက်၍ မငြိမတူယ် သွားရပါအံ့နည်းဟု ကြံပြန်၏။ ထို့နောင်မှ ဥယျာဉ်သို့ရောက်၍ ရေကန်၏ အနီးဖြစ်သော ကျောက်ဖျာအပြင်၌ နေစဉ် လေဖြင့်ခတ်အပ်ကုန်သော ပဒုမ္မာတို့သည် ညွတ်၍ ရေသို့ထိပြီးလျှင် လေငြိမ်သော ကာလ တဖန်တည်မြဲတိုင်း တည်ပြန်လျှင် ရေဖြင့် မလိမ်းကျံသည်တို့ကို မြင်၍ ထိုနိမိတ် ကိုလည်း ယူပြန်သည်။ ငါသည် အဘယ်နံ့အခါ၌ ဤပဒုမ္မာတို့သည် ရေ၌ဖြစ်ကုန်လျက် ထိုရေတို့ဖြင့် မလိမ်းကျံပဲ တည်ကုန်ဘိသကဲ့သို့ ထိုအထူ လောက၌ဖြစ်လျက် လောကဖြင့် မလိမ်းကျံပဲ တည်ရအံ့နည်းဟု အဖန်တလဲလဲကြံ၍ ပြည်ကိုစွန့်ပြီးလျှင် ရဟန်းပြု၍ ပစ္စေက ဗောဓိညာဏ်သို့ရောက်၍ -

သီဟောဝ သဒ္ဓေသု အသန္တသန္တော၊
ဝါတောဝ ဇာလမ္ပိ အသဇ္ဇမာနော။
ပဒုမံဝ တောယေန အလိပ္ပမာနော၊
ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပေါ။ ဟူသောဂါထာကိုရွတ်၏။ သတ္တတိံ သတိမ။

ဗာရာဏသီမင်းသည် တိုင်းစွန့်ပုန်ကန်သည်ကို ငြိမ်ဝပ်စိမ့်သောငှါ ရွာစဉ်ခရီးကိုခွါ၍ အပြောင့်သန်းလျက် တောအုပ်ခရီးကိုယူ၍ များစွာသော စစ်သည်တို့နှင့်တကွ သွား၏။

ထိုအခါ တခုသောတောင်ခြေရင်း၌ ခြင်္သေ့သည် နေရောင်ပျို တွင် နေဆာလှုံလျက်နေ၏။ ထိုခြင်္သေ့ကိုမြင်၍ အမတ်တို့သည် မင်းအား လျှောက်ကြ၏။

မင်းလည်း ခြင်္သေ့သည် မလန်တတ်သော သဘောရှိသည် ဟူသတတ်။ စုံစမ်းအံ့ဟု စည်ကြီးထက်စည် စသည်တို့ကို တီးစေ၏။ ခြင်္သေ့လည်း ထိုအရပ်၌ပင် အိပ်၍သာနေ၏။ နှစ်ကြိမ်မြောက် တီးပြန်သော်လည်း ထိုအရပ်၌ပင် အိပ်မြဲအိပ်ပြန်၏။ သုံးကြိမ်မြောက်တီးပြန် စေသောအခါ၌ကား ခြင်္သေ့သည်ငါ၏ရန်သူရှိ၏ဟု လေးခုသောခြေတို့ဖြင့် ကောင်းစွာထောက် ၍ ခြင်္သေ့သံကို ဟစ်၏။ ထိုအသံကို ကြားကုန်၍ ဆင်စီးသူရဲ စသည်တို့သည် ဆင်စသည်တို့မှ လျှောက်ကုန်၍ မြက်ချုံစသည်တို့သို့ ဝင်ကြကုန်၏။ ဆင် မြင်းအပေါင်းစသည်တို့သည် ထိုထို သို့သော အရပ်တို့သို့ ပြေးကြကုန်၏။ မင်းစီးသော ဆင်တော်သည်လည်း မင်းကိုယူ၍ တောအုပ်သို့ဝင်လျက် ပြေးလေ၏။ မင်းကြီးလည်း ဆင်ကိုရပ်စိမ့်သောငှါ မတတ်နိုင်၍ သစ်ခက်၌ဆွဲ၍ မြေသို့ဆင်း၍ တခုသော ခြေကြောင်းခရီးဖြင့် သွားသည်ရှိသော် ပစ္စေက ဗုဒ္ဓါတို့၏ နေရပ်သို့ရောက်လေ၍ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့ကိုမေး၏။

အရှင်ဘုရားတို့ အသံကိုမကြားလောဟု မေး၏။ မင်းကြီးကြား၏ဟု ဆိုကုန်၏။ အဘယ် အသံကို ကြားကုန်သနည်းဟု မေးပြန်လျှင် ရှေးဦးစွာ စည်ကြီးသံ ခရုသင်းသံ စသည်တို့ကို ကြား၏။ နောင်သောအခါ ခြင်္သေ့ သံကို ကြား၏ဟုဆို၏။ အရှင်တို့ မကြောက်ကုန်သလော ဟု မေး၏။ မြတ်သောမင်းကြီး ငါတို့ကား တစုံတခုသော အသံကိုမျှသော်လည်းမကြောက် ကုန်ဟု မိန့်ကုန်၏။

အရှင်တို့ အကျွန်ုပ်လည်း မကြောက်ခြင်းကို ဖြစ်စေအံ့သောငှါ တတ်ကောင်းပါအံ့လော ဟုမေး၏။ မြတ်သောမင်းကြီး၊ အကယ်၍ ရဟန်းပြုအံ့၊ တတ်နိုင်၏ဟု မိန့်ကုန်၏။ အရှင် ဘုရား ရဟန်းပြုပါအံ့ဟုဆို၏။ ထို့ နောင် မင်းကြီးအား ရဟန်းပြု၍ အာဘိသမာစာရိုက ဝတ်ကိုသင်ကုန်၏။ မင်းကြီးသည်လည်း ရှေးနည်းဖြင့် ဝိပဿနာကိုပွားစေ၍ ပစ္စေကဗောဓိ ဉာဏ်သို့ ရောက်၍ -

သီဟော ယထာ ဒါဠဗလိ ပသယ၊
ရာဇာ မိဂါနံ အဘိဘုယျစာရိ၊
သေဝေထ ပန္နာနိ သေနာသနာနိ၊
ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပေျါ။ ဟူသောဂါထာကိုရွတ်၏။ အဋ္ဌတိ သတိမ။

တယောက်သောမင်းသည် မေတ္တာစသောဈာန်ကိုရ၏။ ထိုမင်းသည် ဤပြည်ကား ဈာန် ချမ်းသာ၏ အန္တရာယ်ကိုပြုတတ်၏ဟု ဈာန်ကိုစောင့်အံ့သောငှါ ပြည်ကိုစွန့်ပြီးလျှင် ရဟန်း ပြု၍ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်သို့ရောက်၍ -

မေတ္တံ ဥပေက္ခံ ကရုဏံ ဝိမုတ္တိံ ၊
 အာသေဝမာဓနာမုဒိတဉ္စ ကာလေ။
 သဗ္ဗေနေ လောကေန အဝိရုဇ္ဈမာဓော၊
 ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပေါ။ ဟူသောဂါထာကိုရွတ်၏။ ကေုနစတ္တာလီသမ။

ရာဇဂြိုဟ်ပြည်ကို အမှီပြု၍ မာတင်္ဂမည်သော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါသည် နေတော်မူ၏။ ထိုပစ္စေကဗုဒ္ဓါသည် ခပ်သိမ်းသောပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၏ အနှောင်းဆုံးတည်း။ ငါတို့ ဂေါတမ မြတ်စွာဘုရား အလောင်း ဖွားတော်မူသောအခါ ဘုရားအလောင်းအား ပူဇော်အံ့သောငှါ လာကုန်သော နတ်တို့သည် အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါကိုမြင်၍ အရှင်ဘုရား လောက၌ ဘုရားအလောင်း ဖွားတော်မူပြီဟု ဆိုကုန်၏။ နိရောဓသမာပတ်မှထတော်မူသော ထိုပစ္စေကဗုဒ္ဓါသည်လည်း ထိုအသံကို ကြား၍ မိမိ၏လည်း အသက်ကုန်သည်ကိုမြင်၏။ ဟိမဝန္တာ၌ မဟာပပါတ်မည်သော တောင်သည် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၏ ပရိနိဗ္ဗာန်စံယူရာအရပ်တည်း။

သုတ္တနိပါတ်အဋ္ဌကထာ၌ကား “ဟိမဝန္တေ သုဇာတောနာမ ပဗ္ဗတော”ဟူ၍ ရှိသည်။ သုဇာတမည်သော တောင်ဟုဆိုသင့်၏။

ထိုတောင်သို့ ကောင်းကင်ဖြင့်သွား၍ ရှေး၌ပရိနိဗ္ဗာန် စံယူလေပြီးသော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၏ အရိုးစုကို တောင်ကမ်းပါးပြတ်၌ ချပြီးလျှင် ကျောက်ဖျာအပြင်၌ထိုင်၍ -

ရာဂဉ္စ ဒေါသဉ္စ ပဟာယ မောဟံ၊
 သန္တာလှယိတောန သံယောဇနာနိ၊
 အသန္တသံ ဇိဝိတသင်္ခယမ္ပိ၊
 ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပေါ။ ဟူသောဂါထာကိုရွတ်၏။ စတ္တာလီသမ။

ထိုမာတင်္ဂပစ္စေကဗုဒ္ဓါသည် ဆဉ္စပါဒိသေသ နိဗ္ဗာနဓာတ်ကို မိမိအားပြု၍ ဂါထာ၏ အဆုံး၌သာလျှင် အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာနဓာတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူ၏။

ဗာရာဏသီမင်းသည် အစဂါထာ၌ ဆိုအပ်ပြီးသော အခြင်းအရာရှိသလျှင်ကတည်း။ မင်းသည် ပြည်ကိုဆုံးမ၏။ ထိုမင်းအား ကြမ်းသောအနာသည်ဖြစ်၏။ ဆင်းရဲစွာသော ဝေဒနာတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ နှစ်သောင်းသော မောင်းမတို့သည် ရံကုန်၍ ခြေလက်ဆုပ်နယ်ခြင်း စသည်တို့ကို ပြုကုန်၏။ အမှတ်တို့သည်ကား ဤမင်းသည် အသက်မရှည်လတ္တံ့၊ ယခု ငါတို့သည် ကိုယ်၏ ကိုးကွယ်ရာကို ရှာကုန်အံ့ဟု တပီးသောမင်း၏ အထံသို့သွား၍ ခစားခြင်း ငှါ တောင်းပန်ကုန်၍ ထိုအမှတ်တို့သည် တပီးသောမင်း၌လျှင် ခစားလေကုန်၏။ တစုံတခု ကိုမျှမရကုန်။ မင်းသည် အနာပျောက်၍ ဤအမည်ရှိသော အမှတ်သည် အဘယ်မှာ နည်းဟု မေး၏။

ထိုအကြောင်းကိုကြား၍ ဦးခေါင်းလှုပ်၍ ဆိတ်ဆိတ်သာနေ၏။ အမတ်တို့လည်း မင်းကြီးကျန်းမာတော်မူပြီဟုကြား၍ ထိုမင်း၌ တစုံတခုသော အရာဌာနကို မရကုန်။ လွန်သော စဉ်းလဲခြင်းနှင့်ပြည့်စုံ၏ဟု တဖန်ပြန်လာခဲ့၍ မင်းကိုရှိခိုးပြီးလျှင် တင့်အပ်သောအရပ်၌ ရပ်ကုန်၏။ မင်းကြီးလည်း အဘယ်သို့သွားသနည်းဟု မေး၏။ အရှင်မင်းကြီး အားနည်းသည်ကိုမြင်၍ အသက်သေခြင်းမှ ကြောက်ကုန်သောကြောင့် ဤအမည်ရှိသော ဇနပုဒ်သို့ သွားပေကုန်၏ဟု လျှောက်ကြကုန်၏။

မင်းကြီးလည်း ဦးခေါင်းကို လှုပ်၍ အကြင်ငါသည် ထိုသူတို့ကိုစုံစမ်းဦးအံ့၊ ဤသူတို့သည် ဤသို့ပင် ပြုဦးလော့ဟု ကြံ၍ ရှေး၌ဖြစ်သော ထိုအနာသည် လှန်ပြန်ဘိသကဲ့သို့ ပြင်းသော ဝေဒနာရှိသော ကိုယ်ကိုပြုလျက် နာယောင်ပြု၏။ မိန်းမတို့သည် ကောင်းစွာ ခြံရံလျက် ရှေးအတူသာလျှင် အလုံးစုံသော အမှုကို ပြုကုန်၏။ အမတ်တို့သည် ရှေးအတူပင် များစွာသော လူတို့ကို ယူခဲ့၍ ဖဲကြကုန်၏။

ဤသို့လျှင် မင်းကြီးသည် သုံးကြိမ်မြောက်အောင် အလုံးစုံကို ဆိုခဲ့ပြီးသည်နှင့် အတူသာပြု၏။ အမတ်တို့လည်း ထိုနည်းအတူ ဖဲကြကုန်၏။ လေးကြိမ်မြောက်၌ ထိုအမတ်တို့ကို မြင်၍ ဩော်ဤသူတို့သည် ပြုခဲ့သောအမှုကို ပြုကြကုန်၏။ အမတ်တို့သည် နာသော ငါ့ကို စွန့်၍ ငဲ့ကွက်ခြင်းမရှိ ဖဲကြကုန်ပြီတကားဟု ငြီးငွေ့သည်ဖြစ်၍ ပြည်ကိုစွန့်ပြီးလျှင် ရဟန်းပြု၍ ပစ္စေက ဗောဓိဉာဏ်သို့ ရောက်၍ -

ဘဇန္တိ သေဝန္တိ စ ကာရဏတ္တာ
နိကာရဏာ ဒုလ္လဘာ အဇ္ဇ မိတ္တာ။
အတ္တဋ္ဌပညာ အသုစီ မနုဿာ၊

*ကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပေါ။ ဟူသောဂါထာကို ရွတ်၏။ စတ္တာလိသမဝတ္ထု။

ဤတွင်ရွှေ့ကား ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၏ ဝတ္ထုသည် လေးဆယ်အတိရှိ၏။ ဂါထာဖြင့်ကား ကောဒသမ ဝတ္ထုတွင် နှစ်ဂါထာ ပါသောကြောင့် လေးဆယ်တဂါထာရှိ၏။ ပုဂ္ဂိုလ်အရေအတွက် အားဖြင့်ကား ကောဒသမ ဝတ္ထုတွင်ပင်လျှင် မင်းသား၊ ပုရောဟိတ်သားနှစ်ပါး ဖြစ်၍ လေးကျိပ်တပါးဖြစ်၏ ။

ဤသို့သော အကြောင်းတို့ကို မြတ်စွာဘုရားသည် အရှင်အာနန္ဒာကို ဟောတော်မူသည်။ ဤခဂ္ဂဝိသာဏသုတ်ကို သုတ္တနိပါတ်ကျမ်းတွင် လည်းကောင်း၊ အပဒါန် ကျမ်းတွင် လည်းကောင်း အကြောင်းသင့်၍ သင်္ဂါယနာဆရာတို့ နှစ်ထပ် တင်တော်မူသည်။ ဟောတော်မူသောကာလ တကြိမ်ပင် ဟောတော်မူသည် မှတ်ရမည်။ ဇာတ်ကျမ်း စသည်တို့တွင် လည်း ဆိုင်ရာလျော်ရာအများပင် အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိတို့သည် ပါကုန်၏။ ယခုပါသမျှကိုပင် မကျဉ်းမကျယ် မှတ်မိသော်လည်း သင့်ပြီ ဖြစ်တော့သည်။

ဣမာနိ န ပုရာစေရာ၊ ဒဿပုဗ္ဗာ မယာ ဒါနိ။
ဘဝေ အသုတဓမ္မာဟံ၊ သုဏောမု ခိပ္ပိဘိညန္တေ။

ဣမာနိ ဝတ္ထုနိ၊ ဤလေးကျိပ် တပါးသော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အရှင်မြတ်တို့၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိတို့ကို။ ပုရော ရှေးအခါ၌။ အာစေရာ၊ ဆရာမြတ်တို့သည်။ န ဒဿပုဗ္ဗာ၊ ပြတော် မဖူးလေကုန်။ တနည်းကား။ ပုရာစေရာ-ပုရာစေရေဟံ၊ ရှေးဆရာမြတ်တို့သည်၊ ဒဿိတာနိ၊ ပြအပ်ကုန်သော။ ဣမာနိ ဝတ္ထုနိ၊ ဤလေးကျိပ်တပါးသော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အရှင်တို့၏အဖြစ် အကြောင်းတို့ကို။ န ဒဿပုဗ္ဗာ၊ မမြင်ဖူးရပါကုန်။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ပြတော်မမူ ဖူးလေသောကြောင့်။ တနည်းကား။ တသ္မာ၊ ထိုသို့မမြင်ဖူးရပါသောကြောင့်။ ဒါနိ ဣဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ မယာ၊ ငါသည်။ တံ စတ္ထု၊ ထိုအကြောင်းကို။ ဒဿိတံ၊ ပြအပ်၏။ တေန၊ ထိုကောင်းမှုကြောင့်။ အဟံ၊ ငါသည်။ ဘဝေ၊ ဘဝတိုင်း။ ဗာဟိရေစ၊ သာသနာတော် ပ-သောကာလ၌လည်း။ သပ္ပုရိသာနံ၊ အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါစသော သူတော်ကောင်းတို့၏။ သန္တိကာ၊ အထံတော်မှ။ အသုတဓမ္မေ၊ သူတပါးတို့သည် မကြားဖူးသော ရုပ်နာမ်တို့၏ ဖြစ်ပျက်ရေး လက္ခဏာရေး စသော ဝိပဿနာ တရားတော်မြတ်တို့ကို။ သုဏောမု၊ နာရပါလိ၏။ အန္တေစ၊ အဆုံးစွန်၌လည်း။ ခိပ္ပိဘိညော၊ ဒါဂုစိရိယမထေရ်၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အရှင်မြတ်တို့ကဲ့သို့ လျင်သောအသိ ရှိသော သုခပဋိပဒါ ခိပ္ပိဘိညပုဂ္ဂိုလ်၊ တိဟိတ်ဥက္ကဋ္ဌ တိက္ခပညာပုဂ္ဂိုလ်၊ ဗလဝတရ ပညာဓုရ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဟောမိ၊ ဖြစ်ရပါလိ၏။

သမန္တစက္ခုဒီပနိကျမ်း သတ္တမတွဲပြီး၏။

သမန္တစကျွဒိပနိကျမ်း

အဋ္ဌမတွဲ

နမော တဿ အဂတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

တပည့်တော် သိရိမာလာ လျှောက်ပါသည် ဇေတဝန် ဆရာတော်ဘုရား။

၁၂၁-ပုစ္ဆာ။ ။ မြတ်စွာဘုရား စက်တော်ရာ ချထားတော်မူခဲ့သည်။ ထိုစက်တော်ရာ ချထားတော်မူခဲ့သော အကြောင်းအရာတို့ကို ပြောဆိုကြသည်မှာ သစ္စဗန္ဓမုဆိုးတောင်းပန်၍ ချထားတော်မူခဲ့သည်ဟု အများ ပြောဆိုကြပါသည်။ အချို့ကလည်း မုဆိုးမဟုတ် ရသေ့တောင်းပန်၍ ချထားသည်ဟု ပြောဆိုကြပါသည်။ မုဆိုးဖြစ်မည် ရသေ့ဖြစ်မည်ကို သိလိုပါသည်။

သက္ကရာဇ် ၁၁၇၃-ခု၊ ဝါဆိုလဆန်း ၁ ရက်၊ ကြာသပတေးနေ့၊ မုံရွာ သိရိမာလာကလျှောက်လာရာတွင် ဖြေဆိုလိုက်သည်ကား။

၁၂၁-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ စက်တော်ရာချကြောင်း အတ္ထုပ္ပတ္တိ၌ သစ္စဗန္ဓမုဆိုးဖြစ်မည်၊ ရသေ့ဖြစ်မည်ကို မေးရာ၌ -

ကျမ်းဂန်တွင် မုဆိုးဟူ၍ မဆို။ ရသေ့ဟူ၍သာ ဆိုသည်။ သို့ရာတွင် မုဆိုးဟူ၍ ပြောဆိုကြလေသည်မှာ စက်တော်ရာခန်း ပျို့နှစ်စောင်ရှိသည်။ ပျို့နှစ်စောင်ကပင် မုဆိုးဟူ၍ ဆိုသည်။ မုဆိုးသည်လည်း မည်ကားမုဆိုး မဟုတ်၊ တနေ့တနေ့၌တွင် ဖောက်သည် ကိုးကျိပ် ကိုးယောက်ပင် အယူခံ၍ ရောင်းချရအောင် သားသမင်ကို ပစ်တတ်လေသော မုဆိုးဟူ၍ ဆိုသည်။ ဤစကားများသည် ကျမ်းဂန်တွင် မလာရုံမျှသာမဟုတ်၊ သဘောယုတ္တိ မရှိလွန်းအောင် အကဲအလွန်ဆိုသည်။ ဤပျို့စကားကို အမှီပြုသဖြင့် မုဆိုးဟူ၍ ပြောဆိုကြလေသည်။

ကျမ်းဂန်တွင်လာသော စကားအစဉ်ကား၊ သဠာယတနသံယုတ်ပါဠိတော် ပုဏ္ဏောဝါဒ သုတ်၏အဖွင့် သဠာယတနသံယုတ်အဋ္ဌကထာ ဥပရိပဏ္ဏာသ ပါဠိတော် ပုဏ္ဏောဝါဒသုတ်၏ အဖွင့် ဥပရိပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာတို့၌ -

တတြာယံ အနုပုဗ္ဗိကထာ။ သုနာပရန္တရဋ္ဌေ ကိရ ဧကသ္မိံ ဝါဏိဇဂါမေ ဧတေ ဒွေ ဘာတဗျေ။ တေသု ကဒါစိ ဒေဋ္ဌော ပဉ္စသတသကဋ္ဌာနိ ဂဟေတွာ ဇနပဒံ ဂန္ဓာ ဘဏ္ဍံ အာဟရတိ၊ ကဒါစိ ကဏိဋ္ဌော။ စသည်ဖြင့်လာသည်။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။ယခုဆိုလတ္တံ့သော စကားသည်ကား အစဉ်ဖြစ်သော စကားတည်း။ သုနာပရန္တတိုင်း၌ တခုသော ဝါဏီဇဂါမရွာသည် ရှိသတတ်။ ဤဝါဏီဇဂါမ ရွာသည်ကား လယ်ကိုင်း ကျောင်းတော်ရာ ရွာတည်းဟု ပညာရှိတို့ခေါ်ဆိုကုန်၏။ ပုဂံ နော်ရထာစော လက်ထက်၌လည်း ဤအရပ်သည်ပင် ဝါဏီဇဂါမရွာဖြစ်သည်။ စန္ဒကူးကျောင်းတော်ရာလည်း ဤအရပ်၌ပင်ဖြစ်သည်ဟု အရှင်အရဟံ မိန့်တော်မူသောကြောင့် ဂန္ဓာရုံစေတီကို တည်ထား ခဲ့သည်ဟု သမိုင်းကျောက်စာတို့၌ဆိုသည်။

ထိုဝါဏီဇဂါမရွာ၌ ညီနောင်နှစ်ယောက်တို့တွင် ရံခါအစ်ကိုသည် လှည်းငါးရာကိုယူ၍ တပါးသောအရပ်သို့သွား၍ ကုန်ရောင်း၏။ ရံခါလည်း ညီသွား၍ ကုန်ရောင်း၏။ ဤအခါ၌ ညီကို အိမ်ဘွင်ထားခဲ့၍ အစ်ကိုသည် လှည်းငါးရာကိုယူ၍ အရပ်တပါးသို့ လှည်းသွားလေ သော် အစဉ်သဖြင့် သာဝတ္ထိပြည်သို့ရောက်၍ ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက် အနီး၌ လှည်းဖွဲ့ချ၍ နေစဉ် သာဝတ္ထိ ပြည်သူပြည်သားတို့သည် နံနက်စာ စားပြီးသော် ဥပုသ်သီတင်း ဆောက် တည်အံ့သောငှာ ဖြူသောပုဆိုးကို ဝတ်ရုံလျက် နံ့သာ ပန်းစသည်တို့ကို လက်စွဲကုန်လျက် တောင်တံခါးမှ ထွက်၍ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်သို့ သွားကုန်၏။

ထိုအခါ မဟာပုဏ်သည် အကြောင်းအခြင်းကို မေးလေ၏။ လူတို့လည်း အမောင် လောကသုံးပါး၌ ဘုရားသခင် ထင်ရှားဖြစ်သည်ကို မသိလေသလော။ သင်သည် တရားတော် ကို နာခြင်းငှာ လိုက်ခဲ့ပါလော့ဟု ဆိုကြကုန်၏။ ထိုသူလည်း ဘုရားဟူသော အသံကို ကြားသည်နှင့်တပြိုင်နက် အရေအသား ရိုးတွင်းခြင်ဆီထိအောင် ပီတိသောမနဿသည် ဖြစ်၍ တည်လေ၏။

မဟာပုဏ်လည်း မိမိ၏ အလုပ်အကျွေးအပေါင်း ခြံရံလျက် ပရိသတ်တို့နှင့်တကွ ကျောင်းသို့သွား၍ မြတ်စွာဘုရားသည် သာယာစွာသော အသံတော်ဖြင့် တရားဟောတော် မူသည်ရှိသော် ပရိသတ်အစွန်၌ နေလျက် တရားကိုနာစဉ် ရဟန်းပြုလိုသော စိတ်ရှိသည် ဖြစ် သေ၏။

တရားဟောတော်မူပြီးသောအခါ ပရိသတ်တို့ သွားလေသည့်နောက် ဘုရားသခင်သို့ ကပ်ပြီးလျှင် နက်ဖြန် ဆွမ်းအလို့ငှာဖိတ်၍ မိုးသောက်သောနေ့၌ ဘုရားအမှူးရှိသော သံဃာ တော်တို့အား အလှူကြီးကိုပေး၍ လက်ထောက် ကုန်သည်ကြီးကိုခေါ်၍ ဤဥစ္စာကို ညီအား ပေးလော့ဟု အလုံးစုံကို ဆောင်နှင်း၍ ဘုရားသခင်အထံ၌ ရဟန်းပြုပြီးလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းကို မနသိကာရ ပြုသည်ရှိသော် မထင်နိုင်ပဲရှိ၏။

ထို့နောက် ကြံပြန်သည်ကား၊ ဤအရပ်၌ ငါ့အား သပ္ပာယ် မဖြစ်နိုင်၊ မြတ်စွာဘုရားထံ၌ ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုယူ၍ ငါတို့တိုင်းပြည်သို့ ပြန်သွားတော့အံ့ဟုကြံ၏။ ညချမ်းသောအခါ မြတ်စွာ ဘုရားအထံသို့ ကပ်၍ ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုမေး၏။ မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း -

သန္တိ ခေါ် ပုဏ္ဏ စက္ခုဝိညေယျာ ရူပါ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ
ကာမူပသံဟိတာ ရဇနိယာ၊ တဉ္ဇေ ဘိက္ခု အဘိနန္ဒတိ အဘိဝဒတိ အဇ္ဈော-
သာယ တိဋ္ဌတိ။

စသည်ဖြင့် ချစ်သားပုဏ္ဏ၊ စက္ခုဝိညာဉ်ဖြင့် သိအပ်ကုန်သော၊ အလိုရှိအပ်ကုန်သော၊
နှစ်လိုအပ်ကုန်သော၊ နှလုံးကိုပွားစေအပ်ကုန်သော၊ ချစ်အပ်ကုန်သော၊ ကာမကိုမှီကုန်သော၊
တပ်အပ်ကုန်သော ရူပါရုံတို့သည် ရှိကုန်၏။ သဒ္ဓါရုံ၊ ဂန္ဓာရုံ၊ ရသာရုံ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၊ ဓမ္မာရုံ
တို့သည်ရှိကုန်၏။ ဤအာရုံခြောက်ပါးတို့၌ နှစ်လိုခြင်းကို ပယ်ဘိလော့၊ ပယ်ခြင်းကြောင့်
နန္ဒိရာဂသည်ချုပ်၏။ နန္ဒိရာဂချုပ်ခြင်းကြောင့် ဒုက္ခချုပ်၏ဟု ဟောတော်မူပြီးလျှင်
သင်သည် အဘယ်အရပ်၌ နေလိမ့်သနည်းဟု မေးတော်မူ၍ သုနာပရန္တတိုင်း၌ နေပါအံ့ဟု
လျှောက်လျှင်။

ချစ်သား သုနာပရန္တတိုင်းသားတို့သည် ကြမ်းတမ်းရန်ရင်းကုန်၏။ ထိုလူတို့သည်
သင့်အား ဆဲရေးကုန်အံ့၊ ရေရွတ်ကုန်အံ့၊ သင်သည် အသို့ပြုမည်နည်းဟု မေးတော်မူ၏။

အကယ်၍ ဆဲရေးခြင်း ရေရွတ်ခြင်းကို ပြုကုန်အံ့၊ လက်ဖြင့်မပုတ်ခတ်ပေသေး ကောင်း
ပေစွတကားဟု အောက်မေ့ပါအံ့။

အကယ်၍ လက်ဖြင့်ပုတ်ခတ်အံ့၊ ကျောက်ဖြင့် မပစ်ပေသေး ကောင်းပေစွဟု
အောက်မေ့ပါအံ့။

အကယ်၍ ကျောက်ဖြင့်ပစ်ခတ်အံ့၊ တုတ်လှံတံဖြင့် မရိုက်ခတ်ပေသေးဟု အောက်မေ့
ပါအံ့။

အကယ်၍ တုတ်လှံတံဖြင့် ပုတ်ခတ်အံ့၊ ဓားလက်နက်ဖြင့် မခုတ်ပိုင်းပေသေးဟု
အောက်မေ့ပါအံ့။

အကယ်၍ ဓားလက်နက်ဖြင့် ခုတ်ပိုင်းအံ့၊ မြတ်စွာဘုရား တပည့်သားတော်တို့သည်
ကိုယ်၌လည်းကောင်း၊ အသက်၌လည်းကောင်း၊ ငြီးငွေ့ကုန်သည်၊ စက်ဆုပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍
ဓားလက်နက်ဖြင့် အသက်ကုန်ခြင်းကို ရှာကုန်သေး၏။ ငါတို့အားကား မရှာပဲပင် အဆုံးသို့
ရောက်ပေသည်ဟု အောက်မေ့ပါအံ့ဟု လျှောက်၏။

မြတ်စွာဘုရားလည်း ချစ်သားပုဏ္ဏ သာဓု သာဓု၊ ချစ်သားပုဏ္ဏ၊ ဤသို့သော ငြိမ်းခြင်း
နှင့်ပြည့်စုံသော သင်သည် သုနာပရန္တတိုင်း၌ နေခြင်းငှါ တတ်နိုင်သည်သာ ဖြစ်လတ္တံ့၊
ချစ်သားပုဏ္ဏ၊ သင်သွားခြင်း၏အကြောင်းကို သိလော့ဟု မိန့်တော်မူ၏။

ထိုအခါ အရှင်ပုဏ္ဏမထေရ်သည် မြတ်စွာဘုရားတရားတော်ကို အလွန်နှစ်လိုဝမ်းမြောက်
ပြီး၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် သုနာပရန္တတိုင်းသို့ ကြွလေ၏။ သုနာပရန္တတိုင်း၌ နေ၍
ရဟန်းကိစ္စသည် ထိုဝါတွင်း၌ပင်လျှင် ပြီးပြည့်စုံလေ၏။

ထိုဝါတွင်း၌ ငါးရာကုန်သော ကုန်သည်တို့သည် သမုဒ္ဒရာသို့ကူးအံ့ဟု သဘောလှေ၌ ဘဏ္ဍာဥစ္စာကိုတင်ကုန်၏။ လှေကန်အံ့သောနေ့၌ စူလပုဏ်သည် နောင်တော် မထေရ်ကို ဆွမ်းလှူ၍ သိက္ခာပုဒ်ကို ဆောက်တည်ရှိခိုးပြီးမှ အရှင်ဘုရား၊ သမုဒ္ဒရာတို့ မည်သည်ကား မယုံကြည်အပ်၊ များစွာသော ဘေးအန္တရာယ်ရှိကုန်၏။ အကျွန်ုပ်တို့ကို ဆင်ခြင်တော်မူပါ လော့ဟု လျှောက်၏။ ကောင်းပြီ လှေသို့တက်လေလော့ဟု မိန့်၏။

လှေသည် သည်းထန်စွာသော အဟုန်ဖြင့် သွားလေသည်ရှိသော် တခုသောကျွန်းငယ်သို့ ရောက်လေ၏။ လူတို့သည် တစုံတခုသော အမှုကိုပြုအံ့ဟု ကျွန်းပေါ်သို့ တက်ကြလေကုန်၏။ ထိုကျွန်းသည်ကား စန္ဒကူးတောသာရှိ၏။ ထိုမှတပါး တစုံတခုသောတောမျှ မရှိ၊ ထိုအခါ တယောက်သောသူသည် ပဲခုပ်ဖြင့်ခွါသည်ရှိသော် စန္ဒကူးပင်၏ အဖြစ်ကိုသိ၍ အိုအချင်းတို့၊ ငါတို့သည် ဥစ္စာရပါခြင်းအကျိုးငှါ သမုဒ္ဒရာသို့ကူး၍ လာကုန်၏။ စန္ဒကူးထက် ထူးသော မြတ်သော လာဘ်မည်သည်မရှိပြီ၊ လက်လေးသစ်မျှသည် အဖိုးတသိန်းထိုက်၏။ ဆောင်ယူ အပ်သမျှသော ပစ္စည်းဥစ္စာ ဘဏ္ဍာတို့ကိုသာ ဆောင်ယူ၍ စန္ဒကူးဖြင့်သာ ပြည်စေကုန်အံ့ဟု ဆိုကုန်၏။

ထိုကုန်သည်အပေါင်းတို့သည်လည်း ထိုသူဆိုတိုင်း ပြုကြကုန်၏။ စန္ဒကူးတောကို စောင့်ရှောက်ကုန်သော နတ်ဘီလူးတို့သည် ငါတို့၏ စန္ဒကူးတောကို ဤလူအပေါင်းတို့သည် ဖျက်ဆီးရာလေသလော့ဟု အမျက်ထွက်ကုန်၍ သတ်ကုန်အံ့ဟုကြံပြီးလျှင် ဤကျွန်းထက်၌ သတ်ကုန်သည်ရှိသော် အလုံးစုံသော ကျွန်းသည် လူကောင်ဖြင့် ပုပ်သည်ဖြစ်လတ္တံ့ ။ သမုဒ္ဒရာအလယ်သို့ ရောက်မှ ထိုသူတို့၏ သဘောကို နှစ်အံ့ဟုဆိုကြကုန်၏။ ထိုအခါ ထို စန္ဒကူးကို လှေသို့တင်၍ 'တခဏမျှသာ သွားကြလေလျှင် ပင်လယ်လှိုင်းတံပိုးကို ထစေ၍ ဘီလူးတို့၏ ကြောက်ဖွယ်ရှိသော အဆင်းတို့ကို ပြုကြကုန်၏။ လူတို့သည်လည်း ကြောက်လန့် ကုန်သည်ဖြစ်၍ မိမိ မိမိတို့၏ နတ်ဘီလူးအား ရှိခိုးခြင်းကို ပြုကြကုန်၏။

မထေရ်၏ ညီတော်ဖြစ်သော စူဠပုဏ္ဏ သူကြွယ်မှုကား ငါ၏ အစ်ကိုသာလျှင် ကိုးကွယ် ရာတည်းဟု မထေရ်၏ အမည်ကို အောက်မေ့လျက်တည်၏။ မထေရ်သည်လည်း ထိုခဏ၌ ပင်လျှင် ဆင်ခြင်တော်မူ၍ ထိုအလုံးစုံသော အတ္ထုပ္ပတ္တိကို သိတော်မူလျှင် ကောင်းကင်သို့ ပျံတက်၍ ရှေးရှုအရပ်၌ ရပ်တော်မူ၏။

နတ်ဘီလူးတို့သည် မထေရ်ကို မြင်၍ အရှင်ပုဏ္ဏထေရ်ပါတကားဟု သိ၍ လာကြကုန်ဟု ခေါ်၍ ဖဲသွားကြလေကုန်၏။ မထေရ်သည် လှေဦး၌ နေတော်မူ၍ လူအပေါင်းတို့ကို မကြောက်ကြကုန်လင့်ဟု သက်သာရာကို ရစေပြီးမှ အဘယ်အရပ်သို့ သွားလေကုန်သနည်း ဟု မေးတော်မူ၏။ အကျွန်ုပ်တို့နေရာဌာနသို့ပင် ပြန်လိုပါသည်ဟု လျှောက်ကြကုန်၏။ ထိုအခါ မထေရ်လည်း လှေဦး၌ ရပ်တော်မူလျက် ထိုသူတို့၏ အလိုရှိရာအရပ်သို့ ရောက်စေ

သတည်းဟု ခိဋ္ဌာန်တော်မူ၏။ ကုန်သည်တို့သည် မိမိတို့၏ အလိုရှိရာ အရပ်သို့ရောက်၍ ထိုအကြောင်းကို သားမယားတို့အား ကြား၍ မထေရ်၏ အထံသို့ ကပ်ကြကုန်အံ့ဟု ငါးရာ ကုန်သော ကုန်သည်တို့သည် ငါးရာကုန်သော မာတုဂါမတို့နှင့်တကွ သုံးပါးသော သရဏ ဂုံကို ဆောက်တည်ကြကုန်၍ ဥပါသကာအဖြစ်ကို ကြားလျှောက်ကြကုန်၏။

လှေမှ ဥစ္စာတို့ကိုချ၍ မထေရ်အား တခုသော အစုကိုပြု၍ “အရှင်ဘုရား ဤအစု ကား အရှင်ဘုရား၏ အစုတည်း” ဟု ဆိုကြကုန်၏။ မထေရ်လည်း ငါ့အား အသီးစုဖွယ် ကိစ္စမရှိ၊ စင်စစ်သော်ကား သင်တို့သည် ဘုရားသခင်ကို မြင်ဖူးကုန်၏လောဟု မေး၏။ အကျွန်ုပ်တို့သည် ဘုရားသခင်ကို မမြင်ဖူးပါကုန်သေးဟု လျှောက်ကြကုန်၏။ ထိုသို့တပြားကား ဤအစုဖြင့် တန်ဆောင်းဝန်းကျောင်းကို ပြုကြကုန်လော့။ မြတ်စွာဘုရားကို မြင်ရကုန်လတ္တံ့ ဟုမိန့်၏။

ကုန်သည် အပေါင်းတို့လည်း ကောင်းပါပြီဟု ဝန်ခံ၍ အရှင်ပုဏ္ဏကို ပေးဝေလိုသော အစု၊ မိမိတို့၏ အစုဖြင့် တန်ဆောင်းဝန်းကျောင်းတော်ကို ပြုကြကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရား သည်လည်း ကျောင်းဆောက်မည်ဟု အားထုတ်သည့် ကာလမှစ၍ ပြီးသည်တိုင်အောင် မပြတ်သုံးဆောင်ခြင်းကို ပြုတော်မူ၏။ ကျောင်းတော်ကို ဆောက်လုပ်ကုန်သော သူတို့လည်း ညအခါ၌ အရောင်အဝါကိုမြင်လျှင် တန်ခိုးကြီးသော နတ်တို့သည် လာကြကုန်၏ ဟူသော အမှတ်ပြုကုန်၏။

ဘုရားသခင် နေတော်မူရာ ကျောင်းတော်တန်ဆောင်းဝန်းကို လည်းကောင်း၊ ရဟန်း အပေါင်းတို့၏ နေရာ ကျောင်းရံကို လည်းကောင်း ပြီးစေ၍ အလှူမဏ္ဍပ်ကို စီရင်ပြီးလျှင် အရှင်ဘုရား၊ အကျွန်ုပ်တို့ကိစ္စကို ပြုပါကုန်ပြီ၊ ဘုရားသခင်ကိုသာ ပင့်တော်မူပါလော့ဟု လျှောက်ကြကုန်၏။

မထေရ်သည်လည်း ညချမ်းသောအခါ တန်ခိုးဖြင့် သာဝတ္ထိပြည်သို့ သွားလေ၍ အရှင်ဘုရား၊ ဝါဏိဇဂါမရွာ၌ နေကုန်သော သူတို့သည် အရှင်ဘုရားကို ဖူးမြင်လိုပါကုန်သည်။ ထိုသူတို့အား အစဉ်သနားသည်ကို ပြုတော်မူပါလော့ဟု မြတ်စွာဘုရားကို လျှောက်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း ဝန်ခံတော်မူ၏။ ပုဏ္ဏထေရ်လည်း မိမိနေရာသို့ ပြန်ခဲ့၏။

မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း အာနန္ဒာကို ခေါ်တော်မူ၍ အာနန္ဒာ နက်ဖြန် သုနာပရန္တ တိုင်း ဝါဏိဇဂါမသို့ ဆွမ်းအလှူငှါ ကြွတော်မူမည်၊ သင်သည် ငါးရာတွင် တယောက် လျော့သော ရဟန်းတို့ကို မှတ်ချက်စာရင်း ကမ္မည်းတံကို ပေးအပ်ချေလော့ဟု မိန့်တော် မူ၏။

အာနန္ဒာလည်း ဝန်ခံ၍ ရဟန်းအပေါင်းတို့အား ထိုအကြောင်းကို ကြား၍ ရဟန္တာတို့ သာ မှတ်ချက်စာရင်း ကမ္မည်းတံကို ယူကြကုန်ဟုဆို၏။ ထိုနေ့၌ ကုဏ္ဍဒါနထေရ်သည်

ရှေးဦးစွာ စာရင်းကမ္မည်းတံကို ယူ၏။ ဝါဏီဇ ဂါမရွာသားတို့သည်လည်း၊ နက်ဖြန် မြတ်စွာ ဘုရားကြွတော်မူလာ လတ္တံ့ဟု ရွာလယ်၌ မဏ္ဍပ်ဆောက်၍ အလှူဝတ်ကို စီမံကုန်၏။

မြတ်စွာဘုရားလည်း နက်ဖြန်နေ၌ စောစောက ပင်လျှင် ကိုယ်တော်ကို သုတ် သင်တော် မူပြီးမှ ဂန္ဓကုဋီသို့ ဝင်တော်မူ၍ ဖလသမာပတ်ကို ဝင်စားတော် မူလျက် နေတော်မူ၏။ သိကြားမင်း၏ ပဏ္ဍုကမ္မလာ ကျောက်နေရာသည် ပူလေသဖြင့် အဘယ်အ ကြောင်းနည်းဟု ဆင်ခြင်ကြည့်ရှုလတ်သော် မြတ်စွာဘုရားသည် သုနာပရန္တတိုင်း ဝါဏီဇဂါမ ရွာသို့ ကြွတော်မူအံ့သော အကြောင်းကိုမြင်၍ ဝိသုကံနတ်သားကို ခေါ်ပြီးလျှင်—

အချင်းနတ်သား၊ ယနေ့သည်ကား မြတ်စွာဘုရားသည် ယူဇနာသုံးရာရှိသော အရပ်သို့ ဆွမ်းခံကြွတော်မူလတ္တံ့ ၊ ငါးရာသောပြာသာဒ်ကိုဖန်ဆင်း၍ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်မှန်တံခါး ၌ သွားအံ့သောအစီအရင်ကိုပြု၍ ထားချေလော့ဟုဆို၏။

ဝိသုကံနတ်သားလည်း သိကြားမင်းဆိုတိုင်းပြု၏။ မြတ်စွာဘုရား၏ ပြာသာဒ်ကား စမုတ် လေးမျက်နှာရှိ၏။ အဂ္ဂသာဝကနှစ်ပါးတို့၏ပြာသာဒ်ကားစမုတ်နှစ်မျက်နှာရှိ၏။ ကြွင်းကုန်သော ရဟန္တာတို့၏ ပြာသာဒ်ကား စမုတ်တမျက်နှာစီရှိကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဂန္ဓကုဋီမှ ထွက်တော်မူ၍ အစဉ်အတိုင်း ထားအပ်သော တန်ဆောင်း ပြာသာဒ်တို့တွင် မြတ်သော တန် ဆောင်းပြာသာဒ်သို့ ပင်တော်မူ၏။ နှစ်ပါးသော အဂ္ဂသာဝကကိုအစပြု၍ တပါးယုတ် ငါးရာ သော ရဟန်းတို့သည် အစဉ်အတိုင်း တန်ဆောင်းပြာသာဒ်သို့ ဝင်တော်မူကြကုန်၏။

တန်ဆောင်းပြာသာဒ်တခုကား ရဟန္တာမရှိ လပ်၏။ ထိုငါးရာသော ပြာသာဒ်တို့သည် ကောင်းကင်သို့ပျံတက်ကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန္တာအပေါင်းခြံရံလျက် 'ကြွတော်မူ သည်ရှိသော် သစ္စဗန္ဓတောင်သို့ ရောက်လေ၏။ ထိုအခါ ထိုသစ္စဗန္ဓတောင်တွင် သစ္စဗန္ဓအမည် ရှိသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အမြင်ရှိသော ရသေ့သည် လူများကို မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အယူကို သင်ကြားလျက် လာဘ်အခြံအရံ အကျော်အစောသို့ ရောက်သည်ဖြစ်၍နေ၏။ ။ ဤအရာတွင် သံယုတ်အဋ္ဌ ကထာ။ ဥပရိပဏ္ဍာသ အဋ္ဌကထာတို့၌။

တသ္မိံ ပဗ္ဗတေ သစ္စဗန္ဓော နာမ မိစ္ဆဒိဋ္ဌိကတပသော မဟာဇနံ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိံ
ဥဂ္ဂဏှာပေန္တော လာဘဂ္ဂယသဂ္ဂံ ပတ္တော ဟုတံ ဝသတိ- ဟုဆိုသည်။

ထိုသို့ဆိုသောကြောင့် သစ္စဗန္ဓထေရ်သည် ရဟန္တာမဖြစ်မီ မှားသော အယူရှိသည်ဖြစ်၍ လူများကို မှားသော အမြင်ရှိသော အယူကိုယူစေလျက်နေသော ရသေ့ဟူ၍သာ မှတ် သင့်သည်။

တနေ့တနေ့၌ ဖောက်သည် ကိုးကျိပ် ကိုးယောက်တို့ကို ရောင်းချရအောင် သမင် သား ငါးတို့ကို ပစ်သတ်လျက်နေသော မုဆိုးဟူ၍ ပျို ကဗျာ ဖွဲ့ကုံးလျက် ပြောဆိုပြသကြသော စကားကို မမှတ်သင့်။

ထိုသစ္စပန္နရသေ့၏ အတွင်း၌ဖြစ်သော ဟဒယဝတ္ထုသည်ကား အိုး၏အတွင်း၌ ညှိထွန်း အပ်သော ဆီမီးတောက်ကဲ့သို့ အရဟတ္တဖိုလ်၏အကြောင်းသည် ထွန်းတောက်၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုအကြောင်းကို မြင်တော်မူ၍ ထိုသူအား တရားဟောတော်မူအံ့ ဟု ပြာသာဒ်ကို ကောင်းကင်၌ထား၍ သစ္စပန္နရသေ့ ထံသို့ကြွတော်မူ၍ တရားဟောတော်မူ၏။

သစ္စပန္နရသေ့သည် ဒေသနာတော်၏အဆုံး၌ ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်လေ၏။မဂ်၏အစွမ်း ဖြင့်လျှင် အဘိညာဉ်တို့သည် ရောက်ကုန်၏“ဟေတိကျ”ခေါ်တော်မူလျှင် တန်ခိုးဖြင့်ပြီးသော သပိတ်သင်္ကန်းကိုဆောင်၍ တဆောင်သော ပြာသာဒ်သို့ဝင်၏။ ပြာသာဒ်၌ တည်ကုန်သော ငါးရာသော ရဟန္တာတို့နှင့်တကွ သုနာပရန္တတိုင်း ဝါဏီဇဂါမသို့ ကြွတော်မူ၍ ပြာသာဒ်တို့ကို ထင်ရှားမပြုမူ၍ ဝါဏီဇဂါမသို့ ဝင်တော်မူ၏။

ကုန်သည်တို့သည်လည်း ဘုရားအမှူးရှိသော သံဃာတော်တို့အား အလှူကြီးကိုပေး၍ သိက္ခာပုဒ်ကိုယူကြကုန်၏။မြတ်စွာဘုရားသည်လည်းတန်ဆောင်းဝန်းသို့ဝင်တော်မူ၏။လူများတို့ သည် နံနက်စာစားပြီးသောအခါ၌ ရှစ်ပါးသောဥပုသ်ကို ဆောက်တည်အံ့သောငှါ ပန်းနံသာ တို့ကိုယူကုန်လျက်ကျောင်းသို့တဖန်လာကြကုန်၏။မြတ်စွာဘုရားသည်လည်းတရားဟောတော် မူ၍ လူအပေါင်းတို့အား အနှောင်အဖွဲ့မှ လွတ်စေတော်မူ၏။ ကြီးစွာသော ဘုရားဟူသော အုတ်အုတ်ကျက်ကျက်သော ကျော်စောခြင်း အသံသည်ဖြစ်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း လူ အပေါင်းတို့အားသင်္ဂြိုဟ်ခြင်းကို ပြုအံ့သောငှါ ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး ထိုတန်ဆောင်းဝန်းကျောင်း တော်၌နေတော်မူ၏။ အရုဏ်ကိုမူကား မြတ်သောဂန္ဓကုဋ်၌သာလျှင် ခံတော်မူ၏။ ခုနစ်ရက် ပတ်လုံး တရားဟောတော်မူသည်၏ အဆုံး၌ ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော ဝေနေယျတို့အား တရားရခြင်းသည်ဖြစ်၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး ထိုအရပ်၌နေတော်မူ၍ ဝါဏီဇဂါမ၌ ဆွမ်းခံကြွ တော်မူ၍ ချစ်သားပုဏ္ဏ၊ သင်သည် ဤအရပ်၌နေရစ်လော့ဟု မိန့်တော်မူ၍ ပုဏ္ဏထေရ်ကို ပြန်နစ်စေပြီးလျှင် ကြွတော်မူလေသော် နမ္မဒါမည်သော မြစ်သည်ရှိ၏။ ထိုနမ္မဒါမည်သော မြစ်နားသို့ ရောက်တော်မူလေ၏။ ထိုနမ္မဒါမည်သော မြစ်၌နေသော နဂါးမင်းသည် မြတ်စွာ ဘုရား၌ အလွန်ကြည်ညိုခြင်း စေတနာဖြင့် ခရီးဦးကြိုဆိုခြင်းကို ပြုပြီးလျှင် နဂါးပြည်သို့ပင့်၍ သုံးပါးသော ရတနာတို့အား ကြီးစွာသော ပူဇော်သက္ကာရကိုပြု၍ တရားတော်မြတ်ကိုနာ၏။

မြတ်စွာဘုရားလည်း နဂါးတို့အား တရားဟောတော်မူပြီးလျှင် နဂါးရွာမှ ထွက်တော်မူခဲ့ ၏။ ထိုအခါ နဂါးမင်းလည်း အရှင်ဘုရား၊ အကျွန်ုပ်တို့အား ကိုးကွယ်ရာဖြစ်သော စေတီကို ပေးတော်မူခဲ့ပါဟု တောင်းပန်၏။ မြတ်စွာဘုရားလည်း နမ္မဒါမြစ်နား၌ ခြေတော်ရာ ပါဒ စေတီကို ပြတော်မူ၏။ ထိုခြေတော်ရာသည် မြစ်ရေလှိုင်းတံပိုး လာကုန်သည်ရှိသော် ပိတ် လေ၏။ ရေကျ၍ သွားသည်ရှိသော် ပွင့်လျက်တည်၏။ ကြီးစွာသော ပူဇော်သက္ကာရသို့ ရောက်၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုအရပ်မှ ထွက်တော်မူခဲ့၍ သစ္စဗန္ဓတောင်ထိပ်သို့ ရောက်တော်မူလျှင် သစ္စဗန္ဓထေရ်ကို သင်သည် လူများကို အပါယ်ခရီး၌ ကျစေ၏။ သင်သည် ဤအရပ်၌ နေရစ်၍ ထိုလူများတို့အား အယူကို စွန့်စေပြီးလျှင် နိဗ္ဗာန်ခရီး၌ တည်စေလော့ဟု မိန့်တော်မူ၏။ သစ္စဗန္ဓထေရ်လည်း အရိုအသေ ကိုးကွယ်ရာကို တောင်းပန်၏။ မြတ်စွာဘုရားလည်း တခဲနက်သော အပြင်ရှိသော ကျောက်ဖျာထက်၌ စိုသောမြေစိုင်ခဲပေါ်တွင် တံဆိပ်ခတ်ဘိသကဲ့သို့ စက်တော်ရာ ပါဒစေတီကို ပြတော်မူ၏။

ထို့နောက်မှ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်သို့ ကြွတော်မူ၏။ ထိုအကြောင်းကိုရည်၍ “တေနေဝ အန္တရဝဿေန” အစရှိသောစကားကို ပါဠိတော်၌ ဆိုလေသတည်း။ အရှင်ပုဏ္ဏဇေရ်သည် ထိုနှစ်တွင်း၌ပင်လျှင် ဝိပါက်ကမ္မဇရုပ် အကြွင်းမရှိသော ပရိနိဗ္ဗာန်ခတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန် စံယူတော်မူ၏။ လူများလည်း မထေရ်အား ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး အလောင်းတော်ကို ပူဇော်ခြင်းကို ပြု၍ များစွာသော နံ့သာထင်းတို့ကို ရုံးစုစေ၍ အလောင်းတော်ကို ဖုတ်ကြည်း၍ ဓာတ်တော်တို့ကို ယူဆောင်စေပြီးလျှင် စေတီတည်လေ၏။

ဤသို့စသည်ဖြင့် ကျယ်ဝန်းစွာသော အဋ္ဌကထာ၌ မှဆိုးဟူ၍မလာ။ ရသေ့ဟူ၍သာ လာသည်ဖြစ်သောကြောင့် ကျမ်းလာတိုင်းကိုသာ မှတ်သင့်သည်။

၁၂၂-ပုစ္ဆာ။ ။ဒါယိကာမိန်းမတို့သည် ဆယ်ပါးသော သီလကို မဆောက်တည်အပ်။ သာမဏေတို့ ဆောက်တည်အပ်သော သီလဖြစ်သည်ဟု ဆိုကြပြန်ပါသည်။ ဒါယိကာမိန်းမတို့သည် ဆယ်ပါးသော သီလကို ဆောက်တည်အပ် မဆောက်တည်အပ်ကိုလည်း သိလိုပါသည်။

၁၂၂-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ဒါယိကာမိန်းမတို့သည် ဆယ်ပါးသော သီလတို့ကို ဆောက်တည်အပ် မဆောက်တည်အပ်ကို မေးရာ၌ -

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျမ်း၊ ပဌမကဏ္ဍ၊ သီလနိဒ္ဒေသအပိုင်း၊ စတုက္ကရာသီတွင်၊ ဒုတိယစတုက္က၌ -

ဘိက္ခု၊ အာရဗ္ဗ ပညတ္တသိက္ခာပဒါနိ၊ ယာနိ နေသံ ဘိက္ခုနီနံ ပညတ္တိတော ရက္ခိတဗ္ဗာနိ။ ဣဒံ ဘိက္ခုသီလံ။

ဟု ရဟန်းယောက်ျားတို့အား ပညတ်အပ်သော သိက္ခာပုဒ်တို့သည် ဘိက္ခုသီလမည်၏။

ဘိက္ခုနီယော အာရဗ္ဗ ပညတ္တသိက္ခာပဒါနိ၊ ယာနိစ ဘာသံ ဘိက္ခုနီနံ ပညတ္တိတော ရက္ခိတဗ္ဗာနိ၊ ဣဒံ ဘိက္ခုနီသီလံ။

ဟု ရဟန်းမိန်းမတို့အား ပညတ်အပ်သော သိက္ခာပုဒ်တို့သည် ဘိက္ခုနီသီလမည်၏။

သာမဏေရ သာမဏေရီနံ ဒသသီလာနိ အနုပသမ္ပန္နသီလံ။

ထို သာမဏေယောကျ်ား၊ သာမဏေမိန်းမတို့၏ ဆယ်ပါးသောသီလသည် အနုပသမ္ပန္န သီလမည်၏။

ဥပါသကဥပါသိကာနံ နိစ္စသီလဝသေန ပဉ္စသိက္ခာပဒါနိ၊ သတိ ဝါ ဥဿာဟေ ဒသ၊ ဥပေါသထင်္ဂဝသေန အဋ္ဌာတိ ဣဒံ ဂဟဋ္ဌသီလန္တိ။

ဥပါသက ဥပါသိကာနံ၊ ဒါယကာယောကျ်ား ဒါယိကာမိန်းမတို့အား။ နိစ္စသီလဝသေန၊ နိစ္စသီလ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဉ္စသိက္ခာပဒါနိ၊ ငါးပါးသောသိက္ခာပုဒ်တို့သည်လည်းကောင်း။ ဥဿာဟေ၊ စွမ်းနိုင်သည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ ဒသ၊ ဆယ်ပါးသော သိက္ခာပုဒ်တို့သည် လည်းကောင်း။ ဥပေါသထင်္ဂဝသေန၊ ဥပေါသထအင်္ဂါ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးသော သိက္ခာပုဒ်တို့သည်လည်းကောင်း။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဣဒံ၊ ဤငါးပါးသောသိက္ခာ ပုဒ်၊ ဆယ်ပါးသောသိက္ခာပုဒ်၊ ဥပေါသထအင်္ဂါ၏ အစွမ်းဖြင့် ရှစ်ပါးသော သိက္ခာပုဒ်သည်။ ဂဟဋ္ဌသီလံ၊ လူတို့သိက္ခာပုဒ်မည်၏။

ဤသို့ဆိုသောကြောင့် ဆယ်ပါးသော သိက္ခာပုဒ်ကို ဒါယိကာမိန်းမတို့သည် ဆောက်တည် အပ်၏ဟု ဆိုအပ်၏။ သဋ္ဌာယတန သံယုတ်ပါဠိတော် မာတုဂါမ သံယုတ်၌လည်း။

ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော မာတုဂါမော ကာယဿဘောဒါ ပရံမရ-
ဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ၊ သဒ္ဓေါ စ ဟောတိ၊
ဟိရိမာ စ ဟောတိ၊ ဩတ္တပ္ပိ စ ဟောတိ၊ သီလသမ္ပန္နာ စ ဟောတိ။ ပညာဝါ စ ဟောတိ၊
ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော မာတုဂါမော ကာယဿ
ဘောဒါ ပရံမရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ။

ဟူသောပါဌ်ဖြင့် မာတုဂါမတို့သည် သဒ္ဓါတရားရှိ၏၊ ဟိရိတရားရှိ၏၊ ဩတ္တပ္ပတရားရှိ၏၊ သီလရှိ၏။ ပညာရှိ၏။ ဤတရားငါးပါးတို့နှင့်ပြည့်စုံသော မာတုဂါမသည် သုဂတိဘဝသို့ လားရ၏ဟု ဟောတော်မူပြီး၍ မာတုဂါမတို့၏ အားကို ဟောရာ၌။

ပဉ္စမာနိ ဘိက္ခဝေ မာတုဂါမဿ ဗလာနိ၊ ကတမာနိ ပဉ္စ၊ ရူပဗလံ၊ ဘောဂဗလံ
ဉာတိဗလံ၊ ပုတ္တဗလံ၊ သီလဗလံ၊ ဣမာနိခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စမာတုဂါမဿ ဗလာနိ။

ဟူသောပါဌ်ဖြင့် မာတုဂါမတို့၏ အားတို့သည် အဆင်း၊ စည်းစိမ်၊ ဆွေမျိုး၊ သားသမီး၊ သီလ၊ ဤသို့ငါးပါးရှိကြောင်းကို ဟောတော်မူရာ၌ အဋ္ဌကထာတွင်—

သီလသမ္ပတ္တိ သီလဗလံ၊ ပဉ္စသီလ ဒသသီလာနိ အက္ခန္ဓာနိ ကတွာ ရက္ခန္ဓာဏဟိ
သီလသမ္ပတ္တိယေဝ ဗလံနာမ ဟောတိ- ဟုဖွင့်သည်။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။ သီလနှင့်ပြည့်စုံသည်ကား သီလအားမည်၏။ ငါးပါးသောသီလ၊ ဆယ်ပါးသောသီလတို့ကို မကျိုးမပေါက်ရအောင် စောင့်သောသူ၏ သီလသမ္ပတ္တိသည်သာ လျှင် သီလအားမည်၏ဟုဆိုလိုသည်။ ဤအဋ္ဌကထာပါဌ်သည် မာတုဂါမတို့ကိုပင် တိုက်ရိုက်

ဟောတော်မူသော ပါဠိတော်ကို ဖွင့်သော ပါဠိပင်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဒါယိကာမိန်းမတို့သည် ဆယ်ပါးသောသီလကို စောင့်ရှောက် အပ်တော့သည်သာဟု မှတ်အပ်သည်။ ဒါယိကာမိန်းမတို့သည် ဆယ်ပါးသော သီလကို ဆောက်တည်ဖူးကြောင်းကိုလည်း ပါရာဇိကဏ် အဋ္ဌကထာနိဒါန်း (၆၇)၌-

အနုဋ္ဌာပိ ခေါ ဒေဝီ ပဉ္စဟိစ ကညာသတေဟိ ပဉ္စဟိ စ အန္တေ ပုရိကာသတေဟိ သဒ္ဓိံ ဒသသီလာနိ သမာဒိယိတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္စ္ဓာဒေတွာ နဂရဿ ဧကဒေသေ ဥပဿယံ ကာရာပေတွာ နိဝါသံ ကပေသိ။ ။ဟုလာသည်။

ဒေဝီနိပိယတိဿမင်း၏ ညီတော်မိဖုရား အနုဋ္ဌာဒေဝီသည် ငါးရာသောသတို့သမီးတို့နှင့် လည်းကောင်း၊ ငါးရာသော အတွင်းသူ မိန်းမတို့နှင့်လည်းကောင်း တကွနက် ဆယ်ပါးသော သီလတို့ကို ဆောက်တည်၍ ဖန်ရည်ဆိုးသောအဝတ်ကို ဝတ်ပြီးလျှင် မြို့၏ တခုသောအရပ်၌ အိမ်ကို ပြု၍ နေ၏ဟုလိုသည်။

ဤသို့စသည်ဖြင့် ဒါယိကာမိန်းမတို့သည် ဆယ်ပါးသောသီလကိုဆောက်တည်ဖူးကြောင်းကို လာသည်။ ဤသို့ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၊ သဋ္ဌာယတနသံယုတ်ပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာ၊ ပါရာဇိကဏ် အဋ္ဌကထာတို့၌ လာသောကြောင့် ဒါယိကာမိန်းမတို့သည် ဆယ်ပါးသော သီလကို တတ်စွမ်းနိုင်သမျှ ဆောက်တည် အပ်၏ဟု မှတ်အပ်၏။

ဆက္ကနိပါတ် မဟာတုဏ္ဍိလ ဇာတ်တွင်လည်း ဘုရားလောင်း မဟာတုဏ္ဍိလဝက်မင်းက ညီတော်ကို တရားဟောရာ၌ “ဩဂါဟ ရဟဒံ” ဟုဟောပြီး၍ “ဓမ္မော ရဟဒေါ” ဟု ဟောပြန်သည်။ “ဓမ္မော” အရကို “တတ္ထ ဓမ္မောတိ ပဉ္စသီလံ အဋ္ဌ ဒသသီလာနိ” ဟုဖွင့်သည်။ တိရစ္ဆာန်ပင် ပဉ္စသီလ၊ အဋ္ဌသီလ၊ ဒသသီလတို့ကို ကျင့်အပ်ကြောင်းကို ဟောတော်မူသည်ကိုထောက်သော် လူမိန်းမတို့သည် စွမ်းနိုင်သည်ရှိသော် စင်စစ်ကျင့်အပ်လှတော့သည်။ ဒါယိကာမိန်းမတို့သည် ဆောက်တည်အပ်လေတုပြီးကား ဒါယကာ ယောကျ်ားတို့၌ ဆိုဖွယ်မရှိ၊ ဆောက်တည်အပ်လှတော့သည်သာဟု မှတ်အပ်၏။

မဟာဟံသဇာတ်၌-ဒသသုဇုဇဓမ္မေသု ဒါနာဒိသု ဒသဝတ္ထုကာစေတနာ ဒါနံ၊ ပဉ္စသီလ ဒသသီလာနိ သီလံ၊ ဒေယျဓမ္မစာဂေါ ပရိစ္စာဂေါ။ ဥဇုဘာဝေါ အဇ္ဇဝံ။ မုဒုဘာဝေါ မဒ္ဒဝံ၊ ဥပေါသထ ကမ္မံ တပေါ၊ မေတ္တာ ပုဗ္ဗဘာဂေါ အက္ခောဓော၊ ကရုဏာ ပုဗ္ဗဘာဂေါ အဝိဟိံ သာ၊ အဓိဝါသနာ ခန္တိ၊ အဝိရောဓော အဝိရောဓနံ။

ဟု ရာဇဓမ္မကိုဟောရာ၌ မင်းကြီးသည် ငါးပါးသောသီလ၊ ဆယ်ပါးသောသီလတို့ကို ဆောက်တည်ခြင်းသည်သီလမည်သော ရာဇဓမ္မကိုကျင့်သည်မည်၏ဟု လာသည်ကိုထောက်၍ လူတို့သည် ဆယ်ပါးသော သီလကို ဆောက်တည်အပ်၏ဟု မှတ်အပ်၏။

အချို့သောသူတို့ကား ဆယ်ပါးသောသီလသည် သာမဏေတို့ သီလဖြစ်သည်၊ လူတို့ သီလမဟုတ်၊ ဒါယကာယောကျ်ားတို့ပင်သော်လည်း မဆောက်တည်ကောင်း၊ မစောင့်ရှောက်

ကောင်းဟု ဆိုကြကုန်၏။ ထိုသို့ ပြောဆိုကြသောသူတို့သည်ကား ကျမ်းဂန်၌ အကြားအမြင် အသိပညာနည်းသော သူတို့ဖြစ်၍သာ ပြောဆိုကြလေကုန်သည် မှတ်ရမည်။

၁၂၃-ပုစ္ဆာ။ ပဉ္စာနန္ဒရိယကံ ထိုက်သော သူတို့သည် တကမ္ဘာပတ်လုံး အဝီစိ ငရဲ၌ ခံရသည်ဟု ပြောဆိုကြပါသည်။

အချို့ကလည်း အပြစ်ကြီးသောကြောင့်သာ ကြာမြင့်ရှည်လျားစွာ ခံရသည်၊ တကမ္ဘာပြည့်အောင် မခံရ၊ အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန် အလောင်းသည် အာနန္ဒရိယကံ ထိုက်ဖူးသူပင်ဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာမစေ့မီ စရဲမှလွတ်၍ ယခု ရဟန္တာဖြစ်၍ ကျွတ်တော့ သည်ဟု ဆိုကြပါသည်။

တကမ္ဘာပတ်လုံး ခံရမည် မခံရမည်၊ အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်သည် ဤကမ္ဘာတွင် အာနန္ဒရိယကံ ထိုက်မည် မထိုက်မည်ကိုလည်း သိလိုပါသည်။

၁၂၃-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ပဉ္စာနန္ဒရိယကံ ထိုက်သော သူတို့သည် တကမ္ဘာပတ်လုံး အဝီစိငရဲ၌ ခံရသည်ဟု ပြောဆိုကြပါသည်။

အချို့ကလည်း အပြစ်ကြီးသောကြောင့်သာ ကြာမြင့်ရှည်လျားစွာ ခံရသည်၊ တကမ္ဘာ ပြည့်အောင် မခံရဟု ပြောဆိုကြပါသည် ဟူရာ၌ -

အာနန္ဒရိယကံ၏ အကြောင်းကို ကျမ်းဂန်တို့၌ဆိုသည်ကား သန့်ရှင်း၏၊ စကားကျယ် ဝန်းလှသောကြောင့်သာ မှတ်သားနာခံသောသူတို့က မရှင်းမလင်း ထင်လေသည်။ အကျဉ်း အားဖြင့် အာနန္ဒရိယကံငါးပါးတို့တွင် သံဃဘေဒကကံ တခုကိုသာ ငရဲ၌ တကမ္ဘာပတ်လုံး ကြာမြင့်စွာခံရသည်ဟု ဆိုသည်။ ကြွင်းကံလေးခုမှာ အဝီစိ၌ အမြဲမုချ ခံရသည်၊ တကမ္ဘာ ပတ်လုံး ကြာမြင့်စွာခံရသည်ဟု မဆို၊ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကံမှာ မူကား- ကမ္ဘာလောင်သော် လည်း မလောင်သော စကြဝဠာသို့သွား၍ ခံရသည်ဟု ဆိုသည်။ ဤသို့အကျဉ်းအားဖြင့် မှတ်ရာ၏။

အကျယ်အားဖြင့်ကား။ ။ကမ္မတော ဒွါရတော စေ၊ ကပ္ပဋ္ဌိတိယတော တထာ။
ပါက သာဓာရဏာဒီဟိ၊ ဝိညာတဗော ဝိနိစ္ဆယော။

ဟူသော ဤဂါထာကို အင်္ဂုတ္တရ ဧကနိပါတ် အဋ္ဌကထာ၊ သမ္မောဟဝိနောဒနိ အဋ္ဌကထာ တို့၌ မိန့်၏။

ထိုဂါထာ၏ အဓိပ္ပါယ်ကား ကမ္မအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဒွါရအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကပ္ပဋ္ဌိတိအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပါကဒါနအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ သာဓာရဏ စသည်ဖြင့် လည်းကောင်း အဆုံးအဖြတ်ကို သိအပ်၏။

၁-ကမ္မဝိနိစ္ဆယ

ဤငါးပါးတို့တွင် ကမ္မတောဟူရာ၌-

မနုဿ ဘူတဿေဝ မနုဿဘူတံ မာတရံဝါ ပိတရံဝါ အပရိဝတ္တလိဂံ* ဇီဝိတာ
ဝေါရောပေန္တဿ ကမ္မံ အာနန္ဒရိယံ ဟောတိ။

ဟူသည်နှင့်အညီ လူစင်စစ်ဖြစ်သောသူသည် လိင်မပြန်သော အမိကိုလည်းကောင်း၊
အဖကိုလည်းကောင်း သတ်အံ့၊ အာနန္ဒရိယကံထိုက်၏။ ထိုကံ၏အကျိုးကို မြစ်စိမ့်သောငှါ
စကြဝဠာ တိုက်အလုံး၌ မဟာစေတီ ပမာဏရှိသော ရွှေစေတီတို့ဖြင့် ပြည့်စေ၍လည်းကောင်း၊
စကြဝဠာတိုက်အလုံးကို ပြည့်စေ၍နေသော ရဟန်းအပေါင်းတို့အား ကြီးစွာသောအလှူကို
ပေး၍လည်းကောင်း၊ မြတ်စွာဘုရား၏ သင်္ကန်းဒုက္ခင်္ဂုဏ်တော်စွန်းကို မလွှတ်မူ၍ ဆွဲကိုင်လိုက်
သော်လည်းကောင်း မလွှတ်နိုင်ရာ၊ သေသောကာလ ငရဲသို့သာ ရောက်ရ၏။

အကြင်လူဖြစ်သော သားသည် တိရစ္ဆာန်ဖြစ်သော အမိ အဖကိုသတ်၏။ တိရစ္ဆာန်
ဖြစ်သော သားသည် လူဖြစ်သော အမိအဖကိုသတ်၏။ တိရစ္ဆာန်ဖြစ်သောသားသည်
တိရစ္ဆာန်ဖြစ်သော အမိအဖကို သတ်၏။ ထိုကံသည် ဝန်မူကားလေး၏။ အာနန္ဒရိယကံမထိုက်။

ဤအရာ၌ ငွေကစတုက္က၊ သံဂါမစတုက္က၊ စောရစတုက္ကတို့ကို ဆိုအပ်၏။

ဆိတ်ကိုသတ်အံ့ဟူသောအမှတ်ဖြင့် ဆိတ်နေရာ၌နေသော အမိအဖကိုသတ်၏။ အာနန္ဒရိယ
ကံသို့ရောက်၏။

ဆိတ်ကိုသတ်အံ့ဟူသောအမှတ်ဖြင့် ဆိတ်ကိုသတ်၏။ အမိအဖကိုသတ်အံ့ဟူသော
အမှတ်ဖြင့် ဆိတ်ကိုသတ်၏။ အာနန္ဒရိယကံမထိုက်။ အမိအဖကို သတ်အံ့ဟူသောအမှတ်ဖြင့်
အမိအဖကိုသတ်၏။ အာနန္ဒရိယကံထိုက်၏။

သံဂါမစတုက္က၊ စောရစတုက္ကတို့ကိုလည်း ဤနည်းတူ သိအပ်၏။ အမိ အဖ၌ ဆိုသော
နည်းကဲ့သို့ ရဟန္တာတို့၌လည်း စတုက္ကတို့ကို သိအပ်ကုန်၏။

လူဇာတ်ဖြစ်သောရဟန္တာကို သတ်သောကြောင့်သာ အာနန္ဒရိယကံသို့ ရောက်၏။
ဘီလူး နတ် ရဟန္တာတို့ကို သတ်ရာ၌ကား အာနန္ဒရိယကံသို့မရောက် ကံမူကား ဝန်လေး၏။
အာနန္ဒရိယကံနှင့်တူ၏။

လူဇာတ်ဖြစ်သော ရဟန္တာကို ပုထုဇဉ် ဖြစ်သောအခါ၌လျှင် ဓားလက်နက် စသည်ဖြင့်
ပုတ်ခတ်၏။ အဆိတ်ခပ်၏။ ရဟန္တာဖြစ်သော ကာလမှ ထိုဒဏ်ဖြင့် သေ၏။ အရဟန္တ-
သာတာကဖြစ်၏။ ပုထုဇဉ်ဖြစ်သော ကာလ လှူအပ်သော အလှူကို ရဟန္တာ အဖြစ်သို့
ရောက်မှ သုံးဆောင်၏။ ပုထုဇဉ်အား လှူသော အလှူသာမည်၏။ ကြွင်းသော အရိယာ
တို့ကို သတ်သောသူအား အာနန္ဒရိယကံမထိုက်၊ ကံမူကားဝန်လေးစွာ၏။ အာနန္ဒရိယကံနှင့်
တူ၏။

လောဟိတုပ္ပါဒကကံ၌ မြတ်စွာဘုရားအား မစုတ်မပြတ်နိုင်သော ကိုယ်တော်ရှိသော ကြောင့် သူတပါးတို့ လုံ့လဖြင့် အရေပြတ်စေ၍ သွေးယိုခြင်းမရှိစေ၊ ကိုယ်၏ အတွင်း၌ သာလျှင် တခုသောအရပ်၌ သွေးစု၍နေ၏။ ဒေဝဒတ်လိမ့်၍ ချအပ်သော ကျောက်ကြီးမှ ကွာ၍လာသော ကျောက်လွှာသည် မြတ်စွာဘုရား ခြေတော်ဖျားကိုထိ၏။ ပုဆိန်ဖြင့် ရိုက် ဘိသကဲ့သို့ ခြေ၏ အတွင်း၌ သွေးစုလေ၏။ ထိုသို့ပြုသူအား အာနန္ဒရိယကံ ထိုက်၏။

ဇီဝကသည်ကား မြတ်စွာဘုရား အလိုတော်ကိုသိ၍ ဓားငယ်ဖြင့် အရေကိုဖြတ်၍ သွေး ပုပ်ကို ထုတ်၍ ချမ်းသာအောင်ပြု၏။ ထိုသို့ပြုသောသူအား ကောင်းမှုသာလျှင် ဖြစ်၏။ ပရိနိဗ္ဗာန် စံယူတော်မူပြီးသော မြတ်စွာဘုရား၏ စေတီတော်ကို ဖျက်၏။ ဗောဓိပင်ကို ဖြတ်၏။ ဓာတ်တော်ကိုဖျက်၏။ ထိုသူတို့သည် လေးသောကံထိုက်၏။ အာနန္ဒရိယကံနှင့် တူ၏။

၈၅၆ ပုဂံ

ဓာတ်တော်နှင့်တကွသော စေတီကို လည်းကောင်း ဆင်းတုကို လည်းကောင်း၊ နှိပ်စက် သောဗောဓိခက်ကို ပယ်ဖြတ်အံ့သောငှာ အပ်၏။ ဗောဓိခက်၌ နားသောငှက်တို့သည် စေတီ ၌အညစ်အကြေးကို ချကုန်၏။ ထိုဗောဓိခက်ကို ပယ်ခြင်းငှါအပ်၏။ ပရိဘောဂစေတီဟု ဆိုအပ်သော ဗောဓိပင်ထက် သရီရစေတီ ဖြစ်သော ဓာတ်တော်သည် မြတ်၏။ စေတီ အောက်မြေကိုခွဲ၍ သွားသောဗောဓိမြစ်ကို ဖြတ်အံ့သောငှါ အပ်၏။ ဗောဓိခက်သည် ဗောဓိ ဇရပ်ကို ဖို၏။ ဇရပ်ကို မပျက်စိမ့်သောငှာ ဗောဓိခက်ကို မပယ်အပ်။ ဗောဓိအာသန ဃရ ဖြစ်သောနေရာ ပလ္လင်၌ ဓာတ်တော်ငှာပနာ၏။ ထိုဓာတ်အိမ်ကို ခိုင်စိမ့်သောငှါ ဗောဓိ ခက်ကို ပယ်ခြင်းငှါအပ်၏။ ဗောဓိကို ပယ်ခြင်းငှါအပ်၏။ ဗောဓိပင်ကို သန့်ရှင်းစိမ့်သောငှာ မတော်မသင့်သော အရွက်ကို ပယ်ခြင်းငှါအပ်၏။ မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်ကို သုတ်သင် ဘိသကဲ့သို့ ဖြစ်၍ ကောင်းမှုသာ ဖြစ်၏။

သံဃဘေဒက၌ကား ရှစ်ပါးသောသံဃာသည် စည်းဝေးသည်ရှိသော် အသီး ပရိသတ် ကိုယူ၍ ကမ္ဘဝါစာကိုကြား၏။ စာရေးတံယူစေ၏။ အသီးသောကံကိုပြု၏။ ပါတိမောက်ကို ပြု၏။ ဘိညာအား သံဃဘေဒကလည်း ဖြစ်၏။ အာနန္ဒရိယကံလည်းဖြစ်၏။ သမဂ္ဂသညာ ဖြင့်ကား ပြုအပ်၏ဟူသော အမှတ်ဖြင့် ပြုသောသူအား သံဃဘေဒကသာလျှင်ဖြစ်၏။ အာနန္ဒရိယကံကား မထိုက်။ ကိုးပါးအောက် ယုတ်သောပရိသတ်၌ ထိုအတူပင်တည်း။ အလုံး စုံအောက် ယုတ်သော အပိုင်းအခြားဖြင့် ကိုးပါးသော ရဟန်းတို့တွင် အကြင်ရဟန်းသည် သံဃာကိုခွဲ၏။ ထိုသူအား သံဃဘေဒကကံ ဖြစ်၏။ အဓမ္မဝါဒီတို့သို့ လိုက်၍ ကျင့်သော ရဟန်းအား အပြစ်ကြီး၏။ ဓမ္မဝါဒီတို့သို့လိုက်၍ ကျင့်သောရဟန်းအား အပြစ်မရှိ။ ထိုသံဃ ဘေဒက အရာ၌ ကိုးပါးသော သံဃာတို့ ပြည့်စုံသော်သာလျှင် ကံမြောက်ရာ၌ ဤဆိုလတ္တံ့ သည်ကား ပါဠိတော်တည်း။

ကေတော ဥပါလိ စတ္တာဓော ဟောန္တိ၊ ကေတော စတ္တာဓော။ နဝမော အနုဿာဝေတိ၊ သလာကံ ဂါဟေတိ အယံဓမ္မော အယံဝိနယော ဣဒံ သတ္တုသာသနံ ဣဒံ ဂဏှထ

ဣဒံ ဧဝေထာတိ၊ ဧဝံ ခေါ ဥပါလိ သံဃရာဇိဇေဝ ဟောတိ သံဃဘေဒေါ စာတိ။
ဟူသည်တည်း။

အဓိပ္ပါယ်ကား။ “ချစ်သားဥပါလိ၊ တဖို့က လေးယောက်သောရဟန်း၊ တဖို့ကလည်း
လေးယောက်သော ရဟန်းတို့သည် ရှိကုန်၏။ နဝမဖြစ်သော တယောက်သော ရဟန်းသည်
ဤတရားသည် ဓမ္မတည်း။ ဤတရားသည် ဝိနယတည်း။ ဤကားမြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမ
တည်း။ ဤအဆုံးအမကိုယူကုန်လော့၊ ဤအဆုံးအမကိုပြုကုန်လော့ဟု နာစေ၏။ စာရေးတံ
ကို ယူစေ၏။ ဤသို့ပြုခြင်းသည် သံဃရာဇိလည်းဖြစ်၏။ သံဃဘေဒလည်းဖြစ်၏ ဟူသတည်း။

ဤ ငါးပါးသော ကံတို့တွင် သံဃဘေဒကံသည် ဝစီကံတည်း။ ကြွင်းသော
လေးပါးသောအာနန္ဒရိယကံသည် ကာယကံသာတည်း။ ဤသို့လျှင် ကမ္မအားဖြင့် သိအပ်၏။

၂- ဒွါရဝိနိစ္ဆယ

ဒွါရအားဖြင့်ကား - အလုံးစုံသော ကံတို့သည် ကာယဒွါရကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝစီဒွါရ
ကြောင့်လည်းကောင်း ဖြစ်ကုန်၏။ ရှေ့လေးပါးကံသည် အာဏတ္တိက၊ ဝိဇ္ဇာမယ ပယောဂ
အစွမ်းဖြင့် ဝစီဒွါရကြောင့်ဖြစ်သော်လည်း ကာယဒွါရကိုသာ ပြည့်စေကုန်၏။ သံဃဘေဒက
သည်ကား လက်ဆုပ်ပြသဖြင့် သံဃဘေဒကို ပြုသောသူအား ကာယဒွါရကြောင့် ဖြစ်သော်
လည်း ဝစီဒွါရကိုသာ ပြည့်စေ၏။ ဤသို့လျှင် ဒွါရအားဖြင့် သိအပ်၏။

၃- ကပ္ပဋ္ဌိတိဝိနိစ္ဆယ

ကပ္ပဋ္ဌိတိ အားဖြင့်ကား - သံဃဘေဒကသည်သာလျှင် ကပ္ပဋ္ဌိတိ ကမ္မာပတ်လုံးတည်း၏။
ကမ္မာတည်ဦးစဉ်လည်းကောင်း၊ ကမ္မာ၏အလယ်၌လည်းကောင်း၊ သံဃဘေဒကကိုပြု၍ခံရလျှင်
ကမ္မာပျက်သော အခါ၌သာလျှင် လွတ်လေ၏။ အကယ်၍ နက်ဖြန်ပင် ကမ္မာပျက်လတ္တံ့
ယနေ့ သံဃဘေဒကကို ပြုအံ့၊ နက်ဖြန်ပင် လွတ်လေ၏။ တနေ့မျှသာ ငရဲခံရ၏။ ကြွင်းသော
လေးပါးသောကံတို့သည် အာနန္ဒရိယကံသာလျှင် ဖြစ်ကုန်၏။ ကမ္မာပတ်လုံးကား မတည်
မခံရ၊ ဤသို့လျှင် ကပ္ပဋ္ဌိတိဖြစ် မဖြစ်ကို သိအပ်၏။ စူဠဝါပါဠိတော်၌ “အာပါယိကော နေရ-
ယိကော ကပ္ပဋ္ဌော”ဟု သာမညလာသည်။ အဋ္ဌကထာ၌ “ကပ္ပန္တိ အာယုကပ္ပံ”ဟု သာမညသာ
ဖွင့်သည်။

ကပ္ပသဒ္ဓါကို အာယုကပ်၊ အန္တရကပ်၊ အသင်္ချေယျကပ်၊ မဟာကပ်ဟု လေးပါးပြားသော
ကြောင့် ဆရာတို့သည် အယူကွဲပြားကြကုန်သည်။ ဤအရာ၌ ကပ္ပသဒ္ဓါကို ကမ္မာဟု ဆိုသော်
လည်း မဟာကပ်ကြီးဖြစ်သော ကမ္မာကို မယူအပ်။ အသင်္ချေယျကပ်ဖြစ်သော ဝိဝဋ္ဌာယိမျှ
ကိုသာ ယူအပ်၏ဟု ငဇိရဗုဒ္ဓိ၊ ဝိမတ်ဝိနောဒနီ ဋီကာတို့၌ ဆို၏။ သာရတ္ထဒီပနီ၌ကား မဟာ
ကပ်ကြီးဖြစ်သော ကမ္မာကို အစုရှစ်ဆယ်စုံရမည်။ အသင်္ချေယျကပ်ဖြစ်သော ဝိဝဋ္ဌာယိကို
အစုရှစ်ဆယ်စုံရမည်။ ထိုတစုခန့်သာ ရှင်ဒေဝဒတ် အဝီစိ၌ ခံရလိမ့်မည်ဟုဆို၏။ ထိုဋီကာဆရာ
တို့၏ စကားကို ပြဦးအံ့။

ကပ္ပန္နိ အာယုကပ္ပံ၊ သံဃဘေဒကောဟိ ဧကံကပ္ပံ အသိတိဘာဂေ ကတော တတော ကေဘာဂမတ္တံ ကာလံ နိရယေ တိဋ္ဌေယျာတိ၊ အာယုကပ္ပံ သန္ဓာယ ကပ္ပံ နိရယမ္ပိ ပစ္စတိတိ ဝုတ္တံ၊ ကပ္ပဋကထာယမ္ပန သဏ္ဍဟန္တေဟိ ကပ္ပေ ကပ္ပဝေမဇ္ဈေဝါ သံဃဘေဒံကတော ကပ္ပဝိနာသေယေဝ မုစ္စတိ၊ သဗေပိဟိ သေ ကပ္ပေါ ဝိနသိဿတိတိ -အဇ္ဇသံဃဘေဒံ ကရေတိ၊ သေဝ မုစ္စတိ၊ ဧကဒိဝသမေဝ နိရယေပစ္စတိထိ ဝုတ္တံ။ တတ္တာပိ ကပ္ပဝိနာသေယေဝါတိ အာယုကပ္ပဝိနာသေယေဝါတိ အတ္ထေ သတိ နတ္ထိ ဝိရေဓော။ သဏ္ဍဟန္တေတိ ဣဒမ္ပိပိသေ ဝိနသိဿတိတိ ဝိယ အဘူတပရိကပ္ပဝသေန ဝုတ္တံ။ ဧကဒိဝသမေဝ နိရယေ ပစ္စတိတိအတ္ထောပိ တတောပရံ ကပ္ပိဘာဂေ အာယုကပ္ပဿာပိ အဘာဝတောတိ အဝိရေဓတော အတ္ထယောဇနာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ ကပ္ပံ သဂ္ဂမ္ပိ မောဒတိတိ တ္ထောပိ အာယုကပ္ပမေဝ။

ဟူသော သာရတ္ထဒီပနီ ဆရာတော်စကား၌ကား သံဃဘေဒကံကြောင့် တကပ်ပတ်လုံး ငရဲ၌ကျက်ရ၏ ဟူသည်ကား အာယုကပ် ဟူသည် တခုသော ကမ္ဘာကို အစုရှစ်ဆယ် စု၍ ထိုရှစ်ဆယ်စုမှ တစုခန့်မျှလောက်သော ကာလသည် ငရဲ၌ခံရ၏။ ဤတစုသည် အာယုကပ် မည်၏။ ဤအာယုကပ်ကို ရည်၍ “ကပ္ပံ နိရယမ္ပိ ပစ္စတိ” ဟု ဟောတော်မူ၏။ ကပ္ပဋ္ဌိတိယ ကထာ၌ကား ကမ္ဘာတည်စဉ်လည်းကောင်း၊ ကမ္ဘာ၏အလယ်၌လည်းကောင်း သံဃာကို သင်းခွဲ၍ ကမ္ဘာပျက်လျှင် လွတ်၏။ အကယ်၍ နက်ဖြန်ပင် ကမ္ဘာပျက်လတ္တံ့။ ယနေ့ သံဃာသင်းခွဲခြင်းကိုပြု၏။ နက်ဖြန်ပင်လွတ်၏။ တနေ့မျှသာလျှင် ငရဲ၌ခံရ၏ဟုဆိုသော ကြောင့် ကမ္ဘာပျက်သော အခါ၌လျှင်တည်းဟု အနက်ရှိသော်လည်း စကားမဆန့်ကျင်၊ သဏ္ဍဟန္တဟူသည်လည်း နက်ဖြန်ပင် ပျက်လတ္တံ့ကဲ့သို့ အဘူတ ပရိကပ္ပအစွမ်းဖြင့်သာ ဆိုသည်၊ တနေ့မျှ ငရဲ၌ ကျက်ရ၏ဟု ဆိုသောစကား၌လည်း ထိုအဝိစိ၌ ဖြစ်သည့်နောက် ကပ်လည်း မပြည့်ပြီ၊ အာယုကပ်လည်း မရှိပြီဖြစ်၍ မဆန့်ကျင်သောအားဖြင့် အနက်ကို မှတ်အပ်၏။ ကပ္ပံသဂ္ဂမ္ပိ မောဒတိ ဟူသောပါဠိ၌လည်း နတ်ပြည်၌ နတ်၏ အသက်တမ်း အာယုကပ်မျှ ကိုသာ ရည်၍ ဟောသည်ဟူ၏။

ထိုသာရတ္ထဒီပနီ ဆရာ၏ စကား၌ မှတ်သားရန်ကား သံဝဋ္ဌအသင်္ချေယျကပ်ကို အစုနှစ်ဆယ်စု၊ သံဝဋ္ဌဌာယိ အသင်္ချေယျ ကပ်ကိုလည်း အစုနှစ်ဆယ်စု၊ ဝိဝဋ္ဌအသင်္ချေယျကပ်ကိုလည်း အစုနှစ်ဆယ်စု၊ ဝိဝဋ္ဌဌာယိ အသင်္ချေယျ ကပ်ကိုလည်း အစုနှစ်ဆယ်စုပြန်၊ ဤသို့ ကပ်လေးကပ်၌ပင် အစုနှစ်ဆယ်စီ စုသော် မဟာကပ်၌ အစုရှစ်ဆယ်ဖြစ်၏။ ဤမဟာကပ်ကို အစုရှစ်ဆယ်စုပြန်သော် တခုသော အသင်္ချေယျ ကပ်၌ အစုနှစ်ဆယ်စီရ၏။ အစုနှစ်ဆယ်တွင် တစုခန့်သည် အဝိစိငရဲ၌ ခံရသောသူတို့၏ အာယုကပ်မည်၏ ဟု ဆိုလိုသည်။

ထိုငရဲသို့၌ အာယုကပ်ကို လူတို့ပြည်က မှတ်နည်းဖြင့် တွက်သော်ကား အဘိဓမ္မတ္ထဝိဘာဝိနီ ဋီကာ၌။

အသင်္ချေယျကပေါတိ။ပ။ ဧဝံ ပရိစ္ဆိန္ဒသာ အန္တရကပ္ပဿ ဝသေန စတုသဋ္ဌိ
အန္တရကပ္ပဗ္ဗမာဏော ဟောတိ။

ဟု လာသည်နှင့်အညီ အန္တရကပ် ခြောက်ဆယ့်လေးကပ်သည် တခုသော အသင်္ချေ
ယျ ကပ်မည်၏ဟု ဆိုသည် ဖြစ်၍ ထိုခြောက်ဆယ့်လေးကပ်ကို အစုနှစ်ဆယ်စုသော် တစု၌
အန္တရကပ် သုံးကပ်စီ အမျှရ၏။ ကပ်ခြောက်ဆယ်ကုန်၏။ လေးကပ်မူကား ကြွင်းလေသေး၏။

ထို့ကြောင့် ထိုအန္တရကပ် သုံးကပ်သာသာသည် တခုသောအဖွဲ့ဖြစ်၍ အဝီစိ၌ တခုသော
ကပ်ဖြစ်၏။ အရှင်ဒေဝဇတ်သည် အစုနှစ်ဆယ်စုတွင် တစုခန့်ခံရလတ္တံ့ဟူသည်ကား အန္တရကပ်
သုံးကပ်သာသာခန့် ခံရချိမ့်မည်ဟု အတွက်ရ၏။ အတွက်ရတိုင်း ခွဲစိတ်ပြန်သော် ယခု ငါတို့
ဘုရား ပွင့်တော်မူသော ကာလသည်ကား တဆယ့်တခုမြောက်သော အန္တရကပ် အဆုံးအဖျား
တွင် ပွင့်တော်မူသည်၌ သံဃာကိုသင်းခွဲချေရကား တဆယ့်နှစ်ခုမြောက်သော အန္တရကပ်လုံး
တကပ်၊ တဆယ့်သုံးခုမြောက်သော အန္တရကပ်လုံး တကပ်၊ တဆယ့်လေးခု မြောက်သော
အန္တရကပ်လုံး တကပ်ခံ၍ တဆယ့်ငါးခုမြောက်သော အန္တရကပ်သို့ ရောက်ဆီကံမှ လွတ်
ချိမ့်မည် ဟူသတည်း။ ။ဤကား အသင်္ချေယျကပ်တခုကို ခြောက်ဆယ့်လေးကပ်ရှိ၏ ဟု
ယူသော ကျမ်းဆရာတို့၏ စကားကိုမိ၍ ခြောက်ဆယ့်လေးကပ်ကို အစုနှစ်ဆယ် စု၍
တွက်သောစကားတည်း။

၎င်းအဘိဓမ္မတ္ထဝိဘာဝိနီ ဋီကာတွင်ပင်- “ဝိသတိ အန္တရကပ္ပဗ္ဗမာဏော တိစ ဝဒန္တိ”
ဟုဆိုပြန်သည့် အလိုသော်ကား အန္တရကပ် ခြောက်ဆယ့်လေးကပ်မဟုတ်၊ နှစ်ဆယ်သာတည်း
ဟု ယူပြန်၏။ ဇိနာလင်္ကာရ ဋီကာတွင်လည်း။

ဝေရူပေါ ဝိသတိ အန္တရကပေါ ဧကော ဝိဝဋ္ဌဋ္ဌာယိ အသင်္ချေယျကပေါနာမ
ဧဝံ ဣတရေပိ တယော ကောဋ္ဌာသာတိ အသိတိ အန္တရကပေါ ဧကော မဟာကပေါ
နာမ။

ဟူ၍လည်းကောင်း၊ သမ္မောဟဝိနောဒနိဋီကာ၌လည်း-

ယံ သော ဧကံ မဟာကပ္ပံ အသိတိဘာဂေ ကတွာ တတော ဧကဘာဂမတ္တံ
ကာလံ တိဋ္ဌေယျ၊ တံ အာယုကပ္ပံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။

ဟု အသင်္ချေယျကပ် ဟူသည်ကား အန္တရကပ် နှစ်ဆယ်တည်း၊ မဟာကပ်ဟူသည်ကား
အန္တရကပ် ရှစ်ဆယ်တည်းဟု ဇာချေသည်။ ဤသို့လာသည်နှင့်အညီ အန္တရကပ် နှစ်ဆယ်
ဆိုသည်နှင့် တွက်ယူသည်ရှိသော် အဝီစိ၌ခံရသောသူတို့သည် အန္တရကပ်တခုစီပင် အာယုကပ်
မည်၏ဟု စကား ရောက်ပြန်ချေသည်။ ၎င်းဇိနာလင်္ကာရ ဋီကာတွင်ပင် ငရဲသူတို့၏
အသက်အပိုင်းကို ပြသောကာလလည်း “အဋ္ဌမေ အဝီစိ မဟာနိရယေ ဧကော အန္တရကပေါ
အာယုဗ္ဗမာဏံ”ဟု အန္တရကပ် တခုသည် အဝီစိ၌ ငရဲသူတို့၏ အသက်မည်၏ဟုဆိုသည်။

ဤသို့ဆိုသည်နှင့် ထောက်ပြန်ချေသော်လည်း အရှင်ဒေဝဒတ်သည် အသင်္ချေယျကပ်ကို အစုနှစ်ဆယ်ပြု၍ တစုခန့်ငရဲ၌ခံရမည် ဟူသည်ကား အန္တကပ်တခုပင် ဖြစ်၍ဖြစ်ချေသည်။ ဤတွက်နည်းမှတ်နည်းတို့နှင့် ချင့်သော် ငါတို့ဘုရားသခင်သည် တဆယ့်တခုမြောက်သော အန္တရကပ်တွင် ဘုရားဖြစ်တော်မူရကား တဆယ့် နှစ်ခုမြောက်သော အန္တရကပ်လုံး ခံ၍ တဆယ့်သုံးခုသော အန္တရကပ်သို့တက်လျှင်ပင် လွတ်လတ္တံ့ ဟုသိရ၏။

ဤကား သာရတ္ထဒီပနီ ဆရာက အသင်္ချေယျကပ်လုံး ခံရမည်ဆိုသော စကားကိုမကြိုက်။ ကပ္ပဟူသည်ကား အဝီစိ၌ အာယုကပ်ကို ရည်၍ဆိုသည်။ အာယုကပ်ဆိုသည်လည်း အသင်္ချေယျကပ်ကို အစုနှစ်ဆယ်စုံ၍ တစုခန့်မျှကိုသာဆိုသည်။ “ကပ္ပံ သဂ္ဂမ္ပိ မောဒတိ” ဟူသည်လည်း နတ်ပြည်၌ တကမ္ဘာလုံးမဟုတ်၊ နတ်၏အသက်တမ်းကိုသာရည်၍ ကပ္ပံဟု ဆိုလေသည် ဟု ယူ၏။

ဤကားသာရတ္ထ ဒီပနီဋီကာ ဆရာစကားကိုမှီ၍ ပြသောအပိုင်းတည်း။

ဝိမတိ ဝိနောဒနိ ဋီကာဆရာတော်၏ အယူသော်ကား။

ကပ္ပန္တိ အသင်္ချေယျကပ္ပံ၊ အာယုကပ္ပန္တိပိ ကေစိ၊ မဟာကပ္ပဿ စတုတ္ထော ဘာဂေါ အသင်္ချေယျကပ္ပေါ၊ တတော ဝိသတိမော ဘာဂေါ သံသဘောဒကဿ၊ အာယုကပ္ပန္တိ ဝဒန္တိ၊ တံ အဋ္ဌကထာသု ကပ္ပဋ္ဌကထာယ န သမေတိ၊ ကပ္ပဝိနာသေ ယေဝ မုစ္စတိတိ အာဒိဝစနတော၊ ကပ္ပံ သဂ္ဂမ္ပိတိ ဧတ္ထ ပဋိသန္ဓိပရမ္ပရာယ ကပ္ပဋ္ဌိတတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဟု ကပ္ပဟူသည်ကား အသင်္ချေယျကပ်ဖြစ်သော ဝိဝဋ္ဌာယီကပ်ကိုသာ ဆိုလိုသည်ဟု ယူသည်။ အာယုကပ်ဟု ယူသောဆရာတို့ကိုကေစိတို့ယူသော အယူမျှသာဟု ဆိုသည်။ ထိုကေစိ ဆရာတို့သည်ကား မဟာကပ်၏ လေးဖို့တဖို့သည် အသင်္ချေယျကပ်တည်း။ ထိုအသင်္ချေယျကို အစုနှစ်ဆယ်စုံ၍ တစုခန့်သည် သံသဘောဒကကံ ထိုက်သောသူ၏ အာယုကပ်တည်းဟု ဆိုကြကုန်၏။ ထိုကေစိ ဆရာတို့စကားသည် အဋ္ဌကထာတို့တွင် ကပ္ပဋ္ဌကထာနှင့်မညီ။ “ကပ္ပဝိနာသေယေဝ မုစ္စတိ” စသည်ဖြင့် ကပ်ပျက်မှလျှင် လွတ်မည်ဟုဆိုသော အင်္ဂုတ္တိရိ အဋ္ဌကထာ၊ သမ္မောဟဝိနောဒနိအဋ္ဌကထာ စကားရှိသောကြောင့် မသင့်ဟုယူသည်။ “ကပ္ပံ သဂ္ဂမ္ပိ” အစရှိသည်၌လည်း နတ်ပြည်၌ ပဋိသန္ဓေ အဆက်ဆက် ထပ်ကာထပ်ကာ ဖြစ်၍ ကမ္ဘာပတ်လုံး တည်သည်ကိုသာ သံအပ်၏ဟု ယူတော်မူသည်။ အကျဉ်းအားဖြင့် မှတ်ရန်ကား ဝိဝဋ္ဌာယီကပ်ကိုသာ ယူအပ်သည်။ ဝိသတိဘာဂနည်းကို မယူအပ် ဆိုလိုသည်။

ဤကား ဝိမတိဝိနောဒနိဋီကာ ဆရာ၏အယူကို ပြသောအပိုင်းတည်း။

ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋ္ဌိကာ ဆရာအယူတော်ကား

ကပ္ပံ နိရယမ္ပိတိ အသင်္ချေယျကပ္ပံ၊ ဝိဝဇ္ဇာယိကာလယေဝ သံဃဘေဒေါ
ဟောတီတိ ကပ္ပန္တိ အာယုကပ္ပံ။

ဟု ကပ်ဟူသည်ကား အသင်္ချေယျကပ်သာတည်း ၊ ဝိဝဇ္ဇာယိအခါ၌သာလျှင် သံဃာ
သင်းခွဲခြင်းကို ပြုနိုင်သည်ဖြစ်၏။ ထိုဝိဝဇ္ဇာယိအသင်္ချေယျကပ်သည် အာယုကပ်မည်၏ဟု
ယူ၏။ အကျဉ်းအားဖြင့်ကား ဝိသတိဘာဂကို မယူရ၊ ဝိဝဇ္ဇာယိ အသင်္ချေယျကပ်ကိုသာ
ယူသင့်၏ ဟုလိုသည်။

ဤစကားတွင် ပြစ်မှားသည့်ကာလသည် ဝိဝဇ္ဇာယိတွင် ဖြစ်ကောင်းသည်ကိုသာ
ပြ၍ရှိသည်၊ ခံသည့်ကာလသည် ဝိဝဇ္ဇာယိကပ်ပြည့် ခံရလိမ့်မည်မှာ ယူရန်မရှိ။

အာယုကပ္ပန္တိ ကိဉ္ဇာပိ အာယုကပ္ပံ နတ္ထိ၊ ယေန ကပ္ပေန တတ္ထ အနုဘဝိတဗ္ဗံ၊
တဿ ဝသေန အာယုကပ္ပံ ဝေဒိတဗ္ဗံ-ဟုဆိုသည်။

ဤကား ဝဇီရဗုဒ္ဓိဆရာအယူကို ပြသော အပိုင်းတည်း။

အရှင်နာဂသိန်အယူတော်ကား

ဆဘာဂေ မဟာရာဇ ကပ္ပေ အတိက္ကန္တေ ပဌမဘာဂေ ဒေဝဒတ္တော သံဃံ ဘိန္နိ၊
ပဉ္စဘာဂေ နိရယေ ပစ္စိတော တတော မုစ္စိတော အဋ္ဌိဿရောနာမ ပစ္စေကသမ္ပုဒ္ဓေါ
ဘဝိဿဘိ။

ဟူ၍ ဝိဝဇ္ဇာယိဟုဆိုအပ်သော အသင်္ချေယျကပ်ကို ခြောက်ဖို့စုသည်ရှိသော် ပဌမအဖို့
အလွန်၌ ရှင်ဒေဝဒတ်သည် သံဃာကိုသင်းခွဲ၍ ငါးဖို့စု၍ ခံရပြီးလျှင် ထိုငရဲမှလွတ်သော
အခါ အဋ္ဌိဿရမည်သော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဖြစ်လတ္တံ့ဟု ဆိုသည်၊ ထိုအရှင်နာဂသိန် အယူတော်
ကား အန္တရကပ် တဆယ့်တကပ် အလွန်တွင် သံဃာကို သင်းခွဲသည်၊ အန္တရကပ် ငါးဆယ့်
သုံးကပ် ကြွင်းသေးသည်။ ထိုငါးဆယ့်သုံးကပ်လုံး ခံရလတ္တံ့ဟု ယူတော်မူသည်။

ဤကား အရှင်နာဂသိန် အယူတော်ကို ပြသောအပိုင်းတည်း။

ဝိမတိဆရာ၊ ဝဇီရဗုဒ္ဓိဆရာ၊ အရှင်နာဂသိန်ဆရာတို့ စကားသည် တသံတည်းကဲ့သို့ရှိသည်၊
ကထာဝတ္ထု အဋ္ဌကထာ၌ ကပ္ပဋ္ဌကထာအဖွင့်တွင် -

ကပ္ပဋ္ဌော ကပ္ပံ တိဋ္ဌေယျာတိ၊ အာမန္တာ၊ ကပ္ပေါစ သဏ္ဍာတိ၊ ကပ္ပဋ္ဌောစ ပုဂ္ဂလော
ကာလံ ကရေတီတိ၊ နဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။ပ။ ကပ္ပဋ္ဌော ကပ္ပံ တိဋ္ဌေယျာတိ၊ အာမန္တာ။
ဟူသော သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပုဒ်ကို ဖွင့်ရာ အနုသဇ္ဇတက်ရာ၌ -

ကပ္ပေါစ သဏ္ဍာတိ သံသောစ ဘိဇ္ဇတိတိ အာဒိ ယဒိ သော သကလံ ကပ္ပံ တိဋ္ဌတိ
သဏ္ဍာဟနတော ပဋ္ဌာယ တံကမ္မံ ကတော တတ္ထ ဥပ္ပဇ္ဇိတော တိဋ္ဌေယျာတိ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ။

ဟု ဖွင့်သည့်အလိုသော်ကား ကမ္ဘာလည်းတည်၏။ သံသာကိုလည်း သင်းခွဲ၏။ အကယ်
၍ ကမ္ဘာတည်သောကာလမှစ၍ ထိုငရဲ၌ဖြစ်အံ့။ တကမ္ဘာပတ်လုံးပင် တည်သည်ဟူလို
သည်။

ဤစကားကိုထောက်ပြန်လျှင်လည်း ဝိမတိဒီကာဆရာ၊ ဝဇီရဗုဒ္ဓိဒီကာဆရာ၊ ရှင်နာဂသိန်
ဆရာ ဘိစကားနှင့် ကထာဝတ္ထုအဋ္ဌကထာ ဆရာစကားတော်သည် တညီတည်း တသံတည်း
ကဲ့သို့ပင် ရှိပြန်သည်။ သာရတ္ထဒီပနီ ဆရာစကား၊ ဇိနာလင်္ကာရ ဆရာစကားတို့သည်
သီးခြားကွဲပြား၍ နေချေသည်။ နေသည်ဟူ၍ ပယ်ပြန်ရမည်လည်း ဤကထာဝတ္ထု အဋ္ဌကထာ
၌ပင် ကပ္ပဋ္ဌကထာ အဖွင့်တွင် ကထာဝတ္ထုပါဠိတော်က-

နန ဝုတ္တံ ဘဂဝတာ၊ အာပါယိကော နေရယိကော ကပ္ပဋ္ဌော သံသဘောဒကော
ဝဂ္ဂရတော အဓမ္မဋ္ဌော ယောဂက္ခမတော ဓံသတိ၊ သံသံ သမဂ္ဂံ ဘိန္ဒိတောန ကပ္ပံ
နိရယမိ ပစ္စတိတိ အတ္ထေဝ သုတ္တန္တောတိ၊ အာမန္တာ၊ တေနဟိ ကပ္ပဋ္ဌော ကပ္ပံ
လိဋ္ဌေယျာတိ။

ဟူသော သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ ပါဠိတော်၏ သံဝဏ္ဏနာ၌-

အာပါယိကော နေရယိကောတိ သုတ္တံ ယံ သော ဧကံ ကပ္ပံ အသိတိဘာဂေ
ကတော တတော ဧကဘာဂမတ္တံ ကာလံ တိဋ္ဌေယျ၊ တံ အာယုကပ္ပံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊
တသ္မာ အသာဓကန္တိ။

ဟု ဝိသတိဘာဂ လေးလီသည် အသိတိဘာဂတည်း။ ထိုအသိတိဘာဂကို အစုနှစ်ဆယ်ပြု
၍ ထိုအစုမှ တဖွဲ့ခန့်မျှကာလ တည်ရာ၏။ ထိုအာယုကပ်ကိုရည်၍ ဆိုသည်ဟု လာပြန်ခဲ့သည်။
ထို့ကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီဒီကာ ဆရာကိုလည်း ပယ်ရမည့်အခက်ပင် ဖြစ်ခဲ့သည်။ ယခုပြဆို
ခဲ့သမျှသော စကားအရပ်ရပ် အစုစုတို့ကို အမှန်အကန် သန္ဓိဋ္ဌာန်ကျ နိယတမှတ်ရအောင်ကို
ကား ကထာဝတ္ထုပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဒီကာ၊ အနုတို့ကို နိုင်နင်းဝါးစားမိအောင် တတ်
ပြီးမှ ဒီကာသုံးစောင်၊ မိလိန္ဒပဉ္စာဤဆရာလေးဦးတို့ဝါဒကို ရှေ့နောက် အဖန်တလဲလဲ ဆင်ခြင်
ပြီးမှ ဤဆရာတို့စကားတွင် မည်သည့်ဆရာစကားက သာ၍သင့်မြတ်မည်ဟု ဆင်ခြင်နိုင်ပေ
သော သူမြတ်တို့သာ အမှန်အကန် သန္ဓိဋ္ဌာန်ကျ နိယတ မျှပိုင်ပိုင် ဆိုနိုင်စရာသော အကြောင်း
ရှိချေတော့သည်။ ငါတို့နှယ်မျှ သာမညသည် ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ဆိုနိုင်စရာသော အကြောင်းမရှိ
ဖြစ်ချေတော့သည်။

၄-ပါကဒါနဝိနိစ္ဆယ

ပါကဒါနဟူသည်ကား—အကြင်အခြင်းဖြင့် ငါးပါးသောက်ကို ပြုကုန်အံ့၊ ထိုသူအား သံဃဘေဒကကံသာလျှင် ပဋိသန္ဓေ၏ အစွမ်းအားဖြင့် အကျိုးပေး၏၊ ကြွင်းသောက်တို့သည် အဟောသိကံဖြစ်၍ အကျိုးမပေးသောကြောင့် အဟောသိကမ္ပံ၊ နာဟောသိ ကမ္ပဝိပါကော စသော ရေတွက်ခြင်းသို့ရောက်၏၊ သံဃဘေဒကကံမရှိသော် လောဟိတုပ္ပါဒကကံသည် အကျိုးပေး၏၊ လောဟိတုပ္ပါဒကကံမရှိသော် အရဟန္တဃာတကကံ အကျိုးပေး၏၊ အရဟန္တ ဃာတကကံမရှိသော် အကယ်၍ အဖသီလရှိ၏၊ အမိသီလမရှိ၊ ပိတုဃာတကကံ အကျိုးပေး၏၊ အမိသီလရှိ၏၊ အဖသီလမရှိ၊ မာတုဃာတကကံ အကျိုးပေး၏၊ အမိအဖသီလရှိချင်း မရှိချင်း တူရာ၌ မာတုဃာတကကံ ပဋိသန္ဓေအဖြစ်ဖြင့် အကျိုးပေး၏၊ ဤသို့ပါကဒါနအားဖြင့် သိအပ်၏။

၅-သာဓာရဏာဒိဝိနိစ္ဆယ

သာဓာရဏ စသည်တို့ဖြင့်ကား—ရှေ့လေးပါးသော ကံသည် လူရဟန်းတို့အား ဆက်ဆံ၏၊ သံဃဘေဒကသည်ကား သမာနုသံဝါသက ရဟန်းသည် တူသောသိမ်၌တည်လျက် သံဃာကို သင်းခွဲနိုင်၏၊ လူ၊ သာမဏေ၊ သာမဏေရီ၊ သိက္ခာမာန်တို့သည် မခွဲနိုင်၊ မဆက်ဆံ၊ အာဒိ သဒ္ဓါဖြင့်ကား ထိုငါးပါးသောက်သည် ဒုက္ခဝေဒနာနှင့် တကွဖြစ်သော ဒေါသ၊ မောဟနှင့် ယှဉ်၏၊ ဤသို့ သာဓာရဏစသည်တို့ဖြင့် သိအပ်၏၊ ဤသို့လျှင် ကမ္မအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဒွါရအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ ကပ္ပဋ္ဌိတိအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ ပါကဒါနအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ သာဓာရဏ စသည်တို့ဖြင့် လည်းကောင်း အဆုံးအဖြတ်ကို သိအပ်၏ ဟူလိုသည်။

(ဤအရာတွင် အာနန္ဒရိယကံ၊ ပါကဒါနကံ၊ သံဃဘေဒကံ၊ ကပ္ပဋ္ဌိတိကံများကို ကထာဝတ္ထု အဋ္ဌကထာ၊ အင်္ဂုတ္တရအဋ္ဌကထာ၊ စူဠဝါအဋ္ဌကထာ၊ ဇရိယာပိဋကအဋ္ဌ ကထာ၊ ဣတိဝုတ်အဋ္ဌကထာ၊ မူလဒီကာ၊ အနုဒီကာ၊ အင်္ဂုတ္တိရိဒီကာ၊ ဝဇီရဗုဒ္ဓိဒီကာ၊ သာရတ္ထဒီပနီဒီကာ၊ ဝိမတိဒီကာ၊ ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ၊ မိလိန္ဒပဉ္စာ စသော အစောင် စောင်သော ကျမ်းတို့၌ ဆုံးဖြတ်ကြသော အရာတို့သည် များပြားလှ၍ ကုန်ကုန် စင်စင် မယူဆောင်နိုင်အောင်ပင် ရှိချေတော့သည်။)

အချို့သောသူတို့သည် အာနန္ဒရိယကံကို ပြုမိချေက အဝီစိင်ရဲမှ မလွတ်နိုင်ရာ၊ အဇာ တသတ် တယောက်သည်သာ ဘုရားသခင်ကို ကြည်ညိုလှသောကြောင့် အဝီစိင်ရဲမှ လွတ်၍ လောဟကုမ္ဘိဇရဲမှာ ခံရသည်၊ တပါးသောသူတို့မှာကား အဝီစိင်ရဲမှာ မုချခံရမြဲ၊ မလွတ်နိုင်ဟု ပြောဆိုကြကုန်သည်၊ ဤစကားကိုလည်း မုချမမှတ်အပ်၊ အင်္ဂုတ္တိရိ အဋ္ဌကထာ စသည်တို့၌ လည်း နိရယေ ပစ္စတိ ဟူ၍သာ လာသည်၊ အင်္ဂုတ္တိရိ ပဉ္စကနိပါတ် ပါဠိတော်၌လည်း—

ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ အာပါယိယာ နေရယိကာ ပရိက္ခယိ အတေကိစ္ဆာ၊ ကတမေ ပဉ္စ၊
မာတရံ ဇီဝိတာ ဝေါရာပိတာ ဟောတိ၊ ပိတရံ ဇီဝိတာ၊ အရဟန္တံ ဇီဝိတာ။

စသည်ဖြင့် နေရယိကာဟူ၍ သာမညအားဖြင့် ဟောတော်မူသည်ကိုသာ လာသည်၊
အဝီစိန်နီရုယေ ပစ္စတိ ဟု မလာသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဓမ္မသင်္ဂဏီကျမ်း မာတိကာ
မိစ္ဆတ္တနိယတကိက်၊ ပဌမပုဒ်ကို ဟောတော်မူရာ၌လည်း ပဉ္စာနန္တရိယကံဖြစ်ခိုက်၊ ဒေါသမူဒ္ဒေး
သတ္တမဇော၊ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကဖြစ်ခိုက်၊ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်လေးခု သတ္တမဇော၊ ဤစိတ်တို့
သည် စုတိစိတ်၏ အခြားမဲ့၌ မကောင်းကျိုးကို ပေးခြင်းငှါ မြဲသော တရားဟူ၍သာ ဟော
တော်မူသည်၊ အဝီစိန်ဖြစ်ခြင်းငှါ မြဲလောတရားဟူ၍ ဟောတော်မူ သောကြောင့်လည်း
ကောင်း၊ အဝီစိန်မှာ ခံရမည်ဟူသော စကားကို အမြဲမမှတ်အပ်၊ ဒေဝဒတ်တယောက်မှာမူကား
အဝီစိန် ခံရကြောင်းကို လာသည်ပင်ဖြစ်တော့သည်။ သာရတ္ထဒီပနီ ဒီကာတွင်လည်း
သံဃဘေဒကကံတွင် “နိရယမှိတိ အဝီစိန်နိရယမှိ” ဟုဖွင့်သည်ဖြစ်တော့သည်။

အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန် အလောင်းသည် အာနန္တရိယကံ ထိုက်ဖူးသည်ပင်ဖြစ်သည်၊ ကမ္ဘာမစေ့
မီ ငရဲမှလွတ်၍ ယခု ရဟန္တာဖြစ်တော့သည်ဆိုကြပါသည်၊ တကမ္ဘာလုံး ခံရသည် မခံရသည်၊
အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်အလောင်းသည် ဤကမ္ဘာတွင် အာနန္တရိယကံထိုက်မည်မထိုက်မည်ဟူရာ၌ -

အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်သည် အမိအဖတို့ကိုသတ်သော အာနန္တရိယကံကို ပြုခဲ့သောကြောင့်
ခိုးသားငါးရာ ရိုက်သောဝဋ်ကို ခံရကြောင်းများကို ဓမ္မပဒကျမ်း ဒဏ္ဍဝဂ်၊ အပဒါန်ပါဠိတော်၊
စက္ကာလီသ နိပါတ် သရဘင်္ဂဇာတ် စသည်တို့၌ ဟောတော်မူသည်။ ။ ထိုကျမ်းသုံးကျမ်းတွင်
ဓမ္မပဒ၌ကား -

သော မာဘာပိတရော တထာ ဝိရဝန္တောပိ စောရသဒ္ဓံ ကရောန္တော ကောဇေတော
မာရေတွာ အဋ္ဌဝိယံ ခိပိတွာ ပစ္စာဂမိ။ ဟူ၍လည်းကောင်း။

အပဒါန်ပါဠိတော်၌ -
ပါပမိတ္တော ပနိဿာယ၊ ကာမရာဂ ဝသံဂတော။
မာတရံ ပိတရဉ္စာပိ၊ ဃာတယိ ဒုဋ္ဌမာနသော။
ဟု သေအောင် သတ်ကြောင်းကိုဆိုသည်။

ဇာတ်ကျမ်းတွင်ကား။ အမ္မတာတ မာဘာယိတ္ထ၊ စောရာ ပလာတာတိ ဝတွာ ပုန
အတ္တနော ဂေဟမေဝ အာနေသိ။

ဟု အမိအဖတို့ကို ရိုက်ပုတ်ပြီးမှ ခိုးသူတို့ပြေးလေပြီ၊ မကြောက်လင့်ဟုဆို၍ တဖန်အိမ်သို့
ဆောင်ယူပြန်လေသည်ဟု ဆိုသည် ဤသို့ စကားနှစ်ရပ် ကဲ့ရဲ့လာသည်၊ ကမ္မပထာလင်္ကာရ
ဝတ္ထုတွင်ကား နှစ်ကြိမ်ဖြစ်တန်ရာ၏ဟု ဆို၏။

ဤသို့ဓမ္မပဒကျမ်း၊ အပဒါန်ကျမ်း၊ ဇာတ်ကျမ်းတို့၌လာ၏၊ ထိုသို့လာသော်လည်း ထိုကံကို
ပြုသောဘဝသည် ဤကမ္ဘာတွင်ပင် ဖြစ်လေသည်၊ တပါးသော ထိုထိုကမ္ဘာကပင် ပြုလေသည်

ကို အတပ်မုချ မသိသာလွန်းရှိသည်။ ဤကမ္ဘာတွင် ပြုခဲ့ဖူးသည့်အရာကို ရှာကြံသော် မူလ ပဏ္ဏာသကျမ်း၊ ပဉ္စမဝဂ် ဒသမမြောက်၊ မာရဗျာဇ္ဇနိယသုတ်တွင်လာသော အာနန္ဒရိယကံသည် ဤကမ္ဘာတွင် ပြုမိသောကံဟူ၍ ယူသင့်၏။ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူအံ့၊ ကကုသန်မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်ဟူ၍ ဆိုသောကြောင့်တည်း။ ထိုအကြောင်းကား ဤသို့တည်း-

ဝေ မေ သုတံ၊ ကေသမယံ အာယသ္မာ မောဂ္ဂလ္လာနော ဘဂ္ဂေသု ဝိဟရတိ၊ သံသုမာရဂိရေ ဘေသကလာဝနေ မိဂဒါယေ။

စသည်ဖြင့် လာသောပါဠိ၏ အဓိပ္ပါယ်ကား။ အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန် မထေရ်သည် ဘဂ္ဂတိုင်း၊ သံသုမာရဂိရ်မြို့၌ သားတို့အား ဘေးမဲ့ပေးရာ ပဲခင်းငုံတော၌ နေတော်မူစဉ် လွင်အရပ်၌ စကြံသွားတော်မူသောအခါ မာရ်နတ်သည် မထေရ်၏ဝမ်းသို့ဝင်၍ အူ၏အတွင်း အစာကျက် တည်ရာအရပ်၌ နေ၏။ မထေရ်လည်း ယနေ့ငါ၏ဝမ်းသည် လေးစွတကားဟု ကြံပြီးမှ စကြံမှ သည်ကျောင်းသို့ဝင်၍နေ၏။ အစာမကျေ၍တည်း ရှိလေသလော မညီညွတ်သော ဒေါသသည် ကြေစေသတည်းဟု အသင့်အားဖြင့် နှလုံးသွင်းတော်မူ၍ ဆင်ခြင်တော်မူလျှင် ဝမ်းသို့ မာရ် နတ်သားဝင်၍ နေသောအဖြစ်ကိုသိ၍ ဟယ်မာရ်နတ်ယုတ်၊ သားကိုညှဉ်းဆဲသည်ရှိသော် အဖကို ညှဉ်းဆဲသည်မည်သကဲ့သို့ ဘုရားသခင် တပည့်ကို ညှဉ်းဆဲသည်ရှိသော် ဘုရားသခင်ကို ညှဉ်းဆဲသည် မည်ဘိရကား ဘုရားသခင်တပည့်ကို မညှဉ်းဆဲလင့်၊ သင့်အားရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံးဆင်းရဲခြင်းမဖြစ်စေလင့်၊ ထွက်ဘိလော့ဟုမိန့်၏။

မာရ်နတ်သည်လည်း ဤရဟန်းသည် မသိပဲလျက် ငါ့ကိုထွက်လော့ဟု ဆိုဘိ၏။ တပည့် ရဟန်းမျှကို မဆိုလင့်ဦး၊ ဆရာဖြစ်သော ဘုရားသခင်မှသော်လည်း ငါ့ကို ဆောစွာမသိနိုင်ပဲ လျက် တပည့်သည် အဘယ့်ကြောင့် သိနိုင်ပါအံ့နည်းဟုကြံ၏။ အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်သည်လည်း သင့်ကိုငါသိ၏။ သင်ကား မာရ်နတ်တည်းဟု ဆို၏။ မာရ်နတ်လည်း ဤရဟန်းသည် သိ၍ ပင် ဆိုချေ၏ဟု အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်၏ ခံတွင်းမှထွက်၍ ကျောင်းတံခါးရွက်ကိုမိ၍ နေ၏။

အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်သည် တံခါး၌နေသည်ကိုမြင်၍ မာရ်နတ်သား သင့်ကိုငါမြင်တော်မူ၏။ ငါ့ကို မောဂ္ဂလ္လာန်သည် မမြင်လတ္တံ့ဟု မအောက်မေ့လင့်ဟု မိန့်ဆော်မူပြီး၍ အရှင် မောဂ္ဂလ္လာန်လည်း ဤမာရ်နတ်သည် အလွန်လျှင် ပြစ်မှားလိုသည်ဖြစ်လတ္တံ့၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်ရှိ သော အရပ်သို့ ဝင်၍နေခြင်းငှါ တတ်နိုင်ဘိ၏။ တပါးသော အကြောင်းကိုပြုလတ္တံ့၊ ဆွေမျိုး ဟူ၍ ဆိုသည်ရှိသော် မနူးညံ့သောသူမည်သည်မရှိရာ၊ ငါသည် ယခုထိုသူအား ဆွေမျိုးအစဉ် ကိုစပ်၍ နူးညံ့အံ့သော အကြောင်းအရာတို့ကို ဆိုသဖြင့် လွတ်စေအံ့ဟုကြံ၍-

ဟယ်မာရ်နတ်ယုတ်၊ ငွေးအခါ၌ ငါသည် ဒုသိမည်သော မာရ်နတ်ဖြစ်ဖူး၏။ ငါ၏နမကား ကာလီအမည်ရှိ၏။ ကာလီ၏သားကား သင်ပင်တည်း၊ သင်ကား ငါ၏တူရင်းတည်း၊ ထိုအခါ ကကုသန်မြတ်စွာဘုရား ထင်ရှားဖြစ်တော်မူ၏။ လက်ယာရံကား ဝိဓုရ၊ လက်ဝဲရံကား သဠိဝ တည်း။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် အရှင်ဝိဓုရနှင့်တူသော ဉာဏ်ပညာရှိသောသူ မည်သည်မရှိ၊ ထို့ကြောင့် ဝိဓုရဟူ၍တွင်၏။

အရှင်သဒ္ဓိဝါတင်သည်ကား ဟောအရပ် သစ်ပင်ရင်းတွင် သညာဝေဒယိတ နိရောဓ သမာပတ်ကို ဝင်စားတော်မူလျက် နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ နွားကျောင်းကုန်သော၊ ဆိတ်ကျောင်းကုန်သော၊ လယ်လုပ်ကုန်သော၊ ခရီးသွားကုန်သောသူတို့သည် အရှင်သဒ္ဓိဝါကိုမြင်ကုန်၍ အိုအချင်းတို့၊ အံ့ဖွယ်သရဲ မဖြစ်ဖူးမြဲ ဖြစ်ပါသည်တကား။ ဤရဟန်းသည် ထိုင်လျက်သာလျှင် သေခဲ၏တကား။ ယခု ငါတို့သည် သင်္ဂြိုဟ်ကုန်အံ့ဟု ထင်းတို့ကို ရုံးစု၍ မီးတိုက်၍ သွားကြလေကုန်၏။ ထင်းပုံသည် ဆီမီးလျှံကဲ့သို့ ပြောင်ပြောင်တောက်၏။ မထေရ်မူကား ရေလိုက်အတွင်း၌ နေရဘိသကဲ့သို့ဖြစ်၏။ ထိုနေ့ လွန်သောအခါ သမာပတ်မှထတော်မူ၍ ပေါက်ပွင့်အဆင်းနှင့်တူသော ရဲရဲညိုသော မီးကျိုးစုမှ သင်္ကန်းတော်ကို ခါ၍ ထတော်မူ၏။ ကိုယ်၌မူကား အငွေ့ မျှသော်လည်း မသင့်၊ သင်္ကန်း၌လည်း ချည်တမျှင်မျှ မလောင်လေ။ သမာပတ်မှထပြီးလျှင် နံနက်အခါရွာသို့ ဆွမ်းခံဝင်တော်မူသောကာလ ထိုမီးတိုက်ကုန်သော သူတို့သည် မြင်ကုန်၍ မကြံဖူးမြဲတကား။ ဤရဟန်းသည် ထိုင်လျက်သာလျှင် သေပြီးမှ တဖန်ရှင်လာပြန်ပြီတကားဟု ဆိုကြကုန်၏။ ဤသို့သောအကြောင်းကြောင့် သဒ္ဓိဝါမထေရ်ဟုထင်ရှားလေ၏။

ထိုအခါ ဒုသီမည်သောမာရ်နတ်သည် ပုဏ္ဏားသူကြွယ် စသည်တို့သို့ဝင်၍ ရဟန်းတို့ကို ဆဲရေးစေအံ့၊ ရေရွတ်စေအံ့၊ ချုပ်ချယ်စေအံ့၊ ညှဉ်းဆဲစေအံ့၊ ရဟန်းတို့၏စိတ်သည် တုန်လှုပ်ချောက်ချားရာ၏။ ကိလေသာမာရ်ဖြစ်ခြင်းငှါ အာရမ္မဏပစ္စယကို ရရာ၏ဟု ကြံပြီး၍ ဒုသီမည်သော မာရ်နတ်သည်ပုဏ္ဏားသူကြွယ်တို့သို့ဝင်၍ ရဟန်းတို့ကို ဆဲရေးရေရွတ်ချုပ်ချယ် ညှဉ်းဆဲကုန်၏။ ဦးခေါင်းပြည်းသော ရဟန်းတို့သည် မိုင်တော့ကုန်လျက်၊ အောက်သို့မျက်နှာ ရှိုကုန်လျက်၊ ခင်ပုပ်ငှက်တို့သည် ညအခါ၌ ကျက်စားအံ့သောငှါ သစ်ခေါင်းမှထွက်၍ သစ်ခက်၌တည်သဖြင့် ကြွက်ကိုရှာမှီးကုန်လျက် မတုန်မလှုပ်နေကုန်သကဲ့သို့ နေကုန်၏။

မြေခွေးသည် မြစ်ကမ်းဆိပ်၌ ငါးတို့ကိုရှာမှီးလျက်၊ ကြောင်သည်ကြွက်ကိုရှာမှီးလျက်နေကုန်သကဲ့သို့ မတုန်မလှုပ်နေကုန်၏။ ဤသို့စသည်ဖြင့် ဆဲရေးရေရွတ် ချုပ်ချယ်ညှဉ်းဆဲကုန်၏။ လူတို့ကိုယ်၌ မဝင်မူ၍လည်း ဝိသဘာဂဗုဒ္ဓါ နှလုံးမသာယာဖွယ်ဖြစ်ကုန်သော အာရုံစွဲကိုပြုလျက် ရဟန်းတို့သည် ဆောင်းကိုယူ၍ ငါးဆောင်းဘိသကဲ့သို့၊ ကွန်ယက်ကိုယူ၍ ငါးဖမ်းဘိသကဲ့သို့၊ နှင်တံကိုထောင်၍ ငှက်တို့ကို နှောင်ဖွဲ့ဘိသကဲ့သို့၊ ခွေးတို့နှင့်တကွ တော၌သားတို့ကိုလိုက်ဘိသကဲ့သို့။ မာတုဂါမတို့ကိုယူ၍ သေသောက်တဲ၌ ထိုင်၍ သေသောက်ကြဘိသကဲ့သို့၊ က-စေ တီးစေဘိသကဲ့သို့၊ ရဟန်းမိန်းမတို့ ညဉ့်နေရာအရပ်၌ ဝိသဘာဂဖြစ်သော ယောက်ျားတို့နှင့်အတူ ထိုင်နေဘိသကဲ့သို့ပြု၏။ တောသို့လာကုန်သော ကျောင်းသို့လာကုန်သော သူတို့သည် နှလုံး မသာယာအပ်သော အာရုံကို မြင်ကုန်၍ တပါးသော သူတို့ကို ပြောကုန်၏။

ရဟန်းတို့သည် ဤသို့ သဘောရှိကုန်သော မလျောက်ပတ်သောအမှုတို့ကို ပြုကုန်၏။ ထိုရဟန်းတို့အား လှူ၍ အဘယ်ကုသိုလ် ဖြစ်ကုန်အံ့နည်းဟူ၍ဆိုကြကုန်၏။ ဤသို့ လူတို့

သည် မြင်မြင်တိုင်းသော အရပ်တို့၌ ရဟန်းတို့အားဆဲရေးရေရွတ်ကုန်၏။ များစွာသော မကောင်းမှုကို ပွားစေကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် သေသောကာလ များသောအားဖြင့် ငရဲ၌သာ ဖြစ်လေကုန်၏။ ထိုအခါမြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့ကိုခေါ်တော်မူ၍ ဒုသီမည်သောမာရ် နတ်သည် ပုဏ္ဏားသူကြွယ်တို့ကို လှည့်ပတ်လေ၏။ လူတို့သည် ဆဲရေးရေရွတ်ကုန်သည်ရှိသော် သင်ချစ်သားတို့သည် အကယ်၍ စိတ်၏ဖောက်ပြန်ခြင်းကို ဖြစ်စေကြကုန်အံ့။ မာရ်နတ်သည် အခွင့်ကိုရရာ၏။ ချစ်သားတို့ ဗြဟ္မဝိဟာရကိုသာ ပွားစေ၍ နေကြကုန်လော့ဟု ဆုံးမတော် မူ၏။ ရဟန်းတို့လည်း ဆုံးမတော်မူတိုင်း ကျင့်၍ ရဟန္တာဖြစ်ကြကုန်၏။

ထိုအခါ မာရ်နတ်သည် ကြံပြန်သည်ကား ထိုရဟန်းတို့စုတေကုန်သည်ရှိသော် ပဋိသန္ဓေနေ ခြင်းကို ဟဖန်မမြင် ပခံနိဗ္ဗာန်ယူခြင်းကိုသာ ထင်၏။ လူတို့ကို လှည့်ပတ်၍ မြတ်နိုးခြင်း ပူဇော်ခြင်းကို ပြုစေအံ့။ ရဟန်းတို့၏ ခိတ်သည် တုန်လှုပ်ချောက်ချားရာ၏ဟု ကြံပြီးလျှင် လူတို့၏ မြင်ရာအရပ်၌ ရဟန်းတို့သည် ကောင်းကင်၌ သွားဘိသကဲ့သို့ ထက်ဝယ်ပလ္လင်ဖြင့် နေဘိသကဲ့သို့ ကောင်းကင်၌ သင်္ကန်းချုပ်ဘိသကဲ့သို့ စာပေသင်ကြားကုန်သကဲ့သို့ ကောင်း ကင်၌သာ သင်္ကန်းကိုဖြန့်၍ ကိုယ်ကို အဋ္ဌယူဘိသကဲ့သို့ ကြီးသောရဟန်းသည်ကောင်းကင် ဖြင့် သွားဘိသကဲ့သို့ သာမဏဇယံတို့သည် ကောင်းကင်၌ရပ်လျက် ပန်းတို့ကို ဆွတ်ယူ ဘိသကဲ့သို့ ပြု၍ပြ၏။

တောသို့သွားကုန်သော ကျောင်းသို့လာကုန်သော သူတို့သည် ရဟန်းတို့ပဋိပတ်ကိုမြင်၍ ပြန်လတ်ပြီးသော် တဂါးကုန်သောလူတို့အား ပြောကုန်၏။ ရဟန်းတို့ကိုမဆိုလင့်ဦး၊ သာမဏေ တို့မျှသော်လည်း ငြီးမသာ တန်ခိုးရှိကုန်၏။ ကြီးသော အာနုဘော်ရှိကုန်၏။ ဤရဟန်း သာမဏေတို့အား ပေးအပ်သော အလှူသည်များသောအကျိုးရှိရာ၏။ ထိုရဟန်းသာမဏေ တို့အား လှူဒါန်းကုန်လော့... ဤသို့စသည်ဖြင့် ဆိုကုန်၏။ လူတို့သည်လည်း ရဟန်းတို့အား အရိုအသေပြုကုန်၍ သေသောကာလ များသောအားဖြင့် နတ်ပြည်၌သာလျှင်ဖြစ်ကြကုန်၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့ကိုခေါ်တော်မူ၍ ချစ်သားရဟန်းတို့။ ဒုသီမည်သော မာရ်နတ်သည် ဘိုက်တန်းအပ်သည်ဖြစ်၍ လူတို့သည်လှူဒါန်းကုန်၏။ ကိုယ်၌အသုဘသည် ကိုရှုလေ့ရှိကုန်သည်ဖြစ်စေကုန်လော့။ အားကရ၌ ပဋိကူလသည်ရှိစေကုန်လော့။ အလုံးစုံ သော လောက၌ အနာဘိရတီသည် ရှိစေကုန်လော့။ ခပ်သိမ်းသော သင်္ခါရတရားတို့၌ အနိစ္စသည်ကို ရှုလေ့ရှိကုန်လော့ဟု ဆုံးမတော်မူ၏။ ရဟန်းတို့လည်း ဆုံးမတော်မူတိုင်း ကျင့်၍ ရဟန္တာဖြစ်ကြကုန်၏။

မာရ်နတ်သည် လာဘ်၌တပ်မက်မောခြင်းကို ဖြစ်စိမ့်သောငှာ လုံ့လပြုငြားသော်လည်း အခွင့်ကိုမရခဲရကားကြီးစွာသောလုံ့လကိုပြုခြင်းငှာ အလိုရှိသည်ဖြစ်၍ တယောက်သောသူငယ် ၏ လုံ့လ၌ ဝင်ပြီးလျှင် ကျောက်ကိုပစ်စေအံ့ဟု ကြံ၏။ ကကုသန် မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း လက်ယာချံအရှင်ဝိဇုရဏေရ်နှင့် ဆွမ်းခံဝင်တော်မူ၏။ မာရ်နတ်သည်လည်း တယောက်သော သူ ငယ်သို့ဝင်၍ ကျောက်ကိုကိုင်ပြီးလျှင် အရှင်ဝိဇုရ၏ ဦးခေါင်းကိုပစ်စေ၏။ အရေသည် ပြတ်၍

နှစ်ဖြာကဲ့လေ၏။ ဦးခေါင်းတော်ခံသည်ကား မကဲ့မရွံ့ အရိုးတော်ကို ထိလေ၏။ အရှင် ဝိဇုရထေရ်သည် ဦးခေါင်းတော်ရေ ကဲ့လျက် ထီးထီးယိုသော သွေးရှိသည်ဖြစ်၍ မြတ်စွာ ဘုရားနောက်က အစဉ်အတိုင်း လိုက်တော်မူ၏။

ကကုသန် မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း ဆင်တို့၏ကြည့်ခြင်းဖြင့် ကြည့်တော်မူ၏။ ဆင်တို့ ၏ ကြည့်ခြင်းဟူသည်ကား ဆင်ပြောင်တို့သည် ထိုမှကြိုမှ ကြည့်လိုလတ်သော် လည်ကို မလှည့်မူ၍ အလုံးစုံသောကိုယ်ကိုသာလျှင် ပြန်နှစ်၍ကြည့်၏။ ထို့အတူ အလုံးစုံသော ကိုယ်ကိုသာ လှည့်၍ကြည့်တော်မူ၏။

အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမကား လူတို့ကို အရိုးတို့သည် အစွန်းတခုနှင့် အစွန်းတခုကို ထိ၍ တည်ကုန်၏။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၏ အရိုးတို့သည် ဆင်ချွန်းတောင်း ချိတ်သကဲ့သို့ တခုနှင့်တခု အစွန်းချင်းချိတ်၍ တည်ကုန်၏။ ဘုရားသခင်တို့၏ အရိုးသည်ကား သံခြေချင်း အကွင်းကဲ့သို့ တခုနှင့်တခု အကွင်းချင်း ချိတ်၍တည်ကုန်၏။

ထို့ကြောင့် နောက်သို့ လှည့်၍ ကြည့်အပ်သောကာလ လည်တော်ကိုပြန်လှည့်၍ ကြည့်ခြင်းငှာ မတတ်ကောင်း။ ဥပမာကား ဆင်ပြောင်သည် နောက်အဖို့သို့လှည့်၍ ကြည့်လို သောကာလ အလုံးစုံသော ကိုယ်ကိုသာလျှင် လှည့်၍ ကြည့်ရ၏။ ထို့အတူ ကကုသန် မြတ်စွာဘုရားသည် ဇမ္ဗူရင်ရွှေဆင်းတုကဲ့သို့ အလုံးစုံသော ကိုယ်ကိုသာလျှင် ပြန်လှည့်၍ ကြည့်တော်မူ၏။ ရပ်တော်မူလျက် ဤဒုသီမည်သော မာရ်နတ်ယုတ်သည် မကောင်းမှုကို ပြုသည်ရှိသော် ပမာဏကိုမသိလေ။ ပမာဏကိုလွန်၍ ပြုဘိသည်ဟု မိန့်တော်မူ၏။ မြတ်စွာ ဘုရားကြည့်တော်မူသည်နှင့် တပြိုင်နက်လျှင် ဒုသီမည်သော မာရ်နတ်သည် ထိုအရပ်မှခွာ၍ ဝဿဝတ္တိဘုံသို့ ရောက်လျှင်ပင် စုတေ၍ ငရဲကြီး၌ ဖြစ်လေ၏။

ထိုငရဲကြီးအမည်တို့သည် ဆယသုယတနိက ဟူသော အမည်၊ သင်္ကသုမာဟတ ဟူသော အမည်၊ ပစ္စတ္တဝေဒနိယဟူသောအမည် ဟူ၍ သုံးပါးအပြားရှိကုန်၏။

ထိုတွင် ဆယသုယတနိက ဟူသည်ကား ခြောက်ပါးသော ဖဿာယတနတို့တွင် အသီး အသီး ခံရတွေ့ရသော ဝေဒနာခြောက်ပါး၏ အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် ဆယသုယတနိက မည်၏။

သင်္ကသုမာဟတ ဟူသည်ကား သံတံစို ဖြင့် ထိုးသို့ရာဖြစ်သောကြောင့်၊ တနည်းကား သံချွန်းတောင်းဖြင့် ရိုက်ပုတ်ရာဖြစ်သောကြောင့် သင်္ကသုမာဟတမည်၏။

ပစ္စတ္တဝေဒနိယဟူသည်ကား တကွနက်လျှင် ဝေဒနာရောက်ရာ ဖြစ်သောကြောင့် ပစ္စတ္တ- ဝေဒနိယမည်၏။

ထိုငရဲ၌ ခံရသောသူတို့ကား သုံးဂါဝုတ်သော ကိုယ်သည် ရှိမြဲဖြစ်၏။ ဒုသီမည်သော မာရ်နတ်၏ ကိုယ်သည်လည်း ထို့အတူလည်းကောင်း ဖြစ်၏။ ထိုအခါ မာရ်နတ်ကို ငရဲထိန်း

တို့သည် ထန်းပင်လုံးခန့် ပမာဏရှိသော ပြောင်ပြောင်တောက်သော သံတံစို့ဖြင့် ထိုးကုန်၏။ သံချွန်းတောင်းဖြင့် ရိုက်ပုတ်ကုန်၏။ သံတံစို့ဖြင့် ထိုးလေ၏။ သံချွန်းတောင်းဖြင့် ရိုက်ပုတ်လေ၏ဟူသည်ကား ငါးကျိပ်သော ငရဲထိန်းတို့သည် ရင်လယ်မှသည် ခြေသို့ ရှေးရှုပေါက်သွားလေအောင် ရိုက်နှက်ကုန်၏။ ငါးကျိပ်သောငရဲထိန်းတို့သည် ရင်လယ်မှသည် ဦးခေါင်းသို့ ရှေးရှုပေါက်အောင် ရိုက်နှက်လေကုန်၏။

ထိုသို့ ရိုက်နှက်ကြသော သံတံစို့တို့၏ အစွန်းနှစ်ဘက်တို့သည် အနှစ်ငါးရာတိုင်သော ကာလ ခြေဖျားခေါင်းဖျားသို့ ရောက်လေကုန်၏။ ရောက်ပြီးမှ တဖန်တုံ့ပြန်၍ လာခဲ့ပြန်သော် အနှစ်ငါးရာရှိသောကာလ ရင်လယ်သို့ရောက်ပြန်လာကုန်၏။ တနည်းကား တရာသော ငရဲထိန်းတို့လည်း သံချွန်းတောင်းဖြင့် ရင်လယ်မှစ၍ ရိုက်ကြကုန်သည်ရှိသော် ငါးကျိပ်သော ငရဲထိန်းတို့သည် ခြေဖျားတိုင်အောင်ရိုက်နှက်၍ သွားလေကုန်၏။ ငါးကျိပ်သော ငရဲထိန်းတို့သည် ဦးခေါင်းသို့တိုင်အောင် ရှေးရှုရိုက်နှက်၍ သွားလေကုန်၏။ အနှစ်ငါးရာတိုင်လျှင် ခြေဖျားခေါင်းဖျားသို့ ရောက်လေကုန်၏။ ခြေဖျားခေါင်းဖျားမှစ၍ ရိုက်ခဲ့သည်ရှိသော် အနှစ်ငါးရာတိုင်လျှင် ရင်လယ်သို့ ရောက်၏။

လူတို့ဦးခေါင်းသည်ကား လုံး၏။ လုံးသောကြောင့် သံတံကျင်ဖြင့် ရိုက်သည်ရှိသော် သိမ့်၍ ချော်၍ သွားဖွယ်ရှိ၏။ ငါးတို့ဦးခေါင်းသည်ကား ရှည်၏။ ကြီးမား၏။ ရိုက်သည်ရှိသော် နာနာကျင်ကျင် ရိုက်မိ၏။ မလွဲမချော်အောင် ရိုက်ရာအရပ်ကိုမု၏။ ငရဲထိန်းတို့ ရိုက်လွယ်၏။ ထို့ကြောင့် ဤသို့သဘောရှိသော ငါး၏ဦးခေါင်းနှင့် တူသော ရှည်သော ကြီးမားသော ဦးခေါင်းရှိသည်ဖြစ်၍ ခံရလေ၏။ ဤကဲ့သို့လွန်စွာသော ဆင်းရဲခြင်းဖြင့် အနှစ်အသိန်းမက များစွာသော ကာလပတ်လုံး ငရဲ၌ ကျက်ရ၏။

ဟယ်မာရ်နတ်ယုတ်၊ သင်သည်လည်း ဘုရားသခင် တပည့်သားဖြစ်သော ရဟန်းတို့ကို ညှဉ်းဆဲသဖြင့် မည်းနက်သော အကျိုးရှိသော ဆင်းရဲကို ခံရ၏ဟု မာရ်နတ်ကို ခြိမ်းခြောက်တော်မူ၏။ မာရ်နတ်သည်လည်း နှလုံးမသာသည်ဖြစ်၍ ထိုအရပ်၌ပင် ကွယ်လေ၏။ ဤသို့ အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်အလောင်း ဒုသိမည်သော မာရ်နတ်ဖြစ်သော ကာလ ကကုသန်မြတ်စွာ ဘုရားတပည့် လက်ယာရံ အရှင်ဝိဓုရထေရ်ကို ခဲ့ကျောက်ဖြင့် ပစ်၍သေစေသော ကံသည် အာနန္ဒရိယကံပင်ဖြစ်သည်။ ကကုသန်မြတ်စွာဘုရားကို ထောက်၍ ဤကမ္ဘာတွင်ပင်ဖြစ်သည် ဟု သိသင့်သည်။ ယခုငရဲမှ လွတ်၍ ရဟန္တာဖြစ်သည်ကို ထောက်၍လည်း အရဟန္တာသာတကံသည် တကမ္ဘာပတ်လုံး မခံရသည်ကိုလည်း သိသင့်သည်။

၁၂၄ - ပုစ္ဆာ။ ။ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကံကိုပြုသော သူတို့သည်ကား အမြဲပင် ငရဲမှ မလွတ်နိုင်ပြီ။ အကျွတ်တရားကိုလည်း မရနိုင်ပြီဟု ဆိုကြပါသည်။ ငရဲမှမလွတ်နိုင် ရှိမည်။ အကျွတ်တရားကို မရနိုင်ပဲ အစဉ်ပင်ရှိမည်ကိုလည်း သိလိုပါသည်။

၁၂၄-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကံကို ပြုမိသောသူတို့သည် အမြဲပင် ငရဲမှမလွတ်နိုင်ပြီ၊ အကျွတ်တရားကိုလည်း မရနိုင်ပြီဟု ဆိုကြပါသည်။ ငရဲမှ မလွတ်နိုင်ရှိမည်၊ အကျွတ်တရားကို မရပဲ အစဉ်ပင်ရှိမည်၊ အကျွတ်တရားကို ရသင့်ဦးမည်များကို သိလိုပါသည်ဟူရာ၌ -

နာဟံ ဘိက္ခဝေ အညံ ကေဓမ္မံပိ သမန္တပဿာမိ၊ ယေန သမန္တဂတာ သတ္တာ ကာယဿဘေဒါ ပရမ္မရဏာအပါယံဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံနိရယံ ဥပပဇ္ဇန္တိ၊ ယထာယိဒံ ဘိက္ခဝေ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ ဘိက္ခဝေ သမန္တဂတာ သတ္တာ ကာယဿဘေဒါ ပရမ္မရဏာ အပါယံဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။

ဟု အင်္ဂုတ္တရ ကေနိပါတ် ပါဠိတော်တွင် လာသည်။ အဓိပ္ပါယ်ကား မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအမြင်အယူရှိသော သူတို့သည် သေသည်၏ အခြားမဲ့၌ ငရဲ၌ဖြစ်၏ ဟုလိုသည်။ တချက်လည်း -

နာဟံ ဘိက္ခဝေ အညံ ကေဓမ္မံပိ သမန္တပဿာမိ၊ ယံ ဝေ မဟာသာဝဇ္ဇံ ယထာယိဒံ ဘိက္ခဝေ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိပရမာနိ ဘိက္ခဝေ ဝဇ္ဇာနိ။

ဟူ၍ဟောတော်မူသည်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနှင့်တူသော အပြစ်ကြီးသော တရားမည်သည် မရှိဟုလိုသည်။ အဋ္ဌကထာ၌ကား ရှေ့ပါဠိတော်ကို ဖွင့်ရာ၌ -

ကေစွာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ သဂ္ဂါဝရဏာစေဝ ဟောတိ မဂ္ဂါဝရဏာစ၊ ကေစွာ မဂ္ဂါဝရဏာ နသဂ္ဂါဝရဏာ၊ ကေစွာ နေဝ မဂ္ဂါဝရဏာ နသဂ္ဂါဝရဏာ၊ တတ္ထအဟေတုကဒိဋ္ဌိ အင်္ဂါရိယဒိဋ္ဌိ နတ္ထိကဒိဋ္ဌိတိ အယံတိဝိဓာ သဂ္ဂါဝရဏာစေဝ ဟောတိ မဂ္ဂါဝရဏာစ၊ ဒသဝတ္ထု- အန္တဂ္ဂါဟိကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ မဂ္ဂါဝရဏာဝ ဟောတိ နသဂ္ဂါဝရဏာ၊ ဝိသတိဝတ္ထုကာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ နေဝ မဂ္ဂါဝရဏာ နသဂ္ဂါဝရဏာ။ ။ဟုလာသည်။

အဓိပ္ပါယ်ကား။ ။အဟေတုကဒိဋ္ဌိ၊ အင်္ဂါရိယဒိဋ္ဌိ၊ နတ္ထိကဒိဋ္ဌိ၊ ဤသုံးပါးသည် သုဂတိကို လည်း ပိတ်၏၊ မဂ်ဖိုလ်ကိုလည်း ပိတ်၏၊ ဆယ်ပါးသော အန္တဂ္ဂါဟိက ဒိဋ္ဌိသည် မဂ်ဖိုလ်ကိုသာ ပိတ်၏၊ သုဂတိကိုမပိတ်၊ နှစ်ဆယ်သော သက္ကာယဒိဋ္ဌိသည် မဂ်ဖိုလ်ကိုလည်း မပိတ်၊ သုဂတိကိုလည်း မပိတ်။ နောက်ပါဠိတော်ကို ဖွင့်သော အဋ္ဌကထာ၌ကား -

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိပရမာနိတိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိပရမာ ဧတေသန္တံ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ပရမာနိ၊ ပဉ္စပိ အာနန္တရိယကမ္မာနိ မဟာသာဝဇ္ဇာနိနာမ၊ တေဟိပိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယေဝ မဟာသာဝဇ္ဇတရတိ အဓိပ္ပါယော၊ ကသ္မာ၊ တေသဉ္စပရိစ္ဆေဒေါ အတ္ထိ၊ ဧတ္တာရိဟိ အနန္တရိယကမ္မာနိ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တာဝ ဒေန္တိတိ ဝုတ္တာနိ၊ သံသဘေဒကမ္မံ ပန နိရယေ ကပ္ပဋ္ဌိတိကမေဝ ဟောတိ၊ ဝေ မေတေသံ ပရိစ္ဆေဒေါ အတ္ထိ၊ ကောဋိ ပညာယတိ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ ပန ပရိစ္ဆေဒေါ နတ္ထိ။ ဟူ၍ဖွင့်သည်။

အဓိပ္ပါယ်ကား။ ။မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိပရမာဟူ၍ ဟောတော်မူသည်ကား ငါးပါးသော အာနန္တရိယကံတို့သည် ကြီးစွာသောအပြစ် ရှိကုန်၏။ ထိုကံတို့ထက်လည်း မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသာလျှင်

အလွန်ကြီးသောအပြစ် ရှိ၏။ ထိုအာနန္ဒရိယကံငါးပါးတို့၏ အပြစ်သည် အပိုင်းအခြား ရှိ၏။ လေးပါးသော အာနန္ဒရိယကံတို့သည် ငရဲ၌ဖြစ်ခြင်းကိုသာ ပေးကုန်၏။ သံဃဘေဒ ကံသည်လည်း တကမ္ဘာပတ်လုံး တည်သောကံမည်၏။ ဤသို့လျှင် အာနန္ဒရိယကံငါးပါး တို့၏ အပိုင်းအခြားသည်ရှိ၏။ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၏ အပိုင်းအခြားသည်ကား မရှိဟူလိုသည်။ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၏ အပိုင်းအခြား မရှိကြောင်းကို ပြလို၍ -

သာ ဟိ ဝဇ္ဇဿ ဘာဂေါ၊ တာယသမန္နာဂတဿ ဘဝတော ဝုဋ္ဌာနံ နတ္ထိ၊ ယေ-
တဿ သောတဗ္ဗံ မညန္တိ။ တေ ဝိပုဋ္ဌိသာရေန္တိ။ တာယ သမန္နာဂတဿ နေဝသဂ္ဂေါ
အတ္ထိ၊ န မဂ္ဂေါ။ ကပ္ပဝိနာသေ မဟာဇနေ ဗြဟ္မလောကေ နိဗ္ဗတ္တေ နိယတမိစ္ဆာ-
ဒိဋ္ဌိကော၊ တတ္ထာပိ နိဗ္ဗတ္တေတွံ ပိဋ္ဌိစက္ကဝါဠေ နိဗ္ဗတ္တတိ။ ကိမ္ပန ပိဋ္ဌိစက္ကဝါနဠ-
နဈာယဘိတိ၊ ဈာယတိ။ တသ္မိံ ဈာယမာနေပိ သေ အာကာသေ ကေသ္မိံ ဩကာ-
သေ ပစ္စတိယေ ဝါတိ။ ဟူ၍ဆိုပြန်သည်။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။ ထိုမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကံသည် ဝဋ်တရား၏ အဖို့တည်း၊ ထိုဒိဋ္ဌိအမြင် အယူ ရှိသောသူသည် ဘဝမှ လွတ်ကင်းခြင်းမရှိ၊ အကြင်သူတို့သည် ထိုဒိဋ္ဌိအမြင် အယူရှိသော သူ၏ စကားကို နာယူအပ်၏ဟူ၍ အောက်မေ့ကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် နှလုံးမသာခြင်းဖြစ် ၏။ ထိုသို့အောက်မေ့ခြင်း နှလုံးမသာခြင်းနှင့် ပြည့်သောသူအား သုဂတိကိုလည်းမရ၊ မဂ်ဖိုလ်ကိုလည်းမရ၊ ကမ္ဘာပျက်သောအခါ၌ လူတို့သည် ဗြဟ္မာ့ပြည်၌ ဖြစ်ကုန်သော် နိယတ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အမြင်အယူရှိသောသူသည် ထိုဗြဟ္မာ့ပြည်၌လည်း မဖြစ်မူ၍ တပါးသောစကြဝဠာ၌ ဖြစ်လေ၏။ တပါးသော စကြဝဠာ လောင်ပြန်သည်ရှိသော်ကား ကောင်းကင်ပြင်တွင် တခု သောအရပ်၌ ခံရပြန်လေ၏ဟူလိုသည်။ အဋ္ဌသာလိနီတောင်လာသည်ကား -

ယာစ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနိယတာတိ အဟေတုကဝါဒ အကိရိယဝါဒ နတ္ထိကဝါဒေသု
အညတရာ၊ တံဟိ ဂဟေတွာ ဌိတံ ပုဂ္ဂလံ ဗုဒ္ဓသကမ္ပိ ဗုဒ္ဓသဟဿမ္ပိ ဗောဓေတုံ
နသက္ကောတိ။

ဟူ၍လာသည်။ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနှင့် ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်ကိုဘုရားအရာ၊ ဘုရားအထောင် ပင် ချွတ်သော်လည်း မကျွတ်နိုင်ရာဟူလိုသည်။

ဤစကားစုတွင် အဟေတုကဒိဋ္ဌိ ဟူသည်ကား မက္ခလိဂေါသာလသည် သတ္တဝါတို့သည် ကံဟူသော အကြောင်းမရှိ၊ အကျိုးလည်း မရှိပဲပင် သံသရာမှ စင်ကြယ်၏ ဟူသကဲ့သို့ အကြောင်းအကျိုး နှစ်ပါးစုံကိုမြစ်၍ မရှိဟူသောအယူသည် အဟေတုကဒိဋ္ဌိမည်၏။

အကိရိယဒိဋ္ဌိ ဟူသည်ကား ပူရဏကဿပသည် ကောင်းမှုကံ မကောင်းမှုကံ မရှိဟု ယူသကဲ့သို့ ကံကိုမြစ်၍ မရှိဟု ယူသော အယူသည် အကိရိယဒိဋ္ဌိမည်၏။

နတ္ထိကဒိဋ္ဌိ ဟူသည်ကား အဇိတသည် ကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့၏ အကျိုးသည် မရှိဟု ယူသကဲ့သို့ အကျိုးမရှိဟု ယူသောဒိဋ္ဌိသည် နတ္ထိကဒိဋ္ဌိမည်၏။

ပကုဓကား ဓာတ်လေးပါး၊ သုခ၊ ဒုက္ခ၊ ဇီဝ၊ ဤခုနစ်ပါးကား အမြဲတည်၏ဟု သဿတဒိဋ္ဌိအယူရှိ၏။ နိဂဏ္ဌကား မြင်လေ့မိမ္မဝတ္ထုသည် အသက်နှင့်မကင်း၊ ရေမှသော်လည်း အသက်ရှိ၏။ ရေနှေးကိုမှသာ သုံးဆောင်အပ်၏ဟု အလွန်အကဲ ပျံ့လွင့်သောအယူရှိ၍ အမရာဝိက္ခေပဒိဋ္ဌိ ဖြစ်လေ၏။ သဗ္ဗဃကား တမလွန်ဘဝ ရှိ၏ဟူ၍လည်းမယူ၊ မရှိဟူ၍လည်းမယူ၊ အတည်မကျပြောဆိုသောကြောင့် အမရာဝိက္ခေပပင် ဖြစ်လေ၏။ ဤခြောက်ယောက်တို့တွင် ရှေးဦး သုံးယောက်တို့ အယူသည် မိစ္ဆာအယူတည်း၊ ကမ္မပထသို့ စင်စစ်ရောက်သော ဒိဋ္ဌိဝါဒဖြစ်၏။

ဤအရာ၌ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိပုဂ္ဂိုလ်ကို နောက်နောင်ရှည်လျားသောကာလ အကျွတ်တရားကို ရကောင်းသေး၏ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အကျွတ်တရားမရနိုင်ပြီ ဟူ၍လည်းကောင်း အယူဝါဒနှစ်ပါး ရှိသည်တွင် -

နိယတ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ* ဂဟေတွာ ဌိတပုဂ္ဂလံ ဗုဒ္ဓသတမ္ပိ ဗုဒ္ဓသဟဿမ္ပိ ဗောဓေတုံ နသက္ကောတိ။

ဟူသောပါဌ်ကြောင့် လည်းကောင်း၊

တာယ သမန္နာဂတဿ ဘဝတော ဝုဋ္ဌာနံ နတ္ထိ။

ဟူသောပါဌ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊

နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိပုဂ္ဂိုလ်သည်မကျွတ်နိုင်ပြီဟု ဆိုကြ၏။ ထိုသို့မဆိုလေအပ်၊ အဘယ်ကြောင့်နည်း ဟူအံ့၊ ထိုပါဌ်တို့၌ နသဒ္ဓါကို အချင်းခပ်သိမ်းဖြစ်သော ပသဇ္ဇပဋိသေဓဟု မမှတ်အပ်၊ ရှေ့ပုဒ်၌ တာယသမန္နာဂတဿ ဟူသော ပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ တံဂဟေတွာ ဌိတံ ဟူသော ပုဒ်ကို လည်းကောင်းနှလုံးသွင်းသဖြင့် အကြင်မျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အယူကိုမစွန့်။ ထိုမျှလောက်သော ကာလပတ်လုံးလျှင် မကျွတ်နိုင်ရာ။ စွန့်သော် ကျွတ်နိုင်ရာ၏ဟု တစိတ်ကြွင်းဖြစ်သော ပရိယုဒါသ ပဋိသေဓဟူ၍ မှတ်အပ်၏။ မှတ်အပ်ကြောင်းကား မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ၊ အပဏ္ဏကသုတ်အဖွင့်တွင် -

တီသု ဒိဋ္ဌိသု နတ္ထိကဒိဋ္ဌိ ဝိပါကံ ပဋိဗာဟတိ၊ အကိရိယဒိဋ္ဌိ ကမ္မံပဋိဗာဟတိ၊ အဟေတုကဒိဋ္ဌိ ဥဘယမ္ပိ ပဋိဗာဟတိ၊ တတ္ထ ကမ္မံ ပဋိဗာဟန္တေနာပိ ဝိပါကော ပဋိဗာဟိတော ဟောတိ၊ ဝိပါကံ ပဋိဗာဟန္တေနာပိ ကမ္မံ ပဋိဗာဟိတံ၊ ဣက္ခံ သဗ္ဗေပေတေ အတ္ထတော ဥဘယပုဋိဗာဟကာ နတ္ထိကဝါဒါစေဝ အဟေတုကဝါဒါစ အကိရိယဝါဒါစ ဟောန္တိ၊ ယေ ပန တေသံ လဒ္ဓိံ ဂဟေတွာ ရတ္ထိဋ္ဌာနေဒိဝါဋ္ဌာနေ နိသိန္နာ သဗ္ဗာယန္တိ ဝိမံသန္တိ၊ တေသံ “နတ္ထိဒိန္နံ နတ္ထိ ယိ ဌံ၊ ကရောတော န ကရိယတိ ပါပံ၊ နတ္ထိ ဟေတု နတ္ထိ ပစ္စယောတိ တသ္မိံ” အာရမ္မဏေ မိစ္ဆာသတိ သန္တိဋ္ဌတိ၊ စိတ္တံ ကေဂ္ဂံ ဟောတိ၊ ဇဝနာနိ ဇဝန္တိ၊ ပဌမဇဝနေ သတေကိစ္ဆာ ဟောန္တိ၊ တထာ ဒုတိယာဒိသု၊ သတ္တမေ ဗုဒ္ဓါနုမ္ပိ အတေကိစ္ဆာ အနိဝတ္တိနေ အရိဋ္ဌကဏုကသဒိသာ။

တတ္ထ ကောစိ ကေ ဒဿနံ ဩက္ကမတိ၊ ကောစိ ဒွေ၊ ကောစိ၊ တိဏိပိ ကေသ္မိံ ဩက္ကန္တေပိ ဒီသု တီသု ဩက္ကန္တေသုပိ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကောဝ ဟောတိ၊ ပတ္တော သဂ္ဂမဂ္ဂါရဏဉ္စေဝ

မောက္ခမဂ္ဂါဝရဏဉ္စ၊ အဘဗျော တဿ အတ္တဘာဝဿ အနန္တရံ သဂ္ဂမ္ပိ ဂန္တု၊ ပဂေဝ
မောက္ခံ။ ဝဋ္ဋါဏုကော နာမေသ သတ္တော ပဃဝိဂေါပကော။ ကိံပနေသ တေသ္မိံယေဝ
အတ္တဘာဝေ နိယတော ဟောတိ၊ ဥဒါဟု အညသ္မိမ္ပိတိ ကေသ္မိံညေဝ နိယတောတိ၊
အာသေဝနဝသေန ပန ဘဝန္တရေပိ တံ တံ ဒိဋ္ဌိံ ရောစေတိယေဝ၊ ဝေရူပဿ ဟိ ယေဘု-
ယျေန ဘဝတော ဝုဋ္ဌာနံ နာမ နတ္ထိ။

တံသုဒိဋ္ဌိသု၊ သုံးပါးသောဒိဋ္ဌိတို့တွင်။ နတ္ထိကဒိဋ္ဌိ၊ နတ္ထိကဒိဋ္ဌိသည်။ ဝိပါကံ၊ အကျိုး
ကို။ ပဋိဗာဟတံ၊ မြစ်၏။ အကိရိယဒိဋ္ဌိ၊ အကိရိယဒိဋ္ဌိသည်။ ကမ္မံ၊ ကံကို။ ပဋိဗာဟတံ၊
မြစ်၏။ အဟေတုကဒိဋ္ဌိ၊ အဟေတုကဒိဋ္ဌိသည်။ ဥဘယမ္ပိ၊ ကံ-ကံ၏အကျိုးနှစ်ပါးကိုလည်း။
ပဋိဗာဟတံ၊ မြစ်၏။ တတ္ထ၊ ထိုသုံးပါးတို့တွင်။ ကမ္မံ၊ ကံကို။ ပဋိဗာဟန္တေနာပိ၊ မြစ်
သဖြင့်လည်း။ ဝိပါကော၊ အကျိုးကို။ ပဋိဗာဟံဘော၊ မြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝိပါကံ၊
အကျိုးကို။ ပဋိဗာဟန္တေနာပိ၊ မြစ်သဖြင့်လည်း။ ကမ္မံ၊ ကံကို။ ပဋိဗာဟံတံ၊ မြစ်သည်။ ဟောတိ၊
ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တေသဗျေ၊ ထိုသုံးပါးသောဒိဋ္ဌိတို့သည်။ အတ္တတော၊ အနက်အားဖြင့်။
ဥဘယပုဋ္ဌိဗာဟကာ၊ ကံဝိပါကံနှစ်ပါးစုံကို မြစ်ကုန်သော။ နတ္ထိကဝါဒါစေ၊ နတ္ထိကဝါဒ
တို့သည်လည်းကောင်း၊ အဟေတုကဝါဒါစေ၊ အဟေတုကဝါဒတို့သည်လည်းကောင်း။ အကိရိ
ယဝါဒါစ၊ အကိရိယဝါဒတို့သည်လည်းကောင်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။ သုံးပါးသောဒိဋ္ဌိတို့တွင် နတ္ထိကဒိဋ္ဌိသည် အကျိုးမရှိဟု ယူ၏။ အကိရိယ
ဒိဋ္ဌိသည် ကံဟူသောအကြောင်း မရှိဟုယူ၏။ အဟေတုကဒိဋ္ဌိသည် အကြောင်းအကျိုးနှစ်ပါး
မရှိဟုယူ၏။ ထိုသုံးပါးတို့တွင် ကံကိုမြစ်သဖြင့်လည်း အကျိုးကိုမြစ်သည်ပင်၊ အကျိုးကိုမြစ်
သဖြင့်လည်း ကံကိုမြစ်သည်ပင်။ ဤသုံးပါးသောဒိဋ္ဌိတို့သည် အတ္တအားဖြင့် ကံ၊ ဝိပါကံနှစ်ပါး
စုံကို မြစ်ကုန်သော အဟေတုကဒိဋ္ဌိ အကိရိယဒိဋ္ဌိသာမည်ကုန်၏ ဟုလိုသည်။

ယေပန၊ အကြင်သူတို့သည်ကား။ တေသံ၊ ထိုသုံးပါးသော ဒိဋ္ဌိအယူရှိသောသူတို့၏။
လဒ္ဓိံ၊ အယူကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ရတ္တိဋ္ဌာနဒိဝါဋ္ဌာနေ၊ ညဉ့်နေရာ နေနေရာ၌။ နိသိန္နာ၊
နေကုန်လျက်။ သဗ္ဗာယန္တိ၊ သရဗ္ဗာယ်ကုန်၏။ ဝိမံသန္တိ၊ စုံစမ်းကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုသူတို့အား။
ဒိန္နံ၊ ဒါနအကျိုးသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ယိဋ္ဌံ၊ ပူဇော်သောအကျိုးသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ကရောတော၊
မကောင်းမှုကို ပြုသောသူအား။ ပါပံ၊ မကောင်းမှုသည်။ နကရိယတိ၊ မကောင်းကျိုးကို
မပြုနိုင်။ ဟေတု၊ ရှေးကံဟူသောအကြောင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပစ္စယော၊ ရှေးကံဟူသော
ပစ္စည်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ တသ္မိံ အာရမ္မဏေ၊ ထိုအာရုံ၌။ မိစ္ဆာသတိ၊ မှားသော
သညာသည်။ သန္တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ကေဂုံ၊ တည်ကြည်သည်။ ဟောတိ၊
ဖြစ်၏။ ဇဝနာနိ၊ ဇောတို့သည်။ ဇဝန္တိ၊ စောကုန်၏။ ပဌမဇဝနော၊ ပဌမဇော၌။ သတေကိစ္ဆာ၊
ကုစားကောင်းကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တထာ၊ ထိုအတူ။ ဒုတိယာဒိသု၊
ဒုတိယဇော စသည်တို့သည်လည်း။ သတေကိစ္ဆာ၊ ကုစားကောင်းကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်
၏။ သတ္တမေ၊ သတ္တမဇော၌။ ဗုဒ္ဓါနိမ္ပိ၊ ဘုရားတို့သည်လည်း။ အတေကိစ္ဆာ၊ မကုစားနိုင်ကုန်။

အနိဝတ္တိနော၊ ဆုတ်နစ်ခြင်းပရိကုန်။ အရိဋ္ဌကဏုကသဒိသာ၊ အရိဋ္ဌရဟန်း၊ ကဏုကသာမဏေ တို့နှင့်တူကုန်၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။အကြင်သူတို့သည် သုံးပါးသော ဒိဋ္ဌိအယူရှိသောသူတို့၏ အယူကို ယူ၍ နေသန်ရာညဉ့်သန်ရာ၌နေကုန်လျက် သရဇ္ဈာယ်ကုန်၏။ စုံစမ်းကုန်၏။ ထိုသူတို့အား နတ္ထိဒိန္နံ- နတ္ထိယိဋ္ဌံ စသော အာရုံ၌ မှားသော သညာသည်တည်း။ စိတ်ငြိမ်ဝပ်၏။ ပဌမဇောမှ စ၍ ဆဋ္ဌဇောတိုင်ရုံသော်ကား ကုစားကောင်းသေး၏။ သတ္တမဇောသို့ သက်သောကာလ ဘုရားတို့ ချွတ်၍လည်း မကျွတ်နိုင်ပြီ။ အရိဋ္ဌမည်သောရဟန်း ကဏုကမည်သော သာမဏေ တို့နှင့် တူလေပြီ ဟုလိုသည်။

တတ္ထ၊ ထိုသုံးပါးသောဒိဋ္ဌိတို့တွင်။ ကောစိ၊ အချို့သောသူသည်။ ကေဒဿနံ၊ တပါးသော ဒိဋ္ဌိအယူသို့။ ဩက္ကမတိ၊ သက်၏။ ကောစိ၊ အချို့ကား။ ဒေ၊ နှစ်ပါးသော ဒိဋ္ဌိအယူတို့သို့။ ကောစိ၊ အချို့ကား။ တီဏိ၊ သုံးပါးသော ဒိဋ္ဌိအယူတို့သို့။ ဩက္ကမတိ၊ သက်၏။ ကေသိံ၊ တပါးသောအယူသို့။ ဩက္ကန္တေပိ၊ သက်ယူသော်လည်းကောင်း။ ဒိံသု၊ နှစ်ပါးသောအယူတို့သို့။ တီသု၊ သုံးပါးသော အယူတို့သို့။ ဩက္ကန္တေသုပိ၊ သက်ကုန်သော် လည်းကောင်း။ သတ္တော၊ သတ္တဝါသည်။ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကောဝ၊ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အယူရှိသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဖြစ် ၏။ သဂ္ဂမဂ္ဂါဝရဏဉ္စ၊ သုဂတိခရီးလည်းပိတ်၏။ မောက္ခမဂ္ဂါဝရဏဉ္စ၊ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ခရီးလည်း ပိတ်၏။ တဿအတ္တဘာဝဿ၊ ထိုအတ္တဘော၏။ အနန္တရံ အနန္တရေ၊ အခြားမဲ့သော ကိုယ်၏ အဖြစ်၌။ သဂ္ဂံပိ၊ သုဂတိဘဝသို့လည်း။ ဂန္တု၊ သွားခြင်းငှာ၊ အဘဗ္ဗော၊ မထိုက်။ မောက္ခံ၊ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကိုကား။ ပဂေဝ၊ အဘယ်ဆိုဖွယ်ရှိအံ့နည်း။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။ထိုသုံးပါးသော ဒိဋ္ဌိတို့တွင် အချို့သောသူသည် တပါးသော ဒိဋ္ဌိအယူ ကိုယူ၏။ အချို့ကား နှစ်ပါးသောဒိဋ္ဌိအယူကိုယူ၏။ အချို့ကား သုံးပါးသော ဒိဋ္ဌိအယူကို ယူ၏။ တပါးသောအယူကို ယူသော်လည်းကောင်း။ နှစ်ပါးသောအယူကို ယူသော် လည်းကောင်း။ သုံးပါးသောအယူကို ယူသော်လည်းကောင်း။ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ မည်သည်သာလျှင်တည်း။ ထိုနိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အယူရှိသောသူအား သုဂတိခရီးလည်းပိတ်၏။ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် ခရီးလည်းပိတ်၏။ ထိုဘဝ၏ အခြားမဲ့သော ကိုယ်၏အဖြစ်၌ သုဂတိဘဝသို့ လားခြင်းငှာ မထိုက်။ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်သို့သော်ကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာ ရှိအံ့နည်း ဟုလိုသည်။

သေသော၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝဋ္ဋခါဏုကောနာမ၊ ဝဋ္ဋတရား၏ သစ်ငုတ်မည်၏။ ပထဝိ ဂေါပကော၊ မြေစောင့်အဖြစ်သို့၊ ပတ္တော၊ ရောက်၏။

ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် ဝဋ္ဋတရား၌ သစ်ငုတ်သဖွယ်ဖြစ်၏။ မြေစောင့်အဖြစ်သို့ ရောက်၏။ ဟုလို သည်။

ကိံ ပန၊ အသို့နည်း။ သေသော၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တေသိံ ယေဝ အတ္တဘာဝေ၊ ဤကိုယ် ၏ အဖြစ်၌သာလျှင်။ နိယတော၊ နိယတ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သလော။ ဥဒါဟု၊ ထိုသို့

မဟုတ်မူကား။ အညသ္မိံ ပိတပါးသော ဘဝ၌လည်း။ တေသ္မိံ ယေဝါထိုဘဝ၌ကဲ့သို့။ နိယတော၊ နိယတပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်ရာသလော။

အာသေဝနဝသေနပန၊ အာသေဝနအားဖြင့်ကား။ ဘဝန္တရေပိ၊ ဘဝတပါး၌လည်း။ တံတံဒိဋ္ဌိံ ၊ ထိုထိုသို့သော ဒိဋ္ဌိအယူကို။ ရောစေတိယေဝါ၊ နှစ်သက်စေသည် သာလျှင်တည်း။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ဤကိုယ်၏ အဖြစ်၌သာလျှင် နိယတပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ရာမည်လော၊ တပါးသော ဘဝ၌လည်း ထိုကဲ့သို့ပင် နိယတပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ပြန်ချေဦးမည်လော့ဟုမေးအံ့။

အဖန်တလဲလဲ မှီဝဲအပ်သော အာသေဝန၏ အစွမ်းဖြင့် ဘဝတပါး၌လည်း ထိုထိုသို့ သော နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အယူကို နှစ်သက်ရာချေသည်သာလျှင်တည်း ဟူလိုသည်။

ဤသို့ သဘောရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် အကျွတ်တရားကို ရပါဦးမည်လော့ဟု စုဒ်ရှိရကား။ ဝေရူပဿ ဟိ ယေဘုယျေန ဘဝတော ဝုဋ္ဌာနံနာမ နတ္ထိ ဟူသောပါဌ်ကို မိန့်သတည်း။

ဟိ၊ ထိုစကားကို ဖြေဦးအံ့၊ ဝေရူပဿ၊ ဤသို့သဘောရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ယေဘုယျေန၊ များသောအားဖြင့်။ ဘဝတော၊ ဘဝမှ။ ဝုဋ္ဌာနံနာမ၊ ထမြောက်ခြင်းမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ဤသို့သဘောရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား များသောအားဖြင့် ဘဝမှ ထမြောက်ကျွတ်လွတ်ခြင်းမည်သည် မရှိရာပြီ ဟူလိုသည်။ ထိုပါဌ်၌ ယေဘုယျေနဟုဆိုတော် မူသောကြောင့် များသောအားဖြင့် အကျွတ်တရား ရသောသူမည်သည် မရှိဟူ၍သာ ဆိုသည်။ အနဝသေသ အကြွင်းမရှိသော နိယတယူမိလေသမျှသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသမျှပင် မကျွတ်ရပြီ မဆိုလို၊ အပွကအားဖြင့်ကား အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်သည် ကျွတ်ရသေး၏ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသင့်သည် ကို သိစေလို၍ ယေဘုယျေနဟူသော ပါဌ်ကို အဋ္ဌကထာဆရာ မိန့်လေသည်ဟု မှတ်အပ်၏။ ထို့ကြောင့် တိကပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်၌ မိစ္ဆတ္တနိယတတိက် အာရမ္မဏပစ္စည်းတွင် -

မိစ္ဆတ္တနိယတော ဓမ္မော အနိယတဿ ဓမ္မဿအာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော။
အရိယာမိစ္ဆတ္တနိယတံ ပဟိနံ ကိလေသံပစ္စဝေက္ခန္တိ ဝိက္ခမ္ဘိတေကိလေသေ ပစ္စဝေက္ခန္တိ၊
ပုဗ္ဗေသမုဒါစိဇ္ဈေကိလေသေ ဇာနန္တိ၊ နိယတံဓမ္မံ အနိစ္စတော ဒုက္ခတော အနတ္တတော
ဝိပဿန္တိ။

ဟုနိယတ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိပုဂ္ဂိုလ်သည် မဂ်ဖိုလ်ရ၍ မဂ်ဖိုလ်ရသည့်နောက် ပစ္စဝေက္ခဏာဝါရကို ဟောတော်မူသောကြောင့် နောင်အခါ ကောင်းမြတ်သော ကလျာဏမိတ္တသံသဂ္ဂ သပ္ပုရိသ ပနိဿယကို ရသောကာလ ထိုအယူဟောင်းကို စွန့်လျှင် အကျွတ်တရားကို ရကောင်းသေး၏ ဟု မှတ်ရာ၏။

၁၂၅-ပုစ္ဆာ။ ။ဇမ္ဗူဒီပိကျမ်းသည် တောနေသုံးထောင်၊ လူနေသုံးထောင်၊ ရေနေလေးထောင်ရှိသည် ဆိုသည်တွင် တောနေသုံးထောင်မှာ အခြားသီးသန့်ပင်

ဖြစ်သည်။ ရေနေးလေးထောင် ဆိုသည်မှာ လူနေထဲတွင် မြစ်ကြီးမြစ်ငယ် ချောင်း မြောင်း အင်းအိုင်ရှိသမျှကို ပေါင်းစု၍ အလုံးစုံသော ရေနေးလေးထောင် ယူရမည်။ အခြားသီးသန့် မရှိပြီ ဆိုကြပါသည်။ လူနေ ရေနေး ခြား မခြားကိုလည်း သိလုံပါ သည် ခွဲဝေပြသတော်မူပါ ဆရာတော်ဘုရား။

၁၂၅-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ဇမ္ဗုဒီပိကျွန်း၌ တောနေသုံးထောင်၊ လူနေသုံးထောင်၊ ရေနေးလေးထောင် ခြား မခြား ကို မေးရာ၌-

အယံကိရ ဇမ္ဗုဒီပေါ ဒသသဟဿယောဇနပရိမာဏော၊ တတ္ထ စတုသဟဿ ယော- ဇနပရိမာဏော ပဒေသော ဥဒကေန အဇ္ဈောတ္ထဋ္ဌော သမုဒ္ဒေါတိ” သင်္ခံဂတော၊ တိ သဟဿယောဇနပမာဏေ မနုဿာဝသန္တိ၊ တိသဟဿ ယောဇနပမာဏေ ဟိမဝါ ပတိဋ္ဌိတော ဥဗ္ဗေဓေန ပဉ္စယောဇနသတိကော စတုရာသီတိ သဟဿကုဋေဟိ ပဋိမဏ္ဍိတော သမန္တတောသန္ဓမာန ပဉ္စသတနဒီ ဝိစိတ္တော။

ဟူ၍သုတ္တန်ပါတ်အဋ္ဌကထာ(ဒု)၊ သေလသုတ်အဖွင့်တွင်လာသည်။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။ဤဇမ္ဗုဒီပိကျွန်းသည် ယူဇနာတသောင်းကျယ်၏။ ထိုယူဇနာ တသောင်းတွင် ယူဇနာလေးထောင် ပမာဏရှိသော အရပ်သည်ကား ရေလွှမ်းလေသော ကြောင့် သမုဒ္ဒရာဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသို့ ရောက်လေ၏။ ယူဇနာ သုံးထောင်သည်ကား လူတို့ နေရာဖြစ်၏။ ယူဇနာသုံးထောင် အရပ်သည်ကား ဟိမဝန္တာတော နေရာဖြစ်၏။ ထိုဟိမဝန္တာတောင်သည် ယူဇနာငါးရာမြင့်၏။ ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော တောင်ထွတ် တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်၏။ ငါးရာသော မြစ်ငယ်တို့သည် လည်၍ စီးကုန်၏ဟုဆိုသည်။

(ဇမ္ဗုဒီပေ ပန စတုသဟဿယောဇနပမာဏော ပဒေသော တဒုပဘောဂီနံ သတ္တာနံ ပုညက္ခယာ ဥဒကေန အဇ္ဈောတ္ထရိတတ္တာ သမုဒ္ဒေါတိ သင်္ခံဂတော-

အစရှိသောပါဌ်နှင့်အညီ ။ဇမ္ဗုဒီပိကျွန်းကား ယူဇနာလေးထောင်သောအရပ်သည်ရှိ၏။ ထိုအရပ်ကို ခြံရံကုန်သော သတ္တဝါတို့၏ ကောင်းမှုကုန်ခြင်းကြောင့် ရေသည် လွှမ်းမိုးလေ သဖြင့် သမုဒ္ဒရာဟူသော ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသို့ ရောက်လေ၏ ဟုလိုသည်။)

ထို့ကြောင့် လူတို့နေရာတွင်ရှိသော မြစ်ကြီး၊ မြစ်ငယ်၊ ချောင်းမြောင်း၊ အင်းအိုင်တို့ကို ရေတွက်၍ ရေနေး လေးထောင်ဟူ၍ မခေါ်ဝေါ်သင့်။ ရေနေးကား အခြားသန့်သန့် ပင်လယ် တိမ် သမုဒ္ဒရာဟုခေါ်ဝေါ်သော ကျွန်းနားတွင်ရှိသော ယူဇနာလေးထောင် ပမာဏရှိသော အရပ်၌ ရေကိုသာ ရေနေးလေးထောင်ဟု ခေါ်ဝေါ်သင့်သည်။

၁၂၆-ပုစ္ဆာ။ ။သိကြားမင်းနေသော ဝေဇယန္တာ ပြာသာဒ်၏ အရပ်အမြင့်ကို ဖွဲ့ဆိုချီးမွမ်းကြသော ပျို့ကဗျာတို့တွင် ပုံတောင်နိုင်မော်ကွန်း၌- “အမြင့်ယူဇနာ၊ ခုနစ်ရာတိ၊ ကျမ်းလာပြည့်န၊ ဝေဇယန်လည်း၊ မလွန်လှည့်ယောင်၊ မြစ်လုံးပြောင်မျှ” ဟူ၍ ယူဇနာခုနစ်ရာ အမြင့်အရပ်ရှိကြောင်းကို စပ်ဆိုပါသည်။

ဘူရိဒတ်လင်္ကာ၌ကား- “ပရိမဏ္ဍလိပ်၊ မြင်းမိုရ်ထိပ်မှာ၊ ယူဇနာဖြင့်၊ သင်္ချာတထောင်၊ အစောက်ဆောင်သည်၊ ရန်အောင်ဆုံးစွန်၊ ဝေဇယန်ဟု၊ ဗိမာန်သာထွတ်၊ ပြာသာဒ်နန်းရှင်၊ မာသတွင်သည်၊ ကျော်ထင်ဟိုးဟိုး၊ နတ်မင်းစိုး၏၊ မိုးကြိုးစက်ရှိန်၊ ဝရဇိန်” သို့ ဟူ၍ ယူဇနာတထောင် မြင့်ကြောင်းကို စပ်ဆိုပါသည်။

ဤသို့ နှစ်ရပ်စပ်ဆိုကြသည်တွင် အဘယ်စကားကို အခိုင်အတပ် မှတ်သင့်မည်ကိုသိလိုပါသည်။

သက္ကရာဇ် ၁၁၇၃-ခု၊ ဝါခေါင်လဆန်း ၁ ရက်၊ စနေနေ့၊ မုံရွာသီရိမာလာက လျှောက်လာရာတွင် ဖြေဆိုလိုက်သည်ကား။

၁၂၆ - ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ဝေဇယန္တာ ပြာသာဒ်၏ အရပ်အမြင့်ကို မေးရာ၌- သုတ်မဟာဝါ အဋ္ဌကထာဝယ် သက္ကပဋ္ဌာသုတ်အဖွင့်တွင်-

သက္ကဿ ဝေဇယန္တာနာမ ပါသာဒေါ သတ္တယောဇနသတာနိ ဥဂ္ဂန္ဓိ -

ဟု သိကြားမင်း၏ နေရာဖြစ်သော ဝေဇယန္တာ ပြာသာဒ်သည် ယူဇနာခုနစ်ရာမြင့်၏ဟု လာသည်။ ထိုပါဌ်ကိုမှီ၍ ယူဇနာခုနစ်ရာ ရှိကြောင်းကို စပ်လေသည်။ ၎င်းသုတ်မဟာဝါ အဋ္ဌကထာ၊ မူလပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ၊ သတိပဋ္ဌာနသုတ်အဖွင့်တွင်ပင်-

ယောဇနသဟဿုဗ္ဗေဓော ဝေဇယန္တံ ပါသာဒေါ၊ ပဉ္စယောဇနသတုဗ္ဗေဓော သုဓမ္မာဒေဝသဘာ၊ ဒိယခုယောဇန သတိဓကာ ဝေဇယန္တရထော၊ တထာ ဧရာဝဏော ဟတ္ထိ။

ဟူ၍ ဝေဇယန္တာ ပြာသာဒ်ကား ယူဇနာတထောင်မြင့်သည်။ သုဓမ္မာဇရပ် ယူဇနာငါးရာမြင့်သည်။ ဝေဇယန္တာရထား၊ ဧရာဝဏ်ဆင်တို့သည် ယူဇနာ တရာ့ငါးဆယ်စီ မြင့်ကုန်သည်ဟု ဆိုပြန်သည်။ ကေနိပါတ်ကုလဝကဇာတ်၌-

တသ္မိံ ခဏေ ပထဝိံ ဘိန္ဒိတွာ ယောဇနသဟဿုဗ္ဗေဓော ဝေဇယန္တပါသာဒေါ ဥဋ္ဌဟိ၊ ဝေဇယန္တေ ဥဋ္ဌဟိတတ္တာ ဝေဇယန္တောတွေဝ နာမံ အကံသု။ ။ဟူသော ပါဌ်။

ခဏ္ဍဟာလဇာတ်၌လာသော။ “ယောဇနသဟဿုဗ္ဗေဓော ဝေဇယန္တပါသာဒပုဂ္ဂိုမဏ္ဍိတံ” ဟူသောပါဌ်တို့ဖြင့်လည်း ဝေဇယန္တာပြာသာဒ်သည် တထောင်ရှိကြောင်းကို ဆိုသည်။ သုဓမ္

ဘောဇနဇာတ်၌လည်း၊ “သဠိယောဇန ဝိတ္ထတံ ယောဇန သဟဿုဗ္ဗေဝံ ဝေဇယန္တံ” ဟု ယူဇနာခြောက်ဆယ်ကျယ်ကြောင်း၊ ယူဇနာတထောင်မြင့်ကြောင်း၊ အကျယ်အမြင့်နှစ်ပါး စုံတို့ကို ဆိုသည်။

ထိုသို့ဆိုသောစကားကိုမှီ၍ ယူဇနာတထောင်မြင့်ကြောင်းကို စပ်လေသည်။ ကျမ်းဂန် ကပင် စကားနှစ်ရပ် ကွဲပြားလေသောကြောင့် ပျို့ကဗျာတွင်လည်း နှစ်ကွဲရှိလေသည်။ တောင်ဘီလာ ပဌမ တိပိဋကလင်္ကာရ ဆရာတော် ပြုစုစီရင်တော်မူသော လောကဝိဒ္ဓ ဌ်ကား ဝေဇယန္တာပြာသာဒ် ယူဇနာခုနစ်ရာ၊ အထွတ်ယူဇနာသုံးရာရှိသည်။ နှစ်ရပ်ပေါင်း ယူဇနာတထောင်ရှိသည် ဆိုသည်။

(ဓမ္မပဒ အပုမာဒဝဂ်။ မာသဝတ္ထုတွင် “တိယောဇနသတုဗ္ဗေဓေဟိ ဓဇေဟိ ပဋိမဏ္ဍိတော သတ္တယောဇနသတုဗ္ဗေဓော ဝေဇယန္တောနာမ ပါသာဒေါ ဥဂ္ဂစ္ဆတိ။” ဟူ၍ လည်းကောင်း။ “မဇ္ဈေ ဌ်တော ဓဇော တိယောဇန သတုဗ္ဗေဓော အဟောသိ၊ ဣတိ ဓဇေန သဟ သာလာယ နိဿန္နေန ယောဇန သဟဿုဗ္ဗေဓော ပါသာဒေါ သတ္တရတနမယော ဟုတော နိဗ္ဗတ္တိ” ဟူ၍ အလယ်၌ရှိသော အထွတ် တံခွန်နှင့်တကွ ယူဇနာတထောင် ရှိသည်ဟု ဆိုသည်)။

ယင်းသို့ ဆိုသည်များနှင့် ထောက်သော် ခုနစ်ရာဆိုသောကျမ်းဂန် ပျို့ကဗျာတို့မှာ ပြာသာဒ်ဘုံဆင့် အထည်ကိုယ်တွင်သာရည်၍ ဆိုသည်၊ တထောင်ဆိုသည်မှာ အထွတ်ဝါနှင့် တကွ ရည်၍ဆိုလေသည်ဟု မှတ်သင့်သည်။

၁၂၇-ပုစ္ဆာ။ ။ဒုဿစေတီသည် အဘယ်ဘုံမှာ ရှိသည်။ အကြီးအမြင့် ဘယ်မျှ ရှိမည်။

၁၂၇-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ဒုဿစေတီတော်သည် အဘယ်ဘုံမှာ ရှိသည်ကို မေးရာ၌-

ပုဆိုးတော်ကို ဃဋိကာရဗြဟ္မာ ယူဆောင်လေသည် ဖြစ်သောကြောင့် ဃဋိကာရဗြဟ္မာ သည် အကနိဋ္ဌဘုံကဖြစ်၍ ဒုဿစေတီတော်လည်း အကနိဋ္ဌဘုံမှာ ရှိသည်ဟု မှတ်သင့်သည်။ အကြီးအမြင့် အဘယ်မျှရှိမည်ကို မေးရာ၌-

နိဝတ္ထသာဋ္ဌကံ ဂဟေတွာ သစေ ဧကန္တေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿာမိ၊ ဣမံ သာဋ္ဌကံ အာကာသေ တိဋ္ဌတု၊ နော စေ၊ ဘူမိယံ ပတတူတိ အာကာသံ ခိပိ၊ တံ မဟာဗြဟ္မာ ဂဟေတွာဗြဟ္မလောကေ ဒွါဒသယောဇနိကေ ဒုဿထူပေ ပတိဋ္ဌာပေတွာ ဝေဇယန္တာသိ။

သော၊ ထိုဘုရားလောင်းသည်။ နိဝတ္ထသာဋ္ဌကံ၊ ဝတ်တော်မူသောပုဆိုးကို။ ဂဟေတွာ၊ ကိုင်၍။ သစေ၊ အကယ်၍။ ဧကန္တေန၊ စင်စစ်သဖြင့်။ ဗုဒ္ဓေါ၊ ဘုရားသည်။ ဘဝိဿာမိ၊ ဖြစ်လအံ့။ ဣမံသာဋ္ဌကံ၊ ဤပုဆိုးသည်။ အာကာသေ၊ ကောင်းကင်၌။ တိဋ္ဌတု၊ တည်စေသတည်း။

စေ၊ အကယ်၍။ နောဘဝိဿာမိ၊ မပြစ်လအံ့။ ဘူမိယံ၊ မြေ၌။ ပတတု၊ ကျစေသတည်း။
ဣတိ၊ ဤသို့။ အဓိဋ္ဌဟိတော၊ အဓိဋ္ဌာန်၍။ အာကာသံ၊ ကောင်းကင်သို့။ ခိပိ၊ ပစ်၏။ တံ၊
ထိုပုဆိုးတော်ကို။ မဟာဗြဟ္မာ၊ သဒ္ဓိကာရဗြဟ္မာကြီးသည်။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ဗြဟ္မလောကေ၊
သုဒ္ဓါဝါသ ဗြဟ္မာ့ပြည်၌။ ဒွါဒသယောဇနိကေ၊ တဆယ့်နှစ်ယူဇနာ ရှိသော။ ဒုဿထူပေ၊
ဒုဿစေတီ၌။ ပတိဋ္ဌာပေတွာ၊ သွင်း၍။ ပူဇံ၊ ပူဇော်ခြင်းကို။ အကာသံ၊ ပြု၏။

ဟု ဇိနာလင်္ကာရဋီကာ၌ ဆိုသည်။ ဤနည်းအတူပင် မဟာမာယာ ဝတ္ထု၌လည်း
“ဗြဟ္မလောကေ ဒွါဒသယောဇနဗ္ဗေဓံ စေတိယမကာသံ” ဟူ၍လည်းကောင်း။ တထာဂတုပ္ပတ္တိ
၌လည်း။

အင်္ဂီရသဿ ဗုဒ္ဓဿ၊ သကျပုတ္တဿ သတ္ထုနော။
ဗြဟ္မလောကေ ဒုဿထူပေ၊ အာသိ ဒွါဒသယောဇနော။

ဟူ၍လည်းကောင်း လာသည်နှင့်အညီ သုဒ္ဓါဝါသ အကနိဋ္ဌဗြဟ္မာ့ပြည်၌ တဆယ့်နှစ်ယူဇနာ
အမြင့်ရှိသော ဒုဿစေတီ ရှိ၏ဟု မှတ်ရာ၏။

၁၂၈-ပုစ္ဆာ။ ။စူဠာမဏိစေတီတော်လည်း တာဝတိံသာ နတ်ပြည်၌ ရှိသည်ကို
သိမှတ်ရပါ၏။ အဘယ်မျှ အကြီးအမြင့် ရှိမည်ကို သိလိုပါသည်။

၁၂၈ ဝိသဇ္ဇနာ။ ။စူဠာမဏိစေတီတော်၏ ပမာဏကိုမေးရာ၌ -

သီဟိုဠ်ကျွန်းက သုမနသာမဏေ တာဝတိံသာသို့သွား၍ သိကြားမင်းထံ၌ ညှပ်ရိုးတော်
ဓာတ်ကို တောင်းသောအခါ -

သက္ကောဒေဝါနမိန္ဒော ယောဇနပုမာဏံ မဏိထူပံ ဥဿိဋ္ဌေတွာ ဒက္ခိဏက္ခကံ ဓာတု
နိဟရိတွာ သုမနဿ အဒါသိ။

ဟု သိကြားမင်းသည် တယူဇနာပမာဏရှိသော ပတ္တမြားစေတီတော်ကို လှစ်၍ လက်ယာ
ညှပ်ရိုးတော်ဓာတ်ကို ထုတ်၍ သုမန သာမဏေအား ပေးလိုက်၏ဟု ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာ၌
ဆိုသည်။ မဟာဝင်ကျမ်း၌ကား -

စူဠာမဏိစေတိယမှာ၊ ဂဟေတွာ ဒက္ခိဏက္ခကံ။
သာမဏေရဿ ပါဒါသိ၊ သက္ကော ဒေဝါနမိဿရော။

ဟု စူဠာမဏိစေတီတော်မှ ထုတ်ယူ၍ ပေးလိုက်သည်ဟု ဆိုသည်။ မဟာမာယာဝတ္ထု
တွင်လည်း “တာဝတိံသာဘဝနေ ဣန္ဒနီလမယံ ယောဇနဗ္ဗေဓံ စူဠာမဏိစေတိယမကာသံ” ။
ဟူ၍ လာသည်။

ဤစကားသုံးရပ်ကို စပ်၍ယူသော် စူဠာမဏိစေတီတော်သည် တယူဇနာရှိ၏ဟု ယူသင့်သည်။ တထာဂတပုတ္တိ၌မူကား -

ဘဝနေ တာဝတိံ သမ္ပိ၊ သက္ကဿ ဝိသယေဂတေ။

အက္ခမာတံ နိဒဟိတော၊ မဏိထူပေါ တိယောဇနော။

ဟူ၍သုံးယူဇနာရှိကြောင်းကို ဆိုသည်။ တယူဇနာရှိသည်၊ သုံးယူဇနာ ရှိသည်ဆိုရာ၌ အချင်းတယူဇနာ၊ အဝန်းသုံးယူဇနာရှိသည် ဆိုသော် သင့်၏ ထင်သည်။ ဇိနာလင်္ကာရ ဋီကာဘွင်ကား “တာဝတိံ သဘဝနေ တိသယောဇနိကံ စူဠာမဏိစေတီယံနာမ ပတိဋ္ဌာပေသိ” ဟု ငါတို့တွေ့မြင်သော စာ၌ရှိသော ပါဠိအလိုသော် ယူဇနာ သုံးဆယ်ရှိ၏ဟု ယူရန်ရှိသည်။ တိယောဇနိကံသာ ရှိသော်ကား သုံးယူဇနာဟူ၍ မှတ်သင့်သည်။

၁၂၉-ပုစ္ဆာ။ ။တပုဿ ဘလ္လိကတို့ ဆောင်ယူသည့် ဆံတော်ဓာတ်သည် အဘယ်မြို့မှာ တည်ရှိသည်ဟု ကျမ်းဂန်ထွက်ဆိုရာကို သိလိုပါသည်။

၁၂၉-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။တပုဿ ဘလ္လိကတို့ ဆောင်ယူသော ဆံတော်ဓာတ်သည် ဘယ်မြို့မှာရှိ သည်၊ ကျမ်းဂန်ထွက်ဆိုရာကို သိလိုပါသည် ဟူရာ၌ -

ဆံတော်ဓာတ်၏ အကြောင်းကား ဝိနည်းမဟာဝါ အဋ္ဌကထာ၌။ “အထ ဘဂဝါ သီသံ ပရာမသိ၊ ကေသာ ဟတ္ထေ လဂ္ဂိံ သု” ဟု ဆံတော်ချောင်းရေမည်မျှမဆို၊ သာမညသာ ဆိုသည်။ အနာဂတဝင် အဋ္ဌကထာ၌ကား။ “တပုဿ ဘလ္လိက ဒွေဘာတိကာနံ မုဋ္ဌိ ကေသ ဓာတုယော ဒတွာ” ဟု တဆုပ်သော ဆံတော်ဓာတ်ကို ပေးလိုက်ကြောင်းကို လာသည်။ အင်္ဂုတ္တိုရ် ကေနိပါတ် အဋ္ဌကထာ စသော ကျမ်းတပါးတို့၌ကား “အဋ္ဌ ကေသဓာတုယော အဒါသိ” ဟု ရှစ်ဆူသော ဆံတော်ဓာတ်ကို ပေးလိုက်သည်ဟု လာသည်။

နုလာဋ္ဌ ဓာတုဝင်၌ လာသည်ကား ရှေး တပုဿ ဘလ္လိက ညီနောင် ကုန်သည်တို့လက်မှ ဇယသေန နဂါးမင်းယူလေသော ဆံတော်ဓာတ်နှစ်ဆူကို တိဿထေရ်တပည့် သိဝထေရ်သည် အထူးထူးသော ကန်ခိုးပြာဋိဟာဖြင့် ဆောင်၍ ကာကဝဏ္ဏတိဿမင်းအားအပ်၍ ထိုဆံတော် ဓာတ် နှစ်ဆူကို နုလာဋ္ဌဓာတ် ဌာပနာသော မင်္ဂလာစေတီ၌ ဌာပနာလေ၏ဟု ဆိုသည်။

ထိုကုန်သည်တို့၏ မြို့ရွာကံ့ကား အင်္ဂုတ္တိုရ်အဋ္ဌကထာ၌ -

အတ္တနော နဂရံ နေတွာ ဣသိတဉ္စ နဂရဒ္ဓါရေ ဇီဝကေသဓာတုယော ပတိဋ္ဌပေသု၊ ဥပေါသထဒိဝသေ စေတိယံတော နိလရသိယော နိဂစ္ဆတိ။

ဟု တပုဿဝတ္ထု၌ဆိုသည်။ တပုဿ ဘလ္လိက ညီနောင်တို့သည် မိမိတို့နေသော မြို့သို့ဆောင် ၍ အသိတဉ္စမြို့တံခါး၌ သက်တော်ထင်ရှားရှိသော ဘုရားသခင်၏ ဆံတော်ဓာတ်ကို စေတီ တည်ကုန်၏။ ဥပုသ်နေ့တိုင်းစေတီတော်မှ ညီသောရောင်ခြည်တော်တို့သည် ထွက်၏ဟူ၍ ဆို သည်။

ထေရဂါထာ အဋ္ဌကထာတွင်ကား တပုဿ ဘလ္လိကညီနောင် နှစ်ယောက်တို့သည် ပေါက္ခရာဝတီ မြို့သားတည်း၊ တပုဿသည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည်တွင် တရားတော်ကိုနာယူ၍ သောတာပန်တည်သည်၊ ညီကားရဟန်းပြု၍ ရဟန္တာဖြစ်သည်ဟု ဘလ္လိကထေရဂါထာ အဖွင့်တွင်လာသည်။

အင်္ဂုတ္တိုရ်စသော အချို့သော ဝတ္ထုစာတို့၌ “ဖလိက”ဟု ရှိသည်၊ ထေရဂါထာတွင် “ဘလ္လိက”ဟု ရှိသည်၊ အင်္ဂုတ္တိုရ်တွင် အသိတဉ္စ၊ ထေရဂါထာတွင် ပေါက္ခရာဝတီဟု မြို့ခံ၍ ဆိုသည်။

အဘယ့်ကြောင့် ကဲ့လေသနည်းဟူအံ့၊ ထိုနှစ်မြို့သည် အနီးအပါးချင်းဖြစ်၍ ဆိုလေသည်ဟု ယူရန်ရှိ၏၊ အမည်နှစ်ပါး တွင်ဖူးလေသောကြောင့် အမည်နှစ်ကဲ့ ကျမ်းတွင်ဆိုလေသည်ဟူ၍လည်း ယူသင့်၏၊ နီးကြောင်းကို အဘယ့်ကြောင့် သိရသနည်းဟူအံ့၊ စေတီတည်ရာတောင်ကို သိဂုံတ္တရတောင်ဆိုသည် သိဂုံတ္တရတောင်အနီး၌လည်း ပေါက္ခရာဝတီမြို့၊ တရိဟကုမ္ဘမြို့၊ အသိတဉ္စမြို့၊ ရမ္မနဂရမြို့ ဟူ၍ လေးရပ်သော မြို့တို့သည် ဝန်းရံလျက် ရှိကြောင်းကို ရာမညရာဇဝံသ တွင်ဆိုသည်။

ရွှေတိဂုံသမိုင်း၌ကား မြို့လေးလုံးအမည်ကို ပြရာ၌ အနောက်မျက်နှာက အသိတဉ္စမြို့ ရှိသည်၊ မြစ်လေးရပ်အမည်ကို ပြရာ၌ အနောက်မျက်နှာက အသိတဉ္စမြစ် ရှိသည်ဆိုသည်။ သိဂုံတ္တရတောင်၏အမည် ခုနစ်ပါးကိုပြရာ၌ ပေါက္ခရာဝတီဟူ၍ တွင်ဖူးလေပြီ ဟူ၍လည်း ဆိုသည်။

ဤစကားရပ်တို့ကို ထောက်သော် အသိတဉ္စမြစ်ကြောင့် အသိတဉ္စတွင်သော မြို့လည်း တကွက်တပိုင်း၊ သိဂုံတ္တရတောင်သည် ပေါက္ခရာဝတီဟူ၍ တွင်သည်၊ ပေါက္ခရာဝတီတွင်သော တောင်ကြောင့် ပေါက္ခရာဝတီတွင်သော မြို့လည်း တကွက်တပိုင်းရှိ၍ ကျမ်းနှစ်စောင်တွင် စကားနှစ်ကဲ့ရှိလေသည်၊ စကားနှစ်ရပ်ကဲ့သော်လည်း အနီးအပါးချင်းဖြစ်၍ အဓိပ္ပာယ်မပျက်ကြ၊ ကျမ်းနှစ်ရပ်အညီပင် ဖြစ်သည်။

အဘယ့်ကြောင့် အမည်နှစ်ပါးတွင်ဖူးကြောင်းကို သိရသနည်းဟူအံ့၊ ရာဇာဓိရာဇ်အရေးပုံ၌ကား ဒဂုံမြို့ပင် ရှေးအခါ ပေါက္ခရာဝတီ၊ တရိဟကုမ္ဘ၊ အသိတဉ္စ၊ ရမ္မနဂရ-ဟု အမည်လေးမည်တွင်ဖူးလေသည်ဟုဆို၏၊ ရာဇာဓိရာဇ်အရေးပုံ၌ဆိုသောအလိုသော် တမြို့တည်းကို ဘင် ဗာရာဏသီပြည်သည် သုရုန္ဒန၊ သုဒဿန၊ ရမ္မနဂရ၊ ဗြဟ္မဝဇုန၊ ပုပ္ဖဝတီ၊ မောဠိနီဟု လွဲကာလွဲကာ တွင်သကဲ့သို့ ထိုမြို့သည်လည်း အသိတဉ္စမြို့ ဟူ၍လည်း တွင်သည်၊ ပေါက္ခရာဝတီဟူ၍လည်း တွင်ဖူးသည်ဟု ယူရန်ရှိ၏။ ထိုသို့ယူသည်ရှိသော် ဤကျမ်းနှစ်ရပ်စကားသည် အညီပင် ဖြစ်တော့သည်။

တနည်းလည်း တပုဿ ဘလ္လိက ညီနောင်တို့၏ နေရာမြို့ကို ဥက္ကလာမြို့ဟူ၍ မှတ်အပ်၏။
ထို့ကြောင့် ဝိနည်းမဟာဝါ ပါဠိတော်၌—

တေန ခေါ ပန သမယေန တပုဿဘလ္လိကာ ဒွေဝါဏိဇာ ဥက္ကလာ တံ ဒေသံ
အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပနာ ဟောန္တိ၊ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အဋ္ဌကထာ၌လည်း—

တပုဿောစ ဘလ္လိကောစာတိ ဒွေဘာတရော ဝါဏိဇာ၊ ဥက္ကလာတိ ဥက္ကလဇန-
ပဒတော။ ဟူ၍လည်းကောင်း လာသောကြောင့်တည်း။

ယခင် ဆိုခဲ့ပြီးသော မြို့အမည်တို့နှင့် မတူပါတကား ဟူငြားအံ့၊ ဤမြို့သည်လည်း အဝေး
မဟုတ်သောကြောင့် ဆိုလေသည်ဟု ယူသင့်၏။ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟုအံ့၊ သမိုင်းဟောင်း၌
အရပ်လေးမျက်နှာက မြို့လေးလုံးတို့သည် ရံ၍ရှိကုန်၏။ မြို့လေးလုံးတို့၏ အမည်ကား အရှေ့
မျက်နှာက ရမ္မနဂရမြို့၊ တောင်မျက်နှာက ဧညဝတီမြို့၊ အနောက်မျက်နှာက အသိတဉ္စမြို့၊
မြောက်မျက်နှာက ဥက္ကလာမြို့၊ ဤမြို့လေးလုံးတို့သည် ဝန်းရံလျက် တည်ကုန်၏ဟုဆိုသော
ကြောင့် ဝိနည်းမဟာဝါ၌ မြောက်မျက်နှာက ရှိသောမြို့ကို ရည်၍ အနီးအပါးပင်ဖြစ်၍ဆိုလေ
သည်ဟု ယူရန်ရှိသည် ဖြစ်ဘိရကား မြို့မည်တို့သည် ကျမ်းဂန်တွင် မတူပါလေတကားဟု
မယူစသာ၊ နောင်အခါကား ထိုသို့မတွင်ပြီ၊ မတွင်ဟန်ကား ထိုမြို့တို့သည် ပျက်စီး၍ တရိဟ
ကုမ္ဘမြို့ဟူ၍သာ ခေါ်လေသည်။ တရိဟကုမ္ဘကိုပင် နောင်အခါ တိကုမ္ဘမြို့ဟု ဆိုသည်။
ထို့ကြောင့် ကလျာဏီ ကျောက်စာ၌ “တိကုမ္ဘ နဂရေ ယေဝ” ဟုဆိုလေသည်။ တိကုမ္ဘကို
ပင် နောင်ကာလ “တိဂုံ” ဟု ခေါ်လေသည်။ “တိဂုံ” ကိုပင် “ဒဂုံ” ဟု ခေါ်လေသည်။
အလောင်းမင်းတရားလက်ထက် “ရန်ကုန်” ဟု သမိုက်ခဲ့၍ ယခု “ရန်ကုန်” ဟု တွင်လေ
သည်။

ဤသို့ အဆက်ဆက်လာသော စကားကိုထောက်၍ ဆံတော်ဇာတ်၏ တည်ရာကား ရာမည
တိုင်း၌ရှိသော အချင်း နှစ်ရာ့ နှစ်ဆယ့် ငါးတောင်၊ အဝန်း ခြောက်ရာ့ခုနစ်ဆယ့်တတောင်၊
စေတီတော်ရပ် တရာ့ ရှစ်ဆယ့် ခြောက်တောင် နှစ်မိုက် ငါးသစ်၊ ထီးတော်အရပ် အတောင်
သုံးဆယ်၊ အလုံးစုံ အရပ် တောင်ပေါင်း နှစ်ရာ့တဆယ့်ခြောက်တောင် နှစ်မိုက်ငါးသစ်၊
ထီးဝ ကိုးတောင်တမိုက်၊ ထီးဝန်း နှစ်ဆယ့်ရှစ်တောင်ရှိသော “ရွှေတိဂုံ” စေတီတော်သည်
တပုဿ ဘလ္လိက ညီနောင်တို့ ဆောင်ယူခဲ့သော ဆံတော်ဇာတ် တည်သော စေတီပင်ဖြစ်သည်
ဟု မှတ်အပ်၏။

၁၃၀-ပုစ္ဆာ။ ။ ဗြဟ္မာနတ်တို့အား “သာနာဒိတ္တယံ နတ္ထိ” ဆိုသည်မှာ
နှာခေါင်းပင် မရှိဟု ဆိုလိုမည်။ သာနာဝိညာဉ် မရှိသည်ကိုသာ “သာနာဒိတ္တယံ နတ္ထိ”
ဆိုလိုမည်ကိုလည်း သိလိုပါသည်။

၁၃၀ - ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ဗြဟ္မာတို့မှာ “ဃာနာဒိတ္တယံ နတ္ထိ” ဟု ဆိုသည်။ နှာခေါင်းပင် မရှိဆိုမည် ဃာနဝိညာဉ် မရှိသည်ကိုသာ “ဃာနာဒိတ္တယံ နတ္ထိ” ဆိုမည်ကို သိလိုပါသည် ဟူရာ၌-

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟအဋ္ဌကထာ ကျမ်း၌-

ဝတ္ထုသင်္ဂဟေ ဝတ္ထုနိနာမ စက္ခု သောတ ဃာန ဇိဝှိ ကာယ ဟဒယဝတ္ထု
စေတိ ဆဗ္ဗိဓာနိ ဘဝန္တိ၊ တာနိ ကာမလောကေ သဗ္ဗာနိပိ လဗ္ဘန္တိ၊ ရူပလောကေ ပန
ဃာနာဒိတ္တယံ နတ္ထိ၊ အရူပလောကေ ပန သဗ္ဗာနိပိ န သံဝိဇ္ဇန္တိ။

ဟု ဆိုသည်။ စက္ခု၊ သောတ၊ ဃာန၊ ဇိဝှိ၊ ကာယ၊ ဟဒယဝတ္ထုဟူ၍ ခြောက်ပါးသောဝတ္ထု ရုပ်တို့ကို ကာမဘုံ၌ ဣန္ဒြေနှင့်ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်တို့အားရအပ်ကုန်၏။ အသညသတ်ကြဉ်သော ရူပတဆယ့်ငါးဘုံ၌ စက္ခု သောတ ဟဒယ ဤသုံးပါးသော ဝတ္ထုတို့ကို ရအပ်ကုန်၏။ ဃာန ဇိဝှိ၊ ကာယ ဤသုံးပါးသော ဝတ္ထုရုပ်တို့သည် မရှိကုန်၊ အရူပဘုံ၌ကား ခြောက်ပါးသော ဝတ္ထုရုပ်တို့သည် မရှိကုန်ဟု ဆိုရာ၌ ဝတ္ထုရုပ်သုံးခု မရှိကြောင်းကိုသာ ဆိုသည်။ ဃာနဝိညာဉ်၊ ဇိဝှိဝိညာဉ်၊ ကာယဝိညာဉ် မရှိကြောင်းကို ဆိုသည့်စကားမဟုတ်။

တချက်မှာလည်း ရူပဘုံ၌မရှိသင့် မရသင့် မဖြစ်သင့်သမျှသော ရုပ်အပေါင်း တို့ကို ဆိုသည့်စကားပင်မဟုတ်၊ မရှိသင့် မရသင့် မဖြစ်သင့်သမျှသော ရုပ်အပေါင်းတို့ကို ဆိုသည် မှာ “ရူပလောကေ ပန ဃာန ဇိဝှိ ကာယ ဘာဝ ဒသကာနိစ အာဟာရဇကလာပါနိစ န လဗ္ဘန္တိ” ဟူသောပါဠိဖြင့် ဃာနဒသက ဇိဝှိဒသက ကာယဒသက ဣတ္ထိဘာဝဒသက၊ ပုမ္မာဝ ဒသက၊ အာဟာရဇကလာပံတို့ကို မရကုန်ဟူ၍ မရသင့်သမျှကို သိမ်း၍ဆိုသော စကား ဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ ဃာနစသော ရုပ်တို့၏မရှိခြင်းကိုသာ ဆိုသော် ဃာနစသော ဝိညာဉ်တို့ သည် ရှိပြန်လေသလောဟူအံ့၊ ထိုဝိညာဉ်တို့၏ မှီရာဝတ္ထုရုပ်ပင် မရှိခဲ့ရကား ဝတ္ထုရုပ်တို့ကို မှီတတ်ကုန်သော ဝိညာဉ်တို့သည်လည်း မရှိလေကုန်ပြီ၊ ထို့ကြောင့်-

သဗ္ဗထာပိစ တံတံ ပသာဒ ရဟိတာနံ တံတံ ဒွါရိက ဝီထိစိတ္တာနိ န လဗ္ဘန္တေ။
အသညသတ္တာနံ ပန သဗ္ဗထာပိ စိတ္တပဝတ္ထိ နတ္ထေဝါတိ။

ဟု ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ထိုထိုသို့သော ပသာဒဝတ္ထုရုပ်တို့မှ ကင်းကုန် သော သတ္တဝါတို့အား ထိုထိုသို့သော ဒွါရ၌ဖြစ်ကုန်သော ဝီထိစိတ်တို့ကို မရအပ်ကုန်၊ အသည သတ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အားကား အလုံးစုံသော စိတ်တို့၏ဖြစ်ခြင်းသည် မရှိသည်သာလျှင်တည်း ဟူလိုသည်။

ထို့ကြောင့် ဝတ္ထုရုပ် မှီရာမရှိသည်ရှိသော် ဝတ္ထုရုပ်ကို မှီတတ်သော ဝိညာဉ်တို့သည်လည်း မရှိကုန်ဟု မှတ်ရာ၏။ ယင်းသို့ ဝတ္ထုရုပ်ဝိညာဉ်တို့သည် မရှိလေသော် ပြကတေသော နှာခေါင်း ပြကတေသော လျှာတို့သည် မရှိကုန်သလော၊ လက်ခြေအင်္ဂါစသော ကိုယ်ရုပ်သဏ္ဍာန်တို့

သည်လည်း မရှိလေကုန်ပြီလော၊ အသွင်အပြင်တို့သည် ယောက်ျားသဏ္ဍာန်လော၊ မိန်းမ သဏ္ဍာန်လော ဟူငြားအံ့၊ ထိုအမေးကို ဤသို့သောပါဌ်ဖြင့် အလုံးစုံကိုသိအပ်၏။

တတ္ထ ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇတော ပဋ္ဌာယ ဣမာနိ သောဋ္ဌသ ရူပါဝစရာနိ နာမ၊ တေ သဗ္ဗေ ပုရိသ သဏ္ဍာနာ၊ ဣတ္ထိ ပုရိသ ဗျဉ္ဇနမိ နတ္ထိ၊ စက္ခုသောတာနိ အတ္ထိ၊ ရူပံ ပဿန္တိ၊ သဒ္ဓံ သုက္ကန္တိ၊ ဃာနံ အတ္ထိ၊ ဃာနပသာဒေါစ ဃာနဝိညာဏဉ္စ နတ္ထိ၊ တသ္မာ ဂန္ဓံ နဇာနန္တိ၊ သမာပရိဝတ္ထဇိဝှိ အတ္ထိ၊ တသ္မာ ဟသန္တိ၊ ဇိဝှိပသာဒေါစ ဇိဝှိဝိညာ ဏဉ္စ နတ္ထိ၊ တသ္မာ ကိဉ္စိရသံ နဇာနန္တိ၊ နခါဒန္တိ၊ နပိဝန္တိ၊ ဈာနရတိယေဝ တေသံ အာဟာရော ဟောတိ၊ ကာယော အတ္ထိ၊ ကာယပသာဒေါစ ကာယဝိညာဏဉ္စ နတ္ထိ၊ တသ္မာ တေ ကိဉ္စိ ဖဿံ နဇာနန္တိ၊ ဝေသန္တေပိ နိဝါသန ပါရူပန သာဋကာနိ အတ္ထိ၊ ဗြဟ္မဝိမာန သယနာသနာနိ အတ္ထိ၊ ကေသ နခ ဒန္တာ အတ္ထိ၊ သေသ ကောဋ္ဌာသာနိ ပန နတ္ထိ၊ ဒီပသိခါဝိယ သရီရံဟောတိ။ မလမုတ္တမဂ္ဂါ နတ္ထိ။ ဣတ္ထိယော နတ္ထိ၊ ဣတ္ထိ ဝေသောပိ နတ္ထိ၊ နစ္စ ဂီတာဒီနိ နတ္ထိ၊ ကေစိ အရိယဝိဟာရေန ကေစိ ဒိဗ္ဗဝိဟာရေန ကေစိ ဗြဟ္မဝိဟာရေန ဝိဟာသိတိ၊ ဟူ၍ ဇိနာလင်္ကာရဋီကာ၌ လာသည်။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။ထိုဗြဟ္မာ့ဘုံ နှစ်ဆယ်တို့တွင် ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇာ ဘုံမှစ၍ တဆယ့် ခြောက်ပါးသော ဘုံတို့သည် ရူပါဝစရမည်ကုန်၏။ ထိုရူပါဝစရဘုံ၌ ခပ်သိမ်းသောဗြဟ္မာတို့သည် ယောက်ျားသဏ္ဍာန်သာ ရှိကုန်၏။ မိန်းမနိမိတ် ယောက်ျားနိမိတ်တို့သည် မရှိကုန်၊ မျက်စိ နှားတို့သည် ရှိကုန်၏။ အဆင်းကိုမြင်ကုန်၏။ အသံကိုကြားကုန်၏။ နှာခေါင်းကားရှိ၏။ ဃာနပသာဒဝတ္ထု၊ ဃာနဝိညာဉ်တို့သည်ကား မရှိကုန်၊ ထို့ကြောင့် အနံ့ကိုမသိကုန်၊ လှုပ်ရှား လူးလဲတတ်သော လျှာလည်း ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ရယ်ရွှင်ခြင်းတို့သည် ရှိကုန်၏။ ဇိဝှိပသာဒ ဝတ္ထုရုပ်၊ ဇိဝှိဝိညာဉ်တို့သည်ကား မရှိ၊ ထို့ကြောင့် တစုံတခုသော အရသာကို မသိကုန်၊ မခဲကုန်၊ မသောက်ကုန်၊ ဈာန်ဖြင့် မွေ့လျော်ခြင်းသည်လျှင် ထိုဗြဟ္မာတို့အား အာဟာရသည် ဖြစ်၏။ လုံးလုံးလျှောင်းလျှောင်း မြင်စကောင်းသော ကိုယ်ကားရှိ၏။ ကာယပသာဒဝတ္ထု ကာယဝိညာဉ်တို့သည်မူကား မရှိကုန်၊ ထို့ကြောင့် တစုံတခုသော အတွေ့ကိုမသိကုန်၊ ဤသို့ မသိလေငြားသော်လည်း ဝတ်သောပုဆိုး၊ ရုံသောပုဆိုးတို့သည်ကား ရှိကုန်၏။ ဗိမာန်အိပ်ရာ နေရာတို့သည်လည်း ရှိကုန်၏။ ဆံ၊ ခြေသည်း လက်သည်း တို့သည်လည်း ရှိကုန်၏။ ကြွင်းသော အစုတို့သည်ကား မရှိကုန်၊ ဆီမီးတောက် အလျှံကဲ့သို့သော ကိုယ်သာ ရှိကုန်၏။ ကျင်ကြီး ကျင်ငယ်သွားသော မဂ်တို့သည် မရှိကုန်၊ ဗြဟ္မာမိန်းမဟူ၍မရှိ၊ မိန်းမ၏ အသွင်အပြင်သဏ္ဍာန်သည်လည်း မဟုတ်၊ က-ခြင်း-သီခြင်း စသည်တို့သည်လည်း မရှိကုန်၏။ အချိုသောဗြဟ္မာတို့သည် အရိယ ဝိဟာရဖြင့် နေကုန်၏။ အချိုသော ဗြဟ္မာတို့သည် ဒိဗ္ဗဝိ ဟာရဖြင့် နေကုန်၏။ အချိုသောဗြဟ္မာတို့သည် ဗြဟ္မဝိဟာရဖြင့်နေကုန်၏ ဟူ၍ ဆိုသည်နှင့် အညီ ဃာနဝိညာဉ်၊ ဃာနပသာဒ စသည်မရှိသော်လည်း နှာခေါင်း၊ လျှာ၊ သွားစသော သဏ္ဍာန်ရှိကြောင်းကို သိသင့်သည်။

အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စက္ခု၊ သောတ၊ သာန၊ ဇိဝှ၊ ကာယ၊ ဝတ္ထု၊ ဣတ္ထိဘာဝဒသက၊ ပုမ္မာဝဒသက အာဟာရဇကလာပံ၊ အလုံးစုံသော စိတ္တဇကလာပံတို့ကိုလည်း မရအပ်၊ ထိုအသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဘယ်သို့ဖြစ်လေသနည်းဟူအံ့။

တေသံ ဥပပတ္တိက္ခဏေ ဧကော ရူပက္ခန္ဓောယေဝ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ဌတှာ နိဗ္ဗတ္တော ဌိတကောဝ ဟောတိ နိသိဒိတှာ နိဗ္ဗတ္တော နိသိန္ဒကောဝ ဟောတိ နိပဇ္ဇိတှာ နိဗ္ဗတ္တော နိပဇ္ဇောဝ ဟောတိ စိတ္တကမ္မ ရူပသဒိသာ ဟုတှာ ပဉ္စကပ္ပသတာနိ တိဋ္ဌန္တိ။

ဟု သမ္မောဟဝိနောဒနိ အဋ္ဌကထာ၊ ဓမ္မဟဒယဝိဘင်း အဖွင့်တွင်ဆိုသောကြောင့် ရပ်လျက် ဖြစ်သော အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ရပ်လျက်သာနေ၏။ ထိုင်လျက်ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ထိုင်လျက်သာလျှင် နေလေ၏။ လျောင်းလျက်ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား လျောင်းလျက်သာ လျှင် နေလေ၏။ ပန်းချီဆေးရေးသော အရုပ်ကဲ့သို့ဖြစ်၍ ကမ္ဘာငါးရာတိုင်တိုင် တည်လေ၏။ ဤသို့လျှင် ရူပါဝစရဗြဟ္မာတို့၏ အခြင်းအရာကို သိရာ၏။

ထိုရူပါဝစရ ဗြဟ္မာ့ပြည်၌ ဘုံနန်းဗိမာန်တို့သည် ရှိသလော မရှိသလော ဟူမူကား။ “ယော ပန ဗြဟ္မဝိမာနကပ္ပရက္ခအာဘရဏေသု ဆန္ဒရာဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ” ဟု အဋ္ဌသာလိနိ အဋ္ဌကထာ၊ နိက္ခေပကဏ္ဍအဖွင့်တွင် လာသောကြောင့် ဗိမာန်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ပဒေသာ ပင် ဘယက်တန်ဆာ တို့သည်လည်းကောင်း ရှိကုန်၏။

မူလပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ မာရတဇနိယသုတ် အဖွင့်တွင်လည်း “အယံ ပန ဗြဟ္မလောကေ သုဓမ္မာသဘာ၊ န တာဝတိံ သ ဘဝနေ၊ သုဓမ္မာသဘာဝိရဟိတော ဟိ ဒေဝလောကော နာမ နတ္ထိ။” ဟု ဗြဟ္မာ့ပြည်၌ သုဓမ္မာသဘင်ရှိ၏။ တာဝတိံသာမှသာ သုဓမ္မာနတ်သဘင် ရှိသည် မဟုတ်၊ သုဓမ္မာနတ်သဘင်နှင့် ကင်းသောနတ်ပြည်ဟူ၍ မရှိဆိုသည်နှင့် အညီ သုဓမ္မာ နတ်သဘင်တို့သည်လည်း ရှိကုန်၏ဟု မှတ်ရသည်။

သုဓမ္မာသဘင်ရှိကလည်း ပဏ္ဍုကမ္မလာ ရှိရာသည်၊ ပဏ္ဍုကမ္မလာ၏ အကြောင်း ကား။ “ဝသန္တော တိဒသာလယေ၊ ပါရိစ္ဆတ္တကမ္မလမ္ပိ၊ ပဏ္ဍုကမ္မလာနာမကေ၊ သိလာသနေ သန္တိသိန္တော” ဟူသော အဋ္ဌသာလိနိပါဠိကိုမှီ၍ ပင်လယ် ကသစ်ပင်ရင်း ၌သာ ပဏ္ဍုကမ္မလာရှိသည်ဟူ၍ ထင်သည်များကုန်၏ သုဓမ္မာမှာလည်း ပဏ္ဍုကမ္မ လာ ရှိသေးသည်ပင်ဖြစ်၏။

စတ္တာလီသနိပါတ်၊ အသမ္ပုသာ ဇာတ်တွင် “သုဓမ္မာယန္တိ သုဓမ္မဒေဝသဘာယံ ပဏ္ဍုကမ္မလာသိလာသနေ နိသိန္တော” ဟု ဆိုသောကြောင့် သုဓမ္မာ နတ်သဘင်၌လည်း ပဏ္ဍုကမ္မလာ ရှိကြောင်းကို အတတ်သိသာသည်။ ဇာတ်တွင်ကား တာဝတိံသာ နတ်ပြည်၌ သုဓမ္မာတွင်သာ ဆိုလေသည်။ တာဝတိံသာ သုဓမ္မာကို ဥပမာပြုပြီးလျှင် ကြွင်းသောနတ်ပြည်တို့၌လည်းကောင်း၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်တို့၌လည်းကောင်း သုဓမ္မာနှင့် ချည်းဖြစ်၍ ပဏ္ဍုကမ္မလာနှင့်ချည်းဟု ထင်ပေသည်။

၁၃၁-ပုစ္ဆာ။ ။ကောင်းကင်၌ နေလတို့၏ အကြီးအကျယ်အမြင့် နက္ခတ်တာရာ တို့၏ အကြီးအကျယ်အမြင့် သွားဟန် လိုက်ဟန်များကိုလည်း သိလိုပါသည်။

၁၃၁-ဝိသဇ္ဇနာ။ နေဗိမာန်၊ လဗိမာန်၊ နက္ခတ်၊ တာရာ၊ ကြယ်ဗိမာန်တို့၏ အကြီး အကျယ် အမြင့်သွားဟန်များကို မေးရာ၌-

ပမာဏတော စာနွာ အာယာမဝိတ္တာရုဗ္ဗေဓတော ကေုနပညာသ ယောဇနော။
ပရိက္ခေပေန ပန တီဟိ ယောဇနေဟိ ဥိန ဒိယဗုသတယောဇနော၊ သူရိယော အာယာမ
ဝိတ္တာရုဗ္ဗေဓတော ပညာသယောဇနော ပရိက္ခေပတောပန ဒိယဗုသတယောဇနော။

ဟု လောကဒီပနီတွင် ဆိုသည်ဖြစ်၍ လဗိမာန်သည် အလျားအနံအားဖြင့် လေးဆယ် ကိုးယူဇနာ အဝန်းအားဖြင့် တရားလေးဆယ်ခုနှစ်ယူဇနာရှိသည်။ နေဗိမာန်သည် အလျား အနံအားဖြင့် ယူဇနာငါးဆယ်၊ အဝန်းအားဖြင့် ယူဇနာတရားငါးဆယ်ရှိသည်။

ဘရဂူ ဝိမာန် ပန အာယာမ ဝိတ္တာရုဗ္ဗေဓတော ကေုနဝိသတိယောဇနံ၊ ဇီဝါ
ဝိမာန် သတ္တရသယောဇနံ၊ ကုစ္ဆဝိမာန် ပန္နရသယောဇနံ၊ ဇေထာ ဗုဒ္ဓဝိမာန်၊
သောရိဝိမာန် တေရုဏ ယောဇနံ၊ သေသာနိ နက္ခတ္တတာရာကာနိ ဒွါဒသယောဇနာ
နေဝါတိ။

ဟု လောကဒီပနီတွင် ဆိုသည်နှင့်အညီ သောကြာဂြိုဟ် ဗိမာန်သည် အလျား အနံအား ဖြင့် တဆယ်ကိုးယူဇနာ၊ ကြာသပတေးဂြိုဟ်သည် တဆယ်ခုနှစ်ယူဇနာ၊ အင်္ဂါဂြိုဟ် ဗုဒ္ဓဟူး ဂြိုဟ် ဗိမာန်တို့သည် တဆယ်ငါးယူဇနာစီ၊ စနေဂြိုဟ်ဗိမာန်သည် တဆယ်သုံးယူဇနာ၊ ကြွင်း သော နက္ခတ်တာရာတို့သည် တဆယ်နှစ်ယူဇနာစီ နှင့်နှင်ရှိကုန်၏။

အဋ္ဌသာလိနိအဋ္ဌကတာ ရူပကဏ္ဍ၊ ရူပါရုံအဖွင့်ဖွင့်-

သတ္တရတနမယာနိ သတ္တဋ္ဌ ဒသဒွါဒသယောဇနာယာမဝိတ္တာရာနိ တေသံ တေသံ၊
ဒေဇပုတ္တာနံ ဝိမာနာနိ တာရကရူပါနိနာမ။

ဟု ဆိုသောကြောင့် ရတနာခုနှစ်ပါးဖြင့်ပြီးသော ခုနှစ်ယူဇနာ၊ ရှစ်ယူဇနာ၊ ဆယ်ယူဇနာ တဆယ်နှစ်ယူဇနာ အလျားအနံရှိကုန်သော ထိုထိုသို့သော နတ်သားတို့၏ ဗိမာန်တို့သည် နက္ခတ်တာရာကြယ်ဗိမာန်မည်ကုန်၏ဟု ဆိုသည်ဖြစ်၍လည်း ခုနှစ်ယူဇနာ၊ ရှစ်ယူဇနာ၊ ကိုး ယူဇနာ၊ ဆယ်ယူဇနာရှိကုန်၏ဟူ၍လည်း မှတ်ကုန်ရာ၏။

“စန္ဒဿ ဥဘောသု ပသေသု နက္ခတ္တတာရာကာ ဂစ္ဆန္တိ” ဟု လောကဒီပနိကျမ်းတို့၌ လာ သောကြောင့် နက္ခတ်တာရာတို့သည် လဗိမာန်၏ နံပါးနှစ်ဘက်တို့၌ လိုက်ကုန် သွားကုန်၏။

သာရတ္ထဒီပနိ၌ကား နေဗိမာန်၏အောက် တယူဇနာခြားသောအရပ်၌ လဗိမာန်သွား၏။ လဗိမာန်၏ ထက်ဝန်းကျင် နံပါးနှစ်ဘက်တို့၌ နက္ခတ်တာရာတို့သည် လိုက်ကုန်၏ဟုဆိုသည်။ ထိုစကားကို စန္ဒသူရိယကတိဝိနိစ္ဆယ ဒီပနိ ဆရာက လွဲ၍ လဗိမာန်၏ နံပါးနှစ်ဘက်တို့၌

နက္ခတ်တာရာတို့သည် မလိုက်ကုန်။ နေဗိမာန်၏ ထက်ဝန်းကျင် နံပါးနှစ်ဘက်တို့၌ လိုက်ကုန် ၏ဟု ယုတ္တိနှင့်ဆို၏။ ဤသို့လျှင် နက္ခတ်တာရာ ကြယ်တို့၏ အခြင်းအရာ ပမာဏ သွားဟန်၊ လိုက်ဟန်ကို မှတ်ရာ၏။

၁၃၂-ပုစ္ဆာ။ ။ဥပါပုံသည်၊ ကြယ်ပုံသည်၊ ဥပါကျသည် ဆိုရိုးရှိပါသည်။ အချို့ကလည်း အရောင်အဝါမျှဖြစ်သည် တိမ်တိုက်ချင်းခတ်မိ၍ ထွက်ပြေးသည့် အရာမျှသာဖြစ်သည်။ ဥပါပုံရိုး မရှိဆိုကြပါသည်။ ကြယ် ဥပါပုံသောကာလ တိမ်တိုက်ရှိသော ညလည်းရှိ၏။ တိမ်တိုက်မရှိသော ညလည်းမရှိပင် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ တိမ်တိုက်ရှိစွဲ၍ဖြစ်လျှင်လည်း တိမ်တိုက်ရှိမှ ဥပါပုံရပါသည်။ဘယ်ကိုစွဲ၍ ပုံသည် ကျသည် အခြင်းအရာကို သိလိုပါသည်။

၁၃၂-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ဥပါပုံသည် ကြယ်ပုံသည်ကို မေးရာ၌။ ။ကျမ်းဂန်တွင် ဥပါ ဟူ၍မရှိ၊ ဥက္ကာဟူ၍သာရှိသည်။ ထိုဥက္ကာသည်၊ ပုံရိုးမရှိဆိုကြပါသည် ဟုရာ၌၊ ပုံရိုးရှိ၏ဟု မှတ်သင့်၏။

ဟတ္ထိပါလပျို့ တွင်လည်း- “တိမ်တောင်နီပြောက်၊ စိုရောက် တံခွန်၊ လှည့်ဘန်နက်သတ်၊ နေကြတ်စဉ်းနာ၊ ဥက္ကာပုံသန်း၊ လဝန်းတာရာ၊ ချင်းနင်းလာသား၊” ဟူ၍လည်းကောင်း။

“ပုတ်ကြတ်ဣန္ဒြ၊ ဘာဏုမဏ္ဍလ၊ ဓဇတာရာ၊ ဥက္ကာပုံပြောင်၊ တံဘောင်ငှက်သံ၊ နာခံစံနည်း၊ တော်လည်းငလျင်” ဟူ၍လည်းကောင်း စပ်သည့်ထုံးများ၌ ပုံသန်းကြောင်း ကို စပ်သောကြောင့် ပုံရိုးရှိ၏ဟူ၍မှတ်သင့်၏။ တိုက်ရိုက်အားဖြင့်ကား ကျမ်းဂန်တို့တွင် ဥက္ကာပက္ခာ၊ ဥက္ကာပုံလေ၏ဟု မတွေ့ပေ။ ဥက္ကာပါတ၊ ဥက္ကာကျ၏ဟူ၍သာ တွေ့သည်။

မဏ္ဍဇိုင်းခန်းတွင်လည်း- “ဂြိုဟ်ပျံတာရာ၊ သီဟဇာမှ၊ တခါပြုတုံ၊ နိယထုံက၊ စေ့စုံလှည့်စွာ၊ ဥက္ကာကျလျှော၊ သဘောဝိပရိတ်၊ နိမိတ်စံနည်း၊ တော်လည်းမ ကျန်၊ တိမ်တံခွန်နှင့်၊ တောက်ဟန်သက်တွင်၊ စိုကိုမြင်သည်၊ ကောင်းကင်အလို့ ဆိုသည့် စကား” ဟူ၍လည်းကောင်း။

ဆုတောင်းခန်းတွင်- “လက္ခဏာမှန်ကန်၊ စကြာဟန်သို့၊ မြေကြန်ကောင်းကင်၊ နေဝင်နေထွက်၊ ဝီထိစက်နှင့်၊ ထွန်းပြက်ဥက္ကာ၊ ကျသက်လှာ၍၊ ရောက်လာဘေး ဒဏ်၊ ရှေးလွန်အတိတ်၊ နိမိတ်နိမက်၊ အထက်မိုးပြင်၊ လျင်လျင်နှေးနှေး” ဟူ၍ စပ်ရာ၌ ကျလျှောသည်ကိုပင် စပ်ပေသည်။

ကျခြင်းသတ္တိရှိလျှင် ပုံခြင်းသတ္တိလည်း ရှိရာကောင်း၏ဟူ၍ပင် ထင်ပေသည်။ ဥက္ကာ ပါဘကိုဖွင့်ရာ၌ လေဟုန်ဖြင့် တိမ်တိုက်ချင်းခတ်မိ၍ အလျှံထွက်ပြေးသည်ကို ဥက္ကာကျသည် ဆိုလေသည်ဟု သုတ်သီလက္ခန် အဋ္ဌကထာ ဒီကာတို့၌ ဆိုသည်။

ကြယ်ပျံသည် ဆိုသည့် အရာ၌ကား ရံခါလည်း ကြယ်ပံကတိ ပျံသည်ကိုပင် ဆိုသည်လည်း ရှိရာ၏။ ရံခါလည်း ကြယ်ပကတိမဟုတ်ပဲ ကောင်းကင်၌ဖြစ်သော ကျောက်မြတ်ရတနာတို့ ပျံသည့် အရောင်အဝါကို ကြယ်ရောင်နှင့်တူ၍ ကြယ်ပျံသည် ဆိုလေသည်လည်း ရှိရာ၏။ ရံခါလည်း ဘုန်းရှိသောသူတို့ ကံကြမ္မာအလျောက် တိတ်နိမိတ် ပြုလို၍ ဖြစ်လာသည့် အရောင်အဝါလည်း ရှိရာ၏ထင်ပေသည်။

အဘယ့်ကြောင့်နည်း ဟူအံ့၊ ကေနိပါတ်၊ မင်္ဂလဇာတ်အဖွင့်ဋီကာ၌။ “ဥက္ကာပါတောတိ မဟန္တတာရကာနံ ပတနံ။ ဥက္ကာပါတောတိ၊ ဥက္ကာကျ၏ဟူသည်ကား။ မဟန္တတာရကာနံ၊ ကြီးစွာသောကြယ်တို့၏။ ပတနံ၊ ကျခြင်းတည်း” ဟု လာသည်။ ထို့ ကြောင့် ပကတိကြယ်ပင် ကျလာသည်လည်း ရှိရာ၏ဟု ဆိုပေသည်။

ရံခါလည်း ကြယ်ပကတိမဟုတ်ပဲ ကောင်းကင်၌ဖြစ်သော ကျောက်မြတ်ရတနာတို့ ပျံသည့် အရောင်အဝါကိုပင် ကြယ်ရောင်နှင့်တူ၍ ကြယ်ပျံလေသည်ဟု ဆိုကြလေသည်လည်း ရှိရာ၏ ဟူရာ၌-

သာရတ္ထဒီပနီဋီကာ၊ ဝိနယာလင်္ကာရဋီကာ စသည်တို့၌ ပုလဲမျိုး ရှစ်ပါးကိုပြုရာတွင် -

- (၁) ဟတ္ထိကုမ္ဘပုလဲတို့ကား ဆင်ဦးကင်း၌ ဖြစ်ကုန်၏။ ရွှေသောအဆင်းရှိ၏။ အရောင်မှ ယုတ်ကုန်၏။
- (၂) ဝရာဟဒါဌပုလဲတို့ကား ဝက်စွယ်၌ဖြစ်ကုန်၏။ ဝက်စွယ်နှင့်တူသော အဆင်းရှိကုန်၏။
- (၃) ဘုဇင်္ဂသီသပုလဲတို့ကား မြွေဦးခေါင်း၌ ဖြစ်ကုန်၏။ အညိုစသော အဆင်းရှိကုန်၏။ စင်ကြယ်သန့်ရှင်း၏။
- (၄) ဝလာဟကပုလဲတို့ကား တိမ်တိုက်၌ ဖြစ်ကုန်၏။ ရဲရဲညီးသော အရောင်ရှိကုန်၏။ အဆင်းအထွေထွေ သဏ္ဍာန်အထွေထွေရှိကုန်၏။ ညဉ့်အခါ၌ အမှိုက်တိုက်ကို ဖျောက်ကုန်၏။ နတ်တို့သာ သုံးဆောင်ရကုန်၏။
- (၅) ဝေဠုမည်သော ပုလဲတို့သည် ဝါး၌ဖြစ်ကုန်၏။ ပဲကြီးသီးနှင့်တူသော အဆင်း၊ ဝါသီးနှင့်တူသော အဆင်းရှိကုန်၏။ အရောင်အဝါ မရှိလွန်းကုန်။ လူမနေသောတောအရပ်၌သာ ထိုဝါးတို့သည် ရောက်ကုန်၏။
- (၆) မစ္ဆသီသမည်သော ပုလဲတို့သည် ငါး၏ ဦးခေါင်း၌ ဖြစ်ကုန်၏။ ငါးပူတာငယ်၊ ငါးဖယ်ကျောက်ကုန်းနှင့် တူကုန်၏။ လုံးသောသဏ္ဍာန်ရှိ၏။ ပေါ့လည်းပေါ့ကုန်၏။ အရောင်အဝါ နည်းကုန်၏။ ထိုငါးတို့သည် သမုဒ္ဒရာအလယ်၌သာ နေကုန်၏။
- (၇) သင်္ခမည်သောပုလဲတို့သည် ခရုသင်း၌ဖြစ်ကုန်၏။ ခရုသင်း၏ ဝမ်းရေအဆင်းနှင့် တူကုန်၏။ ကရဝေးသီး၊ ကလောသီး၊ ဆီးသီးအတိုင်း အရှည်ရှိကုန်၏။ အရောင်အဝါ နည်းကုန်၏။

(ဂ) သိပ္ပံမည်သော ပုလဲတို့သည် ယောက်သွား၌ ဖြစ်ကုန်၏။ ထူးပြားသောအရောင် ရှိကုန်၏။ ထူးပြားသော သဏ္ဍာန်လည်း ရှိကုန်၏ဟု ဆိုသည်။

ထိုပုလဲမျိုးရှစ်ပါးတို့တွင် ဝလာဟက မည်သောပုလဲတို့၏ အရောင်အဝါကိုပင် ကြယ်ပုံ သည် ဟူ၍လည်း ယူရာ၏။

ဝလာဟကမည်သော ပုလဲသာ ကောင်းကင်၌ တည်သည်။ အရောင်အဝါ ထွန်းတောက်ပ သည်မဟုတ်။ ပုလဲမှကြွင်းသော ရတနာတို့သည်လည်း ကောင်းကင်၌ တည်ကုန်၏။ အရောင် အဝါထွန်းတောက်ပကုန်၏။ ဤအကြောင်းကို ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ၌—

အာကာသဋ္ဌာစ ဘူမဋ္ဌာတိ၊ အာကာသဋ္ဌာစ ဘူဇဋ္ဌာစ။
ရတနာနီတိ မုတ္တာဒီနိ ရတနာနိ၊ ဇောတန္တိတိ သြဘာသန္တိ။

ဟူ၍ အာဒိသဒ္ဓါဖြင့် ဆိုသောကြောင့် တပါးသော ရတနာတို့သည်လည်း ထွန်းပကုန်၏။ ပုလဲမှကြွင်းသော ကျောက်ရတနာတို့သည် ရံခါရံခါ ကောင်းကင်၌ ထွန်းပကုန်သည် တို့ကို လည်း ပကတိ နက္ခတ်တာရာ ကြယ်တို့ပင် ဖြစ်ရာသည်ဟု မှတ်၍ ကြယ်ပုံသည်ဟု ဆိုလေသည် ဟူ၍လည်း မှတ်သင့်ပေသည်။

ရံခါလည်း ဘုန်းရှိသောသူတို့ ကံကြမ္မာအလျောက် တိတ်နိမိတ်ပြလို၍ ဖြစ်လာသည့် အရောင်အဝါဟူ၍လည်း ယူရာ၏ဟူရာ၌—

- (၁) နတ်တို့စုတေ့လိုသည်ရှိသော်လူတို့ရက်ဖြင့်ခုနစ်ရက်ကပင် ပန်သောပန်း ညှိုးမြန်းခြင်း။
- (၂) ပုဆိုးနှမ်းခြင်း။
- (၃) လက်ကတီးကြားမှ ချွေးယိုခြင်း။
- (၄) ကိုယ်အဆင်းအရေ မလှခြင်း။
- (၅) နတ်တို့၏ နေရာ၌ မမေ့လျော်ခြင်း၊ မတည်တံ့နိုင်ခြင်း။

ဤပုဗ္ဗနိမိတ် ငါးပါးတို့သည် တန်ခိုးကြီးသော နတ်တို့အား ဖြစ်ကုန်သည်။ လူတို့မှာလည်း ဘုန်းကြီးသော မင်းအမတ် စသောသူတို့၏ ကံကြမ္မာကြောင့်လည်း ဥက္ကာကျခြင်း၊ ရာဟု ဖမ်းခြင်း၊ မြေလှုပ်ခြင်း စသော နိမိတ်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုနိမိတ်တို့ကိုလည်း လက္ခဏာ ဖတ်တတ်ကုန်သော သူတို့သာ သိကုန်သည်ဟု သာရတ္ထသင်္ဂဟကျမ်း၌ ဆိုသည်ဖြစ်၍ ရံခါလည်း တိတ်နိမိတ်ပြလို၍ ဖြစ်သည်ဟူ၍လည်း ဆိုသင့်၏ဟု ဆိုပေသည်။

ကျမ်းဂန်တွင် ဥက္ကာကျသည်ကိုပင် လောကကြောင်းမှာ ဥက္ကာပုံသည်ဟူ၍ ဆိုလေသည်။ ထို့ကြောင့် ရာဇဝင်တွင်လည်း ပုဂံပြည်၌ သမုဒ္ဒရာဇ်မင်း စုတေလေသောအခါ ရှေ့တော်တွင် ဥပါကြီး လှည်းဘီးဝန်းခန့် ကျလာသည်ဟုဆိုသည်။ ဟံသာဝတီ ပျက်လိုသော ကာလလည်း ကောင်းကင်၌ ကြယ်တို့သည် များစွာကျလာကုန်၏ဟု ဆိုသည်။ ဤထုံးများကိုထောက်လျှင် တိတ်နိမိတ်ပြလို၍ ဥက္ကာကျခြင်း၊ ကြယ်ပုံခြင်းတို့ဖြစ်သည်ဟူ၍ မှတ်သင့်၏ဟု ဆိုပေသည်။

တကြောင်းမှာလည်း ဥက္ကာပုံသည်ကို မေးရာ၌ ဥပါဟူသော စကားသည် ရှေးစကား ဖြစ်သည် ရှေးသူဟောင်းတို့သည် ဘီလူးကို “ဥပါ” ဟူ၍ဆိုသည် ဘီလူးတို့သည် ကောင်းကင် သို့ ပျံတက်နိုင်ကြောင်းမှာ နန္ဒဘီလူးတို့ဝတ္ထု၊ ဟေမဝတဘီလူးတို့ ဝတ္ထုကို ထောက်၍၊ လည်းကောင်း၊ မိလိန္ဒပဉ္စာ၌ အာကာသအင်္ဂါငါးပါးကို ဆိုရာဝယ် “ပုနစပရံ မဟာရာဇ အာကာသေ ဣသိတာပသဘူတဗိဇဂဏာစရန္တိ” ဟု ကောင်းကင်ပြင်၌ ရဟန်း၊ ရသေ့၊ ဘီလူး၊ ငှက်အပေါင်းတို့သည် သွားကုန်၏ဟူ၍ဆိုသည်ကို ထောက်၍လည်းကောင်း၊ ကောင်းကင်သို့ ပျံနိုင်ကြောင်းကို သိရသည်။

ဘီလူးကို ဥပါဟု ခေါ်ဖူးကြောင်းကား ပုဂံရာဇဝင်တွင် စလေမင်းခွေး၊ ကုလားကျ တရုတ်ပြေး၊ ဤမင်းသုံးယောက်တို့ကို တယောက်ထည်းပင် သုံးဘဝဆက်၍ မင်းဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်တွင် မင်းခွေးဖြစ်သော အပိုင်းတွင် တောင်စောင့်ဘီလူး ဖြစ်ခဲ့ဖူးသည်ဟု ဆိုသည်၊ ကုလားကျဖြစ်သောကာလ တောင်စောင့် ဥပါဖြစ်ခဲ့ဖူးသည်ဟု ဆိုသည်၊ တရုတ်ပြေး ဖြစ်သော ကာလလည်း တောင်စောင့် ဘီလူးဖြစ်ခဲ့ဖူးသည်ဟု ဆိုသည်၊ ဤသို့ ဘီလူးဆိုတဲ့ ဥပါဆိုတဲ့ ဆိုသည်၊ မြင်းကျွေးမင်းကိုလည်း ဥပါ တယောက်သည် ဆိတ်ကျောင်းသား မိန်းမငယ်တယောက်နှင့် သင့်ရာတွင် မြင်သောသားငယ်ဟု ပုံလေးရပ်တွင် ဆိုသည်။ မဏ္ဍိုင်ဝမ်းခန်းတွင်ကား ဥပါဟူ၍မစပ်၊ ဘီလူးဟူ၍ပင် ဖော်လှယ်စပ်ချေသည်။

လောကဝတ်လျောက်၊ တရားထောက်လည်း၊ မျက်မှောက်မြင်ဖူး၊ ဘီလူး ငပြည့်၊ ရွာကိုလှည့်လျက်၊ ကြည့်လတ်သော်လည်း၊ နတ်သို့ချည်းလျှင်၊ စုလည်းမြိတ် လွတ်၊ ထွတ်ရရွတ်လျှင်၊ မျိုးမြတ်ပြည်သူ၊ မြင်ပြားမှုလည်း၊ အိမ်သူမကြိုက်၊ ပျော်ပိုက် တပ်ပြေ၊ ရှေးချစ်ငွေဖြင့်၊ သဌေ့ကျွန်မ၊ ဆိတ်ကျောင်းမျှကို၊ မရ၊ ရအောင်၊ လုံ့လဆောင်၍၊ အိမ်ထောင်တူကွ၊ ဖြစ်လေကြ၏။

ဟု ဘီလူးဟူ၍ပင် ဖော်လှယ်စပ်ချေသည်။

လောကီကျမ်းတို့တွင်လည်း ဂမုန်းဖြူ၊ ဂမုန်းနီ၊ ဂမုန်းနက်၊ ဤသုံးပါးတို့သည် ဥပါ ယကွ ဘီလူးသဘက်တို့သည် မဖမ်းဝံ့ကုန် ဟူ၍ဆိုသည်။

ရွှေမင်းဘုန်းဘွဲ့ မော်ကွန်းဟောင်းတွင် -

အရိမဒိဝယ်၊ နေနတ်မင်းကြီး။ ဖြူစောထီးမှ၊ မသီးနှယ်တော်၊ ကျွန်းခွင်ကျော် သည်၊ အနော်ရထာ၊ ဥပါမင်းသွေး၊ တရုတ်ပြေးဟု၊ ရပ်ဝေးသထုံ - ဟူ၍ လည်းကောင်း။

ဩဝါဒထူးတွင် - စွယ်ဖြူဖြူဖြူ၊ မာန်ဟူးဟူးနှင့်၊ ဘီလူးဥပါ၊ ပြိတ္တာ တစ္ဆေ၊ ကင်းမြွေနှားကျ၊ သားရဲမြင်းဆင်၊ သမင်တိုးအောင်း၊ မိကျောင်း ခွေးရူး၊ ပြင်းဟူး မာန်ဟုန်၊ ဂဠုန်နဂါး၊ သစ်ကျားခြင်္သေ့ - ဟူ၍လည်းကောင်း။

မင်းတရားမယ်တော်ချင်းတိုင်—တောနေ တောငှက်၊ အထွက်ကျူးလွန်၊ သတိုးကျွန်ဟု၊ ကြော်တန်ကန်မြူး၊ မည်ရင့်ကျူး၏၊ ဘီလူးရန်မေ့၊ ဥပါဆွေလည်း၊ ကြိမ်းထွေသံပါကြက်သီးထမ္ပ-ဟူ၍ လည်းကောင်း။ သဌေးခန်းတိုင်-ဥပါတစ္ဆေ၊ အရေငင်ဆုတ်၊ သွေးသံထုတ်သား၊ ကြမ်းကြုတ်စွာငြား၊ ဟူ၍လည်းကောင်း။

ပါရမီခန်းတိုင်—“ဥပါခက်ဟု၊ ရမ္မက်မကြွင်း၊ ဆယ့်နှစ်သင်းတည့်၊ အပြင်းဖမ်း။ ကျူး၊ တောဘီလူးကို” ဟူ၍လည်းကောင်း စပ်ဆိုကြသည်။

ဤစကားများကိုထောက်၍ ဘီလူးကို “ဥပါ” ဟုဆိုသည် ဘီလူးတို့ ပုံသွားသည်ကို ဥပါပုံလေသည်ဟု-ဆိုလေသည်ဟု ယူသင့်၏။

၁၃၃-ပုစ္ဆာ။ ။ဗျာဒိတ်ခံပြီးသော ဘုရားလောင်းတို့သည် ငုံးအောက် ငယ်သော တိရစ္ဆာန်မဖြစ်ပြီဟု ဆိုကြသည်။ ဇာတ် ငတ္တု စာစောင်ငယ်များမှာလည်း ငုံးအောက်ငယ်သော သားငှက် တိရစ္ဆာန် ဖြစ်ကြောင်းများကို တွေ့မြင်ရပါသည် ဤအရာများကိုလည်း ခြားနား၍ သိလိုပါသည်။

၁၃၃-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ဗျာဒိတ်ရပြီးသော ဘုရားလောင်းတို့သည် ငုံးအောက်ငယ်သော တိရစ္ဆာန်ဖြစ်မည် မဖြစ်မည်ကို မေးရာ၌—

ဝေ သမိဒ္ဓါဘိနိဟာရောစ ဗောဓိသတ္တော ဣမာနိ အဋ္ဌာရသအဘဗ္ဗဋ္ဌာနာနိ န ဥပေတိ။ သောဟိ တတော ပဘုတိ နဇစ္စန္ဓော ဟောတိ နဇစ္စပမိရော၊ နဥမ္ပတ္တကော၊ နဇ္ဇေမူဂေါ၊ နပိဌသပ္ပိ၊ နမိလက္ခယု၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ နဒါသိကုစ္ဆိယာ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ နနိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော ဟောတိ၊ နလိဂံပရိဝတ္တိ၊ နပဉ္စာနန္တရိယ ကမ္မာနိ ကဏေတိ၊ နကုဋ္ဌိဟောတိ၊ န တိရစ္ဆာနယောနိယံ ဝဋ္ဋကတော ပစ္စိမတ္တ ဘာဝေါ ဟောတိ၊ နခုပ္ပိပါသိက နိဗ္ဗာမတဏှိကပေတေသု ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ နကာလကဋ္ဌိကာသုရေသု၊ န အဝိစိနိရယ လောကန္တရိကေသု၊ ကာမာဝစရေသု နမာရော၊ ရူပါဝစရေသု န အသညီဘဝေ၊ နသုဒ္ဓါဝါသ ဘဝေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ နအန္တိမဘဝေသု၊ နအညံ စက္ကဝါဠံ သင်္ကမတိ။ ။ဟု သုတ္တနိပါတ်အဋ္ဌကထာ၊ ခဂ္ဂဝိသာဏ သုတ်အဖွင့်တွင် လာသည်။

ဗျာဒိတ်ခံရပြီးသော ဘုရားလောင်းတို့သည်-

- (၁) အမိဝမ်း၌ကန်းသောသူ မဖြစ်။
- (၂) အမိဝမ်းတွင်းက နားပင်းသောသူမဖြစ်။
- (၃) ရူးသောသူမဖြစ်။
- (၄) ဆ-သောသူမဖြစ်။
- (၅) ဆုံးသောသူမဖြစ်။

- (၆) ချင်း ကရင်မျိုး၊ မြူအမျိုးကဲ့သို့သော တောဖျား တောင်ခြေ နေသော မိလက္ခအမျိုး၌ မဖြစ်။
- (၇) ကျွန်မဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေမနေ။
- (၈) နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကို မယူ။
- (၉) ပုရိသအဖြစ်မှ မပြောင်း။
- (၁၀) ပဉ္စာနန္တရိယကံကို မပြု။
- (၁၁) နှုသောသူ မဖြစ်။
- (၁၂) တိရစ္ဆာန်အမျိုး၌ နှံ့စုတ်ငှက်အောက် ငယ်သော ကိုယ်ရှိသော တိရစ္ဆာန် မဖြစ်။
- (၁၃) ခုပ္ပိပါသိက၊ နိဗ္ဗာမတဏှိက ပြိတ္တာတို့၌လည်းကောင်း၊ ကာလကဉ္စိကအသူရာ တို့၌လည်းကောင်း မဖြစ်။
- (၁၄) ဘဝီစီငရဲ လောကန္တရိက်ငရဲတို့၌ မဖြစ်။
- (၁၅) ကာမာဝစရဘုံတွင် မာရ်နတ်မဖြစ်။
- (၁၆) ရူပါဝစရဘုံတွင် အသညသတ်ဘုံ၊ သုဒ္ဓါဝါသဘုံတို့၌ မဖြစ်။
- (၁၇) အရူပဘုံတို့၌ မဖြစ်။
- (၁၈) တပါးသော စကြဝဠာသို့ ပြောင်း၍ မဖြစ်။
ဤတဆယ်ရှစ်ရပ်သော ဌာနတို့၌ မဖြစ်ကုန်။

ဤအရာတွင် “န တိရစ္ဆာန်ယောနိယံ ဝဇ္ဇကတော ပစ္ဆိမတ္တဘာဝေါ ဟောတိ” ဟူသော ပါဠိကို ဆရာမြတ်တို့သည် ငုံးအောက်ငယ်သော တိရစ္ဆာန် မဖြစ်ဟူ၍ အနက် မြန်မာပြန်ဆို ကြကုန်၏။

ဓမ္မရာသီပျို့ အကျဉ်းအကျယ်နှစ်ရပ်တို့၌ပင် - “ကာလကဉ္စိ၊ ဘူမိမရောက်၊ ငုံးအောက် မငယ်၊ ဆင့်ထက်ဝယ်လည်း၊ လွန်ဖွယ်မကြီး” ဟု စပ်ဆိုလျက်ရှိပေသည်။ ထိုဆရာတို့ စပ်ဆို တော်မူခဲ့သောနည်းနှင့် ထပ်တူပင် ရှင်လူအများတို့ ပြောထုံး ဆိုထုံးလည်း ရှိပေသည်ပင်။ ယင်းသို့ရှိသော်လည်း နိပါတ်ကျမ်း ဇာတ်ဝတ္ထုများတွင် နှံ့စုတ်ငှက် ဖြစ်ကြောင်း၊ စာဝတီး ငှက် ဖြစ်ကြောင်းတို့ကို ပါပြန်သည်၊ ဒုကနိပါတ်၊ ဒုတိယဝဂ်၊ သကုဏ္ဍိဇာတ်၌လာသော ငှက်ငယ်ကို ဆရာတို့ နှံ့စုတ်ငှက်ဟု အနက်မြန်မာ ယောဇနာ ကုန်သည်။

ရာဇမဏိစူဠာဇာတ် ကမည်းတွင် ဗီလုံးငှက်ဟု မြန်မာပြန်၍ ရေးလျက်ရှိသည်။ ဤနှစ်ချက် တွင် ဗီလုံးငှက်ဟု မဆိုပဲ နှံ့စုတ်ငှက်ကို မဖြစ်ရာသည့် တဆယ်ရှစ်ရပ်တွင်သွင်း၍၊ အဓိပ္ပာယ် ဆိုလိုက်သည်ကား တကြောင်းလည်း ငုံးကိုမဆိုပဲ နှံ့စုတ်ငှက်ကို ဆိုလိုက်သည်ကား အဋ္ဌက ထာတွင် ဝတကတော ဟူသောပါဠိရှိသည့် မဟုတ်လောဟူအံ့။ ထိုပါဠိသည် ငုံးဟောပါဠိ

မဟုတ်လောဟူအံ့၊ ငုံးဟောပါဌ်မှာ ဝဋ္ဋဖြစ်သည်။ ပရိတ်ကြီး၌လည်း ဝတက မဆို။ “ပူရေန္တံ ဗောဓိ သမ္ဘာရေ။ နိဗ္ဗတ္တံ ဝဋ္ဋယောနိယံ” ဟုဝဋ္ဋသဒ္ဒါနှင့် ဆိုသည်။ သို့ကြောင့် ဝဋ္ဋမှာ ငုံးဆိုသင့်၏။ ဝတကမှာ ငုံးမဆိုသင့်ဟု ထင်ပေသည်။

မူလပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ မဟာသစ္စကသုတ်အဖွင့်တွင်လည်း -

အပရမ္ပိ ဘန္တေ ဥပမံ ကရောထာတိ၊ ဣဓ မဟာရာဇ ဝတကသကုဏာနာမ အာကာသေ ကိဋ္ဌန္တာ ဝိစရန္တိ ခုဒ္ဒကာ သကုဏဇာတိ၊ ကိန္နုခေါ တဿ သကုဏဿ အာကာသေ ပက္ခပ္ပဟရဏဋ္ဌာနံ ဗဟု အဝသေသော အာကာသောတိ။ ကိ ဘန္တေ ဝဒထ အပေါ တဿ ပက္ခပ္ပဟရဏောကာသော၊ အဝသေသောဝ ဗဟုတိ။ ဝေမေဝ မဟာရာဇ အပ္ပကာ မယာ ဗုဒ္ဓဂုဏာ ကထိတာ အဝသေသာ ဗဟု အနန္တာ အပ္ပမေယျာတိ။

ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား။ အပရမ္ပိ၊ ထိုမှတစ်ပါးလည်း။ ဥပမံ၊ ဥပမာကို။ ကရောထ၊ ပြုတော် မူကုန်လော့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အာဟ၊ ဆို၏။ မဟာရာဇ၊ မင်းကြီး။ ဣဓ၊ ဤအရာ၌။ ဝတကသကုဏာနာမ၊ နှံ့စုတ်ငှက်အမည်ရှိကုန်သော။ ခုဒ္ဒကာ၊ ငယ်ကုန်သော။ သကုဏဇာတိ၊ ငှက်မျိုးတို့သည်။ အာကာသေ၊ ကောင်းကင်၌။ ကိဋ္ဌန္တာ၊ ကမြူးကုန်လျက်။ ဝိစရန္တိ၊ ပျံ့ကုန်၏။ တဿ သကုဏဿ၊ ထိုငှက်ငယ်၏။ အာကာသေ၊ ကောင်းကင်၌။ ပက္ခပ္ပ-ဟရဏဋ္ဌာနံ၊ အတောင်ခတ်ရာ အရပ်သည်။ ဗဟု၊ များသလော။ ကိန္နုခေါ၊ အသို့နည်း။ အဝသေသော၊ ကြွင်းသော။ အာကာသော၊ ကောင်းကင်သည်။ ဗဟု၊ များသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပုစ္ဆိ၊ မေး၏။

ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား။ ကိ ဝဒထ၊ အသို့ဆိုဘိသနည်း။ တဿ၊ ထိုငှက်ငယ်၏။ ပက္ခပ္ပဟရဏောကာသော၊ အတောင်ခတ်ရာအရပ်သည်။ အပေါ၊ နည်း၏။ အဝသေသော၊ ကြွင်း သော။ အာကာသောဝ၊ ကောင်းကင်သည်သာလျှင်။ ဗဟု၊ များ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဝေါစ၊ နားတော်လျှောက်၏။ ဝေမေဝ၊ ထိုအတူ၎င်းလျှင်။ မဟာရာဇ၊ မင်းကြီး။ မယာ၊ ငါသည်။ ကထိတာ၊ ဆိုအပ်ကုန်သော။ ဗုဒ္ဓဂုဏာ၊ ဘုရားဂုဏ်ကျေးဇူးတို့သည်။ အပ္ပကာ၊ အနည်းငယ်တို့ သာတည်း။ အဝသေသာ၊ ကြွင်းကုန်သောဂုဏ်ကျေးဇူးတို့သည်။ ဗဟု၊ များကုန်၏။ အနန္တာ၊ အဆုံးမရှိကုန်။ အပ္ပမေယျာ၊ မနှိုင်းယှဉ်အပ်ကုန်။

ဤသို့လာသည်၌ ငုံးကို ဥပမာပြုသည်ထက် နှံ့စုတ်ငှက်ကို ဥပမာပြုခြင်းသည် သင့်မည် ထင်သည်။ ဤဥပမာ၌ ငုံးကိုအနက်ဆိုချေသော် ယခင်ပြခဲ့သော သကုဏဋ္ဌဇာတ်၌ နှံ့စုတ်ငှက် မှန်သည်ဖြစ်စေ၊ ဗီလုံးငှက် မှန်သည်ဖြစ်စေ၊ ဤနှစ်ခုတွင် တခုခုသည်လည်းကောင်း၊ ကုဋိဒ္ဓသကဇာတ်၌ စာဝတီးငှက်သည်လည်းကောင်း၊ ဤဇာတ်တို့သည် ထင်ရှားရှိသောကြောင့် ဤဇာတ်တို့၌ နှံ့စုတ်ငှက်၊ ဗီလုံးငှက်၊ စာဝတီးတို့သည် ငုံးအောက်ငယ်သောကြောင့် ယခင်

ဥပမာ၌ ဝတကသဒ္ဓါကိုလည်း ခုဒ္ဒကသကုဏ ဆိုသည်နှင့်အညီ နှံ့စုတ်ငှက်ကို အနက်ဆိုမှ သင့် မည်ထင်သည်။

ဤကား ဗျာဒိတ်ခံပြီးသော ဘုရားလောင်းတို့မဖြစ်ရာသည့် အရပ်တသယံရှစ်ပါးတည်း။

၁၃၄-ပုစ္ဆာ။ ။ရှေးအခါ စာစောင်များတွင် လိပ်ကမ္မည်း အမည်နာမ တပ်မှတ် ရေးသားကြသောအရာ၌ တာလုဇ ပဌမက္ခရာ(စ)နှင့် (စာ)ဟူ၍ ရေးသားတပ်မှတ် ကြသော စာဟောင်း ပေဟောင်း အစဉ်ရှိပါသည်။

ယခုအခါ တတိယက္ခရာ (ဇ)နှင့် (ဇာ)ဟူ၍ ရေးသား တပ်မှတ်ကြပြန်သည်။ ဤအရာ နှစ်ချက်တွင် ရှေးအရေး သင့်မည်၊ နောက်အရေး သင့်မည်ကိုလည်း သဘောယူတို့ သာ၍ ရှိရာကို မှတ်သိလိုပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

၁၃၄-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။လိပ်ကမ္မည်း တပ်မှတ်ရေးသားကြရာ၌ ပဌမက္ခရာ(စ)နှင့်(စာ) ဟူ၍လည်းကောင်း၊ တတိယအက္ခရာ (ဇ)နှင့်(ဇာ)ဟူ၍လည်းကောင်း ရေးခြင်းကိုမေးရာ၌-

ဝေသာလီမင်းတို့သည် ရှေး၌ဖြစ်လေပြီးသော အသုံးအစွဲအဆုံးအဖြတ်ကို ပညတ်ဟောင်း လည်းမပျက်၊ အသစ်လည်းပြင်၍ မပညတ်၊ ဤအကျင့်သည်လည်း ပြည်ရွာစည်ပင်အံ့သော အကြောင်း အပရိကာနိယဓမ္မပင် ဖြစ်သည်ဟူ၍ ဟောတော်မူသောကြောင့် ရှေးအဟောင်း ပညတ်ရင်းလည်း မသင့်ဖြစ်သော် အသစ်ပြင်၍ ပညတ်ကောင်း၏။ သင့်လေပြီးသော အရာ ဖြစ်လျှင် အသစ်ပြင်၍ ပညတ်ခြင်းသည် မသင့်ပြီထင်သည်။

ဟံသာဝတီ၌ ငါးဆူဒါယကာသည် ရှေးမင်းတို့လက်ထက် အသုံးအဆောင်၊ အခေါ်အဝေါ်၊ မြို့ပြဇာန်ဆောင်းတို့ကို အသစ်ပြင်၍ ခေါ်ဝေါ်သုံးဆောင်လေ့ရှိသော အရာတို့ကိုလည်း အမှာ တော်ပုံ ရာဇဝင်စသည်တို့၌ ပညာရှိတို့ မချီးမွမ်းကုန်၊ ဉာဏဝဇုန်ဒီပနီ၌လည်း ဤအမှုကို ပြုမည်ဆိုသော် ထိုအမှုသည် သင့်မည်လော၊ မသင့်မည်လောဟု အဖန်တလဲလဲ ဆင်ခြင်ပြီးမှ ပြုသင့်ကြောင်းကို အကျိုးပြုလျက် များစွာပင် ဆိုချေသည်။ ရာဇသုတဒီပနီ၊ ယသဝဇုန် ပဌမပိုင်းတို့၌လည်း ဤနည်းအတူပင် ဆင်ခြင်စဉ်းစား၍ ပြုရာသောအကြောင်းကို များစွာ ဆိုပေသည်။ ရှေးထုံးဥပဒေကိုပြင်သောသူတို့သည်လည်း ပညာကြီး၍ ပညာကိုအားကိုး၍ ပြင်ရာ ပညာရှိဟု ပြုလိုသော သူတို့သည် ဝိစာရဏအလွန်အားကြီးသင့်သည် ပညာသာ အားကြီးသော်လည်း သဒ္ဓါအားနည်းက ဘုရား မချီးမွမ်းချေသေး။

ထို့ကြောင့် သမ္မောဟဝိနောဒနီ အဋ္ဌကထာ၌ - “ဗလဝပညော မန္တသဒ္ဓေါ ကေရာဋိယ ပက္ခံ ဘဇတိ၊ ဘေသဇ္ဇသမုဋ္ဌိတော ဝိယ ရောဂေါ အတေကိစ္ဆော ဟောတိ”။ စသည်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ပဋ္ဌာန်းကျမ်း၌လည်း။ “ပညံ ဥပနိဿာယ မာနံ ဇပေတိ၊ ဒိဋ္ဌိံ ဂဏှာတိ။”

ဟူ၍လည်းကောင်း ဟောတော်မူချေသည်။ ထို့ကြောင့် ကဲလွန်စွာ ဆင်ခြင်စဉ်းစား၍ သဒ္ဒါ နှစ် အတ္ထုနာယ မပျက်ကောင်းသော အရာ၌မူကား ပြင်အပ်ကောင်း၏။ ပျက်သောအရာ၌ ကား မပြင်သင့်ချေ။

တကြောင်းမှာလည်း ရှေးအဟောင်းသည် အနက်အဓိပ္ပာယ်သင့်လေပြီးဖြစ်လျှင် အသစ် မပြင်သင့်ချေ။ ယခင်စကား၌(ဇာ)ဟူ၍ ရေးကြပြန်သော သူတို့၏ဝါဒကား -

ဒိဋ္ဌဓမ္မိက သမ္ပရာယိကတ္ထ သင်္ခါတေ ဒွေ အတ္ထေ ဇာနေန္တိ ဇနေန္တိ တေ-
ဟိတိ ဝါ ဇာ၊ ဇာနေန္တိ တ္ထောတိဝါ ဇာ။

တေဟိ၊ ထိုအက္ခရာ အပေါင်းတို့ဖြင့်။ ဒိဋ္ဌဓမ္မိက သမ္ပရာယိကတ္ထ သင်္ခါတေ၊ မျက်မှောက် ၌ဖြစ်သောအကျိုး၊ တမလွန်၌ဖြစ်သောအကျိုးဟု ဆိုအပ်ကုန်သော၊ ဒွေ အတ္ထေ၊ တို့ကို။ ဇာနေန္တိ၊ သိစေတတ်ကုန်၏။ ဝါ၊ တနည်းကား။ ဇနေန္တိ၊ ဖြစ်စေတတ်ကုန်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဇာ၊ ဇာမည်၏။ ဝါ၊ တနည်းကား။ တ္ထေ၊ ဤကျမ်း၌။ ဒိဋ္ဌဓမ္မိက သမ္ပရာယိ- ကတ္ထသင်္ခါတေ၊ ကုန်သော။ ဒွေ အတ္ထေ၊ တို့ကို။ ဇာနေန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝါ၊ တနည်းကား။ ဇနေန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဇာ၊ ဇာမည်၏။ ဇာ၊ သိကြောင်းဖြစ်ကြောင်း။ ဇာ၊ သိရာဖြစ်ရာ။

ဤသို့ ဝစနတ္ထကြံ၍(ဇာ)ဟုရေးသော်လည်း သင့်ကောင်း၏ဟု (စာ)ကို အသစ်ပြင်၍ (ဇာ)ဟုရေးကြလေကုန်သည်။ ဤဝစနတ္ထသည်လည်း၊ အဘိဓာန်အနေကတ္ထဝဂ်၊ ကေကွရ- ကောသစာကိုယ်၊ ဒီကာ၊ နာနတ္ထမဉ္ဇရိကျမ်း။ ကစည်းကျမ်း၊ မောဂ္ဂလ္လာန်ကျမ်း။ သဒ္ဒါ- နိသိကျမ်း စသည်တို့၌လာသော ဝစနတ္ထမဟုတ်၊ နောက် ပညာရှိတို့ကြံစည်သော ဝစနတ္ထ သာ ဖြစ်သည်။ ဤဝစနတ္ထကဲ့သို့ ရှေးပညာရှိတို့လည်း ကြံနိုင်ကောင်းပလေသည်ပင်။ ထို သို့ ကြံနိုင်သော်လည်း ရှေးပညာရှိတို့သည်ကား(ဇာ)ဟု မရေးကုန်၊ စာဟူ၍သာ ရေး တော်မူချေသည်။ ရှေးပညာရှိတို့(စာ)ဟုရေးခြင်းသည်လည်း ဘုရားသခင်၏ ဝစိဘေဒ ဝါစာ ဖြစ်သည်ဟူ၍ နှလုံးပိုက်သောကြောင့်လည်းကောင်း။

ဝိနည်းပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဒီကာကျမ်းတို့၌။ ဒီဟိကမ္မဝါစာဟံ ထုလ္လစ္စယာ၊ ကမ္မဝါစာ ပရိယောသာနေ အာပတ္တိ သံသာဒိသေသဿ။ ကမ္မဝါစံ ဘာသတိ၊ အန္တမသော ကမ္မဝါစာ မတ္တမ္ပိ ဝါစုဂ္ဂတံ ပဝတ္တတိ။ ။စသည်ဖြင့် လာသောကြောင့်လည်းကောင်း။

ကစည်း သဒ္ဒါကျမ်း ဥဏာဒိတွင်။ “သမာဒိဟိ ထမာ”ဟူသောသုတ်၌ “ကမ္မဝါစာယ ဗန္ဓတိ တ္ထောတိ သိမာ”။ ။တ္ထေ ဌာနေ၊ ဤအရပ်၌။ ကမ္မဝါစာယ၊ ကမ္မဝါစာဖြင့်။ ဗန္ဓတိ၊ ဖွဲ့တတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထိုသို့ဖွဲ့ရာဖြစ်သော သတ္တိကြောင့်။ သိမာ၊ သိမ်မည်၏ဟု ဝစနတ္ထပြရာ၌ စာဟူ၍ပါဌ်ရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း ရှေးဆရာတို့ ပါဠိ အဋ္ဌကထာ သဒ္ဒါ ကျမ်း၌လာသော အက္ခရာကိုမူ၍(စာ)ဟု ရေးလေသည်။

ထုံးတော့ဖူးသည်မှာလည်း အရှင်မဟာသီလဝံသ ဆိုတော်မူသည့် တောင်တွင်းလား စုဒ္ဒ သမပိုင်၌။

“စ-ကားရွှေနေ၊ အ-ကားကျေ၍၊ သရေလည်းကောင်း၊ ထပ်ပြန်လောင်းမှ၊ အကြောင်း ကိုစ၊ ပခုနယေ၊ ချဉ်းပါစေအံ့။” ဟူရာ၌၊ စ-ကိုခွင်း၍ သရာသရေလောပံဟူသော သုတ်ဖြင့်၊ စ-အစိတ်၊ အ-ကိုချေ၍ နယေ ပရံ ယုတ္တေ ဟူသောသုတ်ဖြင့်၊ စ-ကို၊ နောက်-အာ သရသ္မိကပ် ရမည်။ စာဖြစ်၏။ လောကဝေါဟာရအားဖြင့် ကျမ်းဂန်ကို စာ ဟု လာသည် ကျမ်းဂန်စာပေ ဆိုလိုသည် ဤထုံးကိုလည်းကောင်း။

တကြောင်းမှာလည်း အရှင်မဟာသီလဝံသပင်ဆိုသည့် စ-အက္ခရာ ရတု၌လည်း။

“စုံစမ်းစေ၍၊ စာခွေ၌ဘွင်၊ စမမြင်သည်၊ စီရင်တင့်ဆုံး၊ စာတကုံးကို၊ စုရုံးထိပ်ပြင်၊ စိုက် ဆောင်ဆင်၍၊ စွယ်ရှင်မြူတေ၊ စူဠာဗေဇဝယ်၊ စိတ်နေသီလ၊ စိတ်မခွတည့်၊ စိန္တမာလာ၊ စိန်ခက် ဖြာနှင့်၊ စိန္တာနုဘော်၊ စွယ်ဆံတော်ကို၊ စိတ်တော်ရှင်ဝမ်း၊ စိတ်ထပ်မွမ်းသည်။ ။စုံစမ်း စုံစေ စေစွာစွ။” ဟူသော ကေပိုင်၌လည်း စအက္ခရာဖြင့်သာ စပ်တော်မူသော ထုံးကိုလည်းကောင်း။

ပုဂံမင်းတို့လက်ထက် ရေးထားခဲ့သော ရွှေစည်းခုံကျောက်စာ၊ အရှင်မဟာသီလဝံသ ရေးထားခဲ့သော ရတနာဗိမာန်ကျောက်စာ၊ ရာဇမင်္ဂါစူဠာဗေဇာတ် ကမ္ပည်းတို့၌ အရှင်ကုဏ္ဍ- ဓာနထေရ်(စာ)ရေးတံ ရှေးဦးစွာယူသော အရာ၌ တေဒဂ်ရကြောင်း ဆုတောင်းပတ္တနာ ပြု၍အလှူကြီးပေးကြောင်းကိုဆိုရာဝတ္ထုတို့၌လည်းကောင်း ဤသို့စသည်တို့၌ ပဌမက္ခရာ(စ) နှင့်သာ ထုံးသာမက တွေ့ဖူးချေသည်။

ပုဂံမြင်စိုင်းစသော ရှေးမင်းတို့လက်ထက် ရေးထားခဲ့သော ပုံစံသက်သေ ဥပဒေသ နည်းနာနယ ယူလောက်သော စာဟောင်း စာတမ်းတို့၌ တတိယက္ခရာ (ဇ)နှင့် ရေးသော ထုံးဥပဒေသတို့ကို မတွေ့ဖူးပေ။

၁၃၅ - ပုစ္ဆာ။ ။သဟမ္ပတိ ဗြဟ္မာကို အချိုကလည်း ပဌမဈာန်တုံသားဆိုကြ ပါသည်။ အချိုကလည်း သုဒ္ဓါဝါသ အကနိဋ္ဌတုံသား ဆိုကြပါသည်။ အဘယ်ကဖြစ် မည်ကို သိလိုပါသည်။

သက္ကရာဇ် ၁၁၁၇-ခု၊ တော်သလင်းလဆန်း ၁-ရက်၊ တနင်္ဂနွေနေ့၊ မုံရွာသီရိမာလာက လျှောက်လာရာတွင် ဖြေဆိုလိုက်သည်ကား။

၁၃၅ - ဝိသဇ္ဇနာ။ ။သဟမ္ပတိ ဗြဟ္မာ၏ နေရပ်ဌာနေကို မေးရာ၌-

သဟမ္ပတိဗြဟ္မာသည် ကဿပမြတ်စွာဘုရားလက်ထက် သဟကမည်သော ရဟန်းဖြစ် သည်။ ပဌမဈာန်ကိုရသည်။ ယခုပဌမဈာန်တုံ၌ဖြစ်သည်ဟူ၍ ဝိနည်းမဟာဝါပါဠိတော်နိဿယ ၌ ရွှေဥမင်ဆရာမှာတော်မူသည်။

မူလပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ ပဏာဘဝသုတ် အဖွင့်တွင်လည်း -

သော ကိရ ကဿပဘဂဝတော သာသနေ သဟကောနာမ ထေရော ပဌမဇ္ဈာနံ
နိဗ္ဗတ္တော တာ ပဌမဇ္ဈာနဘူမိယံ ကပ္ပိယုက ဗြဟ္မာ ဟုတော နိဗ္ဗတ္တော၊ တတြ နံ
သဟမ္ပတိဗြဟ္မာတံ သဇ္ဇာနန္တိ။

ဟူ၍ ပဌမဇ္ဈာန်ကိုရကြောင်း၊ ပဌမဇ္ဈာန်ဘုံ၌ အသင်္ချေယျကပ်လုံး အသက်ရှည်သော
ဗြဟ္မာဖြစ်ကြောင်းကို လာသည်။

သုတ္တနိပါတ် အဋ္ဌကထာ ကောကာလိကသုတ် အဖွင့်တွင်လာသည်ကား -

အယံ ကဿပဘဂဝတော သာသနေ သဟကောနာမ ဘိက္ခု အနာဂါမိ ဟုတော
သုဒ္ဓါဝါသေသု ဥပပန္နာ သဟမ္ပတိဗြဟ္မာတံ သဇ္ဇာနန္တိ။

ဟု သဟမ္ပတိ ဗြဟ္မာသည် ကဿပမြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၌ သဟကမည်သော
ရဟန်းဖြစ်သည်။ အနာဂါမိဖိုလ်ကိုရ၍ သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌ ဖြစ်လေသည်။ ထိုဘုံ၌ သဟမ္ပတိဗြဟ္မာ
ဟု တွင်လေသည်ဟု ဆိုသည်။

၁၃၆-ပုစ္ဆာ။ ။တကြောင်းမှာလည်း သဟမ္ပတိ ဗြဟ္မာသည် တရားဟော
တော်မူပါဟု တောင်းပန်သော ကာလ မဟာကုသိုလ်စိတ်နှင့်တောင်းပန်သင့်ပါသည်။
မဟာကုသိုလ်စိတ်နှင့်တောင်းပန်ကလည်း သုံးဆယ့်ရှစ်ခုသောစေတသိက်ကို ရသင့်ပါ
သည်။ ထိုသုံးဆယ့်ရှစ်ခုသော စေတသိက်တို့တွင်လည်း ဝိရတိစေတသိက် ပါသင့်ပါ
သည်။ ဝိရတိစေတသိက်ပါဝင်သင့်ကလည်း သမ္မာဝါစာ စေတသိက် ပါသင့်ပါသည်။
သမ္မာဝါစာ စေတသိက် ပါကလည်း သမ္မာဝါစာ ဖြစ်သင့်ပါသည်။ သို့ကိုလျက် သမ္မာ
ဝါစာဖြစ်သင့်၏ မဖြစ်သင့်ဟု အသီးသီးပညာရှိတို့ ပြောဆိုကြပြန်ပါသည်။ သမ္မာဝါစာ
ဖြစ်သင့်မည် မဖြစ်သင့်မည်ကို သိမှတ်လိုပါသည်။

၁၃၆-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။တရားဟောတော်မူပါဟု တောင်းပန်သော အခါ မဟာကုသိုလ်
စိတ်ဖြစ်သင့်ကြောင်း၊ မဟာကုသိုလ်စိတ်ဖြစ်ကလည်း စေတသိက် သုံးဆယ့်ရှစ်ခု ရသင့်ကြောင်း
သုံးဆယ့်ရှစ်ခု ရကလည်း ဝိရတိစေတသိက် ပါသင့်ကြောင်း၊ ဝိရတိစေတသိက် ပါကလည်း
သမ္မာဝါစာစေတသိက် မပါသင့်ကြောင်း၊ သမ္မာဝါစာစေတသိက် ပါကလည်း သမ္မာဝါစာဖြစ်
သင့်ကြောင်း၊ ဤအရာကိုမေးရာ၌ -

ယခုမေးသည့်အတိုင်းပင် အထင်ရှိကြသူလည်း အများပင် ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ သမ္မာဝါစာ
ဖြစ်၏ဟု အချို့ကလည်း ဆိုကြကုန်သည်။ နက်နဲသိမ်မွေ့သော ပညာရှိသောသူတို့ကလည်း
ဖြစ်သင့် မဖြစ်သင့်ကိုဆင်ခြင်၍ မဖြစ်သင့်ဟု ဆိုကြကုန်သည်။ ထို့ကြောင့် ဖြစ်သင့်၏
မဖြစ်သင့်ဟု အသီးသီး ပြောဆိုကြပြန်သည် ဟူသော စကားလည်း အမှန်ပင်ဖြစ်တော့သည်

သို့ရာတွင် ပရမတ္ထတရားကို ဆုံးဖြတ်ရသည် ဆိုရာ၌ ပရမတ္ထတရားသဘောကပင် အလွန်နက်နဲ သိမ်မွေ့လှ၍ ပရမတ္ထတရားအရာ၌ ကျက်စားသောဉာဏ်ကလည်း အလွန်သိမ်မွေ့ နက်နဲမှပင် သဘောအဓိပ္ပာယ်ကို အမှန်အကန် သိနိုင်ချိမ့်မည်။ အဘိဓမ္မာတရားကိုလည်း “အဘိဓမ္မာ နာမေသ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓါနမေဝ ဝိသယော။ န အညေသံ ဝိသယော” ဟု ဘုရားသခင်ဉာဏ်တော် ၏ အရာသာ၊ တပါးသောသူတို့၏ အရာပင် မဟုတ်ဟု ဆိုချေသည်။

ယခုမေးသော ပြဿနာ၌ မဟာကုသိုလ်စိတ် ရှစ်ခုတွင် စေတသိက် သုံးဆယ့်ရှစ်ခု ရသင့် ပါသည်ဆိုရာ၌ အလုံးစုံသောစိတ်၌ သုံးဆယ့်ရှစ်ခုရသင့်သည်ဟူ၍ မမှတ်သင့်။ အချင်းခပ်သိမ်း သုံးဆယ့်ရှစ်ခုတို့သည် တပြိုင်နက်ဖြစ်၏ ဟူ၍လည်း မမှတ်သင့်။ ရှစ်ခုသောကုသိုလ်စိတ်တို့တွင် ပဌမဒွေး၌ အညာသမာန်းတဆယ့်သုံးခု၊ သောဘဏစေတသိက် နှစ်ဆယ့်ငါးခု၊ ဤသုံးဆယ့် ရှစ်ခုတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုစေတသိက်တို့တွင်လည်း အပ္ပမညာနှစ်ခု၊ ဝိရတိသုံးခု၊ ဤငါးခု သော စေတသိက်တို့သည် ရံခါအသီးအသီးသာ ယှဉ်လာကုန်သည်။

ဒုတိယဒွေး၌ ပညာစေတသိက်ကို ကြည့်၍ တတိယဒွေး၌ ပီတိကို ကြည့်၍ သုံးဆယ့်ခုနစ်ခု၊ စတုတ္ထဒွေး၌ကား ဉာဏ်၊ ပီတိနှစ်ပါးကိုကြည့်၍ သုံးဆယ့်ခြောက်ခုသော စေတသိက်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် “အဋ္ဌတိ သ သတ္တတိ သ၊ ဒွယံ ဆတ္တိ သကံ သုဘေ” ။ ဟု ဆိုတော် မူသည်။ သုံးဆယ့်ရှစ်ခု၊ သုံးဆယ့်ခုနစ်ခု၊ သုံးဆယ့်ခြောက်ခုတို့တွင်လည်း အပ္ပမညာဝိရတိ တို့သည် ရံခါ အသီးအသီး ဖြစ်၍သာ ယှဉ်ကုန်သည်။ ဝိရတိ၊ အပ္ပမညာ၊ ဤငါးခုသော စေတသိက်တို့သည် အသီးအသီးလည်းကောင်း၊ ရံခါရံခါလည်းကောင်း ဖြစ်ကုန်သောကြောင့် အနိယတယောဂီစေတသိက် မည်ကုန်သည်။ ထို့ကြောင့် “ဝိရတိ ကရုဏာဒယော၊ နာနာ ကဒါစိ” ဟု ဆိုလေသတည်း။

ပဌမဒွေး၌ကား အနိယတယောဂီ စေတသိက်ငါးခုမှတစ်ပါး၊ သုံးဆယ့်သုံးခုသောစေတသိက် ကား အမြဲယှဉ်သည် ဖြစ်သောကြောင့် နိယတယောဂီမည်၏။

ဒုတိယဒွေး တတိယဒွေး၌ကား ယခင်ငါးခုမှတစ်ပါး သုံးဆယ့်နှစ်ခုသော စေတသိက်ကား နိယတယောဂီ၊ စတုတ္ထဒွေး၌ ယခင်ငါးခုမှတစ်ပါး သုံးဆယ့်တခုသော စေတသိက်ကား နိယတ ယောဂီမည်၏။ ဤသို့နိယတယောဂီ၊ အနိယတ ယောဂီ စေတသိက် နှစ်ကွဲအားဖြင့် ပြားလေ ပြီးသည်ကိုလည်း မှတ်ပြီး၍ ဤငါးခုတွင် ရံခါရံခါသာဖြစ်သည်ကို ကဒါစိဖြစ်ခြင်း။ ထိုကဒါစိ ဖြစ်သည့် အခိုက်တွင်ပင် တခုသာဖြစ်၍ တခုသောစေတသိက် မဖြစ်သည်ကို နာနာဖြစ်ခြင်း အားဖြင့်လည်း မှတ်ဦးရာ၏။ ဤသို့ရှင်းလင်းစွာ မှတ်ပြီးမှ ဆိုလတ္တံ့ သောစကားကို နှလုံး သွင်း၍ ဆင်ခြင်ရာ၏။ ဆင်ခြင်၍ သင့်သော်ကား ယူရာ၏။ မသင့်သော်ကားပယ်ရာ၏။

သမ္မာဝါစာ ဖြစ်၏ဟု ဆိုကြသောဆရာတို့ အဘော်ကား ဗြဟ္မာတောင်းပန်သောကာလ မဟာကုသိုလ်စိတ် ရှစ်ခုတွင် တခုသောစိတ်ဖြစ်ရာ၏။ တခုသောစိတ်ဖြစ်ကလည်း ထိုစိတ်တို့ တွင် ပဌမဒွေးဖြစ်အံ့၊ သုံးဆယ့်ရှစ်ခု၊ ဒုတိယဒွေး တတိယဒွေး ဖြစ်အံ့၊ သုံးဆယ့်ခုနစ်ခု၊ စတုတ္ထ

ဒွေးဖြစ်အံ့၊ သုံးဆယ့်ခြောက်ခုသော စေတသိက်တို့ကို ရလေကုန်ပြီဟူ၍ ယူလိုကုန်သည်။ ထိုသို့ယူခြင်းသည်လည်း “အဋ္ဌတ္တိံ သ သတ္တတိံ သ၊ ဒွယံ ဆတ္တိံ သကံ သုဘော။” ဟူသော ဂါထာပုဗ္ဗစုကို ထောက်၍ ယူလေသည်။ ထိုစေတသိက်တို့၏ အတွင်း၌လည်း အနိယတ ယောဂီစေတသိက်ငါးခုတို့သည် အကျုံးဝင်လေပြီးသည်သာလျှင်တည်း။ ထို့ကြောင့် အနိယတ ယောဂီ စေတသိက်ငါးခုတို့အဝင်ဖြစ်သော် ဝိရတိ သမ္မာဝါစာ ပါလေပြီးဖြစ်သည်။ သမ္မာဝါစာ ပါဝင်လေပြီး ဖြစ်သောကြောင့်လည်း သမ္မာဝါစာဖြစ်၏၊ သမ္မာဝါစာမြောက်၏၊ သမ္မာဝါစာ အင်္ဂါသို့ ရောက်၏ဟု ယူလေသည်။

ဤစကားသည် အလုံးစုံသော စေတသိက်ကို အကွဲအပြားမရှိ၊ တပေါင်းတည်းသာ သတ္တိတူ ယူသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ နိယတယောဂီ အနိယတယောဂီ အပြားကို မခွဲလေသော ကြောင့် လည်းကောင်း၊ “ဝိရတိ ကရုဏာဒယော၊ နာနာကဒါစိ” ဟူသောပါဌ်။ “လောကီ-ယေသု ပန ကာမာဝစရကုသလေဇ္ဇေဝ ကဒါစိသန္ဓိသန္ဓိ ဝိသုဝိသု” ဟူသောပါဌ်။ အပ္ပမညာ-ဝိရတိယော ပနေတ္ထ ပစ္စေကမေဝ ယောဇေတဗ္ဗာ ဟူသောပါဌ်တို့ကို မထောက်မရှုရာ ရောက် ချေသည်။ ဤသည်ကား သမ္မာဝါစာဖြစ်သင့်သည်ဟု ယူကြသော ဆရာတို့၏ အာဘောဂ ပေတည်း။

သမ္မာဝါစာ မဖြစ်သင့်၊ သမ္မာဝါစာ မမြောက်၊ သမ္မာဝါစာအင်္ဂါသို့ မရောက်သင့်ဟု ပြောဆို ကြသော ဆရာတို့၏ အာဘောဂကား။ မြတ်စွာဘုရားသည် သတ္တဋ္ဌာနအလွန်တွင် တကြိမ် အဇပါလညောင်ပင်ရင်း၌ နေတော်မူသောအခါ တရားဟောတော် မမူလိုသော အကြံတော် ဖြစ်သည်ကို သဟမ္ပတိဗြဟ္မာသိ၍၊ “နဿတိဝတ ဘော အယံ လောကော” ဟူသောပါဌ်ဖြင့် “ဤလောကသည် ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ချေအံ့သည်တကား၊ တရားမဟောချေကလည်း သတ္တဝါ အပေါင်းတို့သည် ဒုဂ္ဂတိသို့ရောက်ချေအံ့သည် တကား”ဟု ဒုက္ခိတ သတ္တဝါ အပေါင်း တို့၌ အာရုံပြုလျက် သနားတတ်သော ကရုဏာ ပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုသိုလ်စိတ်ဖြင့် -

ဥဋ္ဌေဟိ ဝီရ ဝိဇိတသင်္ဂါမ၊ သတ္တဝါဟ အနုဏ ဝိစရ လောကေ။
ဒေသေတု ဘဂဝါ ဓမ္မံ၊ အညာတာရော ဘဝိဿန္တိ။

စသောစကားဖြင့် ဝစီဘေဒနှုတ်မြှက်၍ တောင်းပန်၏။ ထိုတောင်းပန်သော စိတ်သည် ပဌမဒွေးဖြစ်အံ့၊ နိယတယောဂီစေတသိက် သုံးဆယ့်သုံးခုတွင် ကရုဏာထည့်၍ သုံးဆယ့် လေးခု၊ ဒုတိယဒွေး တတိယဒွေး ဖြစ်အံ့၊ နိယတယောဂီ စေတသိက် သုံးဆယ့်နှစ်ခုတွင်ပင် ကရုဏာထည့်၍ သုံးဆယ့်သုံးခု၊ စတုတ္ထဒွေးဖြစ်အံ့၊ နိယတယောဂီ စေတသိက် သုံးဆယ့်တခု တွင် ကရုဏာထည့်၍ သုံးဆယ့်နှစ်ခု၊ ဤစေတသိက်တို့၏ ယှဉ်ခြင်းကို သိအပ်၏။

ဤစေတသိက်တို့သည် ယှဉ်၍ဖြစ်သော ကုသိုလ်စိတ်၌ ဝိရတိစေတသိက်တို့သည် မဖြစ် ပြီလောဟူငြားအံ့၊ နာနာသမ္ဘဝသတ္တိရှိကြသော စေတသိက်တို့ဖြစ်၍ ကရုဏာနှင့် ယှဉ်သော ကာလ မုဒိတာ၊ ဝိရတိတို့သည် မဖြစ်လေကုန်ပြီ၊ သတ္တဝါပုဂ္ဂိုလ် တယောက်ထည်း၌လည်း

ကရုဏာပြဋ္ဌာန်းသောစိတ်လည်း တခု၊ မုဒိတာ၊ ဝိရတိ ပြဋ္ဌာန်းသော စိတ်လည်းတခု၊ ဤနှစ်ခုသော စိတ်တို့သည်ပြိုင်၍ မဉ္ဇပါဒ်နိုင်လေ၊ ထို့ကြောင့် ကရုဏာပြဋ္ဌာန်းသောစိတ်၌ ဝိရတိမပါ၊ ဝိရတိမပါသောကြောင့် သမ္မာဝါစာ မဖြစ်ပြီဟု မှတ်ရာ၏။

ယင်းသို့တပြီးကား ဗြဟ္မာမင်း တောင်းပန်သောစကားသည် မုသာဝါဒစသော လေးပါးသော ဒုစရိုက်မှကင်း၏ မဟုတ်လောဟူအံ့၊ ကင်းမှုကားကင်း၏၊ ကင်းသော်လည်း သမ္မာဝါစာ စေတသိက် ဖြစ်ပြီလော ဟူပြန်အံ့၊ မဖြစ်ချေ၊ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူအံ့၊ ဗြဟ္မာမင်း တောင်းပန်သော ကာလ၊ ထိုစကားကိုမြှောက်သောကာလ၊ ပညတ်ဖြစ်သော အတိုင်းမသိသော သတ္တဝါ အပေါင်းတို့ကို အာရုံပြု၍ သနားတတ်သော ကရုဏာ စေတသိက် ပြဋ္ဌာန်း၍ တောင်းပန်သောစကားသာ ဖြစ်သည်။

အာဇီဝ ဟေတုကို မဉ္ဇေမူ၍ မုသာဝါဒစသော ဝစီဒုစရိုက်လေးပါးတည်းဟူသော ဝိရမိတဗ္ဗဝတ္ထုမှကြဉ်ခြင်း၊ ကြဉ်ရှောင်လိုခြင်း၊ ထိုဝိရမိတဗ္ဗဝတ္ထုကိုအာရုံပြုခြင်းသတ္တိရှိသော သမ္မာဝါစာ ပြဋ္ဌာန်းသောစိတ်ဖြင့် တောင်းပန်သော စကားပင် မဟုတ်ဖြစ်ချေသည်။

အပ္ပမညာတို့၏သတ္တိ၊ ဝိရတိတို့၏သတ္တိအထူးကား အပ္ပမညာတို့သည် ဒုက္ခိတ သုခိတအားဖြင့် ပြားသောအတိုင်းမသိသော သတ္တဝါပညတ်ကို အာရုံပြုသည်၊ ဝိရတိတို့မှာ အာဇီဝဟေတုကို ငဲ့သည် မငဲ့သည်အားဖြင့် ပြားသော လေးပါး၊ သုံးပါး၊ ခုနစ်ပါးသော ဝိရမိတဗ္ဗဝတ္ထုတို့ကို အာရုံပြုသည်။ ။ဤသို့လျှင် အာရမ္မဏ ပစ္စယသတ္တိချင်းမတူ ဓမ္မသဘာဝ သတ္တိဝိသေသ ထူးပြားကြသတည်း။

ထို့ကြောင့် တောင်းပန်သောကာလ နိယတယောဂီစေတသိက် သုံးဆယ့် သုံးခုတွင် ကရုဏာကို ထည့်၍ သုံးဆယ့်လေးခုကိုသာ ရသင့်သည်၊ ထို့ကြောင့် သမ္မာဝါစာ မဖြစ်ဟု ယူလေသည်။

အင်္ဂါ မမြောက်ဆိုသည်ကား - မုသာဝါဒစသည်ကို ကြဉ်မည်ဟု အာရုံမပြုသောကြောင့် အင်္ဂါ မမြောက်ဆိုလေသည်၊ ဤကား သမ္မာဝါစာမဖြစ်ဟု ယူသောဆရာတို့၏အဘောဂတည်း။

ဤကဲ့သို့ ရှေးပညာရှိတို့ ယူဖူး၏လော ဟူအံ့၊ အမတ် လက်ဝဲဘယက မေးသည်ကာလ ရှေ့ဥမင် ဆရာတော်လည်း ဤသို့ယူ၍ပင် ဖြေတော်မူဖူး၏။

တတ်စိမ့် ထေ့လာ ချီသော ပိုဒ်ဖြင့် မေးသော ပြဿနာ၌လည်း “နတ်လူတို့အား၊ တရားဟောပါ၊ ဗြဟ္မာနတ်မွန်၊ တောင်းပန်သောခါ၊ သမ္မာဝါစာ၊ ဖြစ်ပါလိမ့်လား၊ မဖြစ်လားကို၊ ဝိုးဝါးမသိ၊ ယုံမှားရှိခဲ့” ဟု မေးသော ကာလလည်း ထေ့လာတတ်ဖွယ် ချီသောပိုဒ်ဖြင့် “မေရုပဟိုရ်၊ လေးဆောင်စိုသည်၊ မြင်းမိုရ်ခန့်လုံး၊ ရွှေပန်းကုံးဖြင့်၊ သုံးလူထွတ်ထား၊ မြတ်ဘုရားအား၊ တရားဟောကြောင်း၊ ခညွတ်ပျောင်း၍၊ တောင်းပန်သောခါ၊ မိုးဗြဟ္မာအား၊ သမ္မာဝါစာ၊ မဖြစ်ပါတည့်။” ဟု ပျို့စပ်၍ ဖြေဖူး၏။

သရေခေတ္တရာမည်သော ပြည်မြို့အရှေ့၊ မင်္ဂလာ စေတီအနီး၊ ရွှေဗိမာန်ကျောင်း၌ နေစဉ် ရှင်ရဋ္ဌသာရက ဌာနေတော်၍ ချီသော ပျို့ဖြင့် မေးသော ကာလလည်း ပါဒဝန်တောင် ဘုန်းတော်ကြီး သဒ္ဓမ္မဇောတက ရှေ့စက်ကြွလည် ချီသောပျို့ကို စပ်ဆို၍ ဖြေတော်မူဖူး၏။

ဤကားအထောက်အထားနှင့် အညီဆိုကြသော ဆရာတို့ စကားကိုသာ ပြဆိုလိုက်သည် အထောက်အထားမဲ့ ဖြေဆိုကြသည်ကား များစွာပင်ရှိကုန်၏။

အထောက်အထားနှင့် ဖြေဆိုကြသော ဆရာတို့၏ ဝါဒ တူကြ၏လော ဟူအံ့။ ဤစကား ကို အမေးနှင့်တကွ ပြဆိုမှ သိမည်ဖြစ်၍ အမေးနှင့်တကွ ပြဆိုဦးအံ့။

စာပေပျော်၍ ချီသော ဒုတိယပိုဒ်၌ - “သုံးပါးဝိရတိ၊ မရှိစပါ၊ ဗြဟ္မာမှာဟု၊ ကျမ်းလာ ဆတ်ဆတ်၊ ပရမတ်ပါဠိ၊ ဤသို့ရှိလျက်၊ ဘုန်းတိမြတ်လှ၊ ထွတ်သကျကု၊ ဓမ္မဒေသနာ၊ ဟောစိမ့်ငှာလျှင်၊ ဗြဟ္မာနတ်မွန်၊ တောင်းပန်ခြေးခြေး၊ နှုတ်သံလေးနှင့်၊ ဒေသေတုဘဂဝါ၊ အညာတာဓော ဘဝိသန္တိ၊ ဤပါဠိဖြင့်၊ ရွတ်ဘိတုတ်တုတ်၊ ရှိညွတ်ပန်ထွာ၊ လျှောက်သော ခါလည်း၊ ဝါစာကောင်းချည်း၊ ဖြစ်သတည်းဟု၊ အသည်းစိတ်တွင်း၊ မှတ်ကြခြင်းကို၊ စိုးမင်း တကာ၊ ပူဇော်ရာသား၊ မဟာယသိ၊ ထွတ်ကပိလျှင်၊ သိတော်မူလျှောက်၊ မှားရှောက်မရှိ၊ ကျမ်းဂန်ညို၍၊ ပါဠိအဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာလက်သန်း၊ ကျမ်းဆန်းအနု၊ ကြည့်ရှုစကောင်း၊ ပိုင်မိန်တောင်းနှင့်၊ ကျမ်းပေါင်းမိန်မှာ၊ ဤသို့လာဟု၊ ပညာစက်သွား၊ သန်လျက်ဓားဖြင့်၊ လွှားလွှားပိုင်းတော်မူပါဘုရား။” ဟု မေးရာ၌ -

“သဟမ္ပတိ၊ ဘုန်းရှိဗြဟ္မာ၊ သုဒ္ဓါဝါသ၊ ဘုံမှကြွ၍၊ သကျထွတ်ထား၊ မြတ်ဘုရားအား၊ တရားသံခြေ၊ ဟောစေခြင်းငှာ၊ တောင်းပန်ထွာလည်း၊ သမ္မာဝါစာ၊ မှန်စွာမရ၊ မှတ်နေ ကြလော့၊ တွေးဆစိုးဝါး၊ တတ်ယောင်ကားနှင့်၊ လေးပါးမည်မှတ်၊ ပရမတ်ကို၊ မတတ်သည့် သူ၊ ရ၏ဟူ၍၊ ရှင်လူဆိုရာ၊ မလိုက်နာနှင့်” ဟု မရကြောင်းကို ဖြေဆိုသည်။ ဤပျို့၌ သုဒ္ဓါဝါသ၊ ဘုံမှကြွ၍ ဆိုသည်မှာ သုတ္တန်ပါတ်အဋ္ဌကထာ ကောကာလိကသုတ် အဖွင့်ကုမ္ဘိ၍ စပ်လေသည်။

တချက်တက်ပြန်၍လည်း - “မြင်းမိုရ်ဗြဟ္မာ၊ ရှင်သောခါလည်း၊ ကာမာဝစရ၊ ကုသလ တွင်၊ အစတိဟိတ်၊ ဗြဟ္မာစိတ်ကား၊ စေတသိက်လုံး၊ သုံးဆယ့်သုံး၌၊ တရုံးတည်းသာ။” ဟု ဗြဟ္မာတို့ရှင်သောအခါလည်း မဟာကုသိုလ်ပဌမစိတ်၌ နိယတယောဂီ စေတသိက် သုံးဆယ့် သုံးသာရသည်၊ အနိယတယောဂီငါးခုတွင် တခုမျှမပါသင့်ဟူ၍ ဖြေဆိုသည်။ ဓမ္မစကြာ တရားဟောမည့် အကြောင်းကို ရည်မှတ်၍ အနာဂတ်ကို အာရုံပြု၍ တောင်းပန်သည် ဖြစ် သောကြောင့်လည်း အနာဂတ်ကိုအာရုံမပြုတတ်သော ဝိရတိသမ္မာဝါစာလည်း မရသင့်ဟု ယူ၍ - “နောင်လာဟောမြက်၊ ဓမ္မစက်ကို၊ ယူလျက်နာဂတ်၊ အာရုံညွတ်၍၊ ရှောင်လတ်သုံမျှ၊ ရသည်မရှိ။” ဟု ဖြေသည်။

တယောသောဋ္ဌသစိတ္တေသု-ဟု ဆိုသောကြောင့် ဝိရတိသုံးခုတို့ကား လောကုတ္တရာစိတ် ရှစ်ခု၊ မဟာကုသိုလ်စိတ်ရှစ်ခု၊ ပေါင်းတဆယ့်ခြောက်ခုသော စိတ်တို့၌သာဖြစ်သည်။ လောကုတ္တရာစိတ်ရှစ်ခု၌ ဖြစ်သောအခါနိဗ္ဗာန်ကိုအာရုံပြုလျက်မဂ်စိတ်ဖိုလ်စိတ်တို့နှင့်တကွဖြစ်လေသည်။ ဝိရတိတို့သည် ဝိရမိတဗ္ဗဝတ္ထုကို အာရုံပြုလျက် နိဗ္ဗာန်ကိုအာရုံပြုသော လောကုတ္တရာစိတ်တို့နှင့် ဘယ်ကြောင့်ဖြစ်နိုင်လေသနည်း ဟူအံ့။ လောကုတ္တရာစိတ်တွင် ပဌမမဂ်သည် ပင် အပါယဂမနိယစသော ဝိရမိတဗ္ဗဝတ္ထုတို့ကို သမုဇ္ဈေဒပဟာနသတ္တိဖြင့် ပယ်ခြင်းကိစ္စကို ပြီးစေလျက်ဖြစ်ခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သောစိတ်ဖြစ်သည်။ အထက်မဂ်သုံးခုတို့သည် ကြွင်းသော သံယောဇဉ်တို့ကို သမုဇ္ဈေဒပဟာနသတ္တိဖြင့် ပယ်ခြင်းကိစ္စကိုပြီးစေနိုင်သည်။ ဖိုလ်လေးခုတို့သည် ပဋိပ္ပုဏ္ဏဒိပဟာနသတ္တိဖြင့် ပယ်ခြင်းကိစ္စကို ပြီးစေနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် လောကုတ္တရာစိတ်၌ ဖြစ်သင့်လေသည်။

ဤအကြောင်းအရာတို့ကို စေ့စေ့စပ်စပ်သိလိုမှ သင်္ခေပဝဏ္ဏနာ၊မဏိမဉ္ဇူသာစသောကျမ်းတို့၌ ရှု၍ သိမှတ်ရာ၏။ သည်စကားကို ရည်၍ “ဝိရတိကား၊ မိမိဖြစ်ဖက်၊ ဆယ့်ခြောက်ချက်တွင်၊ ဖိုလ်မဂ်တို့ဝယ်၊ နိဗ္ဗာန်ကယ်၍” ဟု ဆိုလေသည်။ ကာမကုသိုလ်စိတ်၌ကား ဝိရမိတဗ္ဗဝတ္ထုကို ကြဉ်လိုသောစိတ်ဖြင့် သီလ စောင့်ရှောက်သောအခါ မုသာဝါဒ စသော ခုနစ်ပါးကို အာရုံပြု၍ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “ရှစ်သွယ်ကာမ၊ မျိုးပုည၌၊ သီလစောင့်ခါ၊ ဖြစ်ပေလာလည်း၊ မုသာဝါဒ၊ စသည်ခုနစ်၊ အပြစ်၌သာ၊ မကွာချေပဲ” ဟု ဆိုလေသည်။

“အမြဲအာရုံ၊ မပြုတုံသော်၊ နတ်ဘုံဗြဟ္မာ၊ သဒ္ဓါဦးတိုက်၊ မိန့်တော်ကြိုက်မင်၊ မထိုက်သမ္မာ၊ ဝါစာမရ၊ဖြစ်နေကြလော့၊” ဟူသည်၌ကား ဝိရမိတဗ္ဗဝတ္ထုကို အာရုံမပြုသည်ရှိသော် နတ်ဗြဟ္မာတို့သည် မိန့်ဆိုလေသမျှ စကားတိုင်းပင် သမ္မာဝါစာ မရသည်သာတည်း ဟူလိုသတည်း။ မဟာနာရဒဇာတ်၌ မဟာနာရဒဗြဟ္မာမင်းသည် အင်္ဂတိမင်းကို ပြောသောစကား၊ သနက်မာရ ဗြဟ္မာမင်းသည် မဟာဂေါဝိန္ဒ ဘုရားလောင်းကို ပြောဆိုလာသောစကား၊ ပရောသဟာဿဇာတ်၌ ဗြဟ္မာလာ၍ ပြောဆိုသောစကား၊ စန္ဒာဘဇာတ်၌ ပြောဆိုလာသောစကား၊ သုမေဓာရှင်ရသေ့ထံ အကြောင်းနိမိတ်ကို ပြောဆိုလာသောစကားတို့သည်လည်း ဝိရမိတဗ္ဗဝတ္ထုကို အာရုံမပြုသောကြောင့် သမ္မာဝါစာ စေတသိက်မကပ် မဖြစ်သည်သာဟူ၍ ရှေးဆရာတို့ ယူကုန်၏ဟူလိုသည်။

ထို့ကြောင့် “နာရဒမ၊ စသည်ဗြဟ္မာ၊ ရှေးဆရာတို့၊ ကျမ်းလာနည်းတူ၊ မရဟူ၏” ဟု စပ်တော်မူသည်။ ဤကား ပါဒဝန်တောင် ဘုန်းတော်ကြီး အယူတော်တည်း။ ဤယခုပြခဲ့သော စကားရပ်တို့တွင် နိယတယောဂီစေတသိက် သုံးဆယ့်သုံးခု၌ ကရုဏာကို ထည့်၍ သုံးဆယ့်လေးခု ယူသင့်သည်ဟု ရှေ့ဥမင်ဆရာတော် နည်းကို မှီ၍ငါတို့ယူပေသည်။

ထေ့လာတတ်ဖွယ် ချီ၍ ဖြေသော ပျို့ဆရာကား အကျိုးအကြောင်းကို မဆိုမပြ၊ သမ္မာဝါစာ မဖြစ်သင့်ဟူ၍သာဆိုသည်။ ပါဒဝန်တောင် ဆရာတော်ကား နိယတယောဂီတွင်

ကရုဏာကိုလောင်း၍ သုံးလေးခု ရ၏ဟု မယူ၊ နိယတယောဂီ သုံးဆယ့်သုံးခုသာ ရသင့်၏ ဟု ယူသည်။

အဘိဓမ္မာညဝါဆိုရိုး၌ လေ့လာကုန်သော ဆရာမြတ် အဓာတ်ဆက်တို့သည် သစ္စသင်္ခါရ စသောယမိုက်တို့၌ မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာစိတ်ကို ကောက်ယူရာ၌ ရူပအရူပ ဗြဟ္မာတို့၌ ဝိရတိအပွမညာကိုကြည့်၍ ကောက်သည်။ ထိုကောက်ရိုးအလိုအားဖြင့်လည်း ဝိရတိ သမ္မာ ဝါစာမရသင့် ဆိုသည့်စကားသည် သင့်သည်ပင်ဟူ၍လည်း ပညာရှိတို့ယူကြကုန်၏။

၁၃၇-ပုစ္ဆာ။ မြတ်စွာဘုရား၏ စွယ်တော်ဇာတ် အကြီးအရှည် အဘယ်မျှ ခန့်လောက် ပမာဏရှိမည်ကို သိလိုပါသည်။

၁၃၇-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။မြတ်စွာဘုရား၏ စွယ်တော်ဇာတ်သည် အကြီးအရှည် မည်မျှခန့် လောက် ပမာဏရှိမည်ကို သိလိုပါသည် ဟူရာ၌-

ဩသဓိတာရကပ္ပဋိဘာဂ သမုဒယ သမုဇ္ဇလိတ ကဒလိဖလပုမာဏ သုသုက္ကဒါဌ-
တော အာကာသဂင်္ဂါ ဂတိ အဘိဘဝမာနာဝိယ တာလက္ခန္ဓပုမာဏာ သေတရသ္မိ-
ယော နိက္ခမိတော။

ဩသဓိ တာရကပ္ပဋိဘာဂ သမုဒယ သမုဇ္ဇလိတ ကဒလိဖလပုမာဏ သုသုက္ကဒါဌတော၊
သောက်ရှူးကြယ်အဖို့ရှိသော၊ ကောင်းစွာတက်သော၊ ပြုံးပြုံးပြက်တောက်ပသော၊ ငှက်ပျော
သီးပမာဏရှိသော၊ အလွန်ဖြူစင်စွာသောစွယ်တော်မှ။ အာကာသဂင်္ဂါဂတိ အဘိဘဝမာနာ
ဝိယ၊ အာကာသဂင်္ဂါသည် စီးလာလွှမ်းမိုးဘိသကဲ့သို့။ တာလက္ခန္ဓပုမာဏာ၊ ထန်းလုံးပမာ
ဏရှိကုန်သော။ သေတရသ္မိယော၊ ဖြူသောရောင်ခြည်တော်တို့သည်။ နိက္ခမိတော၊ ထွက်လတ်၍။
ဟု အနာဂတဝင် အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုသောကြောင့် မြတ်စွာဘုရား စွယ်တော်ဇာတ်၏ အကြီး
အရှည်ကို ငှက်ပျောသီး ပမာဏဟူ၍ မှတ်သင့်၏။

၁၃၈-ပုစ္ဆာ။ မြတ်စွာဘုရား၏ စွယ်တော်လေးချောင်းသည် ယခု မည်သည့် မြို့ရွာတွင် ရှိမည်ကို သိလိုပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

၁၃၈-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။စွယ်တော်ဇာတ်တို့၏ နေရပ်ဌာနတို့ကို မေးရာ၌-
ကောဒါဌာ တိဒသပုရေ၊ ကော နာဂပုရေ အဟု။
ကော ဂန္ဓာရဝိသယေ၊ ကော ကလိင်္ဂရာဇိနော။

ဟု တဆူသော စွယ်တော်သည် တာဝတိံသာ၌၊ တဆူသော စွယ်တော်သည် နဂါးပြည်၌၊ တဆူသော စွယ်တော်သည် ဂန္ဓာရတိုင်း၌၊ တဆူသည် ကလိင်္ဂတိုင်း၌ တည်လေ၏ဟု ဗုဒ္ဓဝင်ပါဠိတော်၌ သာမညဆိုသည်။

ဒါဌာဓာတုဝင်၌ကား ဝိသေသထုတ်၍ ဆိုသည်။

အထက်လက်ယာစွယ်တော်ကို ဒေါဏပုဏ္ဏား ဦးသျှောင်ကြား၌ ထားသည်ကို သိကြားမင်းယူပြီးသော် တာဝတိံသာ စူဠာမဏိ၌ ဌာပနာ၏။

အောက်လက်ယာစွယ်တော်ကို ဒေါဏပုဏ္ဏား အောက်ခြေကြား၌ထားသည်ကို ဇယသေန နဂါးမင်းယူ၍ နဂါးပြည်၌ ရတနာစေတီ၌ ဌာပနာလေ၏။

အထက်လက်ဝဲ စွယ်တော်ကို ဒေါဏပုဏ္ဏား ပုဆိုးကြား၌ထားသည်ကို ဂန္ဓာရတိုင်းသား မထေရ်တဦးမြင်၍ တန်ခိုးဖြင့်ဆောင်ယူပြီးသော် ဂန္ဓာရတိုင်းသားတို့နှင့်တကွ စေတီတည်၍ ကိုးကွယ်လေ၏။

အောက်လက်ဝဲစွယ်တော်ကို အရှင်သာရိပုတ္တရာ တပည့် အရှင်ခေမထေရ်သည် ရဲရဲမီးလျှံ တောက်သော ထင်းပုံထဲမှဆောင်ယူ၍ ကလိင်္ဂတိုင်း ဗြဟ္မဒတ်မင်းအား သင်မှစ၍ ဂုဟသီဝမင်းတိုင်အောင် ကိုးကွယ်ရလတ္တံ့ ဟု ဆို၍အပ်၏။

သာသနာတော် ကိုးရသုံးဆယ်ငါးနှစ်ကျော်မှ ဂုဟသီဝမင်းလက်ထက် ဟေမမာလာ မင်းသမီးနှင့် ဒန္တမင်းသားတို့သည် ပုဏ္ဏားယောင်ဆောင်၍ စွယ်တော်ကို ယူပြီးသော် ကုန်သည်တို့နှင့် သင်္ဘောစီး၍ သီဟိုဠ်ကျွန်း ဇမ္ဗူကောဠဆိပ်သို့ရောက်လျှင် သံဃာ့ထေရ်ကို လျှောက်၏။ မထေရ်လည်း ကိတ္တိသိရိမေဃ မင်းသားအား သိစေ၏။ မင်းလည်း လာလတ်၍ ရှိခိုးပူဇော်လျှင် ပြာဠိဟာကို မြင်သောကြောင့် ဝမ်းမြောက်၍ သီဟိုဠ်ကျွန်းလုံးဖြင့် ပူဇော်၏။ ယနေ့တိုင် ထိုကျွန်း၌ တည်လေ၏ဟု ဆိုသည့်အတိုင်းသာ မှတ်ရာ၏။

၁၃၉-ပုစ္ဆာ။ ။ ဗေဒင်ကျမ်း၊ မန္တရားဆေးကျမ်း၊ ဓမ္မသတ်ကျမ်းတို့ကို စကြဝဠာ တံတိုင်း၌ ကမ္ဘာ့တန်ဆာ ဖြစ်စိမ့်သောငှာ ဆင်ရုပ်ခန့် မြင်းရုပ်ခန့် ပမာဏရှိသော အက္ခရာဖြင့် ရေးလျက် ရှိသည်။ ထိုအက္ခရာကို မနုဿာရရသေ့၊ သုဘဒြရသေ့ တို့ဆောင်ယူ၍ မဟာသမ္မတမင်းကို အပ်သည်ဆိုပါသည်။ သို့ဆိုတိုင်း မှန်ခဲ့ပါလျှင်လည်း စကြဝဠာက အက္ခရာအတိုင်းသာ တစောင်နှင့်တစောင် အညီအညွတ် အဆုံးအဖြတ် ရှိရပါမည်။ တစောင်နှင့် တစောင် အဆုံးအဖြတ်ခြင်းလည်း မညီညွတ်အကျဉ်းအကျယ်လည်း မညီညွတ်ရှိခဲ့သည်။ ဤအရာများတို့လည်း သိသာခြားနားမှတ်သားလိုပါသည်။

သက္ကရာဇ် ၁၁၇၃-ခု၊ သီတင်းကျွတ်လဆန်း ၁-ရက်၊ အင်္ဂါနေ့၊ မုံရွာသိရိမာလာက လျှောက်
စာရာတွင် ဖြေဆိုလိုက်သည်ကား။

၁၃၉-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ပေဒင်ကျမ်း၊ မန္တရားဆေးကျမ်း၊ ဓမ္မသတ်ကျမ်းတို့ကို စကြဝဠာ
တံတိုင်း၌ ကမ္ဘာ့တန်ဆာ ဖြစ်စိမ့်သောငှာ ဆင်ရုပ်မြင်းရုပ်ခန့် ပမာဏရှိသော အက္ခရာဖြင့်
ရေးလျက်ရှိသည်။ ထိုအက္ခရာကို မနုဿာရရသေ့၊ သုဘဒြရသေ့တို့ဆောင်ယူ၍ မဟာသမ္မတ
မင်းကို အပ်သည်ဆိုသောစကားများသည် မှန် မမှန်ကိုသိလိုပါသည် ဟူရာ၌-

စကြဝဠာတောင်၏ အလျား၊ အနံ၊ အဝန်း အမြင့် စသည်တို့ကို ချင့်တွက်ခြင်း၊ ကမ္ဘာဦး
က နေ လ ပေါ်သည့် တပေါင်းလပြည့် တနင်္ဂနွေနေ့ စ၍ ပေါ်ထွန်း ဖြစ်ထောက်ကြောင်း၊
စကြဝဠာတိုက် သုံးခုတို့၏ အကြားအကြား၌ ယူဇနာရှစ်ထောင်(၈၀၀၀)ရှိသော လောကန္တ
ရိက် ငရဲကြီးရှိကြောင်း၊ ရေထဲရှစ်သောင်း နှစ်ထောင်(၈၂၀၀၀)မြုပ်ကြောင်း၊ ရေပေါ်
ရှစ်သောင်းနှစ်ထောင် (၈၂၀၀၀)ပေါ်ကြောင်း၊ ရှစ်သောင်းနှစ်ထောင်(၈၂၀၀၀) အထူ
ရှိကြောင်း၊ ယူဇနာတသန်းနှစ်သိန်းသုံးထောင်လေးရာ့ငါးဆယ် (၁၂၀၃၄၅၀) အကျယ်
အချင်းရှိကြောင်း၊ ယူဇနာသုံးသန်းခြောက်သိန်းတသောင်းသုံးရာ့ငါးဆယ် (၃၆၀၀၃၅၀)
အဝန်းရှိကြောင်းများကို ဝိနည်းပါရာဇိကဏ် အဋ္ဌကထာ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၊ အဋ္ဌသာလိနီ၊ သမ္မောဟ
ဝိနောဒနီ၊ လောကဒီပက၊ လောကဒီပနီ၊ စန္ဒသူရိယဂတိဒီပနီ။ ဆဂတိဒီပနီ၊ သာရတ္ထဒီပနီ၊
သာရတ္ထသင်္ဂဟ၊ လောကပညတ္တိ၊ လောကပ္ပတ္တိ၊ ဇိနာလင်္ကာရ ဋီကာကြီး စသောကျမ်းတို့၌
လည်းကောင်း၊ ကပ္ပဝဏ္ဏနာ၊ ကပ္ပသာရ၊ ပဝရမနောဘိရာမ၊ အနန္တလေးပါး၊ ဇိနာလင်္ကာရ၊
လောကဝိဒ္ဓ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂဒီပနီစသော စကားပြေဝတ္ထု မှတ်စု မှတ်ရန် စာစောင်ကြီးငယ်တို့၌
လည်းကောင်း၊ အင်တန်အင်မျှ ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ လာကြကုန်သည်ချည်း၊ ထိုကျမ်းတို့တွင်
လည်းကောင်း၊ ထိုမှတစ်ပါး တွေ့မြင်ကြည့်ရှုဖူးသော ကျမ်းတို့၌လည်းကောင်း၊ ပေဒင်ကျမ်း
ဓမ္မသတ်ကျမ်းတို့ကို ဆင်ရုပ်မြင်းရုပ်ခန့် အက္ခရာနှင့် ရေးထားလျက်ရှိကြောင်းကို တစုံတခုမျှ
မထွက်ဆို ဖြစ်ခဲ့သည်။

ပေဒင်ကျမ်း ဓမ္မသတ်ကျမ်းတို့ကို စကြဝဠာတံတိုင်းက ရေးကူးခဲ့သည်ဟု ဆိုရာမှာလည်း
ယခုရှိကြသော ပေဒင်ကျမ်းတို့တွင် စကြဝဠာတံတိုင်းက ရေးကူးထားခဲ့ကြောင်းကို မဆို၊
အသီးအသီးနောက်မှ ရသေ့သူမြတ်တို့ စာစောင်ဖွဲ့ထားကြောင်းကို ဆိုပါသည်။

ဤရသေ့ ဤဆရာတို့ ဤသို့ဆို၏။ ဤရသေ့ ဤဆရာတို့ ဤသို့ယူ၏ ဟူ၍သာ ပါသည်။
အထူးထုတ်၍ ဆိုရာများတွင်လည်း ဝါကျဆရာ၊ ဝဂ္ဂဆရာ၊ ဟရိတဆရာ၊ ဂေါတမဆရာ၊ ယဝန
ဆရာ၊ ဝရာဟမိဟိရဆရာ၊ ဗျာသဆရာ၊ ဟာရိတဆရာ၊ ယဝနာဓိပတိဆရာ၊ ဂုရိဆရာ၊ ဂိရိဒိသ
ဆရာ၊ ဂိရိဒဏ္ဍဆရာ၊ ပဝနေရသဆရာ၊ ဗာရာဏသဆရာ၊ ပရာသရဆရာ၊ သတျဆရာ၊ ဇီဝဆရာ၊
ယုဇဆရာ၊ သမိတဆရာ၊ ဤသို့စသော ရသေ့တို့ကိုသာ အထူးထုတ်၍ ဆိုသည်။ စကြဝဠာ
တံတိုင်းက ကူးယူခဲ့သည်ဟု မပါမလာ၊ သုတ်သီလကွန်ပါဠိတော် အမ္မဋ္ဌအုတ်တွင်-

ဝေမေဝ ခေါ် တံ့ အမ္မဋ္ဌ ယေ တေ အဟေသံ ပြာဟုဏာနံ ပုဗ္ဗကာ ဣသယော
မန္တာနံ ကတ္တာရော မန္တာနံ ပဝတ္တာရော ယေသမိဒံ တေရဟိ ပြာဟုဏာ ပေါရာဏံ
မန္တပဒံ ဂီတံ ပဝုတ္တံ သမိဟိတံ တဒနုဂါယန္တိ၊ တဒနုဘာသန္တိ၊ ဘာသိတံ အနုဘာသန္တိ
ဝါစိတံ အနုဝါစေန္တိ၊ သေယျထိဒံ အဋ္ဌကော၊ ဝါမကော၊ ဝါမဒေဝေါ၊ ဝေဿာမိတ္တော၊
ယမဒဂ္ဂိ၊ အဂီရသော၊ ဘာရဒ္ဒါဇော၊ ဝါသေဋ္ဌော၊ ကဿပေါ၊ ဘဂူတိ။

ဟူသော ပါဠိဖြင့် ဘုရားသခင်က ကဏှာယန အမျိုးဖြစ်သော အမ္မဋ္ဌလူလင်ကို မိန့်တော်
မူသည် အမ္မဋ္ဌလူလင်ပုဏ္ဏားတို့၏ ရှေးဦးစွာဖြစ်ကုန်သော အကြင်ရသေ့တို့သည် ဗေဒင်ကျမ်း
ကို ပြုကုန်၏။ ထိုရသေ့တို့၏ ဗေဒင်ကျမ်းကိုပင် ယခုအခါ ပုဏ္ဏားတို့သည် ဟောအပ်ကုန်၏။
အတုလိုက်၍ သင်အပ်ကုန်၏။ သူ့ကို သင်စေရကုန်၏။

ထိုရသေ့တို့သည်ကား အဋ္ဌကရသေ့၊ ဝါမကရသေ့၊ ဝါမဒေဝရသေ့၊ ဝေဿာမိတ္တရသေ့၊
ယမဒဂ္ဂိရသေ့၊ အဂီရသရသေ့၊ ဘာရဒ္ဒါဇရသေ့၊ ဝါသေဋ္ဌရသေ့၊ ကဿပရသေ့၊ ဘဂူရသေ့
တို့တည်းဟု ဤရသေ့ တကျိပ်တို့ ပြုစုကြောင်းကို ဟောတော်မူသည်။

အဘိဓာန်တွင်လည်း။

အဋ္ဌကော ဝါမကော ဝါမ၊ ဒေဝေါ စာဂီရသော ဘဂူ။
ယမဒဂ္ဂိစ ဝါသေဋ္ဌော၊ ဘာရဒ္ဒါဇောစ ကဿပေါ။
ဝေဿာမိတ္တာတိ မန္တာနံ၊ ကတ္တာရော ဣသယော ဣမေ။

ဟု ယခင်ရသေ့ တကျိပ်တို့သာ ဗေဒင်ကျမ်းကို ပြုစုကြောင်းကို ဆိုသည်။ ဝိနည်း
မဟာဝါ ပါဠိတော်၌လည်း အဋ္ဌက ဝါမက စသော တကျိပ်သော ရသေ့တို့သည် ဗေဒင်ကျမ်း
ကို ပြုစုကုန်၏ဟု ကေနိယရသေ့ ဆိုဖူးကြောင်းကိုလည်းလည်း။

သုတ်သီလက္ခန္ဓာအဋ္ဌကထာ အမ္မဋ္ဌသုတ် အဖွင့်တွင်လည်း။

အဋ္ဌကောတိအာဒိနိ တေသံ နာမာနိ။ တေ ကိရ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဩလောကေ-
တွာ ပရူပဿာတံ အကတွာ ကဿပ သမ္မာသမ္မုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော ပါဝစနေန
သဟ သံသန္တိတွာ မန္တေ ဂန္တိ သု။ အပရာပရေ ပန ပြာဟုဏာ ပါဏာတိပါတာ-
ဒိနိ ပက္ခိပိတွာ တယော ဝေဒေ ဘိန္တိတွာ ဗုဒ္ဓဝစနေန သဒ္ဓိ ဝိရုဒ္ဓေ အကံသု။ ဟု
လာသည်။

အဋ္ဌက အစရှိသော အမည်တို့သည်ကား ထိုရသေ့တို့၏ အမည်တို့တည်း ထိုရသေ့တို့
သည် ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်ဖြင့်ရှု၍ သူတပါးအား သတ်ဖြတ်ခြင်းကို မပြုမူ၍ ကဿပ မြတ်စွာဘုရား
၏ စကားနှင့်တကွနက် ရောနှော၍ ဗေဒင်ကျမ်းတို့ကို ပြုကုန်၏။ နောက်အခါ၌ ပုဏ္ဏားတို့

သည် ပါဏာတိပါတစသည်တို့ကို ထည့်စွက်၍ သုံးပုံသော ဗေဒင်တို့ကိုဖျက်၍ ဘုရားစကား တော်နှင့် ဆန့်ကျင်သည်ကို ပြုကုန်၏ဟု လာသည်။

ဤသုတ်၏ အဖွင့်၌ပင်လည်း

တထာဂတော ကိရဥပ္ပဇ္ဇိဿတီတိ ပဋိကစ္စေဝ သုဒ္ဓါဝါသဒေဝါ ဝေဒေသု လက္ခဏာနိ ပကိပိတောဗုဒ္ဓမန္တာ နာမေတေတိ ဗြာဟ္မဏဝေသေနေဝ ဝေဒေ ဝါစေန္တိ တဒနု သာရေန မဟေသက္ခာ သတ္တာ တထာဂတံ ဇာနိဿန္တီတိ တေန ပုဗ္ဗေ ဝေဒေသု မဟာပုရိသလက္ခဏာနိ အာဂစ္ဆန္တိ၊ ပရိနိဗ္ဗုတေ ပန တထာဂတေ အနုက္ကမေန အန္တရဓာယန္တိ တေနတရဟိ နတ္တိတိ။

ဟု မြတ်စွာဘုရားသည် လူတောင်ထင်ရှား ဘုရားမဖြစ်မီကပင် သုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာတို့သည် ဗေဒင်ကျမ်းတို့၌ လက္ခဏာကျမ်းကိုထည့်၍ ဤမန္တန်တို့ကား ဗုဒ္ဓမန္တန်တို့တည်းဟု နည်းကို အစဉ်မှီး၍ တန်ခိုးကြီးကုန်သော သူတို့သည် ဘုရားသခင်ကို သိကုန်လတ္တံ့ဟု ပုဏ္ဏားအသွင် ဖြင့် သင်လာကုန်သတည်း။

ထို့ကြောင့် ရှေးအခါ ဗေဒင်ကျမ်းတို့၌ မဟာပုရိသလက္ခဏာတို့သည် လာကုန်၏၊ ဘုရား သခင်ပရိနိဗ္ဗာန် စံယူတော်မူသည်ရှိသော် အစဉ်အတိုင်း ကွယ်လေကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် ယခုအခါ မရှိလေပြီဟူ၍ ဆိုလေသည်။ သူတို့နိပါတ်အဋ္ဌကထာ၌လည်း နည်းတူပင်ဆိုသည်။ ဤသို့ပါဠိ အဋ္ဌကထာ စသည်တို့၌ ဗေဒင်ကျမ်းတို့ကို ရသေ့တကျိပ်တို့သည် ဒိဗ္ဗစက္ခုဖြင့် ရှု၍ ကဿပ မြတ်စွာဘုရားရှင်၏ စကားတော်နှင့် ရောနှော၍ ပြုကြောင်း၊ ပုဏ္ဏားတို့သည် နောက်အခါ ဖျက်ဆီးပြန်၍ ဘုရားစကားတော်နှင့် ဆန့်ကျင်အောင် ပြုကြကြောင်း၊ သုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာတို့ ပုဏ္ဏားယောင်ဆောင်၍ သင်လာကြောင်းကိုသာ လာသည်ဖြစ်၍ စကြဝဠာတတိုင်းက ကူးယူ ခဲ့သည်ဟူသော စကားသည် ဘုရားဟောတော်မူသော ကျမ်းတို့နှင့် မညီဖြစ်တော့သည်။

မန္တန် မန္တရားတို့၏ အကြောင်းမှာလည်း ယခင် ဗေဒင်ကျမ်းတို့၌ ပြဆိုခဲ့သော နည်းဖြင့် သာ ဇမ္ဗူဒီပါကျွန်းတွင် ပညာရှိသောသူ တန်ခိုးရှိသောသူတို့သည် ဓာတ်လေးပါး၊ ဝံသလေး ပါး၊ အဝတ္ထာလေးပါး၊ ဣဋ္ဌဖလဂိုဏ်းလေးပါး၊ အနိဋ္ဌဖလဂိုဏ်းလေးပါး၊ ဂိုဏ်းရှစ်ပါး၊ နတ် ရှစ်ပါး၊ ဂြိုဟ်ရှစ်ပါး၊ နံခနစ်ပါး၊ ဥပဒါ၊ မိတ္တု၊ ကာဏ၊ စမ္မခန်း၊ ယမ္မခန်း၊ သိဒ္ဓါ၊ လာဘာ၊ ဝရ၊ အမြိတ္တ၊ ဩရန်း၊ စတုရန်း၊ ပဉ္စပွတ်၊ ဆပွတ်၊ ဇေယ၊ ဒုက္ခ၊ လာဘာ၊ သိဒ္ဓါ၊ ဒန္တိ၊ ကမ္မိ၊ အမိတ္တု၊ တူစာပေစာ၊ အဖိုအမ၊ ဓာတ်ဘက်၊ မိတ်ဘက်၊ ရန်ဘက်၊ နမန္တာရက်၊ နံပေါ်၊ နံငုပ်၊ အတွင်းသေ၊ ပြင်သေ၊ အနေ အထိုင် တော်သင့်အောင် စီရင် ဖန်ဆင်း၍သာ ဖြစ်ရ လေသည်ဟု ယူသင့်သည်။ စကြဝဠာက ယူဆောင်ခဲ့သည်ဆိုသော စကားသည် မဟုတ်ရာဖြစ် ခဲ့သည်။ လောကီအင်္ဂုတ္တိရ်ကျမ်း၊ ရာဇမတ္တဏ် ကျမ်းတို့တွင်လည်း အသီးအသီး မန္တန်မန္တရား

တို့ကို ရသေ့တို့ ဖွဲ့ဆို၍ ထားသည် ဂါထာမန္တန်တို့သည် အများပင်ရှိသည်။ ထိုကဲ့သို့ပင် တပါး
သော မန္တရားတို့ကိုလည်း ရသေ့ပညာရှိ၊ လူပညာရှိ၊ နတ်ပညာရှိ၊ နဂါးပညာရှိ၊ ဂဠုန်ပညာ
ရှိတို့ အတော်အသင့် ချင့်စားဆင်ခြင်၍ စီရင်ဖန်စိတ်ထားခဲ့သည်ဟု ယူသင့်သည်။

သုတ်သီလက္ခန္ဓာ အဋ္ဌကထာ၊ ကေဝဠုသုတ် အဖွင့်၌ ဂန္ဓာရီမန္တန်ကိုဆိုသောစကားတွင် -

ဂန္ဓာရီတိ ဂန္ဓာရေနနာမ ဣသိနာ ကတာ၊ ဂန္ဓာရရဋ္ဌေဝါ ဥပ္ပန္နဝိဇ္ဇာ၊ တတ္ထ ကိရ ဗဟူ
ဣသယော ဝသိသု၊ တေသု ဧကေန ကတာ ဝိဇ္ဇာတိ အဓိပ္ပါယော။ ဟု လာသည်။

အဓိပ္ပါယ်ကား။ ။ဂန္ဓာရီ မန္တန်မည်သည်ကား ဂန္ဓာရမည်သော ရသေ့ပြုအပ်သည်၊
တနည်းလည်း ဂန္ဓာရတိုင်း၌ များစွာသောရသေ့တို့သည် နေကုန်၏။ ထိုရသေ့တို့တွင်
တယောက်သော ရသေ့သည် ပြုအပ်သော အတတ်မည်သည်ဟုလိုသည်။ ထို့ကြောင့် ရသေ့
ပညာရှိတို့သည် ပြုသည်ဟု ဆိုပေသည်။ ထိုဂန္ဓာရီမန္တန်သည် စူဠဂန္ဓာရီမန္တာန် မဟာဂန္ဓာရီ
မန္တန်ဟု နှစ်ပါးပြားသည်။ အသိတိမဟာသာဝကအဝင် ပိလိန္ဒဝစ္ဆထေရ် အလောင်းသည်
ဘုရားသခင်ကို မတွေ့မီ စူဠဂန္ဓာရီမန္တန်ကို တတ်သည်။ ထိုအတတ်ဖြင့် ကောင်းကင်သို့ ပျံနိုင်
၏။ သူတပါးစိတ်ကို သိနိုင်၏။ မဟာဂန္ဓာရီ မန္တန်ကား ထို့ထက်ပင် လွန်ကဲ၍ တန်ခိုးအာနု
ဘော် ရှိသည်ဟူ၍ ဓမ္မပဒကျမ်း အပဒါန်အဋ္ဌကထာတို့၌ ဝတ္ထုပြီးအောင်ဆိုသည်။

လူပညာရှိတို့ သိဖူးတတ်ဖူးသည်မှာကား -

တဒါ ဗာရာဏသီယံ ဧကော မာဏဝေါ တက္ကသီလံ ဂန္ဓာ ဒိသာပါမောက္ခဿ
အာစရိယဿ သန္တိကေ အလမ္ပာယ မန္တံ ဥဂ္ဂဏိတာ -

ဟု ဗာရာဏသီပြည်သား လုလင် တယောက်သည် တက္ကသိုလ်ပြည်သို့သွား၍ အလမ္ပာယ်
မန္တန်ကို သင်သည်။ ထိုမန္တန်ကို မန်းသောကာလ နဂါးမင်းတို့၏ နားတွင်း၌ ရဲရဲညီးသော
သံတံကျင်ဖြင့် ထိုးကြပ်သကဲ့သို့ ဖြစ်လေ၏ဟု ထက်သော အာနုဘော် ရှိကြောင်း
နှင့် ဝတ္ထုကုန်အောင်ပင် စမ္ပေယျဇာတ်တွင် ဆိုသည်။

သာဝတ္ထိပြည်၌ ဝင်္ဂီသ လုလင်သည် ဆဝသီသ မန္တန်ကိုတတ်၏။ ထိုမန္တန်ဖြင့် သေလေ
ပြီးသောသူ၏ ဦးခေါင်းခွံကိုယူ၍ မန်းစိပ်ရသည်ရှိသော် ငရဲ၌ဖြစ်လေသည်။ ပြိတ္တာ၌ဖြစ်လေ
သည် စသည်တို့ကို သိနိုင်သော တန်ခိုးအာနုဘော်ရှိသည် ဟူ၍ ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ၊ အင်္ဂုတ္တိရ်၊
အပဒါန်အဋ္ဌကထာတို့၌ ဝတ္ထုကုန်အောင် ဆိုသည်။

ဘုရားဖြစ်တော်မူခါနီးတွင် အလ္လကပ္ပမင်း၊ ဝေဠုဒီပမင်း နှစ်ပါးတို့သည် တိုင်းပြည်ကို
စွန့်၍ ရဟန်းပြုကြလျှင် ဝေဠုဒီပရသေ့သည် ရှေးဦးစွာသေ၍ တန်ခိုးကြီးသော နတ်ဖြစ်လျှင်
အလ္လကပ္ပ ရသေ့ထံလာ၍ အကြောင်းမျိုးကို စေ့စုံစွာ မေးမြန်းပြောဆိုပြီးလျှင် ဆင်ကို
ယဉ်စေတတ် ဆင်ကိုခွာစေတတ်သော ဟတ္ထိကန္တမန္တန်နှင့်တကွ စောင်းကိုပေးအပ်ခဲ့သည်။

အလ္လကပ္ပရသေ့သည်လည်း တဖန် ဥတေနမင်းကို ပေးလိုက်ပြန်သည်။ ထိုဟတ္ထိကန္တမန္တန်၏ အာနုဘော်ကား ရိုင်းလှစွာသော ဆင်ကို ယဉ်ကျေးစေ၍ ကိုယ်၏ထံသို့ လာစေတတ်သည်။ ကိုယ်၏ ထံမှလည်း ခွာပြေးစေတတ်သော အစွမ်းအာနုဘော် ရှိသည်ဟူ၍ ဓမ္မပဒ အဋ္ဌကထာ၌ ဝတ္ထုကုန်အောင်ဆိုသည်။

မဟာပေါရိသာဒသည် တရားတပါးသောမင်းများကို ဖမ်းမည်ဟု သွားလေသော် အခြား မဲ့သော ကိုယ်၏အဖြစ်၌ ဘီလူးဖြစ်၍ တပေါင်းတည်း လူသားစားဖော်ဖြစ်သော ဘီလူး အဆွေခင်ပွန်းနှင့် ခရီး၌ကြုံ၍ မဟာပေါရိသာဒကိုမြင်လျှင် ဤသူသည် ရှေးဘဝက ငါ၏ အဆွေခင်ပွန်းတကားဟု သိ၍ နှုတ်ဆက်ပြီးသော် ရှေးအဖြစ်ကို စုံလင်စွာပြောပြီးမှ အဖိုးအတိုင်းမသိထိုက်သော ဤမန္တန်ကို ငါတတ်၏။ ခွန်အားကြီးခြင်း၊ လျင်လျားခြင်း၊ တန်ခိုးအာနုဘော်ကြီးခြင်းကို ပြုတတ်၏။ ဤမန္တန်ကိုယူ၍ သွားလေဟု ပေးလိုက်သည်ဟူ၏။ ထိုမန္တန်ကိုတတ်လျှင် လေ၏ လျင်ခြင်းနှင့်တူသည်။ အလွန် ရဲခြင်းရှိသည်ဟူ၍ ဝတ္ထုကုန်အောင် မဟာသုတသောမ ဇာတ်၌ဆိုသည်။

ဘုရားလောင်း ပဒကုသလ လုလင်ဖြစ်သောကာလ မယ်တော်ဖြစ်သော အဿမုခိ ဘီလူးမက အဖိုးအတိုင်းမသိထိုက်သော စိန္တာမဏိမန္တန်ကို ပေးလိုက်၏။ ထိုမန္တန်၏ အာနုဘော်ဖြင့် တဆယ့်နှစ်နှစ်က ခိုးလေသော ဥစ္စာကိုလည်း ခြေရာအစဉ်အတိုင်း လိုက်၍ယူခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်၏ဟု ဝတ္ထုကုန်အောင် ပဒကုသလမာဏဇာတ်၌ ဆိုသည်။

ဗာရာဏသီပြည်၌ သေနကမင်းကြီးအား ကျေးဇူးအထူးရှိပေသည်ဟူ၍ ရွှေငွေပေးခြင်း အဆွေခင်ပွန်းဖွဲ့ခြင်း၊ နောက်ကို နဂါးမငယ်တယောက်ကို ပေးခြင်းတို့ကို ပြု၏။ ထို့နောက် နာဂဒဿာဝီမန္တန်ကို ပေး၏။ ထိုမန္တန်၏ အာနုဘော်ကား နဂါးတို့သည် ကိုယ်ပျောက်ကွယ်လေသည်ရှိသော် ဤမန္တန်ကို စိပ်မန်းသည်ရှိက မကွယ်မပျောက်နိုင်၊ မြင်ရသိရသည်ဟူ၏။

ထိုဗာရာဏသီပြည် သေနကမင်းကိုပင် နဂါးမင်းက သဗ္ဗရဒဝိဇာနနမန္တန်ကို ပေးပြန်၏။ ထိုမန္တန်၏ အာနုဘော်ကား အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့၏ ဘာသာကို သိနိုင်သည်ဟူ၏။ ဤအကြောင်းကို ကုန်စင်အောင် ခရပတ္တဇာတ်၌လည်းကောင်း၊ ပရန္တပဇာတ်၌လည်းကောင်း ဆိုသည်။

ဘူရိဒတ်နဂါးမင်းတို့လက်ထက် ရသေ့တပါးအား ပြဿနာကိုဖြေသည် ဟူ၍ ဂဠုန်မင်းက သုပဏ္ဍမန္တန်ကို ပေးခဲ့သည်။ အာနုဘော်ကား နဂါးတို့ကြားလျှင် အလွန်ကြောက်လန့် ရှောင်ရှားရသည်ဟူ၍ ဘူရိဒတ်ဇာတ်၌ ဆိုသည်။

နက္ခတ်နှင့်ယှဉ်သောအခါ၌ မန္တန်ကိုမန်းရသည်ရှိသော် ရတနာမိုးကိုရွာစေနိုင်သော မန္တန်သည် ဧဝဒဗ္ဗမန္တန်မည်၏ ဤစကားကိုကုန်စင်အောင် ဧဝဒဗ္ဗဇာတ်၌ဆိုသည်။

ဗြဟ္မဆတ္တရသေ့သည် တပါးသော ရသေ့အထံမှ သင်ခဲ့၍ ရသည့်မန္တန်သည် နိဗ္ဗိဇ္ဇာရက မန္တန်မည်၏။ အာနုဘော်ကား မြေထဲ၌ရှိသော ရွှေအိုးတို့ကို ဤအရပ်၌ရှိသည်ဟူ၍ သိစွမ်း နိုင်၏။ အကျယ်ကား စတုက္ကနိပါတ် ဗြဟ္မဆတ္တဇာတ်၌ဆိုသည်။

ဘုရားလောင်း ရှေးဦးစွာတတ်သည်။ နောက်သရဇ္ဈာယ်သံကိုကြားလျှင် သဗ္ဗဒါဠိက မြေ ခွေးသည် ရှေးဘဝက လေ့ကျက်ခဲ့ဖူးသည်နှင့် တတ်ပြန်သည့် မန္တန်သည် ပထဝီဇယမန္တန် မည်၏။ အာနုဘော်ကား ထိုမြေခွေးသည် မန္တန်၏ အာနုဘော်အားဖြင့် ဆင်ကျောက်ကုန်း ထက် ခြင်္သေ့ကိုစီးစေ၍ ခြင်္သေ့ကျောက်ကုန်းထက် မြေခွေးတို့ကို စီးစေရသည်။ မိမိကို ခပ်သိမ်းသော တိရစ္ဆာန်တို့က မင်းမြှောက်ရသည်။ အကျယ်ကို သဗ္ဗဒါဠိက ဇာတ်၌ဆိုသည်။

ဘုရားလောင်းစက္ကာလ လုလင်တတ်သော အခါမဲ့ အသီးကို သီးစေ၍ သီးသောအသီးကို သည်းထန်စွာ မိုးပေါက်ကဲ့သို့ ကြွေကျစေနိုင်သော မန္တန်သည်ကား အကာလဖလ မန္တန်မည် ၏။ အကျယ်ကို အဗ္ဗမ္မလဇာတ်၌ဆိုသည်။

ဘုရားလောင်း ဒိသာပါမောက္ခ ဆရာတတ်သောမန္တန်ကို စိပ်၍ ကျောက်စရစ်ဖြင့်ပစ်သည် ရှိသော် သေသောသူကို ထစေတတ်သော အစွမ်းရှိသော မန္တန်သည် မတကုဋ္ဌာပနမန္တန်မည်၏။ အကျယ်ကိုကား သဠိဝဇာတ်၌ ဆိုသည်။

ဤဇာတ်၌ပင် သဠိဝလုလင်သည် ဥဋ္ဌာပက မန္တန်ကိုသာသင်၏ ပဋိဗာဟနမန္တန်ကိုကား မသင်ချေဟုဆိုဟန်ကို ထောက်သော် ပဋိဗာဟနမန္တန်ဟူ၍လည်း ရှိသေး၏ဟု ယူရန်ရှိသည်။

ကပိလရှင်ရသေ့တတ်သည့် မြေကြွန်အင်လက္ခဏာကိုသိသည့် မြေထဲသို့ အတောင်ရှစ် ဆယ် တိုင်အောင် မြင်နိုင်သည့် အစွမ်းရှိသော မန္တန်သည် ဘူမိဝိဇ္ဇာမည်၏။ ဝတ္ထုကိုမူ သုတ်သီလက္ခန္ဓာ၊ သုတ္တနိပါတ်အဋ္ဌကထာတို့၌ ဆိုသည်။

တက္ကသိုလ်ပြည်၌ ရသေ့တို့ထံက တတ်ခဲ့သည့် ဤသတ္တဝါသည် ဤမည်သောနေ့ရက်သို့ ချောက်သောကာလ သေချိမ်းမည်ဟု သိစွမ်းနိုင်သော အာနုဘော်ရှိသော မန္တန်ကား မတကကာလ ဝိဇာနနမန္တန် မည်၏။ ဝတ္ထုကိုကား ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ၊ အာယုဝစုနသုတ် အဖွင့်တွင်ဆိုသည်။

စေတီယဇာတ်၌ ကပိလရှင်ရသေ့ တတ်သော အထူးထူးအပြားပြားကြောက်မက်ဖွယ် ရှိသော အခြင်းအရာတို့ကို ထင်စေနိုင်သော အစွမ်းရှိသော မန္တန်သည်ကား ဘူတဝိဇ္ဇာ မန္တန်မည်၏။ ဝတ္ထုကို စေတီယဇာတ်၌ဆိုသည်။

ဤသို့စသည်ဖြင့် လူပညာရှိတို့ထံမှ၊ ရသေ့ပညာရှိတို့ထံမှ၊ နဂါးတို့ထံမှ၊ ဂဠုန်တို့ထံမှ၊ နတ်တို့ထံမှ ရကြောင်းများကိုသာ လာသည်။ စကြဝဠာတံတိုင်းက ကူးယူခဲ့၍ ရကြသည် ဟု ဆိုသော ကျမ်းဂန်အထွက်အလာကို မတော့ဖူးချေ ဖြစ်တော့သည်။

ဆေးကျမ်းတို့မှာလည်း ရှေးနည်းကဲ့သို့ပင် စကြဝဠာကဆိုသည်ကို ကျမ်းဂန် မထွေပူးပေ။ နောက်မှ ရသေ့ပညာရှိ၊ လူပညာရှိ၊ နတ်သိကြားတို့ စီမံ ဖန်စိတ်၍သာ ကျမ်းဂန် စာစောင်ဖွဲ့လျက် ရှိလေသည်ဟု ယူရန်ရှိသည်။

မိလိန္ဒပညာတွင်လည်း အရှင်နာဂသိန်ကို မိလိန္ဒမင်းက လျှောက်သောအခါ၌ အထူးထူးသော ဆေးကျမ်းတို့ကို နာရဒဆရာ၊ ဓန္ဒန္တရီဆရာ၊ တိဿဆရာ၊ အင်္ဂီရသဆရာ၊ ကပိလဆရာ၊ ကဏ္ဍရဂိုလောမဆရာ၊ အတုလဆရာ၊ ပုဗ္ဗကစွည်းဆရာ၊ ခဏ္ဍဟာလဆရာ၊ ဤဆရာတို့သည် အနာမဖြစ်မိကပင် အနာ၏အဖြစ်၊ အနာ၏အကြောင်း၊ အနာ၏ သဘော၊ အနာ၏ဖြစ်ရာ ကုအံ့သော ဆေးတို့နှင့်တကွ အကြွင်းမရှိရအောင် ဤကိုယ်၌ ဤအနာဖြစ်လတ္တံ့ ဟု သိ၍ ဟောပြောခဲ့ကြောင်းကို ဆိုသည်။

အပဒါန်ကျမ်းတွင်လည်း အရှင်ဗာကုလ အလောင်းသည် ရသေ့ဖြစ်၍ ဆေးအရာ၌ တတ်သောကြောင့် အနာမဒဿီ မြတ်စွာဘုရားကို ဆေးကုပူးကြောင်းကိုဆိုသည်။ မဟာကုဏာလ ဇာတ်၌လည်း ပုဏ္ဏမုခဖုဿဥသြဋ်ကံအား လောဟိတပက္ခန္ဓိက ဝေဒနာကပ်ရောက်သောအခါ ဘုရားလောင်း ဥသြမင်းက အတောင်နှုတ်သီးတို့ဖြင့်ထူ၍ ထစေပြီးလျှင် အပွင့်အသီးစသည်တို့ကို ရုံးစု၍ ဉာဏ်တော်နှင့်ပင် ကုသကြောင်းကို “ပုပ္ဖုဖလာဒီနိ နာနာဘေသဇ္ဇာနိ သံဟာရေတွာ အထေဂံ ကရိဿာမိ” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ “ပက္ခေဟိစ မုခတုဏ္ဏကေဟိစ ပရိဂ္ဂဟေတွာ ဝုဠာပေတွာ နာနာဘေသဇ္ဇာနိ ပါယေသိ” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဘုရားလောင်း ကုသကြောင်းကိုသာ ဆိုသည် စကြဝဠာက နည်းဖြင့် ကုကြောင်းကိုမလော။

ဝိနည်းမဟာဝါ အဋ္ဌကထာတွင်လည်း ဇီဝက ဆေးသင်မည် သွားသောကာလ ဒိသာပါမောက္ခ ဆရာ့ကိုယ်၌ သိကြားမင်း ဝင်စားကပ်မိ၍ သင်ကြောင်းကိုဆိုသည်။ စမ္ပေယျဇာတ်တွင်လည်း “ဒိဗ္ဗောသဓာနိ ဂဟေတွာ ဒိဗ္ဗမန္တာနိ ပရိဝတ္ထေတွာ” နတ်တို့ဆေးကိုကိုင်၍ နတ်တို့မန္တန်ကို သရဇ္ဈာယ်၍ နဂါးမင်းကို ဖမ်းသည်ဟုဆိုသည်။ နတ်တို့မှာ ဆေးမန္တန်ကို လေ့လာကြောင်းကိုလည်း သိသာသည်။ လူတို့လက်သို့လည်းရောက်ရာသမျှ ရောက်သည်ဟု သိရာသည်။

ဤထုံးများကိုထောက်၍ လူပညာရှိ၊ ရသေ့ပညာရှိ၊ နတ်ပညာရှိတို့သည် ဓာတ်လေးပါး၊ ဓာတ်ငါးပါး၊ အရသာခြောက်ပါး၊ ဥတုခြောက်ပါး၊ အရပ်သုံးပါး၊ အရွယ်သုံးပါး၊ သလိပ်မျိုးနှစ်ဆယ်၊ သည်းခြေမျိုးလေးဆယ်၊ လေ ရှစ်ဆယ်တို့၏ အတက် အတိုးကိုမှတ်စွဲ ချင့်စားပြီးမှ ဖွဲ့ကုံးစီရင်၍သာ ဆေးကျမ်းတို့ ဖြစ်လေကုန်သည်ဟု ယူဆင့်သည်။

ယင်းသို့သော်-

“သုဘုဒြောစက္ကဝါဠ သေလာ လိခိတွာ လောကိယသာရံ ဓမ္မသတ္တံ မနုသာဓော လိခိတွာ ဝါစမုဂ္ဂဇတာ” ဟု မနုသာရတွင် ရှိသည်မဟုတ်လော့ ဟူအံ့၊ ရှိသည်မှန်၏၊ ရှိသော်လည်း

ထိုပါဠိတို့ကို ကိုင်းစားတို့ပြုပြင်စီရင်သော ပါဠိ၌သာဖြစ်၍ ကျမ်းဂန်ကလာသောပါဠိ ပါဠိ ကဲ့သို့ အမှန်မယူသာ ဖြစ်သည်။

ကျမ်းဂန်တတ်သိသော ဆရာတို့ပင် “သဿမေဓ၊ စသည်လေးခု၊ သင်္ဂြိုဟ်မှုဖြင့်၊ မနု သမ္မဘ၊ ရှေးကသံပိုင်း၊ ထားခဲ့တိုင်းဖြင့်” ဟူ၍ မနုသာရနှင့် မဟာသမ္မတ မင်းကြီးတို့ကို ရည်၍ စပ်သည်မဟုတ်တုံလော ဟူငြားအံ့၊ မဟုတ်ချေ၊ ဤကဗျာ၌ကား မဟာသမ္မတမင်း ကိုသာ မနုဟူ၍ စပ်လေသည်ဟု ယူသင့်သည်။ ကျမ်းဂန်တွင်လည်း ဤမဟာသမ္မတမင်းကို သာ မနုဟူ၍ဆိုသည်၊ မဟာသမ္မတမင်းကို မနုဟူ၍ ဆိုကြောင်းကား -

အာဒိစ္စကုလသမ္ဘူတော၊ သုဝိသုဒ္ဓဂုဏာ ကဏော။
မဟာနုဘာဝေါ ရာဇာသိ၊ မဟာသမ္မတ နာမကော။
ယော စက္ခုဘူတော လောကဿ၊ ဂုဏရံသိ သမုဇ္ဇလော၊
တမောနုဒေါ ဝိရောစိတ္တ၊ ဒုတိယောဝိယ ဘာနုမာ။
ဌပိတာ ယေန မရိယာဒါ၊ လောကေ လောကဟိတေသိနာ၊
ဝဝတ္တိတာ သက္ကုဏန္တိ၊ နဝိလဿိတံ ဇနာ၊
ယသဿိနံ သရာဇိနံ၊ လောကသမ္မာနုရက္ခဏံ၊
အာဒိဘူကံ မဟာဝိရံ၊ ကထယန္တိ မနုတိယံ။

အာဒိစ္စကုလ သမ္ဘူတော၊ နေမင်း၏အဆွေ ဖြစ်တော်မူထသော၊ သုဝိသုဒ္ဓဂုဏာကဏော၊ အလွန်စင်ကြယ်သော ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ပြုတတ်ထသော။ မဟာနုဘာဝေါ၊ ကြီးမြတ်သော အာနုဘော် ရှိတော်မူထသော။ မဟာသမ္မတနာမကော၊ မဟာသမ္မတအမည်ရှိသော။ ရာဇာ၊ မင်းသည်။ အသိ၊ ဖြစ်တော်မူလေပြီ။

ယော၊ အကြင် မဟာသမ္မတမင်းသည်။ လောကဿ၊ လူများ၏။ စက္ခုဘူတော၊ မျက်စိ သဖွယ် ဖြစ်၏။ ဂုဏရံသိ၊ ကျေးဇူးအရောင်ဖြင့်။ သမုဇ္ဇလော၊ ပြောင်ပြောင်တောက်၏။ ဒုတိယော၊ နှစ်ခုမြောက်သော။ ဘာနုမာဝိယ၊ နေမင်းကဲ့သို့။ တမော၊ အညစ်အကြေး ရန်အမြှေးကို။ နုဒေါ၊ ဖျောက်လွှင့်သည်ဖြစ်၍။ ဝိရောစိတ္တ၊ တင့်တယ်လေပြီ။

ယေန၊ အကြင်မဟာသမ္မတမင်းသည်။ လောကေ၊ မနုဿလောက၌။ လောကဟိတေသိ- နာ၊ လူတို့၏အစီးအပွားကိုရှာသည်ဖြစ်၍။ မရိယာဒါ၊ စီရင်နည်း၊ စီရင်ထုံး အဆုံးအဖြတ် ကို။ ဌပိတာ၊ ထားအပ်လေပြီ။ ဇနာ၊ ပြည်တိုင်းသူတို့သည်။ ဝဝတ္တိတာ၊ အပိုင်းအခြားထား အပ်ပြီးသည်တို့ကို။ ဝိလဿိတံ၊ ဖောက်လှဲဆန်လှန်၊ ကျူးလွန်ခြင်းငှာ။ နသက္ကုဏန္တိ၊ မတတ်စွမ်းနိုင်ကုန်။

ယသဿိနံ၊ များသောအခြံအရံလည်းရှိထသော။ သရာဇိနံ၊ မင်း၏ အသရေနှင့် တကွ လည်းဖြစ်ထသော။ လောကသမ္မာနုရက္ခဏံ၊ လူတို့ကို ကောင်းစွာအစဉ်သဖြင့် စောင့်ရှောက်

ထသော။ အာဒိဘူတံ၊ မင်းတကာတို့၏ အစလည်းဖြစ်ထသော။ မဟာဝိရံ၊ ကြီးသောလုံ့လ လည်းရှိထသော။ ယံ၊ အကြင်မဟာသမ္မတမင်းကို။ မနုတိ၊ မနုဟူ၍။ ကထယန္တိ၊ ခေါ်ဝေါ် ကုန်၏။

ဤသို့သော သာရတ္ထသင်္ဂဟ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်။ အဂ္ဂညသုတ် အဋ္ဌကထာ စသည်တို့၌လာသော ကြောင့်လည်းကောင်း။

ဝိမာနဝတ္ထု အဋ္ဌကထာ၌လည်း....

လောကီယာပန မနုနော အပစ္စဘာဝေန မနုဿောတိ ဝဒန္တိ၊ မနုနာမ ပဌမ ကပ္ပိကော လောကမရိယာဒါယ အာဒိဘူတော ဟိတာဟိတဝိဇာယကော သတ္တာနံ ပိတုဋ္ဌာနိယော၊ သာသနေ မဟာသမ္မတောတိ ဝုစ္စတိ။

လောကီယာပန၊ လောကီပညာရှိတို့သည်ကား။ မနုနော၊ မနုမည်သောမင်း၏ အပစ္စ- ဘာဝေန၊ သား၏အဖြစ်ကြောင့်။ မနုဿောတိ၊ မနုဿဟူ၍။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကုန်၏။ မနုနာမ၊ မနုမည်သောမင်းသည်ကား။ ပဌမကပ္ပိကော၊ ပဌမကပ်ဦး၌ဖြစ်သော။ လောကမရိယာဒါယ၊ လူတို့ကိုပိုင်းခြားစီရင် ဆုံးဖြတ်ခြင်းငှာ။ အာဒိဘူတော၊ အစဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဟိတာဟိတ- ဝိဇာယကော၊ စီးပွားရှိသည် မရှိသည်ကို စီရင်တတ်သော။ သတ္တာနံ၊ သတ္တာါတို့၏။ ပိတုဋ္ဌာ- နိယော၊ အဖအရာ၌တည်သော သူတည်း။ သာသနေ၊ သာသနာတော်၌။ မဟာသမ္မတောတိ၊ မဟာသမ္မတမင်းဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဟူ၍လည်းကောင်း။

အဘိဓမ္မတ္ထ ဝိဘာဝိနိဋ္ဌိကာ၌လည်း -

လောကီယာပန မနုနော အာဒိခတ္တိယဿ အပစ္စံ ပုတ္တာတိ မနုဿောတိ ဝဒန္တိ။

လောကီယာပန၊ လောကီဆရာတို့သည်ကား။ မနုနော၊ မနုမည်သော။ အာဒိခတ္တိယဿ၊ အစဖြစ်သော မဟာသမ္မတမင်း၏။ အပစ္စံပုတ္တာ၊ သားတို့တည်း။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ မနုဿောတိ၊ မနုဿမည်ကုန်၏ဟူ၍။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကုန်၏။

ဤသို့ ကျမ်းဂန်တို့၌ မဟာသမ္မတကိုသာ မနုဟူ၍ ဆိုသည်ဖြစ်သောကြောင့် မဟာ သမ္မတမင်းကိုရည်၍ “မနုသမ္မတ၊ ရှေးကသံပိုင်း၊ ထားခဲ့တိုင်းဖြင့်” ဟု စပ်လေသည်ဟု မှတ်သင့်သည်။

ယင်းသို့သော် ယခုရှိသော ဓမ္မသတ်ကျမ်းတို့သည် စကြဝဠာတံတိုင်းက မဖြစ်မူ အဘယ်က ဖြစ်သနည်းဟူအံ့။ “ဌပိတာ ယေန မရိယာဒါ၊ လောကေ လောကဟိတေသိနာ” ဟူသော ပါဠိနှင့်အညီ မဟာသမ္မတမင်းသည် အဆုံးအဖြတ် အမှတ်အသား ထားခဲ့သည် ဆိုသောကြောင့် မဟာသမ္မတမင်းကုစ၍ ဖြစ်၏။ နောက်ပညာရှိသောမင်း ပညာရှိသော အဖော်၊ ပညာရှိသော တရားသူကြီး၊ တရားတတ် ရသေ့ရဟန်းတို့သည် စီရင်ဆုံးဖြတ်တမ်း ဆုံးဖြတ်နည်း ထားပြန်၍လည်း ဖြစ်ပြန်၏ဟု ယူသင့်၏။

အထူးသဖြင့်ကား—ဆက္ကနိပါတ်တုဏှိလဇာတ်၌ ဘုရားလောင်း မဟာတုဏှိလ ဝက်မင်းသည် တရားဆုံးဖြတ်ရာ အရပ်၌ နေ၍ တရားကို ဆုံးဖြတ်၏။ ဗာရာဏသီမင်းကြီး သေလွန်သည်မှနောက်၌ တရားစီရင်ထုံး အဆုံးအဖြတ်ကို ပေ၌ ရေးစေ၍ ဤစီရင်ထုံး ဆုံးဖြတ်ထုံးကို ကြည့်ရှု၍ တရားဆုံးဖြတ် စီရင်ရစ်ကြကုန်လော့ဟု မှာထားခဲ့၍ လူအပေါင်းတို့ ငိုကြွေးစဉ်ပင် ညီတော် တုဏှိလဝက်မင်းကို ခေါ်၍ တောသို့ဝင်လေသည်။ ဘုရားလောင်း ဝက်မင်း၏ စီရင်ထုံး အဆုံးအဖြတ်ကို ထားတော်မူသော သြဝါဒသည် အနှစ်ခြောက်သောင်း တည်ရစ်လေသည်ဟု။

ဝိနိစ္ဆယေ ပေါတ္တကေ လိခါပေတွာ ဣမံ ပေါတ္တကံ သြလောကေတွာ အနံ တီရေယျာထာတိ ဝတွာ။ ဟူ၍လည်းကောင်း။

တဒါ ဗောဓိသတ္တဿ သြဝါဒေါ သဋ္ဌိဝဏ္ဏသဟဏ္ဍာနိ ပဝတ္တယိ-ဟူ၍လည်းကောင်း လာသည်။

ထိုကဲ့သို့ ဂါမဏိစန္ဒဇာတ်၌ အာဒါသမုခမင်း၊ ခဏ္ဍဟာလဇာတ်၌ စန္ဒကုမာရမင်း၊ ဝေဿန္တရာဇာတ်၌ သိဉ္ဇည်းမင်း၊ ဓမ္မဇဇာတ်၌ ဓမ္မဇလုလင်၊ သတ္တုဘတ္တဇာတ်၌ သေနကအမတ်၊ မဟာဥမင်္ဂဇာတ်၌ မဟောသဓာပဏ္ဍိတ၊ မဟာဗောဓိဇာတ်၌ မဟာဗောဓိရသေ့တို့စီရင်ဖူးသော ထုံးသာဓကတို့သည်လည်း အရှည်အကြာ တည်ရစ်ရာသော အကြောင်းရှိသည်ပင်။ နောက်ကာလ၌လည်း ထပ်မံ၍ စီရင်ထုံးများဖြစ်ပြန်ဖူးသည်မှာလည်း သရေခေတ္တဘုရင် ဒုက္ခပေါင်မင်းကြီး စီရင်ထုံး၊ ၎င်းပြည်တွင် ဘေရိန္ဒမင်း စီရင်ထုံး အရိမဗ္ဗနာတွင် ဖြူမင်းထီး စီရင်ထုံး၊ မုတ္တမတွင် ဝါရီယူမင်း စီရင်ထုံး ဇင်းမယ်ပြည်တွင် အရကုနာမင်းစီရင်ထုံး ဤသို့စသည်တို့ဖြင့် များစွာဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့ နောက်ကာလ၌လည်း ပညာရှိကုန်သောမင်းအမတ် တရားသူကြီး ရသေ့ရဟန်းတို့ ထားပြန်၍လည်း အများပင် ဖြစ်လေကုန်သည်သာဟု မှတ်သင့်သည်။

ရှေးမင်းတို့ ရေးဘားခဲ့သည် ဆိုသည့်စကား၌လည်း သတ္တကနိပါတ်၊ ပဌမဝဂ်၊ သတ္တုဘတ္တဇာတ်၌—

“ဝေါဟာရသုစိတိ ပေါရာဏဓမ္မိကရာဇဟိ လိခါပေတွာ ဌပိတဝိနိစ္ဆယေ ဝေါဟာရေ သုစိဘဝတိ၊ အဓမ္မပဟာယ ဓမ္မေန ဝိနိစ္ဆယေန ဝိနိစ္ဆယံ ကရောန္တိတိ အတ္ထော” ဟုဆိုသည်ဖြစ်၍ ရှေးမင်းတို့ထားခဲ့သည်သာ မှတ်သင့်သည်။

တေသကုဏဇာတ်၌လည်း—

ဝေ ဝိနိစ္ဆယံ ပဝတ္တေယျာထာတိ ဝိနိစ္ဆယဓမ္မံ သုဝဏ္ဏပဋေ လိခါပေတွာ အမညံ ပါဝိသိ၊ တဏှောဝါဒေါ စတ္တာလိသဝဿသဟဏ္ဍာနိ ပဝတ္တတိ။

ဟု ဇမ္ဗူကမည်သော ဘုရားလောင်း ကျေးသားသည် တရားအဆုံးအဖြတ်ကို ရွှေပြား၌ ရေးထား၍ တောသို့ဝင်လေသည်။ ထိုဩဝါဒသည် အနှစ်လေးသောင်း တည်ရစ်လေသည်ဟူ၍ ဆိုသည်။ ဤနည်းကဲ့သို့ ပညာရှိတို့ စီရင်၍ထားခဲ့သည် ဟူ၍သာ ထင်ပေသည်။ ရှေးမင်းတို့ ထားဟန်ကိုကား စိတ္တသမ္ဘူတဇာတ်၌

“အဓမ္မကာရေတိ ပေါရာဏကရာဇုဟိ ဌပိတံ ဝိနိစ္ဆယဓမ္မံ ဘိန္နိတော ပဝတ္တာ အဓမ္မကိရိ ယာ” ဟု ရှေးမင်းတို့ ထားခဲ့ဖူးဟန်ကို ပါသည်ဖြစ်၍ သိသာသည်။

ဗေဒင်မန္တရား ဆေးကျမ်းမှလည်း ထိုကဲ့သို့ပင် အဋ္ဌကရသေ့၊ ဝါမကရသေ့ စသည်တို့ ကဲ့သို့ နောက်ကာလလည်း ဝရာဟမိဟိရ ရသေ့၊ ကာလိဒါသ ရသေ့၊ ပိင်္ဂလရသေ့၊ ဇယဒေဝ ရသေ့၊ သုရာမရသေ့၊ ဘုတ္တဂုတ္တရသေ့၊ သေတဝရသေ့ စသည်တို့သည် ထပ်မံ၍ စီရင်သော ကြောင့် အများပင် ဖြစ်ပွားလေသည်သာ၊ စကြဝဠာတံတိုင်းက ကူးခဲ့၍ ဗေဒင်မန္တရား ဓမ္မသတ်စသော ကျမ်းတို့ဖြစ်သည်ဆိုသော စကားသည် မဟုတ်ရာဟု မှတ်သင့်သည်။

တစောင်နှင့်တစောင် မညီမညွတ် ရှိခဲ့သည်ဆိုရာ၌လည်း ပညာရှိပင် ဆိုသော်လည်း တဦးနှင့် တဦးသည် အယူဝါဒ တူမျှနိုင်ရာသော သဘောမရှိဖြစ်၍ မိမိတို့သဘော သက်ရာကို မိန့်ဆိုလေသော စကားဖြစ်၍ မညီမညွတ်ပင် ရှိလေတော့သည်ဟု မှတ်သင့်သည်။

၁၄၀-ပုစ္ဆာ။ ။ဘုရားမပွင့်သော သုညကမ္ဘာတွင် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ မဖြစ်၊ စကြဝတေးမင်း မဖြစ်ဟူ၍ ဓမ္မရာသီပျို့တွင် စပ်ဆိုပါသည်။ ဗုဒ္ဓသုညကပ်တွင် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ စကြဝတေးမင်းတို့ ဖြစ်၏ဟူ၍လည်း ပြောဆိုကြပြန်ပါသည်။ ဖြစ်မဖြစ်ကို သိလိုပါသည်။

၁၄၀-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ဘုရားမပွင့်သော ကမ္ဘာ၌ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ စကြဝတေးမင်းတို့ ဖြစ်မည် မဖြစ်မည်ကို မေးရာ၌-

ဒုဝိဓောကပေါ သုညကပေါအသုညကပေါစာတိ၊ တတ္ထ သုညကပေ ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓ စက္ကဝတ္တိနော န ဥပုဇ္ဇန္တိ၊ တသ္မာဂုဏဝန္တပုဂ္ဂလသုညတာ သုညကပေါတိ ဝုစ္စတိ။

ဟု ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ၊ ပဒုမုတ္တရ ဗုဒ္ဓဝံသဝဏ္ဏနာတွင် လာသည်။ ကပ်ကမ္ဘာသည်ကား သုညကမ္ဘာ အသုညကမ္ဘာဟူ၍ နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် ဘုရားမပွင့်ကုန်၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည်လည်းကောင်း၊ စကြဝတေးမင်းတို့သည်လည်းကောင်း မဖြစ်ကုန်၊ ဂုဏ်ထူး မြတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်မှ ဆိတ်သောကြောင့် သုညကမ္ဘာဟူ၍ ဆိုအပ်၏ ဟုလိုသည်။

ထိုသုညကမ္ဘာသည် ဘုရားမဖြစ်သောကြောင့်လည်း သုညကမ္ဘာမည်၏။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ မဖြစ်သောကြောင့်လည်း သုညကမ္ဘာမည်၏။ စကြဝတေးမင်း မဖြစ်သောကြောင့်လည်း သုညကမ္ဘာမည်၏။ ဘုရားဖြစ်သောကမ္ဘာသည် အသုညကမ္ဘာမည်၏။ ဘုရားမဖြစ်ရှိစေကာမူ

ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ စကြဝတေးမင်းပင်ဖြစ်သော်လည်း အသုညကမ္ဘာပင်မည်၏။ သုံးပါးလုံးပင် ဖြစ်သောကမ္ဘာသည်ကား မြတ်သောကမ္ဘာမည်တော့သည်ဟု မှတ်အပ်၏။

ဤသို့ရှင်းလင်းစွာမှတ်ပြီးမှ ယခုဆိုလတ္တံ့သော စကားတို့ကိုလည်း ဆင်ခြင်စုံစမ်း၍ သင့်သော် ယူအပ်၏။ ဤအရာ၌ အချို့သော ဆရာတို့သည် ဘုရားမဖြစ်သောကမ္ဘာ၌ ပစ္စေက ဗုဒ္ဓါလည်း မဖြစ်လေပြီ။ စကြဝတေးမင်းလည်း မဖြစ်လေပြီဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဘုရားဖြစ် သောကမ္ဘာတွင်သာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ စကြဝတေးမင်းတို့ ဖြစ်ကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဘုရားနှင့် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါစကြဝတေးမင်းတို့ကိုဖြစ်ဖော်ဖြစ်ဖက်ပြု၍ဆိုကြလေကုန်သည်။ ထိုစကားနှင့်လျော် ညီစွာ ဆင်ခြင်သော် ဤဘဒ္ဒကပ်ကမ္ဘာတွင် ဘုရားလည်းဖြစ်၏။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ စကြဝတေး မင်းတို့လည်းဖြစ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ဘုရားဖြစ်မှ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ စကြဝတေးမင်းတို့ ဖြစ်ကြ ရာသည်ဟု ဆိုသောစကားသည် မှန်၏သကဲ့သို့ ရှိလေသည်။ ရှိလေသော်လည်း ကော်ဆတ် ဆတ် ဒဠိကမ္မ ထိရတရ၊ မုချတ္ထ၊ နိမတယူ၍ စွဲမှတ်သင့်သော စကားမဟုတ်ချေသေး၊ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟုအံ့။

ဘုရားပွင့်သော ကမ္ဘာတို့သည်ကား ဤဘဒ္ဒကပ်ကမ္ဘာမှ ပြန်၍ရေသော် တသိန်းသော ကမ္ဘာအလွန်ရှိသော လေးသင်္ချေထက်၊ ပဌမသင်္ချေဦး၊ သာရမဏ္ဍကမ္ဘာ၌ တဏှက်ရာ၊ မေဓကရာ၊ သရဏကရာ၊ ဒီပကရာ၊ ဤလေးဆူတို့သည် ပွင့်တော်မူကုန်၏။

ဒုတိယသင်္ချေဦး၊ သာရကပ်၌ ကောဏ္ဍညတဆူ ပွင့်တော်မူ၏။

တတိယသင်္ချေဦး၊ သာရမဏ္ဍကပ်၌ မင်္ဂလာ၊ သုမန၊ ရေဝတ၊ သောဘိတ၊ ဘုရားလေးဆူ ပွင့်တော်မူ၏။

စတုတ္ထသင်္ချေဦး၊ ဝရကပ်၌ အနောမဒဿီ၊ ပဒုမ၊ နာရဒ၊ ဘုရားသုံးဆူ ပွင့်တော်မူ၏။

ဤဘဒ္ဒကပ်ကမ္ဘာမှပြန်၍ရေသော် ကမ္ဘာတသိန်းထက် သာရကပ်၌ ပဒုမုတ္တရဘုရားတဆူ ပွင့်တော်မူ၏။

ဤဘဒ္ဒကပ်ကမ္ဘာမှ ပြန်၍ရေသော် ကမ္ဘာသုံးသောင်းထက် မဏ္ဍကပ်၌ သုမေဓာ၊ သုဇာတာ၊ ဘုရားနှစ်ဆူ ပွင့်တော်မူ၏။

ဘဒ္ဒကပ်ကမ္ဘာမှ ပြန်၍ရေသော် တရဒုတဆယ့်ရှစ် ကမ္ဘာထက် ဝရကပ်၌ ပိယဒဿီ၊ အတ္တ ဒဿီ၊ ဓမ္မဒဿီ ဘုရားသုံးဆူ ပွင့်တော်မူ၏။

ဘဒ္ဒကပ်ကမ္ဘာမှ ပြန်၍ရေသော် ကိုးဆယ့်လေးကမ္ဘာထက် သာရကပ်၌ သိဒ္ဓတ္တဘုရား တဆူပွင့်တော်မူ၏။

ကိုးဆယ့်နှစ်ကမ္ဘာထက် မဏ္ဍကပ်၌ တိဿ၊ ဖုဿ ဘုရားနှစ်ဆူ ပွင့်တော်မူ၏။

ကိုးဆယ့်တကမ္ဘာထက် သာရကပ်၌ ဝိပဿီ ဘုရားတဆူ ပွင့်တော်မူ၏။

သုံးဆယ့်တကမ္ဘာထက် မဏ္ဍကပ်၌ သိခါ၊ ဝေဿဘူ၊ ဘုရားနှစ်ဆူ ပွင့်တော်မူ၏။

ထို့နောင်ကား ဘုရားပွင့်သည် မရှိပြီ။ ယခုဘဒ္ဒကပ်သို့ရောက်မှသာ ကကုသန်၊ ကောဏာဂုံ၊ ကဿပ၊ ဂေါတမ ဘုရားရှင်တို့ ပွင့်တော်မူတော့သည်။

ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာကို လွတ်၍ သုံးဆယ့်တကမ္ဘာ၊ ကိုးဆယ့်တကမ္ဘာ၊ ကိုးဆယ့်နှစ်ကမ္ဘာ၊ ကိုးဆယ့်လေးကမ္ဘာ၊ တရဒုတဆယ့်ရှစ်ကမ္ဘာ၊ သုံးသောင်းပြည့်ကမ္ဘာ၊ တသိန်းပြည့်ကမ္ဘာ၊ စတုတ္ထသင်္ချေကမ္ဘာ၊ တတိယသင်္ချေကမ္ဘာ၊ ဒုတိယသင်္ချေကမ္ဘာ၊ ပဌမသင်္ချေကမ္ဘာ၊ ဤတဆယ့်တကမ္ဘာကိုသာ ဘုရားပွင့်သော ကမ္ဘာဟု ဗုဒ္ဓဝင်ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ အပဒါန်ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ အဋ္ဌသာလိနီ၊ ဇာတတ္တကီနိဒါန်း၊ ဇိနာလင်္ကာရဋီကာကြီး၊ နုလာဋ္ဌဓာတုဝင်၊ ဗောဓိဝင် စသောကျမ်းတို့၌ လာသည်။ ဤမှကြွင်းသော ကမ္ဘာတို့၌ ဘုရားပွင့်၏ဟု မလာမဆို။ မလာမဆိုသော်လည်း ထိုကမ္ဘာတို့၌ပင် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ပွင့်ကြောင်းကို အပဒါန်ပါဠိတော်၌—

ဣတော ဒုတိယကေ ကပေ၊ အဉ္ဇသော နာမ ခတ္တိယော။
အနန္တတေဇော အမိတယသော၊ ဘူမိပါလော မဟဒ္ဒနော။

တဿ ရညော အဟံ ပုတ္တော၊ စန္ဒနော နာမ ခတ္တိယော။
ဇာတိမဒေနုပတ္တဒ္ဓေါ၊ ယသဘောဂမဒေနစ။

နာဂသတသဟဿာနိ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတာ။
တိဓာ ပဘိန္နာ မာတင်္ဂါ၊ ပရိဝါရေန္တိ မံ သဒါ။

သဗလေဟိ ပရေတောဟံ၊ ဥယျာနံ ဂန္တုကာမကော။
အာရုယှ သိရိကံ နာဂံ၊ နဂရာ နိက္ခမိံ တဒါ။

စရဏေ န စ သမ္ပန္နော၊ ဂုတ္တဒ္ဓါရော သုသံဝုတော။
ဒေဝလော နာမ သမ္ပုဒ္ဓေါ၊ အဂစ္ဆိ ပုရတော မမ။

ပေသေတွာ သိရိကံ နာဂံ၊ ဗုဒ္ဓံ အာသာဒယိံ တဒါ။
တတော သဉ္ဇာတကော ပေါသော၊ နာဂေါ နုဒ္ဒရတေပဒံ။

နာဂံ ဒုဋ္ဌမနံ ဒိဿွာ၊ ဗုဒ္ဓေ ကောဓံ အကာသဟံ။
ဝိဟေသယိတွာ သမ္ပုဒ္ဓံ၊ ဥယျာနံ အဂမာသဟံ။

ဟူသော အပဒါန်ပါဠိတော် ပဌမဝဂ်၊ ဥပါလိတ္ထေရသုတ်။

တတ္ထ ဣတော ဘဒ္ဒကပုတော ဟေဋ္ဌာဒုတိယေ ကပေ နာမေန အဉ္ဇသောနာမ ခတ္တိယော အဉ္ဇသောနာမ ကောရာဇာ အဟောသိ။ စသော အပဒါန်အဋ္ဌကထာ ပါဠိ။

ထိုပါဠိ၏ အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။ဤဘဒ္ဒကပ်ကမ္ဘာမှ အောက်ပြစ်သော နှစ်ခုမြောက်သော ကမ္ဘာထက် အဉ္စသမင်း၏သား စန္ဒနမည်သော မင်းသားသည် တသိန်းသောအမုန်ယစ် သော ဆင်ပြောင်တို့ဖြင့် ခြံရံလျက် သိရိကမည်သော ဆင်ပြောင်ကို စီး၍ ဥယျာဉ်သို့သွားရာ ခရီး၌ ဒေဝီလမည်သော ရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါကို ပြစ်မှားမိ၏ ဟူလိုသည်။

ဤသာဓကကို ထောက်သည်ရှိသော် ဤကမ္ဘာမှပြန်၍ရေက နှစ်ကမ္ဘာထက်၌ ဘုရားပွင့်တော်မမူ။ သုံးဆယ့်တကမ္ဘာထက် သီခါ၊ ဝေဏဘူ၊ နှစ်ဆူပွင့်သည့်နောက် ဘုရားပွင့်သည် မရှိပြီ။ သို့ကိုလျက် နှစ်ကမ္ဘာထက် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါပွင့်ကြောင်းကို ကျမ်းဂန် ဇာတော့သည်။

အပဒါန် အဋ္ဌကထာ၊ ဘဒ္ဒဗိဇ္ဇေရသုတ်အပွင့်တွင်လည်း-

“ဗုဒ္ဓသုညလောကေပဉ္စပစ္စေကေဗုဒ္ဓသတာနိ စတူဟိပစ္စယေဟိ ဥပဋ္ဌဟိတွာ” ဟု ဗုဒ္ဓသုညကမ္ဘာ၌ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ငါးရာဖြစ်ပွားကြောင်းကို လာသည်၊ ဤသို့ လာသောကြောင့် ဘုရားမဖြစ်သောကမ္ဘာ၌ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဖြစ်သည်ကို သိသာသည်။

ဘုရားဖြစ်သောကမ္ဘာ၌ စကြာမင်း ဖြစ်ကြောင်းမှာလည်း-

အနန္တရံ ဣတော ကပ္ပိ၊ ရာဇာဟု ဝရဒဿနော။
သတ္တရတနသမ္ပန္နော၊ စက္ကဝတ္တိ မဟဗ္ဗလော။

ဟုလာသော အပဒါန်ပါဠိတော် ကုသုမာသနိယထေရ သုတ်တွင် ဤကမ္ဘာမှ အခြားမဲ့ဖြစ်သော ကမ္ဘာ၌ ကုသုမာသနိယ ထေရ်သည် ဝရဒဿိ စကြာမင်း ဖြစ်ခဲ့ပွားကြောင်း။

ဣတော ဒုတိယကေ ကပ္ပေ၊ မိဂသမ္ပတ ခတ္တိယော။
သတ္တရတန သမ္ပန္နော၊ စက္ကဝတ္တိ မဟဗ္ဗလော။

ဟုလာသော တိဏသန္တရထေရ သုတ်တွင် ဤကမ္ဘာမှ နှစ်ခုမြောက်ကမ္ဘာ၌ တိဏသန္တရကထေရ်သည် မိဂသမ္ပတစကြာမင်း ဖြစ်ခဲ့ပွားကြောင်း။

ဣတော တတိယကေကပ္ပေ၊ ဘိသသမ္ပတ ခတ္တိယော။
သတ္တ ရတန သမ္ပန္နော၊ စက္ကဝတ္တိ မဟဗ္ဗလော။

ဟုလာသော ဘိသာလုဝဒါယကသုတ်၌ ဤကမ္ဘာမှ သုံးခုမြောက်ဖြစ်သော ကမ္ဘာထက်၌ ဘိသာလုဝထေရ်သည် ဘိသသမ္ပတစကြာမင်းဖြစ်ခဲ့ပွားကြောင်း။

သုပါရိစရိယာ နာမ၊ စတုတ္ထိံ သ ဇနာဓိပါ။
ဣတော တတိယကပ္ပမ္ပိ၊ စက္ကဝတ္တိ မဟဗ္ဗလော။

ဟုလာသော ဇာတိပူဇကသုတ်တွင် ဤကမ္ဘာမှသုံးခုမြောက်သော ကမ္ဘာ၌ ဇာတိပူဇကထေရ်သည် သုပါရိစရိယ စကြာမင်း ဖြစ်ခဲ့ပွားကြောင်း၊ ဤမှတစ်ပါးလည်း များစွာပင်ဆိုသည်။

ဣတော တတိယကေ ကပ္ပေ၊ ဖုဇော သုသညတော အဟု၊
သတ္တရတနသမ္ပန္နော၊ စက္ကဝတ္တိမဟဗ္ဗလော။

ဟုလာသော တမ္ပပုပ္ဖိယသုတ်၌ ဤကမ္ဘာမှ သုံးခုမြောက်သော ကမ္ဘာ၌ တမ္ပပုပ္ဖိယ
ထေရ်သည် သုသညတ စကြာမင်းဖြစ်ခဲ့ဖူးကြောင်း။

ဣတော စတုတ္ထကေ ကပ္ပေ၊ ဒုမသာရောသိ ခတ္တိယော၊
စာတုရန္တော ဝိဇိတာဝိ၊ စက္ကဝတ္တိ မဟဗ္ဗလော။

ဟုလာသောသုတ်၌ ဤကမ္ဘာမှ လေးကမ္ဘာထက် သညကထေရ်သည် ဒုမသာရစကြာမင်း
ဖြစ်ခဲ့ဖူးကြောင်း။

၎င်းနည်းတူ သမ္ပဇ္ဇနိက ထေရ်၊ ဝိထိသမ္ပဇ္ဇန စကြာမင်းဖြစ်ခဲ့ဖူးကြောင်း၊ ၎င်းနည်းတူ
ဒွိရတနထေရ် မဟာရောဟိတ စကြာမင်းဖြစ်ခဲ့ဖူးကြောင်း။

ငါးကမ္ဘာထက် သေနာသနထေရ်၊ ဌိတာသနစကြာမင်း၊ ဝန္တနဉ္စလိကထေရ်၊ မဟာသီခ
စကြာမင်း၊ အဇိနဒါယကထေရ်၊ သတ္တရတနစကြာမင်း ဖြစ်ခဲ့ဖူးကြောင်း။

ခြောက်ကမ္ဘာထက် ပါဠိလိပုပ္ဖိယထေရ်၊ အဘိသမ္ပတစကြာမင်း၊ ဝေယျာဝစ္စကထေရ်၊
သုစိန္တိတစကြာမင်း၊ အာရက္ခထေရ်၊ သေနစကြာမင်း။

ခုနစ်ကမ္ဘာထက်၊ ပဒသညကထေရ် သုခစကြာမင်း၊ ဗန္ဓုဇိဝကထေရ်၊ သမန္တစက္ခုစကြာ
မင်း၊ သံသုပဋ္ဌာယိကထေရ်၊ သတ္တဝါသစကြာမင်း၊ အဗျာဓိကထေရ်၊ အပရာဇိတစကြာမင်း။

ရှစ်ကမ္ဘာထက် ကတသညကထေရ်၊ အဂ္ဂိသီခ စကြာမင်း၊ တိကိစ္ဆထေရ်၊ သဗ္ဗောသဓ
စကြာမင်း။

ကိုးကမ္ဘာထက် သာလဒါယကထေရ်၊ သီဟစကြာမင်း၊ ဥမ္မာရပုပ္ဖထေရ်၊ သောမ
ဒေဝစကြာမင်း၊ ကက္ကာရထေရ်၊ သတ္တုတ္တမစကြာမင်း။

ဆယ်ကမ္ဘာထက် မန္တာရဝထေရ်၊ ဇုတိန္ဒရစကြာမင်း၊

တဆယ့်တစ်ကမ္ဘာထက် ပါပနိဝါရထေရ်၊ အဂ္ဂိဒေဝစကြာမင်း၊ သုပနဝဇ္ဇိယထေရ်၊
သဟဿာရစကြာမင်း။

တဆယ့်နှစ်ကမ္ဘာထက် မဏိပူဇကထေရ်၊ သတရံသီစကြာမင်း။

ထဆယ့်သုံးကမ္ဘာထက်၊ ခုဇကထေရ်၊ ဣန္ဒသမ္ပတစကြာမင်း။ သန္ဓိကထေရ်၊ ဝနိဋ္ဌ
စကြာမင်း။

တဆယ့်လေးကမ္ဘာထက် ဗုဒ္ဓသညထေရ်၊ သမ္ပတစကြာမင်း၊ သာလပုပ္ဖိယထေရ်၊ အမိတဉ္စ
လစကြာမင်း၊ ကေဉ္စလိကထေရ်၊ ကေဉ္စလိကစကြာမင်း။

တဆယ့်ငါးကမ္ဘာထက် နာဂသမာလထေရ်၊ ထူပိယစကြာမင်း၊ ကုမုဒမာလိယထေရ်၊ ရတနမာလစကြာမင်း၊ ဥဒသနထေရ်၊ အတိထာမစကြာမင်း။

- တဆယ့်ခြောက်ကမ္ဘာထက် တိလမုဠိဒါယကထေရ်၊ တန္ဒသစကြာမင်း။
- တဆယ့်ခုနစ်ကမ္ဘာထက် ကုဋ္ဌဇပုပ္ဖိယထေရ်၊ သုပုပ္ဖိကစကြာမင်း။
- တဆယ့်ရှစ်ကမ္ဘာထက် ပဒုမပုပ္ဖိယထေရ်၊ ပဒုမဘာသစကြာမင်း။
- ကမ္ဘာနှစ်ဆယ်ထက်၊ အဓောပုပ္ဖိယထေရ်၊ သုမေဓစကြာမင်း။
- ကမ္ဘာသုံးဆယ်ထက်၊ ပုပ္ဖစကောဋက ထေရ်၊ သုမေဓစကြာမင်း။
- ကမ္ဘာလေးဆယ်ထက် ပဒုမပုပ္ဖိယထေရ်၊ ပဒုမဘာသစကြာမင်း။
- ကမ္ဘာငါးဆယ်ထက် ရုစိရပုပ္ဖိယထေရ်၊ သုမိတ္တနန္ဒနစကြာမင်း။
- ကမ္ဘာခုနစ်ဆယ်ထက်၊ ဉာဏသညကထေရ်၊ ပုဋိနပုပ္ဖိယစကြာမင်း။
- ကမ္ဘာရှစ်ဆယ်ထက် သစိတ္တနိယ ထေရ်၊ အနန္တယသစကြာမင်း။
- ကမ္ဘာကိုးဆယ်ထက် သုမုခထဝိကထေရ်၊ သုမုခထဝိကစကြာမင်း။
- ကမ္ဘာတရာထက် ဖလဒါယကထေရ်၊ သုမင်္ဂလစကြာမင်း။
- ကမ္ဘာသုံးရာထက် အတ္တသန္တကထေရ်၊ ဗဟုမိတ္တစကြာမင်း။
- ကမ္ဘာငါးရာထက်၊ မဂ္ဂသညကထေရ်၊ သစက္ခုက စကြာမင်း။
- ကမ္ဘာခုနစ်ရာထက် ပစ္စုပဋ္ဌာနထေရ်၊ ဘူမိပညာစကြာမင်း ဖြစ်ခဲ့ဖူးကြောင်းတို့ကိုဆိုသည်။

ဤသို့လျှင်အပဒါန်ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ထေရ ဂါထာတို့၌လာသည်ဖြစ်၍ ဘုရားမဖြစ်သော ကမ္ဘာ၌ စကြာမင်းဖြစ်၏ဟု သိသာသည်။ ဤသို့ သိသာစွာ လာသောကြောင့် ဘုရားမဖြစ်သော ကမ္ဘာ၌ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ စကြာမင်းတို့ဖြစ်၏ဟု မှတ်အပ်၏။

ယင်းသို့သော် “သုည ကပ္ပေ ဗုဒ္ဓ ပစ္စေကဗုဒ္ဓ စက္ကဝတ္တိနော န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ” ဟု သုညကပ်၌ ဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ စကြာမင်း မဖြစ်ကြောင်းကို အဘယ်ကြောင့် ဆိုသနည်းဟုအံ့၊ ထိုပါဠိ၌ သုညကပ်၌မဖြစ်ကြောင်းကိုသာ ဆိုသည်။ ဘုရားမဖြစ်လျှင် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ စကြာမင်းတို့ မဖြစ်ကြောင်းကို ဆိုသည်မဟုတ်၊ ထိုပါဠိ၌ အသင့်အားဖြင့်ယူရန်ကား ကပ်၏အပြားကိုသုညကမ္ဘာ၊ အသုညကမ္ဘာဟု နှစ်ပါးခွဲဝေသင့်သည်။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် အသုညကမ္ဘာဟူသည်ကား ဘုရားပွင့်၏ ဘုရားမဖြစ်ရှိစေကာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဖြစ်သေး၏၊ ဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ မဖြစ်စေကာ စကြာမင်းဖြစ်သေး၏။ ဤသုံးပါးတွင် တပါးပါးပင် ဖြစ်သော်လည်း အသုညကမ္ဘာ သာလျှင် မည်သတည်း။

သုညကမ္ဘာဟူသည်ကား ဘုရားလည်းမဖြစ်၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ စကြာမင်းတို့လည်း မဖြစ်ကုန်၊ ဤသုံးပါးတွင် တပါးပါး မဖြစ်ချေလျှင် သုညကမ္ဘာမည်သတည်း၊ ထို့ကြောင့် “သုညကပ္ပေ၊ ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓစက္ကဝတ္တိနော န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ” ဟု ဆိုပေသည်။ ဤသို့ဆိုရာတွင် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ စကြာမင်း

တို့သာ ဖြစ်သော အသုညကမ္မာကိုကား တဆူဖြစ်သော် မည်သည့်ကပ်၊ နှစ်ဆူဖြစ်သော် မည်သည့်ကပ် စသည်ဖြင့် မခွဲလေ၊ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူအံ့၊ ငါတို့ဘဒ္ဒကပ်၌ ပဒုမဝတီ မိဖုရား သားတော်ငါးရာတို့ တပြိုင်နက် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဖြစ်တော့သည်၊ ဆဒ္ဒန္တဇာတ်၌ ငါးရာ တပြိုင်နက် ဖြစ်တော့သည်၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဖြစ်ခြင်းကို ရည်၍ ဤဘဒ္ဒကပ်ကို အမည်အထူးမဆိုပြီ။

သုတ်ပါထေယျ စက္ကဝတ္တိသုတ်၌ ဤကမ္မာဦးက ဒဠ္ဋနေမိမင်းမှစ၍ ခုနစ်ဆက်တိုင်တိုင် စကြာမင်းသာ ဖြစ်တော့သည်၊ ထိုမှတပါးလည်း မနွာတုဇာတ်၌ စကြာမင်း၊ မဟာသုဒဿန ဇာတ်၌ စကြာမင်း၊ ဗဟိရဇာတ်၌စကြာမင်း၊ ကလိင်္ဂဇာတ်၌စကြာမင်း၊ ဒုကနိပါတ် မောရ ဇာတ်၌ စကြာမင်း၊ အင်္ဂုတ္တိုရ်ကေနိပါတ်၊ ပိလိန္ဒသုတ်၌ ပိလိန္ဒဝစ္ဆထေရ်အလောင်း စကြာမင်း၊ စက္ကဝတ္တိသုတ်၌ နောက်ကာလ ကေတုမတီပြည်၌ သင်္ခစကြာမင်း၊ ဤသို့ စသည်တို့ဖြင့် ဤ ကမ္မာ၌ စကြာမင်း အများရှိကြောင်းကို လာတော့သည် ထိုစကြာမင်းကိုစွဲ၍ ဤဘဒ္ဒကပ် ကမ္မာကို အမည်အထူး မဆိုပြီဖြစ်၍ အသုညက မ္မာမှန်သော်လည်း ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ စကြာမင်းတို့ ကြောင့် အမည်အထူးမရှိပြီ၊ ထို့ကြောင့် ဘုရားမဖြစ်သော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ စကြာမင်းတို့သာ ဖြစ်သော အသုညကမ္မာမှာ အမည်အထူး မရှိလေပြီ။ ဘုရားပွင့်သော ကပ်မှာသာ ဘုရားကိုစွဲ၍ အမည်နာမ အထူးရှိတော့သည် ထို့ကြောင့် -

အသုညကပေါ ပဉ္စဝိဓော သာရကပေါ၊ မဏ္ဍကပေါ၊
ဝရကပေါ၊ သာရမဏ္ဍကပေါ၊ ဘဒ္ဒကပေါတိ ဟူ၍လည်းကောင်း။
ကောဗုဒ္ဓေါ သာရကပေါ၊ မဏ္ဍကပေ ဝိနာ ဒုဝေ။
တယောဗုဒ္ဓါ ဝရကပေါ၊ သာရမဏ္ဍေ စတုရော ဗုဒ္ဓါ။
ပဉ္စဗုဒ္ဓါ ဘဒ္ဒကပေါ၊ တတော နတ္ထာဓိကာဝိနာ။

ဟု ဘုရားတဆူပွင့်လျှင် သာရကပ်၊ နှစ်ဆူပွင့်လျှင် မဏ္ဍကပ်၊ သုံးဆူပွင့်လျှင် ဝရကပ်၊ လေးဆူပွင့်လျှင် သာရမဏ္ဍကပ်၊ ငါးဆူပွင့်လျှင် ဘဒ္ဒကပ်ဟု ဘုရားကိုစွဲ၍သာ အသုည ကမ္မာတွင် အမည်ငါးရပ်ရှိသည်။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ စကြာမင်းတို့ဖြစ်သည့် အသုညကမ္မာမှာ အမည်အထူး မရှိလေပြီဟု မှတ်သင့်သည်။

၁၄၁-ပုစ္ဆာ။ ။ သုဝဏ္ဏသာမ မြားမှန်ခန်းပျို၌ “သဘောကောင်းပင်၊ သီလ စင်သည်။ ။ အကြင်ငှက် စာမရီတည်း။” ဟု စာမရီကို ငှက်ဟူ၍ စပ်ဆိုပါသည်။

ပါရမီတွင် “စာမရီဟု၊ နောက်ချီပူပူ၊ မြီးဆံလှနှင့်၊ တောဖျားထွတ်ခေါင်၊ သရေဆောင်သည်၊ ရွှေထောင်ဖြိုးဖြိုး၊ သားအမျိုးကား၊ ကျင့်ရိုးအစဉ်၊ ချင်းတို့ ညင်ဖြင့်” ဟု သားမျိုးဟူ၍ စပ်ဆိုပါသည်။

ထိုစာမရိသည် သားမျိုးဖြစ်မည်၊ ငှက်မျိုးဖြစ်မည်ကို သိလိုပါသည်။ စာမရိမျိုးသည် မည်သို့ဖြစ်မည်ကိုလည်း သိလိုပါသည်။

၁၄၁-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။စာမရိသည် သားမျိုးဖြစ်မည်၊ ငှက်မျိုးဖြစ်မည်ကို မေးရာ၌-

ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ၌ “စာမရိမိဂေါနာမ ဇီဝိတဗ္ဗိ အနောလောကေတွာ အတ္တနော ဝါလမေဝ ရက္ခတိ” ဟူသောပါဌ်၊ “စာမရိတိ စာမရိမိဂေါ” ဟူသောပါဌ်တို့ဖြင့် စာမရိဟူသည် သားမျိုးဖြစ်ကြောင်းကို သိစေလို၍ မိဂသဒ္ဓါ အထူးဖြင့်ဆိုသည်။

ဝေဿန္တရာဇာတ်၌လည်း “စာမရိ စလနိ လဃီတိ စာမရိမိဂါစ စလနိမိဂါစ လဃီမိဂါစ”

စာမရိ စလနိလဃီတိ၊ စာမရိ စလနိလဃီဟူသည်ကား၊ စာမရိမိဂါစ၊ စာမရိမည်သောသားတို့သည်လည်းကောင်း။ စလနိမိဂါစ၊ စလနိမည်သော သားတို့သည်လည်းကောင်း။ လဃီမိဂါစ၊ သမင်ပျံ့ဖြစ်သော သားတို့သည်လည်းကောင်း။ ဗဟူ၊ များကုန်၏။

ဤသို့ မိဂသဒ္ဓါဖြင့်ဖွင့်၍ အဋ္ဌကထာ၌ဆိုသည်၊ အဘိဓာန်အနေကတ္ထဝင်တွင်လည်း “မိဂေါ ပသု ကုရုဂေသု” “မိဂေါ၊ မိဂသဒ္ဓါသည်။ ပသု ကုရုဂေသု၊ သားဟူသောအနက်၊ ဆတ်ဟူသော အနက်တို့၌။ ဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏-” ဟု ဆိုလေသည်။

အရညာဒိဝင်၌လည်း “မိဂေါ တု ပသဝေါသိဟာ-ဒယော သဗ္ဗစတုပုဒါ” “မိဂေါ၊ သား။ တု၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ပသဝေါ၊ သား။ သိဟာဒယော၊ ခြင်္သေ့ စသည်တို့ကား။ သဗ္ဗစတုပုဒါ၊ အလုံးစုံသော အခြေလေးခုရှိသော သတ္တဝါတို့တည်း” ဟု ဆိုသည်ဖြစ်၍ စာမရိကို အခြေလေးခုရှိသော သားဟူ၍ မှတ်သင့်သည်။

စာမရိမြီးစည်း သဏ္ဍာန်ကိုမေးရာ၌။ “သိဟပုစ္ဆိ ပဉ္စပဏ္ဍိ” သိဟပုစ္ဆိ၊ ပြိဿ ဗန်းနိပင်။ ပဉ္စပဏ္ဍိ၊ ပြိဿ ဗန်းနိပင်။ တနည်းကား- သိဟပုစ္ဆိ၊ ဗန်းနိကြီးပင်။ ပဉ္စပဏ္ဍိ၊ ဗန်းနိကြီးပင်။ ဟုဆိုသည်၌-

“သိဟပုစ္ဆာကာရ ကုသုမမဉ္ဇရိတာယ သိဟပုစ္ဆိ” ထိုဗန်းနိကြီးပင် ပွင့်သောကာလ ခြင်္သေ့မြီးစည်းနှင့် တူသော ပန်းဝတ်မှုန်တံ ဝတ်ဆံ့မျှင်ရှိသောကြောင့် သိဟပုစ္ဆိတွင်သည် ဟု အဘိဓာန် ဋီကာ ဆိုသည်ကို ထောက်၍ ဗန်းနိပွင့်ကို မြင်သဖြင့် ခြင်္သေ့မြီးစည်းကို အနုမာန သိရသကဲ့သို့။

“စမဓော ပသဒေါစေဝ၊ ကုရုဂေါမိဂမာတုကာ။” “စမဓော၊ အောင်း။ ပသဒေါ၊ ချေ။ ကုရုဂေါ၊ ကုရုဂံသမင်။ မိဂမာတုကာ၊ ပြောင်။”

ဤသို့လာရာ၌ အဘိဓာန်ဋီကာတွင် -

စမရော ဥတ္တရာပထေ ချာတော။ ယဿပုစ္ဆံစမရံ၊
စမုအဒနေ၊ အရော၊ စမရော၊ ထိယံ စမရီ။

ဟု ဆိုသည်နှင့်အညီ အောင်းကို စမရ ဆိုသည်ကား စာမရီနှင့်တူသော အမြီးရှိသော ကြောင့် “စမရ” တွင်သည်ဟု ဆိုသည်ကို ထောက်သဖြင့်လည်းကောင်း၊ ရှေးမင်းတို့လက် ထက် စာမရီမြီးကို မရလျှင် အောင်းမြီးကိုပင် မင်းခမ်းတန်ဆာ သားမြီးယပ်ပြု၍ ဆောင်ရသည်ကိုထောက်၍လည်းကောင်း၊ အောင်းမြီးကို မြင်ရသဖြင့် စာမရီမြီးကို သိသင့် သည်။

၁၄၂-ပုစ္ဆာ။ ။ကလပ်ကျမ်းတွင်၊ ဝရဇိန်တင် အက္ခရာ၊ ဆင်ဦးကင်းတင် အက္ခရာတို့အနက် ဘယ်သို့ရှိမည်။ ဘယ်သို့ခေါ်ဝေါ် ဖတ်ရွတ်ရမည်ကိုလည်း သိလို ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

၁၄၂-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ကလပ်ကျမ်းတွင် ဝရဇိန်တင်အက္ခရာ၊ ဆင်ဦးကင်းတင်အက္ခရာ တို့သည် အနက်ဘယ်သို့ရှိမည်၊ ဘယ်သို့ခေါ်ဝေါ် ဖတ်ရွတ်ရမည်ကို သိလိုပါသည် ဟူရာ၌ ဝရဇိန်တင်အက္ခရာကို ပြလို၍ -

ကံဏ္ဍတိ ဇိဝှိ မူလိယး။ ကကာရော ဣဟောစွာရဏတ္တိး။

ဣတိဗြိ ဇက္ခတိဗဏ္ဍိဇိဝှိမူလိယပဉ္စော ဘူဝတိ။ ဟူသော သုတ်ဝတ္ထိကိုတည်၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။သည် ဇိဝှိမူလိယမည်၏။ ဝရဇိန်လက်နက်ကဲ့သို့ ရေးအပ်၏။ မိုးကြိုးသွားကဲ့သို့ ရေးအပ်၏ဟု ဆိုလိုသည်။ ဆရာတို့ကား ပုံဆိန်သွားသဏ္ဍာန်ရေး၍ တင် အပ်၏ဟု ဆိုသည်။

ဗျဉ္ဇနမသွရံ ပရံဝဏ္ဏိနယေတ် သုတ်သို့ရောက်သောကာလ၊ ကခိနတိ ဟူသော ဥဒါဟရဏ် ကိုစသင်၏။ ကး-ခနတိ၊ ဟုပုဒ်ဖြတ်၍၊ ကး၊ အဘယ်မည်သောသူသည်။ ခနတိ၊ တူးသနည်း။ ကခိနတိကို။ ကး-ခနတိဟု တည်၍၊ ကခယောဇိဝှိ မူလိယံနဝါ၊ သုတ်ဖြင့် က-နောင်ရှိသော ဝိသဇ္ဇနိ နှစ်လုံးကို ဇိဝှိမူလိယပြု၊ ဗျဉ္ဇနမသွရံသုတ်ဖြင့် ဇိဝှိမူလိယကို ခ-သို့ကပ်၊ ကခိနတိ ပြီး၏။

ဇိဝှိမူလိယပြု ဟူသည်ကား က-တွင်ရှိသော ဝိသဇ္ဇနိနှစ်လုံးကို ဝရဇိန်ယောင်၊ မိုးကြိုး သွားယောင် ရေး၍၊ ခ-အက္ခရာထက် တင်ထားရမည် ဆိုလိုသည်။

ဖတ်သောအခါ အချို့သောဆရာလည်း ကခနတိသာ ဖတ်သည်။ အချို့သောဆရာလည်း ကဏ္ဍခနတိ-ဟု ဖတ်သည်။ အချို့သောဆရာလည်း ကခိနတိ ဟု ဖတ်သည်။ ဤသုံးမျက်တွင်

ပထမဖတ်နည်းကား ဝရဇိန်တင် ပျောက်သည်၊ နောက်နှစ်နည်းကား ဝရဇိန်တင်မပျောက် ဒုတိယ တတိယနည်း နှစ်ရပ်မှာပင် ဝရဇိန်တင် အကွရာသည် ဣသရကဲ့သို့ အသံရှိသည်။

ဆင်ဦးကင်းတင် အကွရာကို ပြလို၍လည်း -

ကုဏ္ဍတျုပဗ္ဗိနိယံ။ ပကာရော ဣဟောစွာရဏတ္ထိံ။ ကဏ္ဍတိ ဂဇကုမ္ဘံ ကတိဗက ဥပဗ္ဗိ
နိယ ပဉ္စော ဘူဝတိ။ ဟူသော ဝုတ္တိကို တည်၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။ကသည် ဥပဗ္ဗိနိယမည်၏။ ဆင်ဦးကင်းကဲ့သို့ ရေးအပ်၏။ ကကို တင်ထားဘိသကဲ့သို့ ရေးအပ်၏ ဟူလိုသည်။

ဗျဉ္ဇနမသ္မရံပရံ ဝဏ္ဏိနယေတံ၊ သုတ်သို့ရောက်သောကာလ ကကွလတိ ဟူသော ဥဒါဟ ရုဏ်ကိုဆောင်၏။ ကး-ဖလတိ ဟုပုဒ်ဖြတ်၍ ကး၊ အဘယ်မည်သောသစ်ပင်သည်။ ဖလတိ၊ အသီးသီးသနည်း။ ကကွလတိကို ကး-လတိ တည်၍။ ပဖယော ဥပဗ္ဗိနိယံနဝါ သုတ်ဖြင့် ဝိသဇ္ဇနီကို ဥပဗ္ဗိနိယပြု၍ ဗျဉ္ဇနမသ္မရံသုတ်ဖြင့် ဥပဗ္ဗိနိယကို ဖ-သို့ကပ်၊ ကကွလတိ၊ ပြီး၏။

ဝိသဇ္ဇနီကို ဥပဗ္ဗိနိယပြု၍ ဆိုသည်ကား ဆင်ဦးကင်းယောင်ရေး၍ ဖ-ထက်ထားသည်ကို ဆိုသတည်း။ ဆင်ဦးကင်းယောင်ဟူသည်ကား ကဏ္ဍဗေဌမကွရာက-ကြီးကဲ့သို့ ရေး၍တင် ဟူလို သည်။ ဖတ်သောအခါ အချိုသောဆရာလည်း ကဖလတိပင် ဖတ်၏။ အချိုသော ဆရာ လည်း ကဏ္ဍဖလတိပင် ဖတ်၏။ အချိုသော ဆရာလည်း ကဖိလတိပင် ဖတ်၏။ ပဌမ ဖတ် နည်းကား ဆင်ဦးကင်းတင် အကွရာပျောက်၏။ ဒုတိယဖတ်နည်းကား ဆင်ဦးကင်းတင် အကွရာသည် ဣသရကဲ့သို့အသံရှိ၏။ ဇိဝှါမူလိယနှင့် ဥပဗ္ဗိနိယသည် ဝိသဇ္ဇနီ၏ ကာရိယ ဟု သိအပ်၏။ အနုသ္မရာဝိနိစ္ဆယဉ္စကား န္တုဿန္တော။ န္တုဿသေဝါ သုတ်တို့၌ န္တုဉ္စလည်းကောင်း န္တုဉ္စလည်းကောင်း နသယုတ်ကို မငဲ့မူ၍ ဖတ်ရသကဲ့သို့ ဝရဇိန်တင် ဆင်ဦးကင်းတင်သည်ဟု ငဲ့၍မဖတ်ရပြီ။ ဖတ်သောသူကား အဖတ်ပျက်၏ ဟုဆို၏။

ငါတို့ဆရာကား ဝရဇိန်တင်ခြင်း၊ ဆင်ဦးကင်းတင်ခြင်း အထူးကိုသိရအောင် ဖတ်မှ သင့်မည်ဟု ဆို၏။ ငါတို့လည်း ဝရဇိန်တင်ခြင်း ဆင်ဦးကင်းတင်ခြင်းကို ငဲ့၍ အလေ့အလာ အဖတ်အရွတ်နည်းနာကိုပင် ပြသပေသည်။ ဤအကွရာနှစ်မျိုးလုံးပင် လောကီအသုံးမျှသာ ဖြစ်၍ သင်္သကရိုက်ကျမ်း အရေးမှာသာ အကျိုးရှိသည်။ သာသနာတော်ရေးမှာ အကျိုး မရှိလှန်း ဖြစ်တော့သည်။

သမန္တစက္ခုဒီပနီကျမ်း အဋ္ဌမတွဲပြီး၏။

သမန္တစကျဒီပနိကျမ်း

နဝမတွဲ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

တပည့်တော် သိရိမာလာ လျှောက်ပါသည် ဇေတဝန်ဆရာတော်ဘုရား။

၁၄၃-ပုစ္ဆာ။ ။သေခံယ သိက္ခာပုဒ်တွင် နဝေဌိတ သိသဿ အဂိလာနဿ ဓမ္မံ ဒေသေဿာမိတိ သိက္ခာ ကရဏိယာ ဟု ဟောတော်မူသည်ကို နှလုံးသွင်း၍ ဦးရစ်ပေါင်းထုပ် ရှိသောသူတို့ကို တရားမဟောအပ်ဖြစ်သည်။ ဦးရစ်ကိုဖြေလော့ဟု ဆုံးမဩဝါဒပေးကြပါသည်။ အချို့သော ဒါယကာတို့လည်း မိမိပေါင်းသော ဦးပေါင်း ဦးရစ်ကို ဖြေချွတ်၍ တရားနာကြပါသည်။ ဤအရာတွင် ဦးရစ်ပေါင်း၍ တရားနာသောသူသာ ယခုများခဲ့သည် ဦးရစ်ပေါင်းသော သူတို့ကို မည်သို့ပေါင်းရစ်မှ တရားဟောအပ်မည်ကို သိလိုပါသည်။

သက္ကရာဇ် ၁၁၇၃-ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း ၁-ရက်၊ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ မုံရွာ သိရိမာလာကလျှောက်လာရာတွင် ဖြေဆိုလိုက်သည်ကား။

၁၄၃-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ဦးရစ်ပေါင်းသော သူအား တရားဟောအပ် မဟောအပ်ကိုမေးရာ၌- ပါစိတ်ပါဠိတော်၌-

ဝေဌိတသိသော နာမ ကေသန္တံ န ဒဿာပေတွာ ဝေဌိတော ဟောတိ၊ နဝေဌိတသိသဿ အဂိလာနဿ ဓမ္မော ဒေသေတဗ္ဗော။

ဝေဌိတသိသောနာမ၊ဦးရစ်ပေါင်းသော ဦးခေါင်းမည်သည်ကား။ ကေသန္တံ၊ ဆံဖျားကို။ နဒဿာပေတွာ၊ မမြင်စေမှု၍။ ဝေဌိတော၊ ဦးရစ်ပေါင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏ ဝေဌိတသိသဿ၊ ဦးရစ်ပေါင်းသော။ အဂိလာနဿ၊ မနာမဖျား ကျန်းမာသောသူအား။ ဓမ္မော၊ တရားကို။ နဒေသေတဗ္ဗော၊ မဟောအပ်။

ဤသို့ အာပတ္တိဝါရကို ပြုပြီး၍ အနာပတ္တိဝါရကို ပြုပြန်ခြင်းငှါ။
အနာပတ္တိအသဉ္စိစ္စ၊ အဿတိယာ၊ အဇာနန္တဿ၊ ဂိလာနဿ၊ ကေသန္တံ ဝိဝရာပေတွာ ဒေသေတိ၊ အာပဒါသု၊ ဥမ္မတ္တကဿ၊ အာဒိကမ္ပိကဿာတိ-ဟု ဟောတော်မူပြန်သည်။ ။

အသဉ္စိစ္စ၊ ဦးရစ်ပေါင်းသောသူအား ဟောမည်ဟူ၍ စေတနာမရှိသော သူအားလည်း ကောင်း။ အဿတိယာ၊ ဦးရစ်ပေါင်းသောသူရှိ၏ဟူ၍ သတိမသွင်းဖြစ်သော သူအားလည်း

ကောင်း။ အဇာနန္ဒဿ၊ ဦးရစ်ပေါင်းသောသူ ရှိ၏ဟု- မသိသောသူအားလည်းကောင်း။ ဂိလာ
နဿ၊ နာဖျားသောသူအားလည်းကောင်း။ ကေသန္တံ၊ ဆံဖျားကို။ ဝိဝရာပေတွာ၊ ဖွင့်စေ
ဖော်စေ၍။ ဒေသေတိ၊ ဟော၏။ အာပဒါသု၊ ဘေးရန်တို့ကြောင့်လည်းကောင်း။ ဒေသေတိ၊
ဟော၏။ ဥမ္မတ္တကဿ၊ ရူးသောသူအားလည်းကောင်း။ အဒိကမ္ပိကဿ၊ အစဖြစ်သော ရဟန်း
အားလည်းကောင်း။ အနာပတ္တိ၊ အာပတ်မသင့်။ ဟု ဟောတော်မူသည်။

ပါစိတ်အဋ္ဌကထာ၌လည်း -

ဝေဠိတ သီသဿာတိ ဒုဿဝေဠနေန ဝါ မောဠိအာဒိဟိဝါ ယထာ ကေသန္တော
န ဒိဿတိ၊ ဧဝံ ဝေဠိတ သီသဿ။

ဝေဠိတသီသဿာတိ၊ ဝေဠိတသီသဟူသည်ကား။ ဒုဿဝေဠနေနဝါ၊ ပုဆိုးဦးရစ်ဖြင့်လည်း
ကောင်း။ မောဠိအာဒိဟိဝါ၊ မကိုဋ်သင်းကျစ် စသည်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း။ ယထာ၊ အကြင်
အခြင်းဖြင့်။ ကေသန္တော၊ ဆံဖျားသည်။ နဒိဿတိ၊ မထင်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝေဠိတသီသဿ၊
ဦးရစ်ပေါင်းသောသူအား။ ဤသို့ဖွင့်သည် ဤသို့ ပါဠိအဋ္ဌကထာ၊ ကင်္ခါ တို့၌လာသောကြောင့်
ဆံဖျားကို မမြင်စေမူ၍ ပေါင်းသည်ကိုသာ ယူအပ်၏ ဆံဖျားဦးသျှောင်ပေါ်စေလျက် ပေါင်း
ရစ်သောသူအား ဟောရာ၌ အပြစ်မရှိ။ ဟောသူ အပြစ်မရှိလျှင်လည်း နာသူ အပြစ်မရှိဟု
သိအပ်၏။

၁၄၄-ပုစ္ဆာ။ ။ ခုဝံကြယ်သည် ဝေဠယန္တော ပြာသာဒ်ဖျားဝယ် တပ်သော
ပတ္တမြားမှန်ကင်း အထွတ်ဟူ၍ စာပေ စီကုံးစပ်ဆိုကြပါသည်။ ဟုတ်မည် မဟုတ်မည်
ကိုလည်း သိလိုပါသည်။

၁၄၄-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ ခုဝံကြယ်ကို ဝေဠယန္တောပြာသာဒ် အထွတ်မှန်မည်။ ကြယ်ဗိမာန်ပင်
မှန်မည်ကိုမေးရာ၌ -

လောကဒီပနီ၊ သာရတ္ထဒီပနီ၊ စန္ဒသူရိယဂတိဒီပနီစသော ကျမ်းတို့၌ နက္ခတ် တာရာတို့သည်
မိဿ၊ ပြိဿစသော တဆယ့်နှစ်ရာသီ စက်ဝန်းကိုမလွန်မူ၍ နှစ်လုံးတပါဒ် တည်းဟူသော
ကိုးနဝင်းစီ အရေအတွက်အရ တရာ့ရှစ်နဝင်းနှင့် နှစ်ဆယ့်ခုနစ်လုံးသော နက္ခတ်တို့သည်
ကိုယ်၌သော စက်တွင်းကသာ နေ၍ မြင်းမိုရ်တောင်ကို လက်ယာရစ်။ လိတ္တာ နာရီ ခြောက်
ဆယ်ဖြင့် တအသံ အရှိတွင် ပတ်မိစေလျက် လှည့်ကြကုန်သည်။ အဘိဇိနက္ခတ်ကား ရံခါ
သာ ထင်သည်။ ရံခါမထင်ဟု ဆိုသည်။ နွားမ- ရှိရာသို့ နွားသားငယ်သည် ကပ်လေသကဲ့သို့
နက္ခတ်တို့၏ ရာသီ စက်ဝန်းကမ္ဘာ၌ နေလတို့သည် ကပ်ရောက်ကုန်သည်။

နေဗိမာန်ကား အသံ သုံးဆယ်စေ့မှ ရာသီစက်တခုသည် ရာသီစက်တခုသို့ ပြောင်း၏။
ထိုအခါ လိတ္တာတယောင့် ရှစ်ရာရှိပြီမှတ်။

လဗိမာန်ကား နှစ်ရက်နှင့် တမ္ဗန်းတည့်စေ့မှ တရာသီမှသည် တရာသီသို့ ပြောင်း၏။

နေဗိမာန်ကား အလျား၊ အနံ၊ အမြင့်အားဖြင့် ယူဇနာငါးဆယ်ရှိ၏။ အဝန်းယူဇနာ တရာ့ငါးဆယ်ရှိ၏။ အပကားဖန်၊ အတွင်းကား ရွှေဖြင့်ပြီး၏။

လဗိမာန်ကား အလျား၊ အနံ၊ အမြင့်အားဖြင့် လေးဆယ်ကိုးယူဇနာရှိ၏။ အဝန်းကား တရာ့လေးဆယ်ခုနှစ်ယူဇနာရှိ၏။ အပကား ငွေ၊ အတွင်းကား မြဖြင့်ပြီး၏ဟု ဆိုသည်။ အဘိဓာန်တွင်လည်း “အာဒိစ္စော သူရိယော သူရော စသောဂါထာဖြင့် အာဒိစ္စ၊ သူရိယ၊ သူရ၊ သတရံသီ၊ ဒိဝါကရ၊ ဝေရောစန၊ ဒိနကရ၊ ဥဏှရံသီ၊ ပဘကံရ၊ အံသုမာလီ၊ ဒိနပတိ၊ တပန၊ ရဝိ၊ ဘာဏုမာ၊ ရံသိမာ၊ အဘာကရ၊ ဘာဏု၊ အက္က၊ သဟသရံသီ” ဟု နေ၏ ပရိယာယ်ကို တဆယ်ကိုးပါးပြသည်။

“ဣန္ဒြ၊ စန္ဒောစ နက္ခတ္တရာဇာ” စသော ဂါထာဖြင့် “ဣန္ဒြ၊ စန္ဒ၊ နက္ခတ္တရာဇာ၊ သောမ၊ နိသာကရ၊ ဩသဓိ၊ ဟိမရံသီ၊ သသကံ၊ စန္ဒိမာ၊ သသိ၊ သီတရံသီ၊ နိသာနာထ၊ ဥဋ္ဌုရာဇာ၊ မာ”-ဟု လ၏ ပရိယာယ်ကို တဆယ်လေးပါးပြသည်။

နက္ခတ္တံ ဇောတိဘံတာရာ။ အပုမေတာရ ဧကောဋ္ဌုစ၊” ဟူသောပါဒဖြင့် “နက္ခတ္တ၊ ဇောတိ၊ ဘံ၊ တာရာ၊ တာရက၊ ဥဋ္ဌု” ဟု နက္ခတ်ကြယ်တို့၏ ပရိယာယ်ခြောက်ပါးကိုပြသည်။

“အဿယုဇော ဘရဏိတ္ထိ”-စသော ဂါထာတို့ဖြင့် နက္ခတ် နှစ်ဆယ်ခုနှစ်လုံးတို့၏ အမည် ကိုပြသည်။

“သူရာဒိတုနဝဂ္ဂဟာ” ဟူသောပါဒဖြင့် တနင်္ဂနွေစသော ကိုးလုံးသော ဂြိုဟ်တို့ကိုပြသည်။ မဟော်ဇာတ်၌— “နက္ခတ္တ ပဒ ကောဝိဒေါတိ အဋ္ဌဝိသတိ နက္ခတ္တကောဋ္ဌာသေသု ဆေကော။” ဟု နက္ခတ် နှစ်ဆယ်ရှစ်လုံးရှိကြောင်းကို ပြသည်။ ဝိသေသမဖွင့်။

ရာဇမတ္တဏပုဒိပိကာကျမ်းတို့၌ကား ပြုပ္ပာသန်နှင့် ဥတ္တရာသန်၏အကြား အဘိဇိနက္ခတ် နှင့်သော် နှစ်ဆယ်ရှစ်လုံး ရေတွက်သည်။ လောကီအချို့ကျမ်း၌ကား “ကိတ်” နှင့်တကွ နှစ် ဆယ်ရှစ်လုံးဟု ရေတွက်လေသည်။ “ကိတ်” ဟူသည်ကို ဂြိုဟ်ကိုးလုံး ရေတွက်ရာ၌လည်း ပါသည်။ နက္ခတ်နှစ်ဆယ်ရှစ်လုံး ရေတွက်ရာ၌လည်း ပါသည်။ နှစ်ကွဲဖြစ်ဟန်ရှိသည်။

ဤသို့ နေလနက္ခတ်ဂြိုဟ်တို့ကိုသာ ကျမ်းဂန်တွင် အမည်နာမတို့ကို ထုတ်၍ ဝိသေသပြု၍ ဆိုသည်။ ဤမှတစ်ပါးသော တာရာကြီးငယ်တို့ကို အမည်နာမနှင့် မဆိုမပြခဲ့။ မဆိုမပြသော် လည်း ထိုမြင်သမျှသော နေလနက္ခတ်တာရာ ဂြိုဟ်ကြယ်အပေါင်းတို့သည် ယုဂန္ဓိရ်တောင် ထိပ်၏ အစွန်းနှင့် အမျှတွင်ကသာ မြင်းမိုရ်တောင်ကို လှည့်ကြလေကုန်သည်ဟု ဆိုသည်။

ခုကြယ်ကိုမူကား နက္ခတ်တာရာ၏ အဖြစ်ဖြင့် ထင်ရှားစွာ မဆိုသော်လည်း လောကီ ဖြစ်သော အာကာသသျှတ္တရကျမ်း၌ “အဿဝဏိဘရဏိစေဝ” စသောဂါထာတို့ဖြင့် ကိတ် နှင့်တကွ နက္ခတ်နှစ်ဆယ်ရှစ်လုံးကို ဆိုသည်။

“ရဝိစန္ဒေ ထဝါဘောမော” စသော ဂါထာဖြင့် တနင်္ဂနွေ စသော ရှစ်လုံးသောဂြိုဟ်တို့ကို ဆိုသည်။

“ကာကာဟံသာစ ကက္ကဋ္ဌာ။” စသောဂါထာဖြင့် ကိုးလုံးသောအတွင်းတာရာကြီးတို့ကို ဆိုသည်။ “အာနိဖုဿောစ သင်္ခေါစ” စသောဂါထာတို့ဖြင့် လုံးရေသဏ္ဍာန် ယှဉ်ဟန်နက္ခတ် နှင့်တကွ ပြင်တာရာ အပေါင်းတို့ကို ပြသည်။

၁- တလုံးသော ပတ္တမြားသဏ္ဍာန်ရှိသော အာနိတာရာ။

၂- တဆယ့်တလုံး ကြောင်ရုပ်သဏ္ဍာန်ရှိသော ဖုဿတာရာ။

၃- ငါးလုံး ခရုသင်း သဏ္ဍာန်ရှိသော သင်္ခတာရာ။

၄- လေးလုံး လက်ဝါးသဏ္ဍာန်ရှိသော စတုက။

၅- ခြောက်လုံး သားရေလွန်သဏ္ဍာန်၊ ယောတြ။

၆- နှစ်လုံး တံငါနှစ်ဦး လှေဦးပဲ့ ထိုင်နေဟန်၊ ရုတ္တ။

၇- ရှစ်လုံး ဟင်္သာလည်ယှက်နေဟန်၊ ပေါစောကီ။

၈- ခုနစ်လုံး ဆင်ချွန်းတောင်းသဏ္ဍာန် အင်္ကျီသ။

၉- ငါးလုံး ပုစွန်သဏ္ဍာန် ကက္ကဋ္ဌတာရာ။
(တောင်တာရာကိုးသွယ်)

၁- လေးလုံး ညောင်စောင်းတည်ဟန် မဉ္ဇက။

၂- ငါးလုံး ဟင်္သာမေးစုဟန် ဇာတက။

၃- လေးလုံး ပလ္လင်တည်ဟန် နိရမ္မ။

၄- နှစ်ဆယ့်လေးလုံး အုတ်ဖိုစုတည်ဟန် ပါသာဒ။

၅- သုံးလုံး ပန်းတောင်းတည်ဟန် လုနာ၊

၆- လေးလုံး အင်းယျဉ်တည်ဟန် ဗဟ၊
(အရှေ့တာရာခြောက်သွယ်)

၁- တလုံးတည်း၊ အထပ်တရာ ရွှေကြာပွင့်ဟန် ဒါရုတာရာ၊ ဓူဝံကြယ်ပင်တည်း။

၂- ခုနစ်လုံး၊ ကြာညိုရွက်တည်ဟန်၊ တာရုတာရာ၊ ကြေးမုံခွက်ပင်တည်း။

၃- ခုနစ်လုံး၊ နဂါးရုပ်တည်ဟန်၊ ဖုဿတ္တတာရာ၊ ခုနစ်စဉ်ပင်တည်း။ ထိုခုနစ်စဉ်တွင် ကြာသပတေး၊ အင်္ဂါ၊ စနေ၊ ဗုဒ္ဓဟူး၊ သောကြာ၊ တနင်္ဂနွေ၊ တနင်းလာ၊ ဟု ဦးခေါင်းမှ စ၍ အမြီးဖျားတိုင်အောင် အစဉ်အတိုင်း ခေါ်ဝေါ်ကြကုန်၏။

၄- ခြောက်လုံး၊ ကြောင်စာခွက်နှင့်တူ၏။ (ကောသိက်တာရာ။)

၅- လေးလုံး၊ သားတစ်သဏ္ဍာန်၊ တရိဂုဏီ။

၆- ငါးလုံး၊ တံကျင်တည်ဟန်၊ ရုပ်။
(မြောက်တာရာခြောက်သွယ်)

၁- အလုံးငါးဆယ်၊ ကြက်ရုပ်သဏ္ဍာန်၊ ပညာသ။

၂- ခုနစ်လုံး၊ ကြက်ရုပ်သဏ္ဍာန်ပင်၊ ဥတ္တံရာ၊

၃- ကိုးလုံး၊ မိကျောင်းသဏ္ဍာန်၊ ဇာရက။

၄- ဆယ်လုံး၊ ကပ်စစ်သဏ္ဍာန်၊ ကောဗျာဂတိ။

၅- လေးလုံး၊ ကြက်ခြေတည်ဟန်၊ သရိဒ္ဓက။

၆- ခြောက်လုံး၊ စောင်းတန်းလှေကားတည်ဟန်၊ ဒရိဒ္ဓက။

၇- လေးလုံး၊ ချိန်သဏ္ဍာန်၊ ဝါနရိက။

(အနောက်တာရာခုနစ်သွယ်)တို့ကို ပေါင်းသောအားဖြင့် တရားနှစ်ဆယ့်ကိုးလုံးတို့ကို လည်းကောင်း။

ထိုမှတစ်ပါး ငါးလုံးစီ ရှိသော ပဒုမတာရာ။ ပဉ္စရူတာရာ။ ပဉ္စမတာရာ။ ပဉ္စလိတာရာ။ ရှစ်လုံးရှိ တတ္တတာရာ။ ဤငါးလုံးတို့တွင် ပဒုမတာရာသည် အသ္မာဝဏီနက္ခတ်၏ ပြင်၌တည်၏။ ပဉ္စရူတာရာသည် ဘရဟ္မီနက္ခတ်၏ပြင်၌ တည်၏။ အကြွင်းသုံးလုံးသည် ကြတ္တိကာနက္ခတ်၏ ပြင်၌တည်၏။

ခြောက်လုံးရှိ ဝတိတာရာ။ ကိုးလုံးရှိ ရဟုကတာရာ။ ခြောက်လုံးရှိ စုတိကတာရာ။ ဤသုံးလုံးတွင် ဝတိတာရာ၊ ရဟုကတာရာ နှစ်လုံးသည် ကျီးတာရာ၏ရှေ့၌၊ စုတိကတာရာလည်း ကျီး၏အမြီးဖျားထက်တည်၏။

ကက္ကဋတရာ ခြောက်လုံးရှိ၏။ ဘရဟ္မီနက္ခတ်နှင့်အတူ လိုက်၏။ ရှစ်လုံးရှိ ဖုဿတာရာ သည် ဘရဟ္မီနက္ခတ်၏ အထက်၌ လိုက်၏။ ခုတ္တတာရာ ခုနစ်လုံးရှိ၏။ ဘရဟ္မီနက္ခတ်ပြင်၌ လိုက်၏။

သုံးလုံးရှိ ဆိုင်းထမ်းပမာဏ သိက္ခတာရာ၊ ကိုးလုံးရှိ သတ္တတာရာတို့သည် ဘရဟ္မီနက္ခတ် အောက်၌ တည်ကုန်၏။

ရှစ်လုံးရှိ သုရန္တတာရာ တလုံးတည်းရှိ အာကိတာရာတို့သည် မိဂသီပြင်၌ တည်ကုန်၏။

ခုနစ်လုံးရှိ ရူပတာရာ၊ တလုံးသာရှိသော ဝေဟိတ စိုင်တာရာ၊ ခြောက်လုံးရှိ အာဏိ ဟာရာတို့သည် ဖုဿ၊ အသလိဿ နက္ခတ်တို့နှင့် ယှဉ်ကုန်၏။

ကုဋီရ ပုစွန်တာရာ၊ ဇေဗာဟိရကတာရာတို့သည် ဖုဿ၊ အသလိဿတို့၏ အတွင်း၌တည် ကုန်၏။

ခုနစ်စဉ်တာရာတို့သည် မာသ၏အတွင်း၌ လိုက်ကုန်၏။ ငါးလုံးရှိ၊ သံယုတာရာ၊ တဆယ့် နှစ်လုံးရှိ မဏိကရွဲတာရာ၊ သုံးလုံးရှိ စိတ္တတာရာတို့သည် မာသ၏အတွင်း၌ တည်ကုန်၏။

နှစ်လုံးရှိ သူလကမည်သော တံကျင်တာရာ၊ လေးလုံးရှိ ကေဝဠ တံငါ့ကွန်တိုင်၊ ခြောက် လုံးရှိဘေရီ စည်းတာရာ၊ ဆယ်လုံးရှိ ပါတိမည်သော ရွှေဖလား တာရာ၊ ဤငါးလုံးတို့သည် မာသ၏ပြင်၌တည်ကုန်၏။

လုံးရေ သုံးဆယ်ရှိ အန္တတာရာ၊ ခြောက်လုံးရှိ အာနိန္ဒတာရာ၊ လေးလုံးရှိ မိဂသိင်္ဂ သမင် ချိုတာရာ၊ ငါးလုံးရှိ သုဘတာရာ၊ လေးလုံးရှိ ကုက္ကုဒကဏ္ဍ၊ ကြက်ဆူးတာရာတို့သည်၊ ပြုဗ္ဗ ဖဂ္ဂနီ၊ ဥတ္တရ ဖဂ္ဂနီတို့၏ အနီး၌ တည်ကုန်၏။ တလုံးစီသာရှိကုန်သော သံဝတိတာရာ။ အာဝတိတာရာ။ တဆယ့်နှစ်လုံးရှိ သံကိရ တာရာတို့သည် ဟဿဒ၏ အတွင်း၌ တည်ကုန်၏။

လေးလုံးရှိ အလုတ္တတာရာ၊ တလုံးသာရှိ မာသုတာရာ၊ ငါးလုံးရှိ သင်္ခရသင်းတာရာ၊ လေးလုံးရှိ လောရတာရာတို့သည် ဟဿဒ၏ပြင်၌ တည်ကုန်၏။

လုံးရေ နှစ်ဆယ်ရှိ ဂျာယုတာရာ၊ တလုံးသာရှိ သကာသ တာရာ၊ ကောလိတာရာ၊ လေး လုံးရှိ ခရိတာရာ၊ တလုံးသာရှိ ပါသရိတာရာ၊ တဆယ့်နှစ်လုံးရှိ အတ္တတိတာရာတို့သည် စိတြ သွာတိ၏ ပြင်၌လိုက်ကုန်၏။

တဆယ့်လေးလုံးရှိ နိဗ္ဗာနတာရာ၊ နှစ်လုံးစီသာရှိ အစောတာရာ၊ သုသုဒ္ဓက တာရာ၊ တလုံးစီသာရှိ ဖုဿတာရာ၊ ဝရစာဂလတာရာ၊ လေးလုံးရှိ အာဟုတလိန တာရာ။ တလုံး သာရှိ ဝါသလိတာရာ ဤခုနစ်လုံးတို့သည် ဝိသာခါ၏ အတွင်း၌ လိုက်ကုန်၏။

တလုံးစီသာရှိ ဒုမတာရာ၊ သမ္ပုလိတာရာ ဤတာရာတို့ကို စနေကြယ်ဟူ၍ခေါ်ကြကုန်၏။ တလုံးသာရှိ ဘဝတုသတာရာ၊ ကြာသပတေးကြယ်ဟူ၍ ဆိုကြကုန်၏။ တလုံးသာရှိ တုလ တာရာကို ရာဟုကြယ်ဟူ၍လည်း ဆိုကြကုန်၏။ ခြောက်လုံးရှိ ပိန္နဲကတာရာ ဤတာရာငါးလုံး တို့သည် ဝိသာခါအပြင်၌ တည်ကုန်၏။

တဆယ့်နှစ်လုံးရှိ ထမ္မ သည်တိုင် တာရာ၊ တလုံးစီသာရှိသော ရိစ္စတာရာ၊ မူလတာရာ၊ ငါးလုံးစီရှိသော အာရဘတာရာ၊ သလ္လိတုတာရာ ထိုငါးလုံးတို့သည် မူလနက္ခတ်၏ ပြင်၌တည် ကုန်၏။ သလ္လိတုတာရာသည် ခြေရာသဏ္ဍာန်ရှိ၏။ နှစ်လုံးရှိ ဂဏ္ဍုပ္ပါဒ တိတာရာ၊ တလုံးရှိ သံချူတာရာတို့သည် အာသဠိအတွင်း၌ တည်ကုန်၏။ အဘိပါရန္တတာရာကား သုံးလုံးသာ တည်း။ နဂါးဦးခေါင်းပင်တည်းဟု ဆိုသည်။

လေးလုံးစီသာရှိသော သုကတာရာ၊ အာဒိစ္စတာရာ၊ ဤတာရာတို့သည် အာသဠိပြင်၌ တည်ကုန်၏။

သုံးလုံးရှိ သရမည်သော မြားတာရာ၊ တလုံးရှိ ဥဒ္ဒဘင်္ဂတာရာ၊ အာဘတာရာကား နေကိုဆိုသည်။ ဤသုံးလုံးတို့သည် သရဝဏ်၏အတွင်း၌ သွားကုန်၏။ မြားတာရာကား ဓူဝံပါး၌ရှိသည်။

နှစ်ဆယ်ငါးလုံးရှိ အာတုဘတာရာ၊ သုံးလုံးရှိ ဂရတာရာ၊ လေးလုံးရှိ သာလပန္နိက တာရာတို့သည် သရဝဏ်၏အပြင်၌ တည်ကုန်၏။

ပုဗ္ဗတ္ထိတာရာသည် တလုံးသာတည်း။ ဓနသိဒ္ဓါ၊ သတ္တဘိဿူ အတွင်း၌တည်၏။

ကိုးလုံးရှိ ဆုလတာရာ၊ လေးလုံးရှိ ပါရိတာရာတို့သည် ဓနသိဒ္ဓါ၊ သတ္တဘိဿူတို့၏ပြင်၌ တည်ကုန်၏။ ပုဗ္ဗတ္ထိတာရာသည် ဆိုင်းထမ်းနှင့် ပါရိတာရာသည် မြင်းနှင့်အတူသွားကုန်၏။

လေးလုံးရှိသော ဝိသတာရာသည်၊ ဆင်ချွန်းတောင်းသဏ္ဍာန်ရှိ၏။ ငါးလုံးရှိသော တပုတာရာ၊ ဆယ်လုံးရှိသော မာလိကတာရာတို့သည် ပြုပ္ပာဒြပိုက် ဥတ္တရဘဒြပိုက်တို့၏ အတွင်း၌ တည်ကုန်၏။

နှစ်လုံးရှိ တာလိန္ဒတာရာ၊ တလုံးရှိ ပါလတာရာ၊ လုံးရေ သုံးဆယ်ရှိ သာခါတာရာ၊ သုံးလုံးရှိ ဗာလိကတာရာ၊ နှစ်လုံးရှိ ဖာလိကတာရာတို့သည် ပြုပ္ပာဒြပိုက် ဥတ္တရဘဒြပိုက် တို့၏ပြင်၌ တည်ကုန်၏။ တလုံးရှိသော သုကဘာရာ ဗျိုင်းနှင့်အတူသွား၏။

ဤမှတစ်ပါး သင်္ဘောသားတို့ မှတ်သား သုံးဆောင်ကြသော ကျမ်းများ၌ ဓနလနှင့် တက္ခ ပေလက္ခရီရိတာရာ၊ ဝေန္တတ်တာရာ၊ မာယာတာရာ၊ ဇူဝိဘေတာရာ၊ သာတုရနုတာရာ၊ ဤတာရာကြီးငါးလုံးတို့မှတစ်ပါး အာဂုတ္တာတာရာ၊ ဥသပိတာရာစသော လေးဆယ်ငါးလုံး သော တာရာဇယ်တို့ကို ဘာသာအလိုက် မှတ်သားလေ့သော ကျမ်းများတွင်ဆိုသည်။

ဤမှတစ်ပါးလည်း နက္ခတ်ပေါင်း တထောင်ရှစ်ရာ၊ တာရာပေါင်း တရာနှစ်ဆယ်တို့ကို လည်း လောကီကျမ်းများက ပုံစံဥပဒေသ အဟောအပြုနှင့်ဆိုသည်။

ဤသို့စသည်ဖြင့်လာသော ပိဋကတ်မှတစ်ပါးသော လောကီကျမ်းစုတို့တွင် အာကာသ သျှတ္တရကျမ်း၌ မြောက်တာရာ မြောက်လုံးစုတွင် -

ဒါရေကံသုရိယာဝနံ၊ ဓူဝံတာရာတု သတ္တကံ။
သဒိသံ နာဠိပတ္တေဟိ၊ ဝဒန္တာ ဒါသထူပိကံ။
ဇုဿတ္တောသတ္တနာဂံဝ၊ ဝဒန္တိ သတ္တ ပန္နိယော။

ဒါရ၊ ဒါရတာရာသည်။ ကေ၊ တလုံးသာတည်း။ သုရိယာဝနံ၊ အတပ်တရာရှေ့ကြာ ပွင့် သဏ္ဍာန်ရှိ၏။ ဓူဝံ၊ ဓူဝံကြယ်ကို။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ တာရုတု၊ တာရုတာရာသည်ကား။ သတ္တကံ ခုနစ်လုံးတည်း။ နာဠိပတ္တေဟိ၊ ကြာရွက်တို့နှင့်။ သဒိသံ၊ တူ၏။ အာဒါသထူပိကံ၊ အကြီးမုံခွက်ကို ဆိုသောဟူ၍။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကြကုန်၏။ ဇုဿတ္တော၊ ဇုဿတာရာသည်။ သတ္တ၊

ခုနစ်လုံးတို့တည်း။ နာဂံဝ၊ နဂါ၊ရုပ်သဏ္ဍာန်ရှိ၏။ သတ္တပန္နိယော၊ ခုနစ်စဉ်ကိုဆိုသောဟူ၍။
ဝဒန္တ၊ ဆိုကုန်၏။

ဟူ၍ ဒါရုဘာရာပင် ဓူဝံကြယ်ဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်ကြောင်းကို လာသည်။ ယင်းသို့
လာသော်လည်း ပိဋကတ်ကျမ်းဂန် မဟုတ်သောကြောင့် မခိုင်လွန်းသကဲ့သို့ ရှိ၏။
ပိဋကတ်အဝင် အဘိဓာန်ကျမ်းများတွင် အာကာသသျှတ္တရကျမ်း၊ ဘာသာထူးကျမ်းများ
မှာကဲ့သို့ စုံစုံစေ့စေ့ မပါချေ။

အဿယုဇနက္ခတ်နှင့်ယှဉ်၍ နတ်ပြည်မှ သက်တော်မူ၏။ မာသနက္ခတ်နှင့်ယှဉ်၍
ပါတိမောက်ပြည်၊ အာယုသင်္ခါရလွတ်သည်။ ဝိသာခါနက္ခတ်နှင့်ယှဉ်၍ ဖွားသည်။ ဘုရား
ဖြစ်သည်။ ပရိနိဗ္ဗာန်ယူသည်။ အာသဠိနက္ခတ်နှင့်ယှဉ်၍ ပဋိသန္ဓေယူသည်။ တောထွက်သည်။
ဓမ္မစကြာတရားဟောသည်။ ပြာဋိဟာပြသည်။ “နက္ခတ္တပဒံ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ” ဤသို့စသည်ဖြင့်
ပါတန်ရာသာ ပါချေသည်။

နက္ခတ်နှစ်ဆယ်ခုနစ်လုံး ဂြိုဟ်ကိုးလုံးတို့ကိုသာ ပါချေသည်။ ကြွင်းသော ကြယ်
တာရာတို့ကိုမူကား အမည်နာမနှင့် မပါ။ ဓူဝံကြယ်လည်းမပါ။ ထိုသို့မပါသော်လည်း
အဘိဓာန်ကျမ်း၏ မှီရင်းဖြစ်သော အမရကောသကျမ်း၌ ဓူဝံမည်သောကြယ်၊ အသဋ်
မည်သော ကြယ်တို့သည် မြောက်အရပ်၌ တည်ကုန်၏။ မရွှေ့ မပြောင်းရှိ၏။ ကြယ်ရံများစွာ
ရံ၏။ ပွင့်ချုပ် တရာရှိသော ကြာပဒုမ္မာနှင့်တူ၏ဟု စာကိုယ်၌ဆို၏။ နိဿယဆရာကလည်း
“ဓူဝံ”ကြယ် ဘည်းဟု အနက်ဆို၏။

သဓမ္မနိရဝါ ဩက္ကာနပါဒိ သျဒါ။ အဂတ္တျံ ကုမ္ဘသမ္ဘဝါ။
မြေတြာဝရုဏီအဂတ္တျသဓမ္မနိကာမလောပါမုဒြာ။

သဓမ္မနိရဝါ၊ အမြဲတည်တတ်သောကြယ်။ ဩက္ကာနပါဒိ၊ ဩက္ကာနပါဒိ မည်သော
မင်း၏ သားသည်။ သျဒါ၊ ဖြစ်၏။ (“ဂြဟာနမုပရိ ဌိတော နိစ္စလော တာရက ဝိသေသော
ဓုဝေါ”ဟု ဋီကာ၌ ဆိုသည်။ ဂြိုဟ်အထက်၌ အမြဲတည်သော ကြယ်အထူးကို ဓူဝံဆိုသည်။)
အဂတ္တျံ၊ အပေါက်ကြားကို စွန့်တတ်သော အဂတ္တျကြယ်။ ကုမ္ဘသမ္ဘဝါ၊ အိုး၌ဖြစ်တတ်
သောသား။ မြေတြာဝရုဏီ၊ မြေတြာဝရုဏနတ်မင်းသား။ (ဝရုဏနတ်မင်း၏သားရင်း ဖြစ်
သည်။ မြေတြာနတ်မင်း၏သားရင်းမဟုတ်တတ်။ ဓူဝံ၏အနီး၌ရံသောကြယ်ကို။ အဂတ္တျကြယ်
ဟု ဆိုသည်။) အဂတ္တျံ၊ ထိုအဂတ္တျနတ်သား၏သာလျှင်။ သဓမ္မနိ၊ တူသောသဘောရှိ
သောမသား။ ကာမလောပါ၊ အဆင်းဖြင့် မာန်မူတတ်သောသူကို ဖျက်ဆီးတတ်သောသူကို။
မုဒြာ၊ ဝမ်းမြောက်စေတတ်သော နတ်သမီး။ (အဂတ္တျကြယ်နတ်မင်း၏ မယားကိုဆိုသည်။)
ထို့ကြောင့် မာဂဓအဘိဓာန်တွင် - ဆိုခွင့်မသင့်၍သာ အကုန်မဆိုသဖြင့် မပါချေဟု ယူရန်
ရှိသည်။ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူ။

ဗုဒ္ဓဝင်ပါဠိတော်၌-

ယထာပိ သြသမိနာမ၊ တုလာဘူတော သဒေဝကေ။

သမယေ ဥတုဝသေဝါ၊ နဝေါက္ကမတိ ဝီထိတော။ ဟူသော ပါဠိတော်၏ သံဝဏ္ဏနာ
၌လည်း-

သြသမိနာမာတိ သြသမိတာရကာ။ သြသမိဂဟဏေန သြသမိတာရကံ ဥဒိတံ
ဒိသ္မာ သြသမေ ဂဏ္ဍန္တိ၊ တသ္မာ သြသမိတာရကာတိ ဝုစ္စတိ။ စသည်ဖြင့်ဖွင့်သည်။

သြသမိကြယ်ဟူသည်ကား “ စိုင်းရှူး ” ကြယ်တည်း။ စိုင်းရှူးကြယ်ဟု အဘယ်ကြောင့်
သိအပ်သနည်း ဟူငြားအံ့။

ပါရမီတွင် - “ ရောဂုနက္ခတ်၊ လက်ယာပတ်လျက်၊ တောင်ထွတ်မြင်းမိုရ်၊ ရစ်သည့်ဂြိုဟ်
တွင် တန်းသိုတိုင်ဖူး၊ ကြယ်စိုင်းရှူးကား ” ဟူ၍ စပ်တော်မူသောကြောင့် စိုင်းရှူးကြယ်ကိုယူအပ်
၏။ ထိုစိုင်းရှူးကြယ်သည် အခါခပ်သိမ်းသွားမြဲခရီးကမရွေ့ ပဲရှိ၏။ အဘိဓာန် ကျမ်းတို့၌ကား
မဆိုလေ။ မဆိုသော်လည်း စိုင်းရှူးကြယ်ကို ကြယ်၏အဝင်ဟု မှတ်အပ်သကဲ့သို့ဒါရုကြယ်ကို
မဆိုသော်လည်း မရွေ့ ပဲခနသော ကြယ်မျိုးအဝင် ကြယ်ပင်မှတ်အပ်၏။ ယင်းသို့မှတ်အပ်
ကလည်း ဥတုသုံးပါး၌ များစွာမရွေ့သော ဓူဝံကြယ်သည် ကြယ်မျိုးပင်ဖြစ်၍ကြယ်တကာ
တို့နည်းတူ။

စန္ဒိမသုရိယာသိနေရုံ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ဥစ္စတော ယုဂန္ဓရပဗ္ဗတဿ ပမာဏေ
အာကာသေ၊ စန္ဒော ပန စက္ကဝါဠပဗ္ဗတဿ ဝေမဇ္ဈေ ပမာဏေ စရန္တိ။ ဟူသောပါဌ။

စန္ဒဿ ဥဘောသု ပဿေသု နက္ခတ္တတာရကာ ဂစ္ဆန္တိ။ ဝေနေဝစ္ဆံ ဥပသက်မတိဝိယ
စန္ဒော တံ တံ နက္ခတ္တံ ဥပသက်မတိ။

ဟူသော လောကဒီပနီပါဌတို့နှင့်အညီ မြင့်စွာအဆုံး ယုဂန္ဓရ်တောင်၏ ထိပ်နှင့်အမျှ၊
နိမ့်စွာအဆုံး စကြဝဠာတောင်၏ ထက်ဝက်နှင့်အမျှ လဗိမာန် နေဗိမာန်တို့၏ နံပါးနှစ်ဘက်
တို့၌သာ တည်သည်ဖြစ်၍ မြင်းမိုရ်တောင်ထိပ် ဝေဇယန္တာပြာသာဒ်ဖျားဝယ် တပ်သော
ပတ္တမြားအထွတ်ဟု ဆိုသောစကားသည် မဟုတ်တန်ရာဟု ထင်ပေသည်။

၁၄၅-ပုစ္ဆာ။ မြတ်စွာဘုရား ပါဝါမြစ်သို့ရောက်သောကာလ ရေသောက်
တော်မူလိုသည်ကား နွားငယ်အစစ်ဖြစ်သောကာလ အမိနွားမ ရေသောက်မည်
ဟူ၍ ရှိစဉ် မြူးတူးရာတွင် ရေနောက်လေသည်။ ထိုအကုသိုလ်ကံကြောင့် ရေငတ်
ရပါသည်ဟုဆိုကြပါသည်။ အမိကို ရေငတ်စေလိုသော စေတနာလည်းမရှိ။ အမိ
လည်း ရေငတ်ရသည်ဟူ၍လည်းမဆိုပါ။ သို့ကိုလျက် အဘယ် အကုသိုလ်စေတနာက
အကျိုးပေး၍ ဝိပါက်တော် ပါရသည်ဟု မခွဲခြမ်းနိုင်ပါ။ ဤအရာများကို ခြားနား၍
သိသာအောင် မှတ်သားလိုပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

၁၄၅-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။မြတ်စွာဘုရားသည် ရေကို တောင့်တတော်မူရကြောင်း၊ နွား သားငယ်အစစ်ဖြစ်သောကာလ ရေနောက်စေကြောင်းတို့ကိုမေးရာ၌ -

သုတ်မဟာဝါပါဠိတော် မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်၌ -

ဣဿံ မေ တံ အာနန္ဒ ပါနိယံ အာဟရ။
ပိပါသိတောသ္မိ အာနန္ဒ ပိဝိဿာမိတိ။

အာနန္ဒ၊ ညီမြတ်အာနန္ဒာ။ ဣဿံ၊ ငါတိုက်တွန်း၏။ တံ၊ သင်သည်။ မေ၊ ငါ၏။ ပါနိယံ၊ သောက်ရေကို။ အာဟရ၊ ဆောင်ချေလော့။ အဟံ၊ ငါသည်။ ပိပါသိတော၊ ရေမှတ်သိပ် တော်မူသည်။ အသ္မိ၊ ဖြစ်၏။ အာနန္ဒ၊ ညီမြတ်အာနန္ဒာ။ ပိဝိဿာမိ၊ သောက်အံ့။

ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားမိန့်တော်မူလျှင် အရှင်အာနန္ဒာက -

ဣဒါနိ ဘန္တေ ပဉ္စမတ္တာနိ သကဋ္ဌသတာနိ အတိက္ကန္တာနိ။ တံ စက္ကစ္ဆိန္ဒံ ဥဒကံ ပရိတ္တံ လုဠိတံ အာဝိလံ သန္တတိ။ အယံ ဘန္တေ ကကုဓာ နဒီ အဝိဒ္ဓုရေ အစ္စ္စောဒကာ သာတောဒကာ သိတောဒကာ သေတောဒကာ သုပ္ပတိတ္ထ ရမဏီယား ဧတ္ထ ဘဂဝါ ပါနိယဉ္စ ပိဝိဿတိ၊ ဂတ္တာနိစ သိတံ ကရိဿတိတိ။

ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား။ ဣဒါနိ၊ ယခု။ ပဉ္စမတ္တာနိ သကဋ္ဌသတာနိ၊ ငါးရာသောလှည်း တို့သည်။ အတိက္ကန္တာနိ၊ ကူးကုန်၏။ စက္ကစ္ဆိန္ဒံ၊ လှည်းဘီးဖြတ်၍ကူးသွားသော။ ပရိတ္တံ၊ အနည်းငယ်မျှဖြစ်သော။ တံဥဒကံ၊ ထိုရေသည်။ လုဠိတံ၊ လှုပ်သည်ဖြစ်၍။ အာဝိလံ နောက်ကျသည်ဖြစ်၍။ သန္တတိ၊ စီး၏။ ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား။ ကကုဓာ၊ ကကုဓာမည်သော။ အယံနဒီ၊ ဤမြစ်သည်။ အဝိဒ္ဓုရေ၊ အနီး၌။ အစ္စ္စောဒကာ၊ ကြည်သောရေရှိ၏။ သာတော ဒကာ၊ မြိန်ဖွယ်သောရေရှိ၏။ သိတောဒကာ၊ ချမ်းမြေ့သော ရေရှိ၏။ သေတောဒကာ စင်ကြယ်သောရေရှိ၏။ သုပ္ပတိတ္တာ၊ ကောင်းသောဆိပ်ရှိ၏။ ရမဏီယာ၊ နှလုံးမွေ့လျော်ဖွယ် ရှိ၏။ ဧတ္ထ၊ ဤကကုဓာမြစ်၌။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ပါနိယဉ္စ၊ ရေကိုလည်း။ ပိဝိဿတိ၊ သောက်ရပါလတ္တံ့။ ဂတ္တာနိစ၊ ကိုယ်တော်ကိုလည်း။ သိတံ၊ ချီးရေသုံးတော်ခေါ် သည်ကို။ ကရိဿတိ၊ ပြုရပါလတ္တံ့။

ဤသို့ အရှင်အာနန္ဒာ လျှောက်သည်ကို မြတ်စွာဘုရားက ရှေးနှစ်ကြိမ် မိန့်သော ကာလ အရှင်အာနန္ဒာက နှစ်ကြိမ်ပင် လျှောက်သည်။ သုံးကြိမ်မြောက် မိန့်သောကာလ အရှင်အာနန္ဒာသွား၍ ခပ်သည်။ မြတ်စွာဘုရားလည်း သောက်တော်မူသည်ဟူ၍ ပါဠိ တော်၌ ဆိုသည်။ အဋ္ဌကထာ၌လည်း -

ဣဿံတိ စောဒနတ္ထေ နိပါတော အစ္စ္စောဒကာတိ ပသန္ဓောဒကာ။
သာတောဒကာတိ မဓုရောဒကာ။ သိတောဒကာတိ တနုသိတလသလိလာ။
သေတောဒကာတိ နိက္ကဒ္ဒမာ။ သုပ္ပတိတ္တာတိ သုန္ဒရတိတ္တာ။ ဟူ၍ သာဖွင့်သည်။

ရေငတ်တော်မူခြင်းသည် မည်သည့်ကာလ၊ မည်သည့်အကုသိုလ်ကံ၏ ဝိပါက
ကြောင့်ဟု မဆို အပဒါန်အဋ္ဌကထာ၊ အကုသလအပဒါန်အဖွင့်တင်။

ဒုက္ကရမ္ပိ အပ္ပက္ခာနံ၊ အပ္ပက္ခာနံ ပုနာပရံ။
အပ္ပက္ခာနံ သီလာဝေဓော၊ သက္ခလိကဝေဓော တတော။
နာဠာဂိရိသတ္တစ္ဆေဒေါ၊ သီသဒုက္ခံ ယဝက္ခာဒနံ၊
ပိဋိဒုက္ခမတိသာဓော၊ ဣမေအကုသလကာရဏာ။

- (၁) ဒုက္ကရံ၊ ခြောက်နှစ်ပတ်လုံး ဒုက္ကရစရိယာကျင့်ရခြင်းလည်းကောင်း။
- (၂) အပ္ပက္ခာနံ၊ စိဉ္စမာဏဝိကာ၏ စွပ်စွဲခံရခြင်းလည်းကောင်း။
- (၃) အပ္ပက္ခာနံ၊ သုန္ဒရီမ၏ စွပ်စွဲခံရခြင်းလည်းကောင်း။
- (၄) ပုနာပရံ၊ ထိုမှတစ်ပါး။ အပ္ပက္ခာနံ၊ ဂေါတမတပည့်တို့ သတ်သည်ဟူ၍ ပြည်သူ
နှင့်တကွ တိတ္ထိတို့၏ စွပ်စွဲခံရခြင်းလည်းကောင်း။
- (၅) သီလာဝေဓော၊ ကျောက်ဖြင့်လှိမ့်ခြင်းကို ခံရခြင်းလည်းကောင်း။
- (၆) သက္ခလိကဝေဓော၊ ကျောက်လွှာစင်၍ သွေးစိမ်းခဲ တည်ရခြင်းလည်းကောင်း။
- (၇) တတော၊ ထိုမှတစ်ပါး။ နာဠာဂိရိ၊ နာဠာဂိရိဆင်တိုက်ကိုတွေ့ရခြင်း
လည်းကောင်း။
- (၈) သတ္တစ္ဆေဒေါ၊ ထားမြင်းခံရခြင်းလည်းကောင်း။
- (၉) သီသဒုက္ခံ၊ ဦးခေါင်းဘော် ကိုက်ခဲခံရခြင်းလည်းကောင်း။
- (၁၀) ယဝက္ခာဒနံ၊ မုသော သွမ်းကို စားရခြင်းလည်းကောင်း။
- (၁၁) ပိဋိဒုက္ခံ၊ ခါးတော်ကိုက်ခဲနာကျင်သည်ကို ခံရခြင်းလည်းကောင်း။
- (၁၂) အတိသာဓော၊ ဝမ်းသွေးတော်သွန်ရခြင်းလည်းကောင်း။

ဣမေ၊ ဤဆယ့်နှစ်ပါးတို့သည်။ အကုသလ ကာရဏာ၊ အကုသိုလ် ဟူသော
အကြောင်းရှိကုန်၏။

ဟု အပဒါန်အဋ္ဌကထာတွင် ဤဆယ့်နှစ်ပါးကိုသာ ဝိပါကတော်ပိုင်း၌ လာသည်။
ပါဠိဟော်တွင်လည်း ခက္ကနစတ္တာလီသဝဂ်တွင် ဤဆယ့်နှစ်ပါးကိုသာ ဂါထာအသီးသီးနှင့်
အနဝတတ်အိုင်နားတွင် ဟောတော်မူကြောင်းကို လာသည်။ ရေငတ်တော်မူကြောင်းကို
ပါကောင်းလျက် မပါချေသော် နွားငယ်ဖြစ်သောကာလ အကုသိုလ်ကြောင့် ဆိုသောစကား
သည် မခိုင်လွန်းသကဲ့သို့ ထင်သည်။

ရေငတ်တော်မူရသကဲ့သို့ ဝဋ်ဝိပါကကိုကြံသော် ပဉ္စသာလပုဏ္ဏားရွာတွင် ဆွမ်းရပ်
တော်မူသည်။ ဆွမ်းမမှီဝဲရာ ပလလည်း တောတွင် နေသောကာလ အခြံအရံအနည်းပင်

နေရတော့သည်။ ကောသမ္ဗိပြည်တွင်နေသော ကာလလည်း လူအများတို့ ဆဲရေးခြင်းကို ခံရတော့သည်။ ရှေးအကြောင်းတော် အကုသိုလ်ကံကို ကျမ်းဂန်တွင်မလာ၊ ထိုသို့ မလာသော်လည်း မည်သည့်ကံ ဝိပါက်ကြောင့်ဖြစ်သည်ဟူ၍ ကျမ်းဆရာတို့ မဆိုရှိတော့ သည်။ မဆိုသောကြောင့်လည်း အထူးမကြံကြလေပြီ။ သင့်လျော်ရာ ကြံသော်ကား။

ကမ္မနာနာကရဏံ ပဋိစ္စ သတ္တနာနာကရဏံ ပညာယတိ လာဘော၊ အလာဘော၊ ယသော၊ အယသော၊ နိန္ဒာ၊ ပသံသာ၊ သုခံ၊ ဒုက္ခံ။

ဟူ၍ အင်္ဂုတ္တိုရ် အဋ္ဌနိပါတ်တွင် ဟောတော်မူသော ဒေသနာတော်နှင့်အညီ လာဘ အလာဘစသော လောကဓံတရားတို့သည် ကံကိုစွဲ၍ဖြစ်သည်ဟူ၍ ဆိုသည်ကို ထောက်သော် ကံတော်နှင့်ကား မကင်းဟူ၍ ယူရန်သော်ကားရှိ၏။ အထူးကိုမူကား မဆိုမဖွင့်လေပြီ မှတ်သင့်သည်။

၁၄၆-ပုစ္ဆာ။ ။ မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်စားဖြစ်သော ရုပ်တုတော် စေတီ တော်ကို ပူဇော်ကိုးကွယ်လျှင် အကျိုးရှိသည်ဖြစ်၍ ပြစ်မှားလိုသောစိတ်ဖြင့် ဖျက်ဆီးလျှင် စင်စစ်မကောင်းမှု ဖြစ်ရာသည်ဟု အနုရုပဗျတိရေက လှန်၍ သိရာ သည်ပင် ဖြစ်တော့သည်။ မကောင်းသည်ကိုပြင်ဆင်လို၍ ရိဟောင်းနှမ်းနယ်သော အင်္ဂတေတို့ကိုခွါချခြင်း၊ စေတီဟောင်းကို ပြင်ဆင်လို၍ ထီးကိုချခြင်း၊ ကျောင်းသစ် ဇရပ်သစ် ဆောက်လို၍ ကျောင်းဟောင်း ဇရပ်ဟောင်းတို့ကို ဖျက်သောအရာတို့၌ အပြစ်မရှိသင့်ပါ။ သို့ကုလျက် မဖျက်မဆီးကောင်း၊ မခွါမချကောင်းဟု ဆိုလေ့ပြုကြ ပါသည်။

သက္ကရာဇ် ၁၁၇၃-ခု၊ နတ်တော်လဆန်း ၁-ရက်၊ သောကြာနေ့၊ မုံရွာသီရိမာလာက လျှောက်လာရာတွင် ဖြေဆိုလိုက်သည်ကား-

၁၄၆-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ စေတီ၊ ဂူ ကျောင်း တန်ဆောင်း ဇရပ်တို့ကို ဖျက်ဆီးလိုသောစိတ်ဖြင့် ဖျက်ဆီးလျှင် အပြစ်ရှိမည် မရှိမည်ကိုမေးရာ၌-

စေတီ ဂူ ကျောင်း တန်ဆောင်း ဇရပ်တို့ကို ဖျက်ဆီးသည်ဟူသည်ကား ပျက်စီးစေလိုသော ပဒုဋ္ဌစိတ်ဖြင့် ဖျက်ဆီးသည်လည်းရှိရာသည်။ အသစ်ပြုပြင်လိုသော အနုဝဇ္ဇစိတ်ဖြင့် ဖျက် သည်လည်းရှိရာသည်။ ထိုသို့ နှစ်ပါးရှိသည်။ တရားနေရာရှာသည်ရှိသော် သာရသင်္ခေပ ပိဏ္ဏတ္တအားဖြင့်ကား၊ မသင့်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း အယောနိသော မနသိကာရ၊ သင့်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း ယောနိသော မနသိကာရဟုနှစ်ပါး။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် အယောနိသောမနသိကာရဖြင့် ပြုခြင်း ဖျက်ခြင်းသည် ပဒုဋ္ဌစိတ်ဖြင့် ပြုချေသောကြောင့် အပြစ်မလွတ်၊ ယောနိသော မနသိကာရဖြင့် ပြုခြင်း ဖျက်ခြင်းသည် ပသန္နစိတ်ဖြင့် ပြုသော ကြောင့် အပြစ်မရှိ။ ထို့ကြောင့်-

မနုဿာ စေ ပဒုဋ္ဌေန၊ ဘာသတိဝါ ကရောတိဝါ။
 တတော နံ ဒုက္ခမန္ဓေတိ၊ စက္ကံဝ ဝဟတောပဒံ။ ဟူ၍လည်းကောင်း။
 မနုဿာ စေ ပဿန္ဓေန၊ ဘာသတိဝါ ကရောတိဝါ။
 တတော နံ သုခမန္ဓေတိ၊ ဆာယာဝအနုပါယိနီ။ ။

ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဟောတော်မူသော တရားတော်နှစ်ရပ်သည် ယခု မေးသမျှ
 သော စကားအကျယ်၏ အကျဉ်းသာကေလမ်းဆုံ လမ်းဝဖြစ်တော့သည်။

ပဒုဋ္ဌစိတ်သို့ရောက်မည်၊ ပဿန္ဓစိတ်သို့ ရောက်မည်ကိုသာ ဆင်ခြင်ရန်ရှိတော့သည်။
 ပဒုဋ္ဌစိတ်ဖြင့် ပြုသမျှ သည်လည်း အလွန်ဝန်ခေးလေးချေ၏။ အာနန္တရိယကံတွင် လောဟိ
 တုပ္ပါဒက ကံနှင့်တူသည်ဟု ဟောတော်မူသည်။ ထို့ကြောင့် ပညာရှိတို့သည် ဖျက်ဆီးလို
 သောစိတ်ဖြင့် အုတ်လွှာတထပ်၊ ပျဉ်ချပ်တပြားကိုမျှ မခွါမဖျက်ရာချေ။

ကဿပမြက်စွာဘုရား ဂန္ဓကုဋိကို မီးတိုက်သောသူသည် အနှစ်ရှည်မြင့်စွာ အဝီစိငရဲ၌
 ခံရပြီးမှ မလွတ်နိုင်ချေသေး၍ ယူဇနာငါးဆယ်ရှိသော မြေကြီးပြိတ္တာ ဖြစ်ရချေသည်။
 ထိုမြေကြီး၏ ခံတွင်းမှစ၍ တောက်လောင်သွားသော မီးလျှံသည် အူသိမ်အူမသို့ လျှောက်၍
 အမြီးဖျားသို့ရောက်မှ ထွက်လေ၏။ အမြီးဖျားမှစ၍ တောက်လောင်သော မီးလျှံသည်
 အူသိမ် အူမသို့လျှောက်၍ ခံတွင်းဝသို့ရောက်မှ ထွက်လေ၏။ လက်ဝဲနံပါးမှစ၍ တောက်လောင်
 သော မီးလျှံသည် အူသိမ်အူမကိုဖြတ်၍ လက်ယာနံပါးမှထွက်လေ၏။ လက်ယာနံပါးမှစ၍
 တောက်လောင်သော မီးလျှံသည် အူသိမ်အူမကိုဖြတ်၍ လက်ဝဲနံပါးမှ ထွက်လေ၏။ ဤသို့
 ဆင်းရဲကြီးစွာ ခံရလျက်နှင့်သာ ငါတို့ဘုရားသခင် လက်ထက်တော်တိုင်အောင်မှသော်လည်း
 မြေ၏အဖြစ်မှ မလွတ်နိုင်ပဲပင် ရှိချေသေး၏။

အရှင် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါကျောင်းကို မီးတိုက်သော သူသည်လည်း ယခင် မြေကြီးကဲ့သို့ပင်
 ငရဲကြီးမှာ ခံခဲ့ပြီးမှ ယခုတိုင် နှစ်ဆယ့်ငါးယူဇနာ ရှိသော မြေကြီးပြိတ္တာဖြစ်၍ ရှိချေသေး
 သည်။ ဤအကြောင်းတို့ကို ဓမ္မပဒကျမ်း၌ဆိုသည်။

အသိတိမဟာသာဝက အဝင်တေဒဂ်ရ လေးကျိပ်နှစ်ပါးအဝင် လူခစီဝရ ဓာရဏဖြစ်သော
 အရှင်မောဃရာဇထေရ် အလောင်းသည် သံသိကဇရပ်ကို မီးတိုက်ခဲ့ဖူး၍ ရှည်လျားစွာသော
 ကာလပတ်လုံး ငရဲကြီး၌ ခံခဲ့ပြီးမှ ကံအကြွင်းဖြင့် လူ၌ဖြစ်သော်လည်း ဘဝငါးရာ အင်္ဂါ
 ကြီးငယ် ချိုတဲ့သောအဖြစ်၊ ဘဝငါးရာ နှုနာစွဲကပ်သော အဖြစ်၌သာလျှင် ဖြစ်ချေသည်။
 ပစ္စိမဘဝ၌လည်း မင်းမျိုး၌ဖြစ်၍ မင်းပင်ဖြစ်ရပါသော်လည်း မင်း၏ချမ်းသာမှ ကင်းခြင်း
 ကြောင့် မောဃရာဇာဟု တွင်လေသည်။ ကိုယ့်အပြစ်ကိုမြင်၍ တောထွက်ပြီးလျှင် မာဝရီ
 ပုဏ္ဏားထံ တပည့်ခံ၍ ဘုရားသခင်ထံ ပြဿနာကို မေးလျှင်။

သုညတော လောကံ အဝေက္ခဿ၊ မောသရာဇ သဒါသတော၊
အတ္တာနုဒိဋ္ဌိံ ဥဟစ္စ၊ ဝေမစ္စုတရောသိယာ။
ဝေလောကံ အဝေက္ခန္တံ၊ မစ္စုရာဇာ နပဿတိ။

ဟု ဟောတော်မူသည့်အဆုံး၌ နန္ဒာကင်းလေ၏။ ရဟန္တာလည်း ဖြစ်လေ၏ဟု အပဒါန် စသောကျမ်းတို့၌ဆိုသည်။

သိန်းခိုကျွန်း၌ သိရိနာဂအမည်ရှိသော မင်းသည်အနုရာဇပြည်၌ မင်းပြုအံ့ဟုကြံ၍ ဥစ္စာ ရှာလေသော် ဒက္ခိဏစေတီ၌ ဥစ္စာများသောစကားကို ကြား၍ စေတီကိုဖျက်အံ့ဟု အစပ် အဆက်ကိုရှာသော် အစပ်အဆက်ကို မသိ၍မေးမြန်းလျှင် လောကဂဠိယရွာသား စဏ္ဍာလက မည်သောသူသည် သိ၏ဟုဆိုကုန်ကြ၏။ ခေါ်၍မေးသော်သိ၏ဟု ဆို၏။ သိသော်ဖျက်လော့ဟု ဆို၏။ အရှင်းမင်းကြီး အကျွန်ုပ်ကား မဖျက်ဝံ့ဟု ဆို၏။ မင်းလည်းအသက်ရှင်စဉ် တံကျင် တင်လေဟုဆို၏။ သားခုနစ်ယောက်တို့ကို ဖျက်စေသော်လည်း မဖျက်လို၊ မင်းသည် သားတို့ ကိုလည်း တံကျင်တင်စေ၏။ နတ်တို့ကား ထိုသူတို့၏ ပုညသမ္ပတ္တိကို ပြအံ့သောငှါ နတ်ပြည်မှ ရထားဖြင့် ခံလာ၍ ခပ်သိမ်းသောသူတို့ မြင်စဉ်ပင် တုသိတာနတ်ပြည်သို့ ဆောင်လေကုန်၏။ မင်းလည်း ထိုသူတို့ကို နတ်တို့ ယူဆောင်လေသည်ကို မြင်လျှင် ထိုစေတီကိုမဖျက်မူ၍ အရှေ့ မျက်နှာ ဂင်္ဂါနား၌ မဇုပိဋ္ဌိယစေတီကို ဖျက်၍ ဥစ္စာကိုယူ၏။ ဥစ္စာပေး၍ မင်းအဖြစ်ကိုရလျှင် နောင်အခါ ဥစ္စာကို ရုံးစု၍ စေတီ၌ထားပြန်၏။ မင်းကား သေလေသေသော် ငရဲကြီး၌ဖြစ် လေ၏ဟု သိဟဠဝတ္ထု၌ ဆိုသည်။

ကဿပ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၌ ဥပုသ်အိမ်သို့ဝင်၍ သံသိကဖြစ်သော အဖိုး များစွာထိုက်သော မြေအခင်း၌ ညစ်ညူးသော ကိုယ်ဖြင့် အိပ်ခဲ့ဖူး၍ ငရဲကြီး၌ ခံခဲ့ပြီးမှ အပ်သွားနှင့်တူသော အမွှေးရှိသော သူစိလောမဘိလူးဖြစ်၍ ငါတို့မြတ်စွာဘုရားလက်ထက် တော်တိုင်ရှိကြောင်းကို သုတ္တနိပါတ် အဋ္ဌကထာ၌ဆိုသည်။

သိရိဓမ္မာသောကမင်းကြီး၏ မိဖုရားငယ် တိဿရက္ခာသည် ဗောဓိပင်ကို လိပ်ကျောက် ဆူးဖြင့် ထိုး၍သတ်စေသောကြောင့် အဝီစိငရဲ၌ ခံရကြောင်းကို မဟာဝင်၌ဆိုသည်။ ထို့ ကြောင့် ပညာရှိတို့သည် ဖျက်ဆီးချိုးဖွဲခြင်း သုံးဆောင်ခြင်းတို့၌ အလွန်နှလုံးသွင်း၍ ရှောင်ကြဉ်ရာသည်။

အရှင်ဗာက္ကုလထေရ် အလောင်းသည် ရှေးအခါ ဟောင်းနှမ်းလေပြီးသော ကျောင်း ဟောင်း ဇရပ်ဟောင်းတို့ကို ပြင်ဆင်လုပ်ခဲ့ဖူး၍ လူ့ ဘုံကျင်လည်ခဲ့ပြီးမှ အဆုံးစွန်၌ ရဟန္တာ ဖြစ်၍ သက်တော်တရားခြောက်ဆယ်ရှည်တော်မူသည်ဟု အပဒါန်အဋ္ဌကထာ ထေရ်အဋ္ဌကထာ စသည်တို့၌ ဆိုသည်။

သိန်းခိုကျွန်း၌ ဝသဘမင်းသည် တဆယ်နှစ်နှစ်မျှ နန်းစံရမည် ဖြစ်လျက် ကျောင်း ဟောင်းဇရပ်ဟောင်းတို့ကို ပြင်ဆင်လေ့ရှိသောကြောင့် နန်းသက် လေးဆယ့်လေးနှစ် စေ့စံ နေရကြောင်းကို မဟာဝင်ကျမ်းတွင်ဆိုသည်။

အဟောင်းကိုဖျက်၍ အသစ်ပြုပြင်ခြင်း၌ အပြစ်လွတ်မည် မလွတ်မည်ကိုမေးရာ၌။
မဟာဝါဝိနည်း အဋ္ဌကထာတွင်—

သီမာနာမ ဒွိဟိကာရဏေဟိ သမ္မဟနန္တိ။ ပကတိယာ ခုဒ္ဒကံ ပုန အာဝါသ
ဝခုနတ္ထာယ မဟတီဝါ ကာတုံ၊ ပကတိယာ မဟတီပန အညေသံ ဝိဟာရေကာသ
ဒါနတ္ထာယ ခုဒ္ဒကံ ကာတုံ။

ဟူသောပါဌ်နှင့်အညီ ပကတိအားဖြင့် ငယ်သောသိမ်ကို တဖန်ကျောင်းရပ်ကျယ်စွာ
ပွားစေလို၍လည်းကောင်း၊ သိမ်ကြီးစွာပြုလို၍လည်းကောင်း နုတ်ခြင်းလည်းရှိသည်။ ပကတိ
အားဖြင့် ရှေးသိမ်ကြီးစွာရှိသည်ကို တဖန်တပါးသောသူအား ကျောင်းရာကို ပေးအံ့သောငှါ
နုတ်ခြင်းလည်းရှိသည်ဟု သိမ်ဟောင်းကိုနုတ်ခြင်း အပြား နှစ်ပါး ရှိကြောင်းကိုပြသည်။
ယခုအခါ သိမ်သစ်သမုတ်လိုသော ရာကုန်းတို့သည် သိမ်ဟောင်းမရှိသော်သာ မနုတ်ရသည်။
သိမ်ဟောင်းရှိသော် နုတ်ဖျက်ပြီးမှသာသမုတ်ရာချေသည်။ အကယ်၍ အပြစ်ရှိချေသော် မနုတ်
သင့်ဟုဆိုရာသည်။ နုတ်သင့်ရာသောကြောင့်သာ၊ အပြစ်မရှိ နုတ်ဝံ့ကြသည်ကို ထောက်၍
အဟောင်းကို အသစ်ပြုလိုသော် အဟောင်းကို ဖျက်ကောင်း၏ဟု အမြဲမှတ်ရာသည်။

ဝိပဏိဿဘဂဝတော၊ ဗောဓိယာပါဒ မုတ္တမေ။
ပေါရာဏပုဋ္ဌိနံဟိတွာ၊ သုဒ္ဓပုဋ္ဌိနမာကိရိံ ။
ကေနုတုတိတောကပေ၊ ယံ ပုဋ္ဌိနမဒါသဟံ။
ဒုဂ္ဂတိံ နာဘိဇာနာမိ၊ ပုဋ္ဌိနဒါနသိဒံဖလံ။
တိပညာသေ ဣတောကပေ၊ ရာဇာအာသိ ဇနာမိဘူ။
မဟာပုဋ္ဌိနော နာမေန၊ စက္ကဝတ္တိ မဟဗ္ဗလော။
ပဋိသမ္ဘိဒါစတသော၊ ဝိမောက္ခောပိစ အဋ္ဌိမေ။
ဆဋ္ဌဘိညာ သစ္စိကတာ၊ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသနန္တိ။

ဟု သုဘူတိဝဂ် ပုဋ္ဌိနပုဇကတ္ထေရ အပဒါန်ပါဠိ။
စေတီယဂံဏဗောဓိယဂံဏေသု ပုရာဏဝါလုကံ အပနေတွာ နဝမုတ္တသဒိသံ ပဏ္ဍရိ
ပုဋ္ဌိနံ ဩကိရိတွာ မာလံကရိ။

၎င်းအပဒါန်အဋ္ဌကထာတို့၌ ဝိပဏိမြတ်စွာဘုရား ဗောဓိပင် စေတီရင်ပြင်တို့၌ သဲ
ဟောင်းကိုစွန့်၍ အသစ်ဖြစ်သော သဲကိုကြဲ၏ဟု ဆိုသည်။ ဤကောင်းမှုကြောင့် ကိုးဆယ့်
တကမ္ဘာပတ်လုံး ဒုဂ္ဂတိ၌ မဖြစ်ရ။ ငါးဆယ့်သုံးကမ္ဘာထက်၌ မဟာပုဋ္ဌိနစကြာမင်းလည်း
ဖြစ်ခဲ့ဖူး၏။ ယခုအခါလည်း ရဟန္တာဖြစ်၏ဟုဆိုသည်။

အရှင်အာနန္ဒာလည်း မြတ်စွာဘုရား ဂန္ဓကုဋ်၌ ဟောင်းနွမ်းသွေ့ ခြောက်လေပြီးသော
ပန်းတို့ကို သုတ်သင်ရှင်းလင်း၍ ပစ်ကြောင်း အရှင်မဟာကဿပတို့လည်း ရှုဇဂြိုဟ်ပြည်၌

တဆယ့်ရှစ်ရပ်သော ကျောင်းကြီးတို့၌ ကျိုးပဲ့ပျက်စီးသည်ကို အသစ်ပြုပြင်ကြောင်း တို့ကို ဝံနည်းစုဋ္ဌဝါ ပါဠိတော်၌ ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့်လျှင် အဟောင်းကိုဖျက်၍ အသစ် ပြုပြင်ခြင်း၌ အပြစ်မရှိဟု သိရသည် ဖြစ်တော့သည်။ သာဓကပါဌ်ကား -

အထ ယေ ပရိနိဗ္ဗုတေ တထာဂတေ စေတိယံ ဘိန္ဒန္တိ၊ ဗောဓိံ ဆိန္ဒန္တိ၊ ဓာတုမ္ပိ ဥပက္ကမန္တိ၊ တေသံ ကိံ ဟောတီတိ။

ဘာရိယံ ကမ္ပံ ဟောတိ၊ အာနန္တရိယသဒိသံ။ သဓာတုကံ ပန ထူပံဝါ ပဋိမံဝါ ဗာမောနံ ဗောဓိယာ သာခံ ဆိန္ဒိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေပိ တတ္ထ နိလီနာ သကုဏာ စေတိယေ ဝစ္စံ ပါတေန္တိ၊ ဆိန္ဒိတုံ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ ပရိဘောဂစေတိယတော သရီရ စေတိယံ မဟန္တံ။ စေတိယဝတ္ထု ဘိန္ဒိတော ဂစ္ဆန္တံ ဗောဓိမူလမ္ပိ ဆိန္ဒိတော ဟရိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ယာ ပန ဗောဓိသာခါ ဗောဓိသရံ ဗာဓတိ၊ တံ ဂေဟရက္ခဏတ္ထံ ဆိန္ဒိတုံ န လဗ္ဘတိ။ ဗောဓိအတ္ထံဟိ ဂေဟံ၊ နဂေဟတ္ထာယဗောဓိ။ အာသနသရေပိ ဒေသဝ နယော။ ယသ္မိံ ပန သရေဓာတုနိယိတာဟောတိ၊ တဿ ရက္ခဏတ္ထာယ ဗောဓိသာခံ ဆိန္ဒိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဗောဓိဇဂ္ဂနတ္ထံ သြဇာဟရဏ သာခံဝါ ပူတိဋ္ဌာနံဝါ ဆိန္ဒိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သရီရပုဋိဇဂ္ဂနေဝိယ ပုညမ္ပိ ဟောတိ။

အထ၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ယေ၊ အကြင်သူတို့သည်။ တထာဂတေ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ပရိ-
နိဗ္ဗုတေ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံယူတော်မူသည်ရှိသော်။ စေတိယံ၊ စေတိကို။ ဘိန္ဒန္တိ၊ ဖျက်ကုန်၏။
ဗောဓိံ၊ ဗောဓိပင်ကို။ ဆိန္ဒန္တိ၊ ဖြတ်ကုန်၏။ ဓာတုမ္ပိ၊ ဓာတ်တော်၌။ ဥပက္ကမန္တိ၊ ဖျက်
ဆီးခြင်းငှာလုံ့ လပြုကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုသူတို့အား။ ကိံဟောတိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း။
ဣတိအယံ၊ ဤသည်လျှင်။ ပုစ္ဆာ၊ အမေးတည်း။

ဘာရိယံ၊ ဝန်လေးစွာသော။ ကမ္ပံ၊ ကံသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အာနန္တရိယသဒိသံ၊
အာနန္တရိယကံနှင့်တူ၏။ ပန၊ အထူးအားဖြင့်ကား။ သဓာတုကံ၊ ဓာတ်တော်ရှိသော။
ထူပံဝါ၊ စေတိကိုလည်းကောင်း။ ပဋိမံဝါ၊ ဆင်းတုကိုလည်းကောင်း။ ဗာမောနံ၊ ဖျက်ဆီး
သော။ ဗောဓိယာ၊ ဗောဓိပင်၏။ သာခံ၊ အခက်ကို။ ဆိန္ဒိတုံ၊ ဖြတ်ခြင်းငှာ။ ဝဋ္ဋတိ၊ အပ်
၏။ သစေပိ၊ အကယ်၍လည်း။ တတ္ထ၊ ထိုဗောဓိခက်၌။ နိလီနာ၊ နားကုန်သော။ သကုဏာ၊
ငှက်တို့သည်။ စေတိယေ၊ စေတိ၌။ ဝစ္စံ၊ ကျင်ကြီးကို။ ပါတေန္တိ၊ စွန့်ကုန်၏။ ဆိန္ဒိတုံ၊
ဖြတ်ခြင်းငှာ။ ဝဋ္ဋတိယေဝ၊ အပ်သည်သာလျှင်တည်း။ ပရိဘောဂစေတိယတော၊ ပရိဘောဂ
စေတိထက်။ သရီရစေတိယံ၊ ဓာတ်တော်စေတိသည်။ မဟန္တံ၊ မြတ်၏။ စေတိယဝတ္ထု၊
စေတိခံသောပလ္လင်အုတ်ချပ်ကို။ ဘိန္ဒိတော၊ ခဲ့၍။ ဂစ္ဆန္တံ၊ သွားသော။ ဗောဓိမူလမ္ပိ၊ ဗောဓိ
မြစ်ကိုလည်း။ ဆိန္ဒိတော၊ ဖြတ်၍။ ဟရိတုံ၊ ပယ်ခြင်းငှာ။ ဝဋ္ဋတိ၊ အပ်၏။ ယာပန
ဗောဓိသာခါ၊ အကြင်ဗောဓိခက်သည်ကား။ ဗောဓိသရံ၊ ဗောဓိပင်၌ဇရပ်ကို။ ဗာဓတိ၊
ဖျက်ဆီး၏။ တံ၊ ထိုဗောဓိခက်ကို။ ဂေဟရက္ခဏတ္ထံ၊ ဇရပ်ကိုမဖျက်စိမ့်သောငှာ။ ဆိန္ဒိတုံ၊

ဖြတ်ခြင်းငှာ။ နုလဗ္ဗတိ၊ မရ။ ဟိ၊ သင့်စွ။ ဗောဓိအတ္ထံ၊ ဗောဓိအကျိုးငှာ။ ဂေဟံ၊ ဇရပ်
 ကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်၏။ ဂေဟတ္ထာယ၊ ဇရပ်အကျိုးငှာ၊ ဗောဓိံ၊ ဗောဓိပင်ကို။ နကတံ၊
 မပြုအပ်။ အာသနဿရေပိ၊ နေရာဇရပ်၌လည်း။ သေဝနယော၊ ဤနည်းပင်တည်း။
 ယသ္မိံပန အာသနဿရေ၊ အကြင်နေသောဇရပ်၌။ ဓာတုနိဟိတာ၊ ဓာတ်တော်ထားသည်။
 ဘောတိ၊ ဖြစ်၏။ တဿ၊ ထိုဇရပ်ကို။ ရက္ခဏတ္ထာယ၊ မပျက်စိမ့်သောငှာ၊ ဗောဓိသာခံ၊
 ဗောဓိခက်ကို။ ဆိန္ဒိတုံ၊ ဖြတ်ခြင်းငှာ။ ဝဇ္ဇတိ၊ အပ်၏။ ဗောဓိဇဂ္ဂဏတ္ထံ၊ ဗောဓိပင်ကို
 သုတ်သင်အံ့ သောငှာ၊ သြဇာအာဟာရဏသာခံဝါ၊ စိုသောအခက်ကိုလည်းကောင်း။
 ပုဘိဋ္ဌာနံဝါ၊ ဆွေးရုံသော အရပ်ကိုလည်းကောင်း။ ဆိန္ဒိတုံ၊ ဖြတ်အံ့သောငှာ။ ဝဇ္ဇတိ၊
 အပ်၏။ သရီရပုဋ္ဌိဇဂ္ဂနေဝိယ၊ မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်ကို သုတ်သင်ခြင်း၌ကဲ့သို့။
 ပုညမ္ပိ၊ ကောင်းမှုသည်လည်း။ ဘောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဟု အင်္ဂုတ္တိုရ် အဋ္ဌကထာ၊ သာရတ္ထသင်္ဂဟ၊ သမ္မောဟဝိနောဒနိကျမ်းတို့၌ ပြစ်မှားလို့
 သောစိတ်နှင့် ဖျက်ဆီးသောသူအား အာနန္ဒရိယကံနှင့် တူသော အကုသိုလ်ကံ ဖြစ်ကြောင်း
 စသည်တို့ ကိုဆိုသည်ဖြစ်၍ ပြစ်မှားလို့သောစိတ် ရှိသည် မရှိသည်သာလျှင် ပဓာနဖြစ်၍ ဇရပ်
 ဟောင်း၊ ကျောင်းဟောင်းဘုရားဟောင်းတို့ကို မဖျက်ကောင်းလေဟု ဆိုသောအရာ၌လည်း
 ပြစ်မှား ပျက်ဆီးလို့သောစိတ်နှင့် ဖျက်ဆီးချေလျှင် အာနန္ဒရိယကံနှင့် တူသော အကုသိုလ်
 ကံ မြောက်ရာသောကြောင့် ဆိုသည်ဖြစ်၍ ကျမ်းဂန်နှင့်အညီပင် ဖြစ်သည်။

မကောင်းသည်ကို ပြင်ဆင်လို၍ ဟောင်းနွမ်းသော အင်္ဂုတ္တိုကို ချဲ့ချခြင်း၊ ထီးကို
 ချခြင်း၊ အသစ်ဆောက်လုပ်လို၍ ဟောင်းနွမ်းသော ကျောင်းဇရပ်တို့ကို ချခြင်းဖျက်ခြင်း
 တို့ကို မေးရာ၌-

ဝေရစိတ္တဒေဝဒတ္တဿ ရုဓိရောဗျာဓိ အာနန္ဒရိယံ ဟောတိ။ မေတ္တစိတ္တေန ကတဇီဝ၊
 ကဿ ပုညမေဝ အဟောသိ။

ဟု အကုသလဗုဒ္ဓအပဒါန် အဖွင့်၌ဆိုသည်။

ဝေရစိတ္တဒေဝဒတ္တဿ၊ ရန်ငြိုးဖွဲ့သော စိတ်ရှိသော ဒေဝဒတ်အား။ ရုဓိရောဗျာဓိ
 သွေးစိမ်းတည်စေသောအနာသည်။ အာနန္ဒရိယံ၊ အာနန္ဒရိယကံသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။
 မေတ္တစိတ္တေန၊ မေတ္တာစိတ်ဖြင့်။ ကတဇီဝကဿ၊ ပြုပြင်ကုမသောဇီဝကအား။ ပုညမေဝ၊
 ကောင်းမှုသည်သာလျှင်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။

ဟု ဆိုသည်နှင့်အညီ ပြစ်မှားလို့သောစိတ်ရှိမှ မကောင်းမှုဖြစ်ရာသည်။ မေတ္တာ သဒ္ဓါ
 ပြဋ္ဌာန်းသောစိတ်ဖြင့် ပြုသောသူအား မကောင်းမှုမဖြစ်၊ ကောင်းမှုသာ ကေန်ဖြစ်လေ
 ဘော့သည်။ ထိုနှင့်လျော်စွာ သာရတ္ထသင်္ဂဟကျမ်း၌လည်း။

ဇီဝကောပန တထာဂတဿ ရုစိယာ သတ္တကေန စမ္ပံ ဆိန္ဒိတွာ တမှာဋ္ဌာနာ
 လောဟိတံ နိဟရိတွာ ဖာသုကံအကာသိ၊ တထာကဓရာန္တဿ ပုညကမ္မမေဝဟောတိ။

ဟု ဇီဝကသည် မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်နှင့်လျော်စွာ ဓားဖြင့်အရေတော်ကို ခွါ၍ ထိုအရပ်မှ ခဲသော သွေးကိုသုတ်၍ ချမ်းသာအောင်ပြု၏။ ထို့အတူ ကောင်းသောစိတ်ဖြင့် ပြုသောသူအား ကောင်းမှုသာလျှင်ဖြစ်၏ဟု ဆိုသည်ဖြစ်၍ အသစ်ပြုပြင်လို၍ မကောင်းသော သွေးကိုထုတ်ဘိသကဲ့သို့ မကောင်းသည်ကို ခွါခြင်း၊ ဖဲ့ခြင်း၊ ချခြင်းတို့၌ တစုံတခုမျှ သော မကောင်းမှု မဖြစ်ဟူ၍ သန္နိဋ္ဌာန်ကျမှတ်၏။

၁၄၇-ပုစ္ဆာ။ ။ သိဟိန္ဒူကျွန်း ထူပါရာမ စေတီ တည်သောကာလ၊ ဆင်ကျောက် ကုန်းထက် ညှပ်ခိုးတော်ဓာတ်ကို ချသောအခါ ဆင်အချမခံ၍ ဆင်နှင့်အမျှမြေကို စုပုံပြီးမှ ဓာတ်တော်ကိုတင်ထားရသည်။ ယင်းသို့ဖြစ်၍ မြင့်ရာအရပ်သို့ရောက်လေ ပြီးသော ထီးတော်အစရှိသည်တို့ကို အသစ်ပြုပြင်လိုသော်လည်း မချကောင်းဟု ထုံးသာမက ဆောင်၍ ပြောဆိုကြပါသည်။ ဤအရာတို့ကိုလည်း ခွဲခြား၍ သိလို ပါသည်။

၁၄၇-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ သိန်းခိုကျွန်းတွင် ထူပါရုံ စေတီတည်သောကာလ၊ ဆင်ကျောက်ကုန်း ထက်က ဓာတ်တော်ကို အချမခံ၍မြေတောင်ဘို့မြင့်ပြီးမှချရသည်ဆိုသည်မှာ ထိုညှပ်ခိုးတော် ဓာတ်ကိုလည်း မြင့်သောအရပ်၌ ကိန်းဝပ်စေသတည်းဟု မြတ်စွာဘုရားကပင် အဓိဋ္ဌာန် တော် မူရင်းရှိသည် ဟု ယူရန်ရှိသည်။ ဓာတ်တော်တို့မည်သည်ကား မြတ်စွာဘုရားအဓိဋ္ဌာန် တော်မူတိုင်းသာ ဖြစ်မြဲဖြစ်၍ ဆိုပေသည်။ မြင့်ရာ၌နေပြီးသော ဓာတ်တော်တို့ကို နိမ့်ရာသို့ မချကောင်း၊ မသက်စေကောင်း ဆိုရာမှာ ပမာနမချမဟုတ်လွန်း ထင်ပေသည်။ ဤညှပ် ခိုးတော်ဓာတ်သည်ပင် တာဝတိံသာသို့ ရောက်ပြီးမှ တဖန်လူ့ပြည်သို့ တဖန်သုမနသာမဏေ ဆောင်ယူခဲ့၍ ရောက်သောအရာလည်း ရှိတော့သည်။ မဟာဗေဒကိစ္ဆာသင်္ခါသည် ကောင်းကင်တိမ်တိုက်သို့ ရောက်ပြီးမှပင် လူ့ပြည် မြေတိုင်အောင် သက်၍ အစဉ်ရှည်ကြာ ရှိသည်ပင်ဖြစ်တော့သည်။ မြတ်စွာဘုရား ဓာတ်တော်စစ်ကို အဇာတသတ်မင်းနှင့် အရှင် မဟာကဿပဘို့ အတောင် ရှစ်ဆယ်ဘူး၍ မြေဝယ် ဌာပနာတိုက်နှင့် ထားကြောင်းကိုလည်း ကျမ်းဂန်တို့၌ ဆိုတော့သည်ဖြစ်၍ မြင့်သောအရပ်၌ပင် သူတပါးတို့ ပူဇော်သက္ကာရ များလျှင်လည်း မြင့်သောအရပ်၌ပင် ထားအပ်တော့သည်။ သဒ္ဓါဝိသုဒ္ဓိတော်မူသော မြတ်စွာ ဘုရားသည်လည်း နတ်ပြည်ခြောက်ထပ် ဗြဟ္မာ့ပြည်၌ မဖြစ်မူ၍ သတ္တဝါတို့ အကျိုးစီးပွား များမည်ကို မြင်တော်မူ၍ လူ့ပြည်၌ ပွင့်တော်မူသကဲ့သို့ နိမ့်သောအရပ်တွင် ပူဇော်သက္ကာရ များ ဖျင်လည်း နိမ့်သောအရပ်၌ပင် ထား၍ ပူဇော်အပ်တော့သည်။ မြင့်ရာသို့ရောက်ပြီး သော ထီးတော်ကို မချကောင်းဆိုရာမှာလည်း ပြစ်မှား ဖျက်ဆီးလိုသော စိတ်ရှိ၍သာ မချကောင်း မချအပ်။ မကောင်းသည်ကို ပြင်လိုသော်ကား မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်ကိုပင် ဇီဝကဓားဖြင့် မြှင်း၍ အသစ်ပြုပြင်လျှင် ကောင်းမှုသာဖြစ်ကြောင်းကို ယခင် ပါဠိပဒတို့ဖြင့် ပြခဲ့ပြီးသောနည်းကိုသာ ယူအပ်တော့သည်။

ထူပါရုံတည်လိုသောကြောင့် ညှပ်ခိုးတော်ဇာတ်ကို စုဋ္ဌာမဏိစေတီကိုဖွင့်၍ သိကြားမင်းသည် ယူတော့သည်။ သိဟိန္ဒူကျွန်းမှာ စိုက်လိုသောကြောင့် မဟာဗောဓိပင်မှ တောင်ကိုင်းကို ဓမ္မာသောကမင်း ဖြတ်ယူတော့သည်။ စေတီရှစ်သောင်းလေးထောင် တည်လိုသောကြောင့် အဇာတသတ်မင်း ထားသောတိုက်ကို ဓမ္မာသောကမင်း ဖောက်၍ ဇာတ်တော်ကို ယူတော့သည် အပြစ်ရှိသည်ဟူ၍ ကျမ်းဂန်က မဆို မလာ။

မဖောက်မပြန် မှန်သော သဘော ရှိသော သူတော်ကောင်း တရားတည်းဟူသော ဓမ္မ၌ အပြစ်မရှိဟု ဆိုသည်ကို အပြစ်ရှိ၏ဟု ယူပြန်ချေသော် စတုဝေသာရဇ္ဇ ဉာဏ်တော်၊ အနာဝရဏ ဉာဏ်တော်တို့ကို ကန့်သီး၍ ပိတ်ပင်ဆုဆုပေးချေသောကြောင့် မဖောက်မပြန် တရားဓမ္မ လာတိုင်းကိုသာ မှတ်ယူသင့်သည်။

၁၄၈-ပုဗ္ဗာ။ ။အသိတိရှစ်ကျိပ်တို့၏ အမည်ကိုလည်း စေ့စေ့စုံစုံ သိလိုပါသည်။
၁၄၈-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။အသိတိမဟာသာဝကတို့၏ အမည်နာမတို့ကို သိလိုသည်ဟူရာ၌—
အသိတိ မဟာသာဝကတိ။

- (၁) အညာတကောဇ္ဈညော။
- (၂) ဝပေါ။
- (၃) ဘဒ္ဒိယော။
- (၄) မဟာနာမော။
- (၅) အဿဇံ။
- (၆) နာလကော။
- (၇) ယသော။
- (၈) ဝိမလော။
- (၉) သုဗာဟု။
- (၁၀) ပုဏ္ဏဇိ (၁-ကျိပ်)

- (၁) ဂဏမ္ပတိ။
- (၂) ဥရုဝေလကဿပေါ။
- (၃) နဒီကဿပေါ။
- (၄) ဂယာကဿပေါ။
- (၅) သာရိပုတ္တော။
- (၆) မောက္ခလာနော။
- (၇) မဟာကဿပေါ။

- (၈) မဟာကစ္ဆာနော။
- (၉) မဟာကောဠိကော။
- (၁၀) မဟာကပ္ပိနော။ (၂-ကျိပ်)။

- (၁) မဟာစုန္ဒော။
- (၂) ဥပါလိ။
- (၃) အနုရုဒ္ဓေါ။
- (၄) ကင်္ခါရေဝတော။
- (၅) အာနန္ဒော။
- (၆) နန္ဒကော။
- (၇) ဘဂ္ဂလော။
- (၈) နန္ဒိယော။
- (၉) ကိမ္ပိလော။
- (၁၀) ဘဒ္ဒိယော။ (၃-ကျိပ်)။

- (၁) ဣဟုလော။
- (၂) သိဝလိ။
- (၃) ဒဗ္ဗော။
- (၄) ဥပသေနော။
- (၅) ခဒိရဝနိယောရေဝတော။
- (၆) ပုဏ္ဏောမန္တာနိပုတ္တော။
- (၇) ပုဏ္ဏောသုနာပရန္တကော။
- (၈) သောဏောကုဋ္ဌိကဏ္ဏော။
- (၉) သောဏောကောဠိဝိသော။
- (၁၀) ဣဓော။ (၄-ကျိပ်)။

- (၁) သုဘူတိ။
- (၂) အင်္ဂုလိမာလော။
- (၃) ဝက္ကလိ။
- (၄) ကာလုဒါယံ။
- (၅) သဟဉ္ဇဒါယံ။
- (၆) ပိလိန္ဒဝစ္ဆော။
- (၇) သောဘိတော။
- (၈) ဣမာရကဿပေါ။

- (၉) ရဋ္ဌပါလော။
- (၁၀) ဝင်္ဂီသော။ (၅ကျိပ်)။
- (၁) သဘိယော။
- (၂) သေလော။
- (၃) ဥပဝါဏော။
- (၄) မေဿိယော။
- (၅) သာဂတော။
- (၆) နာဂိတော။
- (၇) လကုဏ္ဍကဘဒ္ဒိယော။
- (၈) ပိဏ္ဍောလဘာရဒ္ဒါဇော။
- (၉) မဟာပန္နကော။
- (၁၀) စူဠပန္နကော။ (၆-ကျိပ်)။
- (၁) ဗာဏ္ဍုလော။
- (၂) ကုဏ္ဍဓာနော။
- (၃) ဒါရုစိရိယော။
- (၄) ယသောဇော။
- (၅) အဇိတော။
- (၆) တိဿမေတ္တေယျော။
- (၇) ပုဏ္ဏကော။
- (၈) မေတ္တဂူ။
- (၉) ဓောတကော။
- (၁၀) ဥပသိဝေါ။ (၇-ကျိပ်)။
- (၁) နန္ဒော။
- (၂) ဟေမကော။
- (၃) တောဒေယျော။
- (၄) ကပ္ပေါ။
- (၅) စတုကဏ္ဍိ။
- (၆) ဘဒြာဝုဓော
- (၇) ဥဒယော။
- (၈) ပေါသာလော။
- (၉) မောဿုဇော။
- (၁၀) သံကိယော။ (၈-ကျိပ်)။

တိ တေ အသိတိမဟာသာဝကာနာမ၊ ကသ္မာပန တေဝေထေရာ မဟာ-
သာဝကာတိ ဝုစ္စန္တိတိ။ အဘိနိဟာရဿ မဟန္တဘာဝတော၊ တထာ ဟိ ဒွေ အဂ္ဂသာ-
ဝကာပိ မဟာသာဝကေသု အန္တောဂဓာ၊ တေဟိသာဝကပါရမိဉာဏဿမတ္ထကပတ္တိယာ
သာဝကေသု အဂ္ဂဓမ္မာဓိဂမေန အဂ္ဂဋ္ဌာနေ ဌပိတာပိ အဘိနိဟာရမဟန္တတာ
သာမညေန မဟာသာဝကာတိ ဝုစ္စန္တိ။ ။

ဟု အင်္ဂုတ္တိရ်ဋီကာကြီး၊ တိကနိပါတ်အဖွင့်တွင် လာသည်။

ဇာတ်ဋီကာတွင်လည်း—

အသိတိ မဟာထေရာနန္တိ ကောဏ္ဍညော ဘဒ္ဒိယော၊ ဝပေါ၊ မဟာနာမော၊ အဿဇိစသည်
ဖြင့်လာသည်။ ထိုဋီကာပါဌ်တို့၌ လက်ဝဲမည်မျှ လက်ယာမည်မျှဟု ရေတွက်ပိုင်းခြား၍မလာ
ရှစ်ကျိပ်သာ မဟာသာဝကဖြစ်ကြောင်းကို အင်္ဂုတ္တိရ် ဋီကာကလာသည်။ ရှစ်ကျိပ်သာ
မဟာထေရ်ဖြစ်ကြောင်းကို ဇာတ်ဋီကာကလာသည်။ ဝိသေသခွဲ၍ လက်ယာနေ လေးကျိပ်
လက်ဝဲနေ လေးကျိပ်ဟူ၍မလာ ယင်းသို့မလာငြားသော်လည်း ဆရာအဆက်ဆက်တို့ ထုတ်
နုတ်၍ ဂါထာဗန္ဓုလျက် ထားကြလေသည်ဖြစ်၍လည်းကောင်း၊ ဇာတ်နိပါတ်ရေးထုံးရေးပုံ
ဌာပနာသွင်းထုံး၊ ကျောက်စာဟောင်းများမှာ ခွဲဝေလျက်ရှိသောကြောင့် လည်းကောင်း
လက်ယာ၊ လက်ဝဲခွဲ၍သာ သင်္ခေပအဓိပ္ပါယ် ကောက်ပေအံ့။

လက်ယာတော်က

- (၁) အရှင်သာရိပုတြာ။
- (၂) ကောဏ္ဍညထေရ်။
- (၃) ဝပုထေရ်။
- (၄) ဘဒ္ဒိယထေရ်
- (၅) မဟာနာမထေရ်။
- (၆) အဿဇိထေရ်။
- (၇) နာလကထေရ်။
- (၈) ယသထေရ်။
- (၉) ဝိမလထေရ်။
- (၁၀) သုဗာဟုထေရ်။ (၁-ကျိပ်)။
- (၁) ပုဏ္ဏဇိထေရ်။
- (၂) ဂဝမ္ပတိထေရ်။
- (၃) ဥရုဝေလကဿပထေရ်။
- (၄) နဒိကဿပထေရ်။
- (၅) ဂယာကဿပထေရ်။

- (၆) မဟာကဿပထေရ်။
- (၇) မဟာကစ္စာယနထေရ်။
- (၈) မဟာကောဠိကထေရ်။
- (၉) မဟာကဠိနထေရ်။
- (၁၀) မဟာစုန္ဒယထေရ်။ (၂)ကျိပ်။

- (၁) ဥပုလိထေရ်။
- (၂) အနုရုဒ္ဓါထေရ်။
- (၃) ကင်္ခါရဝတထေရ်။
- (၄) အာနန္ဒာထေရ်။
- (၅) နန္ဒကထေရ်။
- (၆) ဘဂုလထေရ်။
- (၇) နန္ဒိယထေရ်။
- (၈) ကိခိလထေရ်။
- (၉) ဘဒ္ဒိယထေရ်။
- (၁၀) ဖုဟုလထေရ်။ (၃-ကျိပ်)။

- (၁) သိဝလိထေရ်။
- (၂) ဒဗ္ဗထေရ်။
- (၃) ဥပသေနထေရ်။
- (၄) ခဒိရဝနရေဝတထေရ်။
- (၅) မန္တာနိပုတ္တပုဏ္ဏထေရ်။
- (၆) သုနာပရန္တပုဏ္ဏထေရ်။
- (၇) ကုဋိကဏ္ဍသောဏထေရ်။
- (၈) ကောဠိဝိသသောဏထေရ်။
- (၉) ဖုဓထေရ်။
- (၁၀) သုဘူတိထေရ်။ (၄-ကျိပ်)။

ဤတွင် ရွှေ့ကား လက်ယာတော်နေ လေးကျိပ်တည်း။

လက်ဝဲတော်က

- (၁) အရှင်မောဂ္ဂလာန်ထေရ်။
- (၂) အင်္ဂုလိမာလထေရ်။
- (၃) ဝက္ကလိထေရ်။
- (၄) ကာလုဒါယီထေရ်။

- (၅) သဟဉ္စဒါယိထေရ်။
- (၆) ပိလိန္ဒဝစ္ဆထေရ်။
- (၇) သောဘိတထေရ်။
- (၈) ကုမာရကဿပထေရ်။
- (၉) ရဋ္ဌပါလထေရ်။
- (၁၀) ဝင်္ဂီသထေရ်။ (၁-ကျိပ်)။
- (၁) သဘိယထေရ်။
- (၂) သေလထေရ်။
- (၃) ဥပဝါဏထေရ်။
- (၄) မေသိယထေရ်။
- (၅) သာဂတထေရ်။
- (၆) နာဂိတထေရ်။
- (၇) လက္ခဏကဘဒ္ဒိယထေရ်။
- (၈) ပိဏ္ဍောလဘာရဒွါဇထေရ်။
- (၉) မဟာပန္နကထေရ်။
- (၁၀) စူဠပန္နကထေရ်။ (၂-ကျိပ်)။
- (၁) ဗာဏ္ဍုလထေရ်။
- (၂) ကုဏ္ဍဓာနထေရ်။
- (၃) ဒါရုစီရိယထေရ်။
- (၄) ယသောဇထေရ်။
- (၅) အဇိတထေရ်။
- (၆) တိဿမေတ္တေယျထေရ်။
- (၇) ပုဏ္ဏကထေရ်
- (၈) မေတ္တဂူထေရ်။
- (၉) ဧဝတကထေရ်။
- (၁၀) ဥပသိဝထေရ်။ (၃ ကျိပ်)။
- (၁) နန္ဒထေရ်။
- (၂) ဟေမကထေရ်။
- (၃) တောဒေယျထေရ်။
- (၄) ကပ္ပထေရ်။
- (၅) စတုကဏ္ဍိကထေရ်။
- (၆) ဘဒြာဝုဓထေရ်။
- (၇) ဥဒယထေရ်။

- (ဂ) ပေါသလထေရ်။
- (ဇ) မောဃရာဇထေရ်။
- (ဃ) သံကိယထေရ်။ (၄-ကျိပ်)။

ဤတွင်ရွှေ့ကား လက်ဝဲတော်နေလေးကျိပ်တည်း။

ဤသို့လျှင် လက်ယာတော်နေလေးကျိပ်၊ လက်ဝဲတော်နေလေးကျိပ်ကို ပေါင်း၍ ရှစ်ကျိပ် ဆိုသည်။ အင်္ဂုတ္တိုရ်ဒီကာထွက်နှင့် ဇာတ်ဒီကာထွက်ကို တိုက်ဆိုင်သော် အချို့အချို့နေရာတွင် မညီကြ၊ ကဲ့လဲ့၍ရှိကြသည်။

ဤတွင် ရွှေ့ အသိတိရှစ်ကျိပ်ကား ပြီး၏။

၁၄၉-ပုစ္ဆာ။ ။တဦးသောပုဂ္ဂိုလ်ကို ရည်မှတ်၍ထားသော လှူရန်ဝတ္ထုကို တဦးသော ပုဂ္ဂိုလ်သို့ မပြောင်းကောင်း ဆိုသည်မှာ သင့်ပါစေတော့၊ စေတီတဆူ ကို ရည်မှတ်ပြီးသော လှူရန်ဝတ္ထုကို တဆူသောစေတီသို့ ပြောင်း၍မလှူကောင်း ဟုဆိုသည်မှာ ဘုရားသခင်တဆူတည်း၏ ဓာတ်တော်ဖြစ်ပါသည်။ ပြောင်းသင့် ကောင်းပါ၏ဟု ထင်ပါသည်။ မပြောင်းသင့်ကြောင်းလည်း အဘယ်ကြောင့် မပြောင်းသင့်သည်ကိုလည်း သိလိုပါသည်။

၁၄၉-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။တဦးသောပုဂ္ဂိုလ်ကို ရည်မှတ်၍ထားသော လှူရန်ဝတ္ထုကို တဦး သို့ မပြောင်းကောင်း ဆိုသည်မှာ သင့်ပါစေတော့။ စေတီတဆူကို ရည်မှတ်၍ထားသော လှူရန်ဝတ္ထုကို စေတီတဆူသို့ မပြောင်းကောင်း ဆိုသည်မှာ ဘုရားတဆူတည်း၏ဓာတ်တော် ချည်းသာဖြစ်ပါသည်။ ပြောင်းသင့်ကောင်းပါ၏ ထင်ပါသည်။ အဘယ်ကြောင့် မပြောင်း သင့်မည်ကို သိလိုပါသည်ဟုရာ၌—

ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်စေ၊ သံဃာဖြစ်စေ၊ စေတီဖြစ်စေ၊ ပြောင်း၍မလှူသင့်ကြောင်းကို အတူတူ ပင် ဟောတော်မူချေသည်။

နဝအဓမ္မိကဒါနာနိ။ သံဃဿပရိဏတံ အညဿ သံဃဿ ဝါ စေတိယဿ ဝါ ပုဂ္ဂလဿ ဝါ ပရိဏာမေတိ။

စေတိယဿ ပရိဏတံ အညဿ စေတိယဿ ဝါ သံဃဿ ဝါ ပုဂ္ဂလဿ ဝါ ပရိဏာမေတိ။

ပုဂ္ဂလဿပရိဏတံ အညဿ ပုဂ္ဂလဿ ဝါ စေတိယဿ ဝါ သံဃဿ ဝါ ပရိဏာ မေတိ၊ ဝေဝုတ္တာနိ။

ဟု ပရိဝါပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာတို့၌လာသည်။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။မတရားသဖြင့် လှူအပ်ကုန်သော အလှူတို့သည် ကိုးပါးအပြား ရှိကုန်၏။ ထိုကိုးပါးဘို့တွင် သံဃာအားရည်မှတ် ညွှတ်ပြတ်လေပြီးသော လာဘ်ကို တပါး သော သံဃာအားလည်းကောင်း၊ စေတီအားလည်းကောင်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်အားလည်းကောင်း ညွတ်လေ၏။

စေတီတဆူအား ညွတ်လေပြီးသော လာဘ်ကို တပါးသော စေတီအားလည်းကောင်း သံဃာအားလည်းကောင်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်အားလည်းကောင်း ညွတ်လေ၏။

ပုဂ္ဂိုလ်အား ညွတ်လေပြီးသော လာဘ်ကို တပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်အားလည်းကောင်း၊ သံဃာအားလည်းကောင်း၊ စေတီအားလည်းကောင်း ညွတ်လေ၏။

ဤကိုးပါးတို့ကို အဓမ္မကဒါနဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။ ထိုသို့ဟောတော်မူသောကြောင့် စေတီချင်းပင် ဖြစ်သော်လည်း တဆူသော စေတီကို ရည်မှတ်ပြီးသောလာဘ်ကို တဆူသော စေတီသို့ မပြောင်းအပ်ဟူ၍ မှတ်အပ်၏။

ဓာတ်တော်တို့သည်ကား ဘုရားတဆူတည်း၏ ဓာတ်တော်ချည်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ ပြောင်းသင့်ကောင်းပါ၏ ဟုရာ၌လည်း။

သက်တော်ရှည်သော ဘုရားသခင်တို့၏ ဓာတ်တော်တို့ကား တလုံးတခဲတည်း၊ တဆူ တည်းသာ ဖြစ်စိမ့်သောငှာ အဓိဋ္ဌာန်တော်မူသည်နှင့်အညီ တဆူတည်းသာ ကြွင်းရစ် တည် ရစ်သည်။ ငါတို့ဘုရားသခင်မှာမူကား သက်ခတ်တို့သောကြောင့် အဆူများစွာ တည်ရစ် စိမ့်သောငှာ အဓိဋ္ဌာန်တော်မူသည်နှင့်အညီ အဆူများစွာ ကြွင်းရစ် တည်ရစ်လေသည်။

ထိုသို့ ကြွင်းရစ် တည်ရစ်သော အဆူဆူသော ဓာတ်တော်တို့သည် အဆူဆူသောဘုရား နှင့် တူလေသည်ဖြစ်၍ အဆူဆူသော စေတီပင်ဖြစ်လေသည်။ ထို့ကြောင့် သက်တော်ရှိ သော ဘုရားသခင်က တဆူတည်းမှန်သော်လည်း ဓာတ်တော်ဖြစ်သောကာလ အဆူများ စွာဖြစ်လေသည်။ထို့ကြောင့် “စေတီယဿ ပရိဏတံ အညဿ စေတီယဿ” ဟုဟောတော် မူသည်။

ပရိယတ္တိတရားတော် ဟောတော်မူရင်း ဘုရားဘဆူသာဖြစ်လျက် ဒေသနာ၊ သာသနာ၊ ကထာ၊ ပိဋကတ်အားဖြင့် ခွဲသောကာလ သုံးပါးပြားလေသည်။ ထိုသုံးပါးဘို့တွင် -

ဝိနယောဝါ အန္တရဓာယတု၊ ဣမေ ဘိက္ခုဝါ အပ္ပကတညူ ဟောန္တူတိ ဥပ သမ္ပန္နဿ ဝိဝဏ္ဏေတိ အာပတ္တိ ပါစိတ္တိယဿ။ ဟူ၍ ဝိနည်းကိုကဲ့ရဲ့ခြင်း၌ ပါစိတ်။

အညံ့ဓမ္မ ဝိဝဏ္ဏေတိ၊ အာပတ္တိဒုက္ကဋ္ဌဿ။ ဟု သုတ္တန်အဘိဓမ္မာကို ကဲ့ရဲ့ခြင်း၌ ဒုက္ကဋ္ဌဟူ ၍ အပြစ်နိမ့်မြင့် ရှိရပြန်တော့သည်။ မရှိသင့်ပြီ။ ဟောတော်မူသော ဘုရားသခင် တဆူ တည်းပင်တကားဟု မဆိုရသကဲ့သို့ စေတီကဲ့ပြားလေလောကြောင့် တဆူသော စေ တီ

ညွတ်လေပြီးသောလတ်ကို ထိုစေတီကို ဖျက်ဆီး၍ တဆူသောစေတီသို့ ပြောင်းစေခြင်း သည် မသင့်ဟူ၍သာ မှတ်အပ်၏။ ရဟန်းတို့ကို ပညတ်ရာ၌လည်း။

သံဃာပရိဏတံ အညဿ သံဃဿ ဝါ စေတီယဿ ဝါ ပုဂ္ဂလဿ ဝါ ပရိဏာမေတိ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿ။ စေတီယဿ ပရိဏတံ အညဿ စေတီယဿ ဝါ သံဃာဝါ ပုဂ္ဂလဿဝါ ပရိဏာမေတိ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿ။ ပုဂ္ဂလဿ ပရိဏတံ အညဿ ပုဂ္ဂလဿဝါ သံဃာဝါ စေတီယဿဝါ ပရိဏာမေတိ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿ။

ဟု သံဃာသို့ ညွတ်လေပြီးသောလတ်ကို တပါးသော သံဃာ၊ စေတီ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သို့ စေတီသို့ညွတ်လေပြီးသော လတ်ကို တပါးသော စေတီ၊ သံဃာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သို့ညွတ် လေပြီးသောလတ်ကို တပါးသောပုဂ္ဂိုလ်၊ သံဃာ၊ စေတီသို့ မညွတ်အပ်ဟု ပါစိတ်ပါဠိ တော်တူင်လာသည်။

စေတီတဆူကိုရည်၍ စိုက်အပ်သောပန်းပင်မှ ပွင့်သောပန်းကိုလည်း စေတီတဆူမှာ မလှူအပ်ချေ။

ထို့ကြောင့်ပါဏဇိကဏ်အဋ္ဌကထာ၌။

စေတီယဿ ပရိဏတန္တိတ္ထေ နိယမေတွာ အညဿ စေတီယဿ အတ္ထာယ ရောပိတ မာလာ ဝစ္ဆတော အညံ စေတီယံ ပုပ္ဖမ္ပိ ရောပိတုံ နဝနုတိ။ ။ဟုလာသည်။

စေတီတဆူသို့ ညွတ်လေပြီးသည်ကို စေတီတဆူသို့ ပြောင်းသည်ကို မဆိုလင့်ဦး၊ အယုတ် သဖြင့် ခွေးတခုသို့ ညွတ်လေပြီးသော လတ်ကို ဤခွေးအား မပေးလင့် တပါးသောခွေးကို မေးဘိလော့ဟူ၍မျှ မဆိုအပ်ချေဟု ဝိနည်း ပါဏဇိကဏ် အဋ္ဌကထာ၌။

အန္တမသော သုနုဓဿပိ ပရိဏတံ ဣမဿ သုနုဓဿ မာဒေဟိ၊ တေဿ ဒေဟိတိ ဝေ အညဿ ပုဂ္ဂလဿ ပရိဏာမေတိ ဒုက္ကဋ္ဌံ။ ဟု လာသည်။

ဤအရာ၌ မတင်အပ်ဟူသည်ကား ညွတ်လေပြီးသည်ကို မတင်ခင် မတင်ဦးပဲ စေတီ တဆူသို့ ပြောင်းလွှဲ၍ လှူသည်ကိုသာဆိုသည်။ တင်လှူပြီးသောပန်းကို ကောက်ယူ၍ တပါးသောစေတီ၌ တင်လှူပူဇော်ခြင်းငှါကား အပ်၏။ ထို့ကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီဋီကာ၌။

ပုပ္ဖမ္ပိ ရောပိတုံ နဝနုတိတိ ဣဒံ ပရိဏတံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ သစေပန ကေသ္မိံ စေတီယေ ပူဇိတပုပ္ဖ ဂဟေတွာ အညဿိံ စေတီယေ ပူဇေတုံ ဝနုတိ။ ဟု ဆိုသည်။

ပါဏဇိကဏ် အဋ္ဌကထာ၌ကား။

ကေဿ စေတီယဿ ပန ဆတ္တံဝါ ပဋ္ဌာကံဝါ အာရောပိတံ ဌိတံ ဒိသ္မာ သေသကံ ဂဟေတွာ အညဿ စေတီယဿ ဒါတုံ ဝနုတိ။ ဟု လာသည်။

တဆူသောစေတီ၏ ထီးကိုလည်းကောင်း၊ တံခွန်ကိုလည်းကောင်း၊ တင်လှူသည်ကိုမြင်၍ တင်လှူပြီးမှ ကောက်ယူပြီးလျှင် တပါးသောစေတီအား တင်လှူခြင်းငှါအပ်၏ဟု ဆိုသည်။ ဤပါဌ၌ “သေသကံ ဂဟေတွာ”ကို တင်ထားပြီးမှ တဖန် ကောက်ယူအပ်၏ဟု အဓိပ္ပာယ် ဆိုကြ၏။ အချို့ဆရာတို့လည်း တင်လှူပြီး၍ အကြွင်းအကျန်ကိုသာ တပါးသောစေတီမှာ လှူကောင်း၏ ဟူ၍လည်း ယူကြ၏။

စေတီတဆူ၌ရည်၍ စိုက်သော ပန်းသစ်ပင်မှပွင့်သောပန်းသည် မဆွတ်သေး၊ ညှိုးနွမ်း လေပြီးသည်ရှိသော် ဆွတ်၍ တပါးသောစေတီ၌ တင်လှူခြင်းငှါ အပ်၏။ ထို့ကြောင့် ဝိမတိ၌-

ရောပိတမာလာဝစ္ဆတောတိ ကေနစိ နိယမေတွာ ရောပိတံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊
အနောစိတံ မိလာယနံ ဩစိနိတွာ ယတ္ထကတ္ထစိ ပူဇေတုံ ဝဇ္ဇတိ။ ဟုဆိုသည်။

ဤစကားကိုထောက်ထား၍ စေတီတဆူသို့ ညွတ်လေပြီးသည်ကို စေတီတဆူသို့ မပြောင်းသင့်ကြောင်းကို သန္ဓိဋ္ဌာန်ကျ မှတ်အပ်၏။ ကိုယ်နှင့်လည်း စပ်ဆိုင်၏။ သူတဦး ကိုလည်း လှူလေ၏။ စပ်ဆိုင်ရင်း ပုဂ္ဂိုလ်ကား အမျက်ထွက်၍ မလှူယူအပ်။ ဘုရားလောင်း ကုသမင်းသားကဲ့သို့ ရှိရာပေ၏။ သတ္တနိပါတ် ကုသဇာတ်၌ “ကုဒ္ဓေါ ဟုတွာ ပတ္တတော ပူဝံ ဂဏိ”ဟူ၍လည်းကောင်း၊ “တတ္ထ သယံ သော ကုဒ္ဓေါ ဂန္ဓာ ပူဝံ ဂဏိ။ တဿ ပုဗ္ဗကမ္မဿ ဝသေန ဝိရူပေါ အဟောသိ။ ဟူ၍လည်းကောင်း ဟောတော်မူသော ပါဠိတော်ကို သတိ ပြဋ္ဌာန်းခြင်းနှင့်ထကွ နှလုံးသွင်းကြကုန်ရာ၏။

၁၅၀-ပုစ္ဆာ။ ။တဦးသောပုဂ္ဂိုလ်ကို ရည်မှတ်သော လှူရန်ဝတ္ထုကို ထိုရည် မှတ်ရင်း ပုဂ္ဂိုလ် ထင်ရှား မရှိဖြစ်၍ ပုဂ္ဂိုလ်တဦးသို့ ပြောင်း၍လှူသော် လှူသင့် မည် မလှူသင့်မည်ကိုလည်း သိလိုပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

၁၅၀-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။တဦးသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ရည်မှတ်၍ထားသော လှူရန်ဝတ္ထုကို ရည်မှတ်ရင်း ပုဂ္ဂိုလ် ထင်ရှားမရှိဖြစ်၍ ပုဂ္ဂိုလ်တဦးသို့ပြောင်း၍ လှူသော် လှူသင့်မည် မလှူသင့်မည်ကို သိလိုပါသည်ဟူရာ၌-

ရည်မှတ်ရင်းပုဂ္ဂိုလ် မထောက်လာ၍လည်းကောင်း၊ ဘဝတပါးပြောင်းသွား သေလွန်၍ လည်းကောင်း၊ တပါးကို လှူရသည်မှာ ရှေးရည်မှတ်ရင်း ပုဗ္ဗစေတနာကို ဖျက်၍ ပြောင်း လှူရသည့်အနာမဟုတ်။ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကသာ ထင်ရှားမရှိ၍ မလှူနေသည့် အရာဖြစ်သည်။ ရှေးကြံမိသည့် ဒါနဝတ္ထုကို ကိုယ်ပင် ပိုင်သေးသည်ဖြစ်တော့သည်။ ကိုယ်ပိုင်သည့် ဥစ္စာကို လှူကလည်း အပြစ်မရှိသင့် ဖြစ်တော့သည်။

သံသယ ဒိန္နတော ပဋ္ဌာယ သံသောဝ ဣဿရော။ ဟူသောပါဌ နှင့်အညီ ပေးလှူမိမှသာ သံသာအလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ အစိုးရသည်ဆိုရကား မပေးလှူမီ အလှူဒါယကာပင် အလှူ

ဝတ္ထုကို အစိုးရသေး၏။ အစိုးရသောကြောင့် ရည်မှတ်ရင်း အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်မရှိလျှင် တပါးပုဂ္ဂိုလ်ကို လှူကောင်း၏ဟု ဆိုသတည်း။ ဝိနည်းစူဠဝါအဋ္ဌကထာ၌လည်း-

ကကုသန္ဓဿ အစူတော ဂဟပတိ ဂါဝုတပုမာဏံ သုဝဏ္ဏဟတ္ထိ ပဒသန္ဓရေန၊
ကောဏာဂမနဿ ဥဂ္ဂေါ ဂဟပတိ အခုဂါဝုတပုမာဏံ သုဝဏ္ဏိဋ္ဌကသန္ဓရေန။
ကဿပဿ သုမင်္ဂလော ဂဟပတိ ဝိသတိဥသဘပုမာဏံ ကစ္ဆပသန္ဓရေန။ အမှာကံ
ဘဂဝတော သုဒတ္တောဂဟပတိ အဋ္ဌကရီသပုမာဏံ ဘူမိံ ကဟာပဏသန္ဓရေန
ကိဏိတွာ ဝိဟာရံ ကာရာပေသိ။ ဟုလာသည်။

ဤကမ္ဘာတွင်ပင် ကကုသန်မြတ်စွာဘုရားအား အစူတသုကြွယ်သည် တဂါဝုတ် ပမာဏရှိသော မြေအရပ်ကို ရွှေဆင်ခြေခင်း၍ဝယ်ပြီးလျှင် ကျောင်းဆောက်၍ လှူသည်။

ကောဏာဂုံဘုရားအား ဥဂ္ဂသုကြွယ်သည် ဂါဝုတ်ခွဲပမာဏရှိသော မြေအရပ်ကို ရွှေအုတ်ခင်း၍ ဝယ်ပြီးမှ ကျောင်းဆောက်၍လှူသည်။

ကဿပမြတ်စွာဘုရားအား သုမင်္ဂလသုကြွယ်သည် ဥသဘနှစ်ဆယ်ရှိသော မြေအရပ် ကို ရွှေလိပ်ရုပ်ခင်း၍ ဝယ်ပြီးမှ ကျောင်းဆောက်၍ လှူသည်။

ငါတို့မြတ်စွာဘုရားအား သုဒတ္တသုကြွယ်သည် ရှစ်မင်းပယ်မျှရှိသော မြေအရပ်ကို ရွှေအသပြာခင်း၍ ဝယ်ပြီးလျှင် ကျောင်းဆောက်၍ လှူသည်ဟု ဆိုသည်။

ရှေးရှေးဘုရားတို့ မရှိကြလျှင် နောက်နောက်ဘုရားတို့သည် အလှူခံတော်မူကုန်၏။ ရှေးရှေးအလှူခံ ဘုရားတို့ မရှိလျှင် နောက်နောက်သော ဒကာတို့လည်း နောက်နောက် သော ဘုရားသခင်တို့အား လှူကြကုန်၏။

ထို့ကြောင့် မဇ္ဈိမပဏ္ဍာသအဋ္ဌကထာ၊ ဒိဃနုခသုတ် အဖွင့်တွင်လည်း-

ကဿပဗုဒ္ဓကာလေ ကိရ တံ လေဏံ ကေသ္မိံ ဗုဒ္ဓန္တရေ ပထဝိယာ ဝစုမာနာယ
အန္ဓောဘူမိဂတံ ဇာတံ။

စသည်ဖြင့် လှာသောပါဠိ၌ အဓိပ္ပာယ်သော်ကား သူကရခါတလိုက်သည် ကဿပ ဘုရားသခင်လက်ထက်ရှိသော လိုက်တည်း။ ထိုလိုက်သည် ဘုရားနှစ်ဆူတို့၏ တခုသော အကြား၌ မြေကြီးပွားတက်၍ လှာသောကြောင့် မြေ၏အတွင်း၌ တည်၏။ တနေ့သ၌ ဝက်ဘခုသည် ထိုလိုက်၏အနီး၌ မြေကိုတူးယက်လေ၏။ မိုးရွာလေသော် မြေမှုန့်ဝင်၍ လိုက်၏အမိုးစွန်းသည် ပေါ်လေ၏။ တယောက်သော တောသွားယောက်ျားသည် မြင်၍ ရှေးအခါ သီလရှိကုန်သော သူမြတ်တို့သည် သုံးဆောင်နေထိုင်ဖူးသော လိုက်ဖြစ်ရာ၏ဟု ထက်ဝန်းကျင်မှ မြေကိုပယ်ထုတ်၍ သုတ်သင်ရှင်းလင်းပြီးလျှင် တိုက်နံရံကာ၍ တံခါး လေသွန်တို့ကို ပြုပြီးလျှင် ကောင်းစွာတတ်သော ဆေးစုံပန်းချီတို့ကို ရေးစေပြီးလျှင် ငွေပြားအဆင်းနှင့်တူသော သဲကိုခင်း၍ ပရိဝုဏ်မီးတားရံ၍ ညောင်စောင်းအင်းပျဉ်ခင်း

ပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားအား နေ့ခိမ့်သောငှါ လှူ၏။ ထိုလိုက်သည်ကား နက်ဝမ်းစွာ၏။ သက်၍ပြီးမှ တက်အပ်သည်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်-

မဉ္ဇပီဌံ ပညာပေတွာ ဘဂဝတော ဝသနတ္ထာယ အဒါသိ။
သေဏံ ဂမ္ဘီရံ အဟောသိ။ ဩတရိတွာ အာရဟိတဗ္ဗံ။ ဟု ဆိုလေသည်။

ဤလိုက်သည် ကဿပမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်က ကဿပမြတ်စွာဘုရားအား လှူလေပြီးသော လိုက်ပင်တည်း။ ကဿပမြတ်စွာဘုရား မရှိခဲ့လျှင် ငါတို့မြတ်စွာဘုရားအား လှူပြန်တော့သည်။ ဘုရားသခင်လည်း အလှူခံတော်မူတော့သည်။ သည်ကဲ့သို့ အရာကို ဘုရားလည်း ဟောတော်မူဖူး၏။ ကောဒသနိငါတ်၊ မာတုပေါသကဇာတ်၌ ဘုရားအား လည်းကောင်း၊ မယ်ဘော်အားလည်းကောင်း ရွာတည်ထောင်၍ နိစ္စဘတ်ဝတ်ကို မင်းက ဖြစ်စေ၏။ နောက်အခါ မယ်ဘော်သည် သေလေ၏။ ဘုရားအလောင်းလည်း ကရုဏ္ဍက တောအုပ်သို့ သွားလေ၏။ နောက်အခါ ဟိမဝန္တာမှ ရသေ့ငါးရာတို့ လာကုန်၏။ ဘုရား အလောင်းအား လှူသောဝတ္ထုကို ဗာရာဏသီမင်းက ရသေ့ငါးရာတို့ကို လှူရလေ၏။

ထို့ကြောင့်-

ဟိမဝန္တာတော၊ ဟိမဝန္တာအရပ်မှ။ ဩတရိတွာ၊ သက်၍။ ပဉ္စသတဣသယော၊ ငါးရာသောရသေ့တို့သည်။ ဝသံသု၊ နေလာကုန်၏။ တံဝတ္ထံ၊ ထိုဘုရားအလောင်းအား လှူသောဝတ်ကို။ ဘေသံ၊ ထိုငါးရာသော ရသေ့တို့အား။ အဒါသိ၊ လှူလေ၏။ ဟု ဟောတော်မူသည်။

ရှေးသာသနာ့ဆောင် မင်းတို့လက်ထက် တပါးသော ဆရာကိုရည်မှတ်၍ ဆောက်စေသော ကျောင်းကို မလှူမီကပင် ထိုဆရာမရှိခဲ့သော် နောက်သဒ္ဓါရာ ဆရာကို တင်လှူကြဖူးသည် လည်းများ၏။ နောက်ဆရာတို့လည်း အလှူခံကြသည်များ၏။ ထုံးသာဓကကို ပြသော် ကျယ်ဝန်းအံ့စိုး၍ မပြလိုက်ပေသည်။

၁၅၁ - ပုစ္ဆာ။ ။ဤလောကတွင် ကိုယ်မချိုသော် မိဘ သားကို မကယ်နိုင် ဆိုကြပါသည်။ ကျမ်းဂန်ကသာသောစကားရှိ၍ပင် ဆိုသည့်စကားဖြစ်မည်။ နှုတ် မဆိတ် တစုံတခု ဆိုစရှိလျှင်သာ အတုလိုက်၍ ဆိုသည့် စကားများသာ ဖြစ်မည်ကို သိလိုပါသည်။

သက္ကရာဇ် ၁၁၇၃-ခုနှစ်၊ ပြာသိုလဆန်း ၁-ရက်၊ ဝနေနေ၊ ပုဂ္ဂို သိရိမာလာကလျောက် လာရာတွင် ဖြေဆိုလိုက်သည်ကား။

၁၅၁-ဝိသဇနာ။ ။ကိုယ်မချိုသော် အမိ သားကိုမကယ်နိုင် ဆိုသောစကားတွင်-

“ဤလောက၌ မိဘနှင့်တူ၍ ချစ်သောသူမရှိပင် ဖြစ်တော့သည်။ ထိုသို့ပင် ချစ် သော်လည်း ကိုယ်နှင့်တူ၍ မချစ်ချေသေး။ မြတ်စွာဘုရားကို နတ်သားတယောက်က မေး

သော ပြဿနာ၌ “ပုဏ္ဏ သမံ ပေမံ နတ္ထိ” ဟု သားနှင့်တူ၍ ချစ်သောသူ မရှိသလော မေးရာ၌ မြတ်စွာဘုရားက “အတ္တသမံ ပေမံ နတ္ထိ” ဟု ကိုယ်နှင့်တူသော ချစ်ခြင်းမည်သည် မရှိဟု ဖြေတော်မူသည်။

ထို့ကြောင့် ကိုယ်မချိသောကာလ မိဘမှန်သော်လည်း သားမြေးတို့ကို မကပ်နိုင်လေပြီ။ ကုမ္ဘာသောသက မိဘတို့သည် ယဉ်းအနာဘိုက်သောကာလ မကယ်နိုင်၍ မောင်သာလွတ်ရာပြေးလေတော့ဟု ဆိုလိုက်ရချေသည်။ ထို့ကြောင့် ကိုယ်မချိသော် အမိ သားကို မကယ်နိုင်ဆိုသောစကားသည် ကျမ်းဂန်လာသောစကားပင် ဖြစ်တော့သည်ဟု မှတ်အပ်၏။

မကယ်နိုင်ရုံမျှမဟုတ်၊ ကိုယ်မချိသောကာလ သားကိုမျှ မတွယ်တာနိုင်ပြီ၊ ကြံမိကြံရာ ကြံမိလေသည် ထုံးစံအများရှိပေသည်ပင်။ ထုံးစံကိုကား သမ္မောဟဝိနောဒနိ အဋ္ဌကထာ ရူပက္ခန္ဓာ၏အဖွင့်၌ -

ကောကိရ ဣတ္ထိ မရုကန္တာရေ သတ္တတော ဩဟိနာ- စသည်ဖြင့်လာသည်။ အဓိပ္ပာယ်ကား တယောက်သော မိန်းမသည် မရုကန္တာရ၌ ညဉ့်အခါ လှည်းစုမှ ကျန်ရစ်လေ၏။ နေ့အခါ၌ နေဝန်းတက်သတ်သော် သဲအပြင်၌ ပူလှသည်ဖြစ်၍ ခြေကိုချထားအံ့သောငှာမတတ်နိုင်သဖြင့် ဦးခေါင်းမှတောင်းကို ချပြီးလျှင် နင်း၏။ အစဉ်သဖြင့် တောင်းသည်အပူဖြင့် နှိပ်စက်ပြန်၍ ရပ်အံ့သောငှာ မတတ်နိုင်ရကား ထိုတောင်း၏အထက်၌ ပုဆိုးကို စုထား၍ နင်းပြန်၏။ ထိုပုဆိုးလည်း ပူပြန်လာသောကြောင့် ခါး၌ပိုက်ချိခဲ့သော သားငယ်ကို မျက်နှာမှောက်ခုံအိပ်စေ၍ ငိုစဉ်ဆဲဆဲတွင် နင်းလေ၏။ သားငယ်နှင့်တကွ ပင်လျှင် ထိုအရပ်၌ အပူနှိပ်စက်၍သေလေ၏။

ဤကား ကိုယ်မချိ၍ အမိသားကို မတွယ်တာနိုင်သောအကြောင်းတည်း။

အဖ မတွယ်တာနိုင်သော အကြောင်းကား သုတ္တနိပါတ်၊ သံယုတ်၊ အင်္ဂုတ္တိုရ်အဋ္ဌကထာ တို့၌ အာဠဝိမြို့၌ အာဠဝိမင်းကြီးသည် တောကစားသွားရာတွင် အာဠဝကဘီလူး၏ ပညောင်ပင်ရိပ်သို့ ဝင်မိ၍ ထွက်အံ့သောငှာ အခွင့်မပေး၊ စားမည်ရှိသော် နေ့တိုင်း လူတယောက်ကို လည်းကောင်း၊ ထမင်းတအိုးချက်ကိုလည်းကောင်း ပို့လာစေအံ့ဟု သစ္စာပြုပြီးမှ လွှတ်၏။ နောင်အိမ်သွင်း ခိုးသူကို ပို့စေ၏။ ရှည်သျှားလတ်သော် နောင်အိမ်၌ ခိုးသူကုန်၍ မြို့ခရီး၌ ဥစ္စာတို့ကို ချထား၍ ကောက်ယူသော သူကို ဖမ်း၍ပို့ပြန်စေ၏။ နောင်အခါ ကောက်ယူသူ မရှိ၍ သူအိုကိုပို့စေအံ့ဟု ကြံပြန်၏။ ပြည်လုံးထိတ်လန့်ခြင်းသို့ရောက်၍ ပုန်းရှောင် ကြလေကုန်၏။ နို့ စို့ သူငယ်ကို ပို့စေအံ့ဟု ကြံပြန်၏။ သူငယ်တို့၏ မိဘတို့သည် မိမိတို့၏သားငယ် သမီးငယ်ဘို့ကိုယူ၍ အရပ်တပါးသို့ ပြေးကြလေကုန်၏။ မင်း၏သားတော်မှတပါးသူငယ်ကို မမြင်၍ တပါးသောသူငယ်မရှိကြောင်းကို လျှောက်ကုန်၏။ မင်းကြီးလည်း ငါ့အား သား၌ ချစ်ခြင်းသည် လွန်စွာဖြစ်သကဲ့သို့ ခပ်သိမ်းသော သူတို့သည်လည်း သားကို ချစ်ကုန်ရာ၏။ မိမိကိုယ်ထက် ချစ်အပ်သောသူမည်သည် ရှိရာသလော၊ ငါ့သားကိုပင် ဘီလူးစားပေး၍ ငါ့

အသက်ကို စောင့်ကုန်လော့ဟု ဆို၏။ မင်းတမန်တို့သည်လည်း မယ်တော် မိဖုရားနှင့် တကွ တသောင်းခြောက်ထောင်သော မောင်းမတို့ ငိုကြွေးစဉ် ဘီလူးစာဖြစ်လတ္တံ့ ဟုဆို၍ ယူသွား လေကုန်၏။

ဤကား ကိုယ်မချီ၍ အဖသားကို မတွယ်တာနိုင်သောအကြောင်းတည်း။

တထုံးမှာလည်း ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ “အပ္ပမာဒေါ အမတံပဒံ” စသောဂါထာ၏ အဖွင့် တွင် အလ္လကပ္ပတိုင်း၌ ငတ်မှတ်ခြင်း ဖြစ်သည်ရှိသော် ကောတုဟလက မည်သော ယောကျ်ားသည် သားငယ်နှင့်တကွ ကာလီမည်သော မယားကိုယူ၍ ကောသမ္မိပြည်သို့ သွားလေ၏။ မျိုးရိက္ခာကုန်၍ ငတ်မှတ်ခြင်း နှိပ်စက်ခဲ့လျှင် သားငယ်ကို မရွက်ဆောင်နိုင် သောကြောင့် လင်သည် မယားကိုဆို၏။ ငါတို့ အသက်ရှည်သည်ရှိသော် သားကိုရပြန်အံ့ သည်။ ဤသားငယ်ကို စွန့်ပစ်၍ သွားကုန်အံ့ဟုဆို၏။ အမိတို့၏နှလုံးသည် အလွန်နူးညံ့သော ကြောင့် ငါ့အသက်ရှင်လျက်နှင့် မစွန့်ပစ်နိုင်ချေဟု ဆို၏။ လင်က ဘယ်သို့ပြုရအံ့နည်းဟု ဆိုသည်ရှိသော် အလှည့်အလည် ရွက်ဆောင်ကုန်အံ့ဟု ဆို၍ အမိသည် မိမိအလှည့်၌ ပန်းကုံးကဲ့သို့ချီ၍ ရင်ခွင်၌အိပ်စေ၍ ခါးထစ်ဖြင့် ရွက်ဆောင်ပြီးလျှင် အဖအားပေး၏။ အဖလည်း သားကိုယူ၍ သွားလေသည်ရှိသော် မှတ်သိပ်သောထက်ပင်သော်လည်း ပြင်းစွာ သော ဝေဒနာဖြစ်၍ ငါတို့အသက်ရှည်က ရပြန်မည်ကိုကား ဤသားကိုပင် ပစ်စွန့်ကုန်အံ့ဟု အဖန်တလဲလဲ ဆို၏။ မယားလည်း အဖန်တလဲလဲပယ်၏။ သားငယ်သည် ပင်ပန်းသော ကြောင့် အဖ၏လက်၌ အိပ်ပျော်လေ၏။ အဖလည်း အမိကို ရွှေသွားစေ၍ ချုံတခု အောက်၌ သစ်ရွက်ခင်း၍ အိပ်စေပြီးမှ သွားလေ၏။ အမိသည် ပြန်၍ကြည့်လတ်သော် သားကိုမမြင်၍ မေးလျှင် ချုံတခုအောက်၌ သိပ်ခဲ့ပေတော့သည်ဟု ဆို၏။ မယားက သားနှင့်ကင်း၍ ငါ့အသက်မရှည်နိုင်ချေ။ သားကိုယူပါချေဟု ရင်ကိုခတ်၍ ငိုသည်ရှိသော် ပြန်၍ ယူပြန်လေ၏။ ဤသို့စသည်ဖြင့် လာသောဝတ္ထု၌ ကိုယ်မချီသော် အဖသည် သားကို မတွယ်တာနိုင်သည့်အကြောင်းတည်း။

မူလပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ သမ္မာဒိဋ္ဌိသုတ်အဖွင့်၌ အာဟာရလေးပါးတွင် ကဗဋ္ဌိကာရာ ဟာရ၌ နိကန္တိပရိယာဒါန အကျိုးငှာ။

သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ဇာယာပတိကာ၊ အစရှိသောနည်းဖြင့် ပုတ္တမံသုပမာကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုအနက်ကို ထင်စွာပြုခြင်းငှာ -

ဒွေ ကိရ ဇာယာပတိကာ ပုတ္တံ ဂဟေတွာ ပရိတ္တေနော ပါထေယျေန ယေဇန သတိကံ ကန္တာရမဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိ” သူ။ စသောပါဌ်တို့ကို ဆိုသတည်း။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။ရှေးလွန်လေပြီးသောအခါ၌ နှစ်ယောက်သော လင်မယား တို့သည် သားငယ်ကိုယူ၍ အနည်းငယ်သော မျိုးရိက္ခာဖြင့် ယူဇနာတရာရှိသော ကန္တာရ ခရီးသို့ သွားကြလေကုန်သတတ်။ ထိုသူတို့အား ယူဇနာငါးဆယ်သွားကုန်၍ မျိုးရိက္ခာ

ကုန်လေ၏။ ထိုသူတို့သည် မှတ်သိပ်ခြင်း ဆင်းရဲဖြင့် နှိပ်စက်၍ ကျဲသောအရွက်ရှိသော သစ်ပင်ရိပ်၌ နေကြလေကုန်၏။

ထိုအခါ ယောကျ်ားသည် မယားကိုဆို၏။ အဘယ်နှမ၊ ဤအရပ်မှသည် ထက်ဝန်း ကျင် ယူဇနာငါးဆယ်တိုင်တိုင် ရွာသည်လည်းကောင်း၊ နိဂုံးဇနပုဒ်သည်လည်းကောင်း မရှိကုန်။ ငါသည် ယောကျ်ားတို့ပြုအပ်သော များစွာသော လယ်ထွန်ခြင်း၊ နွားစောင့်ခြင်း စသော အမှုကို ပြုအံ့သောငှာ မစွမ်းနိုင်၊ သင်သည် ငါ့ကို သတ်ပါလော့။ ထက်ဝက်သော အသားကိုစား၍ ထက်ဝက်သော အသားကို မျိုးရိက္ခာပြု၍ ဤသားငယ်နှင့် အတူတကွ ခရီးခဲမှ ထွက်ပါလော့ဟု ဆို၏။

အမောင်၊ ငါသည်လည်း ယခုအခါ မိန်းမတို့ပြုအပ်သော ချည်ငင်ခြင်းစသောအမှုကို ပြုခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်၊ အကျွန်ုပ်ကိုသတ်၍ ထက်ဝက်သော အသားကိုစား၍ ထက်ဝက်သော အသားကို မျိုးရိက္ခာပြု၍ သားငယ်နှင့်အတူတကွ ခရီးခဲမှ ထွက်လော့ဟု ဆို၏။

တဖန် ယောကျ်ားသည် မယားကို ဆိုပြန်သည်ကား အဘယ်နှမ၊ မိန်းမသေသဖြင့် သားအမိနှစ်ယောက်စုံ သေသည်မည်၏။ ထိုစကားသည် သင့်မြတ်စွာ။ ဤသားငယ်သည် အမိနှင့်ကင်း၍ အသက်ရှင်ခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်ရာ။ အကယ်၍ ငါတို့နှစ်ယောက် အသက်ရှင် ကုန်အံ့ တဖန် သားငယ်ကိုရရာ၏။ ယခု သားငယ်ကိုသတ်၍ အသားကိုယူပြီးလျှင် ခရီးမှ ထွက်ကြကုန်အံ့ဟု ဆို၏။ ထို့နောင် အမိသည် သားကို အဖထံသို့ သွားချေဟုဆို၏။ သားငယ်လည်း သွားရှာလေ၏။ အဖသည် သားကို စိန်းစိန်းကြည့်၍ ဪ ငါသည်ကား ဤသားငယ်ကို မွေးကျွေးအံ့ဟု လယ်ယာထွန်ခြင်း၊ နွားစောင့်ခြင်းအစရှိသော ဆင်းရဲကို ခံ၍ မွေးကျွေးပြီးမှ သားငယ်ကိုသတ်ရမည်ကား ရက်ရက်စက်စက် မစွမ်းနိုင်ချေဟု မြည်၍ အမိထံသို့ သွားလေလော့ဟု လွှတ်လိုက်၏။ အမိလည်း စိန်းစိန်းရှုကြည့်၍ ဪ ငါသည်ကား သားငယ်ကို ကျွေးမွေးအံ့ဟု အတိုင်းမသိသော ဆင်းရဲကို ခံလေသည်ကား ဆိုဖွယ်မရှိလေပြီ၊ ဆယ်လ တိုင်တိုင် ဝမ်းဖြင့်ဆောင်ရွက်ရခြင်း ဆင်းရဲကိုမျှ ဆို၍မဆုံးနိုင်။ ဆင်းရဲကြီးစွာခံပြီးမှ ယခု ဝမ်းဖြင့်ဆောင်၍ မွေးသောသားငယ်ကို ငါတဖန်သတ်ခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်ချေဟု ဆိုပြီး၍ အဖထံသို့ သွားလော့ဟု ဆိုလိုက်၏။ ဤသို့သောနည်းဖြင့် ထို သားငယ်သည် နှစ်ယောက်သော မိဘတို့၏ အကြား၌ လူးလားခေါက်ပြန် သွားစဉ်ပင်လျှင် သေရှာလေ၏။

အမိအဖနှစ်ယောက်တို့သည် သေလေသော သားငယ်ကိုမြင်၍ ငိုကြွေးကြပြီးလျှင် ရွေးဆိုခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့် အသားကိုယူ၍ စားကြကုန်လျက် သွားကြလေကုန်၏။ ထိုအမိ အဖ နှစ်ယောက်ဘို့အား သားငယ်၏ အသားသည် ကိုးပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့် စက်ဆုပ်ခြင်း ဖြစ်သောကြောင့် မှူးတူးရှင်ပြခြင်းသည် မဖြစ်နိုင်လေကုန်၊ မာန်မာန်ဖြင့် ယစ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ တင့်တယ်စံပယ်စိမ့်သောငှာလည်းကောင်း၊ အသားအရေပြည့်

ခက်မသည် အသီးမသီးအရွှေခက်မတဖြာသည်သာ ကြီးစွာသော အိုးစရည်းခန့်ရှိ တလုံးတည်း သီးလာ၏။ ထိုအသီး၌ ခြောက်မြောင့်သော အစုတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုခြောက်မြောင့် သောအစုတို့၌ ခြောက်ခုသော ဝါပေါက်တို့သည် ပေါက်ကုန်၏။ ငါတို့သည်လည်း မုတ်ဆိတ် ဆံကိုပြင်စေပြီးလျှင် ရေချိုး၍ ပန်းနံ့သာ ဆင်ယင်ပြီးသော် ငတ်စားပြုပြင်၍ ငါ့ဝါယာခင်းကို ကြည့်ရှုခြင်းငှါ သွား၍ကြည့်ရှု၏။ ထိုအခါ ဝါပေါက်ကိုဖြင့်၍ မြေကရပ်လျက် လက်ဖြင့် ဆန့်၍ ငါယူ၏။ ထိုဝါခြောက်ပေါက်တို့သည် ငါယူလျှင်ပင် စွမ်းပကားခွန်အားနှင့် ပြည့်စုံ စွာသော ကျွန်ယောက်ျားခြောက်ယောက်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုကျွန်ယောက်ျား ခြောက် ယောက်တို့သည် ငါတယောက်တည်းကို စွန့်ခဲ့၍ပြေးလေကုန်၏။ မြင့်မြဲစွာသောကာလပတ်လုံး ရှာဖွေပါသော်လည်း မမြင်မတွေ့နိုင်၊ ယခုမူကား ငါတွေ့မြင်ရပြီ သင်တို့ခြောက်ယောက်တို့ သည် ထိုပြေးလေသော ကျွန်ယောက်ျားခြောက်ယောက်တို့ပင်တည်း။ သင်သည်နန္ဒမည်၏။ သင်သည်ပုဏ္ဏမည်၏။ သင်သည်ဝဇုမာနမည်၏။ သင်သည်စိတ္တမည်၏။ သင်သည်ဂေလမည်၏။ သင်သည်ပေါဋ္ဌိယတ္ထမည်၏ဟု ထတည့်၍ ထိုင်လျက်နေကုန်သော သေသောက်ကြူး ခြောက် ယောက်တို့၏ ဦးသျှောင်ကို ကိုင်လျက်ရပ်၏။ ထိုသူတို့သည်လည်း ငါတို့သည် သင့်ကျွန်မဟုတ် ဟု ဆိုချေသော် အကြင်သူသည် မဟုတ်ဟူ၍သော်လည်းပယ်အံ့။ ထိုဆိုသောစကားကိုလည်း မယုံအံ့။ ထိုသူကို ကျွန်ပြုတမ်းဟူသော ကတိကဝတ်မှ ရှုံး၍ ကျွန်ဖြစ်ရာခဲ၊ ကတိကဝတ်ကို ကြောက်၍ဆိုသော စကားကို ယုံချေသော်လည်း သူ့ ကျွန်ရင်းမှန်ရာခဲ။ ထို့ ကြောင့် ငါတို့ သင့်ကျွန် မဟုတ်ဟုလည်း မငြင်းတတ်၊ ဟုတ်ပေ၏ဟူ၍လည်း အာမ မခံဝံ့ရကား ဆိတ်ဆိတ် သာ နေကြကုန်၏။

ထို့ နောင်မှ ထိုသူတို့ကို ဦးသျှောင်၌ ကိုင်ငင်၍ တရားတင်းကုပ်သို့ ဆောင်ပြီးသော် အဆုံးအဖြတ်ခံ၍ ကမ္မည်းစာရင်း တင်ပြီးလျှင် အသက်ထက်ဆုံး သူ့ ကျွန်ပြု၍ သုံးဆောင် လေ၏ဟုလိုသည်။

ဤစကားသည်ကား ခြောက်ခွန်းသောစကားတို့တွင် ပိယပက္ခ၌ ချွေးဦးစွာသော စကား အရာ မဟုတ်သည်၌ ဆိုသော အဋ္ဌာနိယ ကထာမည်၏ ဟူသတည်း။

ခြောက်ခွန်းသော စကားဟူသည်ကား အပ္ပိယပက္ခ၌ ပထမစကားသည်ကား ခိုးသူမဟုတ် သည်ကို ခိုးသူဟူ၍၊ ကျွန်မဟုတ်သည်ကို ကျွန်ဟူ၍၊ မကောင်းမှုမပြုသည်ကို မကောင်းမှုကို ပြုသည်ဟူ၍ ဆိုသောစကား၊ ဟုတ်လည်းမဟုတ် သူလည်းမနာလို ကိုယ်လည်းအကျိုး မရှိသော ပထမစကားလည်းတခွန်း။

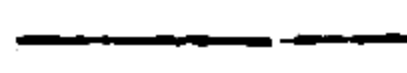
ခိုးသူကို ခိုးသူမှန်၏ဟု ဆိုသော် ဟုတ်ကားဟုတ်၏ သူလည်းမနာလို ကိုယ်လည်းအကျိုး အကျိုးမရှိသော ဒုတိယစကားလည်းတခွန်း။

ပြုအပ်သောကုသိုလ်ပုည နည်းပါးသောကြောင့် သင်သည်ကား အဆင်းမလှ၊ ဘုန်း တန်ခိုးနည်း၏ ဤလောက၌ တည်၍ ကောင်းမှု တဖန် မပြုပြန်သည် ဖြစ်အံ့။ နောင်ဘဝ၌

၌လည်း အပါယ်လေးပါးမှ အဘယ်ကြောင့် လွတ်လတ္တံ့နည်း။ ဤသို့ လူများအား အကျိုးစီးပွားကို ရှေးရှုသဖြင့် ဖြစ်သော တတိယစကားသည်လည်း တခွန်း။

ဤတတိယစကားကိုကား ကာလကိုသိတော်မူ၍ အလှူပေးချိန် သီလဆောက်တည်ချိန်ကို ယောက်၍ ဆိုတော်မူ၏။ ပိယပက္ခတွင် ပထမစကားသည် ယခင်ပြခဲ့သော ဝတ္ထုကဲ့သို့ အဋ္ဌာနိယကထာသည်၏။ ဤသို့သော စကားကိုလည်း ဆိုတော်မူ။ ဒုတိယစကားကိုကား အာမိသဟူသော အကြောင်းကြောင့် ရာဇကထာ စသော တိရစ္ဆာန်ကထာကိုလည်း ဆိုတော်မူ။ တတိယစကားကိုကား အရိယသစ္စာကိုမှီသော အနှစ်တရာ မကပင် နာကုန်သော်လည်း ပညာရှင်တို့သည် ဆောင့်ရဲခြင်းသို့ မရောက်နိုင်ကုန်။ ဤသို့သောစကားကိုသာ ဆိုတော်မူ၏။

ဤသို့ မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ၊ အာယ ရာဇကုမာရသုတ် အဖွင့် ဆယ်ကြောင်းရေး “ဂံ -ဂါး” အင်္ဂါတို့တွင် လာသည်ဖြစ်၍ ကျမ်းဂန်လာသော စကားပင်ဖြစ်သည်။

၁၅၃-ပုစ္ဆာ။ ။ ဘုရားရှင်တို့ ဝေမတ္တရှစ်ပါးကိုလည်း သိလိုပါသည်။

၁၅၃-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ ဘုရားရှင်တို့ ဝေမတ္တရှစ်ပါးကို သိလိုပါသည် ဟူရာ၌ -

ယခုအခါ မှတ်သားရေတွက်ကြကုန်သော အဋ္ဌဝိသဘုရားတို့၏ ဝေမတ္တကို အပြည့်အစုံမလာ။ ပါဠိကော်၌လည်း နှစ်ကျိပ်ရှစ်ဆူ ကုန်သော ဘုရားတို့ကို အပြည့်အစုံမဆို။ ဒီပင်္ကရာ မြတ်စွာဘုရားကစ၍သာ ဟောတော်မူသည် ဖြစ်ကြောင့် ဝေမတ္တအပြားကိုလည်း ဒီပင်္ကရာ ဘုရားကစ၍ နှစ်ကျိပ်ငါးဆူသော ဘုရားတို့ကိုသာ လာသည်။ ထို့ကြောင့်။

ဣမသ္မိံ ပန သကလေပိ ဗုဒ္ဓဝံသေ နိဒါနံ ပဉ္စဝိသတိယာ ဗုဒ္ဓါနံ အဋ္ဌဝေမတ္တာနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ ဟု ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ၌ဆိုသည်။

ကတမာနိအဋ္ဌ အာယုဝေမတ္တံ ပမာဏဝေမတ္တံ ကုလမေဝတ္တံ ပဓာနဝေမတ္တံ၊ ရသ္မိဝေမတ္တံ ယာနဝေမတ္တံ၊ ဗောဓိဝေမတ္တံ ပလ္လင်္ဂဝေမတ္တန္တိ။ ဟု ဗုဒ္ဓဝင် အဋ္ဌကထာ၌ဆိုသည်နှင့်အညီ “အာယုမေဝတ္တံ၊ ပမာဏဝေမတ္တံ၊ ကုလဝေမတ္တံ၊ ပဓာနဝေမတ္တံ၊ ရသ္မိဝေမတ္တံ၊ ယာနဝေမတ္တံ၊ ဗောဓိဝေမတ္တံ၊ ပလ္လင်္ဂဝေမတ္တံ” ဟု ရှစ်ပါးတည်း။

ထိုရှစ်ပါးတို့တွင် အချို့သောဘုရားသည် ရှည်သော သက်တော်ရှိ၏။ အချို့သောဘုရားသည် တိုသော သက်တော်ရှိ၏။ ထို့ကြောင့်

ဒီပင်္ကရာ၊ ကောဏ္ဍည၊ အနာမဒဿီ၊ ပဒုမ၊ ပဒုမုတ္တရာ၊ အတ္ထဒဿီ၊ ဓမ္မဒဿီ၊ သိဒ္ဓတ္ထ၊ တိဿ ဤကိုးဆူသော ဘုရားရှင်တို့သည် တမိန်းတမ်း။

မင်္ဂလာ သုမနာ သောဘိတာ နာရဒ၊ သုပေဓာ၊ သုဇာတာ၊ ပိယဒဿိ၊ ဖုဿ၊ ဤရှစ်ဆူ
သောဘုရားတို့သည် ကိုးသောင်းတမ်း။

ရေဝတ၊ ဝေဿဘူ၊ ဤနှစ်ဆူသော ဘုရားရှင်တို့သည် ခြောက်သောင်းတမ်း။

ဝိပဿိ ဘုရားရှင်သည် ရှစ်သောင်းတမ်း။

သိခိ၊ ကကုသန်၊ ကောဏာဂုံ၊ ကဿပ၊ ဤလေးဆူသော ဘုရားရှင်တို့သည် အစဉ်
အတိုင်း ခုနှစ်သောင်း၊ လေးသောင်း၊ သုံးသောင်း၊ နှစ်သောင်းတမ်း။

ငါတို့ဘုရား တရာတမ်း။ ဤကား အသက်တမ်းကိုဆိုသော အဓယုဝေပတ္တတည်း။

ပမာဏဝေပတ္တကား။ ။ဒီပင်္ကရာ၊ ရေဝတ၊ ပိယဒဿိ၊ အတ္တဒဿိ၊ ဓမ္မဒဿိ၊ ဝိပဿိ၊
ဤခြောက်ဆူသော ဘုရားကိုယ်တော် အရပ်အတောင်ရှစ်ဆယ်။

ကောဏ္ဍည၊ မင်္ဂလာ၊ နာရဒ၊ သုပေဓာ၊ ရှစ်ဆယ်ရှစ်ထောင်။

သုမနဘုရား အတောင်ကိုးဆယ်။

သောဘိတာ၊ အနောမဒဿိ၊ ပဒုမ၊ ပဒုမုတ္တရ၊ ဖုဿ၊ ရှစ်ဆယ်ငါးထောင်၊

သုဇာတာ အတောင်ငါးဆယ်။

သိဒ္ဓတ္ထ၊ တိဿ၊ ဝေဿဘူ၊ အတောင်ခြောက်ဆယ်။

သိခိ၊ အထောင်ခုနှစ်ဆယ်။

ကကုသန်၊ ကောဏာဂုံ၊ ကဿပ၊ အစဉ်အတိုင်း အထောင်လေးဆယ်၊ သုံးဆယ်၊ နှစ်ဆယ်။

ငါတို့ဘုရား ထဆယ်ရှစ်ထောင်။ ဤကား ပမာဏဝေပတ္တတည်း။

ကုလဝေပတ္တကား။ ။ကကုသန်၊ ကောဏာဂုံ၊ ကဿပ၊ ပုဏ္ဏားမျိုး။

ကြွင်းသော နှစ်ကျိပ်နှစ်ဆူသော ဘုရားတို့သည်မင်းမျိုး။ ဤကား ကုသလဝေပတ္တတည်း။

ပဓာနဝေပတ္တကား။ ။ဒီပင်္ကရာ၊ ကောဏ္ဍည၊ သုမန၊ အနောမဒဿိ၊ သုဇာတာ၊
သိဒ္ဓတ္ထ၊ ကကုသန်၊ ထယ်လ ဝုက္ကရဝရိယကျင့်ရသည်။

မင်္ဂလာ၊ သုပေဓာ၊ တိဿ၊ သိခိ၊ ရှစ်လ။

ရေဝတ၊ ခုနှစ်လ။

သောဘိတာ၊ လေးလ။

ပဒုမ၊ အတ္တဒဿိ၊ ဝိပဿိ၊ လခွဲ။

နာရဒ၊ ပဒုမုတ္တရ၊ ဓမ္မဒဿိ၊ ကဿပ၊ ခုနှစ်ရက်။

ပိယဒဿီ၊ ဖုဿ၊ ဝေဿဘူ၊ ကောဏာဂုံ၊ ခြောက်လ။
 ငါတို့ဘုရား ခြောက်နှစ်။ ဤကား ပဓာနဝေမတ္တတည်း။
 ရသို့ဝေမတ္တကား။ ။မင်္ဂလဘုရား ရောင်ခြည်တော် လောကဓာတ်တသောင်းလုံးနွဲ့၏။
 ပဒုမုတ္တရာ၊ တဆယ့်နှစ်ယူဇနာ။
 ဝိပဿီ၊ ခုနစ်ယူဇနာ။
 သီခါ၊ သုံးယူဇနာ။
 ကကုသန်၊ ဆယ်ယူဇနာ။
 ငါတို့ဘုရား တလံပမာဏ။

ကြွင်းသောဘုရားတို့ကား အမြဲမရှိ၊ အလိုရှိတော်မူတိုင်း ထွန်းတောက်နိုင်၏။ ဤကား
 ရသို့ဝေမတ္တတည်း။

ယာနဝေမတ္တကား။ ။ဒီပင်္ကရာ၊ သုမန၊ သုမေဓာ၊ ဖုဿ၊ သီခါ၊ ကောဏာဂုံ
 ဆင်ယာဉ်စီး၍ တောထွက်တော်မူသည်။

ကောဏ္ဍည၊ ရေဝဘ၊ ပဒုမ၊ ပိယဒဿီ၊ ဝိပဿီ၊ ကကုသန်၊ ရထားယာဉ်။
 မင်္ဂလ၊ သုဇာတာ၊ အတ္တဒဿီ၊ တိဿ၊ ဂေါတမ၊ မြင်းယာဉ်။
 အနောမဒဿီ၊ သိဒ္ဓတ္ထ၊ ဝေဿဘူ၊ ထမ်းစင်ယာဉ်။

နာရဒ၊ ဓမ္မဒဿီ၊ သောဘိတ၊ ပဒုမုတ္တရာ၊ ကဿပ၊ ပြာသာဒ်ယာဉ်။ ဤကား
 ယာနဝေမတ္တတည်း။

ဗောဓိဝေမတ္တကား။ ။ဒီပင်္ကရာ၊ ညောင်ကြတ်။
 ကောဏ္ဍည၊ သာလကလျာဏီ။
 မင်္ဂလ၊ သုမန၊ ရေဝဘ၊ သောဘိတ၊ ကံ့ကော်။
 အနောမဒဿီ၊ ထောက်ကြံ့။
 ပဒုမ၊ နာရဒ၊ ကြောင်လျှာကြီး။
 ပဒုမုတ္တရာ၊ ထင်းရှူးပင်။
 သုမေဓာ၊ တမာပင်။
 သုဇာတာ၊ ဝါးကြတ်။
 ပိယဒဿီ၊ သျှိသျှား။
 အတ္တဒဿီ၊ တမာပင်။
 ဓမ္မဒဿီ၊ သံသတ်။ မျက်နှာပန်းလည်းဟူ၏။

သိဒ္ဓတ္ထ၊ မဟာလောကား။

တိဿ၊ ပိတောက်ပင်။

ဗုဿ၊ သျှိသျှား၊ သရက်လည်းဆို၏။

ဝိပဿိ၊ သခွတ်။

သိခါ၊ ပုဏ္ဏရိုက်၊ သရက်ဖြူလည်းဟူ၏။

ဝေဿဘူ၊ အင်ကြင်း။

ကကုသန်၊ ကုက္ကို။

ကောဏာဂုံ၊ ရေသဖန်း။

ကဿပ၊ ပညောင်။

ဂေါတမ၊ ညောင်ဗုဒ္ဓဟေပင်၌ ပွင့်တော်မူကုန်၏။ ဤကား ဗောဓိဝေပတ္တတည်း။

ပလ္လင်္ကဝေပတ္တကား။ ။ဒီဟင်္ကရာ၊ ရေဝတ၊ ပိယဒဿိ၊ အတ္တဒဿိ၊ ဓမ္မဒဿိ၊ ဝိပဿိ၊ ငါးဆယ်သုံးတောင် ပလ္လင်ကျယ်၏။

ဧကောဏ္ဍည၊ မင်္ဂလာ၊ နာရဒ၊ သုမေဓာ၊ ပလ္လင်ငါးဆယ်ရှစ်တောင်။

သုမနဘုရား၊ ပလ္လင် အတောင်ခြောက်ဆယ်။

ဓသာဘိတ၊ အနောမဒဿိ၊ ပဒုမ၊ ပဒုမုတ္တရာ၊ ဗုဿ၊ ပလ္လင်သုံးဆယ်ရှစ်တောင်။

သုဇောတာဘုရား၊ ပလ္လင်တော် သုံးဆယ်နှစ်တောင်။

သိခိဘုရား၊ ပလ္လင်တော် ငါးဆယ်လေးတောင်။

သိဒ္ဓတ္ထ၊ တိဿ၊ ဝေဿဘူ၊ ကကုသန်၊ ပလ္လင် အတောင်လေးဆယ်။

ကောဏာဂုံဘုရား၊ ပလ္လင်တော် အတောင်နှစ်ဆယ်။

ကဿပဘုရား၊ ပလ္လင် တဆယ်ငါးတောင်။

ဂေါတမဘုရား၊ ပလ္လင် တဆယ်လေးတောင်၊ ဤကား ပလ္လင်ဝေပတ္တတည်း။

ဤသို့ ဗုဒ္ဓဝင် အဋ္ဌကထာ၌ လာသည့်အတိုင်း ဝေပတ္တရှစ်ပါးကိုသိအပ်၏။

နက္ခတ်အားဖြင့်ကား ဥတ္တရာသန် နက္ခတ်နှင့်ယှဉ်၍ ပဋိသန္ဓေ ယူတော်မူ၏၊ တောထွက် တော်မူ၏၊ ဓမ္မစကြာတရားကို ဟောတော်မူ၏၊ ယမိုက်ပြာဋိဟာကို ပြတော်မူ၏၊ ဝိသာခါ နက္ခတ်နှင့်ယှဉ်၍ ဖွားတော်မူ၏၊ ဘုရားဖြစ်တော်မူ၏၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံယူတော်မူ၏၊ မာသ နက္ခတ်နှင့်ယှဉ်၍ သာဝက အစည်းအဝေးကို ပြုတော်မူ၏၊ အာယုသင်္ခါရ လွှတ်တော်မူ၏၊ အာယုဇနက္ခတ်နှင့်ယှဉ်၍ နတ်ပြည်မှ သက်တော်မူ၏၊ ဤကား နက္ခတ်နှင့်ယှဉ်ခြင်း နက္ခတ္တ ပရိစ္ဆေဒတည်း။

အန္တရာယ်ပြုခြင်းငှာ မတတ်နိုင်ရာသည် လေးပါးကား။

ဘုရားသခင်ကို ရည်၍ ဆောင်အပ်သော ပစ္စည်းလေးပါးတို့ကို တစုံတယောက်သေ
သူသည် အန္တရာယ်ပြုခြင်းငှာမထိုက်။

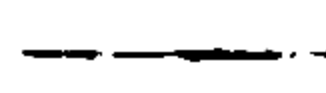
ခပ်သိမ်းသော ဘုရားသခင်တို့၏ အသက်တော်ကို တစုံတယောက်သေသူသည်
အန္တရာယ်ပြုခြင်းငှာ မထိုက်။

သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော မဟာပုရိသ လက္ခဏာတော်ကို အန္တရာယ်ပြုခြင်းငှာမထိုက်။

ရှစ်ဆယ်စော လက္ခဏာတော်ငယ်ကို အန္တရာယ်ပြုခြင်းငှာ မထိုက်။

ဤကား အန္တရာယ်ပြုခြင်းငှာ မထိုက်ရာသည် အနန္တရာယ်ကဓမ္မ လေးပါးတည်း။

ဤနက္ခတ္တပယောဂနှင့် အန္တရာယ်ပြုခြင်းငှာ မထိုက်ရာသည် လေးပါးတို့ကိုကား မေး
လျှောက်သောကာလ မပါသော်လည်း ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာတွင် စကားအလျဉ်းသင့်၍ ဝေမတ္တ
ရှစ်ပါးတို့ကို ဆိုရာ အနီးအပါးတွင် ပါသောကြောင့် မှတ်သားရန် ရောဆက်၍ ရေးသွင်း
လိုက်သည်။ ။ဝေမတ္တရှစ်ပါးပြီး၏။

၁၅၄-ပုစ္ဆာ။ ။ဘုရားသခင် ပလ္လင်တော်အမြင့် အရပ်ရှိ မရှိကိုလည်း အငြင်း
အခုံ ရှိကြပါသည်။ ရှိ မရှိကိုလည်း သိလိုပါသည်။

၁၅၄-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ဘုရားသခင် ပလ္လင်တော်အရပ်အမြင့် ရှိသည် မရှိသည်ကိုမေးရာ၌-

အဋ္ဌတိကမုဋ္ဌိံ ကိရဏက္ခဏေ အပရိမိတကပေါပစိတ ပါရမိတာ နုဘာဝေန
ပထဝီတော ဥဋ္ဌိတော သဗ္ဗရတန ဝိစိတ္တော အတီဝရမဏိယော သဒေဝကေ
ယောကေ ကေနစိ ကာတုံ အသက္ကုဏေယျ ရူပေါ စုဒ္ဓသဟတ္ထဝိတ္တာရော တဒနုဇ္ဈပါ-
ယာမော အပါဒကတ္တာ ပထဝီတော အမုတ္တောဟုတော သဏ္ဍိတော ပထဝီဝဋ်သကော
ဝဇီရာသနဘူတော အပရာဇိတပလ္လင်္ဂော၊ ဗောဓိဏ သဗီပေ ဌိတော ပလ္လင်္ဂော
ဗောဓိပလ္လင်္ဂော၊ တသ္မိံ။ ကတ္ထစံ ယု စုဒ္ဓသဟတ္ထုဗေဓော ပလ္လင်္ဂောတိ အာဂတံ
တတ္ထဥဗေဓသဒ္ဓေါ ဝိတ္တာရဝါစိယော ဟောတိ၊ နဥဗေဓဝါစိ တသ္မာ စုဒ္ဓသဟတ္ထ-
ဝိတ္တာရောထိ အတ္တော။

အဋ္ဌတိကမုဋ္ဌိံ ၊ ရှစ်ဆုပ်သေချက်ကို။ ကိရဏက္ခဏေ၊ ကြဲသောခဏ၌။ အပရိမိတ
ကပေါပစိတ ပါရမိတာနုဘာဝေန၊ မနှိုင်းရှည့်အပ်သော ကမ္ဘာပတ်လုံး ဆည်းပူးတော်မူ
အပ်သော ပါရမိတော်၏အာနုဘော်ကြောင့်။ ပထဝီတော၊ မြေမှ။ ဥဋ္ဌိတော၊ ပေါက်သော။
သဗ္ဗရတနဝိစိတ္တော၊ ခပ်သိမ်းသောရတနာတို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်သော၊ အတီဝရမဏိယော၊
အလွန်မြတ်သော မတ္တမြားဖြင့်ပြီးသော။ တနည်းကား။ အလွန်လျှင်မြေ့လျော်ဖွယ်ရှိသော။

သဒေဝကော၊ နတ်နှင့်တကွသော။ လောကော၊ လောက၌။ ကေနစိ၊ တစုံတယောက်သော သူသည်။ ကာတုံ၊ ပြုခြင်းငှါ။ အသက္ကုဏေယျရူပေါ၊ မတတ်ကောင်းသော သဘောရှိသော။ စုဒ္ဒသဟတ္ထဝိတ္တာဓော၊ တဆယ့်လေးတောင်အကျယ်ရှိသော။ တဒနုရူပါယာမော၊ ထိုနှင့် သင့်လျော်သော အလျားရှိသော။ အဂါဒကတ္တာ၊ အခြေမရှိသောကြောင့်။ ပထဝိတော၊ မြေမှ။ အမုဒတ္တာ၊ မလွတ်သည်။ ဟုတု၊ ဖြစ်၍။ သဏ္ဍိတော၊ တည်သော။ ပထဝိလွင်- သကော၊ မြေကြီး၏ ဦးဆောက်ပန်းလည်းဖြစ်သော။ ဝဇိရာသနဘူတော၊ ဝရဇိန်နေရာဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ အပရာဇိတပလ္လင်္ဂော၊ အပရာဇိတပလ္လင်တည်း။ ဗောဓိဿ၊ ဗောဓိပင်၏။ သမိပေါ၊ အနီး၌။ ဌိတော၊ တည်သော။ ပလ္လင်္ဂော၊ ပလ္လင်တည်း။ ဗောဓိပလ္လင်္ဂော၊ ဗောဓိပလ္လင်။ တသ္မိံ ဗောဓိပလ္လင်္ဂေါ၊ ထိုဗောဓိပလ္လင်၌။ ကတ္ထစိပန၊ အချိုသောကျမ်း၌ကား။ စုဒ္ဒသ- ဟတ္ထုဗ္ဗေဓောပလ္လင်္ဂောတိ၊ စုဒ္ဒသဟတ္ထုဗ္ဗေဓောပလ္လင်္ဂောဟူ၍။ အာဂတံ၊ လာ၏။ တတ္ထ၊ ထိုသို့လာရာ၌။ ဥဗ္ဗေဓသဒ္ဓေါ၊ ဥဗ္ဗေဓသဒ္ဓါသည်။ ဝိတ္တာရဝါစိယေဝ၊ အကျယ်ကိုဟောသည် သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဥဗ္ဗေဓဝါစိ၊ အစောက်ကိုဟောသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ စုဒ္ဒသဟတ္ထဝိတ္တာဓော၊ တဆယ့်လေးတောင်အကျယ်ရှိ၏။ ဣတိအယံ၊ ဤသည်သာလျှင်။ အတ္ထော၊ အနက်သည်။ ။ ဤသည်ကား မဏိဒီပနီကာတွင် ဆိုသော စကားတည်း။

ဤမဏိဒီပကျမ်းကိုပြုသော စစ်ကိုင်းမြို့ အရှင်မဟာအရိယဝံသ အယူတော်ကား ဥဗ္ဗေဓသဒ္ဓါသည် အပြင်ကိုဟောသည်။ အမြင့်အစောက်ကို မဟောဖြစ်သည်။ ပလ္လင်တော် အလျားအနံ တဆယ့်လေးတောင်ရှိ၏။ အခြေမရှိသောကြောင့် မြေမှမလွတ်၊ အမြင့်လည်း မရှိဟု ယူဆတော်မူ၏။ ထိုစကားကို ကြိုက်နှစ်သက်ကုန်သော ပညာရှိတို့လည်း ပလ္လင်အမြင့် အစောက်မရှိဟူ၍ ပြောဆိုယူမှတ်ကြကုန်၏။

ဤကား ပလ္လင်တော်အမြင့်မရှိဟု ယူကြသော သူအပေါင်းတို့၏ ဝါဒရင်းကိုပြသောစကား တည်း။ ပလ္လင်အမြင့်အစောက်ရှိ၏ဟု ယူမှတ်ကြသော သူအပေါင်းတို့၏ ဝါဒရင်းကား -

သုဒ္ဓိယေန တိဘာဘာရကေန ဒိန္နံ အဋ္ဌတိဏမုဋ္ဌိံ ဂဏိဘူာ ပုဗ္ဗုတ္တရဒိသာဘာဂေ ဌိတော အဂ္ဂေ ဂဟေတွာ စာလန္တကွဏ အနေကကပွေါပစိတပါရမိတ္တာနဘာဝေန ပထဗျာ ဥဋ္ဌိတော သဗ္ဗရတနမယော စုဒ္ဒသဟတ္ထုစွဝိတ္တာဓော တဒနုရူပါယာမော ဘူဒိကဏ္ဍိကော အပရာဇိတ ပလ္လင်္ဂော၊ ဗောဓိဿ သမိပေ ဝိဒတ္တာဓိက စတုဟတ္ထန္တရေ ဌာနေ ပဝတ္တော ပလ္လင်္ဂော ဗောဓိပလ္လင်္ဂော၊ တသ္မိံ၊ အာစရိယာ ပန ပလ္လင်္ဂော အင်္ဂုလိမတ္တမ္ပိ နဥဋ္ဌဟတိ ဘူဒိသမမော၊ စုဒ္ဒသ ဟတ္ထော။ ပလ္လင်္ဂောတိ ဣဒံ ဝိတ္တာရမေဝ သန္ဓာယဝုတ္တ၊ နဥဗ္ဗေဓံ။ ယဒိ ဥဗ္ဗေဓော၊ ဧဝံ သတိ ဝိပဿိနော ဘဂဝတော ဝေပညာသ ဟတ္ထော ပလ္လင်္ဂော ပညာသဟတ္ထံ ဗောဓိကွန္တံ အတိက္ကမ္မ သာဓန္တရံ ပဝိသေတွာ မဟာသာဝံ ပိဋ္ဌိတော ကတွာ သာဓန္တရေ အသိတိဟတ္ထုဗ္ဗေဓော ဝိပဿိ ဘဂဝါ နိသိန္ဓော ဘဝေယျ၊ တသ္မာ ပလ္လင်္ဂဿ ဥဗ္ဗေဓဘာဝါတိ ဝဏ္ဏယန္တိ၊ တံ ဝိပဿိတဗ္ဗံ ဗုဒ္ဓဝိသယာနံ အဝိန္ဒန္တယျတ္တာ ဗုဒ္ဓါဟိ ယတာ

ဝိဒတ္တိမန္တေ အာဒါသေ ဒသမ္ပိ သတမ္ပိ ဟတ္ထံ စေတိယံ ဒိဿတိ၊ တတ္ထ န မဟန္တော အာဒါ-
သော န စ ခုဒ္ဒကံ စေတိယံ၊ အစိန္တေယျမေဝေတံ၊ သာသပန္နဇေပိ သဟ ပရိက္ခာရေဟိ
ဣဒ္ဓိံ အနုပ္ပါဒေတွာ တိဋ္ဌန္တာ စရန္တာ နိသိန္တာ သယနာပီတိ အစိန္တေယျ သဘာဝါ၊
ဗုဒ္ဓဝိသယော အစိန္တေယျောတိ ဟိ ဝုတ္တံ။

သုဒ္ဓိယေန၊ သုဒ္ဓိယအမည်ရှိသော။ တိဏဟာရကေန၊ မြက်ရိတ်သူသည်။ ဒိန္နံ၊ လှူအပ်
သော။ အဋ္ဌတိဏမုဋ္ဌိံ၊ ရွှစ်ဆုပ်သောမြက်ကို။ ဂဏိက္ခာ၊ ခံယူတော်မူ၍။ ပုဗ္ဗုတ္တရဒိသာ-
ဘာဂေ၊ ဗောဓိပင်၏ အရှေ့မြောက်ထောင့် အရပ်မျက်နှာအဖို့၌။ ဌိတော၊ ရပ်တော်မူလျက်။
တာနိ၊ ထိုမြက်တို့ကို။ အဂ္ဂ၊ အဖျား၌။ ဂဟေတွာ၊ ကိုင်တော်မူ၍။ စာလေန္တက္ခဏေ၊
လှုပ်သောခဏ၌။ အနောကပေါပစိတ ပါရမီတာနုဘာဝေန၊ ကမ္ဘာအတိုင်းမသိ ဆည်းပူး
ထော်မူအပ်သော ပါရမီအာနုဘော်ကြောင့်။ ပထဗျာ၊ မြေမှ။ ဥဋ္ဌိတော၊ တက်လတ်
ထသော။ သဗ္ဗရတနမယော၊ ခပ်သိမ်းသောတရတနာတို့ဖြင့် ပြီးသော။ စုဒ္ဓသဟတ္ထုစ
ဝိတ္တာဇော၊ တဆယ့်လေးတောင်အစောက်၊ တဆယ့်လေးတောင်အပြန်ရှိသော။ တဒနုရူပါ-
ယာမော၊ ထိုအနံနှင့်လျော်သော အလျားရှိသော။ ဘူမိကဏ္ဍိဏော၊ မြေကြီး၏အစွန်း
ဖြစ်သော။ အပရာဇိတပလ္လင်ကော၊ အပရာဇိတပလ္လင်သည်။ ဗောဓိဿ၊ ဗောဓိ၏။ သမိပေ၊
အနီး၌။ ဝိဒတ္တာဓိက စဘုဟတ္ထန္တရေ၊ တထွာအလွန်ရှိသော လေးတောင်အကြားရှိသော။
ဌာနေ၊ အရပ်၌။ ပဝတ္တော၊ ဖြစ်သော။ ပလ္လင်ကော၊ ပလ္လင်သည်။ ဗောဓိပလ္လင်ကော၊ ဗောဓိ
ပလ္လင်မည်သည်။ ဖောထိ၊ ဖြစ်၏။ ထသ္မိံ ဗောဓိပလ္လင်ကော၊ ထိုဗောဓိပလ္လင်၌။ အာစရိယာ
ပန၊ ဆရာဘို့သည်ကား။ ပလ္လင်ကော၊ ပလ္လင်သည်။ ဘူမိတော၊ မြေမှ။ အင်္ဂုလိမတ္တမ္ပိ၊
လက်တစ်မျှလည်း။ န ဥဋ္ဌဟထိ၊ မတက်။ ဘူမိသမမေဝ၊ မြေနှင့်အမျှသည်သာလျှင်။
ဟောထိ၊ ဖြစ်၏။ စုဒ္ဓသဟတ္ထောပလ္လင်ကောတိ ဣဒံ၊ စုဒ္ဓသဟတ္ထောပလ္လင်ကော ဟူသော
ဤစကားသည်။ ဝိတ္တာရမေဇ အပြန်ကိုသာလျှင်။ သန္ဓာယ၊ ရည်၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်၏။
ဥဗ္ဗေခံ၊ အစောက်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်၍။ နဝုတ္တံ၊ မဆိုအပ်။ ဥဗ္ဗေခော၊ အစောက်သည်။
ယဒိသိသာ၊ အကယ်၍ ဖြစ်ငြားအံ့။ ဝေသဘိ၊ ဤသို့ဖြစ်သည်ရှိသော်။ ဝိပဿိနေ၊
ဝိပဿိအမည်တော်ရှိသော။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ဧပညာသဟတ္ထော၊
ငါးဆယ့်သုံးတောင်ရှိသော။ ပလ္လင်ကော၊ ပလ္လင်သည်။ ပညာသဟတ္ထံ၊ အတောင်ငါးဆယ်
ရှိသော။ ဗောဓိက္ခန္ဓံ၊ ဗောဓိပင်စည်ကို။ အတိက္ကမ္ပ၊ လွန်၍။ သာဓန္တရံ၊ ခက်မအကြားသို့။
ပဝိသေတွာ၊ ဝင်၍။ မဟာသဗ္ဗံ၊ ခက်မကြီးကို။ ပိဋ္ဌိတော၊ နောက်မှ။ ကတွာ၊ ပြု၍။
သာဓန္တရေ၊ ခက်မအကြား၌။ အသိဘိဟတ္ထုဗ္ဗေခော၊ အတောင်ရှစ်ဆယ်အမြင့်ရှိသော။
ဝိပဿိဘဂဝါ၊ ဝိပဿိမြတ်စွာဘုရားသည်။ နိသိန္နောပိ၊ နေသည်လည်း။ ဘဝေယျ၊
ဖြစ်စေ၏။ တဿူသိ၊ ထို့ကြောင့်လည်း။ ပလ္လင်ကော၊ ပလ္လင်၏။ ဥဗ္ဗေခဘာဝေါ၊ အစောက်
မရှိသောအဖြစ်သည်။ ဟောထိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဏ္ဏသန္တိ၊ ဖွင့်ကုန်၏။ ဗုဒ္ဓဝိသယာနံ၊
ဘုရားအရာတော်တို့၏။ အစိန္တေယျတာ၊ အစိန္တေယျအဖြစ်ကြောင့်။ တံ စေနံ၊ ထိုစကားကို။

ဝိမံသိတဗ္ဗံ၊ စုံစမ်းဆင်ခြင်အပ်၏။ ဟိသစ္စံ၊ မှန်၏။ ဗုဒ္ဓါ၊ ဘုရားရှင်တို့သည်။ ဝိဒတ္ထိမတ္ထေ၊ တထွာမျှလောက်သော။ အာဒါသေ၊ ကြေးမုံ၌။ ဒသမ္ပိဟတ္ထံ၊ ဆယ်တောင်ရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ သတမ္ပိဟတ္ထံ၊ အတောင်တရာရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ စေတိယံ၊ စေတီသည်။ ဒိဿတိ၊ ထင်၏။ တတ္ထ၊ ထိုဆင်ခြင်၌။ အာဒါသေ၊ ကြေးမုံသည်။ မဟန္တော၊ ကြီးသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ စေတိယံ၊ စေတီသည်။ ခုဒ္ဒကံစ၊ ငယ်သည်လည်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဧတံ၊ ဤထင်ခြင်းသည်။ အစိန္တေယျမေဝ၊ မကြံအပ်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ ယသ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဝေဘသ၊ ထို့အတူ။ သာသပန္နဓရပိ၊ မှန်ညှင်းစေ့အတွင်း၌လည်း။ သဟ-
 ပရိက္ခာဓရဟိ၊ ပရိက္ခရာတို့နှင့်တကွလျက်လည်း။ ဣဒ္ဓိံ၊ တန်ခိုးကို။ အနပ္ပါဒေတွာ၊ မဖြစ်စေမူ၍။ တိန္ဒန္တာပိ၊ ရပ်လည်းရပ်နိုင်ကုန်၏။ စရန္တာပိ၊ သွားလည်းသွားနိုင်ကုန်၏။ နိသိန္တာပိ၊ ထိုင်လည်းထိုင်နိုင်ကုန်၏။ သယာနာပိ၊ အိပ်လည်းအိပ်နိုင်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အစိန္တေယျသဘာဝါ၊ အစိန္တေယျ သဘောကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ သင့်စွ။ ဗုဒ္ဓဝိသယော အစိန္တေယျောတိ၊ ဗုဒ္ဓဝိသယော အစိန္တေယျောဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။ ဤကား ပရိတ်ကြီးဒီကာတွင် ဆိုသောစကားတည်း။

ဤဒီကာကိုပြုသော စစ်ကိုင်းမြို့ တိလောကဂုရု ဆရာတော်သည် သည်းတော်ခံ ရှင်တေဇောဒီပ အယူတော်ကား ဥဗ္ဗေသဒ္ဓါသည် အစောက်ကို ဟောသည်ဖြစ်၍ ပလ္လင် တော်သည် အလျား အနံ အစောက်ရှိ၏ဟု ယူတော်မူသည်။ ထိုစကားကို ကြိုက်နှစ်သက် သော ပညာရှိတို့သည်လည်း ပလ္လင်တော်အစောက်ရှိ၏ဟု မှတ်ကြကုန်၏။

ထိုသို့ ဒီကာဆရာနှစ်ပါးတို့သည် အစောက်ရှိ၏၊ မရှိဟု ယူကြသည့် စကားနှစ်ရပ်တွင် မဏိဒီပဆရာက ဝိပဿီဘုရား ပလ္လင်တော် ငါးဆယ့်သုံးတောင်ဆိုသော် အမြင့်ဖြစ်အံ့၊ အတောင်ငါးဆယ်ဖြစ်သော ဗောဓိပင်စည်ကိုမှီ၍ ခက်မကြားသို့ ဝင်လျက် တည်ရာ၏။ အတောင်ရှစ်ဆယ်မြင့်သော ဘုရားကိုယ်တော်သည် ခက်မကို နောက်ထား၍ နေရသည် ဖြစ်ရ၏ဟု ကြံသည်။

ပရိတ်ကြီး ဒီကာဆရာကမူ မှန်ညှင်းခွဲအတွင်း၌သော်လည်း ပရိက္ခရာရှင်ပါးနှင့်တကွ ရပ်တော်မူနိုင်သည်။ ဗုဒ္ဓဝိသယ အစိန္တေယျဖြစ်သည်။ ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား၏ပလ္လင်၊ ဗေဒိ၊ အရပ်တော်တို့၏ အတိုင်းအရှည်ကိုလည်း မကြံအပ်သော အ.ရ.ပင်ဖြစ်သည်ဟု ယူသည်။

ဤသို့ ဆရာနှစ်ဦးတို့၏ ဝါဒတို့လည်း အထောက်အထားနှင့်ချည်းပင် ဖြစ်ပေသည်။ ကြိုက်ရာမှတ်သားအပ်၏။ ဆင်ခြင်စဉ်းစားသော်ကား သုနုပရန္တ တဗ္ဗဒီပစသော မြန်မာ တိုင်းနိုင်ငံ၌ ကျမ်းတတ်ဆရာ သေးဦးရှိသည် ဆရာလေးဦးပူသော်ကား။

ကျမ်းလည်းတတ်၏၊ ကျမ်းလည်းပြု၏၊ ကျမ်းလည်းသေချာ၏၊ ကျမ်းလည်းပြီး၏၊ ဆရာတဦးတည်း။ သဒ္ဓနိတိကျမ်းကိုပြုသော အရှင်အဂ္ဂပဏ္ဍိတတည်း။

ကျမ်းလည်းတတ်၏၊ ကျမ်းလည်းပြု၏၊ ကျမ်းလည်းသေချာ၏၊ ကျမ်းကားမပြီး၊ ဆရာ
တဦးတည်း။ မဏိဒီပကျမ်းကိုပြုသော အရှင်မဟာအရိယာဝံသတည်း။

ကျမ်းလည်းတတ်၏၊ ကျမ်းလည်းပြု၏။ ကျမ်းကားမသေချာ၊ ကျမ်းကားပြီး၏၊ ဆရာ
တဦးတည်း။ ဝိနယာလင်္ကာရကို ပြုသော အရှင်တိပိဋကလင်္ကာရတည်း။

ကျမ်းကားတတ်၏၊ ကျမ်းကားမပြု၊ ကျမ်းပြုသော်ကား သေချာရာ၏၊ ဆရာတဦးတည်း။
မဏိကုဗ္ဗလကိုပြုသော အရှင်ဝရာဘိသင်္ဃနာထတည်း။

ဤသို့ ကျမ်းဂန်တတ်ကုန်သော ဆရာကြီးတို့သည် ဥဒါန်းစကား ထားခဲ့သည့်အတိုင်း
မဏိဒီပဆရာကိုလည်း အသွန် နှစ်သက်သံနှင့်ပင် ဆိုပေသည်။ သို့ရာတွင် အရှင်မဟာ
အရိယာဝံသ ဆရာတော်ကား မဏိဒီပကျမ်းကို ပြုသည်ရှိသော် မပြီးလေသောကြောင့်
သက္ကရာဇ် မထွက်ချေ။ မဏိမဇ္ဇူတွင်မူကား—

မဏိမဇ္ဇူသာနာမိသာ အဘိဓမ္မတ္ထဝိဘာဝိနိယာနာမ အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ ဝဏ္ဏနာယ
ဝဏ္ဏနာ အဋ္ဌဝိသာမိက အဋ္ဌသတ သက္ကရာဇမ္ပိ။

ဟု သက္ကရာဇ် ရှစ်ရာ့နှစ်ဆယ်ရှစ်ခုတွင် ပြီးကြောင်းကို ဆိုသည်။ ထိုသက္ကရာဇ်သည်
လည်း ထူပါရုံဒါယကာမင်း နရပတိနန်းစံ လေးနှစ်ခန့်တွင်ကျသည်။ မဏိဒီပသည်လည်း
ထိုမင်းနောက် သက္ကရာဇ် ရှစ်ရာ့သုံးဆယ်တွင် နန်းတက်သော မဟာသီဟသူရလက်ထက်နှင့်
ပြိုင်မိရာသည်ဖြစ်၍ ရှစ်ရာ့သုံးဆယ် ကျော်မှ ရတနာပုရပြည်ကြီးကို တည်၍ မင်းဆယ်ဆက်
မြောက်မှ ဖြစ်သောကျမ်း မှတ်ရာသည်။

ပလ္လင်တော် အမြင့်မရှိဟူသော စကားသည်လည်း သီဟိုဠ်ကျွန်း၊ ပုဂံ၊ မြင်စိုင်း၊ စစ်ကိုင်း၊
ပန်းယ မင်းတို့ လက်ထက် ပြုသောကျမ်းတို့က မဆိုမလာ၊ ဤမဏိဒီပကျမ်းသစ် ဖြစ်လာ
မှသာ ဤစကားသစ် ဖြစ်ချေသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ တဂါးသော ကျမ်းတို့က ဤကဲ့သို့
မဆိုချေသောကြောင့်လည်းကောင်း စကား ထီးချေသည်။

တကြောင်းမှာလည်း ဘုရားသခင် အနိဒိသဌာနတော်၌ နေတော်မူ၍ ခုနစ်ရက် ဗောဓိ
ပင်နှင့် ရွှေပလ္လင်ကိုရူ၍ နေတော်မူသည့်အရာ၌ ပလ္လင်တော်အမြင့်မရှိသော် မြေ၌ခင်းသော
နေရာမျှကိုသာ ရှုရမည့် လက္ခဏာရှိချေသည်။ အချို့ဆရာတို့ကလည်း ပလ္လင်သဒ္ဓါသည်
နေရာကိုလည်းဟော၏။ အစောက်ရှိသော ပလ္လင်ကိုလည်းဟော၏။ ဤအရာပင် ပလ္လင်
သဒ္ဓါသည် နေရာဟောဖြစ်သည် ဟူ၍လည်း ဆို၏။ ထိုစကား၌လည်း နေရာဟောမျှသာ
မှန်သော ဗောဓိပလ္လင်ကော် စသည်ဖြင့်သာ ကျမ်းဂန်၌ ဆိုခဲ့ချေသည်။ ဗောဓိအာသန
စသည်ဖြင့် မဆိုဘူး။ တဂါးသောအုပ်၌ နေတော်မူသော ကာလလည်း အာသန
ပညာပေဘွာ စသည်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပညတ္တာသနေ နိသိဒိစသည်ဖြင့် လည်းကောင်း၊
မဂ္ဂါဩက္ကမ္ပ အညဘရသ္မိ ရုက္ခမူလ ပညတ္တ အာသန နိသိဒိစသည်ဖြင့်လည်းကောင်း

လာသည်။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် တပါးသောအရာ၌ကား အာသနသဒ္ဓါဖြင့်လာသည်။ ဗောဓိပင်သို့
ထောက်သောကာလ၌ အာသနသဒ္ဓါဖြင့် မလာ။ ပလ္လင်္ကသဒ္ဓါဖြင့် လာခဲ့သည်။ လာဟန်ကား
ဝိနည်းမဟာဝါ အဋ္ဌကထာ၌-

စတ္တာရိ အသင်္ချေယျာနိ ကပ္ပာတသဟဿဉ္စ ဥပစိတာနံ ပါရမိနံ ဗလာဓိဂမဋ္ဌာနံ
ပလ္လင်္ကဉ္စ ဗောဓိရက္ခဉ္စ အနိမ္ပိသေဟိ အက္ခိဟိ ဩလောကယမာနော သတ္တာဟံ ဝိတိနာ-
မေသိ ဟူ၍လည်းကောင်း။

ပလ္လင်္ကဿစ ဌိတဋ္ဌာနဿစ အန္တရာ။ ဟူ၍လည်းကောင်း။
ပဓာနစရိယံ ဗောဓိပလ္လင်္ကေ။ ဟူ၍လည်းကောင်း။
အပရာဇိဘပလ္လင်္ကေ မာရဝိဇယံ။ ဟူ၍လည်းကောင်း။

ဤသို့စသည်ဖြင့် ဗောဓိပင်၌ နေသည်ကို ဆိုသောကာလ အာသနေ စသည်ဖြင့်မဆို၊
ပလ္လင်္ကစသည်ဖြင့်သာ ဆိုခဲ့သည်။ ထိုသို့ဆိုသောကြောင့် နေရာသက်သက် မြေ၌ခင်းလျက်
တည်သော လက်တစ်မျှ တက်ခြင်းမရှိသော အာသနမ္ပယာ မယူသင့်။ ဤအရာ၌ ပလ္လင်္က
သဒ္ဓါ အထူးရှိသောကြောင့် အရပ်အမြင့် အထူးရှိသော ပလ္လင်္ကဟုယူသင့်သည်။

မြက်ကိုခင်းရုံမျှသာဖြစ်သော နေရာသာဟူ၍ ယူသော် အကြောင်းပါရမိကို အထူးဆို၍
အကျိုးမရှိလွန်းဖြစ်သည်။ ထူးဆန်းလှသော အမြင့်အရပ်ရှိသော ပလ္လင်္ကဝိသေသ ဖြစ်၍သာ
လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်း ဆည်းပူးအပ်သော ပါရမိတော်၏ အကျိုးကြောင့်ဖြစ်
ကြောင်းကို ဝိနည်းမဟာဝါ အဋ္ဌကထာ၌-

စတ္တာရိအသင်္ချေယျာနိ ကပ္ပာတသဟဿဉ္စ ဥပစိတာနံ ပါရမိနံ ဗလာဓိဂမဋ္ဌာနံ
ပလ္လင်္ကဉ္စ ဗောဓိရက္ခဉ္စ-ဟု ဆိုလေသည်။

“သောဘိတ အနောမဒဿိ ပဒုမုတ္တရ ဖုဿာနံ ဘဂဝန္တာနံ အဋ္ဌတိ သဟတ္တာ” ဟုဗုဒ္ဓဝင်
အဋ္ဌကထာ၌ ပဒုမုတ္တရဘုရားပလ္လင်တော် သုံးဆယ့်ရှစ်တောင်ရှိသည်ဆိုသည်။ ဤ၌ အမြင့်
မယူ၊ အပြင်မျှသာ ယူချေသော် ပလ္လင်တော်မှ ဆင်းသောကာလ ခြေတော်ကိုချမည် ဟူ၍
လက်ယာခြေတော်ကို ချီလျှင် တဆယ့်နှစ်တောင်ရှိသော ကြာပဒုမ္မာပေါက်၍ ခံသည်ဆို
သည်။ ပလ္လင်က အနိမ္မိ၊ ဆီးခံ၍ပေါက်သောကြာက မြင့်၍ရှိရာသည်။ သုံးဆယ့်ရှစ်တောင်
ရှိသော ပလ္လင်က ဆင်းသက်ရာတွင် တဆယ့်ရှစ်တောင်ရှိသော ကြာပဒုမ္မာ ခံသည်ဆိုသော်
လျော်ဆသော သောဝရှိသည်။ ထို့ကြောင့် အကြောင်းကား။

တေသံ ကိရ ဓုရပတ္တာနိ နဝုတိ ဟတ္တာနိ။ ကေသဆုနိ တိ သဟတ္တာနိ။ ကဏ္ဍိကာ ဒွါဒသ
ဟတ္တာ၊ ကေကာနာဠိယော ကောဒသ ဟတ္တာ အဟေသုံ။ တဿ ကောဒသဟတ္တေန
ပါဒေန ဒွါဒသဟတ္တာယ ကဏ္ဍိကာယ အက္ကန္တမတ္တာ နဝသဋ္ဌပမာဏာ ရေဏဝေါ ဥဋ္ဌဟိတွာ
အဋ္ဌပဏ္ဏာသဟတ္တံ ဂတ္တံ မနောသိသာ စုဏ္ဏေန အာကိဏ္ဍဝိယ ပစ္စောတ္ထရန္တိ။

ဟူသည်နှင့်အညီ ပဒုမုတ္တရ မြတ်စွာဘုရားသည် ဗောဓိပင်၌ ခုနစ်ရက်ကို လွန်စေပြီးမှ မြေ၌ခြေတော်ကိုချအံ့ဟု လက်ယာခြေဖဝါးတော်ကို လှမ်းတော်မူလျှင်မြေကိုခွဲ၍ ကြာပဒုမ္မာ ပေါက်လာ၏။ ထိုကြာကား ကြီးသောအရွက်တို့သည် အတောင်ကိုးဆယ်ရှိ၏။ ဝတ်ဆံ တို့သည် အတောင်သုံးဆယ်ရှိ၏။ အချတ်နားတောင်း တဆယ့်နှစ်တောင်ရှိ၏။ တခုတခု သော အရိုးထို့သည် တဆယ့်နှစ်တောင်စီရှိကုန်၏။ တဆယ့်တတောင်ရှိသော ခြေတော်ဖြင့် တဆယ့်နှစ်တောင်ရှိသော အချတ်၌ နင်းတော်မူကာမျှ အိုးစရည်း ပမာဏရှိကုန်သော ကိုလုံးသော ဝတ်မှုန်တို့သည် ထလတ်၍ ငါးဆယ့်ရှစ်တောင် ပမာဏရှိသော ကိုယ်တော်ရပ်ကို ဆေးဒန်းမြင်းသီလာမှုန်ဖြင့် ဖောပွမ်းဘိသကဲ့သို့ပြု၍ လှမ်းမိုးကုန်၏ဟု ဆိုသည်။ ဤသို့မြင့် စွာသော ကြာပဒုမ္မာသည် ရွှေပလ္လင်မှ သက်တော်မူလျှင် မြေကပေါက်၍ ခံလာသည်ဆို သည်။ ပလ္လင်တော်အမြင့်မရှိ၊ အပြင်သာရှိအံ့၊ ပလ္လင်နိမ့်၍ နောက်ပေါက်သော ကြာက မြင့်၍ တည်ခွဲရကား မလျော်ချေ၊ အမြင့်မရှိ အပြင်သာရှိသည်ဆိုသည့် အရာကိုလည်း နောက်လာကျမ်းဂန် တတ်သော ဆရာတို့သည်လည်း မနှစ်သက်လွန်းကုန်၊ ကျမ်းဂန်တတ်သိ လှသောဆရာဖြစ်၍သာ ပစ်ပစ်ခါခါ မဆိုအားရှိကြချေသည်။

ပရိတ်ကြီးဋီကာဆရာမူကား ရွှေပလ္လင်သည် ဗောဓိပင်၏အနီး လေးတောင်ထွာကွာသော အရပ်၌များစွာသော ကပ်ကမ္ဘာကာလပတ်လုံး ဆည်းပူးတော်မူအပ်သော ပါရမီတော်၏ အာနုဘော်အားဖြင့် မြေမှပေါက်သော ခပ်သိမ်းသော ရတနာတို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်စွာသော တဆယ့်လေးတောင်အစောက်အမြင့်၊ ထိုနှင့်လျော်သော အလျားရှိသော အပရာဇိတ ပလ္လင် တော်သည် မြေမှပေါက်၏။ တပါးသော ဆရာတို့ကား မြေမှလက်တစ်မျှ မပေါက်မပေါ်၊ မြေနှင့်အမျှသာဟု ဆိုကုန်၏။ ထိုသို့ဆိုကြောင်းကို ရတနသုတ်၌ ငါတို့ပြခဲ့လေပြီဟု “ဇယန္တော ဗောဓိယာမူလေ” စသောဂါထာ၏ အဖွင့်၌ဆို၏။

ဗောဓိယာမူလေတိ ဗောဓိယာသမိပေ ဝိဒတ္တာဓိက စတုဟတ္ထန္တရေ ဌာနေ အနေက ကပ္ပေါပစိတပါရမိဘာနုဘာဝေန ပထဗျာ ဥဋ္ဌိတေသဗ္ဗရတနဝိစိတ္တေ စုဒ္ဒသဟတ္ထုစွဝိတ္တာရေ တဒနုရူပါယာမေ အပရာဇိတပလ္လင်္ဂေတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အညေပနာဟု နပလ္လင်္ဂော ဘူမိ တော အင်္ဂုလိမတ္တမ္ပိ ဥဋ္ဌဟတိ၊ အထခေါ ဘူမိသမမေဝါတိ။ တံ ရတနသုတ္တပဓာနေဝုတ္တမေဝ။

ဗောဓိယာမူလေတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဗောဓိယာ၊ ၏။ သမိပေ၊ အနီးဖြစ်သော။ ဝိဒတ္တာ- ဓိကစတုဟတ္ထန္တရေ၊ တထွာအလွန် လေးတောင် အခြားရှိသော။ ဌာနေ၊ အရပ်၌။ အနေက ကပ္ပေါပစိတပါရမိဘာနုဘာဝေန၊ များစွာသောကပ် ကမ္ဘာကာလပတ်လုံး ဆည်းပူးတော် မူအပ်သော ပါရမီတော်၏ အာနုဘော်အားဖြင့်၊ ပထဗျာ၊ မြေမှ။ ဥဋ္ဌိတေ၊ ပေါက်သော။ သဗ္ဗရတနဝိစိတ္တေ၊ ရတနာခုနစ်ပါးတို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်စွာထသော။ စုဒ္ဒသဟတ္ထုစွဝိတ္တာရေ၊ တဆယ့်လေးတောင် အမြင့်အကျယ်ရှိသော။ တဒနုရူပါယာမေ၊ ထိုနှင့်လျော်သောအလျား ရှိသော။ အပရာဇိတပလ္လင်္ဂေ၊ ရန်သူတို့သည် မအောင်နိုင်သော ပလ္လင်္ဂ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အညေပနာ၊ တပါးသောဆရာတို့သည်ကား။ ပလ္လင်္ဂော၊

သည်၊ ဘူမိတော၊ မှ။ အင်္ဂုလိမတ္တဗ္ဗိ၊ မျှလည်း။ နဥဋ္ဌဟတံ၊ မပေါ်။ အထခေါ၊ စင်စင်သော်
ကား။ ဘူမိသမမေဝ၊ မြေနှင့်အမျှသာတည်း။ ဣတံ၊ ဤသို့။ အာဟု၊ ဆိုကုန်၏။ တံ၊ ထို
စကားကို။ ရတနသုတ္တပဓာနေ၊ ရတနာသုတ်ကို ပြဋ္ဌာန်းသောအရာ၌။ ဝုတ္တမေဝ၊ ဆိုအပ်
ပြီးသတည်း။ ဟုလာ၏။

မဏိဒီပဆရာက ဝိပဿီဘုရားဗောဓိပင်အရပ်၊ ပလ္လဘော်အရပ်၊ ကိုယ်တော်အရပ်ကို ကြံ
ဆ၍ ကိုယ်တော်လည်း အခက်ကြား၌ ရှိလေရာ၏ဟု အယူရှိ၍ ငါတို့ဘုရားသခင်ပလ္လင်တော်
သည် မြေမှမပေါက်ဟု။ နပလ္လဘော် ဘူမိတော အင်္ဂုလိမတ္တဗ္ဗိဥဋ္ဌဟတံ၊ ဘူမိသမမေဝ ဟု
ဆိုသော စကားဖြစ်သည်။ အဋ္ဌက သာ၌ စုဒ္ဒသဟတ္ထုဗ္ဗေဓောပလ္လဘော် ဟုလာသောပါဌ်
ကိုလည်း ဣဒံ ဝိတ္တာရမေဝ သန္ဓာယဝုတ္တံ၊ နဥဗ္ဗေဝံ ဟု ဥဗ္ဗေသဒ္ဓါကိုလည်း အကျယ်အပြန့်
ကို ရည်၍ ဆိုသော စကားဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။ ထိုဥဗ္ဗေသဒ္ဓါကိုလည်း သတဟတ္ထုဗ္ဗေဓော
ဗောဓိ ဟူသည်၌ ဗောဓိပင်ကို အတောင်တရာ အမြင့်ရှိ၏ဟု ယူ၍ သရီရံအသီတိဟတ္ထုဗ္ဗေဝံ၌
အရပ်ဘော် အတောင်ရှစ်ဆယ်မြင့်၏ဟု ယူ၍၊ ပညာသ ဟတ္ထုဗ္ဗေဓော ပလ္လဘော်၌ကား
ဥဗ္ဗေသဒ္ဓါကို အပြင်ဟောသည်ဟု ယူလေသည်။ ဝေမတ္တရစ်ပါးတွင် ဥဗ္ဗေသဒ္ဓါနှင့် ချည်း
ယှဉ်၍ ဟောတော်မူလျက် အလိုရှိရာ အမြင့်ကို အလိုရှိသောအခါ၌ အမြင့်ကိုယူသည်
အပြင်ကိုဖြစ်စေလိုသောအရာ၌ အပြင်ကို ယူလေသည်။ ထို့ကြောင့် ယူလိုရာယူမည်ဟု
ဆိုသကဲ့သို့ရှိချေသည်။ ထိုပလ္လင်တော်အမြင့်မရှိဟု ဆိုသောစကားလည်း မဏိဒီပဆရာဖြစ်မှ
ပေါ်လာသော စကားနှင့်တူသည်။ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူအံ့။

သဂါထာဝဂ္ဂသံယုတ်အဋ္ဌကထာ၊ အရုဏဝတီသုတ်၏ အပွင့်၌လာသော “စတုဝိသတိ
ဟတ္ထဘိဏသန္ဓရံ သန္ဓရိတွာ စတုဝိသတိ စတုဝိသတိ ဟတ္ထပုမာဏကော ပလ္လဘော် ဥဋ္ဌ
ဟိတွာ ပလ္လဘော် နိသီဒိတွာ” ဟုလာသောပါဌ်၌ နှစ်ဆယ်လေးတောင်ရှိသော မြက်အခင်း
ကိုခင်း၍ နှစ်ဆယ်လေးတောင် ပမာဏရှိသော ပလ္လဘော်သည် ပေါက်လာ၍ ထိုပလ္လင်၌
သီခီမြတ်စွာဘုရား နေတော်မူ၏။ သီခီမြတ်စွာဘုရား ပလ္လဘော်ပင် ပေါက်လေတပြီးကား။
ငါတို့မြတ်စွာဘုရား ပလ္လဘော်သည်လည်း တဆယ်လေးတောင်ပင် ပေါက်ပြီဟူ၍ အပြီးမှတ်
အပ်လှတော့သည်။ ပေါက်သည်ဟူသမျှသည် အမြင့်ဟူ၍သာ မှတ်သင့်သည်။

ရှေးအခါ မဟာစေတီ ဌာပနာသောကာလ ဗောဓိပင်၌ ပလ္လင်ဘော်ထက် နေဟန်
သွင်းထားသုလုပ်ဟန်များ၌ အမြင့်အစောက်ရှိသော ပလ္လင်နှင့်သွင်းထားကြောင်းကိုလည်း
မဟာဝင်ကျမ်း ထူပင်ကျမ်း စာကိုယ်ဋီကာတို့၌ ဆိုသည်။

သွင်းထားဟန်ကား။ ဌာပနာဘိုက်၏ အလယ်၌ငွေဖြင့်ပြီးသော တဆယ်ရှစ်တောင်ပင်စည်
ငွေဖြင့်ပြီးသော တဆယ်ရှစ်တောင်သောခက်ခါးဖြာရှိသော အဖျင်းချင်းရှက်တင်သောငွေဖြင့်
ပြီးသော ခက်ငယ်နှင့်ပြည့်စုံသော ကမ္မလာစိမ်းကို ပြန်ဘိသို့သောအရောင်၊ မြှယ်ပန်းကဲ့

၁။ ဆဋ္ဌဗ္ဗိ၌ ၎င်းပါဠိအပြည့်အစုံ ရှာမတွေ့ပါ။

ခပ်ဘိသိုသောအသွင်၊ ဥဒေါင်းမြီးစည်းကို ဖြန့်ဘိသိုသောသဏ္ဌာန်၊ မြဖြင့်ပြီးသော ရွက်ရင့်
 တို့ဖြင့် တင့်တယ်စွာသော ရွှေဖြင့်ပြီးသောခက်ရွက်ရော်၊ သန္တာဖြင့်ပြီးသော ရွက်ဖူးရွက်ညွန့်၊
 ရွှေဖြင့်ပြီးသော သီးနှုသီးရင့်ရှိသော၊ သန္တာဖြင့်ပြီးသော မြစ်မ မြစ်သေးတို့ဖြင့် ခိုင်ခံ့စွာ
 တည်သော ပင်စည်၌ ခြူးပန်းခြူးနွယ် အနူးအသားတို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်စွာသော မဟာဗောဓိ
 ပင်ကို ဖန်ဆင်း စီရင်ပြီးသော် ပုလဲဖြင့်ပြီးသော ချူ၊ ပုလဲ၊ သန္တာ၊ ရွှေ၊ ငွေ၊ မြတို့ဖြင့်
 ပြီးသော ကွန်ယက်ဖြင့် ဖွဲ့အပ်သော ရွှေ၊ ငွေ၊ ပတ္တမြား၊ ပုလဲ၊ သန္တာတို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်စွာ
 ရတနာခုနစ်ပါးတို့ဖြင့် ပြုအပ် ဆွဲအပ်သော ပန်းပွားတို့ဖြင့် တင့်တယ်သော ရွှေလ၊ ရွှေနေ၊
 ရွှေကြယ်၊ ငွေလ၊ ငွေနေ၊ ငွေကြယ်၊ ရတနာခုနစ်ပါးတို့ဖြင့်ပြီးသော လ၊ နေ၊ ကြယ်တို့ဖြင့်
 ဆန်းကြယ်စွာ လေးထောင့်၌ဆွဲအပ်သော၊ အသပြာတသိန်းထိုက်သော ပုလဲသွယ်ရှိသော၊
 ပတ်လည်ဆွဲအပ်သော ရတနာတို့ဖြင့်ပြီးသော ကြေးသွတ်အိုးငယ်ရှိသော ဗိတန်ကြက်ပြီး
 လျှင် ဗောဓိပင်၏ ထက်ဝန်းကျင်မှ ရတနာခုနစ်ပါးဖြင့်ပြီးသော ပွတ်တိုင်စိုက်ရံ၍၊ ပွတ်တိုင်၏
 အကြားအကြား၌ သျှိသျှားသီးလုံး ပမာဏရှိသော မြတ်သောရတနာတို့ကိုကြံ၍၊ နံသာဖြင့်
 ပြီးသော ရွှေအိုး၌ သန္တာပန်း၊ သန္တာအိုး၌ ရွှေပန်း၊ ပတ္တမြားအိုး၌ ငွေပန်း၊ ငွေအိုး၌
 ပတ္တမြားပန်း အစရှိသည်တို့ဖြင့် တင့်တယ်စွာ စီရင်အပ်သော ကြာသွတ်အိုးတို့ကိုထား၍၊
 မဟာဗောဓိမှ အရှေ့မျက်နှာ၌ ရတနာခုနစ်ပါးဖြင့်ပြီးသော တကုဇေထိုက်သော ပလ္လင်
 ထက်၌ တခဲနက်သော ရွှေခိုင်တုံးကို ထုလုပ်အပ်သော ဘုရားသခင် ဆင်းတုတော်ကို
 ထားလျက် ကိုးကွယ်သည်။

ဘုရားသခင် ရုပ်တုတော်၌ လက်သည်း ခြေသည်းတော်နှစ်ဘက် မျက်စိတော်၌ ဖြူသင့်
 သောအရာတို့ကို ဖန်စစ်ဖြင့်၊ လက်ဖါး၊ ခြေဖဝါးတော်၊ နှုတ်ခမ်းတော်၊ မျက်စိတော်တို့၌
 နီဖင့်သောအရာတို့ကို သန္တာစစ်ဖြင့်၊ ဆံမုတ်ဆိတ်တော်၊ မျက်မှောင်တော်၊ မျက်စိတော်တို့၌
 ညိုသင့်သောအရာတို့ကို ဣန္ဒနီလာဖြင့်၊ သွားတော် လေးဆယ်တို့ကို ဝရဇိန်ဖြင့်၊ ဥဏ္ဍလုံတော်၊
 ရေပွက်တော်တို့ကို ငွေစစ် ငွေကောင်းဖြင့်ပြီးစေလျက် အတိုင်းအရှည်နှင့်တကွ ပြုလုပ်၍သွင်း
 ထားကိုးကွယ်သည်ဟူ၍ ဆိုသည်။

ဤ၌ ဗောဓိပလ္လင်တော်သည် အကယ်၍ မြေမှမတက်သည်ဖြစ်အံ့၊ မြေ၌သာလျှင်ထား၍
 ကိုးကွယ်ရာသည်၊ ရတနာဖြင့်ပြီးသော ပလ္လင်တော်ကို ထုလုပ်ဖွယ်မရှိပြီ၊ ပလ္လင်ထုလုပ်၍
 ကိုးကွယ်သည်ကိုထောက်သော် ရှေးအခါ ပလ္လင်တော်အမြင့်ရှိ၏ဟု ယူသည်ဟု မှတ်ရာ၏။

ပလ္လင်တော် အမြင့်မရှိဟု ယူသောစကားသည် မဏိဒီပကျမ်းပြီးမှဖြစ်သော စကားဟု
 ယူရ၏။ ထို့ကြောင့် ဆုတောင်းခန်းတွင် “ဗောဓိညောင်ရွှေ၊ ဗုဒ္ဓဟေအောက်၊ ဆန်းကြယ်
 ပေါက်သား၊ နောင်တောက်ပလ္လင်၊ သမိုက်ပြင်ထက်” ။

ပုံတောင်နိုင် မော်ကွန်းတွင်။ “ထွတ်ဘိုင်ရှင်တော်၊ အာနုဘော်ကြောင့်၊ ထွန်းပေါ်
 ကမ္ဘာ၊ ပေါ်ဦးခါက၊ ကွန်းချာသမ္ပတိ၊ တုမရှိသည်၊ ဗောဓိရွှေတွင်၊ အောင်မြေပြင်၌၊

ပလ္လင်ရတနာ၊ ပေါက်လှည့်ရာကို၊ မိစ္ဆာလုယက်၊ မာရ်စစ်ထွက်သို့”ဟု ပေါက်ကြောင်းကို စပ်သည်။

ပါရမီခန်း၌ “ပလ္လင်နိမ့်မြင့်၊ အကျင့်တိုရှည်၊ ဆိုစသည်တုံ၊ တရည်တည်းပင်”ဟု အနိမ့် အမြင့် ကိုစပ်သည်။

ဓမ္မရာသီ၌လည်း “ရွှေမြောက်ယုန်းပါး၊ လေးတောင်ခြားဝယ်၊ တည်ကြားရပ်မြို့၊ မြက်ဆုပ်ကြဲက၊ အံ့အဲဖွယ်သာ၊ ဆန်းကြယ်စွာသား၊ ထက်ဝါမြင့်ခေါင်၊ ဆယ်လေးတောင် လျှင်၊ ပြောင်ပြောင်ထွန်းတောက်၊ ပလ္လင်ပေါက်၌၊ ဝမ်းမြောက်ထိုထက်၊ စံပယ်လျက်လျှင်”။

ဗုဒ္ဓုပ္ပတ္တိတွင် “ပလ္လင်ရွှေပြောက်၊ ဖူးညွန့်ညွှောက်နှင့်၊ လျားလျောက်မြင့်ခေါင်၊ ဆယ်လေးတောင်တည့်၊ ပြောင်ပြောင်ထွန်းတောက်၊ ဘုန်းကြောင့်ပေါက်က”။

တေမိပျို့တွင် “ငါရှင်ခတ်ကား၊ ရွှေလှော်ရောင်တောက်၊ ဗောဓိအောက်၌၊ စောက် ဆယ်လေးတောင်၊ လှံပြောင်ထိန်ထိန်၊ ဝရဒိန်ပလ္လင်၊ ဗေထိပ်ပြင်ထက်”ဟု တဆယ့်လေး တောင် မြင့်ကြောင်းကိုစပ်သည်။ ပေါက်သည်ဆိုကလည်း အမြင့်တက်သည်ကိုသာ စပ်သော စကားဖြစ်သည်။ အချို့သောဆရာတို့ကား ပလ္လင်တော်ပေါက်သည်ဆိုသော အရာသည် ဆားပေါက်သည်။ ဆပ်ပြာပေါက်သည် ဆိုဘိသကဲ့သို့မျှသာ ဖြစ်သည်ဟူ၍ ဂုဏ်တော် ကျေးဇူးတော်ကို နှိပ်၍ဆို၏။ ထိုစကားလည်း ကျမ်းဂန်တို့တွင် အရိပ်အမြှောက်မျှ မလာမရှိ ဖြစ်သောကြောင့် ပရိကပ္ပစကားမျှသာဖြစ်၍ မယူအပ်သော စကားဖြစ်သည်။

အာသန္နိပလ္လင်ကော စသောပါဌ်တို့၌လည်း ပလ္လင်ဆိုက အမြင့်အရပ်ရှိသည်ကိုသာ ယူရသည်။ အမြင့်အရပ်ရှိသော ပလ္လင်မှလည်း မြတ်စွာဘုရား တင့်တယ်လျောက်ပတ်ရာ သည်။ ချီးမြောက်ရာသို့လည်း ရောက်သည်။ ကမ္ဘာအတိုင်းမသိ ဆည်းပူးတော် မူကျိုး လည်း ထင်ရာသည်။ ပလ္လင်တော် မြေမှပေါက် ဆိုသောသူမှာ ဘုန်းတော်ကို နှိပ်ရာ ရောက်သည်။ ဇာတ်နိပါတ်ကျမ်းတို့၌လည်း ရှေးမင်းတို့ပလ္လင်၌ နေသည်ဟုလာရာ၌ မြင့်သော ပလ္လင်ကိုသာလာသည်။ သင်္ဂါယနာတင်ရာ၌ ပလ္လင်ထက်နေကြောင်းကို ဆိုရာ၌လည်း မြင့်သောပလ္လင်သာဖြစ်သည်။ မင်းအဆက်ဆက် ရာဇပလ္လင်လုပ်ရိုး ထုရိုး ကိုးပါးသော ပလ္လင်တို့၌လည်း “သီဟာသန၊ ဂဇာသန၊ အဿာသန၊ မိဂါသန၊ မယုရာသန၊ ဘမရာသန၊ ဟံသာသန၊ ပဒုမာသန၊ သင်္ခါသန” ဟူသော ကိုးပါးသောပလ္လင်၊ စူဠရာဇပလ္လင်၊ မဇ္ဈိမရာဇ ပလ္လင်၊ မဟာရာဇပလ္လင် လုပ်နည်းလုပ်ခန်းများလည်း ဘုရားသခင် ပလ္လင်တော်ကို ပုံပြု၍ အရပ်အမြင့်နှင့်သာ လုပ်ရိုး ထုရိုးရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ဗောဓိပလ္လင်ကိုလည်း အရပ်အမြင့်ရှိ၏ ဟူ၍သာ မှတ်သင့်သည်။

၁၅၅ - ဗုဒ္ဓဘူ။ ။ဟိမဝန္တာတောတွင် သူယောင်ပင်ရှိသည်ဟူ၍ ပြောဆိုကြပါ သည်။ ကျမ်းဂန်ထွက်ဆိုမည် မထွက်ဆိုမည်ကိုလည်း သိလိုပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

၁၅၅-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ဟိမဝန္တာတော၌ သူယောင်ပင်ရှိသည် မရှိသည်ကို သိလိုပါသည် ဟူရာ၌-

စတ္တာလီသနိပါတ်၊ အလမ္ပုသာ ဇာတ်တွင်-

နာရိဝနံနာမ ဂန္ဓာ တာတ ဣမသ္မိံ ဟိမဝန္တေ ဣမေဟိ ပုပ္ဖေဟိ သဒိသာ ဣတ္ထိယော နာမ ဟောန္တိ။ တာ အတ္တနော ဝသံ ဂတေ မဟာဝိနာသံ ပါပေန္တိ။ တာသံ ဝသံနာမ ဂန္တံ နဝဋ္ဌတိ။

နာရိဝနံနာမ၊ နာရိဝနမည်သော သူယောင်တောသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တံ၊ ထိုသူယောင် တောသို့။ ဂန္ဓာ၊ သွား၍။ တာတ၊ ချစ်သား။ ဣမသ္မိံ ဟိမဝန္တေ၊ ဤဟိမဝန္တာတော၌။ ဣမေဟိ ပုပ္ဖေဟိ၊ ဤသူယောင်ပွင့်တို့နှင့်။ သဒိသာ၊ အဆင်းသဏ္ဍာန် တူကုန်သော။ ဣတ္ထိ-ယောနာမ၊ မိန်းမမည်ကုန်သောသူတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ရှိသည်ဖြစ်ကုန်၏။ တာ၊ ထိုသူယောင် ပွင့်နှင့်တူကုန်သောမိန်းမတို့သည်။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဝသံ၊ အလိုသို့။ ဂတေ၊ လိုက်ကုန်သော သူတို့ကို။ မဟာဝိနာသံ၊ ကြီးစွာသော ပျက်စီးခြင်းသို့။ ပါပေန္တိ၊ ရောက်စေတတ်ကုန်၏။ တာသံ၊ ထိုမိန်းမတို့၏။ ဝသံနာမ၊ အလိုသို့။ ဂန္တံ၊ လိုက်ခြင်းငှာ။ နဝဋ္ဌတိ၊ မအပ်။

ဟု ဘုရားလောင်း အဖရသေ့သည် သား ဣသိသိဂ်ရသေ့ငယ်ကို ခေါ်၍ နာရိဝနမည် သော သူယောင်တောသို့ သွား၍ ချစ်သား ဣသိသိဂ်ရသေ့ငယ် ဤဟိမဝန္တာတော၌ ဤသူ ယောင်ပွင့်နှင့်တူကုန်သော အဆင်းသဏ္ဍာန်ရှိကုန်သော မိန်းမမည်ကုန်သော သူတို့သည်ရှိ ကုန်၏။ ထိုသူယောင်ပွင့်နှင့်တူကုန်သော မိန်းမတို့သည် မိမိတို့၏ အလိုသို့ လိုက်ကုန်သော သူတို့ကို ကြီးစွာသော ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်စေတတ်ကုန်၏။ ထိုမိန်းမတို့၏ အလိုသို့လိုက် ခြင်းငှာ မပြုအပ်၏ဟု ဆုံးမတော်မူကြောင်းကိုလာသည်။

လောကပညတ္တိ ကျမ်းတွင်လည်း။

ဇမ္ပုရုက္ခဿ သမိပေ နာရိဝနံနာမ အတ္ထိ။ ဟူ၍လည်းကောင်း။ သတ္တံပဝနာသတ္တနဒိယော၊ အမွဝနံ၊ ဇမ္ပုဝနံ၊ သာလဝနံ၊ နရဝနံ၊ ကဒလိဝနံ၊ ကပ်ဋ္ဌဝနံ၊ ဝေသံ ဖလာနိ ပရမရသသမ္ပန္နာ နိယတာ ခုဒ္ဒမဓုအနိဋ္ဌကံဝ ဒိဿတိ။ ဟူ၍လည်းကောင်း။

ဇမ္ပုသပြေပင်၏အနီး၌ သူယောင်တော ရှိကြောင်းကို လာသည်ဖြစ်၍ သူယောင်ပင်ဆို သည်ကား ကျမ်းဂန်ထွက်ဆိုသော စကားပင်ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ရာသည်။

၁၅၆-ပုစ္ဆာ။ ။စာပေကျမ်းဂန်မှစ၍ အရပ်ရပ်ကျောက်စာမော်ကွန်းတို့၌ ရေး မှတ်ကြသည်တို့တွင် “ကလိယုဂ်သက္ကရာဇ်၊ ကောဇာသက္ကရာဇ်” ဟု ရေးမှတ်ကြသည့် အရာများသည်။ ဘယ်အကြောင်းကြောင့် “ကလိယုဂ်” ဆိုသည်၊ “ကောဇာ” ဆိုသည်၊ “သက္ကရာဇ်” ဆိုသည်တို့ကို သိလိုပါသည်။

သက္ကရာဇ် ၁၁၇၃၊ တပို့တွဲလဆန်း ၁-ရက်၊ တနင်းလာနေ့၊ မုံရွာသီရိမာလာက ပေးလျှောက်
လာရာတွင် ပြောဆိုလိုက်သည်ကား။

၁၅၆ - ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ကလိယုဂဆိုသည်၊ ကောဇာ ဆိုသည် သက္ကရာဇ်ဆိုသည်တို့ကို
မေးရာ၌-

ကလိယုဂ် ဟူသည်ကား ဂလိယုဂ်ဟုဆိုလိုသည်။ ယုဂ်၏အပြားသည် လေးပါးရှိသည်။
လေးပါးဟူသော်ကား

ကတယုဂ်၊ ဩတြတယုဂ်၊ ဒွါပရယုဂ်၊ ကလိယုဂ်ဟူ၍ လေးပါးအပြားရှိ၏။

ထို့ကြောင့် အဘိဓာန်ဋီကာတွင် ကတတေဘာ ဒွါပရကလိဝသေန စတုယုဂ်ဟု ဆိုသည်။

ထိုတွင် ရှေးဦးစွာ ကတယုဂ်သည် တသန်းခုနစ်သိန်း နှစ်သောင်းရှစ်ထောင်၊ နှစ်အရေ
အတွက်ပတ်လုံးတည်၏။

ထို့နောင် ဩတြတယုဂ်ဆန်း၏။ ထိုဩတြတယုဂ်သည် တသန်းနှစ်သိန်းကိုးသောင်း
ခြောက်ထောင်၊ နှစ်အရေအတွက်ပတ်လုံးတည်၏။

ထို့နောင် ဒွါပရယုဂ်ဆန်း၏။ ထိုဒွါပရယုဂ်သည် ရှစ်သိန်းခြောက်သောင်း လေးထောင်
နှစ်အရေအတွက်ပတ်လုံး တည်၏။

ထို့နောင် ကလိယုဂ်ဆန်း၏။ ထိုကလိယုဂ်သည် လေးသိန်းသုံးသောင်းနှစ်ထောင်၊ နှစ်
အရေအတွက်ပတ်လုံးတည်၏။

ယုဂ်လေးပါးအပေါင်း နှစ်အရေအတွက် လေးသန်းသုံးသိန်း နှစ်သောင်းသည် စတုယုဂ်၏
အသက်ပေါင်းမည်၏။ ထို့ကြောင့်အဘိဓာန်ဋီကာ၌ -

သုညံသုညံ ခနာဂါ ကရမုနိသသိနော မာနမာဒေါ ယုဂဿ၊ တေတာယံ ခံသုညံ
ရသနဝသုရိယာ ဝဿသင်္ချာ ပသိဒ္ဓါ။ သုညံသုညံခဝေဒါရသဘုဇဂမိတိ ဒွါပရေဝဿသင်္ချာ၊
သုညာကာသံခနေတ္တံ ဂုဏဇလနိဓယော ဝဿသင်္ချာ ကလိဿေတိ။ ။ပိဏ္ဍောစေသဝိသတိ
ဝဿသဟဿာဓိကာနိတိ စတ္တာလိဝသဿလက္ခာနိ။

ဟု ဆိုလေသည်။ ထိုစတုယုဂ်သည် အလှည့်အလည် ဆန်းတုံကွယ်တုံအားဖြင့် အကြိမ်
တသောင်းရှိသောကာလ လူတို့၏ ဟာသနကပ် ကုန်၏။ ထိုကဲ့သို့ ဆန်းတုံကွယ်တုံအားဖြင့်
အကြိမ်တထောင်သည် ဝစုနကပ်ကုန်၏။

ဤသို့ယုဂ်လေးပါး ဆန်းကြသည်တွင် ကတယုဂ်ဆန်းသောကာလ လူအပေါင်းတို့သည်
အခြေလေးချောင်းဆောက်၍ နေဘိသကဲ့သို့ သစ္စာစောင့်ကုန်၏။ သူ့ကျေးဇူးကို သိကုန်၏၊
သက်ကြီးမိဘတို့အား ရှိသေကုန်၏၊ တရားစောင့်ကုန်၏။

တြေတာယုဂ် ဆန်းသောကာလ အခြေသုံးချောင်း ထောက်၍ တချောင်းသောခြေ ကျိုးပြတ်ဘိသကဲ့သို့ တရားစောင့်သောသူ သုံးစုခန့်၊ မစောင့်သောသူ တစုခန့်ရှိချေပြီ။

ဒွါပရယုဂ် ဆန်းသောကာလလည်း အခြေနှစ်ချောင်း ထောက်၍ နှစ်ချောင်းသောခြေ ကျိုးပြတ်ဘိသကဲ့သို့ တရားစောင့်သူနှစ်စု၊ မစောင့်သူနှစ်စုပင် ဖြစ်ချေပြီ။

ကလိယုဂ် ဆန်းသောကာလကား အခြေသုံးချောင်းကျိုးပြတ်၍ တချောင်းမျှသော အခြေ သာထောက်၍ တံညဘိသကဲ့သို့ တရားမစောင့်သူ လူအပေါင်းကား သုံးစုခန့်ရှိချေပြီ။ တရား စောင့်သူလူတို့ကား တစုခန့်မျှသာ ရှိချေတော့သည်။ ငါတို့ဘုရားဂေါတမပွင့်တော် မူသော ကာလကလည်း ကလိယုဂ်ဆန်းချေပြီဖြစ်၍ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူရှိသော ဣတို့သည် အများပင် ရှိချေသည်။ သာရတ္ထသင်္ဂဟကျမ်းတွင်လည်း -

ဂစ္ဆန္တကာလေ ကလိယုဂေ ဣဒါနော ဣဒ္ဓိကာဟောန္တိ။ ဧတသု အဓမ္မိကေသု ဣဇံ အမစ္စာဒယော အဓမ္မိကာ ဟောန္တိ - ဟူ၍လာချေသည်။

မဟောသဓာ ဖြစ်သောအခါ မဟာဗေဒိ ပရိပိုင်ဖြစ်သောအခါတို့၌လည်း ကလိယုဂ်၊ ဆန်းဆဲနှင့် ကြုံသောကြောင့် ဘုရားလောင်း ဆုံးမဩဝါဒသည် များစွာ မတည်နိုင်ပင်ရှိ ချေသည်။

ထိုလေးပါးသောယုဂ်တို့၏ အကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ နရယုဂ်၊ ဒေဝယုဂ်၊ ဥဒယကပ် ခယကပ် တို့၏ အကြောင်းကိုလည်းကောင်း အဘိဓာန်ဋီကာ၊ အမရကောသကျမ်း သူရိယ- သိဒ္ဓန္တကျမ်း၊ မြို့ဟတ်ကျမ်း၊ ဣဇမတ္တဏ်ကျမ်းတို့၌ များစွာဆိုသည်။

ယခုကာလကား ကလိယုဂ်၏ ကာလ၊ ကလိယုဂ်ဆန်းဆဲဟု ဆိုလိုသည်။
ယုဂ်ဖြစ်ဟန်၊ ကလိယုဂ်၏ ဆန်းဟန်ကိုဆိုဦးအံ့။
ကင်္ဂလရာဗ္ဗတော ဂုဏ၊ သမ္ဘပဉ္စဒုကေ ဂတေ။
ဝဆရေဝဗဟုဝဿ၊ ဓမ္မဝိဒါ ဂေါတမာဘိဓာ။ ဂေါတမ ပူဇာဏ်ကျမ်းထွက်။

ကင်္ဂလံ၊ ကလိယုဂ်၏။ အာရဗ္ဗတော၊ အဦးအစမှ။ ဂုဏသမ္ဘပဉ္စဒုကေ၊ နှစ်ထောင့်ငါးရာ ခုနှစ်ဆယ်သော။ ဝဆရေဝ၊ နှစ်သည်လျှင်။ ဂတေ၊ ထောက်လတ်သော်။ ဓမ္မဝိဒါ၊ တရားကို သိတော်မူသော။ ဂေါတမာဘိဓာ၊ ဂေါတမအမည်တော်ရှိသောဘုရားသည်။ ဝေ၊ စင်စစ်။ ဗဘုဝါ၊ ဖြစ်တော်မူလေပြီ။

အဓိပ္ပါယ်ကား။ ။ ဘုရားသခင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံသောနှစ်၌ ကလိယုဂ်နှစ်ပေါင်း နှစ်ထောင့် ငါးရာ ခုနှစ်ဆယ်ရှိပြီဟု ဆိုသည်။ ထိုကျမ်း၏ အလိုအားဖြင့်ကား ပရိနိဗ္ဗာန်မစံမီ သုည၊ သတ္တ၊ ပဉ္စ၊ ဒွယ၊ နှစ်ထောင့်ငါးရာ ခုနှစ်ဆယ် ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီးကာလ ယခုရောက်သော သာသနာနှစ်ကို နှောလျှင် ကလိယုဂ်ဆန်းဆဲနှစ်ပေါင်းဟု ထိရ၏ဟူလိုသည်။

သူရိယသိဒ္ဓန္တိကား။ ။ သာဓကေ နဝါဂေါန္ဓဝဿနယုတ္တေ၊ ကလေယုဂဿဘဝတျဗ္ဗသနံ။

သာဓကေ၊ ဘင်္ဂါလိသက္ကရာဇ်၌။ နဝါဂေါန္ဓဝဿနယုတ္တေ၊ သုံးထောင့်တရား ခုနစ်ဆယ့် ကိုးခုစုစုသည်ရှိသော်၊ ကလေယုဂဿ၊ ကလိယုဂ်၏။ အပ္ပသနံ၊ နှစ်အပေါင်းသည်။ ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။

အဓိပ္ပါယ်ကား။ ။ ဘင်္ဂါလိသက္ကရာဇ်ပေါ်တွင် နဝသတ္တကေဘဒ္ဒိ၊ သုံးထောင့်တရား ခုနစ်ဆယ့်ကိုး နှောအပ်၏ဟုဆိုသည်။ ဘင်္ဂါလိသက္ကရာဇ်ဟူသည်ကား ယခုမှတ်ကြသည့် သက္ကရာဇ်ပေါ်တွင် ခဆပဉ္စာလည်းနှော၊ တေရသလည်းနှော၊ ဘင်္ဂါလိသက္ကရာဇ်ဖြစ်၏။ ဘင်္ဂါလိ သက္ကရာဇ်ကား ဘုရားပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီး ဒေါဒေါရသ မပြုမီ တဆယ့်သုံးနှစ်က သင်္ချာ ခြောက်ရားကိုးခုကိုပြုသည်။ ဘုရားပရိနိဗ္ဗာန်မစံမီ ကလိယုဂ် သုည သတ္တ ပဉ္စ ဒွယ နှစ်ထောင့် ငါးရား ခုနစ်ဆယ့်၌ ခြောက်ရားကိုးခုကိုနှောသော် နဝ သတ္တ ကေတရိဟု ဆိုအပ်သော သုံး ထောင့်တရား ခုနစ်ဆယ့်ကိုးခုဖြစ်၏။ ၎င်းသင်္ချာပေါ်တွင် ဘင်္ဂါလိသက္ကရာဇ်သာ နှောလေ တော့ဆိုလိုသည်။ အဓိပ္ပါယ်မှတ်ရမည် ခက်သည်။

ဘုရားမလွန်မီ သုည သတ္တ ပဉ္စ ဒွယ နှစ်ထောင့်ငါးရား ခုနစ်ဆယ့်တည်း၊ နောက်ကို သာသ နာနှစ်ကိုနှောလျှင် သာသျှိ သိလ္လယံရာသည်။ သာသနာနှစ်ကို သိလိုသော်ကား ယခုထောက်ဆဲ သက္ကရာဇ်ကိုတည် ဒေါဒေါရသလည်းနှော ခ ဆ ပဉ္စာ လည်းနှော သာသနာနှစ်ဖြစ်၏။

တနည်းကား။ ။ ကိန်းနှစ်ရပ်ကိုခေါင်း၍ ဒွေအဋ္ဌကေကောဆို သည်နှင့်အညီ တထောင့် တရားရှစ်ဆယ့်နှစ်ခုစုစုလျှင် သာသနာနှစ်ဟု သိရ၏။ သာသနာနှစ်လျှင် “သုညသတ္တ၊ ပဉ္စဒွယ၊ နှောထကလိယုဂ်”ဆိုသည်နှင့် ကလိယုဂ်ကို သိရ၏။

ဝိနယာလင်္ကာရ ဆရာတော်ကား ထောက်ဆဲသော သက္ကရာဇ်နှစ်ပေါင်း အရေအတွက်ကို ပင် ကလိယုဂ်ဟု အထင်အယူဘော် စွဲဟန်ရှိ သည်။ “တတ္ထ ကလိယုဂ ဂဏနေ ကျေနဝိသတိ- ဂဏေနော ဘာဇိ။ ဟူ၍ ပါဠိစီသည်။

နိဂုံး၌လည်း။

ရူပသိဒ္ဓန္တသကဏ္ဍော၊ သမ္ပတ္တော ဇိနသာသဓနံ။

ဆိဒ္ဓသုတ္တံ သမံ ရူပေ၊ ကလိယုဂမ္ပိ အာဂတေဟူ၍ ဆိုလေသည်။

ဂေါဟမ္ပုဆုဏ်ဆရာ၊ သူရိ သသိဒ္ဓန္တဆရာ၊ ဇောတိသတ္တဆရာ၊ ရာဇမတ္တဏ်ဆရာ၊ ရာဇာဓိ- ရာဇဝေဒကဿ ဆရာတို့နှင့်သော်ကား မပြိုင်မီ ရှိချေသည်။ ယခုပညာရှိအများတို့ သုံး ဆောင်ကြသည်မှာ။ ကလိယုဂ်ဆန်းဆဲဖြစ်၍ ဗေဒင်ကျမ်း၌ လေ့လာသောသူတို့သည် ယုဂ်နှင့်သက္ကရာဇ်ကို စပ်၍ ကလိယုဂ် သက္ကရာဇ်ဟု ခေါ်ဝေါ်လေသည်။ ထိုသို့ခေါ်ဝေါ်သော နည်းကို အမှီပြု၍ သိသောသူ၊ မသိသောသူအပေါင်းတို့သည် နှုတ်ယောင်လိုက်၍ ကလိယုဂ် သက္ကရာဇ်ဟု ခေါ်ဝေါ်ရေးသားကြလေသည်။ ရေးသားကြသူ များလေသောကြောင့်လည်း

သက္ကရာဇ်၏ ပရိယာယ်အမှတ်ရှိ၍ အချို့သောသူတို့သည် စက္ကရာဇ်အစပေ အမှတ်အသား မထည့်ပဲပင် ကလိယုဂေ သဟသေကေ စသည်တို့ဖြင့် ပါဠိပဒ မိန့်ကြားသောတော့သည်။

စင်စစ်အားဖြင့်သော်ကား။ သက္ကရာဇ်ကိုသာ တထောင်တရာ စတော်ထို့ဖြင့်မှတ်သားအပ် သောနှစ်အပေါင်း၏ ပရိယာယ်ဝေါဟာရ ဖြစ်သင့်၏။ ကလိယုဂ် အစဉ်ကား ယခုခေါ်ဝေါ်မှတ် သားကြသော တထောင်တရာစသော နှစ်အပေါင်းတို့၏ ပရိယာယ် ဖြစ်သင့်။ အဘယ်ကြောင့် ဟူအံ့။ ယခုခရီးမှတ်ကြသော တထောင်တရာ ခုနှစ်ဆယ့်သုံးခုစတောနှစ်အစောလက်ကားပုဂံ ပုပ္ပါးစောရဟန်းမင်း လက်ထက်တွင်သာ စ၍မှတ်သားသော အရေးတို့ကို ဖြစ်သည်။ ကလိ ယုဂ်၏နှစ်ကား မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မမူမီကပင် ဆန်းနှင့်သော နှစ်ပေါင်းအစဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် မသင့်လွန်းတည်း။ ယင်းသို့သော် အဘယ်ကြောင့် အမှားသုံးဆောင်ကြသနည်း ဟူအံ့။ ယခုဆန်းဆဲကြိုက်သောကြောင့်သာ သုံးဆောင်ကြလေသည်။ ကတယုဂ်၊ ကြေတာ ယုဂ်၊ ဒွါပရယုဂ် ဘူကား ယခုဆန်းဆဲ မဟုတ်ဖြစ်သောကြောင့် မသုံးဆောင်ကြလေ။ ထိုယုဂ် သုံးခုတို့ ဆန်းသောကာလကလည်း ကလိယုဂ်ဟု သုံးဆောင်ခေါ်ဝေါ်၍ မသင့်ရပြီ။ ထို့ ကြောင့် ယခုကာလနှင့် သင့်သောကြောင့်သာ ဆရာတို့ သုံးဆောင်ကြလေသည်။ သက္ကရာဇ် ၏ ပရိယာယ်ဖြစ်သောကြောင့် သုံးဆောင်ကြသည်မဟုတ်ဟု ဓမ္မဗျူဟာ။

ထိုယုဂ်တို့ဆန်းသောကာလ အဘယ်သို့ သုံးဆောင်မည်နည်းဟူအံ့ ကတယုဂ်သက္ကရာဇ်၊ ကြေတာယုဂ်သက္ကရာဇ်၊ ဒွါပရယုဂ်သက္ကရာဇ် ဤသို့အထူးပြု၍ သုံးဆောင်ခြင်းတည်း။

ဤသို့လျှင် ထိုကာလနှင့်ထိုယုဂ်၊ ယခုကာလနှင့် ယခုယုဂ်ဖက်၍ 'ထည့်နှံမှုသာ' ဖြစ်သည်။ အခါခပ်သိမ်းတို့ ခေါ်ဝေါ်ခြင်းဖြစ်သော သက္ကရာဇ်ဟူသော ဝေါဟာရ၏ ပရိယာယ်မဟုတ်ဟု မှတ်သင့်၏။ ဤကား ကလိယုဂ်၏ တွင်ဟန်ကိုသာပြသော အပိုင်းတည်း။

ဂေါဇာဟူသည်ကား။ ဂေါသဒွါသည်-

'ဂေါ'ဂေါဏေ ထိ ပုဗေသေသေ၊ ပုခိန္ဒြိယေဝလေထရေ။

သဂ္ဂေဝဇီရဝါစာယံ၊ ဘုမ္မဉာဏေစ သူရိယေ။

စသော ကေက္ခရာကောသကျမ်း၌ လာသော ပါဠိနှင့်အညီ နေ့၊ ယုဂ်ကောအနက်၊ လ၊ ဟူ သောအနက်ကို ဟော၏။ ထို နေ့၊ လ၊ ဟို့ သွားကုန် ရှေ့ ကုန်သည်တို့၏ ဂေါဇာဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဂေါဇာအချိန် ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဂေါဇာဂြိုဟ် ရောဂါဝေဟူ၍လည်း ကောင်း ခေါ်ဝေါ်ကြကုန်သည်။

နေ၊ လ၊ နက္ခတ် သွားသောအခါ ဟူလိုသည်။ နေ၊ လ၊ နက္ခတ်သည် အခါမြောက်သွားသည်။ သွားခြင်း၏ ကာလသည် ခုနု ပြန် ဗီဇနာ ပါဒိ နာရီ နေ့ ဉာ ရက်တိုးပွား၍ ကြွဖြစ်သည်။ ပက္ခမ္ပား၍ လ၊ ဖြစ်သည်။ လ၊ များ၍ ဥတုနှစ်ဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ဖြစ်သော ကာလကို ခုနု၍ နေ့၊ လ၊ နက္ခတ်၏ သွားခြင်းကိုစွဲ၍ ဖြစ်သောကြောင့် နှစ်ဆို ဂေါဇာ ဟိုလေသည်။

နှစ်ပေါင်း၏ အမည်နာမကိုသည်း ဂေါဘာင် ဆိုပြန်လေသည်။ ဆိုကြောင့် ဂေါဇာသက္ကရာဇ် ဟု ခေါ်လေသည်။ ဤကား ဂေါဇာဟု ခေါ်ဝေါ်ခြင်း၏ အပြေတည်း။

ကောဇာဟုသော်ကား 'ကော' ဗြဟ္မတ္တာ နိလက္ကဂ္ဂိ၊ ဝေဗာရပုဗေသု တုဗိယံ ဟု ကေက္ခရာ ကောသ၌ လာသောကြောင့် ဗြဟ္မာ၊ ကိုယ်၊ ဝေ၊ နေ၊ ခါး၊ ဥဒေါင်း၊ ဝေယျာကျား၊ မြေ ဤအနက် တို့ကို ဟောရကား 'က' သည် နေမင်းဟူသောအနက်ကို ယူဆင့်၏။

သု ရာဇ် ဟူသည်ကား ငါတို့အလိုသော် ပိဋကတ်ကျမ်းတို့၌လည်းကောင်း၊ ဗေဒင် ကျမ်းတို့၌လည်းကောင်း၊ တစ်စုံတစ်ခု အကြောင်းနိမိတ် ဝေါဟာရတင်ကြောင်းကို မပြုမဆို မတွေ့ပေသောကြောင့် ခေါ်ဝေါ်မှတ်သားရရုံမျှ မှီသညာဖြစ်သည်ဟု ယူလိုသည်။

ပညာရှိတို့ကား "သက္ကရာဇ်ဌိတံ ကတော" စသောပါဌ်ကို စိထားအပ်သည်ကိုရှု၍ သက္ကရာဇ် ပုဒ်သည် ရဇ္ဇိနိပါတ်မဟုတ် ဝိဂ္ဂိုဟ် ဝစက္က ပြုရစကောင်းသော သမာသ်ပုဒ်ပင် ဖြစ်သည်။ ဝိဂ္ဂိုဟ် ဝစနတ် ပြုကပ်သည်သာဟု ဝိဂ္ဂိုဟ်ဝစနတ်ပြု၍ ကြံ့ကြံ့ကုန်၏။ ထိုဝိဂ္ဂိုဟ်၏အရလည်း သက္ကရာဇ်ကိုဖြိုခြင်းငှာ အသစ်ထားခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သောမင်းသည် သက္ကရာဇ်မည်ကြောင်း ကို ရည်၍ -

ဝိနာသိဘုံ ဌပိတုဒ္ဓ သက္ကဘိ သမတ္ထေသိဟိ သက္ကော။ ထချက်။

ဓမ္မေန သမေန စတုသင်္ဂဟဝတ္ထုဟိ ပရိသံ ရဇ္ဇေတံဘိ ရာဇာ-

ဟူ၍ တချက်စီပြုပြီးလျှင် ထမ္မဓာရည်းသမာသ်ဆင့်၍ သက္ကော သော ရာဇာ စာထိ သက္ကရာဇာ။ ထချက်ပြု၍ မင်းကိုအရကောက်၏။

သက္ကရာဇာထ လူဒံ သက္ကရာဇ်-ဟု လူဒံ တဒ္ဓိတ်သင့်၍ သက္ကရာဇ်ကို ရကြောင်းကြံ၏။ ဤဝိဂ္ဂိုဟ်လည်း ပိဋကတ်ကျမ်း၊ ဗေဒင်ကျမ်းတို့တွင် မထင်၊ အချို့ပညာရှိတို့ကား သိကြားမင်းစီရင်၍ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် သက္ကရာဇ်ဘွင်သည်ဟု ဆိုကုန်သည်။ ဤစကား လည်း သိကြားမင်း စီရင်ကြောင်းကို ကျမ်းဂန်လည်း မတွေ့။

အာလမ္ဗိကကိန်းတရပ်၊ ဇာဝစန္ဒေ ကိန်းတရပ်၊ နာတိမဇ္ဈလဒ္ဓဝယ ကိန်းတရပ်၊ ဤသုံးရပ် တို့ကို သိကြားမင်းစီရင်သည်ဟူ၍လည်း မဆို၊ ယခုဖြိုကြသည်တို့ကို စိုးစဉ်းထုံးရာဇဝင်တွင် တွေ့မြင်ဖူးသည်မှာလည်း သိကြားမင်းဖြိုသည်ဟူ၍ မရှိ၊ မြန်မာတို့ပြည်မှာ မြန်မာမင်း၊ ကုလားတို့ပြည်မှာ ကုလားမင်း၊ မဠိမဒေသမင်းတို့မှာ ပညာရှိကုန်သော ရသေ့ ရဟန်း အမတ်တို့နှင့် တိုင်ပင်၍သာ ကိန်းပေါင်းခန်းပေါင်း တရာကျော်တို့ကို အဟောင်းကိုပယ်ရာ သဒ္ဓေ ကိုပယ်၍၊ အသစ်ထားရာသဒ္ဓေကို ထား၍ ပြုကြလေထော့သည်သာ၊ သိကြားမင်း ထားလာသည်ဟူ၍ပင် မတွေ့။

အရေးမမှတ်ပြုကြသည်မှာ(ထင်)ဟူ၍ ရေးသားထားသည်ကား "သက္ကရာဇ် ဌိတံ ကတော" စသော သုဇိဓသိသင်္ကရိုး၊ သက္ကရာဇေ၊ ဟူသော ထလျာထိကျောက်စာပါဌ်တို့ကိုမှီ၍

ရေးကြလေသည်။ အချို့လည်း 'က'တွင်သာရစ်၍ (ကြင်)ဟု ရေးကြလေသည်မှာ ယခင် ပါဠိကိုခို၍ ရေးလေသည်။ အဓိပ္ပာယ်အတူ ဘုပဒ် ဖြစ်သင့်သည်ဟူ၍ ဗိုလ်ဋီကာသစ်ဆရာ ဆို၏။ အချို့လည်း 'ရ'တွင် ပဌမက္ခရာ စ-သတ်၍ (ရစ်)ဟု ရေးအပ်၏ဟု ယူကြ၏။ ရာဇမဏိ- စူဠာကျောက်စာတွင်လည်း စ-သတ်ပင် ရေးလျက်ရှိသည်။ သူတပါးတို့မူကား အသုံးအစွဲ နည်းချေ၏။ စစ်ကိုင်း စကားကျောင်း ကျောက်စာများတွင် (သကထုဇ်) ဟူ၍ 'က'တွင် သံယုတ်မဆင့်ပဲ ရေး၏။ ယခုကား အသုံးအစွဲနည်းချေ၏။

ငါတို့ဆရာကို ရွှေနှင်းသခင်က(သက္ကရာဇ်)ဟူ၍ ကျမ်းဂန်တွင် မရှိလော့ဟု မေးသော ကာလ ဖြေတော်မူသည့် စကားတွင် ပါဠိအဋ္ဌကထာ စသော ကျမ်းဘိဇ္ဇာကား ထင်ရှားမရှိ။ လောကတွင် လူတို့၌ နှစ်တို့၏ အပေါင်းအရအတွက်သင်္ချာကို သက္ကရေတ်ဟူ၍ ခေါ်ဝေါ် သည်။ ထိုသို့ခေါ်ဝေါ်ပညတ်သော သက္ကရေတ်ကို ပိဋကတ်ဝင် သဒ္ဒါကျမ်းနှင့်အညီ ဝစနတ္ထ ဆိုသော်။ "သက္ကရိယတေတိ သက္ကရိတော" ဟု ဆိုအပ်၏။

ယော ဝဿဂဏော၊ အကြင်နှစ်တို့၏ အပေါင်းကို။ ပစ္စိမဇနကေဟိ၊ နောင်လာလူအပေါင်း တို့သည်။ သက္ကရိယတေ၊ အရိအသေပြုအပ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထိုသို့ နောင်လာ လူအပေါင်းတို့ အရိအသေပြုအပ်သောကြောင့်။ သက္ကရိတော၊ သက္ကရိတ မည်၏။ သက္ကရိတော၊ နောင်လာ လူအပေါင်းတို့ အရိအသေပြုအပ်သည်။ သက္ကရိထော၊ သက္ကရေတ်။

ဤမျှ၍ရွှေရှိသည့် နှစ်အပေါင်း ခုနှစ်က မွေးဖွားသည်ဟု မွေးစွားသော ဇာတာနှစ်ကို အရိအသေ မမေ့မလျော့ မပျက်ရအောင် မှတ်သားရာသကဲ့သို့ အလိုရှိအပ်သော နှစ်ပေါင်း သင်္ချာကို မှတ်သားရသောကြောင့် သက္ကရေတ်မည်၏ ဆိုလိုသည်။ နောင်လာဖြစ်သူ ပစ္စိမဇန လူတို့ မှတ်အပ်သောကြောင့်သာ သက္ကရေတ် မည်သည် မဟုတ်။ ရှေးသူဟောင်းတို့လည်း အရိအသေ မှတ်အပ်ရကား "သက္ကရိယိတ္ထာထိ သက္ကရိထော" ဟူ၍လည်း ဝစနတ္ထကို ပြုကောင်း၏။

ယော ဝဿသမူဟော၊ အကြင်နှစ်တို့၏ အပေါင်းကို။ ပေါဏကေဟိ၊ ရှေးသူဟောင်း တို့သည်။ သက္ကရိယိတ္ထ၊ အရိအသေပြုအပ်လေပြီ။ ဣတိတသ္မာ၊ ထိုသို့ အရိအသေပြုအပ်လေပြီး သောကြောင့်။ ယော ဝဿသမူဟော၊ ထိုနှစ်တို့၏အပေါင်းသည်။ သက္ကရိတော၊ သက္ကရိတ မည်၏။ သက္ကရိထော၊ ရှေးသူဟောင်းတို့ အရိအသေပြုအပ်သည်။ သက္ကရိတော၊ သက္ကရေတ်။

ဤအရှင်ကဗျာလည်းဆရာ မိန့်တော်မူသ နှင့် ဥဏာဒ်ကျမ်း၊ ဘျာဒိဟိမိဒိဗုဒိပုဇာဒိဟိစက္ကော ဟူသော သုတ်လက္ခဏာနှင့်အညီ ဝစနတ္ထဝိဂြိုဟ် ကြံဆိုလျှင် သက္ကရေတ်သည် ကျမ်းဂန် ထွက်သည် ရှိသည်နှင့် ထင်ပေသည်။ သက္ကရေတ်ကို သဝေထိုး၍ ရအက္ခရာမှာ တသတ်၍ (သက္ကရေတ်) ဟု အရေးအသား အမှတ်ထားလျှင်ကား ဓမ္မဇာတ် (သက္ကရာဇ်) ဟု ရအက္ခရာမှာ ဇသတ်၍ ရေးမှတ်သားကြရာမှာ လောကထင်ရေးတူ ထင်ပေသည်ဟု ဖြေတော်မူသည်။

ဤသို့ စသည်ဖြင့် နည်းနာနာယ များစွာဝင် တွေ့မြင်ကြားသိရဖူး၏။ ကာလဒေသ အလျောက် သင်္ကေတအညွှတ် မှတ်သား ရေးသားရရှိမျှသာ အကျိုးရှိသည်။ ထိုအရေးအသား အမှတ်အကွရာ တိမ်းယိမ်းအညံ့အညွှန် သံသရာရေး လျော့ပါး၊ နှမ်းနယ်ကောင်းသော အရာ မဟုတ် ဖြစ်၍ တား ခြား။ ဤသို့သောအရေးကို အတပ်အမှန် သိရသဖြင့် ဝဋ်တရားမှ ထွက်မြောက်နိုင်သော အကျိုးအဆောင်သော ပညာ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်၏ အာရုံမဟုတ်သည်လည်း တကြောင်း၊ ဖြစ်၍ စိဟိုအလိုကား လျော်ရာလျော်ရာ တော်သင့်ကြလေသည်ချည်းပင် ဖြစ်ထော့သည်ဟူ၍ မှဆုံးမူ၏သင့်ပည် ထင်ပေသည်။

၁၅၇-ပုစ္ဆာ။ ။ သုံးဆယ့်နှစ်ပါး၍ မင်္ဂလာစေတီမော်ကွန်း၌-

ကမ္ဘာရေးမြုပ်၊ တောင်ဝန်းချုပ်ဝယ်၊ ပေါ်ငုပ်ယူစနာ၊ သင်္ချာတွက်ကိန်း၊ တသိန်း
 ခြောက်သောင်း၊ ရှစ်ထောင်ပေါင်းဖြင့်၊ ဆောင်းဆောင်းသွယ်မြင့်၊ စွင့်စွင့်ကြီးထု၊
 မေရုဏာ။

ဟူ၍ မြင်းမိုရ်တောင်ကို ကမ္ဘာရေးမြုပ်က ဖြစ်ကြောင်းကို စပ်ဆိုပါသည်။ မြင်းမိုရ်တောင် ဖြစ်ပေါ်သောကာလ ကမ္ဘာရေးမြုပ်တို့သည် ရှိရာသောအကြောင်း မရှိရာပါပြီ။ ရေမရှိသည် နောက် ရသေ့ပုစိပြစ်ပြီးမှ မနုဿဗြဟ္မာတို့ ကိုယ်ရောင်ကိုယ်ဝါ ကွယ်သည်။ ထိုအခါမှ နေလပေါ်သည်။ နေလပေါ်သည်မှစ၍ မြင်းမိုရ်၊ သတ္တရဗွန် တောင်စဉ်တို့သည် ပေါ်ကြောင်း ကို ဇာတ်ပေါင်းပျို့တွင်-

“ကမ္ဘာဦးသူ၊ မောင်မိုက်ထူ၍၊ အူအူသောင်းသောင်း၊ ဆုများတောင်းသော်”။
 စသည်ဖြင့် စပ်ဆိုပါသည်။ ဤအရာများကိုလည်း ညိ၍ ပြေထော်မှုပါ။

၁၅၇-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ မင်္ဂလာစေတီမော်ကွန်း၌-

“ကမ္ဘာရေးမြုပ်၊ တောင်ဝန်းချုပ်ဝယ်၊ ပေါ်ငုပ်ယူစနာ၊ သင်္ချာတွက်ကိန်း၊
 တသိန်းခြောက်သောင်း၊ ရှစ်ထောင်ပေါင်းဖြင့်၊ ဆောင်းဆောင်းသွယ်မြင့်၊ စွင့်စွင့်
 ကြီးထု၊ မေရုဏာ”

ဟူ၍ မြင်းမိုရ်တောင်ကို ကမ္ဘာရေးမြုပ်က ဖြစ်ကြောင်းနှင့် စပ်ဆိုပါသည်။ မြင်းမိုရ်တောင် ပေါ်သောကာလ ကမ္ဘာရေးမြုပ်တို့သည် ရှိရာသောအကြောင်း မဟုတ်ရာပါပြီ။ နောက် ရသေ့ပုစိပြစ်ပြီးမှ မနုဿဗြဟ္မာတို့ ကိုယ်ရောင်ကိုယ်ဝါ ကွယ်သည်။ ထိုအခါမှ နေလပေါ် သည်။ နေလပေါ်သည်မှစ၍ မြင်းမိုရ်သတ္တရဗွန်စသော ကောင်အပေါင်းတို့ပေါ် ကြောင်းကို ဇာတ်ပေါင်းပျို့တွင် “ကမ္ဘာဦးသူ၊ မောင်မိုက်ထူ၍၊ အူအူသောင်းသောင်း၊ ဆုများတောင်းသော်” စသည်ဖြင့် စပ်ထော်မှုပါသည်။ ဆည်အရာကိုညိ၍ ပြေထော်မှုပါဟူရာ ခြင်း-

ကမ္ဘာဦးကဖြစ်ကြောင်းအခြင်းအရာသည် ကျယ်ဝန်း၏။ အကျဉ်းအားဖြင့်ကား ရှေးဦးစွာ ချိုမြိန်သောရေသည် ကုန်ခြင်းသို့ရောက်၏။ အထက်၌ ရသပထဝီသည် ဖြစ်၏။ ဝဏ္ဏ၊ ဂန္ဓ၊ ရသနှင့် ပြည့်စုံ၏။ အာဘဿာ ပြဟွာပြည်၌ ရှေးဦးစွာဖြစ်ကုန်သော ပြဟွာတို့သည် အသက် ကုန်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ကောင်းမှုကုန်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ထိုဘုံမှ စုတခဲ၍ လူ့ပြည်၌ ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် မိမိတို့၏ ကိုယ်ရောင်ဖြင့် ထွန်းပကုန်၏။ ကောင်းကင်ပြင်၌ သွားကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် ရသပထဝီကိုလျက်၍ တဏှာဖြင့် နှိပ်စက်ကုန်သည်ဖြစ်၍ များစွာစားခြင်းဖြင့် စားကုန်၏။ ထိုအခါ ထိုသူတို့၏ ကိုယ်ရောင်ကိုယ်ဝါတို့သည် ကွယ်လေကုန်၏။ အမှိုက်အတိသာဖြစ်၏။ အမှိုက်အတိကိုမြင်၍ အလွန်ကြောက်လန့်ကုန်၏။ ထို့နောင် ထိုသူတို့အား ကြောက်ခြင်းကိုဖျောက်၍ ရဲရင့်ခြင်းကိုဖြစ်စေလျက် နေဗိမာန်သည်ဖြစ်၏။ နေမင်းသည် တနေ့ပတ်လုံး အလင်းကိုပြု၍ ဝင်သည်ရှိသော် အလင်းကိုတောင့်တစဉ် လဝန်းသည်ထင်ရှားဖြစ်၏။ နေလတို့သည် ထင်ရှားဖြစ်သည်ရှိသော် နက္ခတ်တာရာ အပေါင်းတို့သည်လည်း ထင်ရှားဖြစ်ကုန်၏။ ထိုနေလနက္ခတ်တာရာတို့သည် ထင်ရှားဖြစ်သော နေ၌ပင်လျှင် မြင်းမိုရ်၊ စကြဝဠာ၊ ဟိမဝန္တာတောင်တို့သည် ထင်ရှားဖြစ်ကုန်၏။ ထိုနေလနက္ခတ်တာရာ မြင်းမိုရ် စကြဝဠာ ဟိမဝန္တာတောင် စသည်တို့သည် မရှေးမနှောင်း တပေါင်းလပြည့်နေ့၌ သာလျှင် ဖြစ်ကုန်၏ ဟူသတည်း။

ထို့ကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌-

စန္ဒိမသုရိယာနမ္ပန ပါတုဘူတဒိဝသေယေဝ သိနေရ စက္ကဝါဠဟိမဝန္တာပဗ္ဗတာ ပါတုဘဝန္တိ၊
 တေစ ခေါ အပုဗ္ဗအစရိမံ ဖဂ္ဂုန ပုဏ္ဏမဒိဝသေယေဝ ဘဝန္တိ။ ဟုဆိုလေသည်။

ထို့ကြောင့် ဘူရိဒတ်ဇာတ်ပေါင်း၌-

ကမ္ဘာဦးသူ၊ မှောင်မှိုက်ထူ၍၊ အူအူသောင်းသောင်း၊ ဆုများတောင်းသော်၊ တပေါင်းမာသာ၊ လပြည့်၌၊ စန္ဒသုရိယာ၊ ရောင်ဝါပလစ်၊ အသစ်စက်စက်၊ ထွက်လတ်သနေ၊ အရွေ့နှိုးဆော်၊ ညီစေခေါ်သို့၊ ရေပေါ်ဆွဆွ၊ ပုဗျဠသို့၊ ထူပထူပါ၊ စုံတက်ရာကား၊ သေလာပဗ္ဗတာ၊ နိန္ဒနိန္ဒာ၊ နိမ့်ဆုဆုကား၊ မဟာအဏ္ဏဝါ၊ သမသမာ၊ ညီရာရာကား၊ လေးဖြာဒီပါ၊ ဖြစ်ကြတုံရှောင်း၊ ဤအကြောင်းကို၊ ကောင်းကောင်းမှတ်လေ၊ အထွေအပြား၊ ယုံမှားမရှိ၊ ဟုတ်လှဘိ၏။ ဟုစပ်တော်မူသည်။

ထို့ကြောင့် ကမ္ဘာဦးက ရသပထဝီမဖြစ်မီ ရေမြုပ်က တောင်ဖြစ်သည်ဟု မယူလို။ ရေဖြစ်သည်ကားရှေး၊ တောင်ဖြစ်သည်ကားနှောင်း ဖြစ်ခဲ့သည်။ သို့သော် အဘယ်ကြောင့် ရေမြုပ်ဟူ၍ စပ်လေသနည်းဟူအံ့။ ရေမြုပ်ကဖြစ်သည်ကို ရည်၍ မစပ်လေ။ ကမ္ဘာရေးမြုပ် တောင်ဝန်းချုပ်-ဟူ၍စပ်လေသည်မှာ စကြဝဠာတောင်၊ သတ္တရဗ္ဗန်တောင်တို့ကို စပ်သည်။ ထိုတောင်တို့သည် ကမ္ဘာဦးနေလပေါ်သည့်နေ့ စ၍ ဖြစ်သည့် သမုဒ္ဒရာ ရေသီဒါတို့ဝယ်မြုပ်သည် နစ်သည် ဆိုလိုသည်။ ထို့ကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌။

ဒွေအသီတိသဟဿာနိ၊ အဇ္ဈောဂါဠောမဟဏ္ဏဝေ။
အစူဂ္ဂတော ထာဝဒေဝ၊ စက္ကဝါဠသိလုစ္စယော။ ဟူ၍လည်းကောင်း။

စတုရာသီတိ သဟဿာနိ၊ အဇ္ဈောဂါဠောမဟဏ္ဏဝေ။
အစူဂ္ဂတော တာဝဒေဝ၊ သိနေရူပဗ္ဗတုတ္တမော။

တတောဥပဘုံပဇ္ဇေန၊ ပမာဏေန ယထာက္ကမံ။
အဇ္ဈောဂါဠောဂ္ဂတာမိဗ္ဗာ၊ နာနာရတနဝိစိတ္တာ။

ယုဂန္ဓုရော ဤသန္ဓုရော၊ ကရဝိကော သုဒဿနော။
နေမိန္ဒုရော ဝိနတဏော၊ အဿကဏ္ဍောဂိရိဗြဟာ။ ဟူ၍လည်းကောင်း။

စကြဝဠာတောင်သည် ယူဇနာ ရှစ်သောင်း နှစ်ထောင် ရေဝယ်မြုပ်၏။ ရှစ်သောင်း နှစ်ထောင်ပေါ်၏။ မြင်းမိုရ်တောင်သည် ယူဇနာရှစ်သောင်းလေးထောင် ရေဝယ်မြုပ်၏။ ရှစ်သောင်းလေးထောင်ပေါ်၏။ ယုဂန္ဓုရ်တောင်သည် မြင်းမိုရ်တောင်၏ ထက်ဝက်ချိုး ရေဝယ်မြုပ်၏။ ထက်ဝက်ချိုးပေါ်၏။ ဤသန္ဓုရ၊ ကရဝိကစသော တောင်တို့သည် ထက်ဝက်ချိုး ပမာဏဖြင့် အစဉ်အတိုင်း မြုပ်ကုန်ပေါ်ကုန်၏။ ဤသို့ မြုပ်ကုန်ပေါ်ကုန်သော တောင်တို့တွင် စကြဝဠာ သတ္တရဗ္ဗန်တောင်တို့သည် ပတ်လည်က ဝန်းရံပတ်ချုပ်လျက် နေသည်ကို ရည်၍ ကမ္ဘာရေမြုပ်၊ တောင်ဝန်းချုပ်ဝယ်-ဟု ဆိုလေသည်။

ထိုသတ္တရဗ္ဗန်တောင်၏ အတွင်း၌ မြင်းမိုရ်တောင်သည် ရေထဲမြေထဲသို့ ရှစ်သောင်းလေးထောင် မြုပ်နှစ်လေသည်။ ဤစကားကို ရည်၍ ဆုတောင်းခန်းတွင် -

“ရှစ်သောင်းလေးထောင်၊ ဆုံးတိုင်အောင်လျှင်၊ နက်ချောင်ငုပ်လေ၊ လှိုင်းမရေ၌၊
မြေထုတ်ချင်းလျှို၊ ထောင်မြင်းမိုရ်ဟု၊ ပဟိုရ်တည်ထွန်း၊ လေးကျန်းဦးကိုင်၊ နိမိတ်တိုင်သို့”
ဟု စပ်လေသည်။

မြင်းမိုရ်တောင်သည် ရေပေါ် ရှစ်သောင်း လေးထောင် ပေါ်ကြောင်းကို ရည်၍လည်း နဝရတ်ပျို့တွင် -

“ရတနာမဏ္ဍိုင်၊ ပင်ရင်းခိုင်၍၊ ရောင်စိုင်းဖြူးဖြူး၊ လေးဖြာဖြူးလျက်၊ မြင့်ဖူးယူဇနာ၊
သင်္ချာရှစ်သောင်း၊ လေးထောင်ဆောင်းလျက်၊ အပေါင်းရံမြောက်”ဟု စပ်လေသည်။

နှစ်ရပ်ပေါင်းသော် ရှစ်သောင်းလေးထောင် နှစ်ပြန်ရှိကြောင်းကိုလည်း ကိုးခန်းပျို့တွင် “ရှစ်သောင်းလေးထောင်၊ နှစ်ပြန်ဆောင်သည်၊ တောင်၏ထိပ်မှာ၊ မိုးရပ်ချာ၌” ဟူ၍ စပ်လေသည်။

မြင်းမိုရ်တောင်သည် ရှစ်သောင်းလေးထောင် သုံးပြန် နှစ်သိန်း ငါးဆောင်း နှစ်ထောင် လုံးပတ်ရှိကြောင်းကိုလည်း ဆုတောင်းခန်းတွင် နှစ်သိန်းငါးသောင်း၊ နှစ်ထောင်ပေါင်း

ဖြင့်၊ လုံးလျောင်းကြံ့ခိုင်၊ တုဂိုဏ်ထည်ဟန်၊ စည်သဏ္ဍာန်သို့၊ လေးတန်ရောင်စို၊ မြင်းမိုရ်
ကျော်ခေါင်၊ တောင်ပြင်ကွယ်ဆီ၊ မုန်ညင်းသီးနှင့်” ဟူ၍ စပ်ဆိုတော်မူသည်။

ထိုမြင်းမိုရ်ထောင်သည် အစစကံရှစ်သောင်းလေးထောင် နှစ်ပြန်ကိုပေါင်းသော် တသိန်း
ခြောက်သောင်း ရှစ်ထောင်ရှိလေသည်။ ဤစကားကို ရည်၍ မင်္ဂလာစေတီမော်ကွန်း၌ -

ဤကမ္ဘာရေမြုပ်၊ တောင်ဝန်းချုပ်ဝယ်၊ ပေါ်ငုပ်ယူဇနာ၊ သင်္ချာတွက်ကိန်း၊ တသိန်း
ခြောက်သောင်း၊ ရှစ်ထောင်ပေါင်းဖြင့်၊ ဆောင်းဆောင်းသွယ်ဖြင့်၊ စွင့်စွင့်ကြီးထု၊ မေရုရာဇာ၊
ဟု စပ်လေသည်။

ဤသို့စပ်သည်ကိုရည်၍ မြင်းမိုရ်တောင်၊ သတ္တရဗ္ဗန် စသော တောင်တို့သည် ကမ္ဘာ
ရေမြုပ်က ဖြစ်ကြောင်းကို ကျမ်း၌ မဆိုရကား ကမ္ဘာရေမြုပ်က ဖြစ်သည်ဟူ၍ စပ်တော်
မမူချေဟု မှတ်အပ်၏။

မြင်းမိုရ်တောင်၊ သတ္တရဗ္ဗန်စသောတောင်တို့သည် ကမ္ဘာဦးနေလပေါ်ဦးတွင်ဖြစ်သော
ရေတွင်သာ ထက်ဝက်ခန့် ဝမာဏဖြင့် မြုပ်နှစ်၍နေကြောင်း တည်ကြောင်းကို
ကျမ်းတွင်ဆိုရကား ထိုကမ္ဘာဦးက နေလပေါ်ဦးတွင် ဖြစ်သော သီဒါရေ ဆားငန်ရေတို့တွင်
သာ ထက်ဝက်မြုပ်နှစ်သည်ကိုရည်၍ “ကမ္ဘာရေမြုပ်၊ တောင်ဝန်းချုပ်ဝယ်” ဟု စပ်တော်မူလေ
သည်ဟူ၍သာ မှတ်သင့်သည်ထင်ပေသည်။

၁၅၈-ပုစ္ဆာ။ ။ ခြင်္သေ့ လေးမျိုးတို့၏ သရုပ် အဆင်း သဏ္ဍာန် လက္ခဏာနှင့်
မည်သည့်အစာကို စားသည်ကို သိလိုပါသည်။

၁၅၈-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ ခြင်္သေ့လေးမျိုးတို့၏ အခြင်းအရာကို မေးရာ၌ -

သီဟာ စတုဗ္ဗိဇာ ဟောန္တိ၊ တိဏသီဟော ကာဠသီဟော ပဏ္ဍုသီဟော ကေသရ-
သီဟောတိ၊ ထေသု တိဏသီဟော၊ ကပေါတိက ဝဏ္ဏဂါဝိသဒိသော တိဏဘက္ခော ဟောတိ၊
ကာဠသီဟော ကာဠဂါဝိသဒိသော တိဏဘက္ခောယေဝ၊ ပဏ္ဍုသီဟော ပဏ္ဍုပလာသ
ဝဏ္ဏဂါဝိသဒိသော မံသထက္ခော၊

စသောပါဌ်နှင့်အညီ ခြင်္သေ့တို့သည် တိဏသီဟ၊ ကာဠသီဟ၊ ပဏ္ဍုသီဟ၊ ကေသရသီဟ
ဟူ၍ လေးပါးအပြားရှိသည်။

ထိုလေးပါးတို့တွင် တိဏသီဟသည် ညိုသောအဆင်းရှိသောနွားမနှင့်တူ၏၊ မြက်ကိုစား၏။

ကာဠသီဟသည်ကား မည်းနက်သောနွားမနှင့်တူ၏၊ မြက်ကိုပင်စား၏၊

ပဏ္ဍုသီဟသည် ထင်ရှက်ရော်အဆင်းနှင့်တူသော နွားမနှင့်တူ၏။ တိရစ္ဆာန်တို့အသား
ကို စား၏။

ကေသရသီဟသူသည်ကား ချိပ်ရည်ဖြင့် အပြောပြန်ပြုသကဲ့သို့ နိသောခံတွင်း မြီးစည်း
 လေးချောင်းသော ခြေဖြားတို့သည် ရဲရဲနီကုန်၏၊ ဦးခေါင်းမှစ၍ ချိပ်ရည်ဖြင့် ရေးသားဘိ
 သကဲ့သို့ သုံးခုသောအရေးတို့သည် ကျောက်ကုန်း၏ အလယ်ဖြင့် သွားလေ၍ ဝမ်း၏အောက်
 သို့ ၃ နှစ်သကာက ၁၀ လက်သာရစ်ပုသွ်၍ တည်းပ၏။ ပည်ကုန်၌ကား အဖိုးတသိန်း
 ထိုက်သော ကမ္မလာထည်ဖြင့် လွှမ်းရစ်ဘိသကဲ့သို့သော လည်ဆံ့ရှိ၏။ ဆိုခဲ့ပြီးသည်မှ ကြွင်း
 သော အရပ်သည်ကား အလွန်စင်ကြယ်လှစွာသော အလေးဆန်မုန့်ညက်ကဲ့သို့ အလွန်
 ဖြူစင်သန့်ရှင်းစွာ၏။

ထိုကေသရသီဟသည် မိမိနေမြဲဖြစ်သော ရွှေဂူမှလည်းကောင်း၊ ငွေဂူ၊ မြဂူ၊ ဖန်ဂူ၊ ဆေးဒန်း
 မြင်းသီသာဂူမှ လည်းလောင်း လေးပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ထွက်ကုန်၏။

လေးပါးသော အကြောင်းကား

- ၁။ အမိုက်တိုက်ဖြင့် နှိပ်စက်ခြင်းကြောင့် အလင်းကို အလိုရှိ၍လည်းကောင်း။
 - ၂။ ဥစ္စာရ ပဿာဝဖြင့် နှိပ်စက်ခြင်းကြောင့် ခါစွန့်အံ့သောငှါ လည်းကောင်း။
 - ၃။ ငတ်မှုတ်ခြင်းဖြင့် နှိပ်စက်ခြင်းကြောင့် အစချွာအံ့သောဝှာလည်းကောင်း။
 - ၄။ အသဒ္ဓမ္မပုဂ္ဂိုလ်သေဝန အလိုငှါလည်းကောင်း။
- ဤလေးပါးသော အကြောင်းတို့တွင် ထပါးပါးသော အကြောင်းကြောင့်ထွက်၏။

ထွက်သည်ရှိသော်ကား ရွှေကျောက်ဖျာပြင်၊ ငွေကျောက်ဖျာပြင်၊ မြကျောက်ဖျာပြင်၊
 ဖန်ကျောက်ဖျာပြင်၊ ဆေးဒန်းမြင်းသီသာ အပြင်တို့တွင် တပါးပါးသော ကျောက်ဖျာအပြင်၌
 နောက်ခြေနှစ်ဘက်တို့ကို ညီညွတ်စွာ ထိစေ၍ ရွှေခြေနှစ်ဘက်တို့ကို ရွှေသို့ဆန့်၍ ကိုယ်၏
 နောက်အဖို့ကို အားသစ်ပြီး၍ ရွှေအဖို့ကို အားယူဆန့်၍ ကျောက်ကုန်းရိုးကို ညွတ်ပြီးလျှင်
 လည်ကိုချီ၍ မိုးကြိုးသံကိုပြုဘိသကဲ့သို့ နှာခေါင်းကိုချီ၍ ကိုယ်၌ကပ်သော မြေမှုန့်ကိုခါတုတ်
 လျက်စံပယ်၏။ စံပယ်ရာမြေအရပ်၌ကား နှာသားငယ်ကဲ့သို့ ထိုမှဤမှပြေး၏။ ထိုသို့ပြေး
 သော ခြင်္သေ့ မင်း၏ မှင်ဆံသည်ကား ညဉ့်အခါ အမိုက်တိုက်၌ ထိုမှဤမှ လှည့်၍ ရမ်းသော
 မီးစက်ကဲ့သို့ ထင်၏။ ဤသို့စံပယ်ကွန်မြူးပြီးလျှင် ခြင်္သေ့သံကိုဟင်၏။ ထိုအသံသည်ကား
 ထက်ဝန်းကျင်ဖြင့် သုံးယူနေသောအရပ်သို့ တပြိုင်နက် ပဲ့တင်ထပ်ခြင်းကိုပြု၏။ ထိုပဲ့တင်
 သံကို ကြားကုန်၍ သုံးယူနေသောအတွင်း၌ တည်ကုန်သော အခြေနှစ်ချောင်းရှိကုန်သော အခြေ
 လေးချောင်းရှိကုန်သော သားငှက်အပေါင်းတို့သည် မိမိ မိမိတို့၏ နေရာ၌ ရပ်ခြင်းငှါ မတတ်
 နိုင်ကြကုန်။ ယခုအခါငါတို့အား လာလတ်၍ဖမ်းယူလာစွာ သတည်းဟု ကြောက်လန့်ကုန်သည်
 ဖြစ်၍ ခရီးကို ကြည့်ကုန်လျက် တွင်း၌နေကုန်သော မြေ၊ မြေပါ၊ ပတတ် အစရှိကုန်သော
 တိရစ္ဆာန်တို့သည် တွင်းသို့ဝင်အောင်းလေကုန်၏။ ရေ၌နေကုန်သော ငါးလိပ်စသော
 တိရစ္ဆာန်တို့သည် ရေသို့ငုပ်ချိုးပြေးကြလေကုန်၏။ တော၌နေကုန်သော ဆင်၊ မြင်း၊ စိုင်း၊
 ဆတ်၊ သမင်၊ ဒရယ်စသော တိရစ္ဆာန်တို့သည်လည်း တောချုပ်ိတ်ပေါင်းတို့သို့ ငင်ကြလေ
 ကုန်၏။ ငှက်အပေါင်းတို့သည်လည်း ကောင်းကင်သို့ ပျံတက်လေကုန်၏။

အကြင်သားမျိုးတို့သည် ထိတ်လန့်ကြကုန်၏။ ထိုသားမျိုးတို့သည် ရွာ နိဂုံး ရာဇဌာနီ စသည်တို့၌ မြဲခိုင်စွာ သားဖျေဖြင့် ပြီးသော ကြီးလွန်နွယ်တို့ဖြင့် နောင်ဖွဲ့အပ်ကုန်သော ဆင်ပြောင် စသည်တို့သည်လည်း ထိုကြီးလွန်ကို ဖြတ်ကုန်၍ ကြောက်လန့်သည် ဖြစ်၍ ကျင်ကြီးကျင်ငယ်ကို စွန့်ကုန်လျက် ထိုထိုသို့သော အရပ်သို့ ပြေးကြလေကုန်၏။ ဤသို့လျှင် ခြင်္သေ့မင်း၏ အသံကို ကြားကုန်၍ များစွာသော သတ္တဝါတို့သည် ကြောက်လန့်ကြကုန်၏။ မကြောက်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းကုန်၏။

ထိုမကြောက်ကုန်သော သူတို့သည် အဘယ်နည်းဟူမူကား မိမိနှင့် ဇာတ်တူဖြစ်ကုန်သော ခြင်္သေ့၊ အာဇာနည်ဖြစ်ကုန်သော ဆင်၊ အာဇာနည်ဖြစ်ကုန်သော မြင်း၊ အာဇာနည်ဖြစ်ကုန်သော ဥသဘာ၊ ပုရီ၊ ဘအာဇာနည်ဖြစ်ကုန်သော ရဟန္တာ၊ ဤငါးမည်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ မကြောက်ကုန်သတည်း။

ထိုငါးပါးသော သတ္တဝါတို့သည် အဘယ်ကြောင့် မကြောက်ကုန်သနည်း ဟူမူကား၊ ဇာတ်တူဖြစ်ကုန်သော ခြင်္သေ့တို့သည် ဇာတ်တူအမျိုးအနွယ်အားဖြင့် ရဲရင့်သောသဘော တူမျှကုန်သည်ဖြစ်၍ မကြောက်ကုန်။ အာဇာနည်ဆင် စသည်တို့ကား မိမိတို့အား သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိအားကြီးသောကြောင့် မကြောက်ကုန်၊ ရဟန္တာတို့သည်ကား သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို ပယ်သော ကြောင့် မကြောက်တတ်။

ထိုခြင်္သေ့သည် မြူးဘူးရာဖြစ်သော မြေအရပ်၌ ရပ်လျက် လက်ယာသို့ လည်းကောင်း၊ လက်ဝဲသို့လည်းကောင်း ခုန်ပျံသည်ရှိသော် ဥသဘာမျှသို့ ရောက်နိုင်၏။ အထက်သို့ ခုန်ပျံသည် ရှိသော် လေးဥသဘာ၊ ရှစ်ဥသဘာသို့ ရောက်နိုင်၏။ ညီညွတ်သော မြေအပြင်၌ ခုန်ပျံသည် ရှိသော် တဆယ့်ခြောက် ဥသဘာမျှသောအရပ်သို့ ရောက်နိုင်၏။ ကုန်းထိပ်မှလည်းကောင်း၊ တောင်ထိပ်မှလည်းကောင်း ခုန်ပျံသည်ရှိသော် ဥသဘာခြောက်ဆယ်မျှသို့ ရောက်နိုင်၏။ ထိုသို့ခုန်ပျံရာ ခရီးအကြား၌ သစ်ပင်ကိုလည်းကောင်း၊ တောင်ထွတ်ကိုလည်းကောင်း မြင်၍ တဖန် အားကိုယူ၍ ရှောင်ရှားသည်ရှိသော် လက်ဝဲသို့လည်းကောင်း၊ လက်ယာသို့ လည်းကောင်း၊ အထက်သို့လည်းကောင်း တဥသဘာမျှလောက် ဖဲရှောင်နိုင်ကုန်၏။ ထိုခြင်္သေ့သည် သုံးကြိမ်ခြင်္သေ့သံကိုဖစ်၍ ထိုအသံနှင့် တပြိုင်နက်လျှင် သုံးယူဇနာသော အရပ်သို့ ရောက်နိုင်၏။ သုံးယူဇနာအရပ်သို့ ရောက်ပြီးလျှင်တုံ့ပြန်ခဲ့၍ ရပ်၏။ မိမိဟစ်အပ်သောအသံ၏ ပဲ့ဘင်ထပ်၍ တည်သော အသံကိုကြား၏။ ထိုအသံမစဲမီ ရောက်လာနိုင်၏ဟုဆိုလိုသည်။

ဤသို့ရဲရင့်သော အဖြစ် အစရှိသော ဂုဏ်တို့ဖြင့် ကြွင်းကုန်သော ခြင်္သေ့မျိုးတို့ထက် ကေသရာခြင်္သေ့သည် ကဲမြတ်၏။ ထို့ကြောင့် -

တိဏသီဟော ကာဠသီဟော၊ ပဏ္ဍုသီဟောစ ကေသရီ။
တေသံ စတုန္ဒံ သီဟာနံ၊ ကေသရီ အဂ္ဂတံ ဂတော။
ဟု ဟောတော်မူ၏။

ခြင်္သေ့ဘို့သည့် တန်ခိုး၌ လုံ့ လှူ၏။ အိပ်စောအခါ ရွှေခြေနှစ်ချောင်းကို တခုသော အရပ်၌ နောက်ခြေနှစ်ချောင်းကို တခုသောအရပ်၌ထား၍၊ အမြီးကို ဝမ်းအောက်၌ထား၍ လက်ခြေအမြီးတို့၏ တည်ရာအရပ်ကိုမှတ်၍ နှစ်ခုသော ရွှေလက်၏အထက်၌ ဦးခေါင်းကို ထား၍အိပ်၏။ နေအခါ အိပ်ပြီး၍ နိုးသောအခါ ထိတ်လန့်၍ နိုးပြင်းမရှိ။ ဦးခေါင်းကို ချီ၍ ခြေလက်အမြီးတို့၏တည်ရာ အရပ်ကို မှတ်၍ ဆင်ခြင်၏။ အကယ်၍လျှင် တစိုးတစိ နေရာဟောင်းက ပြောင်း၍တည်အံ့၊ ဤကဲ့သို့ သင်အိပ်ခြင်းသည် အမျိုးအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ ရဲရင့်သောအဖြစ်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ မလျှောက်ပတ်လေတကားဟု နှလုံးမသာသည်ဖြစ်၍ ကျက်စားခြင်းငှါ မသွားမူ၍ တဖန်ပင်အိပ်ပြန်လေ၏။ နိုးသောအခါ နေရာမှ မဖောက်မပြန် တည်သည်ရှိသော်ကား သင့်အား ဇာတိအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ရဲရင့်သော အဖြစ်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အိပ်ခြင်းသည် လျှောက်ပတ်လေပြီဟု ဝမ်းမြောက် စွာထ၍ ခြင်္သေ့၏စံပယ်ခြင်းဖြင့် စံပယ်လျက် လည်ဆံကိုခါတွက်၍ သုံးကြိမ် ခြင်္သေ့သံကို ဟောက်လျက် ကျက်စားခြင်းငှာ သွားလေ၏ဟု သာရတ္ထသင်္ဂဟကျမ်းတွင် လာသည်။ ဤ သို့သော စကားဖြင့်လျှင် ခြင်္သေ့လေမျိုးတို့၏ အခြင်းအရာကို မှတ်ရာ၏။

၁၅၉-ပုစ္ဆာ။ ။ အနဝဘတ်အိုင်မှ မြစ်ကြီးငါးသွယ် လာဟန်ကိုလည်းကောင်း မြစ်ငယ်ငါးရာတို့၏ အမည်နာမတို့ကိုလည်းကောင်း သိလိုပါသည်။

၁၅၉-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ အနဝဘတ်အိုင်မှ မြစ်ကြီးငါးသွယ်လာဟန်ကို သိလိုပါသည် ဟူရာ၌-

အယံ ကိရု ဇမ္ဗူဒီပေါ သဘသဟဿ ယောဇနပရိမာဏော တတ္ထ စတုသဟဿ ယောဇ-
နပုမာဏော ပဒေသော ဥဒကေန အဇဇ္ဈာတ္ထဇဇာ သမုဒ္ဓေါတိ သင်္ခံ ဂတော။ စသောပါဌ်
တို့ဖြင့် မဇ္ဈိမဟက္ခာသ အဋ္ဌကထာ ပေါတလိသုတ်အဖွင့်တွင် အကျယ်အားဖြင့် လာသတည်း။
၎င်းနည်းတူ သုတ္တနိပါတ်အဋ္ဌကထာ၊ သာရတ္ထဒီပနီ၊ သာရတ္ထသင်္ဂဟစသော ကျမ်းတို့၌လည်း
လာသည်။

အဓိပ္ပာယ် ကား။ ။ ဤဇမ္ဗူဒီပါ ကျွန်းသည် ယူဇနာ တသောင်းပမာဏရှိ၏။ ထိုယူဇနာ
တသောင်းတွင်လည်း ယူဇနာလေးထောင် အတိုင်းအရှည်ရှိသော အရပ်သည် ရေဖြင့် ထွမ်းမိုး
သောကြောင့် သမုဒ္ဓုရာဟူ၍ ရေတွက်ခြင်းသို့ရောက်၏။ ယူဇနာသုံးထောင်ရှိသော အရပ်တို့၌
လူတို့သည်နေကုန်၏။ ယူဇနာသုံးထောင်ရှိသောအရပ်၌ ဟိမဝန္တာတောင်သည်တည်၏။ အစောက်
အားဖြင့် ယူဇနာ ငါးရာရှိ၏။ ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော အထွတ်တို့ဖြင့် တန်ဆာ
ဆင်အပ်၏။ ထက်ဝန်းကျင်မှ စီးကုန်သော ငါးရာသော မြစ်တို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်၏။ အကြင်
အရပ်၌ အလျားအနံ အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အနက်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ယူဇနာငါးဆယ်၊
အဝန်းယူဇနာ တရာ့ငါးဆယ် ရှိကုန်သော အနောတတ္ထအိုင်၊ ရထကာရအိုင်၊ ဆဒ္ဒန္တအိုင်၊

ကုဏာလအိုင်၊ ဟံသပ္ပပါတအိုင်၊ မန္တာကိနီအိုင်၊ သီဟပ္ပပါတအိုင်၊ ဤခုနစ်အိုင်တို့သည် တည်ကုန်၏။

ထိုခုနစ်အိုင်တို့တွင် အနောတတ္တအိုင်သည် သုဒဿနကုဋ၊ စိတြကုဋ၊ ကာဠကုဋ၊ ဂန္ဓမာဒနကုဋ၊ ဂေလာသကုဋ၊ ဤငါးလုံးသော တောင်တို့ဖြင့် ရံအပ်၏။

ထိုငါးလုံးတို့တွင် သုဒဿနကုဋသည် ရွှေဖြင့်ပြီး၏။ ယူဇနာနှစ်ရာ မြင့်၏။ အတွင်းသို့ ကောက်သော ကျီးနှုတ်သီးသဏ္ဍာန်ရှိ၏။ ထိုအနောတတ္တအိုင်ကိုသာလျှင် ဖုံးအုပ်၍တည်၏။ စိတြကုဋသည် ဝေသိမ်းသောရတနာတို့ဖြင့် ပြီး၏။ ကာဠကုဋသည် ကျောက်စိမ်းကျောက်ညိုဖြင့် ပြီး၏။ ဂန္ဓမာဒနကုဋသည် တောင်လျှင် တောင်ဝှမ်းဖြင့် ပြီး၏။ အတွင်း၌ ပဲနောက်အဆင်းနှင့်တူ၏။ အမြစ်နံ့သာ၊ အနှစ်နံ့သာ၊ အကာနံ့သာ၊ အခေါက်နံ့သာ၊ အလွှာနံ့သာ၊ အရည်နံ့သာ၊ အရွက်နံ့သာ၊ အပွင့်နံ့သာ၊ အသီးနံ့သာ၊ ပင်စည်နံ့သာ၊ ဤဆယ်ပါးသော နံ့သာမျိုးဖြင့် ပြန့်ပြော၏။ အထူးထူး အပြားပြားရှိသော ဆေးတို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်း၏။ လဆုတ်ပက္ခဥပုသ်နေ့၌ ရဲရဲတောက်သော မီးလျှံကဲ့သို့ အလျှံထွက်လျက်တည်၏။ ဂေလာသကုဋသည် ငွေဖြင့်ပြီး၏။ အလုံးစုံ လေးလုံးသော တောင်ထွတ်တို့သည် သုဒဿနတောင်နှင့်မျှသော အစောက်သဏ္ဍာန်ရှိကုန်၏။ အနောတတ္တအိုင်ကိုသာလျှင် ဖုံးအုပ်၍ တည်ကုန်၏။ ထိုတောင်ငါးလုံးတို့သည် နတ်တို့၏အာနုဘော်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ နဂါးတို့၏ အာနုဘော်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ မိုးတို့သည် ရွာကုန်၏။ မြစ်တို့သည် ထိုတောင်တို့၌ စီးကုန်၏။ အလုံးစုံသော ရေတို့သည် အနောတတ်အိုင်သို့သာ စီးဝင်ကုန်၏။ လှနေတို့သည် ဒက္ခိဏာယဉ်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဥတ္တရာယဉ်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း သွားကုန်သည်ရှိသော် တောင်၏အကြားဖြင့် ထိုအိုင်၌ အရောင်ကို ပြုနိုင်ကုန်၏။ ဖြောင့်ဖြောင့်သွားကုန်သော နေ့လတို့သည်ကား အရောင်ကို မပြုနိုင်ကုန်။ ထို့ကြောင့်လျှင် အပူမရှိကုန်ဟု ဆိုအပ်သော အနောတတ္တအိုင်ဟူသော ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ထိုအိုင်၌ ဆေးဒန်း မြင်းသီလာ အစရှိသည်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ငါးလိပ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဖန်အဆင်းနှင့်တူကုန်သော အညစ်အကြေးကင်းသော ရေတို့သည်လည်းကောင်း၊ ရေချိုးဆိပ်တို့သည်လည်းကောင်း ကောင်းစွာရှိကုန်၏။

အကြင်အကြင် ရေဆိပ်တို့၌ ဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ ရဟန္တာတို့သည်လည်းကောင်း၊ တန်ခိုးကြီးသော ရသေ့တို့သည်လည်းကောင်း ရေချိုးကုန်၏။ နတ်ဘီလူး စသည်တို့သည်လည်း ရေကစားခြင်းဖြင့် ကစားကုန်၏။ ထိုအိုင်၏ လေးခုသော နံပါးတို့၌ ခြင်္သေ့ခံတွင်း၊ ဆင်ခံတွင်း၊ မြင်းခံတွင်း၊ ဥသဘခံတွင်းဟူ၍ လေးခုသောခံတွင်းတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုလေးခုသော ခံတွင်းမှ လေးစင်းသောမြစ်တို့သည် စီးထွက်ကုန်၏။ ခြင်္သေ့ခံတွင်းမှ စီးထွက်သော မြစ်၏ကမ်းနား၌ ခြင်္သေ့တို့သည် များကုန်၏။ ဆင်ခံတွင်း စသည်မှ ထွက်ကုန်သော မြစ်ကမ်းနား၌ ဆင်၊ မြင်း၊ ဥသဘတို့သည် များကုန်၏။ အရှေ့အရပ်မှထွက်သော မြစ်ရေသည် အနောတတ်အိုင်၌ သုံးကြိမ် သက်ယာရစ်လှည့်၍ ထိုမှကြွင်းသော သုံးစင်း

သော မြစ်တို့သို့ မကပ်မထိမူ၍ အရှေ့စူးစူး ဟိမဝန္တာဖြစ်သော လူတို့ခရီးမဟုတ်သော အရပ်သို့ စီးသွားလေ၍ မဟာသမုဒ္ဒရာသို့ ဝင်လေ၏။ တောင်အရပ်မှ ထွက်သောမြစ် သည်ကား အနောတတ်အိုင်ကို သုံးပတ်လှည့်၍ တောင်အရပ်သို့ ဖြောင့်ဖြောင့် ကျောက် ဖျာအပြင်ဖြင့်သာ ယူဇနာ ခြောက်ဆယ်တိုင်တိုင် စီးသွား၍ တောင်တခုကို ဆိုက်လေ ပြီးလျှင် တက်ပြီး၍ အဝန်းအားဖြင့် သုံးဂါဂုတ် အတိုင်းအရှည်ရှိသော ရေအလျှင်ဖြစ်၍ ကောင်းကင်ဖြင့် ယူဇနာခြောက်ဆယ် သွားလေ၍ တိယင်္ဂလမည်သော ကျောက်ဖျာထက် ကျလေ၏။ ကျောက်ဖျာကို ရေအလျှင်၏အဟုန်ဖြင့် ထွင်းလေ၏။ ထိုအရပ်၌ ယူဇနာ ငါးဆယ် အတိုင်းအရှည်ရှိသော တိယင်္ဂလမည်သော ရေကန်ဖြစ်လေ၏။ ထိုကန်၏ နံပါးကို ဖောက်၍ ကျောက်သို့ဝင်ပြီးလျှင် ယူဇနာခြောက်ဆယ်တိုင်တိုင် သွားလေ၏။ ထို့နောင် တခဲနက်ဖြစ်သော မြေကိုဖောက်ထွင်း၍ ဥမင်ခရီးဖြင့် ယူဇနာခြောက်ဆယ် သွားပြန်လေ၏။ ဝိဇ္ဇုမည်သော ဖိလာဆီးသော ဘောင်ကြီးကို ခတ်မိ၍ လက်ဝါးအငြင်၌ ငါးခုသော လက်ချောင်းနှင့်အတူ ငါးသွယ်ဖြာသည်ဖြစ်၍ စီးလေကုန်၏။

တောင်သို့လာခဲ့သော ထိုမြစ်သည် သုံးကြိမ် အနောတတ်အိုင်ကို လက်ယာရစ်လှည့်၍ စီးသွားသော အရာ၌ အာဝဇ္ဇဂင်္ဂါမည်၏။ ဖြောင့်ဖြောင့် ကျောက်ဖျာအပြင်ဖြင့် ယူဇနာ ခြောက်ဆယ်တိုင်တိုင် စီးသွားရာ၌ ကဏ္ဍဂင်္ဂါမည်၏။ ကောင်းကင်ဖြင့် ယူဇနာခြောက်ဆယ် စီးသွားလေသောအရာ၌ အာကာသဂင်္ဂါ မည်၏။ တိယင်္ဂလကျောက်ဖျာထက် ယူဇနာ ငါးဆယ်ရှိသောအရပ်၌ တည်သော အိုင်သည် ပေါက္ခရဏီမည်၏။ တိယင်္ဂလကျောက်ကမ်းယံ ကို ဖောက်ထွင်းပြီးလျှင် ကျောက်သို့ဝင်၍ ယူဇနာခြောက်ဆယ် သွားလေသောအရပ်၌ ဗဟလဂင်္ဂါ မည်၏။ ဥမင်မြေတွင်းဖြင့် ယူဇနာခြောက်ဆယ် သွားလေသောအရပ်၌ ဥမင်ဂင်္ဂါမည်၏။

အာဝဇ္ဇဂင်္ဂါမှ အဖြောင့်ခွာခဲ့သည်ရှိသော် ဝိဇ္ဇုမည်သော တောင်သို့ရောက်အောင် ယူဇနာ နှစ်ရာ့ကိုးဆယ်ရှိ၏။ ဝိဇ္ဇုမည်သော ဖိလာဆီးသောတောင်ကို ခတ်မိလေ၍ ငါးသွယ် ဖြာ၍ စီးရာအရပ်သည်ကား ဂင်္ဂါ၊ ယမုနာ၊ အဝိရဝဘီ၊ ဆရဘူ၊ မဟိ၊ မြစ်ကြီးငါးသွယ် ဖြစ်လေ၏ ဟူလိုသည်။

ထိုအနောတတ္တအိုင်ကို အနောဒတ္တအိုင်၊ အနဝဒတ်အိုင် - ဟူ၍ ဒန္တဗ တတိယက္ခရာ(ဒ) နှင့် ရေးမိတတ်ကြ၏။ ပဌမက္ခရာ(တ)နှင့် အနောတတ္တအိုင်၊ အနဝတတ်အိုင်ဟူ၍သာ ရေးသင့်သည်။

အိုင်ကြီး ခုနစ်အိုင်တို့၏အမည်ကား မဇ္ဈိမပဏ္ဍာသ အဋ္ဌကထာ၊ ပေါဘလိသုတ်အဖွင့်တွင်-

အနောတတ္တ ဒဟော၊ ရထကာရ ဒဟော၊ ဆဒ္ဒန္တဒဟော၊ ကုဏာလဒဟော၊
 ဟံသပ္ပပါတ ဒဟော၊ မန္ဒာကီနိ ဒဟော၊ သိဟပ္ပပါတဒဟောဘိ ဆတ္တမဟာဒဟော
 ပတိဋ္ဌိတာ။ ဟု လာသည်။

ရင်းမဇ္ဈိမပဏ္ဍာသအဋ္ဌကထာတွင်ပင် ဆန္ဒကသုတ်၏အပွင့်၌ -

သရာသိ မဟာသရာ ကဏ္ဍမုဏ္ဍ ရထကာရ အနောတတ္တ သီဟပ္ပပါတ စာလိယ
မုစလိန္ဒ ကုဏာလဒဟေတိ ဝဒတိ။

ဟု လာသည်။

ရှေ့ပါဠိ၏ အနောတတ္တ၊ ရထကာရ၊ ဆဒ္ဒန္တ၊ ကုဏာလ၊ ယံသပ္ပပါတ၊ မန္ဒာကိနီ၊ သီဟပ္ပပါတ
ဟု ခုနစ်အိုင်။

နောက်ပါဠိ၌ကား ကဏ္ဍမုဏ္ဍ၊ ရထကာရ၊ အနောတတ္တ၊ သီဟပ္ပပါတ၊ စာလိယ၊ မုစလိန္ဒ၊
ကုဏာလ ဟု ခုနစ်အိုင်။

ဤနှစ်နည်းတွင် ရှေးနည်း၌ ကဏ္ဍမုဏ္ဍအိုင် မပါ။ ဟံသပ္ပပါတအိုင် ထူး၍လာသည်။
နောက်နည်း၌ မန္ဒာကိနီအိုင်၊ ဆဒ္ဒန်အိုင် မပါ။ စာလိယအိုင်၊ မုစလိန္ဒအိုင် ထူး၍လာသည်။

အဘိဓာန်တွင် - အနောတတ္တော၊ တထာကဏ္ဍ၊ မုဏ္ဍောစ ရထကာရကော၊
ဆဒ္ဒန္တောစ ကုဏာလောစ၊ ဝုတ္တာ မန္ဒာကိနီထိယံ။
တထာ သီဟပ္ပပါတောတိ၊ ဧတေသတ္တ မဟာသရာ။

ဟု အနောတတ္တအိုင်၊ ကဏ္ဍမုဏ္ဍအိုင်၊ ရထကာရအိုင်၊ ဆဒ္ဒန္တအိုင်၊ ကုဏာလအိုင်၊ မန္ဒာ-
ကိနီအိုင်၊ သီဟပ္ပပါတအိုင်ဟူ၍ ခုနစ်အိုင်တို့၏ အမည်ကိုဆိုသည်။

အသိတိနိပါတ်၊ ကုဏာလဇာတ်တွင်လည်း ကုဋ္ဌိရအိုင်ကိုထည့်၍ ခုနစ်အိုင်လာသည်။ အချို့
ကျမ်းတွင် တိယဂံလပေါက္ခရဏီကိုထည့်၍ ခုနစ်အိုင်လာသည်။ အလုံးစုံကို ပေါင်းသည်
ရှိသော် အနောတတ္တအိုင်၊ ကဏ္ဍမုဏ္ဍအိုင်၊ ရထကာရအိုင်၊ ဆဒ္ဒန္တအိုင်၊ ကုဏာလအိုင်၊ မန္ဒာကိနီ
အိုင်၊ ကုဋ္ဌိရအိုင်၊ စာလိယအိုင်၊ သီဟပ္ပပါတအိုင်၊ မုစလိန္ဒအိုင်၊ တိယဂံလအိုင်၊ ဟံသပ္ပပါတအိုင်
ဟူ၍ တဆယ့်နှစ်အိုင်ပင် ဆိုသင့်ရာ ထောက်သည်။

ဆဒ္ဒန္တဇာတ်၌ ဆဒ္ဒန္တအိုင်နား၌ ဆဒ္ဒန်ဆင်တို့ နေသည် ဆိုသည်။ လောကပညတ္တိ စသည်
ကျမ်းတို့၌လည်း မန္ဒာကိနီအိုင်နား၌ ရုစာဂီရိဆင်တို့ နေသည်ဟု ဆိုသည်။ အချို့သော
ကျမ်းကလည်း ရုစာဂီရိဆင်ဟူသည် ဆဒ္ဒန်ဆင်ကိုပင်ဆိုသည်ဟု လာပြန်သည်။

သဂါထာဝဂ္ဂသံယုတ်၊ ကောဏ္ဍညသုတ်အဋ္ဌကထာတွင် “ဆဒ္ဒန္တဝနေ မန္ဒာကိနီပေါက္ခရ-
ဏိယာတိရေ” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပတ္တစိဝရမာဒါယ ဆဒ္ဒန္တဝနေ မန္ဒာကိနီတီရံ ဂတော”
ဟူ၍လည်းကောင်း လာသည်ကိုထောက်၍ မန္ဒာကိနီအိုင်တွင်း၌ ဆဒ္ဒန်ဆင်တို့ ရှိ၏ဟူ၍
မှတ်ရာသည်။

ဤကား အနောတတ်အိုင်နှင့် မြစ်ကြီးငါးထွယ်တို့၏ အမည်နာမကို သိလိုပါသည်ဟု
မေးသောစကားစု၏ အဖြေတည်း။

မြစ်ငယ်တို့၏ အမည်နာမကို သိလိုပါသည်ဟူရာ၌-

စန္ဒဘာဂါ၊ သရသုတီ၊ နေရဉ္စရာ စ ကာဝေရီ၊ နမ္မဒါဒီ စ နိန္ဒဂါ ဟု အဘိဓာန်တွင်လာသည် နှင့်အညီ စန္ဒဘာဂါမြစ်၊ သရသုတီမြစ်၊ နေရဉ္စရာမြစ်၊ ကာဝေရီမြစ်၊ နမ္မဒါမြစ်၊ နိန္ဒဂါမြစ် ဟူ၍လာသည်။

ဘုရားလောင်း တောထွက်တော်မူသောကာလ ကူးမြောက်သည်ကား အနာမာမြစ်။

ထုဇဂ္ဂိုဟ်ပြည်သို့ ဆွမ်းရပ် ကြွသောကာလ ကူးမြောက်သော မြစ်သုံးစင်းကား ဥတ္တရဂံမြစ်၊ တရဂံဂင်္ဂါမြစ်၊ အထကဂံမြစ်။

ရွှေခွက်မျှောသောမြစ်ကား နေရဉ္စရာမြစ်။

အာဒိတ္တပရိယာယသုတ်ကို ဟောရာ၌မြစ်ကား ဂ ဘာမြစ်၊ အဘိယဂါရာဇိကကို ပညတ်ရာ၌ လာသောမြစ်။

ပါဝါနှင့် ကုသိနာရုံအကြား၌မြစ်ကား ကကုဓာမြစ်။

စမ္ပေယျဇာတ်၌ စမ္မာမည်သောမြစ်၊

ကိံဆန္ဒဇာတ်၌ ကောသိကီမည်သောမြစ်၊

နိလိနီဇာတ်၌ ခေမာမည်သောမြစ်၊

သရဘဂံဇာတ်၌ ဂေါဓာဝရီမြစ်။

သုဝဏ္ဏသာမဇာတ်၌ ရေခပ်ရာမြစ်ကား မိဂသမ္ပတာမြစ်။

နေမိဇာတ်တွင် ရသေ့တထောင်တို့ နေသောအရပ်၌မြစ်ကား သီဒါမြစ်။

ဝေဿန္တရာဇာတ်၌ ဝေဿန္တရာမင်းတွေ့သောမြစ်ကား ကေဘုမတီမြစ်။

မဟာကပ္ပိနမင်းတို့ကူးသောမြစ်သုံးတန်ကား အပ္ပရစ္ဆာမြစ်၊ နီလဝါဟမြစ်၊ စန္ဒဘာဂါမြစ်။

ကျောက်စိုက်ငါးရပ်အဝင်မြစ်ကား သလ္လဝတီမြစ်။

အဘိဓာန်ဒီကာ၌ ခရမ်းပိမ့်ပင်တို့၏ အစစွာထောက်ရာ ထောက်မြစ်။

အမရကောသဒီကာ၌လာသည့် သိန္ဒဝမြင်းတို့၏ ထည်ရာ သိန္ဒုမည်သောမြစ်။

အဋ္ဌနိပါတ်၊ ဣန္ဒြိယဇာတ်၌လာသည့် သရဘဂီရသေ့တို့တွင် အကြီးဖြစ်သော တာလိဿရမည်သော ရသေ့နေရာ သာတာဂိတာမြစ်၊ ဝိဂေါမည်သောမြစ်။

ဝိတ္ထသမ္ပူတဇာတ်၌ နေရဉ္စရာမြစ်၊ ရမ္မာမြစ်။

ဘလ္လာတိယဇာတ်၌ ဟေမဝန္တာမြစ်၊

မဏ္ဍဗျမာတဂံဇာတ်၌ ဝေတ္တဝတီမြစ်။

မိလိန္ဒပဉ္စာ၌ ဗုဒ္ဓပြဿနာတွင်လာသည့် ဥဟာနဒီမြစ်။

ပထဝီစလနုပြဿနာတွင်လာသည့် သိန္နုမြစ်၊ သရသွတီမြစ်၊ တေတြဝတီမြစ်၊ ဝိတဿယ
မြစ်၊ စန္ဒဘာဂါမြစ်။

ရာဇဂြိုဟ်၏အနီး၌ တပေါဒါမြစ်၊ သိပ္ပိနိယမြစ်။
ကဝိလဝတ္ထုပြည်၏ အနီး၌ ရောဟိနိမည်သောမြစ်။
ဗြာဟ္မဏသံယုတ်တွင် သုန္ဒရိကာမြစ်။

ဤသို့စသည်တို့ဖြင့် အနည်းငယ်မျှသာ ဆိုရာဆိုခွင့် သင့်သည်တွင်လာသည်။ တပေါင်း
တစည်းတည်း ငါးရာစေ့အောင် မဆိုဖြစ်၍ အစုံအစေ့ မတွေ့နိုင် ရှိချေသည်။

၁၆၀-ပုစ္ဆာ။ ။မုသာဝါဒပြောဆိုသောစကား၌ ပြက်ရယ်မှုပြုလို၍ ပြောဆိုသော
စကားမျှသော်လည်း မုသားမလွတ် ဆိုပါသည်။ ထိုသို့ပြက်ရယ်မှု ပြောဆိုသော
အရာ၌ မုသားလွတ်၊ မလွတ်ကို သိလိုပါသည်။

၁၆၀-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။မုသာဝါဒသိက္ခာပုဒ်အရာ၌ ပြက်ရယ်ပြုလို၍ ပြောဆိုသောစကားမျှ
သော်လည်း မုသားမလွတ်ဆိုသည်၌ကား -

မုသာဝါဒဟူသည်ကား စီးပွားချမ်းသာကို ပျက်စေတတ်သော ကာယပယောဂ ဝစီ
ပယောဂသည် မုသာဝါဒမည်၏။ ချွတ်ယွင်းစေလိုသောအားဖြင့် သူ့ကို ချွတ်ယွင်းစေတတ်
သော ကာယပယောဂ၊ ဝစီပယောဂကို ဖြစ်စေတတ်သော စေတနာသည် မုသာဝါဒမည်၏။

တနည်းကား မဟုတ်မမှန်သော ဝတ္ထုသည် မုသာမည်၏။ ထိုမဟုတ်မမှန်သည်ကို ဟုတ်
မှန်သောအားဖြင့် သိစေသည်ကား မုသာဝါဒမည်၏။ အနက်အားဖြင့်ကား မဟုတ်မမှန်
သော ဝတ္ထုကို ဟုတ်မှန်သောအားဖြင့် သိစေတတ်သော ဝိညတ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော
စေတနာသည် မုသာဝါဒမည်၏။

ထိုမုသာဝါဒသည်ကား -

ဝိပာတ္တုရိတဘာ၊ ဝိသံဝါဒနစိတ္တံ၊ တဇ္ဇောဝါယာမော၊ ပရဿ တဒတ္ထ ဝိဇာနနာတိ
စတ္တာရိအင်္ဂါနိ။

ဟု အဋ္ဌကထာလာသောကြောင့်။

- (၁) ချွတ်ယွင်းသော ဝတ္ထုရှိသည်။
- (၂) ချွတ်ယွင်းစေလိုသော စိတ်လည်းရှိသည်။
- (၃) ထိုနှင့်လျော်သော လုံ့လရှိသည်။
- (၄) ထိုသို့ဆိုတိုင်းကို သူတပါးတို့သိသည်။ ဤသို့အင်္ဂါလေးပါးစုံသည်ရှိသော် ကမ္မပထ
မြောက်၏။

ထိုမှသာဝါဒသည် သူတပါးတို့အား ပြောဆို၍ အကျိုးစီးပွား အနည်းငယ်မျှသာ ပျက်သဖြင့် အပ္ပသာဝဇ္ဇဖြစ်၍ အပြစ်နည်း၏။ အပျက်အစီးများသဖြင့် မဟာသာဝဇ္ဇ ဖြစ်၍ အပြစ်ကြီး၏။ စင်စစ်အားဖြင့် လူတို့အား မိမိတို့ဥစ္စာကို မပေးလိုသောအားဖြင့်မရှိ၊ ဤသို့ စသည်တို့ဖြင့်ဆိုသော စကားသည် အပြစ်နည်း၏ သက်သေအရာ၌တည်၍ အကျိုး စီးပွားပျက်စိမ့်သောငှာဆိုအံ့၊ အပြစ်ကြီး၏။ ရဟန်းတို့အား အနည်းငယ်သော ဆီကိုလည်း ကောင်း၊ ထောပတ်ကိုလည်းကောင်းရ၍ ချွတ်ယွင်းစေလိုသဖြင့် ယနေ့ရွာ၌ ဆီသည် မြစ် ကဲ့သို့ စီး၏ဟုဆို၏။ ရှေးနည်းကဲ့သို့ အပျက်အစီးနည်းသော် အပြစ်နည်း၏၊ အပျက်အစီး များသော် အပြစ်ကြီး၏။

တနည်းလည်း ချွတ်ယွင်းစေလိုသည်ကို ရှေးရှုပြုသည်၊ ချွတ်ယွင်းစေလိုသော စိတ်ဖြင့် ဆိုသော အဓိပ္ပာယ် ကိုသိစေလိုသော ပယောဂလည်းရှိသည်။ ဤသို့အင်္ဂါနှစ်ပါးနှင့် ပြည်စုံ သော် မုသာဝါဒဖြစ်၏ ဟူ၍လည်း သုတ္တသင်္ဂဟ အဋ္ဌကထာ စသည်တို့၌ ဆိုသည်။

မဆိုမိကလည်း ငါမုသားဆိုအံ့ဟု လုံ့ လပြုသည်၊ ဆိုစဉ် ဆဲဆဲ၌လည်း ငါမုသားဆို၏ဟု သိသည်၊ ဆိုပြီးသော နောင်လည်း ငါမုသားဆို၏ဟု သိသည်၊ ဤသို့ အင်္ဂါသုံးပါးစုံမှ ကမ္မ ပထမြောက်၏ဟု ဆိုသည်။ ဤသို့ အနည်းနည်း၊ သာရတ္ထသင်္ဂဟ၊ သုတ္တသင်္ဂဟ အဋ္ဌကထာ၊ ဝိနည်းအဋ္ဌကထာ၊ ခုဒ္ဒကပါဌအဋ္ဌကထာ စသည်တို့၌ဆိုသည်။

ဝိနည်း ပါဠိတော်၌ကား ဝိသံဝါဒနပုရေက္ခာရပုဂ္ဂိုလ်၏ ဝါစာ၊ ဂိရာ၊ ဗျပ္ပထ၊ ဝစီဘေဒ၊ ဝါစသိကာ၊ ဝိညတ္တိဟု ခြောက်ပါးသော အခြင်းအရာ၌ အဒိဋ္ဌကို ဒိဋ္ဌ၊ အသုတကို သုတ၊ အမုတ ကို မုတ၊ အဝိညာတကို ဝိညာတ၊ ဒိဋ္ဌကို အဒိဋ္ဌ၊ သုတကို အသုတ၊ မုတကို အမုတ၊ ဝိညာ တကို အဝိညာတဟု ရှစ်ပါးသော အနုရိယဝေါဟာရတို့ကိုထည့်၍ မဆိုမိ ဤသို့ဆိုအံ့ဟု ဆို ဆဲလည်း ဤသို့ဆို၏ဟု ဆိုပြီးလည်း ဤသို့ဆိုအပ်ပြီဟု တိဟာကာရတချက်။ ဤသုံးချက် တွင် ဒိဋ္ဌကိုသွင်း၍ လေးချက်၊ ဒိဋ္ဌ၊ ခန္တိကိုသွင်း၍ ငါးချက်၊ ဒိဋ္ဌ၊ ခန္တိ၊ ရုစိကိုသွင်း၍ ခြောက် ချက်။ ဒိဋ္ဌ၊ ခန္တိ၊ ရုစိ၊ ဘာဝကိုသွင်း၍ ခုနစ်ချက်ကိုလည်း ဟောတော်မူသည်။

ဒိဋ္ဌ၊ သုတ၊ မုတ၊ ဝိညာတတို့၌၊ ဝေမတိကာ၊ နောကပ္ပေတိ၊ နဿရတိ၊ သမ္မုဋ္ဌ၊ လေးချက် လောင်း၍လည်း ဟောတော်မူပြန်သည်။ ဤကား အာပတ္တိဝါရ၌ ဟောတော်မူချက်။

အာပတ္တိဝါရဟူသည်ကား အပြစ်ဆုတ်သည်ဟုလိုသည်။ အနာ .တ္တိဝါရ၌ကား၊ ဒဝါ တချက်၊ ရဝါတချက်ပြုသည်။

ဒဝါ ဟူသည်ကား၊ ဒဝါ ဘဏတိနာမ သဟသာ ဘဏတိဟု လာသောကြောင့် အဆော တလျှင်ဆိုသောစကားတည်း။

ရဝါဟူသည်ကား၊ ရဝါဘဏတိနာမ အညံ ဘဏိဿာမိတိ အညံ ဘဏတိဟု လာသော ကြောင့် ဤသို့သောစကားကို ဆိုမည် ကြံသည်ကိုမဆို၊ တပါးသောစကားကို ဆိုမိလေ သတည်း။

အဆောတလျှင် ဆိုသော စကားဟူသည်ကား။ သဟသာ ဘဏတိတိ အဝိမံသိတွာ အနု ပဓာရေဟ္မာဝါ ဝေဂေန ဒိဋ္ဌမိ အဒိဋ္ဌမေတိ ဘဏတိ”ဟု ပါစိတ် အဋ္ဌကထာ၌ ဖွင့်သည်။ မစုံ မစမ်းမိပဲ မဆင်မခြင်မိပဲ ဆောလျှင်စွာသော အဟုန်ဖြင့် မြင်သည်ကို မမြင်ဟုဆိုမိသော စကားတည်း။

ရဝါ၏အရ၌ တပါးကို ဆိုမည်ကြံလျက် ထိုစကားကို မဆို၊ တလဲ့ဆိုမိ၏ ဟူသည်ကား။ မန္တတ္တာ ဇဋ္ဌတ္တာ ပက္ခလန္တော စိဝရန္တိ ဝတ္တဗ္ဗေ စီရန္တိ အာဒိ ဘဏတိ။ ။ဟူသည်နှင့် အညီ ဉာဏ်နဲ့ သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ နှုတ်တုန့်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ချွတ်ယှင်း သောကြောင့်လည်းကောင်း စိဝရဆိုမည်အရာ၌ စီရစသည်တို့ကို ဆိုမိသော စကားမျိုး တို့တည်း။

ဤသို့သော အရာတို့၌ အနာပတ္တိဝါရ မုသားမဖြစ်၊ အပြစ်မရောက်ဆိုလိုသည်။ ကိုယ်စိတ် ကြောင့်လည်းကောင်း၊ နှုတ်စိတ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ကိုယ်နှုတ် စိတ်ကြောင့်လည်း ကောင်း ဖြစ်၏။

သာမဏေတယောက်သည် ရဟန်းတပါးကို အကျွန်ုပ်ဆရာကို မြင်ပါ၏လောဟု မေးသည် ရှိသော် ပြက်ရယ်မှုပြုလို၍ သင်၏ဆရာသည် ထင်းလှည်းကိုက၍ သွားသည်ဖြစ်လတ္တံ့ ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ မြေခွေးသံကိုကြား၍ အရှင်ဘုရား ဤအသီးကား အဘယ်နည်းဟုမေးသည် ရှိသော် သင်၏အမိသည် လှည်းဖြင့်သွားစဉ် ညွှန်မှလှည်းဘီးကို ထုတ်ခွာရသော အသံတည်း ဟူ၍လည်းကောင်း ဆိုသောအရာသည် ဒဝါလည်းမဟုတ် ရဝါလည်းမဟုတ် မုသားဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မုသားဆိုခြင်း၌ ပြက်ရယ်မှုမျှသော်လည်း အပြစ်မလွတ်ဆိုသော စကားသည် အမှန်ပင်ဖြစ်သည်။

၁၆၁-ပုစ္ဆာ။ ။မိဘတို့သည် သားငယ် မြေးငယ်တို့ကို မသွားလာစေလိုသော စိတ်ဖြင့် ဤလမ်း၌ဆင်ရှိသည်၊ ကျားရှိသည်၊ ဤအရပ်၌ တစ္ဆေရှိသည် ခြိမ်းခြောက်၍ မသွားလေအောင် မလာအောင် ပြောဆိုသောအရာ၌ မုသားလွတ်မည် မလွတ်မည် ကို သိလိုပါသည်။

၁၆၁-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။မိဘတို့သည် သားငယ် သမီးငယ်တို့အား မသွားစေလို မလာစေလို သောစိတ်ဖြင့် ဤအရပ်၌ ဆင်ရှိသည်၊ ကျားရှိသည်စသည်တို့ဖြင့် မသွား မလာလေအောင် ပြောဆိုသောအရာ၌ မုသာဝါဒ လွတ် မလွတ်ကိုမေးရာ၌—

ယုံကြည်စေလိုသောစိတ်ရှိသည်၊ ထိုစိတ်ဖြင့် ဆိုသည်၊ ကြားသူသားမြေးတို့ ကလည်း ယုံကြည်သည်၊ ကျားဆင်မရှိသည်၊ ဤသို့ စသည်တို့ဖြင့် အင်္ဂါအများ ညီညွတ်သောကြောင့် ဝိနည်းသုတ္တန်တို့တွင် လာသော ညည်းတို့ဖြင့်သာ အဝိမံသနာကာရဖြင့် ယူချေသော် မုသာ ဝါဒဖြစ်ရာပင် ရောက်၏ဟု ဆိုကောင်းပေချေ၏။ သို့သော်လည်း စုံစမ်းဆင်ခြင်ရန် အများပင်

ရှိချေသည်။ ဝိနည်းအဋ္ဌကထာတွင် အကုသလစိတ္တံ တိဝေဒနံ ဟုလာသည်။ မုသာဝါဒ ဟု သည်ကား အကုသိုလ်စိတ်ကြောင့်သာဖြစ်၏ဟုဆိုသည်။

မိဘတို့သည်ကား သားငယ် မြေးငယ်တို့ကို အဝေးအနီး မရွေးမချယ် သွားလာလေ သည်ရှိသော် တစုံတခုသော ဘေးရန် ထိခိုက်ရာ၏ဟု ထိုဒုက္ခမှ ကင်းစေလို၍ဆိုသည်။ ဒုက္ခ ဖြစ်ချေတော့မည် ပြောဆိုသော်လည်း မလိမ္မာသောကြောင့် မရှောင်ရွားရာ၊ ကြောက်လန့် ဖွယ်ကို ပြော၍ ခြိမ်းခြောက်မှ ကြောက်လန့်၍ မသွားမလာ နေရာသည်။ မသွားမလာ နေမှလည်း ဘေးရန် ကင်းရာသည် ဟု ကရုဏာ ပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုသိုလ်စိတ်ဖြင့် ဆို သော စကားဖြစ်၍ မုသာဝါဒမဖြစ်၊ အပြစ်မရှိ၊ မိဘတို့ကသာ ဆိုသင့်သည်မဟုတ်၊ ဤကဲ့ သို့ အကျိုးကို မျှော်ထောက်၍ ဆရာသမား ဦးရီးနောင်မယ် မိတ်ဆွေခင်ပွန်းတို့ ပြောဆို သမျှလည်း မုသာဝါဒ မဖြစ်ဟူ၍သာ မှတ်သင့်သည်။

မဟာသုတသောမဇာတ်၌ ညောင်စောင့်နတ်သည် ရဟန်း အယောင်ဆောင် ပေါရိသာဒကို ပြသောကာလ သုတသောမမင်းပါမှ ငါပူဇော်ခံရမည်ဆိုသည်။ အရှင် သာရိပုတ္တရာသည် ထမ္မဒါဠိကအား တရားကို တည်တံ့စွာ မနာနိုင်သည်ကိုမြင်၍ သင်လူကို သတ်ရသည်ကား သင့် အလိုအလျောက်လော ဟု မေးရာ၌ မင်းကခိုင်း၍ သတ်ရပါ သည်ဟုဆိုလျှင် သင့်အလိုအလျောက် မဟုတ်၊ မင်းက ခိုင်းသည် ရှိသော် သင့်မှာ အပြစ်မရှိဟု မိန့်တော်မူမှ တရားကိုနာနိုင်သည် ဟူ၏။

နန္ဒမထေရ်အား ဤမန္တန်ကိုရအောင် ကျက်လော့ နတ်သမီးကို ရလိမ့်မည်ဟု မိန့်တော် မူသည်။ ပိလိန္ဒဝစ္ဆထေရ်အား မဟာဂန္ဓာရီ မန္တန်ကို တတ်လိုသော် ရဟန်းပြုလော့ဟု မိန့်တော်မူသည်။ ဝင်္ဂီသထေရ်အား ရဟန္တာ၏ လားရာကိုသိသော မန္တန်ကို တတ်လိုသော် ရဟန်းပြုလော့ဟု မိန့်တော်မူသည်။ ဤသို့သောအရာတို့၌ အကုသိုလ်စိတ် မဟုတ်သော ကြောင့် မုသားမဖြစ်။ ထို့ကြောင့် အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟကျမ်း၌။

ပါဏာတိပါတော ဖရုသဝါစာ ဗျာပါဒေါစ ဒေါသမူလေန ဇာယန္တိ၊
ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ အဘိဇ္ဈာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိစ လောဘမူလေန၊
သေသာနိ စတ္တာရိပိ ဒွိဟိ မူလေဟိ သမ္မဝန္တိ။
စိတ္တုပ္ပါဒဝဇေန ပနေတံ အကုသလံ သဗ္ဗထာပိ ဒွါဒသဝိဓံ ဟောတိ။ ဟုဆိုသည်။
ပါဏာတိပါတ၊ ဖရုသဝါစာ၊ ဗျာပါဒ၊ ဤသုံးခုသော ကမ္မပထသည် ဒေါသမူကြောင့် ဖြစ်၏။

ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ၊ အဘိဇ္ဈာ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ ဤသုံးပါးသည် လောဘမူကြောင့် ဖြစ်၏။
မုသာဝါဒ၊ ပိသုဏဝါစာ၊ သမ္ပပ္ပလာပ၊ အဒိန္နာဒါန၊ ဤလေးပါးသည် လောဘမူ ကြောင့် ဖြစ်၏ဟုဆိုသည်။

ထို့ကြောင့် အရှင်သာရိပုတြာသော သူမြတ်တို့၌ ထိုမုသာဝါဒ ဖြစ်ကြောင်း အကုသလ မူလ တရားမရှိပြီဖြစ်၍ တမ္ပဒါဠက စသည်တို့အား မိန့်ဆိုသောစကားသည် မုသာဝါဒ မဖြစ် လေပြီ။ ကရုဏာပြဋ္ဌာန်းသော ကိရိယာလောသာတည်း။ ထိုကဲ့သို့ ဆရာမိဘစသည်တို့သည် တပည့်သားမြေး စသည်တို့အား ဘေးရန်မှကင်းစေလိုခြင်း၊ ကောင်းကျိုးချမ်းသာ ဖြစ်စေ လိုခြင်းစသော အကျိုးတို့ကို ထောက်၍ ခြိမ်းခြောက်ချော့မော့ ပြောဆိုသမျှသော စကားတို့ သည် မေတ္တာကရုဏာ ပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုသိုလ်လောသာဖြစ်၍ မုသားလည်းမဖြစ်၊ အပြစ် လည်းမထိုက်၊ ကုသိုလ်တရားသာ ဆင့်ပွားတိုးများလေ၏ဟု မှတ်သင့်သည်။

ယခင် အကုသလကမ္မပထ ဆယ်ပါးတွင် သုရာမေရယသည် မပါမလာသော်လည်း ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ၌ သွင်း၍ ယူရမည်ဟု အဘိဓမ္မတ္ထ ဝိဘာဝိနိ၌ဆိုသည်။ အချို့သောသူတို့က မူကား သုရာမေရယကို ဘုရားပင် မဟောဖြစ်သည် အပြစ်မရှိ၊ ပစ္စက္ခတွင်သာ အသောက် အစားကြူးလျှင် မျက်နှာမှောက်တွင်သာ အပြစ်ရှိသည်။ ငရဲလားရမည့် အပြစ်မရှိဟု ဆိုကြ၏။ ထိုစကားလည်း မဆိုသင့်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အင်္ဂုတ္တိုရ်ပဉ္စကနိပါတ်ပါဠိတော်၌ -

ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဥပါသကော ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော၊ ဝေဏိရယေ။
ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ၊ ပါဏာတိပါတိ ဟောတိ၊ အဒိန္နာဒါယိ ဟောတိ၊ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရီ
ဟောတိ၊ မုသာဝါဒိ ဟောတိ၊ သုရာမေရယ မဇ္ဇပ္ပမာဒဋ္ဌာယိ ဟောတိ၊ ဣမေဟိခေါ ဘိက္ခဝေ
ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဥပါသကော ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော၊ ဝေဏိရယေ။ ဟု ဟော
တော်မူသည်။

ထို့ကြောင့် သုရာမေရယကို သုံးဆောင်သော သူတို့သည် ကေနံအားဖြင့် ငရဲသို့ သွားရ လိမ့်မည်ဟု ဘုရားဟောတော်မူချေ၏ဟု မှတ်သင့်သည်။

၁၆၂-ပုစ္ဆာ။ ။ စိန္တိတံ သတ္တသင်္ချေယျံ စသော ဂါထာသည် ကျမ်းကြီး
ကျမ်းခိုင်တို့ကလာမည် မလာမည်ကို သိလိုပါသည်။

၁၆၂-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ စိန္တိတံ သတ္တသင်္ချေယျံ စသောဂါထာကို ကျမ်းကြီးကျမ်းခိုင်တို့က
လာမည်မလာမည်ကို သိလိုပါသည်ဟု မေးရာ၌ -

စိန္တိတံ သတ္တသင်္ချေယျံ၊ နဝသင်္ချေယျဝါစကံ။
ကာယဝါစာ စတုချာတံ၊ ဗုဒ္ဓတ္ထံ သမုပါဂမိ။

ဤဂါထာကို ရွေးချယ်စိစစ်၍ ဆိုမှစကားကုန်မည်။ စကားကုန်မှလည်း ဟုတ်တန် မဟုတ် တန်ကို ရွေးချယ်နိုင်ပါသည်။ ဤသို့သောအရာ၌ အချို့ ကျမ်းဂန်တတ်သော ဆရာတို့ပင် ဤဂါထာ၏ အရအဘိုင်း ဝတ္ထုစကားပြေ ထုတ်နုတ်၍ ရေးသားကြသည်လည်း အများပင် ရှိသည်။ ပျို့ ကဗျာစပ်ဆို၍ စာစောင်ဖွဲ့ကြသည်လည်း အများပင်ရှိသည်ဖြစ်၍ အရပ်ထက်

ဝန်းကျင် လူရှင်ရဟန်းတို့ ရွတ်အံသရဇ္ဈာယ်ကြပေသည့် ဂါထာပင်ဖြစ်ပေသည် အချို့ ကျမ်းတတ်သော ဆရာသည် ပယ်လည်း မပယ်၊ ဆောင်လည်း မဆောင်ရွက်၊ ကျမ်းဂန်တို့လည်း များပြားလှသည်။ အကုန်အစင် သိမြင်နိုင်ခဲ့သည်ဟု မကျမတင် မိန့်ဆိုကြသော ဆရာတို့လည်း ရှိသည်။ အချို့ ဆရာတို့ကလည်း ကျမ်းဂန်များပြားလှသည် ဆိုရတော့မည်မဟုတ်၊ ယခုထင်ရှား ရှိသော ပါဠိအဋ္ဌကထာတို့လည်း ကျမ်းကြီးကျမ်းခိုင် မဟုတ်လော။ ဤကျမ်းတို့က လာသည်၊ ဖြစ်ကလည်း ယူသင့်သောစကား ဖြစ်တော့သည်။ ဤကျမ်းတို့က မလာသော် ဂန္ဓန္တရကျမ်းထူး ကျမ်းသီးက လာသောစကားဖြစ်လျှင် ယခုကျမ်းကြီးတို့က ထွက်ဆိုသည်နှင့် ညီလျှင် ယူသင့် ၏။ အညီမထွက်မဆိုလျှင် ယူသင့်တော့မည်မဟုတ်ဟု မနှစ်သက်သံနှင့် ဆိုကြ၏။

ငါ့တို့အမှတ်သော်ကား -

စတုတ္ထိံ သေဝ . သုတ္တန္တာ၊ တိဝဂ္ဂေါ ယဿ သင်္ဂဟော။
 သေဒိဃနိကာယောတိ၊ ပဌမော အနုလောမိကော။

ဟူသည်နှင့်အညီ သုံးဆယ့်လေးသုတ်ရှိသော သုံးပါးသော ဝက်တို့ဖြင့် သင်္ဂြိုဟ်အပ်သော သီလက္ခန် မဟာဝက် ပါထေယျဝက် ဤဒိဃနိကာယ်သုံးကျမ်း ထိုသုံးကျမ်းတို့၏ အဖွင့်ဖြစ်သော သုမင်္ဂလ ဝိလာသိနီမည်သော အဋ္ဌကထာသုံးကျမ်း ဋီကာသုံးကျမ်း။

ဒိယခုသတသုတ္တန္တာ၊ ဒေသုတ္တာနိစယတ္ထသော။
 နိကာယော မဇ္ဈိမောပဉ္စ၊ ဒသဝဂ္ဂပရိဂ္ဂဟော။

ဟူသည်နှင့်အညီ တရားငါးဆယ့်နှစ်သုတ်ရှိသော တဆယ့်ငါးဝက်တို့ဖြင့် သိမ်းဆည်းအပ် သော မူလပဏ္ဏာသ၊ မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ၊ ဥပရိပဏ္ဏာသ၊ ဤမဇ္ဈိမနိကာယ်သုံးကျမ်း၊ ထိုသုံးကျမ်း တို့၏ အဖွင့်ဖြစ်သော ပပဉ္စသုဒ္ဓနီမည်သော အဋ္ဌကထာသုံးကျမ်း၊ ဋီကာသုံးကျမ်း။

သတ္တသုတ္တသဟဏ္ဌာနိ၊ သတ္တသုတ္တသတာနိစ။
 ဒွါသဋ္ဌိစေဝသုတ္တန္တာ၊ ဧသော သံယုတ္တသင်္ဂဟော။

ဟူသည်နှင့်အညီ ခုနစ်ထောင့် ခုနစ်ရာ့ခြောက်ဆယ့် နှစ်သုတ်ရှိသော သဂါထာဝဂ္ဂ နိဒါနဝါရ၊ ခန္ဓဝါရ၊ သဠာယတန၊ မဟာဝဂ္ဂ၊ ဤသံယုတ္တနိကာယ် ငါးကျမ်း၊ ထိုငါးကျမ်းတို့ ၏ အဖွင့်ဖြစ်သော ပရမတ္ထဝိဘာဝိနီမည်သော အဋ္ဌကထာငါးကျမ်း၊ ဋီကာငါးကျမ်း။

နဝ သုတ္တသဟဏ္ဌာနိ၊ ပဉ္စသုတ္တသတာနိစ။
 သတ္တပညာသ သုတ္တန္တာ၊ သင်္ချာအင်္ဂုတ္တရေ အယံ။

ဟူသည်နှင့်အညီ ကိုးထောင့်ငါးရာ့ ငါးဆယ့်ခုနစ်သုတ်ရှိသော ကေနိပါတ်မှစ၍ ကော- ဒသနိပါတ်တိုင် အင်္ဂုတ္တရနိကာယ် တဆယ့်တကျမ်း၊ ထိုတဆယ့်တကျမ်း၏ အဖွင့်ဖြစ်သော မနောရထပူရဏီမည်သော အဋ္ဌကထာတဆယ့်တကျမ်း၊ ထိုတဆယ့်တကျမ်းတို့၏ အဖွင့်ဋီကာ ဟောင်း ဋီကာသစ် တဆယ့်တကျမ်း။

ဌပေတွာ စတုရော ပေတေ၊ နိကာယေ ဒိသအာဒိကေ။

တဒညံ ဗုဒ္ဓဝစနံ၊ နိကာယော ခုဒ္ဒကော မတော။

ဟူသည်နှင့်အညီ ယခင်နိကာယ်လေးရပ်တို့မှ ကြွင်းသော ဝိနည်း၊ အဘိဓမ္မာ၊ သုတ္တန် ကျမ်းတည်းဟူသော ခုဒ္ဒကနိကာယ်တို့တွင် ဝိနည်းပါဠိတော်ငါးကျမ်း၊ အဋ္ဌကထာငါးကျမ်း၊ ဝဇီရဗုဒ္ဓိ၊ သာရတ္ထဒီပနီ၊ ဝိမတိဝိနောဒနိဋ္ဌိကာ ဋီကာမျိုးသုံးပါး ပါတိမောက္ခဝိသောဓနနှင့် တကွ ပါတိမောက်ကျမ်း၊ အဋ္ဌကထာကျမ်း၊ ဋီကာဟောင်း၊ ဋီကာသစ်နှစ်မျိုး။

ဓမ္မသင်္ဂဏီ၊ ဝိဘင်းစသော အဘိဓမ္မာခုနစ်ကျမ်း၊ အဋ္ဌသာလိနီ စသောအဋ္ဌကထာ ခုနစ်ကျမ်း၊ မူလဋီကာ၊ အနုဋီကာ၊ မဓုဋီကာ၊ မဏိဒီပနှင့် ဂုဠတ္ထဒီပနီရောက်အောင် ဋီကာ လေးမျိုး။

အဋ္ဌကထာနှင့်တကွချည်း ခုဒ္ဒကပါဌကျမ်း၊ ဓမ္မပဒကျမ်း၊ ဥဒါန်းကျမ်း၊ ဣတိဝုတ်ကျမ်း၊ သုတ္တနိပါတ်ကျမ်း၊ ဝိမာနဝတ္ထုကျမ်း၊ ပေတဝတ္ထုကျမ်း၊ ထေရဂါထာ၊ ထေရိဂါထာ၊ အဋ္ဌ ကထာဋီကာနှင့်တကွ ဇာတ်ကျမ်း၊ အဋ္ဌကထာဋီကာနှင့်တကွ စူဠနိဒ္ဒေသကျမ်း၊ မဟာနိဒ္ဒေသ ကျမ်း၊ အဋ္ဌကထာဋီကာနှင့်တကွ ပဋိသမ္ဘိဒါကျမ်း၊ အပဒါန်ကျမ်း၊ ဗုဒ္ဓဝင်ကျမ်း၊ စရိယပိဋက ကျမ်း၊ ဤကျမ်းတို့သည် နိကာယ်ငါးကျမ်းအဝင် ကျမ်းကြီးကျင်းခိုင် ဖြစ်တော့သည်။

သာသနာတော်အား များသော ကျေးဇူးရှိသော အတိသာသနသောပကာရ ကျမ်းစု တို့တွင် ဋီကာလေးစောင်နှင့်တကွ သံပျင်ကျမ်း၊ နိရုတ္တိသာရမဉ္ဇူနှင့်တကွ ကစွည်းကျမ်း၊ ဋီကာနှင့်တကွ ရူပသိဒ္ဓိကျမ်း၊ ဝုတ္တိနှင့်တကွ မောဂ္ဂလ္လာန်ကျမ်း၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာဟောင်း၊ ဋီကာသစ်တို့နှင့်တကွ နေတ္တိကျမ်း၊ အဋ္ဌကထာနှင့်တကွ ပေဋကောပဒေသကျမ်း၊ နိရုတ္တိကျမ်း၊ ဆန္ဒောဝိစိတိကျမ်း၊ ဋီကာခြောက်စောင်နှင့်တကွ ဆန်းကျမ်း၊ ဆန္ဒောမဉ္ဇရီကျမ်း၊ ဋီကာ နှစ်စောင်နှင့်တကွ အလင်္ကာကျမ်း၊ ဝိစိတ္တာလင်္ကာရကျမ်း၊ ဋီကာနှင့်တကွ ဝဇီရသင်္ဂဟကျမ်း။ ဋီကာနှင့်တကွ ဝိဒဂ္ဂကျမ်း၊ သိရိဒန္တိကျမ်း၊ ဋီကာနှင့်တကွ အဘိဓာန်ကျမ်း၊ သဒ္ဓနိတိကျမ်း၊ ဋီကာနှင့်တကွ ကေက္ခရကောသကျမ်း၊ ရတနကောသကျမ်း၊ နာနတ္ထမဉ္ဇရီကျမ်း၊ ကလာပ် ကျမ်း၊ ဗျာကရိုဏ်းကျမ်း၊ သရသုတိကျမ်း၊ စန္ဒဗျာကရိုဏ်းကျမ်း၊ ပါဏိနီဗျာကရိုဏ်းကျမ်း၊ မုဒ္ဒဗောဓဗျာကရိုဏ်းကျမ်း ဤသို့ စသောကျမ်းမျိုးတို့သည် လည်းကောင်း၊

ဋီကာနှစ်စောင်နှင့်တကွ ဝိနည်းသင်္ဂြိုဟ်ကျမ်း၊ ဋီကာနှင့်တကွ ခန္ဓနိဒ္ဒေသ၊ ဋီကာနှင့်တကွ ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယ၊ ဋီကာနှင့်တကွ ဥတ္တရဝိနိစ္ဆယ၊ ဋီကာနှစ်စောင်နှင့်တကွ ခုဒ္ဓသိက္ခာ၊ ဋီကာနှစ် စောင်နှင့်တကွ မူလသိက္ခာ၊ သိက္ခာပဒဝလဉ္ဇန၊ သိက္ခာပဒဝိနိစ္ဆယ၊ သီလာဝဟနိပုဏ္ဏပဒ- သင်္ခေပ၊ ဋီကာနှင့်တကွ သီမာလင်္ကာရစသော-ဝိနယဂန္ထနရကျမ်းစုတို့သည် လည်းကောင်း။

အဋ္ဌကထာနှင့်တကွ သုတ္တသင်္ဂဟ စသော သုတ္တန် ဂန္ထနရကျမ်းစုတို့သည် လည်းကောင်း၊ ဋီကာနှင့်တကွ မောဟဝိဇ္ဇေဒနီ စသောအဘိဓမ္မာ ဂန္ထနရကျမ်းစုတို့သည်လည်းကောင်း။

ဋီကာနှင့်တကွ သမ္ပန္နစိန္တာစသော သဒ္ဒဝိစာရဏာ ကျမ်းစုတို့သည်လည်းကောင်း။

ဋီကာနှင့်တကွ မဟာဝင်စသော ဂန္ထန္တရကျမ်းထူးတို့သည်လည်းကောင်း။

ပိဋကတ်သုံးပုံနှင့် ဆက်ဆံသော ဋီကာနှစ်စောင်၊ ဂဏ္ဍိပုဒ်၊ ဒီပနီနှင့်တကွသော ဝိသုဒ္ဓိ-
မဂ်ကျမ်း၊ မိလိန္ဒပဉ္စာကျမ်းတို့သည်လည်းကောင်း။

ဤသို့ အစရှိကုန်သော ကျမ်းကြီးကျမ်းငယ်တို့သည် သာသနာတော်၌ အတိသာသ
နသောဘကာရဖြစ်၍ နေလနက္ခတ်တာရာတို့သည် သတ္တဝါတို့အား အလင်းအရပ်ဒေသကို
သိစေခြင်း၊ နေ့ညဉ့်ကို မှတ်စေခြင်း သတ္တိရှိသကဲ့သို့ ပညာတည်းဟူသော အလင်းကိုပြလျက်
မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော လောကုတ္တရာခရီးကို သိစေလျက် ဖြစ်ခြင်း၊ ချုပ်ခြင်းတည်း
ဟူသော နေ့ညဉ့်ကိုမှတ်စေလျက် ခပ်သိမ်းသောသူတို့သည် တူးဖွံ့ ဖျက်ဆီးခြင်းငှာ မစွမ်း
နိုင်ကောင်းသော တခဲနက်ကျောက်အတိပြီးသော ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော အထွတ်ရှိ
သောဟိမဝန္တာ တောင်မင်းကဲ့သို့ ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော နည်းနာနယဓမ္မက္ခန္ဓာရှိသော
ပိဋကတ်သုံးပုံ တည်းဟူသောအခြံအရံနှင့်တကွသော၊ ပရိယတ္တိတည်းဟူသော တောင်ကြီး
ဖြစ်၍ တစုံတယောက်သော လူနတ်တို့သည် တူးဖွံ့ဖျက်ဆီးခြင်းငှာ မတတ်နိုင်ကုန်။

ထို့ကြောင့် အခြံအရံ တောင်ငယ်နှင့်တူသော ဂန္ထန္တရကျမ်းမြတ် ကျမ်းထူး ကျမ်းပြား
အစောင်စောင်တို့သည် ဟိမဝန္တာတောင်မင်းနှင့်တူသော ပိဋကတ်သုံးပုံကို နည်းနာနယတူ
ရာချ၍ သဘောသဘာဝ ညီညွတ်သည်ရှိသော် ယူရာမှတ်ရာ ဖြစ်၏။ တစိုးတစိ ထိုကျမ်းတို့၌
အချင်းချင်းလည်းကောင်း၊ နိကာယ်ကျမ်းကြီး၏အဋ္ဌကထာဋီကာသို့လည်းကောင်း၊ မသက်
မဝင်ချေသော် စုံစမ်းဆင်ခြင်၍ စွန့်ရာချေသည်လည်းရှိ၏။ ထိုသို့ရှိသော်လည်း ထိုသို့ဆိုမြည်
ရေရွတ်ခဲ့သမျှသော ပိဋကတ်တော်၊ နိကာယ်ငါးရပ်၊ အဋ္ဌကထာ ဋီကာတို့၌လည်းကောင်း
ဂန္ထန္တရကျမ်းထူး ကျမ်းပြားတို့၌လည်းကောင်း၊ တစုံတခုသော ကျမ်းတို့၌ ဤစိန္တိတံ သတ္တ
သင်္ချေယျ၊ စသော ဂါထာ၊ ထိုဂါထာ၏အရ သင်္ချေနှစ်ဆယ်တို့၏အမည်၊ ထိုသင်္ချေတို့၌
ပွင့်တော်မူသည်ကို ရေတွက်၍ ပြသောဘုရားပေါင်း၊ ထိုဘုရားတို့ထံ ငါတို့ဘုရားလောင်း
စိတ်ကြံ၍ ဆုတောင်းကြောင်း၊ နှုတ်မြှောက်၍ ဆုတောင်းကြောင်းတို့ကို မတွေ့ မမှတ်မိချေ။
ကျမ်းဂန်တို့သည်လည်း တစောင်က ထွက်ဆိုလျှင် တစောင်နှစ်စောင်က နည်းတူ နည်းမျှ
လာမြဲဖြစ်သည်။ တစောင်မတွေ့သော်လည်း တစောင်တွေ့ရမည်ကို မတွေ့မမြင် မလာရှိချေ
သည်။ တွေ့ရသော ကျမ်းကား သောတတ္ထကီ ကျမ်းတွင်သာ တွေ့သည်။ ထိုသောတတ္ထကီ
ကျမ်းလည်း ကျမ်းကြီးကျမ်းမာလည်း မဟုတ်လွန်း၊ ထိုကျမ်းလည်း ဇင်းမယ်အရပ်ကဖြစ်သော
ကျမ်းဟူ၍ ဆိုကြကုန်သည်။ ဇင်းမယ်အရပ်က ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း ဥတ္တမသိက္ခာဖြေ
သော ပိဋကတ်စာရင်းစုတွင်လည်းကောင်း၊ ကျော်အောင်စံထားဆရာဖြေသော ဝိသုဒ္ဓိနာ၌
လည်းကောင်း ပါသည်။ သဘောကိုထောက်သော်လည်း ပေါ်ရာဏဒီပနီရာ လက်ထက် ငါတို့
ဘုရားအလောင်း သုခိတ္တာမင်းသမီးဖြစ်၍ မှန်ညင်းဆီ လှူလိုက်သည်ဆိုသည်။ ဇင်းမယ်က

ပြုသော ယွင်းပဏ္ဏာသဇာတ်တွင်လည်း ၎င်းနည်းတူပင်ဆိုသည်ဖြစ်၍ သောတတ္ထကိကျမ်းသည် ဇင်းမယ်ကဖြစ်သည်ဆိုသော စကားသည် ယုတ္တိရှိသကဲ့သို့ ထင်သည်။ ဇင်းမယ် သောတတ္ထကိ စကားကို နုတ်၍လည်း အရှင်ဉာဏဂမ္ဘီရပြုသည့် တထာဂတုပ္ပတ္တိကျမ်းတွင် လာပြန်သည်။ ထိုကျမ်းလည်း ကျမ်းခိုင် ကျမ်းမာ မဟုတ်ချေ။ ကျမ်းငယ်ကျမ်းနုပင် ဖြစ်ပြန်သည်။ တပါးသော ကျမ်းကြီးတို့နှင့် မနီးနှောမိသော စကားရပ်လည်း အများပင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် သောတတ္ထကိ၊ လောကီယွန်းပဏ္ဏာသ၊ တထာဂတုပ္ပတ္တိ ကျမ်းတို့တွင် လာသော စကားသာဖြစ်၍ ဤစိန္တိတံ သတ္တသင်္ချေယျံ စသော ဂါထာလာတိုင်း စိတ်ကြံ၍ တောင်းသည်။ နှုတ်မြှောက်၍ တောင်းသည်ဆိုသော စကားများသည် စကားခိုင် မဟုတ်လွန်းသည် ထင်သည်။

ပေါရာဏဒီပကံရာလက်ထက် ငါတို့ဘုရားအလောင်း သုမိတ္တာမင်းသမီးဖြစ်သည် ဆိုရာ၌လည်း မယုံအပ်သကဲ့သို့ ရှိသည်။ ငါတို့ဘုရားလောင်းကား ယောက်ျားဖြစ်၍ ယသောဓရာ အလောင်းကား အလုပ်အကျွေးမယားဖြစ်ရပါလိမ့်ဟု ဆုတောင်းကြောင်းကို ယသောဓရာ အပဒါန်တွင် လာသည်။ ယသောဓရာ ဆုတောင်းပြုခဲ့ ဖူးသည်မှာလည်း ဘုရားပေါင်း အကုဋေမက များကြောင်းကို တိုက်ရိုက်လာလျက်ပင် ရှိသည်။ ငါတို့ဘုရားသခင်လည်း စိန္တိတံ သတ္တသင်္ချေယျံ ဂါထာကထွက်သည်မှာ ငါးသိန်း တသောင်း နှစ်ထောင်သောဘုရားတို့ထံ ဆုတောင်းကြောင်းကိုဆိုသည်။ ဗုဒ္ဓဝင်ပါဠိတော်တွင်ကား အကုဋေမကသော ဘုရားတို့ထံ ဆုတောင်းခဲ့ဖူးကြောင်းကို -

တေသံ ဓမ္မရာဇ္ဇနံ၊ အညေသံ နေကကောဋီနံ။
အာစိက္ခိတောန တံမဂ္ဂံ၊ နိဗ္ဗုတာ တေ သသာဝကာ။

တေသံ၊ ထိုနှစ်ကျိပ်ရှစ်ဆူကုန်သော၊ ဓမ္မရာဇ္ဇနံ၊ တရားမင်းတို့၏ လည်းကောင်း၊ အညေသံ၊ ထိုမှတပါးကုန်သော။ အနေကကောဋီနံ၊ အကုဋေ မကကုန်သော။ ဓမ္မရာဇ္ဇနံ၊ တရားမင်းတို့၏ လည်းကောင်း။ တံ မဂ္ဂံ၊ ထိုသို့ဖြစ်တော်မူကုန်သောအကြောင်း အတ္ထုပ္ပတ္တိ ဗုဒ္ဓဝင်အဆင်ကို။ အာစိက္ခိတောန၊ ဟောကြားတော်မူပြီး၍၊ သသာဝကာ၊ တပည့်သားတော်နှင့်တကွကုန်သော၊ တေ၊ ထိုဘုရားသခင်တို့သည်၊ နိဗ္ဗုတာ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူကုန်ပြီ။

ဟူ၍ အကုဋေမကကုန်သော ဘုရားသခင်တို့ထံ ပါရမီဖြည့်ရကြောင်း၊ ဗုဒ္ဓဝံသကို ဟောတော်မူကြောင်းကို ဂါထာလာသည်။ ဤသို့လာသော ဘုရားပေါင်းကိုလည်း မတိုက်မဆိုင်မိ ထင်သည်။ ယသောဓရာ အပဒါန်နှင့် တိုက်ဆိုင်သော်လည်း သုမိတ္တာ မင်းသမီး ဖြစ်၍ နေသည်ဆိုသည့် စကားနှင့် မတိုက်မဆိုင်မိထင်သည်။ ယင်းသို့ဖြစ်၍ သောတတ္ထကိ၊ တထာဂတုပ္ပတ္တိ။ ယွန်းပဏ္ဏာသကျမ်းတို့က ထွက်ဆိုသော စကားသည် အနှစ်မရှိလွန်း ယူရန်ရှိသည်။

ပညာရှိတို့ ဆင်ခြင်ရန် ထိုကျမ်းတို့က လာသောစကားနှင့် အပဒါန် ဗုဒ္ဓဝင်စသော ကျမ်းတို့က လာသော စကားကိုပြိုင်၍ ပြပေအံ့။ သူတော်ကောင်းတို့ ရှေ့နောက် နှီးနှော၍ ဝေ့.ဝေ့.နှလုံးသွင်းတတ်၏။

စိန္တိတံ သတ္တသင်္ချေယျံ၊ နဝ သင်္ချေယျ ဝါစကံ။

ကာယဝါစာ စတုချာတံ၊ ဗုဒ္ဓတ္ထံ ပရိပူရိတံ။

အချိုစာတွင်၊ ဗုဒ္ဓတ္တသမုပါဂတံ၊ အချိုစာတွင် သမုပါဂမိ၊ ဟုရှိ၏။

နန္ဒော သုနန္ဒော ပထဝီ၊ မဏ္ဍော ဓရဏီ သာဂဓော။ ပုဏ္ဏရိကာတိ သတ္တာဝါ မနသာ ပတ္တနာ မယံ။ နိဒ္ဒိဋ္ဌာသင်္ချေယျာ ဣမေ။

သဗ္ဗေသတသဟဿာနိ၊ ဝိသတိ ဗုဒ္ဓသဟဿံ။

တေသံ ပဉ္စသဟဿာနိ၊ သမ္မာသမ္မုဒ္ဓပဏ္ဍိတာ။

စသောဂါထာတို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကား ခုနစ်သင်္ချေအစ နန္ဒအသင်္ချေထက် ဗြဟ္မဒေဝဘုရား ဖြစ်သောအခါ သာဂရပြည်၌ အတိဒေဝမင်းကြီးဖြစ်၍ ဘုရားဆုကို စိတ်ဖြင့် တောင်းတော် မူ၏။ ခုနစ်သင်္ချေအနက်၊ နန္ဒအသင်္ချေတွင်း၌ ဘုရားပေါင်းကား ငါးထောင်၊ သုနန္ဒသင်္ချေ တွင်း၌ ဘုရားပေါင်း ကိုးထောင်၊ ပထဝီအသင်္ချေ၌ တသောင်း၊ မဏ္ဍအသင်္ချေ၌တသောင်း တထောင်၊ ဓရဏီအသင်္ချေ၌ နှစ်သောင်း၊ သာဂရအသင်္ချေ၌ သုံးသောင်း၊ ပုဏ္ဏရိကာ အသင်္ချေ၌ လေးသောင်း၊ ပေါင်းတသိန်းနှစ်သောင်း ငါးထောင်ရှိ၏။

ကိုးသင်္ချေတို့ကား—

သဗ္ဗဘဒ္ဒေါ သဗ္ဗပုလ္လော၊ သဗ္ဗရတနဥသဘော၊

ခန္ဓော မာနိဘဒ္ဒေါစေဝ၊ ပဒုမော သဗ္ဗဗာလကော။

ဣမေ ကပ္ပါအသင်္ချေယျစ၊ နဝကာတိ ပဝုစ္စတိ၊

ဝစီဘေဒါ ပတ္တနာမယံ၊ ပူရိတာ နဝသင်္ချေယျာ။

တိကိသတသဟဿာနိ၊ နဝတိပိ သဟဿစ၊

ဝိသတိစေဝ ဗုဒ္ဓါနံ၊ သမ္မာသမ္မုဒ္ဓ ပဏ္ဍိတာ။

သဗ္ဗဘဒ္ဒ အသင်္ချေတွင် ဓညဝတီပြည်၌ သာဂရစကြာမင်းဖြစ်၍ ပေါ်ထူကာ ဂေါတမ ဘုရားရှင်ကို ဖူးမြင်ရ၍ ဘုရားဆုကို နှုတ်မြှောက်၍ တောင်း၏။ ။ ဘုရားပေါင်းကား ငါး သောင်း၊ သဗ္ဗပုလ္လအသင်္ချေ၌ ခြောက်သောင်း၊ သဗ္ဗရတနအသင်္ချေ၌ ခုနစ်သောင်း၊ ဥသ- ဘအသင်္ချေ၌ ရှစ်သောင်း၊ ခန္ဓအသင်္ချေ၌ကိုးသောင်း၊ မာနိအသင်္ချေ၌ တသောင်းလေး ထောင်၊ ဘဒ္ဒအသင်္ချေ၌ တသောင်း၊ ပဒုမအသင်္ချေ၌ တသောင်းလေးထောင်၊ ဗာလ အသင်္ချေ၌ လေးထောင်၊ ပေါင်းကိုးသင်္ချေတွင်း၌ သုံးသိန်း ကိုးသောင်း နှစ်ထောင်ပွင့်၏ ဟုဆိုသည်။ ဤစကားကိုရည်၍—

ဗုဒ္ဓါအနုန္ဒာ မရိယာ သုသင်္ခယေ၊ ဗုဒ္ဓါ အနုန္ဒာ သုမလာ ဝိသင်္ခယေ ဟု ဆိုလေသည်။

သဗ္ဗဘဒ္ဒအသင်္ချေ၌ ပေါရာဏဂေါတမပွင့်သောအခါ သာဂရ စကြာမင်းဖြစ်၍ နှုတ်မြက်၍ ဘုရားဆုကို တောင်းသည်ဟု ဆိုသည်။ ပေါရာဏဂေါတမ ပွင့်သည့်နောက်၌ ပေါရာဏဒီပင်္ကရာ ဟူသောအမည်ဖြင့် ဘုရားတဆူ ပွင့်သည် ဟူ၏။ ပေါရာဏဒီပင်္ကရာ၏ ဘထွေးတော်သမီး သန္တသုမိတ္တာသည် ငါတို့ဂေါတမဘုရားအလောင်းပင် ဟူ၏။ ထိုမင်းသမီး၏ အဖြစ်ဖြင့် နောက်ဒီပင်္ကရာဘုရားလောင်း သာမဏေကို မှန်ညှင်းဆီလှူ၍ ဘုရားဆုကိုတောင်းသည်ဟု စုံလင်စွာ အကျယ်အဝန်းဆိုသည်။ ဘုရားနှစ်ရပ်ကို ပေါင်းသော် ငါသိန်း တသောင်းခုနစ်ထောင်ရှိသည်။

ဗုဒ္ဓဝင်ကျမ်းတွင် “တေသံ ဓမ္မရာဇ္ဇနံ၊ အညေသံ နေကကောဋီနံ” စသောဂါထာနှင့် အကုဋေမကကုန်သောဘုရားတို့ထံ ပါရမီဖြည့်ရကြောင်းကိုဆိုသည်။ ဗုဒ္ဓဝင်လာဘုရားကား အမည်နာမသရုပ်နှင့်တကွ ပေထက်မတင်သောကြောင့်သာ မသိသာလွန်းရှိသည်။ ဟောတော်မူရင်းက အမည်နာမ သရုပ်နှင့်ပင်ဟောတော်မူဟန်ရှိသည်။ ထိုဘုရားပေါင်းတို့ကိုလည်း အကုဋေမက ဟူ၍ပင်ဆိုသည်။ သောတတ္ထကံ၊ တထာဂတုပ္ပတ္တိတို့တွင်ကား ငါးသိန်း တသောင်း ခုနစ်ထောင် မျှသာဆိုခဲ့သည်။ ဤသို့လည်း မညီလွန်း ထင်ချေသည်။

အပဒါန်ပါဠိတော်၊ ယသောဓရာသုတ်တွင်-

ဗြဟ္မဒေဝဉ္စသမ္မုဒ္ဓံ၊ ဂေါတမံ လောကနာယကံ။

အညေသံ လောကနာထာနံ၊ သင်္ကမန္တေ ဗဟံ မယာ။

ဟူသောဂါထာဖြင့် ဗြဟ္မဒေဝဘုရား၊ ဂေါတမဘုရားတို့ထံ ဆုပန်ရကြောင်းကိုလည်းကောင်း။

ပဉ္စ ကောဋီသတာ ဗုဒ္ဓါ၊ နဝကောဋီ သတာနိစ၊
တေသံ ဒေဝဒေဝါနံ၊ မဟာဒါနံ ပဝတ္တယိံ ။
အဓိကာရံမဟာမယံ၊ မဟာရာဇသုဏောဟိမေ။

ဟူသောဂါထာ၌ ဘုရားအပေါင်း ကုဋေငါးရာတရပ်၊ ကုဋေကိုးရာတရပ်။

ကောဒသ ကောဋီသတာ၊ ဒွါဒသကောဋီသတာနိစ။
တေသံ ဒေဝဒေဝါနံ၊ မဟာဒါနံ ပဝတ္တယိံ ။
အဓိကာရံ မဟာမယံ၊ မဟာရာဇသုဏောဟိမေ။

ဟူသောဂါထာ၌ ကုဋေတထောင်တရာတရပ်၊ ကုဋေတထောင်နှစ်ရာတရပ်၊

“ဝိသ ကောဋိ သတာ ဗုဒ္ဓါ၊ တိ သ ကောဋိသတာနိစ၊” ဂါထာ၌ ကုဋေနှစ်ထောင်တရပ်၊ ကုဋေသုံးထောင်တရပ်။

“စတ္တာလိသ ကောဋိသတာ၊ ပဉ္စကောဋိသတာနိစ၊” ဂါထာ၌ ကုဋေလေးထောင်တရပ်၊ ကုဋေငါးထောင်တရပ်။

“သဠိကောဋိသတာဗုဒ္ဓါ၊ သတ္တတိကောဋိသတာနိစ။” ဂါထာ၌ ကုဋေခြောက်ထောင်တရပ်၊ ကုဋေခုနစ်ထောင်တရပ်။

“အသိတိကောဋိသတာဗုဒ္ဓါ၊ နဝတိ ကောဋိသတာနိစ” ဂါထာ၌ ကုဋေရှစ်ထောင်တရပ်၊ ကုဋေကိုးထောင်တရပ်။

ကောဋိသတသဟဿာနိ၊ ဟောန္တိလောကနာယကာ” ဂါထာ၌ ကုဋေ တသိန်းတရပ်။

“နဝကောဋိသဟဿာနိ၊ အပရေ လောကနာယကာ” ဂါထာ၌ ကုဋေကိုးထောင်တရပ်။

ကောဋိသတသဟဿာနိ၊ ပဉ္စအသိတိ မဟေသိနော။
ပဉ္စသိတိ ကောဋိသတာ၊ သတ္တတိ သတ ကောဋိယော။
ဧတေသံ ဒေဝဒေဝါနံ၊ မဟာဒါနံ ပဝတ္တယိံ။

ဂါထာ၌ ကုဋေတသိန်းရှစ်သောင်း ငါးထောင်တရပ်၊ ကုဋေရှစ်ထောင်ငါးရာတရပ်၊ ကုဋေတရာခုနစ်ဆယ်သော ဘုရားတရပ်တို့ထံ ဆုပန်ရကြောင်းကိုလည်းကောင်း။

“ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဓုတရာဂါ၊ အဋ္ဌဋ္ဌမက ကောဋိယော” ဂါထာ၌ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါပေါင်း ရှစ်ဆယ့်ရှစ်ကုဋေ။

ခိဏာသဝါ ဝိတမလာ၊ အသင်္ခယာ ဗုဒ္ဓသာဝကာ” ဂါထာ၌ ရဟန္တာပေါင်း အသင်္ချေယျ ဤသို့စသည်တို့ဖြင့် များစွာသော ဘုရားအပေါင်း အရေအတွက် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ရဟန္တာအရေ အတွက်ရှိသော အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့ထံ ဆုပန်၍ ပါရမီဖြည့်ရကြောင်းကိုဆိုသည်။ ယသော ဓရာဖြည့်ရသော ဘုရားပေါင်းမှ ဤမျှလောက်စင် များချေသည်ရှိသော် ဘုရားသခင်မှာ ယသောဓရာထက် ကဲလွန်၍ များရာသော အကြောင်းရှိခဲ့သည်။ ငါးသိန်းတသောင်း ခုနစ် ထောင်မျှသည် နည်းရာထက်ချေသည်။ ယသောဓရာ အောက်လည်း မနည်းရချေ။ ယသော ဓရာထက် သာလွန်၍ များသည် ယူမှလည်း ဗုဒ္ဓဝင်ဆိုသည့်အတိုင်း အကုဋေမကသော ဘုရားရှင်တို့ထံ ပါရမီဖြည့်ရသည် ဆိုသောစကားသည် ညီညွတ်ရာသည်။

ယသောဓရာဟောသည် ဆိုသော်လည်း အလွတ်ဟောသည်မဟုတ်။ ဘုရားသခင်က သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးကို မဟာရာဇ သုဏောဟိဟု ဟောသည့်အတိုင်း ဟောရသည်ဖြစ်သည်။ ဤစကားကိုထောက်၍ သောတတ္ထကီ၊ တထာဝဂတုပ္ပတ္တိကျမ်းတို့တွင် ဘုရားပေါင်းနှင့် ဗုဒ္ဓငင်၊ အပဒါန်တို့တွင်ဆိုသည့် ဘုရားပေါင်း နည်း များ မတူကြောင်းကို ဆင်ခြင်ရန်ရှိသည်။

တကြောင်းမှာလည်း သောတတ္ထကီမှာ ပေါရာဏဒီပင်ရာတွင် သန္တသုမိတ္တာ မင်းသမီးသည် ဘုရားလောင်းပင်ဆိုသည်။ အပဒါန်မှာမူကား ယသောဓရာမင်း မိန်းမဖြစ်၍ ယောကျ်ားဘုရားလောင်းကို တောင့်တ၍ နေသောကာလ အလွန်ရှည်နှင့်လှလေပြီဖြစ်၍ ထိုစကားကိုလည်း ဆင်ခြင်ရန်ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ငါတို့သော်ကား သောတတ္ထကီ၊ တထာဂတုပ္ပတ္တိကျမ်းတို့ဆိုသော စကားကို အခိုင်အခံ မဟုတ်လွန်းဟု အယူရှိပေသည်။

၁၆၃-ပုစ္ဆာ။ ။ ဘုရားအလောင်းသည် ငါးရဲ့ငါးဆယ်ဇာတ်တော်၌ တိရစ္ဆာန်မျိုး ဘယ်မျှလောက် ဖြစ်မည်ကို သိလိုပါသည်။

၁၆၃-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ ဘုရားလောင်းသည် ငါးရဲ့ငါးဆယ် ဇာတ်တော်တို့တွင် တိရစ္ဆာန်မျိုး၌ ဘယ်မျှလောက်ဖြစ်မည်ကို သိလိုပါသည်ဟူရာ၌ -

ငါးရဲ့ငါးဆယ် ဇာတ်နှင့်တကွ မိုင်ရာ ကျမ်းတို့တွင် တိရစ္ဆာန်ဖြစ်ကြောင်းကို တွေ့မြင်ဖူးသမျှ စုရုံး၍ ဇာတ်နိပါတ်ကျမ်းတွင် သင်္ဂါယနာတင်တိုင်း အကျယ်ပြုသည်ရှိသော် ပြီးပြေနိုင်ရာသော အကြောင်းမရှိ အကျဉ်းအားဖြင့် မှတ်သားရုံသာ ထုတ်နုတ်၍ ပြပေအံ့။

၁-ခေါက်ရှာငှက်။ ။ ၂-မြေလုံးငှက်။ ။ ၃-တင်ကျီးငှက်။ ။ ၄-သစ်တောက်။ ။ ၅-ဖား။ ။ ၆-ကျွဲ။ ။ ၇-ယုန်။ ။ ၈-စာပေါင်းသောင်း။ ။ ၉-ဝက်။ ။ ၁၀-ကိန္နရာ။ ။ ၁၁-ဝံလိုငှက်။ ။ ဤတဆယ့်တမည်ကား တကြိမ်စီသာ ဖြစ်ကြောင်းကို ဆိုသည်။ တဆယ့်တခါဖြစ်။ (၁၁)။

၁-ကျီး။ ။ ၂-ခါ။ ။ ၃-ကြက်။ ။ ၄-ကြွက်။ ။ ၅-စက္ကဝါက်။ ။ ၆-ဥသြ။ ။ ၇-ဂဠုန်။ ။ ဤခုနစ်မည်တို့ကား နှစ်ကြိမ်စီ ပါသည်။ ပေါင်းတဆယ့်လေးဖြစ်။ (၁၄)။

၁-ခွေး။ ။ ၂-ဥဒေါင်း။ ။ ၃-ဆတ်။ ။ ၄-ဖွတ်။ ။ ၅-ငါး။ ။ ဤငါးမည်ကား သုံးကြိမ်စီပါသည်။ ပေါင်းတဆယ့်ငါးဖြစ်။ (၁၅)။

၁-လင်းတံ။ ။ ၂-ငုံး။ ။ ၃-မြင်း။ ။ ၄-နဂါး။ ။ ဤလေးမည်ကား လေးကြိမ်စီပါသည်။ ပေါင်းတဆယ့်ခြောက်ဖြစ်။ (၁၆)။

၁-ခို။ ။ ၂-နွား။ ။ ဤနှစ်မည်တို့ကား ငါးကြိမ်စီ ပါသည်။ ပေါင်း ဆယ်ဖြစ်။ (၁၈) ဆင်ကား ခုနစ်ကြိမ်ပါသည်။ ။ ပေါင်းရန်မရှိ။ (၇)။

၁-ကျေးသား။ ။ ၂-သမင်။ ။ ဤသည်ကား ကိုးကြိမ်စီပါသည်။ ပေါင်းတဆယ့်ရှစ်ဖြစ်။ (၁၈)

၁-ဟင်္သာ။ ။ ၂-ခြင်္သေ့။ ။ ဤနှစ်မည်တို့ကား ဆယ်ကြိမ်စီပါသည်။ ပေါင်းနှစ်ဆယ်။ (၂၀)

မျောက် တဆယ့်နှစ်ကြိမ်ပါသည်။ ပေါင်းရန်မရှိ။ (၁၂)။ အလုံးစုံကိုပေါင်းသော် တဆယ့်တစ်ဖြစ်။ တဆယ့်လေးဖြစ်။ တဆယ့်ငါးဖြစ်။ တဆယ့်ခြောက်ဖြစ်။ ဆယ်ဖြစ်။ ခုနစ်ဖြစ်။ တဆယ့်ရှစ်ဖြစ်။ အဖြစ်နှစ်ဆယ်။ တဆယ့်နှစ်ဖြစ်အားဖြင့် တရဲ့နှစ်ဆယ့်သုံးဖြစ်။

၁-ကေနိပါတ်၊ တတိယဝဂ်၊ ဆဋ္ဌမြောက်၊ သကုဏဇာတ်၌ သစ်ပင်ကြိတ်မီး ဖြစ်သည်။ ပညာရှိ ငှက်မင်း ဘုရားအလောင်း။

၂-၎င်းကေနိပါတ်၊ စုဒ္ဓသမ၊ အသမ္ပဒါနဝဂ်၊ တတိယမြောက်၊ သတာသနဇာတ်၌ ရေကန် ဂမီးထွက်သည်။ ပညာရှိ ငှက်မင်းဘုရားအလောင်း။

၃-၎င်းကေနိပါတ်၊ ဂဗြဘပဉ္စာဝဂ်။ ပဉ္စမမြောက်၊ အနုသာသိကာ ဇာတ်၌ ငှက်မိုက်ကို လှည်းနင်းမိသည်။ ပညာရှိ ငှက်မင်းဘုရားအလောင်း။

၄-ဆက္ကနိပါတ် ဓမ္မဇဇာတ်၌ သမုဒ္ဒရာအလယ် ကျွန်းတွင် ငှက်တကောင်သည် ငှက်ဥ ငှက်ငယ်ကို စားသည်။ ပညာရှိ ငှက်မင်း ဘုရားအလောင်း။

ဤလေးဇာတ်၌ ငှက်ဟူ၍ သာမည ဆိုသည်။ ဤမည်သော အမျိုးအနွယ်ဟူ၍ ဝိသေသ မဆို၊ လေးဇာတ်က ငှက်လေးဖြစ်ကို ပေါင်းသော် တရားနှစ်ဆယ့်ခုနစ် ဖြစ်ရသင့်သည်။

စတုက္ကနိပါတ် ကာကဝတီဇာတ် အဋ္ဌကထာတွင် ဗာရာဏသီမင်းကြီးကို ဘုရားလောင်းဟု ဆိုသည်။ အသီတိ နိပါတ်၊ မဟာကုဏာလဇာတ်၌ ဂဠုန်မင်းကို ဘုရားလောင်းဟုဆိုသည်။ မဟာကုဏာလဇာတ်မှဂဠုန်မင်းကို ဘုရားလောင်းဟု ဆိုသောစကားသည် ပါဠိပျက်သည်ဟု ဆရာတို့ဆိုကြကုန်၏။ ဂဠုန်မင်း ဘုရားလောင်းမှန်သော် ဂဠုန်သုံးကြိမ်ဖြစ်သည်ဟုယူသင့်၏။ ဂဠုန်သုံးကြိမ်ဖြစ်လျှင် တရားနှစ်ဆယ့်ရှစ်ဖြစ်ဟု မှတ်ရမည်။

သုတ်ပါထေယျ အဋ္ဌကထာ လက္ခဏသုတ် အဖွင့်တွင် ရှဉ့်မင်းတကြိမ် ဗုဒ္ဓဝင်ကျမ်းတွင် ခြင်္သေ့တကြိမ်၊ နဂါးနှစ်ကြိမ်၊ ဗျာဒိတ်ခံကြောင်းကိုလာသည်။ ဤလေးဘဝ လောင်းပြန်လျှင် တရားသုံးဆယ့်နှစ်ကြိမ်၊ ဂဠုန်တကြိမ်နှုတ်လျှင်လည်း တရားသုံးဆယ့်တကြိမ် ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ရမည်။

ဇာတ်ကျမ်းတွင် ဝိသေသနမရှိသော တရားနှစ်ဆယ့်သုံးဖြစ်ရကား။

(၁) ကေနိပါတ်၊ ဆဝ သကုဏဇာတ်၌ ခေါက်ရှာငှက်၊ ထောက်ရှာငှက် ဟူ၍လည်း ခေါ်ကြ၏။ ဆဝ သကုဏကို သစ်တောက်ငှက်ဟူ၍လည်း ယောဇနာကြ၏။ ဇာတ်ကျမ်း တွင် ဗောဓိသတ္တော ဟိမဝန္တပူဒေသေ ရုက္ခ ကောဏှက သကုဏော ဟုတော့ နိဗ္ဗတ္တိဟု ဆိုသည် ဖြစ်၍ ခေါက်ရှာဟူသည်ကား သစ်တောက်ငှက်ကို ခေါ်သည်ဟူ၍ ဆိုကြ၏။ ဆင်ခြင်၍ ခေါက်ရှာငှက်နှင့် သစ်တောက် တူမည် ခြားမည်ကို စဉ်းစားကြပါလေ။

(၂) ဒုကနိပါတ်၊ သကုဏဂ္ဂိဇာတ်၌ ခြေလုံးငှက်၊ နှံ့စုတ်ငှက်ဟု အချို့ဆရာတို့ ယောဇနာကြ၏။ ရာဇမဏိစူဠာဇာတ် ကမ္ပည်းတွင် ဗိလုံးဟူ၍ ဆိုသည်။ ရှေးအခါ ဗိလုံးငှက်ခေါ် သည်ဟူ၍ ရှေးသူဟောင်းတို့ ပြောဆိုကြ၏။ ယခု ခြေလုံးငှက် ခေါ်သည်သာများသည်။

(၃) ၎င်းနိပါတ်၊ ဝိရကဇာတ်၌ တင်ကျီး၊ သူအချိုကား တင်ကျည်း ဟူ၍ ညသတ်သံ နှင့် စာပေစပ်၏။ ခေါ်လည်းခေါ်ဝေါ်ကြ၏။ မနော်သစ်တွင် “ငှက်ကျားထုံးကြီး၊ တင်ကျီး

ငါးယူ၊ ဗျင်းဖြူဗျင်းညစ်၊’ ဟူ၍စာစပ်ရှိသည်၊ ဝဏ္ဏဗောဓနတွင် လုံးကြီးတင် အင်းတွင် ပြန်။

- (၄) ကလန္ဒကဇာတ်၌ သစ်တောက်ပိုးကောင်စား။
- (၅) ဟရိတမဏ္ဍုကဇာတ်၌ ဖား၊ ရှေးအခေါ် ‘ဘား’ ဟူ၍ ရေးသားခေါ်ဝေါ်ကြ၏။
- (၆) တိကနိပါတ်၊ မဟိ သဇာတ်၌ ကျွဲ။
- (၇) စတုက္ကနိပါတ်၊ သသဇာတ်၌ ယုန်။
- (၈) ၎င်းနိပါတ်၊ ကုဋိဒုသကဇာတ်၌ စာပေါင်းသောင်း။
- (၉) ဆက္ကနိပါတ်၊ တုဏ္ဍိလဇာတ်၌ ဝက်။
- (၁၀) ပကိဏ္ဍကနိပါတ်၊ စန္ဒကိန္နရာဇာတ်၌ ကိန္နရာ။
- (၁၁) ဝိသတိနိပါတ်၊ စိတ္တသမ္ဘူတဇာတ်၌ ဝံလို့ငှက်။

ဤသို့လျှင် ခေါက်ရှာပြေလုံး၊ တင်ကျီး၊ သစ်တောက်၊ ဖား၊ ကျွဲ၊ ယုန်၊ စာပေါင်း သောင်း၊ ဝက်၊ ကိန္နရာ၊ ဝံလို့ငှက်။ ။ဤတဆယ့်တမည်တို့သည် တကြိမ်စီသာပါသည်။

- (၁) ကေနိပါတ်၊ ကာကဇာတ်၊ တိကနိပါတ် သုပတ္တဇာတ်၌ ကျီး။
- (၂) ကေနိပါတ်၊ တိတ္ထိရဇာတ်၊ နဝနိပါတ်၊ တိတ္ထိရဇာတ်၌ ခါ။
- (၃) ဆက္ကနိပါတ် ကုက္ကုဋဇာတ်၊ ဒသနိပါတ် ကုက္ကုဋဇာတ်၌ ကြက်။
- (၄) ကေနိပါတ် ဗိဠာရဝတကဇာတ်၊ ၎င်းနိပါတ် အဂ္ဂိက ဘာရဒွါဇဇာတ်၌ ကြက်။
- (၅) နဝနိပါတ်၊ စက္ကဝါကဇာတ်၊ ဒသနိပါတ် စက္ကဝါကဇာတ်၌ စက္ကဝါက်။
- (၆) ဒွါဒသနိပါတ် စူဠကုဏ္ဍာလဇာတ်၊ အသီတိနိပါတ် မဟာကုဏ္ဍာလဇာတ်၌ ဥဩ။
- (၇) ပဉ္စကနိပါတ် သုယောနန္ဒီဇာတ်၊ တိ သနိပါတ်၊ ပဏ္ဍရင်္ဂနာဂရာဇဇာတ်၌ ဂဠုန်။
ဤသို့လျှင် ကျီး၊ ခါ၊ ကြက်၊ ကြက်၊ စက္ကဝါက်၊ ဥဩ၊ ဂဠုန်။

ဤခုနစ်မည်တို့သည် နှစ်ကြိမ်စီဖြစ်လည်။

- (၁) ကေနိပါတ် ကုက္ကုဋဇာတ်၊ ၎င်းနိပါတ် ပန္နရသဝဂ်တွင် ဒုတိယ သိင်္ဂါလဇာတ်၊ အဋ္ဌမသိင်္ဂါလဇာတ်၌ ခွေး။
- (၂) ဒုကနိပါတ် မောရဇာတ်၊ စတုက္ကနိပါတ် ဗာဝေရဇာတ် ပကိဏ္ဍကနိပါတ် မဟာ မောရဇာတ်၌ ဥဒေါင်း။
- (၃) ကေနိပါတ် ကုရုဂ်မိဂဇာတ်၊ ဒုကနိပါတ် ကုရုဂ်မိဂဇာတ်၊ တေရသနိပါတ် ရုရမိဂ ဇာတ်၌ ဆတ်။ မဏိကုဏ္ဍလတွင် ဤရုရမိဂကို သခင်ဟုဆို၏။

(၄) ကေနိပါတ် အသမ္ပဒါနဝဂ်၊ ဂေါဇောတ်၊ ၎င်းနိပါတ် ပန္နရသဝဂ် ဂေါဇောတ်၊ စတုက္ကနိပါတ် ဂေါဇောတ်၌ ဖွတ်။

(၅) ကေနိပါတ် စတုတ္ထဝဂ် မစ္ဆလာတ်၊ ၎င်းနိပါတ် ဒွါဒသဝဂ် မိတစိန္တီလာတ်၊ ဒုကနိပါတ် ဗကလာတ်၌ ငါး။

ဤသို့လျှင် ခွေး၊ ဥဒေါင်း၊ ဆတ်၊ ဖွတ်၊ ငါး၊ ပေါင်းငါးမည်တို့သည် သုံးကြိမ်စီဖြစ်သည်။

(၁) ဒုကနိပါတ်၊ ဂိဇ္ဈလာတ်၊ ဆက္ကနိပါတ် ဒိဂါလောပလာတ်၊ သတ္တနိပါတ် ဂိဇ္ဈလာတ်၊ နဝနိပါတ် ဂိဇ္ဈလာတ်၊ လင်းတစု။

(၂) ကေနိပါတ် သမ္ပောဒမာနလာတ်၊ ၎င်းနိပါတ် စတုတ္ထဝဂ်၊ ဝဇ္ဇကလာတ်၊ ဒွါဒသနိပါတ်ဝဇ္ဇကလာတ်၊ ဆက္ကနိပါတ်ဝဇ္ဇကလာတ်၊ ငုံးစု။

(၃) ကေနိပါတ် ဂေါဇောဇာနိယလာတ်၊ ဘောဇောဇာနိယလာတ် ဟူ၍လည်းကောင်း၊ စာစောင်အချို့ရှိကြ၏။ ၎င်းနိပါတ် အာဇညလာတ်၊ ဒုကနိပါတ် ဝလာဟကလာတ်၊ တိကနိပါတ် သိန္ဓဝလာတ်၊ မြင်းစု။

(၄) စတုက္ကနိပါတ်၊ ဒဒ္ဒရလာတ်၊ ဝိသတိနိပါတ် စမ္ပေယျလာတ်၊ စတ္တာလိသနိပါတ် သင်္ခပါလလာတ်၊ မဟာနိပါတ် ဘူရိဒတ္တလာတ် နဂါးစု။

ဤသို့ လင်းတ၊ ငုံး၊ မြင်း၊ နဂါး၊ လေးမည်တို့သည် လေးကြိမ်စီပါသည်။

ကေနိပါတ် ကပေါတလာတ်၊ တိကနိပါတ် လောလကာကလာတ်၊ ၎င်းနိပါတ် ဖောမကလာတ်၊ ပဉ္စကနိပါတ် ကပေါတလာတ်၊ ဆက္ကနိပါတ် ပါရေဝတလာတ်၊ ခိုစု။

ကေနိပါတ်၊ နန္ဒီဝိသာလလာတ်၊ ၎င်း နိပါတ်၊ ကဏှာလာတ်၊ မုနိကလာတ်၊ သာရမ္ပလာတ်၊ တိကနိပါတ်၊ သာလုကလာတ်၊ နွားစု။

ဤခိုနှင့်နွား နှစ်မည်တို့သည် ငါးကြိမ်စီပါသည်။

ကေနိပါတ် သီလဝနာရာဇလာတ်၊ ဒုမ္ပေဇောတ် ဒုကနိပါတ်၊ ကာသာဝလာတ်၊ တိကနိပါတ် ကုဠိရကက္ကဋ္ဌလာတ်၊ ပဉ္စကနိပါတ် လဠုကိကလာတ် ကောဒသနိပါတ်၊ မာတုပေါသကလာတ်၊ တိသနိပါတ် ဆဒ္ဒန္တလာတ်၊ ဆင်စု။

ဤဆင်စုသည် ခုနစ်ကြိမ်ဖြစ်သည်။

ကေနိပါတ်၊ ဖုဇောတ်၊ ဒုကနိပါတ် ဖုဇောတ်၊ တိကနိပါတ်၊ သုကလာတ်၊ စတုက္ကနိပါတ် ကာလဗာဟုလာတ်၊ နဝနိပါတ် မဟာသုဝလာတ်၊ ၎င်းနိပါတ် စူဠသုဝလာတ်၊ ပကိဏ္ဍကနိပါတ် ကေဒါရလာတ်၊ ဝိသတိနိပါတ် သတ္တိဂုဗ္ဗလာတ်၊ စတ္တာလိသနိပါတ်၊ တေသကုဏလာတ်၊ ကျေးသားစု။

ကေန်ပါတ်၊ လက္ခဏဇာတ် ၎င်းနိပါတ် နိဂြောဇဇာတ်၊ ခရာဒိယဇာတ်၊ တိပလ္လတ္တဇာတ်၊ ပဉ္စကနိပါတ် သုဝဏ္ဏမိဂဇာတ်၊ ဆက္ကနိပါတ် နန္ဒိယမိဂဇာတ်၊ တေရသနိပါတ် သရဘမိဂဇာတ်၊ ဝိသတိနိပါတ် စိတ္တသမ္ပူတဇာတ်၊ ၎င်းနိပါတ် ရောဟဏဇာတ် သမင်စု။

ဤကျေးသားနှင့်သမင်တို့သည် ကိုးကြိမ်စီပါသည်။

ကေန်ပါတ် နစ္စဇာတ်။ ၎င်းနိပါတ် သုဝဏ္ဏဟံသဇာတ်၊ ဒုကနိပါတ် ဝိနီလဇာတ်၊ တိကနိပါတ် ဥလူကဇာတ်၊ ပဉ္စကနိပါတ် ပလာသဇာတ်၊ ဆက္ကနိပါတ် နေရုဇာတ်၊ တေရသနိပါတ် ဇဝနဟံသဇာတ်၊ ဝိသတိနိပါတ် ဟံသဇာတ်၊ အသိတိနိပါတ် စူဠဟံသဇာတ်၊ ၎င်းနိပါတ် မဟာဟံသဇာတ် ဟင်္သာစု။

ကေန်ပါတ် ဝိရောစနဇာတ်၊ ဒုကနိပါတ် သိင်္ဂါလဇာတ်၊ ၎င်းနိပါတ် သူကရဇာတ်၊ ဂုဏဇာတ်၊ ဒဒ္ဒရဇာတ်၊ သီဟကောဠဇာတ်၊ စတုက္ကနိပါတ် ဒဒ္ဒရဇာတ်၊ ၎င်းနိပါတ် သိင်္ဂါလဇာတ်၊ သတ္တနိပါတ် မနောဇဇာတ်၊ ပကိဏ္ဏကနိပါတ် မဟာဥက္ကသဇာတ်၊ ခြင်္သေ့စု။

ဤဟင်္သာနှင့် ခြင်္သေ့သည် ဆယ်ကြိမ်စီ ဖြစ်ပါသည်။

ကေန်ပါတ် နဠပါနဇာတ်၊ ၎င်းနိပါတ် ဝါနရိန္ဒဇာတ်၊ တယောဓမ္မဇာတ်၊ ဒုကနိပါတ် တိန္ဒုကဇာတ်။ ၎င်းနိပါတ်၊ သံသုမာရဇာတ်၊ ဂရဟိတဇာတ်၊ စူဠနန္ဒိယဇာတ်၊ ကုမ္ဘိလဇာတ်၊ စတုက္ကနိပါတ် ဝါနရဇာတ်၊ သတ္တနိပါတ် ကပိဇာတ်၊ မဟာကပိဇာတ်၊ တိသနိပါတ်၊ မဟာကပိဇာတ်၊ မျောက်စု။

ဤမျောက်၏ အဖြစ် တဆယ့်နှစ်ခါ ပါသည်။

ဤသို့လျှင်၊ ခေါက်ရှာ၊ ပြေလုံး၊ တင်ကျီး၊ သစ်တောက်၊ ဖား၊ ကျွဲ၊ ယုန်၊ စာပေါင်းသောင်း၊ ဝက်၊ ကိန္နရာ၊ ဝံလို့ ဤတဆယ့်ဘမည်တို့သည် တကြိမ်စီသာလာသည်။

ကျီး၊ ခါ၊ ကြက်၊ ကြွက်၊ စက္ကဝါက်၊ ဥဩ၊ ဂဠုန်၊ ဤခုနစ်မည်တို့သည် နှစ်ကြိမ်စီသာလာသည်။

ခွေး၊ ဥဒေါင်း၊ ဆတ်၊ ဖုတ်၊ ငါး၊ ဤငါးမည်တို့သည် သုံးကြိမ်စီသာသည်။

လင်းတ၊ ငုံး၊ မြင်း နဂါး၊ ဤလေးမည်တို့သည်ကား လေးကြိမ်စီသာလာသည်။

ခို၊ နွား ဤနှစ်မည်တို့သည် ငါးကြိမ်စီသာလာသည်။

ဆင်ကား ခုနစ်ကြိမ်ဖြစ်သည်ကိုလာသည်။

ကျေးသား၊ သမင်၊ ဤနှစ်မည်တို့သည် ကိုးကြိမ်စီသာသည်။

ဟင်္သာ၊ ခြင်္သေ့၊ ဤနှစ်မည်တို့သည် ဆယ်ကြိမ်စီသာလာသည်။

မျောက်၏အဖြစ် တဆယ့်နှစ်ကြိမ်ပါသည်။

ပေါင်းသော် တရာနှစ်ဆယ့်သုံးဖြစ်၊ ငှက်သာမည လေးဖြစ်၊ နှစ်ပေါင်းသော် တရာ နှစ်ဆယ့်ခုနစ်ဖြစ်။ မဟာကုဏာလဇာတ်ကိုမှီ၍ ဂဠုန်တဖြစ်သွင်းသော် တရာနှစ်ဆယ့်ရှစ် ဖြစ်။ သုတ်ပါးထယျ အဋ္ဌကထာဘွင် ရှဉ့်တဖြစ်၊ ဗုဒ္ဓဝင်ထွက် ခြင်္သေ့တကြိမ်၊ နဂါး နှစ်ကြိမ်၊ လေးဇာတ်ပေါင်းသော် တရာသုံးဆယ့်နှစ်ဖြစ်ရှိသည် ဟူ၍ မှတ်ရာသည်။

အကျဉ်းမှတ်ရန်လင်္ကာဖြင့်ဆိုသော်ကား

မဟာသမ္ဘာရာ ပုညမြူတေ၊ လျှမ်းလျှမ်းဝေသာ၊ ကျက်သရေစုပေါင်း၊ ဗောဓိ
လောင်းလျှင်၊ ဆုတောင်းဝသီ၊ ပါရမီကုသလာ၊ ဆည်းပူးခါဉ္စ၊ ခေါက်ရှာတထုံး၊
ဗြေလုံး တင်ကျီး၊ နည်းမှီသစ်တောက်၊ ထိုနောက်တကွဲ၊ ဖား၊ ကျွဲ၊ ယုန်၊ စခ၊ ကိန္နရာ
ဝက်၊ ဝံသိုငှက်တည့်၊ ဆယ့်တချက်မှာ၊ တကြိမ်သာရှင့်။ ကျီး-ခါ-ကြက် ကြွက်၊
စက္ကဝါက်- ဥဩ၊ ဂဠုန်နှော၍၊ ပေါင်းသောအားဖြင့်၊ ခုနစ်ပါးသည် နှစ်ကြိမ်
တည်၏၊ တွက်မည်ဆယ့်လေး၊ ခွေး-ဥဒေါင်းဆတ်၊ ဖွတ်နှင့်ကား-ငါး၊ ဤငါးပါးဝယ်၊
သုံးကြိမ်တွယ်သည်၊ မှတ်ရွယ်ပေါင်းထ၊ ဆယ့်ငါးရ၏။ လင်းတ-ငုံး-မြင်း၊ သွင်းလော
နဂါး၊ ဤလေးပါးစစ်၊ လေးဖြစ်စီကောက်၊ ဆယ့်ခြောက်မှတ်ဆို၊ ခိုနှင့်-နှားမှာ
ငါးဖြစ်စီပြု၊ အပေါင်းရှုသော်၊ ဆယ်ခုမှန်ချင်၊ ဆယ်မူသတ္တ။ သုဝသမင်၊ ကိုးဖြစ်
ပင်တည့်၊ ပေါင်းလျှင်သင်္ချာ၊ ဆယ့်ရှစ်လာ၏၊ ဟင်္သာခြင်္သေ့၊ ဆယ်စီစေ၏၊ သိမ်မွေ
မှတ်လောက်၊ နှစ်ဆယ်ရောက်စွ။ မျောက်၏ဘဝ၊ ဒွါဒသတည့်။ ဓမ္မဓဇ၊ သကုဏ
ဇာတ်လာ၊ အနုသာသိကာ၊ ဃတာသမှတ်၊ ဤလေးဇာတ်မှာ၊ ပညတ်နာမ၊ ဝိသေသကို၊
မုချမထွက်၊ ငှက်ဟူ၍သာ၊ သာမန်လာ၏၊ စိတ်ဖြာဝေငှ၊ ပေါင်းတွက်ချမှ၊ တရာ
နှစ်ဆယ်၊ ဆွယ်တုံသတ္တ၊ ကုဏာလဇာတ်၊ မိန့်လတ်တုံရှောင်း၊ ဂဠုန်လောင်း၍
ကျမ်းဟောင်းလက္ခဏ၊ ရှဉ့်ဘဝနှင့်၊ ဗုဒ္ဓဝံသာ၊ တေဇာလောက်လွေ့၊ ခြင်္သေ့တပါး၊
နဂါးနှစ်တန်၊ စွက်လိုက်ပြန်သော်၊ ထုလွန်သုံးဆယ်၊ နှစ်ဖြစ်ဆွယ်သည်။ ။မှတ်ဖွယ်
ကျမ်းနှင့်ညီဘိသော။

ဤသို့လျှင် ငါးရာ ငါးဆယ် ဇာတ်ကျမ်း၌လာသော တိရစ္ဆာန်ဘုံ၏ အမျိုး၌ဖြစ်တော်
မူသမျှသော အခြင်းအရာတို့ကို တရာနှစ်ဆယ့်ခုနစ် ဖြစ်လည်းတနည်း၊ တရာနှစ်ဆယ့်ရှစ်
လည်းတဝ၊ လက္ခဏသုတ်အဋ္ဌကထာထွက်၊ ဗုဒ္ဓဝင်ကျမ်းထွက်နှင့် ပေါင်းပြန်သော် တရာသုံး
ဆယ့်နှစ် ဖြစ်ရသင့်သည်ကို အကျဉ်းအားဖြင့် မှတ်ရသည်။

သောဠသ ပဌမံ ကုဉ္ဇံ၊ နဝ ဟံသာ တထေဝစ။
ပါရေဝဝ.၁ ဆဋ္ဌဇ္ဇေဝ၊ သုဝကာတရိမေဝစ။
ပဉ္စ ကရဝိကဇ္ဇေဝ၊ စတုကိန္နရမေဝစ။
ပဉ္စဒသ စမရိစေပါ ဒသ မက္ကဋ္ဌမေဝစ။

ကောဒသ ဟတ္ထိကဉ္စ၊ စတုဒ္ဒသ ဥသဘ မယံ။
 သိန္ဓဝံ ကောဂါရဉ္စ၊ မဟိံသာ အဋ္ဌမေဝစ။
 မရုယာစမ္ပကဉ္စေဝ၊ သာဠိကာ သတ္တမေဝစ။
 ဒွါဒသ ကုက္ကုဋ္ဌဉ္စေဝ၊ တယောဒသ သူကရာနံ။
 ဆတ္တိံသ သဘ ဇာတာနိ၊ မရုဏဒုက္ခာ ပမုဉ္စေတိ။
 တထေဝါဟံ သုခံ ပတ္တော၊ မုတ္တော မရုဏမေဝစ။

ဟူသောငါးဂါထာ၏အရကို ဘုရားအလောင်းတော် ငါးရာ့ငါးဆယ်ဇာတ်ဝယ် တိရစ္ဆာန် ဖြစ်တော်မူသော ဘဝတို့ကို အကျဉ်းချုပ်သော ဂါထာပင် ဖြစ်သည်ဟူ၍ အမှတ်အသား ပြု၍ ပြောဆိုကြကုန်သည် များ၏။ ထိုဂါထာ၏ အရအတိုင်း ကြီးကြွားဆယ်ခြောက်ခါ ဟင်္သာကုံးဖြစ်၊ ခိုခြောက်ခါ၊ ကျေးသုံးခါ၊ ကရဝိက်ငါးခါ၊ ကိန္နရာလေးခါ၊ စာမရိတဆယ် ငါးခါ၊ မျောက်ဆယ်ခါ၊ ဆင်ဆယ်တခါ၊ နွားဆယ်လေးခါ၊ မြင်းတခါ၊ ကျွဲရှစ်ခါ၊ ဥဒေါင်းနှစ်ခါ၊ သာလိကာခုနစ်ခါ၊ ကြက်ဘဆယ်နှစ်ခါ၊ ဝက်တဆယ်သုံးခါ၊ ပေါင်း တရာ့သုံးဆယ်ခြောက်ခါ ဖြစ်သည်ဟူ၍ ဇာတ်ကျမ်းတို့၌ မလာမရှိသောကြောင့် “သောဠဿ ပဌမံ ကုဉ္စ” စသော ဂါထာ၏အရကို ဆင်ခြင်၍ ယူရန်ရှိသည်။

၁၆၄-ပုစ္ဆာ။ ။ဝါဆိုတော်မူသော အရပ်တို့ကို စိုးစဉ်းတွေ့ မြင်ရဖူးပါသည်။ မညီမညွတ် မတူမမျှရှိခဲ့ပါသည်။ ညီညွတ်သည်ထင်သည့် ပါဌ်တို့နှင့်အညီ သိလိုပါသည်။

၁၆၄-ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ဝါဆိုတော်မူသည့်အရပ်တို့ကို စိုးစဉ်းမျှ တွေ့မြင်ရဖူးပါသည်။ မညီ မညွတ် မတူမမျှ ရှိခဲ့သည်ကို ညီညွတ်မည်ထင်သည့် ပါဌ်တို့နှင့်အညီ သိလိုပါသည်ဟူရာ၌-

ဝါဆိုတော်မူသည့် အရပ်ကို ကျမ်းဂန်များကပင် မညီမညွတ်ရှိခဲ့သည်။ ညီညွတ်အောင် ပြုသရမည့်အရာသည် ခဲသည်ပင် ဖြစ်တော့သည်။ မညီမညွတ်ဟန်ကား တထာဂတုပ္ပတ္တိတွင် ဒုတိယဗောဓိ၊ တတိယဗောဓိ ဝါကိုပြုရာ၌-

သတ္တဝီသတိ မေ ဝဿ စာလိယပဗ္ဗတေ ဘဂဝါ ဝဿံ ဝသိ၊ အဋ္ဌတိံ သမေဝဿေ ဘဂဝါ ဘေသကလာဝနေ ဝဿံ ဝသိ၊ ကေုနစတ္တာလိသမေဝဿေ စတ္တာလိသမေဝဿေ ကေစတ္တာလိသ မေဝဿေ ပုန သာဝတ္ထိယံ ဝဿံ ဝသိ ဒေုစတ္တာလိသ မေဝဿေ ပုနစာလိယပဗ္ဗတေ ဝဿံ ဝသိ၊ တေစတ္တာလိသမေဝဿေ စတုစတ္တာလိသမေဝဿေ ကပိလဝတ္ထုနဂရေ နိဝေ ခာရာမေ ဝဿံ ဝသိ။

သတ္တဝီသတိဝါ၊ စာလိယတောင်၌၊ အဋ္ဌတိံ သဝါ၊ ဘေသကလာဝုန်၌၊ ကေုနစတ္တာလိသဝါ၊ အမျှလေးဆယ်ပြည့် စတ္တာလိသဝါ၊ ကေစတ္တာလိသဝါ၊ သာဝတ္ထိပြည်၌၊ ဒေုစတ္တာလိသဝါ၊ စာလိယတောင်၌၊ တေစတ္တာလိသဝါ၊ စတုစတ္တာလိသဝါ၊ ကပိလဝတ် နိဂြောဓာရုံကျောင်း၌ ဝါဆိုသည်ဟုလာသည်။

ဤအရာသည် တပါးသော ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ စသည်တို့၌ တတော့ ပဋ္ဌာယ သာဝတ္ထိယံ-
ယေဝ ဥပနိဿာယ ဇေတဝနေ မဟာဝိဟာရေစ ပုဗ္ဗာရာမေစ ဓုဝပရိဘောဂဝသေန ဝသိ။

ဟုလောသော စကားနှင့် ဆန့်ကျင်သောကြောင့် သန္တုဋ္ဌာန်ကျ မမှတ်အပ်။ ဝဇီရဗုဒ္ဓိ
ဋီကာ၌ကား။

သောဋ္ဌသမံ အာဠာဝိသံ၊ တဘော ဝုတ္တာသော စာရိကံ စရန္တော ရာဇဂဟံ ပတွာ သတ္တ-
ရသမံ ဝသိ၊ အပရာနိ တိစိာဿာနိဘဒတ္တာ ဝသိ။ ဧတ္တာဝဘာ ဘဂဝါ ပရိပုဏ္ဏဝိသတိဝသော
ရာဇဂဟတော အနုပုဗ္ဗေန ဝေသာလိံ ပါပုဏိ။

ဟု တဆယ့်ခုနစ်ဝါ၊ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌ ဝါဆိုတော်မူ၏။ တဆယ့်ရှစ်ဝါ၊ တဆယ့်ကိုးဝါ၊ အဝါ
နှစ်ဆယ်မြောက်၊ ပေါင်းသုံးဝါလည်း ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌ပင် ဝါဆိုတော်မူ၏ဟု ဆိုသည်။ ထို
စကား၌လည်း။ “အဋ္ဌာရသမံ စာလိယပဗ္ဗတေယေဝ” ဟူသော ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ ဇိနာ
လင်္ကာရဋီကာ၊ တထာဂတုပ္ပတ္တိတို့နှင့် ဆန့်၏။ ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ ဇိနာလင်္ကာရ ဋီကာတို့၌
ပဌမဗောဓိ အဝါနှစ်ဆယ် နှ့် အစဉ်အတိုင်း ပြခဲ့၍ ဒုတိယဗောဓိ ပစ္စိမဗောဓိသို့ ရောက်သော
ကာလ။

တတော့ ပဋ္ဌာယ သာဝတ္ထိယံယေဝ ဥပနိဿာယ ဇေတဝနေ မဟာဝိဟာရေစ ပုဗ္ဗာရာ-
မေစ ဓုဝပရိဘောဂဝသေန ဝသိ။

နောက် နှစ်ဆယ့်ငါးဝါမှာ သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌ လည်းကောင်း
ပုဗ္ဗာရုံ၌လည်းကောင်း မြဲသောအားဖြင့် ဝါဆိုတော်မူ၏ဟု ဆိုသည်။

သုတ်မဟာဝါ မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်၌။

ဝေဠုဝဂါမကေ ဝိဟရတိ။ တတြခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခု။ အာမန္တေသိ၊ ထေ တုမေ သမန္တာ
ဝေသာလိယာ ယထာမိတ္တံ ယဘာသန္တိဋ္ဌံ ယထာသမ္ဘတ္တံ ဝဿံ ဥပဂစ္ဆထ၊ အဟံ ပန ဣဇေဝ
ဝေဠုဝဂါမကေ ဝဿံ ဥပဂစ္ဆာမိ။ ဟူ၍လည်းကောင်း။

ဘဂဝါ ပန တတ္ထ စ ဝေဠုဝဂါမကေ ဝဿံ ဥပဂစ္ဆိ။ ဟူ၍လည်းကောင်း။

သုတ်မဟာဝါ အဋ္ဌကထာ၌လည်း။

ဝေဠုဝဂါမကေတိ ဝေသာလိယာ သမိပေ ပါဠုလိဂါမေ။ ဟူသောပါဌ်။

ကော်သမယံ ဘဂဝါ အာယသ္မတာ အာနန္ဒေန ဝေသာလိယံ ဝိဟရတိ ဝေဠုဝဂါမကေ။
ဟူသော မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသပါဌ်တော်။

ဝေဠုဝဂါမကောနာမ အတ္ထိ၊ တံ ဂေါစရ ဂါမံ ကတာတိ အတ္တာ။ ဟူသော မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ
အဋ္ဌကထာပါဌ်။

ပဉ္စကတ္တာလီသမေဝဏ္ဏပန ဝေဠုဝဂါမကေ ပစ္စိမဝဿံ ဝဿိ။ ဟုလာသော တထာဂတုပ္ပတ္တိ စသည့်တို့၌ လေးဆယ့်ငါးဝါမြောက် အဆုံးစွန် ပစ္စိမဝါကို ဝေသာလီပြည်၏အနီး ဝေဠုဝရွာ ၌ ဝါဆိုကြောင်းကို လာသည်။ ထိုစကားနှင့်လည်း ဆန့်ပြန်သည်။

အနာထပိဏ္ဍိကေန ကာရိတေ ဇေတဝနေ မဟာဝိဟာရေ ကေုနဝိသတိ ဝဿံ ဝဿိ၊ ဝိသာ ခါယ သတ္တကောဋိဓနပရိစ္စာဂေန ကာရိတေ ပုဗ္ဗာရာမေ ဆဗ္ဗဏ္ဍာနိ ဝဿံ ဝဿိ၊ ဒွိန္နံ မဟာ ကုလာနံ ဂုဏမဟတ္တတံ ပဋိစ္စ သာဝတ္ထိယံ နိဿာယ ပဉ္စဝိသတိဝဿံ နိဝဿိ၊ အနာထပိဏ္ဍိ ကော ဝိသာခါပိ မဟာဥပါသိကာ နိဗဒ္ဓံ ဒိဝဿာ ဒွေဝါရေ တထာဂတဿ ဥပဋ္ဌာနံ ဂစ္ဆတိ။

ဟူ၍ ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ၌ လာသည်။ ဤစကားကိုလည်း တိုက်ရိုက်ယူသော နောက် နှစ်ဆယ့်ငါးဝါပင် သာဝတ္ထိပြည်၌ ဝါဆိုတော်မူသည်ဟု ယူရန်ရှိသည်။ ရှိသည့်အတိုင်းယူသော် ယခင်သုတ်မဟာဝါ အဋ္ဌကထာတို့နှင့် ဆန့်ရာသည်။ ဤအရာတွင် ဆရာတို့ပြင်၍ ယူသည်မှာ “ဝဿံ ဝုတ္တော” ဟူရာ၌ ဝဿသဒ္ဓါကို ဝါတွင်းသုံးလကို ယူရာသည်။ “ဝဿံ သံဝစ္ဆရံ နိတ္ထိ” ဟု အဘိဓာန်၌ လာသောကြောင့် ဝဿသဒ္ဓါသည်ပင် နှစ်ကိုလည်းဟော၏။ ထို့ကြောင့် နှစ်ဆယ့် ငါးနှစ်ယူသော် သင့်၏ဟု ယူတော်မူကြ၏။

သီမဝိသောဓန ဆရာကား ပစ္စိမဗောဓိ၌ ဇေတဝန် ကျောင်းတော်၌ တဆယ့်ကိုးဝါ၊ ပုဗ္ဗာရုံကျောင်းတော်၌ ခြောက်ဝါနေတော်မူပြီး၍ အဆုံးစွန် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူအံ့သောနှစ်၌ ဝေဠုဝရွာ၌ ဝါကပ်တော်မူကြောင်းကို လာ၏။ ဤသို့လာတိုင်း ယူပြန်သော် သာဝတ္ထိပြည်၌ ပင် နှစ်ဆယ့်ငါးဝါ ဝေဠုဝရွာ၌တဝါ၊ ပေါင်းနှစ်ဆယ့်ခြောက်ဝါ ဖြစ်ခဲ့ရကား ပဌမဗောဓိက အဝါနှစ်ဆယ့်နှင့် ပေါင်းသော် ဝါတော် လေးဆယ့်ခြောက်ဝါ ရှိပြန်သဖြင့် ထိုစကားကိုလည်း ဆရာတို့ဝန်မခံကုန်။

ငါတို့အယူသော်ကား ယခင်ဓမ္မပဒ အဋ္ဌကထာပါဠိကို ဆရာတို့ပရိယာယ်ကြံ၍ ယူတိုင်း ဆယ့်ငါးဝါမှန်၏။ ဝါသော်ကား နှစ်ဆယ့်လေးဝါမျှသာ ဝေဠုဝရွာ၌ တဝါနှင့် ပေါင်းသော် နှစ်ဆယ့်ငါးဝါစေ၏။ သဘောလည်း လျော်၏ဟု ယူသည်။ ယသဝဇုန၌ ဝေဠုဝရွာ၌ ဝါဆို သည်ကိုမပါ။ ရာဇမဏိစူလာဇာတ် ကမ္ပည်း၌ကား ဝေဠုဝရွာ၌ ဝါဆိုတော်မူသည်ကိုလာသည်။ အလုံးစုံကျမ်းတို့၌ လာသည်ကို အညီအညွတ် ယူရမည့် အရာသော်ကား ခဲ၏။ ယခုဆို လတ္တံ့ သည်ကား ခလိတာ ခလိတလေခ ဝိနိစ္ဆယဆရာ၊ ဝိနယသာရ ဆရာတို့ညှိ၍ သင့်၏ဟု ဆိုသည့်ဂါထာဖြင့် ပြပေအံ့။

မဟာကာရုဏိကောနာထော၊ လောကဟိတံ ဂဝေသေန္တော။
ပဌမံဣသိပတနေ၊ ဒုတိယံ တတိယဉ္စေ။
စတုတ္ထသတ္တရသမ၊ ဝိသတိမေ ဂိရိဗ္ဗဇေ။
ပဉ္စမဉ္စေသာလိယံ၊ ဆဋ္ဌံ ဗကုလ ပဗ္ဗတေ။
သတ္တမံ တာဝတိံ သေသု၊ ဘဂ္ဂေသုပန အဋ္ဌမံ။
ကောသမ္ပိယဉ္စ နစမံ၊ ဒဿမံ ပါလိလေယျကေ။

ကောဒသမံ နာဠာယံ၊ ဒွိဇဂါမေဓိဇောဝသိ။
ဝေရဉ္ဇာယံ ဒွါဒသမံ၊ ဝသိ လောကဟိတော ဇိနော၊

တေရသဋ္ဌာရသမက၊ ကေုနုဝိသတိမေဝစ။
စာလိယပဗ္ဗတေ ယေဝ၊ ဇေတေစုဒ္ဒသမံ နာထော။

ကပိလေ ပဉ္စ ဒသမံ၊ အာဠဝိယံ ဇိနောသောဠ။
သမံသာဝတ္ထိယံ တတော၊ စတုဝိသတိဝဿာနိ။

ပုဗ္ဗာရာမေစ ဇေတေစ၊ ဝသိတွာ ပရိယာယေန။
အန္တိမေ ပန ဝဿမိ၊ ဝေဠုဝေ ဝသိတံဝန္ဓေ။

အနက်ကား။ ။မဟာကာရုဏိကော၊ ကြီးမြတ်သောကရုဏာနှင့်ယှဉ်ထသော။ နာထော၊
မြတ်စွာဘုရားသည်။ လောကဟိဘံ၊ သတ္တလောက၏အစီးအပွားကို။ ဂဝေသေန္တော၊ ရှာတော်
မူလျက်၊ ပဌမံ၊ ပထမဝါကို။ ဣသိပတနေ၊ ဣသိပတနအမည်ရှိသော မိဂဒါဝုန်တော၌။ ဝသိ၊
ဝါဆိုတော်မူ၏။ ဒုတိယဉ္ဇေဝ၊ ဒုတိယဝါကိုလည်းကောင်း။ တတိယဉ္ဇေဝ၊ တတိယဝါကိုလည်း
ကောင်း။ စတုတ္ထသတ္တရသမဝိသတိမေ၊ စတုတ္ထဝါ၊ သတ္တရသမဝါ၊ ဝိသတိဝါတို့ကိုလည်း
ကောင်း။ ဂိရိဗ္ဗဇေ၊ ထုဇဂြိုဟ်ပြည်၌။ ဝသိ၊ ဝါဆိုတော်မူ၏။ ပဉ္စပဉ္စ၊ ပဉ္စမဝါကိုကား။ ဝေသာလိ
ယံ၊ ဝေသာလံပြည်၌။ ဝသိ၊ ဝါဆိုတော်မူ၏။ ဆဋ္ဌ၊ ဆဋ္ဌဝါကို။ ဗကုလပဗ္ဗတေ၊ ဗကုလတောင်
၌။ ဝသိ၊ နေတော်မူ၏။ သတ္တမံ၊ သတ္တမဝါကို။ တာဝတိံသေသု၊ တာဝတိံသာနတ်ပြည်တို့
၌။ ဝသိ၊ ဝါဆိုတော်မူ၏။ အဋ္ဌမံ၊ အဋ္ဌမဝါကိုကား။ ဘဂ္ဂေသု၊ ဘဂ္ဂတိုင်းတို့၌။ ဝသိ၊
နေတော်မူ၏။ နဝမဉ္စ၊ နဝမဝါကိုကား။ ကောသမ္ပိယံ၊ ကောသမ္ပိပြည်၌။ ဝသိ၊ နေတော်မူ၏။
ဒသမံ၊ ဒသမဝါကို။ ပါလိလေယျကေ၊ ပါလိလေယျကတော၌။ ဝသိ၊ နေတော်မူ၏။ ဓိဇော၊
တည်ကြည်သော သမာဓိရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်။ ကောဒသမံ၊ ကောဒသမဝါကို။
နာဠာယံ၊ နာဠာမည်သော။ ဒွိဇဂါမေ၊ ပုဏ္ဏားရွာ၌။ ဝသိ၊ နေတော်မူ၏။ လောကဟိတော၊
လူသုံးပါးတို့၏ အစီးအပွားကို ဆောင်တော်မူသော။ ဇိနော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဒွါဒသမံ၊
ဒွါဒသမဝါကို။ ဝေရဉ္ဇာယံ၊ ဝေရဉ္ဇာပြည်၌။ ဝသိ၊ နေတော်မူ၏။ တေရသဋ္ဌာရသမကကေုနု
ဝိသတိမေဝ၊ တေရသမဝါ၊ အဋ္ဌာရသမဝါ၊ ကေုနုဝိသတိမဝါတို့ကို။ စာလိယပဗ္ဗတေယေဝ၊
စာလိယတောင်၌လျှင်။ ဝသိ၊ နေတော်မူ၏။ နာထော၊ လူနတ်တို့၏ ကိုးကွယ်ရာဖြစ်တော်မူ
သောမြတ်စွာဘုရားသည်။ စုဒ္ဒသမံ၊ စုဒ္ဒသမဝါကို။ ဇေတေ၊ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌။ ဝသိ၊
နေတော်မူ၏။ ပဉ္စဒသမံ၊ ပဉ္စဒသမဝါကို။ ကပိလေ၊ ကပိလဝတ်ပြည်၌။ ဝသိ၊ နေတော်မူ၏။
ဇိနော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ သောဠသမံ၊ သောဠသမဝါကို။ အာဠဝိယံ၊ အာဠဝိပြည်၌။
ဝသိ၊ နေတော်မူ၏။ တတော၊ ထိုနောင်မှ။ သာဝတ္ထိယံ၊ သာဝတ္ထိပြည်၌။ စတုဝိသတိ
ဝဿာနိ၊ နှစ်ဆယ့်လေးဝါတို့ပတ်လုံး။ ပုဗ္ဗာရာမေစ၊ ပုဗ္ဗာရုံကျောင်း၌ လည်းကောင်း။
ဇေတေစ၊ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌လည်းကောင်း။ ပရိယာယေန၊ အလှည့်အလည်အားဖြင့်။

ဝသီတွာ၊ နေတော်မူပြီး၍။ အန္တိမေပနဝဿမိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံယူတော်မူသောနှစ်၌ကား။ ဝေဠု
ဝေ၊ ဝေဠုဝရွာ၌။ ဝသိ၊ ဝါဆိုတော်မူ၏။ တံနာထံ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားကို။ ဝန္ဒေဝန္ဒာမိ၊
ရှိခိုးပါ၏။

ဤဂါထာနှင့်အညီမှတ်သော် သင့်သည် များလိမ့်မည်ဟုထင်သည်။ ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ၌ -
အဋ္ဌာရသမံ စာလိယပဗ္ဗတေယေဝ၊ တထာ ကေုနဝိသတိမံ။ ဝိသတိမံပန ဝဿံ ဣဇဂဟေ
ယေဝ။

ဟူသောပါဠိကို ယသဝစုံန၌တဆယ့်ရှစ်ဝါ စာလိယတောင်၌ ဝါဆိုတော်မူ၏။ တဆယ့်
ကိုးဝါ အဝါနှစ်ဆယ်ကား ဣဇဂြိုဟ်ပြည်၌ ဝါဆိုတော်မူ၏ဟု ဆိုသည်။ သည်တွင် ဆရာတို့
ယူကြသည်လည်းမတူလို။ ဝါဒကွဲပြားကြသည်များ၏။ ဤကား ဝါဆိုရပ်ကိုသိလိုပါသည်ဟု
မေးသောပုစ္ဆာ၏ အဖြေတည်း။

လင်္ကာအားဖြင့် မှတ်လိုသော် ဤသို့မှတ်ရာ၏။

တက်ထွန်းကျက်သရေ။ ။သုံးလူ့ ဆွေကား၊ အောင်မြေသိရိ၊ ဗောဓိသမိပ၊ ရပ်
ဌာန၌၊ နှစ်လမှန်ကယ်၊ ရက်ခြောက်ဆယ်ဖြင့်၊ သပ္ပာယ်မျှတ နေပြီးမှလျှင်၊ ပဌမဝါ၊
ဗာရာဏသီ၊ မြိုင်တော့မိ၏၊ နောက်ချီဒုတိယ၊ တတိယနှင့်၊ စတုတ္ထဝါ၊ ပြည်ဣဇ
ဂြိုဟ်၊ ဝါးညိုကျောင်းလှ၊ ဝါကပ်မျှ၏၊ ပဉ္စမဝါ၊ ပြည်ဝေသာလီ၊ လိစ္ဆဝိမင်းပေါင်း၊
ဆောက်တုံရှောင်းသည့်၊ ကျောင်းမဟာဝန်၊ တတန်ဆဋ္ဌ၊ ဗကုလတောင်မှာ၊ ခုနစ်ဝါ
သော်၊ တာဝတိံ ဖောက်၊ မြောက်တုံရှစ်ဝါ၊ ဘဂ္ဂါယန၊ ကိုးဝါကျသော်၊ ဌာနပူရီ၊
ကောသမ္ပိ၌၊ သောသိတာရုံ၊ ရွှေဘုံမှီကပ်၊ ဆယ်ဝါရပ်ကား၊ မလျှပ်သိပ်သည်း၊ ပလ
လည်းသာမော၊ ဆင်မင်းတောဝယ်၊ ရှင်စောမိကာ၊ ဆယ့်တဝါကား၊ နာဠာထင်ရှား၊
ပုဏ္ဏားနေထ၊ ရပ်ဂါမတည့်၊ ဒွါဒသယှဉ်၊ ဝေရဉ္စခေါ်၊ ဆယ့်သုံးသော်ကား၊ တောင်
ကျော်သာလှ၊ စာလိယ၌၊ ကပ်ထပြီးခါ၊ ဆယ့်လေးဝါတွင်၊ သာဝတ္ထိတောင်စွန်၊
ဇေတဝန်ထင်ရှား၊ ရှင်ပျော်ပါး၏၊ ဆယ့်ငါးဝါမှ၊ ကပိလတွင်၊ စိမ်းမြရိပ်သာ၊
နိဂြောဓာဟု၊ ကျောင်းသာစံမြောက်၊ ဆယ့်ခြောက်ဝါဆီ၊ အာဠဝိဟု၊ ပူရိဘက်မှ၊
ပျော်စံခဲ့၍၊ ဆယ့်ခုနစ်ဝါ၊ ထိုသောခါလျှင်၊ ဣဇဂြိုဟ်ဌာန၊ သာလှဗိမာန် နတ်ထံ
တူလော၊ ဝါးတောညိုလဲ၊ အောင်ပွဲဖွဲ့၏။ တဆယ့်ရှစ်ဝါ၊ ဆယ့်ကိုးဝါ၌၊ စာလိယ-
ဖောက်၊ ဝါဆိုမြောက်၏။ ပယ်ဖျောက်ရန်ကွာ၊ နှစ်ဆယ်ဝါကား၊ ဣဇဂြိုဟ်၎င်း၊
ဖောက်ပြန်ရှောင်း၏၊ နှစ်ပေါင်းဝိသ၊ ပထမဗောဓိ၊ မုနိမြတ်စွာ၊ ဝါဆိုပါလည်း၊
မြစွာမရှိ၊ နောက်ဗောဓိကား။ သာဝတ္ထိမှာ၊ ပုဗ္ဗာရုံမှန်၊ ဇေတဝန်ဟု၊ နှစ်တန်
ကျောင်းမှာ၊ လူးလာမဝေး၊ နှစ်ဆယ့်လေးဝါ၊ နေပြီးခါမှ၊ နိဗ္ဗာနသို့၊ ကြွအံ့လှလှ၊
ဝါတခုကား၊ ဝေဠုဝရွာ၊ ကပ်မှီလာ၏၊ သင်္ချာမှတ်သား၊ ဆယ့်ငါးဌာန၊ ပဉ္စစတ္တာ၊
ဝါလေးဆယ့်ငါး၊ သက်ကားရှစ်ဆယ်၊ တိုင်ခါဝယ်၌၊ ဘုန်းကြွယ်ထွတ်ခေါင်၊ ခေမာ
ဆောင်သို့၊ ရွှေဘောင်တော်ယွန်း၊ စံသိမ်းမြန်းသည်။ ။သုံးခန်းလူတို့မှန်ကူတည်း။

ဤပျို.၌ ဝါဆိုရာဌာန တဆယ့်ငါးပါးဟူသော်ကား။

၁-ဗာရာဏသီ

၂-ရာဇဂြိုဟ်

၃-ဝေသာလီ။

၄-ဗကုလ။

၅-တာဝတိံသာ။

၆-ဘဂ္ဂါယန။

၇-ကောသမ္ပိ။

၈-ပလလည်းတော။

၉-နာဠကရွာ။

၁၀-ဝေရခူပြည်။

၁၁-စာလီယတောင်။

၁၂-သာဝတ္ထိ။

၁၃-ကပိလဝတ်။

၁၄-အာဠဝံ။

၁၅-ဝေဠုဝရွာ။

ဤသို့လျှင် တဆယ့်ငါးဌာနတည်း။ ဤသို့လင်္ကာဖြင့် မှတ်သော်လည်း သင့်သည်ပင်ဖြစ်
တော့သည်။

၁၆၅-ပုစ္ဆာ။ ။တပည့်တော်လည်း မိဘတို့ အိုရွမ်းချေ၍ မိဘတို့မှာလည်း
တပည့်တော်မှတစ်ပါး သောက်မကျွေးမွေးမည့်သူ ခန့်ခန့်မားမား မရှိပါသောကြောင့်
လုပ်ကျွေးမွေးမြူလိုသောစိတ် ကပ်စွဲပါကြောင်းကို လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်
ဘုရား။

၁၅၆-ဝိသဠနာ။ ။မိဘကို လုပ်ကျွေးလိုက်ရန် လျှောက်လိုက်ရာမှာ သာဝတ္ထိပြည်
တွင် တဆယ့်ရှစ်ကုဋေကြွယ်ဝသော သဋ္ဌေးသားတယောက်သည် မဟန်းပြု၍ တောဝယ်နေ
သည်။ တဆယ့်နှစ်ဝါရှိလေ၏။ ထိုအခါ သဋ္ဌေးကြီးတို့၏ ပျက်စီးနှမ်းပါးကြောင်းကို ကြား၍
လူပြု၍ လုပ်ကျွေးတော့မည်ဟု ကြံပြီးလျှင် ယနေ့တည ဘုရားသခင်ထံ တရားနာဦးမည်
ဟုကြံ၍ တရားနာလေသော် ဘုရားသခင်လည်း မာတုဂေါသကသုတ်ဖြင့် အမိအဖတို့အား
လုပ်ကျွေးခြင်းကို ချီးမွမ်းတော်မူ၏။

ထိုရဟန်းလည်း ပရိသတ်အစွန်ကနေလျက် တရားနာစဉ် ကြံလေသည်ကား ငါသည်
လူပြု၍ အမိအဖတို့ကို လုပ်ကျွေးခြင်းငှာ တတ်ကောင်း၏ဟု ကြံစည်ပြန်၏။

မြတ်စွာဘုရားကလည်း “ပဗ္ဗဇိတောဝ သမာနော ပဋိဇဂ္ဂိတော ဥပကာရကော မာတာ ပိတုနံ” ဟု “ရဟန်းပြုလျက်ပင် မိဘတို့အား ကျွေးမွေးအပ်၏” ဟု ဟောတော်မူလျှင် ငါသည် လူမပြုပြီ ရဟန်းဖြစ်၍ပင် ကျွေးမွေးအံ့ဟု ကြံ၍ ကြံတိုင်း ကျွေးမွေး၏။ ထိုရဟန်းကို လူတို့အား ကျွေးမွေးရမည်လောဟု ရဟန်းတို့သည် ဘုရားသခင်ကို လျှောက်ကြလေသော် ဘယ်သူ့ကိုကျွေးမွေးသနည်းဟု မေးတော်မူသောအခါ မိဘကိုကျွေးမွေးပါသည်ဟု လျှောက်လျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် ဥဿာဟင်္ဂုဖြစ်စေလို၍ သာဓု သာဓုဟု သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် ကောင်းချီးပေးတော်မူ၏။ သင်ရဟန်းသည် ငါဘုရားသွားတော်မူသော လမ်း၌တည်၏။ ငါဘုရားပင်လည်း ရှေးပါရမီကို ဖြည့်သောကာလ မိဘတို့ကို လုပ်ကျွေးတော်မူဖူး၏ဟု မိန့်တော်မူလို၍ “ကော န မံဥသုနာ ဝိဇ္ဇိ” အစရှိသော ဂါထာပုဒ်တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော ဤသုဝဏ္ဏသာမ ဇာတ်ကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုရဟန်းလည်း သောတာပန်အဖြစ်သို့ ရောက်လေ၏။

ထို့အတူ သောဏပညာရှိ ရသေ့ညီနောင်တို့လည်း မိဘတို့ကို ကျွေးမွေးကြဖူးကြောင်းကို သတ္တတိ နိပါတ်၊ သောဏနန္ဒဇာတ်၌ -

ပေါရာဏပဏ္ဍိတာ သကလဇမ္ပုဒီပေ ရဇံ လဘမာနာပိ အကတွာ မာတာပိတဇေစ ပေါသေန္တိယေဝါတိ၊

ဟု အလုံးစုံသော ဇမ္ပုဒီပါကျမ်း၌ မင်းစည်းစိမ်ကိုစွန့်၍ ကျွေးမွေးကြဖူး၏ဟု ဟောတော်မူ၏။ အစိန္တေယျ လောက သေဌ်နင်းတရားမင်းသည်။

ကေန ဘိက္ခဝေ အံသေန မာတရံ ပရိဟရေယျ။

ကေန ဘိက္ခဝေ အံသေန ပိတရံ ပရိဟရေယျ။

အစရှိသော ဒေသနာတော်ဖြင့် မိဘတို့၏ ကျေးဇူးကို ဆပ်၍ မပိုင်ရာသည်ကို ဟောတော်မူသည်။

အသက်တရာ ခန္ဓာမြင့်ရှည်တည်သော သူသည် မိဘတို့၏ ကျေးဇူးကို ဆပ်အံ့ဟု လုံ့လပြု၍ အမိကို လက်ယာပခုံး၌ အဖကို လက်ဝဲပခုံး၌ထမ်း၍ အနှစ်တရာ ကာလပတ်လုံး ဆောင်ရွက်ရာ၏။ ပခုံး၌သာလျှင် တည်ကုန်သော မိဘတို့အား အမွှေးအကြိုင် လိမ်းကျံခြင်း၊ ခြေလက်ကို ဆုပ်နယ်ခြင်း၊ ချမ်းသောကာလ၌ ရေနှေးဖြင့်ချိုးခြင်း၊ ပူသောကာလ၌ ရေအေးဖြင့်ချိုးခြင်း၊ လက်ခြေတို့ကို ရှေးရှင်ခြင်း၊ ထက်ဝန်းကျင် ငင်ခြင်းအားဖြင့် လုပ်ကျွေးခြင်းကို ပြုလေရာ၏။ မိဘတို့သည်လည်း သား၏ပခုံး၌ နေကုန်လျက် ကျင်ကြီးကျင်ငယ်တို့ကိုလည်း စွန့်လေကုန်ရာ၏။ ဤသို့ပင်လုပ်ကျွေးငြားသော်လည်း မိဘတို့အား ကျေးဇူးပြုသည် မမည်သေး၊ ကျေးဇူးဆပ်သည် မမည်လေသေး၊ အကြင်သားတို့သည် တမ္မကား သဒ္ဓါတရားမရှိကုန်သော မိဘတို့ကို သဒ္ဓါတရားနှင့် ပြည့်စုံစိမ့်သောငှာ တိုက်တွန်း

ပေ၏။ သဒ္ဓါတရား၌ တည်စေ၏။ သီလမရှိသောမိဘတို့ကိုလည်း သီလနှင့်ပြည့်စုံစိမ့်သောငှာ တိုက်တွန်းပေ၏။ သီလ၌တည်စေ၏။ အလှူဒါန မရှိသော မိဘတို့ကိုလည်း အလှူဒါနနှင့် ပြည့်စုံစိမ့်သောငှာ တိုက်တွန်းပေ၏။ အလှူဒါနနှင့် ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ်၌ တည်စေ၏။ ပညာ မရှိကုန်သော မိဘတို့ကို ပညာနှင့်ပြည့်စုံစိမ့်သောငှာ တိုက်တွန်းပေ၏။ ပညာ၌တည်စေ၏။ ထိုသူသာလျှင် ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော သမာဒါနအမှုဖြင့် မိဘတို့အား ကျေးဇူးပြုသည် မည်၏။ ကျေးဇူးကို ဆပ်သည်မည်၏ဟု မိဘတို့၏ ကျေးဇူးကိုဆပ်၍ ပိုင်ရာ မပိုင်ရာသော ချီးမြှောက်ထောက်ပံ့ခြင်းအင်္ဂါကို ဟောတော်မူသည်တွင် ပရိယတ္တိသာသနာတော်ကို လေ့ကျင့်သင်အံ့ခြင်း၊ သဒ္ဓါတရားနှင့်ပြည့်စုံစိမ့်သောငှာ နှိုးဆော်ခြင်း၊ ထိုသဒ္ဓါ၌ တည်စေခြင်း ဟူသော အနုဂ္ဂဟအင်္ဂါဖြင့်သာ မိဘတို့၏ ကျေးဇူးကို ဆပ်သင့်သည်။

ဘုရားသခင် လက်ထက်တော်၌ သာနု အမည်ရှိသော အသက်အရွယ် နုနယ်ပျိုမယ်သော သာမဏေသည် ပိဋကတ်သုံးပုံကို အကုန်ဆောင်လျက် ပရိသတ်တို့အား တရားဟော၍ ဓမ္မဒေသနာကုသိုလ်၏အဖို့ကို မိဘတို့အား ပေးဝေသဖြင့် ခုနစ်ဘဝ၌ အမိဖြစ်ခဲ့ဖူးသော နတ်သမီးအား တရားဟော ဓမ္မိကသာမဏေမြတ်၏ မယ်တော်ဖြစ်ပေသည်ဟု နတ်အပေါင်းတို့ လေးမြတ်သဖြင့် ဘုန်းကျက်သရေ အတိုင်းထက်အလွန် တိုးပွားသည်ဟု တရားကျမ်းဂန် လာသည်ကို နှလုံးထားရာသည်။

ကဏ္ဍဒီပါယနဇာတ်၌ ကဏ္ဍဒီပါယနရှင်ရသေ့သည် အနှစ်ငါးဆယ်တိုင်သော်လည်း စောင့်အပ်သော သဘောကို စောင့်လျက်နေကြောင်းကို ဟောတော်မူချေသည်။

စာလိယတောင်၌ နေတော်မူသောအခါ ကာမဝိတက် စသော မိစ္ဆာဝိတက်တို့ဖြင့် နှိပ်စက်အပ်သည်အဖြစ်ကြောင့် မိမိနေသော သရက်ဥယျာဉ်၌ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို နှလုံးသွင်းခြင်းငှာ မတတ်နိုင်၍ လာသော မေဃိယထေရ်ကို ခေါ်တော်မူ၍ “အတိဘာရိယံ မေဃိယကတံ” စသည်ဖြင့် တယောက်တည်းသော ငါဘုရားကို သင်စွန့်၍ သွားသဖြင့်လည်း ဝန်လေးစွာသောအမှုကို ပြုသတည်းဟု အပြစ်တော်တင်ပြီး၍ “မေဃိယ၊ ရဟန်းဟူသည်ကား ဤသို့ စိတ်၏အလိုသို့လိုက်သည် မဖြစ်ရာ၊ ဤစိတ်မည်သည် လျင်သောအပြန်ရှိ၏။ မိမိအလိုသို့သာ စိတ်ကိုလိုက်စေရ၏” ဟု မိန့်တော်မူပြီး၍—

ဖန္ဒနံ စပလံ စိတ္တံ၊ ဒုရက္ခံ ဒုန္နိဝါရဏံ၊
ဥဇုံ ကဏေဘိ မေဓာဝိ၊ ဥသုကာဓောဝ တေဇနံ။
ဝါရိဇောဝ ထလေ ခိတ္တော၊ ဩကမောက တမုဗ္ဗတော၊
ပရိပ္ပန္နဘိဒံ စိတ္တံ၊ မာရာဓေယျံ ပဟာတဝေ။

ဤဂါထာကို ဟောတော်မူသည်။

ဖန္ဒနံ၊ ရူပါရုံ စသည်တို့၌ တုန်လှုပ်ထသော။ စပလံ၊ တခုတည်းသောအာရုံ၌ မတည်သည် ဖြစ်၍ လျှပ်ပေါ်ထသော။ ဒုရက္ခံ၊ ကောက်ရိုးခင်း၌ နွားကဲ့သို့ မသင့်သောအာရုံမှ

စောင့်နိုင်ခဲ့ထသော။ ဒုန္နိဝါရဏံ၊ ဝိသဘာဂအာရုံသို့သွားသည်ကို မြစ်နိုင်ခဲ့ထသော။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ မေဓာဝီ၊ ပညာရှိသောအမျိုးသားသည်။ ဥဇုံ၊ ဖြောင့်သည်ကို။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ ယထာ၊ အဘယ်ကဲ့သို့နည်းဟူမူကား။ ဥသုကာရော၊ လေးသမားသည်။ တေဇနံ၊ မြားကို။ ဥဇုံ၊ ဖြောင့်သည်ကို။ ကရောတိဣဝ၊ ပြုသကဲ့သို့။ တထာ၊ ထိုအတူ။ မေဓာဝီ၊ ပညာရှိသော အမျိုးသားသည်။ တေ၊ ဤတုန်လှုပ်ခြင်း စသော သဘောရှိသောစိတ်ကို။ ဥဇုံ၊ ဖြောင့် သည်ကို။ ကရောတိ၊ ပြု၏။

ဩကမောကတောဟု ဆိုအပ်လျက် တော-၌ ဩ-ကိုချေ၍ ဩကမောကတဟု ဆိုသည်။ ရှေ့ဩက-ကား ရေဟော။ နောက်ဩက-ကား တည်ရာဟော ဖြစ်သည်။

ဩကမောကတော၊ ရေဟူသော တည်ရာမှ။ ဥဗ္ဘတော၊ ထွတ်တင်အပ်ပြီးသည်ဖြစ်၍။ ထလေ၊ ကြည်း၌။ ခိတ္တာ၊ စွန့်ပစ်အပ်ပြီးသော။ ငါရိဇော၊ ငါးသည်။ ပရိပ္ပန္နတိဣဝ၊ လွန်ယက်တုန်လှုပ်သကဲ့သို့။ တထာ၊ ထိုအတူ။ ဣဒံစိတ္တံ၊ ဤကာမဂုဏ်ငါးပါးတည်းဟူသော အာရုံ၌ အလွန်မေ့လျော့သောစိတ်သည်။ တတော၊ ထိုကာမဂုဏ်မှ။ ဥဒ္ဓရိတွာ၊ ထုတ်၍။ မာရာဓေယျံ၊ ကိလေသာမာရ်၏ အရာတည်းဟူသောဝဋ်ကို။ ပဟာတဝေ၊ ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှါ။ ကမ္မဋ္ဌာနေ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း၌။ ခိတ္တံ၊ ပစ်ချအပ်သည်ရှိသော်။ ပရိပ္ပန္နတိ၊ လွန်ယက်တုန်လှုပ်၏။

ယောဂါဝဂရပုဂ္ဂိုလ်သည် ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံ၌ မိမိစိတ်ကို ချထားအပ်သည် ရှိသော်လည်း ထိုစိတ်သည် ထိုကမ္မဋ္ဌာန်း၌ မမေ့လျော့မူ၍ ကာမဂုဏ်ငါးပါးသို့သွားခြင်းငှါ လွန်ယက် တုန်လှုပ်၏ဟူ၍ မေဃိယထေရ်ကို ဟောတော်မူသည်။

မာတိကရွာကို မှီသော တယောက်သောရဟန်းကို မြတ်စွာဘုရားက သင်၏စိတ်ကို သာလျှင် စောင့်အပ်သတည်း။ ဤစိတ်မည်သည် စောင့်နိုင်ခဲ့၏။ မိမိစိတ်ကိုသာနှိပ်စက်လေ၊ တပါးကိုမကြံလင့်၊ စိတ်မည်သည်ကို နှိပ်နိုင်ခဲ့၏ဟု မိန့်တော်မူပြီး၍ -

ဒုန္နိဂ္ဂဟဿ လဟုနော၊ ယတ္ထကာမနိပါတိနော။
စိတ္တဿ ဒမထော သာဓု၊ စိတ္တံ ဒန္တံ သုခါဝဟံ။

ဤဂါထာကို ဟောတော်မူသည်။

အနက်ကား။ ။ဒုန္နိဂ္ဂဟဿ၊ အလွန်နှိပ်နိုင်ခဲ့ထသော။ လဟုနော၊ လျင်စွာချုပ်ခြင်း ဖြစ်ခြင်းဖြစ်ထသော။ ယတ္ထကာမနိပါတိနော၊ အကြင်အကြင် အလိုရှိအပ်သော အာရုံ၌ ကျခြင်းရှိထသော။ စိတ္တဿ၊ စိတ်ကို၊ စိတ်၏။ ဒမထော၊ အရိယမဂ်ပညာဖြင့် ဆုံးမအပ်သည် ဖြစ်၍ ယဉ်ကျေးသည်၏ အဖြစ်သည်။ သာဓု၊ ကောင်း၏။ ကိံ ကာရဏာ၊ အဘယ်ကြောင့် နည်း ဟူမူကား။ ဒန္တံ၊ ဆုံးမအပ်ပြီးသည်ဖြစ်၍ ယဉ်ကျေးထသော၊ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ သုခါဝဟံ၊ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာကို ဆောင်တတ်၏။

ဆုံးမအပ်ပြီးသည်ဖြစ်၍ ယဉ်ကျေးသောစိတ်သည် မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ဆောင် တတ်၏ ဟုလိုသည်။

သာဝတ္ထိပြည်၌ သဌေးသာ၊ ရဟန်းသည် ဤသာသနာတော်၌ လက်ဆန့်ခြင်းကိုမျှမရ၊
လူပြု၍ ဒုက္ခမှ ကင်းခြင်းငှါ တတ်ကောင်း၏။ လူဖြစ်ပါအံ့ဟုဆိုရာတွင် ချစ်သားတခုကိုသာ
လျှင် စောင့်နိုင်အံ့။ သည်မှဘာပါး စောင့်ဖွယ်မရှိပြီဟုဆိုလျှင် အဘယ်နည်း မေးလတ်သော်
သင်၏စိတ်ကိုသာ စောင့်နိုင်အံ့လောဟုမေးလျှင် စောင့်ခြင်းငှါ တတ်နိုင်ပါ၏ဟု လျှောက်၍
သင်၏စိတ်ကိုသာ စောင့်လော၊ ဒုက္ခမှလွတ်ခြင်းငှါ တတ်နိုင်လေအံ့ဟု သြဝါဒပေးတော်မူလို၍ -

သုဒုဒ္ဓသံ သုနိပုဏံ၊ ယတ္ထကာမပါနိတိနံ။
စိတ္တံ ရက္ခေထ မေဓာဝီ၊ စိတ္တံ ဂုတ္တံ သုခါဝဟံ။

ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ သုဒုဒ္ဓသံ၊ အလွန်မြင်နိုင်ခဲ့ထသော။ သုနိပုဏံ၊ အလွန်သိမ်မွေ့စွာထ
သော။ ယတ္ထကာမပါနိတိနံ၊ အကြင်အကြင် အမှတ်မရှိသော အလိုရှိရာအာရုံ၌ ကျလေ့ရှိထ
သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ မေဓာဝီ၊ ပညာရှိသော အမျိုးသားသည်။ ရက္ခေထ၊ စောင့်ထု၏။
ကိံကရဏာ၊ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမှုကား။ ဂုတ္တံ၊ လုံစွာစောင့်အပ်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။
သုခါဝဟံ၊ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ဆောင်တတ်၏။ ဟု ဟောတော်မူသည်။

သင်္သရက္ခိတထရ်၏ တူဖြစ်သော ရဟန်းငယ်ကို ချစ်သား ဤစိတ်မည်သည်ကား အဝေး
အနီးရှိသော အာရုံကိုသော်လည်း ခံစားတတ်သောသဘောရှိ၏။ ထုဂစသောအနှောင်အဖွဲ့မှ
လွတ်စေခြင်းငှါ လုံ့လပြုအပ်၏ဟု ဆိုပြီး၍ -

ဒုရဂံမံ ကေစာရံ၊ အသရိရံ ဂုဟာသယံ။
ယေစိတ္တံ သံယဒမဿန္တိ၊ မောက္ခန္တိ မာရဗန္ဓနာ။

ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ စိတ္တံနာမ၊ စိတ်မည်သည်ကား။ ဒုရဂံမံ၊ အဝေး၌ရှိသော အာရုံကိုသော်
လည်း ခံစားသည်ဖြစ်၍ ဝေးသောအာရုံသို့ ထောက်တတ်၏။ ကေစာရံ၊ တံခွဲတည်းသာဖြစ်
တတ်၏။

တခုချုပ်ပြီးမှ တခုဖြစ်ရကား တခုတည်းသာ ဖြစ်သည်ဟူလိုသည်။
အသရိရံ၊ ကိုယ်သဏ္ဌာန်မရှိ။ အညိုစသော အဆင်းအပြား မရှိလည်းဟူ။
ဂုဟာသယံ၊ ဟဒယရုပ်တည်းဟူသောလိုက်ကို မှီ၍ဖြစ်၏။ လိုက်လျှင် မှီရာရှိ၏လည်းဟူ။

ယေ၊ အကြင်ယောက်ျားမိန်းမ လူရဟန်းတို့သည်။ ကေစိတ္တံ၊ တခုတည်းသော စိတ်ကို။
သံယဒမဿန္တိ၊ မပျံ့လွင့်စေမှု၍ စောင့်စည်းကုန်လတ္တံ့။ တေ၊ ထိုသူတို့သည်။ မာရဗန္ဓနာ၊
မာရ်၏အဖွဲ့ဟု ဆိုအပ်သော တေဘူမကဝဋ်တရားမှ။ မောက္ခန္တိ၊ လွတ်ကုန်၏။ ဟု ဟောတော်
မူသည်။

စိတ္တဟတ္ထထေရ်ကို အကြောင်းပြု၍လည်း။
အနဝဋ္ဌိတစိတ္တဿ၊ သဒ္ဓမ္မံ အဝိဇာနတော။
ပရိပ္ပဝပသာဒဿ၊ ပညာ နပရိပူရတိ။

အနဝဿုတစိတ္တဿ၊ အနန္ဒာဟတစေတသော။
ပုညပါပပဟိနဿ၊ နတ္ထိဇာဂရတော ဘယံ။

အနဝဋ္ဌိတစိတ္တဿ၊ တစုံတခု၌တည်ရပ်သော စိတ်မရှိထသော။ သဒ္ဓမ္မံ၊ သူတော်ကောင်း တရားကို။ အဝိဇာနတော၊ မသိသော၊ ပရိပ္ပဝပသာဒဿ၊ ပေါ်သောကြည်ခြင်းရှိထသော၊ ပုဂ္ဂလဿ၊ ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ပညာ၊ ကာမာဝစရ ရူပါဝစရ စသောပညာသည်။ နပရိပူရတိ၊ မပြည့်။

အနဝဿုတစိတ္တဿ၊ ထုဂဖြင့် မစွတ်သော စိတ်ရှိထသော။ အနန္ဒာဟတ စေတသော၊ ဒေါသဖြင့် မထံမပါးသော စိတ်ရှိထသော။ ပုညပါပပဟိနဿ၊ ကောင်းမှုမကောင်းမှုကို ပယ်ပြီး ထသော။ ဇာဂရတော၊ သဒ္ဓါစသော ငါးပါးသော နိုးချုပ်ခြင်းတရား ရှိထသော။ ခိဏာသဝဿ၊ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဘယံ၊ ကိလေသာဘေးသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဟုဟောတော်မူသည်။

စူဠကာလ၊ မဟာကာလညီနောင် နှစ်ဦးကိုလည်း အကြောင်းပြု၍ -

သုဘာနုပဿိံ ဝိဟရန္တံ၊ ဣန္ဒြိယေသု အသံဝုတံ၊
ဘောဇနမ္ပိ အမတ္တညံ၊ ကုသိတံ ဟိနဝီရိယံ။
တံဝေပသဟတိမာရော၊ ဝါတောရုက္ခံဝ ဒုဗ္ဗလံ။
အသုဘာနုပဿိံ ဝိဟရန္တံ၊ ဣန္ဒြိယေသု သုသံဝုတံ။
ဘောဇနမ္ပိစမတ္တညံ၊ သဒ္ဓံ အာရဒ္ဓဝီရိယံ။
တံဝေနုပသဟတိမာရော၊ ဝါတော သေလံဝ ပဗ္ဗတံ။

သုဘာနုပဿိံ၊ တင့်တယ်သော အာရုံကို အဖန်တလဲလဲ ရှုသည်ဖြစ်၍။ တနည်းကား၊ ဣတ္ထိပုရိသ စသောအာရုံကို တင့်တယ်သောအားဖြင့် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရန္တံ၊ နေထ သော။ ဣန္ဒြိယေသု၊ စက္ခုစသော ဣန္ဒြေတို့၌။ အသံဝုတံ၊ သတိဖြင့်ကောင်းစွာ မစောင့်မပိတ် ထသော။ ဘောဇနမ္ပိစ၊ အစာအာဟာရ၌လည်း။ အမတ္တညံ၊ ရှာခြင်း ခံခြင်း သုံးဆောင်ခြင်း ၏ အတိုင်းအရှည်ကို မသိထသော။ ကုသိတံ၊ ကာမစွန္ဒ အစရှိသည်၏ အလိုသို့လိုက်သဖြင့် ပျင်းရိထသော။ ဟိနဝီရိယံ၊ လေးပါးသော ဣရိယာပုထ်တို့၌ ယုတ်သောဝီရိယ ရှိထသော။ တံပုဂ္ဂလံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို။ မာရော၊ ကိလေသမာရ်သည်။ ဝေ၊ စင်စစ်။ ပသဟတိ၊ နှိပ်စက်ဘိ၏။ ယထာကိံ၊ အဘယ်ကဲ့သို့နည်းဟူမူကား။ ဝါတော၊ အားကြီးသောလေသည်။ ဒုဗ္ဗလံ၊ ကမ်းပါး ပြတ်၌ ရောက်သည်ဖြစ်၍ အားနည်းထသော။ ရုက္ခံ၊ သစ်ပင်ကို။ ပသဟတိဣဝ၊ နှိပ်စက်ဖိစီး လေသကဲ့သို့။ ဝေ၊ ဤအတူ။ မာရော၊ ကိလေသမာရ်သည်။ ပသဟတိ၊ နှိပ်စက်ဖိစီးလေ၏။

အသုဘာနုပဿိံ၊ အသုဘဆယ်ပါးတို့တွင် တပါးပါးကို ရှုသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရန္တံ၊ နေထ သော။ ဣန္ဒြိယေသု၊ တို့၌။ သုသံဝုတံ၊ ကောင်းစွာစောင့်သည်ဖြစ်၍ ပိတ်ထသော။ ဘောဇ နမ္ပိစ၊ အစာအာဟာရ၌လည်း။ မတ္တညံ၊ အတိုင်းအရှည်ကို သိထသော။ သဒ္ဓံ၊ ကံ၏အကျိုး ကို ယုံကြည်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော လောကီသဒ္ဓါ၊ ဘုရားအစရှိသော ဝတ္ထုတို့၌ မတုန်မလှုပ် ယုံကြည်ခြင်း တည်းဟူသော လောကုတ္တရာ သဒ္ဓါနှင့် ပြည့်စုံထသော။ အာရဒ္ဓဝီရိယံ၊ အား

ထုတ်အပ်သော ဝိသုဒ္ဓိသင်္ဂဟသော။ တံပုဂ္ဂလံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို။ မာရော၊ ကိလေသမာရ်သည်။
ဝေ၊ စင်စစ်။ နပသဟာဘိ၊ မနှိပ်စက်နိုင်။ ယထာကိံ၊ အဘယ်ကဲ့သို့နည်းဟူမူကား။ ဝါတော၊
လေသည်။ သေသံ၊ ကျောက်အတိပြီးသော။ ပဗ္ဗတံ၊ တောင်ကို။ နပုသဟတိဣဝ၊ မနှိပ်စက်
နိုင်သကဲ့သို့။ မာရော၊ ကိလေသမာရ်သည်။ နပုသဟတိ၊ မနှိပ်စက်နိုင်။ ဟုဟောတော်မူသည်။

ညီတော်နန္ဒထေရ်ကို အကြောင်းပြု၍လည်း။
ယထာအဂါရံ ဒုစ္ဆန္ဒံ၊ ဝုဋ္ဌိ သမတိ ဝိဇ္ဇတိ။
ဝေ အဘာဝိတံ စိတ္တံ၊ ရာဂေါ သမတိ ဝိဇ္ဇတိ။
ယထာ အဂါရံ သုစ္ဆန္ဒံ၊ ဝုဋ္ဌိ နသမတိဝိဇ္ဇတိ၊
ဝေ သုဘာဝိတံစိတ္တံ၊ ရာဂေါနသမတိဝိဇ္ဇတိ။

ဒုစ္ဆန္ဒံ၊ မကောင်းသဖြင့် မိုးအပ်သော။ အဂါရံ၊ အိမ်ကို။ ဝုဋ္ဌိ၊ ရွာသောမိုးသည်။ သမတိ
ဝိဇ္ဇတိယထာ၊ ဖောက်ထွင်းသကဲ့သို့။ ဝေ၊ ဤအတူ။ အဘာဝိတံ၊ ဘာဝနာမှကင်းထသော။
စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ ရာဂေါ၊ ရာဂသည်။ သမတိဝိဇ္ဇတိ၊ ထိုးဖောက်နိုင်၏။

သုစ္ဆန္ဒံ၊ ကောင်းစွာမိုးအပ်သော။ အဂါရံ၊ အိမ်ကို။ ဝုဋ္ဌိ၊ မိုးသည်။ နသမတိ ဝိဇ္ဇတိ
ယထာ၊ မဖောက်ထွင်းသကဲ့သို့။ ဝေ၊ ဤအတူ။ သုဘာဝိတံ၊ ကောင်းစွာ ပွားစေအပ်သော
ဘာဝနာရှိထသော။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ ရာဂေါ၊ ရာဂသည်။ နသမတိဝိဇ္ဇတိ၊ မထွင်းဖောက်နိုင်။
ဟု ဟောတော်မူသည်။

ဤသို့ စသည် ဘို့ဖြင့် ကိုယ်စိတ်ကို ဆုံးမရမည့်အကြောင်းတို့ကို အနည်းနည်းအသွယ်သွယ်
ဆန်းကြယ်ယုစွာသော ဒေသနာတော်အရပ်ရပ်ဘို့ဖြင့် ကွပ်နှိပ်ဆုံးမတော် မူခဲ့တိုင်းကို ယူလို
လျှင် ကိုယ်စိတ်သာလျှင် ကိုယ်ဘွင်အကြောင်းရင်း၊ မယူလိုလျှင်လည်း ကိုယ်စိတ်သာလျှင်
ကိုယ်တွင်အကြောင်းရင်း ဖြစ်တော့သည်။

မိမိကိုယ်၏ ကိုးကွယ်ရာသည် သူတပါးမဟုတ်ချေ။ မိမိကိုယ်၏ကိုးကွယ်ရာသည် မိမိကိုယ်
သာဖြစ်ချေသည်။ မိမိကိုယ်ကို ယဉ်ကျေးအောင် မပြုချေသည်ရှိသော် မိမိကိုယ်၏ ကိုးကွယ်
ရာဖြစ်သော အရဟတ္တဒိုလ်ဘုရားကို မရရာချေ။ မိမိကိုယ်ကို မိမိယဉ်ကျေးအောင် ပြုချေမှ
မိမိကိုယ်၏ ကိုးကွယ်ရာဖြစ်သော အရဟတ္တဒိုလ်ကို ရရာချေသည်။ ထို့ကြောင့် လူသုံးပါး
တို့၏ဆရာ ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် -

အတ္တာဟိ အတ္တနော နာထော၊ ကောဟိနာထော ပရောသိယာ။
အတ္တနာဟိ သုဒန္တေန၊ နာထံ လဘတိ ဒုလ္လဘံ။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ အတ္တာဟိ၊ မိမိသည်သာလျှင်။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ နာထော၊
ကိုးကွယ်ရာတည်ရာသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဟိ၊ သင့်စွ။ ကော၊ အဘယ်မည်သော။
ပရော၊ သူတပါးသည်။ ပရဿ၊ သူတပါး၏။ နာထော၊ ကိုးကွယ်ရာသည်။ သိယာ၊
ဖြစ်ရာအံ့နည်း။ ဟိ၊ ထိုစကားဆိုသင့်စွ။ အတ္တနာဝ၊ မိမိကိုယ်သည်သာလျှင်။ သုဒန္တေန၊

ကောင်းစွာယဉ်ကျေးသဖြင့်။ (ကောင်းစွာ ကိုယ်ကိုဆုံးမခြင်းဖြင့်လည်းဟူ။) ဒုလ္လဘံ၊ ရခဲဓသာ။ နာထံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်တည်းဟူသော တည်ရာကို။ လဘတံ၊ ရ၏။ ။ဟူ၍ ဟောတော်မူချေသည် တပည့်သိရီမာလာ။

သမန္တစက္ခု ဒီပနီကျမ်း နဝမတွဲပြီး၏။

ကျမ်းအမှမ်း

ယူဇနာရှစ်သောင်းလေးထောင် နက်သော မဟာသမုဒ္ဒရာရေထဲ၌ ရှိသော အထူးထူး သော လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံစွာသော ရတနာအပေါင်းတို့ကို ထုတ်ယူ၍ပြသကဲ့သို့၊ ရှစ်သောင်း လေးထောင်သော ရတနာကျောက်အပေါင်းတို့ဖြင့် ခြံရံအပ်သော တထောင်မျှလောက် သော ရက္ခိသ်ကုမ္ဘဏ်အပေါင်းတို့သည် နေညမပြတ် အကွပ်အကဲနှင့်တကွ စောင့်ရှောက် ဝန်းရံအပ်သော လေးကျန်းသေဌ်နှင့် စကြာမင်းတို့သာ သုံးဆောင်ခြင်းငှာထိုက်သော တရားငါးဆယ့်ခြောက်သွယ်သော ကြိုးအပေါင်းတို့ဖြင့် တန်ဆာ ဆင်အပ်သော ဝင်သဝဏ် ကျောက်မြတ်ရတနာကို ဝေပုလ္လပဗ္ဗတတောင်မှ ဆောင်ယူ၍ ပြဘိသကဲ့သို့ မဟာကပ်ဟုဆို အပ်သော ကမ္ဘာအပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင် အသက်ရှည်သော ဘုံတကာတို့၏ အထက်ဘဝင်ဟူသော အရူပလောက ဩကာသ၌ တည်သော အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အထက် အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ် တည်းဟူသော ထူးမြတ်သော တန်ဆာရှိသော ရဟန္တာ တို့၏ အဆုံးစွန်သိမ်မွေ့လှစွာသော စုတိစိတ်ကား စေတသိက်ပေါင်း ဤမျှဖြင့်ခြံရံ၍ ချုပ် ခြင်းသို့ရောက်၏ဟုပြဘိသကဲ့သို့၊ ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဒီကာ၊ အနု၊ မရ၊ ဒီပနီ၊ အမှီယောဇနာ များစွာသောအခြံအရံရှိသော ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော ဓမ္မက္ခန္ဓာအပေါင်းဟု ဆိုအပ် သော လေးပါးသော နက်နဲခြင်း၊ သုံးပါးသောကောင်းခြင်း၊ သုံးပါးသော သမ္ပတ္တိတို့နှင့် ပြည့်စုံသော မြတ်စော ဝိမုတ္တိရသ ကိစ္စရှိသော ပိဋကတ်သုံးပုံတည်းဟူသော မဟာသမုဒ္ဒ ရာအတွင်း၌တည်သော အထူးထူးသောနည်းနာနယ ဝိနိစ္ဆယ ဂဏ္ဍိဌာနတို့ကို နှုတ်ယူ၍ အထူး ထူး အပြားပြားသော သုတ္တ၊ သုတ္တာနုလောမ၊ အာစရိယဝါဒ၊ လဒ္ဓေါပဒေသ၊ အတ္တနော မတိ၊ သကဝါဒ၊ ပရဝါဒတို့နှင့်တကွ ဖော်ပြလျက် လောကီဓမ္မ၊ လောကုတ္တရာဓမ္မ၊ သဒ္ဓနယ အတ္တနယ တည်းဟူသော ထက်ဝန်းကျင်သော ဓမ္မနယတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ပစ္စုပ္ပန်သံသရာ ချမ်းသာ စီးပွားများခြင်းတို့ကိုလည်းကောင်း မြင်ခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သော သမန္တစက္ခုဟုဆို အပ်သော ပညာဆီမီးကို ညီးညီးပြောင်ရွှန်း ထွန်းလင်းစေတတ်သော သမန္တစက္ခုဒီပနီ အမည်ရှိသော မဟာဂဏ္ဍိပဗ္ဗဝိနိစ္ဆယကျမ်း၌ ရေတွက်ခဲ့ပြီးသော လေးဆယ့်ခြောက်ဌာန ရှိသော ပုစ္ဆာဝါရ၌ ပုစ္ဆာ၊ ဝိသဇနာ၊ ပဉ္စာ၊ ကထာ၊ သံသယဝိသောဓန၊ ဝေယျာကရဏ အပေါင်းတို့ကား တရားခြောက်ဆယ့်ငါးပါးသော ပုစ္ဆာပရိစ္ဆေဒ။ တရားခြောက်ဆယ့်ငါးပါး သော ဝိသဇနာပရိစ္ဆေဒ။ နှစ်ပါးစုံကိုပေါင်းသည်ရှိသော် သုံးရာသုံးဆယ်သော ဝိမတိ ဝိသော- ဓန ပကိဏ္ဍက ကထာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော သမန္တစက္ခုဒီပနီ အမည်ရှိသောကျမ်း ကား ဤတွင်ရွှေ့ ပြီးပြည့်စုံပြီ။

ကျမ်းပြီးနိဂုံး

ဇမ္ဗုဒီမဟိတလေ ၊ ဇမ္ဗုဒီပါ လက်ယာသောင်းခွင် မြေအပြင်၌။ အနေကရဋ္ဌကရိက္ခေ၊ သုနာပရန္တ၊ တမ္ဗဒီပါ၊ ကမ္ဘောဇ၊ မဟာရဋ္ဌ၊ ဇောတိနဂရ၊ ဟရိပုဉ္ဇ၊ လဝရဋ္ဌ၊ ယောနက၊ စီနရဋ္ဌ၊ သိရိခေတ္တရာ၊ ဇေယဝခုန၊ ရာမည၊ သုဝဏ္ဏဘူမိ၊ မဟာဝိဟာင်္ဂ၊ နာဂသျှန္တ၊ ဂန္ဓာရ စသော များစွာသောတိုင်းကြီး ပြည်ကြီးတို့၌ နေကုန်သောလူအပေါင်းတို့၏ အခွန်ပဏ္ဍာ ဆက်သွင်းရာဌာနဖြစ်ထသော။ အမရပုရနဂရေ၊ တောင်သမန် တောင်ညွန့်၌ တည်အပ်သော အမရပုရ အမည်ရှိသော ရာဇဌာနီ မင်းနေပြည်ကြီး၌။ အနေကသေတိဘ သာမိကော ဆဒ္ဒန်နွယ်စစ် မျိုးရိုးဖြစ်သော များစွာသော ဆင်ဖြူရတနာတို့၏ အရှင်သခင်လည်း ဖြစ်တော်မူထသော။ ရာဇာဓိရာဇာ၊ ပြည်ထောင်ဦးတည်စဖြစ်သော မင်းခေါင်မင်းဖျား တရားမင်းမြတ်သည်။ ဓမ္မေန၊ အပရိဟာနိယ စသောမင်းတကာတို့၏ ကျင့်ရာဖြစ်သော တရားနှင့်။ သမေန၊ ညီညွတ်စွာ။ ရဇံ၊ မင်းအဖြစ်ကို။ ကာရေသိ၊ မင်းပြုတော်မူ၏။ တက္ကာရိတဿ၊ ထိုဘုရားမင်းမြတ်သည် တည်တော်မူအပ်သော။ နဂရဿ၊ အမရပုရဟူသော ရာဇဌာနီ မင်းနေပြည်ကြီး၏။ ပစ္စိမုတ္တရေ၊ အနောက်မြောက်ယွန်းရပ်၌။ တိယောဇနာဓိက ဌာနေ၊ သုံးယူဇနာ၊ သုံးဂါဝုတ်ဆောင်း၊ နှစ်သောင်းတိုင်တာ၊ ကျော်၍ကွာသော အရပ်၌။ သလ္လဝတိနဒိယာ၊ သလ္လဝတီအမည်ရှိသော မြစ်ကြီး၏။ ပါစိနတီရေ အရှေ့ဘက်ကမ်းထိပ် ဖြစ်သော။ ဂါဝုတန္တရေ၊ တဂါဝုတ်ခန့် ကွာသောအရပ်၌။ အနေကသဟဿာမိ ဇနသန္နိ ဝါသဿ၊ အထောင်မကသော လူတို့၏ နေရာဌာနဖြစ်ထသော။ အနေကထူပ သာလာမဏ္ဍပ ဝိဟာရ ဂေဟာပဏ သဘာ သမ္ပုဏ္ဏဿ၊ များစွာသော စေတီ ဇရပ်၊ မဏ္ဍပ် တန်ဆောင်း ဂူကျောင်းဖွေးဖွေး၊ အိမ်ဈေး သဘင်တို့ဖြင့် ပြည့်စုံစွာထသော။ သေဋ္ဌိဂဟပတိမဟာ- မစ္စသေနာပတိဇာတိဘူတဿ၊ သဌေးသူကြွယ် အမတ် စစ်သူကြီးတို့၏ ဖွားရာဌာန ရပ်ဒေသ လည်း ဖြစ်ထသော။ ဂါမဿ၊ ရွာ၏။ ပစ္စိမဒိသာဘာဂေ၊ အနောက်မျက်နှာအရပ်၌။ ဗဟုသဝန္တိသောမ္ဘသရ ခေတ္တေဟိ၊ များစွာသော ချောင်း မြောင်း ထုံးအိုင် လယ်ယာလုပ်ငန်း အုန်းထန်း ဥယျာဉ်တို့နှင့်။ သမ္ပန္နော၊ ပြည့်စုံစွာထသော။ ပုဗ္ဗဘာဂေ၊ အရှေ့မျက်နှာအပို၌။ ဧကေနသတပဗ္ဗတပရိက္ခိတ္တော၊ ကိုးဆယ်ကိုးလုံးသော တောင်ကြီးတောင်ငယ်တို့ဖြင့် ဝန်းရံ လျက် တည်ထသော။ ဒက္ခိဏဒိသာယ၊ တောင်မျက်နှာအရပ်မှ။ ဂေါပါလနာမ ဂါမေန၊ နွားထိန်းအမည်ရှိသော ရွာဖြင့်။ ဥတ္တရဒိသာယ၊ မြောက်မျက်နှာ အရပ်မှ။ အာဒါသနာမ ဂါမေန၊ ကြေးမုံအမည်ရှိသော ရွာဖြင့်။ သုသောဘိတက္ကမ ဌိတော၊ လျှောက်ပတ်စွာ စဉ်လျက်တည်ထသော မုံရွေးတိ နာမကော၊ မုံရွေးအမည်ရှိသော။ မဟာဂါမော၊ ရွာကြီး သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

တဿဂါမဿ၊ ထိုမုံရွေးအမည်ရှိသော ရွာကြီး၏။ ပါစိနဒိသာဘာဂေ၊ အရှေ့မျက်နှာ အပို၌။ နာတိဒုရ နာစွာသန္နာဒိ ဒေါသ ရဟိတေ၊ ဝေးလည်းမဝေးလွန်း နီးလည်းမနီး

လွန်းခြင်း စသော အပြစ်တို့မှ ကင်းထသော။ မဟာပါကာရ ပရိက္ခိတ္တော၊ ကြီးမြင့်သော တံတိုင်းမဟာရံတို့ဖြင့်လည်း ဝန်းရံအပ်ထသော။ အနေကသဟဿ ဖလာရာမပုပ္ဖါရာမေဟိ၊ အထောင်မကသောသရက်ပိန္နဲ၊ နရဲ၊ မာလကာ၊ သြဇာ၊ အုန်း၊ ထန်းစသော သစ်သီးအရံ၊ ပုန်းညက်၊ သရဖီ၊ ကတ္တရီ စကား၊ မဟာလောကား၊ ခရားကံ့ကော်၊ စွယ်တော်ရင်ခတ်၊ ဇလပ်၊ ဆပ်သွား စသောပန်းအရံတို့ဖြင့်။ နီလောဘာသဆာယူဒက ဓရ မနောရမ္ပေ၊ စိမ်းစိမ်း ညိုညို နှစ်လိုဖွယ်ရှိသောအရိပ်၊ အေးမြချမ်းကြည်စွာသော ရေတွင်း၊ ကြာမျိုးအတိ ပြည့်သော ရေကန်တို့ဖြင့် နှလုံးမွေ့လျော်ဖွယ်ရှိထသော။ ဘူမိပဒေသေ၊ မြေအရပ်၌။ စတုဒီပဝေရဇ္ဇယနာမကော၊ လေးကျွန်းရန်အောင်အမည်ရှိသော။ မဟာထူပေါ၊ စည်းခုံတော်ကြီးသည်။ ဂဂနတလေ၊ ကောင်းကင်ပြင်၌။ ရဝိန္ဒ၊ နေဝန်းလဝန်းကဲ့သို့။ သုဝဏ္ဏန္တတြာလကာရေဟိ၊ ရွှေထီးရွှေတန်ဆာတို့ဖြင့်။ ဇလန္တော၊ ထွန်းတောက်ပလျက်၊ တိဋ္ဌတိ၊ တည်တော်မူ၏။ တဿမဟာထူပဿ၊ ထိုလေးကျွန်းရန်အောင်အမည်ရှိသော စည်းခုံတော်ကြီး၏ ပစ္စိမာသန္ဓေ၊ အနီးဖြစ်သော အနောက်မျက်နှာအဖို့၌။ အန္တောဗဟိရ ဟရိလကာရာနေကဇေ ကေတုမုခ သောပါနိကေ၊ အတွင်းအပရွှေတန်ဆာဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သောမျှားစွာသော တံခွန်မှန်းကင်း မုခ်ထွက်တုရင် စောင်းတန်း လှေကားလည်း ရှိထသော။ စတုဘုမ္မိကေ၊ ဘုံလေးဆင့် လေးထပ်ရှိထသော။ ဂန္ထစ္ဆေကာစာရာဝါသေ၊ ပရိယတ္တိတည်းဟူသော ကျမ်းဂန်၌ လိမ္မာကုန်သော ပဋိပတ္တိတည်းဟူသော ခြိုးခြံသောအကျင့်ရှိကုန်သာ သူမြတ်တို့၏ ကိန်းဝင်ပျော်ပါးဆုဌာနလည်း ဖြစ်ထသော။ ဇေတဝန မဟာဝိဟာဓေ၊ ဇေတဝန်အမည်ရှိသော ကျောင်းကြီး၌။ ဝိစိတ္တာဘိ ရာမ မဟာထေရော၊ ဝိစိတ္တာဘိရာမ မဟာထေရ်မြတ်သည်။ ဟိတဒ္ဓရော၊ အတ္တဟိတ ပရဟိတတည်းဟူသော စီးပွားနှစ်ပါးကိုဆောင်တော်မူလျက်။ စိရဿံ၊ မြင့်ရှည်စွာသော ကာလပတ်လုံး။ ဝသိ၊ နေတော်မူ၏။

တသ္မိံ ထေရေ၊ ထိုဝိစိတ္တာဘိရာမ အမည်ရှိသော မဟာထေရ်မြတ်သည်။ ဒိဂင်္ဂတေ၊ နတ်ရွာလားတော်မူသည်ရှိသော်။ တသ္မိံ ဝိဟာဓေ၊ ထိုဇေတဝန်အမည်ရှိသော ကျောင်းကြီး၌။ တဿ၊ ထိုမဟာထေရ်မြတ်၏။ သဒ္ဓိဝိဟာရိကေန၊ ပဉ္စင်းခံတပည့်ဖြစ်သော။ တဇ္ဇာတိကော၊ ထိုမုံရွေးရွာလျှင် ဖွားရာဇာတိရှိသော။ တရုဏဝယော၊ ငယ်သောအရွယ်တော်လည်းရှိထသော။ အမှာကံ၊ ငါဘို့၏။ အာစရိယဘူတော၊ ဆရာလည်းဖြစ်ထသော။ အရိယဝံသ အာဒိစ္စရံသိနာမကော၊ အရိယဝံသအာဒိစ္စရံသိအမည်ရှိထသော။ ဝရပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်သူမြတ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိတော်မူ၏။ သောပုဂ္ဂလော၊ ထိုအရိယဝံသ အာဒိစ္စရံသိ ပုဂ္ဂိုလ်သူမြတ်သည်။ ဒွိဓုရဒ္ဓရန္တော၊ ဂန္ထဓုရဝိပဿနာဓုရဟု ဆိုအပ်သော နှစ်ပါးသောဓုရကို ဆောင်တော်မူလျက်။ ဝသိ၊ နေတော်မူ၏။ တဒညေပိ၊ ထိုမှတပါးလည်း။ ဝါမနောရထာနာမ အန္တောဂါမဏိ အမစေ့နာ၊ လက်ဝဲနော်ရထာ အမည်ရှိသော အတွင်းဝန် အမတ်ကြီးသည်။ ကာရိတေ၊ ဆောက်အပ်ထသော။ ပဉ္စပန္နိသမ္ဘိကေ၊ ကွန်းငါးစဉ်လည်းရှိထသော။ သောဝဏ္ဏလကာရ ဘူသိတေ၊ အတွင်းအပ ရွှေတန်ဆာဖြင့် တင့်တယ်စွာ တန်ဆာဆင်အပ်ထသော။ ကလျာဏိ သောဝဏ္ဏ

ဝိဟာဓေတိစ၊ ကုလျာနိရွေကျောင်းဟူ၍လည်းကောင်း။ ဇိဘူပတိ မုတ္တောတိစ၊ အောင်မြေ
တုလွတ်ဟူ၍လည်းကောင်း။ ဒွိက္ခတ္တံ၊ နှစ်ကြိမ်။ လဒ္ဒလဉ္ဇေ၊ ရအပ်သောမင်း၏ ဌာန
တံဆိပ်လည်း ရှိထသော။ သောဝဏ္ဏဝိဟာဓေစ၊ ရွေ့ကျောင်းကြီး၌လည်းကောင်း။ ဝါရံဝါရံ၊
အလှည့်အလှည့်။ ဝသိဝေ၊ နေတော်မူသလျှင် ကတည်း။

ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒွိသုမဟာဝိဟာဓေသု၊ ကျောင်းကြီးနှစ်ရပ်တို့၌။ ဝသန္တေ၊ နေတော်မူ
သောအခါ၌။ ပရဒေသေဟိ၊ အရပ်တပါးတို့မှ။ ဝိဒူဟိ၊ ပညာရှိအပေါင်းတို့သည်။ တိပိဋက-
ဓရဂန္ဓေဟိ၊ ပိဋကတ်သုံးပုံတည်းဟူသော ဓမ္မကျမ်းဂန်တို့မှလည်းကောင်း။ လောကီသိပ္ပ
သိဒ္ဓိပတ္တဂန္ဓန္တရေဟိစ၊ လောကီအတတ်ဟု ဆိုအပ်သော စက္ခုမောဟန၊ မာယာသိဒ္ဓိ၊ ကာယ
သိဒ္ဓိ၊ ဓနသိဒ္ဓိတို့၌ အပြီးအမြောက်သို့ ရောက်စေတတ်သော ဝိဇ္ဇာမယကျမ်းထူး ကျမ်းပြား
တို့မှလည်းကောင်း။ အဒ္ဓဝိနိစ္ဆယ ဂန္ဓေဟိစ၊ အဒ္ဓဝိနိစ္ဆယ လောကီဓမ္မသတ် ကျမ်းဂန်တို့မှ
လည်းကောင်း။ အာဂတေသု၊ လာကုန်သော။ နာနာဂဏ္ဍိပဗ္ဗဌာနေသု၊ အထူးထူးသော
အဆစ်အဖျတ်သော ဂဏ္ဍိပဗ္ဗအရာတို့၌။ ပုစ္ဆိတေ ပုစ္ဆိတေ၊ မေးလာတိုင်း မေးလာတိုင်း။
ဝိသောဓေတွာ၊ သုတ်သင်ရှင်းလင်း၍။ ဝိဿဇ္ဇေတိ၊ ပြေတော်မူလိုက်၏။

တေတေပုစ္ဆာ ဝိသဇ္ဇနာ ဓာသယော၊ ထိုထိုသို့သောပုစ္ဆာ ဝိသဇ္ဇနာအစုတို့ကို။ သမော-
ဓာနေတွာ၊ ပေါင်းရုံး၍။ လိခိတေ၊ ရေးထားသည်ရှိသော်။ သောဝိသဇ္ဇနာသမူဟော၊
ထိုအပြေအပေါင်းသည်။ ကဒါကာလေ၊ အဘယ်အခါ၌။ မတ္တကပတ္တံ၊ အပြီးသို့ရောက်အံ့
သည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့နည်း။ ယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။ ပါရံ၊ ကမ်းကို။ နဒိဿတိ၊
မထင်။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ နလိခိတော၊ မရေးမသားလိုက်။ ဣမာနိပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနာနိယေဝ၊
ဤပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနာတို့ကိုသာလျှင်။ လိခိတော၊ ရေးသားလိုက်၏။ မယာ၊ ငါသည်။ လိခိတော၊
ရေးသားအပ်သော။ သမန္တတော၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ။ စက္ခုဒီပကာရကော၊ ပညာမျက်စိ
တည်းဟူသော ဆီးမီးရောင်ဖြင့် ပြောင်ပြောင်တောက်ပခြင်းကို ပြုတတ်ထသော။ သမန္တ-
စက္ခုဒီပနီနာမ၊ သမန္တစက္ခု အမည်ရှိသော။ အယံဂန္ဓော၊ ဤကျမ်းသည်။ လောကေ၊ သတ္တ-
လောက၌။ ဥဒပါဒိ၊ ဖြစ်၏။

မဏိလက္ခ သာသနေစ၊ နှစ်ထောင့်သုံးရာ့ငါးဆယ်ငါးနှစ်ပြည့်သော သာသနာ၌လည်း
ကောင်း။ ဒွိကိန္ဒြဘေဒတော၊ ဣဝစန္ဒကိန်း၊ အာဠမ္ပိကကိန်းတည်းဟူသော ကိန်းကြီးနှစ်ကိန်း
ပြိုင်သည်မှ။ တနည်းကား၊ ဒွိကိန္ဒြဘေဒတော၊ ဒေါဒေါရသကိန်း၊ ခဆပဉ္စကိန်းတည်းဟူသော
ကိန်းသစ်နှစ်ကိန်းပြိုင်သည်မှ။ ပရေ၊ နောင်အခါ၌ဖြစ်သော။ တိသတ္တတာမိကေ၊ ခုနစ်ဆယ်
သုံးခုအလွန်ရှိသော။ သတသဟဿေ၊ တထောင့်တရာဖြစ်သော။ ကလိယုဂေ၊ ယုဂ်လေးပါး
အဆန်းအဆုတ်တို့တွင် ကလိယုဂ်ဆန်းဆဲသော။ သက္ကရာဇေစ၊ သက္ကရာဇ်၌လည်းကောင်း။
ဖဂ္ဂမာသပုဏ္ဏမိယံ၊ တပေါင်းလပြည့်ဖြစ်သော။ အင်္ဂါရဝါရေ၊ အင်္ဂါနေ့၌။ ပုဗ္ဗာပရံ၊ ရွှေနှင့်
နောက်ကိုး ယသာက္ကမံ၊ အစဉ်အတိုင်း။ အသံကိန္တံ၊ မရေရှက်အောင်။ ကတွာ၊ ပြု၍။
တဿဂရုနော၊ ထိုအရိယဝံသအာဒိစွရံသိ အမည်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သူမြတ်၏။ အန္ဓေဝါသိကေန၊

တပည့်လည်းဖြစ်ထသော။ သိရိသဒ္ဓမ္မနာမေန၊ သိဒ္ဓိသဒ္ဓမ္မအမည်ရှိသော။ မယာ၊ ငါပဉ္စင်း သစ်သည်။ လိခိတွာ၊ ဧရေ၍။ ဌပိတော၊ ထားအပ်၏။ ဣမိနာပုညကမ္မေန၊ ဤသို့ရေးထား ရသော ကောင်းမှုကံကြောင့်။ ဆဒေဝလောကေဝ၊ နတ်ပြည်ခြောက်ထပ်၌သာလျှင်။ ပုနပျုနံ၊ အဖန်တလဲလဲ။ သံသရိတွာ၊ ကျင်လည်၍။ အန္တိမဘဝေ၊ အဆုံးစွန်သောကိုယ်၏ အဖြစ်၌။ မေတ္တေယျသမ္ပဒ္ဓဿ၊ မေက္ခေယျဘုရားသခင်၏။ သန္တိကေ၊ အထံတော်၌။ သုခပဋိပဒါ ခိပ္ပါ- ဘိညော၊ သုခပဋိပဒါ ခိပ္ပါဘိညဖြစ်သော။ မဟာသာဝကော၊ သာဝကမြတ်သည်။ ဟောမိ၊ ဖြစ်ရပါလိ၏။

မေ၊ ငါ၏။ ယံပုညံ၊ အကြင်ကောင်းမှုသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တံပုည၊ ထိုကောင်းမှုကို။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါအပေါင်းတို့သည်။ မယာ၊ ငါနှင့်။ သမံ၊ အမျှ။ လဘန္တု၊ ရစေကုန်သတည်း။

ရာဇာပိ၊ ပြည့်ရှင်မင်းသည်လည်း။ အပ္ပမာဒေန၊ မမေ့မလျော့သဖြင့်။ ဓမ္မဉ္စ၊ ဆယ်ပါး သော မင်းကျင့်တရားကိုလည်းကောင်း။ ပဇာနဉ္စ၊ သတ္တဝါအပေါင်းတို့ကိုလည်းကောင်း။ ရက္ခန္တု၊ စောင့်ရှောက်တော်မူစေသတည်း။

ပဇာပိ၊ သတ္တဝါအပေါင်းတို့သည်လည်း။ အပ္ပမာဒေန၊ မမေ့မလျော့သဖြင့်။ ဓမ္မဉ္စ၊ ဒါန သီလ စသော ဆယ်ပါးသော တရားကိုလည်းကောင်း။ ရာဇာနဉ္စ၊ ပြည့်ရှင်မင်းမြတ်ကို လည်းကောင်း။ ရက္ခန္တု၊ စောက်ရှောက်ကြစေကုန်သတည်း။

သမန္တစက္ခုဒီပနိကျမ်း ကိုးတွဲလုံး
ဤတွင်ရွှေ ပြီး၏။

သမန္တဝကျုဒိပနိကျမ်း

မြတ်သားဗုဒ္ဓ၏ အက္ခရာစဉ်

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[အ]	
အခိုးတံ(ဆေးတံ)လှူရသော အကျိုးသုံးပါး	၂၉၇
အစေလက	၁၂၃
အဋ္ဌာနကောပဆယ်မျိုး	၂၅
အတ္တသမံ ပေမံ နတ္ထိ	၆၅၁
အတောင်နှင့်တိုင်းရာသည်ငါးပါး	၃၈၁
အတောင်ရှစ်ဆယ်စီ	၂၃၃
အဓမ္မရာဂပဟာန	၃၆၁
အဓမ္မရာဂ	၁၈၇
အနတေဂ္ဂ	၅၈
အနဝဇ္ဇဘောဇီပုဒ်၏အနက်	၅၁၆
အနုလောမခန္ဓိညာဏ်လေးဆယ်	၁၂၀
အပရန္တာနုဒ္ဓိ ၄၄-ပါး	၁၁၆
အပေါ်ရုံအာယောဂပတ်	၂၉၇
အမိမျိုးမှ အဘိုးအဥန	၂၈
အဘယမထေရ်	၉၅
အယုမ္မားလျှင် အပါယ်သို့လားစေတတ်ကြောင်း	၁၁၈
အရသာလှူရသော အကျိုးလေးပါး	၃၁၃
အရှင်အာနန္ဒာအလောင်း မိန်းမဖြစ်ခဲ့ရပုံ	၄၉
အရှင်နာဂသိန်၏ ကပ္ပအယူတော်	၁၅၇
အရှင်မဟာသီလိ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိ	၄၁၈
အရှင်မောဂ္ဂလာန်	၅၆၁
အရှင်သီလိဂါထာ	၄၂၂
အရှည်နှင့်တိုင်းရာသည်ငါးပါး	၃၈၁
အလှူခံမြတ်တို့၏ အခရအတွက်ပြုဂါထာ	၁၄၅
အဝိဘူဘာဇံဝိသိ	၁၆၀
အဝတ်သင်္ကန်း အကျိုးရှစ်ပါး	၁၁၄
အသာဓာရကညာဏ်တော်ခြောက်ပါး	၁၁၃

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[အ]	
အာစိဏ္ဏဟူသည်	၂၁၈
အာဒိက	၁၂၃
အင်းပျဉ်လှူရသော အကျိုးငါးပါး	၃၀၆
အင်းပျဉ်လှူရသော အကျိုးနှစ်ပါး	၃၁၀
အပ်ကျည်လှူရသော အကျိုးသုံးပါး	၂၈၆
အိပ်မက်တို့သည် ဗုဒ္ဓမဟုန်	၁၅၅
အိုင်ကြီးခုနစ်အိုင်	၆၈၄
အိုင်ကြီးတဆယ်နှစ်အိုင်	၆၈၇
အိုးခွက်အလှူ အကျိုးသုံးပါး	၂၈၉
[ဥ-ဩ]	
ဥဇ္ဇေဒဒိဋ္ဌိ ခုနစ်ပါး	၁၁၅
ဥဒေါင်းမြီးယပ်	၂၈၄
ဩပပါတ်ကပဋိသန္ဓေ	၁၂
[က]	
ကလိင်္ဂမင်း သားတော်များ	၃၅၅
ကမာဝစရ ကုသိုလ်စိတ်	၂၀၉
ကေသရသီဟ	၆၈၂
ကောသလအိပ်မက်	၁၆၅
ကံမျိုးတဆယ့်နှစ်ပါး	၁၀၆
ကောက်နယ်တလင်းခန့်ရိ ပုစွန်	၈၇
ကျင့်ဝတ်ဓမ္မတာတော်နှစ်ပါး	၂၁၈
ကျွန်းဦးထောက်သစ်ပင်	၁၉၄
ကြာရိုး၏ အပေါက်တွင်းသို့	၉၀
ကိုယ်စောင့်နတ် တက်ပုံတယောက်	၈၃
ကိုယ်စောင့်နတ် ရှိ မရှိ	၈၁
ကပ္ပဒုဗျား	၅၅၃
ကမ္ဘာမြေက ဖြစ်သောရွှေ	၃၂၃

အက္ခရာစဉ် [ဝ] စာမျက်နှာ

ခတင်လှူသော အကျိုးတဆယ့်တပါး	၃၀၃
ခုနစ်ထပ်သောတောင်	၁၉၇
ခါးပန်းလှူရသောအကျိုး	၂၇၇
ခပ်သိမ်းသောဘုရားရှင်တို့၏ ဓမ္မတာ	၂၁၀
ခေါင်းအုံးလှူရသောအကျိုး	၃၀၉
ခြေဆေးအင်းပျဉ်လှူရသောအကျိုး	၃၁၀
ခြင်္သေ့လေးမျိုး	၁၂
ခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါးသော ဒိဋ္ဌိ	၁၁၀

[ဂ]

ဂုဏ်တော်အထူး တဆယ့်ရှစ်ပါး	၂၁၄
ဂန္ဓာရီအတတ်၏ အစွမ်း	၄၄၁

[င-စ]

ငါးဆယ်သော အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ်	၁၂၁
ငွေကထွက်သည့်ရွှေ	၃၃၂
စကြဝတေးမင်း၏ ကျင့်ဝတ်	၁၇၆
စကြဝတေးမင်း၏ ရတနာခုနစ်ပါး	၁၇၉
စကြာရတနာ	၃၆၁
စတုဒိသာ	၅၁၁
စတုစာတုဝဝတ္ထာန်	၇၀
စာမိကရ	၉
စူဠနာဂမထေရ်	၄၃၀
စေတီသုံးပါး	၃၇၃
စက်တော်ရာပါဒစေတီ	၅၄၇
စွန့်ပစ်ထိုက်သော မယားငါးမျိုး	၂၅

[ဆ-ဇ]

ဆရာပြုအင်းဆန်ဂါထာ	၁၃
ဆေးမျက်စဉ်းလှူသောအကျိုးရှစ်ပါး	၂၉၅
ဆေးလှူရသောအကျိုးဆယ်ပါး	၂၉၁
ဆီလှူရသော အကျိုးငါးပါး	၂၇၆
ဆီ၊ နယ်ဆီလှူရသောအကျိုးငါးပါး	၃၁၁
ဆံတော်တောင်း ရဟန္တာခြောက်ပါး	၃၇၇

အက္ခရာစဉ် [ဝ] စာမျက်နှာ

ဆင်ပြောင်ကြီးနှင့်တူသော မဟာဂဇစိတ်	၁၀၃
ဆင်ရတနာ	၃၆၂
ဆယ်ပါးသောနံ့သာ	၁၉၆
ဆွမ်းအကျိုးငါးပါး	၂၇၂
ဆွမ်းအဖျော်လှူသောအကျိုးဆယ်ပါး	၃၁၄
ဇမ္ဗူရစ်ရွှေ	၉
ဇော်ဂီကပြစ်သောရွှေ	၃၃၂

[တ-ထ]

တက္ကတန်းဟော ပရိယာယ်	၁၂၅
တဆယ့်နှစ်ပါးသော ကံအပြား	၁၀၆
တရာနှစ်ဆယ့်ငါးပါးသော ဒုက္ခာ နှာဿနာဉာဏ်	၁၂၁
တရုတ် ဥတည်မင်းနေ မြို့များ	၃၃၅
တေသဋ္ဌိဒိဋ္ဌိ	၁၂၀
တံခွန်ဟူသည်	၂၀၇
တံမြက်လှည်းခြင်း အကျိုးငါးပါး	၂၇၃
တောင်စဉ်ခုနစ်ထပ်	၂၆၆
တောင်ဝှေးလှူသောအကျိုးခြောက်ပါး	၂၉၄
တန်ခိုးအရာကို မကြံအပ်	၁၁
တိမ်ကြားလည်ဟူသည်	၂၀၇
တိုင်းကြီး တဆယ့်ခြောက်တိုင်း	၃၃၅
ထီးအကျိုးရှစ်ပါး	၂၇၆
ထောပတ်ဆီလှူရသောအကျိုးငါးပါး	၃၁၁
ထုံသင်းလှူရသော အကျိုးဆယ်ပါး	၃၁၅

[ဒ-ဓ-န]

ဒဓိဝါဟနဇာတ်	၂၅၉
ဒိဋ္ဌဓမ္မ နိဗ္ဗာနဝါဒ ငါးပါး	၁၁၆
ဒိဋ္ဌိခြောက်ဆယ့်နှစ်မျိုး	၁၀၉
ဒု-သ-န-သော	၄၇
ဒေဝဒတ်၏ စေတနာနှင့် ဇီဝက၏စေတနာ	၃၇၇
ဒန်ပူလှူသော အကျိုးငါးပါး	၃၁

အက္ခရာစဉ် [၈]
 စာမျက်နှာ

ဓမ္မက္ခန္ဓာပမာဏ	၄၁၅
ဓမ္မစေတီမင်းတို့ ဆိုသောစကားအစဉ်	၁၅၉
ဓူလီ-ဓူလှာ	၃၆၃
ဓားငယ်လှူသော အကျိုးတပါး	၃၀၀
ဓားလှူရသော အကျိုးငါးပါး	၂၈၁
နဂါးကထွက်သည့်ရွှေ	၃၃၂
နန္ဒမူတောင်ဝှမ်း	၅၀၀
နိဂဏ္ဍဥပုသ်	၁၂၉
နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသုံးမျိုး	၅၆၇
နေယျတ္ထ	၄၆၁
နေ-လ-နက္ခတ်-တာရာ	၆၂၂
နေဝသည် နာသညီဝါဒရှစ်ပါး	၁၁၅
နာခေါင်း နာနှပ်ဆေး လှူသောအကျိုး	
ရှစ်ပါး	၃၀၁
နှစ်ကျိပ်ရှစ်ဆူ ဘုရားရှိခိုးဂါထာတော်	၂၂၆
နှစ်ဆယ့်ငါးပါးသော အနတ္တာ	
နပဿနာဉာဏ်	၁၂၁
နတ်ကြီးငါးပါးတို့၏ ဘုရားရှိခိုး	၉၇
နတ်တို့၏ ဒိဗ္ဗဗျူဟာ	၁၆၂
နတ်ပြည်၌ မြစ်များရှိမရှိ	၁၂၁
နို့မီးလှူသော အကျိုးတပါး	၃၁၂

[၈]

ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအရှင်မြတ်	၅၀၆
ပစ္ဆိမဘဝိက	၅၁၈
ပညာရှိတို့၏ သဘောလက္ခဏာ	၄၅၉
ပဏ္ဍိတရတ်တ္ထိ	၁၂၃
ပတ္တမြားဂူဟူသည်	၂၀၇
ပရိက္ခရာစုံ အလှူ၏အကျိုး	၂၇၅
ပရိနိဗ္ဗာန်စံ ရဟန္တာ	၃၄၉
ပရိပိုင်ဟောင်းဟူသည်	၁၂၂
ပလ္လင်လှူရသော အကျိုးငါးပါး	၃၀၄
ပလ္လင်လှူသော အကျိုးတဆယ့်	
ခြောက်ပါး	၃၀၅

အက္ခရာစဉ် [၉]
 စာမျက်နှာ

ပုလဲမျိုးရှစ်ပါး	၅၈၄
ပိုးမျိုးရှစ်ဆယ်	၁၄၀
ပျားလှူသော အကျိုးတပါး	၃၁၃
ပြဒါးအပြား	၄၃၇
ပြဒါး၏ အခြေအမြစ်နှင့်တန်ခိုး	၄၃၂
ပြာသာဒ်ရှင်ဟူသည်	၂၀၇

[၉-၁]

ဗဟုသုတ	၅၂၆
ဗုဒ္ဓါစိန္တတော်	၂၁၉
ဗျာဒိတ်ပြုပြီးသော ဘုရားလောင်း	၅၈၇
ဘုရားကျောင်းကို မီးတိုက်ခြင်း	၆၃၃
ဘုရားဆင်းတုတော်၏ လက္ခဏာ	၃၈၃
ဘုရားနှင့်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ	၄၉၆
ဘုရားရှင်၏ ဝါဆိုတော်စဉ်လင်္ကာ	၇၁၁
ဘုရားရှင်၏ အသာဓာရဏ ဉာဏ်တော်	၁၀၃
ဘုရားရှင်၏ ရောင်ခြည်တော်	၂၅၂
ဘုရားရှင်၏ အဆုံးမရှိ ရောင်ခြည်တော်	၂၄၀
ဘုရားရှင်၏ လက္ခဏာတော်ငယ်	
ရှစ်ဆယ်	၂၂၀
ဘုရားရှင်၏ အံ့ဖွယ်တော်တဆယ့်ရှစ်ပါး	၂၁၄
ဘုရားလောင်း၏ထူးကဲသောအတိတ်ဒါန	၁၄၈
ဘဝတိုင်း ယောကျ်ားချည်း ဖြစ်စေရန်	၅၁

[၉]

မေကြောက်တတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ	၆၈၃
မင်္ဂ-ဖိုလ်၏ အန္တရာယ်	၂၂
မဇ္ဈိမဒေသ အပိုင်းအခြား	၁၇၅
မဇ္ဈိမဒေသကို ဆွတ်၏ဟူသည်	၂၀၈
မနောဒွါရ၌ ဝိသယပွငတ္တိ	၁၆၀
မန္တန်ဆေးမြစ်	၄၃၈
မန္တန်တို့၏ တန်ခိုးစွမ်းအင်	၆၀၄
မယုတ်မာအံ့သော အကြောင်း	၃
မဟာဗောဓိပင်၏အံ့ဖွယ်	၃၉၃

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[ဘ]

မဟာဗောဓိမှသည် တရုတ်ပြည်	၃၃၅
မဟာသမ္မတမင်း၏ ဂုဏ်ကျေးဇူး	၆၀၈
မဟာသာဝကရှစ်ကျိပ်	၆၃၉
မဟာသုပ္ပဗုဒ္ဓနှင့် သုပ္ပဗုဒ္ဓတို့၏အမည်အထူး	၃၀
မာတုဂါမတို့၏အား	၅၄၈
မိမိကိုယ်သာ မိမိကိုးကွယ်ရာ	၇၁၈
မိန်းမအဖြစ်မှ ကင်း၍	၅၂
မိန်းမတို့၏ အားငါးပါး	၅၄၈
မိဖုရားရတနာ	၃၆၅
မိဘတို့၏ ကျေးဇူးကို မဆပ်နိုင်ပုံ	၇၁၃
မီးခွက်မီးအိမ်လှူသော အကျိုးသုံးပါး	၂၉၈
မီးသွေးကိတ္တိကတ်	၃၆၃
မုယောနှင့်တိုင်းရာသည် တဆယ့်ငါးပါး	၃၈၃
မုဋ်နှင့်တိုင်းရာသည် တဆယ့်သုံးပါး	၃၈၂
မုဒိန်းစည်	၈၇
မုသာဝါဒနှင့် ပတ်သက်သော	၆၈၉
မိုးကြိုး၏ ပရိယာယ်သုံးပါး	၁၉
မိုးကြိုး ၉-မျိုး	၁၈
မယ်တော်မာယာ၏ အသက်	၁၀၃
မွေ့ရာလှူသော အကျိုးခြောက်ပါး	၃၀၇
မွေးညစ်လှူသော အကျိုးတပါး	၃၀၀
မျောက်မျှင်း	၁၅၈
မြမြတ်ရတနာ	၃၆၃
မြမျိုးရှစ်ပါး	၃၆၃
မြေအတွင်း၌နေကြသောနဂါး	၉၂
မြေကထွက်သည့်ရွှေ	၃၃၂
မြားမာဟူသည်	၂၀၇
မြက်ကိုစားသောခြင်္သေ့မျိုး	၆၈၁
မြင်းရတနာ	၃၆၂
မြတ်စွာဘုရား၏အသရေတော်	၂၃၁

[ယ-ရ]

ယာဂုအကျိုးဆယ်ပါး	၂၇၃
ယုဂ်လေးပါး	၆၇၂

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[ဃ]

ရတနာခုနစ်ပါး	၄၄၈
ရတနာဆယ်ပါး	၃၆၅
ရတနာဟူသည်	၂၀၇
ရဟတဏှာ	၆၅၂
ရသေ့ပရိယာယ်	၁၂၂
ရသေ့ရှစ်မျိုး	၁၃၀
ရဟန်းအယေဝင်	၁၂၄
ရေသုတ်ပုဆိုးလှူသောအကျိုးငါးပါး	၂၉၄
ရန်အောင်တရားလေးပါး	၂၄
ရှင်ဥပဂုတ်	၁၀
ရွှေအထူး	၃၃၀
ရွှေမျိုးအပါးနှစ်ဆယ်	၃၃၂
ရွှေမျိုးတဆယ့်နှစ်ပါး	၃၃၂
ရွှေဟောပရိယာယ်တဆယ့်သုံးပုဒ်	၃၃၀

[လ]

လက္ခဏာတော်ငယ်ရှစ်ဆယ်	၂၂၀
လောလငါးမျိုး	၁၆၀
လောသကတိဿထေရ်အကြောင်း	၄၂၇
လောဟသမ္ပါဖြင့်	၄၃၃
လောဟိတုပ္ပါဒကကံ	၆၃၃
လက်ဆေးအင်လှူသောအကျိုးငါးပါး	၃၀၀
လက်သစ်နှင့်တိုင်းရာသည်	၃၈၂
လက်သည်းလှီးခေးလှူသော အကျိုးငါးပါး	၂၈၃

[ဝ]

ဝါဟဠြောက်သန်း	၃၇၁
ဝိဇ္ဇာဓိရ်	၄၃၉
ဝိဇ္ဇာဓိရ်တို့၏အတတ်	၄၄၁
ဝိဇ္ဇာမယဏ္ဍိ	၄၄၂
ဝိဒဂ်ကျမ်း၏သဘောသွား	၄၅၀
ဝိဘူတာရုံခုနစ်ဝိထိ	၁၆၀
ဝိသမလောဘပဟာန	၃၆၁
ဝေဿဝဏနတ်မင်း	၂၀၃

အက္ခရာစဉ်	[သ]	စာမျက်နှာ	အက္ခရာစဉ်	[သ-ဟ]	စာမျက်နှာ
သက္ကဏ		၆၇၆	သီရိငါယန်		၈၂
သက္ကာယဒိဋ္ဌိ		၁၁၉	သီရိသုံးပါး		၈၂
သညဝါဒ		၁၁၃	သုဇာတာသဋ္ဌေးသမီး		၁၈၀
သဋ္ဌေးရတနာ		၃၆၆	သုတဗုဒ္ဓ		၃၆၉
သပိတ်အလှူအကျိုးဆယ်ပါး		၂၇၄	သုစိလောမဘိလူး		၆၃၄
သပိတ်အိတ်လှူသောအကျိုးကိုးပါး		၃၀၂	သောရေယျသဋ္ဌေးသား		၄၉
သပိတ်ခြေလှူသော အကျိုးငါးပါး		၂၈၈	သံသရာ၏သဘော		၆၁
သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်		၅၉	သစ်ဆင်းလ		၃၃၄
သမ္ပတ္တိလေးပါး		၄၇၆	သစ်ဆင်းသဘင်		၃၃၄
သရေခေတ္တရာ		၃၁၇	သုံးဆယ်သောဓမ္မတာ		၂၁၁
သရေခေတ္တရာမြို့သက်		၃၁၈	သုံးပါးအပြားရှိသောစက္ကဝတ္တိကျင့်ဝတ်		၃၅၉
သဟမ္ပတ်ဗြဟ္မာ		၅၉၅	သုံးလုံးသောဘူ		၁၉၇
သာဝကစိန္တ		၂၁၉	ဟိမဝန္တာတော၌ သူယောင်တော		၆၇၁
သာဝိတ္တိဆန်း		၃၉	ဟင်းခွက် ဆွမ်းခွက်လှူသောအကျိုး		၂၉၀

